Del colegio de la comp.ª de Jhs de granada — R-9807

Catalogus Sanctorum.

Sanctorum Catalogus vitas: paſſiones: & miracula cõmodiſſime annectens: Ex variis voluminibus select⁹. Quẽ edidit Reuerẽdiſſimus in chriſto pater dominus Petrus de Natalibus Venet⁹: Dei gratia ep̃s Equilin̄. ſimulq; & cura non vulgari: et emaculate quantum fieri potuit prelis noſtris indidimus.

1 * 5 * 4 * 5

Veneũt lugd. apd Jacobũ Giũcti in vico Mercuriali.

Del colegio de la comp.ª de Ihs de granada — R-4807

Catalogus Sanctorum.

Sanctorum Catalogus vitas: paſſiones: ⁊ miracula cõmodiſſime annectens: Ex varijs voluminibus ſelect⁹. Quẽ edidit Reuerẽdiſſimus in chriſto pater dominus Petrus de Natalibus Vener⁹: Dei gratia eps Equilin̄. ſimulqz ⁊ cura non vulgari: et emaculate quantum fieri potuit prelis noſtris indidimus.

1 * 5 * 4 * 5

Venun̄t lugd. apd Jacobũ Giūcti in vico Mercuriali.

Antonius Verlus Vincentius Chriſtianis S.

Poſſemus: et merito quidē: ingratitudinis ac im-
prudie nota ſuggilari: quum omnium pene authorū volumina in medium prodierint: ſi Cata-
logum ſanctorum: tam concinnum: elegans: luculentum: et rarum: vt fere vnicum opus omni-
bus communem cum authore iacturam: in lucem pariter non ederemus: et eo amplius: quod
ex ipſiuſmet artificis manu fidelem habemus archetypum. Idcirco: cum vt fidei noſtre condu-
cibile quicquam ageremus: tum et apprime vt torquenda in nos tanquam laudis aliene inter-
ceptores: iacula declinaremus. Hunc quoqꝫ nobis modo accuratiſſime recognitum pluribus exemplaribus
effigiendum curauimus: tot labores ⁊ exactas lucubrationes: que vt extincte hactenus delituerant: ab interitu
vindicaturi. Quod omnibus perutile: et multis fore non iniucundum arbitramur: nec pigere eos qui ſuperno
calent igne: huic myſtico diuinoqꝫ codici boni aliquid ocij tritū ire: vt hinc diſcere valeant ethice religioſeqꝫ vi-
uere: quum nulla aut rara ſit tam remota: tam abſtruſa barbaries: cui nature vel dei nutu aliqua quamuis erronea:
religio non collatur. Quam (vt omittamus aſſyrios: egyptios: hebreos: quibus ſemper cure fuit vt pontifices
imperarent) quanti fecerint romani patres: quo cultu: qua reuerentia excoluerint: ex decem principum filijs ſe-
natuſconſulto hetrurie: vt ita dicam: vicatim deſtinatis: ſacrorum diſciplina imbuendis: ex priuatis etiam duo-
bus lucijs petilio et aluanio: caio fabio ſacris onuſto: ſatis luculenter habemus. Et vt extera non obticeamus:
no ne ex vmbilico barbarie ſublatum ebur melitā remiſit maſaniſſa? Quorſum hec? profecto vt intelligamus:
quod nos deceat: quibus: bone deus: indubitabilis ac vera religio eſt propalata. Conſtanter incumbendum eſt:
ſedulo riteqꝫ deo famulandum. Hinc enim luxuriant vectigalia: florent vrbes: procera pullulat ſoboles: omnia
ad vota ſuccedunt: et hoc ipſos non latuit quirites: qui ſemper omnia poſt religionem duxerunt: dijs curioſe li-
bando: ſe orbi poſſe imperare non dubitantes: quod niſi fecerimus: eam aſpernantes: ecce ſirio torretur humus:
degenerat progenies: irrepunt peſtes: diruta iacent menia: cuncta ruunt in preceps: et quod miſerabilius eſt: illi-
bata nuſquam ſeruatur pudicitia. Hanc ob cauſam potitiorum puberes periſſe: brcum in ſemet manum vertiſ-
ſe: ⁊ varrone conſule ad cannas infeliciter dimicatum ſenatorū patres vere et optime iudicarunt. diuina differ-
tur ira: non irritatur. Eia agite nobis noſmetipſi conſulamus. perimus profecto/ indices perimus: nec vite cer-
tam habemus horam. diuinis igitur literis vacandum eſt: quibus celum expugnare inſtruamur: vbi eternam fe-
licemqꝫ vitam degamus. Non deſunt quidem libri: qui hac de re nos affatim inſtituant: ſed qui lenius excitent:
ardentius exhortentur: et exempla que emulari debeamus magis idonea ſubijciant oculis: aliunde magis ꝙ ex
his voluminibus decerpere non poſſumus: que concinna hiſtoriarum annexione: vitas ſanctorum omnium: ſic
inuentu facillimas: vt in prefatione duodecimi huius innoteſcit: tam ſuccincte tam perfecte per anni curricula
complectuntur: vbi nihil non excultū: nihil probatiſſimorum virorum authoritatibus non fulcitū enarratur: vt ne do-
ctiſſimi quidem debeāt reſpuere: qui tametſi ferulis ſubſtraxerint manus: et aliunde didicerint: diſcent tamen
hinc bene viuere: nam bonitate non doctrina tantum vendicatur celum: vt illud. Indocti rapiunt celum: cum
ſcientijs mergimur in profundum. Diſcent preterea et fidelibus ineſſe vim animi non exiguam: vt non vlterius
tantopere penelopes: aut lucretie pudicitiam predicent: ſceuole conſtantiam mirentur: et attilij fidē ſuper aſtra
tollant. Intelligent chriſticolas occidi poſſe non ſuperari: ceſarum immanitates parum valere: inter miranda
obſtupeſcere: et profiteri: ſe orbem poſſe vincere: non animos. Ecquid ſunt hec egregia facinora: turres et fidei
noſtre mollimina: non inſpicienda? minime quidem: quum precipue ſint nulle domus: nulle vrbes: nulle natio-
nes niſi chriſto rebelles: que hinc aliquid emolumenti ſibi adipiſci non valeant. Quam facile: qui per templa
declamationibus inſudant: his authoritatibꝯ et exemplis regiam auditoribus viam perſuadebunt? hinc doce-
mur virtutes ſequi: vitia debellare. et nos: quod nequiuit orbis domitor alexander: noſmet rationi parendo ſub-
iugare: celum pro ſtipendio conſecuturi: et famam in terris haud obſcuriorem: ꝙ qui terrarum monſtra deui-
cere. Exinde nanqꝫ famam tantum et quidem breuem traxerunt: tot erumnis vix partem. Hinc merces. Hinc
indelebile nomen: et quod heroum nulli contigit: diem inſuper ſibi perpetuo colendum: ſyncera vi animi compa-
randum. tutius profecto quam credere nos pelago tumidis fluctibus circunquaqꝫ vallātibus ſemper in labijs
(vt audeam proferre) animas gerētes: vt fecundi opibus ſardonicati et conchyliati ad infructuoſam huius ter-
reni ſeculi gloriam inter vrbium primates incedere valeamus. Heu homo infelix. et vanum animal: lōge nimis
profecto longe ſunt erumne pro tam momentaneis voluptatibus: quibus euo tam diuturno acquiſitis: tam bre-
ui ſimus cariturí. hinc eterna manat gloria et verus delitiarum theſaurus: multis incognitus: non qualem ta-
gus luſitanis: aut lydijs vehit hermus harenis. ſed quali fruitur ipſa celi curia. hoc eſt dicendum. hic ſunt implen
de crumene: nequum illuc applicuerimus: pecunijs hoſpitaturi: dicatur nobis. ſunt hec ceſaris numiſmata. hic
non admittuntur: alio diuertite. His itaqꝫ diuitijs inſudemus: ciuili rabie: tyrannica cupiditate: et hoſtilibus
rapinis non ſurripiendis. quibus locupletati decoratiqꝫ celeſtem hieruſalem ingredientes nobis inter ſummi
regis paranymphos locum nanciſcamur. perpetua in terris gloria: eternis in celo delitijs in eternum frituri.

Valete.

In chriſti nomine Amē.

Incipit prologus totius operis Catalogi ſanctorum ⁊ geſtorum eorum ex diuerſis et multis voluminibus collecti editi a Reuerēdiſſimo in Chriſto patre do. Petro de natalibus de Venetijs dei gratia epo Equilino.

Increata ſa-
pientia ſummi verbi ex
ſubſtantia patris ante
ſecula eternaliter gene-
rata ſecundum ordina-
tiſſimam ſui diſpoſitionem: ex ſubſtā-
tia matris in ſeculo temporaliter hu-
manata: volens omnes homines ſal-
uos fieri: vt electas ſanctorū animas
vocaret ad arcē ⁊ ad ſuperne menia
ciuitatis edificauit ſibi domum eccle-
ſie ſacroſancte ſeptē exciſis columnis fundatam ſeptē-
plici fundamento: videlicet ſeptiformis gratie ſtabili-
tam: muris ⁊ munitiſſimis: ⁊ turribus altiſſimis circū
ſeptem: nō quidem ſculptis lapidibus: aut manufactis
lateribus erectis: ſed ſanctorum meritis inuiſibiliter
fabrefactis inchoatam equidem vite preſentis decurſu:
in qua ipſam peregrinari voluit ⁊ cum martha ſolicite
miniſtrare: perficiendam vero predeſtinatorum nume-
ro future vite ſucceſſu: in qua in electis dei ſingulis iam
ſtolis amictis: rurſumqꝫ reſumptis corporibus dupli-
cibus veſtiendis triumphatura ſperatur: ⁊ cum maria
ſedule contemplationi vacare. In cuius nempe celeſtis
ſtructura palatij quaſi tot inſerūtur lapides: quot bea-
torum merita cumulantur: cuius eccleſie caput chriſtꝯ
deſcribitur ipſiuſqꝫ corpus vnum efficiunt inſtar mē-
brorum compagis diuerſa officia miniſtrantium fide-
les cuncti in vnitate fidei omniquaqꝫ diuerſis ex na-
tionibus congregati. Ita quidem vt ipſo capite per
membra ſingula vitalem ſpiritum influente ſic inui-
cem connectantur: vt alterū alterius officio egeat: dum
chriſti legem adimplent: altera alterius onera ſuppor-
tando. Et ſicuti viatorum cura ſolicita currens in ſta-
dio: quatenus brauium apprehendat: comprehenſorum
precibus iuuari deſiderat ſic ⁊ triumphantium glorio-
ſa ſublimitas dum dei viſione beatur in celis: militan-
tium celebritate deuota venerari letatur in terris. Ac
per hoc quod vtriqꝫ amant: illi iā adepti per hos optāt
obtineri: hi vero obtinendum per illos ſperant adipi-
ſci. Conuenit itaqꝫ deuotioni fidelium ſanctorum cer-
tamina diligeter recolere: quatenus eorum exemplis atqꝫ
ſuffragijs ſic dirigamur in via vt eorum conſortio ſocie-
mur in patria. Quis autem mortalium intellectus fini-
ti: ſanctorum numerum infinitū deprehendere valeat?
Quis enim ſtellas dinumerare queat: niſi ſolus ille qui
ſtellas claudit ſub ſignaculo qui ⁊ numerat multitudinē
ſtellarum: ⁊ omnibus eis nomina vocat. Si enim abrahe
a deo pro impoſſibili ſuadetur: inſpice celum ⁊ nume-
ra ſtellas ſi potes: ⁊ additur: ſic erit ⁊ ſemen tuum: quod
certe non de filijs abrahe ex voluptate carnis ⁊ homi-
nis ſemine propagandis: ſed de filijs eccleſie ex dei bo-
nitate ⁊ ſpiritus adoptione generandis dabatur intel-
ligi: dum ſoli eterne ſapientie ſtellarum numeroſitas
nominanda ſeruatur: humane cognitioni ſanctorū in-
finitas cognoſcenda precluditur. Quo enim vel facile
curioſus quiſqꝫ cunctator etiam oīm ſi facultas adſit:
que a mundi exordio ꝯſcripta ſunt rimator voluminū:
ſanctorum geſta: vitas: paſſiones: ⁊ noīa colligere audeat:
cū ex martyrologio beati Hieronymi chronographo-
rum cunctorū ſcrutatoris ſolliciti: certo ⁊ vnico die an-
ni decimi ſcilicet kalendas Martij apud tyrum ciuita-
tem beatorum martyrum quorū numerum ſolius dei
ſciētia colligit pro chriſto paſſorum feſtum contingere
legatur: ⁊ in eiuſdē prefatione libelli quem chromatio ⁊
heliodoro epiſcopis dirigit: eundem doctorem aſtruen-
tem audiat: nullum dierum per totum anni circulum
pertranſire: in quo pluſquā octingētorum vel nongēto-
rum milium martyrū in diuerſis mūdi partibus oc-
ciſorum anniuerſarium nō occurrat? Vltra quos etiā
ſanctorum veteris teſtamenti patrum ⁊ prophetarum
nouiqꝫ pariter apoſtolorum: diſcipulorum: doctorum:
confeſſorum: anachoritarum et ſanctarū virginum ordines
ſuperadditi: qui plures martyribus extitiſſe creduntur:
infinite martyrum infinitatē excellūt. Porro ⁊ vbi ſancto-
rū oīm geſta a maioribꝯ deſcripta fuiſſent: quis nec aſſere-
re quis preſumit: ea tamen videre nec tēpus ad legen-
dum ſufficeret: nec ſtudium preualeret. Cū igitur ſancto-
rum infinitatē numerare vel nominare non liceat: de
multis vel pauciſſima breuius exarare ſufficiat cete-
rorum ignotorum numero diuine rōni relicto exēplo pitorum:
ꝙ de aſtrorum: ſciētia philoſophati ſunt: potiſſime aūt fa-
moſiſſimi illiꝯ aſtrologi ptolomei: ꝙ ex oī celorum ambitu
pter ſeptē planetas cētū ⁊ quinquagintaſeptē aſtra tantū
modo ſibi nota: eorumqꝫ proprietates et motus deſcri-
pta dimiſit. Ad quorum inſtar doctores eximij ⁊ ſacro-
rum voluminum hiſtoriographi ex infinito ſanctorū
numero ſummam exiguam militanti eccleſie notā de-
cerptāqꝫ collegerunt ⁊ venerādam in eorum opuſculis
poſteris reliquerūt: per hoc arbitrātes (vt pie credit)
ſic in paucorum notorū modicitate ceterorum ignoto-
rum infinitatem a fidelibꝯ coli: ſicuti eterna ſunt in pa-
tria charitate coniuncti: vbi gloria ſingulorū eſt gloria
cunctorum: ⁊ gloria cunctorū eſt gloria ſingulorum. Ex
quibꝯ poſt diuine pagine veteris ⁊ noui teſtamenti elo-
giū a ſanctis patribus diuino flante ſpiritu diuerſis
voluminibus compilate: in qua nonnulli ſanctorum
xpm humanitate precedentium ⁊ primitiue eccleſie fun-
datorum acta conſcripta ſunt. Que Petrus comeſtor
hiſtorie ſcholaſtice opere elegantius declarauit. Prior
et potior ille euſebius ceſarienſis eccleſiaſtice hiſtorie
volumine: a capite eccleſie chriſto initiās ⁊ vſqꝫ ad ſua
tempora chronicā protendēs omniū pene martyrum cū-
ctarū prouinciarū hiſtorias texuit ⁊ paſſiones ⁊ certa-
mina luculenti ſtilo digeſſit. Cuius opus ruffinus aqui-
leienſis preſbyter de greco transferens in latinū: ⁊ non
nulla ſanctorū acta intermiſcens ac ſubſequentis adij-
ciēs temporis continuando protraxit. Inde quoqꝫ hie-
ronymus prenominatis epiſcopis martyrologiū oīm
quos vtcunqꝫ inuenire potuit pro chriſto paſſorū vſqꝫ
ad ſua tempora copioſe dictauit. Eundē quoqꝫ libellū
vſuardus ⁊ ado chronographi inſignes: confeſſorū fe-
ſtiuitates: que in primitiua eccl'ia minime colebātur ad-
dentes celebritatibꝯ martyrū ampliarūt. Ceterū ⁊ his
exceptis: alij plurimiqꝫ fuerūt legēdarum ſanctorū ſcri-
ptores illuſtres: vtpote Ambroſiꝯ ⁊ Auguſtinꝯ docto-
res egregij in pluribus eorū voluminibꝯ ⁊ libellis. Gre-
goriꝯ in libro dialogorū. Hieronymꝯ in vitis patrū: et
in lib. de viris illuſtribꝯ Gennadiꝯ in eiuſdē nominis
intitulato libello. Beda pbr̄ in geſtis anglorū. Gregoriꝯ
turonēſis in geſtis francorū. Heraclides in libro de pa-
radiſo. Odo viennēſis archiep̄s. Hugo de ſctō victore
Wellinandꝯ ⁊ Sigibertꝯ ac Guilelmꝯ antiſſiodorenſis.
Nec nō frater Bartholomeꝯ in chronicis ſuis. Caſſio-
dorus inſuper in hiſtoria tripartita quā de greco trāſtu-
lit in latinū. Frater vincētiꝯ i ſpeculo hiſtoriali. Et fra-
ter martinꝯ in ſua chronica martiniana: aliiqꝫ multi:
quorū ⁊ ſi opuſcula leguntur: noīa ſubticentur. Demū fra-
ter iacobꝯ de voragine ordinis pdicatorū venerabilis
archiep̄s ianuēſis ſanctorū geſta quorū ſolēnia ab ec-
cleſia recoluntur: ⁊ in kalendarijs aſcribuntur: generaliter
collegit: ⁊ cōpendio breuiauit. Nouiſſimus omniū fra-
ter Petrus calo venetꝯ eiuſdē ordinis: ſanctorum multorum
quorū vitas paſſiones ⁊ noīa vndecunqꝫ ſumere valuit
grādi volumine ⁊ diffuſo opere dilatauit: qd̄ eius pliꝫ

tate nedum commendare memorie ſed nec intente quis legere poterit: niſi longeuitate temporis ⁊ aſſiduitate lectionis. Hec igitur attendens ego petrus de venetijs equilinus epiſcopus inter ſacerdotes minimus ⁊ eccleſie prelatos indignus ſanctorum exiguitatem eccleſie notam ex prenominatis omnibus codicibus et voluminibus: necnon ex alijs pluribus diuerſarum eccleſiarum antiquis libris ⁊ paſſionarijs quoſcunq; inuenire potui: non ſine multis laboribus crebriſq; vigilijs ſtudioſius recollectam: ⁊ per conſequens ceterorum beatorum nobis ignotorum infinitam multitudinem breui opuſculo: cupiens vt deus annuerit honorare: quatenus eorum meritis poſt agonem coronam excipiam: ⁊ ne talentum mihi qualiſcunq; gratie creditum terre ſuffodiam quinimmo domino ⁊ ſi non quintuplatum: vti ſaltem reſtituam duplicatum: ad vtilitatem filiorum militantis eccleſie: ſanctorum omnium noui ac veteris teſtamenti nomina: geſta: vitas: paſſiones ⁊ triumphos compẽdioſo ſtylo ſubſtantialiter recollecta illuſtrium virorum fretus authoritate ſanctorumq; omniũ capitis ieſu chriſti et beati ipſiꝰ genitricis Marie duodecim apoſtolorum atq; cũctorum ſupernorum ciuium confiſus patrocinio: preſenti catalogo curaui retexere ⁊ breuiſſima oratiõe narrare. Studioſum lectorem obſecrans vt ſi in opuſculo nouo grata repperit: gratias agens deo totum attribuat. Si vero incompoſita aſpexerit: humane fragilitati aſcribat. qđ ſi dubia aut fore minꝰ credibilia lectitauerit: authoritati eorum a quibus ſumpta ſunt fidem adhibeat. Cũ libellꝰ noſter nulla referat nouo edita: niſi que ſola nouit magnis ab authoribus compilata.

¶ Diuiſio totius operis per tempora reuolutionis anni.

QUoniam aũt tam ſacre pagine quam ſanctorum teſtimonio chriſti domini ⁊ ſanctorum eccleſie vnio humano matrimonio comparatur: ipſa veritate in parabolis atteſtante. Quod ſimile factum eſt regnum celorum homini regi qui fecit nuptias filio ſuo: quod de verbi dei ⁊ noſtre humanitatis cõmertio doctores exponunt: merito ad inſtar temporaliu̅ nuptiarum in agni nuptijs quinq; concurrere manifeſtũ eſt: videlicet ipſiꝰ matrimonij pertractatio: conſenſus mutui pollicitatio ſponſe per anulu̅ ſubarratio: eiuſdemq; a ſponſo ſolennis tranſductio: et per carnalem copulã matrimonij conſummatio: ex qua ſequitur et ſextum. quod eſt liberorum propagatio. Hec enim omnia in viri et mulieris connubio conuenire nulli ambiguũ eſſe poteſt. Totius igitur vite humane decurſus a mundi exordio vſq; ad finẽ in quinq; partes diuiditur. in quibus premiſſa quinq; in diuino coniugio concurrentia liquido colligere poſſumus: que omnia ſancta mater eccleſia per anni circulum in quinq; eius diuiſionibus repreſentat. ¶ Primum ergo tempus in quo facta fuit agni nuptiarum pertractatio: fuit ab adam vſq; ad aduentum chriſti: in quo more humani contubernij tractatus plurimiq; matrimoniales preceſſerunt ipſius ſcilicet verbi ⁊ eccleſie vnioni: quorum tractatuũ ⁊ colloquiorum hincinde habitorum mediatores fuerunt patres ⁊ prophete veteris teſtamenti: incarnationem chriſti nedum fiendam ſummis affectibus peroptantes: ſed etiam affuturam aſſiduis oraculis prophetantes. Hoc autem tempus repreſentat ab aduentus principio vſq; ad natiuitatem domini in perſonam patrũ ⁊ prophetarum ipſis diebus chriſtum venturum flagitans: ⁊ quodammodo vaticinans. Et quia tractatus ſidem connubiales quadriformiter preceſſerunt: ſcilicet per legis naturalis inſpirationem ab adam vſq; ad abraham. Per indictam patribus circunciſionem ab abraham vſq; ad moyſem. Per collatam legis ſcripte impoſitionem a moyſe vſq; ad dauid. Et inſpiratam prophetie conteſtationem a dauid vſq; ad ipſum chriſtum. Que quidem quatuor fuerunt quaſi mutui per mediatores ſponſi ⁊ ſponſe tractatus et collocutiones diuinum coniugium precedentes: non ab re tempus dominici aduentus in quatuor diuiditur ſeptimanas Quarum prima denotat legis naturalis aſpiratione̅: vnde in dominicali epiſtola mãdata naturalis legis cõtinent̃ ꝙ ſunt honeſte viuere ⁊ primum nõ ledere: dicitur enĩ ibi: induamur arma lucis: ſic vt in die honeſte ambulemꝰ nõ in cõmeſſationibus et ebrietatibꝰ: nõ in cubilibꝰ ⁊ impudicitijs: qđ eſt honeſte viuere: nõ in cõtentione ⁊ emulatione: qđ eſt proximum nõ offendere. ¶ Secunda deſignat in dictã patribus circũciſionem: vnde ⁊ in epiſtola paulus exclamat dicens: dico enim chriſtum ieſum miniſtrum fuiſſe circũciſionis ad euacunudas promiſſiones patrum. ¶ Tertia figurat legis ſcripte collationem: vnde ⁊ in epiſtola paulus in perſona̅ moyſi legiſlatoris ⁊ miniſtri dicit ſic vos exiſtimet homo vt miniſtros chriſti ⁊ diſpenſatores miniſteriorũ dei. ¶ Quarta repreſentat prophetie atteſtationem vnde ⁊ apoſtolus in epiſtola perſonam inducens prophetarum chriſtum venturum et propinquum aſſeuerat dicens: gaudete in domino ſemper: iterum dico gaudete dominus enim prope eſt. ¶ Secũdum tempus in quo facta eſt verbi ⁊ hominis mutui conſenſus obligatio ⁊ ſtipulatio: fuit a chriſti incarnatione vſq; ad eius baptiſmum: in quo tempore verbum caro factum eſt: ⁊ habitauit in nobis ⁊ per incrementa puerilia educatus apparuit quaſi vnꝰ ex nobis. Hoc vero tempus repreſentat eccleſia a chriſti natiuitate vſq; ad ſeptuageſimam quanto videlicet incarnati verbi ortus ⁊ actus infantie recollitur: quod etiam tempus in tres ſubdiuiſum eſt deciſiones. Nam quia filius dei deſcendit ad homines principaliter pro ſalute peculiaris populi iudeorum. ¶ Primo agitur de matrimonio inter dei verbu̅ ⁊ hebreorum populum contracto a feſto videlicet natiuitatis in qua ipſe mundo editus confeſtim ⁊ primotenus paſtoribus iudeis per angelos reuelat̃: ⁊ ab eis vti notiſſimis viſitatur vſq; ad epiphaniam. ¶ Secundo agitur de eodem commertio inter idem verbum ⁊ gentilium populum approbato a feſto ſcilicet epiphanie in qua magis primitie gentium filius dei natus ſtella apparẽte nunciatur: ⁊ ab eiſdem oblatis muneribus adoratur vſq; ad ipſius octauam epiphaniꝰ. ¶ Tertio agitur de vtroq; populo in vnum ouile per idem coniugium copulato ab octaua epiphanie vſq; ad ſeptuageſimam. Tunc enim pauli leguntur epiſtole in quibus et potiſſime in epiſtola ad romanos Chriſtum deum nedum iudeorum imo ⁊ gentilium apoſtolus affirmat: et pro vtriuſq; plebis ſalute aduenisse euidentius probat. Tertium vero tempus in quo facta eſt dei ſponſe eccleſie per anulu̅ ſubarratio fuit a chriſti baptiſmate vſq; ad reſurrectionem in quo chriſtus eam vti reginam et ſponſam illuſtriſſimam triplici aureo anulo trium gẽmarum incomparabilium deſponſauit. ſ. anulo ſaphiri coloris celeſtis fidei: videlicet ſuperne eidem eccleſie per triennium predicando. Anulo ſmaragdi hoc eſt virẽtis ſpeciei pro eadem ſe quadragena penitentia affligendo. Et anulo carbunculi ignite videlicet charitatis pro eadem mortem acerrimam patiẽdo eamq; ſuo precioſo ſanguine redimendo: hoc autem tempus eccleſia repreſentat a ſeptuageſima vſq; ad paſcha: in quo nempe tempore primis tribus dominicis humanitas noſtra anulo fidei deſpõſatur per chriſti predicationẽ: de qua tunc in officijs agitur. ¶ Quam predicationem

in ipſa ſeptuageſima chriſtus primo ꝑ diſcipulos adimpleuit: quando ſeptuaginta duos predicatores ante faciem ſuam miſit: quod in euangelio myſtice denotatur in patre familias qui exijt conducere operarios in vineam ſuam. Chriſto domino ſcilicet qui predicatores in eccleſiam intromiſit. ¶ In ſeptuageſima vero chriſtus eiuſdem predicationis officium per ſeipſum perfecit: quod vtiq; in euangelio figuratur in ſeminatore chriſto qui ſemen diuini verbi exijt ſeminare: quod ipſa veritas de ſemine predicationi exponit. ¶ In quinquageſima autem eandem predicationem dei filius miraculis confirmauit: quod etiam in euangelio per illuminatum cecum exprimitur: genus humanum ſignificans a cecitate culpe per verbi dei predicationem illuſtratum. ¶ Sequentibus autem quatuor dominicis hoc eſt ab initio quadrageſime vſq; ad dominicam paſſionis dei ſponſa anulo ſpei ſubarratur per chriſti penitentiam de qua tunc inſignis memoria celebratur: cuius opera in quatuor principaliter conſiſtunt: ſcilicet in ieiunio oratione: eleemoſyna: et peregrinatione: que chriſtus tunc cepit facere et docere. ¶ Idcirco in prima dominica quadrageſime agitur de chriſti ieiunio: de quo in euangelio ſpecialiter commemoratur. Na̅ cum ieiunaſſet quadraginta diebus ⁊ quadraginta noctibus poſtea eſurijt. ¶ In ſecunda agitur de oratione de qua in euangelio mẽtio fit. Nam ideo chriſtus montem thabor excelſum ſubijt vt oraret: ſoluſq; orans transfiguratus eſt: quod licet Mattheus taceat: Marcus ⁊ Lucas teſtantur. ¶ In tertia agitur de eleemoſyna non quidem materialis pecunie quam chriſtus pauper vnde daret non habuit: ſed ſpiritualis gratie quam egros ſanando conceſſit: adeo in euangelio cecus ſurdus mutus et demoniacus ab omnibus ipſis paſſionibus liberatus introducitur. ¶ In quarta agitur de peregrinatione ideo in euangelio chriſti itineratio recolitur. Abijt enim ieſus trans mare galilee ⁊c. ¶ Ultimis vero duabus dominicis paſſionis videlicet et palmarum eccleſia ſancto anulo charitatis decoratur per chriſti paſſionem que tunc deuotius excolitur. Et quia duo ſunt ꝓcepta charitatis dei videlicet amor dei et proximi: ideo talis anulus duabus hebdomadis confertur. ¶ In quarum prima agitur de chriſti paſſione mentali quam pertulit a iudeis expulſus et effugatus: quod ad literam in dominicali euangelio ⁊ per totam ſeptimanam oſtenditur. ¶ In ſecunda agitur de chriſti paſſione corporali quam ſuſtinuit in carne paſſus ⁊ crucifixus: quod ad literam in quatuor paſſionibus quatuor euangeliſtarum exhibetur. ¶ Quartum quoq; tempus in quo facta fuit ſponſe per ſponſum ſolennis tranſductio fuit a reſurrectione domini vſq; ad penthecoſten: quo tempore dominus ſponſam ſuam eccleſiam eius precioſo ſanguine deſponſatam in perſonam ſanctorum patrum de manu inferi eruit et quodammodo de domo paterna hoc eſt de preſenti ſeculo nequam eduxit in animabus ⁊ corporibꝰ mirifice dotauit et ſecum aſcendente ad celeſtem et propriam patriam feliciter introduxit: quod tempus ad literam repreſentat eccleſia a reſurrectione domini vſq; ad penthecoſten. In quo quidem tempore pronuba chriſti figuratiue in feſto reſurrectionis: et per octauam de domo patris imo victrici tyranni ſcilicet diaboli: qui pater eius factus fuerat decipiendo educitur: cui et dicitur per pſalmiſtam. Obliuiſcere populum tuum et domum patris tui: quod Ambroſius exponit vt dictu̅ eſt: ideoq; tale feſtum paſcha id eſt tranſitus dicitur: quia ſcilicet humana natura de tartaro erepta ad celos aſcenſura tranſiuit. ¶ Secundo ipſa eadem nupta ab octaua paſche vſq; ad aſcenſionem myſtice induitur: colitur ⁊ dotatur. ¶ Nam in prima dominica poſt paſcha glorificatur in corpore et dotatur immortalitate. In cuius figura dominica ipſa vocatur in albis ſtoliſq; candidis neophyti veſtiuntur: quod denotat dotes corporis immortalis: ⁊ in euangelio de gloria corporis chriſti ad diſcipulos ianuis clauſis intrantis agitur: quod eſt figura future corporalis glorificationis. ¶ In reliquis quatuor dominicis ſubſequentibus glorificatur in anima cuius dotes ſecundum Auguſtinum viſio et dilectio. ¶ Ideo in ſecunda ⁊ tertia dominica repreſentatur viſio beata in libro apocalypſis qui tunc legitur vbi fit mentio de viginti quatuor ſenioribus: et de angelis ac turba magna ſanctorum ſtantibus ante thronum diuina fruentibus viſione. ¶ In quarta ⁊ quinta dominica repreſentatur dilectio in epiſtolis canonicis que tunc leguntur: in quibus de dilectione precipue pertractatur. ¶ Tertio ipſa eadem ſponſa a die aſcenſionis vſq; ad penthecoſten vt dictũ eſt ſubarrata et feliciter dotata in domum ſponſi ſolenniter introducitur et hoc in perſonam chriſti et patrum glorificatorum. Ideo tunc cantatur. Aſcendit deus in iubilatione. ⁊ Aſcendit deus in altum captiuam duxit captiuitatem. ¶ Quintum denique et vltimum tempus in quo facta eſt diuini matrimonij conſummatio ex qua ſequitur iugis liberoru̅ procreatio fuit a die penthecoſtes: ⁊ durabit vſq; ad ſecundum chriſti aduẽtum: quo quidem tempore chriſtus dominus coniugi ſue eccleſie per ſperitus infuſionem ſpiritualiter vnitus imo ⁊ per ſacre eucharistie ſumptionem corporaliter quodammodo copulatus filios adoptionis neq; ex voluntate carnis: neq; ex voluntate viri: ſed ex deo ⁊ ſpiritu propagare non deſiſtit. Et ipſum tempus eccleſia repreſentat a die penthecoſtes vſq; ad aduentum: quod etiam tempus in duas ſubdiuiſum eſt partes. ¶ In prima quarum agitur de matrimonij conſummatione. ¶ In ſecunda de filiorum propagatione. Ideoq; coniugium chriſti ⁊ eccleſie in principio huius temporis conſummatur. ¶ Primo per ſpirituum vnionem que principalis eſſe debet. ¶ Hoc autem eccleſia repreſentat in feſto penthecoſtes ⁊ per octauam: in quo promiſſo ſpiritu ſancto in filios adoptionis effuſo membra capiti ſpeciali compage connectuntur. ¶ Secundo etiam per corporum copulationem: quod eccleſia repreſentat in ſubſequente feſto corporis chriſti vſq; ad eius octaua̅: in quo agit̃ memoria illiꝰ venerabilis ſacramenti per cuius ſumptionem fideles chriſto etiam corporaliter coniungũtur. ¶ In ſecũdo aute̅ tempore videlicet ab octaua corporis chriſti vſq; ad aduentum filiorũ eccleſie generatio propagatur: quorũ quidã fuerũt fundatores vt apl'i: quidã edificatores vt doctores: quidã cõſeruatores vt confeſſores: quidã defenſores vt martyres: quidã augmentatores vt virgines. ¶ Reliquum itaq; tempus quod reſtat in quinq; partes ſubdiuiſum eſt. ¶ Nam primo myſtice figurantur filij eccleſie fundatores ſcilicet apoſtoli a feſto corporis chriſti vſq; ad kalendas auguſti. Et hoc typo regnum iſrael et iuda: quorũ tunc libri ponũtur: per quos apoſtoli deſignantur qui certe principes populorum facti et a deo ſuper omnem terram principes conſtituti cum chriſto in duodecim ſedibus in die iudicij conſeſſuri eidem regi regum conregnare creduntur. Nam ⁊ mattheus euangeliſta in generatione chriſti ſexdecim reges a dauid vſq; Ieconiã ponit: a quibus chriſtus eſt per carnem editus: ſignificantes vtiq; duodecim apoſtolos: quorum duo euangeliſte fuerunt: et alios duos euangeliſtas: necnon paulum et barnabam doctores gentilium: a quibus dei filius per euangelium quo ad mundi notitiam quodammodo eſt regeneratus. ¶ Secundo figurantur eccleſie conſtructores. ſ. doctores a Kalendis auguſti vſq; ad kalendas ſeptembris ſub figura ſapientiſſimi ſalomonis cuius tunc libri leguntur: cuiuſq; vices gerunt in eccleſia ſancti doctores diuina ſapientia imbuti ex quibus tam in grecorum ꝙ latinorum eccleſia quatuor principaliores extitẽ per quatuor libros ſapientie deſignati. ¶ Tertio figurantur eccleſie conſeruatores: videlicet ſancti confeſſores per totum menſem ſeptem-

bris.Et hoc ſub figura ſanctorum Job:Tobie:Eſdre:
Judith:et Heſter:quorum tunc geſta recoluntur:con-
feſſionem et patientiam confeſſorum notitia qui in tri-
bulatione poſiti mũdum:carnem:et diabolum trium-
pharunt. ¶Quarto figurantur eccleſie defenſores:hoc
eſt ſancti martyres per totum menſem octobris:ſub ty-
po ſanctorum machabeorum:quorum tunc libri legũ-
tur:qui vti ſancti martyres pro fide:ſic ⁊ illi pro dei lege
vſqꝫ ad effuſionem ſanguinis viriliter decertauerunt.
¶Quinto figurantur eccleſie augmentatores ſcilicet
virgines per totum menſem nouembris vſqꝫ ad aduen-
tum:et hoc ſub figura prophetarum quorum tunc va-
ticinia recoluntur:qui vt plurimum ſpreto carnali con-
iugio:in corporis ⁊ mentis integritate domino ſeruien-
tes:aduentum chriſti ⁊ futura tempora per ſpiritũ pre-
dixerunt. ¶Nec eſt mirandum quare doctorum ⁊ con-
feſſorum tempus ante martyres ponatur:ꝗuis enim
martyres merito ⁊ honore vtroſqꝫ precedant:⁊ ideo in
ordinibus ſanctorum immediate poſt apoſtolos locan-
tur:doctores tamen quia eccleſie magis vtilitati pro-
fuerunt in tempore precedunt:nam vt dictum eſt docto-
res fuerunt eccleſie conſtructores:martyres vero defen-
ſores.Confeſſores autem ideo premittuntur:quia ne-
mo martyr extitit quin prius cõfeſſor non fuerit:quod
ſimiliter ⁊ de doctoribus dici poteſt.Ideo enim marty-
res paſſi ſunt:quia chriſtum docebãt ⁊ confitebantur.
Opus ergo preſens in duodecim partes ſiue libellos
ad inſtar duodecim apoſtolorum quorum prefectus ec-
cleſie librum preſentem inchoauit:diuidendum fore di-
ſpoſui. ¶In primo libro agetur de feſtiuitatibus ſan-
ctorum occurrentibus intra tempus in quo eccleſia re-
preſentat nuptiarum chriſti pertractationem ⁊ colloca-
tionem:quod eſt ab aduentu domini vſqꝫ ad natiuita-
tem. ¶In ſecundo agetur de feſtis que occurrunt in-
tra tempus in quo eccleſia repreſentat mutui conſen-
ſus obligationem ⁊ contrectationem:quod eſt a nati-
uitate vſqꝫ ad ſeptuageſimam. ¶In tertio de illis que
occurrunt intra tempus repreſentans ſponſe ſubarra-
tionem et deſponſationem:quod eſt a ſeptuageſima vſ-
qꝫ ad paſcha. ¶In quarto de his que occurrunt intra
tempus repreſentans ſolennem ſponſe tranſductionẽ
⁊ dotationem:quod eſt a paſcha vſqꝫ ad penthecoſten.
¶In quinto de his que occurrunt intra tempus re-
preſentans matrimonij conſummationem et confir-
mationẽ a penthecoſte vſqꝫ ad octauam corporis chri-
ſti. ¶In alijs quinqꝫ libris agetur de feſtis occurrenti-
bus intra tempus repreſentans liberorum generatio-
nem ⁊ propagationẽ. ¶Ita ꝙ in ſexto libro agetur de
feſtis occurrentibus intra tempus repreſentãs filios
eccleſie fundatores:ſcilicet apoſtolos ab octaua ſcilicet
corporis chriſti vſqꝫ ad kalẽdas auguſti. ¶In ſeptimo
agetur de feſtis que veniunt intra tempus repreſentãs
filios eccleſie conſtructores ſcilicet doctores per totũ
videlicet menſem auguſti. ¶In octauo de feſtis que ve-
niunt intra tempus repreſentans filios eccleſie conſer-
uatores:ſcilicet confeſſores per totum ſcilicet menſem
ſeptembris. ¶In nono de his que veniunt intra tem-
pus repreſentans eccleſie defenſores ſcilicet martyres
per totum videlicet menſem octobris. ¶In decimo de
his que veniunt intra tempus repreſentans eccleſie au-
gmentatores hoc eſt virgines:ſcilicet per totum men-
ſem nouembris vſqꝫ ad aduentum. ¶Hoc addito ꝙ
quia multorum ſanctorum feſta:quibus dieb⁹ per an-
num occurrant inuenire non valui quorundam ex eis
geſta aliquorum ſanctorum feſtiuitatib⁹ ſubieci:prout
mihi congruentius viſum fuit ex aliqua ſimilitudine
vel attinentia precedentis aut ex nominis equiuocatio-
ne:vtpote ſancti iuliani cenomanenſis feſto:cui ſubij-
ciuntur acta plurium eiuſdem nominis ſanctorũ quo-
rum feſtiuitates neſciuntur:aut ex aliqua temporis cõ-
gruitate:vtpote geſta patrum omnium prime etatis
quorum dies ignoti ſunt:que ſeptuageſime applican-
tur:quia tunc eorum tempora ab eccleſia releguntur:⁊
ſanctorum ſecunde etatis que ſexageſime ſubijciuntur:
quorum etiam acta tunc ab eccleſia recoluntur. ¶Et
notandum ꝙ aduentus domini ⁊ cetera feſta mobilia:
vt eſt paſcha cum precedentibus ⁊ ſubſequentibus de-
pendentibus ab eadẽ:qualia ſunt ſeptuageſima:⁊ ſexa-
geſima:quinquageſima:quadrageſima:paſſio domi-
ni:aſcenſio ⁊c.quia in kalẽdarijs ſedem certam nõ ha-
bent:ſed diuerſimode cõtingunt:iuxta quod mihi me-
lius viſum fuit certis diebus appoſui.Nam vt feſtum
ſancti andree quod eſt primum in officijs aduentui cõ-
tinctur.Idcirco aduentum domini tertio kalendas de-
cembris:hoc eſt in vigilia ſancti andree locaui.Reſur-
rectionis vero dominice diem ſexto kalendas aprilis
poſui:eo ꝙ ad literam tali die dominus reſurrexit:⁊ ꝑ
conſequens omnia feſta a die paſche dependentia tam
precedentia ꝙ̃ ſubſequentia illis diebus locanda decre-
ui quibus eo anno contigiſſent quo dominus ad lite-
ram paſſus eſt ſi tunc temporis celebrata fuiſſent. ¶In
vndecimo vero huius voluminis libro illorum ſancto-
rum geſta deſcribentur quorum dies feſtiui penitus
ſunt ignoti:⁊ quorum legende in aliqua ceterorum li-
brorum parte nequiuerunt commode collocari:aut il-
lorum qui forte per obliuionem quam humana fragi-
litas euadere plerunqꝫ non valet:ſuis locis ponendĩ
forent omiſſi:vel eorum etiam quorum legende poſt
ceptum opus de nouo apparere contigerent:quod
propter numeroſitatem ſanctorum facile ſatis eſſet.
¶In duodecimo vero et vltimo libro tabula totius
voluminis ſupponetur:in qua ſanctorũ omnium per
alphabetum nomina conſcribentur:⁊ vbi reperiri de-
beant:quo ſcilicet libro vel capitulo deſignata:vt faci-
lius quod quiſqꝫ optauerit eidem occurrat:ſicqꝫ tot⁹
preſentis catalogi materia concludetur.

¶Explicit diuiſio totius voluminis.

¶Sequitur prologus Libri Primi.

PRimus ergo liber huius catalogi continet ſancto-
rum geſta quorum feſtiuitates occurrunt intra tempus in quo eccleſia repreſen-
tat chriſti ſponſalium collationem ⁊ tractationem:quod fuit ab adam vſqꝫ ad fi-
lij dei natiuitatem. ¶Et hoc tempus eccleſia pretẽdit ab aduentus initio vſqꝫ
ad diem natalis dominici in perſonam patrum ⁊ prophetarum chriſtum venturum prenſi-
cians ⁊ aſſiduis clamorib⁹ depoſcens.Quatuor vero dominicis ipſe aduentus celebratur:
eo ꝙ tractatus ipſarum nuptiarum quatuor modis preceſſerunt ſcilicet per legis natura-
lis inſpirationem:per indictam patribus circuncisionem:per impoſite legis ſcripte collatio-
nem:⁊ per afflictam prophetie teſtificationem. ¶Primum tempus fuit ab adam vſqꝫ ad
abraham decurſu duarum etatum:in quo tempore lex naturalis homines docebat de duo-
bus:ſcilicet ꝙ honeſte viuerent:⁊ proximum non lederent.Hoc autem in prima hebdoma-
da figuratur:eo ꝙ in dominicali epiſtola mandata legis naturalis continentur. Dicendo
enim apoſtolus in die honeſte ambulemus:non in comeſſationibus ⁊ ebrietatibus:non in
cubilibus ⁊ impudicitijs docet honeſte viuere.Et ſubdendo non in contentione et emula-
tione admonet proximum non offendere. ¶Secundum fuit ab abraham vſqꝫ ad moyſen
decurſu tertie etatis:in quo tempore circuncisio patribus indicta dei populum a gentilib⁹
ſuperauit.Hoc vero in ſecunda hebdomada pretenditur vbi paulus in epiſtola dominicali
dicit:chriſtum ieſum miniſtrum fuiſſe circuncisionis ad euacuandas promiſſiones patrũ.
¶Tertium fuit a moyſe vſqꝫ ad dauid decurſu quarte etatis:in quo tempore lex ſcripta
ad bene viuendum hominibus collata fuit:cuius lator ⁊ miniſter extitit moyſes.Hoc autẽ
etiam in tertia hebdomada oſtenditur in qua paulus in epiſtola dominicali in perſonam
moyſi dicit.Sic vos exiſtimet homo vt miniſtros chriſti ⁊ diſpenſatores miniſteriorum dei
videlicet legis ſcripte. ¶Quartum fuit a dauid vſqꝫ ad chriſtum decurſu quinte etatis:
in quo tempore prophetia ſanctis vatibus inſpirata chriſtum affuturum ⁊ propinquũ ꝑ-
ſonabat:⁊ futura tpa predicebat.Hoc etiã declaratur in quarta hebdomada in qua in epi-
ſtola dominice apoſtolus in perſonam prophetarum dominum eſſe cum gaudio quodam
modo prophetizat.Ad huius ergo temporis feſta deſcribenda procedamus.

¶Finis prologi.

Per ſignū ſancte crucis liberet nos de inimicis noſtris dominus deus noſter. Oratio.

Deus qui vnigeniti filij tui precioſo ſanguine viuifice crucis vexillū ſanctificare voluiſti: ꝓcede queſumus eos qui eiuſdē ſancte crucis gaudent honore tua quoqȝ vbiqȝ protectione gaudere. Per dñm noſtrum ꝛc.

Reuerēdiſſimi patris

ꝛ domini Petri de Natalibus Veneti epi equilini Catalogi ſanctorum opus feliciter incipit.

Liber primus ab aduentu dñi vſqȝ ad eius natiuitatem.

De aduentu domini in carnem. Cap. j.

Aduētus dñi generalis duplex ab eccleſia colitur. Primus ad ſaluādum. Secūdus ad iudicandum. Primus de preterito celebratur. Secūdus de futuro formidatur. De primo Luc. xix. Venit filius hoīs q̄rere et saluū facere qđ perierat. De ſcđo Eſa. iij. dñs ad iudiciū veniet cū ſenatorib⁹ ppli. Aduēt⁹ ergo in carnē/ q̄ fuit ad ſaluādū/ q̄tuor agit̄ ſeptimanis ꝓpter cauſaȝ ſuperi⁹ aſſignatā: q̄ ſcȝ ipm aduētū xp̄i ꝓceſſerūt legis naturalis inſpiratio: circūciſiōis indictio: legis ſcripte impoſitio: ꝛ ꝓphetica atteſtatio: q̄ oīa in quatuor dñicis: vt ſuperi⁹ ponit̄: figurāt̄. Circa aduentū aūt ad ſaluandū duo vidēda ſunt: ſcȝ adueniēdi opportunitas: ꝛ aduētus vtilitas. Opportunitas oſtēditur primo ex parte hominis qui cōuictus fuit. Primo de malitia tēpore legis naturalis: quia cum ipſa lex iuberet proximum non ledere: primogenitus Ade Cain Abel fratrē innocentē occidit. Secūdo de ignorātia tēpore circūciſionis/ q̄n vez homo idololatrans in peſſimos errores decidit: nā ꝛ tūc tpīs idololatria incepit. Tertio de impotentia tpe legis ſcripte: q̄ quidē lex iugū importabile et mādatū homini fragili impoſſibile impoſuit. Opportune ergo fili⁹ dei venit q̄n homo de malitia: ignorātia ꝛ impotētia cōuictus fuit: ne ſi ante veniſſet homo medicine gratus non fuiſſet. Ipſe etiam veniēs ſua potentia hominis impotentiā ſubleuauit: ſua ſapientia ignorantiā illuſtrauit: ſuaqȝ gratia malitiam expugnauit. Scđo ex parte tēporis: quia vbi venit plenitudo temporis/ miſit deus filium ſuum ꝛc. Gala. iiij. quod quidem tēpus adimpletum fuit per quatuor premiſſa: que aduentum dominicum preceſſerunt. Cum enim vidit dei filius hominem nec lege nature/ nec circūciſionis ſignaculo: nec lege ſcripta: nec prophetarum oraculis a peccato liberari poſſe: deſcendit conferre gratiā in qua nos deo gratificans a pctō redemit. Tertio ex parte vulneris et morbi vniuerſalis. Nā cū morb⁹ erat vniuerſalis opportunū fuit vniuerſalē adhibere medelam. Etenī ante aduentum Chriſti eramus ignorātes ſiue ceci: penis eternis obligati: ſerui diaboli: mala peccati cōſuetudine vincti: in tenebris obuoluti: exules a patria expulſi. Ideo egebamus doctore/ redēptore/ liberatore/ eductore/ illuminatore et ſaluatore. Hec autē omnia in ſeptem antiphonis maioribus habentur que cantantur ante Chriſti natiuitatem. In prima dicitur veni ad docendū nos viam prudentie. In ſecunda/ veni ad redimēdum nos in brachio extento. In tertia: veni ad liberandum nos: iam noli tardare. In quarta: veni et educ vinctum de domo carceris ꝛc. In quinta: veni ꝛ illumina ſedentes in tenebris ꝛc. In ſexta: veni ſalua hoīem/ ꝛ hoc in perſonam gentiū: quia illa antiphona incipit. O rex gentiū. In ſeptima: vero clamat pro ſalute iudeorū quibus deus dederat legem: ideo incipit. O emanuel rex et legifer noſter: et infra: veni ad ſaluandū nos ꝛc. Vtilitas autē ipſius aduentus patet Luc. iiij. vbi ſe miſſum teſtatur dicens. Spirit⁹ domini ſuper me ꝛc. Ad pauperum conſolationem. Ad contritorū ſanationem. Ad captiuorū liberationem. Ad indoctorū inſtructionē. Ad pctōrū remiſſionē. Ad humani generis redemptionem. Et ad meritorum retributionem. Hec omnia originaliter prophetātur de Chriſto. Eſa. lxj. Auguſtinus autem ponit alias vtilitates dicens ꝙ Chriſtus more mercatoris veniēs dedit ꝛ accepit. Accepit quod hic abūdat ſcȝ naſci mori ꝛ laborare. Dedit renaſci: reſurgere et in eternum regnare. Bernardus inſuper ponit tres vtilitates ſupra tactas dicens ꝙ neceſſarius fuit nobis ſaluatoris aduentus/ vt in nobis per fidem habitans illuminet cecitatē nr̄am: ꝛ nobiſcū manēs adiuuet infirmitatē nr̄aȝ ꝛ ꝓ nobis ſtās ꝓpugnet ꝛ purget iniqtā ē nr̄am.

De aduentu domini ad iudiciū. Cap. ij.

Aduentus dñi ad iudicium/ ſicut et aduentus in carnem quatuor agitur ſeptimanis: eo ꝙ ꝛ ipſum aduentum ſicut ꝛ primum quatuor tempora precedere debent. Primum fuit tempus apoſtolorū: in quo fuit perſecutio iudeorum: qui Chriſtum eccleſie caput primo in ſeipſo/ deinde in ſuis apoſtolis perſecuti ſunt: et durauit vſqȝ ad tempora Neronis imperatoris. Scđm fuit tps martyrū: in quo fuit pſecutio paganorū a Nerone primo xp̄ianorū pſecutore vſqȝ ad Cōſtantinū Auguſtū. Tertiū fuit tps doctorū: in quo fuit pſecutio hereticorū a Cōſtātino imperatore vſqȝ ad Carolum magnū. Quartū eſt tempus confeſſorum/ in quo ad preſens ſumus a Carolo magno vſqȝ ad antichriſtum. Et notandum ꝙ eccleſia in ad-

uentu domini quedam cantica leticie canit: vt alleluya: ⁊ hoc propter primi aduentus conſolationem: quedam vero deponit: vt te deum laudamus: et gloria in excelſis: propter ſecundi aduentus trepidationem. ¶ Circa ſecundum aduentum duo videnda ſunt: ſcilicet antecedentia iudicium: et concomitantia. Antecedentia ſunt tria: ſcilicet ſigna terribilia: antichriſti fallacia: et ignis vehementia. Signa terribilia ponuntur Luce. xxi. Erunt ſigna in ſole ⁊c. quod Apocalypſis. vi. declaratur. Sol factus eſt niger tanꝗ ſaccus cilicinus: ⁊ luna facta eſt ſicut ſanguis: ⁊ ſtelle celi ceciderunt ſuper terram: quod ad literam de eclypſi ſolis et lune: ⁊ de ſuperabundantia intelligi poteſt/ vel metaphorice de imperio romano eclypſato: et eccleſia ſanguine innocentium maculata: ⁊ de predicatoribus de celo eccleſie cadentibus propter errores pōt exponi. ¶ Hieronymꝰ aūt in annalibꝰ Hebreorū inuenit quindecim ſigna iudiciū precedētia: ſz vtrū cōtinua/ an interpolata nō expꝛeſſit. Prīa die mare ſe eriget quadraginta cubitis ſup montes ſtās in loco ſuo ꝗſi murꝰ. Scđa die tm̄ deſcēdet: ꝙ vix poſſit videri. Tertia marine belue apparentes ſuper mare dabunt mugitus vſqz ad celum. Quarta ardebit mare et aqua. Quinta arbores et herbe dabunt rorem ſanguinis volatilibus congregatis in campis. Sexta ruent edificia: ⁊ flumen ignis ab occaſu vſqz ad oriens contra celum exurget. Septima petre adinuicem collidentur et ſcindentur. Octaua erit generalis terremotus ita vt nullum animal ſtare poſſit. Nona montes ſolo equabuntur. Decima exibunt homines de cauernis et velut amentes ibunt: nec loqui poterunt. Undecima oſſa mortuorum ſuper ſepulturas colligentur. Duodecima ſtelle ex ſe igneas comas emittent: ⁊ animalibus cunctis in campis ſpecietenus congregatis. Decimatertia morientur viuentes: vt cum mortuis reſurgant. Decima quarta ardebit celum et terra. Decimaquinta fiet celum nouum et terra: et reſurgent omnes. ¶ Antichriſti autem fallacia fiet quatuor modis. Primo per callidam ſuaſionem ⁊ falſam ſcripturarum opinionem. Nitetur enim ex ſcriptura oſtendere ſe meſſiam in lege promiſſum: et legem Chriſti deſtruere. pſ. Conſtitue domine legiſlatorem ſuper eos gloſſa. i. antichriſtum legis prauelatorem. Secundo per miraculorum operationem. ii. Theſ. ii. Cuius aduentus ſecundum operationem ſathane in omnibus virtutibus et ſignis et prodigiis mendacibus. Tertio per donorum largitionem. Daniel. xiii. Dabit eis poteſtatem in multis: et terram diuidet gratuito: quod gloſſa de antichriſto exponit. Quarto per tormentorum illationem Daniel. viii. Supra ꝙ credi poteſt/ vniuerſa vaſtabit. ¶ Ignis autem vehementiam dominus premittet. Primo propter mundi innouationem: quia purgabit et renouabit elementa. Secundo propter hominum purgationem: vt ſit tunc bonis viuentibus in locum purgatorii. Tertio propter malorum damnationem / et ſanctorum illuminationem quia ſecundum Baſil. Deus facta mundi purgatione in igne illo diuidet calorem a ſplendore: et totum calorem mittet ad regionem damnatorum: vt amplius crucientur: ⁊ totum ſplendorem ad regionem bonorum: vt amplius iocundentur. ¶ Concomitantia autem iudicium erunt octo. Primum eſt diſceptatio iudicis. Johel. iii. Congregabo omnes gentes in vallem ioſaphat: ⁊ diſceptabo cum eis: ſtatuet enim oues a dextris: hedos autem a ſiniſtris: et cum eis diceptabit: vt dicitur Mat. xxv. Secundum eſt differentia ordinis/ nam in iudicio illo quidam iudicantur et pereunt: ſicut mali chriſtiani: quibꝰ dicetur. Eſuriui: et nō dediſtis mihi mãducare. Quidam non iudicantur: et pereunt: ſicut infideles: de quibus dicitur/ qui non credit: iam iudicatus eſt. ¶ Quidam iudicantur ⁊ regnant/ ſicut iuſti/ quibus dicetur. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi manducare. Quidam iudicantur: et regnant: ſicut apoſtoli quibus promittitur: ſedebitis ſuper ſedes iudicātes duodecim tribus iſrael. i. iudicanti aſſiſtentes et ſententiam approbantes: ⁊ hoc fiet eis ꝓpter ipſorū honorē: propter ſententie confirmationem: ⁊ malorum reprobationem. Tertium erit inſignia paſſionis: ſcz crux: claui: ⁊ cicatrices in corpore: vnde cantat eccleſia: hoc ſignum crucis erit in celo cum dominus ad iudicandum venerit: ⁊ hoc faciet Chriſtus ad oſtenſionem ſue victorie: vt oſtendat ſigna in quibus triumphauit. Ad declarationem ſue miſericordie: vt oſtendat qualiter boni miſericorditer ſaluantur. Et ſue iuſtitie vt oſtendat qualiter praui iuſte damnātur. ¶ Quartum erit ſeueritas iudicantis: non enim flectetur timore: cum ſit omnipotens: nec odio/ nec amore/ cum ſit iuſtus: nec errore: cum ſit ſapientiſſimus. pſ. Deus iuſtus fortis et patiens: id eſt ſapiens: quia qui patiens eſt: multa gubernatur ſapientia. ¶ Quintum erit accuſatio horribilis: habebit enim homo accuſatores. Primo diabolum. Apocalypſis. xii. Proiectus eſt accuſator fratrum noſtrorum ⁊c. Secundo proprium vitium. Sapien. iiii. Uenient in cognitionem peccatorum ſuorum/ ⁊ traducent illos ex aduerſo iniquitates eorum. Tertio totum mundum. Greg. Si queris quis te accuſet: dico totus mundus qui offenditur creatore offenſo. ¶ Sextum erit teſtis infallibilis: habebit enim peccator tres teſtes vnum ſupra ſe: ſcilicet deum qui eſt iudex ⁊ teſtis. Hiere. xxix. Alium intra ſe/ ſcilicet propriam conſcientiam. Tertium iuxta ſe: ſcilicet proprium angelum. ¶ Septimum erit arctatio peccatoris: de quo Greg. Latere inquit erit impoſſibile/ apparere intolerabile. ¶ Octauū erit ſententia irreuocabilis. Nam tribus ex cauſis appellatio non recipitur. Primo propter iudicis excellentiam: vnde non appellatur a ſententia pape vel imperatoris: quia non habet ſuperiorem. Secundo propter criminis euidentiam. Nam in crimine notorio non poteſt appellari. Tertio propter rem non differendam: vt eſt in ſententia capitali: que non exigit dilationem ſed ſtatim exequitur. Propter hec tria ſententia irreuocabilis erit: quia nec ſuperiorem habet: ⁊ oīa ibi notoria erunt: ⁊ nihil quod ibi agetur dilationē patietur. Oīa enī fient in momēto: in ictu oculi ⁊c.

¶ De aduentu dñi in ſpeciali. Cap. iii.

Aduentus domini ſpecialis duplex eſt. Primꝰ in mēte ad ſanctificandū: de quo Jo. xiiii. Ad eū veniemꝰ: ⁊ manſionē apud eū faciemꝰ. Scđs in morte ad premiādum: de quo Luce. xii. Et vos eſtote parati: quia qua hora non putatis filius hominis veniet. Horum duorum aduētuū feſta ꝗuis ab eccleſia nūꝗ cōmemorentur/ a pluribꝰ tn̄ deuotꝰ frequētiſſime recoluntur.

¶ De ſanctis Saturnino ⁊ Siſinnio martyribus. Capitulum. iiii.

Saturninꝰ ⁊ Siſinnius martyres Rome paſſi ſunt ſub Maximiano imperatore: ꝗ rediēs de partibꝰ Aphrice dux omnes chriſtianos ad afflictionē laboris cōpelleret ad thermas edificandas: ad fodiendam harenam: et Saturninus iam ſenex ſarcinam ferre non poſſet: Siſinnius et Syriacus

diacones Marcelli pape cum iuuabant: vt dicetur infra in paſſione Marcelli. xvii. kal. februarii. Qđ dum Maximiano nunciatum fuiſſet: iuſſit eos teneri in carcerem a Lauditio prefecto: qui eos. xvii. diebus carceri mancipauit. A quibus multi paganorum conuerſi ſunt. Deinde prefecto preſentati Saturninus ſenex et Siſinnius diaconus dum idola ſibi oblata comminuiſſent/ conuerſi ſunt duo milites papias ⁊ Maurus: tūc Lauditus iuſſit Saturninum et Siſinnium in eculeo leuatos attrahi: neruis et fuſtibus ⁊ ſcorpionibus cedi. Papiam vero et maurum ſe chriſtianos profitentes ora lapidibus ceſos carceri trudi fecit. Saturninū vero et Siſinnium eculeo depoſitos decollari mandauit: qui ducti via numentana miliario ſecundo ab vrbe capite ceſi ſunt: quorum corpora tarſon cū Joanne preſbytero ſepelierunt in predio ſuo via ſalaria vetere. iii. kal. decembris.

¶ De ſancto Saturnino epiſcopo et martyre. Capitulum. v.

Saturninꝰ epiſcopus et martyr ab apoſtolorum diſcipulis ordinatus eſt: qui primus epiſcopus Tholoſane vrbi directꝰ xp̄m predicauit: ⁊ dum ſepius iuxta capitolium quod inter domum ſuam: et eccleſiam ſitum erat/ iter ageret: demones a reſponſis ceſſabāt. Quod dum gentiles virtute ſancti fieri cognouiſſent: Saturninum comprehenſum in arce capitolii ſtatuunt compellentes ad immolandum: qui dum niſi vni deo ſe immolaturū aſſereret: fune ab vno capite tauri latera alligantes: qui ad immolādum ductus fuerat: ab alio vero pedes ſancti vincientes ſtimulatum taurum per ſcalas precipitant. Qui ſanctū ſibi alligatum poſt ſe trahens per capitolii gradꝰ eliſo capite cerebroqz excuſſo Chriſti martyrem fecit. Cuius corpus occulte propter metum gentilium due chriſtiane femine ſepelierunt: quod poſtmodum a ſucceſſoribus ſancti martyris honorifice tumulatum eſt. paſſus eſt aūt tp̄e Decii. iii. kalen. Decēbris.

¶ De ſctō Amos egyptio abbate. Cap. vi.

Amos egyptiꝰ floruit tempore Conſtantini magni de quo refert Sozomenus primo hiſtorie tripartite: ꝙ inuitus ipſe parētibus cogentibus duxit vxorē: nec tamen eam expertus fuit. Nam primo die nuptiarū ſolus cū ſola in thalamo/ dum ſibi virginitatē laudaret/ eam ad virginitatem ſeruādam induxit: vnde et ambo virginitatē vouentes in ſingulis cubilibus ſeparatim dormierunt annis. xviii. demum communi voto abinuicē diuiſi ſunt: ipſeqz mulieri domum propriam cōceſſit/ et ad eremum properauit. Atqz in monte Nitric. xxii. annis permanſit eremiticam vitā ducēs: de quo refert Hieronymꝰ in vitis patrū: ꝙ apud Thebaidē fuit pater trium milium monachorum. Dum autē Amos cum diſcipulo ſuo Theodoro iter agens ad flumē deueniſſet: dum alter alterum nollet nudum videre/ mãdauit diſcipulo ad horam ſecedere. Et dum ſeipſum etiā nudū videre paueret: diuina virtute ad aliam partem fluminis trāſlatus eſt. De quo diſcipulus tranſiens miratus: quia nec veſtem/ nec pedes infuſos haberet/ aduertit miraculum: adiuratus a magiſtro: vt illud ꝗdiu viueret nemini reuelaret. Hic filium hominis qui bouem rapuerat: quē canis rabidus momorderat: poſtꝗ pater bouem reſtituit a morſu canis rabidi liberauit. ¶ Dum autem latrones panem quo veſcebatur eidem auferrēt: duos dracones eductos ex antro ad cuſtodiā celle miſit. Sed venientes fures et dracones videntes pre timore quaſi mortui ceciderunt: quos ipſe exiēs confortans erexit: ⁊ ad penitentiam prouocauit: optimoſqz cunctorum monachos effecit. Eodem etiam tempore dum draco alius immanis regionem vaſtaret: et multos perimeret: oblatum ſibi puerum ex ſolo viſu beſtie extinctum ſuſcitauit: et draconē oratione de antro eductum/ in duas partes diſcerptum occidit. Cuius animam cum gloria ad celum tendētem Antonius abbas longe poſitus vidit: et diſcipulis nūciauit: notatoqz die et hora repertum eſt Amonem eodem tempore a corpore migraſſe: quieuit in Chriſto die tertia kalendas Decembris.

¶ De ſancto Paſnutio abbate. Cap. vii.

Paſnutiꝰ Abbas eremi cultor vltimiqz deſerti in regione heracleoten eſſet angelice vite/ orauit deum: vt ſibi reuelaret cui ſanctorū bene viuētium ſimilis haberetur. Cui angelꝰ reuelauit: ꝙ ſimilis ipſe eſſet ſymphoniaco cuidā in ciuitate cantando victum querenti. Ad quem ſanctus admirās acceſſit: ⁊ eū repertū ſecreto de ſua vita queſiuit. Qui reſpondit ſe fuiſſe predonem: et ex illo ſtatu ad officium ioculatoris veniſſe: nihilqz ſibi boni conſcium: niſi ꝙ aliquando virginem deo conſecratam a ſe ⁊ collegis raptam/ dū ceteri deflorare vellēt ab eis eripuit: ⁊ noctu eam domū intactam reduxit. Et alia vice mulierē profugā in eremo repertam: dum quo tederet queſiuiſſet: ⁊ illa virū cum filiis pro fiſcali debito carceratos ⁊ flagellis afflictos reſpōdiſſet ſe etiā eadē cauſa ꝑquiri: ob idqz fugere triduo ſine cibo peracto aſſereret: ipſe illam ad antrū ſuum ducens refecerat: ⁊ trecentos ſolidos pro viri et filiorū redemptione ſibi dederat. Que illo precio dato virum ⁊ filios de carcere eduxerat: quod audiens Paſnutius/ ⁊ nihil ſe tale feciſſe proteſtās dū ſibi a deo reuelata homini retuliſſet: ille abbatē ad eremum ſecutus in melius vitā mutauit: cuius animā ab angelis in celum deferri poſt modicū tēpus ſanctus cōſpexit Paſnutius. ¶ Iterum idem qđ prius querēs a deo ſibi reuelari per angelum edocetur ſe fore ſimilem tali primario ciuitatis. Ad quē ſanctus veniens/ eūqz de ipſius ſanctitate ſecrete requirens dixit ille ſe habere vxorē cum qua annis triginta continuerat: ⁊ eā ꝗ nunꝗ niſi affectione ſobolis primis temporibus cognouiſſet: ex qua tribus ſuſceptis filiis abinde in caſtitate permanſerant: hoſpitē nunꝗ dimiſerat: nec pauperem ſine cibo vel alia ſtipe licentiauerat: contra iuſtitiā nunꝗ iudicauerat: ⁊ diſcordes pro viribus ad concordiā reduxerat: que audiēs Paſnutius reuelata ſibi a deo narrat. Illeqz relicto ſeculo abbatē ad eremum ſecutus eſt: venienteſqz ad flumen profundum tranſierunt: ita vt vnda vix genua pungeret. Cui dum ſanctus cellam in eremo deſignaſſet: illeqz ad vite perfectioris apicem aſcendiſſet/ poſtmodum anima illius ad celos deferri ab angelis eidē prī reuelat. ¶ Paſnutius vero his a deo petita tulit: tertio queſiuit. Cui reuelat ipm̄ eſſe ſimilē mercatori ad ſe venienti. Cui ſupra occurrens nullo ab eo amplꝰ queſito viſa ⁊ audita narrauit. Iſqz ſtatim per famulos mandato vt merces ad vrbē delatas ⁊ cetera ſua bona pauperibus erogarent/ cum abbate manſit in eremo: qui etiam breui tempore ad celeſtia migrauit. Paſnutius vero in extremis conſtitutus/ admonuit fratres: neminem etiam peccatorē vel cuiuſuis ſtatus contēnendum: premiſſas tres referens viſiones: qui etiā in pace quieuit. iii. kal. decēbris videntibus preſbyteris et fratribus animam eius in celum ab angelis ſubleuari.

¶ De ſancto Andrea apoſtolo. Cap. viij.

Andreas apoſtolus filius Joannis et frater Simonis Petri de ciuitate Bethſaida Galilee: qui primo fuit diſcipulus Joannis baptiſte tribꝰ vicibus a domino vocatus eſt. Primo ad ſui notitiam: quando videlicet audiuit a Joanne de Chriſto. Ecce agnus dei. Et cū alio diſcipulo ſecutus Jeſum: vidit vbi manebat: et manſit apud eū die illo: inueniensqꝫ fratrem ſuum Simonem adduxit ad Jeſum. Secundo ad ſui familiaritatē: quando ſcꝫ iuxta mare Geneſareth turbis cōcurrentibus: Chriſtus intrauit nauem Simonis: ꝛ capta multitudine piſcium/ vocatiſqꝫ Jacobo ꝛ Joanne ſecuti ſunt Jeſum. Tertio ad ſui diſcipulatum: q̄ñ ambulans Jeſus iuxta mare galilee Petrum et Andream de piſcatione vocauit/ pmiſſo ſibi q̄d fierent hominū piſcatores: qui relictis rhetibus ſecuti ſunt eū: eiqꝫ deceteto adheſerunt. ¶ Poſt aſcenſionē dñi diuiſis diſcipulis Andreas apud Achaiam predicans multos ad fidē Chriſti cōuertit: et eccleſijs pūinciā repleuit. Et dum quidā nobilis iuuenis inuitis parētibꝰ apoſtolo adheſiſſet: parentes domū in qua morabatur cum apoſtolo ſuccenderunt: ſed puer iuſſu apoſtoli tectum aſcendens: et aquam ampulle ſuper ignes ſpargēs flammas extinxit: et dum illi per ſcalas ad eum vellent aſcendere: ſubito excecantur: multiſqꝫ cōuerſis parentes iuuenis poſt dies quinquaginta defuncti ſunt. ¶ Uxor cuiuſdā homicide parere non valens/ ſed in partu periclitans: ſororem ad deam ſuam Dianā placandam miſit. Idolum vero ſorori reſpondit ꝙ eam iuuare non poterat: monuitqꝫ vt Andream apoſtolum pro auxilio adiret. Ad quam vocatus apoſtolus eā primo de idololatria redarguit: deinde p̄ ea orauit: illaqꝫ mox fetū mortuum emittēs liberatur ꝛ baptizatur. Senex quidam Nicolaus venit ad apoſtolum: dicēs ſeptuaginta annis quibus vixerat continere non potuiſſe: ſemper luxurie deſeruiſſe. Et ꝙ aliquando ad carnis cōcupiſcentiam refrenandam euangelium ſuper ſe ferebat: ꝛ dum lupanar intraſſet oblitus euāgeliū deponere audiuit a meretrice ꝙ videbat ſuper eum mirabilia: que etiā ſe ab illo tāgi nō permiſit. Pro quo dum apoſtolus a tertia vſqꝫ ad nonā ieiunꝰ oraſſet: et ſe nō comedere vouiſſet/ niſi deus peccatori ſubueniret: poſt quinqꝫ dierū abſtinētiā audiuit ſe obtinuiſſe p ſene. Sicqꝫ apoſtolus Nicolao penitētiam ſex mēſes in pane ꝛ aqua impoſuit: qua peracta ſenex in dño feliciter expirauit. ¶ Dum iuuenis chriſtianus et pulcherrimus a matre laſciua de crimine nephando attēptatus fuiſſet: illeqꝫ flagitiū execraretur: mater in iuuenem crimen retorſit: et eum iudici accuſauit: qui dum apoſtolum in ſuum patrocinium aduocaſſet/ Judex iratus puerum in ſaccum pice linitum iuſſit mitti: ꝛ in flumine iactari: Andreā vero qui pro eo interceſſerat in carcerem mitti: ſed orante apoſtolo tonitruo terribili ꝛ terremotu facto omnibus exterritis mulier a fulmine percuſſa interijt: iuueniſqꝫ mortem euaſit: et iudex cum multis fidem Chriſti ſuſcepit. ¶ Cum apud niceam ciuitatem ſeptem demones multos infeſtarent: et plures tranſeuntes occiderent: apoſtolus vocatꝰ illuc acceſſit: demones in ſpecie canū aduenire iuſſit: eiſqꝫ in Chriſti nomine/ vt inde diſcederent mādauit: quo miraculo multi conuerſi ſunt. ¶ Poſt modicum apoſtolo nūciatur/ ꝙ iuuenis quidam iuxta portam alterius vrbis a ſeptem canibus fuerat prefocatus. Intellexit igitur illos fuiſſe demones quos ab oppido nicee expulerat: et compatiens patri defuncti/ illuc acceſſit: mortuum excitauit: et diſcipulum chriſti fecit. ¶ Quadraginta viri ad apoſtolum venientes: vt ab eo fidei doctrinā perciperent/ excitata tempeſtate a diabolo nauiqꝫ ſubmerſa in mare necantur. Quorū corpora vt apoſtolus vidit ad litus deiecta: et que facta fuerant per ſpiritum cognoſcēs: oratione ſua viros ſuſcitauit et baptizauit. ¶ Uxorem etiam egee proconſulis et maxillam ſenatricem ꝛ multos de populo ad chriſtum conuertit: pluresqꝫ diſcipulos acquiſiuit. ¶ Cum ergo egeas proconſul patras ciuitatem ingreſſus chriſtianos ad ſacrificia idolorum compelleret: eidem Andreas occurrens ipſum de impietate redarguit: eo quod ipſe iudex hominum conſtitutus iudicem ſuum celeſtem agnoſcere debuit. Quem dum proconſul vanum ꝛ ſuperſtitioſum diceret: eo quod chriſtum a iudeis crucifixum coleret: apoſtolus chriſtum ſponte crucem ſubijſſe reſpondit: ex eo quod mortem ſuam diſcipulis predixit: ꝛ proditorem cognouit: addens myſterium crucis magnum eſſe. Cui proconſul reſpondit ꝙ myſterium dici non poterat ſed ſupplicium/ comminans aplm vt niſi ſibi obtēperaret: ipſum myſterium in ſe experiri faceret. Tūc apoſtolus myſterium crucis cepit exponere: ꝛ ꝙ fuerat neceſſarium ſaluti hominum multis rationibus ſuadere. Et dum in confeſſione crucis perſiſteret immobilis: iubente proconſule in carcerem recluditur: ſed a populo viſitatur volentibus proconſulem occidere: et apoſtolum fractis ianuis liberare: quos apoſtolus ſua predicatione ad patientiam inuitauit. Mane autem facto Andreas de carcere educitur: et dum xp̄m crucifixum conſtantiſſime confiteretur/ iuſſu egee a triginta hominibus fuſtigatur: deinde in cruce ſuſpendi iubetur: non quidem clauis confixus: ſed quaſi in equuleo extenſus funibus alligatus: populi multitudine inſequente ꝛ ipſum innocenter mori clamante. Qui dū crucem a longe ſalutans adoraſſet: veſtibus ſuis exutus in cruce ſuſpenſus eſt. In qua biduo viuens viginti milibus aſtantium hominum predicauit. Sed dum turba egee mortem minaretur: tertius proconſul venit vt eū deponeret: quem dum miniſtri vellēt ſoluere/ brachijs in aerem ſtupidis effectis nullo modo ad eum potuerunt pertingere. Et dum fideles eum deponere vellēt/ apoſtolus orauit ad dominum: vt in pace ſuum ſuſciperet ſpiritum. Statimqꝫ ſplendor nimius ad inſtar fulguris per horam et dimidiam ipſum obtexit: cum quo lumine abſcedente apoſtolus deo ſpiritum emiſit. Cuius corpus maximilla ſenatrix cum aromatibus ſepeliuit. ij. kal. Decembris/ iuxta ciuitatem patracenſem. Indeqꝫ proceſſu temporis corpus eius Conſtantinopolim trāſlatum eſt vt habetur. viij. idus maij. Egeas vero anteꝙ̄ domum rediret arreptus a diabolo expirauit. Cuius frater nomine ſtratocles cum omni eius familia ad xp̄m conuerſus eſt.

¶ De ſancto Nathanaele diſcipulo. Cap. ix.

Nathanael diſcipulus de oppido chana galilee vnꝰ fuit ex ſeptuaginta duobus xp̄i diſcipulis: quem chriſtus commendat Joannis primo: dicens ipſum eſſe iſraelitam in quo dolus nō eſt. Hic etiam poſt reſurrectionem chriſti vnus fuit ex numero illorum. vij. diſcipulorum: quibus chriſtus apparuit iuxta mare galilee/ quando petrus piſcādo traxit rhete in terram plenum magnis piſcibus. cliij. vt habetur Joannis vltimo. qui etiam a pleriſqꝫ ſcribitur fuiſſe alio nomine vocatus vrſinus: qui ꝛ ab apoſtolis epiſcopus Bituricēſ. conſtitutus poſt completum predicationis officium in deo feliciter requieuit. ij. kal. Decēbris: quod tamen falſum eſſe reputatur. Nam corpus huius Nathanaelis apud Treueñ. ciuitatem quieſcit. Corpus

vrſini in Bituricēſ. vrbe ſepultum veneratur. Hec frater Uincentius.

¶ De ſancto Nathanaele anachorita. Cap. x.

Nathanael anachorita/ vt dicit Heraclides: fraude demonis accidiam paſſus ex priore cella receſſit: et aliam cuidam vico vicinam ſibi collocauit. Ubi dum habitare cepiſſet: demon ad eū noctu veniens in ſpecie carnificis pannis ſordidis indutus/ flagris ſtrepitū facere cepit: dicēs ſe fore demonē: qui eū de priori cella eiecerat/ q̄ ꝛ eum de iſta fugare cupiebat. Mox ſanctus compunctus ad priorē locū redijt: et adeo ſe incluſit: vt. xxxvij. annis nūꝙ̄ limē excederet. Multaſqꝫ diaboli inſidias pertulit vt propoſitū frangeret: quas tamē oēs deuicit. Septem epiſcopos ad ſe venientes gratanter ſuſcepit: ꝛ abeuntes vſqꝫ ad limen aſſociauit. Quē dum diaconi eo quo nō egrederetur redarguerēt: ſe oīno ſeculo mortuū eſſe rñdit. ¶ Nocte quadā demon in ſpecie pueri ſibi apparuit aſinum panibus oneratū deferēs. Et dum aſellū in terrā corruiſſe fingeret: ꝛ abbatis auxilium peteret: ille perplexitate circunclūſus/ ne aut miſericordie opus negligeret: aut propoſitum frangeret: oratione fuſa puero ſuaſit: vt ſi vera eſſet viſio deum inuocaret ſibi ſubuenire paratum. Si autem tentatio eſſet euaneſceret. Moxqꝫ puer cum aſino euanuerunt cum turbine maximo ſtrepitantes. Hec omnia Heraclides in libro qui dicitur paradiſus.

¶ De ſancto Trophiano epiſcopo. Cap. xj.

Trophianus epiſcopus magne ſanctitatis vir: ꝛ miraculorum gloria preclarus pridie kalen. Decembris apud Xanctonas in domino feliciter requieuit. Cuius corpus Tholoſam tranſlatum: ibiqꝫ terris ſepultum: ſpiritū in celis viuere multis miraculis manifeſtat: vt dicit Ado.

¶ De ſanctis Diodoro ꝛ Mariano et eoꝝ ſocijs martyribꝰ. Capitulum. xij.

Diodorus preſbyter/ et Marianus diaconus cum multitudine innumerabiliū hominum vtriuſqꝫ ſexus: et diuerſarum etatum quorum numerum: ꝛ noīa ſolꝰ dei ſcientia nouit: paſſi ſunt Rome ſub numeriano imperatore tp̄e Stephani pape primi. Qui die anniuerſaria dedicationis ſanctoꝝ martyrū chriſanti ꝛ darie in loco crypte: vbi eoꝝ corpora ſepulta erāt diuina celebrātes via ſalaria: vcꝫ extra portā vrbis in harenario vbi p̄fati martyres terra: ꝛ lapidibꝰ obruti fuerant: accuſati ſunt imperatori. Tūc imperator iuſſit in introitu crypte parietē leuari: ꝛ montē qui crypte imminebat ad ſublonē ſup eos deijci: ꝛ ſic oēs ſuffocati ſunt. Quoꝝ corpa ibidē iacuerūt vſqꝫ ad tp̄a Stephani pape. vj. anno. dñi. Dcclxxvj. ¶ Qui venerabilis pater effoſſa crypta reliq̄as ſanctoꝝ innumerabiles inde collegit: ex quibꝰ quaſdā laterani: aliquas apud ſanctū Petrū: aliquas ad baſilicā duodecim aploꝝ quā a fundamētis renouauerat: aliquas vero p alias eccleſias: ꝛ monaſteria ſepelienda diuiſit: in quoꝝ oſſiū collectiōe odor mirabilis quaſi floꝝ: ꝛ roſaꝝ reſperſus eſt: ꝛ lampas in crypta accēſas ſex diebꝰ cōtinuis arſit: in qua nec quicꝙ̄ de oleo cōſumptū eſt: nec flamma extincta: donec oīa ſanctoꝝ oſſa a cōgerie lapidū ſunt collecta. ¶ Quidā aūt cū de reliquijs aliquas queſtus gratia ſubtraxiſſet: cōtinuo in lectū decidit graui languore detentus: ꝛ cōmiſſum furtū confeſſus reliquias reſtituit: ꝛ ſic ſanitatē recepit. Horū oīum martyrū paſſio die kalēdarū Decēbriū celebrat.

¶ De ſctō Diodoro ep̄o ꝛ cōfeſſore. Cap. xiij.

Diodorus Alexandrinꝰ ceſarieē ep̄s: dū Antiochenꝰ eſſet p̄sbyter: clarꝰ ſapiētia habebatur. Qui electꝰ āntiſtes multa opuſcula ꝯpilauit. In aplꝫ ꝯmētarios edidit: aliaqꝫ multa. Euſebij ceſarieſis ſecutꝰ characterem. Cuiꝰ ꝫ ſenſum imitatꝰ fuerit: eiꝰ tñ attingere nō potuit eloquentiā ignarꝰ ſecularium lraꝝ. Floruit tp̄e imperatoris Ualētis: vt dicit Hieronymꝰ in libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Anſano martyre: et Maxima virgine ꝛ martyre. Capitulum. xiiij.

Anſanus martyr ciuis Romanus filius nobilis tranquillini duodecim annoꝝ occulte inſcio patre a Protaſio preſbytero in xp̄i fide doctꝰ: ꝛ baptizatus eſt: atqꝫ a maxima virgine de territorio Tonagiritano de ſacro fonte leuatꝰ: q̄ a patre imperatoribꝰ Diocletiano: ꝛ Maximiano delatꝰ. xiij. anno imperij eorum cum ipſa maxima virgine ab eiſdem tentꝰ: ꝛ carceri traditus eſt diebus multis. Quam quidem ſacrā virginem p̄fati imperatores tādiu fuſtibꝰ cedi fecerunt: donec ſpm̄ exhalaret. Anſanꝰ vero de carcere fugiēs venit balneo regis: ſ: vbi viſione angelica cōfortatꝰ eſt. Deinde veniens ad ciuitatē ſenarū: dū xp̄m dñm predicaret a pconſule lyſia tentꝰ in ignē miſſus eſt: quo diuina virtute extincto: dū permāſiſſet illeſus iuxta fluuiū arbiā eductꝰ: ibiqꝫ iuſſu preſidis decollatus eſt: ꝛ ſepultꝰ kalen. Decēbris.

De ſctō Proculo ep̄o ꝛ martyre. Cap. xv.

Proculus epiſcopus/ ꝛ martyr de Syria veniēs Romā tp̄e Juſtini īperatoris totamqꝫ Romanā pūinciā diſcurrēs xp̄m predicabat: miraculis: ꝛ vita refulgēs. Quē ſanctꝰ Ualētinꝰ ep̄s interanñ. ꝯſtituit ſacerdotē. Et dū die quadā celebraret p̄ſente p̄dicto ep̄o: angelus dñi acceptum de altari calicē in aera vidētibꝰ oībꝰ ſubleuauit: ꝛ deinde in altari repoſuit ſanguine cōſecrato. Sāctꝰ āt p̄ſor de mādato āgeli ſāguinē ꝯſecratū liberauit. Deīde pp pſecutionē paganoꝝ fugit de tyro ſiue interano cū ep̄o Ualētino: ꝛ veniēs ad ciuitatē nequinā a gētilibꝰ gothis tentꝰ: ꝛ verberibꝰ afflictus: atqꝫ in carcere miſſus eſt: ſꝫ p angelū eductꝰ venit lazaniū: vbi a ſancto Ualētino p martyriū aſſumpto: cōſtitutꝰ ep̄s totā ciuitatē p multa miracula cōuertit ad xp̄m. Deinde veniēs ſpoletū xp̄m p̄dicauit: inde a deo monitꝰ pſecutionē fugiens venit Bononiā: vbi Theodori filiā/ q̄ manū habebat aridā ſanauit: ꝛ patrē cū filia cōuertit ad fidē: ꝛ filiū Heroniani a demonio liberauit. Et poſt multoꝝ ꝯuerſionē a Totilla rege gothorū captꝰ ablatis ſibi binis lorīs a tergo decollatꝰ eſt: ꝛ iuxta ciuitatē humatꝰ: vbi pceſſu tp̄is puer mortuus iuxta

ipm ſepult⁹ reuixit. Tūcq; corpus ipſi⁹ integrū reptū hōorifice leuatū ē. Hui⁹ paſſio agit̄ die kalē. Decēbris.

¶De ſancto Albano martyre. Cap. xvj.

Albanus martyr in ciuitate Maguntia paſſus eſt: et ibi ſepult⁹. Hic habuit prēz xpianū iperatorē de partib⁹ aquilonis: qui mortua ꝯiuge filiā decorā ex ea hñs. ſepteq; diligēs: eā nuptui mltis principib⁹ petentib⁹ tradere recuſabat. Quā tandē flagitioſo amore carnaliter cognouit: ⁊ ex illa albanū filiū ſuſcepit. Mr̄ igit̄ de cōſenſu iperatoris ad regedā infamiā filiū in capſella pallio inuolutū in partib⁹ vngarie exponēdū mādauit: q̄ repert⁹ iuxta nemus a rege vngarie carente liberis ſuſcipit̄: ⁊ ob eius elegantiā occulte in rure nutrit̄: ſimulataq; regina pregnāte: tēpore partus puer natus fingit̄: ⁊ a rege adoptat⁹ vt naturalis tractat̄: ab oībuſq; baronibus: ⁊ ciuib⁹ fili⁹ regis vere putat̄: tā ipſis q̄ iuuene p̄dicto rū ignaris. Fact⁹ ergo iuuenis grat⁹: ⁊ ſtrenu⁹: filia iperatoris aquilonis/ que eſt ꝓpria mater: eidē a patre putatiuo in cōiugiū querit̄: ⁊ ab impatore tradit̄: vere putāte filiā tradere filio ꝓo regis. Poſt tp̄s modicū rex vngarie infirmat̄: et ad extrema veniēs filio adoptiuo regnū cōmittēs eo q̄ aliū nō haberet: eidē ſeriē facti reuelat: ⁊ qualr̄ ab eo repert⁹ nō ei⁹ fili⁹ naturalis erat. In cui⁹ euidentiā palliū in quo ipm inuolutū ex nemore ſuſceperat vſq; tunc reſeruatū albano tradidit. Quod iuuenis audiēs/ cōſternat⁹ ad vxorē ingredit̄. Et dū ſibi cauſam triſtitie q̄renti factū pandere nollet: eo q̄ ſe ex hoc contēnendū ab vxore putaret: palliū quo ſylue expoſit⁹ īuolut⁹ fuerat: qđ tūc eidē a rege traditū fuerat de ſinu iuuenis cecidit: qđ dū mater vidit agnouit: ⁊ mutua collocutione habita: repertū eſt albanū inceſtu genitū: matrē inceſtuoſo connubio cognouiſſe. Cōſilio inter eos habito triſtitiā ex morte regis ſimulāt: mortuūq; regē vngarie iuxta cōdecentiā regiā tumulant. Deinde ad vtriuſq; patrē imperatorē ꝓperant: vt eidē ſeriē facti pandāt. Quos ille vt filiā: ⁊ generū cū magna letitia: ⁊ ſolēnitate ſuſcepit. Sꝫ die ſequenti peracta letitia mutue viſionis: imperatorē ſolū alban⁹: ⁊ mater in cameram vocāt: eidēq; cū lachrymis factū ſerioſius explicant: ⁊ ad diuinam miſericordiā implorandam per penitentiā regē cōfortant. Qui oēs ſancto cuidam ep̄o reatum confeſſi: de ipſius conſilio eremitam ſanctiſſimū adeunt pro penitentia aſſumenda. Qui eis ſeptennē peregrinādi penitentiam imponit. Sicq; vtroq; regno ep̄o regendo cōmiſſo. vij. annis peregrinantur: cōtinue annis ſingulis eremitam reuiſentes. Peracta igitur penitentia dum eremū ſancti viri petunt in ſylua deperecunt: ⁊ ſuperueniēte nocte iuuenis parentes in lecto eiſdem de folijs arborū ſtrato collocat: ipſe vero in arborē excubabat. Ac inſtigāte diabolo parentes vigilantes ad vomitū redeūt: et in abominandū antiquū ſcelus inuicem coeuntes recidunt. Quod albanus ſentiens turbatus ex arbore preceps irruit: ⁊ parētes baculo impatiens peremit. Facto mane ad eremitam rediit: qui iam omnia per ſpiritum precognita que contigerant reuelauit. Iuſſu ergo ipſius albanus iterato ſeptennem peregrinationem aſſumit: qua perfecta ad eremitam rediit. Et dum ſemper peregrinari decreuiſſet: vitā ſuam per eremitam conſcribere fecit. Quam in pyxide locatā: ad collum ſuū alligauit: ⁊ abiit. Sicq; relicto regno factus anachorita: et peregrinus apud ciuitatē Maguntiā in nemore a latronib⁹ paganis inuēt⁹ dum ſe Chriſtianū diceret iugulatus eſt: corpus quoq; in flumine iactatū eſt. Quo curſu fluminis ad molendinū delato: dū filia militis cuiuſdā leproſa ſe in flumine balnearet repente a lepra mūdat̄. Qđ cū admirās deferret in vrbe multi leproſi venientes: ⁊ ſe in amnem tingentes mundabantur. Et mirātibus cunctis vnde talē aqua virtutem haberet perquirentes corpus martyris inuenerunt: ⁊ reperta pyxide: vitaq; ipſius perlecta deo gratias agentes corpus cū honore ad ciuitatem portātes venerabiliter condiderūt kal'. Decembris/ vbi ⁊ quieſcit miraculis clarens.

¶De ſancto Eligio ep̄o. Cap. xvij.

Eligius nouionēſis epiſcopus: vt ait Sigiſbertus claruit anno ſexto Conſtantis qui et Conſtantinus. Hic de ciuitate lemouicēſi. oriūdus patre Eutherio: matre Terrigia: dum ab annis puerilibus artem aurificū didiciſſet: omnia que lucrabat̄ pauperibus erogabat: et multa miracula operabat. Inter q̄ ꝯcto cuidā eleemoſynam prebens dum ille manū porrigeret ſanus efficitur. Et dum iam optimus magiſter in arte ſua factus eſſet: ⁊ aurum certo ſub pondere ſibi a rege traditum fuiſſet: vt inde ſibi ſellam fabricaret: ipſe ſibi binas ſellas fabricatas opere curioſo regi tradidit: quib⁹ ponderatis in vtraq; auri pond⁹ qđ ſibi dederat reperit: ſicq; miraculoſe aurū duplicatū inuenit. ¶Deinde fact⁹ eſt ep̄s nouioñ. Et dum die quadā hoīem ex iuſtitia dānatū patibulo pietate motus depoſitū ſepeliret: eū manib⁹ ꝯtrectando ſuſcitauit. ¶Multa corpora ſanctorū reperit deo ſibi reuelante in ciuitate nouioñ. corpus ſancti Quintini martyris: ⁊ in ſueſſionēſi. corpora martyrū Criſpini/ ⁊ Criſpiniani: ⁊ in beluacēſi. corpus ſancti martyris Luciani. Defunct⁹ eſt autē anno vite ſue. lxx. miraculis clarus. Sed dum anno reuoluto corpus eius transferri deberet incorruptū inuentum eſt: ⁊ barba ſibi renata que die ſepulture ſue ſibi fuerat abraſa. Quieuit autē in domino die Calen. Decembris.

¶De ſancta Natalia vxore Adriani martyre. Cap. xviij.

Natalia vxor olī ſancti Adriani martyris corpe viri: ⁊ aliorū martyrū cū eo paſſorū Conſtantinopolim tranſlatis: vt in eorū legit̄ paſſiōe. vj. idus Septēbris manū viri ſibi in ſolatiū retinuit: ⁊ Nicomedie vbi vir paſſus fuerat remāſit. Quā dū tribunus de voluntate Maximiani impatoris ꝓpter eius decorē: ⁊ diuitias in cōiugiū peteret: aſſentire ſimulauit triduana inducia poſtulata. Et dū deū pro ſui corporis caſtitate oraret: admonet̄ in ſomnis ab vno ex martyrib⁹ viri ꝯſociis: vt Cōſtātinopolim fugiat. Que manu Adriani ſūpta nauē cū plurib⁹ xp̄ianis aſcēdit: quā tribun⁹ dū inſequit̄ vēto inſurgēte ꝯtrario: ⁊ plurib⁹ ſubmerſis redire cōpellit̄. ¶Media ꝓo nocte diabol⁹ in ſpecie naute cū naui fantaſtica fugiētib⁹ xp̄ianis apparuit: ⁊ q̄ viā errarēt aſſeruit: atq; ad ſiniſtrā ꝑgere docuit. Hoc aūt faciebat vt eos pderet. Mox dū vela ꝓtererēt: Adrian⁹ cū nauicula natalie apparuit: ⁊ demonē illū fuiſſe reuelauit: eoſq; p̄cedēs. Cōſtātinopolim ſaluos mane pduxit. Qui dū introiſſent: natalia domū vbi martyrū corpa ſeruabāt̄ intrauit: manū viri iuxta corp⁹ poſuit: ⁊ poſt oratione dormitās a ſancto martyre inuitata ad celeſtia ꝑ viſū: cū vigilans reuelata narrauit: ⁊ vale faciens oīb⁹ ſpiritum emiſit kal'. Decembris. Cuius corpus a comitibus iuxta aliorum corpora ſepultum eſt.

¶De ſctā Bibiana virgine ⁊ martyre. Cap. xix.

Bibiana ꝟgo ſub Iuliano apoſtata paſſa eſt Rome. Cuius pater flauian⁹ Chriſtianus fuit: habēs cōiugem/ ⁊ filias chriſtianas. Qui accuſat⁹ apud Iulianū imperatorem: q̄ martyres plurimos ſepeliſſet: ab eodē in exilio damnatus in pace quieuit. Poſt cuius obitum Iulianus matrē Bibiane ⁊ filias cōprehenſas tradidit fauſto p̄ſidi/ vt eas ad ſacrificādū cōpelleret: a q̄b⁹ ille cōuerſus/ ⁊ ab impatore martyrizatus atq; ab eiſdē ſctis ſepult⁹ eſt. Qđ Iulian⁹ cōperiēs matrē ⁊ filias ꝑquirebat. Sꝫ poſt dies modicos Bibiane mr̄ darphoſa ⁊ germana latētes i xp̄o q̄euerūt. Bibiana ꝟo a Iuliano repta ⁊ tentata/ dū idolis ſacrificare nollet/ plūbatis diutiſſime ꝟberat̄: ⁊ ſuperueniēs triduo ꝓpter nimiā cedē/ emiſſo ꝑ os ſanguinis ꝓfluuio ad dn̄m ꝑ martyriū ꝓrexit. iiij. noñ. Decēbris. Cuius corpus a Ioāne preſbytero poſitū eſt apud palatium licinianum iuxta corpora genitricis et ſororis.

¶De ſancto Petro chryſologo ep̄o. Cap. xx.

Petrus chryſologus archiep̄s rauennas de ciuitate imolēſi oriūd⁹ a ſctō Cornelio imolēſi nutrit⁹ et doct⁹: atq; in diaconū ꝯſecrat⁹ eſt: vite ſanctitate: ⁊ ſapiētia inſigniter pollēs. Igit̄ epiſcopatu rauenne vacāte: dū q̄dā ciuitatis rauēnatis ciuis a clero ⁊ pplo elect⁹ eēt: ⁊ ꝓ cōfirmatione habēda multi nobiles Romā ad Sixtū papā tertiū acceſſiſſent: añq̄ illi ad vrbē ꝑuenirēt/ Sixtus papa a beato Petro aplo ⁊ ſancto appollinare ſibi apparētibus ꝑ viſum admonet̄: vt nullū aliū in rauēne archiep̄m ꝯſecraret: niſi illū quē ipſi in eorū medio eidē oñdebāt. Venietib⁹ ergo ciuib⁹ ad vrbē ab eiſdē papa ꝑ triduū req̄ſit⁹: vt electū ſuū ꝯſecraret oīno renuit: iuſſa ſibi a ſctis referēs/ ⁊ oſtēſum requirēs. Cui⁹ dū nomē ignoraret: ſed eūdē ex vultu cognoſcēdū diceret: ꝑ tres dies inter oēs ſibi aſſiſtētes oñſum videre nequiuit. Poſt triduū aūt imolēſis ep̄s cū Petro ei⁹ diacono corā papa cōparuit: ⁊ q̄ eidē ꝓ electi ꝯfirmatiōe inſtāter ſupplicauit. Sꝫ dū pōtifex Petrū in medio multorū aſpexit: etiā a longe eūdē mox recognouit: ⁊ qđ ille eſſet q̄ ſibi oñſus fuerat aſſeruit: atq; ipm cūctis approbātib⁹ in ep̄atū cōſecrauit. Qui ſctūs laudabiliter viuēs: doctrina: vita: ⁊ miraculis floruit. Tādē obitu ſuo ſibi diuina monitiōe reuelato imolā perrexit: ⁊ iuxta corpus ſcti Caſſiani martyris vbi ⁊ nutrit⁹ fuerat: orās ad xp̄m migrauit: et iuxta eūdē martyrē ſepult⁹ eſt quarto noñ. Decēbris. Cuius calix ⁊ patena eorū cōtactu ſanāt a morſu rabidi canis. ¶Hic multas homelias ſuꝑ euāgelijs/ ⁊ ſermones elegātes cōpoſuit: ⁊ ꝓpter ſermonis ſui venuſtatē Petrus chryſolog⁹/ qđ eſt ſermo aure⁹: vel aure⁹ ſermocinator cognomē accepit. ¶Extat ⁊ ei⁹ ep̄la cōtra eutichete tpe Leonis primi impatoris cōſcripta: cui⁹ ſentētie authoritate poſtq̄ i ꝯcilio Calcedonēſi lecta eſt: Eutices heretic⁹ dānat⁹ eſt.

¶De ſanctis Vero et ſecuro martyribus. Cap. xxj.

Verus et ſecurus germani apud Aphricam ſub perſecutione vādalica paſſi: glorioſo martyrio coronati ſunt q̄rto nonas Decēbris: vt in martylogio Adonis legit̄.

¶De ſancto Caſſiano martyre. Cap. xxij.

Caſſianus martyr in ciuitate Tingitana q̄ eſt metropolis Mauritanie paſſus eſt: qui exceptoris diu gerens officium: tandē celitus inſpiratus execrabile duxit chriſtianorum neci deſeruire: vnde renuncians eidem officio ſub chriſtiana cōfeſſione triumphū meruit obtinere martyrij die tertio noñ. Decēbris: vt dr̄ i martylogio Adonis: cui⁹ corp⁹ in p̄fata ciuitate tumulatū: inde ꝓceſſu tpis ad ciuitatem imolenſem trāſlatū eſt: vbi ⁊ quieſcit miraculis clarēs.

¶De ſctis Claudio Hilaria ⁊ ſocijs martyrib⁹. Ca. xxiij.

Claudi⁹ tribun⁹: ⁊ Hilaria vxor eius: et filij eius Iaſon: et Maurus cum militibus ſeptuaginta ſub Numeriano imperatore paſſi ſunt. Nam vt in paſſione Chryſanti et Darie dicetur: dum ſanctus Chryſantus ab imperatore traditus eſſet tribuno Claudio ad torquendum: Videns Claudius qualiter omnia tormenta ſuperaret: et qualiter deos gentium apertis rationibus confutaret: et quis fuſtes quibus cedebatur molles reddebantur: conuerſus eſt ad dominum cum vxore/ ⁊ filijs/ ⁊ ſeptuaginta ſuis militibus ſibi commiſſis. Quod imperator audiens iuſſit Claudium ligato ad collū eius ſaxo in mari precipitem dari. Milites quoq; ſingulatim audiri: ita vt qui ſe chriſtianum confiteretur capite cederetur: qui vero ſe Chriſticolam negaret/ dimitteretur. Prius ergo Iaſon ⁊ Maurus filij Claudij non interrogati ſe xp̄ianos confitentes decollati ſunt. Quos omnes ceteri imitantes infra horam eodem martyrio coronati ſunt. Quorum corpora a chriſtianis in in cubiculo vbi decollati fuerant condita ſunt noctu non longe ab vrbe via ſalaria. Filiorum vero corpora Hilaria mater in ſuo predio ſepeliuit. Et dum ad tumulum oraret: ⁊ pagani ſuperuenientes eam occidere vellent: orandi ſpacio accepto in confeſſione ſpiritum emiſit. Cuius corpus iuxta filiorum cadauera duecius ancille clandeſtine ſepelierunt. Horum omnium martyrum paſſio recolitur die tertio noñ. Decēbris. De quibus infra in paſſione Chryſanti ⁊ darie. viij. kalē. Nouēbris dicet̄.

¶De ſancto Lucio rege ⁊ confeſſore. Cap. xxiiij.

Lucius beatus cōfeſſor fuit rex Britannie baptizatus a Timotheo diſcipulo ſancti Pauli. Qui regno compoſito: et bene ordinato/ relictis omnibus ſecularibus pompis multiſq; ad deum conuerſis veniens per Auguſtam in ciuitatem curie multis ad vite perfectionem exemplo: et doctrinis inductis die tertio Decembris in pace quieuit: vt dicit frater Bartho.

¶De ſancta Barbara virgine et martyre. Cap. xxv.

Barbara virgo paſſa eſt in ciuitate Nicomedie tēpore Maximiani imperatoris ſub preſide Marciano. Cuius pater Dioſcorus nomine eius ciuitatis nobilis et paganus: turri excelſa fabricata filiam pulcherrimam Barbaram intromiſit: ne ab hominibus videretur. Cumq; plurimi eam in coniugium peterent: illa iā animo chri-

ſtiana diuinitus inſpirata: conſenſum denegabat. Et dum pater in balneo quod edificabatur in turri iuſſiſ⸗ſet artificibus duas fieri feneſtras: eo diſcedente Bar⸗bara tertiam erigi fecit. Et deſcendens in balneum de⸗pingenſq; digito in marmore crucis ſignum: mox in pe⸗tra ſignum crucis apparuit ac ſi ferro ſculptum eſſet. Similiter et in ſilice veſtigia pedum illius impreſſa ſunt. Et deſcendens puella in concam inundantibus aquis: orauit vt ſanctificaretur aqua: et ſubmergens corpus ſeipſam baptizauit in nomine patris et filij et ſpiritusſancti. Egreſſa igitur de aqua turrim con⸗ſcendens in idolorum facies conſpuit: ⁊ reſpiciens in ce⸗lum dominum verum adorauit. ¶ Rediens ergo pater et eam interrogans cur tres feneſtras in balneo fieri iuſ⸗ſeraut: audiuit ab ea: quia tres ſunt qui mundum illumi⸗nant: pater: et filius: et ſpiritusſanctus. Quod audiens pater arrepto gladio eam inſequitur: vt occideret il⸗lam: que dum fugeret: et a montis crepidine precluſa arctaretur/ orauit ad dominum: et ſciſſo lapide mons per medium diuinus virginem ſuſcepit: et ad aliam par⸗tem eiecit. Quo dum pater aſcendens duos paſtores gre⸗ges paſcentes interrogaſſet / an puellam fugientem vidiſſent: vnus eorum cum iuramento negauit eam ſaluare cupiens: alter vero ipſam digito oſtendit eam occidi volens. Moxq; ipſe cum pecoribus ſuis in la⸗pides conuerſi ſunt: vſq; in preſens ibi manentes. Quã pater apprehenſam: et per capillos tractauit: et duriſ⸗ſime ceſam: Martiano preſidi die ſequenti tradidit pu⸗niendam. Et dum Chriſtum confiteretur: et idola gen⸗tium demonia eſſe conteſtaretur: iuſſit eam preſes ſpo⸗liatam ſuſpendi: et crudis neruis cedi: ac ciliciniis ſac⸗cis plagas eius extergi: deinde carceri immiſſam pe⸗dibus in ligno conſtringi: vbi domino ſibi noctu ap⸗parente confortatur: ipſiuſq; vulnera conſolidantur. Quod dum die ſequenti preſes deorum pietati aſcri⸗beret: ⁊ virgo eius inſaniam derideret: iuſſit eam ver⸗ſis pedibus ſuſpendi: et latera eius vnguibus radi atq; ardentes lampades applicari. Inſuper et caput malleis contundi donec de naribus ipſius ſanguis abunde ſtillaret in terram. Deinde mammillas fecit precidi: ipſamq; nudam per ciuitatem circunduci. Dum autem ſic ducta oraſſet ad dominum/ angelus ſibi apparens denudatũ corpus eius candida ſtola cõ⸗texit: ⁊ mammillis reſtitutis plagas omnes ſanauit: qđ dum preſes cerneret/ furore nimio repletus eam decol⸗lari mandauit. Quam pater ad montem vbi eam com⸗prehenderat adducens/ caput eiuſdem manibus pro⸗prijs amputauit. Moxq; ab igne celeſti conſumpt⁹ eſt. Corpus autem virginis a Ualentiano quodam Chri⸗ſtiano Nicomedie ſepultum eſt/ die ſecũdo nonas De⸗cembris. Indeq; temporis proceſſu Cõſtantinopolim tranſlatum: poſtmodum a venetis quibuſdam nobili⸗bus venetias delatũ: requieſcere dicitur in eccleſia ſan⸗cte Marie cruciferorum.

¶ De ſancto Meletio epiſcopo ponti. Cap. xxvi.

Meletius epiſcopus/ et confeſſor apud pontum flo⸗ruit. Qui cum eſſet eruditionum cu⸗ra magnificus: virtus tamen animi/ ⁊ vite ſinceritas longe in eo magni⸗ficentior extitit: vt dicitur in marty⸗logio vſuardi: qui etiam poſt lauda⸗bilem vitam ibidem in pace quieuit pridie nonas Decembris.

¶ De ſancto Meletio epiſcopo antiocheñ. Cap. xxvij.

Meletius epiſcopus Antiochenus: vt ſcribit theodo⸗ricus in hiſtoria triparrita tempore Cõſtantij imperatoris Arriani cla⸗ruit. Hic dum ciuitatẽ quandã Ar⸗menie regeret: ⁊ Barbaros doceret: ꝓpter ſui eloquij venuſtatem ab Ar⸗rianis: et catholicis pariter antio⸗chie epiſcopus poſtulatur. Quẽ im⸗perator Conſtantius videre volẽs: et probare vtrum eſſet Arrianus an catholicus/ iuſſit vt exponeret. Dominus poſſedit me ⁊c. quod ille exponẽs trinitatem publice docuit: ⁊ aper⸗tiſſimis rationibus cõprobauit: ꝓpter quod ab Arria⸗nis eiectus/ et a Conſtantio reprobat⁹: ⁊ ab eccleſia ſua expulſus reuerſus armeniã Euſebio epiſcopo adheſit: et clarus miraculis vita: ⁊ ſcientia in pace quieuit.

¶ De ſancto Clemente preſbytero et confeſſore. Cap. xxviij.

Clemens preſbyter Alexandrinus qui: vt dicit Ado in diuinarum eruditionũ ſcholis q̃ maxime floruit: pãthei auditor: Ori⸗genis vero preceptor fuit. Hic libros octo condidit ſtromatum: quod ſo⸗nat opus varie contextum. Compo⸗ſuit et libros octo quos informatio⸗nũ: vel diſpoſitionũ nominare poſſu⸗mus. Item libros ad gentiles exhor⸗tationum. Item librum qui dicitur pedagogus libris trib⁹ diſtinctum. Item librum qui inſcribitur: quis eſt qui ſaluus fieri poſſit diues. Item librũ aliũ de paſcha: et de diſputatione: et de ieiunio: et obtrectatione. Item alium exhortatorium ad patiẽtiã. Item ad neophitos. Item alium qui inſcribitur canon eccleſiaſticus. Item de his qui iudaicũ ſenſum requi⸗runt: quem ad Alexandrũ Hieroſolymorum epiſcopũ ſcripſit. Item librũ contra hereſes. Extant et eius tam diuinarũ ſcripturarum q̃ literature ſecularis volumi⸗na eruditionis: et eloquentie referta: in geneſim etiam commentarios ſcribere pollicitus eſt. Hec Hierony⸗mus de viris illuſtribus. Quieuit in pace die. ij. nonas Decẽbris. Seueri imperatoris tempore florens.

¶ De ſancto Sabba abbate. Cap. xxix.

Sabbas abbas ex prouincia Capadocie ciuitate muta⸗lapſis patre Joanne: matre Sophia: claris ex Chriſtianis originez trarit. xvij. Theodoſij imperatoris anno. Dũ autem pater eius militaturus cũ vxo⸗re Alexandriã pergeret filiũ paruulũ Hieremie fratri cõmendauit. Quem dũ vxor illius inuite cõſpiceret: puer relicto ſeculo occulte patruum deſe⸗rẽs: ⁊ ad monaſterium quod dicitur ſcando fugiẽs/ ab abbate Gregorio ſuſceptus eſt: ⁊ mo⸗nachus effect⁹: qui in omni ſanctitate viuens: etatis ꝓ⸗ceſſu ſumma preditus abſtinentia cepit etiã clarere mi⸗raculis. Interq; dũ tẽpore hyemali piſtor veſtes lotas ſiccandas in furno adhuc calido poſuiſſet: ⁊ oblitus ip⸗ſarum clibanum pro pane coquendo ex incuria accen⸗diſſet: deinde recordatus veſtiũ damnũ ſuum defleret: Sabbas compaſſione motus furnum ingreſſus accẽ⸗ſum illeſas veſtes illeſus eduxit. ¶ Poſt hec perrexit ad eremum ad Geraſimum abbatem vbi multa diaboli figmenta: et certamina ſuperans diudum manſit. De⸗inde veniens Hieroſolymam ſibi locellum edificauit: et ſacra loca quotidie perluſtrans ad locellum redi⸗

bat contemplationi vacans. ¶ Hic quadam apud ec⸗cleſiam ſancti Joannis baptiſte mulierem diudum fluxum ſanguinis paſſam ſanã effecit. Quẽdam etiã a demone obſeſſum liberauit. Et cum ſiccitas nimia populum vrgeret: adeo vt neq; in puteis/ neq; in fo⸗ueis aqua reperiri poſſet: et ex hoc ciuitas periclitare⸗tur: fodientibus ciuibus in locis plurimis ſi forte aqua alicunde prorumperet: oratiõe ſancti pluuia lar⸗giſſima noctu deſcendit: que foueas/ ⁊ ciſternas reple⸗uit: omnẽq; populum ſatiauit. Sicq; multorũ ſigno⸗rum gloria clarus virtutibus pollens ſub Joanne ar⸗chiepiſcopo quieuit in pace die ſabbati noñ. Decem⸗bris. Anno domini. cccccxxxiij. ſepultus Hieroſoly⸗mis inter duas eccleſias: cuius corpus inde proceſſu temporis venetias delatum: quieſcit in eccleſia ſancti Antonini martyris.

¶ De ſancto Baſſo epõ ⁊ martyre. Cap. xxx.

Baſſus epiſcop⁹ ex Nicea prouincia dum Chriſtum predicaret a perennio preſide detẽ⸗tus: ⁊ ad deorum ſacrificia inuita⸗tus: cũ idolis immolare contem⸗neret: primo in equuleo ſuſpenſus ac diutius tortus eſt: deinde lami⸗nis ardentibus circa latera appoſi⸗tis excruciatus Jeſum Chriſtum dominum maiori Conſtantia profitebatur. Quapro⸗pter in equuleo leuatus fuſtibus: ⁊ ſcorpionibus pre⸗ſidis iuſſu diutiſſime ceſus eſt. Poſt hoc depoſitus ad ſtatuas deorum ligna pro ſacrificio portare compelli⸗tur data ſententia: vt ſi non ſacrificaret eodem igni conſumeretur: qui dum ſacrificare contemneret in ignem miſſus: ſed in eo diudum manens illeſus edu⸗citur: Sicq; a preſide adiuuicem Nicee prouincie deſti⸗natur cum literis ſibi mandantibus vt Baſſum aut ſacrificare cõpelleret: aut excogitatis ſupplicijs pime⸗ret. Sed dum a iudice ſuaſus ſacrificare nollet: fabri⸗catis duobus clauis ad menſuram lõgitudinis corpo⸗ris eius: eiſq; a plantis pedum per medium corporis vſq; ad verticem confixus in Chriſti cõfeſſione emiſit ſpiritum nonas Decembris tempore Decij/ et Ualer⸗riani. Cuius corpus a Chriſtianis in Nicea ciuitate ſepultum eſt.

¶ De ſctã Criſpina virgine ⁊ martyre. Cap. xxxj.

Criſpina virgo in Aphrica apud Coloniam Thebeſti⸗nam tempore Diocletiani/ et Maxi⸗miani imperatorum: cum ſacrifica⸗re nollet/ iuſſu Anolini proconſulis decollata eſt: ibiq; ſepulta nonas De⸗cembris.

¶ De ſancto Dalmatio epiſcopo et martyre. Cap. xxxij.

Dalmatius martyr/ ⁊ epiſcopus de Italia oriundus patre ſenatore dũ Chriſtian⁹ eſſet oc⸗cultus oĩa deſerens ad albã ciuitatẽ deuenit: ibiq; Chriſtũ ꝑdicare cepit: ⁊ miraculis clareret: ad quẽ q̃dã Ua⸗lerian⁹ magiſter militũ d̃ rauẽna ve⸗niẽs ei⁹ audita fama ꝓ filio ſuo gra⸗ui infirmitate detẽto ſupplicare cepit: oratiõeq; fuſa ſetũs filiũ liberatũ ei⸗dẽ nũciat: qđ ille repatriãs dũ verũ eſſe cognouit ad Dalmatium rediit: ⁊ conuerſus ad xp̃m ab eodem cum filio baptiſmũ ſuſcepit. Iterũq; ad propria remeans: ⁊ xp̃m annuncians miraculi te⸗ſtimonio multos ad fidẽ cõuertit. Deinde Dalmatius angelo duce ticinum veniens dum flumen ſine ponte vel naui ab angelo in momento tranſuectus multis coram poſitis tranſiuiſſet: populum multum conuer⸗tit ad xp̃m. Ibiq; conſtitutus epiſcopus predicatiõis officium fideliter perficiebat: deinde ad Gallias tranſ⸗iens plurimos infideliũ Chriſtianos effecit. Et poſt hec reuelatione diuina dum ad ſuam rediret eccleſiã iuxta flumen ticini ab infidelibus capt⁹: ⁊ in cerebro gladijs percuſſus per martyrium migrauit ad xp̃m. Sed dum corpus eius exanime ſtaret: nec diudum ce⸗cidiſſet: viſo miraculo multi ex infidelibus conuerſi ſunt. Sepultuſq; eſt ibidem miraculis clar⁹. Paſſus eſt autem die nonas Decembris.

¶ De ſctõ Nicolao epõ ⁊ cõfeſſore. Cap. xxxiij.

Nicolaus epiſcopus ciuis patare vrbis prẽ Epipha⸗nio: ⁊ matre Joãna diuitibus claris: ⁊ ſanctis exortus prima die ſue nati⸗uitatis dum balnearetur erectus ſte⸗tit ĩ pelui fere dimidia hora. Ad vbe⸗ra matris poſitus quarta: ⁊ ſexta fe⸗ria ſemel in die mammas ſuggebat: qui ex nomine auunculi ſui Nicolai myreorum antiſtis vocatus eſt Ni⸗colaus. Dum adhuc puer imbuen⸗dus literis a ſcholis rediret: clande femine eidem ob⸗uie greſſum rectũ tribuit. ¶ Cuidam ſeruo dei nomi⸗ne ſabbati in extaſi poſito palatium mirificum auro: et gemmis fabricatum cum ſede mirabilis clarita⸗tis intro poſita oſtenditur: que omnia Nicolao ad⸗huc puero in celeſtibus preparata reuelantur. Fa⸗ctus autem iuuenis coetaneorum conſortia: ⁊ mores deuitans eccleſiam frequẽtabat: et que de ſcripturis audiebat: memoriter retinebat. ¶ Parentibus de⸗functis quid de diuitijs ſibi dimiſſis domino gratuz ageret cogitabat. Hinc inanem gloriaz ſi preberet in⸗currere formidabat. Sed poſt dies modicos dñ qui⸗dam conciuis nobilis ad extremam deductus inopiã tres filias ſuas virgines fornicari diſponeret: vt inde miſerrimus quieq̃ pro victu acquireret: Nicola⁹ hoc audiens noctu domum viri latenter adiens per fene⸗ſtram auri pondus intro clam proiecit: clamq; diſceſ⸗ſit. Quod homo ille reperiens ex eo primogenitã mari⸗tauit. Et dum idem ſecundo ſanctus confeſſor pere⸗giſſet: ſecundam filiã ſimiliter pater nuptijs tradidit. Dum autem tertio dei famulus idẽ opus perfeciſſet: homo ille qui vigilans benefactorem ſuũ ſtudio ob⸗ſeruabat: ſanctũ fugientem cepit: eũq; cognouit: et ad pedes eius ſe proſtrauit. Quem ille erigens eidem ſu⸗perinde ſilentiũ quoad viueret imperauit: illeq; tertiã filiam coniugio dedit. ¶ Poſt hoc defuncto archiepõ myreorum dum epĩ ſuffraganei pro eligendo preſule orãtes conueniſſent: ⁊ reuelatur cuidam epiſcopo ma⸗gne authoritatis: ⁊ in quem vota omniũ dependebant: quod illum eligere deberent quem hora matutinali primum ad ianuam eccleſie Nicolaũ nomine reperi⸗rent. Cum autem Nicolaum mane expectantem epi⸗ſcopus reperiſſet: ⁊ nomen ipſius didiciſſet: eundem licet ſatis renitentem in cathedra collocarũt. Qui gre⸗gi dominico prefectus ad amplioris perfectionis api⸗cem: omni decorat⁹ virtute attingere ſatagebat: mul⸗tiſq; miraculis choruſcabat. ¶ Quadam die cũ ſuis clericis ad refectionem diſcumbens deficiente ſibi vi⸗no modicum vini in vaſculo allatum quod vix tribus in menſa ſufficeret cunctis infundi precepit: ⁊ ad ſuffi⸗cientiam omnibus fuit ſatis. ¶ Alio quoq; tempore dum vnicus ſolummodo panis in cellario repertus eſſet: operarijs in eccleſia ſua laborantibus appoſuit: indeq; plene omnes refecit. Uirum et vxorem qui. xxx.

fere annis ſine prole fuerant ad ſe venientes:et pro fi⸗
lio ſupplicātes oleo lampades eccleſie inunxit:et ora⸗
tionem premiſit. Eodem anno mulier filium eni
xa eundem in miniſtrum viro domini obtulit:quem
ille baptizauit:et ſacris literis erudiuit. ¶Obſeſſum
a demonio de regione Andronica liberauit:puellam
manibus aridis de caſtello euandis ſanauit:et alios
multos a diuerſis paſſionibus dei vertute curauit.
¶Dum eccleſiam conſtrui faceret:et lapis magnus
in edificium opus eſſet:qui a ſeptuaginta hominibus
nullatenus moueri poterat:ſanctus dei ſuperueniens
ſigno crucis premiſſo cum duobus clericis ipſum
amouit:et ad locum detulit ordinatum. ¶Quadam
die tempeſtate ſeuiſſima quaſſati quidam naute Nico⸗
laum aduocant:et continuo vir quidam eis apparuit
dicens ſe eſſe Nicolaum ab eis aduocatum. Qui eos
in antennis/et rudentibus iuuare cepit:ſtatimq̧ tem
peſtas ceſſauit. Et dum ad eius veniſſent eccleſiam:
quē nunq̄ viderant ſine indice cognouerunt. Quod
ille non ſuis meritis:ſed eorum fidei attribuere do⸗
cuit. ¶Dum quodam tempore fame valida regio
eſſet oppreſſa : et naues onerate tritico ad portum
myree deueniſſent : rogauit ſanctus nautas / vt ſal⸗
tem pro quaq̧ naue in centum modijs eorum ino⸗
pie ſubuenirent. Cumq̧ illi reſponderent non au⸗
dere hoc facere:eo quod menſuratum Alexandrie
granum eadem menſura Conſtantinopoli in hor⸗
rea imperatoris eos reddere oportebat:inſtat ſibi vt
petita adimpleant : confiſus in Chriſti gratia quod
nihil diminutionis in eorum menſura recipient.
Quod cum feciſſent:menſuram quam receperant in⸗
tegre miniſtris regis reddiderunt:et miraculum nar
rauerunt. Granum autem illud quod ſanctus accepe⸗
rat miraculoſe per biennium ad victum/et vſum ſe⸗
minis abundauit. ¶Sed cum adhuc in regione illa
aliqualis cultus idolorum ſupereſſet:arborem quan⸗
dam Diane conſecratam quam quidam colebant Ru
ſtici ſanctus precidit : diabolo in aera vlulante ſe de
ſua ſede per Nicolaum eiectum. Et dum quidam vi⸗
ri ad ſanctum viſitandum nauigio pergerent : de⸗
mon in ſpecie deuote mulieris eiſdem in ſagenula ap
paruit:oleum in vaſe tribuit : rogans vt ex eo parie⸗
tes eccleſie ſancti Nicolai perungerent:eo quod ip⸗
ſa tunc ad ipſum locum accedere non poſſet. Qua
diſcedente in alia nauicula eiſdem cum pluribus vir
apparuit Nicolao ſimillimus : mulierem illam dia⸗
nam fuiſſe docuit:et vt oleū ſibi datum in mare iacta⸗
rent admonuit. Quod proiectum in mare/cōtra na⸗
turā aquam inflammauit:qui dū myreā veniunt:Ni⸗
colaum eū ſpiciūt:ipſumq̧ eſſe qui ſibi apparuerat re
cognoſcūt. ¶Eodem tēpore dū imperator Conſtanti
nus tres principes Nepotianū:Vrſū:et Nepoleonem
ꝯtra hoſtes imperij miſiſſet:et illos ad portū myree ap
plicantes vir ſanctus ad prandium inuitaſſet:cum eſ⸗
ſent in menſa nunciatur viro dei conſulē pecunia cor
ruptū tres iuuenes milites innocentes decollari mā
daſſe. Ilico ſanctus tribus illis principibus ſibi aſſo⸗
ciatis ad locū properauit:et iuuenes iā genuflexo gla
dium vibrantis expectantes reperit. Audacter igitur
ſe in ſpiculatorem ingerens gladiū ſibi extorſit:inno⸗
centes exoluit:quos ſecū adducens conſulem adijt:
cumq̧ durius obiurgans:tandem penitentem ſuſce⸗
pit. ¶Dum aūt principes imperiales cū victoria re⸗
deuntes ab imperatore magnis honoribus ſublima⸗
ti fuiſſent:ex inuidia apud eū de proditiōe delati ſunt:
quos ille carceri traditos precepit mane ſine audien⸗
tia decollari. Qui liberationē triū iuuenum facta a
viro dei recolentes eiuſdem ſe meritis cōmendarunt.
Eadē nocte vir dei imperatori per viſionē apparuit:
ipſum de impietate redarguit:et niſi innocentes dimit
tat exitiale bellū eidem cōminatur ad mortem. Inter⸗
rogatus quis eſſet:dixit ſe eſſe Nicolaū epiſcopū my⸗
reorū:ſimiliq̧ viſione prefectū exterruit. Euigilans
princeps viros aduocat:et ſi cui ſancto ſe commēdaſ⸗
ſent interrogat. Qui dum ſe ſancto Nicolao commen⸗
daſſe dicerent/Miratus imperator veniā petijt:inno
centes abſoluit:et eoſdem ad virum dei cum munueri⸗
bus deſtinauit. ¶Fertur beatum Nicolaum iā ſenē
niceno cōcilio interfuiſſe:et quendam arrianum zelo fi
dei in maxillā percuſſiſſe:ob idq̧ a concilio mitra:et
pallio priuatum extitiſſe:propter qḋ vt plurimum ſine
mitra depingitur. Sed dum aliqn̄ miſſam beate vir⸗
ginis cui⁹ erat deuotus in pontificalibus celebraret:
et priuationē mitre et pallij defleret:quaſi zelo nimio fi⸗
dei ablata:ecce cunctis videntibus duo angeli eidem
aſtiterunt:quorū vnus mitram/alius pallium ſibi di⸗
uinitus reſtituerunt. Et extunc inſignia reaſſumpſit
ſibi celitus reſtituta. Qui ad vltimam horā deueniēs/
angelos ſibi occurrentes conſpexit:et ſuum cōmēdās
ſpiritū dño in pace quieuit die octauo iduū Decem⸗
bris anno domini. cccxlij. Ex cuius oſſibus oleum iu
giter emanare conſueuit:quo liniti languidi a cunctis
infirmitatibus ſanabant. ¶In multis chronicis in⸗
uenitur ꝙ poſt multum temporis deſtructa a turchis
myrea ciuitate a mercatoribus barrenſibus corpus
ſancti Nicolai barrum tranſlatum eſt:ibiq̧ iacere vſ⸗
q̧ in preſens:vt plurimum creditur:et a multis pere
grinantibus viſitatur. Veneti autē idē corpus aſſerūt
venetias delatum. Cuius hiſtoria tranſlationis debi⸗
to loco:videlicet tertio kalendas iunij ponetur. Mi⸗
racula autē ſanctitatum quia infinita eſſe dicūtur:et in⸗
numera:prout collecta eius feſtiuitatis aſſerit:tū etiā/
q: ea ſola de ſanctis ponere curauimus que vel in vita
eius:vel circa mortē:aut erga eorū corpora contigerūt:
ex alijs voluminib⁹ lectori legenda dimittim⁹. ¶Hoc
ſolo ad eius venerationē exarato:ꝙ dum beati Nico⸗
lai hiſtoria de nouo edita eſſet:que notata cum ſuo cā⸗
tu ad manus quorundam fratrum monaſterij ſancte
crucis de ceſena deueniſſet:et fratres eam in eius fe⸗
ſto canere ad officium vellent:eorum prior omnino re
cuſauit:et fratres redarguit:dicens ioculatoria in ec⸗
cleſia non eſſe licitum decantare. Nocte ſuperuenien⸗
te ſanctus Nicolaus priori apparuit:eumq̧ vultu ter⸗
ribili lecto abſtraxit:pauimento colliſit:et incipiens
antiphonam:O paſtor eterne ⁊c. per ſingulas differen
tias vocum fuſte quem tenebat ictus ſupra dorſum pa
tientis ingeminans:per ordinem ad finem vſq̧ decan
tauit. Qui ſemiuiuus dimiſſus clamoribus fratres
excitans viſa et geſta narrauit : antiphonam quam
nunq̄ audierat retulit:et centum notas in ipſa conſi⸗
ſtere didiciſſe ex centum percuſſionibus quas ſuſcepe
rat adiecit:et prout dixerat ſic eſſe compertum fuit.
Dataq̧ licentia fratres nouam hiſtoriam eo dicte de⸗
inceps tam ipſi ꝙ alij in multis eccleſijs celebrarunt.

¶De ſancto Nicolao papa pri⸗
mo. Cap. xxxiiij.

Nicolaus Papa
huius nominis primus natione
Romanus/ex patre Theodoro ſuc
ceſſit benedicto. iij. et ſedit annos.
ix. menſes duos dies. xx. Et vt in
chronica martiniana habetur poſt
magnum Gregorium papam nul⸗
lus vſq̧ ad eum apparuit in ſede
Romana eidem ſanctitate compa⸗
randus. Floruit autem tempore
Ludouici ſecūdi imperatoris. Hic
michaelē Cōſtātinopolitanū impatorē excōmunica⸗
uit ppter ignatij patriarche iniuſtā depoſitionē. Excō
municauit etiam Lothariū regē Gallie ppter gualde
rade pellicis ſue ſocietatē. Qui rex tempore Adriani

ſucceſſoris Nicolai pape Romam veniens concubina
dimiſſa:abſolutionem ab eo recepit:et non multo poſt
vita deceſſit. Huius tempore ſanctus Cyrillus pene
omnium ſclauorum apoſtulus corpus ſancti Clemē⸗
tis pape a cerſona vbi in mare ponticum proiectum
fuerat : ex mari exiccato auferens Romam detulit.
Quod per Nicolaum papam in eccleſia ſancti Clemē
tis reconditum fuit:vbi et ipſe Cyrillus paucis exple⸗
tis diebus ſepelitur miraculis choruſcando Nicolaus
vero papa poſt multas/et vberes collatas eleemoſy⸗
nas:et alia multa bona que fecerat in Chriſto quie⸗
uit:et in eccleſia ſancti Petri apoſtoli ſepultus eſt.

¶De ſctis dionyſia/datiua/et ſo⸗
cijs martyribus. Capi. xxxv.

Dioniſia : Dati⸗
ua / Leontia / et Emilianus me⸗
dicus / et religioſus vir nomine
Tertius : necnon Bonifacius et
Seruus / et Vitricus atq̧ Ma⸗
ioricus adoleſcens apud aphricā
martyrio coronati ſunt. Qui om⸗
nes perſecutione Vandalica ſub
Hunerico rege arriano pro con⸗
feſſione fidei catholice/et ne ab arrianis rebaptizaren⸗
tur decertantes:grauiſſimis et innumeris ſuplicijs ex⸗
cruciati : confeſſorum Chriſti numero ſociati ſunt.
viij. Idus Decembris. Ex quibus Maioricus ado⸗
leſcens Dionyſie matris ſue eidem in tormentis aſſi⸗
ſtentis exhortationibus roboratus in certamine con⸗
feſſionis ſpiritum reddidit. Hec Ado.

¶De ſctō Ambroſio epō et doctore. Ca. xxxvj.

Ambroſius epſ et
doctor:cuius feſtum obitus occur⸗
rit. ij. nonas aprilis. Hoc vero die
quo epiſcopus eſt ordinatus ab ec⸗
cleſia romana celebratur filius Am⸗
broſij romani tunc prefecti gallia⸗
rum in gallijs natus:et in cunabilis
in pretorio poſitus : dum dormiret
aperto ore:examen apum faciē eius
et os impleuit:vt quaſi in alueolum
ſuum intrarent et exirent:que poſt⸗
ea euolantes in tantam altitudinē aeris eleuate ſunt:
vt humanis oculis minime viderentur. Quod pater
cernens et territus infantulum predixit aliquid ma⸗
gni futurum. Et cum puer eſſet:matri et ſorori manū
oſculandam porrigebat:vt a ſacerdotibus fieri con⸗
ſpexerat:quod ſoror tunc deridebat. ¶Cum ergo Ro
me factus iuuenis et literis eruditus cauſa peroraret:
a Probo prefecto pretorij miſſus ad liguriam emiliā⸗
q̧ regendam prouinciam/venit Mediolanum. Mor⸗
tuo vero Auxentio epiſcopo arriano:cum populus p
pter preſulis electionem in ſeditionem poſitus eſſet:et
ipſe pro ſeditione ſedanda ad eccleſiam perrexiſſet:vo
ce infantis ſubito Ambroſium epiſcopum clamante:
ab omnibus tam arrianis ꝙ catholicis pontifex eligi
tur. Quod ille audiens contra morem ſuum homines
torqueri fecit:vt ſic ab eius electione ceſſarent. Dein⸗
de profiteri philoſophiam volens quaſi rem chriſtia⸗
nis ſuſpectam: dum non permiſſus eſſet:publicas me
retrices ad ſe ingredi fecit:populoq̧ magis acclaman
te:peccatum tuum ſuper nos:noctu aufugit. Et dum
ſe Ticinum ire putaret:mane ad portam romanam
ciuitatis ſe reperit. Interim miſſa electione ad
Valentinianum imperatorem eam approbauit:gau⸗
dens : ꝙ iudices a ſe directi ad ſacerdotium pete⸗
rentur. Ambroſius vero in poſſeſſione Leontij la⸗
tuit. Sed relatione imperatoris veniente produci⸗
tur. Et quāuis multum renitens:tandem electioni
conſentire compellitur. Et cum adhuc eſſet cathecu⸗
minus baptizatur:et octauo die in epiſcopum conſe⸗
cratur. Qui cum poſt annos quatuor Romam veniſ⸗
ſet matre defuncta:et germana manum eius oſculare
tur/ſubridens dixit iā ſe iam impletū:quod puer va⸗
ticitanus fuerat. Vbi etiam paralyticam in lecto cu⸗
bantem:ſolo veſtimenti eius contactu ſanam effecit.
¶Sed et cum contra voluntatem Iuſtine imperatri
cis arriane catholicum in epiſcopū promotus eſſet/
multas ab ea inſidias et perſecutiones paſſus eſt:adeo
vt etiam vna ex virginibus arrianorum:vt eum ad re
liquas cedendum traheret:ipſum per pallium cepiſ⸗
ſet : quam die ſequenti Ambroſius morte defunctam
ſubitam honorifice ſepeliuit/gratiam pro contume⸗
lia rependens. Rediensq̧ Mediolanum ad ſuggeſtio⸗
nem Auguſte multi ſibi calumniantur:et multas iniu
rias patitur. ¶Et dum in exilium mittendus putare
tur:et quidam vicinus quadrigam ad eū exportādum
paraſſet/iuſto dei iudicio anno vertente ipſe in eadem
carruca in exilium miſſus eſt. Cum autem plures
obſeſſi a demonibus ſe ab Ambroſio torqueri dice⸗
rent:et Iuſtina cum arrianis Ambroſio imponerent:
quod pecunia compareret qui ſe ab immundis ſpiri⸗
tibus torqueri aſſererēt:ſubito vnus ex illis demone
oppreſſus clamabat/ꝙ vtinam qui non credunt Am
broſio vt ipſe torquerentur:quem ceteri arriani in pi
ſcinam necauerunt. ¶Hereticus quidam inconuerti
bilis:dum predicante epiſcopo/vidit angelum ad au⸗
res eius loquentem conuerſus eſt:et fidem quam per
ſequebatur/defendebat. ¶Quidam magus qui de⸗
mones ad eum cedendum inuocabat:audiuit ab eis
ꝙ nec ad fores eius appropinquare preſumerent: quo
niam ignis de domo eius exibat:qui etiam eos longe
poſitos cruciabat. ¶Quodam demoniaco Mediola
num intrante:demon ex illo exiens alium ex vrbe egre
dientem inuaſit:dicens ꝙ Ambroſium timebat:et ob
id vrbem ingredi formidabat. ¶Dum quidam ad
preces Auguſte eum noctu volens gladio percutere
brachium eleuaſſet:ſubito manus eius exaruit. ¶Cū
apud Theſſalicam ex ſeditione populus iudices la⸗
pidaſſet:iratus Theodoſius imperator omnes Theſ⸗
ſalonicenſes perimi iuſſit:nocentes ab innocentibus
non ſecernens. Et cum Medialonum veniſſet volens
intrare eccleſiam ab Ambroſio prohibetur:et de tan⸗
to ſcelere audacius increpatur. Qui cum Dauid homi
cidam et adulterum allegaſſet:audiuit ab eo ꝙ quem
allegauerat delinquentem imitaretur:et penitentem.
Et a doctore ſancto ſuaſus publicam agere peniten⸗
tiam non eſt dedignatus. Cumq̧ penitentia peracta
die Paſche pro communione ſumenda cancellos ec⸗
cleſie intraſſet:Ambroſius eum extra chorum repu⸗
lit:dicens locum illum clericis aſſignatum:et ꝙ pur⸗
pura facit imperatores non ſacerdotes:cui imperator
humiliter obediuit:et reuerſus Conſtantinopolim/
dum in eccleſia extra cancellos maneret inuitatus a
patriarcha vt intraret/miratus ait:ſe vnum vidiſſe
Ambroſium ſacerdotem. ¶Dum ad palatium Ma⸗
cedonij magiſtri officiorum pro cuiuſdam interceſſio
ne acceſſiſſet:et fores clauſas reperiſſet:comminatus
eſt illi:ꝙ cito ad eccleſiam veniens apertis ianuis in⸗
trare non poſſet. Poſt modicum tempus Macedo⸗
nius ad eccleſiam fugiens timore inimicorum paten⸗
tibus ianuis aditum reperire non valuit. ¶In ciui⸗
tate Florentie filium cuiuſdam nobilis nomine Pan
ſonem puerum obſeſſum a demonio liberauit. Et
dum poſt dies modicos puer ſubito expiraſſet:ma⸗
ter ipſum in lecto ſancti defunctum locauit : quem
ille ſuperueniens oratione et lachrymis ſuſcitauit.
¶Nicetius quidam notarius dolore pedum vexa⸗
tus:dum ad epiſcopum celebrantem pro communio⸗
ne acceſſiſſet:et ille pedes ipſius caſu calcaſſet:exinde

a dolore ereptus eſt. Hoſpitatus in quadam villa Tuſcie apud quēdam diuitē filijs ⁊ familia abūdantem: dum vir ſe de cunctis ſibi ad votum ſuccedentibus iactaſſet: ⁊ ꝙ nihil ſibi aduerſum in vita ſua aliquando contigiſſet: Ambroſius territus inde cum ſocijs feſtinus diſceſſit: dicens ibi tutum non eſſe permanere: vbi dominus nō erat. Quo abeunte et aliquantulum procedente vir ille cum domo et omni familia terre hiatu abſorptus eſt vſqꝫ in preſens quadam fouea ibidē in teſtimoniū permanente. ¶ Ipſe ſuū obitum preſciuit: et reuelauit ꝙ vſqꝫ paſcha cum fratribꝰ eſſet. Et dum die quodam pſalmū .xliij. cū notario dictaret/ vidit notarius ignem caput eius in modū ſcuti operientem ⁊ per os eius intrantem: facieſqꝫ eius vt nix effecta poſt modicū ad colorē priſtinū rediit: quo die dictādi ⁊ ſcribendi finem fecit. Poſt dies modicos grauiter egrotare cepit. Et dū ad extrema ꝓpinquaret: ⁊ quattuor eius diaconi de eligēdo epo inter ſe tractantes ſimplicianum nominaſſent ita ſilenter: vt vix mutuo ſe audirent: ipſe longe poſitus tertio clamauit: ſenex ſed bonus. Quod audientes illi mirati ſunt: ⁊ nō niſi illum poſt eius obitum elegerunt. Honoratus preſbyter eccleſie Vercelleñ. expectans eius obitū cum ſe ſopori dediſſet: audiuit ſe tertio vocari: vt ſurgeret feſtinanter: qꝛ ſtatim erat receſſurus: qui ſurgens ei corpus domini obtulit quo ſumpto vir domini manus in modum crucis expandit: et orans ſub ſilentio expirauit ſecundo nonas Aprilis. Anno dñi .cccxxx. Celebratur autem eius feſtum ab eccleſia die quo epiſcopus eſt ordinatus: vt dictum eſt/ ſcilicet ſeptimo idus Decembris. ¶ Eadem hora viſus eſt in quodā monaſterio in partibꝰ orientis inter monachos pſallentes orans: ⁊ notato tempore repertū eſt beatum virum tunc a corpore migraſſe. Et cū in nocte paſche corpus eiꝰ ad eccleſiam delatū fuiſſet: plurimi infantes baptizati cum viderēt ſedentē quaſi in cathedra tribunali: vt dicebāt. Alij cum aſcēdentē digito parentibus oſtendebāt: plurimi quoqꝫ ſtellam ſupra corpꝰ eius vidiſſe teſtati ſunt. Sepultus eſt die paſche apud baſilicā Ambroſianam vbi demonū turba ſe ab illo torqueri clamabat/ vbi ⁊ infirmitates curantur: ⁊ demones vſqꝫ in pñs effugantur. ¶ Hic doctor ſanctiſſimꝰ multa vtilia opuſcula in eccl̄ia dei cōpoſuit videlicet librū exameron. Item librum de officijs. Itē de conflictu vitiorū ⁊ virtutum. Item librum de virginibus. Item vitam beate Agnetis. Item librum de paradiſo ⁊ eiectione primi hoīs. Itē de oblatione Caym ⁊ Abel: ⁊ qd ipſa oblatio ſignificet. Itē de receſſu Abrae de meſopotamia. Item ad Flacellam reginam de ſpiritu ſancto. Item cōtra arrianos libros plures. Item ꝯ Appollinarē librū vnū. Itē ad Sauinū epm de trinitate librū vnū. Itē cōmētariorū in Lucā libros plures. Itē librū xpianorū. Itē ad diuerſos/ libros .lxxv. Itē tractatꝰ .xiiij. Epiſtolas breues .lxxvij. Sermōes declamatorios .lxxv. Scripſit ⁊ libros de ſpirituſancto quos Gratiano principi direxit. Item librum de exceſſu Satyri. Idē rhithmos ſiue deprecatiōe pluuie ⁊ ſerenitatis: ⁊ alia multa que enumerare lōgum eſſet. Compoſuit et officium ⁊ hymnos ac ordinem miſſe qui in eiꝰ eccleſia obſeruantur.

¶ De ſancto Agathone martyre. Cap. xxxvij.

Agathon martyr

apud Alexādriā ſub Decio imperatore paſſus eſt. Qui cum eſſet miles et prohiberet quoſdā gentiles volētes illudere cadaueribus martyrū/ clamor repente totius vulgi aduerſus eum extollitur. Oblatuſqꝫ iudici cum in confeſſione Chriſti perſiſteret capite pro pietate damnatus eſt ſeptimo Idus Decembris. Hec Ado.

¶ De ſancto Agathone abbate. Ca. xxxviij.

Agathon abbas

per trienniū lapidem in os tenuit donec taciturnitatem diſceret. Interrogatus que virtus plus haberet laboris: reſpōdit orare deū/ eo ꝙ demones orantem ſemꝑ impugnāt vt orationē interrūpant. Interrogatus a quodam quomodo cū fratribꝰ habitare deberet. Rñdit ſicut in prima die nunqꝫ fiduciā aſſumēdo: eo ꝙ fiducia ſit genitrix paſſionū. ¶ Dixitqꝫ ꝙ ſi iracundus etiam mortuos ſuſciaret nō placeret alicui: nec ipſi deo propter iracūdiā ſuā. ¶ Fuit autem Agathō ſapiens ad intelligendū: impiger ad laborandum parcus in cibo ⁊ veſtimēto: qui dicebat ſe nunqꝫ dormiuiſſe habēs aliquid aduerſus quēqꝫ: nec dormire permiſiſſe habentē aliquid aduerſū ſe. Moriturus triduo apertis oculis in extaſi manſit ⁊ pulſatꝰ a fratribꝰ dixit ſe diuino iudicio aſſiſtere ⁊ anxie timere: eo ꝙ quis in mādatis dei laboraſſet pro viribus/ neſciebat adhuc vtrum deo placerent opera ſua: quia aliter ſunt iudicia dei: aliter hominū. Quo dicto ſpiritum cū gaudio emiſit: videbāt enim eum colligentem ſpiritū quemadmodum ſi quis ſalutat amicos ſuos dilectos. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancta Fara virgine. Cap. xxxix.

Fara vgo de Frā

cia tempore Heraclij imperatoris claruit. Cuiꝰ pater Hagerricus de Burgundia duxit originē. Hic claris natalibꝰ ortus in aula Theodeberti regis frācorū inclytus ex vxore ſua Leodegunda tres filios procreauit omnes ſanctos ſcilicet Faronem/ Walpertum/ ⁊ Conoaldū: ⁊ filiam quoqꝫ virginem Farā. Que dū iuuenilibus annis virginitatem ſuam deo vouere cuperet: ⁊ ſed a patre prohiberetur qui filiam nobilem nobili ſponſo tradere diſponebat: tanta lachrymarum inundantia fleuit ꝙ viſum amiſit: quem tamen dominus ei per beatum Euſtaſium epiſcopum reſtituit. Adhuc quoqꝫ patre ad eius nuptias intendente/ Fara ad eccleſiam apoſtolorum principis confugit: quam pater cum miniſtris vt eam perimeret inſecutus tentam tandem carceri mācipauit. Interea beato Euſtaſio de legatione regis Lotharij redeunte: multa precum inſtantia patre eius placato procurauit: vt virgo dei de carcere educeretur: ⁊ ſanctimonialis conſecraretur: quod vix patre annuente factum eſt. Et a ſancto Bundo aldo Meldeñ. epiſcopo habitu virginitatis aſſumpto cenobio quoqꝫ eidem virgini in ſolo paterno edificato ipſa impudicitia: ⁊ ſanctimonia pſeuerās plena virtutibus quieuit in pace .vij. idus Decembris: vt ſcribit Sigibertus.

¶ De ſctō Martino abbate. Capi. xl.

Martinꝰ abbas

apud ciuitatem Sanctonas vite ſanctitate et mirabilibus ſignis prepollens die .vij. iduum Decembris in Chriſto feliciter obdormiuit: ad cuius tumultū creberrime diuinitus miracula multa fiunt: vt dicitur in martylogio Adonis.

¶ De ſanctis

¶ De ſanctis Benebaudo et Latrone eius filio epiſcopis. Cap. xlj.

Benebaudꝰ eps

Lauduneñ. a ſancto Remigio epiſcopo Remeñ. ſub Clodouco rege conſtitutus eſt. Qui vxorem habebat neptem ſancti Remigij: quam quidem reliquerat: tamen ſecum cohabitabat/ vnde ex frequenti cōuerſatione cum ea peccauit: que filium concepit ⁊ peperit: quem eps Latronem nominandum mandauit: eo ꝙ in latrocinio genitꝰ eſſet. ¶ Uerum ne ſuſpicio oriretur/ adhuc coniugem ad ſe venire permittebat. Penitentiaqꝫ de peccato peracta: iterum eam cognouit ⁊ filiam genuit: quam Vulpeculam nominauit. In ſe tandem reuerſus pro Remigio miſit qui Laudunum venit. Et dum ſibi epiſcopus pontificatum cum lachrymis reſignaret: illeqꝫ cauſā quereret: eidem ipſe peccatum ſuum confeſſus eſt. Remigius autem eum in eccleſia .vij. annis incluſit: interimqꝫ pro eo epiſcopatum gubernauit. ¶ Poſt ſeptennium nocte dominice cene Benebaudo flenti: ⁊ qꝛ ipſe qui penitentes reconciliare conſueuerat: nec locū inter penitentes haberet conquerenti angelus aſtitit: peccata ſibi dimiſſa nūciauit: ⁊ vt exiens in craſtinum penitentes reconciliaret admonuit. Cūqꝫ ille ſe exire non poſſe diceret: eo quod oſtium clauſum et ſignatū eſſet: Remigiuſqꝫ claues haberet: angelus ſaluo ſigillo oſtiū reſerauit. Iterūqꝫ illo reſpondente etiā ſi ipſe chriſtus ſibi mandaret: tamen egredi nollet niſi qui eum incluſerat adeſſet: angelus eadem hora Remigio pene vigilanti ⁊ oranti in crypta beate virginis remis apparuit: rei ſeriem pandit: ⁊ et ad Benebaudum educendum/ vt veniret ex dei parte mandauit: qui etiam in momento ſe iuxta cellam Benebaudi tranſlatum reperit: ⁊ iuſſa complens ad locum ſuum eodem inſtanti ſe reductum inuenit. Sanctꝰ quoqꝫ Benebaudus in ſanctitate vite perſeuerās in pace quieuit .vij. idus decēbris. Cui ⁊ filius eius Latro in epiſcopatu ſucceſſit: qui etiā ſanctus fuit.

¶ De conceptione beate Marie virginis. Cap. xlij.

Conceptio ſancte

dei genitricis Marie/ non quidem ex generali eccleſie inſtitutione: ſed ex ſpeciali quorundam deuotione in plerīſqꝫ eccleſijs celebratur. ¶ Huius autem celebrationis feſti principiū fuit beatus Anſelmus prior monaſterij becceñ. poſtmodum cātuarienſis archiepiſcopus: propter miraculum quod eidem apparuit quod tale fuit. Dum enim ipſe tunc dicti monaſterij prior/ pro quibuſdam vrgentibus ad partes Britanie nauigaſſet: diſpoſitiſqꝫ agendis repatriaret: contingit tēpeſtate nimia exorta/ ⁊ intumeſcēte procella nauē periclitari. Et dū cuncti in diſcrimine: nimio poſiti: omniqꝫ ſpe humana deſerti diuinū adiutoriū ⁊ beate virginis flagitarent: potiſſime autē prior Anſelmꝰ: qui beate dei genitricis fuerat ſingularis deuotus: ſubito conſpiciunt quendam mirabili claritate fulgentem: pontificali habitu decoratum ſuper vndas maris verſus nauē ambulando venire. Qui proximus naui Anſelmum vocat: eūqꝫ alloquitur: vt ſi periculum maris euadere cupit/ ⁊ in patriam ſaluus redire eidē ꝓmittat coram deo: ꝙ feſtum cōceptionis matris Chriſti annis ſingulis ſolēniter celebraret/ ⁊ celebrandū quibuſcūqꝫ poterit ſuaderet. Et cū ille de die feſti ⁊ officio fiendo interrogaſſet: rñdit ꝙ .vj. idus decēbris feſtū illud celebrādū erat: quo die btā vgo concepta fuerat: ⁊ ꝙ idē officiū quo eccl̄ia vtitur in eius natiuitate: in hoc feſto dicēdum erat mutato ſolū nomine natiuitatis in nomē conceptionis. Et cum prior de nomine nūcij interrogaſſet: reſpōdit ſe eſſe Nicolaū epm: a btā dei genitrice pro tali reuelatione ⁊ eorū liberatione trāſmiſſum: mox Anſelmus iuſſa promiſit: ⁊ voto interpoſito confirmauit: ſtatimqꝫ ſedata tempeſtate: ⁊ flante vēto proſpero ad propria redierūt. Et ſic ab eodē Anſelmo prius in monaſterio ſuo: ⁊ deinde in eccleſia Cantuarienſi: cui prefuit dictum feſtum celebrari cepit. Deinde in pluribus eccleſijs huiuſmodi conſuetudo inoleuit/ vt feſtum conceptionis beate virginis ſexto idus Decembris et in Calendarijs aſcribatur/ et ſolenni officio recolatur. ¶ Hiſtoria vero conceptionis beate Marie in feſto eiuſdē natiuitatis ſcribetur.

¶ De ſctō Zenone epo. Cap. xliij.

Zeno Veroneñ.

eps ⁊ doctor claruit tempore Galieni imperatoris. Qui a cunabulis ſanctus ex eadem ciuitate oriundus in iuuenili etate monachus factus/ deo ſanctis operibꝰ ſeruiebat: orās ad dominum vt ſibi aditum predicationis in populis aperiret. Egreſſus aliquādo de monaſterio ad piſcandum vidit hominem in plauſtro bobus a demone arreptis precipitantibus per abrupta ad Atheſim fluuium velociſſime feſtinare: quos ille nullatenus poterat retinere. Sctūs autē ſigno crucis edito diabolū a bobus effugauit/ et boues retinuit: vlulante demone ⁊ cōminante ꝙ ad iniuriam ſancti viri de bobus eiectus ad hoīes verādos tranſiret. Poſt modicū tēpus in epm Veronēſem electus gregē dñi verbo ⁊ exēplo paſcebat. Poſt hec dū filia Galieni imperatoris ab eodē demonio eſſet oppreſſa: et demon per os eius clamaret: inde non egreſſurum niſi Zeno eps adueniret: miſit imperator nuncios ad ipſum requirendum. Quem miſſi Veronam venientes: piſcantem in flumine Atheſi repererunt: eumqꝫ ad imperatorē inuitant negotium exponentes. Quos ille ſe precedere iuſſit: ⁊ ex eius piſcatione tres piſces de dolio ſumere conceſſit. Illi vero quatuor abſtulerunt. Et dum eos ad coquendum in cacabo feruētis aque poſuiſſent/ tribus piſcibus decoctis quartus ſubreptus viuus in vaſe: ac ſi in flumine natabat: donec ipſi redeuntes ſancto piſcatori veniam petunt et furtum reſtituunt. Quibus ille et piſcem conceſſit/ ⁊ culpam indulſit. Dum ergo Romam ad palatium imperatoris adueniſſet: et demon per os puelle clamaret: ſe ibidem amplius manere non poſſe: Zeno a virgine immundum ſpiritum eiecit: et coronam imperatoris ab eodem ſibi pro mercede traditam incomparabilis precij pauperibus erogauit: atqꝫ ab eodem cūctis chriſtianorum perſecutore/ licentiam edificande eccleſie in eius dyoceſi impetrauit. ¶ Rediēs igitur Zeno verbum domini inſtanter predicabat: libros ⁊ volumina cōpilabat: ydola vbiqꝫ deſtruebat: ⁊ eccleſias fundabat: multitudinē quoqꝫ populi ad Chriſtum cōuertebat. Quē ⁊ ciues nimia dilectione reuerebantur. Sicqꝫ ſignis ⁊ virtutibus clarus eccl̄ia ſua feliciter gubernata/ in pace migrauit ad dominum ſexto idus Decembris: ſepultus in monaſterio.

ſuo: vbi ⁊ multiplicibus ſignorū virtutibus claret. Refert Gregorius in tertio dialogo. cap. xix. ꝙ dum fluuius Atheſis maxima inundatione adeo creuiſſet: ꝙ ciuitatem Veroneñ. vſqȝ ad feneſtras magnorum palatiorum occupaſſet: excreſcēs aqua ad eccleſiam beati Zenonis deuenit: et appertis ianuis minime introiuit: ⁊ pauliſper vſqȝ ad feneſtras eccleſie tecto proximans peruenit: ſicqȝ ſtans aqua eccleſie ianuas et feneſtras clauſit: ac ſi elementum liquidum in parietem fuiſſet mutatum. Et cū multitudo populi vtriuſqȝ ſexus intra eccleſiam reperta fuiſſet: ⁊ famē ac ſiti deficere formidarent: nec inde egredi poſſent: ad ianuam eccleſie venientes aquam ad bibendum hauriebant: que vt aqua hauriri poterat: ſȝ defluere vt aqua non valebat. Orantibus autem populis aqua ad alueum ſuum decreſcens reuerſa eſt: a qua muri ciuitatis parte ex impetu magno dirupta: et que per appertam eccleſie ianuam intrare non valuit: firmiſſima vrbis munimenta diminuit. hec Gregorius. ¶ Scripſit autem hic venerandus antiſtes libros de patientia/ pudicia/ fide/ ſpe/ et charitate. iij. De iuſtitia tractatum. j. De timore domini. j. De ſpiritu et corpore. j. De eo quod ſcriptum eſt. Cum tradiderit regnum deo et patri tractatum. j. De edificatione domus dei a Salomone expoſitionem pulcherrimam. De continentia tractatū. j. De baptiſmo tractatus. iij. De natiuitate dñi ⁊ maieſtate tractatū. j. De hoc vbo/ attēde tibi ne forte fiat ⁊c. tractatū viij. De circūciſione tractatū. j. De ieiunio quattuor temporū. Super pſ. lxx. tractatū. De auaritia. iij. Sup Geneſi. viij. Super Exodo. ix. Sup Iſaya. vij. Super Daniele. iij. Super Iob. j. De feſto paſche. viij. De inuitatiōe ad fontes. v. De ſomnio Iacob ſermonē. j. De. xij. ſignis celi ad neophytos tractatum. j. De fide duos. Sup Iona. j. Sup hiſtoria Suſanne. j. De die dñico tractatꝰ. ij. De Abrahā. ij. de natiuitate domini. ij. Epiſtolam Arcadij martyris tēpore ſuo apud Mauritaniā paſſi.

¶ De ſancto Romarico abbate. Cap. xliij.

Romaricꝰ abbas vt ait Sigiſbertꝰ floruit tpe Heraclij īpatoris: ⁊ tpibꝰ Sigiſberti regis Auſtraſiorū ⁊ Clodorici regis Frācorū. Hic magnꝰ ī palatio regis Theodeberti renūtiās ſeculo: factꝰ ē monachꝰ ī monaſterio luxouiēſi. ſub Amato abbate. Quo humanis exēpto eidē ī abbatie regimīe ſucceſſit vitaꝗ miraculis clarꝰ. Exiſtens aliquādo ī oppido voſagiuas qðdā ſicere qð ꝑdic fuerat multis ex eo potātibꝰ vacuatū: dū ſitiētibꝰ fratribꝰ vinū defuiſſet: ⁊ vū apponerēt non adeſſet: oratiōe facta diuinitꝰ repletū apportari iuſſit: ⁊ oibꝰ eadē ſicera ſatiatis. de reliq̄ egri ꝗcūqȝ bibētes ſanabātur. ¶ Dū aliquādo ſe balneaſſet: eo de balneo egreſſo puella leproſa ipiꝰ balnei aq̄ reſpſa ꝯfeſtī a lepra mūdat. Quieuit ī dño plenꝰ ſctitate ſexto idꝰ Decēbris.

¶ De ſctō Eutyciano papa ⁊ martyre. Cap. xlv.

Eutycianꝰ papa ⁊ martyr natiōe Tuſcꝰ de ciuitate Luna ex pr̄e marino: marco pape ꝑmo ī epiſcopatu ſucceſſit: ſeditqȝ annis. viij. mēſibꝰ. x. diebꝰ. iiij. Hic ꝯſtituit vt fruges noue ſup altare bñdicant̄ fabe ⁊ vue ſolūmō. Hic ſctiſſimꝰ papa ꝑ diuerſa loca. cccxlij. martyres manu ſua ſepeliuit. Et h̄ ꝯſtituit: vt nullꝰ fideliū martyrē ſine colobio aut dalmatica ſepeliret: q̄ ſub pſecutiōe Aureliani īperatoris martyrio coronat̄: ⁊ ſepltꝰ ē via apia ī cimiterio caliſti. vj. idꝰ Decēbris: ⁊ ceſſauit epatꝰ diebꝰ viginti.

¶ De ſancto Eutyciano cōfeſſore. Cap. xlvj.

Eutycianus confeſſor floruit tempore Cōſtantini magni imperatoris: de quo in primo libro hiſtorie tripartite dicit̄: ꝙ in bithynia circa montē olympū morabatur: diuina repletꝰ grā in miraculis oſtendendis: cuius tempore quidam Spatarius imperatoris ex ſuſpitione tyrannidis habita contra eum requiſitus dū fugeret circa montē olympum repertus grauibus vinculis aſtrictus eſt. Quem ad preces parentum ſanctus confeſſor oratione premiſſa primo quidem ianuis carcerum ſponte diuinitus appertis a vinculis abſoluit: deinde ad imperatorem accedens eius innocentiam allegans: ⁊ comprobans eundem plenius liberauit: eo ꝙ imperator ſanctū in maxima reuerentia haberet.

¶ De ſancto Macario martyre. Ca. xlvij.

Macarꝰ martyr gēte lybicus apud Alexandriā tempore Decij martyriū paſſus eſt: qui cū a iudice multis verbis ad negādū fidē ſuaderet: ⁊ eo maiori conſtātia Chriſtū pfiteretur: viuus ad vltimum iubetur exuri: ſicqȝ martyr efficitur ſexto idus Decembris. hec Ado.

¶ De ſancta Leocadia virgine et martyre. Cap. xlviij.

Leocadia vgo genere Hiſpana/ et nobilis ſub Datiano pſide ī ciuitate Toletana paſſa eſt tēporibus Diocletiani/ et Maximiani imperatorū: que dum ſacrificare idolis cōtempſiſſet: a iudice dira carceris cuſtodia macerat̄: donec cogitaret qualiter eam grauioribus afficeret penis. Qui cū in emeritana vrbe beatā Eulaliā virginē/ ⁊ multos alios ſeruos xp̄i diuerſis: et excogitatis ſupplicijs interemiſſet: ⁊ hec oīa Leocadia in carcere poſita audiuiſſet: genibus in terra poſitis orans in confeſſione domini impollutum Chriſto ſpiritum reddidit. v. idus Decembris ſepulta in eadem ciuitate.

¶ De ſancto Proculo epō ⁊ cōfeſſore. Cap. xlix.

Proculus quartꝰ epſ Veroneñ. claruit tpe Maximiani imperatoris: qui dū apud Mediolanū degēs xp̄ianos perſequeretur: Proculus perſecutionem declinās extra menia vrbis Veroñ. ī parua cellula latitabat: gregem dñi ſibi cōmiſſum ſermone vt poterat reficiens: et exemplo. Dū aūt martyres xp̄i firmus: ⁊ Ruſticus ab Anolino proconſule Veroñ. in carcere tenti eſſēt: Proculꝰ amodo ſenex deſiderio martyrij flagrās ſe ſpōte gētilibꝰ obtulit: ac xp̄z ꝓfeſſus ab eiſdē victꝰ ꝓcōſuli pſentat̄. Quē ille delirū putās: ⁊ ꝓ nimia iā ſenectute amētia ductū ſolutū abire pmiſit: q̄ a miniſtris colaphis: ⁊ fuſtibus ceſus extra vrbis menia pulſus ad ſuos rediit: dolens ꝙ eum deus īdignum martyrio iudicaſſet. Illi vero eum vti patrem gratiſſime receperūt. Deinde perſecutione ſedata: loca terre ſancte viſitauit: cura eccl'ie preſbyteris ſuis commiſſa: reuerſus aūt dum veniſſet vngariā: barbā ⁊ comā prolixā minuere decreuit iuxta ſacrorū canonū inſtituta. Et dū eſſet in via/ fontē orādo de terra ꝓduxit: quo in loco plures viatores viſo miraculo ꝯuerſi ſunt: ⁊ in ipſo fonte baptizati. Ipſe autē ibidē aqua eiuſdē fontis ꝑfuſus barbā totōdit/ ⁊ comā quodā hebeti ferro: ⁊ rubiginoſo ſic leuiter ac ſi nouacula fuiſſet acuta. Indeqȝ veronā rediēs ſignis: ⁊ virtutibꝰ clarꝰ q̄euit in pace. v. idꝰ Decēbris ſepultus in eccl'ia ſua.

¶ De ſctō Syro epō ⁊ cōfeſſore. Cap. l.

Syrus epiſcopꝰ diſcipulꝰ beati Hermagore Aquilegieñ. epi ab eodē ordinatꝰ antiſtes papiā ciuitatē miſſus eſt ad ꝑdicandū Iuuēto diſcipulo eidē aſſociato. Qui venientes ad ciuitatē Veroneñ. dū Syrꝰ filiū cuiuſdā nobiliſſime vidue defunctū ſua oratiōe a mortuis excitaſſet: eādē dñāȝ cū filio: ⁊ familia: ⁊ magna ppl'i multitudine ad xp̄m ꝯuertit: ⁊ baptizauit. Ingredienti vo papiam multitudo populi audita ſignorum illius fama eidem occurrit: ⁊ vt eos errantes inſtitutis ſalutaribus informaret: vnanimes acclamabant. Ipſe vero eiſdem verbū dñi predicare cepit: ⁊ quicūqȝ eum tangebāt egroti: ſaluti ſunt integerrime reſtituti. Sicqȝ cūctum populum ad fidem xp̄i conuertit: ⁊ baptizauit. ¶ Sed poſtꝙ ſanctis martyres Geruaſiꝰ/ et Prothaſius in ciuitate Mediolanenſi pro xp̄o paſſi ſunt: quidam liberius Chriſtianus de reliquijs eorundē martyrum beato Syro amicabiliter detulit: quas ille deuote ſuſcipiens multis in eis virtutibus vſus eſt: deinde extra vrbis menia eccleſiam in honore eorundem martyrum fabricauit: in qua dum ſepius celebraret: die quadam Iudeus inter Chriſtianos ad communionem acceſſit: vt ſacram ſumēs eucharyſtiam luto deijceret. Sed mox vt eam ore ſuſcepit/ clamoribus diris ſe ignē ore accepiſſe dicebat: cruciatuſqȝ ardētiſſimos pati. Corpore autē dñi a btō viro ex ore ꝓphano reſumpto/ qð miraculoſe fauces nulla parte tāgebat: ſed quaſi in aere pendebat: iudeus a cruciatu eripit: ⁊ peccata confitēs baptizat̄. In ipſa etiā eccleſia beatus Syrus diſcipulos ſuos Iuuentiū ⁊ Pompeium diacones: Chryſantū/ ⁊ Fortunatū preſbyteros ordinauit: Qui vicos: ⁊ villas ꝑdicando circuiens viri cuiuſdam natum ſurdū/ et mutum ab vtraqȝ paſſione curauit. ¶ Et veniens ad ciuitatem Brixieñ. puerulū obſeſſū a diabolo liberauit: ⁊ apud Laudeñ. ciuitatē cecū quēdam a natiuitate illuminauit. Sicqȝ in ipſa vrbe multos ad fidem cōuertit. Deinde repatrians perſecutione Chriſtianorū exorta: dum pagani circūquaqȝ miſſi fideles opprimerent: venientes ad vrbem papiā xp̄ianos appetere minime auſi ſunt: eo ꝙ multitudinē timuerunt. Sed dum blandis ſermonibus Syrū ad ſacrificia deorū mollire nitunt̄: eiuſdem predicatione verſa vice ad dñm cōuertuntur. Sicqȝ multorū ſignorū gloria choruſcans. lviij. annis epatum tenuit: et plenus ſanctis operibus annorū. cxij. ad xp̄m migrauit. v. idus Decēbris. Sepultuſqȝ eſt ī eccl'ia ſanctorū Geruaſij ⁊ Prothaſij quam ipſe ꝯſtruxerat ⁊ dedicauerat.

¶ De ſancto Cypriano abbate. Cap. lj.

Cyprianꝰ abbas Petragoriceñ. apud eandem Petragorice ciuitatem vir magnifice ſanctitatis/ ⁊ clariſſimꝰ in miraculis. v. idus Decembris/ in domino feliciter requieuit: ibidēqȝ ſepultꝰ eſt: vt dicit̄ in martylogio Adonis.

¶ De ſctō Melchiade papa ⁊ martyre. Cap. lij.

Melchiades papa natiōe Alpher Euſebio in epiſcopatu ſucceſſit: et ſedit annis. iij. menſibus. vj. diebus. xv. hic cōſtituit nulla ratione die dñica aut quinta feria ieiunium celebrandū: q: eos dies pagani quaſi ſacrū ieiuniū celebrabāt. Et manichei ab eodē in vrbe inuenti ſunt. Fecit quoqȝ ordinationem vnam menſe Decembris/ preſbyteros. vij. diacones. v. epōs ꝑ diuerſa loca numero. vij. Qui perſecutione Conſtantini imperatoris anteꝙ fieret xp̄ianus martyrio coronatur: ⁊ ſepultus eſt in cimiterio caliſti via apia. iiij. idus Decēbris: ⁊ ceſſauit epatus dies. xvj. ¶ Hic ad vtilitatem fidei plures edidit libros aduerſus gentiles. Item cōtra iudeos. Item cōtra hereticos cathaphrigas volumen precipuū. Ad principes etiā Romanos Marcū Antonium/ ⁊ Lucium verū librum Apologeticum pro Chriſti religione conſcripſit.

¶ De ſctis Carpophoro ⁊ Abūdio martyribꝰ. Ca. liij.

Carpophorus pſbyter/ ⁊ Abundius diaconus apud Hiſpalim ciuitatem Hiſpanie paſſi ſunt ſub Diocletiani/ ⁊ Maximiani pſecutiōe agēte preſide Martiano. Qui ab eo comprehēſi primo fuſtibus ceſi ſunt: deinde in carcerē pluribus diebꝰ negato omni cibo ⁊ potu recluſi: inde miraculoſe per angelum educti ſunt. Et dum xp̄m populis annunciarent: iterum tentiora eorū lapidibus cōtuſa ſunt: poſt hec in equuleo leuati ac diutius torti: rurſumqȝ diu in carcere macerati. Nouiſſime in confeſſione fidei gladio percuſſi ſunt. iiij. idus Decembris.

¶ De ſctā Eulalia virgine ⁊ martyre. Capi. liiij.

Eulalia virgo in ciuitate Barcinona ꝓuincie Hiſpanie martyriū paſſa eſt ſub pſide Datiano. Que a ſancto Donato pſbytero docta: ⁊ ad martyriū aīata cū eſſet annorum xiij. a preſide detēta ad ſacrificia deorū cōpellitur. Et cū ſe ſoli deo celi ſacrificare diceret: ⁊ xp̄z ſpōſum ſibi eſſe aſſereret/ ꝑmo nodoſis fuſtibꝰ ex arbore cum ſtirpibus raptis expoliata cedit̄. De hinc mā̄millis oleo candēti perfundit̄. Inde in maſſaȝ calcis viue demergit̄. Et cū hec oīa cōſtātiꝰ ſuperaſſet: iuſſu Datiani olla plūbo liquefacto replet̄: ipſaqȝ nuda ſuper lectū ferreū extēdit̄: vt ſi dijs īmolare renueret: plūbo perfunderet̄. Que dū paſſionē Thyrſi martyris cōmemoraret: ⁊ ad xp̄z orationē fudiſſet: plūbū manꝰ infundētiū exurebat: virgini aūt tepidū erat. Quā Datianꝰ rurſū virgis duriſſime cedi: ⁊ fragmentis minutis teſtulaȝ plagas eiꝰ ꝯfricari iuſſit. Et cū ad hec oīa ſupplicia redderet̄ imobilis: ⁊ xp̄z ꝓ ſalute hoīs paſſū aptis rōnibꝰ ꝯprobaret: deoſqȝ gētiū ꝯſutaret: fecit eā ꝑſeo cādelis accēſis ī genis exuri. Deīde ſinapim aceto liq̄factā naribꝰ eiꝰ īfundi: necnō calcē oleo ꝑmixtā ſup vlnera ipſiꝰ aſpgi: ⁊ ſic ī caminū ſuccēſū immitti. Ubi dū pſallēdo ī medio flāmaȝ māceret illeſa: iuſſit eā Datianꝰ īde eductā ad ꝯfuſionē eiꝰ nudata: ⁊ decaluatā ꝑ totā ciuitatē circūduci. Deīde ex̄ vrbis muros decollari. Cuiꝰ ꝯſtātia multi ad martyriū aīati ſunt. Et dum eſſet decollata exijt de corpore eius quaſi ſpecies columbe: que ad celos euolauit. Cuius corpus Donatꝰ preſ-

byter ſepeliuit.iiij.idus Decembris in cadē ciuitate.

¶De ſancta Iulia virgine ꝛ martyre. Cap.lv.

Iulia virgo apud ciuitatem candē Barcinone marty-
rium ſub eodē preſide paſſa eſt.iiij.
idus Decēbris. Que fuit cōuirgina-
lis btē Eulalie:et comes indiuidua
eidem ad paſſionē properanti:pro-
pter qḋ ab eodem Datiano in ipſo
loco ſine audientia decollata eſt:et a
preſbytero Donato ſepulta:vt dicit
Ado.

¶De ſancto Damaſo papa ꝛ cōfeſſore. Cap.lvj.

Damaſus Papa huius nominis primus natione Hi-
ſpanus ex patre Antonio/Felici pa-
pe ſcḋo in epatu ſucceſſit:ꝛ ſedit an-
nis.xvij.menſibus.ij.diebus.x.ꝛ cū
eodē ordinatur ſub cōtentione vr-
ſinus:ꝛ facto concilio ſacerdotē cō-
ſtituerunt Damaſum; q2 fortior/et
plurima populi multitudo cum eo
erat:vrſinū vero eiecerunt ab vrbe:
ꝛ conſtituerunt epiſcopum neapoli.
Damaſus in ſynodali iudicio dānauit liberium papā
eius predeceſſorē hereticum:et omnia facta eius caſſa-
uit. Huic ſanctiſſimo viro beatus Hieronymus mul-
ta eccleſie religionis ſcripta miſit:ꝛ ad eius inſtantiā
ipſe Hieronymus officium in eccleſia Romana cele-
brandū excepto cantu cōpoſuit:pſalteriū per noctur-
nos diuiſit:ꝛ verſiculum Gloria patri.poſt pſ.canta-
ri inſtituit:que omnia papa Damaſus approbauit:et
per eccleſias cantari cōſtituit:ꝛ vt chori in duas par-
tes diuiſi pſalmos alternatim canerent mādauit. Pre-
cepit etiā:vt preſbyter celebraturus confeſſionem fa-
ciat priuſq̄ ad altare accedat. ¶Hic inuidioſe accuſa-
tur de adulterio:et facta ſynodo corā.xliij.epiſcopis ſe
purgauit:ꝛ damnauerūt diacones cōcordium:ꝛ calix-
tū eius accuſatores. ¶Hic elegās in metro cōponen-
do ingeniū habuit. Fecitqꝫ baſilicas duas:vnam iux-
ta theatrū ſancti Laurentij:et alterā in catacumbam:
vbi iacuerunt corpora aplorū Petri/ꝛ Pauli:in quo
loco plantoniā ipſam verſibus adornauit. Multaqꝫ
corpora ſanctorum requirēs inuenit:quorū etiā tum-
bas verſibus adornauit. Huius temporibꝰ ſcḋa ſyno-
dus.cl.patrū apud Conſtantinopolim celebratur:in
qua macedonius damnatur:qui ſpiritum ſanctū deū
eſſe negabat:ꝛ aſſertū eſt ſpiritum ſctm̄ eſſe cōſubſtā-
tialē patri ꝛ filio:dataqꝫ eſt forma ſymbolo quā latina
confeſſio pfeſſio predicat in eccleſijs. ¶Hic fecit or-
dinationes quinqꝫ per menſem Decembriū/preſby-
teros.xxxj.diacones.ij.epos per diuerſa loca nume-
ro.lxij. Octogenarius moritur.iij.idus Decēbris:ꝛ ſe-
pultus eſt in baſilica ſua via ardeatina iuxta matrem
ſuā:ꝛ germanā:et ceſſauit epatus dies.xxxj. ¶Multa
opuſcula breuia heroico carmine cōpoſuiſſe fertur.
Scripſit ad beatū Hieronymū libellū de geſtis pōti-
ficū:ꝛ eplas plures. Floruit tpe Theodoſij ſenioris.

¶De ſanctis Fuſciano ꝛ Victo-
rico martyribus. Cap.lvij.

Fuſcianꝰ ꝛ Victo-ricus martyres vrbis Romane ci-
ues oriūdi:inde egreſſi in Frāciam
ad ſanctū Quintinū eorū ſocium q̄
illuc acceſſerat requirēdū:ꝫ adierūt:
venientesqꝫ ad ciuitatem Ambianeū.
et ipſum inde abijſſe audiētes:inde
recedētes:vt Pariſiꝰ tēderēt obuia-
rūt cuidam xpiano noīe Gentiano:q̄ eis Quintinum
pro xpo paſſum nūciauit:et ad domum ſuā adduxit:ꝛ
dū eſſet in mēſa/nūcij rictionari preſidis ſuperuenīē-
tes hoſpites cū gentiano capiūt:ꝛ ad pſidē adducunt:
q̄bus ille dū in xpi cōfeſſione pſiſteret:iuſſit ſudes fer-
reas in nares:ꝛ aures eorū immitti:ꝛ clauis candēti-
bus eorū corpa trāſfigi:oculos quoqꝫ erui mādauit:
deinde ſctorū corpa lāceis trāſforari:ꝛ dū adhuc palpi-
tarēt:capita eorū pcidi fecit. Sup quorū corpora lu-
ce ingenti de celo pfuſa erecta ſua capita precīſa in ma-
nibus ſumpſerūt:ꝛ vſqꝫ ad hoſpitiū ſancti Getiani
eorum hoſpitis deuenerunt:vbi ꝛ ſepulta ſunt tertio
idus Decembris.

¶De ſanctis Tarſone Pontiano ꝛ Pretextato
martyribus. Cap.lviij.

Tarſon martyr ꝛ Pontianus ac Pretextatus ciꝰ
ſocij ſub Maximiano imperato-
re martyriuꝫ paſſi ſunt:hic Tar-
ſon in vrbe Roma locuples vir:
et facultatibus plenus xpianis
dānatis ad fodiēdā harenā dū ter-
me edificabant multa neceſſaria
miniſtrabat:q̄ eidē p Siſinniū/
ꝛ Cyriacū eccle Romane diaco-
nes tranſmittebat:vt in paſſione
Marcelli pape legē.xvij.kal.Februarij. Qui poſt obi-
tum Marcelli pape prefati tentus a Maximiano cū
Pontiano/ꝛ Pretextato eo q̄ xpiani eſſent capitales
iuſſi ſunt ſubire ſententiā. Sicqꝫ coronam martyrij
perceperunt tertio idus Decembris.

¶De ſancto Sauino epiſcopo. Cap.lix.

Sauinus epiſco-pus placētinus:vt ſcribit Gregoriꝰ.
iij.Dialo.cap.x.vir magne ſanctita-
tis ꝛ virtutis fuit:cui dum quidam
eius diaconꝰ nunciaſſet q̄ padꝰ flu-
uius alueum ſuū egreſſus agros ec-
cleſie occupaſſet:mādauit Sauinus
diacono:vt ex parte ſua pado māda-
ret quatenꝰ ſe cōpeſceret:ꝛ ad alueū
ſuū rediret:qḋ diaconus ꝛ deſpexit:
ꝛ irriſit. Epus aūt aduocato notario
eidem dictauit epiſtolā dicens. Sauinꝰ Ieſu xpi ſer-
uus cōmonitorium pado:precipio tibi in noīe dñi Ie-
ſu xpi:vt de alueo tuo in locis iſtis vlteriꝰ nō exeas:
nec terras eccleſie ledere preſumas. Quod ſcriptū per
notarium in aquam fluminis proijci iuſſit. Mox ſe a
terris eccleſie fluminis aqua cōpeſcuit:ꝛ ad alueū pro-
prium reddij:ꝛ exire vlterius in loca eadem non pre-
ſumpſit. Huic ſancto viro diuina reuelatione oſtenſuꝫ
eſt corpus ſancti martyris Antonini:qḋ diu in ipſa ci-
uitate latuerat. Ipſeqꝫ iuxta ſibi datā reuelationē cor-
pus inuenit:et honorabiliter tumulauit:vt habet de-
bito loco pridie kal. Octobris. Qui etiam poſt multa
laudabilia opa quieuit in pace.iij.idus Decembris.

¶De ſancto Paulo ſergio epo. Capi.lx.

Paulꝰ ſergiꝰ epi-ſcopus diſcipulus ſancti Pauli de
ciuitate Papho iſule Cypri/ꝛ vt ha-
bet Actuū.xiij.dū Paulus aplꝰ p-
ueniſſet paphū cū coaplo eius Bar-
naba predicātes:ꝛ ipſe exiſtens pro-
cōſul deſideraret audire verbū dei
aplos gratāter ſuſcepit:vbi dū ely-
mas Judeꝰ magus aplo reſiſteret
querēs auertere pconſulē a fide:et
Paulus ipſum ad tps lumine ocu-
lorum priuaſſet/credidit procōſul admirās ſuper doctri-
na dñi. Qui ab aplo baptizatus poſt aliqḋ tps relicto
ſeruo diſcipulus Pauli effectus ipſum vſqꝫ ad paſſio-
nē ſecutus eſt. Quem ꝛ idem apls ante eius obitum in
epm̄ cōſecrauit. ¶Poſt paſſionem ergo ſuam beatus
Paulus apud paphū eidē per viſionē mandauit:vt ad
partes Hiſpanie/et Gallie pergeret ad predicandum.
Qḋ ꝛ ipſe fideliter adimplere curauit. Et poſt aliquot
dies veniens Romā cū Rufo/et Stephano diaconibꝰ
ſuis eccleſiam beati apli conſecrauit. Deinde pergens
ad ciuitatē Lune filiū cecum mulieris vidue que ipſuꝫ
hoſpitio ſuſceperat illuminauit:eamqꝫ cum filio:ꝛ mul-
tis ad xpm̄ cōuertit. Qui a ſapritio procōſule captus:
dū ille ſubito morit:paulꝰ a populo liberat. Deinde
veniens Galliam ebredunenſi:ꝛ aurieſi vrbibus xpm
euangelizauit. Et a beato aplo Paulo monitus veniēs
Narbonam dum arelateſi vrbi appropinquaret:ꝛ Rho-
dani flumen tranſiret:nauta in flumē cecidit:ꝛ abſor-
pto corpore necatus eſt. Sed orante ſancto corpus de
pfundo enatauit:ꝛ ipſum Paulus ſergius ſuſcitauit.
¶Quo viſo miraculo multi ad fidem cōuerſi ſunt:ve-
nienſqꝫ Narbonā filiū olim principis ciuitatis nuper
defuncti a demonio obſeſſum precibus matris vidue
ab immūdo ſpiritu liberauit:eundemqꝫ cum matre:ꝛ
ppli multitudine baptizauit. Indeqꝫ Hiſpaniam cir-
cuiens predicauit. Et rediens Narbonā:poſtq̄ totam
ciuitatē:ꝛ regionē ad xpm̄ cōuerterat trina viſione bea-
ti Pauli apli monitus obitum ſuum appropinquare
cognoſcēs ecclīā Narboneū. Stephano diacono ſuo in
epm̄ conſecrato cōmiſit regendā. Rufumqꝫ preſbyterū
in Auinionenſem epm̄ ordinauit. Et oibus fideliter
diſpoſitis orans in eccleſia ſua in pace quieuit pridie
idus decembris/vbi ꝛ ſepultꝰ iacet miraculis clarens.

¶De ſctis Euſtratio ꝛ ſocijs martyribꝰ. Cap.lxj.

Euſtratius ſtrinia-rius ordinis ducalis:ꝛ primariꝰ ciui-
tatis Auraricenorum tēporibus Dio-
cletiani/ꝛ Maximiani imperatorum
cum ſocijs ſuis martyriuꝫ paſſus eſt.
Qui primo in ciuitate Satalia a lyſia
preſide tentus:eo qḋ eſſet Chriſtianꝰ:
ꝛ cingulo militari exutus:dum xpm
confiteretur a terra leuatꝰ igne ſub-
terpoſito/ſemiuſtus depoſitus graui-
ter ceſus eſt. Deinde ſale:ꝛ aceto ini-
xtis vulneribus perfuſus. Dū hec omnia patientiſſime
toleraſſet:oīa eius vulnera tanq̄ ſquamme ab eius cor-
pore diuinitus exciderunt. Quo viſo miraculo eugeniꝰ
conciuis:ꝛ officialis conuerſus eſt. Tunc ambo ferro
vinctos lyſias incarcerauit:deinde in pedibus amborū
impoſita crepidine cū clauis:ꝛ pedibꝰ eorū trāſfoſſis
deduxit eos ſecum ad ciuitatem aurariſ:quorum exē-
plo Auxentius/ꝛ Mardarius qui vxorem:ꝛ liberos di-
miſerat ad iudicem accedentes xpm̄ publice nūciabāt:
lyſias igitur ambobus ipſis cōprehēſis:primo quidē
Auxentium decollauit: deinde mardarium immiſſis
funibus per pedes ipſius tranſforatos a terra ſuſpen-
ſum:ꝛ baculis ferreis ignitis ceſum interemit. Interea
dum oreſtes quidam Chriſtianus occultus:ꝛ miles cū
ceteris commilitonibꝰ iacularetur:ꝛ crux quā ad collū
appenſam geſtabat in publicū proſiliſſet:ꝛ hoc preſidi
nūciatum eſſet eum cum multis alijs xpianis quos in
eadē reperit ciuitate teneri fecit. Et dū ſeditionē popu-
li formidaret:ipſos omnes cū Euſtratio ad Agrico-
laum preſidē ciuitatis Sebaſtēſis puniēdos trāſmiſit.
Qui primo q̄dem oreſtem ſuper lectū ferreū ignitū:et
flammis ſuppoſitis extendi fecit. Quo poſt longos cru-
ciatus migrāte ad dñm Euſtratiū carceri mancipauit.
Ad quem epiſcopus ciuitatis occulte noctu veniēs ip-
ſum cōicauit:vbi ꝛ poſtmodū voce celica confortatur.
Quē mane preſes eductū igne conſumi fecit:reliquos
xpianos decollauit. Quorū omniū corpora in ciuitate
Aurari cenorum a xpianis ſepulta ſunt. Horū omniū
paſſio recolitur pridie idus decembris.

¶De ſctis Epimacho ꝛ Alexādro martyribus.
Cap.lxij.

Epimachus ꝛ Ale-xander martyres apud Alexandriaꝫ
paſſi ſunt. Qui cum multo tempore
in vinculis extitiſſent:ꝛ diuerſis cōfe-
cti ſupplicijs perduraſſent in fide:
ignibꝰ tandē conſumi iubent pridie
idus Decembris.vt ait Ado in ſancto-
rum martylogio.

¶De ſanctis Amonaria ꝛ Mercu-
ria ꝛ ſociabus martyribus.
Capit.lxiij.

Quatuor ſctē mu-lieres:ſcilꝫ Amonaria ꝛ Mercuria/
Dionyſia/ꝛ alia Amonaria apud Ale-
xādriā paſſe ſunt vt ſcribit Dionyſiꝰ
libro de martyribꝰ. Quarū primā iu-
dex immenſis cruciatibꝰ afflictā ca-
pite puniri fecit. Secūdā vero vene-
rabilem animi:ꝛ facundiſſimā virgi-
nē ſcꝫ Mercuriā prefatꝰ iudex nec-
non reliquas duas vcꝫ Dionyſiā/et
Amonariā diuerſis ſimiliter penis
cruciatas tandē ferro peremit. Harū paſſio recolitur
pridie idus Decembris.

¶De ſctā Lucia virgine ꝛ martyre. Cap.lxiiij.

Lucia virgo nobi-liſſima Syracuſanorū:cū fama mira-
culoꝝ beate Agathe per totam Sici-
liā diuulgaret:ꝛ Syracuſanus pplꝰ
ad ciuitatē Cathaū per.xlv.miliariā
ad ſepulchrum ipſius virginis perge-
ret viſitandum:perrexit ꝛ ipſa cum
matre eutyria q̄ fuerat per quatuor
annos incurabili fluxu ſanguinis la-
boratus:vbi inter miſſarū ſolennia cō-
tingit euangeliū legi:quo narratur dñm mulierē a flu-
xu ſanguinis liberaſſe. Tūc Lucia matrē admonuit cre-
dere his que legebant:ꝛ ſepulchrū virginis Agathe de-
uote pſtringeret:qḋ ſi faceret:plenius ſanaret. Igit rece-
dētibus cūctis:ꝛ matre ac filia ad ſepulchrū orātibus/
Luciā ſomnus arripuit:cui btā Agatha gēmis ornatā
ſtans in medio angeloꝝ apparuit:ꝛ pp̄ter ipſius fidem
matrem ſanatā eadē hora nūciauit. Euigilās ergo:et
matrē ſanā aſpiciēs amore beate Agathe q̄ ipſam ſaluā
fecerat adiurauit:vt oīa que ſibi datura erat in dotem
cūti ad integritatis ſue corruptorē:ꝛ mortalē vcꝫ hoīem:
cui fuerat deſponſata:eidē daret ad integritatis ſue fa-
ctorē xpm̄ meū cui erat ſpiritualiter in coniugio copulata:ꝛ
ne ſibi decetero ſpōſum tpalem nominaret:ꝛ cū eutyria ei-
dē rñdiſſet:vt poſt eius mortē de facultatibus ſuis fa-
ceret q̄cquid vellet:pbauit eidē Lucia non eſſe deo gra-
tū quicquid poſt mortē impenditur:eo q̄ ideo quis dat
qḋ tunc ſecū ferre nō poteſt. Redeuntes igit Syracu-
ſas poſſeſſiones:ꝛ predia diſtrahebāt:ꝛ precia pauperi-
bus erogabant:qḋ vbi Lucie ſponſus cōperit:nutricē
puelle cur hec fieret interrogauit. Illa aūt ſponſam eiꝰ
aſſeruit inueniſſet poſſeſſionem magni precij vtilē:ꝛ ve-
nalē:quam vt nomine ſpōſi emeret aliqua diſtrahebat.
Credidit ſtultus carnale cōmercium:ꝛ cepit etiā ipſe
auctor eſſe vēdentium. Poſtq̄ autem omnia diſtracta
ſunt:ꝛ ſponſus Luciā accuſat paſchaſio cōſulari:dicens
ipſam eſſe xpianā:ꝛ ꝯ leges viuere Auguſtorum. Quam
paſchaſius cōprehenſam cepit ad ſacrificia deorū inuita-
re. Illa vero reſpondebat ſacrificium vertaꝫ:et im-

maculatum eſſe pauperibus in corū inopia ſubuenire: obiecitq̧ ſibi paſchaſius ꝙ patrimoniū ſuū cum eius corruptoribus impenderat: ⁊ ideo vt meretrix loquebatur. Cui illa ſe corruptores corporis nec mentis aliqñ cognouiſſe rñdit. Et cū paſchaſi⁹ eidem cōminaret̃ ꝙ verba ceſſarent: ⁊ cū ad verbera peruentū eſſet: rñdit dei verba ceſſare nō poſſe: adijciens in ſe loqui ſpm̄ ſanctū: eo ꝙ pudice viuentes ſcḋm apl̄m templū ſunt ſpiritusſancti. Paſchaſius vero eidem cōminat̃ ꝙ ipſam faciet trahi ad lupanar: vt ſic virginitate amiſſa ſpiritūſanctū perdat. Illa aūt econtra aſſerebat: ꝙ nunꝗ̄ inquinat̃ corpus: niſi de cōſenſu mentis: ⁊ ꝙ ſi inuitā eam faceret violari: caſtitas ſibi duplicabit̃ ad coronam. Tūc paſchaſius vocatis lenonibus iuſſit eam ad lupanar duci: vt omni ppl̄o ad eā inuitato tādiu illuderetur donec deficeret. Volētes autem ipſam trahere: tanto pondere eā fixit ſpiritusſctūs vt penitus moueri non poſſet: ligatiſq̧ manibus eius: ⁊ pedibus a mille viris inīup: ⁊ a pluribus paribus boum trahi nullatenus poterat. Et conuocatis magis nullis etiā incantationib⁹ potuit amoueri. Et dum quidam dicerēt ꝙ lotio perfuſa maleficia ſolueret: lotio perfundit̃: ſed immobilior redditur. Iratus conſularis circa eā adhibitis lignis oleo: ⁊ pice: ⁊ reſina copioſum fecit ignē accendi: in quo ipſa incolumis permanebat: dicēs a dño inducias martyrij impetraſſe: vt credentibus timorem tolleret paſſionis. Videntes aūt amici paſchaſij ipſum anguſtiari: in eius gutture gladium immerſerunt. Que nequaꝗ̄ loquelā amittens pacem eccleſie dei redditam nunciauit: Maximiano imperatore defuncto: ⁊ Diocletiano de regno eiecto: addiditq̧ ſe a dño Syracuſane ciuitati interuentricem conceſſam. Eadē hora miniſtri Romanorum veniunt: ⁊ paſchaſiū cōprehenſum Romā adducūt: vbi a ſenatu Romano de predatione bonoꝝ fiſcaliū cōuict⁹ capitalē ſniam accepit. Virgo autē hmōi de loco in quo erat nō eſt mota nec mortua quouſq̧ venientib⁹ ſacerdotib⁹ ſacram cōmunionem accepit: ⁊ ſic in cōfeſſione xp̄i ſpiritum emiſit idus Decembris circa annum dñi. ccc. ſepultaq̧ eſt Syracuſis. Inde pceſſu tēporis corpus eius Conſtantinopolim: ⁊ inde venetias trāſlatum creditur: vt ponetur in feſto eiuſdē tranſlationis. xv. kalen. Februarij.

De ſancto Iudoco confeſſore. Cap. lxv.

Iudoc⁹ regis britonū filius anno decimo Conſtantini/ qui et conſtantius relicto regno viliq̧ ſumpto habitu per orbē diu peregrinatus eſt. Poſt hec cū vndecim peregrinis in clericali habitu Romā veniēs viſitatis aplorū liminib⁹: inde diſcedēs venit ad pagum ponticū: vbi a duce aymone ſuſcept⁹: et eius inſtātia presbyter ordinat⁹ filiū eius vrſinū de ſacro fonte leuauit: inde venit ad locū qui dr̄ baraic: ⁊ eremiticā vitā duxit miraculis clarus. Adeo enim mirabilis ſanctitatis fuit: vt columbe ſilueſtres: ⁊ piſces de manibus eius paſcendi ad eū conuenirent. Et cū habitaret in cellula cū quodā diſcipulo eidē miniſtrante vnicum ſolummodo habēs panē: quatuor pauperibus pro eleemoſyna ſucceſſiue venietibus diuidi fecit. Et cū diſcipul⁹ heſitās murmuraret: eadē hora quatuor nauicule panibus onuſte ſine duce vel regimine ad eū per fluuiū aduenerunt: diuinit⁹ vt creditur pcurare. Deinde dum ducem Aymonem in nemore reperiſſet qui aprum ceperat: ⁊ cum ſuis anxiabatur ſiti: baculo terrā percutiens aquā produxit ad coꝝ ſatietatē. Et cum iterū Romā viſitaſſet: puellā a natiuitate cecā ibidē illuminauit. Et ad cellā ſuā rediēs poſt modicū in pace ꝗeuit: idib⁹ Decēbris. Sepult⁹ eſt i pago pōtino ſignis choruſcās.

De ſancto Spiridione epo. Cap. lxvi.

Spiridion epiſcopus in Cypro fuit: de quo Caſſiodorus i hiſtoria tripartita refert ꝙ fuit de numero illoꝝ ꝯfeſſoꝝ: quos Maximian⁹ imperator dextris oculis effoſſis/ ⁊ ſiniſtro pollice preciſo ad metalla damnauerat. Hic cū propheticam duceret vitā: etiā ſignorū gloria inclytus fuit. Inter que dū latrones ad furandū ſibi nocte veniſſent: eos diuinitus alligatos mane reperit: eoſq̧ diſſoluit: de ſcelere eos corripit: eiſq̧ pie arietē conceſſit. Apud filiā eius hirenā quidam pecuniā depoſuerat: qua ſubito decedēte: nec inuento depoſito/ Sanctus eam in xp̄i noīe de tumulo vocauit: ⁊ ab ea vbi depoſitū erat: interrogata ſibi reſpondente didicit: ⁊ homini repertū reſtituit. Mos erat ſibi cuicunq̧ petenti ex frugibus collectis mutuare. Dum ergo cuidā granū mutuaſſet: ⁊ ille ad arcam reſtituendū detuliſſet manu appoſita nihil reſtituit: qḋ ſanctus per ſpm̄ cognoſcens tacuit. Sed dū ille alia die ad arcam pro alio mutuo ſumendo veniſſet: nihil in ea reperit: que tn̄ frugibus plena erat: et ſic peccatū ſuū confeſſus eſt. Quieuit in pace. xix. kal. Ianuarij.

De ſancto Agnello abbate. Cap. lxvij.

Agnellus abbas a pueritia innocenter viuēs prefect⁹ eſt in abbatē monaſterij qḋ beatus gaudioſus cognomēto ſeptimus celius hitanenſis: et Aphricane eccleſie pontifex cōdidit in parthenope ciuitatē tempore quo ex aphrica fugerat perſecutionem vandaloꝝ: ſicut dicit Auguſtinus. Ibiq̧ diu in ſanctitate vite permāſit: ſubditū ſibi dñi gregem verbo et exēplo reficiēs: qui etiā xix. kal. Ianuarij quieuit in pace. Cuius corpus Neapolim delatū ſepultū eſt/ iuxta eccleſiā ſancte dei genitricis marie: vbi ⁊ multoꝝ deuotione venerabiliter colit̃.

De ſanctis Herone/ Arſenio/ Iſidoro/ ⁊ Dioſcoro martyribus. Cap. lxviij.

Hero: Arſeni⁹: Iſidorus/ et Dioſcorus Alexandrie paſſi ſunt ſub perſecutione Decij. Ex quibus Dioſcorus eo ꝙ iunior: videlicet annorū quindecim: primo a iudice auditus: diuque verberatus eſt. Ceteros vero cū videret iudex pari cōſtantia fidei armatos varijs tormētis dilaniās: tandem ignib⁹ cōſumi iubet. Dioſcor⁹ ꝟo obiici⁹ nimiā iuuētutē diuino nutu ad ꝯſolationē fideliū dimiſſ⁹ ē. Hoꝝ martyriū celebrat̃. xix. kal. Ianuarij. Hec Ado in martylogio ſuo.

De ſanctis Nicaſio epiſcopo ⁊ Eutropia martyribus. Cap. lxix.

Nicaſius remēſis epiſcopus paſſus eſt tēpore vandalice pſecutionis cum ſorore Eutropia/ btō Aniano tūc apud Aurelianū epante. Nā, dū vandali ciuitatē remēſem diu obſediſſent: vltimo ſubuerſiōis eiuſdē vrbis die expugnātib⁹ hoſtib⁹ ciuitatē Nicaſiū ciues ꝯſuluūt ꝙ vtili⁹ fiedit: aut hoſtib⁹ ſe traderet: aut patriā defendere. Qui diuina reuelatiōe vrbē pſciēs ſubuertēdā cōſtāter ait mortis eſſe periculū ſubeūdū: qḋ multis diudū imminere didicerat ppter pctā ſua offerēs ſe morti paratū

Apertiſq̧ ianuis cum ſancta Eutropia ſorore ſua furibundis occurrit aduerſarijs i oſtio Baſilice beate Marie ab eodem conſtructe. Et dum vix facto ſilentio inimicos ab ouiū ſuarū leſione monuiſſet/ ab eiſdem decollatus eſt. Germanā vero eius propter pulchritudinē ipſius infideles ad illudēdum ſeruauerūt. Quod dū ipſa cerneret/ martyrium potius ꝙ violationem eligēs occaſionē captauit: vt hoſtes de impietate in ſanctum epm̄ exhibita redargueret/ vni ex carnificibus oculos digitis quaſi in vltionē euellēs. Et ſic in eam ceteri inſurgentes trucidarunt cum alijs ciuibus multis. Ceteriſq̧ fugatis ciuitas depopulatur plurimis captiuatis. Sanctorū aūt occiſorū corpora relicta ſunt in expugnata ciuitate. Supra que noctibus celeſtia luminaria refulgebant: ⁊ angelica cantica reſonabant/ donec reuelatione diuina poſt vādaloꝝ obſceſſum a ciuibus qui remanſerant corpora ſanctorum fragrantia: digno honore locis congruētibus tumulata ſunt. Paſſio horum martyrum celebratur. xix. kal. Ianuarij.

De ſancto Valeriano epo. Cap. lxx.

Valerian⁹ epiſcopus apud Aphricam paſſus eſt tempore perſecutionis vandalice. Nā cū ex precepto Genſerici regis ad tradēdū infidelibus diuina myſteria cūcti ſacerdotes arctarētur/ ita vt arriani de pallijs altaris ſibi camiſias et femoralia facerent: ſanctus epiſcopus ad hec compulſus viriliter contradixit: propter qḋ annorū plus. lxxx. extra ciuitatem expelli ſingulariter iuſſus eſt. Et ita preceptum: vt nullus eum in domo neq̧ in agro dimitteret habitare. Sicq̧ in ſtrata publica multo tempore nudus ſub aere iacens in confeſſione: ⁊ defenſione catholice veritatis curſum beate vite compleuit. xviij. kal. Ianuarij.

De ſctis Anania/ Azaria/ ⁊ Miſaele pueris. Ca. lxxj.

Ananias Azarias ⁊ Miſael pueri nobiles de populo iudeorum: cum Daniele pphēta: ⁊ alijs multis iudeis: et cum Ioachim rege Iuda a Nabuchodonoſor rege chaldeorum rapti: de Hieruſalem in Babylonē adducti ſunt: vt ſcribitur Danie. j. Quos vti pulchriores et doctiores rex caſtrauit: vt ait Ioſeph⁹: ⁊ tradidit eos preposito eunuchorū Aphanam/ ⁊ fecit eos erudiri prouincialibus literis pariter et chaldeorum lingua: ⁊ mutauit eis rex nomina/ Danieli Balthaſar: Ananie Sydrac: Azarie Miſach: et Miſaeli abdenago. His quatuor prepoſitus eunuchorum ſpecialem poſuit procuratorem malaſar. Hi propoſuerunt non contaminari cibis gētiliū: et a prepoſito eorum obtinuerunt diebus decem leguminibus et aqua tentari. Et cum probaſſet: et eos ex hoc in nullo ceteris macilētiores vidiſſet: accipiebat cibaria regia: et vinum potus eorū: ⁊ dabat eis legumina et aquam. Et tranſactis tribus annis comparuerunt coram rege prout ſtatuerat: nec ſunt inuenti eis ſimiles in regno in omni ſapientia et diſciplina. Poſtq̄ autē Daniel viſionem ſtatue: ⁊ eius expoſitionem deo ſibi reuelante reſerauit: vt dicitur Daniel. ij. Et Nabuchodonoſor rex Danielem plurimum honorauit: ad petitionem eius Ananias: Azarias: et Miſael: cōſtituti ſunt a rege ſuper opera prouinciarum Babylonis. Poſt hoc Nabuchodonoſor rex fecit ſtatuam aureā: et ſtatuit eā in campo duram fluminis iuxta quem gygantes edificauerāt turrim Babel: et conuocatis omnibus principibus ⁊ populis ad dedicationem: et adorationem ſtatue: vt habetur Daniel. iij. ⁊ omnes iuſſu regis ſtatuam adoraſſent: tres pueri ſtatuam adorare nolentes iuſſu regis vincti cum veſtibus in fornacem ignis ſeptuplo accenſam miſſi ſunt. Cum quibus angelus domini deſcendit: et eos vinctos exoluit: flammam ignis excuſſit: ⁊ quaſi ventum roris flantē fornacis medium redegit. Flamma autem ſe cubitis. xlix. diffundens miniſtros regis eam incendētes incēdit. Tres autem pueri in medio flamme ambulantes quaſi ex vno ore benedicebāt dominum/ ⁊ hymnum Benedicite componentes: omnem creaturam ad dei benedictionem inuitabāt. Cum autem rex tres viros in fornacē miſſos diceret: et quartum ſimilem filio dei ſe videre ſtuperet: quod de angelo intelligendum eſt: eos de fornace vocauit. Qui egreſſi corporibus: et capillis et veſtibus omnino inuſti apparuerunt. Quo miraculo ſtupefactus rex poſuit edictū quod ſub pena capitis: et domus diruende nemo blaſphemare preſumeret deum Sydrac/ Miſac: ⁊ abdenago: eiſdemq̧ ampliorem contulit dignitatem. Qui poſt multum tempus in Babylonem quieuerunt in pace. Qui et inter ſanctos veteris teſtamenti connumerati ſunt a Matathia. j. Machabeorū. ij. cap. Quorū corpora ſub quodam ſpecu poſita ſunt: in ſepulchro qḋ Daniel ſibi et ſocijs preparauit: vbi ⁊ ipſe poſtmodum tumulat⁹ eſt. Horū dies dormitionis apud Hebreos agitur. xvj. kalendas Ianuarij: vt in eius martylogio Hieronymus ſcriptum oſtendit.

De ſancto Lazaro epiſcopo. Cap. lxxij.

Lazarus epiſcopus frater Marthe/ ⁊ Marie Magdalene Chriſti diſcipul⁹: nobilis de genere iudeorum: diues ac prepotēs pre Syro/ matre Eucharia exortus: quatriduanus defunctus a domino ex mortuis ſuſcitatus diſcipulus Chriſti: et apoſtolorū cōſocius fuit: ⁊ in die pēthecoſtes vn⁹ ex numero. lxx. diſcipulorum extitit: in quos ſpiritusſanctus corporaliter effuſus eſt. Et deinde vna cum ceteris predicationi verbi domini inſtabat: diſtractiſq̧ omnib⁹ ſicut et ceteri precium apoſtolorum pedibus preſentauit: et apoſtolicam vitam et formam aſſumpſit. Verū perſecutione iudeorum que facta eſt poſt Stephani lapidationē: ita vt cuncti diſcipuli diſpergerent̃ per ciuitates preter apoſtolos: vt dr̄ Actuū. viij. Ipſe vna cū ſororib⁹ ſuis: ⁊ ſancto Maximino: ⁊ ſancto Celidonio: ꝗ fuerat cecus a natiuitate: ⁊ cū Marcella pediſſequa Marthe nauicule ſine remo vel duce impoſiti ſunt: ⁊ mari expoſiti a iudeorū finib⁹ expulſi. Qui deo duce Maſſiliā puenerunt: vbi predicāte Magdalena: ⁊ oī prouincia ad deū cōuerſa: vt in ei⁹ legēda debito loco dicet̃. Ipſe anno. xiiij. a clero ⁊ populo epiſcop⁹ Maſſilieſi. cōſtitu⁹ eſt. Et poſtq̄ Magdalena deſerta montium petijt: ipſe Maſſilie degens dei populū feliciter gubernauit: vbi ⁊ in dño requieuit. xvj. kalendas Ianuarij. Cui⁹ ibidē in matrice eccleſia caput oſtēdit. Dicit̃ ꝙ Lazarus a dño ſuſcitatus/ confeſtim Chriſtū interrogauit/ an eū iterū mori oporteret: ⁊ ꝙ decetero nunꝗ̄ riſit.

De ſanctis Floriano/ Calanico/ ⁊ ſocijs martyribus. Cap. lxxiij.

Florianus ⁊ Calanic⁹/ ⁊ alij ꝗdraginta martyres paſſi ſunt ab Arabeis Saracenis apud ciuitatē Gazam anno. xxvij. Heraclij imperatoris: ꝗ dū eādē vrbē diudū impugnatā cepiſſent: iuſſit Aberi⁹ eorū pnceps oēs pſatos Xp̄ianos ibidem reptos captos i vinculis ferreis i carcerē mitti: ⁊ poſt dies. xx. ad ciuitatē Eleutheropoli adductos iterū vinculari: deide calanicū

cum alijs .xv. ad terrorem aliorum decollauit: quorum nomina hec ſunt Wildeuandus: Citon: Calanius: hinc rius: pluſcius: Theodorus: Stephanus: Deuand⁹: Rolus: Cariſius: petrus: paulus: ali⁹ Theodorus: et duo Joannes: qui paſſi ſunt die .ij. Nouembris: quos Florianus ſepeliuit: et poſt alios dies .xxx. iuſſu principis Florianus cum ceteris a Saracenis ceſi ſunt: quorum omnium paſſio recolit .xvj. kalendas Januarij.

¶ De tranſlatione ſancti Jgnatij. Cap. lxxiiij.

Tranſlatio corporis ſancti Jgnatij epiſcopi et martyris, die .xvj. kalendas Januarij celebratur: qui tertius poſt petrũ apoſtolum Antiochenam rexit eccleſiã. Hic Rome dentibus beſtiarum paſſus kalend. Februarij / inde delatus iacet Antiochie: vt dicit Ado.

¶ De ſctis Rufo et Coſmo martyribus. Cap. lxxv.

Rufus et Coſmus apud Macedoniam ciuitatem Philippis paſſi ſunt: ibiq; tumulati requieſcunt. Hi ex eo numero diſcipulorum fuerunt per quos primitiua eccl'ia in iudeis ⁊ grecis fundata eſt. De quorũ etiã felici agone ſanct⁹ polycarpus ſcribit in epiſtola ad Philippẽſes hortans fratres in dño: vt ſequant̃ veſtigia martyrũ predictorum in conſtantia martyrij tolerãdi: qui paſſi ſunt die decimoquinto kalen. Januarij.

¶ De ſancto Hildefonſo epo. Cap. lxxvj.

Hildefonſus epiſcopus Toletanus adhuc puer dei amore relictis parentibus ſpretoq; ſeculo Agalienſis monaſterij monachus fact⁹ annis multis in ſanctitate vite permãſit. Tandẽ in Toletanũ epm promouet. Inter alia ſanctitatis merita beatã virginẽ in ſumma deuotione habuit: ⁊ in ipa eccleſia cõſtituit: vt feſtũ ei⁹ octaua die ante natale dñi celebraret: qḋ vſq; hodie ibi ſeruat. Que eidẽ ꝑ viſionẽ apparẽs ſtolã candidã: et cathedrã ſibi aſſignauit: dicens qḋ ipſe ſolus eiſdẽ xenijs potiretur: ſucceſſoribus cũctis eiſdẽ ſede ac veſte reputatis indignis. Sed poſt eius obitũ dñi ſiagrius ei⁹ ſucceſſor eadẽ indult⁹ ſtola in ipſa ſede ſe poſuiſſet: tot⁹ cõtract⁹ in terrã decidit: artus ſuſtinere nõ valens: q̃ poſt multos dies ad penitẽtiã rediẽs ſanat⁹ eſt. Et veſtis ac ſedes in ipſa eccleſia ꝓ reliquijs cõſeruant̃. Hec in marriali. Multa alia virtutũ opera ꝑ ſancti merita ibidem oſtenſa ſunt. Qui eodẽ die quo feſtũ virginis in eccleſia ſua cõſtituit celebrari: vẽz octaua die natiuitatẽ dñi precedẽte feliciter in pace quieuit: que dies eſt .xv. kalẽ. Januarij. Nam eo die quo matrem dñi venerabat̃ in terris: eodem cũ illa voluit honorare in celis.

¶ De ſancto Nemeſio martyre. Cap. lxxvij.

Nemeſius martyr paſſus eſt apud egyptum. Qui primo Emiliano iudici per calumniã quaſi latro delatus: ſed ab eodem crimine purgatus et abſolutus eſt: deinde ab ipſo iudice tanq̃ xp̃ianus deprehenſus geminatis ſupplicijs excruciat⁹: ab eodem magiſtratu cum latronibus incẽdi iuſſus eſt: ſaluatoris preferẽs ſimilitudinẽ: qui cũ latronibus pertulit crucem: qui paſſus eſt .xiiij. kalẽdas Januarij. Hec Ado.

¶ De ſanctis Amone Zenone ⁊ ſocijs martyribus. Cap. lxxviij.

Amõ: Zenõ: ptolomeus: Jngenius: et Theophilus apud Alexandriã martyrium paſſi ſunt. Qui tribunalibus aſtãtes: cum quidam xp̃ianus a iudice totus in ſupplicijs trepidaret: ⁊ iã pene ad negandum declinaret: vultu oculis ac nutibus conabantur illũ erigere. Cũq; hac de cauſa clamor totius vulgi in eos proſiliret: prorumpẽtes in medium xp̃ianos ſe eſſe teſtantur: pro quorũ victoria xp̄s ilico glorioſiſſime triũphauit: ſuiſq; conſtantiã animi dedit. Qui paſſi ſunt die .xiij. kal. Januarij: vt ait Ado in martylogio.

¶ De ſancto Thoma apoſtolo. Capitulum. lxxix.

Thomas apoſtolus qui dr̃ didym⁹ quaſi in fide dubius / poſt reſurrectionem xp̄i corpus dñicum / et mẽbra palpauit: et dum in Chriſto vulnera tetigit carnis: in nobis vulnera ſanauit infidelitatis: vt dicit Greg. Poſt aſcenſionẽ dñi dum apud Ceſaream predicaret: xp̄s ſibi apparens dixit regem indorum gundaphorum prepoſitũ ſuũ abanẽ ad Syriam deſtinaſſe querere hoiem architectorio opere eruditũ ꝓ palatio ſibi cõſtruẽdo: quẽ vna ſecum volebat ad indiam mitteret: vt cum indos xp̄o acquiſiſſet / ad ſe cũ palma martyrij perueniret. Dñs ergo prepoſito Thomã tradidit aſſerens eum ſuum ſeruum in tali arte peritũ. Nauigantes autẽ ſimul dum Abanes eũ interrogaſſet: an ille dñs ſuus rex eſſet: dixit Thomas eum eſſe filium magni regis qui ẽ regnũ in ſupernis mõtib⁹ quo hoſtis primare nõ vr: ipſumq; multos ſeruos diuerſarũ peritos artiũ hr̃e quos ad multa deſtinat opa: et quicquid lucri acquirunt ſuo regi redeuntes attribuiſſe. Et cum multa de celeſti palatio metaphorice loqueretur: ille de terreno edificio intelligebat. ¶ Cũq; die ſeptimo Andrinopolim peruniſſent vbi rex filie ſue nuptias celebrabat: ⁊ oẽs tam ciues q̃ aduene vocati a rege nuptijs intereſſent: Abanes et apl's ſil' cũ ceteris diſcubuerunt. ¶ puella aũt hebrea dñi curiã cum fiſtula letificaret: et Thomã apoſtolũ nõ mãducantẽ / ſed celo intẽtũ vidiſſet: intelligẽs ipſum hebreũ cepit iudaice canere dicẽs. Vn⁹ eſt deus hebreorũ q̃ creauit oĩa ⁊c. Que dũ crebro ad cõplacẽdũ apoſtolo repeteret: pincerna Thomã alapa percuſſit: eo quod quaſi dedignans fercula apposita non comederet. Apoſtolus autem non optando / ſed prenoſticando predixit ſe inde nõ ſurrecturum niſi manus que eum percuſſerat a canibus in medio conuiuio portaretur. Quod quia hebraice dixit: ſola puella intellexit. Dum ergo pincerna ad fontem pro aqua hauriendã iuiſſet: ipſum leo inuadens occidit: ſanguinem bibit: manumq; eius canis niger in conuiuio detulit. Qḋ puella videns factum ceteris narrauit: fiſtulam proiecit: et apoſtolum adorauit. Et ſtupentibus cunctis apoſtolus ad regis inſtantiam ſponſum et ſponſam benedixit. Quo abeunte dum illi ſero thalamum introiſſent: in manu ſponſi ramus palme dactylis plenus apparuit. De quo ambo guſtantes obdormierunt: et geminatum regem per ſomnum viderunt: qui eos vt conſilio apoſtoli crederent admonuit: eiſq; benedixit. Quibus euigilantibus: et mutuo ſomnium idem referentibus apoſtolus ad eos ianuis clauſis ingreditur: eiſq; Chriſtum annũcians ad ſeruandam virginitatem hortatur. Tũc eiſdem duo angeli ſplendidi aſtiterunt dicẽtes ſe fore angelos a deo ad eorum cuſtodiam delegatos: vt ſi apoſtoli monitis obedirent omnia que poſcerent a domino impetrarent. Quos apoſtolus baptizauit: ⁊ de fide diligenter inſtruxit. ¶ Cum autem Thomas Abane iam propter miracula viſa conuerſo indiã introiſſet: ⁊ eũ prepoſitus regi preſentaſſet: ac apoſtol⁹ ſibi mirum palatium fabricandum promiſiſſet: ⁊ modum edificationis opere Romano deſignaſſet: placuit regi: eidemq; copioſum theſaurũ aſſignauit: ⁊ in aliam prouinciam abijt. Per totũ autem biennium quo rex abfuit: apoſtolus predicationi Chriſti inſtitit: ⁊ innumerabilem populum acquiſiuit: theſaurum pauperibus erogauit: ⁊ multas eccleſias fabricauit. ¶ Rex autem rediens: ⁊ que Thomas fecerat diſcens: apoſtolum cum Abane in imo recluſit: cogitãs eos viuos excoriatos incendere. Interea gad frater regis moritur: ⁊ dum ei ſepulchrũ precioſum paratur: quarto die gad mortu⁹ reſurrexit: ⁊ fugiẽtibus cunctis ac ſtupẽtibus regi dixit quod homo ille quem rex perdere querebat: amicus omnipotentis dei erat: cui ⁊ ipſi angeli ſeruiebant: qui etiam eum defunctum in paradiſum adduxerant: ⁊ ei palatiũ quod ſibi Thomas fabricauit oſtenderant. Et quia rex ſe eodem palatio indignum fecerat: ipſe illud reddens ſibi pecuniam emere poterat: quã rex amiſſam exiſtimabat. Quo audito territus rex cum fratre Thomam abſoluunt: ad pedes eius procidũt: ⁊ veniam petunt. Et cum de palatio fabricato in celis contenderent: quod gad omnino cupiebat redimere: et gundaphorus pro ſe retinere: vel ſaltem cum fratre communiter habere: docuit eos apoſtolus innumerabilia palatia a mũdi principio in celis preparata que fidei precio: ⁊ elemoſynis comparantur. Sicq; regem ⁊ fratrez ad fidem cõuertit: ⁊ baptizauit. Et dum per vnum mẽſem omnes egrotos regionis congregari feciſſet / orationẽ pro ſalute illorum fudit: ⁊ ſtatim ſplendor ſicut fulgur de celo veniẽs omnes territos proſtrauit. Et poſt hore ſpacium confortati ab apoſtolo omnes incolumes ſurrexerunt. Tunc apoſtolus tam eiſdem quam omni populo predicauit: ⁊ nouem milia hominum exceptis mulieribus ⁊ paruulis ad Chriſtum conuertit. ¶ Poſt hec profectus eſt ad ſuperiorem indiam per reuelationem inſignibus miraculis choruſcando: inter que ſem ticem cecam amicam migdonie ſororis regine illuminauit. Et dũ migdonia regis cognata: et vxor Cariſij apoſtolũ videre quereret: depoſito cultu: et ornamentis: ⁊ induta habitu humili inter alios pauperes ad eũ intrauit: vt ei ſcntices ſuaſerat. Vidẽs ergo migdonia apoſtolum miracula facientem: ⁊ eum audiens predicantem credidit: factaq; ei⁹ diſcipula viro adherere nolebat. Tunc Cariſius regẽ rogauit: vt reginam ad ſororem mitteret: quatenus ei ſuaderet: vt ad ſe virum more ſolito ingredi permitteret. Quod dum regina nomine treptia faceret: ſed ſoror ipſi econtra miracula que oſtendebat apoſtolus enarraſſet: regina Thomam videre cupiens ad domum Symphorij: vbi ipſe predicabat cum ſorore acceſſit: ⁊ multitudinem infirmorũ ante ianuaz reperit: quos omnes apoſtolus manu eis impoſita ſanauit: inter quos dum elephantioſus toto vlceratus corpore introiſſet predicante apoſtolo: apparuit puer ſplendidus q̃ leproſuz ad partem traxit: ⁊ eũ vti excoriaſſet vitulũ pelle nudauit: et omni lepra mũdatũ emiſit. Quod videns treptia regina ⁊ ipſa conuerſa eſt. Et dũ reuerſa hec regi aſmodeo retuliſſet. Et exinde ei⁹ thorũ exẽplo ſororis abhorreret: rex vocans Cariſſum conqueritur: q: dũ vxorem ei⁹ ſibi acquirere voluerat ſuam amiſerat. ¶ Igitur de conſilio Cariſij rex apoſtolũ carceri duriſſimo tradidit. Ad quem veniẽs migdonia veniã petijt: eo q ipſi⁹ cauſa in carcerẽ miſſus eſſet. Quam ille conſolat⁹ hec pro Chriſto libenter pati aſſerebat. Poſt hec de mandato regis apoſtolus educitur: ⁊ ſuper laminas ferri candẽtes nudis pedib⁹ ſiſtitur: ſtatimq; fons erupit: ⁊ laminas extinxit. Quem de cognati conſilio rex in fornacem ardentem emiſit: q̃ tamen adeo refriguit q die ſequenti Thomas inde illeſus exiuit. Demũ Cariſius regi ſuadet: vt apoſtolum deos ipſorum adorare compellat vt vel ſic dei ſui iram incurrat. Cũq; ad hoc compelleretur: veniẽs Thomas ad templum ſolis: hebraice demoni precepit: vt quã cito ipſe genua flecteret: demon idolum comminueret. Demon autẽ apoſtolum rogabat: vt ſibi templũ diruere permitteret: quatenus omnes eius aduerſarij interirent. Quod Thomas eidẽ minime conceſſit: quin potius vt neminẽ lederet / eidem imperauit. Apoſtolus ergo genibus poſitis hebraice Chriſtũ adorauit: mandãs demoni vt ſimulachrum euerteret: et in abyſſum iret. Statimq; idolum ſolis ſicut cera liquefactum eſt. Tũc mugientibus ſacerdotibus pontifex templi gladiũ ſuſtulit: ⁊ in vltionem dei ſui apoſtolum tranſuerberauit. Rex autem et Cariſius videntes populum velle necem apoſtoli vindicare aufugerunt. Chriſtiani autem corpus eius tulerunt: ⁊ honorifice ſepelierunt. Quod tamẽ proceſſu temporis inde tranſlatũ eſt ad ciuitatem edeſſam: vt habebitur in feſto eiuſdem trãſlationis: videlicet quinto nonã. Julij. paſſus eſt autem beatus apoſtol⁹ .xij. kalen. Januarij.

¶ De ſanctis Dionyſio epo ⁊ Pelagia virgine et martyre. Cap. lxxx.

Dionyſius epiſcopus diſcipulus ſcti Thome apoſtoli fuit ille ſponſus filie regis quem apoſtolus vna cum ſponſa eius regis filia nomine Pelagia cõuertit ad Chriſtũ in Andronopoli ciuitate: vt ſuperius habetur. Qui ab apoſtolo baptizatus Dionyſius / ſpõſaq; ei⁹ Pelagia noiata eſt. A quibus Thomas abiẽs poſt aliquos annos miſit ad eos quẽdam diſcipulum ſuum preſbyterum qui eos in fide cõfirmauit: et eccleſiam edificauit. In qua relicto ſeculo Dionyſius epo factus eſt: ⁊ totumq; populũ ciuitatis cõuertit ad xp̄m. Pelagiam quoq; ſponſam ſuã matrem virginum conſecrauit. Et eſt ibi ſedes ſancti Thome apoſtoli vſq; in hodiernum diem. Quam ſedẽ beatus eps Dionyſius ſtrenue gubernauit: ⁊ poſt hec ad dñm plenus ſanctitate perrexit. Pelagia vero vxor eius poſt ipſius obitum cũ nollet nubere / nec idolis immolare ſententiam decollationis accepit. Et ſepulta eſt in ipſa ciuitate in eodem tumulo cum Dionyſio viro ſuo.

¶ De ſanctis triginta martyribus. Cap. lxxxj.

Triginta ſcti martyres Rome via Lauicana iter duas lauros ſub perſecutione Diocletiani / ⁊ Maximiani imperatorum oẽs vna die: videlicet ſexto kal. Januarij paſſi ſunt: et glioſo martyrio coronati: vt dicit Ado in ſuo martylogio.

¶ De ſancto Chiridonio martyre. Cap. lxxxij.

Chiridoni⁹ martyr apud Alexandriam paſſus eſt. Qui cum ad ſacrificia deorum primo blanditijs ſuaderetur: deinde iniurijs ⁊ comminationibus atq; ſupplicijs cogeretur: et ſacrificare cõtẽneret: gladio ꝑ viſcera trãſuerberatus neci traditur: ⁊ martyrio coronatur Sexto kalẽ. Januarij.

De ſancta Victoria virgine ⁊ martyre. Capi. lxxxiij.

Victoria virgo no-

biliſſima ciuis Romana tempore Decij apud ciuitatem Tibulanam martyriū paſſa eſt. Que illuſtriſſimo cuidam Eugenio fuerat deſponſata: tamen a cunabulis xp̄iana. Dum autē quidam Titus aurelius virginē anatholiam ſiue caliſſenem xp̄ianam per matronas vxorem peteret: ⁊ illa multis poſtulatis inducijs interim omne patrimoniū ſuum pauperib⁹ erogaſſet: deinde ſe infirmam fingeret: vt ſic in virginitate perſeueraret: camq; Titus aurelius xp̄ianam didiciſſet: rogauit Eugeniū: vt Victoriā ſponſam ſuam ad anatholiam mitteret: vt eidem xp̄iana xp̄iane cōiugium ſuaderet. Quod dum Eugenius feciſſet: et Victoria anatholiam ad matrimonium hortaretur: dicēs ⁊ ſe xp̄ianam ſponſum habere mox virum futurum: q: xp̄s nuptias nō contemnat: eo q̄ ⁊ patriarche: ⁊ prophete cōiuges habuerunt: et poſteritas eorum a deo benedicta eſt. Econtra anatholiam virginitatē matrimonio preferebat: ⁊ coniugia primis tēporibus fuiſſe neceſſaria propter terre repletionem aſtruebat. Sed heliā qui celum lingua clauſerat virginē allegabat. Dixitq; preterea ſe ab angelo q̄ ſibi apparuerat fuiſſe in obſeruande virginitatis propoſito cōfirmatam. Cūq; et Victoria eundē angelū videre flagitaret: vt ſic ⁊ ipſam ad pudicitiā prouocaret: angelus domini ſplendidus veſte niuea eiſdem apparuit: qui Victoriam de virginitate admonuit: aſſimilās virginitatem auro: caſtitatē argento: ⁊ ingalitatē metallo. Quibus cōfortatis poſt multa verba angelus diſparuit: et Victoria votum virginitatis emiſit: et facultates ſuas pauperibus largiri cepit. Quod vbi ſponſus ei⁹ cognouit: cito cōqueſtus eſt q̄ ꝓpter coniugē ſibi acquirendā ipſe amiſerat propriā. Et dum eam vti xp̄ianam Eugenius accuſare vellet: Titus eidem hoc diſſuaſit: eo q̄ ſponſa occideretur: et bona ſua fiſco applicarentur. Sꝫ conſuluit vt a decio impetraret: quatenus ſponſam ſuam extra vrbem ad predium duceret: vbi ipſam penis afflictam ad votum ſuum facilius inclinaret. Q̄d ⁊ ille fecit: ⁊ ſponſam eius Victoriam in ſuburbio tibulani territorij adduxit. Quam fame diebus pluribus afflixit. Poſt dies aliquot venit ad eam Domitianus patronus Tibulane ciuitatis: q̄ virgini panes detulit: ⁊ ſe ab vrbe ſua fugiſſe nunciauit: eo q̄ draco peſſimus iuxta ciuitatem erat: qui plurimos perimebat: et flatu aerem inficiebat. Cui virgo ſi pp̄ls vellet in xp̄m credere promiſit ſe draconem ab oppido effugare: quod ⁊ ille populum facturum ſpopondit. Igitur poſt biduanū ieiuniū Victoria die dominico: vt promiſerat ad Tibulanam ciuitatem angelo duce deuenit: ⁊ aſſumpto populo ad ſpecus draconis acceſſit: eiq; in chriſti nomine confeſtim abire precepit: ⁊ ſic draco curſu rapidiſſimo exiliens nuſq̄ comparuit. Tunc populus ad fidem conuertitur ⁊ Victoria in ipſo draconis ſpecu includitur: eidemq; mox nouem virgines a parentibus oblate aſſociantur. Et poſt modicum temporis monaſterio conſtructo mater. lxxiij. virginum facta eſt: quas diligenter inſtruxit: ⁊ in dei laudibus ⁊ vite ſanctitate perſeuerauit. Poſt triennium aūt Eugenius rogauit Iuliuianum pontificem capitolij qui miſit ad eam templorum comitem taliarchum: vt Victoriam ſacrificare compelleret: aut gladio necaret. Qui veniens ad eam dum dee veſte immolare renueret: ipſam gladio in corde percuſſit: ⁊ timens populum ſtatim aufugit. Quam ſacerdotes cum populo ciuitatis in eodem loco ſepelierunt decimo kalend. Januarij.

De ſanctis viginti martyribus. Capit. lxxxiiij.

Viginti martyres

apud Nicomediam paſſi ſunt: quos omnes Diocletiana perſecutio grauiſſimis cruciatos tormentis vno et eodem die martyres Chriſti fecit: et ſanctorum numero in celis collocauit decimo kalen. Januarij/ vt dicit Ado.

De ſancto Seruulo confeſſore. Capit. lxxxv.

Seruulus confeſ-

ſor xp̄i ſumme patientie et ſanctitatis fuit: de quo Gregorius. iiij. Dialogo. cap̄. xv. ſcribit q̄ a primeua etate vſq; ad vite ſue finem paralyticus iacebat in porticu ſcti Clemētis Rome: nec tamen aliqñ viſus eſt vlla triſtitia aut ꝑturbatione moueri: ſed quicquid ex eleemoſyna ꝑcipiebat pauperibus erogabat. Et cum literas ignoraret/ libros diuine ſcripture emerat: ⁊ religioſos hoſpitalitate recipiens eos ſibi legi faciebat: qui ad extremam horam veniens vocē in celo pſallentiū ſe audire dixit: ⁊ inter eorum cantus ſpiritū emiſit: corpore magno odore fragrante. Ad cuius tūbā Rome apud ſanctū Petrū ſepulti miracula diuinit⁹ creberrime fiūt. Quieuit aūt i xp̄o. kal. Januarij.

De ſancto Abdia propheta. Cap̄. lxxxvj.

Abdias propheta:

vt hebrei tradūt tempore Achab regis iſrl: ⁊ Joſaphat regis Juda ꝓphetauit in ſamaria. Hic ſm̄ hebreos fuiſſe dicitur ille vir: cuius vxor relicta conſilio heliſei liberata eſt a creditoribus oleo ſup abundāte. Et fuit Abdias de terra Sichē de agro Bethamar: ⁊ quinquagenarius ille terti⁹ cui pepercit helias duob⁹ primis cum ſuis quinquagenis igne celeſti ꝯſumptis: qui relicto obſequio regis Helie diſcipul⁹ fact⁹ eſt. Hic dū impiiſſima Jezabel vxor Achab prophetas dn̄i occideret: ⁊ cētū ꝓphete in ſpelunca latereēt: eos Abdias pauit: panē ⁊ aquā ſibi quotidie deferens vſq; ad mortē Achab: ꝓpter q̄d accepit gratiā ꝓphetandi: cui⁹ ꝓphetia dirigitur cōtra filios Edom qui deſcenderūt ab Eſau/ ⁊ filijs iſrael ſiue Jacob ſemꝑ infeſti fuerūt: eo q̄d ipſi Eſau filij ſiue Idumei glīabant̄ de plurib⁹ ꝑlijs in quib⁹ filij Jacob pugnantes cū gentib⁹ ſuccubuerant: vnde ⁊ ꝓpheta nō gentiū virtute: ſed dei indignatione propter peccata ppl̄i factū aſſeuerat: ꝓmittens filijs iuda regnum eoꝝ perpetuo duraturū. Qui etiam propheta tempore Joram regis iſrael quieuit in Samaria: que poſtmodū Sebaſten dicta eſt: vbi ⁊ ſepult⁹ eſt Heliſeus ꝓpheta: ⁊ Joānes baptiſta. Dies autē depoſitionis Abdie a iudeis agit̄. ix. kalē. Januarij. Hec Hieronymus ⁊ Joſephus ex voluminibus hebreorum.

De ſancto Naum propheta. Cap̄. lxxxvij.

Naū propheta he-

breorū traditiōe de Elcheſi q̄ eſt in tribu Symeō añ aduētū regis aſſyrioꝝ/ q̄. x. trib⁹ iſrl̄ captiuauit fuiſſe d̄r. Naū ⁊ circa finē ꝓphetie ſue ꝑdicti regis aduētū idē ꝓpheta nūciare vr̄: q̄ etiā ꝑdictis. x. tribub⁹ captiuatis tp̄e Ezechie regis Juda ꝓphetauit: cuius vaticinium contra niniuitas incipit. Nam cum Jonas propheta ipſius vrbis ſubuerſionem predixiſſet: ⁊ pp̄lo ad penitentiam conuerſo/ deus placatus ſniam reuocaſſet: videtes niniuite Jonā fuiſſe mentitum diuina ingrati miſericordia grauioribus ſe criminibus implicarūt: ꝓpter q̄d dict⁹ propheta iudiciū dei cōtra ipſam ciuitatem añ futurū prenunciat in eius ꝓphetia. Quod quidem nedum trāſmigratis. x. tribubus extitit cōſolatio: ſed etiā reliquijs iuda: qui ſub Ezechia rege ab eiſdē Aſſyrijs impugnabant̄. Dum ex prophete Naū ꝓnunciatione didicerunt eoſdē a chaldeis fore capiēdos/ ſicut in ipſius libro legētibus apparet. Qui etiā ꝓpheta in diebus prefati regis iuda die. ix. kal. Januarij quieuit in pace in terra ſua/ in qua ⁊ ſepultus eſt. Hec Hieronymus/ ⁊ Joſephus. Predicti duo ꝓphete ex numero. xij. prophetarū ſunt: q̄ minores vocant̄: q̄ in catalogo ſanctorum veteris teſtamēti numerantur eccleſiaſtici. xlix.

De ſctō Gregorio p̄ſbytero et martyre. Cap̄. lxxxviij.

Gregori⁹ martyr

in ciuitate Spoletana paſſus eſt tp̄ibus Diocletiani/ ⁊ Maximiani imperatoꝝ ſub flacco preſide: ⁊ tyranno. Qui cū de mādato imperatorum ipſam ciuitatē ingreſſus oēs ad ſacrificia deorū compelleret: nūciat̄ eidem Gregoriū preſbyterum in eadem vrbe xp̄m colere: ⁊ alijs crucifixū predicare: necnō plurima ſimulachra deorū deſtruxiſſe. Qui miſſis. xxx. militibus ipſum cōprehēſum ſibi p̄ſitari fecit: ⁊ cepit agere vt dijs thura incēderet: qui dum cōſtāti animo preſidis minas: ⁊ blanditias derideret: iuſſit eū colaphis cedi: deinde ip̄m nodoſis fuſtibus in dorſo flagellari: et poſt hec eundē volutatū ſupra ventrē ſilr̄ acrius verberibus affligi: et dū hec oīa ſuperaſſet/ fecit eū preſes in craticula alligari: ⁊ ignē ſubter poni. Sed dū ſctūs Gregorius oraſſet: terremotus magnus factus eſt: q̄ totā concuſſit ciuitatē: ⁊ cecidit pars vrbis que ſubmerita d̄r: ⁊ oppreſſit. ccl. paganorū: ignis quoq; extinct⁹ eſt: ⁊ ſctūs illeſus permanſit. Flaccus vero et tyrannus territi fugerūt. Sedato vero terremotu fecit eum flaccus ferro vinctū in carcerem trudi: vbi angelo ſibi apparēte cōfortatus eſt. Sequēti die educt⁹ de carcere iuſſu p̄ſidis immolare cōtēnēs cordis ferreis in genibus cedit: deinde lāpadibus circa latera inflammat̄. Et cū ad oīa immobilis redderet̄: mādauit flaccus tyranno vt eū duceret ad decollādū ad amphitheatrū. Quē tyrannus i mediū amphitheatri duxit: vbi ſctō orante angel⁹ dn̄i eidē apparuit: ⁊ ip̄m ad celeſtia inuitauit: quē aquilinus ſpatari⁹ decollauit: et de mandato tyranni dimiſſe ſunt fere plurime: vt corpus deuorarēt: q̄ corp⁹ intactū cuſtodiētes adorabāt. Flaccus vero eadē hora vomēs interiora expirauit. Sꝫ q̄dā matrona xp̄iana noīe abūdātia. xxxv. aureis corpus martyris a tyranno redemit: q̄d aromatibus cōditū iuxta muros ciuitatis ad pontē lapideū: ⁊ riuū q̄ ſanguinari⁹ d̄r ſepeliuit. Paſſus ē aūt die. ix. kal. Januarij.

De ſctīs quadraginta virginibus ⁊ martyrib⁹. Cap̄. lxxxix.

Quadraginta ſan

cte virgines apud Antiochiam Syrie martyriū paſſe ſunt. Que ſub ꝑſecutiōe deciana ꝑ diuerſa tormēta/ ⁊ ſupplicia laniate paſſionis coronā a dn̄o ꝑcipere meruerūt. ix. kalēd. Januarij. Hec in martylogio Adonis.

Explicit liber primus.

Incipit ꝓlog⁹ libri ſcd̄i.

Secūdus liber p̄ſentis Catalogi cōtinet ſanctos/ quorum feſtiuitates occurrūt intra tempus in quo eccleſia repreſentat ipſius xp̄i/ ⁊ eccleſie mutui cōſenſus obligationem: et matrimonialē cōtrectationem: q̄d fuit ab incarnatione verbi vſq; ad baptiſmum dn̄i. Et hoc tēpus eccl̄ia deſignat a natiuitate ſaluatoris vſq; ad ſeptuageſimam: q̄ñ videlicet incarnationis: ⁊ natiuitatis dominice feſtū: necnō actus infantie: vt eſt circunciſio: magorū adoratio: purificatio: et in egyptū fugatio recolunt̄. Hoc autem tp̄s in tres partes ſubdiuiſum eſt. Primo em̄ agitur de cōiugio inter deū ⁊ populū iudeorū cōtracto: pro quorum ſalute principaliter filius dei venit in mundū: dicens Matth. xv. Nō ſum miſſus niſi ad oues que perierūt domus iſrael. Et hoc tp̄s eccleſia repreſentat a natiuitate dn̄i vſq; ad Epiphaniā. In quo tp̄e ipſe per humanitatē mūdo editus mox paſtoribus iudeorum per angelos nunciatur: ⁊ ab eis ſibi notiſſimis notus in iudea deus viſitat̄. Scd̄o agitur de eodē cōmertio inter ipſum verbū: ⁊ gētiū populum cōfirmato/ a feſto Epiphanie vſq; ad eius octauā incluſiue. In quo tp̄e dei filius magis qui erant primitie gētiū ſtella apparēte reuelat̄: ⁊ ab eiſdē vti verus deus cū oblatione munerū adorat̄. Tertio agitur de vtroq; grege in vnū ouile per ipſum matrimonium copulato: ab octaua Epiphanie vſq; ad ſeptuageſimā: in quo tp̄e ep̄le Pauli leguntur: in quibus ap̄ls xp̄m pro ſalute iudeorū ⁊ gentium: aduenīſſe probat: ⁊ vtrūq; populū ſaluaſſe cōmemorat: ⁊ potiſſimum in ep̄la ad Romanos. Ad huius igit̄ tēporis feſta pertractāda ꝓcedendū eſt.

Finis prologi.

Incipit liber ſecundus a

natiuitate vſq; ad ſeptuageſimam.

De natiuitate dn̄i noſtri Jeſu xp̄i. Cap̄. j.

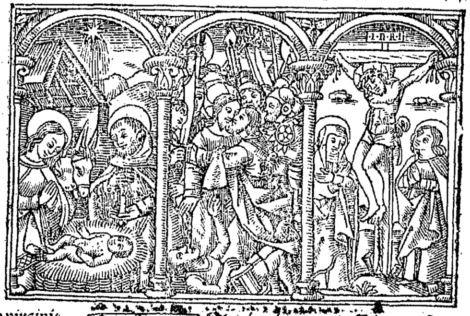

[illegible] ta pace totus mundus gaudebat: vt vniuerſo orbi vnicꝫ Romanorū impator pacifice p̄ſideret. Nā eū naſcebat̄ q̄ pacē pectoris ⁊ eternitatis tribueret. Voluit ē: vt ortū ſuū pax tp̄is illuſtraret. Ceſar igit̄ Auguſt⁹ vniuerſo

orbi preſidens ſcire voluit quot prouincie: quot ciuitates: quot caſtra: quot ville: quot homines in toto orbe forent: et .xlij. anno imperij ſui iuſſit orbem vniuerſum deſcribi. Nam vt in hiſtoria ſcholaſtica dicitur: omnes homines ad vrbē vnde trahebant originem pergebāt: et quilibet denarium offerēs ſe Romano ſubditum imperio profitebatur. Et dicebatur profeſſio: quia ore proprio fatebantur: et deſcriptio: quia eorum nomina ſcribebantur. Hec deſcriptio prima facta eſt a preſide Syrie Cyrino: et quia cū iudea in medio terre habitabilis eſſe dicitur/ prouiſum eſt vt in ea inchoaretur: et deinde per circumſtantes regiones proſequeretur. Joſeph aūt de genere Dauid a Nazareth in Bethleem profectus eſt cum Maria deſponſata ſibi vxore pregnante: potiſſime quia inſtante eius tempore pariendi: theſaurum ſibi a deo commiſſum noluit alicui commendare. ¶ Cum ergo Bethleem appropinquaſſet: vt legitur in libro de infantia ſaluatoris: vidit virgo partem populi gaudentem: et partem gementem. Qd̄ ſibi angelus exponens ait partem gaudentem eſſe gentilem populum qui in ſemine Abrahe eternam benedictionem erat accepturus: gementem vero eſſe plebem iudaicam a deo ſuis demeritis reprobatam. Et dum ambo Bethleem aduenissent propter viatorum multitudinem hoſpitijs occupatis ſteterunt eadem nocte in diuerſorio quod erat in communi tranſitu inter duas domos habens operimentū vbi ciues in diebus ocij cōueniebant: vbi et preſepium cum feno erat: ad quod animalia in diebus fori alligabantur. In ipſa media nocte beata virgo filium ſuum Octauo kalendas Januarij peperit: et eum panniculis inuolutum ſuper fenum in preſepio collocauit. Qd̄ fenum beata Helena poſt modū Romā tranſtulit. ¶ Circa Chriſti natiuitatem tria ſunt conſideranda: ſcilicet nouitas admirabilis: veritas infallibilis: et vtilitas ineſtimabilis. ¶ Nouitas admirabilis attēdit ex parte facti: quia deus homo factus eſt. Nam vt dicit Bernardus, in eadem perſona eternum antiquū et nouum mirabiliter conuenerunt: eternum ſcilicet diuinitas: antiquum ſcilicet caro ab Adam transducta: nouum ſcilicet anima de nouo creata. Quod autem dei verbū idē permanēs incarnatum fuerit: et ſi humanam rationem tranſcendat: tamen aliquali exemplo poteſt oſtēdi. Cōſtat enim verbum quod eſt in mēte hominis adeo occultum: quod neqꝫ videri neqꝫ audiri neqꝫ tangi vel cōtrectari poteſt. Si tamen literis ſcribatur: nullatenus in ſui ſubſtantia commutatum fit legibile: et per conſequens viſibile: et audibile. Inſuper eſt manibus cōtrectabile: immo et quantum ad literarum formā deſtructibile redditur. Similiter verbum dei quod in mente diuina eternaliter genitū eſt: incōmutabile permanēs: quod erat ſpūale: et inuiſibile: per carnē aſſumptā viſibile/ et contrectabile: immo et quantum ad humanitatē paſſibile factū eſt. Scdo attēditur ex parte modi: quia natus eſt de virgine/ et ſine dolore atqꝫ pollutione matris: et ſalua ei⁹ ſemp̄ integritate. ¶ Hoc aūt fuiſſe quinqꝫ rationibus pbat. Primo per prophetiā Eſaie. vij. Ecce virgo concipiet: et pariet filiū. ¶ Scdo per figuram: hoc enim figuratum eſt per virgā aaron/ que floruit: et per portam ezechielis que clauſa permāſit. ¶ Tertio p custodiam. Joſeph enim eo ꝙ eam cuſtodiuit teſtis ſue virginitatis fuit: vt dicit Auguſtin⁹. ¶ Quarto per experientiā. [redacted] ¶ Quinto per rationis euidentiam. Nam vt dicit anſelmus quatuor modis pōt deus producere hoiem: ſcilicet ſine homine: et ſine femina: ſicut fecit Adam. De homine ſine femina: ſicut fecit euam. De homine/ et femina: ſicut communis probat vſus. Reſtabat igitur quartus mod⁹ de femina videlicet ſine homine ſicut in chriſto mirabiliter factum eſt. Alioquin diuiſio modi producendi in deo apparuiſſet imperfecta. ¶ Tertio attenditur talis nouitas ex parte temporis. Nam in temporis nouitate filius dei natus eſt. Et quantum ad annū: quia in anno pacis vniuerſalis in toto mundo vigētis: vt dictum eſt: et in anno deſcriptionis orbis: vt per hoc daretur intelligi ꝙ ille veniebat in carne: qui electos ſuos aſcriberet in eternitate: vt dicit Gregorius. Et quātum ad menſem: quia in menſe immo in ſigno quo dies punctaliter incipiunt creſcere: vt ex hoc prefiguraretur qd̄ Joannes baptiſta dixit illum oportet creſcere: me autē minui. Debet enim humana vita in ſe deficere: in Chriſto proficere. Et quantum ad diem: quia in die dominica: que fuit prima dies: in qua lux corporalis a deo principium creaturarum producta eſt. Sic et die iſto qui eſt poſt ſeculi renouationem: ille qui eſt lux mundi vera: et primogenitus ac principium creature dei: corporaliter natus eſt. Et quātum ad horam: quia in media nocte: vt ſcilicet medio tenebrarum tempore lux noua adueniens mundi tenebras illuminaret. ¶ Quarto attenditur ex parte loci: quia natus eſt in bethleem: quod interpretatur domus panis. Ipſe namqꝫ eſt: qui de ipſo dicit Joan. vj. Ego ſum panis viuus qui de celo deſcendi etc. ¶ Veritas autem infallibilis natiuitatis dominice: per quam ipſa natiuitas comprobatur: oſtenditur per omnes creaturas. ¶ Et primo per creaturam que habet purum eſſe que ſunt elementa: et lapides. Primo enim declarata eſt per celum in parte orientali: nam in ipſa die natiuitatis vt habetur in chronicis: tres ſoles in oriente in celo apparuerunt: qui paulatim in vnum corpus ſolare redacti ſunt. Per quod innuitur ꝙ vni⁹ et trini dei notitia mundo oriebatur. Item in parte occidētali. Nam vt ponit Oroſius. Cum Romani Octauianum pro deo adorare vellent: eo ꝙ omnia ſibi ad votum ſuccedere conſpicerent: ille triduanam induciam petijt: ſibyllam prophetiſſam aduocauit: eamqꝫ ſuperinde conſuluit. Cui die natalis domini in camera ceſaris oranti: media die circulus aureus apparuit circa ſolem: et in medio virgo puerum baiulās: et literis aureis inſcriptum. Hec eſt Ara filij dei viuentis. Tunc ſibylla Octauianum aduocauit: viſionem ei oſtendit: et puerū illum ipſa die natum dixit: quem auguſto maiorem eſſe aſſeruit: quem imperator adorans eidem ſacrificauit: in quo loco nunc edificata eſt eccleſia que dicitur ſancta maria ara celi. ¶ Secundo oſtenſa eſt per elementum ignis: qui ea nocte per totum orbem cunctos ſodomitico vitio laborantes extinxit: vt dicit Hieronymus in gloſſa ſupra illo v̄bo Eſaie. ix. Lux orta eſt eis. ¶ Tertio per elementum aeris. Nam vt dicit Chryſoſto. ea nocte magis ſuper victorialem montem orantibus ſtella in aere de nouo producta: et choruſcans apparuit: que eis natum dominum nunciauit: vt tractabitur in feſto Epyphanie. ¶ Quarto per elementum aque: vt enim teſtatur Innocētius tertius. Fons aque: qui de taberna emeritoria vbi nunc eſt eccleſia ſancte marie trans tyberim Rome conſurgebat in liquorem olei verſus tota die natiuitatis vſqꝫ in tyberim profluxit. ¶ Quinto per elementum terre. Scribit namqꝫ Damaſcenus ſuper illo verbo ps. Nox ſicut dies illuminabitur: ꝙ iſtud nocte natiuitatis dominice adimpletum fuit: que nox in hora natiuitatis eiuſdem: videlicet nocte media in claritatem diei conuerſa eſt: et quia ipſa lux ad patres qui erant in limbo deſcendere non poterat: terra ſe in pluribus locis aperuit et per eius rimas lux ad patres vſqꝫ deſcendit: et tunc adimpleta eſt prophetia Eſaie. ix. Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam: que in miſſa noctis ipſi⁹ legit̄ prout ad literā contigiſſe dr̄. ¶ Sexto per creaturam compoſitam que habet purum eſſe:

vt ſunt lapides: et metalla. Nā vt dicit Innocēti⁹/ Romani tēplū pacis tpe romuli conſtruxerūt: et ſtatuā poſuerūt: et petentes a dijs quātū durare debeat: audierunt: donec virgo pariat: qd̄ impoſſibile arbitrantes/ tēplū eternum putauerunt: ideo et in foribus ſcripſerunt. Tēplū pacis eternū. Hoc autem in nocte dn̄ice natiuitatis cū idolis corruit. Legitur etiam ꝙ hieremias propheta in egyptū deſcendēs poſt mortem Godolie: ſignū regibus egypti dedit: ꝙ eorū idola corruerent cum virgo filiū pareret. Unde ſacerdotes idolorū imaginē virginis filium baiulantis in ſacro loco tēpli ſtatuerunt: que prophetia in nocte natiuitatis dn̄ice adimpleta eſt. ¶ Septimo oſtēſa eſt per creaturā: que habet eſſe et viuere: vt ſunt plante. In hac enī nocte: vt ſcribit frater Bartholomeus: vinee engaddi preter cōſuetū tempus: que ſcilicet proferunt balſamum frondes flores: et fructū ptulerūt. ¶ Experimento probatū ꝙ ſi pulegium collectum ſit in feſto natiuitatis beati Joannis baptiſte in aurora dicitur: et ex eo factus manipulus ſeruetur vſqꝫ ad diem dn̄ice natiuitatis exiccabitur ſicut natura depoſcit: ꝙ ſi manipul⁹ in nocte natiuitatis ponatur in altare: in quo prima miſſa eſt decantāda: miſſaqꝫ media nocte cantetur in hora natiuitatis dn̄ice pulegium aridum reuireſcit. ¶ Octauo per creaturam que habet eſſe viuere: et ſentire: vt ſunt aīalia: vt enim ſcribitur in libro infantie. Joſeph cum maria pficiſcēs bethleem duxit bouem de cuius precio venditi viueret: et aſinū vt pregnātem cōmodius portaret. Natū vero xp̄m ipſa duo animalia cognoſcentes eundē flexis genib⁹ adorauerūt: vt impleret illud Eſa. j. Cognouit bos poſſeſſorem ſuū: et aſin⁹ preſepe domini ſui. Modico etiaz tpe ante natiuitatem xp̄i vt ponit Euſebius: boues arantes bubulco dixerūt: hoīes deficient: et ſegetes proficient. ¶ Nono oſtenſa eſt per creaturam q̄ habet eſſe viuere ſentire: et intelligere vt ſunt angeli hoīes et demones. Nā vt dr̄ Luc. ij. dū paſtores circa turrim hora natiuitatis dominice ſuper gregem ſuū vigilarent: vt de more antiquorū paſtorū fuit in vtroqꝫ ſolſtitio eſtiuali ſcilicet et hyemali facere: angel⁹ domini illis cū nimia claritate apparuit: eiſdem natū ſaluatorem nūciauit: et vt ad eū viſitandū pergerent admonuit: et ſubito facta eſt cū angelo multitudo militie celeſtis laudantiū: et dicentiū. Gloria in altiſſimis deo etc. ¶ Item oſtenſa eſt per hoīes fideles: et infideles: nā fideles paſtores ſummo diluculo ad verbū natū videndū feſtinarūt: et que dicta erant illis/ vera cognouerūt: et mirati redeūtes eiuſdē natiuitatis teſtes fuerūt. Item et prophete omnes veteris teſtamēti qui hui⁹ natiuitatis nūcij/ et precones extiterūt: ipſamqꝫ futuram infallibiliter veriſſimis oraculis predixerūt: que per ſingula narrare non eſt opus. ¶ Itē cognita et manifeſtata fuit etiā per infideles. De hac natiuitate Balaam Ariolus prophetauit Numeri. xxiiij. Orietur ſtella ex iacob etc. Item Virgili⁹ in buccolicis. Magnus ab integro ſeclorum naſcitur ordo. Jam redit et virgo: redeunt ſaturnia regna. Et noua progenies celo dimittitur alto etc. Item ſibylla erythrea que fuit tempore Troianorum inter cetera ait. In nouiſſimis autem temporibus humiliabitur deus: et humanabitur proles diuina: iacebit in feno agnus: et officio puellari educabitur deus et homo etc. Item ſcribitur in commento Boetij de diſciplina ſcholaſtica ſuper illo verbo platonis. Probata diuinitas: ꝙ in tumba platonis reperta eſt lamina aurea: in qua ſcriptum erat. Credo in filium dei naſciturum de virgine paſſurum pro humano genere: et die tertia ſurrecturum. ¶ Item manifeſtata eſt per demones. Refert Timotheus hiſtoriograph⁹ ſe in antiquis Romanorū chronicis inueniſſe ꝙ Octauianus. xxxv. anno imperij ſui capitolium aſcendit: et quis poſt ſe rempublicam gubernaret a dijs queſiuit. Et reſponſum eſt ſibi ꝙ puer hebreus ex deo viuente ante ſecula genitus: non multum poſt ex intacta virgine naſciturus. ¶ Utilitas autem ineſtimabilis eſt nobis collata per chriſti natiuitatem. Primo quantum ad demonis confuſionem. Nam antiquus hoſtis nobis vt ante preualere nō poteſt: vnde legitur ꝙ Hugo Cluniaceñ. in vigilia natiuitatis domini vidit beatam virginē filium in vlnis geſtantem: et de feſto natiuitatis filij cōgaudentem: atqꝫ inimico noſtro qui ante hunc diē hominibus preualebat inſultantem. Ad quam vocem diabolus de humo erupit: et verba domine exprobrare cepit. Sed mentita eſt iniquitas ſibi: quia ab oratorio fratrum deuotio/ a refectorio lectio/ a dormitorio ſtramentum vileꝫ capitulo patientia ipſum eiecit. ¶ Secundo ad venie impetrationem: vnde cum meretrix laſciua de venia deſperaret: que ad penitentiaꝫ redire volebat: cogitans de iudicio reputabat ſe reaꝫ: et inferno ſe dignā: de paradiſo ſe immundam: de paſſione ingratam. Cogitans autem ꝙ pueri de facili placantur: puerum Jeſum per eius infantiam adiurauit: et ante xp̄m deflens vocem de ſua audire meruit. ¶ Tertio ad morbi curationem: nam vt dicit Bernardus triplici morbo laborabat genus humanum. Natiuitas erat immunda: vita peruerſa: mors periculoſa: venit xp̄s: cuius natiuitas noſtram purgauit: cuius vita noſtram inſtruxit: cuius mors noſtram deſtruxit. ¶ Quarto ad ſuperbie humiliationem. Nam ſuperbia primi hominis fuit contra deum: quia eius preceptum contempſit vſqꝫ ad deum: quia vſqꝫ ad appetitum diuinitatis ſe erexit: ſupra deuꝫ volendo quod deus noluit. At filius dei: vt dicit Damaſcenus: humiliauit ſe propter homines quia venit propter eorum ſalutem: vſqꝫ ad homines propter naſcēdi modum conſimilem: et ſupra homines propter natiuitatis modum ſingularem. Hec damaſcenus.

¶ De ſancta Anaſtaſia martyre et ſocijs. Cap. ij.

Anaſtaſia nobiliſſima Romanorū filia Pretextati illuſtris: et gētilis a matre ſua fauſta xp̄iana: et a ſancto Chryſogono in fide xp̄i erudita eſt: que tempore Diocletiani martyriū paſſa eſt. Nam tradita publio pagano in coniugē: languorē ſimulans ſe ſemper ab eius ꝯſortio abſtinebat. Sed vir audiēs eam cum vna ancilla xp̄ianis carceratis neceſſaria miniſtrare: eam in arctiſſima cuſtodia recluſit: ita vt etiā alimoniā denegaret. Que vincta ſancto Chryſogono amariſſimas epiſtolas deſtinabat: ille vero ꝯſolatorias remittebat. Inter hec vir eius moritur: et ſancta a carcerib⁹ liberatur. Hec habebat. iij. ancillas ſorores: et virgines/ ſcilꝫ Agapē: Thymoniā: et Hyrenā. Quas vrbis prefectus dulci⁹ vti xp̄ianas tenuit: et eas nolētes cōſentire ſibi/ nec dijs ſacrificare martyrium pati fecit: vt habebitur. iij. non. Aprilis. Poſt quarū paſſionem Anaſtaſiam de cōſenſu Diocletiani comprehendit: vt ſi eā ſacrificare faceret in cōiugium haberet. Quem cū ductā in cubiculū amplexaret ſubito cecus efficitur: et ad deos accedens ſi a cecitate liberari poſſit ſciſcitatur. Qui eos cōtra ſe indignatos audiuit: eo ꝙ Anaſtaſiā contriſtauit. Et rediens domū inter manus ducentiū expirauit. ¶ Poſt hec Anaſtaſia ab eius ſucceſſore detenta eſt. Qui audito ꝙ multas poſſeſſiones haberet: eideꝫ ſuadere cepit: vt ſi vellet libere xp̄ianitate perfrui poſſeſſiones ſuas ſibi daret: et tunc vera xp̄iana eſſet eo ꝙ xp̄s oīa eroganda iuſſiſſet. ¶ Que cū eidē reſponderet facultates pauperib⁹/ non autē diuitib⁹ erogandas: diro carceri fame crucianda traditur: ſꝫ a ſancta Theodora que iam martyriū paſſa fuerat duobus menſibus celeſti pane reficitur. Tandē cum ducētis virginib⁹ ad inſulas palmarias ducta eſt vbi multi Chriſtiani fuerāt relegati. Inde poſt aliquot dies a prefecto reuocata: et ad palos ligata ignibus concremat̄: ceteri vero diuerſis ſupplicijs perimūtur. Inter quos vnus erat qui pluribus diuitijs ſpoliatus di-

cebat; ſaltem chriſtum ſibi auferri nō poſſe. Corpus autem ſancte Anaſtaſie in eius viridario quedaꝫ Apollonia ſepeliuit: vbi poſtmodum in eius honore eccleſia fabricata eſt. Paſſa eſt autem. viij. kalend. Ianuarij circa annum domini. cclxxx.

¶ De ſancta Eugenia virgine et martyre. Cap. iij.

Eugenia filia philippi nobiliſſimi Romanorū fuit tēpore Valeriani/et Galieni imperatorum: qui quidē Philippus a ſenatu prefectꝰ Alexandrie cōſtitutus Claudiam vxorem ſuam: ⁊ filios Adiutū ⁊ Sergium ac filiā Eugeniam ſecū duxit. Que Eugenia vna cum Protho/⁊ Hiacyntho Eunuchis/⁊ ſeruis ſuis ſtudens omnibus liberalibus artibus erudita: anno. xv. etatis ſue ab aquilino aquilini conſulis filio in coniugium petitur: ſed ipſe ab eadem in virū contemnitur. Et dum in libris apoſtoli ſtuduiſſet animo iam xpiana Prothum/et Hiacynthum conuertit. Et aſſumpto habitu viri ad monaſteriū monachorū quod erat extra ciuitatē Alexandrie: quibus permittebatur a paganis ibidem habitare ipſa acceſſit: et ſe virum ſimulans cum Protho/⁊ Hiacyntho fieri monachus poſtulauit. Quā abbas helenus per ſpiritum feminam cognoſcens eam nihilominus de virili animo cōmendauit: et ipſam vna cum ſocijs monachos fecit: que in dei timore permāſit: ⁊ Eugenius vocatus in ſanctitate vite perſeuerās poſt abbatis obitum in regimine ſucceſſit. Parentes igitur eam dudum requirentes: et non inuenientes lugebant: ſed vates gentilium vaticinantur filiam: ⁊ ſocios inter deos trāſlatos. Qua de re pater filie imaginem fecit: ⁊ eam vt deam adorari mandauit. ¶ Temporis proceſſu dum matronam melanthiam noīe Eugenia oleo perungens a quartana liberaſſet: Illa fratrē Eugenium virum eſſe arbitrans: eumq; ſepius viſitans in eius amorē exarſit: ⁊ cogitās qualiter ſecum commiſceri poſſet languorem ſimulās pro eo miſit. Quem tanquā virum dum illa oſculis: et amplexibus ad concupiſcentiam prouocaret: eiq; amorem ſuum panderet: et ille ſermonibus: ⁊ actibus facinus omnimode recuſaret: confuſa mulier et dubitans ne Eugenius factū proderet: ⁊ ſic verecundiam ipſa incurreret: clamare cepit quod ſe Eugenius voluerit violare: prefectumq; Philippum adijt: et de crimine Eugeniū accuſauit. Tunc prefectus ira accenſus tam ipſam ꝙ cunctos Chriſtianos repertos cōprehendi iuſſit: diēq; ſtatuit: quo omnes interirent morſibus beſtiarum. Eugeniumq; ſibi aſtantē interrogat an Chriſtus adulteria doceat. Cumq; hoc virgo commiſiſſe negaſſet: et Melanthia ſeruos: et ancillas prout ab ea docti fuerant: teſtes adhibuiſſet. Eugenia pro defenſione veritatis: ⁊ ne Chriſtianum nomen falſitate cōfunderet a ſummo vſq; deorſum coram prefecto veſtem ſcidit: ⁊ ſe feminā eſſe oſtēdit: Eugeniam videlicet Philippi filiam: et ſocios Prothum/et Hiacynthum omnibꝰ declarauit. Moxq; pater filiam cognoſcens cum matre: ⁊ fratribꝰ in eius amplexus irruit: ⁊ pre gaudio lachrymas fudit. Melanthia autem cū omnibus ſuis a fulmine interempta eſt. Sicq; Eugenia parentes: et fratres ad fidē conuertit: vnde et Philippus prefecturam deſerens a Chriſtianis epiſcopus ordinatur: quo per martyrium aſſumpto Claudia cū filijs/⁊ Eugenia Romam redijt: vbi ⁊ virgo multos ad Chriſtū cōuertit. Quam prefectꝰ Nicenus tentam fecit adduci ad templū Diane vt ſacrificaret. Sed dum Eugenia orationem fudit: templū cū idolis ſubuerſum eſt: multis paganorū eam clamantibus innocentē. Iuſſu igitur preſidis ligato ſaxo ad collum eius in tyberim iactatur: ſed ſuper aquas manās minime mergetur: inde in fornaces thermarū mittitur: ſed igne extincto illeſa educitur. Poſt hec per dies. xx. ſine lumine et cibo carceri mancipata: ſed a Chriſto eam celeſti pane reficiente confortata eſt: qui die quo ad thermas deſcenderat: promiſit eam ad celeſtia ſubleuare. Die igitur natalis dñi miſſo ſpiculatore a prefecto in carcere decollatur: videlicet. viij. kalen. Ianuarij. Cuiꝰ corpus a Chriſtianis iuxta vrbē in proprio predio ſepultū eſt. Ad cuiꝰ tumulū dū mater oraret: eidem apparuit: eamq; cōfortans, die dñico proximo in xpo pauſaturā nunciauit. Que die ſibi ꝓdicto ad xpm migrauit: ⁊ a filijs Adiuto: ⁊ Sergio iuxta Eugeniā ſepulta eſt: qui et poſt tempus multis paganorum conuerſis quieuerunt in dño: ſepulti et ipſi a fidelibus iuxta matrem: ⁊ Germanā.

¶ De ſctō Stephano Prothomartyre. Cap. iiij.

Stephanus Prothomartyr vnus de ſeptem diaconibus ab apoſtolis ordinatꝰ eſt in miniſteriū viduarū: vt habetur Actuū vj. Creſcente enī numero diſcipulorū cōuerſi ex gentibꝰ aduerſus cōuerſos ex iudeis murmurare ceperunt: eo quod deſpicerētur in miniſterio quotidiano vidue eorum. Conuocata ergo multitudine per apoſtolos decreuerunt eligere ſeptem viros boni teſtimonij ſuper tali opere conſtituendos: ad hoc vt ipſi omnibus curis tēporalibus depoſitis predicationi intētius vacare poſſent. Sicq; elegerūt ſeptem diacones primos: quorū prior ⁊ primicerꝰ extitit Stephanus prothomartyr: Philippus qui eunuchum baptizauit: et fuit epiſcopus in Thracia Azie/⁊ Procorus qui fuit epiſcopus Nicomedie Bithynie: et Nicanor: ⁊ Parmenas: ⁊ Timon: ⁊ Nicolaus: ꝗ poſtea apoſtatans hereticꝰ fuit: a quo ⁊ Nicolaite dicunt: ⁊ orantes eis manus impoſuerunt: ⁊ diacones ordinauerūt. ¶ Stephanus aūt plenꝰ gratia: ⁊ fortitudine: faciebat ſigna magna ī populo: inuidentes igitur ſibi iudei triplici modo eū ſuperare ſtuduerunt ſcilicet diſputatione: teſtiū productione: et tormentorū illatione. Et in qualibet pugna adiutoriū de celo ſibi datū eſt. In prima datus eſt ei ſpiritusſanctus: qui facundiam miniſtrauit. In ſecunda vultus angelicus: qui falſos teſtes confutauit. In tertia Chriſtus viſus eſt adiuuare paratꝰ: qui martyrē confortauit. ¶ Ponitur ergo prima pugna. Surrexerunt autem quidam de ſynagoga libertinorū: id eſt de ſeruitute manumiſſorum: et Cyrenenſium: ⁊ Alexandrinorū ⁊c. diſputantes cum Stephano. Ecce primū preliū. Et non poterāt reſiſtere ſapiētie: ⁊ ſpiritui qui loquebat. Ecce adiutoriū. ¶ Ponitur poſt hoc ſcdā pugna. Quia ſubmiſerūt falſos teſtes: qui eum accuſabāt de blaſphemia in deum: in moyſen: in legē: ⁊ in templū. Ecce ſcdm preliū. Et intuentes in eū omnes qui ſedebant in cōſilio videbāt faciē eius tanꝙ faciē angeli. Ecce auxiliū. Deinde ponitur ſecunde pugne victoria. Nam principe ſacerdotū cum interrogante: ſi hec ita ſe haberēt de quatuor blaſphemijs ſibi impoſitis ſe excuſat. ¶ Primo de blaſphemia in deū: dicens deū qui locutus eſt patribus deum glorie fuiſſe. ¶ Scdō de blaſphemia in moyſen cōmendans moyſen a feruore zeli: q; percutientem iudeū egyptium interfecit: ab operatione miraculorū: que in egypto: ⁊ deſerto oſtēdit: ⁊ a familiaritate dei: quia cum deo locutus fuit. ¶ Tertio de blaſphemia in legē. Nam cōmēdat legem ex parte dantis: qui fuit deus: ex parte miniſtrantis: qui fuit moyſes: et ex parte finis: qui dat gratiam. ¶ Quarto de blaſphemia in tabernaculū: ⁊ templū: cōmendans tabernaculū quod fuit a deo fieri preceptū: in viſione oſtēſum: a moyſe perfectum: ⁊ arce teſtimonij contentiuū: templū autem dixit tabernaculo ſucceſſiſſe. Hec oīa legentibus textū Actuū ſeptimo ſatis patere poſſunt. ¶ Vltimo ponitur tertia pugna. Nā audientes hec diſſecabantur cordibus ſuis: ⁊ ſtridebāt

dentibus in eum: quaſi iam illum animis lapidantes. Quos beatus Stephanus tribus modis conatus eſt corrigere: ſcilicet. ¶ Primo pudore eis duritiā cordis: ⁊ necis ſanctorū ſeuitiaꝫ improperans. Dura inquit ceruice: ⁊ incircuncisis cordibus ⁊c. Et increpabat eos ꝙ ſpiritui ſancto reſtiterunt: qꝺ ꝓphetas perſecuti ſunt: ⁊ ꝙ creſcēte malitia eos occiderūt. ¶ Secundo correxit eos timore: per hoc ꝙ ieſum ſtantē a dextris dei perhibuit: quaſi ad ſuum adiutoriū preparatum. Ecce inqt video celos apertos ⁊c. qꝺ audientes iudei clamantes voce magna continuerunt aures ſuas: quam blaſphemiam abhorrētes: ⁊ impetum facientes in eū: et eijcientes eum extra ciuitatē lapidabant: quorū priores teſtes lapidare incipientes ſcdm legem: vt expeditiores eſſent depoſuerunt veſtimenta ſua ſecus pedes ſauli adoleſcētis: qui manibus omniū lapidabat. ¶ Tertio correxit eos amore: dum pro ſe ⁊ pro ipſis orauit: pro ſe: ne paſſio ſua prolongaretur: dicens. dñe accipe ſpiritū meū: pro ipſis: ne ſibi pctm imputaretur. Nam poſitis genibus clamauit voce magna dicens. Dñe ne ſtatuas illis hoc peccatum. Et vide amorē mirabilem: q; pro ſe orando ſtetit: pro lapidantibus genua flexit: pro ſe ſilenter orauit: pro illis voce magna clamauit. In hoc etiā xpm imitatus in paſſione: qui pro ſe orauit dicens. Pater in manus tuas cōmendo ſpiritūꝫ meū. ⁊ pro inimicis dicēs. Pater ignoſce illis: nō enim ſciunt quid faciunt. Et cū hoc Stephanus dixiſſet obdormiuit in dño. Cuius corpus Gamaliel et Nicodemus occulti xpi diſcipuli in agro ipſius Gamalielis ſepelierunt: ⁊ fecerūt planctuꝫ magnū ſuper eum. ¶ Et celebratur hoc feſtū ab eccleſia ſequenti die poſt natiuitatē dñi: ſcꝫ. vij. kal. Ianuarij. Reuera tamē lapidatio ſancti Stephani facta fuit eodē aſcēſionis anno. iij. videlicet non. Auguſti. quo die feſtū inuentionis eius celebratur. Inuentio aūt ad literam cōtingit. vij. kal. Ianuarij. Eccleſia tñ hec feſta cōmutauit duplici de cauſa. ¶ Primo q; vt dicitur in ſermone Auguſtini: heſterna die dñs natus eſt in terris: vt Stephanus hodie naſceretur in celis. ¶ Scdō: q; propter feſtum natiuitatis dñi precedens feſtum inuentionis ſolēnius celebratur ꝙ feſtum paſſionis: qꝺ incōueniens erat: ⁊ ob hoc feſta mutata ſunt: vt dies paſſionis eius ſolennius celebretur.

¶ De ſancto Dionyſio papa ⁊ martyre. Ca. v.

Dionyſius papa ⁊ martyr: cuius genus non inuenitur/ Sixto ſecundo in epiſcopatu ſucceſſit: ⁊ ſedit annis. ij. ⁊ menſibus. iij. qui vt dt Ado fidei documētis ſub Claudio ſcdō imperatore clarus effulſit. Hic in vrbe diuiſit perectias: ſingulis ſingulos dans preſbyteros propter penitētes ſuſcipiendos: ⁊ propter baptiſma. Hic etiam perectias: ⁊ cimiteria per regiōes diuiſit: ⁊ vniciq; ius propriū ſtatuit: mandans vt ſinguli terminis ſuis contenti eſſent: ⁊ alienos non vſurparent. Qui et martyrio coronatus ſepultus eſt cum fratribus ſuis. vij. kalen. Ianuarij/et ceſſauit epiſcopatus dies. viij.

¶ De ſancto Marino martyre. Cap. vj

Marinus puer et martyr: paſſus eſt in vrbe ſub prefecto Martiano: qui fuit filius ſenatoris: ⁊ primarij ciuitatis. Hic a prefecto tentus dū ſe Chriſtianum profiteretur/Primo quidē extenſus: ⁊ loris duriſſimis dorſo: ⁊ vētre flagellatus. deinde vinctus in cuſtodiam miſſus eſt: die vero ſequēti eductus equuleo ſuſpēditur: ⁊ vngulis laniatur: poſtmodum fera lignea: et machina lapidea alligatur: vt membra eius diuiderentur. Sed dū tracta marchina puer illeſus permaneret/in arborem ſciſſam immittitur: vt cōſtrictus ſpiritū exhalaret. Dei tñ virtute arbore in duas partes diuiſa creaticule accenſe ſuperponitur/plumboq; ꝓfunditur liquefacto: moxq; nutu dei fluuius aque inundans ignis calorē extinxit. Poſt hec ſupplicio cōmentarienſi traditꝰ eſt: a quo in frixorio accenſo mittitur: ſed rore celeſti refrigerat. Deinde a prefecto Martiano in caldariaꝫ plenam pice liquefacta iactatur: que hinc inde ebulliens ſanctum dimiſit intactum. Preter hoc in harenario beſtijs ſubiectus eſt: ⁊ leone quidem collum eius leniter amplexante: leopardo pedes lingente: parda cum tigride manus ipſius oſculabantur. Leena vero ⁊ vrſus que veſtes ſancti dilaniare ceperunt: cōfeſtim extincte ſunt. Poſtmodum in flammas iniectus dū illeſus exiſſet/in caminum ignis miſſus eſt: cuꝫ quo duo angeli deſcendentes eum inuiſtum die ſequenti eduxerunt. Nouiſſime autem dum a prefecto ſuaſus ſe deos adorare velle ſimularet: omni populo Romano vocato ſtatuaꝫ ſerapis orans in puluerem redegit: quem prefectus decollari precepit. Corpuſq; eiꝰ in precipitium mitti: vbi et latronum corpora iactabantur: vt ſepultura careret. Orta autem tempeſtate cum choruſcationibus nimijs fugientibuſq; miniſtris a ſancto Theophilo epiſcopo corpus raptum digna veneratione ſepultū eſt. vij. kal. Ianuarij. Martianus autem pro hoc ſcelere: ⁊ alijs a deo percuſſus vermibus ex ipſius ebullientibus ore infelicem animam exhalauit.

¶ De ſancto Ioāne aplō ⁊ euāgeliſta. Ca. vij.

Ioannes apoſtolus: et euāgeliſta quem Ieſus amauit plurimū: filius Zebedei fuit: et frater Iacobi maioris: quē xps vocauit de nuptijs: qui ſupra pectus domini in cena recumbens fluenta euangelij de ipſo ſacro dominici pectoris fonte potauit: et ceteris apoſtolis fugientibus magiſtrū nunꝙ in paſſione deſeruit: cui et Ieſus in cruce moriens matrem virginem virgini commendauit: ⁊ poſt eius aſcenſionē vſq; ad obitum virginis ad eius ſemper cuſtodia permanſit: vt dicit Hieronymus. Huius vitam inclytus epiſcopus diſcipulus eiꝰ ſcripſit. Hic aplūs ad predicandum diuiſio apud Aſiaꝫ predicauit: vbi et multas fundauit eccleſias. Qui ſub ſecunda poſt Neronem perſecutione Chriſtianorum quā Domitianus exercuit: apud Epheſum a conſule comprehenſus: ⁊ Romam ductus: dum apud portam latinam in dolio feruentis olei miſſus illeſus exiſſet: vt in alio eiꝰ feſto. ij. non. Maij dicet: ab eodē ꝓconſule in pathmos inſula relegatus apocalypſim conſcripſit. Eodem autem anno Domitianus a ſenatu Romano interfectus eſt: oīaq; eius acta ⁊ per ipſum ⁊ eius officiales iudicata caſſata fuerūt. Sicq; factū eſt: vt ſctūs Ioānes qui cū iniuria ad exilium fuerat deportatus: cū honore ad epheſum reductus eſſet: omni populo ſibi occurrente ⁊ clamante: benedictus qui venit in nomine domini. Cum autem ingrederetur ciuitatem/Druſiana eius diſcipula que aduentus ipſius deſiderio fuerat fatigata: efferebatur mortua flentibus et lamentantibꝰ grauiter tam parentibus quam pauperibus orphanis ⁊ viduis: quibus indigentibus miniſtrabat. Apoſtolꝰ ergo feretrū iuſſit deponi: ⁊ corpus reſolui: eāq; ꝓprio noīe vocās mādauit vt ſurgeret: ⁊ domū rediēs refectionē ſibi ꝑpararet. Que ſtatī quaſi nō de morte ſꝫ de ſomno vocata ſurrexit: ⁊ iuſſa ꝑfecit. Ad qꝺ miraculū multi ꝯuerſi ſūt. ¶ Altera die craton philoſophꝰ/vt oñderet ꝗliter mūdꝰ eēt cōtēnendꝰ: duos fr̃es iuuenes ditiſſimos oībꝰ vēditis duas gēmas emere fecerat: eaſq; ī ꝯſpectu populi frāgi iuſſerat. Qꝺ vidēs aplūs philoſophū ad-

uocauit: ⁊ talem mundi contemptum dammauit: tum quia ore hominum laudabatur: ⁊ a deo reprobabatur: tum quia ſine vllo merito fiebat: eo ꝙ illa pauperibus non largirentur: oſtendens mundum eſſe contemnendum facultates hominis pauperibus erogando. Sed dum philoſophus poſt diſputationem ad hoc deueniſſet: vt ſi Joannes gemmas confractas reintegraret: craton eius dictis fidem adhiberet: Apoſtolus oratione fuſa fragmenta gemmarum colligens ipſas conſolidauit ſtatimq; craton cum duobus iuuenibus Chriſto credidit. Illi vero iuuenes gemmis diſtractis precium pauperibus erogarunt. ¶ Horum exemplo duo alij iuuenes cunctis pro Chriſto datis diſcipuli Joannis effecti ſunt. Sed die quadā videntes ſeruos olim ſuos veſtibus fulgentes: et ſe vili pallio contectos contriſtari ceperunt: quod Joannes per ſpiritum cognoſcens precipit vt ad nemus/et littus accederent: ſibiq; lignorum faſces: ⁊ lapillos apportarent. Et facta oratione virgas in aurum: et lapillos in gemmas conuertit: quas eiſdem apoſtolus tradidit dicēs: vt per dies ſeptem aurifices omnes: et gemmarios circuirent: ⁊ aurum ac gemmas probari facerent. Qui poſt dies ſeptem reuerſi dixerunt omnes illos operarios concordari ſe nunq̄ tam purum aurum: et tam precioſas gemmas conſpexiſſe. Tunc apoſtolus predicta omnia ſibi tradens dixit vt irent: et poſſeſſiones diſtractas redimerent: ⁊ abinde diuites eſſent: vt in ꝑpetuū mēdicarent. Et q2 non vult coacta de9 ſeruitia: ꝑ libito gauderēt libertate ſua. Et introducta Chriſti parabola de diuite epulone ⁊ Lazaro vlceroſo: cepit aplˢ ꝯ diuitias multa predicare. Contingit autem ſtacteum quendam iuuenem qui triginta diebus ante vxorem duxerat deferri mortuum tumulandum: quem apoſtolus matris vidue: et parentū precibus: ⁊ lachrymis compaſſione motus: orās a mortuis ſuſcitauit: ⁊ ſuſcitato mandauit vt que in alio ſeculo de duobus illis iuuenibus viderat enarraret: qui multa de paradiſi gloria quam ipſi amiſerant: ⁊ de penis inferni quas acquiſierant: prout ſibi oſtenſum fuerat coram omnibus patefecit. Propter quod iuuenes compuncti vna cum ſtacteo reſuſcitato: pedibus apoſtoli prouoluti diuinam miſericordiam implorabant. Apoſtolus ergo iuuenibus triginta dierū penitentiam impoſuit: qua peracta gemme: ⁊ aurum in priorem materiam virgarum: ⁊ lapillorū redierunt: quas iuuenes ad ſua loca priſtina reportantes: in dei ſeruitio perſeuerauerunt: ⁊ ceperunt cum apoſtolo miraculis choruſcare. ¶ Et dum tota ciuitas epheſiorum Joannem extollerent: pontifices idolorum ſeditionem in populo excitarunt: ita vt a multis de plebe Joannes traheretur ad templum Diane: vt ſacrificaret. Quibus ille hāc conditionem propoſuit: vt aut ad inuocationem Diane ipſi eccleſiam Chriſti diruerent: ⁊ ipſe idolis ſacrificaret: aut ipſe ad inuocationem Chriſti templum Diane ſubuerteret: ⁊ ipſi in Chriſtū crederent. Et cum huic ſententie maior pars populi conſenſiſſet ad preces Joannis: omnes templum exeuntes a longe ſteterunt: et orante apoſtolo/templum funditus corruit: ⁊ imago diane penitus comminuta eſt. Ariſtodemus autē pontifex idolorū ſeditionem in populo concitauit. Quē dum Joannes interrogaret quomodo ipſum placare poſſet: reſpondit ei: ſi venenum bibens quod ille ſibi porrigeret: illeſus permaneret. Et cum aplˢ acquieſceret: Ariſtodemus vt eum a poculo ſubtraheret vel ſaltem deterreret: duos viros impetrauit a proconſule qui fuerāt decollandi: quibus venenum potandum coram omnibus tribuit. Quod vt illi biberunt: confeſtim ſpiritum emiſerunt: apoſtolus autem calicem accipiens: et ſigno crucis ſe muniens venenum bibit: et per tres horas obſeruatus nullam leſionem incurrit. Et dum populus Chriſtum verum deum clamaret: Ariſtodemus adhuc obſtinatus apoſtolo inſtabat: vt ſi veneno defunctos excitare poſſet ipſe ꝓculdubio Chriſto crederet.

Cui Joannes pallium ſuum dedit: et ipſe in tunica manſit: eidemq; iuſſit: vt inuocato Chriſti nomine pallium ſuper corpora defunctorum poneret: eiſdemq; vt reſurgerent mandaret. Quod dum ille feciſſet ilico ſurrexerunt. Sicq; pontifex cum omni familia et parentela ⁊ multitudine maxima conuertuntur: et .xij. milia virorum exceptis paruulis et mulieribus a beato apoſtolo baptizantur. ¶ Reperitur in .x. libro hiſtorie eccleſiaſtice quod apoſtolus quendam iuuenem ferocē conuerſum cuidam epiſcopo depoſiti nomine commendauit: ⁊ ad partes alias acceſſit: ⁊ poſt aliquod tempus iuuenis relicto epiſcopo factus eſt princeps latronum. Rediens apoſtolus depoſitum repetit: et epiſcopus de pecunia intelligens quaſi ignarus obſtupuit. Cui apoſtolus de iuuene ſibi commendato ſe querere declarauit. Et dum epiſcopus Joanni cum rubore factum narraſſet: Apoſtolus eum increpat eo quod malū ſuo depoſito cuſtodem dimiſit. Equum ſibi parari iuſſit: ⁊ ad montem vbi iuuenis erat feſtin9 properauit. Quē iuuenis ſtatim recognoſcens pre verecundia equum aſcendens fugiebat. Apoſtolus ſenectutis oblit9 equū calcaribus vrget: ⁊ fugientem vocat: ⁊ ne patrem ſuum fugiat vel expaueſcat: poſt ipſum clamabat. Et vt ad penitentiam rediret dulciter admonebat/offerens ſe pro eo Chriſto reſponſurum: compunctus iuuenis reuertitur: ⁊ cum lachrymis conuertitur: et ab apoſtolo benigne ſuſcipitur: et in virtutibus perſeuerans tandem a magiſtro epiſcopus ordinatur. ¶ Legitur etiam vbi ſupra quod cum Joannes epheſi balneum lauandi gratia introiſſet: et ibidem cerinthum hereticum inueniſſet: inde protinus exiuit: quo egreſſo balneum cecidit: ⁊ hereticum cum ſuis oppreſſit. ¶ Predicationem autē ſuam miraculis confirmabat: ita vt tactu veſtimentorum eius egri curarentur: et demones fugarentur. Et vt dicit Hieronymus in ſua decrepita ſenectute vix ad eccleſiam diſcipulorum manibus ferebatur: nec cum plura verba dicere poſſet: ad quamlibet cauſam hoc ſolum dicebat: filioli diligite alterutrum. Ibiq; vſq; ad traiani tempora perſeuerans totius Aſie fundauit ⁊ rexit eccleſias. ¶ Et cum eſſet annorum .lxxix. ſecundū Iſidorum .lxviij. a paſſione domini anno apparuit ei Chriſtus cum diſcipulis alijs: qui iam omnes ad celeſtia migrauerant: eumq; ad eternas epulas inuitauit: et dominica futura die ad ſe illum venturum eſſe predixit. Igitur in ſubſequenti dominica omni populo ad eccleſiam conueniente/que in eius adhuc in carne agētis nomine fuerat fabricata a primo pullorum cantu vſq; ad ſextam predicauit eiſdem/hortans illos: vt in fide eſſent ſtabiles: ⁊ in mandatis feruentes. Poſt hec iuxta altare foueam quadratam fieri iuſſit: et terram extra eccleſiam iactari. In quam beatus euāgeliſta deſcendens expanſis manibus gratias deo egit: et orationem deuotiſſimam fudit: qua finita tanta ſuper eum lux emicuit: quod a nemine videri potuit. Recedēteq; lumine fouea reperta eſt manna repleta: quod ibidem vſq; hodie generatur. Ita vt in fundo fouee inſtar minute harene ſcaturire videatur/ſicut in fontibus fieri conſueuit: propter quod ipſum in corpore: et anima celo aſſumptū plurimi aſſeuerāt. Cui9 depoſitionis dies ab eccleſia celebratur .vj. kalendas Januarij.

¶ De ſctō Maximo epō Alexandrino. Ca. viij.

Maximus epiſcopus Alexandrinus fuit. Qui ſatis clarus et inſignis de titulo confeſſionis factus eſt. Qui et in pace quieuit ſexto kalendas Januarij/apud vrbem eandem condigne tumulatus. Hec vſuardus.

¶ De ſancto Maximo epiſcopo Taurineſi. Capi. ix.

Maximus

Maximus epiſcopus Taurineſi. claruit tpe Honorij imperatoris: qui in homilijs ⁊ ſermonibus cōponendis: ⁊ in eccleſia declamādis ſtuduit elegāter: vir in diuinis ſcripturis intentus: ⁊ ad plebē inſtruēdā ſufficiens. In aploꝝ laudes ⁊ Joannis baptiſte ⁊ generales oīm martyrū homilias et tractatus edidit. De ſancto Euſebio Vercelleſi. duos tractatus cōpoſuit. Et ſancti Cypriani ſpecialē de baptiſmi gratia librū. De auaritia et hoſpitalitate. De defectu lune. De eleemoſynis. De ieiunio ſeruorum dei gnāli. De ieiunio ſpeciali quadrageſime. De eo quod in Eſaia ſcribitur. Caupones tui miſcēt vino aquam. De paſſione domini. De iuda proditore. De cruce dñi. De ſepulchro eius. De reſurrectione ipſius. De accuſato ⁊ iudicato domino apud Pilatum. De kalendis Januarij. Compoſuit etiam homilias plurimas: videlicet de natiuitate domini. De epyphania. De pēthecoſte. De hoſtibus carnalibus non timendis. De gratia poſt cibum deo agenda. De penitentia Niniuitarum et alias multas. Quieuit autem Honorio/⁊ Theodoſio iuniore imperantibus. Hec gennadius de illuſtribus viris.

¶ De ſctis innocentibus martyribus. Cap. x.

Innocentes martyres ab herōde aſcolonita interfecti ſunt. Tres enim fuerūt herodes propter eoꝝ inſaniam crudelitatem famoſi. Primus fuit herodes dictus aſcolonita ſub quo natus eſt dñs: et pueri occiſi ſunt. Secundus fuit herodes antipas qui Joannem decollauit. Tertius agrippa qui Jacobū occidit: ⁊ Petrū incarcerauit. ¶ Herodes ergo aſcalonita fuit filius antipatris idumei qui neptē regis arabum duxit vxorē: ex qua hunc filiū habuit herodem: vt dicit in hiſtoria ſcholaſtica: qui poſtmodū aſcolonita dictus a Ceſare auguſto primus ex gentibus iudee regnum accepit: et tunc ablatū eſt ſceptrū de Juda iuxta ꝓphetiā Jacob. Huic ſex filij nati ſunt: ſcꝫ Antipater: Alexander: Ariſtobolus: Archelaus: Herodes Antipas: ⁊ Philippus. Alexandrum autem ⁊ Ariſtobolū ex eadē matre iudea genitos Romam miſit liberalibus artibus imbuendos: qui facti acerrimi oratores de ſuſceptione regni cū patre contendebāt. Pater vero antipatrē illis preponere ſatagebat. Cūq; illi de patris morte tractaſſent: ab eodem reiecti Ceſarem adeunt de patris iniuria conqueſturi. ¶ Interea magi hieruſalem veniunt: ⁊ de ortu regis iudeoꝝ querunt. Herodes hec audiens turbatur: timens ne de iudeorū ſemine nat9 eſſet: qui ipſū alienigenā expelleret. Rogatq; magos: vt inuētū regē ſibi renuncient: ſimulans ſe adorare velle: quem perdere iam cogitabat. Veruntamen magi per aliam viam reuerſi ſunt in regionē ſuā. Videns herodes eos nequaq̄ ad ſe reuerſos: ſtelle viſione deceptos ad ſe redire erubuiſſe putauit: ⁊ ideo ab inquiſitione pueri animum reuocauit. ¶ Sed audito que paſtores dixerāt: ⁊ que Symeō/⁊ Anna prophetauerant: vehemēter timuit ⁊ ſe a magis illuſum cognouit. Et extunc de nece puerorum qui erāt in bethleem tractare cepit: vt cum eis illū quem ignorabat occideret. Et ad monitionem angeli Joſeph cū puero ⁊ matre in egyptum in ciuitatem Hermopolim fugit: ibiq; ſeptem annis vſq; ad obitum Herodis permanſit. Ingreſſo igitur domino in egyptū ſecundum Eſaye prophetiam vniuerſa idola corruerunt. ¶ Refert Caſſiodorus in tripartita hiſtoria qđ in Hermopoli thebaide dicitur eſſe arbor que vocatur perſidis valens in ſalutem egrorum ſi fructus vel folium vel cortex collo langientis alligetur. Hec arbor vſq; ad terrā inclinata virginem cū filio fugientem adorauit. ¶ Dum igitur herodes de nece puerorū diſponeret: a ceſare citatus eſt filiorum accuſationibus reſponſurus: qui cū ꝑ tarſū iter faceret: intellexit quod magos naues tarſenſium tranſiuiſſent: quas omnes in ſpiritu vehementi combuſſit: vt fuerat predictum. Et dum ipſe coram imperatore diſputans contra filios obtinuiſſet: ⁊ in regnum confirmatus audacior factus eſſet: reuerſus hieruſalem occidit omnes pueros qui erant in bethleem a bimatu ⁊ infra ſecundum tempus quod exquiſierat a magis: id eſt infantibus duorum annorum vſq; ad pueros vnius noctis. Didicerat enī a magis ea die qua eis ſtella apparuit dominum natum eſſe: et quia annus fluxerat ex quo Romam ierat chriſtum anniculum: ⁊ aliquorum dierum ſupra eſſe credebat: Ideoq; ſupra etatem eius vſq; ad bimos deſeuit in pueros. In qua perſecutione centum ⁊ quadraginta quatuor milia infantes interfecti eſſe creduntur: qui et in apocalypſi cap. xiiij. deſcribuntur. Inter quos dei iudicio vnus paruulus filius herodis ad nutriēdum traditus ignoranter a carnificibus eſt occiſus: vt dicit Macrobius. ¶ Herodes autem de tanto ſcelere a deo acriter punitus eſt: vt in ſcholaſtica hiſtoria dicitur: vt qui multos orbauerat filijs ipſe ſuis miſerabiliter orbaretur. Nam Alexāder/et Ariſtobolus iterum patri ſuſpecti confeſſi ſunt ab eo: contortitꝫ ꝑ tonſori pecuniam promiſerant: ſi eū iugularet. Ob hoc pater iratus eos occidi fecit. Antipatrem autem futurum regem conſtituit: ⁊ eidem herodem antipam ſubſtituit: et cum herodem agripam et herodiadem vxorem Philippi: quos ex Ariſtobolo ſuſceperat: paterna dilectione foueret: his duabus de cauſis antipater cōtra eum odium concepit in tantū ꝙ eū veneno perimere attētauit. Quod ſentiens herodes eū in carcerem poſuit. Ipſe autem annorū .lxx. grauiſſimā infirmitatem incurrit. Nā febre valida prurigine corporis colli continuis tormentis: pedum inflatione: vermeſcentibus teſticulis: intolerabili fetore: ⁊ crebro anhelitu torquebatur. Audienſq; iudeos mortem ſuam cum gaudio expectare/nobiles multos iudeorum carcerauit/mādans Salone eius ſorori: vt cum ſpiritum emitteret: oēs detentos occideret: vt ſic oīs iudea ipm̄ defleret in morte vel in vita. Et cū ſumpto cibo iuxta morem ſuum pomū purgare vellet: quod comederet: tenens manu gladium tuſſi violenta fatigatus ſeipſum percuſſit: non tamen totaliter ſe occidit: eo ꝙ a conſobrino aliqualiter detentus fuit. Et cum ſonitus in aula de morte regis percurreret: ⁊ antipater ſe relaxandū exultaret: herodes hoc audiens eum occidi fecit: ⁊ Archelaum poſt ſe regnaturum inſtituit. Sicq; poſt dies quinq; infeliciſſimus vitam finiuit. Salome autem ſoror eius omnes quos rex occidi mandauerat relaxauit. Innocentes autem martyres ſub die vno paſſi ab eccleſia recoluntur: videlicet .v. Kalen. Januarij.

¶ De ſanctis Eutytio et Florentio confeſſoribus. Cap. xj.

Eutytius et Florentius ſerui dei circa tempora Gothorum in Nurſie partibus floruerunt: quorum primus actiue vite ⁊ predicationi: ſecundus vero contemplatiue ⁊ orationi vacabat. Eutytius vero in abbatē cuiuſdam monaſterij in partibus illis poſiti electus: licet dudum renueret: tamen pro ſalute proximi animatus conſenſit: ⁊ ſolum ſociū dereliquit. Florentius ergo ſolus exiſtens orauit ad dominū: vt ſibi cōſortiū aliquod largiretur. Moxq; ante fores cellule vrſum reperit: demiſſo capite nihil feritatis oſtendentē: quaſi ad viri dei obſequiū ꝑparatū. Cui vir impoſuit vt quatuor vel quinq; oues quas habebat ad pa

ſtum duceret:⁊ cuſtodiret:⁊ ad ſextā vel nonam horam rediret. Qui iuſſa complens paſtoris curā gerebat:⁊ hora ſibi ſemper aſſignata cum ouib⁹ redibat:⁊ quas mī ducare conſueuerat paſcebat oues beſtia ieiunas:atq; in omnibus mandato viri obtemperabat:vt neq; ad ſextam iuſſus rediret ad nonā:neq; ad nonam iuſſus rediret ad ſextam. Sed dum tanti miraculi fama crebreſceret:quatuor ex diſcipulis Eutytij quaſi inuidentes/ꝙ eorum magiſter miracula non faceret ſicut Florentius faciebat:vrſum latenter occiderunt. Quem die altero percuſſum ſanctus inueniens:et dolens admodum inquirens diligenter qui fuerant occiſores cognouit:fratrumq; malitiam et vrſi conſocij mortem deplorans: Quem Eutytius ad ſe deductum conſolari cepit. Florentius vero imprecans ſe habere ſpem in deum aiebat: ꝙ in hac vita vindictam manifeſtam reciperent: qui nil ſe ledētē vrſum eius occiderant. Et poſt dies modicos quatuor monachi qui vrſum occiderant:elephantie morbo percuſſi membris putreſcentibus interierunt. Quod ſanctus Florentius omni vite ſue tempore fleuit: quia exauditus fuerat:et ſe quodammodo in eorum morte homicidam reputabat. ¶ Diaconus quidam ad eum veniens/vt ſe eius orationibus commendaret/cellulā eius ſerpentibus reperit in circuitu plenam:et timens ſanctum inuocauit. Qui egreſſus orauit:⁊ cū nimia ſerenitas eſſet:ſubito tonitruum factum eſt:quod ſerpētes oēs interemit. Morq; tot aues venerunt quot ſerpentes occiſi fuerant:et ſingule ſingulos rapientes aſportarūt. ¶ Eutyti⁹ vero magis poſt mortē miraculis claruit. Inter que illud precipuū fertur:qd vſq; ad Longobardoꝝ tpa perdurauit. Nā quoties pluuia deficiente eſtu nimio terra exureretur:vrbis tunicā illi⁹ leuatam circūferebant:cū qua dū p agros orātes pergerēt repēte pluuia tribuebat ꝙ plene terram ſatiare potuiſſet. Quieuit autem in xp̄o ſanct⁹ Eutyti⁹. v. kal. Januarij/quo etiā die feſtū conſocij Florentij in illis partib⁹ colebat. Hec Gregori⁹. iij. Dialo. cap. xv.

¶ De ſancto Elphego epō ⁊ martyre. Cap. xj.

Elphegus Cantuarieñ. archiepūs:et martyr floruit tpe Henrici ſecundi imperatoris. Qui nobili genere literarū ſcientia imbut⁹:in loco qui dicit̄ balneū adhuc iuuenis ſe incluſit:⁊ eremiticam vitam ducens poſtq̄ plures diſcipulos cōgregauit:monaſteriū cōſtruxit:fratribuſq; prepoſitū delegauit:ſe quoq; ſeparatim in arcta cellula poſuit:maiora tamen q̄dam ſibi delata corrigebat. Dū aūt q̄dam effrenes monachi medijs noctib⁹ in certo loco ieiunia comedētes frangerēt:vno ipſoꝝ repente defuncto ſtrepit⁹ maximi p cenobiū ſonuerūt:voceſq; percutientiū/⁊ percuſſi lamenta audita ſunt. Quod ſanct⁹ audiēs monaſteriū intrans corpus defuncti in terra proſtratū reperit ictib⁹ contuſum. Quod dum ſocij ceteri mane vidiſſent:compūcti ad penitentiam redierunt:et locum vbi corpus defuncti inuentum eſt:illum eſſe in quo deliquerant cōfeſſi ſunt. ¶ Interea defuncto ventono epō dū pro electione multi deſiderent ſancto dunſtano archiepō apparuit ſanctus Andreas apoſtolus qui ei Elphegum eligendum imperauit. Et dum ille viſa narraſſet/vota omniū in Elphegum cōcurrerunt. Qui factus epiſcopus mira ſe penitentia affligebat:⁊ pauperibus liberaliter erogabat: reuelatur quoq; ſancto dunſtano Elphegum ſibi ſucceſſorē futurū:qd anno dñi. cvj. impletum eſt Elphego de ventona Cantuariam tranſlato. Hic poſt dies paucos Romam peregrinus adiēs:dū auſonie hoſpitatus eſſet a quibuſdam ex ciuibus noctu cū inuadentibus oībus ſuis ſpoliatus/⁊ ex vrbe eiectus eſt. Nec dū longe diſceſſerat:et ecce ſubito tota ciuitas auſonie inflammatur. Quod illi cōſpiciētes:⁊ ſanctū inſequentes ablata ſibi reſtituere ſe offerunt:eiuſq; miſericordiam petunt:eo ꝙ diuinā ex hoc vltionē in ſe recognoſcunt. Sctūs igit̄ ad vrbē rediēs oratione breui:qd dictu mirū eſt:flammā prius in aere ſuſpēdit ⁊ poſt hec ab vrbe totaliter incendium excuſſit:multiſq; oblatis ſola ſua recepit:eoſq; de ſibi illata iniuria corripuit. ¶ Dum igitur danicū duce ſuo thurolo pirate peſſimi tam mare Britannicum ꝙ terras predarentur:a rege Elthere do:qui omnino imbellis:⁊ puſillanimis erat:eijci non valebant. Sanctus autem archiepiſcop⁹ hoſtes adibat:captiuos redimebat: ⁊ multos ſua doctrina conuertebat:ceteri vero in eum inſanientes ipſum occidere ſatagebant. Cumq; hedricus prepoſitus regni in quoſdam olim fratris ſui interfectores vindictam expeteret:⁊ rex illos vtpote nobiles: ⁊ qui illum vti predonem iuſte ſe defendentes occiderēt iure perimere denegaret:indignatus hedricus:⁊ danis confederatus cum multis de regno ciuitatem aggreſſus obſedit:eamq; plurimis bellis crudelitatis agitauit. Sanctus vero Elphegus populum hortabatur: ſed peccatis exigentibus dum ciuitas ab hoſtibus impugnatur:aduerſarij per murum diruptum introeunt innocētes perimūt:domos ſpoliant ⁊ incēdunt. Quos ſanctus archiepiſcopus de impietate redarguēs ab eiſdem multis verberibus ceſus humero pene exciſo:manibus vinctis ad eccleſiam ſuam ducitur:⁊ in cōſpectu ipſius templum inflammatur:monachi occiduntur:et quatuor ſolummodo capti viui dimittuntur. Inde ſanctus ad portam ſeptemtrionis in carcerem aſperrimū vinculatus includitur:ibiq; ſeptem menſibus cuſtoditur. ¶ Verū ira dei in hoſtes ſeuiente duo milia ex ipſis peſtilentia extincti ſunt ceteris graui infirmitate percuſſis:quod illi cernentes:eiuſq; ſuffragia petunt. Pro quibus dum oraſſet:⁊ panē benedictum eiſdem tribuiſſet/ omnes ex eo guſtantes ſanati ſunt. ¶ Poſt hec autem dum ab archiepiſcopo theſauros multos peterent:vt ſic abeuntes eccleſiam ſuam in pace dimitterent:et ille oīno denegaret:dicens que xp̄i ſunt minime xp̄i aduerſarijs concedenda: rurſum in carcere clauditur. Cui diabolus in ſpecie angeli apparens cum de carcere eduxit:⁊ abire ſuadēs/plures aquarum abluuiones tranſire fecit. Heſitante autem ſancto an a bono angelo a martyrio prohiberetur:oratione fuſa diabolus euanuit angelus ſanctus aſtitit:⁊ eum ad locum certaminis reduxit. Qui iuxta carcerem exiſtens ab hoſtibus tentus pluribus plagis confoſſus:tandem cerebro percuſſus ſemiuiuus in carcere reponitur:vbi nocte a ſancto Dūſtano:⁊ angelis ſibi apparentibus cum luce nimia confortatur:et ad eternam gloriam inuitatur. Sicq; omnibus eius ſanatis vulneribus vinculiſq; ſolutis cuſtodes hec videntes territi fugerunt. Nouiſſime aūt martyr iumēto impoſitus ab infidelibus ſcdo miliario a cātuaria ductus ⁊ lapidatus eſt. Cuius ſanguine lignū aridū cōſperſum reuixit:propter qd miraculū dani corp⁹ eius London. deportari permiſerūt:vbi ⁊ ſepultū eſt:⁊ poſt ānos decē incorruptū inuētū vſq; in p̄ſens durat: ⁊ ſanguis recēs ac ſi hodie eſſet effuſus. Qui paſſus eſt. v. kal. Januarij/die videlicet p̄cedēte feſtū Thome martyris eius in pontificatu eodē ⁊ martyrio ſucceſſoris.

¶ De ſancto Thoma epiſcopo et martyre. Cap. xiij.

Thomas Cātuarieñ. archiepūs ⁊ martyr tpe Federici imperatoris primi pro libertate eccleſie martyriū paſſus eſt. Hic ciuitatis Londoñ. parentibus ortus nobilib⁹ in adoleſcentie annis literarum et ſtudio et honeſtati morum operam dabat:quem mater eius orbata viro in virtutū ſctārū exercitatiōe et beate v̄ginis deuotiōe ſpecialit̄ īformabat.

Qui adhuc iuuenis liberalib⁹ īſtruct⁹/ſecularib⁹ curis implicatus cū plurima contra cleri honeſtatem geri cōſpiceret:⁊ relicta ſeculari vita a ſancto Theodebaldo Cantuarieñ. archiepō clericus effectus in eā dē eccleſiā modico poſt tpe archidiaconus eſt inſtitutus. Et deinde ad eius inſtantiā Henricus rex anglorum eundē cācellariū ſuū fecit:in quo officio ſtrenue ſe gerens oībus amabilem ſe prebebat:eiuſq; ope ⁊ cōſilio multa cōtra eccleſie libertatem procurata fieri compeſcebat:ex qua ſola cauſa dictū officiū de ſui archiepī mādato ꝙuis inuitus aſſumpſerat. Quē adeo rex dilexit:vt poſt archiepiſcopi Theodebaldi deceſſum Thomā in archiepalem cathedrā ꝑcurauerit ſublimari:qui cōſecratus ſubito in virū aliū mutatus eſt:carnem cilicio/⁊ ieiunijs macerās/nō ſolū camiſiā:ſed etiā femoralia cilicina vſq; ad poplites deferebat. Sanctitatem autē ſuā ſubtiliter occultabat:vt ſaluo honeſtatis rigore ſub decentia veſtiū:⁊ apparatu vtenſilium conformaret ſe moribus ſingulorū. Pauperibus munificus elecmoſynas cōſuetas/quas eius p̄deceſſor duplicauerat:ipſe etiam duplices duplicauit:⁊ ad hoc oēs ſibi prouenientes decimas deputauit. Quotidie tredecim pauperum pedes abluebat:et refectos datis cuilibet quatuor argenteis remittebat. Sacerdos quidam quotidie miſſā de beata virgine celebrabat:eo ꝙ aliam dicere neſciebat:qui accuſatus ab archiepō tāq̄ idiota ab officio ſuſpenſus eſt. Cū ergo Thomas ciliciū ſuum aſſuendum ſub lecto abſcōdiſſet:vt hora captata ipſum latenter conſueret. Beata virgo ſacerdoti apparuit:eiq; mandauit: vt ad archiepiſcopū pergeret:eiq; diceret ꝙ illa ob cuius amorem miſſam dicebat:ciliciū ei⁹ quod eſt in tali loco conſuerat:⁊ ſetam rubeā de qua illud conſuit pro ſigno dimiſerat. Illa ergo domina ſibi dicendo mittebat ꝙ presbytero ſuo officiū ablatum reſtituere debeat. Qd ille audiens obſtupuit:et ita eſſe vt ſacerdos retulerat inuenit:ac eidem celebrandi poteſtatem cōceſſit. ¶ Dū ergo rex Henricus archiepiſcopum ad voluntatem ſuā inflectere vellet:vt ſcilicet cōſuetudines quaſdam quas regis predeceſſores contra eccleſie libertatem habuerant:tam archiepiſcopi:q̄ epiſcoporum ſuffraganeorum omnium ſcriptura:⁊ conſenſu expreſſo firmaret. Negans hoc fieri beatus Thomas conſtantiſſime:manifeſtam in eis aſſerens libertatis eccleſiaſtice ſubuerſionem/contra ſe iram regis et principum non mediocriter incitauit. Quadam autem vice ſic ipſe cum ſuis ſuffraganeis epiſcopis eſt arctatus:vt ſibi mortis ſententiam rex minaretur. Qui magnorum virorum deceptus conſilijs conſenſum verbotenus prebuit:verū ex hoc cernens animarum periculum ſeipſum mira penitentia afflixit:⁊ ab altaris officio ſe ſuſpendit:donec a ſummo pontifice abſolutus fuit. Requiſiuit deniq; rex vt quod verbo dixerat ſcripto firmaret. Et dum ꝯtradiceret affectus eſt iniurijs:⁊ conuitijs ac damnis multimodis laceſſitus. Deinde occaſione contra eum captata pro adminiſtratione officij cancellarie coram ſeculari iudicio euocatur. Et dum nullo fori priuilegio. nulla exceptione vel appellatione admiſſa contra ipſum ſeculares iudices ad regis inſtantiam ſententiam proferre vellent. Sanctus dei crucem quam corde geſtabat manu protulit:et crucifixum interpellans diſceſſit/clamantibus cunctis contra ipſum furem et proditorem ſuſpendio et incendio dignum. Cui nocte duo magnates ſecreto intimarunt:ꝙ in eius mortem multi proceres coniuraſſent. Vir ergo ſanctus magis eccleſie q̄ ſibi metuens:eo ꝙ cauſa nondum pape innotuerat:⁊ perſonalis perſecutio videbatur: fugam cepit:et parua nauicula cum duobus clericis mare tranſiens ⁊ ſenonas veniens a papa Alexandro. iij. ibidem reperto honorifice ſuſcipitur:et in monaſterio Pontiniaceñ. cōmendatur. Rex vero dum ad curiam Romanam miſiſſet:vt legati aliqui mitterentur:qui cauſam huiuſmodi terminarent:a papa repulſam patitur:et ob hoc magis contra archiepiſcopum concitatur. Unde omnia que erant ſancti martyris:et ſuorum diripuit:⁊ totam eius progeniem/et amicos exilio damnauit: nequaq̄ deferens conditioni vel ſexui ordini vel etati. Nā et mulieres in puerperio:⁊ infantes in cunis:clerici ⁊ laici iuuenes et decrepiti in exilium acti ſunt. Omnes qui poterant iuramēto aſtricti:vt ſe cantuariēſi epiſcopo preſentarent:vt paſſiones gladio profeſſus animum ad regis votum inflecteret:prohibitum quoq; eſt clericis in toto regno ne quis pro ipſo orationem in publico proferret. Que omnia chriſti martyr contemnens in conſtantia veritatis permanſit immobilis:ieiunijs quoq; ⁊ orationibus intentus pro eccleſia ⁊ regno continue exorabat. ¶ Poſt hoc miſit rex comminatoria quedam monachis Pontiniaceñ. monaſterij per quoſdam abbates ordinis Ciſtercieñ. que dum ſanctus cognouit: nolens religioſis viris ſui occaſione diſpendium immineret:inde ſponte receſſit:et ad Ludouicum regē Francorū ſe contulit:qui eū humaniſſime tractauit. Deinde miſſo Guilelmo Senoñ. epō ad ſedem apl̄icam procurauit:vt papa regem angloꝝ compelleret:quatenus archiepm ad eccleſiam ſuam redire permitteret. Interī rex in deſpectu archiepiſcopi procurauit:vt rugerius archiepiſcopus Eboraceñ. in eccleſia Cantuarieñ. Henricum eius filium coronaret. Dum ergo ſummus pontifex regi mandaſſet ſub excommunicationis et interdicti pena canonica:quatenus archiepm redire ꝑmitteret:coactus rex aſſenſum prebuit:et ſimulatam pacē cum archiepō tractauit. Sed anteq̄ rediret ſibi a domino reuelatur:ꝙ ad eccleſiam ſuam cum gloria reductus/poſt modicum per martyrij palmam ad dominū eſſet migraturus. Et ſic poſt. vj. annos exilij ſui completos redire conceditur:⁊ a cunctis cū honore ſuſcipitur. Per aliquot dies ante ipſius martyrium iuuenis quidam defunctus:et poſtea miraculoſe ſuſcitatus dixit:ꝙ vſq; ad ſupremum ſanctorū ordinem deductus ſedem vacuam inter apoſtolos vidit:quam cuidam ſacerdoti anglorū audiuit a domino reſeruatam. ¶ Rediens igitur paſtor nobilis dum adhuc iura eccleſie vt prius defenderet:⁊ nec vi:nec precibus flecti poſſet:maiorem regis indignationem incurrit:⁊ magnatum animos adhuc fortius contra ſe accendit. Et dum ex querela beati Thome ſummus pontifex archiepiſcopum Eboraceñ. excommunicaſſet:eo ꝙ in eccleſia ſua authoritate propria/immo temeritate nepharia regis coronaſſet filium:adeo cunctorum procerum animi contra ſanctum archiepiſcopū accenſi ſunt:ꝙ ei⁹ mortem quotidie procurabant. Et procedente furore eccleſie ſue inepta edicto publico exire prohibitus eſt. Die igitur feſtum innocentum ſubſequente quatuor barones cum militibus armati ad eccleſiam ſuam veniunt et archiepiſcopum requirunt. Et dum monachi eccleſie fores clauderent:iuſſit eas reſerari:et hoſtibus futurus chriſti hoſtia mox occurrit:ſe pro deo mori paratum offerens:et eccleſie libertate. Eiſq; ex parte dei omnipotentis/et ſub anathemate mandans: ne ſuorum cuiq̄ leſionem inferrent. Deo et beate Marie:⁊ ſancto Dionyſio:⁊ eccleſie ſue ſanctis patronis ſe ipſum commendans:⁊ eccleſie cauſam. His dictis gladijs impiorum impetitur:ſacra capitis corona preciditur:celebrum cum ſanguine per pauimentum eccleſie ſpargitur:et ſic martyr domini cōſecratur Anno domini. M. clxxiiij. ¶ Dum ergo clerici corpus in feretro poſuiſſent:et pro eo miſſam defunctorum inciperent. Angelorum chori aſtantes voces cantantiū interrumpunt:⁊ officiū martyris inceperūt. Letabit̄ iuſtus inchoant:⁊ ceteri proſequuntur. Et ſic martyr hono re venerandus:martyris reuerentia honorifice tumulatur. Sepultuſq; eſt in precioſo tumulo auro:⁊ gemmis decorato in eccleſia ſua ſignis:⁊ miraculis clarēs innumeris. Paſſus eſt autem. iiij. kal. Januarij.

¶ De ſancto Jeſſe patre dauid. Capi. xiiij.

Eſſe ſiue Iſai pater Dauid prophete ⁊ regis ⁊ fili⁹ Obeth filij Booz: et ſancte Ruth moabitis: in catalogo ſanctorũ patrum veteris teſtamẽti idcirco ab hebreis ponitur: vt Joſephus ſcribit: eo ꝙ talibus ⁊ tã ſanctis parẽtib⁹ genitus: ⁊ tanti ꝓphete pater fuiſſet ſanctiſſim⁹ arbitratur. Hic de tribu Juda ciuitatis bethleem indigena fuit: qui genuit ſeptem filios ſcilicet. Heliab: Aminadab: Symaba. Nathanael: Naddai: ⁊ Aſon: minorẽ quoq; genuit Dauid: qui erat rufus: ⁊ pulcher aſpectu: ⁊ decora facie: qui ſolus ex oĩbus fratribus ſuis a ſpiritu ſancto electus eſt: et a Samuele ꝓpheta diuino iuſſu preuentus: atq; ex paſtorali officio ad regni gubernacula miraculoſe promotus: vt habetur primi Regum capi. xvj. Jeſſe autem patris Dauid ſepulchrum apud Bethleem mõſtrari Joſeph⁹ qui ſupra com memorat.

Ⓒ De ſancto Nathan propheta. Capi. xv.

Nathan propheta in diebus dauid ſpiritu prophetico claruit: et in diebus Salomonis vita exceſſit: qui multa prefatis regib⁹ diuinit⁹ reuelauit. Dauid enĩ a domino miſſus de adulterio in Berſabee cõmiſſo redarguit: eiq; proditionem ⁊ homicidiũ qđ de Uria fecerat patefecit. Et cum Dauid compunctus ſe peccaſſe confeſſus eſt: dominũ quoq; peccatũ ſuum remiſiſſe miſericorditer nunciauit: eiq; penitendum indixit: et filiũ ex adulterio cõceptum propter pctm̃ ſuum moriturũ eſſe predixit: vt habetur in libro Regũ. ij. cap. xij. Salomoni quoq; eo ꝙ deos adoraſſet alienos vaticinat⁹ eſt: vt hiſtoria ſcholaſtica tradit: ꝙ dñs aduerſario ſuo: ⁊ ſeruo decem tribus ex regno traderet: eo ꝙ a dño receſſiſſet. Et ſi ꝓphetia expreſſa Nathan prophete conſcripta nõ reperitur: ꝙ tamen in quodã volumine geſta regis dauid ſcripſerit vltimo in capitulo primi libri Paralipomenon commemoratur. Hic ꝓpheta in catalogo ſanctorũ Eccleſiaſtici. xlvij. cap. expreſſe ponit inter alios patres veteris teſtamenti: quos ſapiens laudare diſponit. Hunc ſanctum ⁊ precedentem regi Dauid prophete premiſi: quorum depoſitiõis dies reperire nequiui.

Ⓒ De ſancto Dauid rege ⁊ ꝓpheta. Capi. xvj.

Dauid rex iſrael: ⁊ propheta non ſolũ ab Eccleſiaſtico cap. xlvij. ⁊ a ſancto Matathia primi Machabeorũ. ij. cap. in catalogo ſanctorum cõnumeratur: ſed etiam ab apl̃is et euangeliſtis: et aliis doctoribus: ⁊ diuinorum voluminum ſcriptoribus multis ſanctificatus reputatur/ qui de numero illorum patrũ creditur extitiſſe: qui cum domino reſurgẽtes beata etiam corporaliter immortalitate in celeſtibus veſtiri creduntur. Hic de tribu Juda Jeſſe vel Iſai filius ciuitate Bethleem, oriundus ex oĩbus fratribus ſuis minimus a deo elect⁹ eſt: vt de paſtore gregis dux/ ⁊ princeps fieret plebis: et repulſo ſaul a domino diuina iuſſione a Samuele propheta in regem inunctus eſt. Et exinde ſpiritus domini a Saul diſcedẽs in Dauid directus eſt: adeo vt quandocunq; Saul a maligno ſpiritu agitabatur: Dauid in cythara pſallente mitior efficiebatur. Ⓒ Poſt hec dum Philiſtei iſrael impugnarent: ⁊ habentes ſecum gygantem Goliam populum dei ad ſingulare certamen prouocarent: cunctiq; gygantẽ impetere formidarent: ſolus Dauid diuino agente preſidio in funda et lapide percuſſit eũ: ⁊ proſtratũ proprio gladio interemit: propter quod Saul inuidie liuore audiẽs qualiter cum victoria glorioſe ciuitatẽ eſſet ingreſſus: emulus eius factus cũ oĩbus diebus vite ſue perſecutus eſt: ita vt Dauid hincinde fugiente pluries vix euaſerit man⁹ eius: que oĩa diffuſe traduntur in primo libro Regũ a cap. xvj. vſq; prope finem. Ⓒ Deinde Saul in monte Gelboe in pugna philiſtinorum cum Jonatha eius filio interfectis: ⁊ Dauid cõſulto domino cum Achinaã Jeſrahelite: et Abigail olim vxore Nabal carmeli coniugibus ſuis aſcẽdit in hebron: vbi a ſola tribu Juda inunctus in regem ab eadem in regno cõſtitutus eſt: Iſboſeth Saul filio ſuper decẽ tribus biennio regnante. Regnauit autem Dauid in hebron ſeptẽ annis et ſex menſibus. Interfecto autẽ Iſboſeth filio Saul proditorie in domo ſua: ⁊ omni parentela Saul exterminata vniuerſe tribus iſrl̃ venientes ad Dauid in hebron vnxerunt eum tertio in regem ſuper iſrael vniuerſum: ⁊ ex tunc regnare pacifice cepit ſuper omnem populum hebreorum. Eratq; annorum quinquaginta qñ regnare cepit: et quadraginta annis regnauit. In Hebron ſeptem annis: et in hieruſalem. xxxiij. habuitq; Dauid filios qui nati ſunt ei in hebron: vz Amon de Achinaã Jeſraelite: Chilaab de Abigail vxore Nabal: Abſalon filius Macha filie Ptolomei regis Geſſur: Adonias filius Agith: Saphtia filius Abithal: Jezra fili⁹ Aegla. Hos quoq; habuit qui nati ſunt ei in Hieruſalem: Samua: ⁊ Sobab: ⁊ Nathan: ⁊ Salomon: ⁊ Helbaal: ⁊ Eliſua: et Nephec: ⁊ Japhia: ⁊ Eliſama: ⁊ Elida: ⁊ Helipheleth: habuit quoq; Joab principem militie ſtrenuum: et victorioſum: ⁊ Sadoch ſummum conſtituit ſacerdotem: Hieruſalem quoq; muniuit arcem: que poſtmodum dicta eſt munitio Dauid: que vocabatur mello. Ⓒ Habuit quoq; Dauid bellum cũ Philiſteis omnibus diebus: ⁊ percuſſit eos: ⁊ humiliauit pluribus victorijs obtentis: fecitq; cunctas in circuitu nationes tributarias: ita vt in omnibus ad que ingrediebatur proſperrime ei ſuccederet: quia dominus erat cum eo/ qui ⁊ regnum ſuum in ſempiternum firmauit. Arcam etiam domini que pluribus annis fuerat in Gabaa idest in colle cariathiarim in domo Aminadab cum multitudine populorum ⁊ ſacerdotum: et magna pſallentium letitia tranſtulit in hieruſalem: eamq; in tabernaculo domini collocauit. Ⓒ Sed dum inimicos ſuos in circuitu per omnia contriuiſſet: ⁊ populum in pace poſuiſſet: voluit edificare templum domini: ligna q; ſibi miſſa per hyram regem tyri: ⁊ alia plurima in edificium preparauit: verum diuino reſponſo ad ſe facto ꝙ nõ ipſe/ ſed filius eius naſciturus a domino preelectus: videlicet Salomon templum eſſet edificaturus ab opere deſtitit: tamen vaſa aurea: ⁊ argentea: et erea non modica fabricata in miniſterium domus ⁊ altaris fiendorum dimiſit. Ⓒ Poſt hoc dum dauid per manum Joab principis militie haberet bellũ contra filios Amon inimicos Dauid: ⁊ rex poſt meridiem deambulãs in ſolario vidiſſet in domo ſua Berſabee vxorem Urie ethei ſe lauantem: que erat pulchritudinis elegantior: ⁊ eam adamaſſet: vocatam ad ſe cognouit illam: que ſtatim concepit. Quod ſentiens Dauid virum eius ab exercitu reuocauit: vt partus ſibi aſcriberetur: ⁊ ex hoc mulier infamiam euitaret. Que poſt dies aliquot ad exercitum miſit ſcribens Joab literas proditionis de morte vrie: vt vxorem eius pacifice poſſideret: vria quoq; in bello defuncto Dauid vxorem eius in domum ſuam introduxit: ⁊ facta eſt ei coniunx. Ad quem de tanto ſcelere redarguendum miſſus eſt a domino Nathan propheta: veruntamen quia Dauid peccatum recognouit: et penitentiam agere propoſuit: dominus ſibi quantum ad ipſius internitionem peccatum remiſit: vltionem tamen in mortem filij iam nati: ⁊ in alias regis perſecutiones commutauit. Rex autem

autem poſtmodũ de Berſabee genuit Salomonẽ: eũq; ſibi ſucceſſurum in regno cũ iuramẽto matri promiſit. Ⓒ Prima autem perſecutio quam dñs in domo Dauid excitauit propter peccatũ vrie fuit mutua interfectio filiorũ. Nam cũ Amon primogenitus eius Thamar vterinam ſororẽ abſalonis incepto amore diligeret: ſimulataq; infirmitate Thamar ad fratrẽ fouendũ acceſſiſſet/ eam oppreſſit: mox q; ſibi exoſam abiecit. Quapropter Abſalon fratrẽ odiens poſt biennium ipſum ad conuiuiũ inuitans doloſe occidit: ⁊ ad auum eius maternũ regem Geſſur aufugit: cum quo per trienniũ ſtetit. Deinde conſilio ⁊ tractatu Joab diligentis Abſalonẽ rex ipſum hieruſalem reduxit: vbi ⁊ biennio manſit ꝙ regis faciẽ non vidit. Tandẽ Joab interuentu eidem reconciliatus filium ad gratiam reuocauit. Ⓒ Secunda diuina vltio facta in Dauid fuit cõſpiratio filij contra eum. Nam cũ Abſalon filius eius ex pulchritudine ⁊ facundia populo dilectus aſpiraret ad regnum: miraq; ſagacitate ſolicitare cepit corda virorũ ⁊ populum ſibi attraheret: in tantum vt poſt annos quatuor reuerſionis ſue recedens de hieruſalem cum licentia patris pretextu ſoluẽdi quedã vota dño in hebron: vſus cõſilio Achitofellis olim cõſiliarij regis multis de ppl̓o ſecũ aſſumptis conſpirauerint cõtra regem: ⁊ congregata multitudine manu valida venit hieruſalem: quem Dauid timens cum paucis fugã petijt. Et dum Abſalon eũ perſequi decreuiſſet conſilio Achitofellis: tandẽ ipſum diſtulit inuadendũ ſuaſus A cchuſi Archita Abſalonẽ decipere cupiente. Inter que Dauid fidelibus ſuis euocatis miſſo Joab contra Abſalonem ceſa multitudine ex ꝓditoribus: Abſalon fugiẽs ſuſpẽſus eſt capillis quercui inherẽtibus quem ſuperueniens Joab tribus lanceis interfecit et victoriã reportauit. Dauid quoq; hieruſalẽ poſt menſes. vj. triumphator rediuit. Et deinde multis habitis victorijs contra philiſteos ppl̓m feliciter gubernauit. Et dũ quaſi de regno gloriatus/ et de ppl̓i numeroſitate ſuperbiẽs ppl̓m oẽm iſrl̓ dinumerari iuſſiſſet: indignatus dñs populũ epidimia magna ꝑcuſſit. Ita ꝙ ſm Joſephũ de mane vſq; ad horã nonã repentina morte. lxx. milia virorũ de nobilibus: ⁊. ccc. milia de plebeis ⁊ ruſticis in populo iſrael extincti ſunt. Et cũ vidiſſet Dauid angelum percuſſorẽ venientẽ hieruſalẽ/ ⁊ dñm ꝑ ppl̓o exoraſſet: oblato ſacrificio quieuit indignatio dei: angelusq; manum contra hieruſalem cõtinuit. Et deinde vſq; ad vite ſue finẽ Dauid in pace regnauit. Ⓒ Dum ſenectute nimia frigidatus caleſieri non poſſet: ⁊ Abiſac ſunamitis puella: vt ipſum calefaceret cũ rege iaceret: Adonias filius Agith ꝙ maior inter regis filios remanſerat/ regnũ ambiẽs nobiliores quoſq; ad conuiuiũ inuitauit. Uerũ cõſilio Nathan ꝓphete Berſabee vna ſecũ ad regem ingreſſa: promiſſionẽ de regno ſibi factã pro Salomone eidẽ cõmemorauit. Propter qđ Dauid Salomonẽ per manũ Sadoch ſacerdotis aſſiſtentibus ſibi Banaia principe militie et Nathã propheta: ⁊ militibus Dauid in regem inungi mandauit. Quod Adonias audiens ⁊ timens fugit in tabernaculum: donec ſibi Salomon fidem preſtitit. Dauid autem rex Salomonem aduocans regnum ſibi gubernandum commiſit: ⁊ de parendo mandatis dñi plenius informauit: oĩbusq; diſpoſitis cũ quadraginta annis regnaſſet: dormiuit cũ patribus ſuis die. iiij. kal. Januarij/ vt beatus ponit Hieronymus/ prout ⁊ ipſe reperit in archiuis iudeorum. Sepultuſq; eſt in ciuitate Dauid: hoc eſt Bethleẽ: licet quidã aſſerant eũ in horto in quo dñs crucifixus ⁊ ſepultus extitit fuiſſe poſtmodum tumulatum. Hec oĩa tam in ſcđo libro regũ per totũ/ ꝙ in tertio vſq; ad cap. ij. et in primo Paralipomenon atq; in hiſtoria ſcholaſtica diſtinctius traduntur: vbi ⁊ latiori narratione Dauid geſta particularius legenti patebunt/ his modicis de multis ſubſtantialiter et compendioſe collectis. Ⓒ Hic glorioſus propheta domini diuino afflatus ſpiritu centum et quinquaginta pſalmorum pſalterij volumen compilauit. In quib⁹ ſub dei laudib⁹: ⁊ orationib⁹ ſacris incarnatiõis ⁊ paſſionis ac reſurrectionis ceterorumq; beneficiorũ. Chriſti myſteria non tam prophetico oraculo futura predixit/ quam euangelico ſtilo quaſi iam geſta conteruit. Qui liber inter cuncta diuine ſcripture volumina vti ſacramentorum noui teſtamenti ſecundus: et laudum diuinarum hymnidicus: in officijs ab eccleſia frequentatur. Nam et eoſdem pſalmos diuerſis temporibus ⁊ modis ipſe dauid conditor nedum coram arca domini ſepiſſime cecinit: verumetiam per cantores quos in domo dei ad celebrandum poſuit/ deputatis diebus cantari conſtituit. Quem quidẽ librũ deuotiſſimũ heroico carmine in hebrea lingua: vt tradit Hieronymus compilatum primo a ſeptuaginta interpretibus de hebraico in grecum tranſlatum: idem Hieronymus de greco interpretatus eſt in latinũ: qđ hodie dr̃ pſalteriũ Romanum: eo ꝙ in Romanana vrbe eccleſia eo vtit. Qđ poſtea prefatus doctor in aliquibus emendauit: ⁊ illud emandatum cantari cepit in eccleſia gallicana. dum tamen poſtea in vtroq; compeririſſet defectus notabiles hebraicum pſalteriũ de hebreo verbo tenus ⁊ immediate tranſtulit in latinum: quo licet alicubi clerici non vtantur/ ab eis tñ qui linguam nouerũt hebraicam vt verior pre ceteris approbatur.

Ⓒ De ſancto Dauid monacho ⁊ confeſſore. Cap. xvij.

Dauid monach⁹ fuit primo magnus latro in partibus Hermopolis: qui oẽs tranſeuntes predabatur habens ſecũ triginta conſocios. Tandẽ compunct⁹ ad monaſteriũ acceſſit: ⁊ ſe monachum fieri poſtulauit. Quẽ dum abbas et fratres recuſarent cum iam ſenẽ videntes: et qualis fuerat agnoſcentes: cõminatus eſt illis ꝙ niſi eũ ſuſciperent monachũ/ eum exciperet predatorẽ ⁊ inimicitia: vt cũ ſocijs ſuis illuc rediens oẽs iugularet: et monaſterium euerteret. Sicq; receptus ⁊ monachus factus in ſumma abſtinẽtia ⁊ humilitate viuebat: oẽſq; fratres numero. lxx. operantes iuuabat. Cui die quodam in cella ſedenti angelus apparẽs nunciauit ei omnia peccata ſua dimiſſa. Quod dũ ille ſe credere nolle ⁊ ſidiſſet ꝙ tã immania: ⁊ tot ſcelera deus ſibi tã cito dimiſiſſet: angelus eidẽ ſubiunxit ꝙ eodẽ ſigno deus ipſuz propter incredulitatẽ percuteret quo ꝑcuſſus fuerat Zacharias: vt ſcilicet ex illo die ſemper mutus exiſteret: quo ſigno diſceret oĩa poſſibilia apud deũ. Cũq; de hoc ille cõquereret: maxime q: mutus exiſtens pſallere vel orare non poſſet: angel⁹ ei dixit ꝙ ex tunc extra pſalmos ⁊ dei laudes omnino lingua eius liganda foret. Ex quo die officium quidẽ dicebat: ⁊ orandi poteſtatẽ habebat: aliud vero verbum omnino proferre non poterat: qui in eius ſanctitatis teſtimonio pluribus claruit ſignis. Hec in vitis patrum.

Ⓒ De ſancto Trophino epõ. Cap. xviij.

Trophinus epiſcopus ⁊ cõfeſſor diſcipul⁹ apoſtolorũ Petri et Pauli/ cuius meminit Paulus apl̓s ſcribẽs ad Thimotheum: ⁊ ab eodẽ apoſtolo epiſcopus ordinatus ciuitati Arelatẽ. ad predicandum Chriſti euãgelium primus directus. Ex cuius fonte vt papa Zozimus ſcribit: tota gallia fidei riuulos accepit. Qui doctrina ⁊ miraculis clarus quieuit in pace. iiij. kalen. Januarij. Quo etiã tempore ſanctus Creſcentius Pauli diſcipulus viennam peruenit: ibiq; miraculis claruit.

¶ De ſanctis Sabino ⁊ ſocijs martyribus. Capitulum. xix.

Sabinus epiſcopus cũ exuperãtio/⁊ Marcello diaconibus: et venuſtiano cũ vxore ⁊ filijs paſſi ſunt apud aſſiſium ciuitatẽ tempore Maximiani imperatoris. Qui beatus epiſcopus cum duobus diaconibus ſuis: exuperãtio ⁊ Marcello a venuſtiano Auguſtali Tuſcie in ciuitate aſſiſina tẽtus: dũ ad ſacrificia ſuaderetur: petijt ſibi deos preſidis preſentari: vt eis immolaret. Ille vero ſtatuam iouis ex precioſo corallio ſibi adduci fecit. Quã ſanctus in terrã elidens confregit. Propter qđ iuſſu venuſtiani manus eius preciſe ſunt. Deinde duos diacones fecit in equuleo leuari: duriſq fuſtibus cedi: et latera eorũ vnguibus radi: ⁊ ignem ſubterponi. Tũc ambo ſpiritũ emiſerunt. Quorũ corpora in fluuium iactata a piſcatoribꝰ preſbyteris collecta iuxta viã ſepulta ſunt. Sabinꝰ vero in carcere clauſus: nocte a ſerena matrona fouebat: que manus eius trũcas pro reliquijs reſeruabat. Cuius et nepotem cecum illuminauit: quo miraculo quingenti gentilium ad xp̄m conuerſi ſunt. Poſt hoc dum venuſtianꝰ preſes oculis grauiter langueret: Sabinum ad ſe adductum cum honore rogabat: vt ſicut nepotem ſerene illuminauerat: ſic ⁊ ſe ab oculorum paſſione ſanaret. Quem ſanctus Sabinus penitentia eidem impoſita cum vxore: ⁊ duobus filijs conuertit: ⁊ baptizauit: eũq ab infirmitate liberauit. Hoc audiens Maximianꝰ imperator miſit illuc lucium tribunum qui venuſtianum cum vxore/et duobus filijs Chriſtum cõfitentes decollauit: Sabinum vero ad ciuitatem Spoletanam adddnctum tam diu plumbatis cedi fecit: donec ſpiritum exhalaret. Cuiꝰ corpus vna cũ manibus ſerena ſepeliuit. Horum omnium paſſio colitur. iij. kal. Januarij.

¶ De ſancto liberale ep̄o ⁊ martyre. Cap. xx.

Liberalis epiſcopus Canneñ. que ciuitas eſt apulie paſſus eſt ſub Adriano imperatore: Quẽ pater ciuis Romanus nobilis ſenator eleutherius nomine decedens commendauit euanthie vxori ſue. Illa vero Chriſtiana puerũ cuidam ſancto ep̄o tradidit ſacris literis imbuendum. Epiſcopus vero liberalem eruditum cum eſſet annorũ. xvj. ad diaconatum/deinde annorũ. xviij. ad ſacerdotiũ promouit. Et cum multis iam ſignis clareret eundẽ annorũ. xx. ciuitatis Canneñ. ep̄m ordinauit ad ppl'i preces. Imperator vero veniẽs Romã audita liberalis fama miſſo felice comite ad Canneñ. ciuitatẽ iuſſit eũ ſibi Romam adduci. Sanctus vero felicẽ ad deũ cõuertit: ⁊ veniẽs ſecũ Romam in via baptizauit. Preſentatus igitur Adriano/dũ xp̄m libere confiteretur ſuper lectũ ereũ extenſus igne ſuppoſito/cũ ſic per horam manſiſſet: imperator eũ ſolui precepit. Et videns ipſum immobilẽ in craticula oleo peruncta: pruniſq ſubterſtratis eũ poni fecit: ſtatimq ignis diuinitus extinctus eſt: ⁊ craticula tepefacta. Deinde miſſus in ſartaginẽ oleo plenam ⁊ adipe liquefactis: quaſi in rore permanſit. Tunc de cõſilio cerberi prefecti imperator ipſum in furnũ accenſum miſit ſudibus ferreis circumpoſitis: ⁊ oleo ſuperinfuſo. Et cũ permãſiſſet illeſus cerberus cõuerſus eſt ad xp̄m: quem imperator in eodẽ clibano mitti fecit: qui ⁊ ipſe permãſit inuſtus. Imperator vero cerberũ decollari mãdauit: cui vnda ſanguinis pro baptiſmate fuit: liberalis vero diebus pluribꝰ in cuſtodia detentus inde eductus mittit in amphitheatrũ laxata ſibi leena: que ſancti pedibus prouoluta eſt omnino nõ tetigit. Inde dimiſſus eſt ſibi leo ferociſſimus: q̃ ⁊ ipſe cum nõ tangens circũplexus eſt ſanctũ: ꝓpter qđ multi paganorũ in dño crediderũt. Et alijs q̃dẽ hec magicis artibꝰ aſcribentibꝰ/alijs xp̄i virtuti: orta ſeditione pluſq̃ quingenti gentilium interfecti ſunt. Quod audiẽs imperator cum gladio animaduerti iuſſit. Mater vero euanthia que ipſum Rome ſecuta fuẽrat dum ſuper corpus filij rueret deprehenſa ab imperatore q eſſet Chriſtiana: ab eodem in confeſſione fidei ⁊ ipſa pariter decollatur. Quorum corpora ciues Canneñ. ad ſuam ciuitatem tranſtulerunt: ⁊ ibidem honorifice condiderunt: paſſi ſunt autem. iij. kal. Januarij.

¶ De ſancto Felice papa. iij. et confeſſore. Capit. xxj.

Felix papa et confeſſor huius nominis tertius in epiſcopatu ſucceſſit Simplicio pape: q̃ Felix fuit natione Romanus ex patre Felice preſbytero de regione Faſciole/et ſedit annis. viij. menſibus. xj. diebꝰ. xvij. Hic fecit Baſilicam ſancti Agapiti iuxta Baſilicã ſancti Laurentij. Hic cõſtituit eccleſias ab epiſcopo cõſecrandas: ⁊ qđ accuſato dãde ſunt induci: et vt ad reſpondendũ preparare ſe poſſit. Et quod accuſatores ⁊ iudices tales eſſe debeant qđ omni careant ſuſpitione. Sub huiꝰ epiſcopatu venit relatio de grecia Petrum Alexandrinum preſbyterũ propter hereſim damnatum ab achacio Conſtantinopolitano epiſcopo reuocatum. Qui papa facto concilio damnauit achacium cum petro. Poſt annos iterum tres venit relatio ab imperatore Zenone/vt penitens rediret achacius. Papa vero miſit miſenum et vitalem epiſcopos: vt ſi inuenirent complices Petri achacium iterum damnarent eos: ſi non offerrent libellum penitentie. Corrupti ſunt autem pecunia ſupradicti epiſcopi: et non fecerunt ſecundũ preceptum ſedis apoſtolice. Tunc Felix fecit diſcuſſionem: ⁊ inuenit ambos epiſcopos pecunia corruptos: ⁊ eiecit eos a communione vna cum achacio/⁊ Petro. Hoc factum eſt tempore Oldouacri regis. Hic fecit ordinationes duas per menſem Decembris/preſbyteros. xxviij. diaconos. v. epiſcopos per diuerſa loca numero. xxxj. qui ſepultꝰ eſt in Baſilica beati Pauli apoſtoli. iij. kalen. Januarij tempore Zenonis imꝑatoris. Et ceſſauit epiſcopatus dies quinq.

¶ De ſctõ Silueſtro papa ⁊ cõfeſſore. Cap. xxij.

Silueſter Papa huius noĩs primus natione Romanus ex patre Ruffino Melchiadis pape ſucceſſor ſedit annis viginti tribus: mẽſibꝰ vndecim. Hic a matre Juſtina xp̄iana poſt patris obitum traditꝰ eſt Cyrino preſbytero/a quo ſacris lr̃is eruditus: ⁊ ipſe preſbyter ordinatꝰ: hoſpitalitatẽ ſummopere exercebat: vnũ ⁊ Timotheũ xp̄ianũ ab Antiochia veniẽtẽ hoſpitio ſuſcepit. ¶ Qui poſt annũ ꝑdicãs xp̄m martyriũ paſſus eſt: vt dicet in eiꝰ paſſione. ij. kal. Septẽbris: Sz dñs Tarquiniꝰ prefectꝰ qui Timotheũ occiderat/eiꝰ diuitias a Silueſtro ipſiꝰ hoſpite requireret: poſtq̃ Silueſtrũ huius facti neſciũ cõperit: eũ ſacrificare precepit: ⁊ immolare renuentẽ cedi fecit: ⁊ in carcerẽ trudi: cõminãs eidẽ oĩa gñã tormẽtorũ. Quẽ Silueſter in ipſa nocte moriturũ ꝑdixit: qđ et factũ eſt. Nã dũ Tarquiniꝰ cenaret/os piſcis in eiꝰ gutture verſatũ ipſum nocte media ſuffocauit: ⁊ Silueſter mane a populo de carcere liberat. Uerum dum perſecutione Conſtantini imperatoris adhuc gentilis Melchiades papa per martyriũ ad Chriſtũ migraſſet: Silueſter preſbyter q̃uis diu renitens ab oĩ clero et populo in ſummũ pontificẽ electus eſt: qui fide feruentiſſimus/⁊ ſapiẽtia ac cõſilio clarus: charitate diffuſus etiã a gẽtilibus amabat. Hic omniũ orphanorũ: viduarũ: ⁊ pauperũ noĩa in matricula habebat: ⁊ oĩbus neceſſaria prouidebat. Conſtituit quartam et ſextã ferias: ⁊ ſabbatum ieiunijs obſeruandas: quintã vero feriã quaſi dñicam celebrandam. ¶ Greciſq dicentibus xp̄ianis ſabbatũ potius q̃ quintã feriã celebrãdam. Rñdit Silueſter hoc fieri non debere: ⁊ q2 eſt traditionis ap'lice: et q2 dñice debetur cõpaſſio ſepulture: quinte vero ferie dignitatẽ oſtendit: q2 eo die dñs celos aſcendit: ⁊ ſacramẽtũ eucharîſtie inſtituit: ⁊ eccleſia chriſma cõficit. ¶ Dũ autẽ Conſtantinus imperator xp̄ianos perſequeretur: in incurabilẽ cecidit plagam lepre. Cui pontifices idolorũ deorũ reſponſo cõſulerũt: vt tribus milibus infantibus adductis Romam eorũ ſanguine piſcina repleatur: in quem calidum imperator balneãdus deſcendẽs a lepra protinus mundaret: quod ⁊ decretum eſt. Egrediente autẽ Conſtantino ad locũ vbi balneũ parari debebat/infantiũ occidendorũ matres puerorum ei obuiãt: que reſolutis crinibꝰ miſerabiliter vlulabant. Qđ videns imperator abhorruit facinus: et iuſſit ſtare carrucam: ⁊ erigens ſe facundiſſima oratione populũ allocutus eſt. Oſtendens qualiter dignitas imperij Romani de fonte naſcitur pietatis: que hanc etiam legem dedit: vt capitali ſententie ſubderetur quicũq in bello aliquem occidiſſet infantẽ: quod amplius Auguſtũ adimplere decebat: multiſq rationibus perſuaſit a tãto omnimode facinore deſiſtendum. Et dum in eius laudem populus dictum principis approbans acclamaſſet: matribꝰ pueros cũ multis donis reſtituit: ipſe vero ad palatiũ redijt. Nocte igitur inſequente eidem beatus Petrꝰ/⁊ Paulus ap'li in ſomnis aſtiterũt: ⁊ q2 innocentis ſanguinis effuſionem exhorruerat: ſe ſibi miſſos a dño dicunt dare imperatori recuperande cõſiliũ ſanitatis: admonentes vt Silueſtrũ vrbis Rome ep̄m: qui perſecutiones ſuas fugiẽs in montẽ ſoracte cũ ſuis clericis latitat/ad ſe introducat: qui ſibi piſcinã pietatis oſtendet: ex qua lotus ⁊ mundus a lepra pariter aſcendet. In cuius beneficij viciſſitudinẽ: xp̄o credens idolorũ templa deſtruat: ⁊ eccleſias erigens: deinde vere fidei cultor exiſtat. Euigilãs Conſtãtinus pro Silueſtro ad montẽ ſoracte miſit. Qui videns milites credidit ſe ad martyriũ euocari: ⁊ ſocios hortãs cum ſuis preſbyteris et clericis ad imperatorẽ acceſſit: cui aſſurgens cũ gratanter recepit: a Silueſtroq reſalutatꝰ narrauit ei ſui ſomnij viſionem: percunctãti vero qui eſſent illi dij qui ſibi apparuerant: qui vocantur Petrus/⁊ Paulus/Silueſter rñdit illos eſſe xp̄i apoſtolos: ⁊ nõ deos: ⁊ ad preces imperatoris miſſo diacono apoſtolorũ imagines preſentari fecit. Quas vt imperator aſpexit: illos eſſe qui ſibi apparuerant exclamauit: nec iã differẽdam pietatis piſcinam in qua lotus poſſet a lepra mundari: cum ſanctus Silueſter piſcinã hãc baptiſma ſacrũ expoſuit: ⁊ imperatorẽ de xp̄i fide diligẽter inſtruxit: cathecuminũ fecit: ⁊ biduanum ſexte ferie ⁊ ſabbati ieiuniũ ei indixit: et vt carceres aperiret commonuit. Ueſpere ergo ſabbati in palatio Lateraň. intra Thermas imperatoris balneũ iuſſit preparari: ⁊ fontẽ benedixit: Conſtantinũq veſtibus exutum firmiter credentem in aquam demerſit et baptizauit: vbi et mirabilis emicuit ſplendor lucis: ſicq Cõſtantinus a lepra mentis ⁊ corporis de fonte mundus aſcendẽs/xp̄m ſe vidiſſe teſtatus eſt: qui prima ſui baptiſmi die hãc legem dedit: vt xp̄s tanq̃ verus deus ab omni vrbe Romana coleret. Deinde per duodecim dies ſubſequẽtes ſingulis diebus ſingulas ꝓtulit leges in fauorẽ xp̄iane fidei et eccleſiaſtice libertatis: de quibus in eiꝰ hiſtoria tractabit. xij. kal. Junij. ¶ Poſt hoc edificatis Baſilicis ſaluatoris iuxta ſuũ Lateraň. palatium: ⁊ apoſtolorũ Petri/⁊ Pauli Lateraň. palatiũ pape conceſſit: Romanã eccleſiã cunctarum eccleſiarum matrẽ eccleſie cõſtituit: ⁊ ſedẽ apoſtolicam multis inſignibus: et priuilegijs decorauit: multaſq in vrbe eccleſias fabricauit. ¶ Hec poſtq̃ helena Conſtãtini mater bithynie cõſiſtens audiuit: per lr̃as laudat filiũ de relicta cultura idolorum: ſed ipſum increpat: q relicto deo iudeorũ in crucifixum hoiem credat. Reſcribit auguſtꝰ vt ad ſe veniẽs iudeorũ magiſtros adducat: vt ex diſputatione mutua appareat fides vera: duxit igitur helena cxl. doctiſſimos iudeorũ: inter quos erant. xij. ſapientia pre ceteris rutilantes. Qui ad diſputandũ corã imperatore cum Silueſtro cõuenerũt ſtatutis duobus philoſophis gentilibus ſapientiſſimis: ⁊ iuſtiſſimis Cratone ⁊ zenophilo: ad quos tanq̃ iudices partium pertineret ſnĩa dicendorũ. Noĩa aũt ſapientũ iudeorum ſunt hec: Abiathar: Jonathas: Godolias: Anna: Doeth: Chuſi: Beniamin: Aroel: Jubal: Athan: Silcon: Zambri. Cum quibus Silueſter ſolus diſputans fidẽ xp̄i euidentiſſimis rõnibus cõprobauit: ⁊ ex ſnĩa iudicum iudeos mirabiliter cõfutauit. Et dũ de mutuo cõſenſu partiũ ad miraculorum experientiã ventũ eſſet: vltimꝰ ex iudeorum ſapiẽtibus Zambri qui erat magus: iactauit ſe nomen ineffabile dei ſcire: cuius virtutẽ audire non valet aliquod animal/quin cõtinuo moriatur. Et cum adductus fuiſſet Taurus ferociſſimꝰ vix in centũ hoĩbus tractus: ſtatim vt Zambri in aure tauri verbũ protulit: taurus mugiẽs/eiectiſq oculis expirauit. Judeis ergo Silueſtro inſultantibus ſanctus hoc nomẽ nõ dei/ſed demonis eſſe oſtendit: cuius prolatione viuẽtes mortificant/ex eo q nomẽ veri dei virtutem habet etiã mortuos ſuſcitandi. Cũq Zambri ad taurum ſuſcitandũ a iudicibus vrgeretur: ⁊ ille cõtra tauri ſuſcitationẽ virtute ieſu xp̄i ſi poſſet/referret: ſeq cũ ſuis crediturum exinde ꝓmitteret: Silueſter oratione premiſſa xp̄i noĩe inuocato nõ ſolũ taurum mortuũ excitauit: quinetiam de ferociſſimo manſuetiſſimum remiſit. Sicq reginã/⁊ iudeos ac iudices: ⁊ multos de populo ad fidẽ xp̄i cõuertit. ¶ Poſt hoc dum ad imperatoris aures veniſſet draconẽ in fouea quadã latere: qui ex quo ipſe fidẽ xp̄i receperat: operante diabolo pluſq̃. ccc. ſolo flatu peremerat: ⁊ imperator hoc ſancto pontifici retuliſſet. Ille ad dñm orauit: ⁊ ſe draconẽ alligaturũ obtulit. Cui beatus Petrꝰ apparuit: ⁊ vt ſecurꝰ ad draconẽ deſcenderet imperauit: ac vt ipſius os filo ligaret in xp̄i noĩe monuit. Deſcẽdẽs ergo Silueſter in foueã duobꝰ ſolũ ꝑſbyteris aſſumptis ꝑ cẽtũ quinquaginta gradus duas ſecum ferẽs laternas ibi draconis ſibilantis os vt ei iuſſum fuerat alligauit: ⁊ vſq ad diem iudicij ibidẽ incluſit. Et aſcendens duos magos reperit: qui eum ſecuti fuerant: vt videret quid ageret/ne populũ decipere poſſet: quos draconis flatu fetido pene mortuos ſecũ eduxit incolumes atq ſanos. ¶ Deinde Conſtantinus imperator Romanã prouinciã cum tota vrbe dei eccleſie donauit: ⁊ Byzantiũ mutato noĩe Cõſtãtinopolis reedificauit: iſtucq imperiũ trãſtulit. Et beatꝰ Silueſter in vrbe remãſit. ¶ Huiꝰ ꝑcepto aſſentiẽte imperatore Cõſtãtino ⁊ preſidẽte cõcilio in Nicea Bythinie ciuitate celebrata eſt prima ſynodus. cccxviij. patrũ q̃ fidẽ catholicam expoſuerũt: ⁊ multa decreta ꝯſtituerũt. In quo cõcilio Silueſter ep̄s Oſio ep̄o Cordubeñ. ⁊ Uictori Abitaleñ. vices apoſtolicas commiſit: vbi et damnati ſunt Arrius: et Pothinius: ⁊ Sabellius heretici: ⁊ eorum ſequaces. In vrbe vero Roma cum auxilio Auguſti celebrauit ipſe conſilium. cc. epiſcoporum vbi eoſdem hereticos damnauit. ¶ Hic conſtituit chriſma ab epiſcopo confici: et vt epiſcopus baptizatum conſignet propter hereticam ſuaſionem: et vt baptizatum ſtatim et a fonte leuatum liniat chriſmate preſbyter in vertice propter mortis periculum. Conſtituit etiam vt nullus laicus clerico crimen audeat inferre: et vt Romanus preſul a nullo iudicetur: ⁊ vt preſbyter nõ ꝯdemnet niſi ſub. xl. teſtiũ certa cõprobatiõe. Et vt minoris ordi

mis maiorē nullus poſſit accuſare:⁊ vt clericus ante laicos nō iudicet:⁊ vt nullus clericus ꝓpter cauſam quālibet in curiam introiret niſi in eccleſia tantum. ¶ Hic conſtituit vt diaconi dalmaticis vterentur:et vt ſacrificiū altaris non in ſerico neq; in panno tincto niſi tātū in lintheo terreno procreato:⁊ mundo celebretur/ſicut ⁊ corpus dn̄i noſtri in ſindone munda ſepultū eſt. Conſtituit etiam vt ſi q̄s deſideraſſet in eccleſia militare vel proficere:vt eſſet lector dies .xxx. exorciſta .xl. acolit⁹ annos .iij. ſubdiaconus annos .v. diaconus .vij. preſbyter annos .iij. ꝓbatus:⁊ ſic in ep̄m cōſecraret. Cōſtituit inſuper vt ſi quis mortis reus ad eccleſiā cōfugeret iudicium mortis euadat:⁊ alias multas conſtitutiones decreuit. Qui poſt opera multa laudabilia quieuit in pace .ij. kal. Januarij imperāte Conſtantino circa annum dn̄i .cccxc. ſepultuſq; eſt Rome iuxta palatium Octauiani in loco qui dr̄ ad caput:et ceſſauit ep̄at⁹ dies .xv.

¶ De ſctō Barbatiano preſbytero ⁊ ꝯfeſſore. Cap. xxiij.

Barbatian⁹ pſbyter cū Timotheo preſbytero de Antiochia venit Romā:q; ſanātes egrotos multa miracula ꝑabant. Quorum famā audiēs galla placidia Auguſta que tunc cū filio ſuo Valētiniano impatore Rauenne reſidebat:cū eodē principe venit Romā ad predictos dei famulos viſitandos. Honorio altero imperatore eiuſdē filio tūc mediolani degente. Dum ergo regina Romā ꝑueniſſet:inuenit Timotheum preſbyterum ad xp̄m migraſſe. Barbatianus vero in cimiterio ſancti Caliſti morabat̄ occulte ieiunijs ⁊ orationibus intētus. Qui ab Auguſta requiſitus et cognitus/rogatus eſt ab ea:vt quādā eius ancillam oculorū graue languorē patientē ſanaret. Cui ille ſudariū ſuū miſit:eiuſq; cōtactu oculi ancille ſanati ſunt. Deinde gallogenē quendā imperatoris famulū qui de ſcala cadens pedē cōtriuerat liberauit. Theodorū quendam cecū illuminauit:⁊ alia plura miracula fecit. Quē multis precib⁹ Auguſta galla:⁊ filius eius Valētinianus impator ſecū Rauennā duxerūt:vbi iuxta palatiū edificauit eccleſiā ſancti Joannis baptiſte:⁊ cenobiū monachorum conſtruxit. Sed dum regina eccleſiā ſancti Joannis euāgeliſte a fundamētis erexiſſet/quā in eius noīe cōſecrari volebat:⁊ affligeret̄ multū:eo ꝙ nullas reliquias beati ap̄li ibi ponēdas habere poſſet:orātibus nocte Barbatiano ⁊ regina:apparuit ſctō dei b̄tūs euāgeliſta altare thurificās:ſanctuſq; preſbyter reginā que aliquātulū dormitauerat excitauit:que etiā euāgeliſtā cōſpiciens dū propius feſtinaſſet:vt pedes ei⁹ teneret:ipſe diſparuit:vnū tn̄ ex ſandalibus in manib⁹ Auguſte reliquit:qđ ibidē repoſitū ꝓ magna reliquia ꝯſeruat̄. Poſt hec dū Theodorā quandā nobilem a fluxu ſanguinis liberaſſet:⁊ ob hoc illa virū dei frequētaret:viſitius vir eius Zelotipie ſp̄ū duct⁹ Barbatianū ſummo mane ad eccl'iā tendētē occidere voluit:qui educto gladio et erecto brachio ita detētus eſt/⁊ fact⁹ immobilis:ꝙ nec loq̄ potuit:nec brachiū deponere:nec inde ſe mouere donec clara die inuētus pctm̄ ſuū cūctis cōfeſſus eſt. Quieuit autē ſctūs in pace .ij. Kal. Januarij ſepult⁹ in monaſterio ſuo ab Auguſta galla:⁊ a ſctō Petro archiep̄o:vbi ⁊ q̄ſcit miraculis choruſcans.

¶ De ſancta Columba virgine et martyre. Cap. xxiiij.

Colūba virgo paſſa eſt in ciuitate Senonēſi. ſub Aureliano imperatore q̄ apud ipſam vrbē reſidens virginē ſibi delatam vt xp̄ianā teneri fecit:que dijs ſacrificare nollet/nec nubere:iuſſu imperatoris adducta eſt ad locū publicum meretriciū:vt oībus ſibi illudere volētibus exponeret̄. Ad quā dū iuuenis quidā laſciuus noīe baruchā eſſet ingreſſus:vrſa ferociſſima de cauea fugiens illuc acceſſit:⁊ ipſum apprehenſum ad terrā ſtrauit/intēdēs in columbā:nutibus quodāmodo interrogans quid iuberet:⁊ ſed ea mādante iuuenis ſine leſione dimiſſus cōuerſus eſt. Vrſa vero ante ianuā ſe ponēs neminē ingredi dimittebat:qđ audiēs imperator ignē circa cellam accendi fecit. Vrſa autem iubente virgine per tectum aſcendēs aufugit. Moxq; imber ab Aphrico veniēs ignem extinxit. Quam Aurelianus extra ciuitatem adductā decollari mandauit. Sepultaq; eſt apud Senon̄. ij. kal. Januarij.

¶ De ſanctis Sauiano ⁊ ſocijs epiſcopis et martyribus. Cap. xxv.

Sauian⁹: Potentian⁹/⁊ Altinus ep̄i fuerūt ex ſeptuagintaduobus diſcipulis xp̄i miſſis a beato Petro ap̄lo ad gallias p̄dicandas:vbi Sauianus primas toti⁹ galliarū ꝓuincie cōſtitutus verbo ⁊ exēplo vna cum ſibi adiūctis ſocijs populū inſtanter docebat:⁊ multa miracula faciebat. Sed dum apud Senon̄ predicaret:⁊ tentus ab infidelibus pro xp̄i nomine decollatus eſt:ibiq; tumulatus:cui ſucceſſit in epiſcopatu Potētian⁹:qui ⁊ ipſe verbo predicationis inſiſtēs/poſt modicum tēpus martyriū paſſus eſt. Corpuſq; eius auibus et feris expoſitum diuina gratia intactum permanens a fidelibus recollectum vna cū Sauiani corpore ſepultum eſt .ij. kalendas Januarij:vbi multa miracula in egrotātium membris/et obſeſſis a demonibus deus operabat̄. Poſt quos paſſi ſunt etiam ſancti Altinus/Serotinus/et Edoardus:ſepulti apud martyres prefatos. Quorum omnium corpora poſtmodū a Veulone eiuſdem vrbis antiſtite tranſlata ſunt in beati Petri Baſilicā contiguam Anno domini .Dccc.xlvij. vij. kal. Septēbris tempore Lotharij/et Ludouici/⁊ karoli imperatorū. Vbi audite ſunt voces angelice deo gratias agētes.

¶ De ſancto Odilone abbate. Cap. xxvj.

Odilo abbas cluniacēſi. floruit tp̄e Othonis .iij. cui⁹ vitā ſcripſit Hugo cluniacēſi. q̄ in aluernia natus militis fili⁹/adhuc infans oīm membrorū impos ex egritudine fact⁹ incedere nequibat. Dū autē die quadā nutritij ſui iter agētes ⁊ iuxta ianuā eccl'ie b̄te virginis reliq̄ſſet:puer quaſi diuino inſtictu manibus ⁊ pedibus reptās eccleſiā intrauit:altare petijt:et ſe ſtudens erigere aram cōtingens ſanitatē mox recepit. Igit̄ in adoleſcentia ſua primo fact⁹ eſt clericus eccl'ie ſancti Juliani martyris in aluernia:dehinc ſub ſctō Maiolo abbate Cluniacēſi monachus effectus in ſancta cōuerſatione quadriennio viuens defuncto maiolo abbas a monachis electus eſt. Qui inter cetera eius ſanctitatis inſignia:nulla cura vel ſolicitudine potuit prohiberi:quin quotidie celebraret:vnde in extremis poſitus adraldū monachum fecit calculare quot miſſas celebraſſet .lvj. annis quibus monaſterium rexerat:quaſi de his a domino iuxta numerum precium recepturus. Pauperibus compatiens manu largiſſima tribuebat:vt etiā famis tēpore ſacra vaſa:⁊ coronas ab imperatore oblatas eccleſie ⁊ diſtraheret:⁊ pecuniam ſuſceptā erogaret. Beatam quoq; dei genitricem in ſumma deuotione habebat:⁊ vitam arctiſſimam obſeruabat. Hic puerum cecum a natiuitate illuminauit. ¶ Dum in .xl. ad menſam ederet panem cineribus inuolutū:aquam a miniſtro in potum petijt:illeq; obtulit. Et dū ſanctus vini ſaporem guſtaſſet:miniſtrū ꝙ ſibi vinum porrexiſſet redarguit. Iterumq; aquā ſibi de fonte allatam in vinum cōuerſam guſtādo cognouit. ¶ Apud ticenum latro velamen altaris eius furatus vendere ipſum nullatenus in foro potuit:⁊ rediens manum aridā repente ſenſit:furtūq; reportans ⁊ veniam petens oratione ſancti ſanitatē meruit. ¶ Dum odilo ticenum feſtinaret:flumē intumeſcens quod cuncti vadare timebāt ſine leſione cum ſuis tranſiuit:qđ dum quidā alij attentarent vix euaſerunt. Sequēti nocte apud quendam hoſpitatus eſt:vbi lucerna accenſa vento extinguit̄:et dum vir ille odilonē inuocaſſet:celeſti luce tota nocte domus illuſtratur. ¶ Veniens autē ad monaſterium ſancti Marcelli martyris flumē inundantem mirabiliter impetuoſum cū oībus trāſuadauit:et ceteris vſq; ad femora madefactis:quod etiam preter naturā fuit:aqua ſibi adhuc maiori miraculo vix vſq; ad talos attigit. ¶ In monaſterio ſancti Martini apud ſtratam publicā recept⁹ cum oīm copiam ad veſcendū exceptis piſcibus haberet:piſces modicos allatos benedixit:⁊ iuſſit apponi. Et cū eſſent multi diſcumbētes oēs inde abundanter refecti ſunt:⁊ adhuc plurima ſuperfuerunt. ¶ Rome etiam degens apud monaſterium dei genitricis qđ eſt in monte auentino dum vinum ſibi/⁊ ſocijs habile defuiſſet:vaſculū melioris vini ſibi oblatū eſt. de quo oībus abundanter infuſo cunctis ad ſufficientiam fuit:adeo vt nihil alicui defuerit neq; ſuperfuerit. ¶ Apud Taurinū quidam febricitans dum aquam lotionis manuū Odilonis collectam guſtaſſet continuo a febre liberatus eſt. ¶ In mōte Joriani pauperibus peregrinis ſitientibus obuiās vinum modicum qđ in flaſcone habebat ꝓpinari iuſſit:⁊ omnib⁹ potu ſatiatis:vas poſtmodum plenum repertum fuit. ¶ Imperator Henricus cuppam vitream Damaſceno opere pulcherrime depictam ſibi preſentandam miſit:quam dum fratres mirarentur nuncio adhuc preſente de manu vnius caſu cecedit:⁊ confracta eſt. Odilo igitur timens ne ex hoc imperator contra fratrem indignaretur:fragmēta collegit:⁊ oratione fuſa cuppam reintegrauit. Hic prim⁹ diuina reuelatione feſtum cōmemorationis defunctorum poſt feſtiuitatem omnium ſanctorum celebrauit:⁊ toti ſuo ordini celebrandum induxit. ¶ Benedictus papa decimus qui cū multo honore Rome ſuſceperat defunctus apparuit Joanni epiſcopo portuenſi dicens ꝙ eterne pene dānat⁹ eſſet/niſi Odilonis merita ⁊ orōnes obſtitiſſent. Sed tamē dudum in purgatorio cruciatus/ſperabat eius precibus ad paradiſum tranſire. Que dū Joānes ep̄s abbati intimaſſet:odilo pro benedicto papa per ſeipſum orauit:⁊ cunctis fratribus ordinis idem impoſuit. Et poſt dies modicos Eldeberto monacho papa Benedictus apparuit nimium fulgēs:et maximo cetu mirabiliter reſplendente aſſociatus. Qui odilonis monaſterium ingreſſus/eidem gratias egit aſſerens ſe ipſius ⁊ eius ordinis ſuffragijs a penis purgatorij liberatum. ¶ Ante fere quinquennium finis vite ſue graui morbo cruciatus eſt. Mortiq; proximus diabolum ſibi aſſiſtentem terribiliter increpauit / cur ante ſe venire preſumpſerat:moxq; malignus diſceſſit. Sicq; ſacra ſumpta communione Anno domini .M. xlviij. etatis autem ſue .lxxvij. ordinationis vero ſue .lvj. Quieuit in pace ſecundo kalend. Januarij. ¶ Eadem hora fratri Gregorio monacho velut ſtella ſplendens apparuit:ſeq; ante conſpectum domini beata vita gaudere nunciauit. Cuius corpus in ipſa eccleſia ſepultum eſt miraculis clarens. ¶ Hic plures elegantes ſermones compoſuit:qui a fratribus eius ordinis ſepius per annum leguntur.

¶ De circunciſione domini noſtri. Capit. xxvij.

Circunſio domini noſtri kalen. Januarij .iiij. ex cauſis ab eccleſia inſtituta videtur:videlicet propter feſti natiuitatis repetitionem:propter Chriſti aſſumptam circūciſionē:propter eius ſanguinis primam effuſionem:ꝓpter noui nominis impoſitionem. ¶ Primo ergo celebratur propter natiuitatis domini repetitionem. Nam iſtud feſtum impropꝛie vocatur octaua natiuitatis. Nā quia Chriſti natiuitas tendebat ad mortem:Ideo impropꝛie octauam habere dicitur:obitus enim ſanctorum ideo octauam habent:quia ipſi tunc naſcuntur ea natiuitate que eſt ad vitam eternam quam octaua reſurrectionis ſignificat. Eadem ratione videtur ꝙ natiuitas virginis ⁊ Joannis baptiſte impropꝛie octauam habent. Similiter nec reſurrectio domini:quia iam facta erat ipſa reſurrectio in re. Sed nota quod eſt octaua ſuppletionis:venerationis:deuotionis/et figurationis. Octaua ſuppletionis ſiue repetitiōis eſt octaua natiuitatis/in qua ſupplemus qđ minus in feſto factum fuerat:ſcilicet officium de parturiente:vnde et oratio ⁊ reſponſoria dici pertinent ad pueperam virginem:⁊ officium miſſe in qua in quibuſdam eccleſijs cantat̄. Vultū tuum ⁊c. ¶ Octaua venerationis eſt octaua paſche:penthecoſtes:natiuitatis domine noſtre:⁊ Joānis baptiſte. ¶ Deuotionis vt cuiuſlibet ſancti poſſunt fieri octaue. ¶ Figuratiōis ſunt octaue inſtitute de ſanctis/que ſignificant octauam future in eis reſurrectionis:vt eſt octaua ſancti Stephani:Joannis euangeliſte:Laurentij et apoſtolorum ⁊c. Eſt ergo iſtud feſtū non octaua natiuitatis propꝛie:ſed repetitio ſiue ſuppletio illius feſti. ¶ Secundo propter a Chriſto aſſumptam circunciſionem:quam Chriſtus propter ſex cauſas aſſumere voluit. ¶ Primo ratione ſui ſcȝ vt verā carnem aſſumpſiſſe oſtenderet vt ex hoc cōfunderet errorē manicheorū dicentiū xp̄m corpus fanſtaticū habuiſſe. Corpus enim fantaſticū nec mutilatur:nec ex eo ſanguis effunditur. ¶ Scđo ratiōe noſtri. Nā q: ſm̄ auguſtinū. Oīs xp̄i actio noſtra eſt inſtructio:ideo circunciſus eſt in carne:vt nos circuncidi debere monſtraret in mente:⁊ etiā exterius in opere:⁊ ſermone. Circūciſio autē noſtra exterior debet eſſe in habitu ne ſit notabilis. In ſermone ne ſit reprehēſibilis. Et in actione ne ſit cōtemptibilis:vt ſcilicet circuncidatur viſus a ſuperflua viſione:auditus a ſuperflua auditione ⁊c. Interior aūt ſimiliter debet eſſe:⁊ In cogitatione vt ſit ſancta. In affectione vt ſit pura. Et in intētione vt ſit recta. Col. ij. Circūciſi eſtis circunciſione nō manufacta in exploratione carnis/ſed circunciſione xp̄i. ¶ Tertio ratione iudeorum vt excuſabiles nō eſſent. Si enim circunciſus non fuiſſet:iudei ſe excuſare potuiſſent dicentes:diſſimilis es patribus:ideo nō recipimus ⁊c. ¶ Quarto ratiōe demonū ne myſterium incarnationis cognoſcerent. Cum enī circunciſio ſit cōtra peccatum originale:credidit diabol⁹ ⁊ hūc ſimiliter peccatorē eſſe. Eadē ratione voluit matrē deſponſatam habere:vt crederet diabolus Jeſum a Joſeph genitū eſſe. ¶ Quinto ratione perfecte iuſtitie adimplende. Sicut enim baptizari voluit:vt omnem iuſtitiam adimpleret:ſic etiam circuncidi vt eandē nobis humilitatem oſtenderet. ¶ Sexto ratione legis adimplēde ſiue approbande:quomodo enī diceret:non veni ſoluere legem/ſed adimplere ſi circunciſionem reſpuēs ſtatim a mandati ſolutione cepiſſet:vt dicit Ambroſi⁹. ¶ Poteſt addi ⁊ ſeptima ratio ꝙ ſcilicet octaua die circunciſus eſt:vt ſpiritualiter innuat ꝙ in octaua reſurrectionis ab omni pena et miſeria circuncidemur. Et hoc habet denotare circunciſio que fiebat octaua die:vt ꝙ mundi decurſus ſex etatibus deuoluitur:ſeptima etas morientium:octaua reſurgentium:in qua perfecta

erit circūciſio facta i carne nr̃a in q̄ oēs defect⁹/⁊ miſerie ꝑ cident. ¶ Cauſe autē q̄re circūciſio data fuit ſunt ſex que his verſibus continētur. Cauteriū: ſignum: meritum: medicina figura. Exemplum fuit olim circūciſio dura. ¶ Tertio propter ſanguinis xp̄i primam effuſionē. ¶ Hodie enim xp̄s ſanguinem ſuū pro nobis fundere cepit qui ipſum pluries: videlicet quinq̄ vicibus ꝓ nobis effundere voluit. Primo in circunciſione: qđ fuit noſtre redemptionis initium. Scđo in oratione: qđ fuit noſtre redemptionis deſideriū. Tertio in flagellatione: qđ fuit noſtre redemptionis meritum: q: liuore eius ſanati ſum⁹. Quarto in crucifixione: qđ fuit noſtre redēptionis preciū: tunc eni q̄ nō rapuit exoluit. Quinto in lateris apertione: qđ fuit noſtre redemptionis ſacramentum. Inde enim exiuit ſanguis ⁊ aqua: qđ figurauit nos per aquam baptiſmi mundari debere: qđ habet efficaciam a ſanguine xp̄i. ¶ Quarto celebratur propter nominis impoſitionem: quia vocatum eſt nomen eius Ieſus. ¶ Hoc autem nomē apparet mirabile in figura: in ſcriptura ⁊ operatura. Primo in figura: figuratum enim fuit hoc nomen in Ioſeph filio Iacob/de quo dicit̃ Geñ. xlj. quod Pharao appellauit nomē eius lingua egyptia ſaluatorem mundi: quod autem Ieſus ſaluator interpretetur/oſtenditur Matth. j. Uocabis nomē eius Ieſum. Ipſe enim ſaluum faciet populum ſuum a peccatis eorū. Ioſeph igitur qui ſaluator a Pharaone fuit appellatus: figurabat Chriſtū qui a deo patre Ieſus idest ſaluator eſt nominat⁹: vt ſicut Ioſeph a fratribus venditus triginta argēteis: egyptū idest tenebras a tpalis famis oppreſſione liberauit: ⁊ populuȝ collecto frumento refecit. Sic Ieſus ſaluator a iudeis emptus totidē nummis ſeculum iſtum tenebroſum a ſpiritualis inedie tabefactione redemit: ⁊ populū celeſti pane hoc eſt ſuo ſacratiſſimo corpore ſatiauit. Et ſicut ille factus eſt dñs egypti: ita ⁊ Ieſus factus eſt iudex toti⁹ ſeculi. ¶ Item figuratū eſt hoc nomē in ieſu filio nun: qui alio nomine dicit̃ Ioſue: q̄ fuit ſucceſſor moyſi in populi hebreoꝝ ducatu: vt ſicut ille populū dei ꝑ deſertum educens eundem ad terrā promiſſam introducere nequiuit: qđ ſucceſſor eius ieſus adimpleuit. Sic per allegoriam moyſes quidē populo dei legē dedit: ipſum autē ſaluare non potuit: nec ad promiſſam terram viuentium introduxit: quod ieſus ſaluator moyſi ſucceſſor legis gratie lator effuſo ſanguine ſuo perfecit. Et ſicut ille aperto iordanis flumine populū ad terram ꝓmiſſam induxit: ſic ⁊ ieſus iſte patefacto baptiſmate qđ ad literam in eodē fluuio habuit exordium in xp̄o populū ſuum ad eternā gloriam immiſit. ¶ Item figuratum eſt in ieſu ſacerdote magno qui poſt captiuitatem babylonicā populum in hieruſalem reducens/templū reedificauit. j. Eſdre. v. Figurabat enim ieſum qui eſt ſacerdos in eternum ſm̃ ordinem melchiſedech: qui poſt diaboli captiuitatem populum redimens ad hieruſalem celeſtem que eſt mater noſtra per ſuū ſanguinem reportauit: ⁊ templum militātis eccleſie propter peccatū hoīs dirupte refecit. ¶ Secūdo in ſcriptura: hoc eſt ineffabile nomen dñi: quod grece dicitur tetragrammaton a terra qđ eſt quatuor: ⁊ grāma litera ⁊ on deus quaſi deus quatuor literarum: qđ in lamina aurea de precepto ſculptū: in fronte ſummi ſacerdotis pēdebat. Et cū inter decē nomina hebraica quibus deus nominatus eſt nullum reperiatur. iiij. literarum quod nō ſit plurium vel paucioꝛum: ſolum hoc nomen ieſus in hebreo. iiij. literis inſcribit̃ ſcilicet/ioth/he/vau/he. His enim literis nomē dei ineffabile tetragrāmaton ſcriptū fuit: que quatuor litere in lingua noſtra ſonant principium vite paſſionis: quaſi dicatur ꝙ iſte ieſus eſt principium vite paſſionis: idest per paſſionem. Cum enim hebreorum grammatica prepoſitionibus careat: loco prepoſitionū que ſeruiūt accuſatiuo caſui ponunt genitiuum. ¶ Tertio in operatura: vnde dicit Petrus rauēnas. Hoc eſt nomē quod dedit cecis viſum: ſurdis auditum: claudis curſum: ſermonē mutis: vitā mortuis: totamq̄ diaboli poteſtatem virtus huius nominis de obſeſſis corporib⁹ effugauit ⁊c. ¶ De carne autem circuncisionis domini dicitur ꝙ angelus eam Karolo magno detulit: ⁊ ipſe eam Aquiſgrani in eccleſia beate virginis collocauit: quam poſtea fertur tranſtuliſſe caroſiū. Nunc autem dicitur eſſe Rome in capella Lateraneñ. que dicitur ſanctaſanctorum: vnde ibidem ſcriptū legitur. Circūciſa caro Chriſti: ſandalia clara. Ac vmbilici viget hic preciſio chara.

¶ De ſctō Baſilio ep̄o ⁊ confeſſore. Cap. xxviij.

Baſili⁹ epiſcopus ⁊ doctor grecorū/cuius vitā amphilochius iconij ep̄s ſcripſit de Ceſarea capadocie oriundus: ſeptennis a parētibus ſtudijs philoſophie traditus: ſtuduit apud athenas cū gregorio nazianzeno et Iuliano: ⁊ Libanio in doctrinis grecis. Cumq̄ in ſcripturis illis ad ſenſum ſuū creatorē inuenire non poſſet: eidem nocte orāti quidam ſplendor illuxit: et induxit eum ad perluſtrandum totius religionis ſcripturam. Profectuſq̄ in egyptū ſacrarum literarū ſtudio ſe exercitans iam mente xp̄ianus/reuerſus in greciam multis philoſophis viam ſalutis oſtendit. Inter quos Eubolum preceptorem ſuum diſputantem redarguit. Cuȝ quo triduo ſine cibo continue permanens: ſecūq̄ de diuinis conferens eum conuertit. Qui omnibus ſuis pro Chriſto erogatis venerunt Antiochiam: vbi ⁊ Libanio ſophiſte ⁊ diſcipulis eius Chriſtum predicauerunt. Inde veniētes hierlm̄ ab ep̄o Maximino baptiſmum petierunt: qui eos ſecum duxit ad iordanem. Dumq̄ Baſilius ſignum fidei a deo peteret: venit ſuper eos lux immenſa ſicut fulgur: ⁊ columba ex fulgure deſcēdens turbauit aquam ⁊ auolauit. Ibiq̄ baptizati antiochiam reuerſi ſunt vbi ſub Meletio ep̄o Baſilius diaconus ordinatur. Deinde venerūt Ceſaream: vbi Euſebio ep̄o diuinitus reuelatur Baſilium ſibi in ep̄atu ſucceſſurum: qđ non multo poſt eo decedente factum eſt. ¶ Quante ſanctitatis exiterit iſte ſanctus effrem eremite in viſu monſtratum eſt: vidit enim in extaſi poſitus columnaȝ ignis caput cuius ad celum pertingebat: ⁊ vocem deſuper audiuit ꝙ talis eſſet magnus Baſilius: veniens ergo ad ciuitatem die Epyphanie vt tantum virum videret: cū ipſum conſpexiſſet in pontificali apparatu et comitiua clericorū venerabiliter procedentem ⁊ deſpexit, eum admirans hominem tanto honore: ⁊ conſtipatiōe, poſitum eſſe columnam ignis. Quod Baſilius per ſpiritū cognoſcens eū ad ſe accerſiuit: de cogitatiōe redarguit: viditq̄ effrem linguam igneam loquētem per os eius: ⁊ compunctus veniā petijt. Cūq̄ ab eo petiuiſſet quatenus vt grece loqueretur: quam linguam penitus ignorabat ſibi a deo impetraret: q̄uis difficile videret̃. Baſili⁹ pro eo orauit: ⁊ cōfeſtim grece loq̄ cepit. ¶ Eremita quidam alius pōtificaliter procedentem Baſiliuȝ contempſit: arbitrans ꝙ in tali pompa plurimū delectaretur. Cui de celo vox facta eſt ꝙ ipſe magis peccabat ex delectatione quam habebat in palpando caudā catte ſue q̄ Baſilius in omni apparatu ſuo. ¶ Ualerius imperator fautor arrianorum eccleſiā quandā catholicis ablatam contulerat arrianis: ad quē vir ſanctus acceſſit: ⁊ ipſum de eius iniquitate magnanimiter redarguere cepit. Cuius poſt multa verba imperator conceſſit: vt amore catholicorū remoto ipſe ſm̄ iuſtitiā inter partes ſententiā ferret. Epiſcopus vero conuocatis partib⁹ iuſſit: vt fores eccleſie clauderent: ⁊ vtriuſq̄ partis ſigillo munirentur: ⁊ ad quoꝝ orationes aperirent̃ ſua eſſet. Qđ cū oib⁹ placuiſſet: orantib⁹ arrianis per triduū ianue ſemper eiſdem clauſe māſerunt. Tūc Baſilius proceſſione ordinata venit ad eccleſiaȝ: ⁊ facta oratione leui ictu baculo ſuo fores tetigit dicēs: tollite portas principes veſtras ⁊c. Et cōtinuo apertis ianuis/reddita eſt eccleſia catholicis. Cum imperator Baſiliū nec muneribus: nec precibus: nec comminationibus corrumpere poſſet: vt dicitur in tripartita hiſtoria: dum ſententiam de ipſius exilio ſcribere vellet: fractis tribus calamis ſucceſſiue ipſe tremorem magnum incurrit: ⁊ ſic chartā fregit: ⁊ a ſcribenda ſententia deſtitit. ¶ Nobilis quidā noīe heraclius filiā eius vnicā deo vouerat: in cuius amorē inſtigāte diabolo vnus ex ſeruis exarſit: ⁊ impoſſibile vidēs: vt ad amplexus filie dñi ſui poſſet accederet: cuidam mago pecuniā magnā promiſit: ſi taliter ageret: ꝙ puella ſibi cōſenſum preberet. Qui ſcriptā ep̄lam ad diabolū iuueni tradidit: ⁊ vt nocte inter ſepulchra gentiliū accederet monuit: ⁊ demones vocaret: atq̄ chartā in aere exaltaret: et ſic demonibus ſibi apparētibus obediret. Que dū iuuenis perfeciſſet: adeſt princeps tenebrarū cū multitudine demonioꝛū: ⁊ lecta ep̄la iuuenē interrogat: ſi xp̄m negare paratus erat. Qui dum xp̄o ⁊ xp̄iane fidei abrenunciaſſet: ⁊ abnegationis ſue chirographum diabolo tradidiſſet: princeps demoniorum ſpūs fornicationis ad puellam miſit in amorem iuuenis inflāmandā. Que dudū verata miſerabiliter clamare cepit: et patri diceret: ꝙ aut ipſam ſeruo in cōiugem traderet: aut ſeipſam occideret. Pater igitur anxius ⁊ filiā perdere dubitās: de conſilio amicorum ipſam ſeruo ſuo manumiſſo in vxorē dedit: ⁊ maximā dotem conceſſit. Et dum dudū inſimul permanerēt/aduertit vxor ꝙ vir ſuus nec ſe ſignabat: nec eccleſiā introibat. Et dum hui⁹ cauſam ſolicite ꝑ dies plurimos requiſiſſet: q̄uis dudū ſibi veritatem negaſſet: eidē tandē cuncta que ſibi contigerant enarrauit: et puella ſuperinde Baſiliū cōſulendum abijt. Qui puerū vocans: ⁊ oīa ab eo audiēs: interrogauit ſi ad xp̄m redire vellet. Cui ille rñdit: ꝙ vellet libēter: ſed nō poterat: q: abnegationis ſue chirographū diabolo fecerat. At ſanctus eū in dño confortauit: et cruce ſignatū per triduum incluſit: poſtea eū viſitauit: qui magnas demonū infeſtationes ſe pati dicebat: eo ꝙ ipſum lapidantes chirographū ſibi oſtendebant. Cui ille dans eſcam modicam: iterum eum ſignauit: ⁊ incluſit: ac pro ipſo iugiter deū orauit. Et poſt aliquos dies iterum ad eū veniens: ab eo percepit ꝙ clamores eorū a longe audiebat: eos tn̄ non videbat: iterumq̄ ipſum reficiens abijt: ⁊ pro eo orauit: et die quadrageſimo rediens audiuit ꝙ viderat ſanctū pro ſe pugnantem: ⁊ diabolū vincentē. Quē Baſilius educens vocato clero ⁊ pplo: ⁊ factis letanijs puerum in eccleſia ducebat: quē demones ab alia parte trahebant. Tunc clamāte puero Baſilius demones increpauit: eoſq̄ dudū conquerētes effugauit. Et dum ipſe cū omni pplo in oratione perſeueraſſent: ecce ſcriptum iuuenis per aera in manibus Baſilij conuolauit: quē ille iuueni oſtenſum lacerauit: ⁊ abſolutum ac cōmunicatum: ⁊ bene inſtructum vxori reſtituit. ¶ Mulier quedā oīa peccata ſua in cellula ſcripſerat: ⁊ eā Baſilio dederat: ſupplicās vt ꝓ ſe oraret: vt deus ſibi peccata dimitteret: q̄ dum pro ea oraſſet/oīa pc̄tā preter vnū grauius de charta deleta ſunt. Quam Baſilius ad effrem eremitā miſit: vt eius oratione ⁊ peccatum illud deleri poſſet. Tūc effrem eam ad Baſiliū tanq̄ ſanctiorē remiſit: ⁊ vt veniēs feſtinaret admonuit eo ꝙ dubitabat: an ipſum viuum inuenire poſſet. Rediens ergo mulier virū dei defunctū reperit: qui iam ad tumulū portabat̃. Et dum lamentabiliter fleret: ⁊ cedulā ſupra corpus defuncti poſuiſſet: iterū eam aperuit: ⁊ peccatum deletū aſpexit. ¶ Dum aūt ſanctus dei egrotaret infirmitate qua et deceſſit: quidā probus medicus iudeus Ioſeph noīe eum viſitabat: quē ſanctus ſe cōuerſurū preuiderat. Eȝ dū in extremis poſitus eſſet/Ioſeph ex motu pulſus et alijs indicijs quē eo die moriturū nouerat: famulis ſecreto nūciauit: ⁊ vt neceſſaria ſepulture pararent cōſuluit. Qđ ſanctus per ſpm̄ audiēs hoc eſſe futurū eo die omnino denegauit: ⁊ Ioſeph aliter eſſe impoſſibile cōſtanter affirmauit: aſſerens ſe velle mori: niſi Baſilius eo die ſole occidente occumberet. Tūc ſanctus eum interrogat: ſi vult mori peccator: ⁊ viuere xp̄o: ſi die ſequēti vſq̄ ad ſextam horā ſuperuiueret: qđ ⁊ Ioſeph ſe facturū ſpondet. Beat⁹ aūt Baſilius q̄uis naturaliter ilico moriturus: orōne nō tn̄ mortis inducias ꝙ cōualeſcētiā a xp̄o impetrauit: ⁊ vſq̄ in craſtinū ad horā nonā ſuperuixit: maneq̄ hora tertia de lecto ſurrexit: ad eccleſiā ꝓprijs pedib⁹ acceſſit: ⁊ Ioſeph cōuerſum baptizauit: ⁊ rediens ad lectū hora nona ſpm̄ feliciter emiſit kal. Ianuarij tp̄e imperatoris gratiani: ſepultuſq̄ eſt in eccl̄ia ſua. ¶ Hic cōtra eunomiū inſignes elaborauit libros. De ſpirituſancto volumē egregiū. In exameron homilias nouē. Ep̄las breues: varioſq̄ tractatus. Ad euchitas epiſtolā vnā cōtra hereticos. De incarnatione dñi librū vnum. Uitā Balaā ⁊ Ioſaphat. Contra Iulianum apoſtatā libros fortiſſimos. De generib⁹ pc̄tōꝛū inquiſitionū librū vnū. De fide catholica ad amphilochū iconij epiſcopū librū vnū. Scripſit etiā regulā monachorum qua vtunt̃ armeni: ⁊ alia multa opuſcula fecit.

¶ De ſancta Martina virgine ⁊ martyre. Cap. xxix.

Martina virgo et martyr Rome ex patre conſule nata: ibidēq̄ ſub Alexandro imperatore paſſa eſt. Que ab eo vt chriſtiana cōprehēſa: ad Apollinis ſacrificium inuitatur. Et duȝ oraſſet pars templi cū idolo cecidit: ⁊ demon per aera ſicut fumus clamans euanuit. Quam Alexāder alapis ceſam ab octo viris binatim ſibi ſuccedentibus vncinis ferreis attrahi fecit. Qui vidētes quatuor Angelos virginē cōfortantes cōuerſi ſunt: ꝓpter quod ⁊ ipſi ſuſpenſi: ⁊ vnguibus lacerati: demum decollati martyriū conſummauerūt. Deinde virgo xp̄i ſuſpenſa: ⁊ poſt hoc in quatuor palis extēſa gladijs conciditur: ſed ceſoribus ſubito decedētibus carceri tradit̃: vbi ab angelis viſitata confortatur: ⁊ celeſti cibo reficit̃. Indeq̄ educta in tēplo artemidis ſtatuit̃: ⁊ immolare cōpellit̃. Sed corruēte idolo ⁊ fugato demone iterū circa māmillas vnguibus laniat̃. Iterūq̄ carcerat̃. Deinde in amphitheatrum deducta beſtijs ſubijcit̃. Cuius pedib⁹ leo ꝓcidit māſuetus. Et dum inde educta fuiſſet: idē leo mox eumeniū Alexādri cognatū interfecit. Iterum poſt duos dies ſuſpenſa: ⁊ vngulis raſa: atq̄ decaluata eſt: eo ꝙ virtutē maleficioꝝ capillis ineſſe putabant. Et dū in templo celi recluſa fuiſſet ſola: idolo corruente: audite ſunt voces angeloꝝ cōcinnentium a paganis. Quod imperator cōperiēs ipſam extra vrbem ductam iuſſit decollari. Et facto maximo terremotu. cccxx. gentiles cōuerſi ſunt. Cuius corpus Calixtus papa cum ſuis clericis ſepeliuit kalend. Ianuarij.

¶ De ſancto Concordio preſbytero ⁊ martyre. Cap. xxx.

Concordius p̄ſbyter/⁊ martyr paſſus eſt ſpoleti tp̄e Antonij imperatoris. Hic ex patre Gordiano xp̄iano Rome ortus/a ſctō pio vrbis ep̄o p̄ſbyter ordinatus et doctus eſt. Qui cū via ſalaria habitaret apud ſctm̄ Eutycetē: tēt⁹ a torquato comite Tuſcie: q̄ verſabat̃ ſpoleti: cū xp̄m cōfiteret̃: ⁊ ſacrificare nollet/carceri tradit⁹ eſt vbi a ſanctis Eutycete et Antimo ep̄o amicis torquati de eius cōſenſu viſitatus ⁊ confortatus fuit. Inde eductus equuleo ſuſpendit̃ ⁊ torquet̃. Et dū cōſtanter in fide pſiſteret: iterū carceri mancipat̃: et fame triduo macerat̃.

Nouiſſime cum ſtatue iouis eidem in ergaſtulo preſen⸗tate thuriſicare renueret⁊a duobus ſatellitibus ibidem decollat̄ kal. Januarij. Sepultus in loco vbi aque plu⸗res emanant⁊iuxta ciuitatē ſpoletanam.

De ſancto Almachio martyre.
Cap. xxxi.

Almachius mar⸗tyr Rome martyrium paſſus eſt. Qui cum ſacrificantibus gentilibus dice⸗ret⁊hodie octaue dominici diei ſunt: ceſſate a ſuperſtitionibus idolorū⁊iu⸗bēte vrbis prefecto captus/et a gla⸗diatoribus occiſus eſt kal. Januarij/ vt dicit in martylogio Adonis.

De ſctō Fulgētio epō ruſpenſi. Cap. xxxij.

Fulgētius epiſco⸗pus Ruſpeñ. ex pr̄e Fulgētio et ma⸗tre marchiana nobilibus in ciuita⸗te Toleto Hiſpanie natꝰ eſt. Qui gre⸗cis ⁊ latinis lr̄is nō mediocriter eru⸗ditus in annis iuuenilibꝰ a Fauſto epō in exiliū relegato monachalē ha⸗bitū ſuſcepit. Hic p̄mo ab arrianis multas inſidias ⁊ pſecutiones per⸗peſſus/et aliqū duriſſime ceſus eſt. Deinde effectꝰ abbas monaſterij ſui: eadē arriana peſte creſcente ab eodē cenobio effugatus: ſed auxiliāte xp̄o poſt tp̄s aliqđ reductus in epm̄ Ru⸗ſpeñ. electꝰ fuit. Qui verbo ⁊ exēplo populū ſuū docēs: ad defenſionē catholice veritatis multa opuſcula cōtra arrianā hereſim cōpilauit. Propter quod ab arrianis in inſula ſardinie cū. lx. catholicis epīs relegatꝰ: demū ad eccleſiā ſuā reuocatus: quaſi per annum ante obitū ſuū epatui ceſſit⁊ad monaſteriū ſuū rediens/ibidē nō vt abbas: ſed vt ſimplex monachus annū vltimum vi⸗te ſue exegit. Ibiqꝫ plenus ſanctitate humanitatis debi⸗tum ſoluit kal. Januarij epatus ſui annoꝝ. xxv. vite ve⸗ro ſue anno. lxv. Hic inter cetera vite ſue arctiſſime re⸗colēda carnes aut vinum nulla vnqꝫ neceſſitate: vel in⸗firmitate guſtauit. Floruit aūt tempore Gelaſij pape: et Anaſtaſij primi imꝑatoris. Hic diuina ⁊ humana li⸗teratura preſtantiſſimus: aduerſus fauſtum elegans ſcripſit volumen. Cōpoſuit tractatus et homelias mul⸗tas pluriuoſqꝫ ſermones. Scripſit et fabularum alle⸗gorica/librum quem mythologiarum vocabulo inti⸗tulauit. Hec Sigiſbertus.

De ſctō Fulgētio epō vtruculañ. Cap. xxxiij.

Fulgētius epiſco⸗pus vtruculañ. vir nimie ſanctitatis fuit. Qui dū rex Gothoꝝ totilas ad partes ſuas accederet: eidem per cle⸗ricos ſuos xenia miſit: vt eius inſa⸗niā mitigaret. Que rex vt vidit/ſpre⸗uit ſuiſqꝫ hoībus iuſſit: vt epm̄ ſub omni feritate cōſtringerēt: eiuſqꝫ exa⸗mini reſeruarent. Quem feroces gothi detentum circundantes: eū in vno loco ſtare preceperūt ſibiqꝫ in terra circulum deſi⸗gnauerunt: extra quem pedem tendere nullo modo au⸗deret. Cūqꝫ in ſole nimio eſtuaret: nec circulū exire pre⸗ſumeret: repēte tonitrua ⁊ choruſcationes: ac pluuia ni⸗mia eruperunt: adeo vt cuſtodiētes eū immenſitatē im⸗bris ferre nō poſſent. Et cū inundatio nimia vbiqꝫ fie⸗ret: intra deſignationē circuli intra quā vir dei ſtetit: ne vna quidē aque gutta deſcendit. Quod dum regi nun⸗ciatū fuiſſet: quem primitus inſatiabili furore ſitiebat: poſtmodū reuerendiſſime pertractauit: ⁊ cū honore ad propria remiſit. Hec Gregorius. iij. Dialo. cap. xij.

De ſctis triginta martyribus. Cap. xxxiiij.

Triginta milites Chriſtiani/Rome via apia martyrio coronati ſunt. Quos diocletianus im⸗perator ſimul detentos capitali ſentē⸗tia cōdemnatos decollari fecit. Sic⸗qꝫ coronam martyrij perceperunt ka⸗len. Januarij.

De ſancto Machario abbate Alexandrino. Cap. xxxv.

Macharꝰ Alexādrinus abbas: vt habet̄ in hiſtoria tripartita: fuit ī deſerto de Scythi: ad differētiam alterius Macharij egyptij/Antonij diſcipuli: q̄ fuit in thebaide: de quo dicetur. xviij. kalē. Februarij. Hic deſcendēs de Scy⸗thi/intrauit dormire in monumen⸗to: vbi ſepulta erāt corpora pagano⸗rū. De quoꝝ vno ſibi puluinar ſub capite ſtrauit. Demones aūt vt ip⸗ſum terrerēt vocabāt quaſi mulierē ad balneū inuitā⸗tes: ⁊ alter demō ſub ipſo tanqꝫ ex mortuo illo r̄ndebat: ſe venire nō poſſe: q: peregrinū ſuper ſe habebat. Ma⸗carius aūt in nullo territus corpus tūdebat dicens: ꝙ iret ſi poſſet. Apparuit ſibi diabolus aliqū cum falce meſſoris volēſqꝫ eū ferire nō potuit. Dixit ꝙ ab eo mul⸗tā violentiā pateret: q: ſibi preualere non poterat. Nam quicquid Macarius faciebat⁊ demō/ſi vigilabat/ip⸗ſe nunqꝫ dormitabat: ⁊ ſi ieiunabat: ipſe penitꝰ nō come⸗debat: verū in ſola humilitate ipſum excellebat. Ve⸗xatus a tētationibus carnis ſaccū magnū harene defe⸗rebat⁊ interrogatꝰ a Theoſebio qđ faceret: r̄ndit ꝙ ſe verātē vexabat. Vidit alia vice diabolū habētē in ve⸗ſte perforata ampullas multas: quas dixit eſſe tentatio⸗nū ſpecies: ⁊ ꝙ ibat potionare fratres. Ita vt ſi vni ali⸗qua eaꝝ nō placeret: aliā porrigeret. Et cū rediret: Ma⸗chario interrogāti qūo feceerat: r̄ndit ꝙ oēs ſanctificati erāt: p̄ter quēdā theotiſcū q̄ ſibi cōſenſerat. Surgenſqꝫ Macharꝰ illuc iuit: illumqꝫ fratrē tētatū inueniēs cō⸗uertit. Et poſt hoc iterū demonē eūdē repertū interro⸗gat: qūo ſe fratres habebāt: q̄ r̄ndit: ꝙ male: ⁊ qđ plus erat vnū acquiſitū amiſerat: q̄ ſanctior alijs factꝰ erat. Dū caput defuncti repeririſſet: et oraſſet: interrogauit quis eſſet: q̄ r̄ndit ſe fuiſſe paganū. Interrogatꝰ vbi erat aīa ſua: r̄ndit: qđ in inferno in tāto ꝓfundo quātū diſtat celū a terra. Addiditqꝫ ꝙ adhuc ꝓfundiores ſunt iudei. Et vltra hos ꝓfundiſſimi ſunt falſi xp̄iani: q̄ xp̄i ſangui⸗nē cognitū paruipēdūt. Ambulās aūt ꝑ ꝓfundā ſoli⸗tudinē: ad qđlibet miliare arūdinē figebat: vt poſtmo⸗dū redire ſciret. Et cū iam nouē dietas feciſſet eas oēs diabolꝰ collegit: et ad caput eiꝰ dormiētis poſuit: vñ ad redeūdū plurimū laborauit. Fratri cuidā longe tētato ꝙ in cella ſua inutiliter ꝑmaneret: ꝯſuluit vt cogitatiōi⸗bus illis ſic r̄nderet: ꝙ ſaltē ꝑ xp̄i amore celle parietes cuſtodiret. Dū culicē ſe pūgētē occidiſſet: ⁊ ex eo ſan⸗guis exiſſet: redarguēs ſe ꝙ ꝓpriā iniuriā vīdicaſſet: nu⸗dus ſex mēſes ī deſerto māſit: ⁊ inde a ſcabronibꝰ lace⸗ratꝰ exiuit. Poſt hec clarꝰ virtutibꝰ ī pace q̄euit quarto noñ. Januarij. Hec in vitis patrū.

De ſanctis Argeo Marceſſo et Marcellino martyribꝰ. Ca. xxxvj.

Argeus: Marceſſus: atqꝫ Marcellinꝰ puer fratres paſſi ſunt in pōto ciuitate tomis. Qui Marcellinꝰ ſub Licinio p̄nci⸗pe inter tyrones ꝯprehēſus cū nol⸗let militare: dicens ſe xp̄ianū nul⸗la ratione debere terreni principis aſcribi/militie ceſus ad mortē: et diu in carcere maceratus eſt. Et dum ſic detineretur in vinculis: et Argeus/et Marceſſus fratres eius ipſum viſitaſſent: et ipſi deprehenſi ꝙ xp̄iani eſſent: cogunt̄ ido⸗lis immolare: cum eſſent inter militares aſcripti. Sed nō conſentientes a tribuno ſuo decollati ſunt. Marcel⸗linus vero in mari merſus martyrium conſummauit: qui paſſi ſunt. iiij. noñ. Januarij. Hec Ado.

De ſctō Antherio papa ⁊ martyre. Ca. xxxvij.

Antherius papa ⁊ martyr natione grecus: ex patre Ro⸗mulo Pontiano pape in epiſcopatu ſucceſſit: ⁊ ſedit annos. iij. menſem. j. dies. xxj. Hic conſtituit: vt epiſcopi maxime vtilitatis vl' neceſſitatis cau⸗ſa poſſint trāſferri de ſede in ſedem: Hicqꝫ geſta martyrum a notarijs di⸗ligenter exquiſiuit: et in eccleſijs re⸗cōdidit legendas. Et hic ſub Maxi⸗mino Auguſto martyrio coronatur. Sepultuſqꝫ eſt cū collegis ſuis in cemiterio Calixti: via apia. iij. noñ. Ja⸗nuarij. Et ceſſauit epiſcopatus dies. viij.

De ſancta Genoueſa virgine.
Cap. xxxviij.

Genoueſa virgo Pariſien. anno. vj. Martiani impe⸗ratoris claruit: vt ait Sigiſbertus: hanc puellulam dum in domo pater⸗na ſanctus Germanus Pariſieñ. epi⸗ſcopus vadens ad ſynodum conſpe⸗xiſſet: prophetico ſpiritu prenuncia⸗uit eam maximam in ſanctitate futu⸗ram: eamqꝫ tunc de pudicitia docens ad propoſitum virginitatis incitauit. Dum autem die quadam prohibente matre omnino ad eccleſiam ire vellet: et mater ipſam alapa percuſſiſſet: ſubito lu⸗men oculorum amiſit. Quod puella videns: et matri condolens: ac ream ſe criminis remordens: aquam de puteo hauſtam inuocato chriſti nomine oculis genitri⸗cis infudit: et mater confeſtim recuperauit viſum. Dū autem in chriſti virginem dedicata fuiſſet: et ieiunijs ac orationibus vacaret/ex longa carnis tabefactione le⸗pram incurrit: quam pluribus annis patienter pertu⸗lit: ſed demum a chriſto mūdata eſt. Et dum ſancti Dio⸗nyſij Baſilica fabricaretur: ⁊ calce deficiente operarij la⸗borare non poſſent: et ex hoc multis diebus vacare ab opere neceſſe eſſet: oratione virginis eſſuſa cameram quam exiſtimabant vacuam adierunt: et eā calce mira⸗culoſe plenam inuenerunt: et ſic in edificio proceſſerūt. Sed et ſitientibus operarij virgo cuppam vini por⸗rexit: de quo refectis omnibus vſqꝫ ad completam ec⸗cleſiam non defecit. Multos ab immundorum ſpiri⸗tuum oppreſſione liberauit: et alijs inſignibus miracu⸗lis renitēs: in pace quieuit. iij. nonas Januarij apud ſan⸗ctum Dionyſium ſepulta.

De ſancto Petro Aulano martyre.
Capit. xxxix.

Petrꝰ martyr paſ⸗ſus eſt in ciuitate aulana tempore Diocletiani/et Maximiani impera⸗torum: qui alio nomine balſamus vocatus eſt. Hic a preſide ſeuero ten⸗tus/dum ſe chriſticolam confeſſus eſt crucis ſupplicio affixus intercem⸗ptus eſt: vere Petri apoſtoli effectus heres nominis ac imitator paſſio⸗nis. Cuiꝰ paſſionem tranſtulit Ana⸗ſtaſius apoſtolice ſedis bibliothecarius: vt ſcribit fra⸗ter Vincentius. Qui paſſus eſt. iij. noñ. Januarij.

De ſancto Daniele martyre. Cap. xl.

Daniel leuita et martyr Padue quieſcit corpore in ec⸗cleſia cathedrali. Quod quidem hoc modo repertum eſt. Anno enim dñi. Dcclxvij. hic ſctūs apparuit cui⸗dam ceco in Tuſcia exiſtenti: monēs vt ſi illuminari vellet/ad corpus ſuū viſitandū Paduam accederet: ſeqꝫ Danielem martyrē noīauit. Qui Pa⸗duam veniens: ⁊ nihil de ſancto inue⸗nire valēs: eo ꝙ ciuitas a longobar⸗dis nuper diebꝰ illis euerſa fuerat: et diruptis eccleſijs legēde ſctōꝝ diſperſe/ſe deluſum putauit. Et dū in ec⸗cleſia ſancte Juſtine oraret: eidē ecce ſanctus Daniel de⸗nuo apparuit: ⁊ ipſū illuminauit: ac locū ſepulture de⸗monſtrauit. Illeqꝫ cōtinuo epō Joanni ⁊ abbati ſancte Juſtine tam miraculū ꝙ viſa nunciauit. Qui congrega⸗to clero ⁊ populo: locū effodientes/corpus martyris in⸗uenerunt: iacens ſuper ligneā tabulam ad inſtar ſue lon⸗gitudinis ſupinū ⁊ extenſum: habēs ſuper ſe aliam mar⸗moream tabulā eiuſdem longitudinis cū inferiori con⸗fixam clauis: videlicet ferreis enormibus: caput marty⸗ris/pectꝰ: ⁊ ventrē: ac omnia tranſfodientibus mēbra: ⁊ binas tabulas colligētibus: que omnia qualiter a gen⸗tilibus paſſus fuerat/euidētius oſtēderunt. Sanguis vero a corpore diffuſus ita recēs in tabulis apparebat: ac ſi tunc ex vulneribus ſtillaret. Et ex parte exteriori ſculptus titulus legebat̄. Hic requieſcit corpus ſancti Danielis martyris et leuite. Quo autē tempore vel qua die ſeu ſub quo paſſus fuerit iudice aliter ignorat̄. Le⸗uantes igitur inde corpus ad eccleſiam maiorem dei ge⸗nitricis tranſtulerunt: ⁊ ibidem honorifice ꝯdiderunt: vbi ⁊ quieſcit miraculis fulgens. Et quia paſſionis eiꝰ feſtū ignotū eſt: feſtum ipſius martyris agit̄ Padue die qua corpus eius inuētū eſt: videlicet. iij. noñ. Januarij.

De ſancto Theogene martyre. Cap. xlj.

Theogenes mar⸗tyr filius epī xp̄iani: paſſus eſt ſub Li⸗cinio imperatore in cyzico/que erat prima ciuitas helleſpōti. Qui cōpre⸗henſus: ⁊ perductus ad legionem que dicebat̄ ſera traiane dū ſe xp̄ianū cō⸗feſſus eſſet/in quatuor palis extēſus et fuſtibꝰ ceſus eſt diutiꝰ: donec. xviij. cēturiones ſuper eū mutarent̄. Dein⸗de in carcerē miſſus: ⁊ in neruo extē⸗ſus: quatuorqꝫ clauis cōfixus eſt: vbi ab ipſo xp̄o cū ſan⸗ctorum multitudine ſibi apparētibus confortat̄: quos ⁊ ipſi cuſtodes audierunt pſallētes. Inde eductus: ⁊ tri⸗buno ſuo preſentatus: iuſſus eſt ab eo in mare mergi. Sed dum mergeret̄/lux maxima ſuper eum refulſit q̄ oculos mergentiū excecauit. Poſtqꝫ autem ipſi ad xp̄i fidem conuerſi fuerunt: ⁊ baptiſmum ſuſceperunt poſt dies. ix. lumē eis reſtitutū eſt. Corpus autem martyris a fluctibus ad littus iactatū: et a chriſtianis repertum: ſepultum eſt iuxta muros ciuitatis in villa que dicitur Adamanti. Qui paſſus eſt. ij. noñ. Januarij.

De ſanctis Priſco/Priſciliano/⁊ Benedicta martyribus. Cap. xlij.

Priſcus preſbyter et Priſcilianus clericus/atqꝫ Benedi⸗cta religioſa Rome martyrium paſſi ſunt. Qui ſub īperatore Juliano apo⸗ſtata xp̄ianorum immaniſſimo perſe⸗cutore comprehenſi: et in confeſſione nominis Chriſti gladio triumphum īpleuerūt. ij. noñ. Januarij. Hec Ado.

De ſancta Darſoſa martyre.
Capitulum. xliij.

Darfoſa martyꝛ ro-me paſſa eſt tempoꝛe Decij Ceſaris. Que fuit vxoꝛ ſancti Fabiani pape et martyꝛis. Qui diuinitus per columbam electus: vt in eius paſſione dicetur. iij. kal. Februarij vxoꝛem dimiſit. Et poſt eius martyꝛium Darfoſa ſanctiſſima in caſtitate permanens: pꝛimum exilio relegatur. Deinde a pꝛefato pꝛincipe capite iuſſa eſt puniri. ij. non. Januarij: vt dicitur in martyrologio Adonis.

¶ De ſanctis Aquilino et ſocijs martyꝛibus. Cap. xliiij.

Aquilinus: Geminus/ Eugentius/ Martianus/ Quintus/ Theodoꝛus/ ⁊ Triphonius martyꝛes apud Aphꝛicā ſub perſecutione vādalica pꝛeclariſſimo martyꝛio coꝛonati ſunt. ij. non. Janua. vt dicit Ado.

¶ De ſancto Symeone monacho ⁊ confeſſoꝛe. Cap. xlv.

Symeon monachus. xl. annis apud Antiochiā in columna quadā cōcaua ſtetit incluſus: mira vite ſanctitate ⁊ penitentia clarens. Hic a ſancto Timotheo abbate pꝛimum monachus factus eſt. Semel in ebdomada cibū ſumēs: panē videlicet ſolum/ aut herbarū radices cum aqua tantum. Funeq̄ colligatꝰ adeo coꝛpus artauit: vt carnes eius circa ligaturas putreſcerent: vixq̄ iuſſu abbatis hoc ſentientis ſe ſolui permiſit. Deinde relicto monaſterio ad deſertum accedens in puteo ſicco pluribus annis mirā penitētiam egit. Poſtea in columna duodecim cubitoꝝ ſibi a populo pꝛope ciuitatem edificata: reliquo vite ſue tempoꝛe videlicet annis quadraginta permanſit: ⁊ adeo arctiſſimam penitentiam egit: quod femur ipſius putrefactum eſt ex nimia tabefactione: Anno integro ſuper pedem vnū immobilis ſtetit. Multa quoq̄ miracula deus per ipſum oſtendit: nam cum populus a dracone ingentiſſimo vexaretur: oꝛatione facta dū draco impetu nimio verſus ciuitatem moueretur: groſſiſſimo ligno oculum eius intrante: et oculo draconis eruto draco velociſſime rediens deſerta petijt: ſicq̄ populum ab eius infeſtatione liberauit. ¶ Mulierem que in potu ſerpentem tranſglutierat: ſerpentem euomere fecit. Et periclitanti populo nimia ſiccitate: aquā abundanter de terra ꝓduxit. Sicq̄ in columna manens poſt vitā mirabilē ſtando ſpiritum emiſit. Quem abbas Antoniꝰ veniēs viſitatū: dū eū pꝛo ſtantē repꝛehēdere putauit: ſed accedēs pꝛopiꝰ illū migraſſe cognouit: ⁊ ſepeliuit. In cuiꝰ exequijs aues circa coꝛpus volitantes quaſi vocibus eum deflebāt. Sepultuſq̄ eſt apud Antiochiam miraculis clarēs. Quieuit autem in xp̄o pꝛidie non. Januarij.

¶ De ſancto Theleſpoꝛo papa ⁊ martyꝛe. Cap. xlvj.

Theleſpoꝛus papa et martyꝛ natione Grecus ex anachoꝛita: Sixto pꝛio pape i epatu Romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos. xj. menſes. iij. dies. xij. Hic cōſtituit: vt miſſaꝝ añ tertiā nullꝰ pꝛeſumeret cantere: qua hoꝛa dñs noſter ſcḋm Euāgeliū Marci aſcēdit in crucē. Et in miſſaꝝ ſolēnijs diebꝰ celeberrimis hymnū angelicū decātari pꝛecepit. Et in natali dñi tres miſſas inſtituit celebrādas. Pꝛimā in gallicātu iā nocte media pꝛimā: etq̄ñ xp̄s in bethleē naſci dignatꝰ eſt. Scḋam illuceſcēte auroꝛa: q̄ñ in cunabulis adoꝛatꝰ eſt a paſtoꝛibꝰ. Tertiā in hoꝛa diei tertia: q̄ñ illuxit nobis dies redemptionis nr̄e. Hic et ꝯſtituit. vij. ebdomadis añ paſcha potiſſime oēm clerū ab eſu carniū: ⁊ in ieiunijs abſtinere: vt ſicut diſcreta dꝫ eſſe vita clericoꝝ a laicoꝝ cōuerſatione: ſic ⁊ ieiuniū. Has autē ſeptem ebdomadas oēs clerici non in delitijs ieiunēt. Et hic ſub Antonio imperatoꝛe martyꝛio coꝛonatur. Sepultꝰ eſt cū fratribus ſuis in vaticano iuxta coꝛpus beati Petri non. Januarij. Et ceſſauit epiſcopatus dies ſeptem.

¶ De Epiphania domini noſtri. Cap. xlvij.

Epiphania domini triplici miraculo decoꝛatur. Hodie enī magi xp̄m adoꝛant: Joannes ſaluatoꝛē baptizat: ⁊ aquā in vinū dñs in nuptijs mutat. Pꝛo quoꝝ vtroq̄ meruit Epiphania nominari: ab epi qḋ eſt ſupꝛa: et phanes apparitio: quaſi ſuperna apparitio. Stella enim deſuper apparēte xp̄s Magis demōſtratur. Et columba ſpūſancti deſuper deſcendēte Jeſus baptizatus dei filiꝰ patris voce inclamatur: ⁊ aqua in vinum miraculoſe tranſmutata: Chꝛiſti Jeſu gloꝛia manifeſtat. Hoc autem annoꝝ reuolutione factū eſt. Nam Chꝛiſtus dierum. xiij. a magis eſt adoꝛatus. Deinde annoꝛum. xxx. ⁊ totidem dierum eſt in Joꝛdane baptizatus. Et poſt hec anno reuoluto eodem die fuit ad nuptias Joannis euangeliſte inuitatus: vbi aquam diuina potentia conuertit in vinum. Sed quia in hoc feſto eccleſia pꝛincipaliter inſtat circa magoꝛum adoꝛationem: ideo et huiuſmodi materia pꝛoſequenda eſt. ¶ Et nota quod quia Chꝛiſtus rex pacificus venit in mundum: vt pacem faceret: ⁊ pacem adduceret: ipſe eſt enim pax noſtra ſecundum apoſtolum: ideo triplicem pacem homini adduxit: ſcilicet pacem tempoꝛis: peccatoꝛis: et eternitatis. Pꝛopter hec tria neceſſe fuit: vt eſſet rex: deus ⁊ homo. Nā fuit neceſſe: vt eſſet pꝛo pace tēpoꝛis rex vniuerſalis: pꝛo pace eternitatis deꝰ immoꝛtalis. Et pꝛo pace peccātis homo tēpoꝛalis. Idcirco in hiſtoꝛia huius feſtiuitatis pꝛobatur qḋ xp̄s fuit rex vniuerſalis: ⁊ deꝰ immoꝛtalis: et homo tempoꝛalis. Et hec tria: vt dicetur: figurata fuerunt in triplici munere ſibi a magis oblato. Nam aurū decet regiam dignitatem: Thus diuinam maieſtatem: ⁊ myꝛrha humanam moꝛtalitatē. Nato ergo dño: tribus Magis in oꝛiente poſitis ſuper montem victoꝛialem oꝛantibus: et aduentum ſtelle a Balaam chaldeo in oꝛtu xp̄i manifeſtande expectantibus: noua ſtella apparuit/ vt dicit Chꝛyſoſtomꝰ: habens in medio foꝛmā pulcherrimi pueri: in cuius capite crux ſplēdebat: et audita eſt vox magos alloquens: vt in iudeam pergerent: ⁊ ibi natum puerum inuenirent. Qui ſuſceptis muneribus ſtella eadem ductrice iudeam venerunt: ⁊ hieroſolymam intrantes: ſtelle viſionem amiſerunt: ⁊ regem iudeoꝝ natū q̄ſierūt: ⁊ eūdē naſciturū in bethleē ꝓphetico teſtimonio didicerūt: quo pꝛogētes ſtelle ducatū recuperauerunt: eadē ſtella duce ad puerum natum deuenerunt: ipſum adoꝛauerunt: tria munera obtulerunt: admoniti in ſomnis per viā aliam in patriā redierūt. ¶ Oſtēdit ergo ex his pꝛimo ꝙ xp̄s eſt rex vniuerſalis. Et hoc patet. ¶ Pꝛimo: q2 ex regibꝰ generatꝰ: ⁊ in regia ciuitate natꝰ: ꝙ cū ex regibꝰ iſrael ſit ꝑ carnē genitꝰ oſtēdit Mattheꝰ euāgeliſta in pꝛincipio ſui euāgeliū anteq̄ꝫ deueniat ad hiſtoꝛiā magoꝛū dicēs. Liber generatōis Jeſu xp̄i filij Dauid. ⁊c. Ideoq̄ voluit xp̄s in bethleē naſci: q̄ eſt i tribu Juda: ⁊ appellatur ciuitas Dauid: ideo ꝙ ipſe vti verꝰ rex iudeoꝝ eſſet de domo: ⁊ familia Dauid: ꝑ carnis generationē pꝛopagatus. Ideoq̄ additur pꝛophetia Michee. Et tu bethleē terra Juda ⁊c. In qua ad literam oſtenditur ꝙ chꝛiſtus verus rex iudeoꝛum qui populum iſrael in virga virtutis erat recturus: i ipſa ciuitate fuerat naſciturꝰ. ¶ Secundo: quia ab amicis pꝛincipibus viſitatus. De moꝛe enim pꝛincipum ſeculi eſt: ꝙ rex de nouo regnū acquirens: ab amicis regibus eiuſdem coꝛonationi congaudentibus viſitetur. Sic ⁊ Chꝛiſtus nuper per carnem aſſumptam regnum mundi ingrediēs: ⁊ pꝛincipem huius ſeculi foꝛas ejiciens ab amicis regibus nedū perſonaliter viſitatur: ſed etiā muneribus honoꝛatur. Qui licet appellentur magi: fuiſſe tamen reges a doctoꝛibus aſſeruntur: ⁊ dicitur ſm quoſdam ꝙ fuerūt pꝛimo magi: id eſt malefici: ſed poſtea conuerſi ſunt. Reuera autem magi id eſt ſapientes. Nā magus perſice: hebꝛaice ſcriba dicitur: grece philoſophus: latine ſapiens. Venerūt autem ab oꝛiente hieroſolymam in. xiij. diebus ſm Remigium miraculoſe: et preter naturam: quoniam puer ad quem pꝛoperabant: eos in tā breui ſpacio ducere poterat/ vel dic ſecundum Hieronymum: ꝙ ſuper dꝛomedarios venerunt: quod eſt animal velociſſimū: quod tantum currit vno die: quantum equus in tribꝰ: ⁊ dicitur a dꝛomos qḋ eſt curſus: et areti virtus quaſi virtuoſus in curſu: venerunt autem Hieroſolymam ꝓpter tres rationes. ¶ Pꝛima fuit: q2 magi tempus natiuitatis Chꝛiſti agnouerunt: ſed locum ignoꝛantes exiſtimauerunt nouum regem natum in ciuitate regia reperturum: que erat hieruſalem. ¶ Secunda: vt citius natiuitatis locum diſcere poſſent: cum ibi ſapientes iudeoꝝ reſiderēt. ¶ Tertia: vt iudei ixcuſabiles eſſent: qui locum quidem naſcentis agnouerent: ⁊ de tempoꝛe ſe neſcios pꝛetendere potuiſſent: vnde magi iudeis oſtenderunt tempus: ⁊ iudei Magis locum. Ex quo redarguitur iudeoꝛum negligentia: dum illi vni pꝛophete credunt: ⁊ iſti pluribus non acquieſcunt. Illi inquirūt regem alienū: iſti contemnunt pꝛopꝛium. Illi venerunt e longinquo: iſti manſerunt e vicino. Venerūt autem/ ⁊ queſierūt illum dicentes. Ubi eſt qui natus eſt ⁊c. His verbis vt dicit Remigius in oꝛiginali. Verum regē: verum hominem: ⁊ verum deum confeſſi ſunt. Verum hominem cū dixerunt. Ubi eſt qui natus eſt. Verum regē cum addunt. Rex iudeoꝝ. Verum deum cum concludunt. Et venimus adoꝛare eum cum ſolus deus debeat adoꝛari. ¶ Tertio: quia ab emulis foꝛmidatus. Timuit enim eū rex herodes eius inimicus eiſdem Magis nunciantibus Chꝛiſtum: quare audiens Herodes rex turbatus eſt. Et hoc triplici de cauſa. ¶ Pꝛimo ne iudei ſuū regem natum reciperent: ⁊ ſe alienigenam expellerent. Fuit enim pꝛimus alienigena qui iudeis dominatus eſt. ¶ Secūdo ne a Romanis culpari poſſet/ ſi aliquis ibi rex vocaretur quē Auguſtus nō conſtituiſſet. ¶ Tertio vt dicit Gregoꝛius: quia nimirum terrena altitudo confunditur: cum celſitudo celeſtis aperitur. ¶ Turbatus eſt: et omnis Hieroſolyma cum illo triplici de cauſa. ¶ Pꝛimo q2 impij nequeunt gaudere de aduētu iuſti. ¶ Secūdo vt regi turbato adularent ſe turbatos oſtendentes. ¶ Tertio: q2 timuerūt ne pꝛeſente: et futuro rege adinuicem certantibus ipſi in perturbationibus inuoluerentur. Tunc herodes pꝛincipibus conuocatis: ſciſcitabatur ab eis vbi Chꝛiſtus naſceret. Et pꝛophetia Michee in mediū pꝛofertur ꝙ xp̄us in bethleem ſit naſciturus. Quod cū audiſſet/ cōuocatis Magis didicit ab eis tēpus ſtelle que apparuit eis: et eoſq̄ in bethleem ad requirendum puerum deſtinauit: et vt cum repertum ſibi nunciarent rogauit: ſimulans ſe adoꝛare velle quem perdere cupiebat. ¶ Secundo oſtēditur ꝙ eſt deus immoꝛtalis. ¶ Pꝛimo in noue creature pꝛoductione: quod ſoli deo pertinet. Stella enim illa que Magis apparuit/ fuit de nouo creata: que peracto ſuo officio in pꝛeiacētem materiam eſt reuerſa. Et hoc vt plurimum doctoꝛes tenent. Hec autem ſtella ab alijs differebat in ſex: quarum tres differētias pꝛimas aſſignat Fulgentius: et alie tres tanguntur in gloſſa. ¶ Pꝛimo enim differebat in ſitu: quia non erat localiter in firmamento celi: ſed pendebat in aere pꝛoxima terre. ¶ Secundo in fulgoꝛe: quia ceteris erat ſplendidioꝛ. Nam ſole meridie fulgēte luciſſima apparebat. ¶ Tertio in motu: non enim mouebatur motu circulari: ſed pꝛecedebat magos motu pꝛogreſſiuo moꝛe viatoris: et cum ſtantibus quieſcebat. ¶ Quarto in oꝛigine: quia alie facte ſunt in mundi pꝛincipio: hec autē modo. ¶ Quinto in officio: quia alie facte ſunt: vt ſint i ſigna/ et tempoꝛa: hec autem vt pꝛebeat magis viam. ¶ Sexto in duratione: quia alie facte ſunt perpetue: hec autē redijt in materiam pꝛeiacentem officio ſuo completo. ¶ Secundo oſtenditur deus in ſecretoꝛum/ ⁊ futuroꝛum cognitione: cognouit enim xp̄s quid herodes facturus erat: ideo ⁊ magos ad eum mittere voluit: cognouit etiam ꝙ ſe non adoꝛaturum/ ſed occiſurum cogitabat: ideo per aliā viam redire pꝛecepit. Et nota ꝙ cum magi Hieroſolymam ingreſſi ſunt: ſtelle ducatum amiſerunt pꝛopter tres rationes: vt dicit gloſſa. Pꝛimo vt de loco natiuitatis Chꝛiſti querere cogerētur: vt ſic de eius oꝛtu certioꝛes redderentur tam per ſtelle apparitionem ꝙ per pꝛophetie reuelationem. Secūdo ꝙ in ſte querentes humanum auxilium amiſerunt diuinū. Tertio quia ſicut dicit apoſtolus pꝛophetia fidelibus: ſigna infidelibus data ſunt: ideo ſignum iſtis gentilibus datum: inter iudeos fideles eis apparere non debuit. Cum autem de hieruſalē regreſſi fuiſſent: ſtella antecedebat eos: vſq̄ dum veniens ſtaret ſupꝛa vbi erat puer. Quam videntes illi gauiſi ſunt gaudio magno valde. ¶ Tertio in magoꝛum adoꝛatione. Nam intrantes domum inuenerunt puerum cum maria matre eius: et pꝛocidentes adoꝛauerunt eum. In quo oſtenditur verus deus: quia pꝛeceptum erat: vt nullus adoꝛaretur: niſi ſolus deus: vt dictum eſt. Eidē quoq̄ munera obtulerunt: videlicet aurum: Thus: et Myꝛrham obſeruantes in hoc antiquum legis pꝛeceptum. Non apparebis in conſpectu meo vacuus. Hec autem munera in ſpē obtulerunt pꝛopter quatuoꝛ rationes. Pꝛimo quia vt dicit Bernardus beate virgini aurum obtulerunt: pꝛopter inopie ſubleuationem: Thus contra ſtabuli fetoꝛem: Myꝛrham pꝛopter membꝛoꝛum pueri conſolidationem: ⁊ vermium expulſionem. Secundo: vt dicit Auguſtinus: quoniam aurum ad tributum: thus ad ſacrificium: Myꝛrha ad ſepulturam pertinet. Per hec intimantes: quod in Chꝛiſto confeſſi ſunt regiam poteſtatem: diuinam maieſtatem: ⁊ humanam moꝛtalitatem. Et hec eſt communis ratio doctoꝛum. Tertio vt dicit maximus: quoniam in auro oſtenditur captiuitatis noſtre redemptio pꝛecioſa: in thure demonum ſuperſtitio ceſſatura: et futurus vere religionis cultus aperitur: in Myꝛrha vero qua exanimata ſolent coꝛpoꝛa conſeruari: pꝛefiguratur carnis noſtre reparatio: ⁊ reſurrectio moꝛtuoꝛum. Et hec omnia per Chꝛiſtum futura erant. Quarto vt dicit Gregoꝛius: et eſt ratio moꝛalis: vt ex hoc ſignificetur quod Chꝛiſto conferre debeamus. Auro namq̄ ſapientia deſignatur Salomone atteſtante: qui ait. Theſaurus deſiderabilis requieſcit in oꝛe ſapientis. Thure autem: quod deo impenditur: virtus oꝛationis exꝑimitur: pſalmiſta atteſtante: qui ait. Dirigatur oꝛatio mea ſicut incenſum in conſpectu tuo. Per myꝛrham vero carnis moꝛtificatio figuratur: vnde et ſancta eccleſia de ſuis operarijs vſq̄ ad moꝛtem pꝛo deo certantibus dicit. Manus mee diſtillauerunt myꝛrham. Nato ergo regi aurum offerimus: ſi in conſpectu illius claritate ſuperne ſapientie reſplendemus. Thus offerimus: ſi cogitationes carnis per ſancta oꝛationum ſtudia in ara coꝛdis incendimus: myꝛrham offerimus: ſi carnis vitia per abſtinentiam moꝛtificamus. Hec Gregoꝛius. ¶ Tertio oſtēditur quod eſt homo tempoꝛalis. ¶ Pꝛimo: quia vt homo voluit naſci et educari: ideo inuenerunt puerum cum maria matre eius. ¶ Secundo: q2 vt timens moꝛtem voluit occultari: quaſi naturali-

ter homines fugiunt. Ideo cum ſicut deus preſciuiſſet quod herodes eũ querebat occidere: vt homo verꝰ voluit in egyptum aufugere. ¶ Tertio: quia amans ſocietatem voluit a coetaneis ſociari: homo enim naturaliter diligit ſocietatem/ cum ſit animal ſociale: vt dicit philoſophus: et maxime appetit conſortium coetaneorum. Ideo Chriſtus voluit a pueris innocentibus ⁊ coetaneis aſſociari: cuius fidei preconium non loquẽdo/ ſed moriendo confeſſi ſunt: et flores martyrũ extiterũt: vt dicit Auguſtinꝰ/ ⁊ celebrat̃ dies Epyphanie ab eccleſia. viij. idus Januarij: quo die ſidem magi Chriſtũ adoraſſe creduntur.

¶ De ſanctis Gaſpar/ Balthaſar/ ⁊ Melchior magis. Capi. xlviij.

Gaſpar: Balthaſar/ ⁊ Melchior fuerũt illi tres magi/ ⁊ reges ſanctiſſimi: q̃ ad Chriſtuz adorãdũ ſtella duce ab oriente venerũt. Ibi de regione perſidis orientalis: q̃ eſt india ſuperior. ꝓuĩcia ſabba dicunt̃ extitiſſe. Horum noĩa hebraice dicunt̃. Apellius. Amerius. Damaſcꝰ. Grece autẽ Galgalath. Malgalath. Sarrachin. Latine aũt nominant̃ vt dictũ eſt. Fert̃ quoq; cum ad Chriſtum venerunt/ Gaſpar fuiſſe annoruz ſexaginta. Balthaſar quadraginta: ⁊ Melchior viginti: ⁊ ita cõmuniter pingunt̃. Ibi ſapientiſſimi philoſophi/ ⁊ aſtrorum ſcientie periti: ſucceſſores Balaã Arioli fuerunt: ⁊ ad viſionem ſtelle venerũt ex illa ꝓphetia. Orietur ſtella ex Jacob ⁊c. Nã vt ponit Chryſoſtomus. Quidam ſecretorũ inſpectores elegerunt de ſeipſis duodecim: ⁊ ſi quis moriebatur: filius eius ſubſtituebatur. Ibi per ſingulos annos poſt menſes aſcendebãt ſuper montez excelſum qui dicitur victorialis: ⁊ tribus diebus ibi morantes ſe lauabant deum orantes: vt ſtella a Balaam' coruz patre predictam oſtẽderet. Et ſic ſucceſſiue: ternis: ⁊ ternis oẽs duodecim faciebãt. Dũ autẽ iſti tres reges in nocte natiuitatis dñi ibidem reperti eſſent: ſtella de nouo creata eis apparuit: ⁊ vt dictũ eſt illis natum regem iudeorum indicauit: eoſq; ad eum adorandum inuitauit. Qui iuſſa fideliter peragentes: per aliã viam admoniti in ſomnis ab angelo/ reuerſi: ſunt in regionem ſuã. Nã venientes tarſum cum nauibus tarſenſium tranſfretarunt. Et q̃uis omni relicta gentilitate/ exinde fideles extitiſſent: tamẽ baptiſmũ nõ ſuſceperunt: donec diſperſis ap̃lis ad predicandũ a ſancto Thoma ap̃lo q̃ apud indiam predicauit/ baptizati ſunt: ⁊ in fide xp̃i cõfirmati: eiuſdẽ in predicatione coadiutores fuerunt: Qui ⁊ in eadez regione in pace quieuerunt. Quorũ corpora inde trãſlata: Cõſtãtinꝰ magnꝰ imperator Cõſtãtinopolim deportari fecit. Et deĩde ꝓceſſu tp̃is a ſctõ Euſtorgio ep̃o Mediolanũ tranſlata ſunt: vt in eius vita dicet̃. iij. idus Aprilis. Nunc autem requieſcunt apud Coloniaz iſtuc de Mediolano delata.

¶ De ſancto Melanio ep̃o. Capi. xlix.

Melanꝰ ep̃s Rodonẽſi. venetẽſi ꝓcia villa: q̃ dr̃ plautio oriũdꝰ: claruit tp̃e Clodouci regis: ⁊ Athanaſij imꝑatoris. Qui inter cetera virtutũ eiꝰ inſignia maxima viguit potentia aduerſus demones de obſeſſis hoĩbus expellẽdos. Hic cuidã fratri quẽ malignꝰ inuaſerat ſpũs. dũ iret ad aquã hauriẽdã: alapã ĩ maxilla p̃bẽs demonẽ ab eo excuſſit. Oratoriũ ãt ſuũ qd̃ dr̃ plautiũ ꝓprijs manibus fabricauit. In venetenſi pago diabolus quendam virum inuadens: ad hoc eũ induxit: vt ſeipſum ſuſpẽdens a laqueo ſtrangularet. Quem ſanctus ſuperueniens: ⁊ factum abhorrens: oratione facta: nedum hominem ſuſcitauit: ſed etiam ab immũdo ſpiritu totaliter liberauit. Tandem poſt multa ſigna virtutum iugiter intentus in celũ migrauit a ſeculo. viij. Idus Januarij. Et cũ ſancti Albinus: Victor: Lautorius: ⁊ Marſus corpꝰ eiꝰ deferrẽt per vicenã Rodoſi. ſepeliendũ. xij. vinculati in turri detenti: ſciſſa turre ꝑ mediũ ſoluti: ⁊ incolumes exierũt. Sanctũ corpus ad tumulũ comitãtes.

¶ De ſancta Macra virgine ⁊ martyre. Ca. l.

Macra ṽgo in ciuitate Auguſtana a rictionario preſide martyrium paſſa eſt. Que dũ ſacrificare nollet iubẽte p̃ſide: primũ in equuleo ſuſpenſa et diutius torta: deinde in ignem precipitata eſt. Que cum ibidem diu permanſiſſet illeſa: mammillis eius abſciſſis ſqualore carceris afflicta eſt: omni luce ac cibo negatis: verum circa noctis medium lumine immenſo circunfuſa: viroq; venerando canicie aſperſo ſibi apparente cõfortata eſt: ⁊ cunctis plagis ſanata vberibus reſtitutis. Nouiſſime iubẽte preſide ſuper teſtas acutiſſimas: et prunas extenſa: et diu voluta orans migrauit ad Chriſtũ. Sepultaq; eſt ĩ territorio remenſi. viij. idus Januarij. Cuius corpus poſt multos annos cuidã Leudulfo Bubulco diuinitus reuelatur: oſtẽſoq; ſibi loco per viſionem: ibidem a fidelibus inuenitur: ſcilicet iuxta eccleſiam ſancti Martini: ⁊ inde leuatum honore condigno reconditum eſt.

¶ De relatione pueri Jeſu ex egypto. Capi. lj.

Relatio pueri Jeſu ex egypto/ facta ẽ regnãte in iudea Archelao ꝓ Herode patre ſuo: vt dicitur Matthei. ij. c. circa annos. l. imperij Octauiani Auguſti: dum videlicet puer Jeſus ſeptenniũ etatis iplcuiſſet: vt hiſtoria ſcholaſtica tradit: qualiter autem Chriſtus in egyptũ tranſlatus fuerit/ in authẽtico non habetur: niſi qd̃ dicit̃ Matth. eodem cap̃. qd̃ angelus domini apparuit in ſomnis Joſeph: admonens vt tolleret puerũ ⁊ matrem eius: ⁊ fugeret in egyptum: et eſſet ibi vſq; ad obitum herodis. Eo ꝙ herodes querebat puerum ad perdendum eum. Qui conſurgens accepit puerũ: ⁊ matrẽ eius nocte: ⁊ ſeceſſit in egyptũ: ⁊ erat ibi vſq; ad obitum herodis ⁊c. ¶ In libro tamen de infantia Chriſti: quẽ Hieronymus Chromacio/ ⁊ Heliodoro epiſcopis tranſtulit ex hebraico in latinum ſcribitur: ꝙ Joſeph virginem cũ filio iumento impoſuit: ⁊ ipſe in alio aſcẽdit: et arripuerunt iter per montana: ⁊ per deſertum: nolẽtes ire per maritimam timore herodis. Erantq; cum eis tres pueri: et vna puella in obſequium Chriſti. Et exeuntes dracones de quadam ſpelunca/ cum ceteri timentes fugerent: ſerpentes puerum adorauerunt. Similiter leones et leopardi: et alia genera ferarũ adorãtes Jeſum per deſertum antecedentes viam eis oſtẽdebant. ¶ Et poſt dies tres duz aqua in vtribꝰ defeciſſet: ⁊ omnes feſſi ſub palme arbore q̃ſceerent: virgo maria reſpiciẽs ad comam arboris de fructibꝰ eiꝰ cõcupiuit. Et cõfeſtiz palma cacumẽ ſuũ ante pedes virginis inclinauit: ⁊ collectis ex ea fructibꝰ ad ſatietatẽ omniũ: arbor ſe iterũ erigẽs ad ſtatũ priſtinũ rediit. Tũcq; angelꝰ apparuit: ⁊ ramũ ex palma euellẽs: ⁊ aſportãs ad celeſtia euolauit. Deĩde ad radices palme fons aq̃ limpidiſſime erupit: ex q̃ oẽs refecti ſunt. Et dũ iter agentes mario calore cõprimerent̃: ⁊ adhuc. xxvij. diebꝰ itinerari oporteret anteq̃ ĩ egyptũ ꝑuenirẽt: miro modo poſt tres dies in egyptum deuenerunt: ⁊ in ciuitatem Hermopolim ſe receperũt Ibiq; manſerũt peregrini vſq; ad obitum

ad obitum herodis. ¶ Multa quoq; miracula de Chriſto puero ab eodem oſtenſa: in prefato libello reperiuntur: que tam breuitatis cauſa/ q̃ ex eo qd̃ inter apocripha connumerantur/ omittuntur. Illud tamen memorabile pro conſtanti a doctoribus habetur: quod ingrediente puero Jeſu in templum idolorũ cum maria matre ſua: omnia phani idola corruerunt: iuxta prophetaz Eſaie: propter quod miraculum multi egyptiorum cõuerſi ſunt ad eum et virginem matrem benigne tractãtes/ puerum Jeſum pulcherrimum plurimum reueriti ſunt: et ipſum aliquem magnorum deorum exiſtimabant. ¶ Extat ibidem fons modicus: in quo fertur virginem matrem puerum ſepius balneaſſe: ⁊ pannos eiꝰ proprijs lauaſſe manibus. In quo fonte omnes pueri etiam ſaracenorum quacunq; valitudine detenti/ deſcendentes confeſtim ſanantur. Eſt et ibi lapis vbi virgo panniculos Chriſti lotos ad ſiccandum extendebat. Ibi eſt vinea engaddi: que profert balſamum: que dicto fonte irrigatur: ⁊ ſi aqua alia irrigaretur: eo anno nullum fructum produceret. Et hoc notorium eſt in omni terra egypti. Eſt et ibi prope arbor que perſidis dicitur: vt ponit Caſſiodorus in tripartita hiſtoria/ que fertur vſq; ad terram inclinata Chriſtum humiliter adoraſſe que valet in ſalutem membrorum ſi fructus foliumue: vel cortex patientis collo alligetur. Igitur poſtq̃ ſeptem annis Chriſtus fuerat in egypto defuncto herode: vt ſcribitur Matth. ij. Joſeph in ſomnis monetur ab angelo: vt Chriſtum in terram Juda reducat: quod et fecit. Sed audiens ꝙ Archelaus regnaret in iudea pro herode patre ſuo: qui adhuc erat patre crudelior timuit illo ire. Et admonitus in ſomnis ab angelo ſeceſſit in partes Galilee: habitauitq; in ciuitate Nazareth. Herode antipa herodis aſcalonite minore filio: et fratre Archelai iam tetrarchiam Galilee tenente. Dies autem huius relationis pueri Jeſu ex egypto facta ſcribitur a Hieronymo in eius martylogio fuiſſe die ſequenti poſt Epiphaniam videlicet ſeptimo idus Januarij.

¶ De ſanctis Juliano/ Baſiliſſa ⁊ ſocijs martyribus. Cap̃. lij.

Julianus martyr cum ſocijs/ et Baſiliſſa virgo cum ſociabus temporibus diocletiani/ et Maximiani in ciuitate Antiochia claruerunt. Qui nobilibus et Chriſtianis parentibus progenitus/ liberalium ſcientijs imbutus dum annorum. xviij. a parentibus ad coniugium cogeretur: et ipſe in virginitate deo ſeruire diſpoſuiſſet: diuina monitus viſione parentibus conſenſit: et puellam nobilem/ et Chriſtianam nomine Baſiliſſam in coniugem accepit. Die igitur ſtatuta nuptijs cum gloria celebratis/ intrat cubiculum cum virgine Julianus tanq̃ iura matrimonij ſoluturus: vbi dum virgo miraretur quod odorem roſarum/ et liliorũ hyemali tempore ſentiret. Exponit ſibi Julianus hunc eſſe odorem pudicitie virginalis: ⁊ poſt ſanctas admonitiones virginem ad votum continentie incitauit. Tunc apparentes ſibi ex vna parte Chriſtus cum comitiua ſanctorum: ex alia dei genitrix cum ſocietate virginum nimia luce circunfuſa ſanctos dei coniuges de virginali propoſito commendarũt: ⁊ eis coronas aureas impoſuerunt: ac librũ vite aureis ſcriptum literis oſtenderunt: in quo noĩa ſua conſcripta Julianus/ et Baſiliſſa legerunt. Sicq; viſione ab eorum oculis ablata: ambo ſancti in ſancto ꝓpoſito permanſerunt: adeo vt parentibus Juliani de medio morte ſublatis: ſua omnia pauperibꝰ erogarẽt: ⁊ duo monaſteria conſtruerẽt: in quorum vno Julianꝰ extitit pater/ et adminiſtrator fere mille monachorum: in altero Baſiliſſa cum cetu ſacratiſſimo multaruz virginum domino ſeruiebant. ¶ Dum autem perſecutio Chriſtianorum in Syria/ ⁊ Egypto maxime vigeret: orauit Baſiliſſa: vt virgines quas congregauerat: dominus periclitari non permitteret. Et per viſionẽ a Chriſto confortatur/ qd̃ omnes filias ſuas quas deo acquiſiuerat ad celos premittens: ⁊ ipſa eaſdem poſtmodum ſequeretur. Quod dum ſancta ſuis refert virginibꝰ/ ſubito commotus eſt locus: ⁊ apparuit columna lucis inter eas: in qua literis aureis ſcriptum erat: qualiter omne illud ſacrum collegium Chriſtus infra certum temporis ſpacium ad celeſtia inuitabat: quod et factum eſt. Nam intra conſtitutum tempus omnes ille ſacre virgines ad celos in ſancta cõfeſſiõe migrauerũt. Que poſtmodum cuncte auro et gemmis indute Baſiliſſe apparuerunt oranti: et quod eam expectabant dicentes: ⁊ ad celeſtia inuitãtes. Hec dum Baſiliſſa Juliano gaudens retuliſſet: orans iuxta eum emiſit ſpiritum: quam ille cõdigne tradidit ſepulture. ¶ Poſt hec dum Martianus preſes Antiochiaz ab imperatoribus miſſus eſſet ⁊ Chriſtianos oẽs dijs imolare compelleret: et ep̃us ciuitatis cum multitudine cleri: ⁊ populi ad ſanctũ cõfugiſſent: miſit Martianus aſſeſſorem ſuum cum ſatellitum multitudine: vt de predictis an ita eſſet/ inq̃reret. Qui veniẽs ad ſanctũ Julianũ: ⁊ ip̃m cũ omnibus qui cũ eo erant in fide Chriſti feruentes inueniens/ eadem preſidi nunciauit. Tũc preſes Julianũ ſolum vti authorem omniũ iuſſit teneri. Reliquos vero omnes in quo erãt loco incluſos incenſo cenobio igne cremari/ vbi martyrũ occiſorũ audiebant ſingulis auris canonicis voces pſallentiũ. ¶ Poſt hec martianus Julianũ in cuſtodia detentũ ante ſe in foro deductũ cepit compellere ad ſacrificia deorũ. Quem ſacrificare nolẽtem iuſſit primo nodoſis fuſtibus cedi. Et dum cederet̃/ caſu vnius cedentiũ eruit alterius oculum qui erat notiſſimus imperatori. Qui dum iuſſu preſidis ad templa deorum ductus eſſet: vt eis inuocatis oculũ recuperaret: demones hoc ſacerdotibꝰ ſe non poſſe facere clamabant: quin potius eterno igni vna cum ſuis cultoribus reſeruatos affirmabant. Et dum illuc preſes ingreſſus eſſet: pluſq̃ quinquaginta idola de auro: argento: chriſtallo: ⁊ ebore in puluerem redacta ſunt. Quod dũ preſes magice arti Juliani aſcriberet: lotio ipſum perfundi iubet: vt ſic maleficia ſolueret: quod tamẽ in balſami odorem verſum eſt. Sanctus autem martyr viro illi excecato facto ſigno crucis oculũ reſtituit: qui mox ad chriſtum conuerſus mãdato preſidis gladio interẽptus eſt. ¶ Deinde preſes iuſſit ſanctum ferro vinctum per totam ciuitatem circunduci. Et dũ ante ſcholas in quibus celſus puer filius Martiani ſtudebat trãſiret: vidit celſus circa ſanctum multitudem angelorum coronam precioſam ſibi imponentem. Moxq; relictis ſcholis cõuerſus ad pedes ſancti Juliani cucurrit: et Chriſtum confiteri voce clariſſima cepit. Et dũ pater preſes vna cum matre/ ⁊ alijs magnatibꝰ eum vellent retrahere cepit puer eos durius increpare. Quos preſes indignatus in arctum: obſcurum: ⁊ fetidum carcerem iuſſit recludi: ſed chriſti virtute lux de celo ſuper eos ingens infunditur: fetor in odorem conuertitur: ſed ⁊ vincula quibus fuerant alligati/ ſoluuntur: atq; viginti milites qui eos cuſtodiebant ad dñm conuertuntur: quod audiẽs preſes eos vna cũ Juliano ⁊ Celſo eius filio fecit in eadem cuſtodia detineri. ¶ Cõtigit aũt vt eo tp̃e ſeptem fratres filij quõdam nobilis xp̃iani qui fuerat de genere Carini imperatoris: ⁊ ipſi fideles imperatoribus adeo grati forẽt: vt ipſos ſine vlla perſecutione cũ quodã Antonio presbytero religione fidei vti permitteret. Qui per viſionem a xp̃o moniti ad ſanctum Julianũ in carcerẽ vna cũ prefato presbytero acceſſerunt: ⁊ ipſum ac ſocios hortari ceperunt. Et ab Antonio presbytero celſus puer vna cum viginti militibus conuerſis baptiſmi gratiaz perceperunt. Quos Martianus in eadem cuſtodia detineri precepit: ⁊ omnia que geſta fuerant principibus per

literas intimauit. Cui imperatores remiſerunt ꝙ ſi ſacrificare nollent/ ſingulos in cuppis picetſulphure⁊ bitumine repletis concremaret. Et dum eos oēs eductos de cuſtodia preſes ante ſe ſtatuiſſet: vt eos iuxta imperatorū decreta mori faceret. Sanctus Iulianus iuuenem quēdam defunctum qui portabatur ad tumulū ſuſcitauit: qui ⁊ mirabilia que in alio ſeculo viderat corā omnibus enarrauit: ⁊ ipſe fidem xp̄i recepit. Et cū vxor preſidis plorās filio ſuaderet: vt tam acerba morte interfici nollet: promittit eidē celſus ꝙ in cuppa ignea permaneret inuſtus. At preſes filij interitū horrēs vicarium dereliquit: ⁊ inde cū lachrymis abſceſſit. Igit̄ omnes illi ſancti in cuppis miſſi: igne ſuccenſo permanſerūt illeſi. Quod preſes audiens admiratus illuc acceſſit: ⁊ magic Iuliani hec omnia deputans/ matri celſum per triduū conceſſit: vt ab ea eius animus mutaretur. Que vna cū omnib⁹ illis in honeſta cuſtodia detēta/ a filio celſo cōuerſa eſt: ⁊ ab Antonio preſbytero baptizata. Quod audiens Martianus viginti milites extra vrbē eductos tradidit decollandos. Septem vero fratres igne cōſumi fecit. Iulianus autem cū celſo ⁊ matre eius cōiuge: ⁊ cum Antonio preſbytero ac iuuene a mortuis ſuſcitato: ſuo iudicio reſeruauit. Quos omnes diutius examinatos: et in xp̄i confeſſione immobiles repertos: iterum carceri tradidit cruciandos. Sequenti dei ingreſſus in templum iouis eos omnes illuc adductos cepit ad ſacrificia ſuadere. Orante autem Iuliano templum cum oībus idolis ſubuerſum eſt: ⁊ mille de ſacerdotibus et multitudine gentilium perierūt: vbi ad miraculi atteſtationem ignis vſqȝ in preſens eructat. Tunc Martianus territus eos iterum carceri mancipauit: vbi media nocte ad eos venientes Baſiliſſa cum omnibus ſanctis quos Iuliano epiſcopo acquiſiuerat: eos hortantes ad ſuperna dulcius inuitabant. Die autem ſequenti iuſſit preſes digitos manuum et pedum ſanctorum licinio oleo infuſo ligari: ⁊ igni ſuperponi. Dehinc celſo filio ſuo cutem capitis auferri. Antonio vero preſbytero: et Anaſtaſio iuueni ſuſcitato oculos effodi. Sanctam autem matrem celſi cum aliquis tangere vellet/ excecabatur. Sancti vero exoculati diuinitus illuminantur: et alij ab oībus tormētis liberant̄. Cumqȝ Martianus eos omnes in amphiteatro beſtijs expoſuiſſet: ⁊ fere omnes ſanctoꝝ pedibus ꝓcidiſſent: iuſſu preſidis oēs rei mortis ibidē deducunt̄: cū quibus Iulianus ⁊ ceteri capitali ſnīa feriunt̄: vt ſic ſanctorum corpora a reoꝝ cadaueribus/ xp̄ianis eſſent incognita. Statimqȝ facto terremotu cū choruſcationibus ⁊ grādine: tertia pars ciuitatis cū oībus tēplis funditus corruerūt: preſes aūt inde vix euadens eadē nocte interijt vermib⁹ ebulliēs. Sed dum xp̄iani corpora ſanctoꝝ diſcernere nō poſſent anime ſinguloꝝ in ſpecie virginū ſuper ſingulorū corpora viſe ſunt: ⁊ ſic corpora ſunt collecta: et in eccleſia ſub altari tumulāta. Paſſio autem horum omniū ſanctorū agitur. vij. idus Ianuarij.

De ſctō Luciano p̄ſbytero ⁊ martyre. Cap. liij.

Lucianus antiochene eccleſie preſbyter: ⁊ martyr vir doctiſſimus atqȝ eloquētiſſim⁹ fuit de quo Hiero. li. de viris illuſtrib⁹ ſcribit ꝙ tm̄ i ſcripturarū ſtudio elaborauit: vt vſqȝ tunc quedā exēplaria quorundā opuſculoꝝ Luciani nūcupent̄. Feruntur ⁊ de eius fide libelli: ⁊ breues ad nonnullos eple. Paſſus eſt Nicomedie ob xp̄i cōfeſſionē ſub perſecutiōe Maximiani tpe Antherij pape: et ſepultus Helenopoli bithynie. Quam vrbem cum prius drepana vocaretur: Conſtantinus imperator inſtaurans in honore matris ex noīe ipſi⁹ Helenopolim vocauit. Beda Lucianum hunc ſub alio Maximino imperatore qui vna cū Cōſtantino imperauit paſſum fuiſſe ſcribit: qui paſſus eſt. vij. idus Ianuarij.

De ſancto Clero diacono ⁊ martyre. Cap. liiij.

Clerus diaconus apud Antiochiā pro cōfeſſionis gloria ſepties tortus: ⁊ diu in carcere maceratus/ ad vltimum decollat⁹ martyrium conſumauit. vij. idus Ianuarij. Hec Ado in martylogio.

De ſanctis Luciano/ Maximiano/ ⁊ Iuliano martyrib⁹. Cap. lv.

Lucianus preſbyter/ Maximianus/ et Iulian⁹ pueri apud Beluacū ciuitatē ꝓ Chriſti nomine paſſi ſunt. Qui Lucianus beati Petri diſcipulus fuit. Et a ſancto Clemēte papa cum beato Dionyſio epiſcopo ad Gallias predicādas direct⁹: eidēqȝ comes: ⁊ coadiutor datus extitit. Poſt hec idem preſbyter a ſctō Dionyſio Beluacū: vbi deſtinatus Chriſtū euangelizans: pluſqȝ xxx. millium gentiliū ad Chriſtū cōuertit. Inter quos Maximianū/ ⁊ Iulianū pueros baptizauit. Ad hūc cōprehendendum vbicūqȝ foret inuentus: Iulianus ꝑfectus tres pueros deſtinauit: Latriū: Lariū: ⁊ Antrum. Qui ipſum in beluaco predicantem repertū cū duob⁹ pueris iam dictis tenuerunt: ⁊ ad prefectū adduxerūt. Qui primo Maximianū/ ⁊ Iulianū pueros capite cedi fecit. Deinde Lucianū preſbyterū fuſtibus ceſum/ xp̄m cōfitētem ſimiliter decollari mandauit. Cuius corpus truncatū: ⁊ exanime caput ꝓprijs manibus ſumptum quaſi trib⁹ miliarib⁹ deportauit: ⁊ trāſuadato tare fluuio vſqȝ ad locum: in quo ſepeliri elegerat deuenit: ibiqȝ glorioſe occubuit: vbi ⁊ tumulatus quieſcit. Viſoqȝ tanto miraculo quingenti gentiles ad xp̄m conuerſi ſunt. Paſſi ſunt aūt ſancti martyres. vj. idus Ianuarij.

De ſancto Seuerino abbate. Cap. lvj.

Seuerin⁹ abbas tpe quo Attila rex Hunnorum defunctus eſt: in vtraqȝ pannonia: ⁊ finib⁹ danubij rebus turbatis: ac inter filios ei⁹ pro regno obtinēdo inito certamine de partib⁹ orientis adueniēs in vicinia norici ripenſis: ⁊ pānoniorū paruo oppido: qđ aſtaris dr̄ morabatur: agēs angelicā vitā: ⁊ tradēs aplicam doctrinā. Hic ſpm̄ ꝓphetic mirabilē noſcitur habuiſſe. Nā ſubuerſionē dicti oppidi propter ciuiū peccata dudū ante predixit: ⁊ ciuibus eidem illudentibus inde diſceſſit. Quo abeunte dict: ⁊ hora quib⁹ ꝑdixerat: oppidū a barbaris ſubuerſuȝ eſt. Inde ad aliud caſtrum: qđ dicit̄ cōmagonis declinauit: qđ a barbaris intus exiſtētib⁹ xp̄ianiſqȝ dn̄antib⁹: arctiſſima cuſtodia ſeruabat̄: nullo igredi vel egredi ꝑmiſſo. Ipſe autē veniēs interrogāte oppidum intrauit: ⁊ xp̄ianis intus exiſtētib⁹ ſalutē promiſit: eiſqȝ triduanā penitentiā indixit. Die vero tertio facto magno terremotu barbari deterrēnt̄ de oppido fugiētes: ⁊ ſubſidiū ciuibus intrinſec⁹ aduenīſſe putātes: nocte ſupueniēte ſe alterutrū hoſtes exiſtimantes mutuo ſeipſos cedebāt. Ciuitatem fauianis/ quā fames oppreſſerat eo ꝙ hyemis tpe danubio cōgelato victualia nauib⁹ iuxta morē eodē deferri nō valebāt: oratione facta: ⁊ glacie intēpeſtiue reſoluta nauib⁹ victualib⁹ onuſtis aduenīētib⁹ ab inopia liberauit. Cūqȝ barbarorū rabies oīa loca occuparet: quocūqȝ ſanctus introibat/ oppidum illud ab incurſu hoſtiū de⁹ eruebat. In caſtello cullulo locuſtas a cūctis quos repleuerāt agris excuſſit: ſolo agro vni⁹

ciuis excepto: eo ꝙ ab eo monitus ad eccleſiā vna ſecū: ceteris cunctis ciuibus ad oratione pergētibus: venire cōtempſit. In Iouiaco oppido mulierem ſemineceȝ incolumē tradidit. Leproſum de Mediolano ſibi adductum a lepra mundauit. Bonum monachum barbarū natione ab oculorū infirmitate curauit: ⁊ alia inſignia miracula fecit. Diem ſui obitus triennio ante ꝑdixit: ⁊ ſe defunctum inde transferri mandauit: eo ꝙ ciuitas infeſtatione barbarica fuerat ſubuertenda: qđ vt predixerat per oīa euenit. Sicqȝ in monaſterio quod ipſe cōſtruxerat apud oppidum noricum ſub rege rugorum feuba in pace quieuit. vj. idus Ianuarij. Corpuſqȝ eius vt mādauerat tranſlatū eſt multis miraculis clarens. Et in caſtello lucullano qđ eſt in Italia apud ciuitatē Neapolim per manū ſancti Victoris epi iuſſu Gelaſij pape locatum eſt: vbi in eius noīe monaſterium eſt conſtructum.

De ſancto Seuerino epo. Cap. lvij.

Seuerin⁹ epiſcopus Neapolitanus fuit: et frater beati martyris Victorini epiſcopi Pictauieñ. de quo dicetur in eius feſto quarto non. Nouembris. Qui Seuerinus poſt multaruȝ virtutū perpetrationem: et ſanctitatū inſignia: qeuit in pace ſctitate plen⁹. vj. idus Ianuarij. Hec Ado.

De ſancta Martiana virgine ⁊ martyre. Ca. lviij.

Martiana virgo ⁊ martyr: ciuis inſuegritana fuit que veniens Ceſaream: ⁊ videns in platea ſimulachruȝ diane cōfregit. Propter qđ a miniſtris iudicis detenta: ceſa: ⁊ ad ipſuȝ deducta eſt. Quam iudex in loco publico expoſitam gladiatori cuidam illudendaȝ tradidit. Qui dum nocte ad ipſaȝ ingredi vellet: paries diuinitus ſe interpoſuit: et ne ad eam accedere poſſet prohibuit. Traditur ſecūdo ⁊ tertio viris: ⁊ eis ſicut ⁊ primo ſimiliter contigit. Deinde in harena beſtijs ſubijcitur: quā primū leo manſuetus effectus lingere cepit. Sed de conſilio Bindarij archiſynagogi iudeorū laxatur ſibi taurus indomitus: q̄ oculum quidem virginis eruit: quaȝ poſtmodum leopardus diſcerptum lacerauit. Sicqȝ immaculatū chriſto ſpiritum reddidit. Cuius corpus a fidelibus in ipſa ciuitate ſepultum eſt. Dum autē archiſynagogus domū rediſſet: igne celeſti cum omni familia ⁊ domo cōſumptus eſt: que domus nunqȝ deinceps ꝑmanere potuit ſed in miraculi teſtimoniū pluries reparata ſemꝑ corruit. Paſſa eſt autem virgo Chriſti. v. idus Ianuarij.

De ſancto Marcellino epo. Capi. lix.

Marcellinus epiſcopus Anconitan⁹ venerabilis vite fuit: cuius greſſum dolore nimio podagra cōtraxerat: eūqȝ familiares ſui/ ſic vbi neceſſe eſſet: in manibus ferebāt. Quadam vero die per culpam īcurie ciuitas Anconitana ſuccenſa eſt. Cumqȝ vehemēter arderet: cucurrerunt omnes vt igneȝ extinguerent: certatimqȝ proijcientibus aquā: ſic flamma excreuerat: vt toti⁹ vrbis incēdiū minari videret̄. Cumqȝ ignis iā partē vrbis nō modicā cōſumpſiſſet: ⁊ obſiſtere nullus valeret: deduct⁹ in manib⁹ epo familiarib⁹ ſe portātibus: ꝓcepit vt ꝯ ignē illū ponerēt: qđ ⁊ factū eſt: ⁊ ibidē poſit⁹ eſt: vbi flāma ardēti⁹ incumberet. Cepit aūt miro modo in ſe incendiū retorquer: ac ſi ſui impetus reflexione clamaret ſe epiſcopum tranſire non poſſe. Sicqȝ flāma illo termino refrenata in ſemetipſa refriguit: ⁊ vltra contingere quicqȝ edificij non preſumpſit. Quieuit autem in pace ſanctus epiſcopus. v. idus Ianuarij. Hec Gregorius primo dialo. cap. vj.

De ſancto Paulo primo eremita. Capi. lx.

Paulus primus eremita/ cuius vitam ſcribit Hieronymus feruente Decij perſecutione eremū vaſtiſſimā adijt. vbi. xcij. annis hominibus incognitus manſit. Cuius perſecutiōis immanitas duobus recitatur exēplis. Duo eniȝ Chriſtiani iuuenes comprehēdūtur: quorum alter nudus melle perunctus: ⁊ ligatus ſub ardore ſolis: muſcarum ⁊ veſparū aculeis lacerandus exponit̄: vt ſcabronum pūcturis cederet: qui ignitas ſartagines ſuperaſſet. Alter vero ameniſſimo viridario/ vinctis manib⁹ ac pedib⁹ lecto ſternit̄: ſibiqȝ puella ſpecioſiſſima: ⁊ impudica ſociatur: que amplexibus: ⁊ contagijs iuuenem ad luxuriam prouocabat. Cū ergo ille motus contrarios ſenſiſſet in carne: nec aliter ſe poſſet defendere: linguam dentibus precīſam in faciem impudice expuit: ⁊ ſic dolore tētationē fugauit: eāqȝ cōfudit. Eodem tempore dum Paulus inferiori thebaide ortund⁹ annorū. xvj. parentibus orbatus cum ſorore coniugata remanſiſſet: ⁊ tātas martyrum ſtrages audiſſet: territ⁹ ſeculum deſeruit: ⁊ ad montium deſerta cōfugit. Et in ſpelunca maxima iuxta quam arbor palme vetuſtiſſime germinabat: et fons limpidiſſimus exurgebat/ vſqȝ ad vite ſue terminum incognit⁹ manſit. Quomodo auteȝ hoc tempore medio vixerit incognitum eſt. Cum autem Paulus annorum. cxiij. eſſet in eremo vitam angelicam ducens: et Antonius annorum. xc. in alia ſolitudine moraretur: ⁊ cogitaret in animo ſuo nullum vltra ſe monachorum in eremo conſediſſe: noctu ſibi a domino reuelatur alium in profundiori eremo ſe meliorem conſiſtere: ad quem viſenduȝ deberet accedere. Qui ſenectutis ſue oblitus: et baculo ſubſtentatus: cepit per ſyluam pergere. Et primo quidem obuium habuit hippocentaurum hominem: ſcilicet equo mixtuȝ: qui ſibi viam dextera demonſtrauit. Deinde obuiauit animali fructus palmarum ferēti ſupra imaginem hominis deorſum habenti formam caprinam: quod Antonius intellexit eſſe demonem in tali forma gētiles ruſticos decipientem. Et dum diem quaſi vagando per eremum exegiſſet: noctem in oratione deduxit. Summoqȝ diluculo eidē lupa ad radices montis aquam lābens apparuit: que ipſum ad cellulam Pauli perduxit. Sed dum intrans ſpeluncā: ⁊ aure diligenter ſi quid audiret auſcultans pedē ſcilicet lepide offendiſſet: Paul⁹ Antoniū ſentiens oſtiū firmauit. Antonius vero rogat vt ſibi aperiat: qui aīalia recipiebat: aſſerens ſe nunqȝ receſſurum: ſed ibi potius moriturū: victus ergo Paulus aperuit: ⁊ alter alterum ex nomine ſalutauit: ⁊ in mutuos amplexus ruunt: iuxta fontem conſedentes quieſcunt: ⁊ de multis colloquentes adinuicem ſermonem protendunt. Hora autē nona coruus ad eos aduolauit: ⁊ panem integrū eiſdem appoſuit. Tunc Paulus deo gratias agens dixit: volatile illud quotidie ꝑ annos. lx. panem dimidiū apportaſſe: ſed tūc ꝓpter hoſpitis aduentū annonam duplicaſſe. Inter eos pia lis oritur: qs dignior panem diuidere debeat: defert Paulus hoſpiti: ⁊ Antonius ſeniori. Tandem ad veſperas in hoc conueniunt: vt vterqȝ manum apponat: et e regione vſqȝ panē diuidat. Deinde paululum ex aqua fontis guſtantes: noctem in diuinis colloquijs tranſegerunt inſomnem. Cūqȝ mane Paulus Antonio ſuum obitum in proximo nunciaſſet: ⁊ ex hoc Antonius vltra modum deſe

ret: Paulus ne ex ſuo obitu mens vtriuſq; triſtaretur: cogitauit illum remittere: vt ſic expeditiꝰ poſſet ad deū migrare. Rogauitq; Antonium: vt ad cellam ſuam rediens: palliū quod ſibi Athanaſius epiſcopus dederat apportaret/ quo corpus ſuum mortuū inuoluere poſſet. Mirat Antonius ꝙ tale ſibi ſecretum aperuit: ad cellam feſtinantius reddit: et pallio accepto velociter ad Paulū repedare cepit/ dubitās de eo q̄d ſibi accidit. Et cum iam die illo ⁊ ſequenti perrexiſſet: ⁊ iam trium horarū iter eidem reſtaret: vidit Pauli animam niueam inter prophetarum angelorum/ et apoſtolorum choros ad celeſtia cum ſplendore conuolantē. Et procedens velocius ad ſpeluncā venit: ⁊ corpus genibus flexis vti orātem conſpiciēs: ſe deceptum putauit: Paulumq; viuētem/ ⁊ orantem credidit. Et cum dudum obſeruaſſet motū aliquem non vidiſſet: ⁊ mortuum cognouiſſet: poſt multas lachrymas corpus inuoluit: ⁊ exequias celebrauit. ¶ Cum autem ſarculum non haberet ex quo terram foderet: ecce duo leones adueniunt: ⁊ ad menſurā humani corporis foueam faciunt: et inclinato capite abierunt. Sicq; Antonius corpus terre condidit: ⁊ veſtimentum de palmarum folijs contextū: quo Paulus induebatur aſſumpſit: ⁊ ad cellam ſuam rediēs fratribꝰ viſa narrauit. Eaq; veſte ex deuotione in ſolēnitatibus vtebatur. Quieuit autem Paulꝰ in domino. iiij. idus Januarij circa annum domini. cclxxvij.

¶ De ſancto Paulo ſimplice cōfeſſore. Ca. lxj.

Paulus monachꝰ

ſimplex cognomine diſcipulus Antonij fuit: qui dum ruſticanꝰ eſſet/ inuentam vxorem in crimine adulterij dimiſit: et eremū petens Antonio adheſit. Qui prima nocte ſue conuerſionis vt probaret illū: iuſſit Antoniꝰ vt ſe expectaret: qui tribꝰ diebus ante celle oſtium orans permāſit: magiſtrum expectans/ nec diei eſtu/ nec rore noctis motus eſt. Dū autem in conuentu fratrum ex ſimplicitate interrogaſſet: an Chriſtus prior eſſet prophetis: mādauit ei Antonius vt taceret: ⁊ obſtinatiſſime triennio ſilentium ſeruauit: nemini loquēs. Cui etiam dum Antonius plurima contra rationem iuberet: videlicet vt aquam hauſtā effunderet: et veſtes diſſueret: ⁊ reſueret: omnia patiēter implebat: ⁊ egros quos ſanare neqbat Antoniꝰ iſte ſanabat. Dum pro ſalute viri furētis inſtanter oraſſet: illeq; ſalutem conſequi nō potuiſſet/ quaſi indignatus Paulus contra dominum iurauit ſe niſi ille ſanatꝰ fuerit minime comeſturū: moxq; ille fugata rabie compos mentis effectus eſt. Serpentes etiam ⁊ ſcorpiones ſcindebat: et cordiū ſecreta cognoſcebat. Vidit aliquando inter fratres ſplendidos virum obſcurum: ⁊ nigrū eccleſiam intrantem: ⁊ demones illū retrahentes. Pro quo dum oraſſet: vidit illum claro vultu exeuntem: et demones ab ipſo elongatos. Interrogantiq; dixit illum fuiſſe peccatorē longa fornicatiōe detentū: nuperq; ad deum maxima compunctione cōuerſum: ⁊ abrenūciās ſeculo Pauli diſcipulꝰ effectꝰ eſt. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancto Nicanore diacono. Ca. lxij.

Nicanor diaconꝰ

vnus de ſeptem primis qui ab apoſtolis electi fuerūt: vt habet Actuū ſexto. Gratia dei ⁊ fide admirandus fuit: qui predicationis officium diligenter exercens apud Cyprū glorioſiſſime coronatus/ ibiq; ſepultꝰ eſt quarto idus Januarij/ vt dicit Hieronymus.

¶ De ſancto Guilielmo archiepiſcopo. Capi. lxiij.

Guilielmꝰ epiſcopus

Bituricēſ. floruit tēpore Philippi imperatoris: q̄ anno domini. M. clxxxix. in epiſcopatum ꝓmotus eſt. Hic genere nobilis: a pueritia in Pariſienſi: et Sueſſionenſi eccleſijs canonicatū obtinens: ſeculo derelicto ad grādimontenſe monaſteriū ſe contulit: ibiq; factus monachus aliquāto tempore fuit: deinde ad maiora ꝓcedens ad ordinem Ciſtercienſ. in pōtiniacenſ. monaſteriū conuolauit: vbi proficiēs in virtutibus priorātum ſuſcepit. ¶ Poſtmodū abbas fontis ſancti Joannis factus: ſucceſſiue ad abbatiam Carolacenſ. cenobij aſſumptus eſt. Et vbiq; ſubditos in multa manſuetudine pertractauit: et virtutem exempla propagauit. Tandem licet inuitus in eccleſia Biturīcenſ. pontificali ſublimatus honore/ Henrico archiepiſcopo ſucceſſit/ vbi oneri ſuccubuit/ nō honore prefuit: et humilitatem priſtinam obſeruauit. De animarum vero cura ſollicitus verbo ⁊ exemplo gregem dn̄i paſcere curauit: ⁊ virtutum miraculis claruit. Nam preſbyterū gerardum nomine qui vſum ſiniſtre manus amiſerat: ita vt celebrare non poſſet: audita prius eius confeſſione infra tertiū diem adeo ſanauit/ ꝙ preſbyter poſt triduum celebrauit. ¶ Puerum etiā cerebro et oculis turbatum: tremorem capitis patientem impoſita ſibi manu perfecte ſanum effecit. Semper eodem vultu ⁊ animo ꝑſeuerans quoſcunq; ad ſe venientes cōſolabatur. Tandē aſſumpta cruce contra hereticos albigenſes ꝓficiſci volēs/ cū itineris neceſſaria prepararet: infirmitate correptus quieuit in pace. iiij. idus Januarij/ et ſepultus in Biturīcenſ. eccleſia cōfeſtim miraculis chorūſcare cepit: quem Honorius papa tertius canonizauit.

¶ De ſancto Igino papa ⁊ martyre. Ca. lxiiij.

Iginus papa et

martyr: natione grecus ex philoſopho de athenis/ cuiꝰ genealogia nō inuenit: Theleſphoro pape in pōtificatu Romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos quatuor menſes tres: dies ſex. Hic cōpoſuit clerū ⁊ diſtribuit gradus. Hic etiā conſtituit: vt vnus patrinꝰ vel vna matrina ſuſcipiat leuatum a fonte baptiſmi. Silr̄ ⁊ in cōfirmatiōe: ⁊ in cathezizatione. Inſuper ſtatuit ꝙ excepto Romano pontifice nullꝰ metropolitanꝰ audiat cauſaꝫ ſui epiſcopi: nec condēnet eū/ niſi in cōſpectu epiſcoporū ꝓuincialiū ventilet. Hic etiā ſcripſit oībus fidelibus generalē epl̄aꝫ de deo trino ⁊ vno/ ⁊ de incarnatione filij dei: ⁊ plenā catholicā fidē cōtinentē. Hic fecit ordinatiōes tres ꝑ mēſem Decēbris ꝑſbyteros. xv. diacones quinq;: epiſcopos ꝑ diuerſa loca ſex. Qui ſub ꝑſecutiōe Seueri imperatoris martyrio coronat. ſepultuſq; eſt iuxta corpꝰ btī Petri ī vaticano. iij. idus Januarij/ ⁊ ceſſauit epiſcopatus dies tres.

¶ De ſancto Saluio epiſcopo ⁊ martyre. Capi. lxv.

Saluius epiſcopꝰ

Ambianenſ. de territorio Aruernenſi tpe Hilperti regis claruit: q̄ predicto regi arriano reſiſtebat. Tēpore aūt regis Karoli veniēs Valentianas ⁊ predicās/ inuitatus ad prandiū a quodā genardo nobili: dum in mēſa quedā vaſa argentea ꝓtuliſſet: vincegādus filius dicti genardi auaritia ductꝰ: p̄dicta oīa ſibi auferri fecit: deinde ipſum ī carcere detinerit: ac nocte ſuperueniēte eūdē in carcere cū vno eiꝰ diſcipulo iugulari: ⁊ corpora eoꝝ latēter abſcōdit ī ſtabulo armētoꝝ. Verꝫ dū locum

locum ipſum taurus ingens ſemper cuſtodiret: ne ab alijs animalibꝰ pollueretur: ⁊ pollutū aliqñ purgaret: ⁊ omni nocte lumen quaſi in modū duarum lampadarū ſuper humata corpora videretur: reuelāte angelo rex Karolus miſit Valētianas/ ⁊ corpora defoſſa currui impoſita ad ſanctū vedaſtū deportari mādauit: que multi boues currui iuncti trahere nō poterāt. Demū duobus bobus ſolūmodo appoſitis: ⁊ quo abire vellēt dimiſſis: ſctoꝝ pignora ad eccleſiā ſcti Martini apud Valentianas deduxerūt: ⁊ ibidē ſubſtiterūt: vbi ꝯdita ſunt. Interfectoribus martyriū a Karolo inquiſitis excoriatis: ⁊ decollatis: q̄ paſſi ſunt tertio idꝰ Januarij.

¶ De ſancto Satyro martyre. Cap. lxvj.

Satyrus martyr

apud Achaiam paſſus eſt. Qui trāſiens ante quoddā idolum cū exufflaſſet illud/ ſignās ſibi frontem ſacratiſſime crucis ſignaculo ſtatim ſimulachrū corruens in puluerem redactū eſt. Ob quam cauſam martyr xp̄i ab infidelibus tentus in xp̄i confeſſione decollatus eſt ſecūdo idus Januarij.

¶ De ſancto Arcadio martyre. Capit. lxvij.

Arcadius martyr

vt ſcribit zeno epiſcopus Veronē. glorioſa paſſione coronatus eſt. Cuius tam illuſtre martyriū fuit: vt in vno corpore tot fuerint ſupplicia quot videntur ⁊ mēbra. Nā cū ꝓpter ꝑſecutionis rabiē ex vrbe aufugiēs latitaret. Cōprehenſus a paganis adducit ad iudicē: ⁊ dum xp̄m cōfitetur: excogitato nouo ſupplicij genere ab articulis manibus: ⁊ a cruribus pedibus abſciſſis viuꝰ dimittit: ſicq; in ſuo ſanguine volutatus duciū cruciatus emiſit ſpm̄. ij. Idus Januarij.

¶ De ſancto Hilario epiſcopo. Cap. lxviij.

Hilariꝰ epiſcopus

Pictauienſ. Aquitanie oriundus nobilibus parentibus genitus ab annis iuuenilibus moribus/ ⁊ ſapientia inſignis fuit. Qui cōiugē habens ⁊ filiam in laicali habitu monaſticam vitam ducebat. Tandem relicto ſeculo clericali mancipatur militie: ⁊ ꝓcedēte etate ac ſapientia preualente a clero ⁊ populo pictauiorū epiſcopus electꝰ eſt. Et cum nō ſolum eccleſiā ſuam ſed ⁊ totam galliaꝫ ab hereticis defenſaret: ad ſuggeſtionem duoꝝ epiſcoporū arrianorū ab imperatore Conſtantio arriano: cum Dionyſio Mediolanē. ⁊ Euſebio Vercellenſ. epiſcopis in Phrygiā relegatur: vbi dū exiſteret/ cognouit per ſpiritū aprā filiam ſuam pictauis cū matre relictam nubere velle. Quam per epl̄am gratiſſimā ſibi miſſaꝫ ſtuduit ad virginitatis propoſitū inuitare. ¶ Sꝫ cū vbiq; arrianoꝝ hereſis pullularet: ⁊ ab impatore oībꝰ epiſcopis veniēdi ad ſynodū cōceſſum eſſet: vt de veritate fidei diſputarēt: veniēs Hilariꝰ ad cōciliū apud ſeleuciā Iſaurie oppidū celebrandū: ad petitionē arrianoꝝ pictauiā redire cōpellit: eo ꝙ ab hereticis nimiū eiꝰ facūda ſapiētia timebat. Et dū ꝑ inſulā gallinariā ſerpentibꝰ plenā tranſitū haberet: ⁊ reptilia eiꝰ ꝑſentiā fugerēt: ⁊ paſſū ꝓ termino fixit: vltra quem nūq̄ ſerpens acceſſit. Et cū eſſet pictauis infantē ſine baptiſmo defunctū audiēs pro ipſo orauit: ⁊ tā diu in oratione ꝑſeuerauit: donec pariter ſurgerent ſenex de oratione: et infans de morte. ¶ Filiā quoq; ſuā aprā ex epiſtola ſibi miſſa in virginitatis ꝓpoſito firmiſſimā cernēs: ⁊ ne aliqñ flecteretur timens/ oratione ſua a dn̄o impetrauit: vt eam ad ſe recipere dignaret. Sicq; puella defuncta eſt poſt dies modicos/ quā Hilariꝰ ſepeliuit. Quod mater puelle cōſiderans epiſcopum rogauit: vt ſibi etiā tranſitū obtineret. Qui pro cōiuge ſimiliter interceſſit: eāq; ad celi regna ꝑmiſit. Deniq; multis miraculis perpetratis: dum infirmatus morti propinquaret: ⁊ obitū quoq; ſuūꝫ imminere cognoſceret: leoncium preſbyterum ſibi dilectum/ nocte vt foras exiret admonuit: ⁊ ſi quid audiret ſibi renūciari precepit. Ille iuſſa complēs/ voces tumultuātis ciuitatis audire ſe retulit. Et cū circa ipſum vigilaret finem expectans: media nocte iterum miſſus exijt: ⁊ nihil ſe audire nunciauit. Moxq; immēſo circūfuluſus lumine ſanctus dei ad xp̄m migrauit. Et ſepultꝰ eſt pictauis idibꝰ Januarij circa annos dn̄i. ccxl. tēporibꝰ Valētiani/ ⁊ Valentis imperatoꝝ. ¶ Hic ſanctus doctor multa librorū volumina compilauit. Nam contra arrianos. xij. ſcripſit libros. Item ad galliarū epiſcopos librum de ſynodis. In pſalmos edidit cōmētarios Origenē imitatus: ⁊ ex ſuo aliqua adijciēs. Scripſit libellum quē viuenti Cōſtantio miſit Cōſtantinopolim. Item in Coſtantiū quem eo iā mortuo condidit. Item contra Valentē/ ⁊ Vrſatium librū hiſtoriā Ariminenſ. ⁊ Feretreenſ. ſynodi continentē. Ad prefectuꝫ Saluſtiū contra dioſcorū aliū. Hymnorum ⁊ miniſteriorū aliū. Itē commentarios in Mattheum. Item tractatꝰ in Job/ quos de greco Origenſ. ad ſenſum tranſtulit. Item contra auxentium libellum elegantem. Item nonnullas ad diuerſas epiſtolas. Tradunt aliqui eum ſcripſiſſe in canticis canticorum quod tamē incertum eſt. Hec Hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſctō Gregorio nazanzeno epiſcopo. Capitulum. lxix.

Gregorius nazanzenus

epiſcopus/ ⁊ doctor grecorum: q̄ vt ſcribit Rufinus preſbyter verbo et operibus clarus lumen eccleſie incomparabile prebuit/ de Capadocia ortus: filius epiſcopi nazanzij: ⁊ matris nomine religioſe: athenis eruditus fuit. Qui dum iuuenis philoſophie ſtuderet: eidē die quadam due ſpecioſe femine apparuerunt. Quas cū ille vti caſtitatis amator cū indignatione repelleret: dixerūt ſe ſibi amicas fore: quarum vna ſe ſapientiā: altera caſtitatē nominans: dulces iuueni prebentes amplexus: extūc ſanctū eiꝰ ꝓpoſitū virtutis vtriuſq; firmau erūt. Poſt hec athenis diſcedens maris tempeſtatē patitur: ſeq; deinceps deo ſeruiturū vouēs literis diuinis imbuit: ⁊ defuncto patre eidē in nazanzij pontificiū ſubrogat. ¶ Mortuo autem impatore valente arriano/ cuiꝰ ſecte Gregorius gladio fidei viriliter reſiſtebat: ad conſtātinopolitanaꝫ eccleſiam gubernandam aſſumitur: vbi preclara doctrina floruit ⁊ exemplo. Inter ceteros autem fidei pugiles quos ſapientie vberibus enutriuit: Hieronymum ſanctiſſimum almum eccleſie doctorem in diuinis ſtudijs habuit auditorem. Verum dum perfidorū emulatiōes ſenſiſſet inuidie contra ſe liuore ſubortas relicta regia vrbe ad eccleſiam ſuam primam nazantium redijt: ibiq; doctrine/ et orationi intentus vite reſiduum exegit: ibidemq; ſepultus. Inde corpus eius Conſtantinopolim proceſſu temporis tranſlatum eſt. Quieuit in pace idibus Januarij tpe Theodoſij ſenioris. ¶ Hic eloquētiſſimus doctor plures compoſuit tractatus: de q̄bus Rufinus Aquileienſ. preſbyter decem ex greco in latinū vertiſſe eloquiū aſſerit. Hunc quoq; xxx. miliū verſuū oīa opera ſua cōpoſuiſſe Hieronymus tradit. Ex q̄bus hec ſunt. De morte fratris Ceſarij. Machabeoꝝ laudes. Athanaſij laudes. Laudes Maximi philoſophi: quem librum quidam falſo ironiam vocant: quia extat alius vituperationem eiuſdem Maximi continens:

Catalogus Sanctorum.

nam licuit eundem laudari: ⁊ vituperari pro tempore. Edidit: ⁊ librum heroico carmine virginitatis et nuptiarum contra ſe diſceptantium. Aduerſus ennoziũ duos libros. De ſpiritu ſancto vnum. Contra Iulium imperatorem vnum: et alios plures. Hec Hieronymꝰ de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Firmino martyre. Cap. lxx.

Firminus martyr

fuit ſub tempore paganorũ: ſub qua tamen perſecutione vel iudice: aut quibus ſupplicijs interemptus ignotum eſt. Et ſepultus fuit in Ambianẽſium ciuitate: locus tamẽ vbi requieſceret ignorabatur. Tẽpore autem ſancti Saluij epiſcopi corpꝰ eiuſdem martyris repertum eſt. Nam cum idem epiſcopus vna cum clero ⁊ populo triduo ad dñm exoraſſet: vt eis corpus ſancti martyris Firmini releuaret: nimio odore fragrãte/et lumine immenſo celitus ſuper locũ effuſo: de foſſa ibidẽ humo corpus ſacrum inuentum eſt: ad quem locũ ciuitates Charoañ. Cenomañ. Nouioñ. et bobacũ eodem odore conſperſe ad viſendum corpus martyris cõcurrerunt: quod ab epõ leuatum ad eccleſiam condigno honore tranſlatum eſt. In cuius tranſlatione glaciale frigus/videlicet menſe Ianuario in eſtum maximum conuerſum eſt. Arbores nudate ſubito frondes protulerũt/⁊ flores: de quibus egri ſumentes ſanabantur. Factũ eſt autẽ hoc idibus Ianuarij: nã dico paſſionis martyris ſicut ⁊ cetera incognitꝰ eſt vſqꝫ in pñs.

¶ De ſancto Viuentio confeſſore. Cap. lxxi.

Viuentius cõfeſ-

ſor Samaritanis parentibus et paganis ortus eſt: qui ad predicationem ſancti Georgij apud Antiochiam Chriſtum annunciantis cõuerſus eſt tẽpore Conſtantini imperatoris. Deinde ſacerdos factꝰ/monitus ab angelo Theſſalonicam venit: vbi idola Datiani preſidis ſigno crucis edito contriuit. Filiãqꝫ eiuſdem eupatronã nomine a demonio liberauit: ⁊ cum ducentis baptizauit. Poſt hoc cũ ſancto Benedicto epiſcopo Romam perrexit: quibus dum in via cibaria defeciſſent: piſcis eis de mari in littus proſiliuit: qui per ebdomadam illis ſuffecit. Quos etiam beatus Hilarius Pictauieñ. epiſcopus rediẽs ab exilio obuios habuit: ⁊ ſecum dudum Viuẽtium retinuit. ¶ Hic aliquando in ſex latrones incidit cum perimere volentes: quorum vnus ſe gladio trãſuerberauit: ſecundus ad quercum ſe ſuſpẽdit: tertius arreptus a diabolo expirauit: quartꝰ oculos amiſit: quintꝰ rabie manus/et brachia dentibus lacerauit: ſextus ſe in mare precipitauit. Et cũ eſſet beatus Viuẽtius annorũ. cxx. in pace occubuit apud caſtrum grauiorem idibus Ianuarij. Cuius corpus ſanctus Maxentius abbas ibidem tumulauit: inde poſtea tranſlatũ in montem vertiacum vt dicit frater Vincentius.

¶ De ſanctis quadraginta militibꝰ martyribꝰ. Ca. lxxij.

Quadragita mi-

lites ex tẽporali tyrocinio ad xpĩ militiam tranſierunt. Qui oẽs Rome via Lauicana ſub imperatore Galieno pro cõfeſſione fidei decollati coronas martyrij a domino percipere meruerunt idibus Ianuarij: vt dicit Ado.

¶ De ſancto Felice preſbytero ⁊ martyre in pincis. Cap. lxxiij.

Felix preſbyter ⁊

martyr pronomine dr̃ in pincis a ſubulis/quibus paſſus perhibetur: nam pinca dicitur ſubula: nã cum magiſter puerorum extiterit: ⁊ eis nimiũ rigidus fuerit: tentꝰ a paganis cũ xpm̃ libere cõfiteret: traditꝰ eſt in manꝰ puerorũ: quos ipſe docuerat in eccleſia: queꝫ ipſi cum ſtilis ⁊ ſubulis occiderũt. Qui paſſus eſt Rome. xix. kal. Februarij.

¶ De ſancto Felice pſbytero ⁊ martyre. Cap. lxxiiij.

Felix preſbyter et

martyr germanus immediate infra poſiti Felicis preſbyteri ⁊ confeſſoris tẽporibus Diocletiani/et Maximani martyrium paſſus eſt Rome iuxta portam pincinam: vbi ⁊ requieſcit in loco qui dicitur in pincis: et ex hoc pronomine in pincis dicitur. Hic ſenior altero fratre a prefecto vrbis draco detentus ductus eſt ad templum ſerapis: vt ſacrificaret. Et cũ inſufflaret in ſimulachrũ: ſtatim in puluerem redactum eſt. Alia die ductus eſt ad templũ Mercurij: ⁊ de hoc fecit ſimiliter. Iterumqꝫ ductus ad templum diane pari modo idolum deſtruxit. Tũc vna cum fratre carceri mancipant: deinde in equuleo leuatur: et quibus hoc feciſſet maleficijs interrogatur: qui cũ diceret hec non diaboli maleficijs/ſed Chriſti beneficijs facta fuiſſe: ductus eſt ad dictum locum ſecundo miliario ab vrbe ad phanum quod ibidem erat: qui facta oratione exſufflauit in arborem ingentiſſimã: que ſtatim radicitus euulſa: ⁊ templũ cui erat cõiuncta euerſum eſt/atqꝫ ſimulachrũ cõminutum. Quod prefectus audiens iuſſit eum ibidem decollari: et corpus eius inhumatum lupis ⁊ canibus derelinqui. Quod tamen Chriſtiani nocte in foueam quam arbor euulſa dimiſerat ſepelierunt. xix. kalendas Februarij. Et cum gẽtiles die ſequenti corpus effodere vellent: quicunqꝫ manum ad hoc mittebat a diabolo obſidebatur: vbi proceſſu temporis eccleſia eius nomine dedicata eſt.

¶ De ſancto Felice preſbytero. Cap. lxxv.

Felix preſbyter et

confeſſor immediate ſupra poſiti Felicis pſbyteri ⁊ martyris frater fuit. Qui cũ a prefecto draco predicto tentus eſſet: cumqꝫ ad templa deorũ ſacrificaturum ducere vellent: comminatus eſt eis ꝙ ſi eum ad idola ſua ducerent: hoc illis eueniret quod et alijs/ad que fratrem ſuũ duxerãt/que oĩa deſtructa erant. Quem prefactus fuſtibus ceſũ iuſſit in exiliũ deportari in montẽ Cerceiũ: vt ibidem lapides excideret: vbi filiã probi cuiuſdã tribuni a demonio obſeſſam liberauit. Et cũ eidẽ tribuno nũciatũ eſſet ꝙ vxor eius in vrbe Nolana cuiꝰ ipſe ciuis erat hydropiſim incurriſſet. Felix eidẽ miſit oleũ benedictũ/quo peruncta ſanata eſt: ſicqꝫ tribunũ cõuertit ad dñm. Sed dñi cõſularis audiſſet pbñ xpianũ effectu miſit/ꝙ eũ caperent: qui oẽs manꝰ dolere ceperũt. At dñi ſuaſu ſancti Felicis xpm̃ cõfitẽtur: ⁊ a dolore cõtinuo liberant. Et ſic omnes baptizati ſunt. Expleto vero tribunatꝰ tp̃e Felix cũ tribuno venit Nolam ad quem pontifex idolorũ accedẽs: dixit ei ꝙ deus ſuus fugerat: aſſerens ꝙ felicem venientem timebat: quem ſanctus conuertit: et baptizauit. Quidam ex eius horto olera nocte rapere cupientes: dum vangas ibidem reperiſſent: tota nocte in horto luna lucente la-

borabant: et ſe furtum facere putabant. Mane autem a ſancto inuenti/⁊ ſalutati peccatum ſuum cõfitentes ad ꝓpria redierunt. Et cum quidam apollinẽ adorarent: eo ꝙ illum diuinum aſſererent: ⁊ Felix dominicam orationẽ pugno clauſam teneret: dicebat eis ꝙ ſi apollo quid in manu haberet ſciret edicere: paratꝰ erat ⁊ ipſe eũ adorare. Quo nihil rñdẽte: imo nec rñdere valẽte/gẽtiles cõuerſi ſunt. Tandẽ poſt annos. xij. officio die miſſa celebrata: et populo data pace in pauimento ſe in orationem proijciens migrauit ad dominum. Et in eadẽ ciuitate tumulatus quieſcit.

¶ De ſctõ Michea ꝓpheta primo. Cap. lxxvj.

Micheas prophe-

ta filiꝰ hiemla inter ſanctos teſtamẽti veteris merito cõputat: eo ꝙ Achab regi iſrael/⁊ Ioſaphath regi Iude volẽtibus ire in Ramoth Galaad ad eã obtinendã/inter fere quadringentos falſos prophetas ſolus veritatẽ predicere preſumpſit: vt ſcribitur. iij. Reg. vlti. ⁊. ij. Paral. xviij. Nam cunctis ꝓphetis vno ore regi achab predicentibus quod Ramoth obtineret: Micheas ſolus vaticinatꝰ eſt iſrael diſpergẽdum: ⁊ Achab in prelio occidendum. Et ſubiungẽs viſionẽ: ⁊ cauſam quare oẽs alij prophete bona predicabant: dixit ꝙ hoc dominus deꝰ falſo permiſerat ſpiritu ſuggerẽte ſe mendacem futurũ in ore oĩm prophetarũ: vt ſic Achab deciperetur: ⁊ vadẽs ad preliũ occideretur. Propter quod a Sedechia vno ex falſis prophetis Micheas in maxilla percuſſus eſt. Quẽ rex Achab carceri mãcipauit ſeruãdũ vſqꝫ ad reditũ ſuũ. Qui a Iorã filio Achab/et regni ſucceſſore mortuo patre ꝙ mala parenti prout ſibi euenerãt prenunciaſſet: ꝑcipitio valde porrecto iactatꝰ occubuit. Huius Michee ⁊ ſi dies martyrij ſit ignota: hoc tñ loco ponit ꝓpter aliũ Micheã ſequẽte: quẽ eũdẽ eſſe iſto plurimi putãt: qd̃ tñ ſtare nõ põt. Nã hic ſamarites ille moraſtites fuit. Hic tp̃e Ioſaphat regis Iude ꝓphetauit: ⁊ ſub Iorã filio Achab: vt dictũ eſt interfectꝰ fuit: ille tp̃e Ioathã regis Iude vaticinari cepit annis pluſqꝫ cẽtũ ab obitu Ioathã euolutis. Huiꝰ nulla ꝓphetia ſcripta legitur: illius liber vaticinij reperitur.

¶ De ſctõ Michea ꝓpheta ſcdõ. Cap. lxxvij.

Micheas prophe

ta ſecũdus de ciuitate moraſte/que eſt in tribu effraim tẽporibus Ioathã Achã/⁊ Ezechie regũ Iuda ꝓphetauit: vt ipſe eiuſdẽ textꝰ indicat. Cuius prophetia inuehit cõtra Samariã que reges iſrael: ⁊ Iuda ſimulachrũ ſuperſtitiõe fefellerat: increpans dñs indignationẽ ſuã in eã ꝓceſſurã: cõminat etiã populo iſrael preuaricatori: ⁊ pn̄cipibus eiꝰ: ꝙ eũdẽ populũ falſa ſuaſione ad idola colenda cõpulerat: ⁊ verbis inſequentibus captiuitatẽ: ⁊ interitum affuturũ nunciauit. Hic decẽ tribubus iſrael captiuitatis/⁊ ipſe i captiuitatẽ ductꝰ apud aſſyrios. Quieuit in pace. xviij. kal. Februarij. Corpuſqꝫ eiꝰ in iudeam delatũ ẽ: ⁊ ſepultũ. Hec Hieronymꝰ/⁊ Ioſephꝰ tradũt.

De ſctõ Abacuch ꝓpheta. Ca. lxxviij.

Abacuch prophe-

fuit de tribu Symeon: vt in ſcholaſtica hiſtoria legitur. Hic preuidit captiuitatem hieruſalem venturam: et a caldeis venientibus fugit in Oſthe racenã: et erat incola terre iſrael. Deſcendentibꝰ vero reliqs inde in egyptũ quaſi peregrinabat in terrã ſuaꝫ. Eodemqꝫ tempore prophetiã cõſcripſit. Et in ꝑncipio cauſatur aduerſus deũ: cur impius vaſtaſſet populum dei. Sed in conſolationem aperuit ſibi deus calamitates circunſtantium nationum futuras per Nabuchodonoſor longe maiores: ⁊ tãdẽ ipſum Nabuchodonoſor periturũ: vt ſicut Naum propheta in conſolationem decem tribuũ captiuarum predixit niniue ſubuerſionem: ſic ⁊ iſte in exhortationem duarum iã in babylonẽ ductarum babylonie deſtructionem prenunciauit. Hic dum pulmentum ferret meſſoribus: ſpiritu diuino prenoſcens ſe in babylonem ducendũ: domeſticis dixit: vt ſi nimis tardaret/pulmentũ meſſoribus ferrent. Et dũ iret in campum: vt habetur Danielis vltimo: angelus domini eidem apparuit: ⁊ ei vt prandiũ Danieli/qui erat in babylone in lacu leonum portaret/mandauit: qui cum babylonem aut lacum neſcire diceret. Apprehendit eum angelus in vertice capitis ſui: ⁊ portauit eũ in babylonem ſuper lacum leonum in impetu ſpiritus ſui. Sicqꝫ Abacuch prandium Danieli preſentauit: et cũ comediſſet: angelus eum in momẽto ad priorem locum reportauit: vnde patet longe poſt liberatã ſuſannam hoc factum fuiſſe. ¶ Dedit aũt Abacuch ſignũ reditus populi: his qui erãt in iudea ꝙ viſuri eſſent lumẽ in ruinis templi: vltimamqꝫ domus dñi deſolationẽ predixit ꝙ gens occidentalis hãc eſſet actura. Et dormiuit Abacuch in pace. xviij. kal. Februarij/et ſepultus eſt in agro proprio. Hic propheta cum alio precedente ex numero ſunt. xij. prophetarum: qui eccleſiaſtici. xlix in ſanctorũ veteris teſtamenti catalogo deſcribunt. Horũ prophetarũ duorũ/vꝫ Michee ⁊ Abacuch corpora ſub Archadio imperatore in iudea diuina reuelatiõe reperta ſunt. Hec Hieronymꝰ/⁊ Ioſephus.

¶ De ſancto Mauro abbate. Cap. lxxix.

Maurꝰ abbas ſe-

natorũ genere ortus patre Eutyrio: matre Iulia: duodẽnis a parentibꝰ ſancto Bñdicto in diſcipulum traditus: et ab eodẽ monachus factꝰ: in omni vite ſanctitate ꝑficiẽs magiſtri veſtigia imitabatur: et ſuper omnes monachos ab ipſo amabatur: ⁊ commẽdabatur: ⁊ ex hoc magis humiliabatur: ita vt ieiunijs/⁊ orationibus intẽtus cunctos ſctitate precelleret: ⁊ miraculorum gloria choruſcaret. Quadã die hora ſexta a colligendis fructibus cum quibuſdam ex fratribus rediens: claudum quendam: ⁊ mutũ puerum ante monaſterij fores repertum ad parẽtum preces erexit: eiqꝫ loquendi facultatem cõceſſit. Quod Benedictus abbas comperiens: magis eũ adhuc reuereri cepit. ¶ Cũqꝫ Bertiſrannus Cenomaneñ. epiſcopus monachorũ cenobium edificare diſponeret: audita ſancti Benedicti fama: miſit ad eũ flodegarium archidiaconũ: ⁊ arderadũ vicedominũ ſuum: quatenus eidẽ aliquẽ ex ſuis fratribus in abbatẽ mitteret: qui monachos cenobij conſtruẽdi diſciplinis regularibus informaret. Qui eidẽ miſit Maurũ eiꝰ diſcipulũ cum quatuor monachis: vꝫ Fauſtũ: Simpliciũ: Antoniũ: ⁊ Cõſtantianũ: eiſdẽqꝫ bñdictione data ꝑdixit obitũ ſuũ de ꝓximo futurũ: tradiditqꝫ eis regulã ab ipſo inſtitutã: manibuſqꝫ Mauri cõſcriptã. Et cũ apud veliã hoſpitati fuiſſent: miſit poſt eos bñdictꝰ nũciũ ꝙ multas ſanctorum reliquias Mauro quas ſibi mittebat traderet: ⁊ epl̃am abbatis ex parte preſentaret: in qua Maurum cõfortans ſignificabat ſibi a dñõ reuelatũ: ꝙ multa foret aduerſa paſſurus: ipſeqꝫ bñdictꝰ erat de ꝓximo migraturus. ¶ Cum aũt poſt dies quinquagintaqꝫ deueniſſent vercellas: ibiqꝫ biduo permanſiſſent: ardeeradꝰ de ſcala turris altiſſime corruit: ⁊ ſcapulas cũ manu ⁊ brachio adeo cõquaſſauit: qd̃ intumeſcentibꝰ par-

tibus illis poſt dies quadraginta nullo remedio medicorū ſibi ſubuenire poſſet: niſi ad tumorē ſanguinis putridi tollendū ſecatio fieret. Tunc Maurus oratione facta reliquijs ſanctorū a patre miſſis membra languentis ſignauit: ⁊ cōtinuo arderadus ſanus ſurrexit. Quod dum audientes mirarent̃: ille nō ſuis meritis: ſed reliquiarum virtuti miraculum aſcribebat. Inde tranſeūtes poſt dies .xv. Sergi⁹ famulus eorū de equo corruēs pedē ſaxo colliſum extorſit: quē Maurus ſigno crucis edito ab omni leſione ilico liberauit. ¶ Et cū apud eccleſiam ſanctorū Maurītij et ſociorū deueniſſent: cecū quendam a natiuitate qui annis .xj. ibidē ad eleemoſynam ſedebat illuminauit: ipſumq́ʒ proſecuta gratia eccleſie martyrum perpetuo ſeruitio mancipauit. ¶ Hoſpitatus apud eccleſiam ſancte marie que eſt in locis vi rentibus / mulier quedam nomine remetia filiū adoleſcentē noīe elegiū defunctū irremediabiliter deflebat. Cuius dolori Maurus cōpatiēs cū ſimplicio ſolo monacho illuc acceſſit: ⁊ oratione facta mortuū ſuſcitauit. Qui ſtatim cū ad matutinū proceſſit: ⁊ in lycinců monaſterio deo ſeruiuit. ¶ Inde venerunt Antiſiodorum: vbi a Romano abbate ſuſcepti ſunt: ⁊ cū eo paſcha celebrarunt. Ubi die et hora qua ſanctus Benedictus de ſeculo iſto tranſiuit: eius animā ad celos aſcēdētē Maurus conſpexit per viā: videlicet orientis tramite ab eius cella vſq́ʒ ad celos erectam. Que dum ille cōſocijs reuelaſſet: duo ex eis idem ſe vidiſſe teſtati ſunt. Uenientes aūt Aurelianum audierunt Bertichraminum epm̄ eſſe defunctum. Unde quodāmodo fruſtratus intentione ſua: ſuadente arderado andegaueň. vrbē deuenerūt: ibiq́ʒ florum nobilē virum qui amiſſa cōiuge vnicū habebat filium arderadi conſanguineū inuenerunt. Qui audita cauſa pro qua venerāt / aſſentiente ſibi Theodeberto rege Francorū: cui florus plurimū dilectus erat: in ꝓpria poſſeſſione locū monaſterij conſtruendi Mauro conceſſit: ipſumq́ʒ predijs / ⁊ honoribus largiſſime dotauit: vbi vir dei conſtructa eccleſia in honore beati Martini cenobiū edificare cepit. ¶ Die quadam clericus cementarius dum circa opus monaſterij occuparetur: de altiſſimis gradibus ſuper ſaxum corruit: ⁊ colliſis mēbris quaſi mortuus iacuit. Quem ſanctus vir ante fores eccl'ie deportari fecit: ⁊ oratione facta ipſum in momento ab omni leſione ſanauit: quo miraculo viſo / Florus qui aderat Maurū cepit ſumma deuotione reuereri: proponens relicto ſeculo eius monachus fieri. ¶ Quidam ex operarijs ſancto viro detrahebant: ꝙ zelo hypocriſis monaſterium conſtruebat. Statimq́ʒ tres ex illis ſpūs malign⁹ inuaſit: ex quibus vnus protinus expirauit. Sanct⁹ vero duos obſeſſos qui viui remanſerant in eccleſia delatos ab infeſtatione demonū mox exoluit: mortui vero cadauer in porticū eccl'ie deduci fecit: ⁊ facta oratione cū lachrymis defunctū a mortuis ſuſcitauit. Octauo igitur anno monaſterium per oīa perfectum eſt. In quo quatuor eccleſie edificate fuerunt. Quarum maior conſecrata eſt ab epo ciuitatis in honore beati Petri apl'i. Secūda in honore ſcti Martini. Tertia in honore ſcti Seuerij. Quarta in veneratiōe ſancti Michaelis archangeli. In quo q̄dē cenobio florus loci patronus primo quidem anno obtulit vnicū filiū noīe Berdulfum: perfecto vero opere licentiam a Theodeberto rege petijt offerēdi ſeipſum. Quā rex deuotiſſimus gratanter cōceſſit: inſuper et oblationi flori die qua habitū induit monachalē intereſſe voluit: vbi ⁊ ab abbate honorifice ſuſceptus eſt: et cū eodē charitatiue diſcubuit: et locū ſuū additis redditibus ampliauit. Poſt cui⁹ exceſſum Theobaldus fili⁹ ſuus / ⁊ ſucceſſor in regno patris exēplo eidē monaſterio duas villas adiūxit. ¶ Dum autem ſanctus Maurus in villa gandiaco cū duobus monachis reſideret: archidiaconus andegaueň. cum pluribus ad eū viſendum venit. Cūq́ʒ vaſculum modicum vini ſupereſſet: qd̄ vix ipſis tribus in vna refectione ſufficeret: et ſanctus archidiaconū honorare vellet: vinū benedixit: ⁊ oīb⁹ infundi iuſſit: ⁊ cum eſſent vltra .lx. quilibet etiā ter de vaſculo ſumpſit potū: et ſemper repertum eſt plenum. ¶ Poſt hec appropinquare cognoſcens obitum ſuū: cellā in ſecretiori parte ſibi edificauit vbi cōtemplationi vacās Berdulfum ſibi abbatem ſubſtituit. Et poſt duos annos ⁊ dimidiū / angelica reuelatione didicit per maximā partem monachorum ſuorum qui erāt numero .cxvj. ad dominum tranſiturum: ipſe vero illis premiſſis erat eos ſecuturus. Quod vt ſibi predictum fuerat euenit. Ipſe autem viſionem angelicā fratribus reſerauit: ⁊ vt quilibet eorū ſe prepararet admonuit. Et intra menſes .v. oēs monachi fuit: exceptis ſolummodo .xxiiij. ad deum euocati ſunt. Inter quos Antonius / ⁊ Conſtantianus tranſierunt. Poſt que ſanctus dei dolore lateris grauiſſimo egrotare cepit: et ad vltima deueniens / cū eſſet annorū .xcij. in pace migrauit .xviij. kal. Februarij. Sepult⁹ eſt in ipſo monaſterio in eccl'ia ſcti Martini: vbi ⁊ miraculis ſplendet.

¶ De ſancto Iſidoro abbate. Cap. lxx.

Iſidorus abbas vt Hieronymus ſcribit in vitis patrū apud Thebaidē claruit. Cuius monaſteriū latis ſpatijs circūſeptū altiſſimo muro: vltra mille monachos detinebat incluſos. Qd̄ quidē adeo oībus q̄ ad victū fratrū pertinēt erat refertum: vt nullus eorum intrandi / vel exeūdi neceſſitatē haberet. Soliq́ʒ duo ex monachis ꝑ tpa ad egrediēdū deputabant̃. Eoq́ʒ pacto monachus quiſq́ʒ admittebat̃: vt nūq̄ ſe egreſſurum omnino ꝓponeret. Erat eīm intus quaſi paradiſus dei: angelicoq́ʒ more pſallentium chori in eccleſia die noctuq́ʒ ſibi inuicem ſuccedebant. In quo q̄dē loco abbas Iſidorus mirabili vita fulgens abbatē moyſen ad ſe veniētē ſuis monitionibus a ſuprema carnis impugnatiōe exhortando fecit immunē. De hoc etiā Caſſiodorus .viij. libro hiſtorie tripartite dicit ꝙ Iſidor⁹ ꝑ annos .xl. nūq̄ pctō cōſenſit: q̄ oī ſctitate cōſpicu⁹ ibidē in pace q̄euit .xviij. kal. Februarij: vbi ⁊ ſepultus eſt.

¶ De ſctō Machario egyptio abbate. Cap. lxxj.

Machari⁹ abbas egyptius Antonij diſcipulus in eremo Thebaidis claruit: qui multorū ſignorū gloria inſignis fuit. Ad hunc mr̄ filiū iuuenē adduxit: q̄ a legione demonū / q̄ flāmea dr̄ terribiliter vexabat̃. Tres eīm modios panū in cibū: ⁊ lagenā vini quotidie ſumens in potū: vix poterat ſatiari. Deinde oīa ſumpta in aerē quaſi fumū ructando vomebat ac ſi igne ↄſumpta fuiſſent. Dieq́ʒ ſequēti edacior reddebat̃. Quē ſanctus pietate cōmotus orās adeo liberauit: vt trib⁹ libris panis quotidie cōtēt⁹: ⁊ aq̄ modica: etiā ꝓprijs manib⁹ vltra alios laboraret. Quidā culpat⁹ de homicidio ad eū ↄfugit ſe innocētē re v̄a aſſerēdo. Et ſupueniētib⁹ miniſtris iudicis q̄ vt eū caperēt fuerant inſecuti: eiſq́ʒ p̄ntib⁹ ſctūs abbas ad ſepulchrū acceſſit hoīs interfecti: quē in xp̄i noīe adiurauit: vt ſibi diceret an ille eū occidiſſet: q̄ rn̄dit ꝙ nō. Et inſtātib⁹ illis: vt q̄ eū occiderat interrogaret: rn̄dit ſuū eſſe innocētes abſoluere: nō aūt nocentes cōdēnare. Sicq́ʒ iuuenis ſolut⁹ eſt. Idē etiā cū heretico diſputās: cūq́ʒ q̄d rn̄deret nō habēs: orās mortuū q̄ portabat̃ ad tumulū ſuſcitauit: q̄ ſuſcitat⁹ hereticū ↄfudit. Puellā etiā quādā q̄ magicis artib⁹ illuſa ſibi ſoli apparebat in equā cōuerſam ab illuſione fantaſtica liberauit. Pluribuſq́ʒ alijs virtutū ſignis ⁊ vite meritis effulgens in pace quieuit .xvij. kal. Februarij. Hic ad iuniores profeſſionis ſue vnam ſcripſit epl'am: in qua vtilia multa / ⁊ monaſtice religioni neceſſaria docet: claruit ſub Ualentis imperio.

¶ De ſancto Bonitio epo. Cap. lxxij.

Bonitius epiſcopus Aruerneň. qui dr̄ mons clarus: inter alia eius virtutū inſignia beatā dei genitricē in ſumma deuotione habuit: vt frater Uincentius ponit: cui dū nocte quadā ſolus in eccleſia ſancti Michaelis oraret: in extaſi poſito beata virgo cū multitudine curie celeſtis ſplēdidior apparuit: ⁊ q̄s eſſet aptus ad diuina myſteria celebranda a circunſtātibus interrogauit. Qui Bonitiū orantem digniſſimum acclamarunt. Et q̄uis ſe reputaret indignū: a celeſti choro aſſumitur: veſtibus ſacris induitur: et miſſam celebrare iubetur. Qui miſſam per viſionem ſuo ordini celebrauit: ⁊ dum communionem ſumpſiſſet: beata virgo ſibi veſtē pro magno munere dimiſit: et viſione ſublata ipſe ad ſe redijt: veſtemq́ʒ repertam iuxta ſe cū ſumma deuotiōe cuſtodiuit: et viſa populo cuncto narrauit. Que veſtis vſq́ʒ hodie ibi ſeruat: ⁊ ꝓ reliquijs ſacris oſtenditur: cuius materia / et modus contexture a nemine cognoſcitur. Eſt autem eximij candoris: lenitatis: ⁊ leuitatis. Quieuit autem in pace ſanctus Bonitius .xviij. kalen. Februarij: ſepultus in eccleſia ſua.

¶ De ſancto Marcello papa et martyre. Cap. lxxiij.

Marcellus papa et martyr natione Romanus de regione violata ex patre benedicto: Marcellino pape in epatu ſucceſſit: et ſedit annos .v. dies .xxij. q̄ tpe Maximiani filij Diocletiani imperatoris martyrio coronatur. Nam cū Maximianus Auguſtus primus rediēs ex Aphrica: vt Diocletiano placeret: in noīe eius thermas a ſolo edificaret: in vrbe cepit omnes xp̄ianos ad afflictionē laboris compellere: ⁊ per varia loca quoſdā ad lapides: quoſdā ad harenam damnauit. Quib⁹ Tarſon xp̄ianus occultus / ⁊ diues ac nobilis de ſuis facultatibus neceſſaria miniſtrabat per manus Siſinnij: Cyriaci: Largi: ⁊ Smaragdi. Propter qd̄ Marcellus eps celebrato concilio Siſinniū: ⁊ Cyriacū diacones Romane eccleſie cōſecrauit. Multos quoq́ʒ martyrum cōuerſorū ipſe pontifex baptizauit: ⁊ multorum ſanctoꝝ corpora colligens vna cū Joanne presbytero ſepeliuit. Cum aūt ſanctus Cyriac⁹ a Maximiano filio Diocletiani imperatoris detētus cathenis obligatus ante rhedā eius traheret̃ die proceſſionis: ⁊ ex hoc: Marcellus papa illū redargueret: ab eodē fuſtigatus ⁊ eiectus eſt. Poſtq̄ aūt bti Cyriacus / Largus: et Smaragdus martyriū paſſi ſunt Marcellus papa eos ſimiliter tumulauit. Poſt q̄ Lucina Chriſtiana matrona ditiſſima eccleſie dei oēs ſuas facultates conceſſit: ꝓpter qd̄ a Maximiano ꝓſcriptione dānata eſt. Dū aūt in exiliū duceret̃ / rogauit Marcellum vt domū ſuā in eccleſiā conſecraret: qd̄ ⁊ ille adimplere curauit. Et dū ibi frequēti⁹ celebraret: Maximian⁹ hoc audiēs domū illā ſiue eccleſiā fecit ſtabulū publicū iumentoꝝ: ⁊ eūdē epm̄ cū cuſtodia ad ſeruitiū aīaliū deputauit: vbi poſt multos annos emiſit ſpiritū .xvij. kal. Februarij. ¶ Hic fecit cemiteriū in via ſalaria: ⁊ .xxviij. titulos cardinalat⁹ in vrbe Romana ꝓpter baptiſmū: ⁊ ſepulturas: ⁊ penitentiā multoꝝ ex gentib⁹ conuerſorū: ac ꝓpter martyrū reliquias tumulandas: qui etiā ſepultus eſt a Joanne presbytero in eodē cemiterio priſcille via ſalaria: et ceſſauit epatus dies .xx. Poſtea vero religione xp̄iana creſcente domus ſtabuli in eccleſiā trāſlata eſt: q̄ hodie ſancti Marcelli noīe intitulat̃.

¶ De ſancto Marcello epo. Cap. lxxiiij.

Marcellus anticyranus epūs inſignis ſanctitatis / et doctrine fuit. Qui multa aduerſus Eutycetē grecum ſcripſit volumina: ⁊ maxime aduerſus arrianos. Extāt et aduerſus eum non leuium authorum libri ſabelline ipſum hereſeos impetentes. Negat ille dogmatis ei⁹ eſſe: ⁊ communione Julij ⁊ / Athanaſij Romane / ⁊ Alexādrine vrbium pontificum defendit ſe. Claruit ſanctitate inſignis tempore Conſtantij imperatoris. Hec Hieronym⁹ libro de viris illuſtrib⁹.

¶ De ſancto Felice epo ⁊ martyre. Cap. lxxv.

Felix epiſcopus tubaboceň. tpe Diocletiani / et Maximiani imperatorum martyrium paſſus eſt. Qui anolino ꝓſidi preſentat⁹ / cum nomē ſuum nollet exprimere: dicens ſolūmō ſe xp̄ianum: miſſus eſt vinctus ad prefectum pretorij / qui illum vinculis mācipauit: ⁊ poſt dies .xij. de carcere eductum fecit eum cathenis alligatū poſt imperatores nauigare. Poſituſq́ʒ eſt in nauicula in qua dieb⁹ quatuor ſub equorū vngulis inedia maceratus iacuit. Ueniēſq́ʒ ieiunus Nolam campanie a cognitore ciuitatis capite plexus eſt .xvij. kal. Februarij / ⁊ ibidē ſepultus.

¶ De ſctō Honorato epo Arelateň. Cap. lxxvj.

Honorat⁹ epiſcopus Arelateň. nobili ꝓſapia eiuſdem vrbis oriundus fuit: vt ſcribit Hilarius / qui ei in pōtificatu ſucceſſit: qui gentilibus parentibus ꝓgenitus: in adoleſcētia ſua motu proprio baptiſmū petijt: ⁊ licet patre reluctante paternā domum deſerēs: venantiū eius fratrē ſeniorem ad xp̄m cōuertit: qui ambo ad capraſium eremitā accedentes: ab eo de religiōe vite edocti ſunt. Defuncto autē germano ſuo venantio: Honoratus eremū vrbi Arelateň. proximū petijt: vbiq́ʒ diu in omni vite ſanctitate permanſit. Exemplo quoq́ʒ cōuerſationis ſui gennadium quendā virū effrenem / ⁊ indomitū ad penitentiā prouocauit. Deinū vrbis Arelateň. eps factus in ſancta religione deo ſeruiēs: ⁊ ſalutifera p̄dicatione dominicum gregem paſcens quieuit in pace .xvij. kal. Februarij.

¶ De ſctō Honorato epo Ambiaň. Cap. lxxvij.

Honorat⁹ epiſcopus Ambiaň. tpe Alcideberti regis Frācoꝝ vir clarus ſanctitate / et miraculis floruit. Qui dū miſſaꝝ aliq̄n celebraret: ⁊ corpus xp̄i ſuper altare virginis conſecraſſet vidit manū ſiue palmā xp̄i ſacrā hoſtiā tenentē: et epo cōicaturo quodāmodo porrigētem. Quam ſanctus de ipſa manu deuotiſſime ſumens / ab omni deinceps inquinamēto carnis illeſus ꝑmāſit. Hic angelo ſibi reuelante corpa ſanctoꝝ Fuſciani / et Uictorici / atq́ʒ gentiani reperijt: et ea condecenti Mauſcolo collocauit. Qui et poſt vitam laudabilem ad chriſtum migrauit.

¶ De ſctō Honorato abbate ⁊ ↄfeſſore. Cap. lxxviij.

Honoratꝰ abbas et cõfeſſor in ſamnij partibꝰ claruit: qui coloni cuiuſdam in villa venantij patricij filius fuit. Hic ab annis puerilibus deo deditꝰ/etiam ab ocioſo ſermone abſtinebat: carnẽqꝫ ieiunijs macerabat. Sed cũ die quadã parentes eius conuiuium feciſſent: ⁊ carnes ad prandiũ paraſſent: iuueniſqꝫ ieiunans a carnibus abſtinere vellet: irriſus eſt a parentibꝰ ⁊ diſcũbẽtibus cunctis interrogãtibus an vellet ſibi de montibus piſces afferri/qui in loco ipſo audiri poterãt nõ videri. Poſt modicum aqua in cõuiuio deficiẽte acceſſit miniſter ad fontem vt hauriret. Et dum aqua de ſitula lignea coram diſcumbẽtibus effunderet: piſcẽ qui diuinitꝰ aquas intrauerat ſimul effudit: qui victu vniꝰ diei Honorato ſufficere potuit. Propter qꝺ in veneratione haberi cepit. Procedẽſqꝫ in virtutibꝰ a dño ſuo libertati deditus in eo loco ꝗ fundus dicit̃ monaſterium conſtruxit: in quo pater fere ducẽtorum extitit monachorum. ¶ Dum aliqñ ex monte qui monaſterio prominet moles ingẽtis ſaxi eruta per deuexa montis veniens totius ruinam cenobij minaretur. Hoc vir dñi cernens inuocato xpi noĩe ſignũ crucis ſeſtinus oppoſuit: eãqꝫ in deuexi montis latere fixit/vbi vſqꝫ in p̃ſens locum cernentibus aſpicit: vt caſura deſuper pendere videat̃. Hec Gregorius primo Dialo. cap. ij.

¶ De ſancto Tityano epõ. Cap. lxxix.

Tityanus epiſcopus ortꝰ heraclea ciuitate nobili gñe a Floriano Opitergieñ. epo eruditꝰ eſt: ⁊ preſbyterũ ordinatus. Quo quidẽ propter amorem martyrij epatui cedẽte: Tityanus a pplo electꝰ eſt in epm: ⁊ gregẽ domini optime pauit ſermonibus: ⁊ exemplis: ⁊ ſanctitate pollẽs in pace quieuit. xvij. kalẽ. Februarij. Sepultuſqꝫ eſt primo in ciuitate Opitergieñ. Cuius parentes ad eũ veniẽtes: ⁊ iam mortuum reperientes: corpus noctu furati ſunt: vt in patriã deferrent. Quos mane populus armatus inſecutus eſt pro corpore redimendo. Et dum propter hoc adinuicẽ bellum vellent aſſumere: apparuit ſenior quis concordiã ſuadens conſuluit: vt corpus ſolũ in nauicula dimitterrẽt: ⁊ diuine voluñtati exponerẽt quo deus vellet deferendum. Quod cũ feciſſent/diſparuit ſenior ⁊ nauicula per flumen liuentie iter ſurſum cõtrarijs vndis tenẽs: deuenit ad locum qui dicitur ſeptimus: ⁊ ibi quieuit. Corpus autem terre depoſitum dum iterũ de ipſo habẽdo multorꝫ locorum incole contenderẽt: cõſilio ſenioris prefati iterum apparẽtis diuinum oraculũ implorabant. Et poſt ieiunium triduanũ diuina reuelatione vitulus cum matre vehiculo iungit̃: ⁊ corpus ſuperponit̃: ⁊ quo vellẽt abire dimittuntur. Qui ipſum ad ciuitatem Ceneteñ. deduxerunt: ⁊ ibiqꝫ ſubſtiterunt: vbi et mulier a demonio obſeſſa meritis ſancti corporis liberat̃. Ibiqꝫ digno honore tumulat̃: quo ⁊ epatus Opitergieñ. tranſlatus eſt.

¶ De ſctõ Melãtio epo. Cap. xc.

Melãtius epiſcopus/vt dicit Socrates ĩ hiſtoria tripartita diſcipulꝰ Euagrij fuit. Cuiꝰ eccleſiã cũ adijſſent hi ꝗ iuſſu regis Hunnerici epos arrianis reſiſtentes exilio deportabãt: viderũt eũ vt vltimũ eccleſie miniſtrũ cãdelas p̃parãtẽ: ⁊ lãpades refouẽtẽ. Quẽ cũ interrogaſſent vbi eſſet epus: ille ſe oſtenſurũ illis reſpondit: ⁊ et fatigatos ex itinere ad hoſpitium ſuũ duxit: ⁊ refecit. Et poſt prandiũ ſe eſſe epm eis patefecit. Qui ꝓpter eius humilitatem ⁊ reuerẽtiam admirati dederũt ſibi fugam. At ille noluit declinare/dicẽs qꝺ libẽter pati volebat qꝺ ſui ſimiles patiebãtur. Sicqꝫ vna cum ceteris voluntarium pro xpo ſubijt exiliũ: vbi ⁊ poſt multos agones in xpo dormiuit. xvij. kal. Februarij. Huius frater fuit Salomon ex negociatore monachus effectus.

¶ De ſancto Fauſto epo. Cap. xcj.

Fauſtus epiſcopꝰ apud regiũ Gallie ex Lateraũ. abbate electꝰ eſt vir ſanctitate plenꝰ: ⁊ diuinis iugiter ſcripturis intẽtus. Librũ edidit de ſpiritu ſancto. Itẽ opus egregiũ de grã dei qua ſaluamur. Libellũ aduerſus arrianos: ⁊ macedonianos cõſpicuũ. Item ⁊ aliũ aduerſus eos qui dicũt eſſe in creaturis aliqꝺ incorporeũ. Epiſtolã etiã ad diaconũ quendã noĩe grecũ: qui a catholica fide diſcedẽs ad neſtorij impietatẽ abierat. Scripſit etiã epiſtolam aliam ad Felicẽ p̃fectũ p̃torij ad dei timorẽ exhortatoriã. Et alia plura que nõdũ ſe vidiſſe gẽnadius hec ſcribẽs dicit. Ideoqꝫ noiare nõ audet. Anaſtaſij primi temporibꝰ claruit. xvij. kal. Februarij in pace pauſauit.

¶ De ſancto Antonio abbate. Cap. xcij.

Antonius abbas cuius vitã Athanaſiꝰ ſcripſit nobilibus/⁊ religioſis parẽtibꝰ ex egypto oriũdꝰ: ⁊ delicate nutritꝰ ab annis puerilibꝰ eccleſiã frequẽtabat. Et cũ eſſet annorꝫ. xviij. parẽtibus defunctis audiẽs in euãgelio. Si vis pfectꝰ eſſe ⁊c. omnibus deſtractis facultates ſuas pauperũ viſceribꝰ incluſit. Sororẽ autem ſanctis virginibꝰ in monaſterio commẽdãs/ipſe monaſtico habitu aſſumpto extra ciuitatem progreſſus cuidã ſeniori ſolitario adheſit: cuius doctrina ⁊ exẽplo informatꝰ: etiam p aliorũ cellulas diſcurrebat: ⁊ a ſingulis monachis exẽpla ſalutaria colligebat. Poſt hec ſolitarius manere cepit: et multas diaboli pſecutiones ſuſtinuit: quas ieiunijs: ⁊ oratiõibus ac vigilijs ſuperauit. Et dũ ſpm̃ fornicationis viciſſet: diabolus in ſpecie pueri teterrimi ante eũ proſtratꝰ apparuit: ſeqꝫ ſpm̃ fornicationis ab eo victũ aſſeruit: quẽ Antoniꝰ ſigno crucis effugauit: dicẽs quod adeo turpiſſimꝰ eſſet/qꝺ ipſum abunde amplius nõ timeret: ⁊ deinde aſperiori penitẽtia ſe afflixit: ⁊ in orationibꝰ ſepius pernoctãs/ſemel in die poſt veſperas panẽ ſolum cum ſale ⁊ modicum aque deguſtãs: nõnunꝗ duobus vel tribꝰ diebus ſine cibo perdurãs: ⁊ ſup nudam humũ cubãs: carnẽ vnico cilicio domãs: deinde longe a villa inter ſepulchra ſe poſuit: ⁊ vni ſoli notiori vicino mãdãs: vt ſtatutis diebꝰ ſibi alimẽta deferret: vbi multitudo demonum ipſum verberibus adeo lacerauit: quod miniſter eius quaſi mortuum ad villã humeris aſportauit. Et cum a cũctis vt mortuus plangeretur: dormitantibus illis Antonius reuixit: ⁊ a miniſtro ad predictum locum ſe iterũ portari fecit. Et cum ex dolore vulnerum proſtratus iaceret: animoſus ad bellum demones inuitabat: quibus illi in diuerſarum ferarũ formis apparuerũt: ⁊ vnguibꝰ ac cornibꝰ crudeliter lacerarũt: ⁊ dũ xpm inuocaret: ſubito mirabilis ſplẽdor illuxit: ⁊ demões effugauit: cui vox de celo inſonuit: qꝺ qr viriliter dimicauerat/faceret eũ deꝰ in toto orbe noiari. Et cũ xpiani ex martyrio necabant̃/ipſe martyres ſeqbat̃: dolẽs ꝙ ſibi martyriũ nõ dabat̃. Poſt hec annorum. xxxv. ad eremum ſecretiorem acceſſit: et ibi arctiorem adhuc vitam ducere cepit: vbi argenteũ diſcum reperiens: admirãs vnde ibi diſcus argẽteus haberetur/vbi veſtigia hominũ nulla eſſent: intellexit diaboli figmentum: et facto crucis ſigno diſcus euanuit. Poſtmodũ ingentem maſſam auri reperit: quã vt ignẽ effugit: et ad montẽ aſcendens. xx. annis incognitꝰ mãſit. Deinde a multis frequentari cepit: et precipue a monachis qui eremum per diuerſa loca colebant: quibus ⁊ monita ſalutis dabat. Et dum ad viſitandos fratres pergeret: riuulum nili crocodilis/⁊ ſerpẽtibus plenum cum comitibus tranſiuit illeſus: et rediuit incolumis. Quadam vice in ſpiritu raptus vidit mũdum laqueis plenum: ⁊ audiuit quod ſola humilitas ipſos euaderet. Vidit aliqñ demonem celſum corpore: qui ſe dei virtutem et prouidentiam dicebat/petẽs a viro ſancto quid ſibi donari volebat: in quem ille ſputa congeminans: vt fumũ effugauit. Alius etiam diabolus ſibi ieiunanti in figura monachi panes obtulit: ſuadens vt ederet: ne corpore nimia abſtinentia tabefacto deficeret: quẽ vir dei diabolũ intelligens/xpi nomine inuocato mox effugauit. Multis quoqꝫ miraculorum ſignis effulſit. Naꝫ plurimos ab immundis ſpiritibꝰ vexatos/⁊ varijs detentos languoribus liberauit. Dum incluſus monaſterio nullũ ſuſciperet. Martinianus quidam militũ prepoſitus inſtãter pulſans ad oſtium obſecrabat: vt filiã eius obſeſſam liberaret: qui noluit ei aperire: ſed de feneſtra eidem loquens filie ſalutem promiſit. Ille vero credens/⁊ abiẽs filiam ſaluam factam inuenit. Multi etiam vexati ante fores cenobij clauſis foribus dormiẽtes purgabant̃. Et dũ ex frequentia populorum nõ haberet quietem: diuinitus admonitus cuꝫ ſaracenis ad profundiorem deſertũ acceſſit itinere dierum trium: et habitare cepit in campo modico ſibi a deo demonſtrato paucis palmarum arboribus conſerto: vbi ad radices mõtis fons limpidiſſimus habebatur: vbi de palmarum fructibꝰ/⁊ panibus ſibi aliqñ a ſaracenis delatis veſcebatur. Volẽs autem labori deferentiũ parcere ſarculo ſibi apportato terram coluit: et triticũ ſeminauit: ſicqꝫ de labore manuum victum ducebat. Ibi etiaꝫ plantauit olera propter aduenantium recreationem. Preterea etiam de palmarũ folijs manibus operabat̃. Elapſis annis pluribus victus a fratribus venit monachos viſitare: quibus dũ aqua in via defeciſſet: ⁊ tam ipſi ꝙ eorũ camelus/qui ſarcinas baiulabat ſiti periclitarent: oratione fudit: ⁊ fons in deſerto erupit: cunctoſqꝫ refecit: veniẽnſqꝫ ad monachos/vt pater cunctorum ſuſcipitur: ⁊ videns ſororem iam vetulam aliarum magiſtram letatur. Iterumqꝫ ad mõtẽ redijt/vbi ſolitam vitam ducebat: et fratres ad ſe venientes ſermonibus edificabat: ⁊ languẽtes ſanabat. Frõto palatinus a demonio obſeſſus ad ipſum ꝓ liberatione acceſſit: quem remiſit dicens: ꝙ vbi terram egypti calcaret/ſaluus eſſet: qꝺ et factum eſt. Virginem tripolitanam pluribus grauibus morbis detentam ad monachorum inſtantiam etiam abſentẽ oratione ſanauit. Prius tamen omnes eius infirmitates ſibi a domino reuelatas fratribꝰ declarauit. Aliã quoqꝫ virginem laodicie reſidentẽ dolorem ſtomachi validum patiẽtẽ ad preces archelai comitis longe poſitus oratione curauit: comes quoqꝫ reuerſus virginem ſanatã inuenit. Nauigãs cum quibuſdam fratribus dixit ſe fetorem peſſimum ſenſiſſe: ⁊ nunciauit demonẽ nauem ingreſſum eſſe. Et ſubito quidã ex nautis vexatus a demonio proſilijt: quem mox Antonius liberauit. Alium inſuper nobilem demoniacũ ſibi adductum/qui furens vix poterat detineri: dum ſancto abbati maxillam percuſſiſſet: ſigno crucis edito ab immundo ſpiritu eripuit: et demonẽ in deſerto alligauit. Dum aliqñ ab angelis in aere leuaretur: aſſunt demones eiꝰ tranſitũ prohibentes: ⁊ peccata eius ab exordio obijcientes: ⁊ quos angeli redarguunt: ⁊ peccata oĩa illa dimiſſa excipiũt: ſed ſi quid contra eũ habent: poſtꝙ monachus factus eſt: vt ea dicant/imponunt: ⁊ cum in hoc defeciſſent: liber Antonius in ethera tollitur: et liber deponitur. Huic etiã aliqñ diabolus in tãta proceritate apparuit/ꝙ celũ capite contingebat: ⁊ interrogatus quis eſſet: dixit ſe eſſe Sathã: ꝗ multum a monachis impugnabat̃: et a xpianis maledicebatur: addens ꝙ iam ad nihilũ eſſet redactus: poſtꝙ in cunctis partibus regnabat xps. ¶ Alias etiam vocatus vt exiret et videret: vidit demonem longum vſqꝫ ad nubes attingẽtem: qui quoſdam pennatos ad celum volare cupientes extenſis manibus prohibebat: quoſdã vero retinere nequibat. Et intellexit illum forꝫ animarum aſcenſum: ⁊ demonis prohibitionem: aliquibus reſiſtẽtem/quibuſdam autem obſiſtere non valentẽ. ¶ Sacerdotes et clericos venerabiliter tractabat: ⁊ ab eis benedici humiliter implorabat: et cum literas ignoraret: etiaꝫ philoſophos/et hereticos ſcripturarũ allegatione ⁊ rationibus conuincebat: vnde aliqñ Alexandriã veniẽs/ſermonẽqꝫ publice faciens arrianos ibi aſtãtes mirabiliter ↄfutauit: ⁊ multa miracula fecit. Rediẽſqꝫ in porta ciuitatis puellã ab immũdo ſpiritu exoluit. ¶ Quidam gentiles philoſophi cum adeuntes vt ſibi illuderent: auditis eius ſermonibus edificati ſunt: et ad xpm conuerſi. Ab imperatore Conſtantino ſepius per literas viſitatus/eidem epiſtolam exhortatoriam remiſit: cõfortans eum in xpiana religione: ⁊ monẽs ne in terrena confideret poteſtate. Eccleſie quoqꝫ perſecutionẽ futuram arrianorũ infeſtatione precognouit/⁊ fratribꝰ lachrymando predixit. ¶ Duci cuidam nomine balachio arriano eccleſiã infeſtanti adeo vt monachos/et virgines publice nudatos virgis cederet: epiſtolam miſit/cum de impietate redarguens: ⁊ irã dei ſuperuenturam comminãs. Qui epiſtolam legens irriſit: ⁊ nũcios verberauit. Sed poſt dies. v. equo inſidens ad terram deijcitur: ⁊ morſibus ac vngulis cõpreſſus poſt triduũ deficiẽs ſepelitur. ¶ Tandem iuxta morem ſuum ad viſitandos fratres qui in interiori monte latebant adijt: eiſqꝫ obitum ſuum longe ante predixit/ac in domino cõfortauit. Et ad cellam regreſſus poſt dies modicos egrotare cepit: duoſqꝫ monachos qui ſibi annis. xv. ſeruierant/acceerſiuit: monitiſqꝫ ſalutaribus eis traditis inter eorũ manus cum eſſet annorum. cv. in deo feliciter obdormiuit. xvj. kal. Februarij. Cuiꝰ corpus in eadem eremo prefati duo diſcipuli ſepelierunt: et nemini locum ſepulture vnꝗ̃ reuelare voluerũt: eo ꝙ ſic ipſe illos moriens adiurauit: qr etiam decedens miraculorũ famam recuſauit. ¶ Hic ad diuerſa egypti monaſteria vij. ſcripſit epiſtolas apoſtolici ſenſus/ſermoniſqꝫ refertas: que in linguam grecam poſtmodum tranſlate ſunt: vt dicit Hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſanctis Speuſippo/Heleuſippo/et Meleuſippo martyribus. Cap. xciij.

Speuſippꝰ: Heleuſippus/⁊ Meleuſippus exiſtẽtes annorꝫ. xxv. cũ auia ſua Leonilla/⁊ ſorore illiꝰ Jonilla in ciuitate Lingonicẽ. ſub Aureliano imperatore martyriũ paſſi ſunt. Nam cum predicti fratres cũ iam dicta eorũ auia a ſancto benigno p̃ſbytero verbũ dñi pcepiſſent/⁊ baptizati eſſent: in Lingonicẽ. ciuitate a quadrato preſide tanꝗ̃ chriſtiani detenti ſunt. Et ad primam quidem ſacre fidei confeſſionem pugnis in facie ceſi ſunt. Deinde ligatis pedibus et manibus verſo capite in arborẽ ſuſpenſi ab auia Leonilla confortabantur. Poſt hec in ignem miſſi illeſi permanentes: ⁊ orantes ad dominum/vt animas eorum in pace ſuſciperet/expirarunt: viſiqꝫ ſunt angeli cum luce multa eorum animas colligentes: corporaqꝫ eorum intacta ab igne reperta ſunt. Quo viſo miraculo Jonilla matrona ſoror Leonille ad chriſtum conuerſa eſt. Et cum relicto viro ⁊ duobus paruulis Chriſtuꝫ

confiteretur: a paganis tenta ⁊ capillis ſuſpēſa eſt. Deinde poſt plurima ſibi illata ſupplicia cum Leonilla ſorore ſanctorum auia pariter decollantur. xvj. kal. Februarij. Quorum omnium corpora diu latētia proceſſu temporis inuenta ſunt: et digno honore tumulata.

¶ De ſancto Sulpitio epō. Cap. xciiij.

Sulpitius epiſcopus de ciuitate Bituricēſi, claris parētibus ortus/ puerilibꝰ annis miſericordie operibꝰ intētus erat. Quadam nocte cū duobus pueris vigilans/ vidit eos a duobus ſpiritibꝰ teterrimis de eccleſia eijci: ſignoq; crucis demones effugauit: inde multas antiqui hoſtis inſidias perpeſſus xpi gratia ſuperauit. Sed dū fama eius crebreſceret: ad inſtantiam Lotharij Francorū regis ab Auſtregiſillo Bituricēſi epō in diaconū ordinatur: deinde in abbatem eligitur: ac demū defuncto Auſtregiſillo in epm ſublimatur: qui et meruit primam Aquitanie ſedē. Hic multis renitēs ſignis egros ſanabat: ⁊ demones effugabat. Die quadā dum ignis tectū domus eius inuaſiſſet ſigno crucis oppoſito tamdiu contra incendiū ſtetit/ donec flammas extinxit. Alias etiā dū ignis domū aliā incenderet: ⁊ mulier quedam pro ſegete quam ibi iuxta repoſuerat ſolicita eſſet: ſignū crucis edidit cōtra flammas: mādās ne illuc trāſire preſumeret: et extunc ignis ac ſi mons interiectus fuiſſet/ ſeipſum cōpeſcuit. Cum quedā arbor exciſa ſuper puerum alijs intentū caderet: ſanctus accurrit: ⁊ ſigno dnīco arborē erectam in partem oppoſitam cōcidere compulit: ſicq; puerum liberauit. Latro quidā vt furaretur/ eius promptuariū intrauit: et nocte tota circuiens exitum minime reperire valuit. Ad quē dum ſanctus mane miſiſſet familiā: latro ſuſpendiū metuens in puteū. lxxx. paſſuum ſe precipitauit/ auxiliū Sulpitij nihilominus inuocando: quē vir dnī de puteo extractū illeſum reperit: compunctuſq; ad penitentiā recepit: ſibiq; de neceſſarijs prouidit. Leuita quidam contra eius mandatum ad domum ſuam pergere volens cecitate percuſſus vnde erat tota nocte ſe mouere nequiuit: ⁊ rediens de inobedientia penitentiam egit. Quadā vice in eccleſia cum clericis ſuis pernoctans/ orationi procūbens ſtrepitus demonum/ et infeſtatiōis tumultus plures ſenſit/ adeo vt putaretur eccleſia euerti: nec ab oratiōe ceſſauit: donec omnis fantaſtica illuſio euanuit. Quendam hominem cui die ſancto paſche ligna precidēti manus ſecuri adherēs aruit: lachrymis ⁊ ſuffragijs tota nocte incumbens mane ſanatum remiſit. Qui plenus dierū in pace quieuit. xvj. kal. Februarij. Sepultus in Biturica ciuitate.

¶ De Cathedra ſancti Petri Rome. Cap. xcv.

Cathedra ſcti Petri apoſtoli/ qua in vrbe Roma primus vt ſummus pontifex ſedit facta eſt anno quarto Claudij imperatoris: que ideo communiter ab eccleſia minime celebrat: qꝛ huiꝰ memoria ſub feſto alterius Cathedre/ qua Petrus primum Antiochie ſedit recolit: vt dicet. viij. kal. Martij. Nam qm̄uis beati Petri in vrbe Roma fuerit ſedes principalior: illa tamē celebrius agitur: qꝛ fuit tpe prior: et honorificentia potior. Beatus ergo apoſtolus poſtq̄ Antiochie ſeptem annis ſedit/ Hieruſalē venit: ⁊ cum ſimone mago diſceptationem habens/ eū inde fugauit: ⁊ cum ipſum Romā veniſſe comperit/ eum inſecutus eſt: ⁊ quarto anno Claudij Romam veniens a fidelibus reuerenter ſuſcipitur: ⁊ in cathedrali ſede ſublimatur: in qua ſedit annis. xxv. ⁊ ſic vicariatum Chriſti in terris. xxvij. annis tenuit: ad quod tempus nullus Romanorum pontificum exinde deuenit: ſicut ⁊ eiꝰ nomine nemo ſe vocari preſumpſit. Duos autem pontifices Petrus ſibi coadiutores ordinauit: vnum intra vrbem/ ſcilicet Linum: alium extra vrbem: ſcilicet Cletū: vt dicit Joannes Beleth: ipſe vero predicationi inſiſtebat. Monſtratur autem vſq; ad preſens eiꝰ Cathedra: in qua Rome fuit primitus exaltatꝰ in eccleſia: videlicet ſancti Petri: vbi et pro antiquis/ et venerabilibus reliquijs conſeruatur: et dicitur ꝙ nullus papa in ipſa ſede aliquādo ſedere preſumpſit. Celebrat aūt feſtū huius Cathedre/ vez Romane ſedis. xv. kal. Februarij: vt in martyrologio Hieronymi reperitur.

¶ De ſctā Priſca virgine ⁊ martyre. Ca. xcvj.

Priſca vgo ⁊ martyr paſſa eſt i vrbe Roma ſub Claudio Ceſare anno. xij. ĩperij ſui/ que filia fuit nobilis ciuis: q̄ ter cōſulatum in vrbe habuerat: quam in eccleſia repertam orantē miniſtri imperatoris ceperunt: et duxerunt ad Claudium: iuſſuq; eius ad templū Apollinis ducit: vt ibi ſacrificaret: ſed dum orationē fudiſſet ad dominum: facto terremotu corruit idolum: ⁊ quarta pars templi diruta eſt: ⁊ oppreſſit multitudinē paganorum cū ſacerdotibus idolorū: imperator vero territus fugit. Demon aūt per aera clamabat: ſe expulſum de habitatione ſua/ in qua per annos ſexagintaquinq; manſerat: qui ex eo die de vrbe eiectus fuerat cum ſpiritibꝰ nonagintatribus ſibi ſubiectis. Tūc imperator iuſſit virginem alapis cedi: que lumine de celo ſuperfuſo: ⁊ voce dnīca cōfortata eſt. Die ſequēti iuſſit eam Claudius expoliatā flagellis verberari: et poſt hoc fuſtibus macerari: q̄ a xpo conſolata: facie vt ſtella ſplēdēs apparuit. Miſſa eſt igitur in carcerem: ⁊ pinguedine adipū diſſoluta: toto corpe iuſſu Ceſaris perungit: vt ſic maleficia ſoluerent: q̄ nocte tota cū multitudine ſanctorū pſallens audiebatur: ſed dum mane eā Limenius imperatoris conſanguineus educere vellet: odore perfuſus ingreſſus carcerem reperit illā in throno ſedētem: ⁊ angelorū multitudinem circunſtantē: ⁊ dum ſedē euertere vellet/ circunſtātes angeli diſparuerūt. Cum igitur ante Ceſarē ſtetiſſet: ⁊ ipſam ad templū ſacrificaturam duci feciſſet: clamabat demon dicens ꝙ ignis a. iiij. angulis tēpli procedens ipſum incendebat. Moxq; ignis de celo cecidit: et ſacerdotes cum parte gentiliū combuſſit: ⁊ idolum in fauillā redegit. Quod vidēs imperator Priſcam prefecto tradidit puniendam. Que ducta ad pretoriū prefecti vncinis ferreis attrahitur: ⁊ gladijs toto corpore diſſipatur: deinde carceri mācipatur. Sed dū prefectus iuxta carcerē equitaret: ⁊ lumē conſpexiſſet: proſpiciēs per feneſtrā vidit virginē in throno ſedentē: ⁊ faciē eius claritate nimia refulgētē. Qui carcerē anulo ſuo ſignās qnquaginta milites ad cuſtodiā dimiſit. Illi vero noctu eā cū angelis pſallentem audiebāt. Mane aūt facto iuſſit eā imperator preſente prefecto in amphiteatrū duci: et beſtijs exponi. Et dum ſibi leo immaniſſimus qui ouē quotidie comedebat: ⁊ iiij. diebus fuerat ſine cibo detentus dimiſſus eſſet: leo curſum arripiens ad pedes virginis pcidit: ⁊ plantas lingere cepit. Quē dum Ceſar ad locū ſuum reduci facceret: in conſanguineū eius irruit: et eū protinus interfecit. Tūc imperator iuſſit eā in ergaſtulum recludi: ⁊ triduo inedia macerari. Deinde ipſam eductā facieq; ſplēdentē in equuleo ſuſpendit: et vngulis latera eius radi. Statimq; brachia cū manibꝰ carnificū dolore nimio torquebant. Poſt hec in ignē copioſum mittit: ſed pluuia maxima cū vento ſubito erumpēte flamma diſpergitur: ⁊ ignis extinguitur: virgoq; omnino illeſa cōſpicitur. Quod dum Claudius magis deputaret: fecit capillos ipſius radi: vt ſic eius maleficia tollerētur. Poſt

hec in templum idolorum eam incluſit: ⁊ oſtium anulo cōſignauit: vbi audite ſunt voces angelice vna ſecum deū laudantes. ¶ Poſt diem tertiū ingreſſus imperator in templū reperit Priſcā in throno ſedentē vallatā agminibus angelorum: ⁊ iuxta baſem columne idolum cōminutum: propter quod iratus Ceſar eam foras vrbem eductam precepit gladio necari: que prius oratione facta ad dnm vt ſuſciperet ſpiritum eius: voce celica ad gloriam inuitatur: ſicq; decollata eſt: ⁊ continuo carnifices mortui ceciderunt. Quod dum ſancto vrbis Rome epō nunciatum eſſet: acceſſit cum clericis: vt colligeret corpus martyris: reperitq; duas aquilas corpori inſidentes: ⁊ ipſum ne a feris tangeretur cuſtodientes: quod ab epō collectum miliario. x. ab vrbe via hoſtieū. ſepultū eſt: vbi ⁊ fuerat decollata. Imperator vero graui languore percuſſus dentibus proprijs carnes ſuas mordens/ poſt dies paucos miſerabiliter expirauit. Tempore aūt Eutyciani pape corpus beate priſce eidē diuinitus reuelatur: ⁊ locus per viſionem oſtenditur: vbi ipſe cum clero ⁊ populo effodiens/ ⁊ corpꝰ inueniēs: ipm inde leuauit: ⁊ ad vrbem deducens in eccleſia ſanctorum martyrum Aquile/ ⁊ Priſcille venerabiliter tumulauit: in loco vero vbi fuerat decollata eccleſia a fidelibus facta eſt: eius memorie dedicata. Que paſſa eſt. xv. kal. Februarij.

¶ De ſctis Moſeo ⁊ Amonio martyre. Ca. xcvij.

Moſeus et Amonius apud pontum inſulam paſſi ſūt: qui cum eſſent milites: ⁊ xpm conſtāter confiterentur: primo militaribus cingulis exuti: deinde ad metalla damnati ſunt: poſt aliquod vero tempus inde abſtracti/ diuerſiſq; ſupplicijs affecti. Nouiſſime igni traditi ſunt. Sicq; martyrium ſuum cōſumauerūt. xv. kalendas Februarij: vt ait Ado.

¶ De ſancto Deicolo abbate. Cap. xcviij.

Deicolꝰ abbas diſcipulus fuit columbani abbatis. Quo quidem ſancto cum diſcipulis a Britannijs abſcedente: ipſe de licentia patris eo ꝙ debilis eſſet pedibus ibidem remanſit: mandāto ſibi per obedientiam ne ad monaſteriū Luxouieū. vnde diſceſſerānt aliquando rediret. Recedente ergo magiſtro dum diſcipulus per incerta loca vagaretur: ⁊ ſitis eum arida comprimeret: baculo terram percuſſit: fonſq; ibi ſtatim erupit: qui ſanctum reficiēs vſq; hodie ibi manet. Cū autem bubulcū oues paſcentem de loco quereret: illeq; ſibi intimaſſet: rogauit eum vt illucuſq; ſecum peragraret. Dumq; paſtor pro pecoribus dubitaret: nec haberet cui cuſtodiendas dimitteret: ſanctus baculum pro cuſtode in terrā fixit: eaſq; baculo in ſua fide cōmendauit. Quē bubulcus vſq; ad locū aſſociauit: ⁊ reuerſus oues circa baculū ac ſi circa paſtorē illeſas/ ⁊ accubātes inuenit. Veniēs ergo deicolus ad locū oſtenſum eccleſiam ſancti Martini ibi poſitam clauſam cōſpexit: ſed ianue ꝓpinquus per candē ſponte ſibi diuinitꝰ reſeratā intrauit: ⁊ orationē fecit. Et dum hec crebo fierent/ preſbyter eccleſie illiꝰ inuidia motus hec patrono noīe verſario nūciauit: de cuius licētia cum ſuis ordinauit: vt dum monachus ille per noctem eccleſiam introijſſet: ipſe cum inſecutus cum illis occideret: Dum igitur horam obſeruaſſet: ⁊ ad ſcti interitū feſtinaret: veniēs ad eccleſiā ianuas ⁊ feneſtras ſpinis ⁊ rubis obſtructas inuenit: ⁊ ſic intrare nō valēs virū dei dimiſit. Quod audiens verſarius: ⁊ hoc magicis artibus attribuens: mādauit ſuis vt vbicūq; monachus reperiretur ſibi genitalia precideret. Statimq; in ipſa hora verſarius in eiſdem membris ſibi mirabiliter tumefactis dolere admodum cepit. Quod vxor eius ex iniuria ſancto illata contigiſſe recognoſcens/ virū dei ad ſe humiliter accerſiri fecit: vt ad maritū liberandum feſtinaret. Sed anteq̄ deicolus illuc perueniſſet/ verſarius expirauit: veniens ergo ſanctus itinere feſſus cappam exuit: eamq; radio ſolis per feneſtram intrantis ſuperiecit: vbi ac ſi in pertica manſit. Deinde oratione ſua verſarium ſuſcitauit: qui omnes ſuas poſſeſſiones/ et capellam ſibi conceſſit: vbi deicolus congregatis fratribus monaſterium conſtruxit. Cum die quadam Clotarius rex circa locū venando cum ſuis aprum inſequeretur: aper fugiens eccleſiam introiuit: ⁊ ante altare proſtratus manſuetus permanſit: deicolum aſpiciens: ⁊ quaſi eius auxiliū petēs: quod dum venatores cum rege aprū inſequentes vidiſſent/ admirati ſunt: ⁊ ſanctum reuerētes aprū dimiſerunt. Cui etiam rex multa priuilegia cōceſſit: ⁊ locum predijs dotauit. Poſt hec deicolus apoſtolorum limina viſitauit: ⁊ repatrians ac obitum ſuū precognoſcēs: columbanū ſibi ſucceſſorem monaſterio delegauit. Ipſe autem ſecretiorem petens eremum poſt plures annos in pace quieuit. xv. kal. Februarij.

¶ De tranſlatione ſacte Lucie. Cap. xcix.

Tranſlatio corporis ſancte Lucie ad ciuitatē venetiarum circa annū dnī. M. xl. facta eſt. Nā dum rogerius Conſtantinopolitanus imperator circa annū domini M. x. in Romania/ ⁊ Sicilia dñaretur/ maniacē principem ſibi dilectū/ ⁊ prudentem vicarium ad Siciliam miſit. Qui ſagaciter imperatori rebellans Siciliam tyrannide occupauit: quod imperator audiens doluit: ⁊ de conſilio regine ſe egrotantem/ ⁊ deinde mortuū ſimulauit. Pauperem quoq; defunctū capſa incluſū ſui loco regaliter tumulari fecit. Ipſe vero biennio latuit: ita ꝙ vere mortuus ab omnibus credebatur. ¶ Poſt duos annos regina per ſolennes nuncios maniacem de ſuo coniugio requiſiuit: qui aſſenſum prebens ordinatis nuptijs ſolenniter Conſtātinopolim cum muneribus aduenit/ ⁊ corpora ſanctarum Agathe/ ⁊ Lucie ſecum de Sicilia aſportauit. Qui dum Conſtantinopolim veniſſet/ ab imperatore de latibulis prodeunte interficitur: ⁊ regnum Sicilie recuperatur/ ⁊ corpora virginum Conſtantinopoli honorifice recondunt. Poſt hec anno dnī. M. xl. dum veneti cum ſiculis Conſtantinopolim cepiſſent: corpora duarū virginū auferentes condixerunt adinuicem, vt corpus ſancte Agathe ſiculi rehaberent: ⁊ corpus ſancte Lucie veneti ferrēt ſecum: qꝺ ⁊ factum eſt. Sicq; corpus ſancte virginis delatum venetias/ primo quidem in monaſterio ſancti Gregorij maioris pluribus annis ſtetit: deinde a duce ⁊ populo ad eccleſiam ſuo nomini edificatam tranſlatum fuit: vbi vſq; in preſens iacet miraculis choruſcans. Factaq; eſt huiuſmodi tranſlatio/ videlicet de Conſtantinopoli venetias. xv. kal. Februarij.

¶ De ſanctis Mario/ Martha/ Audifax/ et Abacuch martyribus. Cap. c.

Marius: ⁊ Martha vxor eiꝰ ⁊ filij ſui Audifax/ ⁊ Abacuch Rome ſub Claudio imperatore martyriū paſſi ſunt. Hi nobiliſſimi/ ⁊ diuites de pſida oriūdi venerūt Romā cauſa orationis: cū eſſent xpiani. Et ceperūt corpora ſanctorū perquirere: ⁊ Chriſtianos in carceribus ſuis/ corpora quoq; martyrum pro chriſto interfectorum requirentes ſepeliebant. Et dum in caſtro tranſtyberim beatum quirinum in carcere viſitaſſent/ ⁊ multorum martyrum corpora tumu-

laſſent/viſitauerunt beatum Calixtum papam cū Chri‑ſtianorum multitudine latitantem. Cum quibus duo‑bus menſibus permanſerunt: multaqꝫ ſibi et ceteris Chriſtianis neceſſaria prouiderunt: ipſiuſqꝫ beneditio‑ne percepta abierunt ſanctorum martyrum corpora re‑quirentes/⁊ honorifice tumulantes: inter que prefatuꝫ beatum Quirinū in tyberi necatum: ⁊.cclxij. Chriſtia‑nos iubente Claudio ſagittis interfectos cōdigna reue‑rentia ſepelierunt. Hec Claudius audiens ſanctos dei detineri fecit: quos ſibi preſentatos diutius examina‑uit/et deinde Muſciano vicario puniendos tradidit: qui dum coram ipſo in tellure conſiſtentes Chriſtum conſtanti animo confiterentur: omniaqꝫ idola vt demo‑nia execrarentur: iuſſu Muſciani Marius cum filijs fuſtibus ceſi ſunt: Martha aſſiſtente et virum ac natos viriliter exhortante: deinde in equuleo leuati canabinis funibus crudeliter flagellantur: facule quoqꝫ ignee la‑teribus apponuntur/et vngulis ferreis laniantur. Et cum hec omnia patientiſſime toleraſſent: iuſſit eos vi‑carius de equuleo deponi/et manus eorū precidi: qui‑bus ad colla ligatis per ciuitatem circunduci ſub voce preconia: ne deos blaſphemare preſumerent. Mar‑tha vero omnibus iſtis aſtans/et ſanctis ſermonibus eos corroborans: de ſanguine illorum caput/et faciem liniebat. Nouiſſime autem iubente Muſciano extra vr‑bem via Cornelia miliario treſdecim ad nymphas ca‑tabaſis deducti ſunt: ibiqꝫ pariter ſub harenario decol‑lati. Martha vero nympha necata eſt. Quorum corpo‑ra iterum iuſſit incendi/vt ſepultura carerent: ſed que‑dam matrona nomine Felicitas ea ſemiuſta ex igne la‑tenter rapuit: corpus autem Marthe de puteo leuauit: et ipſa omnia in ſuo predio ſepeliuit decimoquarto ka‑lend. Februarij.

De ſancto Baſſiano epiſcopo. Cap. cj.

Baſſianus epiſco‑pus natione ſyracuſanus/patre ſer‑gio natꝰ annorum. xij. ab eodem ro‑mam miſſus eſt gratia ſtudiorū: vbi a ſancto Gordiano presbytero doctꝰ ſacrum baptiſmum ſuſcepit: quod dum pater ipſius gentilis audiſſet: ⁊ eū reuocare diſponeret: iuuenis Baſ‑ſianꝰ in eccleſia ſancti Joannis euan‑geliſte rome per viſionem monitus rauennam fugit: vt per tempus ali‑quod latitaret: et dū in via poſitus eſſet: ceruа cum duo‑bus hinnulis a venatoribus iaculata ad eum profuga venit: ⁊ pedes lingere cepit: illoqꝫ mirante venatores ſu‑perueniunt: ⁊ factum videtes ſubſiſtunt: quorum vnus ceruam de manibus ſancti rapere nititur: ſed mox a diabolo vexatur: quem ſanctus cuꝫ liberaſſet/ceruam dimiſerūt. Veniens autem rauennam apud eccleſiam ſancti Apollinaris extra ciuitatem manens orationi vacabat: fama ſanctitatis preclarus. Bithynus iu‑dex vt reus maieſtatis iuſſu preſidis rauennatis ad de‑collandum ductus eſt: qui dum baſſiani nomen inuo‑caſſet: bipennis tertio de manu ſpiculatoris proſiluit: et ſic innocens apparuit ⁊ abſolutus fuit. Poſt hec factus presbyter in eccleſia Laudeñ. epiſcopus eligitur: et ab omnibus approbatur: ⁊ dum ad epiſcopatum veniret/intrans ciuitatis Laudeñ. ſuburbia/paralyticum/et mutum ab vtroqꝫ morbo curauit: ⁊ multos leproſos mundauit. Alias etiam puerum a ſerpente occiſum ſu‑ſcitauit: ⁊ puellam obſeſſam a demonio liberauit. Voca‑tus mediolanum ad beatum Ambroſium egrotantem obitum ſuum clericis eius predixit: et ipſum defunctuꝫ venerabili obſequio tumulauit. Poſt hec reuerſus ad eccleſiam ſuam miraculis et ſanctitate cōſpicuus mul‑to tempore ſuperuixit: et obitum ſuum annis pluribus prenunciauit: et. xc. etatis ſue anno conſummatus ſan‑ctitate in pace quieuit. xiiij. kalē. Februarij tēpore Ho‑norij ⁊ Theodoſij auguſtorum: ⁊ ſepultus eſt in baſilica apoſtolorum quam ipſe a fundamentis erexerat. Tem‑poris proceſſu deſolata ciuitate Laudeñ. p̄ ciues Me‑diolañ. ⁊ totaliter igne conſumpta/corpus ſancti nunqꝫ inde potuit amoueri: quinimo oēs accedentes ad locū vt mortui ſternebātur: ſicqꝫ ibidem dimiſſum eſt/qua ciuitate poſtmodum in loco vbi nūc eſt reconſtructa per imperatorem Federicum: corpus ſancti confeſſo‑ris eodē delatū eſt: vbi ⁊ quieſcit miraculis ſplendens.

De ſancto Pontiano martyre. Cap. cij.

Pontianus mar‑tyr tēpore Antonij imperatoris in ci‑uitate ſpoleti paſſus eſt: qui tentus a iudice Fabiano cū ſacrificare nol‑let: primo virgis grauiter ceſus do‑nec ſanguis in terram quaſi de fon‑te proflueret: deinde ſuper carbones accenſos ambulare cōpulſus permā‑ſit. Poſt hoc in equuleo appēſus vn‑cinis ferreis vſqꝫ ad oſſium nudatio‑nem laniatus in carcere miſſus eſt. Sequenti vero die in amphiteatro poſitus laxatis ſibi duobus leonibus eiſdē manſuefactis permanſit inta‑ctus. Iterū in cuſtodia artiſſimā diebus. xij. ſine vllo ci‑bo detentus: angelo vero ſibi de celo miniſtrante refe‑ctus: inde in nullo maceratus educitur: ⁊ plumbo li‑quefacto perfunditur. Cum hec omnia tam mentis qꝫ corporis conſtantia toleraſſet: nouiſſime iuſſu preſidis extra ciuitatem ductus gladio animaduerſus marty‑rium conſummauit. Sepultus a fidelibus non longe a muro vrbis ſpoletane in loco qui dicitur Lucianus xiiij. kalen. Februarij.

De ſancto Germanico martyre. Cap. ciij.

Germanicus mar‑tyr ſub Marco antonio ⁊ Lucio au‑relio in Smyrna ciuitate paſſus eſt. xiiij. kal. Februarij: qui pluribꝰ ſupe‑ratis ſupplicijs per gratiaꝫ virtutis dei metū corporee fragilitatis exclu‑dēs ſpōte preparatā ſibi beſtiā pro‑cauit: cuius dentibus comminutus vero pani. i. dño ieſu chriſto pro ipſo moriens meruit incorporari: vt dici‑tur in martylogio Hieronymi.

De ſancto Launoniarico abbate. Cap. ciiij.

Launoniaricꝰ ab‑bas carnoteñ. ciuis parētibꝰ chriſtia‑nis progenitus eſt: hic cū adhuc eſſet puer: ⁊ oues patris paſceret qꝫ ſibi vi‑ctui ſupererāt: pauperibꝰ erogabat: ⁊ traditus a parētibus cuidā ſacerdoti ſacras literas didicit: et ad ſacerdotij ordinem peruenit: deinde adhuc iuue‑nis media nocte de domo paterna fu‑giens eremū petijt: cū autē ad ipſum occidendum latrones tota nocte la‑boraſſent: putantes eū pecunias habere/mane diuino miraculo viſione eius territi/⁊ ipſius pedibus prouo‑luti veniā poſtularunt. Cuiuſdam viri filiū claudū dū pro eo miſſam celebraſſet/erexit: ⁊ dū claues eccleſie pe‑riſſent/ante fores humi proſtratus oratione facta ia‑nuas reſerauit. Poſt que duꝫ manipulos miſſiū ſub tecto de viminibus facto repoſuiſſet: ⁊ ignis ſegetes in‑uaſiſſet/ſigno crucis mox incendium ſedauit. Se‑quenti nocte dum orando pernoctaret: diabolus ſibi‑ter lumen extinxit: iterqꝫ diuinitus accēſum fuit. Et cum diſcipulos cōgregaſſet: ⁊ quercus maxima ad ora‑

toriū conſtruendum exciſa fuiſſet: que non apto loco ad dolandum cecidérat: nec a fratribus adhuc pau‑cis alio deferri poterat/oratione ſua loco congruo cū tranſportauit. Quidam hermoaldus nobilis egro‑tans. xl. ſolidos ſibi miſit vt pro ſe oraret. Quos ille al‑tari ſuper poſitos/dum per ſpiritum omnes vno ex‑cepto de male acquiſito cognouiſſet/illum ſolum reti‑nuit: ceteroſqꝫ remiſit: et qꝫ ex hoc deus placari non poſſet eidem predixit. Atqꝫ ille mortuus eſt. Inuita‑tus tandem a Malardo epiſcopo Carnoteñ. eum viſi‑tauit: et ſecum aliquo tempore commoratus multa ſi‑bi futura predixit: ſicqꝫ ſenex in pace quieuit. xiiij. kalen‑das Februarij.

De ſancto Fabiano papa et mar‑tyre. Capi. cv.

Fabianus papa ⁊ martyr natiōe Romanus ex patre Fabio de regione celij montis/An‑therio pape in epiſcopatu ſucceſſit ſeditqꝫ annis. xiij. menſibus. xj. Hic papa Romano defuncto/cum cle‑rus ⁊ populus pro alio eligendo cō‑ueniſſent: ⁊ ipſe de quodam loco cū amicis rediret: venit inter eos rei exitum ſcire volens. Et ecce colum‑ba candida ſuper caput eius de ce‑lo deſcendit dicens. Rome epiſcopus coronaberis. Quod omnes mirantes eum in papam elegerūt. Hic conſtituit vt omni anno in cena domini chriſma ab epiſcopo conſecraretur/⁊ vetus combureretur. Hic re‑giones diuiſit. vij. diaconibꝰ: et eis. vij. ſubdiacones ſub‑ſtituit: qui ſeptem notarijs imminerent: ⁊ geſta marty‑rum in integro recolligerent. Iſte Philippo imperato‑ri neophito volenti intereſſe vigilijs paſche: et myſte‑rijs communicare/reſtitit: nec quouſqꝫ confiteretur/⁊ inter penitentes ſtaret intereſſe permiſit: quod et de‑uotus imperator fideliter adimpleuit. Hic fecit ordi‑nationes. v. per menſem Decembris presbyteros. xxij. diacones. vij. epiſcopos per diuerſa loca numero. xj. Cuius tempore Nouatianus quidā presbyter eccleſie Romane ambiens epiſcopatū: ⁊ vidēs Fabianum ele‑ctū hereticus factus eſt: contra quem celebratū eſt cō‑cilium in vrbe Roma. lx. epiſcoporum. Hic enim here‑ticus lapſis ſpem venie denegabat: vnde in cōcilio hoc reprobato ſtatuerunt vt lapſis venia miſericorditer p̄‑mitteret̄/dūmodo p̄ penitētiam reuertantur. Hic ſub pſecutione decij capitis obtruncatiōe martyrio coro‑natus eſt. Et ſepultus in cymiterio Calixti via appia. xiij. kalē. Februarij. Et ceſſauit epiſcopatus dies. vij.

De ſancto Sebaſtiano martyre. Cap. cvj.

Sebaſtianꝰ martyr narboñ. genere nobilis/ciuis Medio‑laneñ. Diocletiano/⁊ Maximiano im‑peratoribus valde dilectus: principatū prime cohortis ab eis obtinuit eorum conſpectui ſemper aſſiſtens. Hic ſapien‑tia et virtutibus preditus ab omnibus militibus vt pater amabat̄. Qui et mili‑tarē habitū ab hoc tantum ferebat: vt Chriſtianiſſimꝰ ipſe Chriſtianorū aīas quas in tormētis videbat deficere pfor‑taret. Cū aūt p̄clariſſimi viri Mar‑cus/⁊ Marcellianus fratres gemini filij trāquillini no‑bilis/a beato Sebaſtiano in fide eruditi poſt multa ſupplicia ex ſentētia chromatij vrbis prefecti decollari deberent: ſi infra dies. xxx. non reſipiſcerent. Ad eos parētes aduenīūt: vt ipſorum animos a ſuo propoſito reuocarēt. Aduenit et mater martia ſoluto capite/reſo‑lutis crinibꝰ oſtēſiſqꝫ vberibꝰ lachrymis genas incōſo‑labiliter rigabat. Adducit̄ ⁊ pater ſenior manibꝰ ſeruo‑rum: ⁊ capite aſperſo puluere/detectaqꝫ canicie lamē‑tabiles voces emittebat. Aduenīunt et coniuges pro‑prios paruulos offerentes: ⁊ incomparabilibus gemi‑tibus ⁊ ſuſpirijs eiulantes. Inter hec ceperūt virorum corda molleſcere. Tunc Sebaſtianꝰ ibi aſſiſtens/erum‑pens in medio: diuino repletus flamine de contemptu vite preſentis et de gloria futuri regni ſermonem aſſu‑mens prolixam orationem contexuit: et eleganti elo‑quio ſanctorum animos ad amorem martyrij contem‑ptis omnibus incitauit: hec autem agebātur in domo nicoſtrati primiſcrinij/vbi Marcus/⁊ Marcellianus cuſtodiebantur. Cuius vxor zoe nomine graui infirmi‑tate loquelam. vj. annis amiſerat: vſum tamen audien‑di aut ſenſum animi minime perdiderat. Que cum omnia verba Sebaſtiani audiſſet: pedibus eius prouo‑luta/nutibus veniam poſtulabat. Igitur martyr Chri‑ſtum orauit/vt ſicut os Zacharie prophete reſerauer‑at/linguam quoqꝫ eius aperire dignaretur. Statim‑qꝫ mulier loquendi facultate recepta ſermones beati Sebaſtiani benedicere cepit: ſeqꝫ angelum domini iux‑ta eum vidiſſe aſſeruit: qui immenſo lumine circunda‑tus librum apertum tenebat: vbi omnia que ſanctus dixerat ſcripta erant. Iuxta quem etiam alij: vij. angeli candidiſſimi circunſtabant. Quo viſo miraculo/nico‑ſtratus vir cum vxore conuerſus eſt vna cum tranquil‑lino ⁊ martia parentibus Marci/et Marcelliani/et a ſancto policarpo presbytero baptizati ſunt. Marcꝰ ve‑ro ⁊ Marcellianus in domino confortati martyrij glo‑riam preoptabant. Quos dum nicoſtratus vellet ſo‑lutos dimittere: omnino abire noluerunt/aſſerētes ſe paſſiones calicem nullatenus dimiſſuros. Tranquilli‑nus autem graui morbo laborans ſtatim vt baptiza‑tus eſt/ſanitatem ſuſcepit. Poſtqꝫ autem Marcus/et Marcellianus martyrium paſſi ſunt: ⁊ mater eorū mar‑tia poſt dies modicos in pace migrauit ad Chriſtum. Chromatius prefectus graui morbo laborans a ſan‑cto Sebaſtiano ſanatus eſt: ⁊ ab eodem atqꝫ a tranquil‑lino in fide doctus vna cum tyburtio filio ſuo/per ma‑nus Policarpi presbyteri ſacrum baptiſmum ſuſcepit: vt in paſſione tyburtij dicet̄. iij. idus Auguſti. Quibus omnibus per martyrium conſummatis/beatus Se‑baſtianus latere non potuit. Nam cum imperator Dio‑cletianus cognouiſſet qualiter dudum in Chriſtianita‑te latuiſſet: et multos tali occaſione ad martyrium pro‑uocaſſet: eum ad ſe conuocauit: et de ingratitudine quam erga deos et imperatores habuerat dure redar‑guit. Qui cum ſe Chriſtianum pro ſalute imperij ſem‑per orare dixiſſet: iuſſit eum imperator in medio cam‑pi ligari: ⁊ quaſi in ſinum a militibus ſagittari: qui ita eum ſagittis impleuerunt: vt quaſi erinatius videretur: et exiſtimantes illum mortuum abiecerunt. Verum hy‑rene relicta caſtuli mater abijt noctu vt corpus tolle‑ret: et inueniens ipſum adhuc viuum ad domum ſuaꝫ adduxit: et curam eius egit. Qui intra paucos dies con‑ualuit: et ſtans ſuper gradus Heliogabali venientibus imperatoribus ſe exhibuit: eoſqꝫ de perſecutione quam in Chriſtianos iniuſte agebant/increpare cepit. Quod cum Diocletianus miraretur: dixit ſe ad hoc a Chriſto domino ſuſcitatum: vt eiſdem veritatem fidei conteſta‑retur. Tunc imperator iuſſit eum in hippodromum palatij duci: ⁊ tandiu fuſtibus cedi/donec ſpiritum ex‑halaret. Corpuſqꝫ ipſius in cloacham proiecit: ne a Chri‑ſtianis nomine martyris coleretur. Sanctꝰ vero mar‑tyr apparuit lucine matrone religioſe: eiqꝫ corpꝰ ſuum reuelauit: ⁊ vt iuxta apoſtolorum veſtigia ſepeliret ad‑monuit. Quod ⁊ illa cum ſeruis nocte ſequenti adim‑plere curauit: ipſumqꝫ in catacūbis iuxta corpora apo‑ſtolorum vt iuſſerat collocauit. Paſſus eſt autem circa annos domini. cclxxxvij. xiij. kalen. Februarij. Poſt temporis decurſuꝫ anno. ij. Ludouici imperatoris. Hil‑duinus abbas ſancti Dionyſij/ſacriqꝫ palatij archica‑pellanꝰ Romaꝫ miſit: ⁊ a papa Eugenio corpus ſancti

Sebaſtiani obtinuit: indeq; tranſlatum apud vrbem Sueſſionen̄. ī Baſilica ſancti medardi collocauit vt dicit Sigiſbertus.

¶ De ſancta Agnete virgine ⁊ martyre. Capi. cvij.

Agnes virgo ⁊ martyr ſacratiſſima/ cuius paſſionem ſcribit Ambroſius: nobiliſſima Romanorū. xiij. etatis ſue anno mortem ꝑdidit: et vitā inuenit: corpore iuuencula: ſed animo/ cana pulchra facie: ſed pulchrioꝛ fide. Hec dum a ſcholis reuerteret: a prefecti vrbis noīe ſimphronij filio iuuene adamat: cuius parentes requiſiuit: ⁊ multis ꝓmiſſionibꝰ eius cōiugiū poſtulauit. Deinde diuitias/ et gēmas/ et theſauros obtulit infinitos: q̄ omnia a virgine vt ſtercora reputata ſunt: iuuenemq; curioſa oratiōe licētiauit: eo ꝙ ab alio amatore preuēta eſſet: quē de quinq; excellētijs cōmendauit: que a mulieribus in ſponſis plurimū requiruntur: ſcilicet de nobilitate generis: q2 longe illo nobilioꝛ genere ⁊ dignitate: cuiꝰ mater virgo eſt: cuius pater feminā neſcit. De decore pulchritudinis: q2 eius pulchritudinē ſol ⁊ luna mirantur. De diuitiaꝝ abundātia: q2 eius opes nunq̄ deficiūt: ⁊ diuitie nunq̄ decreſcūt. De potētie efficacia: q2 eius odore reuiuiſcūt mortui: eiuſq; tactu cōfortantur infirmi. Et de amoris excellentia: quia eius amoꝛ eſt ſuauior/ ⁊ gratia elegantioꝛ. Deinde ſubiecit quinq; beneficia ſibi ab ipſo ſponſo collata. Q2 anulo fidei ſue eā ſubarrauit. Multplici virtutū varietate veſtiuit: paſſionis ſue ſanguine ſignauit: vinculo amoris copulauit: et celeſtis theſauri glória ditauit. Audiens hec inſanus iuuenis lecto ꝓſternitur: ꝙ amore egrotaret/ a medicis aperitur. Cumq; pater iuuenis eadem virgini replicaret: et illa prioris ſponſi federa violare non poſſe diceret: cepit prefectus inquirere quis eſſet ſpōſus ille nobilis: de cuius ſe Agnes poteſtate iactaret: Cūq; didiciſſet ꝙ virgo xp̄m deum ſuū ſponſum aſſereret: prefectus eam ſibi preſentari fecit: ⁊ primo blandis ſermonibus/ dehinc terroribus pulſare cepit. Que illū blandientem ſicut et terrentem animo deridebat. Et q2 nobilis erat: ⁊ vim ei prefectus inferre non poterat: titulo ſibi chriſtianitatis obiecto ſequenti die eam ſibi aſſiſti fecit: ⁊ iterato de amore iuuenis appellauit. Et cum in ſermone caſſo laboꝛe deficeret: alterum de duobus ſibi propoſuit eligendum: aut ſi virginitatē elegerat: dee veſte cū virginibus immolaret: aut cum meretricibus publice ſcortari. Que cū neutrum elegiſſet: dicens ſecū habere angelū domini qui eam ſemper impollutam cuſtodiret. Juſſu ſimphronij ſpoliata ad lupanar ducitur voce preconia Agnetem ſacrilegam proclamāte. Tantam aūt denſitatē dn̄s capillis eius mox creſcentibus cōtulit: vt melius ꝙ ſuis veſtibus videretur induta. ¶ Ingreſſa aūt turpitudinis locū/ angelū dn̄i preparatū inuenit: qui eā immenſo lumine circumdedit: et ſtola candidiſſima ad menſuram eius corporis diuinitus cōtexta veſtiuit. Tunc prefecti filius cū ſodalibus ad lupanar venit: ⁊ volens ſibi illudere/ illos prius ad eā inuitauit. Qui ingreſſi ⁊ immēſo lumine territi/ cōpuncti redierūt. Sicq; lupanar locus orationis efficitur: adeo vt quiſq; mundioꝛ exiret/ ꝙ ingrederetur. Juuenis ergo laſciuus ſocios vt puſillanimes irridens: intrans in lumen irruit: moxq; vt eā cōtingere voluit: prefocatus a diabolo expirauit. Quem ſocij videntes diutius immorari: putabāt illū obſcenis opibus occupari. Tandē ad locū acceſſerunt: ⁊ eū mortuū inuenientes: pre foribꝰ clamauerūt. Cōcurrit pplꝰ: cōcurrit ⁊ deflēs ꝑfectꝰ: ⁊ q̄dā eā maleficam: q̄dā innocentē exclamabāt. Prefectꝰ ꝓ eo cām necis filij interrogat. Cui virgo rñdit: ꝙ ille cuiꝰ voluntatē ꝑficere noluit in eū poteſtatē accepit. Nam ⁊ alij qui honorem deo intrantes dederant: illeſi exiuerant. Cui cum prefectus ſe eidē crediturū diceret: ſi iuuenē ſuſcitaret: orauit agnes cum lachrymis: ⁊ confeſtim ab angelo ſuſcitatur iuuenis: qui egreſſus cepit xp̄m publice predicare: ⁊ oīa idola conſutare. Tunc ſeditione in pp̄lo excitata per pontifices idoloꝝ: prefectus hec videns obſtupuit: eamq; dimittere voluit: ſed proſcriptionē timens: virginē aſpaſio vicario dereliquit: ⁊ dolens abijt q̄ ipſam liberare nō potuit. Quam vicarius in ignem copioſum iactari fecit: ſed in duas partes flamma diuiſa ſeditioſum populum comburebat: ⁊ eā minime cōtingebat: virgo autem xp̄i ad dominum orauit: moxq; ignis ita extinctus fuit: vt nec quidem tepoꝛ incendij remaneret. Aſpaſius autem ſeditionem populi timēs in gutture eius gladiū mergi fecit: ⁊ ſic xp̄s ſibi ſpōſam ⁊ martyrem conſecrauit. Cuius corpus xp̄iani cum parentibus nullā triſtitiam habentibus tulerūt: illudq; in predio ſuo via numentana ſepelierunt: vixq; a paganis in eos mittentibꝰ lapides euaſerunt. Paſſa eſt aūt. xij. kal. Februarij.

¶ De ſancto Patroclo martyre. Cap̄. cviij.

Patroclus martyr paſſus eſt apd̄ ſenonas gallie ſub Valeriano imperatore. Qui cum de partibus illis egrederetur: audita fama patrocli ꝙ vir nobilis aſſiduis orationibus vacans: hora. xij. vix cibum capiebat: ⁊ quia xp̄m publice predicabat: fecit eū teneri ⁊ duci ad ſacrificādū. Qui cū ſacrificare contemneret: iuſſu imperatoris fuſtibus ceditur: deinde miſſis cōpedibus in cruribus ipſius ⁊ cathenis in manibus vinctus triduo carceri Patroclus mancipatur. Sed cum in xp̄i confeſſione cōſtanter perſeueraret: iuſſit eū Aurelianus iuxta flumē ſequane duci: ibiq; gladio caput eius abſcidi. Ductus ergo ad locuꝫ oratione premiſſa/ lumina cum tenentiuꝫ obſcurata ſunt. Ipſe vero flumen tranſijt: aqua vix ad genua pertingēte. Quod dum quidā illoꝝ diuine virtuti: quidā magice arti aſcriberent: flumē ⁊ ipſi tranſierunt: ⁊ dum ſanctum requirerent/ a muliere gentile eidem orans oſtēditur. Sicq; caput ipſius amputatur. xij. kal. februarij. Cuius corpus a viris fidelibus perſecutione ſedato in ciuitate Senoñ. ſepultum iacet.

¶ De ſancto Publio ep̄o ⁊ martyre. Cap̄. cix.

Publius epiſcopꝰ atheniēſis ⁊ martyr gl'oſus fuit. Hic humana ⁊ diuina ſapientia clarꝰ: ſecūdus poſt Dionyſium ariopagitaꝫ admodū effulſit. Eccleſiamq; athenienſium nobiliter rexit: ⁊ preclarꝰ virtutibus ad doctrina prefulgēs ob Chriſti fidem martyrio coronatur. xij. kalendas Februarij. Hec Ado.

¶ De ſctis Fructuoſo ep̄o/ ⁊ ſocijs martyribꝰ. Ca. cx.

Fructuoſus epiſcopus/ Augurius/ ⁊ Eulogius diaconi ⁊ martyres tempore Galieni imperatoris martyriū paſſi ſunt apud terragonam Hiſpanie ciuitatem. Qui primo in carcerē truſi diebus pluribus afflicti ſunt. Deinde educti pro Chriſti confeſſione flammis iniecti: ⁊ vinculis quibus alligati fuerāt exuſtis manibꝰ in modū crucis expanſis: orātes vt vererentur obtinuerūt. Et mox quidā ex fratribꝰ ⁊ filia preſidis q̄ aſtabat: viderūt ſanctorū alas celū cōſcen

dere coronatas

dere coronatas. Qui paſſi ſunt. xij. kal'. Januarij/ vt dicit Ado in martylogio ſuo.

De ſancto Vincentio leuita et martyre. Cap̄. xj.

Vincentius leuita ⁊ martyr genere Hiſpanus de ciuitate Ceſarauguſtana: patre eutytio: agreſtis olim nobiliſſimi et conſulis filio/ matre enola progenitꝰ eſt. Qui a pueritia ſacris literis eruditus erat: et ſub valerio Ceſarauguſtañ. epiſcopo moribus et ſcientia clarebat. A quo et adhuc iuuenis archidiaconus eiꝰ ordinatur. Cui epiſcopus: quia impeditioris lingue fuerat/ ad predicandum vices ſuas commiſerat: ipſe vero orationi vacabat. Tempore igitur Diocletiani/ et Maximiani imperatorum: cum Dacianus Hiſponiarum preſes nequiſſimus ciuitatem Ceſarauguſtanam eſſet ingreſſus: vt Chriſtianos ad ſacrificia tormentis compelleret: et Vincentij laudabilem famam audiret: fecit eum vna cum epiſcopo valerio in carcere detineri. Deinde pergens valentiam cathenis vinctos in collo et manibus poſt ſe trahit: ipſoſq; ibidem cuſtodie duriſſime mancipari/ ⁊ fame ac inopia diebus plurimis macerari. Quos poſtmodum ſibi preſentatos cum in nullo conſpexiſſet afflictos/ cuſtodes redarguebat: putās quod ipſos in ergaſtulo refouiſſent. Et iratus valerium interrogauit: cur contra precepta principum agere preſumpſiſſet. Qui cum lingue rudis et imperitus quaſi ſub murmure reſponderet: Vincentius ab epiſcopo licentiam petijt reſpondendi. Qua obtenta/ libera ⁊ conſtantiſſima voce deos gētium demonia eſſe aſſeruit: ⁊ Chriſtum dominum ſe nūq̄ abnegaturos expreſſit. Tunc preſes iratus epiſcopuꝫ in exilium miſit: vbi ⁊ poſt tempus in pace quieuit: vincentiū vero vti rebellem ⁊ iuuenem temerarium grauiſſimis tormentis cruciari mandauit. Et primo quideꝫ illum fecit in equuleo leuari: et membris diſtendi/ totoq; corpore diſſipari. Interrogans eum vbinam corpus ſuum miſerabile cerneret. Qui cū ſubridendo diceret hoc ſemper optaſſe/ ⁊ preſidem ſuis votis optime concordare. Iratus Dacianus tortores flagellabat: eo quod ipſum in torquendo deficiebant: ſtridore dentiuꝫ fremens: ac quaſi ſe magis ꝙ dei martyrē torqueri nutibus oſtendens: carnifices vero pectines/ et vngulas ferreas vſq; ad intima coſtarum fixerunt. Ita vt de toto corpore ſanguis efflueret: ⁊ ſolutis cōpagibus viſcera interna paterent: ⁊ cum miniſtri laſſi deficerent: ipſe iam inuitus in omnibus apparebat. ¶ Poſt hec iubēte preſide ab equuleo deponit: ⁊ ad ignis patibulum ducitur: qui moras carnificum arguebat: et ad penam alacriter properabat. Craticulam igitur candentem vltro conſcendens: ibidem aſſatur: exuritur: ⁊ crematur: mēbriſq; vncinis ferreis infigitur: flamma ſanguine conſpergitur: vulnera vulneribus inſtaurantur: ſal inſuper in ignem mittitur: vt in corpus vulneratum inſiliens/ ſtridentibus flammis crudelibus comburatur. Jamq; non ad artus/ ſed ad nudata viſcera tela iaciuntur: ipſeq; fibre de eius corpore extra labuntur. Inter hec manet immotus: et erectis in celum oculis dominum precabatur. Cumq; hec Datiano nunciata fuiſſet: iuſſit eū in carcere teterrimo recludi: ⁊ ibi teſtas acutiſſimas congeri: pedeſq; eius in ligno configi: et extēſum ſuper teſtas relinqui. Que cum adimpleta fuiſſent: pena mutatur in gloriam: nam tenebre carceris diuina ſuperfuſa luce fugantur: teſtarum aſperitas in florum ſuauitatem mutatur: pedes ſoluuntur: et martyr domini angelorum dulci modulatione conſolatur. Que cuſtodes per rimas aſpicientes conuerſi ſunt. Quidaꝫ vero hec preſidi nunciarunt: at ille ſe victum reputās: iuſſit martyrem ad lectum transferri: ⁊ mollibus ſtramentis foueri: reputās eum magis glorioſum facere/ ſi deficeret in tormentis. Cum ergo in lectulo paululū quieuiſſet: orans emiſit ſpiritum. Quod audiēs Datianus doluit: et quem non valuit vincere viuum: putauit vincere vel defunctū. Juſſit igitur corpus in campum deduci: ⁊ auibus ac feris deuorandum exponi. Statimq; coruus ingluuiei deditus corpus cuſtodiēs: alias aues ſe maiores impetu alarum abegit: et lupum morſibus ⁊ clamoribus effugauit. Et in cōſpectu ſacri corporis fixus cernitur: vtpote qui ibi angelorum cuſtodiam mirabatur. Tunc iuſſu preſidis hoc audientis/ ingens mola corpori alligatur: et in pelagus proijcitur: vt ſaltem piſcibꝰ in paſtum daretur: ſed anteq̄ naute qui corpus in mare demerſerant ad littus ꝑuenirent: cadauer ſolutum in littus a fluctibꝰ deductū eſt. Quod a quadā matrona vidua ipſo reuelante repertū eſt: ⁊ ab ipſa vna cū quibuſdam fidelibus in modica Baſilica ſepultū. Ceſſante vero perſecutione corpus ad ciuitatem Valentianam deducitur: ⁊ iuxta muros honorificentius tumulatur. Paſſus eſt autem xp̄i martyr. xj. kal. Februarij.

¶ De ſanctis Vincentio ⁊ orontio martyribus. Cap̄. cxij.

Vincentius ⁊ orōtius martyres paſſi ſunt apud hiſpaniam tp̄e Diocletiani et Maximiani imperatorū ſub rufino preſide hiſpaniarum. Qui feruore fidei accenſi ſe ſponte iudici offerentes: ⁊ Chriſtum magnanimiter confitētes/ iuſſu preſidis capitali ſententia puniunt: quorum corpora victor quidam leuita/ q̄ eos hoſpitio ſuſceperat/ ſepeliuit: ꝓpter quod ⁊ ipſe a iudice tentus brachijs ſibi a cubitis preciſis in eodem loco vbi et illi paſſi fuerant decollari iubetur. Quod videns pater victoris/ q2 ipſe chriſtianꝰ erat: fugam arripuit: ſed a cōiuge aquilina nomine hortatus rediens vna cum filio capite ceſus eſt. Horū omnium corpora Pontius epiſcopus diuina reuelatione commonitꝰ/ plauſtro impoſita ad loca priſtina Italie deferebat: donec iuxta ciuitatem Hebredunen̄. peruenerunt: vbi bobus ſe figentibus: nulloq; modo inde vltra abire valentibus corpora martyrum ſepulta ſunt: diuina cognita voluntate. Horum natale recolitur. ij. kalē. februarij: vt dicit Ado.

¶ De ſancto Anaſtaſio martyre ⁊ ſocijs. Cap̄. cxiij.

Anaſtaſius monachus et martyr octauo Heraclij imperatoris anno ſub ꝑſecutione Coſroe regis iniqui perſarum martyriū poſſus eſt. Hic natione perſa de regione Razeth fundo raſuꝫ: vocabatur magundach filius Bau maximi magi. et ipſe magicis ab annis iuuenilibus eruditus/ mileſq; ſtrenuus fuit in regia ciuitate perſaruꝫ. Poſtq̄ vero terra ſancta a Coſroe rege occupata eſt: ⁊ crux dominica capta: ipſe cum chriſtianis captiuis ductis in perſidē cōuerſus: et ab eiſdem in fide chriſti doctus eſt: moxq; amore baptiſmatis inflāmatus/ relicta militia ⁊ magicarum artium libris exuſtis venit in partes oriētis. Et apud malleatorem quendam xp̄ianum anno integro māſit/ ⁊ artem ſuā optime didicit. A quo de myſterijs fidei plenius informatus hieroſolymā venit: ⁊ a quodam modeſto preſbytero baptiſma ſuſcepit. Et poſt hoc apud Helyam preſbyterum octo diebus deguit: ⁊ a quo etiam in amore chriſti cōfortatus extitit. Deinde in monaſterio quod quatuor milibꝰ a hieroſolyma diſtat, ſub abbate Juſtino monaſticū habitū ſumpſit: in quo diudum laudabiliter vixit. Poſt que mar-

tyr deſiderio fragrans: diuina viſione cōmonetur vt loca ſacra viſitet: ⁊ ſic ad paſſionem optatam perueniet. De licentia igitur ſui abbatis abijt dioſpolim / deinde Ceſaream paleſtine: deinde ſacris locis luſtratis calcedoniam venit: vbi dum quoſdam magos repertos argueret: ⁊ interrogatus cuius eſſet ſecte: ſe Chriſticolam reſpondiſſet: tentus eſt a barbazana iudice imperatoris Coſroe / ⁊ vinculis ferreis aſtrictus per dies plurimos: deinde grauiſſime ceſus: in caſtello quodam arctiſſime cuſtodie mancipatur / vbi angelica viſitatione cum ſplendore nimio confortatur. Que cum imperatori relata fuiſſent: ipſumque olim ſuum militem recoluiſſet: mandauit illum ſibi in perſidem vinculis ferreis conſtrictum deſtinari. Quem cum ſibi preſentatum ⁊ interrogatum chriſtianiſſimū repperiſſet: in predio bethſalees ipſum magno cathenarum pondere preſſum duriſſimo carceri mācipari iuſſit: ⁊ inedia diebus quindecim maccrari. Poſt hec eductum / iterumque interrogatum: ⁊ in chriſti fide conſtantiſſime perſiſtentem ab vno brachio per duas horas ſuſpendi fecit: ⁊ poſt hec iterum flagellari. Nouiſſime cum ſexaginta chriſtianis qui cum eo de ceſarea venerant: ⁊ ab eodem rege detenti fuerant: extra villam Bethſalees fecit educi: ipſoſque omnes vt ex hoc terreretur ſpectante chriſti martyre teſtibꝰ prefocari. Qui dum omnium nece conſpecta conſtantior videretur: omnium vltimus et ipſe iuſſu imperatoris prefocatus: et deinde decollatus eſt. Cuius corpus a quodam chriſtiano tribuno magno precio redemptum a perſicis ab aliorum martyrum corporibus ſegregatur: et ab eodem noctu arreptum ad monaſterium ſancti Sergij martyris / quod vno miliario a caſtello diſtat / clandeſtine ducitur: et ibidem honorifice tumulatur. Nunc autem dicitur eſſe in eccleſia ſancte trinitatis de Venetijs: quod ab incolis ipſius vrbis de conſtantinopoli illuc aſſeritur fuiſſe tranſlatum. Qui paſſus eſt. xj. kal. februarij.

¶ De ſancto Anaſtaſio monacho et confeſſore. Cap. xxiiij.

Anaſtaſius cōfeſſor ⁊ monachus romane eccleſie notarius fuit. Qui ſoli deo ſeruire deſyderans: officium reliquit: ⁊ in monaſterio quod dicitur ſuppentona iuxta nepetſitiam vrbem poſitum monachus factus / in ſanctis actibus vitam duxit: ciuſque poſt tempus monaſterio ſolerti cuſtodia prefuit. Quadam vero nocte de rupe que cenobio in monte preeminet facta vox inſonuit: que Anaſtaſium primo / inde ſeptem fratres alios nominatim vt venirent: vocauit. Paruo deinde momento vox ſiluit: et poſt hec octauum fratrem iterum euocauit: que quidem voces ab omnibus fratribus audite ſunt. Intra paucos igitur dies prius Anaſtaſius abbas: deinde ceteri eo ordine ex carne educti ſunt: quo de rupis vertice vocati fuerunt: frater vero ille ad quem vocandum vox aliquantulum ſiluit morientibus alijs paucis diebus ſuperuixit: et tunc ipſe etiam vitam finiuit. Sed mira res contingit: quia dum Anaſtaſius migraret a corpore: erat quidam frater / qui ſuper eum viuere nolens: prouolutus eius pedibus cum lachrymis illum adiurauit: vt per eum ad quem ibat taliter ageret / ne ſeptem dies in mundo eidem ſuperuiueret. Ante vero ſeptimum diem etiam ipſe defunctus eſt: qui tamen illa nocte inter ceteros vocatus non fuerat: vt ex hoc aperte clareſceret: quia eius obitum ſola ſancti Anaſtaſij interceſſio obtinere potuiſſet. Hec Gregorius primo dialogo. cap. i. viij.

¶ Explicit liber ſecundus.

¶ Incipit prologus tertij libri.

Tertius liber huiꝰ catalogi continet ſanctorum paſſiones et geſta: quorum feſtiuitates eueniunt intra illud tempus in quo repreſentat eccleſia ipſius dei ſponſe per anuli ſubarationem atque deſponſationem: quod fuit a chriſti baptiſmo vſque ad eius reſurrectionem. Et illud tempus eccleſia repreſentat a ſeptuageſima vſque ad paſcha. In quo re vera tempore ſancta eccleſia primis tribus dominicis ſubaratur anulo fidei per Chriſti doctrinam ⁊ predicationem / hoc eſt in dominica ſeptuageſime / ſexageſime / ⁊ quinquageſime. ¶ Quā predicationē chriſtus primo per diſcipulos adimpleuit: cum ſeptuaginta duos diſcipulos ante faciem ſuam miſit in omnem ciuitatem et locum quo erat ipſe venturus. Et hoc in euangelio ipſius dominice ſeptuageſime myſtice denotatur in patrefamilias qui eſt ipſe Chriſtus: qui exijt primo mane conducere operarios: id eſt predicatores in vineam ſuam / ſanctam ſcilicet eccleſiam in qua ipſos introimiſit. ¶ Secundo ipſius predicationis officium etiam per ſeipſum exercuit. Et hoc in euangelio dominice ſexageſime figuratur in ſeminatore Chriſto: qui ſemen verbi dei exijt ſeminare quod ipſa veritas de ſemine predicationis exponit. ¶ Tertio eandem predicationem etiam miraculis confirmauit. Et hoc in euāgelio dominice quinquageſime exprimitur per cecum illuminatum a Chriſto: humanum genus ſignificantem a cecitate culpe per verbi dei predicationem illuſtratum. ¶ Sequentibus vero quatuor dominicis / ſcilicet a prima dominica quadrageſime vſque ad dominicam paſſionis dei ſponſa anulo ſpei ſubaratur per Chriſti penitentiam / et afflictionem / de qua tunc iugiter memoria colitur. Et quia penitentie opera in quatuor conſiſtunt: ſcilicet in ieiunio: oratione: eleemoſyna et peregrinatione / que Chriſtus cepit facere et docere. ¶ Ideo in prima dominica agitur de Chriſti ieiunio: quod ſpecialius in euangelio commemoratur. Cum enim ieiunaſſet quadraginta diebus et quadraginta noctibus ⁊c. ¶ In ſecunda agitur de oratione / de qua in euangelio mentio habetur. Nam ideo montem thabor excelſum aſcendit vt oraret ⁊c. quod q̄uis Mattheus ſileat: Marcus et lucas expreſſius ſonant. In tertia agitur de Chriſti eleemoſyna: non quidem materialis pecunie quam Chriſtus pauper vnde daret non habuit: ſed ſpiritualis gratie / quam egros ſanando conceſſit: ideo in euangelio cecus: ſurdus: mutus et demoniacus ab omnibus ipſis paſſionibus liberatus introducitur. ¶ In quarta agitur de peregrinatione que in euangelio ſpecialiter recolitur: ideo ibi. Abijt Jeſus trans mare Galilee ⁊c. ¶ Vltimis vero duabus dominicis eccleſia anulo charitatis decoratur: dominica paſſionis videlicet et palmarum per Chriſti mortem et paſſionem que tunc deuotiſſime celebratur. Et merito duabus dominicis talis memoria recolitur: quia duo ſunt precepta charitatis / dei ſcilicet amor et proximi quam Chriſtus pro nobis patiendo ſignanter exhibuit infinitam. ¶ Et ideo in prima dominica agitur de paſſione mentali quam pertulit a iudeis eiectus ⁊ expulſus: quod ad literam in dominicali euangelio et per totam legitur ſeptimanam. ¶ In ſecunda agitur de paſſione corporali: quam ſuſtinuit in carne paſſus et crucifixus: quod in quatuor paſſionibus in ipſa ebdomada ad literam demonſtratur. Ad huius igitur temporis feſta perquirenda veniendum eſt.

¶ Finis prologi tertij libri.

¶ Incipit liber tertius a ſeptuageſima vſque ad paſcha dn̄ice reſurrectionis.

¶ De ſeptuageſima. Capi. j.

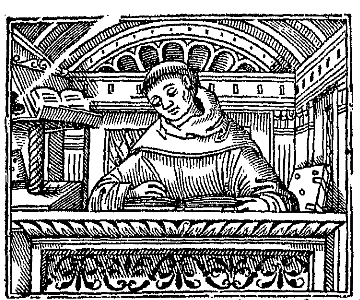

Septuageſima ſignificat tempus deuiationis: ⁊ inchoatur a dominica in qua cantatur officium. Circundederunt me: et terminatur in ſabbato poſt paſcha. Eſt aūt inſtituta propter tres rationes: vt dicit Joānes Beleth in ſumma / videlicet. ¶ Primo propter redemptionem. Nam quia ſancti patres ſtatuerant / vt ꝓpter venerationem dominice aſcenſionis quinta feria ſicut ⁊ dies dominica ſolennis eſſet: ⁊ in ipſa nullus penitus ieiunaret: ⁊ ſic de diebus quadrageſime ſeptem dies diminuebantur: ſcilicet omnes quinte ferie. Ideo in redemptiōe illorum ſancti patres vnam ſeptimanā quadrageſime in ieiunio premiſerunt / quam et ſeptuageſimam vocauerunt. ¶ Secūdo propter ſignificationem. Nam per hoc tempus ſignificatur deuiatio exilij et tribulatio generis humani ab Adam vſque ad finem mundi. Quod quidem exilium ſub reuolutione ſeptem dierum agitur: et ſub ſeptem milium annorum tempore includitur. Ab initio aūt mūdi vſque ad aſcenſionem ſecundum quoſdam ſex milia annorū computantur. Ex tunc vero quicquid tēporis ſequitur ſub ſeptimo millenario cōprehenditur: cuius terminum ſolus deus nouit. Nos igitur xp̄s in ſexta mundi etate ab hoc exilio in ſpe eterne retributionis innocentie ſtola reddita per baptiſmum eripuit: ſed conſummato exilij tēpore nos vtraque ſtola decorabit. Hinc eſt / ꝙ in hoc exilij tempore cantica letitie deponimus. Sed in ſabbato paſche vnū alleluya decantamus: tanꝗ in ſpe patrie gratulantes / ⁊ ſtolam innocētie ſexta etate per xp̄m recuperantes. Cui etiam tractus ſubijcitur: quo ſignatur labor: quem adhuc in mandatorum adimpletione retinemꝰ. In ſabbato vero poſt paſcha vbi ſeptuageſima terminatur: duo alleluya cantamus: quia completo exilij termino duplicem ſtolā glorie conſequemur. Tertio propter repreſentationem: quoniam hoc tēpus. lxx. dierū repreſentat. lxx. annos quibus iſrael ſub captiuitate babylonica ſeruierūt. Et deponimus cantica letitie / quemadmodū ⁊ illi depoſuerunt dicētes. Quomodo cantabimus canticum dn̄i in terra aliena? In ſabbato vero paſche alleluya cantamus: quia ⁊ illi anno ſexageſimo data ſibi redeundi licentia letari ceperunt. Sed ſtatim tractum ſubiungimus: q2 et illi ab edificatione templi vſque ad annos: lxx. completos prohibiti fuerunt. Ideoque ſabbato quo ſeptuageſima terminatur duplex canimꝰ alleluya: eorum plenam letitiam poſtꝗ venerunt in patriam figurantes: Hoc etiam tempus exilij / ⁊ captiuitatis iudeorū repreſentat tempus noſtre deuiationis / in qua ſtetit humanum genus a primo parēte vſque ad chriſti aduentum per decurſum quinque etatum: ⁊ ſicut illi ſexageſimo anno ſunt liberati: ſic et nos in ſexta mundi etate: ⁊ ſicut adhuc in colligendo ſarcinulas laborauerunt: ſic ⁊ nos etiam liberati in mandatorum adimpletione laboramus. Sed cum ad patriam peruentum fuerit: omnis labor ceſſabit: ⁊ gloria perfecta erit: ⁊ duplex alleluya cantabimus: quia anima ⁊ corpore duplici gloria veſtiemur. ¶ In hoc ergo exilij tempore eccleſia multis tribulationibus preſſa et fere in barathro deſperationis poſita ab alto trahens ſuſpiria: clamat i officio. Circundederunt me gemitus mortis ⁊c. oſtendens ſui tribulationē ⁊ pro miſeria contracta / ⁊ pro duplici pena inflicta / et pro culpa cōmiſſa. Cui tamen in epiſtola / ⁊ euangelio ne deſperet proponitur triplex remedium / et triplex premiū. Remedia ſunt vt in vinea anime ſue laboret abſcindendo peccata. In ſtadio vite currat per penitentie opera. Et viriliter in agone pugnet contra diaboli tentamenta: quia laboranti dabitur denarius: currenti brauiū: ⁊ pugnāti corona. ¶ Et quia tempus iſtud deuiationem noſtram ſignificat ꝗ incipit a protoplauſto: merito hoc tempore liber geneſeos legitur: in quo deuiatio priorum parentum facta per peccatum recolitur. Et quia in ebdomada ſeptuageſime prime etatis tempora recoluntur: merito ſanctorum patrum prime etatis geſta immediate ſubijciuntur: eo ꝙ eorum obitus dies penitus ſcripti non reperiūtur. Quamuis de primo hominum Adam quidam codices videantur exprimere ꝙ eodē in anni circulo die / quo ſecundus Adam fuit de femina virgine incarnatus: ⁊ primus Adam fuerit de terra virgine formatus / ſcilicet. viij. kal. Aprilis. Quo etiam die ſicut et ſecundus Adam poſt. xxxij. etatis ſue annos fuit in carne paſſus: ſic et eodem die primus Adam poſt. Dcccc. xxx. annos ſue creationis fuiſſet per mortem corporaliter reſolutus. Quo etiam die volunt ad literam / Abel iuſtum a Cayn fratre per inuidiam interfectum. Sed quia hec ex authētico quoquam volumine nullam obtinent authoritatem: merito geſta patrum huius prime etatis eo tempore ponimus: quo eorum vite decurſus ad literam ⁊ acta commemoramus. ¶ Et notandum ꝙ licet non omnes ſancti prime / et ſecunde etatis in libro geneſis ſpecialiter nominati in ſanctorum patrum catalogo ex textu ſacre pagine reperiantur adſcripti: ꝟ tpote cum de prima etate ſolus Abel in euāgelio: ⁊ de eadem ſolus Enoch / ⁊ de ſecunda ſolus Noe in eccleſiaſtico nominentur vt iuſti. Ceteri tamen in eiſdem etatibus ſpecialius expreſſi: vt dicit Joſephus triplici ratione in ſanctorum numero ſunt contexti. ¶ Primo quia per eorum generationem deuenitur ad Abraham: qui ex omnibus gentibus ſolus electus intantum deo placuit: ꝙ inter omnes homines ſignū circunciſionis accepit: vnde nec credendum dicit deū permiſiſſe tantum patrem ex alicuius reprobati hominis ſemine propagari. ¶ Secūdo quia vſque ad tertiam etatem nulla preceſſerat idolatria: propter quā patres illi a veri dei cultu potuiſſent diuelli. Et ſi in alijs aliquando vel leuiter deliquiſſent: eorum omiſſa facilius per penitentiam laxabantur. Non enim niſi ad ſolius naturalis legis obſeruantiam erant obligati nulla lege ſcripta adhuc homini impoſita. ¶ Tertio quia longiſſimas etates tranſigentes abnepotes ⁊ trinepotes etiam cum abauis ⁊ tritauis in euo concurrebant: quod quia eorum progenitores erant ſanctiſſimi: horum exemplis / et doctrina formabantur: vnde nec putandum eſt illos a lege nature declinare: quā atauos ⁊ deinceps oēs ſuccedētes ad vnguē cernebāt obſuare. Hāc igiť opinionē aſſecutꝰ: duaꝝ ꝑmarū etatū ptes i geneſi noīatos: ꝑ q̄s ad Abrahe ꝓgeniē deuenit ſctōꝝ catalogo iſcrēdos nō imerito fore decreui.

¶ De ſancto Adā humani generis patre. Ca. ij.

Adā totius huma

ni gñis pater ſicut fuit primus hoīz: ſic et primus credit̄ eſſe ſanctorū. Nā licet inobedientie peccato diuini mādati transgreſſor grauiſſime deliquerit: pctm̄ ſuū tamē deflens adeo per penitentiā deleuit: ꝙ veniaz in chriſti morte futura/⁊ predeſtinata a ſeculis meruit: ⁊ moriēs nulla purgationis pena dignꝰ fuit. Non eñi minus ⁊ petrus xp̄m negando peccauit: qui tñ culpā/⁊ lachrymis cōtriuit: ⁊ remiſſione conſecuta nec ſanctitatem amiſit. Quod aūt Adā ſanctus fuerit/ ex eo maxime creditur: ꝙ in horto ſepulture dñice tumulatus cum xp̄o reſurrexiſſe perhibet̄: et vna cū ceteris ipſius reſurrectiōis teſtibus: ⁊ btā in eternis ſedibꝰ immortalitate veſtiri: vt dicit Hieronymus. ¶ Adam ergo in principio mūdi in cōſummatione oīm creaturarū ab opifice ſummo d̄ limo terre corporeis mēbris in agro damaſceno formatꝰ/ et aīa rationali ad dei imaginē/⁊ ſilitudinem ꝑducta ſpūaliter inſpiratus: omnibus animātibus aeris: aque et terre dñator prepoſitus eſt. Quibus etiā omnibus iubente deo noīa impoſuit: et ex illis nullum ſibi ſimile fore cognouit. Deinde trāſtulit eū deus in paradiſum voluptatis quem plātauerat ab initio: vt operaret̄ ⁊ cuſtodiret illū. Et ne minor eſſet felicitas/ne conſorte careret: q̄ ſine ſocio nulla eſt iocūda poſſeſſio: fecit dñs Euam de coſta ade dormientis in paradiſo: vt eſſet homini in adiutoriū: nedum ad ſocietatis ſolatium: ſed etiam ad propagande prolis obſequiū. Tunc Adam prophetico ſpiritu et iura matrimonij ſtatuit: ⁊ multa de xp̄o et eccleſia cōiuge prophetauit. Quibus deus legē impoſuit: ne comederent de ligno ſcientie boni et mali: qui tamē per diabolū ſuerūt in forma ſerpentis seducti cōmedētes de pomo ligni ꝓhibiti. Pro quo ſtatim ſe nudos viderunt: ⁊ pro diſcōuenientia nuditatis/ficus folia cōſuentes perizomata ſibi fecerunt. Prima ſiquidem die qua creati fuerant precepto dei contempto: poſt increpationem a dño ſibi factā a paradiſi delitijs ſunt excluſi: poſuitq̄ dñs ante paradiſum murum igneū ⁊ iugez cuſtodiam angelorum. Eiectuſq̄ Adā cum vxore ſua habitauit in hebron: qđ eſt iuxta agrū damaſcenum vnde fuerat procreatus: in ſudore vultus ſui terram operans. et exinde comedēs panē. ¶ Adaz ergo ⁊ Eua de paradiſo virgines egreſſi xv. etatis ſue anno genuerunt Cayn/⁊ vxorē eius Calmanā. Anno vero. xxx. etatis ſue natus eſt Abel/⁊ vxor eius Delbora. Quo a Cayn per inuidiam occiſo ipſum centū annis Adam/ et Eua in valle lachrymarum defleuerunt: vouitq̄ Adam ſe vltra vxorē nō cogniturū. Sꝫ deo volente ab angelo commonitus votuz fregit: anno q̄ centeſimo poſt mortem Abel amore prolis vehementer exeſtuans Euam cognouit: ex eaq̄ genuit filiū nomine Seth/ cum eſſet annorū. ccxxx. Et vltra prenōminatos. xxx. filios: et totidē filias ſemper gemellos vtroq̄ ſexu ꝓgenitos legitur habuiſſe: viditq̄ filios ⁊ filias/ ⁊ filiorum filios: ⁊ nepotū ſuorū vſq̄ ad octauam generationem. Vixit quoq̄ Adam. Dccccxxx. annis: ideſt vſq̄ ad. lvj. annum natiuitatis Lamech ſm̄ hebreos: iuxta interpretes vero vſq̄ ad. xliiij. annū natiuitatis Mathuſalem: ⁊ mortuꝰ eſt. ¶ Legitur quoq̄ in euangelio Nicodemi: ꝙ dum Adā egrotaret: filius eius Seth acceſſit ad ianuā paradiſi: ⁊ petijt ab angelo de oleo miſericordie: quo patrem inungeret: vt ſic ad ſanitatem rediret. Cui angelus plantā de ligno in quo Adam peccauerat tradidit: ⁊ vt eam plantaret admonuit: dicens ꝙ q̄n fructū faceret: pater eius cōualeſceret. Qui rediens patrem mortuū reperit: ⁊ eum in hebrō: vt quidā aſſerūt ſepeliuit. Quidā dicunt in eodē horto/vbi ⁊ dñs crucifixus eſt ⁊ ſepultus: vnde poſtmodū ⁊ cum eo reſurgēte. Adā extitit ſuſcitatus. Plantā vero Seth cōſeruit ſup tumulū patris: que in arborem creſcens durauit vſq̄ ad tēpora Salomonis/ quā ille poſtmodum excidit: et in domo ſaltus in edificio poſuit: qđ lignuz regina ſabba vidit cū Salomonē viſitauit: eiq̄ per ſpiritum predixit/ ꝙ in ligno illo quidam erat ſuſpēdendus: per cuius mortē regnū iudeoꝝ fuerat deſtruendū. Salomon ergo lignū amouit: ⁊ in viſceribus terre ꝓfundius incluſit. Quod tamē paſſiōis xp̄i tempore ſupernatauit: ⁊ lignū principalius fuit in quo xp̄s cōfixus extitit. Hec de libro Gen̄. cap. ij. ⁊. iij. ⁊ de libris Hieronymi/⁊ Ioſephi/⁊ ex chronicis Guilielmi.

¶ De ſancta Eua matre. Capi. iij.

Eua mater oīum

viuentium in paradiſo delitiaruz de coſta viri dormiētis a deo producta: ⁊ eidem matrimonio copulata: ſignificauit eccleſiam de latere xp̄i patientis per aquam/et ſanguinez procreatam: ⁊ ſibi in ſpōſam vnitā/matrem q̄ fideliū appellatam. Hanc vt ſexu molliorem diabolus tentaturus hominē prius impetijt: adeo ꝙ mulier decepta ſerpenti aſſenſit: ⁊ de pomo ligni vetiti prior comedit: deinde viro ad veſcendū porrexit. Cui Adā ad cōplacentiā vxoris maxime ſibi cōſenſit. Ob hoc mulier a deo duplicem maledictionē accepit: vt in dolore filios pareret: et viro ſubiecta ſemꝑ exiſteret. Eua igit̄ poſt tranſgreſſionē vna cū viro pctm̄ defleuit: ⁊ veniam promerens/⁊ ipſa a deo ſctificationē percepit. Quot autē annis vixerit: vel vtrum ante viruz deceſſerit: nulla ſcriptura cauetur: niſi ꝙ in codez ſepulchro cum Adā depoſita fuiſſe perhibetur.

¶ De ſancto Abel. Cap. iiij.

Abel ſecundo genitus

Adā primꝰ martyr/⁊ virgo: iuſtus ⁊ ſanctus nō ſolum ex dñi ſentētia Matth. xxiij. ſed etiā ex Geneſis teſtimonio cōprobat̄: q̄ accepta eiꝰ a deo narrant̄ munera Gen̄. iiij. Cuius frater maior natu Cayn doloſus: maliuolus: inuidꝰ: ⁊ auarꝰ fuit agricola. Nā vt auaritie ſue ꝯſuleret: priꝰ coluit terrā. Abel aūt ſimpliciſſimꝰ ⁊ innocens in paſcēdis ouibꝰ occupabatur. Credit̄ Adā in ſpū filios docuiſſe: vt deo offerrēt decimas: ⁊ primitias. Igitur anno. cxxx. vite Adā cū Cayn de primitijs frugū deo tantūmō paleas ſegetes corroſas: aut ſecꝰ viā cōculcatas in ſacrificiū obtuliſſet: ⁊ Abel de primitijs oīm pinguiora dño īmolaſſet: dñs corū cogitatiōes noſcēs: ad Abel mūera reſpiciēs: Cayn munera nō reſpexit. Ignis eī de celo veniēs Abel munera accēdit: ⁊ ꝯſumpſit. Iratuſq̄z Cayn/⁊ inuidia ductus: erubeſcēs minorē ſibi germanū ꝓferri. Abel fratrē ſuū ī agro damaſceno īterfecit. Sꝫ increpatꝰ a dño de fratricidio: ⁊ de venia deſperās vagꝰ/⁊ īſtabilis poſitꝰ ē ſup terrā. Et poſuit ī eū dñs tremorē capitis: vt ſic ex ſigno ſciret̄ punitꝰ a deo: ⁊ indignꝰ miſericordia ne īterficeret̄. Qui tū īter frutecta latitās/ a Lamech ab eo ſeptimꝰ

venaret̄: putatꝰ vt beſtia. q̄ piloſꝰ ⁊ hiſpidꝰ ſagitta directa ī eū ab eodē ē interfecꝰ. Oīſq̄z ipſiꝰ ꝓgenies vniuerſali eſt deleta diluuio. Sicq̄z ſanguis Abel ſcti ī ꝑſonā Cayn/⁊ eiꝰ fuit ꝓle vindicatus.

¶ De ſancto Seth. Capi. v.

Seth filiꝰ Adam

ex q̄ oē genꝰ humanū ī ꝑſenti ꝯſiſtēs ꝓpagatū ē: natꝰ ē anno cēteſimo poſt mortē Abel cū eēt Adā annoꝝ. ccxxx. In hoc enim magis conuenit imitari interpretes ꝙ hebreos: interpretes enim ponunt Adā annorū. ccxxx. vt dictū eſt: quādo genuit Seth: hoc modo cōputantes: videlicet: q̄ annoꝝ. xxx. genuit Abel: qui cum eſſet centū annoꝝ/⁊ Adā. cxxx. occiſus eſt a Cayn/ quem Adā centum annis defleuit: anteq̄ Euam denuo cognouiſſet: ⁊ ſic Adam. ccxxx. annorū genuit Seth/⁊ nō. cxxx. vt hebrei tradunt. Superuixit aūt Adā nato Seth annis. Dcc. ⁊ ſic annorū. Dccccxxx. mortuus eſt. Seth aūt iuſſu patris ſeparauit prolem ſuā: qui dicebant̄ filij dei: a ſtirpe Cayn/ qui filij hoīm vocabant̄. Sed ꝓceſſu temporis coniuncti ſunt: ⁊ inde gygantes exorti. Ipſe autē Seth cum eſſet vir egregius: imitatores ſui filios dereliquit. Qui ſcientes eſſe predictū ab Adam duo diluuia mūdo ventura: vnū per aquā/ aliud per ignē: ea in duabus columnis cōſcripſerūt/ altera lapidea ꝯtra aquā/ altera lateritia cōtra ignem: ne per hoc delerent̄. Ipſi etiam diſciplinam rerū celeſtiū/⁊ earū ornatus primitus inuenerunt. Vixit autem annis. cv. et genuit Enos/ cui ſuperuixit annis. Dcccvij. vſq̄ ad annos. clxvij. natiuitatis Lamech/ et ſic annorum. Dcccc xij. mortuus eſt. Hic ex eo etiam inter ſanctos patres computari debet: q̄ eius progenies filij dei appellati ſunt.

¶ De ſancto Enos. Cap. vj.

Enos filius fuit

Seth/ qui ab eodē ꝓgenitus eſt: cuꝫ eſſet annoꝝ. cv. vt dictū eſt annis ab Adā creatione decurſis. ccxxxv. Iſte priꝰ incepit inuocare nomen dñi: forte inuenit verba deprecatoria ad inuocandum deum: vel forte ad excitādum pigritiam memorie dei: deū effigiauit: vt modo fit. Et ex hoc etiā inter ſanctos patres ſanctus et ipſe cōputari meretur. Qui cum eſſet annorū. xc. genuit Caynā. Poſt cuius ortum vixit annis. Dcccxv. videlicet vſq̄ ad. lxxxiiij. annum natiuitatis Noe. Et cum eſſet annorū. Dcccc v. mortuus eſt.

¶ De ſancto Cainam. Cap. vij.

Caynā filiꝰ Enos

ab eodē ꝓcreatꝰ eſt/ cū eſſet annoꝝ. Dcccc v. vt ſuperius dicit̄ annis vite ade decurſis. cccxxv. Qui cum eſſet annoꝝ. lxx. genuit Malalehel. Quo nato vixit annis. Dcccxl. vꝫ vſq̄ ad annos. clxxvij. natiuitatis Noe. Et ſic Caynā annoꝝ. Dcccc x. mortuꝰ eſt.

¶ De ſctō Malalehel. Ca. viij.

Malalehel filius

Caynā anno. lxx. etatis parentis editus vt premiſſum eſt: poſtq̄ videlicet Adam annos vite ſue. cccxcv. tranſegerat. Qui annorum. lxv. genuit Iared. Cui progenito ſupuixit annis. Dcccxxx. vſq̄ ad annos natiuitatis cxxxiiij. Et ſic Malalehel annoruz. Dcccxcv. mortuus eſt.

¶ De ſancto Iared. Capitulum. ix.

Iared filius Malalehel

ex eo genitꝰ/ cū eſſet annorum. lxv. vt iam tactum eſt: ⁊ euolutis annis ade. cccc lx. Hic cū eſſet annorū. clxij. genuit Enoch. Cui nato ſuperuixit annis. Dccc. vſq̄ ad annos. ccclxvj. natiuitatis Noe. Et ſic Iared ānoꝝ. Dccclxij. mortuꝰ ē.

¶ De ſancto Enoch. Cap. x.

Enoch filius Iared

primus omnium patrū teſtamēti veteris/⁊ ſolus prime etatis in catalogo ſanctorum ponit̄ eccliā. xliiij. Qui anno etatis patris. clxij. natus eſt: vt in ſuperioribus tangitur/ annis Ade vite trāſactis. Dcxxij. Qui etiā annorum. lxv. genuit Mathuſalem: cui annis. ccc. ſuperuixit in orbe. Hic Enoch deo placuiſſe ſcribitur: eo ꝙ cū deo ambulauit: ſubaudi pre ceteris viam mandatorum domini cuſtodiuit. Et non vltra comparuit: quia tulit eum deus. Poſtq̄ enim mundo vixerat/ vt dictū eſt. tranſlatus eſt in paradiſum voluptatis ad tempus: vt in fine temporum cum helia veniat: ⁊ corda filiorū ad patres conuertat. Fuit etiam ſeptimus in generatione priorum: ſicut et Lamech ſeptimus in generatione reprobōrum: qui primus bigamiam introduxit: ⁊ paricidium in Cayn cōmiſit: vnde forte etiā vt quidam dicunt: propter ſeptenarium numerum diuino numini conſecratū Enoch acceptior deo fuit: quem ſeptima editum generatione ſuſcepit. Hunc Enoch nonnulla diuina ſcripſiſſe/⁊ aliqua prophetaſſe/ Iuda apoſtolo teſtante cognouimꝰ: vnde ⁊ filij eius/⁊ nepotes in ſtudio ſapientie feruentes fuerunt.

¶ De ſancto Mathuſalem. Cap. xj.

Mathuſalē filius

Enoch anno vite parētis. lxv. natꝰ eſt: vt dictum eſt annis ade vite tranſactis. Dclxxxvij. Hic annoꝝ. clxxxvij. genuit Lamech. Poſt cuius natiuitatem impleuit annos. Dcclxxxij. ideſt vſq̄ ad diluuium. Et ſic Mathuſalez annoꝝ. Dcccclxix. mortuus eſt. Quidam autem habent Mathuſalem annis. Dcccclxxxiij. vixiſſe: et ſic annos. xiiij. poſt diluuium tranſegiſſe: quo tēpore videlicet anno illo quo diluuium factuꝫ eſt/ dicunt eū in paradiſum apud patrem trāſlatum: ⁊ ibidem ſecum manſiſſe: donec diluuium finitum fuit. Et poſt hec aſſerūt cum ad terras inter homines cuectū eſſe: ⁊ annis. xiiij. ſupuixiſſe: eo ꝙ in arca non legit̄ fuiſſe. Hieronymus tū aſſerit ꝙ mortuus eſt anno eodē quo ⁊ diluuium factum eſt. Quod etiam diligēs cōputatio annoꝝ eius ſm̄ Geneſim manifeſtat. Huius Mathuſalem anno etatis. xliij. Adam diem clauſit extremum ſecūdum interpretes: ſecundū hebreos autem anno. lvj. etatis Lamech. Eo ꝙ vt dictum eſt hebrei annorum. cxxx. Adam genuiſſe Seth dicunt. Interpretes vero annorū. ccxxx.

¶ De ſancto Lamech. Cap. xij.

Lamech filiꝰ Mathuſalē

anno vite ipſius. clxxxvij. mūdo editꝰ eſt: decurſis ſecundū interpretes ab obitu Adam annis. clxiij. ſecundū hebreos vero etatis ade adhuc viuentis anno. Dccclxxiij. Cauſa diſcrepationis ſuperius aſſignat̄. In hoc autē interpretum opinio approbabilior eſſe videt̄. Igitur Lamech cum eſſet annorū. clxxxij. genuit Noe. De quo in ſpū ꝓphetico vaticinatꝰ eſt: ꝙ genus humanum conſolari debebat ab operibꝰ/ ⁊ laboribꝰ manuū ſuarū in terra/ cui dominus maledixit quaſi futurū aliqđ magni Noe/⁊ famoſiſſimum in orbe terrarū his verbis inſinuans. Poſt cuius ortū ſuperuixit Lamech annis. Dxcv. Sicq̄ annorum. Dcclxxvij. mortuꝰ eſt: ⁊ vꝫ. vj. anno ante diluuiū. Hec

ex libro Geneſis.c.v.⁊ ex chronicis Hieronymi/ Joſephi/⁊ Methodij:necnon ex hiſtoria ſcholaſtica diſperſim collecta deſcribuntur.

¶De ſctā Emerētiana virgine ⁊ martyre. Cap.xiij.

Emerentiana virgo ⁊ martyr collectanea fuit btē Agnetis v̄ginis:⁊ ipſa ciuis Romana. Que cū eſſet adhuc cathecumina/ fide tñ xp̄ianiſſima: ad ſepulchrū virginis ſtabat:⁊ gētiles de eoꝝ ſpicitate redarguebat. Et dū ꝯ furentes turbas ſtaret intrepida: lapidata eſt ab eis: orāſ ꝙ iuxta ſepulchrum virginis emiſit ſpūm. Quā Ambroſius dicit fuiſſe in ſuo ſanguine baptizatā. Statimq; terremotꝰ cū choruſcationibꝰ/⁊ tonitruis eruperūt: adeo ꝙ pleriq; ex inſano pplo perierūt. Corpꝰ aūt Emerētiane iuxta corpꝰ btē Agnetis ab eiꝰ parētibꝰ ſepultū eſt.x.kal.Februarij. Pagani aūt exterriti nullū exinde venientiū ad memoriā virginis in aliquo ledere preſumpſerunt.

¶De ſancto Parmena diacono et martyre. Cap.xiiij.

Parmenas fuit vnus de.vij.diaconibꝰ ab aplis electis: vt habet Actuū.vj. Hic traditꝰ grē dei a fratribꝰ iniunctū ſibi predicationis officiū fideliſſime complēs plena fide cōſūmatꝰ martyrij gloriā adeptꝰ ē:q ⁊ Philippis ſepultꝰ ꝗeuit.x.kalē.Februarij/vt dicit Hieronymus in martylogio ſuo.

¶De ſancto Aſcla martyre. Cap.xv.

Aſcla martyr paſſus eſt apud Egyptū ciuitatē Antinoni tpe Diocletiani impatoris ſub pſide arriano: q̄ prio atrociſſime ſuſpendio tortꝰ: deinde lateribꝰ flāmis admotis exuſtꝰ: ad vltimū in flumine pcipitatꝰ pcioſam xp̄o aīam reddidit.x.kal.Februarij. Sepultuſq; eſt i ipa ciuitate a xp̄ianis miniſterio Philemōis/⁊ Apollinij diaconoꝝ.

¶De ſctis Seueriano/et Aquila martyribus. Cap.xvj.

Seuerianꝰ ⁊ Aquila vxor eiꝰ in pūincia Mauritanie ciuitate Zenoceſarea paſſi ſunt. Qui p xp̄i noīe inuicta ꝯfeſſione flāmis iniecti/igniū cōflagratione cōbuſti: coronā martyrij a dn̄o pceperūt.x.kalendas Februarij/vt dicit Ado.

¶De ſancto Timotheo diſciplo. Capitulum.xvij.

Timotheus diſcipulꝰ bti Pauli apli fuit: vt Policrates pſbyter ſcribit: q liſtris exortꝰ Lycaonie ciuitate filiꝰ mulieris vidue/vt in actibꝰ aploꝝ habet cap.xvj. ab eodē Paulo in fide doctꝰ/⁊ baptizatus eidē cōperegrinꝰ factꝰ eſt. Cum quo deueniēs ad epheſum ciuitatē Aſie metropolim/ibidē ab aplo epūs eſt ordinatus imperāte nerone: vbi doctrinis/⁊ miraculis choruſcauit:⁊ glorioſi euangeliſte Joannis auditor fuit: quo in Pathmos inſula ſub Domitiano relegato/locū eius tenuit. Sed dum gentiles in feſto Diane ad templum eius accedētes a ſacrificijs prohibere niteretur: furente populo in eum/palis ⁊ lapidibꝰ mactatꝰ:⁊ ſemiuiuus relictus a Chriſtianis in monte adiacenti ciuitati reducitur: vbi.ix.kal.Februarij quieuit in pace imperante Nerone. Sepultuſq; eſt in Epheſo ciuitate.

¶De ſanctis Babila epō/⁊ ſocijs martyribus. Capitulum.xviij.

Babilas epiſcopus Antiochenus/⁊ martyr cū tribus paruulis Urbano/Prelidano/⁊ Epollono ſub Numeriano impatore paſſus eſt. Qui dum eſſet Antiochie/⁊ Chriſtianoꝝ eccleſiā ingredi vellet: Babilas ingreſſum pħibuit: manus pectori imperatoris apponens. Propter quod tentus ab imperatore/⁊ in carcere afflictꝰ eſt/impoſitis torquibꝰ ferreis in collo eiꝰ:⁊ cōpedibus in pedibꝰ eiꝰ. Deinde numeriano exhibitus/cū de alijs Chriſtianis interrogaretur: reuelauit tres habere ſpirituales filios a ſe in fide doctos: ſcʒ vrbanum: prelidanum:⁊ epollonum: quoꝝ primus erat annoꝝ.xij. ſecundus.ix. tertius.vij. Quos omnes mox imperator cū matre Theodola cōprehendi iuſſit. Qui dum oēs xp̄m confiterent/primo quidem theodolam alapis ceſam: tormentis filiorum adhibendis aſſiſtere fecit: vt grauius ipſa mēte ꝙ illi corpore torquerentur:⁊ pueros in cathomio leuari mandauit/ac priori plagas.xij. inferri: ſcdo.ix. tertio aūt.vij. iuxta numerū annoꝝ ſuorum: quos mater cum epō viriliter cōfortabāt. Deinde babilam vna cum infantibꝰ ſuſpenſos/⁊ grauiter tortos. Dum oīa cōſtantiſſime toleraſſent:⁊ xp̄m vnanimiter cōfiterentur gladio aīaduerti precepit: quoꝝ corpora ſancta Theodola ſepeliuit.ix.kalē.Februarij.

¶De ſanctis Mardonio/et Muſone/et ſocijs martyribus. Cap.xix.

Mardonius: Muſon/Egenius/⁊ Marcellꝰ martyres apud Zenoceſareā ciuitatē Mauritanie pūincie paſſi ſunt. Quos oēs detentos/⁊ in xp̄i confeſſione pſiſtētes iuſſit iudex ignibus tradi/⁊ eoꝝ reliquias in auſum fluuiū diſpergi: vt xp̄iana ſepultura carētes a fidelibus minime nominibꝰ martyꝝ colerentur: qui paſſi ſunt.ix.kalē.Januarij/vt dicit Ado.

¶De cōuerſione ſancti Pauli apli. Cap.xx.

Conuerſio ſancti Pauli apli facta eſt eodē anno quo xp̄s paſſus eſt:⁊ Stephanus lapidatus/anno ſcʒ nō naturali: ſʒ emergēti. Nā xp̄s paſſus ē.viij.kal.Aprilis. Stephanꝰ eodē anno.iij.nonas Auguſti lapidatꝰ eſt. Paulꝰ vero menſe Januario ſubſequente cōuerſus eſt. ¶Celebratur aūt eius cōuerſio potiꝰ ꝙ multoꝝ ſanctoꝝ triplici ratione. ¶Primo propter exēplū/vt nullus quātumcūq; peccator deſperet de venia/qn̄ tantū in culpa talē ꝯſpicit poſtmodū fuiſſe in grā. Scdo ppter gaudiū: vt ſicut eccliā magnā triſtitiā habuit in eiꝰ ꝯuerſatiōe: ita maximā letitiā habuit in eiꝰ cōuerſiōe. ¶Tertio ppter miraculū qd dn̄s in eo oſtēdit. Dū de ſeuiſſimo pſecutore fecit fideliſſimū pdicatorē. Eiꝰ aūt conuerſio fuit miraculoſa rōne xp̄i efficiētis: modi diſponētis:⁊ Pauli patiētis. Rōne xp̄i efficiētis: qꝛ ibi oſtendit ſuā mirabilē potentiā: ſapientiā:⁊ clementiā. His ei tribꝰ argumētis aīalia p hoīes capiuntur. Cōſueuerūt enī hoīes aīalia capere/p potētiā cū eis pugnādo: ſicut in venationibꝰ capiuntur leones ⁊ vrſi. Per ſapiētiā illaqueando: ſicut laqueis et decipulis capiuntur aues. Et p clementiā nutriēdo ⁊ cōfouendo: ſicut aīalia q̄ parua recipiuntur de nido:⁊ p hoīes enutrita domeſtica fiūt:⁊ cū eis habitant. ¶Cepit ergo xp̄s Paulū p potentiā ipm impugnādo:⁊ ad terrā proſternendo. Nā vt dicitur Act.ix. Luce diuina percuſſus: cadens in terrā audiuit vocē de celo: quia durum ſibi eſſet cōtra ſtimulū calcitrare. Et continuo immutatus rñdit. Dn̄e quid me vis facere? Vn̄ cantatur de illo. Proſtratus ſeuiſſimꝰ perſecutor/⁊ erectus eſt fideliſſimus predicator. Item cepit cū per ſapientiā eidem decipulā infirmitatis humane oſtēdendo. Non enim deum vel dei filiū ſe dixit: ſed hoīem appellauit dicēs. Ego ſum Jeſus Nazarenus quē tu perſequeris: vt infirma humilitatis aſpiciens: et ſuperbie ſquammas deponens diuinitatis laqueo caperet. Sicut ⁊ alias: ſed ad alium finem diabolum ceperat/oſtendens humanā infirmitatem:⁊ abſcondens diuinā maieſtatem. ¶Item cepit cū per clementiā eundē de nido legis iudaice in qua natus fuerat accipiēdo:⁊ ſua maxima gratia confouendo. Quod notatur ex hoc ꝙ ipſum exiſtentē in actu ⁊ voluntate peccādi cōuertit. Habebat enim diſformē affectum: qꝛ ſpirans minarum et cedis in diſcipulos. Peruerſum conatū: qꝛ acceſſit ad principē ſacerdotū ⁊c. quaſi ſe ingerens. Et pnicioſum actū: quia ibat vt vinctos perduceret in hieruſalem. Et ideo eius iter peſſimum erat: ipſum tamē diuina miſericordia conuertit. ¶Fuit etiam miraculoſa ratione modi diſponētis: id eſt lucis: que ipſum tripliciter ad cōuerſionē diſpoſuit: fuit enim ipſa lux ſubita: immenſa:⁊ celica. Propter primū dicitur ⁊ ſubito. Propter ſecundū circunfulſit: id eſt circunquaq; refulſit. Propter tertiū lux de celo. Nā Paulus tria vitia in ſe habebat. ¶Primū erat audacia: qꝛ acceſſit ad pncipē ſacerdotū. Gloſſa non vocatus: ſed ſponte zelo concitante. ¶Secundū erat ſuperbia: qꝛ ſpirans minarum. ¶Tertiū carnalis intelligentia: quam in lege habebat. Unde gloſſa ſuper illud. Ego ſum Jeſus Nazarenus ⁊c. Ego deus de celeſtibus loquor/quē mortuū putas ſenſu iudaico. Ipſa igitur lux diuina fuit. Subita: vt audacē terreret. Immenſa: vt ſuperbum proſterneret. Celica: vt carnalē intelligētiam in celeſtē mutaret: vel fuit diſpoſitio hec in voce acclamante: in luce refulgente:⁊ in virtute diſponēte. ¶Fuit inſuper miraculoſa ratione Pauli patiētis. In quo tria miraculoſe cōcurrerunt: ſcilicet pſtratio: obcecatio:⁊ triduana ieiunatio. ¶Eſt enī proſtratus: vt erigatur: quātū ad depreſſum affectum. Auguſtinꝰ. Eliſus eſt emens/⁊ factus eſt credens: Eliſus eſt lupꝰ/et factus eſt agnus: Eliſus eſt Saulus: et factꝰ eſt Paulus: Eliſus eſt perſecutor:⁊ factꝰ eſt predicator. Eliſus eſt filius perditionis:⁊ erectus eſt vas electionis. ¶Et obcecatus: vt illuſtretur quātum ad tenebroſum intellectū: vnde ⁊ in illo triduo quo manſit cecꝰ/doctus fuit euangelium. Auguſtinus. Paulū dico verum athletam xp̄i: doctum ab illo: vnctū de illo: crucifixum cum illo:⁊ glorioſum in illo. ¶Eſt in carne maceratus: et vt ipſa caro diſponatur ad bone operationis affectū. Optime enim deinceps corpus eius ad omnia diſpoſitum erat. Nam eſurire ⁊ abundare ſciebat:⁊ vbiq; et in omnibus inſtitutus erat omnia omnibus factus: vt omnes xp̄o lucrifaceret. ¶Uel dicatur quod in ipſo fuerunt iſta tria primo parenti contraria. In adam enī fuit contra deū erectio: oculorum apertio:⁊ cibi vetiti deguſtatio. E cōtra in Paulo fuerūt. Ad terram proſtratio. Oculorum obcecatio. Et ciborum ſubtractio. Fuit autē de tribu beniamin ipſe Paulus oppido giſcolis: vt ait Hieronymus in libro de viris illuſtribus: qui ad ſeptē eccleſias nouē ſcripſit epiſtolas. Ad Romanos vnā. Ad Corinthios duas. Ad Galathas vnā. Ad Epheſeos vnā. Ad Philippēſes vnam. Ad Coloſſenſes vnā. Ad Theſſalonicenſes duas. Scripſit et diſcipulis ſuis Timotheo duas. Tito vnam. Philemoni vnam. Epiſtolā que legitur ad Hebreos an ſua fuerit: propter ſtili cultioris elegantiā a nonnullis dubitatum eſt. Aſcribunt enim eā: alij Barnabe: alij Luce: pleriq; clemēti: q̄ poſtea pontificalē in vrbe tenuit ſedē. Clemens tamē alexādrinus ⁊ origenes eius diſcipulus: Euſebius ceſarienſis/atq; Hieronymꝰ Pauli fuiſſe manifeſte cōfirmant: quia hebreus ⁊ hebreis in proprio ſcripſit eloquio. Ideo ornatius ⁊ cultius ſcribere potuit quam in extero. Et ſic in grecū ſonantius trāſferri potuit ex hebreo. Legūt quidam et aliam eius epiſtolā ad laodicenſes: ſed a noſtris exploditur. Fuit autem feſtum conuerſionis Pauli die qua ad literam ab eccleſia celebratur: videlicet octauo kalend. Februarij. ¶Fertur qd in muro ciuitatis Damaſci adhuc extat feneſtra: per quam Paulus tūc nuper conuerſus a fratribus dimiſſus fuit/cum quereretur a preposito regis arethe tenēdus: vt habetur Actuum.ix.⁊.ij. Corin.xj. quam feneſtrā ſepius ſaraceni obthurarunt ad cuſtodiam ciuitatis: que tamen facto mane ſemper diuinitus aperta inuenta eſt. Cuius miraculi teſtes ipſi ſunt ſaraceni/qui hoc noſtratibus retulerūt.

¶De ſancto Anania diſcipulo. Cap.xxj.

Ananias diſcipulus apoſtoloꝝ fuit. Cui dominus apud Damaſcum per viſum apparuit:⁊ eidē mandauit: vt in vicū qui vocatur rectus accederet: et in domū Jude Saulū tharſenſem quereret: eiq; manū imponeret: vt viſum reciperet/ac baptizaret prenuncians ipſum vas electionis futurū/et nomē xp̄i corā gētibus:⁊ regibus ⁊ filijs iſrael portaturus. Qui iuſſu dn̄i ad Saulū acceſſit: manuſq; iponēs oculos eiꝰ aperuit: baptizauit:⁊ cibo refecit. Qui etiam deinde exēplo Pauli ad officiū predicationis feruentior effectus eſt. Ipſiſq; fideliter peractis apud Damaſcū ꝗeuit in pace/eodē die quo ⁊ Paulū baptiſmo genuerat filium: vcʒ.viij.kalē.Februarij. Hūc ananiā Dorotheus abbas ſcribit vnū ex ſeptuaginta duobus diſcipulis Chriſti fuiſſe: et ab apoſtolis poſt Pauli conuerſionem: damaſci epiſcopum ordinatum extitiſſe.

¶De ſancto Proiecto epō ⁊ martyre. Cap.xxij.

Proiectus epiſcopus Aruerneñ. et martyr: vt ait Sigiſbertus: tēpore cōſtātini iunioris martyriū paſſus eſt. Quē dū adhuc mater i vtero geſtaret: vidit in ſomnis ꝙ per latꝰ eius egrediebatur filius ſanguine rubricatus: quod ſibi quidam ſeruus exponens: predixit ex ea filiū naſciturū: ipſumq; martyrio coronādum. Natus ergo puer moribus ac vita inſignis effectus: ſatis iuuenis archidiaconus Aruerneñ. eccleſie factus/omnia ſua pauperibus erogabat. ¶Dū autem quadam vice ad illū multi pauperes pro elemoſyna cōueniſſent:⁊ famulꝰ duos ſolū nūmos in ſacculo ſupfuiſſe nūtiaſſet: ceteris obꝰ diſtributis/effuſo ſacculo tot nūmi reperti ſunt: quot pauperes affuerūt: ſinguliq; ſingulos acceperūt. Mortuo pō epō Felice eidē Proiectus in epiſcopatu ſucceſſit oī ſanctitate ⁊ gratia pollens. Dūq; ad regē Francorū vocatus eſſet ad ſanctū Marinū abbatem egrotātē diuertit: eūq; ab infirmitate ſanauit: qui cū ſecutꝰ vna ſecū martyrij gloriā percepit. Nā cū illi viſitato rege reuerterent:⁊ quidam emuli viri ſancti eos inſequerentur: marinum quidem abbatē decollauerunt:⁊ putantes ſe ſimiliter proiectum occidiſſe redibant. A quo reuocati/poſtq̄ illum viuētem eorum euaſiſſe manus cognouerunt: ipſum excerebrantes et iugulantes dimiſerūt.

Cuius corpus Aueruis ſepultū eſt. Radbert⁹ aūt qui ipſum occiderat nō multo poſt cōſumptus a vermib⁹ expirauit. Alius vero de interfectoribus/ dum venaretur/ ex equo decidens fracto dextro brachio omnibus mēbris debilitatur. Qui ad penitentiā reuerſus/ orans ad ſancti martyris ſepulchrū ſalutē obtinuit: et vas argēteū decē marcharum pro ſue liberationis beneficio in munus obtulit. Paſſus eſt autem martyr chriſti vna cum ſancto Marino abbate. viij. kalen. Februarij.

¶ De ſancto Seueriano epō. Cap. xxiij.

Seuerian⁹ epiſcopus gabalitane ciuitatis admirande ſanctitatis et doctrine vir extitit: qui poſt laudabilē conuerſationis vitam/ et ſalutifere predicationis doctrinā apud eādem vrbem in pace quieuit. viij. kalē. Februarij. Hic enim vt gēnadi⁹ ſcribit i ſcripturis diuinis erudit⁹: ī homilijs declamator eximi⁹: expoſuit epiſtolā pauli ad galathas. Et de baptiſmo/ ⁊ epyphanie ſolēnitate libellū inſignem cōpoſuit. Hunc Joānes cōſtantinopolitanus epiſcopus ⁊ archadi⁹ imperator frequenter Cōſtantinopolim euocabant: vt eius ſermones audirent: quorum temporibus ipe claruit. Hec gennadi⁹ de viris illuſtribus.

¶ De ſctō Policarpo epō ⁊ martyre. Cap. xxiiij.

Policarpus epſ et martyr. diſcipulus Joānis euāgeliſte fuit/ ⁊ ipſius auditor. Hic vt habetur iiij. libro hiſtorie eccleſiaſtice fuit epſ Smyrneū. ſanctitate ⁊ gratia atqͣ doctrina catholice fidei admodum inſignis. Qui cū eſſet etate maturus: vidit quadā nocte per ſomniū ceruical ſuū flāmis eſſe conſumptū/ ⁊ predixit fratribus ſe per ignem martyrem futurū. Regnantibus vero Marco antonio et Lucio aurelio cōmodo imperatoribus Chriſtianorum perſecutione feruente miſſi ſunt ad eū apparitores proconſulis Aſie: vt eū tenerent. Quos ille gratanter ſuſcepit: ⁊ in mēſa refecit: ⁊ poſtea ſecum iuit. Et dū corā proconſulis tribunali xp̄m viua voce cōfiteret: excitato clamore gentiliū ⁊ iudeorū contra eū iuſſu proconſulis tradit ignibus cōcremandus. In quo dū eſſet immiſſus/ flāmarū globis vndiqͣ vallabat: ita vt ipſe in medio incendij ſibi cedētis in modū camere ſtaret: ⁊ deū glorificās comburi nō poſſet. Tūc qͣ ſpiculator accedēs lancea ipm̄ trāſfodit: ⁊ ſanguinis pfluuio ignis extinctus fuit. Cuius reliq̄as xp̄iani ſepelierunt in ciuitate Smyrne. Poſt cui⁹ tranſitum. xij. alij diſcipuli qui eū a laodicia veniētes ſecuti fuerāt/ martyriū paſſi ſunt in eadē ciuitate. Hic beat⁹ epiſcopus ob quaſdā paſche queſtiones Romā veniēs Antonio pio imperiū gubernante: anacleto vero papa Romane rūc ecclie pſidēte/ plures xp̄ianos martionis ⁊ Valētiani hereticor irretitos laqueis/ ad fidem catholicam cōuertit. Scripſit aūt ad Philippēſ. epiſtolam vtilem valde. Paſſuſqͣ eſt martyrium annum agens etatis. lxxvj. die. vij. kalē. Februarij. Hec Hieronymus de illuſtribus viris.

¶ De ſctis Theogene/ ⁊ socijs martyribus. Cap. xxv.

Theogenes martyr cū alijs. xxxvj. xp̄ianis martyriū paſſi ſunt in eadem ciuitate laodicie premiſſa pſecutione vrgente: qui contemnentes temporalem mortem coronā vite eterne adepti ſunt. vij. kalend. Februarij: vt dicit Hieronym⁹.

¶ De ſancto Jona propheta. Cap. xxvj.

Jonas propheta fuit de oppido Geth q̄ eſt in Opbir ad differentiā Geth que eſt in paleſtina: et eſt nomen regionis. Opbir enim nomē eſt turris nebuloſe: que non longe erat a templo. Hunc hebrei affirmāt filiū fuiſſe mulieris vidue ſareptane ſidoniorum: ad quam Helias famis tempore declinauit: ipſumqͣ mortuum ſuſcitauit. Que tēporibus Hieroboā filij Joas regis iſrael claruiſſe/ prophetiā quoqͣ exorſum fuiſſe/ quartus liber regum cōmemorat. In cōdemnationem autem iſrael Jonas ad gentes mittitur/ q̄ niniue agente penitentiam illi in malicia perſeuerabāt. Qui idcirco ad niniuitas predicandos ire recuſabat: qͣ cum pphetia illuminante/ peccatores ciuitatis niniue miſericordiam dei conſecuturos ſperaret/ ne falſa videretur predicare ſententiā contra eos prolatam reuocari nolebat: diuine diſpēſationis ignarus/ que ſalutem hominum ad ſe reuertentiū magis vult q̄ interitum. Ideoqͣ ſe a facie dei fugere putās/ deſcēdit ioppem: aſcēdit nauem eūtē in tarſum: deditqͣ naulū nautis. Sz deus cui⁹ volūtati nemo pōt reſiſtere: q̄ qui ⁊ eſſentialiter eſt vbiqͣ: miſſo vēto validiſſimo tempeſtate turbauit mare: periclitat nauis: timent naute: ⁊ inuocato dn̄o de ſalute deſperantes more antiquorū peccato alicui eorū periculū cunctorū adſcribāt: hominem illū ſorte inquirēdū decernunt. Jonas ſorte deprehendit: ſponte in mare mittitur: ⁊ tēpeſtas ſedatur. Jonā deo diſpenſante cete deglutit: ⁊ poſt triduum eūdem in aridā illeſum euomit. Jonas flagello dei correptus niniuē intrat: iudiciū ſubuerſionis poſt dies. xl. futurū prenunciat. Rex ⁊ popul⁹ ad dn̄m cōuertuntur: ſaccis induunt: ieiunijs affligūtur. Miſericors deus peccatorū penitentiam reſpexit: ciuitatiqͣ parcens ſententiā reuocauit: videns ſe mēdacem extitiſſe Jonas turbatur: vrbemqͣ egreſſus contra deū conqueritur. Quem deus vt cōfunderet: ⁊ ſe digna diſpoſitione miſericordem oſtenderet: afflictū feruore ſolis hedera ſubito naſcente/ ⁊ caput pphete obumbrante ab eſtu refrigerauit: et ſequenti nocte iterum repente areſacta contriſtauit. Et cum hederam exiccatam deflèret: audiuit a deo q̄ iraſci non deberet: eo q̄ tante ciuitatis excidio peperciſſet. Si eū moleſte ferebat hederā areſactam: et deus moleſtius tuliſſet tantam vrbem ſubuerſam. Sicqͣ Jonas pacatus redijt a niniue. Proceſſu tamē temporis niniuite ad peiora peccata cōuerſi/ prophetia Naum pphete admoniti ſunt. Qui nō curantes conuerti: eo q̄ alias Jonā falſo ſubuerſionē ciuitatis premiſiſſe cognouerunt: irā dei tādē nō euaſerūt. Nam fluuius polus qui eā circundabat vrbem inundauit: factoqͣ pariter terremotu/ ignis de celo emiſſus eā incendit. Sicqͣ vtroqͣ diluuio aque ⁊ ignis pariter deleta eſt. Reuerſus ergo Jonas a ciuitate niniue ad terrā ſuā ire erubuit: eo q̄ in vaticinio niniuitarū mēdax apparuit. Sed tempore famis aſſumpta matre/ incola gentium factus eſt. Fame vero tranſacta/ reuerſus eſt ad terrā Juda: et mortua matre ſepeliuit eā iuxta Balandinū delbore. Hic predixit ſignū euerſionis Hieruſalem: q̄ cum viderint lapidē luctuoſe clamātem: prope ſit finis. Et cum viderint in Hieruſalem gētes vniuerſas: tunc tota illa ciuitas irrecuperabiliter euertet. Quieuit in pace tp̄e Ozie regis Juda. vj. kalēd. Februarij/ ⁊ ſepultus eſt in ſpelūca vnius iudicis iſrael. Cuius ſepulchrū mōſtratur in vna vrbium Bethin viculo iuxta ſephorū. Hic vnus eſt ex numero. xij. prophetarū q̄ Eccleſiaſtici. xlix. in ſanctorum patrū catalogo memorant. Hec Hieronym⁹/ ⁊ Joſeph⁹ ī hiſtoria ſcholaſtica.

¶ De ſancto Joanne Chryſoſtomo epiſcopo. Cap. xxvij.

Joannes chryſoſtomus qð latine os aureū interpretatur/ epſ Conſtantinopolitanus/ ⁊ doctor grecor tp̄e archadij imperatoris floruit. Hic natione Antiochenus filius ſecundi ⁊ anthuſe nobiliū pſarū/ diſcipulus ſophiſte libanij: et auditor andragatij philoſophi liberalibus artibus annis puerilibus Antiochie ſtuduit. Dehinc defuncto patre Romam veniens cauſarū orator extitit: pauperibuſqͣ gratis patrociniū exhibebat. Poſt hec relictis ſtudijs ſecularibus/ diuine ſcripture vacans annorū. xviij. oēs ſacre pagine libros memoriter didicit: ⁊ ſctis intētus opibus ſeculo abrenūciauit. Reuerſuſqͣ ad patriam cū ſctō Baſilio in quodā mōte Antiochie/ proximo ſolitariam vitā duxit. Baſilio vero Ceſareā eunte/ Joannem ſanctus Meletius Antiochenus epſ in lectorem/ et poſtea in diaconum ordinauit. Quem euagrius eius ſucceſſor pceſſu temporis ad ſacerdotiū pmouit. Qui ſanctitate vite ⁊ claritate doctrine proficiēs/ diuinis ſtudijs intentus predicationi inſiſtebat: ⁊ mira opuſcula continue exarabat: famaqͣ ei⁹ ſapientie vndiqͣ perſonabat. Qui etiā propter caſtitatis zelum ſeuerior habebatur: ⁊ feruori magis q̄ manſuetudini ſeruiens arrogans a neſcientibus putabat. Defuncto igitur nectario Conſtantinopolitane vrbis epō/ cum de ordinādo preſule queſtio oriretur: nouiſſime fama eius cōperta imperatoris archadij iuſſu Joannes preſbyter ab Antiochia vocatus epſ ordinatus eſt. Qui mox in ſui pōtificatus initio cū vitam clericorū corrigere voluit: oēs in ſui odium cōcitauit. Cūctiqͣ eū velut furioſum ⁊ ſuperbum declinabāt: ⁊ apud oēs ei detrahebant: ⁊ quia nunq̄ cū alijs in mēſa cōmunicare volebat. ¶ Reuera aūt ille hoc ideo faciebat: qͣ ppter nimiā abſtinētiā caput ⁊ ſtomachū ſepe dolebat: populus vero ppter ſermones quos in eccleſia faciebat eū plurimū diligebat/ paruipendens q̄cquid cōtra eum emuli loquerent. Neceſſitabus vero egenor liberaliter prouidebat: ⁊ pluribus ad ſuſcipiēdos pauperes hoſpitalib⁹ erectis: de redditibus ep̄atus eiſdē miniſtrabat. ¶ Quadā die dum epiſtolarū Pauli expoſitioni intēderet: orauit ad dn̄m: vt ſibi in ipſis plenū intellectū daret. Cui viſibiliter apparuit beatus aplſ/ dicēs ſe nō aliter in ſuis eplīs intellexiſſe: q̄ Joannes intelligebat: eumqͣ deoſculatus diſparuit: quē etiā notarius eius probus: qui tunc actu verba eius ſcribebat aſpexit: ⁊ ex preſentia aplīca totus cōtremuit. Cui Joannes eū poſt ſe futurū ep̄m Conſtātinopolitanum predixit: ſicut ⁊ rei euentus probauit. ¶ Eutropius imperatoris prepoſitus ⁊ conſul volēs ſe in quibuſdā ad ecclīas cōfugiētibus vindicare ſtuduit: vt lex ab imperatore de immunitate ad eccleſiā cōfugientiū reuocaret. Quod Joannes moleſte ferens/ eum audacius increpauit. Et poſt paucos dies Eutropius imperatorē offendit: ⁊ ad eccleſiā fugit: quem epſ latitātem propalauit: ⁊ duriſſime increpauit: ⁊ cū imperator eductū de eccleſia decollauit: vnde ⁊ ex hoc epſ multorū odium incurrit. Inſuper etiā qͣ plures clericos ppter eor diſſolutā vitā plurib⁹ cauſis depoſuit. ¶ Quidā ganias genere celticus: cōſilio barbarus: ſecta arrianus/ magiſter militum factus eſt. Hic imperatorē rogauit/ vt intra ciuitatem vnicā tantum ſuis eccleſiā cōcederet. Quod cū imperator de hoc ep̄m interrogaſſet/ vt ſic illius tyrannidem refrenaret: ⁊ epſ hoc modis oībus pbiberet. Ganias noctu barboros miſit: vt palatium cōcremarent. Quibus venientibus angelor armatorū ingens corpus habentiū copioſa turba apparuit: que illos protinus effugauit. Quod dum ſequēti nocte iteratum eſſet. Ille cū ſuis tertio egreſſus miraculū vidit: ⁊ fugit: exiſtimans milites in die latere: ⁊ in nocte vrbem cuſtodire: q̄ egreſſus ad thraciā exercitu ɔgregato cūcta ī ſuburabnis vaſtabat. Imperator ergo Joanni onus legationinis impoſuit: qui egreſſus adeo ſuis monitis ⁊ comminationibus Ganiam exterruit: vt eius prouolutus genibus veniam peteret: ⁊ cōfeſtim cum ſuis abiret. ¶ Poſt hec cū eudoxia auguſta hortū cuiuſdam vidue precioſis et vberibus arboribus cōſitum imperiali viridario cōtiguum occupaſſet illaqͣ epō cōqueſta fuiſſet: Joannes apud imperatorem tantum inſtitit: ⁊ reginam hortum vidue reddere compulit: propter qð ⁊ ipſa contra Joānem indignationem cōcepit. Preterea Seueriān⁹ Gabalicū. epſ regine dilectus: quem Joannes ſuſpicatus eſt in hereſim prolapſum fuiſſe ex quibuſdā ſcripturis ſuſpectis: que hereſim ſapere videbāt/ a Joāne epō vti hereticus ⁊ blaſphemus de ciuitate expulſus eſt. Quod auguſta comperiēs nacta occaſione cōtra epiſcopum/ quaſi in eius deſpectum per familiares ſeueriani: mox illū a chalcedonia fecit euocari. Hinc Joannes accenſus lingue vbertate/ fecit ſermonem in pplō cunctarū mulierum vituperatione plenū: quod auguſta velut iniuriam ſuā imperatori narrauit: dicēs ipſius magis eſſe cōtumeliā q̄ ſuā. Qua de re geſtum eſt/ vt Theophilus Alexādrinus epſ/ multos ſimul epiſcoporum mouens: ſuaſu imperatori Conſtantinopolitanam ſynodum celebraret: quaſi origenis libros damnatur⁹. Cūqͣ Joannes bis citatus/ et timens animor impetuoſitate epōs illos velut apertos inimicos recuſaſſet: ⁊ generalem ſynodum fieri petens cōparere noluiſſet: damnauerūt eum in nullo alio culpantes: niſi quia vocatus noluit obedire. Sicqͣ iuſſu imperatoris oportuit eū damnatum in exilium deportari. Sed cum Joannes nimium a pplō amaretur: orta ſeditione in populo propter ipſum: timens auguſta imperatori ſuaſit: vt Joannem ab exilio reuocaret: qui dudum remiens: redire cōpulſus eſt pplō ſibi cum cereis ⁊ lampadibus occurrēte. Reuerſuſqͣ Joānes cū in cathedra ſua reſidere nollet: ſed ſolum ſimplicem ducere vitam: coactus multa populorum inſtātia ſedem reſumpſit: ⁊ vti primum predicare cepit. ¶ Eodem vero tempore ſtatua argentea ad honorem eudoxie auguſte iuxta eccleſiam ſancte ſophie cōſtituta erat: vbi milites ⁊ proceres ludos publicos exercebāt. Quod cum Joānes fieri prohiberet: auguſta ad ſui iniuriā reputabat: ⁊ cōtra ipſum/ vt iterum celebraretur ſynodus procurabat. Hoc ſentiens Joānes/ illam famoſiſſimam in eccleſia protulit homiliā: cuius initium eſt. Rurſus herodias vexatur ⁊c. Quod factum ad iracundiam plus concitauit eudoxiam. Et dum quidam Joānem vellet occidere vt complaceret auguſte: a populo eſt captus ⁊ iudicatus: ſed a prefecto ne occideretur/ ereptus eſt. Et illo die populus Joannem viciſſim cuſtodiebat: et nocte domum eius armatis muniebat. Suadente igitur auguſta/ epiſcopi Conſtantinopolim conuenerunt/ ⁊ cum in concilio damnauerunt: nihil ɔ ipſum inueniētes/ niſi ex eo ſolo q̄ poſt priorem depoſitionem ſine decreto concilij in epiſcopali ſede reſidere pſumpſiſſet. Propter quod imperator Joannem in exiliū iter duci fecit: in quandā ciuitatem paruam barbaris vicinam: vbi fines ſunt imperij Romanor. Hoc autem Innocentius papa audiens/ ⁊ moleſte ferens: ⁊ cōcilium in ſede apoſtolica celebrauit: ⁊ Joannem innocentem ab exilio reuocauit. Qui reuocat⁹ diem ſui obitus predixit: et ex labore itineris fatigatus/ anteq̄ perueniret ad ciuitatem lāguorem incurrit: ⁊ ſic poſt dies modicos in pace vitā finiuit. xviij. kal. Octobris/ quo defuncto grando vehemēs in Cōſtantinopolim ⁊ circa ſuburbana deſcēdit: dicētib⁹ cūctis hoc dei iudicio geſtū eſſe: eo q̄ Joānes iniuſte fuerat cōdēnat⁹: ⁊ qb⁹ fidē dedit mors auguſte die decimonona ſubſecuta. Theodoſi⁹ autē iunior archadij fili⁹/ corp⁹ doctoris in regiā ciuitatem trāſtulit: ⁊ digno honore tumulauit. vj. kal. Februarij/ quo die feſtum ei⁹ in grecorū ecclīa celebratur. Obijt circa annos domini. ccclxx. ¶ Scripſit

autem hic venerandus antiſtes ſuper toto nouo ⁊ veteri teſtamento expoſitionum libros nonaginta. cōmentarios in Mattheum diſtinctos per homilias. xc. Super Joannem homilias. lxxxviij. Super epiſtolis Pauli libros ſingulos per ſermones diſtictos. In epiſtolam ad hebreos homilias. xxxiiij. Sup geneſim libros queſtionū. De laudibus Pauli apoſtoli homilias ſeptem. Cōtra arrianorum hereſim fortiſſimos libros. Contra ſimoniacos. Contra martionē: Cerinthum: Ebionē: Artemonem, atq; Photinū/ qui eorum ſuſcitauit hereſim. Cōtra Apollinarē librum vnū. Cōtra manicheos inſigne volumen. Contra omnes hereticos ſuper parabolas ſalomonis longum opus ⁊ elegans. Tractatum vnum in Thomā apoſtolū in quo aduerſus arrianos fortiſſime diſputat. Super canticis canticorum libro. ij. Item vitam ſancti Meletij epiſcopi Antiocheni. De veſtibus legalibus ſacerdotum ⁊ leuitarum: ⁊ de ornatu ſummi pontificis: veteris teſtamēti volumen egregiū. De humilitate in lotione pedū tractatum vnum. Contra eos qui ad miſſas non occurrunt tractatum. j. De virginitate. De patientia. De fide. De penitentia. De cōfeſſione. De eleemoſyna tractatus plures. Homilias et ſermones per totam quadraſimam. Sermonem declamatorium in decollatione Joannis baptiſte. Item in laudem beate virginis ſermones mira ſuauitate fragrantes. Aduerſus arabes de reſurrectione mortuorum qui dicunt animas mori cum corpore librū. ij. Item cōtra iudeos librū. j. Aduerſus gentes in modum dialogi grande ⁊ inſigne volumen. De ordine ⁊ officio ſacerdotis librum. j. Hymnos ⁊ ſermones ⁊ alia plura metro edidit apud grecos. Et ꝗꝗ latino fulſerit eloquio: plurimum tamen ſcripſit in greco. Hec ex Hieronymo de illuſtribus/ ⁊ ex hiſtoria tripartita.

¶ De ſancto Joanne preſbytero. Cap. xxviij.

Joannes preſbyter Antiochenus ſanctitate ⁊ ſapientia inſigniter fulſit. Qui ex grammatico ⁊ declamatore preſbyter factus compoſuit librum aduerſus eos q̄ dicunt Chriſtum in vnam tantum ſubſtantiam adorandū: nec acquieſcunt duas in Chriſto cōfitendas eſſe naturas. Impugnauit etiam nōnullas Cyrilli Alexandrini epiſcopi ſentētias incaute aduerſus Neſtoriū prolatas/ que Theodocianis videntur preſtare robur ⁊ adhibere fomenta. Claruit ſub Theodoſij ſenioris tempore. Hec Hieronymus de illuſtribus viris.

¶ De ſancta paula vidua. Cap. xxix.

Paula vidua nobiliſſima Romanorum matrona fuit: cuius vitam Hieronymus ſcripſit. Que nobili genere/ ſed nobilior ſctitate. Potens quondam diuitijs: ſed Chriſti ſctitate inſignior/ oēs ſuos pauperes pauperior ipſa dimiſit: et humiles humilitate ſuperauit. Hec vj. edidit liberos: ſcʒ Bleſillam ſuper cuius morte eam Hieronymꝰ conſolatus eſt. Paulinum ſanctum ⁊ admirabilem virum ⁊ prepoſitum rerum ſuarum pammachiū ad quem ſuper eius obitu idem doctor paruum libellum edidit. Euſtochium que in ſanctis locis virginitatis ⁊ eccleſie monile precioſiſſimum fuit. Rufinam que in matris funere piū matris animum conſternauit: et theochium puerum poſt quē parere deſijt. Hec poſt viri obitum in ſancta viduitate permanſit: ⁊ ad dei ſeruitium ſe conuertit: omneſq; ſui diuitias in pauperes erogauit. Deinde Paulini epiſcopi Antiocheni ⁊ Epiphanij epī ſalamine qui Romam venerant accenſa virtutibus patriam deſerere cogitabat. Deſcendenſq; ad portum: fratre/ cognatis/ affinibus/ ⁊ qḋ maius eſt Theochio puero ac Rufina iam nubili/ proſequentibus/ et receſſum paule deplorantibus. Hec contra iura nature non patiebatur plena fide ⁊ amorem filiorum maiore in deo amore contemnens in ſola/ Euſtochio que prepoſiti ⁊ nauigationis comes erat/ acquieuerat. Sicq; relicto ſeculo ad Syriam nauigauit. Cumq; ad loca ſancta veniſſet: ⁊ procul paleſtine qui eius familiā optime nouerat/ ei pretorium preparaſſet: humilē cellam elegit: cunctaq; loca ſancta deuote luſtrauit. Proſtrata ante crucem quaſi pendentem dominū adorabat: ingreſſa reſurrectionis ſepulchrum oſculabatur lapidem ⁊ corporis locum: lachrymis ⁊ ſuſpirijs aquas fidei ore lambebat. ¶ Deinde perrexit Bethleem: ⁊ ſpecum ſaluatoris ingreſſa etiam Chriſtum natum ex virgine: ⁊ cetera infantie rudimēta oculis corporeis ſe vidiſſe teſtata eſt: vbi ⁊ requiem habitationis ſibi elegit: ⁊ cū filia Euſtochio cōſtructo locello ſub beati Hieronymi diſciplina/ ⁊ congregatis virginibus deo ſeruire cepit. Tantaq; ſe humilitate deiecit: vt iam non matronarum prima/ ſed ancillarū vltima videret. Poſt viri mortem vſq; ad eiꝰ obitum nunꝗ cum viro comedit: balnea nunꝗ adijt: mollia lectuli ſtrata etiam in grauiſſima febre non habuit: ſed ſuper humum ſtratis cilicijs iacebat. Panē ſolū ⁊ aquā poſt veſperas deguſtabat: perraro legumina comedebat/ in ꝗbus diebꝰ feſtiuis exceptis/ vix oleū apponebat. Caſtitatem aūt in omnibus pudiciſſimam pretendebat. In largiendo ꝓfuſior hoc habere voti aiebat: vt vnicum nummū filie moriens non dimitteret: ⁊ in funere ſuo aliena ſindone tegeret: virgines quas ex diuerſis prouincijs cōgregauerat in tres turmas ⁊ monaſteria diuiſit: ita duntaxat/ vt in opere ⁊ cibis ſeparate pſalmis ⁊ orationibus iungerētur. Cūq; alijs lāguētibus large preberet: ſi quando ipſa egrotaſſet/ ſibi nō indulgebat. Cum aūt ſemel menſe Julio grauius egrotaret/ ⁊ medici conſulerēt vino tenui ſibi opus eſſe: ne aquā bibens in hydropiſim verteretur. Sāctuſq; Epyphanius epūs hauſtū vini eidē ſuaderet: nō ſolū acquieſcere noluit: ſed pene hominem ſenem vt nunꝗ vinum deguſtaret/ induxit. Scripturas aūt ſacras memoriter retinebat: ⁊ earum ſtudio aſſidue vacabat: ita etiā vt hebraicā linguā pfecte diſceret: ⁊ pſalmos hebraice decātaret. Sicq; poſt longi laboris curſum oībus referta virtutibꝰ grauiſſimo depſſa languore ad extrema vite deueniēs inter pſalmodie recitationē vltimū ſpm dño cōmendauit. Cuius obitu cōperto/ monachi omnes ⁊ virgines de eorū cellulis ad ipſius funera percurrentes cū lachrymarū effuſione piarum/ ⁊ hymnorū ſacrorū modulatiōe ſanctas eiꝰ exequias celebrarūt: corpuſq; apud Bethleē cōdigna veneratione tumularūt. Cuius cōgregationem ſancta eius filia ⁊ virgo euſtochiū poſt matris obitū laudabiliter gubernauit. Quieuit autē ſancta paula in dño. vj. kalen. Februarij.

¶ De ſancto Paulo papa ⁊ cōfeſſore. Cap. xxx.

Paulus papa et cōfeſſor Stephano pape ſcđo in pōtificatu Romano ſucceſſit: q̄ natiōe Romanꝰ fuit ex patre Cōſtantino de regione via lata: ſeditq; annos. x. ⁊ mēſem vnū. Hic minor germanꝰ Stephani pōtificis ꝓdeceſſoris ſui ab ineūte etate in Lateranēſi palatio ꝓ eruditiōe eccl'iaſtice diſcipline ab eodē fratre ſuo traditus eſt tpe Gregorij ſecūdi pape. Et poſtmodū a zacharia papa in diaconatꝰ ordinē pariter cū germano ſuo ꝓmotus eſt. Sʒ dū idē frater ⁊ anteceſſor pōtifex ad vite extremum ꝑtingeret: ppl's Romanꝰ diuiſus eſt: ⁊ alij cū Theophilato archidiacono tenebant: alij ꝟo eidē Paulo diacono adherebāt. Dū ꝟo de hac luce pōtifex idē migraſſet: continuo congregatio populi que cum eodem Paulo

validior erat/ cū in pontificem elegerūt: ⁊ ita in apoſtolicam ſedē ordinatus eſt tpibus Cōſtātini ⁊ Leonis imperatorū. Hic conſtituit diuina officia celebrari in quadrageſima ante ſextā. Hic congregatis ſacerdotibus et clero/ ac pplo Romane vrbis corpus btē Petronille de loco vbi quieſcebat extra portam via apia abſtulit vna cū ſarcophago marmoreo/ in quo legebat titulus manu propria beati Petri apl'i ſculptus. Auree Petronille dulciſſime filie: qḋ plauſtro impoſitū intra vrbē in beati Petri eccl'ia collocauit. Hic fuit fortiſſimus fidei defenſor: vnū ſepius nuncios cū literis ammonitorijs prefatis auguſtis direxit/ pro reſtituendis/ ⁊ in primo ſtatu cōfirmandis ſacratis imaginibus xpī ⁊ dei genitricis atq; ſanctorū oīm quas illi cōburere faciebāt. Hic multas eccleſias reſtaurauit: ꝗplures etiā nouiter edificauit: ⁊ nōnullas mirifice decorauit. Fuit eīn mitiſſimus ⁊ miſericors: nulli malū pro malo reddēs: ſed oībus eū offendentibus miſericorditer indulgēs. Hic cū paucis familiaribus ſuis nocturno ſilētio ꝑ cellas pauperū ⁊ infirmorū in lectis decumbentiū circuibat/ eis neceſſaria miniſtrādo: ſed ⁊ carceres viſitās per eadem noctis ſecreta retruſos a mortis ꝑiculis eruebat: ⁊ obligatos ꝓ debitis redimebat. Viduis ⁊ pupillis oībuſq; indigentibꝰ opem ferēs: ſicq; ſanctis pollēs virtutibꝰ apud ſanctū Paulū ꝗeuit vbi etiā ſepultꝰ eſt. vj. kal. Februarij. Sed poſt dies modicos corpus eiꝰ a Romanis cū honore ad ſanctū Petrū delatū eſt: vbi et miraculis claret: ⁊ ceſſauit epatus annū vnū ⁊ menſem vnum.

¶ De ſancto Adiuto Abbate. Cap. xxxj.

Adiutꝰ Abbas primo monachus mimaten. poſtea abbas carnoten. pagi quē portenum vocāt deo ꝓuidēte factus eſt: q̄ laudabilibꝰ opibꝰ vitā ducēs: diſſolutionem corporis ſui predixit: ⁊ decedēs aurelianis humatus eſt: ſupra cuiꝰ corpꝰ fideles ciues eccleſiam cōſtruxerūt: quā cū die anniuerſarij ſui feſti vniuerſus ppl's celeberrime viſitaſſent: vnꝰ ex ciuibꝰ cōtēpta miſſa accepto raſtro vineā paſtinabat: increpatuſq; a ꝗbuſdā cur ad eccleſiā ſcti nō accederet. Rīdit ꝙ etiā adiutus cultor vinee fuerat. Moxq; ſibi manꝰ retorta/ ⁊ facies ad tergū ꝟſa eſt in admiratiū ſtuporē: ꝗ ad eccleſiā ſcti confugit: ⁊ in teſtimoniū ſctitatis beati corporis diebꝰ aliꝗbꝰ ſic manēs/ vt a cūctis videri poſſet: tādē petī cōfitēs/ ⁊ veniā petēs: orāſq; ad ſcti tumulū poſt dies modicos liberatus eſt: huius ſancti feſtum agit. vj. kal. Februarij.

¶ De ſctō Mauro abbate. ca. xxxij.

Maurus Abbas monaſterij Bobacen. vir fuit mira ſanctitate conſpicuus: cuius vitam virtutibus plenam: vir illuſtris ac patritius diuinus ſcribit: quam tamen hactenus nuſꝗ valui reperire: qui et in Chriſto pauſauit. vj. kalen. Februarij vt Ado teſtatur.

¶ De ſancta Agnete ſecundo. Cap. xxxiij.

Agnes ſecūdo die octaua ab eiꝰ paſſiōe ab eccl'ia celebratur: non ꝗdē ꝑ modū octaue: ſʒ quaſi ꝓ feſti repetitiōe: ⁊ hoc ꝓpter quoddam viſionis miraculū/ qḋ apparuit parētibꝰ agnetis virginis ipſa dicēte Ambroſiꝰ ſcribit. Nā cū diebꝰ pluribus parētes beate Agnetis ad eiꝰ tumulū cū orationibus vigilarent: die octauo medie noctis ſilētio: viderūt chorū virginū veſtibꝰ aureis indutū/ cū immēſo lumine trāſeūtē. Inter ꝗs viderūt beatam Agnetē ſili veſte fulgētē: ⁊ a dextris eiꝰ agnū niue cādidiorē. Et dū hec vidētes obſtupeſcerēt: rogat Agnes ceteras virgines gradū ſigere. Ipſaq; ſtās parētes cepit admonere/ ne illā quaſi mortuā deflerēt: ſed eiꝰ potiꝰ ſi'ic cōgauderēt: eo ꝙ cū ſctis virginibus lucidas ſedes acceperat. Illiq; in celeſtibꝰ iūcta erat quē in terris poſita tota intētiōe dilexerat. His dictis viſio euanuit/ ⁊ ſocietas parētū cōſolationem recepit: viſionēq; publice enarrauit. Et idcirco feſtū agnetis ſcđo ab eccl'ia inſtitutū eſt. v. kal. Februarij.

¶ De ſancta Conſtantia virgine. Cap. xxxiiij.

Conſtantia virgo filia cōſtantini imperatoris fuit que lepra grauiſſima laborās/ tātis erat obſeſſa vulneribꝰ: vt a capite vſq; ad pedes nulla mēbrorū pars libera ꝑmāſiſſet. Que cum audiſſet qualiter beata agnes parētibus apparuerat: vt ſuperius dictū eſt: ⁊ qualiter infinitis miraculis coruſcabat: acceꝑto cōſilio ⁊ ſpe recuperande ſanitatis: venit ad tumulū virginis nocte: ⁊ licet pagana/ mēte tamen credula: preces ad dñm fideliter effundebat: vbi dū in oratione perſiſteret: obdormiuit: viditq; in ſomnis beatā agnetē: eam vt cōſtanter ageret ⁊ in chriſtū crederet exhortātem: atq; ipſam ſanā effectā ab eius egritudine nunciātē. Ad hanc vocē vigilās cōſtantia/ ſe perfecte ſanatam inuenit adeo vt nec in membris eius ſignum alicuius vulneris remaneret. Quod pater cernēs ⁊ fratres maxima leticia repleti ſunt. Quorum licentia obtenta: conſtātia baptiſmū ſuſcepit: ⁊ votū virginitatis emiſit. Et ſupra tumulū beate agnetis monaſterium fabricauit: et ibidem domino ſeruiēs cum multis virginibꝰ ſe incluſit. Que poſt vitam laudabilē ad dominū migrauit: ⁊ iuxta corpus beate virginis ſepulta fuit.

¶ De ſancto Juliano epō. Cap. xxxv.

Julianus Cenomanen. epūs fuit. Hic ſimō ille leproſus fuiſſe dicit: quē dñs a lepra ſanauit: ⁊ q̄ eū ad conuiuandū inuitauit. Qui poſt aſcenſionem dñi ab apoſtolis cenomanen. epiſcopus ordinatꝰ eſt. Qui etiam multis clarus virtutibus extitit. Nā cuſpide baculi ſui terrā percutiēs ſitienti populo fontem ꝓduxit. Cecum quoq; illuminauit: ⁊ carceratos ſe inuocātes ſponte apertis ianuis liberauit. Tres etiam mortuos vt dicit ſuſcitauit: ⁊ poſtmodum in pace quieuit. v. kalē. Februarij. Hic fert ab aliquibus fuiſſe de. lxxij. xpī diſcipulis vnꝰ. Diciturq; eſſe ille Julianus qui ab itinerantibus ꝓ inueniendo bono hoſpitio inuocatur: eo ꝙ in domo eius chriſtus fuerit hoſpitatus. Sed verius videt alius Julianus: qui vtrunq; parentē ignoranter occidit: de quo dicetur. ij. idus Februarij.

¶ De ſancto Juliano confeſſore fratre iulij. Cap. xxxvj.

Julianus aliꝰ frater beati iulij fuit. Hi duo fratres a theodoſio imperatore chriſtianiſſimo obtinuerunt tēpla deorū vbicūq; reperta deſtruerent: ⁊ eccleſias edificarent: mādauitq; imperator oībus ꝑfectos fratres adiuuarent: eis in oībꝰ ſub pena capitis obedire. Cū ergo ſancti iulianus ⁊ iulius in loco/ dicto gaudianū eccleſiā cōſtruerent: ⁊ eos mādato imperatoris oēs tranſeuntes iuuarēt: ꝗdā cū curru eūtes aduiuicē cōdixerūt: aliquā excuſationē

pretēderet:vt ſic liberi poſſent pertranſire:vnū igitur ex ſuis in plauſtrum ſupinum poſuerunt:et cum pānis vt mortuum cooperuerūt:qui ſe mortuū fingebat ⁊ ocu-lis clauſis ſupinus iacebat. Cum ergo ad iulianum perueniſſent rogauerunt eos vt parum perſiſterent et eos in opere iuuarēt. Qui ſe ibi ſtare nō poſſe dicebant quoniā hoīem mortuū deferebāt:⁊ dū ſanctus iulian⁹ eos mētiri diceret illi ſe verum dicere affirmabāt. Qui deū imprecatus eſt vt ſecūdū veritatē dicti ſui ſibi contingeret. Cū& procul receſſerūt collegam ex noīe vo-care ceperūt. Qui cū nullatenus moueretur pulſari ab eis cepit:⁊ finaliter mortuus apparuit. Quod ceteri videntes timuerunt:nulli& deinde chriſti famulos occi-pere preſumpſerunt.

De ſancto Juliano ſabba confeſſore. Cap. xxxvij.

Julianus eremi-ta cognomēto ſabba fuit:de quo dicit Theodor⁹ in hiſtoria tripertita: ꝙ angelicam vitā in terris ducebat: ⁊ in eremo cōſiſtens contemplationi ⁊ orationi vacabat. Hic per ſpiritū cognouit ⁊ predixit obitū iuliani apoſtate imperatoris:longe. xx. dietis poſitus ab eo loco/vbi interfectus fuit. Quod vt prenunciauerat ſic contigiſſe repertum eſt.

De ſancto Juliano confeſſore. Cap. xxxviij.

Julianus ali⁹ cō-feſſor fuit:de quo ait gēnadius libro de viris illuſtribus:ꝙ acer ingenio et facundia extitit diuinis ſcripturis doct⁹:greca ⁊ latina lingua ſcholaſticus et inter doctores eccl'ie clarus. Hic ſcripſit aduerſus auguſtinū eius impugnatorem libros quatuor:et iterū aduerſus alios hereſiarchas libros. viij. Extat et liber altercationis amborum partes ſuas defendentium ſatis conſpicuus:hic fuit in elemoſynis liberaliſſim⁹. Moritur aūt valentiani imperatoris cōſtantij filij tēpore.

De ſanctis Leoncio et ſocijs martyribus. Cap. xxxix.

Leoncius Thyrſus et calonicus martyres in ciuitate apolonia paſſi ſunt tēpore decij ſub preſidibus cubericio ſiluano et bando. Qui diuerſis tormentorum generibus excruciati:demum primus et vltimus capitis abſciſione:medius celeſti voce vocatus ſpiritum reddiderunt. Sic que martyrium cōſummauerunt. v. kalendas Februarij in partibus grecie tumulati:vt dicit Ado.

De ſanctis papia et mauro martyrib⁹. Cap. xl.

Papias et Maurus martyres paſſi ſunt rome tempore diocletiani et maximiani imperatorū ſub laodicio vrbis prefecto. Qui cū eſſent milites vidētes qualr ſaturnin⁹ ⁊ ſiſinnius martyres ſtatuā iouis ercā eiſdē a prefecto ꝑſentatā:ſicut plūbū liquefactā cōtriuiſſent cōuerſi ſunt ad dñm et impietatē laodicij redarguere ceperunt q: in xp̄i martyres ſeuiebat. Tunc iratus laodicius iuſſit ora eorū lapidibus cōtūdi:⁊ poſtmodū illos in carcerē recipi:vbi a ſctō Marcello papa baptizati ſunt:poſt dies. xij. educti de ergaſtulo iubente ꝑfecto fuſtibus ceduntˀ:deinde in equu-leo leuati:⁊ tādiu plūbatis cōtuſi ſunt:donec ſpiritū emiſerūt. Quorū corpora Joannes pr̄ſbyter ſepeliuit via numentana ad nymphas beati petri. iiij. kalen. Februarij.

De ſctō flauiano ⁊ ſocijs martyrib⁹. Cap. xlj.

Flauianus Maximus:ſecunda:calēdinus:marcus:et ſeuera cū alijs multis martyrib⁹ paſſi ſunt ſub maximiano ⁊ claudio imperatorib⁹:cōſtātino impatore magno iam a militib⁹ apud galliā imperiū ſublimato. Quorū pmo maxim⁹ ꝗ comes millenari⁹ erat ab infantia ſua chriſtianus ex parētib⁹ chriſtianis exortus centū ⁊ viginti ex ſuis militibus conuerſos a ſancto marcello papa baptizari fecit. Quod audiens maximianus eūdē maximū cōprehēſum vna cū dictis cētū ⁊ viginti militibus dānauit ab arenā fodiendā. Et poſt mēſes. ix. dū marcus tribunus cōperiſſet:ꝙ maximus comes ceteros ſuos milites qui ex millenario reſi dui fuerant:qui ad eū viſitandū acceſſerant cōuertiſſet:fecit maximum in carcerē mitti:⁊ deinde eductū fuſtibus cedi iuſſit:⁊ dū cederetˀ tribunus excecatus eſt. Qđ maximianus imperator audiēs ⁊ moleſte ferens maximū comitē cū cētū ⁊ viginti militibus ad arenam dānatis fecit decollari. Reliquos vō ex mille militibus cōuerſos in arenario miſſos:flāmis iuſſit incendi. Quorum corpora ſanctus marcellus papa cū ioanne preſbytero ſepeliuit in loco cucumeris ſecūdo miliario ab vrbe poſt duos menſes maximianus moritˀ:⁊ claudius rome in imperiū exaltatur:qui audiēs ſecūdā vxorē quōdā maximi comitis cum filijs eſſe chriſtianā:fecit eā teneri:⁊ filios eius calēdinū ⁊ marcū ac filiā eius ſeuerā. Qui dū ſibi pñtati eſſent. Secūda inter manus eā tenentiū emiſit ſpiritum. Flauianus autē vicarius imperatoris ꝗ ei aſſiſtebat cū vidiſſet angelos ꝗ ſuper capita filiorū ſecūdo orantium manus tenebāt:⁊ ipſe cōuerſus eſt:⁊ a theodoro pr̄ſbytero baptizatus cū oī familia ſua. Qđ audiēs imperator claudius flauianū cum omni domo ſua detentū centūcellis adduci mādauit:et ibidem oēs pariter capite cedi. Beatos vero calendinū et marcū atq ſeueram olim maximi filios/miliario. xxxv. ab vrbe iuxta mare deferri ibiq tādiu plumbatis cedi donec ſpiritum exalarūt. Quorū oīm corpora in loco qui dicitur pignus ſepulta ſunt a chriſtianis. Horum omnium martyrum paſſio colitur. iiij. kalendas Februarij.

De ſancto Sabiano martyre. Cap. xlij.

Sabianus martyr paſſus eſt in territorio trecaſſino ſub Aureliano imperatore:ꝗ dū in partibus hiſpanie ⁊ gallie reſideret:⁊ ad trecas ciuitatē deueniſſet: ſabianum detentum ⁊ xp̄m ꝑdicantem decollari fecit:Ibiq ſepultus eſt. iiij. kale. Februarij.

De ſancto Cyrillo epiſcopo Alexandrino. Cap. xliij.

Cyrill⁹ epiſcopus Alexādrin⁹ p catholica fide ꝑclariſſim⁹ extitit propugnator:variarū& rerū tractat⁹ edidit diuina ⁊ humana pollēs ſciētia. Homelias compoſuit:ꝗ ad declamandū a grecis ep̄is cōmēdantˀ. Extat ſe dicuntˀ ⁊ libri ei⁹ de ſynagoge defectu. Et aduerſū hereticos ꝑcipue ꝯ neſtoriū liber ꝗ elegios intitulatˀ:in quo neſtorij occulta panduntˀ et prodita cōfutantˀ. Itē ad neſtorium epiſtolas duas miſit:in quibus illius dā-

nauit errores. Item ad ioannem epiſcopum antiochenū/epiſtolas ſcripſit plures. Item theſaurorū libros. xxiiij. contra Julianum imperatorem libros. viij. Sup Marcum libros. xij. Super Joannem libros. ix. Item librum propoſueticon ad theodoſium imperatorem. Scripſiſſe ⁊ alia creditur:que adhuc ignorantur a noſtris. Quieuit in pace ſub theodoſio ſeniore. iiij. kalend. Februarij.

De ſancto Cyrillo epiſcopo hieroſolymitano. Cap. xliiij.

Cyrillus epiſcop⁹ hieroſolymorum ſub theodoſio primo imperatore epiſcopatum tenuit inconceſſum:cum prius ſepe pulſus ⁊ receptus fuit. Huius tempore beatus hieronymus ab vrbe roma digreſſus venit ad ſyriā:⁊ a cyrillo epiſcopo locum obtinuit iuxta bethleē oppidum monaſterij conſtruendi: vbi ⁊ ſacre ſcripture libros tranſtulit de hebreo in grecam linguam/pariter ⁊ latinam. Cuius ⁊ ipe epiſcopus amiciſſimus extitit:⁊ perfecti epiſcopalis regiminis ab eo regulā ſumpſit. Pluribuſq illū gratis viſitauit epiſtolis:cui ⁊ Hieronymus multa remiſit. Hic quoq corpus beati hieronymi ſepeliuit:⁊ in eius tranſitu felici/mirabilē de illo viſionem conſpexit:vt dicetur in eius legenda. ij. kalendas Octobris. Auguſtinus quoq Hipponenſis epiſcopus Cyrillo epiſtolam miſit:in qua ab eo inſtanter expetijt vt miracula que apud bethleē per beatum monſtrabantur Hieronymum:ſibi tranſcriberet. Cui Cyrill⁹ epiſtolam prolixā ⁊ facūdo digeſtā ſtilo remiſit:in qua ſibi ſtupenda prodigia meritis almi doctoris oſtenſa narrauit. Plurima quoq huius Cyrilli extant opuſcula fidei noſtre myſteria redolentia grato lepore luculenta/claruit aūt ſub Honorio/⁊ Theodoſio iuniore.

De ſexageſima. Cap. xlv.

Sexageſima ſignificat tempus viduationis. Et inchoatur dominica in qua cātatur. Exurge dñe: ⁊ terminatˀ in quarta feria poſt paſcha. Inſtituta eſt autem propter redemptionem:⁊ propter ſignificationem:⁊ ꝑpter repreſentationē. Primo propter redemptionem. Quia enim Melchiades papa ⁊ Silueſter ſtatuerunt vt bis in omni tp̄e ſabbato comederetur:ne propter abſtinentiā quam homines ſuſtinuerāt in ſexta feria in qua omni tempore ieiunandū eſt natura debilitaretur. In redēptionem ergo ſabbatorū temporis quadrageſime vnā ſeptimanam addiderunt et ſexageſimam vocauerunt. Scđo ꝑpter ſignificationē:q: ſexageſimas deſignat tp̄s viduitatis eccleſie:q: fruct⁹ ſexageſim⁹ viduis debetur ſicut ⁊ cēteſimus virginibus:⁊ trigeſimus cōiugatis. Ideo ⁊ merorē illum aſſumit pro abſentia ſpōſi qui ad celū raptus eſt. In conſolatione aūt illius pro abſentia ſponſi dantur eccleſie ale due ſcꝫ miſericordie operū exercitatio:⁊ decalogi adimpletio:que inuicē multiplicata cōſtituūt. lx. vnde ſexageſima ſonat ſexcies decē:vt per ſex intelligas opera miſericordie ⁊ per decem decalogum. Tertio propter repreſentationem. Nā ſexageſima nō ſolum tempus viduitatis ſignificat:ſed etiā noſtre redemptionis repreſentat. Nam per decem intelligitˀ homo qui eſt decima dragma:eo qđ factus eſt vt ruinam nouem ordinū repararet:vt ſit quaſi decimus ordo. Vel homo quantū ad creationem ſuam conſideratam habet vniuerſaliter decem potētias. Q: enim nō habet animā vegetatiuā:ſenſitiuam ⁊ intellectiuā. Vegetatiua habet potentiam nutriendi ⁊ generandi. Et ſenſitiua habet potentiam quinq ſenſuū corporis ſcilicet viſus:auditus:guſtus:odoratus ⁊ tactus. Et intellectiua habet potentiam rationalem:cōcupiſcibilem:⁊ iraſcibilem:que oēs ſunt decem potentie:merito creatio hoīs numero denario figuratur. Inſuper quantū ad redemptionē ſuā homo ſex bñficijs redēptus eſt que ſunt incarnatio verbi:peregrinatio/paſſio/reſurrectio/aſcēſio ⁊ ſp̄ūſſancti miſſio. Et ſic ſexageſima repreſentat tēpus noſtre redēptionis. Protēditur aūt ſexageſima vſq ad feriam quartā poſt paſcha in quo cantatur Venite benedicti ⁊c. quia illi qui in operib⁹ miſericordie ſe exercēt audient illud. Venite benedicti ⁊c. vt ipſe xp̄s teſtatur:⁊ vbi tūc ianue ſpōſe aperiētur ⁊ in amplexu ſpōſi fruetur. In epiſtola autē admonetur ad inſtar Pauli/vt tribulationem de abſentia ſponſi patienter toleret. In euāgelio vt ſeminationi bonorū operū ſemper inſiſtat. Et q: quaſi deſperans Clamauerat. Circūdederūt me ⁊c. Nūc quoq rediēs ad ſe petit in officio in tribulationib⁹ adiuuari ⁊ ab ipſis eripi dicēs. Exurge dñe ⁊c. Et ponit ibi triplex exurge. Quidā eīi ſūt in eccl'ia ꝗ aduerſis premuntur:⁊ nō deficiuntur:quidem premuntur et deficiūtur:quidam nec premūtˀ nec deficiuntˀ:tñ q: aduerſo nō tolerant:periculum eſt ne proſpera ipſos frangant. Clamat ergo eccleſia vt exurgat quantū ad primos/ipſos eripiendo:quantum ad ſecundos vt exurgat ipſos conuertendo:a quibus videtur faciem auertiſſe ipſos quodāmodo repellendo quātum ad tertios vt exurgat ipſos in proſperis adiuuando et liberando. Et quia in hebdomada ſexageſime ſecunde etatis tempore recoluntur meritorum patrum ſecūde etatis immediate geſta ſupponūtur:eo ꝙ illorum obitus dies certi penitus ſunt ignoti.

De ſancto Noe patre. Cap. xlvj.

Noe pater vir iuſtus atq perfectus:vt ex diuine ſcripture textu colligitˀ/⁊ Eccleſiaſtici. xx. in catalogo ſctōrū inſeritˀ fili⁹ Lamech anno. clxxxij. etatis patris ꝓgenitus:⁊ ſecūde etatis pater prim⁹ annorū quingentorū genuit tres filios. Sem/Cam/⁊ Japhet. Multiplicatis ergo hominibus ſuper terram ſeptima generatione trāſacta: filij dei id eſt filij Seth ceperūt legis naturalis ⁊ patrū mandata preterire:malicia hoīm excreſcente. Nam filij Seth filiabus Cayn cōtra mādatū ade ceperunt cōmiſceri ⁊ earum fornicationibus abuti:ex quibus gygantes procreati ſunt. Mulieres etiam in veſaniam verſe ſupergreſſe viris turpem luxuriam exercebant. Maſculi inſuper in alterutrum coeuntes nephandum ſcelus perpetrabant. His criminib⁹ deus prouocatus decreuit diluuium mittere ſuper terrā omnemq carnem delere ſolo Noe cum eius familia reſeruato:ꝗ ex oīb⁹ hoībus ſol⁹ iuſtus repertus eſt. Dicitq hoīb⁹ ſpaciū penitēdi. cxx. anonorum. Nam annus. xx. priuſq̄ arcam inciperet mādauit ei vt faceret arcam

de lignis leuigatis in qua poſſet ſaluari ſemē vniuerſe carnis ſup terrā ab aquis diluuij: quod ſibi tūc deus facturū ſe eſſe ꝓdixit. Cuiꝰ arce ſtructura: formata atq; menſura in hiſtoria ſcholaſtica expreſſius ponit. Igitur annis .xx. poſt preceptū dei cepit Noe arcā fabricare: quaz in annis centū perfecit cum filijs ſuis: in quo tempore filijs hoīm penitentiam predicabat: ⁊ futurū diluuiū predicebat. Cuius ſermones hoīes irridētes ad peiora ſe faciliora cōuertebāt. ¶ Ergo cū Noe eſſet ſexcentoꝝ annorū cū tribꝰ filijs ſuis ⁊ vxore ſua ac tribꝰ vxoribus filiorum ſuorū: de mādato dei arcā ingreſſus eſt: ⁊ ex cūctis animantibꝰ mūdis ſeptena: de animātibus vero immūdis bina ad ſemē cōſeruandū ſup terrā: dei voluntate ad Noe ſpōte veniētia in arcā intromiſſa ſunt. Factaq; eſt pluuia ſup terrā quadraginta diebꝰ ⁊ noctibꝰ cōtinue: et aque maris ad naturalē ſitum excreſcentes: totā terram occupauerūt: ita q etiā ſup altiſſimos montes .xv. cubitis aqua ſublimior fuit: ⁊ ſic oēs hoīes et animalia necauit: ſordeſq; aeris quouſq; aſcenderāt opera hoīm expurgauit. Et vſq; ad eūdem locum ignis iudicij dicitur aſcenſurꝰ. Aque vero ſic exaltate obtinuerunt terrā .cl. diebus ab ingreſſu Noe, ⁊ tunc paulatim ceperunt minui vſq; ad menſem ſeptimū quo requieuit arca ſuper montes armenie. At vero Noe ad explorandum an adhuc terra appareret emiſit coruum ex arca: qui occupatus ingluuie cadauerū repertorū non eſt reuerſus ad eum. Emiſit quoq; columbam poſt ipſum: que prima quidem vice non inueniēs vbi requieſceret pes eius: reuerſa eſt ad eū in arcam. Sed iterum poſt dies ſeptem emiſſa ad veſperū reuertitur: portans ramū oliue virētibus folijs in ore ſuo. Quo ſigno Noe intellexit aquas ſuper terrā ceſſaſſe: ⁊ iam arbores apparere. Ad cautelā tū poſt ſeptem dies alios, emiſit tertio columbam: que vltra nō eſt reuerſa ad eū: ⁊ tunc Noe cum eius familia ⁊ omnibꝰ animātibus de arca egreſſus eſt: eodē die quo fuerat ingreſſus: anno videlicet reuoluto. Tunc quoq; etate prima terminata ſcda incepta eſt. ¶ Egreſſus ergo Noe de arca ⁊ altari edificato: quaſi pro pace ⁊ gratiarū actione obtulit ſacrificium dño de cunctis animantibus mūdis offerens ſeptimū: vt ſic de ſeptem in arcā intromiſſis ſex remanētia: tria videlicet vtriuſq; ſexus ad ſpeciei multiplicationem ſufficerēt: propter quā cauſam in diſpari numero ſeptē animātia de qualibet mūdorū ſpeciē in arcā immiſſa fuerunt: ⁊ tunc dñs in Noe ⁊ eius filijs benedictionē quam prius Ade dederat: repetiuit: qui cōſiſtit in tribus: ſcz in filioꝝ multiplicatione: in ceterorū animantiū ſubiectione: ⁊ in ciborū conceſſione. Nam cū prima etate ſoli terre fructibus veſcerentur: carniū eſus ſecūde etatis hoībus cōceſſus eſt. Et qꝛ diluuiū adhuc timebatur: ⁊ ꝓ hoc Noe inſtanter dñm precabat: pepigit deus cuz eo ſecuritatis fedus: in cuius ſignū poſuit arcū pluuialē in nubibus: duos habentē colores principales in ſignū duorū iudiciorū: ceruleū ſcz exteriꝰ qui et aquoſus eſt ſignū iudicij ꝑ aquā preteriti ne amplius timeatur: ⁊ rubeus interius qui ⁊ igneꝰ eſt ſignū iudicij per ignē futuri vt expectet. Poſt duos aūt annos Noe plantauit vineā lābruſcas vcz naturales ꝑ cultū ad vſum vinee trahēs. Bibēſq; vinū, ⁊ vim eiꝰ ignorās inebriatus eſt: ⁊ nudatus in tabernaculo dormiuit. Quem videns Chā eius filius medius irriſit. Sem vero et Japhet impoſito humeris pallio: auerſis vultibꝰ incedentes patris virilia operuerūt ꝓpter quod Noe ex vino euigilās Chā ⁊ filio eiꝰ ꝓ impudēti irriſione maledixit. Sem vero ⁊ Japhet ꝓ honeſta verecūdia quā de eo habuerāt benedixit. Ab his tribꝰ filijs Noe diſſeminatū eſt omne genus hoīm ex qbꝰ teruntur .lxxij. generatiões: q̄ poſtmodū in .lxxij. linguas diuiſe ſunt: vcz de Sem .xxvij. de Chā .xxx. de Jaſphet .xv. vnde ⁊ xp̄s dñs ſicut priꝰ .xij. aplōs .xij. tribubus iſrael miſerat, ſic poſtmodū .lxxij. diſcipulos miſit: qui totidē linguaꝝ gētibus euangeliū predicarēt. Ex his etiā Noe filijs adhuc ipſo viuente iuxta philonem nati ſunt quatuor milia ⁊ cētū viroꝝ: exceptis paruulis ⁊ mulieribꝰ vixit Noe poſt diluuiū annos .cccl. vcz vſq; ad .lviij. annū natiuitatis Abrahe ⁊ mortuus annorum .Dcccc l.

¶ De ſancto Sem. Cap. xlvij.

Sem filiꝰ Noe primogenitus anno .ccccc. patris natus: vt dictum eſt: in cuius ſemine vnius veri dei cultus permanſit: cum eſſet annorum .cij. genuit Arphaxath videlicet biennio poſt diluuium. Cui etiā nato annis .cccc. ſupuixit: videlicet vſq; ad annos q̄nquaginta natiuitatis Jacob, ⁊ ſic annis .dcccccij. impletis mortuus eſt. Hūc hebrei autumāt fuiſſe Melchiſedech regē Salē: de q̄ dicet̄ infra poſt q̄nq̄geſimā ⁊ oēs ꝓgenitos a Noe vſq; ad Aarō ſacerdotes fuiſſe: q̄ in cōuiuijs ⁊ oblationibꝰ pplō bñdicebāt: ⁊ pmogenita recipiebant.

¶ De ſancto Arphaxath. Cap. xlviij.

Arphaxath filius Sem anno etatis parentis .cij. genitus eſt: vcz anno etatis Noe .Dcci j. Qui cum eſſet annorum .xxxv. genuit Salem quo nato ſuperuixit annis .cccii j. videlz vſq; ad ānos .xlviij. natiuitatis Abrahe. Et ſic Arphaxath annorum .cccxxxviij. mortuus eſt.

¶ De ſancto Sale. Cap. xlix.

Sale filius arphaxath anno etatis patris .xxxv. procreatus eſt vt ſuperius continetur anno etatis Noe .Dccxxxvj. Hic enim cum eſſet annorū .xxx. genuit Heber: quo nato ſuperuixit: annis .cccciij. videlicet vſq; ad annos .xvj. natiuitatis Jacob. Et ſic ſale annorum .cccc xxxiij. mortuus eſt.

¶ De ſancto Heber. Capitulum .l.

Heber filius Sale etatis parētis āno .xxx. natꝰ eſt vt dictū eſt āno ſcz etatis Noe .Dcclxvij. q̄ cū eēt ānoꝝ .xxxiiij. genuit Faleth quo nato ſupuixit ānis .ccccxxx. ſcz vſq; ad annū .lxxix. natiuitatis Jacob. Et ſic īpletis ānis .cccclxiiij. mortuꝰ eſt. Ab hoc Heber hebreoꝝ genꝰ nomē accepit. Quidē vero dicūt ab Abrahā: vñ hebrei q̄ſi Abrahei dicti ſunt.

¶ De ſancto Faleth. Cap. lj.

Faleth filius Heber etatis parētis āno .xxxiiij. ꝓgenitus ē vt ſuperiꝰ eſt ꝓmiſſū anno ſcz etatis Noe .Dccc j. q̄ cū eēt ānoꝝ .xxx. gēuit reu cui nato ſupuixit ānis .ccix. vſq; ad annū .xlviij. natiuitatis Abrahe. Et ſic īpletis annis .ccxxxix. mortuꝰ ē. Cuiꝰ tpe edificata ē turris babel a nēroth pncipe filioꝝ Cham, ⁊ alijs ex filijs Sē, ⁊ Japhet cōplicibꝰ eius. Ita qd̄ in ipō edificio de vna quaq; gnatione oīm triū filioꝝ Noe: aliq̄ cōuenerūt. Et ſic cū eſſet ſola vna lingua hebrea in .lxxij. linguas humanus ſermo diuiſus eſt hebrea lingua in ſola familia heber remanente: que in tali conſpiratione nō fuit. Diuiſeq; ſunt familie Noe in tribus partibus mundi: filij Sem aſiam: filij Cham Aphricam: filij vero Japhet Europā regionē tenuerunt.

¶ De ſancto Reu. Cap. lij.

Reu qui ⁊ Ragau filius Faleth etatis patris anno .xxx. genitus vt dictū eſt anno videlicet Noe .Dccc xxxj. Cum eſſet annorum .xxxij. genuit ſaruch. Quo progenito ſuperuixit annis .ccvij. videlicet vſq; ad annum .lxxviij. natiuitatis Abrahe: ſicq; reu decurſis ānis .ccxxxix. mortuus eſt.

¶ De ſancto Saruch. Capi. liij.

Saruch filiꝰ Reu natus eſt anno etatis patris .xxxij. vt dictum eſt videlicet anno etatis Noe Dccclxij. Qui cuz eſſet annorum .xxx. genuit Nachor. Quo nato ſuperuixit annis .cxix. vcz vſq; ad annum vnuz poſt natum Jſaac. Et ſic Saruch annorum .ccxxx. mortuus.

¶ De ſancto Nachor. Capitu. liiij.

Nachor filiꝰ Saruch natus eſt anno etatis patris .xxx. vt dictum eſt videlicet anno etatis Noe .Dccclxij. Qui cum eſſet annorum .xxix. genuit Thare. Cuiq; nato ſuperuixit annis .cxix. videlicet vſq; ad annos .xlix. natiuitatis Abrahe. Et ſic Nachor annorum .cxlviij. mortuus eſt.

¶ De ſancto Thare. Ca. lv.

Thare filius Nachor etatis patris .xxix. natꝰ eſt anno: vt ſuperiꝰ dictū eſt anno vcz Noe .Dcccc xxj. Qui annoꝝ .lxx. genuit tres filios: vcz Abram qui ⁊ Abraham de quo ſuo loco dicet̄ ⁊ Nachor atq; arā. Poſt quorū natiuitatē ſupuixit annis .cxxxv. vcz vſq; ad annos .xxxv. natiuitatis Jſaac. Et ſic Thare annoꝝ .ccv. mortuꝰ eſt. Habitauit aūt Thare in ciuitate chaldee q̄ vocat̄ vr, vbi interfecto filio eiꝰ Arā a Chaldeis vt ſtatim dicet̄. Thare moleſte ferēs nec valēs ſuſtinere iniurias q̄ ſibi faciebant: eo quod ignem nollet colere quē chaldei colebāt: tulit omnem ſuam familiam filios videlicet ⁊ nepotes ⁊ egreſſus inde de terra natiuitatis ſue habitauit peregrinus in meſopotamia in ciuitate que dicit̄ Arā ſiue charram: vbi ⁊ mortuus eſt.

De ſancto Aram. Capi. lvj.

Aram filiꝰ Thare ⁊ frater Abrahe in terra chaldeoruz genuit filiū noīe Loth ⁊ duas filias quarum vna vocata eſt Melcha et alia Sara. Cū aūt chaldei ignē adorarent ⁊ Abrahā atq; Arā filios Thare ad colendū ignē cōpellerēt: illiq; vtpote veri dei cultores recuſarēt: ꝓiecerūt eos chaldei in ignē. Et Araz ibi expirāte Abrahā dei auxilio de flāma liberatꝰ eſt: vt tradunt ebrei: vnde dicit̄: Ego ſum qui te eduxi de vr chaldeoꝝ: qꝛ chaldei vr ignē appellabāt: vnde ⁊ Arā inter veteris teſtamenti martyres aſcribit̄: quia pro veri dei cultus religione occiſus eſt. Tunc Thare pater eiꝰ dedit Melcha filiā Aram in vxorē Nachor filio ſuo et Sarai alterā eiuſdē filiā dedit in cōiugē Abre alteri filio ſuo. Et quia Sarai ſterilis erat Abram adoptauit Loth filiū Aram fratris ſui ⁊ fratrem Sarai in filium. Cum quibus oībus Thare egreſſus de terra chaldeorum habitauit in Arā vt ſuperiꝰ dictū eſt. Hec oīa de libro geñ. a .c. vj. vſq; ad .xij. ⁊ ex chronicis Joſephi Hieronymi, ⁊ methodij atq; ex hiſtoria ſcholaſtica colligūt.

¶ De ſancto Geminiano epō. Capi. lvij.

Geminianus epiſcopus nobilibus parētibꝰ mutine oriundus tēpore Jouiani imperatoris claruit. Qui ab annis puerilibꝰ literarū ſcientia eruditus ſanctiſq; virtutibus inſignitꝰ: templū corporis ſui xp̄o dño dedicauit: clericaleq; adeptꝰ officiū: ſe totū dei ſeruitio ſubegit: donec gradatim ab epō Mutinen. Antonio diaconatus ordinē ꝓmeruit. Poſt cuius tranſitum a populo in epm̄ eligitur: ⁊ ex humilitate refugiēs ⁊ latitās: tandem repertus producitur: ⁊ inſtante patricio ac populo Mutineñ. ab archiepō Rauennate in epm̄ conſecratur. Reuerſus ergo Geminianus ad vrbē propriaz in ſancta religione dño ſeruiebat: ⁊ cōmiſſum ſibi gregē verbo ⁊ opere refouebat multiſq; miraculis coruſcabat. Dum autē quadā nocte in eccleſia ſancti Petri oraret: ⁊ neceſſitate naturali cōpulſus exiret: diabolꝰ eū terrere volēs ſibi apparuit: quē ſanctꝰ edito ſigno crucis effugauit. Cui demō in aere cōminatus eſt: qd̄ modum inueniret: vnde ſibi moleſtiā ingereret. Poſt modicū tēporis filia imperatoris Jouiani apud Conſtātinopolim a demonio vexabatur: clamāte immūdo ſpiritu ꝑ os puelle: nunq̄ ſe egreſſurūz de corpore illo: niſi ꝓſente epō Geminiano. Quiquidē imperator hec audiens per nuncios vbiq; req̄ri fecit cūq; tādē citra mare adriaticū habitare ꝯparuit. Ad quē imperatoris nūcij veniētes itineris cām exponūt: ⁊ vt ad filiā pncipis liberādā venire dignet̄ inſtāter depoſcūt. Quos ſanctꝰ ſe vſq; ad littꝰ maris ꝓire mādauit: ⁊ ad vrbē veniens ciues ſuos in dño cōfortauit: eiſq; bñdicens abijt: ⁊ veniēs ad littꝰ maris imperatoris nūcios ſe preſtolātes inuenit. Aſcēdētes ergo nauim: ⁊ Cōſtātinopolim nauigātes: exorta ſubito tēpeſtate calida nauis cōquaſſatur: mare precelloſum cunctis interitū cōminatur. Geminianꝰ vero dormitans a nautis excitatur. Qui ſurgēs orationē ad dñm fūdit: moxq; tempeſtatem ſedauit: vētoq; flante proſpero Conſtantinopolim vſq; deuenit: ab imperatore honorifice ſuſceptus filiam eius confeſtim a demonio liberauit: multoſq; languentes ab infirmitatibus diuerſis curauit. Cui imperator textum euāgelioꝝ auro ornatū, ⁊ calicē gemmatū: ac pallium precioſum obtulit: ⁊ ipſiꝰ bñdictione ꝑcepta magno illum cū honore ad propria remiſit. Poſtq̄ autē ad eccleſiā ſuā reuerſus eſſet: ⁊ ab Athila hunorū rege Jtalia vaſtaretur: dū ad ciuitatē mutine Athila deueniſſet: occurrit ſibi epūs: ⁊ ab eo quis eſſet interrogatꝰ: ſe ſeruū dei forte profeſſus eſt. Cui cū Athila reſpōdiſſet: ſe eſſe flagellum dei: qui ſeruos dei merito flagellaret: epūs in xp̄o confiſus: iannas ciuitatis huius aperiri iuſſit: offerēs ſe cū eiꝰ pplō paratum recipere: quicquid illi dñs facere permiſiſſet. Qui ab vna porta vſq; ad aliam per mediam ciuitatem tranſeuntes vti per campeſtria diſcurrerunt: talia deo cecitate percuſſi: vt ſine alicuius leſione egrederentur vacui et confuſi: vrbis quidem plateas ⁊ vicos percurrētes domos vero vel menia minime cōſpiciētes: his ⁊ alijs clarus miraculis vir ſanctꝰ ad dñm celeſti voce vocatus infirmitate per dies plures corripitur: ⁊ ad extrema veniēs ſpiritus eiꝰ ab angelis in pace ſuſcipitur. ¶ Dum igitur eius exequie celebrarentur: beatus Seuerus archiepūs Rauēnas eadem hora miſſam celebrās: legente ſubdiacono epiſtolam in ſpiritu rapitur: ⁊ completa lectione poſt moram aliquam a miniſtris excitatur. Qui erectus miniſtros q̄

ſe excitauerant redarguit:dicens ſe exequijs fratris eiꝰ Geminiani epi nuper defuncti:interfuiſſe:⁊ eiꝰ animā domino cōmendaſſe:ac corpus in tumulo collocaſſe:et cum benedictionem vellet dare populo excitatum fuiſſe. Qui diem notantes et horā mutinam miſerūt:⁊ omnia vt Seuerus dixerat:ibidem re vera contigiſſe inuenerunt. ¶ Ad cuius tumulū multa miracula deus oſtēdere dignatus eſt. Cui ſucceſſit Theodolus quidā Ambroſij diſcipulus:qui ſupra ſancti tumulum eccleſiam edificauit. Ad quā dum die eius anniuerſarij feſti Mutineſi populus cōueniſſet:ſubito fluuio inūdante adeo aqua excreuit vt ciuitatem totā ⁊ domos occuparet:et vſ ad eccleſie ſuperiores feneſtras excreſceret. Que tamen diuino miraculo per ianuas vel feneſtras eccleſie minime introibat:ſed quaſi murus ſolidus in ſeipſam perſiſtebat. Et cum populus ſiti affligeret̄ incluſus ad ianuas venientes aquam hauriebant:⁊ ex ea potum ſumebant. Que hauriri quidē vt aqua poterat:ſ; defluere vt aqua nequibat. Quieuit autem ſanctus in Chriſto.iij.kalend.Februarij.

¶ De ſancto Mattheo epiſcopo. Capi.lviij.

Mattheus epiſcopus Hieroſolymorū ſanctiſſimꝰ fuit:de quo mira et plena fide geſta narrātur:qui multa pro xp̄o perpeſſus omniq; vite ſanctitate preclarus:vltimo in pace vitā finiuit.iij.kalā.Februarij. vt dicit Ado.

¶ De ſancta Bathilde regina. Ca.lix.

Bathildis regina mater Lotharij imperatoris corbeie/et calam monaſteria conſtruxit. Fuit autē de clara proſapia ſaxonū:vita ⁊ ſanctitate conſpicua. Hec die quadā de ciuitate egreſſa dum iuxta litꝰ maris ſpaciaretur a trāſmarinis ſaracenis rapta et ad ſyrie partes delata eſt. Et poſt aliquod tēpus ab hercanoaldo gubernatore palatij imperialis precio redempta:ab eodē in Franciā reducta eſt. Cum autem vxor hercanoaldi defuncta eſſet:⁊ ille bathyldem in coniugem aſſumere vellet:illaq; nubere recuſaret:in deſpecto habitu occulte fugam arripuit:⁊ aliquibus annis in cremo latitauit:proceſſu vero temporis reperta ⁊ que eſſet agnita:a rege Francorum Dagoberto vxore carente ob elegantē eius pulchritudinem in ſponſam deducta eſt. Que tp̄s oportunū cognoſcens per manus geneſij abbatis multas elecmoſynas latenter fecit/⁊ peſtem ſimoniacam rege ad eius inſtantiaz id agente de gallia extirpauit. Orta autē ſeditione inter Francorū reges rege Clodoueo ꝓpter ſeditionē interfecto:ipſa in monaſterio calam religionis habitū ſumpſit ⁊ multa humilitate deo ſeruire cepit. Nam ſicut vna ex minimis feminis ipſiꝰ cenobij oblita gl'oſitat ebdomadā ſuā in mēſa ⁊ coq̄na ⁊ ceterorū viliorbꝰ officijs adimplebat. Ubi poſt laudabilia ſanctitatis opera in pace quieuit.iij.kalendas Februarij.

¶ De ſancto Hippolyto martyre. Capi.lx.

Hippolytꝰ martyr apud Antiochiā paſſus ē. Qui primo quidē nouati ſciſmate erroneo aliquantulum deceptꝰ extitit. Deinde Chriſti gratia operāte ad charitatē eccl'ie rediit. Pro qua et in qua tandē illuſtre martyriū cōſummauit.v.kalendas Februarij.

Hec Hieronymus in martylogio ſuo.

¶ De tranſlatione ſancti Marci euangeliſte. Capi.lxi.

Tranſlatio corporis ſancti Marci de vrbe Alexandria ad ciuitatem Uenetiarū facta eſt tempore Leonis imperatoris et Iuſtiniani venetorū ducis anno dn̄i.cccclxv. Nam poſtꝙ̄ ſaraceni vniuerſam egyptū et Alexandriam inuaſiſſent/Leo imperator omnibus imperij fidelibꝰ iuſſit:vt nullꝰ negocij cauſa ad terraz egypti pertingeret. Quod Iuſtinianus dux ſub pena vite et confiſcatione bonorum a ſuis obſeruari mandauit eodem tempore naues decem venetorum ad partes alias nauigantes flante cōtrario vento inuitis omnibus Alexandriā ducte ſunt. In quibus erant plures venetoruz nobiles. Inter quos erāt duo clariſſimi. Bonus tribunus methemanchesiꝰ:⁊ ruſticus torcellenſis. Hi duo deuotionis cauſa eccleſiā beati Marci in littore poſitā:vbi ⁊ ipſius corpus iacebat viſitare ceperūt:⁊ iam de eo quod poſtmodū cōtigit:diuinitus inſpirati:cum ſtauratio monacho ⁊ theodoro preſbytero ipſius eccleſie cuſtodibus:ſpeciales amicitias contraxerūt:⁊ cum ambo ex grecorum eſſent genere:theodoruz preſbyterum vxorem habentē ac filios:bonus tribunꝰ ſibi cōpatrem fecerat. In illis diebus regulus quidaz ſaracenorum Babylonie palatium conſtruens:tabulas marmoreas etiam de eccleſijs ſurreptās in ſuo edificio cōponebat ꝓpter quod multū Chriſtiani:in partibus illis erāt afflicti. Potiſſime autem cuſtodes eccleſie ſancti Marci dubitantes ne eccleſie ſue facerēt:quod alijs pluribus iam faciebat vnde occaſione accepta nobiles veneti cuſtodes illos iā ſibi amiciſſimos ſecretius alloquuntur:perſecutiones paganorū declinare ſuadēt:⁊ vt corpus ſancti Marci accipiant:ſecumq; pergētes venetias muneribus ⁊ honoribꝰ ditādi:inſtātius exhortātur. Quod illi quidē primotenus egre ferētes omino facere denegarunt. Deinde vero ſuper hm̄oi tractātes adinuicem paulatim ad cōſenſum inclinari ceperūt. ¶ Interea cōtingit ꝙ cuſtos cuiuſdam eccleſie alexādrine tabulā marmoreā elegātē cōfregerat:ne a miniſtris illiꝰ reguli tolleret:ꝓpter q̄d ab eis vſq; ad mortē fuerat flagellatꝰ. Timētes ergo ſtauratiꝰ ⁊ theodorꝰ pati ſimilia:venetis aſſenſuz ſecreto colloq̄o p̄buerūt:⁊ diē in q̄ corpꝰ ſurripi debebat ſtatuerūt. Quo aduenīete eccleſiā itrogreſſi:ſepulturā latēter aperiunt q̄ erat marmorea habēs iclauſtratꝰ ꝑ latera ꝑ q̄s tabula deſuꝑ erat iducta. Corpꝰ autem iacebat ſupinū clamyde ſerica circūdatū:habēs a capite vſq; ad pedes ſigilla ſpoſita ꝑ loca q̄bꝰ ora clamydis de ſuꝑ iūgebāt. Uertētes igit̄ corpꝰ adorſo ſciderūt clamydē:vt ſalua ſingula remanerēt:⁊ corpꝰ ſctē Claudie q̄d erat i ꝓprio tumulatū:i loco bti Marci repoſuerūt ſilr̄ mō ſupinū ⁊ clamyde circūdatū:vt ſi forte q̄s corpꝰ ſcti Marci ſublatū diceret clamydis ſigna itegra falſuz eē oſtēderēt. Tota aūt ciuitate nimia fragrātia odoris reſpſa:dubitātes aliq̄ ne corpꝰ ſcti Marci ablatū:eēt ad eccleſiā cōuenerūt:⁊ apto tumulo corpꝰ iuolutū clamyde ſigillis ſaluis viderūt:⁊ corpꝰ ſcti Marci putātes ad ꝓpria redierunt. Tollētes ergo corpꝰ veneti i ſportā miſerunt ⁊ ex folijs olerū opuerūt ac deſuꝑ carnes porcinas poſuerūt. Q̄d dū ſaraceni diſcutiētes vidiſſent porcinas carnes q̄s abominant̄ exiſtimātes cācir:id ē porcꝰ exclamabāt:⁊ expuētes elōgabant̄:veniētes ergo veneti ad nauē abſcōderūt corpꝰ in pānis velorū:ne ſi naui ſcrutarent̄ ab alexādrinis iueniret̄. ¶ Hic ergo ſtatuta receſſerūt. Et ſtauratiꝰ quidē monachus occulte cum illis abſceſſit. Theodorꝰ vero p̄ſbyter timēs plebē in littore ſtantē remāſit. habēs iam oīa ſua naui impoſita:cū q̄bꝰ ēt venit quidam dominicus monachus comacleſi.qui terram ſanctam luſtratus repatriabat. Recedentes autem ab alexandria:corpus de velis ablatum in nauis ſolario. accenſis luminaribus honorifice collocarunt. ¶ Cum die quadam naues omnes vento proſpero ducerentur:naute nauis in qua corpus iacebat ceteris que forte fuerant aliarum nauium enarrarent:quidam ex altera naui irridens dicebat quod forte alicuius egyptij corpus eis traditum fuerat:quod illi ſancti Marci aſſerebant:confeſtimq; nauis vbi erat corpus euāgeliſte tanta celeritate ſe vertit quanta nullus hoīm eam vertere potuiſſet:inſurgēſq; aduerſus nauem in qua vir ille erat:partem lateris eius fregit:nec inde diſceſſit donec omnes confiterentur beatū Marcū ibidem iacere. Et dum quidaz ex nautis nauis bti Marci obſtinatus:corpus ibidē ſacrū iacere negaret:a diabolo obſeſſus:tādiu:vexatur quādiu beati euangeliſte corpꝰ confitens:⁊ penitens:eius meritis liberatur. Deinde cū nocte quadam tēpeſtas adeſſet:nauteſq; velificātes velociſſime ducerentur nauteq; neſcirent quo pergerēt beatus Marcus dominico monacho in ſomnis apparuit eiq; iuſſit vt diceret nautis quatenus velociter vela deponerēt:quoniā terra:non longe eſſet. Qui cum iuſſa narraſſet:velis depoſitis:facta aurora apparuit inſula ſcroalis:cūctiſq; beato euāgeliſte gratias agūt: Et cum illi factum pro viribus occultarent:quocūq; perueniebant ciuitatum ⁊ locorū populi eiſdem occurrebāt decētes ſibi reuelatū a domino quod corpus ſancti Marci deferrent:et adorato corpore munera offerebant. Ueniētes itaq; ad humachum ciuitatez Hyſtrie Iuſtiniano duci:omnia geſta intimarunt:offerentes ſibi corpus ſanctiſſimum ſi eis indulgere vellet:eo q̄d inuiti tranſgreſſi fuerant eius mandatum. Quibus dux clementer remiſit:⁊ vt filios cum honore ſuſcepit. Et cum vrſo epiſcopo ⁊ populo ad portū nauibus occurrit:corpuſq; ſanctum digna veneratione ſuſcepit:et donec eccleſia fabricaretur ipſum in proprio palatio collocauit. Dum aūt corpus ꝑ ſcalas portaret̄ palatij:aliquādo a geſtātibꝰ ſentiebat̄ onꝰ grauiſſimū ⁊ importabile:aliquando vero agilliminum atq; leue. Ordinauit autem dux clericos et cantores qui corpus ſanctū cōtinue cuſtodirent:et diuinis laudibus honorarent. Inter quos ſtauratius monachus primꝰ erat. Sequēti vero anno theodorus preſbyter venetias venit:⁊ digne honoratꝰ fuit. Cū aūt Iuſtinianus dux eccleſiā beato euāgeliſte fabricare diſponeret morte preuētus eſt. Quod germanus eius Ioannes ducatū ſuſcipiens deuote adimplere curauit:cōſtructaq; ſolēni eccleſia corpus ſacrū ibidē digna veneratione recōdidit. Cuiꝰ trāſlatio celebratur ſcd̄o kalēd.Februarij:quo die corpꝰ ſanctū venetias delatum peruenit.

¶ De ſancto Metrano martyre. Ca.lxij.

Metranus martyr apud alexādriā paſſus eſt. Quo nolente impia verba ꝓferre ad iuſſionē paganorū omne corpꝰ eiꝰ fuſtibꝰ colliſerūt vultūq; ipſiꝰ et oculos acutis calamis terebrātes extra vrbē cū cruciatibꝰ expulerūt. Ibiq; ſpiritu qui in eo ſupererat lapidibus eiecerunt.ij.kalend.Februarij:hec Hieronymꝰ in martylogio ſuo.

¶ De ſctō Cyro/⁊ Ioāne martyribus Cap.lxiij.

Cyrus ⁊ Ioannes martyres Rome martyriū paſſi ſūt. Quo tamē tempore aut ſub quo iudice:ſeu quibꝰ tormētis afflicti fuerint:aut exanimati i martylogio nō exprimit̄:nec alicubi ſcriptū inuenit̄:niſi quod eccleſia Romana eorum feſtum.ij.kalend. Februarij:recolit ⁊ in kalendarijs adſcribit.

¶ De ſancto Ignatio epiſcopo ⁊ martyre. Cap.lxiiij.

Ignatius epiſcopus Antiochenus ⁊ martyr diſcipulus Ioannis euāgeliſte fuit. q̄ tertius poſt beatū Petrum apoſtolū Antiochie pōtificatū tenuit. Hic beate virgini valde dilectus:eidē adhuc in carne exiſtēti deuotā epiſtolā ſcripſit:et ab ea reſponſionē eius ſanctis manibus ſcriptā obtinuit. Hic vt in tripartita legit̄:audiuit angelos cātātes antiphonas ſuꝑ mōtem quēdā. Et extunc inſtituit antiphonas in eccleſia decantari:⁊ pſalmos ſecundum antiphonas intonari. Cum autem pro pace eccleſie exoraret:non ſuum ſed infirmorum periculum metuens Troiano imperatori de victoria redeunti et xp̄ianis mortē cōminati occurrit:et libere ſe Chriſtianū eſſe dixit. Quem traianꝰ ferro vinctū decem militibus tradidit:⁊ Romam adduci precepit:comminatus eidem quod traderetur beſtijs deuorandus. Qui ad omnes eccleſias epiſtolas deſtinabat:⁊ eos in fide xp̄i confortabat. Cum autem Romam adductus fuiſſet:et dudum a Troiano ſuaſus dijs ſacrificare renuiſſet:plumbatis primo in ſcapulis duriſſime ceditur:deinde vngulis lateribus laniatur:et duris lapidibus eius vulnera confricātur. Et cum in his omnibus immobilis permanſiſſet:fecit eum imperator nudis pedibus ſuper accenſos carbones ambulare. Et cum illeſus extitiſſet:et hec traianus arti magice deputaret:dorſum eius iuſſit vncinis ferreis lacerari vſq; ad oſſium denudationem:deinde plagas eius ſale perfundi. Sicq; dudum cruciatum et patientiſſime ſupplicia tolerantem vinculis ferreis in cippo fecit alligari:et in imo carceris tenebroſi fame ⁊ ſiti per triduum cruciari:et poſt triduum decreuit deuorandum beſtijs ſubijci. Tertio igitur die imperator et ſenatus omniſq; populus conuenerunt videre epiſcopum Antiochenum cum beſtijs pugnaturum. Cui imperator expoſitos duos leones ferociſſimos laxari precepit. Quos ille prouocabat vt ad ſe deuorandum accederent:mirantibus cunctis ⁊ ipſo imperatore conſtantiam viri. Accurrentes ergo duo ſeui leones ipſum tantummodo prefocauerunt:carnes aūt eiꝰ ꝙ̄uis famelici nullatenus tetigerunt. Traianus autem hoc videns admiratus diſceſſit:precipiens vt non prohiberetur:ſi quis vellet tollere corpus eius. Quod chriſtiani auferentes honorifice condiderunt. Cum autem Traianus quaſdam literas a prefecto oriētis recepiſſet:in quibus chriſtianos quos imperator occidi iuſſerat plurimum commēdabat:doluit de his que Ignatio intulerat:et precepit vt nullus chriſtianus de cetero inquireretur:ſi quis tamen occurreret puniretur. Legitur quoq; cum beatus Ignatius inter tot tormenta nunꝙ̄ ab inuocatione nominis Ieſu chriſti ceſſaret:⁊ tortores requirerent:cur hoc nomen toties replicaret. Reſpondit ipſum nomen ſe cordi inſcriptum habere:et ideo ab eiꝰ inuocatione ceſſare non poſſe. Poſt cuius mortem quidam qui hoc audierant curioſius experiri volentes cor eius a corpore euellunt:⁊ illud ſcindētes per mediū literis aureis ſcriptum inuenerūt:Ieſus xp̄s:quo viſo miraculo plurimi crediderunt. Paſſus eſt autem kal.Februarij.xj.traiani anno. Hic quatuor ſcripſit epiſtolas in fide exhortatorias. Ad epheſios primā. Ad magneſianos ſcd̄am. Ad traoſi.tertiaz: Ad romanos quartā. Quas ſcripſit apud ſmyrnā dum Romā vīctꝰ duceret̄. Inde diſcedēs ſcripſit ad philadelphenos aliā ⁊ vltimā ad ſmyrneos:⁊ ꝑcipue ad policarpū ſmyrne epm̄:vbi de reſurrectione dn̄i elegās ꝑhibet teſtimoniū. Hec Hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Seuero epiſcopo. Cap.lxv.

Seuerus epiſcopꝰ

Rauenne ciuitatis decimuſtertius a ſancto Apollinare claruit: qui ex eadem ciuitate obſcure natus pauperem vitam labore manuum deducēs cum vxore Uincentia et filia innocētia lanificij opere ſumptus quotidianos carpebat. Cum autem ex conſuetudine omnes epiſcopi Rauennates per columbam celeſtem ad ſacerdotium eligerentur: et iam .xi. poſt ſanctum Apollinarem eo modo electi fuiſſent: ⁊ ad tantum miraculum multi confluerent: contigit Rauennatem eccleſiam paſtore proprio viduari. Et cum multi epiſcoporum finitimi conuenirent ad orationem non ad electionem faciendam: multitudoqꝫ populi: vt dictum eſt ad hoc concurriſſet: Seuerus vxori licentiam petijt ad eccleſiam eundi: ⁊ columbe miraculum ſpectandi: vxor vero ipſum redarguens: reſpondebat qꝺ talis viſio ad eum non pertinebat: ſed potius ad laborē ſederet et ocio non vacaret: Siue enim iret ſiue non iret: ipſum epiſcopum non eligerent. Cum autem Seuerus importune inſtaret: vincentia quaſi ironice eidem vt iret prophetauit: quia qua hora illud perueniret: epiſcopus fieret. Ueniens ergo Seuerus ad eccleſiam et ſordidis indutus inter ceteros apparere non audens: poſt valuas eccleſie latitabat: et columbe aduentum cum ceteris expectabat. Que oratiōe epiſcoporum completa per feneſtram ſolitam ingrediens: ⁊ eccleſiam circumuolans ſuper caput Seueri latitantis reſedit. Qui dum territus eam a ſe repelleret ⁊ illa iterum dudum per aera volitaſſet iterum ad ſeuerum redijt et in eius vertice reſedit ac requieuit. Qui ſtatim ab epiſcopis ⁊ populo: electus ꝗuis renitens in cathedra collocatur et epiſcopus conſecratur. Et dum eſſet idiota ⁊ litterarū ignarus: diuina inſpiratione exēplo apoſtolorum ſacris literis repente imbutus: non ſolum diuina miſteria ⁊ pontificis officia exercebat ſꝫ etiam predicator factus: populum ſuum ſalutifero ſermone docebat. Adeo vt cunctis in miraculū proderet ꝙ lanifex et idiota: tā ſubita mutatione doctor eximiꝰ factus eſſet. Qui vite ſue ſanctitate multis exemplo ꝓficiebat: et plurimis miraculis coruſcabat. ¶ Hic per ſpiritum raptus dum miſſam celebraret: exequijs ſancti geminiani epiſcopi mutinēſis interfuit eiuſqꝫ corpꝰ more pontificū tumulauit: ⁊ rediens ad corpus miſſā cōpleuit: vt dictū eſt plenius ſuperius in legenda ſancti Geminiani .iij. kalē. Februarij. ¶ Hic etiam ſanctū heracleanum piſaurieñ. epiſcopum enutriuit ⁊ ad pōtificatū ipſius vrbis promouit vxorem quoqꝫ eius vincentiam defunctam in proprio tumulo ſepeliuit. Poſt aliquod tꝑs: dum filia eius innocentia virgo diem impleſſet extremū ⁊ eiuſdē ſeuerus exequias celebraſſet: corpuſqꝫ filie iuxta matrem ponere decreuiſſet: aperto ſepulchro apparuit locus in tātum exiguus quod corpus filie ibidem nullatenus poterat collocari. Tūc epiſcopus ad locum acceſſit ⁊ vxori vt locū daret filie mandauit. Et continuo corpus vincentie quod erat ſupinum in latus ſeceſſit et innocentie filie locum dimiſit. Que ibidem cunctis ſtupentibus iuxta matrem depoſita eſt. ¶ Cum autem ſeuerus iam ſenio confectus obitum ſuum ſibi a domino reuelatum preſciuiſſet populum ad eccleſiam conuocauit: ⁊ diuinis myſterijs celebratis glorioſo ſermone plebem ſuam in domino confortauit. Et deinde ſibi ſepulchrum coniugis ⁊ filie aperiri fecit. Ac inter duo ipſa corpora ſe medium ponens cunctiſqꝫ vale faciens inter verba oratiōis in xp̄o feliciter obdormiuit kalē. Februarij. vbi clauſo mauſoleo ſepultus iacet: miraculis et virtutibus pollens eccl'ia proceſſu tꝑoris eiꝰ nomini dedicata.

¶ De ſctō Seuero p̄ſbytero ⁊ martyre. Ca. lxvj.

Seuerꝰ preſbyter

et martyr Rauenne ortus ⁊ nutritus ab infantia deum timens miraculis clarere cepit. Inter que eutycium .iiij. annorum decrepitum ſenio viſu priuatum illuminauit: veniens autem ad vrbem romam adhuc iuuenis in valle interocrina eccleſiam in honore dei genitricis edificauit. In qua et preſbyter ordinatus deo multis annis deuote ſeruiuit: ⁊ pauperibꝰ ſedule miniſtrauit. ¶ Cum autem quidam paterfamilias in extremis laborans eum ad ſe vocari feciſſet vt ſibi confiteret̄ ⁊ ille in putanda vinea laboraret: nūcijſqꝫ vt ſe antecederēt r̄ndiſſet ⁊ poſt hec aliquātulū venire diſtuliſſet veniēs ad egrotū reperit iā eū eſſe defūctū. Quod ille cernēs cōtremuit magniſqꝫ vocibus ſe interfectorē illius clamare cepit. Cūqꝫ vehemētiſſime iuxta corpꝰ defleret: ⁊ in terrā caput cōtūderet: repēte ꝗ defunctꝰ fuerat aīam recepit. Et admirātibꝰ cūctis vbi fuerit: vel quomodo reuixerit interrogatur. Qui r̄ndit ꝙ a terris hominibꝰ flāmas naribꝰ ⁊ ore vomētibꝰ per loca obſcura ducebatur: ⁊ ſꝫ a pulcherrimis iuuenibus eiſdē terris occurrentibꝰ ereptus eſt qui dixerūt ꝙ oportebat eū ad corpus reduci: qui eum dn̄s ſeueri lachrymis cōdonaſſet. Cui ſanctus preſbyter pn̄iam ſalutarē impoſuit: ⁊ ipſa peracta vir ille poſt dies .vij. iterum obdormiuit. Hec Gregorius primo dialo. c. vlt. Poſt hec maximianus imperator audita fama ſeueri eum comprehendi fecit: et ſacrificare nolentem in predicta valle decollari mandauit. Cuius animam duo angeli in ſpecie columbarum viſi ſunt ad celum deferre. Corpus autem eius apud vrbem veterem conditum eſt: Paſſus eſt autem kalen. Februarij.

¶ De ſancto Seuero p̄ſbytero ⁊ confeſſore. Cap. lxvij.

Seuerus preſbyter

et confeſſor cognomento ſulpitius prouincie aquitanie vir genere ⁊ literatura nobilis epiſtolas ad dei amorem et mundi contemptus exhortatorias ſcripſi ſorori ſue multas: que nocte ſibi eſſe dicuntur. Ad paulinum nolanum epiſcopum ſcripſit duas: ſꝫ ad alios plurimos que non vulgantur: quia familiaris neceſſitatis rē cōtinent. Chronicam etiam compoſuiſſe dicitur. Beati martini vitā ſignis et miraculis illuſtrem exarauit. Poſt humani ⁊ galli collationem ante ſe habitam et dialogorum libros .iij. Fuit autem diſcipulus beati martini eiuſqꝫ ſanctarum operum imitator ſub maiore theodoſio. Quieuit cum pace in domino. Hec gennadius de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Pionio martyre. Cap. lxviij.

Pionius Martyr

vt habetur .iiij. libro eccleſiaſtice hiſtorie. tempore Antonini imperatoris: inter ceteros qui veri martyres extiterunt famoſiſſimus fertur: qui docēs ⁊ exhortans ꝑplm ⁊ in ipſis tribunalibꝰ diſputās eos ꝗ in ꝑſecutione titubabāt viriliter hortans: poſt ſqualorē carceris vbi etiā multos fratrū ad tolerātiā martyrij ſuis exhortationibus roborauit cruciatibus multis vexatus eſt: deinde clauis cōfixus ⁊ candēti rogo ſuperpoſitꝰ beatū finē vite ſortitꝰ eſt. Cum quo ⁊ alij .xv. ſimili pena paſſi ſunt kalē. Februarij.

¶ De ſancta Brigida virgine. Cap. lxix.

Brigida v̄go cla-

ruit apud ſcotiā tꝑore primi iuſtini imperatoris. Que xp̄ianis ⁊ claris parentibus orta a pueritia ſanctitatis operibꝰ dedita etiā miraculorū gl'ia coruſcauit. Hec dum a matre mitteretur ad butyrū ex lacte vaccarū cōgregādū prout ⁊ alie puelle a parētibꝰ mittebant̄: ⁊ illa totū qꝺ collegerat pauperibꝰ erogaſſet: ⁊ tꝑore exquiſito ſuper oēs alias iuuēculas cooperarias ſuas butyrū apportauit. ¶ Dū aūt eam parētes nuptui tradere vellēt: ⁊ ipſa pudicitiā elegiſſet: poſtqꝫ in manibus epi corā deo virginitatē ꝓfeſſa eſt: lignū altaris tetigit: qꝺ ī teſtimonium eiꝰ ſanctitatis ſtatim viride factū eſt ſic manēs vſqꝫ in preſens. Quo viſo miraculo ſtupefacti parētes eā dn̄o cōmendarunt. ¶ Cum autē die quadā meſſores eius ſegetes in agro colligerēt: ⁊ pluuia maxima erūperet: a meſſoribus ſuis imbrē ſedauit: circunſtātibuſqꝫ agris pluuia madefactis ſola huiꝰ area ſicca permāſit. ¶ Die quadā cū oues paſceret imbre cadente pannis perfuſa domū redijt. Et veſtes madefactas ſuper ſolis radiū qui rimas intrabat ſiccādas extēdit: ꝗ quaſi in ſolida pertica diuinitus permāſerūt. ¶ Aquā in ceruiſiā ⁊ lapidē in ſalem cōuertit: ⁊ a natiuitate cecū illuminauit. ¶ Aprū inueniens qui ad oues comedendas venerat: in xp̄i noīe adeo māſuē fecit: vt cū ouibꝰ ꝑpetuo quaſi aries moraretur: cum eis deinceps ad paſtū egrediēs domumqꝫ ipſas vti cuſtos reducēs. ¶ Dū nouē viri in mortē cōſpiraſſent et eos virgo xp̄i ab intēto peſſimo reuocare nō poſſet: orauit ad dominū vt nequam illoꝝ voto reſiſteret. Egreſſis aūt illis apparuit imago quedam quaſi illius hominis occidendi: quam illi gladijs percutientes hominemqꝫ peremiſſe putantes leti reuerſi ſunt. Sed dum quod illis contigerat cognouerunt cōpuncti ad pedes virginis prociderunt: ⁊ penitētiā egerunt. Sicqꝫ ſancta virgo multis clarens virtutibus quieuit in pace kalē. Februarij.

¶ De ſancto Effron diaco. Capi. lxx.

Effron Edeſſene

eccleſie diaconus doctor eximius eremiticā vitā ducēs nulla neceſſitate de cella diſceſſit lectionis ⁊ ſcripture atqꝫ orationi ſemper intentꝰ qui ad ſe veniētes ſalutari doctrina reficiebat: ⁊ libros ⁊ opuſcula Syro ſermone conſcribebat. ¶ Hic eſt ꝗ Baſiliū ceſarienſem ep̄m in figura columne ignis conſpexit: ⁊ ab eodē vt grece loqueretur: ſibi a domino vt impetraret obtinuit: vt habetur ſupra in vita ſancti Baſilij kalēdas ianuarij. ¶ Tempore quodam dum fames grauiſſima in omnem terram ſeuiret: ipſe pauperum miſertus alias nunqꝫ egreſſus de cella exijt. Et ad ciuitatē venit: diuitibꝰ p̄dicās: vt indigētibꝰ ſubuenirēt: multaſqꝫ pecunias a diuitibꝰ ſuſcepit inter inopes diſpergēdas. Quos in porticibus congregauit: ⁊ pecunias eiſdē fideliter erogauit. ¶ Factaqꝫ vbertate ad cellam redijt: in qua poſt vnum menſem in domino requieuit kalenꝺ. Februarij: tempore valentis imperatoris. Sepultuſqꝫ iacet in eccleſia edeſſena. Hic multa ſyro ſermone conſcripſit: que publice in quibuſdam eccleſijs ſcripta leguntur. Extat liber de ſpiritu ſancto: quem de ſyra lingua vertit in grecam. Hunc beatus hieronymus legiſſe ſe dicit: ⁊ acumē ingenij illius etiam in tranſlatione notaſſe. Hec ille in libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Paulo epiſcopo. Capi. lxxi.

Paulus Epiſco-

pus trecaſſinus fuit: cuius vita virtutibus claruit / et mors precioſa miraculis celeberrimis commendatur. Qui: ⁊ in chriſto domino diē clauſit extremum kalēdas Februarij / vt dicit Ado.

¶ De purificatione beate Marie virginis. Cap. lxxij.

Purificatio Beate

marie ſemper virginis quadrageſimo die a natiuitate dn̄i facta eſt vez quarto non. Februarij. Preceperat em̄ lex Leuit. duodecimo. Ut mulier ꝗ ſuſcepto ſemine filiū peperiſſet: immūda eēt ſeptē diebꝰ: ſcꝫ a cōſortio hominū: qbꝰ cōpletis mūda quidā efficiebat̄ quo ad cōſortiū hoīm ſꝫ adhuc trigita tribꝰ diebꝰ immūda erat quo ad tēpli igreſſum. Tādē quadrageſimo die tēplū intrabat: ⁊ puerū cū muneribꝰ offerebat. Si ꝟo feminā peperit duplicabant dies: ⁊ quo ad hominū ꝯſortiū: ⁊ quo ad tēpli igreſſū. Hoc āt idcirco deꝰ p̄cepit: vt ſicut .xl. die a ꝯceptiōe aīa ī ſuo tēplo corpori maris īfundit: ⁊ carnis admixtione maculat̄: ſic puer ꝗdrageſimo die tēplū materiale īducat̄: tēplūqꝫ igrediēs ꝑ hoſtias ab ipa carnis macula expiaret. ¶ Uel moralit̄ loquēdo: vt ꝑ hoc det̄ itelligi ꝙ illi tēplū celeſte itrare merent̄: ꝗ p̄cepta decologi cū fide ꝗtuor euāgelioꝝ obſuare nitunt̄. ¶ In pariēte ꝟo feminā dies duplicāt̄ ꝗ ad tēpli igreſſū: ſicut duplicant̄ ꝗ ad corporis formationē. Nā ſicut ꝗdragita diebꝰ corpus maſculi organizat̄ ⁊ ꝑficit: ⁊ ī ꝗdrageſimo aīa īfūdit̄ ſic corpꝰ femie ī octuageſimo. ¶ Appellat̄ āt h̄ feſtū triplici noīe: ſcꝫ purificatio: hypopāti: ⁊ cādelaria. Primo em̄ Purificatio ꝺ̄r ex eo qꝺ ꝗdrageſimo die natiuitatis dn̄i btā virgo ad tēplū vēit: vt ſcꝺꝫ legis ꝯſuetudinē mūdaret̄: cū tn̄ ſub illa lege n̄ teneret̄: qꝛ n̄ peperit ſuſcepto ſemie: ſꝫ myſtico ſpiramie. Uñ Moyſes addit ſuſcepto ſemie: cū tn̄ nō eēt neceſſe quātū ad oēs ml'ieres: ꝗ ſuſcepto ſemie ꝑiūt: ſꝫ iō addidit (vt ꝺ̄t Bernardꝰ) ꝗ timuit ī matrē dn̄i blaſphemiā irrogare. ¶ Uoluit tn̄ ī h̄ ſe legi ſubdere ꝑꝑ ꝗtuor rōes. Pria rō ē vt daret hūilitatis exēplū. Nā talis hūilitas nō ſolū fuit ex ꝑte mr̄is: ſꝫ ēt ex ꝑte filij: ꝗ in natiuitate habuit ſe vt paup hō: in circūciſione vt paup ⁊ pctōꝛ hō: ſꝫ ī purificatiōe vt paup ⁊ pctōꝛ ⁊ ſeruꝰ hō: vt paup ī eo ꝙ pauperū oblationem elegit: vt pctōꝛ ī eo ꝙ ipe cū matre purgari voluit: vt ſuꝰ ī eo ꝙ redimi decreuit. Sicut ēt priꝰ voluerat circūcidi: ⁊ poſtmodū voluit baptizari nō ꝑꝑ culpā purgādā: ſꝫ ꝑꝑ eiꝰ hūilitatē maximā oſtēdēdā. Uñ Bernardꝰ. Uere btā v̄go nō ē tibi opꝰ purificatiōe: ſꝫ nūqd filio tuo opꝰ erat circūſiōe: Eſto iter ml'ieres tāqꝫ vna illaꝝ: ſicut ⁊ filiꝰ tuꝰ: in medio pueroꝝ ſicut vnꝰ illoꝝ. ¶ Secūda rō eſt: vt legem impleret. Non enim venerat dn̄s legem ſoluere: ſed adimplere. Quā ſi ſoluiſſet / iudei ipſum merito repuliſſent: tanqꝫ diſſimilem patribus: ⁊ legis traditiones minime obſeruantē. Triplici aūt legi ſe xp̄s ⁊ matrem hodie ſubiecit. ¶ Primo legi purificationes in ſignificatione virtutis: vt poſtqꝫ omnia bene fecerimus: dicamus ſerui inutiles ſumus. ¶ Secundo legi redemptionis ad exemplū humilitatis. ¶ Tertio legi oblationis ad exemplum paupertatis. ¶ Tertia ratio eſt: vt legem purificationis terminaret. Sicut enim adueniente luce ceſſat tenebra: ⁊ adueniēte ſole recedit vmbra: ſic adueniente purificatione vera: terminata eſt purificatio typica que purificatio vera xp̄s eſt. ¶ Quarta ratio eſt: vt nos ſpūaliter purificandos inſtrueret. Debemus enim purificari dn̄i templū ingredientes: peccata noſtra oblationibus ⁊ eleemoſynis redimētes gemitus columbarum pro peccatis emittentes: ⁊ turtu-

rum pudicitiam habētes. ¶ Veniens aūt beata Ma-
ria ad templū filiū ſuum obtulit et cū quinqȝ ſiclis re-
demit. Nam quedam primogenita redimebātur ſicut
primogenita duodecim tribuum que redimebantur:
qȝ adulti in tēplo dn̄o ſeruiebāt: et ſicut ꝑmogenita mū-
dorum animaliū que in ſacrificio offerebantur. Que-
dam cōmutabantur vt primogenita aſini que cōmu-
tabantur oue. Quedam occidebantur: vt primogenita
canis. Cū ergo xp̄s fuerit de tribu iuda patet ꝙ debuit
redimi. Obtulerunt etiam pro eo dn̄o par turturum
aut duos pullos columbarū. Hec enī erat oblatio pau
perū: ſed agnus oblatio diuitum. Et nota tres obla-
tiones de dn̄o factas. Prima eſt de ipſo a parentibus.
Secunda de ipſo et de auibus. Tertiā fecit ipſe in cru-
ce pro omnibus. Prima oſtendit eius humilitatem:
qꝛ dn̄s legis ſe legi ſubiecit. Secunda eius paupertatē:
qꝛ pauperū oblationē elegit. Tertia eius charitatem:
qꝛ ſe pro peccatoribus tradidit. In turture aūt ſignifi-
catur pulchritudo caſtimonie. In columba amaritu-
do penitentie. ¶ Secundo hoc feſtū dicit hypopanti:
qḋ idē eſt qḋ obuiatio: qꝛ Symeon et Anna obuiaue-
rūt dn̄o cum ad templū deferretur: et dicitur ab hypo
qḋ eſt ire: et anti quod eſt cōtra. Tunc autem accepit eū
Symeō i vlnas ſuas. Et attēde de Chriſto mirabilem
exinanitionē factā: vt ille q̄ ē ſpēdor glorie et figura ſub
ſtātie dei: duxqȝ cecorū ac via ſe ab hoīb' duci ſinat: vt
ſcȝ ille qui eſt portās oīa verbo virtutis ſue in vlnis ſe-
nis ſe recepi et portari ꝑmittat: q̄ tn̄ ſe portātem baiula
bat: iuxta illud. Senex puerū portabat: puer aūt ſenē
regebat. Et etiā ille qui eſt purgationē peccatorum fa
ciens: hodie ſe vt peccatorem purificari non recuſat.
¶ Tūc aūt Symeō bn̄dixit ei dicēs: Nūc dimittis ſer-
uum tuū dn̄e ſecundū verbū tc. Et appellat eū tribus
nominib': ſcȝ ſalutare: lumen: et gloriā plebis iſrael. Et
hoc triplici ratiōe. ¶ Primo ꝓpter noſtrā iuſtificatio
nē: vt dicat ſalutare remittēdo culpā: lumē dando gra-
tiā: gloria plebis ſue dando gloriā. Eſt enim ſal': qꝛ re
demptor: lux: qꝛ doctor: gloria: qꝛ premiator. ¶ Secun-
do ꝓpter hui' feſti triplicē denominationē: nā dicitur
purificatio quo ad purgationē culpe: ꝓpter qḋ dicitur
ſalutare. Dicitur candelaria quo ad illuminationē gra
tie: ꝓpter qḋ dicit lumē. Dicitur hypopanti quo ad col
lationem glorie: propter qḋ dicitur gloriam plebis ſue:
In collatione enim glorie occurremus obuiā xp̄o in
aera: et ſic ſemper cū domino erimus. ¶ Tertio ꝓpter
triplicis diuini aduēt' operationē: venit enī primo dei
filius in carne ad hoīes ſaluādos: et ideo dicit ſalutare.
Venit ſecundo ſpiritusſanct' in igne ad apoſtolos illu-
minandos: et ideo dicit lumē. Veniet tertio xp̄s in ma-
ieſtatis ſede ad electos glorificādos: et ideo dicit gloriā
plebis ſue. ¶ Tertio hoc feſtū dicit cādelaria: ex eo qḋ
cādele accēſe in manib' portant: qḋ eccleſia ordinauit
fieri triplici ratiōe. Primo enī ꝓpter remouēdā erro-
neam ſuperſtitionem. ¶ Romani enim olim in kalen-
dis Februarij ad honorē februe matris martis vrbē
de quinto in quintū annū cū cereis et facib' tota nocte
illuſtrabāt: vt fili' ſu' belli eis victoriā de inimicis cō-
cederet: et ad illud ſpaciū dicebat luſtrū. Meſe etiam fe
bruario ſacrificabāt februo id eſt plutoni deo inferorū
et ceteris inferis: et hoc pro animab' ſuorū anteceſſorū.
Et vt propiciarent eorū ſolēnes hoſtias eis offerebāt: et
tota nocte cū cereis et facib' vigilabāt. Et qꝛ difficile eſt
cōſueta dimittere: xp̄iani de gētib' ad fidē cōuerſi dif-
ficile hāc paganorū conſuetudinē dimittere poterant.
Ideoqȝ Sergi' papa hāc cōſuetudinē in melius cōmu
tauit: vt ſcilicet xp̄iani ad honorē matris dn̄i omni an-
no eccleſias cum cereis benedictis illuſtrādo circuirēt
vt ſolēnitate ſtante intētio mutaret. ¶ Secundo ꝓpter
oſtendēdū virginis ſanctificationē: ne crederet ipſam
purificatiōe idiguiſſe: vt ergo oſidat ꝙ tota fuit lumino
ſa et ſplēdida: ideo luminoſos cereos deferēdos ordina-
uit eccleſia. Adeo nāqȝ ſanctitate reſplēduit ꝙ nō ſolum
aliqḋ ad peccatū inclinatiuū in ea nō fuit: ſȝ etiā virtus
eius ſanctitatis ad alios ſe extendit. Ita ꝙ etiam i aliīs
mot' carnalis concupiſcentie extinxit: vnde dicūt iudei
ꝙ cū Maria pulcherrima fuerit: a nullo tamē vnꝗ̄ po
tuit cōcupiſci. ¶ Tertio ꝓpter myſticā ſignificationē e
in capite et i mēbris. In capite enī cādela accēſa Chriſtū
ſignificat. ¶ In cereo nāqȝ tria ſunt q̄ denotāt tria q̄ in
xp̄o fuerūt. Nā cera quā apes gignūt ſine cōmixtiōe ſi-
gnificat carnē xp̄i natā de virgine ſine corruptiōe. Lichy
niū i cera latēs ſignificat animā cādidiſſimā i carne la-
tētē. Ignis vo ſiue lumē ſignificat diuinitatē: qꝛ de' no
ſter ignis cōſumēs eſt. ¶ In mēbris vo qꝛ ꝑ hoc iſtru-
mur: q̄liṫ corā deo purificari debem': vt. ſ. habeam' fi-
dē verā: actionē bonā et itētionē rectā. Nā cādela accēſa
ē fides itegra cū opatiōe bona: qꝛ ſicut cera ſine lumie
mortua ē: ſic et fides ſine opib' mortua ē. Lychiniū aūt
i cera occultatū ē intētio recta i ope latēs: vn̄ Gregori':
ſic ſit fides i publico: vt recta intētio maneat i occulto.

¶ De ſctō Cornelio ep̄o cēturione.
Capi. lxxiij.

Cornelius centu-
rio ep̄o beati petri apl̄i diſcipulus
et in baptiſmate filius fuit. Hic vt
dicitur Actuum. x. Cum eſſet Ceſa-
ream centurio prime cohortis que
dicitur Italica vir religioſus et ti-
mens deum cū omni domo ſua fa-
ciēs eleemoſynas multas et oratio-
ni inſiſtens licet adhuc gētilis: me-
dia die vidit manifeſte angelum dei
dicentem ſibi: qualiter eius eleemo-
ſyne et orationes ad deū aſcenderant: propter quod de'
ipſum ſaluari decreuerat mandās vt ſimonem Petrū
ad ſe accerſiret: qui ioppe apud ſymonē coriarium ho-
ſpitabat qui eum viā veritatis edoceret. Qui cōfeſtim
nuncios ad Petrū miſit. Eadēqȝ hora quā illi ad hoſpi
tiū Petri peruenerāt: dū Petrus in ſuperiora domus
circa horā ſextam oraret in extaſi raptus vidit linthēū
quatuor finibus de celo miſſum cunctis animanti-
bus plenum voce ad eum delapſā vt ex ipſis occideret
et manducaret. Qui cum nullatenus ſe immunda poſ-
ſe comedere diceret: audiuit ſecundo que deus purifi-
cauerat minime immunda reputanda. Cumqȝ deſcē-
dens a nuncijs cauſam itineris audiſſet: et viſionem in
tellexiſſet ꝙ etiam deus gentilitatem immundam ad
fidem ſuſciperet: diuinitus admonitus cum illis acceſ
ſit: quem cornelius deuote ſuſcepit: et eorum vterqȝ mu
tuo ſuam viſionem expoſuit. Cum autem Petrus co-
ram centurione et eius attinentibus et amicis ibidem
cōgregatis chriſtum predicaret: ſpiritusſanctus ſuper
illos nondum baptizatos deſcendit: et ceperunt loqui
linguis et magnificare chriſtum. Quos omnes beatus
apoſtolus baptizauit. Deinde cornelius militie abre-
nuncians diſcipulus apoſtolorum efficitur: et ab eiſ-
dem epiſcopus Ceſaree ordinatur. Qui apud eandem
vrbem officio predicationis fideliter peracto ſanctita-
te conſpicuus ad Chriſtum migrauit. Ibiqȝ ſepultus
quieuit. iiij. nonas Februarij.

¶ De ſancto Aproniano mar-
tyre. Capi. lxxiiij.

Apronianus mar-
tyr paſſus eſt rome ſub maximiano
imperatore et Laodicio prefecto: cū
enim Laodicius ſiſinnium diaconē
in carcere diebus. xvij. detinuiſſet: vt
dictū eſt in paſſiōe ſaturnini. iij. kal.
Decembris et poſt hec prefectus duē
ſibi preſentari iuſſiſſet: dum Apronia
nus qui erat commentarieſi. ſiſinnium de carcere edu
xiſſet: ſubito lux de celo facta eſt et vox de luce exiuit di
cens venite

cēs: venite benedicti patris mei tc. Quod Apronianus
videns credidit: et ad pedes ſiſinnij procidit baptiſmū
petens. Quem ſiſinnius mox vnda ſacra perfudit: et ad
Marcellū papā deduxit: qui ipſum ſacro chriſmate de-
liniuit et cōmunicauit: venitqȝ cū ſiſinnio ad prefectū.
Quē cū de crudelitate q̄ua in xp̄ianos ſeuiebat argue-
ret et ſe xp̄ianū aſſereret: iubente prefecto via ſalaria mi
liario ſcd̄o ductus ibiqȝ capite truncatus eſt: et a Joāne
preſbytero in ipſo loco ſepult' q̄rto nonas Februarij.

¶ De ſctis ſeptē mulierib' martyrib'. Cap. lxxv.

Septem ſctē mu-
lieres martyres que in paſſione ſan-
cti Blaſij legūtur apud ſebaſtem ci-
uitatē paſſe ſunt ſub agricolao preſi-
de: q̄ ab eodē ſancto ep̄o in fide fue-
rant edocte. Cū autem ſanct' multa
ꝑpeſſus ſupplicia iuſſu p̄ſidis ad car
cerem duceretur: ſancte femine eum
inſequentes: guttas ſanguinis ei' de
corpore fluentes in lintheis collige-
bāt: propter qḋ ab apparitorib' ten-
te ſunt et preſidi preſentate. Qui iuſſit eas ad montis ſu-
percilium lacui ſupereminētis adduci: data ſnīa: vt ſi
nō adorarent ſtatuā iouis illuc delatam in lacum preci
pitarent. Que cum idolū in lacū ꝓieciſſent: dicentes vt
deus eſt ſeipſum iuuaret: a miniſtris ad preſidem redu
cunt. Qui fecit illas ſuper. vij. erea ſubſellia igne canden
tia ſedere vt in poſteriorib' vrerent. Quib' angel' dn̄i
apparuit: et eas intactas ab igne cōſeruauit. Deinde in
equuleo leuate: vnguibus et pectinibus ferreis carnes
earum dirupte ſunt. Tūc duo pueri filij vnius ex illis
matrem accedentes: poſtulabāt ſe fieri xp̄ianos. Quos
iuſſit Agricolaus vna cū ſancto Blaſio in carcere man
cipari. Sanctas vero mulieres die ſequēti mandauit in
caminū ignis accenſum immitti. Que dū in medio flā-
max illeſe pſallerent: et hec miniſtri preſidi retuliſſent:
iuſſu eiuſdē extra ciuitatem aducte datoqȝ ſibijnuicem
pacis oſculo decollate ſunt. Quarū animas carnifices
oēs viderūt in ſpecie ſeptē virginū vti de thalamo pro-
deuntiū ad celū cōſcendere coronatas. Corpora vero a
xp̄ianis noctu ſublata in eodē loco ſepulta ſunt. Paſſe
ſunt autem iiij. non. Februarij.

¶ De ſancto Blaſio ep̄o et martyre. Cap. lxxvj.

Blaſius epiſcop'
et martyr ſub ꝑſecutione Diocletiani
paſſus eſt in ciuitate Sebaſteū. ꝓuin-
cie Cappadocie: qui cū omni ſctītate
polleret: elect' eſt a xp̄ianis in ipſius
ep̄m ciuitatis vrgente vero ꝑſecutio-
ne xp̄ianos ſpeluncā argei mōtis pe-
tijt: et ibi ereniticam vitam duxit. Cui
aues pabulū afferebant: et fere ad eum
vnanimiter cōfluebāt. Quicūqȝ vero
ad ipſum acceſſiſſent egroti ſanitatē
ad libitū reportabāt. ¶ Cū aūt agricolaus p̄ſes xp̄ia-
nos affligeret: et die quadā milites venatū miſiſſet: illiqȝ
hincinde diſcurrētes inuanū tēderēt ante antrū ſancti
ferarū multitudinē inuenerūt: nullam tn̄ capere valen
tes p̄ſidi retulerūt: et qualiter blaſius xp̄ianorū ep̄s in
ſpecu lateret et oēs ad ſe feras magicis artib' cōgrega-
ret. Quē iuſſit cōprehēdi ſibiqȝ p̄ntari. In ipſa aūt no-
cte xp̄s ſibi ter apparuit: monēs vt ſibi ſacrificiū offer-
ret. Qui ſurgens intellexit ſe xp̄o per martyriū immo-
landū et celebrata miſſa cū militib' ad iudicē profectus
eſt. Cui multi lāguētes occurrerūt et ab eo diuerſarum
egritudinū ſalutē perceperūt. Quē milites iuſſu preſi-
dis vſqȝ in craſtinū in cuſtodia recluſerūt. Eodē die q̄-
dā mulier filiū ſuū morietem in cui' gutture os piſcis
trāſuerſū erat ad pedes ei' cū lachrymys obtulit: quā
ſctūs oratiōe ſua mox ſanauit. Orauitqȝ ad dn̄m ꝓ cū-
ctis ſe inuocātib' gutturis paſſionē aliquā ſuſtinenti-
bus: et audiuit vocē ſe fore a dn̄o exauditū. ¶ Sequenti
vero die preſidi preſentat' cū ioui ſacrificare renuiſſet:
dicens eū fuiſſe hoīem ſacrilegū et dānatū fuſtibus gra
uiter ceſus eſt. Deinde in carcerē reductus. Tunc vidua
paupercula venit ad eū cōquerens lupum vnicum ſibi
porcellum rapuiſſe. Cui cōpatiens ſctūs orauit: et lupus
porcū reportauit: mox illa domū rediens et porcū repe-
riēs eū occidit: ſanctoqȝ viro partem coctam cū pane et
candela obtulit: illeqȝ refectus deo gratias egit. Poſt ali
quot vero dies iterū de carcere educitur: et ſacrificare
nolens in ligno ſuſpendit: et vnguibus ac pectinib' fer-
reis laniat. Iteratoqȝ depoſit' ergaſtulo duriſſimo mā-
cipat: quē ſancte ſeptem mulieres ſubſecute ſunt: vt ſu-
pra proxime dictū eſt. Dū autē in cuſtodia teneret duo
pueri filij vnius ex prefatis ſeptem feminis petentes ſe
fieri xp̄ianos: in eodē carcere recludūtur: quos blaſius
in fide chriſti docuit: et ſacri baptiſmatis vnda perfudit.
Poſt hec aūt iterū conſpectui preſidis preſentat. Et dū
in chriſti cōfeſſione perſeueraret iubente agricolao liga
to ad colū eius ſaxo in lacū precipitat. Ipſe vero aquā ſi
gnauit: et mox ſicut arida terra permanſit. Ad quē ſup
aquas ſtātes dū milites. lxv. accedere vellēt: vt eū in ꝓ-
fundū demergerēt ſubito vt aquas intrauerūt ſubmer
ſi nuſqȝ cōparuerūt. Angelus autē dn̄i deduxit eū ad ter
rā. Qui a militib' an̄ p̄ſidē adduct' iuſſus eſt ab eo cū
duobus pueris quos in carcere baptizauerat decolla-
ri. Ductus ergo ad locum paſſionis oratione ad dn̄m
pro ſe inuocantibus fuſa cum duob' pueris capite ce-
ſus eſt. iij. nonas Februarij. Quorū corpora heliſea mu-
lier ſepeliuit: vbi non longo poſt tempore eccleſia eius
nomini fabricata et dedicata conſiſtit.

¶ De ſctō Joanne eleemoſynario ep̄o. Cap. lxxvij.

Joannes cogno-
mēto eleemoſynarius epiſcopus cla
ruit temporib' foce imperatoris: q̄
claris alexandrine natalibus ortus
ſanctitate et ſciētia predit' ad patriar
chatū eiuſdē vrbis ꝓmotus: ex vbe-
rib' eleemoſynis quas faciebat elee-
moſynari' dictus eſt. Cui in oratiōe
quadam nocte beata virgo apparuit
coronā oliuarum in capite geſtās: q̄
ſe dei genitricem eſſe dixit corona mi-
ſericordie circūdatā: hortās ſanctum vt eam in ſponſā
aſſumeret: et q̄cquid peteret a dn̄o obtineret. Extunc
miſericordie operibus intentus fuit et paupes ſuos do
minos appellauit: famuliſqȝ ſuis precepit: vt ciuitatem
circuirent: et oēs dn̄os ſuos conſcriberent. Qui cū non
intelligerēt: expoſuit dn̄os ſuos eſſe pauperes et mendi
cos: q̄ ſibi auxiliari valebāt: et regnum celorū ſibi largi-
ri poterant. Et vt cōciues ſuos ad eleemoſynas indu-
ceret: exēpla plurima ſanctorum inducebat: qui largas
eleemoſynas tribuentes bonis ſpiritualib' abundant.
¶ Monachus quidā noīe vitalius oēs publicas mere-
trices cōſcripſerat: quas viciſſim ſingulas noctibus ſin
gulis cōducebat. Et ad eas intrās in oratiōe pernocta-
bat: precipiēſqȝ mane cui reuelarēt exēplo ſue ſanctita-
tis ad multas penitentiā ꝑducebat. Et cū ex hoc mul-
ti ſcādalizarētur: putantes vitaliū admodum eſſe laſci-
uū: et de hoc Joanni ep̄o querimonia delata eſſet: noluit
eis fidē adhibere: deprecans deū. vt opus ſancti viri ali-
cui reuelaret taliter ꝙ nō imputaret in peccatū his q̄
in eū ſcandalizabātur. Poſt dies paucos egrediēs mo
nachus ab vna illarū obuiauit cuidā ad eā cognoſcen-
dā ingredienti. qui vitalium alapa percuſſit: et eū de forni
catione redarguit. Statimqȝ diabolus in ſpecie mauri
virū illū in gena repercutiēs eū vexare cepit. Ita vt ex
ore eius demon clamaret: et vitalij ſanctitatem exprime
ret: necnon caſtiſſimū cōprobaret. Pro quo dn̄i ille orat'
ſet a demonio liberat' eſt. Mulieres quoqȝ que ſanct

vir operabatur manifeſtare ceperunt. Que oia beatus ioannes p ſpiritū cognoſcebat ideoq maledictis fidē adhibere nolebat. Sicq orationibus ei⁹ innocētia viri ſancti manifeſte cognita fuit. ¶ Cuidam habitu peregrini ad ſe venienti z eleemoſynā poſtulanti mandauit ioannes ſex numiſmata dari. Iterumq mutato habitu reuertēti ſex aureos ſibi dari precepit. Cui etiam tertio mutatis veſtib⁹ redeunti duodecim dari iuſſit. Cū aūt diſpēſator ſibi innueret q hic idē pauper ipſa die bis eleemoſynā diuerſis mutatis veſtibus ſumpſiſſet: inſtituit ioannes vt ſibi toties daret: quoties ille rediret: ne forte eſſet xp̄s qui ſe tētare veniret: an poſſet plus accipere q eps ſibi dare. ¶ Quidā patritius pecuniā eccle in mercationibus ponere volebat: patriarcha vo reſiſtebat: volens ipſam pauperibus largiri: ſicq cōtendētes adinuicē irati ſunt. Adueniēte ergo hora .xj. mandauit patriarcha patritio p archipſbyterū dicēs: q ſol in occaſu pgebat. Qd ille intelligēs ad eū venit: z cū lachrymis veniā poſtulauit. ¶ Quidam ei⁹ nepos a tabernario grauia conuitia audierat: z patriarche conqueſtus eſt. Cui patriarcha r̄ndit: ſe ipſo dia talē rem in eo facturū: q tota alexādria miraret. Cōſolatus eſt ergo nepos: putans q eū faceret grauiter verberari. Qui eodē die p hoc illo miſit z ipſum ab oi pēſione z tributo liberum fecit aduocāſq nepotē dulciſſimis v̄bis eū ad patientiā z iniuriarū tolerantiā aiauit. ¶ Monumentum ſibi fabricari fecit: qd tñ quo ad vixit imperfectū reliquit. Ordinauitq ſuis clericis vt qñcunq in ſolēnitatib⁹ celebraret: ſibi cōmemorarēt monumētum ſuū imperfectū exiſtere: et q ipm cōpleri mādarēt: neſciēs qua hora fur veniret. Hoc aūt faciebat: vt continue memoriam mortis haberet. ¶ Diues quidā vidēs ſanctū vile ſtratū habere: eo q oēs pannos pauperibus erogaſſet: p̄cioſum coopertoriū emit: z ioāni tradidit. qui cū illud nocte ſup ſe teneret oino dormire non poterat: cogitans q .ccc. dñi ſui de tanto precio operiri poſſent. Facto igitur mane ſtatim illud vēdidit: z preciū egenis diſtribuit. Qd audiēs diues ille coopertoriū redemit: z ioāni ſecūdo tradidit: rogans ipſum ne illud amplius vēderet: ſed ſemp apud ſe teneret. Ille aūt ſecūdo vendidit: z de precio vt pri⁹ fecit. Tertio aūt vir ille coopertoriū redemit: z ioanni dedit dicēs q oino propoſuerat videre quis vinceret: aut ipſe in redimēdo: aut eps in vendendo. Et ſic ſuauiter quaſi diuitē illū vindemiabat. ¶ Cuidā eleemoſynā petēti nūmum dari fecit: qui indignatus eo qd maiorē ſibi eleemoſynā non dediſſet: in cōtumelia eius prorupit: famuloſq vindicare volētes eps prohibuit: ſaccullumquoq pecuniarū corā illo effudit: dicēs vt ide acciperet qn̄tū vellet. ¶ Cōſuetudinē fecerat populus vt lecto euāgelio eccleſiā exirent z verbis ocioſis vacarēt. Quadam vice lecto euāgelio cū eis eps exiit: z inter eos ſtare cepit: dicēs q vbi oues ibi paſtor eſſe debebat. Qd cū bis iterum feciſſet: populū in eccleſia ſtare docuit. ¶ Iuuenis quidā qui ſanctimonialē rapuerat a familiaribus ſuis exprobatur: dicētibus q erat dignus morte. Quos ille redarguit: dicens eos magis delinquere qui prinnu iudicabant qui forte ampli⁹ nō peccabat. Cuz autē febre correptus vicinus eſſet morti deo gratias egit qui vnicū ſibi ſolum nummū dimiſerat: quē z pauperib⁹ dari fecit. Cū autē defunct⁹ eſſet z corpus eius in ſepulchro vbi erant duoz eporum corpora deponere vellent: corpora illa in latera ſecedētia mirabiliter beato ioanni ceſſerunt: z locū ſibi mediū vacuū dimiſerūt. ¶ Ante dies paucos obitus ſui mulier quedam ſibi confeſſa peccatū vnū enorme ex verecundia omiſit: qd tamen in cedula ſcripſit z ſigillauit z ioāni tradidit vt pro ſe dñm oraret. Audiēs autē ipſum defunctū z ſe cōfuſam reputans: ſi forte ſcriptum ſuū ad manus cuiuſpiā deueniſſet ad tumulū ſancti ioannis duriſſime flere cepit. Cui ille pōtificalibus indutus apparuit duob⁹ ſeciū quieſcētibus eṗis hinc inde vallatus qui ſcriptū ſigillatū mulieri tradidit. Qd illa aperiēs peccatū ſuū deletū inuenit: ſcriptū tñ ibidē reperit ppt ioannē ſeruū meū deletū eſt peccatū tuū. Illaq deo gras egit. Quieuit aūt ſctūs ioānes in xp̄o .iij. non. Februarij circa annū dñi. Dcv.

¶ De ſancto Gaudentio epo. Cap. lxxviij.

Gaudēti⁹ epiſcop⁹ Nouarieñ. fuit. Qui de hyporia oriūndus ſancti Martini Turoneñ. epi notarius z diſcipulus extitit. Cui multo tēpore adheſit. Et poſtmodū Mediolanū veniens cū ſancto Euſebio Uercelleñ. epo exiliuz ſuſtinuit. Indeq reuocatus a ſancto ſimpliciano Mediolaneñ. archiepo: primus Nouarieñ. epſ ordinatus fuit. Qui z eccleſiam ſuā ſtrenue gubernauit: z inter cetera corpus ſancti Laurentij preſbyteri z martyris apud nouariam cū multis quos baptizauerat paſſi diuq latens inuenit: z digna veneratione exaltauit. Dū aūt mortuus eſſet: z ſibi p̄cioſuz ſepulchrū pararetur a menſe Februario vſq ad auguſtū inhumatus z omnino incorruptus corpore permāſit: quo tempore z capilli z vngues eidem creſcebāt: vt eo tempore quo viuebat. Hic etiam inter cetera miracula mulierē vexatam a diabolo liberauit. Quieuit in pace .iij. nonas Februarij.

¶ De ſctis Celerino z ſocijs martyrib⁹. Cap. lxxix.

Celerinus diaconus confeſſor z auia eius Celerina / Laurenti⁹ ei⁹ patru⁹ z Ignati⁹ Auunculus martyres apud Aphricā claruerūt. De quorū omniū glorioſis laudib⁹ memorat beati Cypriani epiſtola ad martyres ſcripta. Nam vt ibidē dicit Celerina glorioſa auus martyrio coronata eſt. Patru⁹ vo Celerini Laurēti⁹ z auūculus ei⁹ Ignatius in caſtris ſecularib⁹ militātes palmas dñi illuſtri paſſione meruerunt. Celerin⁹ autē diu adherentibus penis afflict⁹ per .xix. dies in carceris cuſtodia ſeptus in neruo ac ferro. fame cruciat⁹: inde tandē educt⁹: z diuina prouidētia dimiſſus: ad diaconat⁹ ordinē promot⁹ ſctitate pollens quieuit in pace. Horum omnium feſtum recolitur .iij. non. Februarij.

¶ De ſancto Symeone propheta. Cap. lxxx.

Symeon ſenex et propheta noui teſtamenti: de quo in euāgelio Luce .ij. multa p̄conia predicantur: qd vez fuit hō iuſtus z timorat⁹ z expectans conſolationē iſrael: et q ſpiritusſanct⁹ erat in eo. Et q rñſuz acceperat a ſpiritusſancto nō viſuruz ſe mortē niſi videret xp̄m dñz. Qui cū ſpiritu ſibi diuino reuelāte puerū Jeſum natū: z ad tēplū a parentibus deferēdū didiciſſet: venit in ſpū in tēplū die dñice purificatiōis. Et cū inducerēt puerū Jeſuz parētes ei⁹ feſtinauit Symeon ad portā tēpli z adorauit Jeſūz: z oſculās plātas ei⁹ accepit eū i vlnis ſuis. Et bñdixit deū dicēs. Nūc dimittis ſeruū tuū dñe zc. Et cū eſſet annoz .cxij. z vix poſſet ſeipm regere: portauit puerū vſq ad altare circa illud. Senex puerū portabat: puer autē ſenē regebat. Et tūc tradidit puerum matri dño offerendū. Et bñdixit parentib⁹ Jeſu: z pphetiā illaz matri Jeſu predixit q̄ ſcribit: vbi ſupra. Et qualr gladi⁹ filij aiam genitricis ptranſire debeat: p ſectis autē oibus ſcdm legē redeūtib⁹ parentib⁹ Jeſu ad domum ſuam: z Symeon ad propria rediit. Et quia promiſſionē diuinā obtinuerat: tertio die in dño obdormiuit: z ſepultus eſt in hieruſalem .iij. non. Februarij. Hec in libro apocrypho de infantia ſaluatoris.

¶ De ſanctis Phyllea z Phylloronio z ſocijs martyribus. Cap. lxxxj.

Phylleas z Phylloronius in ciuitate egypti q̄ appellatur tannes paſſi ſunt. Qui Phylleas vt octauo eccleſiaſtice hiſtorie habet: z vt dicit Hieronymus de p̄fata vrbe nobili p̄ſapia ort⁹. Primo quidez honoribus in ſeculo fulgēs liberalibus ſcientijs eruditus fuit deinde ad epatum ipſius vrbis prouectus de martyrū laude volumen inſigne cōpoſuit: Qui tempore perſecutionis cū multos de ſuo grege diuerſi ſexus ordinis z etatis quaſi innumere multitudinis ad martyrium premiſiſſet a preſide ciuitatis tentus et carceri mancipatus eſt. Qui cū a propinquis et dilectis blādis et lachrymoſis ſermonibus induceretur: vt xp̄m negaret: z ipſe econtra conſtantior permaneret ex ſententia preſidis cum Phylloronio eius diacono decollatur ſecundo non. Februarij.

¶ De ſctis Aquilino z ſocijs martyribus. Cap. lxxxij.

Aquilin⁹: Geminus / Gelaſius / Magn⁹ / z Donat⁹ martyres rome in foro ſymphronij paſſi ſunt. Quos omnes p confeſſione nominis chriſti iuſſit vrbis prefectus capitali ſententia vitam finire .ij. non. Februarij / vt dicit Ado.

¶ De ſancto Giliberto confeſſore. Cap. lxxxiij.

Gilibertus cōfeſſor Gemmalen. Cenobij fundator anno .xv. Othonis imperatoris primi claruit qui apud gloriam chriſto potius q ſeculo militabat et in ipſo loco monaſterio ab eo fabricato et copioſe dotato ppter amorem ſancte religiōis in pace dormiuit .ij. nonas Februarij. Cuius corpus relatum eſt ad Gorziam vrbem.

¶ De ſancta Agatha virgine z martyre. Cap. lxxxiiij.

Agatha virgo et martyr apud ciuitatē Cathanieñ. tēpore decij paſſa eſt ſub quintiano Sicilie cōſulari. Qui cū eſſet ignobilis / libidinoſus / auarus / et idolis deditus beatam Agatham comprehēdere nitebat: vt quia erat ignobilis tenendo nobilē timeretur q libidinoſus ei⁹ pulchritudine frueret: q auarus ei⁹ diuitias raperet: z idolatra diis eam immolare compelleret. Ipſamq detētam tradidit cuidam meretrici nomine aphrodiſie nouē filias turpiſſimas habenti: vt per dies triginta ſuaderent ei: quomodo eius animum immutaret modo leta pmittendo: modo per aſpera deterrendo: que cum vti ſupra firmam petram xp̄m immobiliter fundatam: omnia ſibi promiſſa vel comminata cōtempſiſſet: et aphrodiſia hec quintiano retuliſſet: ipſe virginem ad ſe adductam cuius eſſet conditionis interrogauit. Cui virgo ſe ingenuam z genere ſpectabili progenitam eſſe reſpōdit: addenſq quod ancilla xp̄i eſſet: hoc quod magis eam ingenuam redderet. Nam ſumma ingenuitas eſt: in qua xp̄i ſeruitus comprobatur. Cui cū quintianus optionem dediſſet: aut diis ſacrificādi: aut diuerſa ſupplicia ſuſtinendi. Uirgo reſpondit qd vtinam vxor illius eſſet talis vt venus: z ipſe talis qualis iupiter deus ſu⁹. Tūc quintianus iuſſit eam alapis cedi. Et cum diuerſa ſibi tormēta comminarēt. Et illa econtra feras ignē et plagas z quaſcunq penas ſe voluntario animo paſſam offeret: iuſſit eā in carcerē trahi: ad quē letiſſime z gloriāter ibat: z quaſi ad epulas inuitata agonem ſuū dño precibus commendabat. Sequēti die inde educitur: z ſacrificare contemnēs in equuleo ſuſpenditur z torquetur. Et cum in his penis delectari ſe diceret: iuſſit conſularis mamillam eius diutius torqueri z tortam abſcindi. Que cum illum redargueret: dicens quod confundi deberat amputare in femina: quod ipſe in matre ſuxit ſic: iuſſit eam iterum ad carcerem reduci: prohibēs medicum quemcunq ad eam ingredi: et panem ſibi vel aquam ab aliquo miniſtrari. Uerum circa noctis medium venit ad eam ſenior: quem antecedebat puer luminis portitor: dixitq virgini q cum paſſa fuerat: ibi erat z conſiderauerat mammillam eius ſalutem ſuſcipere. Illa vo oēm carnalē medicinā reſpuebat: ſed ſolū dñm Jeſum h̄re ſe dicebat: q verbo curat oia z ſolo ſermone reſtaurat vniuerſa. Tunc ſenior ſubridens dixit ſe a xp̄o dño miſſum eiuſq eſſe apoſtolū petrū. Et ptinuo ab oculis eius diſparuit: virgoq ſancta ſe p̄fecte ſanatā mammillamq ſibi reſtitutā inuenit: et deo gratias infinitas egit. Cū ergo ex immēſo lumine cuſtodes territi fugiſſent: z carcerē apertū reliquiſſent: rogauerunt eā qdā ex vinctis vt abiret: q oino recuſauit: dicēs qd nolebat amittere coronā ſibi a dño preparatā. ¶ Poſt quatuor dies reducta eſt ad qntianū q̄ eā ſanatā cōſpiciēs: z q̄ eam chriſtus ſanaſſet audiens irat⁹ teſtas acutas iuſſit ſpargi: z carbones ignitos ſubterponi: et illam nudo corpe deſup volutari. Statimq facto terremotu ciuitas tota cōcutit: z cadēte pariete ſiluin⁹ z falconi⁹ cōſiliarij iudicis opprimunt: z currēte pplo aduerſus qn̄tianū z clamante qd ppter iniuſtā Agathe cruciatum talia paterent. Tūc cōſularis ex vna pte terremotū metuens ex alia populi ſeditionē nō ferēs p poſterulā aufugit: z virginē in carcerē reponi mandauit: quo cū introiſſet: orauit ad dñm: vt ſuſciperet in pace ſpiritū ei⁹. Finitaq oratiōe cū ingēti voce expirauit. ¶ Cū aūt fideles corp⁹ ei⁹ cū aromatib⁹ cōdirēt: z in nouo ſarcophago collocarēt: apparuit iuuenis ſericis amictus cū pluſq cētū alijs albis indutis alias nunquā viſus: q ad corp⁹ veniēs tabulā marmoream ad caput eius appoſuit: z clauſo tumulo cum oibus ceteris ab omniū oculis euanuit. In tabula autem ſcriptū erat ſic. Mentem ſanctam ſpontaneam honorem deo z patrie liberationem. Quo miraculo diuulgato: non ſolū chriſtiani: ſed etiam gētiles z iudei ſepulchrum virginis venerari ceperunt. Quintianus vero dum ad inueſtigandas eius diuitias pergeret: z flumen in naui cū equis tranſiret: duo equi frementes: z calceſq iactātes: vnus eum morſu appetijt alter calce percuſſum in flumine p̄cicit et necauit. ¶ Reuoluto anno circa diem natalis eius mons ethna ciuitati proximus eructauit incendium: qui quaſi torrens de monte deſcendens z omnia comburens: ad vrbem cum impetu veniebat. Tunc paganorum multitudo: velum quo ſepulchrum eius erat opertum arripuit z contra ignem oppoſuit. Statimq in die natalis eius ignis ceſſit z vlterius non proceſſit: paſſa eſt autem non. Februarij circa annum dñi .cclij.

¶ De ſancto Ingenuino epiſcopo. Cap. lxxxv.

Ingenuinus ſecūdus epiſcop⁹ Sabioneñ. fuit. vt ſcribit Paulus in geſtis longobardorum: quem preceſſerat ſanctus Caſſianus qui imole immolatus martyrium conſummauit. Sabiona enim fuit olim epiſcopalis ciuitas metropolis aquileien. nunc vero ſedes trāſlata eſt in brixinam: z ſubeſt ſalzbur-

geñ. Huius tẽpore Longobardi Italiam occuparũt regnante eorũ rege Auſterich. Seuerus epiſcopus in patriarchatu aquileieñ. Helie ſucceſſerat. Quẽ ſmaragdꝰ patricius compulit cũ quibuſdam alijs epiſcopis: cõmunicare Joanni heretico archiepiſcopo Rauẽnati: q̃ Romanam eccleſiam contẽnebat. Sanctus vero Ingenuinus cum ſctõ Agnello tridẽtium. Petro altiun: Juniore Veroneñ. Hoſentio vincentiñ. Ruſtico taruiſiñ. Fonteio feltrineñ. Agnello aquiliñ. Aurẽtio belluneñ. Maxentio iulieñ. ⁊ Adriano poleñ. epiſcopis huic ſciſmati non conſenſerunt. Propter quod omnes prenominati ſancti multas iniurias perpeſſi ſunt. Sanctus vero Ingenuinus actus in exiliũ: in pace quieuit noñ. Februarij. Cui ſanctus Cõſtãtinus ſucceſſit. Corpuſq; ipſius poſt multos annos brixinam tranſlatum eſt. Et ſanctus Albuinus eps Brixieñ. die quo migrauerat: ſcilicet noñ. Februarij miraculis clarus eidem aſſociat. Hec frater Bartholomeus.

De ſancto Adiuto epo. Cap. lxxxvj.

Adiutus eps Vieneñ. eximie ſanctitatis fuit. Cuiꝰ fide et induſtria atq; doctrina mirabili ab infeſtatiõe Arriane hereſeos Gallie defenſe ſunt tempore Gundobardi regis Francorum. Qui et virtutibꝰ inſignis noñ. Februarij apud Viennem in pace dormiuit: vt dicit Ado.

De quinquageſima. Cap. lxxxvij.

Quiquageſima ſignificat tempus remiſſionis. Et inchoatur in dominica qua cantatur. Eſto mihi in deum: ⁊ terminatur in ipſo die paſche. Inſtituta eſt aũt propter ſupplectionẽ: et propter ſignificationẽ: ⁊ ꝓpter repſentationẽ. Primo propter ſupplectionem: quoniam cum debeamus quadraginta diebꝰ ieiunare ad ſimilitudinẽ chriſti: ⁊ nõ ſint in quadrageſima niſi trigintaſex dies ieiunabiles: quia in dominicis non ieiunatur propter letitiam et reuerentiam dominice reſurrectionis: ꝫ eo pro ſupplectione dominicarum additi ſunt quatuor dies. Iterum clerici videntes ꝙ ſicut precedunt populũ ordine ſic debẽt p̃cedere ſanctitate ꝑ duos dies ante illos quatuor ieiunare et abſtinere ceperunt. Et ſic ſeptimana vna addita eſt: que ⁊ quinquageſima vocatur. Secũdo propter ſignificationem: quoniã quinquageſima ſignificat tempus remiſſionis id eſt penitẽtie in qua oĩa remittuntur. Quinquageſimus enim annus erat iubileꝰ qui erat annus remiſſionis: quia tunc debita remittebantꝫ: ſerui liberabant et omnes ad ſuas poſſeſſiones reuertebantꝫ. Per quod ſignificatur ꝙ per penitentiã dimittuntur debita peccatorum. Liberantur: oẽs a ſeruitute demonũ: ⁊ reuertunt ad poſſeſſiones celeſtium mãſionum. Tertio propter repreſentationẽ. Nam quinquageſima nõ ſolũ tẽpus remiſſionis ſignificat: ſed etiam ſtatum beatitudinis repreſentat. Nam L. anno ſerui efficiebantur liberi in L. die data eſt lex in monte ſinai: ⁊ in L. die datus eſt ſpirituſſanctus aplis. Et ideo hic numerus beatitudinẽ repreſentat. vbi erit adeptio libertatis: qð oſtendit per ſeruitutis liberationem: cognitio veritatis ꝙ per legis dationẽ: ⁊ perfectio charitatis qð per ſpirituſſancti infuſionem. Numerus etiã quinquagenarius eſt denarius quintuplatus. Denarius vero ſignificat beatitudinem ſanctis in fine mundi conferendam: vnde ⁊ paterfamilias ſuis operarijs in vinea laborantibꝰ: ſero contulit denarios ſingulos pro mercede. Hic aũt denarius ideo quintuplatꝫ: q̃ v. corporis ſenſus tũc beatificantꝫ. Hic eciã ꝑ quinq; prudẽtes virgines deſignantꝫ: q̃ fatuis excluſis ad nuptias cũ ſpõſo chriſto ingrediuntꝫ. Ideoq; denarius retributionis in quinq; ſenſibus quintuplandus ad quinquagenum iubilei multiplicatus aſcẽdit. Tria autẽ ſunt neceſſaria in epiſtola ⁊ euangelio dominicali propoſita: ad hoc vt opera penitẽtie ſint perfecta ſcilicet charitas que proponitur in epiſtola: memória dominice paſſionis: et fides que ſumitꝫ per illuminationẽ ceci: que duo ponuntur in euangelio. Nam fides ipſa opera facit acceptabilia ſine qua impoſſibile eſt deo placere: memoria paſſionis facilis. Gregorius. Si paſſio chriſti in animum ducitur: nihil eſt tam aſperum qð non equo animo tolleretur: charitas aũt facit eſſe continua: q; vt idẽ dicit amor dei nunq̃ eſt ocioſus. Operatur eñi magna ſi eſt. Si aũt operari negligit amor dei non eſt. Unde ſicut in p̃ncipio eccl'ia quaſi deſperãs clamauerat. Circũdederũt me ⁊c. Et poſt modũ ad ſe rediẽs ⁊ adiuuari petebat dicẽs. Exurge dñe ⁊c. Ita iam hic ex ſepe veniẽ fiducia cõcepta propter penitẽtiã orat ⁊ dicit. Eſto mihi in deum protectorẽ: vbi quatuor petit ſcilicet protectionem: firmamentũ: refugiũ ⁊ ducatũ. Oẽs enim filij ſui aut ſunt in gratia: aut in culpa: aut ĩ aduerſis: aut in proſperis. Illis qui ſunt in gratia petit firmamẽtũ: vt in ipſa gratia cõfirmentur. Illis qui ſunt in culpa petit refugiũ vt cõuertantur. Illis qui ſunt in aduerſis petit protectionem: vt in ipſis tribulationibus protegantur. Illis qui ſunt in proſperis petit ducatũ: vt in ipſis proſperitatibus a deo innocẽter ducantur. Terminatꝫ aũt quinquageſima in die paſche: q; penitentia ad nouitatem vite facit reſurgere. Et q: in hebdomada quinquageſime tempora tertie etatis recoluntꝫ: merito ſanctorũ patrum tertie etatis immediate geſta ſubſcribũtur: quorũ dies obitus ignorantur. Quamuis enim de ſolo ſancto Abraham beatus Hieronymus diem dormitionis in ſuo kalẽdario ſcribat: vcz. vij. idus Octobris/ quia tamen de nullo alio ipſius etatis certa dies feſtiuitatis reperitur ne ipſum Abraham primum ⁊ ſolũ etatis tertie ab alijs ſepararemus: cõgruentius viſum eſt: vt de ipſo vna cum alijs acta ſubijciamus.

De ſctõ Abrahã patriarcha. Cap. lxxxviij.

Abrahã quez deus propter eius fidẽ addita ſibi vna litera quã nomini vxoris detraxerat: vocauit poſtmodũ. Abrahã patriarcha ſanctiſſimus: non ſolum in ſanctorũ catalogo eccleſiaſtici. xliiij. et primo Math. ij. cap. ſpecialiter nominatꝫ: ſed etiã ex textu ſacre ſcripture in locis pluribꝰ de fide: iuſtitia: ⁊ obediẽtia cõmẽdatꝫ. Hic cũ patre Thare habitãs in Aram cũ eſſet annorũ. lxxv. ad imperiũ dñi relictis patre ⁊ fratre Nachor egreſſus inde cũ vxore Sarra ſterili: et Loth filio fratris Aran: quẽ in filiũ adoptauerat: ⁊ cũ oĩ eiꝰ familia ⁊ ſuppellectili: venit ad terrã Chanaam habitaturꝰ quã deꝰ eius ſemini promiſerat ſe daturum: veniẽſq; ad Sichen iuxta vallẽ illuſtrẽ: q̃ pentapolis dicebatꝫ a quinq; vrbibꝰ ſodomorꝫ: edificauit ibi altare dño. Exinde vt dicit Joſephꝰ primus p̃ſumpſit ꝓnũciare vnũ deũ creatorẽ cunctorũ. Inde trãſgrediẽs inter Bethel ⁊ Hai aliud edificauit altare: ⁊ vltra ꝓgrediẽs habitauit ĩ damaſco. Annus ẟo ſubſequẽs q̃ eſt. lxxvj. etatis Abrahã. Primus annꝰ ẽ repromiſſiõis dei facte ad eũ a quo vſq; ad egreſſum filiorũ iſrael de egypto cõputãtur anni. ccccxxx. poſt quos apl's ad Galathas. iij. dicit factã fuiſſe legẽ. Uerũ ꝓpter famẽ q̃ facta eſt: deſcẽdit Abrahã in egyptũ: timẽſq; libidinem egyptiorum: ne eum ꝓpter vxoris pulchritudinem occiderent: dixit eam ſororem ſuam eſſe ſicut ⁊ erat re vera: quia filia fratris. Et quia laudata eſt

pulchritudo eius apud regem egypti in domum eius ſublata eſt. Sed deus regis deſideriũ impediuit: ne tãgeret eã in egritudine ⁊ tumultu cauſarũ: vt dicit Joſephus. Cũq; pro ſalute regis ſacrificarent: ſacerdotes per iram dei hoc accidiſſe ſignificauerunt: eo quod vxori peregrini iniuriam inferre voluiſſet. Sicq; rex egypti vxorem ſuã intactam Abrahe reſtituit: ⁊ de commiſſo veniã poſtulauit. Sane Abraham eo tempore Arithmeticam ⁊ aſtrologiã egyptijs primus tradidit: a quibus poſtmodum peruenerũt ad grecos. Reuerſus autem Abraham ex egypto habitauit in loco vbi fixerat tabernaculum inter Bethel ⁊ Hai. Et cum eſſet diues valde in auro ⁊ argento familia ⁊ iumẽtis ⁊ paſtores eius cũ paſtoribus Loth pro paſcuis rixarentꝫ: diuiſus eſt a Loth nepote ſuo: et dedit ei optionem eundi quo vellet. Loth elegit regionẽ circa iordanem fertilem ⁊ amenam: ⁊ moratus eſt in oppidis ſodomorum. Abraham vero deſcendit ad conuallem mambre iuxta hebron: ⁊ habitans ibi iuxta quercum vel therebinthũ edificauit altare dño. Mambre vero Eſchol ⁊ Anel fratres erant: ⁊ federati ſunt Abrahe: a quorũ primogenito vallis cognominabatur. Ibi promiſit deus Abrahe oẽm circunſtantem terrã per quatuor partes dare ſibi ⁊ ſemini eius. Poſt hec Chodor Laomor rex helamitarum cũ alijs tribus regibus quinq; reges ſodomorum vicit in bello ⁊ tulit omnem ſubſtantiam eorꝫ: cum Loth ⁊ omni ſubſtantia eius. Quo audito Abraham cum. cccxviij. vernaculis ſuis ⁊ tribus predictis fratribus Mãbre/ Eſchol/ ⁊ Anel perſecutus eſt eos vſq; ad Dam ⁊ plurimis trucidatis victoriã obtinuit: ⁊ Loth nepotem mulieres ⁊ populũ omnemq; ſubſtantiã reduxit. Cui Melchiſedech rex Salem ⁊ ſacerdos occurrit: ⁊ ſacrificium panis ⁊ vini primꝰ obtulit: cuiq; Abrahã decimas perſoluit vt infra de Melchiſedech dicetꝫ. Ab hac victoria pro remiſſione captiuorũ dicunt quidam initium habuiſſe iubileum: quod remiſſio interpretatur. Et inſtitutus eſt anno quinquaſigemo: quia tunc erat Loth quinquaginta annorum. Poſt que Abraham per inflammationem ſacrificij diuinitus illapſam accepit ſignũ de promiſſione ſobolis in ſtellarũ numerũ multiplicande. Quod quia vti naturaliter impoſſibile deo credidit: de fide merito cõmendatꝫ. Tũcq; primum ſuſcepit filium ex agar ancilla: cui nomen iſmael: a quo iſmaelitarũ gẽs qui ⁊ agareni ab agar dicti ſunt qui ⁊ poſtmodũ vti ſare filij ſaracenorũ falſum nomen vſurpauerunt. Deinde Abrahã qui primo dicebatur Abram a deo vocatus eſt Abraham vxorq; ipſiꝰ que ſarai dicebatur a deo ſara vocata fuit. Preceptũq; accepit diuinitus Abraham vt ſe cũ ſua ſobole circunciderent: vt inter cunctas nationes tali ſignaculo corporis electorꝫ virorum ſoboles naſceretur. Et cum eſſet annorꝫ. xcix. circuncidit ſe iſmaelem filium ſuum annorũ. xiij. ac omnem familiã ſuam ſexus maſculini. Iterum quoq; dñs Abrahe per ſubiectã angelicam creaturam apparuit: filiũq; de ſara repromiſit: eãq; heſitantem redarguit ⁊ Abrahe ſodomorꝫ interitꝫ nũciauit. Tunc ſanctus patriarcha beate trinitatis prius myſteriũ intellexit. Cũ tres viros vidit ⁊ vnũ adorauit: quos ⁊ hoſpitio ſuſceptos fertili conuiuio refecit: vbi trinitatis expreſſe myſterium ponitur. Cum Abrahã nunc ad vnũ nũc ad tres loquitur. Ipſeq; deus in tribus apparentibus angelis nunc ſingulariter: nunc pluraliter virum ſanctum affatur. Abraham poſt hec peregrinatꝰ in geraris ſaram vxorem vt fecerat in egypto ſororem eſſe dixit: ⁊ ſimile necis periculum ſimili modo per dei prouidẽtiam euaſit. Cum vero eſſet annorum centum corpuſq; iam haberet mortuum naturaliter ad generãdum. Sara vero ſterilis ⁊ nonagenaria eſſet iuxta repromiſſionẽ dei ad eos factã natus eſt Iſaac qui ⁊ octauo die iuxta diuinum mandatum circũciſus eſt anno ab inſtitutione circuncitionis ſecundo ab ortu vero Iſmaelis. xiiij. Ablactato vero Iſaac ⁊ aliquãtulum excreſcente dum cum Iſmaele luderet: ⁊ cum ille vti maior in ludo leſiſſet: cum etiam vt dicunt hebrei: Iſmael aliqua idola de terra finxiſſet: ⁊ Iſaac ad ea colenda inducere vellet ad inſtantiam ſare: Abraham iſmaelem cũ matre ſimul eiecit: ſed dominus iſmaelem cuſtodiens duodecim duces tribuum ſuarum ex eo multiplicandos procreauit. Deinde Abimelec rex geraris timẽs Abrahã ditatum ⁊ multiplicatũ cũ fichol principe exercitus ſui ad eum venit: et cum illo ad puteum fedus inijt vbi ⁊ Abraham nemus plantauit. Cum autem Abrahã adhuc habitaret in Berſabe ⁊ Iſaac eſſet annorum. xxv. vel vt quidam aſſerũt quadraginta dominꝰ fidem ⁊ obedientiã ſancti patriarche tentare volẽs nõ quia neſciret: ſed vt nobis exemplum innoteſceret: precepit immolare filium ſuum Iſaac in monte moria in quo poſtea templũ domini a Salomone edificatũ eſt. Quod quidem ille creatori ſuo amplius q̃ ſuo affectui cupiẽs deſeruire adimplere curauit. Et dum cũ aſſumptis duobus pueris ⁊ filio ſine victima pergeret: et dimiſſis famulis natus parentem vbi eſſet victima quereret adhuc Abraham eidem diuinum mandatum noluit reuelare: et dicẽs ꝙ deus ſibi de victima prouideret. Cum autem ad montem perueniſſent: refert Joſephꝰ verba patris ad filium dicentis: quia ſicut ex voluntate dei ingreſſus fuerat mundum mirabiliter: ſic dei voluntate neceſſe erat ei egredi inuſitanter: quem dominus quidem iudicaſſet non egritudine: non bello: non aliqua paſſione humana vitam finire: ſed cũ orationibus ⁊ ſacrificijs animam ipſius ad ſe reuocare: ⁊ ꝙ nõ dubitaret quia infallibiliter deus euꝫ ſuſcitaret ob ꝓmiſſiones implendas. Et ſic Iſaac immolandus libẽs acceſſit ad Aram. Sed nunq̃ credentibus dura diuinitas permanſit. Nam et deus angelica voce ſuſpendit Abraham a filij nece oſtendens ei quem immolaret ꝓ filio arietem vt abſq; pietatis diſpendio tantum ſacrificium conſummaretur. In hoc mortem Chriſti prefigurans vt ſicuti reſeruato Iſaac aries immolatur: ſic diuinitate in Chriſto ſeruata humanitas in cruce patitur. Ex hoc forte quidam codices autumant ſacrificium Abrahe eodem anni die cum Chriſti paſſiõe cõcurriſſe: ſcilicet. viij. kalendas Aprilis/ quo etiam die tradunt Melchiſedech primum ſacerdotem et regẽ panis et vini deo primitus myſterium obtuliſſe. Reuerſo autem Abraham ad cõuallem mambre: mortuaq; ſara eius vxore miſit ſeruum ſuum eliezer ad meſopotamiam ſyrie ad nepotem ſuum bathuelem filium Nachor adiurãs eum vt filiã nepotis ſui de cognatiõe ſua filio ſuo vxorem aſſumeret. Qui recto gradu perueniens ad domum Bathuelis cuꝫ eſſet adhuc in agro ⁊ expectaret diuinitus inſpiratus vxorem Iſaac predeſtinatam rebecca Bathuelis filij Nachor filiam nunq̃ ſibi viſam cognouit. Cogitans vt quecunq; puella ad hauriendam aquam pergens ſibi potum petẽti quin etiam camelis aquam preberet: ipſa futura Iſaac coniũx eſſet. Que oĩa cũ in rebecca cõtigiſſent. ſeruuſq; cũcta pr̃i narraſſet: dedit pater puellã in vxorẽ iſaac deſpõdandã. Quã ſeruũ adductã/ Iſaac deſpõſauit cũ eſſet annorũ. xl. vel ſecundum quoſdam. l. ⁊ in tantum eam dilexit. vt dolorem qui ſibi ex matris morte acciderat tẽperaret. Abraham vero aliam duxit vxorem nomine cethuram: quam quidem dicunt agar ancillam eius fuiſſe: et ex ea plures genuit filios: quibus et munera dedit: et eos ab Iſaac ſeparauit. Illi vero ⁊ heredi omnem poſſeſſionem ſuam tribuit. Et poſtq̃ genuerat Iſaac ſuperuixit annis. lxxv. videlicet vſq; ad. xv. annũ natiuitatis Jacob et Eſau. Sicq; cum eſſet annorum. clxxv. in ſenectute bona mortuus eſt. Et ſepultus eſt in ſpelunca duplici quam emit ab effron in ſepulturam generis ſui: vbi ⁊ ſara eius vxor ab eo fuerat tumulata. Dies autem dormitionis Abrahe ſecundum Hieronymum fuit. vij. idus Octobris. Hec ex libro Geñ. a. c. xij. vſq; ad. xxv. incluſiue ⁊ ex dictis Joſephi Hieronymi ⁊

hiſtorie ſcholaſtice atq; ex chronicis Guilielmi.

¶De ſancta Sara matre. Cap. lxxxix.

Sarai quam pro

pter eius incredulitatem detracta vna litera eius nomini ⁊ addita nomini Abrahe deus Saram nominauit: filia fuit Aram fratris Abrahe/⁊ ipſius Abrahe cōſobrina id eſt neptis ex fratre. Naz eo tempore ad augendum ⁊ multiplicādum genus humanū cuiuſcunq; gradus preter ſororem coniugem accipere licebat. Hec cum ſterilis eſſet: agar: egyptiā ancillam ſuam Abrahe dedit vxorem ex qua ſuſcepit filium iſmaelem. Deinde promiſſione ſibi a deo facta cum eſſet annorum. xc. ex Abrabam centenario filium concepit et peperit: quem vocauit Iſaac. Et cum aliquantulum creuiſſet puer: ⁊ cum Iſmaele luderet: perpendit Sara quod Iſmael de ludo idola finxerat. Et Iſaac ad ea colenda prouocabat: vnde ⁊ viro inſtitit: vt ancillam cum filio a ſe eijceret: ne filius Innocens Iſmaelis malitia fedaretur. Superuixit autē Sara nato Iſaac annis. xxxvij. Et cum eſſet annorum. cxxvij. mortua eſt: et a viro ſepulta in Hebron in ſpelunca duplici: quam Abraham emit in perpetuam ſui et ſuorū poſſeſſionem ſepulchri: hec vnde ſupra.

¶De ſancto Melchiſedech rege. Cap. xc.

Melchiſedech rex

Salem: que poſtea dicta eſt Hieruſalem cui apoſtolus Paulus ad Hebre. vij. ſanctitatis teſtimonium perhibet: ⁊ pleriſq; ſacre ſcripture locis ſanctiſſimus nominatur. Cuius tamen genealogia ſecundum Apoſtolum ſubticetur xp̄m in hoc prefigurans: qui ſcd̄m humanitatem patre caruit: ⁊ cuius ſm̄ diuinitatem generatiōis narratio narrari nequiuit. Nunc tamen Hebrei autumāt Sem filium Noe fuiſſe et vſq; ad Iſaac tēpora vixiſſe: ⁊ omnes primogenitos a Noe vſq; ad Aaron ſacerdotes extitiſſe: qui in conuiuijs ⁊ oblationibus populo benedicebant: et primogenita recipiebant. Siue autem melchiſedech idem qui et Sem fuerit: ſiue alter extiterit: hoc ex diuina pagina expreſſum habemus: q̄ rex et ſacerdos fuit: qui et primum et alijs inuſitatum ſacrificium deo in pane et vino obtulit: cui etiā Abrahan vti vero dei omnipotentis ſacerdoti decimas exoluit. In quibꝰ omnibus chriſtum expreſſius deſignauit: qui ⁊ rex iudeorū ⁊ hieruſalem ex regis Dauid carne progenitus fuit: quē et magi ab oriente venientes vt regem iudeoꝝ adorent: ⁊ Pilatus imperij Romani vicarius in titulo cruci ſuperpoſito regem iudeoꝝ affirmat. Hic etiā ſacerdos verus extitit ſacrificiū ſui corporis ⁊ ſanguinis immaculatuz ſub ſpeciebus panis ⁊ vini deo offerens: oblationēq; et melchiſedech prefiguratam adimplens. De quo pater eius ſecundū carnē Dauid prophetauerat dicens. Tu es ſacerdos ineternum ſecūdū ordinem melchiſedech Ablato enim ſacerdotio Aarō qd̄ fuit ad tempus ſacerdotiū melchiſedech in xp̄o innouatū eternaliter confirmat. Cui etiā vti vero et legitimo ſacerdoti omnis laicorum decimatio perſoluenda debetur: ⁊ per cōſequēs eius vicarijs in eccleſie regimine ſubſtitutis: qui ⁊ eius eidem ſacrificiū adminiſtrant. Quomodo autē melchiſedech aut qua morte vel vbi: ſeu quo tp̄e vita exceſſerit ignoratur: immo q̄ aliqū̄ mortuus ſit dīno ſilentio preterit. In hoc etiā xp̄i ſacerdotis typū repreſentās q̄ ⁊ ſi ī carne aliqū̄ paſſus fuit immortalis tn̄ ex reſurrectiōe factꝰ nunq̄ decetero moriturꝰ ab eccl'ia predicatur.

¶De ſancto Loth. Cap. xcj.

Loth filiꝰ Arā fra

tris Abrahe naturalis: Abrahe vero filiꝰ adoptiuꝰ fuit: cuius Sarai ſororē idem Abrahā in coniugium accepit. Hic cum adoptiuo patre ⁊ naturali patruo de Aram in terrā Chanaā progreſſus eſt: ⁊ poſtmodū ab eo diuiſus habitauit in oppidis ſodomorū vt dictū eſt ſupra. Hic etiā cuz ipſis regibus Achodor Laomor Helamitarū rege captus ab Abrahā redemptus eſt. Cū autem dn̄s propter vitiū abhominabile ſodomiticū q̄nq; ciuitates ſodomoꝝ: id eſt ſodomā/gomorrā/adama/ſeboiz/⁊ ſegor ſubuertere decreuiſſet q̄ in cōfinio arabie ⁊ paleſtine poſite erant. Loth Abrahe nepotē ꝓpter eius iuſtitiā ⁊ Abrahe preces ſaluare diſpoſuit. ¶Venienteſq; duo angeli ſodomoꝝ veſpere miſſi a deo ad eiꝰ ſententiā exequendā apud Loth hoſpitati ſunt. Quos ſodomite iuuenes putātes et eis abuti volētes ad domū Loth īſultū fecerūt vt viros ad ſe educeret. Quos ille defēſare ſtudēs duas filias ſuas virgines deſpōſatas quidē: ſed nondū a viris cognitas eis illudēdas tradere voluit. Qd̄ illi renuētes ⁊ vt iuuenes ſibi daret inſtātes: ab eiſdē āgelis cecitate percuſſi ſunt: ita vt ianuas videre nō poſſent. Tūc angeli emiſerūt Loth de ciuitate cū duabꝰ filiabꝰ ⁊ vxore duobꝰ generis ſuis exire nolētibus: et ꝓpter Loth pepercit dn̄s ciuitati ſegor: ne cū alijs ſubuerteret: ad quā Loth declinare ꝓpoſuit: forte quia minor erat alijs quatuor ſubuertēdis: vel minus peccauerat. Admonuerūtq; angeli Loth ne q̄s eoꝝ poſt tergū reſpiceret. ¶Cū autē ſol ortus fuiſſet: ⁊ Loth in ſegor introiſſet: ſubuertit deus quatuor ciuitates reliquas ſodomoꝝ cū paruulis ⁊ mulieribꝰ ⁊ pecudibꝰ ⁊ oībꝰ hoībꝰ exiſtentibꝰ in eis: q̄ ſulphure ⁊ igne celico cōbuſte ſunt: ⁊ in fauillam redacte. Reſpiciēſq; vxor Loth poſt ſe verſa eſt in ſtatuam ſalis. Cū autē nec etiā in ſegor Loth ſe tutum reputaret: aſcēdit ⁊ habitauit in monte: vbi duabꝰ noctibꝰ a duabus filiabꝰ ſucceſſiue inebriatus cū eis ꝯcubuit: ⁊ vtraq; ipſarū ex eo filiuz genuit. Maior filiū ſuū vocauit moab: ipſe eſt pater moabitaꝝ: minor vero ſuū natum appellauit amon: ipſe eſt pater amonitaꝝ. Nec peccauit Loth cū filiabꝰ coeundo: q2 ipſas nō cognoſcebat: q̄uis peccaſſet ſe inebriādo: vel forte nec etiā ī ebrietate deliquit: q2 v̄tutē vini noue regionis nō cognouit ſicut nec Noe qū̄ inebriatus eſt. Forte etiā filie minus peccauerunt q̄ nō cōcupiſcentia ducte: ſed vt ſaluarēt ſemē de patre cōcumbēdi ſecum modū inuenerunt: putātes oēs hoīes mundi ſicut ⁊ ſodomitas incendio periſſe: ⁊ ſicut alias diluuio audierant eſſe factum. Potiſſime q2 ſecundum diluuiū ignis extitiſſe putabāt: qd̄ futurū intellexerant ꝓphetatum. Si aūt Loth peccauit credēdū eſt ipm̄ penitentiā egiſſe. Alioquin in ſctoꝝ collegio nō poneret. Quod aūt ſanctus noiandus ſit nō ſolū ex teſtimonio. Petri apl'i in ſcd̄a ep'la. c. ij. ꝓbatur: ſed etiā ex Gen̄. teſtimonio/vbi ſolus ipſe iuſtus inter cunctos vniꝰ ciuitatis peccatores hoīes noīatur. Quis autē aut qū̄ vite ſue finis fuerit vlterius non legitur. Hec vnde ſupra.

¶De ſancto Iſaac patriarcha. Cap. xcij.

Iſaac patriarcha

Abrahe filius q2 in ſanctoꝝ patrum catalogo ꝯſcribit eccleſiaſtici. xliiij. ꝑ repromiſſionē anno centeſimo prīs natus octauo die circumciſus a deo intantū dilectus fuit: vt tentans patrem de eodē ſibi exhiberi holocauſtū mādaſſet ⁊ eius obediētia propalata pro ipſo arietem commutaſſet

et eū a morte reſeruaſſet: que oīa in Abrahe legenda ſuperius dicta ſunt. Cū ergo Iſaac eſſet annorū. xl. et Rebeccā Bathuelis filiā duxiſſet vxorem vt iā pretactū eſt: in geraris peregrinatꝰ eſt: et fedus cū abimelech iuramento firmauit ⁊ dn̄m ſibi pollicētem que et patri ſuo ꝓmiſerat audiuit. Cum ergo Rebecca vxor eius. xx. fere annis ſterilis extitiſſet: orante pro ea viro ſuo vt impleretur ꝓmiſſio: tādē duos geminos concepit. Quorū mutua colliſione adinuicem afflictionē in vtero ſuſtinuit. Conſultoq; dn̄o et accepto de duobus populis ex eis naſcituris diuino oraculo: geminam prolem edidit anno Iſaac. lx. Primo egreſſus rufus ⁊ hiſpidus dictus eſt Eſau qui et Edon a quo gēs idumeorū. Scd̄o natus dictus eſt Jacob: q2 plantam fratris manu tenebat: qui poſtea iſrael nominatus eſt: ⁊ a quo iſraelite: qui nunc iudei deſcenderūt. Cum ergo adoleuiſſent Eſau factus eſt venator et Jacob agricola et paſtor in tabernaculis habitabat. Pater diligebat Eſau: q2 primogenitus: ⁊ quia de venationibus eius veſcebatur libēter. Mr̄ vero diligebat Jacob pro eius ſimplicitate ac etiā diuina inſpiratione. Cum autē Jacob lēticulā coxiſſet: ⁊ Eſau laſſus de agro rediret: et de pulmēto fratris peteret. Illeq; ſibi dare recuſaret: vendidit ſibi Eſau primogenita ſua: ea paruipendens: et ſe moriturū putans ne inſtanti comederet: deditq; ſibi primogenita ꝓ edulio lentis: ⁊ iurauit talem vēditionē ſe ratū habiturum. Et quia lenticula fulua erat: ⁊ hebraice Edon fuluū dicit: extunc Eſau vocatus eſt Edon. Erāt aūt primogenita dignitates quas habuerāt primogeniti in cognationibus ſuis vſq; ad Aaron: videlicet veſtes ſpeciales quibus induebant tantum in ſacrificijs offerendis: et receptio finalis bn̄dictionis a patre. Ipſe vero in ſolennitatibus ⁊ coniugijs benedicebat minoribus: et in his duplam ciborū benedictionem percipiebat. Similiter et in diuiſione hereditatis: nec peccauit Jacob fratrem eſurientē nō reficiendo gratis ſecundū gregoriū: q2 laborabat ille vitio gule nō nature neceſſitate. ¶Cū autē ſenuiſſet Iſaac ⁊ videre nō poſſet: mādauit Eſau primogenito ſuo de venatiōe ſibi cibos parari anteq̄ moreretur vt ſibi bn̄dicere poſſet. Quo ad venandū egreſſo iuſſit Rebecca Jacob filio ſuo vt ſibi afferret duos hedos optimos: ex quibꝰ eſcas gratas faceret patri ſuo vt ſibi pro Eſau bn̄dictionem daret. Et cū ille ex hoc ſe deprehendendū dubitaret: et fortaſſe maledictionē pro benedictione recepturū: ꝓteſtata eſt mater q̄ talis maledictio in ſuū caput verteretur: dūmodo iuſſa per filiū cōplerentur. Quod cū Jacob perfeciſſet: paratis cibis induit Jacob veſtibus Eſau valde bonis: quibus vt dictū eſt primogeniti vtebantur. Pelliculaſq; hedorū manibus et collo circūdedit: vt ſimilitudinem fratris qui piloſus erat exprimerent: Jacob ergo cibis acceptis: et patri Iſaac allatis cum ipſum minime cognouiſſet de cibis comedit ⁊ palpato illo putans Eſau Jacob poſtmodū benedixit. Egreſſo igitur Jacob venit Eſau ⁊ cibos patri intulit ac benedictionem petijt. Quo audito expauit Iſaac vehementi ſtupore: ⁊ in hac extaſi vidit in ſpiritu vt ait comeſtor a dn̄o hoc factū eſſe et ſignificationem pie fraudis intellexit: ⁊ ideo nō iraſcēs qd̄ fecerat cōfirmauit. In hoc aūt facto vt ait Grego. nō peccauit Jacob nec per fraudē benedictionem primogeniture ſurripuit: ſed ſibi debitam accepit: quam alias ꝓ lētis edulio a fratre cōparauit. Nec falſo dixit patri ſe eſſe Eſau: quia erat ipſe nō ꝑſona: ſed primogeniture dignitate ſicut Johānes helias nō natura ſed virtute. Benedictus eſt autem nō ſecundū intentionez patris que ad Eſau erat: ſed ſecundū virtutē verboꝝ que proferebat. Sicut ep̄s qui ordinauit clericū alienū quem credidit eſſe ſuū ⁊ tamē vere eſt ordinatus. ¶Superuixit autez Iſaac poſt natos Eſau ⁊ Jacob annis. cxx. Et ſic annoꝝ. clxxx. ſenex ⁊ plenus dierū mortuus eſt. Et ſepelierunt eum filij ſui in ſepulchro paterno: qd̄ eſt in hebron in ſpelūca duplici de qua dictū eſt ſuperius. Hec ex libro Gen̄. a. c. xxv. vſq; ad. xxviij. ⁊ ex dictis Hieronymi/Joſephi ⁊ comeſtoris: atq; ex chronicis Guilelmi.

¶De ſancta Rebecca. Cap. xciij.

Rebecca filia Ba

thuelis filij nachor fratris abrahe et Iſaac neptis ex auūculo ꝓgenita: eidem Iſaac in vxorē diuina diſpenſatione queſita fuit: vt ſuperius in geſtis Abrahe cōtinetur. Hec multo tēpore ſterilis duos poſtmodū geminos edidit natos eſau videlicet et iacob. Et q2 naturale eſt vt mater ſemper prediligat quem pr̄ minꝰ amat. Rebecca Jacob predilexit: quē Iſaac reſpectu Eſau quodāmodo contempſit. Et de matris cōſilio ac ꝓuidētia ſumma adhibita cautela minor maioris bn̄dictionem accepit vt ſuperius dictū eſt. Eadēq; circumſpectione Jacob ab Eſau ira ſaluauit dum ipſum ad tempus ad labā auunculū ſuū ⁊ ipſius Rebecce germanum in meſopotamiā tranſmiſit vt mortem euaderet: quam ſibi fuerat Eſau cōminatꝰ. Quo apud laban cōmorante per annos. xx. vt dicetur anteq̄ inde rediret: Rebeccam deceſſiſſe creditur: quo autem tempore vel quomodo ſcripture textu ſilentio preteritur.

¶De ſancto Jacob ſiue iſrael patriarcha. Cap. xciiij.

Jacob qui ⁊ iſrael

patriarcha Iſaac filius ⁊ ipē ſanctorum patrū catalogo ſcriptus eccleſiaſtici. xliiij. anno prīs. lx. cuz Eſau cōgenitus eſt. Hic poſtq̄ fratris benedictionē diuina diſpenſatione ſurripuit: vt ſupra primo dictū eſt: a fratre exoſus de cōſilio matris ad labā auunculū ſuum in meſopotamiā cōfugit: vbi in itinere iuxta luzam dormiens: ⁊ ſcalā e terra ad celum erectaꝫ per quā angeli aſcendebant ⁊ deſcendebāt: vidit ⁊ dn̄m ſummitati ſcale innixum ſibi terrā ⁊ benedictionez ſeminis promittentē audiuit. Perueniens aūt ad laban xiiij. eidem annis pro duabus filiabꝰ ſuis Lia ⁊ Rachele ſeruiuit. Cum enim labā cum Jacob pepigiſſet vt ſibi. vij. annis pro filia ſua minore Rachele: quā ipſe amabat ſeruiret. Et cōpleto ſeruitio. vij. annoꝝ Jacob vxorem ſuā expeteret: labā nuptijs celebratis noctu Liam filiā ſuā maiorem in thalamo collocauit cui ancillā zelphā tradidit: cum qua Jacob Rachelem arbitrans nocte dormiuit. Cum aūt mane Liā cognouiſſet: ⁊ de hoc ſocero cōqueſtus eſſet excuſauit ſe labā non eſſe de more patrie: vt minores filie ante maiores nuptui traderētur. Promiſit quoq; ſibi poſt. vij. dies Rachelā daturū: ⁊ ſic Jacob vtrāq; ſororem habiturum pro ſeruitio. vij. aliorum annoꝝ futuroꝝ quo ſibi ſeruire debuiſſet: completaq; hebdomada eidem Rachelē tradidit: cui ancillaz Balam noīe dedit Jacob quoq; ſocero. vij. alijs annis ꝓ Lia iam obtēta ſeruiuit. ¶Genuitq; Jacob. xij. filios ex vxoribꝰ ⁊ earū ancillis. Ex Lia habuit Rubē/Symeon/Leui/Iudā ⁊ Iſachar/⁊ Zabulon/⁊ vnā filiā noīe dinā. Ex ancilla Lie Zelpha/Gad/⁊ Aſer. Ex ancilla Rachelis Bala/Dam/et Neptalim. Ex Rachele/Joſeph/et Beniamin. Finitis vero. xiiij. annis ſeruitij ꝓ vxoribus ſuis Jacob a labā diſcedere voluit: ſed labā adhuc ipſo requirēte ꝓ alio ſeptēnij ſeruitio Jacob remanſit: poſtulauitq; Jacob pro pretio quicquid naſceret varij coloris ex gregibus: quos paſcebat: qd̄ annuēte Labā Jacob nouā nature ſtropham cōmentatus cōtra naturā arte naturali pugnauit: virgas. ſ. varias in canalibus ponens: et in feruore diei dū ad potandum auide pecora pergerent: ⁊ accēderent ad coitum oues ⁊ capras aſcendi faciens: vt tales fetus cōciperēt: quales

vmbras arietũ ⁊ hircoꝝ ſupra ſe aſcẽdẽtiũ in aquis cõſpiceret. Varius enĩ erat color vmbrarũ: ſicq; multitudine agnorũ ⁊ hedorũ varij coloris naſcẽtiũ. Jacob vltra modũ ditatus eſt. ¶ Jacob igitur Joſeph nato cõpletis annis .xx. apud Labã nec valẽs .xxj. perficere ꝓpter nequitiã labã qui mercedem eius pluries mutauerat cũ vxorib⁹ ⁊ filijs ⁊ ſubſtãtia ſua clam diſceſſit. Quẽ labam iratus perſecutus eſt cum cognatis ⁊ amicis: ſꝫ ipſum dño cohibente ne Jacob noceret: inito ſecum federe reuerſus eſt in pace filiabus et nepotib⁹ deoſculatis. ¶ Jacob vero ceptũ iter peragens angelos dei confortantes ſe cõtra fratris ſui eſau irã quam valde timebat: obuios habuit et ante aurorã cum ſibi apparente angelo lucta dimicauit qui et eius femoris neruũ tetigit: ⁊ ſtatim emarcuit: ⁊ nomen Jſrael impoſuit atq; ꝙ cõtra fratrem inuictus ſtaret: eidẽ predixit. Jacob vero ad placãdum aĩum fratris munera ſibi per nũcios miſit: ipſe aũt ſubſequẽs filios ⁊ vxores ac familiã ⁊ iumẽta in duas turmas diuiſit. Cui eſau cũ quadringentis armatis occurrẽs ⁊ munera eius recuſans: ipſum cum vxorib⁹ et filijs ſuis amabiliter cũ amplexu ⁊ oſculo ac fletu ſuſcepit ⁊ in ſeyr reuerſus eſt. ¶ Trãſacto vero iordane Jacob habitauit in agro ſichẽ: quem emit a rege emor. Et tunc Dina filia eius egreſſa vt mulieres regionis videret: corrupta eſt a ſichem filio emor. ¶ Quam poſtmodũ in cõiugiũ petens ſymeon ⁊ leui doloſe egerũt: vt filius emor cũ patre ⁊ populo iuxta ipſorũ ritum circunciderent aſſerentes ſe ſororem incircũciſo homini copulare nõ poſſe: et qꝺ ſi facerent nedum dinam filio regis promiſerũt tradere: ſed etiã cũ eorũ populo connubia cõfederare. Cum aũt oẽs mares circunciſi fuiſſent: ⁊ pre dolore inciſionis tertio die in lectis iacerent. Symeon ⁊ leui arreptis gladijs vrbẽ aggreſſi ſunt: cunctiſq; maribus interfectis cetera diripuerunt. Unde territus Jacob propter incolas terre: ſed cõfortatus a dño receſſit. Perueniẽſq; Bethel edificauit altare: ⁊ iuxta id qꝺ pri⁹ in itinere meſopotamie dño vouerat: ibidẽ obtulit holocauſtum. Egreſſus igitur Jacob de Bethel venit verno tpe ad terrã q̃ ducit effratã .i. bethleẽ. Jbiq; cũ Rachel filiũ peperiſſet: ⁊ pre dolore part⁹ moreretur: vocauit eũ Bennoni .i. filius doloris. Pater vero vocauit eũ Beniamin .i. filius dextere. Jbiq; Rachele ſepulta. Jacob peruenit ad terraꝫ chanaã. Et cũ eſſet annorũ .cxx. patrẽ ſuũ Jſaac mortuum ſepeliuit. Erat aũt Jacob annoꝝ .xcj. qñ genuit Joſeph. Et cũ eſſet Joſeph annorũ .xxxix. Jacob deſcendit in egyptum in animabus .lxx. qui tũc erat .cxxx. annorũ. vt in proximo dicet. Qui poſtea vixit in egypto annis .xvij. Et ſic Jacob annorũ .cxlvij. vidẽs appropinquare obitũ ſuũ vocauit Joſeph filiũ ſuum adiurãs eum vt ipſum ſepeliret: vbi Abraham ſepultus fuerat. Conuocatis autem omnibus filijs ſuis benedixit eis ac prophetice multa ventura predixit de diuiſione terre promiſſionis ad literam: ⁊ de futuro ſtatu duodecim tribuũ: apertiſſime aũt de vtroq; xpi aduẽtu. Et poſt hec in pace dormiuit: quẽ filij aſſumentes portauerũt in Hebron: ⁊ ibi eundẽ ſepelierũt cũ patrib⁹ ſuis. Hoc ex Geneſi a .c. xxviij. vſq; ad .xxxvij. ⁊ ex alijs libris quibus ſupra.

¶ De ſancta Rachele. Cap. xcv.

Rachel filia Labã filij Bathuelis filij nachor fratris Abrahe et Jacob neptis et auunculo procreata in vxorẽ Jacob diuina diſpenſatiõe a pr̃e tradita eſt. Pro qua: vt ſupra proxime dictũ eſt: Jacob Laban ſeruierat ſeptẽ annis. Et videbãtur ſibi dies pauci pre amoris magnitudine qua ipſam adamauit. Nã ſororeꝫ Liam quaſi coactus accepit. Quia tñ dic inſtituta exigit vt minus accepti in aliquo ſubleuent. Videns deus ꝙ Jacob Rachelẽ ꝑdilegeret: eã multo tpe ſterilitate dãnauit: liam aũt multis filijs fecũdauit. Cum aũt cõtemplatione filiorũ amor lie ſororis dilectioni adequatus eſſet in Jacob. tunc et Rachel parere cepit. Pepericq; primũ Joſeph Jacob iam .xcj. anno etatis agente: vt Joſeph⁹ tradit. Poſt quem annis duodecim genuit Beniamin ⁊ in puerperio deceſſit: quã Jacob in effrata qui eſt Bethleẽ vbi ⁊ filiũ pepererat. ſepeliuit: ⁊ titulũ eius deſcriptionis deſuper appoſuit. Prefate tres ſctiſſime matres: ſcilicet Sara Rebecca ⁊ Rachel in multis ſacre ſcripture locis cõmemorant̃: et earũ celebris ſanctitas recolitur. Specialiter autẽ Petrus in prima epiſtola .c. iij. de ſanctitate ſare mẽtionem facit: ꝑ quã ⁊ ceteras cõmendare in gñe videat̃: propter qꝺ merito in ſanctarum mulierũ catalogo deſcribunt̃: que tantorũ virorum cõiuges ⁊ tantorũ filioꝝ meruerunt eſſe genitrices. Joſeph⁹ etiã eas inter ſanctas hebreorũ matres: immo pre ceteris commemorat. Hec omnia vnde ſupra collecta ſunt.

¶ De ſanctis duodecim patriarchis filijs Jacob. Cap. xcvj.

Duodecim patriarche filij Jacob: a qb⁹ .xij. trib⁹ Jſrael deſcenderũt: ab eodẽ ex duabus eius vxorib⁹: Rachele et Lia: ⁊ duabus ancillis. Zelpha et Bala ꝓgeniti fuerũt: quorũ nomina hec ſunt: Ruben: Symeon: Leui: Judas: Jſachar: Zabulõ Gad: Aſer: Dan: Neptalim: Joſeph: et Beniamin. Hos enim in ſanctorũ numero ponendos inducũt: nõ ſolũ paterna ſanctiſſima merita: quorꝫ illi imitatores fuiſſe credũtur: ſed etiã eorũ in multitudinẽ filiorũ Jſrael innumera generatio diffuſa. Qꝺ vt ipſorũ ſanctitas plenius innoteſcat ex oĩ tribu eorũ duodecim milia ſignatorum in Apocalypſi deſcribuntur: vt ſic ex electis filijs parẽtes eorũ ſancti comprobent̃. Excepta ſola tribu Dã que ideo in nouo teſtamento repellitur: nõ ex vlla progenitoris culpa: ſed q: ex ea xpo cõtrarius antichriſtus naſcitur⁹ dr̃. Verũ ⁊ ſi ex eiſdẽ patriarchis aliqui peccauerũt in aliquo vtpote Ruben qui patris cõcubina abuſus eſt: vel forſitan oẽs qñ Joſeph iuſtum in egypto vẽdiderũt: pie creditur eorum culpas añ mortem per penitentiã fuiſſe deletas: vt patrũ veſtigia imitãtes omnes ex hac luce ſine delicto migrarent. Confirmatur etiam hec opinio ex duodecim teſtamentis ipſorum: que in hebreorũ codicibus reperta nuper in latinum tranſlata ſunt: que Vincẽtius in ſpeculo ponit. Jn quibus de aduentu chriſti ⁊ articulis humanitatis tot ⁊ tanta myſteria vaticinata continentur: vt videant̃ diuino afflati ſpiritu. non futuram prophetiã prediriſſe. ſed tranſactam hiſtoriam texuiſſe. Et potiſſime in hoc concordantes: ꝙ xps dñs de tribu Juda fuerat naſciturus: ipſas duas trib⁹ pre ceteris extollẽs: ⁊ in hoc Chriſto regnum ⁊ ſacerdotium attribuentes. Neq; enĩ arbitrandum eſt tantam diuini ſpiritus afflationem in reprobatos homines eadem ſacramenta ſic vnico ore ꝓphetantes: potiſſime mortis tẽpore concurriſſe. ¶ Omnes autem patriarche ſicut cum patre Jacob in egypto intrauerunt. ſic ibidem vitam finierunt. Ex iſtis vt dictum eſt duodecim tribus filiorũ Jſrael dicte ſunt inter quas ꝓmus tribus Ruben ex eo ꝙ fuerat primogenitus ceteras dignitate precellere debuiſſet: tñ tribus Juda eius locum obtinuit: ⁊ ideo merito regnum accepit: quia aperto rubro mare filijs Jſrael tranſituris: cunctis intrare dubitãtibus: prior tribus Juda mare trãſiuit: ⁊ ceteris tranſeundi audaciam prebuit. Poſt hanc ſecunda tribus leui merito preficitur: quia ipſa ſola ex omnibus diuina vocatione ad ſacerdotium ſublimatur. Et quia ex omnibus fratribus ſuis leuite ſeparati fuerant: vt de ſacrificijs et oblationibus ceterorum vitam ducentes ſortem hereditatis cum alijs non acciperent: ita ꝙ ſolũ trib⁹ vndecim remanebãt. Jdcirco tribus Joſeph in duas ſubdiuidit̃ que ex duob⁹ filijs effraim ⁊ manaſſe deſcenderũt: vt numer⁹ duodenari⁹ impleret̃ ⁊ vt trib⁹ Joſeph cui⁹ occaſiõe ceteris fratribus tãta bona prouenerant: duplici portiõe ditaretur. Jdeoq; trib⁹ Joſeph inter ceteras nõ nominat̃: ſed loco ei⁹ due tribus videlicet effraiꝫ ⁊ manaſſe ſurrogantur.

¶ De ſancto Joſeph patriarcha. Cap. xcvij.

Joſeph pr̃iarcha Jacob filius ex Rachele in ſanctorũ patrũ catalogo eccl'iaſtici .xliiij. ⁊ primo machabeorꝫ .ij. ſpãliter noiat̃. Qui pr̃i dilectiſſimus: eo ꝙ in ſenectute genit⁹: eũ annorũ .xvj. paſceret gregẽ: inuidiã fratrũ ſuorũ incurrit: tum propter familiarẽ patris erga ſe dilectionem: tum propter ſomniorũ narrationẽ. Viderat enĩ ſomnia: ꝙ fratrũ manipuli ſuũ in agro adorarẽt: ⁊ ꝙ ſol ⁊ luna ⁊ ſtelle vndeciꝫ ſe ſimiliter honorarẽt: qꝺ pater exponẽs Joſeph a fratrib⁹ ꝑdixerat adorãdũ. ¶ Cũ igit̃ a patre i Sichen: vbi fratres paſcebãt pecora mitteret̃: ip̃m tunica talari nudatũ depoſuerũt in ciſternam ſichen: ⁊ deinde ꝯſilio iude extractũ iſmaelitis triginta argẽteis vẽdiderũt. Tunicã aũt ipſius in ſanguine hedi tinxerũt: ſimulanteſq; illũ a feris occiſum candẽ patri miſerunt. qui ipſum interfectũ exiſtimans incõſolabiliter omni tpe deflebat. Madianite vero qui ⁊ iſmaelite Joſeph in egypto vendiderũt phutiphari Eunucho magiſtro milicie Pharaonis. Hic habuit vxorẽ ⁊ liberos: nõdum enim eunuchus factus erat. Nam ⁊ Joſeph poſtmodũ duxit vxorem eius filiã: qui eunuchus factus ad ſacerdotium fuit promotus. ¶ Tradũtq; hebrei: ꝙ ipſe phuthiphar videns Joſeph elegantem emit eum: vt ſibi miſceretur. Dñs autem cuſtodiens Joſeph: adeo illum infrigidauit: vt deinceps tanꝙ eunuchus impotẽs ad coitum fuerit propter qꝺ et eunuchus dicitur. Videntes autem eum derophanti arefactũ de amore ſuo ipſum põtificem heliopoleos: que poſtea fuit damiata creauerunt. Phuthiphar autem ꝙuis cum Joſeph peccare non poſſet. ipſum tamẽ diligens in tantum honorauit: quod omni domui ſue illum prefecit. Cum autem vxor ei⁹ inieciſſet oculos in Joſeph quadam die dum eſſet in camera ſolus. illa ingreſſa apprehendit pallium eius: ⁊ eum ad concubituꝫ inuitauit. Sed Joſeph iratus relicto pallio in manu eius effugit. Jlla vero contemptam ſe videns: in argumentum fidei retentum pallium: oſtendit viro redeunti: accuſans Joſeph quod ipſam voluiſſet violare. Qui verbis vxoris credulus: vinctũ Joſeph tradidit in carcerem regis. Vbi etiaꝫ poſt dies aliquod retruſi ſunt a rege princeps pincernarum et piſtorũ megiſter ex culpa ipſorum. Qui cũ ambo nocte vna ſomnia vidiſſent: ⁊ ea Joſeph interrogati narraſſent. principi pincernaꝝ qui dixerat ſe vidiſſe: ꝙ ex vite trium propaginuꝫ vuas exprimens in calicem Pharaonis paculuꝫ regi dabat: expoſuit Joſeph: ꝙ poſt dies tres ſuo fuerat officio reponendus. Principi vero piſtorum dicenti ꝙ viderat ſe tria caniſtra panibus referta geſtare: aueſq; ex eis comedere: expoſuit ipſum poſt tres dies in patibulo ſuſpendendum: carneſq; eius ab auibus lacerandas: que omnia: vt predixerat: rei probauit euẽtus. ¶ Poſt duos annos vidit pharao ſomnium: ꝙ ſeptem boues craſſe de fluuio aſcendebãt: quos ſequebantur ſepteꝫ alie macilẽte priorum pinguedinem deuorantes. Septem quoq; ſpice plene ⁊ vberes pullulabãt: quas ſequebãtur alie ſeptem tenues et arentes priorum pulchritudinem abſorbentes. Cumq; ſapientes egypti ſomniuꝫ regi interpretari neſcirent: ⁊ ad ſuggeſtionẽ pincerne Joſeph Recordati Pharao Joſeph educto de carcere ſomnium retulit: qꝺ ille ſibi expoſuit. Dicens ſeptem annos fertilitatis nimie in orbe venturos: quos ſubſequentur alij ſeptem ſumme ſterilitatis. Conſuluitq; regi vt prouideret virum: qui quintam partẽ frugũ tpe ſterilitatis in horreis cõgregaret: ⁊ tẽpori future poſtmodum famis reſeruaret. Rex ergo miratus in Joſeph ſomnii ſolutionẽ: ⁊ cõſilij diſcretionẽ cõmiſit ei huiuſmodi diſpenſationẽ: faciens eum totius egypti ducẽ ⁊ principeꝫ cũ eſſet annoruꝫ triginta. Primo igitur ⁊ fertilitatis anno venit Joſeph vt congregaret frumẽta in fines Helio poleos: id eſt Damiate. ⁊ diuertit ad domuꝫ phuthiphanis: qui ipſum emerat: ⁊ per dolum vxoris carcerat: qui princeps et ſacerdos regionis Heliopoleos factus fuerat. Huius filiam Aſenech virginem dedit pharao ioſeph in vxorem. ex qua nati ſunt ſibi duo filij Manaſſes ⁊ Effraim priuſq; anni ſterilitatis venirent. ¶ Trãſactis igitur annis vbertatis ⁊ grano collecto: venerunt anni inopie: ⁊ ceperũt tam egyptiorum: ꝙ aliarum prouinciarum populi concurrere ad ioſeph pro frumẽtis emẽdis. vnde ⁊ exinde infinitã pecuniã cõgregauit ⁊ in arcis regis repoſuit. Jnter hec venerũt in egyptũ de terra chanaan .x. fratres ioſeph: beniamin cum patre relicto: pro frumentis emẽdis: qui ad ioſeph intrantes euꝫ adorauerũt: quibus ille cognitis durius locutus eſt dicens eos exploratores eſſe: eoſq; diebus aliquib⁹ in vinculis mancipauit. Jlli vero ſe excuſantes omnem ſuam progeniem narrauerunt. et inter alia fratrem alium Beniamin domi relictum ſe habere dixerunt. Quod Joſeph audiens ſymeonem detinuit: ceteros vero cum cibis dimiſit iurans ꝙ fratrem illoruꝫ nunꝙ dimitteret niſi beniamin ſibi adducerent: vt ſic illos verum dixiſſe comprobaret. Qui redeuntes omnia patri narrauerũt ⁊ eum noua triſtitia affixerunt. Cõſumptis ergo triticis de mandato parentis: iterum pro alijs emendis in egyptum deſcendũt: ⁊ ꝙuis dudũ iacob recuſante beniamin ſecũ adducũt. venienteſq; ad ioſeph eũ adorauerũt ei beniamin ſibi preſentauerunt ⁊ munera ſecum delata obtulerũt. Quos ille ad conuiuiũ inuitauit: ⁊ ſymeonem eductũ cum fratrib⁹ diſcũbere fecit. Factoq; mane diſpenſatori ſuo mãdauit: vt eis frumẽtum tribuat: ciphũq; ſuum in ſacco iunioris abſcondat. Quod cũ factum eſſet: ⁊ illi de ciuitate exiſſent: fecit eos inſequi ⁊ teneri eo ꝙ ciphũ principis rapuiſſent. Quod dũ negarent ⁊ apertis ſaccis omnibus granũ effuſum eſſet: repertus eſt ciphus in ſacco beniamin: illicq; omnes vincti ad Joſeph reducti ſunt. Cum aũt eos Joſeph de cõmiſſo furto durius increparet ⁊ ſolũ bieniamin vt culpabilem ceteris dimiſſis in ſeruum retinere vellet. Judas propius accedens: eidem cum lachrymis expoſuit: qualiter puerũ a patre in fidem ſuam ſuſceperat: ⁊ pro puero miſericordiam poſtulabat: ſupplicãs illũ ad patrẽ remittendũ: ⁊ ſe loco pueri in ſeruitium detinendũ. Joſeph ergo ſe amplius cohibere non valens: alienis omnibus eiectis ſe cum lachrymis fratrib⁹ innotuit omneſq; ſibi cũ amplexibus reconciliauit: datiſq; muneribus ad patrem remiſit: eũq; cũ omni familia et facultatibus ad ſe deferendum mandauit. Qui feſtinanter ad patrem redierunt: ⁊ ſibi per ordinem cuncta retulerunt. Audiens autem Jacob quod Joſeph filius eius viueret: ⁊ totius terre egypti dominator eſſet quaſi de graui ſomno euigilans deum benedixit. Quem dominus per viſionem confortauit. Qui mox ſurgens .ij. anno famis cum vniuerſa familia in egyptum deſcendit. Fueruntq; aĩe .lxx. numero ipſo ⁊ Joſeph cũ duob⁹ eius filijs computatis. ¶ Pharao igitur benigniſſime Jacob ſenem annorũ .cxxx. ſuſcepit ⁊ ab eodem benedidici voluit: deditq; ei ⁊ filijs ſuis terram geſſen vberrimam ad habitandũ. Sicq; occaſione Joſeph Jacob et filijs eius omnibus bonis egyti locupletati ſunt. Sepeliuitq; Joſeph patrẽ ſuum defunctum: vt ſupra dictum eſt in ſepulchro patrum ſuorũ in hebron. Erat autem Joſeph annorum .xxxix. qñ Jacob in egytum intrauit vbi ⁊ annis .xvij. ſuperuixit. Sicq; ioſeph annos etatis

fue.lvj.agebat decedente genitore. Quo mortuo ſuperuixit annis.liiij.⁊ vidit filios effraim in tertiã generationem: filij quoqꝫ machir filij manaſſe nati ſunt in genibus Joſeph. Oblituſqꝫ omnium malorum que fecerãt ei fratres ſui mortuo patre eos benigne pertractauit:⁊ predijs ac poſſeſſionibus ditauit. Et ad extrema deueniens fratribus predixit ꝙ deus eos viſitaret:⁊ ad terram pro qua patribus ſuis iurauit illos reduceret. Adiurans eos vt oſſa ſua tunc ex egypto transferrent:et in paterno tumulo ſepelirẽt. Mortuuſqꝫ eſt Joſeph cum eſſet annorum.cx.⁊ conditus aromatibus reſeruatus eſt in loculo in egypto. Hec de libro geñ.c.xxxvij.vſqꝫ ad finem:⁊ ex alijs voluminibus quibus ſupra.

¶ De ſanctis effraim ⁊ manaſſe. Cap.xcviij.

Effraim et Manaſſes

Effraim et Manaſſes patriarche filij Joſeph fuerũt qui tribũ eiꝰ in duas ſubdiuiſerunt. Quorũ primogenitus manaſſes anno.xxxij.etatis Joſeph.ij.genitus vero effraim anno.xxxv.eiuſdẽ etatis natus eſt. Effraim autẽ minor manaſſe maiori ꝓlatus eſt:qꝛ ſemen eiꝰ magis excreuit:⁊ populorũ multitudine:et regni dignitate. Nã regno iſrael in duo diuiſo:tribꝰ Effraim caput.x.tribuũ fuit cuius regni ſamaria in ipſa tribu poſita ciuitatis regalis multo tpe claruit:vnde ⁊ cũ Jacob morti appropinquaret:Joſeph filiꝰ ſuus manaſſem et Effraim ad eum adduxit:vt anteꝙ̃ decederet filijs ſuis benedictionẽ daret. Applicãſqꝫ illos ad Jacob manaſſem primogenitũ poſuit ad dexteram patris. Effraim vero minorẽ ad ſiniſtrã:cupiens vt pater maiori dexteram:minori vero ſiniſtrã ſup caput poneret. Jacob vero qui iã oculis caligauerat:nec luminibꝰ corporis nepotes videbat:ſpiritu tñ futura preuidẽs manus cãcellauit:⁊ ſuper caput Effraim dexterã:ſuper caput vero manaſſe ſiniſtrã impoſuit:eiſqꝫ bñdixit. Quod Joſeph moleſte ferens dexterã patris de capite Effraim leuare ⁊ ſup caput manaſſe transferre nitebat̃. Cui Jacob reſpõdit ſe ſcire quid faceret:nã ꝗuis manaſſes magnus futurus eſſet:iõm tñ Effraim ⁊ ſeminis multiplicatiõe ⁊ honoris dignitate ꝓcelleret. Qui poſt aui ⁊ patris exceſſum in corũ ſemine mirabiliter excreuerũt:⁊ cũ ceteris patriarchis in egypto diem extremũ concluſerunt. Hec ex libro geñ.cap.xlviij.⁊ ex alijs voluminibus quibus ſupra diſperſi in collecta conſcripta ſunt.

¶ De ſancto Vedaſto epõ. Cap.xcix.

Vedaſtus epiſcopus

Vedaſtus epiſcopus attrebateñ.fuit.qui a beato remigio Remeñ.archiepõ eidem vrbi in epiſcopũ ordinatus:cũ veniſſet ad portam ipſius ciuitatis:⁊ duos pauperes vnum cecum:⁊ aliũ claudũ ad eleemoſynam ſedentes inueniſſet:facta oratione cecũ illuminauit.⁊ claudum erexit. Cum autem in quadam eccleſia derelicta vepribus operta lupus habitaret:eidẽ mandauit:vt inde diſcederet:nec illuc vlterius redire preſumeret:qḋ et factum eſt. ¶ Deniqꝫ cum verbo ⁊ exemplo multos cõuertiſſet:quadrageſimo ſui epiſcopatus anno vidit colũnam igneam a celo in eius domum deſcẽdentem. Finem ꝑ ſuum poſt modicum futurum eſſe cognouit. Ec circa annum domini.Dc.in pace requieuit.viij.idꝰ Februarij. Cum autem corpus eius transferretur:audomarus quidẽ pre ſenio cecus,dolens ꝙ corpus ſancti videre non poterat. Mox lumine recepto corpus aſpexit:ſed poſtmodum penſans hoc forte non eſſe anime ſue perutile ad votum lumen amiſit.

¶ De ſancto Amando epõ. Cap.c.

Amandꝰ eps nobi

Amandꝰ eps nobilibus parentibus ortus monaſteriũ introiuit. Qui die quadam maximũ ſerpentem inuenit:quem ſtatim virtute crucis ad foueã inde nũꝙ̃ exiturũ ire coegit. Poſt hoc dũ Romã veniſſet:⁊ in eccl'ia ſancti Petri apl'i pernoctaret:cuſtos eccleſie ipſum irreuerenter foras proiecit. Cui poſtmodũ ante fores dormitanti beatus Petrꝰ apparuit:⁊ ad gallias ipſũ redire mãdauit. Cui cũ ibidẽ regẽ Dodobertũ de ſuis criminibus diuinitus admonitus increparet rex ipſum de regno ſuo eiecit. Cum aũt rex filium nõ haberet:⁊ amandus ſibi oratione natum a dño impetraſſet diſpoſuit rex:vt eũ ab amando baptizari faceret. Queſito igitur ſancto ⁊ ad regẽ adducto proſtratus ad pedes eius rex veniã petijt:et vt filium ſuũ quẽ precibꝰ ſancti dñm ſibi cõceſſiſſe nouerat baptizaret:inſtãtius poſtulauit. Ille vero primã de venia petitionẽ exaudiuit:ſed ſe ſecularibus negotijs implicari nolẽs ſecundã recuſauit. Tandẽ victus precibus annuit voto regis. Et cũ baptizaretur infans tacentibus cunctis reſpondit amẽ. ¶ Poſt hec ipſum rex in traiecteñ.epiſcopũ ſublimari fecit. Ubi cũ verbũ predicationis cõtemni videret in vaſconiã iuit. Et dum ibi predicaret:⁊ quidam iaculator ipſum irrideret:cõtinuo a demone arripit:⁊ proprijs dentibus ſe diſcerpens:ꝙ viro dei iniuriã fecerit confitetur et tandem mirabiliter moritur. Jbi etiam cecus quidã aqua lotionis manuũ eius oculis ꝑfuſis illuminatur. ¶ Cũ in quodam loco de voluntate regis monaſterium conſtruere vellet:et epiſcopus proxime ciuitatis hoc egre ferret:miſit ad eum famulos ſuos:vt aut ſanctum inde expellerent:aut doloſe occiderent. Qui venientes ei in dolo ſuaſerunt vt ſecum pergeret:et ſibi locum aptum ad monaſteriũ conſtruendũ oſtenderent. Qui malitia corũ per ſpiritũ agnita ad cacumen montis cũ eis acceſſit:vbi cũ occidere diſponebant:eo ꝙ ⁊ ipſe martyriũ affectaret. Subitoqꝫ tanta pluuia ⁊ tempeſtate mons tegitur vt ſe mutuo videre non poſſent. Qui ſe mori putãtes proſtrati veniam poſtulabãt:⁊ vt eos viuos abire permitteret exorabãt. Jpſeqꝫ orationẽ fudit:⁊ mox ſerenitas illuxit:epiſcopiqꝫ famulos amandus in pace dimiſit. Poſt que multa alia miracula faciẽs in domino feliciter obdormiuit.viij.idus Februarij circa annum domini.Dcx.tempore Heraclij imperatoris.

¶ De ſancta Dorothea virgine ⁊ martyre. Cap.ci.

Dorothea virgo et

Dorothea virgo et martyr apud Ceſaream Cappadocie paſſa eſt. Cuius cũ due ſorores Chriſta/⁊ Caliſta que in tormentis territe fuerant apoſtataſſent tradita eſt Dorothea virgo a iudice duabus ſororibus ſuis vt ipſius animũ ad deorũ ſacrificia inclinarent. Quas diuino nutu ſancta virgo verſa vice ad fidei veritatẽ reuocauit:⁊ ad martyriũ animauit. Qua de re ipſe ſancte ambe in cuppaꝫ miſſe ⁊ in cõſpectu ſororis incenſe xp̃o animas tradiderunt. Dorothea vero in cataſtam leuata ⁊ palmis diutiſſime ceſa tandẽ data ſñia ad decollandũ ducta eſt. Que dũ ad paſſionẽ tẽderet:ſcholaſticꝰ quidẽ noĩe Theophilꝰ virginẽ irridẽdo rogauit:vt qñ ad paradiſuꝫ ſponſi ſui ꝑgere ſe dixerat:de ipſo paradiſo roſas ſibi aliquas deſtinaret:Qḋ ⁊ illa ſpopõdit. Dũ autẽ iugulo feriẽda foret:aſtitit ei iuuenis cernẽtibꝰ multis q̃ eidẽ i ſinu ſuo tria mala ⁊ tres roſas ꝓſentauit:⁊ q̃s ſibi de paradiſo ſponſi ſui attuliſſe aſſeruit. Quã ſctã rogauit vt eas Theophilo deferat:qḋ ⁊ factũ eſt. Propter ꝙ cũ Theophilꝰ ro

ſas inuiſas tempore hyemis aſpiceret:⁊ miraculuꝫ cõſideraſſet:cõuerſus eſt:⁊ poſt decollationẽ virginis et ipſe tentus in equuleo leuatus ac diutius tortus tandẽ gladio cedẽte martyriũ cõſummauit. Paſſa eſt aũt virgo xp̃i.viij.idus Februarij.

¶ De ſancta Dorothea virgine. Capi.cij.

Dorothea altera

Dorothea altera virgo apud Alexandriam tempore Maxentij/⁊ Maximi imperatoruꝫ nata eſt. Que vt octauo libro eccl'iaſtice hyſtorie traditur nobili progenie orta xp̃o dño ſeruiebat:⁊ votum virginitatis emiſerat. Sed maximꝰ in partibus egypti exiſtẽs pudicitie hoſtis et fidei Chriſtianos mares ad deorũ culturã:virgines ad voluptatem obſcenã:totis niſibus prouocabat Dũ igitur virgo xp̃i ab eodem pro adulterio impetitur:accepta dilatiõe timenſqꝫ virginitatẽ amittere:nocturno ſilentio clam aufugit:⁊ heremum petens orationibus et ieiunijs multo tempore vacans in pace quieuit. Cuiꝰ exemplũ multe virgines imitate ſunt. Hec ibi.

¶ De ſancto Moyſe abbate. Capi.ciij.

Moyſes abbas

Moyſes abbas in deſerto de ſcythi penitentiã egit Qui fratri a ſe petenti ſermonem dixit vt in ſua cella ſederet:⁊ ipſa cum vniuerſa doceret. Cũ q̃dã frater ſenex infirmatus in egyptuꝫ vellet ire ne fratres nimis grauaret:ꝓhibebat eum Moyſes abbas ne iret:qm̃ in fornicationẽ incideret. Qui contriſtatus eſt nimiũ tam infirmitatẽ ſuã ꝙ ſenectutem ſuã conſiderans. Et cõtra abbatis inhibitionem diſceſſit. Cui cũ virgo quedam ex deuotione ſeruiret ille cõualeſcens,eam violauit. Que cõcepit ⁊ peperit. Senex quidẽ infantem in vlnis ſuſcipiens:in die magno feſtiuitatis qui erat in ſcythi eccleſia cum multitudine fratrum intrauit. Et puerũ cũ lachrymis omnibus ad ſui cõfuſionẽ ⁊ aliorũ exemplũ oſtẽdebat ⁊ ipſum filium inobediẽtie fore dicebat:ac vt nemo de ſenectute preſumeret admonebat:necnon vt pro ſe orarẽt omnibꝰ ſupplicabat. Cui moyſes abbas penitẽtiam impoſuit:et ille ad cellam reuerſus ad priſtinum ſtatũ redijt. ¶ Fratrẽ quendã qui peccauerat abbati Moyſi miſerunt iudicandum. Qui accepto ſacco pleno harena venit ad eos. Et interrogatꝰ ab eis quid hoc eſſet:rñdit ꝙ erant peccata ſua poſt ſe currẽtia in ſimilitudinem harene ponderoſa que ipſe non poterat videre:qui tamen venerãt aliena iudicare. Jlli aũt hoc audientes fratri pepercerunt. Hec in vitis patrum. Quieuit autem abbas Moyſes in domino et agitur eius feſtũ ſeptimo idus Februarij.

¶ De ſancto Moyſe abbate alio epiſcopo ſaracenorum. Capi.ciiij.

Moyſes alius ab

Moyſes alius abbas.ethiops natiõe epõs ſaracenorũ fuit:vt habet in hyſtoria tripertita. Hic poſtmodũ ab egyptijs captus ⁊ ſeruus effectꝰ ꝓpter multas culpas a dño ſuo expulſus:latrocinijs et homicidijs deditꝰ eſt. Tandem exẽplo ſanctorũ anachoritarũ ad penitentiã ꝓuocatꝰ ⁊ xp̃ianꝰ ac monachꝰ effectꝰ eſt. Fuit diſcipulꝰ Jſidori abbatis. Cuiꝰ ſanctitatis exẽplo oĩa diaboli figmẽta deuicit ⁊ demonibꝰ admodum terribilis fuit. Deinde ad ſacerdotij ordinẽ aſcẽdit:⁊ ſeptuaginta q̃nqꝫ annis i heremo ſeruire ſtuduit. Cũ aũt ꝑmo clericus factꝰ eẽt ⁊ epõs ei ſuppelliceũ impoſuit:dixit ei epõs ꝙ factꝰ fuerat nimiũ cãdidatꝰ. Jlle ꝟo q̃ſiuit ab epõ/an a foris/an ab intus:quaſi diceret ꝙ dealbatio exterior ſine interiori nihil prodeſt. Volẽs aũt epõs eiꝰ patiẽtiã comprobare:dixit clericis ſuis vt qñ ad altare accederet eũ cũ iniuria expellerẽt. Deinde ipſum inſequentes q̃d loqueretur audirent. Proijciẽtes ergo eũ foras dicebant. Exi foras ethiops:nã ethiops niger erat:qui egreſſus inter ſe dicebat quod illi optime fecerant ipſum expellẽdo:eo qḋ cũ hõ nõ eſſet:inter hoĩes ſtare ꝓſumpſiſſet. Hic aũt ſex annis in cella incluſus ſtetit:quibus nulla neceſſitate exiuit:panẽ ſolũ comedẽs ⁊ aquaꝫ ad mẽſurã bibens:totaqꝫ nocte ſtãs apertis oculis orabat:vt tentatiões q̃bꝰ in ſomnis fatigabat̃ deuinceret Trãſactis ſex annis oĩbuſqꝫ tentationibꝰ ſuperatis ex charitate ductꝰ nocturno tpe cellas monachorũ circuibat:⁊ aquã aliq̃ñ a decẽ:aliq̃ñ a duodecim:aliq̃ñ a viginti deferẽs ſtadijs oĩm fratrũ lagenas:implebat factoqꝫ mane neſcirent q̃s eſſet ad cellã redibat. Quẽ nocte quadã demon vt eũ ab hoc opere euerteret:quaſi ad mortẽ in dorſo percuſſit:qui mane iacẽs repertꝰ:⁊ q̃s eſſet agnitꝰ ad eiꝰ tuguriũ per fratres reductꝰ fuit. Quieuit in pace in deſerto ſcythi ſeptimo idus Februarij.lxx. diſcipulis derelictis.

¶ De ſctõ Augulio epõ. Ca.cv.

Augulius epiſcopus

Augulius epiſcopus in Britannia martyriũ paſſus eſt. Hic enim pontifex auguſte ciuitatis Britannie etate ac virtutibus ꝓuectus curſum tẽporis per martyriũ cõplens eterna meruit ſuſcipere premia.vij.idus Februarij/vt ait Ado.

¶ De ſancta Coiuta virgine ⁊ martyre. Capi.cvj.

Coiuta virgo et

Coiuta virgo et martyr apud Alexandriam ſub Decio Ceſare paſſa eſt agẽte diuino preſide. Qui vt habet̃.vj.eccl'iaſtice hyſtorie lib.beatũ Metranũ ſenem volẽtem impia verba ꝓferre iuſſit omne corpus eiꝰ mẽbratim fuſtibꝰ collidi:vultumqꝫ eius ac oculos acutis calamis celebrari. Deinde ipſum extra ciuitatẽ eiectũ lapidibus mactari:vt ſuperiꝰ dictuꝫ eſt.ij.kal.Februarij. ¶ Poſt hec iubẽte iniquiſſimo preſide Coiutam virginẽ adorare idola recuſantem pagani pedibꝰ innectẽtes:et per plateas ciuitatis hincinde trahẽtes horrẽdo ſupplicio corpore diſcerpſerũt. Sicqꝫ Chriſto ſpiritũ reddidit.vj.Jdus Februarij.

¶ De ſancta Apollonia virgine ⁊ martyre. Capi.cvij.

Apollonia virgo ⁊

Apollonia virgo ⁊ martyr apud Alexandriam ſub Decio Ceſare paſſa eſt agẽte diuino preſide predicto. Quã pagani detentam ad idola ꝑducẽtes iuſſu preſidis adorare cogebãt. Qḋ cũ illa execraret̃ ꝑſecutores ipiꝰ oẽs primũ dẽtes excuſſerũt. Deinde copioſo igne accẽſo cũ minarẽt̃ viuã ſe cã incẽſuros:niſi cũ eis impia verba ꝓferret:paululũ q̃dem intra ſemetipſaꝫ deliberãs:repente de manibus impiorũ prorupit:⁊ ignẽ quẽ parauerãt:ꝓſiliuit. Sicqꝫ igne combuſtã in odorẽ ſuauitatis ſuauiſſimã xp̃o hoſtiam obtulerunt:quinto idus Februarij. Cuiꝰ corpus vna cum reliquijs Coiute virginis ⁊ Metrani martyrum a xp̃ianis Alexandrie ſepultum eſt.

¶ De ſancto Auſberto epõ. Capi.cviij.

Auſbertꝰ epiſcopus filius ſircanij illuſtris cuꝫ cēt iuuenis: Augadriſimā virginem filiam illuſtris roberti officialis Lotharij regis Francoꝝ/ ſatis renitentem tandē a parentibus coactā deſponſauit vxorem. Nam cum ab annis puerilibus deo virginitateꝫ vouiſſet: virū omnino accipere recuſabat. Cū aūt deū lachrymis ꝓpulſaſſet: vt eiꝰ pudicitiā ꝯſeruaret anteꝗ̄ a viro traducta eſſet: ſubito graui in faciē lepra percutitur ⁊ a cōſortio hominum ſeparatur. Sicqꝫ diſpenſante audoeno epō a viro repudiatur: ⁊ in cenobio virginum iuxta monaſterium beluaci ſitum virgo ipſa ſacro velamine cōſecrat̄. Sed poſt dies modicos a lepra mūdata: priorē ſpeciē reaſſumpſit. Que ⁊ poſtmodum eiuſdem loci abbatiſſa facta eſt laudabiliter vixit.

¶ Auſbertus vero vxoris exemplo relicta aula regia in qua iuuene morabatur: de volūtate Lotharij regis monachus effectus eſt in monaſterio fontanelle: ſub ſancto Uandegiſillo abbate: deinde ab audoeno epō preſbyter conſecratus: Theodorico regi nondum regnaturum ad regnum aſcenſurum predixit. Et in huius ſignuꝫ in agro ipſius Theodorici tpe hyemis herbam virentē produxit: que vſqꝫ in preſens ibidem perpetua viriditate cōſpicitur. Succeſſit autem Uandegiſillo in regimine monaſterij fontanelle. Ac deinde poſt beatuꝫ Audoenum ad epiſcopatum Rothomageñ. electus fuit. Qui vti bonus paſtor commiſſi ſibi gregis officii mirabilē curam egit. Sed tandem regi Pipino/ ꝗ̄uis falſo tamen de proditione ſuſpectus ab eodem apud altum montem in exilium actus eſt: vbi in pace vitam finiuit. v. idus Februarij. Cuius corpus dū inde tranſferret̄ viſum eſt oculos tertio apuiſſe. Sepultuſqꝫ eſt ad preſens apud beluacū virtutibus clarēs.

¶ De ſancto Amonio confeſſore et abbate. Capi. cix.

Amonius confeſſor vir eruditiſſimus Origenis didymiqꝫ diſcipulꝰ fuit. Qui a iuuentute vſqꝫ ad mortem preter panem aſſum nihil vnqꝫ̄ comedit. Nunqꝫ̄ viſus eſt iraſcens: aut iurans. aut mentiens: aut vanum: vel aſperſuꝫ: vel infirmū ꝓtuliſſe ſermonem. Cum Athanaſio epō Romam tendēs ⁊ rediēs: nulluꝫ ciuitatis edificiū vel opꝰ inſpectabile preter apoſtoloꝝ ⁊ Lateraneñ. eccleſias cōſpexiſſe narrauit. Electꝰ aliqñ in epm aurē ſibi precidit: vt ſic vti mancꝰ ⁊ mutilatꝰ epatu iudicaret̄ indignꝰ. Et dū adhuc oīno hoc nō obſtāte electiōi inſiſterēt: ꝓteſtās ꝙ ſibi linguā precideret: dimiſſus eſt. Ignē de domo vicinoꝝ aſſumēs: nec ī quo deferret paratuꝫ habēs prunas īuſtis veſtibꝰ in ſinu portauit. Quieuit in pace apud cypꝝ. v. idꝰ Februarij/ vbi ⁊ ſepultꝰ ē.

¶ De ſancta Scholaſtica virgine. Capi. cx.

Scholaſtica virgo bti Bñdicti ſoror ab ipſo infantie tpe dño dedicata in monaſterio fuit. Ad quā vir dei ſemel ꝑ annum viſitandā venire cōſueuerat. Quadā die cū diſcipulis ad eā ex more deſcēdit. Qui totū diē ī ſacris colloquijs deducētes: incūbentibꝰ iā noctis tenebris ſimul cibū ſumpſerūt. Cum ergo adhuc ad mēſam ſederēt: ⁊ tardior ſe hora protraheret: ſanctimonialis virgo fratrē rogauit: vt ibi ſecum eadē nocte ꝑmanēs diuinis eā ſermonibus refoueret. Qđ ille omnimode facere denegauit. Et cū tanta eſſet ī celo ſerenitas: vt nec parua nubecula appareret. Scholaſtica inſertis digitis manus ſuper menſam poſuit: et caput in manibus dñm rogatura declinauit. Moxqꝫ tanta coruſcationis ⁊ tonitrui virtus tantaqꝫ inundatio pluuie erupit: vt neqꝫ pater ſanctus: neqꝫ qui cū eo erant fratres: extra loci limen pedē mouere potuiſſent. Sicqꝫ ipſe exire extra tectum non valens: qui remanere ſponte noluit: inuitus in loco cum ſorore permanſit. Totāqꝫ noctem peruigilem deduxerunt: ⁊ per ſacra vite colloquia ſe vicaria relatiōe refecerunt. Dieqꝫ ſequēti vir dei ad monaſterium rediit. ¶ Poſt triduum vero in cella conſiſtens eleuatis oculis vidit ſororis animam de corpore egreſſam in colūbe ſpecie celi ſecreta penetrare. Quod mox fratribus nūciauit: eoſqꝫ vt corpus ad monaſteriū ſuū deferrēt trāſmiſit. Qđ in ſepulchro ꝙ ipſe ſibi parauerat tumulauit. Sicqꝫ contigit vt quoꝝ vna mens ſemꝑ in deo fuerat: eoꝝqꝫ corpora nec ſepultura ſepararet. Quieuit in pace virgo dñi. iiij. idus Februarij. Hec Grego. ij. dialo. ca. xxxiiij.

¶ De ſancta Sothera virgine et martyre. Capi. cxi.

Sothera virgo et martyr in orientis partibꝰ paſſa eſt. Que grauiter ⁊ diutiſſime alapis ceſa: cum cetera quoqꝫ penarū genera viciſſet nouiſſime gladio martyrium conſummauit quarto idus Februarij. Hec ado in martylogio.

¶ De ſctā Auſtreberta virgine. Capi. cvij.

Auſtreberta virgo filia ſiſinnij illuſtris/ ⁊ ſancti Auſberti rothomageñ. epi ſoror fuit. Que voto virginitatis emiſſo ab eodem fr̄e ſuo in cenobio virginū apud ciuitatem rothomagū incluſa poſt laudabilia ſanctitatis ⁊ vite teſtimonia. iij. idus Februarij/ migrauit ad dominū: vt dicit Guilielmus.

¶ De ſancta Euphroſyna virgine. Capi. cxiij.

Euphroſyna virgo apud Alexandriā claruit. Que ipſius ciuitatis nobiliſſimo pr̄e pānutio progenita fuit. Hic cū dū prole careret ⁊ monaſteriū quodā monachoꝝ ciuitati proximum frequētiꝰ viſitaret: eiqꝫ multas elemoſynas conferret Agabitū abbatem ⁊ monachos exorauit vt ſibi gratā ſobolem a dño precibꝰ impetrarēt. Cuiꝰ orationibꝰ fratrū filiā Euphroſynam cōceſſit. Dū aūt ad annos nubiles perueniſſet: ⁊ virginitatē ſuā xp̄o vouiſſet: eamqꝫ pater lꝫ inuitā cuidā nobili iuueni deſpōdiſſet: virgo xp̄i votū adimplere cupiēs de pr̄na domo latēter abſceſſit: ⁊ ſūpto virili habitu ſeqꝫ ſmaragdū noīans ad dictū mōaſteriū ſexū virilē fingēs acceſſit: ſeqꝫ monachū fieri poſtulauit. Quē abbas gratāter excepit: ⁊ monaſticū habitū ſibi tradidit. Que ī ſctā religiōe ieiunijs ⁊ vigilijs pre oībꝰ occupabat̄: ⁊ ab oībꝰ maſculꝰ putabat̄. Cū āt eiꝰ elegāti decore fr̄es aliqñ tētarent: iuſſu abbatis ſeparatā cellulā petijt: ⁊ ſola īcluſa deo ſeruiēs oī tpe māſit. Uerū pr̄ ⁊ ſponſus euphroſynā vbiqꝫ ꝗrentes: nec vſqꝫ̄ inueniētes: nimia triſtitia afflicti eam vt mortuā deflebant. Pater vero occupatus triſtitia: ſepius ad abbatē Agabitum veniebat ⁊ ſe ſuis orationibus commendabat. Ille vero cum fratribus deum exorabat: vt qui pannutio conceſſerat filiam: eandem ſibi reuelaret; vel defunctam.

Sed cum

Sed cū abbās a dño ſe exaudiri minime conſpexiſſet: ⁊ pānutius nullā conſolationē recipere poſſet; perduxit abbas pannutium ad ſmaragdum incluſum vt in eius facundo colloquio conſolaretur. Quem euphroſyna cognoſcens: ſed ab eo minime cognita: vtpote habitu virili vultu ſqualida et afflicta: patrem ſuper amiſſione filie blandis adeo ſermonibus conſolatur: et ſacris colloquijs exhortatur: ꝙ quaſi rediuiuus effectus ex mortuo eam frequentius viſitabat. Sicqꝫ. xxxviij. annis incluſa omnibus incognita manſit. Poſt hec graui valitudine preſſa mortiqꝫ proxima; patrem ſecretius aduocat: eiqꝫ omnia ſua occulta reſerat: et ꝙ ſit euphroſyna ipſius filia veris indicijs manifeſtat. Omnibuſqꝫ detectis inter eius manus ſpiritum exhalauit. Quam pater amariſſime deflens: vtpote ſero cognitam; audita abbati et fratribus reuelauit. Dum corpus leuari deberet veritas detegitur: et virgo domini a fratribus cum lachrymis in monaſterio ſepelitur. In cuius exequijs monachus monaculus corpus deoſculans lumē accepit. Pannutius vero omnibus venditis pauperibus medium precij: et aliud medium monaſterio ceſſit. Ubi et ipſe monachus factus in ſctō propoſito decēnio ſuper uixit. Quieuit in xp̄o virgo ſancta. iij. idꝰ Februarij.

¶ De ſanctis ſaturnino ⁊ ſocijs marty. Cap. cxiiij.

Saturninus pſbyter: Dauid: Felix: Apuleus et plures ſocij eorūdem martyres: apud aphricam paſſi ſunt. Qui ſub Anolino ꝓconſule per diuerſa tormenta glorioſiſſime triumpharunt tertio idus Februarij. vt ſcribit Ado.

¶ De ſancto Seuerino confeſſore. Cap. cxv.

Seuerinus cōfeſſor claruit tpe clodouij regis francorum. Hic abbas fuit monaſterij aganenſis multoꝝ miraculoꝝ gloria celeberrimus. effulſit. Nā prefatū Clodoueū regē diudū validiſſimis febribus oppreſſum quē nullus medicoꝝ curare potuerat: ab eo accerſitus ſua ꝯfeſtim oratione ſanauit: ⁊ in ciuitate pariſienſi multos languentes a diuerſis infirmitatibꝰ liberauit. Dū aūt rex eidē ꝓ beneficij viciſſitudine multas pecunias obtuliſſet: nihil omnino recepit nihilqꝫ aliud ꝓ munere petijt: niſi vt in toto regno quicūqꝫ in carceribꝰ qualitcūqꝫ detēti libere laxarent̄: qđ ⁊ factū eſt. Qui diebꝰ aliqbꝰ pariſiꝰ reſidens: poſtqꝫ̄ obitū ſuū angelo nūciante cognouit: egreſſus vrbe ad montē q̄ caſtrū nauonis dicit̄ ꝑperauit. Ibiqꝫ in oratorio quodā inter manus ſacerdotū dño ſeruientiū expirauit. Admirabili luce inſtar ſtelle in eiꝰ tranſitu eccleſia circumfuſa: ibiqꝫ ſepultus eſt. ij. idus Februarij.

¶ De ſctō Iuliano hoſpitatore ⁊ ꝯfeſſore. Cap. cxvj.

Iulianꝰ confeſſor qui a trāſeuntibꝰ pro bono hoſpitio inuocatur: qui ⁊ hoſpitator bonꝰ dicitur: vtrūqꝫ parentē ignoranter occidit. Cū enim exiſtēs iuuenis venationi inſiſtens ceruū inſequeret̄: ceruus cōuerſus ei miraculoſe locutus ꝑdixit ꝙ patrem ſuū ⁊ matrē ſuā occidere debebat. Qđ iuuenis audiēs timuit: ⁊ ne ſibi prophetata cōtingerēt ad regionē lōge remotā latēter abſceſſit: vbi cuidā pricipi adheſit: ⁊ tā ſtrenue ſecum ſe habuit: ꝙ pricipē militie eū fecit: ⁊ quādā caſtellanā viduā in cōiugē ei tradidit: ⁊ caſtellū ꝓ dote accepit. Interea parētes iuliani ꝓ amiſſione filij vagātes eū vbiqꝫ ſolicite requirebāt. Tandē ad caſtrū cui filiꝰ preerat deuenerunt. Caſuqꝫ iulianꝰ abſceſſerat. Quos cū vxor iuliani vidiſſet: ⁊ quinam eſſent inquiſiſſet: ⁊ illi cūcta que de filio contigerāt enarraſſent: intellexit ꝙ viri ſui parētes erant: vtpote que a viro frequenter audierat: ipſos igitur benigne ſuſcepit: ⁊ pro amore viri ſui lectum eis dimiſit: et ipſa ſibi alibi cubile preparauit. Factoqꝫ mane ſummo diluculo caſtellana ad eccleſiam perrexit iulianus rediens thalamum ſuum vxorē excitaturus intrauit. Et inueniens duos pariter dormientes: vxorem cum adultero ſuſpicatus: extracto gladio ambos pariter iugulauit. Exiēs aūt domum obuiauit vxori ab eccleſia redeunti: ⁊ admirans interrogauit: quinam eſſent illi: qui in ſuo lecto dormierant que reſpondit parentes ſuos eſſe: qui ipſum dudum queſierant: quos honorifice ſuſceptos in ſuo thalamo collocauerat. Ille hoc audiens effectus exanimis amariſſime flebat: et ſe miſerum ⁊ patricidam exclamabat. Et dum coniugem vellet deſerere pro penitentia peragēda vxor omnino eum ſequi propoſuit: vt fuerat ſecum particeps leticie fieret et doloris. Sicqꝫ abeuntes iuxta flumium vbi multi peribant hoſpitale fecerūt: in quo omnes pauperes hoſpitio recipiebant: et penitentiam peragebant omneſqꝫ inde itinerantes iulianus tranſuadabat; poſt multum temporis media nocte cum eſſet grauiſſimum gelu: audiuit iulianus vocem lugubrem: vt ſe traduceret inuocantem. Qui concitus ſurrexit: et pauperem frigore deficientem tranſuexit: et accenſo igne in domo ſua calefacere fecit. Sed cum calefieri non poſſet; ipſum in lectulum ſuum portauit; et diligenter operuit. Poſt modicam horam qui infirmus et quaſi leproſus apparuerat ſplendidus ad ethera conſcendit: ⁊ vale faciens hoſpiti ſuo dixit ꝙ ipſum ad eum deus miſerat ⁊ peccatum ſuū ſibi dimiſſum propter hoſpitalitatē nūciabat. ſicqꝫ ille diſparuit. Et Iulianꝰ cū vxore poſt modicum plenus ſanctis operibus vitā finiuit ſecundo idus Februarij. Et qꝛ fuit pauperū peregrinoꝝ ſuſceptor: inde a viatoribus pro bono inuocatus hoſpitio dicitur Iulianus cognomine hoſpitator.

¶ De quadrageſima. Cap. cxvij.

Quadrageſima incipit a dñica qua cātatur Inuocauit me ⁊c. ⁊ ſignificat tp̄s afflictiōis. vbi eccleſia que tot tribulationibꝰ clamauerat circundederunt me ⁊c. Et poſtmodum inuocādum adiutoriū reſpirauerat dicens. Exurge domine ⁊c. Eſto mihi in deū protectorem ⁊c. Nūc ſe exauditam oſtendit dicēs. Inuocauit me ⁊c. Notandum aūt qđ. xl. quandoqꝫ dicit̄ habere. xlvj. dies: qñqꝫ. xlij. qñqꝫ. xl. qñqꝫ vero tantū. xxxvj. ſecundū diuerſos reſpectꝰ. ¶ Dicitur autē eſſe. xlvj. dierum omnibꝰ ipſius diebus computatis: incipiendo: vꝫ a feria. iiij. cinerum: ⁊ procedēdo vſqꝫ ad diem paſche omnibꝰ diebus: tam dominicis/ ꝙ̄ ferijs computatis. Quamuis enim diebꝰ dominicis non ieiunemus: tū a carnibus abſtinemus. Ratio autem huius obſeruantie eſt: qꝛ licet ſecundū theologos corpus humanum in. xl. diebus formetur: tamen ſecundum philoſophos quod verius reperitur hominis corpus in quadragintaquinqꝫ diebus organizatur: ⁊ perficit̄: ⁊. xlvj. die anima corpori infundit̄. Ideoqꝫ. xlvj. diebus abſtinemus vt ſicut anima corpori infuſa ex carnis commixtione. xlvj. ⁊ ſe maculat: ſic in carnis afflictiōe. xlvj. diebꝰ a macula expiet̄. Uel vt hō tot diebus deo perſoluat abſtinētie debitū: quot ab eius clementia ſe nouit eſſe perfectum. ¶ Dicitur etiam. xl. fore. xlij. dierum incipiendo a prima dominica a qua numda. xl. inchoatur: ⁊ numerando omnes dies vſqꝫ ad reſurrectionem tam dominicos ꝙ̄ fe-

rialeſ. Cuius obſeruantie ratio eſt. Quoniā mattheus xlij. generationes ab abraham vſq₃ ad chriſtum poſuit: ex quibus chriſtus ſecundum carnem deſcēdit. Quoto ergo numero ad nos deſcendit per carnis generationē: toto ad eum aſcendere debemus per carnis maceratio nē. Et hec eſt ratio Ambroſij. ¶ Uel q₂ ſicut filij Iſrael ad terrā promiſſionis pergentes. xlij. māſionibus per deſertum factis ad ipſam terrā deuenerunt. Sic ⁊ nos ad patriam eterne promiſſionis feſtinantes. xlij. diebus per huius mundi eremum ieiunijs afflicti ad candē patriam deuenire oportet: ⁊ hec eſt ratio auguſtini. ¶ Dicitur inſuper. xl. dierum incipiendo a die cinerum vſq₃ ad paſcha ſolis diebus ferialibus computatis ⁊ dominicis in quibus non ieiunamus deductis. Cuius obſeruantia ratio eſt. quia vt dicit Auguſtinus. Ad hoc vt habeamus quinquagenarium quadraginario denarius abijciendus eſt. Quia ad hoc vt veniamus ad eternam requiem. oportet nos preſentis vite tempore laborare. Unde dominus poſt reſurrectionem. xl. diebus cum diſcipulis manſit ⁊ poſtea. x. die ſpiritum eis paracletum miſit. ¶ Uel vt dicit Grego. Cur in abſtinentia quadragenarius numerus cuſtoditur: niſi quia virtus decalogi per libros quatuor ſancti euangelij impletur? In hoc etiam mortali corpore ex quatuor elementis ſubſiſtimus: ⁊ per voluptates eiuſdem corpori decalogi precepta contrahimus. Quia ergo per carnis deſideria decalogi mandata contēpſimus. dignum eſt vt eandē carnem quater decies affligamus. ¶ Dicitur preterea. xl. eſſe. xxxvj. dierum incipiēdo a prima dominica vſq₃ ad paſcha deductis diebus dominicis ⁊ ſolis ferijs computatis. Cuius ratio eſt vt dicit Gregorius: quia dū per ccclxv. dies annum dicimus. xxxvj. diebus ieiunantes quaſi anni noſtri ſiue temporis decimas deo damus. Non ſolum enim deo debentur decime rerum ſed etiā decime dierum. Notandum autem quod chriſtus poſtquam baptiſmū ſuſcepit ſtatim ſuum ieiuniū inchoauit. Quare autem eo tempore noſtrum ieiunium non obſeruamꝰ: ſed cum paſcha potius illud cōtinuamus: quadruplicē rationem aſſignat Joannes beleth in ſumma de officijs. ¶ Prima eſt ſi volumus cum chriſto reſurgere: quia pro nobis paſſus eſt ⁊ nos cum eo compati debemus. ¶ Secunda cauſa eſt vt per hoc filios Iſrael imitemur: qui eo tempore exierūt de egypto ⁊ ſubſequenter eodem tempore de babylonia. Quod inde ꝓbatur quoniam tam iſti q̄ illi ſtatim egreſſi celebrauerunt paſcha. Sic ⁊ nos imitantes hoc tempore ieiunemus vt de egypto ⁊ Babylonia. i. hoc mundo exeuntes in terrā hereditatis eterne ingredi mereamur. ¶ Tertia eſt: quoniam feruor libidinis magis accēditur tempore veris: vt ergo refrenemas corporis eſtum hoc tempore maxime ieiunamꝰ. ¶ Quarta eſt: quia ſtatim poſt ieiunium debemus euchariſtiā ſumere. Sicut igitur filij iſrael priuſq̄ agnum comederēt ſe affligebant: edētes lactucas agreſtes et amaras. Ita nos debemus ꝑ pniām prius affligi. vt digni ad eſum agni vite peruenire valeamus. Hec Joannes Beleth vbi ſupra.

¶ De ſancto agabo propheta. Cap. cxviij.

Agabꝰ ꝓpheta vt abbas dorotheus ſcribit: vnus fuit ex. lxxij. diſcipulis xp̄i. Hic natione antiochenꝰ: vt habet Actuū. xj. tempore apoſtolorū ex Hieroſolymis antiochiam veniēs ſignificabat per ſpiritum famē in vniuerſo orbe futurā que facta eſt ſub claudio ceſare. Cuiꝰ rei gratia diſcipuli prout quiſq₃ habebat propoſuerūt in miniſterium mittere habitantibus in iudea fratribꝰ: qđ et fecerunt mittentes ⁊ ſeniores ꝑ manꝰ Barnabe ⁊ Pauli. ¶ Hic etiam cū Paulus eſſet ceſaree illuc ſuperueniens tulit zonam Pauli ⁊ alligans ſibi pedes, et manus dixit per ſpiritumſanctū virum cuius erat zona illa ſic alligandum per iudeos in Hieruſalem ⁊ tradendū in manus gentium ſicut ⁊ rei euentus probauit. Sic ergo ſub noui teſtamenti gratia iſte ꝓphetico ſpiritu claruit. Qui et Antiochie in pace quieuit idus Februarij.

¶ De ſanctis Fuſca virgine et Maura martyribus. Cap. cxix.

Fuſca v̄go ⁊ maura nutrix eius apud rauennā martyriū paſſe ſūt ſub p̄ſide Quītiano. Hec nobili patre eiuſdē vrbis noīe ſyroi gentilitatis errore detento ꝓgenita: cū eſſet annorū. xv. deſiderabat eſſe chriſtiana. Quod cū maure nutrici ſue ſecreto reuelaſſet: ⁊ ipſa puelle cōſenſiſſet: immo etiā ad chriſti fidē trāſire diſponeret: venerunt occulte noctu ad ſctā p̄ſbyterū hermolaū q̄ eas baptiſmatis vnda ꝑfudit: ⁊ de fide diligenter inſtruxit. Que cū ſyroi pater eius didiciſſet: ⁊ filiam ab intētiōe chriſtiana reuocare nō poſſet eā in carcere clauſit: ⁊ cibū oēm triduo denegauit. Quibꝰ diebꝰ ſyroi miſſis ad filiā matronis ⁊ coetaneis puellis vt eā ad patris volūtatē inflecterēt virgini ꝑſuaderi fecit: ſ₃ nihil oīno ꝓfecit. Deinde ipſe idē in carcerē ꝑſonal'r acceſſit ⁊ fuſcā blandis ſermonibꝰ demulcēs aīam eiꝰ in nullo mutare preualuit. Quā inde poſtmodū eductā gladio perimere voluit: ſed mater eiꝰ ſe interpoſuit ſperans ex dilatione tp̄is filiā ad patris voluntatē blanditijs demulcendā. Tunc ad ſacrificādū dijs ſuis pater acceſſit. vt ipſe filie ꝓpoſitū cōmutarent. ¶ Poſt dies aliqđ ꝓſes quintianus rauennā ingreſſus hoc audiēs mandauit fuſcam ⁊ maurā cū₃ parentibus ſuis ad ſe vinctos adduci. Miniſtri vero videntes eā orantē: ⁊ angelū domini ſplendidū iuxta eā ſtantē territi redierunt. Et dū hec preſidi renūciarent: fuſca ⁊ maura ſe ſpōte ſibi preſentauerūt ⁊ chriſtianas eſſe viua voce ꝓnunciarunt. Dū autem preſes ſyroi tentum interrogaſſet: cur filiā chriſtianā fieri ꝑmiſiſſet illeq₃ econtra ſe excuſans oīa geſtas per ordinē retuliſſet: quintianus quidē ſyroi dimiſit: fuſcā vero chriſtū confitentem ⁊ idola confutantem flagellari mādauit. Deinde in carcerem vna cum maura trudi fecit. Et dū in fide immobiliter ꝑſeuerarent: iuſſit eas preſes ex vrbe educi: ibiq₃ illas gladio tranſuerberari. Cū autē ad locū certaminis adducte fuiſſent fuſca oratione fuſa ad dn̄m vt ſuſciperet aīas earū in pace: voce celica confortat⁊: deinde a ſpiculatore gladio ꝑ latera tranſfixa necatur. Maura vero nutrix eiꝰ tenēs corpus virginis cū lachrymis rogauit carnifices vt eā ſimili paſſione trāſfoderent q̄ ⁊ factum eſt. Quarū corpora naute quidem chriſtiani noctu rapientes ad prouinciā tripolitanā ciuitatē ſabratā ea deduxerunt: ⁊ ibidē honorifice cōdiderūt. ¶ Trāſactis vero multis annorū curriculis ciuitate illa a paganis depopulata: vitalis quidam venetꝰ diuinitꝰ ad vrbē ipſam deſertā nauigauit: ⁊ corpꝰ ſancte fuſce inde ſublatū ad ꝓuinciā venetie trāſtulit: ⁊ in ciuitate torcellēſi cū honore collocauit: vbi ⁊ eccl'ia eiꝰ noī fabricata eſt. Paſſa eſt autē virgo xp̄i cum eius nutrice idibus Februarij.

¶ De ſancto Stephano Abbate. Cap. cxx.

Stephanꝰ abbas ordinis grandimonteſiū fundator claruit anno dn̄i. clxxvj. Hic de aluernia natꝰ nobiliſſimi cuiuſdā ſtephani filius in annis puerilibus ab eodem beneuentum deductus ſanctoq₃ miloni archiepiſcopo traditꝰ annis. xij. ſub ipſo doctus et educatꝰ eſt. A quo poſtmodum diſcedēs vitamq₃ anachoriticam ducere cupiens: multis eremis peragratis vt locum quietis inueniret: tandem deuenit aquitaniam prope ciuitatē₃ lemouiceñ. montēq₃ nemoroſū₃ et aſperum qui dicitur muretus conſcendit quem ſibi locum aptum elegit: factoq₃ paruo tugurio monaſticā vitam ducere cepit: pane ſolo et aqua refectus; lectulo ex tabulis tantum abſq₃ aliquibus ſtramētis decumbens veſtes viles ⁊ leues induēs: quas nullo calore minuebat: nullo frigore peraugebat. Ibiq₃ ordinem inchoauit pluribus miraculis fulgens. Inter que dum quidam miles peccatum aliquod ſibi confeſſus eſſet a quo nullatenꝰ deſiſtere volebat: immo etiā ne crimē deſeret: ſi forte pro ſe ſanctus oraret valde dubitabat: abbatem rogauit inſtāter: ne ꝓ ſe preces ad deū vllas effunderet. Pro eo tamē Stephanus orauit ⁊ anteq̄ inde recederet: militem a peccato voluntarie ſubtraxit. ¶ Cum quidam diues ei victualia ſepe deferret quadā die cibaria portans a predonibus in itinere capitur et ſpoliatur. Quod ſanctus dei per ſpiritum intelligens pro viro chriſtum orauit. Et ecce nocte vir ille liber dimittitur: et cum furibus diuinitus vinculatis mane victualia deferens ante monaſterij ianuas reperitur. Predoneſq₃ viſo miraculo conuertuntur: et impoſita eis per abbatem penitentia relaxantur. ¶ Ipſe obitū₃ ſuum ſibi reuelatum a deo longe ante predixit: et anno etatis ſue. lxxx. ſanctitate mirificus in pace quieuit idibus Februarij. Cū autem fratres eius obitum occultarent vt pacifice ſine populorū concurſu corpus ſepelire poſſent. adeſt ſubito preſbyter ciuitatis et populi multitudo eius obitum cognouiſſe clamantes: et eius ſepulture intereſſe ſupplicantes. Et interrogati quō eius tranſitum didiciſſent. Reſponderunt q̄ puer quidam nuper migrauerat qui biduo ante loquelam amiſerat: ſed dum ad vltimam deueniſſet horam locutus fuerat dicēs q̄ ſcalam lucidiſſimam viderat: cuius cacumen celū et infima pars montem muretum tenebat per quam dominum ſtephanum conſcendiſſe cōſpexerat: cum quo et ipſum ſtatim abire oportebat. Et his dictis continuo expirauerat. Sicq₃ populus eius interfuerunt exequijs ſepultuſq₃ eſt in monaſterio ipſo. ¶ Poſt aliquos annos ſub abbate petro eius ſucceſſore monachi diuina reuelatione moniti: cenobium et ordinem ad grandimontem tranſtulerunt a quo ⁊ ordinis vocabulum aſſumpſerunt: vbi et nouum monaſterium conſtruētes corpus ſancti ſtephani detulerūt. vbi ⁊ iacet ſignis coruſcans.

¶ De ſancto ſtephano alio abbate. Capi. cxxj.

Stephanus aliꝰ abbas monaſterij iuxta Reatine ciuitatis menia conſtituti pater fuit tēpore Gregorij pape primi. De quo idem doctor ſcribit qđ fuit vir valde ſanctus: patientie ſingularis. Cuius lingua l₃ eſſet ruſtica docta erat eiꝰ vita. Hic pro amore celeſtis patrie cuncta deſpexerat: tumultꝰ hominū deuitabat: crebris orationibꝰ intētus erat: in quo vir patiētie intātum exercuerat vt eū ſibi amicū crederet qui ſibi moleſtiā irrogaſſet. Reddebat in cōtumelijs gr̄as: ſi q̄d ſibi dāni fuiſſet illatum: hoc maximū lucrū₃ putabat. Hūc cū dies mortis egredi de corpore vrgeret conuenerunt multi: vt tam ſancte anime de mūdo recedēti ſuas animas cōmendarēt. Quorū alij circa eius lectulum cōſiſtētes corporeis oculis angelos ingrediēs viderūt: ſed dicere quicq̄ non potuerunt alij omnino nil viderunt. Et hi ergo qui viderāt: ⁊ qui nil penitꝰ cōſpexerāt: vno omnes timore percuſſi fugerūt nulluſq₃ illic aſſiſtere eo moriente potuit vt palā daret intelligi que illa egrediens ſctā aīa ſuſciperet: cuius egreſſum nemo mortaliū ferre potuiſſet. Hec Gregorius.

¶ De ſctō Ualētino ep̄o ⁊ martyre. Capi. cxxij.

Ualētinus epiſcopus Ichtyrañ. in vrbe roma martyriū paſſus eſt. Nā cum craton quidā₃ ciuis Atheniēñ. orator cōſpicuus grece ⁊ latine lingue peritꝰ Rome clarꝰ haberetur: treſq₃ haberet diſcipulos cōciues nobiles atheniēñ. ſ. proculū phebū ⁊ apolloniū ſecū ī vrbe ꝑorantes: cōtigit filiū eius ceremonē tanta egritudine per trienniū detineri: vt incuruatus dorſo caput circa genua deflexū teneret: ⁊ niſi portaret ab alijs ſe oīno mouere nō poſſet. Cū aūt nullꝰ medicorū eiſdē ſubuenire potuiſſet: extitit quidā tribunꝰ frōtonius q̄ germanā ſuā aſſeruit ꝑ quēdā valētinū ichtyrañ. epiſcopū a ſimili paſſione liberatā. Quē cratō ꝑ quoſdā nobiles amicos ſuos ad ſe romam accerſiuit: ⁊ vt filiū ſuū ſanaret ſicut ⁊ germanā tribuni ſanauerat inſtātius ſupplicauit. promittēs ei dimidiū ſuarū facultatū ſi filiū ſuum redderet ſibi ſanū. Sctūs vero eius diuitias contempſit: ſ₃ pauperibꝰ dādas perſuaſit: nihilq₃ aliud ab eo petijt niſi vt in xp̄₃ crederet: ⁊ filius eiꝰ ſalutē perciperet. Qui dū ſe cū oī familia et tribus eius diſcipulis fidē xp̄i ꝑcepturos promitteret: ſi filiū eius curaret: ingreſſus Ualētinus cū filio Cratonis cubiculū tota nocte in oratione perſeuerauit. Et circa mediā noctē ſubito lux maxima in cubilo effulſit: ⁊ Ceremon ſanatꝰ cū ep̄o pſallere cepit. Et facto mane Ualētinus puerū patri erectū reſtituit atq₃ Cratonē cū vxore ⁊ filio ⁊ omni eiꝰ familia: necnō Proculum/ Phebū/ ⁊ Apolloniū baptizauit: ⁊ in fide diligenter inſtruxit. Ceremon autē diſcipulus eiꝰ effectus ep̄m predicantem ſequebat̄. ¶ Cum autē prefati Cratonis diſcipuli Chriſtū₃ predicādo multos cōuerterent: ⁊ Ualētinꝰ ep̄s plurima miraculorū ſigna faceret: ſenatores Romani inuidia accēſi eo qđ ꝓpter iſtos multi deorū cultum deſerebāt: Ualentinū in ep̄m detineri fecerūt: ⁊ virgis ceſum eo qđ ſacrificare nollet placido vrbis p̄fecto tradiderūt. Qui ipſum ī arcta cuſtodia recluſit: ⁊ media nocte populū timēs illum in ipſo carcere decollari fecit. Cuius corpus Proculus Phebus ⁊ Apolloniꝰ noctu rapuerūt: ⁊ ad ciuitatē Icthyraneñ. deferentes in ſuburbio ciuitatis honeſte ſepulture tradiderunt: vbi cum in dei laudibus iugiter perſiſterent tenti a gentilibus traditi ſunt licentio conſulari. Qui ſciens eos a multis populorū inſignibus dilectos: noctis medio iuſſit eos ſibi p̄ſentari ⁊ immolari dijs recuſantes capitali ſentētia clādeſtine puniri. Statimq₃ de ciuitate illa diſceſſit: ⁊ quo abiret nemini reuelauit. Quorum corpora a quodā Abundio preſbytero iuxta corpꝰ ſctī Ualētini tumulata fuerūt. Paſſio horū recolitur decimo ſexto Kalendas Martij.

¶ De ſctō Ualētino pbr̄o ⁊ mar. Capi. cxxiij.

Ualētinꝰ p̄ſbyter ⁊ martyr. Rome paſſus eſt ſub Claudio impatore. Quē impator de xp̄ianitate accuſatū teneri fecit in vinculis duobꝰ diebꝰ. Deīde ſibi ī amphiteatro preſentatū₃ interrogauit: cur deos non adoraret. Sanctꝰ vero xp̄i fidē cōſtāter multis rōnibꝰ veriſſimā ꝓprobauit: ⁊ oēs deos gētiū ꝯfutauit intātū vt impator ip̄₃ de ſapia ꝯmēdaret. Uex dū Calphurniꝰ p̄fectus aſſiſtēs Claudio diceret imperatorē ſeductum: timēs imperator populi aſtātis cōfuſionē₃ aīo immutatus Ualētinū tradidit Aſterio principi: vt eū in domum ſuam adductum patiēter tractaret: ⁊ ip̄m ad deorū ſacrificium inuaderet. Cum autem ſanctus domū princi-

pis introiſſet:⁊ Chriſtum lumen verũ inuocaſſet:vt domum Aſterij illuminaret:dixit ei Aſterius:qđ q: Chriſtum lumẽ appellauerat ſi filiã eius adoptiuã cecam illuminare in Chriſti noĩe poſſet:ipſe cũ omni eius familia chriſto crederet. Sanctus autẽ preſbyter oratiõe facta puellam illuminauit et Aſterium cum omni domo ſua ⁊ filia cõuertit ⁊ baptizauit. Que cũ audiſſet Claudius iuſſit Aſterium et puellam atq; omnẽ eius familiam teneri:ipſoſq; cũctos ad ciuitatẽ hoſtiam miſſos per diuerſa tormẽta vita ꝑſente priuari. Sanctuz vero Ualentium iuſſit fuſtibus cedi:⁊ confitentem chriſtum via flaminia adductũ capite truncari. Cuius corpus a quadẽ matrona Sauinella collectuz in codẽ loco ſepultum. eſt. xv. kalẽ. Martij.

De ſanctis Baſſo ⁊ Antonio et ſocijs martyri. Ca. cxxiiij.

Baſſus: Antoniꝰ:

protolicus/Tyrion preſbyter. Moyſes/Baſſianus/Agathon / Dionyſiꝰ ⁊ Amoniꝰ apud Alexãdriã paſſi ſunt. Quorũ Baſſus/Antonius ⁊ protolicus ꝓ Chriſti noĩs cõfeſſiõe in mare demerſi ſunt Tyrion vero pbr. Moyſes Baſſianus ⁊ Agathon igne cõbuſti fuerũt. Dionyſius aũt ⁊ amonius gladio cedente paſſionem conſummauerũt. xv. kalẽdas martij. Hec Hieronymus in martylogio.

De ſancto Siſinnio epiſcopo. Capi. cxxv.

Siſinnius epiſco-

pus thauſinenſ. que ciuitas eſt prope epheſium ⁊ vocat̃ thaus apud ipſam vrbem claruit. Hic eutytio ⁊ eutytia nobilibus parentibus ſmyrne ciuitatis ortus eſt:quorũ precibus a deo obtẽtus eſt. Cũ prius prole carerẽt: ⁊ gratia ſuſcipiende ſobolis eccleſiaz btĩ Joãnis euãgeliſte apud epheſum ſepiꝰ cũ oblationibus viſitarẽt. Qui dũ infans adhuc vbera matris lãberet:quarta ⁊ ſexta feria ⁊ ſabbato ſemel tantuz in die mammillas ſuggebat. Cum autẽ eſſet annorum octo a patre liberalibus diſciplinis imbuẽdus tradit̃ ⁊ in eis breui tpe perfectus erudit̃. Hic quadam miſſus a patre vt blada ſubiectis ſibi gentibus diſpenſaret:totum triticũ pauperibus erogauit:qđ pater audiens moleſte tulit:ad ſuggeſtionẽ tñ filij ad horrea que prius ille vacuauerat ꝓceſſit:et ea oĩa decoro ⁊ nouo frumẽto repleta diuinitꝰ inuenit. Mortuo vero epõ thauſinenſ. theodorus epiſcopus epheſinus Metropolitanus ipſius diuina reuelatiõe eidẽ ciuitati ſiſinniũ lȝ ſatis recuſantẽ cũ adhuc eſſet annorũ viginti in epm̃ prefecit. Qui gregẽ dñicum ſibi cõmiſſum verbis ⁊ exẽplis ſolicite paſcere curauit. Cum quidam leontius pſbyter per annos octo loquelã amiſiſſet:ſiſinniꝰ ei in xp̃i noĩe mãdauit:vt die natalis dñi tunc de proxio futuro miſſaz populo celebraret. qđ ⁊ ille adimpleuit:loquela ſibi ex ide pleniꝰ reſtituta. Poſt hec ſiſinnius filiũ mulieris vidue ab ãnis. xiiij. maligno vexatũ ſpiritu. poſt triduanũ ieiunium ⁊ orationẽ ac vigilias tribꝰ diebꝰ in eccleſia celebratas a demonio liberauit. Sed dũ ꝑ annos. xxxiij. eccleſiam ſuã feliciter gubernaſſet die quadã hora ſexta eo celebrãte audita eſt vox de celis cũ ad celeſtia vocãs. Qui omni clero ⁊ populo conuocato:et in domino confortato:ea die qua poſtmodũ deceſſit ſe ad dñm migraturũ predixit:⁊ vt predixerat:ſic euenit. Quieuit nãq; in pace. xvj. kalendas martij. Cuiꝰ corpꝰ in eccleſia ſancti Joannis euangeliſte apud epheſum prout ipſe iuſſerat delatum. ibiq; condigna veneratione tumulatum ſeruatur.

De ſancto Cratone martyre. Ca. cxxvj.

Craton martyr ci

uis athenienſis orator inſignis Rome paſſus eſt. Cuꝰ cũ filiũ ceremone cõtractum ſanctus Ualentiꝰ epõs ſanaſſet:vt dictũ eſt in eiꝰ paſſione. xvj. kalen. martij. conuerſus eſt ad xp̃m Craton cũ filio ⁊ oĩ familia ſua ⁊ ab eodẽ epõ baptizati ſunt. Poſtq̃ vero Ualentinus epõs paſſus ẽ. Craton etiã a ſenatu Romano ex inuidia detẽtꝰ ⁊ eorũ ſentẽtia decollatꝰ ẽ. Cuius corpus eremõ filiꝰ ſepeliuit ĩ ꝑdio ſuo. xv. kalẽdas martij. Qui poſt patris martyriũ in ſanctis operibus chriſto deſeruiens:⁊ ipſe poſt tempus aliquod laudabiliter ex hac vita deceſſit.

De ſanctis Fauſtino ⁊ Jouita martyribus. Capit. cxxvij.

Fauſtinus et Jo-

uita martyres apud ciuitatem brixie paſſi ſunt ſub adriano imperatore. Quorũ prior in preſbyterũ:ſecundus vero in diaconũ in ciuitate Mediolanẽſ a ſancto Apollonio epõ ordinati: apud brixiã xp̃m in dñm predicabant. Quos imperator Adrianus ipſaz vrbẽ ingreſſus cõprehẽdi fecit:⁊ ſacrificare nolẽtes ĩ equuleo leuari ⁊ torqri iuſſit. Qui cũ ex equuleo ſoluti ante capitolium ſtarẽt illeſi:vnus de miniſtris noĩe calocerus cõuerſus eſt:⁊ magnũ deũ xp̃ianorũ clamare cepit. Quẽ adrianus extra capitolium eijci fecit:fauſtinũ vero ⁊ iouitã in ergaſtulo concludi. Ad quos viſendos xp̃s noctu veniẽs cum luce nimia cõfortauit eos. Cũq; hec cuſtodes carceris calocero nunciaſſent venit ille ad oſtiũ carceris:⁊ viſionẽ vidit:atq; a dño exhortationẽ accepit:ipſe vero cuſtodibꝰ fidẽ xp̃i predicauit:et eos ipſa nocte cõuertit. Et cũ a ſctis martyribꝰ oẽs ſtãtes ante ianuã carceris baptiſmũ expeterẽt:angelꝰ dñi eduxit ſctõs ianuis clauſis:q̃ calocerũ cũ militibus ad ſanctũ Apolloniũ adduxerunt. Illeq; ipſos baptizauit hora q̃ſi. xij. Et cũ altare nõ haberẽt:ĩ quo dñicũ corpꝰ cõficerẽt:ſubito apparuit quaſi linthcamẽ niueũ extenſuz habẽs corpꝰ dñi ĩuolutũ cũ quatuor luminaribꝰ acceñs. Sicq; oẽs ſacrã euchariſtiã ſumpſerũt Deĩde ab angelo cõfortati ſunt. Qui ⁊ ſctõs martyres ĩ carcerem reduxit:⁊ cũ eis calocerũ ⁊ eiꝰ milites clauſis ianuis et ſignatis intromiſit. Mane aũt facto cũ hec Adrianꝰ vidiſſet:⁊ q: calocerꝰ cũ eiꝰ oſtĩõ intra carcerẽ ianuis clauſis ĩtroiſſet. Iratꝰ oẽs milites illos ante ſe adduci precepit:⁊ eos oẽs xp̃m cõfitẽtes decollari mãdauit. Calocerũ vero fauſtinũ ⁊ iouitã ſecũ vinctos Mediolanum adduxit. Quos ſacrificare nolẽtes in equuleo leuatos diu mãdauit torqueri:deinde lãpades ardẽtes eorũ lateribꝰ apponi. Et poſt hec ſtupa reſina ⁊ oleo adhibitis ignẽ copioſuz ſubter eos accẽdi. Orantibꝰ aũt ſctis ignis ad ſtatuas deorũ q̃ capiti imperatoris ſupeminebãt:proſiliit ⁊ eas incẽdit. Imperator vero fugiẽs ſanctos dei pedibꝰ ad poſteriora taurorũ ferociũ ligari fecit ⁊ ĩ ſilua dimitti vt tracti poſt eos diſcerperẽt. Tauri vero ĩ ſilua vti agni ad preſepe ſteterũt. angeli vero martyres exoluerũt:⁊ eos tauris cũ oĩ mãſuetudĩe inſequẽtibus ad ciuitatẽ reduxerũt. Ueniẽteſq; ad palatiũ corã imperatore ſteterunt illeſi:tauri vero oẽs ſibi obuios cornibus vulnerabãt:⁊ ad ſanctorũ pedes humiliter procumbebãt. Cunq; hec Adrianꝰ arti magice deputaret voluit eos abinuicẽ ſeparare. Et calocerum quidem antiocho preſidi tradidit puniendum:fauſtinum vero ⁊ iouitam carceratos ſuo iudicio reſeruauit. Antiochꝰ autem cum alpes cotias eſſet tranſiturus calocerum ante ſe premiſit cuſtodie traditum. Cuſtodes vero ca

locerũ ad ciuitatem aſtenſ. adductum carceri tradiderũt expectantes aduentũ antiochi. Interea imperator cũ ſibi antiochus neceſſariꝰ eſſet:miſit ꝑfectum ſapritium ad ciuitatẽ aſtenſ. cõmittẽs eidẽ vt calocerũ diris tormentis cruciaret:antiochũ vero ſecum detinuit. Calocerꝰ vero in ciuitate aſtenſ. carceri mancipatꝰ. Sõm militẽ conuertit:⁊ eũ ad fauſtinũ ⁊ iouitã baptizandũ Mediolanẽ. trãſmiſit:vt dicetur in paſſiõe ſcõi. ij. Kal. aprilis. Dũ autẽ Mediolanum veniſſet angelus dñi fauſtinũ ⁊ iouitam de carcere ad ſcõm extra ciuitatem eduxit:a quibus baptiſma nube quadã aquam prebente ſuſcepit. Et ecce colũba de celo venit:⁊ ſacrã hoſtiam deferẽs martyribꝰ tribuit. Fauſtinꝰ vero ſcõm cõicauit:⁊ reſiduũ euchariſtie ei dedit vt ad maritanum deferret q̃ apud tridoniã vinctꝰ detinebat̃:vt in eiꝰ paſſione dicet̃. ij. noñ. martij. Quo abeũte angelꝰ dñi martyres ad carcerẽ reduxit. Poſt hec adrianꝰ brixiã rediit: ⁊ martyres xp̃i ſecũ reduxit:quos ſacrificare nolentes capitali ſñia dãnauit:quoꝝ corpora brixie a chriſtianis ſepulta ſunt. xv. kalen. martij. Calocerus vero poſt hec ſub ſapritio proconſule in ciuitate aſtenſ. martyrium cõſummauit:vt ſuo loco dicetur. xiiij. kalen. aprilis.

De ſctõ Fauſto monacho ⁊ ꝯfeſſore. Cap̃. cxxviij.

Fauſtꝰ monachꝰ

beati benedicti diſcipulus fuit. Qui eiuſdem beati patris vitam conſcripſit. A quo cuz ſancto mauro abbate ad gallias miſſus eidem mauro exinde ſemꝑ adheſit:⁊ ipſius vite ac ſanctitatis imitator effectus hortãtibus cũ fratribus ſuis ſuos actꝰ et geſta memorie tradidit:⁊ in andegauenſ. monaſterio laudabilẽ vitã duxit:⁊ poſt magiſtri tranſitũ ad caſſinenſ. monaſterium rediit:vbi ⁊ in pace:⁊ in chriſto requieuit. xv. Kalen. martij.

De ieiunijs quatuor temporum. Cap̃. cxxix.

Ieiunia quatuor

tẽpoꝝ a calixto papa inſtituta ſunt: Circa q̃ tria videnda occurrunt. ſ. quare ieiunamꝰ quatuor anni tp̃ibus:quare illis menſibꝰ ſcȝ martio:iunio:ſeptẽbri:⁊ decẽbri ⁊ non alijs:⁊ quare tribus in ſeptimana diebꝰ ſcȝ feria quarta:ſexta:⁊ ſabbato. Primo igitur videndum quare quatuor anni tẽporibus ieiunamus. ſ. in vere:eſtate:autumno:⁊ hyeme. Cuius quatuor aſſignant̃ rationes. Prima ratio ſumit̃ ex parte ipſoꝝ quatuor tẽporum anni. Quoniã ver eſt calidũ ⁊ humidũ. Eſtas calida ⁊ ſicca Autumnus frigidus ⁊ ſiccus. Hyems frigida ⁊ humida. Ieiunamus igitur in vere:vt noxium humorem luxurie temperemus. In eſtate:vt noxium calorem auaritie extinguamus. In autũno:vt caſtigemus ariditatẽ ſuperbie. In hyeme:vt refrenemus frigiditatem accidie. Secũda ratio ſumitur ex parte quatuor complexionũ:quoniã in vere augmentatur ſanguis:in eſtate cholera:in autũno melancholia:⁊ in hyeme phlegma. Ieiunamꝰ igit̃ in vere:vt in nobis debilitet̃ ſanguis cõcupiſcentie ⁊ inepte letitie. Sanguineꝰ enĩ eſt libidinoſus ⁊ letus. In eſtate vt debilitet̃ cholera iracundie ⁊ fallacie. Cholericus enĩ eſt iracũdus ⁊ verſutus. In autumno: vt debilitet̃ melãcolia cupiditatis ⁊ triſtitie. Melancolicus enĩ eſt naturaliter cupidus ⁊ triſtis. In Hyeme: vt debilitet̃ phlegma hebetudinis ⁊ pigritie: Nã phlegmaticꝰ eſt hebes ⁊ piger. Tertia rõ ſumit̃ ex parte quatuor elementoꝝ. Quoniã ver cõparatur aeri:eſtas igni: autũnus terre:hyems aque. ieiunamꝰ ergo in vere:vt in nobis edometur aer elationis ⁊ ſuꝑbie. In eſtate:vt edometur ignis cupiditatis ⁊ auaritie. In autumno vt edomet̃ terra frigiditatis ⁊ ignorãtie. In hyeme vt edomet̃ aqua leuitatis ⁊ incõſtãtie. Quarta rõ ſumit̃ ex ꝑte quatuor etatũ. Quoniã ver refert̃ ad pueritiam. Eſtas ad adoleſcentiã. Autũnus ad etatẽ virilẽ. Hyems ad ſenectutẽ. Igit̃ ieiunamꝰ in vere vt ſimꝰ pueri ꝑ innocentiã. In eſtate vt efficiamur iuuenes ꝑ alacritatẽ. In autũno vt efficiamur viri ꝑ cõſtãtiã ⁊ fortitudinẽ. In hyeme vt efficiamur ſenes ꝑ prudẽtiã ⁊ honeſtã vitã. Uel potiꝰ vt ſatiſfaciamꝰ deo q̃cquid ꝑ illas etates aut ꝑ illas cõplexiões in quatuor anni tp̃ibus vel in quatuor elementis eũ offendimꝰ. Quare aũt in illis potiꝰ mẽſibus q̃ in alijs ieiunamꝰ:duplex rõ aſſignat̃. Prima rõ eſt:vt iudeos imitemur qui quater in anno ieiunabant. ſ. añ paſcha:añ penthecoſten:añ ſcenophegiã. i. fixionẽ tabernaculi in ſeptẽbri:añ encenia. i. dedicationẽ tẽpli in decẽbri. Scdã rõ eſt:qm̃ hec ieiunia ſunt in martio germinãte terra vt in nobis virtutũ germina oriant̃. In maio vel iunio qñ ſegetes colligunt̃:vt nos manipulos bonorũ operũ deo noſtro reddamꝰ. In ſeptẽbri qñ vue vindemiant̃:vt nos diuina charitate inebriari valeamꝰ. In decẽbri qñ herbe moriunt̃:vt nos vitia carnis mortificemꝰ. Quare aũt tribꝰ diebus in hebdomada ieiunamꝰ duplex ſilr ratio reddit̃. Primo q: ſicut homo cõſtat ex quatuor elemẽtis q̃tuz ad corpus:⁊ tribꝰ virtutibꝰ q̃tũ ad aĩam. vcȝ rationali cõcupiſcibili ⁊ iraſcibili:⁊ ſic ꝑ tres dies quatuor anni tp̃ibus ieiunamus:vt quicq̃d in carne vel aĩa delinquimꝰ deo per ieiuniũ exoluamus. ſicut quaternarius ad corpus:ternariꝰ vero ad animã refertur. Scdõ vt ꝑ hoc ſatiſfaciamꝰ in die quicquid peccamꝰ in mẽſe. Nã ſingulis mẽſibus tribus diebus ieiunamus. Et ſunt hec oĩa in quarta feria:q: dñs a iuda ea die vẽditꝰ fuit. In ſexta:q: in cruce pepẽdit. In ſabbato:q: in ſepulchro iacẽs diſcipulis triſtitiã dereliquit. Hec ex ſũma de officio Joannis beleth:⁊ ex dictis damaſceni ⁊ Guilielmi.

De ſancto Oneſimo diſcipulo ⁊ marty. Cap̃. cxxx.

Oneſimꝰ diſcipu-

lus apl̃i pauli:ſeruus fuit. Philemonis nobilis Coloſſenſ. eiuſdẽ apoſtoli familiariſſimi. Hic a domino ſuo fugiens romam ad apoſtolum. iam in carcere detentũ venit:eiq; ſedule miniſtrauit. Quẽ paulus ad chriſtũ conuertit ⁊ baptizauit. Et ad dominum cũ ep̃la q̃ intitulatur ad philemonẽ chriſtianũ ⁊ correctuz remiſit. In qua epiſtola Paulus Philemonẽ rogat vt Oneſimo dilectũ agnoſcat:⁊ ipſum vt chriſtianũ ⁊ confratrẽ benigne ſuſcipiat. Quem Philemon apoſtoli intuitu manumiſit:⁊ ipſum ad eum remiſit. Apoſtolus vero ipſum epiſcopum Epheſi ordinauit. Qui peracto predicationis officio poſt paſſionem Pauli iterum romã rediit:vbi ⁊ pro fide chriſti lapidatus occubuit. Corpuſq; eius inde ad locum vbi fuerat epiſcopus conſtitutus delatum eſt. Qui paſſus eſt. xiiij. Kal. martij. vt dicit Azo.

De ſancta Juliana virgine ⁊ martyre. Cap̃. cxxxj.

Juliana virgo et

martyr paſſa eſt in ciuitate nicomedia tempore maximiani imperatoris. Hec aphricam nobilis ⁊ gentilis filia ex eadem vrbe oriunda ab annis infantilibus chriſtiana tradita eſt in ſponſam a patre cuidam eleuſio prefecto. Quam cũ ſponſus traducere vellet:⁊ virgo dñi ſibi copulari nollet niſi fieret chriſtianus: fecit eam pater ſuus expoliari ⁊ gra

uiter cedi. Sicqꝫ flagellatā tradidit prefecto ſponſo eiꝰ. Ille ergo eā ſibi preſentatā ⁊ nudū examinatam cū dicerct ſe nullatenus ſibi copulandā niſi fieret chriſtianus: iratus iuſſit virginē extēſam a quatuor ſibi inuicē ſuccedentibus virgis crudeliter cedi: deinde per ſex horas capillis appēdi: ⁊ poſt hoc plumbum liquefactū in caput ipſius perfundi. Qđ cū nihil ſibi nocuiſſet: eam cathenis ligauit ⁊ in carcerē recluſit. Ad quam venit belial demon in ſpecie boni angeli: eiqꝫ dixit ꝙ chriſtus ipſiꝫ ad eā miſerat: ex cuius ſibi parte mandabat vt dijs ſacrificaret ne in tormentis male deficeret. Juliana vero dubitans cū lachrymis orauit vt dominus ſibi reuelaret quis eſſet ꝙ talia ſuaderet. Factaqꝫ eſt vox ad eam vt ipſum apprehenderet: ⁊ quis eſſet confiteri cogeret. Que cum demonē tenuiſſet interroganſqꝫ quis eſſet: dixit ei ꝙ belial demō erat: ⁊ ꝙ pater ſuꝰ beelzebuth ipm ad eam decipiendam miſerat qui ⁊ demones facit grauiter flagellari quoties a chriſtianis fuerint effugati. Dixitqꝫ ꝙ erant innumerabiles demones qui a dicto beelzebuth ad omnia mala perpetranda mittebātur. Ipſe multa ſcelera committi fecerat: ⁊ nunꝙ ab aliquo chriſtiano eo modo detētus fuerat. Nam adam ⁊ euam fecerat in paradiſo preuaricare: ⁊ Abel per cayn occidi: ⁊ populū in deſerto ad vitulū adorandū cōuerti: ⁊ tres pueros in caminū ignis immitti: ⁊ hieruſalē inflāmari: ⁊ alia multa plurimis peſſima opa perpetrari. Tunc Juliana manibus retrorſum ipſum ligauit: ⁊ cuꝫ cathena qua vincta erat diutiſſime verberauit. Et cum die ſequēti iuſſu prefecti de carcere educeretur demonē poſt ſe trahebat ligatum. Qui cum miſericordiam eius peteret ne amplius de ſe ridiculū faceret per totum forum illum traxit: ⁊ tandem in latrinam quandam proiecit. Et cum ante prefectum conſiſtens chriſtum confiteretur: in quadam rota extenditur: in tātum vt omnia oſſa eius vſqꝫ ad exitum medullarum confringerentur. Angelus autem domini rotam comminuens: virgineꝫ in momento ſanauit. Quo miraculo viſo centum viginti gentiles promiſcui ſexus ad chriſtuꝫ conuerſi ſunt: ⁊ in confeſſione nominis chriſti decollati. Deinde in ollam plumbo liquefacto repletam iuſſu eleuſij mittitur: ſed plumbo velut ſuaui balneo tepefacto virgo illeſa educitur: qua educta plumbum ebulliens proſilijt ⁊ ſeptuagintaquinqꝫ gentiles ex circūſtantibus interfecit. Tūc preſes gladio caput eius amputari precepit. Quam demon quem verberauerat in ſpecie iuuenis inſequi cepit: et gentiles exhortari: ne ſibi parcerent que deos vituperauerat ⁊ ſe nocte precedēte grauiter flagellauerat. Et cum ipſum virgo reſpexiſſet: aufugit demon dubitans ne iterum ſe capere vellet. Ducta eſt igitur extra ciuitatem ⁊ oratione premiſſa decollata eſt. Cuius corpꝰ ſophonia ſenatrix accepit: ⁊ cum in nauī detulit: vt romam veniens ipſum ibidem ſepeliret. Sed orta tempeſtate nauis in fines campanie ad portum puteolanum impellitur ⁊ ibidem vno miliario a mare corpus virginis ſepelitur. Eleuſius vero non poſt multo tempore nauigans maris tempeſtate cum .xxxiiij. viris ſubmerſus eſt. Paſſa eſt autem virgo Chriſti .xiiij. kalendas Martij.

¶ De ſancto Pollochronio epiſcopo ⁊ martyre. Cap. cxxxij.

Pollochroniꝰ epiſcopus et martyr apud babyloniam ciuitatē paſſus ē ſub decio ceſare. Ꝗ cum aduerſus perſas congreſſus eſſet ⁊ habita victoria multas ciuitates obtinuiſſet veniens ad ciuitatem babylonie pollochronium epiſcopū chriſtianorum teneri iuſſit cū pſbyteris parmenio: Elimate: ⁊ Chryſotello: ⁊ diaconibus Luca: et Mutio: quos fecit duci ad ſacrificandū: ⁊ ſacrificare nolētes ac xp̄m confitētes in cuſtodiam recluſit multis diebꝰ. Interimqꝫ in ipſa vrbe tēplū ſaturno edificauit. Et cū ad nouū tēplum epiſcopum cū eius clero duci feciſſet: ⁊ vt ſacrificia offerrēt inſtaret. ⁊ pollochronius neqꝫ ſacrificare neqꝫ verbū aliqđ decio reſpondere vellet interrogauit Decius parmeniū cur eps eorum mutus effectꝰ eſſet. qui reſpondit ꝙ nō obmutuerat: ſed os ſanctum inter ſtercora coinquinare nolebat. Propter qđ Deciꝰ linguam Parmenij pcidi fecit: qui tamen vt priꝰ expedite loquebatur. Tūc iratus decius iuſſit os pollochronij lapidibus contūdi. Et dū cederet emiſit ſpm̄. poſt hec decius ambulās in ciuitatē cordulā parmeniū ⁊ ſocios ſecū vinctos adduxit: de quibus in eorum paſſione agetur. x. kal. maij. Corpus vero pollochronij ante templum dimiſit: quod duo reguli abdon ⁊ ſennē chriſtiani noctu colligētes ante muros babylonie tumularunt. xiij. kalen. martij.

¶ De ſctō Sauino epō. Ca. cxxxiij.

Sauinꝰ epiſcopꝰ ciuitatis canuſine claruit tempore totille regis gothorum qui inter cetera dona ſibi a deo conceſſa ſpiritu prophetico claruit. Quod totilla rex gothorum audiēs minime credidit: ſed probare ſtuduit qđ audiuit. Cuꝫ enim in eiſdem partibus deueniſſet: ⁊ a viro dei inuitatus ad eius dexteram diſcubuiſſet: cuꝫ iam epiſcopus longo ſenio lumen oculoruꝫ amiſiſſet: puer ex more eidem patri poculum prebuit: ſed rex ſilenter manuꝫ extendens calicem puero abſtulit: eumqꝫ per ſe vice pueri epiſcopo porrexit. Tunc ille calicem accipiens: ſed tamen miniſtrum non videns dixit: viuat iſta manus: viuat talis miniſter. De quo rex letus erubuit: qꝛ quamuis deprehēſus eſſet: in ſancto quod querebat inuenit. Cum autem ſabinus longo ſenio traheretur archidiaconus eius epiſcopatum ambiens vinifuſori eiꝰ animi precio precibuſqꝫ corrupit vt mixto vino ſibi venenum propinaret. Qui refectionis hora epiſcopo veneni poculum obtulit: ſed epiſcopus eidē vt illud ſtatim biberet imperauit. Tremefactus pincerna deprehenſum ſe ſentiens maluit moriturus bibere: quaꝫ penas pro tanta homicidij culpa tolerare. Cumqꝫ ad os ſibi calicem poſuiſſet: eps compeſcuit ſeqꝫ venenum bibiturum obtulit: mandans vt ad illum qui ſibi dederat iret: eiqꝫ diceret ꝙ ſauinus quidem venenum biberet: ſed ipſe minime eps eſſet. Facto ergo ſigno crucis venenum eps bibit: ⁊ illeſus permanſit: eadēqꝫ hora archidiaconus eius alibi exiſtens ſubito defunctus eſt. ac ſi per os epi ad archidiaconi viſcera morti ferū tranſiuiſſet. Quieuit in pace vir dn̄i. xiij. kalendas martij. Hec Gregorius. iij. dialo. cap. v.

¶ De ſanctis Maximo ⁊ Claudio ſocijs martyribus. Cap. cxxxiiij.

Maximus et claudius fratres caij Pape ⁊ gabini pſbyteri: ⁊ vxor claudij ppedigna et filij eius alexāder ⁊ cucia pclariſſimi genere ex vrbe: tagēte fratre eorū ſabino pſbytero a ſancto caio papa baptizati ſunt. Ob hoc iuſſu diocletiani imperatoris tēti ſunt a iudice iulio. Et maximus quidem capitalem ſniam accepit. Claudiꝰ vero cū coniuge ⁊ filijs in exiliū deportati: deinde incendio cōcremati odoriferū martyrij ſacrificiū dn̄o reddiderūt. Quorū corpa in mare apud hoſtiam iactata fuerūt. Sed corū reliquias chriſtiani requirentes cū corpore maximi iuxta muros hoſtie vrbis ſepelierūt. Qui paſſi ſunt. xij. kalendas martij.

¶ De ſancto Symeone epiſcopo et martyre. Cap. cxxxv.

Symeon epiſcopꝰ hieroſolymitanus et martyr: propinquus ſaluatoris ſm carnē extitiſſe dignoſcitur ac filiꝰ cleophe qui fuit frater ioſeph iuſti vt dicit Hieronymꝰ. hic vt. iij. eccleſiaſtice hiſtorie habet: poſt Jacobū fratrem domini hieroſolymorum pōtifex ſub perſecutione traiani imperatoris cuꝫ iam eſſet decrepitus: accuſatus eſt ab attico conſulari tanꝙ chriſtianus. Qui ab eo tētus multiſqꝫ ſupplicijs affectus: tādem crucis patibulo appenſus martyrio conſummatus eſt: omnibus qui aderant etiā ipſo iudice de eiꝰ patiētia admirātibꝰ: ⁊ qđ. cxx. annoꝝ ſenex crucis patibulū pertuliſſet: ꝗ paſſus eſt. xvj. Kal. martij.

¶ De ſancto Sabino preſbytero et martyre. Cap. cxxxvj.

Sabinꝰ preſbyter et martyr nobilis ciuis Romanꝰ ex genere diocletiani impatoris et frater ſancti Caij pape fuit. Hic liberalibus ſtudijs duꝫ eſſet gentilis nō mediocriter eruditus: factus chriſtianꝰ et preſbyter libros ⁊ tractatꝰ ad fidei eruditionē plurimos cōpilabat. Hic germanos maximum ⁊ cladium cū vxore claudij ⁊ filijs ad chriſtū cōuertit ⁊ p manꝰ caij pape baptizari fecit. Filiā quoqꝫ ſuā ſuſannā virginē pulcherrimam ab infantia chriſtianā ſacris literis erudiuit. Que cuꝫ ob eiꝰ nobilitatē ⁊ elegātiā a maximiano diocletiani filio in cōiugiū peteret: ⁊ puella conſentire nollet: dicēs ſe chriſto dn̄o deſponſatā nō poſſe alicui viro ⁊ potiſſime idolorū cultori matrimonio copulari: ⁊ gabinꝰ preſbyter ab imperatore requiſitꝰ cū ad hoc cōpellere nollet: in carcerē iuſſu auguſti mittit: ibiqꝫ fame ⁊ vinculis macerat. Qui etiā poſt aliquot tempus ibidē expirauit. Cuiꝰ corpus caius papa germanus eiꝰ ſepeliuit. xj. Kal. martij.

¶ De ſanctis innumerabilibus martyribus. Cap. cxxxvij.

Innumerabiles ſancti martyres quorum numerū ſolius dei ſcientia colligit apud tyrum ciuitateꝫ paſſi ſunt. De quibus octauo libro eccleſiaſtice hiſtorie ſcribit quod diuerſi ſexꝰ et etatis ac ordinis ex egypto illuc aduenietes pſecutione in chriſtianos imminente a paganis ſunt tenti. Et cōfitētes chriſtum primo quidam per omne corpus flagris laniati: deinde ī arena beſtijs diuerſorum generum traditi ſunt. Cum autē a feris minime leſi fuiſſent aliqꝫ gentiles rei mortis beſtijs ſubiecti ſubito lacerati eſſent. Iterum ſancti martyres feris exponuntur: vt ex paganorum morſibus incitate in ſanctos ferociores redderentur. Et cum nec ſic in eos preualuiſſent mutatis ſuper eos ferocioribus animalibus omnino intacti permanſerunt. Quod dum pagani magice arti aſcriberent ad alias feritates feris immaniores ſe conuertunt. Et alios quidem ex ſanctis gladijs trucidarunt: alios flammis incenderunt: alios in mari necauerūt: alios capitibus abſciderunt: nōnullos etiaꝫ inedia conſummauerunt: quoſdam vero rectos: quoſdam vero deorſum verſo vertice patibulis affixerunt: ꝗ omnes in cōfeſſione veritatis coronas paſſionis a dn̄o perceperunt. Horum glorioſam multitudinē ad victoriā incitabāt beati tyrānus ſiluanus philenꝰ atqꝫ linus epiſcopi necnon cenobius preſbyter qui omnes vna ſecum felici agone palmas adepti ſunt. Nam tyrannus ⁊ ſiluanus epiſcopi beſtiarum morſibus interierūt: philenus ⁊ linus epi ignibus cōſumpti: cenobius vero preſbyter cum pluribus alijs decollatus eſt. Horum oīm paſſio recolitur. x. kalendas martij.

¶ De ſanctis ſeptuagintanouem martyribus. Cap. cxxxviij.

Septuagintanouem martyres apud ſiciliam paſſi ſunt. Qui ſub diocletiano auguſto per diuerſa tormenta confeſſiōis ſue coronam a chriſto ſibi parataꝫ percipere meruerunt. ix. Kalēdas martij. Hec Hieronymus.

¶ De ſancto Symmacho papa et confeſſore. Cap. cxxxix.

Symmachus papa natione ſardus ex patre fortunato anaſtaſio ſecūdo pape in pōtificatu romano ſucceſſit: et ſedit annos. xv. menſes. vij. dies. xxviij. In cuius electione tanta rome diſſenſio fuit: vt electo quodā laurentio vna cum ſymmacho: ſenatores laurentij partibus fauētes aduerſus ceteros qui ſymmacho adherebant: bellum inferrent: multaſqꝫ cedes ⁊ homicidia facientes: pleroſqꝫ ſacerdotum et clericorum ac ciuium extinxerint. Denicqꝫ ambo vno die ordinati ſunt. Symmachus quidē in eccleſia cōſtantina: laurentius vero in eccleſia ſancte Marie. Sed cum neutra pars alteri cederet: conduxerunt vt lis incepta iudicio regis theodorici finiretur. Qui rauenne poſitus dum legatos partium audiſſet: decreuit vt quem maior pars cleri et populi elegiſſet: ipſe in ſede apoſtolica reſideret. Sicqꝫ Symmachus in quem maior pars conuenerat pontifex factus cōſtituit laurentium epiſcopum in nicena ciuitate intuitu miſericordie. In hac diſſenſione ſanctiſſimus paſchaſius eccleſie romane diaconꝰ partibus fauebat laurentij bona fide. ¶ Hic Symmachus conſtituit vt omni die dominico in natalicijs apoſtolorum ⁊ ſanctorum precipuorum Gloria in excelſis deo cātetur. Et que ſequuntur poſt verbum angeli addidit in eodē hymno. Poſt paucos annos criminat Symmachus ex inuidia per falſos teſtes et occulte laurentius reuocatur: ⁊ iterato clerus diuiditur quibuſdam adherentibus Symmacho: nonnullis aūt laurentio. Sed conuocata ſynodo. ccxv. epiſcoporum expurgatur Symmachus de crimine falſo ⁊ cum gloria reſtituitur. Laurentius vero depoſitus cum ſuis condemnatur. Poſt hec ſymmachus in pace ſedi apoſtolice preſidens: ſanctitate cōſpicuus quieuit in pace. x. kalendas martij. Sepultuſqꝫ eſt apud ſanctū petrum miraculis coruſcans.

¶ De cathedra ſancti Petri apoſtoli antiochie facta. Cap. cxl.

Cathedra ſcti Petri apoſtoli ab eccleſia feſtiue celebratur: quia tunc beatus Petrus apud antiochiā in cathedrali honore ſublimatus fuiſſe perhibetur. Huius autē ſolennitatis inſtitutio triplicem cauſam videtur habere: ſcilicet propter hiſtoriam: propter figuram: et propter prauam conſuetudinem abolendam. Prima cauſa eſt propter hiſtoriam. Cum enim beatus Petrus antiochie predi-

caret theophilus princeps illius ciuitatis:eo quod populum ſeduceret:apoſtolum fecit in carcerē vinculari ⁊ fame diebus pluribus affligi. Qui iam pene deficiens chriſtum ne ſe deſerat deprecaretur:et ab eodem celica voce confortatur. Audiens paulꝰ de carceratione Petri ad theophilū iuit:⁊ ſe multarum artium ſummum opificem eſſe dixit:propter quod a principe rogatus in cuius curia manſit et poſt dies tres ad petrū in carcerem latenter intrauit:et videns eum pene conſumptū amariſſime plorans eum vocauit:⁊ in eius ruens amplexus ipſum cibo refocillauit:et multis confortatum ſermonibus dimiſit. Deinde Paulus caute reperto tempore theophilo ſuggerebat:quod eius gloriā petri vinculatione dehoneſtauerat:qui mendicus et pauper nil mali ꝑpetrauerat:ſibiq; in multis prodeſſe poterat. Et cum theophilus paulum interrogaret:in quo ſibi petrus prodeſſe poſſet. Paulus tanq̄ ſe alienum fingens dixit quod audiuerat petrum oēs egros ſanaſſe ⁊ mortuos ſuſcitaſſe. Cū hec theophilus vti deliramento deſpiceret:ad hoc tandem deuenit:vt ſi Petrus filiū ſuū .xiiij. annos ante defunctum ſuſcitaret:ipſe eum in pace dimitteret:et fidem cū omni populo ſuo ſuſciperet. Ingreſſus ergo paulus ad petrū eidem narrauit:qualiter theophilo filiū ſuſcitandū promiſit. Eductus ergo petrus de carcere ad ſepulchrum acceſſit:⁊ cū orationem fudiſſet cōtinuo iuuenis reſurrexit. Tūc theophilus cū vniuerſo populo credidit:et glorioſam eccleſiam ad nutum apoſtoli fabricauit. In cuius medio populi cathedram locauerunt:et in ipſa petrum exaltauerūt:in qua ſedit annis ſeptē. Deinde romam veniens in cathedra romana prefuit annis viginti quinq;. Cum autē Petrꝰ ex antiochia ad tempus diſceſſiſſet. Simō magus illuc acceſſit:⁊ predicans figmenta multa atq; ſigna fallacia oſtēdens populum omnē a fidei veritate ꝑuertit:et contra Petrum ipſum terribiliter concitauit. Petrꝰ vero rediens et predicta reperiens:ſimoniſq; fallacias detegens vexatos ab omni languore curauit et oppreſſos a demonibus liberauit. Sicq; populū ad veritatem fidei reuocauit:et intra dies ſeptem pluſq̄ decem milia hominum baptizauit. Tuncq; populus nudis pedibꝰ ad petrum acceſſit:agens penitentiam quod ſimoni mago conſenſit:⁊ ipſum vna cū principe theophilo iterum in cathedra ſublimauit. Ideo eccleſia de ipſiꝰ prima cathedratione feſtum agit:cuius ſecunda qua rome ſedit principalior fuerit:vt dictū eſt ſupra in alia cathedra petri .xv. kalendas februarij. ¶ Secūda ratio eſt propter figuram. Nam petrus in triplici eccleſia exaltatus fuit ſcilicet in eccleſia militantiū:malignantium ⁊ triūphātium:et hoc ſecundū triplicem feſtiuitatem quam de ipſo eccleſia celebrat. Eſt enī exaltatus in eccleſia militantium ei preſidendo:⁊ eam in fide laudabiliter regendo. Et hoc quantū ad preſentem ſolennitatem que dicitur cathedra:quia tunc ſuper eccleſiam antiochenam pontificatum accepit et eam ſeptennio gubernauit. ¶ Eſt etiam exaltatus in eccleſia malignantium ipſam diſſipando et ad dominum conuertendo. Et hoc quātum ad ſecundam feſtiuitatem que dicitur ad vincula:tunc enim malignantium iudeorum eccleſiam diſſipauit et multos conuertit. ¶ Exiſtit inſuper exaltatus in eccleſia triumphantium in ipſam ſcilicet feliciter introeundo et chriſto domino conregnando. Et hoc quantū ad tertiam feſtiuitatē que eſt paſſionis ipſius:quia tūc in eccleſia triumphantium introiuit. Celebratur autem ⁊ feſtum eius ter in anno ꝓpter priuilegiū:propter offiū:⁊ ꝓpter beneficium. ¶ Propter priuilegium qd habuit triplex. Fuit enim pre ceteris dignior authoritate:quia claues regni celorum accepit. Fuit et feruentior in amore:quia cum maiori feruore chriſtum dilexit q̄ alij apoſtoli. Fuit etiam efficacior in virtute:quia ad vmbram petri ſanabantur infirmi:ideoq; feſtum eius ter in anno celebratur. ¶ Propter officium:quia officium prelationis habuit ſup vniuerſam eccleſiā q̄ diffuſa eſt in aſia:aphrica ⁊ europa:ideo eccleſia ter in anno celebrat feſtū eius. ¶ Propter beneficiū:qꝛ abſoluit nos a tribꝰ generibus peccatorū:ſcilicet cogitationis:locutionis ⁊ operationis:vel quod homo facit in deum:in proximū:⁊ in ſeipſum. ¶ Tertia cauſa huius feſti eſt propter prauam conſuetudinem tollendam. Cōſuetudo enim fuit gētilibꝰ:vt ait Joānes beleth ſingulis annis circa dies iſtos epulas offerre ſuper tumulos parētū ſuorū:quas nocte demones cōſumebant. Ipſi aūt eas ab animabꝰ circa ſepulchra errantibꝰ quas vmbras vocabant eas putabant abſumi. Que conſuetudo epularum cū a chriſtianis extirpari nō poſſet:ſtatuerūt ſancti patres feſtū cathedre ſancti Petri:⁊ tū de illa que fuit rome:tum de illa que fuit antiochie:vt eo die quo talia per paganos fiebant in reuerentia demonū:eodē die chriſtiani charitatiue epularent in ſubſidiū pauperū:⁊ honore principis apoſtolorū. Ideoq; tali die in aliquibus locis celebrant conuiuia:⁊ vocant feſtū epularū ſancti petri .ſ. viij. kal. martij. Hec ioannes beleth. ¶ Poſt cathedrationē aūt ſuā beatꝰ apoſtolus ſcripſit duas epiſtolas q̄ canonice nominant:quarum ſecunda propter ſtyli diſſonantiā a pleriſq; non illiꝰ fuiſſe narrant:marci euangeliū dictaſſe dicitur. Hec hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſancto papia epō hieropolitano. Cap. cxlj.

Papias hieropolitanus epūs ioānis apoſtoli auditor:⁊ policarpi quoq; condiſcipulus et cōſodalis fuit. Hic ab eodem epiſcopo apud hieropolim predicante:ordinatus epiſcopꝰ eiuſdē ciuitatis:poſtq̄ gregi dominico pluribus annis laudabiliter prefuit:beato fine in chriſto quieuit. viij. kal. martij. Hic quinq; libros de verbis dnī compoſuit. Hec hiero. de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Ariſtione diſcipulo. Cap. cxlij.

Ariſtiō diſcipulus vnus de .lxxij. diſcipulis fuit:qui bini ab eo miſſi ſunt ad predicandum. De quo in paſſione barnabe apoſtoli mētio habetur. Qui poſt peractum predicationis officium apud ſalaminā in cypro inſula in domino requieuit. viij. kal. martij:vt dicit Ado.

¶ De ſancto Abilio epiſcopo. Cap. cxliij.

Abilius epiſcopꝰ Alexandrinus fuit:qui poſt beatum marcum ſecundus pōtifex ibidem cōſtitutus:ſiquidē poſt ipſum marcum primus extiterat anianus:annos .xiij. eidem ſedi preſidens ſacerdotium vita conſpicuus miniſtrauit:⁊ et. viij. kalen. martij in chriſto quieuit:vt dicit Ado.

¶ De ſancto Policarpo preſbytero. Cap. cxliiij.

Policarpꝰ preſbyter ⁊ confeſſor xp̄i tp̄e diocletiani et maximiani imperatorū claruit. De quo in beati ſebaſtiani paſſione ſupra .xiij. kal. februarij mentio facta eſt:⁊ dicetur infra in paſſione tyburtij .iij. idus Auguſti. Hic vna cū beato ſebaſtiano multos ad chriſtū cōuertit:⁊ plurimos baptizauit. Nam cū beatꝰ ſebaſtianꝰ zoe vxori nicoſtrati primi ſcrinij:que dudum muta extiterat loquelam reſtituiſſet:⁊ ipſam vna cū viro ſuo ⁊ familia necnon tranſquillinum ⁊ martiā parētes marci ⁊ marcelliani cōuertiſſet:ipſos omnes policarpꝰ ſacri fontis vnda perfudit. Et cum nicoſtratus a fratre ſuo claudio cōmentarienſi obtinuiſſet:omnes carceratos ad domum ſuā adduci:eos omnes ad chriſtū per ſebaſtianum conuerſos idem p̄ſbyter baptizauit. Cumq; eidem claudio nicoſtratus retulit:qualiter vxori ſue loquelā ſebaſtianꝰ recuperaſſet:obtulit claudio ſebaſtiano duos filios:quorū vnꝰ hydropicus:alter vulneribus obſeſſus erat:quos ſanctus ſebaſtianus ſimiliter ſanos effecit. Claudium quoq; vna cū ipſis cōuerſos:policarpꝰ predictus diuino fonte regenerauit. Deinde cum chromatius vrbis prefectus graui morbo lāguens decumberet:⁊ tranſquillinꝰ ad eū policarpum ⁊ ſebaſtianum adduxiſſet:illeq; ab eis conuerſus omnia idola in domo ſua exiſtentia deſtrui permiſiſſet:ſanatꝰ eſt mox chromatius cum tyburtio eius filio ad fidem chriſti reductus:quos policarpus preſbyter cum familia ſua qui erāt vltra .M.cccc. promiſcui ſexꝰ ſimiliter baptizauit. Poſt hec autē cū iuſſu diocletiani chromatius prefectꝰ in exiliū apud cāpaniā cū multis chriſtianis mitterent policarpus p̄ſbyter ſpōte ſecū exiliū ſubijt vt chriſtianos exiſtētes ibidem exhortaretur:vbi multo tempore fideliter deo ſeruiens:orationibus et predicationi inſiſtens in pace vitam finiuit. vij. kalen. martij.

¶ De ſancto Berardo epiſcopo ⁊ martyre. Cap. cxlv.

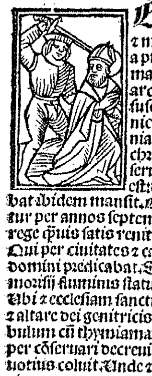

Berardꝰ epiſcopꝰ ⁊ martyr venetiarū ciuitate oriūdus a pueritia deo deuotus eccleſie ſancti marci canonicus fuit. Sed ad vitam arctiorē anhelans religionis habitu ſuſcepto. Dum ad ſepulchrum dominicum pergeret viſitandum:pannoniam deuenit:vbi a ſancto ſtephano chriſtianiſſimo vngarie rege qui eum ſeruum chriſti eſſe cognouit retētus eſt:dimiſſiſq; ſocijs cū quibus pergebat ibidem manſit. Et in quodā eremo qui bel vocatur per annos ſeptem ſolitariā vitam duxit. Poſt hec a rege cuius ſatis renitens ad epiſcopatum ꝓmotus eſt. Qui per ciuitates ⁊ caſtella pannonie circuiens verbū domini predicabat. Sedem autem ſuam iuxta flumen moriſij fluminis ſtatuit:quam ⁊ moriſenam appellauit. Ubi ⁊ eccleſiam ſancti martyris georgij cōſtruxit:in qua ⁊ altare dei genitricis erexit:ante quod argēteum thuribulum cū thymiamate perpetuo collocauit:⁊ ibidē ſemper cōſeruari decreuit. Beatam enim dei genitricē deuotius coluit. Unde ⁊ ſingulis ſabbati diebus officium eius cum nouem lectionibus ibidem cōſtituit celebrādum quod vſq; in preſens ſeruatur. Epiſcopatū quoq; ſtrenue gubernabat:ſepius ad eremum aliquot diebꝰ diuertebat. Deinde ad ſedem ſuam rediens officium ſibi iniunctū adminiſtrabat:⁊ iugiter predicationi vacabat. Defuncto ergo ſtephano rege ſucceſſit ei rex petrꝰ. Cuius regnum cū vnus ex principibus inuaſiſſet:⁊ plurimos nobiles occidiſſet:venit moriſenā vt ab epiſcopo gerardo die paſche coronaretur. Cuius coronationem nedum ſanctus facere recuſauit:ſed nec ipſi intereſſe voluit:quin potius eidem vt regni inuaſori et proditori interfectionem ipſius poſt triennium futuram predixit. Qd vt predixerat euenit. Deinde poſt annos quinq; cum ad albam ciuitatem pergeret:hoſpitatus apud eccleſiam ſancte ſabine:martyrium ſuum in craſtinum futurum ꝓnunciauit. Sequenti die miſſarum ſolennijs celebratis cum eſſet iuxta flumen danubium ab infidelibus captus lapidari cepit. Dumq; lapides in ipſum iactari in area penderent:lancea tranſuerberatus cum pluribus alijs Chriſtianis gladio ceſis ibidē occubuit:vbi et ſepultus fuit. Sed ꝓceſſu temporis inclytus rex Andreas corpus martyris tranſtulit moriſenam:vbi et miraculis claret. Paſſus eſt autem .vij. kalen. Martij. Hic ſanctus plures homelias ⁊ ſermones p̄claros per ſolennitates per anni circulum edidit in quibus eius doctrina ⁊ ſapientia liquido demonſtratur et precipue quia deuotus beatiſſime virginis fieret in cuius laudē multa preclara dictauit.

¶ De ſancto Berardo epiſcopo et confeſſore. Cap. cxlvj.

Berardus epiſcopus leucorū ſanctitate mirabilis extitit. Qui .xiij. anno Henrici imperatoris tertij miraculis clarens ad xp̄m migrauit. Et a leone papa calcidonēſi ſynodo quarta celebrata canonizatꝰ fuit:⁊ intra ſanctorū confeſſorum numerū in eccl'ia honorādus cēſitꝰ eſt:vt dicit frater Uincētiꝰ in ſpeculo.

¶ De ſancto Sereno martyre. Cap. cxlvij.

Serenꝰ epiſcopꝰ et martyr ſub maximiano imperatore apud ſyrmiū paſſus eſt. Nā cū ipſe ſibi hortū excoleret ⁊ vnus ex domeſticis imperatoris amicus intimus eſſet:quadā die vxorē illius in horto ſuo hora incongrua deambulantem reperit:⁊ eāq; acriter de inhoneſtate increpauit:qd ſola:hora inepta monachi pomeriū introiſſet:eāq; quoq; cum indignatione eiecit. Que viro ſuo de ſereno cōqueritur:⁊ quod eam turpiter eiecerit lamētatur. Qui verbis coniugis ad iracundiā motus:quē dudum vt amicum celauerat:maximiano vti xp̄ianū accuſat. Sicq; ſerenus iubente imperatore tentus ſub ſe chriſtianum confeſſus capite ceſus eſt. vij. kalen. Martij.

¶ De ſancto Sereno abbate. Cap. cxlviij.

Serenus abbas ſumme ꝯtinentie fuit. Qui nō ſolū in eiꝰ actibꝰ:ſed etiā in aſpectu conſpici poterat. Quā a deo in tantum crebris orationibꝰ īpetrauit:vt nec etiā ſe naturalibꝰ incētiuis inquietari:vel ī ſopore ſentiret. Qd adhuc fortioribꝰ ieiunijs ⁊ aſſiduis orationibꝰ exeſtuans:ad tantā mentis et corporis puritatē deuenit vt vir in ſe motū naturalē ſentiret acſi paruulus ⁊ latēs ſentire dignoſcit. Et dū hmōi grē ꝑſeuerātiā lachrymis flagitaret:angelus eidē in ſomnijs aſtitit ⁊ eum ꝑ ventrē nouacula ſecuit:⁊ iecore ac inteſtinis eductis ⁊ extricatis:oībuſq; mūdiſſime lotis cūcta interiora ſuo loco repoſuit:ſibiq; dixit oīa incentiua carnis in eo abinde fore precīſa:perpetuamq; in poſterum mentis et corporis ipſum obtinuiſſe.vti petierat a domino puritatem. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancto Matthia apoſtolo. Cap. cxlix.

Matthias apoſtolus in loco iude proditoris ſubſtitutus eſt. Cum enim inter aſcenſionē ⁊ penthecoſtem apoſtoli in cenaculo ſimul eſſent. Uidēs petrus quod numerus apoſtolorū erat imminutus:quos dominus tamen in numero duodenario elegerat:vt fidem trinitatis in quatuor mundi partibus predicarēt:cum eſſent omnes diſcipuli in cenaculo ſyon numero .cxx.

exurgens in medio eorum eos allocutus eſt: oſtendens ex textu diuine ſcripture in pſalmo prophetarum: ꝙ iudas ꝓditor periturus erat: cuius apoſtolatum alius accipere debebat. Exhortans fratres vt aliquem ex ipſis eligerent: quem in locū inde ſurrogarent. Quod cum omnibus placuiſſet: elegerunt duos inter ceteros ſanctiores: ſcilicet ioſeph iuſtū: qui vocabatur barſabas: filiū cleophe ⁊ fratrem iacobi minoris: ⁊ mathiam: et oratione premiſſa dederunt ſortes eis. Et cecidit ſors ſuper mathiam: ⁊ annumeratus eſt cū .xj. apoſtolis. Et nota ꝙ hoc exēplo nō eſt ſortibus vtēdū: vt dicit hieronymus: q2 priuilegia paucoꝝ non faciunt legē cōmunem. Hec que dicta ſunt habentur Actuū .j. Cū ergo apl'i ad ꝑdicādū eſſent diuiſi: mathias apoſtolus iudeā in ſortē preiudicatiōis accepit. Qui tñ vt alibi reperit' prius in macedonia predicauit. Gentiles vero eius fidem ⁊ ſanctitatē probare volentes: quandam potionē toxicatam que cunctos bibētes viſu priuabat: ſibi dederunt. Quā in nomine chriſti bibit: ⁊ nullam leſionē incurrit. Et cum illa potio pluſq̄ .ccl. excecaſſet: ille ſingulis manus imponens omnes illuminauit. Diabolꝰ vero in ſimilitudinē infantis eis apparuit: ſuadens vt mathiam occiderent qui cultum eorum euacuabat. Quē per triduum queſierunt ⁊ in eorum medio conſiſtentem minime viderūt. Tertia vero die ſe eis ſponte manifeſtū vinctū in carcerē recluſerūt: vbi demones ſibi apparētes in eū dētibꝰ fremebāt: ſed appropinquare nō poterāt. Dñs autē cū multo lumine ſibi aſſiſtens eū cōfortauit: ⁊ oſtio aperto liberū abire ꝑmiſit. Et dū iterū predicaret: ⁊ q̄dā obſtinati perſiſterēt: mox terra ſe aperuit ⁊ cūctos illos deglutiuit. Reliq̄ v̄o ad xp̄m conuerſi ſunt. ¶ Poſt hec reuerſus apoſtolꝰ ad iudeā verbum dñi predicabat: multoſq; in ſignis ⁊ prodigijs conuertebat. Cui inuidētes iudei cum in conſilio ſtatuerunt. Duoſq; teſtes q̄ illum accuſauerant primo in ipſum lapides miſerūt. Quos lapides in teſtimoniū ſecū petijt ſepeliri. Qui dum lapidaret': ſecuri in capite percuſſus ſpm̄ deo reddidit. Cuius corpus in iudea ſepultum: deinde romam tranſlatum in eccleſia ſancte marie maioris eſſe dicitur: ⁊ ibidem caput eius populo demonſtratur. Qui paſſus eſt .vj. kalen. martij.

¶ De ſanctis .lxxij. martyribus. Cap. cl.

Septuagintaduo

martyres ſub maximiano imperatore apud ciuitatem ſyrmium paſſi ſunt. Qui martyrij certamen in prefata vrbe conſummantes regna manſura perceperunt .vj. kalend. martij. vt dicit hieronymus in martylogio ſuo.

¶ De ſanctis victorino ⁊ victore ⁊ ſocijs marty. Cap. clj.

Victorinꝰ: victor:

nicophorus: claudianus: dioſcorus: ſerapion: ⁊ papias: apud egyptū ſub numeratio imperatore martyrum paſſi ſunt āgēte iudice ſabino. Quorum primus in pillam vndiq; circū foratam miſſus: ⁊ per ſingula foramina diutiſſime cultris tranſpunctus eſt: ⁊ deinde capite truncatus. Secūdus amputatis manibus ⁊ pedibus in eadē pilla miſſus: ⁊ ſicuti prior trāſpūctus ⁊ poſtmodum decollatus eſt. Tertiꝰ cū in pillā ipſam ſpōte fuiſſet ingreſſus: iudex indignatus illū inde educi: ⁊ vndā ſup craticulā fecit aſſari. Et cū tali ſupplicio nō moreret: ipm̄ nimuatiſ gladijs iuſſit ꝯcidi. Claudianꝰ ⁊ dioſcorꝰ flāmis incenſi fuerūt. Serapion ⁊ papias gladio ceſſiōēs celebre martyriū dedicauerūt .v. Kal'. martij.

¶ De ſancto neſtore ep̄o ⁊ martyre. Cap. clij.

Neſtor ep̄s ⁊ mar

tyr in ciuitate ꝑgeū. pāphylie paſſus eſt ſub ꝑſecutione decij. Qui cū die noctuq; orationi inſiſteret poſtulās vt grex xp̄i cuſtodiret': cōꝑhēſus eſt a quodā ꝑncipe curie hyrenarcho: ⁊ eū obtulit ꝑſidi polliōi: quē ille nomē dñi mira libertate et alacritate cōfitētē in equuleo leuatū: ⁊ crudeliſſime tortū: nolētē xp̄m negare: cruci ꝯfigi mādauit. In qua dum oraſſet emiſit ſpiritum. A fidelibuſq; ſepultum eſt .iiij. Kalen. martij.

¶ De ſancto alexandro ep̄o ⁊ confeſ. Cap. cliij.

Alexāder ep̄s Ale

xandrinꝰ glioſo ſenio venerādus extitit. Hic poſt beatū petrū Alexandrinū ep̄m ⁊ martyrē ad eundē promotꝰ ep̄atū nō imediate: ſz poſt achillā: q̄ eidē petro imediate ſucceſſerat: ſicut ⁊ ipſe beatꝰ petrꝰ eiſdē duobus tūc ſuis diſcipulis ꝑdixerat ſibi dño reuelatū: arriū ꝑſbyterū ſuū heretica prauitate corruptū ⁊ diuina charitate cōuictū: de eccl'ia alexādrina eiecit: ⁊ poſtea inter .ccc.xviij. patres in niceno cōcilio dānauit. Qui in venerēda ſenectute annoꝝ .xcviij. apud candem vrbem laudabili fine quieuit .iiij. Kalend. martij.

¶ De ſctis Juliano ⁊ canio eiꝰ miniſtro ma. Ca. cliiij.

Julianꝰ et q̄dā eiꝰ

miniſter noīe caniꝰ martyres apud alexādriā paſſi ſunt. Cū eñ xp̄ianorū ꝑſecutio deſeuiret: ⁊ iulianꝰ ita podagra cōſtrictꝰ eſſet: vt neq; incedere neq; ſtare poſſet cū duobꝰ miniſtris xp̄ianis cū geſtātibꝰ in ſella iudici afferret': ex quibꝰ miniſtris vnꝰ timore tormētoꝝ q̄ videbat xp̄ianis inferri: ꝯfeſtim negauit: alter v̄o caniꝰ noīe cū iuliano dño ſuo in ꝯfeſſiōe ꝑſtitit. Quos iudex camelis ipoſitos ꝑ totā iuſſit vrbē circūduci: ⁊ flagris hinc inde inſpectāte ꝑplō tādiu laniari vſq; q̄ ſinē ipſis verberibꝰ ſortirentur. Qui paſſi ſunt .iij. kalen. martij.

¶ De ſancto Leandro ep̄o. Cap. clv.

Leāder ep̄s in hi

ſpania ꝓuincia hiſpalēſi. eccl'iaꝫ feliciter paſtorali cura gubernauit. Hic eſt ad quē beatꝰ Gregoriꝰ Moraliū libros ſcripſit. Cuiꝰ ꝑdicatiōe ⁊ induſtria tota Gothoꝝ gēs ꝑ regē recaredū deprauata ab arriana prauitate ꝯuerſa ē. Qua etiā frī eiuſdē recaredi hermigildū regē viuente adhuc pr̄e heretico ab eadē hereſi ꝯuerſum ad martyrij paſſionē exhortādo ꝑduxit: vt ponit Gregoriꝰ .iij. dialo. cap̄. xxx. ⁊ ōr in paſſiōe hermigildi idibꝰ aprilis. Qui ⁊ offō ꝑdicationis fidel'r ꝑacto: quieuit in domino .iij. kalen. martij.

¶ De ſctō ioāne monac. Ca. clvj.

Joannes mona

chꝰ filiꝰ eutropij magiſtri militū vrbis rome ⁊ theodore xp̄ianoꝝ ciuēſ. cū eſſet annoꝝ .xij. a parēte liberalibꝰ ſtudijs traditꝰ eſt. Cū aūt pr̄ in domo ſua abbatē monaſterij accimiteñ. hieroſolymā pergentē hoſpitio ſuſcepiſſet: iuuenis ad vitam monaſticam animatꝰ ab eodem regularibus diſciplinis imbuitur promiſſiōe ſibi facta quod regrediens domum illuc diuerteret eo quod ſecum ire et monachus fieri diſponeret. Interea Joannes a patre euangelium ſibi ſcribi petijt in quo ſtudere cupiebat: quod mater gemmis ⁊ auro ad filij delectationem ornauit. In quo quotidie Joannes legebat: ⁊ ad vite perfectionem emulū anhelabat. Reuerſus igitur abbas in domo Joānis recipitur: cum quo habito colloquio de fuga petenda: quia parentes timebat: nauem reperiunt iuxta littus a quibus dū naute multum pro naulo exigerent ⁊ pecunia carerent abbaſq; ad repatriandum feſtinaret. Iuuenis patrem rogat vt det ſibi centum aureos pro conuiuio cū ſodalibus celebrando. Quibus acceptis Joannes quaſi neceſſaria empturus abijt: vrbem exiuit: ⁊ ad abbatem ſe iuxta mare preſtolantem cōcitus venit datoq; naulo nauem ſecum aſcendit. Quam parentes dudum perquirentes ⁊ minime inuenientes ad mortem affligebantur. Ille igitur ad monaſterium perueniens factus eſt monachus: vbi in omni vite ſanctitate et ſumma obedientia ſeptennium peregit. Poſt hec cum de viſione parentum nimium tētaretur: obtenta abbatis et monachorum licentia: relicto cenobio romam venit: mutatoq; habitu conſciſſis veſtibus indutus: facie pre ieiunijs tabefacta: in domo parētum incognitus hoſpitaretur minime ſe reuelans. Cum mane pater domum egrediens: vt pauperi peregrino compatiens tugurium ſibi iuxta domum ſuam conſtruxit: eumq; de menſa propria vti pauperem aluit. Qui multis ieiunijs affectus continue orationibus inſiſtebat. Sed tandē infirmitate correptus mortiq; vicinus matrem vocauit: eiq; pſalterium gemmis et auro ornatū exhibuit. Que libro cognito viroq; vocato. Joannē interrogat quomodo pſalterium illud habuiſſet: ⁊ ſi qua de eorum genito audiuiſſet. Qui cuncta per ordinē narrans: ſe Joannem eorum filium patefecit: moxq; in eorum brachijs expirauit. Cuius corpus cum multarum effuſione lachrymarum parentes in nouo edificato oratorio ſepelierunt: ⁊ eidem pro peregrinorum ſuſceptione cenobium addiderunt: ibiq; domino ſeruientes preter quotidianum victum omnem ſubſtantiam ſuā pauperibus miniſtrabant. Quieuit autem in pace vir dñi .iij. kalen. martij.

¶ De ſancto Joanne abbate. Cap. clvij.

Joānes abbas in

Scythi claruit. Ad quem cum quidā anachorita nomine Epiſius viſitandum veniſſet: qui per annos .xl. in eremo habitauerat: interrogatꝰ eſt a Joanne quantum exinde profeciſſet: qui reſpōdit ꝙ ex quo ceperat ſolitarius eſſe: nunq̄ ſol viderat eum manducātem: cui Joannes inquit: nec me iraſcentem. ¶ Dum autem Joānes vellet ad ſimilitudinem angelorum nihil operari: ſed domino ſine intermiſſione vacare ſeipſum expoliauit: ⁊ hebdomadam in eremo perfecit. Cū autem fame periclitaretur: ⁊ aculeis muſcarū ⁊ veſparum totus vulneratus eſſet reuerſus ad oſtiū fratris ſui pulſauit dicēs ſe eſſe Joannem. Qui reſpōdit ꝙ hoc eſſe non poterat: quia Joannes angelus factus erat: et inter homines amplius non habitabat. Sicq; dimiſit eum affligi vſq; mane. Poſtea eidem apparuit ⁊ ipſum de preſumptione redarguit dicens ꝙ ſi homo erat iterum eum vt paſceretur inter homines operari oportebat. Si autem angelus eſſet intrare cellam non quereret. Joannes compunctus veniam poſtulauit. Cū autem poſtulauit: rogauerunt eū fratres vt aliquod verbum ſalutare compendioſum loco hereditatis ſibi relinqueret. Qui eis dixit ꝙ ex quo fuerat monachꝰ nunq̄ propriam fecerat voluntatem nec aliquid docuerat quod non prius ipſe feciſſet. Hec in vitis patrum. Quieuit in domino .iij. kalen. martij.

¶ De ſancto Joanne alio abbate. Cap. clviij.

Joannes abbas

alius in eremo ſuperioris Thebaidis etate prouectus: vita: moribus et abſtinentia precellēs claruit. Hic primum ſecedēs ad eremū tribus annis continuis ſub quadam rupe ſtādo ſemper orauit ita vt nunquā ſederet neq; iaceret. Somni autem tantum ceperit: quantū quis ſtans rapere poterit: cibum vero niſi die dominico ſumpſit. Preſbyter enim tunc ad eum veniēs pro eo ſacrificium offerebat: et ipſum ſacra hoſtia communicabat: idq; ei erat ſacramētum et victus. Huic die quadam diabolus ſe in preſbyterum transfigurans vt ipſum deciperet: horam ſolitā preuenit: ſimulans ſe ſacramentorum gratia adueniſſe. Quem ſanctus propter intempeſtiuam horam demonem ſuſpicatus: ipſum redarguit: moxq; diabolus cōfuſus abſceſſit: pedes autē eius ex nimia immobilitate dirumpebantur: adeo vt ſanie effluerent. Sed completis tribus annis angelus ſibi apparuit: eiuſq; pedum vulnera ſanauit et celeſti cibo refecit: ac diuina repletū ſapientia ad alios edocendos ire mandauit. Qui iuſſa complens dñica ſemper die ad eūdem locum redibat: et ipſum angelus reficiebat: ceteris vero diebus Joannes ex palmarum folijs manibꝰ operabatur. Cū quidam claudus ad ipſum curationis gratia ire diſponeret: aſinū aſcendit qui cingulo manibus ſancti viri operato: ſella conſtrictus erat: moxq; vt pedes claudi cingulum tetigerunt ſanatus eſt. Secreta etiam hominū agnoſcebat: ita vt monachis vicinorum locorum corū peccata occulta conſcriberet: et eorum patribus vt tales vel tales fratres de tali vel tali culpa corrigerent. Eorum etiam merita eiſdē per literas inſinuabat: admonens vt in eis perſeuerarent. Similiter ⁊ patribus cenobiorum ſcribebat in quibus eos per ſpiritum deliquiſſe cognouerat: ita vt illi conſcientie remorſu conuicti negare non poſſent: multis quoq; alijs virtutibꝰ ⁊ miraculis admodum effulſit. Hec oīa appelles Hierony. narrauit: vt idem refert in vitis patrum.

¶ De ſctō Joanne viro dei cōfeſſore. Cap. clix.

Joannes vir ſan

ctꝰ anachorita in deſerto ſuit ei clarruit: qui totius gratie homo fuit in quo vt dicit Hieronymꝰ vbi ſupra: tanta cōſolationum gratia refulſit: vt quacūq; meſtitia quocūq; tedio quis oppreſſus fuiſſet: paucis eius ſermonibus alacritate et letitia repleretur: ſed ⁊ ſanitatum gratia plurima ſibi a deo donata eſt. Hec in vitis patrum.

¶ De ſctō Romano abbate. Ca. clx.

Romanus abbas

in territorio Lugdunēſi. in locis virētibus claruit. Qui primus in eodem loco vitam eremiticam duxit ⁊ multis virtutibus et miraculis inſigniter effulſit: ac plurimorum poſtmodum pater extitit monachorū. Qui ⁊ in eodem loco ſanctitate famoſus: in chriſto quieuit pridie Kalēdas Martij. Hec vſuardus.

¶ De trāſlatione ſcti Auguſtini ep̄i. Cap. clxj.

Tranſlatio corporis ſcti Auguſtini facta eſt anno domini. Dccxviij. trãſactis ab obitu ſancti annis. cclxxx. tẽpore luprandi regis Lõgobardorũ. Nã cũ beatus doctor apud Hipponenſ. ciuitatẽ Aphrice: cui⁹ eps fuit in dño quieuiſſet: ibiq̃ ſepultus fuiſſet. Poſt aliquod tempus barbari terram illam occupauerunt: ⁊ loca ſancta prophanauerunt: propter qđ fideles corpus ſancti Auguſtini inde tulerunt: et ipſum in ſardiniam tranſtulerũt. Tempore igitur premiſſo luprandus predict⁹ Longobardorũ rex audiẽs ſardiniam a ſaracenis depopulatam: ſolennes illuc nuncios miſit: vt doctoris ſancti reliquias papiam deferrent: qui magno precio dato corpus ſcti Auguſtini tulerunt: ⁊ ipſum vſq̃ ianuam nauigio adduxerũt. Quod deuotus rex audiens vſq̃ ad dictam ciuitatem ei obuiauit: et reuerenter illud excepit. Cum autẽ mane corpus vellẽt educere: nullo modo inde moueri potuit: donec rex votum emiſit: q̃ ſi ſe inde deduci permitteret: ibidem in nomine eius eccleſiã fabricaret. Statimq̃ corp⁹ ſine vlla difficultate inde motũ eſt: et rex quod vouerat adimpleuit. Idem miraculũ in die ſequenti in villa epatus condenẽ. que dicit̃ caſſelle contigit: et eodem modo ibidem in honore ſancti rex aliam eccleſiam cõſtruxit. Et q: videret ſancto cõplacere: vt in ſuo nomine eccleſie plures fierẽt: vbicũq̃ manſiſſet corpus nocte cũ rege: timẽs ne aliũ locum q̃ vbi deſiderabat ſibi eligeret: in honore eius eccleſiã inchoabat. Sicq̃ cũ gaudio papiã deducit̃ ⁊ in eccl'ia ſancti Petri que dicitur celũ aureũ honorifice collocatur pridie kal. Martij/ vbi claris virtutũ ſignis effulget.

¶ De ſanctis ducentis ⁊ ſeptuagintaduobus martyribus. Cap. clxij.

Ducenti ⁊ ſeptuagintaduo martyres Rome ſub Claudio paſſi ſunt: quos primo ꝑ xp̃i nomine ad arenã fodiendam damnatos iuſſit Claudius vt foras muros porte ſalarie in amphitheatro mitterentur: ibiq̃ ſagittis militum interficerentur. Quod audiẽs marius cũ filijs ſuis Audifax ⁊ Abachuch: vt in eorũ paſſione habetur. xiiij. kal. Februarij /illuc acceſſerũt Johãne preſbytero ſecum aſſumpto: vt ſanctoꝝ corpora ſepelirent. Et inuenerũt ipſa igni ſuperpoſita. Tũc exuẽtes ſe ceperunt ſubtrahere: et ſepelire quotquot ex ipſis potuerũt: que ⁊ ibidẽ ſub cliuio cucumeris recõdiderũt. Cetera ṽo igne ꝯſumpta ſunt. Qui paſſi ſunt kal. Martij.

¶ De ſancto Herculano epo. Cap. clxiij.

Herculan⁹ epiſcopus ciuitatis peruſine anno. xvij. Juſtiniani imparatoris ſub rege Gothorũ totilla paſſus eſt: vt ait Sigiſbertus. Hic ex cõuerſatione monaſterij ad ſacerdotalis ordinis gratiã deduct⁹ eſt. Totille aũt regis Gothorum tẽporib⁹ eãdem vrbẽ annis ſeptẽ cõtinuis exercitus Gothorum obſedit: ex qua multi ciuium fugerũt qui periculũ famis ferre nõ poterant. Anno vero. vij. necdum finito obſeſſam vrbem exercitus Gothorum intrauit. Tũc comes qui exercitui preerat ad regẽ nuncios miſit exquirens: quid de epiſcopo vel populo fieri iuberet. Qui mandauit epiſcopo primo a ceruice vſq̃ ad calcaneũ corrigiã tolli: ⁊ tunc caput eius amputari: omnem vero populũ gladio extingui. Tunc idẽ comes crudelitatem tantam abhorrẽs herculanũ epm ſup murũ vrbis capite truncauit: eiuſdẽq̃ cutẽ iã mortui a vertice vſq̃ ad calcaneũ incidit: vt ex eius corpore corrigia ſubtracta videretur: moxq̃ corpus extra murũ proiecit. Qđ quidã humanitate cõpulſi abſciſſum caput ceruici apponẽtes cũ corpore paruuli infantis illic iuxta muros reperto ſepulture tradiderunt. Cũq̃ poſt eandẽ cedẽ die. xl. rex Totilla miſiſſet: vt ciues vbilibet diſperſi ad ipſam ciuitatem ſine trepidatione remearẽt. Hi qui prius famẽ fugerãt: accepta viuendi licentia reuerſi ſunt. Qui corp⁹ epi ſui perquirentes: effoſſa terra vbi iacebat corp⁹ pueri pariter humati: vtpote die. xl. corruptũ et vermibus plenũ: corpus ṽo epi ac ſi die eodẽ eſſet ſepultũ inuenerunt. et qđ mirabilius eſt: ita caput eius vnitum fuerat corpori: ac ſi nequaq̃ fuiſſet abſciſum: in quo nec ſectiõis veſtigia apparerẽt: ⁊ ſimiliter tergũ eius perquirẽtib⁹ ita ſanum atq̃ intemeratũ omne corpus inuentũ eſt: ac ſi hoc nulla inciſio ferri tetigiſſet: quod intra vrbeꝫ adducentes honorifice ſepelierũt. Qui paſſus eſt kalẽ. Martij. Hec Gregorius tertio dialogo. cap. xiij.

¶ De ſancto Albino epiſcopo. Cap. clxiiij.

Albin⁹ epiſcopus tempore ſancti Egidij abbatis floruit. Hic de regione venetina: q̃ occani britãnici confinis eſt: nobilib⁹ parentibus ortus tinilaceũ. monaſterij primo monachus fuit. Qui cum aliqũ ad obediẽtiã abbatis perficiẽdã pergeret: ⁊ ſubito tẽpeſtas nimia ingrueret: ⁊ domus ad quã cũ alijs diuerterat ipſa tẽpeſtas etiam tectũ contriuiſſet: oĩbus alijs qui in eadẽ ſe domo reduxerãt madefactis: ipſe ſolus a pluuia immunis fuit. Deinde annorũ. xxxv. exiſtens ipſius monaſterij abbas factus eſt. Qui ipſi regimini laudabiliter prefuit annis. xxv. Poſt hec annorũ. lx. andegauis epiſcopus ordinatur. Curẽq̃ paſtorali vigilanter inſedit annis. xx. diuinis operibus vacans multiſq̃ miraculis coruſcans. Inter q̃ duos mortuos ſuſcitauit. In aſiaco monaſterio cecum illuminauit: ⁊ mulierem diudum ab immũdo ſpiritu vexatam liberauit. ¶ In andegauẽſi. ciuitate ſedis ſue dum pro carceratis in turri detentis ad iudicẽ interueniſſet: nec alicuius liberationẽ obtinere potuiſſet: orationeꝫ fudit. Statimq̃ ſaxũ quadrum de muro turris exiliens: incluſis exeundi aditum fecit: omneſq̃ continuo exierũt et deo ac ſancto gratias egerunt. Quieuit in pace kalẽ. Martij: ſepultus Andegauis. In cuius exequijs paralytici tres ſanati ⁊ duo ceci illuminati ſunt.

¶ De ſancto Donato martyre. Cap. clxv.

Donatus martyr apud Carthaginem aphrice ciuitatem paſſus eſt. Qui ſub iudice niſatio et marcellino tribuno cum eſſet militaris: ⁊ in chriſti confeſſione gladio cedente martyrij coronam ꝑcepit kalẽ. Martij: vt dicit Ado.

¶ De ſanctis pluribus martyribus. Cap. clxvj.

Martyres plurimi quorũ tamen certus numerus minime reperitur Rome ſub Alexãdo imperatore paſſi ſunt. Quos idẽ auguſtus diu cruciatos capitali ſnĩa ĩ extremo dãnauit. vj. nonẽ. Martij. Hec Ado ĩ martyrologio.

¶ De ſanctis quadringentis marty. Cap. clxvij.

Quadringẽti fere martyres a longobardis paſſi ſunt. Quos cũ lõgobardi italiã deuaſtãtes cepiſſent more ſuo ĩmolauerũt caput capre diabolo. Hoc circũferẽtes ꝑ circuitũ ⁊ carmine nephãdo dedicãtes. Cũq̃ illud ipſi pri⁹ ſubmiſſis ceruicibus adorarẽt: eoſq̃ quos ceperãt hoc adorare pariter ꝯpellebãt. Sꝫ ex eiſdẽ captiuis ꝑmaxima multitudo paucis vcꝫ exceptis obtẽperare iuſſis ſacrilegijs noluit: ⁊ ceruicẽ quã ſemꝑ creatori flexerat: creature inclinare cõtempſit. Quapropter hoſtes q̃ eos ceperãt graui iracundia accẽſi: cũctos gladijs interfecerũt. Quos in errore ſuo participes habere nequiuerũt. Hec gregorius. iij. dialogo. c. xviij. Qui paſſi ſunt ſexto nonas martij.

¶ De ſctis pluribus epis marty. Cap. clxviij.

Epiſcopi Plures martyres: quorũ etiam nec cert⁹ numer⁹ ſcript⁹ colligit: iuſtiniani auguſti tpib⁹ apud aphricã paſſi ſunt. Nã cũ ꝑſecutio vãdalica ĩ partib⁹ illis vehemẽter inſaniret q̃dã in defẽſione veritatis epiſcopi fortiter ꝑſiſtẽtes ad mediũ ſunt deducti. Quos vãdalorũ rex ṽbis ac munerib⁹ flectere ad ꝑfidiam nõ valẽs tormẽtis frãgere eos poſſe credidit. Nã cũ eis in ipſa defenſione veritatis ſilentiũ indiceret: nec tamẽ ipſi cõtra ꝑfidiã tacerẽt: raptus in furorẽ eorũ linguas abſcidi radicitus fecit. Qui ita poſt pro defenſione veritatis etiã ſine lingua loquebantur ſicut prius loqui per linguã conſueuerant. Hos oẽs iuſſit poſtmodũ idẽ rex in exilium deportari. Qui multo poſt tempore ſuperuixerunt. Et quidam ex ipſis miraculum narrantes conſtantinopolim venerunt vnus autem illorum ſtatim vt in luxuriam decidit loquendi facultatem amiſit. Hec idem qui ⁊ vbi ſupra Cap. xxxij.

¶ De ſanctis Jouino et Baſileo martyribus. Cap. clxix.

Jouinus ⁊ Baſileus martyres Rome via latina paſſi ſunt ſub Valeriano et Galieno imperatoribus. Qui per gladium palmaꝫ martyrij ꝑceperũt ſexto nonas martij: vt dicit Ado.

¶ De ſancto Guilelmo presbytero. Cap. clxx.

Guilelmus anglicus ſacerdos vir charitatiu⁹: ſctitate vite pollẽs ac morib⁹: ⁊ officij ſui ꝓſecutor ſtrenu⁹ tpe hẽrici. iij. ĩpatoris plen⁹ ſctitate migrauit ad chriſtũ. vj. noñ. Martij. Ad cui⁹ ſepulchrũ tpe mortis ei⁹ ceci illuminati ſũt claudi erecti ⁊ alij plures a diuerſis infirmitatib⁹ liberati: vñ ⁊ corp⁹ ei⁹ a mltis ꝑegrinãtib⁹ viſitat̃ ꝑgẽtib⁹ ad ipꝫ deuotiõis cã. Hec vicẽti⁹.

¶ De ſanctis Marino et Aſterio marty. Cap. clxxj.

Marinus miles ⁊ aſteri⁹ ſenator apud ceſareã paleſtine ſub valeriani ĩpatoris ꝑſecutiõe paſſi ſũt. De q̃b⁹ hr̃. vij. eccl'iaſtice Hiſtorie libro. Quoꝝ prior ciuis hieroſolyme clar⁹ a ꝯmilitonib⁹ accuſat⁹ q̃ eſſet chriſtian⁹: datoq̃ ſibi a iudice ſpacio triũ horarũ ad deliberãdũ: aut ſacrificaret: aut mori eligeret. Interim quoq̃ a ſctõ theoteno eiuſdẽ vrbis epo cõfortat⁹: dñi immolare renuiſſet ꝑ xp̃o decollat⁹ eſt. Cui⁹ corp⁹ cũ aſterius trũcatũ ſubiectis humeris ⁊ expoliata veſte excepiſſet ⁊ ſepeliſſet. Honorẽ quẽ martyri detulit continuo martyr ipſe accepit. De q̃ Aſterio ſcribit̃ Vbi. ſ. q̃ dũ eſſet apud ceſareã philippi q̃ tũc paneas dr̃: et gẽtiles ſuo more idolis ĩmolarẽt: victima arte demonis ſubito rapiebat̃: ⁊ nuſq̃ cõparẽs celo delata putabãt̃. Qđ dũ ſanct⁹ fieri cerneret: orationẽ fudit ad dominũ. Et ecce victima q̃ credebat̃ aſſumpta: aq̃s ſuꝑferri cõſpicitur et pplis ab errore cõuertit̃. Paſſi ſũt aũt v. nonas martij.

¶ De ſanctis Emitrerio ⁊ Chelidonio martyribus. Cap. clxxij.

Emitreri⁹ ⁊ Chelidonius martyres: vt ſcribit Aurelius clemẽs in libro coronatorũ: primũ apđ legionũ gallie ciuitatẽ exurgẽte ꝑſecutiõis ꝓcella ꝓ cõfeſſione noĩs ieſu xp̃i plurimis tormẽtis afflicti. deinde calagurriũ vſq̃ ꝑducti atq̃ ibi capite ceſi martyrio coronati ſũt: In q̃ꝝ decollatiõe anulus vnius ⁊ ſtola alba alteri⁹ nube ſuſcepti ⁊ ĩ celũ euecti ſũt: quouſq̃ ab aſſiſtẽtibus anuli aurei fulgor et linthei cãdor: in tãtis luminibus diſcerni potuerũt. Paſſi ſunt aũt. v. nonas martij.

¶ De ſctõ Lucio papa ⁊ marty. Cap. clxxiij.

Lucius Papa et martyr natiõe romat⁹ ex patre porphirio cornelio pape in epatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos tres: mẽſes tres: ⁊ dies tres: hic p̃cepit vt duo preſbyteri ⁊ tres diaconi in oĩ loco epꝫ nõ deſererẽt: ꝑpter teſtimoniũ eccleſiaſticũ ⁊ ſtilũ erroris. Hic primũ in exiliũ miſſus: demũ ad eccl'aꝫ ſuã reuerſus a valeriano capite truncat⁹ martyrio coronat̃. Et ſepult⁹ eſt cum collegis ſuis epis via apia in cimiterio calixti. iij. nonas martij. Et ceſſauit epatus dies quinq̃.

¶ De ſanctis Caio ⁊ ſocijs martyri. Ca. clxxiiij.

Caius palatinus ⁊ alij viginti ſeptem martyres apud vrbẽ romã paſſi ſunt. Qui omnes maris fluctibus immerſi victorie coronas a domino percipere meruerunt quarto nonas martij: vt dicit Ado.

¶ De ſanctis nongentis martyribus. Cap. clxxv.

Nongenti martyres rome via apia paſſi ſunt. Qui oẽs vna die laurea martyrij coronati: poſiti ſunt in cimiterio ad ſanctam eccleſiaꝫ quarto noñ. martij. Ibiq̃ tumulati digna fidelium deuotiõe venerãtur. Hec Ado.

¶ De ſancto Phoca martyre. Cap. clxxvj.

Phocas martyr apud Antiochiã paſſus eſt: qui poſt multas paſſiones quas pro Chriſti noĩe redemptoris eſt paſſus iniurias quali' de illo antiquo ſerpẽte triũphauerit vſq̃ hodie populis declarat. Nã

ſi in campiã in locis illis coluber venena diffunderit:
mox vt ianuam baſilice martyris credens attigerit eua
cuata virtute veneni ſaluatur. Sed ꝛ lõge ſatis ab eius
templo animalia queqꝫ mortifera approximare non au
dent. paſſus eſt autem .iij. non. Martij. hec Ado.

¶ De ſancto Theophilo epiſcopo turris
ſtratonẽ. Cap. clxxvij.

Theophilus eps
paleſtine ciuitatis q̃ quondã turris
ſtratonis ſiue ceſarea dicebatur nũc
vero pancas dicitur: ſub ſeuero prin
cipe inſignis ſapientia ꝛ conſpicuus
ſanctitate admodum effulſit: qui in-
ter cetera laudabilia cum ceteris epi
ſcopis ſynodicam ꝛ vtilem valde: ad
uerſus eos qui cum iudeis luna deci
maquarta paſcha celebrant. compo-
ſuit epiſtolã. Et quieuit in dño. iij.
nonas martij. Hec Hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Theophilo epiſcopo Alexan-
drino. Cap. clxxviij.

Theophilus epi-
ſcopus alius ſcilicet Alexandrinus
ſtudio et doctrina clariſſimus exti-
tit. Hic aduerſus Origenem grande
ſcripſit volumen: in quo ipſum ꝛ oia
fere ſua pariter damnat: docens illũ
a ſanctis patribus ꝛ maxime ab he-
racla fuiſſe a preſbyterio eiectũ: eccle
ſia pulſum: ꝛ vrbe fugatũ. ¶ Scripſit
ꝛ ꝯtra antropomorphitas hereticos
aſſerentes deũ humana effigie ꝛ membris conſtare hu-
manis eos longiſſima diſputatione confutans. Tres li
bros ſub illius nomine inſcriptos ſe legiſſe: ſed eis mul
tũ credidiſſe propter ſtili diſſonantiam tradit Genna-
dius: qui hec de illo ſcripſit.

¶ De ſctõ Martiano epõ ꝛ martyre. Cap. clxxix.

Martianus mar-
tyr ꝛ epũs apud terdonã paſſus eſt ſub
Adriano imperatore agente prefecto
ſapritio. Qui a ciuitate Mediolanẽſi
ad partes illas ab imperatore delega
tus ciuitatẽ terdonã ingreſſus Mar
tianũ de xp̄ianitate ſuſpectũ in carce-
rẽ recluſum inuenit. Ad quem viſitã
dũ ſanct⁹ ſecũd⁹ miles iã a calocero
in ciuitate aſtẽſi in fide edoct⁹: ſꝫ oc-
cultus xp̄ian⁹ cũ ſapritio venerat: eũ
qꝫ ſatis videre deſiderabat. Tũc educẽte ipſum angelo
Martian⁹ de carcere exiit: ꝛ ſecũdũ viſitauit: atqꝫ i dño
cõfortauit: vt dicit in paſſione ſecundi tertio kalendas
Aprilis. Poſt hec ſecũdus Mediolanũ iuit: et a ſanctis
Fauſtino ꝛ Iouita baptizatus fuit: vt ſuperius in eorum
paſſione dictum eſt. xv. kalendas Martij. Corpus quo
qꝫ dñicum qd̓ eis columba de celo detulerat: ab eiſdem
ſuſcepit: partẽqꝫ ipſius Martiano detulit: quẽ terdone
in carcere reliquit. Rediens autem ſecundus cum iam
nox eſſet: et ad ripã padi veniſſet: angelus dñi frenum
equi accipiens ſuper padum ipſum trãſuexit: et vſqꝫ ad
terdonã perducens ad Martianũ in carcerẽ introdu
xit. Cui ꝛ ſecũdus munus euchariſtie ex parte Fauſtini
preſentauit: quo ſuſcepto ſecũdus angelico mãdato ad
ſuum hoſpitiũ rediit. Poſt hec Martianus eductus de
carcere cum laminis ferreis candentibus ſuper verticẽ
eius appoſitis illeſus permanſiſſet: a ſapritio capitalẽ
ſententiam accepit. Et ſecundus corpus eius rapiens
ſepeliuit ſecundo nonas Martij.

¶ De ſanctis Victore / et Victori-
no mar. Cap. clxxx.

Victor et Victori-
nus martyres apud nicomediam ci-
uitatẽ paſſionis gloriã perceperũt.
Qui per trienniũ cũ Claudiano ꝛ Baſ
ſa vxore eius tormentis multis affli
cti: ꝛ retruſi in carcerem. Ibidem vi-
te ſue curſum cũ palma martyrij cõ-
pleuerũt. ij. nonas martij. Hec Ado.

¶ De ſctõ Thoma de Aquino con
feſſore. Cap. clxxxi.

Thomas cõfeſſor
ordinis p̄dicatorũ ex illuſtri proſapia
comitũ de Aquino patre Lãdulpho
comite / mr̃e theodora nobili de Nea-
poli in cõfinib⁹ cãpanie ꝛ regni Sici-
lie extitit oriũdus. Cuius ortus ꝛ vi-
te progreſſus anteq̄ naſceretur fuit
diuinit⁹ p̄mõſtratus. Nã a quodam
eremita re ꝛ nomine bono in partib⁹
illis ſolitariã vitã ducẽte: matri eius
exiſtẽti in caſtro ſuo nomine Rocha
ſicca: ꝛ qꝫ eſſet pregnans adhuc ignoranti fuit propheta
tum qꝫ filiũ pareret Thomam nominãdum: ordinis pre
dicatorum habitum ꝛ regulam aſſumpturum et precla
rum ſapientia in toto orbe futurum. Que omnia vt pre
dixerat ſunt completa. Natus ergo puerulus Thomas
vocatus eſt. Quem cum die quadam nutrix balnearet
ſtrictam cedulã vidit in manu eius quam cum de ma-
nu ipſius vix mater auelleret: repperit in ea ſcriptam
ſalutationem angelicam. Sed puer fletibus et ſignis
cedulam inſtanter repetiit quem ſibi traditam proti-
nus in ore poſitam tranſglutiuit. Et extunc in conſue
tudinem duxit: vt ſi quando fleret: nunquam deſi-
ſteret: niſi aliqua ſibi charta vel liber preſentaretur. Et
cum adhuc vix ſciret aliqua verba diſcernere: cũ libros
videret ad eos feſtinãter currebat ꝛ chartas reuoluẽs
tali ſe ludo more puerorũ exercebat. ¶ Cũ autem eſſet
annorũ. v. tradit⁹ eſt a patre abbati monaſterij Caſſiñ.
vt ibi literis erudiretur. Quem abbas vidẽs eſſe mira-
bilis indolis ad patrem remiſit: vt ipm ad Neapolita
num ſtudium deſtinaret: perfectius ſapientia imbuen
dum. Pater ergo ipſum annorũ. x. Neapolim deſtina-
uit: vbi in liberalibus ſcientijs modico tẽpore optime
profecit. Sed cum ſepius ad locũ predicatorũ pgeret:
ꝛ fratrũ ſermones audiret: delectatus illorum ſapien-
tia ꝛ regulari vita relicto ſeculo annorũ. xiij. ordinem
ingreſſus eſt: vbi ſanctis operib⁹ ꝛ ſtudio ſacre ſapien
tie vacare cepit. Qd̓ fratres ei⁹ carnales patre iã defun
cto audiens moleſte tulerunt: ꝛ primo quidem ad ipm
venientes: cumqꝫ ab ordine reuocare nitentes: nihil p-
tinus profecerũt. Tandem ab ipſis Thomas violẽter
rapitur: ꝛ quaſi per biennium turris cuſtodie manci-
patur. ¶ Cumqꝫ nec minis nec blandicijs poſſet a pro
poſito reuocari: per ſpeciem puelle impudice ad eũ in-
troducte: ſubuertere quęrũt animũ innocentis. Qui
mox de igne titionem arripiens ſuggeſtionem ignite
libidinis extra cameram effugauit. Factoqꝫ ſigno cru
cis in oratione ſe proſtrauit petens cũ lachrymis a do-
mino ſibi dari ppetue cõtinentie caſtitatẽ. Mox oran-
ti duo angeli affuerunt dicentes ipſum a deo clemẽti⁹
exauditũ: qui etiã cum cingulo quodã circa renes ſtrin
gẽtes dixerũt qꝫ nullaten⁹ diſſolueret. Et extũc in vita
ſua nunq̄ ſenſit ſtimulum veneree voluptatis. ¶ Tan
dem mater ipſi⁹ dubitãs diuine reſiſtere volũtati: ꝛ re-
cordata eorũ q̄ de ipſo p̄dicta fuerant ipſa pmittente p
fratres ordinis ad ordinẽ eſt reduct⁹: ꝛ qꝛ ſanct⁹ dubi-
tabat ne adhuc carnaliũ fratrũ pſeq̄ret ptinaciã: pcu
rauit de Neapoli diſcedere: miſſuſqꝫ Romam ad capi-
tulum generale: ꝛ inde cum magiſtro Joanne teutonico
iuit Pariſius ibidem in ſacre theologie ſtudio man

cipatus. Deinde miſſus Coloniã magiſtrũ Albertum
virum ſapientia mirabilem in philoſophia et theolo-
gia habuit preceptorem: vbi ſtudio intentus ab alijs cõ
diſcipulis quodãmodo deſpiciebatur: eo quod in ſcho-
lis nunq̄ verbũ proferret. Et quia naturali comple-
xione carnoſus erat bouem mutũ eum appellabãt. Dũ
autem quidam ex fratrib⁹ de eius induſtria aliqua no-
tabilia cõperiſſent ꝛ hec magiſtro reuelaſſent: ꝛ ex man
dato ipſius quandam queſtionem diſputandã aſſum-
pſit. Ad quam dum mirabilibus argumentis reſpõdiſ
ſet: magiſter albertus prophetico ſpiritu predixit ipſuꝫ
eſſe futurũ bouem qui talem daturus eſſet mugitum
quod totus euꝫ mũdus audiret. ¶ Poſt hec miſſus eſt
baccalarius ad ſtudium Pariſieñ. vbi poſt lecturam
libri ſententiarũ: quam luculentiſſime tranſcurrit. Dũ
ad magiſtratuꝫ peteretur: ex humilitate reputãs ſe in-
dignum potiſſime: qꝛ annorum. xxx. nondum impleto
rum omnino recuſabat. Cui apparuit ſanctus quidaꝫ
ſenior qui ſibi ex parte dei vt magiſteriũ aſſumeret mã
dauit ꝛ thema quod in ſui ſermone pponeret edocuit:
authoritatẽ videlicet illã pſalmi. Rigans montes de ſu
perioribus tuis ꝛc. Sicqꝫ Thomas humiliter ad magi
ſterium aſcendit in quo non ſegniter maiori adhuc ſtu
dio intendebat: ꝛ velut apis ſpiritualia mella colligens
ſuo tempore mellita doctrinaruꝫ eloquia infundebat.
¶ Tanto etiam gaudio in contemplatione replebatur:
vt q̄ pluries dum in ſecreto loco oraret: viſus fuerit ſta
re totaliter eleuatus a terra: nullo proſus innix⁹ corpo-
ris fulcimento. ¶ Quoties autẽ diſputare: legere vel di
ctare voluit prius ad orationis ſecretum acceſſit: et in-
de ſurgẽs inueniebat quod querebat quaſi in libro ali-
quo didiciſſet. Nam vt ſocio ſuo fratri reginaldo in cõ-
feſſione reuelauit ſcientiam ſuã non tam humano inge
nio vel ſtudio q̄ orationis diuinitus impetrauit ſuffra
gio. Et quia cauſe per effectus cognoſcuntur quãtum
in eo diuine ſapientie gratia abũdauerit: ſi quis cogno
ſcere velit per ipſius ſcripturarum opera percipere po
teſt. ¶ Hic doctor cum quadam nocte orationi incum
beret: viſi ſunt apoſtoli ſanctus petrus ꝛ paul⁹ ipſum
de textu aliquo dubio ſcripture pphetice pleniſſime in
ſtruentes. Ex ſtudij etiam contemplatione nimia adeo
a ſenſibus abſtrahebatur: vt quaſi in extaſi raptus nul
lis ſenſib⁹ vel motib⁹ corporeis vti videretur: ꝛ quodã-
modo ſepius mortuus vel inſenſibilis redderetur. Nõ
ſolum enim inter homines ſtans: homines non aduer
tebat: ſꝫ nec viſibilia videbat nec ad interrogata reſpõ
debat. Aliquãdo etiam tanto feruore mentis ſtudio cõ
templationis ſpiritu inherebat: vt de nocte ad librũ ſe
dens: ꝛ candelam manu tenẽs ac ipſius candele cõſum
pte canterium non ſentiens: digitos multa aduſtione
ledebat ꝛ quaſi lapis eſſet vel ferrum: nec per hoc a ſui
meditatione retrahebatur: plurium autẽ miraculoruꝫ
gloria claruit. Nam ꝛ pueruꝫ cecũ illuminauit ꝛ mulie-
rem a demonio vexatã liberauit: ꝛ matronam ſibi deuo
tam in die paſche poſt predicationem a ſanguinis pro-
fluuio ſanam effecit: alioſqꝫ plures a diuerſis languori
bus exemit. ¶ Poſt hec vite ipſius termino proximan
te: cũ nocte quadam apud neapolim deuotius oraret:
viſus eſt a quodã fratre quaſi duobus cubitis in aera
eleuari: ꝛ audita eſt vox ab imagine crucifixi q̄ thomaꝫ
quia de chriſto optime ſcripſerat commendabat. Et
quã exinde mercedẽ accepturus eſſet querebat. Qui re
ſpondebat qꝫ nihil aliud niſi ipſum chriſtum recipere
cupiebat. Et quia facta fuerat queſtio de mercede da-
batur intelligi de propinquo labori ſuo terminum im-
ponendum. Cum enim ex mãdato gregorij pape. x. iret
romã ad concilium generale trãſiens per campaniam
infirmitate deprimitur: et in monaſterio foſſenoue or-
dinis ciſterciẽſi. honeſte recipitur. Vbi languore ingra
ueſcẽte nec ſic a doctrina fluentis ſapientie ſe poterat
cõtinere. Rogatus enim a monachis expoſuit eis canti
ca canticorum vt ſic ad cantica tenderet angelorum.
Per triduũ aũt ante ei⁹ obitũ ſtella cometes apparuit
que quid preſignaret doctoris obitus patefecit. Nã ſan
cto deficiente ſtella defecit. Sicqꝫ ad extremam horam
deueniens anno dñi. M. cclxxiiij. etatis vero ſue quin-
quageſimo in pace quieuit non. martij. ¶ In cui⁹ obi-
tu frater Reginaldus teſtimoniũ perhibuit qꝫ ipſi⁹ ſan
cti ſepius ꝛ tunc cõfeſſionẽ audierat: ꝛ ſemper eum vt
puerum quinqꝫ annorũ inuenerat: qꝛ nunq̄ ſue carnis
contagium ſenſit nec mortalis criminis habuit in vo-
luntate cõſenſum. In hora vero tranſitus ſui quidam
frater vidit eum in ſcholis legentem ꝛ ſanctũ apoſtoluꝫ
paulum ad eum intrãtem. A quo duꝫ thomas peteret
an in epiſtolis ſuis verũ intellectũ habuiſſet: reſpondit
qꝫ ſic q̄tũ quis viuẽs in corpore poſſet habere. Sed tñ
eũ volebat ducere vbi clariorem intellectũ haberet. Vi-
debaturqꝫ ſibi qꝫ ipm per cappam tractum extra ſcho-
las educeret. Tunc frater fortiter clamans fratres ad
auxiliũ inuitabat: quia frater Thomas ab eis tollebat.
Ad cuius clamorem excitati fratres: ꝛ viſa audiẽtes diẽ
ꝛ horam notauerunt ꝛ tunc ſanctum a corpore migraſ
ſe cognouerunt. ¶ Verum quia monachi foſſenoue ti-
muerũt ne corpus ſancti per fratres ſui ordinis tolle
retur ipſum de nocte clandeſtine ad locũ alium trãſtu-
lerunt. Sed beato Thoma priori dicti loci apparẽte in
ſomnis ꝛ ipſum de hoc durius increpante: corpus ad
locum priſtinum ductum eſt totaliter integrum: ꝛ tan
to odore reſfragrans qꝫ totum plauſtrum ſuauitate re-
pletum eſt ibiqꝫ conditũ requieſcit: ꝛ miraculis glorioſis
refulget. ¶ Scripſit autem hic ſanctus ſuper omnib⁹
libris dialectice et pene totius philoſophie naturalis
ꝛ moralis ſcripta elegantia ꝛ vtiliſſima in multis volu-
minibus. Cõpoſuit ꝛ fallacias logicales rudibus per-
utiles. Scripſit ꝛ cõmentum ſuper quatuor libris ſen-
tẽtiarum. Summã theologie in libris quatuor diſtin-
ctã. Summã contra gentiles in libris quatuor conſpi-
cuam. Compoſuit ꝛ ſcripta plurima ſup libris diuine
ſcripture plurimis. Super quatuor euãgelijs. Super
pſalterio. Super epiſtolis pauli. Super quinqꝫ libris
moyſi. Super cãticis canticorũ: ꝛ ſuper alijs pluribus.
Scripſit et queſtiones de malo. De veritate. De poten
tia. De ſpiritualib⁹ creaturis De anima. De virtutib⁹.
Et alia multa inſignia ꝛ notabilia opuſcula q̄ ſingula
ſcribere nõ occurrũt.

¶ De ſancta Perpetua ꝛ Felicitate ꝛ ſocijs
martyribus. Capi. clxxxij.

Perpetua ꝛ Feli-
citas martyres cũ ſaturnino ſatyro
reuocato: ꝛ ſecũdolo ī ciuitate tyburi-
tanorũ mauritania paſſi ſunt tpib⁹
valeriani ꝛ galieni impatorũ ſub p
conſule tarnutio. Fuerũt aũt ſatur-
ni⁹ ꝛ ſatyr⁹ germani. Reuocatuſqꝫ
fuit frater felicitatis. Qui oẽs ſacri
ficare cõtẽnentes a p̄dicto pcõſule
in carcerẽ miſſi ſunt. Erãt aũt ppe
tua ꝛ felicitas ambe nobiles ꝯiuga
te. Felicitas q̃dẽ p̄gnãs erat: ppetua filiũ lactãtẽ habe-
bat. Pr̄ ãt ppetue ad carcerẽ venit vt filiã a pposito re
uocaret ſꝫ nõ valuit. Vidit aũt ppetua p viſionẽ ſcalam
aureã vſqꝫ ad celũ erectã in dextra ꝛ leua cultris ꝛ gla-
dijs plenã adeo anguſtã vt nõ niſi vn⁹ ꝛ paru⁹ p eã iter
gladios aſcẽdere poſſet. Sub ea draco teterrim⁹ ꝛ in-
gẽs iacebat: quẽ cũcti aſcẽdere volẽtes formidabãt. Vi
ditqꝫ ſatyrũ p eã ſurſum aſcẽdẽtẽ ꝛ ꝯſocios vt aſcẽderẽt
ſilr̃ ꝛ ne draconẽ timerẽt exhortãtẽ. Quã viſionẽ cũ ſcta
ceteris recitaſſet omnes deo gratias egerunt: quia ſe
vocatos ad martyriuꝫ cognouerũt. Preſentati ergo iu
dici fuerũt viri a mulierib⁹ ſeparati. Cũ autẽ felicitati
ſuaderet vt ſui miſereret: eo quod pregnãs eſſet: illaqꝫ
immobilis permaneret: compatiẽs iudex ſibi quodã-
modo: quia pregnãs eam ad carcerem reduci fecit. Cũ

autem parentes ⁊ vir perpetue cum lachrymis eidem ſuaderent vt preſidi conſentiret: paruulum quoqꝫ ipſiꝰ lactantem ad collum eius iactaſſent: illa fortiſſimo animo paruulum abijciens ⁊ parentes ac virum contemnens in chriſti ꝯfeſſione inuictiſſime perſtitit. Qua propter iudex ipſam cum ſanctis diutiſſime verberatam iterū carceri mancipauit. Sanctis autem ꝓ felicitate orantibus quia .viij. menſium pregnās erat: ſubito in ea dolores irruerunt peperitqꝫ filium viuū. Quod preſes audiens eos omnes de carcere educi fecit: ⁊ ligatis poſt tergum manibus nudatiſqꝫ natibus per plateas circūduci deinde in amphitcatro duci ⁊ beſtias ſibi laxari. Ex quibus ſatyrus ⁊ perpetua a leonibus deuorātur. Reuocatꝰ ⁊ felicitas a leopardis comeduntur: ſaturninꝰ ⁊ ſecūdolꝰ illeſi diuina volūtate ſeruant̄. Unde poſt hec saturninꝰ iuſſu ꝓconſulis decollatꝰ finē accepit. Secundolus vero ad carcerē reductꝰ ibidē expirauit. Quorū omniū corpora a fidelibꝰ in cadē ſunt vrbe tumulata. Qui paſſi ſunt nonas martij.

De ſanctis Philemone et Apollonio et ſocijs martyribus. Capi. clxxxiij.

Philemō ⁊ apollonius

Philemō ⁊ apollonius adrianus ⁊ theoticꝰ cū alijs tribus apud egyptum in ciuitate antinoū. tempore diocletiani auguſti ſub preſide adriano paſſi ſunt. Cū enim poſt mortē aſcle martyris: de quo dictum eſt .x. kalendas februarij. Philemō ⁊ apollonius ad tumulum orare reperti fuiſſent a iudice tenti ſunt. Qui philemō fecit primo alapis cedi: deinde ligatum ad ſtipitem ſagittari. Et cū ſaggite in aere penderent: acceſſit adrianꝰ vt videret quem vna ex ſagittis percutiēs oculo excecauit: ſed cū philemon admonuit: vt ſe mortuo ac ſepulto de terra illa aqua infuſa oculum inungeret: ſicqꝫ viſum recuperaret. At vero adrianus fecit philemonem cū apollonio decollari. Sequenti die dū quaſi tentatiue ſibi a philemone conſulta perficeret: lumen ꝑcepit ⁊ confeſtim conuerſus eſt ad chriſtum. Quod diocletianus audiens miſit theoticum cū alijs tribus ad ipſum capiendum. Accedenſqꝫ adrianus ad ſepulchrū martyrum ⁊ eorum implorans auxiliū voce ſanctorum de ſepulchro lapſa in domino confortatur. Quod quatuor illi protectores audientes ſtupefacti ſunt. Cū quibus adrianus ad imperatorem acceſſit. Et quia ꝑ ſpiritum ſe in mare necandum cognouerat: precipit octo ſeruis ſuis vt ipſiꝰ corpus die octauo ad mare expectarent: quod delphinꝰ ad terrā portare debebat: illudqꝫ ſepulture traderēt. Cū aūt corā diocletiano chriſtū cōſtanter confiteretur. iuſſit eum ligatū in foueā profundam deponi: terra que defoſſa fuerat ſuperiecta. Sꝫ cū ſero ad lectum pergeret: inuenit adrianū in cubili ſuo iacentem incolumem ⁊ cathenas ipſius trabi appenſas. Tunc indignatus imperator fecit eum in ſacco cū arena ligato mergi vna cum quatuor protectoribus predictis qui ad ipſum tenendum fuerāt miſſi: quiqꝫ tantis viſis miraculis ad chriſtum erant conuerſi. Die igitur octaua ſerui adriani ad littus preſtolabantur. Et ecce quinqꝫ ſanctorum corpora ſuper quinqꝫ delphines ad littus allata deducuntur. Cum autem ſerui dubitarēt ne corpus domini ſui ibi nō eſſet: eo ꝙ de ſe ſolo non de alijs predixerat exportando ſubito vocem vnius ex delphinis loquentem humanitus audierūt: ⁊ quod domini ſui corpus ibi eſſet cum alijs quatuor vna ſecum paſſis intellexerunt. Sicqꝫ omnium predictorum corpora iuxta corpus aſcle martyris ſepelierūt: vbi ⁊ Philemō ⁊ apolloniꝰ tumulati quieſcunt. Horum omnium paſſio recolitur .viij. idus martij.

De ſancto Pontio diacono et martyre. Cap. clxxxiiij.

Pontius diaconꝰ

Pontius diaconꝰ cypriani cartaginenſ. epiſcopi ⁊ martyris vſqꝫ ad diem paſſionis eiꝰ cum eo exilium ducens egregium volumen de vita ⁊ paſſione eiꝰ reliquit: ⁊ in ſuis ſemper paſſionibus chriſtū glorificans coronaꝫ vite promeruit. Qui apud carthaginem ſub galieno imperatore in domino feliciter quieuit .viij. idꝰ Martij: vt dicit Hieronymus de viris illuſtribus.

De ſanctis .xl. martyribus. Ca. clxxxv.

Quadraginta milites

Quadraginta milites in ciuitate ſebaſten. armenie minoris paſſi ſunt tēpore licinij imperatoris ſub agricolao preſide et Lyſia duce. Quorum nomina hec ſunt. Eunoicus: Siſinnius: Domicianus: Heraclius: Alexander: Joannes: Claudius: Athanaſius. Valēs: Helianus: Melitium. Editꝰ Achatius: iulianꝰ: helius: theodolꝰ: cyrilꝰ: flauius: ſeuerianus: quirion: valeriꝰ thudiō ſacerdō: priſcus: eutytius: ſmaragdus: philoturion: actiꝰ: lyſimachus: dōnus: theophilꝰ: cuſtochiꝰ: ſanctius: agius: leontius: iſitius: gaius: gorgoniꝰ candidus michalius. Qui primo ab agricolao preſide in carcerē diebus plurimis detenti: expectante lyſie ducis aduentum. Deinde ipſo lyſia ad eandem ciuitatē veniēte: corā vtroqꝫ conſtituti: dum chriſtū dominū confiterentur: lapidibꝰ in facies cedi iuſſi ſunt. Sed diuino nutu miniſtri alterutrum lapidibus ſe feriebant. Dum autem leuās lapidē vt eorū aliquem percuteret: lapide retorto faciē preſidis contuſit. Sicqꝫ ſancti in carcerē reducti diuina viſitatione cōſolantur. Mane vero ante preſidē ⁊ ducē iterum conſtituti: cum chriſtum viua voce confiterentur: in ſtagnum gelidiſſimum miſſi ſunt: vt gelu conſtricti corpora eorū noctu ſuperueniente dirūperentur: cuſtodibꝰ ſibi adhibitis. balneo quoqꝫ iuxta poſito: vt ſi ꝗs vellet tranſgredi fidem ſuā ad balneum confugere poſſet: vnꝰ vero de numero .xl. effectꝰ puſillanimis refugit ad balneū: moxqꝫ vt attigit calorem reſolutum reddidit ſpiritum. Ceteri vero cōfortati in laudes dñi eruperūt. Circa hore noctis tertiaꝫ replenduit velut ſol lumē ſuꝑ eos ⁊ glacies diſſoluta eſt. Cuſtodibus quoqꝫ cūctis dormientibꝰ ſolꝰ claucularius vigilabat. Qui eos orātes audiēs: ⁊ in luce curioſe ꝯſpiciēs vidit in luce coronas .xxxix. deſcendere ſuper eos. Et cognouit quod qui ad balneum cōfugerat: non erat cum ceteris numeratus. Expergefaciēs ergo cuſtodes proiecit veſtimenta ſua in facies eorum et ſe chriſtianum profitens exiliuit in ſtagnum: et cum ceteris tota nocte pſallebat. Quod dum preſes et dux mane didiciſſent: iuſſerunt ipſos omnes ad littus trahi: et baculis crura eorū cōfringi. Sicqꝫ reddentes chriſto animas tali crurifragio martyrū cōſummauerūt. Corpora ꝟo martyrū iuſſerūt igne cōſumi: ⁊ reliquias in fluuiū iactari: ne a chriſtianis ſepulta martyrū colerent̄ nominibus. Horū vnꝰ meliton noīe cū eſſet oīm etate iunior: ⁊ cruribꝰ fractis adhuc ſupuiueret mater ꝗ aſſiſtebat dubitās: ne in cruciatu deficeret blādis ⁊ ſalutiferis ipm ſermonibꝰ hortabatur. Cumqꝫ ſanctorū corpora plauſtris impoſita ad incēdiū a miniſtris portarent̄: mater iuuenis ipſum tollēs in humeris vehiculā ſequebatur. Cūqꝫ ferret̄ inter maternos amplexus emiſit ſpiritū. Cuiꝰ corpꝰ mater in ignē cum alijs proiecit: vt nec filiꝰ mortuus a ſodalibꝰ eſſet diuiſus: combuſta ſunt igni ſanctorum corpora ⁊ oſſa in fluuium diſperſa. Epiſcopus autem ciuitatis per viſuꝫ admonitus: noctu ad flumen veniēs inuenit ſanctorum reliquias ī alueo fluminis ſubtus

nis ſubtus aquas ſicut luminaria ſplendentes. Quas omnes collegit et digna veneratione recondidit. Qui paſſi ſunt .vij. idus Martij.

De ſctō Gregorio epō emenſeñ. Caꝑ. clxxxvj.

Gregorius emeſenus

Gregorius emeſenus frater beati baſilij ceſarieñ. epi fuit. Qui habuit ⁊ alterū fratrē noīe petrū: quoꝝ alter in verbo doctrine: alter in ope baſiliū exequabāt. Huiꝰ extāt plurima opuſcula luculēta. Nā vt ait Uincētius in ſpeculo ſcripſit librū de imagine in ſupplementū exameron beati baſilij. Scripſit etiā libros ꝯ eunomiū quos btō gregorio nazenzeno ⁊ hieronymo legit. Scripſit et ꝯ apollinarē librū in quo euidēter in chriſto oſtēdit vnam eſſe perſonā: ſꝫ duas naturas ⁊ operationes. Itē librū de anima obſcurum valde: quē piſanus cauſidicus tpe ſecūdi federici de greco tranſtulit in latinuꝫ. Item epiſtolā de trinitate fidē catholicā explicātē. Alia quoqꝫ multa ſcripſiſſe dicit̄. De quo Hierony. in lib. de viris illuſtribꝰ mētionem fecit. Et claruit ſub imperatore valente. Et quieuit in chriſto die .iiij. idus martij.

De ſancto Patiano epiſcopo. Caꝑ. clxxxvij.

Patianꝰ epiſcopꝰ

Patianꝰ epiſcopꝰ apud barcinonā eiuſdē pōtifex eccleſie claruit: vir caſtitate inſignis vita et ſermone clarus: varia compilauit opuſcula: ex ꝗbꝰ eſt certꝰ liber ꝯ nouatianos tpe aūt theodoſij primi vltima ſenectute feſſus finem vite ſortitus eſt .vij. idus martij. Hec hieronymus de viris illuſtribus.

De ſanctis Alexādrio ⁊ caio martyribus. Caꝑ. clxxxviij.

Alexāder ⁊ caius

Alexāder ⁊ caius martyres apud apamiā paſſi ſunt: qui vt apollinaris ſcribit hieropolitanus epꝰ in libro aduerſus cataphrigas pſecutiōe Antonini veri glorioſo martyrio coronati ſunt .vj. idus martij. Hec hieronymus in martyrologio.

De ſancto Anatholio epiſcopo. Caꝑ. clxxxix.

Anatholiꝰ Alexādrinꝰ

Anatholiꝰ Alexādrinꝰ natiōe laodicie ſyrie epꝰ tpibꝰ ꝓbi ⁊ chari īperatoꝝ floruit: ꝗ vir in artibꝰ liberalibꝰ ⁊ philoſophorū diſciplinis eruditꝰ plurimo ſermōe celebrat̄: hic opuſcula multa nō ſolum religioſis ſꝫ philoſophis ipſis admirāda reliquit: ꝗ ad ſe ꝑueniſſe teſtat̄ euſebiꝰ. Cuiꝰ ingenij magnitudo de libro quē ſuꝑ paſcha ꝯpoſuit: ⁊ de libris decē arithmetice inſtitutionis pōt aptiſſime cognoſci: ꝗ etiā ſanctitate ſublimis in pace quieuit .vj. idus Martij.

De ſancto Attalo abbate. Caꝑ. cxc.

Attalꝰ abbas

Attalꝰ abbas monaſterij lexouiēſis ſucceſſor fuit ſācti Colūbani abbatis. Qui dū egregie monaſteriū regeret: quidam ex ſuis fratribꝰ auſteritatē vite nō valentes ſuſtinere ꝯ eiꝰ preceptū apoſtatarunt: quorū vnus ſubita febre correptus: cū ad ſanctum Attalū venire ſe poſſe peroptaret. Poſt modicum extinctꝰ eſt. Cuiꝰ exēplo plurimi ad monaſteriū redierunt: quidā ꝟo obſtinati in apoſtaſia ꝑmanſerūt: quoꝝ vnꝰ ſecuri ꝑcuſſus interijt: alter in paruiſſimo flumine necatur. Tertius de naui in mare concidēs ſubmergit̄. Cum aūt bobius fluuius inundans molēdinū monaſterij ⁊ officinas inuaderet mandauit ſanctus ꝑ ſinoaldum diaconē ſuum fluuio vt ſe retrahere deberet. Statimqꝫ fluuius aluco naturali relicto per alios meatus adeo a loco illo diſceſſit: vt etiā alueus ſiccaretur. Et cum quidā ex monachis laborādo in nemore caſu ſibi pollicem precidiſſet et ſepeliſſet: Sanctus digitum defoſſum manui applicās: ſputoqꝫ liniens ad locum ſuū ſanatum reduxit. Quieuit in domino .v. idus Martij.

De ſanctis Hirado et ſocijs martyribus. Caꝑ. cxcj.

Hiradus: Zozimꝰ

Hiradus: Zozimꝰ Alexāder: cādidus: piperion: ⁊ alij eorum viginti conſocij martyres apud chartaginē pro chriſti nominis confeſſione paſſi victorie triumphum a domino conſecuti ſunt quinto idus Martij. Hec Ado.

De ſancto Gregorio papa et doctore. Caꝑ. cxcij.

Gregorius papa

Gregorius papa primus doctor egregiꝰ ex ſenatoria ſtirpe romanorū nobiliſſima ꝓgenitus: patre gordiano: matre ſiluia: romane ſedis pōtificatū tenuit annis .xiij. mēſibꝰ .vj. diebꝰ .x. Qui cū ſummū philoſophie apicē in annis adoleſcētibꝰ attigiſſet: ac rerū ⁊ diuitiarū copia abundaret: cogitabat hec omnia deſerere: ⁊ ad religionē ſe trāſferre. Sed dū ſub pretoris vrbani habitu mūdo deſeruiret: multaqꝫ ſibi ex ſecli cura ſuccreſcerēt: tādē orbatꝰ prē ſex monaſteria in ſicilia ꝯſtruxit: ⁊ ſeptimū intra vrbē in honorē ſancti andree: ꝗbꝰ de ꝓprio large dotatis oībus ceteris pauperibꝰ erogatis: in ſeptimo ſe fecit monachū ſub abbatis diſciplina. Ubi ad tātā in breui ꝑfectionē deuenit: vt poſſet iaꝫ in ꝑfectorū numero cōputari. Tātaqꝫ diſtrictione corpꝰ ſuū afflixit: vt infirmato ſtomacho ſubſiſtere vix valeret: ⁊ infirmitatē illā quā greci ſyncopim vocāt patiēs: ꝑ horarū momēta ꝗ ad exitū ꝓpiquaret. Abbate quoqꝫ eius defuncto ſucceſſit eidē in regimine abbatie. Quadā die cū in ſtudio ſuo ſcriberet: naufragꝰ ad eū venit: ſibiqꝫ miſereri cū lachrymis poſtulauit. Cūqꝫ ſibi ſex argēteos dari iuſſiſſet ⁊ abyſſet: eadē die iterū rediit ſeqꝫ multa ꝑdidiſſe ⁊ pauca accepiſſe dixit. Qui cū ab eo totidem argēteos recepiſſet tertia die iteruꝫ reuerſus: miſereri ſibi importunis clamoribus poſtulabat. Sed cū ſanctus Gregoriꝰ a ꝓcuratore domꝰ nihil dandū ꝑter ſcutellā argēteā didiciſſet: illā ſtatiꝫ ſibi dari ꝓcepit. Quā ille accipiēs letꝰ abſceſſit. Poſtqꝫ autē gregorius ad papatū ꝓmotꝰ fuit: die quadā cancellario ſuo mandauit vt .xij. peregrinos ad cōuiuiū vocaret. Et dū oēs reciperet. intuēs papa .xiij. numerauit. Et cū cancellario diceret cur .xiij. cōtra ſuū mādatū inuitaſſet: ille qꝫ nō vltra duodecim eſſe aſſereret. Animaduertit gregorius vnum ex illis crebo vultum mutantem: et nunc ſenem: nunc iuuenem ſimilantem. Finito conuiuio illum in cameram ſecreto vocauit: et interrogans quis eſſet: audiuit quod angelus ille erat qui ab eo in forma naufragi exiſtente in monaſterio .xij. nummos ⁊ ſcutellam argēteam receperat: ex quo die deus ipſum romane vrbis pontificem futurum deſtinauerat: ſtatimqꝫ ab eo diſparuit. Cum die quadam Gregorius adhuc abbas per forum trāſiret: vidit pueros pulcherrimos

2 / bi. 2

vultuq̄ venuſtos eſſe venales. Et interrogans vnde eſſent audiuit q̄ erāt de inſula anglorū: quos ille recte ait vocari anglos quaſi angelos: q̄ angelicos vultꝰ habēt. Cum autem didiciſſet illos eſſe gentiles cōpatiens genti: q̄ princeps tenebrarum tam decoros homines poſſideret: pelagium romanum pontificem obnixe rogat vt ad conuertendas gentes illas predicatores aliq̄s mittat offerens ſe in tale opus eſſe paratum. Quem papa cum quibuſdā alijs ad predicandum ad angliam deſtinauit. Sed poſtq̄ trium dierū iter perfeciſſet ad inſtantiam romani populi ſe de ipſius abſentia conquerētis gregorium per nuncios reuocauit: queꝫ poſtmoduꝫ a ſuo monaſterio abſtraxit: ⁊ ipſum cardinalem diaconum ordinauit: pſum quoq̄ ſucceſſiue legatum ad cōſtantinopolim pro cauſis eccleſie deſtinauit vbi exiſtēs Gregorius. Eutiecetis hereſim de reſurrectione corporum male ſentiens confutauit: libroſq̄ ipſiꝰ cōburi fecit: et gratiam imperatoris maurītij plurimam acquiſiuit: vnde ⁊ filium eius de ſacro fonte leuauit: indeq̄ ad vrbē rediit. ¶ Poſt aliquod tempus fluuius tyberis alueum ſuum egreſſus intantum excreuit: vt ſup muros vrbis influeret et plurimas domos euerteret. Tūc etiaꝫ per tyberim ſerpentium multitudo cū dracone ad mare deſcendit: ſed a fluctibus prefocati: ad littuſq̄ proiecti aerē terribiliter infecerunt. ¶ Sicq̄ plaga peſſima quā inguinariam vocant ſecuta eſt. Que primo omniū pelagium papam percuſſit: deinde in populo adeo deſeuit vt domus plurime vacue remanerent. Tūc Gregorius ab omni populo in pontificem electus eſt. Cum ergo conſecrari deberet: et lues populum deuaſtaret: ſermonem ad populum fecit et proceſſionem cum letanijs inſtituit: et omnes diuinam miſericordiam implorare monuit. In qua proceſſione octuaginta de populo ſpiritum exhalarunt: Sed nequaq̄ ab oratione ceſſandū admonuit: finitaq̄ proceſſione habitum mutauit et ex vrbe fugiens triduo latitauit. Sꝫ dum populus ipm̄ vbiq̄ perquireret ⁊ cuidam eremite per viſum oſtenditur vbi eſſet. Nam colūna lucis ſuper cauernam vbi latebat conſpicitur. Sicq̄ licet renitēs a populo trahitur: ⁊ ad ſummum pontificium ſublimatur. Et cum imperatori mauritio precibus per literas inſtitiſſet: vt electioni de ſe facte nullatenus conſentiret prefectꝰ vrbis literas ſurripuit. Sicq̄ cōfirmationeꝫ gratāter imperator miſit. Sed quia adhuc Romam peſtis predicta vaſtabat populum more ſolito proceſſionem iterum cum letanijs vrbem circumeundo ordinauit ⁊ iconam beate virginis quā lucas euangeliſta in propria forma pinxiſſe dicitur circunferri iuſſit. Cui aer infectus miro modo cedebat: ⁊ poſt imaginē ſerenitas remanebat. Tūc audite ſunt voces angelorum in aere concinentium ante illā. Regina celi letare. Or: ⁊c. Viditq̄ Gregorius ſup caſtrū creſcentij angelum: qui gladium cruentum in vaginaꝫ deponebat: quo ſigno deum placatum intellexit: ⁊ ſic peſtis ex vrbe ceſſauit. Unde ⁊ caſtrum illud deinceps ſancti angeli vocatum eſt. Tandem vt dudum optauerat: auguſtinum melitum et ioannem cum quibuſdaꝫ alijs ad angliam miſit: ⁊ populum illum ſuis precibꝰ ad deū conuertit propter quod ab anglorum populis apoſtolꝰ appellatur. Tante autē humilitatis fuit quod primus ſeruus ſeruorum dei ſe nominauit et alios nominari inſtituit. Tante largitatis ⁊ elemoſynarum vt non ſolum preſentibus ſed etiam lōge poſitis: etiam in monte ſynai monachis neceſſaria miniſtraret. Nam omniū pauperum nomina ſcripta habebat: et eis liberaliter ſubueniebat: monaſterium hieroſolymis inſtituit: ⁊ illic de gentibus neceſſaria procurauit. Tribus milibus ancillis chriſti pro quotidianis ſtipendijs octuaginta libras auri annuas offerebat quotidie quoq̄ ad menſam ſuā peregrinos et pauperes inuitabat. ¶ Cum die paſche in eccleſia ſctē Marie maioris celebraret: ⁊ pax domini ſit ſemper vobiſcum dixiſſet. Angelus domini alta voce reſpondit. Et cum ſpiritu tuo: propter quod pape ipſa die ibidem celebranti et pax dn̄i dicenti nihil reſpondetur. ¶ Die quadam per forum traiani tranſiens: recordatꝰ virtutuꝫ de traiano imperatore legerat: ⁊ qualiter iuſtitiam ſummopere coluerat: ⁊ ex ſola ignorātia: cum maxima tamē moderatione chriſtianos perſecutus fuerat ad ſancti petri baſilicam deuenit: ⁊ ibideꝫ ꝓ eo amariſſime fleuit. Cuius lachrymis deus plagatus mirabili diſpoſitione traianum reuocauit ad vitam: vbi ſuſcepto baptiſmate gratiam conſecutus veniam meruit: et ſic iterum obdormiens gloriam obtinuit. Nec eniꝫ eiꝰ anima erat in inferno finaliter deputata: ſed ad tempus non ſententia diffinitiua damnata. Huius autē rei eccleſie orīētalis ⁊ occidētalis credulitas teſtis eſt. Poſt hec angelus ſibi apparuit: et quia pro damnato orauerat duarum ſibi penarum optionem dedit: aut biduo in purgatorio cruciari: aut in vita ſua infirmitatibus fatigari. Qui primo ſpreto ſecundū elegit. Unde deinceps ſemper aut febribus: aut podagra: aut ſtomachi occupatione: aut varijs mēbrorūꝫ doloribꝰ preſſus fuit. ¶ Matrona quedam ſingulis diebus dominicis beato viro panes offerebat. Qui cū ſibi poſt miſſam corpus domini offerret: illa ſubriſit: eo q̄ panem quem proprijs manibus illa fecerat: gregorius corpus dominicuꝫ appellabat. Qui pro incredulitate mulieris ſe in orationem proſtrauit: ⁊ partem illam dominici corporis ad inſtar digiti conuerſam inuenit: et ſic matronam conuertit. Orauit iterum ⁊ carnem in formam panis conuerſam vidit: ⁊ matrone ſumendum tradidit. ¶ Cum quēdam romanorum principem propter culpam adulterij excōmunicaſſet: ille vindictam expectens magorum ſuffragia requiſiuit. Qui demonem in equum pontificis immiſerunt. Cum autem gregorius equo inſideret: illeq̄ vexatꝰ nequaq̄ teneri poſſet: gregorius per ſpiritū ſanctum intelligens ſigno crucis edito demonē ab equo eiecit: ⁊ egreſſus maleficū ꝑpetua cecitate dānauit: quē tamē ſanctus eccleſie ſubdito nutriri mādauit. ¶ Cū apud Mauritium imperatorem de morte cuiuſdā epiſcopi falſo accuſaretur: ⁊ mauritius ex hoc ipſum et eccleſiam perſequeretur: quidam monaſtico habitu gladium tenens imperatori aſtitit: ⁊ gladiū vibrās: illū ꝓpter perſecutionē pape gladio moriturū predixit. Qui territꝰ a ꝑſecutione deſtitit: ⁊ vt ꝓ ſe oraret pape ꝑ lrās ſupplicauit. ¶ Hic cōſtituit etiā in ſingulis eccleſijs vrbis rome in diebꝰ aduētus ⁊ quadrageſime fieri ſtationes deuotione fideliū celebrādas. Et ne errores antiqui ſemen decetero pullularēt: fecit generaliter amputari imaginibꝰ demonū capita: vt per hoc extirpata gētilis prauitatis facultas eccl'iaſtice veritatis palma plenius exaltaret̄. Addidit i canone miſſe. Dieſq̄ noſtros in tua pace diſpone ⁊c. Et precepit vt ſup corpora apoſtolorꝫ papa ſine cardinalibꝰ celebraret̄ miſſa. ¶ Officium miſſe per introitū: ⁊ .ix. kyrieleiſon. ⁊ alia q̄ in antiphonario cōtinētur celebrari inſtituit. Letanias maiores īter paſcha ⁊ pētheco ſten ordinauit. Anno quoq̄ imperatoris mauritij .xiiij. ſynodū ad eccleſiam ſancti petri .xxiiij. epiſcoporum celebrauit. In qua plurima de neceſſarijs eccleſie prouidit. Alia quoq̄ multa inſignia ⁊ laudabilia opera tā in vrbe q̄ in orbe ꝑfecit. Et plenus ſanctis virtutibꝰ a corpore migrauit circa annum dn̄i .dcccccvj. die .iiij. idus Martij. Et ſepultꝰ eſt in eccleſia ſancti Petri iuxta ſecretarium. Et ceſſauit epiſcopatus menſes .v. ⁊ dies .xvj. ¶ Hic eximiꝰ doctor librum cōpoſuit paſtoralem: in quo oſtēdit qualis eſſe debeat: qui ad eccleſie curā debet aſſumi. Librū ſacramentorꝫ per totum anni circulum. Euāgeliorū homelias .xl. Dialogorum libros .iiij. Sup Iob libros .xxxv. Primam et vltimam Ezechielis partem que obſcuriores videbantur per homelias .xxij. q̄tum lucis habeant oſtendit Antiphonarium nocturnum et diurnum ſuaui modulatione formauit. Epiſtolarꝫ ſuarꝫ regiſtrū ad diuerſos miſſarū. in .xij. voluminibꝰ ordinate digeſſit. Super canticis canticorum. Et in oēs prophetas. Et in libros regū Ioſue. ⁊ iudicum multa ſcripſiſſe dicitur. Aliaq̄ plurima que ab inuidis combuſta fuiſſe tradunt.

¶ De ſancto Petro diacono ⁊ confeſſore. Cap. cxciij.

Petrus ſancte romane eccleſia diaconus ⁊ beati gregorij diſcipulus fuit. Ad cuius inſtantiam ipſe doctor librū dialogorum compoſuit: ⁊ vtriuſq̄ mutuas collocutiōes in eo inſeruit. Hic ſanctitate cōſpicuus bonus magiſtri imitator extitit. Hic aliquādo beato gregorio predicante vel dictante ſpiritum ſanctum vidit in columbe ſpecie ſuper caput doctoris verba in eius auribus inferentem. Qui cum beato Gregorio viſa narraſſet: admonuit eum doctor: vt viſa ſillentio tegeret: quia quacunq̄ hora viſum referret: confeſtim ſpiritum exhalarent. Mortuo igitur Gregorio cum quidam eius emuli ſibi detraherent q̄ prodigꝰ theſauros eccleſie cōſumpſiſſet: ⁊ in vindictam libros eius comburerent: oppoſuit ſe petrus diaconus dicēs tanti viri opera perutilia non fore delenda. Tandem mortem preeligens q̄ ſancti doctoris infamiam: ad hanc eos ſententiam deduxit: vt ſecretum quod de Gregorio viderat reuelaret: et iureiurando firmaret: quo dicto ſi ſtatim ipſe decederet a librorum combuſtione ceſſarent. Si autem ſuperſtes exiſteret: ipſum cum libris inſimul incendio cōcremarent. Itaq̄ cum apparatu diaconi librum euangeliorum geſtans venerabilis Petrus corā populo reuelauit q̄ pluries ſuper caput Gregorij ſpirituꝫ ſanctū in ſpecie columbe conſpexit quod mox vt tactis euangelijs iuramento aſſeruit a dolore mortis extraneus inter verba vere confeſſionis ſpiritum efflauit. Statimq̄ inuidia librorum exuſtione deſtiterunt: ⁊ corpus petri iuxta magiſtri tumulum ſepelientes: ipſum vti ſanctum venerari ceperunt.

¶ De ſancto Petro martyre. Capi. cxciiij.

Petrꝰ martyr apud nicomediam paſſus eſt ſub perſecutiōe diocletiani. Hic cū eſſet cubicularius imperatoris diocletiani prefati: ⁊ cū ipſo in thalamo fiducia accepta ceſarem de immēſis martyrium ſupplicijs liberius cauſaretur q̄ chriſtianꝰ deprehēſus eſt. Et eodem imperatore iubēte in mediū ducit̄ ac primo ſuſpenſꝰ diutiſſime flagris torquet̄: deinde aceto ⁊ ſale vulneribꝰ ꝑfundit̄: ad vltimū in craticula aſſat̄. Sic q̄ vere petri apoſtoli extitit fidei heres ⁊ nominis. Paſſus eſt autem quarto idus Martij. Hec hieronymꝰ in martylogio.

¶ De ſancto Paulo epiſcopo. Ca. cxcv.

Paulus leonēſ. epiſcopꝰ a beato Elduco a pueritia nutritꝰ ⁊ doctꝰ ſimul cū beato ſampſone ep̄o ⁊ alijs pluribꝰ tp̄e iuſtini iunioris claruit in britānia cis marina. Cū aūt ſanctꝰ elducus in planicie triticū ſeminaſſet ne vaſtaret̄ ab alitibꝰ marinis paulū adhuc iuuenculuꝫ cuſtodē adhibuit. Quo nocte dormitāte ager vaſtat̄. Sꝫ excitatꝰ mane dānū ſegetis aduertit: ⁊ oratione fuſa agrum ambiuit: aueſq̄ ſe mouere non valētes alarum virtute depoſita: vt oues ad clauſtrum abegit. Quod cernēs abbas: ⁊ quid ſibi hoc vellet interrogans: reſpondit paulus illos eſſe ſegetis hoſtes: quos captos ad ipſum duxerat puniendos. Quod pater videns ⁊ miraculum ſtupēs aues abire precepit. ¶ Rogatus a ſorore vt alueus eius iuxta mare poſitus dilataretur. ad mare acceſſit: nudaſq̄ ſibi cedentes vſq̄ ad certum locum ſibi viſum inſequi cepit: vbi lapillis modicis iactatis: mari mandauit ne lapillos tranſire preſumeret. Qđ vſq̄ hodie factum eſt. Nam et eo redeunte lapilli in columnarū magnitudinē excreuerunt. ¶ Temporis proceſſu abbas factꝰ eſt. Qui die quodā diſcipulis ꝑ aridas ſyluas vagantibus: ⁊ ſiti deficientibus: ſolo percuſſo. humo quoq̄ in triplici loco defoſſa tres fontes de terra produxit vſq̄ in preſenti tempore permanentes. Sed ⁊ draconem infeſtum qui etiam armatos plurimos inuadebat ſtolla ſacerdotali collū eiꝰ conſtringens ſicut agnum ad mare vſq̄ deduxit: et in profundū equoris demerſit. Poſtmodum autē electꝰ epiſcopus leonēſ. q̄uis dudum renitens: clarus ſanctitate in pace quieuit .iij. idus Martij.

¶ De ſancto Egduno preſbytero et ſocijs martyribus. Capi. cxcvj.

Egdunus preſbyter ⁊ alij ſeptē martyrus apud ciuitatē nicomedie ſub diocletiani ꝑſecutiōe paſſi ſunt. Qui diebus ſingulis ſingli eorū ſuffocati ſunt: vt ceteris metus incuteret̄. Quorū paſſio recolit̄ quarto Idꝰ Martij vt Ado. in martyrologio ſcribit.

¶ De ſancta Euphraſia virgine. Cap. cxcvij.

Euphraſia virgo filia antigoni ſenatoris ⁊ euphraſie nobiliſſime de ciuitate conſtantinopolitana tempore theodoſij imperatoris originem duxit. Cuius pater auguſto amiciſſimus ⁊ propinquus totius lycie negocia gubernabat. ¶ Poſt cuius ortum parētes eiꝰ celibem vitā duxerūt. Antigonus vero anno integro elemoſynis ⁊ ſanctis operibus intentus: poſt annum diem clauſit extremū. Mater vero adhuc iuuenis que per triennium cum viro vixerat in ſancta viduitate deo ſeruire ſtudens apud imperatorē cuꝫ filia degebat. Qui filiam eius euphraſiam annorum .v. cuidam magno principi deſpondit donec perfecte etatis exiſtens eidem matrimonio iungeretur. Cum autē poſt aliquod tempus euphraſia antigoni relicta ab auguſta ſuaderetur vt alteri eā petenti nuberet ſenatori: euphraſia moleſte ferens ⁊ ne ad hoc compelleretur timens cum filia ſua Euphraſia ex vrbe latenter diſceſſit ⁊ ad poſſeſſiones ſuas in egyptuꝫ acceſſit: vbi conſiſtēs eccleſias ⁊ monaſteria ſeruorum dei ſepius viſitabat: ⁊ multas elemoſinas faciebat. ¶ Erat aūt ī thebaide monaſteriū dominarū habēs virgines .cxx. ī ſumma vite ſanctitate domino ſeruientes vbi cōtinue ieiuniuꝫ arduū ſeruabat̄: ⁊ vnaqueq̄ manibꝰ operabat̄. Dū aūt euphraſia cū infantula locū illū frequētius viſitaret: cepit infantula in vita virginum delectari: ⁊ audiens que ab eis de chriſto dicebant̄ ad ingreſſuꝫ monaſterij quotidie ardentiꝰ animari. Quadā vero die cū matre ad cenobiū accedens omnino ibidē remanere cū abbatiſſa voluit: nec vllis precibꝰ aut minis: vel impoſitis pauoribus inde abſtrahi potuit: ſed matrē ad ciuitatē venire permiſit. Et cū diebus pluribus ibideꝫ fuiſſet: ⁊ in ſancto ꝓpoſito ꝑſeueraret: dicens ſe chriſtum in ſponſum elegiſſe conſentiēte matre ab abbatiſſa cilicino habitu monaſterij induitur: ⁊ in cenobiū monialis effecta introducitur. Quā mater dn̄o commendauit ⁊ filiā annorum .vij. in monaſterio dimiſit. Que ſumma humilitate ⁊ ſancta cōuerſatione pollere cepit. Dataq̄ ſibi magi

ſtra iulia pſalteriū breui tpe didicit ⁊ mira obedientia in cunctis miniſterijs pre cunctis profecit. Poſt modicum tpis euphraſia mater virginis moritur: ⁊ in monaſterio ſepelitur. Euphraſia vero iunior oēs facultates paternas pauperibꝰ erogauit. Cū aūt ad perfectaꝫ veniſſet etatem ſponſus ſuus per literas imperatoris eam ad coniugium requiſiuit: ſꝫ ipſa imperatori reſcribens: vt pote xpo iam nupta temporale connubiū denegauit: vnde ⁊ in monaſterio ſumma abſtinentia deo feruentius famulari cepit. Multaſqꝫ diaboli tentationes pertulit ꝓpter quas ſuperādas penitentia mirabili ſe afflixit. Nam ⁊ lapidem capiti ſuppoſuit: ⁊ cinerem ſuper ſtratum conſperſit: aliquando per tres vel quatuor dies: aliquādo hebdomada integra ſeu media maceraуit. Cuius patientiā abbatiſſa tentare volens: lapidem magnum vix a duabus feminis baiulandū diebus ſingulis de orto ad furnum: et inde ad hortum ꝑ dies viginti ipſam portare iuſſit: quem illa cum omni humilitate detulit nō murmurās neqꝫ de labore importabili: neqꝫ de immanitate ꝓcepti. Et cum iterū diabolus eā tentaret quod ſenatoris filia ad aliarum miniſteriuꝫ eſſet ſubmiſſa, cepit adhuc vilioribus officijs ſe occupare: ⁊ in coquina ollas abluere ⁊ immunditias exportare: nec propter hec ab abſtinentia ſe ſolita ſubtrahebat: nec officium in eccleſia dimittebat. Cum aūt ei quedā germana nomine improperaret. qđ talia opera pretextu hypocriſis oſtenderet: ⁊ ob hoc abbatiſſa illam punire vellet: euphraſia nedū ad pedes ſororis ſibi conuitiantis veniam petens procidit: ſed etiā pro ea ab abbatiſſa veniam impetrauit. ¶ Cū aūt diabolus eaꝫ animo ſuperare non poſſet: cepit ipſam perſequi prelio corporali. Nam cū ex puteo aquam hauriret: capite deorſum deijcitur: ſed a ſororibus illeſa educitur. Ipſa vero vbi quotidie portabat ſingulas: cepit exinde deferre hydrias aque binas. Alia quoqꝫ vice dū ligna precideret: ſecuri calcaneum ſibi vſqꝫ ad tibiā ſcidit: ⁊ colligata a ſororibus propter hoc non deſtitit: quin ligna inciſa deferre voluerit. Sed cum ſcalam aſcenderet ſummitatem tunice calcans ſuper ligna cecidit: quorū vnum fere oculum eius effoſſum grauiter vulnerauit. Sed dei miſericordia diebus modicis ex vtraqꝫ plaga conualuit. ¶ Poſt hec eam diabolus de tertio ſolario precipitauit: que tamen ſine vlla leſione ad terram deſcendit. ¶ Deinde ollam cū aqua feruente portās cecidit: aquaqꝫ bullienti facie perfuſa omnino intacta permanſit. Multis autem ſignorū miraculis claruit. ¶ Mulier quedā infantem annorū octo: ex paralyſi effectum ſurdum ⁊ mutum ad monaſterium detulerat vt ipſum ſororū orationibus commendaret. Quem mox vt ſancta virgo ad abbatiſſam deferendum in brachijs ſumpſit: puer loqui ⁊ audire cepit: ⁊ ad matrem ad ianuam expectantem incolumis proprijs pedibꝰ cucurrit. Quedaꝫ ex ſororibꝰ antiquis ab immundo ſpiritu dudum vexata fuerat: quam nulle ancillarum chriſti preces liberare potuerāt. Que etiā cathenis vincta tenebatur: cibuſqꝫ ei ſum cauco ligneo porrigebatur: eo qđ nulla ad eā appropinquare preſumebat: quia veſtes ⁊ carnes ſororum dentibus lacerabat. Et quia abbatiſſa ſanctitatē euphraſie nouerat: eiuſqꝫ miraculuꝫ in puero dederat: eidem licet ex humilitate ſatis recuſanti per obedientiam ſororis illius liberationem impoſuit. Pro qua euphraſia dudum ſe ieiunijs afflixit: et ad dominum diebus pluribus exorauit. Et tādem in chriſti nomine demonem ab illa effugauit: ⁊ cū maximo ſtrepitu in abyſſum ire precepit. Ex iſtis tamen in nullo extollebatur: ſed ampliori humilitate proficere videbat. ¶ Poſt hec abbatiſſa per viſionem conſpexit: quod duo viri venerabiles ad monaſterium venientes euphraſiam rapiebāt. ⁊ ipſam in aureum palatum gemmis ornatum introducebāt: que ibidem ab angelis concinentibus ſuſcipiebatur: ⁊ ad xpi pedes ꝓcidēs a genitrice domini corona aurea decorabatur. Intellexit ergo abbatiſſa virginē quātotius ad celeſtē thalamū deducendā. Que cū ſororibꝰ intimaſſet: ⁊ ille obituꝫ dilecte ſororis deflerēt: euphraſia ſubita febre corripit: ⁊ vite termino ꝓxima in oratoriū deducit: verum ex profunda eius humilitate orabat ad dñm vt eam adhuc per annum in carne dimitteret: eo qđ penitentiā cōdignam ſuo arbitrio non perfeciſſet. Et cū abbatiſſa ⁊ eius magiſtra iulia virginē exorarent: vt ipſaꝫ ſequi ſine dilatiōe liceret: permiſit eis orare dñm: vt ipſarū deſiderium adimpleret. Sicqꝫ inter ſororū manꝰ migrauit ad chriſtū. iij. idus martij. ¶ Poſt cuiꝰ obitum die tertio iulia obijt Abbatiſſa vero ſubſtituta quadā eugenia in matrem filiarum ipſa die. xxx. ex hac vita diſceſſit. Que ambe in eodem ſepulchro cū euphraſia virgine condite ſunt.

¶ De ſanctis Macedonio ꝑſbytero ⁊ ſocijs martyribus. Capi. cxcviij.

Macedonius preſbyter

patricia modeſta theodera ores theodora imponderaꝫ martia et trabia apud nicomediam ciuitatem martyrium paſſi ſunt. Qui omnes per ignē conflagrati acceptabile ſacrificiuꝫ chriſti domino reddiderūt. iij. idꝰ marty. vt ī martyrologio odonis habetur.

¶ De ſanctis quadringenta nouem milibꝰ martyribus. Cap. cxcix.

Quadringentanouem

milites Rome ſub nerone ceſare paſſi ſūt. Hos omnes vna cuꝫ ſanctis proceſſo et martiniano beatꝰ petrus apoſtolus conuertit ad chriſtū: cum teneretur in cuſtodia mamertina cū coapoſtolo ſuo paulo: vbi vna nouē mēſes detenti fuerūt. Et cum milites predicatione apoſtolorum ⁊ aquā pro ipſis baptizandis non haberent: orante apoſtolorū principe de ſilice ſaxi mōtis fons aq̄ ꝓrupit: ex cuiꝰ vnda ipſe apl's baptizauit: ⁊ fōs ibidē ī teſtimoniū miraclī ꝑmanet vſqꝫ in ꝑſens ī loco qui dr̄ carcer ſub colle tarpeio. Deinde predicti glorioſi quadraginta nouē milites ſub deuotiſſima fidei confeſſiōe neroniano gladio ꝯſumpti ſunt: ꝑdie idus martij.

¶ De ſancto Petro abbate clareuallēſi. Cap. cc.

Petrus abbas clareuallēſi.

cum eſſet nobili exortꝰ ꝓſapia factꝰ monachꝰ igniaci monaſterij nobilitatem ſuam ſumma vtilitate occultabat vilibus indutꝰ: vilia officia exercendo. Tñ ob vite nimiam ſanctitatē a multis reuerentie habebatur. Adhuc nouus in ordine dum in matutinis aliqñ dormitaret ſeqꝫ pulſari ſentiret. Apertiſqꝫ mox oculis nullum conſpiceret: orauit dominum: vt excitantē ipm ſibi oſtenderet. Et dum iterum dormitaſſet: pulſatus citius aperiēs oculos vidit iuuenē ſplendidū ſibi aſſiſtere indeqꝫ moroſeqꝫ per chorū trāſire quidemuꝫ diſparuit: ⁊ petrꝰ cū eſſe angelū intellexit media nocte cum fratribus pſallens ſubito dolore capitis premitur: ⁊ recedere de eccleſia cogitās audiuit vocē dicentem verſū illū. Laudās inuocabo dominum. ⁊c. ⁊ ſtatiꝫ dolor ceſſauit. Et dum mane iterū cum dolore eodem capitis perſeuerante ad cōtionem acceſſiſſet: viſum eſt ſibi quod lapis ponderoſus de capite eius egreſſus eēt ⁊ exinde a tali dolore liberatus perfecte fuit. Poſt hec factꝰ eſt prior igniaci. Deinde abbas vallis regis aſſumptus eſt. Qđ abbas eiꝰ igniacēſi. tali viſiōe preſciuit. Videbatur enim ſibi candelabrum lucens ante altare ꝑ maiorē feneſtram exire. Nec multo poſt petrꝰ prior in abbatem electus eſt. Cum aliquādo abbas egrotaret: ⁊ mercennarius quidā a cellario operis mercedem exigeret: illeqꝫ dare recuſaret: indignatus mercennarius pruinas ardentes ad vnā ex monaſterij grāgijs in cacabo deferebat: vt eā incenderet. Tunc affuit abbas ⁊ eū de mala volūtate redarguit: ⁊ vt ad ſe mane ⁊ ad infirmariam veniret mercedē ſuam receptꝰ admonuit: qđ ⁊ factū eſt. Mercennarius quoqꝫ eſt miratus: eo ꝙ abbatē de infirmaria vtpote lāguentem minime receſſiſſe cognouit ⁊ penitentiam egit. Vocatus ad electionem abbatis igniacēſi. oratiōe premiſſa vt deꝰ ſibi idoneum inſpiraret: audiuit vocē ꝙ illuc veniens audiret quis idoneus eſſet. Cūqꝫ ad locum veniens pro eodem oraſſet: iuſſus eſt ſocios itineris ſui de hoc interrogare. A quibus cum quereret quis vtilis eligēdus foret: reſponderunt qđ ipſe. Sicqꝫ omniū conſenſu electus eſt. ¶ Cū henricus comes cāpanie ſe ipſius orationibus cōmendaſſet ⁊ ipſe pro eo celebraſſet poſt vltimam collectam vidit comitem tūc abſentem ſignū crucis in veſte habentem. Et diem ac horaꝫ notans cōperit: poſtmodum ipſum eodē tēpore cruce fuiſſe ſignatū. Oranti ſibi aliquādo apparuerunt ſancti bernardus abbas ⁊ malachias epiſcopus qui eum abbatem clareuallēſi. futurum predixerunt. Nō multo poſt gerardus clareuallēſi. abbas a fratre hugone de bazochijs qui grauiter in ordine deliquerat: ⁊ abbatis punitionem timebat: interfectus eſt. Cui ſucceſſit henricus. Quo poſt modicum in preſbyterum cardinalem aſſumpto: petrus ad electionem aufugit eo qđ eligi formidaret: qui tamen abſens electus eſt. Et cum diu recuſaret tandē viſionis memor conſenſit. ¶ Romanus pontifex eius famam audiens eum ad ſe acceſſiuit: cui ⁊ peccata ſua ex deuotione confiteri: ⁊ ab eodem communicari voluit. Cum autem eſſet in valle regis infirmitate graui vnum ⁊ oculis amiſit: ex hoc gaudens ⁊ deum laudans: quia vnum ex hoſtibus ſuis a capitalibus ſibi abſtulerat. Et dum eſſet cū fratribꝰ in meſſibꝰ operans tres pulcherrimas mulieres in medio fratrū vidit: quas de nimia preſumptione redarguēs audiuit ab illa que erat formoſior quod erat maria mater xpi: ⁊ alie due maria magdalena ⁊ maria egyptiaca: que fratres in ſuo labore conſolari curabant. quieuit autem ſanctus petrꝰ in domino predie idus martij.

¶ De ſancto Longino martyre. Cap. ccj.

Longinꝰ fuit quidā

centurio de prouincia yſauricē cum alijs militibꝰ cruci dñi aſtans latus eius lancea perforauit. Et videns ſigna q̄ fiebāt: ſolem ſcꝫ obſcuratū: ⁊ terremotum in chriſto credidit. maxime ex eo vt quidā dicunt: qđ cum ex infirmitate eiꝰ oculi caligaſſent de ſanguine chriſti per lanceam decurrente caſu oculos tetigit: ⁊ protinꝰ clare vidit: vñ renunciās militie. ⁊ ab apoſtolis inſtructꝰ: in ceſarea cappadocie viginti octo annis monaſticā vitam duxit: ⁊ plurimos ad xpm cōuertit. Cū aūt ab octauiano preſidetentꝰ ſacrificare nollet: iuſſit preſes oēs dentes eiꝰ excuti ⁊ linguā abſcidi. Ex hoc tñ loquelā nō amiſit: ſed accepta ſecuri oīa idola cōfregit. Demones aūt de idolis exeuntes ⁊ in aerē vlulātes in ꝑſidē ⁊ in eiꝰ ſocios intrauerūt. Qui inſaniētes longini ſe pedibus ꝓſtrauerūt. Quos oēs longinus in xpi noīe ab oppreſſiōe demonū liberauit: ⁊ demones in deſertum miſit. Quo miraculo quidā aphrodiſius cōmentarieñ. cum multis alijs ad xpm cōuerſus eſt. Poſt dies aliquot cū octauianꝰ longinum tentū ad ſe adduci iuſſiſſet: vt eū penis afficeret: ⁊ ipſum ex hoc aphrodiſius reprehenderet: eo qđ de ſuſcepto ab eo bñficio ingratꝰ eſſet: iuſſit preſes aphrodiſio linguam precidi. Sed ipſe nihilominꝰ loquebatur. Preſes vero confeſtim excecatus eſt. Cui longinꝰ tuaſit: qđ liberari non poſſet niſi ipſum occideret. Nā martyr effectus pro ꝑſide oraret: ⁊ ipſe lumen recuperaret. Statimqꝫ preſes longinū decollari fecit. Poſt hec ad corpꝰ eiꝰ adijt: ⁊ proſtratus cum lachrymis penitentiā egit: ⁊ continuo viſum recepit. Corpuſqꝫ martyris honorabiliter tumulauit: ⁊ in bonis operibus perſeuerauit. Paſſus eſt autem martyr xpi idibus martij.

¶ De ſancta Matrona martyre. Cap. ccij.

Matrona martyr

apud theſſalonicam paſſa eſt. Hec religione chriſtiana cum eſſet ancilla plautille vidue gentilis: xpm occulte adorabat. Et cum a dña ſua deprehenſa eſſet in eccleſia chriſtianorū ab eadē in ſcāno ligatā et crudeliter flagellatā dieqꝫ ⁊ nocte integra incluſa ⁊ vincta dimittitur. Sꝫ dñ noctu diuinitꝰ ſoluta ⁊ clauſis ianuis educta eſſet: ad eccleſiam redijt ⁊ deo gratias egit. Quam iterū ibidem repertam domina ſua iterum ipſam in ſcāno vinxit ⁊ crudelitꝰ flagellauit: triduo quoqꝫ ſine cibo recluſam dimiſit. Illa vero iterum diuinitus ſoluta educitur: ⁊ in eccleſia orans a domina ſua tertio reperitur. Que tertio ab eadem ligatur: ⁊ loris duriſſimis tandiu ceditur: donec ſpiritum exhalauit. Que paſſa eſt idibus martij. Hec Ado.

¶ De ſanctis Ilaro epō et tatiano marty. Ca. cciij.

Ilarus epiſcopꝰ

⁊ tatianꝰ diaconus apud aquileiam paſſi ſunt tempore Numeriani imperatoris. Beatꝰ enīꝫ ilarus ab infantia chriſtianꝰ ſacris literis eruditus ad diaconatus ordinē: deinde ad pontificatū aquileieñ. eccleſie a ꝑplo promotus eſt. Qui eius diſcipulū noīe tatianū ſibi archidiaconē ꝯſtituit cū quo in chriſti fide populum admonebat. Cum autē ab imperatore numeriano chriſtianorū perſecutio excitata fuiſſet: ⁊ quidā baronius preſes aquileie chriſtianos ad ſacrificia coartaret ad ſuggeſtionem cuiuſdam ſacerdotis idolorum nomine monophanti fecit Ilarium epm Chriſtianorum detineri: ⁊ ad templum idolorum adduci: vt ibi dijs thura imponeret. Quē ſacrificare nolentem iuſſit nudatū virgis duriſſime cedi. Deinde in equuleo leuari ⁊ vngulis radi: adeo vt eius intranea nudarentur. Deinde depoſitum ex equuleo mādauit dorſum eius carbonibus aduri: ⁊ poſt hec acetum ſale ꝑmixtum eius vulneribus infundi ipſaſqꝫ plagas ex camelorum cilico confricari. Et cum hec oīa pro xpi nomine patientiſſime toleraſſet: oratione premiſſa expuit la uit in ſimulachra et mox cuncta in puluerem redacta ſunt. Clamante quoqꝫ aduerſus illū omni populo paganorum fecit eum preſes in carcerem recludi. Et cū audiſſet quod haberet diaconum tatianum: qui ſimiliter populum a deorum cultura ſubtrahebat fecit eum teneri: ⁊ deos gentium conſutantem extendi: ⁊ virgis diutius flagellari: ceſum quoqꝫ vna cum Ilaro epiſcopo eodē carcere detineri. Orantibus aūt ſanctis nocte illa factum eſt tonitruum magnum: ita vt fundamenta vrbis commota fuiſſent: ⁊ multi paganorum interirent. Templū etiā herculis funditus euerſum eſt. Qđ audiens hieronius preſes miſſis ſpiculatoribꝰ fecit gladios in pectora ipſorū in ipſo carcere trāſfigi. Cū quibus ⁊ alij tres chriſtiani in eadē cuſtodia vincti: ſcꝫ felix largus: ⁊ Dionyſiꝰ eodē martyrio necati ſunt. Quorū corpa noctu a chriſtianis de carcere rapta iuxta muros aquileie ciuitatis ſepulta ſunt. xvij. kalen. aprilis.

¶ De ſancto Patricio epõ. Cap. cciiij.

Patricius epiſco-

pus apud ſcotiã primꝰ xpm ꝑdicauit. Qui cũ die quadã ſcothorum regi de paſſione dñi aliqua narraret: ⁊ ille deuote intẽderet appodiãs ſe ſup ferulã quã manu tenebat: caſu pedi regis ſup poſuit: et cuſpide ferule ipſum ꝑforauit. Rex vero credens epm hoc ex induſtria facere ⁊ ſe aliter fidẽ nõ poſſe ſuſcipere: niſi talia ꝓ xpo pateretur: patiẽter pertulit. Sanctꝰ vero intelligens obſtupuit: ⁊ regis pedem ſanauit. Hic ꝓcibꝰ ſuis toti illi inſule obtinuit: qȝ nullũ venenoſum aĩal ibidẽ viuere poſſit. Et qȝ plus eſt etiã ligna ⁊ coria illius regionis cõtraria ſunt veneno. Quidã cõuicini ſui ouẽ furatꝰ fuerat: ⁊ comederat. Et cũ epõs pluries furẽ quicũq; ille eſſet: exhortatꝰ eſſet: vt furtũ recideret: ⁊ nullꝰ appareret: conueniente oĩ pplõ ad eccleſiã orauit dñm: vt in cuiꝰ ventrẽ ouis intraſſet: corã oĩbus balatũ daret: qȝ ⁊ factũ eſt. Et reus penitẽtiã egit. ¶ Erat autẽ eius cõſuetudo oẽs cruces quas videbat adorare. Cũ autẽ quandã crucẽ inuiſam ꝑteriſſet: ⁊ a ſuis admonitꝰ cur nõ vidiſſet: audiuit vocẽ de ſub terra cuiuſdã ibidẽ ſepulti: dicentis ſe fuiſſe paganũ: ⁊ ſigno crucis indignũ: ⁊ ideo ipſam nõ viderat: vñ fecit ipſaȝ abinde tolli. ¶ Cũ aũt patriciꝰ per hiberniã predicaret: ⁊ fructũ ibi modicũ faceret: rogauit deũ: vt ibi aliqȝ ſignũ oſtenderet: ꝑ qȝ territi peniterẽt. Iuſſu igit dñi in quodã loco circulũ magnũ cũ baculo deſignauit: intra qȝ ſe terra ſtatim aperuit: ⁊ puteus profundiſſimus ibidẽ apparuit. Reuelatũ quoq; fuit ſctõ qȝ ibi quidã purgatorij locꝰ eſſet: in quẽ quiſquis vellet deſcendere: alia ſibi penitentia nõ reſtaret: nec aliud ꝓ peccatis purgatorium ſuſtineret. Plerią; aũt non redirent: ⁊ qui redirent die naturali integrũ ibidẽ moram facerent. Multi igit ingrediebãtur qui de cetero nõ reuertebant. ¶ Poſt longũ tpš mortuo patricio: quidaȝ nobilis noĩe nicolaus qui peccata multa cõmiſerat: ad penitentiã deuenit: ⁊ locũ ipſum intrare volens diebꝰ octo ꝑcedẽtibus: vt oẽs faciebãt: ſe ieiunijs macerauit: ⁊ ſic in puteũ deſcendit: ⁊ oſtiũ qȝ a latere inuenit introiuit: vbi monaſteriũ inuenit: ⁊ a qͥbuſdã abbatis in oratoriũ introducit officio q; peracto: vt cõſtãs eſſet admonetur: qꝛ multa diaboli tẽtamẽta eũ percurrere oporteret. Et cũ ſe penis affligi ſentiret ꝓtinꝰ diceret. Ieſu xpe fili dei viui miſerearis mihi pctõri. Quibꝰ abeuntibus adſunt demones: ⁊ vt ſibi obediat. primo eũ blandis ſermonibꝰ perſuadent: aſſerentes qȝ ipm cuſtodient: ⁊ ad ꝓpria in columẽ deducent. Et cũ eis obedire nollet: diuerſarũ ferarũ terribiles audiuit voces. Ad q̃ pauefactꝰ verba inuocationis ꝓtulit: ⁊ oĩs ille tumultꝰ conquieuit. Ulterius ꝓcedens ⁊ demonibus cõſentire nolens in ignẽ maximũ proijcit: ſed verbis expreſſis ignis extinguit. Ad locũ alterũ veniens vidit homines viuos igne aſſari: ⁊ carbonibꝰ vſq; ad effuſionẽ viſcerũ cõcremari. Et dũ nec ſic conſenſiſſet demonijs ab eiſdẽ ſimili pena torqͤt: ſed verba ꝓferens cõtinuo liberat. ¶ Inde ꝓcedens in puteũ ꝓfundũ obſcurũ et fetidũ deijcit: dicentibus ſibi demonibꝰ ꝙ ille erat infernus: ſed dum verba repetiſſet inde illeſus educit. ¶ Poſt hec ad põtem arduũ ⁊ lubricũ deuenit: ſubter quẽ ignꝰ fluuiꝰ rapidꝰ currebat. Et dũ pontẽ trãſire deſperaret: vnũ pedẽ ponens: verba q̃ didicerat dixit: deinde aliũ pedẽ ponẽs ipſa repetiuit: ⁊ ad quãlibet pedis mutationẽ eadẽ iterauit: ⁊ ſic illeſus tranſiuit. Et in quendã pratũ amenis ⁊ odoriferis floribꝰ ꝯſertũ deuenit. Ubi a duobꝰ ſpecioſis iuuenibꝰ ad quandã ciuitatẽ auro ⁊ gẽmis fulgentẽ adducit: ⁊ qȝ illa eſſet paradiſus ſibi reuelatur. In qua dũ ſe admitti oraret: audiuit qȝ prio ad ſuos rediret ⁊ poſt dies. xxx. in pace q̃ſceret ⁊ ſic illuc intraret. Tũc nicolaꝰ inde aſcendẽs ſupra puteũ ſe reſtitutum altero mane repperit: ⁊ q̃ viderat enarrauit: ac poſt dies. xxx. in pace q̃euit. Dies aũt depoſitionis ſancti patricij. xvj. Kalen. aprilis celebratur.

¶ De ſancta gertrude virgine. Cap. ccv.

Gertrudis virgo

obijt anno conſtantis imperatoris. xxj. vt dicit Sigibertus. Hec oriũda fuit de ciuitate nigelẽſi: vbi ⁊ monaſteriũ dñarũ conſtruxit: ⁊ ipſum ſub regulari diſciplina laudabiliter rexit maxima ſanctitate pollens. Que die obitus ſui apparuit modeſte abbatiſſe monaſterij treuereñ. ſibi in amicitia coniuncte aũ altare beate virginis tunc in oratione ꝓſtrate: eiq; ipſa hora ad chriſtũ migraſſe: ⁊ celeſtẽ patriã introiſſe nunciauit. ¶ Poſt annos vero. x. ignis exiens monaſteriũ ignis conſumere videbatur. Sed tunc ſancta ſupra tectum apparuit ⁊ velum ſuum flammis obijciens: ignẽ excuſſit: ſtatimq; extinctus focus monaſterium omnino indemnem reliquit. ¶ Puer quoq; in fonte necatus: ipſius meritis ſuſcitatur: ⁊ alia multa miracula ad eius tumulum demonſtrãtur vbi in ipſo monaſterio ſepulta venerat. Quieuit autem in pacem decimoſexto Kalendas aprilis.

¶ De ſctõ Alexãdro epõ ⁊ martyre. Cap. ccvj.

Alexander epiſco

pus ⁊ martyr apud ceſaream paſſus eſt. De quo in. vj. libro eccleſiaſtice hiſtorie ſcribitur: quod de cappadocia ⁊ propria ciuitate ſanctorum locorum viſendorum cauſa hieroſolymam veniens diuina reuelatione eiuſdem loci gubernacula ſuſcepit. Nam cum narciſſus hieroſolymorum epiſcopus eſſet annorum. cxvj. et propter nimiam ſenectutem cure paſtorali intendere nõ poſſet: voce de celo prolapſa vt omnes ciues eidẽ hieruſalem venienti occurrerent: ⁊ ipſum ſuum vna cũ narciſſo epiſcopum ordinarent a populo honorifice ſuſceptus: ⁊ factus eſt narciſſo coadiutor: et eiuſdem poſt obitum ipſi ſucceſſor. Poſt hec romam venit ad apoſtolorum limina viſitanda. Reuerſus autem hieroſolymam ſub perſecutione decij ductus eſt ceſaream. Et dum diebus multis: multo ferri pondere vinctus: de carcere ad tribunalia iudicis: ⁊ inde ad carcerẽ duceretur: ⁊ inter ipſa ſibi viciſſim ſuccedentia tormenta: defecit. Atq; ob confeſſionem chriſti martyrium compleuit. xv. kalendas aprilis. Hic ad eccleſiam antiochenam cuius regimini primo preſuper pacem eccleſie vnam ſcripſit epiſtolam. Ad aronitas vero aliam per clementem preſbyterum alexandrinum. Item ad origenem ⁊ pro origene: contra demetritum aliam. Sed ⁊ alie eiuſdem ad diuerſos feruntur epiſtole: vt dicit Hiero. libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Ioanne abbate. Capitulum. ccvij.

Ioannes abbas

magne ſanctitatis vir de ſyria oriundus peruenit italiam. Suſceptuſq; hoſpitio a deuota matrona apud vrbem pennacenſem reſedit. Et ab angelo monitus: locum ſue habitationis ſub quadaȝ arbore prope eandem ciuitatem elegit. Sub qua dum mẽſe decembris quieſcere cepiſſet: arbor repẽte inuſitato imbris tempore flores protulit ⁊ frondes. Qȝ vbi a venatoribꝰ illac tranſeuntibus cõpertum eſt: viſoq; miraculo: ⁊ cognito quod ſeruus dei eſſet fama ipſius circunquaq; delata eſt: vnde a Ioanne ſpoletano epiſcopo viſitatur: et ab eodem ſibi iuxta dictam arboreȝ cenobiũ fabricat: vbi per annos. xliiij. congregationi ſanctorum multorum monachorũ ꝑfuit multiſq; clarꝰ virtutibꝰ poſt vitã laudabilẽ in pace quieuit. xiiij. kalẽdas aprilis ibiq; ſepultꝰ iacet.

¶ De ſancto Calocero martyre. Cap. ccviij.

Calocerus martyr

de cuius triumpho in paſſione fauſtini et iouite ex parte dictum eſt ſupra. xv. kalendas martij. viſis miraculorũ inſignijs que deus in tormentis predictorum ſanctorum exhibebat: ad Chriſtum conuerſus eſt: et cũ eiſdem martyribus plurimis ſupplicijs cruciatus: tandem ab alexandro auguſto mediolani exiſtẽte: traditus eſt ſapritio prefecto puniendus: qui ad alpes cotias ab imperatore mittebatur. Quem ſapritius ante ſe premiſit ſub cuſtodia: in ciuitate aſtenſi. s. carcerari mancipãdum: vbi dum ſapritius cum ſecũdo milite aduenſiſſet: et ſecundus calocerũ ſepius in carcere viſitaſſet: ab eodem chriſti fide doctus eſt: et miſſus mediolanũ a ſanctis fauſtino et iouita baptizandꝰ. Qui baptizatus terdonam rediit: et martianum epiſcopum in carcere viſitauit: ipſumq; a ſapritio martyrizatum ſepeliuit: ꝓpter quod plurimis affictus tormẽtis a ſapritio in carcerẽ miſſus fuit: vt in eius paſſione dicetur. iij. kalend. aprilis. Cum autem ſapritius ad carcerem mittẽs ſecundũ non inueniſſet: ⁊ ad ciuitatem aſteñ. rediſſet: vt vel calocerum mori faceret: repperit ſecũdum in eodem carcere cum calocero exiſtẽtem. Et ſecundum quidem in cuſtodia reſeruari iuſſit. Calocerum vero albiganũ mitti: ⁊ ibidem capite cedi. Cuius corpus a fidelibus iuxta ipſam ciuitatem cũ honore humatum eſt decimoquarto kalendas aprilis.

¶ De ſancto Ioſeph ſponſo dñe noſtre. Cap. ccix.

Ioſeph ſanctiſſi-

mus dñe noſtre ſponſus de ciuitate bethleem oriũdus de domo ſcȝ ⁊ familia dauid regia ſtirpe ꝓgenitus: per miraculum aride virge florẽtis ⁊ ſpiritusſancti in columbe ſpecie in eius cacumen deſcendentis: cũ iam ſenex eſſet: [redacted] inter omnes ſuos contribules ſolꝰ deo placens ad deſponſandam virginẽ electus eſt: eiuſq; ad cuſtodiam deputatus. vt in hiſtoria natiuitatis virginis dicetur. vj. idus ſeptembris. Hic enim virgineȝ deſpõſatam in nazareth in domo paterna dimiſit: ⁊ in bethleem ad ꝑparandas nuptias acceſſit: vbi dum moram traheret: angelus ad virginẽ mittitur: ipſaq; operante ſpiritusſancto impregnatur. Cum aũt ioſeph poſt ſeptẽ mẽſes rediẽs pregnantẽ repperiſſet eã iuſtꝰ eſſet: voluit occulte dimittere eã. Sed admonitꝰ ab angelo: vt dr̃ Matthe. j. eam accepit: qꝛ ipſam de ſancto ſpiritu concepiſſe cognouit. Poſtmodũ cũ deſcriberet orbis illam ſecum bethleem pro facienda profeſſione deduxit: vbi ⁊ filium dei natũ de virgine primus in vlnis ſuſcepit: ⁊ ipſum vti bonꝰ nutricius: ſumma diligentia educauit: ⁊ omnibus verbi dei infantie geſtis interfuit. Nã ⁊ eidẽ circunciſo aſtitit: ⁊ magos ad eum adorãdum venientes conſpexit: ⁊ ipſum vna cum matre ad templum preſentauit: ipſumq; metu herodis ab angelo monitus in egyptum cum matre fugauit. ⁊ per ſeptenniũ ibi manens: mortuo herode eundem ⁊ genitricem ad patriam retulit. In medio doctorum etiam ipſum duodenẽ vna cum maria triduo ante amiſſum inuenit. Ideoq; virginitatis ſponſe ſue et omnium infantilium chriſti actuũ veridicus teſtis fuit. ¶ Hic ioſeph vt in libro de infantia xpi dicitur: vxorẽ alteram prius habuit: ex qua plures filios procreauit: qui etiã ex euangelio Ioannis ſexto capitulo. fratres ieſu dicunt: quia ex ieſu patre putatiuo progeniti. vnde ⁊ quibuſdam placet: ꝙ iacobꝰ minor apoſtolus ideo frater domini dicatur: quia ioſeph filius fuerit ex alia cõiuge: vt Hieronymus libro de illuſtribus ponit: ꝙuis ab eodẽ talis opinio reprobet. Eodem etiam infantie xpi libello traditur quod ioſeph faber lignarius fuit: vnde et ibidem fertur quod cum ioſeph grabatũ faceret: ⁊ oẽs tabulas ſecuiſſet: vna ipſarũ ex errore menſure minor ceteris reperta eſt. Et cum ioſeph ex hoc triſtaretur: puer Ieſus tabulã breuem alijs appoſuit: ⁊ ipſam vt i eſſet cera mollis protrahens ad ceterarum longitudinem diuina virtute protẽdit: ꝓpter hoc in euangelio Ioannis Ieſus a iudeis fabri filius appellatur. Hec ex textu euangeliorum ⁊ libro de infantia predicto: et ex compilatione fratris bartholomei colliguntur. ¶ Quanto vero tẽpore ioſeph ſuperuixerit vel obitauit quomodo humanitatis debitum ſoluerit: expſſum non habemus. Tamẽ quod vſq; ad duodecim annos etatis chriſti ſuperſtes extiterit ex textu luce. ij. capitulo. didicimus. In quodam tamen antiquiſſimo kalendario in cuius exordio rubrica ponebatur: quod ex vetuſtis euſebij ceſarieñ. exemplaribus ſumptum fuerat: ſcriptum reperi feſtum ioſeph ſpõſi domine noſtre xiiij. kalen. aprilis. Cui ex antiquitate et exemplaris origine ſatis fidem adhibui.

¶ De ſancto Theodoro epiſcopo. Cap. ccx.

Theodorus hera-

clienſis epiſcopus tempore Conſtantini magni imperatoris ĩ thracia claruit. Qui in mattheum: ⁊ Ioannẽ: ⁊ paulum: ⁊ pſalterium elegantis apertiq; ſermonis cõmentarios edidit: ⁊ ſermonibus atq; moribus admodum effulſit. Diem quoq; extremuȝ. xiiij. kalend. aprilis concluſit. Hec Hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Archypo diſcipulo. Cap. ccxj.

Archypus diſcipu

lus apoſtoli pauli fuit. Cuius commilitonis ſui idem apoſtolus meminit ſcribens coloſſenſibus ad col. quarto. Qui ab eodem apoſtolo ibidem predicationis gratia dimiſſus: poſt completum eius miniſterium perrexit ad dominum. xiiij. kalend. aprilis vt Hieronymꝰ in martyrologio teſtatur.

¶ De ſancto Cudberto epiſcopo. Cap. ccxij.

Cudbertus epiſco-

pus vt dicit Beda quarto lib. hiſtorie anglorum: vir ſanctus et venerabilis in inſula modica q̃ appellatur pharneu ⁊ ab eccleſia lyndifarcientium nouem milibus paſſuum diſtat in oceano vitam ſolitariam pluribus annis duxit. Fuit aũt primo monachꝰ monaſterij melroſ: qȝ in ripa nudi fluminis poſitũ eſt ſub abbate etharcuiꝰ ⁊ poſt mortẽ ſucceſſor extitit. Inde ad curiã lyndifarcienſis monaſterij vocatꝰ ibidẽ diutiꝰ mãſit. Deuenit poſt hec ad inſulã pharneñſem oĩ cultu ⁊ habitatore deſertã cupiẽs ſolitariã ducere vitã. In qua ⁊ plures infeſtatiões demonũ

expulit:et fontem viuū fratribus ſuis de terra produxit;qui ibi vſqꝫ in preſens ſcaturit:ibiqꝫ edificato nouo cenobio cōgregationi anachoritarum pluribus annis prefuit. Deinde poſt mortem theodori lyndiſfacienſis archiepiſcopi quāuis ſatis reſtitiſſet:archiepiſcopus ordinatur. In qua ſede verbo ſemper et exemplo populum inſtanter docuit:⁊ miraculorum ſignis vitam inclitam duxit. ¶ Poſt hec autem quia obitum ſuum de proximo futurum diuina reuelatione prenouerat:ad monaſterium ſuū rediit:vite reſiduum ibidē conſumare deſiderans. Ubi dum quidam ſanctus preſbyter herbertꝰ eiꝰ intimus ipſum viſitaſſet. Cudbertuſqꝫ ei ſuū trāſitum predixiſſet:rogauit eum inſtātius preſbyter:vt vna ſecum ſibi occumbere liceret. Qui oratione facta ſibi a domino qđ popoſcerat impetratum nunciauit. Reuerſus itaqꝫ ad eccleſiā ſuam herbertus anno integro ante obitum ſancti viri languore detentus die ⁊ hora qua ille obiit:et hic ex hoc ſeculo tranſmigrauit ſcilicet. xiij. kalēdas aprilis. Cuius corpus ad eccleſiam lyndiſfarcienſem delatum ⁊ in ſolo ſepultum eſt. Cum autē poſt annos vndecim leuaretur:vt ſupra pauimētum honorabilius locaretur:integrum ⁊ omnino incorruptū repertum eſt:⁊ veſtes quibus indutus fuerat:illibate nulla vetuſtate conſumpte. Cui ſucceſſit ſanctus eadbertus ſanctitate clarus qui decedēs in eodem tumulo cū ſancto Cudberto poſitus eſt:vbi eſt:vbi ambo requieſcunt miraculis prepollentes.

¶ De ſancto Uulphranio epõ. Cap. ccxiij.

Uulphranius ſenoneſī. epiſcopus ſucceſſor liberti ex territorio vaſtineſī. inclytus fuit in aula regis Dagoberti ⁊ filij eiꝰ ludouici patre milite nolberto progenitꝰ. Qui primus a chriſto admonitus aſſumptis ſecū a ſancto auiberto tunc rothomageſī. epiſcopo quibuſdā ſocijs de monaſterio fontanelle gēti frixonum chriſti euāgelium predicauit. ¶ Cum autem per mare nauigans in naui celebraret:et patenam offerre vellet:de manu diaconi caſu patena prolabitur ⁊ in mare demergitur. Sꝫ orante ſancto patena in manu diaconi diuinitus reponitur. ¶ Dum autem ſaxonibus predicaret die quadam iuuenē laqueo appenſum reperit:quem illi ſorte elegerant:⁊ more ſue gentilitatis ſuſpenſum demonijs immolare volebant. Quem ilico ſanctus ſola oratiōe dirupto laqueo:⁊ ipſo illeſo cadente a morte eripuit:et tali miraculo multos ad fidē conuertit. ¶ Cum autem filium ducis ratbboldi baptizaſſet et albis induiſſet:ille ſubito expirauit:quod epiſcopus idcirco a deo obtinuit ne iuuenis a patre gētili ad culturam idolorum reduceretur. Completa vero predicatione ſua poſt annos quinqꝫ reuerſus ad eccleſiam ſuā epiſcopatui reſignauit. Et ordinato ſibi ſucceſſore gericoꝛ:in monaſterio fontanelle monachus factus:vitam in ſanctis operibus conſummauit anno domini. dccxl. xiij. kalen. aprilis. Sepultuſqꝫ eſt iuxta ſanctum Uandegiſillum.

¶ De ſctõ Bñdicto abbate ⁊ cõfeſſore. Cap. ccxiiij.

Benedictꝰ abbas cuius vitā gregorius. ij. dialogo ſcribit ex nurſia prouincia claris parentibus ortus. Cum rome liberalibus ſtudijs traditus eſſet. in ipa infantia mundum deſeruit ⁊ deſertum petere decreuit. ¶ Quē nutrix eius ipm tenere diligens vſqꝫ ad locum q̄ effide dicitur ſecuta eſt:vbi dum ad purgandū triticum capiſterium mutuo accepiſſet:illud cadēs in terram fractū fuiſſet. Benedictꝰ nutrici flenti cōpaſſus capiſterij partes accepit. et oratione fuſa ipm reintegrauit. Poſt hec nutricem fugiens in locum qui ſublacus dicit deuenit triennio hominibꝰ cunctis excepto romano monacho incognitꝰ māſit:q̄ ei neceſſaria miniſtrabat. Et cū ad ſpecum ipſius iter nō eſſet:panē in fune ligatum ei deponebat:in quo ⁊ tintinabulū ligauerat:vt ad eiꝰ ſonitum benedictus panem ſibi delatum audiret. Sed diabolus ex inuidia proiecto lapide tintinabulū fregit: nihilominus tamen romanus ſancto miniſtrare aliter nō deſijt. ¶ Poſt hoc dominus cuidam preſbytero qui die paſche ſibi refectionem parauerat apparuit:⁊ vt cibos viro dei tali in loco ferre deberet admonuit. Qui cum multo labore ad eū veniens:inuitauit patrem:vt cibos ſumeret. q2 eo die paſcha eſſet:qui reſpondit qđ vere paſcha eſſet:ex quo illum videre meruiſſet:longe quippe ab hominibus poſitus quod die eadē paſchalis foret ſolennitas ignorabat. Sicqꝫ benedicentes dominū ambo refecti ſunt. ¶ Quadam die auicula merula circa faciem eius volitante:ſignoqꝫ crucis effugata tanta libidinis tentatione accenſus eſt:quanta nunq̄ expertus fuiſſet. qui in ſpinis ⁊ vepribꝰ adeo ſe volutauit:quod exinde totus cruentus et laceratus exiuit. Et ſic per cutis vulnera mentis vulnus eduxit. Ab illo ergo die talis nunquam tentatio in eius corpore pullulauit. Fama igitur eius creſcente venerunt ad eum monachi cuiuſdam monaſterij abbate vacātis:⁊ ipſum in patrem elegerūt. Qui ſatis recuſabat:eo quod ſe eorū moribus minime conuenire dicebat:tandem inſtantibus acquieuit. Cūqꝫ ille diſtrictius eos regulam ſeruare cōpelleret. illiqꝫ illicita ſibi nō licere conſpicerēt:penitētes qđ eum elegerant:venenū vino miſcuerunt:⁊ ei in poculū porrexerunt:ſed ſigno crucis edito ſic vitreū vas quod vinum tenebat:confregit:ac ſi pro ſigno lapidem dediſſet. Moxqꝫ intelligens:q̄ illi fecerant ab eis diſceſſit:et ad locum dilecte ſolitudinis remeauit. Ubi multis ad eum diſcipulis cōuenientibus duodecim monaſteria conſtruxit. ¶ In vno quorum monachus erat qui ceteris in eccleſia orātibus mox foras exibat:⁊ aliqua temporalia peragebat. Quod dñs benedictus ꝑ abbatem illius loci didicit. illuc iuit:viditqꝫ puerū nigrū monachum illum ceteris orantibus extra eccleſiā per veſtimenta trahentem. Quod etiam maurum monachum videre oratione impetrauit. Egrediens ergo ſanctus monachum virga percuſſit:et tūc immobilis in oratione ꝑſeuerauit ac ſi malignus ſpūs eius verbere percuſſus fuiſſet. Ex ipſis monaſterijs tria in cacumine montis erāt:que deorſum aquas cum nimio labore hauriebāt. Ubi ſanctus pater aſcendēs cum puero:nocte tres lapides pro ſigno poſuit:reuerſuſqꝫ domū fratribus illis mandauit:vt in locis vbi lapides erāt foderent:⁊ aquam inuenirent. Quod ⁊ factum eſt:in illis locis aqua vſqꝫ in preſens largiflue inundāte. ¶ Cū quidā frater circa monaſterium vepres ſecuri abſcideret ferrum de manubrio proſiliit:⁊ in lacū profundū ſe demerſit:vir aūt dñi manubrium in aquam poſuit et ferrum ad ſuū locū enatauit. Placidus puer et monachꝰ cū ad aquā hauriendā deſcendiſſet:ipſum mox vnda rapuit:⁊ in momēto introrſus a terra ſubtraxit. Qđ dñs ſanctꝰ in cella per ſpiritū cognouiſſet:maurū vocauit:⁊ qđ acciderat enarrauit:atqꝫ vt ad eripiendū puerū pergeret imperauit. Tunc ille concitus cucurrit:⁊ per terraꝫ ſe ire exiſtimans:ad puerū ſup aquas venit:eūqꝫ ad terrā per capillos adduxit:⁊ deinde q̄ ſuper vndas ambulaſſet aduertit. ad virū dei ergo veniēs qđ acciderat enarrauit:qđ abbas nō ſuis meritis ſed eius obediētie deputauit. Cunqꝫ exinde inter eos pia contētio oriretur:dū alter alteriꝰ meritis miraculū aſcribebat. Placidꝰ puer ex aqua liberatus arbiter acceſſit:qui dū eſſet in periculū melotē abbatis ſup ſe exiſtētē:ſeqꝫ protegentē vidiſſe narrauit. ¶ Preſbyter florētius ſancto inuidēs panem infectum veneno quaſi pro benedictione miſit: quē ille gratanter accepit. Coruo quoqꝫ qui de manibꝰ

eius quotidie panem accipiebat mandauit:vt panem illum in loco deferret:vbi a nullo hominum ſumi valeret. Coruus ergo patris mādatum impleuit:⁊ poſt triduum reuerſus ſolitam ab eo eſcam accepit. Quod pſ̄byter ſentiens ſeptē puellas nudas in horto monaſterij ludentes ⁊ canentes immiſit:vt ſic vel fratres eius ad libidinem inflāmaret. Quod ſanctus proſpiciens emulationi ceſſit:⁊ quibuſdam fratribus ſecum aſſumptis habitationem mutauit. Statimqꝫ ſolarium domus in qua erat florentius corruit et malignantem oppreſſit. ¶ Benedictus autem locum non hoſtem mutauit. Nam ad montem caſſinum veniens:templum apollinis ibi ſi tamen in ſancti ioannis baptiſte eccleſiā commutauit:⁊ circūadiacētes homines ab idololatria cōuertit. Quod diabolus moleſte ferēs eidē teterrimꝰ apparebat:⁊ in eum ignem viſibiliter emittebat:multaqꝫ eidē conuitia inferebat. Quadam die lapidem in terra iacentem multitudo fratrum in edificium leuare non poterant:donec vir ſanctus aduenit ⁊ demonem lapidi inſidentem cōſpexit:ſed ſigno crucis edito diabolus effugatur:et lapis faciliter a paucis fratribus ſubleuatur. ¶ Alia etiam vice demon coquinam monaſterij vt cunctis videbatur inflammauerat:fratreſqꝫ omnes vt ignē extinguerent aquam ſolite deferebant:vbi autem abbas ſuperuenit:⁊ ſignum crucis edidit:omne illud incendium vt phantaſia euanuit:⁊ nihil cōburiſſe per effectum oſtēdit. ¶ Alias etiā malignus ſpūs parietem quam edificabāt euertit:et puerū monachum ruina extinxit:quem vir dñi mortuum ⁊ laceratum in ſago ad ſe adduci fecit:⁊ ipſum in oratione ſuſcitauit ⁊ operi predicto eadem hora reſtituit. ¶ Laicus quidā ex deuotione ſemel per annum ad eum ieiunus venire conſueuerat. Et cum ſemel ad eum vadens:alteriqꝫ viatori ſe iungens ab eo tertio pulſatꝰ in quodam prato comedit:⁊ ſic ad benedictum venit. Cum ille qđ comederat moxqꝫ patefecit:⁊ de guloſitate redarguit:laicuſqꝫ penitentiam egit. ¶ Totilla rex gothorum audiens q̄ ſpiritum propheticum hēret:eum probare volens:quendam ſpatharium ſuis regijs veſtibꝰ induit: ⁊ cum magno comitatu:vt regem ad benedictū miſit. Quem ille venientem cōſpiciens mox agnouit:⁊ vt veſtes regales ſibi non pertinentes deponeret mandauit:⁊ ſpattharius confuſus erubuit. ¶ Clericum quēdam a maligno ſpiritu vexatum liberauit: ei tamen precepit ne ad ſacros ordines vnq̄ aſcenderet:qđ ſi ſecus faceret eum demō iterato opprimeret. ¶ Cū autē clericus dudum mandatis paruiſſet poſt tpſ aliquod ſe conſecrari fecit:ipſumqꝫ continuo demon vſqꝫ ad ſpūs effuſionē inuaſit. ¶ Uir quidam duos flaſcones vini ſibi miſerat:quorum alterum portitor in via abſconderat. Qui cum gratiarum actione vinum accepit: ſed latorem ne de altero quē abſcōderat biberet omnino prohibuit. Qui confuſus ab eo receſſit ⁊ in flaſcone occultato ſerpētem inuenit:⁊ de commiſſo penitētiam fecit. ¶ Filiꝰ defenſoris monachū eidē cenanti cādelā tenebat:⁊ ſpiritu ſupbie in corde ſuo murmurabat indignum reputans q̄ filius tāti viri illi comedenti aſſiſteret. Quod vir dei ſtatim per ſpiritum agnouit:et vt cor ſuum contra tentationem ſignaret admonuit:atqꝫ de manu eius lumen auferri precepit. Alia quoqꝫ multa cordium ſecreta cognouit:⁊ multa que ventura erāt ſpiritu prophetico predixit. ¶ Cum quoſdam fratres ad locum conſtruendum miſiſſet:certo die ſe ad illos venturum dixit:⁊ qualiter operari deberent indicauit. Nocte vero diē ſtatutam precedente abbati ⁊ prepoſito illiꝰ loci ꝑ ſomniū apparuit qualr̄ locꝰ cōſtruēdus eſſet ꝑ ſingula indicauit. Cū autē viſioni nō crederent: ſed ipm expectarent:tandē reuerſi ſunt dicentes q̄ nō venerat diutius expectatus. Qui ſe veniſſe vt promiſerat ꝑ viſum aſſeruit:⁊ q̄ vt in ſomnis moniti fuerant oīa facerēt ordinauit. Quidam eius monachus tentatus de monaſterio abijt:ſꝫ draconē maximū ſe deuorare nitētem inuenit:perterrituſqꝫ ad clauſtrū rediit ⁊ in ꝓmiſſione perſeuerauit. ¶ Cum fames valida regionē illā premeret:⁊ quinqꝫ ſolummodo panes in monaſterio ſupereſſent:fratribꝰ conquerentibꝰ diuidi iuſſit: ipſe vero nocte in oratione permāſit. Et ecce mane ducenti farine modij ante fores monaſterij inuenti ſunt: ſed vnde:vel a quo miſſi fuerint ignoratur. ¶ Eodem quoqꝫ tempore cū omnia q̄ in domo erant pauperibꝰ diſpenſaſſet:modicum olei quod in vitreo vaſe remāſerat:pauperi eleemoſynam petenti dari iuſſit. Quod diſpenſator obedire contempſit:timens ne fratribꝰ oleū deeſſet. Quod pater audiens:oleū per feneſtrā abijci iuſſit:ne quid ibidem per inobedientiam remaneret. Cum autem vas ſuper ſaxa deiectum:nec fractum eſſet:nec oleū effuſum:oleū cū vaſe petēti tribuit:⁊ cū oraſſet dolium olei:quod vacuum erat vſqꝫ ad ſummum repletum oleum pauimentum effudit. ¶ Ruſticꝰ quidem corpꝰ defuncti filij in vlnis ad monaſterium detulit:et vt puerum ſuſcitaret virum dei cum lachrymis exorauit. Quē oratione ꝑmiſſa:ipſe ſuſcitatū patri reſtituit. Multiſqꝫ alijs ſignorum virtutibꝰ effulſit. Scripſitqꝫ monachorum regulam ſanctitate precipuam:ſermone luculentam:⁊ vir dei non potuit aliter docere q̄ vixit. ¶ Eodē anno quo migraturus erat obitū ſuū etiā abſentibus fratribus nūciauit. Ante ſextum vero exitus ſui diē:aperiri ſibi ſepulturā iuſſit. Moxqꝫ correptus febribꝰ ſeptimo die in eccleſiam portari ſe fecit: ſumpto quoqꝫ viatico inter diſcipulorū manus:vltimū ſpiritū inter verba orationis efflauit. Eadeꝫ hora maurus monachꝰ lōge poſitus:ipm verſus celos tendentē conſpexit per viā vers orientis ꝑlucidam ab eius cenobio vſqꝫ ad celos pertingentem. Cuius corpus in caſſinenſi monaſterio ſepultum eſt. Obijt in xp̄o. xij. Kalend. aprilis. circa annos domini. cccccxviij. tempore iuſtini ſenioris.

¶ De ſancto Benedicto papa. j. Cap. ccxv.

Benedictꝰ papa huius nominis primus natione romanus ex patre Joanne leoni ſecundo in pontificatu romano ſucceſſit:⁊ ſedit meſes decē dies. xij. Hic benedictus ex vite ſanctitate cū nomine concordauit. Et cū tā modico tēpore ſederit:multas tamen in vrbe eccleſias reparauit. Hic ab ineunte etate eccleſie militauit. Atqꝫ ſic ſe diuinis ſcripturis ⁊ cantilene a pueris ⁊ in preſbyter dignitate nomine pariter ⁊ operibus exhibuit:vt digne ad pontificatus honorem perueniret. Paupertatis nāqꝫ fuit amator. humilis:māſuetus:⁊ ſuꝫ omnibꝰ cōpatientiam habēs:manuqꝫ largiſſima. Hic cōſtituit vt ad tumulādū romanū pontificem oēs eiuſdem eccle clerici cōuenirent:ſilr ⁊ ipſe in eorū faceret obſequijs. Sepultuſqꝫ eſt apud ſanctū petrū. Et ceſſauit epiſcopatꝰ menſibus duobus diebus quindecim.

¶ De ſancto benedicto monacho. Cap. ccxvj.

Benedictꝰ monachus in campanie partibꝰ. xl. ab vrbe miliario in quodam monaſterio fuit:etate quidem iuuenis:ſed moribus grandeuus:⁊ in ſancte conuerſationis regula ſe fortiter ſtringens. Quē cū tpe Totille regis Gothi repperiſſent:hūc īcēdere cū ſua cellula moti ſunt. Ignē nāqꝫ ſuppoſuerūt:⁊ in circuitu oīa arſerūt:cellulā vero cōburere nequiuerūt. Qđ illi videntes magiſqꝫ ſeuientes ipſumqꝫ ex ſuo habitaculo deducētes primū accenſum clibanū ꝑ coquēdis panibus inſperſerūt:eūqꝫ in illū proiecerunt:clibanumqꝫ clauſere.

runt. Sed die altero ita illeſus inuētus eſt: vt nec caro eius: nec extrema veſtimenta vllo modo cremarentur. Hec Gregorius. iiij. dialo. cap. xviij.

De ſancto Serapione abbate. Cap. ccxvij.

Serapion abbas vt in octauo libro hiſtorie tripartite: ⁊ in vitis patrū habet̄ ⁊ fuit in regione arſenoite pater decem miliū monachorū: de labore manuū victū querentiū quotidianū. Tēpore autē meſſis oēs ad metendum precio conducebant̄ ⁊ quicquid acquirere potuiſſent: indigentibꝰ regionis ⁊ Alexādrie carceratis ac peregrinis in eorū neceſſitatibus expēdebāt. Hic tēpore iuuentutis exiſtens monachus: poſt menſam cōmunē panē furabat̄: quā ſero latēter comedebat. Tādem ad cor rediēs: abbati peccatū confeſſus eſt: moxq̄ ex ore eiꝰ quaſi flamma ignis egreſſa fetorē ſulphureū exhalauit. Hic ſola vnica ſyndone amictus: pane tātum ꝓ cibo ⁊ aque potu cōtentus: nihil aliud quotidie ſumebat. Cū autē ſemel amictū ſuū pauperi tribuiſſet: ⁊ alteri nudo obuians tunicā dediſſet: euangeliūq̄ tenens nudus ſederet. Interrogatus quis eū expoliaſſet. reſpondit quod euangeliū qđ tenebat. Alias inſuper pauperē tertiū videns euangeliū ipſum vēdidit: ⁊ pauperi preciū dedit dicēs ꝙ euāgeliū oīa precipit vendi: ⁊ pauperibus dari. Seipſum ergo euangeliū vendi mandat. Alio tempore exiſtēs in quodā oppido paganorum ſeipſuz eis vendidit: quos poſtꝙ verbo ⁊ exēplo conuerterat: reddito precio ab eis receſſit. Hoc idē fecit in lacedemonia apud athenas: ſeipſum vendens vni primario ciuitatis vt ipſum conuerteret: quod et fecit. Dormiuitq̄ in pace duodecim kalendas aprilis Alexandrie tumulatus.

De ſancto aphrodiſio epō ⁊ cōfeſſore. Cap. ccxviij.

Aphrodiſiꝰ gēne egyptius prefectus totius egypti erat tpe quo puero Ieſu egyptum fugatore in tēplo deorū delato idola oīa corruerūt. Quod cū aphrodiſius tunc prefectus audiſſet ad phanū in quo ſimulachra euerſa fuerāt acceſſit: ⁊ viſo puero Ieſu eū adorauit: ipſumq̄ vna cum parētibus a furore pontificum idolorū eos in deorum ſuorum vltionem occidere volentium viriliter defenſauit. Et extunc in xp̄m quaſi per ſomnium credidit. Sed poſt aſcenſionem domini cum predicatio euangelij ad egyptū perueniſſet: prefecturā deſerens antiochiam venit: ⁊ ibi baptizatus atq̄ beati petri diſcipulꝰ factus eſt. Cū quo poſtmodū romā iuit. A quo ⁊ directꝰ eſt ad gallias predicandas. Qui etiā ibidē ſancto paulo ſergio epō narboñ. ſe aſſociauit. A quo ordinatꝰ bituricenſis epūs ad ipſam ciuitatem deuenit: vbi multo tēpore officio ꝑdicationis inſiſtens ⁊ miraculorū gloria refulgens: omnem populū eiuſdem vrbis chriſti nomini ſubiugauit. Et ꝟtutibꝰ ac etate maturꝰ in dño quieuit. xj. kal. apꝛil. ⁊ ſepultus eſt in eccleſia ſua ſignis clareſcens.

De ſctō Victoriano martyre. Cap. ccxix.

Victorianꝰ adrumentine ciuitatis nobilis: vt dicit aphricanꝰ: a quodā ꝓconſule carthaginis quo nullo in ꝑſecutiōe eccleſie durior fuit: dū idolis īmolare cogeret: ⁊ oīno renueret ꝓ rebus ſpoliatus: deinde tantis tormentorū generibꝰ cruciatꝰ quātus humanꝰ ſermo nō poterit explicare: feliciter tripudians martyrium in eadem vrbe conſummauit. x. kalendas aprilis. Hec aphricanus.

De ſanctis frumentio ⁊ alio frumentio martyribus. Cap. ccxx.

Germani duo quorū vterq̄ frumentiꝰ vocabat̄ apud regiciū in ciuitate oriūdi apud tabadeū oppidū paſſi ſunt. Qui ſibi inuicē iurauerūt tortores rogare: vt ſemꝑ pari ſupplicio torquerētur. Cū igit̄ a paganis cū die integro penderent ſuſpēſi molis in pedibꝰ alligatis: vnꝰ eorū ſe deponi petijt: ⁊ īducias ſibi dari. Sed ab altero cōfortatꝰ: ⁊ penitēs tortores rogabat: vt lapides maiores adijceret. Deinde ambo laminis ignitis eſtuati: ⁊ poſt hec vngulis exarati: multiſq̄ quoq̄ cruciatibus vexati: ab ipſis tortoribꝰ tedio derelicti: ⁊ a facie eorum proiecti ſpiritum domino reddiderunt. x. kalen. aprilis.

De ſanctis duodecim infantulis martyribꝰ. Capitulum. ccxxj.

Duodecim infantuli apud aphricā ſub ꝑſecutione vādalica paſſi ſunt. Qui ab arrianis de numero cōfeſſorū xp̄i ſegregati: non ſpōte: ſed corpore ſuggerente quodā teuchario heretico: qr ipſos nouerat ad cantilenā vocales ac ſtrenuos carthaginē deducti ſunt: vbi primo: qr pueruli blanditijs ſuaſi: dū ariane ſi dei cōſentire nollent: duriſſimis verberibꝰ tandiu ceſi ſunt: quouſq̄ ſpm̄ emiſerunt: ibidēq̄ quaſi in numero aploꝝ ſepulti. Quorum exēplo duo negociatores: quorum vterq̄ frumentius dictus eſt: ⁊ quinq̄ eiuſdem monaſterij fratres: ſcilicet liberatus abbas: bonifaciꝰ diaconus: ruſticus ſubdiaconus: rogatus: ⁊ marinus monachi pro fide catholica martyrium pertulerunt. Qui paſſi ſunt. x. kalen. aprilis.

De ſanctis Liberato et ſocijs martyribus. Capitulum. ccxxij.

Liberatꝰ martyr cum vxore et filijs duobus ⁊ creſcētius ⁊ preſbyter. necnon puer quidam annorum. vij. cuius nomē nō exprimitur tempore perſecutionis arriane in aphrica paſſi ſunt. Nam primo infantulus iuſſu Cyrille arrianorum epiſcopi a parentibus raptus matre poſt raptores conclamante vt ſe quoq̄ ducerent: dū viua voce ſe catholicum profiterētur in gurgitem demerſus eſt. Quod ⁊ de duobus filijs liberati medici factum eſt. Poſt hec liberatus et vxor detenti ſeparatim in duobus carceribus miſſi ſunt. Cumq̄ prius liberatū eductum in loco honorabili cōſedere feciſſent: vxorē ſiliꝰ eduxerunt ſuggerentes ei qđ vir ſuus cōſenſerat arrianis. Que vbi ipm̄ cōſpexit in loco ſublimiori cōſidentē: verū exiſtimans qđ audiuit ipm̄ de apoſtaſia duriſſime increpare cepit. Ille vero ſe catholicū ꝓfitens hereticorū fallacias detexit quapropter ambo cōiuges gladijs trucidant̄. Creſcentiꝰ autē preſbyter tarzetane ciuitatis ꝑſecutionē fugiēs in ſpeleo quintini montis incluſus media defecit. Horum paſſio agitur. x. kalen. aprilis. Hec aphricanus.

De ſancto Pygmenio preſbytero et martyre. Capitulum. ccxxiij.

Pygmeniꝰ preſbyter ⁊ martyr rome ſub Iuliano apoſtata paſſus eſt. Hic Iulianum eundē vna cū ſancto donato poſtmodū aretino epō ⁊ martyre a pueritia enutriuit: ⁊ ſacris literis erudiuit. Iulianus autē poſt hec factus monachus chriſti fide inapoſtatauit: ⁊ diuina ꝑmiſſione procurāte diabolo ad imperij apicem aſcēdit: vnde chriſtianos vltra modū perſecutus eſt. Audiens autē qđ pygmeniꝰ corpora martyrum ſepeliret miſit eū in exilium in perſidē: vbi quadriennio demoratus cecitatē incurrit: poſt hec in ſomnijs diuinitus admonitus venit romā. Cū autē vna cum puero ipſum deducente ſtipē petens cliuium ſacre vie conſcenderet: oſtendit baculo redam ceſaris tranſeuntis. Qui pygmenium videns ⁊ eius quodammodo cecitati congaudēs ait. gratias dijs ꝙ te video. At ille gratias inquit deo meo ꝙ nō video. Quem mox imperator per ꝑtātē in tyberim iactari fecit. Cuiꝰ corpꝰ a xp̄ianis collectū ī cimiterio pōtiani ſepultū eſt: nō lōge a corporibꝰ abdō: ⁊ ſēnnē. nono kalēdas aprilis.

De ſancto Murita martyre. Cap. ccxxiiij.

Murita diaconꝰ et martyr cum pluribus alijs apud aphricam paſſus eſt: qui cū quendā elpidephorum baptizaſſet: illeq̄ poſtmodum apoſtataſſet: et ad ꝑſidis dignitatem perueniſſet: ab eodem tentus ſuaſus eſt: vt arrianorū fidei cōſentiret. Cū autē murita non ſolū ei cōſenſum prebere renueret: ſed etiā ipſum de apoſtaſia increparet: et veſtes candidas quas ei in baptiſmate dederat: reſeruatas ad eius confuſionē oſtēderet. Elpidephorus ira accenſus muritam cum pluribus clericis ceſos et nudos in exilium relegauit: vbi fame ⁊ inedia ac frigore conſumpti martyrium cōpleuerunt. xx. kal. aprilis. Hec victor aphricanus.

De annunciatione beate Marie ſemper virginis. Cap. ccxxv.

Annunciatio dominica dicitur: qr tali die ab angelo aduentus filij dei in carnē virgini marie annunciatus fuit: vcz. viij. kalendas aprilis. Cum enim virgo beata a tertio etatis ſue anno vſq̄ ad. xiiij. in templo cū alijs virginibus extitiſſet: ⁊ votū virginitatis niſi deꝰ aliter diſponeret emiſiſſet: eam Ioſeph deſpōſauit dño reuelante. ⁊ Ioſeph virga frondente: ſicut in hiſtoria natiuitatis eius dicetur. vj. Idus ſeptembris. Et in bethleē vñ erat ioſeph neceſſaria puiſurus iuit: ipſam quoq̄ in nazareth in domo paterna dimiſit: vbi ad eā angelus venit ⁊ eidē verbi dei aduentū nūciauit. Circa hāc annunciationē ſex cōſideranda occurrūt: vz tēporis oportunitas: miſſi nobilitas: mittentis authoritas: loci congruitas: virginis nunciū ſuſcipiētis ſanctitas: et annunciationis nouitas. Primum ergo cōſiderandum occurrit temporis oportunitas: quod fuit in menſe. vj. a conceptione ioannis baptiſte: que facta eſt. viij. kalen. Octobris. vt per hoc detur intelligi quod Ioannes fuit figura veteris teſtamenti: vt dicit Augu. Cuius aduentum chriſti aduentus ſequitur. vj. Menſe quia in ſexta mundi etate dominus incarnatus eſt: et ſexta feria: et hoc. Primo propter numeri perfectionem: quia numerus ſenarius ex ipſis partibus ſuis cōponitur: ſcilicet. iij. ij. et. j. nullo ſuperante vel deficiente: vt per hoc perfectio ipſius incarnationis denotetur: in qua cōcurrunt tria: ſcilicet eterna diuinitas: anima de nouo creata: ⁊ caro ab adam traducta ⁊ due nature: ſez diuinitas ⁊ humanitas: et hec cōſtituunt vnam perſonam xp̄i. Scdo ꝓpter hominis formationē. Nam ſicut adā primus ſexta feria de terra virgine formatus eſt: ſic ⁊ adā ſecundus qui eſt xp̄s de femina virgine incarnatus: ⁊ eodem die anni ad literā vt quidam tradūt qđ eſt. viij. Kalen. Aprilis primi ⁊ ſcdi ade diuerſo tēpore vz poſt annos quinq̄ mille centumnonagintanouē formatio facta eſt. Tertio propter nature renouationem. Nam filius dei in equinoctio vernali quo tempore omnia renouantur incarnari voluit per hoc oſtendens ꝙ per ipſam incarnationem omnia renouabantur. Apocalip. xxj. Ecce noua facio oīa. Secundū eſt miſſi nobilitas q̄ fuit angelꝰ gabriel. Congruum enim fuit ꝙ angelus ad virginem mitteret. Primo ex parte ordinis vt ordo reparationis reſpōderet ordini preuaricationis: vt ſicut malus angelus mulierem ad peccati lapſum inclinauerat: ſic bonus angelꝰ virginē ad verbi conceptum induceret. Scdo ratione ipſius virginis. Nā vt dicit hieronymus. Recte mittit̄ angelus ad virginē: qr ſemꝑ eſt angelis cognata virginitas. In carne preter carnem viuere: nō terrena vita eſt ſed celeſtis ⁊c. Tertio rōne finis ſubſequentis. Nam incarnatio xp̄i ordinabat̄ ad ſinē ruine angelice per ſaluandos homines reparande. Ideo angeli non debuerunt excludi. De quo autē ordine hic angelus fuerit dubitat̄. Gregorius tenet quod fuerit de ordine ſupremo dicēs ſummum angelū venire dignum fuit: qui ſummum omniū nunciabat. Alij tenent ꝙ de ordine archangelorū qr ipſum eccleſia archangelum nominat: dicentes ꝙ hoc magis cedit ad honorem virginis: qr ſi quis de ſuperioribus mitteretur ab eo illuminari potius ꝙ nūciari videretur. Quid autē gabriel interpretetur dicet̄ infra prima hiſtoria gabrielis. Apparuit autē ſibi corporaliter vt viſio eſſet certior: qr corporaliter viſa certiora ſunt. Cognitio plenior: qr viſa etiā ꝑ intellectū meliꝰ cognoſcunt̄. Et facto ſimilior: qr nūciabat ſpūale verbū incarnandū: ideo fuit cōgruū vt corporaliter appareret. Et apparuit corpore humano: qr dei filium nō quod cunq̄ animal: ſz homīem aſſumpturū nūciabat. In ſexu maſculino tum qr dignior: tum qr magis illuminatiuus: tum qr in ipſo ſexu dei filius erat hominem aſſumpturus. In etate iuuenili: qr iuuenis dicit nouitatē cum perfectione. Nam in puero eſt nouitas imꝑfecta. In ſene perfectio antiquata. Et qr angelus nūciabat illum qui erat nouus humanitate et ꝑfectus diuinitate: ideo apparuit in iuuenili etate. In veſte alba que denotat innocentiā ⁊ angeli nunciātis ⁊ virginis recipientis et verbi carnē innocentē aſſumētis. In ortu ſolis qr veri ſolis ortū venerat nūciare. Tertium eſt mittentis authoritas q̄ eſt ipſe deus. Miſſus eſt enī angelus a deo patre q̄ ibi poſuit ſuā omnipotētiam: vt ꝑter naturam virgo mirabiliter pareret. A deo filio qui ibi poſuit ſuā ſapientiā: vt ſaluo pudicitie ſigillo in ventrem virginis intrare: et inde exire ſapientes ſciret. A deo ſpūſancto q̄ poſuit ſuam gratiam vt mulier ſine peccato cōciperet. Quartū eſt loci congruitas: qr miſſus eſt in ciuitatē galilee cui nomen nazareth qđ interpretatur flos: vt ſic locus tempori congruat. Unde dicit Bernardus quod flos natus eſt de flore in flore et floris tpe. Quintum eſt virginis nūcium recipientis ſanctitas qr miſſus eſt ad virginē ⁊c. Ubi tria videnda occurrūt. Primo quare xp̄s in matrem elegit virginem feminā: hoc enim fuit conueniens. Primo ex parte mittentis patris. Non enī fuit conueniens vt xp̄s qui ſm̄ naturam diuinā naturaliter eſt filius dei alium haberet patrem ꝙ deū. Secūdo ex parte concipientis matris. Nam xp̄i generatio tēporalis eſt imago generationis eterne: vt ſicut de vno patre indiuiſibiliter naſcitur generatione eterna: ſic de vna matre incorruptibiliter naſcatur generatione tem

ꝑorali: vt in vtraqꝫ generatione de vno ſolo pricipio procedat. Tertio ex parte incarnati germinis vt ſicut verbum ſine corruptione in mente concipitur: ſic verbū dei incorrupte carni vniatur. Quarto ex parte ſubſequētis muneris: vt ſicut filius dei naturalis ſine corruptione naſcit̄ de v̄gine femina: ſic filij dei adoptiui renaſcantur ſine corruptione de virgine eccleſia. ¶ Secūdo quare elegit virginē deſponſatā. Huius aūt ſex ratiōnes a doctorībꝰ aſſignātur. Prima ratio eſt vt per hoc ſacramentum iſtud diabolo celaretur: qui vidēs mariā pregnantē et eā deſponſatā ſciens: putauit eā de ioſeph cōcepiſſe: ⁊ per hoc aduentum xp̄i nō plene cognoſcere potuit: quem ſciebat de virgine naſciturum / ⁊ hec ratio eſt origenis. Scd̄a vt per hoc chriſtus legeꝫ implere videretur. Quomodo enim legem non ſolueret qui ab iniuria legis cepiſſet: cū partꝰ innupte legē damnetur: et hec eſt ratio hieronymi. Tertia vt per hoc infamia virginis tolleretur. Maluit enī dn̄s aliquos de ſuo ortu ꝙ̄ de matris pudore dubitare. Ideo potius voluit credi filius eſſe ioſeph ꝙ̄ matrem impudicam: ⁊ hec eſt ambroſij. ¶ Quarto vt per hoc ceteris mulieribus exemplum daretur. Nam ſi beata virgo infamata fuiſſet cetere virgines ſiniſtra opinione viuentes velamen excuſationis haberent ꝙ infamata quoqꝫ mater domini videretur. Et hec etiā eſt ambroſij. ¶ Quinto vt per hoc virgini teſtimonium preberetur. Fuit enim ioſeph virginitatis dn̄e teſtis veridicus: qui eā et virginem probauit: ⁊ ſi alter eam cognouiſſet accuſare potuiſſet. Et hec eſt auguſtini. Sexta vt ꝑ hoc nato puero a Joſeph miniſterium preberetur. Cui ioſeph nutritius fuit ⁊ omnis eius infantie educator: vt dictū eſt ſupra de ſancto ioſeph. xiiij. kalendas Aprilis. Et hec Hieronymi. ¶ Tertio quare elegit virginem nomine Mariam. Hoc enim nomen interpretatur. Illuminatrix: illuminata. Mare amarum. Et domina atqꝫ ſtella maris. Fuit enī illuminata in verbi conceptione. Illuminatrix in eius parturitione. Mare amaruꝫ in eius paſſione. Dn̄a in ipſius aſſumptione. Stella maris eſt in peccatorum conuerſione. ¶ Sextū eſt legationis nouitas que conſiſtit in ſex. ¶ Primo in angelica ſalutatione. Ingreſſus enī angelus ad eā in cubiculum et orantem inueniens cū nimia claritate ⁊ ſumma reuerētia ꝓſtratꝰ vt ſeruꝰ ad dn̄am, qui aū alias venerat eidēqꝫ apparuerat vt ſociꝰ ad amicaꝫ vultu in terrā demiſſo: iocūda voce inquit. Aue gratia plena dn̄s tecum benedicta tu in mulieribus ⁊c. Et oſtēdit ipſam a ſeruitute liberatam. Aue. i. ſine ve. Triplici enī ve mulieres laborant: qd̄ notatur in triplici litera huius nominis eua. Eſt enī ve pudoris quoad cōcipientes: ⁊ hoc denotat litera E. q̄ eſt nota irriſionis. Eſt ve doloris quoad parturientes: et hoc dēſpta litera V. que eſt nota lamentatiōis. Eſt ve laboris quoad nutrientes: ⁊ hoc denotat litera A. que eſt nota fatigationis. Sed econtra nomen Eua vertitur et fit Aue. i. ſine ve pudoris doloris ⁊ laboris: q: ſine pudore concepit: ſine dolore peperit: ⁊ ſine labore filium educauit. ¶ Dotibus adornatā gratia plena. Hieronymꝰ. Singulis enī gratia largitur per partes. Marie vero ſimul ſe totam infundit gratie plenitudo. ¶ Matrimonio copulatā: dominus tecū pluſqꝫ̄ mecum dicit Chriſoſtomꝰ. Quia mecum per gratiam: tecum per naturā: mecum in mente: tecum in carne: mecum q: ab eo ſum creatus: tecum q: ex te eſt incarnatus. ¶ In reginā ordinatam benedicta tu in mulieribus. Auguſtinꝰ. Maledictio eue in benedictionē mutatur marie ⁊c. ¶ Scd̄o notatur hec nouitas in virginis cogitatione. Hec enī cum virgo audiſſet turbata eſt non perturbata: qd̄ enī turbata eſt: fuit pudicitie virginalis ꝙ non perturbata fortitudinis: vt dicit Bernardꝰ. Et turbata eſt nō in angeli viſione quē ſepe videre conſueuerat: ſed in noua ſalutatione. Ideo turbata eſt in ſermone eius ⁊ cogitabat qualis eſſet iſta ſalutatio. ¶ Tertio in facti ſiue legationis narratione. Angelus enim more ſapientum legatorum poſt ſalutationem virgini factā ex parte dei narrat ei cauſas ſui aduentus dicens. Ne timeas maria ⁊c. Annuncians ei dei filium ex eius vtero incarnandum et ipm̄ ſm̄ hominē ſuper ſedem dauid patris eius perpetuo regnatorum. ¶ Quarto in dubij cuiuſdam interrogatione. Naꝫ virgo cum credula verbis angelicis redderetur ꝙ̄tum in facto: non dubitans aliqualiter quin hoc fieret ꝙ mater filij dei eſſet: dubitans de modo vt doctores dicūt angelū ſuper hoc interrogauit dicēs. Quo modo fiet iſtud ⁊c. Et dꝫ ſcribi diuiſe vt ſint due dictiones. ſ. quo pronomen ⁊ modo nomen: ⁊ non vna dictio quomodo que eſt aduerbium interrogandi: quaſi dicat virgo. Tantū virginitatem predilexi: vt ſalua diuina diſpoſitione: potiꝰ eligerem virginem permanere ꝙ̄ corruptam dei matrē eſſe. ¶ Quinto in ipſius dubij ſolutione qd̄ immediate angelus ſoluit dicens. Spiritusſanctus ſuperueniet in te ⁊ virtꝰ altiſſimi obūbrabit tibi. Et notanter dicit: non venire: ſed ſuperuenire: vt ſuperabundantie gratia oſtēdatur. Et virtus altiſſimi eidem obumbratura prenunciet ur. Hec autem obumbratio ipa eſt diuini verbi incarnatio. Nam vmbra a lumine et corpore obiecto formatur. Sicut enim ſol quodammodo eſt pater vmbre: ⁊ ſtatua ſiue quodlibet corpus eius mater: et ſtatua ex ſolis lumine conſpiciens lumen: vmbram format in terra: que vmbra patrem ſolem habet in celis: ſtatuam vero matrem in terris. Sic xp̄s patrem deū in celis: matrem virginē in terris que dei lumen concipiēs xp̄i humanitatem inſtar vmbre ex ſui natura formauit in terris. ¶ Ultra hec angelꝰ ad letitie virginis cumulū: ⁊ eius perfecte fidei firmamētum: eliſabeth eius cognatam zacharie coniugem: nūciauit ſterilem concepiſſe ⁊ iā mēſem ſextum attigiſſe vt ex hoc deo poſſibile quicqd̄ vellet eſſe aſſereret. ¶ Sexto in legationis finali cōcluſione. Nam vbi virgo audiuit ꝙ mater filij dei eſſet futura: nec propter hoc virginitatem quā deo vouerat amiſſura ſumma repleta letitia: genu terre poſito expanſis manibus oculiſqꝫ ad celum erectis cum lachrymis dixit. Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi ſm̄ verbum tuum. Statimqꝫ filius dei in vtero virginali de ipſius ſemine ſpiritusſancto operante conceptus eſt: ꝑfectꝰ deꝰ: perfectꝰ hō: ex aīa rōnali ⁊ humana carne ſubſiſtēs. Cuius corporis formatio et organizatio nō. xl. ſeu. xlv. dieꝝ numerū expectauit: ſed mox ipo inſtanti vt virgo verbū protulit: diuina operante oīpotentia perfecta ⁊ integralis facta fuit. ¶ Tūc ſurgēs Maria abijt in mōtana ad eliſabeth viſitandum: quā vt ſalutaſſet Joannes in eiꝰ vtero exultauit. Illa per ſpm̄ſanctū in exultatione filij virginē xp̄m in vtero cōcepiſſe cognouit ⁊ qd̄ non erat ꝓphetauit. Et maria canticum magnificat: cū exultatione decātauit. Et inde apd̄ cognatā tribꝰ mēſibꝰ māſit donec Joane nato ipſa mater xp̄i eidem primum officium obſtetricis impendit.

¶ De ſancto Gabriele archangelo. Cap. ccxxvj.

Gabriel archangelus q̄uis nulla ſpeciali ſolēnitate aliquo anni tp̄e ab eccleſia recolat̄: merito tamē. viij. kalē. apri. de ipo memoria celebris habēda ceſet̄: q: ipo die myſteriū icarnatiōis p̄ncipiū noſtre ſalutis vt dictū eſt beate virgini nūciauit ⁊ ad ipſam legationē deferēdā nūcius idoneus pre cūctis angelis a deo electus fuit. Quāuis enim alias pluries a deo magna ſacramēta nunciāda pluribus ſanctis fuerit deſtinatus: in nullo tamē ſicut in myſterio incarnatiōis fuit tāto honore ſublimatꝰ. De ipſo enim in ſcriptura ſacra expreſſum habemus: ꝙ multa predixit danieli de tēpore futuro: ⁊ ſecreta nūciauit zacharie de ioāne naſcituro. Hic etiā ſꝫ Joannem beleth ortum beate virginis ioachim ⁊ tandem eius parentibus nūciauit. Et generaliter licet ex nomine gabrielis non exprimat̄: credit̄ a pluribꝰ ꝙ ad queqꝫ magna dei ſacramenta prenunciāda hic angelꝰ deſtinetur. Unde ⁊ ex hoc quidam putant eundem fore quī ortum ſampſonis manue predixit: et Joſeph vt chriſtum puerum fugaret in egyptum in ſomnis mandauit: eidemqꝫ in egypto herode defuncto vt in iudeam rediret imperauit. Atqꝫ magos vt per aliam viam reuerterentur ad patriam ſimiliter ſoporatos admonuit. Hic inſuper idē fuiſſe arbitratur: qui chriſto domino paſſionem expectanti: ⁊ ſanguineū ſudorem emittenti in oratione apparuit: eiuſqꝫ humanitatem ſecundum motus ſenſibiles confortauit: ꝙ̄uis alijs rectius videatur: ꝙ ille michael potius fuerit: quia angelus qui tunc chriſto appariuiſſe legitur non venit ad aliquid nunciandū: ſed exhortandum: quod potius eſt officium michaelis ꝙ̄ gabrielis. Dicunt quidam ꝙ non fuerit ille idem angelus qui ortum ioannis ⁊ virginis ⁊ ortū chriſti prenunciauit: licet enim eodem nomine appellentur: iſtud tamen eſt nomen officij non perſone. Nā iſta nomina michael: gabriel: raphael: nomina ſunt officiorum ſicut comes: imperator: epiſcopꝰ: ⁊ ſacerdos. ⁊ ideo plures angeli idē exercentes officium poſſunt eodē nomine nuncupari. Nō enim videtur cōueniens ꝙ idē angelus fuerit nuncius natiuitatis ſerui ⁊ dn̄i precurſoris et regis. Cum alter de inferioribus alter de ſuperioribus ordinibus extiterit. Sed hanc opinionem leo papa reprobat in ſermone aſſerens gloriam baptiſte inter alia in hoc conſiſtere ꝙ eius natiuitas eodē angelo quo ⁊ chriſti incarnatio pronunciata fuit. ¶ Gabriel vero interpretatur fortitudo dei. Et hoc ideo: quia illum nunciare venit: qui dominus fortis ⁊ potēs in prelio ad debellandas acreas poteſtates deſcēdit. ¶ Officium autem eiꝰ eſt ſecreta myſteria diuina nūciare. Unū et de ſancta elizabeth de vngaria inuenitur ꝙ gabriel angelus eidē pluries apparuit: ⁊ multas ei diuinas viſiones reuelauit: que etiam ei dixit: ꝙ ipſe erat angelus: qui verbi dei cōceptū beate virgini nunciauit: quiqꝫ obitum ipſius virginis eidem predixit. ¶ Eſt etiam eius officiū animas iuſtorū cum michaele aſſumere. Unde in vitis patrum habetur: ꝙ quidam frater veniens ad ciuitatem vidit peregrinum egrotum in platea iacentē: ⁊ in extremis laborantem cui nullus aſſiſtebat: viditqꝫ a dextris eius ⁊ a ſiniſtris michaelem: ⁊ gabrielē archāgelos qui deſcēderant ꝓpter aīam eiꝰ: rogantes eā vt egrederet̄. Sed cū ex corporis affectione egredi recuſaret: dixit gabriel ad michaelē vt eam aſſumeret: ⁊ ſic abiret. Qui reſpondit quod non poterat: quia impoſitum a deo ſibi fuerat vt animam peregrini ſine dolore educerent. Et tunc frater ille vidit dauid cum cythara ⁊ omnes ciues celeſtis hieruſalem pſallentes iuſſu dei deſcendere ad quorum cantus ⁊ ſonitus melodiam anima peregrini ſponte a corpore exiit: quam Michael cū Gabriele ſuſcepit. Hec in vitis patrum.

¶ De paſſione dn̄i noſtri ieſu chriſti. Cap. ccxxvij.

Paſſio domini eodeꝫ die quo ⁊ eius incarnatio ad literā poſt annos. xxxiij. et eadem ſexta feria facta eſt. ſ. viij. kalē. aprilis. quo etiam die auguſtinus quarto de trinitate hominē primum de terra formatum: et ipſo die lapſum fuiſſe teſtatur: et quidam eundem poſt annos. dcccc l. ipſo die dicunt eſſe defunctum: vt ſic ordo redēptionis concordet creationi. Et notandū ꝙ paſſio domini eſt memoriter retinenda eo ꝙ ꝙ̄tum ad ꝓceſſum fuit iniuſta: ꝙ̄tum ad modū fuit ignominioſa: ꝙ̄tuꝫ ad ſupplicium fuit penoſa: ꝙ̄tum ad effectū fuit fructuoſa. Primo ꝙ̄tum ad proceſſum fuit iniuſta: quia peccatum non fecit: nec inuentus eſt dolus in ore eius. Nam que venit indigne pena dolenda venit. Fuit etiam contra humanam legem ꝙ enim in hominem nō confeſſum nec conuictum ſententia mortis feratur eſt cōtra omnem legem. ecce ego (ait pylatus) coram vobis interrogās nullam cauſam inueni in homine iſto ex his in quibus eum accuſatis. De tribus enim eum accuſabant ꝙ. ſ. tributum dari ceſari prohibebat: ꝙ ſe regem dicebat: ⁊ ꝙ filiū dei ſe faciebat. De primo a pylato interrogatus non fuit: quia manifeſte de cōtrario ſibi cōſtabat ꝙ. ſ. dixerat. Reddite que ſunt ceſaris ceſari ⁊c. De ſecundo interrogatus ſatiſfecit manifeſte ſe regem probans: ⁊ ꝙ regnum eius non erat hoc mūdo. De tertio interrogatus nō r̄ndit. Cum enim eū preſes interrogaſſet: vnde es tu: Reſponſum ei nō dedit: eo ꝙ diuinam generationem ſiue etiam humanam mirabilē audire indignus fuit. ¶ Fuit ſecūdo cōtra conſuetudinē. Nā tp̄is curſu nullā dilationē accepit. Uū die qua in cōcilio decretū fuit ipm̄ occidēdum nullā requiem ei dederunt. Et poſtqꝫ̄ eum ceperunt ſine vlla intermiſſiōe verberauerunt: hincinde traxerunt: flagellauerunt: iudicauerūt: crucifixerūt ⁊c. ¶ Fuit tertio cōtra legē naturalē. Natura enī ipſa repugnat in corpus hoīs mortui plagas innouare. Xp̄s vero iam defunctus in cruce lāccea trāſuerberatur ꝯtra naturalem legē. Joānis. xix. Unus militū lancea latus eius aperuit ⁊c. ¶ Secundo ꝙ̄tū admodū fuit ignominioſa. Et hoc ꝓpter ſex cauſas. Primo propter ignominioſum precium: q: pro triginta argenteis comparabilis precij ſanguis venalis factus eſt: vt ꝑ tam vili p̄cio quis nō daret aſinū aut deforme mancipiū: zacha. xxxiij. Appenderunt mercedem meā. xxx. argenteis ⁊c. ¶ Scd̄o propter ignominioſum officiū: q: crucis ſuppliciū ſuū portare compellitur qd̄ nuſqꝫ̄ de latrone auditū eſt. figura iſaac qui ad immolādū vadēs ligna ſibi detulit. geneſis. xxij. ¶ Tertio ꝓpter ignominioſum locum: q: in loco caluarie vbi malefactores ⁊ ſcelerati ex ciuitatē puniebantur. ¶ Propter ignominioſum ſuppliciuꝫ: q: morte turpiſſima cōdēnatꝰ eſt. Crux enī ſuppliciū erat latronū vel quorumcūqꝫ ſceleratorū. Sap. ij. Morte turpiſſima cōdēnemꝰ eū. ¶ Quinto ꝓpter ignominioſum ludibriū: q: corā multitudine nudus cōſtitut̄ in cruce ſuſpēſus. pſalmiſta. Tota die verecūdia mea cōtra me eſt. Et alibi. Diuiſerūt ſibi veſtimenta mea ⁊c. ¶ Sexto ꝓpter ignominioſum cōſortiū: q: cū ſceleratis deputatꝰ eſt. i. cū latronibus: quoruꝫ vnꝰ. ſ. diſmas q̄ erat a dextris: vt dr̄ in euāgelio nicodemi: cōuerſus ad penitentiā ſaluatꝰ eſt. Aliꝰ q̄ erat a ſiniſtris. ſ. geſmas obſtinatꝰ ꝑmanēs eſt dānatꝰ: vt dicet̄ infra de ſancto diſma. ¶ Tertio ꝙ̄tū ad ſuppliciū fuit penoſa: acerba: ⁊ doloroſa. Et hoc ꝓpter ſeptē rōnes. ¶ Primo ꝓpter carnis xp̄i ꝑtiētis vi

uacitatē. Plus em̄ dolet caro delicata quam groſſa. Et q2 caro xp̄i fuit viuaciſſima ⁊ delicatiſſima: quia optime cōplexionata ⁊ ſine omni deordinatione formata: ideo magis dolorē ſenſit. Et ꝓpter hoc ſudorē ſanguineum emiſit: quia caro optime complexionis fuit. In huius figura dr̄ de dauid. ij. Reg. xxiij. Ipſe eſt em̄ quaſi tenerrimus ligni vermiculus. ¶ Scđo ꝓpter occidentium qualitatē. Tolerabilius em̄ quis patitur vel ab inimicis vel ab extraneis q̄ a ſuis. Chriſtus aūt paſſus eſt ab amicis et a proximis. i. de quorum ſtirpe natꝰ eſt: ⁊ ab his q̄bus multa bona contulerat: vnde cōqueritur dicens in officio huius diei. Popule meus quid feci tibi ⁊c. Ubi recolit omnia beneficia ſibi illata. ⁊ omnia ſupplicia ſibi retributa. ¶ Tertio ꝓpter paſſionis acerbitatem: q2 cōfixus eſt in locis magis ſenſibilibus ⁊ neruoſis ⁊ corpore diſtentus ſupra crucē pendens manibus ⁊ pedibus conclauatus: qui maximū ⁊ doloroſum ſupplicium intulerūt. Pſ. Foderūt manus meas et pedes meos: ⁊ dinumerauerunt oīa oſſa mea. ¶ Quarto propter paſſionis diuturnitatē. Nā ab hora qua ip̄m ceperunt vſq3 ad horam qua ſpiritum emiſit ſemꝑ in dolore ⁊ cōtinuo cruciatu fuit. paſſus eſt ad minus. xij. horis. ſ. ſex noctis et ſex diei. pſalmi. Tota die ꝯtriſtatꝰ ingrediebar q̄m nō eſt ſanitas in carne mea. ¶ Quinto ꝓpter paſſionis generalitatē. Nā gn̄alitatē paſſus eſt. In fama: q2 cum blaſphemabāt dicētes: vah q̄ deſtruis ⁊c. In rebus: q2 nudus expoliatꝰ eſt: vt dictū eſt. In aīa. vñ paſſionē preſentiēs triſtabatur ⁊ dicebat: triſtis eſt aīa mea vſq3 ad mortē. In corpe: a planta em̄ pedis vſq3 ad verticē nō fuit in eo ſanitas. Eſa. j. In amicis. q2 diſcipuli ip̄m captū vidētes fugerūt. iudas eū ꝓdidit. petrus negauit ⁊c. qđ fuit cā atrocis doloris in mēte xp̄i. In matre: nā dicit Damaſcenus q̄ tātus fuit dolor xp̄i ex dolore quē ſciebat matrē ſentire: q̄ atꝰ ꝓpriꝰ quē corpaliter ſentiebat. In multorū ingratitudine. Dolor em̄ maximus fuit xp̄i: q2 preſciebat mortē ſuā inaniter pati ꝓ multis dānandis. Nā intolerabilis dolor eſt homini: cū maximū laborē portare ꝓ filijs cum videt ſe eorū prauis moribus inaniter laboraſſe. ¶ Itē paſſus eſt xp̄s in ſingulis corꝑis ſenſibꝰ. Nā paſſus eſt in oculis: q2 velauerūt oculos eiꝰ: ⁊ q2 in cruce lachrymatꝰ: vt dicitur Hebreor. v. In auditu cū ei. ſ. opprobria ⁊ blaſphemie irrogate ſunt. Nā q̄ erat ſumma ptās dr̄ ſeipſum nō poſſe ſaluū facere: ⁊ q̄ erat ſumma veritas dr̄ alios ſubuertēdo decipere: ⁊ q̄ erat ſumma bonitas vti malefactor dr̄ pilato traditus eſſe. In olfactu: q2 maximū fetorem ſentire potuit in caluaria: vbi erāt fetida corpora mortuor. Itē quia ex ſputorū multiplicatiōe fetor in eiꝰ facie augebatur. In guſtu q2 dederūt ei vinū bibere cū felle mixtū. In tactu q2 in oībꝰ corꝑis mēbris. Ber. Caput angelicis tremebūdū ſpiritibꝰ denſitate ſpinarū pūgit: facies pulchra ꝓ filijs hominū ſputis iudeorū deturpatur: oculi lucidiores ſole caligātur in morte: aures q̄ audiūt angelicos cātus: audiūnt peccatorū inſultꝰ: os qđ docet ſanctos: felle ⁊ aceto potat: pedes q̄ꝝ ſcabellum adoratur cruci clauo affigūtur: manꝰ q̄ formauerunt celos ſunt ī cruce extēſe: ⁊ clauis affixe: corpꝰ verberat: latuſq3 lancea ꝑforatur: quid plura? Non remāſit in eo niſi lingua: vt ꝓ peccatoribꝰ oraret ⁊ matrē diſcipulo cōmēdaret. Et hec ſuo peracto officio potatur felle ⁊ aceto. ¶ Sexto ꝓpter paſſionis cauſalitatē: que ſola iniuſtia fuit ſine vlla culpa patientis. Nā quodammodo qs cōſolatur dū iuſte patitur: ſed filius dei agnus innocēs pro peccato nō ſuo moritur. eſaie. liij. Uere lāguores noſtros ipſe tulit ⁊c. ¶ Septimo propter cuiuſcūq3 remēdij inopiā ⁊ egeſtatē. Cōſolatur enim aliqualiter quis mortē patiens ex remedio alicuiꝰ cōſolantis. Chriſtus aūt nullū habuit cōſolatorē. pſal. Elongaſti a me amicū ⁊ proximū ⁊c. vñ ⁊ ip̄m patrē cōqueſtꝰ eſt humanitatē dereliquiſſe. ¶ Quarto quātū ad effectū fuit fructuoſa. Cuius vtilitas eſt triplex ſcilicet peccatorum remiſſio: gratie collatio et glorie exhibitio. Et hec tria notantur in titulo crucis. Nam Jeſus peccatores ſaluans quo ad primum: nazarenus florem gratie conferens quo ad ſecundum: rex iudeorum regnum ſe confitentibus exhibens quo ad tertium. ¶ Uel dicendum quod fructus huius paſſionis eſt quadruplex. Primo namq3 fuit acceptiſſimus ad placandum deum. Unde Anſelmus in lib. Cur deus homo. Nihil aſperius et difficilius poteſt homo pati ad honorem dei ſponte et non ex debito q̄ mortem. Et hoc eſt quod dicitur de chriſto. Ephe. iiij. Tradidit ſemetipſum pro nobis oblationem et hoſtiam deo ⁊c. ¶ Secundo fuit congruentiſſimus ad curandum morbum. Et hoc ex parte temporis: quia eodem menſe die et hora qua peccauit Adam: et chriſtus eius peccatum exoluit: vt dictum eſt. Et ex parte loci: quia locus paſſionis conſideratur: ſiue communis: quia in terra promiſſionis ſiue ſpecialis: quia in mōte caluarie: ſiue ſingularis quia in cruce. In loco autem cōmuni primus homo formatus fuerat q2 in agro damaſceno. In loco ſpeciali ſepultus videlicet ibidem vbi paſſus eſt chriſtꝰ. In loco ſingulari deceptus: quia in ligno. Et ex parte modi qui modus fuit ⁊ per ſimilia ⁊ per contraria. Per ſimilia: vt dixit Auguſtinus: q2 homo homines mortalis mortales in morte mortuos liberauit. Per contraria: quoniam vt dicit Gregorius. Primus homo peccauit per ſuperbiam: quia voluit deo ſimilari per ſcientie ſublimitatem: per inobedientiam: quia tranſgredi voluit mandatum: per ſubtilitatem: per gulam: quia guſtauit pomi ſuauitatem. Econtra dei filius: vt dicitur ad Philip. ij. Humiliauit ſemetipſum contra primum: factus obediens contra ſecundum vſq3 ad mortem contra tertium. ¶ Tertio fuit efficaciſſimus ad attrahendum genus humanum. Bernar. Super omnia reddit te amabilem bone Jeſu calix quem bibiſti opus redemptionis noſtre. ¶ Quarto fuit prudentiſſimus ad expurgandum humani generis inimicū. Job. xxv. Prudentia eius percuſſit ſuperbū ⁊c. Nunquid capere poteris leuiathā hamo? Abſcōdit enim chriſtus hamum diuinitatis in eſca humanitatis. Et diabolus volens capere eſcam carnis: captus eſt ab hamo deitatis.

¶ De ſancto Diſma confeſſore. Cap. ccxxviij.

Diſmas confeſſor

fuit ille latro q̄ a dextris dn̄i crucifixus eſt: et credens in eum: et delictorum ſuorum penitēs: nulla alia pena purgatus ſtatim vt mortuus eſt euolauit. Sic enim chriſtus ei promiſerat dicens. Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiſo. Uidit enim ſtatim chriſti diuinitatem: quam videre paradiſus eſt: propter quod ſanctorum confeſſorum numero ſociatur. Omnis em̄ qui cōfeſtim vt moritur euolat ſanctꝰ eſſe cenſetur. Nā hec eſt differentia inter ſanctos ⁊ beatos. Sancti nēpe ſunt qui nulla pena purgati ſpiritum emittentes ſtatim euolant. Beati vero q̄ poſt aliquorum purgationē ad celeſtia cōſcendūt. Hic aūt ſanctus q̄uis ſanctorū cōfeſſorum numero ſocietur non tamen vt martyr reputatur. q̄uis in cruce paſſus fuerit. Nā vt dicit Auguſtinꝰ. Martyrem nō facit pena ſed cauſa. Diſmas ergo ⁊ſi per paſſionem crucis obierit: non tamen ipſam penam pro veritate vel iuſtitia ꝑtulit: ſed ex propria culpa. Ideoq3 mortē patiens et in chriſtum credēs ac peccatorū ſuorū penitens: per mortē quidē illā reatum ſuū quo ad purgatorij penā diluit: martyr tn̄ eſſe nō meruit. ¶ Fuit autē latro hic egyptiꝰ natione: vt habetur in compilatione damaſceni. Qui tempore quo chriſtus in egyptū fugatus eſt p̄do erat: ⁊ in quodam nemore habitaculū habens tranſeuntes cum ſocijs ſpoliabat. Cum autē ioſeph cum Maria ⁊ puero in egyptū fugiētes illac tranſitū facerēt: occurrit eis diſmas vt eis ſubſtantiam auferret. Uiſa vero virginis manſuetudine ⁊ pueri ſpecioſitate: admiratus ſubſtitit ⁊ quaſi diuinitus inſpiratus hoc verbum protulit. Nō eſſe poſſibile puerum ab homine genitū tanta pulchritudine decoratum. Et ſi poſſibile eſſet vt deꝰ haberet filium elegantiſſimum illum infantem diceret ex aliquo numine generatum. Igitur ⁊ propter pueri ſpeciem ⁊ matris aſpectum placabilem non ſolum ab eorum depredatione abſtinuit: ſed etiam eos illa nocte in domum propriā introduxit ⁊ neceſſaria miniſtrauit. Habebat autem vxorem ⁊ filium tot vlceribus plenum vt leproſus videretur. Cum autem vxor diſme puero Jeſu balneum preparaſſet: ⁊ virgo chriſtum balneaſſet: latronis coniunx quaſi diuino inſtinctu puerum ſuum in eadē aqua balneauit: ſperans quodam modo ex quadam latente virtute quam in filio virginis eſſe cogitabat filium ſuum vlceroſum poſſe ſanitatem ſuſcipere: quod ⁊ factum eſt. Mox enim vt puerum vlceroſum aqua illa tetigit ſine vlla macula confeſtim de balneo mundatus aſcendit: quod videns Diſmas puerum Jeſum cum matre vt deos adorauit: ⁊ eoſdem vſq3 ad ciuitatem cū ſecuro comitatu aſſociauit. Dicitur quoq3 qđ puer Jeſus in receſſu ſuo latronē allocutꝰ ꝓ humanitate ſibi impenſa eidem in regno patris ſui premium ſe retributurum promiſit. ¶ Tempore igitur mortis Chriſti Diſmas cum alio latrone nomine geſmas pro facinoribus ſuis a iudeis capti cū Chriſto morti crucis adiudicantur. Et diſmas quidem chriſtū propter hoc aliter non cognoſcens ad dextris eius geſmas vero a ſiniſtris confixus eſt. Et cum ieſum omnis populus blaſphemaret: ipſi quoq3 ambo latrones qui crucifixi erāt cū eo improperabant ei: vt duo euāgeliſte teſtanꝰ. Cum autem ſol ad meridiem tenderet: ⁊ latus chriſti radio ſuo feriens vmbrā eius verſus dextrā partē emitteret: gyrante ſole mox vt vmbra corporis chriſti ſuper latronē ad dextris exiſtentem deſcendit: virtus diuinitatis eius in corde illiꝰ ſubintrauit. Uideliq3 qualiter chriſtus pro inimicis patrem obſecrauerat compunctꝰ eſt: ⁊ continuo in chriſtum credens: non ſolum vt dicit Lucas euangeliſta conſocium de blaſphemia increpauit: ſed etiam ieſu miſericordiam implorauit. Cui dominꝰ miſericors: qui pro peccatoribus pendebat nedum peccata remiſit: ſed etiam ei morienti paradiſum condonauit. Geſmas vero qui in ſua obſtinatione permanſit ad inferna deſcendit. In euangelio Nicodemi legitur q̄ cū chriſtꝰ ſanctos patres de limbo extraxit eos ad terreſtrem paradiſum introduxit: vt vſq3 ad diem aſcēſionis eiꝰ ibidem manerent: ⁊ tunc ſecum aſcendente aſcēderent. Quibus paradiſum introgreſſis: occurrit vir portās humeris ſignum crucis. Et interrogatꝰ ab eis q̄s eſſet. reſpōdit qđ latro ille erat qui cū chriſto crucifixus fuerat. ⁊ in ipſum credēs eiꝰ miſericordiā poſtulauerat. Cui dn̄s regnū celeſte promiſerat. ſignum quoq3 crucis ſibi tradiderat: mandās vt illud ad paradiſum portaret: ⁊ angelo ipſiꝰ loci cuſtodi oſtēderet: ac ſibi ex parte chriſti crucifixi mādaret: vt ip̄m in eodē loco intromitteret. Quod poſtq̄ latro fecit angelꝰ ipſum in paradiſum introduxit. Hec in euāgelio Nicodemi. Feſtū autē beati diſme eodē die dominice paſſionis recolit. ſ. octauo kalendas Aprilis.

¶ De ſancto Hyreneo ep̄o ⁊ martyre. Capi. ccxxix.

Hyreneus epiſcopus

ſmyrnenſis paſſus eſt apud ſirmiū tp̄e maximiani imperatoris: agēte probo preſide pānonie. Qui primo tormētis acerrimis vexatus deinde diebus pluribus in carcere cruciatꝰ. Nouiſſime pro cōfeſſione nominis chriſti vſq3 ad mortem grauiſſime ceſus eſt. Corpuſq3 eiꝰ in flumine ſaui precipitatū. Ado tn̄ dicit q̄ nouiſſime abſciſſo capite cōſumatus eſt. Qui paſſus eſt octauo kalendas aprilis.

¶ De ſctā Dula virgine ⁊ martyre. Ca. ccxxx.

Dula virgo ⁊ martyr

nicomedie ciuitate paſſa. Hec fuit ancilla cuiuſdam militis paganorum. Quam cum ille cognoſcere vellet: ipſaq3 omnino recuſaret dicens chriſtiana lege adulterium eſſe prohibitum cum ipſam chriſtianam audiuiſſet: ab eodem domino ſuo pro fide ⁊ caſtitate occiſa eſt. viij. kal. aprilis. Hec ado in martylogio.

¶ De ſancto craſtulo martyre. Capi. ccxxxj.

Caſtulꝰ martyr zetarius

palatij imperatoris ſub diocletiano rome paſſus eſt. Qui in ſuperiori ipſius palatij ⁊ altiſſimo manens cum eſſet occulte chriſtianus Caium papam marcellianū ⁊ marcum germanos effectos diacones atq3 tranquillinium eorum patrem factū presbyterum refouebat ⁊ alios chriſtianos quia de ipſo ſuſpitio nulla erat. Tandem deprehenſus q̄ chriſtianus eſſet ⁊ chriſtianos pretextu officij refoueret a perſecutoribus tentus: tertio appenſus: tertio auditus in confeſſione domini perſeuerans miſſus eſt in foueā: ⁊ dimiſſa ſup eū maſſa harenaria cum palma martyrij migrauit ad chriſtū ſeptimo kalē. aprilis.

¶ De ſancto Quirino martyre. Capi. ccxxxij.

Quirinꝰ martyr

rome paſſus eſt tempore claudij imperatoris: de quo legitur in paſſione ſanctorum marij et marthe audifax ⁊ abacuch. xiiij. kalendas februarij. q̄ cum predicti ſancti veniſſent romam ad orationem martyres detentos in carceribus viſitabant: venientes autem in caſtrū trans tyberim intra carcerem inuenerunt hominem venerabilem nomine Quirinum: qui iam multa verbera pro chriſti nomine perpeſſus fuerat ⁊ facultate nudatꝰ. Cum quo diebus octo manſerunt miniſtrantes ei de facultatibꝰ ſuis ⁊ lauantes pedes eius qui in vinculis erant cōſtricti. Inde abierunt ad martyres alios requirendos: et poſt dies aliquot redeūtes beatū Quirinū non inuenerunt. Sed a quodā paſtore presbytero audierūt qualiter Quirinꝰ gladio in carcere interfectꝰ fuerat ⁊ in tyberim iactatꝰ. Cuius corpus remanſerat in inſula lycaonie. Ad qđ requirādū marinꝰ cū filijs ⁊ paſtore presbytero perrexit noctu: ⁊ inuentū corpꝰ ſepelierūt in cimiterio pontiani in crypta ſeptimo kalēdas aprilis.

¶ De ſanctis Mōtano pbr̄o ⁊ maxima martyribus. Capi. ccxxxiij.

Montanꝰ presbyter

et maxima virgo in oppido firnio paſſi ſunt. Qui dum chriſtū dominum vna voce confiterentur: ab infidelibus tenti ⁊ vinculis ferreis colligati: ambo mare merſi ſunt. kalēdas Aprilis. vt Hieronymus in Martylogio teſtatur.

¶ Explicit liber tertius.

Incipit prologus quarti libri.

Quartꝰ liber preſentis catalogi continet geſta ⁊ paſſiones illorum ſanctorum quorum feſtiuitates occurrunt intra tempus in quo repreſentat eccleſia ſolennem ſponſe a ſponſo factam traductionem: ⁊ ipſius dotationem ſiue adornationem quod tempus fuit a reſurrectione domini vſqꝫ ad diem penthecoſtes. Et ipſum tempus eccleſia dei prout ad literam euenit repreſentat. ¶ In quo quidem tempore pronuba chriſti figuratiue primo in die reſurrectionis domini et per octauam de domo tyranni diaboli qui pater eius factꝰ fuerat: non creando ſed decipiendo per chriſtum reſurgentem educitur. Cui ⁊ per pſalmiſtam dicitur. Obliuiſcere populum tuum et domum patris tui. ¶ Secundo ipſa eadem nupta ab octaua paſche vſqꝫ ad aſcenſionē myſtice veſtitur ⁊ colitur atqꝫ dotibꝰ adornatur. ¶ Nā in prima dominica poſt paſcha glorificatur in corpore et veſtitur immortalitate. In cuius figura ipſa dominica vocatur in albis: ſtoliſqꝫ candidis neophyti veſtiuntur: quod denotat dotes corporis immortalis. Et in euangelio de gloria dominici corporis ad diſcipulos clauſis ianuis introgreſſi memoria fit: quod eſt figura noſtre future corporee glorificationis. ¶ In reliquis quatuor ſubſequentibus dominicis glorificatur in anima: cuius dotes ſecundum Auguſtinum ſunt viſio ⁊ dilectio. ¶ Ideo in ſecunda et tertia dominica repreſentatur beatorum viſio in libro ſcilicet apocalypſis qui tunc legitur: vbi narratur de vigintiquatuor ſenioribus et de angelis ac turba magna ſanctorum ſtantibus ante thronum diuinaqꝫ fruentibꝰ viſione. ¶ In quarta et quinta dominica repreſentatur eorundem dilectio in epiſtolis canonicis que tunc leguntur: in quibus de dilatione precipue pertractatur. ¶ Tertio ipſa eadem ſponſa a die aſcenſionis vſqꝫ ad penthecoſten ſubarrata: ⁊ vt dictum eſt feliciter dotata in domum ſponſi chriſti ſolenniter introducitur: et hoc in perſonam chriſti carne glorioſi et ſanctorum glorificatorum cum illo aſcendentium: vnde tunc cantatur. Aſcendens chriſtus in altum captiuam duxit captiuitatem: et aſcendit deus in iubilatione ⁊c. Ad huius ergo temporis feſta diſcutienda procedendum eſt.

Finis prologi quarti libri.

¶ Incipit liber quartus a paſcha reſurrectionis domini vſqꝫ ad penthecoſten.

¶ De reſurrectione domini noſtri ieſu chriſti. Capitulum j.

REſurrectio domini noſtri Ieſu chriſti tertio die a paſſione ipſius facta eſt: eo videlicet die ad literam quo hic ponitur .vj. kalēdas Aprilis. Circa quam reſurrectionem quatuor cōſiderare debemus. ſ. factum miraculoſum: tempus gratioſum: modum glorioſum ⁊ finem fructuoſum: atqꝫ precioſum. Primo conſiderare debemꝰ factum miraculoſum: nam omnem naturalem curſum excedit: quia ſecundum philoſophum. Quod ſemel corruptum eſt ſecundum ſui formam ſpecificantem: impoſſibile eſt idem numero reparari. Tamen aliquibus rationibus probabilibus poteſt probari chriſtum reſurrexiſſe: ⁊ per naturam: ⁊ per figuram ⁊ per ſcripturam. Primo per naturam phenicis: nam phenix que eſt ſola in mundo ſue ſpeciei poſtqꝫ per annos .ccc. vixerit: vt dicunt naturales: montem excelſum aſcendit ⁊ de lignis pluribus aridis nidum ſibi facit. In quē intrans alas aperit et verſus ſolem aerem pulſat et pulſando ignem excitat: quia cum regio illa que prope equinoctialem ſit calidiſſima ex ſolis inflammatione et aeris percuſſione faciliter ignis accenditur: ſicqꝫ phenix in nido comburitur: cuius corpus combuſtum ſolis radius nutrit: ⁊ ex eo poſt dies aliquot nouam phenicem produxit: ſic quodammodo chriſtus phenix eſt ſolus in mundo ſine ſemine humano cōceptus qui carnem antiquatam propter ade peccatum ad ſublimia caluarie montis adduxit / ⁊ ibi nidum ſibi crucis elegit: que de quatuor lignis fuit quem aſcendens alas. i. brachia extendit: igneqꝫ charitatis vltra modum accenſus carnem paſſione vſqꝫ ad ſpiritus emiſſionem combuſſit: ſed eterni ſolis diuinitas ipſum corpus in ſepulchro refouit: ac ex reſurrectione glorificatum in nouum hominem excitauit. Leo etiam dicitur naſci mortuus qui ad patris vocem rugientis poſt triduum excitatur. Sic et chriſtus qui eſt ille leo de quo Apocalypſis .v. Ecce vicit leo de tribu iuda ⁊c. Poſt triduum mortis ſue paterna voce ipſum excitante ſuſcitatur. ¶ Secundo per figuram. Naꝫ vt habetur .iij. Regum. capitulo .xvij. Helias filium ſareptane vidue ſuper eius lectulum poſitum a mortuis ſuſcitauit. Helias autem qui interpretatur deus meus ſignificat deum patrem: qui filiū ſuū in cruce mortuū in ſepulchri lectulo collocatū a mortuis excitauit. Hic eſt filius marie ſecundum carnem que propter eius paſſionem viduata fuit: vel filius ſynagoge: que ipſum mortuum ſemper exiſtimans ſemper in viduitate manet. Tertio per ſcripturam .j. corinth .xv. c. Tradidi vobis in primis: qđ et accepi: ꝙ chriſtus mortuus eſt: ⁊ quia reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas. Et in ſymbolo patrum additur ꝙ reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas. Licet enim de ceteris articulis humanitatis ſcripture loquantur tamen in hoc additur ſecundum ſcripturas quia hic articulus eſt difficilior ad probandum ⁊ magis dubius ad credendum:

credēdū: vt qꝛ ſcripture credere debemꝰ: merito reſurrectionē q̄uis improbabilē credamus. ¶ Scđo ꝯſiderare debemus tꝑs gratioſum. Et hic tria ſunt notanda. ſ. quare xp̄s die tertio ⁊ nō añ reſurgere voluit: quare cū alijs in vltima reſurrectione reſurgere nō expectauit et qua hora reſurrexit. Circa primū ſciendū eſt ꝙ non fuit cōueniens vt ante diē tertiū reſurgeret triplici ratione. ¶ Primo propter mortis ſue ꝓbationē ſicut eñ in tribus teſtibus ſtat oē verbū: ita in tribꝰ diebꝰ experit̄ oē factū. Et vt mortuū ſe ꝑfectiſſime cōprobaret vſqꝫ ad diē tertiū iacere voluit ī ſepulchro. Nā ſi añ reſurrexiſſet: potuiſſet opponi ꝙ vere mortuus nō fuiſſet: cū hō vſqꝫ ad .xxxvj. horas poſſit ex aliqua anguſtia q̄ſi mortuus detineri vt phiſici dicūt. Ideoqꝫ .xl. horis mortꝰ ſtetit. ¶ Secundo propter ſue ꝑtātis oſtēſionē: qꝛ ſi ſtatim reſurrexiſſet: nō videret̄ habere ꝑtātē ponēdi aīam ſuā ⁊ iterū ſumēdi eā. ¶ Tertio ꝓpter nr̄e mortis ſignificationē: vt ꝑ hoc oſtēdat̄ ꝙ crux ſue mortis curauit nr̄am duplicē mortem: ⁊ iō vna die integra ⁊ duabus noctibus iacuit in ſepulchro. Nā vna dies ſignificat eiꝰ ſimplicē mortē: due noctes nr̄am duplicē mortē. ¶ Circa ſcđm dicēdū ꝙ triplici rōne nō expectauit cū alijs reſurgere in nouiſſimo die. ¶ Primo ꝓpter corporis dignitatem: quia non erat decens vt corpus deitati vnitum cum ceteris pulueſceret. pſ. Non dabis ſanctum tuum videre corruptionem. ¶ Secūdo propter fidei firmitatem: ſi enī non ſurrexiſſe fides periſſet: nec aliquis ipſum verū deū credidiſſet. prime Corinthiorum .xv. Si xp̄s nō ſurrexit inanis eſt fides noſtra. ¶ Tertio propter noſtre reſurrectionis exemplaritatē. Naꝫ ſi xp̄s reſurrexit ⁊ nos reſurgemus vt dicit apoſtolus: quia eius reſurrectio eſt cauſa exemplaris noſtre. vnde Gregorius. Habemꝰ ſpē reſurrectionis noſtre conſiderata gloria capitis noſtri. ¶ Circa tertium ſciendum quod de hora reſurrectionis doctores diuerſa ſenſerunt. Hieronymus ⁊ quidaꝫ alij tenēt qđ ſurrexit in media nocte: adducentes illud in figura iudicum .xvj. Dormiuit ſampſon vſqꝫ ad noctem mediam. Sꝫ ſi hec opinio vera eſſet xp̄s ſolū .xxxiiij. horas mortuus extitiſſet. Auguſtinus vero et quidā alij tenent quod ſummo diluculo ſurrexit. vt ſic .xl. horis mortuꝰ fuerit: ⁊ adducunt ꝑ authoritate illud. pſ. Exurge gloria mea exurgā diluculo. ¶ Tertio habemꝰ cōſiderare modum glorioſum. Circa quod ſciendum qđ xp̄s reſurrexit. ¶ Primo potēter qꝛ propria virtute Ioannis .xx. Poteſtatē habeo ponendi animam ⁊ iterū ſumendi eam. ¶ Secundo feliciter: quia depoſita omni miſeria. Habuit enim dotes .iiij. que corporibus noſtri glorificandis in fine debentur que ſunt appoſita corpori noſtro morituro. Corpus enim noſtruꝫ nunc eſt paſſibile: obſcurum: groſſum ⁊ ponderoſum. Tunc aūt erit impaſſibile: qꝛ mors vltra non erit: neqꝫ luctꝰ: neqꝫ clamor: neqꝫ vllus dolor. Et xp̄s reſurgēs a mortuis iam non moritur. Roma .vj. Item erit luminoſum: quia fulgebunt iuſti ſicut ſol in regno patris eorū. Et xp̄s reſurgens habuit in corpore eandem claritatem quā habuit transfiguratus in monte quando reſplenduit facies eiꝰ ſicut ſol. Item erit ſubtiliſſimum in cuius figura corpꝰ xp̄i clauſis ianuis ad diſcipulos intrauit: ſicut ſolis radius ex ſubtilitate penetrat corpus perlucidum. Item erit agilliſſimū quia aſſumēt pennas vt aquille volabūt: ⁊ nō deficient. Eſa .xl. ¶ Tertio ſurrexit mirabiliter: qꝛ clauſo ſepulchro exijt ſicut alias clauſo vtero matris proceſſit. Legitur quod anno domini .M. cxj. cuidam monacho ſancti laurentij extra muros vrbis miranti de cingulo ſuo inſoluto et ante illuꝫ proiecto vox in aere facta eſt. Sic potuit chriſtus clauſo prodire ſepulchro. ¶ Quarto ſurrexit vtiliter quia capta preda. Hiere .iiij. Aſcendit leo de cubili ſuo et predo gentium ſe leuauit. ¶ Quinto ſocialiter: quia cum pluribus reſurrexit. Nā multorum corpora ſanctorum ſurrexerunt cum eo ⁊c. vt habetur Matth .xxvj. In quibus vt plurimi doctores opinantur perfecta reſurrectio cōpleta eſt. Et hoc probatur. ¶ Primo quia ad hoc cum domino ſurrexerunt vt fidem reſurrectionis eius per ſimile confirmarent. Et ideo apparuerunt multis. Hanc autem fidem confirmare non poſſent ſi iterum morituri fuiſſent: et in ipſis perfecta reſurrectio completa non eſſet. Itē ꝓbatur per authoritatem petri de dauid: quem petrꝰ die penthecoſtes in teſtem xp̄i allegādo produxit dicēs de eo. Et ſepulchrū: inquit: eiꝰ apud nos eſt. Actuum .ij. Non eñ petrus auſus eſt dicere corpus dauid ibidem eſſe. Et ſepulchrum eo quod ꝑ ſpm̄ ſibi infuſum iam ipſum nouerat ꝑfecta reſurrectione cū dn̄o ſurrexiſſe. Itē probat̄ ꝑ euidentiam. Nā iacob in egypto moriēs ſe ad hebron in ſepulchro patrum ſepeliendum mandauit. Ioſeph filios adiurauit vt qñ deꝰ eos viſitaret ⁊ de egypto educeret oſſa eiꝰ ad ꝑrnū tumulū traſportarēt. Cura eñ fuit iſtis ſanctis: vt dicit comeſtor. ſepeliri in loco illo vbi deo reuelāte xp̄m ſepeliēdū nouerāt: vt cū eodē reſurgēte eoꝫ reſurrectionē accelerent: ꝙ nō eſſent ſi verā reſurrectionē ſe nō obtēturos ꝑſciuiſſent. ¶ Itē ꝓbat̄ ꝑ textū euāgelicū qꝛ dr̄ ꝙ ſancti q̄ cū dn̄o ſurrexerūt venerūt in ſanctā ciuitatē: ⁊ apparuerūt multis. Nā hoc verbū apparere non cōperit niſi corpori glorificato: ꝙ ꝓpter eiꝰ dotes ꝑmiſſas in momento vr̄: ⁊ ſubito nō vr̄. Nuſqꝫ eñ dr̄ de lazaro ꝙ apparuerit: qꝛ ꝑfecta reſurrectione nō fuerat ſuſcitatꝰ: ſꝫ iterū moriturus. ¶ Sexto ſurrexit veraciter triplici aūt ſe vero reſurrexiſſe eē probauit. ¶ Primo ꝑ angelicā atteſtationē. Angelus eñ q̄ nō mētit̄ eiuſdē reſurrectionē nūciauit. Et nō ſolū vnus angelꝰ tribꝰ marijs: ſꝫ etiā duo angeli magdalene: vt euangeliſte teſtant̄: qꝛ in ore duoꝝ vel triū teſtiū ſtat oē verbū. ¶ Scđo ꝑ oīm ſenſuū cōprobationē. ¶ Probauit eñ ſe vere ſurrexiſſe ꝑ ſenſuꝫ viſus: qꝛ cicatrices oñdit: ⁊ ꝑ hoc ſe ſurrexiſſe vere demōſtrauit in eodē corꝑe quo paſſus fuit. ¶ Per ſenſuꝫ auditꝰ: qꝛ apuit illis ſenſuꝫ vt itelligerēt ſcripturas. ¶ Per ſenſuꝫ olfactꝰ: qꝛ inſufflauit ī eos ⁊ dixit. Accipite ſpm̄ ſctm̄ ⁊c. vbi dicit gloſſa iterli. ꝙ xp̄s habuit anhelitū refrāgantē: cuiꝰ odorē apl̄i ſentiētes ipm̄ vere ſurrexiſſe cognouerūt. Per ſenſuꝫ guſtꝰ: qꝛ cū comediſſet corā eis ſumēs reliquias dedit eis. Et in die aſcēſionis cōueſcēs precepit eis ab hieroſolymis ne diſcederēt. ¶ Per ſenſum tactꝰ: qꝛ thomas cicatrices tetigit: et in fixuras clauoꝝ digitū: ⁊ in aperturā lancee manū miſit. ¶ Tertio per frequentē apparitionē. Nam die ipſo reſurrectionis .v. vicibus apparuit et alijs diebus ſequētibus alijs .v. ¶ Primo eñ apparuit marie magdalene. Ioannis .xx. ⁊ marci vltimo. Secundo tribus marijs a monumento redeūtibus: dicens eis. Auete. Matthe. vlti. ¶ Tertio apparuit ſymoni. ſed vbi vel quando neſcitur. Dicit tamē Damaſcenus: qđ cū petrus a monumento rediſſet ad foueam ſuam redijt: vt peccatū ſuum defleret. Tūcqꝫ ſibi dn̄s apparuit: ⁊ ſe ſurrexiſſe declarauit: ac peccatum ſuum ſibi dimiſſum nunciauit. Luce tamen cap .xxiiij. habet̄: ꝙ ſurrexit dn̄s vere ⁊ apparuit ſimoni. ¶ Quarto apparuit duobus diſcipulis euntibus in emaus. Luce. vlti. ¶ Quinto .x. diſcipulis in cenaculo congregatis thoma abſente. Ioannis .xx. He .v. apparitionis ipſa die reſurrectionis facte ſunt: ⁊ has repreſentat ſacerdos in miſſa quinquies. ſe ad populum cōuertens. ¶ Sexto apparuit .xj. diſcipulis octaua die cōgregatis ⁊ Thoma preſente. qui tunc ipm̄ tetigit ⁊ cicatrices palpauit. Ioānis .xx. ¶ Septimo apparuit diſcipulis .vij. ad mare gallilee piſcantibus. Ioannis vltimo. ¶ Octauo apparuit .xj. diſcipulis in thabor monte galilee. Matthei vltimo. Nono diſcipulis recūbentibꝰ in cenaculo die aſcenſionis vbi eorum incredulitatem exprobrauit ⁊ cum eis comedit. Matthei vlti. et Actuū .j. ¶ Decimo et vltimo apparuit eiſdem ipſa die in mōte oliueti. vnde ab eis in celum aſcendit. Actuum primo. He decem apparitiones ab euangeliſtis expreſſe ponuntur. ¶ Sunt et alie tres que in ipſa die reſurrectionis facte dicuntur. ¶ Prima Quando apparuit io-

cobo iuſto: de qua in eiꝰ paſſione dicetur kalẽdas maij. ¶ Secunda quando apparuit Joſeph ab arimathia de qua infra proxima legẽda. ¶ Tertia ante omnes iſtas et alias quaſcunq; ipſa hora qua reſurrexit virgini glorioſe apparuit; licet hoc euangeliſte ſubticeant. Hoc enim non ſolum Ambroſius lib. de virginibus teſtatur dicens: vidit maria mater domini reſurrectionem eius; et prima vidit et credidit; ſed etiam eccleſia romana hoc approbare videtur: que ipſa die apud ſanctam mariam maiorem celebrat ſtationem. ¶ Quarto habemus conſiderare reſurrectionis effectum fructuoſum: qui reuera quadruplex eſt. Eſt enim reſurrectio chriſti operans iuſtificationes peccatorum: docẽs nouitatem morum: generans ſpem de receptione remunerandorum; et creans reſurrectionem omnium mortuorum. ¶ De primo romã. iiij. Traditus eſt propter delicta noſtra: et reſurrexit propter iuſtificationem noſtram. ¶ De ſecundo roma. v. Quomodo chriſtus ſurrexit a mortuis per gloriam patris: ita et nos in nouitate vite ambulemus. ¶ De tertio prime petri ſecundo. Propter magnam miſericordiam ſuam regenerauit nos in ſpem viuam per reſurrectionem ieſu chriſti ex mortuis. ¶ De quarto. j. Corinth. xv. Chriſtus reſurrexit a mortuis primitie dormientium: quoniam quidem per hominem mors et per hominem reſurrectio mortuorum.

¶ De ſancto Joſeph ab arimathia. Cap. ij.

Joſeph ab arimathia ſiue ramathea ciuitate iudee nobilis decurio occultus chriſti diſcipulus fuit. qui corpus eius defuncti a pilato petijt: et cum aromatibus in ſindone munda in ſuo proprio monumento exciſo de petra quod ipſe ſibi parauerat: ſepeliuit. In quo nondum quiſq̃ poſitus fuerat: ne forte ſi chriſtus reſurgeret alter ibidem alias tumulatus crederet. Quapropter indignati iudei ipſum ceperũt et in quodam cubiculo clauſo ⁊ ſigillato recluſerũt: poſt ſabbatum occidere cogitantes. Et ecce ieſus die reſurrectionis ad eum intrauit: et faciem eius a lachrymis exterſit: et oſculum dedit ac ſuſpenſa domo a. iiij. angelis in aere: atinde chriſtum ſaluis ſigillis eduxit: ⁊ in arimathia in domo propria collocauit. Hec in euangelio nicodemi. Cum autem Joſeph poſt aſcenſionem domini a diſcipulis baptizatus fuiſſet: ⁊ chriſtum cum eis predicaret: a iudeis iterum captus: ⁊ in quodam muro incluſus eſt: vt ibi in fame ⁊ tenebris interiret. Cum vero hieruſalem a tito imperatore capta ⁊ deſtructa eſſet: videns ipſum murum titus cum aperiri fecit: et ioſeph venerãda canicie ⁊ aſpectu glorioſo introcluſum inuenit: ⁊ q̃s eſſet aut cuius rei cauſa ibi incluſus fuiſſet: ab eo audiuit: addiditq; ꝙ a die qua intromiſſus ibidem fuit vſq; tunc celeſti fuerat cibo refectus: ⁊ diuino lumine cõfortatus. Qui poſt captam hieruſalem cum diſcipulis omni tpe vite ſue ꝑmãſit: ⁊ in ſenectute bona in dño ꝗeuit.

De ſancto Nicodemo diſcipulo. Cap. iij.

Nicodemus ex phariſeis gamalielis doctoris honorabilis iudeorũ nepos ⁊ auditor fuit. Hic videns ſigna q̃ Jeſus in hieruſalẽ fecerat circa feſtũ paſche ꝑmo eiꝰ ꝑdicationis anno in eũ credidit: ⁊ ad eũ viſitãdũ nocte venit: auditiſq; ſermonibꝰ ipſiꝰ occultꝰ ⁊ ipe ieſu diſcipulꝰ extitit: q̃ etiã in ↄſilio iudeorũ de morte ieſu tractantiũ cũ põtificibꝰ fuit ipm ꝓ poſſe defendit. Et cũ de ieſu occidẽdo inter eos diffinitũ fuiſſet: ipe amore magiſtri clãdeſtine cõſpirationẽ iudeorũ magdalene nũciauit: quatenus ſibi precaueret: vt ſecederet a finibus iudeorum. Quod magdalena Jeſu ſecreto ꝑ epiſtolã reuelauit ex nomine nicodemi: cum ipe iã ad ciuitatẽ effrẽ iuxta deſertũ ꝑſecutionẽ fugiẽs declaraſſet. Hec damaſcenꝰ ponit. Qui etiã vna cũ ioſeph ab arimathia ſepulture chriſti obſequiũ impẽdit. Sʒ poſt aſcẽſionẽ xp̄i ab apoſtolis petro ⁊ ioãne baptiſma ſuſcepit: ꝑpter qđ iudei contra ipm ſtomachati vſq; ad mortẽ eũ ceciderũt: ⁊ plagis affectũ ſemiuiuum reliquerunt omni ſubſtãtia ſpoliãtes. Gamaliel vero ipm collectũ in poſſeſſionẽ ſuã gophargamala extra ciuitatẽ adduxit: ⁊ ibi ipm diebꝰ pluribꝰ refouit. Qui tãdẽ in chriſto obdormiuit: ⁊ ſepultꝰ eſt a ſancto gamaliele in eius ſepulchro: vbi et corpus prothomartyris ſtephani iam pridẽ fuerat tumulatum.

¶ De ſancta Maria iacobi. Cap. iiij.

Maria iacobi: ſcilicet minoris mater que ab alio euãgeliſta dicitur maria cleophe: ſubaudi filia fuit ſoror beate virginis vterina filia ſancte anne ⁊ cleophe: cui ipſa nupſerat mortuo ioachim primo viro domine noſtre patre: hec tradita eſt in coniugem alpheo: ex quo quatuor filios procreauit. ſ. iacobũ apoſtolũ: qui dicit minor ad differẽtiam alteriꝰ maioris: nõ ꝙ iſte minor fuerit etate: ſed poſterior vocatiõe. Joſeph iuſtũ q̃ dr barſabas q̃ cũ mathia ſortitꝰ fuit: ⁊ ſimonẽ ⁊ iudã aplos. Hec cũ maria matre ieſu ſorore ſua ad crucẽ dñi ſtetit: ⁊ cum ea mortẽ ieſu defleuit: atq; cũ magdalena ⁊ altera maria circa corpꝰ dñicũ perungẽdũ ſollicita fuit. Ideoq; eiſdẽ dñs appuit: vt ſupra de reſurrectione dictum eſt. Cuiꝰ corpꝰ in prouincia ꝓuincie requieſcit in ciuitate.

¶ De ſancta Maria ſalome. Cap. v.

Maria Salome ſubaudi filia fuit etiam ſoror dei genitricis vterina filia ſancte anne et ſalome: cui anna poſt mortem duorum virorum. ſ. Joachim ⁊ cleophe matrimonio fuit copulata. Vel vt q̃dam voluñt hec maria binomia fuit. ſ. maria et ſalome. Alijs placet quod ſalome nomẽ mulieris fuit que paſſioni domini cum maria eius matre interfuit: q̃ tñ nec maria vocata fuit: nec ſoror ꝟginis extitit. vñ ⁊ Matthęꝰ euãgeliſta duas ſolas marias. ſ. magdalenam ⁊ alterã mariã nominauit. Doctores tñ cõmuniter tenent: quod fuerint tres marie. Cũ quibus potuit eſſe ⁊ alia mulier ſalome: de qua dicet in eius feſto: quam ⁊ hieronymꝰ in ſuo martyrologio ponit. Hec autẽ maria ſalome vxor fuit zebedei: ex quo genuit filios iacobum maiorũ aplm ⁊ ioannem euangeliſtã. Et hec cũ ſororibus circa paſſionem chriſti ⁊ ſepulturam ⁊ corporis vnctionẽ laborauit: chriſtũq; ſibi ⁊ duabus alijs apparentem videre meruit: vt ſupra dictum eſt: hec filium ſuum ioannem euangeliſtam audiens rome detentum ad ipſum viſitandũ acceſſit. Sed cum eum in exilium relegatum audiſſet: et rediret in ciuitatẽ cãpanie que dicit verulana defuncta eſt: cuius corpus in ſpecu ſepultum diudum latuit: ſed reuelante filio ſuo iacobo proceſſu temporis inde leuatũ eſt miro fragrans odore ⁊ miraculis fulgens; atq; in ipſa ciuitate digno honore conditum eſt. Horũ predictorũ quatuor ſanctorũ ideo hic acta ponuntur: quia dies certos non habentes optime reſurrectionis feſto applicantur: eo quod ſepulture ⁊ reſurrectionis dominice conſortes ꝑmaxime fuerũt atq; participes.

¶ De ſancto Joanne anachorita confeſſore. Cap. vj.

Joannes anachorita: vt ait Sigibertus: ⁊ in vitis patrum habetur: anno primo imperatoris theodoſij ſenioris ſanctitate ⁊ ſpiritu prophetie in egypto claruit: habuitq; cellam in eremo thebaidis in rupe aſcenſus grauiſſimi et pene inacceſſibilis ĩ qua incluſus. lx. annis ꝑmanſit. Qui nũq̃ mulieri ⁊ vix rariſſimis viris ſe loqui permittebat. Nullus tamẽ ad ſe intrare vnq̃ voluit: ſed per feneſtram ſolummodo loquebatur. Hic theodoſio imperatori ꝑ literas de eugenio tyranno triumphum predixit: eidemq; principi ſuum obitũ ſatis longe ſpiritu prophetico prenũciauit. Cuidam etiam romanorum duci de gente ethiopum que thebaidem ciuitatem inuaſerat: certa die victoriam prophetauit: ⁊ vt predixerat per omnia euenit. ¶ Cum quidam tribunus eum rogaret vt coniugem ſuam ad ſe videndũ ex deuotione venire permitteret omnino denegauit: promiſit tamen eidẽ quod ipſa nocte illam viſitaret. Dormientibuſq; ipſa nocte ambobus coniugibus per viſum apparuit: et mulierem in domino confortauit. Que euigilans: ⁊ que viderat viro referens vultum ⁊ geſtus ac habitũ viri ſancti prout erant expoſuit ac ſi ipſum corporaliter vidiſſet. ¶ Prepoſito etiam cuidam militum qui ad ſe de longe venerat: et vxorem pregnantem reliquerat: nunciauit coniugem maſculum peperiſſe: ⁊ vix periclitantem in partu tandem nutu dei euaſiſſe: monens vt domũ rediret et filium. vij. dierum natum inueniret: quẽ ⁊ ioannem vocari mandauit. Qui regreſſus omnia vt ſibi predixerat contigiſſe repperit: ⁊ ioannem puerũ nominauit. Sex monachos cum vno diacono ad ſe venientes quis eorum eſſet clericus interrogauit. Quibus reſpondentibus neminem: diaconum alijs iuniorem per ſpiritum cognouit: ⁊ quis eſſet oſtẽdit: et de mendacio illos redarguens bene edificatos remiſit. Occulta etiam cordium pluribus; et peccata que commiſerant reuelabat. Sicq; multos ad penitentiam inducebat. Per triduum ante obitum ſuum neminem ad ſe ingredi permiſit: vt ſic deo liberius vacare poſſet. Et poſitis genibus in oratione ſpiritum emiſit. vj. kalen. aprilis.

¶ De ſancto ioanne obediente confeſſore. Capi. vij.

Joannes monachus ab adoleſcentia ſua cuidam ſeniori tanta humilitate deſeruiuit; vt ipſi quoq; ſeni ſtuporem inferret. Die quadam iuſſus ab eo vt ſaxum immane volueret qđ turba hoĩum magna vix voluere poſſet: nũc applicata ceruice: nunc pectore toto nixu voluere conabatur. Adeo vt ſudore membrorum totum infunderet veſtimentum: ea videlicet fide ac obedientia qua putabat ſenem nil poſſe ſine ratione vel incaſſum precipere: mirabilis enim humilitatis ⁊ ſollicite obedientie vir fuit. Ideoq; cognomen ex obedientia ſortitus eſt. Abbas ſuꝰ aliqñ vt eũ ꝓbaret lignũ aridũ pro foco paratũ: iam ꝓpe putridũ vetuſte defixit in terrã: iuſſitq; iuueni aqua quotidie bis rigare donec vireſceret: qđ mãdatũ ille vti poſſibili ſumens aquam bis in die quaſi duobus miliaribus efferens lignum irrigabat: ita vt nulla occupatiõe vel neceſſitate aut feſtiuitate aut hyemis aſperitate itermitteret aut retardaret preceptũ. Sicq; anno integro continuauit: donec abbate iubẽte lignoq; impulſo ruẽte irrigare ceſſauit. Alias etiam vt veniẽs ad ſe exemplo edificaret preſentibꝰ quibuſdam monachis iuſſit ioanni vt lenticulam olei que ſola in eremo vel ſibi vel aduenientium vſibus neceſſaria erat deorſum abijceret per feneſtram: quod ille nil precogitans de inepto precepto vel neceſſitate aut olei penuria mox adimplere curauit. Hec caſſianus et ex vitis patrum.

¶ De ſancto Gunterano rege ⁊ cõfeſ. Ca. viij.

Gunteranus Rex francorum tempore mauritij imperatoris miraculis et ſanctitate refulſit. Qui ita ſe ſpiritualibꝰ actionibꝰ mãcipauit: vt relictis ſeculi pompis theſauros ſuos eccleſijs ⁊ pauperibꝰ erogaret. De hoc paulꝰ in hiſtoria longobardorũ refert: qđ dũ venatũ iuiſſet in ſyluã hac illac cũctis diſcurrẽtibꝰ ipſe ĩ genibꝰ fideliſſimi ſoci grauiter ſoporatꝰ obdormiuit. De cuius apto ore paruũ reptile egreſſum dum tenuem riuulũ ibidẽ poſitum tranſire ſatageret: ille in cuiꝰ gremio rex quieſcebat ſpatam euaginatam ſuper riuulũ poſuit ꝑ quam animal trãſiens mõtis foramẽ intrauit. Atq; poſt morulam egreſſus in os regis dormiẽtis ſocio ſtupẽte rurſus introiuit. Expergefactꝰ rex dixit ſe vidiſſe ĩ ſomnis qđ flumẽ ꝑ pontẽ ferreũ pertrãſibat: ⁊ ſpeluncã mõtis ingrediẽs auri põdꝰ maximũ inuenerat. Retulit ſociꝰ q̃ ipſo dormiẽte cõtigerãt: ⁊ effoſſo loco quẽ ſerpens intrauerat: reperti ſunt infiniti theſauri ibidẽ diudũ abſcõditi. de quo auro rex fecit ciboriũ maximũ ſup ſepulchrũ dñi deferẽdũ gemmis ornatũ. Qđ cũ illuc deferri nõ poſſet poſitũ eſt ſupra corpꝰ ſcti marcelli martyris ĩ ciuitate cabilonẽ. paſſi ⁊ ſepulti: cuiꝰ feſtum agit pridie non. ſeptẽbris. Qđ vſq; hodie ibi manet. Reliquũ vero ipſiꝰ theſauri ſanctꝰ rex pauperibꝰ diſpẽſauit. ⁊ in ciuitate cabilonẽ. q̃ tũc regni ſedes erat in dño ꝗeuit. v. kalẽ. aprilis: vbi ⁊ tumulatꝰ miraculis claret.

¶ De ſanctis Priſco Malco ⁊ Alexãdro martyribus. Cap. ix.

Priſcus malcus ⁊ Alexãder martyres apud ceſareã paleſtine paſſi ſunt ſub ꝑſecutione valeriani q̃ diuino fidei calore ſuccenſi vltro iudicẽ adeũtes: cur tãtũ ĩ ſanguinẽ xp̄ianorũ deſeuiret obiurgãt. Quos ille cõtinuo ꝓ xp̄i noĩe tẽtos beſtijs tradidit deuorandos. v. kal. aprilis.

¶ De ſanctis Armogaſte Archimino ⁊ Satyro martyribꝰ. Capi. x.

Armogaſtes archiminꝰ ⁊ Satyrꝰ martyres apđ aphricã tpe vãdalice ꝑſecutiõis ſub gẽſerico rege arriano cũ eẽnt xp̄ianiſſimi ⁊ prauitatẽ arrianorum libertate catholica frequẽter arguerẽt martyriũ paſſi ſũt. ¶ Ex qbꝰ archiminꝰ ductꝰ eſt ad decollãdũ mãdãte rege: vt ſi expaueſceret gladiũ decollaret: ſin aũt dimitteret. Sʒ qꝛ ↄſtãs ſtetit ⁊ ĩ nullo territꝰ fuit dimiſſus cõfeſſor rediit ſolo aĩo martyriũ patiẽdo. ¶ Satyrꝰ aũt cũ eẽt ꝓcurator domꝰ henricij edictũ ꝯ eũ proponit vt ſi cõſentiret nollet rebus omnibꝰ ſpoliaret: filij in ſeruitutẽ traderent: vxor quoq; eiꝰ in cõiugem camerario dat: datis inducijs vxori ad ſeducendũ virum. Que cũ diebꝰ plurimis ipſum blanditijs et lachrymis auertere non valeret que contra eum decreta fuerant exequuntur. ¶ Armogaſtes vero poſtq̃ diu tortus: ⁊ in equuleo vno pede ſuſpenſus diudũ tolleraſſet ad ↄfeſſionẽ ſuã a theodorico principe in bizagonam prouinciam prope carthaginẽ relegatur: vt paſtor eſſet vaccarum:

vbi in confeſſione chriſti perſeuerans migrauit ad dominum. Quem dū quidā felix chriſtianus iuxta ilicem ſepelire vellet prout ei ſanctus per viſionē mādauerat: cōfoſſa humo ſepulchrū reperit precioſuꝫ: in quo ipſum ſepeliuit. Horū paſſio recolit. iiij. kal. aprilis.

¶ De ſancto Euſtaſio abbate. Capi. xj.

Euſtaſius abbas monaſterij luxouienſ. diſcipulus fuit ſancti colūbani abbatis. hic ſexcētorum pr̄ ferme extitit monachorū et vita et ſanctitate conſpicuus etiam miraculis claruit: ⁊ in eodem cenobio. iiij. kalendas aprilis feliciter obdormiuit.

¶ De ſancto Secundo martyre. Capi. xij.

Secundus miles ⁊ martyr in ciuitate aſten. paſſus eſt tēpore adriani imperatoris ſub ꝓfecto ſapritio. Qui a beato calocero q̄ ab eodē ꝓfecto in ipſa vrbe ī carcere detinebat̄ fidē chriſti edoctꝰ eſt. Cuꝫ aut̄ ē ſanctus martianꝰ ī terdonenſ. ciuitate teneret̄ in cuſtodia. Sapritiꝰ illuc ꝓficiſci voluit vt cū faceret immolare. Cū q̄ ſcđs quaſi cā ſolatij profectꝰ eſt: martianū videre deſiderās. Et cū extra ciuitatē aſtenſ. equitarēt: colūba ſup caput ſecūdi aduolans inſedit: ⁊ cū ad flumē tanarū veniſſent: vidit ſecundꝰ angelum ſuper aquam ambulantē ⁊ ipſum in fide cōfortantē. Sapritiꝰ vero voces deorū cū ſecūdo loquentiū eſſe putabat. Et cum perueniſſent ad flumē burbiā angelꝰ fili ſibi appuit ⁊ ipm vt in xpꝫ crederet ſine vlla heſitatione cōfortauit. ſꝫ dū terdonā appropinquarent: martianꝰ angelo duce de carcere exiuit ⁊ ſcđo obuiauit: ⁊ vt ad palmā obtinendā pergeret inuitauit. Sapritiꝰ vero vocē audiens ⁊ nullū adeſſe vidēs ſtupefactus ſe ſomniare putabat. ¶ Poſt hec ſcđs mediolanū iuit ad quē angelꝰ fauſtinū ⁊ iouitā de carcere eduxit a quibꝰ nube quadam aquā prebēte baptiſma ſuſcepit. Et ecce colūba de celo venit: ⁊ corpꝰ dn̄i deferēs fauſtino ⁊ iouite dedit q̄ ſecūdū cōicauerūt: ⁊ reſiduū euchariſtie eidem vt martiano deferret tribuerūt. Rediēs aūt ſecūdꝰ cū iā nox eſſet: ⁊ ad ripā padi veniſſet angelus frenum equi eiꝰ accipiēs ſup aquā illū trāſuexit: ⁊ vſq; ad terdonam ꝑduxit atq; ad martianū in carcerem intromiſit. Qui corpꝰ dn̄i ei obtulit: ⁊ ad domū ſuā angelico ductu rediuit. Poſtq̄ autē martianꝰ a ſapritio martyrizatus eſt: ⁊ ſecūdus ipſum ſepeliuit vt ſupra dictum eſt in legenda martiani pridie non̄. martij. ſapritius hoc audiens ſecūdum teneri fecit ⁊ xp̄m cōfitentē in equuleo ſuſpenſum tandiu torqueri mādauit: donec eiꝰ brachia a ſuis compaginibꝰ ſoluerent̄. Sed cum fuiſſet ſanitati a domino reſtitutꝰ in carcereꝫ illū recluſit: vbi dū eſſet angelꝰ dn̄i ſibi apparuit: ⁊ ſecūdū clauſo carcere eduxit: ⁊ vſq; ad aſtenſ. ciuitatē deductū ad carcerē vbi erat calocerꝰ intromiſit quibꝰ ſaluator apparuit et eos bn̄dicens confortauit. Cū autē mane ſapritiꝰ ad carcerē pro ſecundo miſiſſet ei carcere clauſo ⁊ ſignato ipſum minime repe„riſſet: indignatꝰ venit ad vrbē aſtē. vt vel calocerum puniret. Et cū in eodē carcere ſecundū ⁊ calocerum inueniſſet: calocerū quidē albiganū miſit ⁊ ibidē illū decollari mādauit vt dictū eſt ſupra in paſſiōe caloceri. xiiij. Kal. aprilis. Secundum vero aliquibꝰ diebꝰ in carcere detentū educi fecit: ⁊ in cōfeſſione vere fidei ipſo immobiliter perſiſtēte picē cū reſina liquari mandauit: ⁊ ſup caput eiꝰ īfundi ac in os ipſiꝰ iactari. Qđ cū viriliter tolerasſet: ⁊ iubilādo deo pſalleret: ip̄m extra ciuitatē ductū decollari mādauit. Cuiꝰ corpꝰ angeli mox tulerūt: ⁊ ip̄m cū laudibꝰ ſepulture tradiderūt. iij. kalē. aprilis.

¶ De ſancto Mamertino abbate. Capi. xiij.

Mamertino abbas prius paganus cū idola quadā vice coleret vnū oculum perdidit ⁊ vnius manus ariditatem incurrit. Qui duꝫ deos ſe offendiſſe putaret: ⁊ ad templum ad idola colenda pergeret: obuiauit cuidā xp̄iano nomine ſauino. Qui cū ab eo cauſam ſue infirmitatis didiciſſet eidē chriſtuꝫ predicare cepit: ⁊ ne demones quos deos putabat ampliꝰ coleret admonuit: conſulēs vt ad ſanctū Germanum antiſiodorēſ. ep̄m pergeret cuius cōſilio fretus ſanitatem reciperet. ¶ Mamertinus ergo iter arripiēs venit ad ſepulchrū ſancti amatoris ep̄i ⁊ plurimū ſanctoruꝫ. Et ꝓpter pluuiam nocte ſuper tumbā ſancti cōcordij ſe collocauit. Cumq; obdormiſſet apparuit ei viſio mirabilis. Uidebat enim virum ad cellam eius veniētē ⁊ ſanctū cōcordiū vocātem vt veniret ad feſtum quod ſancti peregrinus amator cū alijs ep̄is faciebant. Cui de tumulo ſanctus reſpōdebat q̄ tunc venire non poterat: q: hoſpitē ſuum cuſtodiebat: ne a ſerpentibus ibidē exiſtentibus occideret̄. Tunc ille recedēs poſt interuallū redibat et iterū ꝯcordiū aduocabat. Sanctꝰ vero de tumulo ſurgēs mamertinū per manū apprehētum ducebat. Queꝫ ſanctus amator q̄s eſſet interrogabat: ⁊ concordius hoſpitē ſuū eſſe rn̄debat. Cumq; amator ipſum tanq̄ pollutum expelleret: ⁊ ille corā eo proſtratus gratiā impetraret: iubet vt ad ſctm̄ germanū pergat: ⁊ quicquid ille ſibi iuſſerit adimpleat. Euigilans igit̄ ad ſctm̄ germanū venit: ⁊ ſibi viſa narrans veniā cū baptiſmate poſtulauit perrexerūt ergo ad tumulum ſancti cōcordij ⁊ remoto lapide plures inuenerūt ſerpētes. q̄. x. pedū longitudinē excedebāt. Quos germanus ad talē locum abire iuſſit vbi nemini nocere poſſent. Sicq; mamertinus baptizatus eſt ⁊ cōfeſtim ſanatus. Factuſq; eſt monachus: ⁊ deinde abbas monaſterij ſancti Germani: vbi ſanctus Alodius abbas fuit. Quadā vice monachi eiꝰ vrſe laqueū tetēderunt q: ouibꝰ inſidiabatur: que nocte irruēs capta detinebat̄. Quod abbas preſciēs de lecto ſurrexit: ⁊ vrſe cōpatiēs ipſaꝫ exoluit: ⁊ ne ampliꝰ ad oues rediret ꝓſumeret imperauit. Beſtiaq; deinde patris mādata adimplere curauit. Latrones quidā cum eum expoliaſſent ſolū ei palliolū dimiſerūt: q̄ nūmū in palliolo ligatū inueniēs latrones reuocat: vt etiā denariū illū ſibi forte neceſſariū accipiet. Qui reuerſi palliū cū denario abſtulerūt: ⁊ nudū penitꝰ dimiſerūt. Feſtinātesq; ad ſuas latebras fugere tota nocte vagātes mane diuinitꝰ ad cellā eiꝰ īuēti ſunt. Quos ille benigne ſuſcipiēs ad pn̄iam adduxit: ⁊ ſibi ab eis ablata recepit. Cū aūt ad monaſteriū de fontaneto veniſſet ad īſtātiā fratꝝ die dn̄ico palmarū miſſam eis ſolēniter celebrauit. Et eodē ſero egrotare īcipiēs die paſcene ſpiritum xp̄o emiſit: vcꝫ. iij. kal. aprilis. Cuiꝰ corpꝰ dū antiſiodorꝫ ſepeliēdū portaret̄ veniētes ad quādā villā nullo mō illud ſede mouere potuerūt donec q̄dā carceratꝰ fractis vinculis liber exiliit: ⁊ ad corpꝰ veniēs illđ cū alijs vſq; ad vrbē deportauit: vbi in eccl'ia ſcti germani ſepultꝰ ē.

¶ De ſctō Quirino marty. Ca. xiiij.

Quirinꝰ tribunus martyr paſſus eſt rome perſecutiōe traiani ſub aureliano comite vtriuſq; militie. Qui tribunꝰ cū btm̄ hermetē vrbis ꝓfectū ī domo ī cuſtodia detineret: beatū quoq; alexādrū papā alibi in arctiſſimo carcere vīculis mācipatum haberet: ⁊ cuꝫ Quirino dudum de fide noſtra colloquium habuiſſet. Alexander nocturno ſilentio a quodam puero qui faculam ferebat ardentem a carcere per feneſtram educitur: ⁊ ad domū quirini deductus in cuſtodiam hermetis intromittitur. Qđ quirinꝰ cernēs credere cepit: ⁊ alexandro promiſit vt ſi filiā eius balbinā habentē in collo ſtruma liberare poſſet: ipſe vna ſecū fidē xp̄i ſuſciperet. Alexander vero filie ſue ſanitatē ſpopōdit eiq; mādauit vt puellam ad ſe in carcerē ſuū deferret. Abeūteq; quirino alexāder ad carcerē ſuū a puero reductꝰ eſt clauſis ianuis cuſtodie vtriuſq; tam alexādri veꝫ q̄ hermetis. Cū aūt quirinus filiam ſuā alexādro ad carcerē ſuū adduxiſſet: ⁊ obſeratis ianuis ipſum ibidē repeṙiſſet magis obſtupuit. Cuius boiaꝫ exoluēs filie ſue impoſuit moxq; puella ſanitatem recepit: ſicq; quirinus et filia eius balbina cū omnibꝰ qui in cuſtodia eius tenebātur fidē ſuſceperunt ab alexandro papa baptizati. vt in eius narrabitur paſſione. v. non̄. maij. Qđ audiens aurelianus qui locum imperatoris abſentis in vrbe tenebat quirinū detineri mandauit. Cui xp̄m ꝯfitenti linguaꝫ fecit abſcidi ⁊ in equuleo leuari. Qui cū nihilominus loquēs iniurias prumperet iudicis ꝓciſis ſibi manibꝰ ac pedibꝰ decollari eundē mandauit. ⁊ corpus canibꝰ iactari: quod tn̄ occulte xp̄iani rapientes via apia ſepelierunt. iij. kal. aprilis.

¶ De ſancto Regulo ep̄o. Cap̄. xv.

Regulꝰ epiſcopꝰ natione grecus ioannis euangeliſte apud epheſuꝫ diſcipulꝰ fuit. Quo in pathmos inſulam relegato athenas veniens dionyſio adheſit cū quo romā perrexit: ⁊ vna ſecū ⁊ cū ſanctis ruſtico ⁊ eleutherio a beato papa clemēte ad gallias predicatiōis gratia deſtinat̄: qui primū arelatū deuenit: vbi a ſancto dionyſio xp̄i noīe inuocato idolū martis deſtruitur: ⁊ multis cōuerſis templum illud in honorē aplōꝝ petri et pauli conſecrat̄: miſſis ergo ſocijs ſuis ad diuerſas vrbes ipſe dionyſius ſancto regulo arelatenſ. ciuitati ordinato ep̄o pariſius acceſſit: vbi cum ruſtico ⁊ eleutherio martyrij palmam ſuſcepit. Eodē autē die quo paſſim ſunt: dum miſſam regulus in arelato celebraret ⁊ noīa iſtorū martyꝝ inaduertēter in canone cum alijs ſanctis recitaſſet: miratus quid dixerat vidit in altari. iij. columbas ipſorum martyꝝ noīa cōſcripta in roſtris habētes. Qua viſione cognoſcēs ſanctos ꝑ martyrium migraſſe: cōmiſſo populo cuidā felici ep̄o pariſiꝰ acceſſit: ⁊ a xp̄iana matrona olim dionyſij diſcipula catulla noīe hoſpitio ſuſceptus: martyres xp̄i eadē die qua viſionē viderat paſſos fuiſſe cōperuit: ⁊ ſuper eorū corpa baſilicā edificauit. Inde ſiluanectenſem ciuitatē ire diſponens in villa lauria idolū mercurij baculo comminuens: pplm̄ conuertit: ⁊ baſilicā dei genitricis ibidē cōſtruxit. ¶ Poſt hec in ciuitate ſiluanectenſ. a filio cilicie cōſanguinee catulle predicte a demone obſeſſo immūdū ſpm̄ in ſpē veſpertilionis eiecit: qui cū aſinum ſancti intrare vellet: aſinus miraculoſe pede crucē in terra ſignauit: ⁊ demon euanuit. In introitu etiā ipſiꝰ vrbis oſtia carceris leui baculi ictu feriens reſerauit: ⁊ xp̄ianos detētos abſoluit. Quem dū prefectus quereret puniēdū: a ſancto Dionyſio ⁊ ſocijs noctu in ſomnis morte ſibi cōminata territur: ⁊ ne regulo noceat admonet̄. Qui cū mane pro eo mitteret: vt doctrinā ſalutis ſuſciperet: audiens qđ regulo ingrediente templū oīa idola corruiſſent: ⁊ q̄ ex hoc ip̄m pōtifex occidere vellet ep̄m quidē ab eorū furore defendit: ⁊ fide ꝑcepta tēplū illud in honore beate virginis dedicandū obtinuit: omneq; pplm̄ baptizare fecit. ¶ Poſt hec cū die quadā ſctūs in villa ruliaco predicaret: multitudinis ranarū garulitate ꝓpeditꝰ: ranis illis vni excepte ꝑpetuū ſilētiū impoſuit: qđ vſq; in ꝓſenti in ipſo loco miraculoſe ꝑmanſit. Quieuit in pace ānno. lx. etatis ſue. iij. kalen. aprilis. Sepultꝰ in vrbe arelatenſ. in eccleſia apoſtolorum quā ibidem conſecrauit.

¶ De ſancto Amos propheta. Capi. xvj.

Amos ꝓpheta nō fuit pater Iſaie: vt plures putant. Nā Iſaias nobili genere nobili parente exortus eſt. hic aūt paſtor et ruſticus fuit aliiſq; literis q̄ ille apđ hebreos ſcribitur: vt hieronymꝰ tradit: que literarū differētia apud latinos nō habetur. Fuit autem cognatio huius ex oppido thecua: quod ſex milibus a bethleem diſtat: curāq; gerens pecorū in latitudine cāporum qui ꝓximi ſunt oppido thecue: in quibꝰ humi arido atq; arenoſo nihil omnino frugum gignitur: ſed vberrimis paſcuis abundāt: ⁊ ideo cūcta ſunt paſtoribꝰ plena: ⁊ ſterilitatis terre compenſatur pecorum multitudine. Ex numero iſto paſtorū fuit amos imperitꝰ ſermone: ſed plenus ſciētia. Prophetauit autem ijſdem tp̄ibus quibus Johel: Naū: Jonas: Oſee: Iſaias: ſed aliquantulū exorſus eſt ꝓphetare ante Iſaiam: vcꝫ tp̄ibus hieroboam filij Jonas regis iſrael et amaſie regis iuda. Miſſuſq; eſt vt ꝫ gentes illas que eius lectione cōprehēdunt̄ irā dei venturam denunciaret: ⁊ maxime contra. x. tribus iſrael: vt euerſionē domus Hieroboam ⁊ calamitatem populi ꝓdiceret. Qđ cū ſignificaſſet amaſias ſacerdos bethel Hieroboam regi ex mandato ipſius prohibuit Amos ne vltra in regno. x. tribuum prophetaret. Cum aūt Amos ceſſare nollet: dicens ſe nō eſſe ꝓphetam ſed paſtorē miſſum a dn̄o frequenter illū amaſias plagis afflixit. Tādem filius eius Ozias frequenter eū increpans: vecte per tp̄a tranſfixit: ⁊ ſemiuiuus in terrā ſuā deductus poſt dies aliquot dolore vulneris expirauit pridie kalen. aprilis. Sepultuſq; eſt cum patribꝰ ſuis. Hec hieronymus ⁊ Joſephus. Hic ꝓpheta ex numero xij. prophetarum eſt qui in ſanctorum patrū catalogo eccleſiaſtici. xlix. c. conſcribuntur.

¶ De ſancto Amos abbate. Cap̄. xvij.

Amos abbas ī deſerto ſcythi pr̄ fuit quaſi. M. ccccc. monachorū cenobij q̄ dicebat̄ tebarnenſe qui erant ingētis abſtinētie viri habentes vſui indui collobijs quaſi ſaccis lineis ⁊ pelle confecta a collo poſt tergū ⁊ latus deſcendente contegi: cucullis etiam caput operiri maxime cū ad ſumendū cibū veniebat̄: eiſq; faciē velare ne aliꝰ aliū parciꝰ eſcā ſumentē deprehenderet habentes ſummū ſilentiū ita vt nec putaret̄ eſſe in illo loco quiſq̄ hoīem vbi ſedebatur ad menſas. Et oīs eorū cōgregatio ſic erat poſita in multitudine: ac ſi eorū quiſq; fuiſſet in ſolitudine dū ita lateret vniuſcuiuſq; abſtinentia: vt ab alio cognoſci nō poſſet. Sedebāt ad mēſas cōtinentes magis q̄ cibos ſumentes: vt nec defuiſſe menſis nec vētri ſatiſfeciſſe viderentur: q: maior virtꝰ eſt his abſtinere q̄ in oculis habent̄ ⁊ manibꝰ. ¶ Poſt gubernatā vo ⁊ regularā cōgregationeꝫ ad deſertū nitrie acceſſit: vbi dū eſſet rogauit duos ad ſe veniētes vt ſibi doliū a ciuitate deferrēt neceſſarium ad aquā colligendā illiq; ꝓmiſerūt. Recedētes aūt alterū eorū penituit: ⁊ deferre recuſauit: eo qđ ꝑ deuexa et ꝓrupta montiū nollet camelū longo itinere ⁊ periculo exponere. Alter vo nō habēs camelū cū deuotione portauit aſino: qđ ita leuiter aſinꝰ tulit: ac ſi nullo pondere oneraret̄ redēs. Qui dū ad cellā deuenit: amos illū gratanter excepit: eiq; camelū comitis ſui mortuū eſſe nunciauit: eo qđ promiſſum attēdere noluit. Illeq; reuerſus ita euenīſſe cōperuit. Quieuit in dn̄o virꝰ dei pri„

die kalend. aprilis. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancto amonio abbate. Cap. xviij.

Amonius abbas in deſerto interiori nitrie plenus charitate habitauit cum duob⁹ qui ſibi carne ⁊ ſpū fratres erāt. Quoꝝ alter euſebius: alter eutimus vocabat: tertiūqꝫ germanum dioſcorū noīe habuit: qui ep̄s fuit: hic autem fratres ſuos predictos et alios monachos: acſi nutrix filios conſouebat: qui et monaſterium muro vallatū conſtruxerat: in quo ⁊ puteum foderat: oībuſqꝫ neceſſarijs inſtruxerat. Et dū quidam frater ſaluari volens ad eum veniſſet querens cellulam vacantem in qua habitare poſſet: impoſuit ei vt ſe in ſuo cenobio expectaret: donec ad requirēdū accederet. Abienſqꝫ ꝓcul ab eo loco ſibi cellulam paruiſſimam fecit in qua habitare cepit ⁊ fratri qui aduenerat monaſterium cū oībus que in eo fuerant reliquit. Sed ſi plures fuiſſent qui ad eum veniſſent ſaluari cupientes: vir ſanctus oībus fratribus congregatis: ⁊ cum alacritate eū iuuantibus locellum vna die cōſtruebat. Et dū aduene qui venerant ad eccleſiā vel ad refectionem inuitati eſſent vnuſquiſqꝫ de fratribus amonij de ſuis cellulis neceſſaria proferebant: ⁊ nouas cellulas conſtruebant: ita vt nihil vtenſilium que requiruntur deeſſet: nec tn̄ cuiuſqꝫ collatio nota foret. Regreſſi ergo hi quib⁹ cellule fuerant preparate: eas introgreſſi omnia inueniebant que ad vſum neceſſaria erant. Et hec ipſa amonius ſepius ſumma charitate iterauit. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancta Balbina virgine. Cap. xix.

Balbina v̄go fuit filia q̄rit tribuni martyris de quo ſupra dictum eſt. iij. kalen. aprilis. Que vt ibidem dictum habetur cū eſſet ſtrumoſa a ſancto alexādro papa liberata eſt. Nam cum pater eius boiam de collo Alexandri tuliſſet ⁊ pergeret vt filie collo imponeret prout ſibi ſanct⁹ papa mandauerat apparuit puer faculā deferens ⁊ puelle aſſiſtens: qui eam in amorem chriſti ⁊ virginitatis perſeuerantiam confortauit: eiſqꝫ ſpōſum celeſtem ꝓmiſit. Mox autem vt boia circa collum virginis cingitur: puella a ſtruma liberatur: ⁊ ab alexādro papa baptiſatur. Que in virginitatis propoſito vſqꝫ ad vite finem permanſit. Et cum ex deuotione boiam Alexandri pape oſcularetur admonita ab ipſo cathenam beati Petri apoſtoli requiſiuit ⁊ obtinuit: ⁊ moriens ſancte theodore ſorori hermetis prefecti ⁊ martyris commendauit. Sepultaqꝫ eſt via apia in cimiterio pretextati iuxta patrem ſuum pridie kalendas aprilis.

¶ De ſancta Theodora virgine ⁊ marty. Capitulum. xx.

Theodora virgo ⁊ martyr ſub aureliano imperatore rome paſſa eſt: hec fuit ſoror hermetis martyris et prefecti vrbis que a ſancto Alexandro papa in fide docta et baptiſata eſt. Cum autem beat⁹ hermes ab aureliano paſſus fuiſſet: ⁊ ipſum ſoror theodora ſepelliſſet ab eodem imperatore ⁊ ipſa dudū in vinculis detenta: tādem capitis obtruncatione paſſa martyrium ſepulta eſt iuxta fratrem ſuum via ſalaria non longe ab vrbe rome kalendas aprilis.

¶ De ſancto Valerico abbate. Capitulum. xxi.

Valericus abbas aluernia natus cū patris oues adhuc puer paſceret ſcholas puerorum frequentans occulte literas didicit. Deinde relicto ſeculo ſecutus eſt auunculū: ⁊ abbatē monaſterij antirieñ. vbi ſatis renitēte patre monachus effectus eſt. Et poſt alicuius temporis lapſum artiori vite ⁊ profeſſioni ſe tradēs a ſancto machario abbate in monaſterio antiſiodoreñ. ciuitatis receptus eſt: vbi diuꝫ manēs adhuc ad perfectiora tendens quendam nobilem nomine bobium conuertit: et cum ipſo monacho facto luxouium iuit. Ibiqꝫ ambo diſcipuli ſancti ſunt columbani abbatis. ¶ Poſt hec valericus de ſui abbati licentia cum alio fratre ad predicandū gētibus acceſſit. Et veniens neuſtriam remotum ſolitudinis locum a rege clotario impetrauit: vbi cum eodem conſocio in vite ſanctitate permanſit: et multis virtutum ſignis effulſit. Nam in vico ambianenſium guaīmago reum quēdam dudum patibulo appenſuꝫ depoſuit et ſuſcitauit. ¶ Matrona quedam per puerum ſuum panes ⁊ duos vini flaſcones viro dei miſit: ſed puer partem panum et vinum ex flaſconibus in via abſcondit: et reliquum vtriuſqꝫ ad ſanctum portauit: quem ille monuit ne de vino aut pane in via dimiſſis guſtaret: eo quod ſerpens eſſet in flaſcone ⁊ venenum in pane. Confuſus puer rediit: ⁊ ſerpentem in flaſcone videns extimuit: et penitentiam egit. ¶ Cum tempore hyemis ad domum preſbyteri cum ſocijs ad ignem pro ſe calefaciendo declinaſſet: ⁊ preſbyter cum quodam iudice ciuitatis ad focuꝫ ſedentes inania et laſciua verba proferrēt: ab eo admoniti vt ſilerent: cum adhuc in deteriora prorūperēt: inde diſceſſit. Et ſtatim preſbyter excecatus eſt: ⁊ iudicis virilia marcuerunt. Quieuit in chriſto kalendas aprilis. Sepult⁹ ambianis in monaſterio leucañ.

¶ De ſctō Hugōe ep̄o ordinis cartuſieñ. Cap. xxij.

Hugo epiſcopus gratiopolitanus fundator fuit ordinis cartuſieñ. Cuius mater cum ipſum geſtaret in vtero vidit in ſomnis ſe parere filium: qui a beato petro apoſtolo ⁊ alijs multis ſanctis in celum ferebatur. Et precognoſcens eum aliquid magni futurum natuꝫ puerum et educatum tradidit literis imbuendum. Qui ſatis iuuenis monachus effectus cartuſienſium ordinem inchoauit. Cum enim eſſet in ſolitudine cartuſie vidit per ſomnium ſeptē ſtellas ſibi ducatum ad habitaculum vſqꝫ preſtantes. Mane autē facto ecce ſeptem viri: quorum vnus fuit magiſter bruno: ⁊ quatuor alij literati: ⁊ duo laici ad eum venerunt vitam ſolitariā exquirentes. Quos ſanct⁹ ſeptem ſtellas viſas eſſe intelligēs: eiſdem viſa narrauit: ⁊ cum eis in ipſo loco monaſterium et ordinem inchoauit. ¶ Deinde diſponente deo factus eſt abbas caleſieñ. deinde ep̄s memoratus ſiue gratiopolitanus. Factus autem epiſcopus quietē mentis deſiderans abſolutionē ab epiſcopatu per nuncium: deinde per ſeipſum ab honorio ſecundo ⁊ innocentio ſecundo romanis pontificib⁹ obtinere nequiit: eo quod ipſum perutilem eccleſie cognoſcebant: multaſqꝫ perſecutiones a petro leonis eccleſie dei aduerſario pro libertate eccleſie paſſus eſt: eo quod innocentio pape cui ille inimicabatur conſtanter iſte faueret. Quieuit in pace anno gratie. M. cxxxij. etatis ſue anno. lxxx. in ſenectute nono Kalen. aprilis.

¶ De ſancto hugone abbate boneuallis. Capitulum. xxiij.

Hugo abbas boneuallis ordinis ciſterciē. floruit tēpore frederici p̄mi. Qui dū iuuenis ordinem eſſet ingreſſus: ⁊ de redeundo ad ſeculum grauiter tentaret: oratiōe in eccleſia facta beata virgo ſibi ꝑ viſum apparuit: eiqꝫ natiuitatē: ⁊ cōuerſationem: paſſionem: reſurrectionē ⁊ aſcēſionē chriſti oſtēdit. Ex qua viſione cōfortatus in nimia ſanctitate perſeuerauit: quē ſanctus Bernardus abbatem boneuallis conſtituit. ¶ Sub hoc nouitius quidam in ſuo principio tentatus de redeundo ad ſeculum cōfeſſus abbati: ⁊ ab eo cōfortat⁹ perſtitit. Et per biēnium ante eius obitum grauem infirmitatē incurrit: ſed beato Job ei apparente confortatus die ſequenti expirauit. Ac poſtmodum abbati apparuit gratias ei agēs: quod eius hortatu in ordinē permāſit: ſeqꝫ ī gloria eſſe dixit. ¶ Alij quoqꝫ duo nouitij de receſſu tētabant: quoꝝ vnus qui miles peruerſus fuerat: in ſomnis vidit ſe cadentem in puteū tante ꝓfunditatis quod tres dies tranſiebāt donec ad profundum perueniret. Qd̄ cū abbati retuliſſet: expoſuit hunc eſſe abyſſū in puteū in quē caſurus erat: ſi ab ordine diſcederet. Ille vero nihilominus abijt: ⁊ poſt triduum ab hoſtibus occiſus fuit. Alius vero qui cleric⁹ erat: ab eo monic⁹ permāſit: eo qd̄ ſibi abbas vitam eternā promiſit. Cui pridie q̄ moreretur: domina noſtra apparuit: et in craſtinum ei gloriam a ſuo abbate promiſſam obtinendā incunctanter aſſeruit: qui die ſequenti expirauit. ¶ Cum ſepius diabolū in choro inter fratres vidiſſet: dixit aliquem ex fratrib⁹ graui peccato detineri: nec talis viſio ceſſauit: donec vnus ex fratribus peccatum qd̄ commiſerat cōfeſſus fuit. ¶ Joānis ei⁹ miniſtri ⁊ fratris vni⁹ paralytici egrotātium diem et horam tranſitus predixit: et vt predixerat ſic euenit. ¶ Famulus cellarij infirmatus peccatum graue vni fratrum cōfeſſus ab eo monitus eſt: vt abbati illud confiteretur qd̄ ille ſe facturū promiſit: ſi abbas tunc abſens antequā obiret reuerti cōtingeret. Sꝫ antequā abbas veniſſet expirauit. Poſtea v̄o frater ille abbati in dormitorio apparuit: eiqꝫ peccatum vt ꝓmiſerat cōfeſſus fuit addēs ex hoc magnas luere penas: quem abbas abſoluit. Ac poſtea cōfeſſorē ſuū interrogās de eodē pctō ⁊ ꝓmiſſione ſibi facta certificat⁹ extitit. Pro cui⁹ aīa dū oraſſet. vidit eū poſtmodū cū magna luce de ſua liberatione ſibi gratias referētē. Poſt multa vero ſanctitatis eius inſignia ſanctus abbas hugo in monaſterio boneuallis humanitatis debitum ſoluit: ibidem ſepultus.

¶ De ſancta Maria egyptiaca. Cap. xxiiij.

Maria egyptiaca q̄ peccatrix appellabat in egypto nata parētes annoꝝ. xij. deſerens alexādriā fugit: ibiqꝫ. xvij. annis publice ſe libidini ſubiecit: ⁊ nulli hoīm ſe petēti denegauit: quinimo multos ad luxuriam obſcenis actibus inſeruiens prouocauit. Cū autē hoīes regionis illius ad adorandam ſanctam crucē hieroſolymā aſcenderēt: quibuſdam iuuenibus ſociata cum eis nauē aſcēdit: ⁊ hieroſolymam nauigauit: ⁊ nauigādo oībus indifferēter ſe expoſuit. ⁊ plurimos ſecum cōcumbere fecit. Cum vero naute ab ea naulū requirerent: corpus ſuuꝫ eis pro naulo proſtituit. ¶ Et cū hieruſalē adueniſſet: ⁊ ꝓ adoranda cruce vſqꝫ ad fores eccleſie cū alijs acceſſiſſet: ſubito ⁊ inuiſibiliter repulſam patiebatur: ⁊ intrare nullatenus permittebat. Ceteris quoqꝫ cūctis intrantibus ipſa tertio ad limen perueniens repulſa eſt. Ad ſe igit̄ reuerſa ⁊ hoc propter eius enormia flagitia euenire cognoſcēs: pectus tōdere cepit. ⁊ lachrymabiliter a cordis intimo pctā ſua defleuit. Et corā imagine dei genitricis proſtrata orare cepit: vt pctōꝝ ſibi veniā impetraret: ⁊ ſanctā crucē adorare permitteret: ꝓmittēs ſeculo abrenūciaturā: ⁊ decetero caſte manſuram. Receptaqꝫ aliqua fiducia ſine repulſa eccleſiā intrauit: ⁊ crucē dñi cū ceteris adorauit. Cui q̄dā ꝓ elecmoſyna tres nūmos tribuit: de quibus tres panes emit. Audiuitqꝫ vocem ſibi dicentem q̄ ſi iordanē tranſiret: ſalua eſſet. Jordanē ergo tranſiuit: ⁊ in deſertū acceſſit et. xlvij. annis ibidem manens: nec hominem: nec quodcūqꝫ animal vidit. Tres autē panes quos ſecū tulerat: ad inſtar lapidis indurauerunt: et. xvij. annis ei ad cibum ſufecerunt: veſtimentis aūt eius putrefactis nuda remāſit: eſtu pariterqꝫ gelu cute ethiopis inſtar denigrata: capilli vero cani effecti cutis nigredinem operiebāt. Annis aūt. xvij. diuerſis tētationibus moleſtata: ipſas tādem dei gratia oēs deuicit: ⁊ deinceps annis. xix. celeſti lumine ſuper eam diebus ſingulis radiante ſine cibo permanſit. ¶ Eodem tempore abbas zoſimas in cenobio ſanctoꝝ monachoꝝ iuxta iordanē morabatur. qui diuina inſpiratione cōmotus: eremum illam ingreſſus eſt. vt aliquē ſeruum dei ibidē latitatē inueniret. Qui cū iter. xx. dierū perambulaſſet: vidit quandam nudo nigroqꝫ corpore perambulantē incendio ſolis cruſtā: ⁊ carnis cominiqꝫ reſperſam: q̄ videns eū fugā arripuit: ⁊ abbas poſt eam currere cepit. Tūc eū ex noīe vocans: et cur ſe perſequeretur interrogat: ⁊ q̄ nuda erat palliū ſuū ſibi tradi petijt: vt ſic operta eum alloqui poſſit. Qui ſe nominari audiēs ſtupefactus: palliū ei proiecit: ⁊ in terra proſtratus vt ſe benediceret exorauit: illa vero ad eū bñdictionē ſpectare dicebat: eo q̄ preſbyter erat. Cū aūt nomē ⁊ offm̄ ſuū audiſſet: magis extimuit: ⁊ inſtāter ab ea benedictionē obtinuit. Cumqꝫ ipſa extenſis manibus oraret: vidit ipſam menſura vnius cubiti a terra in aere leuatam. Et cogitare cepit: ne forte ſpirit⁹ eſſet q̄ ſe orare ſic fingeret. Cui mox ſancta eius cogitationē aperuit: ⁊ q̄ vere eſſet mulier et nō ſpiritus affirmauit. Et admirante ſene cum eo ſedit: ⁊ oēm vite ſue ordinem vt ꝑmiſſum eſt enarrauit: rogans ſenem vt ad monaſteriū redeat: ⁊ poſt annū die dominice cene ad iordanē veniat: ⁊ corpus dñi ſecū ferat: promittens q̄ tunc ipſum locum veniet: ⁊ de manu illius ſacramēta dñica ſumet. ¶ Rediens igit̄ abbas ad monaſteriū reuoluto anno die cene dñi tulit corpus dominicum ⁊ vſqꝫ ad iordanē perueniens ex alia parte fluminis mulierē ſtantē aſpexit: ⁊ cogitans quomodo ad eum ſine nauicula pertranſiret ſubito vidit eam ſigno crucis edito ſuper aquas ad ſe venientem. Cumqꝫ ſtupēs ad pedes ei⁹ ſe proſtrare vellet: illa prohibuit eo qd̄ dñi corpus ferret ⁊ ſacerdotij dignitate preemineret. Sumptoqꝫ ſacramēto abbatē rogauit vt ſequenti ad ſe anno ad eremum redire vellet. Et ſuper aquas iterū iordanis ambulans rediit: ⁊ ſolitudinē petijt. zoſimas vero ad ſuū monaſteriū regreſſus dolere cepit qd̄ eam de nomine ſuo interrogare nō meminit. Sequenti vero anno ad locū vbi eā prius viderat venit: ⁊ ibidē eam defunctā repperit. Qui lachrymans eamqꝫ tangere nō audēs: timens ne forte ſibi diſpliceret: ad caput eius literas in terra deſcriptas legit ita continentes. Sepeli zoſima marie corpuſculū: ⁊ redde terre puluerem ſuū: ⁊ ora ꝓ me ad dn̄m: cui⁹ precepto die ſcd̄o aprilis reliqui hoc ſeculū. Tūc ille procerto cognouit ⁊ mox vt ſacramentum dñi accepit ⁊ ad deſertū rediit vitā finiuit: ⁊ q̄ ſpaciuꝫ itineris dierū. xx. illa vna hora perambulauit. Cūqꝫ terram quo foderet non haberet: leoni ad ſe venienti manſuetiſſime iuſſit effodere terram. Qui iuſſa humiliter adimpleuit: ⁊ ad deſertum vt agnus acceſſit. Senex quoqꝫ corpore humato ad monaſterium ſuum glorificans deū venit. Quieuit in dño ſancta de maria peccatrix. iiij. nonas aprilis.

¶ De ſancta Theodoſia virgine ⁊ martyre. Cap. xxv.

Theodoſia virgo

tēpore diocletiani apud ceſareā paleſtine paſſa ē anno etatis ſue .xviij. Que nobili eiuſdem ciuitatis exorta ꝓſapia, elegantis pulchritudinis exiſtens dum ad ſanctos martyres in carceribus detentos cōfugiſſet: vt eorum ſe orationibus commēdaret: facta eſt ei vox de celo: ꝙ eā chriſtus oleo athlete perungeret ad paſſiones tolerandas. Hec a preſide vrbano comprehenſa: dum chriſtum confiteretur nudata ad ſtipitem per capillos ſuſpenditur ſed nube ſuperueniente protegitur. Deinde ferro onuſta incarcerat: ſed diuinitus a xp̄o dn̄o liberatur. Poſt hec ligato ad collū eius ingēti ſaxo in mare precipitatur: ſed ab angelis ſoluta ad littus reducitur. Subſequēter leopardis exponitur a quibus omnino intacta cuſtoditur. Nouiſſime vero capite ceſa eſt: viſaqꝫ eſt ab aſtantibus columba auro ſplendidior de ore eius exire ⁊ celū aſcendere. Cuius corpus a fidelibus in eadē ciuitate conditum eſt. iij. nona. aprilis.

De ſancto Niceccio epiſcopo. Cap. xxvj.

Nicecius epiſcopꝰ

lugdunēſ. fuit. Cuius vita virtutibus non mediocriter effulſit: et precioſa mors nihilominus miraculis commēdatur. Qui et in xp̄o quieuit iiij. non. apri. in ipſa vrbe tumulatꝰ. Hec in martylogio Adonis.

De ſctis Agape Chionia ⁊ Hyrenes virginibus et martyribus. Cap. xxvij.

Agapes Chionia

et hyrenes virgines paſſe ſunt in vrbe tpe diocletiani ſub comite ſiſinio. He fuerunt ſorores et ancille ſancte anaſtaſie: vt in eius paſſione dictum eſt ſupra. viij. Kalen. Ianuarij. Que cū xp̄iane eſſent ⁊ ꝑfecti monitis obedire nollēt: in cubiculo eas recluſit vbi coquine vtenſilia ſeruabantur. Et cū in earum amorem exardeſceret: eo ꝙ pulcherrime eſſent ad eas nocte intrauit vt ſuam libidinē exerceret. Sed in amentiam verſus putans ſe tractare virgines: carbones patellas caldarias ⁊ ſimilia amplexans oſculabatur: ⁊ ex hoc ſatiatus et deformis admodum exiens a ſeruis putatur in demoniū verſus et verberibus afficit. Cūqꝫ imperatorē adiſſet vt de hoc conquereretur ſuſpicantibus cunctis ꝙ in furiam verſus eſſet virgis percutitur: facie conſpuitur: luto ⁊ puluere in ipſum proiectis deterius fedatur. Et quia oculi eius tenebantur ne ſe talē vt erat aſpiceret: mirabatur cur ſic oēs eum vituperoſe tractarent: videbaturqꝫ ſibi ꝙ ipſe et omnes alij albis induti eſſent. Cum aūt ſic ſe deformē ab alijs didiciſſet: putans ꝙ puelle magicis ſic eū artibus ludificaſſent. Iuſſit eas corā ſe expoliari vt ſaltem nudas aſpiceret: veſtibus autem earum corporibus adherentibus nullatenus ſpoliari potuerūt. Ipſe vero adeo dormitauit quod a pulſantibꝰ excitari nequibat. Hec audiēs diocletianus virgines tradidit ſiſinnio comiti puniendas. Qui primo hyrenem audita vti magis iuuenculā carcerauit. Agapē vero ⁊ chioniā ignibus immiſit. Statimqꝫ virgines orātes ſpiritum emiſerunt. Corpora vero illarum ⁊ veſtimēta ac capilli oīno intacta ab igne māſerunt. Quarum corpora anaſtaſia carū ſecūdū ſeculum dn̄a ſepeliuit. iij. non. april.

De ſancto Euagrio preſbytero. Cap. xxviij.

Euagrius preſbyter

duorum machariorū diſcipulus fuit. Hic a gregorio nazanzeno diaconus ordinatus: ⁊ cum eo in egyptum deſcēdens: viros monaſticos inſpiciēs relicto ſeculo vitam illorum eſt imitatꝰ. Qui dū ad ſacerdotiū eſſet: ⁊ pulcherrimus corpore in vrbe reſideret a ſenatore propter vxoris zelotypiam nouit ſibi mortem parari: eo ꝙ eidem familiariſſimus eſſet. Sed diuina monitus viſione eremum petens duorum machariorum ſucceſſiue diſcipulus factus eſt. De hoc heraclides retulit ꝙ. xiiij. annis in abſtinētia vixit panis ⁊ olei modicum ſumens. Qui dum de carnis concupiſcentia tētaretur: tota nocte in puteo ſtabat tēpore hyemali: vt carnes gelu conſtringerentur. Aliquando etiam ſpiritu blaſphemie tactus. xl. diebus ſine tecto permāſit. A demonibus etiā pluries verberatus eſt. Hic quadā tres maligni ſpūs in ſpecie clericorum eidē adſtiterunt contra fidem catholicam diſputātes: quorum vnus ſe arrianum: ſecūdus ennomianum: tertius apollinariū ſe dixit quos omnes ipſe dei ſapientia ſuperauit. Cū eccleſie claues deperiſſent: ipſe oſtij partem illam quā claues introibāt ſignauit. ſtatimqꝫ fores aperuit. Cuidam etiā diſcipulo omnia que ſibi per annos. xviij. euenerūt ante illud tēpus ſibi futura predixit. Per annos xvj. neqꝫ carnes: neqꝫ coctum: neqꝫ pomū: neqꝫ quicꝗ viride comedit nec balneo vſus fuit. Et cum anno. xvj. propter ſtomachi paſſionē ſibi neceſſitas eſſet coctum comedendi: panem nō tetigit: ſed olera vel lenticulam biennio deguſtauit. Arteſqꝫ ⁊ fallacias demonum ⁊ ſpirituum differentias ſubtiliter nouit. Appropinquans neci: ſed tantū per duos annos antea ſe a carnali impugnatione liberatum fuiſſe dixit. Etateqꝫ longeuus ſub imperatore valēte e ſeculo migrauit. iij. non. aplis. Huius diſcipulus palladius fuit. Hic ſanctus diuina et humana literatura clarus aduerſus octo ꝑncipalium vitiorum ſuggeſtiones: quas aut primus aduertit aut inter primos didicit octo ex ſacrarum literarum teſtimonijs libros oppoſuit. Ita vt vnaqueqꝫ ſuggeſtio contra ſe habeat teſtimonium quem librum ex greco in latinum vertiſſe ſe tradit gennadius. Scripſit ⁊ anachoritis ſimpliciter viuētibus librū centum ſententiarum per capitula digeſtum. Eruditis vero ⁊ ſtudioſis quinquaginta: quem etiam de greco idem gennadiꝰ trāſtulit in latinum. Superiorem vero iamdudum trāſlatū correxit. Scripſit ⁊ cenobitis ſinai montis doctrinā vite communis. Virgini deo ſacrate libellum edidit religioni ſue conuenientem ac ſexui. Paucas etiam ſententiolas obſcuras valde et ſolis monachorum cordibus cognoſcibiles oſtendit. Quas etiam gennadius ex grecis latinas fecit. Scripſit ⁊ alios duos libros valde perutiles. Quorum vnus de actuali vita monachis intitulatur. Alter vero cognitialis. Hec Gennadius de viris illuſtribus.

De ſancto Euagrio epiſcopo. Cap. xxix.

Euagrius preſbyter

alexandrinus: ⁊ poſtmodum antiochenus epiſcopus vir acris ⁊ preſtantis ingenij et diſcipulus athanaſij alexandrini epiſcopi fuit a quo et preſbyter ordinatus eſt. Hic vitā beati Antonij ab eodē athanaſio in greco ſcriptam in latinum conuertit ſermonem. Dum adhuc preſbyter eſſet diuerſorū tractatus beato miſit hieronymo vt ipſe in libro de viris illuſtribus tradit. Qui etiam ſanctitate inſignis antiochie quieſcit.

De ſctō Iſidoro epō ⁊ cōfeſſore. Cap. xxx.

Iſidorus epiſcopus

hiſpaleñ. ꝗ ciuitas eſt hiſpanie ex eiſdē hiſpanijs oriūdus tpe heraclij imꝑatoris ſanctitate claruit ⁊ doctrina vt ait Sigibertꝰ. Qui multa volumina eccl'ie dei vtilia condidit vꝫ ſoliloquiorū libros duos. Sniarū libros quatuor. Sinonymorū libros. xx. Ethymologiarū libros. xx. De officijs libros duos. Contra iudeos ad ſororē florentianam libros duos. De ſignificatione noui ⁊ veteris teſtamēti ad oroſium libros duos. Allegoriarū in quinqꝫ libros moyſi libros quinqꝫ. In Ioſue vnū. In librū iudicū vnū. In libros regū librum vnum. De corpe ⁊ ſanguine domini librū vnum ⁊ plura alia. De origine officiorum libros duos. Itē librum differentiarū. Itē de vita ⁊ obitu ſanctorū qui dn̄m preceſſerunt. Itē de natura rerū. Item librum de ſummo bono. Itē extat ⁊ liber decretorum aplicorū romanorū pontificum canonumqꝫ conciliorū: que per ſucceſſiones tempoꝝ diuerſis locis per orbem catholicis epiſcopis celebrata ſunt: que oīa grādi ⁊ inſigni volumine cōpinxit. Ex quo conſtat yuonis prepoſiti beluacenſis ⁊ gratiani decreta vt plurimū fuiſſe decerpta vt dicit Vincentiꝰ. Quieuit hiſpali vita ⁊ doctrina ꝑfulgidus pridie nonas aprilis: vbiqꝫ iacet humatꝰ.

De ſancto Ambroſio confeſſore. Cap. xxxj.

Ambroſius diaconus

martionis primum labe infectus: poſtmodum ab origene correptꝰ chriſtiane fidei ꝯfeſſor euaſit. Et in eruditione verbi dei ſtudiū feruēs adhibuit atqꝫ confeſſiōis dn̄ice gloria inſignis fuit: cuiꝰ ſolerti ſtudio ⁊ flagranti induſtria vt precū ⁊ obſecrationū coactus origenes infinita ferme dictauit volumina. Notarios nempe ſcriptores ⁊ ſcriptores puellas ſcribendi peritia apprime eruditas exhibuit: ⁊ ſumptui neceſſaria affatim miniſtrauit. Ipſum etiā elegātis ingenij fuiſſe epiſtole ipſius ad origenem date indices ſunt. Obijt ante mortem origenis: vt dicit Hieronyꝫ. libro de viris illuſtribus ⁊ de hoc euſebius. vj. eccleſiaſtice hiſtorie mētionem facit. Quieuit autē in domino pridie nonas aprilis.

De ſancta Hyrene virgine ⁊ mar. Cap. xxxij.

Hierenes virgo et

martyr ſoror ſanctarū Agapis ⁊ chionie. de quibus ſuperius dictū eſt tertio nonas aprilis. Poſtꝙ ꝑdicte ſorores ſue a comite ſiſinnio martyrizate fuerunt cū eſſet ceteris iunior die tertio de carcere educit: in quo recluſa detinebat. Quā comes nudatā iuſſit ad lupanar duci: vt oībus ꝓſtitueret. Cū autē duceretur: apparuerunt miniſtris duo angeli duorū militū quos illi cognoſcebant facies ꝑtendentes: mādantes ſatellitibus ex parte comitis: vt hyrenem ad lupanar nō inferrent: ſed eā ad talis montis cacumen deducerent. Qđ dū illi ꝑfeciſſent: ⁊ hec comes ꝙ nihil de hoc illis mādauerat didiciſſet: iratꝰ iſta magie deputās ad montē illū aſcendit. Et tota die gyrans ſupciliū ⁊ hyrenē quidē aſpiciens: ſed ad eā ꝑtingere nō valēs: arcū tetendit: ⁊ ſagitta directa ipſam in corde percuſſit. Cuius etiam corpus iuxta ſorores ſuas anaſtaſia ſepeliuit nonas april.

De ſancto Sixto primo papa ⁊ marty. Capitulum. xxxiij.

Sixtus papa huius

noīs primus natione romanꝰ ex patre paſtore de regiōe via latina alexandro primo pape in epatu ſucceſſit et ſedit annos decem: menſes quatuor: dies. xxj. Hic conſtituit vt ꝑfatione cōpleta chorꝰ hymnū angelicū decantaret. ſ. Sctūs ſanctus ſanctꝰ dn̄s deus ſabbaoth ⁊c. ⁊ myſteria ſacra nō tāgerent: niſi a miniſtris altaris. Cōſtituit etiā vt corporale nō fieret ex ſerico nec panno tincto: ſed de puriſſimo lino contexto: qꝛ corpus dn̄icū in ſyndone alba ⁊ munda inuolutū fuit. Et vt mulier vaſa ſacrata altaris nec palas auderet cōtingere. Inſuper cōſtituit vt quiſqꝫ epoꝝ ad ſedē aplicam vocatus eſſet: rediens ad eccleſiā ſuā niſi cum literis papalibus non ſuſciperet. Qui etiā ſub adriano imperatore martyrio coronatur foras muros vrbis via ꝗ apia nuncupatur. viij. idus aprilis. Et ceſſauit epatus dies duos. Et ſepultꝰ eſt prope altare beati petri in ſepulchro in quo requieſcūt linus: cletꝰ: anacletus: ⁊ euariſtꝰ. Et licꝫ ſit tantorū martyrū altare: tñ ſolius ſixti nūcupatur. Hic eū ſeuiente vbiqꝫ perſecutione chriſtianis in gallia poſcentibꝰ vt aliquē virū dirigeret: ꝗ pene iā fidei lucernā extictā accēderet: miſit peregrinū epm romanū pluribꝰ ei aſſociatis: ꝗ multis ibidē cōuerſis martyrio coronatus eſt: vt dicetur in eiꝰ paſſione. xvij. kalendas iunij.

De ſancto Theodoro epō ancyrañ. Cap. xxxiiij.

Theodorus ancyranus

epus galatie fuit vir clare ſapiētie ⁊ ſcitatis inſignis. Hic aduerſus neſtoriū redargutionis ⁊ cōfutatiōis edidit librū veritatis catholice ꝓtectore: arte dialectica ordinatum: multis vtens aſſertionibꝰ antequā ſcripturarū poneret teſtimoniū. Quieuit autē in dn̄o. viij. idus aprilis: vt ait gēnadius libro de illuſtribus.

De ſancto Theodoro preſbytero ⁊ cōfeſſore. Cap. xxxv.

Theodorꝰ antiochene

eccleſie preſbyter vir morum honeſtate cōſpicuus: ſcientia clarꝰ: ⁊ ligua diſertꝰ aduerſus apolli nariſtas ⁊ anomeos. xv. de incarnatiōe dn̄i compoſuit libros. claruit quoqꝫ theodoſij primi imperatoris temporibꝰ. Hec gennadius vbi ſupra.

De ſancto egeſippo confeſſore. Cap. xxxvj.

Egeſippus gente

iudeus ſꝫ ad xp̄i fidē conuerſus vir ſanctiſſimus ſub adriano ⁊ antonio ꝑncipibꝰ floruit: viciniuſqꝫ aplorum tpibꝰ fuit ꝗ traditionē aplice ꝑdicationis: ⁊ oīm eccl'iaſticoꝝ actuū a paſſiōe dn̄i ad ſuā etatē texuit hiſtorias: vt quoꝝ vitā ſectabat dicēdi quoqꝫ exprimeret characterē multaqꝫ ad vtilitatē credētiū hincinde ꝯgregās quinqꝫ libros ꝯpoſuit. Iudaicā etiā hiſtoriā a mathathia ſumēs exordiū vſqꝫ ad belli iudaici ſub Vaſpaſiano ⁊ Tito initi finē: eleganti ſermone digeſſit. Aduerſum idola diſputās quo prio errore creuiſſent hiſtoriā edidit: cōmentarioꝝ librū cōpoſuit. Aſſerit ſe veniſſe ſub aniceto romā vſqꝫ ad eleutheriū ꝑſeueraſſe ꝗ dicti aniceti fuerat diaconus: vbi et diē vite

clauſit extremum ſeptimo idus aprilis. Hec Hierony-
mus libro de viris illuſtribus.

De ſancto Dionyſio epõ corinthiorũ. Cap. xxxvij.

Dionyſiꝰ epiſco-
pus corinthiorum tẽporibꝰ marcij
antonij ⁊ lucij aurelij commodi im-
peratorum floruit. Cuiꝰ eruditio-
ne ⁊ gratia quã habuit in ꝟbo dei:
multi fruuntur vſ ꝗ hodie. Mul-
tas eñi texuit epiſtolas chriſtiane
fidei rudimenta continentes. Hu-
ius eñi doctrina nõ ſolũ ꝓficiebat
populis quos regendo ſuſceperat:
ſed etiã ꝓcul poſitis quibꝰ ꝑ ſuas
epiſtolas ſe preſentẽ reddebat. Extant nẽpe eius ad la-
cedemões ſcripta. Itẽ ad athenienſ. Itẽ ad nicomedenſ.
Itẽ ad cortinenſ. ⁊ ceteras crete eccl'ias. Scribit etiã ec-
cl'ie aſmadrine ceteriſ ꝗ põti eccleſiis. Itẽ adgnoſites
⁊ phinitũ corũ epm. Ad ſotheriũ etiã romanũ epm di-
rexit epiſtolam. Scripſit ⁊ ad chryſophoram ſanctã fe-
minam vnam. Dormit corinthi quieſcens in pace ſex-
to idus aprilis. Hec Hieronymus vbi ſupra.

De ſancto Perpetuo epõ. Cap. xxxviij.

Perpetuus epiſco-
pus turonenſ. admirãde ſanctitatis
vir extitit. Cuius opere templũ ſup
corpus ſcti Martini epi ꝑfectũ eſt.
Eiuſ ꝗ ſacra mẽbra de loco vbi fue-
rant primitus tumulata ad locum
vbi nũc venerãtur condigne trãſla-
ta ſunt. Huiꝰ depoſitionis dies reco-
litur. ſexto idus aprilis vt in marty-
rologio ſcribitur vſuardi ⁊ adonis.

De ſancto Procoro diacono et marty. Cap. xxxix.

Procorus diaco-
nus ⁊ marty. de. vij. ꝑmis q̃ ab apo-
ſtolis electi ſunt: vt dr Actuũ. vj. vir
fide ⁊ miraculis preclariſſimꝰ apud
antiochiam paſſus eſt vt dicit hie-
ronymus in martyrologio. Hic vt
ipſemet de ſe ſcripſit nepos fuit ſan-
cti ſtephani ꝓthomartyris ⁊ comes
ioannis euangeliſte cum ad predi-
cãdũ miſſus fuiſſet in aſiam: cũ quo
multo tpe manẽs factꝰ eſt epũs nicomedie bithynie: vbi
poſt multorũ cõuerſionem ab codẽ
aplo miſſus eſt antiochiã ad ꝓdicã-
dũ; vbi martyrio coronatꝰ vitã fini-
uit. v. idꝰ aprilis ibiq ꝫ in pace q̃euit.

De ſanctis ſeptem virginibus ⁊ martyribus. Cap. xl.

Septez virgines
⁊ martyres ſacratiſſime apđ ſirmiũ
ciuitatẽ martyriũ paſſe ſunt. Que da-
to ſimul ꝓcio ſãguinis vitã mercate
ſũt eternã. v. idꝰ aprilꝰ. vt ſcribit Ado.

De ſanto Ezechiele propheta. Capitulum. xlj.

Ezechiel prophe-
ta tertiꝰ ex quattuor maioribꝰ q̃ Ec-
cl'iaſtici. xlix. c. iter ſctõs priſci tpis
exõſſe cõmemorat fuit oriũdus de
terra ciſore filiꝰ buzi: ſacerdos ⁊ ipſe
ſicut hieremias de gñe ſacerdotũ.
Hic in babylonẽ ductꝰ eſt cũ ioachiz
rege iuda ⁊ mardocheo a nabucho-
donoſor rege poſtꝗ daniel ⁊ ſocij eius tres pueri iam
tranſlati fuerant. Habitauit ꝗ ezechiel iuxta fluuium
chobar: qui in anno. xxx. etatis ſue in quinto anno
tranſmigratiõis ioachim in quarto mẽſe in quinta die
exorſus eſt ꝓphetare ad cõcaptiuos. Eodẽ autẽ tẽ-
pore ꝓphetauit q̃ ⁊ hieremias: ſz hic poſterior: ⁊ ille in
iudea: hic in caldea. Cauſa autẽ eiꝰ ꝓphetie fuit hec. Le-
gerãt eñi iudei in epiſtola hieremie ſibi directa duratu-
rã capitiuitatem. lxx. annis. Et ideo flebant exilij ꝓlõ-
gationẽ. Preterea murmurabant aduerſus dñm: qđ
fraudulenter eos de terra ſua eieciſſet. Dixerat eñi per
os hieremie ꝓphete remanentes hieruſalem peritu-
ros: eis ꝟo qui ſe traderent ſeruo ſuo nabuchodono-
ſor bona pollicebatᷓ. Nũc in cõtrariũ res relapſa erat.
Florebant eñi qui remanſerant: ⁊ ipſi iugo ſeruitutis
ꝓmebantᷓ. Erant quo ꝗ inter eos: q̃ dicerent: q: dñ ſer-
uierant militie celi bonis oĩbus abundabant: ex quo
ceſſauerant ꝑierant gladio fame ⁊ peſte. Adhuc ꝓphe-
tauit ezechiel euerſionẽ vrbi hieruſalem ⁊ tẽplo dñi in-
cendiũ imminere: ⁊ eos qui remanſerant in vrbe fame
perituros ⁊ extra vrbem gladio: eos autẽ qui viui tra-
herentᷓ graue paſſuros ſeruitutẽ: ipſos autem in pace
quaſi libera ſeruitute manſuros. Ut autẽ authoritatẽ
preberet Ezechieli: dñs preoſtendit ei quaſdam viſio-
nes ſimilitudines: ſcz hoĩs: leonis: vituli: ⁊ aquile. Non
ſolũ ad preſignandũ euangeliſtas: ſed vt oſtẽderet deꝰ
iſrael dñm eſſe totiꝰ creature ꝑ hec digniora omne ani-
mal creatũ intelligẽs. Homo eñi preeſt ceteris animã-
tibus: aquila rex eſt auium: leo ferarũ bos iumẽtorũ.
Sub aĩalibus vero vidit rotam in medio rote: vt oſtẽ-
deret circũuolutionẽ omniũ elemẽtorũ in dñi eſſe po-
teſtate. Et ſup hoc vidit firmamentũ coloris ſaphiri-
ni: ⁊ ſup firmamentũ erat ſimilitudo throni: ⁊ ſup thro-
nũ quaſi aſpectus hoĩs ⁊c. q̃ in eius ꝓphetia longa nar-
ratione ⁊ ſubtili viſione texuntᷓ. Poſtꝗ autẽ hieruſa-
lem deſtructa eſt ⁊ templũ cõbuſtum: ⁊ iudei in capti-
uitatem babylonis cũ ſedechia rege trãſlati: nuncius:
venit ad ezechielem in babylonem qui hec ei narrauit
de quo nuncio venturo ipſe predixerat veſpere prece-
denti. Et tunc iudeis lamentantibus quod ſpes eo-
rum periſſet: ⁊ quod omnino nunꝗ reſurgerent: pro-
phetauit eis: quod dominus eos tolleret de omnibus
gentibus ⁊ congregaret de terris et reduceret ad ter-
ram ſuam. Et preterea in conſolationẽ gentis ſue pre-
dixit eis calamitates futuras circumſtantium natio-
num que eis aduerſate fuerant: ſcz filiorum amon:
moab: edom: philiſtinorũ: tyri: ſidonis: egypti: ⁊ ethio-
pie. Iſte propheta ſignũ dedit populo in fluuio cho-
bar vt quando deficeret: ſuſtinerẽt deſolationem terre
ſue. Tunc ꝗ ſperarent ad hieruſalem quando inunda-
ret. Cum autẽ conueniret plurima multitudo captiuo-
rum ad fluuium chobar: ⁊ chaldei rebellionem time-
rent irruerunt ſuper eos. Ipſe vero propheta precibus
ſuis ſiſtens aquas fluminis ſup aquas ambulãs cum
omni multitudine ad alteram ripam ſe recepit. Et
quotquot eum preſumpſerunt ſequi ſubmerſi ſunt. Et
per orationem ſubito largam piſcium copiam eſurien-
ti populo preſtitit ad veſcendum. Sepe quo ꝗ multis
deficientibus vitam reſtituit. Poſt ea vero in chaldea
conſtitutus inter concaptiuos legis tranſgreſſores in-
dicauit: ⁊ precipue quoſdam de tribu dan et gad quod
in deum committerent impia: ⁊ legis perſequendo cuſto-
des ⁊ fecit: vt dicit Epiphanius contra eos prodigium
magnum: quia filij eorum ⁊ vniuerſa pecora a ſerpenti-
bus perierunt. Et predixit quod tribus ille non reuer-
terentur ad propria: ſed in medie regionibus remane-
rent. Ob hoc exacerbati diſtraxerunt eum equis per
crepidines ſaxorum: ⁊ excerebrauerunt eum. Sepelie-
runt ꝗ eum ꝗ in ſepulchro. Sem ⁊ Arphazat in ſpelũ-
ca duplici. iiij. idus aprilꝰ. Hec Hieronymꝰ ⁊ Joſephꝰ ⁊
ex hiſtoria ſcholaſtica atq ꝫ ex chronica. Guilielmi.

De ſanctis pluribus martyribus. Cap. xlij.

Martyres pluri-
mi fuerunt illi qui cũ ſancto Alexan-
dro papa in eodem carcere tenebantᷓ
incluſi ſub cuſtodia Quirini tribu-
ni: de quo ſupra actum eſt. iij. kalen.
aprilis. Qui cũ vidiſſent qualiter ſan-
ctꝰ Alexander papa Quirini filiam a
gibbo ſanaſſet: ⁊ verba eius predica-
tionis audiſſent: omnes ad chriſtum
cõuerſi ſunt et a ſanctis preſbyteris.
Euentio et Theodolo baptizati et ab eodem pontifice
cõfirmati. Et cum. Quirinus eis carcerẽ aperuiſſet vt
abirent ſoluti noluerunt abire: martyrij gloriam expe-
ctantes. Poſtꝗ autẽ Aurelianus princeps Quirinum
tribunum martyrizari fecit: ⁊ hos omnes chriſtianos
effectos cognouit: vetuſte naui impoſitos in altum ma-
re deduci iuſſit: ⁊ illic ligatis ad colla lapidibus in pro-
fundum demergi. Qui paſſi ſunt. iiij. idus aprilis.

De ſancto Apollonio preſbytero et martyre et ſocijs martyribus. Cap. xliij.

Apolloniꝰ preſby-
ter et martyr: vt ait Hieronymꝰ in vi-
tis patrum: dum vitã magnificaz ſan-
ctitatis inter monachos egiſſet: ⁊ ſa-
cerdos ordinatꝰ eſſet: perſecutiõis tẽ-
pore chriſtianos circuiens hortabatᷓ.
Qui tentus a paganis et in carcerem
miſſus a quodam Philemone cuſto-
de maximis cõuitijs exprobrabatur.
Quẽ tãdem Apollonius exemplo ſue
mirabilis patientie ad chriſtum cõuertit. Dum autem
Philemon corã populo ⁊ iudice ſe chriſtianum eſſe cla-
maret: multis ab eo tormentis exanimatus eſt. Cũ ve-
ro deceptorem huiꝰ Apollonium vidiſſet ipſum corã
ſe ductum vna cum Philemone ignibꝰ tradi iubet. Sz
flãma illos in modum clibani circundantes nubes roi-
da de celo veniens ignem extinxit: ⁊ et vter ꝗ omnino il-
leſus exiuit. Quo miraculo iudex cũ multis de populo
crediderũt. Hoc aũt dñ Alexãdrie ꝓfectꝰ audiſſet apol-
loniũ ⁊ philemonẽ ac oẽs xpianos effectos in ꝓfundo
maris demergi fecit: ⁊ qđ ſctis illis baptiſmũ fidei repor-
tauit. Qui paſſi ſunt. iiij. idꝰ aprilis. Quoꝝ oĩm corpora
ab vndis ad litꝰ deiecta a chriſtianis Alexãdrie digno
ſunt honore tumulata: vbi multis miraculis clarẽt.

De ſctõ Philippo epiſcopo creten. Cap. xliiij.

Philippus epiſco-
pus creten. vrbis cortine. Cuiꝰ memi-
nit Dionyſius in epiſtola ſua: quã ſcri-
pſit ad eccleſiã ipſiꝰ ciuitatis: inſignẽ
aduerſus martionẽ edidit librũ ma-
gniſ ꝗ virtutibus et optimis ſtudijs
preditus fuit. Floruit quo ꝗ tempori-
bus Antonini veri et lucij aurelij im-
peratorum. Qui vita et doctrina cla-
rẽs in ipſa ciuitate quieuit in chriſto.
iiij. idus aprilis.

De ſctõ Euſtorgio epõ. Cap. xlv.

Euſtorgiꝰ epiſco-
pus natiõe grecꝰ ab ĩperatore cõſtã-
tinopolitano legatꝰ ad mediolanenſ.
miſſus eſt. Qui tã gratꝰ extitit ciuibꝰ
vt ipſo inde redeũte: ⁊ cũ ſedes vacaſ-
ſet ipſum archiepm eligerẽt. Sed il-
le incõſulto principe electioni noluit
cõſentire. Sic ꝗ cõſtãtinopolim re-
dijt ⁊ imperatori qđ factũ fuerat nũ-
ciauit. Imperator ꝟo grat. ſſimũ ha-
buit eũ ꝗ conſecrandũ mediolanũ remiſit. Inſup triũ
magorũ corpora ĩ arca marima ſepulta: ⁊ dudũ de perſi-
de cõſtantinopolim adducta euſtorgio ꝑ munere con-
ceſſit: ⁊ q̃ ſanctꝰ in naui vſ ꝗ ad portũ detulit. Cũ aũt ar-
cã cũ corporibꝰ curtui impoſuiſſet: ⁊ iũctis pluribꝰ pari-
bus boum eã trahere nõ poſſent diuina reuelatiõe due
ſole iuuence paupcule mulieris deuote plauſtro appoſi-
te leuiſſime currũ trahebãt: quarũ vnã in itinere lupus
occidit. Mox ꝗ ſanctꝰ epũs lupo mãdauit vt vicẽ iuuen-
ce mediolanũ vſ ꝗ ſuppleret. Statim ꝗ lupus oĩ depo-
ſita feritate mãſuetus vehiculo ſe exhibuit ⁊ iunctꝰ vna
cũ alia iuuenca mediolanũ currũ ꝑtraxit vbi ſctõꝝ ma-
gorũ corpora tumulata quieuerũt vſ ꝗ ad tẽpꝰ frederici
imperatoris cognomine barbaroſſa. Quo tpe mediola-
no euerſo arca dimiſſa ſanctorum corpora colonũ trãſ-
lata ſunt. Sanctus autem Euſtorgius in pontificẽ con-
ſecratus poſt laudabilia ſanctitatis opera in domino
quieuit Mediolani ſepultus. iij. idus aprilis.

De ſancto Julio papa et confeſſore. Cap. xlvj.

Juliꝰ papa natio-
ne romanus ex patre ruſtico marco
ſcđo romano põtifici in epatu ſucceſ-
ſit: ⁊ ſedit ãnos. xj. mẽſes. ij. dies. viij.
Hic cõſtituit vt nullꝰ clericꝰ ad cau-
ſam in publico ducatᷓ niſi in eccleſia.
Huiꝰ ꝓcepto orĩetalis epi thronos ſu-
ſcipere conſtituit vt oĩa monumenta
chartarũ eccl'iaſticarũ rex ꝑ romane
eccl'ie fierẽt primiſcriniũ. Cuiꝰ tpe ce-
lebrata ẽ ꝑma ſynodꝰ nicena. ccc xviij.
epõrũ in q̃ dãnata eſt hereſis arrij q̃ aſſerebat filiũ mi-
norẽ patre. Hoc eñi factũ eſt adhuc viuẽte cõſtãtino au-
guſto. Quo humanis exẽpto iuliꝰ papa exiliũ. x. annorũ
⁊ tribulatiões multas ꝑpeſſus eſt a cõſtantino auguſto
heretico. Tãdẽ poſt mortẽ eiꝰ ad ſedẽ beati petri cũ glo-
ria reuerſus eſt. Fecit ꝗ duas baſilicas: vnã in foro: aliã
ſctĩ valentini via flaminia. Quieuit in pace pridie idus
Aprilis ⁊ ſepultꝰ eſt in cimiterio Calopodij miliario ter-
tio ab vrbe. Et ceſſauit epiſcopatus dies. xv. Hic vnã
de incarnatiõe dñi ad Dionyſiũ ſcripſit epiſtolam.

De ſctõ Zenone abbate. Ca. xlvij.

Zeno monachus
ſiluani abbatis diſcipulus fuit. De
quo refert heraclides iter cetera eiꝰ
virtutis et conſtantie inſignia: quod
in ardentiſſimi ſolis egyptia regione
ſtetit in caumate quin ꝗ diebꝰ ſe de-
ſiccans in ſole: ⁊ ex hoc ꝓbaret vtrũ
tormenta tolerare poſſet. Et poſt mi-
re penitentie opera migrauit in chri-
ſto pridie idus aprilis.

De ſctõ Herminigildo rege ⁊ martyre. Ca. xlviij.

Herminigildꝰ rex
⁊ martyr anno ſexto Tyberij ſcđi ĩpe-
ratoris: vel anno gratie. dccv. marty-
riũ paſſus eſt q̃ Leuuigildi regis viſi-
gothorũ filiꝰ Sigiberti regis filiã du-
xit vxorẽ. Ad cuiꝰ ſuggeſtionẽ audita
ꝓdicatiõe ſctĩ Leãdri hiſpalenſ. epi: ab
arriana hereſi ad catholicã fidẽ ꝯuer-
ſus ac more catholico baptizatꝰ eſt.
Quẽ pr̃ arrianꝰ vt ſuã hereſim redi-
ret: ⁊ ꝓmijs ſuaderet et minis terrere
conatus eſt. Cũ ꝗ ille in veritate fidei catholice cõſtan-
ter perſiſteret. Primo quidẽ eum pr̃ regno priuauit: ⁊ re-
buſ ꝗ oĩbꝰ ſpoliauit. Deinde collo manibuſ ꝗ ferro vi-
ctũ in arcta cuſtodia mãcipauit. Qui oĩa ꝑ xpi amore
cõtẽnebat. Superueniente vero feſtiuitate paſchali mi-
ſit ad eũ noctu perfidus pr̃ epiſcopũ arrianũ vt de ma-
nu eiꝰ ſacrilegã cõmunionẽ acciperet. Quod vir dñi nõ

ſolũ facere renuit:ſed etiã arriano ep̃o durius exprobrauit. Ob hoc pater indignat⁹ miſſis apparitorib⁹ ipſum in eodē carcere ſecuri in capite eius confixa excerebrari fecit:ſic regnum celeſte rex ⁊ martyr intrauit. Ad cuius corporis tũbã nocturno tempore pſalmodie cantus audiebantur:et lãpades accenſe a pluribus videbant. Patrē vero poſt filij occiſionē mortis eius penituit:et ad fidē catholicam deueniſſet:ſi gentis ſue furorē non formidaſſet:moriens tamē recharedũ filium ſuum regem futurum ſancto leandro p̄dicto epiſcopo cõmēdauit:ꝙ fratrē martyrem nõ patrem perfidiũ ſecutus ab arriana peſte conuerſus:ab eodē epiſcopo baptizatus eſt:totãqꝫ viſigothorum gētē ad veram perduxit fidem. Paſſus eſt autem ſanctus herminigildus idibus aprilis.

¶ De ſanctis carpo epiſcopo et ſocijs martyribus. Cap. xlix.

Carpus epiſcop⁹ papyrius diaconus:et agathonica optima femina apud pergamum aſie vrbē exemplo martyris pionij martyrium paſſi ſunt tēpore Antonini veri ⁊ aurelij commodi imperatorum: vt in. iiij. lib. ccl. hiſtorie reperitur. Cũ quibus et iuſtinus vir mirabilis qui iam ſecundũ librum ꝓ defenſione religionis noſtre ſcriptum iudicibus obtulerat remunerationem lingue fidelis ⁊ erudite martyrij munus accepit quodã philoſopho creſcente nomine ei inſidiante:quem ſepius diſputando confuderat qui paſſi ſunt idibus aprilis.

¶ De ſancto Juſtino martyre. Cap. l.

Juſtin⁹ martyr de quo proximo dictum eſt bacchiade priſci filius ex vrbe neapoli paleſtine prophetie noſtre ſectator plurima ſcripſit volumina pro religione chriſtiana. Nã ꝯtra paganos volumē inſigne protulit:in quo de demonũ natura teſtatur. Scripſit et aliud chriſtiane fidei defenſionem cõtinēs:quē marco antonio vero et fratri direxit. Antonio pio et filijs. atqꝫ ſenatui apologeticũ pro religione xp̄iana cõſcripſit. Itē librum de monarchia dei. Dialogũ contra iudeos et triphonem eorũ principē doctorē illuſtrē. Itē ꝯtra martionē hereticũ inſignia duo cudit volumina. Item cõtra oēs hoſtes. Extat et aliud eiuſdē quod dicitur confutatio. Item aliud quod intitulatur pſaltis. Itē de anima in quo diuerſas queſtiones inſeruit. Hic a creſcente quodã chriſtiani nominis blaſphemo delatus ꝙ chriſti fidei eſſet ſectator in pergamo aſie ciuitate martyrij palmã adeptus eſt idibus aprilis. Hunc putãt aliqui trogi fuiſſe abbreuiatorem. Hec Hieronymus libro de viris illuſtribus.

¶ De ſanctis Tyburtio et Ualeriano et Maximo martyribus. Cap. lj.

Tyburtius ⁊ valerianus ⁊ maximus. Martyres paſſi ſunt rome ſub Almachio vrbis p̄fecto. Cũ enĩ beata cecilia valerianum ſponſum ſuũ et tyburtiũ eius fratrē cõuertiſſet ad xp̄m vt in eius paſſione dicet̃ intra. x. kal. decembris. Tyburtius ⁊ Ualerianus elemoſynis inſiſtebãt ⁊ corpora martyrũ ſepulture tradebãt. Quos almachius tētos ſibiqꝫ preſentatos interrogabat:cur facultates ſuas vilibus pſonis exhibebant:⁊ ꝑ ſuis ſceleribus dãnatos ſepeliebãt. Cui cũ tyburti⁹ rñderet ꝙ optabãt illorũ ſeruos fieri:quos ille dãnatos appellabat. Et multa alia de gloria future vite dixiſſet:tyburtiũ amoueri fecit:⁊ valerianum applicans ad ſacrificia deorũ inuitauit. Ille vero ſe vni deo ſacrificare dicebat: cui⁹ nomē exprimere nemo poterat. Jouē vero adulterũ ⁊ homicidã aſſerebat:quē almachius fuſtigari iuſſit deinde cõtra eos ſentētiã tulit:vt ad pagum iouis adducti ſi ſacrificare cõtēnerent capite cederent:tradēs eos maximo corniculario vt ſententiã exequeret̃. Qui cum eos duceret quaſi illis cõpatiēs lamentabat̃:cur ambo germani vitã cõtēnētes ad mortē quaſi ad epulas feſtinarēt. Tyburti⁹ ergo ⁊ valerian⁹ ceperunt ei future vite penas et gloriã reſerare ꝓmittētes maximo ꝙ ſi ſe purificari ꝑmitteret:in hora decollatiõis cerneret:cũ ꝗ̄ta gloria eorũ aĩe vitã futurã ſuſciperent. Maxim⁹ ergo a carnificib⁹ obtinuit:vt ſcti martyres ad domũ ipſi⁹ in cuſtodia ducerent̃:⁊ in craſtinũ decollãdi ſeruarent̃:vbi tyburti⁹ ⁊ valerianus adducti maximũ in fide erudierũt:⁊ mittētes ꝑ vrbano papa ⁊ ꝑ cecilia ip̃m baptizari fecerũt:totãqꝫ noctē in fidei ſermonibus deduxerũt: factoqꝫ mane ſancti martyres a cecilia confortati extra vrbē ad iouis pagũ quarto ab vrbe miliario deducunt̃: ⁊ ſacrificare nolentes gladio feriunt̃. Tũc maxim⁹ adiurat⁹ dicebat ꝙ viderat angelos ꝑ ſolē fulgētes aĩaſqꝫ ſctõrũ de corporibus quaſi ſpõſas de thalamo egreſſas in gremio ſuſcipiētes ⁊ ad celos cũ gloria deferētes:que cũ carnificibus narraſſet plurimi crediderũt. Qꝺ cum almachio nunciatũ fuiſſet:iuſſit maxi..ũ cum omnib⁹ qui crediderãt in eodē loco tãdiu plũbatis cedi quouſqꝫ ſpiritum excuterent. Quorum omnium corpora ſancta cecilia ſepeliuit. xviij. kalen. Maij.

¶ De ſancto Maximo epiſcopo. Cap. lij.

Maxim⁹ epiſcopus conſtantinopolitanus tp̄e gratiani impatoris floruit:qui vir inſignis p̄conij ſanctitatis ⁊ doctrine. Inter cetera ipſius memorãda aduerſus arriũ nobile volumē ꝓ fide noſtra cõpoſuit:ꝙ prefato principi apud mediolanũ obtulit:et clarus virtutib⁹ in domino quieuit. Hec Hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſanctis Olympiade ⁊ Maximo martyribus. Cap. liij.

Olympias ⁊ maximus martyres paſſi ſunt ſub decio ceſare in corduba ciuitate perſaꝝ. Qui cũ tenuiſſet ſanctos regulos Abdon ⁊ Sennem traditi ſunt eidē et iſti nobiles viri perſarum eo ꝙ eſſent chriſtiani. Quos decius p̄mo ſine audiētia fuſtibus cedi iuſſit. Deinde cũ eis diceret vt facultates ſuas proderent: illicꝫ aurum ⁊ argentũ eorũ xp̄m eſſe dixiſſent. Iterum eos fuſtigari mandauit:donec verberantes deficerent. Et poſt hec xp̄m conſtantius confitentes plũbatis cedi fecit:⁊ ſubſequenter in equuleo leuari:ac in lectis ferreis prunis ſuberſtratis exurẽdi. Et cũ hec omnia ſuperaſſent tradidit eos vitellio aniſio vicario ſuo. Qui non conſentientes ſacrificare dijs paganorum:quos demonia aſſerebant:iuſſit ſecuribus eorũ capita tandiu contundi donec ſpiritum emiſerunt. Corpora vero ipſorum canibus expoſita quinqꝫ diebus ab illis permanſerunt intacta. Sed poſtmodum a quibuſdam chriſtianis de genere abdon ⁊ collecta ſunt ⁊ in domo dictorum martyrũ in ipſa ciuitate ſepulta. Qui paſſi ſunt. xvij. kalendas maij.

¶ De ſanctis Marone Eutycete ⁊ Uictorino martyribus. Cap. liiij.

Maro eutyces ⁊ victorin⁹ martyres ſctã virginē flauiã domicillã neptē domitiani auguſti:⁊ ſpõſã aureliani filios ꝯſulis vna cũ ei⁹ eunuchijs cubicularijs .ſ. nereo ⁊ archilco ĩ fide xp̄i iſtruxerũt ⁊ ad baptiſmatis gratiã ꝑduxerũt. Poſtqꝫ ergo nere⁹ ⁊ archileus a p̄dicto aureliano martyrizati fuerũt:vt in eoꝝ paſſiõe. iiij. id⁹ maij dicet̃:maro eutyces ⁊ victorin⁹ apud eudē aurelianũ accuſati ſũt ꝙ maiorem cũ eis familiaritatē haberet ipſa virgo:que cũ nereo et archileo habuiſſet:eo ꝙ ipſam in chriſtũ credere docuiſſent. Quapropter impetrauit aurelian⁹ ab impatore vt p̄dicti viri ducerēt ad exiliũ in inſulã põtianã vbi cũ diu fuiſſent cũ beata flauia domicilla. Inde poſtmodũ educti:aureliano comiti in ſuitutē traditi ſunt. Quos ille vti ſeruos ꝑ ſua p̄dia diuiſit vt terrã colerēt. Eutycetē ꝗ̄dē miliario ab vrbe. xvj. via numentana: victorinũ. lx. via ſalaria:⁊ maronē. xxx. eadē via. Ex quib⁹ eutyces filiã cõductoris ſui vexatã ab immũdo ſpiritu liberauit:victorin⁹ loci vicedñm paralyticũ ſanauit:maro curatorē ciuitate ſeptē pedis ab hydropiſi eripuit. Que dũ aurelian⁹ audiſſet miſſis famulis eutycetem in media via vſqꝫ ad mortē cedi fecit:vbi ⁊ a chriſtianis ſepultus eſt:victorin⁹ aũt ipſius domini ſui mãdato apꝺ cecilias vbi ſulphuree aque emanãt:capite deorſum in eiſdē aquis triduo ſuſpēſus expirauit. In amiternina ciuitate ſepult⁹:maro vero cũ ſaxũ grãde ꝙ vix ſeptuaginta homines portare potuerũt:in humeris faciliter quaſi paleas deportaſſet ad duo miliaria ibidem capite ceſus eſt. Et in eodē ſaxo corp⁹ ipſius a fidelib⁹:ꝗ viſo miraculo crediderãt reconditum eſt. Horũ paſſio. xvij. kalendas Maij celebratur.

¶ De ſctis Calixto ⁊ Cariſio ⁊ ſocijs martyrib⁹. Ca. lv.

Calixtus ⁊ cariſi⁹ ⁊ alij ſeptem conſocij eorum apud ciuitatem corinthum martyrium paſſi ſunt. Qui omnes pro confeſſione nominis chriſtiani in pelago demerſi perpetuas triumphi palmas a domino percipere meruerunt decimoſexto kalendas Maij. Ut dicit Ado.

¶ De ſanctis decem et octo martyribus. Cap. lvj.

Decē et octo martyres ĩ ciuitate ceſarauguſtana martyrium paſſi ſunt. Quorum nomina ſunt hec. Quintilianus Caſſianus: Saturninus publius Urbanus: Martialis: Fauſtus: Succeſſus: Felix: Januarius: Primitiu⁹: Euot⁹: Cecilianus: Optatus: Fronto: Lupertus: Apodemus: Julius. Hi omnes ſub daciano Hiſpaniarũ p̄ſide diuerſis affecti penis atqꝫ interfecti ſunt. xvj. kalendas Maij.

¶ De ſctõ Aniceto papa ⁊ martyre. Ca. lvij.

Anicetus papa et martyr natione Syrus ex patre Joãne pio Romano põtifici ĩ ep̃atu ſucceſſit:⁊ ſedit ãnos. ix. mēſes. iij. dies. iiij. Hic ꝯſtituit vt cleric⁹ nõ nutriat barbã nec comã:⁊ habeat coronam ad modũ ſpirule: cõſtituit etiam ꝙ epiſcopus non debeat conſecrari niſi ad minus a trib⁹ epiſcopis. Si autem archiepiſcopus debeat cõſecrari omnes prouinciales epiſcopi debeant adeſſe ſicut omnes tenentur ei obedire. Item ſtatuit vt ſi aliquis ep̃s haberet aliquid ꝯtra ſuũ archiepiſcopũ:nõ alio eſt deferēd⁹ niſi ad primatē vel ad ſedē apoſtolicã. Et vt nulli archiepiſcopi primates vocētur niſi illi qui primatum tenēt ciuitatũ:quarũ epiſcopos apoſtoli vel eorũ ſucceſſores regulariter patriarchas ſtatuerũt ſꝫ metropolitani vocēt. Hic fecit ordinationes. v. per mēſem decēbris preſbyteros. decemſeptē diaconos:quatuor ep̃os ꝑ diuerſa loca nouē. Qui tp̄e ſeueri ⁊ marci impatorũ martyrio coronatur. Et ſepultus eſt in cimiterio calixti via apia. xv. kal. Maij. Et ceſſauit epiſcopatus dies. xv.

¶ De ſctõ Mapalico ⁊ ſocijs martyribus. Cap. lviij.

Mapalicus martyr cum pluribus alijs paſſus eſt apud aphricam ciuitatem tagaſteñ. De quo beatus Ciprianus in epiſtola ad martyres ⁊ confeſſores multa laudabilia ſcripſit:⁊ quod martyriũ ſuum prophetica voce predixit. Qui omnes martyrio coronati ſunt decimoquinto kalendas Maij.

¶ De ſctõ Heleno abbate. Cap. lix.

Helen⁹ abbas cum in eremo habitaret:⁊ cũ fratrib⁹ cibaria deferret aggrauatus pondere onagros videns eis precepit vt in chriſti nomine vn⁹ eorũ eius ſarcinã portaret. Qꝺ factũ vno ex illis ſarcinã ad locũ cõſtitutũ cum manſuetudine deferente. Alio tēpore inuenit fratres diem dominicũ minus ſolēniter celebrantes:qꝛ ſacerdotis cõmunione carebant. Et dum iret pro ſacerdote crocodillum in flumine repertũ aſcendit et ſuꝑ ip̃m flumen tranſiens ad cellam preſbyteri venit:quē ſecum adduxit:et flumen vt prius tranſiuit. Dũqꝫ ſacerdos timore ſerpentis fugeret ſanctus illum ſigno crucis diſſerpſit ſicqꝫ decetero preſbyter ſecur⁹ ad fratres acceſſit. ¶ Juuenis helenũ ad eremũ ſecutus grauiter de carnis vitio tentabatur. Ille vero digitum in arena circa cellam iuuenis duxit:et circulum fecit:ac demonibus ne ſignum illud pretergrederetur expreſſe mandauit moxqꝫ frater a tentatione exinde ſecurus permanſit. Dum autem fratres vndiqꝫ ad eum venirent: continue iuuenis incognitus eidem apparebat et cibos pro aduenis deferebat ac ilico abibat. ¶ Dum ſemel cum quodam heretico diſputaret et argumenta eius ferre non poſſet. ignem accēdi fecit:vt quis eorum igne non vreretur fidem habere veram probaretur. Quem helenus intrans dudum in flammis illeſus permanſit et intactus exiuit. Hereticus vero intrare nolens confuſus abijt. Dormiuit in chriſto vir ſanctus. xv. kalendas maij. Hec heraclides.

¶ De ſancto Paulo abbate. Cap. lx.

Paul⁹ abbas in lybia quingentos monachos habuit quos monitis ſalutaribus ⁊ exemplari vita in viam ſalutis direxit. Qui diebus ſingulis nec cibum ſumebat: nec manibus operabatur:donec. ccc. orationes deo ſolueret genuflexo:quas numero lapidũ ponebat:⁊ ad ſingulas orationes lapides in ſinum remittebat vt dicit heraclides:⁊ ipſe in chriſto pauſauit die quo ſupra vez. xv. kalen. maij.

¶ De ſctis Eleutherio ep̃o ⁊ Anthia marty. Ca. lxj.

Eleutheriꝰ epiſcopus

Eleutheriꝰ epiſcopus ⁊ antias mater eius paſſi ſūt rome ſub adriano imꝑatore cuiꝰ pr̄ nobilis ſenatorū ɔcederet: matri puer ɔmēdauit. Illa vͦo xp̄ianiſſima filiū ſacris lr̄is erudiēdū cuidā ep̄o tradidit. Qui iuuenē eruditū de oībꝰ annoꝝ .xij. i diaconē ordinauit: deinde annoꝝ .xviij. ad ſacerdotiū ꝓmouit: deinde cū mltis clareret ſignis annoꝝ .xx. ad petitionē mltoꝝ ip̄z in apulia ep̄z ɔſecrauit. Adrianꝰ igitꝛ de partibꝰ orientis romā veniēs audiēs eleutherij famā: miſſo felice comite cū ad ſe i vrbē adduci mādauit. Fāctꝰ vͦo comitē ad xp̄m cōuertit: ⁊ veniēs ſecū ad vrbē i via baptizauit. Et p̄ſentatus adriano imꝑatori cū xp̄m dn̄m ɔfiteretꝛ: ſuꝑ lectū ereū extēſꝰ eſt igne ſubterniſſo: quē imꝑator mortuū exiſtimās depom fecit. Et vidēs ip̄m cōſtātiorē effectū ip̄m i craticula poni iuſſit carbonibꝰ ſubtratis ac oleo deſuꝑ infuſo. Statiq̄ȝ ignis extinguitꝛ ⁊ craticula refrigeratur. Poſt hec i ſartaginē mittitꝛ plenā oleo ⁊ adipe liquefactis: in qua ſicut in prato rore madefacto ꝑmāſit. Tūc adrianꝰ cōſilio corꝛbori p̄fecti: ip̄m in furnū ac cēſum immitti mādauit: in q̄ die integro oīno illeſus fuit: ⁊ oī no iuſtꝰ inde exiuit. Quo miraculo p̄fectꝰ cōuerſus eſt. Quē imperator in eodem clibano miſit: ſed ⁊ ipſe illeſus ꝑmanſit: tūc imperator prefectū decollari fecit: cui vnda ſanguinis ꝓ baptiſmate fuit. Eleutheriꝰ vero poſtq̄ diebꝰ plurimis in cuſtodia detentus fuiſſet inde eductꝰ iubēte alexandro quatuor eq̄s indomitis pedibus alligatur: qui ſtimulis ferreis ſub caudis eorū poſitis ad curſum incitabātꝛ: vt ſic ipſuȝ ꝑ inculta ⁊ arida loca pertrahētes minutatim eiꝰ mēbra diruꝑerent. Angelus autē domini equos mitigauit: ⁊ eleutheriū ſolutū ad mōtē excelſū duxit: ad quē oēs fere ſyluaꝝ ɔueniētes eidē mitiſſime famulatū p̄bebāt. Que cū a q̄buſdā venatoribꝰ q̄ hec i ip̄o mōte feras pſequētes ɔſpexerāt: iꝑatori nūciata fuiſſet: miſit apparitores armatos: vt eū ɔprehēderēt quē mortuū exiſtimabat. Quoꝝ plurimos ɔuertit ad xp̄z: cū q̄bꝰ ē̄t vēit aū adrianū: quē ille in āphitheatrū mitti fecit: ⁊ leenā ei laxari. Illa vͦo ſcti pedibꝰ ꝓuoluta eū oīno nō tetigit: ide dimittitꝛ eidē leo ferociſſimꝰ: q̄ ip̄e mitiſſimꝰ effectꝰ ſctī pedibꝰ āplexātꝛ: ꝑꝑ qḋ multi gētiliū i dn̄o crediderūt. Ortaq̄ȝ ſeditiōe inter paganos ⁊ ɔuerſos ad xp̄z plꝰ q̄ q̄ngēti de pplo īterfecti ſunt. Qḋ iꝑator vidēs eleutheriū decollari p̄cepit. Mr̄ vͦo eiꝰ ātias q̄ eū ſecuta fuerat: dū ſuꝑ corpꝰ filij deflēdo corruiſſet de ꝓbēſa ab adriano q̄ xp̄iana eēt: ab eo lē ⁊ ip̄a paritꝛ decollātꝛ. Quoꝝ corpa ciues apulie ad eoꝝ ciuitatē trāſlata ibidē honorifice condiderunt. Qui paſſi ſunt .xiiij. kalen. Maij.

De ſancto apollonio ſenatore ⁊ mar. Cap. lxij.

Apollonius ſenator

Apollonius ſenator romane vrbis ɔmodo iꝑatori a ſcōo ꝓditꝰ q̄ chriſtianꝰ eſſet. Juſſus quoq̄ȝ vt fidei ſue rationē redderet iſigne volumē xp̄ianitatis ɔpoſuit: quo i ſenatu recitato ſnīa eoꝝ ꝓ xp̄i ꝺde penā capitalē excepit .xiiij. kalē. maij. Hec Hieronymus de viris illuſtribus.

De ſctō Apollonio abba. Ca. lxiij.

Apolloniꝰ abbas

Apolloniꝰ abbas habitauit in ſpelūca i finibꝰ hermopolis pater q̄ngētoꝝ monachoꝝ: hic annoꝝ .xv. ſeceſſit ad eremū: ⁊ .xl. annis ibi cōuerſatꝰ ē: ⁊ cui ſemel dn̄s apparēs dixit: vt mitteret manū in ſinū ſuū ⁊ q̄cq̄d cōprehēderet ɔſtringeret: ⁊ ſub arena obrueret. Ille vͦo ꝓmiſſimū ethyopē tenuit: q̄ ſe demonē ſuꝑbie ſpiritū eſſe dixit: quē ille in arenā demerſit. Factaq̄ȝ eſt vox ad eū de celo: q̄ exinde queq̄ȝ petita obtineret. Cū aūt die paſche paucos panes ⁊ olera ſicca ad refectionem haberet: ⁊ dixit fratribus ſuis: vt q̄ſq̄ȝ qḋ vellet a dn̄o poſtularet. Premiſſaq̄ȝ oratione ab omnibꝰ oīno incognitis iuuiſis poma ⁊ fructꝰ omniū generū alias in patribꝰ illis nūq̄ repta miri ſaporis apportātꝛ: paneſq̄ȝ cādidiſſimi cū lacte ⁊ alioꝝ victualiū copia miniſtrātꝛ. Latoribꝰ vͦo ſubito nuſq̄ ɔparētibꝰ cibaria illa fratribꝰ vſq̄ȝ ad pēthecoſten ſatis fuerūt. Cuidam quoq̄ȝ fratri petenti ſibi a deo dari humilitatis: ⁊ manſuetudinis gratiam: quod petierat impetrauit. ¶ Orta maxima fame: multos locoꝝ illoꝝ habitatores cū paruulis ⁊ ɔiugibꝰ ad ſe recurrētes tribꝰ ſolis ſportulis panū q̄ vix ad eſū fratrū vno die ſufficerēt ꝑ .iiij. mēſes īdeſinēter ſuſtētauit. ¶ Cū q̄dā eiꝰ carnalis frater a iuliano iꝑatore captꝰ eēt acceſſit ad ɔſolādū eū: ⁊ a tribuno reptꝰ cū eodē iclusꝰ ē: media aūt nocte āgelꝰ ianuas apuit: ⁊ luce deſuꝑ īfuſa celeſti oēs detētos liberauit. Qui poſtmodū p̄dicās multos xp̄ianos ɔfortauit ⁊ iuuenē noīe philemonē ſe deridētē ad xp̄z ɔuertit. Et poſt multas exhortationes pluribꝰ factas ad eremū rediit: ⁊ in ſancta cōuerſatiōe vitam finiuit. Hec heraclides.

¶ De ſancto apollonio confeſſore. Cap. lxiiij.

Apollonius cōfeſſor

Apollonius cōfeſſor cū nullā artē ſciret: cibaria et medicamina laborātibꝰ ex ꝓpria pecunia cōparabat ſingulaq̄ȝ monaſteria vſq̄ȝ ad horā nonam quaſi quotidie circuibat: ⁊ languētibꝰ miniſtrabat. Hec Heraclides.

¶ De ſancto Leone papa .x. ⁊ cōfeſſore. Cap. lxv.

Leo papa huius

Leo papa huius noīs decimꝰ natione allemanus de lothoringia damaſco ſcōo romano pontifici in ep̄atu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit ānos .v. mēſes .ii. dies .vj. Romani eūi ex praua cōſuetudine poſtq̄ ab imꝑatore Henrico .ij. petiiſſent ſibi pontificē dari: ⁊ eū nulli teutonicorum: vt ad hoc reciperet poſſent inducere ep̄m tulleñ. Brunonē noīe virū ſimplicē ad hoc inclinarūt. Qui ad vrbē veniēs: ⁊ ex hoc cōſcientiā habēs oīno reſignauit. Et denuo ab oībꝰ electus q̄uis ſatis renitēs tādē multa ppl'i inſtātia acceptauit ⁊ vocatus eſt leo ipſiꝰ noīs decimꝰ. Hic ſanctiſſime vite vir extitit: ⁊ pauperibus largas eleemoſynas prebēs cūctis munificꝰ admodū fuit. ¶ Hic etiā ex deuotione beati marci euāgeliſte corpus eiꝰ venetias veniēs viſitauit anno dn̄i .M.L. ¶ Hic primꝰ inter romanos pōtifices ad ſuggeſtionē quorūdā ſamnitū cōtra romanos q̄ apuliā ⁊ terras eccl'ie inuaſerāt arma cepit: ⁊ cū allemanis quos ſibi iꝑator direxerat hoſtibꝰ occurrit. Qḋ q̄uis ſctō zelo fecerit eidē tn̄ male ſucceſſit: eo qḋ multos de ſuis in bello ꝑdidit: ⁊ ſine effectu ad vrbē rediit. Qḋ iō ipſi cōtigit: q: id nō eiꝰ erat officiū: neq̄ȝ hoc illi ꝑmiſſuȝ fuerat a dn̄o q̄ ad pacē venerat: ſuoſq̄ȝ magis vt ab aliis paterentꝛ q̄ vt alios pſeq̄rentꝛ p̄monuerat. ¶ Sanctꝰ vͦo pōtifex graui lāguore detētꝰ die tertio añ eiꝰ obitū ad ſe oēs ep̄os ⁊ clericos ɔuocauit: eoſq̄ȝ i ſctē fidei religione ɔmonuit ⁊ q̄r die tertia migraturꝰ erat ꝓut ꝑ viſionē a dn̄o habuerat eiſdē p̄nūciauit. Altero vͦo die in lecto decūbēs ad eccl'iā aplo'ꝝ pricipis ſe deportari iuſſit: vbi ⁊ ſepulchꝝ ſuū marmoreū deferri voluit. Et de lectulo ſurgēs duobꝰ ep̄is eū ſuſtētātibꝰ ipſemet ad ſepulchrū ſeceſſit illudq̄ȝ bn̄dixit ⁊ ad lectulū rediit. Tota q̄q̄ȝ ipſa die ⁊ nocte ppl'm cōgregatū ſalutiferis ſermonibus admonere nō ceſſauit. Die vͦo tertia de mane ɔuocatis ep̄is ⁊ clero: miſſam ſibi celebrari fecit. Deinde cōmunionem ſacrā ſuſcepit. Et erectꝰ in lectulo ſuo ꝓſpiciēs ad crucē diutiꝰ ꝓ ſe ⁊ omni xp̄iano ppl'o orationē fudit: moxq̄ȝ ſupinꝰ rediēs quaſi ſuaui ſomno ſoporatꝰ feliciter ſpiritum emiſit. Tūc oēs cāpane ꝑ vrbem ꝑ ſe ipſas ſonare ceperūt. Eadē hora albertus .⁊. v. aliis de tuderto in ipſa ciuitate viderūt ſtratam paliis innumeris ornatā ⁊ coruſcātē lampadibꝰ: ꝑ quā leo papa ducebātꝛ ad celū. Et inuenerūt eū eadē hora e corpore migraſſe. Et concurrēte omni populo ipſo die ſepulture ſuctoꝛꝰ ꝑ eū multa miracula oſtēdit. Nā demoniacus quidā q̄ .ix. annis obſeſſus fuerat liberatus eſt. Alius q̄ erat cecꝰ ⁊ mutꝰ ac ſurdus videndi ⁊ audiendi ac loquendi facultatē accepit: multi quoq̄ȝ alii a diuerſis infirmitatibus curati ſunt. Sepultuſq̄ȝ eſt in eccleſia beati petri manifeſtis miraculis clarens. Quieuit autē in dn̄o .xiij. kalen. maij. anno dn̄i .M. liiij.

¶ De ſancto Timone diacono ⁊ mart. Ca. lxvj.

Timō diaconus

Timō diaconus ⁊ martyr de .vij. primus ab apoſtolis electus eſt: vt habetꝛ Ac. vj. Qui primus apud beroam doctor reſedit. Ac deinde verbum domini diſſeminans venit corinthum. Ibiq̄ȝ a iudeis ⁊ grecis: vt traditur flammis iniectus: ſȝ nihil leſus eſt. Dehinc cruci affixus martyriū ſuum impleuit .xiij. kalen. maij. Hec Hieronymus in martyrologio.

¶ De ſancto Timone ep̄o ⁊ martyre. Ca. lxvij.

Timō epiſcopus

Timō epiſcopus et martyr apud arabiam paſſus eſt: qui ex diaconatus ordine ad pontificatum vrbis veſegorine: que ciuitas eſt arabie electus eſt. Qui pro confeſſione nominis domini flammis combuſtus martyrio extitit coronatꝰ: ⁊ in ipſa ciuitate recōditꝰ.

¶ De ſctis Sulpitio ⁊ Seruiliano martyribꝰ. Ca. lxviij.

Sulpitiꝰ ⁊ Seruilianꝰ

Sulpitiꝰ ⁊ ſeruilianꝰ rome paſſi ſunt. Qui predicatione ⁊ miraculis flauie domicille ad fidem chriſti cōuerſi ſunt: que etiam ſpōſas eorū theodorā ⁊ euphroſynā ad agnitionem chriſtiane veritatis ⁊ perſeuerantiam virginitatis ɔuerterat. Hi ambo ſub pſecutione traiani imperatoris p̄fecto vrbis aniano detēti: ⁊ cū ſacrificare nollēt capite plexi ſunt. Sepulti a chriſtianis in predio eorū via latina ſcōo miliario ab vrbe .xij. kalen. Maij.

¶ De ſctō marcellino ep̄o ⁊ cōfeſſore. Ca. lxix.

Marcellinus primus

Marcellinus primus ep̄s ebreduneñ. ciuitatis fuit: qui diuino iuſſu cū ſociis ſuis domino ⁊ vincentio ex aphrica veniēs maximam partem alpium maritimarū verbis ⁊ ſignis admirandis quibus vſq̄ȝ hodie refulget: ad fidē xp̄i conuertit. Hic inter cetera virtutū eiꝰ preconia a deo obtinuit: vt bapti ſteriū qḋ ipſe in eadē ciuitate ɔdiderat: ſingulis annis i ſabbato ſancto aquis diuinitus et ſubito repleatur: ⁊ per ſeptē dies paſche aqua exuberāte plenum permaneat: qḋ vſq̄ȝ in diē hodiernum ibidem apparet. In eademq̄ȝ ciuitate quieuit in pace: vbi ⁊ ſepultus eſt .xij. kalen. Maij. Socij vero eius confeſſores chriſti in dn̄o dormierūt apō clunēſium vrbem conditi. Hec Ado.

¶ De ſancto victore epiſcopo. Capi. lxx.

Victor carthaginē

Victor carthaginēſium epiſcopus floruit tempore anaſtaſij imperatoris: qui preclarus virtutibus et doctrina fuit: aduerſum arrianos compoſuit librū vnū: de penitētia librum vnum: in quo viuendi regulam penitentibus iuxta ſcripturarum authoritatem inſtituit: ad baſilium quendam ſuper mortem cōſolatoriū librū vnū ſpe reſurrectionis perfectum et inſtructione munitum homelias etiam: qui a fratribus ſalutis proprie ſolitis in libris digeſte ſeruantur: qui ⁊ .xij. kalē. Maij. Carnis debitum ſoluit.

¶ De ſancto Symeone archiep̄o ⁊ ſociis martyribus. Capi. lxxj.

Symeon archiepi

Symeon archiepiſcopus Seleucie ⁊ etheſipontis regalium vrbiuȝ cū ſociis ſuis apud perſidam martyriuȝ paſſus eſt ſub rege ſapore tempore conſtantini vt dicitur in hiſtoria tripartita: quo tempore armeni et indi primo ad chriſtum conuerſi ſunt. Hic tanq̄ regni proditor comprehenſus ferroq̄ȝ vinctus in perſidam ductus eſt. De quo crimine purgatus: ſed de chriſtianitate ſuſpectus cum de domino Jeſu chriſto libera voce et conſtantiſſime teſtaretur et nollet adorare deum ſolem carcerali ergaſtulo cum aliis centum: ⁊ quibus alii epiſcopi alii p̄ſbyteri alii diuerſorum ordinū clerici erant diebus pluribus maceratur. Ubi a quodam vſtazadis ſeniore eunucho regis nutritore olim amico ſuo viſitatur: quem ſymeon deſpexit nec videre voluit eo quod olim chriſtianus fuiſſet: metuq̄ȝ mortis ſolem adoraſſet. Unde ille confuſus reſipuit et ad regem accedens ſe chriſtianum publice profitens decollatur. Die vero ſequenti que erat paraſceue: ſymeon eductus de carcere cum nollet regi conſentire cum omnibus ſuis iuſſus eſt pariter capite cedi. Inter quos martyres erant abdecalias et ananias epiſcopi ſenes glorioſi: cum quibus paſſus eſt et puſitius artifex regis: eo quod vnum de ſenioribus expaueſcentem gladium cōfortaſſet. Cui perforata ceruí lingua eius inde extracta eſt. Et cū eiſdem etiam paſſa eſt quedam filia prefati puſitij ſacra virgo: qui paſſi ſunt .xj. kalen. maij. Hec in tripartita hiſtoria.

¶ De ſanctis Oratore preſbytero ⁊ ſociis martyribus. Capi. lxxij.

Orator preſbyter

Orator preſbyter fortunatus: felix: et ſilinus atq̄ȝ vitalis martyres apud Alexandriam paſſi ſunt. Qui multo tempore oneroſis vinculis afflicti et duriſſima inedia macerati in carcere quieuerunt .xj. Kalendas Maij vt dicit Ado.

¶ De ſancto Sothero papa ⁊ martyre. Capi. lxxiij.

Sother papa et

martyꝛ natione campanus ex patre concoꝛdio de ciuitate fundana anice to pape in pontificatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit ānos. ix. mēſes. iij. dies. xxj. Hic cōſtituit vt nulla monacha pallas ſacratas tāgeret: nec incēſum i eccleſia poneret: ⁊ vt velū poꝛtaret. Cōſtituit etiā vt legitima nō habeat vxoꝛ niſi ꝑ ſacerdotē fuerit bñdicta ⁊ a parētibꝰ ſolenniter tradita: ⁊ a paranymphis cuſtodita: cauēs multis periculis ꝗ circa matrimonia contingere ſolent. Huius tempoꝛibꝰ catapbryge heretici ſunt exoꝛti a phꝛygia prouincia vñ habuerūt originem denominati: ꝗ ſpm̄ſctm̄ nec apoſtolis nec alijs datū aſſerūt niſi ipſis. Quoꝛū authoꝛes fuerūt montanꝰ preſbyter: priſca ⁊ maximilla: hic fecit oꝛdinationes tres ꝑ mēſem decembꝛiū preſbyteros. viij. diaconos. ix. epiſcopos ꝑ diuerſa loca numero. xj. Qui ſub ſeuero principe martyꝛio coronatꝰ eſt. Sepultuſꝫ eſt i cimiterio caliſti via apia. x. kalēdas maij. Et ceſſauit epatꝰ dies vigītiduo.

¶ De ſancto Caio papa ⁊ martyre. Capi. lxxiiij.

Caius papa ⁊ mar

tyꝛ natiōe dalmatinus de genere dio cletiani imperatoꝛis frater gabini pbr̄i: de quo. ſ. actū eſt. xj. kal. martij ex parte gallo eutychiano pape i epa tu romano ſucceſſit. ſeditꝫ ānos. xj. mēſes. iiij. dies. ix. hic ꝯſtituit vt oēs ad oꝛdines i eccl̄ia ſic aſcēderēt vt ſi ꝗs dignꝰ fuiſſet primo oſtiarꝰ lectoꝛ: exoꝛciſta: acolitꝰ deinde ſubdiaconꝰ ⁊ diaconus ac pbr̄. Deinde vero epūs oꝛdinarēt. Hic cōſtituit paganos ⁊ hereticos vl̄ iudeos nō poſſe xp̄ianos accuſare: aut vocē eis infamatiōis inferre. Itē ſtatuit vt nemo epꝫ aut clericos apud iudices ſeculares accuſare preſumeret. Hic etiā rome regiones diuiſit diaconibus: vt geſta martyꝛū ꝑquirerēt ⁊ cōſcriberent: ac etiaꝫ alia negocia pertractarent. Hicꝫ fecit oꝛdinationes quatuoꝛ ꝑ mēſem decēbꝛiū: preſbyteros xxv. diacones. viij. epōs per diuerſa loca numero ꝗnꝫ. Qui fugiēs pſecutionē dioclctiani in cryptis habitādo martyꝛio coronatꝰ. Et ſepultꝰ eſt in cimiterio caliſti via apia. x. kal. maij. Et ceſſauit epiſcopatꝰ dies. xj. Hic cōtra hereticos epiſtolam edidit de verbi dei incarnatiōe fidem catholicam continentem.

¶ De ſancto Caio pbr̄o ⁊ cōfeſſoꝛe. Capi. lxxv.

Caius preſbyter

⁊ ꝯfeſſoꝛ rome claruit ſub tempoꝛe zepherni pape. Qui ſapientia ꝓditꝰ aduerſꝰ ꝓculū mōtani ſectatoꝛē inſignē habuit diſputationē quam in vnū redegit volumen. In qua inter cetera ſcribit eplam pauli ꝗ inſcribit ad hebꝛeos eiuſdē nō fuiſſe: quā ēt apd̄ romanos quaſi ꝑ ſua nō hr̄i vſꝫ ad ſua tpa beatꝰ ſcribit Hieronymus ꝗ eundē Caiū inter illuſtres ſuo libꝛo commemoꝛat.

¶ De ſctō leone papa p̄mo. Ca. lxxvj.

Leo papa huiꝰ no

minis primꝰ natiōe tuſcꝰ ex patre ꝗntiano ſixto. iij. pape in epatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos. xxj. menſem. j. dies. xxvij. Hic poſt cladē vādaloꝛum renouauit oīa ſacra miniſteria argētea. Cuiꝰ tpe quarta ſinodꝰ calcidoñ. ccccccxxx. epoꝛū celebꝛata eſt inſtātia leonis pape mādante martiano imperatoꝛe: in qua eutyces cōſtantinopolitanꝰ abbas ⁊ dioſcoꝛꝰ alexandrinꝰ epiſcopꝰ qui dicebāt vnā verbi dei ⁊ hominis eſſe naturam dānati ſunt. Et ruſuꝫ neſtoꝛiꝰ ⁊ eiꝰ erroꝛ damnatus eſt: ⁊ diffinitū eſt predicari in xp̄o duas naturas dei ⁊ hominis ⁊ vnam perſonā. Hic eo ſanctiſſimus cū cōtra fabianum ⁊ eutycetē epiſtolam ad dictum calcidonenſe concilium ſcripſiſſet eandem anteꝗ̄ mitteret epiſtolam ſuꝑ altare ſancti petri apoſtoli ponens: et ꝑ dies xl. ieiunijs ⁊ oꝛationibus inſiſtens rogauit apoſtolum vt ſi ꝗd eſſet in eadē epiſtola emēdandū ad fidei ꝓpter quā ſcripta erat: infoꝛmationē ipſe coꝛrigere dignaret. Qd̄ ⁊ factū eſt. Nā in fine. xl. dierū. inuenit epiſtolam in oībus ad ꝓpoſitū emēdatam. Hoc ipſum btō ſibi reuelāte apoſtolo. Huiꝰ pape manū cū quadā femina ꝯmunicādo cū alijs die paſche oſculata eſſet: tātā ex hoc tentationē in carne cōcepit vt manū ꝗ occaſio fuerat ſcādali amputaret: verū cū tumultus ꝓ eū inualeſceret: ⁊ qd̄ nō celebꝛaret: ipſe in anguſtia cōſtitutus beate Marie virginis ſe cōmiſit. Cui vigilijs ⁊ oꝛationibꝰ intendenti beata virgo manū poꝛtās inuiſibilr̄ apparuit: ⁊ ſibi ſuā manū appoſuit. De quo nō ſolū ſanctꝰ pōtifex gratias: egit: ſꝫ etiā miraculū frequēter publice p̄dicauit. ¶ Cū aūt totilla rex vandaloꝛū italiā vaſtaret: ⁊ per trienniūꝫ aquileiā obſidēs cepiſſet: ⁊ ferro ac igne ipſam cū multis alijs ciuitatibꝰ cōſumpſiſſet: timēs leo ſanctꝰ ne romā veniēs idē faceret eidē occurrit: vbi circa padū moraba⁊ ⁊ nō ſolū rome: ſed etiā totiꝰ italie ſalutē repoꝛtauit. Et mirātibꝰ barbaris cur ſic honoꝛifice totilla papā cōtra cōſuetudinē recepiſſet: ⁊ in omnibꝰ exaudiſſet reſpōdit quendā vultu terribilē pape aſtitiſſe ⁊ moꝛteꝫ ſibi cōminantē niſi ei in omnibus obediſſet: vnde ſtatiꝫ de italia exiēs pānoniā rediit. Sanctꝰ aūt pontifex cuꝫ eſſet apud ſenoñ. galliaꝝ ciuitatē in domino quieuit. x. kal. maij. Et coꝛpus eiꝰ Romam tranſlatū ſepultū eſt in eccleſia ſancti Petri apoſtoli. ¶ Hic ſcripſit epiſtolā martiano auguſto eiuſꝫ coniugi pulcherrime omneꝫ exponens. Et miſit epiſtolas ad fabianum epiſcopum conſtantinopolitanū. viij. Inter quas ſcripſit vnā preclaram aduerſus eutycetem de incarnatione domini: in qua eius blaſphemiam redarguit. Scripſit ⁊ aliam eplam ad calcidoneñ. conciliū de qua ſuperiꝰ actū eſt.

¶ De ſctō Agapito papa ⁊ cōfeſſoꝛe. Ca. lxxvij.

Agapitꝰ papa hu

ius nominis: primus natione romanus ex patre goꝛdiano preſbyter cardinalis eccleſie ſanctoꝛū Joannis et pauli Joanni pape ſecūdo in epiſcopatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annuꝫ vnū: mēſes. xj. dies. xviij. Hic conſtituit ꝓceſſiōes fieri diebꝰ dominicis. Anno vero iuſtiniani imperatoꝛis: vj. theodoꝛicꝰ rex italie ⁊ oſtrogothorū reginā amalaſuncam matrē athanarici regis in exiliū duci ⁊ in balneo ſtrāgulari fecit ꝓpter qd̄ timēs iram imperatoꝛis agapitū papā cōſtātinopolim direxit quatenꝰ ſibi impunitatē a p̄ncipe impetraret. Cui adhuc in via exiſtenti in partibꝰ greciaꝝ oblatus eſt mutus ⁊ claudus curandus qui nunꝗ̄ neꝫ loqui neꝫ ambulare potuerat: pro quo ſanctꝰ pōtifex oꝛationem fudit ⁊ miſſarum ſolēnia celebꝛauit: qua miſſa peracta claudo manū poꝛrigēs mox illū erexit: et dum in os eius credentis coꝛpꝰ dominicū poſuiſſet: eidem lingue vſum continuo cōceſſit: vt dicit gregoꝛius. iij. dialo. ca. iij. ¶ Veniēs igitur ad imperatoꝛem cum gloꝛia ſuſceptus eſt. Cū quo collocutiōe habita de fidei integritate: reperit eum eutycetis erroꝛe maculatum: a quo primitus graues minas accepit: vnde et eidem ſanctus antiſtes tale verbum ꝓtulit: quod deſiderauerat videre iuſtinianū ⁊ inuenerat diocletianū. Diſputatione tandem habita imperatoꝛē ad viritatis catholice cōfeſſionē reuocauit: multos quoꝫ eadē hereſi infectos conuertit. Antonium quoꝫ eiuſdē vꝛbis regie epm̄ ipſius hereſis defenſoꝛē publice cōuictū a cōmunione priuauit: quē ad eius inſtantiā imperatoꝛ in exilium miſit: mennāꝫ virū catholicum eidē eccleſie prefecit. Omnibus quoꝫ que popoſcerat plenius obtentis: beatus pōtifex langoꝛe preſſus ibidē occubuit. x. kalen. maij. Cuius coꝛpus loculo plumbeo recōditum romāꝫ trāſuectum ſepultum eſt in baſilica beati petri.

¶ De ſanctis. xvj. milibus martyꝛibus. Cap. lxxviij.

Sedecī milia mar

tyꝛes: vt dicit Hieronymꝰ paſſi ſunt apud perſidā ſub ſapoꝛe rege perſaꝝ. Qui eiuſdē iuſſu in oībꝰ ciuitatibus regni ſui eadē die qua paſſio dn̄i eodē anno occurrebat ſcilicet die paraſceue a paganis tenti quotquot chꝛiſtiani inuenti ſunt ꝑ diuerſa ſupplicia vſꝫ ad prefatū numerū trucidati fuerūt. Numerus quoꝫ occiſoꝛū in ſcriptis regi oblatus ad predictam ſummā deueniſſe compertus eſt. In quibꝰ multi ex regalibꝰ interfecti fuerūt inter quos fuit azarius eunuchus regi gratiſſimus: et quedā regina ſoꝛoꝛ ſymeonis epiſcopi nomine tarbuā cuꝫ quadā pediſſeca ſua ſtipitibꝰ affixe ſerra ſecate ſūt. Eodē etiā die paſſus eſt nichoꝛ epiſcopus cū maria diacono ⁊ clericis circa. ccl. ⁊. l. monachis ac ſacris virginibus plurimis: necnō mileſius olim miles perſarum inclytus: qui relicta militia in ciuitate perſica epiſcopꝰ fuerat oꝛdinatus. Accepſima quoꝫ epiſcopus et iacobus preſbyter ſuꝰ ⁊ alij religioſi viri ꝙ̄plures. Qui omnes eodem die per diuerſa loca vt dictum eſt: ex diuerſis ſupplicijs interierunt videlicet. x. kalen. maij.

¶ De ſanctis Parmena preſbytero et ſocijs martyribus. Cap. lxxix.

Parmenas ⁊ Eli

mas et chꝛyſotellꝰ preſbyteri ⁊ lucas ac mutiꝰ diaconi ſub decio ceſare apud coꝛdulā perſaꝝ ciuitatē paſſi ſunt. Qui oēs vna cū pollochꝛonio epiſcopo tēti ſunt in ciuitate pſarū babylonia ab eodē decio ⁊ pluribꝰ diebꝰ in carcere detēti deciꝰ ꝗdē pollochꝛoniū decollari iuſſit: vt in eiꝰ paſſione ſuperius actū eſt. xiij. kal. martij. parmeneꝺo linguā pcidi fecit: ꝗ nihilominꝰ expedite vt pꝰus loquebat. Poſt hec peragrās deciꝰ ad coꝛdulā ciuitatem parmenā ⁊ ſocios p̄ſbyteros: ac diacones victos cathenis ſecū adduxit: quos ibidē ſibi p̄ſentatos ⁊ dijs immolare libamina recuſantes i equuleo leuari fecit. Et cū diu toꝛti deo gratias agerēt: mirabat ceſar parmenā abſciſa lingua loquētē: artēꝫ magice deputabat ⁊ fecit eos lāpadibꝰ exuri: laminaſꝫ ardētes coꝝ lateribꝰ apponi: atꝫ vngubꝰ lacerari. Que oīa ſcti martyꝛes voce celica ꝯfoꝛtati ꝯſtātiſſime ſuparūt. Tūc eos equuleo depoſitos fecit deciꝰ oēs pariter decollari. Quoꝛū coꝛpa ſcti ab dō ⁊ ſennē ſubꝛeguli rapuerūt: ⁊ i p̄dio ſuo iuxta ciuitatem coꝛdulam ſepelierūt. Qui paſſi ſunt. x. kalendas maij.

¶ De ſancto Epipodio martyꝛe. Cap. lxxx.

Epipodiꝰ martyꝛ

apud lugdnū. gallie paſſus eſt. ꝗ pſecutione antonini veri imperatoꝛis poſt glorioſos quadragitaocto martyꝛū agones de quibꝰ infra dicetur: viij. kalē. maij. cum alexādro chariſſimo collega ſuo detētꝰ ⁊ i carcerē cū eodem miſſus eſt. Ipſo vero alexandro interea in cuſtodia vinculato epipodius eductus. cum chꝛiſtum domi num confiteretur: primo pugnoꝛum ictibus oꝛe ceſus: deinde in equuleo toꝛtus. nouiſſime martyꝛium capitis abſciſione compleuit decimo kalend. Maij.

¶ De ſancto Geoꝛgio martyre. Cap. lxxxj.

Geoꝛgius martyꝛ

ciuitate cappadocia oꝛiūdꝰ ab infantia chꝛiſtianus tribunꝰ militū fuit tēpoꝛis diocletiani ⁊ maximiani imperatoꝛū. Erat tūc tempoꝛis in prouincia lybie iuxta ciuitatem lyſiam ſtagnum ad inſtar maris: in quo draco ingens latitabat qui populum armatum contra ſe venientem in fugam vertebat: et ad muros vꝛbis veniens flatu ſuo cunctos perimebat. Quapꝛopter compulſus populus duas oues quotidie ei dabant: et ſic eius furoꝛem ſedabant. Cum igitur oues deficerēt: ouem cum homine adiuncto tribuebant: et ſoꝛtibus miſſis cunctoꝛum ciuium filios et filias ei dabant ſoꝛſꝫ neminem excipiebant. Conſumptis igitur pene omnibus ciuium natis filia regis vnica foꝛte depꝛehenſa eſt: et draconi adiudicata. Rex autem auri et argenti copiam populo offerebat: vt filiam eius dimitterent: populus vero furens regi reſpondebat: quod omnes filij eoꝛum extincti fuerant: et quod ipſe rex hoc edictum poſuerat: vnde filiam eius ab hac lege immunem nullatenus eſſe volebant. Aliquin regem cum palatio et omni familia incenſuros comminabantur. Cum autem multis precibus rex ab eis ſpacium. viij. dierum obtinuiſſet: vt interim filiam ſuam lugere poſſet: compulſus tandem filiam regalibus inductā eis tradidit quaꝫ populꝰ extra muros draconi expoſuit: omni populo ſuꝑ muros ad ſpectaculum concurrente. Quam cuꝫ ſanctus geoꝛgius illac tranſitum habens flentem vidiſſet ⁊ quid haberet interrogaſſet. Illa fletꝰ ſibi cauſam explicuit: ⁊ vt velociter abiret ne vna ſecū periret admonuit: quā ſanctus miles hoꝛtari cepit eāꝫ in chꝛiſti nomine ſe iuuaturū obtulit. Illa v̄o ecōtra: vt abiret ſuadebat eo quod ipſum ſecum periclitari nolebat. Dum hec loquerent̄ ecce draco caput de lacu leuauit. Geoꝛgius vero cōfeſtim equum aſcēdit ⁊ cruce munitꝰ audacter draconem impetijt: ⁊ lanceam vibꝛans ſeꝫ deo cōmendans ipſum grauiter vulnerauit: ⁊ ad terrā deiecit: deinde educto enſe caput eius vno ictu amputauit: quē. iiij. paria boū vix traxerūt ad ignē: populus vero viſo tanto miraculo ad predicationē beati geoꝛgij xp̄o credidit: ⁊ baptizati ſunt decē milia viroꝛum exceptis paruulis ⁊ mulieribꝰ rex vero eccleſiā in honoꝛe dei genitricis mire magnitudinis cōſtruxit: de cuius altare fons emanat viuus: cuiꝰ potus oēs languidos ſanat. Inſuꝑ infinitā pecuniā ſancto obtulit quam ille accipere nolēs pauperibꝰ dari fecit: ⁊ rege ac populo diligēter admonitis inde receſſit. Cum autem beatus geoꝛgius in ciuitate militena tribunatus officio fungeretꝰ: ⁊ dacianus quidam preſes xp̄ianos vltra modum perſequeretur: Geoꝛgius omnia ſua pauperibus diſtribuit: militarē habitū depoſuit: xp̄ianū aſſumpſit: ⁊ ad preſidem accedens omnes deos gentiū demonia exclamauit. Cum autem preſes illum in chꝛiſti fide conſtantiſſimū repeiſſet: eūꝫ ad ſe inclinare non poſſet: iuſſit eū primo fuſtibus cedi. Deinde in equuleo leuari ⁊ membꝛatim coꝛpus eius vngulis laniari: appoſitis inſuper ad latera eius facibus patentibus viſcerum rimis ſale plagas eiꝰ fricari fecit: ⁊ ſic in carcereꝫ trudi: vbi chꝛiſto dn̄o ſibi apparente confoꝛtatur eiuſꝫ vulnera ſolidātur. Quod cum dacianus die ſequenti vidiſſet: magum aduocauit qui magiam geoꝛgij ſuis artibus ſuperaret. Ille vero bis venenū peſſimum vino miſcuit: qd̄ ſanctus ſigno crucis edito ſine vlla leſione tam pri

ſno ꝙ ſeňo deguſtauit. Quod magus ille cernens ve‑niam petiit: ⁊ in ipſum credens a preſide capitalem ſen‑tentiam accepit. ¶ Poſt hec georgium fecit in rota liga‑ri gladiis acutis vndiqȝ circumſepta: ſed ſtatim oratione fuſa rota frangitur: ⁊ ſanctꝰ illeſus penitus inuenitur. Quos cum quidā magiſter militū nomine magnetiꝰ aſpe‑xiſſet: cū omni officio ſuo credidit: quos omnes ſimul dacianus decollari mandauit. Georgium vero iterum in cuſtodia recluſit. Ad quem veniens vidua quedam filium ſuum cecum mutum ſurdum ⁊ claudum eidem obtulit: quem ſanctus chriſti nomine ab omni paſſio‑ne curauit ⁊ ipſum cum matre ⁊ aliis multis ad chriſtū conuertit. Quod cum Dacianus audiſſet ipſum edu‑ctum coram ſe preſentari fecit: et hortabatur vt ſacrifi‑caret: Cui georgius reſpondit ꝙ ſi omnis populus cō‑ueniret ipſe ad templum apollinis accederet: vt eiꝰ om‑nipotentiam coram multitudine comprobaret. Iuſſu ergo preſidis conuenit omnis populus ciuitatis. San‑ctus vero martyr templum ingreſſus apollini manda‑uit vt qualis deus eſſet manifeſtius explicaret. Qui ſe ⁊ omnes deos gentium demones eſſe aſſeruit: ad hoc in‑tendentes vt animas hominum decipiant ⁊ ad inferna demergāt. Statimqȝ ignis de celo cecidit: ⁊ omnia ido‑la cum ſacerdotibus concremauit. Tunc iratus preſes iuſſit ſartaginem pice ⁊ ſulphure liquefactis plenam adduci: ⁊ georgium intus iactari. Angelus vero domi‑ni de celo deſcendit: ⁊ igne extincto ſartaginē tepefecit: ⁊ ſanctus illeſus permanſit. Quod videns alexandria vxor preſidis chriſto credidit et virum de impietate re‑darguere cepit. Quam ille per capillos fecit ſuſpendi ⁊ duriſſime cedi. Et dum cederetur emiſit ſpiritum. Se‑quenti vero die preſes iuſſit georgium miſſo freno in ore eius per totam ciuitatem trahi: ⁊ poſt hec extra ciui‑tatem adduci ⁊ ibidem decollari. Qui oratione ſua vo‑ce ſibi de celo lapſa a domino impetrauit: vt quicunqȝ eius implorarent auxilium petitionis ſue conſequeren‑tur effectum. Sicqȝ capitis abſciſſione martyrium con‑ſummauit: circa annos domini. cclxxxj. nono Kalendas Maii. Dacianus vero de loco in quo ſententiam protu‑lerat domum rediens igne celeſti cum miniſtris con‑ſumptus eſt. ¶ Huius martyris legenda in niceno con‑cilio inter apocripha connumeratur eo ꝙ in eius mar‑tyrio multa diuerſitas inuenitur tam ex parte loci ꝙ ex parte modi: ⁊ tam ex parte temporis ꝙ ex parte iudi‑cis. Nam in kalendario Bede dicitur ꝙ paſſus eſt in p‑ſida ciuitate dioſpoli que prius lyda dicebatur. Et eſt iuxta ioppem. Alibi ꝙ paſſus ſit ſub diocletiano et ma‑ximiano imperatoribus. Alibi ꝙ ſub diocletiano impe‑ratore perſarum preſentibus ſui imperii regibus. lxx. Alibi ꝙ ſub daciano preſide in ciuitate militena impe‑ratoribꝰ diocletiano ⁊ maximiano. Ex diuerſis igitur legendis ea que magis authētica videntur: circa eius martyrium ⁊ miracula oſtēſa hic collecta ſunt: multis diſſonis ⁊ incredibilibus omiſſis: ⁊ diuerſitatibus pro poſſe ad concordantiam reductis.

¶ De ſancto Malachia propheta. Cap. lxxxii.

Malachias pphe‑

ta poſt regreſſum populi iudeorū de captiuitate babylonica natus eſt in iudea in ſophim: quem quia optime vite fuit et aſpectu decorus: populus appellauit eum malachi. i. angelus. Quē quidē ex hebreis autumant fuiſſe eſdrā ſcribā: qui ex cognomine dictus fuerit malachias. i. angelus dei. Sȝ hec omnino a Joſepho reprobat: eo ꝙ vt dictū eſt malachias poſt po‑puli reuerſionē in iudea natus eſt. Tradūt etiā ꝙ que‑cunqȝ pphetice dicebat: eadē die angelꝰ dei apparēs po‑pulo reiterabat. Dirigit aūt eiꝰ pphetia pcipue ad ſa‑cerdotes q̄ increpāt a dn̄o p os pphete eo ꝙ ſacerdota‑lis muneris gratiā cōtemnentes circa ſacrificiorū exhi‑bitionem in offerēdis hoſtiis vicioſis ⁊ maculis legem dei preuaricabāt. Reliqua autē que eius lectione cōpre‑hēſa ſunt preuaricationē populi iſrael in obſeruandis mādatis dei: ⁊ increpationē quoqȝ populi qui deos alie‑nos coluerūt: ſignificat: ⁊ nomē quoqȝ dn̄i altiſſimi ma‑gnū pdicatione apoſtolica futurū in gētibꝰ ab ortu ſo‑lis vſqȝ ad occaſum manifeſte pnunciat. Prophetauit aūt tpibꝰ eſdre ſacerdotis ⁊ neemie ſub artaxerxe perſa‑rum rege: poſtqȝ templū domini in hieruſalē fuerat edi‑ficatum: et mortuꝰ eſt dū adhuc iuuenis eſſet eſdra iam ſacerdote humanis exemplo neemia adhuc ſuperſtite. Sepultuſqȝ eſt in agro pprio in ſophi: que ciuitas eſt iudee dicta poſtmodū ramatha ſiue arimathia. Dor‑miuitqȝ in dn̄o. ix. Kalendas Maii. hec ioſephus ⁊ hie‑ronymus: ⁊ ex hiſtoria ſcholaſtica comeſtoris. Hic eſt ppheta vltimꝰ in numero. xii. reperitur: qui Eccleſia‑ſtici. xlix. in ſanctorū patrū catalogo deſcribuntur.

¶ De ſctis Felice pbro ⁊ ſociis mar. Cap. lxxxiii.

Felix pſbyter for‑

tunatꝰ ⁊ archileus diaconi ⁊ marty‑res a ſctō hyreneo epo Lugduneſi. Ad vrbē valētiā q̄ eſt ciuitas hiſpa‑nie ad predicandū miſſi: maximam partem eiuſdē vrbis conuerterunt ad chriſtū. Inde a duce cornelio in carcerem miſſi: deinde in confeſſio‑ne nominis chriſti neruis duriſſi‑me ac diutiꝰ verberati: ac poſtmodū vinctis poſt terga manibꝰ renibus cruribuſqȝ confractis circa rotarum vertiginem aſtri‑cti: vt in ipſis rotis quaſi cōtexti viderentur. Succeſſi‑ue quoqȝ equulei extenſione ſuſpenſi: fumoqȝ ſubterpo‑ſito die ⁊ nocte integra vexati. Ad extremum gladio cō‑ſumpti ſunt nono Kalen. Maii.

¶ De ſancto Alexandro martyre ⁊ ſociis eius. Capitulum. lxxxiiii.

Alexāder martyr

cum ſociis apud Lugdunēſ. gallie paſſus eſt ſub antonino vero impe‑ratore. Qui cum ſancto martyre epi‑podio comprehenſus ⁊ in carcerem compeditus: vt dictum eſt ſupra. x. Kalendas Maii die tertio a paſſio‑ne ipſius epipodii eductus de carce‑re: primo crudelitate verberantium adeo laniatus eſt: vt cute ſoluta co‑ſtarū patefactiſqȝ viſceribꝰ interio‑ra corporis panderentur: deinde crucis affixus patibu‑lo beatū ſpiritum exanimatus emiſit. Paſſi ſunt autē cum eo ⁊ alii. xlviii. ſepulti ex vtroqȝ altaris latere in cri‑pta que incole ſuperpoſito ciuitati pulchro et antiquo opere conſtituta eſt. Qui paſſi ſunt. viii. Kalend. Maii.

¶ De ſancto melito epo. Cap. lxxxv.

Melitus aſianꝰ

ſardineſ. eccleſie epiſcopus Joan‑nis euangeliſte diſcipulus: qui eius geſta cōſcripſit: tempore marci an‑tonii imperatoris floruit: qui mul‑ta vtilia opuſcula eccleſie dedit. Ná prefato principi pro chriſtiana reli‑gione librū apologeticum ſcripſit. Extare dicitur ⁊ alia: vt de paſcha libri duo. De optima conuerſatione liber vnus. De prophetis liber vnus. De eccleſia liber vnus. De ſenſibus liber vnꝰ. De anima ⁊ corpore liber vnus. De lauacro ſiue baptiſmo liber vnus. De verita‑te liber vnꝰ. De generatione chriſti liber vnꝰ. De pphe‑tia eiuſdē liber vnꝰ. De hoſpitalitate liber vnus. Item

liberꝰ qui clauis intitulatur. De diabolo liber vnus. De apocalypſi liber vnus. Eglogarū libri ſex. Huiꝰ elegās ⁊ declamatorium ingenium tertulianus cauillatur in libris ſeptem: quos pro montano aduerſus eccleſiā edi‑dit: dicēs illum a plerīſqȝ prophanū reputari. Quieuit in chriſto ſanctus melitꝰ. viii. Kalēdas. Maii. Hec Hie‑ronymus in lib. de illuſtribus.

¶ De ſancto Marco euangeliſta. Capi. lxxxvi.

Marcus euangeli‑

ſta diſcipulꝰ ⁊ interpres petri apoſto‑li ⁊ eiuſdē in baptiſmate filius leuiti‑cus genere ⁊ ſacerdos legalis diſcipu‑lus apoſtolorum poſt paſſionem do‑mini effectus cū beato petro romā profectus eſt: eidēqȝ fideliter adherēs. Ubi cū petrus chriſti euāgeliū predi‑caret: rogatus a fratribꝰ qui erāt ro‑me beatus marcus breue euangeliū ad perpetuā memoriam: prout ex ore petri audierat fideli ſtilo latinoqȝ ſermone conſcripſit. Quod vidēs petrus approbauit: ⁊ eccleſie legendū ſua authoritate tradidit. Uidens autē petrꝰ marcum in fi‑de cōſtantē ipſum proto epm̄ aquileiā deſtinauit. Quo cū veniſſet marcus in ſuburbio ciuitatis repperit iuue‑nē leproſum filiū vlphi. Quē in chriſti nomine a lepra mundauit: ⁊ ipm̄ cū patre ⁊ omni eius familia ad fidē chriſti conuerſos ſacri baptiſmatis vnda perfudit. Ibi quoqȝ ſua predicatione infinitum populum chriſto do‑mino acquiſiuit. Ibi etiam euangelium ſuum qd̄ alias rome latinis literis cōſcripſerat: iterum greco eloquio exarauit. Qd̄ vſqȝ hodie in aquileienſi eccleſia cū ſede eburnea in qua ſedens illud ſcripſerat demonſtratur. ¶ Cum ergo beatus marcus ad magiſtrū reuiſendū poſt aliquot annos vellet accedere. Hermagoram ciuē aquileieñ. eiꝰ diſcipulum a populo in pontificē electū romam ſecū adduxit: ipſumqȝ loco marci in epiſcopū conſecratū: beatus petrus ad gubernandā aquileieñ. eccleſiam deſtinauit: marcum vero diuina admonitio‑ne ad predicandum alexandriam miſit. ¶ Tāte aūt hu‑militatis euangeliſta domini fuiſſe dicit: vt ſibi pollicē amputaret ne ad ſacerdotiū quaſi mancus promoueri poſſet: verū diſpoſitio dei ⁊ authoritas petri preualuit: vt nec ſic amitteret in opere quod meruiſſet in genere: mox autē ſanctus alexandriam veniens de naui egreſ‑ſus eſt: calciamentum eius diruptum eſt. Quod cuidā calcifici nomine aniano iuxta portam ciuitatis habitā‑ti tradidit reſarciendum. At ille calceum emendans in laborando ſubulo ſiniſtram manum grauiter vulnera‑uit: ⁊ pre dolore: vnus deꝰ voce magna exclamauit. Cū autem beatus euangeliſta vnius dei nomē audiſſet ga‑uiſus eſt: ⁊ eo quod proſperū feciſſet dominus iter ſuū: expuenſqȝ in terram fecit lutū ex ſputo: et in chriſti no‑mine vnxit manū viri: ⁊ ſtatim ſanata eſt. Quem ania‑nus in domum ſuam introduxit. Interrogans quis: vl' vnde eſſet illud nomen qd̄ tantam efficaciam haberet. Cui beatus marcus chriſtum dominū predicauit: ⁊ ip‑ſū cum omni domo ſua baptizauit. Deinde ingreſſus ciuitatem euangelium predicabat: ⁊ omnes infirmita‑tes curabat ac demones effugabat etiā mortuos ſuſci‑tabat. Sicqȝ doctrinis ⁊ virtutibus infinitū xp̄o popu‑lū acquirebat. Et vt ſcribunt de eo philo iudeorū do‑ctor: ⁊ papias epūs hieropolitanus ad tantam perfectio‑nem vite chriſtianos quos conuerterat adduxit: vt vitā apoſtolicā primitiue eccleſie ſectātes omnes cōiter vi‑uerēt: ⁊ nemo quicqȝ propriū poſſideret: monaſticū quo‑qȝ ordinē primꝰ egyptiis tradidit: ⁊ ſacre pfeſſionis re‑gulā multis inſtituit: vnde ⁊ poſtmodū in egypto mo‑nachorum cenobia ⁊ cellule infinite excreuerunt. Sic‑qȝ ſanctus euāgeliſta omnes pene egypti vrbes luſtra‑uit: ⁊ in populis gētilibus verbum domini ſeminauit.

¶ Uerū cum multi de ciuitate alexādrie gentiles deo‑rum ſuorum emulatione ei inſidias poſuiſſent: beatus marcus loco ſui anianum olim calcificem epm̄ ordina‑uit: tres quoqȝ preſbyteros. i. melitum et ſabinum et cerdonium. et. vii. diacones et alios. xii. clericos eidem ad eccleſie miniſterium adiunxit: et inde occulte diſce‑dens pentapolim perrexit: vbi ⁊ biēnio xp̄m euangeli‑zans permanſit. Et multitudinem ibidem gentilium cōuertit: eccleſias plurimas fabricauit: ⁊ ordinatis epi‑ſcopis ⁊ preſbyteris p ciuitates illas poſt duos annos alexandriam rediit. Et cum multiplicatos fideles re‑periſſet deo gratias egit. Pontifices autē idolorū eum comprehēndere conabantur. ¶ Cum autem in ſolen‑nitate paſchali que anno illo. xxiiii. Die aprilis occurrit miſſam fidelibus celebraret: ⁊ eadem die feſtum ſera‑pis dei egyptiorum pagani colerent: conueniens mul‑titudo gentilium ad eccleſiam que erat iuxta portum vbi euangeliſta domini ſacra myſteria peragebat miſe‑runt ſunem in collo eius ⁊ ipſum per rupes ⁊ ſaxa trahe‑bant ad locum qui dicitur buculi dicentes: ꝙ trahebāt bubalum ad loca buculi. Carnes autem eius in terram fluebant ⁊ ſaxa inficiebantur ſanguine: veſpere autem facto miſerunt eum in carcerem: vbi cuſtodibꝰ appo‑ſitis ⁊ nocte dormientibus primo angelica viſione con‑fortatus eſt. Deinde circa noctem mediā ipſo domino xp̄o ſibi cum ingēti lumine apparente: ⁊ pacem ſibi an‑nunciante: ad celeſtia regna inuitatur: mane autem fa‑cto funem iterū in collo eius mittūt: ⁊ iterū huc illucqȝ certatim pertrahunt. Qui gratias agens deo ⁊ ſpiritū ſuū dn̄o cōmendās beatam xp̄o animā reddidit. Cum aūt gentiles corpus eius vellent comburere ſubito aer turbat: grādo erorit: tonitrua intonant: fulguraqȝ co‑ruſcāt. Ita vt cuncti timentes corpus dimitterent. Qd̄ chriſtiani rapuerunt ⁊ in loco vbi eccleſiā cōſtruxerat in loco buculi tumularunt vbi quieuit vſqȝ ad tempus quo inde ipſum veneti venetias trāſtulerūt: vt ſupra di‑ctū eſt in eius tranſlatiōe pridie Kal. Februarii. Paſſus eſt autē beatus euāgeliſta. vii. kal. Maii. Circa annos dn̄i. lxiiii. vel octauo neronis anno. In loco autē p quē tractus fuit ſi qs in die paſſionis eius herbā ibi naſcen‑tem lacerauerit ſanguinem viuū emittit.

¶ De ſancto Adelberto epiſcopo et martyre. Capi. lxxxvii.

Adelbertꝰ epiſco‑

pus ⁊ martyr de ptibꝰ ſclauonie no‑bilibꝰ parentibus natꝰ ab archiepo parthenepolis noie adelberto ab in‑fantia educatꝰ ⁊ doctꝰ eiuſqȝ noie vo‑catꝰ eſt. Qui a iuuenilibꝰ annis ele‑moſynis ⁊ orationibꝰ ac ieiuniis ſtē‑tus liberalibꝰ ⁊ catholice fidei diſci‑plinis imbutꝰ magr̄ fuit ſcholarū im‑peratoris othonis. Defuncto aūt ſctō epo adelberto: iuue‑nis ſub epo prageñ. miles efficit tpalis q̄ militiā ⁊ im‑peratoris curiā ſtrenue gubernabat. Cū aūt epūs prage ci‑uitatis obiiſſet: ⁊ ppl's cū clero de eligendo paſtore tra‑ctaret die quodā dn̄ico demō p os cuiuſdā obſeſſi ad ec‑cleſiā delari clamare cepit: ſe nullū timere niſi adelber‑tū militē: ⁊ ſi cathedrā epalē erat aſcēſurꝰ: ⁊ ipſe ab eodē ꝯfeſtim eiiciēdꝰ. Statimqȝ vocato adelberto oppreſſus liberat: ⁊ ipſe in epm̄ ab oībus eligit: qd̄ dn̄ otho impe‑rator tūc exiſtēs verone audiſſet gratiſſimū habuit: ⁊ ip‑ſum cōtinuo cōſecrari mādauit. Qui factꝰ epiſcopꝰ di‑uinis operibꝰ vacabat: ⁊ predicationi iugiter inſiſtebat. ¶ Sed cū populū vitiis obſtinatū corrigere non poſ‑ſet: relicto epiſcopatu romā acceſſit ⁊ diſpenſatione ro‑mani pontificis obtenta peregrinari ad tempus decre‑uit: omnibuſqȝ pauperibus erogatis peruenit ad mō‑tem caſſinum: vbi conſilio fretus abbatis tulli qui ſe‑cundū regulā baſilii cū monachis ibidē deo ſeruiebat: acceptis ab eo epiſtolis romā rediit: ⁊ diſpenſatione pa

pali ad abbatẽ leonem acceſſit:a quo et monachꝰ factꝰ
fuit:vbi diu dũ exiſtens quãdã illuſtram dominã roma
norũ q̃ nimio languore detẽta ꝑ annum panem nõ gu
ſtauerat:oratione ſola ſanauit. Verũ cum ab archiepi
ſcopo maguntino eius metropolitano iterum ad ſuũ
epiſcopatũ peteretur iuſſu ſummi pontificis licet ſatis
renitens ad epiſcopatũ reuerſus eſt:ea tamen conditio
ne:vt ſi populum omnino incorrigibilem inueniret ad
monaſteriũ ſibi redire liceret. ¶ Cum autẽ exiſtẽs pra
ge dic quandã nobilẽ dñam in adulterio deprehenſam
adiſſe vt patrẽ miſericordie cõfugiẽtẽ in monaſterio vir
ginũ incluſiſſet:eãq; inde violẽter raptã parentes vlto
res ſceleris decollaſſent:turbatꝰ adelbertus epiſcopa
tui reſignauit:et romã regreſſus monaſterium ſuũ re
petijt vbi poſtq̃ꝫ modico tempore cõmoratꝰ fuiſſet ſalu
ti animarũ intendens aſſumptis ſecũ gaudentio eius
germano ⁊ monacho ac quodam benedicto preſbytero
ad ꝑdicandũ polloniam adijt:ſed a duce baliſtano re
pulſus cũctas regiones illiꝰ peragrauit ⁊ cũ iuxta villã
per planitiem quandam pergeret:ſocijs alibi dimiſſis
ab infidelibꝰ tentꝰ lancea trãſfixus viriſq; vulneribus
confoſſus atq; demum capite ceſus martyrium conſu
mauit feria ſexta.vij. Kalendas maij. Cuiꝰ corpꝰ prage
trãſlatum ibidemq; conditum quieſcit.

¶ De ſancto Cleto papa ⁊ martyre.
Capi.lxxxiij.

Cletꝰ papa ⁊ mar

tyr natione romanus de regione vi
co patricio patre Emiliano lino
pontifici in epiſcopatu romano ſuc
ceſſit:⁊ ſedit annos ſeptem menſem
vnũ:⁊ dies.xj. Hic ex precepto beati
petri apoſtoli.xxv.preſbyteros ordi
nauit in vrbe roma menſis decem
bris. Hic pontifex primus in literis
ſuis poſuit ſalutem ⁊ apoſtolicã be
nedictionem. Qui etiã omnibꝰ po
pulis ſcribẽs approbat ⁊ commẽdat peregrinationes
ad ſanctos:⁊ maxime ad limina ſancti Petri:aſſerens
q̃ꝫ validior eſt ad ſalutem ſancti petri viſitatio q̃ꝫ ieiu
niũ duorũ annorũ. Et illos etiã anathemate ſubdit:qui
viſitationẽ apoſtolorũ impediunt vel diſſuadẽt. Dicũt
quidam q̃ꝫ linus ⁊ cletus petri ſucceſſores nõ ſederunt
vt pontifices ſed vt petri coadiutores:quibꝰ beatus pe
trus in vita ſua credidit diſpenſationẽ eccleſiaſticarum
rerum. Ipſe vero tñ predicationi ⁊ orationi vacabat:ꝓ
pter q̃ꝫ tãta authoritate dotari meruerunt vt in catalo
go pontificum ponerẽtur. Clementẽ vero ipſe beatꝰ pe
trus ſucceſſorẽ ſibi cõſtituit:ſꝫ autem hec veritati nitã
tur:tñ vt ait hieronymus beatꝰ clemens ſpirituſancto
plenus timens ne apoſtolica ordinatio poſteris tempo
ribus tranſiret in viciũ vt quidam hereditariũ munus
putãtes minꝰ de dei cogitarent electione:linũ ⁊ cletum
ante ſe coegit pontificare. Et ſic clemens primus fuit
per petri electionẽ tertius vero ꝑ gradũ. Beatꝰ autẽ cle
tus tempore tyti ⁊ veſpaſiani imperatorũ martyrio co
ronatus eſt. Sepultuſq; eſt iuxta corpus beati Petri in
vaticano.vj.kalẽ. Maij. Et ceſſauit epatus dies.xxv.

¶ De ſctõ Marcellino papa ⁊
martyre. Capi.lxxxix.

Marcellinus pa

pa ⁊ martyr natiõe romanꝰ.ex patre
ꝓiecto de regione capitauri caio põ
tifici in epatu romano ſucceſſit:ſedit
q; ãnos.viij.mẽſes.ij.dies.xxv. Quo
tẽpore fuit grauiſſima ꝑſecutio xpia
norũ ſub diocletiano et maximiano
imperatoribꝰ ita vt infra vnũ men
ſem.xvij.milia hoim ꝓmiſcui ſexus
ꝑ diuerſas prouincias martyrio coronarentur xpiani.
Qua de re ⁊ ipſe marcellinus ad ſacrificiũ ductus eſt:
vt thurificaret. Et mortem expauens compulſus a dio
cletiano duo grana inceſi poſuit idolis. Poſt ea vero
penitẽtia ductus in cãpania corã.lxxxviij.epis ore pro
prio penituit ⁊ cinere capite aſperſus ac cilicio indutus
ſe peccaſſe cõfitens epis iudicandũ ſuppoſuit dicens ſe
paratum ad omnia que ſibi imponerent. Illi vero eidẽ
reſponderunt q̃ꝫ ſummus pontifex a nullo iudicandus
eſſet. Nam ſi ipſe negauit ⁊ petrus etiam magiſter ſuus
negauerat:quem tamen nullus apoſtolorum iudicare
preſumpſerat:ſed egreſſus foras amare defleuerat. Ip
ſe ergo ſuam cauſam colligeret:⁊ ore ꝓprio ſeipſum iu
dicaret. Tũc marcellinus ob ſcelꝰ idololatrie iudicauit
ſe deponendum:anathematizauit etiã quicũq; corpus
ſuũ ſepulture traderet. Sicq; pergens ad diocletianuꝫ
ſe xpianum confitens cum claudio ⁊ cyrino et antonio
diaconibus capitalem excepit ſentẽtiam:ſicq; marty
rio coronatus eſt.vj.kalen. Maij. Hic etiã fecit ordina
tiones duas per menſem decembris:preſbyteros.iiij.
diaconos.ij.epos per diuerſa loca numero.v. ¶ Poſt
q̃ꝫ autẽ decollatus fuiſſet:⁊ corpus eius.xxx.diebus ad
exemplum chriſtianorum in platea iacuiſſet:nocte ap
paruit per viſum beatus Petrus apoſtolus marcello
preſbytero eidẽ marcellino in epatu ſucceſſuro interro
gans quare corpus ſuum inhumatum non ſepeliret.
Et ſe petrum apoſtolum eſſe dixit. Qui cũ reſpõderet
q̃ꝫ corpus ſuũ iãdudũ ſepultum fuerat. Apl's ei dedit in
telligere quod dicebat de corpore marcellini. Cum au
tem marcellus dixiſſet quod ipſum propter ſententiaꝫ
excommunicationis ſepelire non auderet:audiuit ab
apoſtolo quod omnis qui ſe humiliauerit exaltabitur:
et quod multum ſe marcellinus humiliauerat qui ſe
indignum ſepulture iudicauerat. Admonens vt ip
ſum iuxta ſe tanq̃ꝫ martyrem et verum pontificem tu
mularet:vt quos iuſtificabat gratia non diuideret ſe
pultura. Marcellus ergo cum lucina ⁊ preſbyteris ac
diaconibus noctu corpus accepit et iuxta corpus beati
petri in vaticano ſepeliuit ab eodẽ die ceſſauit epiſco
patus annos.vij.menſes ſex.dies.xxv.ꝓpter nimie per
ſecutionis immanitatem.

¶ De ſancto Ricario confeſſore. Capi.xc.

Ricarius cõfeſſor

natus villa centula prouincie ponti
ne monitus a quodaꝫ calcedonico
ſacerdote quem de hibernia venien
teꝫ hoſpitio ſuſceperat de ruſtico re
ligioſus effectus vtebatur pane hor
deaceo cinere commixto. Aquam
vero cum lachrymis temperabat:et
ex illa balnea faciens leproſos foue
bat:⁊ poſtmodum ipſe eadem bal
nea introibat. Qui etiã in britannia predicauit. Rex ve
ro francorũ dagobertꝰ eius famam audiens ipſum ex
deuotione viſitans eiuſdem ſe orationibus cõmenda
uit:ab eo quoq; inuitatꝰ ad menſam magis ipſe ſaluta
ribꝰ monitis mẽte q̃ꝫ tẽporalibus cibis corpore refectꝰ
eſt. ¶ Deinde vir ſanctus famam mũdi fugiens a giſi
limaro quodam viro nobile in ſylua creſiaſſenſe cũ ſi
gobardo diſcipulo ſuo locũ ſolitariũ deo ſeruiendi ob
tinuit. Ibiq; breui ſtructo tugurio vitam anachoriticã
multo tpe exegit:multoſq; ad ſe venientes languidos
diuerſis ab infirmitatibꝰ ſanos effecit. Et redimitus
virtutibus in pace quieuit.vj.kalen.maij. Sepultuſq;
eſt a diſcipulo in loco vbi ipſe ſibi preceperat. A quo in
extaſim rapto viſus eſt in aula ſplẽdidiſſima mira fra
grantia referta conſiſtere ſplendore admirabili coru
ſcare. Cuius corpus ocialdꝰ olim eius abbas cuꝫ ſuis
monachis ad ſuum monaſterium centulã trãſtulerũt
vbi multorum ſignorũ gloria claret.

¶ De ſancto Anaſtaſio papa.j.⁊
confeſ. Capi.xcj.

Anaſtaſius

Anaſtaſiꝰ papa hu

ius nois primꝰ natiõe romanus ex
pr̃e maximo ſyricio pape in põtifica
tu romano ſucceſſit:⁊ ſedit annos
xiij.mẽſes.x.dies.xxv. Hic cõſtituit
vt debiles aut mẽbris carẽtes non
poſſent clerici ꝯſignari. Cõſtituit ẽt
vt dũ euãgeliũ legerẽt pbr̃i ⁊ clerici
nõ ſederẽt ſꝫ ſtarẽt. Et ſtatuit vt nul
lus trãſmarinꝰ ad clericatꝰ honorẽ
ſuſciperẽt niſi ꝓprij epi chirographũ
cũ ſigillo exhiberet. Et hoc ꝑcipue cõſtituit ꝓpter he
reticos manicheos qui in vltra marinis ꝑtibus abũ
dabãt. Hic in magna ſenectute annorum veꝫ vltra.lx.
ſummꝰ põtifex electꝰ eſt ꝓpter ſuã nimiã ſctitatẽ. Quẽ
beatꝰ cognoſcẽs hieronymꝰ ei cõtẽporaneꝰ ſcripſit de
illo q̃ꝫ eius vita diuturnã mũdus immeritꝰ eſſet frui.
Floruit autem tempore archadij imperatoris. Et quie
uit in domino.v.kalen. Maij. Sepultuſq; eſt in cimite
rio beati Petri apoſtoli.

¶ De ſancto Antimo epo ⁊ ſocijs martyribus.
Capitulum.xcij.

Antimus epiſco

pus cũ alijs multis apd nicomediã
ſub perſecutione diocletiani marty
rium paſſus eſt. Qui vt traditur ec
cleſiaſtice hiſtorie lib.vij. cum eſſet
pontifex ipſius ciuitatis ob confeſſio
nem chriſti martyrij gloriam capitis
obtruncatione ſuſcepit. Quem tanq̃ꝫ
bonum paſtorem:ſecuta eſt vniuer
ſa pene gregis ſui multitudo per eã
dem martyrij viam. Quorum alios prefatus tyrannus
apud eandem tunc reſidens ciuitatem gladio obtrun
cari:alios ignibus conflagrari:alios nauiculis impoſi
tos in pelago mergi fecit:ipſis fidelium turbis vltra ſe
tanta feruore necei offerentibus vt etiam ſe interrogari
non permitterent:ſed chriſtianos ſe confitentes ſponte
ſupplicijs ingererent. Quorum paſſio recolitur.v.Ka
lendas Maij.

¶ De ſancto Liberale cõfeſſore. Cap.xciij.

Liberalis de ciui

tate Altini natus a ſancto epo he
liodoro eiuſdem vrbis in eadẽ ciui
tate nutritus ⁊ doctus fuit. Qui le
ctioni ſacre et orationi atq; carnis
macerationi vacans domino ſer
uiebat:pauperiꝫ quoq; vſibus in
tentus erat:egrotantibuſq; curam
ſollicitꝰ impẽdebat. Corpus quoq;
ieiunijs atterens ad tantam perfe
ctione deuenit:vt ſingulis diebus
dñicis ſacrã cõionẽ percipiẽs:deinceps ſine vllo cibo
vel potu tota hebdomada ꝑmanebat. Cũ autẽ paganorũ
ꝑſecutione feruente heliodorus epus de altino receſſiſ
ſet:⁊ ad inſulas ſe maritimas contuliſſet:liberalis in ec
cleſia principali q̃ erat dei genitricis orationẽ fudit ad
dñm:vt eius in pace ſuſciperet ſpm̃. Eadẽq; nocte an
gelꝰ dñi ſibi dormiẽti apparuit:⁊ orationẽ eius exaudi
tã a dño nunciauit. Qui ſurgẽs a ſomno viſitauit ſingu
las eccl'ias ciuitatis:ꝑueniteq; ad inſulã q̃ dr̃ ſtactio ca
ſtrorũ vt ad ſanctũ heliodorũ accederet. Sed cũ ad ip
ſum propter aquas interpoſitas tranſire nõ poſſet in
eccleſia proxima ſancti laurentij modico tempore com
moratus eſt:vbi poſt paucos dies inter ſacerdotũ ma
nus migrauit ad chriſtum.v.kalẽ. Maij. Corpus quo
q; eius ibidem ſepultum ꝓceſſu temporis deſtructa al
tineñ.ciuitate ad oppidum taruiſinum tranſlatum eſt.

¶ De ſancto Pulione martyre. Cap.xciiij.

Pulio martyr in ci

uitate ciuilitana prior lectorũ fuit:de
qua quidem vrbe Valerianus impe
rator oriũdꝰ extitit:in qua ⁊ ipſe mar
tyr ſub perſecutiõe diocletiani ⁊ ma
ximiani imperatorũ martyrium per
tulit agente preſide probo. Hic enim
ꝑſes poſtq̃ꝫ in ciuitate firmeñ.ſanctũ
hyreneũ eiuſdẽ vrbis epm cũ ſancto
montano preſbytero:inueniẽs in flu
mine demergi fecerat. Sãctũ quoq; demetriũ ipſiꝰ ec
cleſie diaconẽ decollauerat:ꝑuenit ad vrbẽ ciuilitanã:
in qua pridẽ ſanctus euſebius ipſius ciuitatis pontifex
paſſus fuerat:fecitq; teneri pulionem lectorẽ:quẽ xp̃m
cõſtantiſſime confitentẽ ac ſacrificare nolentẽ:dicentẽ
q; ſe velle patrũ ſuorũ qui pro xp̃o paſſi fuerãt imitari
veſtigia flãmis iuſſit exuri:qui paſſus eſt.v.kal. Maij.

¶ De ſancto Vitale martyre. Cap.xcv.

Vitalꝭ martyr mi

les chriſti natiõe Mediolaneñ. apd
rauennam tempore neronis paſſus
eſt. Hic vxorẽ valeriã habuit:ex qua
gemellos geruaſium et prothaſium
procreauit. Qui cum paulino iudice
rauennam ingreſſus cum quendaꝫ
xpianum arte medicum noie Vrſici
linũ ligurem decollari videret:illeq;
martyrium expauiſſet:ſanctus Vita
lis eũ exhortari cepit:ne ipſe q̃ alios
curare cõſueuerat:ſeipm̃ eterne mortis iaculo vulnera
ret. Quod vrſicinus audiens confortatꝰ martyriũ libẽ
ter excepit:quẽ vitalis honorifice ſepeliuit:⁊ ad pauli
nũ cõſularẽ ſuuꝫ vltra venire cõtẽpſit. Ille vero ⁊ nimiũ
indignatus:tũ q: ad ſe venire contẽpſit:tum q: vrſicinũ
ſacrificare volẽtem retraxit:⁊ ſic ſe xpianũ oſtendit:iuſ
ſit eũ teneri:⁊ cõfitentẽ chriſtũ in equuleo leuari:deinde
ipſum ad palmã duci:⁊ ſi ſacrificare nollet:foueam ibi
profundiſſimam donec perueniretur ad aquã fieri:⁊
ibidẽ ipſum depoſitũ terra ac lapidibus obrui. Locus
autẽ vbi decollabant chriſtiani palma dicebat:eo q̃ꝫ ar
bor antiq̃ palme illic eſſet. Beatus ergo martyr eodẽ
adductꝰ cũ ſacrificare nollet facta fouea vt dictũ eſt:
terra ac lapidibus eſt obrutꝰ. Sacerdos autẽ idolorũ q̃
hoc conſilium dederat:arreptus a demonio per ſeptẽ
dies clamabat q̃ꝫ vitalis martyr eũ incendebat. Die au
tem ſeptimo in flumine ſe precipitans miſerabiliter ex
pirauit:paſſus eſt autem ſanctus martyr.iiij.kalend.
Maij.circa annum dñi.lvij.

¶ De ſancta Valeria martyre. Cap.xcvj.

Valeria martyr

ſancti vitalis vxor:⁊ mater ſanctorũ
geruaſij et prothaſij cum exiſtens
Mediolani virum ſuum rauennẽ
paſſum audiſſet:illuc cum famulis
acceſſit:⁊ corpus ſancti vitalis au
ferre voluit. Verum in ſomnis ad
monita a beato martyre ne corpus
a malo homine bene poſitũ viola
ret:ipm̃ dimiſit:⁊ Mediolanum in
curru rediẽs:ruſticos deo ſuo ſilua
no ſacrificãtes incurrit. Qui eã de vehiculo deponẽtes
hortabant ſecũ epulari:ſꝫ illa ſe xpianã eſſe:nec ſibi li
cere de immolatis idolis mãducare reſpõdit. Q̃ꝫ illi au
diẽtes tãta eã cede mactauerunt:vt vix eã ſeminecẽ ſui
famuli ad Mediolaneñ.vrbem ꝑduxerũt. Que infra
triduũ migrauit ad dñm. Recte autẽ eiꝰ paſſio viri ſui ſe
gẽde ꝯtinuat:q: dies certꝰ eiꝰ martyrij nõ exprimitur.

¶ De ſancta Theodora virgine et martyre
⁊ vno milite martyre. Cap.xcvij.

Theodora virgo

⁊ martyr:cuius paſſionē ambroſiꝰ ſe-
cūdo libro de virginibus ſecundo ſer-
mone ⁊ luculento ſtilo diffuſius ꝑtra-
ctat cum vno milite cuiꝰ nomen ſubti-
cet apud antiochiā paſſa eſt. Que cū
elegantis eſſet decoris ex virginitatis
profeſſione aſpectus publicos fugie-
bat. Tandem puella a gentilibus de-
tenta ꝓducitur: duplex ꝓfeſſa certa-
men ⁊ virginitatis ⁊ religionis:dataq͂ ei optione a iu-
dice aut ſacrificare virginem:aut lupanari proſtitui iu-
betur vt alterum ſponte deſereret:cū ei alterum abſtu-
liſſent. Ipſa autē tolerabilius extimans mentem virgi-
nem ꝙ carnē habere:⁊ ꝙ virginitatem mentis nemo
ab inuita poteſt eripere:ſiluit:⁊ tacuit:ne eaꝫ vel loquē-
tem adulter audiret. Ducitur ergo virgo chriſti ad lu-
panar:ſed proſtitui poteſt:adulterari nō poteſt. Certā-
tibuſq͂ ſingulis quis predam primus inuadat:illa in-
troclusa dn̄z exorabat:vt qui ſuſannē de ſupplicio erue-
rat:eam de periculo liberaret. Vix compleuerat oratio-
nē:⁊ ecce vir militis ſpecie terribilis apparuit. Qui cun-
ctis ſibi ex timore cedentibus ingreſſus cellulā virginē
confortauit:dicens ꝙ eam venerat ſaluare nō perdere:
ſuas ei veſtes offerens:⁊ habitum virginis poſcens:vt
ſic mutatis veſtibꝰ illa incorrupta militis ſpecie egreſ-
ſa ſeruetur:ipſe vero remanēs virginis habitu ſi neceſ-
ſe eſt martyrium quod optat patiatur. Quem virgo ꝑ-
ſecutorem extimans ceruicem eius gladio prepara-
bat. Tandem chriſtianiſſimū cognoſcens:⁊ veſtes ſuas
exuēs cum milite habitum commutauit:⁊ habitu viri-
li exiens cunctis ignota militē virginali tunica amy-
ctum dimiſit. Poſt hec alius cubiculū ingreſſus quaſi
cum puellam tractare inciperet:virum reperiens ſtu-
pore miratus:ſexum femineum in virilē mutatum ar-
bitratur. Sed dubitans ne magicis artibus ⁊ ipſe ſe-
xu forſitan mutaretur:cōcitus exiens viſa narrauit:po-
pulus obſtupuit:⁊ militē pro puella deprehenſum pro
eadem ad mortem damnauit. Dumq͂ ille gladium li-
bens exciperet:fertur puella ad locū certaminis virili
habitu cucurriſſe:factū ꝓpalaſſe ambo de nece certa-
ſſe ille dicebat ſe iuſſum occidi non illam. Nam eadem
ſnia que eum damnauerat:illam abſoluerat. Illa econ-
tra clamabat:ꝙ non illum vadem mortis elegerat:ſed
fidem pudoris optauerat. Nec interuenerat:vt ſibi ne-
cem eriperet:ſed vt virginitatē defenſaret:prolixeq͂ ora-
tionis lepore martyrium expetebat. Dudum igit ambo
cōtenderunt ⁊ ambo tādem victores extiterunt. Nec di-
uiſa eſt corona:ſed addita:miles enī ꝓ virginitatis de-
fenſione palmam obtinuit:virgo ꝓ virginitatis confeſ-
ſione coronam percepit. Sicq͂ ambo capitali ſententia
triumpharunt. iiij. Kalendas Maij.

¶ De ſancto Petro martyre ordinis predicatorum.
Capitulum. xcviij.

Petrus nouꝰ mar

tyr de ordine predicatorū de ciuitate
Veroneñ. oriūdus velut roſa de ſpi-
nis exortus de parētibꝰ hereticis fi-
dei pugil egregius extitit. A quo-
rū tn̄ errore ſe mundū ſeruauit. Cū
adhuc ſeptē eſſet annorū ⁊ a ſcholis
rediret:a patruo heretico interroga-
tus qd didicerit. Reſpondit ſe didi-
ciſſe. Credo in deū patrē omnipotē-
tē creatorē celi ⁊ terre. Ille vero ne diceret creatorē celi
⁊ terre ꝓhibebat:eo ꝙ deꝰ viſibiliū creator nō fuiſſet:
ſed diabolus oīa q̄ videntur ꝓcreaſſet. Puer vero ſicut
didicerat ſic velle dicere ac credere affirmabat. Ille ve-
ro ei ꝑ authoritates ſuadere conabat. Quas oēs puer
ſpūſancto plenus cōtra eum cōuertit:eūq͂ gladio ꝗſi
ꝓprio interemit. Patruus vero indigne ferēs a puero
ſe cōfuſum. patri geſta retulit:et vt petrinū a ſcholis
remoueret oīno ꝑſuaſit. Timebat enī vt dicebat ne cū
petrinus fuerit bn̄ eruditus ad meretricē illā romanā
eccleſiā ſe cōferret:⁊ ſic eoꝝ fidē ꝯfunderet. Qui neſciēs
verū dixit:dū petrū hereticoꝝ ꝑfidiā deſtructurū tāq͂
alter caiphas ꝓphetauit. Sꝫ qꝛ res a deo fiebat pater
monitis fratris aſſenſum nō prebuit ſperās ꝙ puerū
ad ſuā ſectam ptraheret cū in grāmatica eruditus fo-
ret. ¶ Videns autē petrus nō eſſe tutum cū ſcorpioni-
bus habitare:relicto ſeculo. Fratrū predicatorū ordi-
ne anno. xv. introiuit. In quo. xxx. annis fere ꝑſeuerauit:
⁊ ad cumulū totiꝰ ꝑfectiōis aſcēdit. Virginitatē quo-
q͂ mētis ⁊ corpis illibatā ſeruauit:nec alicuius morta-
lis criminis cōtagiū ſenſit:ſicut ſuoꝝ cōfeſſoꝝ teſtimo-
niū ꝓbatū eſt. Carnē quoq͂ ieiunijs aſſiduis macera-
bat. Noctes poſt breue ſomnum ſtudio ſacre ſciētie oc-
cupabat:dies vero animarū comodis impēdebat ꝑdi-
cationibꝰ vel cōfeſſionibꝰ aut hereticoꝝ diſputationi-
bus inſiſtēdo ꝓ fidei quoq͂ defenſione ſe totū expone-
bat:orationibꝰ crebris petēs a dño ꝙ nō ſineret eū ex
hac vita migrare niſi ſūpto calice paſſiōis:multis etiā
miraculis coruſcabat. ¶ Quadā die dū Mediolani
quidā epūs hereticoꝝ a fidelibꝰ captū ꝑſente ppl'i mul-
titudine examinaret:⁊ diſputatio ꝓtracta fuiſſet:⁊ ma-
ximꝰ ſolis eſtus cūctos affligeret hereſiarcha petro di-
cere cepit:ꝙ ſi erat ita ſanctꝰ vt eū ſtultꝰ ppl's affirma-
bat:pplm ipm eſtu mori ꝑmittere nō debebat:⁊ ꝙ ro-
garet deū vt nubē aliquā ſoli opponeret:⁊ ſic pplm re-
frigeraret. Aſſerēs ꝙ ſi hoc fieret fidē catholicā recipe-
ret:maxie cū nulla vel minima nubecula in aere appa-
reret. Qđ beatꝰ Petrus corā oībus ſe facturū ꝓmiſit.
Deinde ad dñm orationē fudit. Statimq͂ ſigno crucis
edito:nubes in aerē aſcēdit:⁊ ſe inter ſolē ⁊ populū in-
terpoſuit:atq͂ in modū papiliōis cūctos ab eſtu ꝑ ma-
gnā horā refrigerauit:hereticus vero in ſua duritia ꝑ-
manēs:ad veritatē fidei venire cōtēpſit. Cōtractū quē-
dā noīe acerbū:qui ꝑ quinquēniū in ſextario trahebat
ad ſe deductū Mediolanū ſanauit. ¶ Nobilis qdā fi-
liū habebat q̄ tumore gule horribili:⁊ nec loq̄ nec vix ſu-
ſpirare valebat:cappā Petri ex deuotiōe ſuſtulit:de q̄
filio gulā tetigit:illeq͂ cōtinuo ſanitatē recepit. ¶ Idē
nobilis poſtmodū graui corroſione corpis torquebat
qui cappā eandē ex deuotione reſeruatā ſup ſe poni fe-
cit:moxq͂ vermē piloſuꝫ duo habentē capita euomuit:
⁊ oīs dolor ceſſauit. ¶ Cuidaꝫ etiā iuueni muto immiſ-
ſo digito in os eius:tactaq͂ lingua beneficium loquele
cōceſſit. ¶ Verū cū peſtis heretica in lōbardie prouin-
cia pullularet:ſummꝰ pontifex ad peſtem diabolicam
abolendā:diuerſos inquiſitores de predicatorum ordi-
ne in diuerſis Lōbardie partibꝰ delegauit. Inter quos
beatū petrū in Mediolano ⁊ in eius comitatu inquiſi-
torē prauitatis heretice authoritate aplica ordinauit.
Qui ſibi iniunctū officiū diligēter exercēs hereticos
vbiq͂ ꝑquirens nullā eis requiē tribuebat:ſed ipſos
tā potētia ꝙ ſapiētia cōuincebat. Qđ illi vidētes de ip-
ſius morte tractare ceperunt:⁊ fautorē quendā ipſoꝝ ſi-
cariū vt eū occideret precibꝰ ⁊ precio iunxerunt. ¶ Cū
igitur ſanctꝰ petrꝰ de ciuitate cumana vbi fratrū ſui or-
dinis prior erat Mediolanū ꝑgeret ꝓ officio inquiſi-
tionis exequendo ꝑdictus ſacrilegus ipſum in itinere
aggreſſus educto enſe ſacrū eiꝰ caput crudelr impetijt:
⁊ duobus diris vulneribꝰ ſauciauit. Qui non querula
voce murmurans ſed ſufferens oīa patienter ſuū dño
ſpiritum cōmendabat. Symbolum ſacre fidei pro qua
dimicabat deuotiſſime ꝓferens:⁊ cuiꝰ nec in mortis ar-
ticulo deſijt eſſe preco. Sed cum adhuc martyr domini
palpitaret cultellum lictor arripuit:⁊ per latera eius
tranſfixit. Cuius corpus fratres predicatores tulerūt:
et Mediolanum deferentes honorifice ſepelierunt.
Ad cuius ſepulturam lampades dependentes pluries
diuinitus et abſq͂ humano ſtudio ſunt accenſe: mul-

tis quoq͂ coruſcat ⁊ manifeſtis miraculis ibidē requie-
ſcens qui paſſus eſt. iij. Kalen. maij.

¶ De ſancto tichico diacono. Cap. xcix.

Tichicus diaconꝰ

diſcipulꝰ ſancti Pauli apoſtoli et vnꝰ
ex ſeptē diſcipulis fuit:vt ſcribit ab-
bas dorotheus. Huiꝰ meminit idem
apoſtolus in epiſtolis ſuis:videlicet
ad col. iiij. ⁊ ſcda timo. iiij. ꝓnunciās
eū fratrē chariſſimum ac cōſeruum
ſuum in domino. Qui etiam ab eodē
apoſtolo epiſcopꝰ colophonie ordina-
tus:poſt predicationis officium dili-
gentius ꝑactū apud paphum oppi-
dū inſule cypri qeuit in dño ibidē ſepultꝰ. iij. Kalē. maij.

¶ De ſanctis Agabo ⁊ Secundino epiſcopis
⁊ ſocijs martyribus. Cap. c.

Agabus ⁊ ſecundi-

nus epiſcopi et ſocij eorum paſſi ſunt
apud circeñ. coloniā:que eſt in numi-
dia. Qui perſecutione valeriani poſt
lōgum exilium in prefata vrbe in qua
tunc maxime gentiliū rabies ad ten-
tandam iuſtorū fidem inhiabat ex il-
luſtri ſacerdotio gladio ꝯſumati effe-
cti ſunt martyres glorioſi. Paſſi ſunt
etiā in eorū collegio emilianus miles
tertula ⁊ antonia ſacre virgines ⁊ quedam mulier cum
ſuis gemellis qui paſſi ſunt. iij. Kalen. maij. Hec Ado.

¶ De ſancto Leone epō. Cap. cj.

Leo epiſcopus in

greciarum partibus natus oīa in ſe-
culo abdicauit ꝓ xp̄o cruceinq͂ eius
tollens:⁊ ſi non corpore martyriū paſ-
ſus tamē eſt animo. Qui etiaꝫ in vita
ſua miraculis claruit. Nā mulierem a
graui corporeo lāguore ſanauit. Et in
ſamo inſula in pace quieuit. Cuiꝰ cor-
pus dū inde greci nauigio transferre
nixi ſunt:inde ſe nunq͂ mouere potue-
runt:donec corpore quod amouerāt ſuo loco repoſito
abeundi facultatem obtinuerunt. Poſt multum vero
temporis venetorum naues in ipſius inſule portu degē-
tes:corpus in ſancti eius ſolēnitate que tūc venetis ibi
exiſtentibus contingit:vez tertio kal. maij deuotius vi-
ſitarunt:miſſaq͂ ſolenniter celebrata inde diſcedere cu-
rauerunt. Exeuntes quoq͂ portū exorta ſubito tēpeſta-
te redire coacti ſunt. Poſt moram vero mare ſedato
iterū exierunt iterūq͂ aduerſantibus ventis retrocede-
re cōpelluntur. Tūc communi cōſilio habito ſanctum
corpus inde leuantes ad nauē deduxerunt:⁊ cōtinuo di-
tēpeſtate propulſa flante vēto proſpero deuenerūt me-
thonū. Ubi vox de celis inſonuit inquiens:hoc eſt cor-
pus epī leonis:inde venientes zacynthum viſa eſt aqui-
la alis extenſis ſuper corpꝰ excubare:que illos ad vltra
cedendū ſigno monſtrauit alarum. Dūq͂ alie naues tē-
peſtatē ⁊ naufragiū ac pene precipitiū paterent:ſola illa
in qua ſanctū corpus quieſcebat illibata permāſit. Et
quoties luminaria circa corpus accēſa flāte vēto extin-
guebant:toties ꝑ ſeipſa diuinitus accendebant. Venien-
tes aūt ad portum veſtis ab epō loci ipſiꝰ viſitant. Qui
cū aliqđ ex ſacris reliquijs obtinere ꝑcibꝰ aut ꝑcio mi-
nime potuiſſet aquā tn̄ lotionis ſacroꝝ membrorū impe-
trauit. Celebrataq͂ miſſa eū corpꝰ aqua diluiſſet:⁊ ex ip-
ſa cuidā lāguēti presbytero in potū dediſſet:mox ille ſa-
natus q̄ ab alijs delatus fuerat incolumis ad eccleſiam
ſuā perrexit. Tandem venetias nauite illi applicātes leo-
ni methamaucenſi epō corpus conceſſerūt q̄ ipm cum
ſummo gaudio percipiēs honorifice cōdidit:vbi ⁊ cecꝰ
illuminatꝰ fuit:⁊ eger manū habēs aridā ſanitatē rece-
pit. Proceſſu vero temporis methamauco a mare ſub-
merſo corpus illud ad monaſteriū ſancti ſeruuli mar-
tyris tranſlatum eſt. Cuius feſtum agitur. iij. kal. maij.

¶ De ſancto Roberto abbate. Cap. cij.

Robertus abbas

⁊ fundator ordinis ciſtercienſis fuit:
qui dū in moliſmo monaſterio epi-
ſcopatꝰ lingoneñ. abbas eſſet quod
tunc cenobium erat fama celeberri-
mū ⁊ diuitijs opulentū qꝛ hec pleruꝫ-
q͂ ſolent animos ad laciuiā ꝓuoca-
re:cupiens vir ſanctus arctiorē vitā
eligere cū. xxj. ex monachis eiuſdem
loci viris perfectis poſt multos la-
bores ⁊ itinerum difficultates ciſter-
tium deuenerūt qui tūc horroris ⁊ vaſte ſolitudinis lo-
cus erat:vbi anno dñi. M. xcviij. ſanctꝰ Robertꝰ autho-
ritate fultus hugonis lugdun. archiepi tunc apoſtolice
ſedis legati et Halterij cabiloneñ. epi. necnon Odonis
burgundie ducis inclyti abbatiam conſtruxit ⁊ ordinē
qui ciſtercieñ. dr̄ inchoauit. Poſt aliquod vero tēpus a
moliſmenſibus monachis requiſitus ipſum monaſte-
riū ſue regule ac ordini adiecit:et ex vtroq͂ vnū corpus
effecit. Sicq͂ ſanctus abbas ordine initiato ſatiſq͂ dila-
tato ſanctis operibus deo ſeruiens laudabiliter vixit:⁊
clarus virtutibus ad chriſtum migrauit tertio Kalen-
das Maij. Sepultuſq͂ eſt in abbatia ciſtercij:vbi ⁊ mi-
raculis pollet. Anno aūt. xiiij. poſt ordinis fundationē
ſanctus Bernardus ordinem ipſum ingreſſus tam me-
rito ꝙ numero locoꝝ ⁊ fratrū ipſum mirabiliter adau-
xit:vt in eius legenda dicetur. xiij. kalendas ſeptēbris.

¶ De ſancto Mariano confeſſore. Cap. ciij.

Marianus mona

chus de territorio bituriceñ. natus
tēpore ſancti Alodij ſucceſſoris ſan-
cti Germani circa annos domini
cccclxxx. claruit. Qui a ſctō Mamerti-
no abbate in ꝑfato monaſterio mo-
nachꝰ factꝰ eſt. Cuiq͂ idē pater offi-
cium alēdorum animaliū cōmiſit:
qđ ille gratanter ſuſcepit et humili-
ter adimplere curauit. Die quadaꝫ
aprum a canibus ⁊ venatoribus fugatum ad ſe fugien-
tem benignus excepit:canibuſq͂ vt animal dimitterēt
imperauit. Qui ex eo die domeſticus effectus ſanctū vt
catulus ſequebat. ¶ Die dñico ad eccleſiam pergēs vt
ſibi mos erat:fratrem ſecū ducit inuitū eo ꝙ ille debe-
bat ipſa die fratribus miniſtrare. Et dū audiētes miſ-
ſam nimis tardarent:illeq͂ ad horā ſe non poſſe redire
putaret finito euāgelio equū vt abiret aſcendit:ſed ne-
quaq͂ ipſum inde mouere potuit:donec ſeipſum deli-
quiſſe cognoſcens ad eccleſiā rediit et vſq͂ ad finē miſſe
cū Mariano permanſit. Et ad horā reuerſus ſuum mi-
niſteriū adimpleuit:vir autē dñi in monaſterio fonta-
nei in pace quieuit tertio Kalēdas Maij. Corpuſq͂ eiꝰ
inde delatū antiſiodori in ſuo monaſterio ſepultuꝫ eſt.

¶ De ſctō Mariano ⁊ iacobo marty. Cap. ciiij.

Marianus et Ia-

cobus martyres apud vrbē lambaſi-
tanā ſub decio paſſi ſunt. Quoꝝ prior
lector alter vero diaconꝰ extitit. Qui
ꝓ cōfeſſione nominis chriſtiani in ci-
uitate circeñ. colonia tenti grauiſſi-
mis ſupplicijs excruciati ſunt. Poſt-
q̄ marianꝰ ꝑ apices pollicū ſuſpēſus
graui pōdere pedibꝰ inſerto crudelr̄
tortꝰ eſt. Deinde cū collega dudum
in carcere maſerat vbi diuinis reuelatiōibꝰ ſepiꝰ con-

fo:tatur. Tandē ad prefatā vrbem lambaſitanam directi: ⁊ iterū duti⁹ in ergaſtulo vincti ſed diuina rurſum viſitatione alleuiati. Nouiſſime cū multis alijs gladio conſummati ſunt pridie kalendas Maij.

De ſancto Eutropio epō ⁊ martyre. Cap. cv.

Eutropius epiſcopus ⁊ martyr ſancti Dionyſij cōſocius fuit. Cuius paſſionem idē Dionyſius grece ſcriptā per manus pape clementis direxit Athenas. Hic fuit fili⁹ xerxis admirādi babylonie perſarū regis et guine regine. Qui a pueritia literis grecis ⁊ chaldeis edoct⁹ liberalibuſq; ſcientijs imbutus: curioſitate orbē luſtrare deſiderans: a patre licentiā circūeundi obtinuit: a quo ⁊ nicanorē pedagogum accepit herodēq; regē in galilea adijt vt in ei⁹ curia aliquid cōſpiceret nouitatis. Auditoq; de ieſu miraculis qui eo tēpore in illis partibus predicabat ad eū acceſſit: quē vidēs ⁊ audiēs lȝ gētilis reuereri cepit. Fuitq; preſens miraculo qn̄ xp̄s ex quinq; panibus q̄nq; milia hoīm ſatiauit. Quo viſo in ipſum credens eidē vt diſcipul⁹ adheſiſſet niſi pedagogū timuiſſet. Sed adorato in hieroſolymis tēplo domini more gentiliū ad patrē rediit ⁊ viſa ſibi nunciauit. Rurſumq; quoq; amore flagrās ieſu licentia a patre petita poſt annū in iudeā reuerſus eſt. Et cū Jeſus die palmarū veniſſet hieroſolymam ſedēs ſuper aſinū eutropius interfuit: et vna cū ceteris flores ⁊ ramos in viā ſtrauit. Fuitq; de numero illorū gētiliū qui acceſſerunt ad philippū vt ieſum viderēt: vt dr̄ Joā. xij. Audito aūt quod etiā iudei eū occidere querebāt repatriauit ne tāti viri mortem cerneret: vel ſi mors ipſius tardaretur vt ei cum ſuis gentibus adiutorium contra iudeos conferret: cunctaq; viſa patri retulit. Audiens quoq; Jeſum occiſum vehemēter doluit: ſed poſt ipſuȝ reſurrexiſſe intelligēs per ea que de eo viderat credidit et de eius reſurrectione conſolationem non modicam recepit: vn̄ ⁊ in vltionem mortis Chriſti: omnes iudeos quos in regno paterno repit: occidi mandauit. Poſt aliquod vero tempus predicantibus apoſtolis ſimone ⁊ iuda apud perſidem Eutropius cum patre et regno credentes ab eiſdē de chriſti fide plenius edocti ⁊ baptizati ſunt: vbi et apoſtoli Abdiam epiſcopum et Eutropium diaconem ordinarunt: vt in eorum paſſione dicetur. v. Kalendas Nouembris. Et dum predicti apoſtoli pro chriſto paſſi fuiſſent: Eutropius eorum geſta ⁊ paſſiones conſcripſit. Deinde patre iā ſene ſeculo abrenuncians romam venit: et a beato Petro apoſtolo ad gallias predicandas miſſus acceſſit. Ingreſſuſq; ciuitatem xantonas cum chriſtum predicaret ab infidelib⁹ ceſus: et de vrbe eiectus ſibi tugurium extra muros conſtruxit: vbi noctibus orationi diebus vero predicationi inſiſtebat. Cum autem multo ibidē tp̄e cōmoratus fructū modū predicationis feciſſet: eo q̄ decem viros ſolummodo conuertiſſet. Romam repedans beatum Petrū apoſtolum paſſum reperit. Et a ſancto Clemente eius ſucceſſore ordinat⁹ xantoñ. epiſcop⁹. beatoq; Dionyſio ſociatus cum eodem iterū ad gallias rediit. Deueniens q; xantonum filiā pncipis virginem Euſtellam nomine conuertit: et ſacro velamine virginitatis cōſecrauit: multūq; populū ſignis clarens domino acquiſiuit. Cū autem Euſtella cū Eutropio extra vrbis menia in virginitatis propoſito deo ſeruiens moraretur: miſſis ſatellitibus ſanctum occidi mādauit. Quē illi primo lapidibus deinde plumbatis cedētes nouiſſime ſecuri illiſo capite peremerunt. Cuius corpus Euſtella in ei⁹ tugurio ſepeliuit: ibidē quoq; omni tempore in orationibus permanſit. Que cum migraſſet ad chriſtum apud magiſtrum ſuum ſepulta eſt. vbi ⁊ eccleſia a chriſtianis proceſſu temporis fabricata vtriuſq; corpus quieſcit miraculis redolēs. Paſſus eſt autem ſanctus Eutropius pridie kalendas maij.

De ſancto zozima abbate. Cap. cvj.

Zozimas abbas in paleſtine partib⁹ circa egyptū fuit. Qui adeo reputabat ſanctitate pollens: vt de longinquis regionib⁹ ad eius cellam fratres accederent: ⁊ ab eo edificati vite pabula reportarent. Hic annis. liij. in eremo permanēs infeſtatus a quibuſdam cogitationibus quaſi perfectus eſſet: ⁊ nulli⁹ doctrina indigeret a quodā ſibi ſeniore apparente monetur: vt ſe ſequat: ⁊ perfectiores ſe inueniret. Quem ſecutus ad quoddam monaſteriū iuxta iordanem peruenit quē abbas cenobij benigne ſuſcepit et eū intra monaſteriū introduxit. Ibiq; zozimas annis pluribus commoratus perfectiorē didicit vitam. Nam monachi illi die dominico ad eccleſiam conueniebant: vbi miſſa celebrata cōmunione ſumebāt: completiſq; orationibus et officio duobus ex fratribus pro diuinis celebrandis ꝑ vices in monaſterio dimiſſis: ceteri modicos cibos de cenobio ſumētes aſportabant: ⁊ exiſtentes ſegregatim ac ſolitarie totam hebdomadā in eremo peragebant. Rurſumq; die ſabbati in ſero ad monaſterium conueniebant. Ubi zozimas multis dieb⁹ deo ſeruiens: tandem egreſſus diuina diſpoſitione et itinere viginti dierū ſolitudinē peragrans: mariam egyptiacam inuenit: cui et anno ſequenti dominicum corpus attulit: et mortuā ſepeliuit: vt ſupra in eius vita actum eſt. iiij. non. aprilis. Reuerſuſq; ad monaſterium prefatum omnia viſa abbati ⁊ fratribus retulit. Et poſt tempus aliquod in ipſo loco vitaȝ in pace finiuit pridie kalendas Maij.

De ſancto Philippo apoſtolo. Cap. cvij.

Philippus apoſtolus a betſaida galilee ciuitate: Andree et petri: q̄uis omnibus apoſtolis etate iunior fuerit: vocatiōe tamē inter primos extitit: vt de eo dicitur Joannis primo capitu. Hic poſt domini aſcenſionē et apoſtolorum diuiſionem viginti annis per ſcythiā inſtanter chriſti euangeliuȝ predicauit. Sed tandem a gentilibus tentus: et ad ſtatuam martis adductus immolare compellitur. Tunc draco de ſub baſe altaris exijt: q̄ filium pontificis ignem ſacrificij miniſtrantem interfecit. Duos quoq; tribunos quorum miniſtri Philippū apoſtolum in vinculis detinebant extinxit. Flatu etiam ſuo ceteros oēs morbidos reddidit. Quibus apoſtolus dixit vt ſi ſtatuam martis deijcere vellent et crucem domini ibidē erectam adorarent: mortui eorum reſurgerent: et infirmi ſanitatem perciperent. Illi vero q̄ cruciabantur ſe ſanari petebant: ⁊ ſtatuam confringere pmittebant. Tunc Philipp⁹ precepit draconi vt ſine alicuius leſione in deſertum locum abiret: vbi neminē ledere poſſet. Qui ſtatim recedēs nuſq̄ comparuit. Apoſtolus vero languētes omnes ſanauit et illos tres mortuos ſuſcitauit. Sicq; factum eſt vt qui eum perſequebantur quaſi deum adorarent. Ipſe autem per vnū annū iugiter predicauit et multa milia hominum ad chriſti fidem cōuertit et baptizauit. Edificatiſq; multis eccleſijs epiſcopos: preſbyteros: et diaconos atq; alios clericos ordinauit. Deinde per reuelationem ad aſiam in ciuitatem hieropolim deuenit: ibiq; hereſim ebionitarum qui chriſtum carnem fantaſticam aſſumpſiſſe dicunt extinxit. Erant autem ibi due ſacratiſſime virgines eius in baptiſmate filie: per quas deus multitudinē virginū lucratus eſt. Apoſtol⁹ autē ante ſeptē dies obit⁹ ſui oēs pbr̄os ⁊ clericos ſuos ad vicinarū vrbiū epiſcopos cōuocauit: ⁊ eos de ſingulis docens in xp̄i fide cōfortauit: ſeq; ad deū per martyriū migraturū poſt ſeptem dies eiuſdem predixit. Et cū eſſet annorū octuaginta ſeptem ab infidelib⁹ tentus: crucifixus: lapidatuſq; perrexit ad dominum: ⁊ martyriū feliciter conſummauit kalendas maij. Et in eadem ciuitate corp⁹ eius poſitum eſt. Poſtmodum etiam due filie eius prefate a dextris ⁊ a ſiniſtris eius tumulate ſunt. Proceſſu vero tēporis corpus apoſtoli romā tranſlatum fuiſſe dicit.

De ſancto Jacobo minore apoſtolo. Cap. cviij.

Jacobus apoſtolus q̄ dicit minor ſeu iacob⁹ frater cognomento iuſtus: fuit fili⁹ alphei ⁊ Marie ſororis dn̄i ſicq; conſobrinus chriſti fuit: propter quod more iudeorum ⁊ frater domini appellabat. Minor autē dicit ad diſtinctionē alterius Jacobi apoſtoli filij zebedei q̄ maior vocatur: nō quod hic minor illo fuiſſet etate: ſȝ poſterior vocatione De hoc autē dicet plen⁹ in hiſtoria natiuitatis virginis marie. vj. id⁹ ſeptēbris. Juſt⁹ autē cognominat⁹ eſt propter meritū excellētiſſime ſanctitatis. Nā vt de eo dicit Hieronym⁹ tante reuerentie fuit in populo vt fimbriam veſtimenti eius certatim contingere cuperent. Et vt dixit egeſipp⁹: hic ex vtero matris ſue ſanct⁹ fuit: vinū ⁊ ſicerā nō bibit: carnes nunq̄ manducauit: ferrum in capite eius nō aſcendit: oleo nunq̄ vnct⁹: nec balneo vſus fuit: ſindone. i. veſte linea ſemꝑ indut⁹. Toties in oratiōe genua flexerat: vt callos in genib⁹ more camelorum videret habere. Hic ſolus ex aplīs ꝑpter ſanctitatē ſuā ꝑmittebat intrare in ſancta ſanctorū: non quidē cauſa immolationis ſed orationis. In tm̄ autē ⁊ facie ⁊ liniamētis corporis ſimillimus xp̄o fuiſſe perhibetur q̄ plerīq; in amborū ſpecie fallerent: vnde vt dicit hiero. cū iudei ad capiendum xp̄m pergerent ne forte iacobum in perſonā chriſti caperent: a iuda qui eos optime diſcernebat: ſignuȝ oſculi acceperūt. Et nihilominus fugientib⁹ apoſtolis quidā ex miniſtris qui ꝑpter turbam xp̄o approximare nō poterant iacobū iuſtum vice ieſu tenuerūt. Qui relicta ſindone qua vtebat vt dictū eſt nudus profugit ab eis. Hic etiam vt idem Hieronymus teſtat cōtra iouinianū perpetue virginitatis extitit. Et vt ideo tradit in paraſceue mortuo domino iacobus votum vouit ſe nō comeſturum donec videret dn̄m a mortuis ſurrexiſſe. In ipſa autē die reſurrectionis cū vſq; tunc non guſtaſſet dominus eidem apparuit. Et aſtantibus mēſam apponere iuſſit. Deinde panē accipiens benedixit ⁊ fregit ⁊ iacobo dedit hortans eū vt comederet: eo q̄ filius hominis a mortuis ſurrexiſſet. Huic etiā ꝑpter ſue ſanctitatis excellētiam apoſtoli in tantū detulerūt: vt prim⁹ inter eos miſſam hieroſolymis poſt aſcenſionē domini celebraſſet: quā petrus poſtmodū primus celebrauit antiochie ⁊ marcus alexandrie. Poſt aſcēſionē ergo dn̄i diſcipulis ad ꝑdicandū ad diuerſas partes adeuntibus iacob⁹ frater dn̄i hieroſolymorū epiſcop⁹ ordinat⁹ eſt qui eccleſiā ipſam annis. xxx. gubernauit. Et cum primū conſiliū ab apoſtolis in hieruſalē celebratū eſſet ꝑpter obſeruationē legaliū. Jacobus vti eccleſie ipſius ep̄s conſilij diffinitor ⁊ iudex fuit: vt habet actuū. xv. Anno igit. vij. ep̄at⁹ ſui cū apoſtoli ad diē paſche hieroſolymis conueniſſent: ⁊ interrogante eos iacobo quāta ꝑ eos domin⁹ corā populo feciſſet: ipſiq; omnia ſerioſius explicaſſent: ⁊ iacob⁹ cū apoſtolis in tēplo corā caypha ⁊ aliquibus iudeis predicaſſet: iāq; prope eſſet vt baptizari vellent: quidam iudeus templum ingreſſus ſacerdotes redarguit quod ſe ab illis magis decipi permitterent. In tantumq; populum cōcitauit vt populum lapidare vellēt. Aſcenditq; homo ille ſuꝑ gradum vbi iacobus predicabat ⁊ ipſum precipitauit deorſum. Qui fracto crure ex die illo plurimum claudicauit. Hoc autem paſſus eſt anno. vij. poſt domini aſcēſionē. Sed nec ſic vſq; ad annum. xxx. ep̄atus ſui a predicatione ceſſauit. Quo tēpore videntes iudei q̄ paulū occidere nō potuiſſent: eo q̄ ceſarē appellaſſet vt dicit actuū. xxv. ꝑſecutionē in iacobū conuerterunt. Conueneruntq; ad eū obſecrantes vt populū reuocaret qui errabat in ieſu putantes quod eſſet xp̄s: de quo ipſe teſtimoniū quid ſibi videretur corā pp̄lo die paſche proferret: cui tanq̄ iuſtiſſimo oēs acquieſcerent. Statuentes igit eū die paſche ſupra pinnam tēpli: illū rogabāt pontifices tanq̄ virorū iuſtiſſimum: vt enūciaret omnib⁹ q̄d ſibi de Jeſu videretur. At ille cū ingenti voce pnūciauit q̄ in celis ſedet ad dexterā ſumme virtutis: venturus iudicare viuos et mortuos. Q̄ xp̄iani audientes gaudebāt. Pontifices vero iudeorū cōfuſi ſtabant. Et clamare ceperūt q̄ etiā iuſtus erraſſet. Cōſilio quoq; inter ſe inito de eius neceſſe ſuper pinā aſcenderunt: et ipſum precipitauerūt. Qui deiectus non ſolū mori nō potuit: ſed ſuper genua procūbēs ꝑ perſecutorib⁹ ſuis orauit. Cūq; cum orantē deſuper lapidib⁹ perurgerent: vnus ex ſacerdotib⁹ de filijs rechab ceteros increpabat q̄ iuſtū ꝑ eis orantem lapidarent. At vn⁹ ex illis perticā fullonis arripuit: ⁊ valido ictu caput ei⁹ impetens ipſum excerebrauit: taliq; martyrio migrauit ad dn̄m. Sepultus ibidē iuxta tēplū kal. maij. In cui⁹ ſanguinis vltionē: vt dicit ioſephus ſubſecutū eſt excidiū hieruſalē ⁊ diſperſio iudeorū. Q̄ lȝ re vera fuerit principaliter ꝑpter mortem domini. Ad hoc tamen addere potuit interfectio Jacobi iuſti. Hic vt ait hieronymus libro de viris illuſtribus vnā tm̄ ſcripſit epiſtolam que de. vij. canonicis eſt: que tamen ab alio quodam eius noīe edita a nonnullis traditur: lȝ paulatim ꝑcedente tempore obtinuerit authoritatem.

De ſancto Hieremia propheta. Cap. cix.

Hieremias ꝑpheta et ſacerdos ex tribu ſacerdotali ortus vico anathoth qui trib⁹ milib⁹ a hieruſalem diſtat patre elchā ſermone quidem apud hebreos ruſticiore prophetauit: que ſimplicitas eloquij de loco ei in quo natus eſt accidit. Cuius ꝑphetia per tempora quatuor regū extēditur ſcȝ ioſie ⁊ ioachim primi ⁊ ioachȝ ſecūdi ⁊ ſedechie regū iuda: ꝑphetauit autem in regno iuda iam x. tribub⁹ in aſſyrios tranſlatis. Hic ex vtero matris ſanctificatus extitit: ⁊ etate puerili ꝑphetare cepit. Anno vȝ. xiij. ioſie regis iudeorū ꝑphetauit vſq; ad euerſionē vrbis hieruſalē. xlj. an. preter illud tp̄s quo in egypto ꝑphetauit in tātis. Et cū puer eſſet tetigit dominus os eius cepitq; prophetare ⁊ ꝑdicare: mane cōſurgēs ⁊ frequēter ſtans in porta domus dn̄i in atrijs templi. Et oſtendit ei dominus ſigna euerſionis hieruſalē quā predicabat. Primo ſigno ſignificauit authorē euerſionis deū ſub figura furis cuȝ virga vigilanti: eo q̄ iam vigilabat ad percutiendū populū. Secundo oſtendit ei quo miniſtro ad hoc vteret per ollam ſuccenſam a facie aquilonis id eſt a chaldeis q̄ iuxta ſitum hierl'm venerūt ab aquilone. In tertia vero de lūbare putrefacto oſtēdit ei cauſam euerſionis: nec fuit hec viſio imaginaria ſed corporalis. Q2 cū filij hieruſalē receſſerūt a dn̄o fornicando poſt deos alienos cōparant lūbari putrefacto: vt ſicut lumbare adheret lumbis viri ſic primo adherebāt dn̄o. Anno autē. iiij. ioachim primi regis iuda cū hieremias ꝑpheta deſtructionē vrbis hieruſalē ⁊ tēpli in ꝑximo fiendā publice denunciaret a principib⁹ populi ceſus miſſus eſt in carcerem ne publice predicaret. Qui vocato Baruch filio nerie

idem de Jacobo minore. [illegible] eo. fol.

ſcriptore ſuo ſcribi fecit in volumine ꝙ prophetabat: ⁊ miſit ꝑplo ⁊ regi ꝑ man⁹ baruch. Que cũ baruch in tẽplo legiſſet ꝑplo penitẽs ieiuniũ predicauit. Rex aũt cũ ħ audiuiſſet volumẽ ꝯbuſſit. Hieremiã quoq iã de carcere a ꝑplo dimiſſum: ⁊ baruch apphendere voluit: ſed de⁹ eos ad tꝑs abſcõdit. ¶ Poſt hec Nabuchodonoſor rex babylonis aſcẽdens hieroſolymã cepit ioachim et ꝑtẽ vaſorũ tẽpli aſportauit: ipm̃q in babylonẽ ducebat. In itinere ꝟo remiſit cũ acceptis obſidib⁹ daniele cũ trib⁹ pueris ⁊ alijs nobilib⁹ iudeorũ: ⁊ īpoſito ei tributo ꝙ ſoluit ei tributũ ãnis trib⁹. ¶ Poſtmodũ ꝟo audiẽs ꝙ rex egypti ꝯ nabuchodonoſor bellũ aſſumeret tributũ denegauit: vñ ⁊ rex babylonis veniẽs hieruſalem intrauit eam ſub iure federis ſed fide mox rupta iuuenes fortiſſimos cũ ioachĩ rege occidit ⁊ Joachim Jechoniam Joachim filiũ patri equiuocum regem cõſtituit. Poſt autẽ timens ne ioachim memor paterne iniurie adherẽdo egyptijs ꝯ ſe pugnaret: rediens iterũ hieruſalẽ obſedit. Sed de conſilio hieremie Joachim ſe cũ matre ⁊ omni familia nabuchodonoſor tradidit: qui capta ciuitate ioachim ⁊ principes ⁊ multos de populo tranſmigrauit in babylonẽ cũ ezechiele ⁊ mardocheo. Hec autem traductio filiorũ iuda in babylonem dicit tranſmigratio: ſed alia que facta eſt poſt euerſionem hieruſalem dicit captiuitas. Cõſtituit autẽ nabuchodonoſor regem patruum ioachim ſedechiam ſub iureiurando ꝙ ei ſeruiret ſub tributo. Qui duob⁹ annis ꝓmiſſa cõpleuit. Cum autem pſeudo prophete deciperent ſedechiã dicentes in proximo babylonios ab egyptijs eſſe vincendos. Sedechias rex iuda cõtra iuramentum ſuum regi chaldeoꝝ denegauit tributum. Qua de re nabuchodonoſor veniẽs in iudeam obſedit hieruſalem. Interim vero falſi ꝓphete nunciabant regi proſpera: ſed falſa: hieremias vero his contraria ſed vera. Qui egrediens hieruſalẽ vt veniret ad vicum ſuũ anathoth tanq̃ fugeret ad hoſtes captus eſt ⁊ incarceratus: nabuchodonoſor vero ⁊ nabuzardam hieruſalẽ. xviij. menſib⁹ obſederunt. Tunc ſedechias territus hieremiã de carcere tulit: ⁊ ꝓphetie veritatẽ ſecreto inquirẽs audiuit. hieremias aũt ꝑnoſcens templũ dñi euertendũ diuino oraculo admonitus tulit arcam teſtamẽti cũ his que in ipſa erãt: ⁊ in mõtẽ abariam quẽ moyſes aſcẽderat: vt terrã ꝓmiſſionis videret deportauit ⁊ precib⁹ ſuis eã abſorberi fecit in petra digito vero nomẽ dei deſignans impreſſit: ac ſi ferro ſculptum eſſet. Et extũc nec locũ quis cognoſcere pòt: nec nomẽ legere vſq in preſens. Sepeq nubes vt ignis fit ſup locũ illum nocturno tꝑe: eo ꝙ gloria dñi ab eius lege non deſignat. Dixitq hieremias preſentib⁹. Dñs de ſion receſſit ad celos rurſus in virtute venturus. Eritq ſignũ preſentie eius qñ vniuerſe gẽtes adorauerint lignum. ¶ Deinde cũ hieremias captiuitatẽ publice ꝑdicaret: Sedechias rex principib⁹ eũ peterib⁹ tradidit. Qui cũ eũ in lacũ depoſuiſſent: vbi erat in luto vſq ad guttur: extraxit eũ abdemalech ethiops vir eunuchus pietate cõmotus. Tñ in carcere detent⁹ eſt vſq ad diẽ quo capta eſt hieruſalẽ. Quã nabuchodonoſor. xviij. mẽſibus obſeſſam tandẽ cepit: fugiẽtẽq regẽ ſedechiam cõprehendit ⁊ filios eius occidit: ⁊ oculos ei eruit: ⁊ ſic vinctũ cũ principibus in babylonẽ adduxit. Nabuzardã vero princeps militie regia ꝙ remanſerat templũ ⁊ vrbẽ ſuccendit: murum euertit: ⁊ captiuos multos ⁊ vaſa tẽpli in babylonẽ tranſtulit. Godoliã ꝟo pauperib⁹ in terra relictis ꝑfecit: ⁊ hieremiã nolẽtẽ ſecũ abire ſicut a rege in mãdatis acceperat dimiſit. Sed poſtq̃ godolias a quodã iſmaele de ſemine regio interfectus eſt timẽtes ſibi reliquie iudeoꝝ cõtra cõſiliũ hieremie in egyptum deſcẽderũt: ⁊ hieremiã ⁊ baruch ſecũ ⁊ inuitos duxerũt ⁊ habitauerunt in magdalo tãnis ⁊ mẽphi atq taphnes. Cũq eſſent ibi hieremias regibus egypti ſignũ dedit ꝙ coꝝ idola ſubuerti oporteret: cũ virgo pareret: vñ ſacerdotes eoꝝ in ſecreto tẽpli loco imagine ꝟginis ſtatuẽtes quã pueri adorabant. Dũ ꝟo poſt tꝑa ptolemeus eos interrogaſſet cur hoc agerẽt dixerũt paterne traditionis eſſe myſteriũ ꝙ a ſctõ ꝓpheta maiores eorũ acceperãt: ⁊ ita futurũ eſſe credebãt. ¶ Et cũ hieremias ibidẽ ꝑplm de idololatria redargueret: īſurrexit ꝑplo iudeorũ cõtra eũ: ⁊ lapidauerũt eũ. Porro egyptij eũ honorauerũt ſepeliẽtes iuxta tumulũ regũ ſuoꝝ: memores bñficioꝝ q preſtiterat egyptijs. Oratione eñi ſua fugauerat aſpides ⁊ beſtias aquarũ quas greci crocodilos vocãt: qb⁹ pri⁹ egypt⁹ infeſtabaẽ. Cui⁹ corp⁹ alexander macedo trãſtulit alexãdriã ⁊ ſepeliuit glorioſe. Extũc q̃q a terra illa ꝓhibiti ſunt crocodili ⁊ aſpides memorati. ¶ Nõ ſolũ aũt hieremias ei⁹ ꝓphetiã ſuo libro cõſcripſit: ſed etiã ꝓpter mortẽ ioſie regis iude elego metro trenorũ lamẽtationes cõpoſuit: quib⁹ in exequijs funeralib⁹ vtebanẽ cantatores ⁊ cantatrices. Occubuit aũt ſanct⁹ ꝓpheta kal. maij. Et hic nõ ſolũ eccleſiaſtici. xlix. in ſanctorũ patrũ catalogo ſcribiẽ: ſed etiam in pleriſq diuine ſcripture locis ⁊ a multis doctoribus vt ſanctiſſimus memoratur. Hec Joſephus: Hieronymus: Comeſtor: ⁊ Guilelmus.

¶ De ſancto Baruch propheta. Cap. cx.

Baruch ꝓpheta ⁊ ſcriptor hieremie fuit ac ei ī carcere miniſter ⁊ in exilio ſocius vſq ad diẽ mortis ipſi⁹ eũ nõ deſeruit. Multaq ex ore ipſi⁹ ꝯſcripſit: ipſe quoq ſpm̃ ꝓpheticum habuit: ⁊ multa ac magna myſteria de incarnatiõe dñi ꝓphetauit. Qui ⁊ cũ magiſtro ſuo a ꝑplo in egyptũ deduct⁹ poſt eius interfectionẽ in pace dormiuit. Sꝫ q̃r dies cert⁹ ei⁹ obit⁹ nõ habeẽ ſuo recte preceptori ⁊ magiſtro ſubijcit. Sctitatẽ ꝟo hui⁹ ꝓphete nõ ſolũ doctoris ei⁹ hieremie vita ſctiſſima quã bonũ diſcipulũ imitatũ fuiſſe credendũ eſt: ſꝫ etiã eidẽ a ſpiritu ſancto tradita indicat ꝓphetia. Prophetauit aũt Baruch in babylonia tꝑe captiuitatis iude ⁊ ꝟba ꝓphetie legit in auribus iechonie ſiue ioachĩ regis iuda ⁊ ceteri ꝑpli trãſmigrati: vt ex textu ipſi⁹ libri liquidẽ pꝫ: ꝓpter ꝙ arguendũ eſt baruch cũ ceteris captiuis in babylonẽ adductũ. Et inde forſitan obtẽta a rege grã redeũ dico ꝙ hieremie fuiſſe cõſoci⁹ ⁊ diſcipul⁹ taliter ad iudeã reuerſus: vt cũ hieremia poſtmodũ vt dictum eſt deſcenderit in egyptũ. Hec notantur ſupra.

¶ De ſancto Andeolo martyre. Cap. cxi.

Andeolus ſubdiacon⁹ ⁊ martyr a ſctõ policarpo epõ exoriente cũ benigno ⁊ andochio ꝑſbyteris: ⁊ tyrſo diacono ad gallias ꝑdicãdas miſſus eſt. Quẽ ſeuer⁹ ceſar ei⁹ ꝑdicatiõe cõpta in territorio niuarieñ. cõꝑhẽſum ⁊ ſpinoſis fuſtib⁹ flagellatũ: xp̃m cõfitentẽ in carcerẽ tradi fecit. Dieq ſequẽti facto de ligno duriſſimo enſe ad forma gladij: caput ei⁹ in modũ crucis ſcindi ꝑcepit. Et ſic eliſo cerebro martyrium conſummauit kalendas Maij: vt dicit Ado.

¶ De ſancto Sigiſmũdo rege ⁊ martyre. Cap. cxij.

Sigiſmund⁹ rex ⁊ martyr fili⁹ genebaudi regis burgundie ⁊ ei⁹ poſt mortẽ in regno ſucceſſor fuit tꝑe anaſtaſij īperatoris: vt ait ſigibert⁹. ꝙ a pueritia xp̃ianiſſim⁹ eccleſias ⁊ monaſteria ſctoꝝ limina viſitabat. Ieiunijs quoq et orõnib⁹ īteẽt⁹ aſſidue paupib⁹ vberes elemoſynas

impẽdebat. Aſſumpto ꝟo regno cultũ xp̃i ampliare curabat: eo ꝙ adhuc burgũdieñ. gẽtilitati ſeruiebãt. Dũq loca martyrũ perluſtraret venit ad ciuitatẽ ſeduneñ. ad locũ agauneñ. vbi beat⁹ mauriti⁹ cũ ſancta legione thebeorũ paſſi ſunt. Ibiq diuinit⁹ inſpirat⁹ orabat ad dñm: vt de cõſortio martyrũ eẽici mereret. Angelus vero eidẽ tũc apparuit eũq docuit: vt ſicut audiret militie celeſtis alternatim pſallentiũ choros: ſic in eccleſia pſalmos decantari inſtitueret. Sanct⁹ ergo extẽſis auribus choros angelicos canẽtes audiuit: ⁊ angelica mãdata ſicut audierat adimpleuit. Nã vſq ad illud tẽpus in eccleſijs gallie non alternatim: ſed inſimul ab oĩbus pſallebaẽ. ¶ Cũ igiẽ franci adhuc gentiles regnũ burgundionũ depopulaſſent: ⁊ multos ex ſuis adhuc paganis rex ſibi aduerſantes et gallias adherẽtes haberet: tõſa capitis coma ⁊ habitu religionis indutus ad locũ predicatorũ agaunenſiũ martyrũ latẽter aufugit. Quo franci cũ burgundionibus ꝓditorib⁹ ꝑuenerũt. Tunc burgundieñ. regẽ cognitũ ⁊ vinctũ francis tradiderũt: vna cũ ꝯiuge ⁊ duob⁹ filijs ſigiberto ⁊ gũterano. Quos illi ad locũ qui dꝛ belſa deducẽtes in puteo antiquo capitibus deorſum ꝓiecerũt: taliq martyrio ad dñm migrauerũt kalendas maij. Quoꝝ corpora a limo cõtecta ibidẽ triennio iacuerunt. Sed cũ ſepi⁹ noctu a multis viris ſctis ſupra locũ ipm accenſe lãpades viderenẽ: expletis tribus annis abbas ipſius loci ab angelo monitus corpora ſanctorũ de puteo leuata in eccleſia ſancti ioannis euangeliſte tumulauit vbi eorum meritis multa miracula fiunt. Hoc autẽ ſpeciali priuilegio ſanctus iſte martyr effulget q̃r a febricitantibus inuocatus cuiuſcũq generis febrem expellit. Hec ſigibertus.

¶ De ſancto Amatore epiſcopo. Cap. cxiij.

Amator epiſcop⁹ antiſiodoreñ. in annis iuuenilibus literis erudit⁹ deo iã deuotiſſimus a parentib⁹ inſignibus coact⁹ virginẽ deſponſauit. Quã cũ vt virginitatem ꝓfiteret induxit: et ipſe ſimili ſe voto conſtrinxit. Cũ aũt vterq votũ emiſiſſet angelus dñi eiſdẽ aſtitit: duas coronas ſibi afferẽs: et ſingulas ſingulis imponẽs: eos in ſctõ ꝓpoſito cõfortauit. Puella igiẽ monaſteriũ virginũ ingreſſa eſt. Amator vero cleric⁹ fact⁹ poſt mortẽ Eladij antiſiodorẽſis epĩ eodẽ in põtificatu ſurrogaẽ. Qui plurib⁹ miraculis effulſit. Inter que dũ paruã haberet eccleſiã ꝙ populũ oĩno capere non valebat: rogauit obnixi⁹ ciuẽ quẽdã Reptilẽ noſe: vt domũ ſuã tẽplo dei contiguã cõcederet ad eccleſiã ampliãdã. Qd̃ ille facere denegãs grauiter infirmaẽ. Sed ſctõ poſtulata cõcedens cõtinuo liberaẽ. Sanct⁹ ergo epõs domũ eccleſie adijciẽs eãdem in honorẽ prothomartyris Stephani fabricauit. In qua verbũ dñi ꝑdicabat. Sꝫ cũ obitũ ſuũ imminere cõſpiceret ad eccleſiã perrexit: celebrataq miſſa populo ſermonẽ fecit: ⁊ in throno ſuo reſidẽs expirauit. Cui⁹ aĩa in colũbe ſpecie celũ petere viſa fuit. Corpus quoq ei⁹ in ipſa eccleſia tumulatũ q̃euit. Aqua vero qua corpus lotũ fuerat: perfuſus paralytic⁹ curatus eſt. Quieuit in pace kalendas maij.

¶ De letanijs. Cap. cxiiij.

Letanie bis in anno fiũt: ſꝫ in feſto ſancti marci: que dicitur letania maior: ⁊ triduo ante aſcẽſionẽ que dicitur minor. Et interpretaẽ letania ſupplicatio vel rogatio. ¶ Letania autẽ maior tripliciter nominaẽ: ſꝫ letania maior: ꝓceſſio ſeptiformis: ⁊ cruces nigre. Dicitur autẽ letania maior ratione inſtituentis quia a magno Gregorio papa vrbis inſtituta eſt. Ratione loci: quia Rome inſtituta eſt: que caput orbis eſt. Ratione cauſe: quia pro magno morbo ⁊ grauiſſimo qui Rome viguit: ſcilicet pro epidemia inguinaria: que infinitum populum Romanum extinxit: de quo dictum eſt ſupra in legenda Gregorij Pape quarto idus martij. ¶ Dicitur etiam proceſſio ſeptiformis: ex eo ꝙ beatus Gregorius proceſſiones ſuas per ſeptem ordines diſpoſuerat. In primo eñi ordine erat clerus. In ſecundo monachi religioſi. In tertio ſanctimoniales. In quarto infantes. In quinto laici. In ſexto vidue et continentes. In ſeptimo coniugate. Sed quod modo non poteſt in numero perſonarum: ſuppletur in numero letaniarum: quia ſepties dici debent. ¶ Dicuntur et cruces nigre: quoniam in ſignum meroris ex tanta ſtrage hominum ⁊ in ſignũ penitentie nigris veſtibus induebantur: propter eandem etiam cauſam cruces ⁊ altaria cilicijs velabanẽ. ¶ Alia vero eſt letania minor que fit tribus diebus ante aſcenſionem quam ſanctus mamertus Vienneñ. epiſcopus ante inſtitutionem ꝑme inſtituit. Et dicitur minor ad differentiã prime quia inſtituta eſt a minore epiſcopo: in minori loco: ⁊ pro minori morbo. ¶ Cauſa autẽ huius inſtitutionis fuit: q̃r tunc apud viẽna crebris ⁊ validis terremotibus domus ⁊ eccleſie ſubuertebãtur: nocturni ſonitus ⁊ clamores audiebantur: ⁊ lupis etiã nimia feracitate ipſas ciuitates intrantibus pueri et homines perfecti lacerabanẽ. Predictus ergo epõs triduanũ ieiuniũ indixit: letanias inſtituit: ⁊ ſic tribulatio cõquieuit. Deinde ab eccl'ia ſtatutũ eſt vt hec letania vniuerſaliter conſeruetur. ¶ Dicuntur etiã rogationes: q̃r tũc ſanctorũ ſuffragia imploram⁹. Et merito talis obſeruantia his dieb⁹ obſeruanda eſt multiplici ratione. ¶ Primo vt deus bella pacificet: que in vere frequenti⁹ concitanẽ. Secundo vt teneros adhuc fructus conſeruando multiplicet. Tertio vt motus carnales qui hoc tẽpore magis vigent in ſe vnuſq̃ſq mortificet. Quarto vt ad receptionem ſpiritusſancti ſe quilibet magis habiliter. Quinto vt chriſto aſcendente ⁊ dicente: petite et accipietis: quiſq confidentius poſtulet. Sexto vt eccleſia ſe carne macerans per ieiuniũ et plurimis amplificans per orationem cum chriſto aſcendente liberius et facilius euolet. Hec due vltime rationes ſunt Guilelmi antiſiodorẽſis. ¶ In his ergo letanijs cruces deferuntur: campane pulſantur: vexilla portantur: et omnium ſanctorum patrocinia generaliter implorantur. Ideo autem cruces deferimus: et campanas pulſam⁹ vt demones territi fugiant: vexilla regis eterni conſpicientes: eiuſq tubas excitatorias audientes. Vexilla deferimus ad repreſentandum victoriam aſcenſionis chriſti: qui cum preda celos aſcendit: vnde vexillum per aerea incedens eſt chriſtus ad celos aſcendẽs: populi qui ſequuntur ſunt ſancti qui ab eo ad celeſtia ſubleuantur. ¶ Sanctorum autem omnium ſingulariter et generaliter ſuffragia imploramus. Primo propter noſtram inopiam: quam habemus in merendo: vt ibi noſtra non ſuppetunt merita: patrocinentur aliena. Vel propter inopiam quam habemus in contemplando vt qui non poſſumus ſummam in ſe lucem aſpicere ſaltem in ſanctis aſpiciamus. Vel propter inopiam quam habemus in amando: quia plerumq imperfectus homo magis afficitur circa aliquem ſanctum ꝙ circa ipſum deum. ¶ Secundo propter ſanctorum gloriam: vt dum per eorum ſuffragia quod petimus imploramus: ipſos magnificentius collaudemus. ¶ Tertio propter dei reuerentiam: vt peccator qui deum offendit quaſi non audeat ipſum in perſonam propriam adire: ſed ſanctorum poſſit patrocinia implorare. ¶ In his autem letanijs conſueuit illud canticum angelicum frequentari. Sancte deus. Sancte fortis: ſancte et immortalis miſerere nobis. De quo refert. Damaſcenus libro. iij. ꝙ cum apud conſtantinopolim propter epidemiam letanie cum proceſſione fierent. Puer de medio po-

pulſi in celum raptus ⁊ iſtud beate trinitatis canticum
ibidem edoctus rediens ad populum illud frequenta-
ri docuit: ⁊ mox tribulatio ceſſauit. In calcidonēſi. quo-
q; cōcilio fuit iſtud canticū approbatum.

¶ De ſancto Athanaſio epō ⁊ confeſſore. Cap. cxv.

Athanaſi⁹ epiſco-
pus alexandrinus et doctor grecorū
de quo in libro decimo eccleſiaſtice hi-
ſtorie. et ab alijs pluribus multa ſcri
buntur tempore cōſtantini et cōſtā-
tij ei⁹ filij arriani claruit. Qui a pue-
rilibus annis liberalib⁹ diſciplinis
imbutus: ⁊ ſacra philoſophia erudi-
tus: a ſancto Alexādro epiſcopo glo-
rioſo ſene clericus factus ⁊ preſbyter
ordinatus: in predicando verbū do-
mini eidem coadiutor effectus eſt. Et inde vna ſecū ni-
ceno concilio interfuit: et arrium hereticū mirabiliter
confutauit. Propter quod ab arrianis odio conceptus
innumeras ab eiſdē perſecutiones perpeſſus eſt. Qui-
bus ſuggerentibus concilio iterum apud laodiciā cō-
uocato dum omnes ſederent: ⁊ diſputatio incepta eſſet:
oratione tū Alexādri epiſcopi ⁊ Athanaſij preſbyteri pre
miſſa arrius ſecreta nature cōpulſus expetijt: vbi inte-
ſtinis oībus in ſeceſſum defluentib⁹ expirauit. Quo mi
raculo multi arrianorū ad fidem catholicam redeunt:
ceteri vero in athanaſium amplius obſtinati deſeuiūt.
Cum autem poſt mortem Alexandri eidem in pontifi-
catu ſucceſſiſſet fidem catholicam ſcriptis ⁊ ſermonib⁹
defenſauit et arrianam per fidem impugnabat. ¶ Ue-
rū ex arrianorum emulatione ac ſuſurratione cōſtātio
imperatori arriano exoſus factus velut hoſtis imperij
cēſebatur. Delatus autem auguſto de adulterio violen
ter illato: et de dextera arſenio ei⁹ diacono preciſa apud
tyrū ciuitatem imperatoris iuſſu ad concilium euoca-
tur. Ingreſſuſq; ſynodum mulier ipſi de adulterio fal-
ſo accuſabat que et ipſum quem accuſabat non cogno-
ſcebat. At vero Timothe⁹ ſub nomine athanaſij ſe excu
ſat: mulier vero ipſum athanaſium credens obiurgat:
ſicq; de falſo crimine cōuicta eſt et confuſa. Deinde ma
nus arida in loculo producitur: que arſenio ab epiſco-
po abſciſſa fuiſſe aſſeritur. Epiſcopus vero arſeniū la-
tentem qui longius eſſe putabatur adeſſe fecit: quo am-
bas manus exhibente ſe innocentem probauit. Cū au-
tem hec arriani magicis artibus deputarent: innocens
Athanaſius vti culpabilis iudicatur ex vrbe ⁊ ſede pro-
pellitur ab imperatore proſcribitur et per totam vrbē
occidendus inquiritur. Qui vbiq; profugus a maximi
no treueren. epiſcopo benigne ſuſcipitur: ſed poſt mo-
dicū metu principis inde progreditur. Deinde ſex an-
nis latuit in ſicca ciſterna ſola ei quadam ancilla vir-
gine miniſtrante catholica: vbi ſimbolū. Quicūq; vult
ſaluus eſſe. dictauit ⁊ ſcripſit. Cum autem perſecutores
ſui illuc aduenitſſent: ⁊ nunciante ei ancilla athanaſi⁹ au-
fugiſſet: illi hoc cognoſcentes virginem ad mortem ce-
ciderunt. Poſt hec cum ad partes imperatoris conſtā-
tis fratris conſtantij occidētales veniſſet. cauſamq; ip-
ſius conſtans examinaſſet ſuper epiſcopi iniuſto exilio
literas fratri direxit: conſtantinuſq; ipſum vt fratri cō-
placeret ad ſedem ſuam reuocauit. Sed modico poſt tē-
pore ad inſtantiam arrianorum iterum eum conſtan-
tius efficiens perſequitur. Iterumq; conſtantis commi
nationibus reuocatur. ¶ Defuncto vero conſtante ſo-
lo q; regnante conſtantio cum Athanaſium ſuſpectum
haberet q; ſibi germanum inimicum feciſſet ſuaſu ar-
rianorum. tertio ipſum de ſede protulit: et georgium ar
rianum ſibi in epiſcopum ſurrogauit: miſſis per vni-
uerſum orbem romanum literis vt vbicunq; repertus
fuerit athanaſius occidatur remuneratiōe taxata cui-
cūq; qui caput athanaſij imperatori obtuliſſet. Quo tē-
pore ſanctus vir toto orbe hincinde profug⁹ euagatur.
Aduerſus quē reges ac principes et populi commouen
tur. Sꝫ multis euaſis periculis et perſecutionibus dei
gratia reſeruatur. Mortuo vero cōſtantino et iuliano
apoſtata ei ſuccedente: ⁊ humanitatem fictam pretēdē-
te: vt ex hoc initio ſuum imperium roboraret iuſſu iu-
liani omnes epiſcopi exulantes ad ſuas eccleſias redire
permittuntur. Sicq; athanaſius alexandriā remeauit.
¶ Poſt modicum vero tēpus diabolo ſuadente ad ſug
geſtionem magorum iuliano fauentium miſit milites
multos alexandriā ad athanaſium perimendū. Qui ꝑ
flumen nili cū paucis catholicis nauicula fugiēs perſe
cutores obuios habuit. Illi vero eum preſentē cernen-
tes nō agnoſcūt: ⁊ de athanaſio vti de alio interrogātes
pertrāſeūt. Ipſe vero alexādriā alia via repetēs vſq; ad
tēpus pacis ibidē latēter permāſit. Poſt mortē vero iu-
liani ſuccedēte in imperiū iouiano catholico reducitur
athanaſi⁹ in ꝓpriā ſedē: ⁊ reſtitut⁹ honorifice poſt men
ſes. viij. in pace q̄euit. anno epat⁹ ſui. lvj. vj. noñ. Maij.
Ibiq; clarēs miraculis tumulat̄. ¶ Hic glorioſus do-
ctor inter multa inſignia eius ſapientia opuſcula Duos
aduerſus gentes excudit volumina. Cōtra vrſatiū ⁊ va
lentē vnū. De virginitate vnum. De perſecutione arria
norū plurima. De pſalmorū titulis vnū. Hiſtoriā An-
tonij monachi vitā cōtinentē inſigni volumine texuit.
Epiſtolas inſuper ⁊ alia multa que enarrare longū eſ-
ſet edidit. Hec Hieronymus lib. de viris illuſtribus.

¶ De ſancto florentio epō. Cap. cxvj.

Florētius ⁊ vinde
mialis epi Taruiſij trāſlati q̄eſcunt.
Quorū vindemialis aphernatione a
ſctō alpiano cōfeſſore doct⁹ ad p̄ſby-
teratus ordinē inde ad epatū perue
nit: vbi vna cum eugenio miraculis
multis oſtēſis populū copioſum cō-
uertit. Deinde peregrinationis gra
ad inſulā corſicā venientes in caſtris
fauneſi. ⁊ vadeſi. populum a cultura
draconis eruerūt: ligata oratiōe ad collū ſerpētis ⁊ ipſo
in mare demerſo. Sicq; cōuerſum populū baptizauit.
Poſt que ſanctus eugenius ibidē in caſtro vendeſi. cō-
morat⁹ quieuit in pace: vbi etiā extat puteus ab eodem
in mare defoſſus ꝑter naturā dulcem aquam emanās.
Uindemialis vō regreſſus corſicā: ibidē in pace vitā fi-
niuit: ⁊ ſepultus eſt ibi: vbi ⁊ olim ſanct⁹ florēti⁹ epus q̄e
ſcebat. Uaſtata vō corſica a ſarracenis tityan⁹ taruiſin⁹
epus illuc nauigio accedēs corpa ſanctoꝝ florētij ⁊ vinde
mialis obtinuit: ⁊ taruiſiū trāſlata in baſilica ſcti Joā-
nis baptiſte depoſuit. Que ſucceſſor ei⁹ rothatius poſt-
modū in maiori eccleſia ſancti Petri honorabilius tu-
mulauit. Horum feſtum colitur. v. noñ. Maij.

¶ De inuentione ſancte crucis. Cap. cxvij.

Inuentio ſctē cru-
cis dicitur: q2 eo die a ſancta helena
matre conſtantini imperatoris crux
inuēta fuiſſe perhibet̄. Illuc em̄ pre-
cioſum lignū dominicū in quo xp̄s
cōfixus. fuit ducentis fere annis ſub
terra iacuit. Anno autē dn̄i. cccxxiij.
congregata eſt iuxta fluuiū danubiū
multitudo innumerabilis barbaro-
rū: volētes fluuium trāſire ⁊ oēs re-
giones vſq; ad oriētē ſubiugare. Cō-
tra quos cōſtantinus impator caſtra mouit: ⁊ ꝫ danu-
biū ſecū ſuo exercitu collocauit. Uiſaq; barbarorū mul
titudine infinita iā trāſeūte flumē extimuit: cū qua die
ſequenti erat prelium cōmiſſurus: nocte autē ab ange-
lo excitat̄: ⁊ vt ſurſum reſpiciat admonet̄. Qui ſignū cru-
cis vidit in celo ex clariſſimo lumine factum: literis ha-
bēs aureis circunſcriptū. In hoc ſigno vinces. Qui con-
fortatus lꝫ adhuc gentilis crucis ſimilitudinem fecit: ⁊

xp̄m ante exercitum portari iuſſit. Uexilla quoq; milita
ria ⁊ arma cruce ſignari fecit ⁊ irruens in hoſtes: ipſos
in fugā vertit eorūq; maximā multitudinē interfecit.
Reuerſus ergo ad vrbē oēs idolorum pontifices cōuo-
cauit: ⁊ cuius deorū hoc eſſet ſignū diligentius inquiſi
uit. Quibus ſe neſcire dicētib⁹: quidā xp̄iani eidē cru-
cis myſteriū explicarūt. Qui licet xp̄m tanq̄ vnū deoꝝ
more gentilitatis in reuerentiā haberet: tamē nec tunc
ꝑfecte credidit: nec baptiſma ſuſcepit donec plaga lepre
eidem ſuperueniente a ſancto ſiluestro mundatus pari
ter ⁊ baptizat⁹ eſt: vt ſupra actū eſt in legenda ſancti ſil-
ueſtri pridie Kalen. ianuarij. ¶ Cum autē poſt diſputa
tionē quē ſilueſter cū iudeis habuerat vt ibidem dictū
eſt. Helena imperatrix conſtantini mater ad xp̄m con-
uerſa fuiſſet: infudit ei ſpiritus: vt lignū dominice cru
cis requireret. Ueniens igitur hieroſolymā cum exerci
tu maximo. xviij. die ſecundi menſis qui eſt aprilis om
nes ſapientes iudeorū q̄ per totā regionem reperiri po
tuerunt ad ſe congregari mandauit vſq; ad numerum
quingentorū qui nimium formidantes inter ſeſe perq̄-
rebant: cur eos regina ſic coadunari mandauerat. Un⁹
ergo ex ipſis iudas nomine dicere cepit quod dubita-
bat ne ab eis diſcere vellet: vbi lignū in quo Jeſus cru
cifixus eſt exiſteret. Admonens vt nemo hoc confiteri
ꝑſumeret: q2 ſtatim vt crux illa reperiretur: lex iudeorū
euacuabitur. Dicebat quoq; quod nouerat locum vbi
illud abſconditum erat lignum. Nā zacheus auus ei⁹
illud ſecreto reuelauerat patri ſuo ſymoni: ⁊ pater ipſi⁹
inde ſymō propalauerat ſibi. Addens ipſe zacheus q̄d
cum illud lignū cōtigerit reuelari gens iudeorū decete
ro nunq̄ regnaret: ſed illi q̄ crucifixū adorāt: eo q̄d vere
fili⁹ dei fuerat ꝑūt ipſe zache⁹ clare didicerat. Nā in cō
ſpiratione mortis xp̄i nūq̄ aſſenſerat: paterq; protho-
martyris ſtephani fuerat. ¶ Cū aūt iudei oēs ꝑdicta ſe
nūq̄ audiuiſſe aſſererēt: inde ſub obediētia mādauerūt
vt crucis lignū nullaten⁹ reuelarēt. Et cū ante reginā
ſtetiſſent: ⁊ ipſa eos de loco vbi crucifixus fuerat Jeſus
interrogaſſet: ipſiq; ſe illud ſcire negarēt: iuſſit eos oēs
igne cremari. At illi timētes tradiderūt iudā vti iuſti ⁊
ꝓphete filiū: ⁊ optime legē ſciētem. Regina oēs dimit-
tens iudā ſolū tenuit: eiq; mortē: aut vitā ꝓpoſuit niſi
ſibi crucē dn̄icā demōſtraret. Qui nec crucē nec locū ſe
ſcire dicebat: eo q̄d anni ducēti a paſſiōe xp̄i iā lapſi fue
rant: quo tp̄e ip̄e minime nat⁹ erat: ip̄m ergo in puteū
ſiccū iuſſit mitti ⁊ ibidē fame cruciari. Cū aūt ſeptē die
bus ſine cibo manſiſſet: die ſeptimo ſe extrahi petijt: et
crucē dominicā indicaturū promittit. Extractus igit̄
cōcitus venit ad locū golgotha: ⁊ cum ibidē oraſſet lo-
cus ſubito cōmouetur ⁊ fumus aromatū miri odoris
ſentitur: ita vt iudas miratus xp̄m cōfiteret̄. Erat aūt
in loco prout in hiſtoria eccleſiaſtica traditur templū
veneris: quod adrianus imperator ibi conſtruxerat: vt
ſi quis in ipſo loco xp̄m adorare vellet venerem adora-
re videretur ob hoc locus pene obliuioni datus regi-
na igitur templū funditus fecit deſtrui ⁊ locum arari.
¶ Poſt hoc iudas cū ſocijs viriliter fodere cepit. ⁊ xx.
paſſus fodiens tres cruces inuenit: quas regine detu-
lit. Sed cū chriſti crucem a duabus latronum neſcirēt
diſcernere: et circa horam nonam quidam mortuus in
pheretro portaretur iudas pheretrum tenuit: ⁊ prima
ac ſecūda cruce appoſitis mortuus minime ſe mouit.
Apponit tertiā et protinus defunctus redijt ad vitam.
¶ Quedam etiam mulier ciuitatis primaria femmina
iacebat: vt dicitur in eccleſiaſtica hiſtoria. Ad quā hie-
roſolymitanus epiſcopus primā et ſecundam crucem
adhibuit ⁊ nihil profecit: tertia vero appoſita cōfeſtim
mulier ſana ſurrexit. Hanc ergo crucem dn̄i fore intel-
lexerunt: quātum poſtmodū lecto eius titulo quem pi
latus ſuppoſuerat. qui ex antiquitate fere deletus erat
plenius cognouerunt. Diabolus autē terribiles emit-
tens voces cunctis audiētibus de iuda cōquerebatur:
eidem quoq; tormēta ⁊ perſecutiones plurimas mina-
batur. ¶ Poſt hec iudas baptizat⁹ quiriacus vocatur:
et hieroſolymorū epiſcopo defuncto iuſſu helene in epi
ſcopum ordinatur. Nā multo tēpore regina ibidē fuit
⁊ cuncta ſacra loca perluſtrauit. Cum autē clauos do-
mini habere deſideraret: rogauit epiſcopū quiriacū vt
ad locū pergeret ⁊ clauos perquireret. Qui cū veniſſet
⁊ orationē fudiſſet cōtinuo claui velut aurū in terra ful-
gētes apparuerūt. Quos epos regine detulit: illaq; eos
reuerēter adorauit. Crucē vō dn̄icā ꝑ mediū ſecari fe
cit: ⁊ partem filio deportari: partem vero thecis argen-
teis incluſam hieroſolymis reliquit. Clauos vero do-
minicos ſecū adduxit. Quorū vnū in galea: alterum in
freno imperatoris compoſuit: vt ſic armatus armis ſe
curus ad bellum procederet. Tertium vero reſeruauit:
vel vt quidā aſſerunt in mare adriaticum q̄d tūc erat
vorago nauigantium iactauit. Precipiēs feſtum inuen
tionis ſancte crucis ſingulis annis ſolenniter celebrari
per vniuerſum orbem. videlicet. v. noñ. Maij.

¶ De ſanctis Alexandro papa Euentio ⁊ Theodo-
lo martyribus. Cap. cxviij.

Alexander papa ⁊
martyr huius nominis primus cū
duob⁹ p̄ſbyteris euentio ⁊ theodolo
paſſus eſt rome ſub ꝑſecutione. Tra
iani agente aureliano comite vtriuſ-
q; milicie. hic natione romanus ex
patre alexādro de regione capitan-
ri: ⁊ euriſto pape in epiſcopatu roma-
no ſucceſſit: iuuenis quidem etate:
vtꝫ annorū fore. xxij. ſed ſenior mo-
rib⁹: ſeditq; annos. x. mēſes. viij. dies. xij. Hic ſanctitate
⁊ ſciētia incomparabilis fideiq; preclariſſim⁹ maximā
partem ſenatorū vrbis cōuertit ad dominum: p̄fectū
quoq; Hermetē cū vxore ⁊ ſorore theodora ⁊ filijs bapti
zauit cū. M. ccl. ſeruis ſuis cum vxorib⁹ quoq; eorū ⁊
filijs: quos omnes die ſabbati paſche factos ingenuos
ſacri fontis vnda perfudit. Cum autem traianus impe
rator tūc abſens hec audiens Aurelianum comitē mi-
ſiſſet ad vrbē de ſeleucia hiſaurie ad perſequendos chri
ſtianos. Aurelianus hermetem prefectū apud Quiri-
nū tribunū carcerauit. Alexandrū vero in alia cuſtodia
in vinculis poſuit: qui tamē: vt ſupra dictum eſt in paſ-
ſione Quirini martyris. iij. Kal. aprilis: per puerū qui
faculā ferebat ardentē e carcere noctu per feneſtrā edu
ctus ad domū Quirini tribuni vbi hermes ī cuſtodia
tenebatur ipſum quirinū conuertit: ⁊ iterū eadē nocte
per eundem puerum ad carcerem ſuum reductus filiā
ipſius quirini balbinam ſibi delatam a ſtrumate ſana
uit et quirinum cum filia et omnibus in cuſtodia ipſa
detentis baptizauit. ¶ Poſtq̄ autem hermes et quiri-
nus ac theodora ſoror hermetis necnon ceteri chriſtia-
ni in cuſtodia reperti ab aureliano comite paſſi ſunt: vt
in eorum ſingulis paſſionibus agitur traiano iam de-
functo adriano vero in imperium ſublimato: exhibit⁹
eſt alexander cum ſanctis theodolo ⁊ euentio preſbyte-
ris iam biennio in carcere detentis. Erat autem theo-
dolus iam ſenex annorum videlicet. lxxxj. qui anno vi-
geſimo preſbyter fuerat ordinatus. Cumq; alexāder cō-
fiteretur xp̄m iuſſit eū iudex in equuleo leuari ⁊ vngu-
lis ac lapidibus attrectari. Et cum hec patiētiſſime to
leraſſet: fecit eum deponi ⁊ preſbyteros applicari. cū au-
tem ⁊ ipſi xp̄m cōfiterentur: iuſſit furnum incēdi: ⁊ ale-
xandrū atq; euentiū ſimul vinctos intus iactari theo-
dolo quaſi ſeniore ſpectāte. Cum eis aūt et ipſe ſpōte in
flammas proſiliuit. Et cū illeſi educti fuiſſent: fecit au-
relianus ſanctum Alexandrum ꝑūctis creberrimis ꝑ
tota pungi membra donec deficeret. Duos vero ſan-
ctos preſbyteros gladio conſummari. Quorum corpo-
ra ſeuera quedam religioſa via numentana in ſuo pre-
dio ſepeliuit quinto noñ. maij. ¶ Hic in canone memo-
riam paſſionis domini miſcuit ī ſuo loco. Qui pridie quā

Pateretur. vſq; In mei memoriam facietis. Hic precepit vt aqua vino miſceretur in ſacrificio ad deſignandã chriſti ⁊ eccleſie vnionẽ: ⁊ vt oblatio fieret ex azimo non ex fermento propter chriſti corporis puritatẽ: ⁊ fieret in modica quantitate dicens quod hec oblatio quanto rarior tãto potior. Conſtituit etiam aquam exorcizatam cum ſale diebus dominicis benedici: et ex ea populum aſpergi ad effugandas cõtrarias valitudines ⁊ aereas poteſtates. qui poſtea martyrio coronatus eſt ⁊ ceſſauit epiſcopatus dies. xxv.

¶ De ſancto Iuuenale epiſcopo. Cap. cxix.

Iuuenalis epiſcopus narnienſ. dum eſſet preſbyter et medicꝰ ex aphrica romam veniẽs a matrona xpiana ſuſceptus eſt. Audiẽs aũt ab ea quod narnienſis ppl's xpianitatẽ nunq̃ recipere voluiſſet: romanũ põtificẽ adijt: ⁊ ab ipſo ꝑdicandi ad ipſam vrbẽ licentiã poſtulauit. Quẽ papa eidẽ ciuitati epm̃ delegauit: vbi ꝑdicãs verbũ ⁊ miraculis coruſcans multũ populũ cõuertebat. ¶ Cũ quidã de tẽplo idolorũ egreſſus: de immolatis idolo bolũ in os epi mitteret: illeq; recipere recuſans: os dẽtibus obſeraret: produxit ille cultellũ: vt manubrio os eius violenter aperiret. Sed manu eiꝰ elapſa gladiũ in guttur propriũ intromittens ꝯtinuo iugulatus expirauit. Quo miraculo viſo ſeptẽ milia gentiliũ conuertũtur: inter quos baptizat Venantia quedã nobilis matrona cũ duobus filijs: que deinceps ſancto de ſuis facultatibus miniſtrauit. ¶ Dũ ligures ⁊ carpi multas ciuitates Italie depopulaſſent: narniũ obſederũt. Sꝫ oratione ſancti epi nimia tẽpeſtate ⁊ tonitruis ſubito ingruentibus: pluſq̃ tria milia ex eis extincti ſunt. Reliq̃ ꝑterriti ab obſidione diſceſſerũt. ¶ Cũ die quadã de calice paruo criſtallinũ quẽ habebat ppl'm cõicaret nihil ſuperinfuſo de vino: ſed libamine diuinitꝰ excreſcẽte oĩbꝰ ſatiſfecit. Quieuit in dño vir ſctũs anno ſeptimo epatꝰ ſui cõpleto quinto noñ. Maij. Sepultus ad portã ſuperiorẽ via flaminia miliario ab vrbe roma q̃nquageſimo q̃nto. Cuiꝰ meritis naute fere trecẽti in naufragio poſiti ſanctũ Iuuenalẽ vocãtes: ipſoq; ſup vndas eis apparente tẽpeſtate ſedata ad portũ incolumes ꝑuenerunt.

¶ De ſanctis Quiriaco epo Anna ⁊ Amonio martyribus. Cap. cxx.

Quiriacus epiſcopus ille iudas fuit: qui cum helena crucem dominicã inuenit: vt ſupra actum eſt de inuentione ſancte crucis. v. nonas Maij. Qui baptiſatꝰ et Quiriacus vocatus epiſcopꝰ hieroſolymorum ordinatus eſt. ¶ Cũ autem Julianus imperator apoſtata nominis chriſtiani ad perſas ꝑgeret: veniens hieruſalem quiriacũ epiſcopum teneri fecit: et ad deorum ſacrificia inuitauit. Quod cum renueret: dexteram eius abſcindi fecit: eo quod manu illa multis epiſtolas ſcripſerat quos a deorum ſacrificijs reuocabat. Ille vero ſcandalum ſui corporis preciſum gaudebat: eo quod exiſtens iudeus multos ne chriſtum colerent ſcribens epiſtolas confortabat. Tunc Julianus plumbum liquefactum in os eius infundi iuſſit. Deinde ſuper lectum ferreum ventre deorſum extendi: et carbones ſubterponi: ac ſalem et adipem aſpergi: dorſum quoq; eius deſuper virgis cedi. Et cũ in omnibus immobilis permanſiſſet: iuſſit eum in carcerem trudi. Ad quem veniens anna mater eius filium in domino hortabatur. Quod Julianus audiens fecit eam teneri: et per capillos appenſam vngulari: ac lampades ardentes eius lateribus apponi: que cum vreretur emiſit ſpiritum. ¶ Poſt hec imperator Quiriacum eductum hilarem vultum habentem iuſſit in foueam profundam ſerpentibus plenam iactari eodem a venefico immiſſis. Sed tamen ſerpentes omnes ſubito extincti ſũt. Quo viſo miraculo Amonius incantator conuerſus eſt: et in Chriſti confeſſione iuſſu imperatoris decollatus. Deinde mandauit Julianus Quiriacum in caldariam oleo feruentiſſimo plenam immergi. Quam ille ſe ſignans ſponte ingreditur: orãs deum: vt iterum martyrio baptizaretur. Iratuſq; Julianus in ipſo cacabo eum gladio pectore transfodi mandauit. Sicq; martyrium ſuum cõſummauit. quarto nonas Maij die ſabbati. Sepultuſq; eſt hieroſolymis cum Anna matre eius ⁊ amonio martyre.

¶ De ſancto Floriano martyre. Capitulum. cxxi

Florianus martyr paſſus eſt apud lauriacum oppidum temporibus Diocletiani et Maximiani imperatorum ſub preſide aquilino. Qui cũ eſſet princeps officij militarij in cetia vrbe audiens qualiter quadragita martyres xpiani poſt diuerſa ſupplicia ab aq̃lino ꝑſide i carcere detẽti eſſent: deſiderio martyrij vale faciẽs militibꝰ ſuis ꝓ ſuis lariacenſẽ ciuitatẽ ire cepit. Domiſq; militibꝰ q̃ a ꝑſide miſſi fuerãt ad ꝑquirẽdos chriſtianos ſeipſũ ſponte illis obtulit vt chriſtianũ. Quẽ illi tenẽtes duxerũt ad ꝑſidẽ q̃ florianũ chriſti nomẽ cõfitẽtẽ: ꝑmo atq; iterũ a militibꝰ ꝓprijs cedi iuſſit: deinde ſcapulas eius acutis cõfigi. Et cum eũ ad omnia ſupplicia paratũ vidiſſet: iuſſit illũ ad fluuium aniſi adduci: et ligato ad collum eius ſaxo ipſum de ponte precipitari. Cum autem eodẽ adductus orandi ſpacium a militibus impetraſſet: quidã miles ceteris crudelior ſuperueniens ceteroſq; de mora necis eiꝰ redarguens: illum in flumen precipitauit. Statim oculi illius crepuerunt. ¶ Poſtq̃ vero ſanctus martyr animã chriſto reddidit corpus eius ſup vndas enatãs in eminenti ſaxo ab aquis eiectũ eſt. Et ſuperueniens aquila alis expanſis in modum crucis: corpus a feris protegebat. Tunc reuelante ſe ſancto martyre cuidam deuote matrone chriſtiane oſtenſiſq; ei indicijs loci vbi eũ inueniret ⁊ vbi eũ ſepeliret: mulier iunctis bobus cum plauſtro ad locũ deuenit: ⁊ corpus inuentũ vehiculo impoſuit: ſentibus quoq; ſpinoſis timore paganorũ operuit. Et interrogantibus quibuſdam ſpinas collectas ad claudendũ hortum ducere ſimulauit. Duxitq; corpus ad locũ ſibi a beato martyre demõſtratum vbi ipſum ſecreto tumulauit. Sed dũ boues plauſtrum trahentes in via ſiti deficerent: nec aquam reperire poſſent: orante muliere ⁊ martyris auxilium poſtulante ſubito fons de terra erupit: et ſatiatis animalibꝰ vſq; in preſens in ipſo loco fluere non deſiſtit. Paſſus eſt autem ſanctus martyr. iiij. nonas Maij.

¶ De ſancta Catherina virgine ⁊ martyre. Capitulum. cxxij.

Catherina virgo ⁊ martyr: filia fuit licinij imperatoris i ciuitate macedonie: licinie regine: q̃ virgo priꝰ penelope vocabat. Pater ꝟo eiꝰ turris nobiliſſimã extruxit: ⁊ muro circũdari iuſſit: ac viridariũ plãtauit: ſtatuaſq; nonaginta octo deorum appoſuit: vbi filiam ſuam annorum ſex ꝓpter eiꝰ elegãtiã vſq; ad tribulationẽ ſibi iferẽdã: colũbã regis celorũ: oliuã vero celicã ſibi dãdam. Pater vero eius volens illã nuptui tradere ipſiꝰ animũ requiſiuit. Puella vero

dierũ. vij. acceptis inducijs deos patris ſuppliciter cõſuluit. Sed ab eis nullo reſpõſo habito deũ xpianorũ de quo audierat inuocauit. Cui ſtatim angelus dñi apparẽs eã in fide docuit: mutatoq; noĩe Herinã vocauit. Sequẽti vero die theotimus q̃dã preſbyter ab angelo in turrem intromiſſus eã baptizauit: moxq; illa patris idola de turri proiecit: pater vero poſt dies ſeptẽ reuerſus cũ idola ꝯfracta vidiſſet: ipſamq; xpianã didiciſſet: eã ad ciuitatẽ duci fecit: q̃ iuxta vrbis portã diabolũ ſibi apparentẽ ⁊ eidẽ cõminãtẽ crucis ſigno fugauit. ¶ Cũ aũt xpm̃ cõfiteretur: iuſſu patris vincta vngulis indomitorũ equorũ terẽda ſubijcit: ſed ipſa angelo aſſiſtente nil leſa: pr̃ moꝛ ſu vnius ex equis occidit. Quẽ virgo a mortuis ſuſcitauit: ⁊ cõuerſũ vna cũ matre ſua in turri recluſit donec penitentiam ageret. Ipſa vero in ciuitate remanſit: vbi xpm̃ annũcians multos ꝯuertit. Qđ audiẽs ſedechias decius frater licinij rex potẽtiſſimꝰ venit ad ipſã ciuitatem: ⁊ Herinã cõprehẽſã in foueã ſerpẽtibus plenã immitti fecit vt ibi fame et reptilium morſibus deficeret. Que ab angelo ꝯfortata ⁊ ſerpẽtibꝰ interfectis ibidem diebꝰ. xiiij. ſine cibo permãſit. Deinde decius pedes eiꝰ ſecari fecit. Sꝫ cõtinuo ab angelo ei reſtituti ſunt. Poſt hec de cõſilio hipparchi comitis ſub rota molendini ligat ⁊ aqua laxat: ſed mox aq̃ diuidũtur vincula eiꝰ rũpunt: ⁊ rotaq; permãſit immobilis: ⁊ virgo ſurrexit incolumis: vñ ⁊. vij. milia paganorũ ꝯuerſi ſunt: ⁊ lapidãtes deciũ ex vrbe deiecerunt: qui poſt dies modicos ꝓpter ictus lapidũ expirauit. Filius aũt nomine ſapor mortẽ patris vindicare cupiens cũ exercitu ciuitatem obſedit: ſed dũ virgo ſtetiſſet in porta hoſtes omnes excecãtur: ⁊ iterum eius orationibus illuminantur. Sapor vero vrbem ingreſſus cõfixis clauis in calcaneis virginis eidem impoſuit maſſam quam portare fecit ad ſeptem miliaria. Cunq; illeſa rediſſet triginta milia hominũ conuerſi ſunt. Sapor vero a diabolo oppreſſus expirauit. ¶ Poſt hec veniens theotimus preſbyter parentes virginis ⁊ populum baptizauit: ⁊ eos in fide diligenter inſtruxit. Poſt annos vero tres veniens virgo ad ciuitatem calanicum tenta eſt a numeriano rege pro chriſti nominis ꝯfeſſione. A quo in tres boues eneos ignitos ſucceſſiue incluſa cum permanſiſſet illeſa: ⁊ tertius bos ac ſi viuus calorem ſentiens: mugiens diſcurreret decẽ milia gentiliũ cõuertuntur. Hinc mortuo rege predicto a pretore quodã in igne miſſa cũ exiſſet tam membris q̃ veſtibus inuſta pretorẽ conuertit. ¶ Hinc ad vrbem conſtantianam deueniẽs ramũq; oliue deferens diebus octo permãſit ibidẽ: ⁊ multos ad fidẽ adduxit. ¶ Inde ad niceã accedens ſaporẽ quendã regem cum multis de populo xpo acquiſiuit: vbi diebꝰ. lxxviij. permãſit. Poſt hec ad vrbẽ propriã rediẽs patrẽ defunctũ repperit: ⁊ diebus aliquibus ibi degẽs matrẽ in dño cõfortauit. Nouiſſime vero diuina virtute aſſumpta epheſum deducit: vbi multis oſtenſis miraculis ⁊ plurimis dño lucratis poſt dies. xv. aſſumpto apeliano didaſcalo ſuo cũ alijs. vj. viris vrbẽ exiuit: vbi nouũ ſepulchrum repperit. In quo ſe includi fecit: ⁊ vt poſt dies. iiij. vt ad ſe redirent mãdauit. Qui ad terminũ reuerſi amotoq; lapide ſepulchrũ vacuũ inuenerũt. Cuiꝰ feſtũ agit. iiij. nonas maij. quo vcꝫ die ſepulchrũ intrauit.

¶ De ſancta Antonia virgine ⁊ martyre. Capi. cxxiij.

Antonia ꝟgo apud nicomediã paſſa eſt que nimiũ torta ⁊ varijs afflicta cruciatibus: poſt ab vno brachio tribꝰ diebꝰ ſuſpẽſa: deinde in carcere biẽnio detruſa a priſcilliano ꝑſide nouiſſime flammis exuſta eſt. iiij. nonas maij. Hec Hieronymus in martyrologio.

¶ De ſctis Siluano epo ⁊ ſocijs martyribus. Capi. cxxiiij.

Siluanus eps cũ ſocijs ſuis in paleſtina ciuitate gaza martyrium paſſus eſt. Hic enim cũ eſſet epiſcopus tyri phenicis ⁊ annis fere quadraginta ſacerdotio functꝰ fuiſſet ſub perſecutione maximiani imperatoris vir manſuetudine animi et ipſa iam ſenectute venerabilis cũ plurimis clericis ſuis et tribꝰ iuuenibꝰ xpianis beſtijs ſubiecti hoſtia xpi effecti ſũt: ſicq; martyrio coronati. iiij. nonas maij.

¶ De ſanctis quadrinta martyribus. Capi. cxxv.

Quadragita martyres ſub ꝑſecutiõe diocletiani apud caſtrum lauriacum paſſi ſunt agẽte preſide aquilino: de quibus ſupra in paſſiõe ſancti floriani martyris actũ eſt. qui ab eodem preſide poſt varia ⁊ exquiſita eis illata ſupplicia vinculis duris arctati i carcerẽ miſſi ſũt. Quorũ paſſionibꝰ florianꝰ martyr ꝑdictꝰ ad martyrij tolerantiã animatꝰ eſt. Qui oẽs dudũ recluſi ⁊ inedia afflicti tandẽ in carcere ſpm̃ tradiderũt. iiij. nonas maij.

¶ De ſanctis alijs quadraginta martyribus. Ca. cxxvj.

Quadraginta alij ſancti martyres in metallo phaienſi paſſi ſunt: de quibus ſcribit Euſebiꝰ viij. libro eccliaſtice hiſtorie ca. xiiij. q̃ tpe ꝑſecutionis diocletiani oẽs inſimul ꝓ xpi nominis cõfeſſione capite ceſi ſunt. iiij. nonas maij.

¶ De ſctis quadragita ruſticis marty. Capi. cxxvij.

Quadraginta ruſtici martyres temporibus Gregorij pape primi martyrium paſſi ſunt: qui a Longobardis capti carnes immolaticias comedere cõpellebant. Cũq; dudum reſiſterent poſt multas cõminationes eiſdẽ a Longobardis illatas: ⁊ fideliꝰ perſtiterũt: ac in ſua conſtãtia ſimul oẽs gladijs ceſi ſunt: ⁊ hec Gregorius. ij. dialogo. ca. xxvij.

¶ De aſcenſione domini Ieſu chriſti. Capi. cxxviij.

AScenſio domini die quadrageſimo a reſurrectione ipſiꝰ facta eſt. Nã in ipſa die dñs diſcipulis bis apparuit: ſemel vndecim diſcipulis comedẽtibꝰ in cenaculo. Oẽs q̃dẽ tã apli q̃ alij diſcipuli necnõ mulieres habitabãt in illa pte hierl'm: q̃ dicebat mello in arce dauid. ſ. i mõte ſyon. Et erat ibi cenaculũ illud grande ſtratũ: in quo dñs precepit ſibi paſcha parari: ⁊ in illo cenaculo tũc vndecim apoſtoli habitabant. Ceteri autem diſcipuli ⁊ mulieres in eadẽ arce per diuerſa hoſpitia. vbi dũ diſcipuli recumberent dñs eiſdẽ apparuit: ⁊ illorũ incredulitatẽ exprobrauit: et cum comediſſet cum eis et precepiſſet vt in montem

olíueti verſus bethaniã irent:ibidẽ eis iterũ apparuit: ac ſpiritũ ſanctũ eis ſe miſſurũ ꝓmiſit. Indiſcrete quoq; de tempore futuro querentib⁹ reſpõdit ꝙ eis datuʒ nõ erat noſſe tempora vel momenta. ¶ Tunc eleuatis manib⁹ eis benedixit:⁊ inde coram eis in celum aſcendit. In quo loco cũ poſtmodum edificata fuiſſet eccleſia locus ille in quo ſteterunt xp̄i veſtigia nunq̃ ſterni potuit pauimento:ſed reſiliebant marmora in ora calcantium. Calcato quoq; puluere a dño adhuc veſtigia impreſſa cernuntur:⁊ eandem adhuc ſpeciem terra cuſtodit. Cũ autem xp̄s propria virtute eleuatus aliquantulũ aſcẽdiſſet:vel vſq; ad nubes:tunc nubes clara inuoluit eum:⁊ obtexit ab oculis diſcipulorum cum qua ſimul celos aſcendit. Et intuentibus illis in aera:poſtq̃ ipſum amplius videre non poterant:duo eiſdem angeli in albis aſtiterunt dicentes ꝙ ieſus qui ab eis aſſumptus in celum fuerat:in eadem carne ⁊ eodem modo et in ipſo loco iudicaturus orbem venturus erat. Tunc illi hieroſolymam ad locum habitationis ſue reuerſi ſunt:promiſſum ſpiritum paracletum expectantes. Cuius aſcenſionis feſtum ad literam contigit. iij. nonas Maij. ¶ Et q2 de more eſt:vt cum aliquis magnus domin⁹ ad aliquas partes vadit:quatuor inquiri ſolet:ſcilicet de loco vnde abijt:de tempore quando receſſit:de modo quem tenuit:et de fide ad quem paragrauit. Idcirco circa hanc aſcenſionem predicta quatuor inquirenda ſunt videlicet loci celſitudo:temporis plenitudo:modi rectitudo:et finis magnitudo. ¶ Circa primum videlicet circa loci celſitudinem ſciendum eſt quod chriſtus aſcẽdit ſuper omnes celos:vt dicitur ephe ſeos. iiij. Qui deſcendit ipſe eſt:et qui aſcendit ſuper omnes celos. Eſt autem celum materiale:rationale:intellectuale: et ſuperſubſtantiale. ¶ Celum materiale triplex eſt ſcilicet Aereum:vnde et aues celi dicuntur per aera volitantes. Matthei. vj. Reſpicite volatilia celi. Ethereum quod diuiſum eſt in ſeptima orbes planetarum et firmamentum ſtellarum fixarum. Eccleſia. xliij. Species celi gloria ſtellarum. Et empyreuʒ quod eſt de pura luce in quo eſt paradiſus ⁊ ſedes dei. pſalmi. Dominus in celo parauit ſedem ſuam. ¶ Celum rationale eſt homo iuſtus ratione inhabitationis diuine:quia ſicut celum eſt ſedes dei:ſic anima iuſti ſedes eſt ſapientie. ¶ Celum intellectuale eſt angelus:angeli enim dicuntur celi per ſimilitudinem:quia ſunt altiſſimi ratione dignitatis et excellentie:pulcherrimi ratione nature et glorie:⁊ fortiſſimi ratione virtutis ⁊ potentie. Job: Celi ideſt angeli non ſunt mundi in conſpectu eius. ¶ Celum ſuperſubſtantiale eſt ipſa diuina excellentia de quo celo ipſe Chriſtus venit:et poſtea vſq; ad illud aſcendit. pſalmi. A ſummo celo egreſſio eius ⁊c. Aſcendit ergo chriſtus ſuper omnes celos materiales. pſalmiſta. Eleuata eſt magnificẽtia tua ſup celos. ¶ Super oẽs celos rationales. pſalmiſta. Ponis nubẽ aſcendit. i. qui ambulas ſuper pennas ventorum id eſt ſanctorum. ¶ Super celos intellectuales. pſalmiſta. Aſcendit ſuper cherubin. ¶ Et aſcendit vſq; ad celum ſuperſubſtantiale:videlicet vſq; ad dei equalitatem. Mar. vltimo. Aſſumptus eſt in celum et ſedet ad dexteram dei. ¶ Circa ſecundum videlicet circa temporis plenitudinem videndum eſt quare non ſtatim vt ſurrexit/aſcendit:ſed tot diebus expectauit. Hoc autem fecit triplici ratione. ¶ Primo propter reſurrectionis certificationem: que difficilius probatur q̃ mors. Nam a prima die vſq; ad tertiam vere poterat ꝓbari mors ⁊ paſſio:ſed ad veram reſurrectionem probandam plures dies requirebantur. Leo papa. Quadragenarius ideo completus eſt numerus ſacratiſſima ordinatione diſpoſitus:vt dum in hoc ſpacio mora penitentie corporalis extenditur: fides reſurrectionis documentis neceſſarijs muniretur. ¶ Secundo propter apoſtolorum conſolationem. Quia enim conſolationes diuine tribulationibus ſuperabundant:⁊ tempus paſſionis fuit tribulationis apoſtolorum:tempus aũt reſurrectionis fuit cõſolationis eoruʒ:ideo plures debuerunt eſſe iſti q̃ illi. Et hec eſt ratio damaſceni. ¶ Tertio ꝓpter myſticã ſignificationẽ:vt ꝑ hoc datur intelligi ꝙ cõſolationes diuine tribulationibus comparantur ſicut dies ad horã:qđ patet per hoc quod dominus. xl. horis mortuus fuit:qđ erat tempus tribulationis per. xl. vero dies reſurgẽs apparuit:qđ erat tempus conſolationis. vnde glo. xl. inquit horis mortuus fuerat/propter hoc. xl. dieb⁹ viuere cõfirmabat. ¶ Circa tertium videlicet circa modi rectitudinem qualiter ſ. aſcendit/ſciendum eſt ꝙ aſcendit. ¶ Primo potenter quia viribus proprijs. Eſa. lxiij. Quis eſt iſte qui venit de edon. ⁊ infra. gradiens in multitudine virtutis ſue. Jo. iij. Nemo aſcendit in celum. ſ. virtute propria/ niſi qui deſcendit de celo ⁊c. licet enim in quodaʒ quaſi globo nubis aſcenderit:hoc tamen non fecit:quia nubis officio indigeret:ſed vt per hoc oſtenderetur ꝙ omnis creatura parata eſt obſequi creatori ſuo. Ipſe enim potentia ſue diuinitatis aſcendit. Et in hoc notatur differentia ſecundum quod dicitur in hiſtoria ſcholaſtica inter Chriſtum enoch et heliam. Nam enoch tranſlat⁹ eſt. Helias igneo curru ſubuect⁹:ſed Jeſus propria virtute aſcendit. Primus ſm gregorium per coitum generatus ⁊ generans. Secundus generatus ſed non generans. Tertius nec generatus nec generans. ¶ Secũdo aſcendit patenter:quia videntibus diſcipulis Act. j. Uidentibus illis eleuatus eſt. Ideo enim illis videntibus aſcendere voluit:vt dicit glo. vt ipſius aſcenſionis teſtes exiſterent:⁊ naturam humanã in celum ferri gauderent:⁊ ipſum ſemper deſiderarẽt. ¶ Tertio letanter: quia iubilantibus angelis. pſalmiſta. Aſcendit deus in iubilatione. Dicitur ꝙ hymnum illum aſcenſionis. Jeſu noſtra redemptio/aſcedẽte xp̄o angeli in perſonam humane nature compoſuerunt:⁊ eadem forma et eodẽ tono quo ipſum canit eccleſia ipſuʒ decantauerũt: quẽ apoſtoli audientes per ſpiritumſanctum mox didicerunt:⁊ eccleſie cauendum tradiderunt. ¶ Quarto feliciter:q2 comitantibus ſanctis. Nam predam quam inferno ſubtraxit ad celos ſecum deduxit. pſalmiſta. Dñs in ſina ſancto aſcendens in altum captiuam ducit captiuitatem. ¶ Quinto velociter:q2 veloci⁹ q̃ volantib⁹ alis. pſalmiſta. Uolauit ſup pẽnas ventorum:nõ venti tanta velocitate impelluntur. pſalmiſta. Exultauit vt gygas ad currendã viam ⁊c. Ualde eñi velociter aſcendit qñ tantum ſpacium in momẽto percurrit. Ambroſius. Saltu quodã xp̄s venit in hũc mũdum:⁊ ſaltu velociſſimo aſcendit in celum. ¶ Circa quartum autem vel circa finis magnitudinẽ ſciendũ eſt. ꝙ aſcenſionis xp̄i decem fuerunt fructus ſiue vtilitates. Prima eſt inſinuatio amoris diuini. Joan. xvj. Niſi ego abiero para. non ve. ad vos ⁊c. vbi dicit Auguſtinus. Si carnal'r heſitaueritis/capaces ſpiritusſancti non eritis. ¶ Secũda eſt maior cognitio dei. Joan. xiiij. Si diligeretis me gaude. vtiq;:quia vado ad patrem:vbi Auguſtin⁹ ideo ſubtraho formam iſtaʒ ſerui in qua pater maior me eſt/vt deum ſpiritualiter videre poſſitis. Tertia eſt meritũ fidei. Leo papa in ſermone. Magnarum eñi hic vigor eſt mentium ineſſitanter credere que corporeo nõ videntur intuitu:⁊ ibi figere deſiderium quo nequeas inferre conſpectum. ¶ Quarta eſt noſtra ſecuritas:ideo eñi aſcẽdit vt noſter ad patrẽ aduocat⁹ ſit:prime Jo. ij. Aduocatũ habemus apud patrem Jeſum xp̄m iuſtum ⁊c. Ber. Securũ acceſſum habes ad deum homo:vbi mater eſt ante filiũ:⁊ fili⁹ ante patrẽ mater oſtẽdit filio pectus ⁊ vbera:filius oſtendit patri latus ⁊ vulnera:nulla ergo poterit eſſe repulſa:vbi tot concurrunt charitatis inſignia. ¶ Quinta eſt maxima dignitas:magna eñi dignitas eſt quãdo noſtra natura vſq; ad dexteram dei patris exaltata eſt. Hanc dignitatẽ in hominib⁹ angeli ꝯſiderãtes:q̃ in lege veteri ſe adorari permittũt:deinceps adorare ſe ꝓhibẽt. Apoca. xix. Cecidi ante pedes ãgeli: vt adorarem

vt adorarẽ eũ:⁊ dixit mihi:vide ne feceris ⁊c. Leo papa. Natura hodie nr̄e humilitatis vltra cũctarũ altitudinẽ poteſtatũ ad dei pr̄is eſt ꝓuecta conſeſſum. ¶ Sexta eſt ſpei nr̄e ſoliditas. Hebr. iiij. Habẽtes põtificẽ magnũ q̃ penetrauit celos. Jeſuʒ filiũ dei teneam⁹ ſpei nr̄e ꝯfeſſionẽ. Hieronym⁹. Chriſti aſcẽſio nr̄a eſt ꝓuectio:⁊ q̃ ꝓceſſit gloria capitis:eo ſpes tẽdit ⁊ corporis. ¶ Septima eſt vie oſtẽſio. Mich. ij. Aſcẽdit iter pãdẽs ante eos. Auguſtin⁹. Uia tibi fact⁹ eſt ipſe ſaluator:ſurge ⁊ ambula:habes q̃ eas:noli pigreſcere. ¶ Octaua eſt ianue celeſtis apertio. Sicut eñi prim⁹ adã aperuit ianuas inferni:ſic ⁊ ſecũd⁹ paradiſi. vñ cãtat eccleſia. Tu deuicto mortis aculeo aperuiſti credẽtib⁹ regna celorũ. ¶ Nona eſt loci ꝑparatio. Job. xv. Uado parare vobis locũ. Auguſtinus. Dñe para qđ paras:⁊ te nobis paras:qñ ante locũ paras:⁊ tibi in nobis ⁊ i te nobis. Decima ⁊ vltia eſt ſpiritusſcti miſſio. Joan. xvj. Expedit vobis vt ego vadã. Si eñi nõ abiero paraclet⁹ nõ veniet ad vos. Si aũt abiero:mittã eũ ad vos. Hoc aũt ideo chriſt⁹ diſpoſuit:vt ſpm̄ſctm̄ a patre ⁊ filio mitti oſtẽderet:ne ſi añq̃ chriſt⁹ aſcẽderet mitteret:a ſolo fortaſſe patre mitti putaret:⁊ ꝑ cõſequẽs a ſolo patre ꝓcedere videret ſcd̄m qđ grec⁹ error ſuadet:ꝯtra quẽ eſt exp̄ſſa authoritas ṽitatis. Jo. xv. Cum venerit paracletus quẽ ego mittã vobis a patre ⁊c. vbi dicit Beda. quod ipſa miſſio ipſa eſt ꝓceſſio.

De ſancto Botardo ep̄o ⁊ cõfeſſore. Cap. cxxix.

Botardus epiſcopus

tp̄e ſcti Henrici imperatoris claruit:qui in alcenſi monaſterio enutritus ſub henrico duce bauarie ibidem abbas effectus:monaſterio laudabiliter prefuit. Deinde mandato regis per viligiſum archiepiſcopum hercl. ad monaſterij veldencñ. regimen promotus eſt. garcñ. ⁊ cremcñ. monaſterijs eidem in cura cõmiſſis inde alohem rediens a ſancto imperatore henrico ad himcñ. epiſcopatũ vocatus diudum renuit. Cum autem domina noſtra ei apparuiſſet:⁊ eum in eccleſia ductum vt a crucifixo veniã peteret induxiſſet:ille proſtatus humi ante crucifixum miſericordiam poſtulauit. Statimq; beata virgo verſiculum illum cõcinere cepit. Infunde vnctionem tuam ⁊c. Quod ille intelligens:⁊ diuine voluntati reſiſtere metuens epiſcopari conſenſit. Et in epiſcopatu ſuo gregem dominicum ſollicite procurauit. ¶ Cum a quadam nobili domina nomine ſophia de poſſeſſione eccleſie infeſtaret:die quadam ad eam acceſſit:⁊ ipſam coram ſummo iudice ſup cauſa eccleſie in proximo venturo feſto purificationis citauit. Seq; cũ quodã eius clerico puero eadem hora migraturum poſt dies modicos eſſe predixit. Moxq; vna cum predicto puero languore detineri cepit. Et dũ in feſto aſcẽſionis quod anno illo die tranſitus eius occurrit hora matutinali in eccleſia cantaretur antiphona illa. Aſcẽdo ad patrẽ meũ ⁊c. Ille vna cũ dicto puero vna ⁊ eadẽ hora ſpiritũ emiſit. Poſt cuius obitũ inſtante purificationis feſto:tunc ſubſequente predicta Sophia defuncta eſt. Quieuit in chriſto ſanctus Botard⁹. iij. nonas. maij. Hec frater Bartholomeus.

¶ De ſancto Andoeuo epiſcopo. Cap. cxxx.

Andoeuus epiſcopus

oppido ſueſſionis nomine ſauciato claris parentibus ortus frater ſanctorum Adonis ⁊ rhadonis ſub rege francoruʒ lothario inde ſub dagoberto in regali palatio regni negocia ſtrenue miniſtrabat. Sed cum ado monachus factus fuiſſet:⁊ rhado theſaurorum regalium curaʒ habebat. Quo tempore ſanctus Eligius nouiomcñ. etiam in regis palatio clarus erat. Andoeuus vero chriſto militare cupiens a rege prohibebatur. ſanctitate tamen prepollens ſub veſte precioſa cilicio vtebatur. In proprij poſſeſſione patrimonij monaſterium conſtruxit et dotauit:cuiq; ſanctum agilum columbani diſcipulũ prefecit. ¶ Deinde cõſentiente rege clericus factus defuncto Romano rothomagcñ. ep̄o. Andoeuus eligitur:ſed anteq̃ conſecrari vellet:ad hiſpanias predicandas acceſſit:vbi ⁊ miracula oſtẽdit. Nã quadam die dominico in mola laborantem:cui manus arida facta mole adheſerat:ſubito penitentem ſanauit. Conſecratuſq; eſt eodeʒ die cum ſancto eligio nouiomcñ. epiſcopo. In hui⁹ ſancti cubiculo lux immenſa ſepius celitus infuſa conſpicitur:⁊ voces angelice ſecum colloquentes audiuntur. ¶ Dum ſemel parœciam ſuam circuiens iuxta locum qui dicitur ad crucem ſancti Audoeni in curru ſedens tranſiret:⁊ muli curruʒ trahẽtes nullo ſtimulo vel verbere ſe inde mouere poſſent:epiſcopus in aere ſignum crucis fulgentis proſpexit:vbi ⁊ crucem ligneam in teſtimonium affixit:⁊ ſanctorũ reliquias appoſuit. Ibiq; nocte ſequenti columna ignea in aere apparuit. Ubi et poſtmodum monaſterio fabricato:ſanctus leufridus cum monachis plurimis ſeruiuerunt. ¶ Uanuingum quendam diuitem in extremis laborantem:promiſſione ab eo ſuſcepta:quod in beneficij vicem cenobiuʒ cõſtrueret:priſtine ſanitati reſtituit:illeq; ꝓmiſſa cõplere curauit. ¶ Cuidã quoq; muto per vndecim annos loq̃lã amiſſã reſtituit. Et i verduncñ. vrbe oppſſum a diabolo liberauit. Rexit eccl'ĩã ſuã annis. xliiij. ⁊ nonagenari⁹ ad dñm emigrauit. iij. noñ. maij. ibiq; ſepultus eſt.

¶ De ſancto Hilario epiſcopo. Cap. cxxxj.

Hilarius Arelatẽſi.

ep̄s vir in ſanctis ſcripturis doctus et doctor inclytus fuit. Qui paupertatis amator erga inopũ ꝓuiſionem pietate mentis ⁊ corporis labore ſollicitus grandi et ſolerti cura pauperes aluit:⁊ in docendo gratiſſim⁹ extitit multos ſermões ſplẽdidos ad ppl'm fudit:⁊ plurima eruditionũ opuſcula ꝯpilauit:volumẽ grande de fide. xij. libris explicitum ſermone ſplendido exarauit. Beati quoq; honorati predeceſſoris ſui vitã cũ multorũ vtilitate cõpoſuit. Fineʒ vite dedit valentiani ⁊ martiani tẽporibus tertio noñ. Maij. Hec Gennadius libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Eutimo martyre. Capitulum. cxxxij.

Eutimus diaconus

et martyr apud Alexandrie ciuitatem pro Chriſti fide ab infidelib⁹ chriſtianitatem emulantibus detentus:⁊ diudum in carcerali ergaſtulo vinculis arctatus:⁊ in edia maceratus in cõfeſſione emiſit ſpiritum. iij. noñ. Maij. vt dicit Ado.

¶ De ſancto Hyreneo et ſocijs martyribus. Cap. cxxxiij.

Hyreneus et peregrinus

martyres et hyrenis virgo apud theſſalonicam ciuitatem dum veritatem ſacre fidei proteſtari auſi fuiſſent:paganorum rabie detenti:atq; inſimul ignibus combuſti palmas martyrij perceperunt. iij. noñ. Maij. hec Ado.

¶ De ſancto Joanne ante portam latinam. Capitulum. cxxxiiij.

Joannes euange

liſta ideo ante portam latinam dicitur: quia in vrbe roma i ipſo loco in feruētis olei dolio miſſus diuina gratia inde exiuit illeſus. Nam vt in eiꝰ legenda aliqualiter tactum eſt vj. kalen. ianuarij. Cum domitianus imperator ſecundam poſt neronem in chriſtianos perſecutionem excitaſſet: et beatus euangeliſta apud epheſum predicaret: a proconſule tentus iuxta edictum imperiale admonebatur chriſtum negaret: ⁊ a predicatione ceſſare. Quod cum apoſtolus recuſaret dicens quod obedire deo magis ꝙ hominibꝰ oporteret: proconſul eū in cuſtodiā miſit: ⁊ de eo per literas imperatori ſuggeſſit. Cui domitianus reſcripſit: vt Joannem cathenis vinctū ab epheſo ſecū romā adduceret. Cum ergo a procōſule ad vrbe adductꝰ eſſet: mādauit imperator proconſuli: vt Joannē apud portā que latina dicitur in dolium feruentis olei mitteret: prius tamē ipſum more romano flagellis cederet: ⁊ crines capitis eius funditus tonderet: vt ſic deſpectus ⁊ ille omnibus appareret. Tunc procōſul iuxta mādatum Ceſaris Joānē ante portā latinā adductū prius flagellari: deinde crinibꝰ tōderi fecit: ac demū in doliū feruentis olei mergi. Qui coniectꝰ illud vnctꝰ nō aduſtus de vaſe exijt: ⁊ iam a pena illeſus fuit ꝙ a corruptione carnis immunis permanſit. Proconſul aūt tāto miraculo ſtupefactus eum liberū dimiſiſſet: niſi imperatorē offendere timuiſſet. Sed in inſulā pathmos ipſuȝ in exiliū duci fecit: ⁊ ſic furorē domitiani tēperauit. In loco autē illo vbi in oleū miſſus eſt: chriſtiani proceſſu tēporis eccleſiam eius nomini fabricarūt: ⁊ feſtū eius ipſa die celebrare ceperūt: videlicet pridie nonas maij. ¶ Hic beatus apoſtolus ⁊ euangeliſta in predicta inſula relegatꝰ apocalypſim quā ei dominus reuelauit greco ſermone manu ſua cōſcripſit: quā interpretati ſunt Juſtinꝰ martyr ⁊ hyreneus. Scripſit ⁊ epiſtolā canonicā cuius initium eſt. Quod fuit ab initio ⁊c. que a cūctis eccleſijs ⁊ viris eruditiſſimis approbatur. Relique aūt due que Joannis intitulātur alteri Joanni preſbytero aſcribuntur: cuius ⁊ ſepulchruȝ apud epheſum demonſtratur. Nouiſſimus autem omnium ⁊ finem ſcripturaruȝ ſuarum ſcripſit euangelium ab aſie epiſcopis rogatus aduerſus cerinthum alioſq; hereticos: ⁊ precipue ebionitarū tunc dogma conſurgens: qui aſſerūt chriſtū ante mariam non fuiſſe: vnde etiam compulſus eſt diuinaȝ verbi natiuitatem edicere. Hec Hieronymus de viris illuſtribꝰ. Refert quoq; Helinandus ꝙ euangelium cō ſcripturus triduanum ieiunium omni eccleſie indixit: vt digna deo conſcribere poſſet. In loco autem vbi euāgelium ſcripſerat: licet nullo ſit operimento munitus: nihil hactenus imbris aut pluuie decidit: vt per hoc appareat quantam ipſi loco elementa vſq; in preſens reuerentiam ſeruant.

¶ De ſancto Joanne damaſceno preſbytero. Capitulum. cxxxv.

Joannes p̄ſbyter

cognomine damaſcenus apud cōſtātinopolim floruit tēpore theodoſij. iij. imperatoris. Hic filius meſue ſaraceni apud damaſcū exortꝰ: vnde ⁊ damaſcenꝰ dictꝰ eſt / ab annis puerilibꝰ cultu iudeꝰ in iudaiſmo natꝰ et educatus liberalibus ſcientijs et philoſophicis imbutꝰ: literiſq; grecis hebraicis pariter et latinis eruditus libros vtiles in medicinalibus vtpote peritiſſimus medicus confecit. De iudaiſmo tandem adhuc iuuenis ad chriſtum conuerſus conſtantinopolim veniens ſub anaſtaſio ſecundo imperatore monachalem habitum ſumpſit. Et virgo permanens in amorem beate virginis totum ſe contulit: pluraq; dictamina in eius laudibus cōponebat: ⁊ cōpoſita ſcribebat: multiſq; nobiliuȝ filijs multa legebat. Cum autē die quadam poſt lectionem cū ſcholaribus iret ſpatiando: pyrate ſaracenoruȝ eum ſubito rapuerunt: et ad egyptū ducentes cuidam ſaraceno diuiti vendiderunt. Qui aduertens eius peritiam filium ſuum eidem inſtruendum tradidit: ⁊ ipſuȝ honorifice tractauit. Qui puerū acerrimi ingenij infra paucos annos plenius erudiuit: illeq; magiſtri modū dictādi ⁊ ſcribēdi adeo didicit: vt nec ſtilū nec ſcripturā alterutrius ꝗs diſcernere poſſet. Mortuo vero anaſtaſio imperatore: theodoſius factus imperator: qui in iuuentute ei fuerat amiciſſimus. Joannem precibus ac precio multo a ſaraceno redemit: quem cōſtantinopolim deductum ſuum cancellarium fecit: eiuſq; conſilio ⁊ induſtrie curiam totam regendam commiſit. Filius autem ſaraceni quem docuerat iam magnus effectus ⁊ glorie preceptoris inuidens: cogitans quomodo honorem magiſtri conſequi poſſet: conſtantinopolim veniēs ſub nomine ioannis literas confinxit: quas ſaracenorū ſoldano dirigebat: i. ꝗbꝰ ei ſignificabat ꝙ memor bn̄ficiorū in p̄tibꝰ egypti a ſaracenis receptorū libēter vellet ſoldanū grecie dn̄ari: et quod imperator exercitū grecorum ad partes remotas conducere debebat. Et quod ſi cum gente ſua ad vrbem regiā feſtinaret: ſubito ⁊ ſine obſtaculo imperium grecie obtineret. Has autem literas iuuenis ille in conſiſtorio cauſaruȝ ex induſtria proiecit: et abijt. Reperte igitur litere et imperatori theodoſio exhibite proculdubio Joannis epiſtole ſunt indicate attento modo dictaminis et ſcripture. Captus ioannes imperatori preſentatur: et an literas illas ſcripſerit: ipſum auguſtus ſciſcitatur. Joannes reſpondet quod ſtilum et literarum formam ſuuȝ eſſe negare nequit: ſed teſte deo illas epiſtolas nunquā ſcripſit. Cumq; propter confuſam reſponſionē adhuc maior ſuſpitio eſſet cōtra eū: ⁊ quidā ipſum vt proditorē dicerent occidendū. Imperator fecit ei dexteram amputari: ⁊ proditorem ſuum ⁊ imperij publice p̄clamari: ⁊ ad perpetuam eius confuſionem manum in eccleſia ſue abbatie ſuſpendit: ipſumq; ad monaſterium ſuum iuſſit reduci. Qui ſepius cum lachrymis virginis ſolatiū implorabat: ⁊ iniuriā patiētiſſime tolerabat. ¶ Cū autem quadam die veneris nocte die ſabbati aduenientis diudum in oratione vigilaſſet: ⁊ truncuȝ brachium virgini oſtendiſſet: ⁊ poſt fletum leuiter dormitaſſet: virgo glorioſa ei apparuit: eumq; confortare cepit. Ille vero econtra ſe nimium aſſerebat dolere: quia confuſionem ſuam et monachorum continue compellebatur aſpicere: et quia de ea reperta dictamina non poterat vt ſolebat conſcribere: nec corpus dominicum de ipſa celebrans amplius contrectare. Tunc beata virgo manum appenſam: vt ſibi per ſomnium videbatur accepit: ⁊ omni dolore remoto brachio reſtituit. Euigilans ioannes manum ſibi reſtitutam inuenit: ⁊ que erat iā arida carne recentem conſpexit. Ipſaq; die ſacris indutus miſſam beate virginis cunctis ſtupentibus ſolenniter celebrauit. Imperator miraculum videns Joanni veniam petijt: ipſumq; in officio ſuo reſtituēs honorifice eum pertractauit. Queſiuitq; ab eo ſi aliquem ſuum modum dictandi ⁊ ſcribendi docuerat: illeq; cūcta per ordinem ei narrat. Queſitus calumniator capitur: ⁊ peccatum confitens ſuſpendio iudicatur: ſed ioanne pro eo interueniente mors in exilium commutatur. Poſt aliquot annos ſanctus vir officio renunciauit: et in monaſterio ſuo degēs in ſancta religione vitā finiuit anno. lxxv. etatis ſue pridie non. Maij ſepultus cōſtantinopoli miraculis clarus. ¶ Hic ſanctꝰ doctor librū cōpoſuit orthodoxe fidei certā traditionē cōtinentē in quatuor libris digeſtū: quē burgundiꝰ piſanꝰ cauſidicꝰ eugenio pape tertio de greco trāſtulit i latinū. Librum

etiā cōpilauit de vita ⁊ moribꝰ ſaluatoris: ⁊ omnia chriſti et genitricis geſta ab incarnatione vſq; ad aſcenſionem ſerioſe ⁊ particulariter continentem. Librum de laude virginis rhythmico ſtylo latine cōpoſitū. Scripſit etiam vitam balaam et ioſaphath eremitarum. Alioſq; plures elegantes ſermones ⁊ tractatus perutiles compilauit. hymnos ⁊ ſequentias ⁊ alias laudes in honorem genitricis et geniti metro dictauit: que quia greco ſermone congeſta fuerāt metro transferri nō potuerunt. Et alia plura vtilia digeſſit.

¶ De ſancto Lucio cirenēſ. epo. Capi. cxxxvj.

Lucius epiſcopꝰ

cyrenenſ. de quo ſctūs Lucas Actuū xiij. mentionē facit a ſanctis apoſtolis primꝰ apud cyrenem pontifex ordinatus eſt: qui officio predicationis fideliſſime pacto ſanctitate ⁊ doctrina cōſpicuus quieuit in pace pridie non. Maij: vt dicit hieronymus in martyrologio ſuo.

¶ De ſctō Enodio epo ⁊ martyre. Ca. cxxxvij.

Enodius epiſcopꝰ

apud anthiochiam martyriū paſſus eſt: de quo ſanctus ignatiꝰ ſcribit: ꝙ primus ibidem ab apoſtolis epiſcopus eſt inſtitutꝰ: qui apud eādē vrbē ſub perſecutione neronis imperatoris glorioſo martyrio coronatus vitam finiuit: ibiq; ſepultus eſt pridie kalen. Maij.

¶ De ſctā Flauia domitilla v̄gine et martyre. Capi. cxxxviij.

Flauia Domitilla

virgo apud taracinaȝ campanie ciuitatē ſub domitiano paſſa eſt. Que cū eſſet flauij clemētis conſulis ex ſorore neptis / Aurelio filio cōſulis nepoti domitiani imperatoris in coniugiuȝ tradita eſt: datis ſibi duobus eunuchis cubicularijs: ſcȝ nereo ⁊ archilleo. Cumq; puella auro ⁊ precioſis veſtibus tegeretur: nereus ⁊ achilleus qui occulte chriſtiani erant: eidem predicauerūt: ⁊ virginitatem multipliciter commendauerunt: in tantum vt ipſa in chriſtum crederet: et virginitatis votum emitteret. Quam ſanctus clemens papa baptizauit: ⁊ ſacro velamine conſecrauit. Quod audiēs aurelianus ſponſus eius a domitiano impetrauit: ⁊ virginem cum Nereo et achilleo in pontianam inſulam relegauit: putans ſe per hoc propoſitum virginis immutare. Poſtꝙ autem ſancti martyres nereus ⁊ achilleus martyriū paſſi ſunt: vt dicetur infra in eorum paſſione. iiij. idus ſeptembris ⁊ vbi ſancti maro eutyces ⁊ victorinus: qui etiam domitillam in fide confortauerant: agonem ſuum compleuerunt: vt dictum eſt ſupra de eis. xij. kalendas Maij: Aurelianꝰ virginem de exilio reduxit: ⁊ duas virgines euphroſynam ⁊ theodorā collactaneas eius vt ei ſuaderēt miſit: quas tamen domitilla ad fidem conuertit. Tūc aurelianꝰ cū ſponſis dictarum puellarū ⁊ tribꝰ ioculatoribꝰ et alijs ſocijs ad eam acceſſit: vt ipſam ſaltem violenter opprimeret. Sed cuȝ virgo chriſti prefatos duos iuuenes cōuertiſſet: aurelianus eam in thalamum introduxit: ⁊ ibidem mimos canere et ceteros ſaltare ſecum fecit / vt ad libidinem magis accenſus ipſam poſtmoduȝ violaret. Sed cum mimi deficerent in canendo / ⁊ ceteri in ſaltādo: ipſe tamen per biduum ſaltare non ceſſauit donec in ſaltādo expirauit. Luxurius vero frater eius ab imperatore obtēta licētia oēs qui p̄ virginē crediderant interfecit: ⁊ cubiculo vbi domitilla cum Euphroſyna ⁊ theodora morabat ignē ſuppoſuit. Que ſimul orātes ſpm̄ emiſerunt non. maij. Quarum corpora ſanctꝰ Ceſarius mane illeſa reperiens ſepeliuit.

¶ De coniunctione corporū ſanctorū ſtephani ⁊ laurentij. Cap. cxxxix.

Coniunctio corpo

rum ſanctorū martyrum ſtephani ⁊ Laurentij facta eſt Rome ſub Theodoſio iuniore. Nam cuȝ eudoxia filia theodoſij imperatoris ⁊ vxor Valentiani apud vrbē cū viro degens a demonio vexaretur: ⁊ valentianꝰ illud patri conſtantinopoli exiſtenti ſignificaſſet: iubet filiam conſtantinopolim adduci: vt a reliquijs p̄thomartyris ſtephani tangeretur. Corpus enī ſancti ſtephani dudū conſtātinopolim ex hieroſolymis tranſlatū fuerat: vt dicetur infra in Inuētione eiꝰ. iiij. non. Auguſti. Demon autē in Eudoxia clamabat / ꝙ inde nunꝙ exiret niſi ſtephanus romā veniret: quia ſic erat voluntas apoſtolorū. Quod imperator audiēs / a clero ⁊ populo conſtantinopolitano obtinuit / vt corpus ſtephani romanis daretur: ⁊ corpus Laurētij grecis traderetur. Hoc autem imperator pelagio pape ſcripſit: qui de cōſenſu romanoꝝ petitioni imperatoris cōſenſit. Miſſi igit̄ conſtantinopolim cardinales corpus ſancti Stephani romam deferūt: ⁊ greci pro accipiēdo corpore ſancti Laurentij cū eis romam perueniunt. Caput aūt ⁊ corpus ſancti ſtephani recipitur: ⁊ a ciuibꝰ ſolis dextrum brachiū ſummis precibus obtinetur: ⁊ metropolitana eccleſia eius nomini fabricatur. Cum autē romam veniſſent / ⁊ corpus ad eccleſiam ſancti Petri ad vincula deferre diſpoſuiſſent: vectores ſubſiſtūt: nec vltra procedere poſſunt. Demon autē in regina clamabat eos fruſtra fatigari eo ꝙ nō ibi ſȝ in eccleſia fratris ſui laurentij ⁊ iuxta eū elegerat collocari. Illuc ergo corpus defert̄: ad cuiꝰ tactū puella mox a demonio liberat̄. Cumq; ſepulchrū adeo arctū eēt ꝙ vtraq; corpora capere non potuiſſet laurentiꝰ aduētui fratris quaſi cōgratulās in alterā partē ſepulchri verſus ſup latus receſſit: ⁊ medietatē ſtephano vacuā dereliquit. Sicq; ſtephanuȝ ſimilr̄ ſuper latꝰ verſa facie ad cōſociū collocarūt. Greci vero dū manꝰ apponunt vt laurentiū auferāt ad terrā velut exanimes corruerūt: ſed orantibus pro eis papa cum clero ⁊ populo vix ad ſe ad veſperā redierūt. Omnes tamen infra decem dies mortui ſunt. Latini vero qui eis conſenſerant in phreneſim verſi ſanari nō poterant quoadusq; amborum corpora vt dictum eſt in ſimul tumulata ſunt. Hec autem coniunctio facta eſt nonas maij: vt dicit frater bartholomeus.

¶ De Apparitione ſancti michaelis archangeli. Ca. cxl.

Apparitio ſcti mi

chaelis archangeli dupliciter nominatur: videlicet apparitio ⁊ victoria. Apparitiones autem eiꝰ due ſunt p̄ncipales: ꝓpter quas feſtuȝ hoc inſtitutum eſt. ¶ Prima qua in monte gargano apparuit: q̄ mons eſt in apulia. xl. milibus diſtās a ſiponto ciuitate. Anno aūt dn̄i. cccxc. in p̄dicta ciuitate erat quidam vir nomine garganus a quo ille mons nomē accepit: qui animaliū multitudine pollebat. Cū aūt circa predicti montis latera paſcerent: contigit taurū ceteros boues relinquere ⁊ verticē montis conſcendere. Quē dn̄s cum eius familia per deuia queq; requirens ipſum tādē in vertice montis iuxta oſtiū ſpelunce inuenit: ⁊ mox in ipſum arcū tendēs ſagittā toxicatā direxit. Sed ſtatim illa velut a vento retorta ipm̄ qui eaȝ

ſecerat repercuſſit. Turbati ſuper hoc ciues epiſcopū ſuperinde conſulendum decernunt. Qui eis triduanū indixit ieiunium: ⁊ a deo monuit eſſe querendum. Quo peracto ſanctus archangelus michael per viſionē epiſcopo apparuit: eiqꝫ reuelauit qualiter loci illiꝰ cuſtos et inſpector erat: ⁊ quia eius voluntate vir ille mortuꝰ fuerat: ſeqꝫ locū incolere tali iudicio comprobauerat. Statimqꝫ epiſcopus ⁊ ciues cū proceſſione locū adeūt: ⁊ ingredi non preſumentes orationibus ante fores inſiſtunt. ¶ Secunda apparitio eſt que rome tēpore Gregorij pape legitur contigiſſe. Nam vt ſupra actum eſt in legenda gregorij. iiij. idus martij. Cum idem pontifex propter peſtem inguinariā letanias maiores inſtituiſſet: ⁊ deuote pro ſalute populi exoraſſet: vidit ſuper caſtrum qđ olim memoria adriani dicebatur angelū dñi qui gladiū cruentū tenebat: ⁊ in vagina reponebat: vnde gregorius intelligens preces a deo exauditas: eccleſiam in honore angelorum ibidem conſtruxit: caſtrum quoqꝫ illud exinde ſancti angeli dictum eſt. Hec autem due apparitiones ad literā. viij. idus maij occurrerunt ꝓpter quas hoc feſtum inſtitutum eſt. ¶ Eſt etiā alia apparitio que celebratur. kal. nouēbris. de qua ibidem cum quibuſdam miraculis ex ipſa ſubſequentibꝰ agetur. Dicitur etiā hoc feſtum victoria propter multiplicem victoriam michaelis. Nam re vera iſte glorioſus archangelus ad omnē ſtrenuū actū triumphi ſeu victorie in chriſtiano populo delegatur. Unde ſicut eo tempore quo populus iudeorum erat peculiaris populus dei: michael erat in omnibus princeps ⁊ adiutor ſynagoge ipſorū vt habet Danie. x. Sic poſtqꝫ populus chriſtianus per fidem chriſti factus eſt populꝰ dei michael factꝰ eſt princeps ⁊ adiutor eccleſie chriſtianorū. Unde cātat eccleſia. Princeps glorioſiſſime michael ⁊c. Et ideo interpretatur quis vt deus. q. d. ſicut nullus facere poteſt qđ facere preualet deus: ſic quoties aliquid mire virtutis agitur michael mitti perhibetur: vt ait Gregorius. Licet autem in alijs victorijs mirabilior apparuerit: tamen victoria principalis propter quā hoc feſtum denominatur: fuit illa quam ſipontinis hoc modo conceſſit. Poſt aliquod nempe tempus ab inuento loco: vt ſupra dictū eſt: neapolitani gentiles cum ſipontinis ⁊ beneuentanis qui quinquaginta milibꝰ a ſiponto diſtāt: ambobus fidelibus ordinato exercitu bellari ceperūt. Qui de epiſcopi conſilio triduo inducias petierunt: vt ieiunio triduano vacarent ⁊ patroni michaelis auxiliū implorarent. Tertia nocte michael epiſcopo apparuit: preces exauditas aſſerit: victoriam affuturam promittit: ⁊ quarta diei hora hoſtibus occurrēdū premonuit. Quibus occurrentibus mons garganus immenſo tremore concutitur: fulgura crebra volāt: ⁊ caligo tenebroſa monte obtexit: ita vt ſexcenti de aduerſarijs tam ex ferro hoſtium qꝫ ex ſagittis igneis interirent. Reliqui in fugam conuerſi virtute comperta archangeli: continuo colla chriſtiane fidei ſubmiſerunt. Hec autem victoria eodē die reuoluto anno ab apparitiōe ꝑdicta videlicet octauo idus Maij dicitur cōtigiſſe. ¶ Sunt et alie plures victorie tam michaelis qꝫ angelorū: que quia diem certum nō habent ſub hoc feſto cōprehēduntur. ¶ Prima victoria eſt illa quā michael archangelus cū ſuis angelis obtinuit: quando draconem ideſt luciferū cū ſuis ſequacibus de celo eiecit. De quo exponit illud apocalypſis. xij. Factum eſt prelium magnum in celo: Michael ⁊ angeli eius preliabantur cū dracone ⁊c. Cū enī lucifer dei equalitatem appetiſſet: archangelus hic celeſtis exercitus ſignifer a deo miſſus ipſum cum ſuis ſequacibus de celo expulit: ⁊ in hunc aerem caliginoſū vſqꝫ ad diem iudicij remiſit. ¶ Scđa eſt illa qua cū diabolo diſputans de Moyſi corpore ipſum triumphauit. De qua habetur iudicum primo. Cum enim diabolus corpus Moyſi prodere vellet: vt ipſum pro deo iudeorū populus adoraret: Michael non iudicium blaſphemie improperās: ſed imperio domini ei mandans: demonē expulit: ⁊ corpus Moyſi diuina prouidētia occultauit. Tertia eſt quam de antichriſto habiturus eſt quando ipſum occidet. ¶ Tunc enī michael princeps magnꝰ: vt dicitur Danielis duodecimo. Cōſurget ⁊ pro electis contra antichriſtum fortiter aſſiſtet. Deinde antichriſtꝰ vt dicit gloſſa ſuper illud Apocalypſis decimotertio. Uidi vnum de capitibus eius occiſum ⁊c. mortuum ſe finget: et per tridum latens poſtea apparebit dicens ſe ſuſcitatum arteqꝫ magica ferentibus cum demonibus in aera aſcendet: ⁊ omnes populi ipſum mirantes adorabunt. Tandem vt dicit gloſa ſuper illud ſecūde Timotheo ſecundo. Quem dominus Jeſus interficiet ⁊c. In monte oliueti aſcēdet: ⁊ dum ſtabit in papilione ⁊ in ſolio ſuo in loco contra quem dominꝰ aſcendit: Michael adueniens ipſum interficiet. ¶ Quarta eſt quam angeli quotidie de demonibus obtinent: dum pro nobis pugnantes ab eorum tentatione nos liberant. Hoc autē tripliciter faciunt. ¶ Primo poteſtatē demonis refrenādo. Figura Apocalopſis vigeſimo. de angelo qui demonem ligauit ⁊ in abyſſum miſit. Et Thobie octauo de diabolo in deſerto ſuperiori ligato. Huius enim religatio ipſa eſt poteſtatis eius refrenatio. ¶ Secundo cōcupiſcentiam refrigerando. Figura geneſis. xxxij. Angelus tetigit neruū femoris iacob ⁊ ſtatim emarcuit. Tertio memoriā paſſionis mentibus imprimendo. Figura Apocalypſis ſeptimo de angelo aſcendente ab ortu ſolis habente ſignum dei viui ideſt memoriam crucis: ⁊ īfra. Nolite nocere terre ⁊ mari ⁊c. quoad vſqꝫ ſignemꝰ ſeruo dei noſtri in frontibus. i. mētibus eorum.

¶ De ſancto raphaele archangelo. Ca. cxlj.

Raphael archangelus quia nullla ſpeciali ſolennitate vllo tempore recolitur. Ideo huic feſto apparitionis Michaelis merito coniungitur: vt de ipſo aliqualis mētio habeatur. Interpretatur autem Raphael medicina dei. Hoc autem ideo nomen angelꝰ ille ſortitur: quia quoties ad aliquem morbum incurabilem ſanandum angelus aliquis a deo deſtinari proponitur: tunc Raphael angelꝰ mitti creditur. Unde huic angelo duplex officium attribuitur: videlicet officium vie: ⁊ officium medicine. Eſt enim hic angelus ⁊ dux itinerantibus: et medicus morbo laborantibus: vnde ⁊ in horum cōprobationem nō ſolum Tobiam iuniorem in via cōduxit ⁊ ſanum cuſtodiuit: ac coniugatum in diuitijs opulentum: ad domum paternam reduxit: ſed etiam Tobiam ſeniorem excecatum illuminauit. De quibus per ſingulas agetur cū ad hiſtoriā Tobie peruenietur. ¶ Quod autem hic angelus dux ⁊ cuſtos in via itinerantibus exiſtat: patet in quodam miraculo quod legitur in libro de geſtis Frācorum Dū enim quidam aurelianēſis ad ſanctū Jacobum peregrinaretur: angelo raphaeli quē in deuotione habebat: ⁊ quē ducē ⁊ cuſtodem viatorū audierat ſe ſpecialiter commendauit. Cum autem in via erraſſet: ⁊ appropinquans ſylue predones ſuperuenientes conſpiceret: feſtinare cepit iter vt eos euaderet. Et cum aliquantulum proceſſiſſet: quidam ſe ſibi quaſi comitem vie coniunxit: et cauſam tante feſtinationis queſiuit. Cui cum cauſam expoſuiſſet: et hoſtes ſe inſequentes oſtendiſſet: ille eū hortari cepit ne timeret: qꝛ ipſum ſine leſione ad rectā viā reduceret. Et cū hoc loquerentur: peruenierūt ad fluuiū. Cūqꝫ ille nec pontē nec nauē ad tranſeundū cōſpiceret: nec viā tranſuadandi ſciret: adhuc magis timuit: et ſe a comite deceptū putauit. Et ecce cū predonibꝰ irruētibꝰ ille omni auxilio deſtitutꝰ ſe angelo raphaeli commendaſſet: ſubito ex alia parte fluminis cū ſocio ſe trāſlatū vidit: ⁊ hoſtes citra flumē mirantes dimiſit. Subitoqꝫ et comes ille diſparuit. Sicqꝫ viam ſuam proſecutus eſt. Cum autem iterum rediens

rū rediens ad locū illū appropinquans in eoſdē hoſtes irruere dubitaret: graui ſopore ſubito depreſſus ſub arbore dormitauit. Cui in ſomnis comes ille qui cū trās flumen euexerat apparuit: ſeqꝫ eſſe raphaelē archangelū cui ſe cōmendarat aſſeruit: qui cū in via cuſtodierat: ⁊ vſqꝫ ad domū ſaluū ducere intendebat. Euigilans ille ſe ad vnā dietā ꝓpe ciuitatē ſuā reperit: ⁊ ſaluus rediēs beato archāgelo gratias egit. ¶ Qđ etiā medelā infirmātibꝰ cōferat: patet in hoc miraculo. Circa annū dñi. M. cccxv. iuuenis robuſtus ordinem ꝑdicatorū intrauit in cōuentū derbeie inſule anglicane q̄ morbū caducū patiebat̄: ſed tñ hoc fratribus nō reuelauit. Adeo autē ipſa egritudine opprimebat̄ qꝫ ſepiꝰ cadēs quaſi tribus horis detinebat̄. Quare cōpleto anno noluit a fratribꝰ ad ꝓfeſſionē admitti. De gratia tñ manſurus ad cōuentū leiſtrie miſſus eſt: vbi dū dicto morbo multū affligeretur: frater quidā Richardus de ponte fracto ꝓ ipſo deū orare cepit. Cui dormienti raphael angelꝰ apparuit: eiqꝫ dixit qꝫ ſi frater ille voueret ſe cōtinenter victurū: ⁊ in vita ſua feria ſecunda in honorē angelorū ieiunaturū ſanitatē perciperet: ⁊ qꝫ ipſe ad eum ſanandū a dño miſſus eſſet. Seqꝫ raphaelē archangelū noīauit. Quod cū frater ille nouitio retuliſſet: illeqꝫ votū emiſiſſet: eadē die a morbo cecidit: ⁊ ꝑ viſum angelū Raphaelem conſpexit: qui ipſum eleuauit ac ꝑfecte ſanatū nunciauit: ⁊ vt promiſſa impleret admonuit addens vt ſi quando contraueniret illico in morbum recideret. Statimqꝫ ille ſanatꝰ eſt: ⁊ ex illo die morbū paſſus. Qui poſtmodū ad ꝓfeſſionem receptus factus eſt bonus clericus ⁊ ordini gratioſus.

¶ De ſancto Uictore martyre. Cap. cxlij.

Uictor miles et martyr apud Mediolanū ſub maximiano auguſto paſſus eſt. Qui maurus gñe a ꝑma etate chriſtianꝰ canicie venerandus Maximiano amiciſſimꝰ fuit. Quem vt exiſtēs mediolani cōparuit chriſtianum primo in carcere. vj. diebꝰ afflictū īde eductū flagellis cedi fecit. Et iterū per triduū in carcere cōpeditū detineri. Ruſumqꝫ de cuſtodia emiſſū Chriſtū inuictiſſime cōfitentem fuſtibꝰ duriſſime ceſū: ⁊ tertio cuſtodie arctiori mancipauit. Dū autē ab anolino cōſulari ad ſacrificandū ſuaderet ⁊ immolare contēneret: tertio productꝰ corporis eius plūbo ⁊ cera liquefactis ꝑfunditur: ſed plūbo ac cera in modum aque balnearis ab angelo tepefactis victor a cruciatu liberat̄. Inde eductꝰ extra portā vercellinam expectantibuſqꝫ militibus iuſſionē imꝑatoris oībuſqꝫ dormitantibus ipſe ab angelo ſolutꝰ ipſiuſqꝫ mandato fugiens in ſtabulo latuit. Sed poſtmodū quadā ipm̄ matrona indicāte ꝑductus a militibꝰ ⁊ ferro arctatus in ſiluula que dr̄ ad vltimos in viridario imꝑatoris decollatus eſt: ⁊ q̄ ⁊ mortē maximiani eodē anno vt euenit futurā ꝑdixit. Corpus autē eius. vj. diebus expoſitū vt a beſtijs voraretur a duobus leonibus eū cuſtodientibus protectū eſt: ⁊ integrū repertū a ſancto Mamerto ep̄o in ipſo loco tumulatum eſt. Qui paſſus eſt. viij. idus Maij.

¶ De ſctō Cataldo ep̄o ⁊ ꝯfeſſore. Capitulum. cxliij.

Cataldus epiſcopus ex hybernie partibꝰ oppido qđ dr̄ cataldus patre eucho mr̄e athena exortꝰ fuit. Hic multa claruit ſanctitate ⁊ inſignibꝰ miraculis coruſcauit. Nā ſtatim vt ex vtero matris ad lucē ꝓdijt: caputqꝫ eius in marmore percuſſit: caput eiꝰ in ipſum marmor ac ſi in cerā molliſſimam intrauit: ⁊ ſignum verticis concauitatē dimiſit. Et cū mater ex dolore partꝰ expiraſſet: infans ſine cuiuſpiam auxilio ſe erexit: ⁊ matrē brachiolis amplexꝰ ipſam ſuo tactu dei grā mirabiliter ſuſcitauit. Cumqꝫ marmor in quo naſcens caput dederat ſub diuo poſitū eſſet: ⁊ in ipſa eius ꝯcauitate pluuia caderet: omnes egri ex aqua illa ſumētes a quacūqꝫ egritudine ſanabāt. ¶ Poſtqꝫ autem ad preſbyteratū aſcendit: ⁊ conciues ſuos ad fabricādū eccleſiā ꝓuocauit: dū ipſe quoqꝫ in opere exercitaret̄: quidā nobilis cadauer filij nuper defuncti lachrymabiliter ei ꝑſentauit: ipſeqꝫ lachrymis illiꝰ cōpatiens ⁊ dolori oratione fuſa puerū continuo ſuſcitauit. Quo miraculo multos ad deum cōuertit. ¶ Creſcēte autē eius fama filiꝰ alteriꝰ nobiliſſimi militis morit̄: cuiꝰ cadauer a patre in pheretro viro dñi apportatur: ⁊ vt ipſum ſuſcitet ſicut ⁊ puerū alterū ſuſcitauit inſtantius exoratur. Cum autē ipſe ex humilitate recuſaret: ⁊ operi eccleſie intentꝰ terrā effoderet: caſu terrā abijciēs ſup corpus iuuenis aſperſit: ⁊ ille repente viuus ſurrexit. ¶ Rex autē inſule hec audiens: ⁊ ipſa magicis artibus attribuens: nauigio venit ad ſanctū de ſuis finibꝰ propellendū. Sꝫ nocte ab angelis ꝑ viſum territ̄ qꝫ niſi reſipiſcat ſubito morietur. Eademqꝫ nocte quidā eius dux in hoc facto cōſiliarius repente interijt. Qđ rex audiens ⁊ dei vltionē expauēs a ſancto veniā petijt: ⁊ ducatū ducis illius defuncti eccleſie q̄ fabricabat̄ in ꝑpetuū conceſſit. In qua eccleſia cataldus poſt breue tp̄s archiep̄s electus eſt: qui laudabiliter viuens. xij. ſibi ſuffraganicos epiſcopos cōſtituit: ⁊ totā inſulā verbo ⁊ exēplo ad chriſti cognitionem adduxit. Omnibuſqꝫ recte diſpoſitis in pace q̄euit. viij. idus Maij. Cuiꝰ corpꝰ cū multo tēmpore latuiſſet: a dracone archiepiſcopo domino reuelante repertum: ⁊ in eccleſia tarentinā honorabiliter tumulatum miraculis radiare non ceſſat.

¶ De tranſlatione ſancti Andree. Cap. cxliiij.

Tranſlatio corporis beati andree apoſtoli tēpore cōſtantini imperatoris facta eſt. Cuiꝰ corpus de patraceū ciuitate vbi paſſus fuerat: ⁊ a maximilla ſenatrice ſepultus cū oſſibꝰ ſanctorū beati luce euangeliſte de bithynia ſublatis: ⁊ timothei diſcipuli ſcti Pauli ab epheſo ſumptis: cōſtantinopolim tranſlata ſunt ibiqꝫ reuerentia digna recōdita. viij. idus Maij: vt dicit Ado.

¶ De tranſlatione ſancti Hieronymi. Cap. cxlv.

Tranſlatio corporis ſancti Hieronymi duplex eſt. Prima eſt illa de qua ſcribit cyrillus hieroſolymitanꝰ ep̄s in ep̄la ad auguſtinū de eiꝰ miraculis trāſmiſſa. Cū enī corpꝰ glorioſi doctoris apud bethleē iuxta ꝑſepe dñi vt ipſe mandauerat: humo obrutū fuiſſet: ⁊ ibidē inſignibus et inauditis miraculis coruſcaret. Uidebat̄ fidelibꝰ qꝫ illud corpus ſanctiſſimū iacens in terra indignꝰ tractaret̄. Ideoqꝫ decoro ſepulchro marmoreo in eccleſia bethleemitica fabricato Cyrillus hieroſolymitanus patriarcha cū clero ⁊ ꝑplo ſanctū corpꝰ eodē transferēdū decreuerūt ⁊ diem dñicū poſt pēthecoſten ad hoc faciendū celebrius ſtatuerūt. Et cōcurrente populi multitudine ex vrbibꝰ conuicinis terrā vbi iacebat corpus effodiunt: ⁊ euacuata fouea illud in aere pendere cōſpiciunt: ⁊ ita qđ nulla ſui parte humanum contingens integrum et incorruptum omnino reperiunt: odoriſqꝫ fragrantiam miram cuncti ſenſerunt. Corpus autem inde leuatum ⁊ ſuper altare poſitum eſt vt a fidelibus videretur. Cuius contractu die ipſo. xvj. ceci illumina-

ri ſunt: ⁊ tres quoq; a demonio vexati illuc adducti liberationē perceperunt. Filius mulieris vidue populi frequentia oppreſſus effocatus eſt. Quē mater in foſſa vbi corpus ſanctum iacuerat proiecit exanimē ⁊ continuo viuus ſurrexit. Quod cernens ruſticus cuiꝰ filij cadauer defuncti ante tres dies ſepultum fuerat accedens ad locum corpuſq; filij exhumatū ad eccleſiam attulit ⁊ in foueā proiecit: ſtatimq; ſpiritū vite recepit. Circa veſperas autē poſt predicta ⁊ alia multa miracula exhibita: corpus in monumentū repoſitum fuit: ⁊ fouea terra repleta. ¶ Sed mane monumentū vacuum eſt inuētum: ⁊ euacuata iterū fouea corpus repertū eſt in loco priſtino reſtitutum. Stupentibus cūctis ſequēti nocte Cyrillo dormiēti Hieronymꝰ glorioſus apparuit: corpuſq; de loco vbi iacebat nullatenus amouēdū admonuit: dicēs quod ibidem quieſcere debebat donec Hieruſalem ab infidelibus caperetur: ⁊ tunc ad vrbē romā deportaret. Qđ cyrillꝰ ceteris enarrauit: ⁊ vnuſquiſq; deo gratias egit. Hec autē trāſlatio diē certum nō habet: niſi qđ cyrillus eā die octaua pēthecoſtes factam fuiſſe ſcribit: que tū dies neſcitur quoto die cuiuſue mēſis eodem anno contigerit. ¶ Secunda tranſlatio eſt q̄ in romanis chronicis reperitur qua corpus eius de bethleem romā trāſlatum eſt: ⁊ in eccleſia ſancte marie maioris reconditum. Poſt multa enim annorū curricula ab obitu hieronymi glorioſi hieruſalē deſtructa ⁊ a ſarracenis occupata cū pene oīm ſanctorū eſſet orbata reliquijs/ſolo beati hieronymi corpore in partibꝰ illis relicto: apparuit ipſe doctor vni monacho ibi degenti: mandans eidē vt corpus ſuum romam deferret: ⁊ in eccleſia dei genitricis iuxta preſepe dn̄i tumularet. Qui cum hoc facere formidaret: a ſancto doctore ſecūda vice admonetur: ⁊ iuſſa adimplere recuſans/tertio de negligentia durius increpat. Tūc ſancti hieronymi reliquias latenter ſurripuit: ⁊ cum duobus fidelibus comitibus pſperis ſuccedētibus romā venit. Quē ſanctꝰ iterū iuxta vrbē p viſionē admonuit vt ſolis canonicis eccleſie cōuocatis corpus de nocte quaſi clandeſtine recōderet: ne ex ſupuenientibus turbis diminutionē aliquam in reliquijs ſuſtineret. Itaq; prout ſanctus mādauerat iuſſa perfecit: p̄miſſa ſolis ipſiꝰ eccl'ie canonicis nunciauit: ⁊ ipſis preſentibus in loco humili: vel in terra an̄ p̄ſepe dn̄i corpus noctu deuote repoſuit: vbi a quibuſdā voces angelice cōcinentes audite: luxq; imenſa vti ſolis radiꝰ meridianꝰ ibidē effulſit: miraq; odoris fragrātia vnumquemq; reſperſit. Celebratur autem hec feſtiuitas die quo corpꝰ almi doctoris ibi depoſitū eſt/videlicet. vij. idus maij.

¶ De ſancto Hermete diſcipulo.
Capitulum. cxlvj.

Hermes diſcipulus ⁊ epūs/de quo apl's Paulus ad romanos. xvj. ſcribēs meminit. Hic dr̄ fuiſſe author libri q̄ dr̄ paſtor: ⁊ apud multas grecie eccl'ias publice legit: multiq; de eo libro ſcriptorū veterū ſcripſerunt teſtimonia: ſ; a latinis pene ignotꝰ eſt. Sepultꝰ eſt rome apud baptiſteriū ex facultatibꝰ ſancte praxedis cōſtructū: dicit Hieronymꝰ de viris illuſtribꝰ. Dorotheꝰ abbas hūc ex numero. lxxij. diſcipulorum fuiſſe dicit: qui epiſcopus philopoleos fuit: ⁊ rome quieuit. In libro etiam pontificum habetur quod ſub epiſcopatu Pij pape hermes librum compoſuit: in quo mandatum continetur: quod ei precepit angelus domini cum ad eum in habitu paſtoris venit: ⁊ die dominico paſca celebrari conſtituit. Cuius feſtum agitur. vij. idus Maij.

¶ De ſancto metrone confeſſore.
Capitulum. cxlvij.

Metron cōfeſſor verone colit in eccl'ia ſcti vitalis ſepultꝰ. De quo fert ꝙ illuc pegrinus aduenerit: ſ; vn̄ venerit/aut q̄ loco exortꝰ fuerit ignorat. Ibiq; exiſtens nouū pnīe modū adinuenit. Nā lapidi magno cōpede in cruce poſito mediāte ſe affixit: clauēq; cōpedis in flumē atheſis piecit hoc ſibi ſignū ponēs: ꝙ quādoq; clauē reperire contingeret ab oībus petīs abſolutū cognoſceret: poſt plures itaq; annos appropinquante die vocationis eius piſcis capitur: in cuius ventre clauis illa reperitur: animam iam ſanctificatam deſignans: ⁊ corporis diſſolutionem inſtantem prenuncians. Que poſt dies modicos facta eſt. vij. idus Maij.

¶ De ſancto Job propheta. Cap̄. cxlviij.

Job iuſtus ⁊ propheta dn̄i l; de gētilibus natꝰ fuerit: ꝙ tn̄ ſanctiſſimꝰ extiterit nō ſolū in libro tobie. ij. ca. ⁊ Eze. xiiij. ⁊ eiꝰ noīe p totū ſcripto volumine expſſe dr̄: ſ; etiā ab oībus doctoribus approbat. Fuit aūt incola terre hus que eſt in finibꝰ idumee ⁊ arabie, vt dicit Hieronymꝰ. Et erat ei an̄ nomē Jobab: genuitq; Job filium ſibi regno ſucceſſorē cui nomē enon erat quidam ipſe filius zare de eſau filijs filiꝰ de matre de boſra: ita vt ſit quītus ab Abrahā nepos Eſau: ⁊ regnauit in regione Edon rex magnꝰ ac potens inter oēs orientales: ⁊ accepit vxorē arrabiſſam: genuitq; filios. vij. ⁊ tres filias. Fuitq; poſſeſſio eiꝰ locupletiſſima in ouibus/⁊ bobus/aſinis ⁊ camelis ⁊ poſſeſſionibus terrarū ac familia multa nimis. Et l; eſſet ex gētilibus patribus ortꝰ: ipſe diuino ſpiritu reuelante/non ſolū ab idololatria abſtinuit: ſed inſuper ſanctiſſime vite fuit. Nam erat vir ille rectus ⁊ ſimplex timens deum ac recedēs a malo. Et cū filij eius in conuiuijs quotidie laſciuirent: ipſe poſt conuiuia dn̄o pro filijs immolabat: vt ſic que in comeſſationibꝰ p filios in deū cōmiſſa fuerant ipſe ſacrificijs expiaret. Cuiꝰ ſanctitas ore dei approbatur: dum in toto orbe nō habere ſimilē phibet. ¶ Ut autē eius patientia manifeſtior fieret: deꝰ eū a diabolo tentari pmiſit: data ei primo in rebꝰ: deinde in filijs: tertio in carne propria poteſtate. Demon autē accepta poteſtate a dn̄o: primo in exterioribꝰ eū pcuſſit. Nā boues ⁊ aſinos a ſabeis auferri fecit: oues ex aere miſſo igne cōbuſſit: camelos a chaldeis tolli pcurauit: pueroſq; ac familiam gladio hoſtili ⁊ igne conſumpſit. Deinde ipſum in prole inuaſit. Nam filios omnes ac filias palatio ſuper eos corruente vno impetu interfecit. Et cum in his oībus Job patientem ⁊ in nullo commotū vidiſſet: ad carnes eius perſequendas acceſſit. Graui enim ipſum a planta pedis vſq; ad verticem vlcere vulnerauit. Solamq; ſibi vxorem in grauiorem afflictionem dimiſit: quam ⁊ in eius contumeliam incitauit. Et cū in his omnibus nō peccaſſet Job labijs ſuis: neq; ſtultum quid contra deum locutus eſſet: Nouiſſime tres amicos eius ⁊ reges ſingulos de loco ſuo ad eum deſtinauit: qui licet ad conſolandū Job principali intentione veniſſent: ipſos tamen diabolica ſuggeſtione longa verborum exacerbatione in ipſius odium ⁊ concrepationes prouocauit. Et cū ipſos Job ſapienti diſputatiōe ⁊ patienti ſermone ſupaſſet. Ad vltimū heliu quēdā iuuenem arrogantē cōtra Job in acerba conuicia ⁊ grauiſſima improperia ſuſcitauit. ¶ Cūq; poſt multa flagella dn̄s ſeruū ſuum Job manifeſtiſſime cōprobaſſet: ⁊ p ſeptē annos vt dicit beatus Hieronymꝰ ipſius patiētiā diudum expertus in lucem produxiſſet: miſereus ipſius ad ſtatum illum feliciorem reduxit: omnēq; facultatem eius duplicauit. Filios vero ⁊ filias totidem numero quot amiſerat ei conceſſit: ſed eos duplici virtute et elegantia prioribus decorauit. Uixit quoq; iob poſt flagella ſua annis centū ⁊ quadraginta: ⁊ vidit filios ſuos ⁊ filiorū ſuorū vſq; ad quartā generationē. Et mortuus eſt ſenex ⁊ plenus dierū annorū vel cētū ⁊ octogintatriū. Nā vt tradit Hieronymꝰ annorū triginta existebat q̄n a dn̄o flagellatus eſt: ⁊ in ipſis flagellis annis ſeptē permāſit poſt q̄: vt ex textu libri ſui habet: annis cētū ⁊ quadraginta ſuperuixit. ¶ Scripſit ipſe idē librum vite ſue ⁊ ſermonū ſuorū arabico ſermone: vt Hieronymus ait. Qui certe liber proſa incipit: metro labit: pedeſtri ſermone finit. Nā a principio vſq; locū illū vbi Job dicit. Pereat dies in qua natꝰ ſum. Stylo proſaico inchoat. Inde vſq; circa finē vbi dn̄s tres Job amicos redarguit: heroico metro proſequit. Finē vero Rhythmico colore cōcludit. Omniſq; legis dialectice: ppoſitiōe: aſſumptione: cōfirmatione: cōcluſione: ſingula v̄ba ſua determinat. ¶ Nā quatuor diſputationū genera in ipſo libro cōplectit. ¶ Quarū prima eſt dialectica: q̄ pcedit ex probabilibꝰ. Et hoc conſiſtit inter Job et tres amicos eius: vbi cōcluſionē hāc tz et pbat ꝙ deus hominē iuſtū ſine ſui culpa flagellat: amici vero eiꝰ oppoſitā cōcluſionem affirmāt: vel ꝙ deus neminē ſine culpa condemnat. Secunda eſt ſophiſtica: q̄ pcedit ex apparentibus. Et hec eſt īter Job ⁊ Heliu cuius Job nō rn̄deat: qui quidē iuuenis preſumptuoſus ⁊ vaniloquus: cōcluſiones amicorum Job approbans ſophiſtice ſyllogiſat. ¶ Tertia eſt tentatiua inter dn̄m ⁊ Job: qui eū de multis queſtionibꝰ tentat ⁊ interrogatiue declaret ei ꝙ nulla ſapiētia eſt apud deū cōparata. ¶ Quarta eſt demonſtratiua: in qua pro ipſo Job dn̄s cōtra tres amicos eiꝰ queſtionē diffiniendo demōſtrat. Et ſic concludit totꝰ liber plenꝰ myſterijs ⁊ maxime diuine fidei ſacramētis. ¶ Quieuit aūt ſanctus Job in pace et optima ſenectute ſexto Idus Maij: vt Hieronymus in ſuo Kalēdario ponit. Sepultuſq; eſt in terra hus in finibus edon ſiue in boſra: vbi ⁊ ſepulchrū eius cernitur vſq; in preſens.

¶ De ſanctis gordiano ⁊ epimacho martyribus. Cap̄. cxlix.

Gordianꝰ martyr rome paſſus eſt ſub Juliano apoſtata imperatore. Qui Julianus cum inter alios chriſtianū quēdā ſenē preſbyterū noīe ianuariū tenuiſſet: dedit eū in cuſtodia cuidā eius vicario Gordiano. Qui Januariū ad domū ſuā adducēs dū ipſum ad ſacrificia ſermonibꝰ hortaretur: ianuarius Gordiano chriſtū predicans eū conuertit: ⁊ ſtatuā iouis ercam quā apud ſe habebat in igne conflauit: ac ipſum cum vxore marina ⁊ familia eius promiſcui ſexus numero quinquagintatribus cum eorum domibus baptizauit. Quod cum iulianus comperiſſet ianuarium pſbyterum in exilium proſcriptione damnauit. Uxorem vero gordiani marinam ad aquas ſalinas manere precepit in ſeruitio ruſticorum. Gordianum autem cuidam clementiano quem loco eius vicarium prefecerat puniendum tradidit. Qui clementianus Gordianum ſibi cathenis vinctum preſentari fecit: ⁊ in confeſſione chriſti perſiſtentem primo quidem diudum plumbatis cedi: deinde capite truncari precepit. Cuius corpus canibus proiectum: cum diebus ſeptem manſiſſet intactū: tandem a familia ſua rapitur: ⁊ cum beato epimacho quem diudum ante predictus iulianꝰ occidi iuſſerat ſepelitur via latina miliario vno lōge ab vrbe roma. Qui paſſus eſt circa annum domini trecenteſimum ⁊ ſexageſimum ſexto idus maij.

¶ De ſanctis Calepodio preſbytero et ſocijs martyribus. Cap̄. cl.

Calepodiꝰ preſbyter: palmatius: ſimplicius: felix ⁊ blāda cū ſocijs eorū rome paſſi ſunt ſub alexādro imperatore. Cū eīn palmatius conſul de mandato imperatoris ad regionē trās tyberim acceſſiſſet vt calepodium preſbyterū cū alijs chriſtianis in domo quadā latētibꝰ comprehēderet: decē milites qui domum intrauerūt excecati ſunt. Qđ alexander conſpiciēs iuſſit omnē populū pro liberatione militum deo mercurio immolare. Tūc vna ex virginibus paganorū arrepta a demone deū viuū ⁊ verū deū chriſtianorū clamabat. Qđ palmatiꝰ audiēs cōuerſus abijt ad ſanctū papā Calixtū ⁊ ab eo baptiſmū expetijt: quē calixtus preſente calepodio baptizauit: omneq; eiꝰ familiā cū vxore ⁊ filijs numero quadragintaduobus vnda ſalutari perfudit. Qui palmatius exinde cepit facultates ſuas pauperibꝰ erogare. Poſt dies plurimos alexāder hoc audiēs fecit teneri palmatiū: ⁊ eūq; examinatū ⁊ xp̄m confitentē tradidit ſimplicio ſenatori: quatenus ei perſuaderet vt ad culturā deorū accederet. Cū autē ſimplicius ipſum plurimū honoraret: ⁊ palmatius oīa ſeculi blandimenta contēnens orationibꝰ ⁊ ieiunijs inſiſteret: quidā noīe felix venit ad palmatiū deferēs vxorem ſuā noīe blandā ab annis quatuor paraliticā: vt eā ſanaret. Quā palmatius in cōſpectu ſimplicij et oīs eius familie fuſa oratione ſanauit: quo viſo miraculo conuerſus eſt ſimplicius ſenator cum oī domo ſua: ⁊ felix quoq; cū vxore ſua blanda ſana effecta: ceperuntq; oēs baptiſmatis gratiā expetere: vocatoq; ſancto papa calixto cū beato calepodio ſuperuenientes ad domū ſimplicij baptizauerūt eū cū tota eius familia: atq; felicē cū cōiuge ſua blāda. Qđ cū alexāder audiſſet: ꝙ ⁊ multitudo hominū p btōs calixtū et calepodiū in xp̄o credidiſſet: miſit exercitū militū: ⁊ tenuit oēs qui baptiſmū perceperant quos p̄cepit capitalē ſubire ſniam et p diuerſas portas vrbis rome capita eorū ſuſpendi ad exēplū xp̄ianorū. Tenuit etiā calepodiū quē gladio fecit occidi: ⁊ corpꝰ eius in tyberim iactari an̄ inſulā lycaoniā. Qđ tādē a piſcatoribus repertū ⁊ btō calixto pape preſentatum ab eodē in ſuo cimiterio via apulia ſepultum eſt. Paſſi ſunt autem ſancti martyres ſexto Idus Maij.

¶ De ſctīs Primo marco Jaſone ⁊ Celiano mar. Ca. clj.

Primus: Marcꝰ: Jaſon: et Celianꝰ martyres tergeſti in ciuitate paſſi ſunt tp̄e adriani imperatoris ſub Artaſio p̄ſide. Qui primū preſbyterū ⁊ marcū diaconū fuſtibꝰ cedi iuſſit: ⁊ ſub ventrem eorum ignē accēdi. Deinde ſulphur ſolutū in ora eorū infundi. Et cū hec oīa ſupplicia ſine vlla eorū leſiōe ſupaſſent: multiq; exinde puerſi fuiſſent: iaſonē ⁊ celianū fuſtibꝰ tā diu v̄berari mādauit: donec eeſi ſpm̄ emitteret. Deinde pmū ⁊ marcū ex vrbis menia decollari. Quorū corpora in eodē tumulo iuxta eandē ciuitatē ſepulta ſunt. v. idus maij.

¶ De ſctō Mamerto epō ⁊ cōfeſſore. Cap̄. clij.

Mamertus epiſcopus vienneñ. miraculis ⁊ ſctitate apud eādē vrbē celebris hr̄: q̄ ob īminētē terremotū et tēpeſtatū cladē atq; luporū rabiē ſolēnes tribꝰ diebꝰ an̄ aſcēſionē dn̄i letanias inſtituit: vt hr̄ ſupra de letanijs: qui etiā apud prefatā ciuitatē deꝰ uit in dn̄o. v. idus maij: vbi et ſepultus virtutibus claret.

¶ De ſctō maiolo abbate. Cap̄. cliij.

Maiolꝰ abbas nobilibus parētibus progenitus et ſacris literis imbutus:ac virginitatis flore decoratus:primo archidiaconꝰ eccleſie maticeñ. fuit. Deinde factus eſt monachꝰ cluniaceñ. ſub bermoardo abbate ſcti odonis ſucceſſore:ſanctitate vite mirabiliter pollens ſummaꝗ patientia decoratus:qui ꝓpter grauem infirmitatē quā incurrit lumen oculorum amiſit:nec tñ exinde in aliquo vnꝗ̄ perturbari viſus fuit. Sexto autē anno monachatiōis ipſiꝰ decedēte abbate monaſterij maticēſis ad eiuſdē loci regimē licet inuitus eligit̃ nō obſtāte ꝙ lumine foret oculoꝝ priuatꝰ ⁊ corꝑe quaſi viribꝰ ꝑ lōga egritudine deſtitutus. In ipſa aūt abbatia ſanctiſſime iubar vite fuit:⁊ multa miracula oſidit. Cecis viſum:ſurdis auditū:claudis greſſum:alijſꝗ diuerſorū generū lāguoribꝰ detētis ꝯferēs medicinā. Plures etiā a morſibus ſerpentū venenatoꝝ:⁊ a periculis fluminū ⁊ ictibus fulgurū liberauit. Cādele ſeu lāpades in eius eccleſia ardētes ex negligētia vel aliter extincte ſepiꝰ ſine humano ſtudio ſunt diuinitus reaccenſe. ¶ Quadā nocte dum in monaſterio ſancti dionyſij librū eius de principatu celi perlegeret:ad lumen candele graui ſomno preſſus dormitauit:et candela de manu eius ſuper librū cecidit. Sed ſola ipſius cera cōſumpta libri pagina oīno illeſa permāſit. Soluit autē carnis debitū. v. idꝰ maij. Et recōditꝰ ē ī monaſterio ſuo miraculis clarēs.

¶ De ſctō Antimo preſbytero ⁊ martyre. Cap. cliiij.

Antimus preſbyter ⁊ martyr rome via ſalaria paſſus eſt:qui poſt virtutū ⁊ predicationis inſignia in tyberim precipitatus ⁊ ab angelo ſctō exinde ereptus eſt:ac ꝓprio reſtitutꝰ oratorio. Deinde in cōfeſſiōe nominis ieſu chriſti capite punitꝰ victor migrauit ad celos. v. Idꝰ Maij. Hec Ado.

¶ De ſanctis nereo et achilleo martyribus. Cap. clv.

Nereus ⁊ Achilleus martyres fuerunt ſerui plautille vxoris clemētis conſulis germani domitiani imꝑatoris ⁊ ſancti clementis pape. Que plautilla exiſtēs vidua eos pueros cōparauit:⁊ eunuchos fecit. Cum autem ad ꝑdicationē beati petri apoſtoli plautilla cōuerſa eſſet:fecit ſe ab eodē cū ꝑfatis pueris baptizari. Et ad extrema deueniēs eoſdē iuuenes cubicularios flauie domitille filie ſue dimiſit. Cum aūt domitianꝰ flauiā domitillā aureliano comiti in coniugē tradidiſſet:vt ſuperius in eius paſſione actū eſt no. martij. Nereus ⁊ achilleus eidē virgini xp̄m annūciātes eādē cōuerterūt:⁊ votū virginitatis emittere ſuaſerūt. Que a ſancto clemēte papa baptizata et ſacro fuit velamine cōſecrata. Qd̄ cū aurelianus cognouiſſet obtēta ab imꝑatore licētia ſponſam ſuā cū eunuchis in pōtianā inſulā relegauit:quo plures xp̄iani ꝓ xp̄i noīe fuerāt exilio deportati. Erātꝗ ibi malefici duo diſcipuli ſymonis magi furiꝰ ⁊ priſcꝰ:q̄ magicis artibꝰ populū fallēdo ſymonē magū ꝓ deo fecerāt adorari. Quibꝰ bti nereus ⁊ achilleꝰ reſiſtētes:eoꝝ maleficia ſermonibus ⁊ miraculis detegebāt:⁊ ſic ꝑplm ab errore reuocabāt. ¶ Poſt multū ꝟo tp̄s aurelianꝰ ad inſulā perexit:⁊ ſanctos ꝓmiſſis et oblatis muneribus vt virgini nuptias ſuaderēt exorauit. Qd̄ ipſi oīno facere reſpuētes eā magis in dño confortabāt. Quapropter ad vrbē adducti ⁊ ad ſacrificia cōpulſi ſunt. Et cū dicerēt ſe a beato petro apoſtolo baptizatos nulla rōne poſſe idolis immolare: capite ceſi ſunt. Quoꝝ corꝑa via ardeatina:iuxta corpꝰ ſancte petronille virginis ſepulta ſunt. iiij. idus Maij.

¶ De ſancto Pancratio martyre. Cap. clvj.

Pancratius martyr nobiliſſimis parētibꝰ ortꝰ apud phrygiā:cuiꝰ pr̄ dedonius dictus eſt vtroꝗ parēte orbatꝰ ſub dionyſij cura patrui ſui relictꝰ eſt. Ambo igitur romā vbi largū habebāt patrimoniū perexerūt. Et dū in eoꝝ poſſeſſionibꝰ ī mōte celio morarent̃:ī eoꝝ vico papa corneliꝰ cū q̄buſdā fidelibꝰ ꝓpter ꝑſecutionē latitabat:a quo pōtifice fidē xp̄i ⁊ baptiſmū ſuſceperūt patruꝰ cū nepote. Poſt dies modicos dionyſiꝰ ī pace q̄euit. Et pācratiꝰ oīa ſua paupibꝰ erogauit. Deīde ſe ꝑſecutoribꝰ vltroneꝰ offerēs xp̄ianū ſe eſſe dixit. Quē illi tētū Valeriano imꝑatori ꝑſtauerūt. Cūꝗ puero. xiij. annoꝝ ⁊ filio quōdā ſibi amiciſſimi viri cōdoleret:ſuadebat ei vt dijs thura poneret:ne mala morte ī tāta iuuētute periret. Ille ꝟo ecōtra ſacrificare recuſans ſe lȝ iuuenculū corpore:ſenē tñ aīo eſſe dicebat:⁊ deū Iouē patricidā ⁊ inceſtuoſum cōprobabat. Propter qd̄ auguſtꝰ iuſſit eū via aurelia duci:⁊ ibidē decollari. Cuiꝰ corpus cetauilla ſenatrix tulit:⁊ in eodē loco cū aromatibꝰ ſepeliuit quarto idꝰ maij. Supra cuiꝰ tumulū ꝓceſſu tp̄is a fidelibꝰ eccleſia fabricata fuit. ¶ Ad eiꝰ q̄ꝗ ſepulchrū: vt ait gregorius turonēſis:ſi q̄s falſum iurare voluerit anꝗ̄ ad cācellū chori ꝑueniat:aut ſtatim a demone captus inſanit:aut cadēs in pauimētū ꝓtinus vitā ꝑdit. Nūc aūt dictū corpꝰ Venetijs in monaſterio ſcti zacharie quieſcere ab eiſdē loci ſororibus perhibetur.

¶ De ſancto Epiphanio epō. Cap. clvij.

Epiphanius epiſcopus ſalamine:q̄ ciuitas eſt in inſula Cypriorum:tp̄ibus Honorij ⁊ Archadij imperatorū floruit:vt dicit ī hiſtoria tripartita. vir hic ſumme extitit ſanctitatis:⁊ eleemoſynarū largiſſimus exhibitor. Qui cū oēs ſubſtantiā ſui epatus pauperibus erogaret:⁊ nihil petētibus denegaret. Deficientibꝰ pecunijs iconomꝰ eccl'ie murmurabat. Subitoꝗ eidē vir aſtitit:ſacculꝗ magnū multa plenū pecunia corā eo depoſuit:nec tñ quis eſſet:aut vñ veniſſet explicauit:⁊ repēte diſcedēs nuſꝗ̄ comparuit. ¶ Duo pauperes volētes beatū virū arte deluderet:vt aliq̄d eis vberius daret:ipſo iter agēte talē fictionē inuenerūt:vt vnꝰ eoꝝ ſe ſupinū in terra ꝓſterneret:alter vero ipſū quaſi mortuū defleret:⁊ ꝙ ſe non habere vnde eū ſepeliret pretenderet:ſicꝗ Epiphanio neceſſaria pro exequijs poſtularet. Cū aūt ſanctus appropinquaſſet:⁊ ille lachrymabiliter ab eo ſubſidiū ꝓ tumulādo ſocio petiuiſſet: epūs illū ſuper morte comitis benignius ꝯſolat:⁊ neceſſaria ꝓ ſepultura largit̃. Quo diſcedēte:eū ille ſociū vocans pulſaret vt ſurgeret:quatenus de queſtu bonū ſibi conuiuium prepararēt:qui ſe prius mortuū finxit vere defunctus apparuit. Tūc ſocius poſt epm̄ currēs caſus ei nunciauit:⁊ de cōmiſſo ꝑniam egit. Sanctus aūt eū defunctū ſuſcitare potuiſſet noluit ne tali occaſiōe miniſtri dñi facile deludant̃. ¶ Sapiētia ⁊ doctrine ſuaui eloquio admodū claruit. Aduerſus oēs hereſes libros ꝯpoſuit. Aliaꝗ multa opuſcula:que vt Hieronymꝰ dicit ab eruditioribus propter res:a ſimplicioribus propter verba legunt̃. Hec hiero. de viris illuſtribꝰ. Qui etiā in pace ſpm̄ bona tradidit ſenectute. iiij. idus maij.

¶ De ſancto Dionyſio cōfeſſore. Cap. clviij.

Dionyſiꝰ cōfeſſor patruus fuit ſancti pancratij martyris:de quo ſuperius dictum eſt:qui a btō Cornelio papa ſacri fontis vnda ꝑfuſus:eodē die quo ⁊ nepos pācratius paſſus eſt anno ſcȝ eiꝰ martyrij ꝑcedente in xp̄i noīs ſancta cōfeſſiōe feliciter obdormiuit:vt Ado in martyrologio inſinuare videt̃:vcȝ iiij. idus Maij.

¶ De feſtiuitate ſancte marie ad martyres. Cap. clix.

Feſtiuitas ſancte marie ad martyres a Bonifacio papa. iiij. inſtituta eſt ꝓpter tēpli Pātheon rome dedicationē: Romani eñi cū toto orbi dñarent̃:non ſolum oīm ꝓuinciarum ſimulacra in vrbe habebāt:quin potiꝰ fere ſingl'is dijs tēpla ſingula cōſtruxerant:tanꝗ̄ qui eos cunctarū ꝓuinciarū victores et dños effecerant. Sed q2 oīa idola tēplū ibi habere nō poterant:ad maiorē ſue gentilitatis veſane oſtentationē vnū templū ceteris mirabilius ⁊ ſublimius in honorē oīm deoꝝ erexerunt:⁊ pātheon:qd̄ ſonat oēs dij vocauerūt a pan:qd̄ eſt omne:⁊ theos deus. Pontifices eñi idoloꝝ ad maiorē populi deceptionē finxerūt qd̄ ſibi a cybele quam omniū deoꝝ matrē vocabāt fuerat imperatū:vt ſi de oībus gentibꝰ vellent victoriā obtinere ſibi ⁊ filijs ſuis ſcȝ dijs oībus templū magnificū fabricarent. Fundamētum ergo ipſius tēpli ſphericū iacit̃:vt ex ipſa forma deoꝝ eternitas demonſtraret̃. Deniꝗ ⁊ pinā eneā deauratā fabricarūt:⁊ eā in ſummitate collocarūt. In qua vt aiunt oēs prouincie mirabiliter erant ſculpte. Hec autē ꝓcedente tp̄e inde cecidit:vnde in ſummitate apta remanſit. ¶ Tēpore igit̃ phoce imꝑatoris cū iā dudū roma fidē dñi ꝑcepiſſet:Bonifacius papa quartꝰ predictū tēplū a phoca ceſare impetrauit ⁊ oīm idoloꝝ eliminata ſpurcitia ipſum in honorē beate Marie virginis ⁊ oīm martyꝝ cōſecrauit tertio idus maij:locūꝗ ipſum ſancte marie ad martyres appellauit:qui modo ſancta maria rotunda vocat̃ a pplō. Nōdū eñi cōfeſſorū ſolēnia ab eccleſia agebant̃. Sicꝗ in vrbe roma ipſum diē in honore oīm martyꝝ celebrari in ipſa eccleſia ordinauit. Ut ſic tēplū qd̄ fabricatū fuerat oībꝰ idolis:tūc dedicatū eſſet oībꝰ ſctis:vt excluſa multitudine demonū celebraret̃ multitudo ſctōꝝ. Sic q2 extūc rome ī ipō loco feſtū illō vſꝗ hodie celebrat̃. iij. idꝰ maij.

¶ De ſctō Bonifacio papa primo ⁊ ꝯfeſſore. Cap. clx.

Bonifacius papa huiꝰ noīs primꝰ zozimo pape in epatu romano ſucceſſit. Et ſedit annos tres:mēſes octo:dies vndecim. Hic natiōe romanꝰ ex patre iocūdo preſbytero vrbis:ſub cōtentione cū eulalio ordinat̃ vno die. Eulaliꝰ q̄ppe ordinat̃ in baſilica ꝯſtantiniana. Bonifaciꝰ aūt in baſilica Iulij. Et fuit magna diſſenſio ī clero. audiēs hoc placida auguſta cū filio ſuo valētiniano īperatore dū ſederēt rauēne retulit hoc honorio auguſto mediolani reſidētī. Tūc ambo auguſti miſſa authoritate ꝑceperūt vt ambo exirent de ciuitate. Qui cū pulſi exiſſent tādē vtriꝗ auguſti bonifaciū ad vrbē reuocauerūt:⁊ eū pōtificē cōſtituerūt. ¶ Hic cōſtituit vt nulla mulier aut monacha vaſa ſacrata vel pallā altaris cōtingeret:aut lauaret:nec in eccl'ia incēſum poneret. Et

nis rauēnas a demonio oppreſſus eſt clamāte ꝑ os eiꝰ immundo ſpiritu qḋ a nullo inde niſi ab hilario eiici poſſet. Et deſignato loco ⁊ viri effigie ductꝰ eſt Olibriꝰ ad virū dei: quē ſibi in eccleſia oblatum confeſtim ab obſeſſione liberauit: ⁊ ad chriſtū conuertit. Quē quidā Julianꝰ preſbyter caſu illac trāſiēs cū vxore ⁊ omni familia ꝓmiſcui ſexꝰ numero .xc. baptizauit. Et poſt tridū vxor eius euſtaſia a ſeculo migrauit. Olibrius x̄o oībus pro xp̄o erogatis cū filijs ſuis Julio ⁊ Eunomio monachus ſancti hilarij factꝰ eſt: qui ⁊ cenobiū ꝓdijs ditauit: vbi ⁊ magna monachorū multitudo breui tp̄e exercuit: quibus ſanctꝰ deo viuēdi regulam ordinauit.

¶ Cū autem ad inſtantiā quorūdā emulorū dicentiū hilariū cū ſocijs inobedientes regijs mādatis: theodoricus rex milites ſuos miſiſſet ad monaſteriū ſpoliandū: illi biduo ꝑ deuia montium oberrantes ad id minime venire potuerūt. Quod rex audiens perſonaliter illuc acceſſit: ⁊ dū equo inſidēs curiā introiſſet. Equuſq; dudū ſtimulatꝰ vlteriꝰ ꝓcedere non poſſet: tandē regem ad terrā deiecit: nec ipſe: nec iumētū inde ſe mouere valuit. donec rex penitēs a ſancto veniā cū liberatione ꝑcepit. ¶ Inter cetera vero regule mandata fratres de collectis frugibꝰ guſtare non audebāt niſi ea prius abbati offerebāt. Quidā vero frater immaturam vuā conſpiciens tentatione pulſatus ipſam expetijt: ⁊ ab abbate guſtādam obtinuit. Sed vt racemum capere voluit ſerpentem in manu ſua inuenit: quē abijciens ſancto nunciauit. Ille vero vbi demonē eſſe cognouit per caudā ad eccleſiā traxit: ipſumq; humana voce loquī cōpulit quod fratrē ad hoc deſiderio guſtus tentauerat: vt ſi guſtaſſet ipſū de monaſterio recedere feciſſet. Quo dicto ſerpens crepuit ⁊ demon euanuit. Anno autem etatis ſue .lxxxij. apparente ſibi angelo ⁊ ſuū obitū poſt triduum predicēte: locellū ſibi parari iuſſit quaſi paſſibus centum longe ab eccleſia ſua: vbi ⁊ quieſcens in pace conditus eſt tertio idus Maij.

¶ De ſctō Mutio marty. Ca. clxiiij.

Mutius preſbyter ⁊ martyr: primo in amphipoli ciuitate detentus multiſq; penis atq; cruciatibus pro chriſti confeſſione affectus. Poſtea bizantiū que nunc cōſtantinopolis dicitur vſq; perductꝰ capitali ſententia occubuit: tertio idꝰ Maij: vt dicit ado in martyrologio.

¶ De ſancto Bonifacio martyre. Cap. clxv.

Bonifaciꝰ martyr paſſus eſt apud tarſum Cilicie ciuitatem tp̄ibus diocletiani ⁊ maximiani imperatorū ſub preſide ſupplicio. Hic cū eſſet ſeruus ⁊ procurator rerū cuiuſdā nobiliſſime matrone nomine aglaie in vrbe roma: ebrioſus ⁊ adulter ac vitijs deditus ⁊ cum ipſa eiꝰ dn̄a dudū in ſtupro miſceret: hoſpitalitati tn̄ ⁊ operibꝰ miſericordie intendebat. Tandē vterq; diuino nutu cōpuncti cōſilium habuerūt vt ad requirendas martyrū aliquorū reliquias bonifacius mitteretur ad partes cilicie vbi chriſtianorū ingēs ꝑſecutio fiebat: quatenus vterq; eorū orationibus martyrū ſaluari mererentur. Erant enī vterq; chriſtiani. Bonifacius autem recedens dixit domine ſue quaſi ꝓphetico ſpiritu inſpiratus: vt ſi eueniret poſſet ad emendū corpora martyrū ſecū deferret. Si autem ipſa corpꝰ ſuum martyris nomine ſuſciperet. In ipſo autem itinere martyr chriſti a carnibus ⁊ vino abſtinuit propter martyrum reuerentiam: quorum corpora tractaturꝰ erat. Perueniēs igitꝰ cū duodecim equitibꝰ ⁊ tribus vehiculis ad ciuitatem tarſum cōuerſos licētiauit: vt irent ad hoſpitia ꝓcurāda: ipſe vero ad vidēdos martyres feſtinauit. Inuenitq; aliū pedibus ſuſpenſum igne ſuppoſito: alium in quatuor lignis extēſum ⁊ diutius ceſum: aliū vngulis exaratum: aliū manibus abſciſſum: aliū ſtipite in collo fixo a terra leuatū. Et ſic ꝑ diuerſa ſupplicia eos a carnifice cruciari. Qui cū magnū deū martyrū acclamaret: ⁊ eorū ſe pedibꝰ proſterneret: ac illos in dn̄o cōfortaret: a iudice tentꝰ ⁊ interrogatus ſe xp̄ianū viua voce profeſſus eſt. Quē ſupplicꝰ preſes iuſſit ſuſpendi: ⁊ vſq; ad oſſiū nudationē radi latera eiꝰ. Deinde calamos acutos ſub vngulbꝰ manuū eiꝰ configi: ⁊ poſt hec in ore ipſiꝰ plumbum liquefactū infundi. Et cū in his oībꝰ gratias ageret: multi ex gētilibꝰ ꝯuerſi furentes arā idoli deſtruxerunt: ⁊ preſidē lapidare voluerūt. Qui timens furorem populi vſq; in craſtinū inde receſſit. Die vero ſequēti bonifaciū ſibi preſentatū in cōfeſſione perſiſtentē iuſſit in ollam bulienti pice repletam verſo capite iactari. Sed ab angelo ꝓtectus illeſus permāſit: olla quoq; ſicut cera liquefacta multos de aſtantibꝰ incendit. Tunc iuſſit preſes: vt gladio caput eius abſciderēt. Quo facto terremotus magnꝰ factus eſt: ⁊ multi ad xp̄m cōuerſi ſunt. Cōſerui vero Bonifacij eū vndiq; perquirentes: putabant eū in taberna aut in adulterio laſciuire. Et obuiātes vni ex cōmentarieſibus: querebāt eū ſan vidiſſet romanū aliquē peregrinū: datiſq; ſignorū indicijs: ille eis denūciauit ipſum die precedēti vitā martyrio ſic finiuiſſe: deducenſq; eos ad locū ⁊ oſtēdēs eis caput ⁊ corpus. Quē illi bonifaciū cognoſcētes admirati: ⁊ ꝓcio corpus redemerūt: ⁊ vngentes illud aromatibus poſuerunt in vno vehiculorū: ⁊ reuerſi ſunt deū collaudantes. Angelus aūt dn̄i apparuit Aglaie olim dn̄e ſue: ⁊ rē geſtā beati martyris indicauit eidē. Que reuerēter ſancto corpori obuiauit: eiq; eccleſiā fabricās quinto ſtadio ab vrbe illud ibidē honorifice cōdidit. Qui paſſus eſt pridie idꝰ maij. ¶ Poſt hec aglaia mundo abrenūcians oēm ſuā familiā manumiſit: ⁊ oīa pauperibus ⁊ eccleſijs erogauit: ſumptoq; habitu ſanctimoniali ieiunijs ⁊ orationibus omnibus diebus vacauit: miraculorum quoq; ſignis effulſit: ⁊ exinde annis .xiij. ſuprixit. Sepulta apud prefatum martyrem operibus pijs conſummata.

¶ De ſancto Bonifacio epiſcopo. Cap. clxvj.

Bonifaciꝰ epiſcopus ferentinus: dū adhuc puer cum matre habitaret egreſſus hoſpitium ſepius ſine linea vel tunica redibat: q̄ mox vt nudū aliquē videbat ſe exſpolians illum veſtiebat ⁊ ex hoc eum mater ſepius minis ⁊ verberibꝰ affligebat. Die quodam mater horreum ſuū ingreſſa granum qḋ ꝓ toto anno parauerat reperit a puero pauperibus diſtributū. Cumq; ex hoc ſe pugnis alapiſq; cōtunderet: puer horreum ingreſſus in quo parum grani remanſerat matrem aliquantulū exire rogauit: et fuſa oratione matrem ad horreū reduxit: quod plus q̄ primitus tritico plenum repertum eſt: materq; viſo miraculo compuncta: exinde cepit vberes eleemoſynas elargiri. ¶ Cum autem gallinas plures nutriret: die quodam vulpes gallinam aſportauit. Puer autem cōcitus eccleſiam intrauit: ⁊ oratione fuſa vulpes redijt: gallinā quam tenebat dimiſit: morq; ante oculos pueri expirauit. ¶ Procedente igitur etate cum in moribus et ſanctis operibus proficeret: ad epiſcopatum ferentine ciuitatis electus eſt. Cui eccleſie grauis paupertas inerat: q̄ vnam tn̄ vineam habebat. Que dū quodā tp̄e grādine ita vaſtata eſſet: vt vix in ea parui rariq; racemi remāſiſſent: ille tp̄e vindemie cōſtātio preſbytero nepoti ſuo iuſſit: vt cūcta vini vaſcula more ſolito prepararet. Qui ꝫ miratꝰ vn̄ ipleri debuiſſent: iuſſa tn̄ epī ꝯpleuit. Bonifaciꝰ ergo calcatoriū cū ſolo puero ingreſſus modicos racemos puerū calcare iuſſit: ex qbꝰ modicū vini defluxit. Qḋ ipſe in paruulo vaſe ſuſcipiēs cepit in cuncta vaſa diuidere: vt vix eo infuſa viderentur. Vocato quoq; nepote ꝑſbytero pauperes adeſſe mādauit. Statimq; vinū adeo in calcatorio excreuit: vt oīa vaſa pauperū replerent. Quo facto egreſſus apothecam clauſit ⁊ ſignauit. Tertio vero die oratione ꝑmiſſa cū cōſtātio rediſſet: ⁊ vaſa in qbꝰ modicū vinū infuderat: vbertim vinū fundentia inuenit: ita vt pauimentū infuſum eſſet ſi epiſcopꝰ tardiꝰ intraſſet. Super quo miraculo ipſe nepoti ſub anathemate ſilētiū imperauit. ¶ Vocatus ſemel a fortunato preſbytero ad feſtū ſancti proculi martyris celebrādū acceſſit: peractaq; miſſa ad refectionem intrauit: vbi quidā ioculator cū ſimia ludente aſtitit: et cymbala percutere cepit. Qḋ vir ſanctus dedignans fleuit: viruq; illum moriturū prenunciauit. Finitoq; conuiuio cū ille poſtq̄ comederat domū exiret paulo poſt ſaxū de tecto corruit: ⁊ ipſum repēte ꝑcutiens extinxit. ¶ Alio tp̄e nepos eius predictus conſtantius preſbyter equum ſuum aureis .xij. vendidit: et ipſos conſcio patruo in archa repoſuit. Cumq; ſubito pauperes ꝓ eleemoſyna conueniſſent: et ille quid eis daret penitus non haberet: abſente nepote archam violenter aperuit: ⁊ .xij. aureos inter pauperes cōdiuiſit. Reuerſus igitur preſbyter cum ea que geſta fuerant repperiſſet: magnis clamoribus pecunias ſuas repetere cepit. Quem cum patruus placare non poſſet eccleſiam adijt: orationem ad deum fecit: pallium ſuū extendit: et ſubito in eo aureos .xij. fulgentes conſpexit. Egreſſus quoq; illos in faciem preſbyteri proiecit: dicens ei quod non habebat ampliꝰ quid quereret: ſed tamen propter auaritiam ſuam epiſcopus non eſſet. In qua proteſtatione ſe nepotis ſecreta cognouiſſe: ⁊ ſpiritum habere prophetie demonſtrauit. Ille enim pro adipiſcendo epiſcopatu pecuniā preparauit: ſed tamē in preſbyteratus officio vita exceſſit. ¶ Die quodā duo gotthi apud eū hoſpitati ſunt: qui rauennam pergebant: quibus ille paruum vini faſculum manu ſua prebuit: quod fortaſſe in vno prandio conſumere potuiſſent. Ex quo illi duo gotthi continue bibentes vſq; rauennam peruenerunt: diebus ibidem pluribus commorati idem vinum ſibi diuinitus abundans in vſum quotidie habuerūt. Et cum eodem poculo ad patrem redierūt. Ingreſſus ſemel hortum magnā erucarum multitudinem olera comedentium reperit: quibus in chriſti virtute mandauit vt ſtatim recederent: et olera ſua decetero non conſumerent. Que omnes ad viri dei verbum confeſtim ſic inde egreſſe ſunt: vt ne vna quidem infra horti ſpacium remaneret. Sicq; vir domini plenus virtutibus in pace quieuit.

¶ De ſanctis Felice ⁊ fortunato marty. Cap. clxvij.

Felix ⁊ fortunatus fratres ex ciuitate Vicētia orti temporibꝰ diocletiani et maximiani imperatorum apud vrbē aquileiā paſſi ſunt ſub euphemio preſide. Qui cū ad prefatam vrbem deueniſſent: ⁊ omnes ad tēplū iouis pro ſacrificijs inuitarent: Felix ⁊ fortunatus germani a quodā apamio de xp̄ianitate ſibi delati ſunt. Quos ille ferro vinctos ante ſe duci fecit: et eos ad deorū immolationes hortari cepit. Et cū in xp̄i cōfeſſiōe cōſtātes ꝑſiſterēt: iuſſit eos ꝑſeos fuſtibꝰ cedi. Deinde ī equuleo ſuſpēſos lāpadibꝰ adhibitis circa latera inflāmari. Et poſt hec extēdi ſupinos: ⁊ ferueſq; oleū ſup vētres eorū ꝑfundi. Et dū in his oībus gratias agētes pſallerēt deoſq; gētiliū vt demonia cōfutarent: mandauit preſes illos capitalem ſubire ſententiā. Educti ergo extra ciuitatis muros poſtq̄ breuem orationē fudiſſent: dato ſibi inuicē pacis oſculo decollati ſunt. Quorū corpora a fidelibꝰ nocte ſurrepta aromatibus ꝯdita ſunt: vt ſepulture traderēt. Interea xp̄o ciues

eoꝝ ex vicentia illuc aduenientes ad ciuitatē ſue originis corpoꝛa deferre volebāt. Aquileienſes vero contradicebant. Tandē ꝓpter metū paganoꝝ adinuicem cōuenerunt: vt fortunati corpꝰ vincētie ſecū ferrent: felicis vero aquileie remaneret. Qui paſſi ſunt pridie idus maij.

¶ De ſanctis Victore ⁊ Coꝛona mar. Cap. clxviij.

Victoꝛ martyꝛ ⁊ corona ſub Antonio imperatoꝛe in ſyria paſſi ſunt. Qui victoꝛ cū ignē ⁊ verbera: venena: equuleū: vngulas: atq; ardētes lāpades ſuperaſſet: ⁊ in ipſis oibus in xp̄i cōfeſſione immobilis redderet. Corona cū eſſet vxoꝛ cuiuſdam militis: ⁊ cepiſſet ſanctū victorē beatificare ob martyꝛij cōſtātiā: vidit duas coronas de celo lapſas: vnā victori: et alterā ſibi miſſam. Cūq; hec cūctis audientibus proteſtaretur: ipſa qdē inter arboꝛes duas ſecta per mediū: victoꝛ quoq; decollatus eſt. Sicq; martyꝛiū ſuū cōſummauerūt in pace: pridie idus maij. Hec ado in martyrologio ſuo ſumpto a beato hieronymo.

¶ De ſancto Pontio epō ⁊ martyꝛe. Cap. clxix.

Pontius epiſcopꝰ et martyꝛ tꝑibus valeriani et gallieni ſub claudio preſide in Gallijs ciuitate cumella paſſus eſt. Huiꝰ pater marcꝰ noīe: vrbis rome ſenatoꝛ. Mr̄ quoq; iulia nobiliſſima fuit. Que cū ipſum adhuc in vtero geſtaret: templū iouis ingreſſa eſt: vt cōceptionis munera offerret. Tūc ſacerdos idoloꝝ immundo ſpiritu vexatus clamare cepit filiū ex iulia naſciturū magnū iouis tēplū deſtructurū. Qđ mr̄ audiēs corpus ſepiꝰ lapidibꝰ tūdebat: vt fetus in vtero deperiret. Sed dei gratia illeſum puerū cōſeruauit. Cū aūt natū infantem mr̄ perimere vellet: a patre ꝓhibita eſt. Et dū puer eſſet: ⁊ ad ſcholas philoſophoꝝ accederet: audiēs die quadā xp̄ianos pſallētes. Simulacra gētiū argentū ⁊ aurū ⁊c. verboꝝ veritatē meditat: ad ſanctū pontianū papā ingredit: et ab eo vna cū quodā eiꝰ collega ī fide inſtruit: ac in xp̄i noīe baptizat. Qui matre in gētilitate defuncta: patrē cōuertit ad xp̄m. Eoq; mortuo in locū eiꝰ dignitati ſenatorie ſurrogat. q ⁊ duos philippos imperatores patrē. ſ. et filiū ad fidē cōuertit. Deinde dignitate relicta acceſſit ad gallias predicādas: ⁊ in ciuitate tumella epūs factus eſt. Tandē a claudio ꝑſide ꝓ fide xp̄i tenet: ⁊ in equuleo leuat: vectibuſq; impoſitis diu torquet: ſꝫ equuleo repentino ſonitu deſtructo in amphiteatrū ducit. et duobus vrſis ferociſſimis nudus exponit: q coꝝ venatoribus interfectis ad pedes ſcti martyris ꝓcūbebant. Inde iubēte ꝑſide igne circa eū accenſo vt cremaret: ſummitas amphiteatri cōburit: ipſe vero oīno intactus ab igne ꝑducit. Dū aūt ad tēplū iouis immolaturꝰ adductꝰ eſſet: tēplū cū idolo ī puluerē redactū eſt. Sicq; mādato ꝑſidis ibidē capite trūcat. Et ſubito claudiꝰ in furorē ꝟſus liguā ſibi dētibꝰ corroſit: ⁊ oculi eiꝰ ambꝰ aſſeſſoris ⁊ ī paſſiōe pōtij ꝯſultoris de capite eiꝰ auulſi ſunt. Cuius corpus ibidē a valerio comite ſepultum eſt pridie idus maij.

¶ De ſctō Barbaro martyꝛe. ca. clxx.

Barbarꝰ martyꝛ paſſus eſt ī ciuitate muthonis ſub iuliano imperatoꝛe: q cū abijſſet in regionē Francoꝝ ꝯtra hoſtes imperij habēs ducē militie noīe bacchonē: ⁊ ille victoriā obtinuiſſet: in ipō bello Barbarꝰ martyꝛ ⁊ xp̄ianꝰ miles fuit: q ſtrenue ⁊ viriliter ſe geſſit: qđ imperatoꝛ audiens: comitē illū fecit. Poſt hec dū Frāci peterent ſingulare certamen: Baccho dux barbarum cōtra frācoꝝ athletam miſit. Qui protegēte ſe angelo in xp̄i noīe aduerſariū in duello occidit. Sicq; Franci a bacchone ⁊ romanoꝝ exercitu fugati expugnantur. Cū aūtē baccho barbarū ꝓpter habitū triūphū ad deoꝝ ſacrificia inuitaret: ⁊ ille ſe xp̄ianum aſſereret: baccho hec imperatori nūciauit: qui barbarū detentū ⁊ immolare recuſantē: dicentēq; ſe a beato cyriaco baptizatū nulla ratione poſſe deos gentiliū adorare. Fecit ipſum iulionus ſuſpendi: ⁊ gladio ventrē eius tādiu radi donec interioꝛa oīa defluerēt. Sꝫ orāte ſancto ab angelo gabriele ſibi apparente interioꝛa eiꝰ viſibiliter collecta in ventrez eiꝰ repoſita ſunt: ⁊ ſciſſura eiꝰ cōſolidata: ipſeq; depoſitus permanſit incolumis. Quo viſo miraculo bacchus cū duobus militibꝰ. ſ. callimacho ⁊ dionyſio conuerſi ſunt: ⁊ in xp̄i cōfeſſione iubente iuliano decollati: deinde ſanctū martyrē fecit rote ferree alligatū circunduci igne ſuppoſito ⁊ oleo ſuperfuſo. Martyꝛ aūtē orās permāſit inuſtus: flāma quoq; erūpēns duos ex gētilibus interfecit. ¶ Poſt hec in carcerē barbarus mittit: ſed apparēte ſibi dn̄o cōfoꝛtat. Mane aūt facto educitꝰ in quatuoꝛ lignis extendit: ⁊ neruis taurinis ante et retro ceditur: deinde caminus in tres dies incendit: vt in eū immitteret: in quo martyꝛ xp̄i ſeptē diebus incōbuſtus oīno permanſit: ⁊ ex eo quaſi ex ſuaui balneo proſiliuit. Miſſus eſt poſtmodū in carcerē ſcoꝛpionibꝰ ⁊ ſerpentibus ibidē iniectis: quos oēs ab eis intactꝰ ſigno crucis effugauit. Inde in boue eneo ſuccenſo fecit eū imperatoꝛ includi: ſed ipſe ab oī exuſtione immunis ꝑmāſit. Bos aūt vti viuus caloꝛem ſentiret mugire ⁊ ambulare cepit. Ad qđ miraculū multi cōuerſi ſunt. Nouiſſime ꝟo iubēte iuliano capite ceſus eſt. Cuiꝰ corpꝰ ab epō felicio in ciuitate muthonis ſepultū eſt ꝑdie idꝰ maij.

¶ De ſancto Pacomio abbate. Cap. clxxi.

Pacomius abbas vir doctrine et apoſtolice vite egypti cenobioꝝ fundatoꝛ fuit. Hic apud thebaidē mira ſanctitate cōſpicuus: in ſpeculū diu latitās ab angelo monitus ad fundationē monaſterioꝝ acceſſit: ⁊ regulā quoq; eis aptam angelo dictāte cōpoſuit: ipſamq; ⁊ traditionis deo viuendi eiſdē conceſſit. In hoꝝ aliquo monaſterioꝝ aliqn̄ ſeptē milia monachoꝝ erant. Sed ⁊ maximū et precipuū in quo erat pacomius habebat. In quo mille quingenti monachi deo ſeruientes degebāt: diuerſiſq; miniſterijs ꝓprijs manibus laborabāt. Indeq; victū ſibi ⁊ pauperibus acquirebant. ¶ Apparuit ei die quodā diabolus in ſpecie elegātis femine: vt ipſum de carnis tētatiōe pulſaret. Sed ab illo cognitꝰ diuina virtute cōpulſus eſt multa vtilia ſibi edicere ad tentationes euitandas. Indeq; ab eo ſigno crucis effugatur. Huic etiam chriſtus ſpinis coronatus apparuit. Multiplicationes cenobioꝝ ⁊ monachoꝝ egypti et inde eoꝝ deſolationes propter hominem peccata predicēs. Quieuit autem in chriſto ſanctus pr̄ anno. ix. archadij et honoꝛij imperatoꝝ: etatis vero ſue cx. vt ait Sigibertus. pridie idus maij. ¶ Hic ſanctꝰ preter regulam quam angelo ſibi dictante cōſcripſit: vt dictum eſt: ad collegas prepoſiture ſue diuerſas multarū virtutum ſcripſit epiſtolas: videlicet ad abbatem cornelium vnam. Ad abbatem ſyrium vnam. Ad omniū monachoꝝ prepoſitos vt in vnū conuenientes paſchalem diem celebrent vnam. Similiter vt ad diem remiſſionis que menſe auguſto agitur ſidem congregentur vnam. Item ad fratres qui foris monaſterium operari miſſi fuerāt vnā. Hec gēnadius de illuſtribus viris.

¶ De ſancto Pacomio confeſſoꝛe. Cap. clxxij.

Pacomius monachꝰ in ſcythia fuit. Ad quē venit heraclides graui carnis tentatiōe pulſatus. Qui ab eodē iam ſeptuagenario audiuit qđ per annos. xij. huiuſmodi tentationem nunq̄ deprimere potuerat: vnde quaſi deſperatus ſe nudum fere deuorādū proiecerat: ſed illeſus dimiſſus ad cellā redierat. Cui diabolus apparuit in ſpecie puelle pulcherrime ſuper genua viri ſancti procumbens. Quā vt ipſe manu in faciē percuſſit: confeſtim euanuit: ſed biēnio ſibi fetoꝛ in manu permanſit. Inde aſpidē verēdis appoſuit vt ſe morderet: ⁊ ſic tētationē fugaret: ſꝫ illeſus ꝑmanēs a ſpente a dn̄o cōfortatꝰ eſt. Et ſic in ſancto propoſito ꝑſeuerauit. Hec heraclides. Quieuit in domino pridie idus maij.

¶ De ſcō Theodoro abba. Ca. clxxiij.

Theodoꝛus pacomij abbatis ſucceſſoꝛ inſignis ſctitate ⁊ doctrina ſpectabilis in libro de collationibꝰ patrū a caſſiano edito multimode ꝯmēdat q poſt ipꝫ eiꝰ ſucceſſoꝛ mōaſteria ſua ī ſūmo ꝑfectionis apice ſtrēnue gubernauit. De cōcordia ⁊ vnitate: ⁊ de ꝑmanēdo in ꝓpoſito cordis ⁊ ſtudij exhortatorias ⁊ elegātes ad alia monaſteria plures epiſtolas ſcripſit ⁊ miraculis clarꝰ in domino quieuit. Hec gennadius libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Oroſienſe abbate. Cap. clxxiiij.

Oroſienſis monachus pacomij et theodori abbatū collega vir moꝛū ꝑfectione conſpicuus: ⁊ in ſcripturis diuinis ad plenū eruditꝰ fuit. Qui librū edidit totiꝰ diſcipline monaſtice eruditiōis cōſtructū: librū quoq; aliū totū plene teſtamētū vetꝰ ⁊ nouū iuxta neceſſitatē monaſticā ꝯpēdioſis diſſertionibꝰ exponētē: quē teſtamēti vice ꝓpe exceſſus ſui finē fratribꝰ obtulit. Et ſanctitate pollens in pace obdoꝛmiuit. Hec gēnadius vbi ſupꝛa.

¶ Exoluitur liber quartus.

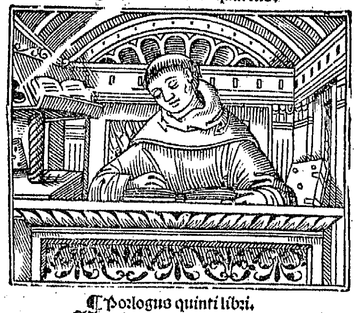

¶ Pꝛologus quinti libri.

Quintus liber preſentis catalogi cōtinet paſſiones ac geſta ſanctoꝝ: quoꝝ feſtiuitates eueniūt infra tp̄s in q eccleſia repꝛeſentat diuini verbi ⁊ ipſiꝰ eccleſie matrimonialē cōſummationē: ex q ſubſecutā nouitꝰ iugē liberoꝝ ꝓcreationē ⁊ ꝓpagationē: qđ tp̄s fuit a die pēthecoſtes: ⁊ durabit vſq; ad ſeculi finē. Et ipꝫ tp̄s repreſentat eccleſia a feſto penthecoſtes vſq; ad aduētum. ¶ In quo quidē tp̄e p̄mo ipm̄ matrimoniū cōſummatur: vcꝫ a premiſſo penthecoſtes feſto vſq; ad octauā corporis xp̄i. ¶ Scd̄o ex ipſo matrimonio ſpiritalis generatio ꝓpagatur ab octaua corporis xp̄i vſq; ad aduētū. Ideoq; primo in hac vltima parte ponētur feſtiuitates ſanctoꝝ occurrentes infra tēpus illud in quo repreſentatur diuini matrimonij cōſummatio. Et hoc in toto quinto libro preſenti. deinde ſubſequenter ponētur feſta occurrentia infra tp̄s illud: in quo repreſentat ex ipſo matrimonio filioꝝ generatio ⁊ multiplicatio. Et hoc in. vj. vij. viij. ix. ⁊. x. ſubſequētibꝰ libris. ¶ Rurſum in hoc tp̄e cōiugiū xp̄i ⁊ eccleſie conſummat ⁊ ꝑficitur. ¶ Primo ꝓpter ſpiritualē vnionē que principalioꝛ eſſe dꝫ. Hoc autē agit in ipſo feſto pēthecoſtes ⁊ ꝑ octauam in quo ꝑmiſſo ſpūſctō in filios adoptionis effuſo membra capiti ſpiritali cōpage cōnectūt. ¶ Scd̄o etiā ꝑ corpoꝛ ꝯiūctionē q eccl'ia repreſentat in ſubſequēte eucharitie feſtiuitate vſq; ad octauā ipſiꝰ. In quo celebratur memoꝛia illiꝰ venerabilis ſacri ꝑ cuius ſumptionē fideles xp̄o etiā corꝑaliter copulāt. ¶ Et q̄uis iſtud tēpus iuxta fictionē ꝑ nos alibi poſitam nō deberet ꝓtēdi niſi vſq; ad diē tertiū non. Iunij: vbi finiret octaua corporis xp̄i quādocūq; ipꝫ feſtū ſequeret diē paſche: vt ſupꝛa deſcripſimꝰ videlꝫ ſi paſcha occurreret. vj. Kalē. Aprilis. Tamē illud tēpꝰ ⁊ per cōſequēs librū iſtū protēdimus vſq; ad natiuitatem ſancti Joannis baptiſte. Ex hoc triplici ratione. ¶ Primo quia feſtū corporis chriſti qđ eſt vltimū inter feſta mobilia aliquādo vſq; ad baptiſte natiuitatē differtur ⁊ extēdi pōt. Secūdo vt liber iſte ab alijs in ſui breuitate nō multū diſcrepet/ſed potius adequetur. ¶ Tertio vt ſubſequēs liber ab aliquo feſto notabili inchoetur. Ad huius ergo temporis feſta perſcrutanda procedendum eſt.

¶ Incipit liber quintus a penthecoſte vſq; ad natiuitatem ſancti Joannis baptiſte.

¶ De feſto Penthecoſtes ſpirituſſancti. Cap. j.

Penthecoſte dicit a numero dierꝫ qui a reſurrectione dn̄i vſq; ad diē iſtū tranſierūt: qui fuerunt dies. l. Nam penthecoſta grece: latine ſonat quinquaginta. Nam die quinquageſimo a reſurrectione ſpirituſſanctꝰ: vt ſacra actuum teſtat hiſtoꝛia in apoſtolos in linguis igneis miſſus eſt: quod ad literam contigit idibus maij. ¶ Circa cuius miſſionem quatuoꝛ conſideranda ſunt: ſcilicet Ex parte dei mittentis infuſio gratioſa. Ex parte ſpiritus aduenientis inſpiratio miraculoſa. Ex parte cetus ſuſcipiētis diſpoſitio virtuoſa. Et ex parte effectus ſubſequentis operatio fructuoſa. ¶ Circa primum ſciendum q infuſio gratioſa dei mittētis attenditur. ¶ Primo propter miſſionis liberalitatem. Nam adeo deus ſpiritumſanctum liberaliter miſit: q pater miſit: et filius miſit: ⁊ ſpirituſſanctus etiā ſeipſum dedit. ¶ De primo Joannis. xiiij. Paracletus autem ſpirituſſanctꝰ quem mittet pater ⁊c. ¶ De ſecundo Joannis. xv. Si

autem abiero/mittam eum ad vos. ¶ De tertio Joannis.xvj. Cum venerit ille ſpiritus veritatis ⁊c. Nam ſicut dicit leo papa in ſermone beate trinitatis/immutabilis deitas vna eſt in ſubſtantia: indiuiſa in opere: conſors in voluntate: par in omnipotentia: equalis in gloria. Diuiſit autẽ ſibi opus noſtre redemptionis miſericordia trinitatis: vt pr̃ ꝓpiciaret: filius ſaluaret: ſpũſſanctus igniret. Et cũ ſpũſſanctꝰ deꝰ ſit: nõ recte dr̃ ſeipſum dare. Miſit autẽ eũ pr̃ oĩpotẽter: filiꝰ ſapiẽter. Ipſe autẽ ſpũs ſeipſũ dedit beniuolẽter. ¶ Scđo ꝓpter miſſiõis pluralitatẽ. ¶ Nã ipſe ſpũſſanctꝰ daẜ. Prĩo inuiſibiliter cum mẽtibus caſtis illabiẜ. Joã.iij. Spiritus vbi vult ſpirat/⁊ vocem eius audis: ſed neſcis vnde veniat/aut quo vadat. ¶ Scđo viſibiliter cum aliquo ſigno viſibili oſtenditur Luce.iij. deſcendit ſpiritusſanctus corporali ſpẽ ⁊c. ¶ Item ipſe ſpiritusſanctus apoſtolis tribꝰ vicibus datus eſt. ſ. ante paſſionem. poſt reſurrectionẽ. ⁊ poſt aſcenſionem. Primo ad faciendũ miracula. Secundo ad relaxandum pctã. Tertio ad confirmandum corda. ¶ Primo enim dedit eis ſpiritumſanctũ qñ eos ad p̄dicãdũ miſit: ⁊ ſuper omnia demonia: ⁊ vt languores curarent ptãtem tribuit. Hec enim miracula per ſpm̃ſctm̃ fiebant. Matth.xij. Si autẽ ego in ſpiritu dei eijcio demonia ⁊c. ¶ Secundo qñ eis inſufflauit dicẽs. Accipite ſpiritũ ſanctum quorum remiſeritis pctã ⁊c. Joannis.xx. ¶ Tertio qñ eis cõgregatis hac die in cenaculo ſpiritumſanctum ideo linguis igneis effudit. Actuũ.ij. ¶ Tertio attenditur hec infuſio propter miſſionis diuerſitatem. Nam in diuerſis figuris ⁊ formis ſpiritusſanctus miſſus eſt enim preter formam linguarum ignearum in qua apoſtolis datus eſt: de qua infra dicetur: alias ſpũſſctũs in triplici ſpecie miſſus eſt primo in ſpecie columbe ſuper Chriſtum baptizatũ. Joannis primo. Super quem videritis ſpiritum dei ſicut colũbã deſcẽdentẽ ⁊c. Et hoc ꝓpter triplicẽ colũbe ꝓprietatẽ. Nã gemitũ ꝓ cãtu hʒ: felle caret/⁊ in foraminibus petre manet. ſic ſpũſſctũs quos replet facit ꝓ peccatis gemere. Romã.viij. Ipſe ſpũs ꝓ nobis poſtulat gemitibus inenarrabilibꝰ: Gregorius. i. nos poſtulantes ⁊ gementes facit. Facit eos eſſe ſine felle amaritudinis. Sapiẽ.xij. O q̃ bonꝰ et ſuauis eſt dñe ſpũs tuꝰ ĩ nobis. Facit eos in foraminibus petre habitare. i. in xp̃i vulneribus. Canti.ij. Surge amica mea: columba mea gl. fouens mihi pullos meos infuſione ſpũſſancti: in foraminibus petre: glo. i. in xp̃i vulneribus. ¶ Scđo in ſpecie nubis ſup xp̃m trãſfiguratũ. Nubes ſe a terra eleuat: refrigeriũ p̄ſtat: ⁊ pluuiã generat. Sic ſpũſſctũs quos replet a terrenis eleuat. Ezech.viij. Eleuauit me ſpũs inter celũ ⁊ terrã. A vitijs refrigerat: vñ beate virgini dr̃. Spũſſanctus ſuperueniet in te: ⁊ virtus altiſſimi obumbrabit tibi. i. ab eſtu vitiorum refrigerabit. Pluuiã lachrymarum generat. ps. Flauit ſpũs eiꝰ: ⁊ fluent aque. ¶ Tertio in ſpẽ flatꝰ qñ in apoſtolos inſufflauit: vt dictũ eſt. Flatꝰ leuis eſt: calidꝰ eſt ⁊ vite neceſſariꝰ eſt. Sic ſpũſſctũs leuis eſt. i. velox ad ſe diffundẽdũ: oĩbus enim mobilibꝰ mobilior eſt. Ambroſius. Neſcit tarda molimina ſpũſſcti gratia. Calidꝰ eſt ad inflãmãdũ. Luce.xij. Ignẽ veni mittere in terrã. Neceſſariꝰ eſt ad reſpirandũ. ps. Auferes ſpm̃ eorũ: ⁊ deficiẽt. ⁊ infra. Emitte ſpiritũ tuũ ⁊ creabũẜ ⁊c. ¶ Circa ſcđm ſciendum q̄ inſpiratio miraculoſa ſpũs aduenientis attendiẜ. ¶ Primo ex parte tẽporis cõpetentis. Nã miſſus eſt quinquageſimo die a paſcha: vt detur intelligi q̄ ſpiritusſanctus eſt legis perfectio: peccatorũ remiſſio: ⁊ eterna remuneratio. Legis perfectio: qm̃ ſm̃ glo. a die agni imolati quinquageſima die data eſt lex in igne in monte ſina: ſic die quinquageſima datur ſpiritusſanctus in igne in mõte ſyon: qui ipſe ſpiritusſanctus eſt perfectio legis. Quia plenitudo legis eſt dilectio. ¶ Eſt peccatorum remiſſio. vnde glo. ideo in quinquagenario: quia indulgentia fiebat in iubileo: ⁊ per ſpiritum peccata remittuntur ⁊c. ¶ Eſt eterna remuneratio: vnde gloſ. ſicut. xl. dies poſt reſurrectionẽ quibus cũ diſcipulis dñs cõuerſatꝰ ẽ: p̄ſentẽ eccleſiã deſignãt: ſic quinquageſimꝰ dies quo ſpũſſctũs datur: denariũ eccleſie remunerationis exprimit. ¶ Miſſus eſt etiã die dñica: quo die mũdi fuit inchoata creatio ꝑ p̄ris omnipotentiã: qñ dixit deus. Fiat lux ⁊c. Eo etiã die fuit incepta ⁊ cõſummata reparatio ꝑ filij ſapientiã. Nã die dñico xp̃s natꝰ eſt ⁊ die dñico reſurrexit. Idcirco eodẽ die debuit inchoari mũdi ſanctificatio per ſpiritusſancti clementiam. Miſſus eſt et hora tertia: vt ſic perfectio operis huiꝰ aduẽtus trinitati adſcribaẜ. ¶ Scđo ex parte modi cõgruẽtis. Nã factꝰ ẽ repẽte de celo ſonus ⁊c. Sonus enim hic fuit repentinꝰ: q: ſpũſſanctus tarda molimina neſcit. Celeſtis: q: celeſtes effecit. Vehemẽs: q: ve eternũ ademit: vñ vehemẽs quaſi ve demẽs. Vel q: mẽtẽ ad deũ vehit: vñ vehemẽs quaſi vehẽs mẽtẽ. Fuit ⁊ replẽs. q: repleti ſũt oẽs ſpũſancto: cuius repletiõis ſignũ eſt. Nõ reſonare: nã doliũ plenũ nõ reſonat. Et apl'i in tribulatiõe nõ reſonabãt: ſʒ ibãt gaudẽtes a cõſpectu cõcilij ⁊c. Nõ plus recipere: nã vas liquore plenũ plꝰ recipere nõ põt. Et apl'i nihil ꝓpriũ habere poterant: ſed in cõe oĩa diuidebãt. Supereffluere: qđ patet in fluuio inundante: ſic apoſtoli ceperũt ſupereffluere q: ceperũt loq̄ varijs linguis. ¶ Tertio ex parte flamme apparentis q: in linguis igneis apparuit. Circa qđ eſt videndũ primo quare apparuit in lingua potius q̄ in alio mẽbro. Scđo quare potiꝰ in igne q̄ in alio elemẽto. Ad primũ ſciẽdũ q̄ apparuit in linguis. Primo vt ignea verba ꝓferrent. Scđo vt legem igneam predicarent. Tertio vt ſpiritum ſanctum qui ignis eſt: ꝑ eos loqui cognoſcerẽt. Bern. Venit ſpiritusſanctꝰ ſuper diſcipulos in linguis igneis: vt verba ignita loquerẽtur: ⁊ igneã legẽ lingue ignee predicarent: et ſpũſſanctũ per ſe loqui cognoſcerẽt. Vel vt dicit Gregorius. Ideo in lingua apparuit. q: ſicut verbum hoĩs in publico lingua ꝓfert: ſic verbũ dei qđ apl'i p̄dicauerũt ſpũſancto mũdo ꝓpalaẜ. ¶ Ad ſecũdũ ſciẽdũ q̄ ignis hʒ quatuordecim ꝓprietates ꝑ quas denotanẜ operationes aduẽtꝰ ſpũſſancti: quarũ ſeptẽ denotãt qđ ꝑ ipſum ſeptẽ principales ꝟtutes. i. tres theologicas: ⁊ quatuor cardinales acq̄rimꝰ. Alie ſeptẽ demõſtrãt qualr̃ ꝑ ipm̃ a ſeptẽ capitalibꝰ vitijs excipiamur. Nã ignis hʒ virtutẽ exceſſiuã: q: excellit nobilitate ⁊ ſubtilitate alia corpa. Hec eſt fides q̃ de ſubtiliori materia ptractat: ⁊ eſt nobilior cũctis ꝟtutibꝰ: q: ſine fide impoſſibile eſt placere deo. Eleuatiuam: q: ſurſum tẽdit. Hec eſt ſpes q̃ mentẽ ad celeſtia prouehit. Calefactiuã: q: vt ad ſenſum ptʒ frigꝰ expellit. Hec eſt charitas q̃ affectũ in deo accẽdit. Illuminatiuã: q: tenebras fugat. Hec eſt prudẽtia: que aĩum diuina ⁊ humana ſapiẽtia ꝑluſtrat. Diſcretiuã: q: ignis metalla abinuicẽ diuidit. Hec eſt iuſtitia: q̃ inter bonũ ⁊ malũ diſcernit: ⁊ ius ſuũ vnicuiqʒ tribuit. Cõſolidatiuã: q: vaſa teſtea indurat: hec eſt fortitudo q̃ animũ mollẽ in deũ cõſolidat. Purificatiuã: q: rubiginẽ metallorũ tollit. Hec eſt tẽperãtia q̃ vitiorũ rubigines cõſumit. Itẽ ignis habet virtutẽ curuatiuã: q: recta ligna ad arcuoſitatẽ reflectit. Hoc ſpiritusſanctꝰ ꝯ ſuperbiã operaẜ altitudines incuruando ꝑ humilitatẽ. Attractiuã: q: aerẽ attrahit: vt ptʒ in ventuoſis: hoc cõtra inuidiã emulationes attrahẽdo. Cõſumptiuã: q: ligna cõſumit: hoc cõtra auaritiã tẽporalia in vſus pauperũ expendẽdo. Motiuã: q: ſemꝑ mouet. Hoc cõtra accidiã: quia amor dei nũq̄ eſt ocioſus. Mollificatiuã: q: metalla liquefacit: ⁊ ferrũ molle reddit. Hoc cõtra irã cor vindictam expetẽs demulcendo. Sanatiuam: quia aerem infectum ſanat. Hoc cõtra gulã eiꝰ infectiones purgãdo. Reſtrictiuam: q: fluidum lac coagulat. Hoc cõtra luxuriam eius fluxũ reſtringẽdo. ¶ Circa tertiũ ſciẽdum qđ diſpoſitio virtuoſa cetus ſuſcipiẽtis cõſideraẜ. Primo ꝓpter numerum: nam ſpiritusſanctus in .cxx. diſcipulos corporaliter miſſus eſt: per qđ ſignificatur qđ ſpũſſanctus in vniuerſos eccleſie filios: veʒ in ſolos perfectos diffundẽdꝰ erat. Nam hic numerꝰ .cxx.

ſunt .xij. denaria. Numerꝰ autem duodenariꝰ orbis vniuerſitatẽ importat: q: ⁊ celũ diuidiẜ in duodecim ſigna: ⁊ terra ĩ duodecim vẽtos: ⁊ annꝰ in duodecim mẽſes. Numerꝰ autẽ denariꝰ legis ꝑfectionẽ deſignat: ſed decem ꝑ duodecim multiplicata faciũt cẽtũ ⁊ viginti. ¶ Vel per hoc oſtẽdiẜ q̄ illi in quos ſpiritusſanctꝰ venit hr̃e debebãt ꝑfectionẽ legis moſayce: q̃ cõſiſtit in decem p̄ceptis ⁊ fidei euãgelice: q̃ cõſiſtit in .xij. articu. ¶ Secundo propter locũ. Daẜ enĩ ſpiritusſanctꝰ ĩ cenaculo mõtis ſyõ. Ad qđ .xv. gradibꝰ aſcendebatur. In quibꝰ dauid ad tabernaculũ domini aſcẽdẽs .xv. pſalmos graduales decãtabat. Si autẽ ordine numerali ab vno incipias ⁊ ſuꝑaddas duo: ⁊ deinde tres: deinde quatuor: ⁊ ſic vſq̄ ad .xv. ꝑuenies ad numerum .cxx. In quo numero ſpiritusſanctus effuſus eſt: vt ſic ipſius loci gradus myſtice ꝓphetarẽt ꝑ excreſcẽtiã numerũ filiorũ hoĩum in quibꝰ ſpiritusſanctꝰ ĩ eodẽ loco fuerat corporalr̃ diffundẽdꝰ. ¶ Tertio ꝓpter meritũ. Fuerũt enĩ apl'i receptacula mũda: ſicut de eis cantaẜ ad ſpiritusſancti ſuſceptionem: ⁊ hoc ꝓpter ſeptẽ q̃ ĩ ipſis repta ſunt q̃ in textu notanẜ. ¶ Fuerũt enĩ prĩo animo quieti: qđ notaẜ cũ dicitur. Dum cõplerentur dies penthecoſtes. i. dies requietionis. Eſaie.lxvj. Super quẽ requieſcet ſpiritus meus: niſi ſup humilem ⁊ quietum? ¶ Secundo dilectiõe vniti: qđ notaẜ ibi. Erant oẽs pariter. Ideo cantaẜ de eis. Inuenit eos cõcordes charitate. ¶ Tertio loco ſecreti: qđ notaẜ ibi in eodem loco. i. in cenaculo. Oſee. Ducam eã ad ſolitudinem: ⁊ loquar ad cor eius. ¶ Quarto oratione aſſidui: vñ cantaẜ. Orãtibꝰ apoſtolis deũ ⁊c. Sapientie.viij. Inuocaui ⁊ venit in me ſpiritus ſapientie. ¶ Quinto humilitate p̄diti: qđ notatur in diſcipulis. pſalmiſta. Qui emittit fontes in conuallibus. i. dat gratias humilibus: vt dicit gloſa. ¶ Sexto pace coniuncti: qđ notatur in hoc q̄ erant in hieruſalem: que interpretaẜ viſio pacis: vñ ⁊ dñs qñ poſt reſurrectionem diſcipulis apparuit: primo pacẽ annũciauit: ⁊ poſtea ſpm̃ ſanctum dedit. ¶ Septimo cõtemplatione erecti: qđ notatur q: erãt ſedentes. vñ maria q̃ vitã cõtemplatiuã deſignat: ſedebat ad pedes dñi/⁊ audiebat verbum illius. ¶ Circa quartum autẽ notandũ qđ operatio fructuoſa effectꝰ ſubſequẽtis notaẜ in ſex effectibꝰ quos ſpiritusſanctus adueniens operatus eſt: qui continẽtur in illa authoritate Joannis.xvj. Paracletus autẽ ſpiritusſanctus ⁊c. ¶ Primo ad conſolandum meſtos: quod notatur ibi paracletus: ideſt conſolator. Eſaie.lxj. Spiritus domini ſuper me. ⁊ infra. vt ponerem conſolationẽ lugentibꝰ ſyon. ¶ Secũdo ad viuificãdum mortuos: quod notaẜ ibi ſpiritus: qui ſpiritus eſt qui viuificat. Ezechielis. xxxvij. Ecce ego mittam in vos ſpiritũ ⁊ viuetis. ¶ Tertio ad ſanctificandũ immũdos: quod notaẜ ibi ſanctꝰ: pſalmiſta. Fluminis impetus: ideſt inundãs gratia ſpiritus letificans ciuitatem dei. ⁊ infra. Sanctificauit tabernaculũ ſuũ altiſſimꝰ: ꝑ ipſum vʒ flumẽ. ¶ Quarto ad pacificãdũ odioſos: qđ notaẜ ibi pr̃. Nã pater naturaliter diligit filios. Joãnis.xvj. Ipſe enim pater amat vos ⁊c. ¶ Quinto ad ſaluandũ miſtos: qđ notaẜ ibi. In nomine meo: qđ eſt Jeſus: q̃ ſalꝰ interpretaẜ. glo. In nomine ieſu pater miſit ſpiritũ: vt oſtẽdat qđ ad ſaluandas gẽtes venit. ¶ Sexto ad docendũ ignaros. qđ notaẜ ibi: q: ille vos docebit oĩa. Jo.xiiij. Cũ autẽ venerit ille ſpiritus veritatis: docebit vos omnẽ veritatẽ.

¶ De ſancto Iſidoro martyre. Capitulum.ij.

Iſidorus martyr Alexãdrie ortus tempore Decij imperatoris apud Chium inſulam paſſus eſt. Hic cum eſſet xp̃ianus occultus Numerianum pretorem a decio ad ipſam inſulã miſſum comitatus eſt: ⁊ apud quandam peccatricem aphrã noĩe: que tres puellas publice omnibus ſe proſtituentes detinebat hoſpitatꝰ eſt. Quas ſanctus nocte illa cum amelio eius comite chriſtiano in fide chriſti erudire cepit. Cum autem puelle eius pedibꝰ prouolute miſericordiam ⁊ animarum ſuarum ſalutem expeterent. Interea lucerna extinguitur: ⁊ dum vna ex puellis ad ipſam accendendam egreditur: orante ſancto martyre celeſti luce domus ſubito illuſtratur. Quod puella lumine mutuato rediens ⁊ videns obſtupuit: et lux illa celica tota nocte perſeuerauit. Cum autẽ aphra mane facto hec omnia matri ſue retuliſſet: illa conuerſa ad ſe ſanctum acceſſiuit: ⁊ ab eo veritatem fidei didicit: verum poſtq̄ puelle cum aphra octo diebus ieiunijs ⁊ orationibus admonente ſancto martyre Iſidoro inſtitiſſent: apparuit diabolꝰ in ſpẽ ethiopis teterrimi: qui de ſancto viro Iſidoro querelam faciebat: eo quod ſibi res ſuas ſubtrahebat: ⁊ ne ſanctꝰ ipſum in abyſſum demergeret exorabat. Cui martyr domini id ſe facturum promiſit: dummodo demon draconem occidat: qui in ipſa inſula apud quendam fontem habitãs plurimos peremerat. Sicq̄ diabolus draconem interfecit: ⁊ Iſidorus fontem purgauit. Aphra vero cum puellis ⁊ matre cõuerſe ſunt: ⁊ a presbytero phyllozonio baptizate. ¶ Hec audiẽs Numerianus Iſidorum tenuit: ⁊ primo in quatuor lignis extenſum bouinis neruis crudis grauiter cedi iuſſit: deinde in carcerem miſit. Et cum chriſtum conſtanter confiteretur: inde eductꝰ pedibꝰ equo alligatur: ⁊ per aſpera ⁊ crepidines montanas diſtrahitur. Moxq̄ virtute diuina in ipſo loco per quem tractꝰ eſt aculei ⁊ ſpine in arbores gummi maſtiches defluentes conuerſe ſunt: ⁊ in teſtimonium eius martyrij manant vſq̄ in preſens: nec valent in loco altero tranſplantari: quinq̄ʒ continuo deſiccanẜ: aut gummi nunq̄ emittunt. Deinde in camino ignis immiſſus: cum inde illeſus exiſſet: iuſſu numeriani decollatus eſt. Corpus quoqʒ eius in puteo a paganis proiectum ab amelio eiꝰ comite: ⁊ myrope ſancta matrona inde leuatum iuxta eũdem puteum ſepultum eſt. Sed ⁊ ſupra corpus ⁊ puteũ proceſſu temporis baſilica a fidelibus conſtructa: puteum intra ſuũ ambitũ tenet: de cuius aqua oẽs egri potãtes ſanantur. vt dicit Ado. Tẽpore vero dominici michaelis ducis venetiarum corpus huiꝰ martyris inde a venetis ad eorũ vrbẽ trãſlatũ quieſcit in ducali baſilica ſancti marci. Paſſus eſt autẽ idibus maij.

¶ De ſanctis Torquato ⁊ ſocijs epĩs. Capitu.iij.

Torquatus: cteſiphon: ſecũdus: indaletius: ceciliꝰ: heſychius: ⁊ euſtathius rome a ſanctis apoſtolis epiſcopi ordinati ad predicandum verbum dei ad hiſpanias miſſi ſunt. Cũq̄ ad ciuitatem acitanam veniſſent: ⁊ quieſcẽtes modicum diſcipulos ad vrbem pro cibis emẽdis deſtinaſſent: mox a paganorũ multitudine inſecuti ſunt: q̃ tũc dijs ſuis feſta celebrabãt. Et cũ eos vſq̄ ad fluuiũ perſecuti fuiſſent: cũ gentiliũ multitudo tranſire vellet: ruente ponte multi ex ipſis in flumine necati ſunt. Viſoq̄ miraculo lupanaria ſenatrix cum eis qui remanſerant crediderunt. Poſt hec ſancti epĩ diuerſis vrbibus euangelizãtes multos populos ad dñm conuerterunt. Et tandẽ Torquatus acij: cteſiphon vergij: ſecundus abule: indaletius vrci: ceciliꝰ eliberi: heſychius cartheſe: euſtathius eliergi quieuerũt. Sed in ciuitate acitana ad ſepulchrũ ſancti torquati arbor oliue in eius feſto preter naturã diuinitus florens maturis oleis onuſtatur: quarum liquore egritudines ſanantur. Horũ omniũ feſtũ agitur idibꝰ maij.

¶ De ſanctis Petro Paulo Andrea ⁊ Dionyſia martyribus. Capi.iiij.

Petrus ⁊ paulus:

andreas ⁊ dionyſia tꝑibus decij Ceſaris paſſi ſunt. Quoꝝ petrus adoleſcens ab optimo proconſule apud lemoſaciū ciuitatē cōprehenſus cuꝫ ſe xpianū profiteretur: in rota extēſus: et vinculis ferreis toto corpore aſtrictꝰ dū conſtāter ꝑmaneret: gladio aīaduerſus eſt. Deinde procōſul ad ciuitatē troadū accedēs oblatos ſibi nicomachū: andreā: ⁊ paulū xpianos dudū torqueri fecit. Nicomachꝰ aūt diutiſſime cruciatus cū iam prope eſſet vt ſpiritum emitteret: clamauit ſe xpianum nūꝗ̄ fuiſſe: ⁊ idolis ſacrificaturum paratū eſſe. Qui mox depoſitus vbi ſacrificauit: a demonio arreptus: ⁊ in terrā eliſus: linguam ſuā comedēs infeliciter expirauit. Cum aūt dionyſia puella annoꝝ. xv. virgo xpiana hec videns infelicitatē illiꝰ argueret: ⁊ xpm dn̄ꝫ verꝫ deū acclamaret: a iudice tēta tradit̄ duobꝰ laſciuis iuuenibꝰ illudēda. Qui dū eā corrūpere vellēt: ⁊ illa cōtra eos viriliter dimicaret. apparuit eis angelꝰ dn̄i cuꝫ imēſo lumine ꝗ̄ domū tāta luce ꝑfudit: q̄ȝ iuuenes terrore ꝑcuſſi ad pedes virginis ꝓciderūt: ⁊ veniā poſtularūt. Mane aūt procōſul paulū ⁊ andreā flagellis ceſos populo tradidit occidēdos. Quos illi pedibꝰ alligatos ex̄ ciuitatē trahētes lapidibꝰ interfecerūt. Ad quos accurrēs dionyſia vt ſecū occumberet iuſſu ꝓcōſulis decollata eſt. Quoꝝ oīm corpora a xpianis ad vrbē lemoſacū delata vna cuꝫ corpore btī Petri martyris ſepulta ſunt. Hoꝝ omniū agit̄ paſſio idibꝰ maij.

De ſctō Peregrino pbr̄o ⁊ mar. Capi. v.

Peregrinus p̄ſbyter

ciuis romanꝰ a ſctō Sixto papa cū marſone pbr̄o: cōcordio diacono ⁊ iouiano ſubdiacono atꝗ̄ ianuario lectore ad p̄dicādū verbū dei ad gallias miſſus eſt. Qui primo apud maſſiliā. Deinde apud lugdunū: deinde apō antiſiodorū predicarūt: vbi multitudinē populi ꝯuerterūt: ⁊ eccliam fabricarūt. Poſt ꝗ̄ beatꝰ peregrinus iteranū acceſſit: vbi dum xpm annūciaret: a iudice tētꝰ ⁊ in vico baugiaco in carcere detentꝰ eſt. Deinde impatori adriano ad iteranēſem ciuitatē veniēti p̄ſentatꝰ eſt. A quo diuerſis ſupplicijs attrectatꝰ: nouiſſime decollatus eſt anno dn̄i tricēteſimo trigeſimo. Corpꝰ vero eiꝰ feris expoſitū cū diebꝰ pluribꝰ ꝑmāſiſſet intactū: iuſſu angelico a ruſtico xpiano colligit̄ ⁊ plauſtro imponit̄: codēꝗ̄ āgelo duce a media nocte vſꝗ̄ ad aurorā ad ſanctū dionyſiū pariſiēſ. deducit̄. Cūꝗ̄ mane ruſticꝰ ſe antiſiodoꝝ adhuc appropinq̄re nō crederet: ⁊ poſtmodū ſe antiſiodorū trāſiuiſſe ⁊ pariſiꝰ aduenīſſe ꝯſpiceret: miratꝰ expectabat dei volūtatē. Tūc ſignis eccleſie ſancti dionyſij ꝑ ſeipſos pulſantibꝰ: ⁊ monachis hoc ſtupētibꝰ neꝗ̄ cām cognoſcētibꝰ: tādē voce de celo corporalr̄ ad eos facta ꝑmoniti: oēs monachi ſancto corpori obuiarūt: ⁊ ipm ad locū ſuū deferētes in capſa argētea honorifice ſepelierūt: vbi ⁊ q̄ſcit miraculis pollēs. Paſſus ē aūt. xvij. kalen. Junij.

De ſancto Ubaldo ep̄o ⁊ cōfeſſore. Capi. vj.

Ubaldus ep̄s nobili

ꝓſapia eugubine ciuitatis oriundus: a pueritia deo deuotus patre defuncto cui fuerat vnicꝰ apud eccleſiā ſancti ſcōꝛ iuxta ipm oppidū ſuas literas puerulꝰ didicit: ⁊ clericꝰ ipſius ecclie factꝰ eā in tm̄ dilexit: vt ipſum poſt tp̄s de paupere diuitē: de ſeculari faceret regularē. Qui poſtmodū a patruo noīe Ubaldo cuiꝰ gratia ⁊ ipſe Ubaldꝰ vocatꝰ fuerat maiori eccleſie traditꝰ: ſumma ſanctitatis ꝑfectione pollere cepit. Qui etiā ab amicis dudū pulſatꝰ vt vxorē ſumeret: oīno recuſauit: xp̄o potius militare decernēs. Carnē quoꝗ̄ diris ⁊ aſſiduis ieiunijs macerabat. Deinde quaſi inuitꝰ ſacerdotij gradū cōpulſus aſcendere: omnia ſibi a patre relicta egenis ⁊ eccleſijs diſpenſauit. Eccleſiā quoꝗ̄ ſuā matricē edificijs ⁊ predijs ampliauit. Sed cū quaſi tota ciuitas incēdio conflagraſſet: eccleſiam ſuā ſancti ſecūdi cū clauſtro ⁊ domo igne cōſumptam de proprio reparauit. Dehinc in cenobis canonico portueñ. apō rauennam tribus menſibus menſitans regulam ⁊ ordinē dei viuendi nō ſolū imbuit: ſed in ſcriptis reportauit: ⁊ reuerſus ad eccleſiam ſuā eandē regulariuꝫ canonicorum monaſterium iuxta ordinem portueñ. inſtituit: eāꝗ̄ predijs dotauit. Et in ipſo ſuo regreſſu: licet itinere fatigatus nunꝗ̄ ieiuniū ſoluit. Cum aūt in quodaꝫ nemore cū ſocio dormitaſſet: exinde ſurgēs codicē regule obliuione dimiſit: ⁊ ſolicitꝰ pro libri amiſſione: vel ſaltem deuaſtatione propter imbrē maximum qui ceciderat rediꝫ: librūꝗ̄ repperit vbi dimiſerat iuxta viaꝫ nec raptum ab homine: nec a pluuia madefactum. Et q̄ȝ regula ipſa arctior videbatur cū tribꝰ tm̄ ex ſuis clericis: alijs abeūtibus in dicta eccleſia regulariter viuere cepit. Mortuo vero ep̄o peruſino: vbaldus eligitur: ſꝫ fugiens ad eremū: tādiu latuit: ꝗ̄diu aliꝰ ſurrogatur. Alias etiā electus in ep̄m alteriꝰ ciuitatis pedes romaꝫ adijt: ⁊ ab honorio papa inſtātia multa reſignationē obtinuit. Demum diſponēte dn̄o electꝰ in ep̄m eugubinū ab eodē papa: ꝗ̄uis dudū renitens iuſſus preſulatū acceptauit: ⁊ vſꝗ̄ ad tempora alexādri. iij. ſuperuixit: omni vite ſanctitate: tantaꝗ̄ patientia preditus: vt etiā ab ipſis ſuis familiaribꝰ iniurias perpeſſus patientiſſime toleraret. Nā ⁊ a ſuo ianitore aliq̄ñ excluſus etiaꝫ ſemel oſtio in fronte percuſſus nullā vindictā excogitauit. Et dum quoſdā ad inſtantiā ciuium iniuſte excōicare nollet prohibiti ſunt oēs ſibi clerici miniſtrare: adeo vt ēt ad miſſam celebrandā vnicū: aliq̄ñ ſeruitorē habere nō poſſet: ⁊ patiēter tulit. Preterea cum murū vrbis iuxta vineam epiſcopi repararent: ⁊ cloacam in vineam facerent infundentem: quod vbaldus prohibere volens cū iniuria in cemento liquido iactatus: ⁊ ſordidatus benigne ſupportauit. Quoſdam quoꝗ̄ eiꝰ affines iniuriam vlciſci volentes omnino prohibuit. Dum aliq̄ñ ſeditio dura eſſet in ciuitate: illuc vt in pugnam ſedaret feſtinauit: quam dū nullo modo ſedare ſe poſſe ꝑpēdit: ex induſtria inter enſes ⁊ lapides ſe in terrā deiecit: nec inde ſurrexit donec ciues epiſcopum ex vulnere mortuū exiſtimātes a ſeditione ceſſauerunt. Alia vice cū ciuitas eugubina ab. xj. ciuitatum ⁊ caſtrorum ciuibus inuiceꝫ ꝯtra eam colligatis obſeſſa eſſet: eamꝗ̄ expugnare vellent. Uir ſanctus ſupra murum aſcendens ſignum crucis edidit: ⁊ hoſtes nemine perſequente fugauit adeo vt relictis omnibꝰ ſolam vitam ſaluare contenti ad ꝓpria feſtinādo redirēt: ciues quoꝗ̄ Eugubij de ſpolijs ditati ſunt. Federicum etiam imperatoreꝫ qui obſidibꝰ ab eadē vrbe ſuſceptis grauem pecunie ſummam expectabat: exiens ad eum oratione premiſſa adeo chriſti virtute placauit: vt obſides libere redderet: et epiſcopum plurimum honoraret. Multis etiam grecis contulit ſanitatem. Nam vnum ex ſuis canonicis a graui lāguore liberauit. Eccleſiam ſancti benedicti conſecrans ſolo veſtimentorum contactu paraliticum curauit. Cecis duobus viſum reſtituit: quorum vnus per viſioneꝫ monitus fuerat ad eum accedere pro lumine obtinendo. Alium quoꝗ̄ qui ad eū pro luce recuperanda venerat: q̄ȝ cognouit hoc eius anime ſaluti nō pertinere ad tantam patientiā ſuis exhortationibus induxit: vt promiſſa ſibi eterna luce ꝓ temporali perdita nullatenꝰ viſum recuperare voluiſſet. Et multis alijs ſignis admodū effulſit. Deniꝗ̄ ꝓpter nimias afflictiōes grauiter lāguebat

guebat intantū ꝙ ex carne ipſius potiſſime ex vlcere peſſimo quod in latere patiebatur: ſanies intollerabilis effluebat: et ꝓpter hoc nunꝗ̄ deſtitit a pōtificalibꝰ exercendis. Die ſancto paſche iam duriſſima preſſus egritudine: vt vix in lecto ſe poſſet erigere ad preces populi per rationē obtinuit: vt per ſeipſum ſine adiutore cōſurgēs miſſaꝫ in pōtificalibꝰ celebraret: ⁊ populo ſuo vltimū ſermonē vice teſtamēti faceret. Et ad vltimuꝫ poſtꝗ̄ filios benedixit ad lectuluꝫ rediꝫ. Inde ingraueſcente lāguore ſumptis eccleſiaſticis ſacramētis orās ⁊ pſallens domino ſpiritū reddidit feria ſecūda penthecoſtes: q̄ ipſo anno occurrit. xvij. kalendas iunij. Cū aūt tam propter frequētiaꝫ egrotorum ad ꝑhereticum venientiū ⁊ reportantium ſanitatem: ꝗ̄propter multorum deuotionē ſepulture ipſius vſꝗ̄ ad. v. feriā protracta fuiſſet corpꝰ eius nulla corruptione maculatū: ſed ſuauiſſimo fragrans odore cū luctu multorum ⁊ gaudio ſpūali ab epiſcopis Peruſino Caſtellañ. ⁊ callien. ſepultuꝫ eſt honore cōdebito in canonica videlicet ſua: iuxta muros ciuitatis vbi vſꝗ̄ in preſens quieſcit incorruptū oīno infinitis ⁊ crebris miraculis clarens.

De ſancta Maxima virgine. Cap. vij.

Maxima virgo i

pago forolunienſi vico callidiano virginitatis lilio floreſcens multiſꝗ̄ et inſignibus clara virtutibus in pace quieuit decimoſeptimo kalēdas Junij: vt dicit Ado ī martyrologio ſuo.

De ſancto Torpete martyre. Capitulum. viij.

Torpes martyr in

ciuitate piſana tempore Neronis imperatoris paſſus eſt. Nam cum ipſe Nero ciuitatem Piſanam reſtauraſſet: templum diane ibi cōſtruxit: vbi ⁊ celū eneū fabricauit nonaginta columnis ſuſtentatum cum imaginibus ſolis ⁊ lune ⁊ ſtellarū que artificioſe oriebantur ⁊ occidebant ⁊ cū foraminibꝰ fiſtularū per ꝗ̄ aque guttule diſtilantes pluuiaꝫ ſimulabant. Fecit etiam quadrigam ſubterraneā que commota tonitrua mētiebatur. Eodē autē tp̄e ſanctus torpes qui magnus erat in palatio ceſaris ſpiritu dei tactus a ſctō antonio preſbytero qui in latere mōtis contiguo ciuitati latebat occulte baptizatꝰ eſt: ⁊ reuertēs domū ab angelo ſibi apparente in fide cōfirmatus eſt. Hoc audiēs nero ceſar: torpetem captū ſatellico propinquo ſuo puniēdum dimiſit: ipſe vero romam rediꝫ. Satellicus vero torpetē primo in carcere triduo ferro vinctum afflixit. Deinde ad colūnā ligatum cedi fecit: ſed orante ſancto columna corruit: ⁊ ſatellicuꝫ cum. l. paganis oppreſſit. Quem filius ſatellici ſiluinꝰ nomīe ꝑ noctē in rota ligauit. Mane vero beſtijs expoſuit: leopardus enim ad pedes ſancti procidens manſuetus redditur: leo vero vbi in eum impetum fecit ſubito moritur. Qd̄ cernēs euellinis conſiliarius imperatoris ad xp̄m conuerſus eſt: ⁊ a ſiluino decollatus. v. ka. maij. Deinde oratione torpetis tēplum cū oībꝰ ſyderum figuris ⁊ eius edificijs ab angelo ſubuerſum eſt: ⁊ idolum diane in puluerem redactum. Propter quod iuſſu ſiluini iuxta mare vbi flumen arni in equor decidit ſanctus martyr educitur: ⁊ ibidem capite trūcatur. iij. ka. maij. Cuiꝰ corpꝰ in nauicula carioſa cū cane ⁊ gallo in mare exponit̄: vt vel a beſtijs roderet̄: vel in mare mergeret̄. Angelo tū̄ duce nauicula ad hiſponiā deuenit. Et a ſenatrice xpiana celerina noīe que regni dimidiū obtinebat in ſomnis diuinitꝰ admonita corpꝰ ſctī reperit̄ ī portu ꝗ̄ dr̄ linoſ: ⁊ iuxta litꝰ honorifice ſepelit̄. xvj. kal. iunij: vbi poſtmodum eccleſia deſuper ſuo nomine fabricatur feſtū eius die ipſius depoſitionis ibidem celebratur.

De tranſlatione ſancti Syri ep̄i. Ca. ix.

Tranſlatio corpo

ris ſctī Syri ep̄i papieñſis ab incolis eiuſdē ciuitatis. xvj. kal. iunij celebratur. Cuiꝰ corpi dn̄s tātā gratiā cōtulit: vt ēt ipſiꝰ ꝯtactu mortuū ſuſcitaret: cecis viſū: ſurdis auditū: claudis greſſuꝫ ꝑberet: multoſꝗ̄ languētes a diuerſis infirmitatibus ſanos efficeret: ⁊ obſeſſos a demonijs liberaret.

De ſancto Sophonia propheta. Cap. x.

Sophonias pro-

pheta filiꝰ chuſi filij godolie: filij amarie. filij ezechie: vt ex textu ipſiꝰ ꝓphetie liquet: ī diebꝰ ioſie filij amō regis iuda ꝓphetauit in duabꝰ veꝫ tribubus iſrael. Jā eñ decē tribꝰ ī aſſyrios trāſlate fuerāt. Dirigit̄ aūt eiꝰ prophetia ꝯ natiōes ī lectione ꝯprehēdās: ꝓnūciās eis futurū iudiciū. Populo ꝟo ſuo iſrael ſalutē ⁊ ciuitati hieruſalem reſtaurationē tūc tp̄is tribuēdā: ꝓut textu lectionis denunciauit. Cū eñ Jeremias ⁊ alij multi ꝓphete excidiū hieruſalē ⁊ ppl̄i captiuitatē futuram prediriſſent. Hic ſolus in cōſolatione ppl̄i ſui ne ex hoc natiōes ꝯ dei ppl̄m animaſiꝰ iſultarēt: nō ſolū gentibꝰ iudiciū cōminat̄: ſꝫ etiā plebi ſue reuocationē ⁊ hieruſalē reedificationē p̄dicat. Hieremie eñ cōtemporaneus fuit. Et quaſi ſecuꝫ eodem tēpore ꝓphetauit. Hieruſalem tamē nec deſtructionē ſui: nec ppl̄i in babylonem traſlationem aſpexit. Nā ante illa tēpora in diebꝰ videlicet ioachim filij ioſie regis iude cū patribus ſuis in pace dormiuit. Et ſepultus eſt in hieruſalem. xv. kalendas iunij. Hec Hieronymus ⁊ ioſephus: ⁊ ex hiſtoria ſcholaſtica. Hic ſanctus propheta ex numero eſt illorum. xij. qui minores dicuntur: ⁊ Eccleſiaſtici. xlix. in ſanctorum patrum catalogo conſcribuntur.

De ſancto dioſcoro martyre. Cap. xj.

Dioſcorꝰ lector et

martyr apud egyptū paſſus eſt. In quē preſes detentum multa ⁊ varia tormenta exercuit: ita vt vnguibus carnes eius effoderet: et lāpadibus eius latera inflāmaret. Sed celeſtis luminis fulgore perterriti ceciderūt miniſtri. Nouiſſime laminis ardentibus aduſtꝰ martyriū cōſummauit. xv. kalē. iunij. Hec Hieronymus in martyrologio ſuo.

De ſancto Uenantio martyre. Cap. xij.

Uenantiꝰ martyr

in ciuitate camerina paſſus eſt tp̄e decij ceſaris. Qui a p̄ſide tētus cū xpm dn̄m cōfiteret̄: primo quidē fuſtibus ceſus: deinde in carcerē miſſus: ⁊ ſꝫ ab angelo ꝯfortatꝰ eſt. Inde eductꝰ leonibꝰ exponit̄: ſꝫ ipſiꝰ eiꝰ pedibꝰ ꝓcūbentes māſuetiſſimi reddunt̄. Deinde pedibꝰ appēſus ꝟſo deorſum capite facule ardētes eiꝰ vertici ſupponūtur. Et cū hoc etiā genus ſupplicij toleraſſet: manibꝰ ⁊ pedibꝰ extēdit̄: ⁊ ignis ſub eiꝰ ventre ſolūmodo accēdit̄: ⁊ ſic ī medijs partibꝰ diutiꝰ incēſus affligit̄. Nouiſſime cū oīa ſupaſſet gladio caput eiꝰ ꝑcidit̄. Corpuſꝗ̄ ipſius in eadē ciuitate a fidelibꝰ tumulat̄. xv. kal. iunij.

De ſancto Felice epiſcopo ⁊ martyre. Ca. xiij.

Felix epiſcopꝰ apō ſpaleteſ. vrbē ſub maximiano impe⸗ratore paſſus eſt. Qui cum xp̄z dominum predicaret a iudice comprehenſus poſt plurima ſupplicia gladio cedente martyrij palmam adeptus eſt. xv. kalendas Junij. Hec Ado in martyrologio.

¶ De ſancto Pudēte diſcipulo ⁊ confeſſore. Cap. xiiij.

Pudens cōfeſſor ciuis romanꝰ nobilis filiꝰ punici illuſtris ⁊ p̄ſculle fuit ⁊ maritꝰ ſabinelle: ex qua duas filias ꝓcreauit. ſ. Potētianā ⁊ Praxedē. Quas vtpote chriſtianiſſimꝰ nō ſolū ꝑ manꝰ paſtoris p̄ſbyteri baptizari fecit: ſʒ ēt in lege diuina plenꝰ erudiuit: ⁊ ad obſeruātiā v̄ginitatis īduxit. Hic enī a beato Paulo apoſtolo doctus fuit: qui domum ſuam in eccleſiam edificauit: quam ⁊ per manus pij pape conſecrari fecit. Nutritor namq̄ pauperū ⁊ ſuſceptor peregrinorum ſumma ambitione fuit. Et poſt multa ſanctitatis opera laudabilia in pace quieuit xiiij. kalendas iunij: vt dicit Ado.

¶ De ſancta Potentiana virgine. Cap. xv.

Potētiana virgo filia fuit beati Pudentis ⁊ ſoror praxedis nobiliſſima romanorum. Hec poſt mortē parētis vtriuſq̄ omnem facultatē ſuā cū ſorore diuidēs: ceperūt ambe ditiſſimū patrimoniū vēdere: ⁊ pecunias pauperibꝰ erogare. In eccl̄ia v̄o quā pr̄ illaꝝ ꝯſtruxerat in loco vrbis q̄ dicit in vico patricij. quā p̄ſatꝰ pater carū Pudēs in titulo beati paſtoris dedicauerat cū cōſilio Pij pape baptiſteriū cōſtruxerūt: cupientes vt familia vtriuſq̄ eaꝝ die ſancto paſche baptizaret. Quos a numero. xcvj. manumiſſos beatꝰ piꝰ ep̄s aquis ſalutaribus abluit. Ibiq̄ per ſanctos preſbyteros ⁊ clericos die noctuq̄ diuina celebrari miſteria: ⁊ multos baptizari faciebant. Poſt multorū itaq̄ martyrum exhibitas venerabiliter ſepulturas: poſt omnes facultates ſuas pauperum viſceribus incluſas ⁊ xp̄o fideliter commendatas: potentiana in ſancto virginitatis propoſito de terris ad chriſtum migrauit. xiiij. kalendas iunij. Sepulta iuxta patrem ſuum via ſalaria in cimiterio Priſcille temporibus Antonini imperatoris.

¶ De ſancto Joanne martyre. Capitulum. xvj.

Joānes martyr tēporibꝰ maximiani imperatoris apud alexandriā paſſus eſt. Hic primū vocatꝰ neanias gētilitati deditꝰ a matre theodoſia gētile p̄maria elie ciuitatis maximiano ceſari antiochie degenti preſentatus: ⁊ ab eodem dux alexandrie effectus eſt vt chriſtianos ibidē perſequeretur. Cum autem quadā cum militibus ſuis verſus alexandriam iter ageret: luce celeſti circumfuſus chriſtoq̄ ſibi viſibiliter apparente ad inſtar beati pauli apoſtoli ad terraꝫ proſternitur: in fide chriſtiana admonetur: ⁊ ad dominū repēte conuertit: veniēs igit̄ alexādriā crucē ſibi ſecretiꝰ fabricari fecit: ī qua diuinitꝰ nomē dn̄i emanuel ſculptū reperit. Et cū exercitꝰ agarenorū alexādrie fines inuaſiſſent: et alexādrinorū filias rapuiſſent: ipſe collecta gēte ſua crucem illam deferens agarenos pene innumerabiles in fugam vertit: ⁊ eorum multitudinem cecidit et ſtrauit: nullo de ſuis vel ad modicum vulnerato. Reuerſus autem a matre que ipſum Alexandriam ſecuta fuerat inuitatur: vt dijs pro triumpho habito immolaret. Qui templum ingreſſus idola argentea confregit: et pauperibus erogauit. De quo a theodoſia matre maximiano delatus eſt. Qui ab antiochia per literas vltioni preſidi mandauit: vt neaniam tentum immolare compelleret: aut diuerſis ſupplicijs puniret. Vltio igitur Joānem comprehenſum: et idolis ſacrificare abnuentem in equuleo ſuſpendi fecit: et a quatuordecim viris viciſſim diutius lacerari: ſicq̄ quaſi mortuum in carcerem trudi. Nocte vero a chriſto cum angelis ⁊ luce nimia ſibi apparente confortatur: plagis omnibus ſanꝰ redditur: nomenq̄ ſuum primum quod erat neanias Joannis nomine commutatur: inde eductus ⁊ ſacrificare ſuaſus cum templum introiſſet. xxxvj. ſtatuas idolorum euertit. Quapropter multi de militibus in domino crediderūt: qui a ſancto Leontio epiſcopo baptizati ab vltione preſidis in chriſti confeſſione decollati ſunt. Joannes vero ferro onuſtus iterum in cuſtodia detinetur: vbi exiſtens duodecim mulieres ad ſe veniētes cum matre Theodoſia conuertit ad chriſtum. Quas vt chriſtianas preſes cōperit: ipſas omnes equuleo ſuſpenſas: et vnguibus laceratas ac lateribus adu⸗ſtas: carceri tradidit vna cum Theodoſia matre Joannis: que ſanctas illas martyres in carcere refouebat. Ipſaſq̄ omnes leontius baptizauit. Sequenti vero die inde omnes cum Theodoſia educte: primo lapidibus ora earum contuſa ſunt: deinde extenſe et virgis ceſe: ⁊ poſt hec manicis ferreis candētibus aduſte ſunt: nouiſſime decollate ſunt. ¶ Poſt hec autem ſanctus Joānes eductus inſtrumentis ferreis facie conciſus ceruice plumbatis percuſſus: iterum carceri mācipatur: vbi multa miracula fecit: et demonia eiecit: multoſq̄ ad chriſtum conuertit. Interea defuncto vltione: ⁊ flauiano ſucceſſore eius gladio necari iubetur. Sed dum illum ſpiculator percutere vellet: moritur ſubito: ⁊ Joannes ad preſidem reducitur. A quo iterum appēſus neruis ceditur: carbonibus incenditur: plagiſq̄ ſale perfunditur. Dehinc ante ipſum depoſitum idolum ſiſtitur: thuſq̄ in manu eius imponitur: ⁊ ignis ſubtermittitur: vt vel thurificaret: vel manum exureret: qui cum per duas horas manū in igne immobiliter tenuiſſet: tertio intra carcerem appenditur lapidibus in pedibus alligatis. Sed ab angelo ſolutus: et omnia eiꝰ vulnera ſolidata ſunt. Deinde in caminum ignis iniectus flamma diſperſa miniſtris aduſtis: ipſe illeſus ꝑmanſit. Nouiſſime iubente flauiano gladio in gutture percuſſus: ⁊ lancea in pectore tranſfixus martyrium conſumauit. xiiij. kalen. Junij. Sepultuſq̄ eſt Alexandrie circa annum dn̄i ducenteſimum ⁊ octogeſimum quartū. Corpus vero eius inde conſtantinopolim tranſlatum. Inde a Joanne priore monaſterij ſancti Danielis de venetijs ſurreptū: ⁊ venetias ad ip̄m locū delatū eſt anno dn̄i milleſimo ducenteſimo ⁊ decimoquinto nonas iulij: vbi ⁊ quieſcit miraculis crebris pollens.

¶ De ſanctis Calocero ⁊ Parthenio martyribꝰ. Capitulum. xvij.

Calocerus et parthemiꝰ rome paſſi ſunt ſub decio ceſare: qui cum eſſent eunuchi triphonie vxoris decij: prior quidem prepoſitus cubiculi: alter vero primicerius deprehēſi ab imperatore quod eſſent chriſtiani: nolenteſq̄ ſacrificare idolis ab eodem gladio occiſi ſunt. Quorum corpora via appia a fidelibꝰ ſepulta ſunt. xiiij. kalendas iunij.

¶ De ſancto Celeſtino papa primo ⁊ confeſſore. Capitulum. xviij.

Celeſtinꝰ papa huius nominis primus natione romanus ex patre priſco. Bonifacio pape primo ī epiſcopatu romano ſucceſſit ſeditq̄ annos. viij. menſes. ix. Hic cōſtituit vt pſalmus Judica me deꝰ ⁊c. diceretur ante introitū miſſe ⁊ ſpalmi dauid anī ſacrificium cū introitu pſallerentur cātādo ex oībꝰ antiphonatim: q̄d antea nō fiebat: ſed epiſtola pauli: et euangeliū dicebant. Et ex hoc inſtituto excepti ſunt introitꝰ de pſalmis ⁊ gradualia ſimiliter ⁊ offertoria ante ſacrificium. Hic miſit ſanctū Britium filiū ⁊ ſucceſſorem ſancti martini turonenſis in britāniā ⁊ conuertit omnes ad fidem. ¶ Huius etiam tempore tertia ſynodꝰ vniuerſalis epheſina ducētorum patrum collecta eſt epheſi: iuſſu pape huius celeſtini ⁊ theodoſij iunioris. In qua dānatus eſt neſtorius duas perſonas in chriſto aſſerens ⁊ condemnatus anathemate: ⁊ cōfirmatum eſt in chriſto vnam eſſe perſonā in duabus naturis. Et vt beata maria theothece: id eſt mater domini appellet. Qui etiā ſepultꝰ eſt ī cimiterio priſcille via apia. Et ceſſauit ep̄atꝰ dies vigintinouem. ¶ Hic p̄dicte epheſine ſynodi decretū dictauit: ⁊ ī vnū volumē clauſit: atq̄ ad oēs eccl̄ias direxit.

¶ De ſancto Celeſtino papa quinto. Capitu. xix.

Celeſtinꝰ papa huius noīs quintꝰ alio noīe dictꝰ petrꝰ de murono nicolao pape quarto qui fuit de oldine minorū in ep̄atu romano ſucceſſit anno dn̄i milleſimo ducenteſimo ⁊ nonageſimo quarto. Seditq̄ in apoſtolica ſede menſibꝰ ſex: ⁊ diebꝰ quatuor: vcꝫ. a. vij. kal. iulij vſq̄ ad. iiij. kalē. ianuarij. Cū enim ſedes apoſtolica ꝑ obitū dicti nicolai q̄rti: ānos duos: ⁊ mēſes tres vacaſſet: ad ſuaſionē dn̄i latini cardinalis hoſtiēſis ordinis p̄dicatorū iſte ī ſummū pōtificē electꝰ eſt. Qui vocatꝰ petrus de murono anī papatū eremiticā vitā ducebat: ⁊ m̄ltos bonos diſcipulos fecit. Fuit aūt vir magne abſtinētie ⁊ orōnis: ac regi carolo deuotus. Qui vbi electꝰ eſt pōtificatū renuebat: ſʒ ad magnā inſtātiam caroli ⁊ totiꝰ regionis recepit papatū. Fuit aūt electꝰ peruſij: ⁊ poſtq̄ creatꝰ eſt de cōſilio regis caroli noluit venire ad locum cōmunē vbi electꝰ fuerat: prout ei ſcripſerant cardinales: ſʒ mādauit eis vt ad ſe venirēt: ipē aūt venit aquilā: quo ⁊ cardinales ad eū venerūt: ibiq̄ coronatus eſt. Sʒ anteq̄ de peruſio cardinales recederēt: dn̄s latinꝰ infirmatꝰ peruſij deceſſit. Fuerūtq̄ in coronatiōe ipſiꝰ plus q̄ ducēta milia hoīꝫ. Ad quē multitudo maxima cōueniebat: tū ꝓpter pōtificalē dignitatē: tū ꝓpter ſanctitatis famā. Statiq̄ poſt eiꝰ creationē ad petitionē regis ſex cardinales fecit: vcꝫ dn̄m Landulphū de neapoli: fratrē Thomā de ordine ſuo: ⁊ archiep̄m bñuentanū: dn̄ꝫ Guilielmū de pergamo cancellariū regis Caroli: dn̄m Joānē monachū archiep̄m Lugdunēſem: dn̄m Beraldū archiep̄m bituricēſem. Hic ī gratijs fuit largiſſimꝰ: adeo q̄ ēt indiſcrete faciebat: vtpote q̄ inexpertꝰ plerūq̄ decipiebat: vn̄ a cardinalibꝰ inductꝰ ſub conſcientie p̄textu incitabat ad renunciandū. Qui ad petitionē regis Caroli neapolim venit. Sed dn̄ rex ipſiꝰ renūciationi oīmode obuiaret: hoc nō obſtāte vir ſanctꝰ bona cōſcientia motꝰ: primo facta cōſtitutione: in quibꝰ caſibꝰ papa reſignare pōt: reſignauit papatū: in manibꝰ collegij facto feſto dn̄ice natiuitatis: quā renūciationē eius ſucceſſor bonifaciꝰ authēticauit: quē habes de renūciatione libro ſexto. Cui fidē facit: q̄d fecit Clemēs papa p̄mus huiꝰ noīs: vt ī catalogo pōtificū habet. Poſt ceſſionē vero ad electionē ꝓceſſum eſt neapoli ſub rege Carolo. Et electꝰ ē dn̄s Bñdictꝰ caietanꝰ diaconꝰ cardinalis: poſtea vocatꝰ bonifaciꝰ octauꝰ: q̄d fuit anno dn̄i milleſimo ducēteſimo ⁊ nonageſimo quarto. Celeſtinꝰ aūt ſedit a ſeptimo calēdis iulij vſq̄ ad. iiij. kal. ianuarij. Et cū poſt ſeſſionē ad eremū redire vellet: a bonifacio ſucceſſore detinet: ⁊ in quodā caſtro dicto fumeulꝰ in honeſta cuſtodia nō tn̄ libera ꝯcludit: vbi miraculis clarus poſtmodū morit. xiiij. Calē. iunij. Et in quodā ſui ordinis monaſterio: q̄d d̄r ſancti Antonij: retro altare ſepelitur. Anno dn̄i milleſimo tricēteſimo ſcd̄o. Et a clemente papa q̄nto apud Auinioñ. poſt modū canonizat milleſimo tricēteſimo ⁊ tridecimo miraculis eius in orbe propalatis.

¶ De ſancto Celeſtino cōfeſſore. Capi. xx.

Celeſtinus cōfeſſor ⁊ monachus floruit t̄pe theodoſij iunioris. Qui de monaſterio ſuo ad parētes in modū libelli ſcripſit epiſtolā oībus deū deſiderātibꝰ neceſſariā: ſcītate cōſpicuā: ſermone luculētam. Cuiꝰ exhortatiōe vite ipſius ꝑfectio deprehēdi pōt: q̄ vir ſanctꝰ nō potuit aliter docere q̄ vixerit. Hec vincentius in ſpeculo.

¶ De ſancto Juone preſbytero. Capitu. xxj.

Juo preſbyter et nouꝰ confeſſor apud trechoreſī. ciuitatē claruit in diebꝰ noſtris canonizatus ꝑ clemētē papā. vj. Hic ex britannia patre hadeloro: matre azora: ſʒ carnē nobilitate ſeculi pollētibꝰ genitꝰ in vico ville martini iuxta trechoreſī. ciuitatē cōſtitutꝰ ⁊ nutritꝰ: ab annis infantibꝰ deuote deo ſeruire cepit. Qui annorū. xiiij. pariſiꝰ miſſus fuit: ibiq̄ in ſciētijs primitiuis optime fundatꝰ ad ſtudiū aurelianeū. ſe trāſtulit ꝓ ſacre theologie ⁊ canonum ſcientijs acquirendis: vbi tā ſtudiorū gratia q̄ ſanctitatis a vino ⁊ lautis ferculis ac delitijs cūctis abſtinuit: ⁊ corpꝰ macerās orationibus vacabat pudicitiā perpetuo ſeruans. Inde ab archidiacono redonenſe pro iudice curie poſtulatꝰ gratis acceptans officiuꝫ ipſum cū multa charitate ⁊ ſollicitudine exercebat: ⁊ nihilominꝰ quotidie ad lectionē theologie intrabat: miſerabilibus perſonis oppreſſis ſubueniēs: iuſtitiā ſummopere fouens: iniquos perſequens: et diſcordes ad pacem reducens: operibuſq̄ miſericordie iugiter intēdebat. De cuiꝰ fama poſtq̄ ad epiſcopum trechoreſī. peruenit: ipſum in vniuerſaleꝫ ſue curie iudicē aſſumpſit. In quo officio poſtq̄ aliquo t̄pe virtuoſe ſe geſſit: ad meliorem vitā ſcꝫ contēplatiuā trāſire cupiēs officiū reſignauit: ⁊ eccl̄ie parochiali de Johenech cuius erat rector ſeruitio ſe prorſus mancipauit. Pannos delicatos quos primo iuxta ſtatuꝫ ſuū veſtierat omnino dimiſit: ⁊ veſtes rudes albas ⁊ modici precij induit: ⁊ indeq̄ habitū ac ſi religioſus portauit. Cilicio carnē domuit: cūctis ieiunijs ab eccl̄ia īdictis ī pane tm̄ ⁊ aqua ieiunauit: ceteris diebꝰ mira corpꝰ abſtinētia macerauit: orationi ⁊ ꝯtēplationi maiori t̄pis parte vacabat. Aliquando integra ſeptimana ſolus in ſua camera cōtemplationi intentꝰ perſeuerauit nullo cibo corporeo ſuſtētatus: qui tantum exiēs nullā in facie debilitatem oſtēdit. Miſſam etiam diebus ſingulis celebrabat. Cui aliquādo dum corpus dominicum eleuaret: globꝰ igneꝰ ſuper caput eiꝰ cunctis videntibus ⁊ ſtupentibus apparuit. ¶ Pauperes in domo propria charitatiue ſuſcipiens eis largiter miniſtrabat: nec vnq̄ ſine pauperibꝰ hoſpitibus eſſe volebat. Nam pauperem vnum cum

vxore et .iiij. filijs per nouem menſes in domo retinens eis de victu et veſtitu prouidit. Domum etiã quandam diſpoſuerat iuxta ſuam cum lectis ⁊ alijs neceſſarijs ꝓ ſuſcipiẽdis egenis: quibus ipſemet in vilibus miniſterijs obſequens ſepius cũ eis in menſa comedebat: multis miraculorũ ſignis effulſit. ¶ Cum aliquando in domo ſua per eius vicarium vnicus panis ſolũmodo repertꝰ eſſet et beatꝰ Iuo multis veniẽtibus pauperibus ſubuenire vellet: vicario murmuranti medietatem panis dedit: aliã inter pauperes diuiſit: medietaſqꝫ prima diuiſa cunctis ad eſum ſatiſfecit. Cum autem in menſa cum vicario predicto ſederet mulier alias inuiſa tres panes maximos ⁊ cãdidos viro dei preſentauit: ⁊ ab eo inuitata dũ recubuiſſet ſubito nuſq̃ cõparuit. ¶ Alias etiam de vnico ſolo pane quẽ habebat infinitos quaſi pauperes ad ſe veniẽtes refecit. ¶ Alias quoqꝫ pauperi elecmoſinã petenti cum nil aliud dandũ haberet caputiũ ſuum prebuit: ⁊ diſco operto capite tranſiens poſt iter medie lance idem caputium in capite ſuo ſibi repoſitũ diuinitus inuenit. ¶ Cum maxima fames regionem occupaſſet ipſeqꝫ famulis mãdaſſet vt frumentũ qđ habebat in arca repoſitum pauperibus diſtribuerent: illiqꝫ triticum quaſi totum ex arca furto ſublatuꝫ inueniſſent: ſanctꝰ cõfeſſor in oratione ſe dedit ⁊ redeuntibꝰ famulis arca frumẽto repleta inuenta fuit. ¶ Mulier quedã lõga infirmitate detẽta dũ ſecum diſcumberet: ⁊ comedere nõ valens vinuꝫ de calice in quo ipſe biberat ſumpſiſſet continuo liberatur. ¶ Quendã etiam virũ triennio a ſpiritu maligno vexatum in lectulo ſuo vna ſola nocte ad quieſcendum ſecũ cõponens mane a demone ereptum ad ꝓpria remiſit. ¶ Cũ quidã homines ꝓ põte edificãdo trabes plurimas cõgregaſſent: ipſaqꝫ ligna nimis breuia ad opꝰ inuẽta fuiſſent: oratione ſancti trabes ad loci ſufficientiã ꝓlongate inuẽte ſunt. ¶ A domo cuiuſdam ſigno crucis edito ſine vlla reruꝫ amiſſione ignẽ penitꝰ effugauit. Cũ tñ domꝰ tota iam incendio cõflagraret: matrẽ ⁊ filiũ diudũ inter ſe diſcordes miſſam ꝓ eis celebrans ad pacẽ reduxit. Pro eccleſia dei ⁊ pauperibꝰ contra magnates quoſqꝫ ſe opponebat: ⁊ in curijs iudicuꝫ pro eiſdem aduocãs intrepidus aſſiſtebat: vrbes etiã ⁊ vicos circuiens verbũ dñi ſolicitus predicabat: ⁊ multos ad penitentiam conuertebat. Qui dũ ſemel ad predicandũ accederet: ⁊ pontẽ quẽdaꝫ trãſire deberet: ⁊ inuenit eũ ab inundante flumine occupatum: ſed ſigno crucis edito aque mox diuiduntur: et poſtq̃ ſctũs trãſijt: ſubito ad ſtatũ priſtinũ reuertunt. ¶ Cũ pauperem quendã vlceroſum ⁊ deſpectum ac habitu vilem ad menſam inuitaſſet: ⁊ ambo in eadẽ ſcutella comederẽt: repẽte pauper ille pulcher ⁊ ſplẽdidus et niueis indutus apparuit: ⁊ poſt morulam ex oculis omniũ euanuit. ¶ Alias etiã eidẽ ad menſam ſedenti auis quedã cãdidi ⁊ veridis coloris ſuper eũ reſedit que etiã a ſancto manu ſe capi permittens diudũ in menſa quieuit: nec niſi ab eo licentiata receſſit. ¶ Die quadã dum in ſacriſtia eccleſie ſue pro defenſione theſauri domus dei quem quidã ex clericis diſtrahere volebãt ſederet: colũba ſplẽdida ſuperuolauit. Cuiꝰ fulgore tota eccleſia coruſcauit. ¶ Hoſpitatus a quodã nobili ⁊ in camera ſua ad dormiẽdũ poſitꝰ: media nocte ipſe nobilis diuinitus excitatus ⁊ monitꝰ vt ad camerã ſuã iret: ⁊ illuc acceſſit: ⁊ eũ nõ eẽ abiſſe vidit: ⁊ eũqꝫ requirẽs in cõcaua rupe penitẽtiã agentẽ inuenit. ¶ Obitũ ſuũ ſibi a dño reuelatum ⁊ preſciuit: ⁊ predixit: ⁊ dũ infirmus decũberet nunq̃ abſtinentiã cõſuetã dimiſit. Ad extremaqꝫ deueniens ſumpto viatico ⁊ ſacra vnctione per totaꝫ noctẽ diei ſabbati apertis oculis ad crucẽ intentꝰ perſiſtit: ⁊ in ſilẽtio orans in aurora ſequentis diei dominice que fuit infra octauam aſcenſionis decimono menſis maij: videlicet decimoquarto kalendas Junij ſpiritum deo feliciter emiſit. Cuius corpus in eccleſia trechorenſi ſepultum quieſcit: ⁊ in miraculis que per eũ chriſtus iugiter operatꝰ glorioſus viuit.

¶ De ſancto Euſtachio ⁊ ſocijs martyribꝰ. Capitu. xxij.

Euſtachiꝰ cũ vxore Theopiſta ⁊ filijs Agapito ⁊ theopiſto rome ſub Adriano pncipe paſſi ſunt. Temporibus eñ traiani imperatoris erat quidam magiſter militum nomine placidus: qui licet gẽtilis eſſet: operibꝰ tñ miſericordie et hoſpitalitatis aſſiduus ⁊ iuſticie intentus oppreſſis ſubueniebat. Cui vxor nobilis duos filios pepererat: quos ipſa mater propria educauit. Erat autem ſtrenuus ac potens in bello: ⁊ oẽs barbari ſubiugabantur ab eo. Et quia miſericordie operibus inſiſtebat: ad viã veritatis meruit illuſtrari. Quadam die cũ venationi inſiſteret: cunctis circa gregẽ ceruorũ inſiſtentibus militibꝰ ſuis: ipſe vnũ ceteris maiorẽ in ſyluam vaſtiorem inſecutus eſt. Et cum in quandã rupis altitudinem conſcendiſſet: ⁊ placidus vt eũ caperet appropinquaſſet: ⁊ inter cornua cerui eiꝰ formã crucis fulgentẽ ⁊ vt ſolem et imaginem chriſti conſpexit: territuſqꝫ de equo ad terrã cecidit. Chriſtus vero ꝑ os cerui ſicut olim per aſinam Balaam ei locutꝰ eſt dicens ſe eſſe Chriſtum quem ille ignorans colebat. Et cuius ad eũ elecmoſine aſcenderant: quiqꝫ illius gratia ad animal illud deuenerat. Cui cum placidus peteret ſe reuelari plenius quid eſſet Chriſtus ei per os cerui myſterium mundane creationis et humane redemptionis: diuineqꝫ incarnationis: paſſionis: ⁊ reſurrectionis patefecit addẽs vt ſe baptizari faceret: ſi ab eo ſaluari vellet. Mandans vt premiſſa ſue coniugi nunciaret: vt ⁊ ipſa quoqꝫ ſecum crederet: ⁊ die ſequenti ad ipſum locum reuerti deberet: vbi dominus que ei futura eſſent plenius panderet. Placidus igitur iaꝫ perfecte credens: ⁊ de fide noſtra informatus domũ rediit: ⁊ predicta omnia vxori referauit: que nocte precedente Chriſtum ſibi apparuiſſe dicebat: ⁊ ſibi prenunciaſſe qꝫ ipſa cum viro ⁊ filijs ad ſe accedere deberent. Nocte igit̃ media perrexerũt ſimul Placidus ⁊ vxor cum duobus filijs ſuis ad preſbyteruꝫ vrbis ioannem occulte omni eorum familia ignorante: qui eos in chriſti nomine baptizauit et Placidum Euſtachium vxorem Theopiſtam: duos vero filios ſuos paruulos Agapitum ⁊ Theopiſtum nominauit. Mane autem Euſtachius ſub pretextu venationis cum paucis militibꝰ exiuit: ⁊ ipſos quaſi ad feras inueſtigandas circumquaqꝫ diſpergens ſolus ad locum acceſſit: vbi ⁊ formam prime viſionis aſpexit. Dominus enim eidem apparuit: eumqꝫ de percepto lauacro commendauit: multaſqꝫ ⁊ duras ei tentationes futuras predixit: ⁊ vt patienter omnia toleraret: ⁊ contra diabolum dimicaret admonuit: addens qꝫ per tentationes duriſſimas ⁊ varias oporteret eum alterum Job mundo demonſtrari. Qui in oratione proſtratus ad omnia ſe paratũ offerebat: virtutem tamen cõſtantie ſibi donari a domino ſupplicabat. Sic dominus celos Euſtachio conſpiciẽte conſcendit: ⁊ ipſe domum rediens hec omnia coniugi nũciauit. ¶ Poſt paucos igit̃ dies egritudine peſtifera cuncti ſerui eius ⁊ ancille interierunt: vt ne vnus quidem ex miraculo remaneret. Deinde poſt aliquot dies equi ⁊ omnia pecora eius ⁊ diuerſi generis aĩalia mortua ſunt. Qui quaſi ad peſtilentiam euitandaꝫ diſceſſit de domo ſua cum vxore ⁊ filijs. Quidam autem ſceleſti per noctem in domum eius irruerunt: ⁊ cuncta aſportantes domum auro ⁊ argẽto ⁊ rebus omnibus ſpoliarunt. Ipſe vero cum vxore ⁊ filijs nudus aufugit. Qui cum ruborem verentes ab vrbe occulte diſceſſiſſent: vt in Egyptũ pergerent: ⁊ omnia eorũ poſſeſſio per malorum rapinam ad nihilum redacta eſt. Imperator autem totuſqꝫ ſenatꝰ pro tam ſtrenuo viro multũ dolebãt: de q̃ nullũ indiciũ habere poterãt. Cũ ergo iter ageret Euſtachius

Euſtachiꝰ cum vxore ⁊ duobus paruulis appropinquauerũt mari: ⁊ nauem patroni barbari aſcendentes in ea nauigare ceperunt. Dñs autẽ nauis vxorem Euſtachij ſpecioſam concupiuit. Et cũ trãſfretaſſent ab eo naulum exegit: quo non habente vnde ſolueret vxorem ꝓ naulo retinuit. Et cũ Euſtachius contradiceret: ipſuꝫ in mare iactari mandauit. Sicqꝫ ſanctus martyr vxorem reliquit: ⁊ accipiens infantes nauẽ cõcitus exiuit ⁊ abijt. ¶ Cũqꝫ ad fluuiũ perueniſſet: ꝓpter aquarũ inũdãtiam nõ eſt auſus cũ duobꝰ paruulis pertrãſire ſed vnũ maiorem in ripa depoſuit: ⁊ alterũ minorem trãſportauit: ⁊ dũ pro alio rediret: ⁊ circa mediũ fluminis eſſet: ecce leo maiorẽ minorẽ vero lupus inuaſit ⁊ aſportauit. Qui capillos euellẽs ⁊ deflens ſe in fluuiũ necare voluit niſi illum diuina ꝓuidentia cuſtodiſſet. Paſtores aũt leonẽ viuum puerum aſportantẽ inſecuti ſunt: quẽ leo intactũ dimittens aufugit. Similiter aratores poſt lupum inclamantes alterũ infantẽ incolumẽ liberarũt. Vtriqꝫ vero paſtores ⁊ aratores de eodẽ vico exiſtentes pueros nutrierũt. Euſtachiꝰ vero hec neſciẽs: ſed pro vxore ⁊ filijs admodũ dolens cũ lachrymis ad quẽdã vicũ deuenit: ⁊ ſibi mercede ꝑ annos .xv. agros illoꝝ hoĩm cuſtodiuit. Filij vero in alio vico nutriti ſe fratres eſſe neſciebant. Dñs autẽ vxorẽ Euſtachij intactam cõſeruauit: quã ille barbarus morte preuẽtus incognitam dereliquit. Que apud matronã viduã degẽs viridariũ eius cuſtodiebat. Imperator autẽ a barbaris moleſtatus placidiqꝫ recordatus talẽ ſe hominem amiſiſſe dolens miſſis militibꝰ ipm ꝑ vniuerſas mũdi partes requirebat. Promittẽs his q̃ eũ inueniſſent diuitias ⁊ honores. Duo autẽ oliꝫ ex militibꝰ placidi ad eiꝰ vicum deuenerunt. Quos Euſtachiꝰ recognoſcẽs ſed ab eis incognitꝰ eos in hoſpitiũ ſuũ duxit: eiſqꝫ benigne miniſtrauit. Et recordatus ſtatꝰ ſui lachrymas cõtinere nõ valens ſepius exiẽs fleuit: ⁊ inde lota facie ad eos introiuit. Quẽ illi paulatine diſcernentes: ipſuꝫ tñ ex cicatrice quã in frõte geſtabat quãqꝫ in bello habuerat recognouerũt. Quẽ amplexãtes ⁊ vt ſuũ dñm honorãtes cũ ipm de vxore ⁊ filijs interrogaſſent: ⁊ ipſe oĩa expoſuiſſet: cõcurrentibꝰ oĩbus vicinis ⁊ qualis placidus fuerat audientibꝰ qꝫ eũ iuxta condignũ non tractauerant veniã poſtulabãt. Sicqꝫ milites ipm honorifice indutũ romam ad traianuꝫ imperatorẽ deduxerũt. Qui eiꝰ audiens aduentũ eidẽ occurrit: ⁊ ipſum vidẽs in oſcula eius ruit. Cũqꝫ ei Euſtachius q̃ ei cõtigerãt enarraſſet: ⁊ imperator ipſum ad officiũ priſtinũ reſtituiſſet: Euſtachius numeratis ſuis militibus cũ paucos contra tot hoſtes reperiſſet: iuſſit tyrones colligi ꝑ vicos ⁊ ciuitates: ⁊ vnde ⁊ terra illa in qua filij eiꝰ enutriti fuerãt cũ duos tyrones dare teneretur filios Euſtachij iuuenes aptos ad exercitum deſtinarũt. Euſtachiꝰ vero eos elegãtes videns ⁊ moribus cõpoſitos inter cõuiuas ſuos eos aſcripſit. Profectus igitur ad bellum ex hoſtibus triumphauit: ⁊ rediens victor exercitũ ſuum triduo in loco vbi coniunx eius morabatur quieſcere fecit. Duo vero adoleſcentes in matris tabernaculo: matre tñ incognita hoſpitati ſunt. Et ſedẽtes circa meridiem ⁊ mutuo confabulantes exponebãt ſibi inuiceꝫ que recordabantur: vel que ab eorum nutritoribus audierant de infantia ſua. Et cum maior minori omnia enarraſſet: ⁊ ille econtra que a ruſticis audierat retuliſſet fratres ſe mutuo amplexantes qđ eſſent germani recognoſcebant: qui tñ eoꝝ parentes fuiſſent aliter neſciebant. Qđ cũ mater eorũ audiuiſſet: diu apud ſe tractauit: an illi filij ſui eſſent. ¶ Altera autẽ die magiſtrũ militum adijt: ⁊ eum interpellans omnia aduerſa que ſibi contigerant enarrauit. Quod ille audiẽs eam vxorem ſuã eſſe recognouit: ⁊ illa ipm virũ ſuũ comperit. Sicqꝫ alter in amplexus alterius irruerunt. Cũqꝫ theopiſta virũ de filijs queſiuiſſet: ⁊ ille ipſos a feris deuoratos aſſereret: cũctaqꝫ ꝑ ordinem enarraſſet. Et illa cuncta que a duobus iuuenibus audierat retuliſſet: vocati ſunt iuuenes illi a magiſtro militum: ⁊ qui fuerant interrogati. Qui dũ oĩa eorum geſta prout recordabãtur vel audierant retuliſſent: recognouerũt qꝫ parẽtes filij ſui eſſent. Et ruentes in oſcula inuicẽ cõgaudebãt. Omniſqꝫ exercitus tam de habita victoria q̃ de inuentione illorum plurimum letabat. Cum ergo rediret ad vrbem traianum defunctum reperit: ⁊ adrianum paganiſſimum ⁊ crudelem ei ſucceſſiſſe inuenit. Qui tam ꝓ victoria ſuſcepta q̃ pro inuentione ſuorũ Euſtachium magnifice ſuſcepit: ⁊ magnũ conuiuiũ preparauit. Altera vero die templum deorum adijt ſacrificaturus ꝓ victoria barbarorum. Quo dum Euſtachius intrare nollet: eũqꝫ imperator Chriſtianum cuꝫ vxore ac filijs didiciſſet: eos nudos in arena ſtatuit: ⁊ eis leonem ferocem dimitti fecit. Qui demiſſo capite eos adorãs a ſanctis humiliter receſſit: propter qđ miraculũ multi gentilium conuertuntur. Tũc imperator bouem eneum incendi iuſſit: ⁊ ſanctos introcludi mandauit. Qui orantes ⁊ ſe domino commendantes ac ꝓ ſe in omni periculo inuocantibus deũ orantes bouẽ intrauerunt: ⁊ in pace ſpiritum domino reddiderunt. Tertia vero die de boue educti ſunt ſic penitus inuſti: vt nec capillos eoꝝ ignis tetigiſſet: nec pilos corporis conſumpſiſſet. Quorũ corpa a chriſtianis digno honore tumulant̃: vbi in eorum memoriã oratorium fabricatur. Qui paſſi ſunt decimotertio kalendas iunij: circa annum dñi .cxl.

¶ De ſancta Babilla virgine ⁊ martyre. Cap. xxiij.

Babilla virgo et martyr ex regio genere neptis galieni imperatoris fuit. Cum autem ad Eugeniã virginem rome exiſtenteꝫ multe ſancte virgines cõuenirẽt: illa ad eam peruenire nõ valens per internunciũ ei ſignificat qualiter Chriſto ſeruire cupiebat. Ad quã Eugenia eunuchos ſuos Prothum ⁊ Hiacynthum quaſi ſub ſpecie ei famulãdi deſtinauit. A quibus ſancta virgo latẽter edocta ⁊ a ſctõ Cornelio papa baptizata eſt. Sed ab vna ex ancillis ſuis quod eſſet chriſtiana Pompeio ipſius illuſtriſſimo ſponſo accuſatur. Et ab eodẽ ſubito ſuperueniente cũ Protho ⁊ Hiacyntho orãs in cubiculo inuenitur. Cũqꝫ poſt multas perſuaſiones ipſum Babilla a ſe repuliſſet: miſit ad eaꝫ multas matronas: que ipſam ad coniugiũ iuuenis hortabant̃. Quod cuꝫ illa omnino renueret: ⁊ matronas omnes licentiaſſet: Pompeius ipſius ſponſus Galieno imperatori virginẽ accuſauit. Et decretũ eſt ab imperatore vt aut ſponſum ſuum acciperet: aut gladio interiret. Conuenta de hoc reſpondit ſe chriſtũ regẽ regũ ſpõſum habere. Et renuens aſſenſum prebere: quia ex imperiali genere erat: ⁊ publice audiri non poterat intra domũ ſuam gladio tranſuerberata eſt .xiij. Kal' Junij. ⁊ via ſalaria ſepulta.

¶ De ſancto Baudelio martyre. Cap. xxiiij.

Baudeliꝰ ſubdiaconꝰ ⁊ martyr apud nemanſum galliarum vrbem paſſus eſt. Hic cũ die quadam ſuper caput ſancti euurtij eccleſiã conſecrantis vidiſſet lucem celitus effuſam ⁊ manũ dñi ſe bñdicẽtem ad martyriũ quaſi diuina inſpiratione animatus eſt. Audiẽs autem gotorum rabiem in galijs perſtrepere: nemanſum acceſſit: ⁊ gentiles ſacrificãtes redarguere cepit. Ab eis igit̃ detentus: diris ſupplicijs afflictus: fuſtibus ceſus: in equuleo ſuſpenſus: ⁊ diutiſſime tortus atqꝫ lateribꝰ flammis aduſtus cum in fide chriſti immobilis inter omnia tormẽta perſiſteret: nouiſſime bipẽni capite ceſus eſt: de cuiꝰ corpore ſanguis emanans in lac conuerſus: multos

egros inde perfuſos ſanauit. Hora quoqꝫ decollatiōis eius voces angelice pſallentes audite fuerunt. Corpus autē eius a fidelibus in ipſa vrbe tumulatū eſt: eccleſia deſuꝑ edificata. De cuius tumulo laurꝰ arbor exorta: ⁊ mirabiliter ꝑ eccleſie parietē egreſſa multo tpe ibidē ꝑmāſit. Cuiꝰ folijs tacti languidi curabantur: demonesqꝫ ex obſeſſis corporibus pellebantur. Qui paſſus eſt. xiij. kalendas Junij.

De sancto Auſtregiſillo epo. Cap. xxv.

Auſtregiſillus epi

ſcopꝰ bituricen̄. floruit in gallijs tpe heraclij imperatoris: vt ait ſigibertus. Qui inter cetera virtutū miracula: cū molēdinariꝰ quidā die dñico vellet molā emēdare: ipſamqꝫ dū tereret: eiꝰ manus ferri manubrio adeo adheſit: qꝫ nullo mō poterat amoueri. Cūqꝫ ad ſcm̄ epm̄ cōfugiſſet: ipſum penitentē ⁊ delictū cōfitentē cōfeſtim vir dñi liberauit. Sepultuſqꝫ eſt bituricen̄. xiij. Kal. Junij. vbi ſignis admirādis refulget.

De ſancto Conſtantino imperatore. Cap. xxvj.

Cōſtantinus ma

gnus imperator ſanctiſſimus quāuis a pluribꝰ latinorū iuſtus ⁊ ſanctꝰ reputet̄ a grecis tn̄ in ſanctorū catalogo expreſſius nominat̄. Huiꝰ pater cōſtantiꝰ imperator qui vna cū Galerio maximo imꝑauit anno. xvj. imperij ſui cōſtātinum filiū ſuū ex obſcuriore helene olim cōcubine matrimonio ſibi natū: vt dicet̄ in legenda helene matris ſue. xv. kal. ſeptēbris: ad imperiū ſecū tulit: q̄ imꝑauit annos. xxx. mēſes. x. dies. xj. Anno aūt eiꝰ imperij quarto maxentiꝰ maximini filiꝰ rome auguſtꝰ creatꝰ eſt. Liciniꝰ dacia oriundus cōſtantie ſororis cōſtantini vir carnūti in imperatorē creatur. Itaqꝫ reſpublica tunc ſub nouis quatuor principibus fuit cōſtantino ⁊ maxentio filijs auguſtorū: licinio autē ⁊ maximino hominibꝰ nouis. Deinde quinto ꝑſecutionis anno inter cōſtantinū ⁊ maxentiū bellū exortū eſt. Maxentiꝰ ſepe multis prelijs fatigatꝰ: vltimo ad pontē moluiū interfectꝰ eſt a cōſtantino. Maximinꝰ xp̄iane ꝑſecutionis intētator apud tarſum dū ꝯ liciniū bellum diſponit: interijt. Poſt q̄ cōſtantinꝰ apud danubiū de barbaris victoriā obtinuit: vt habitū eſt ſupra de inuētione crucis. v. non̄. maij. Exinde quaſi ꝑ ſomnium in xp̄m credidit: quem tn̄ vnū ex dijs magnis reputauit. Deinde ad vrbē rediens: poſt aliquos annos lepre plagā incurrit: ⁊ a ſilueſtro papa baptizatꝰ aīe corporiſqꝫ ſalutē: ⁊ mūdationē ꝑcepit: vt dictū eſt ſupra in hiſtoria ſilueſtri. ij. kalē. ianuarij. Qui p̄mo die baptiſmi ſui hāc legē dedit: vt xp̄s tāq̄ verꝰ deus ab oī vrbe romana coleret̄. Scd̄a: vt ſi q̄s xp̄m blaſphemaſſet: puniret̄. Tertia: vt quicūqꝫ xp̄iano feciſſet iniuriā: bonorū ſuorū parte dimidia priuaret̄. Quarta: vt ſicut imperator romeꝫ: ſic romanꝰ pontifex caput ab vniuerſis epis habeat̄. Quinta: vt quicūqꝫ ad eccleſiā cōfugerit: ab oībꝰ ſeruet̄ immunis. Sexta: vt nullꝰ niſi de licētia ſui epi eccleſiā cōſtruat in aliqua ciuitate. Septima: vt ad edificationē eccleſiarū decime poſſeſſionū tribuātur. Octaua: ad ſepulchrū beati petri venit: ⁊ de ſuis culpis ſe lamētabiliter accuſauit. Poſtmodū arrepto bidente ad fundamentū baſilice cōſtruēdū terrā primꝰ apuit: ⁊ xij. cophinos ad honorē. xij. aploꝝ in ſuis ſcapulis foras iecit. Poſtq̄ aūt beatā helenā matrē ſuā ad xp̄m cōuertit: vt dictū eſt ſupra in eadē legenda ſilueſtri. Cōſtantinus glorioſus princeps iuſto in ordine ⁊ pia vice cōuertit: edictū ſi quidē ſtatuit extra vllā hoīm cedem templa claudi: ⁊ chriſtianorū eccleſias aperiri: ac de nouo conſtrui mandauit: chriſtianiſqꝫ dedit licentiā inſimul cōgregari. Sic quod poſt. x. annos in q̄bus a ꝑſecutoribus eccleſia vexabatur: de ꝑſecutione chriſtianꝰ effectus: pacem eccleſie indulſit: romanā eccleſiā mirabilibꝰ ⁊ inſignibꝰ priuilegijs dotauit. Et vt alios ad eccleſias edificādas induceret: in ꝓprio lateran̄. palatio eccleſiā in honore ſaluatoris mundi fabricauit. Quā ⁊ ſilueſter papa publice cōſecrauit: vt dicet̄. v. idus nouēbris. Deinde vt romanū pontificem excellētiꝰ ſublimaret: vrbē romā cū terris ⁊ oppidis ad eā ꝑtinentibus: ⁊ oībus dignitatibus imperialibꝰ ſedi aplice ceſſit: ⁊ ipſe cum principibꝰ ⁊ nobilibꝰ romanorū bizantium: que ciuitas erat bithynie ſe tranſtulit: quā ⁊ ad inſtar rome edificijs ⁊ magnitudine ampliatā: ex nomine ſuo cōſtātinopolim appellauit. Ibiqꝫ ſedē imperialē cōſtituit. Unde ⁊ exinde regio dicta eſt romania. i. roma noua: neos enim grece latine dr̄ nouo. Poſt hec cū liciniꝰ imperator quaſi in conſtantini deſpectum qui chriſtianus effectus fuerat xp̄ianis nouam perſecutionem indixiſſet: conſtātinus vir ingēs principatum totius orbis affectās liciniumqꝫ xp̄i fidei emulatorem deteſtans: eidē bellum intulit: quem primum in pānonia deuicit. Deinde apud chiala oppreſſit: ac demū crebris bellis deo ſibi aduerſante terra mariqꝫ fugientē ad deditionē coegit: priuatūqꝫ iuſſit occidi anno imperij ſui. xv. quāuis oībus miniſtris iam nefarie ꝑſecutiōis extinctis. Sicqꝫ totius orbis principatum in pace obtinuit: multaſqꝫ gētes diuerſis prelijs ſubiugauit. Innumerabiles in eo animi corporiſqꝫ virtutes claruerūt. Militaris glorie appetētiſſimus: fortuna ei in bellis ꝓſpera fuit: induſtria ſagaciſſimus: liberalibus artibus ⁊ ciuilibus deditus: inſectator iuſti amatoris qd̄ ſibi ⁊ liberalitate ⁊ docibilitate queſiuit. In amicis egregius: nulla occaſione pretermittēs: quo opulētiores eos clarioreſqꝫ ꝓſtaret. Multas leges abrogauit: multaſqꝫ nouas edidit. Sacerdotes ⁊ eccleſias ſuper omnia honorauit: eoqꝫ in ipſis xp̄m ſe honorare teſtaret̄. Illud vero qd̄ in hiſtoria tripartita legit: eum vſqꝫ ad mortem diſtuliſſe baptiſmum: ⁊ in nicea ciuitate in arriana fide baptizatum mirabiliter abhorret a vero. Quis enī niſi mēte captus crediderit tātum virum: ſub quo nicena ſynodus. cccxviij. patrum congregata eſt: in qua fides noſtra recitata eſt: ⁊ arrius cum ſuis complicibꝰ damnatus: errori ſe vellet mācipari damnato: maxime cū ⁊ arrium ſciret ſanctorū patrum ⁊ ſua authoritate damnatū: et apud laodiciam dei iudicio turpiſſima morte mulctatum? Sed ⁊ eccleſia dei ⁊ omnes antique legende approbant ipſum a beato ſylueſtro baptiſmū ſuſcepiſſe: ⁊ ob reuerētiam xp̄iane fidei romanam vrbem: et imperialem dignitatem romano pontifici cōtuliſſe: ⁊ ſe ad edificādum conſtātinopolim trāſtuliſſe: ibiqꝫ imperiū conſtituiſſe: que ipſum nedum baptizatum feciſſe quis credat? Sed ⁊ ſi q̄s eum rebaptizatum in arriana perfidia dicat: adhuc minus credibile iudicatur: vt ſupra rationibꝰ ſuaſum eſt. Ea autem que mendoſe de conſtātino dicta ſunt de cōſtātio eius filio vera eſſe inueniuntur: vnde ꝓpter eximiam quam habuit ad cultum xp̄i religionē ⁊ reuerentiam ad clerum: creditur ab aduerſarijs confictum eſſe. Nam beatus Gregorius cū de ipſo loquitur in regiſtro eum bone memorie appellat. Et Ambroſius dicit ipſum eſſe magni meriti apud deum: quia primus imperator viam fidei ⁊ deuotiōis principibꝰ dereliquit. Iſidorus etiā in chronicis ſuis hoc reprobans oīno dicit eum feliciter terminaſſe: vnde greci eum catalogo ſanctorum annumerāt: vt dictum eſt: ⁊ feſtum de ipſo ſolēniter agūt. In alia autē hiſtoria legitur ipſum ab euſebio papa baptizatum fuiſſe: quod ſimiliter falſe conſcriptum apparet: Cum et poſt euſebium melchiadem papā a prefecto vrbis tarquinio ꝑ martyrium vitam finiuiſſe conſtet: quod ſub xp̄iano auguſto quis facere nullatenus preſumpſiſſet. Cōſtātinus igit̄ apud nicomediam cum in Perſas bellum oriretur: morbo oppreſſus rem publicam bene diſpoſitam filijs tradens quieuit in pace. xij. Kalē. Junij. Anno imperij ſui. xxxj. etatis vero. lxvij. Sepultus in vrbe regia eiꝰ nomini dedicata. Hic glorioſus princeps fecit baſilicas iſtas in vrbe roma. Uidelicet baſilicam domini ſaluatoris in proprio lateran̄. palatio: vt dictum eſt. Baſilicā cōſtantianam vbi baptizatus eſt: vbi ⁊ fontē ꝓphyretico lapide cōſtituit ex argento mirabiliter ornatum: quā in honore Joannis baptiſte eccleſie lateran̄. appendiciā eſſe voluit. Baſilicam beati petri apoſtoli in templo apollinis: cuius loculū auro ⁊ argento inſigniter cōtexit. Baſilicā beati pauli apoſtoli extra muros in via oſtien̄. cuius etiā loculum exornauit. Baſilicā in palatio ſyxiano q̄ cognominat̄ ſancta hieruſalē in honore venerāde crucis: vbi ⁊ de ligno crucis dñice locauit. Baſilicā ſancte agnetis ex rogatu conſtantie filie ſue extra muros via numētana. Baſilicā beati laurētij martyris extra muros via tyburtina in agro verano vbi ſepultus eſt. Baſilicā. xij. apoſtolorū intra vrbē. Baſilicam beatorum marcellini et petri: vbi corpus beate matris eius quieſcit. Baſilicā apoſtolorū petri ⁊ pauli ⁊ Joannis baptiſte in ciuitate oſtien̄. iuxta portū vrbis. Baſilicam ſancti ioānis baptiſte in ciuitate alban̄. Baſilicā apoſtolorū in vrbe capua: quā ꝯſtātianā noīauit: ⁊ alias plures: quas oēs ſacris vaſis: ⁊ veſtibus: ⁊ alijs ad diuinum cultum pertinentibꝰ infiniti precij predotauit.

De ſancto Hoſpitio confeſſore. Cap. xxvij.

Hoſpitiꝰ cōfeſſor

vir dñi apud nuceriā incluſus ferro ad carnē accinctꝰ cōi tpe modico pane ⁊ dactilis veſcebat̄: in quadrageſima ṽo ſolis radicibꝰ herbarū vtebatur: vt de eo ſcripſit paulus lōgobardorū hiſtoriographus. li. iij. Hic ſpū ꝓphetico dotatus aduentū lōgobardorū lōge ante ꝓdixit. Quos cū adeſſe cognoſceret: oēs fratres ſuos emittens ſolꝰ remanſit: longobardi vero ferociſſimi ad locū veniētes: ⁊ vt intrarēt aditū querētes: ſed minime iuenire valentes aſcenſo tecto deſcēderūt ad virū dei. Quē vt ferro vinctū reperiūt: eſtimauerūt eū eſſe reū aliquē ibidē ex culpa recluſum. Sꝫ cū ipm̄ vnꝰ eorū gladio ferire vellet: brachiū ſibi areſfactū eſt. Qui mox vt veniam petijt: ſanctus eum ilico ſanauit: et cōuerſum ad chriſtum monachum fecit. Qui etiā verbum domini longobardis predicans: plures ex eiſdem domino acquiſiuit. Quieuit in pace. xij. kal. iunij.

De ſanctis Timotheo et polio et eutychio martyribus. Cap. xxviij.

Timotheus ⁊ po

lius: et eutychiꝰ martyres apud mauritaniam ceſarien̄. paſſi ſunt. Qui in prefata regione verbum domini vndiqꝫ diſſeminantes glorioſo martyrio pariter coronari meruerūt duodecimo kalendas iunij. vt ait Ado in martyrologio a hieronymo ſumpto.

De ſancta Julia virgine et martyre. Cap. xxix.

Julia virgo ⁊ mar

tyr ex ciuitate carthaginen̄. cuꝫ dicta vrbs capta et ſubuerſa fuiſſet: captiua ducta fuit: que ſortita cum alijs concaptiuis deuenit in ſeruitutem cuiuſdā euſebij gētilis nobilis paleſtini: cui diligentiſſime famulabatur: ſpacio quo poterat ieiunijs ⁊ orationibus vacās. Eāqꝫ dñs eiꝰ quāuis xp̄ianā ob eiꝰ gratum ſeruitiū diligebat. Cum aūt ad gallias cū mercibus tēderet: et in capite corſice cū naui applicuiſſet: ancillāqꝫ ſecum deduxiſſet: cōtigit in ipſo loco gētiles dijs ſuis ſolennia celebrare. Et dū tā naute q̄ nauigātes cū incolis inſule ad ſacrificia deorū accederēt: ſola iulia remanſit in naui. Cōperto qd̄ xp̄iana eſſet: felix q̄dā tribunus petijt ab euſebio ancillā eiꝰ ꝓ quatuor ex ſuis commutari: ad hoc ſolū vt eā ſacrificare cōpelleret. Qd̄ cū ille ꝓpter eiꝰ gratū ſeruitiū oīmode recuſaret: inito cōuiuio naute ex induſtria euſebiū inebriarunt. Quo dormitāte iuliā rapiūt: ⁊ ſacrificare nolentē alapis cedunt: crinibꝰ torquēt: ⁊ diu flagellant: tādē crucifixū cōfitentē cruci cōfigunt: vbi poſt morulā ſpiritū emiſit. xj. kal. iunij. Monachi aūt q̄dā qui in inſula marmarica que vulgo gorgona dr̄ habitabant diuina reuelatione moniti nauē aſcēdentes corſicā deuenerūt: ⁊ corpus martyris chriſti tollētes celerrime redierūt: ⁊ in eorum inſula ſepelierūt: qd̄ tn̄ proceſſu temporis anſa regina vxor deſiderij Lōgobardorum regis inde brixiā tranſtulit: ⁊ in monaſterio eiꝰ nomini fabricato honorifice collocauit.

De ſanctis Caſto ⁊ Emilio martyribus. Cap. xxx.

Caſtus et Emiliꝰ

martyres ī aphrica paſſi ſunt. qui vt ſcribit beatus Cyprianꝰ libro de lapſis propter verbi fidei confeſſionem per ignē conflagrati paſſionis martyrium conſummauerunt. xj. Kalend. iunij.

De ſancto Deſiderio epiſcopo ⁊ ſocijs martyribus. Cap. xxxj.

Deſideriꝰ epiſcopꝰ

Lingon̄. tēporibꝰ honorij ⁊ theodoſij imperatorū martyriū paſſus eſt. Naꝫ dū vādali ligonen̄. ciuitatē diu obſeſſam debellarēt: ſanctus epus murū aſcēdēs ꝓ ſuo grege clemētiā poſtulabat. Uādali ṽo vrbē intrantes: ⁊ multitudinē ciuium xp̄m cōfitentiū trucidātes: epm̄ in eccleſia ꝓ populo orantē reperiētes ceperūt: et ſuo duci noīe creſco ꝓſtauerūt. Qui cū ſe libētiſſime morti obtuliſſet: dū illi reſiduo ppl̄i parcere vellēt: eductꝰ ex vrbe decollatur: nulla propter hoc erga gregē miſericordia peccatis exigētibꝰ exhibita. Cū aūt ſpiculator epi portā vrbis intrare vellet: capite illiſo mox expirauit. Statimqꝫ ſaxis irruentibꝰ ianua adeo obſtruitur: vt nulli deinceps ꝑ ipſam aditꝰ patere poſſet in teſtimoniū martyris xp̄i nulli licere oſīdēs vt ꝑ ianuā illam intraret paganꝰ: vbi ſctūs epus exiuerat decollādꝰ. Dū et ipſe gladiator xp̄i martyrē ꝑcuſſiſſet ī libro diuino ibidē apto ſanguinis nōnulle gutte ſtillātes plura folia ꝑforarūt literis oīno illeſis: q̄ vſqꝫ hodie ī teſtimoniū ꝯſeruat̄ miraculi. Sꝫ paulo poſt. Creſcꝰ in ciuitate arelatēſi a ſuis captꝰ ⁊ hoſtibꝰ traditꝰ crudeli nece ꝑemptꝰ eſt. Sctūs ṽo deſideriꝰ ſepultꝰ ē ligonis miraculis clarēs. Inter q̄ ſi q̄s intra eccl'ie ſue ſepta falſo iurare ſciēter niti: celeſti mox vltiōe punit̄. Paſſus eſt autē. x. kal. iunij.

De ſctō Deſiderio alio epo et marty. Cap. xxxij.

Deſideriꝰ epiſco

pus Lugdunen̄. cuius vita celebris miraculis fulſit: paſſus eſt in eodem territorio Lugdunenſi: villa priſtin̄. cuius corpus modo ſepultum veneratur in eccleſia viennenſi: feſtumqꝫ eius ibidem. x. kalendas iunij recolitur.

De ſancto Theodoro epiſcopo ⁊ martyre. Cap. xxxiij.

Theopompus epiſcopus nicomedieñ. in eadem ciuitate paſſus eſt cū quodam ſeneſio ſub diocletiano auguſto: qui primo anno imperij ſui illuc accedens iuſſit fieri ſtatuas ex auro apollinis ⁊ artemis: ⁊ eas in tēplo productas a cunctis adorari. Cumqʒ theopompus epiſcopus ad phanum eductꝰ ſimulacra adorare noluiſſet: miſſus eſt in clibanum ignis: in quo die ⁊ nocte illeſus permanſit. Nocte vero inde exiens luce celeſti preuia ad palatiū diocletiani deuenit: omnibuſqʒ ianuis reſeratis diuinitus vſqʒ ad lectum ſuum acceſſit: ſeqʒ viuentem proteſtans ad clibanū rediit. In cuius medio mane pſallens ⁊ omnino inuſtus repertus eſt. Quod dum imperator magic ipſius aſcriberet: vt experiretur: canem in furnum mitti fecit: qui ſubito incenſus eſt. Poſt hec theopompus diebus xxij. in carcere ſine vllo cibo detinetur: ſed a dño confortatus vultu hilari inde producitur. Tunc iuſſu imperatoris oculus ſibi dexter effoditur: ſed ipſo ad carcerem redeunte ſibi a domino reſtituitur. Quod dum diocletianus iterum artibus magicis deputaret: accerſito ad ſe quodā egyptio maximo mago: Theona nomine induxit eum ad epiſcopum ſuis preſtigijs occidendū: voluit tamen primo artem eius videre. Qui taurum ferociſſimum ad ſe ductum dum in aure ipſius aliqua verba dixiſſet: ſubito in duas partes diſcerpſit: que in lance ponderate equaliter penſauerunt. Tūc magus theopompo obtulit ſpirulas farinales artis magice: ⁊ venenum in calice demonijs plenum. Et cū ille hec omnia ſine leſione guſtaſſet: magus conuertitur: ⁊ cum eo carceri traditus ab eodē baptizatur. Nomēqʒ ſibi ſeneſiꝰ imponitur: inde ſanctus eductus et in terram ſupinus extenſus: atqʒ ad ſtipites ligatus lapis magnus vix ab octo viris portatus: ventri eius ſuperponitur: ſed eleuatus lapis a ſeipſo vltra. xv. cubitos diuinitus proſiliuit. Dehinc in eminenti ſuſpenſus pedibus: capite deorſum ſaxoqʒ ingenti ad eius ceruicē alligato: fune quoqʒ quo tenebatur preciſo: vt raptim tractus ad terram dirumperetur: ſine vlla leſione in pedibus ſtetit. Nouiſſime autem decollatus eſt. Seneſius vero in defoſſo terre poſitus: humoqʒ opertus equis ſuperinductis vt calcibus terram premerent: migrauit ad chriſtum. Quorū corpora nicomedie i eodē tumulo ſepultata ſunt. x. kal. iunij.

¶ De ſancto Manaem diſcipulo. Cap. xxxiiij.

Manaem diſcipulus herodis tetrarche collacteneus fuit. De quo ſcribitur Actuum. xiij. cap. Hic fidei catholice doctor et ꝓpheta ſub gratia noui teſtamēti apꝰ antiochiam in chriſto quieuit. ix. kalen. iunij vt dicit Hierony. in martyrologio ſanctorum.

¶ De ſancta ioanna vxore chuze diſcipula. Cap. xxxv.

Joanna diſcipula de qua commemoratur Luc. vlti. ca. que cum tribus marijs circa ſepulturam domini legitˀ fuiſſe ſolicita. hec fuit vxor chuze ꝓcuratoris Herodis antipe q̄ fuit tetrarcha galilee: et hec poſt aſcenſionem domini cum diſcipulis fuit: eiſqʒ ſedule miniſtrauit: et apud hieroſolymam in pace quieuit. ix. kalē. iunij: vt dicit Hier. vbi ſupra.

¶ De ſancto Seruulo martyre. Cap. xxxvi.

Seruulus martyr paſſus eſt temporibus numeriani imperatoris in ciuitate tergeſtina ſub iunilio preſide. Qui nobilibꝰ eiuſdē vrbis parentibus et chriſtianis ortus: patre videlicet Eulogio: matre clementia: ab annis puerilibus in fide doctus deo ſeruiens eccleſias frequentabat: et in oratione perſiſtebat. Et cū annorū eſſet. xij. exiens ciuitatem in ſpelunca anno vno ⁊ menſibus. ix. latuit eremiticam vitā ducens. Deinde celeſti voce admonitus vt parentes reuiſeret: q̄ eū vbiqʒ perquirebāt: ad ciuitatem deuenit: medioqʒ itinere mire magnitudinis ſerpentē inuenit. Quē p̄mo q̄dē vidēs expauit: poſtea aūt cōfiſus in xp̄o ſignum crucis edidit: ⁊ exufflauit in ſerpentē. Statimqʒ coluber ꝑ mediū crepuit: venienſqʒ ad parētes letāter ſuſceptus eis cuncta q̄ ſibi cōtigerant enarrauit. Poſt dies modicos eulogius mortuus eſt: ⁊ ſeruulus cū matre vidua morabatˀ ⁊ miraculis choruſcabat. ¶ Filius cuiuſdā ciuis a demonio vexabat: clamante demone per os pueri: q̄ ſi puer ad ſeruulū duceretur: ſtatim immūdꝰ ab eo ſpūs eijceretur. Quē cū diudū requiſiſſent: parētes puerū ad ſeruulū deduxerunt: ⁊ que demon dixerat narrauerūt. Statimqʒ ſpiritus puerū elidens cepit dentibus frendere: ⁊ ſpumās ipſum diutius agitare. Seruulus vero inuocato noīe trinitatis immundū cōfeſtim ſpūm ab eo eiecit: ⁊ ipſum cū parentibꝰ ad xp̄m conuertit. ¶ Vidua quedam famoſa noīe fulgentia filiū habēs grauiter febricitantē veniēs ad ſanctū iuuenem ꝓ ſalute filij ſupplicabat. Qui domū eius ingreſſus oratiōe premiſſa egrotantis manū tenuit: moxqʒ ipſum liberatū a febre de lecto produxit: et vna cū matre ad baptiſmi gratiā ꝑduxit. ¶ Quidā domū cōſtruēs ex alto ceciderat: q̄ ſemiuiuus iacebat. Quē in lectulo leuatū ſeruulo obtulerūt: qui ꝓ eo ad xp̄m orauit: ⁊ apprehēſa eiꝰ dextra ipſum ilico incolumē eleuauit. Sed quacūqʒ detēti valitudine ad eū concurrētes ſanitatē cōſequebantˀ: multiqʒ gentiliū cōuertebantˀ. ¶ Deniqʒ tentꝰ a iunilio p̄ſide vt idolis immolaret: cū ſacrificare contempſiſſet: primo neruis cedit: dehinc in equuleo ſuſpendit ⁊ torquetur: eiuſqʒ latera vnguibus laniantˀ. Et poſt hec depoſitis oleo feruenti perfunditˀ: ſed in his oībꝰ conſtantior redditˀ. Et cū preſes putaret q̄ magicis artibꝰ ſupplicia ſuperaret: lotio fetenti ipſum lauari iuſſit: vt ſic more gentili maleficia expelleret. Sed virtus diuina fetorē in balſami fragrantiam in naribus omnium commutauit. Et cum populus ipſum innocentē clamaret: preſes timore multitudinis ipſum extra vrbem eductū gladio iugulari fecit. Cuius corpus mater cum omnibus per eum conuerſis in eadem ciuitate omni leticia ſepeliuit. ix. kalen. iunij.

¶ De ſctis Donatiano ⁊ Rogatiano martyribꝰ. Cap. xxxvii.

Donatianus ⁊ rogatianꝰ fratres in gallijs ciuitate nāmetis tpibꝰ diocleriani ⁊ Maximiani paſſi ſunt. Qui cū i dicta ciuitate reſideret: ⁊ p̄cepta imꝑatoris xp̄ianos ad imolādū ꝯpellētia audiuiſſet. Donatianꝰ iā ſenex germanū corde fidelē baptizari cupiebat: aūqʒ p̄ſecutor de q̄ itellexerāt: ad vrbē attigeret: ſʒ cū ꝑꝑ ſacerdotis abſentiā baptiſmū h̄re nō poſſet: ambo fratres ad dñm orauerūt: vt martyriū rogatiano ꝓ baptiſmo ſuccederet: qđ et factū eſt. Nā ambo ꝯprehēſi: ⁊ in cataſta extēſi ac laniati: deīde lācea militari ꝑfoſſi: nouiſſime capite ceſi ſunt nono kalēdas iunij.

¶ De ſanctis Anolino ⁊ ſocijs marty. Cap. xxxviij.

Anolinꝰ cuſtos carcerū erat ſub prefecto vrbis almachio tēpore maximiani. Cū autē almachius vrbanū papā detētū in carcere cuſtodiendū anolino tradidiſſet: ⁊ ſermones ſcti pape anolinus cū tribꝰ tribunis audiuiſſet: cōuerſi ſunt ad xp̄m: ⁊ ab vrbano pontifice in carcere baptizati. Quod p̄fectus cōperiēs anolinū teneri fecit: ⁊ ſacrificare nolētē cōfeſtim iuſſit capitalē ſubire ſniam. Tribunos vo xp̄m cōfitentes: p̄us quidē grauiter laniatos ad ſacrificia duci mādauit. Sʒ audiēs eos in idolū cōſpuiſſe: ipos eodē loco decollari p̄cepit. Qui paſſi ſunt. ix. Kal. Junij. ſepulti iuxta ſanctos tyburtium. et valerianum.

¶ De ſancto vrbano papa ⁊ martyre. Cap. xxxix.

Urbanus papa et martyr huius noīs primus natione romanꝰ ex patre pontiano de regione via latina: calixto pape primo in ep̄atu romano ſucceſſit: ſeditqʒ annos. viij. mēſes. ij. dies. xij. Hic genere nobilis ab infantia xp̄ianus virtute abſtinētie ⁊ caſtitatis ornatus: dignitatis offīm virtutū ſtudijs adornauit. Multoties ꝓ fide ex vrbe p̄ſcribitˀ: ſʒ a fidelibꝰ clā reuocatˀ. Huiꝰ tp̄e incepit eccl'ia rome p̄dia poſſidere: de quibꝰ ſanctꝰ pōtifex clericis ⁊ notarijs q̄ geſta martyrū conſcribebant ſumptꝰ miniſtrabat. Añ eīn eccleſiā ad inſtar aplo꜄ in cōi viuebat: pecunias tm̄ recipiens ꝓ egenis. Hic multos xp̄ianos ad fidē cōuertit. Ualerianū ſponſum ſctē cecilie: ⁊ fratrē eius tyburtiū nedum baptizauit: ſed ad martyrij palmā exhortando ꝑduxit. Poſtq̄ aūt beata cecilia ſctō pape vrbano domū ſuā tradidit dedicandā: ⁊ ipſa in eandē vitā martyrio finiuit. Urbanꝰ p̄dicationi ⁊ baptizatiōi inſiſtēs fideliū ab Almachio p̄fecto vrbis capitˀ: ⁊ in carcere detinetˀ: deinde ſibi oblatꝰ cū p̄fectus eidē xp̄ianitatē opponeret: ⁊ theſauros cecilie requiſiſſet. R̄ndit vrbanꝰ qđ plus mouebatˀ almachius cōcupiſcentia theſaurorū q̄ cultura deorū. Et cū ipm̄ p̄fectus ſuperare nō poſſet anolino tribuno in cuſtodia tradidit: vbi exiſtēs anolinū cū alijs tribꝰ tribunis cōuertit: vt ſupra ꝓxime dictū eſt: quibꝰ ꝑ martyrium aſſumptis: Urbanꝰ ad ſimulacra ducitˀ: ⁊ thura imponere vrgetur. Sʒ orāte ſctō idolū cecidit: ⁊ xxij. ſacerdotes ignē miniſtrātes occidit: quē in ipſo loco p̄fectꝰ decollari iuſſit: cuiꝰ corpꝰ marmenia vxor carpaſij nuper cōuerſa cū filia lucina ſepeliuit cū cecilia tyburtio valeriano ⁊ maxio in eodē ſepulchro: q̄ paſſus eſt. viij. kal. iunij. circa annū dñi. cxx. Hic ꝯſtituit vt oīa vaſa eccl'iaſtica ad ſacrū miniſteriū ꝑtinentia aurea vel argentea fierēt: vel ſi paup eſſet eccl'ia ſtānea: nō aūt vitrea ꝑpter fragilitatē: nec lignea: ꝑpter poroſitatē: nec cuprea: ꝓpter nauſeā ⁊ abhominationē. Hic et fecit ordinatiōes. iij. ꝑ mēſeʒ decēbris: p̄ſbyteros. xij. diaconos. viij. ep̄os per diuerſa loca numero. xv. ⁊ ceſſauit ep̄atus dies. xix.

¶ De ſctō Niceto martyre. Ca. xl.

Nicetus martyr q̄ interpretatˀ victor: gothorū gēte oriūdus: ſʒ ab eorū prorſus vitijs alienus ab annis puerilibꝰ ꝑ ſctm̄ theophilū gothorū ep̄m: q̄ ⁊ p̄ſo cōcilio nicee celebrato interfuerat in fide doctꝰ ⁊ baptizatꝰ eſt. Cū aūt inter gothos diſcordia orta eſſet: ⁊ duc ex eis ptes fierent: quarū vni fritirgenes: alteri vo athanaricꝰ p̄fuit: ⁊ ipſe partes adinuicē decertaſſent: fritirgenes ab athanarico victꝰ eſt. Qui ſe tūc cōtulit ad preſidium romanorum: ⁊ ab imperatore valentiano ad xp̄ianitatem ſuſcipiendā cū ſuis inductus: ſumpta romana militia que erat in thracia: cruceqʒ xp̄i p̄uia aduerſarios expugnauit. Quapropter athanaricꝰ cū ſuis fidē ſuſcepit. Et ſuccedēte p̄dicto theophilo ep̄o vrphilo qui ⁊ ipſe cōſtantinopoli ſcđo fuerat cōcilio celebrato: oēs gothi partis illius ab eodē vrphilo in fide docti ⁊ baptizati ſunt. Qui etiā ep̄s ſacre ſcripture libros de latino trāſtulit in linguā gothorū: vt populū ad fidei rudimēta ꝑduceret. Nicetꝰ aūt q̄ xp̄iane parti adherebat: xp̄m viriliter p̄dicabat. Qui ab aduerſarijs athanarici gothis: q̄ iuxta danubiū habitabant: detentꝰ ⁊ ad fidē xp̄i denegandā cōpulſus eſt. Qđ cum facere recuſaret: in ignē copioſum mittitur: ⁊ ſic ſpiritum deo reddens martyr dignus efficitur. ¶ Cū autem quidam nomine marianus de ciuitate maſeupſtia olim ſancto martyri amicitia ſpeciali cōiunctus corpus eius requireret: ⁊ furorē gothorum gentiliū formidaret: nocte conſurgens ad corpus ꝑquirendum acceſſit: verum cum locum ignoraret: ſtella ſibi apparente: ⁊ vt olim magis viam oſtendente ad locum perducitˀ: qua ſupra corpus martyris quieſcente ſacre ſibi reliquie reuelantˀ: ⁊ ab eodē collecte in domum ſuam honorifice collocantˀ: multaqʒ ſanitatum miracula earū virtute demonſtrantur. Proceſſu vero tp̄is a fidelibus eccleſia in ciuitate conſtruitur: ⁊ corpus martyris illuc transfertur: ſolo manus pollice ad eius ſolatium mariano dimiſſo. De corpore vero ſacro nihil amplius vllo tēpore potuit amoueri. Nam dum auxentius ep̄s maſeupſtie eccleſiam fabricaſſet: ⁊ de reliquijs ſanctorū tharāci probi ⁊ andronici de anarzana vrbe vicina partē pro conſecratione eccleſie obtinuiſſet: promiſſione facta q̄ de reliquijs niceti martyris partē in recōpenſationē referret: apertoqʒ ſepulchro manum ad auferendū ex mēbris aliquid poſuiſſet: cōfeſtim manꝰ eius arida ⁊ cōtracta facta eſt: nec prius reſtituta donec ep̄s de temeritate penitens: manum vt poſuit pro cōſequenda ſanitate ad corpus reduxit. Poſt tp̄is decurſuʒ corpus ipm̄ venetias trāſlatum quieſcere dr̄ in eccleſia ſancti nicolai. Paſſus eſt autem ſanctus martyr. viij. kalen. iunij.

¶ De ſancto Zenobio ep̄o ⁊ confeſſore. Cap. xlj.

Zenobius ep̄s ciuis florentine vrbis nobiliſſimus a puerilibꝰ annis diuinitꝰ literis imbutus: ſanctitate conſpicuus: ⁊ poſt minores gradus ad ep̄atum eiuſdē ciuitatis electꝰ eſt. In quo multo tp̄e p̄ſidens gregē dñicū vbo ⁊ exemplo ſollicite pauit: ⁊ multorū ſignorū gloria ſplēduit. Inter q̄ dū q̄dam eccl'ie ſue p̄dia occupaſſet: nec ſepiꝰ admoniti ea reddere vellēt: ſubita morte ꝑeuntes exēplo ſuo alios īcedū ad reſtitutionē: ſʒ ampliorē dotationē florētine eccl'ie ꝓuocarūt. ¶ Matrona q̄dā apoſtolorū limina viſitās vnicū ſuū paruulum ſecū deducens eū febricitantē zenobio ep̄o cōmendauit: ⁊ romā perrexit: quē ipſe materno more diligenter fouit. Cūqʒ die quadā neceſſitate eccleſiā adiſſet: ⁊ mater ipſo inſtanti rediens filiū eadē hora expiraſſe repperiſſet: corpus eius in vlnis accepit: ⁊ cū lachrymis ante pedes viri dei proiecit: quē ille ſua oratione cōtinuo ſuſcitauit. In cuiꝰ teſtimoniū locus in quo genua fixit geniculus vocatˀ: q̄ ſi aliqſ a quacūqʒ beſtia immūdicia polluitˀ: mox diuina vltione beſtia illa punitˀ. ¶ Alia vice egreſſus de ciuitate iuuenē qui ad tumulū portabatˀ inuenit: ꝑ quo depoſito pheretro exequias celebrauit. Rogatus quoqʒ ab aſtantibus pro eius ſuſcitatione ipſo quoqʒ ex humilitate diutius recuſante tādem acqeſcēs pro ipſo diutiū orauit: ⁊ populum omnē Kyrie eleyſon

clamare admonuit: ſicq; iuuenē ad vitā reduxit. Quieuit in pace matur⁹ etate. viij. kal. Junij. Sepultuſq; eſt in eccl'ia ſcti Laurentij. Inde poſt aliquot annos trāſlatus in eccleſiā ſcē virginis reparate. In cui⁹ trāſlatione facta tempore hyemali arbor quedā quā caſu ipſius pheretrum tetigit: ſubito flores produxit.

¶ De ſancto Dionyſio epō Mediolanēſi. Cap. xlij.

Dionyſi⁹ eps Mediolañ. tpe ꝯſtantij filij cōſtātini claruit. Qui ab ea aliquā circūuent⁹ arriane hereſi ſubſcripſit. Et poſtmodū cōpūctus ab euſebio vercelleñ. epō cui⁹ erat in baptiſmate fili⁹: veniā petijt. Cui ille pniam indixit: ꝓpter qđ a cōſtātio ad cappadociā in exilio delegat⁹ ibidē ꝓ xpi fide ⁊ catholice veritatis aſſertiōe vitā finiuit. viij. kal. Junij Cui⁹ reliqas ſctūs Baſilius ceſaree cappadocie epiſcop⁹ poſtmodū Ambroſio Mediolañ. epiſcopo tranſmiſit: quas ille deuote ſuſcipiens honorifice ibidem recondidit.

¶ De ſancto Mutio abbate. Cap. xliij.

Muti⁹ abbas vt retulit cōpres hieronymo in vitis patrū/ Primo gētilis fuit: ⁊ latronum princeps ac ſepulchrorum violator. Qui cū nocte quadā ad domū deo dicate virginis deueniſſet expoliandi grā: ſubito ſoporat⁹ videt in ſomnis quēdā regali habitu indutū cū a flagitijs deſiſtere monētē: alioqn mortē turpiſſimā cōminātē: videtq; monachorū militiā: ⁊ coꝝ ducē q̄ noie mutij q̄ iuſſa adplere illi regi ꝓmittebat. Euigilās ꝗ ſubitoq; ꝯuerſus ad eccl'iā ꝯfugiēs baptiſmū ſuſcepit: ⁊ ad eremū trāſiēs i ſctitate nimia ſolitariā vitā duxit: multoſq; diſcipulos habuit. Semel tm̄ i hebdomada. i. dñica die panē ſibi miſſū diuinit⁹ comedebat: nulluq; aliū decetero cibū ſumebat. Adoleſcēs q̄dā ad eū accedēs ab eo mōach⁹ efficit: ⁊ dū ab eo mōachali habitu veſtit: cepit. iuuenis dicere q̄ optaret ſe ab eodē pr̄e mortuū viſitādū: q̄ ſe muti⁹ factuꝝ ꝓmiſit. Cū aūt poſt aliquot ānos iuuenis deceſſiſſet: ⁊ eū abbas induiſſet: interrogat⁹ ab eo an ipm̄: ſufficiēter induerat. Rñdit defunct⁹ q̄ ſic: ⁊ q̄ ꝓmiſſa optime īpleuerat. Iterū cum quēdā in extremis conſtitutū viſitare curaret: ⁊ multa ſibi ⁊ comitib⁹ via ſupeſſet: ſolq; iā ad occaſum feſtinaret: p̄cepit ſoli vt ſe modicū expectaret: qđ ⁊ ſol fecit: nec occubuit: donec mutius cū ſocijs ad locū ꝑuenit: vbi monachū iā defunctū inueniēs: eūq; vocās interrogauit quid p̄optaret: an ad vitā p̄ſentē redire: an ſomno ſuo q̄ſcere. Qui rñdēs qđ magis cuperet diſſolui ⁊ eſſe cū xpo: iuſſus a ſcto in pace obdormiuit. ¶ Alteri quoq; in extremis laborāti q̄ cōſciētia premēte mortis exitū expauebat. Rogat⁹ ab illo tres annos ſibi ad pniaꝝ cōceſſos a dño īpetrauit. Quē ad eremū deducēs poſt triēniū ad domū ſuā q̄ſi angelū reduxit. Nocteq; ſuperueniēte ille q̄ſi dormitās expirauit: quē abbas mutius ſepeliuit. Hic ēt frequēter ad loca remotiſſima in momento diuinitus pro voto euectus eſt: quieuit aūt in xpo. viij. kalen. Junij.

¶ De ſancto Mutio confeſſore monacho. Cap. xliiij.

Mutius ali⁹ monach⁹: vt dicit heraclides cū ſecularis vir eſſet: mūdo abrenūciare deſiderās cū filio paruulo octo annorū ad monaſteriū acceſſit: ⁊ tādiu cū infante pre forib⁹ excubuit: donec inſtantia īprobitatis ꝯ ꝯſuetudinē cenobioꝝ cū filio ſuſciperet. Intrāſq; monaſteriū a filio ſeiunct⁹ eſt: vt iā nō ſe patrē eſſe meminiſſet. Qđ vt plení⁹ ꝓbaret: de induſtria negligebatur paruul⁹ ſqualidis īdut⁹ colaphis etiā ſine cā ſepiſſime ceſus: ita vt nūq̄ videret filiū niſi lachrymarū veſtigijs genis ꝑfuſum. Pro amore xpi nihilomin⁹ ⁊ obediētie ꝟtute rigida: hec oīa patiētiſſime tolerabat. cū die quadā abbas flere vidiſſet infantē: iuſſit patri vt filiū iactaret in flumē: qui nō adeo cito mādauit. q̄ celeriter mutius iuſſa cōpleuit. Sed procurati fratres de induſtria paruulū a flumine rapuerūt. Tūc abbati a dño reuelatū eſt: ſanctū mutium hac obedientia abrahe patriarche meritum acquiſiſſe. Hec heraclides.

¶ De feſto corporis ieſu chriſti. Cap. xlv.

Feſtiuitas corporis ieſu chriſti ab vrbano papa quarto nuꝑ īſtituta eſt: vcꝫ anno dñi. M. cclxij. anno pōtificat⁹ ei⁹ primo. Cui⁹ inſtitutiōis cauſa motiua fuit miraculū qđ tunc t pis apud vulſinū caſtrū apparuit. Cū eñi quidā preſbyter de veritate ſacramenti aliquid heſitaret: ⁊ ſacrā hoſtiam confregiſſet: ſubito ſanguis viu⁹ ex hoſtia manere cepit: ⁊ corporale adeo cruore tinxit qđ nulla vnq̄ lotiōe deleri potuit: ſed in teſtimoniū miraculi vſq; in p̄ſens in corporali ſanguis ꝑmanet: ⁊ viterbij: vbi tunc erat curia: ꝓ reliquijs reſeruat. Hoc igit miraculo principaliter induct⁹ romanus pontifex vrbanus quart⁹ hui⁹ ſacramenti deuotione affect⁹ pie ſtatuit prefate inſtitutionis memoriā prima quinta feria poſt octauas penthecoſtes a cunctis fidelib⁹ celebrari: vt qui ꝑ totū anni circulum eo vtimur ad ſalutē: ei⁹ inſtitutionem illo tpe ſpecialiter recolam⁹: quo ſpiritusſanctus diſcipulorū corda edocuit ad plene cognoſcenda huius myſteria ſacramēti. Nam ⁊ in eodē tpe cepit hoc ſacramentum a fidelibus frequentari. Legitur eñi in actibus apoſtolorū quod erant perſeuerantes in doctrina apoſtolorū ⁊ cōmunicatione fractionis panis ⁊ orationib⁹ ſtatim poſt ſanctiſpiritus miſſionē. ¶ Cū autem hoc glorioſuꝫ ſacramentum ſit quoddā ſingulare donariū nobis a chriſto donatum: ⁊ quatuor ſunt q̄ donum quodlibet extollunt: vbi vcꝫ concurrūt. In dante liberalitas: in dono precioſitas: in modo cōgruitas: in ſumēte vero neceſſitas ⁊ vtilitas. ¶ Idcirco circa corporis chriſti ſacramentum quatuor occurrunt conſideranda: vcꝫ in domino largiente liberalitas generoſa. In dono excellente precioſitas valoroſa. In modo cōgruente opportunitas ſpecioſa: ⁊ in homine ſumente vtilitas fructuoſa. ¶ Circa primū ſciendū quod chriſti liberalitas in hoc ſacramento apparet ex eo qđ ibi ſumme relucet diuina oīpotentia ſapientia ⁊ beneuolentia. Cum enim homo in aliquo opere totum ſuum poſſe ⁊ ſcire ⁊ velle nihil amplius poteſt. In hoc autem dono apparent ſumme. Primo dei omnipotentia: que in ſacramēto eodē mirabilia tot operatur. In tribus enim operibus maxime apparet omnipotentia dei. ſcꝫ in creatione: incarnatione: ⁊ conſecratione. ¶ Opus aūt incarnationis preponitur operi creationis. Unde Auguſtin⁹. Homo deus de virgine natus potēti⁹ opus eſt q̄ mundus de nihilo creatus: opus autē conſecrationis adhuc apparet mirabilius q̄ ipſa incarnatio triplici ratione. Primo quia in incarnatione creator factus eſt creatura. Nam verbum manens quod erat aſſumpſit hominē qđ nō erat. Hic autē creatura fit creator: panis nāq; ſubſtantia q̄ eſt creatura inanimata efficitur caro xpi

que eſt caro dei: et ſic ſubſtantia panis fit ſubſtātia vnita ſubſtantie dei. ¶ Scđo q: opus incarnationis factū eſt ab ipſa trinitate immediate nulla creatura cooperāte: hic aūt lꝫ tranſmutatio fiat a deo: tñ mediāte ⁊ cooperante hoīe ſacerdote et aliqñ peccatore. ¶ Tertio q: incarnatio ſemel facta eſt nunq̄ iteranda: conſecratio autem corporis xpi quotidie ⁊ multoties iteratur. ¶ Secundo apparet hic maxime dei ſapientia: que ipſum ſacramentū in teſtamēto veteri pluries prefigurauit. Sapientis aūt eſt opus ſubtile preuidere: ⁊ pluries etiā formaliter deſignare. Et q̄uis multimode hoc venerabile ſacramentū in veteri teſtamēto fuiſſet prefiguratum: principaliter tñ eius apparent figure tpe legis nature: tempore legis ſcripte: et tempore prophetie. Tempore legis nature. Figura huius habetur in ſacrificio melchiſedech: qui fuit rex hieruſalem et ſacerdos dei: vt dictum eſt ſupra de melchiſedech: qui ſacrificiuꝫ ſuū deo obtulit panis et vini: vt habetur Geneſ. xiiij. Hic enim ꝑfigurauit chriſtū verum regem iudeorum et ſacerdotem ſummi patris: de quo pater eius ſecundum carnē dauid prophetauerat dicens. Tu es ſacerdos in eternū ſecundum ordinem melchiſedech: qui ſacrificium ſui corporis et ſanguinis ſub eiſdem ſpeciebus obtulit deo patri. ¶ Tempore legis ſcripte. Figura huius habetur de māna quod deus pluit patribus in deſerto: quod ab hebreorum populo in diuerſis vaſis recollectum ſcilicet a quibuſdam in magnis a quibuſdā in paruis ſemper eiuſdem menſure inueniebatur: et ad omnem ſaporem edentis conuertebatur: quo pane aliti ſunt patres in deſerto vagantes: donec in terram ꝑmiſſam de fructibus guſtauerunt. Quo prefigurabatur hoc ſacramētum qđ integraliter ſumitur ab omnibus in quacunq; q̄titate hoſtia tribuatur: quod etiam ſecūdum affectionem ſumētis ſic in eo ad omnem ſaporem virtutis vel vitij operat. Et hoc pane nos ali oportet in deſerto preſentis ſeculi peregrinantes: donec ad terrā celeſtis patrie deuenientes ipſum chriſtum ventris virginei fructum in ſuo fonte guſtemus. ¶ Tempore ꝓphetie. Figura habet in helia: qui fugiens a facie iezabelis in deſerto peruagans obdormiuit in vmbra iuniperi: quem angelus ſuſcitauit: et ſubcinericium panē oſtendit: quo refectus in eius fortitudine peragrauit vſq; ad montē dei. Quo preſignabatur peccator: qui fugiēs a facie temptationis in deſerto preſentis ſeculi laſſus in cōtemplatione arboris crucis quietem inuenit. Ibiq; carnē chriſti ſub ſpecie panis ſubcinericij pendentem accipit: quo cibo refectus ſecurus perambulat vſq; ad montē etherei regni. Idcirco hoc ſacramentū dicitur viaticum: q: panis viatorū. Tertio apparet in ipſo ſumma dei beneuolentia: q̄ dedit. ¶ Primo ſeipſum. Nō eñi dedit celū: nec angelum nec apoſtolum: nec matrem ꝓpriā: ſed corpus ſuum: ad Timoth. ij. Dedit ſemetipſum pro nobis ⁊c. ¶ Secundo dedit ſe in cibū non in ſociū: nec in ſeruum: ſed in edulium. Auguſtinus. Uox dei de celo: cib⁹ ſum grādium: crede et manducabis me ⁊c. ¶ Tertio in perpetuū: non vſq; ad annū: nec decēniū: nec cētenniū: ſed vſq; ad ſeculi finē. Matth. vlti. Ecce ego vobiſcum ſum oīb⁹ diebus vſq; ad conſummationē ſeculi. ¶ Circa ſecundū ſciendum qđ huius doni precioſitas apparet: ex eo qđ ipſa caro et ſanguis chriſti nobis donant: quo nihil precioſius eſſe poteſt: q: caro deifica et verbo vnita vt dictum eſt. ¶ Circa cuius veritatem dubitari conſueuerūt principaliter ſeptē: que et ſi rōnibus ꝓbari nequeāt: q: fides noſtra que eſt de ſupernaturalibus nō ſubeſt argumētis ſcientiarū naturalium: tñ aliquibus naturalib⁹ exēplis oſa dubitabilia aliqualiter perſuadentur. ¶ Primo enim dubitatur quomodo panis in carnem: et vinum in ſanguinem tranſmutantur. Huius exēplū naturale habem⁹ qđ panis quē comedim⁹ in verā hominis carnē: ⁊ vinū qđ bibimus in verū ſanguinē naturaliter cōuertit: poſt certum horarū ſpaciū operante natura. Quid ergo mirum ſi qđ natura facit interuallo aliquarum horarum deus ſine tempore operatur. Ipſe enim naturam creauit: et eius curſum ſua omnipotentia mutare poteſt. ¶ Secundo quomodo accidens nulli innitatur: accidentia enim ſine ſubiecto in eodem exiſtunt: quod pre omnibus dubitabilius videtur. Non enim illa rotunditas: ⁊ albedo: ⁊ ſapor: ⁊ alia accidentia ſunt panis: quia panis ibi non eſt: nec corporis chriſti: quia vtpote corpus humanum talia accidentia non habet: nec aeris: quia tali luce a nullo corpore coloratur: ergo in nullo ſubſiſtunt. Sed in ipſis naturalibus apparēt aliquādo accidentia: que nulli ſubſtantie corporee innitunt: ſicut curuitas remi in aqua: non eñi talis curuitas eſt accidēs remi qui rectus eſt: nec aque que ſine remo tale accidēs nō habet: ergo in nullo ſubſiſtit. ¶ Tertio quomodo corpus in hoſtia collocatur: videtur eñi mirabile qualiter xps qui deus eſt: ⁊ homo perfectus ſub modici panis ſpecie cōtinetur. Sed ſi q̄s aduertat qualiter ſola ſubſtantia trāſmutat: videbit euidenter qđ ſubſtantia que nō ſuſcipit magis nec min⁹: ſub illa modica hoſtia contineri pōt. Sicut eñi ibi ſunt accidētia panis ſine ſubiecto: ſic et ibi eſt ſubſtātia corporis ſine aliquo accidēte: ⁊ per cōſequens nulla eſt ibi dimēſio q̄titatiua: ſine qua ſubſtantia magni corporis ſub q̄titate minimi corporis contineri pōt. Huius exēplum in naturalib⁹ habem⁹ qđ ad hoc vt ſcilicet viſibile corpus ab oculo videatur neceſſe eſt: vt dicit Ariſto. q̄ forma viſibilis ſit in pupilla: ⁊ ſic collina ⁊ domus ab oculo viſa eſt in pupilla nō q̄titatiue: ſed formaliter: vt montē maximū in modico ſpeculo videmus. ¶ Quarto quomodo in pluribus nō multiplicatur: vnū eñi et idem corpus xpi in multis ⁊ infinitis altaribus per diuerſas mundi partes in multis hoſtijs eodē tpe conſiſtit: nec tñ ex hoſtiarū multitudine corpus vnicū plurificatur: qđ etiam in celo et in altari tñ diuerſimode cōtinet. In celo eñi corporaliter: in hoſtia ſacramentaliter. Hui⁹ exemplum habemus quod vnius ⁊ eiuſdē hominis imago in diuerſis et multis exiſtens nō plurificat. Et in ſeipſa ſubſiſtit corporaliter: in ſpeculis ꝟo formaliter. ¶ Quinto quomodo diuiſus non lacerat. Cū eñi hoſtia per partes diuiditur: corpus nō frangitur: ſed in qualibet q̄tiſcūq; minima particula integraliter continet. Hui⁹ exēplum apparet in ſpeculo: in quo cū vnius hominis vna ſola conſiſtat imago: ſi per partes diuidatur: in qualibet parte etiam modica integraliter imago eadē reſultat. Sexto quomodo ſumptus nō conſumatur. Nam nō eſt adeo modo in orbe tā maxim⁹ qui toties ſumptus amodo nō eſſet conſumptus. Hui⁹ exemplum apparet in cādela: a qua ſi lumen ab infinitis candelis recipiatur appoſitis: lumē tñ ipſum nunq̄ minuitur: ſed ſemper eodē ſplendore relucet. Triticum etiam qđ a mundi exordio ſemper oēs homines comederūt: nunq̄ conſumere potuerūt. ¶ Septimo quomodo in diuerſis diuerſimode operatur. Nā ſicut ille qui digne ſumit remedium ſuſcipit: ſic indigne ſumēs iudiciū ſibi manducat et bibit. Huius exēplū eſt de vna et eadem medicina que duobus egris a medico data vni bñ diſpoſito operatur ad ſanitatē: alteri male diſpoſito operatur ad mortem: non ex defectu medicine: ſed ex mala ſumentis diſpoſitione. Sic ergo de veritate huius ſacramenti conſtare poteſt. Joannis. vj. Caro mea vere eſt cibus: et ſanguis meus vere eſt potus. ¶ Circa tertiū notandum quod modi congruitas ſiue opportunitas apparet: ex eo quod iſtud ſacramentum non datur in forma propria: ſed ſub ſpecie aliena: ſcilicet panis et vini. Circa quod tria videnda ſunt. ¶ Primo quare ſub bina ſpecie dat: videlicet caro ſub ſpecie panis: ⁊ ſanguis ſub ſpecie vini. Ad hoc reſpondet thomas in hymno. d. Quibus ſub bina ſpecie carnem dedit et ſanguinem: vt duplicis ſubſtantie totum cibaret hominem. Homo enim ex anima et corpore conſiſtit: et per hoc apparet quod hoc ſacramentum eſt refectio vtriuſq;. Naꝫ caro eſt refectio corporis: ⁊ ſanguis anime: q: anima omnis

carnis in ſanguine eſt. Leui. ¶ Scđo quare hoc ſacramentū ſub aliena ſpecie occultat. Hoc autem fecit xp̄s primo ad oſtendendū miraculū: in hoc eīn dei oīpotentia apparet mirabiliter: q̄ in hoc ſacramēto eodē tot mirabilia operatur: qđ nō eſſet ſi in ꝓpria forma traderet. Scđo augendū meritū. Nā dicit Greg. fides nō habet meritū: cui humana ratio p̄bet experimentū. Maximū enim meritū fidei eſt credere qđ homo nō videt imo ꝙ natura per omnes ſenſus diſſuadet. Tertio ad euitandū faſtidiū. Non enim poſſet homo ſumere carnem ⁊ ſanguinē xp̄i in forma ꝓpria: qđ ⁊ guſtus faſtidiret: ⁊ anim⁹ abhorreret. ¶ Tertio quare ſub forma panis ⁊ vini potius ꝙ aliorū elementorū tradatur: hoc autē fit propter tria. Primo propter magis acceptabilem ſumptionē. Sunt eīn comeſtibilia que ab aliquibus abhominant: vt porri: cepe: quedā que recuſantur propter aliquā egritudinē: vt piſces ab egrotis: quedam que non reperiuntur propter diuerſitatem temporū vel locorū: ſicut pepones qui nō inueniunt in hyeme: et cothurnices citra mare: quedā: q̄ chari⁹ emunt vt pdices. Ideo dat hoc ſacramētū ſub talib⁹ ſpecieb⁹: q̄ ita ſunt ꝯformes nature: ſic delectabiles guſtui: ſic oīb⁹ locis ⁊ tp̄ibus reperibiles: ſic copioſiter abundātes: vt nullo faſtidio vel egritudine: inopia: vel certitudine q̄s excuſet ab hui⁹ ſacramēti ſumptione. Scđo ꝓpter myſticā ſignificationē: vt ſicut panis et vinū ſunt naturalia ⁊ principalia corporis alimēta qui panis cor hominis confirmat: ⁊ vinum letificat: ſic per hoc appareat: qđ hoc ſacramētum eſt anime plena refectio vita ⁊ alimentū. Tertio propter oſtendendā vnionē: vt ſicut ex multis granis vnus panis cōficit: ⁊ ex multis racemis vnū vinū eliquatur: ſic oſtēdatur qđ per hoc ſacramētū vnitatis multi fideles q̄ ſunt mēbra xp̄o capiti ī vno eccl'ie corpore vniunt. Ro. xij. Sicut eīn in vno corpore multa mēbra habem⁹ et infra: ita multi vnuꝫ corpus ſumus in xp̄o: ⁊ hec eſt rō auguſtini. ¶ Circa quartū notādū eſt: qđ vtilitas huius ſacramēti apparet eſſe ſeptuplex. ¶ Prima eſt dn̄ice paſſionis commemoratio. j. Corinth. xj. Quoties mādu. panē hūc ⁊ cali. bi. mortē dn̄i annū. ¶ Scđa eſt xp̄i ⁊ ſumentis vnio. Jo. vij. Qui mādu. meā car. ⁊ bi. meum ſan. in me ma. et ego in eo. ¶ Tertia eſt demonis expugnatio: vnde cātat eccleſia. O ſalutaris hoſtia q̄ celi pādis oſtiū: bella premūt hoſtilia da robur: fer auxiliū. ¶ Quarta eſt peccatorū remiſſio. ¶ Quinta eſt oīm virtutū ⁊ gratiarū infuſio: vn̄ dr̄ euchariſtia: qđ eſt bona grā ab eu. qđ eſt bonū ⁊ charis gratia. De his duab⁹ vtilitatibus dicit ſanctus Tho. nullū etiā ſacramentū eſt iſto ſalubrius: quo purgant peccata: virtutes augent: et mens oīm ſpūaliū chariſmatum abūdātia impinguatur. ¶ Sexta eſt pene purgatorie expiatio: qđ gregorius ꝑ multa exempla ꝓbat in. iiij. dial. ⁊ ſatis diffuſe: vn̄ dicit thomas. Offert in eccl'ia ꝓ viuis ⁊ mortuis: vt oīb⁹ ꝓſit: qđ eſt ꝓ ſalute omniū inſtitutū. ¶ Septima eſt eterne glorie collatio. Joā. vj. Qui mādu. meā car. ⁊ bi. meū ſan. habet vitam eternam. ⁊ infra. Qui mandu. hūc pa. vi. in eternum.

¶ De ſancto Eleutherio papa ⁊ mar. Cap. xlvj.

Eleutherius papa et marty: natione grecus patre abūdio de oppido nicopoli: ſothero ep̄o romano in ep̄atu ſucceſſit: ⁊ ſedit annos. xv. mēſes. vj. dies. v. Hic accepit epiſtolam a lucio rege britānico: vt ꝑ eius mandatū xp̄ianus efficeret: cui papa miſit duos religioſos viros vcꝫ Fuganū ⁊ Damianū qui regē p̄dictū ⁊ populū conuerterūt. Hic conſtituit que alīs apoſtolo decreta fuerant. ſ. vt nulla eſca vſualis a xp̄ianis fidelib⁹ repudiaret: quā de⁹ creauerit: que tn̄ rationabilis ⁊ humana eſt. Hic fecit ordinationes tres per mēſem decēbris: pſbyteros. xij. diaconos. viij. ep̄os per diuerſa loca. xv. qui etiā tp̄e commodi imperatoris martyrio coronatus eſt: ⁊ ſepultus cum fratribus ſuis iuxta corpus beati petri apoſtoli in vaticano. viij. Kalen. iunij: ⁊ ceſſauit epiſcopatus dies. vij.

¶ De ſancto Quadrato diſcipulo. Cap. xlvij.

Quadratus apoſtolorum diſcipulus fuit: qui apud athenas ad predicandum verbum dei miſſus: poſtꝙ eidem vrbi pluribus annis euangelizauit: clarus doctrina ⁊ vita ſancto fine quieuit: ibidemq̄ humatus iacet. vij. kalen. iunij: vt ait Hieronymus.

¶ De ſancto Auguſtino epiſcopo anglorum. Cap. xlviij.

Auguſtin⁹ ep̄s anglorum a beato papa gregorio diuino inſtinctu miſſus eſt ad angliaꝫ ad predicādum anno. xiiij. imperatoris maurithij: vt dicunt ſigibert⁹ ⁊ Beda: ⁊ aliqualiter ſupra tactum eſt in legēda gregorij pape. iiij. idus martij. Cū quo etiam melitus ⁊ Joannes et alij plures ſcī monachi miſſi ſunt. Hi venientes britanniā ad inſulā que dr̄ thanna quaꝫ a terra diuidit fluuius trium ſtadiorū: qui appellatur ſirat: miſerunt interpretes quos de francia acceperant mandato pape ad eidebertū regem in cantia ciuitate regali: qui audita cā aduentus ſanctorum ab eo benigne ſuſcepti ſunt. Nam et rex vxorē hericem xp̄ianam duxerat: eo pacto vt fieret xp̄ian⁹: qđ tn̄ nōdū implere curauerat: poſtea vere rex deueniens ad inſulā audita p̄dicatiōe xp̄i: cōceſſit eis locum in ciuitate Dorbeieñ. in palatio ſuo: ⁊ prebuit licentiā predicandi ⁊ cōuertēdi oēs qui fidē ſuſcipere vellēt. Ipſe tn̄ ꝓpter nouitatem fidei noluit tam cito cōuerti. In ipſa autē ciuitate dorbeia inuenerunt eccleſiā ſancti martini: que ibidem fabricata fuerat tp̄e quo romani angliam obtinuerunt: in qua eccleſia regina ſepi⁹ xp̄m orabat. In ipſa ergo eccleſia diuina celebrare ⁊ predicare ceperunt: multiſq̄ miraculis perpetratis plurimos cōuerterūt. ¶ Poſt annū vero rex eidebert⁹ cū plurib⁹ alījs regib⁹ ⁊ p̄ncipib⁹ ſibi ſubiectis fidē xp̄i percepit. Deinde auguſtin⁹ veniēs herclas ab etherio ep̄o archiep̄s gētis anglorū ordinat⁹ eſt mādato Gregorij pape. Et ex regis cōceſſione in regia ciuitate cōſtruxit eccleſiam ſaluatoris: quā etiā metropolim toti⁹ inſule cōſtituit: quā ⁊ ſucceſſor ei⁹ laurenti⁹ ep̄s cōſecrauit. Cū aūt multi fidē pcipere recuſarēt: ⁊ rex neminē cōpellere vellet: ordinataq̄ diſputatiōe inter ep̄os xp̄ianorū ⁊ p̄tifices idolorū cōuētū eſt ꝑ partes vt eger introduceret: ⁊ q̄ pars ipm ſanare poſſet illi⁹ fides p̄ualeret: ⁊ adducto ceco cū a gētilib⁹ illuminari nō potuiſſet: ⁊ auguſtinus ei lumē reſtituiſſet: maxima paganorū pars ꝯuerſa credidit: et baptiſmū ſuſcepit. Sicq̄ auguſtin⁹ virtutibus clar⁹ ⁊ doctrina q̄euit ī pace. Anno dn̄i. cliiij. vcꝫ. vij. kalē. iunij. Sepult⁹ cantie in eccl'ia apoſtolorū petri ⁊ pauli. Qui ēt ad extrema deueniēs laurētiū comitē ſuū ſibi ſucceſſorē reliquit: ne ſtatus nouelle fidei deperiret.

¶ De ſancto Hildeunto epiſcopo. Cap. xlix.

Hildeuntus epiſcopus meldeñ. ſcō pharoni epiſcopo ipſius ciuitatis ſucceſſit: qui puer quinquēnis eidē a parentibus traditus: et ab eodē eruditus eſt a pueritia diram penitentiam agens. Electus eſt ergo epiſcopus poſt pharonem ⁊ conſecratus. Cuꝫ autem iuxta eccleſiam ſancte crucis in qua olim corpus ſancti Pharonis ſepultum fuerat eſſet atrium in quo ciues loci ſuos mortuos tumulabāt: in eodē atrio ad preces populi ep̄s aliā eccleſiā cōſtrui ꝑmiſit: vt ſic in eccleſia iacerent corpora defunctorꝫ. Que dū eſſet cōſecrāda nocte precedēte funditus diruit. Qđ ſanct⁹ videns: ⁊ de miraculo ſtupēs: ac de culpa penitens romā deuenit: ⁊ a bonifacio papa abſolutiōeꝫ obtinuit: ac deinde vt deo ſatiſfaceret hieroſolymam adijt: verbū dn̄i p̄dicās circūquaq̄. anno igitur peregrinationis ſue ſeptimo ad eccleſiam ſuā reuertens in loco qui dr̄ latimachus monachū reperit: qui ſibi a domino fuiſſe reuelatum aſſeruit Hildeuntum ad ſe venturū ep̄m cui deus dimiſerat oīa peccata ſua. Regreſſus igit ad ciuitatem ſuā eccleſiā dei genitricis. vij. ab vrbe miliario fundauit ⁊ dedicauit. In cuius dedicatione chirothece ipſius de manibus eius hora ꝯſecrationis extracte tribus horis in ſolis appenſe radio q̄ſi in pertica pepēderūt. ¶ Poſt hec ſctūs vir puerū ſine baptiſmo defunctū a mortuis ſuſcitauit: quē nōie patris ſui adelbertū vocauit: ⁊ eūdē anno. vij. poſt ſe moriturū predixit: ac iuxta ſe tumulandū mandauit. Que oīa vt predixerat euenerūt. Quieuit autem in pace. vij. calen. iunij. Juxta cuius corpus adelbertus anno. vij. defunctus vt iuſſerat tumulatus eſt. Horum duorum ſanctorum corpora ſanctus maiolus abbas diuina reuelatione admonitus de ſolo leuauit: ⁊ honorifice condidit.

¶ De ſanctis priſco ⁊ ſocijs martyribus. Cap. l.

Priſcus marty: cū ſociorꝫ multitudine apud tornacum que eſt villa aureliañ. dioc. paſſus eſt ſub aureliano imperatore. Qui cū ibidē reſideret: miſit ſeneſchalū ſuū ad chriſtianos vbiq̄ ꝑquirendos ac puniēdos. Ille vero cū loca plurima perluſtraſſet veniēs Tornacū priſcū cuꝫ multis xp̄ianis pſallentē inuenit quē xp̄m confitētē decollauit: ⁊ in puteum corpus ſine capite piecit. Cumq̄ ceteri ſimiliter cederētur: vnus eorū rapto ſancti priſci capite per ſyluā aufugit. Qui tn̄ a militibus inſecutus: nō longe ab antiſiodoro captus ⁊ decollatus eſt. Ibiq̄ vna cū priſci capite a fidelibus ſepultus: ceterorū vero martyrum corpora a xp̄ianis furtim ſurrepta in cripta tumulata ſunt. Tempore aūt ſancti germani antiſiodoreñ. epiſcopi diuina reuelatione eidem ſancto locus vbi corpora martyrū per annos. cl. latuerant oſtēditur: cui ⁊ caput ſancti priſci martyris vna cum corpore alterius martyris ſimiliter reuelat. Ipſe vero corpora leuata honore condigno cōdidit: ⁊ ibidē monaſterium cōſtituit. Caput vero ſancti priſci ad locum alium longe ab vrbe. iiij. miliaribus detulit: qui locus nunc caſtrū ſancti priſci nūcupatur. Horū martyrū paſſio agitur. vij. calen. iunij.

¶ De ſancto Joanne papa primo ⁊ marty. Cap. lj.

Joannes papa et marty: huius nōis primus natione tuſcus ex patre cōſtantino hormiſde papa in epiſcopatu romano ſucceſſit. Seditq̄ annos. ij. mēſes. viij. dies. xix. quo tp̄e in oriētis partib⁹ cum adhuc hereſis arriana vigeret: iuſtinus imperator ardore orthodoxe fidei vt hereticorum nomen extingueret: ſtatuit eccleſias arrianis auferri: ⁊ vbiq̄ catholica religione cōſecrari. Qđ cū in italia rex theodoric⁹ arrian⁹ audiſſet: Joānē papā ſimulq̄ cum eo theodorū ⁊ agapitū cōſulares viros aliūq̄ agapitū patriciū cōſtātinopolim ad iuſtinū direxit: mādās ꝑ eos vt niſi ꝙ toti⁹ hereticis ſuas eccleſias redderet: ipſe oēs italie catholicas eccleſias deſtrueret: ⁊ vrbes igne ac ferro deuaſtaret. ¶ Cū ergo ſanct⁹ ep̄s corinthū deueniſſet: vt ait Greg. iij. dial. c. ij. ⁊ eidē quidā nobilis equitare volenti equum commodaſſet: quē pro nimia manſuetudine vxor illius equitare conſueuerat. Summus pontifex ad certum locuꝫ equo ſubuehente perductus eſt. Qui mox vt aliuꝫ reperit illū quē mutuo acceperat remiſit: verum vxor illius nobilis vlterius equo illi ſedere non valuit: q: equus fremens ⁊ ſaliens ac nimiuꝫ furens ex geſtib⁹ prodidit: qđ poſt ſeſſionē tanti pontificis mulierē ferre decetero recuſauit. Qđ vir eius aduertens: ⁊ miraculū ſtupens equū pro munere ſancto pontifici perpetuo poſſidendū dixit. ¶ Cum aūt cōſtantinopolim veniſſet: ad portā que vocat aurea populorꝫ turbis ei occurrētibus vna cū imperatore in cōſpectu omniū roganti ceco lumen reddidit: quē imperator cū ſuis ſumma reuerentia ſuſcepit. Igitur legationis cauſa cū lachrymis expoſita de italie ſalute ſolliciti iuſtino principi ſupplicarūt vt eorū preces ꝙuis eſſent iniuſte libēter acciperet: ⁊ italieq̄ periture ſubueniret. Quorum fletibus iuſtinus ꝑmotus eis petita ꝯceſſit: arrianoſq̄ ſuo iuri reſtituit. Sicq̄ liberata ē Italia a furore theodorici. ¶ Sed poſtꝙ Joannes papa cū ſocijs rauēnaꝫ ad theodoricū veniſſet: theodoricus inuidia ductus: eo qđ imperator illos honorifice ſuſcepiſſet: cū carcere cū ſocijs afflictos dura cuſtodia peremit: qui ſanctus martyr ad xp̄m migrauit. vj. ca. iunij. Cuius corpus de rauenna tranſlatū ſepultū eſt in baſilica beati petri apoſtoli. Sed hāc immaniſſimā crudelitatē aīaduerſio diuina ſecuta eſt: nā die. xcviij. poſt hoc factū theodoricus ſubita morte interijt. ¶ Refert Greg. iiij. dialo. c. xxxj. ꝙ dū q̄dā romani nauigantes ad inſulā liparē deueniſſent: quendā ſolitarium ibidē deo ſeruentē viſitare curarunt: qui eis inter cetera nūciauit theodoricū regem ſubito defunctū eſſe: cuius aīām inter Joānem papā et ſymmachum patriciū ipſe vir dei cōſpexerat alligatāꝫ: ⁊ ab eiſdem ſanctis quos ambos martyres fecerat in ollam vulcani demergi. Qui diem notantes r[illegible] italiam redierunt: ⁊ eodem die quo hec ſolitarius viderat: regē repētina extinctū nece inuenerūt. ¶ Hic ſctiſſim⁹ papa perfecit cimiteriū ſanctorum martyrum nerei ⁊ archilei via ardeatina. Itē renouauit cimiteriū priſcille. Fecit ⁊ ornamentum de gēmis praſinis ⁊ hiacyntinis ſup cōfeſſionē beati pauli apoſtoli. Multaq̄ vaſa ſacra in auro ⁊ argento obtulit baſilicis apoſtolorum. Hic etiam ordinauit epiſcopos. xv.

¶ De ſctō Joāne papa ſecūdo ⁊ cōfeſſore. Cap. lij.

Joannes papa huius nominis ſecūd⁹: natione romanus ex patre proiecto de regiōe celio monte bonifacio ſecūdo romano pōtifici ī ep̄atu ſucceſſit: ſeditq̄ annos. ij. menſes. iiij. dies. vj. hic alio nomine mercurius vocabatur. Hic inter cetera memoranda artemiū patriarcham conſtantinopolitanum arrianum damnauit.

¶ De ſancto Joanne papa tertio ⁊ confeſſore. Cap. liij.

Joānes papa tertius natione romanus ex patre anaſtaſio pelagio primo pape in epiſcopatu romano ſucceſſit: et ſedit annos. xij. menſes. ij. dies. xxvij. hic in vrbe roma reparauit et reſtaurauit cimiteria ſanctorum martyrū: multaſq̄ ſanctorum per diuerſa loca eccleſia renouauit: et de nouo perfecit ac conſecrauit. Amator religioſorum ⁊ bonorū virorum fuit: pauperibus munificus extitit: poſtꝙ aūt eccleſiā apoſtolorū Philippi et Jacobi in vrbe perfecit ⁊ dedicauit vbi ⁊ eorum corpora collocauit ad dn̄m perrexit ⁊ ſepultus eſt ad ſanctuꝫ Petrum.

¶ De ſancto Symmacho patricio ⁊ marty. Ca. liiij.

Symmachꝰ martyr patricius fuit: qui tẽpore anaſtaſij primi imperatoris rome claruit: ⁊ tpe iuſtini primi martyriũ paſſus fuit: hic ſocer fuit boetij ſiue ſeuerini martyris de quo dicetur. x. ka. nouẽbris. Filiã eni eius elphem ei in cõiugẽ tradidit: que hymnos apl'orũ Felix ꝑ officus ⁊ aurea luce cõpoſuit: hic ſanctus vir cũ boetio genere ſuo rẽpublicã in vrbe ſtrẽnue miniſtrauit. Sed dũ theodoricus lõgobardorum rex arrianus Ioannem papã. ſ. conſtãtinopolim ad iuſtinũ imperatorem delegaſſet vt ſuperius dictũ eſt: rabie ſue iniquitatis ſtimulatꝰ ſymmachũ cõſulẽ ac patriciũ ⁊ generũ eiꝰ boetiũ ſeuerinum cõſulẽ ac ſenatorẽ catholicos viros primo q̃dẽ carceri mãcipauit: deinde ĩ ipſo carcere gladio necari fecit apud vrbẽ rauẽnã. Corpus aũt ſymmachi nomine martyris rauenne colitur tumulatũ. vj. kalen. iunij. Hic romani eloquij eruditione mirabilis marimi tyranni q̃ ſub Theodoſio primo ſurrexerat ſcripſit laudes: eaſq; publice recitauit: ob quod maieſtatis reꝰ cenſebatur. Sz cũ a pio principe iuſtino abſolui meruiſſet apologeticũ librũ id eſt ſatiſfactionalẽ eidẽ ſcripſit et alium epiſtolarum. Hec in hiſtoria tripartita lib. ix.

¶ De ſancto Beda venerabili preſbytero. Ca. lv.

Beda preſbyter Chriſti famulꝰ natiõe anglicꝰ apd eccleſiã ſiue monaſteriũ apoſtolorꝝ Petri ⁊ Pauli q̃ in ciuitate cãtie in anglia cõſtructa eſt: claruit tpe iuſtiniani ſecundi: hic a ſeptẽnio ſub abbate bñdicto ipſius monaſterij: ⁊ poſt ſub ceolfrido in diuinis eloquijs apprime eruditꝰ diuino ſtudio operã prebẽs ſacris literis plenꝰ imbutꝰ ſapiẽtia ⁊ vite ſctĩtate admirãda pfecit. Anno aũt etatis ſue. xix. diaconatũ: ⁊. xxx. pſbyteratũ a ioãne epo ſuſcepit: inde vſq; ad annos. lix. vite ſue ſcripturis ⁊ diuine ſapiẽtie opuſculis intẽdẽs multa pectoris ſui viris ſcholaſticis contulit monimẽta. Nam xxxvj. volumina edidit: q̃ in. lxxviij. libros diuiſit. Diez aũt obitꝰ ſui ꝑ ſeptẽ ꝑcedẽtes hebdomadas diuina reuelatiõe pſciuit. Die aũt aſcẽſiõis dñi q̃ tũc illo ãno. vj. kal. iunij euenit: dũ veſpas cũ ceteris clericis ĩ eccl'ia celebraret: nulla alia infirmitate detẽtꝰ: ſz corporis cõpos ac mẽtis cũ aũt illã añaz. O rex glorie: decãtaret ipſa finita in ſuo appodiatꝰ ſtallo ſpm̃ emiſit: ſtatimq; mirꝰ odor de eiꝰ corpore fragrare cepit: ſepultꝰ in monaſterio ſuo. Hic cũ ſctiſſimꝰ ab eccleſia reputet̃ ⁊ in cõfeſſorũ catalogo numeret̃: ſolꝰ inter ſanctos nõ ſanctꝰ: ſz venerabilis appellat̃: ⁊ hoc ꝓpter duas rationes ſiue miracula q̃ de ipſo cõtigerũt. Primo q2 cũ ex nimia ſenectute oculis caligaſſet ⁊ diſcipulo duce ad lapidũ cõgeriẽ perueniſſet diſcipulꝰ ei ſuadere cepit: q, magnꝰ eſſet ibi populꝰ cõgregatꝰ q̃ ſumma affectione ⁊ ſilẽtio ipſiꝰ pdicationẽ expectabãt. Cũq; ſanctꝰ feruẽti ſpũ elegãtiſſimũ ſmonẽ feciſſet: ⁊ cõcluſiſſet ꝑ oĩa ſcilz lapides reſpõderũt Amen venerabilis pſbyter. Secũdo q2 dũ aliꝰ diſcipulꝰ eius ipſo defũcto titulũ ſepulchro facere diſpoſuiſſet vnico carmie leonino ſic ĩcipiẽs: Hac ſunt in foſſa: ⁊ vellet finire bede ſancti vel pſbyteri oſſa: nec metrũ ſtare poſſet: ⁊ nullũ aliud vocabulũ eidẽ occureret: attediatꝰ tãdem iuit dormitum. Et ecce mane in tumulo manibꝰ angelicis reperit ſculptum. Hac ſunt in foſſa bede venerabilis oſſa. Quieuit autem in chriſto. vj. kalendas iunij circa annos domini. Dcc. Corpus autem eius ianuã trãſlatum digna veneratione colitur. ¶ Scripſit vir domini [illegible] alia ſuper geñ. librum vnum. De tabernaculo moyſi lib. iij. Super ſamuelẽ lib. iiij. De tẽplo ſalomonis lib. j. Sup eſdrã ⁊ neemiã lib. iij. Super tobiã lib. j. Sup parabolas ſalomonis lib. ij. Sup cãticis cãticorꝝ lib. v. Sup epiſtolis canonicis lib. vij. Sup marcũ lib. iiij. Sup lucã lib. iiij. Sup actꝰ apoſtolorũ lib. j. Sup apocaly. lib. j. De q̃ſtionibꝰ lib. regũ ad notiliũ lib. j. De ſchematibꝰ lib. j. De geſtis anglorũ inſigne ⁊ egregium volumen in quo ⁊ chronica de temporibus continetur.

¶ De ſancto Iulio martyre. Cap. lvj.

Iuliꝰ martyr apud meſiã ciuitatẽ doroſtorẽſi. paſſus eſt. Qui tpe perſecutionis cũ eſſet veteranus ⁊ emerite militie ab officialibꝰ rẽtus ⁊ maximo pſidi oblatus eſt. Qui dum idola execraretur: ⁊ nomẽ chriſti cõſtãtiſſime cõfiteret̃ capitali ſentẽtia punitꝰ eſt. vj. kalẽdas iunij. Cũ autez ad paſſionẽ duceret̃. Heſychiꝰ q̃dam miles chriſtianꝰ ſibi amiciſſimꝰ dũ ſe ſuis orationibus commendaſſet: cumq; oſculatus fuiſſet a militibus tentus ⁊ ipſe poſt dies. ix. paſſus eſt: vt infra dicetur xvij. kalendas iunij.

¶ De ſancto Eutropio epiſcopo. Cap. lvij.

Eutropiꝰ epiſcopus apud gallias ĩ ciuitate auraſica claruit tpe valẽtiani ſecũdi ĩpatoris. Cuiꝰ vitã illuſtrẽ virtutibus ac miraculis verꝰ epũs auraſicẽſi. luculẽto ſermone deſcripſit: vt dicit ado. Hic ob fidei deuotionẽ ad duas ſorores chriſti ancillas a parẽtibꝰ exheredatas eo q, votũ virginitatis emiſiſſent epiſtolas cõſolatorias eleganti ⁊ aperto ſcripſit eloquio: nõ ſolũ rõnetiz ſcripturarũ ſctãꝝ teſtimonio cõitas. Et hic migrauit ad Xp̃m. vj. kalendas Iunij.

¶ De ſctis Symmetrio ⁊ ſocijs martyribꝰ. Capitulum. lviij.

Symmetriꝰ pſbyter ⁊ martyr cum alijs. xxij. rome ſub Antonino imperatore paſſus eſt. Cũ enim prefatus ſanctus preſbyter cũ alijs chriſtianis apud praxedem virginem latitaret: ⁊ in titulo ſancti paſtoris quod ſanctus papa pius in domo eius cõſtruxerat: diuina myſteria celebraret: miſit Antoninus ⁊ tenuit ſymmetriũ cũ alijs. xxij. xp̃ianis. quos ſine vlla auditione gladio puniri mãdauit in eodẽ titulo. Quorũ corpora praxedis ꝟgo ĩ cimiterio priſcille ſepeliuit. vj. ka. iunij.

¶ De ſancto Germano pariſieñ. epo. Cap. lix.

Germanus epiſcopus pariſieñ. territorij auguduſtuneñ. ĩdigena pr̃e eleutherio mr̃e euſebia natꝰ eſt. Qui a iuuentute deo ſeruiens a ſctõ nectario epo abbas ſcti ſymphoriani cõſtitutꝰ in ſctitate maxima: ⁊ operibꝰ virtutũ pollebat: ⁊ ſignorꝝ miraculis refulgebat. Cũ eni incendiũ in monaſterio accidiſſet: ⁊ iam officinas flãme circũquaq; vallarẽt germanꝰ aſcenſo tecto ſumpta q, cacuma plena aqua alleluya concinens ⁊ paululum aque ſuper ignẽ effundens flammas extinxit. Cũ q̃dã radulphꝰ quaſdã cenobij res inuaſiſſet: equus aduenĩẽs ꝑ tres dies cõtinuos equos ipſiꝰ deuorãs dãnũ ablatorum triplicauit: nec deſtitit donec ille reſipuit et res ablatas reſtituit. Anne vxori hebronij regis miſſam

celebrans facie fulgidus admodum apparuit. Per annos. iiij. anteq; epiſcopus fieret cum per viſum claues porte pariſieñ. a ſene ſibi fuiſſent tradite conſeruande predixit ſe ipſius futurũ pontificez ciuitatis. Qd ⁊ poſt quadriẽniũ factũ eſt. Qui in epiſcopatu doctrina clarꝰ miraculis effulſit. Iuuenẽ eni a iudeis in carcere tentum ⁊ cõpeditũ ſe inuocãtẽ ruptis vinculis ꝑ noctẽ abſoluit. Ianuã eccl'ie ſctõrum geruaſij ⁊ prothaſij ſibi clauibus obſeratam baſilicam intrare cupiens crucis ſolo ſignaculo reſerauit: multos a demonijs obſeſſos liberauit: ⁊ egros plurimos a varijs languoribus ſanos effecit. In victu ſuo parciſſimꝰ: neceſſitati pauperum liberaliſſimꝰ fuit. ¶ Obitũ ſuũ preſciens ad caput lectuli notarium ſuũ ſcribere fecit. Quinto ka. iunij. Et nihil vltra. Qd dũ nemo q̃d ſibi hoc vellet intelligere poſſet: dũ. v. ka. iunij a corpore migrauit: q, ꝓpter hoc talẽ ſcripturã ſanctꝰ feciſſet vnuſquiſq; cognouit. Sic ergo die quo ſanctꝰ annorũ fere. lxx. obdormiuit in dño: ſepultus in eccleſia pariſienſi.

¶ De ſancto Carauno martyre. Cap. lx.

Caraunus martyr apud Carnotum ciuitatez paſſus eſt. Hic natione romanus a ſecundo dionyſio epiſcopo eruditꝰ: eiuſq; diſcipulus fuit: poſt cuius martyrium ipſe a ſancto Clemente papa preſbyter factꝰ pariſꝰ ad predicandũ directꝰ eſt. Et duz ꝑ mare nauigaret: orta tẽpeſtate oratione ad deum profuſa procellã ſedauit: nautaſq; gentiles ad Chriſtuz conuertit. Cũ autẽ in quodã tẽplo veneris puellam demoniacam liberaſſet: viſo miraculo plurimi paganorũ ad fidem chriſtianorum acceſſerunt. Inde per multas galliarũ ⁊ hiſpaniarũ inſulas deambulauit: clamãtibꝰ demonijs ꝑ obſeſſorum ora ſeruo dei eſſe credendum. Qui a cũctis vexatis immũdos ejciẽs ſpiritꝰ infinitũ populum cõuertit ad dñm. Ac demũ in carnoto ciuitate verbũ dei predicans plurimos baptizauit: egreſſuſq; inde cũ pluribꝰ ſocijs a latronibꝰ qui eos pecunioſos putabãt inſecuti ſunt. Et dum latrones ſocios Carauni fugientes perſequerentur: reuocãs illos ſuaſit vt ab inſecutione illorum deſiſterẽt: eo q, ipſe ſolꝰ pecuniam quã querebant haberet. Quibꝰ regreſſis cum vnicum ſolidum ſibi pro viatico retentum obtuliſſet: illi ſe deluſos exiſtimantes ipſum decollauerũt quinto Kalen. iunij. Cuiꝰ corpꝰ in carnoteñ. ciuitate ſepultum eſt.

¶ De ſancto Guilielmo confeſſore. Capitulum. lxj.

Guilelmus cõfeſſor dux aquitanie ⁊ princeps: patre Theodorico conſule matre aldana inclytã proſapiã ducẽs ſub rege Carolo magno ſtrenue militauit: eiuſq; regni principatum tenuit ſanctitate preclarus. Cũ aũt ſaraceni partes aquitanie inuaſiſſent a Carolo cũ exercitu miſſꝰ eos viriliter debellauit: magnaq; illis inflicta ſtrage eoſdẽ ſeptima vice inuaſione potenter defecit. Reuerſus aũt ꝓ victorie gratiarũ actione deo agenda in territorio lugduneñ nouũ monaſteriũ cõſtruxit in vale vez Belonis qd ⁊ vberius dotauit: ⁊ in nomine ſaluatoris intitulauit: ac ibidẽ monachos ⁊ virgines ancillas chriſti recluſit: vbi ⁊ duas ſorores ſuas virginitatẽ ꝓfeſſas collocauit. Deinde obtenta a Carolo licẽtia chriſto de cetero militãdi in eodẽ monaſterio ſe ĩcluſit anno dñi dcccvj. in feſto apoſtolorum. Cui ſanctꝰ rex lignũ dñice crucis: qd de Hieruſalem attulerat liberaliter pro munere conceſſit. Guilelmus ergo monachꝰ factꝰ profunde humilitatis ⁊ patiẽtie filꝰ admodũ effectus eſt: omnemq; obediẽtiã in cunctis minimis ⁊ vilibus officijs adimplere curabat: orationibꝰ ⁊ ieiunijs inſiſtebat: ⁊ miraculis clarebat. ¶ Cũ die quadã panes coquere deberet: ⁊ hora tardior eſſet: timẽs ne fratres ſcãdalizarent̃ ex mora: furnũ purgare cupiens: ⁊ ſcopam ad purgandum paratam nõ habẽs: repẽte incenſum clibanũ intrauit: quẽ ſuo ſcapulari purgauit: cineresq; manibus expulit: ⁊ tam corpore q, veſtibus omnino inuiſꝰ exiẽs coctos panes ſine mora fratribꝰ apportauit. Aqua frigida ⁊ ſolo pane etiã in hyeme multo tempore vſus fuit Obitus ſui preſcius diem dormitionis eiꝰ abbati ⁊ fratribꝰ predixit: ⁊ regi Carolo ꝑ literas ſcripſit. Sicq; diuinis ſacramentis munitꝰ. v. kal. iunij in pace quieuit: ſepultꝰ in eodẽ cenobio: qd eiꝰ noĩe dicit̃ monaſteriuz guilelmẽſe. inſignibꝰ miraculis clarus.

¶ De ſanctis conone ⁊ filio eius marty. Ca. lxij.

Conõ martyr cuz filio ſuo annorũ. xij. paſſus eſt in nicomedia Hiſaurie ciuitate tpe aureliani imperatoris ſub comite domitiano. Hic ſanctꝰ de vxore filiũ cuiꝰ nomen nõ exprimit̃ ꝓcreauit: qua defuncta in caſtitate permãſit: ⁊ cũ filio ſuo religioſaz vitã duxit: necnon miraculorꝝ gloria claruit. Nã fluuiũ iuxta locellũ ſuũ currẽtẽ q̃ ꝓp impetuz nimiũ trãſiri nõ poterat aquis fecit immobilẽ: ⁊ oratione ſua vſq; ad certũ tempꝰ viaz multis trãſuadẽtibꝰ prebuit. Alias etiã cũ idẽ fluuiꝰ alueũ ſuũ egreſſus aquis inũdãtibꝰ exſiccato naturali alueo ſe extẽderet: ⁊ agros plurimos inũdaret: orãs ad alueũ ⁊ curſuz priſtinũ in xp̃i noĩe redire fecit. Ingreſſus ergo Domitianꝰ comes nicomediã ſanctũ cononẽ tanq̃ xp̃ianũ teneri iuſſit. Et cũ ſacrificare nollet: eidẽq; acerrima ſupplicia minaret̃: ille nolens ſine filio glari: ⁊ vnicũ natũ duodenẽ vt xp̃ianũ comiti exhibuit: poſtulans eũ ad cruciatꝰ ſecũ admitti. Quos iudex ĩ craticula iuſſit extẽdi ⁊ prunis ſuppoſitis oleũ deſup infundi. Et cũ diudiũ volutati incolumes ꝑmãſiſſent fecit eos ĩ ſartaginem ſuccenſam mitti. Et dũ neq; ſic vinci potuiſſent: mãdauit illos appẽſos flãmis ſubter miſſis exuri: ⁊ manuſq; illorũ malleis contundi. Qui dũ orãtes pſallerẽt celeſti eos voce vocãte ſpm̃ emiſerũt: ſepulti a fratribꝰ in nicomedia ciuitate. iij. kal. iunij.

¶ De ſanctis Siſinnio Martyrio ⁊ Alexãdro martyribus. Capi. lxiij.

Siſinnius martyrꝰ: ⁊ Alexãder martyres apd valles annoniã paſſi ſunt. Hi gñe ſuo greci: ciues cappadoces: Mediolanuz veniẽtes a ſctõ Ambroſio epo honorifice ſuſcepti: ⁊ cũ eodẽ aliq̃ tpe demorati: inde tridentinũ deuenerũt: vbi a ſctõ vigilio epo. Siſinniꝰ archidiaconꝰ: martyriꝰ lector ⁊ alexãder oſtiarius ordinati: atq; ab eodẽ ad pdicãdũ gẽtibꝰ directi ſunt. Qui vallẽ annoniã ĩgreſſi ꝑ z euãgelizabãt. Cũq; ĩ vico medo eccleſiã cõſtruxiſſent: ⁊ multos cõuertiſſent: a ruſticanis ſaturno ſacrificãtibꝰ ꝓ terre frugibꝰ impetrũdis tẽti ſunt: vt ⁊ ipſi ĩmolarẽt. Qd dũ facere recuſarẽt: ꝑmo duriꝰ ceſi ſunt: deinde ſiſinniꝰ tuba erea capite illiſus ⁊ ſecuri cõfoſſus expirauit. Martyriꝰ vero capite ſecuribꝰ vulneratꝰ: ⁊ ſudibꝰ trãſforatꝰ cũ duceret̃ ad idolũ occubuit. Quorũ duorũ corpora cũ Alexãder ſibi collo impoſita deferret tumulãda a paganis ſurrepta ante ſimulachrũ in ignẽ proiecta ſunt. Ipſe vero alexander vſq; ad mortem flagellatꝰ martyriũ cõſumauit: Mox aũt vmbra nigerrima totã regionẽ obtexit: ⁊ fulmina crebra terrã ꝑcuſſerũt: ita vt multi gẽtiliũ territ̃

conuerterentur. Sanctoꝛum vero coꝛpoꝛa a ſancto epi
ſcopo vigilio tridenti ſepulta ſunt. Qui paſſi ſunt. iiij.
Kal. iunij. Hec Ado.

¶ De ſancto maximino epiſcopo.
Capitu. lxiiij.

Maximinus epi-
ſcopus treuerenſis tempoꝛe conſtā-
tij auguſti claruit. Hic nobilis picta
uioꝛum ciuis extitit: cuius vrbis fra
ter huius maxentiꝰ pontifex fuit. Ip
ſe autem maximinus relicta domo
paterna treuerim deuenit: vbi cleri-
cus factus deo famulari cepit: inde
ad epatū ipſiꝰ ciuitatis diuina reue-
latione promotus. Cum eniꝫ quidā
quiriacus vir ſanctiſſimus in eccl'ia
ſancti eucharij nocte oꝛaret: ipſe ſanctus euchariꝰ ſibi
apparuit: eiq̄ꝫ mandauit vt maximino nunciaret ipſuꝫ
in epiſcopatu agririo treuerēſi. tūc antiſtiti ſucceſſurū.
Angelus dn̄i etiā eidē agririo in extremis poſito per vi
ſum iuſſit: vt maximinuꝫ poſt ſe eligendū populo parte
dei mandaret: qꝺ ille perfecit: eoq̄ꝫ migrāte populꝰ mo
nita diuina adimplere curauit. Sicq̄ꝫ maximinꝰ ep̄s
electꝰ eſt. Ad hūc virū dn̄i Athanaſiꝰ alexandrinꝰ ep̄s
pſecutionē cōſtantij fugiēs adijt: ⁊ ab eo honoꝛifice ſu-
ſceptꝰ benignaq̄ꝫ humanitate ꝑtractatꝰ eſt. Hic etiam
dum iret romam cū beato martino nondū ep̄o: ⁊ eius
aſinū eoꝝ ſarcinas deferētē ſuāſit ⁊ deuoꝛauit. Cui ſan-
ctus Maximinꝰ in xp̄i nomine iuſſit: vt vices aſini ſar
cinaꝝ vſq̄ꝫ romā baiulando suppleret. Qꝺ ferox animal
cū oī māſuetudine perfecit. Rediēs quoq̄ꝫ ad eccleſiam
ſuaꝫ ad pictauiēſem vrbē vt ſuos reuiſeret diuertit. Ibi
q̄ꝫ lāgoꝛe ꝓſſus feliciter in dn̄o q̄euit. iij. kal. iunij. Cu-
ius coꝛpꝰ exinde treuerim tranſlatū eſt.

¶ De tranſlatione coꝛpoꝛis ſancti Nicolai.
Capitu. lxv.

Tranſlatio coꝛpo
ris ſancti nicolai de myꝛca ad ciuita-
tem venetiarū facta eſt anno domini
M. lxxxvj. tp̄e vꝛbani pape ſecūdi ſub
petro patriarcha gradeſi. ⁊ vitale mi
chaele duce vetiarū. atq̄ꝫ henrico con
tarheno eiuſdē ciuitatis ep̄o. Cū eīm
vꝛbanꝰ papa gn̄ale paſſagiū ī recupe-
rationē terre ſancte: cūctis fidelibꝰ i-
dixiſſet: multi venetoꝝ cū nauiū co-
pioſa multitudine ad dictū paſſagiū
nauigarūt. Quoꝝ exercitꝰ dux extitit ioānes ꝓfati du-
cis venetoꝝ filiꝰ cū quo perrexit etiā dictꝰ caſtellanus
ep̄s. Qui poſtq̄ cū eoꝝ nauigio apud rhodū inſulam
hyemaſſent: inde diſcedentes: vt hieroſolymā peterent
vēto eis aduerſo inſurgēte multi appulſi ſunt ad myꝛeo
rū patriā iā quaſi totaliter a turcis depopulatā. ¶ Tūc
epiſcopꝰ ⁊ dux cū ſuis armatis ad ciuitatē accedūt: ⁊ q̄
iā q̄d facturi erāt inter ſe tractauerāt: quatuoꝛ tātū cu-
ſtodes eccl'ie ſancti nicolai reperiūt: quos tētos adula-
tionibꝰ ⁊ ꝓmiſſis ac cōminationibꝰ exhoꝛtātur: vt vbi
coꝛpꝰ ſancti nicolai q̄ſcat reuelare procurēt. Illi vero
diſſimulātes: vel antiquitate foꝛſan ignoꝛantes arcā in
capite fractam muro adherentem oſtendunt: ipſaꝫ eſſe
ſancti nicolai cōfingunt: de qua bareſes partē reliquia
rum eiꝰ abſtulerant: partem dimiſſam offerebant. Ad
quam illi concurrentes nihil in ea preter aquaꝫ ⁊ oleū
inuenerūt. Cumq̄ꝫ muros eccleſie in locis pluribꝰ diſ-
rupiſſent: ⁊ pauimētum effodiſſent: atq̄ꝫ altaria diruiſ-
ſent: ⁊ nihil de optato penitꝰ reperiſſent cuſtodes illos
toꝛmentis afficiunt: vt veritatē edicant. Qui poſt multa
verbera ⁊ ſibi illata flagella: vix tādē ab eis qꝺ nouerāt
extoꝛxerunt. Nam arcā oſtenderunt in qua duo ſancti
preſules magni nicolai predeceſſoꝛes quieſcebāt: in al-
tari vēꝫ principali ſancti ioānis baptiſte. ſ. theodoꝛꝰ et
nicolaus magni nicolai patruus. De coꝛpoꝛe autē ſan-
cti nicolai magni nihil penitus ſe ſcire dixerunt: cuius
rationē veriſimilem aſſignarunt. Cū enim vt in geſtis
grecoꝛum contineri dicebant vaſillis cōſtantinopolita
nus imperatoꝛ ad imperialem vꝛbem ſancti nicolai coꝛ
pus deferre voluiſſet: ⁊ vſq̄ꝫ ad ianuas eccleſie oſſa dela-
ta nullo ingenio illa inde educere potuiſſet: iratꝰ iuraſſe
dicebat: poſtq̄ coꝛpꝰ illud habere nō poterat tali loco
ipſuꝫ ſe locaturum ꝙ nullus vnq̄ ipſum inuenire pote
rit nec habere. Hanc ergo cuſtodū cōfeſſionē epiſcopꝰ
⁊ veneti veram eſſe preſumētes arcam oſtenſam rūpen
tes duoꝛum predictoꝛum ſanctoꝛum epiſcopoꝝ coꝛpo
ra in arcellis ſingulis cupreſſinis inueniunt: ⁊ eoꝝ epi-
taphia vt cuſtodes dixerant legūt: eaq̄ꝫ inde leuata ad
nauem ducūt deſperantes amodo de ſancti nicolai ma
gni coꝛpoꝛe inueniendo. ¶ Uerum quidam illoꝛum di
uinitus inſpirati: in eccleſia retardātes: ⁊ locum vbi al-
tare ſancti nicolai primo deſtruxerant perſcrutantes
inopinatamq̄ꝫ fragrātiam odoꝛantes: ſuſpicati ſunt ali
quid ibi precioſum latere: preterea quidam ex eis qui
alias ad ipſam vꝛbem deuenerant recoꝛdati ſunt ꝙ in
precipuis ſolennitatibus archiepiſcopus myꝛeoꝝ nō
in altari: ſed in loco quodam plano ſuper tripodem ce-
lebꝛabat. Supꝛa quem locū imago ſancti nicolai recta
linea depicta erat. Ex quibus omnibꝰ coniecturis mo
tus epiſcopus caſtellanus locum ipſum effodi manda
uit. Subleuatiſq̄ꝫ magne molis lapidibꝰ vitreā maſſā
ad frāgēdū grauē ⁊ penetrādū difficilē inuenerūt. Qua
tandem cōfracta ſecūdam de bithumine non minus la
boꝛioſam exhauſerunt. Tertiā deniq̄ꝫ maſſam duabꝰ
foꝛtioꝛē que de cupꝛo miſcleo cū bithumine glomerata
fuerat: magnis viribus irruperunt: vbi theſaurus mul
tiplici laboꝛe reſeruatꝰ apparuit: odoꝛq̄ꝫ inde mire ſua-
uitatis exiuit. Cū quo ⁊ palma quā beatꝰ nicolaꝰ de hie
roſolymis appoꝛtauerat ſepulta fuerat: que circa ſan-
ctum coꝛpus virides ramos ⁊ frondes pullulauerat:
vnde multi collegerunt: ⁊ in teſtimoniū ad ꝓꝑria detu
lerūt. In ſepulchꝛo autē illo grecis lr̄is ſcriptū erat: hic
requeſcit magnꝰ ep̄s myꝛeoꝝ nicolaꝰ terra mariq̄ꝫ glo
rioſus. ¶ Coꝛpus igit̄ inde leuātes fletibꝰ canonicis et
gaudentibꝰ venetis ad naues depoꝛtāt: ⁊ inter alia duo
collocāt eādē lampadibꝰ ⁊ luminaribꝰ: atq̄ꝫ precioſis
pallijs reuerēter honoꝛāt. Inde igit̄ diſcedētes iter ce-
ptū verſus terrā ſanctā perſequunt̄. Et cum plures de
oſſibus vel puluere ſacri coꝛpoꝛis ex deuotione ſubtra-
xiſſent: oēs illi vel infirmitate varia vexati vel diris ver
beribus ceſi vel noctu terroꝛibꝰ agitati que paſſi fuerāt
indicantes ſuaq̄ꝫ peccata epiſcopo confitētes quicq̄d
abſtulerāt reſtituere cōpellebantur. Poſt hec naues ve
netoꝛum ad ioppe poꝛtū deuenerūt: ⁊ dimiſſis q̄ coꝛpo-
ra cuſtodirēt / exercitꝰ hieroſolymā adierūt: ⁊ a gothi-
fredo rege chꝛiſtianoꝝ ⁊ patriarcha hieroſolymitano
honoꝛifice ſuſcepti ſunt: gentibꝰ quoq̄ꝫ francoꝝ vniti
vꝛbem ſaracenoꝛum cagpham inexpunabilē diudū ob-
ſeſſam obtinuerūt: aliaq̄ꝫ plurima loca ⁊ caſtra debel-
lando ceperūt: ⁊ deinde loca ſacra circunquaq̄ꝫ luſtran
tes poſt plures menſes aſcenſis nauibꝰ repatriare cu-
rarunt. Sicq̄ꝫ geminā palmam ſanctoꝛum / videlicet
coꝛpoꝛum ⁊ victoꝛie repoꝛtantes in feſto ſancti nicolai:
videlicet. viij. idus decembꝛis ad poꝛtuꝫ ciuitatis vene-
tiarum applicuerunt: occurrentibus quoq̄ꝫ clericoꝛuꝫ
et populoꝛum turbis in littoꝛe ſancti nicolai deſcende-
runt: ⁊ de conſenſu ducis ac populi ſanctoꝝ trium coꝛ
poꝛa in monaſterio ſancti nicolai in eodem littoꝛe ma-
ris ſito depoſuerūt: eadēq̄ꝫ vitali eiuſdē tunc loci abba
ti deuotiꝰ obtulerūt. Sed anteq̄ beata coꝛpoꝛa in ſuo
loco depoſita foꝛent per triduum omnibus in altari
patuerunt: ⁊ deinde vſq̄ꝫ ad reſurrectioneꝫ domini ſub-
ſequentē in medio eccleſie choꝛo dimiſſa ſunt ad de-
notionem fidelium adimplendam: vbi multa mira-
cula in egroꝛum coꝛpoꝛibus oſtenſa ſunt: nam plu-
res ceci

res ceci illuminati: claudi erecti contracti: ⁊ et alijs diuer
ſis prepediti languoꝛibus ad ſanitatem reducti ſunt: de
mones quoq̄ꝫ de obſeſſoꝛum artubus effugati. Poſt
que ſanctoꝛum epiſcopoꝛum reliquie digne fuerunt ve
neratione tumulate. in. iij. calē. iunij. Euoluto anno vi-
delicet eodē die quo ſanctoꝝ coꝛpoꝛa apud myꝛeam ci-
uitatem vt prediximus: reperta ⁊ inde ſublata fuerant.

¶ De ſancto Theodoꝛo martyꝛe epiſcopo myꝛeoꝝ.
Capitulum. lxvj.

Theodoꝛꝰ epiſco
pus ⁊ martyꝛ predeceſſoꝛ fuit ſancti
nicolai auunculi ⁊ ſancti nicolai ne
potis in epiſcopatu myꝛeoꝛum: vt di
ctum eſt ſupꝛa proxima legenda: eu
ius coꝛpus vna cuꝫ coꝛpoꝛibus duo
rum predictoꝛum ſanctoꝛum vene-
tiarum vꝛbi tranſlatum eſt: vt ſupe
rius enarratur. Hic enim cum ec-
cleſiam myꝛee ciuitatis feliciter gu-
bernaſſet: tempoꝛe perſecutionis pro chꝛiſti fide marty
rium in eadem vꝛbe paſſus eſt. Quo autem tēpoꝛe aut
die ſeu ſub quo iudice / aut quo martyꝛij genere perem-
ptus extiterit / ignoꝛatur: eo quod ipa ciuitate a turcis
deſtructa ſacre ſcripture ⁊ geſtoꝛum martyꝛuꝫ codices
diſperſi fuerunt. Sepultus eſt autem in eadem eccleſia
in altari ſancti ioannis baptiſte miraculis pollens. In
ter que illud habetur in legenda ſancti nicolai magni:
quod dum quidam cecus nomine antonius ad eum ve
niſſet pro luminis beneficio conſequendo: ſanctus epi-
ſcopus miſertus illius tulit de oleo lampadis predicti
ſancti theodoꝛi epiſcopi ⁊ martyꝛis: ⁊ ſignum crucis fa-
ciens ſuper eum: oculos illius deliniuit ⁊ confeſtim ce-
cus ille lumen recepit.

¶ De ſancto nicolao epiſcopo ſenioꝛe.
Capitulum. lxvij.

Nicolaꝰ epiſcopꝰ
myꝛeoꝛum prefato ſancto Theodoꝛo
in epiſcopatu eiuſdem vꝛbis ſucceſ-
ſit: ⁊ ſancti Nicolai magni auunculus
fuit: cuius gratia ille nicolaus vocatꝰ
eſt. Hic cum audiſſet miracula que
deꝰ in infantia puerili nuperrime na
ti oſtēdere dignabatur: ⁊ qualiter die
natiuitatis eius erectus in pelui ſtete
rat: ⁊ quomodo quarta ⁊ ſexta feria ſe
mel in die mammas ſuggebat: ſpiri-
tu prophetico vaticinatus eſt puerum Nicolaum om-
nipotentis dei ſeruum ⁊ epiſcopum futurum et in toto
adhuc oꝛbe ſignis ⁊ miraculis clarum ab omnibus re-
ſonandum. Qui etiam ſanctus epiſcopus miraculis re
fulſit. Nam cum in caſtello Auianenſe aqua longiꝰ hau
riretur: eo ꝙ in oppido puteum non haberent: popu-
luſq̄ꝫ ei aſſereret ꝙ in vno colle aque vena fuerat: que ꝑ
annos multos vbi eſſet latebat. Uir domini ad locum
accedens fuſa oꝛatione locum per ſpiritum cognouit: ⁊
per cubitum ac dimidium fodiens venaꝫ aque reperit:
que ſufficiēter exinde manauit. ¶ Hominem quendā
maligno vexatū ſpū de regione andronica ei deductū
in xp̄i noīe ab infeſtatione liberauit: demoneq̄ꝫ ab eo
depulit. ¶ Aliū quoq̄ꝫ qui doloꝛe ventris quatuoꝛ mē-
ſibus toꝛquebatur adeo vt cibos ſumere non poſſet: et
per terram reptilis moꝛe volutaretur: oꝛatione pro eo
fuſa ſanauit. Sicq̄ꝫ dn̄o ſeruiens in pace quieuit: cuius
tamen dies doꝛmitionis ignotus eſt. Eius aūt coꝛpus
vna cū coꝛpoꝛe prefati ꝑdeceſſoꝛis ſui ⁊ Nicolai magni
eius nepotis: vt ſupꝛa actum eſt: Uenetiarum vꝛbē de-
latum in monaſterio ſancti Nicolai de littoꝛe quieſcit.
Succeſſit autē huic in epiſcopatu alius epiſcopus tam
ꝑdeceſſoꝛis ꝙ ſucceſſoꝛis in vita diſſimilis: peccatis vi-
delicet inuolutus. Cuiꝰ nomē ob praua foꝛte merita in
hiſtoꝛia reticetur: ⁊ deinde Nicolaus huius nepos glo-
rioſus miraculis innumeris toto oꝛbe famoſus.

¶ De ſancto Felice papa primo ⁊ martyꝛe.
¶ Capitulum. lxviij.

Felix papa ⁊ mar
tyꝛ huius nominis primꝰ natione
Romanus ex patre Conſtātino de
regione Capꝛitauri: Dionyſio pape
in epiſcopatu romano ſucceſſit: ⁊ ſe
dit annos duos: mēſes decem. Hic
conſtituit ſupꝛa reliquias ſanctoꝝ
martyꝝ miſſas celebꝛari. Hic fecit
oꝛdinationes duas ꝑ menſem decē
bꝛis: pꝛ̄ſbyteros octo: diacones q̄n-
q̄ꝫ epiſcopos ꝑ diuerſa loca numero quinq̄ꝫ. Hic etiā fe
cit Baſilicam in via Aurelia miliario ab vꝛbe quinto.
Qui ſub Claudio imperatoꝛe ſecūdo martyꝛio coꝛona-
tur: et ſepultus eſt in predicta baſilica quā ipſe cōſtruxe
rat. iij. kalen. Junij. ⁊ ceſſauit epiſcopatus dies quinq̄ꝫ.

¶ De ſancta Petronilla virgine.
Capitulum. lxix.

Petronilla virgo
fuit filia beati petri apoſtoli. Que cū
nimis ſpecioſa eſſet: et apud vꝛbem
Romam degens voluntate patris
febꝛicitaret: diſcumbentibus ſecum
diſcipulis interrogauit eum Titus
cur Petronillam laboꝛantem febꝛi-
bus iacere permitteret: qui omnes
alios egros ſanaret. Cui Petrus re-
ſpondit: quia ſic ei expediret. Tamen ne impoſſibilitas
eius ſanitatis apud aliquos crederetur: iuſſit illam ſa-
nam ſurgere: ⁊ diſcumbentibus miniſtrare: quod et fa-
ctum eſt. Completo vero miniſterio illam ad grabatuꝫ
ſuum iterum febꝛicitantem remiſit: vbi vero in dei ce-
pit eſſe amoꝛe perfecta: non ſolum ipſa ſanata eſt: ſed
pluribus infirmantibus contulit ſanitatem. ¶ Quam
propter eius ſpecioſitatem flaccus comes concupiſcēs
ad eam cum militibus armatis acceſſit: vt eam ſpon-
te vel violenter ſibi vxoꝛem aſſumeret. Puella autem
eū redarguit: quia ad virginē inermem venit cū arma-
tis. Dierūq̄ꝫ trium inducias petijt: atq̄ꝫ matronas ho-
neſtas poſt triduū ad ſe mittēdas oꝛdinauit: vt cū ipſis
ad virū decenter aſſociata accedere poſſet. Quas cū il-
le pararet: virgo dn̄i vna cū felicula virgine collectanea
ſua ieiunijs ⁊ oꝛationibꝰ triduo occupari cepit. Tertia
vero die ad eā ſanctꝰ preſbyter nicomedes venit: ⁊ ei-
dē coꝛpus dn̄i obtulit. Quo ſumpto in lectulo ſuo ſe re
clinauit: ⁊ inter manus matronarū q̄ ad eā iā acceſſe-
rāt ſpm̄ emiſit pꝛidie kal. Junij. Sicq̄ꝫ factū eſt vt mu-
lieres que miſſe fuerāt vt virginis nuptijs intereſſent
eiuſdem ſacras exequias celebꝛarent. Cuius coꝛpꝰ via
ardeatina ſepultum eſt.

¶ De ſanctis Cantio Cantiano et Cantianilla
virgi. ⁊ marty. Cap. lxx.

Cantius Cantia-
nus ⁊ Cantianilla germani marty-
res apud aq̄leiā paſſi ſunt ſub Dio-
cletiano ⁊ Maximiano īperatoꝛibꝰ
agētibus dulcitio ꝓſide ⁊ ſiſinnio co-
mite. Hi de gn̄e carini īperatoꝛis no
biliſſimi vꝛbis rome ciues ꝑſecutio
nē declinare cupiētes facultatibus
eoꝝ pauperibꝰ erogatis ex vꝛbe di-
ſceſſerūt: ⁊ aq̄leiā deuenerūt: vbi cui-
dā ꝑbꝛo ſacre ſcripture doctoꝛi illu
ſtriſſimo adheſerūt. Cū autē xp̄m ꝑ vꝛbē aquileiā pu-
blice nūciarēt: ⁊ comes ac ꝓſes illos vtpote ex īperiali
ꝓgenie detinere foꝛmidaret: imꝑatoꝛibꝰ de ꝑdictoꝛuꝫ

chriſtianorum aduentu per literas ſuggeſſerunt. Quibus imperatores reſpondentes hāc dederūt authoritatem: vt ſi ſacrificare nollent capite punirentur. Quod cum beati martyres audiuiſſent vna cum Protho pedagogo ſuo aſcenſo vehiculo vrbem aquileiam egreſſi fugiebant: non quia mortem recuſarent: ſed vt alijs fidelibus prodeſſe poſſent. Quos comes ſiſinnius ⁊ preſes dulcitius cum ſpiculatoribus inſequentes cum alterum ex ſubiunctis animalibus eorū vehiculo corruiſſet: eos tandem in loco qui dicitur ad aquas gradatas comprehenderunt: ⁊ hortabantur eos vt ioui thura offerrent. Qui cum demonijs ſe nunq̄ ſacrificaturos reſponderent: iubentibus comite ac preſide in eodem loco capitali ſententia plexi ſunt. De quorum corporibus pro ſanguine lac emanauit. Que a zenone p̄ſbytero collecta cum aromatibus apud ipſam ciuitatem tumulata ſunt pridie kalendas iunij.

¶ De ſancto Pamphilo martyre. Ca. lxxj.

Pamphilus martyr ⁊ ſacerdos Ceſarea paleſtine oriūdus in eadem ciuitate paſſus eſt martyrium. Hic admirande vir fidei et ſanctitatis Euſebij ceſarieñ. neceſſarius a quo ille ob intimam amicitiam cognomen Euſebius pamphili ſortitus eſt: tāto bibliothece diuine amore flagrauit: vt maximā partem origenis voluminum ſua manu ſcripſerit: que ceſarieñ. bibliotheca ſeruare traditur. Sed ⁊ ſanctus hieronymus quedam volumina manu eius exarata ſe reperiſſe aſſerit: que tāto vt inquit amplectebatur gaudio: vt creſi opes habere ſe crederet. Hec autem eſſe dicit. xxv. origenis prefati volumina ſuper libris xij. prophetarum. Scripſit et ante Euſebium apologeticum pro origine. Qui ſub maximiani perſecutiōe apud eandem vrbem martyrio vitam temporalem finiuit kalendas Junij. Huius enim vitam prefatus Euſebius ceſarieñ. epiſcopus tribus libris comprehenſam exarauit. Hec Hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Vincentio confeſſore. Cap. lxxij.

Vincentius gēte Gallus Lerineñ. inſule preſbyter temporibus Theodoſij et Valentini auguſtorum claruit. Hic vir ſanctitate admirandus in diuinis ſcripturis eruditus ad vitanda hereticorum colloquia validiſſimam edidit diſputationem: quam celato nomine ſuo peregini aduerſus hereticos intitulauit. Cuius operis partem quia in ſchedulis poſitam furto perdiderat recapitulando paucis ſermonibus ſenſum in vno libro compegit. Quieuit rome in Chriſto Kalendas Junij. Hec Gennadius de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Reueriano epiſcopo et ſocijs martyribus. Cap. lxxiij.

Reuerianus epiſcopus ⁊ Paulus preſbyter cū alijs decem martyribus apud ciuitatem augudunſtuneñ. paſſi ſunt. Qui omnes pro confeſſione nominis Chriſti: ſub Aureliano principe coronam paſſionis a domino perceperunt Kalēdas Junij: vt dicit Ado ex Hieronymi martyrologio.

¶ De ſanctis Marcellino ⁊ Petro martyribus. Cap. lxxiiij.

Marcellinus preſbyter ⁊ Petrus exorciſta rome martyrium paſſi ſunt ſub diocletiano imperatore agente iudice ſereno. Cum enim predictus petrus iubente prefecto iudice ceſus ab artemio in carcere detineretur: ⁊ ipſiꝰ artemia filia a demone vexaretur: et ob hoc a patre ſepius plangeretur. Dixit ei Petrus q̄d ſi in xp̄m crederet ſtatim eius filia ſanitatē reciperet. Cui artemius ſe mirari reſpondit quomodo deus Petri filiam ſuam liberare poſſet: qui ipſū Petrum de carcere eripere non valeret. Addens quod ſi cathenas in eo duplicaret eūq̄ deus ſuus de carcere educeret omnino in chriſtum crederet: ſi tamen filiam eius a demone liberaret. Petrus vero eadem nocte ſe ad domū artemij venturum promiſit. Artemius ergo domū rediens predicta omnia candide coniugi nūciauit. Sicq̄ ambo de his adinuicē colloquentes q̄d Petrus ad eum venire poſſet: penitus credere non poterant. Cum autem clauſo diei lumine nox ſuperueniēs tenebris mundum repleuiſſet: ſubito affuit Petrus cādidis indutus: tenens triumphum crucis in manu ſua. Tūc Artemius cū vxore candida eius veſtigijs proſtrati verum deum Chriſtum clamare ceperunt. Statimq̄ filia eorum paulina virgo ab immundo ſpiritu liberata eſt. Artemius vero cum coniuge ⁊ filia ⁊ vniuerſa familia ac multitudine vicinorum qui ad miraculum cōcurrerant cōuerſi ſunt ad dominū: quos omnes Marcellinus preſbyter illuc ſuperueniens baptizauit. Artemius vero qui cuſtos erat carceris omnes detētos dimiſit: eo pacto vt baptiſmū ſuciperēt. Qui oēs a ſancto Marcellino predicto ſacri fontis vnda perfuſi chriſto dn̄o adheſerūt: ⁊ per dies quadraginta in domo artemij in diuinis colloquijs cū Petro ⁊ Marcellino perſtiterunt. ¶ Poſt hec ſerenꝰ vicarius mandauit Artemio: vt oēs carceratos quos chriſtianos effectos nouerat ſibi preſentaret. Qui manus eorum deoſculās dixit eis: vt ſi quis vellet venire ad martyrium veniret intrepide: ⁊ ſi quis nollet abiret dimiſſus in ſua libertate. Sicq̄ multis abeuntibꝰ inter quos Marcellinus ⁊ Petrus abire noluerūt. Comperto autem q̄d Marcellinꝰ ⁊ Petrꝰ illos baptizaſſent: iudex eos detineri fecit vna cum Artemio ⁊ vxore candida ac filia Paulina. Et Artemiū quidē plūbatis ceſum in cuſtodia cū nata ⁊ cōiuge recluſit. Marcellinū vero pugnis p̄cuti in ambabꝰ arterijs deinde ipſum nudū ſup vitri fragmenta proſterni: ⁊ lumen ac cibū ei denegari fecit: Petrū autē p ſe ſeparatum in carcerē trudi: ⁊ pedes eius in cippo cōſtringi. Angelus autem dn̄i Marcellino p noctē apparuit: ⁊ eū veſtibus ſuis induens ad Petrū adduxit: quē ⁊ ipſum de cippo ſoluens ambos poſtmodū ad domū Artemij duxit. Admonens vt per dies ſeptē xp̄ianos cōuerſos cōfortarent: ⁊ poſtea ſe iudici p̄ſentarent. Sequenti vero die dū ſerenꝰ eos in carceribus nō inueniſſet: Artemiū cū vxore ⁊ filijs ad ſe adduci p̄cepit: ⁊ ſacrificare nolentes in terra obrui mandauit. Q̄d Marcellinꝰ ⁊ Petrus audientes cum multitudine chriſtianorū illuc acceſſerūt: ⁊ cum chriſtiani multo plures q̄ gentiles eſſent: artemium cum vxore ⁊ filia de manibꝰ carnificum eruerunt: et eorum detentores detinuerūt: donec Marcellinꝰ in cripta miſſam celebrauit: ⁊ artemio ac chriſtianis oībus diuina ſacramenta prebuit: ⁊ poſtmodū omnes ī pace dimiſit. Ipſe vero in manibꝰ militū paganorū cum Petro ⁊ artemio candida ⁊ paulina ſponte remāſit. Que cum ſerenus iudex audiſſet: iuſſit artemium cum vxore ⁊ filia ad carcerem reduci: Marcellinum vero ⁊ Petrum in ſylua nigra que nunc propter eorum martyrium candida dicitur decollari. Quorum animas quaſi virgines veſtibus ſplendidis ac gēmis indutas ab angelis in celū deferri ſpiculator

nomine dorotheus ſe vidiſſe teſtatus eſt: qui ad dominum cōuerſus eſt. Lucilla vero matrona chriſtiana ſanctorū corpora collegit: ⁊ ipſa noctu ī via lauicana miliario ab vrbe. iij. ſepeliuit. Qui paſſi ſunt. iiij. Noñ. Junij.

¶ De ſctō Eraſmo ep̄o ⁊ martyre. Ca. lxxv.

Eraſmus epiſcopus ⁊ martyr paſſus eſt ſub diocletiano et Maximiano imperatoribus: q̄ cum perſecutionem fugiens ad montem libanū declinaſſet: coruꝰ ei eſcas diuinitus miniſtrabat: angeli eū frequentius viſitabant: fere quoq̄ ad ipſum cōfugiebant. Diuina tandem iuſſione ad ciuitatē veniēs: ⁊ multos ad chriſtum conuertens ab imperatore Diocletiano detinet. Et cum ſe chriſtianum cōfiteretur plūbatis lateribꝰ ceditur: ac dorſo fuſtibꝰ maceratur: deinde ſuſpēſus vngulis ferreis laceratur. Et cū hec oīa p chriſti amore ſupaſſet: iuſſit impator plūbū picē ſulphur reſinā cū cera ⁊ oleo reſolui: ⁊ exinde xp̄i martyrem perfundi. Angelꝰ aūt dn̄i eidē aſtitit: ⁊ facto terremotu cum tonitruis ⁊ coruſcationibus pene tertia pars populi extincta eſt: ⁊ ſanctus ab incēdijs liberatus. Quē diocletianus onuſtū ferro in ceruice et manibꝰ fecit in tenebroſum carcerē trudi: ⁊ etiam potū aque ei denegari. Orāte aūt ſancto odor nimis in carcere erupit: ⁊ viſa ſunt duodecim candelabra lucētia in cōſpectu eiꝰ Vincula autē ferrea ſicut cera ſoluta ſunt. Cui angelus dei apparuit: ⁊ eū inde eductum in modico tp̄is ſpacio in italia tranſpoſuit: ⁊ in lucridū ciuitatē induxit. Quē imperator die ſequenti in carcere requirens: ⁊ minime reperiēs: ſed ianuas clauſas et annulo ſuo ſignatas aſpiciens: admiratus magicis artibus ipſum eductū putabat. Multitudo vero populi viſo miraculo cōuerſa eſt ad xp̄m. Igiẗ Eraſmus in lucrido ciuitate infirmos oēs curabat: ⁊ multos ad dn̄m conuertebat. ¶ Denique cū filius Anaſtaſij primarij ciuitatis defunctꝰ ad ſepulchrū portaretur: ad ſuggeſtionem patris oratione ſua illum a mortuis excitauit: ⁊ ipſum cum Anaſtaſio parente ⁊ duodecim milibꝰ hominum ad xp̄m conuerſis baptizauit: multaq̄ deorum templa deleuit: et per dies ſeptem populo predicauit. Sed cum maximianus imperator hec audiſſet: ad eandem vrbē properauit: ⁊ cōprehenſum Eraſmū ad deorum immolationes inuitare cepit: quē xp̄m cōfitētem iuſſit in maxillis cōtundi. Deinde adduxit illū ad ciuitatē ſermitanam: ⁊ introducens ad templū Jouis hortabatur: vt preſente omni populo ſacrificaret. Cumq̄ dn̄i martyr oraſſet: ſtatua Jouis erea duodecim cubitorum cecidit: ⁊ in puluerem redacta eſt. Draco etiam ingens ex ea exiuit: ⁊ multos de plebe peremit: verum populo pro eorum liberatione ad dei famulū acclamāte ipſe draconi imperauit: ⁊ ſerpens ſine alicuius amplioris leſione nunq̄ comparuit. Sicq̄ viſo miraculo tria milia hominum conuerſi ſunt. Ex quibꝰ maximianꝰ iratus trecentos ⁊ triginta quos cōprehēdere potuit: gladio necari p̄cepit: deinde beatum Eraſmū detentū ⁊ ſacrificare abnuentem iuſſit tunica erea ignita ad mēſuram eiꝰ corporis fabricata veſtiri: ſed tunica frigida ipſe illeſus permanſit. Tūc iuſſit ollā maximam plumbo: pice: cera: reſina: ⁊ oleo: liquatis impleri: ⁊ ſctm̄ eraſmū ep̄m in ea demergi. Et cū hoc etiā ſupplicij genꝰ illeſus ſuperaſſet: ⁊ ex olla liquor feruēs ⁊ ebulliēs imperatorē vſtulaſſet: ipſum martyrē xp̄i continuo liberauit. Sed maximianꝰ obſtinatior effectꝰ illū in arcta cuſtodia vinctū clauſit: vt ipſum acrius puniret. Angelꝰ vero dn̄i michael eidē apparuit: ⁊ ſolutū eduxit: ⁊ eidem ducatū prebēs dirrhachiū pduxit: deinde nauicula ibi diuinitꝰ preparata in cāpaniā prouinciā trāſmigrauit: ⁊ iuxta ciuitatē formianā dimiſit. Qui diebꝰ ſeptē extra vrbē māſit pane celico p angelū ſuſtētatꝰ. Deinde diuina iuſſiōe ciuitatē intrauit: ⁊ multos ad xp̄m cōuertit. Nouiſſime coronā ſibi de celo miſſam a choro apoſtolorum ⁊ pphetarū aſpexit: ⁊ ſic orās dn̄o ſpm̄ tradidit. In eadē vrbe ſepultꝰ a fidelibꝰ quarto noñ. iunij.

¶ De ſancto Photino epiſcopo ⁊ martyre. Capi. lxxvj.

Photinus epiſcopus Lugdunē. ⁊ martyr: vt dr̄ eccliaſtice hiſtorie libro. v. Cū etate maior nonagenario eſſet: ⁊ pene mēbra iam geſtans ſolo amore ⁊ deſiderio martyrij viueret: paganorū furēte rabie ductꝰ ad preſidē pugnis et calcibus enormiter inuaſus: ita vt neq̄ etati: neq̄ grauitati reuerētie aliq̄d deferrēt: a longe vero ſtātibꝰ ⁊ furētibꝰ lapides ⁊ ligna iaciētibꝰ diutiꝰ eliſus: dū ſeminecis in carcere truſus eſſet emiſit ſpiritum. iiij. noñ. Junij. Paſſus eſt tempore marci aurelij ⁊ veri Antonij imperatorum.

¶ De ſanctis Blandina virgine ⁊ ſocijs martyribus. Capi. lxxvij.

Blādina martyr cū quadraginta octo martyribꝰ paſſa eſt in Lugduneñ. ciuitate tpibus marci aurelij veri ⁊ antonij atq̄ lucij filiorū eiꝰ. De quibꝰ eccliaſtice hiſtorie libro q̄nto capitulo primo ⁊ ſecūdo ⁊ tertio habet: q̄ ſeuiēte pſecutiōe ꝯ xp̄ianos apud Lugdunū ⁊ viēnā vrbes galliarū: adeo vt et domorū illis phiberet habitatio: p ceſſus in publico: aut quorūcūq̄ ciborum cōparatio: p̄ſati martyres p̄ſidi ſunt oblati. Inter quos cum quidam vectius paganus preſidem de tāta impietate argueret: tenetur: ⁊ ipſe tanq̄ chriſtianorum aduocatus tentus eſt: ⁊ quidam diaconus nomine ſanctus: qui laminis ferri ⁊ eris candentibus aduſtus in carcerem miſſus: rurſum diris cruciatibus exanimatus ſpiritum reddidit. Attalus quoq̄ pergamenus qui martyres nutibus oculorum ⁊ geſtibus hortabatur: poſtq̄ diebus multis teterrimum carcerem tolleraſſet: quia ciuis romanus capite ceſus eſt. ¶ Ex his quoq̄ martyribꝰ decem in carcere tabefacti fame defecerūt. deinde reliqui omnes producti qui ex eis ciues erāt Romani decollantur. Ceteri vero beſtijs ſubijciuntur: ſed ab eis minime leduntur. Inter quos quidam ⁊ Alexander phryx genere non obſtante q̄ ciuis romanus eſſet: contra decretum principum a preſide volente populo cōplacere feris exponitur: quia forte alijs pertinacior videbatur. Attalus vero quidam alter prunis ſubſtractis in ſella ferrea tortus martyrium cōſummauit. Blandina vero primo ⁊ ſecundo die diuerſis penarum generibꝰ cruciata tertio die ad ſtipitem ligata beſtijs expoſita: ſꝫ ab his minime leſa: quarto die verberibus acta: craticula exuſta: ad vltimum gladio iugulata eſt. Cuiꝰ exemplo ponticus puer annorum. xv. multis paſſionibꝰ affectus ante illam gladio palmam p̄cepit. Maurus vero quidam Zacharias preſbyter: expactus albina gratar ⁊ alij ceteri eiuſdem collegij glorioſi diuerſis ſupplicijs diebus plurimis torti: deinde in ſellis ferreis igne ſubiecto aſſati: nouiſſime gladio conſummati ſunt. Quorū omnium quadraginta octo martyrum reliquie incēſe ⁊ in rhodanū flumium diſperſe fuerūt. Sed diuina diſpoſitione in loco in quo corpora cōbuſta fuerant: cineres ⁊ oſſa incombuſta dimiſſa a fidelibus reperta ⁊ recollecta atq̄ in eccleſia apoſtolorum ſub altari condita ſunt. Horū omnium paſſio agiẗ. iiij. Noñ. iunij.

¶ De ſancto Nicolao peregrino ⁊ confeſſore. Capi. lxxviij.

Nicolaus cognomento peregrinus cōfeſſor natione grecus tpe vrbani pape ſecundi claruit. Hic in annis adoleſcētibus in monaſteriū ſancti luce quod ī ſcyro grecie partibꝰ ſitum eſt diutius conuerſatus angelicā vitā duxit. Cūq; dominica precepta que crucem tollendam ſe quiq; dominum iubent ſolicite audiſſet: non tantū ſpiritu: ſ; manibꝰ corporeā crucē arripiēs monaſterio diſceſſit: et vt chriſtum liberius ſequeretur: peregrinari cepit: qui veniens hydruntū apulie ciuitatē: ibiq; aliquantulū cōmemoratus venit tarentū: vbi aliqua miracula oſtendens a populo reuerētie eſt habitꝰ. Inde venit ad ciuitatem tranēſ. vbi crucē ex more manibus baiulās puerorum multitudinem congregauit: cum quibus ſacra vrbis loca circuiēs, kyrie eleyſon: clamare non ceſſabat: pueroſq; ſubſequentes vt ſimiliter clamarent cōcitabat: et vt ad ſe quotidie conuenirent: et hoc diebus ſingulis iterarent: puerulos pomis et fructibus ſibi datis alliciebat: quibuſdam ex ciuibꝰ eum inſanum reputātibus: quibuſdam vero altiora de eo ſentientibus: et columbinam preſumentibus ſimplicitatem. Nā pauperrimis indutus panniculis nudis pedibus incedebat: ſine intermiſſiōe orabat: diebꝰ ſingulis non ante veſperas cibū ſumebat. Panē vero modicū et aquā ſemꝑ comedebat. Cū aūt eiꝰ fama ad biſantiū archiep̄m perueniſſet: eū ad ſe accerſiuit: et cur talia clamando per vrbē circuiret ſciſcitatus eſt. Cui ſanctus vir preceptum domini de cruce ſumēda confeſtim allegauit: quā nedū aīo ſed corpore ſe geſtaturū quotidie diſpoſuit quod ſi ep̄s in eiꝰ ſibi dioceſi denegaret: ad oppidū ipſe mox aliud ꝑperaret. Preſul autē prudēs ſancti cōfeſſoris rectā intētionē et colūbinā ſimplicitatē attendēs ei ꝓhibere noluit: quin ꝓpoſitū adimpleret: quinimo rogauit: vt quotidie ad ſuā menſam reficiēdꝰ accederet. Cū aūt nicolaus archiepiſcopi mandata adimpleret: et ciuitatē ex more kyrie eleyſon clamās: et crucē baiulās cū pueris peragraret: poſt dies modicos febre corripitur: et in hoſpitio cuiuſdā ex ciuibꝰ nobilis deuotione maxīa refouet̄. Qui ad extrema deueniēs pueros ſuos aduocauit: et crucē ſuā eiſdē tradēs: eos in noīe dn̄i benedixit: ſicq; ſpiritū in pace dn̄o reddidit. iiij. nonas iunij. Statimq; a ciuibus vnanimiter ad eū ex deuotione confluentibus corpus ad eccleſiam beate marie deducitur: et a cūctis certatim irruentibus pedes eiꝰ cū reuerentia deoſculant̄. Eodē die mulier tranēſ. noīe mundella corporis tactu ſanctiſſimi lumen oculorū triēnio ante perditū recuperauit. Alia mulier biſantia nomine cuiꝰ brachiū aruerat ſanitatē recepit. Altera etiā alba noīe dolore ventris diudū nimio fatigata medelā a ſctō cadauere percepit. Sicq; ab archiep̄o et pp̄lo corpꝰ peregrini Nicolai in ipſa eccleſia honorifice tumulat̄: vbi multis ſignis effulget.

¶ De ſancto zacharia monacho. Capi. lxxix.

Zacharias monachus ſiluani abbatis diſcipulus arctiſſimam in eremo vitam duxit. Qui raptus in extaſia mane vſq; ad horam decimam ad ſe rediens: dixit ſe vidiſſe gloriam dei: et tunc fuiſſe dimiſſum: qui etiam pallium ſuum pedibus conculcans: dixit neminem poſſe fieri monachum: niſi qui ſic animo omnia conculcaſſet: quieuit in pace quarto nonas iunij. Hec heraclides.

¶ De ſanctis Pergentino et Laurentino martyribus. Capitulum. lxxx.

Pergētinꝰ et Laurētinus fratres vterini nobiles ciuitatis aretine paſſi ſunt ſub perſecutione decij ceſaris in eodem oppido. Cū enim tyburtius conſiliarius decij eādem vrbem ingreſſus eſſet: delati ſūt ei predicti fratres: quod populum a deorum cultura ſepararent: qui illos aduocans et primo quidem blanditijs multis hortari cepit: vt a xp̄i predicatiōe deſiſterēt. Et qꝛ nobili ꝓgenie orti fuerāt: eos tūc lenitate mollire cupiēs dimiſit. Cū autē adhuc dei martyres cōſtātiꝰ Chriſtum cōfiterent: et pp̄lm a ſacrificijs ſubtraherent exhortationibꝰ ſuis. Iterum delati a tyburtio tēti ſunt: et cathonis leuati diutiꝰ fuſtibꝰ cedi iubentur. Statimq; brachia miniſtrorum areſacta obſtupuerūt: ſed orātibꝰ ſanctis eiſdē reſtituta ſunt. Quo miraculo multi gentilium cōuerſi fuerūt ad xp̄m. Tūc iubēte tyburtio ſancti in carcerem recluduntur: et ꝑ triduū ſine cibo dimittuntur. Poſt tres vero dies angelꝰ dn̄i ad eos deſcendit: quos et celico pane refecit: totuſq; carcer nimia claritate refulſit. Cuſtodes ꝟo velut mortui obdormierūt. Cūq; xp̄iani qui nuper conuerſi fuerant cū ſorore eorum pergentina ad ſanctos viſitandos eadē nocte veniſſent: et cuſtodibꝰ munera detuliſſent: vt illos ad ſanctos intrare permitterēt: carcerem apertū inuenientes: et cuſtodes dormiētes ad ſanctos ingreſſi ſunt: et baptiſmi lauacrū expetebāt: eiſq; vt abirēt ſuadebāt. Sancti vero martyres eos baptizādos ad corneliū quendā preſbyterum miſerunt: et qꝺ nullatenus abire volebāt reſponderunt: eo quod ad martyrium feſtinabant. Sicq; illi ad corneliū accedētes baptizati ſunt fere ſexaginta viri. Sequēti die tyburtius hec audiēs eos eductos ſuper carbones ardētes nudatis plantis ſtare fecit: ſed vterq; ipſorum illeſus permanſit. Tunc ſtatuam iouis adduci mandauit: eoſq; illā adorare iuſſit. Et poſtq̄ illi orationem fuderunt: idolum in puluerem redactum eſt. Quo miraculo ducenti paganorum conuerſi ſunt: et clamantes chriſtum verum deum furore gentilium vſq; ad mortem ceſi: ſemiuiui relicti ſunt. Tunc tyburtius iuſſit pergentinum et laurentinum fratres capitalē ſubire ſententiam. Quorum corpora pergentina ſoror illorum cū alijs pluribus chriſtianis noctu ſurrepta longe a ciuitate aretina fere mille paſſibus ſepeliuit. iij. nonas iunij.

¶ De ſancto Liſardo confeſſore. Capitu. lxxxi.

Liſardus preſbyter et cōfeſſor ſancti leonardi magni germanus fuit tempore ſancti remigij archiepiſcopi remeñ. et clodouei regis francorum: vt dicetur infra in legenda ſancti leonardi. viij. idus nouembris. Hic cū beato leonardo fratre ſuo relicta curia regali ſancto remigio archiepiſcopo adheſit: et ab eodē in ſacerdotij dignitate conſecratꝰ eſt. Poſt hec aſſociatus Leonardo aurelianū predicātes verbum dn̄i deuenerunt. Et in quodā cenobio aliquandiu inſimul ſeruientes domino permāſerunt. Cū autem liſardus ſuꝑ ripam ligeris ſolitariam vitam elegiſſet: et leonardꝰ per ſancti ſpiritꝰ admonitionem in aquitania predicare diſponeret: oſculātes ſe ab inuicē diſceſſerūt. Sicq; liſardus omni vite ſue tempore in eodem loco breui tugurio locatus ieiunijs et cōtēplationi intentus perſeuerauit. Et. iij. non. Iunij ī pace quieuit: cuiꝰ corpꝰ aureliani tumulatū miraculis coruſcat.

¶ De ſancto Iſaac marty. Cap. lxxxij.

Iſaac

Iſaac monachus et martyr apud ciuitatem cordubā paſſus eſt. Qui cum eſſet annorum. xxvij. feruente perſecutione: gladio pro fide chriſti necatus cum palma martyrij ad regna celeſtia conuolauit. iij. non. Iunij. Hec hierony. in martyrologio ſuo: et inde Ado.

¶ De ſancto Iſaac p̄ſbytero. Capitulum. lxxxiij.

Iſaac antiochene eccleſie preſbyter continentiſſime vixit: et perſpicue ſapientie clarus fuit. Qui aduerſus neſtorianos et eutycianos multa ſcripſiſſe dicitur. Antiochene quoq; vrbis ſue excidium elego metro deploraſſe narratur. Claruit autem leonis primi temporibus hec gēnadius de viris illuſt.

¶ De ſancto Iſaac abbate et confeſſore. Cap. lxxxiiij.

Iſaac abbas et cōfeſſor de ſyrie partibꝰ ad ſpoletanā ciuitatē deuenit: ingreſſuſq; eccleſiā a cuſtodibus petijt vt ſibi quātum vellet licentia concederet̄ orādi: qꝺ et obtinuit. Et cū diebꝰ tribꝰ et ſubſequētibꝰ noctibꝰ indefeſſus orationē continuiſſet: et hoc vnꝰ ex cuſtodibus cerneret: inflatus ſuperbie ſpiritu: cepit impoſtorem clamare: qui ſe triduo ante oculos hoīm orare ſimularet. Et cū virū dei alapa ꝑcuſſiſſet: repēte ſpūs illū malignꝰ inuaſit: et ad viri ſctī veſtigia ſtrauit: et quod iſaac inde ip̄m expelleret acclamauit. Cuiꝰ tū viri ꝑegrini nomē adhuc ignorabāt: moxq; vt vir dei ſuꝑ eū incubuit: malignꝰ ſpūs q̄ eū inuaſerat abſceſſit. Quo miraculo ciues ſtupefacti virū dn̄i in reuerētia hr̄e ceperūt: eiq; multa ꝓ edificādo monaſterio obtulerūt. Ille aūt nihil horū accipiēs deſertū locū reperit: ibiq; ſibi humile habitaculū cōſtruxit: multoſq; ibidē diſcipulos cōgregauit. Hic ꝓphetico ſpū claruit: et miraculis coruſcauit. Die quadā in horto monaſterij vāgas diſcipulos hora veſpertina iactare p̄cepit: qꝺ futurū erat ſpū dei ꝓnoſcēs. Cū aūt nocte ad matutinū cū fratribꝰ ſurrexiſſet: pulmētū operarijs coq̄ iuſſit: factoq; mane ipſum ad hortū deferri mādauit: vbi quot vāgas iactari fecerat tot laborantes inuenit. Ingreſſi quippe fures fuerant: ſed mutata mēte ꝑ ſpm̄ vāgas apprehenderant: et vſq; q̄ ſctūs ad eos peruenit hortū colere nō ceſſauerāt. Quos ille clemēter ſalutauit: pulmēto refecit: et de malo ꝓpoſito quo venerāt redarguit: atq; collectis oleribus oneratos remiſit. ¶ Cū q̄dā ſciſſis pānis obſiti et nudi ad eū venirēt: eiuſq; miſericordiā poſtularēt: ille vnū ex diſcipulis ſilēter vocauit: eiq; p̄cepit: vt ad talē cauā arborē in ſyluā accederet: et veſtimēta ibi reperta deferret. Qui dū iuſſa cōpleſſet: et veſtes reptas detuliſſet: vir dn̄i ea ꝑegrinis nudis petentibꝰ tribuit: illiq; recognouerūt q̄ poſuerāt: pudore cōſternati: q̄ fraudulēter veſtimēta q̄rebant aliena: cōfuſi receperunt ſua. ¶ Quidā vir ſe illiꝰ orationibꝰ cōmēdās ſportas duas alimētorū ei ꝑ puerū trāſmiſit. Quarū vnā puer in itinere abſcōdit: et alterā viro detulit. Quā ipſe gratāter accepit: et puerū admonuit: ne ſportā abſcōditā incaute cōtingeret: q; ſerpēs in eā ingreſſus foret. Puer igit̄ q̄uis exultaſſet: q; mortē euaſit: q; tn̄ delictū eiꝰ ꝓpalatū fuerat cōfuſionē ſuſcepit. Reuerſuſq; ſicut ei abbas dixerat ſerpentē in ſporta inuenit: et de cōmiſſo penitentiam egit. Hec gregoriꝰ. iij. dialo. cap. xiiij. Sctūs autē iſaac clarꝰ virtutibus in ipſo cenobio in domino quieuit.

¶ De ſancto Quirino ep̄o et martyre. Cap. lxxxv.

Quirinꝰ ep̄s ſciſianus et martyr tp̄e diocletiani et maximiani paſſus eſt. Qui cū in eadē ciuitate q̄ oppidū eſt illyrice ꝓuincie a maximo p̄ſide q̄reret: egreſſus vrbē et fugiēs cōprehēſus eſt: et marxo iudici p̄ſentatꝰ. Et cū ſe xp̄ianū libere ꝓfiteret: iuſſit eū fuſtibꝰ cedi. Deinde grauatū cathenis ī carcerē recludi. Cui nocte orāti diuinꝰ ſplēdor illuxit. Quē vidēs marcellꝰ cuſtos carcerē aperuit: et conuerſus ad xp̄m: ac eiꝰ pedibꝰ ꝓſtratꝰ baptiſma ſacrū ſuſcepit. Poſt triduū aūt maximꝰ iudex iuſſit q̄rinū ferro vinctū ad amātiū p̄ſidē ad primā pānonie ciuitatē adduci. Qui iuxta flumē danubiū a mātio de ſcarabātēſi ciuitate reuerti putabat̄: quē ille ad eādē ciuitatē rediēs illuc adductū duriſſimo carceri mācipauit. Cui xp̄iane q̄dā matrone cibū potūq; miniſtrabāt. Statimq; [illegible] dixit: ceciderūt cathene de manibꝰ et pedibꝰ eiꝰ: donec māducaret. Deinde a cuſtodibꝰ ad ſabariā ciuitatē adductꝰ amātio p̄ſidi in theatro oblatꝰ eſt. Quē p̄ſes ꝑ multa ꝟba ad ſacrificādū ſuadebat. Cūq; q̄rinꝰ tā eiꝰ minas q̄ blāditias cōtēpſiſſet: iuſſit amātiꝰ ad collū eiꝰ molā ſuſpēdi: atq; in fluminis ſabari vndā demergi. Cūq; de ponte p̄cipitatꝰ fuiſſet ī flumē: et diutiꝰ ſupnataſſet cū ſpectātibus xp̄ianis collocutꝰ: ne ſuo terrerent̄ exēplo: vir orās vt mergeret̄ obtinuit. Cuiꝰ corpꝰ nō lōge inde reptū in baſilica iuxta ſcarabātēſis ciuitatis portā p̄cipalē poſita a fidelibꝰ ſepultꝰ eſt. Facta ꝟo incurſiōe barbarorū in ptibꝰ illis xp̄iani inde fugiētes corpꝰ martyris abſtulerūt: et romā baiulātes via apia miliario ab vrbe tertio in eccl'ia ad catacūbas deuote depoſuerūt. Ubi aliquando apoſtolorum corpora iacuerunt: vbi et corpus ſancti Sebaſtiani mar. cū alijs plurimis requieſcūt. Paſſus eſt autem pridie nonas iunij.

¶ De ſanctis. xliiij. martyribus. Capitulum. lxxxvi.

Quadragintaquatuor martyres in ciuitate iconij paſſi ſunt ſub alexandro imperatore. Hi a ſanctis quirino et iulita conuerſi: cū chriſtū publice predicarent: iuſſu alexandri capite ceſi ſunt pridie nonas iunij: et in eadē ciuitate tumulati.

¶ De ſancto Bonifacio ep̄o et ſocijs marty. Cap. lxxxvij.

Bonifacius archiep̄s magūtinꝰ apud friſiā martyriū paſſus ē. Qui iuſſu ſtephani pape ſcd̄i pipinū karoli p̄rē vnxit in regē frācorū. Hic de britānia veniens fidē xp̄i friſionibꝰ primꝰ annūciauit: et multis miraculis nouelle gēti nouꝰ p̄dicator coruſcauit. Cūq; maximā partē friſie xp̄i cultui ſubieciſſet: et ſacro fonte baptiſmatis diluiſſet: a paganis q̄ ſupererant tentꝰ: et multis affectꝰ iniurijs tādē gladio peremptꝰ martyriū cōſummauit: cū eobarico ep̄o et alijs ſeruis dei nonas iunij.

¶ De ſancto bonifacio epiſcopo et martyre. Cap. lxxxviij.

Bonifacius archiep̄s boſnen̄. et martyr cōſanguineus othonis tertij imperatoris fuit: q̄ ſibi admodū dilectꝰ liberalibꝰ inſtructꝰ:

⁊ muſicus gratioſus: adhuc in ſeculo deo deuotus erat. Et dum eccleſiam ſancti martyris bonifacij ſui nomine frequentaret: optabat ſe illius exemplo martyrem futurum. Tandem relicto ſeculo habitum ordinis camaldulenſis accepit: et ſancto romualdo abbati eius ordinis fundatori adheſit: cuiꝰ diſcipulꝰ effectꝰ ſanctiſſimam vitam pluribus ſecum annis egit. Demum ad martyrium flagrans a ſede apoſtolica predicandi gentibus licentiam impetrauit: ⁊ conſecratꝰ archiepiſcopus ad gētes boſne euangelizādas acceſſit: qui ceteris cōſocijs equitantibus nudis pedibꝰ incedebat. Et cū alias bis ſolum in ſeptimana dominica: ſcilicet die et quinta feria cibum ſumere cōſueuiſſet: tunc pro labore itineris tantum ſibi indulſit: vt quotidie medio pane ⁊ aqua modica reficeretur: diebus dominicis ⁊ feſtiuis addens poma vel arborum radices vix coctas. Qui etiam poſtq̄ eſt in archiepiſcopum conſecratus: officium monaſticum iure profeſſionis: ⁊ canonicum iure conſecrationis quotidie bis dicebat. Veniens autem ad montes: et pedes ire non valens nudis plantis et cruribus equitabat: et in partibus illis frigidiſſimis adeo frigus intolerabile ſepius ſuſtinebat: vt aliquando pedem a ferro ſubherente diſiungere non poſſet: niſi aqua calida ſubueniret. ¶ Veniens igitur ad boſnas gentiles verbum domini feruentiſſime predicabat. Sz videns ſe modicum proficere: ad rutenorum regem deuenit: ibiq̄ chriſtum annunciare cepit. Rex autem illum pannoſum inſpiciens: putabat quod ſpe conquirende pecunie hec ſimulate confingeret: eiq̄ munera promiſit: ſi a premiſſis deſiſteret. Ille vero pontificalibus precioſe indutus coram rege ſtetit: quem adhuc rex magis ſimulatorem exiſtimauit. Eidemq̄ ſpopondit: vt ſi epiſcopus per ignem inuſtus incederet: ipſius fidei adhereret. Moxq̄ ignem copioſum accenſum epiſcopus aqua benedicta conſperſit: ⁊ pontificalibus indutus ꝑ ipſum ſecurus tranſiuit. Ita vt nec pilus aduſtus in veſte: nec odor fumi in carne quid apparuit. Quo miraculo rex cum populi multitudine infinita conuerſus et baptizatus. Cupiebatq̄ regnum filio dimittere ⁊ bonifacio adherere. Fratrem autem ſuum nolentem fidē chriſti ſuſcipere abſente archiepiſcopo occidit. ¶ Cum autem bonifacius ad alterum regis fratrem longe poſitum iuiſſet. vt ei chriſtum predicaret. Ille archiepiſcopum tenuit: ⁊ in conſpectu ſuo ⁊ plurimorum decollari fecit. Statimq̄ ipſe regis frater excecatur: ⁊ tam ipſe q̄ omnes aſtantes intantum ſenſum amiſerunt: q̄ ſicut lapides immobiles ⁊ omnino inſenſibiles perſiſtebāt. Rex autem hoc audiens illuc cum multis acceſſit: vt fratrem occideret: ſed cum miram dei vltionem vidiſſet: orauit xp̄m: vt oēs illi ad ſenſum ⁊ loquelam redirent: eo pacto q̄ ſi conuerti vellent: eis iniuria necis ſancti viri remitteretur: ſin autem cuncti gladio trucidātur. Factaq̄ oratione: tam regis fratri q̄ ceteris ſenſus reſtitutus eſt: qui baptiſmo ſuſcepto ſancto martyri triumphale ſepulchrum ⁊ eccleſiam conſtruxerunt.

¶ De ſancto Bonifacio epiſcopo carthaginenſi. Capitulum. lxxxix.

Bonifacius epūs carthaginienſis claruit tempore zenonis imꝑatoris: vt ait Sigibertꝰ: qui ſanctitatis culmine ⁊ ſapientie lumine admodum eluxit. Libroſq̄ plurimos ad diuerſos conſcripſit: vez de predeſtinatione. De continentia cōiugatoꝝ poſt votū. De virginitate ⁊ humilitate. De oratione ⁊ cōpunctione. Scripſit ⁊ ſermones elegantes: precipue de natiuitate dn̄i. Et de ſolennitate ſancti Stephani prothomartyris. Et virtutibus inſignis migrauit ad chriſtum.

¶ De ſanctis Nicandro ⁊ Marciano martyribꝰ. Capitulum. xc.

Nicander ⁊ marcianus martyres vigente perſecutione paganorum in ciuitate atina a maximiano preſide comprehenſi cum ſacrificare nollent: primo diebus. xx. in carcere detenti ⁊ afflicti ſunt. Deinde ad decollandum iubentur adduci. Tunc vxor Nicandri iuuenis puella virum exhortans vt in chriſti confeſſione maneret immobilis detenta eſt a paganis: martyres autem domini ligatis duobus orarijs ante oculos eorum decollati ſunt: vxor autem Nicandri poſt dies tres etiam ipſa in confeſſione fidei capitalem ſententiam ab eodem accepit iudice. Ciues autem venephrani corpus ſancti Nicandri in eorum vrbe: ciues vero atinates corpus martiani in eorum oppido collocarunt. Paſſi ſunt enim in territorio inter ipſas duas ciuitates pridie Non. iunij.

¶ De ſancto Philippo diacono. Capitulum. xcj.

Philippus diaconus de ſeptem primis ab apoſtolis electus eſt: vt habetur Actuum. vj. et cum Stephano prothomartyre ordinatus eſt. De quo plurima in actibus apoſtolorum ſcribuntur. Nam et ſamarie predicauit: ⁊ ſimonem magum baptizauit. Candacis etiam eunuchum regine ethiopum ad chriſti fidem cōuertit: ⁊ ſacri baptiſmatis vnda perfudit: multiſq̄ ciuitatibꝰ donec veniret ceſaream nomen dn̄i Ieſu xp̄i euangelizauit: vt habetur Actuū. viij. Veniēs autem ceſareā multis ibidem miraculis claruit. Habuit enī quatuor filias virgines ſacratiſſimas: ꝑ quas deus multitudinē virginū lucratus eſt. Hic inter cetera: vt ait Papias epūs hieropolitanꝰ: mortuū quēdā ꝑ eaſdē eiꝰ quatuor filias ſibi oblatū a mortuis ſuſcitauit. Deinde ordinatꝰ eſt epūs i thracia: ſcythia: vt tradit abbas dorotheus. Et poſtq̄ in eccl'ia ſua ſibi cōmiſſa annis pluribꝰ ꝑdicaſſet: reuerſus ceſareā in pace dormiuit. viij. idꝰ iunij vbi ⁊ ſepultus q̄ſcit. Et iuxta ipm̄ tres ex ꝑdictis filiabus ſuis iacent. Quarta ꝟo epheſi dormit.

¶ De ſanctis Artemio: Candida ⁊ Paulina martyribus. Cap. xcij.

Artemius: cādida vxor eius: et Paulina virgo eoꝝ filia. martyres Rome paſſi ſunt ſub diocletiano iudice ſereno. Ubi a ſancto Petro exorciſta conuerſi ſunt: cum apud eundem artemiū in carcere detineretur: poſtq̄ prefata paulina ab obſeſſione maligni ſpiritus per eundem Petrum liberata eſt: qui oēs cū alioꝝ multitudine carceratorum a ſancto Marcellino preſbytero baptizati ſunt: vt ſupra dictū eſt in paſſiōe Marcellini ⁊ Petri. iiij. Non. iunij. Poſt autē Marcellinꝰ ⁊ Petrꝰ a ſereno decollati ſunt: vt ibidem dictum eſt: ⁊ prefatus artemius cū vxore ⁊ filia a paganis detenti: ⁊ in carcere iubēte ſereno diebus pluribus vincti fuerunt: tandem cū in xp̄i confeſſione conſtantes perſiſterent: data ſuper eos ſententia artemius gladio necatus eſt. Candida vero ⁊ Paulina lapidibus obrute ſunt. Quorum corpora chriſtiani rapientes via aurelia vbi ⁊ interfecti fuerant cum reuerentia collocarunt. viij. idus Iunij.

¶ De ſanctis viginti martyribus. Cap. xciij.

Uiginti martyres apud tarſum cilicie temporibus diocletiani ⁊ maximiani ſub iudice ſimplicio paſſi ſunt. Qui ꝑ diuerſa ſupplicia deum glorificauerūt in corporibus ſuis. Quorū corpora apud hipponem ciuitatem aphrice tranſlata ſepulta cuſtodiunt: vt dicit Auguſtinus. xxij. de ciuitate dei: vbi et refert q̄ dum quidā florentius ſenex ⁊ pauper qui veſtē amiſerat: nec vnde aliaz emeret habebat: ad horum martyrū memoriā oraſſet: quatenus eius inopie ſubuenirent: confiſus de virtute ſanctoꝝ in littore piſcem magnū palpitātē reperit: quē ſcindēs in eiꝰ ventre anulū aureū cū lapide precioſo inuenit: quem tāti vēdidit: q̄ inde ſe honorifice veſtiuit: ⁊ martyribꝰ gratias egit. Quoꝝ paſſio colit. viij. idꝰ iunij.

¶ De ſancto Uincentio epō. Cap. xciiij.

Uincentius epiſcopus meuie ciuitatis tentus a quodaz capitolino rectore tuſcie: q̄ epiſcopos xp̄ianos ferro vinctos peruſij cōgregauerat puniendos cū fratre ſuo benigno diacono. adductus eſt ad tēpluz martis: vt dijs immolaret. Cū autez oraſſet: oīa idola ſubuerſa ſunt: et demones vlulātes exeūtes: multoſq̄ paganorū cedētes ſexcētos ex eis verberibꝰ occiderunt: omneſq̄ xp̄ianos q̄ ferro vincti erāt xp̄i virtute cōpulſi ſoluerūt. Quo miraculo plurimi gētiliū fidē ꝑceperūt. Inter quos quidam mauertius comes prius crudeliſſimus qui ⁊ de vicinis locis epōs cōgregauerat: cōuerſus eſt. Cum autē xp̄iani cum epō ad locū aliū ſe trāſferētes pſallerēt: miſit capitolinus: ⁊ inde ſublato vincentio ceteros gladio occidi fecit. At extaſius q̄dā religioſus corpus benigni diaconi. ex ceteris rapiens nō longe a portulio ſepeliuit Kal. maij. ¶ Poſt dies aliquot capitolinus producit vincētiū ⁊ diutius tortum atq̄ lapidibꝰ cōtuſum diſtentū in equuleo ⁊ flāmis aduſtū carceri mācipauit: vbi in nuis diuinitus patefactis lux celica ſibi refulſit. Quod preſes audiens iuſſit eum in mare mergi: qui in equore miſſus ab angelo ad littus reductus eſt. Unde ⁊ qui eū demerſerant: hoc cernentes cōuerſi ſunt: ⁊ vſq̄ ad ciuitatē ſuam meuiaz illū humeris reportarunt. ¶ Interea mortuo capitolino ⁊ a porphirio eius ſucceſſore detinetur: ſeriſq̄ ſubijcitur: ⁊ ſz ab eis minime leſus in fouea aque marina necari iubetur. Uerum aperiens ſe terra aquas abſorbuit: ⁊ xviij. fugiētes aquas deglutiuit. Uincētius vero ad cellā ſuam rediit: ⁊ ſubſequenti die dn̄ico celebrata miſſa corā populo ſpiritū emiſit. viij. idus iunij. Cuiꝰ corpus matrona q̄dā lucerna a gētilibꝰ precio redēptū: q̄ illud rapuerant exurēdū. in predio ſuo: q̄ vocat campus ſalutis: ſepeliuit: inter portuliū ⁊ leuaniam miliario ab vrbe. xliiij. vbi ⁊ iacet miraculis clarens.

¶ De ſancto Paulo epō ⁊ martyre. Cap. xcv.

Paulus epūs cōſtātinopolitanus ⁊ martyr ſub cōſtātio imperatore martyriū paſſus eſt: qui ob defenſionez catholice fidei ab eodem imperatore arriano de ſede ſua eiectus: et apud quandam ciuitatulā in cappadocia cucuſam nomine exilio impulſus: arrianorū inſidijs grauiter ſtrāgulatꝰ ad celeſtia regna migrauit. viij. idus iunij. Hic ſapiētia preclarus: ⁊ non ſolū ſue patiētie exēplo: ſed etiā ſermone ceteros ad tolerantiā cōfirmaret. De patiētia libellū edidit: vbi ⁊ de penitētia tractās docet penitētē ſic pro peccatis dolere debere: ne ſupra mēſuram triſtis periculum deſperatiōis incurrat. Tantoq̄ lepore ⁊ rōnū ſuaſione patientes aduerſa ad conſtantiam ⁊ animoſitatem inducit: vt expreſſius docere videat: q̄ veri beati qui perſecutionē patiūtur propter iuſtitiam. Hec in martyrologio Adonis.

¶ De trāſlatione ſancti Seruatij epi. Cap. xcvj.

Tranſlatio corporis ſancti Seruatij facta eſſet tēpore eldonis filij Henrici regis Frācorum. cū enim eius eccleſia apud traiectēſ. ciuitatē fabricata eſt tempore Caroli regis: miſit idē Carolus venerādum virum nomine viligiſum ad reſtaurandū ea que in ipſa eccleſia defeciſſent. Cui ꝑ noctē dormiēti ſanctus ſeruatius aſtitit: ſeq̄ de tellure leuari mandauit. Quod cum viligiſus epō nūciaſſet: indicto triduano ieiunio cūcto populo apertoq̄ ſecretario ſubterraneo: inuentꝰ eſt ſarcophagus marmoris precioſi: in quo corpus ſacrum eſſe putātes illud aperuerūt: ⁊ nihil in eo reperiētes ad mortem cōtriſtati ſunt. Sequēti vero die ſuperioris oratorij monumentū reſerarunt: vbi ⁊ corpus beati Seruatij inuenerūt: quod tamē illuc ignorabatur trāſlatum. Erat autē corpus omnino integrū et in nullo penitus corruptum: veſtes quoq̄ omnino illeſe: cum pontificali baculo et claue argētea ſibi a ſancto petro rome ꝑ viſum tradita: vt in eiꝰ legēda ſuperius dictū eſt. iij. idus maij. Ex tumulo quoq̄ hoc odor mirificus exhalabat. ¶ Dū autē corpus leuare vellent: mēbra ſingula inſtar candētis ferri transfigurata cernunt: ⁊ q̄ō in loculo argēteo ei ꝑparato ſuperiꝰ exaltat: luxq̄ immēſa totum ſanctuariū circūfulſit. Que cū rex Carolus audiſſet: traiectū venit: ⁊ ibidē paſcha dn̄i celebrauit: vbi ⁊ infinita miracula oſtēſa ſunt. ¶ Poſt aliq̄d vero tēpus Heldo filiꝰ Hērici regis Frācorū ad inſtantiā matris regine corpꝰ ſancti Seruatij ſumma deuotione ſaxoniā trāſtulit: ⁊ in Baſilica nomini eiꝰ cōſtructa locauit. Sed cū oīa traiectenſibus ciuibꝰ ad infortuniū cederēt: ipſiq̄ abſentie ſancti corporis hoc aſcriberent: miſerūt quoſdam: qui de partibꝰ ſaxonie corpus furātes traiectū retulerunt. In cuius tranſlatione miracula multa ⁊ ſigna deꝰ oſtēdit. Que facta eſt. vij. idus iunij.

¶ De ſancto Medardo epō. Cap. xcvij.

Medardꝰ epūs claruit tp̄e Clodouei regis Frācoꝝ. Hic ꝓgenitꝰ patre noīe tardo de forti genere Frācorū: matre vero ꝓthagia romana cū adhuc puer ad ſcholas iret: ⁊ tunicā quā ſibi mr̄ fecerat ad artificē cōponēdā deferret: inuēto a ſe ceco tunicā ꝓbuit. Cibū etiaz ei traditū pleruſq̄ paupéribꝰ diuiſit: ipſe ieiunꝰ permāſit. Etate quoq̄ puerulus ipm̄ ꝓphetie ſe hr̄e demōſtrauit. Nā cū eſſet in tornaco: puero cōſocio in ſcholis ꝓdixit: q̄ poſt annos. xxx. futurꝰ eſſet epūs: vt ꝓdixerat ſic euenit. Factus aūt ꝑſbyter multa miracula oſtēdit. Cū enī quadā nocte fur eiꝰ vineam introiſſet: ⁊ vuas exportādas ꝓcidiſſet: nec ex ipſis guſtare: nec inde valuit ſe mouere: donec mane reptꝰ a medardo: q̄ ſolutꝰ inde ꝯfuſus receſſit. ¶ Aliꝰ quoq̄ nocte eiꝰ mella diripiēs ⁊ apes exportans dū abire vellet: ab apū examine i horto mellificāte faciē eiꝰ arctāte adeo pūctꝰ ⁊ oppſſus fuit: q̄ nullatenꝰ exire potuit donec veniēte viro dei latro predā depoſuit: ⁊ medardus eum liberauit. ¶ Clotharius rex in frācos exercitū mouit: q̄ cūcta in villis ⁊ agris diripiēs dum ad ſolētiacam villā ſancti medardi venium: ⁊ inde ſe mouere nequiuerūt: donec cūcta que predati fuerant dimiſerunt. ¶ Porcarij etiam ſui a quibuſdam ſtaunti porcos ad remotū vſq̄ locū aſpor-

ſtites mane apud cellã viri ſancti cũ porcis inuēti ſunt: ⁊ de cõmiſſo penitentiam egerũt. Deinde factus eſt epſ Nouionen. ⁊ xv. annis epatum gubernauit: vitãq; laudabilē ducēs eiſdē ſignis effulſit. Inter que tonſionem quēdam a demonio vexatũ mirabiliter liberauit. Poſt obitũ autē ſancti eleutherij epi tornaceñ. Medardꝰ ad ſedē illius tranſlatꝰ eſt: ⁊ ſedit annis quatuor. Qui quãti meriti apud deum fuerit oſtenſum eſt: cum in eiꝰ obitu celi aperti ſunt: atq; ante eum diuina micuerunt luminaria. Pluuia etiã aquarũ calidarũ in terrã defluxit. Quieuit in pace ſexto idus iunij. Sepultꝰ in eccleſia ſua. miraculis coruſcans inſignibus.

¶ De ſancto Gildardo epo. Cap. xcviij.

Gildardus episcopus rothomageñ. frater p̄fati ſancti Medardi epi fuit. Qui ambo gemelli vno ⁊ eodē die nati videlicet. vj. idꝰ iunij: ⁊ vno ⁊ eodē die euolutis annis ambo epi cõſecrati ſunt: vz. vj. idus iunij. Alter in eccleſia Nouioñ. alter in eccleſia rothomageñ. iterũq; poſt lapſum annorũ eodē ipſo ⁊ vnico die ambo a ſeculo abſoluti ſunt. Floruit autem Gildardus tempore quo ſupra dictum eſt: ⁊ plenus virtutibus in dño eodem ipſe die quo ⁊ frater Medardus feliciter obdormiuit: vz. vj. idus iunij. Sepultꝰ eſt in eccleſia Rothomageñ. vt dicit frater Vincētius in ſpeculo hiſtoriali.

¶ De ſanctis Primo ⁊ Feliciano martyri. Cap. xcix.

Primꝰ ⁊ felicianꝰ martyres paſſi ſunt in ciuitate Numentana miliario. xiiij. ab vrbe ſub diocletiano ⁊ Maximiano auguſtis preſide aũt promoto. Ibi cũ eſſent in vrbe roma apud imperatores a temploꝝ pontificibus accuſantur: q; niſi eos ſacrificare fecerint: nulla a diis ſuis reſpõſa obtinere valebunt. Iuſſu igitur imperatoꝝ capti in carcere recludũtur: ſed ab angelo ſoluti poſt dies aliquot iterũ eiſdē preſentãtur Quos iuſſerunt ad phanum herculis adduci: ⁊ niſi ſacrificarēt a militibus tormentis affligi. Ducti igitur ad templũ cũ immolare cõtēnerēt: virgis diutius ceſi ſũt. Tunc imperatores illos ꝓmoto preſidi ciuitatis Numētan e tradiderũt acriter puniēdos. Quos milites ferro vinctos iuxta forũ ipſius oppidi in carcere poſuerũt. Poſt dies vero multos iuſſit preſes eoſdē ſibi preſentari: ⁊ ſacrificare contēnentes abinuicē ſeparari. Dicebatq; Feliciano: vt ſue conſulens ſenectuti diis immolaret. Qui ſe annoꝝ. lxxx. eſſe aſſeruit: ⁊ annos. xxx. elapſos ex quo veritatē agnouit: vnde preelegerat deo viuere: q̄ ipſum poterat de manibus preſidis liberare. Quē iuſſit promorꝰ ad ſtipitem ligari: ⁊ clauos in manibꝰ eiꝰ ac pedibꝰ affligi. Et cũ leto vultu p̄ſiſteret: mãdato p̄ſidis ibidē felicianꝰ torquet: ⁊ triduo in eodē ſtipite confixus dimittit: ⁊ neq; panis: neq; aqua eidē miniſtrat. Dehinc depoſitus in cuſtodia detinet. ¶ Poſtmodũ p̄ſes primũ adduci fecit. eiq; ſuadendo aſſeruit: quod frater ſuus felicianus impatori oſentiēs magnꝰ in palatio venerabat. Cui primꝰ rñdit: q; ſi ſilius diaboli verũ dixiſſet: eo qd felicianꝰ impatori celeſti oſenſiſſet. Tũc iratꝰ Promorꝰ iuſſit eũ in equuleo ſuſpēdi: ⁊ latera illiꝰ facibus incendi. Deinde in lecto deponi: ⁊ plũbũ bulliēs in os eius infundi: p̄ſente feliciano vt terreri poſſet. Ipſe vero plumbum tepefactum vt aquã ſuauiter bibit. Tunc iuſſit eos in amphiteatrum duci: ⁊ duos immaniſſimos leones eis dimitti. Qui ad eorum pedes proſtrati vt agni manſueti ſteterũt. Rurſus ⁊ vrſos ferociſſimos eis iuſſit laxari: que ⁊ ipſi cum leonibus manſueuerunt. Aderant ad hoc ſpectaculum ex vicinis vrbibus pluſq; . xij. milia hominum. Ex quibus. M. cccc. conuerſi ſunt ad chriſtum: preſes vero hec cernens ſanctos ex amphitheatro mãdauit educi: ⁊ ibidem gladio capite truncari: ⁊ eorum corpora canibus rodenda dimitti. Que dei virtute nedũ a beſtiis ⁊ auibus: ſed etiam a muſcis intacta permanētia a chriſtianis collecta ad arcus numentanos iuxta arenariũ ſepulta ſunt: vbi ⁊ perſecutione ſedata ⁊ eccleſia in eorũ nomine fabricata eſt: miliario. xiiij. ab vrbe Paſſi ſunt autem circa annum domini. cclxxxvij. v. idus iunij.

¶ De ſancto maximiano epiſcopo. Cap. c.

Maximianus eps ſyracuſanus vita et miraculis claruit tempore beati gregorij pape. Fuitq; primo abbas monaſterij in quo beatus gregorius monachus fuit poſtmodum electus in epiſcopum ſyracuſane ciuitatis. Qui dũ adhuc abbas eſſet: ⁊ cum quibuſdam fratribus de conſtantinopoli ad vrbem rediret: in mari adriatico nimia tempeſtate deprehenſus inexiſtimabili ordine atq; miraculo dei iram cognouit ⁊ gratiam. Nam cum ventorum immanitatibus eleuati fluctus ſeuirēt: ex naui clavi perditi arborq; ſciſſa eſt: vela in vndas proiecta: totumq; vas nauis quaſſatum nimiis fluctibꝰ a ſua erat iam compage diſſolutum: rimis itaq; patentibꝰ intrauit mare/ atq; vſq; ad ſuperiores tabulas impleuit nauem: ita vt nõ tam nauis inter vndas q̄ vnde intra nauim iam eſſe viderentur. Tunc in naui reſidentes non iam ex morte vicina: ſed ipſa eius preſentia/ ac viſione turbati: omnes ſibimet pacem dederunt: et corpus domini acceperunt/ eorumq; animas domino commendabant: quorum corpora in tam pauendam mortē tradiderat. Sed omnipotens deus meritis ſancti viri eos mirabilius ſeruauit. Nã diebus octo nauis vſq; ad ſuperiores tabulas aquis plena: iter ſuum peragens enatauit: nono autem die in portum cotroneñ. caſtri deducta eſt: ex qua omnes incolumes exierunt. Cumq; poſt omnes maximianus eſſet egreſſus in eiuſdem portus profundum nauis demerſa eſt/ ac ſi illis egredientibus pro pondere ſubleuatione caruiſſet. ⁊ que plena omnibus in pelago aquas portauerat/ atq; natauerat/ maximiano cum ſuis fratribus exeunte aquas ſine hominibus in portu portare non valuit. Poſt hec ſanctus domini ad epiſcopalem ſedem ſublimatus virtutibꝰ plurimis glorioſus in pace quieuit. vj. idus Junij. hec Grego. iij. dialo. cap. xxxvj.

¶ De ſancto maximino epiſcopo. Cap. cj.

Maximinus epiſcopus fuit vnus ex. lxxij. chriſti diſcipulis. Cui poſt aſcenſionē chriſti apoſtolis per diuerſa terrarũ loca ad predicandum euntibus beatus Petrus apoſtolus ſpecialiter commendauerat mariam magdalenam: ſicut ⁊ mater domini Joanni euangeliſte ab ipſo chriſto fuerat commendata. Cum igitur poſt lapidationem Stephani iudeorum perſecutio in diſcipulos ebulliret vt habet Act. viij. Judei magdalenam et martham cum marcilla eius pediſſequa lazarum maximinum ⁊ cedonium qui fuerat cecus a natiuitate: et alios plures nauicule impoſitos ſine remo vel remige mari expoſuerunt: vt ſic in vndis necarentur: vt dicetur infra in legenda Magdalene. xj. Kal. Aug. qui deo duce omnes incolumes Maſſiliam applicuerunt: vbi predicante maria: ⁊ omni populo ad deum conuerſo: lazarũ epiſcopum Maſſilie cõſtituerũt: vniuerſamq; ꝓuinciam conuerterũt. Beatus vero Maximinus rexit eccleſiam aqueñ. verbo p̄dicationis vacãs: ⁊ miraculis coruſcãs annis fere. xl. Ipſe quoq; dilecte ſue filie Magdalene die obitus eiuſdem ſacra myſteria tradidit: eãq; in eiꝰ eccleſia ante altare defunctã honore debito tumulauit. Poſt cuius obitum annis. v. ſuperuixit. Et poſt hec in xp̄o quieuit. iiij. idus iunij. Sepultus in monumento qd ipſe ſibi cõſtruxerat iuxta corpus beate Magdalene: in quo loco proceſſu tp̄is repta ſunt corpora Magdalene: ⁊ marcille: ⁊ maximini honorabilius tumulata.

¶ De ſancto Cedonio epo. Cap. cij.

Cedonius episcopus vel ſidonius fuit ille cecus a natiuitate quē dñs lutũ ex ſputo faciens: ⁊ oculos liniēs illuminauit: vt habet Joan. x. Qui ⁊ ab aliquibꝰ dicit fuiſſe vnus ex. lxxij. xp̄i diſcipulis. Siue autē ex numero illorũ fuerit ſiue nõ: planũ habet ex chronicis ⁊ geſtis diſcipulorũ qd xp̄i diſcipulꝰ fuit: ⁊ poſt aſcenſionē domini ab apoſtolis baptizatus ſancto Maximino ſpecialiter adheſit: vnde ⁊ dictũ eſt: ⁊ cum eodem ⁊ lazaro atq; ſororibus eius nauicula impoſitus a finibꝰ iudeoꝝ expulſus fuit. Poſtq; autē p̄fati ſcti ꝓuinciã ꝓuincie ad quã deo duce applicuerant ad xp̄m cõuerterunt. Et poſtq; beatus Lazarus marſilie: ⁊ beatus maximinus aquis epi ordinati ſunt. Ipſe in miniſterio maximini aqueñ. ciuitatis ꝑmãſit: ⁊ eiuſdē predicationis coadiutor fuit: vbi ⁊ poſt dies multos in pace q̄euit: ⁊ iuxta magiſtrũ recõditꝰ iacuit vt ſupra actũ eſt.

¶ De ſanctis Baſilide: Tropode: ⁊ mandale confeſſoribus. Cap. ciij.

Baſilides tropꝰ: ⁊ mandalis affectu martyres: actu vo confeſſores tempore aureliani imperatoris apud ciuitatem aurelianã claruerunt. Cum eñi baſilides eſſet officialis platonis p̄fecti in partibꝰ oriētis: xp̄s eidē apparuit: ⁊ xp̄ianũ in miniſterio gentilis eſſe nõ debere dixit: eidemq; vt renunciaret officio mandauit. Veniēs ergo baſilides ad prefectũ petijt ab eo licentiã: vt parētes ⁊ affines ſuos reuiſere poſſet in ciuitate aurelia: que erat in italia conſiſtēs: eo qd annis. xxv. in officio p̄fecture fideliter ſeruiſſet: ꝓmittens ſe vſq; ad annũ reuerſurũ. Prefectus eius fidelitatem attendens nõ ſolũ vniꝰ anni: ſed biennij licentiã: gratãter cõceſſit. Reuerſuſq; ad locũ vbi ei xp̄s apparuerat: ⁊ ipſum iterũ ſe expectantē inuenit. Cui cum baſilides q̄ fecerat enarraſſet vt cauſam deferendi officij inueniſſet: mãdauit ei dñs vt ſocios ſuos tropodē ⁊ mandalē ſecũ aſſumeret: ⁊ ad litꝰ accedentes diuinã ibi nauiculã inuenirent. Qui cũ iuſſa dñica cõpleuiſſet ac oia ſociis ambobꝰ retuliſſet: oēs vnanimiter relinquētes cũcta q̄ habebant: ad litꝰ deuenerunt ⁊ nauiculã paratam inueniunt: in qua erat ipſe xp̄s gubernator: ⁊ angeli remigãtes. qui ad pedes ſaluatoris ꝓcidentes nauiculã intrauerũt: ⁊ celico ab angelis pane refecti vniꝰ noctis ſpacio mare trãſfretãtes ad portũ ciuitatis aurelie: q̄ eſt in finibꝰ italie ꝑuenerunt: ⁊ miliario. viij. ab ipſa vrbe in terrã deſcenderũt. Cũ autē vrbi p̄dicte appropinquãtes audiuiſſent qualiter aurelianus imperator xp̄ianos ꝑſeq̄batur ad ciuitatē ire formidãtes dño ieſu xp̄o qui eorũ dux ⁊ nauta fuerat ſe cõmendabant. Quibus iterũ xp̄s apparuit eoſq; per angelorũ miniſteriũ pane ⁊ aqua refecit. Et poſtq; comediſſent obdormierunt. Mane vero ſe excitantes ad ipſum locum vbi ⁊ de naui exierant: vz in ipſo ſe littore inuenerũt. Et orauerũt ad xp̄m vt alas eorũ in pace ſuſciperet: eademq; hora ſpũm emiſerũt quarto idus iunij. Quorũ corpora ibidē ſepulta ſunt: ⁊ eccleſia fabricata: vbi ⁊ miraculorũ bñficiis elucescunt.

¶ De ſanctis Getulio ⁊ Amantio ⁊ ſociis martyribus. Cap. ciiij.

Getulꝰ: cerealis amantius: et primitiuus rome ſub adriano principe martyrium paſſi ſunt. Cũ eñi getulius doctiſſimꝰ in fide xp̄iana multos erudiret. Cerealis vicarius ab imperatore adriano ad eum tenendũ miſſus eſt: qui eum legentē ⁊ docentē reperit. Fuerat autē cerealis cum fratre getulij primitiuo amiciſſimus amantio cuidam tribuno: qui chriſtianus effectus officium dimiſerat: ſed ob metum adriani latebat. Sanctus autem getulius cereali amantium declarauit: et ipſum ad eum adduxit. Quē cerealis aſpiciens gauiſus eſt ſumma leticia: ⁊ ab eodē in fide xp̄i edoctus ad ſanctũ ſixtum papã primũ adducit: ⁊ ab ipſo cerelias baptizat. Que cũ Hadrianꝰ intellexiſſet: miſit liciniũ cõſularē vt eos puniret. A quo beati getulius ⁊ primitiuus frater eiꝰ cũ cereali ⁊ amantio tenti ſunt. Qui primo grauiſſime ceſi: deinde diebꝰ. xxxvij. in carcere clauſi. deinde igni traditi ſunt. Cũ aũt cerealis amantiꝰ ⁊ primitiuus ſpiritũ emiſiſſent: ⁊ getulꝰ in igne adhuc ſupuiueret: fuſtibus illiſo capite martyrium cõſummauit. Qui paſſi ſunt in fundo capolis via ſalaria miliario. xiij. ab vrbe. Quorũ corpora ſimphoroſa vxor getulij martyris in p̄dio ſuo in eodē loco poſito ſepeliuit quarto idus Junij.

¶ De ſancto Barnaba apoſtolo. Cap. cv.

Barnabas apl's quãuis de. lxxij. diſcipulis fuerit: q; tñ cum paulo in gentibus predicationis officiũ promeruit. Idcirco ſicut ⁊ paulꝰ apoſtolꝰ dictꝰ fuit. Hic ex tribu leui cypriꝰ genere ab hiſtoria actuũ apoſtoloꝝ in multis extollitur ⁊ laudat. Hic eñi de primis diſcipulis fuit qui agrũ vendidit: ⁊ precĩũ poſuit ante pedes apoſtolorũ: vt habet Act. iiij. Paulũ nouiter cõuerſum primus in hieruſalē ad apoſtolos duxit: vt habetur Act. ix. Antiochiam ciuitatem tunc q̄ maximã ad conuertendum accepit. Act. xj. Ipſe cum Paulo in gentibus: vt dictum eſt vocatione ſpiritusſancti apoſtolatum promeruit. Actuũ. xiij. Et cum eodē poſtmodũ: vt inde ſequit inter gentes verbi gratiã ſeminauit. Cũ autem Joãnes diſcipulus eorum cognomine marcus eos reliquiſſet: ⁊ redeunti ⁊ penitēti Barnabas indulſit: ⁊ iterũ in diſcipulũ aſſumpſit. Paulus vero ipſum iterũ recipere renuit: ⁊ ideo inter eos ſeparatio facta fuit: vterq; enim ex pia cauſa ⁊ recta intentione fecit qd eñ barnabas ipſum aſſumpſit: hoc fecit ex dulcedine miſericordie: quod Paulus illum aſſumere noluit: hoc fecit ex feruoris rectitudine. Sic dicit gloſſ. actuũ quintodecimo. Illa autem ſeparatio facta eſt non ex commotione viciĩ: ſed ex inſtinctu ſpiritusſancti: vt abinuicem ſeparati pluribus predicarent: ſicut poſtea factũ eſt. ¶ Cum autem eſſet Barnabas in iconio ciuitate cum predicto Joãne cognomine marco vir quidam ſibi ſplēdidus apparuit: eumq; in chriſto cõfortans marcum: id eſt excelſum nominauit. Eademq; nocte dominus barnabe ſe reuelauit: eumq; ad agonē martyrij exhortans eterna ſibi premia promiſit. Qui mane viſiones ſuas ſibi mutuo retulerunt ⁊ ſuper ipſis ſilentium impoſuerunt. Cum autem paulus et Barnabas in antiochia predicaſſent: angelus domini paulo apparuit: et eum vt hieruſalem feſtinaret ad fratres admonuit.

Cūq; barnabas Cyprū ire vellet ad parentes ſuos reuiſendos: ſancto ſic operante ſpiritu abinuicē diſceſſerūt. Paulus nāq; barnabe ꝙ ſibi iuſſerat angelus indicauit. Barnabas vero flens eius pedibus volutatꝰ ſe amplius paulū nō viſurū predixit. Quem paulus in domino cōfortauit: prenuncians ſibi a domino reuelatum: qđ cyprū iturus eſſet: vbi multos ad fidē conuerteret ⁊ martyrium ſuſtineret. Igitur nauigantes Barnabas ⁊ Joannes venerunt cyprū: ⁊ inuenerunt Simonē ⁊ Ariſtonem diſcipulos. Simon autem febricitans per impoſitionem manus barnabe liberatus eſt. Pergens ergo barnabas per inſulam cum Joanne euangelium ſancti Matthei ſecum tulit: ⁊ ſuper infirmos ponens omnes ſanabat. Poſt hec inuenerunt elimā magum qui dicitur Bariesu: quem paulus lumine oculorum ad tempus priuauerat: vt dicitur actuum. xiij. q̄ eis reſtitit ⁊ phanū intrare prohibuit. ¶ Cū autē die quodam barnabas vidiſſet hoīes ⁊ mulieres in phano nudos currentes: ⁊ deorum ſuorū feſta more gentiliū celebrātes: indignatus templo maledixit: ⁊ ſubito parietes eius corruētes multos oppreſſit. Quod ceteri admirantes conuerſi ſunt. Tandem ſalaminā deuenit: vbi contra predictus magus ſeditionē nō modicam excitauit. Comprehendentes ergo iudei apoſtolū multis cum affectum ſupplicijs trahebāt: ⁊ iudici ciuitatis puniendum tradere feſtinabāt. Comperto autem quod euſebius vir magnus ⁊ potēs de genere neronis ceſaris illuc aduenisſet: timentes iudei ne illum de manibus eorum eriperet: ⁊ ſic liberum abire permitteret: ligātes funem in collo eius extra portā illum traxerūt: ⁊ ibidem cum crudeliter combuſſerunt. Oſſa quoq; eiꝰ in vaſe plumbeo recluſerunt in mare precipitare volētes. Joānes autem diſcipulus eius cū duobus alijs ipſa noctu rapuit: ⁊ in quadam crypta occulte ſepeliuit. Que ibidem per annos quingentos latuerunt vſq; ad tēpus zenonis imperatoris ⁊ Gelaſij pape. Quo tempore reuelante ipſo apoſtolo reperta ſunt: ⁊ condigno honore recondita. Paſſus eſt autem tertio idus iunij. Hic vnam tantum epiſtolam ad edificationem eccleſie pertinentem ſcripſit: que inter apocriphas numeratur: vt dicit Hieronymus in libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Onophrio eremita. Cap. cvj.

Onophrius cōfeſſor ſeruus dei per annos ſexagita in eremo vaſtiſſima et profundiſſima egypti hominibus manſit incognitꝰ. Quem pannutius abbas deſertum illud circuiens reperit. Nā cū primo timotheū inueniſſet: de quo infra primo dicetur: ab eo recedēs ꝑ dies x. ambulans per eremum: panem ⁊ aquā quos ſecū tulerat cōſumpſit: ⁊ nihil penitus guſtandū inueniens ad dn̄m orauit. Statimq; viro ſibi celico apparente cōfortatus: ⁊ labijs ab eo contactis. xvij. adhuc diebus ſine cibo deſertū perambulauit. Viditq; virum aſpectu terribilē: capillis magnis ⁊ canis: nudum corpus habētem vtcunq; contectum: ⁊ folijs arborum circa verēda circundatum. Pannutius vero illū monſtrum aut feram exiſtimans fugere cepit. Ille autem abbatē hortatus cū reuocauit: ⁊ iuxta ſe ſedere fecit: indicanſq; ei nomē ſuum ⁊ vite ordinē: dixit ſe vocari onophrium: qui aliqn̄ fuerat habitator cum mille fratribꝰ in monaſterio thebaidis. Auditoq; de ſanctitate Helie ⁊ Joannis baptiſte qui eremū colebāt: inſpiratus a deo cū multo labore ad eremū illā deuenerat. Et cū deſertū introiſſet: apparuit ſibi colūna ignis que ipſum precedebat: voceq; angeli ſe cōfortantis audiuit: ſepeq; eius cuſtodie deputatū affirmātis. Quem ſecutus per miliaria. lxvj. ad cauernā deuenerat: vbi quēdam ſeruum dei in ſpelūca repererat: cū quo ſeptem diebus fuerat: qui cū de obſeruatione angelice vite informauerat: ipſumq; ad locum vbi tunc erant deduxerat: quem ſibi ad manſionē deſignauerat: vbi erat parua ſpelūca cui adherebat palma: ⁊ fons aque ibidem exurgebat. Ingreſſiq; locū ſenex ille qui hermeus vocabatur cum Onophrio diebus. xxx. permanſerat: quibus trāſactis cum in pace dimiſerat: ⁊ ad cellam ſuam redierat. Eum tamē quoad vixit ſingulis annis viſitauit: donec ex corpe migrans ipſum iuxta eius cellulā Onophrius ſepeliuit. Conſumptis autē veſtibꝰ ſuis nullo alio q̄ capillis proprijs tegebat. Fuerat quoq; in ipſa eremo annis. lx. Ex quibꝰ xxx. annis vſus fuerat ſolis palme fructibus ⁊ herbarum radicibus pro cibo: alijs vero. xxx. pane celico ſibi per angelum miniſtrato. Ubi multas diaboli inſidias perpeſſus fuerat: quas tamē omnes dei gratia ſuperauerat. Addiditq; qualiter ſingulis dominicis diebꝰ angelus dn̄i ſacrā ſibi euchariſtiā diuinitus deferebat. Et ꝙ ſpirituſancto reuelante obitum ſuū inſtare prenouerat: ⁊ ꝙ deus ad hoc ſibi abbatem pannutiū miſiſſet: vt eum defunctū ſepeliret. Cūq; hec omnia ei ſeriosius enarraſſet: facto veſpere panem de celo ⁊ vrceū aque ſibi delatum guſtauerūt: noctē quoq; totā inſomnē in oratione duxerūt. Mane vero vidit pannutiꝰ ſanctū facie mutatum quaſi ad extrema tendētē. Qui orationē fudit pro ſe ⁊ pro cunctis ſe in quacūq; inuocantibꝰ neceſſitate. Factaq; eſt vox ad eum ꝙ eius fuerat petitio exaudita. Statimq; preſente pannutio in oratione ſpiritū exhalauit tertio idus iunij. Viditq; pannutius angelos de celo deſcēdētes: ⁊ eius animam in columbe ſpecie ad ethera deferētes: corpus quoq; miro odore fragrabat. Cūq; abbas foſſoriū ad ſepulchrum parādū nō haberet: duo leones ſubito aduenientes: ⁊ corpus proni adorātes: terrā inſtar tumuli vnguibus effoderūt. Pānutius vero corpus ſancti cappa ſua inuolutū ſepeliuit. Leonibus quoq; mox abeuntibꝰ palma cū ſeni cellula inſimul corruerūt. Pannutius vero dū fleret ab angelo cōfortatus in egyptū reuerſus eſt.

¶ De ſancto Timotheo eremita. Cap. cvij.

Timotheꝰ eremita anachorita in ſolitudine egypti in deſerto vaſtiſſimo deo ſeruiens manſit annis triginta: nulliq; hominū penitus cognitus. Quē ſanctus abbas pannutius dū per eremū illam circuiret: ſanctos anachoritas exquirens inuenit. Cū enim triduo deſertū perābulaſſet: reperit cellulā in ſpelunca iuxta palmā virentē ⁊ fontem ſcaturientē. Et cū neminē ibidē vidiſſet: habitatorē preſtolās veſpere conſpexit virū veſtibus omnibꝰ nudū: capillis ſuis coopertū venientē inter multitudinē bubalorū. Et dū pria facie viſū hoīs quaſi ſilueſtris ꝑtimuiſſet: exiſtimās phantaſiā: ille tandē hortatꝰ pānutiū cū eo ſedit: eiq; vitā ſuā narrauit. Dixitq; ꝙ fuerat monachꝰ cū pluribꝰ in monaſterio thebaidis: ſʒ vt deo vacaret liberiꝰ eremū petiit: vbi ex proprijs manibꝰ laborabat. Ad quē poſt tp̄s mulier in habitu monachali accedēs: ſecū cohabitare petiuit. Ille vero charitate motꝰ ipſā admiſit: ⁊ inſtigāte diabolo ſecū cōcubuit: ⁊ ſexdecim ānis in peccō cū illa pſeuerauit: tandē ad cor rediens illā reliquit ⁊ ad locū illū deuenit penitentiam agens: vbi ſolis fructibꝰ palme ⁊ fontis hauſtu contentus: veſteq; capillorum contectus vltra annos xxx. panē nō guſtauerat: nec hoīem viderat. Multaſq; a diabolo inſidias pertulerat: quas tandē deo fauente ſuperauerat. Narrauit etiā qđ dum quodā tēpore dolore nimio epatis premeretur: vir ſplēdidus ſibi apparuit: qui nouacula latus eiꝰ aperuit: ⁊ eiecto iecore putredinem ab eo precidit: ⁊ corpi reimmittēs ſanū vulnus effecit. Hec omnia cum Timotheus pānutio enarraſſet: refectionem inſimul fecerūt: ⁊ noctē in oratione vigiles ꝑduxerūt: mane vero abbas benedictione viri dei ſuſcepta per viam ſuam profectus eſt: ſanctumq; dimiſit. Quomodo autem poſtmodū in chriſto quieuerit: vel quo tempore ſoli deo notum eſt.

¶ De ſancto Joanne Andrea Thadeo ⁊ Philippo confeſſoribus. Cap. cviij.

Joānes: andreas Thadeus et philippꝰ eremite in deſerto vaſtiſſimo egypti a ſancto pannutio prefato reperti ſunt: dū ſepulto ſancto Onophrio ad locū ſuū rediret: nā duce angelo itinere dierum iiij. reperit cellulā i loco antri arctiſſimo circūcluſam. Dūq; habitatorē preſtolatur: ecce veniūt. iiij. ſenes cani veſtibus ex palmis cōtextis induti facie ſqualidi: qui ſe habitatores cellule aſſerētes dicebāt ſe ibidem annis. l. fuiſſe in vno ſpiritu dn̄o ſeruiētes. Pannutiū quoq; ex noīe ſalutantes cūcta q̄ ſibi cōtigerāt enarrabāt. Orantibꝰ quoq; illis. v. panes eiſdem de celo diuinitꝰ apponūt. Qui dixerūt abbati ꝙ ſingulis dn̄icis diebꝰ. iiij. panes a dn̄o ꝑcipere cōſueuerāt: ſʒ ꝓ hoſpitis aduētu additꝰ eis fuerat quintꝰ panis. Factaq; refectiōe ſancti viri abbatē pannutiū comitati ſunt ꝑ miliaria. lx. In qua via vidit arbores amenas palmarū citri amigdalarū ⁊ aliorū fructuū mellici ſaporis: de quibus illis mādātibꝰ cū ſuauitate guſtauit. Cūq; illū dimittere vellēt: interrogauit a pānutio de vita ipſorū. Qui dixerūt ſe fuiſſe nobilis pſapie de ciuitate exaron ſtudio philoſophie vacātes in corū iuuenilibꝰ annis. Qui tādē dei zelo relicto ſeculo ad ipſam eremū vbi eos inuenerat ꝑuenerūt: vbi ſub obediētia ⁊ doctrina cuiuſdam ſenis fuerāt multis annis. Quo decedēte: in cella ipſa ꝑmāſerāt: nihil aliud niſi de fructibꝰ arboꝝ diebus ſingulis deguſtantes: diebꝰ vero dn̄icis panes de celo ſibi miniſtratos ab angelo deuote ſumētes. Noīa quoq; ſua eidē edixerūt. Quorū prior Joannes: ſcđs Andreas: tertius Thadeus: quartus Philippus vocabatur. Cū aūt pannutius ſecū admitti poſtulaſſet: reſpōderūt non eſſe ſibi a deo datū: mandantes vt ad monaſteriū ſuū edificatus rediret: ⁊ que vidiſſet in eremo ceteris ad exemplū referret. Sicq; abbas ab eis dimiſſus ad cenobiū ſuū reuerſus eſt.

¶ De ſanctis Baſilide: Cyrino: Nabore ⁊ Nazario martyribus. Cap. cix.

Baſilides: Cirinꝰ Nabor ⁊ Nazarius ſub perſecutione Diocletiani Rome paſſi ſunt. Hi ex vrbe ipſa oriūdi ad ciuitatē Aureliā deuenientes: oīa ſua pauperibus erogātes: romā redeūtes ad Maximianum imperatorē adducti ſunt. Qui dū chriſtū cōfiteri nō timerēt: primo ſcorpionibꝰ duriſſime ceſi: dehinc in carcerē truſi: ⁊ per dies. vij. ibidē macerati: inde educti iuſſu eiuſdē imꝑatoris gladio capite truncati ſunt ⁊ feris ad deuorādū expoſiti. Sʒ per dei gratiā corpora eorum illeſa cuſtodita a xp̄ianis ſepulta ſunt miliario. iij. ab vrbe in loco qui đr catacumbe pridie idus iunij.

¶ De inuentione corporis ſcti Antonij eremite. Cap. cx.

Inuētio corporis ſancti Antonij abbatis et ipſiꝰ trāſlatio facta eſt ſub tēpe cōſtātij imperatoris. Cū eni ipſe imperator liberis carens filiam a dn̄o impetraſſet: eā nominauit Sophiam: q̄ virgo erat admodum deo deuota. Quam poma in viridario comedētē nouē immundi ſpiritus inuaſerunt: ⁊ qnq; annis obſeſſam dudū infeſtarunt: clamātes ſe inde nō exituros niſi ad corpus Antonij duceretur. Que cū a nullo teneri poſſet: ipſam imperator cathenis vinctā ferro carceri mancipauit carnes hoīm ⁊ beſtiarū crudas comedētē et vincula etiā ferrea rūpentē. Imperator igitur habito cōcilio vbi corpꝰ Antonij inueniri poſſet poſt nouē dierū ieiuniū ab angelo Gabriele admonetur: vt theophilus epiſcopus cū. xij. clericis ad egyptū mittatur ad corpus Antonij requirēdum ⁊ dei prouidētia reperiēdū. Similis per oīa viſio theophilo epiſcopo apparuit. Imꝑatoris ergo iuſſu naue parata epiſcopus cum. xij. clericis de cōſtantinopoli diſcedentes. xv. diebus nauigātes hieroſolymam peruenerunt: ⁊ luſtratis locis ſanctis alexādriam properarunt. Et deinde per partes lybie itinere dierum. xx. deuenerunt ad nilum flumium in locum qui dicit̄ Epheſos vbi monaſterium ſanctorum virorū inuenerūt. A quibus informati vbi eſſet cenobiū quod olim fuerat Antonij eremite viam arripientes per deſerta horrida ⁊ vaſtiſſima a nullis manſuetis animātibus habitata: cedentibus eis feris diuerſorum generum quas ibidē repererunt: ⁊ multiſq; euaſis periculis poſt dies. xxv. ad eremum applicuerunt: in qua ſanctus Antonius habitabat: vbi venerādus ſenex illis apparuit: ⁊ viam digito ſub ſilentio oſtendit: ac vſq; ad cenobiū perduxit. Ibiq; a monachis loci benigne ſuſcepti ⁊ ad eccleſiam primo deducti: oratione fuſa pedibus eorum lotis parataq; refectione: ſingulis eorum medietas panis cū radicibus et aqua nectarei ſaporis apponit̄: ſicq; hora veſpertina cū charitate reficiunt̄: quibꝰ prior aſſeruit ꝙ tales epule ſingulis ſibi diebus diuinitus portabant̄ a duobus leonibus q̄ ſancti Antonij interfuerant ſepulture: quos deus adhuc viuentes mirabiliter reſeruabat. Eccleſiā vero illam ⁊ cenobium ſanctus cōſtruxerat. In qua ante altare. v. lampades oleo plene ab eo ibidem poſite dependentes cōtinueq; ardētes nunq̄ oleo minuunt̄. Auditis vero cauſis itineris ab epiſcopo referente. Reſpōdit prior locū ignotum fore cunctis hoībus in quo ſanctꝰ fuiſſet ſepultus: eo ꝙ duo ſolūmodo diſcipuli eū tumulauerant: qui ab eo adiurati locum ipſum nunq̄ alicui reuelare voluerant. Quapropter contriſtatis oībus orationem tota nocte in eccleſia vigiles ad deum fuderunt. Die vero ſequenti cum epiſcopus miſſam celebraret: apparuit iuxta altare Gabriel angelus qui cedulam appoſuit: per quam epiſcopum de via tenenda et modo reperiendi corporis in omnibus informauit. Qua lecta reſumpto itinere per aſpera montiū prerupta rupium ⁊ inculta aſperrima deſertorum ſtella eos vti olim magos diuina fauente gratia preeunte inter ſerpentes ⁊ feras ⁊ animalia ferociſſima ⁊ inuiſa oīno illeſi poſt dies xl. in campum amenum dulciſſimis repletum fructibus peruenerunt vbi dum ſtella ſtaret immobilis: vox celitus lapſa eſt vt in ipſo loco foderēt: ⁊ theſaurū optatum inuenirent. Et dum fodere cepiſſent: duo leopardi ſubito aduenerunt: eoſq; ad cauandum iuuare ceperunt. Inuento deniq; corpore beati antonij palmarum folijs operto: ipſum inde leuantes cum gaudio et reuerentia maxima in loculo recōdiderunt. Et per omnia loca vnde venerant eadem ſtella preuia multis euaſis periculis redierunt. In ipſa vero via multa miracula oſtenſa ſunt. Nam in monaſterio illo vſq; ad corpus peruenerant qnq; leproſi mundati ſunt. ¶ In caſtro quodam Fādor noīe quinq; infantes a lupis exportati illeſi reducti fuerunt. ¶ In portu alexandrie filius militis a pyratis ante dies octo in patibulo ſuſpenſus continuo ſuſcitatur. ¶ Inde quoq; per hieroſolymam reuertentes cōſtantinopolim tandē cū ſancto corpore applicuerunt: qđ ab imperatore honorifice ſuſceptū in eccleſia ſancte ſophie collocatur: moxq; eius filia pn̄te oī populo a demonibus liberatur. ¶ Tempore vero ꝓcedente filius ſancti guilelmi comitis noīe Jacobinus rediēs de peregrinatione tranſmarina ab imperatore Cōſtan

ſtinopolitano corpus ſancti Antonij ſibi donari petijt: et impetrauit: quod ad partes galliarum deferens in ciuitate Vienne monaſterium eius nomini edificauit: et de proprijs facultatibus large dotauit. In quo corpus ſanctum honorifice collocauit: vbi infinitis et ſtupendis virtutibus refulget. Potiſſimum autem eſt illud quod in toto orbe famoſum eſt: quia ignem ſacrum a corporibus humanis extinguit. Facta eſt autē hec trāſlatio eodem die quo corpus inuentum fuerat: videlicet Idibus Iunij.

❡ De ſancto Antonio confeſſore ordinis minorum. Cap. cxj.

Antoniꝰ confeſſor ordinis minorum ex vlyxbona ciuitate hiſpanie natus: qui in pueritia ſua in baptiſmo fernandus appellatꝰ eſt. Hic primo fuit canonicus regularis ordinis ſancti auguſtini in eadem ciuitate. Deinde audiens qualiter quidam fratres minores apud marochium a ſaracenis paſſi fuerant ad martyrium animatus de prioris ſui licētia ordinem fratrum minorum ingreſſus eſt: promiſſione ſibi a fratribus facta: vt marochius ad terram ſaracenorum mitteretur. Qui iuxta promiſſionem ad ipſam terram miſſus: quia de ipſo deus aliud decreuerat: regreſſus eſt martyr ſolo deſiderio factꝰ. Deinde ad generale capitulum aſſiſiū tēdens fratri gratiano qui romādiole miniſter erat ſe contulit: a quo in eremum mōtis pauli miſſus: vt petijt ſolitarie ibidem permanens cōtemplationi vacabat. Poſt hec in foro iulio cōſiſtens a miniſtro loci predicare iuſſus: dum ſe imperitum predicationis excuſaret: cōpulſus omnino ꝑ obedientiam verbum dei ſuper quoſcunq; doctos elegāter propoſuit. Sicq; deinceps officium predicādi ſuſcepit. Cum die quadā de cruce domini predicaret: viſus eſt in aere ſanctꝰ Franciſcꝰ adhuc in carne degens lōge tamē poſitus: quaſi predicationem antonij geſtibus laudabiliter commendans. Anno autē vno ante eius obitū generali obtenta licentia predicandi, vbicunq; vellet: paduam deuenit: annoq; integro predicationi ⁊ cōfeſſionū audientie ſollicite vacauit. ❡ Multis quoq; ibi miraculis claruit. Nā cū quidā ei confeſſus eſſet ꝙ patrem ſuū calce percuſſerat: et ſanctus ei ad terrorē dixiſſet: quod pes ille dignꝰ erat vt precideretur: iuueniſq; ſimplex domum reuerſus pedem ſibi abſcidiſſet: orante ſancto pes ei reſtitutus eſt. Poſt hec cū tempore meſſis homines circa meſſem occuparentur: quietis gratia ex vrbe diſcedens: venit ad campum ſancti petri: vbi et egrotare cepit: ⁊ languore nimio preſſus timēs fratrū illorum grauamen: curru ſe imponi fecit: vt ad locū paduē veniret. Cum autem iuxta ciuitatē eſſet: rogatus a quodā fratre vinoto: diuertit ad locū celle iuxta locū pauperū dominarum: vbi diebus aliquibus decūbens dum ſacra myſteria ſumpſiſſet: apparente ſibi chriſto eumq; confortāte hymnū. O glorioſa domina. alta voce decantauit. Quo finito ſpiritum in pace emiſit idibus iunij: anno domini milleſimo ducenteſimotrigeſimoprimo. Cuius trāſitus cum adhuc ipſis fratribus ignotus eſſet populus vndiq; concurrebat: ⁊ ſanctum patrem defunctum eſſe clamabat. Et cum eſſet queſtio de funere inter ciues: eo ꝙ alij hic alij ibi eum tumulari volebant: occaſione ipſa quinq; diebus corpus inhumatū remāſit: nec vlla eiuſde corruptio ſubſecuta eſt: aut fetor ei halauit: cū tamen calor immēſus eſſet: vt pote iunio menſe. Tādem omniū voluntate in loco principali fratrum ſancte marie de padua honorifice reconditum eſt: omnibus egris qui ad eius loculū accedebant: ꝑ ipſos quinq; dies quocunq; lāguore ſanatis: vbi ⁊ quieſcit adhuc miraculis pollēs.

❡ De ſancta Felicula virgine ⁊ martyre. Cap. cxij.

Felicula virgo petronille collactanea: vt ſcri. Marcellus ſancti petri diſcipulꝰ mortua ſorore: vt ſupra actum eſt pridie kalendas iunij a Flacco comite detinetur: ⁊ aut ſacrificare aut ſibi nubere compellitur. Que vtrūq; denegās ab eodē in carcere recluditur: et ſeptē diebus ſine cibo detinetur. Inde educta datur in cuſtodia virginū dee veſte: vt eam ad ſacrificandū ſuaderent. Que ibidem per ſeptem alios dies ſine cibo permāſit. Poſt hec dum xpm cōſtanter cōfiteretur in equuleo leuata: ⁊ diutius torta: deinde iubente comite in cloacam precipitata necatur. Cuius corpus ſanctus nicomedes preſbyter inde noctu leuauit: ⁊ in capſella ſua via ardeatina miliario ab vrbe. vij. ſepeliuit idibus iunij.

❡ De ſancto peregrino epō ⁊ martyre. Cap. cxiij.

Peregrinꝰ epiſcopus ⁊ martyr ciuitatis aternen. pontificatum tenuit tempore beati gregorij pape: q̄ cetheus proprio nomine nuncupatus eſt. Quo tēpore duo peſſimi viri ex longobardorum genere filij cōcubinarij: quorū vnꝰ dicebatur alais: alter vo vmblo vrbem ipſam tyrānice poſſidebant. Cū autē prede ⁊ deuaſtationi ac nefandis operibus non ſolum ipſi intēderēt: ſed etiam populum malorum exēplo peruertiſſent. Cetheus epiſcopus eorum crudelitatem nō ferens ad vrbem romā acceſſit: et hec omnia ſummo pontifici referens ab eo ſuſceptꝰ diu dum ſecum permāſit. Tandem populus ciuitatis multa dictorum tyrannorū preſſus iniuria ad vrbē deuenerunt: ⁊ epiſcopum ſuum inſtanter orauerunt vt ad eccleſiam ſuam rediret: ⁊ plebem ſibi commiſſam ſuis exhortationibꝰ de tot malis erueret. Qui iuſſus a papa cū populo rediit: iuramēto ab eis exacto ne bona eccleſie diſtraherent: et diſtracta redimerēt. Reuerſus quoq; populū ſuū ſctis ſermonibꝰ ad penitētie opa ꝓuocabat. Interea diſſenſione orta inter alaim ⁊ vmblonē: alais orientalē: vmblo vo occidētalē portā tenebat. Cū aūt alais vmbloni reſiſtere nō poſſet: facta cōſpiratiōe cū quodā vitaliano comite ipm cū eiꝰ exercitu ꝑ portā quā tenebat in vrbē intromiſit: vt ſic in aduerſariū ſecuriꝰ inſultū faceret. In ipſa vo ciuitate erat q̄dā vir xpianꝰ noīe fredo: q̄ veſpere illo ſpū diuino tactus vxori ꝓdixerat vrbē ipſam eadē nocte ab inimicis inuadēdā: armaq; ſua ad lectuli caput poſuit: vt ſeditiōe inſurgēte prōptior armaret. Sicq; factū eſt vt qꝺ ꝓdixerat eueniret: illeq; armatus cōfeſtim ad Cetheū epm cōfugeret. Oratione vero ſctī epī excitatis ciuibꝰ ⁊ repente egreſſis: ciuitas ab inimicis viriliter defendit: aduerſarij expelluntur: ⁊ alais captus vti patrie ꝓditor Vmbloni pñtat. Cūq; oēs ipm dignū incendio acclamarēt: ⁊ epūs horrens effuſionē humani ſanguinis ꝓ eo interueniſſet: ſupplicans vt vel in carcerē vel in exiliū mitteret. Cetheus ab vmblone detentus eſt: eo quod ipſum cum alai preſumeret conſpiraſſe: ⁊ ob id ꝓ illo interuenire. Et alaim quidē ad portam orientalem decollari fecit. Cetheum vero cathenis vinctū in medio foro ciuitatis capite truncari mandauit. Cū aūt epūs pſalmum. Deus laudē meam. decantaſſet: tantus tremor ſpiculatorē inuaſit: vt ipſum minime percutere poſſet. Quod cū vmbloni nunciatum fuiſſet: epiſcopū magicis hoc artibus feciſſe cogitās ipſum in carcere diebꝰ multis detinuit. Deinde ipſum vinctū in flumine piſcaria per pontem marmoreolum precipitari iuſſit. Qui tertio inde iactatus tertio illeſus exiuit. Tunc iubente vmblone nequiſſimo lapis ingens ponderis librarum quingentarum ad collū epiſcopi ligatur: et ſic per pontem precipitatus in flumine necatur. Statim autem vt ſpiritum emiſit ſuper aquas corpus vnacum lapide enatauit. Ad quod ſpectaculum cū vmblo feſtinaſſet: a diabolo oppreſſus ⁊ mortuꝰ eſt. Corpꝰ aūt martyris gubernātibꝰ angelis ꝑ fluuiū in mare deſcendit: et vna cum lapide ad littꝰ iardenciū. ciuitatis a fluctibꝰ euectū eſt. Qꝺ cū piſcator q̄dā in littore repeꝛiſſet: epō nūciare curauit. Qui vna cū eiꝰ clericis ad locū acceſſit: corpꝰ q̄dē martyris ꝓpter lapidē arbitrās: ipſum tamē vt martyris quaſi dubiꝰ venerari nō audēs in littore ſepeliuit: ⁊ q̄ nomē eiꝰ ignorabat peregrinum nominauit: diuināq; volūtatē ſupinde expectare cepit. Cū aūt piſcatores noctibus ſingulis ad caput foſſe lumen celeſte cōſpexiſſent: et hec in ciuitate relata fuiſſent cecus quidā a natiuitate ꝑ patrē ad foſſam deducitur: ⁊ oratione fuſa lumen ei oculorum infunditur: quo viſo miraculo corpus martyris proculdubio fore noſcitur: ⁊ ab epiſcopo nomine ſancti martyris ⁊ epiſcopi peregrini miliario iuxta iardenenſem ciuitatē in eccleſia ſepelitur. Poſt aliquod tempus tam eius paſſionis ſeries: ꝙ dies ⁊ nomen a ciuibus iardenenſibꝰ inquiſita reperiuntur. Qui paſſus eſt idibus iunij.

❡ De ſctō Fandila preſbytero et martyre. Cap. cxiiij.

Fādila preſbyter ⁊ martyr apud cordubā ciuitatē paſſus eſt. Qui tempore ꝑſecutionis pro confeſſione nominis dñi amputato capite martyriū cōſummauit idibus iunij: vt ait Ado in martyrologio.

❡ De ſancto Heliſeo propheta. Capitulum. cxv.

Heliſeus propheta q̄ Eccleſiaſtici. xlviij. cap. inter ſanctos antiqui tēporis glorioſe extollit: natꝰ eſt in galgalis: cuius natiuitatis tpe tale ꝓdigiū cōtigit: vt vnus ex vitulis aureis quos hieroboā fecerat: acute mugiret. Quo audito i hieruſalē: ſacerdos diuino nutu ait prophetā eſſe natū in hieruſalem: qui ſculptilia ⁊ fuſilia deorū deſtrueret. Hūc diuino mādato helias in abela repertū arātē vocauit: ⁊ ad eiꝰ diſcipulatū aſſumpſit. Et cū pallium ſuum impoſuiſſet ſuper eū: cōfeſtim prophetizare cepit: qui exinde ſecutus eſt heliā: ⁊ miniſtrabat ei: vt dicitur. iij. Regū. xix. capitulo. Cū aūt helias a domino in celū raptꝰ eſſet: vt dicet infra in geſtis helie ꝓphete. xix. Kalen. ſeptēbris. Spiritꝰ helei duplex ſup eū requieuit: ſcilz ad prophetandū: ⁊ miracula faciendū. Multis enī miraculis claruit: que in. iiij. Regum. cap. ij. iij. iiij. v. vj. ⁊. vij. narrātur. ❡ Cū enim in hieryco aqua ſoris peſſima terrā ſterilē faceret: egreſſus ad fontē, miſit in illud ſal: ⁊ aquā ſanā reddidit. Aſcendēs bethel pueris ſibi illudentibus maledixit: ex quibus. xlij. numero ab vrſis duobus cōtinuo lacerātur. ❡ Cū aūt vxor quondā abdie prophete ad eū veniret: vt virū ſuū mortuū ere alieno preſſum defleret: eo qꝺ ꝓpter alimoniā ꝓphetarū quos in ſpelunca pauerat: debita cōtraxiſſet. Creditorq; duos filios abdie i ſeruitutē pro debito redigere vellet. Heliſeus mulierem iuſſit vaſa vacua mutuo accipere: et parūq; olei quod habebat in ipſis vaſis: filijs iuuantibus infundere. Quod cū feciſſet: oleūq; diuinitꝰ multiplicatū eſſet: ⁊ debitū mulier ex olei precio ſoluit: et ex reliquo cū filijs vitā duxit. ❡ Tranſiens per ſuā ciuitatem a matrona nobili: ⁊ diuite in domo, cum giezi miniſtro honorifice ſuſcipitur: eiq; cellula de viri voluntate preparatur. Que cum filium non haberet: ⁊ vir ſenex eſſet: heliſeus ei a domino filium impetrauit: quaſi ꝓ beneficio hoſpitalitatis vices repēdens. Cūq; puer creuiſſet: ⁊ ad patrē tpe meſſis egreſſus eſſet: calore ſolis percuſſus caput doluit: ⁊ remiſſus ad matrē ſubito expirauit: quē mater ſup lectulū viri dei collocans: petita a viro licentia dolore diſſimulato ad virū dei in montē carmeli deuenit. Cū autē heliſeus factū muliere narrante cognouiſſet: premiſit giezi puerum ſuū cum baculo: vt puerum ſuſcitaret. Verū inſtante muliere vt perſonaliter veniret: ad ſunam deuenit: ⁊ puerū minime ſuſcitatū inuenit. Et tunc heliſeus ſupra corpus ſe iactans: et ad dominū orans: puerum defunctū vite reddidit: ⁊ matri viuentem tradidit. ❡ Cum autē facta eſſet fames in terra: ⁊ filij prophetarū ad eum cōueniſſent: iuſſit vni ex illis: vt pulmētū pararet. Qui egreſſus vt herbas colligeret: colloquintidas in ollā cōcidit: ignorans quid eſſet. Hee ſunt cucurbite amariſſime: minores his que in hortis naſcūtur. Cūq; diſcūbētes deguſtaſſent: ⁊ mortē ob amaritudinem in olla clamarent: vir domini allatā farinam in ollā miſit: ⁊ eſcā dulcorauit. ❡ Vir quidam de baalſaliſa detulit ſancto prophete panes duos primitiarū: ⁊. xx. panes hordeaceos: et grana frumenti noui confricata. Quos fecit heliſeus apponi populo qui erāt centum viri: hoc eſt illos duos panes triticeos tantū. Et cū ex hoc miniſter heſitaret: ſpū dñi predixit: quod comederent omnes: ⁊ exinde ſuperaret: qꝺ ⁊ miraculoſe factū eſt. Naamam quoq; princeps militie regis ſyrie vir diues ⁊ ꝑpotēs: ſed leproſus erat. Cū autē vxor naamam ab ancilla puella: q̄ de terra iſrael captiua ducta fuerat de miraclis heliſei didiciſſet: ⁊ hec oīa viro / illeq; regi retuliſſet: acceptis naamā lrīs a rege ſyrie ad regē iſrael: vt ipm ſanaret venit ad eum: ⁊ ei lrās preſentauit. Quod cū rex iſrael audiſſet: horruit: ⁊ immemor heliſei hoc ſibi impoſſibile cognouit: veſtimēta ſua ſcidit: ⁊ regē ſyrie occaſiones cōtra ſe q̄rere putauit. Cum autem heliſeus ad regē miſiſſet: vt ſibi naamā deſtinaret. Illeq; ad oſtiū prophete cū equis: ⁊ curribus adueniſſet: miſit ad eū vir dei dicens: vt ad iordanē deſcendens: ibidē ſeptics lauaretur: ⁊ a lepra mundaretur. Et prima q̄dem facie naamā moleſte tulit: eo qꝺ ad eū nō veniſſet: ⁊ manu vulnꝰ tetigiſſet. Deinde ſeruorū conſilio i iordane ſeptics ſe lauit: ⁊ mox ab eo lepra diſceſſit. Reuerſus autē ad heliſeū munera multa ei obtulit: ſz dñi ꝓpheta nihil oīno recipere conſenſit. Verū cū aliquantulū abijſſet: giezi auaritia ductꝰ poſt eū cucurrit: eidēq; mentiens dixit ꝙ duo ex filijs ꝓphetarū ad heliſeū repente ſuperuenerāt. Ideoq; ille ꝓ munere aliquo ſibi largiendo mittebat. Qui cū eidē argētū ⁊ veſtes tradidiſſet: eaq; giezi in domo abſcondiſſet. Et hec oīa heliſeus diuino ſpiritu cognouiſſet: maledixit giezi: ꝓdicēs: ꝙ lepra naamā ſibi ⁊ eius ſemini adhereret: eo qꝺ diuinam gratiā vendidiſſet. Statimq; egreſſus eſt ab eo leproſus: ab hoc giezi ſimoniaci prīo giezite dicebantur in veteri teſtamēto: donec a ſimone mago ſimoniaci dicti ſunt. ❡ Poſt hec cū eſſet heliſeus cū filijs ꝓphetarū iuxta iordanē: ⁊ ipſi ligna cederent: vniq; eorū ferrū ſecuris ex ligno excuſſum in aquā cecidiſſet: heliſeus lignum in aquā miſit: ⁊ ferrū ad ſuum locū enatauit. Cumq; rex ſyrie cōtra iſrael pugnaret: ⁊ ſepius hoſtes in inſidijs poneret: rex iſrael eos cauebat: q̄ eos ſibi heliſeus manifeſtabat. Quod cū rex ſyrie a ſeruis ſuis didiciſſet: ⁊ prophetam eſſe in dothiam comperiſſet: miſit illuc robur exercitus qui ciuitatem circundederunt: vt eū caperēt: maneq; puer heliſei vidēs exercitū timuit: ⁊ prophete nunciauit: qui puerum confortabat: ⁊ plures quam illi ſecum eſſe aſſerebat. Et orante heliſeo dominus aperuit oculos pueri: ⁊ vidit montem plenum equis ⁊ curribus. i. agminibus angelorum. Cumq; hoſtes intrarent ad eum percuſſit eos dominus cecitate: ne ipſum videntes agnoſcerent. Quibus heliſeus dixit: non eſſe in manſionem eius quem querebāt: eoſq; illuc deducere promittebat: quod et reuera fecit: eoſq; in medium ſamarie deduxit. Tūc orāte propheta aperti ſunt oculi eorū: ⁊ viderunt ſe eſſe in medio ciuitatis: et

hoſtes circūſtātes. Et cū rex iſrael eos occidere vellet: ꝓhibuit propheta dominico ꝙ dn̄s eos illuc adduxerat: quinimo eiſdē abūdāter miniſtrari fecit: ⁊ illeſos remiſit. ¶ Et cū benadab rex ſyrie ſamariā obſediſſet: ⁊ fame maxima oppꝛeſſiſſet: ita vt mulieres natos ꝓprios comederent: ⁊ rex iſrael ꝓphetam eo quod predictam obſidionem predixerat: occidi mandaſſet: ⁊ hoc heliſeꝰ per ſpiritum cognouiſſet: ſpiculatorez ad ſe intrare prohibuit: donec rex penitentia ductus ipſum reuocauit. Tunc heliſeus ſequenti die vbertatem maximam futuram predixit. Et cū vnus ex principibus euz irrideret: mortem illius repentinam prenunciauit: que omnia vt predixerat euenerūt. Nocte eni dn̄s terruit exercitū ſyrie: ſonitum infinite militie mittens ſup eos. Qui animas ſuas ſaluare cupientes aufugerunt: ⁊ oīa dimiſerūt. Sicqꝫ populus ſamarie egreſſus predā diripuit: et ex victualibus ꝑceptis vbertas maxima facta fuit. Princeps quoqꝫ ille in introitu porte a turba cōpreſſus expirauit. ¶ His ⁊ alijs multis ⁊ magnis miraculis heliſeꝰ clarens in pace quieuit. xviij. kalen. iunij. Prophetauit autem ⁊ claruit ſub Iorā: ⁊ hieu ⁊ ioathā regibus iſrael in ſamaria. Cum autem quidam latrūculi moabite hominem mortuum ſpoliaſſent: et cadauer in ſepulchro heliſei proieciſſent: cum tetigiſſet oſſa heliſei continuo ſurrexit. Sepultus eſt autem in ſamaria paleſtine quā ſebaſtē. i. auguſtam in honorem auguſti herodes poſtmodum vocauit: vbi ⁊ abdias propheta ⁊ ioannes baptiſta requieſcūt. Ad quorū ſepulchra varia miracula fiunt: vt dicit hieronymꝰ libro de vita paule: adeo vt cruciati demones ibi rugiant: voces diuerſorum animaliū ꝓtendentes. Alij cernuntur rotare caput: ⁊ poſt tergum terram vertice tangere. Alij ſuſpenſis pedibꝰ eminus veſtes in faciem defluere: vbi ⁊ in monte vicino dire videntur ſpelunce: in quibus et famis et perſecutionis tpe abdias centum prophetas pauit pane et aqua. Hec ex libro. iij. regum capitulis quibꝰ ſupra ex dictis Ioſephi ⁊ Hieronymi: ⁊ ex hiſtoria ſcholaſtica.

¶ De ſanctis Rufino ⁊ Ualerio martyribus. Cap. cxvj.

Rufinus et Ualerius martyres tempore diocletiani ⁊ Maximiani paſſi ſunt in territorio ſueſſionē. ſub preſide ricıonaro. Qui ingreſſus ciuitatem remis ſanctos detentos et ſacrificare contēnentes magno ferri pondere preſſos ſueſſionē. adduxit. Ibiqꝫ eos iuſſit equuleo ſuſpendi: ⁊ plumbatis cedi. Deinde in carcere macerari: vbi angelica viſitatione confortantur: ⁊ corone de ſmaragdo celitus miſſe eorum capitibus imponuntur. Inde educti dum in chriſti confeſſione perſiſterent immobiles: iuxta flumen indole decollati ſunt. Quorum corpora dum chriſtiani ad remenſem ciuitatem deferre vellent de loco in quo decollata fuerant nullatenus mouere potuerunt. Ibiqꝫ ea ſepelierunt. Qui paſſi ſunt. xviij. Kalen. iulij.

¶ De ſancto Brandano epiſcopo. Cap. cxvij.

Brandanus ep̄s cum eſſet abbas apud britannias. Poſtqꝫ ei barinthꝰ retulit quod cuz filio ſuo moloch occeanū peruſtrās paradiſum terreſtrem inuenit: deſiderium ei emicuit: vt locum ipſiuz requireret. Habebat autem tria milia monachorum: de quibus. xiiij. tantū accepit: et naui conſcenſa que audierat videre perrexit. Quem nauē intrantem tres fratres ſecuti ſunt. Et qꝛ nō vocati venerant eos nūqꝫ redituros ꝓnunciauit. Inuenit aūt primo inſulā altā: in cuius portu ſibi canis occurrit: quē illi ſequētes omnia ſibi neceſſaria inuenerunt: ⁊ theſauros multos ibidem compererunt. Quorum concupiſcentiā brādanus ꝓhibuit. Sed dum tertio die diſcederet: q̄dā ex illis tribus fratribus qui frenum argenteū acceperat: poſtqꝫ penitens peccatū cōfeſſus eſt ſubito expirauit. Inuenis qꝫ alias iuuenis eidē cophinum panis ⁊ vas aque in naui poſuit: ⁊ nunqꝫ comparuit. In cena domini ſubſequēter ad aliam inſulam appulerunt. Inuenerūtqꝫ hoſpitem eos de via tenenda docentē: et neceſſaria miniſtrātem. Sabbato inuenūt piſcem ingentem nomine iaſonem: quem inſulam exiſtimātes deſuper decēdētes ignem accenderunt: dumqꝫ piſcem ſe mouere ſentirent: ad nauem repente confugientes vix euaſerunt: piſce ſe continuo mergente. Die paſche deuenerunt ad inſulam vbi aues candidas aſpiciunt alas ⁊ voce ſonantes: quarum vna voce humana locuta dixit ſe fore de angelis qui de celo ceciderant: ſed modicam culpam cōmiſerant. Ibiqꝫ vſqꝫ ad octauas pēthecoſtes permanſerunt. Abinde nauigantes in natiuitate domini ſubſequente ad inſulam ſanctorū patricij ⁊ libei deuenerunt: vbi cum. xxiiij. patribus ibi repertis in eorum eccleſia habente altaria chriſtallina feſta dominica celebrarunt: indeqꝫ poſt epiphaniā diſceſſerunt. Sicqꝫ continue per ſeptennium per mare diſcurrendo in predictis feſtis ſemper ad eadē loca redibant. Quibus temporibus multa ab eis ſtupenda viſa ſunt. Beſtia enim maxima eos abſorbere volens ab alia maiori deuoratur: ⁊ de reliquijs carniū comederūt. Inde venerunt ad inſulam virorum fortium: vbi ſenes ⁊ pueri domino ſeruiebant: a quibus gratāter excepti dum abire vellent ſecunduz ex tribus fratribus ex incuria dormiētem dimiſerunt. Inuenerūt ⁊ inſulā in qua erant botri vue inſtar amphore magne qꝫ maximi: gryphem quoqꝫ auem eos rapere volentem: auis altera valtior interfecit. In feſto vno ſancti Petri apoſtoli videns abbas piſciū innumeram multitudinē: iuſſit eos deuz laudare: qui ſup vndas enatātes vocibꝰ intonare ceperunt. Uiderunt ⁊ in mari columnā ingentem cryſtallinā ſuper baſes aureas: quā conopeus coloris argentei circūdabat. Inuenerunt ⁊ calicē cū patena de genere columne. Uenerunt poſtmodum ad oſtia inferni: vbi demones egreſſi ſuper eos maſſas igneas iactare nitebant. Ubi ⁊ tertius frater in littore deſcendens a demonibus raptus eſt. Inuenerunt ⁊ iudā xp̄i proditorem ſedentē in mari ſup lapidem: quē dixit ſe in hieroſolymis in loco lutuoſo poſuiſſe ꝓ tranſeūtibus ne in lutū caderēt ꝓtegendis: ⁊ ante eum erant furce ferree: quas dixit ſe donaſſe ſacerdotibus tēpli: pannusqꝫ quoqꝫ in eis pendebat: quem leproſo ad tergendū conceſſiſſe aſſerebat. Inuenerūt hominē qui luto paſcebatur capillis opertum. Tandem ꝑ bonum ſuum ꝓcuratorem: de quo dictum eſt ad paradiſum terreſtrem poſt ſeptenniū perducti ſunt. Et capientes de fructibus ⁊ gemmis ibidem repertis: euaſis multis ꝑiculis deo duce incolumes ad propria redierunt. Ubi Brandanus poſtmodū epiſcopus ordinatus eſt. Et poſt virtutum merita ad chriſtum migrauit. viij. kalendas iulij.

¶ De ſanctis Uito Modeſto ⁊ Creſcētia martyribꝰ. Capitulum. cxviij.

Uitus Modeſtus ⁊ Creſcentia martyres ſub Diocletiano īperatore ī ſicilia martyrio claruerūt: qui vitus ex luciana ꝓuincia nobili ꝓgenie: patre Hyla ſenatore ꝓgenitꝰ: etatis ſue anno ad martyrij palmā ꝑuenit. Cum eni pater eiꝰ idola coleret: ⁊ Uitꝰ xp̄m adoraret: ſepiꝰ eū pater verberabat: eo qꝫ idola colere nolebat. Demū pater illū modeſto eius nutritori tradidit: vt ei ſuaderet quatenus deos colere ſtuderet. Cui apparens angelꝰ ipſum confortauit: ⁊ adhuc puerum ad coronam martyrij animauit. Qui ⁊ in chriſti nomine miracula patrare cepit: ⁊ multos a diuerſis languoribus ſanauit. Quod audiens valerianꝰ prefectus puerū accerſiuit: ⁊ ſacrificare nolentē cathomis cedi iuſſit. Brachia autē ⁊ manus verberātiū ſubito aruerunt. Prefectus quoqꝫ manum amiſit: pro quo tamen Uitus orauit ⁊ cōtinuo ſanitatem percepit. Prefectus ergo puerū patri tradidit: ⁊ vt ipſum corriperet perſuaſit. Tunc pater vitum in domum ducēs diuerſis muſicorum generibus ⁊ puellaꝝ luſibus: alijſqꝫ delitiarum generibus mutare animū pueri ſatagebat. Et cum ipſum in thalamo incluſiſſet ornato mirabilis fragrantia inde exijt: que patrem ⁊ familiā nimio odore perfudit. Aſpiciēſqꝫ pater per rimas oſtij ſeptē angelos radiantes circa infantem cōſpexit: quos deos ſuos eſſe putauit: ſtatimqꝫ excecatus eſt. Ad cuius vocis clamorem tota ciuitas commouetur: ita vt prefectꝰ accurreret: ⁊ cur ei hoc accidiſſet interrogaret. Qui dicebat qꝫ deos igneos viderat: ⁊ eorum aſpectum ferre nō valēs lumē amiſerat. Et cum in templum iouis pro recuperando lumine ductus eſſet: ⁊ nihil proficeret: filium pro ſua ſanitate rogauit: ⁊ lumen eius precibus recuperauit. Cum autem nec ſic crederet: ſed puerum occidere cogitaret. Angelus modeſto ⁊ creſcentie nutritoribus eius apparuit: ⁊ vt nauem conſcendentes puerū ad terram ducerēt imperauit. Qui nauiculam preparatā diuinitus inuenerunt: ⁊ angelo duce vna nocte ad territorium conagritanum peruenerunt: ⁊ iuxta flumium ſilarū ſub arbore quieuerunt: vbi aquila eis cibum deferebat: ⁊ multa miracula puer faciebat. ¶ Interea filius Diocletiani imperatoris a demone arripitur: ⁊ niſi vitꝰ lucanius veniat ſe nunqꝫ exire fatetur: locuz quoqꝫ vbi inueniendus ſit: ab eodem explicatur. Uitus ergo queritur: ⁊ inuentus adducitur ad imperatorem. Qui ſup eius filium manū impoſuit ⁊ protinus ab eo demonez effugauit. Cum autem illū imperator ad deorum ſacrificia inuitaret: ⁊ vitus recuſaret: ⁊ cum Modeſto ⁊ Creſcentia in dirum carcerē miſſus eſſet: ſubito ferri molles eis impoſita cecidit: ⁊ carcer immēſo lumine coruſcauit. Xp̄s quoqꝫ ſanctis apparēs illos ad paſſiōis tollerantiā animauit. Qꝺ imꝑator a cuſtodibꝰ intelligēs eos deductos in clibanū ignis immiſit: quos tn̄ ignis oīno nō tetigit: in quo pſallētes hymnum triū puerorū audiūtur indeqꝫ illeſi oīno educūtur. Tn̄ ſic leo terribilis ad ſanctos deuorādos dimittitur: ſꝫ tn̄ ab eis fidei virtute placatus eorū veſtigijs manſuete proſternitur. Tandē in equuleo eos imperator iuſſit appēdi: ⁊ in illo diutiꝰ torqueri. Sed orante puero vt eos dn̄s liberaret ſubito aer turbatur: terra cōcutitur: tonitrua mugiūt: tēpla deorum corruūt: ⁊ multos opprimunt. Imperator autē territꝰ fugit: ⁊ angelꝰ ſanctos ſoluit: atqꝫ iuxta fluuium ſilarū vnde venerāt in momēto repoſuit: vbi oratione fuſa dn̄o animas reddiderūt. Quorū corpora ab aquilis cuſtodita florētia illuſtris femina ſancto vito reuelāte reppererit: ⁊ cū aromatibꝰ in mariano ꝑdio ſepeliuit. q̄ paſſi ſunt. xvij. kalen. iulij.

¶ De ſancto Heſychio martyre. Ca. cxix.

Heſichius martyr apud Meſiam ciuitatem doroſtorū paſſus eſt. Qui cum eſſet miles ⁊ beatum iuliū martyrē ⁊ cōmilitionē ad paſſionez comitatus eſſet: vt ſuperiꝰ in eiꝰ paſſione ſexto Kalendas iunij dictū eſt. Seqꝫ eiuſdem decollandi orationibus commendaſſet: cuiqꝫ deoſculatꝰ eſſet a gentilibꝰ tentus et maximo preſidi oblatus in carcere diebus pluribꝰ maceratus tandem in confeſſione xp̄i gladio cedēte martyrio coronatꝰ eſt. xvij. kalendas iulij.

¶ De ſanctis Ferreolo ⁊ ferrutiōe martyribꝰ. Ca. cxx.

Ferreolus preſbyter ⁊ Ferrutio diaconꝰ in gallijs ciuitate biſuntinē. paſſi ſunt: q̄ a beato Hyreneo epiſcopo lugdunē. ⁊ martyre ad predicandum verbum dei miſſi: ſub Claudio iudice tenti ad troclcas extēti ⁊ diutius flagellati dehinc in carcerem recluſi ſunt: mane quoqꝫ cū linguis eoꝝ amputatis nihilominꝰ chriſti nomē clara facūdia ꝑſonarēt ⁊ populo ꝑdicarēt. Iterū cōprehēſi ſunt: quibꝰ iudex crudelis iuſſit vt vnicuiqꝫ eorū ſubule. xxx. manibꝰ ⁊ pedibꝰ ⁊ pectore infigerentur: atqꝫ ad vltimuz gladio necarent. Paſſi ſunt aūt. xvj. kal. iulij.

¶ De ſanctis Rothlando ⁊ Oliuerio ⁊ alijs militibꝰ martyribꝰ. Capi. cxxj.

Rothlādus et oliuerius atqꝫ multi alij milites chriſtiani: qui a ſaracenis in Runciualle ꝓ fide chriſti pugnātes occiſi ſunt tempore Caroli magni in catalogo martyrum aſcribuntur. Nā dū ſaraceni totā Hiſpaniā occupaſſent: Carolus monitu beati Iacobi ſibi apparētis atqꝫ iubētis vt terrā ſuā ab infidelibꝰ redimeret: cū ſuo exercitu Hiſpanias ingreſſus primo quidē ciuitatē Pāpilonem tribꝰ menſibus obſeſſaꝫ muris funditus miraculoſe ruentibus cepit: ⁊ multos ſaracenos conuerſos baptizari fecit. Qꝺ ſimiliter cōtigit in ciuitate lucerna in valle viridi poſita que nunc eſt inhabitabilis facta. Et cum oēs ciuitates ⁊ caſtra Hiſpanie cōquiſiſſet: eccleſiā beati Iacobi apud compoſtellaz viſitauit: oēs honores ei ablatos reſtituit: eāqꝫ amplioribꝰ priuilegijs dotauit. Sꝫ dū rediſſet ad gallias aigolandꝰ rex ſaracenorum aphrice maximā partē Hiſpanie reacquiſiuit: xp̄ianos eiecit ſpoliauit ⁊ occidit. Qꝺ audiēs Carolus ad Hiſpaniam redijt: ⁊ vt refert Turpinꝰ remenē. archiepiſcopus. xij. annis vel ibi perſonaliter fuit vel exercitū tenuit. Et primo quidem apud ſanctum Facundū grauiſſimo bello cōmiſſo Milo Rothlādi pater cum. xl. milibus chriſtianorum occiſus eſt. Carolus vero equo ſuo occiſo pedes ſtans cū duobus milibꝰ chriſtianorū de gaudioſa ſpata ſua multos ſaracenos ꝑ medium ſcidit. ¶ Die vero ſequenti cuz quatuor marchiones italie cū quatuor milibꝰ militū ī ſuccurſuz xp̄ianorū veniſſent: diſcedētes inde ſaraceni infinitū exercitū mauroꝝ: moabitaꝝ: ethiopū: pſaꝝ: parthoꝝ: aphricanorū: ⁊ turcorū ꝯgregarūt. Rex aūt Carolꝰ Ageniā ciuitatem poſt ſex mēſes cepit: ⁊. x. milia ſaracenoꝝ occidit: inde ꝑſecutꝰ eſt Aigolādū vſqꝫ ſātonas. Deīde rediēs galliā nouū exercitū cōgregauit cētū ⁊ triginta milia bellatoꝝ: cū quo Hiſpaniā repedauit. Inter quos fuerūt ꝓcipui Turpinꝰ remenē. archiep̄s: Rothlādꝰ comes cenomanē. dn̄s blaui nepos Caroli ex Berta ſorore: ⁊ filius milonis de āgleris: Oliueriꝰ dux gebenē. Eſtulphꝰ comes lingonē. Araſtanꝰ dux Britānie: Engleꝰ dux aquitanie: Gniferꝰ dux burdegalē. Belerꝰ: Belinus: Salomō: ⁊ Balduinꝰ frā Rothlādi: Gūdebōdꝰ rex friſie: Naamā dux bauarie: Ogeriꝰ dux dacie: Lābertꝰ dux biturie Sāſō dux burgūdie: Cōſtātinꝰ ꝑfectꝰ Romanoꝝ: Reginaldꝰ de alba ſpina: Gualtheriꝰ de thermis: Guilelmus gerinꝰ lothoringe dux: Bogo. Bertrandus de nubilis: ganalonus traditor de magūtia: ⁊ multi alij equeſtres ⁊ pedeſtres: qui per ciſereos portus tranſeuntes Pāpilonē obſederūt. Ibiqꝫ cōmiſſo bello ex vna parte chriſtianorū centū ⁊. xxxiiij. milia. ex alia ſaracenorū centum milia diuina fauente gratia ſaraceni tanta cede ꝓſtrati ſunt qꝫ chriſtiani vſqꝫ ad baſes in ſanguine mergebantur: Occiſoqꝫ aigolando nullus eorum euaſit niſi

rex ſibyllie: ⁊ rex cordube qui cū paucis aufugerunt. Capta ꝙ vrbe oēs ſaraceni ibidē reperti trucidati ſunt. De chriſtianis vero ceciderunt vſ ꝙ ad mille. ¶ Sequenti vero die pugnauit Carolus cū furre principe nauarre: ⁊ eū cū tribꝰ milibꝰ occidit: totā ꝙ terrā nauarre adeptus eſt. ¶ Deinde apud nagerā obſidionē poſuit: vbi erat gigas quidā nomine ferracutꝰ de genere goliath: quē admirandus babylonis cū .xx. milibꝰ turcorū miſerat in ſubſidiū ſaracenorū. Hic lanceā vel ſagittā non formidabat: ſed virtutem .xl. virorū fortiū poſſidebat. Inito autē ſingulari certamine cū multos milites chriſtianorū ſine alio bello ſolo brachio ex equo leuatos cepiſſet: tādem Rothlandus cū ipſo cōgreſſus deo annuē ſe gigantē vicit: ⁊ ꝑ vmbilicum ſua ſpata trāſfodit. Sic ꝙ nagera ciuitas capitur: ſaraceni occiduntur: ⁊ vincti xp̄iani abſoluuntur. Poſt hec pugnauit rex apud cordubā cū regibꝰ ſibyllie ⁊ cordube: ⁊ interfecto rege ſibyllie cū octo milibꝰ ſaracenis a rege altumaior vrbē obtinuit: eo pacto ꝙ baptizaretur: ⁊ deinde a Carolo regnū tenēs in dn̄io priſtino cōfirmaretur. Sic ꝙ tota Hiſpania redēpta ſanctū Iacobū in galatia iterū reuiſit: honoribꝰ ⁊ poſſeſſionibꝰ ditauit: deinde vt rediret galliaꝫ: pāpilone aliquot diebꝰ reſedit. ¶ Audiēs aūt ꝙ apud cordubā eſſent duo magni reges ſaraceni: vꝫ marſyliꝰ ⁊ baligādus frater eius miſſi de perſide Hiſpaniam ab admirādo babylonis: mādauit illis rex per ganalonū vt aut baptiſmū ſuſciperent: aut ſibi tributū exoluerēt. Qui cum ganalono cōſpirantes miſerunt Carolo .xxx. equos oneratos auro ⁊ argēto ⁊ opibꝰ. Ganalono aūt .xx. equos ſimiliter opibus iiſdē onuſtos obtulerūt: vt pugnatores Caroli in manibꝰ eorū traderet: qđ ille facere ꝓmiſit. ¶ Rediēſ ꝙ ganalonꝰ munera Carolo preſentauit: ei ꝙ aſſeruit quod reges ipſi xp̄ianos ſe facere diſpoſuerunt: caroliū ꝙ rogabant vt eos in Franciam precederet: quē illi velocīꝰ ſequerentur. Cū aūt carolus in Frāciam rediret: cōſilio ganaloni dimiſit rothlādū ⁊ oliuerū cū maioribꝰ pugnatoribꝰ ⁊ .xx. milibus militibus: vt vltimam cuſtodiā in rūciaualle facerēt: donec rex ⁊ oīs exercitꝰ portus ciſereos trāſierent. Cum ꝙ carolus pertrāſiſſet. L. milia ſaraceni qui triduo in nemoribus latuerāt: vt ganalonus ordinauerat fecerūt ex ſe duas acies. Quarū prima que erat .xx. miliū equitum prius exiuit: ⁊ cū xp̄ianis a mane vſ ꝙ ad tertiā acriter dimicauit. Tandē oēs ſaraceni occiſi ſunt: ⁊ rothlandꝰ cū ſuis victores fuerunt. Poſt hec ſcđa acies .xxx. miliū pugnatorū xp̄ianos iā fatigatos ⁊ laſſos inuaſerūt: oēs quaꝙ ex parte rothlādi occiderunt: preter modicos ꝙ ad nemus cōfugerunt: cum quibus balduinus ⁊ tedricus latuerunt: ⁊ p̄ter rothlandum qui redeuntibꝰ ſaracenis ad vnā leucā inſonuit buccina: centum xp̄ianos qui fugerant reuocauit: cū quibꝰ in ſaracenos viriliter irruens pluſꝙ̄ duo milia ex ipſis proſtrauit: ⁊ ceteros in fugam conuertit. Tamen centum ſuos ſocios in hoc vltimo bello amiſit. Ipſe aūt quatuor lanceis grauiter vulneratus ſolus ad runciauallē ſub quercu deſcendit: ⁊ tunc ſe mori ſentiens duridandam ſuam ſpataꝫ in ſaxo cōfringere voluit: ne in manibus ſaracenorum deueniret: ſed lapide ſciſſo enſem frāgere nequiuit. Tunc ꝙ tuba ſua tam fortiter ſonuit: ꝙ flatu tuba ſcinditur: ⁊ vene ac nerui colli eius rumpuntur: ſonuſ ꝙ tube ad aures caroli ꝑ octo miliaria angelo deferente perducitur. Ilico ganalonus regē redire volētē diſſuaſit: dicēs qđ rothlandus cauſa venatiōis buccinaret. ¶ Dum igitur rothlandus ſuper herbā iaceret: ſuperuenit balduinus eius frater: a quo cū ſitiens aquam peteret: ille circunquaꝙ querens inuenire non potuit: videnſ ꝙ illū mori equum pungens carolum velociter inſecutꝰ cūcta ⁊ geſta narrauit. Mox ſuperuenit tedricus ⁊ rothlandum xp̄ꝫ laudantē: ⁊ reſurrectionē mortuorum confitentē: ac pro ſuis occiſis orantem inuenit: ſic ꝙ inter manꝰ illius expirauit. Quo die dum turpinus archiep̄s miſſaꝫ pro defunctis celebraret: raptꝰ in extaſi audiuit demones perſtrepentes ac dicentes ſe animas marſylij ⁊ ſaracenorum ad inferna deferre: ⁊ michaelem cum cetu angelico animas rothlandi ⁊ x̄pianorū ad paradiſuꝫ ea hora geſtaſſe. ¶ Rediēs igit̄ carolus rothladum mortuum inuenit: ⁊ oliuerū in effigie crucis quatuor palis in terra fixis cū quatuor retortis extenſuꝫ ⁊ a collo vſ ꝙ ad pedes excoriatum lāceis ⁊ ſpathis confoſſum. Et cū carolꝰ iuraſſet oēs occiſos reuiſere: ⁊ ſol iā quaſi occūberet: oratione ſancti regis ſol tāto tēpore ſtetit immobilis: donec rex omniū peremptorium martyrū corpora requiſiuit. ¶ Tunc ganalonum de proditione conuictum quatuor equis alligari fecit: ⁊ contra quatuor plagas celi ceſſoribus equos agitantibus terribili morte in quatuor partes diſcerpi. Omnium vero ſanctorum militum corpora rex in duobus cimiterijs tumulata diuiſit: quorū vnū eſt in alijs cāpis: aliud apud burdegallē. Rothlandum vero apud Blauiā in eccleſia ſancti romani quā ipſe comes edificauerat ſepeliuit: ⁊ ſpataꝫ eius ⁊ tubam eburneam ad honorē militie ibidē reſeruandas depoſuit. Paſſio horū martyrū celebratur .xvj. Kalendas iulij.

¶ De ſancto Himerio epiſcopo. Capitu. cxxij.

Himerius epiſcopus

Himerius epiſcopus emilie in tuſcia virtutibꝰ ⁊ miraculis clarꝰ ibidē in pace qͥeuit .xv. kalen. iulij: ibidem ꝙ ſepultꝰ fuit: Cuius corpus proceſſu tp̄is quidā ep̄s cremonenſ. illuc ab imperatore ex aliqua cā directꝰ: dato precio nō modico obtinuit: ⁊ cremonē trāſlatū in eccl̄ia alme ꝟginis cathedrali honorifice collocauit: vbi ⁊ miraculis pollet.

¶ De ſctā Helizabeth de ſconāgia. Capi. cxxiiij.

Elizabeth de ſconāgia

Elizabeth de ſconāgia virgo ſancta: vt ait ſigibertus circa annū domini .M.clvj. claruit. Que fuit ſoror monaſterij de ſconagia matertera ſymōis abbatis. Hec enim ab annis puerilibꝰ relicto ſeculo operibꝰ ſpiritualibus vacabat: ieiunijs aūt ſemper ⁊ orationibꝰ intendebat. at ꝙ carnē diſciplinans: diris ſe verberibꝰ flagellabat. Multis autē annis ante obitū ipſiꝰ manꝰ dn̄i ſuper illā grauior extitit. quia diris vulneribꝰ caro eiꝰ elanguit: ⁊ tn̄ patientie virtute munita nunꝙ̄ cōtriſtari viſa fuit: viſiōes autē crebras ⁊ mirabiles a deo habuit: ⁊ diuina ſecreta ſibi reuelata cognouit. Rapta autēꝫ in his extaſibꝰ quaſi mortua ſine ſenſu iacebat: donec ſpiritu carni reddito aliqū ꝙ viderat reſerabat: aliquando vero ſilentio tegebat. Huic ab angelo ſecū familiariſſime colloquenti annunciatus eſt liber ꝙ dicit̄ viarū vel diuinas cōtinēs ⁊ ſalutares ſpiritꝰ admonitiōes. ¶ In octaua aſſumptiōis dn̄e noſtre beata virgo ei apparēs: eidē ſe ſpiritu ⁊ corpore aſſumptā fuiſſe dixit: ⁊ poſt aſcēſionē xp̄i anno integro ⁊ tanto plus tempore quātū eſt ab ipſa aſcenſione: vſ ꝙ ad medium menſem auguſti in hoc mundo fuiſſe declaruit. ¶ In feſto annunciatiōis eiuſdē: ipſa glorioſa mater eidem dei famule reuelauit: qđ anno .xv. verbum dei cōcepit. ¶ In feſto quodā dominice natiuitatis vidit duas ſtellas magnas perlucidas: in vnū corpus redactas ⁊ ī circuitu circulū aureū ac in medio virginem xp̄m geſtantem paruulū: ꝙ̄ multa ipſius diei myſteria ſibi reſerauit. Inter cetera autēꝫ queſiuit a dn̄a nr̄a quid eſſet de anima origenis doctoris. audiuit ꝙ ꝙ errores quos habuerat ex fonte nimie pietatis deuenerant: ꝙ ipſam dei genitricē in ſuis ſcripturis maxime honorauerat: ꝓpter ꝙ duo modicas penas vbicū ꝙ eſſet ſubſtinebat. Sed qđ in die nouiſſimo de eo fieret deꝰ in arbitrio ⁊ diſpoſitione domine noſtre poſuerat: qđ tamē ſibi tunc reuelari non licebat. His et alijs viſionibꝰ plurimis ⁊ glorioſis ancilla chriſti a domino ſepiꝰ viſitata anno etatis ſue .xxj. viſitationis vero ſue .xiij. in ſēſitate vite migrauit ad dn̄m .xv. kalē. iulij.

¶ De ſanctis marco et marcelliano marty. Ca. cxxiiij.

Marcus ⁊ marcellianus

Marcus ⁊ marcellianus fratres rome ſub diocletiano imperatore paſſi ſunt agente fabiano vrbis prefecto. Hi nobili genere ortī: trāquilini ⁊ martie filij fuerunt. Qui cū ꝓ fide xp̄i diebꝰ pluribꝰ in carcere detēti fuiſſēt: data ſnīa ſup eos a chromatio vrbis prefecto decollari iubentur: ſi intra dies triginta dijs ſacrificare renuiſſent. Interim ꝙ dati ſunt in cuſtodia primiſcrinio nomine nicoſtrato. Ad quos parentes ⁊ vxores cū filijs ⁊ affinibus aduenerunt: qui lachrymoſis precibus animos iuuenum emollire ſatagebant: quatenus tēporalē euadētes mortem preceptis imperialibus ꝯſentirent. Quos beatus ſebaſtianꝰ ſua predicatione ad martyriū animauit. Qui poſtꝙ̄ zoe vxori nicoſtrati que dudū muta fuerat: loquēdi facultatem reſtituit ipſum nicoſtratū cū cōiuge: ⁊ parētibus marci ⁊ marcelliani ad xp̄m cōuertit. Chromatiū quo ꝙ vrbis prefectum cū filio tyburtio ſua doctrina ſalutifera ad fidem adduxit: vt hec omnia dicta ſunt ſupra in paſſione ſebaſtiani decimotertio calēdas februarij: ⁊ dicētur infra in paſſione tyburtij .iij. idus auguſti. Sic ꝙ factum eſt vt diocletianus chromatium vrbis prefectum dignitate priuatum in exilium mitteret: et fabianū eidem ſurrogaret. Qui marcū ⁊ marcellianū ſacrificare nolentes in carcerē diebus pluribus vinctos detinuit. Demum eductos ad ſtipitē ligari: ⁊ eorū pedes acutis cōfigi iuſſit. Cū aūt tranſiſſet vnus dies ⁊ vna nox: ⁊ illi pſallentes xp̄m laudarent: precepit illos prefectus lanceis per latera tranſfigi. Sic ꝙ cū corona martyrij ad ſyderea regna migrauerūt. Quorū corpa xp̄iani occulte noctu tollētes via ardeatina ſepelierūt .xiiij. calē. iulij.

¶ De ſanctis Cyriaco ⁊ Paula virgi. ⁊ martyribus. Capitulum. cxxv.

Cyriacus ⁊ paula

Cyriacus ⁊ paula virgo apud hiſpanias in ciuitate malica martyriū paſſi ſunt. Qui a paganis pro xp̄i nominis confeſſione vincti: poſt multa eis illata tormenta lapidibus obruti inter ſaxa celo animas reddiderūt .xiiij. kalen. iulij: vt habetur in martyrologio adonis ex datario hiero. ſumpto.

¶ De ſanctis geruaſio ⁊ prothaſio marty. Capitulum. cxxvj.

Geruaſius ⁊ prothaſius

Geruaſius ⁊ prothaſius fratres gemini filij beati vitalis militis et btē valerie apud Mediolanuꝫ ſub nerone impatore paſſi ſunt. Hi enī poſt martyriū parētuꝫ de ꝗbus ſupra actum eſt in paſſione vitalis ⁊ valerie .iiij. kalē. maij: omnē ſuaꝫ familiam liberantes: omneſ ꝙ ſuas facultates pauperibus erogātes ſancto nazario martyri dudū adheſerūt qui oratorium conſtruebat. Dehinc Mediolanū vrbeꝫ propriā regreſſi in vno ſcenaculo concluſerunt: ⁊ per .x. annos lectioni ⁊ orationi vacātes anno .xj. ad martyriū puenerūt. Cū enī comes aſtaſius ad bellum tēderet qđ ab arcomanis fuerat excitatū: ⁊ Mediolanū ingreſſus eſſet: idolorū pōt. fices eidem occurrerūt: aſſerentes qđ dij ſibi rēſpondere cōtēnerent: nec belli ei victoriā concederent: niſi prius geruaſius et prothaſius immolarent. Cōtinuo igitur tenētur: ⁊ a comite ſacrificare ſuadentur. Cui cum geruaſius omnia idola ſurda ⁊ muta diceret: ⁊ ab omnipotenti deo victoriam exquirendam aſtrueret: iratus comes tandiu illum plumbatis cedi fecit ꝙ̄diu ſpiritum exhalauit. Deinde prothaſium acceſſiuit: eum ꝙ vt ſacrificaret dijs admonuit. Recuſantem in equuleo ſuſpendi iuſſit. Deinde depoſitum fuſtibus cedi. Cum autem prothaſius comitem miſeruꝫ appellaret: et cecos oculos cordis habere diceret: ac chriſtum voce publica proclamaret: iuſſit eum aſtaſius capite cedi. Quorum corpora philippus quidam ſeruus chriſti cum filio ſuo rapuit: ⁊ occulte in domo ſua in arca ſaxea ſepeliuit: libellum quo ꝙ eorum ortum ⁊ vitā ⁊ martyrium continentem conſcripſit: ⁊ ad capita illorū depoſuit. Paſſi ſunt autem circa annum domini .lvij. .xiij. kal. iulij. Horū corpora tempore beati Ambroſij ep̄i reuelata ſunt. ¶ Cum idem xp̄i confeſſor in eccleſia ſanctorum nabo[ri]s ⁊ felicis oraret: ita vt nec vigilaret apte: nec dormiret integre: apparuerunt eidem duo iuuenes pulcherrimi veſtibus candidiſſimis induti: caligulis calciati: facie perlucidi ſecum manibus extenſis orātes. Orante autem Ambroſio: vt ſi fantaſma eſſet: abſcederet: ſi autem veritas: plenius appareret: ſimili modo mane cantante gallo iterum ſecum orantes viſi ſunt. Tertia vero nocte defecto iam ieiunijs corpore nō dormienti: ſed ſtupenti cum tertia ſibi appareret perſona: que ſimilis eſſe beato Paulo apoſtolo videbatur: ſecūdum quod in pictura conſpexerat: illiſ ꝙ tacentibus apoſtolꝰ Ambroſio reſerauit: quod illi martyres chriſti fuerant: qui omnia pro chriſto contempſerant: et chriſtum in paſſione imitati fuerant: admonens vt in eo quo orabat loco duodecim pedibus terram effoderet: ibi ꝙ eorū corpora ī arca marmorea inueniret: ad quorum capita libellum conſpiceret: eorum ortum: nomina: vitam ⁊ martyrium continentē. Conuocatis igitur Ambroſius vicinis ep̄is terram [illegible]diunt: ⁊ vt ſupra promiſerat paulus cuncta ſic eue[illegible]nt. Et licet ab eorū paſſione pluſꝙ̄ anni .ccc. fluxiſſe[illegible]nt: ita tn̄ eorū corpora ſunt reperta: ac ſi ipſa hora fuiſſent ibi poſita. Ex ꝗbus etiā odor mirabilis flagrabat. Cecus aūt ꝗdā tangēs feretrū lumen continuo recepit: ⁊ alij plures egri eorū meritis curati ſunt. Quorum corpora in matrice ipſius ciuitatis eccleſia requieſcunt.

¶ De ſancto Vrſicino martyre. Cap. cxxvij.

Vrſicinus martyr

Vrſicinus martyr apud rauēnā paſſus eſt tp̄e neronis imperatoris ſub paulino conſulari. Hic natione ligurus: ⁊ arte medicus fuit. Poſtꝙ̄ autem multorū corpora ſanauit: ſub paulino conſulari arte humana: ⁊ animas vti xp̄ianus arte diuina a iudice tentus poſt multa ſupplicia decollari iuſſus eſt. Qui vt ſupra dictū eſt in paſſione ſancti vitalis .iiij. kal. maij. cū ad locū paſſionis ductꝰ eſſet: q̄ palme vocabulū habebat: ꝙ ibidē palma adhuc antiqua vigebat: gladium expauit: ſed cū beatus vitalis inde cōfortauit: ne ipe qui alios curare cōſueuerat: ſeipm̄ eterne mortis iaculo vulneraret. Mox igitur vrſicinus de eo qđ formidauerat mortem: penitentiam egit: ⁊ decollationem intrepidus ſuſcepit. Cuiꝰ corpus vitalis miles intra ipſam ciuitatem ſepeliuit decimotertio. kal. iulij. Quod tamen poſtmodū tranſlatum fuit ad eccleſiam ſancti ioannis baptiſte: vbi ⁊ proprium oratoriū ſortitus eſt. Deinde poſt annos .dcccc. tp̄e othonis ſecūdi imperatoris ab honeſto archiep̄o rauēnate ad eccleſiam vrſinam leuatum eſt: que grece hagia anaſtaſio. i. ſancta reſurrectio dicitur.

¶ De ſancto Romualdo abbate. Cap. cxxviij.

Romualdꝰ abbas
ordinis camalduēn. tēpore othonis
tertij imperatoris claruit. hic ex illu-
ſtribus parentibus rauēne ortus pa-
tre ſergio duce adhuc adoleſcēs: licet
carnis vitio procliuis exiſteret: tamē
aliter deo deuotus iam quaſi eremū
appetebat. Cum autem pater ꝓ quo-
dam agro cum vno eius propinquo
litigaret: ⁊ romualdo preſente ipſum
occidiſſet. Iuuenis quaſi homicidij
conſcius. xl. diebꝰ penitentiā in claſſis monaſterio per-
fecit. Inducebatur autem tunc ab vno conuerſo vt or-
dinē intraret: qđ hic facere ꝑmiſit: ſi ſanctū ſibi apolli-
narē oſtēderet. Et dū ambobꝰ in eccleſia pernoctātibꝰ
ſanctus apollinaris de ſub altari bis exiēs ei ſecūdo ap-
paruiſſet: ille exinde corpꝰ martyris ibidē iacere nulla-
tenus dubitauit. Et extunc conſilio ⁊ ſuaſu honeſti ar-
chiepiſcopi rauennēn. olim abbatis claſſēn. monaſte-
riū claſſis ingreſſus trienniū ibi in vite ſanctitate pere-
git: deinde abbatis licentia ad quēdā eremitā marinū
nomine q̄ in venetie partibꝰ degebat deuenit: ⁊ ſub eiꝰ
diſcipulatu manere cepit: ab eodemq̄ vite eremitice ob-
ſeruātiā imbibit: pſalteriūq̄ rudis multis verberibus
pulſatꝰ dedicit: triduo quoq̄ in ſeptimana medias pa-
nis buccellā ⁊ pugillū fabe cū aqua guſtauit. ¶ Eodem
tpe petrꝰ vrſiolꝰ dux venetie q̄ tyrānice ducatū obtinue-
rat: ⁊ in necē vitalis cādiani eius ꝑdeceſſoris fautor exti-
terat de cōmiſſo penitēs cōſilio guarini abbatis de ter-
ra ſancta ad gallias redeūtis ⁊ ſanctoꝝ marini ⁊ romu-
aldi ducatum reſignauit: ⁊ aſſumpto ioāne gradenico ſo-
ciū in crimine cōſocio cū ꝑdictis tribꝰ ſanctis ad mona-
ſteriū ſancti michaelis i galliā deuenit: vbi inſimul ha-
bitabāt: ipſi oēs eremiticā vitā ducētes. Ipſos aūt ⁊ fra-
tres alios romualdꝰ in virtutibꝰ ⁊ vite auſteritate ꝑcel-
lebat. Et terrā colētes de labore manuū victū q̄rebāt.
Ibiq̄ romualdꝰ multa diaboli tētamina pertulit: ⁊ de-
uicit: ſub cuius magiſterio petrꝰ olim dux viuere cepit:
⁊ q: tā ardue vite non fuerat aſſuetus eiꝰ facultati magi-
ſter pie cōdiſcebat. ¶ Miraculis aūt maximis ⁊ ſtupē-
dis hic ſanctꝰ effulſit. Cū eniꝫ ruſticꝰ familiaris domꝰ
Romualdo cōqueſtꝰ fuiſſet: q̄ q̄dā diues vaccā ſibi ra-
puiſſet: ⁊ ſanctū vaccā repetentē vir ille deriſiſſet: vaccā-
q̄ coctā cū alijs in cōuiuio ederet: os ſubito in gutture
raptoris trāſuertitur: ⁊ ille ꝓtinus ſuffocatur. ¶ Comi-
tē quēdā nomine olibanū de grauibꝰ criminibꝰ ſibi cō-
feſſis nō ſolū ad penitentiā adduxit: ſed etiā ad religio-
nē incitauit. ¶ Audiēs autē qđ pater eius monachus
factus ad ſeculū redire diſponeret: ad patrē cōcitꝰ iuit:
eūq̄ in ſancto ꝓpoſito cōfirmauit: qui poſt dies modi-
cos in chriſto quieuit. Romualdus aūt in predio mo-
naſterij claſſēn. permāſit: vbi a demonibꝰ primo cū de-
terrentibꝰ: deinde grauiter cedentibus diutius pulſa-
tus: omnes ipſos malignos ieſu inuocato nomine effu-
gauit. Qui poſtmodum ſub diuerſorum animalium et
monſtrorum formis terribilibus apparētes ipſum cō-
turbabant: ſed eorum perſecutiones ſanctus vir oratio-
nibus ſuperabat. Ipſis autē diebus in loco qui dicitur
balnēn. monaſteriū quoddam ſancti michaelis cōſtru-
xit: ſed a ſancto apollinare monitus ad cenobiū ſuum
regreſſus eſt. ¶ Poſt hec habitauit in palude coma-
clēn. ⁊ deinde in palude que pereum dicitur: lōge a ra-
uēna quaſi milibus duodecim cū diſcipulo gulielmo:
vbi ignem qui cellulam inflāmauerat oratione repen-
te extinxit. Poſt hec iuſſu iperatoris othonis. iij. in claſ-
ſēn. abbatē electus diudū renitēs: tandē coactus acce-
ptauit: ſed dū fratres ad votū corrigere non valeret: co-
ram rauenne archiepiſcopo ⁊ imperatore officio reſigna-
uit: quē videlicet imperatorē tyburtinam ciuitatē ob-
ſidentē reperiēs: ad pacē ⁊ concordiam cū tyburtinis
reduxit: eo quod ipſum imperator reuerentie gereret:
vbi etiam thammū quendam nobilem: ⁊ bonifacium
virum clariſſimum imperatoris ꝓpinquum teutoni-
cos ad penitentiam conuertit: ⁊ monachos effectos ſe-
cum deduxit: ⁊ ad peretū rediit. Qui videlicet bonifaciꝰ
poſtmodum archiepiſcopus ⁊ martyr fuit: de quo ſu-
pra actū eſt iuxta alium eius nominis ſanctū nonas iu-
nij. ¶ Poſt hec innumeris fratribꝰ cōgregatis in mul-
tis locis ac ciuitatibus cellas extruxit: et camalduēn.
eremitarum ordinem inchoauit. Ad cuiꝰ inſtātiā otho
imperator cenobium ſancti alberti edificauit: et ꝑdijs
large dotauit. Et cum otho ad vitam monaſticā aſſu-
mendam diſponeret poſtq̄ vadens romam inde rediſ-
ſet: ſanctum ipſum nunq̄ reuerſurum predixit ⁊ vt pre-
dixerat ſic euenit. Deinde apud parentiū tria monaſte-
ria fundauit: vbi diudū manens ipſum diuina pietas ad
ſumme perfectionis apicem prouexit. Ibiq̄ ordinem
deo viuendi fratribus ſuis circunquaq̄ poſitis ſpiritu
dei docente dictauit: ⁊ miſit inde diſcedens nauē intra-
uit: tempeſtatemq̄ maris grauiſſimā cunctis iam peri-
clitātibꝰ: ⁊ de ſalute deſperantibus ſua oratione ſedauit.
veniēſq̄ ad biſurciū monaſteriū eorum vitā aliquātulū
laxatā ad ardua ⁊ vtilia ducere curauit. ¶ Poſt hec in
camertino ſolo cenobiū nobile cōſtruxit: in eiſdēq̄ par-
tibus monaſterium puellarum cōdidit. Deinde in re-
gione vrbis veteris aliud monaſteriū fabricauit: ⁊ mul-
tos monachos cōſtituit. In quo filius guidonis comi-
tis longo tempore in ſancto propoſito vixit: ⁊ carnis ſo-
luto debito miraculis claruit: inter que cecum illumi-
nauit. ¶ Deinde romualdus audiens quod bonifaciꝰ
eius diſcipulus martyrium paſſus eſſet: paſſionis deſi-
derio flagrās cū vigintiſex ex fratribꝰ ſuis vſq̄ panno-
niam perrexit: ſed ibi lāguore ꝑcuſſus. voluntate dei cō-
pulſus plures nobiles monachos acquiſitos rediens
ſecū adduxit: ⁊ ad monaſterium vrbis veteris remea-
uit: vbi multas perſecutiones a ſuis fratribꝰ pertulit.
Inde diſcedens apud caſtrum maximianū monaſteriū
aliud fundauit. Et inde per claſſēn. locū parentiū naui-
gauit. Reuocatus autē per nunciū apoſtolice ſedis ad
italiā repedauit: veniēſq̄ ad montē caleū. ⁊ petranum
in vtroq̄ cellas erexit: locisq̄ pluribꝰ peragratis ꝑ val-
lē de caſtro ⁊ montē apēninū in loco q̄ dicitur aquabel-
la locum aliū conſtruxit: vbi ⁊ quēdam preſbyterū a
dolore dentiū grauiſſimo liberauit. ¶ Cū autē apud ca-
malduēn. monaſteriū qđ ipſe tunc caput ordinis con-
ſtrui faciebat: fagus maxima in edificiū caderet: dubi-
tantibus cunctis ne fagus inciſa cellā opprimeret: ora-
tibuſq̄ ſanctum vt ex cella abiens periculū euitaret: ip-
ſe inde diſcedere noluit: ſed ruentē arborē verſus cellā
ſigno crucis aliorſuꝫ ꝯtra naturā cadere coegit. ¶ Iter
quoq̄ nimie magnitudinis in ipo ope precidit: qua ꝑ
montis deuexū corruēte raptus ab ea ruſticus ad infe-
riora rotatur: ſanctūq̄ inuocans in montis radice in-
columis inuenitur. Deinde venit ad montē ſitrij: vbi
celebrans in extaſim rapit: ⁊ ſpiritꝰ exponēdi pſalmos
tunc ſibi diuinitus infundit. vbi per ſeptēniū cōtinuū
ſilentiū nunq̄ ſoluit: ⁊ multa miracula oſtendit. ¶ Fra-
trem gregoriū ſolūmodo inſufflās a dolore capitis ſa-
nauit: ⁊ a ſcabie vlceroſa ter ipm aqua ſola ꝑfundens
mundauit. ¶ Virū alium deoſculās ab inſania capitis
liberauit. Spiritū propheticū ſe habere in multis oſtē-
dit. ¶ Diſcipulum quē malignus inuaſerat ipū ob id
ſolum: quia eo abſente non petita licentia lectum eius
aſcenderat: ab infeſtatione eripuit. ¶ Vxorē cuiuſdam
que virum quem ſanctus conuerterat: ab ingreſſu or-
dinis prohibebat: porrecta ei buccella panis benedicti
adeo pacauit: quod virum exinde in pace dimiſit. Pue-
rum aliū a demone vexatum oblato ei pane benedicto
liberauit. ¶ Poſt hec ab Henrico imperatore de vltra
mare reuertente locum monaſterij conſtruēdi in mon-
te amiato vt petijt impetrauit: ⁊ monachos multos fe-
cit. ¶ Reuerſus ſitriū dū piſcibus ꝑ eius aduentu ca-
rerēt: quidā frater in ſtagno paruiſſimo vbi nunq̄ pi-

ſcis viſus fuerat hamū miſit: ⁊ piceꝫ mox adeo magnū
cepit: q̄ ipo die cūctis ad eſuꝫ ſuffecit. Per annos vigin-
ti obituꝫ ſuū: ⁊ locū finis ſui per ſpm̄ fratribꝰ predixit.
Et veniēs ad monaſteriū vallis de caſtro egrotare ce-
pit: ⁊ ad extrema deueniēs ſumpto viatico a carne mi-
grauit. xiij. kalen. iulij. etatis ſue exactis annis. cxx. Ex
quibꝰ. xx. cōſumpſit in ſeculo. iij. in monaſterio claſſis.
Reliquos in eremitico propoſito. Sepultuſq̄ iacet in
valle de caſtro: vbi ⁊ copioſe miraculis fulget.

¶ De ſctis Ioāne ⁊ Benedicto martyribꝰ.
Capi. cxxix.

Ioannes et bene-
dictus martyres monachi camal-
duēn. ordinis fuerunt ⁊ diſcipuli ro-
mualdi. Qui iuſſu othonis impera-
toris ab eodē abbate ad buſcaluꝫ re-
geꝫ ad ꝑdicādū miſſi ſunt eo ipſe ꝑdi-
catores fidei ſibi petierat deſtinari.
Quos idē rex in eremo aliquo tpe ſu-
ſtētauit: donec linguā ſclauonicā di-
dicerāt. Qui ꝑdicātes regē conuerte-
rūt ⁊ baptizauerūt. Quos rex rogauit: vt pape plurima
dona deferrēt: ⁊ ſibi coronā conſecratā de manu pontifi-
cis apportarēt. Qđ illi recuſantes facere: dicēteſq̄ ſibi
ſecularia negocia tractāda oīo nō licere ad cellam re-
uerſi ſunt. Sed quibuſdā q̄ regis votū agnouerāt: putā-
tibus q̄ magnā auri ſummā ſecū haberent: inſecuti in
cella eoꝝ ſunt iugulati: ⁊ theſauro requiſito: nihil ab eis
inuētū eſt. Tunc illi facinus palliare volētes cellam in-
cēderunt: vt cōbuſtis corporibꝰ ipſi innoxij crederent.
Sꝫ dei virtute cella combuſta corpora omnino intacta
permāſerunt. Ipſi vero fugere volētes ſe inde mouere
nullatenus potuerūt. Vbi vero ſanctorū iacebāt cada-
uera: nocte apparebat lux immēſa: ⁊ angelorū audiebāt
cātilena. Rex vo hec audiēs ad locū acceſſit: ⁊ occiſores
adhuc ibi inuētos cepit. Dum aūt cogitaret qualr̄ eos
puniret: ad ſepulchra martyrum vinciri iubet: vt ſi eos
deꝰ puniri vellet: in vinculis miſerabilr̄ deficerēt. Sin
aliter ſctis martyribꝰ placeret: eos mirabilr̄ abſolue-
rent. Ducti ergo ad tumulū dei virtute fractis nexibus
abſoluti ſunt: ⁊ penitētes vitā eremiticā duxerunt. Rex
quoq̄ ſuper ſanctorū corpora baſilicā edificauit: ⁊ ex ꝓ-
prijs bonis dotauit: vbi eorum ſeruantur corpora mi-
ris redolentia ſignis.

¶ De ſancto nouato diſcipulo. Ca. cxxx.

Nouatus diſcipu-
lus fuit illuſtriſſimi gn̄is vrbis ro-
me pudētis diſcipuli pauli apoſtoli
filiꝰ ⁊ frater timothei pbr̄i: quoꝝ ſo-
rores fuerūt ſctā potētiana: de qua
ſupra actū eſt. xiiij. kal. iunij. ⁊ praxe-
dis de qua infra dicet. xij. kal. augu-
ſti. Hic cū p̄re pudēti multos pau-
peres xp̄ianos in domo ſua refoue-
bat. Qui eo viuēte adhuc ꝑ menſes
plurimos egritudine valida detētꝰ
a btō papa pio familiariter viſitatꝰ: ⁊ ab eodē ꝯfortatꝰ:
diuinis ab eo ꝑceptis ſacramētis poſt dies. xiij. eo p̄ſte
i pace q̄euit. xij. Kalē. iulij. Sepultꝰ in p̄rno tumulo: vbi
poſtmodū p̄r cū ſororibꝰ ꝯditi ſūt.

¶ De ſancto Siluerio papa ⁊
martyre. Capi. cxxxj.

Siluerꝰ papa ⁊
martyr natiōe cāpanus ex p̄re hor-
miſda pōtifice romano. agapito pri-
mo pape i ꝑatu vrbis ſucceſſit: ⁊ ſe-
dit annū vnū mēſes. v. Hic primus
poſt btī ſiluestri tpa ſine impiali aſ-
ſenſu gotthoꝝ manu eſt ſublimatꝰ
epꝰ. Theodatꝰ ſi q̄dē gotthorū rex tūc rome degēs talē
indixit clero timorē: vt q̄ nō cōſentiret electioni eiꝰ gla-
dio puniret. Hunc theodora auguſta vxor iuſtini impa-
toris rogauit ꝑ artemio patriarcha heretico ab eiꝰ ꝑde-
ceſſore depoſito vt eū reſtitueret dignitati. Qui noluit
cōſentire. qua ꝓpter īdignata auguſta miſit ꝑ vigilium
archidiaconū romanū quē cōſtātinopoli papa ꝓ lega-
tiōe miſerat ad beliſariū patriciū in italia cōſiſtentē: vt
cōtra papā occaſionē inueniret: quatenꝰ de ꝑatu depo-
neret. Qui teſtes falſos ſubduxit qđ ſiluerius regi got-
thorū ſcripſiſſet: quatenꝰ ad portā aſinariā lateranēn.
romā veniret: ⁊ ſibi beliſariū patriciū traderet. Qua de
re patricꝰ eū depoſuit: ⁊ vigilꝰ archidiaconꝰ ipſum ve-
ſte monaſtica induit: ⁊ iubēte beliſario in pontianos ad
exiliū deſtinauit: vbi pane tribulatiōis ⁊ aqua anguſtie
ſuſtentatꝰ poſt dies aliquot mortuꝰ eſt: ⁊ ſepultꝰ marty-
rio coronatꝰ. xij. calen. iulij: vbi multitudo male haben-
tium ſani facti ſunt. Hic fecit ordinationē vnā ꝑ menſeꝫ
decembris: preſbyteros. xij. diaconos. v. epiſcopos per
diuerſa loca numero. xx. Et ceſſauit epiſcopatꝰ dies.
xj. cui Vigilius eius archidiaconus qui ipſum relegaue-
rat in epiſcopatu ſucceſſit.

¶ De ſancto Albano martyre. Capi. cxxxij.

Albanꝰ martyr vt
ait Beda pmo libro hiſtorie anglorū
paſſus eſt in britānia tpe diocletiani
⁊ maximiani imperatorū. Qui dum
adhuc paganꝰ eſſet: ⁊ clericū quēdā
chriſtianū perſecutores fugientē in
fide ſua hoſpitio ſuſcepiſſet pietate
ſola permotꝰ: eiꝰ vite ⁊ exemplo ſan-
ctiſq̄ monitis factꝰ eſt chriſtianus.
Cū aūt gētiles clericū qui ad ſe con-
fugerat quererēt: Albanuſq̄ ſeipſuꝫ
pro magiſtro ⁊ hoſpite obtuliſſet: ab eidē captꝰ ⁊ ad iu-
dicē ductꝰ eſt. Dumq̄ xp̄m confiteri nō timuiſſet: diu-
tiſſime ceſus decollari iubetur. Quem populo predile-
ctū ad martyriū accedērē ſecuta ē pene tota ciuitas: pō-
temq̄ fluminis occupauit qua tranſire debebat: vt ſic
eiꝰ mortē retardarēt: vel totalr̄ impugnarēt. Sanctus
vero deſiderio paſſiōis accēſus orauit: moxq̄ aqua flu-
minis ſubſtitit: ⁊ ipſe ꝑ ſiccū alueū vna cū ꝑſecutoribꝰ
trāſiuit. Quo viſo miraculo miles q̄ ipm decollare de-
bebat ꝯuerſus eſt. Albanꝰ ꝓ mōtē trās flumē poſituꝫ
aſcēdēs: oratiōe ſua fontē de petra ꝓduxit: q̄ ibidē in te-
ſtimoniū eiꝰ martyrij vſq̄ i ꝑſens manat. Ibi igit̄ vna
cū ꝯuerſo milite decollatꝰ eſt. Sꝫ illo i terrā cadēte ocu-
li ꝑcuſſoris de eiꝰ capite pariter ceciderūt. Sepultꝰ eſt
aūt i ciuitate verilanio: q̄ ab anglis dr̄ verlo. matſen. ver-
lingaceſter. Poſt cuiꝰ martyriū paſſi ſunt aarō ⁊ iuliꝰ le-
gionū vrbis ciues: ⁊ alij plēs vtriuſq̄ ſexꝰ ꝯuerſi ad deū
ꝑ miracula i eiꝰ paſſiōe oſtēſa: q̄ paſſus eſt. xj. kal. iulij.

¶ De ſanctis Albano epō ⁊ ſocijs martyribꝰ.
Capi. cxxxiij.

Albanꝰ epiſcopus
⁊ Vrſus clericus martyres comites
fuerūt ſancti theoneſti epī: vt īfra di-
cetur in eius paſſiōe. x. kal. decēbris.
Qui cū eodē ⁊ diſcipulis eiꝰ tabra et
tabrata a phillipēſibus inſula nau-
ſia egreſſi romā ſecū acceſſerūt: ⁊ ora-
tione facta Mediolanū abierūt: ⁊ ſu-
ſcepti honorifice a ſancto Ambroſio
epō ⁊ theodoſio imꝑatore tūc ibi de-
gēte. Inde ad gallias ꝑdicādo trāſeū-
tes: dū auguſtā ciuitatē deueniſſent: Sanctꝰ vrſus a pa-
ganis cōprehēſus ꝑ multa tormētorū genera martyriū
paſſus eſt. Theoneſtus vero cū Albano tabra ⁊ tabrata
diſcipulis ſuis venit ad regē roſimundū: qui eos miſit
ad paulinum epiſcopū treuerēſem. Indeq̄ naufragio ma-

guntiam adierunt: vbi dum predicaret albanꝰ a gentilibus tentus ⁊ flagellatꝰ: nouiſſime gladio ceſus eſt. Horum duorũ martyrũ corpora ad ꝓuinciã venetie trãſlata in loco qui dicitur burãnũ iuxta mare ſitum torcellãneñ. dioce. tumulata ſeruãtur. Ibiqꝫ ⁊ corpus iacet tertij martyris dominici monachi: qui in iſtoꝝ paſſiõe nõ reperiatꝰ ſpecialiter noiatus: ab incolis tñ ipſiꝰ loci cõſocius Albani ⁊ vrſi fuiſſe dicitur: ⁊ cũ eiſdẽ ꝓ chriſti nomine credit martyrio coronatꝰ. Paſſio horũ martyrũ ibidẽ agitur. xj. Kalen. Julij.

¶ De ſctõ Euſebio epõ ceſarieñ. Ca. cxxxiiij.

Euſebiꝰ pamphili

cui pãphilꝰ mr̃ adeo amicitia cõiunctꝰ extitit: vt ab eo cognomẽ ſortiaꝛ: vt dictũ eſt ſupra in paſſione pãphili martyris. kal. iunij. Hic epõs ceſarieñ. fuit ⁊ ſctitate ac ſapĩa inſigniter claruit: multaqꝫ opuſcula diuina ꝯpilauit. Sup geneſiꝫ libros. xx. cõpoſuit. Diuerſaꝝ reꝝ libros. xxv. Eccliaſtice hiſtorie libros. ix. Chronicorũ canonũ hiſtoriã ⁊ eorũ epithoma. Euãgeliorũ diaphoniã: ⁊ eorũ canones. In Iſaiã lib. x. Cõtra porphiriũ li. xxv. In quorũ. xviij. xix. ⁊ xx. accuratiſſime rñdet ei ꝯ Danielẽ ꝓphetã ſcribẽtẽ. Topicoꝝ lib. j. Apologiarũ ꝓ origene lib. vj. De vita pãphili martyris. lib. iij. De martyribꝰ quedã opuſcula. In. cl. pſ. inſignes edidit cõmẽtarios. Chronographiã terre iudeꝛ ⁊ diſtictas tribuum ſortes. libellũ vrbiũ: mõtiũ: fluuioꝝ: valliũ: vicorũ: ⁊ diuerſorũ locoꝝ terre ſctẽ: q̃ ſacra ſcriptura complectiꝛ. Scripſit ⁊ librũ chronicuꝫ de tpibꝰ a principio mũdi inchoãs: ad tpa vſqꝫ ſua declinãs. Diocletiani atqꝫ cõſtãtini primi tpibꝰ micãs. Humanitatis i pace ſoluit debitũ. xj. kal. Junij. Hec hieronymꝰ libro de viris illuſtribꝰ ⁊ ex martyrologio Adonis ⁊ Vſuardi.

¶ De ſancta Demetria virgine ⁊ marty. Capi. cxxxv.

Demetria virgo

Romane exorta filia fuit fauſtini ⁊ darfoſe ⁊ ſoroꝛ martyris Bibiane vt ſupra in paſſiõe Bibiane ſcriptũ legiꝛ. iiij. noñ. decẽbris. Hec cũ añ impiiſſimũ impatorẽ Julianũ decẽta ꝓ fide xp̃i introduceret: in ꝯfeſſiõe dñi emiſit ſpm̃. Sepulta a Joãne pbr̃o iuxta matrẽ ⁊ germanã apud palatiũ licinianum. xj. kal. iulij.

¶ De ſancto Leufredo abbate. Capi. cxxxvj.

Leufredꝰ abbas

claruit tpe Juſtiniani impatoris ſecũdi. Qui parẽtibꝰ xp̃ianis pago eboracẽſi. ortꝰ: relicto ſeculo prope vrbeꝫ in parua cellula morabaꝛ. Sꝫ a deſiderio epõ ꝓpter inuidiã eo q̃ð in eiꝰ dioceſi ſe incluſiſſet: ipſiꝰ licẽtia nõ petita tentus eſt: ⁊ in equo cõtra votuꝫ ſuum leuatꝰ eo quod nunq̃ equum aſcẽdere propoſuiſſet ad ciuitatẽ adductꝰ eſt: cõtra quẽ epõs inquirere diſponebat. Statimqꝫ vt ad epiſcopatũ ꝑueniret equi viſcera: cui ſctũs inſidebat: dirupta ſunt ⁊ in terram cũ equo pariter ceciderunt. Quod epiſcopꝰ videns ab eo veniã petijt: ipſumqꝫ in pace dimiſit. Qui pater poſtmodũ factus eſt plurium monachorum: qui ⁊ miraculis claruit. Nam giſlenandum monachum a diabolo vexatũ liberauit: eiqꝫ baculũ ſuum pro ipſiꝰ tutela dimiſit. Dũ igne maxio ſubito accẽſo cenobiũ cõflagraret: oratiõẽ fudit: ⁊ mox vẽtꝰ validꝰ ex oppoſito inſurgens a monaſterio flãmas excuſſit: multis quoqꝫ alijs clarꝰ virtutibꝰ i pace ꝗeuit. xj. Kalen. Julij.

¶ De ſanctis Decẽ milibꝰ martyribꝰ. Capitu. cxxxvij.

Decem milia mar

tyres apõ Alexandriã ſub Adriano ⁊ Antonio paſſi ſunt. Cũ eñ Agareni ⁊ Euphratenſes Romano imperio rebellaſſent Adrianꝰ ⁊ Antoniꝰ imperatores qui in partibꝰ Alexãdrie degebãt nouem milia milites cõtra eos dirigunt: eiſqꝫ acatiũ primiceriũ ⁊ heliadẽ ducẽ preficiũt. Cũ autem romanorũ militia multitudinẽ aduerſariorum cõſpexiſſent: perterriti terga verterũt. Et ſciſcitantes adinuicem cur tantꝰ eos tremor inuaſiſſet: putãtes ꝙ dij contra eos indignati forent: eo ꝙ illis ſacrificare neglexiſſent: accedẽtes ad ſimulacra ſacrificia obtulerũt: ⁊ irruentibꝰ hoſtibꝰ adhuc maiori formidine repleti ſunt: cõciti quoqꝫ ſe in fugã dederũt. Quibus angelus dñi apparuit: q̃ in ſpecie iuuenis eos alloquẽs deos gẽtiũ eſſe demones aſſeruit. Et hec illis bis cõtigiſſe affirmauit: eo ꝙ vanorũ deorũ ſuffragia poſtulaſſent. Q̃ð ſi in chriſtũ credere vellẽt: victoriã ex hoſtibꝰ obtinerẽt. Quibꝰ vnanimiter ſe velle credere reſpõdentibꝰ: Angelꝰ dñi diſparuit. Sequenti die xp̃m in ſui adiutoriũ expoſcunt: in hoſtes impetum faciũt: ⁊ Angelũ qui pridie illis apparuerat exercitũ eorũ precedentem cernunt: barbaros viriliter cedũt: in fugã vertũt: ⁊ multos fugientes in lacũ ſe necare cõpellũt. Obtẽtoqꝫ triũpho: Angelꝰ dñi deduxit ſanctos ad verticẽ mõtis ararath lõge ab Alexãdria per quingenta ſtadia poſiti: imperatoribꝰ tũc in Alexandria conſtitutis. In quorũ medio Angelꝰ ſedebat: ⁊ eos de fide chriſti plenius inſtruebat. Jlico aũt celi aperti ſunt: ⁊ alij. vij. Angeli viſibiliter ad eos deſcẽdũt: omniaqꝫ illis futura ꝑdicũt: ⁊ ad martyrij paſſiones conſtantes efficiũt. Quibꝰ ab eorũ ablatis oculis ſancti martyres vnanimiter in Chriſti fide ⁊ amore fundati. xxx. diebus in monte perſtiterunt orantes nullo penitꝰ cibo corporeo ſuſtentati. Imperatores autẽ admirãtes cur ad illos habita victoria nõ rediret: ad eos perquirendos mittunt: eoſqꝫ Chriſtianos effectos audierunt. Statimqꝫ ſeptẽ regibus circũſtantiuꝫ regionum epiſtolas dirigunt: vt ad eos cum ingenti exercitu feſtinarent ad nouorum chriſticolarum exterminium faciendum. Regibus igitur cum feſtinatione cõgregatis imperatores nuncios ad ſanctos dirigunt: eoſqꝫ coraꝫ ſe accerſiri faciũt. Qui oratione premiſſa ſe mutuo cõfortantes voce delapſa celitus roborati: corã imperatoribꝰ cõparere feſtinarunt intrepidi. Interrogatiqꝫ ab eis cur poſt triumphum nazareno crucifixo adheſiſſent: ⁊ auguſtoruꝫ leges preterire nõ timuiſſent: Acatiꝰ ore oim̃ rñdẽs: oia que illis euenerãt enarrauit: ⁊ xp̃m dñꝫ voce publica predicauit. Oẽs quoqꝫ milites xp̃m ſolũ deũ verũ acclamare ceperũt. Et cuꝫ imperatores cõminarẽtur: ꝙ oẽs penas quas crucifixꝰ pertulerat: illos experiri facerẽt. Unus ex collegio martyruꝫ nomine Acatius campi ductor ſe beatos fore reſpõdit: ſi necis ⁊ paſſiõis domini mererẽtur eſſe cõſortes. Clamantibus aũt populis gentilium cõtra eos: ⁊ illis ecõtra xp̃m viua cõfitentibus voce: populi furore moti in eos lapides miſerũt: eoſqꝫ lapidare ceperunt. Sed xp̃i virtute lapides in facies iactantium vertebantur: ⁊ plurimi ex gẽtilibus mactabantur: ſanctiqꝫ martyres a lapidibus minime tangebantur. Quod cernẽtes imperatores: ⁊ hoc magicis virtutibus aſcribẽtes: eos ſcorpionibus flagellari iuſſerunt. Et cũ diutius cederent: vnꝰ illorum iuuenculus noĩe draconarius paruper in verberibus deficiens ad acatium ſe cõuertens: eius exhortatiõẽ poſtulabat. Quem poſtq̃ acatius confortaſſet timens ne aliquis ex collegio in fide forſitan propter flagella titubaret: orauit ad dominũ: vt eos ab ipſi tormentis erueret. Statimqꝫ facto nimio terremotu manus ⁊ brachia cedentiũ aruerunt. Quo viſo miraculo magiſter quidã militum theodorus noĩe cũ ſuis militibus mille conuerſus eſt: qui ſe xp̃ianos ꝓfitentes ad nouem milia martyres ſe contulerunt. Nunc imperatores irati iuſſerunt apportari clauorũ multitudinẽ trigonorum: ⁊ ꝑ viginti ſtadia ſpargi: vt ſup eos ſancti nudis pedibꝰ ambularent. Q̃ð cũ fieret: angeli dñi martyres precedebant: ⁊ clauos leuantes in vnũ coaceruabant. Impatores ṽo illos angelos deos fuiſſe putabant: propter q̃ð adhuc magis martyres ad ſacrificia ſuadebãt: eo q̃ð dij illorum miſerti eos a tali clauorum periculo liberaſſent. Sed cum tã primi nouem milia q̃ alij mille ſuperadditi ſolum verum deum crucifixũ clamarent: iuſſerunt auguſti: vt omnia crucifixi tormẽta quem predicabãt experirentur in eis. Sicqꝫ corone ſpinee eorum capitibus imponuntur: ⁊ lanceis latera perforantur: ⁊ vt olim chriſtus a iudeis ſic ſancti a militibus ſibi genuflectentibus illuduntur. Qui hec conſtantius tolerantes ſanguine eorum ꝓprio frontes tingebant in myſterio baptiſmatis quo carebant. Tunc de conſilio regis ſaporis ſancti martyres in crucibus configi iubentur. Et comitantibus illos omnibus populis ad montem ararath ab exercitu deducuntur: et ibidem hora tertia crucibus figuntur. Beatꝰ vero acatius in cruce pendens pendentes ſimiliter ſocios hortabatur: ⁊ ſymbolum fidei catholice profitebatur: vt autem ſanctorum paſſio per omnia dominice paſſioni ſimilis eſſet: miracula que moriẽte domino apparuerũt innouata ſunt. Nam ⁊ hora ſexta vſqꝫ ad horam nonam ſol obſcuratus eſt: terremotus ingens factus eſt: ita vt plurima edificia ruerent: ſaxa etiam et parietes multi conſciſſi ſunt obſtupentibus vniuerſis. Sancti vero martyres ad dominum orauerunt: vt cũcti eos in quacũqꝫ neceſſitate inuocantes petitiõis ſue a domino cõſequerentur effectum: ⁊ vigiliam paſſionis eorum cum ſilentio ieiunantes indulgentie pro peccatis mererentur percipere annum vnum. Statimqꝫ voce de celo lapſa ad eos ad celeſtia regna percipienda vocantur: et eorum petitiones exaudite in omnibus nunciantur. Poſt modicum ergo facta hora nona totum montem lux maxima circunfulſit. Sancti quoqꝫ martyres magnis vocibus ſuos in manus domini ſpiritus commẽdantes animas emiſerunt. Corpora vero illorũ ab angelis de crucibus depoſita diuina diſpoſitione in ipſo monte ſepulta ſunt. Qui paſſi ſunt. x. Kalen. Julij.

¶ De ſctõ Paulino epõ ⁊ cõfeſſore. Cap. cxxxviij.

Paulinus epiſco-

pus nolane ciuitatis campanie tẽpore vandalorum claruit. Cum eñ tota fuiſſet ipſa ꝓuincia a vandalis irruẽtibus depopulata: multiqꝫ de ipſa terra in aphricam adducti captiui fuiſſent. Vir domini Paulinus cuncta que habere potuit captiuis indigentibus miſit. ¶ Cum autem vidua quedam ad eum veniſſet: ⁊ filium ſuuꝫ vnicum a regis vandalorum genero in captiuitatem adductum fuiſſe diceret: ⁊ a viro dei precium aliquod pro redemptione poſtularet. Illeqꝫ quid daret nihil penitꝰ haberet: petẽti femine ſeipſum obtulit: eidẽqꝫ benigne rñdit: vt ſe ſecum ad aphricã ductũ ſeruũ ſuuꝫ eſſe aſſereret: ipſumqꝫ ꝓ ſuo filio apud regis generũ cõmutaret: cũ ſe in eiꝰ ſeruitio mãſurũ ꝓ redimendo filio paratũ diſponeret. Quod illa ex ore tãti viri audiens: irriſionem potius credidit q̃ compaſſionem. At ille vtpote eloquentiſſimus: ⁊ ad plenum diuinis ſtudijs eruditus: dubitanti femine perſuaſit citius: vt audita crederet: ſeqꝫ ꝓ filio redimẽdo in ſeruum tradere non timeret. Perrexerũt igitur vtriqꝫ ad aphricam. Et primo quidem regis genero vidua ſupplicauit: vt filiũ ſuũ ſibi gratis donaret. Q̃ð vir barbarus nedum facere renuit: ſed inſup audire deſpexit. Cui cũ vidua ſubiungeret: vt filiũ ſuum redderet: ⁊ pro ipſo vicariũ hominem illum acciperet. Illeqꝫ venuſti vultꝰ hominẽ cõſpexiſſet: interrogauit eũ: quã artem noſſet. Cui vir dñi hortum ſe colere noſſe q̃ optime dixit. Q̃ð vir gentilis gratũ habuit: ipſumqꝫ in ſeruũ ſuſcepit: ⁊ rogãti vidue filiũ reſtituit. Quo accepto inde diſceſſit: ⁊ Paulinus horti colendi curã ſuſcepit. ¶ Cũ aũt dñs ſuus crebro hortum ingrederetur: ſuũqꝫ hortolanum quedã requireret: ⁊ ſapientẽ hoĩem eſſe videret: amicos deſerẽs cũ eo ſepius colloquẽs ipſius cepit ſermonibꝰ delectari. Cui Paulinus quotidie ad mẽſam virẽtia deferebat: ⁊ accepto pane ad horti curã remeabat. Die autẽ quadam ſuo dño ſecretius ſecũ loquẽti ꝑdixit: vt ſe circa regni regimẽ ꝓuideret: eo ꝙ rex citiꝰ moriturus eſſet ipſeqꝫ eidẽ maſculina ꝓle carẽti ſucceſſurus foret: ꝙ ille regi nunciare curauit: ⁊ ꝙ hec ab hortolano audiſſet aperuit. Rex ṽo ipſum videre poſtulauit. Cui gener rñdit: ꝙ ille eſſet q̃ ſibi ad prãdiũ herbas ex more portaret. Factũqꝫ eſt cũ rex ad prãdiũ diſcubuit: Paulinus olera virentia delaturus venit. Cũqꝫ hunc rex ſubito conſpexiſſet: intremuit: accitoqꝫ genero ei verũ eſſe q̃ð audiuiſſet aſſeruit: nam vt dicebat ipſa nocte in ſomno ſedẽtes ꝓ tribunali cõtra ſe iudices viderat: inter quos Paulinꝰ ꝯſiderabat: ⁊ flagellũ q̃ð aliqñ acceperat: eorũ ſibi iudicio tollebat: impoſuitqꝫ vt interrogaret quis eſſet: q2 ipm̃ popularem minime exiſtimaret. Tũc regis gener ſecreto Paulinũ q̃s eſſet magnis coniurationibus inquiſiuit: tãdẽqꝫ illũ epiſcopũ eſſe cõperuit: ⁊ q̃cquid peteret ſibi liberaliter obtulit. Vir autẽ dñi ab eo poſtulauit: vt oẽs cõciues ſuos captiuos relaxaret. Cũctiqꝫ illi protinus in aphrica requiſiti cũ onuſtis frumẽto nauibus ꝓ venerandi viri paulini ſatiſfactione in eius comitatu laxati ſunt. Poſt modicos vero dies rex vãdalorũ occubuit: ⁊ vt paulinus predixerat: gener eidẽ ſucceſſit. Sicqꝫ factũ eſt vt q̃ ſe ſolũ in ſeruũ tradiderat: cũ multis a ſeruitio ad libertatem rediret. ¶ De cuiꝰ etiã morte ſcribitur q̃ð cũ dolore fuiſſet lateris tactꝰ ad extrema deductꝰ eſt. Dũqꝫ domꝰ eius in ſua ſoliditate ꝑſiſteret: cubiculũ in quo iacebat eger: facto terremotu cõtremuit: oẽſqꝫ adſtantes nimio terrore cõcuſſit. Sicqꝫ ſctã illa aĩa carne ſoluta eſt. x. kal. iulij. Sepultuſqꝫ ꝗeſcit in eccleſia ſua. Hec Greg. iij. dialo. c. j. Hic vir ſapiẽtia clarꝰ multa volumina cõpillauit. Beati eñ Ambroſij vitam ſcripſit ad Auguſtinũ. Item vitã beati felicis. Ad theodoſium ſanctũ: ſcripſit panegiricum ſuper victoria tyrannorũ. Ad ſororẽ epiſtolas plurimas de cõtẽptu mũdi. Itẽ de diuerſis cauſis diuerſas diſputationes ⁊ tractatus. Volumẽ etiã de penitẽtia: ⁊ de generali omniũ martyrũ laude inter opuſcula ſua precipuũ. Multa verſu breui ſcripſit ad celſum. Epitaphium etiã vite cõſolatoriũ. Libellum ſuper morte xp̃iani ⁊ baptizati infantis ſpe xp̃iana monitum. Epiſtolas plures ad ſeuerũ. Sacramẽtorũ etiã ⁊ hymnorum. Itẽ epiſtolas ad delphinũ: amandũ: victricum: aprum: florentinum: euſebiũ: ⁊ vincentiũ. Hec Gẽnadius de viris illuſtribus.

¶ De ſancta Hildegarde virgine. Cap. cxxxix.

Hildgardis vir-

go in alamanie partibus admirabilis fuit prouecte etatis tempore cõradi imperatoris. Que ꝗnquẽnis a parẽtibus deo ad ſeruiendum tradita eſt: ⁊ in monaſterio commendata. A quo tempore vſqꝫ ad obitum ſuum ieiunijs ⁊ orationibus intendens miras viſiones habuit: ⁊ ſpiritum propheticum a domino ꝑcepit. Et cum laica priꝰ monialis ⁊ illiterata fuiſſet: nam nihil de ſcripturis excepto pſalterio didicit: mirabiliter tamẽ rapta diuini-

tus imbuitur: non ſolum quod verbis effunderet: ſed etiam quod ſcribendo latine dictaret: ac dictando catholice veritatis libellos conficeret. Hec enim fuit fundatrix ⁊ magiſtra monaſterij ſancti roberti quod apud pinguiam ſitum eſt. Cui etiam multas epi epiſtolas direxerūt: et ab ea remiſſiuas ſuſceperunt. Precipue tamen tres romani pontifices ſuas beate hildegardi charitatiuas literas miſerūt. ſ. Eugeniꝰ: Anaſtaſiꝰ: ⁊ adrianus. Huic etiā ſcripſit epiſtolā beatꝰ bernardꝰ. Que de iuſſu pape Eugenij omnia que de antichriſti tēpibus ꝑphetauerat ſcripture mādauit. Cuius etiam libelli ab eodē pontifice in cōcilio treuerē. approbati ſunt. Scripſit autē epiſtolam de tpibꝰ futuris. Initians ab anno dñi. M. c. protendens vſq ad finem ſeculi: multa ⁊ mira in eodē archana futura predicēs. Que ſanctis operibus plena: quieuit in pace. x. kalen. Iulij. Sepulta in ſuo monaſterio qđ rexerat annis circiter. xl. vbi ⁊ miraculis fulget.

¶ De ſancto nicea epō. Cap. cxl.

Niceas epiſcopus Romatiane ciuitatis ſanctitate ⁊ morum honeſtate cōpoſitus: ac doctrina ſublimis: ⁊ facūdia preclarus apparuit. Qui ſex ad baptiſmū venientes cōpetentibꝰ inſtructionibꝰ informans libellos edidit. Quorū primꝰ ꝯtinet qđ agere debeāt: qui ad baptiſmi gratiā venire cupiunt. Scđs de gētilitatis erroribus. Tertiꝰ de fide vnice maieſtatis. Quartus aduerſus Genealogiā. Quintus de ſymbolo. Sextus de agni paſchalis victima. Ad lapſam etiā virginē libellum emendationis oībus inſignē laudibꝰ miſit. Quieuit autē in dño. x. kalen. Iulij. hec Gēnadius de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Iuliano martyre. Cap. cxlj.

Iulianꝰ martyr iuuenculus annorū. xviij. in flauiade ciuitate paſſus eſt tēpore decij ceſaris: ſub preſide martiano: quem preſes detētum ad ſacrificia ſuadebat: ⁊ ſacrificare abnuentem fuſtibꝰ cedi iuſſit. Iterūq in equuleo leuatū grauiter flagellari: deinde depoſitū in carcerē mitti fecit. Et aſclepiodora matre iuuenis acceſſita hortabat illā ꝑ ſe: vt filium ad deorum immolationē ſuis exhortationibus induceret. Que trium dierum inducias poſtulauit: in quibus mater filiū in chriſti cōfeſſione corroborabat. Elapſo vero triduo cum Iulianus iuſſu pſidis eductus de cuſtodia dījs ſacrificare contēneret: fecit preſes adduci ſaccum cū ſerpentibus ⁊ arena: martyrēq xpi in ipſo cōſui: ac in pelagꝰ mitti: vt ſic tā aquarū prefocationibꝰ ꝙ ferarum morſibꝰ interiret. Cuiꝰ corpus ab vndis iactatum ad inſulā: que dicitur proconeſſus: a chriſtianis ibidem habitātibus inuentum: in monte ipſius terre ſepultum eſt: vbi multo tempore ſine aliqua veneratione quieuit. Poſt multos vo annos eſtatis tēpore maris procella intumeſcente: pars mōtis vbi arca ſita fuerat a mari diruitur: ⁊ arca ſaxea in mare mittur: que diuino nutu ſuper procellas enatans ab vndis ad portum ariminen. ciuitatis adducit: ⁊ in littus iactatur. Quod ciues admirātes: qui ad portū venerāt: luce ſuperinfuſa arcā ſup aquas natare cōſpexerant: tumulum cum ſacro corpore plauſtro impoſuerunt: ⁊ ad eccleſiam maiorem illud deferre volētes: ipſum inde amouere nullatenus potuerūt: ſed neq arcam aperire aliqualiter valuerunt. Tandem poſt dierū plurium orationes ⁊ ieiunia Ioannes abbas monaſterij ſancti Petri extra ciuitatem ſiti: ſepulchrū cum corpore eius vehiculo impoſitum faciliter mouit: ⁊ ad eccleſiam ſuā adduxit. Et patefacto leuiter tumulo corpus ſancti Iuliani martyris vna cum veſtibus omnino incorruptum inuenit. Paſſionis quoq epitaphium conſcriptum ibidem repertum coram omnibus legit. Erātq in ipſa arca. vij. capita martyrum ignotorum. In ipſo igitur loco corpus cū arca depoſitū ad pſens vſq quieſcit: quod paſſus eſt. ix. kalen. iulij.

¶ De ſancta edeltrude regina ⁊ virgine. Cap. cxlij.

Edeltrudis regina virgo ſacra: vt ſcri. ſigibertus anno. xiij. cōſtantini iunioris in anglia claruit: que duobus nupta viris: qđ dictu mirū eſt: virgo permanſit. De hac beda li. de geſtis anglorū. xiiij. dicit. ꝙ fuit filia anne regis oriētalium anglorū xpianiſſimi. Et primo ꝯiūx vxor godeberth principis auſtraliū girniorū fuit: cum quo in virginitate perſeuerauit. Quo mortuo coacta per patrem ecford regē maritum accepit: ⁊ hūc ad tantum pudicitiam incitauit: vt. xij annis ſecū in coniugio manens: illibata cuſtodiret. A quo tandē patre defuncto obtinuit: vt abſoluta a cōnubio monaſteriū ingrederet. Sicq in cenobio virginū vrbis colndi ſub obediētia elbe abbatiſſe amice regis a ſancto pilfrido epo ſacrū velamē accepit: ⁊ ibidē anno integro deo ſeruiēs manſit: deinde propter ſanctitatis eius famā electa eſt abbatiſſa in regione elgo in ꝓuincia oriētaliū anglorū: q eſt inſula paludibꝰ circūdata: vbi mira ſanctitate ꝑpollēs monaſteriū ſibi commiſſum ſtrēnue gubernabat. Sed poſt annos. vij. grauiſſimo ꝑcuſſa morbo ad extrema deueniēs: quieuit in pace feliciter. ix. Kal. iulij. Cui ſoror ipſiꝰ ſexbruth ſucceſſit in regimine abbatie.

¶ Poſt annos vero. xvj. cū corpus ſancte virginis in loculo ligneo ſubterraneo iaceret: ⁊ multis virtutibꝰ ⁊ ſignis clareret ipmq ſoror ipſiꝰ abbatiſſa tumulo marmoreo leuare decreuiſſet: miſit nūcios cū naui ad aliā inſulā ꝓ marmoribꝰ apportādis: qui in ipo loco arcā ad mēſurā corporis eiꝰ diuinitꝰ exciſam: ⁊ vbi caput iacere debuiſſet aliquātulū ꝯcauā inuenerūt: quā ad monaſteriū deferētes corpꝰ in ipſa eq ſibi: vt dictū eſt: cōuenīete collocauerūt: qđ oīno incorruptū miroq fragās odore repertū eſt. Vulnꝰ etiam qđ ei in vltima eiꝰ egritudine ꝓ apoſtematis inciſione factū fuerat: cum quo adhuc apto deceſſerat: ſolidatum inuenerūt: oſtēſa in ſignum inciſionis puſſima cicatrice. Et cū ſanctū corpus in nouo ſepulchro reconderetur: audita eſt vox ex ipſo cadauere dicens. Sit gloria nomini dñi. Tactu vero tam ipſius corporis ꝙ prioris loculi ac veſtiū ſuarū: multi egri a diuerſis languoribus ſanati ſunt.

¶ De ſancta Maria de cegnies. Cap. cxliij.

Maria de cegnies cuius vitam ſcribit iacobus de vitriaco: orta villaniuella epiſcopatus leodiē: mediocribus parentibus diuitibus: attamen omnia pro chriſti amore ab annis puerilibus contempſit: ⁊ deo ſuire ſolicite curauit. Que annorū. xij. cuidā ioanniter inuita a parētibꝰ in cōiugiū tradita eſt: ⁊ ſecū cohabitās aſperrima pnīa ſe macerauit: tam ꝙ ſue ſanctitatis exemplo virum: vt optabat ad caſtitatem induxit: ⁊ ad villam que dicitur Villembroth ipſa vna ſecum ſepius adhibat: ibiq ambo coniuges leproſis miniſterium exhibebāt. Tandem viri inſtantibus precibus obtenta licentia: chriſto feruentius ſeruire cepit: ⁊ ad ſui votum noctes inſomnes in oratione ducere: ieiunijs ⁊ diſciplinis carnem affligere et villibus induta incedere: ac eccleſias frequentare. Cum autem in die paraſceue a ſacerdote moneretur: vt lachrymarum inundantiā aliquantulum cohiberet: orauit maria pro preſbytero qui eodē die celebrās tanto lachrymarum hymbre perfunditur: vt etiā altaris pallia irrigaret. ¶ Penitentia vero ipſiꝰ admirabilis extitit: adeo vt continuo triennio ab exaltatione ſancte crucis: vſq ad paſcha in pane et aqua quotidie ieiunaret: et inde nil attenuata nec etiā ex hoc opera manuū intermitteret. Cui ſepius angeli apparebāt: eamq diuinis colloquijs refouebant: precipue tamē eiꝰ angelus ad ſui cuſtodiam datus ei quaſi quotidie aſſiſtebat: cui dei ancilla: vt ſuo abbati in omnibꝰ obediēs erat. Aliquando etiam a Ioanne euangeliſta exiſtens in menſa celeſtibus dapibus refecta eſt. Aliquando. xxxv. diebus ſine vllo cibo in ſilentio perdurauit. Reuelationibus autem celeſtibus crebro conſolabat. ¶ Per annos ſingulos eccleſiam genitricis dei de cegnies viſitabat: ⁊ ſine vlla eſca vadens ⁊ rediens triduanū iter agebat. Angeliq duo ipſam a dextris et a ſiniſtris in ipſa via continue dirigebāt: eamq ab omni periculo: calore ⁊ pluuia protegebant. Plerūq enim hymbre cadēte veſtibus omnino ſiccis incedebat. ¶ Demones aūt ſuis orationibus mira virtute compeſcuit. Quoſcūq etiam quantuncūq male diſpoſitos ſe viſitātes ſuis ſermonibus ad penitentiam prouocauit. Quacūq tribulatione depreſſos ad ſummam patientiam induxit. Frequenter prius ꝗ̄ corpus dñi ſacra leuaretur hoſtia in manibus ſacerdotis ei apparuit. Plerūq glorioſa virgo eidē ſe reuelauit. Plerūq ⁊ ei deuotus Ioannes euangeliſta eidem aſtitit qui aliquando in ſpē aquile alis collum complexans roſtrum in pectore figens inundantia lachrymarum ipſam repente repleuit. ¶ Deniq frequētiam hominum ad ſe concurrentium fugiens ex niuella deceſſit. Et reuelatione diuina locū ſancti nicolai de cegnies ſibi viſum ad quietem elegit: vbi ſanctus confeſſor loci patronꝰ ſibi apparuit: ipſamq noctu clauſis ianuis in eccleſiam intromiſit. Ibi quoq ſanctitate repleta et virtutum operibus inſigniter glorioſa vſq ad finem vite permanſit. Obitum autē ſuum per ſex annos ante preſciuit: ⁊ aliquibus predixit: diebus. liij. ante ſui exitū cōmunióe ſacra ſola refecta ſine alio cibo perdurauit. In cuius vltima ⁊ longa egritudine conſuetam ſemper vitam et abſtinentiam ſeruauit: ⁊ nunquā a ſole vtpote filia lucis oculos auertit: multas quoq in ipſa infirmitate reuelationes diuinas habuit: ex quibus aliqua reuelauit. Cui languenti angeli aſſiſtebant: et eam diuinis allocutionibus confortabant. Sed dū extremā vnctionem reciperet: chriſtus cum apoſtolis eidem aduenit ⁊ crucem ad pedes eius affixit. Petrus quoq claues celeſtis regni eidem reſerādi viſibiliter oſtendit. Quā cum ad extrema tendentem Tholoſanus epiſcopus viſitaſſet: vidit illam in aere a dei genitrice leuari: ⁊ ab angelis obuiantibus comitari. Sicq ſanctitate conſummata: chriſto domino ei in vltimis apparente eiuſq ſpiritus aſſumente: die dominico in vigilia Ioannis baptiſte hora diei. ix. obdormiuit in pace. Anno gratie. M. ccxiij. x. kal. iulij. Sepultaq iacet cegnies in eccleſia ſancti nicolai miraculis flagrans.

¶ De ſancto Ioanne preſbytero. Cap. cxliiij.

Ioānes preſbyter ⁊ martyr rome ſub iuliano ceſare apoſtata paſſus eſt. Quem cū impius imperator chriſtum publice predicantē fama referente cōperiſſet ipſum tenerijs inauditum in viam ſalariam veterāq adduci precepit: vbi ſi non adoraret ſimulacrum ſolis ante ipſum idolum decollari mandauit. Qui illuc tractus cū adorare contemneret iuxta ſententiā principis capite ceſus eſt kalendas iunij. vt in martyrologio Adonis habet.

¶ De ſancto Felice preſbytero ⁊ martyre. Cap. cxlv.

Felix preſbyter et martyr in tuſcia ciuitate vernia ſub Turtio preſide paſſus eſt tempore valeriani. Qui cum chriſtum confiteretur ⁊ idolorum abhominanda ſacrificia execraretur: necnon chriſtianos docens ad martyrium ſingulos hortaretur. Turtius a valeriano imperatore ad ipſam ciuitatē miſſus tenuit Felicem preſbyterum. Cuius os iam diu lapidibus cōtondi fecit: donec ſpiritum emitteret. Cuius corpus hyreneus diaconus iuxta muros ciuitatis Sutrij ſepeliuit. ix. kalen. Iulij.

¶ Finis libri quinti.

Prologus Sexti libri.

Sextus liber huius catalogi cum alijs quatuor ſequētibꝰ: vſq ad vndecimum excluſiue: continet geſta ⁊ paſſiones ſanctorum quorum feſtiuitates eueniunt infra tempus repreſentat eccleſia ex ipſius diuine ſponſe ⁊ verbi dei coniugio filiorum multiplicationem ⁊ ꝓpagationem quod tempus fuit a prime eccleſie fundatione facta per apoſtolos ⁊ durabit vſq ad finem ſeculi. Hoc autem tēpus eccleſia repreſentat a ſtatu corporis chriſti: que plerumq contigit circa feſtum natiuitatis ſancti Ioannis baptiſte: vſq ad aduentum domini. Horum autem filiorum quidam fuerūt ipſius eccleſie fundatores vt apoſtoli: quidam conſeruatores vt cōfeſſores: quidam defenſores vt martyres: quidā augmētatores vt virgines. Idcirco tempus ipſum in quinq partes: per conſequens in. v. libros diuiſum eſt. Nam in hoc. vj. libro myſtice figurātur filij eccleſie fundatores: ſcilicet apoſtoli a natiuitate videlicet Ioannis baptiſte vſq ad kalēdas Auguſti. Et hoc ſub figura regū iſrael ⁊ iuda quorum libri tunc leguntur: ꝑ quos apoſtoli deſignantur qui principes populorum facti et a deo principes ſuper omnem terram conſtituti: ⁊ cū chriſto quoq in. xij. ſedibus in die iudicij conſeſſuri eidem regi regum conregnare creduntur. Nam et Mattheus euangeliſta in generatione chriſti. xvj. reges enumerat a dauid vſq ad Iechoniam: a quibus Chriſtus eſt per carnem propagatus: ſignificātes. xij. apoſtolos quorū duo euāgeliſte fuerūt: ⁊ alios duos euāgeliſtas necnō paulū ⁊ barnabā doctores gētiū: a qbꝰ dei filiꝰ ꝑ euāgeliū quo ad mūdi noticiā quodāmodo regeneratus. ¶ In ſeptimo libro figurant̄ eccl'ie cōſtructores: ſcꝫ doctores: a kalendis Auguſti vſq ad Kalen. Septembris ſub figura ſapiētiſſimi ſalomonis: cuiꝰ tūc libri legunt̄: cui vſq vices in ecclīa gerūt doctores ſcti diuina ſapiētia repleti:

o iij

ex quibus tam in grecorum ꝙ̄ latinorum eccleſia quatuor principaliores exiſtunt per quatuor libros ſapiētie deſignati. ¶ In octauo libro figurantˀ eccleſie conſeruatores: videlicet confeſſores per totum mēſem Septembris. Et hoc ſub figura ſanctorū Iob: Thobie: Iudith: ⁊ Heſter. quorum geſta tunc recoluntur: cōfeſſionē ⁊ patiētiam cōfeſſorum denotantia: qui in tribulatione poſiti mundū carnem ⁊ diabolū triumpharūt. ¶ In nono libro figurantˀ eccleſie defenſores id eſt martyres per totum menſem Octobris ſub typo ſanctorum Machabeorū: quorū tunc libri ponuntur: qui vt ſancti martyres ꝓ fide ſic ⁊ illi per dei legē vſq ad effuſionem ſanguinis viriliter decertarunt. ¶ In decimo libro figurantur eccleſie augmētatores: ſcilicet virgines per totū mēſem Nouembris vſq ad aduentū: ⁊ hoc ſub figura prophetarum quorum tunc vaticinia recoluntur qui vt plurimi ſpreto carnali coniugio mētis ⁊ corporis integritate domino ſeruientes aduentum Chriſti ⁊ futura tempora ꝑ ſpiritum ꝑdixerunt. ¶ Hic ergo ſextus liber continet geſta ſanctorum illorum quorum feſta occurrunt infra tempus in quo repreſentantur eccleſie fundatores qui fuerunt apoſtoli: qui eccleſiam ipſam nedū principali verbi dei ꝑdicatione: ſed etiam ſui ſanguinis effuſione fundarunt: quod tempus eccleſia repreſentat ab octaua corporis Chriſti ſiue a natiuitatis feſto ſancti Ioannis baptiſte vſq ad kalen. Auguſti. Et hic vt dictū eſt ſub figura regum iſrael: quorum tunc libri leguntur. Ad huius ergo temporis feſta pertractāda veniēdū eſt. ¶ Et quia hoc tempore libri regum leguntur: merito feſtis ſanctorum temporis geſta illorū ſanctorum regum premittentur: quorū dies obitus certi nullo loco reperiūtur videlicet Ezechie ⁊ Ioſie. Soli enim hi duo cū tertio dauid propheta ſancto ex omnibus regibus iſrael. Eccleſiaſtici. xlviij. ⁊. xlix. inter patres ſanctos illius tēporis ſancti nominātur. Sed de dauid ſuo certo die feſto ſuo loco tractatum fuit: videlicet. iiij. kalen. ianuarij. Ideo de Ezechia ⁊ Ioſia dicendum eſt.

¶ Incipit liber ſextus a natiuitate ſancti Ioannis baptiſte: vſq ad Kalendas Auguſti.

¶ De ſancto Ezechia rege. Cap. j.

Ezechias rex iuda filiꝰ achan cum eſſet annorum xv. patre defuncto in regno ſucceſſit ⁊ regnauit in hieruſalē annis. xxix. Nomē matris eius Abiē de hieruſalem: filiam Zacharie poſthumi Zacharie ſacerdotis: a Ioa rege lapidati. Hic primo anno ⁊ primo menſe regni ſui cōuocatis ſacerdotibus ⁊ leuitis aperuit templū dn̄i: quod pater rex achā ob fauorē regis aſſyriorum clauſerat: ⁊ vaſa dei reparauit: ac reſtituit ſacrificia intermiſſa: ipſe etiā ꝯſilio ſacerdotum fecit paſcha ſecundo menſe: quia nō potuit populus primo mēſe conuenire in hieruſalē: nec ſacerdotes purificati erant. Tantaq fuit multitudo: qꝺ multi nō purificati comederūt paſcha: ⁊ tāta fuit copia victimarū qꝺ i multis leuite ſuppleuerūt officiū ſacerdotū: Diſſipauit etiā rex Ezechias excelſa: ſtatuas contriuit: ⁊ lucos ſuccidit: ⁊ ꝯfregit ſerpētē eneum quem fecit moyſes: cui vſq tempus illud offerebāt incēſum filij iſrael. Receſſit quoq a rege aſſyriorum: ne ſeruiret ei. percuſſitq Philiſteos vſq gazam: ⁊ omnes terminos eorum tam predia ꝙ̄ ciuitates. Anno autē. xiiij. regni eius aſcēdit ſennacherib rex aſſyriorū in terrā iuda: et cepit ciuitates munitas: et miſit rabſacem ad obſidendum hieruſalem: ⁊ caſtrametatus eſt cum exercitu innumerabili iuxta aqueductum piſcine ſuperioris: et abſtulerūt ciuibus aquam exterioris piſcine. Et cū vocaſſet regem ad colloquium: noluit exire: ſed miſit ad eū Eliachim pontificem: ⁊ ſobnam ſcribam: et Ioachim a commentarijs: ⁊ loquebatur ad eos rabſaces hebraice in viribꝰ populi verba cōminatoria multa. Poſt hec venit ſennacherib perſonaliter ad obſidionem hieruſalem. Miſit etiam Sennacherib literas terribiles ⁊ cōminatiōe plenas ad Ezechiam dicens quod deus iſrael nō poſſet liberare eū de manu ſua. Cumq oraſſet rex in tēplo domini miſit ad illum Iſaias ꝓpheta hortans vt in domino confideret: eo quod deus Iſrael ſaluare decreuiſſet Hieruſalem de manu Aſſyriorum. Et ecce nocte ſequēti angelus domini percuſſit in caſtris Aſſyriorū. clxxxv. milia: caput etiam ⁊ barbam regis raſit in ignominiā. Quo perterritus Sennacherib cum decem viris tantum fugit: ⁊ rediit in Niniuē. Indeq occiſus eſt a filijs ſuis in templo dei ſui. Ezechias autem propter hāc victoriam elatus gratias deo ſicut debuit non egit: vnde ⁊ morbo percuſſus a domino vſq ad mortē egrotauit. Cumq humiliatus fuiſſet: eo quod heredem non haberet confortatus a domino ꝑ Iſaiā prophetam: quindecim annorum vite ſpacium accepit: in cuius ſignum iuxta quod Ezechias petijt ſol per. x. lineas quas tantū deſcenderat ad orientem regreſſus perficiendo curſum iteratum diem tantum augmentauit: ita quod dies illa que. x. horis iam elapſis ad occaſum vergebat. x. horis prolongata. xxij. horarum extitit. Tunc de cōſilio Iſaie catapſalmatū eſt vlcus apoſtematis regis de maſſa ficuum: ⁊ ſanatus repente die. iij. in templo domino gratias egit ⁊ canticum: Ego dixi. decantauit. ¶ In tempore illo miſit Merodach rex Babylonis per nuncios literas ⁊ munera ad Ezechiam. Nam Chaldei qui vigebant in Aſtronomia nō valētes inuenire cauſam quare dies pene in duplum protenſa fuerat: cum audiſſent pro rege Iuda ſignū factum fuiſſe: miſerunt ad eum: vt ſciſcitaretur rei veritatem preterea quia ſolem adorabant voluerunt honorare hominem quem deus ipſorū honorauerat. Quare elatus ezechias oſtēdit eis omnia que erant in tēplo domini ⁊ in omni poteſtate ſua. Sed quia hec oſtendere gentilibus nephas erat: ab Iſaia ꝓpheta redargutus eſt prophetante ei tranſlationē oſtenſorum vaſorum propter hoc in Babylonem fiendā. Et dormiuit Ezechias cū patribus ſuis ⁊ ſepultus eſt in ſepulchro patrum ſuorum in hieruſalem. Hec ex. iiij. libro reg. ⁊. ij. paralipomenō ⁊ ex dictis ioſephi atq ex hiſtoria ſcholaſtica.

¶ De ſancto Ioſia rege. Cap. ij.

Ioſias rex iuda filius Amon cum eſſet annorū octo: patri in regno ſucceſſit a populo exaltatus: et. xxxj. annis regnauit: ⁊ ambulauit per omnes vias Dauid patris ſui nō declinās ad dexteram neq ad ſiniſtram. Anno autē quarto regni ſui ⁊ etatis ſue. xij. pietatē in ſe et iuſtitiā mirabiliter demonſtrauit. Nam populū ab idololatria reuocauit: et opa praua velut ſenior emendauit. Omnem regni ſui ciuitatem ⁊ ꝓuinciam a cultu idolorum purgauit: ita vt nullū idololatrie veſtigium ſupereſſet. Scrutabatur etiam domos ne quid latenter remaneret ſuſpectū: et in vnaquaq cauſa iuſtitiam coluit tanꝙ̄ anime ſue medicinam. Miſit quoq in totam regni ſui prouinciam: vt deferrent ad reparationem templi munera vnuſquiſq pro ſua voluntate: ⁊ facta eſt reparatio templi. Hoc tempore Helchias pontifex aperiens arcam domini: inuenit librum Deuteronomij ibidē a moyſe repoſitū: qui multo latuerat tpe:

quem cum ſibi miſſum Ioſias legiſſet: audiens maledictiones ſcriptas in tranſgreſſores legis: ⁊ metuens valde imminere captiuitatem diebus ſuis: audiuit reſponſum a domino ꝑ Oldā ꝓphetiſſam: quod mala illa deferri debuerant: nec fieri in diebus ſuis. His auditis rex miſit in omnē prouinciam ⁊ congregauit omnem populū iudeorum in Hieruſalem: ⁊ fecit legi cunctis audientibus verba legis: ⁊ compulit omnes ſacramenta preſtare: vt legem domini per omnia cuſtodirēt. In Hieruſalem quoq faſe ſolenniſſimum celebrauit: ⁊ ad ipſum omnem populum congregauit. Anno aūt vltimo vite Ioſie Nechao rex Egypti aggreſſus Adremon regem Aſſyriorum voluit tranſitum facere ꝑ iudeam: ſed Ioſias eidem tranſitum denegauit: ⁊ cum rege adremon cui confederatus erat: regi Egypti occurrit: initoq certamine cū forte Ioſias tranſiret a curru in currum qui ſequebantur eum more regio: occiſus eſt a ſagitarijs in campo Magedon: planxit eum inconſolabiliter adremon cum omni exercitu ſuo. Traditur etiā qꝺ fons ⁊ arbor qui locū iuxta erāt: vbi Ioſias interfectꝰ eſt aruerunt: ⁊ planxit eū omnis Iſrael ⁊ iuda: corpuſq eius euectum in Hieruſalem ſepelierunt cum patribus ſuis. Hec vt ſupra.

¶ De natiuitate ſancti Ioānis baptiſte. Cap. iij.

Natiuitas ſancti Ioannis baptiſte ab eccleſia celebratur octauo kalendas Iulij: quo tempore dies incipiunt decreſcere vt ex hoc ꝑfiguretur quod ait ioannes illum opꝫ creſcere me autē minui. Hoc aūt ſignificatum eſt: vt dicit Auguſtinus in xp̄i ⁊ ioannis ortibus: ⁊ in eorū mortibus. In eorū ortibus ⁊ in natiuitate xp̄i dies incipiūt creſcere: ⁊ in natiuitate ioānis decreſcere. In mortibꝰ. qr corpꝰ chriſti in cruce eſt exaltatum: corpꝰ ioānis capite diminutum. Hec autē natiuitas ab angelo hoc modo ꝑnuntiata fuit. Dauid enim rex: vt in hiſto. ſcho. dicitur. xxiiij. ſummos ſacerdotes cōſtituit. quorum tamen vnus maior erat qui ſummus ſacerdos dicebatur. Statuit aūt. xvj. de eleazar: ⁊. viij. de ithamar: ⁊ ſecundum ſortem dedit vnicuiq hebdomadam vicis ſue. Abias autem. viij. hebdomadam habuit de cuius genere zacharias fuit. Erant autem ipſe ⁊ heliſabeth vxor eius ſenes abſq liberis. Cum ergo zacharias in ordine vicis ſue templū domini vt incenſum poneret ingreſſus eſſet ⁊ multitudo populi foris expectaret: apparuit ei gabriel angelus. Et cum in eius viſione turbaretur ipſum confortauit: annuntiauitq illi ſe filium habiturum qui Ioannes vocaretur ⁊ ſanctꝰ ex vtero matris exiſtens ante dominū in ſpiritu ⁊ virtute helie precederet. Et vocatur Ioannes helias. Ratione ſitus quia ambo in deſerto. Ratione victus quia ambo in victu parci. Ratione cultus quia ambo veſtitu inculti. Ratione officij: quia ambo precurſores: ſed helias ꝑcurſor iudicis: iſte ſaluatoris. Rōne helie: qr vtriuſq verbū quaſi facula ardebat zacharias autem conſiderans ſui ſenectutem ⁊ vxoris ſterilitatem ac promiſſi magnitudinem dubitare cepit. ⁊ more iudeorum ab angelo ſignum queſiuit: qui ipſum propter incredulitatem plaga taciturnitatis percuſſit. Et hoc factum eſt quadruplici ratione. Primo ſecundum bedam: quoniam diſcredēdo locutus eſt: ideo ſilētio plectitur: vt tacēdo credere diſcat. Scd̄o vt maius miraculum in natiuitate filij appareret. Cum enim nato puero patri loquela redditur miraculum miraculo cumulatur. Tertio quoniam vox naſcebatur ⁊ legi ſilētium imponebatur: ideo congruum fuit vt vocem pater amitteret. Quarto quoniam ipſe a domino ſignum petijt ⁊ ipſam taciturnitatem in ſignum accepit. Cum autē zacharias ad populū exiſſet: ⁊ eum mutum effectū viderent cognouerunt ipſo innuente ꝙ viſionem vidiſſet. Completa vero ſeptimana officij ſui abijt in domū ſuam ⁊ concepit helizabeth ⁊ ſe. v. menſibus occultauit quia ſecundum Ambro. partus ſui erubeſcebat etatē: ne in ſenectute vacaſſe libidini videretur: ⁊ tamen gaudebat ſterilitatis carere opprobrio: quia opprobriū erat mulieribus non habere premium nuptiarum: propter quod nuptie celebrātur. Menſe autem. vj. maria que dominum iam cōceperat virgo ſecunda cognate congaudens: venit ad heliſabeth. Et cum eam ſalutaſſet beatus Ioannes iam ſpirituſancto repletus ſenſit dei filium ad ſe venire: ⁊ pre gaudio in vtero matris exultauit: ⁊ motu ſalutauit: quem voce non potuit. Beata autem virgo apud cognatam tribus menſibus manſit: natumq puerum Ioannē de terra leuauit: ⁊ quaſi morē gerule officioſiſſime peregit. Et notandū ſecundū Ambro. ꝙ laus Ioannis baptiſte in. vj. comprehenditur: ſcilicet ex parentibus: miraculis: moribus: munere: ⁊ predicatione: atq ortus ſolēnitate. Laus autem parentum ſecundum Ambro. ex. v. manifeſtatur: ait enī ſic. Plena laudatio quā genus in moribus: mores in equitate: officiū in ſacerdotio: factum in mandatis: iudicium in iuſtificationibus comprehendit. ¶ Secundo laus eius apparet ex miraculis. Quorum quedam fuerunt ante eius conceptionem in vtero. ſ. angelica nūtiatio: nominis impoſitio: ⁊ loquele patris amiſſio. Quedam quantum ad eius conceptionē in vtero ſcilicet preter naturalis conceptio: eius in vtero ſanctificatio: ⁊ prophetalis doni repletio. De his plenius dicetur in conceptione ſancti Ioānis baptiſte. viij. idus octobris. Quedam quantum ad eius natiuitatē ex vtero: ſcilicet vtriuſq parentis ſpiritus prophetalis adeptio. Nam ⁊ mater nomen ſciuit quod non didicerat a marito: ⁊ pater canticum edidit edoctus a ſpirituſancto. Loquele patris reſeratio: quia mox vt filij nomen ſcripſit: apertum eſt ilico os eius ⁊ lingua eius ⁊c. Et ſpiritusſancti repletio: quia zacharias pater eius repletus eſt ſpirituſancto. Ambroſius. Reſpice Ioannem quanta vis eſt in eius vocabulo. Cuius nūcupatio reddit muto vocem: patri pietatem: populo ſacerdotem ⁊c. Tertio ex moribus quia ſanctiſſime vite fuit. Cuius quidē ſanctitas colligitur ex. x. nominibus quibus nuncupatur. Nominatur enī Ioannes: propheta: amicus ſponſi: lucerna: angelꝰ: vox: helias: baptiſta ſaluatoris: preco iudicis: ⁊ precurſor regis. In ioanne deſignatur prerogatiua perfectionis: qr ioānes domini gratia interpretatur. In propheta prerogatiua cognitionis. In amico ſponſi prerogatiua dilectionis. In lucerna ardente prerogatiua ſanctitatis. In angelo prerogatiua virginitatis. In voce ꝑrogatiua feruoris. In baptiſta prerogatiua mirabilis honoris. In precone prerogatiua predicationis. In precurſore prerogatiua preparationis. Unde merito eius ſanctitas habet teſtimonium. a ſupercelestibus a celeſtibus ⁊ a ſubceleſtibꝰ. A ſupceleſtibus id eſt ab ipſa trinitate. Et primo a pr̄e: vocat eum angelum. Mal. iij. Ecce ego mitto angelum meum ⁊c. Nā ⁊ officium angelorum exercuit dominum nunciando: dicens. Ecce agnus dei ⁊c. Secundo a filio: ſicut patet Matthei. x. vbi chriſtus eum commendat dicens. Inter natos mulierum non ſurrexit maior ioanne baptiſta. Tertio a ſpirituſancto: cum per os patris ſui dixit. Luc. j. Tu puer propheta altiſſimi vocaberis ⁊c. Item habet teſtimoniū a celeſtibus id eſt angelis: ſicut Luce. j. vbi eū angelus multipliciter oſtendens: ꝙ̄te ſit dignitatis quo ad deum: qr erit enī magnus coram domino: quante ſit ſanctitatis quo ad ſeipſum: quia vinum et ſiceram non bibet ⁊ ſpirituſancto replebitur ⁊c. quante vtilitatis quo ad proximum: qr multos filiorū iſrael conuertet ⁊c. Item a ſubceleſtibus id eſt ab hominibus: ſicut a patre ſuo ⁊ vicinis qui dicebant: quis putas puer iſte erit. ¶ Quarto laus eius comprehenditur ex munere: habuit enim munus in vteri ingreſſu: in vteri

egreſſu:in mūdi progreſſu:ꝛ in mūdi diſceſſu. In vteri ingreſſu:habuit triplex mirabile munus gratie. Primo quia ſanctificat⁹ fuit. Hiero. j. Anteꝙ̄ exires de vētre ſanctificaui te. ¶Secundo quia ꝓphetare meruit. Nam in vtero matris exultans deū adeſſe cognouit:vnde dicit chryſoſtomus qđ vbi beata virgo helizabeth: ſalutauit ſermo procedens de vtero in quo habitabat dñs:ꝛ per aures Helizabeth ingreſſus ad ioannem deſcendit:ꝛ ipſum in prophetam inunxit. Tertio qꝛ ſuis meritis matri propheticum ſpiritum obtinuit. Nam ſecundum Chryſoſtomū os illius in verbo confeſſionis aperuit:vt cuius nō viderat perſonam:cognoſceret dignitatem dicens. vnde hoc mihi:vt veniat mater domini mei ad me? ¶In vteri egreſſu habuit triplex munus. Quoniam ortus fuit miraculoſus:ſanct⁹:ꝛ iocundus. Quia miraculoſus:excluditur defectus impotentie. Quia ſanctus:reatus culpe. Quia iocundus:lamentum miſerie. ¶In mundi progreſſu habuit ſimiliter multiplex munus. Quoniam habuit perfectiones omnium ſanctorum. Nam propheta fuit quādo dixit: Hic erat quē dixi:q̄ poſt me venturus eſt ante me factus eſt qui prior me erat. Pluſquā propheta:quoniā ipſum digito demonſtrauit. Apl's:qꝛ a deo fuit miſſus. Nam grece apoſtoli latine dicuntur miſſi:vnde fuit homo miſſus a deo ꝛc. Martyr:qꝛ pro iuſtitia mortem ſuſtinuit. Confeſſor:qꝛ cōfeſſus eſt ꝛ non negauit. Virgo: qꝛ puritatem angelicam habuit:vnde ꝛ angelus appellatur:vt dictum eſt. ¶In mundi vero regreſſu habuit triplex munus. Quia efficitur martyr inuictus:tūc eīn palmam martyrij adeptus eſt. Dirigitur nuntius precioſus. Nam his qui erant in limbo nuntium attulit de redemptione ipſorum. Et colitur eius exitus glorioſus:eius eīn exitus ſolus ex omnib⁹ q̄ ad inferos deſcēderunt:ab eccleſia ſpecialiter celebrat. ¶Quinto ex predicatione. Ipſe nanꝙ̄ predicauit primo feruenter:cum dixit. genimina viperarum ꝛc. Hic autem feruor fuit inflammat⁹ charitate:qꝛ erat lucerna ardens. Hiere. j. Poſuit os meū vt gladium acutum. Informatus veritate:qꝛ erat lucerna lucens Jo. iij. Vos miſiſtis ad ioannem:ꝛ ille teſtimonium perhibuit veritatis. Directus diſcretionē ꝛ ſcientia vnde turbis ꝛ publicanis ꝛ militibus ſecundum quorumcunꝙ̄ exigentiam propriā legē dedit. Firmus cōſtantia vnde tantū cōſtanter predicauit:ꝙ ex hoc vitā amiſit. Secundo predicauit prudenter. Cuius prudentia in trib⁹ conſiſtit. Primo:qꝛ vſus eſt cōminationibus vt malos terreret dicens. Jam eīn ſecuris ad radicē arboris poſita eſt. Scđo promiſſionibus:vt bonos alliceret dicens. Penitentiam agite:appropinquabit enim regnum celorū. Tertio moderationibus vt mediocres paulatim ad ꝑfectionē attraheret: vnde turbis ꝛ publicanis ꝛ militib⁹ leuia imponebat: vt poſtmodum maiora proueheret. Turbis:vt operibus miſericordie inſiſterent. Publicanis:vt ſe ab alienorum appetitu abſtinerent. Militibus:vt neminem offenderent:ꝛ ſuis ſtipendijs cōtenti eſſent. Tertio predicauit efficaciter:qm̄ eius ꝛ predicatione multi cōuerſi ſunt. Predicauit eīn verbo per aſſiduitatem doctrine:ꝛ exēplo per ſanctitatem vite. Sexto laus eius recolitur ex ortus dignitate:qꝛ preter chriſtum nullius hominis natiuitas ab eccleſia celebratur:niſi ſola beati ioannis baptiſte. Celebratur autem eius ortus ſecundū magiſtrū guilielmū antiſſiodorēſ. triplici ratione. Primo ratione ſanctificationis in vtero. Scđo ratiōe dignitatis in officio. Ipſe eīn tanꝙ̄ lucifer venit:ꝛ nobis orientis ſolis gaudium primus nuntiauit. Tertio rōne iocūditatis in ortu ſuo. Nā angel⁹ ꝑdixerat. ꝛ multi in natiuitate eius gaudebunt. Et ideo nos merito gaudere:ꝛ ortum eius colere debem⁹. ¶Et notandū ꝙ ioannes euangeliſta hac die migrauit ad dominū. Sed eccleſia feſtum eius in tertium diem natiuitatis chriſti celebrandum inſtituit:non quia euangeliſta baptiſte ceſſerit vti minor maiori:ſed quia tunc eius eccleſia dedicata fuit:ꝛ quia ipſum feſtum tunc congruentius celebrandum viſum extiterit vt chriſtus natus a prothomartyre ꝛ apoſtolo et innocentibus ſociaretur: ꝛ ioannis natiuitas in ſuo die deuotius coleretur.

¶De ſanctis Luccia virgine ꝛ Anccia martyrib⁹. Capitulum. iiij.

Luccia virgo ꝛ anccias eius dominus temporalis rome martyrium paſſi ſunt temporibus Diocletiani. Hec romana origine ab anccia barbarorum rege capta ꝛ in patriam ſuam adducta eſt. Quā dū barbarus violare vellet audiēs ab ea ꝙ deū celi haberet ſponſum ei⁹ defloratiōnis vltorem extimuit:ꝛ reuerenter ipſam tractans in ſolalitaria domo repoſuit ancillis alijs ꝛ miniſterium deputatis:que die nocteꝙ̄ ieiunijs et orationibus intenta erat. Cuius etiam precibus idem rex pluries de ſuis hoſtibus triumphauit:vnde et eius ſanctitatis exemplo ad chriſtum conuerſus virginem manumiſit. Dū autem illa repatriare vellet:reuelatione diuina premonita:anceas dei prouidentia deſerto regno virginem vſꝙ̄ romam ſecutus eſt:vbi ambo ipſi pro nominis chriſti confeſſione detenti gladio martyrium impleuerunt. viij. kalendas iulij.

¶De inuentione corporis ſancti Marci euangeliſte. Cap. v.

Inuētio corporis ſancti Marci facta fuit in ciuitate venetiarum tempore ordelaphi faletri ducis venetorum. Cum eīn ſacrum corpus beati euangeliſte ab alexandria venetias tranſlatum:ꝛ in baſilica eius nomini conſtructa depoſitū eſſet vt dictum eſt ſupra pridie kalen. februarij contigit:vt poſt multorum decurſus temporum:vbi ſanctū corpus quieſceret:innouatis etatib⁹ neſciretur. Et cum poſt diligentem inquiſitionem:nemo tunc viuens huius rei conſcius inueniretur:toti orbi venetiarum ieiunium triduanum inducitur. Quartoꝙ̄ die vniuerſus clerus ꝛ populus ad eius eccleſiā congregantur:in qua letanijs perfectis proceſſione diſpoſita:orationib⁹ ꝛ lachrymis ꝑfuſis dei miſericordia implorat:vt ei ſanctū corp⁹ reuelare dignetur. Tūc sciſſis marmoribus colūne circūpoſitis arca que inferi⁹ claudebat:corpus quoꝙ̄ cōcludēs erupit ꝛ conſpectu oīm ꝑ ſeipſam mirabiliter exiliuit:ſicꝙ̄ beati Marci corpus cunctis innotuit qđ a duce ꝛ clero ꝛ populo cum gaudio reuiſum ꝛ inde leuatum ac honorifice condecēti tumulo in alio loco in ipſa eccleſia locatum eſt. Ad cui⁹ tumbā miracula diuinit⁹ creberrime fiūt:vbi et infirmi curantur ꝛ demones effugant. Facta eſt autem inuentio ſiue oſtenſio huius corporis. vij. Kalen. iulij.

¶De ſancto Soſi patre diſcipulo. Cap. vj.

Soſi pr̄ diſcipul⁹ bti Pauli apl'i fuit:et vt abbas dorotheus ſcribit eps iconij:atꝙ̄ vnus ex ſeptuaginta duob⁹ diſcipulis xp̄i. Sed origenes ipm theſſalonicēſ. eccleſie epm fuiſſe ponit traditiōe maiorum. Qui beato paulo apl'o multo tempore adherens:demum ab eodē pontifex conſtitutus officium predicationis fideliter adimpleuit:ꝛ apud beroam obdormiuit. vij. kalen. iulij.

¶De ſancto Proſpero epo ꝛ confeſſore. Capitulum. vij.

Proſper epiſcop⁹ Aquitanic⁹ oppido lemouicēſ. oriundus fuit. Qui iā clericus exiſtens omnibus pro chriſto pauperibus erogatis de ciuitate ſua egreſſus peregrinationis gratia romā adijt:et leoni primo pape dudum adheſit. Et cū eodē pariter multas epiſtolas ad diuerſas eccleſias conſcripſit:in quibus errores eutychetis et neſtorij tunc maxime pullulantes mirabiliter confutauit. Fuit enim omnium liberalium artium dogmate peritus:ꝛ tam diuine ꝙ̄ humane philoſophie ſtudio plen⁹ imbutus. Peregrinatione autem ſua peracta dum repatriare vellet:leo papa per viſum diuinitus admonetᷣ vt ꝓſperum in rhegynum epiſcopum ordinare debeat ſucceſſurū ipſius vrbis preſuli poſt dies modicos morituro. Quod dum Proſper didiciſſet:diutiuſꝙ̄ paſtoralem curam recuſaret:tandem ſummo pōtifici humiliter obediuit:ipſumꝙ̄ leo papa in epiſcopum conſecrauit:ꝛ rhegynēſ. eccleſie deſtinauit. Et dū ſanctus eidē ciuitati iam proximus eſſet:epiſcopus qui tūc erat humanis exemptus eſt. Cum autem populus pro eligendo epiſcopo ſollicitaret:presbytero cuidā ſeniori et ſanctiſſimo omnia que rome geſta fuerāt diuinitus reuelātur:ꝛ qꝛ iam proſper ſibi a deo eſſet datus:ꝛ a leone pontifice cōſecratus. Quam viſionem cū clerus ꝛ populus didiciſſent:leti omnes ſancto epiſcopo vnanimiter occurrunt:ꝛ in paſtorem ſuum gratanter ſuſcipiunt. Qui gregem dominicum verbo ꝛ exemplo ſollicite pauit:et in ſanctitate vite perfectus in pace quieuit. vij. kalē. Julij anno domini. cccclxv. tempore hilarij pape et martiani imperatoris. Sepultuſꝙ̄ fuit in baſilica ſancti apollinaris quam iuxta eandem vrbem conſtruxerat:vbi et quieuit vſꝙ̄ ad tempus Joannis pape. vj. qui ſedere cepit anno domini. cccccccj. regnante aliprando chriſtiano rege longobardorum. Quo tempore thomas rhegynus epiſcopus ab ipſo ſancto per viſum admonitus eccleſiam ingentem ſibi intra ciuitatem edificauit:ꝛ corpus ipſius ſuauiſſimo fragrans odore illuc tranſtulit octauo Kalen. decembris. vbi et ad preſens iacet miraculis prepollēs. ¶Hic ſanctus vir ſermone ſcholaſtic⁹ ꝛ aſſertiōe veridicus multa opuſcula cōdidit noſtre fidei veritatem redolentia. Nam chronicam beati Hieronymi a tempore valentis imperatoris vſꝙ̄ ad finem temporum ſecundi theodoſij proſecutus eſt. Chronicā etiā a conditione primi hominis iuxta diuinarum ſcripturarum fidem vſꝙ̄ ad mortem valentiani auguſti:ꝛ captam a gerſerico vrbē cōpoſuiſſe fertur. Librum aduerſus opuſcula caſſiani ſuppreſſo nomine edidit. Epiſtole leonis pape aduerſum eutycetem de natura chriſti ꝛ incarnatione ab hoc notate creduntur. Librū epygrammatum ex dictis auguſtini partim proſa partim metro exarauit. Ad iulianum volumen de vita contemplatiua in tres libros digeſſit. Et alia plura compilauit.

¶De ſancto Gallicano martyre. Cap. viij.

Gallicanus martyr apud alexādriā ſub Juliani apoſtate paſſus eſt. Hic eīn ſub cōſtātino magno imꝑatore romani exercitus dux fuit. Cū aūt gens ſcytharū datiā ꝛ thraciā occuparēt:ꝛ gallicanus dux gētilis ꝯ gētē ꝑdictā mitti deberet:cōſtātiā cōſtātini filiā ſibi ꝓ mercede laboris in vxorem petebat:ꝙ etiā romani ꝑncipes pluriaiū fieri poſtulabāt. Pr̄ aūt plurimū reſtabat ſciēs filiā ſuā a beata agnete ſanatā:vt dictū eſt ſupra in eius legēda. v. kalen. februarij. in virginitatis ꝓpoſito poſitam facili⁹ occidi poſſe ꝙ̄ ad conſenſum inclinari:virgo tamen de dño cōfidēs patri ſuaſit: vt eam ſibi ſpōdeat cū victor redibit:veruntamen duas filias ſuas atticā et artemiam quas ex cōiuge defuncta ſuſceperat ipſe gallicanus ſecum manere permitteret: vt per eas mores et votū patris ſcire poſſit:ꝛ ipſa duos prepoſitos ſuos germanos eunuchos Joannē ꝛ paulū ſibi concederet:in ſpē quaſi maioris firmitatis:rogans deum vt ipſum et filias ad xp̄m conuerteret. Que omnia cū eſſent impleta Gallicanus aſſumptis Joanne et paulo et copioſo exercitu proficiſcitur ſed tū a ſcytharū gente eius exercitus frangitur:ꝛ in vrbe thracarū ab hoſtibus obſidetur. Cui ioannes ꝛ paulus dixerūt vt votum deo celi faceret ꝛ procul dubio victor eſſet. Qđ cum feciſſet:ſtatim iuuenis ferēs crucem ſibi apparuit:et vt ſumens gladium ſe ſequeretur admonuit. Quē ille accipiens per media caſtra iuit et ad regem vſꝙ̄ deueniens nullum occidens ſolo timore precedentis vniuerſos hoſtes ſubiugauit. ꝛ romanis tributarios fecit. Duoꝙ̄ milites armati eidem apparentes:eum hincinde cōfirmabant. Factus ergo xp̄ianus romam rediit:ꝛ apoſtolorū mox baſilicas viſitauit. Rogauit autem auguſtū vt ſibi indulgeret ſi filiā ſuam minime deſponſaret:eo qđ decetero xp̄o cōtinens viuere propoſuiſſet. Quod dum conſtantino plurimum placuiſſet:et due filie gallicani ꝛ cōſtantiam virginē conuerſe fuiſſent:ſeſeꝙ̄ in monaſterio beate agnetis permanerent. Ipſe Gallicanus ducatui ceſſit:ꝛ quinꝙ̄ milia ſeruorum ſuorum manumiſit: omniaꝙ̄ pauperibus tribuens:xp̄o cum quibuſdā ſeruis dei in pauptate ſeruiuit:multa miracula faciebat: ita vt ſolo iuſſu demones ab obſeſſis corporib⁹ effugaret. Huius ſacre opinionis fama in toto orbe terrarū intantum excreuit:vt ab oriente ꝛ occidēte veniētes viderant virum ex patricio et conſulem lauantem pedes pauperum:ponentem menſam:aquam manib⁹ effundentē:languentibus ſolicite miniſtrantem:ꝛ cetera ſeruitutis officia exhibentem. Perſeuerauit autem gallicanus in ſanctis huiuſmodi pietatis operibus vſꝙ̄ ad tēpora Juliani imperatoris:qui cū in imperiū ſublimatus xp̄ianos perſequeretur:miſit ad oſtiam ciuitatem vbi gallicanus degebat:vt titulos fiſcales domibus ab eo in ſubſidium pauperum fabricatis imponeret. Sed cum omnes exactores illuc accedētes a demonio vexarentur:mandauit iulianus:vt aut dijs immolaret:aut exinde diſcederet. Tanto eīn viro nō audebat mortē inferre. Ille igit alexādriā perrexit ꝛ per annum in eremo cum ſanctis confeſſoribus habitauit. Deinde tentus a comite raucino cum ſacrificare contemneret:trāſfixus in corpore gladio martyrij coronam percepit. vij. kalendas iulij. alexandriceꝙ̄ tumulatus iacet eccleſia eius nomini fabricata.

¶De ſanctis Joanne et Paulo marty. Cap. ix.

Joānes et paul⁹ martyres rome paſſi ſunt ſub imperatore apoſtata iuliano. Quorū prior prepoſitus:ſecundus primicerius fuit conſtantie cōſtātini filie virginis:vt ſuperius dictū eſt in paſſiōe gallicani martyris ſeptimo Kal. iulij. Julian⁹ vero imperator capt⁹ cupiditate ſacrilega auaritiā ſuam euangelij teſtimonio colorabat. Nā facultates xp̄ianis auferēs dicebat:ꝙ Xp̄s in euangelio docuerat vt niſi q̄ renūciauerit oib⁹ q̄ poſſidet:nō pōt Chriſti eſſe diſcipulus. Audiēs aūt ꝙ Joāñes ꝛ Paul⁹ ex opibus quas Cōſtantia virgo reliquerat:xp̄ianos pauperes ſuſtētarēt: mādauit eis vt ſicut cōſtātino ita quoꝙ̄ ꝛ ſibi adherere deberēt. Qui rñderūt ꝙ cōſtātino ꝛ cōſtantio imꝑatorib⁹ vti xp̄ianis adheſerāt:eidēꝙ̄ i palatio famulati fuerāt. Julianē aūt vti apoſtatē q̄ religionē piceā virtutibus reliquerat penitus obedire cōtēnebat. At imperato ſe

clericatum in eccleſia obtinuiſſe iactabat: ſed conſide-
rans vanum eſſe inertiam ⁊ ocium ſectari: relicto cleri-
catu militie animum dederat dijs ſacrificando: quorū
ſuffragijs ad imperij apicem peruenerat: vnde ⁊ ioanni
⁊ paulo.x.dierum inducias cōcedebat: vt ſi infra ipſum
terminum a chriſti cultura non diſcederent: ⁊ militiam
ſuam reaſſumere recuſarent: coacti poſtmodum face-
rent qđ ſponte facere nō curabant. Cui ſancti dixerūt:
vt iā.x.dies preteriſſe exiſtimās cōtinuo faceret: qđ poſt
x.dies facere minabat. Quib⁹ imperator aſſeruit ꝙ eos
poſt dictum terminum: non vt martyres: ſed vt hoſtes
publicos puniret. Tunc ioannes ⁊ paulus per totos.x.
dies elemoſynis inſiſtebāt: ⁊ omnia ſua inopibus ero-
gabant. Decima autē die miſſus eſt ad eos terentianus
cāpi ductor ab imperatore hora cenandi: qui ingreſſus
inuenit eos orantes: obtulitq̃ eis ex parte Juliani impe-
ratoris auream ſtatunculā iouis: vt ei thura incende-
rent: alioquin in gladio ſimul perirent. Qui cū ſe nullū
aliū dn̄m habere niſi chriſtum dicerent: hora tertia no
ctis tranſacta ſicut illi indictum fuerat vt ſine ſtrepitu
punirent: eos ambos decollauit intra domum ipſoꝝ.
Fecitq̃ fieri foueam: ⁊ eoꝝ corpora in ipſa domo inuolu
ta reponi: faciens famam qđ in exilium miſſi eſſent. De
mones autem ex obſeſſis corporib⁹ intra domū ioānis
⁊ pauli eijciebantur: confitētes ſanctam paſſionem eorū
Poſt hec filius terentiani a demone rapit: ⁊ intra ipſam
domū clamare cepit ꝙ a ſanctis martyribus vreretur:
Quod videns terentianus ad locum accedens: oranſq̃
cum lachrymis peccatū ſuū cōfitere: ⁊ filius eius mox
a demone liberat: ac vna cū patre cōuerſus ad xp̄m ba
ptizatur: qui terētianus ſcripſit ſanctorum martyrum
paſſionem: qui paſſi ſunt ſexto kalēdas iulij. anno do-
mini. ccclxiij.

¶De ſancto Vigilio epiſcopo ⁊ mar
tyre. Cap.x.

Vigilius epiſcop⁹
tridentinus et martyr natione roma
nus a puero chriſtianus liberalibus
ſtudijs athenis edoctus cū marcen-
tia matre nobili ⁊ cū filijs ſuis Clau
diano ⁊ Maioriano ad ciuitatem tri
dentū deuenit: deo ſeruiens ⁊ miracu
lis clarens vbi a ſterio tridentino epi
ſcopo defuncto: ipſe a populo cū eſſet
annoꝝ.xx. pmus diu renuens in pōtificem electus eſt
Qui omnē populum ciuitatis ⁊ dioceſis tridentine ad-
huc maiori parte idolis deditū ad chriſtū cōuertit: pre
dicationis gratia continue circuiens partes illas: qui
etiam de licentia epiſcopoꝝ. Brixieñ. ⁊ Veroñ. in eorum
dioceſibus predicans: multos ab idoloꝝ cultu eripuit.
Et ſiſinnium martyrium: ⁊ alexandrū martyres in pre-
dicatione ſocios et coadiutores habuit: de quibus ſu-
pra in eorum paſſione actum eſt. iiij. kalen. Junij. Quo-
rum etiam corpora apud vallem annonis pro Chriſto
paſſorum tridentum tranſuecta ſepeliuit ⁊ ipſorū ani-
mas celos aſcendere conſpexit: cum in vno ſolo eius
epiſcopatus loco in montanis ſito nomine Randena
gentilitatis veſtigia remanſiſſent: et ipſe cum miliano
preſbytero et fratrib⁹ ſuis claudiano ⁊ maioriano preſ-
bytero chriſtum ibidem predicaſſet: ac etiā ſaturni ido-
lum euertiſſet: tranſiens fluuium ſarcha per quem be-
nachus defluit: a ruſticano vulgo in eum furēte inſecu-
tus: ac lapidibus ſolus ipſe obrutus eſt: ſocijs ſine leſio
ne dimiſſis: cuius corpus ad eccleſiam ſuam delatum
eſt: ac in eccleſia martyrum Geruaſij ⁊ prothaſij quam
ipſe edificauerat tumulatur. vocabulo ipſius eccleſie in
noīe ſancti Vigilij mutato. In cuius ſepultura ⁊ demo-
nes effugati ſunt ⁊ diuerſis languorib⁹ egri curati. Sed
⁊ brixienſes quidem de eius collecto ſanguine partē brī
giā detulerūt in cuius virtute plurima fuerunt oſtenſa
miracula. Claruit in epiſcopatu ānis.xx. Imperantib⁹

gratiano ⁊ valentiniano: honorio ⁊ theodoſio magno
principibus: ⁊ paſſus eſt. vj. kalendas iulij. Hic ad ſim-
plicium quendam in laudem martyrum ſcripſit librū.
Item epiſtolam eorum geſta ſupplicia ⁊ funera ſuo tem
pore apud barbaros continentem. Itē ad ioannē ꝫ chry
ſoſtomum epiſtolam predicatorum martyrum ſiſinnij
martyrij ⁊ alexandrini paſſionem explicantem.

¶De ſancto Vigilio alio epiſcopo ⁊ mar-
tyre. Cap.xj.

Vigilius epiſcop⁹
antiſiodorēñ. paſſus eſt tempore cō
ſtantini iunioris. Hic in ipſo epiſco-
patu ſedit annis.xxv. Edificauitq̃
de facultatibus proprijs ac dotauit
eccleſiā dei genitricis extra muros
in qua et conuentum monachorum
⁊ hoſpitale pauperum cōſtituit: qui
propter ſuam ſanctitatem inimicis
iuſtitie odioſus effectus a Baracone
ſeneſcallo regis Francie qui ebronio regi ſancti leode-
garij occiſori in regno ſucceſſerat: in cocia ſylua ꝓpe cō
pendium occiſus eſt. vij. kalen. iulij. Cum autem corp⁹
eius ad ſuam eccleſiam veheretur: ⁊ per ſenonas tranſi
tum habere contingeret: carceres ilico diuinitus ſunt
reſerati: vinculis quoq̃ ac compedibus confractis om
nes cōcluſi ⁊ in ergaſtulis ibi iuxta detēti abſoluti ſunt
corpus ſacrum vſq̃ antiſiodorum comitantes.

¶De ſancto Vigilio papa ⁊ martyre.
Cap.xij.

Vigili⁹ papa ⁊ mar
tyr natione romanus ex patre ioanne
conſule romanorum ſiluerio pape in
pontificatu romano ſucceſſit: et ſedit
annos.xvij. menſes.vj. dies.xvj. Hic
cum ſiluerij pape predeceſſoris ſui ar
chidiaconus eſſet: ⁊ ad papatum am-
biens theodore auguſte fautor: extitit
vt ſiluerius papa a beliſario patricio
de epiſcopatu eiectus in exilium mit
teretur: vt ſupra dictum eſt in paſſio-
ne ſiluerij.xij. kalen. iulij: vnde et iuſſu atq̃ authoritate
theodore ad papatum promotus eſt. Qui tū poſt mor-
tem ſiluerij de commiſſo penitentiam egit: et martyrio
paſſus feliciter terminauit. ¶Huius tēporibus apud
conſtantinopolim.v. ſynodus celebratur ſub iuſtiniano
principe contra theodoram ⁊ omnes hereticos qui bea
tiſſimam mariam tantum hominem et non deum ge-
nuiſſe affirmabant. In qua ſynodo catholice ſtatutum
eſt: vt beata maria ſemper virgo theotheca diceretur.i.
mater dei ⁊ hominis ſaluatoris: vnde ⁊ ex hoc theodore
exoſus effectus: ab eadem quemadmodum et predeceſ-
ſor eius compulſus eſt: vt Artemium patriarcam con-
ſtantinopolitanum ab Agapito propter hereſim de ſua
ſede eiectum reuocaret: et in ſua ſede reſtitueret. Quod
cum facere abnuiſſet: ab eadem auguſta multas perſe-
cutiones paſſus dehinc conſtantinopolim adductus ⁊
alapizatus eſt ac demū in eccleſia ſancte ſophie in quā
confugerat extrahitur: ⁊ miſſo fune in collo eius per to-
tam vrbem de mane vſq̃ ad veſperam trahitur: nouiſſi
me quoq̃ actus in exilium moritur. Corpuſq̃ eius in
locello repoſitum romam transfertur: ⁊ apud ſanctum
petrum ſepellitur. ¶Hic conſtituit miſſam in eccleſia
celebrari verſus partem orientalem: vt in chriſti faciem
ſacerdos intendat: eo ꝙ chriſtus in cruce pendens ver-
ſus occidentem aſpexit. Et ceſſauit eius epiſcopatus
dies.v.

¶De ſancto Vigilio confeſſore.
Cap.xiij.

Vigilius cōfeſſor
⁊ diaconus claruit tempore leonis
primi imperatoris. Hic monachoꝝ
regulā ex traditione ſanctorum pa-
trum totius profeſſionis monaſtice
diſciplinam continētem: que ad pro
fectum fratrē in conuētu legitur bre
uiatam lucido ⁊ aperto ſermone cō-
ſcripſit. Et apud vrbē regiam con-
ſtātinopolitanam ſanctitate ꝑditus
in pace diē extremum concluſit.

¶De ſancto Marentio abbate. Cap.xiiij.

Marētius abbas
pictauienſis tempore clodouei regis
francorum claruit. Qui inter cetera
ipſi⁹ ſanctitatis oſtenſa miracula iu
uenem a morte corporis ſuſcitauit.
Aues ſilueſtres relicto nemore ad
ipſum manſuetius aduolabant: ⁊ de
manu eius tritici grana ⁊ panis fra
gmenta legebāt. Sepius viſitabatur
ab angelis: adeo vt cella ipſi⁹ in mo-
dū ſtellarū ſplēdore frequēti⁹ videre
tur. Qui etiam pane ordeaceo ſolo ⁊ aqua contentus ſe-
pius celico pane ſibi miniſtrato diuinitus reficiebatur.
Hic die quadam eſtiuo tempore ſitiētibus monachis:
et aqua in loco deſerto carētibus: baculo terram feriēs
fontem ex humo produxit: ex quo lāguētes quiq̃ potati
vſq̃ ad p̄ſens ſanātur. Cū autem franci cū rege clodo
ueo cōtra gotthos ad bellum procederent: venientes ad
monaſterium ſancti viri: vt illud ſpoliarent: et quidam
ex illis abbatem pro poſſe reſiſtantem gladio perimere
vellet: gladiumq̃ ſuper eius caput eleuaſſet: manus cū
brachio in aere ſuſpenſa remanſit: quam nec deponere
valuit: ⁊ poſtmodum ſeipſum dentibus laniare cepit.
Reliqui vero excecantur: ⁊ adeo mēte turbant: vt ſe mu
tuo cognoſcere non valebant. Qđ rex audiēs ad maxen
tiū venit: ⁊ pro ſe ac ſuis veniā petijt: cunctiſq̃ ipſis libe
rationē mētis ⁊ corporis humiliter impetrauit. ¶Cū
quidā cultor ſegetū in meſſem ſancti manus iniceſſet:
manus eius ſubito contracta eſt. Qui veniēs ad virum
dei veniā de cōmiſſo poſtulauit: ⁊ ſanitatē reportauit.
¶Mulieris cuiuſdā cui⁹ die dn̄ico filia torquētis ma-
nus inutiles facte fuerāt: ipm inuocātis manus ſubito
reſanauit. Obitū ſuū longe añ p̄ſciuit: ⁊ monachis ſuis
ꝑdixit: ⁊ vt predixerat in pace quieuit: vꝫ ſexto kalen-
das iulij hora.ix. ſepult⁹ in monaſterio ſuo pictauiē.

¶De ſancto Creſcente diſcipulo. Cap.xv.

Creſcens diſcipu-
lus beati Pauli apl'i fuit q̄ primo in
Gallias tranſitū faciēs: verbo p̄dica
tionis multos ad fidē cōuertit: dein
de rediēs ad gentē: cui ſpecial'r ep̄s
fuerat datus: vꝫ Galathas vſq̃ ad
beatū finē vite ſue in opere dn̄i po-
pulū confortauit officio quoq̃ predi
catiōis fidel'r peracto in dn̄o q̄euit q̄n
to kal' Julij. Galatie ſepult⁹: vt dicit
Ado: ⁊ ex Hieronymi martyrologio.

¶De ſancto Zoilo ⁊ ſocijs ſuis
martyribus. Cap.xvj.

Zoilus martyr cū
alijs.xix. ſocijs ſuis apud Cordubam
Hiſpanie pro Chriſti nomine marty-
rium paſſus eſt: quinto kalendas Ju-
lij: cuius quidē Zoili corpus cū multo
tp̄e vbinā ſepultū fuerat latuiſſet ve-
nerabili ep̄o eiuſdē ciuitatis nomine
Agapito ex diuina reuelatione manifeſtatū: ⁊ ab eodem
repertū: atq̃ honore cōdecēti collocatū eſt. Hec Ado.

¶De ſancto Zoilo preſbytero. Cap.xvij.

Zoilus preſbyter
Aquileieñ. fuit: qui cū corpus beati
martyris Chryſogoni ⁊ alioꝝ pluri
morū ꝓ xp̄o paſſorū ſepeliſſet: vt di-
cet infra in paſſione Chryſogoni.
viij. kal' Decēbris apparēte ſibi bea
to Chryſogono p̄dicto: ⁊ eidē felicē
ſuū obitū prenunciāte omni vite ꝑ-
fectiōe: conſumata ad xp̄m migra-
uit. Sepultuſq̃ eſt in Aquileieñ. ci-
uitate.

¶De ſctō Leone papa ſcđo et confeſſore.
Capitulum.xviij.

Leo papa hui⁹ no
minis ſecūdus natiōe ſicul⁹: ex patre
Paulo Agathoni pape in ep̄atu Ro-
mano ſucceſſit: ſeditq̃ annū vnū: mē
ſes decē: dies ſeptēdecim. Hic fuit elo
quētiſſim⁹ in diuinis ſcripturis ſuffi
cienter inſtructus greca latinaq̃ lin-
gua erudit⁹. Cantilena ac pſalmodia
precipuus ⁊ in earū ſenſib⁹ ſubtiliſſi-
ma exercitatione ſublimatus: lingua
quoq̃ ſcholaſticus ⁊ locutiōe polit⁹:
exhortator omnium bonoꝝ operū: plene florētiſſimā ſciē
tiā ingerebat: paupertatis amator erga inopū ꝓuiſio-
nē: nō ſolū mentis pietate: ſed etiā ſtudij ſui labore erat
ſolicit⁹. ¶Hic ſuſcepit ſanctā ſextam ſynodū Cōſtanti-
nopoli celebratā ſub Cōſtantino iuniore: cōdēnās ea q̄
ipſa dānauerat ſynodus. ¶Hic cōſtituit pacē dari in ec
cleſijs totius Chriſtianitatis fidelib⁹ poſt agnus dei.
Cōſtituit etiā vt qui ordinatus fuerit archiep̄s nulla cō
ſuetudine ꝓ vſu pallij aut diuerſis officijs aliquid eccle
ſie p̄ſoluere debeat. ¶Quadā aūt die dn̄i pauperē lepro
ſum ſuſceptū in ſuo lectulo collocaſſet: ⁊ cubiculū ſecre
to clauſiſſet: poſtmodū rediēs ⁊ cameram aperiēs: atq̃
pauperē minime reperiens intellexit ſe chriſtū in pau-
perem ſuſcepiſſe. ¶Huic etiā cū ꝑ dies quadraginta ie
iunijs ⁊ orationibus ad altare beati Petri apoſtoli per-
ſeueraſſet: ⁊ ꝓ ſuorū venia criminum apoſtolum exoraſ
ſet: beatus Petrus apparens dixit omnia ſua peccata
a domino fuiſſe dimiſſa: preter peccatum manus impo
ſitionis: de quo ſolo in morte ſua rationē reddere opor
tebat: qui die quarto kalendas Julij in chriſto feliciter
obdormiuit. Et ſepultus eſt ad ſanctum Petrum apo-
ſtolum. ¶Hic fecit ordinationem vnam per menſem
Junij: ⁊ ordinauit preſbyteros nouem: diaconos tres:
epiſcopos per diuerſa loca numero.xxiij. Et ceſſauit
epiſcopatus mēſes.xj. ⁊ dies.xxij. ¶Hic de multis ſciē
tijs compoſuit hiſtorias ⁊ cantus: et plura eccleſie vti-
lia ſcripſit. Homelias declamatorias multas compo-
ſuit. Decretalis epiſto.lxx. Sermones ad populū.lxx.
vnde ⁊ ſermologus dictus eſt: vt dicit Gennadius de
viris illuſtribus.

¶De ſancto Leone papa tertio.
Capitulum.xix.

Leo papa hui⁹ no
minis tertius natione Romanus:
ex patre Azulpho: Adriano primo pa
pe in pontificatu Romano ſucceſſit.
Et ſedit annos.xx. menſes.v. dies.
xvj. Qui dum ad capeſcendam ſedem
apoſtolicam vrbem intraret: ⁊ audi-
te ſunt voces angelorum cōcinentiū.
Dicit domin⁹. Ego cogito cogitationes pacis ⁊c. Fuit
autem temporibus karoli magni primi imperatoris

francorum. ¶ Hic dum pergeret in die ſancti marci de laterano ad letaniam maiorem apud ſanctum Petrum peragendam ex morcia romanis captus et erutis ſibi oculis: linguaq; preciſa nudus ac ſemiuiuus in monaſterium miſſus eſt. Sed dominus omnipotens eidem miraculoſe loquelam et viſum reſtituit. Poſteaq; perrexit ad karolum regem Francorum: a quo honorifice ſuſceptus eſt. Et cum ei cuncta que ſibi contigerant intimaſſet rex pre nimio cordis dolore fleuit. Statimq; legatos ſuos romam miſit: et leonem cum honore in ſedem ſuam reſtituit. Et poſt temporis ſpacium cum karolus de Saxonia victor rediſſet: romam venit: ibiq; honorifice a clero et populo ſuſceptus eſt. Cumq; de quibuſdam criminibus pape obiectis inquiſitionem feciſſet: et nihil obiectorum a calumniatoribus probari poſſet pontifex ipſe coram omni populo ad euangelia ſe purgauit. Et in die natalis domini karolum magnum imperatorem romanorum coronauit: populo ſibi laudes imperiales ex more acclamante. Sicq; imperium ab ea die in Francos tranſlatum eſt ex cõſtitutione apoſtolice ſedis: filios quoq; karoli pipinum in Longobardorum: ludouicum aquitaniorum. karolum vero ſaxonum reges inunxit. Poſt hec karolus imperator inimicos et calumniatores pape: vt maieſtatis reos capite damnauit. Pro quibus ſanctus pontifex pio affectu apud imperatorem interceſſit. Nam et vita membrorum integritas eis conceſſa eſt. Ceterum pro facinoris magnitudine exilio ſunt deportati. Karolus vero ad gallias regreſſus eſt: de quo libro vndecimo in eius ſpeciali hiſtoria peragetur. ¶ Hic pontifex fecit porticum ſancti Petri: qui adhuc eius nomine dicitur ciuitas leonina: et muro eam cinxit propter incurſum ſaracenorum. Et poſt alia opera virtutum laudabilia in pace quieuit. Sepultus apud ſanctum Petrum. Et ceſſauit epiſcopatus dies tres.

¶ De ſancto Hyreneo epiſcopo ⁊ martyre. Capitulum. xx.

Hyreneus epiſcopus Lugdonẽſis policarpi ſmyrnẽſ. epiſcopi auditor: deinde Photini epiſcopi Lugdunẽſ. in gallia regebat eccleſiã presbyter fuit. Eidemq; photino iam pene nonagenario martyrium paſſo in epiſcopatu ſucceſſit. Floruit autem temporibus eleutherij pape: et Antonij pij veri et commodi imperatorum. Hic etiam preſens extitit concilio patrum celebrato apud Ceſarcam paleſtinẽ: in quo ſtatutum eſt: vt paſcha domini die dominico celebretur obſeruata luna decimaquarta menſis martij: vt ait Hugo floriacẽſ. Qui etiam perſecutione ſeueri imperatoris cum omni fere ciuitatis ſue populo pro fidei ſacre confeſſione glorioſo martyrio coronat⁹ eſt. Sepultuſq; eſt a zacharia presbytero Lugdũſi. in crypta Joannis baptiſte ſub altare. Cui ex vtroq; latere adiacent epipodius et Alexander martyres. Paſſus eſt aũt quarto kalendas Julij. ¶ Hic plurima egregia volumina cõpilauit. Scripſit namq; cõtra hereſes libros quinq;. Item aliud volumen ingens ⁊ conſpicuum contra gentiles. Scripſit ⁊ libellum ad blaſtum de ſciſmate. Item alium ad florinũ de monarchia: ⁊ ꝙ deus nõ ſit creator malorum. Scripſit ⁊ libellum de ogdoade. Item de diſciplina ad martianũ fratrem. Item de apoſtolica predicatione. Item librum variorum tractatuum. Dialogos etiam ſcripſiſſe dicitur. Feruntur ⁊ alie ad victorem romane vrbis pontificem plures epiſtole: ſuper queſtione paſche die dominico celebrande. Hec hieronymus de illuſtribus.

¶ De ſanctis Potamiena virgine ⁊ ſocijs martyribus. Capitulum. xxi.

Potamiena virgo cũ matre. Marcella: ſanctiq; martyres plutarchus Serenus Heraclides Heros Seronius et Baſilides cũ alijs tribus: ⁊ virgo quedã cathecumina. Hera nomine baptiſmum martyrij conſecuti: Alexandrie paſſi ſunt. Inter quos ꝓcipue emicuit Potamiena virgo: que primo immẽſos ⁊ innumeros Agones ꝓ virginitate cõſudans: deinde etiam ꝓ fide exquiſita ⁊ inaudita tormenta perpeſſa: tandẽ cũ matre Marcella igne martyriũ ꝯſummauit. Baſilides aũt ꝟginis carnifex cũ Potamiena iam occiſa cũ ꝑ viſuz cõfortaſſet: eiq; coronã paſſionis a deo deſtinatã impoſuiſſet ꝯuerſus ad xp̃m capite ceſus eſt. Ceteri oẽs diuerſis ſupplicijs laniati tãdẽ gladio martyrij palmã ꝑceperũt. Hec lib. vj. eccleſiaſtice hiſtorie. cap. v. ⁊ vj. Horum omnium paſſio recolitur. iiij. Kalen. Julij.

¶ De ſancto Petro apoſtolorũ principe. Cap. xxij.

Petrus apoſtolorũ princeps ⁊ chriſti vicari⁹ alio nomine dictus ſymõ Bariona fili⁹ Joãnis frater Andree apl̃i de ciuitate Bethſaida galilee a dño de piſcatione vocatus: et apoſtolorum maior effectus. Inter ceteros et ſuper ceteros maioris feruoris extitit. Nam et ſcire domini proditorem voluit quem vt ait Chryſoſtomus ſi ſciuiſſet dentibus trucidaſſet. Hic ſuper mare ad dominũ ambulauit. Staterẽ in ore piſcis inuenit. Claues regni celorũ a domino recepit. Solus inter apoſtolos vt xp̃m a iudeis captum defenderet: gladiũ exemit. Paſcendas oues a xp̃o ſuſcepit. Tria milia hominũ in prima ſua ꝑdicatione die penthecoſtes conuertit. Claudũ cũ ioanne erexit: ⁊ tũc quinq; milia hominũ ad fidẽ perduxit. Ananie ⁊ ſaphire mortẽ predixit. Eneam paralyticũ curauit. Cornelium baptizauit. Tabitã ſuſcitauit. Umbra ſuis corporis infirmos ſanauit. Ab herode incarcerat⁹: ſed ab angelo liberat⁹. Hec ex euangelijs: et Actibus apl̃orũ. Cibus aũt eius vt ipſe in libro clemẽtis teſtatur: panis ſolus cum oleribus in vſu erat. Indumentũ autẽ tunica ſola cũ pallio. In ſinu quoq; ſemper ſudariũ portabat ad tergendam inundantiam lachrymarum: quas memorans dulcis magiſtri ꝑſentie continere nõ poterat. Eius geſta ⁊ paſſionem: marcellus eius diſcipulus ⁊ clemens: ac leo ſummi pontifices conſcripſerunt. ¶ Cũ petrus duos diſcipulos ad predicandum miſiſſet: ⁊ ipſi. xx. dietas iuiſſent vnus illorũ defunctus eſt. Quod cũ petro ad ſe redeunte cognouiſſet baculum ſuũ eidem tradidit: ⁊ ſuper corpus defuncti ponendũ mandauit. Quod cum factũ eſſet ille qui ꝑ dies. xl. mortuus iacuerat reſurrexit. Hic dicit̃ fuiſſe beatus Martialis vel vt alibi legitur: ſanctus fronto: qui autem defunctus fuerat fuit preſbyter. Gregorius. ¶ Beatus igit̃ apl̃s. poſtꝙ ſedem pontificalẽ ſeptem annis antiochie tenuit: vt dictũ eſt ſupra in prima cathedra ſancti Petri. xv. kalen. februarij. Deinde hieroſolymam venit: ⁊ cum ſymone mago conflictum habuit. Nam ipſe ſymon eo tempore erat in hieruſalẽ qui ſe primã veritatẽ dicebat: ⁊ ſibi credẽtes perpetuos effici aſſerebat: ⁊ nulla ſibi impoſſibilia aſtruebat. Seipſum aũt ad deũ ad oradũ ab oĩ mũdo ꝓphetabat. Dicebat quoq; qd̃ cũ puer eſſet mr̃ ipſius rachel noĩe cũ vt meteret ad agrũ mittebat. Ipſe ꝟo falci ꝑcipiebat: vt ꝑ ſe meteret ⁊ decuplo ceteris ꝑ ſeipſaz metebat. Serpẽtes quoq; eneos faciebat: mouere ſtatuas lapideas: ⁊ ſi eneas ridere: canes cãtare: q̃ oĩa demonũ incãtatiõib⁹ operabat̃. Hic ergo cũ petro diſputare ſtatuit: dieq; cõſtituta petrus intrauit: ⁊ pacem aſtantib⁹ nũtiauit. Symon vero ſe ſua pace opus non habere reſpondit: cum non ad pacem ſed ad pugnam inſimul coaduniſſent. Ecõtra petrus ſymonem redarguit: qui pacem audire recuſauit: cum in diſputatione veritas ad pacem captãdam requiratur. At ſymon ſe deum ⁊ dei filium aſſerebat dicẽs quod poterat per aera volare: nouas arbores producere: lapides in panes conuertere: ⁊ in igne ſine leſione durare: ⁊ omnia ſibi placita perficere. Cõtra hũc ergo petrus diſputabat: ⁊ omnia eius maleficia detegebat. Tunc ſymon videns quod Petro non poſſet reſiſtere: omnes libros artis magice ne forte magus proderetur in mare proiecit: ⁊ romam vt ibi haberet̃ perrexit: Ibiq; multum populum ſuis preſtigijs ⁊ apparẽtibus ſignis ad ſe traxit. Quod vbi Petrus comperit: ipſum vſq; romam inſecutus eſt. Quarto igitur anno claudij petrus romam applicuit: ⁊ ibidem. xxv. annis ſedit vſq; ad annũ vltimũ neronis ceſaris duos quoq; epiſcopos linum ⁊ cletum ſibi coadiutores aſſumpſit: vnum intra vrbis menia: aliũ extra. Ipſeq; predicatiõi inſiſtens multos conuertebat: ⁊ infirmos ꝙ plures curabat. Sed ⁊ caſtitatem multũ commendans: quatuor concubinas aggrippe prefecti ad chriſtum conuertit: que ad prefectum vlterius redire recuſabant: vnde aggrippa iratus contra petrum occaſionem querebat. ¶ Poſt hec apparuit dominus petro: ⁊ idem prenũtiauit: quod ſymon magus ⁊ nero ceſar contra ipſuz cogitarent: ſed cum hortatus eſt: ne dubitaret: q2 ſemper ſibi aſſiſteret: ⁊ ſolatium coapoſtoli pauli in craſtinum vrbem intraturi eidem concederet. Dieq; ſequẽti paulus romam ingreſſus petro adheſit ⁊ ſecum predicare cepit. Petrus quoq; ſciens ſe proximum paſſioni in cõuentu fratrum poſitus clementem ſibi ſucceſſorem in epiſcopum ordinauit: ⁊ in cathedra loco ſui: licet diu renitentem ſedere coegit. Symo autem magus intantuz a nerone amabatur: ꝙ vite eius ⁊ ſalutis ⁊ totius vrbis cuſtos putabatur. Quadam die ante ceſarem aſſiſtẽs: eius effigies ſubito mutabatur: vt modo ſenior: modo iunior appareret. Aliquando dum in conclaui cum nerone eſſet: demon in eius ſpecie foris populo loquebat̃. Quapropter nero ipſuz vere dei filium exiſtimabat. Dixit etiam ſymon neroni: vt ſe decollari mandaret: ⁊ die tertia reſurgens: ſe vere dei filium comprobaret. Quod cum fieret: ſpiculator putans ſe ſymonẽ decollare arietem occidit. Symon vero arte magica triduo latuit et arietis membra colligens abſcondit. Sanguis autem animalis congelatus remanſit. Die autẽ tertia ſe Neroni oſtendit: ⁊ ſurrexiſſe aſſeruit: ac vt ſanguinem ſuum abſtergi faceret impetrauit. Quod nero videns obſtupuit: ⁊ ipſum verum deum exiſtimauit. Populus etiam cum reuertentes eidem ſtatuam erexerunt: ⁊ titulũ ei⁹ nominis conſcripſerunt. Petrus autem et paulus ad neronem introibant: ⁊ ſymonis fallacias confutabant. Addiditq; petrus ꝙ ſicut in chriſto ſunt due ſubſtãtie ſcilicet hominis ⁊ dei: ſic in ſymone hominis ⁊ diaboli. Symon vero petro comminabatur quod angelis ſuis preciperet vt ſe de apoſtolo vindicarent. Petrus vero ſe eius angelos non timere reſpõdit. Et cũ nero ſymonem habere deitatẽ diceret: petr⁹ dixit vt ſi vere deus eſſet: diceret q̃d petr⁹ cogitabat ⁊ quid latenter ordinabat: ⁊ accedens ad aurem ceſaris ſecreto ei dixit vt panem hordeaceum ſibi occulte deferri iuberet: quez ſibi oblatum petrus benedixit: ⁊ ſub manica abſcondit ac ſymonem qui ſe deũ dicebat quid factum fuiſſet interrogauit. Et contra ſymon dicebat vt petr⁹ propalaret: quid ipſe ſymon in mente reuolueret. Petrus vero reſpondit quod cogitationez ſymonis ſe ſcire doceret: dũ faceret quod cogitaſſet. Iratus autẽ ſymon canes maximos aduocauit vt petrum deuorarent. Qui cũ mox venientes in petrum impetum feciſſent: ille panem benedictum eis obtulit: ⁊ protinus eos in fugam conuertit. Sicq; petrus quod ſymon cogitauerat non verbis ſed factis ſe cognouiſſe docuit: dicens quod qui promiſerat contra ſe angelos exhibituros canes exhibuerat vt ſic oſtenderet ſe angelos non habere diuinos ſed caninos. Ex hac diceptatione admodũ ſymon confuſus eſt. ¶ Poſt hec cum ſymon ſe iactaſſet quod poſſet defunctos ſuſcitare: ⁊ die quadam iuuenis mortu⁹ ad tumulum portaretur vocatis petro ⁊ ſymone: hanc omnes populi ſententiam firmauerunt vt illuz occiderẽt: qui mortuum excitare non poſſet. Tũc ſymon ſuis incantationibus fecit vt caput mortui agitaretur. Et cũ: omnes petrum lapidare vellent. Apoſtolus facto ſilentio dicebat: vt ſi defunctus viueret per ſeipſum loqueretur et ſurgeret. Alioquin ſymone a pheretro ſeparato: fantaſma diaboli appareret. Separato ergo ſymone a lectulo puer immobilis permãſit. Petrus etiam a longe ſtans oratione facta iuuenem cõfeſtim in Chriſti nomine excitauit. Et cum populus ſymonẽ lapidare vellet: petrus pro eo interceſſit ⁊ liberum abire fecit. Tũc ſymon ad domum marcelli diſcipuli petri canem maximum alligauit vt petrum ad diſcipulum ex more venientem laceraret. ¶ Poſt modicum petrus venit ⁊ facto ſigno crucis canem exoluit. Canis autem omnib⁹ blandiens ſolum ſymonem perſecut⁹ in ipſuz inſiluit: ⁊ vt ſibi apoſtolus iuſſerat corpus quidem eius nõ leſit: ſed veſtes totaliter lacerauit: popul⁹ autem et pueri ſimul cum cane illum tanꝙ lupũ ex vrbe fugarunt. Cuius opprobrij pudorem nõ ferẽs ſymõ per annũ nuſꝙ cõparuit. Poſt annũ vero ad vrbem rediens: iterum in neronis gratiã receptus eſt. Qui ⁊ populũ vrbis cõuocauit: ⁊ ſe grauiter a galileis offenſum perhibuit: ⁊ ideo diẽ ſtatuit: quo mundũ deſerens celum aſcenderet: q2 nõ dignabatur in terris amplius habitare. Igitur die ſtatuta turrim excelſam ſibi de lignis a nerone fabricatam aſcendit: ⁊ coronatus lauro volare cepit. Apoſtoli autem adinuicem condixerũt: vt paulus oraret ⁊ petr⁹ imperaret. Cum autem nero ſymonem deuz aſſereret: ⁊ apoſtolos ſeductores diceret. Paulus aũt Petro ſuaderet: vt iam domini iuſſa perficeret: eo quod chriſt⁹ illos ad ſe vocaret. Petrus ſurrexit angelos ſathane per chriſti nomen adiurauit vt ſymonem amplius nõ ferrent ſed ad terram corruere ꝑmitterent. Et continuo dimiſſus corruit ⁊ fractis membris omnib⁹ expirauit. Nero autem ſe talem virũ perdidiſſe doluit: ⁊ apoſtolos detentos in manibus paulini viri clariſſimi tradidit. Qui eos recluſit in cuſtodia mamertina ſub cura militũ proceſſi ⁊ martiniani vbi per mẽſes nouem detenti ſunt: vbi etiam beat⁹ apoſtol⁹. xlix. milites ibidez detẽtos cõuertit: ⁊ fonte de petra producto baptizauit: vt ſupra dictũ eſt in corũ paſſiõe: pridie idus martij: cõuerſi ſunt etiam ad chriſtum proceſſus ⁊ martinianus: vt dicetur in eoꝝ paſſione. vj. nonã. Julij. vnde ⁊ poſt mẽſes. ix. carcerẽ aperuerũt ⁊ apoſtolos dimiſerũt. ¶ Petrus autem multa fratrum inſtantia ex vrbe diſceſſit: ⁊ cũ veniſſet ad portam: que nunc dicitur ſancta maria ad paſſus via apia: vidit ſibi Chriſtũ occurrẽtẽ: ⁊ ait Domine quo vadis? qui reſpondit. Uenio romam iterum crucifigi. ¶ Statimq; domin⁹ diſparuit ⁊ eius adhuc veſtigia marmori impreſſa cernuntur. Petrus igit̃ cuz hoc de paſſione ſua dictum intelligeret rediit. Et a miniſtris neronis capt⁹ prefecto aggrippe preſentat̃: ⁊ facies ei⁹ ſicut ſol refulſit: paul⁹ etiã ſimul cũ eo capt⁹ eſt. Tũc iubẽte nerone Aggrippa prefectus in eos ſententiam tulit: vt ambo quidam more romano prius flagellis cederentur. Deinde Paulus qui ciuis erat roman⁹ capite truncaretur: petrus vero tanꝙ alienigena crucifigeretur. Qui dato ſibi pacis oſculo adinuicem ſeparantur. Paulus decollatus eſt ad aquas ſalinas in via oſtieñ. Petr⁹ autem in vaticano naumachie iuxta palatiũ Neronianũ crucifix⁹ eſt. ¶ Petr⁹ igit̃ cũ veniſſet ad crucem: rogauit milites vt verſo deorſum capite crucifigeret̃: aſſerẽs nõ eſſe dignũ vt ipſe diſcipul⁹ eo modo

in patibulo ſtaret: quo chriſtus magiſter in cruce pepēdit. Tunc illi crucem verterunt: ⁊ pedes ſurſum: manꝰ autem deorſum confixerunt. Populus vero furore repletus volebat neronem ⁊ prefectum occidere ⁊ apoſtolum liberare. Qui eos rogauit ne paſſionem ſuā impedirent. Dominus autem aperuit oculos eorū qui aderant ⁊ deflebant: ⁊ viderunt angelos ſtantes cum coronis roſarum ⁊ liliorum ⁊ petrum confortantes: chriſtū etiam aſſiſtentem ⁊ librum apertum tenentem: ⁊ quicquid petrus populo predicabat: ex ipſius libri ſcriptura ſumebat: vidēs ergo petrus ꝙ fideles eiꝰ gloriam viderent: orationem premiſit ⁊ gratias agens deoq; fideles commendans ſpiritū emiſit. iij. kalen. iulij. quo ipſo die ⁊ eodem anno: vt eccleſia tenet: coapoſtolus eius paulus decollatus eſt: vt infra in eius paſſione dicetur. Cuius corpus a marcello et apuleo eius diſcipulis de cruce depoſitum in vaticani loco ſepultum eſt. ¶ In ipſa autem die petrus ⁊ paulus dionyſio apparuerunt vt ipſe teſtatur manu ad manum portam vrbis intrātes: induti veſte luminis ⁊ coronis claritatis ornati. Nero autem pro hoc ⁊ alijs commiſſis ſceleribꝰ a populo furente ex vrbe pulſus manu ſe propria peremit. ¶ Tempore cornelij pape greci furati apoſtolorum corpora illa exportabant. Sed ſtatim facto terre motu nimio demones in idolis habitantes clamabant: quod dij Romanorum exportarentur. Quapropter fidelibꝰ de apoſtolis: paganis vero de ſuis dijs intelligentibus multitudo armatorū illos inſequitur: vnde greci timentes apud catacumbas apoſtolorum corpora in puteum proiecerunt. Que a ſancto Cornelio inde leuata et in eiſdem locis vnde ablata fuerant: depoſita fuerunt: vbi iacuerunt vſq; ad tempora ſiluestri pape: quando vtriq; ipſorum edificata baſilica ad ipſorum eccleſias ſunt tranſlata: vt dicetur infra in dedicatione ipſarū baſilicarum. xix. Kalen. decembris.

¶ De ſancto Paulo apoſtolo doctore gentium. Capi. xxix.

Paulꝰ apoſtolus predicator ⁊ doctor gentiū de tribu beniamin tarſo cilicie oriundus gamalielis doctoris diſcipulꝰ poſt ſui conuerſionē multas perſecutiones paſſus eſt. multaq; miracula operatus quas Hilariꝰ enumerat dicens Paulꝰ apoſtolꝰ in philippis virgis ceditur: ⁊ in carcere ponitur: ⁊ in ligno pedibꝰ affigitur. In liſtris lapidatur. In iconia ⁊ theſſalonica ab emulis perſequitur. In epheſo feris datur. In damaſco per murū in ſporta dimittitur. In hieruſalem ceditur: ligatur: inſidiatur: criminatur. Nauigans in italiam periculo eripitur: Romā veniens ſub Nerone iudicatur: ⁊ occiditur apoſtolatum inter gētes accipit. Quendā confractū in liſtris extendit Iuuenē qui de feneſtra ceciderat ⁊ expirauerat ſuſcitauit: ⁊ multa alia miracula fecit. ¶ Apud mytilenē inſulā vipera manū eius inuaſit: ſed nihil eū leſit: quin potiꝰ ipſam in ignem excuſſit. ¶ Refert aymo: quod Paulus a pullorum cantu vſq; ad horā quintam labori manuū inſiſtebat deinde predicationi reſiduo lucis vacabat. Reliquū temporis comeſtioni ſomno ⁊ orationi expendebat. ¶ Veniens ergo Romā cū nero nondū eſſet in imperio confirmatꝰ: ⁊ etiā audito quod de lege iudeorum ⁊ fide chriſtianorum inter Paulū ⁊ iudeos queſtio vertebatur: non multū inde curauit: ⁊ ſic Paulꝰ quo volebat libere ibat: ⁊ libere predicabat. Hieronymus etiā libro de viris illuſtribꝰ ait. quod Paulus ſecūdo anno neronis romam vinctus mittitur: ⁊ per biennium in libera manens cuſtodia aduerſus iudeos diſputauit. Deinde a Nerone dimiſſus euangelium in occidentis partibꝰ predicauit: ac deinde romam rediit. Eius autem ſapiētia ⁊ religio vbiq; diuulgabatur: ⁊ ab omnibus admirabilis habebatur. Multos etiam de domo Ceſaris ſibi in amicitiam copulauit ⁊ eos ad Chriſtum cōuertit cū ſeneca neronis preceptore ſingularē amicitiā habuit: eiq; plures epl'as direxit: ⁊ ab eo ſuſcepit. Quedam etiā ſcripta eius coram Ceſare recitata ſunt: ⁊ mirabiliter commendata. Senatus etiam de illo non mediocria ſentiebat. ¶ Quadam die cum Paulus in ſolario circa veſperas predicaret: pincerna Neronis nomine patroclus iuuenis imperatoris dilectus: vt Paulum propter multitudinem commodius audiret: feneſtrā aſcendit: vnde dormitās cecidit: ⁊ fractis ceruicibus expirauit. Quod audiēs nero plurimū doluit: ⁊ alium ſibi in officium ſurrogauit. Paulus vero per ſpiritū hoc cognoſcens: iuſſit defuncti corpus ſibi deferri. Quem allatū continuo ſuſcitauit: ⁊ ad Ceſarem cum ſocijs ſuis miſit. Nūciatur imperatori patroclum pre foribus aſtare. Quod Nero audiens expauit cumq; ad ſe ingredi recuſauit: ſed tandē ſuaſus ab amicis intrare permiſit. Et interrogans an viueret: illeq; dum ſe viuere diceret: ⁊ a domino Jeſu chriſto ſuſcitatum perhiberet: qui eſt rex omnium ſeculorū: qui ⁊ deſtruet omnia regna mundi: ⁊ ſolus in eternum regnabit. Nero eidē alapam dedit interrogans an illi regi militaret. Cum autē Patroclꝰ et alij quinq; milites ſe chriſto domino militare dicerent: iuſſit Nero illos in carcerem trudi: vt nimium torqueret: quos nimis ante dilexerat. Omnes quoq; Chriſtianos fecit inquiri: et ſine interrogatione per varia tormenta puniri: inter quos Paulus vinctus ad Neronem adductus eſt. Cum autē Nero ipſum interrogaſſet: cur milites ſuos ſibi ſubtraheret. Reſpondit Paulus: nedum ex vrbe: ſed vniuerſo orbe milites regi Chriſto congregaſſe: qui tante extat potentie: vt iudex omnium veniat: ⁊ mundi machinam per ignē reſoluat. Hec audiens Nero: ira ſuccenſus: quia mundum per ignem Paulus dixerat reſoluendum omnes Chriſtianos iuſſit igne cremari. Paulum vero vti reum maieſtatis capite truncari. Et cū multi Chriſtiani romani occiſi eſſent: paulꝰ cū furore ad palatiū irruit: ⁊ contra Ceſarē inclamare cepit: vnde imperator timēs edictū mutauit: vt nullꝰ xpianos tangeret: donec de illis plenius iudicaret. Quapropter Paulus iterum Neronis conſpectui preſentatur: quem nero turbatꝰ ⁊ exclamans ſine mora decollari iuſſit. Paulus vero eidem predixit: qđ modico tempore patiens chriſto eternaliter viueret. Et in huius certitudinem promiſit apoſtolꝰ: qđ abſciſſo ſibi capite viuꝰ ceſari appareret: vt ſic chriſtum dominum vite ⁊ mortis intelligeret: ⁊ his dictis ad locum ſupplicij ducebatur. Cum autem tres milites ſcilicet longinus: megiſtus: ⁊ aceſtus cum interrogarent: quis eſſet ille rex quem Paulus tantum diligeret: vt pro ipſo mortem libenter ſubiret: Paulus eiſdē chriſtum annunciauit: ⁊ ad fidem conuertit. Et querentibus illis quomodo ſaluari poſſent: ordinauit eiſdem vt mane ad locum decollationis eius venirent: ibiq; duos diſcipulos titū ⁊ Lucam orantes inuenirent: qui cauſa cognita illos baptiſmatis vnda perfunderent: et eterni regni coheredes efficerent. ¶ Poſt hec cum ab alijs militibus a Nerone miſſis ad mortem Pauli accelerandam ipſe ad ſupplicium duceretur Paulus in porta oſtieſi obuiauit Plautille diſcipule ſue: que alio nomine Lemobia dicebatur: que flens ſuis ſe orationibꝰ commendauit: cui Paulus velum quo caput eius tegebatur mutuo petijt: vt inde oculos ſuos ligaret: ne mortem videns paueſceret: ipſumq; ſibi decollatus reſtitueret: quod dum ei tradidiſſet: ipſam carnifices ridebant: quod precioſū ei velum traderet: quod ſibi mortuus minime reddere poſſet. Cum ergo ad locum paſſionis veniſſet: ad orientem verſus ⁊ manibus in celū extenſis diutiſſime cum lachrymis patria voce orauit: et gratias egit. Poſt hec vale faciens fratribus: oculos ſibi velo ligauit: ⁊ genua flectens collum tetendit. Sicq; decollatus ſpiritum deo tradidit tertio Kalendas Julij. Mor-

ipſis: vt dixi: ſuffocatus eſt: vnde aaron timore coactꝰ eſt aurum ⁊ argentū eorū petijt que in ignē proiecit: ⁊ egreſſus eſt vitulus conflatilis inſtar bouis: quē in egypto adorauerant: demone opere hoc agēte: quē ⁊ populus ſolemnizās ⁊ hoſtias offerens adorauit. Quod cum dominus moyſi reuelaſſet: ⁊ populi diſperſionem comminatus eſſet Moyſes pro populo interceſſit: et placato domino de monte deſcendit: viſoq; tanto ſcelere tabulas legis ſibi a domino datas indignatus confregit: vitulum quoq; combuſſit: puluerem q; in aquā conſperſit: ⁊ ex ea populo potū dedit. Cūq; vt tradit ioſephus authores ſceleris cognouiſſet: ex colore auri potati: qui miraculoſe apparuit in barbis eorum filios leui ſibi ad vltionē adiunxit: ⁊ ex illis quaſi. xxiij. milia occidit. Cumq; accuſaret aaron quod populū exaudierat: ille ſe excuſauit pertimuiſſe populum. quia pronus erat ad malum hoc exodi. xxxij. cap. ¶ Poſt hoc vt habetur Leuiti. ix. moyſes de mandato domini aaron ⁊ quatuor filios eius: nadab: abiu: eleazar ⁊ itamar: prius aqua lotos: oleo ſanctificationis perunxit: ⁊ ſacerdotes ad miniſteria ſacrificiorū cōſtituit. Quorum omnium aaron ſummus ⁊ primus fuit. Cui ſolo ſemel in anno tantum in ſancta ſanctorum ingredi licuit. Dies autē cōſecrationis aaron ⁊ filiorum eiꝰ fuit dies octauus anni ſecundi egreſſionis filiorū iſrael ex egypto. Et cū aaron precepto dn̄i hoſtiam in altari poſuiſſet ignis diuinitꝰ adeo egreſſus ſacrificiū primitus inflāmauit. Et ſeruatꝰ eſt ignis iſte perpetuus per generationes vſq; ad tranſmigrationē babylonis. Eadē die nadab ⁊ abiu filij aaron iam ſacerdotes conſecrati: quia igne alieno thus obtulerunt: igne diuino conſumpti ſunt. Quos aaron ⁊ alij duo filij eius lugere prohibiti ſunt: propter vnctionis ſanctitatē ⁊ diuini iudicij reuerentiā tn̄ ſepelierunt eos cognati eorū. ¶ Poſt hec autē vt ſcribitur numeri. xvj. c. ⁊ vij. cum chore filius Jſuar fratris amaram vidēs fratrueles ſuos honoratos: alterū ſacerdotio: alterū ducatu populi inuidit: ⁊ murmurās cōtra moyſem ⁊ aaron. ccl. de leuitis ſecum habuit: ⁊ dathā ⁊ abiron potiores rubenitarū ſibi adiūxit: ⁊ ſeditionē in populo excitauit. Quos omnes miraculoſe cum vxoribus ⁊ filijs ⁊ familijs ac omni eorum ſupellectili terra ſe aperiens abſorbuit: propter quod populus in furorem excitatus moyſem ⁊ aaron vti multitudinis interfectores lapidare voluit. Eiſq; ad tabernaculum fugientibus ignis a domino egreſſus populum deuorare cepit: ⁊ xiiij. milia ac lxx. de pplo interfecit. Tūc aaron ad ſuggeſtionē moyſi tollens thuribulū hauſit ex altari ignē diuinum: ⁊ poſito thymiamate cucurrit cito ad populum: ſeq; inter viuos ⁊ mortuos incendio oppoſuit: ⁊ pro eis orauit: confeſtimq; plaga ceſſauit. ¶ Adhuc autē non ceſſante tumultu ſuper ſacerdotio aaron: eo quod dicerent filij iſrael etiā ex alijs tribubus dignos reperiri: qui ſacerdotio fungerentur tulit moyſes ex mandato dn̄i. xij. virgas: a principibus duodecim tribuum ⁊ in vnaquaq; ſcripſit nomen principis ⁊ tribus ſue. Nomen autē aaron ſcripſit in virga leui: quas cum poſuiſſet in tabernaculo coram domino ſequenti die inuenit virgam aaron germinaſſe: ⁊ amigdala cum folijs produxiſſe. Quo ſigno ordinante deo: aaron ſacerdotium firmiſſime poſſedit: que etiam virga in teſtimonium in tabernaculo repoſita fuit. ¶ Cum autem populus per annos quadraginta in deſerto fuiſſet: ⁊ dn̄s moyſem ⁊ aaron ne terrā promiſſam ingrederētur decreuiſſet: eo ꝙ ipſum ad aquas contradictionis nō ſanctificaſſent: vt habetur Numeri xx. capi. ⁊ dicetur in geſtis moyſi. Mandauit deus vt aaron pergeret ad populum ſuum. Qui aſcendit in mōtem arcum moyſe fratre ſuo: et Eleazar filio ſuo: vbi moyſes pontificem aaron omni ſacerdotali cultu indutum exuit ⁊ eleazar induit. Quo facto confeſtim aaron in ipſo monte occubuit. kalen. iulij. vbi ſepulture eius adhuc locꝰ oſtēditur. Et fleuerūt eū filij iſrl' triginta diebꝰ. Hec vn̄. ſupra. ⁊ ex. dictis Joſephi et Hieronymi: ⁊ ex hiſtoria quoq; ſcholaſtica: necnō ex chronicis Guilielmi.

¶ De ſancta Maria prophetiſſa. Ca. xxxij.

Maria pphetiſſa ſoror aaron ⁊ moyſi intra numerum ſanctarū matrū veteris legis a ioſepho nō immerito computatur: quia vt ſacra ſcriptura. Exodi. xv. c. innuere videtur: ſicut moyſes inter mares iſrael filios ſic ⁊ maria inter feminas pro ſuo modulo ducatum obtinuit: ex quo ſolo ſanctificata fuiſſe videtur Nec enī decēs fuit vt tāto populo ꝗs in vtroq; ſexu niſi ſanctꝰ preeſſet. Unde ⁊ poſtꝗ̄ ſubmerſo pharaone in rubrum mare cum omni exercitu ſuo: moyſes canticum exametrorum carminum ſcilicet. Cantemꝰ domino. cōpoſuiſſet: ipſumq; primo cum viris decantaſſet. Maria deinde chorū mulierum ducēs: ſumpto muſicali tympano canticum ipſum repetiuit ⁊ dn̄o pro victoria laudes egit. ¶ Sed cū poſt annos aliquot vt habetur numeri. xij. Dum eſſent filij iſrael in deſerto in loco qui dicitur aſtaroth: ⁊ aaron ⁊ maria contra moyſen murmuraſſent: ⁊ ſe ei de ſanctitate pari iactaſſent Jubente domino ipſi tres ad oſtiū tabernaculi acceſſerunt. Quibꝰ deus in nube maieſtatis apparuit ⁊ mariam lepra percuſſit. Que tamē poſt dies ſeptem moyſe pro ipſa orante: eaq; penitentiam agente ſanata fuit: et aaron a domino veniam de contumelia poſtulauit. Anno vero quadrageſimo egreſſionis filiorum iſrael de egypto populo adhuc per deſertum agente mortua eſt maria in cades: ⁊ ſepulta in mōte ſin: quo autem die dormierit: expreſſum non habetur: idcirco aaron fratri ſuo eiꝰ memoria copulatur. Hec numeri. xx. ⁊ alijs locis quibus ſupra.

¶ De ſancto Eleazar ſacerdote. Ca. xxxiij.

Eleazar ſacerdos filius aaron patri in ſacerdotium ſucceſſit vt ſuperius dictū eſt. Hic enim vt habetur in libro ioſue in pluribus locis cum ioſue duce populi iordanem tranſiuit: terrā promiſſam acquiſiuit: ⁊ eam per ſortes duodecim tribubus filiorum iſrael mādato dei diuiſit: ſacrificia pro populo ſm legem a deo datam obtulit: ⁊ in tabernaculo domini cū filijs ſuis iugiter miniſtrauit. Et poſt obitum moyſi modico tempore populum rexit. Et poſt hec ſanctitate plenꝰ in pace quieuit: ⁊ ſepultus eſt in gabaa: que data fuerat ſibi ⁊ filijs eius in monte effraim. Hic ⁊ſi non expreſſe: tamē ſatis tacite inter ſanctos patres eccleſiaſtici. xlv. numeratur: vbi patris premiſſis laudibus: phinees filius eiꝰ tertius in gloria nominatur: vt ſic inter ſacerdotes glorioſos primus ⁊ tertius expreſſe: ſecūdus vero tacite numeratus intelligatur.

¶ De ſancto Phinees ſacerdote. Capi. xxxiiij.

Phinees ſacerdos eleazar ſucceſſor ⁊ filiꝰ eccl'iaſtici. xlv. c. ⁊ primo machabeorū. ij. inter ſāctos patres veteris teſtamēti cōmemoratꝰ ē. De quo illud memorabile hr̄ numeri. xxv. qđ cum ppl's iſrl' moraretur ſethim: ⁊ multi ex ipſis cū filiabꝰ moab fornicati ēēnt: ⁊ ad ſuggeſtionē earū beelphegor deo ipſarū ſacrificia obtuliſſet: eoſq; moyſes d̄ culpa redargueret zarabri pnceps tribꝰ ſymeō filiā cuiuſdā madianite ī cōiugē acceperat noīe chorbi corā oībꝰ pfeſſus ſe alienigenā cognouiſſe.

⁊ idola coluiſſe: nec legi quam Moyſes populo impoſuerat obnoxium eſſe: ⁊ ſpectante omni populo ac flente ingreſſus eſt tabernaculum mulieris. Surgenſq; phinees arreptoq; pugione ingreſſus eſt poſt illum in lupanar: ⁊ perfodit ambos in ſimul coeuntes in locis genitalibus: ⁊ ceſſauit plaga que in populo preceſſerat: ⁊ xxiiij. Milia extinxerat. Et quia phinees zelo legis nimio vindictam dei in peccatore virum exegit. Idcirco dominus eidem ⁊ ſemini eius ſacerdotium in eternum conſtituit: qui ⁊ cum patre eleazar promiſſionis terram intrauit: ⁊ ei in ſacerdotium ſucceſſit ⁊ glorioſus meritis ⁊ fama laudabilis in pace quieuit in ſepulchro paterno tumulatus.

¶ De ſanctis Aaron ⁊ Julio ⁊ ſociis martyribus. Capi. xxxv.

Aaron ⁊ Julius vrbis legionum que eſt ciuitas in Britannia ciues ⁊ alij plures martyres vtriuſq; ſexus in eadem ciuitate paſſi ſunt ſub perſecutiōe dioclctiani ⁊ Maximiani: qui propter multa et inſignia miracula que in paſſione beati albani martyris oſtenſa ſunt: vt ſupra in eius paſſione actum eſt. xj. kalen. Julij conuerſi ſunt ad chriſtum ⁊ pro eiuſdem fidei ac ꝯfeſſiōis gloria: ⁊ ipſi ab infidelibꝰ martyriū paſſi triumphatorū celeſtiū numero ſociati. kalen. Julij.

¶ De ſancto Theobaldo confeſſore. Capi. xxxvj.

Theobaldus confeſſor ex gallia oriundus tempore Henrici imperatoris ſecūdi: ⁊ Henrici frācorum regis claruit in partibus ipſis. Qui magnus ac potens mundo abrenuncians ſeculo ⁊ diuitijs eremiticam vitam duxit. Quadam vice cum quibuſdam ſocijs iter agens: videns comites fame ac ſiti fatigatos: cum tam eſcis ꝙ potu carerent ad deum orauit: ⁊ panem ſibi a domino preparatum ſubito in via reperit. De quo ſe ⁊ ſocijs ad ſatietatem cibauit. Deinde vas quod pridie vino fuerat omnino vacuatum apportari fecit: ipſumq; diuinitꝰ vino repletum inuenit: quod infuſum cunctis abundantius ad poculum ſatiſfecit. De reliquijs vero tam panis ꝙ vini peregrinos plures qui eius audita fama de mediolano ad ſe venerant diebus pluribꝰ ſatiauit. Nec tamen ipſe reliquie conſumpte fuerunt: quin potius ad ſatietatem tam ſui ꝙ fratrum ſuorum per tres hebdomadas ſuffecerunt. His et alijs clarus virtutibus quieuit in pace Kalen. Julij.

¶ De ſancto Carilepho cōfeſſore. Capi. xxxvij.

Carilephus cōfeſſor ſocꝰ ſancti Adiuti abbatis tempore Childeberti ⁊ Lotharij regum Francorum claruit. Hic in Auernēſi territorio claris parētibꝰ ortus litterarum gratia ad monaſteriū Menateſi miſſus. Ibiq; monachꝰ factus eſt: vbi aliquo tempore manſit ſanctitate repletus. Deinde eremiticam vitā ducere cupiens: vna cum ſancto adiuto ſocio ſuo de Cenobio clādeſtine diſceſſit. Deueneruntq; ad ſuburbiū Aurelianeſi. ⁊ ad ſanctum Maximianum abbatem ſe conferentes cum eodem aliquot menſibus demorati ſunt. Poſt hec in denſiores ſyluas in loco qui dicitur piciacus: nunc autem cella ſancti adiuti vocatur: locellum conſtruxerunt vbi pluribus annis manſerūt vt dictū eſt ſupra in vita ſancti adiuti. vj. Kal. Februarij. verum carilephus cupiens vitare famam que iam de ſanctitate amborum ad aures regias delata fuerat. Adiutū deſeruit: ⁊ ulteriora eremi apud cenomaneſi vrbem cum daumero commilitone ſuo petijt tandemq; ad locum vocabulo caſſagallam ſitum in pareda labroſineſi diuertit: vbi multo tempore deo ſeruire curauit. Et cū mulierem omnino ſe non viſurum propoſuiſſet mulier quedā vaga ⁊ lubrica coma preciſa habituq; virili induta monaſteriū eiꝰ ſe virum ſimulans incognita ſancto ingreſſa eſt. Quod dū per omnia ambitioſa curioſitate luſtraſſet: oculi eiꝰ ex capite protinus ceciderūt. Que dū peccatum confiteretur ⁊ penitentiā egiſſet ſancto ꝓ ea intercedente corpore ſanata ⁊ animo rediit emēdata. Hic etiā obitū ſuū ſibi a dño reuelatū fratribus predixit: ⁊ die qua ꝑdixerat in pace quieuit vez kalē. Julij. Sepultuſq; eſt in cenomaneſi. ciuitate miraculis clarus.

¶ De ſancto Pambone abbate. Capi. xxxviij.

Pambo abas vt dicit heraclides. Cum ſine litteris eſſet ad quendam acceſſit: vt ab eo pſalmū aliquem diſceret. Qui cum audiſſet principium pſalmi. xxxviij. Dixi cuſtodiā vias meas: ⁊ nō delinquam in lingua mea ſecūdū verſum audire recuſauit: dicens ꝙ primꝰ ſibi ſufficeret: dum tamen illū adimplere poſſet. Et poſt menſes. vj. reuerſus ad magiſtrum. Interrogatuſq; ab eo: cur tantū diſtuliſſet: reſpōdit ꝙ verſum quē didicerat: nondum adimplere potuerat: poſt multum vero tēpus retulit cuidam alteri: ꝙ annoꝝ. xlix. eſſet: et vix adhuc dictū illud pſalmi implere potuiſſet. Deſcendens Alexandriam de ſcythi vidit mulierem theatricam: ⁊ amare fleuit: dicens ſe flere ⁊ ꝓpter mulieris ꝑditionem ⁊ propter ſuiipſius negligentiam: quia nō tantum ſtuduerat deo placere: quātum illa hominibus. Theophilo epō cum adeunti: et ab ipſo edificari querenti reſpondit: ꝙ ſi ſua taciturnitate nō edificabatur: nec ſermone edificari poſſet. ¶ Huic ſancta Melania de qua dicetur in. xj. kalen. Nouembris. tricentū libras argenti obtulit: quas ille per Eutemium diſcipulum ſuum pauperibus dari iuſſit vt ait Hieronymus. Qui poſtmodum ſportellam palmis conſuit: ⁊ Melanie in ſui memoriale tradidit: dicens ſe nullum aliud habēs: quod ſibi dare poſſet. Quam ipſa poſt eius obitū omni tempore quaſi pro magnis reliquijs reſeruauit. Hic etiam nulla febre vel egritudine correptus ad extrema deuenit. Et hora mortis ſue aſtantibus dixit: ꝙ ex quo eremum intrauerat: nec panem comederat: nec ſermonis de quo locutus fuiſſet aliquando cum penituerat: ⁊ tamen ſic ad deum ibāt quaſi adhuc initium non feciſſet ſeruiendi domino. Et requiſitus an eſſet bonū laudare proximum virtuoſum reſpondit: ꝙ meliꝰ eſſet tacere. Hec heraclides ⁊ in vitis patrum. Quieuit autem in domino vir ſanctus kalendas Julij.

¶ De ſancto Dominiano abbate. Capi. xxxix.

Dominianus abbas in territorio Lugduneſi. ſanctitate vite inſignis claruit: qui primus illic eremiticam vitam exercuit: plurimoſq; ſibi in dei ſeruitio aggregās magniſq; virtutibꝰ ⁊ glorioſis miraculis clarus. collectus eſt ad patres in ſenectute bona kalen. Julij. Hec Ado.

¶ De ſanctis martyribꝰ Proceſſo et Martiniano. Capitu. xl.

Proceſſus ⁊ martinianꝰ martyres paſſi ſunt Rome īperante nerone. Cū enī Nero īperator btōs aplōs Petrū ⁊ Paulū tradidiſſet Paulino viro clariſſimo magiſtro militū. Paulinus eos recluſit in cuſtodia Mamertina ſub monte tarpeio: ſub cuſtodia militū ꝓceſſi ⁊ Martiniani ⁊ alioꝝ. xlix. quos oēs beati apli ad xp̄m ſua predicatione cōuerterunt: ⁊ producto fonte de ſilice ſaxeo: eos ibi baptiſauerunt: vt iam predictū eſt in paſſione militū. xlix. pridie idus martij. ⁊ in paſſione Petri apoſtoli. iij. kal. Julij. Cū autē apli in ipſo carcere mēſes. ix. fuiſſent: a ſanctis militibꝰ dimiſſi ſunt. Cūq; vir clariſſimus Paulinus audiſſet ꝓceſſum ⁊ martinianū baptiſmū ſuſcepiſſe: ⁊ apoſtolos dimiſiſſe: iratos eos teneri fecit: ac ſibi preſentari. Cū autem eos ad ſacrificia ſuaderet: ⁊ illi econtra: xp̄m dñm ſolum deum profiterentur. Juſſit Paulinus ora ipſoꝝ lapidibus cōtundi. Deinde ſtatuā auream iouis afferri: vt ei thura incenderent. Cūq; ſancti milites in ſimulacrū conſpuiſſent: precepit eos Paulinus in equuleo ſuſpendi ⁊ attrahi neruis ac fuſtibꝰ cedi. Deinde circa eoꝝ latera flammas apponi: ⁊ poſt hec ſcopionibꝰ macerari ſub voce preconia: ne principū precepta contemnerent. Eadēq; hora Paulinus oculum ſubito amiſit: ⁊ pre dolore quaſi inſaniens eos equuleo depoſitos in cuſtodia Mamertina vinciri mandauit. Quibus lucina apoſtoloꝝ diſcipula miniſtrabat. Poſt triduū vero Paulinus arreptus a demonio expirauit. Cūq; filꝰ pomponius rem geſtam cū clamore ad patrē detuliſſet: iratus Nero iuſſit ceſario vrbis prefecto: vt eos celerius occidi faceret. Qui fecit ſanctos de cuſtodia eijci: ⁊ foras muros via aurelia duci: atq; ambos ibidem capitibus amputari: ⁊ corpora eorum canibus dereliqui. Sed beata lucina illa noctu collegit: ⁊ in arenario iuxta locū vbi decollati fuerant ſepeliuit. vj. Nonas iulij.

¶ De ſanctis Longino: Megiſto: ⁊ Aceſto martyribus. Cap. xlj.

Longinus Megiſtus ⁊ Aceſtus milites a btō Paulo aplō cōuerſi ſunt cū ad decollationem ducerectur: vt ſupra dictum eſt iij. kalē. iulij in eiꝰ paſſione. Qui iuxta quod Paulus eis impoſuerat: die ſequenti paſſionis illius ad ſepulchrū Pauli venerunt: ⁊ duos diſcipulos: vez titū ⁊ lucam orantes inuenerunt: ⁊ in eorū medio Paulū ſtantem viderunt: quos diſcipuli illi vidētes territi fugiebant: pauloq; mox diſparente: milites illi poſt eos clamabant: ꝙ nō vt eos caperēt perſequebantur: ſed vt ab eis baptiſmū ſuſciperent: ſequebant̄ paulūq; in eorū medio ſe vidiſſe teſtātur. Hec illi audiētes reuerſi ſunt: eoſq; cum gaudio baptizauerūt: qui poſt duos dies a Nerone detenti: ⁊ pro chriſti nominis confeſſione capite ceſi ſunt. vj. Noñ. iulij.

¶ De ſanctis Ariſtone ⁊ ſocijs martyribus. Capitulum. xlij.

Ariſto: creſcentianus: eutychianus: vrbanus. Vitalis: iuſtus: feliciſſimus: felix: maria: et Symphoroſa martyres omnes apud campaniam pro fidei veritate ⁊ chriſtiani nominis aſſertione glorioſo martyrio coronati ſunt. vj. Noñ. Julij: vt ait ado. ex hieronymi martyrologio.

¶ De tranſlatione ſancti Thome apoſtoli. Cap. xliij.

Tranſlatio corporis ſancti Thome apoſtoli facta eſt tempore Alexandri imperatoris. Cū enī idem imperator rediret victor de perſide prelio certe rege deuicto: ſupplicarunt ei ſyri: vt mitteret ad regulos indorum quatenus corpus beati Thome redderent ciuibus ſuis. Qd idē imperator quamuis gentilis: ꝓpter victorie tamē gloriam eiſdem libēter conceſſit. Sicq; factum eſt: vt tranſlatū eſſet corpus beati apoſtoli de india ⁊ poſitum in ciuitate edeſſa in locello argenteo: qđ pendet ex argēteis cathenis: in qua ciuitate nullus hereticus iudeꝰ: vel idolorum cultor viuere poteſt. Sed nec barbari eā aliqñ inuadere potuerunt: ex quo Abagarus rex ipſiꝰ vrbis eplam manu ſaluatoris ſcriptā accipere meruit. Si quando gens aliqua contra eandem ciuitatem venit: die qua lecta fuerit epiſtola per ꝑuerum ſuper murum: eadem die hoſtes territi fugiunt: aut pacati recedunt: tam ſaluatoris ſcripti: quā oratione beati Thome apoſtoli. Et celebrat̄ ipſius tranſlationis feſtum. v. noñ. Julij. ¶ Fertur quod in vigilia feſti beati thome ſingulis annis omni clero ⁊ populo ac peregrinis ad eius eccleſiam conuenientibus celebrantur veſpere: et patefacto tumulo ſancti corporis: archiepiſcopꝰ edeſſeñ. dum inchoat antiphonā ad magnificat: O thoma didyme ⁊c. Palmitē aridū vitis ponit in manu apoſtoli: ⁊ completis veſperis clauditur ſepulchrū. Mane autē iterum omnibus concurrentibus apertoq; tumulo inuenitur palmas in naturali viriditate produxiſſe racemum vue diminutus: de quo tantum vini liquatur in calicem: ꝙ ea die archiepiſcopus ex ipſo conficit ſanguinem ieſu xp̄i. Hoc audiui a fide dignis.

¶ De ſctō gregorio epō neoceſarieñ. Cap. xliiij.

Gregoriꝰ Neoceſarie ponti epūs alio nomine primo vocatus Theodorus: origenis diſcipulus tēporibus Valeriani ⁊ Galieni imperatorū doctrina clara mirifice refulſit. Signa quoq; ⁊ miracula de eo cū laude eccleſie perhibent̄. ¶ Cū enī ꝓ captura piſciū ſtagni cōmunis: germani duo adinuicem armis ⁊ effuſione ſanguinis decertarent: orante Gregorio aqua ſtagni repente abſorpta arentem campū frugibus copioſum ac vtiliorē germanis iam concorditer diuidendum dereliquit. Verū dum eccleſia in quodam loco arctiſſimo inter montē ⁊ fluuiū poſito cōſtrui deberet ⁊ ſpacium ſufficiens nō eſſet: ipſo ſancto in orationibus pernoctāte: mane facto inuēta eſt rupis tāto ſpacio loco ceſſiſſe quantum erat competens pro ipſa eccleſia fabricanda. ¶ Alio tpe cū in alpibus iuxta phanum idoloꝝ hoſpitatꝰ eſſet: ſacerdos ab idolo nullū poterat habere reſpōſum. Cui ꝑ noctē demon ſomnis apparuit: eiq; dixit: ꝙ preſente Gregorio nullatenus loqui poſſet. Qui mane Gregoriū obſecrat: vt deum ſuū loqui ꝑmittat. Gregorius aūt demoni epiſtolā mittit: ⁊ vt more ſolito reſpōdere debeat permiſit. Sicq; idolū reſpōdere cepit: vnde ſacerdos virtute dei in ſancto viro cognita ad xp̄m cōuerſus ⁊ ab eodē baptizatus infantiū ꝑfecit ꝙ Gregorio in epiſcopatu ſucceſſit. Quieuit in pace vir dñi. v. noñ. iulij. Hic plurima opuſcula ad fidei catholice expoſitionem compilauit. Super eccleſiaſtes libro metaphraſim manificentiſſime opus breue: ſed perutile protulit. Ad originē ſcripſit panegyricū: quē eo pñte vocataq; multitudine recitauit Vulgo ⁊ alie plures ⁊ ipſius ferunt. .. epiſtole. Hec Hieronymꝰ de viris illuſtribꝰ.

¶ De ſancto Gregorio epō lingonicū. Cap. xlv.

Gregorius lingonicū. epiſcopus ex ſenatoribus anguſtudunēſib⁹ ortus regionem illam quadraginta annis ſumma iuſtitie ſeueritate correxit. Hic habuit vxorē armētariam de quā filios procreauit. Poſt cuius obitum epiſcopus eligit lingonicū. in quo epatu ſanctiſſimā vitā duxit ſub panibus triticeis panem ordeaceum comedēs: et aquam vinum ſolummodo coloratā. Qui etiā a ſancto benigno epō ſibi apparente commonitus eccleſiā ſupra tumulum ei⁹ edificauit. In qua per noctes orans voces angelicas concinentes frequenter audiuit. ¶ In obitu vero ipſius ſancti viri: quidam vidit celos apertos vultus quoqȝ eius ſicut roſa erubeſcat: caro vero vti lilium candebat. Corpus autem eius iuxta corpus ſancti benigni collocatum eſt. Qȝ dū ſepulture traderetur: trabes in quibus pedes victorū aſtricti tenebantur confractę ſunt: ⁊ captiui liberati: q vcȝ eiuſdem ſancti dum exequie illac tranſirēt auxiliū obnoxius poſtulabant. Sepultus quoqȝ eſt in eccleſia lingonicū.

¶ De ſancto Heliodoro epō. Cap. xlvj.

Heliodor⁹ epiſcopus altinēſ. vir magne ſanctitatis ⁊ ſapientie floruit tempore Archadij et honorij imperatorum. Qui iuuenili etate ad ſacerdotij dignitatem promotus populum adhuc idolis deditū admonebat. Et dū p animarū ciuiū ſuorū ſalute dn̄m obnoxius exoraret hortatus ab angelo publice predicare cepit: adeoqȝ in p̄dicatione pfecit: vt populus templa deorum deſtruerent: ⁊ eccleſiam dei genitricis a fundamentis cōſtruerent. Poſtmodum autem heliodorus adhuc preſbyter chromatium aquileieū. epm viſitauit: ⁊ cum eo aliquo tpe commorans ab eodem altineū. epus ordinatus fuit. ¶ Hic ſunt duo epi qui leguntur beato preſbytero hieronymo aliquando epiſtolas direxiſſe: et ab eodē epygrammata recepiſſe. Ad quorum inſtantiam idem glorioſus doctor quoſdam libros diuine pagine ex hebreo in latinum trāſtulit: ⁊ martyrologium primitus compilauit. Reuerſus igit ſanctus epus altinum eccleſiam ſuam diſpoſuit: ⁊ populū in fide firmauit. Inde hieroſolymam perrexit: ⁊ optatum diu hieronymum quem ſepius in ſcriptis viderat: corporali lumine viſitauit: a quo ⁊ in melius compoſitus diſceſſit. Inde repatriās iam ſenio confectus ⁊ Ambroſium ſibi coadiutorem epm ordinauit. Ipſe vero in inſula maris que a ſancto viro marcelliano ibi degente marcelliana vocata eſt: eremum petijt. Ibiqȝ apud prefatum virum ſanctum eccleſia dedicata permanſit. Quem ⁊ die quinta mēſis iulij defunctum ſepeliuit: heliodorus vero dudū poſtea ſuperuētūrā ciuitatem altineū. ab attila deſtruēdam obituſqȝ ſui diem predixit. Et ſctitate cōſpicuus in pace quieuit. v. non. iulij. Cuius corpus. Ambroſius epus eius ſucceſſor in altineū. eccleſia ſepeliuit. ¶ Proceſſu vero temporis deſolata vt predixerat altineū. ciuitate: ⁊ albuino lōgobardorum rege italiā inuadente. Paulus altineū. epiſcopus corpora ſctōrum heliodori marcelliani theoniſti tabre ⁊ tabrate ad inſulas maris confugiens tranſportauit vbi nouo altino conſtructo: qp incole torcellum vocauerūt: corpus ſancti heliodori in principali eccleſia condiderunt in honorem vcȝ beate marie virginis ad inſtar altineū. eccleſie edificata vbi ⁊ quieſcit vſqȝ in preſens.

¶ De ſancto Lanfranco confeſſore. Capitulum. xlvij.

Lanfrācus prior monaſterij becocū. et poſt modum abbas cudonicū. tēpore herici. iiij. imperatoris claruit. Hic fuit doctor anſelmi cantuarienſis epi de quo infra dicetur. iij. non. iulij. Et huic idē anſelmus in becocū. prioratum ſucceſſit ſub eluino abbate q̄ ipſium monaſteriū de proprio fundauit. ¶ Hic enī lanfrancus de ciuitate papie oriundus ⁊ ſecularib⁹ ſcientijs ſatis clarus. poſtq in arbicatenū. ciuitate normanie aliquo tpe docuiſſet: ⁊ rothomagū ire vellet: a latronibus captus ſpoliat⁹ ⁊ in ſylua nudus dimiſſus: maneqȝ a viatoribus reductus eſt. Qui mox relicto ſeculo ⁊ ſecularibus ſtudijs in predicto monaſterio habitū monachalē aſſumpſit: ⁊ humilē ac deſpectā vitā ducere cepit. Et cum eſſet omniū doctior: ſapientiā ſuā humiliter occultabat. Tandē fama ipſi⁹ cōperta de mandato ſui abbatis ſcholas tenuit: ⁊ clericos ac laicos mltos in diuina ſapientia auditores habuit: quorū plurimi ditiſſimi p magiſtri amore multa monaſterio ↄtulerūt. Qui poſtmodū ipſius loci prior: inde abbas cudonienſis fact⁹ eſt. ¶ Quadā die eo celebrāte diaconus ei miniſtrans a diabolo arreptus eſt. Qui diebus plurimis vexatur ſed tandē eius orationibus liberatur. ¶ Huic etiā cū nunciatū fuiſſet: qȝ anſelmus eius monachus ⁊ diſcipulus nocte in lecto anulum aureum repperiſſet prenūciauit eū futurū epm: ⁊ vt predixerat ſic euenit. Hic ex precepto leonis pape quinti diſputans in conſilio toletano contra berengariū turonēū. qui de eucharistia praue ſentiebat: eum eloquentiſſimo ſermone confudit. Quieuit in chriſto quinto non. iulij.

¶ De ſanctis Muſtiola ⁊ Hyrenco marty. Capitulum. xlviij.

Muſtiola et hyreneus diaconus tpe valeriani imperatoris turcio agente vicario apud ciuitatem cluſium paſſi ſunt. Cum enim predictus turcius felicē preſbyterū p martyriū cōſumaſſet apud verniā ciuitatē: vt dictum eſt ſupra in eius paſſione. ix. kalē. iulij. ipſiuſqȝ corpus hyrene⁹ diacon⁹ ſepeliſſet iuxta muros vcȝ ſutrine vrbis. Hec audiēs turci⁹ hyreneū cōprehēdi fecit ⁊ cathenis vinctū poſt redam ſuā traxit vſqȝ ad ciuitatē cluſinā: ibiqȝ illū i carcere cōpediuit cum pluribus xpianis alijs. Quos oēs muſtiola nobilis matrona claudij principis cōſobrina: in ergaſtulo refouebat. Quod cū audiſſet turcius: ipſam q̄dē teneri fecit: ⁊ oēs xpianos detentos decollari: hyreneū vero in cōſpectu muſtiole equuleo appenſum tandiu vnguibus lacerari: ⁊ flammis appoſitis aduri fecit: donec ſpiritum emiſit. Deinde ſanctam muſtiolā ſacrificare nolentē tandiu plūbatis cedi iuſſit: quouſqȝ animam exhalauit. Quorum corpora marcus ſeruus dei iuxta muros cluſij ciuitatis deuote tumulauit: vbi ⁊ miraculis clarēt qui paſſi ſunt. v. non. iulij.

¶ De ſancto Lauriano martyre. Capitulum. xlix.

Laurian⁹ martyr paſſus eſt in territorio bituricenſi: q pro xpi nominis confeſſione glorioſa amputato capite triūphum meruit obtinere martyrij: cui⁹ caput apud hiſpalim ciuitatē deportatū: ibi digna veneratione recolitur: qui paſſus eſt. v. non. iulij. vt habetur in martyrologio adonis.

¶ De ſancto Oſee propheta. Cap. l.

Oſee propheta de tribu iſachar fili⁹ beeri ort⁹ i bethlecmoth ſub quatuor regib⁹ iuda pphetauit: videlicet ozia ioathā: achan: ⁊ ezechia: ⁊ ſub hieroboam filio ioas rege iſrael: vnū ⁊ iſaie prophete contemporaneus fuit. Prophetauit aūt principaliter cōtra decē tribus: pauca de duab⁹ loquens. De memorato enī regum numero achaz rex iuda et hieroboam rex iſrael dn̄m derelinquentes in iſrael idololatrie crimē imperio ac poteſtate ſua admittere populū cōpulerunt. Propter quod deus ad Oſee locutus eſt vt acciperet vxorē fornicariam: ⁊ faceret filios fornicationis. Fornicariam inquit nō ex locutione corpore meretricem: ſed gentilem deum ignorantem appellat: que dei creatoris ſui amore contempto ſimulacrorum ſe ſubiecerat deſiderijs. Hinc factum eſt vt ira dei in populo iſrael per denunciationem prophete ſub typo tali pceſſura diceretur. Domini autem inde mia lectione prophete comprehenſa ab hoc p miſſa eſt: q Ezechias rex iuda filius Achaz ſublatis idolis que tam pater eius q̄ ceteri reges conſecrauerunt templū dei purificaſſe mōſtratur: vt ſupra in geſtis Ezechie dictum eſt. Prenunciauit autē Oſee iudeos in vltimo tēpore ad chriſtum redituros. Tertium quoqȝ diē dominice reſurrectionis predixit. ¶ Hic autem vt ait hieronymus prenuncians dedit ſignum: veniet dominus in terra ſicut quercus que eſt in ſylo ⁊c. quod non legitur in ſcriptura eius ſm editionem noſtram: forte qȝ Hieronymus dixit ſignum hic epiphanus dixit prodigium: dicens de oſee: ⁊ dedit prodigium dicens. Veniet dominus in terram ſicut quercus in ſylo qui ex ſemetipſa in trū. fuerat partita: ⁊ facte fuerāt ex ea totidem quercus. Hic poſtq̄ prophetiam ſuam adimpleuiſſet: ſub Ezechia rege placita quiete dormiuit quarto non. iulij: i terra ſua ſepultus: vt ex hebreorum ſcriptura colligitur. Hec hieronymus et ioſephus: ⁊ ex hiſtoria ſcholaſtica comeſtoris.

¶ De ſancto Aggeo propheta. Cap. lj.

Aggeus propheta poſt captiuitatem populi iudeorum in anno ſecūdo darij perſarum regis prophetauit in hieruſalem: Nā in anno primo Cyri regis perſarum vt impleret ſermo dei ex ore hieremie prophete: vt habetur eſdre primo in principio. Juſſu ipſius regis populus in iudeam reductus eſt. Cūqȝ a populo iſrael ⁊ ſenioribus templum dei edificari cepiſſet: mortuo cyro rege perſarū: ac regnāte dario qui memorato ſucceſſerat: vicine gētes odio iudeoꝝ inſtaurationē tēpli ⁊ ciuitatis impedire ceperūt. Qua rōne duct⁹ pplꝰ iudeoꝝ reſtaurationē ipſi⁹ tēpli needū cōceſſam eſſe iuxta pmiſſionē credebāt: pter qȝ ij. anno regni darij memorati Agge⁹ ppheta a deo miſſus ad zorobabel q̄ erat de tribu iuda q̄ ptātē regni ſuſcepturus erat: ⁊ ad ieſū ſummū ſacerdotē filiū ioſedech eos admonet: vt credāt cōpleto annoꝝ numero tp̄s reſtaurationis hieruſalem aduenīſſe: addito ne incredulitatē populi velint imitari. Oīa autē q̄ in textu ipſius pphetie cōtinent reuerſionē populi: reparationē templi renouationē ciuitatis: obſeruantiā ſacerdotalē: ⁊ interitū regnorū exterorū ſignificant: pphetauit aūt vna cū aggeo Zacharias ppheta: de quo dicet infra. viij. idus ſeptēbris. Sed duob⁹ mēſib⁹ ante Zachariam hic aggeus vaticiniū ſuū cepere exorſus eſt. Quieuit in iudea in pace. iiij. non. iulij. ⁊ tumulat⁹ iacet iuxta ſacerdotum monumenta in hieruſalem. Hic ppheta vna cū primo precedēte ex numero. xij. illorū pphetarum ſunt: qui minores appellantur: qui ⁊ in ſanctorum patrum catalogo eccleſiaſtici. xliij. cap. deſcribūtur. Hec vnde ſupra.

¶ De tranſlatione ſancti martini epi. Cap. lij.

Tranſlatio corporis ſancti Martini facta ē anno. xliij. Leonis primi: vt ait Sigibertus: anno vcȝ. lxiiij. ab obitu ipſius ſancti. Cum enim perpetuus turonēū. epus cerneret inſignia miracula: que ad ſepulchrū ſancti Martini fiebant eccleſiam magnam: ⁊ ſpecioſam eius nomini fabricauit iuxta cellam: videlicet vbi viuens degere conſueuerat. Et congregato clero ac populo vniuerſo cum corpus ſancti ad nouam eccleſiam transferre decreuiſſet Kal. Julij. poſt noctis vigilias ⁊ ieiunium celebratū mane ſepulchrū nullaten⁹ mouere potuerunt. Quod cū ſequēti die ⁊ tertio iteraſſent loculum ſimiliter nullo ingenio leuare valuerunt. Cūqȝ iam quaſi deſperati opus dimittere cōcepiſſent recordati ſunt quod iiij. Julij. iiij. videlicet non. ipſi⁹ ordinationis beati Martini anniuerſaria dies erat. Et qȝ forſitan ipſa die dn̄s corp⁹ beati cōfeſſoris trāſferri diſpoſuiſſet: Jeiunio igit orationibuſqȝ premiſſis ad tumulū acceſſerūt. Moxqȝ illic ſenex venerand⁹ apparuit: alias nunq̄ viſus q̄ eos ad opus iuuare cepit. Sanctuſqȝ martinū eiſdē adeſſe dixit: vtqȝ corp⁹ trāſferre nō tardarēt admonuit. Sicqȝ cū ſumma velocitate loculū leuauerunt ⁊ in loco vbi nūc colit poſuerūt. Cōpletiſqȝ officijs cū ſenem ad menſam requirerēt nuſq̄ cōparuit. ¶ Accidit quoqȝ vt tūc eſſent duo mēdicantes ⁊ multā pecuniā ex q̄ſtu acquirētes: quorū vn⁹ cecus ⁊ alter erat contractus: cecus contractū ferebat: ⁊ cōtract⁹ ceco viam oſtēdebat. Audiētes autē qȝ ad corpus ſancti Martini multi ſanabant infirmi: ⁊ dū corpus in tranſlatione proceſſionaliter portaretur: timentes ne corpus iuxta eorū habitationē duceretur: ⁊ ſic ipſi forſitan ſanarentur. Inde receſſerunt: nolentes ſanitatē conſeq̄ ne periret miſeria queſtus ſui. Dum ergo fugerent per viam vnde corpus nequaq̄ ducendum putabant ex improuiſo ſancto corpori obuiāt. Et qȝ deus multa beneficia preſtat etiam inuitis ambo contra voluntatem ipſorum continuo curati ſunt: licet de hoc plurimū triſtarentur. Celebratur aūt hec tranſlatio et ipſius ordinatio ac prefate eius eccleſie dedicatio. iiij. nonas iulij.

¶ De ſancto Vldarico epiſcopo. Cap. liij.

Vldaric⁹ epiſcop⁹ auguſtēū. nobilis Romanus exiſtēs infantul⁹ in monaſterio ſancti Galli educatus eſt. Et cum etate adoleuiſſet: ⁊ habitū monaſticum aſſumere vellet: a quadam ſancta incluſa phibitus eſt: q̄ eidē aſſeruit ſibi fuiſſe a domino reuelatum adhuc ipſum futurū epiſcopum. Commendat⁹ eſt igitur adalperoni Auguſtēū. epiſcopo a quo eſt ad ſacerdotij ordinē pmotus. Deinde Romā veniens a Martino papa benigne ſuſceptus eſt. Qui eidē pontifici epm ſuū mortuū nunciauit ſibi diuinitus reuelatum. Cūqȝ ipſum papa Martin⁹ vellet in epm ordinare: ⁊ auguſtēū. vrbi in paſtorē perficere: Vldaricuſqȝ recuſaret: ſummus pontifex eidē prenūciauit: qȝ periculoſo adhuc tēpore epiſcopatū ipm non poſſet euadere. Quod ⁊ factū eſt. Nā epiſcopo auguſtēū. ad epiſcopatū hiltineū. tranſlato Vldaricus ei a populo ſuccedere cōpulſus eſt. Qui cū ſancto Conrado epō cōſtātie gregē dominicū verbo et exēplo

operis bene pauit. ¶ Sup hūc ſanctū die cene dñi criſma cōficiētē: ⁊ die paſche miſſarum ſolēnia celebrantē viſa eſt dextera dei q̄ ſibi bñdicebat. ¶ Quadā die ſancta aphra ſibi apparuit: ⁊ vt ſe ſeq̄ret admonuit: ⁊ ꝑ mõs vſq͛ in lechfelth ꝑduxit: vbi per viſionē ſanctū Petrum apoſtolū cū quodam alio ſancto vidit qui arnulphum ducē turingioꝛū pro ſuis criminibus dānabant. Et notato tempoꝛe repertum eſt eodē die ⁊ hoꝛa arnulphū e ſeculo migraſſe. Ipſe vir ſanctꝰ pacē inter othonē ducē: ⁊ lodolphum eiꝰ filium ꝑtractauit. ¶ Juſſus diuinitus in natiuitate ſancti Joannis baptiſte bis in die celebꝛauit. Miſſam auroꝛe vz ⁊ maioꝛē: quarum primam ex conſcientia bis celebrādi omittere ꝓpoſuerat. Et .xj. poſtmodū die in pace q̄euit. vz .iiij. nonā. iulij. Sepultuſq͛ eſt a volfgāgo ep̄o ratiſponeñ. in eccl'ia ſancte aphre.

¶ De ſancto Jocūdiano martyre. Cap. liiij.

Jocūdianꝰ martyr apud aphꝛicam martyrium paſſus eſt. Qui pro confeſſione fidei xp̄iane in mare merſus cū palme triumpho coronā a domino percipere meruit glorioſam .iiij. nonas iulij. vt habetur in martyrologio. Hieronymi ⁊ Adonis.

¶ De ſancta zoe vxoꝛe Nicoſtrati martyre. Cap. lv.

Zoe martyr vxoꝛ nicoſtrati primiſcrinij diocletiani imperatoꝛis rome martyriū paſſa eſt: q̄ cū graui infirmitate loquendi facultate ꝑ ſex annos caruiſſet: beatus Sebaſtianꝰ martyr ipſam curauit: ſibiq͛ loquelā reſtituit: necnon ipſam Zoem cū viro Nicoſtrato et alijs pluribus ad chꝛiſti fidē perduxit: quos ſanctus Policarpus preſbyter baptizauit: vt ſupꝛa actū eſt in paſſione Sebaſtiani decimotertio kalē. Februarij. Cū aūt Sebaſtianus ⁊ alij plures martyriū paſſi fuiſſent: ⁊ ipſa ad confeſſionem ſancti Petri apoſtoli oꝛaret: a pſecutoꝛibus arctata ⁊ in cuſtodia duriſſima truſa eſt. Deinde a collo et a capillis in arboꝛe quadam ſuſpēſa adhibito ſubter hoꝛribili fumo in cōfeſſione domini emiſit ſpiritū tertio nonas Julij.

¶ De ſancto Anſelmo epiſcopo. Cap. lvj.

Anſelmus ep̄s ex confinio Lombardie ⁊ burgūdie oꝛtus puerilibus annis literis a parentibus traditus breui ſpacio multa ſapientia pollens ante annum .xv. de ſalute anime cogitare cepit: ⁊ cogitatū ad effectum perduxit. Egreſſus ergo patriam: dum ex tranſcenſu montis nimium fatigatus eſſet: nec quicq̄ ad edendum haberet: miniſter eiꝰ ex inſperato panem candidiſſimum diuinitus in ſacculo reperit: ex quo vterq͛ ad ſatietatē comedit. Exactis autem tribus annis partim in Frācia partim in Burgundia in Normaniam deuenit: ⁊ ſub magiſterio Lanfranci prioꝛis becenſis doctoꝛis illuſtris ſe contulit: ac deinde in eodem monaſterio habitū religioſum aſſumpſit. Lāfranco autē in abbatē monaſterij cadoneñ. aſſumpto: vt ſupꝛa in eius hiſtoꝛia dictū eſt .v. nonā. iulij. Anſelmꝰ ei in prefato prioꝛatu ſucceſſit: ſanctitateq͛ et ſapientia ad modū clareſcere cepit: plurima nāq͛ diuina opuſcula ⁊ ſolēnia compilauit. ¶ Cū nocte quadā miraretur quomodo ꝓphete per ſpiritū multa futura ꝑdixerāt: ⁊ oꝛaret: vt hoc ſibi deꝰ aperiret: ꝑ parietes ⁊ muros interpoſitos vidit fratres ad matutinum exurgentes: ⁊ eoꝛū officia exequentes. Et intellexit q̄d ſimiliter deus potuerat ſanctis ꝓphetis abſcōdita reuelaſſe. ¶ Dum quadam vice frater ſenioꝛ in extremis laboraret: ⁊ ſe a duobꝰ lupis voꝛari vocibꝰ hoꝛribilibꝰ inclamaret. Anſelmus pro fratre oꝛauit: ⁊ poſtmodū ad ipſum intrauit: qui mox lupos effugatos aſſeruit. Flāma ex oꝛe ſancti in modū lancee ꝓcedētē: quā frater ille ſe videre perhibuit. Abſolutuſq͛ ab anſelmo hoꝛa .ix. vt ſanctꝰ ꝑdixerat expirauit. Alias etiā dum in oꝛatiōe perſiſteret viſus eſt ab alio fratre luce maxima circunfuſus. Poſtmodū autē ad archiepiſcopatū cantuarieñ. eccl'ie electus eſt: qui dei populo exemplis honeſtiſſimis: et doctrinis clariſſimis prefuit. Ipſe cū feſtū conceptionis alme dei genitricis ſibi a domino reuelatū miraculoſe colēdū didicit: ipſe ⁊ primus celebꝛauit: ⁊ celebꝛandū in eius eccleſia cōſtituit: vt ſuperiꝰ dictū eſt in cōceptiōe ſancte marie .vj. idus decēbꝛis. Cū autē quodā tempoꝛe in villa quadam cum ſocijs hoſpitatus eſſet: et hoſpes nihil aliud preter panē ⁊ caſeū eis apponendum haberet: iubente epiſcopo: ⁊ pius dudum recuſaſſet: hoſpes ad flumē acceſſit: ⁊ miſſo rhete truttā maximam continuo cepit: ex qua omnes plene refecti ſunt. ¶ Alio etiā tempoꝛe alteri eius hoſpiti conquerenti: quod piſces ei apponendos non haberet: ipſe predixit: quod cōfoꝛtaretur: q2 poſt moꝛulam ſibi magnꝰ ſturio mitteret. Quod ⁊ poſt hoꝛā modicā factū eſt. Sicq͛ clarus virtutibꝰ quieuit in pace .iij. nonas iulij. Sepultuſq͛ iacet in ſua eccleſia cātuarienſi. ¶ Hic cōpoſuit librū proſlogion. id eſt alloquiū de deo. Itē monologion id eſt ſoliloquium de ſancta trinitate. Itē de veritate librum vnum. De concoꝛdia liberi arbitrij ⁊ ꝑſcientie diuine: atq͛ predeſtinationis ⁊ gratie librū vnū. Cur deus homo: librū vnum. De ſacramēto altaris librum vnū. De caſu diaboli librum vnū. De peccato originali librū vnum. De incarnatione verbi librum vnū. De azima librū vnū. Meditationū vel oꝛationū librum vnū. Parabolarum ſiue prouerbioꝛum librū vnū. De grāmatica librū vnū. Sup canticis cāticoꝛū librū vnū. Epiſtolaꝝ ad diuerſos librū vnū. De cōceptu virginali ⁊ originali pctō librū vnū. Claruit tp̄e Herici imperatoꝛis tertij.

¶ De ſancto Anſelmo confeſſoꝛe. Cap. lvij.

Anſelmus confeſſoꝛ Lūdonice ciuitatis anglie magiſter opinatiſſimus: et ſapientia celebꝛis ac famoſus: vite religione cōſpicuus tempoꝛe Henrici quinti imperatoꝛis admodum effulſit. qui inter alia opuſcula preclara ſup pſalterio gloſſas marginales et interlineares compoſuit: qui et Lundoneñ. ſepultꝰ miracula oſtendit.

¶ De ſancto Hugone abbate cluniaceñ. Cap. lviij.

Hugo abbas cluniaceñ. auguſtuduneñ. cuius nobili proſapia: patre dalmatio conſulari: bellicis rebus intento natus. Cum adhuc eſſet in vtero matris: ⁊ preſbyter quidam miſſam tam ꝓ illa q̄ ꝓ fetu celebꝛaret vidit in calice imaginē pueri reſplendentis hugonis: videlicet nondum nati. ¶ Hic a puerilibꝰ annis relicto ſeculo ſub abbate odilone monachus Cluniaceñ. factꝰ eſt: deinde ad prioꝛatū promotus: inde Odiloni defuncto in abbatie regimine ſucceſſit. ¶ In maximis illum habuit reuerentia Henricus imperatoꝛ ſcd̄s: cuiꝰ filiā Hēricū tertiū Hugo de ſacro fonte leuauit: ⁊ in colonia agrippina cum eo paſcha celebꝛauit. Rediēs quoq͛ cluniacum Stephanum papam .ix. Floꝛentie languentē viſi-

tauit. In cuius preſentia. vt idem pontifex perhibuit: demones ab eo abſcedebant: ⁊ in abſentia ad eum redibant. In cuius etiam ſinu idem papa ſpiritum emiſit. ¶ Hic abbas concilio generali in remis ciuitate ſub leone .ix. celebꝛato interfuit: in quo mirabiliter contra ſimoniacos inuexit. ¶ Cum ſanctus rex hiſpanie hildefonſum captiuitatum teneret: ⁊ ꝓ ipſo ſanctus Hugo oꝛaſſet: ſanctus petrus captiuo apparuit: et ipſum Hugonis precibus ocyus liberandum ꝓmiſit: Deinde ipſe apoſtolus ſancto reuelatur: ⁊ niſi fratrem dimittat moꝛtem ei ſubitaneam comminatur: ſicq͛ ſtatim hildefonſus liberatur. Spiritu etiam prophetico claruit: quod in plurimis que predixerat: contingentibꝰ apparuit. ¶ In quadam vigilia natiuitatis domini vidit in eccleſia virginem filium paruulum in vlnis geſtantem: ⁊ de feſto natalis filij exultantem: ⁊ ab inimico humani generis inſultantem. Ad hanc vocem diabolus de humo eripuit: ⁊ verba domine exprobꝛauit: quē glorioſa virgo: vt ei viſum eſt tam de cenobio q̄ de eccleſia effugauit: vt ſupꝛa actum eſt in legenda natiuitatis domini .viij. Kalendas ianuarij. Tandem ſanctitate plenus migrauit ad chꝛiſtum tertio nonas iulij. In cuius tranſitu quidam frater apud nēgatum vidit matrem xp̄i cum monachoꝛum choꝛo lucidiſſimo ſagittarios quoſdam effugantes. Inter quos erant martinꝰ ep̄s ⁊ benedictus abbas hugonis animam in nube lucidiſſima collocantes. Eadem quoq͛ nocte qua migrauit a ſeculo: abbas quidem vidit duos lectos oꝛnatiſſimos manibus angeloꝝ ad aſtra deferri: ⁊ in quibus collocandos audiuit anſelmū cantuarieñ. ⁊ hugonem cluniaceñ. qui ambo eadē ipſa die debitum exoluerant carnis. Et vt viderat ſic eos ambos tranſiuiſſe cognouit. Sepultus eſt in abbatia cluniaceñ.

¶ De ſancto Hugone confeſſoꝛe. Capitulum. lix.

Hugo de ſctō victoꝛe Pariſienſis canonicus confeſſoꝛ ſanctus i ſcripturis diuinis eruditus religione ⁊ ſcientia clarus in liberalibus nullū ſuo tp̄e ſecundū habens: tp̄e henrici quinti imperatoꝛis floꝛuit. Qui in eccleſia dei opuſcula plurima ⁊ proficua condidit videlicet librum de ſacramentis. Hierarchias beati Dionyſij explanauit. Super Eccleſiaſtem homel' .xv. fecit. Super lamentationes Hieremie librum vnum. Librum didaſcalion cōpoſuit. Sup angelicam hierarchiam Dionyſij librū vnum. De arca ſiue clauſtro anime librum vnum. De virtute oꝛandi librum vnum. De inſtitutione nouitioꝛum librum vnum. De arca Noe lib. v. De anima chꝛiſti librum vnum. De perpetua virginitate beate Marie librū vnū. Super ꝟbo. Tota pulchꝛa es. librū vnū. Notulas ſup q̄buſdā verſibus pſalmoꝝ. Soliloquioꝝ hõis cū aīa ⁊ alia plura. De clauſtralibꝰ librū vnū. Quieuit in pace cōrado tertio imperāte anno dñi. M.cxxvj.

¶ De ſancto Iſaia propheta. Cap. lx.

Iſaias propheta nobili genere oꝛtu in hieruſalem patre Amos: non illo quidē qui ex duodecim minoꝛibus prophetis tertius eſt: ſed altero nobile hieroſolymita progenitus fuiſſe probatur. Hic eniꝫ de hieruſalem: ille de theuca oriūdus extitit. Hic genere non infimus: ille paſtoꝛ ouiū ⁊ ruſticanus fuit. Huius enim ſanctitati diuina ſcriptura teſtimoniū in locis pluribus perhibet ⁊ ipſum omnes doctoꝛe et Joſephus iudeoꝛum hiſtoꝛiographus: necnon eius vite exitum: ⁊ ꝑem martyrio peregit in ſanctoꝛum patrum catalogo computandū expꝛeſſius docent. ¶ Cepit autem Iſaias prophetare ſub Ozia rege iuda ⁊ hieroboam rege iſrael. Cuius prophetia protenditur per tempoꝛa trium regum ſubſequentium: videlicet ioathan: achaz: ⁊ ezechie regum iuda: vt ipſemet in exoꝛdio ſuo teſtat. Et ſub manaſſe rege prophetandi ⁊ viuendi finem fecit circa principiū regni. Hic autem vt ait hieronymus in ſermone ſuo diſertus eſt: quippe vt vir nobilis ⁊ vrbane elegantie nec habens quicq̄ in eloquio ruſticitatis admixtum vnde accidit vt pre ceteris floꝛem ſermonis eius tranſlatio non potuerit conſeruare. Qui etiam non tam propheta dicendus eſt q̄ euangeliſta. Ita enim vniuerſa chꝛiſti eccleſieq͛ myſteria ad liquidū proſecutus eſt: vt nō cum quis putet de futuro vaticinari: ſed de preteritis hiſtoꝛiam texere. Prophetauit autem Iſaias in hieruſalem ⁊ in iudea: necnon decem tribubus in captiuitatem ductis: ac de vtroq͛ regno tunc commixtim nunc ſeparatim texit oꝛaculum. Et licet interdum ad preſentem reſpiciat hiſtoꝛiam: ⁊ poſt babylonie captiuitatem reditum populi ſignificet: in iudea tamen omnis ei cura de vocatione gentiū: ⁊ de aduentu chꝛiſti eſt. ¶ Hic ſanctus propheta ezechiam regem iuda: diuino reſponſo ad ſe facto confoꝛtauit ne timeret a facie ſennacherib regis aſſyrioꝛum cum hieruſalem obſediſſet: promittens regi ⁊ in hoſtibus plagam: ⁊ in populo dei ſalutem affuturam. Quod ⁊ factū eſt angelo domini de caſtris aſſyrioꝛum centum ⁊ octuaginta quinq͛ milia percutiente: ⁊ ſennacherib effugante: vt ſupꝛa dictum eſt in geſtis ezechie regis. ¶ Huius etiam oꝛationibus dominus placatus ſuper lachꝛymis eiuſdem regis: cum illum occidere penitus decreuiſſet adiecit vite ipſius annos quindecim: in cuius ſignum ſolem per decem hoꝛas in eclyptica retrogradari fecit: vt ſupꝛa in eadem hiſtoꝛia dictum eſt. ¶ Huius etiam prophete tempoꝛibus erat piſcina extra vꝛbem quando exercitus ſennacherib regis babylonis obſedit hieruſalem. Sed precibus ſuis impetrauit Iſaias a domino: quod ſiccabatur quando hoſtes ad eam deſcendebant: ⁊ cū ciues egrederentur deſcendentes ad ipſum fontem: erant ibi aque ſicut prius. Et ſm̄ quod dicit epyphanius ad preces Iſaie copioſius ſolito egreſſe ſunt aque de fonte ſyloe. Hoc enim ſtagnum vocatur in euangelio natatoꝛia ſyloe. ¶ Moꝛtuo autem ezechia cum filius eius manaſſes regnare cepiſſet: et idola ac aras ſimulacroꝛum que pater ſuus deſtruxerat renouaſſet et populum in vijs gentium errare feciſſet cum quoq͛ prophete miſſi a domino redarguerent: nemini eoꝛum parcebat: ſed plateas hieruſalem prophetarum ſanguine purpurabat. Inter alia vero ſcelera ſua Iſaiā prophetam auum ſuum maternum ſecundum hebꝛeos: vel ſm̄ alios affinem: eiectum extra hieruſalem circa dictam piſcinam ſyloe ſerra lignea per medium ſecari fecit. Qui dum in principio ſectionis anguſtiaretur: petijt ſibi dari aquam vt biberet. Et cum nollent ei dare dominus de ſublimi immiſit aquam in os eius ⁊ continuo expirauit: nec inde carnifices deſtiterunt a ſectione. Ob hanc enim aque miſſionem confirmatum eſt nomen ſyloe: quod interpꝛetatur miſſus. Nec ſepelierunt eum in ſepulchꝛo prophetarum: ſed ſub quercu rogel iuxta tranſitum aquarum memoꝛate piſcine quam fecerat Ezechias: vnde in iugem memoꝛiam ſancti ꝓphete adhuc aque in piſcina ſyloe nō iugiter: ſed in certis hoꝛis ebulliunt. Et quia oꝛatione ſancti viri aque ille a domino diuinitus date fuerāt: populus prophetam glorioſe ſepeliuit in loco predicto pridie nonas Julij: etiam vt oꝛationibus eius poſt moꝛtē ipſius indeſinenter huius aque beneficio potirentur. Hec Joſephus ⁊ Hieronymus: ⁊ ex hiſtoꝛia ſcholaſtica atq͛ ex chꝛonica guilelmi.

¶ De ſancto Tranquillino martyre. Capitulum. lxj.

Trãquillin⁹ martyr tempore diocletiani rome paſſus eſt. Hic fuit pater ſanctorũ martyrũ Marci ⁊ Marcelliani quos ex mar tia vxore genuit: qui ad predicationẽ beati Sebaſtiani martyris cũ cõiuge ſua ad xp̄m conuerſus: vt ſupra dictum eſt in paſſione ei⁹. xiij. Kal. Februarij: ⁊ a ſancto Policarpo preſbytero vna ſecũ ſacri fontis vnda pfuſus eſt. Et cũ graui morbo ipſe tranquillinus laboraret: mox vt baptizat⁹ eſt ſanitatem pcepit. Poſtq̄ Marcus ⁊ Marcellian⁹ eius filij paſſi ſunt: vt ſupra in corũ paſſione actum eſt xiiij. kal. iulij: ⁊ Martia mater illorum poſt dies modicos in pace migrauit ad chriſtum. Poſt hec autem cũ audiſſet tranquillin⁹ q̄ Zoe vxor Nicoſtrati p xp̄i nomine paſſa eſſet: vt dictũ eſt ſupra de ea. iij. nonas iulij: ⁊ ipſe in medium prorumpens conqueri cepit q̄ femine viros ad palmam precederent: ⁊ ſe chriſtianum libere in fori medio proclamaret: a paganis furentibus lapidatus martyrium conſumauit pridie nonas iulij.

¶ De ſancto Hoar confeſſore. Cap. lxij.

Hoar monachus ⁊ confeſſor ſanct⁹ anno. xvij. mauritij imperatoris veniẽs ex aquitania claruit in gallia: vt ait Sigibertus cuius ſcitatis famam Sigibertus rex Francoꝝ audiẽs ipſum p nuncios requiſiuit: quẽ ad petitionẽ populi treuerẽſ. ep̄m conſtituere voluit: ille aũt̃ ſatis recuſauit. Tandẽ dierũ triginta inducias poſtulauit: vt ad cellã ſuã pergeret: ⁊ monaſterij facta diſponeret. Quo dum perueniſſet: orauit ad dominum vt ſe ab huiuſmodi iugo liberaret qui mox febre pcuſſus per ſex annos continuos graui languore decumbens redire non valuit: ⁊ ſic in ſenectute bona ibidem in pace quieuit pridie nonas iulij: cuius corpus ibidem tumulatum miraculis effulget.

¶ De ſancto Nicoſtrato martyre. Cap. lxiij.

Nicoſtratus martyr marit⁹ ſancte Zoes primiſcrinij imperatoris diocletiani fuit: cuius vxorem ſanctus Sebaſtianus que pre grauedine longe infirmitatis dudum loquelã amiſerat: liberauit: et ipſum virũ ei⁹ ac coniugem cũ alijs multis ad chriſtum conuertit: quos ſanct⁹ Policarpus preſbyter baptizauit: vt dictum eſt ſupra in paſſione Sebaſtiani decimotertio kalen. Februarij. Poſtq̄ aũt̃ Zoe vxor eiuſdẽ Nicoſtrati martyriũ paſſa eſt vt ſupra in ei⁹ paſſiõe actũ eſt tertio noñ. iulij. Et ipſe Nicoſtrat⁹ tent⁹ atq; Fabiano vrbis p̄fecto preſentat⁹ cum in xp̄i noĩs cõfeſſione cõſtans perſiſteret: ab eodem prefecto eſt decollatus nona Julij.

¶ De ſanctis Nicoſtrato ⁊ ſocijs marty. Cap. lxiiij.

Nicoſtratus claudius: Caſtorin⁹: Victorin⁹: Simphorian⁹: Seuerus: Seuerianus: Simplicius: et Carpophorus martyres rome paſſi ſunt ſub Diocletiano imperatore iudice Fabiano. Quos idẽ Fabianus per dies. x. decẽtos minis ⁊ blanditijs agẽs vt ſacrificarent: cũ in nullo eos poſſet penit⁹ cõmouere: iuſſit eos tertio torqri: ac deinũ maxi pcipites dari. Qui paſſi ſunt nonas Julij: vt dĩt Ado.

¶ De ſancto Panteno p̄ſbytero ⁊ cõfeſ. Cap. lxv.

Panten⁹ preſbyter ſtoice philoſophie pfeſſor: Marci euangeliſte apud alexandriã diſcipul⁹ fuit: ⁊ vetuſto de more ibidẽ eccleſiaſtice ſchole pfuit clariſſimi pbatiſſimiq; doctoris fungẽs offõ: ⁊ tãte nãq; ſcietie nõ ſolũ in diuinarũ ſcripturarũ eruditione: verũ in ſeculari literatura fuit: ⁊ tantoq; ſtudio et amore verbi dei predicandi claruit vt in indiam requiſitus per legatos ipſius gentis a Demetrio alexandrino ep̄o mitteretur: vbi verbum dei feruenter ⁊ feliciter predicauit omnib⁹ gentibus: que in orientis vltimis finibus recondunt. Et deniũ ad indiam inferiorẽ rediit: reperitq; Bartholomeum apoſtolũ aduentũ dñi ⁊ fidei ſemina primum ibi ſm̄ Mattheũ euãgeliũ ſeminaſſe: q̃d quidẽ inde hebreis ſcriptũ literis regrediens alexandriã ſecũ tulit: vbi ⁊ ipſum in grecum tranſtulit. Multa viri huius doctrine eccleſiaſtice extare dicuntur apud alexandrinos monimẽta: ſed viue vocis oraculo plus eccleſie contulit. Docuitq; ſub ſeuero pñcipe ⁊ antonio cognomento caracalla imperatore. Et apud alexandriam quieuit in pace nonas iulij.

¶ De ſanctis Cyliano ep̄o: Colonato ⁊ Romano martyribus. Cap. lxvj.

Cylianus epiſcopus colonat⁹ p̄ſbyter et romanus diacon⁹ martyres apd̃ vireʒburch oppidum germanie paſſi ſunt. Hic ẽm ſanctus genere ſcotus, nobilib⁹ parẽtib⁹ ort⁹ a pueritia ſacris literis erudit⁹ adhuc iuuenis oĩb⁹ p xp̄o relictis monach⁹ fact⁹ eſt: ſcitatecq; ⁊ vite cõuerſione cõſpicu⁹ claruit: ⁊ ad p̄ſbyterat⁹ ordinẽ in monaſterio aſcẽdit. Cũq; cõcurſuʒ ſcłariũ ad ſe ex fame opinione cõſuetũ fugeret: inde diſceſſit: ⁊ primo q̃dã britãniã deĩde galliã: ac poſt germaniã venit. Et ad oppidũ vireʒburch: q̃d latine dr̃ viri dorꝝ caſtellũ diuertit: vbi ppl̃s adhuc gẽtiliũ credulitate tenebat. Quorꝝ errori ſcẽtis cõpatiẽs romam acceſſit: ⁊ a ſummo põtifice ſe gẽtis illius ep̄m cõſecrari obtenuit: atq; authoritate pape ad idẽ oppidũ ad p̄dicandũ redijt: adiũctis ſibi colonato pb̄ro ⁊ romano diacono. Ipſe vero comites ſuos q̃ ſecũ ex ſcotia egreſſi fuerãt: Columbanũ vcʒ in italia: gallũ v̄o in alemania dimiſit: et ad vireʒburch caſtrũ acceſſit: vbi p̄dicationi inſtando ducẽ ciuitatis gotbbertũ noĩe ⁊ oẽm ppl̃m ad fidẽ conuertit: ⁊ cũ datis ſibi ſocijs baptizauit. Cũ aũt ducẽ de xp̄i cultu diligẽti⁹ inſtruxiſſet de illicito mr̃imonio ipꝫ corripuit: eo q̃d ipſe gerlanã cõiugẽ frĩs vxorẽ duxerat: q̃d ſm̄ fidei xp̄iane doctrinã pphanũ erat. Sʒ cũ ducẽ ad bellũ pcedere oporteret: pmiſit ſancto ep̄o: q̃d gerlanã dimitteret: poſtq̄ in pace rediſſet. Poſt cui⁹ diſceſſum mulier hoc cõpto ad ſcẽos dei noctu in eccl̃ia orãtes iugulãdos carnifices duos miſit: cylian⁹ v̄o a deo p viſionẽ de martyrio p̄monit⁹ ſocios ad patientiã hortabat. Sicq; oẽs ipſi pariter gladio tpalẽ vitã terminãtes eternã adepti ſunt. quorũ corpa veſtes ⁊ libros ſatellites de mãdato mulieris humi cõdiderũt vt eos de finibus illis diſceſſiſſe credibil' p̄tendi poſſet. Quedam aũt burgunda eorꝝ diſcipula ſanguinẽ eorũ terre infuſum collegit: ⁊ ſibi p reliquijs cõſeruauit. Gerlana aũt ne factũ pderet: iuſſit in ipſo eorũ ſepultura loco alia ſtabulari. Sed tñ tumul⁹ vbi ſcẽorꝝ corpa q̃ſcebãt ab eoꝝ immũdicia illibat⁹ ſeruat⁹ eſt. rediens aũt dux de ſanctis queſiuit: et gerlana eos occulte inde abiſſe ſimulauit. Statimq; vnus carnificum q̃ cos peremerat

a diabolo arreptus ſeipſum pprijs dẽtibus lacerauit. Alter vero in furorem verſus ſemetipſum gladio p ventrem tranſfixit. Gerlana vero immũdo ſpiritu vexata clamãte demone per os ſceleris nequitiam propalauit. Dux quoq; a ſuis interfectus ⁊ filius ipſius de principatu eiectus eſt. ¶ Tẽpe procedente atalogus preſbyter in ipſo ſepulture loco ſcholas regebat. Die vero quadam pueri repente diuinitus aſpirati: cylianũ eis nunq̄ auditũ clamare ceperũt ⁊ locum digitis oſtenderũt. Preſbyter vero myſteriũ ignorans illos vt tacerent verbis ⁊ verberibus corripuit: ipſaq; nocte lumẽ oculorũ amiſit. Sʒ per viſum a quodã ei dr̃ quod niſi credat dictis puerorꝝ nunq̄ illuminari merebit. Cũ autem de hoc ſancto ⁊ ſocijs ab antiquis diligenter inquiſiſſet: et que fuerint didiciſſet: ad eorum tumulũ orauit: ⁊ lumẽ perditum recuperauit. Effoſſoq; loco corpora martyrum cyliani colonati ⁊ romani reperta leuauit ⁊ honorabiliter collocauit: que in oppido ipſo vireʒburch. i. herbipolis quieſcunt clarentia ſignis. Qui paſſi ſunt anno. v. Conſtantini imperatoris. viij. idus Julij.

¶ De ſancto Norberto archiep̄o ordinis premonſtrateñ. Cap. lxvij.

Norbertus archiep̄s fundator loci et ordinis premonſtrateñ. anno domini. M. cxx. de lothoringie partibus oriũdus claruit. qui relictis ſeculi diuitijs q̃b⁹ affluebat p̄ſbyter ordinat⁹ eſt. Et cũ quibuſdaʒ dei famulis qui vitã arctiorẽ ducere cupiebant ad gelaſium papã ſcẽm: ⁊ tunc apud ſanctũ egidium in gallia ſynodum celebrãtem acceſſit. A quo ⁊ p̄dicandi verbi licẽtiã impetrauit. Ac deinde authoritatem pape caliꝛti ſcẽdi gelaſij ſucceſſoris de nouo ordine inchoando ſm̄ auguſtini regulam obtinuit. Et ſub ep̄o lugduneñ. noĩe bartholomeo in loco premonſtrati cũ ſocijs p̄dictis monaſteriũ ⁊ ordinem fundauit. Multis quoq; miraculis claruit. ¶ Apud nigellã demonẽ qui puellaꝫ obſederat: primo q̃dẽ virtute xp̄i vt latine et teutonice et gallice loqueret̃ cpulit: deinde ab ea eiecit: veniẽtiq; coloniã p reliquijs ſcẽorꝝ acquirẽdis vna de numero. xj. miliũ virginũ ſe ei reuelauit: ⁊ locũ vbi corpus ſuũ iacebat oſidit. Q̃d mane reptũ ipſe ſecũ premonſtratũ tulit. Die ſequẽti apud ſcẽm gerõnẽ orans vidit ip̄m ſcẽm loci ipſi: ⁊ vbi corpus ipſi⁹ dudũ iacuerat olb⁹ incognitũ demõſtrante: quod mane ibidẽ repertũ atq; inde leuatũ eſt. Ei⁹ quoq; corporis partẽ norbertus quaſi pro mercede ſuſcepit: ⁊ ad monaſteriũ ſuũ deportauit. Poſt obitũ vero caliꝛti. ij. ab honorio ſcẽdo ſucceſſore ſummo pontifice confirmationẽ ordinis accepit. Et tũc ſe futurũ ep̄m parthenopolis diuinit⁹ agnouit. Rediẽs aũt ad locũ ſuũ in hermipoli oppido: ⁊ in die paſche miſſa celebrata mulieri cũ iuſdã cece viſum reſtituit. Deinde fact⁹ eſt ep̄s parthenopolis ciuitatis ſucceſſore ipſi hugone in abbatiã ordinato. Qui potens opere ⁊ ſermone annis. viij. ep̄atu fideliter adminiſtrator quieuit in xp̄o. Sepultus in eccleſia dei genitricis ipſius vrbis. viij. idus iulij.

¶ De ſcẽis Aquilla ⁊ Priſcilla ei⁹ vxore diſcipulis. Cap. lxviij.

Aquilla ⁊ priſcilla eius vxor diſcipuli apoſtolorũ chriſti fuerũt: de quibus in actib⁹ apoſto. c. xviij. ſcribit. de quibus etiaʒ paulus ad roma. c. vlt. mẽtionem facit. Qui in ſanctorum miniſterio quotidie fideliter laborãtes apud aſiam minorem pleni bonis operib⁹ in dño q̃euerunt. viij. idus iulij. vt dicit Ado.

¶ De ſancto Paulo marty. Cap. lxix.

Paulus martyr cõſtantinopoli nobilis oriũdus paſſus eſt ibidem tpe cõſtãtini imperatoris heretici. Qui cũ eſſet dux militie imperialis et vere miles xp̄i catholicus imperatorẽ de cõbuſtione ſanctarum imaginũ qua p ip̄m in eccleſia apud blaquernas fiebat: conſtãter redarguebat: ⁊ reuerẽdas imagines xp̄i et ſanctorũ venerãdas efficaciter comprobat. Ob hoc ab imperatore detentus ⁊ primo in carcerẽ miſſus duriſq; cõpedib⁹ vinct⁹ eſt. Inde iuſſu cõſtãtini poſt aliquot dies educitur: ⁊ diſpro catholica veritate ageret: naſus ei p̄ciditur. Iteruſq; cuſtodie mãcipatur. Dehinc poſt dies. viij. iterũ productus pice ⁊ ſulphure liquatis capite pfuſus: ⁊ cũ in tormẽtis gratias deo ageret: oculi ipſi eruti ſunt. Nouiſſime pedibus legatis per mediũ forũ trahitur: ⁊ mẽbris olbus corporis diſſipat: ſicq; ſatis colliſus excuſſo cerebro ſp̄m exhalauit. viij. idus iulij. Cuius corpus ad partes aſparis tractũ: ibiq; dimiſſum ab hereticis vt a canib⁹ vorarẽt: a catholicis viris ibidẽ ſepultũ eſt. Imperator aũt cõſtãtinus p tanto ſcelere ⁊ alijs cõmiſſis vltiõe diuina vermibus ſcaturiens vitã miſerandã finiuit. Cui michael filius eius vir per olã catholicus ei ſucceſſit. ¶ Poſt annos vero. cxxij. xp̄iani et religioſi viri diuina reuelatione corpus ſanctũ inde ſublatũ ad monaſteriũ charmonã tranſtulerunt: miris refragans odoribus ⁊ miraculis coruſcans. Q̃d poſtmodũ a venetis inde leuatũ ⁊ venetias delatum in monaſterio ſancti Gregorij maioris quieſcere dicitur ab incolis eiuſdem ciuitatis.

¶ De ſancto Procopio martyre. Cap. lxx.

Procopius martyr in paleſtina paſſus eſt: qui a ſcythopoli ductus ceſarem ad primam eius confeſſionem et reſponſionis eius confidentiam a iudice fabiano capite ceſus eſt. viij. idus Julij. vt ait Hierony. ⁊ colligit̃ in martyrologio Adonis.

¶ De ſancto Cyrillo epiſcopo ⁊ martyre. Cap. lxxj.

Cyrillus epiſcop⁹ ⁊ martyr Rome paſſus eſt: qui flammis iniectus illeſus euaſit: ac ſtupore tanti miraculi a iudice dimiſſus eſt. Qui etiam poſtmodum cum chriſtũ inſtanter ⁊ alacriter predicaret: ⁊ plurimos ad dominum conuertiſſet: iudex penitentia duct⁹ ipſum capite cedi fecit. vij. idus Julij.

¶ De ſcẽo Cyrillo martyre. Ca. lxxij.

Cyrillus diacon⁹ et martyr in Heliopoli ciuitate: q̃ eſt circa montẽ libanũ imperãte cõſtantino paſſus eſt. Hic ẽm cũ multa idola cõtriuiſſet et ignib⁹ cõbuſſiſſet: pagani ip̄m tenuerũt: quẽ nõ ſolũ peremerunt gladijſq; ⁊ lãceis effoderũt: ſʒ etiã nimia ĩpietate ei⁹ vẽtrẽ excecãtes inteſtina eduxerũt: ⁊ ex iecore ipſi⁹ comederũt. Vez quicũq; hui⁹ immanitatis pticipes extiterũt: vltionẽ cõdignã p̄cepiũt. Nã aliq̃ ſubito dẽtes oẽs amiſerũt: aliquorꝝ lingue putredine cõſumpte ſunt: alij q̃b⁹ oculi de capite cecederũt. Hec caſſiodor⁹. vj. libro hiſtorie tripite.

¶ De ſcẽã Anatholia virgĩe ⁊ Audace marty. Ca. lxxiij.

Anatholia virgo ⁊ audax martyres ī ciuitate tyro italie paſſe ſunt tempore decij ceſaris ſub Fauſtiniano preſide. Poſtq̄ cū anatholia virgo victoriam virginez ad pudicitie obſeruantiam cōuertiſſet: vt ſupra dictum eſt in paſſione victorine. x. Kalendas Januarij: et in piceno oppido multos infirmos curaſſet: ⁊ demoniacos liberaſſet: in prefata tyro ciuitate a Fauſtiniano preſide detinetur: ⁊ diuerſis plagarū ac tormentorū generibus cruciatur: deinde cū ſerpente horribili in carcere per noctem includitur: ſed ab eo minime leditur. Mane quoq; aperto carcere ſerpens audacem veneficum: qui ipſum ad virginem immiſerat aggreditur: ſed eius morſibus iuſſu anatholie liberatur: et ſerpens ilico effugetur. Sicq; audax ad fidem conuertitur: et ipſe quoq; in cuſtodia duriſſima vinculatur. Virgo autem chriſti cum in oratione perſiſteret iuſſu preſidis gladio per latera tranſuerberatur: cuius corpus a chriſtianis in tyro oppido ſepelitur. Audax vero de carcere educitur: ⁊ chriſtum confeſſus capitali ſententia coronatur. Et q̄r de oriente fuerat corpus eius ab vxore ⁊ filijs eo tranſlatū eſt: qui paſſi ſunt. vij. idus iulij.

¶ De ſancto Brithyo epiſcopo. Cap. lxxiiij.

Brithyus epiſcopus in ciuitate martula claruit: q̄ duz chriſtum dominum predicaret: a iudice martiano comprehenſus eſt: cui iuſſit preſes os eius lapide diu contūdi: deinde in equuleo ipſum leuari: et crudeliter torqueri. Et cū in dei confeſſione perduraret: in carcerem truſus eſt. Nocte vero facta pre maximo terre motu ciuitas tota concutitur: ⁊ ruente pariete martianus opprimitur. Brithyus autem ab angelo et a beato petro apoſtolo viſitatus de carcere eductus eſt. Qui deinde multo tēpore chriſti euangelium circūquaq; predicans: magnaſq; populorum multitudines omnipotenti deo lucrifaciēs vij. idus iulij quieuit in pace. Cuius animam aſtātes viderūt in ſpecie colūbe niuee celos agiliter aduolantem.

¶ De ſanctis Zenone et alijs marty. Cap. lxxv.

Zenon ⁊ alij decez milia ducenti et tres martyres chriſti rome ad guttam iugiter manentem martyrium paſſi ſunt. Qui per diuerſa ſupplicia trucidati chriſtum dominuz in ſuis corporibus glorificantes coronas triūphi celeſtes obtinere de manu domini meruerūt. vij. idus iulij. vt dicit Ado.

¶ De ſancto Zenone abbate. Cap. lxxvj.

Zenō abbas ī eremo thebaidis claruit: de quo ſcribitur q̄ de cella egreſſus dum per eremuz oberraret: iā triduo fatigatus fameq; defunctus quaſi mortuus cecidit: cui repente puer ſpecioſus aſtitit: panemq; ei ac vinū preſentauit: ille autē fantaſma dubitans orationē premiſit: ⁊ ſic ſecurus manducauit. Eodēq; inſtante puero: vt ſequeretur admonente: eidem ducatū vie prebuit: ⁊ ad cellā vſq; reduxit. Quo cum ſanctus intrans oraſſet ille diſparuit: ⁊ abbas ipſum angelū dei fuiſſe cognouit. Hec in vitis patrum.

¶ De ſanctis ſeptē fratribꝰ martyribꝰ. Cap. lxxvij.

Septē fratres filij ſancte felicitatis martyris Rome ſub Antonino principe paſſi ſunt. Quorum nomina hec ſunt. Januarius: Felix: Philippus: ſyluanꝰ: Alexāder: vitalis: et martialis: horū mater in viduitate manēs ſuam domino vouerat caſtitatē. Quos omnes fratres ſimul cum matre ad ſuggeſtionem pōtificum idolorū Antoninus imperator detentos publio vrbis prefecto tradidit ad deoruz ſacrificia cōpellendos. Qui primo q̄dē matri ſuadebat vt ſui ⁊ filiorū ſuorū miſereri deberet. Cū aūt felicitas nec blanditijs allici: nec terroribus frangi poſſet: quin potius filios hortaretur: vt in xp̄i cōfeſſione conſtantes perſiſterēt. Juſſit eā p̄fectꝰ alapis cedi: deinde in carcere recipi vbi multo tp̄e macerata eſt. Poſt hec cū publius omnes ſeptē fratres ſigillatim vocatos hortaretur vt dijs immolarēt: illiq; omnino eiꝰ monitiones contēnerent. Juſſit illos ſucceſſiue flagellis cedi: deinde in cuſtodiā recipi. Et cum hec oīa imperatori ſuggeſſiſſet miſit antoninus illos ꝑ varios iudices: vt varijs ſupplicijs punirentur. Ex q̄bꝰ primꝰ iudex ianuariū tādiu plumbatis cedi fecit q̄diu ab eo ſpiritū excuſſit. Alter vero felicē ⁊ philippū fuſtibꝰ mactauit. Alter ſyluanū precipitio interemit. Alter alexādrū: vitalē ⁊ martialem capitalem ſubire ſententiam mādauit. Qui paſſi ſunt. vj. idus iulij. Mr̄ vero felicitas poſt menſes. iiij. paſſa eſt: vt in eius paſſione dicitur. ix. kalē. decembris circa annos domini. cx. Quorū corpora Rome a fidelibus tumulata ſunt.

¶ De ſanctis Rufina et Secunda virginibus ⁊ martyribus. Cap. lxxviij.

Rufina et ſecunda ſorores virgines Rome martyriū paſſe ſunt ſub perſecutione Valeriani et Galieni imꝑatorū. He nobiles ciues romane: patre aſterio: matre aurelia claris orta natalibꝰ ab infantia chriſtiane armētario ⁊ verino gētilibꝰ in ſpōſas tradite ſunt. Quas cū ſponſi earum xp̄ianas cognouiſſent ſatagebāt eas ad deorū ſacrificia perducere. Quorū perſuaſiones virgines chriſti declinare cupientes: aſcenſo vehiculo vrbem egreſſe ad p̄dium ſuuz qd̄ in partibꝰ tuſcie poſſidebant confugere cupiebant. Qd̄ vbi armētarius ⁊ verinus ꝯparuiſſent accuſauerūt eas archeſilao comiti: qui eas cum ſuis militibus inſecutꝰ miliario ab vrbe. xiiij. in via flaminia ipſas cepit: ⁊ ad vrbē reuocās iunio donato p̄fecto p̄ſtauit: et quod xp̄iane forēt denūciauit. Quas p̄fectꝰ vſq; ad diē tertiū carceri tradidit: deīde rufinā ſibi p̄ſtari iuſſit: ⁊ vt dijs immolaret ꝑſuadere cepit. Cū aūt illa xp̄m cōfiteretur: et deos gentiū deteſtaretur: mandauit eā acriter flagellari: ⁊ ſecūdā de carcere adduci: vt ſororē cedi conſpiceret: ⁊ ſic eius animū deterreret. Secūda aūt exclamabat qd̄ p̄fectus ſororē ſuā glorificabat: ⁊ ſe multum inhonorabat. Stanſq; ſecūda ſororē in verberibꝰ cōfortabat. Tūc iuſſit eas p̄fectꝰ in tenebroſo loco recludi: ⁊ fumū ſtercorū fieri. Fumꝰ aūt ille vt tymiama exhalabat: ⁊ delectationē naribus virginū miniſtrabat. Tenebre aūt carceris luce quaſi meridiana ſup̄ īfuſa effugate ſunt. Iterū iuſſe ſunt in ſuis balneis includi: ⁊ nocte integra lignorū incēdia miniſtrari. Et ingreſſi miniſtri poſt tres horas diei ſubſequētis: vt earū corpora inde eijcerēt exanimata: inuenīūt itꝰ balneū tepidū ⁊ vaporatū. Quas p̄fectꝰ inſimul fecit colligari: ⁊ ligato ſaxo ad collū ambarū ī tyberī p̄cipitari. Cū quo ſaxo ꝑ dimidiā fere horā emerſerunt ⁊ q̄

vnde miſſe fuerant in ſuperioribus vndarum ſericis indute apparuerunt. Quod audiens prefectus et artibus hec magicis attribuens tradidit eas archeſilao comiti puniendas. Qui iuſſit eas duci in ſyluam in via cornelia miliario. x. ab vrbe: in fundo qui vocatur buxo: ⁊ illic ruſinam ceruice cedi. Secundam vero gladio capite percuti: et corpora lupis voranda derelinqui. Sancte autem virgines per viſionem matrone cuidaz plautille apparentes gemmate: videlicet in thalamo ſedentes eam admonuerunt: vt ipſarum corpora tumularet. Quod illa deuotius adimplere curauit: ⁊ in ipſo ſuo predio virginum corpora recondidit. vj. idus iulij.

¶ De ſancto Paterniano epiſcopo ⁊ confeſſore. Capitulum. lxxix.

Paternianus epiſcopus cum eſſet abbas in paleſtina: ⁊ congregationem monachorum in omni religione corrigiret: et tunc temporis chriſtianorum perſecutio deſeuiret: orauit ad deum cum lachrymis vt ſibi locum oſtenderet: in quo ſe cum monachis ſuis ſaluare poſſet. Cui apparuit angelus raphael eūq; monuit vt in egyptum pergeret: et ibi ſalutem animarum et corporum inueniret. Quod cum abbas fratribus retuliſſet maurētius prepoſitus fratres hortabatur: vt iuxta viſionem oſtenſam cum abbate peregrinarentur. Igitur aſſumptis ſarculis ad terram colendam: et ſeminibus ad ſeminandum profecti ſunt: et angelo raphaele ducatum prebente ad egypti eremum deuenerunt: vbi et paruum ſibi cenobium conſtruxerunt. Ibiq; die ac nocte deo in ieiunijs et orationibus ſeruire curauerunt. Cum autem eſcas aliquas ad edendum non haberent: nec in loco ipſo inuenire poſſent: et fratrum congregatio murmuraret: orauit paternianꝰ ad dominum. Et ecce apparuit angelus domini in ſynogali ciuitate cuidam diuiti admonens eum vt famulis dei qui fame deficiebant ac frigore veſtes et cibaria miniſtraret. Qui conſulto quodam ſapiente. lxx. camelos omnibus cibarijs et monachorum cucullis onerauit, et ad collum primi ſquilinam appendit: vt viam ceteris exhiberet. Qui recto curſu angelo duce ad cellam paterniani peruenerunt. Quod monachi videntes deo gratias egerunt: et camelis exoneratis pedes lauerunt atq; poſt dies tres eos oleribus onerantes ad eorum dominum remiſerunt: qui dei nutu per viā quam venerant regreſſi ſunt. ¶ Poſt hec tertia die apparuit diabolus in ſpecie puelle viro dei dicens quod puella venalis in terram egypti venerat: quam dominus ſuus ad aquam hauriendam miſerat: que dominum redire volens in via errauerat: ⁊ ad locum ipſum deuenerat: querēs a ſancto viro manſionem. Quam cum ſanctus vti ſpecioſam iuuenculam licentiaret: puella allegabat q̄ eius negligentia faciliter a feris deuorari poſſet: et abbas de eius anima deo rationez redditurus eſſet: quod audiens paternianus ipſam quaſi ex conſcientia intromiſit: cuius allectꝰ pulchritudine tentari cepit: ſentiēs vero figmenta diaboli ignem accendit: ⁊ ipſum in faciē puelle excuſſit: moxq; diabolus euanuit. ¶ Deinde venerunt ad eum ciues de oppido vrbis: ⁊ ipſum in ſuum epiſcopum conſtituerunt: qui in ipſo epiſcopatu p̄fuit annis. xlij. ⁊ multa miracula oſtendit inter q̄ ſaluiā ancillā dei: q̄ ānis. vij. ceca fuerat illuminauit: ⁊ claudū vnū erexit. Nouiſſime angelꝰ dn̄i ei apparuit: obitūq; ſuū poſt dies. xxx. futurū p̄dixit ⁊ ad vicū thanacū in fundo bathyganio iuſſit: vt accederet vbi ⁊ pauſaturꝰ eſſet: ſignūq; vocationis ſue fumū de vico exiturū predixit: ⁊ q̄ terra fuliginabit. Qui mox ad locū conſtitutum properauit: ⁊ ſignis ab angelo datis apparentibus ipſe in pace quieuit ſexto idus iulij: ſepultus in ſuo epiſcopatu.

¶ De ſctīs ianuario ⁊ ſocijs martiribus. Cap. lxxx.

Januariꝰ: marinꝰ naborꝰ: ⁊ felix apud aphricā paſſi ſunt: q̄ perſecutione vigēte aduerſus xp̄ianos cū ſacrificare idolis recuſarēt: a perſecutoribus decollari triumphuz meruerūt obtinere martyrij. vj. idus Julij: vt ait Ado in martyrologio.

¶ De trāſlatione ſancti Bn̄dicti ⁊ Scholaſtice eiꝰ ſororis. Ca. lxxxj.

Trāſlatio corporis ſancti Bn̄dicti abbatis: tp̄e conſtantis imꝑatoris factā ē: vt ait Hugo floriacēſi. Cū enī monaſteriū mōtis caſſini qd̄ a beato Bn̄dicto edificatū fuerat: a lōgobardis deſtructū eſſet: corporaq; beatorū Bn̄dicti ⁊ ſcholaſtice eiꝰ ſororis in eodē ſepulchro tumulata ibidē ſine vlla veneratione dimiſſa fuiſſent: Mūmolinꝰ abbas floriacē. diuina relatiōe premonitꝰ. miſit aigulphū monachū ſuū ad p̄dictū monaſteriū caſſineñ. vt inde corpꝰ ſctī Bn̄dicti floriacū deferret. Quo tp̄e etiaz ex vrbe cenomaneñ. q̄dā aduenerāt ad corpꝰ ſancte ſcholaſtice trāſferēdū: q̄ aigulpho adheſerūt donec Romā inſimul ꝑuenerūt. Cū aūt aigulphꝰ cām aduētꝰ illorū didiciſſet. Ipſe vo eiſdē cur venerat minime reuelaſſet: cogitauit vtrūq; corpus hr̄e poſſe. Dimiſſis ergo ſocijs rome: ipſe mōtē caſſinū feſtinꝰ acceſſit: vbi nocte orās ſup̄ ſepulchrū ſctōꝝ lucē maximā cōſpexit. Mane aūt facto effracto tumulo oſſa ſctōꝝ Bn̄dicti ⁊ ſcholaſtice ī ſporta collegit: ⁊ aſportauit. Rediēs aūt in itinere ſocios dimiſſos inuenit: q̄ audito q̄ vtrūq; corpus haberet: corpus ab eo ſcholaſtice de gr̄a petierūt. Aigulphus autem hoc facere nō poſſe reſpōdit: niſi abbati ſuo iſtud placeret. Sicq; cenomanenſes ſecū vſq; floriacū venerūt: ⁊ a mumolino abbate corpꝰ ſctē ſcholaſtice de gr̄a obtinuerūt. Cū aūt oſſa bn̄dicti ab oſſibꝰ ſcholaſtice alr̄ ſecernere neſcirēt: ſingula locula parauerūt: ⁊ oſſa maiora ī vno ⁊ minora ī alio vti meliꝰ eiꝰ viſuz fuerit ſegregatim poſuerūt: iudicātes ex arbitrio maiora maris minora eē mulieris. Quo ſctō ipſorū iudiciū verū fuiſſe: tali examine ꝓbauerūt. Nā corpꝰ defuncti viri ſup̄ oſſa: q̄ putabāt eſſe ſcholaſtice corpꝰ aūt defuncte femine ſup̄ oſſa. q̄ putabāt eē Bn̄dicti poſuerūt: Et neutrū corū vitā recepit. Cū aūt econuerſo: corpꝰ viri ſup̄ oſſa maris: corpuſq; femine ſup̄ oſſa mulieris collocaſſent: ⁊ orōne p̄miſiſſent: vterq; mortuorū ꝯtinuo viuꝰ ſurrexit. Quo miraculo oſſa vtriuſq; vera cognita ſunt: cenomanēſes ergo ſecū ad ciuitatē ſuā tulerūt corpꝰ v̄ginis: ⁊ floriacēſes monachi in loco ſuo ſepelierūt corpꝰ abbatis. ¶ Sigibertꝰ dt: q̄ Penonus ciuis nobilis ⁊ diues brixieñ. tp̄e Gregorij pape ſcd̄i caſſinū monaſteriū: qd̄ ānis. cx. deſtructū fuerat: de ꝓprio reparauit. Anno. x. Cōſtantini. iiij. vt p̄fatꝰ Hugo ſcribit. Caſſineñ. monachi authore karolo magno rege Frācorū a Zacharia papa ipetrarūt vt eis corpꝰ ſctī Bn̄dicti a floriacēſibꝰ redderetur. Qui venientes floriacū: dū corpꝰ leuare vellēt: tali cecitate ꝑcuſſi ſunt: q̄ ſe inuicē videre nō poterāt: nec adeo vſq; lumē reſtitutū eſt donec intelligētes corpꝰ ſctīſſi ibi q̄eſcere velle: id dimittere ꝓpoſuerūt. Facta eſt aūt eiꝰ trāſlatio. v. idus iulij.

¶ De ſancto Pio papa ⁊ mar. Capitulum. lxxxij.

Pius papa ⁊ martyr natiōe italꝰ de ciuitate aq̄leia ex p̄re ruffino: higino pape in ep̄atu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos. ij. mēſes. iiij. dies. xxj. Hic ꝯſtituit hereticū ex iudeorū hereſi venientē ſuſcipi ⁊:

baptiȥarī⁊ ꝯſtitutū de eccl'ia fecit. Sub eius ꝯpatu hermes librū cōpoſuit: in quo mandatū continetur: quod ei p̄cepit angelus dominice: cū ad eum venit in habitu paſtoris: ⁊ p̄cepit ei: vt ſanctum paſcha die dominico celebraret. Quod et ip̄e pius epiſcopus conſtituit. Hic fecit ordinationes. v. per menſem decēbriū preſbyteros. x. diaconos. xxj. ⁊ epiſcopos per diuerſa loca. xij. Sub eius etiā tēpore Rome due ſacratiſſime germane virgines claruerūt: ſcȝ potētiana ⁊ praxedis: q̄ etiā ſub ꝑſecutione Antonini ⁊ Marci martyrij gloriā adept⁹ eſt. Et ſepult⁹ eſt cū fratrib⁹ ſuis iuxta corp⁹ beati petri in vaticano. v. idus Julij. Et ceſſauit epiſcopatus dies. xiiij.

¶ De ſanctis Eulogio et ſocijs martyribus. Capitulū. lxxxiij.

Eulogius cū alijs

tribus martyribus apud conſtātinopolim paſſi ſunt. Quorum dies triūphi recolitur. v. idus Julij: ex martyrologio adonis ſcriptum habetur.

¶ De ſancto Eulogio preſbytero ⁊ cōfeſſore. Cap. lxxxiiij.

Eulogius preſbyter

alexandrianus: vt ait Hieronymus: ⁊ Heraclides cogitatiōes hominū a deo ipſi reuelatas cognoſcebat: quoſdā q̄ȝ eucharistiā ſumere volētes a ꝯmunione ſacra remouebat: eiſq̄ȝ peccata ſua ſecreti⁹ reuelabat: ⁊ ſic illos ad penitētiā ꝓuocabat. Hic dei amore elephātioſuȝ quēdā oī tēpore vite ſue fouere ꝓmiſit. Quē dū ānis. xv. ſedule cōfouiſſet ille diabolo ꝓcurāte ingrat⁹ bñficij in eulogio conuitia importabilia inferebat. Cū autē eulogi⁹ hinc ꝑꝑ votū emiſſuȝ: hic ꝓpter infirmi īportunitatē ꝑplex⁹ maneret. Antoniū abbatē vna cū leproſo adijt ꝯſulēdū. Qui cū ad monaſteriū macarij deueniſſet: ⁊ reperit ⁊ illuc antoniū attigiſſet. Qui ab eo aduocat⁹ ⁊ ſuꝑ patina ac ꝑſeuerātia doct⁹: ⁊ infirm⁹ quoq̄ȝ ab eodē antonio ad gratitudinē eſt ꝓuocat⁹: vñ ābo ipſi ſedato ſcādalo adinuicē ꝑſeuerantes māſerūt ⁊ ad cellā ſuā redeſites poſt dies q̄dragita. Eulogi⁹ īde poſt triduū ⁊ lēproſus ſpiritū tradiderūt. Feſtuȝ autem eulogij agitur quinto idus Julij. Hec heraclides ⁊ in vitis patrum.

¶ De ſanctis Januario ⁊ Pelagia martyribus. Capitulum. lxxxv.

Januarius ⁊ Pelagia

martyres apud minorē armeniā in ciuitate nicopuli paſſi ſūt. Qui tēpore perſecutionis pro cōfeſſione nominis chriſti ſub licinio imꝑatore primo: in equuleo leuati ⁊ diutius torti. Deinde vngulis crudeliter lacerati: ac demuȝ in carcere vincti teſtarum q̄ȝ fragminib⁹ dieb⁹. iij. cruciati glorioſum martyrium impleuerunt. v. idus Julij. vt dicit Ado.

¶ De ſanctis Hermacora ep̄o ⁊ Fortunato martyrib⁹. Capitulum. lxxxvj.

Hermocoras ep̄s

⁊ Fortunatus archidiacon⁹ martyres apud vrbē aquileiā paſſi ſunt imꝑante Nerone ſub p̄ſide ſeuaſto. cuȝ cū beatus marcus euāgeliſta apud eādē vrbē a beato petro apoſtolo direct⁹ multo tēpore p̄dicaſſet: ⁊ ad magiſtrū reuiſendū accedere vellet. Hermacorem ciuem aquileieñ. eius diſcipulū a populo in epiſcopum electum romam ſecum adduxit: quem beatus Petrus loco Marci aquileie epiſcopum conſecrauit: ⁊ ad ipſum eccleſiam gubernandam deſtinauit. Marcum vero alexandriam miſit: vt hec omnia dicta ſunt ſupra in paſſione ſancti marci. viij. kal'. maij. Igitur beatus Hermacoras aquileiam veniens eccleſiam ſuaȝ feliciter gubernauit: ⁊ plures ſacerdotes ⁊ leuitas ordinauit. Inter quas fortunatum quendam eius archidiaconem conſtituit. Ipſe autem verbum domini iugiter predicabat: ⁊ miraculorum inſignium gloria clarebat. Nam ⁊ cecos illuminabat: ⁊ egros quoſcunq̄ȝ ſanabat: et obſeſſos a demonibus liberabat: vnde ⁊ infinitum ex multis ciuitatibus ad ſe concurrentem populum conuertebat. ¶ Cum autem ſeuaſtus quidam preſes ciuitatem aquileie ingreſſus eſſet: pontifices idolorum accuſauerunt Hermacoram epiſcopum quod templa deorum deſtrueret: ⁊ populum ab eorum cultura ſubtraheret. Quem preſes comprehendi iuſſit ⁊ ſibi preſentari. Cui cum preſes ſuaderet vt deos coleret ⁊ a chriſti predicatione ceſſaret. Reſpondit Hermacoras ꝙ ex iuſſione dei ordinatus epiſcopus non poſſet quieſcere a predicatione xp̄i: vt a diabolo detentos reuocaret ad regnum domini. Cumq̄ȝ in cōfeſſione nominis xp̄i conſtanter perſiſteret: iuſſit illū preſes extēdi ⁊ neruis crudis diutius cedi. Et cū ſanctus martyr in his gratias ageret: ⁊ p̄ſidis tormenta derideret: fecit eū in equuleo ſuſpēdi: ⁊ pect⁹ eius vnguib⁹ radi: poſtea precepit laminas ferreas candentes eius pectori imprimi: ⁊ lāpades ardentes laterib⁹ applicari. Et cum ipſe multo magis xp̄m laudaret: populuſq̄ȝ vnanimiter exclamaret: quod ſanct⁹ dei ſine vlla cā tormēta ſuſtineret. Seuaſtus furorem populi metuēs eū carceri mācipauit: vbi orante hermacora lumē ingens per noctē refulſit: ⁊ odor ſuauiſſim⁹ emanauit. Qđ cernens pontianus cuſtos carceris conuerſus ad chriſtum ⁊ ianua reſerata ad pedes ſancti martyris veniam poſtulabat. Quē ſanctus hermacoras vocato fortunato diacono ſuo: poſt triduanū ieiunium baptiȥauit. Qui egreſſus ſe xp̄ianum cepit ꝓclamare: ⁊ deos gentiū demonia aſſereret: vnde et eius exemplo multitudo populi ad carcerem cōcurrentes cōuertebantur. Quidā vero vidētes lumē carceris inde nullatenus diſcedebāt. ¶ Hec audiens gregorius quidā nobilis ciuitatis filium ſuuȝ annorū. xij. qui per triennium a demonio vexatus fuerat: ad ſanctum martyrem adduxit: quem ille premiſſa oratione continuo liberauit: ⁊ ipſum vna cū patre ad xp̄m cōuertit: veniētes q̄ȝ media nocte ad domū eius ꝑmittēte pontiano: Gregorium cum coniuge ⁊ duobus filijs atq̄ȝ cum familia baptiȥauit. Deinde ad carcerem ſponte rediſt: ⁊ inſtantibus preſbyteris ⁊ clericis: vt ſi martyrium preelegiſſet vel ſaltem ſibi paſtorem concederet: fortunatum ei⁹ archidiaconum illis delegauit. ¶ Hec cum audiſſet illuſtris quedam vidua nomine alexandria que lumen dudum amiſerat oculorum de cōſenſu pontiani nocte ad ſanctum hermacoram in carcerem ingreditur: ⁊ ab eo mox illuminatur atq̄ȝ conuertitur. Et intra domū ſuam cum omni familia a fortunato diacono baptiȥatur. Qđ cum preſes audiſſet fortunatum detineri fecit: ⁊ cū hermacora cuſtodia mancipari. Cūq̄ȝ multa miracula per eos fierent in carcere conſiſtentes. Seuaſtus preſes ad ſuggeſtionē pontificū timens populum qui per eos conuerſus erat: miſit nocte ſpiculatorē: ⁊ vtroſq̄ȝ in carcere decollari fecit: quorum corpora ac ſanguinem collectum pontianus cuſtos carceris recollegit ⁊ occulte repoſuit. Deinde gregorius ⁊ alexandria memores beneficiorum ſuſceptorum corpora martyrum ſuſtulerunt: ⁊ iuxta muros aquileie in agro memorate Alexandrie cum aromatibus condiderunt. Qui paſſi ſunt quarto idus Julij.

¶ De ſanctis Nabore ⁊ Felice martyribus. Capitulum. lxxxvij.

Nabor ⁊ felix martyres

paſſi ſunt ī ciuitate laudeñ. ſub maximiano imperatore. Cū eñi idez ceſar Mediolani degeret: ⁊ predicti duo milites tanquā xp̄iani eidē accuſati fuiſſent. Imꝑator eos detineri fecit: ⁊ ſingulatim interrogatos cū eos xp̄ianiſſimos cognouiſſet: in carcere ꝑ dies. xij. affligi mandauit: ita vt nec panis nec aqua miniſtraret eiſdē: ⁊ et die. xiij. eos educi fecit: ⁊ cepit illos ad ſacrificia ſuadere: ⁊ cū nullaten⁹ aīos eorū inclinari poſſet: iterū eoſdē in cuſtodia recipi precepit. Poſt dies vero quatuor de cuſtodia educi: ⁊ extēſos fuſtib⁹ cedi. deinde naborē in equuleo appendi ⁊ lampadib⁹ aduri: ⁊ ac vngulis laniari inſpectante felice. Et cū hec oīa ſuperaſſet: iuſſit eos ambos igne conſumi: qui miſſi in ignē incolumes permanſerunt. Pro quo iterū eos carceri mācipauit. Poſt aliquot vero dies cum imperator pergeret in ciuitatez Laudeñ. iuſſit ſanctos cathenis vinctos ad exemplum chriſtianorū poſt ſe trahi: ⁊ poſt tertium diem ambos extra ciuitatem ſibi preſentari. Quos in chriſti cōfeſſione firmiter ꝑſeuerātes: fecit eos primo fuſtib⁹ cedi: ⁊ deinde capite ꝑuniri. Qui decollati ſunt iuxta portā ciuitatis laudenſis apud fluuium celeram: quorū corpora quedā matrona ſabina noctu rapiēs in eodē loco ſepeliuit quarto idus iulij.

¶ De ſctō Naſone diſcipulo. Capi. lxxxviij.

Naſon diſcipulus

chriſti ex antiquis ⁊ priorib⁹ fuit: ⁊ ex lxxij. vn⁹. vt in martyrologio adonis ponit: qui apud inſulā cyprum chriſti euangelium predicauit: ⁊ plen⁹ virtutibus ibidē ſancto fine quieuit quarto idus iulij.

¶ De ſancto Johele propheta. Capi. lxxxix.

Johel ꝓpheta de

tribu rubē fili⁹ fatuel nat⁹ ī agro bethore eodē tp̄e ⁊ ſub eiſdē regib⁹: qui bus ⁊ oſee ꝓphetauit vcȝ ī dieb⁹ ozie ioathan: achā: ⁊ ezechie regū iuda. Et ſicut ille ſub noīe effraim ad decē tribus dirigit vaticiniū ſuū: q̄ vel ſamariā vel iſrael ſepe memorat: ſic in hoc ꝓpheta: oē qđ dr̄ ad tribū iuda directū eſſe ītelligere debem⁹. Deſcripſit eñi terrā duaꝝ tribuū eruca: bruchoꝫ locuſta rubigineq̄ȝ vaſtandā. Et poſt euerſionē prioris populi predixit ſpūſſancti effuſionē futurā ſuꝑ ſeruos dei ⁊ ancillas: qđ factū eſt die penthecoſtes in cenaculo mōtis ſyō. Et hic in bethorē ī pace mortu⁹ eſt ⁊ ſepult⁹ iij. idus Julij. Hic ꝓpheta ex numero duodecim ꝓphetarū colligit: ⁊ q̄ minores appellati in ſanctorū patrū catalogo Eccl'iaſtici. xlix. c. ꝯſcribunt. Hec Joſeph⁹ ⁊ Hieronym⁹: ⁊ ex hiſtoria ſcholaſtica.

¶ De ſctō zorobabel duce. Ca. xc.

Zorobabel fili⁹ ſa

lathiel dux ⁊ princeps iudeorū de tribu iuda: ⁊ inter veteris legis p̄res Eccleſiaſtici. xlix. c. cōſcribit. Hic tp̄e reedificatiōis templi dñi ⁊ hieruſalem fuit: ⁊ ſub dario hydaſpis rege ꝑſarū claruit. Cū eñi: vt habet in libris Eſdre ⁊ Neemie: cyr⁹ rex ꝑſarū ⁊ medorū āno ꝑmo regni ſui dediſſet iudeis licētiā redeundi ad terrā natiuitatis ſue q̄nquaginta fere milia eorum duce zorobabel ⁊ ieſu magno ſacerdote: de q̄ infra ꝓxime dicet: ⁊ de chaldea vbi captiuati fuerant: in iudeam reuerſi ſunt. Et aſſerētes ſecū vaſa templi dñi aurea ⁊ argentea. M. cccc. que reddiderat eis Cyrus rex perſaꝝ: ceperūt edificare templū dñi in hieruſalem: verū impedientibus ſamaritis intermiſſum eſt opus vſq̄ȝ ad annū ſcđm darij hydaſpis: igit anno primo darij predicti: zorobabel fili⁹ ſalathiel vnus de nobilioribus iudeorū: ⁊ familiarijs quodam ipſius darij: cū audiſſet qđ darius ipſe regnaret in ꝑſide: fiducialiter aggreſſus eſt templum domini edificare in hieruſalem: aggeo ⁊ zacharia prophetis ad hoc exhortātibus populum iudeorū. Principes vero regis perſaꝝ qui erant trās flumē hoc agnoſcētes: interdicebāt reedificationē. Cūq̄ȝ reſpondiſſent ſeniores iuda ꝙ de⁹ ſu⁹ hoc eis preceperat: placuit vtriſq̄ȝ vt rex ad dariū regeȝ perſarum deferretur. Et aſcēdit zorobabel cū nuncijs principū ad regē qui honoratus eſt a deo vltra ꝙ ſperabat. Nam cum alijs duob⁹ cubicularijs in regis cubiculo dormiebat. ¶ Porro darius rex cenaȝ exhibuit ſatrapis ⁊ prefectis perſarum ⁊ medorū ac magiſtratib⁹. cxxvij. ꝓuinciarum. Eadē nocte expergefactus rex propoſuit queſtionē tribus cuſtodibus corporis ſui ꝙ de tribus fortius videretur. ſcȝ rege: vino ⁊ muliere: ꝓmittens munera ⁊ honorē ei qui ſapientius reſponderet in craſtino. Die vero ſequenti coram ſatrapis ⁊ magiſtratib⁹ acceſſerunt illi tres: ⁊ ait primus regē eſſe fortioreȝ ceteris. Cū eñi homo preſit cunctis animantibus rex preeſt hominib⁹ ⁊ ad nutū eius omnia fiunt. Secūdus aūt protulit vini fortitudinem: q: cum homo preſit ceteris in fortitudine: vinum ſuperat oēm animi fortitudinem: zorobabel vero tertius mulierē fortiorem rege vinoq̄ȝ aſſeruit. Nam regibus ⁊ eis qui vites plantant: mulieres vinum cōferunt ⁊ ad alimoniam et ad robur vſq̄ȝ producunt: ⁊ pro mulieribus animas ponere non timent homines. Super hec autem omnia veritatem dixit eſſe fortiorem: quia immutabilis ē ⁊ ſempiterna. Qđ cum ab omnibus iuxta dictum huius approbatuȝ eſſet: dixit rex ad zorobabel: vt peteret ab eo quicq̄d vellet. Et poſtulauit templi reedificationē: ⁊ vaſa domus domini remitti in hieruſalem. Et gauiſus eſt rex. Naȝ idipſum meminit ſe vouiſſe anteq̄ȝ fieret rex ſi deus faceret ipſum regem. Et ſcripſit epiſtolam principibus ſuis trans flumen: vt nullatenus impedirent iudeos: ſed de ſumptibus regis iuuarent eos. Qui zorobabel reditum faciens per chaldeam contribulibus ſuis regis mandata patefecit. Et aſcenderunt multi tunc hieroſolymam cū eo. Et ſic laxata captiuitate iudei ceperunt reedificare templum dñi in hieruſalē: ⁊ anno ſecundo darij hydaſpis regis perſarū: quaſi anno. vij. ipſius conſummatū eſt: qui erat quadrageſimuſſextus a prima licentia quam dedit cyrus rex perſarū reedificandi illud. Juxta quod in euangelio legitur. Quadraginta et ſex annis edificatum eſt templū ⁊c. Conuenerunt aūt filij iſrael ad dedicationē templi: ⁊ dedicauerunt illud menſe. xij. qui apud latinos martius dicitur. xxiij. die menſis. Et celebrauerunt paſcha ſecundum legem domini. De arca vero quomodo receperunt eam incertum eſt. Sed ſi verum eſt quod epiphanius dicit eam vſq̄ȝ ad iudicij diem non egreſſurā de latibulo petre: in quacam hieremias abſcondit: vt dictum eſt ſupra in legenda Hieremie prophete. kalend. maij. Certum eſt quod iudei inſtar prioris edificauerunt alteram. Nam inter manubias quas tulerunt romani de iudea leguntur tranſlata: ⁊ arca domini ⁊ candelabrum ⁊ menſa. Completo vero templi edificio zorobabel in hieruſaleȝ principatum tenuit iudeorum. Quo feliciter adminiſtrato cum patribus ſuis in pace dormiuit: ⁊ ſepultus eſt in hieruſalem iuxta ſepulchra regalia. Hec ex dictis ioſephi ⁊ Hieronymi ⁊ ex hiſtoria ſcholaſtica: necnō ex chronicis guilelmi.

¶ De ſancto Jeſu ſacerdote. Ca. xcj.

Eſus filius ioſe-

dech ſacerdos iudeoꝝ de gñe Aarō ex tribu leui tpe quo ſupra i iudea claruit. Hic cū anno pmo cyri regis perſarū cū zorobabel duce ꝛ iudeorū populo de chaldea egreſſus in iudeā venit. Et reedificatiōi atq3 cōſummatiōi tēpli dñi pfuit: ꝛ pſeuerauit vſq3 ad annū. vij. darij. hydaſpis regis pſarū. Tēplū ēt renouatū ipe vti ſumm⁹ ſacerdos dedicauit. Et officiū ſacerdotale ſcðm legis mādata adminiſtrauit. Et hic in pace quieſcens in hieruſalē tumulatus fuit. Qui ꝛ eccleſiaſtici. xlix. c. vna cū precedēte ſancto in catalogo ſanctoꝝ patrū cōnumeratus legit: ꝛ zacharie. ij. c. multipliciter de ſanctitate cōmēdat. Quos duos ſctōs Eſdre ſacerdoti idcirco pmiſi: q2 dies obitus ipſorū certos reperire nō valui. Nā ꝛ cpm eſdram modico tpe preceſſerūt: cui⁹ dies feſtiuitatis immediate ſubijcit. Hec vnde ſupra.

¶ De ſancto Eſdra ſacerdote. Cap. xcij.

Eſdras ſacerdos

Aaron de tribu leui tā3 a Joſepho ꝙ a beato Hieronymo in ſanctoꝝ patrū priſci tpis numero colligit. Cui⁹ inſignia opera in ei⁹ libris recolunt. Hic ſub artaxerſe rege pſaꝝ claruit: qui in chaldea legē moyſi a chaldeis ſuccenſam quā memoriter didicerat reparauit. Nouos quoq3 apices literarū q̄ faciliores ad ſcribendū ꝛ pnūciādu3 fierēt excogitauit. Et pp hoc ſcriba velox dict⁹ eſt. Addidit etiā quedā in veteri teſtamēto de ſuo ſicut titulos pſalmoꝝ ꝛ plura que in pentatheuco leguntur. Sic quoq3 intelligēdū eſt ipſu3 quedam ſuperflua ſubtraxiſſe. Tradūt etiā quidā modum ſcribēdi a dextera in ſiniſtrā cū iudeis tradidiſſe: cum pri⁹ ad modū aratitium ſcriptitarēt: vnde ꝛ ſcriptura exaratio ſolet dici. Scribebāt eñ a ſiniſtro cornu in dextrū: ꝛ a dextro redeūdo ſcribebāt in ſiniſtrū. ¶ Eſdras aūt inuenit gratiā in oculis Artaxerſis regis perſaru3: ꝛ impetrauit ab eo licētiam aſcendendi in hieruſalem: vt in lege quā reparauerat populū ſuū erudiret. Tradidit ergo ei rex epiſtolā ad ſuos principes trans flumen vt traderēt Eſdre neceſſaria: miniſtros ꝯo tēpli ab omni vectigali ꝛ tributo abſoluit. Dedit autem Eſdre poteſtatē amouēdi ꝛ cōſtituēdi iudices trās flumē ſm ſapientiā ſuā: ꝛ puniēdi cōtumaces ꝛ fuerūt cū eo. clxx. viri ꝛ venerūt in hieruſalē mēſe. v. Et ſiluerūt trib⁹ diebus. Quarto vero die obtulerūt: q̄ ſecū attulerāt in domo dñi. Tūc adiurauit Eſdras ſacerdotes principes ꝛ leuitas vt proijcerēt vniuerſas mulieres alienigenas: ꝛ eos q̄ de eis nati erāt: nā plures filiab⁹ alienigenaru3 ſe copulauerāt. Fuit aūt Eſdras eruditiſſim⁹ legis diuine ꝛ clarus magiſter oīm iudeoꝝ qui de captiuitate regreſſi fuerāt vt dicit Joſephus. ¶ Primo autē die ſcenophegiarū q̄ celebrant mēſe ſeptimo: legit Eſdras coram oī pplo librū legis dñi iuxta portā aquarū de mane vſq3 ad mediā diē. Scða vero die iuxta preceptū legis tollētes arborū frōdes celebrarūt feſtū tabernaculorū. vij. diebus. Die vero. viij. fecerunt collectā quo ad oleū ꝛ panes propoſitos ꝛ ligna ad ſacrificia. Poſt hec iuxta legē ſeparauerūt alienigenas ab eccleſia ꝛ in craſtinū in emundatione ieiunarūt: iuxta qð Eſdras illis mandauit. Conuenerunt in octies ad audiendam legē: quater ve3 in die: ꝛ quater in nocte: ꝛ lectiōe terminata popul⁹ ſternabat ad orādū: ꝛ fiebāt preces ſuper eū: ꝛ tādem benedictio ſacerdotalis. ¶ Correxit autē Eſdras populū: ꝛ erudiuit in lege dñi oīb⁹ dieb⁹ quoad vixit: ꝛ officiū ſacerdotale ſtrenue miniſtrauit: eiq3 popul⁹ in cūctis obediēs fuit. Et mortu⁹ Eſdras in ſenectute venerāda: ꝛ ſepult⁹ in hieruſalē. iij. idus iulij. Hūc quida3 iudeorū autumāt fuiſſe malachiam ſed male. Nam malachias poſt regreſſu3 captiuitatis natus eſt in iudea: vt dicit Hieronymus. Hec ex libro Eſdre: ꝛ ex dictis ioſephi: hieronymi ꝛ hiſtorie ſcholaſtice necnon ex chronica Guilelmi.

¶ De ſancto Neemia propheta. Ca. xciij.

Neemias prophe-

ta fili⁹ Helchie qui etiā inter ſanctos patres veteris legis eccleſiaſtici. xlix. connumerat tpe regis artaxerſis predictis iudea claruit ꝛ Eſdre contemporaneus fuit. Cū eñ eſſet pincerna regis i ſuſis caſtro medoꝝ: ꝛ vidiſſet peregrinos hebraice loquētes: ſciſcitat⁹ eſt ab eis de ſtatu iudee ꝛ hieruſalem: ꝛ accepit ab eis vrbē eſſe ſine muris ꝛ habitare in ea pplm dei in afflictione. Nā per diē ſuſtinebāt impetū hoſtiū ꝛ noctibus intrabāt latrunculi: ꝛ plateas implebāt cadauerib⁹ occiſoꝝ. Et fleuit Neemias: ꝛ cibū non comedit. Cū regi vinū in mēſa leuaret: apparuit quaſi languid⁹ ante eū. Et cū ipſu3 rex triſticie interrogaſſet: illeq3 ſibi audita expoſuiſſet: obtinuit a rege vt mitteretur Hieruſalē ad muros edificādos: cōſtitutoq3 ei reuertendi tēpore dedit ei rex epiſtolā ad principes trās flumē: i q̄ mādauit de honore Neemie exhibēdo tāq3 duci ꝛ legato de latere ꝛ de impendijs vrbis reedificande: ꝛ miſit cū eo principes ꝛ equites plures. ¶ Anno igit. xxv. artaxerſis venit Neemias in Hieruſalē cum magno comitatu: reducēs ſecum multos de filijs captiuitatis dum trāſitū facerēt per Babylonia3. Et ſiluit Neemias tribus dieb⁹: quarta vero die cōuocata multitudine allocutus eſt eos: ꝛ exhortat⁹ ad opus. Et edificātibus ipſis conſummatum eſt op⁹ per annos duos ꝛ menſes. iiij. l3 in magna anguſtia: ꝛ plurib⁹ impedimētis. Primo enim finitime nationes in manu forti aggrediebant eos: Neemias vero mediam partē populi armatā ſtatuit extra ciuitate3 vt ſuſtinerent impetus aggredientium: alia autem media pars edificabat. Scðo etiā orta eſt fames i terra: ꝛ obligauit ſe popul⁹ tributis ſub vſuris: ſed agros ꝛ vineas vēdere cōpulſi ſunt: tandem etiā filios ꝛ filias. Tertio autē impedimētū fuit ꝙ principes trans flumē iudeis inuidētes: corrupuerunt munerib⁹ quoſdā de ſenioribus vt Neemiam occiderent. Quod cū nequirēt varijs eum terrebāt rumorib⁹ vt ſic ab opere ceſſarēt. Tandē autē non preualuerūt aduerſus eum: q2 man⁹ dñi erat cū eo. Poſtq̄ autē edificatus eſt murus quia precepit neemias vt clauderētur porte ante ſolis occaſu3 nec ante ortū aperirētur. ¶ Cum autē mēſis. vij. immineret: qui fere totus apud iudeos ſolēnis eſt: cōuenerūt oēs iudei in hieruſalē quaſi vir vnus. Cumq3 accepiſſet neemias ꝙ nō haberent ignē de ſublimi: traditumq3 eſſet ei a ſeniorib⁹ ꝙ Hieremias propheta tpe captiuitatis hieruſalem abſcōdiſſet ſtipites altaris ꝛ prunas in inferiorib⁹ terre in valle Joſaphat: iuit ad locū ꝛ eruderato puteo inuenerūt ſtipites ꝛ prunas atq3 aquam craſſa3: tollenteſq3 ea ſup ſtruem lignorū ꝛ hoſtias q̄ erāt ſuper altare proiecerūt ꝛ ſtatim erupit ignis. Orabāt eñ ſacerdotes Jonatha inchoante: ceteriſq3 rñdentib⁹: neemias quoq3 ſpecialē edidit orationē. ¶ Deīde neemias ꝛ Eſdras cū populo pceſſerūt ad dedicationem murorum. Quibus omnib⁹ rite peractis neemias reuerſus eſt ad dñm ſuum regē perſarum anno. xxij. regni eius. Et poſt longā etatē apud pſide3 dormiuit in pace. Sepultus iuxta ſepulchra regalia. Hec ex libro neemie. et ij. Machab. ij. c. ꝛ ex alijs voluminibus quibus ſupra. Hic neemias q2 dies dormitiōis ei⁹ necubi reperit: Eſdre ei⁹ cōtemporaneo merito copulat.

¶ De ſancto Sila diſcipulo. Ca. xciiij.

Silas diſcipulus

de. lxxij. vnus: vt plurimi aſſeuerant vnus fuit ex primis fratribus et vt dr Actuū. xv. ab apoſtolis dñi cum barnaba ꝛ iuda ad eccleſias gentiu3 deſtinatus. Cu3 autē Paulus a barnaba diuiſus eſſet: tādē ſilas ab apoſtolo in miniſterium aſſumptus: pdicationis officiū gratia dñi plenus inſtanter conſummauit atq3 in paſſionibus ſuis xpm glorificans: poſtmodū apud Macedoniā requieuit. iij. idus Julij. Hic eñ eps corinthioꝝ ab apoſtolo cōſtitutus fuit: qui ꝛ ſiluanus fuiſſe a quibuſda3 fertur: ſed falſum eſt: quia ille Theſſalonic: hic Macedonie quieſcit.

¶ De ſancto Anacleto papa ꝛ martyre. Ca. xcv.

Anacletus papa ꝛ

martyr natione Grecus de Athenis ex patre antiocho Clementi primo Romano pōtifici in epatu ſucceſſit: ꝛ ſedit annos. ix. mēſes. ij. dies. x. De iſto tacet Euſebius in chronicis: et dicit ꝙ anacletus ipſe eſt qui et cletus. Sed damaſus papa in chronicis Romanoꝝ pōtificū quas ſcribit hieronymo: ponit eos diuerſos ꝛ dicit quod cletus fuit natione roman⁹: Anacletus natione grecus. Hic memoriā beati petri apoſtoli cōpoſuit ꝛ cōſtruxit: fecit ꝛ alia loca vbi epi recōderent ſepulture. ¶ Hic a beato petro adhuc viuente preſbyter ordinatus eſt. Hic cōſtituit vt clericus nec comā nec barbā nutriat. Conſtituit etiā vt nō minus ꝙ a trib⁹ epis ordinaret eps: ꝛ vt ordinationes clericorum palam fierēt pſente plebe: ꝛ vt inimici vel ſuſpecti nō poſſint accuſare preſbyterū. Hic etiā pontifex oēs fideles monuit per epiſtolā. vt preſbyteri pre ceteris honorentur: dicens ꝙ deo ſacrificātes nō debent vexari ſ3 portari: atq3 ab omnibus honorari. ꝛ qð preſbyteri qū ſacrificant ſecū teſtes habeant maxime epi: vt deo perfecte ſacrificare probent. Hic fecit ordinationes duas per menſem decembriū: preſbyteros quinq3: diacones tres: epiſcopos per diuerſa loca numero. vj. Qui ſub nerone imperatore martyrio coronatur. Et ſepultus eſt iuxta corpus beati petri in vaticano tertio idus Julij. Et ceſſauit epiſcopatus dies. xiij.

¶ De ſancto Eugenio epo ꝛ ſocijs martyrib⁹. Ca. xcvj.

Eugenius epiſco-

pus carthaginieñ. cū alijs pluribus vt in ſecundo hiſtorie aphricane victor aphricanus dicit ſub hunerico rege vādalorum arriano paſſus eſt. Hic huneric⁹ ad inſtantiā Zenonis imperatoris ꝛ placide auguſte eccleſie carthaginieñ. que p annos. xxiiij. epo vacauerat cōceſſit vt ſibi catholicū epm ordinaret: vnde ꝛ tūc eugeni⁹ electus eſt. Qui cū i ecclīa pdicaret: ꝛ ab arrianis phiberi nō poſſet. Huneric⁹ rex in eccleſie forib⁹ viros ſtatuit: qui oēs catholicos ad ecclīā accedētes palis in crinib⁹ iactatis ꝛ cōtortis cutē cū capillis abſtrahebāt. Quorū aliq̄ oculos amiſerūt: aliq̄ in ipo dolore defecerūt. Inde pſecutiōe aggrauata dirigūt catholici ad cāpū vticēſiū: vt ceſpites meſſiū deſiccarēt: q̄ten⁹ ſub ardore ſolis deſiccerēt. Qui magis in xpo iocūdabant. Nā ꝛ q̄dā manū habēs aridā ibidē miſſus ad opa ſanat⁹ eſt ꝛ cū alijs opabat. ¶ Poſt hec hunericus catholicos diuerſis pſequēs penis: occiſiū epi3 cū plurib⁹ ei⁹ clericis flāmis exuſſit: vxorē theodorici fris ſui ꝛ gerſericū nepotē ſuū occaſiōe repta peremit. Inde oēs milites catholicos militia ſoluit: ꝛ domib⁹ eoꝝ diruptis ac ſubſtātijs ꝯfiſcatis in inſulis ſardinie ꝛ ſicilie eos relegauit. Epiſcoporū defunctorū bona fiſco adiecit: nec aliquos ordinare permittebat niſi grauem ſibi ſummam exoluerent: virgines ſacras nudatas: et per plateas tractas diuerſis penis ignis ferri ꝛ verberum attractabat. Epiſcopos pſbyteros ꝛ clericos. ccccxcvij. ad exilium eremi deſtinauit: inter quos erant ſenes et decrepiti: et felix epiſcopus abritanus habens in epiſcopatu annos. xliiij. paralyſi percuſſus. Eugenio autē3 in exilium conſtituto mandatum eſt: vt cum omni ſuo clero carthagine3 veniret de fide ſua cum arrianis diſputaturus vt inde contra eum occaſionem haberent. Qui veniens cum nutu dei ſapienter hereticos cōfutaſſet eccleſie catholice per omnem aphricam clauduntur: ꝛ epiſcoporum catholicorum ſubſtantie arrianis tradunt: ꝛ oēs catholici nudi: ꝛ vrbibus excludunt: nudiq3 ſub aere iacere dimittuntur. Inde eq̄s velociſſimis ſine freno vel ſella plures ſupmittūt: vt eq̄s diſcurrētib⁹ macerarētur: poſt hec iurare cōpulſi fidelitatē filio Hunerici: q̄ iurare noluerunt corū eam religāt ad ligna p nauibus incidenda: q̄ ꝯo iurauerūt redargūt ꝙ ꝯ textum euāgelij iuraſſent: ad diuerſos agros colēdos deputati ſunt. Sanctus autē Eugenius cū vniuerſo clero ſuo q̄ erāt ampli⁹ ꝙ. ccccc. inter quos ꝙplurimi erāt lectores infantili etate ꝛ inedia macerati exilio depelluntur: ibidē in pace vitā martyrio cōſummātes. Regnauit autē ſceleric⁹ Huneric⁹ annos. vij. mēſes. x. ꝛ poſt hec ebulliēs vermib⁹ infeliciter expirauit. Feſtū aūt eugenij ꝛ ſocioꝝ recolitur tertio idus Junij. Hec aphricanus.

¶ De ſancto Henrico imperatore primo et confeſſore. Capitulum. xcvij.

Henricus impera-

tor primus ſcðs autem rex Romanorum: fuit primo dux Noricorum. Qui imperauit annis. xxiij. et menſibus. v. et vacauit imperium annos ij. Hic vxorem cungundem nunq̄ cognouit: ſed vna ſecum virgo pmāſit. Quodam vero tpe inueſtigante diabolo de quodam milite ipſam ſuſpectam habēs ſuper candentes vomeres. xv. pedū via nudis plantis illam incedere cōpulit. Qui cum ſe dño cōmēdaſſet: vox de celo ſonuit: ꝙ virgo maria ipſam virginē liberaret. Totā igitur cadentem maſſam illeſa percurrit: ꝛ ſic ſuſpitio ceſſauit. Hic imperator cū adhuc eſſet dux viſionē habuit ꝙ ad ſepulchrū ſancti Volfgangi Ratiſponeñ. oraret: ꝛ in pariete ſcriptū videret hoc ſolū verbū: poſt ſex. Quod ex hoc cogitās ſe poſt dies ſex moriturum: ꝛ ipſis trāſactis. vj. hebdomadas: deinde. vj. mēſes. deinde. vj. annos cōputans mortē ſibi infallibiliter expectabat. Sexto igit anno circa finē dum mortē preſtolat imperator eligit: qui ſe totū diuino cultui dedicās: eccl'ias reparat: nouas edificat ꝛ dotat: ꝛ precipue Bambargeñ. eccleſiā cathedralem. Orationis gratia viſitat monaſterium Caſſineñſe. dum vitio calculi laboraret. Cui ſanct⁹ benedict⁹ apparēs ipſum a calculo liberauit: ſed in ſignū miraculi characterem manere permiſit. ¶ Hic ſanctus imperator ſororē ſuā in cōiugiū tradidit ſtephano vngarie regi: ex hoc ipſum ꝛ regnū ad fidē cōuertēs. Qui ad extrema deueniens: vxorē cungūdem virginē parētibus reſignauit. Et dormiuit in pace pridie idus Julij. anno regni ſui. xxiiij. vite vero ſue. lij. anno autem gratie. cxxiiij. Vxor autē ei⁹ in ſctō pposito perſeuerauit ꝛ ambo pariter in Bamburgeñ. eccleſia ſepulti ſunt miraculis clarentes. ¶ Fert quoq3 ꝙ cū obiſſet ſctūs Henric⁹: multitudo demonū ante cellā cuiuſdā eremite trāſibat: q̄ aperta feneſtra interrogauit vltimū quidnā eſſet. Cui ille rñdit: ꝙ legio demonū erat: q̄ ad mortē ceſaris pperabāt: ſi forte aliq̄d ppriū in eo inuenire poſ-

ſent adiuratur quoq; vt ad ſe redeat. Qui rediens dixit. ꝙ nihil profecerat: quia dum falſa vxoris ſuſpitio ꝛ alia bona: et mala in libra fuiſſent poſita aduſius ille Laurētius ollam auream immenſi ponderis attulit: et cum demones ſuperaſſe iam viderentur: illa iactata pars altera libre maxime ponderauit. Sicq; demon ille iratus: vnam aurem olle preruperat. Ollam calicem vocabat: quem dictus Ceſar eccleſie Eniſten. in honorem ſancti Laurentij fieri fecerat: cui propter magnitudinē due aures inerant. Repertum eſt autem et tunc imperatorem migraſſe: ꝛ aurem vnam calicis fractam eſſe.

¶ De ſancto Phoca epō ꝛ martyre. Capitulum. xcviij.

Phocas epiſcop⁹ ꝛ martyr paſſus eſt in ponto ciuitate ſub traiano imperatore. Hic primum artem gubernatoriam exercuit: deinde diuina diſpoſitione ad epiſcopatū ſinopis ciuitatis peruenit. Cumq; traianus imperator in partibus Armenie chriſtianos perſequeret. Aphricanus eius prefectus Phocā epm in vrbe ponto degentem detineri fecit: ſibiq; p̄ſentari. Quē cū multis exhortationibus ad deorū ſacrificia inuitaſſet Phocas epūs lōga ṽborū diſceptatione Aphricanum cōfundebat: ꝛ deos gentium demones affirmabat. Cum autem prefectus ei ſupplicia diuerſa cōminaretur: orante ſancto immenſus imber effuſus eſt: terraq; concuſſa: grādo: fulgura: ac tonitrua terribiliter irruperūt. Aphricanus nimio terrore perterritus ſpiritū exhalās mortuus cecidit. Chriſtiani autem aſſiſtentes ingentem lucem de celo fulgentem cernūt: ꝛ angelos tres igneos ſancti epi lateri aſſiſtētes: ipſumq; exhortantes ꝛ exinde celos aduolantes. Quibus miraculis Theretiana vxor prefecti cum filijs. v. Phoce pedib⁹ aduoluta veniam ac vitam viro exanimi ſupplicabat. Qui oratione premiſſa Aphricanum ſuſcitauit: ꝛ cū omni familia ad xp̄m cōuertit: que cū traianus imꝑator audiſſet. Phocam cōprehenſum exhortabat: vt dijs immolaret. Phocas autē petijt ſibi ipſos deos oſtendi. Sed cum imperator ipſum ad templum introduxiſſet. Sanctus martyr non ſolū rationibus: ſed experimento ipſos nō deos: ſed ſimulacra inſenſibilia cōprobauit: ꝓpter qd̄ indignatus traianus ipſum in ligno ſuſpendi fecit ꝛ torqueri: atq; vngulis ferreis vſq; ad nudationē oſſium lacerari: quem orātem vox celica confortauit. Imperator audita voce pertimuit: phocāq; in carcerē trudi fecit: ꝛ centurionem nomine criſpinum cum mille militibus ad cuſtodiā eius adhibuit. Orante vero ſancto media nocte lux ingens de celo refulſit ꝛ ianue carceris patefacte ſunt. Quod cum vidiſſent centurio ꝛ milites mille cōuerſi ſunt ad xp̄m. Phocas vero ipſos extra muros ad littus maris adduxit: eoſq; omnes baptizauit: dehinc ad carcerē rediit. Die vero ſequenti traianus ipſum eductum ꝛ neptuno deo marino ſacrificare renuentem in caminum ignis ardētis immitti iuſſit: q̄ nimio ꝑ tres horas ſine vlla leſione perdurauit: indeq; omino intactus exiuit. Quē imꝑator in thermis ante triduū accenſis intromitti fecit: vbi cum oraſſet ad dn̄m ſpiritum emiſit: corpus vero intactum a calore permāſit: qd̄ etiā nimio odore fragrabat. Balnee vero quaſi glaciali rigore congelate ſunt: quo dum traianus intraſſet: ꝛ huiuſmodi miracula vidiſſet: ſtupefactus admodum exiuit. Cui in thermarū ianua ſanctus Phocas lucidus apparuit: eiq; predixit: quod poſt triduū moriturus eſſet et ad inferna deſcenderet. Statimq; traianus febrium calore vexatus: poſt triduum: vt phocas ei predixerat expirauit. Corpus autē ſancti martyris in galiam ciuitatem armenie delatum ibidemq; ſepultum eſt qui paſſus eſt pridie idus iulij.

¶ De diuiſione. xij. apoſtolorum. Cap. xcix.

Diuiſio apoſtolorum ad p̄dicādum idibus iulij celebrat: qꝛ eo die duodecimo anno poſt aſcēſionē dn̄i ad euāgelizandū ṽbū dei ꝑ mūdū diuiſi aſſerunt vt impleret oraculū pſalmiſte: dauid qꝛ i omnē terrā exiuit ſonus eoꝝ ꝛc. ¶ Nam oriēs ceſſit Thome ꝛ Bartholomeo. Meridies Simoni ꝛ Matheo: Aquilo Philipo ꝛ Thadeo. Mediū mūdi Mathie ꝛ Jacobo iuſto. Mediterranei maris prouīcie Joāni ꝛ Andree. Occidētis regna Petro ꝛ Jacobo zebedei. Tot⁹ mūd⁹ Paulo apoſtolo datus eſt: ſcd̄m qd̄ in ei⁹ collecta eccl̄ia aſſerit dicēs. De⁹ q̄ vniuerſum mūdū beati Pauli apoſtoli p̄dicatiōe docuiſti ꝛc. Et cātat in hoc feſto in miſſa epiſtola. Corde eñ creditur ad iuſtitiā. Ro. x. Et euāgeliū. Euntes in mūdū vniuerſum. Mat. vlti. cap. que ſolēnitati maxime cōuenit.

¶ De ſanctis. lxxij. diſcipulis. Capi. c.

Septuagintaduo diſcipuli xp̄i ad inſtar. lxxij. linguarum ab ipſo electi poſt aſcenſionem domini ad predicādū verbum dei et ipſi ꝑ ſingulas quaſq; orbis terre ꝓuincias ꝛ ciuitates diuiſi ſūt ꝛ multarū vrbium epiſcopatus tenuerūt. Quorum nomina hec ſunt. ¶ Lucas euāgeliſta: de quo grecus expoſitor viſſibiliter inquit: et verbotenus xp̄m adijt. Cumq; veritatem agnoſceret verus efficit chriſti diſcipulus plurimum cum magiſtro cōmoratus. ¶ Cleophas: de quo Luce. xxiiij. fit mentio. Hi em̄ duo ibāt in emaus: vt innuit Gregorius in ꝓfatione moraliū: ꝛ ita dicit Theophil⁹. Ambroſius vero dicit aliū fuiſſe. ¶ Barnabas cui⁹. Paulus in plurimis meminit ꝛ legitur in actib⁹ apl̄oꝝ in multis locis. ¶ Mathias qui pro Juda apl̄oꝝ numero ſurrogatus eſt: vt dicit Act. j. ¶ Thadeus q̄ ad Abagarū miſſus eſt. Nō em̄ hic fuit ille q̄ ꝛ iudas dr̄ frater Simonis apl̄i ſed alius. Hos quatuor ponit Euſebi⁹ primo lib. cap. xv. Sequētes ṽo ponit abbas dorotheus. Quorū noīa hec ſunt. ¶ Ananias q̄ Paulū baptizauit Actuū. ix. ꝛ fuit poſtea epūs damaſci. ¶ Stephan⁹ prothomartyr qui prim⁹ fuit inter. vij. diaconos. ¶ Philippus vn⁹ ex. vij. Diaconib⁹ qui ſimonē ꝛ eunnchum baptizauit: ꝛ fuit epūs in Thracia ſcithie. ¶ Procorus vnus ex. vij. epīs Nicomedie Bithinie. ¶ Nicanor vnus ex. vij. q̄ eadē die cū alijs duobus mortuus eſt: qua ꝛ ꝓthomartyr Stephanus. ¶ Parmenas vnus ex. vij. qui dormit in Niſibi. ¶ Nicolaus vnus ex. vij. fuit epīs Samarie: ſed apoſtatauit hereticus factus: a quo ꝛ ſecta nicolaitarū quos Joannes apoca. ij. redarguit. ¶ Simō vnus ex vij. q̄ fuit epūs Tyri ꝛ Sidonis. De his omnib⁹ habetur Act. vj. ¶ Titus in creta epūs fuit ibiq; p̄dicās ſepult⁹ eſt. De hoc ſepius apl̄s mētionē facit: ꝛ huic ſpecialem epiſtolā dirigit. ¶ Syluanus cū Paulo p̄dicauit: epūs Theſſalonice ibiq; dormit: de quo p̄ma Theſſal. j. cap. ¶ Chriches epūs Calcedonie: q̄ incaliſact⁹ eſt. ¶ Ephenetus de quo Ro. xvj. epūs Cartagiñ. fact⁹ eſt. ¶ Andronic⁹ de quo Ro. xvj. epūs Pannonie fact⁹ eſt. ¶ Amplias de quo vbi ſupra epūs edeſſe fact⁹ eſt. ¶ Urbanus de quo ibidē epūs Macedonie fuit. ¶ Statheus de quo ibidē quē Andreas apud pōtū mare nauigās in argicapoli Thracie epm̄ cōſtituit. ¶ Appelles de quo Ro. xvj. epūs Eradie fact⁹ eſt. ¶ Philet⁹ vel philegus epūs epheſi: ſapuit ea q̄ Simonis magi: ꝛ reſtitit aplo: vt habetur. ij. Timothei. ij. ¶ Hermogenes epūs Megare factus eſt ſimilis precedenti: de his. ij. Timothei. iiij. ¶ Demas de quo ibidē dicit: q̄ apoſtatauit ꝛ ſacerdos idolorū in Theſſalonica factus eſt. De his prime Joannis primo. Ex nobis prodierūt: ſed non erāt ex nobis. ¶ Amplei⁹ epūs Smyrne fuit ante policarpū: cui⁹ apoſtolus meminit in epiſtola ad Romanos. ¶ Ariſtobolus de quo Ro. xj. Bethanie epūs fuit. ¶ Narciſſus de quo ibidē qui ꝛ athenarū epūs fuit. ¶ Eradi⁹ qui epūs epatre fuit de quo vbi ſupra. ¶ Cicis qui apud Galliaſ predicauit. ¶ Agabus de quo Actuum. xiij. qui prophetico chariſmate dignus fuit. ¶ Rufus vel ruferius de quo Rom. xvj. qui ꝛ Thebarū epūs fuit. ¶ Aſyncrit⁹ de quo Ro. xvj. qui Hyrcanie epūs fuit. ¶ Phlegontias de quo ibidem qui ꝛ Machationis epūs fuit. ¶ Patrobas de quo ibidē: qui epūs pelorum fuit. ¶ Hermes de quo ibidē: qui Philopoles epūs fuit. ¶ Linus qui fuit poſt beatum Petrum Rome epūs: de quo. ij. Timothei. iiij. ¶ Caius q̄ epheſi epō fuit: de quo Ro. xvj. ¶ Philologus qui ab Andrea epūs ſinopis factus eſt: de quo Ro. xvj. ¶ Liphaſus qui Rome ſimul cū Paulo vinctus: et poſt eius martyrium decollatus eſt. ¶ Lucius de quo vbi ſupra: qui epūs laodicie que eſt in ſyria fuit. ¶ Jaſon de quo ibidē: qui ꝛ epūs tarſi factus eſt. ¶ Soſi pater vt dicit doroth⁹ epūs iconij fuit ſed origenes in prima gloſa dicit: ꝙ primus epūs Theſſalonice fuit traditione maiorū: de quo Rom. xvj. ¶ Tertius qui ſcripſit epiſtolam ad Romanos dictante Paulo: de quo Ro. xvj. ꝛ ſcd̄e Timoth. iiij. ꝛ Actuū. xix. epūs meaidi fuit poſt Hieroſolymorū diſperſionē. ¶ Quartus de quo Ro. xvj. epūs fuit Berithi. ¶ Apollo de quo prime Corin. primo qui epūs cōne fuit. ¶ Soſtenes de quo prime Corin. primo qui ꝛ Colophonie fuit epūs. epaphrodit⁹ Andriace epūs fuit de quo Phil. iiij. ¶ Titicus de quo col. iiij. q̄ colophonie epūs fuit. ¶ Ceſar de quo Phi. iiij. qui et dirrachij epūs fuit. ¶ Marcus bernabe cōſobrinus q̄ de duabus ſororibus nati ſunt: dicit gl. col. iiij. ꝛ de hoc ibi in textu mentio fit: epūs fuit Apolinadis. ¶ Jeſus qui dicebat iuſtus: de quo. iiij. libro eccleſiaſtice hiſtorie cletipoleos epūs fuit. ¶ Antonias de quo Timothe. iij. qui ꝛ Liſine epūs fuit. ¶ Clemens de quo Phi. iiij. primus ex gentibus credens: epiſcop⁹ ſardiceñ. poſtmodū pōtifex Roman⁹. ¶ Oneſimus de quo prime Timoth. j. qui ꝛ Coronis epūs fuit. ¶ Carpus de quo prime Timoth. iiij. q̄ ꝛ benie que eſt in thracia epiſcopus fuit. ¶ Enodi⁹ qui poſt petrum apoſtolū antiochie epiſcop⁹ fuit. ¶ Ariſtarchus de quo col. iiij. ꝛ actuū. xx. qui apamie epiſcopus fuit. ¶ Marc⁹ q̄ ꝛ Joānes de quo actuū. xiij. ꝛ. ij. timothe. iiij. ꝛ ad philemonē: qui ꝛ bibli epiſcopus fuit. ¶ Xenias vel zenas: de quo Timothe. iij. qui nomicus. i. legiſta vel legiſperitus dict⁹ eſt ꝛ dioſpoleos epiſcop⁹ fuit. ¶ Philemō ad quē apoſtolus ſcripſit epiſtolā q̄ ꝛ gaze epiſcopus fuit. ¶ Ariſtarch⁹ alter de quo ad philemonem. ¶ Pudens de quo. ij. timothe. iiij. ¶ Trophinus de quo ibidē. Hi tres in omnibus perſecutionib⁹ apoſtoli cōpatientes: in fine rome poſt eum decollati ſunt. ¶ Marcus euangeliſta qui in roma euangelium ex ore Petri ſcripſit. ¶ Candacis eunuchus regine ethiopū: de quo actuū. viij. in arabia eudomie predicauit ꝛ in ꝓbari inſula q̄ eſt in mari rubro: ſermo habet ꝙ ibi martyrizatus eſt. Hec beatus Dorotheus exiſtens rome in monumentis dereliquit in lingua romana: ꝛ tranſlata ſunt in grecum: vt eſſent omnibus manifeſta. Uerum frater vincentius dicit ꝙ ex numero. lxxij. fuerūt ſancti Sauin⁹: Potentian⁹: Altimin⁹: Maximin⁹ ꝛ Joānes ſenior: vt ſcribit policarp⁹. ¶ In martyrologio quoq; ponitur Ariſtion: cuius feſtum agitur. viij. kalendas martij. ¶ Rufus ꝛ zoſimus quorū feſtū agitur. xv. kalē. ianuarij. ¶ Priſcus: cuius feſtū agitur kalē. ſeptembris. ¶ Joſeph qui cognominatus eſt iuſt⁹: cum mathia ſortitus eſt actuū primo cuius feſtum agitur. xiij. Kalēdas auguſti. ¶ Naſon antiquus xp̄i diſcipulus. iij. idus iulij. ¶ Silas epūs corinthi. iiij. idus iulij qui ꝛ innuitur eſſe ſiluanus: ſed falſum eſt: qꝛ ille theſſalonice hic macedonie q̄ſcit. ¶ Euphrates. xiiij. kalen. auguſti de quo coloſſē. iiij. ꝛ ad philemo. ¶ Marcialis Lemonicēñ. et Sidoni⁹: vel Cedonius qui fuit cecus natus: qui ſepultus eſt cum maximino. ¶ Et lazar⁹ q̄ fuit epūs maſſilieñ fuit de xp̄i diſcipulis. ¶ Et ſctūs vrſin⁹: qui dr̄ fuiſſe nathanael: quē xp̄s cōmendat ioānis. j. qui miſſus eſt ad bituricas. ¶ Et ſctūs iulian⁹ q̄ dr̄ fuiſſe ſimō leproſus: q̄ ꝛ cenomanis p̄dicauit. Sed vt ſcribit euāgeliſta vbi ſupra cap. xv. plures ꝙ. lxxij. diſcipulos xp̄i fuerunt: ſi obſerues ea q̄ Paul⁹ ſcribit. Corinth. xv. dn̄m appatuiſſe pluſq; quingentis fratrib⁹ ſimul ꝛc.

¶ De ſanctis Quirico ꝛ Julita ei⁹ matre martyribus. Capi. cj.

Quiric⁹ puer ꝛ Julita ei⁹ mater apud tarſum cilicie paſſi ſunt ſub Alexandro imperatore. Fuit enim Julita illuſtris matrona de iconio ciuitate hiſaurie: q̄ ꝑſecutores declinare cupiēs in tarſum cilicie cū puero ſuo Quirico: q̄ triū erat annorum venit vbi detēta alexādro preſentat filiū geſtās i vlnis: quē due famule ſue vidētes fugerūt ꝛ eā penit⁹ reliquerūt. Imperator ergo puerū in vlnis cepit: ꝛ matrē ſacrificare nolentē crudis neruis flagellari precepit. Puer autē matrē flagellari conſpiciēs amare flebat. Alexander vero puerum ſuper genua tenens oſculis ꝛ blanditijs demulcebat. Infans aūt ad matrē reſpiciebat: ꝛ imperatoris oſcula abhorrebat: ꝛ caput cū indignatione aduertens vultū eius vngulis laniabat: ſeq; chriſtianum voce qua poterat aſſerebat tandem diu reluctans principē in ſcapulis momordit: tunc ille indignat⁹ ꝛ dolore cruciatus Quiricū ab alto per grad⁹ precipitauit: vt etiam tribunali tenellū cerebrū adhereret. Julita vero filium ſuū ad regnū p̄ceſſiſſe videns: deo gratias egit que poſtmodū ab imperatore iuſſa eſt excoriari ꝛ bulliēte pice ꝑfundi ac demū capite truncari. Quorū amboꝝ corpora alexander mēbratim cedi fecit ꝛ mēbra diſpergi mādauit ne a chriſtianis ſepelirent ſed tamē ab angelo ſunt collecta: ꝛ nocte a xp̄ianis ſepulta. Quorū exēplo. xliiij. gētiles ad xp̄m cōuerſi ꝛ ab alexādro detēti poſt mēſes. x. martyrio coronati ſunt de q̄b⁹ ſupra dictum eſt pridie non. iunij. Horū aūt martyrū vero pueri ꝛ matris corpora cū pax eccl̄ie reddita eēt tempore cōſtātini magni ab vna ancilla eorū que adhuc ſupererat: reuelant ꝛ deuotione magna a populo reuerent. Qui paſſi ſunt Idib⁹ Julij circa annos domini. ccxx.

¶ De ſancto Jacobo ſapiente epō ꝛ ꝯfeſſore. Ca. cij.

Jacob⁹ cognomēto ſapiēs niſi bine ciuitatis q̄ nobilis eſt vrbs ꝑſaꝝ epūs vn⁹ fuit ex numero ꝯfeſſoꝝ ſub maximiano: q̄ in nicena ſinodo arrianā peruerſitatē homōſion appariṫiōe dānauerūt: de quo caſſiodor⁹. v. libro hiſtorie tripartite ponit ꝙ ſapor rex ꝑſarum antiochiā: q̄ alio nomine niſib⁹ dr̄: cū innumero exercitu obſedit: quā cū diuerſis modis obtinere per ſe nō poſſent impetu fluminis migdonij per ciuitatē decurrentis a longe retinuerunt: ꝛ ripas excelſiores fecerūt vt aqua fluuij in ſe collecta cōcreſceret. Impletiſq; ripis ſubito quos fecerant aggeres irrumpentes dimiſerunt impetum fluminis contra murum: vnde mur⁹ ciuitatis vehemens aque pond⁹ ferre non valens diruptus eſt. Cumq; ſapor rex diem alterū expectaret: vt aluco ſiccato ſine bello ciuitatem intraret: orante Jacobo vidit murum de nouo cōſtructum de propugnacula fabricata: vidit etiam ſuper murū quendam imperiali habitu decoratum quem primo quidam extimauit imperatorem romanorū: ſuoſq; exploratores affligebat: qꝛ ei⁹ aduētum ei nunciare nō cognouerant. Dum aūt nō

ipſum eſſe vidicit illuꝫ ſagittare voluit: ſed ſagitta in ae-
re fixa permanſit. Et cū nec ſic a ciuitatis obſidione di-
ſcederet oratione ſancti epiſcopi miſit deꝰ ſyniphes et
culices innumerabiles in exercitū perſarū in modum
quaſi nebularū que homines ⁊ animalia adeo infeſta-
runt ꝙ exercitus inde recedere cōpulerunt. Quieuit in
pace vir dñi idibus iulij tpe conſtantij auguſti. Hic ſan-
ctus antiſtes a beato Hieronymo in libro de viris illu-
ſtribus. Idcirco omiſſus fuit ꝙ illo tpe ſyre lingue in
qua is ſcripſerat cōmentum nō habebat. Scripſit aūt
libros plures: vꝫ De fide ꝯ oēs hereſes. De charitate
gñali. De ieiunio. De oratone. De dilectiōe erga ꝓximū
ſpecialr. De reſurrectiōe. De vitā poſt mortē. De humi-
litate. De patiētia. De ſatiſfactione. De virginitate. De
ſenſu anime. De circūciſiōe. De azimo bñdicēdo ꝓ quo
in Iſaia legitur. Nō exterminabitur botrus. De chriſto
ꝙ filiꝰ dei ſit ⁊ cōſubſtantialis patri. De caſtitate aduer-
ſus gētes. De cōſtructiōe tabernaculi. De gētiū cōuer-
ſiōe. De regno plarū. De ꝑſecutiōe xpianorū. Hec gen-
nadius libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Catilino ⁊ ſocijs martyribus. Cap. ciij.

Catilinus diaco-
nus: ianuarius ⁊ florentius: iulia atqꝫ
iuſta martyres apud carthaginē paſſi
ſunt. Qui tēpore perſecutiōis chriſtia-
norū glorioſo martyrio pro xpi nomi-
ne coronati: poſiti ſunt in baſilica fau-
ſti in eadē ciuitate idibus Iulij. Hec
Ado ponit.

¶ De ſctō Euſtachio epō ⁊ marty. Capi. ciiij.

Euſtachiꝰ epiſco-
pus ⁊ martyr antiochie ſyrie claruit.
Qui eiuſdem ciuitatis epūs ob fideꝫ
catholicā a cōſtantio imperatore ar-
riano in traianopoliꝫ thracie ciuita-
teꝫ exilio pulſus ibidē requieuit. vij.
kalēdas auguſti. vt in martyrologio
colligit adonis.

¶ De ſancto Hilario martyre. Capi. cv.

Hilariꝰ monachꝰ
⁊ martyr ſub iuliano imꝑatore in ci-
uitate oſtia paſſus eſt. Hic de ciuita-
te aretij oriūdꝰ cū beato donato epō
⁊ martyre dudū cōuerſus eſt: ⁊ pluri-
ma vna ſecū miracula ꝑfecit: vt de co
dicit i paſſiōe donati. vij. idꝰ auguſti.
Poſt hec in ciuitate oſtiēſi degēs gal-
licanū martyrē eodē veniētē ſuſcepit:
⁊ in xpi fide cōfortauit. Deniqꝫ tentꝰ
a quadratiano ꝑſide in ꝑfato oppido cū ſacrificare nol-
let fuſtibꝰ ceſus martyriū ſumpſit. xvij. kalē. auguſti. cu-
ius corpꝰ ibidē tumulatū quieſcit.

¶ De ſancto Leone papa quarto. Cap. cvj.

Leo papa huiꝰ no-
minis quartꝰ natiōe romanꝰ ex pre-
rodulpho ſergio pōtific. in epatu ro-
mano ſucceſſit: et ſedit annos. viij.
mēſes. iij. dies. vj. Hic primū a parē-
tibus ob ſtudia lraꝝ in monaſterio
ſcti Martini iuxta eccleſiā ſcti Pe-
tri aplī poſitꝰ fuit: vbi nō ſolū ſcien-
tia ſꝫ et cōuerſatiōe tāqꝫ ꝑfectꝰ mo-
nachꝰ ꝓfecit. Hūc Sergiꝰ papa poſt-
modū faciēs ꝑſbyterū titulū ſanctorū quatuor corona-
torū eidē aſſignauit. Quo Sergio mortuo ⁊ necdum ſe-
pulto oēs romani tā clerꝰ ꝙ populꝰ vna voce leonē in
ſummū pōtificē elegerūt. Qui mox factꝰ pōtifex baſili-
cas apoſtolorū petri ⁊ pauli ⁊ alias eccl'ias quas paulo
ante ſaraceni deuaſtauerāt; honorifice reſtaurauit. Ec-
cleſiā quoqꝫ de nouo edificauit: que dicit ſancta maria
noua. Karolum Ludouici filiū imperatorē coronauit.
Hic etiā inuidioſe ſuꝑ quibuſdā criminibꝰ accuſatꝰ: ſi-
nodum cōgregauit: ⁊ ſe iuramento innoxium demon-
ſtrauit. Cuius etiā tpe alidulphꝰ rex anglorū q primꝰ
totiꝰ anglie obtinuit monarchiā deuotiōis cā venit ro-
mā: ⁊ corā leone papa obtulit tributū ſctō petro de vna-
quaqꝫ domo argenteū nūmū in anno: ⁊ hoc tributum
vſqꝫ hodie ꝑſeuerat. Hic pontifex catholicus multe pa-
tientie: multeqꝫ humilitatis diuinarū ſcripturarū exti-
tit feruentiſſimꝰ ꝑſcrutator vigilijs ⁊ orationibꝰ ſemꝑ
intentꝰ. Qui dū Normanos a romanorū finibꝰ detur-
bare ſatagit: cū multis captus nūqꝫ cōſenſit ſe ſine alijs
relaxari. Hic pro neapolitanis in mari ꝯ ſaracenos pu-
gnātibꝰ orādo collectā fecit. Deꝰ cuiꝰ dextera beatū Pe-
trū ambulātē ⁊c. Et poſtqꝫ muros ciuitatis leonine re-
parādo perfecerat; apponēdo ſeras portis fecit ⁊ dixit il-
lam collectā. Deꝰ q beato Petro apoſtolo collatis cla-
uibus ⁊c. Illi aūt ſaraceni q cū magna multitudine ro-
mā venerāt ſpoliatis eccleſijs dñi i aphricā redeūt i ma-
ri ſubmerſi ſunt. Leo vero papa moritꝰ: ⁊ in eccleſia ſan-
cti Petri ſepelit. Cuiꝰ feſtum agit. xvij. kalen. auguſti: ⁊
ceſſauit epiſcopatus dies. vj.

¶ De ſancto Alexio cōfeſſore. Capi. cvij.

Alexius filius eu-
phemiani nobiliſſimi romani: ⁊ i au-
la imꝑialis palatij primi tpe archa-
dij ⁊ honorij imperatorū in vrbe cla-
ruit. Qui euphemianꝰ ccc. ſeruos ha-
bebat q zonis aureis cingebant. Ipſe
vero miſe operibꝰ inſiſtebat: ⁊ i domo
ſua quotidie tres menſas pauperibꝰ
ꝑegrinis: orphanis ⁊ viduis parabat
quibꝰ refectis ipſe ad horā nonā cū vi-
ris religioſis cibū ſumebat. Cū autē
eidē multa precū inſtātia dñs alexiū filiū concepiſſet ex
cōiuge aglaia noie ipſi ābo deinceps in caſtitate viuere
firmauerūt. Puer aūt ſctis liberalibꝰ diſciplinis infra
ānos pubertatis plenꝰ eruditꝰ: factꝰ adoleſcēs puellā
de imperiali domo duxit vxorē. Cū aūt iuuenis cū puel-
la nocte intra cubiculū incluſus eſſet ſpōſam ſuā cepit
in dei timore inſtruere ac ipſaꝫ ad virginitatis obſeruā-
tiam prouocare. Deinde anulū ⁊ caput balthei quo cin-
gebatur ſibi ſeruāda tradidit: ⁊ de ſubſtantia ſua mul-
tum aurū accipiēs: occulte ad mare diſceſſit: ⁊ aſcēdēs
nauē laodiciā vſqꝫ ꝑuenit. Indeqꝫ in edeſſaꝫ ciuitatē ſy-
rie ꝓfectꝰ eſt: vbi imago chriſti diuinitꝰ facta in ſindone
habebat. Quo perueniēs oīa q ſecū tulerat pauperibꝰ
tribuit: ⁊ vilibꝰ indutꝰ ipſe cū ceteris pauperibꝰ i atrio
ſancte dei genitricis mēdicare cepit: ⁊ oīa que ſibi daban-
tur vltra quotidianū victū egenis impēdens. Pater ve-
ro de filij abſentia admodū cōtriſtatus miſſis pueris
ad diuerſas mūdi partes eū vbiqꝫ ꝑquirebāt. Quorꝫ
aliqui dū ad edeſſaꝫ ciuitatē veniſſent ab eo cogniti: ſed
ipſum minime cognoſcētes: eidē cū ceteris pauperibꝰ
elemoſynas tribuerūt: q gratias deo egit: ꝙ a ſeruis
ſuis elemoſynam percepiſſet. Reuerſiqꝫ pueri nuncia-
uerunt ꝙ ipſum necubi inuenire potuiſſent. Quapro-
pter tam parentes ꝙ omnes cognati ⁊ affines incon-
ſolabiliter triſtabantur. Sponſa vero cum ſocera ſe per-
petuo manſuram in caſtitate promiſit: donec de ſponſo
ſuo noua ꝑcipere poſſet. ¶ Cum ergo Alexius per an-
nos ſexdecim in atrio ꝑdicto commoratus eſſet: imago
tandem dei genitricis: q ibidē erat: cuſtodi eccleſie iuſ-
ſit virum dei Alexium in eccleſiam intromittere: quo-
niam dignus erat: eūqꝫ ei ad oculū oſtēdit quē cuſtos
feſtinꝰ in baſilicā introduxit. Quod factū dum cunctis
innoteſceret:

innoteſceret: ⁊ ab oībus venerari cepiſſet: humanam
gloriā vir dei fugiēs inde receſſit: ⁊ laodiciā venit: ibiqꝫ
nauē aſcēdens: cū in tarſum cilicie ire diſponeret: diſpē-
ſante deo nauis a vētis impulſa in romanū portū ap-
plicuit: quod cernens Alexꝰ diſpoſuit in aīo ſuo nulli
extraneo oneroſus eſſe: ſed in domo pr̄na incognitꝰ ha-
bitare: patrē ergo a palatio redeuntē multitudine obſe-
quentiū circundatū obuiū habuit ac poſt eū clamauit
vt ſe ꝑegrinū in domo ſuſciperet ⁊ de micis menſe ſue
nutriri faceret: vt quoqꝫ filij peregrini deꝰ miſereri poſ-
ſet. Qđ pr̄ audiēs ob amorē filij ipſum ſuſcepit: ⁊ cibū
de mēſa ſua ei conſtituit ac locū in domo ſua ꝓprium
tribuit: ⁊ miniſtrū ꝓpriū delegauit. Ipſe autē in oratio-
nibꝰ ꝑſeuerabat: ⁊ ieiunijs ac vigilijs inſiſtebat. Famu-
li aūt domus ipſum multipliciter deridebant: ⁊ aquā
vtēſiliū ſuꝑ caput eius frequēter fundebāt: ⁊ multas
ei iniurias faciebant: ipſe aūt patienter oīa ſuſtinebat.
Sicqꝫ. xvij. ānis in domo patris incognitꝰ manſit. Vi-
dens quoqꝫ ꝑ ſpm̄: quod eiꝰ obitus appropinquaret:
chartā cū atramēto petijt ⁊ totā ordinē vite ſue cōſcri-
pſit. ¶ Dñica igit die poſt miſſarum ſolēnia in eccleſia
ſancti petri vox de ſanctuario ſonuit dicens venite ad
me q laboratis ⁊c. qđ audientes oēs in facies ſuas ceci-
derunt. Et ecce vox ſcđo dicens. Querite virum dei: vt
oret ꝓ roma. Querētibus illis ⁊ nō inueniētibus: iterū
dictū eſt. In domo euphemiani querite. Ille requiſitꝰ ſe
de hoc nihil ſcire dicebat. Tūc īperatores archadius ⁊
honorius vna cū pontifice innocentio ad domū ꝑdi-
cti viri ꝑuenerunt. Et ecce miniſter alexij ad dñm ſuū
venit: eūqꝫ obijſſe nūciauit. Intrās euphemianꝰ ipſum
defunctū repperit ⁊ vultū eius tanqꝫ angeli rutilantē
vidit: voluitqꝫ chartam quā tenebat in manu accipere:
ſed nequiuit. Exiens igit cū hoc imperatoribꝰ ⁊ ponti-
fici nunciaſſet: ⁊ illi ad eū intraſſent corpuſqꝫ ex parte
dei: vt ſibi cedulā dimitteret: adiuraſſent: accedens pon-
tifex manu chartā accepit: ⁊ ille ſtatim ei eā dimiſit qua
de mādato pape corā oī multitudine lecta. Euphemia-
nus hec audiēs obſtupuit ⁊ factꝰ exanimis in terrā de-
cidit. Cū vero ad ſe rediſſet: veſtes ſcidit: canos capitis
euellere cepit: ⁊ ſemetipſum diſcerpēs: ac ſuꝑ corpꝰ filij
corruens amariſſime fleuit. Mater eius hec audiens:
quaſi leena rūpēs rhete: ſciſſiſqꝫ veſtibꝰ tota diſſoluta
exijt: ⁊ lamētabiles voces emittēs: inter ppl'i frequētiā
ſe ſuꝑ defunctū filiū ꝑcipitauit: ac ibidē quaſi mortua
ꝑmanſit: deinde reuiuiſcens planctū doloroſum emi-
ſit. Sponſa etiā ipſius induta lugubri veſte cucurrit: ⁊
lachrymas incōſolabiles ſupra corpus effudit. Tūc pō-
tifex ⁊ imꝑatores corpus in honorato pheretro ponē-
tes duxerūt in mediā ciuitatē: ⁊ nūciatū eſt inuētū eſſe
hoīeꝫ quē querebāt ⁊ oēs ad ſctm̄ corpus currebāt.
Si quis aūt infirmꝰ illud tāgebat: ꝓtinus curabatur.
Nā ⁊ ceci illuminabant: ⁊ leproſi mundabant: ⁊ demo-
nes fugabant. Cuiꝰ pheretrū ipſe pontifex ⁊ imꝑatores
ex deuotione portare ceperunt: ſicqꝫ oī ꝓplo comitante
corpus ad eccleſiā ſancti bonifacij martyris ꝑduxerūt
⁊ illic ei per. vij. dies ſepulchrū ex auro ⁊ gēmis parari
fecerūt: in quo corpus ſancti cōfeſſoris condiderūt. de
quo odor maximꝰ reſragabat: q cūcta aromata ſupa-
bat. Quieuit autē in chriſto. xvj. kal. auguſti circa an-
num domini. cccclxxxviij.

¶ De ſancta Marina virgine. Cap. cviij.

Marina virgo in
partibus grecie claruit. Hec cū pa-
tri ſuo vnica foret: ⁊ pr̄ relicto ſecu-
lo: monaſteriū introiſſet eā cuidam
ꝓpinquo cōmendauit: ⁊ in cenobio
ſumma obediētia deo ſeruire cepit.
Cū autē ꝓ filia affligeret: interroga-
uit eū abbas cur magis ſolito triſta-
ret: qui dixit ſe filiū vnicū in ſeculo
reliquiſſe: noluitqꝫ qđ eſſet filia ꝓpalare. Abbas vero
q: diligebat virū: eidē cōceſſit vt filiꝰ ſuꝰ in monaſterio
reciperet. Pr̄ ergo habitu virili eam induit: ⁊ mutato
noīe marinū ipſam vocauit. Virgo igit ſancta in mona-
chū recipit: ⁊ maſculus ab omnibꝰ putat: ac frater ma-
rinꝰ vocat. Cepit autē valde religioſe viuere: ⁊ omnibꝰ
obedientiā exhibere. Cū aūt eſſet annorū. xvij. ⁊ pater
eiꝰ morti appropinquaret: filiā ſuā vocauit: ⁊ eā in ſctō
propoſito confirmauit: ꝑcipiens ne cuiqꝫ aliquando re-
uelaret ꝙ mulier eſſet. Mortuo ergo patre tenebat do-
ctrinā eius: ⁊ erat obediens oībus. Ibant igit fratres
cū curru ⁊ bobus: ⁊ monaſterij neceſſaria deferebant.
Verū iuſſu abbatis frater marinꝰ aliqñ cum clauſtro
cepit accedere: ⁊ fratres ad portādum ligna iuuare. Cō-
ſueuerant autē ſepiꝰ hoſpitari in domo cuiuſdā nobi-
lis pādochij noīe ſi qñ eos hora tardior redeūdi prepe-
diret. Cuiꝰ filia virgo cū de quodā milite concepiſſet:
interrogata a parētibus fratrē marinū ſe violaſſe aſſe-
ruit. Qđ cū pādochiꝰ abbati nūciaſſet: interrogaſſetqꝫ
marinꝰ cur tm̄ flagitiū cōmiſiſſet: ſe peccaſſe confitet: ⁊
veniā humiliter precat. Statimqꝫ abbas illū verberi-
bus cedi iuſſit: deinde de monaſterio eiecit. Ipſa vero
oīa patientiſſime ferens tribus annis ante oſtiū mona-
ſterij manſit: nec inde aliqñ diſceſſit. Sicqꝫ bucella pa-
nis vnica quotidie ſuſtentata: ac ſi peccm̄ cōmiſiſſet in
penitentia perſeuerauit. ¶ Poſt trienniū vero infans
ablactat: ⁊ abbati mittit: ac fratri marino tradit educā-
dus: quē virgo dñi ꝑ bienniū ac ſi propriū aluit: ⁊ cum eo
ibidē permanſit. Tandem eius patientie ⁊ humilitatis
fratres miſerti abbati pro marino intercedunt: ipſumqꝫ
de eius licentia in monaſteriū cum paruulo intro-
mittunt. Cui abbas ꝓ penitētia impoſuit: vt oēs im-
mundicias loci extra deferret: ⁊ aquā neceſſariā baiu-
laret. Ipſa autem hilariter omnia patienter ferebat.
et in cunctis gratias agebat. Sed poſt paucos dies in
domino feliciter obdormiuit. Cuius corpus abbas
longe a monaſterio mandauit ſepeliri: eo quod abſqꝫ
penitentia obiſſet. Cū autem fratres corpus lauarent:
⁊ mulierem eſſe cōſpicerent: ſtupefacti: ⁊ territi ſe in dei
famulam grauiter deliquiſſe fatentur. Quod cum ab-
bas cognouiſſet eam intra monaſterium honorifice tu-
mulari iuſſit: ⁊ cum lachrymis pro ſe ⁊ fratribus ab ea
veniā poſtulauit: eo ꝙ ipſam ignorās innocenter afflixe-
rit. Corpus ergo ſancte virginis in eccleſia recōditū
miraculis clarere cepit. Illa autem que dei filiam in-
famauerat a demone arripitur ⁊ ad ſepulchrum addu-
cta ſcelus ꝯfitetur: ⁊ poſt dies. vij. eius meritis liberat.
Quieuit autem ſancta virgo in dño. xvij. kalen. augu-
ſti. ¶ Anno aūt dñi. M. cxiij. tpe iacobi teopoli ducis
venetoꝝ. Quidā iacobus de bora parochialis eccleſie
ſancte Marine de venetijs deuotꝰ ſancte virginis cor-
pus ipſi de partibꝰ romanie ſublatum per nauē vene-
tias direxit: ⁊ in eccleſia ſua collocandū ordinauit. Cu-
ius meritis naute a maris tēpeſtate liberati ſunt. Sic-
qꝫ corpus ſancte virginis venetias delatum in eadē ec-
cleſia ſepultum eſt kalen. ſeptembris.

¶ De ſancta theodora monacha. Cap. cix.

Theodora mona-
cha apud Alexandriā claruit tempo-
re Zenonis imperatoris. Hec nobi-
lis ⁊ ſpecioſa virum habuit ⁊ diuiteꝫ
⁊ deum timentem. Cuius ſanctitati
diabolus inuidens: virum quendaꝫ
diuitem in illius cōcupiſcentiam in-
citauit q eam crebris nuncijs ⁊ mune-
ribus moleſtauit. Sed cum ipſum
omnino contēneret ⁊ petm̄ abhorre-
ret: tandē per quandā mulierē ei miſ-
ſam illam decepit: que puelle ſuaſit ꝙ deus quicquid
occidēte ſole committit minime intuet. Cuius ſuaſio-
ni puella prebens aſſenſum virum ad ſe nocte introire
permiſit: ⁊ voluntatem eius compleuit. Statimqꝫ ad

ſe rediens amariſſime flebat: eo ꝙ ipſam ↄſcia remordebat. Quã vir eius nimiũ flentẽ cõſolari ſtudebat: ſed illa nullã cõſolationẽ recipere curabat: cãm autẽ fletus eidẽ nullatenꝰ indicare volebat. Mane aũt ſcõ quoddã monaſteriũ monialiũ adijt: ⁊ abbatiſſam interrogauit an deus quoddã graue delictũ qđ die adueſperaſcẽte cõmiſerat ſcire poſſet. Cui illa rñdet ꝙ deo nihil abſcõdit: q2 videt quicqđ quacũqʒ hora ↄmittit̃. Rediẽs ergo domũ quadã die cũ vir ſuus abeſſet: comã ſuam pciſit: ⁊ veſtimẽta viri ſui aſſumens ad monaſteriũ monachorũ: quod p. xviij. miliaria a ciuitate diſtabat acceſſit: ⁊ vt ibidẽ in monachũ reciperet̃ obtinuit. Interrogataqʒ de noīe dixit ſe theodorũ nuncupari. Ibi ergo officia oīa humiliter faciebat: ⁊ eius miniſterium oībus gratũ erat. ¶ Poſt aliquot annos abbas theodoro iuſſit vt boues iũgeret ⁊ oleũ de ciuitate deferret: vir aũt eius plurimũ flebat: timẽs ne cum viro aliquo receſſiſſet. Et ecce angelus dñi ipſi dixit vt mane ſurgeret: ⁊ in via q̃ dicit̃ ſancti petri ſtaret: ⁊ coniugẽ obuiam haberet. Qđ cũ feciſſet theodora cũ camelis venit ⁊ virũ recognoſcens: ſed ab ipſo incognita illũ ſalutauit. Cum autem ille diutius expectaſſet: ⁊ ſe deceptũ clamaret facta eſt vox ad eũ ꝙ ille qui ipm pridie ſalutauerat vxor ſua fuerat. ¶ Tante aũt ſanctitatis Theodora fuit vt multa miracula faceret. Nã ⁊ hoīem a beſtia laceratũ eripuit: ⁊ ſuis precibꝰ ſuſcitauit. Ipſamqʒ beſtiã maledixit que ſubito mortua corruit. Diabolus aũt ſctitatem eiꝰ nõ ferens eidẽ apparuit: ⁊ eam de cõmiſſo adulterio duriter increpauit: vt illã ad deſperationẽ ꝓuocaret. Que ſignum crucis edidit ⁊ mox demon euanuit. Quadã vice dum de ciuitate cum camelis rediret ⁊ in quodã loco hoſpitata fuiſſet puella ad eã venit vt ſecũ concũberet illum putãs eſſe virũ. Que cum reſpueret iuit ad alterũ in ipſo hoſpitio iacentẽ ⁊ cũ eo dormiuit: ⁊ de illo ↄcepit. Cũ autẽ venter eius intumuiſſet: interrogata dixit ſe de theodoro monacho concepiſſe. Natũ igit̃ puerũ ad abbatẽ tranſmiſerunt: qui cũ theodorũ increparet: ⁊ ille ſibi indulgeri peteret ſcapulis ſancte puer imponit: ⁊ de monaſterio eijcit: que p. vij. annos extra monaſteriũ manſit: ⁊ de lacte pecorũ infantẽ nutriuit. Diabolus aũt in ſpecie viri ſui eidem apparuit: ⁊ vt ad ſe rediret multis blanditijs perſuaſit: que cũ oraſſet: demõ ſtatim euanuit. Alia quoqʒ vice demones ad eã in ſpecie multarũ ferarũ venerũt: ⁊ eã diris clamoribus ⁊ inſultibꝰ terrere voluerũt ſed oratione fuſa confeſtim ab ea diſceſſerunt. Altera vice multitudo militũ veniebat quos princeps precedebat: ⁊ cũ ceteri adorabant: que cũ ſimiliter ab illis inuitaret̃: vt eorum dñm adoraret: illaqʒ deũ ſe adorare velle diceret: ipſa aũ principẽ adducit̃ ⁊ flagellis vſqʒ ad mortẽ cedit̃. Sed dũ cõſtãter perſeueraſſet: oīs illa turba demonũ ab ea depellitur. Alia quoqʒ vice aurum multum repperit: deinde caniſtrũ omni ciborum genere refectũ inuenit: ſed ſigno crucis edito vtriſqʒ euanuit. Poſt ãnos. vij. abbas eius patientiã cõſiderans ipſam cũ puero in monaſterium introduxit: vbi cũ duos annos laudabiliter peregiſſet: vna cũ puero ſe in cella recluſit. quẽ poſtquã oībus ſanctis monitis erudiuit: ſpiritum tradidit: puerqʒ plurimum flere cepit. Eadẽ nocte abbas per viſionem aſpexit ꝙ nuptie maxime parabant̃: ⁊ mulier gloria ⁊ immenſo lumine circundata in medio ſanctorum omniũ portabatur ⁊ in lectulo iocundiſſimo ponebat̃. Audiuitqʒ vocẽ: qđ mulier illa theodorus erat: q̃ falſo de puero accuſatꝰ fuerat. Excitatus abbas cũ fratribꝰ ad cellam iuit: ⁊ tã illã defunctã inuenit: quã diſcoopertã feminam inuenit. Miſitqʒ abbas pro patre puelle: q̃ ipſam infamauerat: ⁊ illam ei mulierem eſſe dixit: ⁊ ad oculũ indicauit: illeqʒ de falſo crimine cũ filia penitentiam egit. Angelus domini etiam abbati dixit: vt equũ conſcenderet: ⁊ quemcunqʒ ſibi obuium ad monaſterium ſecum adduceret: qui dum pergeret: eidẽ vir theodore occurrit: ⁊ abbati coniugem ſuam obiiſſe aſſeruit: cuius tranſitum domino reuelante didicerat: ⁊ eã ad videndum pergebat. quem abbas in ſuo equo aſſumpſit: ⁊ ad monaſterium ſuum deduxit. Venientes quoqʒ ambo plurimum fleuerunt: ⁊ theodoram ſepulture tradiderunt. xvj. kal. auguſti. Vir autem eius cellam theodore accepit: ⁊ ibidem in ſanctitate vite permanſit: Puer quoqʒ theodore nutricem imitatus omni morum honeſtate claruit ita ꝙ abbati defuncto monaſterij in regimine ſucceſſit.

¶ De ſanctis Scyllitanis martyribus. Cap. cx.

Scyllitani martyres apđ carthaginẽ paſſi ſunt quoꝝ noīa ſunt hec: ſperatꝰ: natalꝰ: cytinꝰ: beturiꝰ: felix: aquilinꝰ: letariꝰ: ianuariꝰ: gñoſa: beſſia: dõata: ſcđa. Hi oēs a ſaturnino pfecto detẽti poſt pmã xpi fidei ↄfeſſionẽ i carcerẽ miſſi ſũt ⁊ i ligno ↄfixi: deīde gladio decollati ſũt. xvj. kal. auguſti. Et dicũt̃ ſcyllitani a ſcyllitana iſula: ex q̃ oriũdi fuert̃.

¶ De ſctis ſymphoroſa ⁊. vij. filijs eius marty. Cap. cxj.

Symphoroſa cũ ſeptẽ filijs ſuis apud tyburtinã ciuitatẽ ſub adriano pͥcipe paſſa eſt. Hec fuit cõiunx bti Getulij martyris de q̃ ſupra dictũ eſt. iiij. idꝰ iunij. Ex q̃ ſeptẽ liberos pcreauit: quoꝝ noīa hec ſunt: creſcẽtiꝰ: iulianꝰ: nemeſiꝰ: ꝑmitiuꝰ: iuſtinꝰ: ſtracteꝰ: eugeniꝰ: qs oēs adrianꝰ vna cũ matre detineri fecit: ⁊ ipaʒ Symphoroſaʒ iuſſit palmis cedi: deīc crinibꝰ ſuſpẽdi: ſʒ cũ eã ſupare nullatenꝰ poſſet: iuſſit eã alligato ſaxo in fluuiũ pcipitari. Cuiꝰ frat̃ Eugeniꝰ curie pncipalis tyburtine corpꝰ eiꝰ colligẽs ſepeliuit. Mane aũt ſcõ iuſſit ipator ſeptẽ figi ſtipites: ibiqʒ filios eiꝰ ad troclcas extẽdi ⁊ creſcẽtẽ in gutture trãſfigi: iulianũ in pectore: nemeſiũ in corde: pͥmitiuũ p vmbilicũ: iuſtinũ p mẽbra diſtinctũ ſcindi p ſinglos corporis nodos atqʒ iũcturas: ſtacteũ lãceis miſſis donec moreret̃ i terra ↄfigi: eugeniũ ſcidi a pectore vſqʒ ad inferiores ptes. Quoꝝ corpa pcepit auferri ⁊ ꝓijci i foueã altã. Et poſuerũt põtifices ſacroꝝ nomẽ loci ipſiꝰ ad ſeptẽ biothanatos: quoꝝ corpa requieſcũt via tyburtina miliario nono. paſſi ſunt autem. xv. Kalendas auguſti.

¶ De ſancta Hugdene martyre. Cap. cxij.

Hugdenes martyr apud carthaginẽ paſſa eſt: q̃ plautiano ⁊ ſcte conſulibus preſentata iuſſu ruffini proconſulis quater diuerſis tẽporibus equulei ſuſpẽſione vexata: ⁊ vngularũ horrenda laceratione cruciata carceris etiam ſqualore diutius afflictat: cum hec oīa pro xpi nomine ſuperaſſet nouiſſime gladio ceſa eſt. xv. Kalen. auguſti.

¶ De ſctõ Arnulpho epõ. Cap. cxiij.

Arnulphꝰ epũs Turonenſis: vt ait Sigibertꝰ: claruit in Gallia tpe anaſtaſij ipatoris q̃ ſancti Remigij Remẽſis epĩ in baptiſmate filiꝰ fuit: cuiꝰ etiã parẽtes prio gentiles tñ poſtmodũ a ſctõ Remigio cõuerſi ⁊ baptizati: ille Rogatianꝰ: illa aũt Euphroſina nominati fuerunt: qui omnia ſua pauperibus diſpenſando ſancto Remigio tradiderunt. Remigius vero regi Clodouco iam chriſtiano Arnulphum eius ſpiritualẽ filiũ cõmendauit. Cui rex vti nobiliſſimo: ſtãbergã neptẽ ſuam in vxorẽ tradidit. Ipſos tñ ambos cõiuges ſanctus Remigius ad virginitatis obſeruantiã induxit. Poſt hec Arnulphus reuelatione diuina oīa ſua per teſtamẽtũ vxori relinquẽs: ⁊ cã Remigio cõmendãs in habitu laicali p annos. xxvij. peregrinatus eſt. Quodã die dñico dũ poſt matutinũ oraret in eccleſia rauennate: vidit animã cuiuſdã peccatoris nup defuncti: que ad inferna a demonibꝰ trahebat̃: q̃ cũctis aſtantibꝰ audiẽtibꝰ ſcti Arnulphi auxiliũ implorabat. Pro qua vir dñi orauit: ⁊ ſtatim aīa ad corpꝰ rediit: ipſeqʒ peccator ſurrexit: ⁊ ꝙ ille vir dei eſſet: eiuſqʒ precibus ipſe ſaluatus fuiſſet: oībꝰ patefit. Et cõcurrẽtibꝰ ad eũ turbis populoꝝ ipſe ad euitãdã famã cõfeſtĩ inde diſceſſit. Deinde apud ſequanã fluuiũ aliũ mortuũ e pherctro ſuſcitauit: quẽ ſecũ ad ſanctũ Remigiũ informãdũ adduxit. Itẽꝝ quoqʒ Remenſem populũ ad ſe cõfluẽtẽ fugiẽs iterũqʒ peregrinãs: cũ eſſet Turonis ⁊ epatꝰ vacaret angelo reuelãte epũs Turoneñ. factꝰ ẽ: q̃ laudabilẽ vitã ducẽs: ⁊ miraculis clarẽs i dño q̃uit. xv. kal. augu.

¶ De ſancto Rophilo epõ. Cap. cxiiij.

Rophilus epiſcopꝰ popilienſis fuit: qui verbũ dñi inſtanter pdicãs ⁊ q̃ docebat exẽplo operũ confirmans miraculorum gloria inſignis fuit. Dũ autẽ in media via poſita inter popileñ. ⁊ liuijẽ. oppidũ draco imanis apparuiſſet q̃ hoīes ⁊ animalia deuorabat: ⁊ flatu venẽfico plurimos morbidabat. Sãctus Rophilus populo ſuo triduanũ ieiuniũ ⁊ orationem indixit: ſanctoqʒ mercuriali epõ liuijẽñ. vt hec eadẽ cũ ſua plebe faceret pſuaſit: ⁊ deinde ambo ipſi epĩ vna cũ clero ⁊ populo vtriuſqʒ ciuitatis ad locũ accedũt: orationeqʒ premiſſa ſancti preſules draconem de antro producũt: ſtolis quoqʒ ſuis ipſum vti agnum manſuetiſſimũ collo nectentes pertraxerũt: ⁊ in puteo profundiſſimo incluſerũt: memoriale quoqʒ ſupra puteum in teſtimoniũ miraculi ſignauerũt quod ibi manet vſqʒ in pſens. Rophilus autẽ ad eccleſiam ſuam rediẽs: obituſqʒ ſui diẽ longeaũ predicens. xv. kalendas auguſti quieuit in chriſto. Sepultuſqʒ eſt in eccleſia ſua miraculis clarus.

¶ De ſancto Filiaſtro confeſſore. Cap. cxv.

Filiaſter confeſſor ſanctus dei ſacerdos credens deo fide pleniſſima exiens de terra ſua relicto ſeculo preſbyter factus eſt: ⁊ pauli apoſtoli mẽte ⁊ ope imitator oẽm pene romanũ orbẽ ſua predicatione luſtrauit: multoſqʒ in xp̃o populos acq̃ſiuit. Non ſolũ enĩ gẽtilibus reſtituit ⁊ iudeis: ſed etiã arriane pfidie tũc vrgentiũ ⁊ Mediolani gregẽ dñicum ab Auxentio epõ arriano ſancti Ambroſij predeceſſore viriliter defenſauit: ⁊ brixiã ciuitatẽ in fide adhuc rudẽ ſua predicatiõe ad viã veritatis plene reduxit. Et poſtq̃ plurimis miraculis effulſit apud eandẽ brixienſem in pace quieuit. xv. Kalen. auguſti.

¶ De ſancto Epaphra diſcipulo. Cap. cxvj.

Epaphras diſcipulus de. lxxij. vnus vt ait hieronymus: de quo apoſtolꝰ ad coloſſen. primo mẽtionẽ facit. Hic enĩ iubente paulo verbũ dñi coloſſenſibꝰ predicauit: ⁊ ab eodẽ coloſſeñ. epiſcopꝰ ordinatus: clarus virtutibꝰ palmã martyrij pro ſibi cõmẽdatis oibꝰ virili agone pcepit. Sepultuſqʒ eſt apud eandem vrbem. xiiij. Kalen. auguſti.

¶ De ſanctis Juſta ⁊ Ruffina marty. Cap. cxvij.

Juſta et Ruffina martyres in hiſpania ciuitate hiſpaliẽ: ſub diogeniano preſide martyriũ paſſe ſunt. He matrone chriſtianiſſime paupꝑtate detẽte vaſa fictilia mercabantur. Ex quo queſtu neceſſarijs ſibi ad victũ reſeruatis: indigẽtium inopiã ſuſtẽtabat. Cũ aũt in platea ciuitatis vaſa diſtraherent: matrone ipſiꝰ oppidi idolũ lapideũ noīe ſalabonẽ circunferentes: iuxta morẽ ſuũ gentilẽ poſtulabãt a ſanctis feminis vas aliqđ ad vſum dei ſui ſibi offerri. Qđ cũ ille vti chriſtiane facere denegaſſent: indignate matrone idolũ ſup caꝝ vaſa fictilia iactauerũt: eaqʒ oīa cõtriuerũt. Juſta vero ⁊ Ruffina idolũ ecõtra longius abijciẽtes cõfregerũt: ꝓpter qđ a pſide diogeniano detẽte primo equulei extẽſione: ⁊ vngularũ laniatione vexate ſunt: poſtmodũ in carcere media ⁊ varijs doloribus afflicte. Inde quoqʒ educte cũ preſes ad partes alias iter arriperet ꝑ loca aſpera ⁊ confragoſa nudis pedibus poſt eũ trahunt. Tandẽ iuſta ſpiritũ in carcere exalauit. Corpuſqʒ eiꝰ in puteũ proiectũ: ⁊ inde a ſabino epiſcopo leuatum atqʒ ſepultum eſt. Ruffine vero ceruix in confeſſione cõfracta eſt. Cuius cadauer combuſtum eſt. Oſſa autem illius ab eodem epiſcopo collecta vna cũ corpore iuſte in ciuitate hiſpaleñ. tumulata ſunt. Harũ paſſio celebrat̃. xiiij. Kalen. auguſti.

¶ De ſancto Arſenio abbate. Cap. cxviij.

Arſeniꝰ abbas cũ adhuc in palatio imperatorum Archadij ⁊ Honorij cõſiſteret: ⁊ vt ad ſalutem dirigeretur oraret: audiuit a dño vt hoīes fugeret ⁊ ſaluaret̃. Accedẽs igit̃ ad monachalẽ vitã et ibidem orãs audiuit. Arſeni fuge: tace: ⁊ quieſce. Matrona quedã nobilis ex ſenex venit vt abbatem Arſeniũ ex deuotione videret: ⁊ q̃ rogatꝰ a Theophilo archiepõ: vt ſe videri permitteret nullatenus acquieuit. Tñ illa ad cellã properans: ipſum foris añ oſtiũ inuenit: ⁊ ſe ad pedes eiꝰ pſtrauit. Ille aũt cũ indignatione nimia eam eleuauit: eãqʒ durẽ increpauit: q2 cũ mulier eſſet: tãtã vagationẽ facere preſumpſiſſet. Nam cũ alie mulieres ea redeunte audirẽt ꝙ abbatem Arſeniũ vidiſſet ipſe ſimiliter ad eũ videndũ cõfluerẽt. Illa aũt ſe nunq̃ alicui dicturã promiſit ꝙ eũ vidiſſet: ſupplicãs vt tñ pro ipſa oraret. Abbas vero ſe deũ oraturũ dicebat vt memoriã eius de corde ſuo deleret. Hec illa audiẽs turbata nimiũ ad ciuitatẽ venit: et pre triſtitia egrotare cepit ꝙ archiepũs audiẽs ad eã cõſolãdã acceſſit: eiqʒ inter cetera dixit: ne de verbis ſenis miraret̃ q2 inimicꝰ per mulieres viros ſanctos impugnat. Nã credere debebat ꝙ vir ſanctus p eius aīa ſemper exorabat ⁊ ſic cõſolata conualuit: ⁊ ad ꝓpria remeauit. Arſenius aũt per totũ vite ſue tpũs ſedẽs ad opꝰ manuũ pannũ habebat in ſinu ꝓpter lachrymas q̃ iugiter de oculis eius fluebãt: ⁊ totã noctẽ inſomnem ducebat. Mane aũt cũ ꝓpter naturalẽ laſſitudinẽ dormire vellet: ſomnũ tanq̃ malũ ſeruũ vacabat: ⁊ ſedẽs parũ ſomni ſurripiebat: ſtatimqʒ ſurgebat: dicebat enĩ ſufficere monacho ſi dormierit vna hora: ſi tñ pugnator eſt. Cũ pr̃ ſancti Arſenij nobiliſſimus ſenator vitã finiens ⁊ teſtamentũ faciens: magnã hereditatẽ filio dimiſiſſet: tabellio teſtamentũ ad eũ detulit qđ abbas accipiẽs ſcindere voluit. Tabellio vo eiꝰ pedibus ꝓuolutꝰ rogabat ne hoc faceret: q2 caput eiꝰ precideret. Cui Arſenius reſpõdit ꝙ prius mortuus fuerat q̃ pater eiꝰ qui ipm heredẽ fecerat: ⁊ ideo ipm inſtituere nõ poterat: ⁊ remiſit

teſtamentū nihil recipere volens. Quadaʒ vice facta eſt vox ad Arſeniū vt exiret ⁊ opera hominū videret: ⁊ egreſſus vidit ethiopē ligna incidētē: ⁊ ſarcinā ſibi importabilē facientem: cūq; ipſam ferre non poſſet: iterum ligna cedebat: ⁊ ad ſarcinā diutius addebat. Viditq; rurſuʒ hominē haurientē aquā de lacu: ⁊ eā fundentē in ciſternaʒ pertuſam: quā aquam pfundebat in lacū ⁊ ipſam nihilominus ciſternā implere volebat. Iterū vidit templum ⁊ duos homines in equis portātes lignū tranſuerſuʒ: volentes autem tēplum introire non poterāt: q: lignuʒ in tranſuerſo portabant. Et expoſuit ei vox viſa dicens q̄ vltimi ſunt qui portant lignum iuſtitie cū ſuperbia: nec humiliantur: propter qđ a regno dei excluduntur. Qui ligna incidit: homo eſt in peccatis multis: ⁊ p eo vt agat pniam nō ſubtrahit de peccatis: ſed iniquitatem addit. Qui aūt aquā haurit: homo eſt bona opera faciens: ſed q: cū ei ſunt permixta mala pdit opa ſua. Veſpere ſabbati veniēte die dnīco: relinquebat poſt ſe ſolē: ⁊ extēdebat manus ad celū donec mane ſol aſcēdēs faciē ei⁹ illuſtrabat ⁊ ſic reſidebat. Quieuit autē in pace vir dnī .xiiij. Kalēdas auguſti. Hec in vitis patrū.

De ſancto Joſeph iuſto diſcipulo. Cap. cxix.

Joſeph qui vocabatur Barſabas qui cognominat⁹ eſt iuſtus vn⁹ ex .lxxij. chriſti diſcipulis non fuit Barnabas vt rabanus ⁊ quidam putauerunt: ſed frater Jacobi alphei ac Simonis ⁊ iude: filiuſq; marie ſalome ſecundo genite ſancte Anne ⁊ ſororis vterine genetricis dnī: vt infra dicetur in geſtis ſancte Anne .vij. Kalē. Auguſti. Hic eniʒ cū mathia ſtatutus eſt ab aplīs ad ſortiēdum in locum iude: vt habetur Actuum. primo cap. Qui predicationis ⁊ ſanctitatis officio ſeruiens ac fideliter complens multaſq; perſecutiones a iudeis pro chriſto ſuſtinēs victorioſiſſimo fine apud iudeam quieuit .xiij. Kalē. Auguſti. De quo refertur q̄ veneuuʒ biberit: ⁊ nihil ex hoc triſte pertulit propter domini fidem.

De ſancta Margareta vrgine ⁊ martyre. Cap. cxx.

Margareta virgo apud antiochiā ſub olibrio prefecto paſſa eſt. Hec fuit filia theodoſij gentiliū patriarche: que nutrici traditur ⁊ ad adultam etatē veniens baptizatur: ⁊ propter hoc exoſa patri plurimū habebatur. Cū autē annos .xv. attigiſſet: ⁊ cū alijs virginib⁹ oues nutricis ſue cuſtodiret: prefectus olibrius illac trāſitum faciēs in ei⁹ amorē exarſit: ⁊ cōcitos pueros vt ad ſe illā ducerēt deſtinauit: quaten⁹ ſi libera eſſet eam in vxorē acciperet: ſi autē ancilla in cōcubinam teneret. Quā ſibi preſentatā de noīe ⁊ genere ſuo ac religione requiſiuit. Illa aūt rñdit ſe genere nobilē ⁊ noīe margaretā ac religione chriſtianā. Quam pfect⁹ redarguens quia crucifixū coleret eā in carcerē tradi fecit: ⁊ ad deorū ſacrificia pperauit. Sequēti vero die eā ſibi pſentari fecit: ⁊ ad deorū ſacrificia inuitauit. Quā dijs immolare recuſantē in equuleo ſuſpēdi ⁊ virgis tā crudeliter cedi q̄ ſanguis de ei⁹ corpe vti de fonte manaret. Ita vt oēs aſtātes ſup eā deflerēt: ⁊ ad ↄſentiēdū pfecto ipam ↄfortarēt. Quos virgo cū indignatione repellebat: maloſq; cōſiliarios eſſe dicebat. Iteꝝ pfectus iuſſit eā vngulis lacerari adeo vt ipſemet faciē operiret: q: ſanguinē eius fluentē videre non poſſet. Et deinde depoſitam in tenebroſo carcere recludi mandauit. Orauit aūt virgo ad dominum vt inimicum qui ſecum pugnabat ipſi viſibiliter demonſtraret. Et ecce draco immaniſſim⁹ ibidē apparuit qui os ſuper caput eius ponens ⁊ lingua ſubter calcaneū extendēs ipſam protinus tranſglutiuit. Sed dum ſe abſorbendam virgo cōſperiſſet ſigno crucis ſe muniuit: ⁊ ſtatim draco per mediū crepuit ⁊ virgo illeſa exiuit. Diabolus iterum vt eā deciperet in ſpeciē hoīs ſe mutauit. Quē videns in oratione ſe dedit: ⁊ cū ſurrexiſſet demon ad eā acceſſit ⁊ manū eius tenuit. Quē illa p capillos apprehendit ⁊ ſub ſe ad terrā deiecit: ac ſup ceruicē eius dextrū pedē poſuit. Demon autē clamabat. Illa vero coegit vt ipſi diceret: cur xpianos tam multipliciter tētaret. Qui rñdit naturale ſibi odiū eſſe contra viros virtuoſos ⁊ q̄uis ab eis ſepius repellatur: tū deſiderio ſeducēdi infeſtus exiſtit: q: inuidet homini de felicitate quam amiſit: q̄uis eaʒ recuperare nō poſſit. Addidit q̄ Salomon infinitā demonū multitudinē in quodam vaſe incluſit: poſt cuius mortē cū de ipſo vaſe demones ignē emitterent ⁊ hoīes ibidē theſaurū eſſe putarent: vas cōfregerunt: ⁊ demones exeuntes aerē impleuerūt. His dictis virgo pedem ſubleuauit: ⁊ demon ſtatim euanuit. Moxq; colūba de celo veniēs cū luce nimia virginē cōfortauit. Theotim⁹ aūt quidā verba virginis auſcultās ſcribebat: nutrixq; illius ipſam in carcere refouebat. ¶ Poſt dies plures cōuenientibus populis iudici preſentatur: ⁊ ſacrificare contēnens iterū in equuleo leuatur corpuſq; eius facibus exuritur: mirantibus cūctis fortitudinem tenerrime puelle: deinde in magno vaſe aque vincta mittitur: vt ex penaruʒ cōmutatione creſceret vis doloris. Sed ſubito terra concutitur et virginis vincula ſoluuntur: ipſaq; illeſa pauentibus cūctis egreditur: colūba quoq; celica cum ingenti lumine de celo aduolauit: et in capite margarete aureolam poſuit. Quo miraculo quatuor milia gētilium exceptis paruulis ⁊ mulierib⁹ xpo crediderūt: ⁊ capitalem ſententiā acceperunt: prefectus autē timēs ne alij conuerterentur: concitus beatā margaretā decollari mandauit. Illa autē pro ſe ⁊ ſuis perſecutoribus: necnon et ſui memoriam agentibus orauit ad chriſtum: addens vt quecunq; in partu periclitās ſe inuocaret illeſam prolē emitteret. Factaq; eſt vox de celo q̄ in ſuis ſe nouerit petitionibus exauditā. Et ſic gladio percuſſa martyrij coronā percepit. Cuius corpus a xpianis antiochie ſepultū eſt .xiij. Kal. auguſti. Alibi autem legitur quod paſſa eſt .iij. idus iulij.

De ſancta Praxede virgine. Cap. cxxi.

Praxedis virgo filia fuit beati pudentis et ſoror potentiane nobiliſſima romanorū: de quibus ſupra dictum eſt .xiiij. Kal. iunij. Hec poſt mortem parentuʒ cum ſorore potentiana omnem facultatē diuiſit: et ceperunt ambe ditiſſimū patrimoniū vendere et pecunias pauperibus erogare. Mortua vero potentiana in ſancto virginitatis propoſito. Praxedis virgo cum beato pio papa ipſam ſepeliuit: ⁊ exinde pauperes xpianos in domo propria ſuſcipiēs eis miniſtrare cepit. Defuncto quoq; ſctō nouato ipſi⁹ virginis germano btā praxedis thermas illi⁹ in vico latericij per manus ſancti pij epī eccleſiā cōſecrari fecit: in qua ⁊ baptiſteriū ordinauit. Martyrū quoq; ſymmetrij presbyteri ⁊ ſociorū ſub perſecutione Antonini imperatoris pro xpo paſſorum corpora tumulauit de quibus ſupra dictum eſt .vij. kalen. iunij. Cūq; perſecutio quotidie ingraueſceret: beatā praxedis orauit ad dnm: vt eā ex hac vita ſuſciperet. Que a domino exaudita poſt dies modicos egrotare cepit. Et poſtq̄ omnem ſubſtantiam ſuam pauperibus ⁊ eccleſie diſpenſauit: et ipſa in ſancto virginitatis propoſito perſeuerans ad chriſtum: ex hac luce migrauit .xij. Kal. auguſti ſepulta a ſancto paſtore presbytero iuxta patrē ⁊ ſororem via ſalaria in cimiterio priſcille.

De ſanctis victore ⁊ ſocijs marty. Cap. cxxij.

Victor martyr cuʒ ſocijs ſuis ſub Maximiano imperatore in ciuitate maſſilia paſſus eſt. Qui maximianus perfecta cede martyrum thebeorū in ciuitate ſedunū maſſiliā deuenit: victoremq; militē eidē de xpianitate delatū cōprehēdit. Quē ſacrificare nolentē funib⁹ p totā vrbē diſtractū: aſterio pfecto puniendū tradidit. Qui ipm dudū in patibulo afflictū in carcerē trudi iuſſit: vbi ſctſſis victor celeſti lumine ⁊ angelica viſitatione cōfortat⁹ eſt. Que cū vidiſſent tres milites eū cuſtodiētes .i. Alexāder Longinus ⁊ Felicianus cōuerſi ſunt ad xpm. Quos in confeſſione fidei impator decollari mandauit. Prefect⁹ vero victorem equuleo ſuſpēſum ⁊ fuſtibus ac neruis ceſum: iterū in cuſtodia repoſuit. Sed poſt triduū inde eductus ſtatuā iouis ſibi oblatā vt ei thura incēderet pedē euertit. Cui pes ille ſtatim preſcidit. Deinde mole molendini ſuppoſit⁹ crudeliter cōterit. Verū poſt paululū machina ipſa diuinit⁹ diſſipata: dū adhuc martyr dnī aliquātulū palpitaret: gladio cedente vere victor ac triūphator efficit. Nā ⁊ eodē inſtanti vox de celo audita eſt: viciſti victor btē. Corpa vero ſanctorū martyrū iuſſu ceſaris in pelago piecta angelis miniſtrātib⁹ ad oppoſitū littus enatantia deuecta ſunt ⁊ a xpianis ſepulta. Ad quorum tumulum dum puer eleutherius nomine chriſtianus perſecutionem fugiens declinaſſet: orans emiſit ſpiritum eiſdem ſanctis ſepultura ſociatus. Qui paſſi ſunt .xij. kalen. auguſti.

De ſancto Daniele abbate. Cap. cxxiij.

Daniel abbas ⁊ pſbyter egyptius fuit: qui dū maneret in ſcythi cū fratribus ſuis ieiunijs ⁊ orationib⁹ ſemp intentus: venit ad villam que themienti dicit̄ vt opera manuū ſuarū venderet: de quib⁹ inopib⁹ ſubueniret. Rogatus aūt a iuuene in domū ſuā deſcēdit: ⁊ p vxore ipſi⁹: que ſterilis erat orauit: vt deus ei ſobolem largiretur. Cūq; mulier poſt dies modicos cōcepiſſet murmurabant emuli qđ de abbate: qui in domo illa fuerat puella pregnans eſſet: eo qđ a viro nunq̄ poterat grauidari. Qđ audiens abbas miſit ad iuuenē: vt cū vxor ei⁹ peperiſſet: ipſi nūciare curaret. Nato itaq; puero venit ~~Dauid~~ ad domū iuuenis: fecitq; illum oībus ppinquis ⁊ notis conuiuiū preparare. Quibus pſentibus puerum .xv. dieꝝ adductum p deū adiurauit: vt exprimeret patrē ſuum. Infans autē clara lingua iuuenem illū nominauit: eumq; digito oſtendit: ⁊ ſic emuli cōfuſi ſunt. ¶ In alia villa erat homo lathomus noīe eulogius: qui arte ſua fideliter laborans: pegrinos quoſq; hoſpitio ſuſcipiebat: q̄ dū abbatē Danielē ſuſcepiſſet: ⁊ eidē fideliter miniſtraſſet: orauit p eo ad dnm vt augerētur ſibi bona tēporalia: ad hoc vt ille latiora impēdere poſſet. Cui oranti ſenex venerādus apparuit: ⁊ abbatē interrogauit: an lathomū in fide ſua vellet ſuſcipere: ſi forte a bonis operibus deficeret. Qui mox p eo fideiuſſit ⁊ p anima ſua ſe deo rationē redditurū promiſit. Poſt dies modicos dum hō ille lapidem excideret: audiēs ſonū cōcaui pcuſſo lapide foramē inuenit: in quo theſaurū multū latentem repperit. Timēs autē ne inuenta ſibi ab vrbis principe tollerētur: ⁊ cōſtantinopolim abijt: ⁊ ſub iuſtino imperatore collocatis muneribus factus eſt prefectus pretorij: conſtructoq; palatio pauperes tradidit obliuioni. Qđ cū Daniel cōperuit: conſternatus aīo cōſtantinopolim perrexit: vt homini loqueretur: ſed ab ei⁹ familia ceſus cū iniuria expellit̄: vnde ⁊ ante crucifixū orare cepit: vt a fideiuſſione eriperetur. Cui beata virgo apparuit: ⁊ ſe pro eo interceſſurā promiſit. Confortatus abbas Alexandriā rediijt: cui poſtea xps apparens dixit: qđ a vadimonio abſolutus eſſet: ſed decetero ab hmōi caueret. Cū autē ad eremuʒ reuerſus eſſet: poſt mēſes tres iuſtin⁹ impator morit̄: ⁊ iuſtinianus eius filius coronatur: ⁊ officiales imperij mutant̄. Eulogius a prefectura deponit̄: ⁊ de mala adminiſtratione requiſitus omni ſubſtantia ſpoliat̄. Reuerſuſq; ad villā ſuā artem primā repetijt ⁊ hoſpitalis: vt prius eſſe cepit. Ad quē veniēs abbas: oīa prout contigerant: enarrauit: illeq; in meli⁹ vitā mutauit. ¶ Aſcēdit aliqñ Daniel cum diſcipulo in ſuperiorē thebaidā: ⁊ viſitatis fratrib⁹: ⁊ ab eis reuerenter except⁹: adeo vt ipſi veſtimenta pſternerent: venit ad cenobium monialium: qđ dicit̄ ſancti hieremie. Et dū hoſpitiū quereret: ⁊ virgines denegarent: eo qđ vir clauſtrum illud nunquā intraſſet: audito quod abbas Daniel eſſet: abbatiſſa illū gratanter ſuſcepit: ⁊ ad refectionē vocauit: vbi cū inter alias vidiſſet vnā iuxta viā latrinarum in terra iacētem: ⁊ q̄ illa eſſet queſiuiſſet: audiuit qđ ebria ⁊ inſana erat: ⁊ q̄ quaſi ſemper ſic permanebat: ⁊ʒ pietate die eam ejicere nolebant: viliaq; ei officia imponebant. Cū ergo ſero oēs ad cellas ſuas iuiſſent: abbas in oratiōe pernoctans vidit illam ſurgere: ⁊ cū lachrymis inſtanter orare: qđ abbatiſſe ac diſcipulo oſtēdit: eiſq; dixit: q: per ſpiritum illā ſemper talem fuiſſe cognouerant: ⁊ propter eam ſolā ad monaſteriū ipm venerat: que humilitatis cauſa ſe amentē ac ebriā fingebat vt oībus contemptui haberetur. Dum ergo abbatiſſa ex hoc nimium cōpūcta eſſet ⁊ mane oīa ſororibus retuliſſet dum vellent ab ea veniā petere: ipſam necubi inuenerunt. ſed ianuas cenobij apertas conſpexerunt cedulamq; foribus affixam in qua ſcriptum erat: quicquid in vos peccaui parcite: ⁊ in xpo valete: Sicq; oēs abbati Danieli de commiſſis in ſanctam virginem veniam poſtularunt. Ipſe quoq; ad cellam ſuam rediijt: ⁊ ſanctitate perfectus in pace quieuit .xij. Kalen. auguſti. Hec in vitis patrum.

De ſancta maria magdalena. Cap. cxxiiij.

Maria Magdalena a Magdalo caſtro cognominata clariſſimis natalib⁹ exorta patre Syro: matre Eucharia cū fratre ſuo lazaro: ⁊ ſorore Martha. magdalum caſtellum: qđ eſt ſcđo miliario a geneſareth: ⁊ bethaniā q̄ eſt iuxta hieruſalē: ⁊ magnā hieroſolymoꝝ partē poſſidebat: ita vt maria Magdalum a quo nuncupata eſt Magdalena: ⁊ Lazar⁹ partē vrbis Hieruſalē: ⁊ Martha bethaniā inter ſe diuiſiſſent. Cū aūt hec diuitijs abūdaret: q: rerū abūdantiā voluptas comes ſequit̄: quāto magis pulchritudine ſplēduit tāto corp⁹ ſuū voluptati ſubſtrauit: vñ iam noīe pprie perdito peccatrix dicebatur. Cūq; xpm in domo ſymonis leproſi recūbere cognouit ad eū acceſſit: lachrymiſq; pedes eius rigauit ⁊ capillis extersit: ac vnguento perunxit: ⁊ in tpe gratie prima ſolēnē penitētiam pfecit: vñ ⁊ dñs oīa ei peccata dimiſit. Hec eſt illa cui xps tāta bñficia cōtulit: ⁊ tā maxima ſigna dilectionis oſtēdit. Nā ab ea .vij. demonia .i. vniuerſa vitia expulit: ⁊ in ſuo eā amore totaliter accēdit: familiariſſimā ſibi cōſtituit: eā ſemp dulciter excuſauit: vcʒ apud phariſeū: q̄ dicebat eā immundā: apud ſororē: q̄ dicebat eā ocioſaʒ: ⁊ apud iudā qui dicebat eā prodigā. Cuius dilectiōe q̄triduanū fratrē ſuſcitauit: cui⁹ amore marthā a fluxu ſanguinis liberauit. Hec ad pedes dñi ſedēs eius verba audiuit: dñi caput perunxit: iuxta crucē in paſſione xpi ſtetit: vnguenta parās ei⁹ corp⁹ inungere voluit: a monumēto quoq; diſcipulis recedētib⁹ nō receſſit: cui xps reſurgens pmo apparuit: ⁊ apoſtolorū apoſtolicam fecit. ¶ Poſt aſcenſionē igit̄ dñi anno .xiiij. poſt ſte

phani lapidationē ⁊ diſcipulorū diſperſionē de qua habetur. Act. vij. iudei magdalenā cū pluribꝰ xp̄ianis rapiētes. Inter quos erat beatꝰ maximinꝰ vnꝰ ex. lxxij. diſcipulis: cui a btō Petro ipſa magdalena fuerat ſpecialiter cōmēdata. Lazarꝰ frater eiꝰ: ⁊ martha ſoror eiꝰ: atq₃ marcilla Marthe pediſſequa: necnō beatꝰ cedonius q̄ fuerat cecus a natiuitate quē dn̄s illuminauerat: ⁊ alij plures: oēs iſtos naui impoſitos ⁊ pelago ſine remo vel remige expoſitos vt in ponto necarent a iudee finibus ꝓtulerūt. Qui deo duce maſſiliā appulerūt: vbi cū nemo illos reciperet ſub porticu cuiuſdā tēpli morabāt. Cū aūt ppl's ad phanū ꝯflueret: vt idolis imolaret maria magdalena vultu iocūdo linguaq₃ diſerta cepit xp̄m ꝯſtātiſſime p̄dicare: ⁊ plebē a cultura demonū reuocare: vn̄ multi admirātes corporis ſpeciē ⁊ lingue facundiā cōuerſi ſunt. Principi etiā ꝓuincie cū vxore ad ſacrificia accedēti: vt prolē a dijs impetraret Magdalena deorū imolatiōes diſuaſit: ⁊ xp̄m illis annunciauit. Interea apparuit magdalena ꝑ viſum cōiugi p̄cipis: eiq₃ de crudelitate redarguit: eo q̄d abundās delitijs ſeruos dei fame ⁊ frigore mori ꝑmitteret: addēs ei minas niſi virū induceret: vt eorū inopiā ſubleuaret. Q̄d cū bis admonita facere neglexiſſet: tertia vice Magdalena ꝑ viſionē vtriq₃ cōiugi apparuit: ⁊ vultu igneo terribiles minas intexit: niſi feſtināter ſctīs viris de victu ⁊ hoſpitio prouiderent. Cūq₃ ambo euigilātes mutuo ſomnia retuliſſent: exterriti continuo ſctōs diſcipulos hoſpitio: receperunt: eiſq₃ de neceſſarijs prouiderunt. ¶ Poſt hec cū princeps prole careret: mariā rogauit vt ſibi filiā a deo ſuo impetraret: ꝓmittēs in xp̄m cū cōiuge credere: ſi hoc ei obtinere poſſet. Tūc magdalena ꝓ eis orauit: ⁊ poſt dies modicos matrona illa concepit. Cūq₃ princeps ad beatū Petrū vidēdū Romā ꝓficiſci diſponeret: nauiq₃ parata cū mulier iā tumente vtero ſequi vellet: vir eiꝰ quātum dudū renitēs inſtātia cōiugis deuictus aſſenſum p̄buit: ⁊ nauē cū familia ⁊ vxore aſcēdit: quorū humeris Maria ad eorū tutelā ſignū crucis īpoſuit. Cui princeps ciuitatis ⁊ domꝰ cuſtodiā cōmēdauit. Poſt q̄ aūt flante vento ꝓſpero die integro nauigaſſent: ſubito tēpeſtas ī mari exorit: ⁊ ītumeſcēte ꝓcella dolore parturiendi mulier anguſtiat. Que inter p̄ſſuras pelagi filiū peperit ⁊ ꝯtinuo expirauit. Cū igit infans vagiēs mammillarū ſolatia q̄reret: ⁊ pater nec vbi matrē ſepeliret locū haberet: nec vn̄ infantulū aleret ꝓuidere poſſet: lachrymabiliter lamētabatur: et de magdalena plurimū cōquerebat: eo q̄d ipſiꝰ cauſa tāta incurriſſe mala videbat. Naute aūt clamabāt: vt corpus in mare ꝓiiceret. Cūq₃ peregrinꝰ inſtāter exoraret vt aliquātulū ſuſtinerēt: ſi forte mulier aliqua detenta extaſi reſpiraret: vt ſaltē nato puero vbera p̄beret: ecce nō ꝓcul a naue collis apparuit: virq₃ princeps a nautis precibꝰ ⁊ p̄cio: vt illuc applicarēt exegit. In cuius antro ſecretior corpus cōiugis collocauit ⁊ puerū mamīs apponēs chlamyde operuit ⁊ deo ac btē marie magdalene animā defuncte necnō curā pueri cū fletu amariſſimo cōmādauit: ⁊ poſtmodū nauē cōſcēdit: nec ꝓpterea accepto itinere deſiſtere voluit. Cūq₃ Romā ad petrū veniſſet: ⁊ cām itineris expoſuiſſet. Petrꝰ principē ſup caſu q̄ ei de vxore ⁊ filio cōtigerat cōfortauit: ⁊ in fidei veritate firmauit. Deīde vna ſecū hieroſolymā perrexit: ⁊ oīa loca ſacra cū eo ꝑluſtrauit ac demum ad vrbē repatriauit. Princeps igit elapſo biēnio a petro cōſolatꝰ diſceſſit: ⁊ nauē aſcēdēs ad patriā redire diſpoſuit. Perueniēs aūt ad collē vbi corpꝰ ꝯiugis cū paruulo dimiſerat applicuit ⁊ puerū a Maria magdalena cōſeruatū ac educatū inuenit: q̄ more puerorū in littore cū lapillis ⁊ glareis ludebat: vidēſq₃ nautas applicātes quos nunq̄ viderat: expauēs ad matris vbera ſolita recurrebat: ⁊ ſub chlamyde latitabat. Quem poſtq̄ pr̄ matris mamīas ſuggentē aſpexit admirās pre gaudio ineffabili flere cepit. Et ecce mulier a mortuis reſpirauit: ⁊ quaſi de ſomno euigilās magdalene grās egit: q̄ ſibi in puerperio obſtetricis impleuerat officiū ⁊ ſe ac ſuum cōſeruauerat paruulū: addēs q̄d de eadem peregrinatione qua vir ſuus venerat: ⁊ ipſa veniebat: ⁊ oīa loca in quibus fuerat: ſerioſiꝰ referebat. Nā ſicut Petrus virū ſuū ad ipſa loca ꝑduxerat: ſic ⁊ illā beata maria Magdalena eadē comitata fuerat. Sicq₃ princeps recepta coniuge ⁊ paruulo iā bimo maſſiliā repetijt. et Magdalene que ſibi euenerāt enarrauit: oīaq₃ idolorū tēpla deſtruens cū omni ꝑplo baptiſma ſuſcepit. Tunc eccleſiā in xp̄i noīe cōſtruxerūt: ⁊ beatū lazarū in ep̄m maſſilie cōſtituerūt. Deinde ad ciuitatē aquēſi. accedētes p̄dicatiōe ac miraculis cunctū ppl'm cōuerterūt: ⁊ maximinū ibidē in pontificē ordinarūt: vt dictū eſt ſupra in eiꝰ geſtis. iiij. idus iunij. ¶ Interea btā magdalena eremū aſperrimū petijt: ⁊ in loco angelicis manibꝰ p̄parato. xxx. annis incognita māſit: vbi nec aquarum fluēta: nec plāte cuiuſpiā erāt ſolatia: vt ſic daret intelligi q̄d nō terrenis dapibꝰ: ſed epulis tm̄ celeſtibꝰ eā xp̄s diſpoſuerat ſatiare: ibiq₃ ꝑ ſingulos dies ſeptē horis canonicis ab āgelis in ethera leuabat: ⁊ celeſtibꝰ concentibꝰ reficiebat: indeq₃ ꝑ eoſdē angelos ad ꝓpria reducebatur. Sicq₃ ſatiata nullis alijs corporalibꝰ alimentis indigebat. Sacerdos aūt quidā ſolitariā vitā eligēs: qui ſibi ad. xij. ſtadia ab eodē loco cellā ꝯſtruxerat: die quadā voces angelorum audiuit: ⁊ oculis corporeis aſpexit qualiter magdalena ab angelis in ethera leuabat: ⁊ poſt horā ad ipſum locū reducebat. Qui cū predictam viſionē ſubtilius intueri vellet: deo ſe cōmendās ad locū acceſſit: ⁊ cum eſſet vicinꝰ tremore reſolui cepit: ita vt vix incedere poſſet: ⁊ intelligens ibidē eſſe celeſte ſacramētum: ipſam perſonā vel creaturā: q̄ ibi erat ꝑ chriſtū adiurat vt quid vel qualis eſſet ſibi ediſceret. Quē magdalena vt propius accedat: hortatur ⁊ appropinquātem benigne alloquit: ſeq₃ peccatricē illā famoſam eſſe teſtatur q̄ in euāgelio memoratur: q̄ xp̄i pedes lachrymis abluit: ⁊ ſuorū criminū veniā ꝓmeruit que ⁊ in ipſo loco ꝑ annos. xxx. omnibꝰ incognita māſerat: ⁊ quotidie talibꝰ dapibus refecta nullo alio cibo aliq̄n egerat. Et q: obitū ſuū ſibi a dn̄o reuelatū agnouerat: īpoſuit ſacerdoti vt ad ſanctum Maximinū epiſcopū accederet: ⁊ oīa ſibi viſa narraret: ac ip̄m ſui parte rogaret: quatenus die dn̄ico ꝓximo hora matutinali in eccleſia ſua eſſet: vbi magdalenā angelicis allatā manibꝰ inueniret: q̄ ne dominica ſacramēta ab eodē percipere vellet. Qui ad eiꝰ petitionē ei chlamydē ſuā cōceſſit: vt nuditatē ſuā tegeret: quatenꝰ ad eccleſiā honeſtius ire poſſet. Sacerdos igitur cōcitꝰ Maximinum adijt eiq₃ iuſſa cuncta ac viſa ꝑ ordinē patefecit: q̄ die ⁊ hora ſtatutis eccleſiā ingreſſus Magdalenā reperit in choro: medio angelorū qui eā adduxerāt cōſiſtentē: q̄ duorū cubitorum ſpacio a terra eleuata extēſis manibꝰ in aere ſubſiſtebat: cuiuſq₃ vultus ex frequētia angelorū quaſi ſolis radius refulgebat. Ad quā cū maximinꝰ accedere formidaret ab ea cōfortatꝰ eſt vt filiā ſuā agnoſceret. Qui cōuocatis clericis ⁊ ſacerdote predicto corpꝰ xp̄i eidē obtulit: q̄d ſctā dei cū magna lachrymarū inundatiōe ꝑcepit: deinde corpore aīt altare ꝓſtrato ſpūs inter angelorū manus ad deū euolauit. xj. kalē. auguſti. corpuſq₃ nimio odore ꝑ ſeptē dies fragrauit: q̄d beatꝰ maximinꝰ ibidē deuotiꝰ ſepeliuit: ⁊ poſt mortē ſuā ſe iuxta eā tumulari p̄cepit. ¶ Tp̄ibꝰ aūt karoli magni: ſc₃ anno dn̄i. ccccccccxlix. girardꝰ dux Burgūdie liberis carēs: multa pauperibꝰ largiter erogabat: ⁊ multas eccleſias ⁊ monaſteria fabricabat. Cū autē celiaceſi. monaſteriū cōſtruxiſſet: miſit ipſe ⁊ abbas ipſius loci quoſdā canonicos ad aquēſi. ciuitatē: vt inde btē marie magdalene reliq̄as trāſportarēt. Qui veniētes p̄dictā ciuitatē a paganis euerſam inuenirūt. Caſu tn̄ q̄dā ex marmore ſepulchrum aſpicierūt: cuiꝰ ſcriptura demōſtrabat: q̄d corpꝰ magdalene ibidē quieſcebat quo noctu cōfringētes: aſſumptas reliquias ad hoſpitiū deportarūt: quorum principalior in ipſa nocte ꝑ viſum a Magdalena admo-

nent ne timeant: ſed ceptū opus perficiant. Cum aūt ad mediā leucā a celiaceñ. cenobiū ꝓpinquaſſent: nullatenꝰ inde mouere reliq̄as potuerūt donec abbas: ⁊ mōachi oēs ſctō corpori obuiā proceſſionaliter exierūt: ⁊ ip̄m cū oī reuerētia ſuſceperūt: q̄d ibidē iacet miraculis coruſcās.

¶ De ſancta ſcynthyche diſcipula. Cap. cxxv.

Scynthyche diſcipula apoſtolorum fuit: de qua beatꝰ Paulus ad philippē. iiij. cap. mētionem facit. Hec in vita apoſtolica cū omni religione perſeuerans Philippis dormiuit: ibidem ſepulta. xj. Kalend. auguſti: vt dicit Ado. ⁊ ex hieronymi martyrologio.

¶ De ſancto Platone martyre. Cap. cxxvj.

Plato martyr apō Ancyram ciuitatē galatie prouincie paſſus eſt tēpore maximiani imperatoris ſub p̄fecto aggrippino: q̄ paruulus: ⁊ locuples a parentibus relictus oīa ſua pauperibꝰ diſpenſauit. Quē ⁊ prefectus tenere fecit vt ſacrificaret: q̄d cū renueret a. xij. viris ſibi viciſſim ſuccedētibꝰ: primo quidē grauiter ceditur: ſed immobilis perſiſtens carceri mancipat. Deinde poſt dies. vij. ſup ferreū lectū extēdit: ⁊ carbonibus ſubterſtratis oleo: reſina: cera ac bitumine perfuſus torquetur. Cū aūt p̄dicta in eū nil preualuerīt: cunctis cernentibus angelica viſitatione cōfortatur: odoreq₃ nimio fragrante refouetur. Quo miraculo plures ad dominum cōuertuntur. Poſt hec in equuleo appenditur: malaq₃ ferrea ignita eius lateribꝰ adhibentur. Et cū hec etiā patienter toleraſſet: mandauit iudex: vt corrigie de eius corpore traherentur: quas ſanctus ſuſcipiens in faciem prefecti iactauit: dehinc in cuſtodiam reducꝰ. xviij. diebus fame afficit: ſed a domino confortatur. Nouiſſime aūt iubēte prefecto extra ciuitatē in locum qui dr̄ campus: ducitur ⁊ ibidē gladio capite truncatur: vbi ⁊ a fidelibus digna reuerētia tumulatur. xj. kalend. auguſti.

¶ De ſancto Vandegiſilo abbate. Cap. cxxvij.

Vādegiſillus abbas qui et vando vt ait ſigibertꝰ anſegiſi maioris domus nepos ex valciſo fratre floruit tp̄e iuſtiniani ſecūdi. Qui cenobia fitcanū et fontanellā dn̄o fundauit. Hic in veredunenſi regione ortus nobili parente. ſ. valciſo pipini frācorum regis filio: ſub rege Dagoberto comes palatinus ab eo cōſtitutus ſtrenue officiū exercebat. cui inuito illuſtrem puellā rex in vxorē tradidit: quā tn̄ ipſe ad caſtitatē ſuaſit: vn̄ ⁊ illa ſanctimonialis: ipſe vero deſerta curia monachus effectꝰ eſt. Qui cum ſctō viro valfrido in loco q̄ dr̄ mons falconis primotenꝰ habitauit. Cū aūt rex ſctm̄ iſ₃ ꝑ poſſe renitētē de monaſterio eductum violenter ad curiā traheret: intrans palatium pauperē cum vehiculo offendit: et in lutum p̄cipitat: quē cū alij preterierīt vandegiſillꝰ de equo deſcendēs pauperē e luto ſubtraxit. Statimq₃ angelus inopi viro aſtitit ⁊ veſtē deturpatam emendās candidiorem q̄ aū fuerat reddidit. Quo miraculo cōſpecto rex illū ad monaſteriū redire ꝑmiſit. Inde ad territoriū beliſſāgum perexit: vbi ⁊ cenobiū in ꝓprio fundo cōſtruxit: vbi et plurimas diaboli inſidias perpeſſus: oēs dei gratia ſuperauit. deinde iuſſu diuino premonitꝰ veniēs rothomagum a ſctō andoeno ſubdiaconus: inde leuita ordinat. Ac poſtmodū carnotū tēdēs a ſctō Andomaro in p̄ſbyterū cōſecrat. Poſt hec fontanelle monaſteriū cōſtruxit: in quo cū Bodone eius nepote deo ſeruire ſtuduit: verū alimentis ſibi deficientibus a bathilde regina ꝑ viſum a deo monita plauſtris onuſtis cibarijs viſitatur. Ibiq₃ vſq₃ ad annos etatis ſue. xcij. labori manuū inſiſtēs in dei ſeruitio permāſit. Demū grauī egritudine preſſus triduoq₃ in extaſi raptus: ianuā ſibi celi patefactā ꝓſpexit. Sicq₃ deo ſpiritū reddidit. xj. kal. auguſti. auditaq₃ eſt in eiꝰ trāſitu a quodā diſcipulo melliflua cātilena. Sepultuſq₃ eſt in eccl'ia ſancti pauli: vbi et ꝑ annos. xl. permanſit: vbi et ſanctus anſbertus ep̄s annis. xj. ⁊ ſctūs vlphranius annis. ix. quieuerūt. ¶ Anno autē dn̄i. dcclxxxij. horū triū corpora miro odore fragrātia: ⁊ tā ī mēbris q̄ in veſtibꝰ oīno incorrupta ad eccleſiā ſcti petri trāſlata ſunt kal. aprilis. vbi miraculis coruſcātia requieſcūt ⁊ digna fideliū veneratiōe colunt.

¶ De ſancto Apollinare ep̄o ⁊ mar. Cap. cxxviij.

Apollinaris epiſcopus apud rauennā paſſus tp̄e veſpaſiani īperatoris. hec antiochenus genere beati petri apoſtoli diſcipulꝰ cum eo ex antiochia romā venit que₃ petrus rauenne ep̄m deſtinauit. Et appropriās ciuitati apud quēdā militē noīe hyrenciū hoſpitatus: filiū eius cecū₃ inuocato xp̄i noīe illuminauit: ipſum cū parētibus baptizauit. Q̄d miraculū cū tribunꝰ a milite didiciſſet Apollinarē aduocauit vt vxorē ſuā noīe thecla per annos plurimos decūbētem ſanaret: quā nullus medicorū erigere poterat. Cuius manum apprehendēs mox ſālā erexit: ⁊ ipſam cū viro ⁊ filijs ac omni familia: necnō pluribus ex militibus ad xp̄m cōuertit. Et apud eūdē tribunū annis pluribus māſit: vbi ⁊ ad ſe infirmos veniētes ſanabat: ⁊ multos ad xp̄i fidē adducebat ac preſbyteros et clericos ordinabat. Poſt annos vero. xij. cū p̄dicta dux ſaturninus audiſſet: apollinarē detineri fecit: ac pontificibus capitolij rauennatis tradidit. Ductuſq₃ ad tēpliū iouis vt immolaret: cū diceret ſacerdotibus aurū ⁊ argentū idolis oblatū meliꝰ pauperibꝰ dari q̄ aū demones appēdi: ꝓtinꝰ fuſtibꝰ cedit: ⁊ ſemiuiuꝰ relinquit: ſed a diſcipulis collectꝰ in domo cuiuſdā xp̄iane vidue. vij. menſibꝰ refouet. ¶ Inde venit ad ciuitatem claſſis: vt quēdā bonifaciū nobiliſſimū mutū effectum curaret. Et cū domū ingrederet puella habens ſpiritū immundū clamabat: vt inde diſcederet. Alioq̄n ligatis pedibus eū extra oppidū trahi faceret. Quē appollinaris increpās cōfeſtim ex illa exire coegit. Et poſt hec inuocato xp̄i noīe muto loquēdi facultatē reſtituit. Sicq₃ pluſq̄ quingētos gētiles ꝯuertit: poſt dies modicos a paganis appꝑhēſus: iterūq₃ fuſtibꝰ ceſus ꝓhibebat ieſum noīare: q̄ iacēs in terra ip̄m verū dei filiū exclamabat. Tūc nudis pedibꝰ ip̄m ſup prunas ſtare fecerūt. Deinde ex vrbē claſſis eiecerūt. Qui cū xp̄ianis extra muros ī tugurio latitabat: ⁊ ad ſe veniētibꝰ xp̄m p̄dicabat. Inde ad emiliā ꝓuinciā euāgelizādā acceſſit. Interi eo₃ calocerꝰ p̄ſbyter rauēnatē eccl'iā gubernauit. ¶ Regreſſus igit rauēnā ad domū rufi patricij adductꝰ eſt vt filiā eiꝰ infirmā ſanaret. Sz mox vt ingreſſus eſt domū puella defuncta eſt. Rufus aūt deflebat: deoſq₃ cōtra ſe ꝓpter illius aduētū iratos dicebat: ⁊ ob id filiā ſuā occiderāt. Cum autem ſanctus oraſſet: ⁊ puella de morte reſurrexit ⁊ nomen chriſti confitens cum matre ⁊ magna multitudine baptiſma ſuſcepit ⁊ virgo permāſit. Rufus vero poſtmodum martyrium pertulit: vt dicetur de eo in eius paſſione. vj. kal. ſeptēbris. Audiens hec ceſar. ſcripſit ad meſſalinū p̄fectū p̄torij. vt apollinarē aut ſacrificare faceret: aut in exiliū mitteret. Prefectꝰ ergo ip̄m ſacrificare nolentē fuſtibꝰ cedi iuſſit: ⁊ in equuleo extēſum torq̄ri. deinde aquā feruentē in eiꝰ vulneribꝰ iactari: ⁊ ſic graui pondere ferri vinctum in exilium mittere voluit. Tūc xp̄iani animo accenſi in paganos irruerūt ⁊ pluſ-

ꝙ ducentos ex eis ceciderūt. Prefectus aūt fugit: ⁊ apollinarē in carcerem trudi fecit: deinde cathenis vinctū naui impoſuit: ⁊ cū tribus cum ſequētibus clericis in exilium deſtinauit. Ortaq; tēpeſtate: nauiq; ſoluta: ſanctus dei cū duobus clericis ⁊ duobus ſolū ex militibus naufragiū euadens: ipſos milites baptizauit: cū quib⁹ myſiam perrexit: ⁊ nobilē quendam leproſum mūdauit: ⁊ plurimos ad fidē perduxit. Inde ad ripam Danubij in partes thracie pertrāſiuit. Cumq; eorum idola nulla darent reſponſa: vix ab vno eorū didicerunt: quod donec apollinaris in partibus illis maneret: dij eorū nullum eis reſponſum dare poſſent quem pagani repertū exuerunt: ⁊ fuſtibus ceſum nauigio rauenne remiſerūt.

¶ Poſt annos igit̄ tres ad eccleſiā ſuā regreditur ⁊ a chriſtianis cū ſumma leticia ſuſcipit̄. Iterum aūt poſt dies aliquot a gētilibus capitur: ⁊ ad templū apollinis adducitur cuius ſimulacrum vidēs maledixit: ⁊ cōtinuo confractū corruit. Qd̄ vidēres pontifices ipm̄ tauro iudici pſentarūt cū aūt filiū eius cecū illuminaſſet taurus credidit: ⁊ ipm̄ de manibus paganorū ereptū quatuor annis in predio ſuo manere fecit: vbi ad ſe veniētes in fide xp̄i docebat: ⁊ multa ſup̄ langnētes miracula faciebat. Poſt hec taurus a pontificibus veſpaſiano accuſatur. Qui rn̄dit ꝙ imperatores deos vindicare nō habent: ſz ipſi de inimicis ſuis ſe vlciſci poſſunt: ſi ab eis ledūtur: miſit tn̄ legationē ad demoſthenē patritiū: vt apollinarē ſm̄ leges iudicaret qui ſanctū martyrē ad ſuaſionē pōtificū tradidit cuidā cēturioni xp̄iano in carcere detinendū: cuius rogatu dū in vicū leproſorū pergeret: vt ibi ꝓpter furorē gentiliū latitaret a paganis inſecut⁹: ⁊ vſq; ad mortē diutiſſime ceſus eſt. vbi per dies .vij. ſuperuiuens: ⁊ diſcipulos admonēs ſpiritū tradidit: ⁊ iuxta muros claſſen. oppidi ſepultus fuit. x. kalē. auguſti: circa annos dn̄i. lxx. vbi ⁊ quieſcit miraculis redolens.

¶ De ſctō Apollinare ep̄o ⁊ cōfeſſore. Cap̄. cxxix.

Apollinaris Hieropolitanus ep̄s tempore marci Antonini imꝑatoris claruit: qui vir eximius doctrina et ſanctitate refulſit. Librū apologeticū ꝓ xp̄iana religiōe eidē principi cōſcripſit. Extant ei⁹ et aduerſum gentes quinq; volumina. De veritate duo. Itē librū aduerſum cataphrygaꝝ hereſiꝫ mōtani. ⁊ priſcille ⁊ Maximille inſanoꝝ ⁊ pſeudo prophetarū. In hieropolitana quoq; ciuitate diē obijt: ibidēq; corpe quieſcit. Hec Hieronym⁹ libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancta Chriſtina virgine ⁊ martyre. Cap̄. cxxx.

Chriſtina virgo in tyro ciuitate italie q̄ ē circa lacū vulſinū paſſa eſt ſub pſide iuliano. Hec nobilib⁹ parētibus orta in eodē oppido a patre vrbano pſide in quadā turri cum. xij. ancillis collocata eſt deos aureos ⁊ argēteos ſecū habēs. Et cū ꝓpter eius elegantē pulchritudinē a multis in cōiugiū peteret: parētes ei⁹ nulli eā ꝯcedere volebāt cupiētes vt in deoꝝ cultura virgo diutius permaneret: ipa aūt a ſpūſancto docta deoꝝ ſacrificia abhorrebat: ⁊ incenſa dijs immolāda in feneſtra orientali deo celi incēdebat. Cui orāti angel⁹ apparuit: eāq; de xp̄i fide plenius inſtruxit. Cum autē pater ab ancillis eā xp̄ianā eſſe didiciſſet: blanditijs multis ad culturā deorū ꝓuocabat: illa vero vni deo ſe ſacrificiū offerre rn̄debat. ¶ Poſt hec aūt xp̄ina idola pr̄is confregit: ⁊ deſcendēs ad turris ianuā aurum ⁊ argentū pauperibus erogauit. Rediens vero pater: vt deos ſuos adoraret: cū id ꝙ filiā fecerat ab ancillis audiuiſſe ſe iratus iuſſit eā expoliari: ⁊ a duodecim viris ſibi viciſſim ſuccedētibus cedi donec ipſi laſſi deficerent: deinde cathenis vinctā in carcerē recluſit. Audiens hec mater ſciſſis veſtib⁹ ad carcerē perrexit: ⁊ filie pedib⁹ ſe pſtrauit: ⁊ obſecrans eā vt paterna vota perficeret. Cūq; nihil poſſet ſuadere ad virum rediijt: ⁊ quid ſibi illa reſpōderat indicauit. Quā pater vrbanus ad tribunal ſuum adductā ad immolandū dijs hortabat̄. Cumq; oīno cōtemneret iuſſit carnes eius vngulis ferreis radi: et oīa eius membra tenera lacerari. Chriſtina aūt de carnib⁹ ſuis accipiens in vultū patris proiecit: dicēs vt carnem a ſe genitam vt canis roderet ⁊ ſuo ſe ſanguine ſatiaret. Tūc ipſam rote alligari fecit igne ſuppoſito ⁊ oleo deſuper effuſo: ſed erumpens flāma mille ⁊ quingentos gentiliū interfecit. Pater aūt hec oīa magicis artib⁹ aſcribens ipſam iterū in carcerē mitti iuſſit: que ſtatim angelo viſitante ſanata eſt ⁊ refecta. Facta quoq; nocte iuſſa pueris ſuis: vt molarē lapidē grande ad collū eius ligarent ⁊ ſic in mare id eſt in lacum vulſinū proijcerent. Quā mox angeli aſſumpſerūt: ⁊ ſuper aquas eam enatare fecerunt. Chriſtus vero ad eam deſcendit: ⁊ ipſam in eodē lacu manibus proprijs baptizauit: nomenq; ſuū eidem impoſuit. Ac demū illā michaeli archangelo cōmendauit qui eā incolumen ad littus reduxit. Qd̄ audiens pater xp̄inam iterū detentam cuſtodie mancipauit: eamq; mane decollari mandauit. In ipſa aūt nocte vrbanus repētina morte extinctus eſt. ¶ Huic ſucceſſit preſes iniquus nomine dion qui cunam ferreā ſuccenſam oleo reſina ⁊ pice liquatis plenā fecit parari: ⁊ chriſtinam ibidē immiſſam a quatuor viris agitari. Que dn̄m tota mente laudabat: qui eā nuper renatam vt infantulam in cunabulis agitari volebat. Et cū nil leſionis pertuliſſet: putans iudex quod maleficia in capillis eius laterēt: fecit caput eius radi ⁊ nudam ad apollinē duci. Que idolo imperauit et cōfeſtim in puluerē redactū corruit. Qd̄ iudex audiens expauit: ⁊ ſpiritum mox emiſit. Quo miraculo tria milia hominū ad xp̄m conuerſi ſunt. ¶ Huic ſucceſſit ⁊ tertius preſes iulianus: q̄ fornacē ſuccendi fecit: ⁊ virginē ibidem includi: vbi per dies qnq; cū angelis cantans ⁊ deambulans illeſa permāſit. Cum aūt hoc iudex magie attribueret duos aſpides: duas viperas ⁊ duos colubros ad eā per veneficū dimitti mandauit: ſed vipere pedes virginis lingūt: aſpides nil nocētes ab vberibus pēdēt: colubri collo ſe voluentes ſudorem ſuggunt. Cūq; veneficus beſtias irritare vellet ſerpentes in eū impetum fecerunt: et ꝓtinus occiderunt: virgo aūt dn̄i ſerpentes ſuo imperio ad deſertum miſit: ⁊ orans mortuū ſuſcitauit ⁊ ad xp̄m conuertit. Tūc preſes māmillas eius precidi fecit: de quib⁹ lac pro ſanguine fluxit. Poſt hec linguā eius amputari iuſſit. Que linguā abſciſſam in faciem iuliani proiecit: ⁊ oculū eius percutiens excecauit. Cūqz lingua preciſa diſerte nihilominus loqueretur. Iratus iudex duas ſagittas circa cor: ⁊ vnā in latus eius dimitti precepit. Sicqz pcuſſa ſpiritū reddidit. Sepulta in tyro ciuitate a chriſtianis. ix. kalend. auguſti. circa annum dn̄i. cclxxvij. Corpus autē eius delatum venetias in monaſterio monialium ſancti marci de amianis epiſcopus torcelli ab incolis loci nunc quieſcere perhibetur.

¶ De ſanctis Niceta ⁊ Aquillina martyrib⁹. Cap̄. cxxxj.

Niceta ⁊ Aquillina ſorores martyres in lycia ciuitate amō paſſe ſunt. He ſpecioſe puelle de corporis ſui proſtitutione viuentes: cū beatus Chryſtoforus martyr in eadem ciuitate a rege Dagno in carcere detineretur iuſſu eiuſdē regis ad ipſum ſanctum martyrem miſſe ſunt promiſſis eis muneribus ſi eum ſecum peccare facerēt: ⁊ ad deorum ſacrificia prouocarēt. Quas beatus Chryſtoforus ad chriſtum conuertit: a

vt dicetur in paſſione eius. Nono Kalē. Auguſti. Quod audiens rex puellas comprehendi fecit quas ad deoꝝ ſacrificia inuitauit. Que dixerunt vt iuſſu regis platee mūdarentur: ⁊ omnes populi ad templum cōgregarentur. Quo facto cum ille templū introiſſent ſingula ſoluētes in colla deorum poſuerunt: ⁊ ad terram trahentes cōfregerunt. Quapropter rex Dagn⁹ iratus eas cathenis ſuſpendi fecit: ⁊ diu torqueri: ⁊ dehinc in ignē copioſum iactari. Que cum inde illeſe egreſſe fuiſſent: iuſſit rex ambas pariter in chriſti cōfeſſione gladio cedi: que paſſe ſunt. ix. Kalen. Auguſti.

¶ De ſanctis Victore ⁊ ſocijs marr tyribus. Capitulum. cxxxij.

Victor militaris cum duobus germanis videlicet Trichino et Antiogeno apud hermicam Hiſpanie ciuitatem paſſi ſunt: qui diuerſis examinati ſupplicijs tādem ꝓ chriſti nominis confeſſione glorioſa gladio capite trūcati: martyrij palmā percipere meruerunt. ix. Kalen. Augu. Hec ado in ſuo martyrologio.

¶ De ſctō Jacobo maiore apoſtolo. Capitulum. cxxxiij.

Jacobus apoſtolus qui dicitur maior ad differentiā alterius Jacobi qui dicitur minor: nō qd̄ hic maior illo fuiſſet etate. ſz prior vocatione filius fuit zebedei et marie ſororis mr̄is dn̄i: a quo et ipſa maria Jacobi cognominata eſt. Sicq; cōſobrinus extitit chriſti ⁊ frater Joannis euāgeliſte. Qui poſt aſcenſionem domini dn̄i per iudeā ⁊ Samariā predicaſſet in hiſpaniam tandē iuit vt ibi verbū domini ſeminaret. Sed cū ibi quaſi nihil proficere videretur: eo quod ſolummodo nouem ibi diſcipulos acquiſiſſet: duos ex illis ibidē cauſa predicationis reliquit ⁊ alios ſeptē ſecū aſſumēs in Judeā rediit: vbi dū euāgelizaret chriſtū. Magus quidā noīe hermogenes cū phariſeis diſcipulū ſuū noīe Philetē ad eū miſit: vt eū diſputādo cōuinceret ꝙ ſua predicatio falſa eſſet. Sed cū apoſtolus econtra eū rōnibus ſuperaſſet: et multa corā eo miracula feciſſet: rediit Philetes ad hermogenē doctrinā Jacobi approbās et miracula recitās a ſe iam ei⁹ diſcipulū effectū cōteſtans. Quē hermogenes irat⁹ arte magica adeo ligauit vt ſe moueri nō poſſet. Qd̄ cū philetes Jacobo per puerū nunciaſſet: miſit ad eū apoſtolus ſudariū ſuū cui⁹ ꝯtactu ꝯfeſtim ſolut⁹ Philetes: hermogenis artibus inſultauit: ⁊ ad apoſtolū ꝓperauit. Tūc hermogenes demones ad illos miſit vt ambos victos ad ſe adducerent. Qui ad Jacobū veniētes in aere vlulabāt aduētuſq; ipoꝝ cauſam publice cūctis audiētib⁹ ꝓpalabāt: ſeq; cathenis igneis religatos ⁊ plurimū cruciatos ab angelis deplorabāt. Quos apoſtolus mox exoluit: eiſq; mādauit vt ad hermogenē accederent ⁊ ipſum in nullo ledentes ligatum ſolūmodo ſibi deferrēt. Qui abeuntes manus ei a tergo ligauerunt: ⁊ vinctū ad Jacobū perduxerunt. Et conquerentes ꝙ eos cruciandos miſiſſet: apoſtolū rogabāt vt eis poteſtatē concederet: quatenus ſuas iniurias ⁊ ipſorū incendia vindicarent. Cumq; ille eos interrogaret cur Philetē ipſis aſſiſtentem non tenerēt: demones reſponderūt: q: nec formicā que eſſet in eius cubiculo cōtingere poſſent. Jacobus autē exemplo mgiſtri bona ꝓ malis reddere cupiens Phileti iuſſit vt Hermogenem qui ipſum ligauerat ſolueret: ⁊ eius libertati redderet. Cōfuſus Hermogenes ſtabat ⁊ recedere non audebat: q: iram demonum ne eum occiderent nimium timere dicebat. Cui apoſtolus baculum ſuum dedit et ille ſecurus abijt: ac omnes libros artis magice ad Jacobum cremandos apportauit. Apoſtolus vero ne forte odor incendij vexaret incautos: illos in mari demergi mandauit. Quo peracto Hermogenes ad apoſtolum rediit ⁊ veniam poſtulauit: cepitq; in dei timore adeo perfect⁹ eſſe: vt etiam in nomine eius plurime virtutes fierent. ¶ Hec videntes iudei zelo commoti apoſtolum adierunt: ⁊ quū Jeſum crucifixum predicaret increpauerūt. Qui poſtq̄ eis aduentum et paſſionem ac reſurrectionem chriſti per ſcripturas euidenter probaſſet et plurimi crediſſent. Abiathar pontifex anni illius ſeditionem in populo excitauit: ⁊ ipſum teneri fecit. Tunc Joſias ſcriba funem in collo eius miſit: ⁊ cum multitudine iudeorum apoſtolum ad Herodem agrippā pertraxit: quem herodes iudeis complacere curās decollari mādauit. Cūq; ad martyriū duceretur quidā paralyticus in via iacens ad eū clamauit: vt ipſum ſanaret: quē apoſtolus cōfeſtim inuocato chriſti nomine ſanum effecit: quod videns ioſias ſcriba prefatus qui funem in collo eius miſerat: ad chriſtū conuerſus eſt: ⁊ cum apoſtolo decollatus: vt infra proxime dicetur. Apoſtolus ergo domini ad locū adductus capitis obtruncatione martyriū conſumauit. viij. kalēdas aprilis: videlicet in die annunciationis ⁊ paſſionis chriſti. ⁊ viij. kalen. auguſti corpus eius in compoſtellā trāſlatum eſt. Ne igitur feſtum ſaluatoris ex apoſtoli ſolennitate impediretur: ſtatuit eccleſia vt feſtū paſſionis eius in die tranſlationis eius corporis tempore videlicet magis congruo celebretur. ¶ Decollato igitur Jacobo diſcipuli eius nocte propter iudeorum timorem corpus noui impoſuerunt: et ſepulchrum eius diuine prouidentie committentes nauem ſine remige conſcenderunt: et angelo duce in gallitiam in regno lupe regine applicauerunt. Corpus autem de naui deponentes ſuper magnum lapidem poſuerūt: qui vt cera tenera corpori ceſſit: ⁊ i modū ſarcophagi ſe corpi mirabiliter adaptauit. Ingreſſi ergo diſcipuli ad reginā re ⁊ nomine vere lupam eidem dixerunt: qualiter chriſtus ipſi corpus apoſtoli ſui miſerat. vt quem noluerat ſuſcipere viuum exciperet vel defunctum. Narrāteſq; qualiter ſine remige perueniſſent: locum ad ſepulturā congruum poſtulabāt. Regina autem eos doloſe ad regem hiſpanie deſtinauit: vt ſuper hoc eius aſſenſum vti minoris requirerent. Qui eos cepit: ⁊ in carcerem recluſit: ſed cū diſcumberet: angelus domini eos exoluit ⁊ liberos abire permiſit: quod rex audiens poſt eos milites: qui illos occiderēt: deſtinauit. Sed dum milites pontem trāſirent: fracto ponte omnes in flumine ſubmerſi ſunt: quod rex audiens et ſibi ac ſuis metuens: diſcipulos apoſtoli pacifice reuocauit: ⁊ ab eis vna cum populo fidem chriſti ſuſcepit: ⁊ quicquid petierāt libere cōceſſit. Audiens hoc lupa doluit: ⁊ redeuntibus ſanctis ac regis conſenſum per literas aperientibus: reſpōdit vt boues ſuos: quos in tali monte habebat: plauſtro iungerent: ⁊ corpus magiſtri ſui quocunq; vellent tumulandum deferrent. Hoc autem doloſe faciebat: eo qd̄ draco ingens flammam euomens boues ipſos cuſtodiret: quiq; tauri eſſent indomiti: qui nec vehiculo iungi poſſent vel ſi iungerentur huc illucq; diſcurrerent: ⁊ ſic corpus diſſiparent. Diſcipuli vero dolum ignorantes montem aſcendunt: draconem ingentem in eos ignem ſpirantem ſigno crucis per medium ventrem ſcindunt: tauros velut agnos manſuetiſſimos plauſtro iungunt: ⁊ deſuper ſanctum corpus cum lapide ſuper quē poſitus fuerat imponunt. Boues autē ſine alicuius regimine corpus in medium palatij lupe detulerunt: quod illa videns credidit: ⁊ chriſtiana effecta omnia ab eis petita conceſſit: palatium ſancto corpori in eccleſia dedicauit: ⁊ mirifice dotauit. vbi requieſcit infinitis ⁊ maximis miraculis coruſcans.

¶ De ſancto Joſia martyre. Capitulum. cxxxiiij.

Joſias Martyr fuit ille ſcriba iudeorum: qui funē primus miſit in collo Jacobi apoſtoli: vt ſupra proxime dictū eſt. Cū autem apoſtolus ad decollādū duceretur et paralyticum in via repertuꝫ ſanaſſet: credidit Joſias. ⁊ ad pedes eius procidit: ⁊ veniā petens ſe chriſtianū fieri poſtulauit: quod abiathar ſacerdos videns eum teneri fecit: pugniſq; cedi iuſſit miſſaq; de illo legatione ad herodē: vt cū apoſtolo decollaretur: obtinuit. Cum autem ambo decollari deberēt: apoſtolus a ſpiculatore lagenam aque petijt: ⁊ ibidem Joſiam baptizauit: ⁊ cū apoſtolo capitis obtruncatione ſimul occubuit. viij. Kalēdas auguſti.

¶ De ſancto Chriſtoforo martyre. Ca.cxxxv.

Chriſtoforus martyr genere chananeꝰ añ baptiſmū reprobꝰ vocatꝰ vultu terribilis: ⁊ proceriſſime ſtature: vtpote qui .xij. pedes in longitudine poſſidebat: in lycia ciuitate amō ſub rege dagno paſſus eſt. Hic aliquando cogitauit: vt maiorem principem mundi quereret: ad quem ſecū moraturus accederet. venit ergo ad quēdā maximum regem: de quo fama erat: quod maiorē dominū mūdus nō habebat in cuius curia Chriſtoforus manebat. Cū aūt die quadam ioculator regi aſſidēs cantilenā diceret in qua frequēter diabolum nominaret: rex qui chriſtianus erat ſignum crucis in faciem imprimebat. Qd̄ Chriſtoforꝰ notās ⁊ admirans: interrogauit cur rex hoc faceret: ⁊ quidnam ſignū huiuſmodi ſibi vellet. Et cū rex in hoc dicere recuſaret: poſt multā inſtantiā ei dixit: quod illud ſignum faceret: ne ſepe nominatū diabolū timere poſſet. Chriſtoforus aūt ſtatim arguit: quod diabolus maior dn̄s ꝙ̄ rex erat: ⁊ eo qd̄ rex illum timebat: vnde ſe deceptū cognoſcebat: q2 maiorē mūdi dn̄m non inuenerat. Et valefaciēs regi: diabolū querēdo properabat. Cū aūt per ſolitudinē pergeret vidit maximā militū multitudinē: inter quos quidam terribilis ⁊ ferus ad eū venit ⁊ quo tenderet requiſiuit. Qui ſe ire querendo diabolū reſpondit ⁊ ꝙ miles ille diabolus eſſet audiuit. Cui ſe Chriſtoforus in ſeruitiū perpetuum tradidit. Et cum ambo pergerent et in via communi crucē erectā inueniſſent: diabolus a ſemita fugiens in nemus declinauit ⁊ Chriſtoforū ſecū duxit: atq; poſt laborioſum iter ad viam rediit. Quod chriſtoforus admirās multa inſtātia queſiuit: cur hec diabolus fecerit. Qui tandem cōpulſus ei dixit: ꝙ homo quidam qui dicitur xp̄s in tali ſigno pependerat: quē ipſum plurimū formidabat ⁊ ob id ob eius ſigno diuertebat. Chriſtoforus aūt adhuc xp̄m maiorem diabolo fore cōcluſit ⁊ ſic cōtinuo ab eius ſeruitio diſceſſit: ⁊ xp̄m querere feſtinauit. Sed cū eum nullatenus inuenire poſſet: ad eremitā deuenit: qui ipſi xp̄m p̄dicauit ⁊ de fide diligēter inſtruxit ac baptizauit. Cū aūt ei ieiuniū ⁊ orōnē ꝓ peccatis ſuis imponeret ⁊ Chriſtoforus ſe nihil horum pficere poſſe dixiſſet: ipſum tandē ad quēdā fluuiū deſtinauit vt ibi reſideret: ⁊ cunctos trāſire volētes: eo ꝙ fortis eſſet ⁊ magnus tranſportaret: qd̄ chriſto adeo gratū eſſet vt ſe ipſi proculdubio reuelaret. Ad fluuium igitur acceſſit: ⁊ ibidem ſibi domū cōſtruxit: portanſq; perticam in manu loco baculi ſe in aqua ſuſtentabat: ⁊ omnes ſine ceſſatione trāſportabat. Cū aūt quadā nocte quieſceret: audiuit tertio vocē puerili ſe vocans ⁊ vt ſe traduceret obſecrātis. Cui ſemel ac bis egreſſus neminē reperit: tertia vero vice puerū inueniens in humeris ſuis accepit ⁊ baculo ſumpto flumen tranſiturꝰ intrauit. Et ecce aqua fluminis paulatim intumeſcebat: ⁊ puer ad inſtar pluſ ſibi grauiſſimi ponderabat. Quātoq; magis procedebat amplius vnda creſcebat: ⁊ puer magis humeros chriſtofori deprimebat. Cum autem vix trāſuadaſſet ⁊ puerum depoſuiſſet: de pondere conqueſtus ait: ꝙ intantum fuerat grauatus acſi totū mūdū ſuper humeros habuiſſet. Cui puer reſpondit ꝙ nō miraretur: q2 nedū mundū ſup ſe habuerat ſed illum qui totū mūdū creauerat ſe quoq; chriſtū dn̄m eſſe dicebat. In cuius ſignum mādauit vt baculum ſuū in terra figeret: quem mane floruiſſe ⁊ fructificaſſe videret. Statimq; ab oculis eius euanuit: ⁊ chriſtoforus autē baculū in terrā fixit ⁊ die altera ipſum ad modū palme frōdes ⁊ dactilos protuliſſe cōſpexit. Sicq; chriſtū dn̄m ſibi apparuiſſe cognouit. ¶ Poſt hec autem ad amon ciuitatem deuenit: vbi dū eorū linguā nō intelligeret: oratione fuſa ipſorum loquelā intelligere cepit: virgā quoq; ſuā in terram fixit: ⁊ vt ad cōuerſionē populi floreret dominū exorauit. Quod cū factū fuiſſet decē ⁊ octo milia hominū crediderūt. Rex autē dagnꝰ ducētos milites ad eū capiēdū miſit Et cū ipſum orantē tenere non auderent: iterū totidem miſit. Cū quibꝰ oratione p̄miſſa ad regem venit: quē vidēs rex ſtatura intantum ſublimem territus eſt ⁊ pre timore corruit in terram de ſede ſua: ſed a miniſtris leuatus: chriſtoforū de nomine ⁊ patria ⁊ religione requiſiuit. Qui cum ſe Chriſtoforum nomine canaueū gente ac xp̄ianum religione diceret: et dijs ſacrificare contēneret: rex ipſum in carcere mancipauit. Duas quoq; puellas elegātes germanas nicetā ⁊ aquilinā de ſui corporis pſtitutiōe viuētes ad eū miſit promittens eis munera ſi illū ad peccādū ſecū allicerent ⁊ ad immolandum dijs inflectere poſſent. Cūq; a puellis plauſu manuū ⁊ amplexibus vrgeretur: ⁊ ſanctus martyr inſtāter dn̄m p̄caret: ⁊ ſubito de facie illiꝰ lux immenſa refulſit: q̄ puellas admodū exterruit. Quapropter ille cōuerſe ad chriſtum de cōmiſſis veniā poſtularunt ⁊ coronā martyrij perceperunt vt ſupra in eorum paſſione actū eſt. ix. kalen. auguſti. ¶ Deinde xp̄oforus regi preſentatur ⁊ cū ſacrificare nollet virgis ferreis verberat̄ ⁊ poſtmodū gallea ignita eius capiti imponitur: ſed in his minime ſuperat̄. Deinde ſup ſcānum ferreū aligatur ⁊ ignis iniecta pice ſubter incendit̄: ſed ad inſtar cere ſcānum cōfrigit̄ ⁊ ſeruus illeſus inuenit̄. Subſequenter aūt rex fecit illū ad ſtipitem ligari ⁊ a trecentis militibus ſagittari: ſed ſagitte omnes ſuſpēſe in aere permanebāt. Cum aūt rex illuc accederet: vt ipſum extinctū cōſpiceret: repente vna ex ſagittis ex aere retroceſſit ⁊ regem percutiens vno oculo excecauit. Cui xp̄oforus dixit: vt de ſanguine ipſius in craſtinū decollādi ſumeret ⁊ oculū liniens viſum recuperaret. Et ſic iuſſu regis ad decollādū ducit̄ ⁊ ibidē fuſa orōne capite trūcat̄. Rex aūt de ſanguine ſup oculū ponens cōtinuo viſum recepit. Quapropt̄ in xp̄m credidit: ⁊ corpꝰ ſcti martyris ſepeliri mādauit. Paſſus ē aūt octauo kal. augu.

¶ De ſancto Cucufante martyre. Cap.cxxxvj.

Cucufans martyr in ciuitate barcinona ſub p̄ſide ruffino paſſus eſt hic ſcēs vna cū felice germano ſuo ex ſcyllitana ciuitate nobilibꝰ parentibꝰ ortus: ceſareā mauritanā ſtudiorum grā emigrauit. Indeq; ābo poſt tp̄s aliqd̄ diſcedētes ⁊ ad ptes occidētis ſe trāſferētes: oīa ſua p xp̄o paupibꝰ erogarūt. Et felix qdē in ciuitate gerūda martyr effectꝰ eſt: vt de eo in eiꝰ paſſiōe dicet̄ kal. auguſti. Cucufans ꝟo ī ciuitate barcinona deueniens dū xp̄m annūciaret a galerio pconſule tentꝰ eſt: ⁊ dū ſacrificare nollet: iuſſu pcōſulis a .xij. militibus ſibi viciſſim ſuccedentibꝰ grauiſſime et diutiꝰ tortus eſt: ita vt inteſtina dirupto corpore defluerent. Cū aūt oratione xp̄i martyr fudiſſet: tortores excecantur. Proconſul vna cum eius idolis

terra ſe aperiente abſorbetur. Cucufans vero inteſtinis in aluum diuinitus repoſitis repente ſanatur: quē pagani catenis vinctum maximiano preſidi preſentarūt: qui cucufantē in craticula iuſſit aſſari ſinapi ⁊ aceto plagis perfundi. Sed cum hec omnia ſuperaſſet: ⁊ aſſatores eius erumpente flamma interiſſent: in ignē copioſum mittitur: ſed eo orāte ignis extinguitur: dehinc in carcere clauſus lumine celico ſuper eum emiſſo cōfortatur: cuſtodeſq; hec aſpiciētes ad xp̄m conuertuntur. Mane autem facto cum iubente preſide cardis ferreis ⁊ taureis cederetur: orauit ad dominū ⁊ continuo preſes vadēs ad aram iouis de curru cōcidit: ⁊ fractis ceruicibus expirauit. Jdola quoq; ad que pergebat in puluerē redacta ſunt: q̄ miraculo multi de populo in chriſtum crediderunt Denū ſuccedente ruſino in preſidē ciuitatis cucufans ab ipſo denuo cōprehenſus ac decollatus eſt: ſepultus barcinone. viij. kalē. auguſti: cuiꝰ corpus inde proceſſu tp̄is tranſlatū in eccleſia ſancti Dionyſij Pariſien. ad preſens q̄ſcit.

¶ De ſanctis nemeſio ⁊ lucilla mar. Capitu.cxxxvij.

Nemeſiꝰ ⁊ lucilla filia eiꝰ virgo paſſi ſunt ī vrbe ſub imperatoribus valeriano ⁊ galieno. Cū enim nemeſiꝰ tribunꝰ eſſet militū ⁊ lucillam filiā cecā a natiuitate haberet: audiens qualiter ſanctus ſtephanus papa ī xp̄i noīe oēs egros curaret: acceſſit ad eū ſacrificātē in crypta nepotiana: ⁊ filiā eiꝰ ad ipm̄ detulit: rogās vt ſe ac filiā baptizaret: ipſamq; lumē aſpicere faceret: quos vbi beatꝰ ſtephanꝰ baptizauit: lucilla virgo lumē recepit: ſeq; virū quēdā mirabilē conſpexiſſe ī baptiſmate dixit: q̄ eiꝰ oculos illuminauit. Eodem die viſo miraculo baptizatꝰ eſt ſymphroniꝰ diſpenſator nemeſij cū oī familia ipſiꝰ promiſcui ſexus numero .lxij. Nemeſiꝰ quoq; a beato papa Stephano diaconꝰ ordinatꝰ eſt. Qd̄ audiētes valerianꝰ ⁊ maximꝰ cōſules iuſſerunt nemeſiū teneri. Cū aūt die quadā p̄dicti duo cōſules in tēplo martis via apia ſacrificarēt: ⁊ Nemeſiꝰ illac trāſiēs orationē faceret: maximꝰ a demonio arripit̄ ⁊ clamare cepit ꝙ a nemeſio torqueretur: ⁊ cū miniſtri egreſſi nemeſiū tenuiſſent maximꝰ cōſul cōtinuo expirauit. Valerianꝰ aūt cōſul nemeſiū in carcerē trudi fecit. Lucillā vero filiā eiꝰ apud quādā paganā noīe maximā in cuſtodiā deputauit: deīde ſymphroniū eiꝰ diſpēſatorē tenuit: tradiditq; eū olympio tribuno examinandū. Cū aūt ad p̄dicationē ſymphronij olympiꝰ credidiſſet: ⁊ cū vxore exuperia ac filio theodolo a ſcō papa Stephano baptizati fuiſſent: vt dicet̄ infra in eorū paſſiōe. Audiētes hec impatores miſerūt ad valerianū cōſulē: ⁊ fecerūt ſibi nemeſiū ⁊ lucillā filiā eiꝰ p̄ſentari. Et cum ambo in xp̄i noīs cōfeſſiōe pſiſterēt: lucillam qdē in via apia ante templū martis ſpectante patre iugulari iuſſerunt: deinde inter viā apiā ⁊ latinā Nemeſiū diaconem capite truncari fecerunt. Quorū corpora ſanctꝰ Stephanus papa via latina non longe ab vrbe ſepeliuit. viij. kalen. auguſti.

¶ De trāſlatione ſancti Germani epī. Ca.cxxxviij.

Trāſlatio corporis ſancti Germani epī Pariſien. ab ſcolis eiuſdē ciuitatis. viij. kal. auguſti celebrat̄: cuiꝰ reliquijs dn̄s tātā gratiā cōtulit: vt ī eiꝰ trāſlatione corporis eius contactu cecis viſum: ſurdis auditū: claudis greſſum p̄beret: multoſq; lāguoribꝰ varijs detētos ſanos efficeret: et obſeſſos ab immundis ſpiritibus liberaret.

¶ De ſancta Anna matre dn̄e noſtre. Capi.cxxxix.

Anna mater glorioſe virginis Marie: vt in hiſtorijs tribuū iſrael habet̄ de tribu iuda ciuitate bethleem orta eſt: virq; eius ioachim ex eadē tribu de galilea ciuitate nazareth originē duxit. Hec tribꝰ viris ſucceſſiue nupta fuit: quorū primus fuit ioachim: ſcd̄s cleophas eiuſdem Joachim frater q̄ eā maſculina ſobole carētē ſm̄ legē mortuo germano in cōiugē aſſumpſit vt ſemē fratris ſuſcitaret. Tertiꝰ aūt extitit ſalomone duorū priorum omnino extraneꝰ. Et primo aūt viro anna glorioſam virginē mariā genuit: q̄ ioſeph deſpōſata: nō tn̄ in cōcupiſcētia infecta xp̄m p ſpm̄ ſctm̄ procreauit. Ex ſcd̄o aliā filiā Mariā noīe ſimiliter peperit: que nupta alpheo quatuor filios edidit: vz iacobum minorem apoſtolum: ioſeph iuſtum ⁊ ſimonem: ⁊ iudam. Ex tertio aūt vero tertiam filiam mariam etiā nominatam procreauit: que nupta zebedeo duos filios parturiuit. ſ. Jacobū maiorem apoſtolum ⁊ Joannē euangeliſtā. Ipſa quoq; beata Anna ante tertij mariti obitū in pace quieuit. Et ſepulta eſt in bethleē in tumulo paterno. vij. kalen. auguſti. vt tradit Hieronymus.

¶ De ſancto Joachim patre dn̄e noſtre. Ca.cxl.

Joachim pater domine nr̄e filiꝰ barba pātherꝰ: ⁊ maritus ſctē anne: de tribu iuda ex puincia galilee ciuitate Nazareth duxit originē. Qui cū in bonis tpalibꝰ abūdaret ad annis .xv. deo ſeruire cepit ⁊ de facultatibus ſuis pauperibus ⁊ peregrinis atq; templo domini ⁊ eiꝰ miniſtris largiſſime miniſtrabat. Et cum eſſet annorū .xx. duxit in coniugem annam filiā agar de tribu ſua ex ciuitate bethleē: ex qua vſq; ad annos .xx. nullā prolē ſuſcepit. Diuina tandem diſpoſitione mariā genitricē xp̄i futuram ex ipſa filiā procreauit: vt dicet̄ plene in natiuitate virginis .vj. idus ſeptēbris. Poſtq; aūt eādē virginē ad templū adduxit: ⁊ dei ibidem ſeruitio iuxta votū mācipauit: ⁊ ipſe ioachim domū rediens modico tp̄e ſuperuixit: et plenus virtutibꝰ in pace cū patribꝰ ſuis dormiuit. Sepultus in nazareth in ſepulchro patrum ſuorū. Quo aūt die migrauerit reperiri nō poteſt. Ideo ⁊ eiꝰ geſta feſto anne ipſiꝰ coniugis adiunguntur.

¶ De ſancto Paſtore preſbytero ⁊ confeſſore. Ca.cxlj.

Paſtor preſbyter in eremo de ſcythi claruit tp̄e ſanctorū patrū anachoritarū. Qui abſtinentia magna ſe affligens multa ſanctitate ⁊ religione pollebat. Cum aūt mr̄ ipſum abbatē ⁊ monachos ſuos videre curaret ⁊ ad eccleſiā eūtes obſeruaſſet: paſtor cum fratribꝰ cellā intrātes oſtiū in faciē eiꝰ clauſerunt. Cū aūt illa flēs ad oſtiū clamaret: ⁊ filiū videre obnoxiꝰ poſtularet: ipſe matri ſe videri phibuit: hortās illā vt equanimiter ferret: q2 ſi nō in preſenti ſeculo: ſaltē ipm̄ in futuro videret: q̄ cōfortata diſceſſit: ⁊ ipm̄ ampliꝰ aſpicere nō curauit. ¶ Iudex prouincie cū abbatē paſtorē videre cuperet: ⁊ nequiret filiū ſororis eiꝰ tanq̄ malefactorē carcerauit dicēs ꝙ ſi paſtor pro eo interceſſurus veniret ipſum dimitteret. Mater ergo iuuenis ⁊ ſoror abbatis ad oſtiū iuit: ⁊ lachrymis vt pro eo iudicē adiret inſtanter rogauit. Cui

ſte mādauit dicens ꝙ paſtor filios nō generauit. Qua cū dolore diſcedēte iudex ait: vt ſaltem vero iuberet: ⁊ illum dimitteret. Ille aūt remandauit vt cām ſm legem examinaret: ⁊ ſi dignus eſſet morte illum occideret ſin aūt quomodo vellet faceret. Docebat aūt fratres dicēs ꝙ animam ſuā a peccato cuſtodire ⁊ ſeipſum cōſiderare ⁊ diſcretionem habere ſunt anime perfectiones. Tribulatio ⁊ diſcretio ſunt operatiōes ſolitarie vite. ¶ Cū quidā frater de quadam congregatione offendiſſet: abbas de conſilio cuiuſdā ſolitarij expulit eū: quem flentē abbas ad ſe accerſiuit ⁊ pro illo ſolitario miſit. Et cum veniſſet abbas ei dixit quod duo homines erāt: qui ambo ſuos mortuos habebāt. Quorum vnus mortuum ſuum reliquit et iuit plorare mortuū alterius. Qđ ſolitarius de ſe dictū intelligens compunctus eſt. ¶ Frater quidā abbati paſtori dixit ſe perturbatū eſſe ⁊ locuz velle deſerere: q2 verba quedam de fratre audierat que eū maxime ſcādalizabāt: dixit paſtor ꝙ hec ṽba nō crederet: q2 vera nō eſſent. Ille vero verba eē vera affirmabat: q2 frater fidelis ipſi dixerat. Et ille reſpōdit quod ſi fidelis eſſet nō ipſi dixiſſet. Affirmanti vero omnino vera eſſe: propoſuit ei parabolā euangelij de trabe et feſtuca: admonēs vt in corde ſuo poneret qđ peccata ſua trabs eſſet ⁊ aliena feſtuca. ¶ Frater quidaz qui grāde peccatum commiſit penitentiam facere volens interrogauit paſtorē ſi triennis penitentia ſatis eſſet qui dixit quod multuz eſt. Interrogatus ſi annus ſufficeret: reſpōdit qđ multū eſt. Interrogatus de. xl. dieb9 reſpōdit ꝙ multum eſt. Addens ꝙ ſi homo ex toto corde peniteat: ⁊ penitētiā triduanā agat ſuſcipiet de9. ¶ Interrogatus de illo verbo qui iraſcitur fratri ſuo ſine cauſa ⁊c. q̄d eſſet ſine cauſa iraſci reſpondit. Ex omni re qua homo a fratre ſuo grauatur: iraſci ſine cauſa donec oculum ipſi abſtrahat. Si autem quis eū a deo ſeparare vellet pro hoc iraſci debet. ¶ Conqueſtus eſt ei frater quidam ꝙ multas cogitationes habēs in ipſis periclitabatur qui eum ſub diuo eduxit iubēs vt ſinum expēderet ⁊ ventū teneret: qui reſpōdit ſe nō poſſe ſic inquit ille: quia cogitationes repelli non poſſunt ne introeant hominis autem eſt eis reſiſtere. Quieuit autem vir ſanctus in domino. vij. kal. auguſti ſanctitate ⁊ vita conſpicuus ⁊ miraculis clarus.

¶ De ſctō Eraſte diſcipulo. Ca. cxlij.

Eraſtes diſcipul9

vnus ex. lxxij. de quo apoſtol9 ad Roma. xvj. ⁊ prime timoth. iiij. c. mētiones facit: ⁊ de quo ſcribit Actuū. xix. epiſcopus meadi fuit poſt hieroſolymorū diſperſionem vt abbas Dorotheus ponit. Ado th̄ dicit in martyrologio ex datarijs hieronymi: quod a btō Paulo apoſtolo philippis epūs relict9 ibidē martyrio coronat9 quieuit. vij. Kalēdas auguſti.

¶ De ſctō Hiacyntho martyre. Ca. cxliij.

Hiacinth9 martyr

rome in portu ſub cōſulari Leontio paſſus eſt. Quez xp̄ianū cōpertū luxurius quidā primus ciuitatis taracine detinuit ⁊ cōſulari tradidit. Qui primō ab eodem in copioſuz ignem immiſſus dum exiſſet illeſus in vali diſſimū deinde torrentē precipitat9: ad litt9 tamē diuino nutu īcolumis eiect9 eſt. Qđ dū cōſulari Leōtio nūciatū eſſet: ipſum gladio feriri iuſſit: quē matrona noīe Julia cū ſeruis ſuis iuxta ipaz ciuitatem taracinā in predio ſuo ſepeliuit. vij. kal. auguſti.

¶ De ſctis Symphronio Olimpio ⁊ ſocijs marty. Capl. cxliiij.

Symphroni9: oli

pius: Theodol9 ⁊ Exuperia martyres rome paſſi ſunt ſub valeriano ⁊ galieno imperatoribus Symphronius eni cū eſſet diſpenſator domī nemeſij tribuni: de quo ſupra actuz eſt in ei9 paſſione. vij. kalē. auguſti. vna cū eodē dn̄o ſuo a ſancto Stephano papa xp̄i fidem audiuit: ⁊ baptiſmū ſuſcepit. Cū aūt valerianus cōſul nemeſium carceri mācipaſſet vna cū lucilla ei9 filia: ⁊ ipſz ſymphroniū ſimiliter cōprehēdit. Et tradidit olympio tribuno: qui facultates Nemeſij a ſymphronio exquirebat: ⁊ ipm̄ ad deorū ſacrificia inuitabat. Symphroni9 aūt r̄ndit ſe oēs facultates dn̄i ſui eius mādato xp̄ianis pauperib9 erogaſſe: ⁊ nūq̄ idolis que demonia ſunt immolare poſſe. Quez olympius in cataſta extēſum iuſſit fuſtib9 cedi: dehinc ſimulacrū martis cū tripode deferri: vt ei ſacrificaret. Sed cū ſanctus idolū maledixiſſet: liquefactum eſt ſicut lutum qđ admirās olympius ipm̄ terculino vicario cuſtodiēdū dedit: ⁊ veniēs domū exuperie vxori vniuerſa narrauit: cui9 ſuaſione olympi9 xp̄o credidit: ⁊ veniens ad ſymphroniū cū vxore p̄dicta ⁊ filio theodolo baptiſma ſacrū expetijt: ⁊ ſymphronio veniā petēs cū abire pmiſit: q̄ ſanctū Stephanū papā domū olympij nocte pduxit: illeq3 olympiū cū vxorē ⁊ filio pariter baptizauit. Hec audientes imperatores Nemeſiuz cū Lucilla ei9 filia gladio perimi iuſſerūt: vt ſupra in eorū geſtis dictuz eſt: deinde ſymphroniū ⁊ olympiū cū cōiuge ⁊ nato cōprehēdi fecerūt: quos in xp̄i cōfeſſione perſiſtētes iuſſerunt auguſti ante ſimulacrū ſolis iuxta amphiteatruz duci: ⁊ ad ſtipites ligari: igneq3 ſuppoſito cōgerie farmētorū: ſpinarum ⁊ ſtupaniū incēdio peremarūt: ſicq3 odoriferum domino ſacrificium reddiderūt: quorū corpa a ſancto ſtephano papa cū clericis ſuis via latina miliario ab vrbe primo ſepulta ſunt. vj. kal. auguſti.

¶ De ſancto Hermolao preſbytero ⁊ martyre. Capi. cxlv.

Hermola9 preſby

ter ⁊ martyr apud nicomediā paſſus eſt ſub maximiano impatore. Hic ex parentib9 romanis nō infimis ort9 ab ipſis cunabulis deo ſeruiēs ad ſacerdotij dignitatē puenit: ⁊ multos in fide xp̄i erudiuit: iter quos ſauinā nobili gn̄e ortā ⁊ pātaleonē euſtorgij ſenatoris filiū baptizauit: ⁊ ad martyriū exhortādo pduxit: vt dicet̄ infra in ei9 paſſiōe. v. kal. auguſti. Hoc audiēs maximian9: q̄ tūc in ciuitate nicomedie reſidebat: fecit hermolaū cōprehendi ⁊ ſibi preſentari: quē dudū auditū cū omnino dijs immolare contradiceret: iuſſit cū dudū appēdi ⁊ flagellari: ac deinde tā diutius vngulis radi: donec carnes ei9 in terrā defluerēt cui i tormētis angel9 dn̄i aſtitit: ⁊ eum vt conſtans exiſteret cōfortauit. Deinde depoſitū imperator ipſuz in carcerē cū verberib9 recludi fecit. Ad quem noctu multi chriſtiani veniebant: ⁊ ei neceſſaria miniſtrabant. In ipſo aūt ergaſtulo exiſtens ſanctus martyr multa ſigna operatus eſt diuina virtute. Nam mancis dextras reddidit: ceruis oculis lumen reſtituit: quaſſatis nautis in maris periculo inuocato nomīe ei9 preſens apparuit: ſedatiſq3 fluctibus ad portum ſalutis eos illeſos conduxit: demones eiecit: febres depulit: ſurdis auditū: ⁊ claudis greſſum prebuit: oēs quoq3 egros ad ipſum venientes ſanos effecit. Eleemoſynas quoq3 ei impenſas pauperibus diuidebat: ⁊ oēs in fide chriſti plenius inſtruebat. Ad quē inter ceteros hotridus leproſus acceſſit: ⁊ eius miſericordiā poſtulauit: que facta oratione ab oī lepra ita mūdauit: vt nec in eo macula appareret. ¶ Aūt crepuſculum etiā dici nobilis q̄dā vir romanus cū vxore ⁊ turba copioſa ad ipſum veniens vnicū filiū ſuū nuper defunctū in loculo ei adduxit: ⁊ vt ipſum ſuſcitaret lachrymabiliter ſupplicauit. Qui ſi ipſi in chriſtū credere vellēt id ſe facturū pmiſit. Et cū eis fidē domini p̄dicaſſet: ⁊ omnes ſe credituros aſſererēt: orationem fudit: ⁊ cōtinuo adoleſcēs reſurrexit: ⁊ baptizatus eſt cuz parentib9 ⁊ omni turba q̄ cū ſecuta fuerat diuerſis ſexus numero. ccclij. ⁊ ſic oēs cū gaudio ad propria redierūt. ¶ Que cū maximian9 imperator audiſſet in pn̄tia principū ſuorū iuſſit ſibi ſanctū martyrē exhiberi: q̄ cum diuti9 examinatus iperatorē viua voce cōfunderet ipſumq3 vanū ⁊ mēdacē pprobaret: iuſſit illū iterū i equuleo leuari: ⁊ vngulis ferreis carnes ei9 lacerari: ac laminas ardentes pectori ⁊ lateribus ſubminiſtrari qui voce celica confirmatus miniſtris laſſis ac deficientibus in torquēdo triduo indeficiēs in patibulo perdurauit. Tandē depoſitus capitalē ſubire ſentētiā iuſſus eſt. Et decollat9 eſt cum duobus viris chriſtianis fratribus: videlicet hermippo et hermocrate: ⁊ ſepultus in nicomedia ciuitate. vj. kalendas auguſti. Cuius corpus venetias tranſlatum quieſcit in eadem vrbe in baſilica ſancti ſymeonis pphete: vbi ⁊ plurimis miraculis pollet.

¶ De ſancto Pantaleone martyre. Cap. cxlvj.

Pātaleon martyr

in ciuitate Nicomedia paſſus eſt ſub maximino īpatore. Hic fuit fili9 Euſtorgij nobilis ſenatoris ciuſdē vrbis q̄ erat gētilis ⁊ matris eubole chriſtiane: quē pater cū eſſet omni elegātia decoratus defuncta matre tradidit Euphroſino magiſtro vt diſceret artē medicine: ⁊ ſic impatorib9 ſemp aſſiſtere poſſet. Cū aūt vadēs ad ſcholas ſepi9 trāſiret aū cellā in qua hermola9 p̄ſbyter latitabat: die quadā cōuocauit eū preſbyter ad ſe: ⁊ interrogauit euz quis eſſet: ⁊ quā ſciētiā diſceret: aut quā religionē teneret. Qui reſpōdit ſe eē filiū ſenatoris: ⁊ artē diſcere medicine: necnō deos paternos adorare. Cui hermolaus diuino ſpiritu mot9 dixit ꝙ ſciētia hippocratis vel galieni nihil eſſet: ſuadēs vt in chriſtū crederet: cui9 inuocatione oēs lāguētes ſanaret. Nā ⁊ ipſe chriſtus cecos illuminauit: et mortuos ſuſcitauit: ⁊ innumerabilia ſigna fecit quorum poteſtatē in ſe credentibus conceſſit. Pantaleon vero talia a matre defuncta audiuiſſe teſtat̄. Cuz autem verba preſbyteri percepiſſet ſepius illum viſitabat ⁊ verbum fidei ab illo libenter audiebat. Die autē quadam dimiſſus ab eo vidit pueruz a ſerpente percuſſum ⁊ iacentem mortuum: orauitq3 ad dominū vt ſi vera eſſent q̄ de chriſto audierat puer ſanus reſurgeret: et ſerpens per medium creparet. Que cū ſtatim adimpleta fuiſſent Pantaleon ad Hermolaū feſtinauit ⁊ que facta fuerāt retulit atq3 baptiſma ſuſcepit: ⁊ fuit apud eū dies ſeptem reuerſus autē ad patrē ⁊ quotidie cum eo de chriſto loquēs diuina gratia fauente: patrem ad fidē conuertit omniaq3 idola que in domo ſua erant comminuit: ipſumq3 ad hermolaum duxit. A quo euſtorgi9 baptiſma ſuſcepit ⁊ in fide chriſti cōfirmatus: poſt dies modicos in pace quieuit. Quo defuncto ſanctus iuuenis pauperibus largiter tribuebat: ⁊ omnes infirmos quacūq3 detentos valetudine quos medici ſanare non poterāt: per Chriſti inuocationem ſanabat: vnde ⁊ cecū vnum qui omnem ſubſtantiam ſuam in medicis conſumpſerat: nec lumen recipere potuerat: inuocato chriſti nomine confeſtim illuminauit. Quapropter cuntes medici cum ſacerdotibus idolorum ad imperatorem Pantaleonem accuſauerunt ꝙ chriſtianus eſſet: ⁊ ꝙ in chriſti nomine languentes curaret: ⁊ ꝙ cecū illuminaſſet. Tunc imperator cecū adeſſe iuſſit: ⁊ ab eo omnez veritatē didicit ac cōfitentem chriſtum decollari p̄cepit. Deinde ſanctum aduocans interrogauit: an in xp̄i nomine languentes ſanos efficeret. Qui reſpōdit ꝙ veruz eſſet: ⁊ ꝙ deus chriſtianorum hec omnia poſſet. Quod vt veri9 cōprobaret paraliticū petijt introduci: ⁊ ſacerdotes ac medicos aduocari. Quod cū factum fuiſſet: et ſacerdotib9 deos ſuos inuocantibus: medicis quoq3 experimēta ſua operātibus nō potuit paraliticus recipere ſanitatē. Cuius manū Pantaleon tenens ipſuz in xp̄i nomine eleuauit ⁊ ille cōtinuo ſan9 ſurrexit. ¶ Cūq3 maximianus ipſum ad deorū ſacrificia inuitaret: et Pantaleon chriſtū dn̄m ſolū deum p̄dicaret iuſſit eum in equuleo ſuſpēdi: ⁊ vngulis attrectari: ac ad latera ei9 lāpades applicari. Cui chriſtus in ſimilitudine hermolai preſbyteri apparuit ⁊ ipſum dulciter cōfortauit. Et ſtatim tortorū man9 aruerunt ⁊ lāpades extincte ſunt. Tunc imperator ſartaginem fecit apportari: et plumbū in eum conflari: martyremq3 ſanctum in ea demergi. Orante vero illo chriſtus eidem apparuit in ſpecie hermolai: ⁊ ſtatim ignis extinguitur ⁊ plumbū infrigidat̄. Impator iratus iuſſit lapidē magnū ad collū eius ligari ⁊ in pelagus iactari. Et apparuit illi chriſtus in ſimitudine hermolai ⁊ cōtinuo lapis ille ſolut9 eſt. Chriſtuſq3 manū martyris ſui tenens incolumē duxit ad litt9. Cui maximianus rurſum feras multas dimitti iuſſit: vt chriſti martyrē deuorarent: Que ſanctū māſue facte circūdederūt: leones quidem pedes: leopardi faciez: vrſi manus lingebant: certatimq3 ad illum accedebāt: nec ab eo niſi ſumpta benedictione recedebant. Clamante autem populo magnum deū chriſtianorum viri mille de populo crediderunt. Et pro chriſti confeſſione decollati ſunt. ¶ Poſt hec recluditur ſanctus in carcere triginta quatuor diebus: et interea imperator iubet fieri rotam clauis et gladijs circunſeptam: in qua martyr ligatus membratim concidi poſſet. ¶ Poſt dies autem triginta quatuor eductus de cuſtodia ligatur in rota. Et apparente ei chriſto in ſimilitudine cōſuetam vincula eius dirumpūtur: ⁊ diſſoluta machina q̄ngenti paganorū occiduntur. Tunc imperator diligenter de magiſtro Pātaleonis inquirens inuenit preſbyterum hermolaum: quē cū duobus germanis detentū martyrio cōſumauit: vt ſupra in eius paſſione dictū eſt ſexto kalendas auguſti. Et continuo terra concutitur: ⁊ oīa idola corruentia conteruntur. Imperator hec videns Pātaleonē iuſſit decollari: ⁊ corpus igne cōſumi. Quē milites extra vrbē duxerunt: ⁊ ad nouellā oliuā ligauerunt. Et cū ipſum vn9 militū pcutere vellet: ferrū ſicut cera plicatū eſt. Milites hoc videntes ad pedes martyris prociderunt: ⁊ veniam petunt: p quibus Pantaleon orauit: ⁊ voce de celo lapſa ſe exauditū audiuit: vnde et illum de cetero pcutere non audebant: ſed cū ſanctus eis diceret ꝙ niſi hoc facerent ſecū partē non haberēt: illi hoc audiētes eū decollauerūt. Et ſtatim lac p ſanguine fluxit: et oliua fruct9 intēpeſtiuos pduxit: quod imperator audiens oliuam iuſſit precidi: ⁊ ex ea ſanctū corpus comburi. Chriſtiani vero oſſa rapuerunt: et in ciuitate nicomedia ſepelierūt: vbi miraculis fulget q̄ paſſus eſt quinto kalendas auguſti.

¶ De ſanctis Nazario ⁊ Celſo martyribus. Capitulum. cxlvij.

Nazarius ⁊ Cel

ſus martyres tpe neronis impatoris in ciuitate mediolañ. paſſi ſub anolino pcōſule. Fuit eni Nazari9 fili9 illuſtris viri noīe aphricani genere ex puincia aphri incole vrbis rome qui fide iudeus erat ⁊ ꝓpetue nobiliſſime romanorum xp̄iane ⁊ a Petro apoſtolo baptizate: cū eſſet annorum. ix. mirabat̄ ꝙ ei9 parentes in religione diſſimiliter variarent: vn̄ cui eorū adhereret plurimū dubitabat.

Cum autem vterq; illum ad fidem ſuam trahere nite-
retur: tandem veſtigijs matris nutu dei adheſit: a bea
to Lino papa baptiſmū ſuſcepit: quē dū pater a ſancto
propoſito vellet auertere. Nazarius de vrbe roma exijt:
ſeptē animalia diuitijs exonerata ex parentū hereditate
ſuſcepit: ac per ciuitates italie tráſiēs omnia pauperi-
bus diſpenſauit. Anno autē decimo diſperſionis ſue ꝑ
Placētiā venit Mediolanū: ſanctos martyres chriſti
Geruaſiū et Prothaſiū in carcere detētos inuenit: quos
et in domino confortauit. Quod audiens Anolinus pre-
fectus ad ſe illū ꝑtrahi fecit: et fuſtibus ceſū ex vrbe de-
iecit: cui mater que nuper obierat: apparuit: et vt ad Gal-
lias predicādas properaret admonuit. ¶ Cū autē ad
vrbē Gallie que Gimellus dicitur ꝑueniſſet: et ibidē
plurimos conuertiſſet: filiū paruulū cuiuſdam nobilis
matrone Celſū nomine ei oblatū a matre baptizauit:
et ipm ſecū duxit: qd ꝓfect⁹ galliarum audiēs. Nazariū et
Celſum cathenis vinctos in carcerē reclusit in craſtino
tormentis afficiendos: ſed ab vxore ſua redargutus ne
deos vindicare ꝓſumeret: ꝫ ipſi ſe deſuis hoſtib⁹ vindi
carēt: prefect⁹ eos abſoluit: ſic ne āpli⁹ ꝓdicarēt interdi-
xit. ¶ Deinde ad vrbē treueris peruenit: vbi et xp̄m pri-
mus ꝓdicās multos ꝯuertit: et eccliā edificauit. Quod
cū neroni ceſari per corneliū vicariū intimatum eſſet:
miſſo ventone milite ſuo cū cētū armatis: nazariū iux-
ta eccleſiā orātē inuētū: et vna cū puero celſo vinctū ſibi
exhiberi ꝓcepit: quos imperator in carcere detinuit: do-
nec illos ſupplicijs excogitatis perimeret. Poſt dies au
tē multos iuſſu neronis milites nazariū calcib⁹ tēdē-
tes: et puerū verberātes de carcere eduxerunt: et corā ceſa
re ſtatuerūt. Cū aūt faciē ei⁹ inſtar ſolis ſplēdere ꝯſpexiſ
ſet putās ſe magicis artibus deluſum: ipſum ad tēplū
adductū ſacrificare ꝯpellebat: ſed eo orante idola oīa cō
fracta ſunt. Tunc nero ambos in mare ꝓcipitari prece
pit. Nazarius vo et celſus nauicule imponūtur: et ob dor-
miētes in pelagus a militib⁹ ꝓcipitātur: ſed ſtatiꝫ a nu-
be aſſumunt. Cūq; exorta tēpeſtate nauis ꝑicli taret: ec
ce nazari⁹ et celſus ſup vndas ambulātes apparuerūt:
quos illi vidētes et corū q̄ i ſanctos ꝯmiſerāt penitētes
corū auxiliū implorabāt: qui nauē aſcēdētes oratione
ſua mare placarūt: et cū militib⁹ ianuam appulerūt vbi
cū diuti⁹ ꝓdicaſſent: iterū Mediolanū reuerſi ſunt: qd
cū anolinus audiſſet: nazariū in exiliū deſtinauit: celſus
vo puer apud matronā quādā ꝑmāſit. Nazarius vero
romā veniēs: patrē ſuum ſenē xp̄ianū effectū inuenit: et
cū eo dieb⁹ aliquib⁹ fuit. Inde ad vrbē Mediolanum
rediēs cū iniuria multa ꝯpellit̄ vbi cū celſo puero ꝓ cō-
ſuli ꝓntat̄: cuius iuſſu extra portā romanā in loco q̄ dr̄
tres muri ducit̄ et ibidē cū celſo puero decollatur q̄nto
kal. auguſti. circa annū dn̄i. lvij. Quorū corpora cū xp̄ia
nis i hortis ꝓprijs rapta collocaſſent: in ipſa nocte cui-
dā creatio xp̄iano apparuerūt: et vt eoꝝ corpa in domo
ſua in ꝓfūda fouea ſepeliret ꝓp neronis furorē admo-
nuerūt: q̄ cū filiā ſuā paralyticā ab eis ſanari petiſſet:
puella ꝯtinuo ſanata corpora martyrum tulit: et vt iuſſe
rant ſepeliuit. ¶ Proceſſu vo tpis eadē corpa dn̄s ſctō
Ambroſio ep̄o reuelauit: q: celſū i loco ſuo relinquēs
nazariū q̄ſi eadē hora ſepultū itegrū et icorruptū cū ſan
guine recēte cū capillis et barba repeiēs: corp⁹ ipꝫ mi
ro fragrās odore ad ecclias apoſtoloꝝ trāſtulit: et ibidē
honorifice collocauit ꝓdie id⁹ iunij.

¶ De ſancto Victore papa et martyre. Cap. cxlviij.

Victor papa et mar

tyr natiōe apher ex pr̄e felice eleuthe
rio romano pōtifici i ep̄atu ſucceſſit:
ſeditq; ānos decē: mēſes duos: dies
viginti. Hic ꝯſtituit ſctm̄ paſcha die
dn̄ico celebrari: et ad ſacerdotū inter-
rogationē de termio paſchali celebra
uit ꝯciliū in alexādria paleſtine: cui
concilio ipſe papa interfuit: narciſſus patriarcha hie-
ſolymorū: theophil⁹ q̄ꝫ ceſaree: et hyreneus Lugdunēſ.
ep̄s vbi ſtatutū eſt vt ſemꝑ die dominica paſcha celebre
tur obſeruata decimaquarta luna menſis aprilis vſq;
ad. xxj. Multi enim ep̄i aſie et orientis tunc cum iudeis
paſcha celebrabāt. Hic etiā cōſtituit vt neceſſitate vrgen
te quicunq; hominum ſiue in flumine: ſiue in fontibus
ſiue in mari tantū chriſtiane profeſſione credulitatis
clarificata baptizaretur. Hic fecit ordinationes duas ꝑ
menſem decembrium. preſbyteros quatuor: diacones
ſeptem: epiſcopo per diuerſa loca numero duodecim:
qui et ſub commodo imperatore martyrio coronat⁹ eſt:
et ſepultus eſt iuxta corpus beati petri apoſtoli in vati-
cano. v. kal. auguſti. Et ceſſauit ep̄atus dies. xij. Hic ſu
per ꝓfata queſtione paſche die dominico celebrandi et
nō luna. xiiij. more iudaico opuſculū perutile ſcripſit.

¶ De ſancto Innocentio papa et martyre. Ca. cxlix.

Innocenti⁹ papa

et martyr hui⁹ noīs ꝑm⁹ natiōe al-
banēſ. ex pr̄e innocētio anaſtaſio: ꝓ-
mo romano pōtifici i ep̄atu ſucceſ-
ſit: et ſedit ānos. xv. mēſes. ij. dies. x.
Hic ꝯſtituit ſabbato ſctō ieiuniū ce
lebrari: q: dn̄s i ſeplchro iacuit et di
ſcipli ieiunauerūt. Cōſtitutū fecit: et
de regulis mōachorū i mōaſterio: et ꝯ
iudeis: et de paganis: et multos cata
phrygas inuenit q̄s exilio relegauit: et
celeſtinū et pelagiū et iulianū hereticos dānauit. Et ꝯſti-
tuit vt q̄cūq; nat⁹ fuerit ēt ꝺ xp̄iana ꝑ baptiſmū denuo
renaſcat̄: qd pelagi⁹ dānauit. Quid ēt pelagi⁹ aſſerebat
hominē ſine grā dei poſſe ſaluari: et vnūquēq; ſuis meri
tis ꝓpria voluntate ad iuſticiā regi. Infantes xp̄ianorū
ſine peccato originali naſci. Quos oēs errores innocen
tius papa exiſtens britannie damnauit. Hic etiā decre-
uit ad miſſam oſculum pacis dari. Et oleo ep̄is ꝯſecra
to vſus infirmorū oīm xp̄ianorū in extremis laboran-
tium vti. Hic etiā excōicauit Archadium imperatorē:
q: conſenſit vt ioannes chryſoſtomus de ſede ſua cōſtā
tinopolitana eijceret̄ ab eudoxia vxore ſua: ꝓpter pre-
dicationē quā fecerat contra eam qd circa ſtatuam ſuā
quā erexerat mulieres et puellas ludere cōpellebat: qd
eſſe vitiū idolatrie chryſoſtomus ꝓdicabat: vt dictuꝫ
eſt ſupra in legēda ioānis chryſoſtomi. vj. kal. februarij.
Hic fecit ordinatiōes. iiij. in vrbe ꝑ menſem decēbriū.
pbr̄os. xxx. diacones. xiiij. ep̄os per diuerſa loca nume
ro. liiij. Qui et martyrio coronat̄ tpe archadij principis:
et ſepultus eſt in cymiterio aduerſum piſcatū. v. kal. au
guſti. Et ceſſauit ep̄atus dies. xxij. ¶ Hic etiā orienta-
liū et occidentaliū eccleſiarū aduerſus pelagianos ſcri-
pſit decretum quod ſucceſſor eius zozimus ampliauit.

¶ De ſancto Sampſone archiep̄o. Cap. cl.

Sāpſon archiepi

ſcopus dolēſ. tempore iuſtini iunio
ris claruit. Qui de motiana ciuita-
te parentibus nobilibus ortus eſt.
Cuius mater anna cū ſterilis eſſet: et
de fetu iam deſperaſſet: audiuit a do
mino per viſionem nocte quadam
ſe filiū pariturā q̄ ſampſon vocari
deberet: et ep̄s futurus eſſet. Natus
aūt puer et Sāpſon vocat⁹ annorū
q̄nq; ſcholis tradit⁹ eſt: factuſq; eſt
monach⁹ ſub diſciplina eltachi egregij britannoꝝ ma-
giſtri q̄ ꝑ ſpm̄ de illo prenūciauit: qd adhuc futurus fo
ret ep̄s mirabilis in inſula britannorum. Cum autem
annorū. xv. iam literis ab eodem magiſtro plenius eſ-
ſet imbutus: die quadā dū q̄ōne ſubtili dubi⁹ medita-
ret: ſolutionē ipſius diuinitus percepit: et a dn̄o audire
promeruit quecunq; ſibi dubia celeſti reuelatione reſe

randa. ¶ Plurimorū miraculorū gloria claruit. Nam
in horto fratrem a ſerpente percuſſum exiſtētem quaſi
mortuum liberauit. Dum autem primo diaconus et de
hinc preſbyter a ſancto dubrithyo epiſcopo ordinaret̄:
viſa eſt colūba niuea ſup caput eius et dorſum reſidere:
quod ſimiliter eidē accidit: dum proceſſu temporis epi
ſcopus cōſecrat⁹ eſt. ¶ A duobus ei emulantib⁹ fratri
bus venenum in potu propinatur adeo peruualidum vt
de ipſo primitus animal guſtans repente crepuerit: qd
tamen ſanctus vir ſine leſione potauit: vnde et vnus ex
aduerſantibus fratribus ad penitentiā prouocatur: al-
ter vero obſtinatus permanens a diabolo arripitur: et
tandiu diſcerpens ſeipſum vexatur: quādiu ſancto orā
te demon ab ipſo pellitur: et frater de cōmiſſo conterit̄.
¶ Cūq; pater Sampſonis dura oppreſſus egritudine
decumberet: dicebat ſe nunquam nec moriturum nec
euaſurum ne penitentiam percepturuꝫ: niſi Sampſon
filius eius ad eum veniret. Qd cuꝫ ſanct⁹ audiſſet: quā-
uis inuit⁹ ad eum venit: et patrem corpore ac mente ſa-
nauit: quapropter ipſe cum vxore: et filijs duobus omni
bus pro xp̄o erogatis monaſticā vitā elegit. Verū cum
Sampſon ad monaſterium rediget: et ſerpentē in ſyl-
ua qui fratres precedentes aggreſſus fuerat inueniſſet:
circulo in terra ſignato ipſuꝫ incluſit: factoq; ſigno cru
cis repente intra circulū reptile interemit. Hic ſanct⁹
dolēſe monaſteriū fundauit: cuius abbatie anno dimi-
dio prefuit: inde ad antrum ſecretiſſimū ſecedens ſoli-
tariam vitā duxit: vbi deficiente ſibi aqua fontē orās de
terra ꝓduxit. ¶ Cū quidā epiſcopi in cathedra ſancti
petri: vt moris erat: ad ordinandos tres epiſcopos con
ueniſſent: et duos ſolummodo habentes de tertio dubi-
tarent. Viſum eſt Sampſoni per noctem quod a trib⁹
epiſcopis in eccleſia duceret̄: quos ex nomine didicit et
Petrū iacobū et ioānem apoſtolos: et intellexit ſe procul
dubio epiſcopū conſecrādum. Statimq; ſancto dubri
thyo epiſcopo angelus domini reuelauit Sampſonem
abbatē eſſe tertiū: qui eſſet in epiſcopū promouendus.
Sicq; ad archiepiſcopatum diuinitus ſublimatur et ec-
cleſie dolenſi preficitur. ¶ Hic cum die conſecrationis
ſue celebraret viſa eſt flāma ex eius ore prorumpere: viſi
ſunt et angeli ei adminiſtrare. Deinde per viſionē moni
tus matrē propriā patre defuncto viſitauit: eāq; in dn̄o
confortauit. Dumq; nauigio britanniam rediret: priua
tum quendā nobilē ſe expe preſtolantē in littore reppe
rit: et interrogās quid ſibi vellet audiuit: q̄ ſibi fuerat a
dn̄o reuelatū vxorē ſuā leproſam ab ignoto ſibi peregri
no curādam: quē ſampſonē eſſe nullatenus dubitabat:
vnde et ſibi pro cōiugis liberatiōe ſupplicabat. Quā ſan
ctus vir ilico a lepra mundauit: et virum ad ꝑfectam vi-
tam reduxit. ipſe vero poſtmodum in ardua penitētia
ꝑſeuerauit. Nā nūc poſt biduū: nūc vero poſt triduuꝫ:
nūc aūt poſt ſeptimanā integram cibū ſumebat. Aliqn̄
ꝑ totā quadrageſimā ter omnino: nec vltra guſtabat.
Sicq; gregē ſibi commiſſum morū exēplo docēs pari-
ter ac ſermone: q̄euit in chriſto. v. kalēdas. auguſti. Se-
pultuſq; eſt in ſuo: quod primus exercerat: monaſterio
dolenſi clarens miraculis.

¶ De ſancta Martha virgine. Ca. clj.

Martha virgo ho

ſpita xp̄i ſyro pr̄e eucharia matre re
gali ex ꝓgenie deſcēdit. Nā pater ei⁹
ſyrie et maritime et multarū terraruꝫ
dux extitit. Tria aūt oppida: ſcꝫ mag
dalū et vtrūq; bethaniā et ꝑtē hiero-
ſolyme martha cū ſorore iure mater
ne hereditatis poſſidebat: vt ſupra
de his actū eſt i hiſtoria magdalene.
xj. kal. auguſt. Miniſtrabat aūt dn̄o
nobilis hoſpitatrix ſororeꝫ ex ſummo
celo miniſtrare volebat. ¶ Illā vero hemoroiſaꝫ quam
xp̄s a fluxu ſanauit ſanguinis Ambroſi⁹ dicit marthaꝫ
fuiſſe. Refert ēt Euſebi⁹ in. vij. libro eccleſiaſtice hiſto-
rie: quod mulier emorroiſa poſtq̄ ſanata fuit in ſuo vi-
ridario ſtatuā ſuā fecit. et imaginem chriſti cum veſte et
fimbria ſicut cum tetigerat et eam plurimū venerabat̄.
Herbe vero ſub ſtatua creſcētes cū fimbriā attingerēt
tante virtutis fiebant: vt eorū cōtactu infirmi ſanaren-
tur. Ipſam aūt xp̄i imaginē: vt habet̄ in tripartita: iu-
lian⁹ apoſtata inde ſubſtulit: et ſuā ibidē collocauit: que
ictu fulminis confracta fuit. ¶ Poſt aſcēſionē autē xp̄i
cū facta eſſet diſcipulorum perſecutio: martha cū ma-
ria magdalena et lazaro fratre ipſarum et marcilla mar
the pediſequa et cum ſancto maximino: qui eas baptiza-
uerat: et alijs pluribus ablatis velis: remis et guberna-
culis omnibus naui a iudeis imponūtur: et ſic in pela-
go dimittuntur: qui deo duce maſſiliaꝫ applicuerūt: vt
ſupra dictuꝫ eſt in hiſtoria magdalene. Qui poſtq̄ maſ-
ſiliaꝫ ad fidē chriſti duxerūt: territoriū aquēſe adierūt:
et ibidem populum conuerterunt. ¶ Eodem tempore
erat in nemore ſuper rhodanū inter arelatum et auinio
nem draco quidam medius animal: medius piſcis:
groſſior boue: longior equo: habens dētes vt enſes acu-
tos: qui latens in flumine tranſeuntes perimebat: et na-
ues ſubmergebat: ad quem martha a populis rogata
acceſſit: ipſumq; in nemore hominem manducantem
inuenit: quem cruce domini producta aqua benedicta
aſperſit: moxq; ipſum velut agnū cingulo proprio alli-
gauit: quem popul⁹ cōtinuo lanceis et lapidibus inter-
emit: vocabatur autem draco ab incholis tarachonus:
vnde in huius memoria locus ipſe ab incolis taracho-
nus dicitur: qui antea nerhac: ideſt niger locus vocaba-
tur. Ibi igitur martha de licentia ſancti maximini et ſo-
roris remanſit: et ſororum multarum congregato con-
uentu eccleſiam in honorem dei genitricis edificauit:
monaſteriumq; cōſtruxit: ibiq; ieiunijs et orationibus
quotidie vacabat: et mira ſe penitētia affligebat. ¶ Qua
dam vice cum apud auinionem inter vrbem et rhoda-
num predicaret: quidam iuuenis vltra flumē cōſiſtēs:
cuiuſq; verba audire cupiēs: cum nauigio careret: na-
tare cepit: ſed ipſum impetū fluminis necauit: cui⁹ ca-
dauer vix ſecunda die repertum: ante pedes beate mar-
the ducitur: cuius oratione continuo iuuenis ſuſcitat̄.
¶ Beata igit̄ Martha in virginitate perſeuerauit: et nū-
q̄ viri contubernium habuit. Obitum eius ante ꝑ an-
num ei dominus reuelauit: in quo toto anno febribus
elaborauit: ante octo vero dies ſui exitus angelicos cho
ros ſororis ſue animā ad celos deferre cōſpexit: et cōuo
catis ſororibus nunciauit. Cum autē finem ſuū appro-
pinquare ſentiret: aſtātes admonuit: vt luminarib⁹ ac-
cenſis circa ſe vſq; ad noctē mediā vigilarent. Cuſtodi
bus vero ſomno grauatis ventus vehemens irruit et
luminaria extinxit: malignorūq; ſpirituū turba affuit.
Sed dum virgo oraſſet ſororem ſibi aſſiſtentem aſpe-
xit: que facē tenens lampades accēdit: dumq; ſe ex no-
mine mutuo vocarēt: ecce chriſt⁹ affuit et Marthaꝫ ad
celeſtia inuitauit. Cum autem ad extrema aduenisset:
ſe foras deferri fecit: vt celum aſpiceret: ac cineri cōſper
ſo ſe ſuperponi iuſſit: et ſignū crucis corā ſe teneri: atq;
paſſionem ſm̄ lucā ſibi legi: et dum diceretur. Pater in
manus tuas ec. ipſa ſpiritū emiſit quarto Kalendas au-
guſti. ¶ Sequēti die dn̄ica dum laudes circa corpus
eius exoluerēt: et hora tertia beat⁹ fronto epiſcopus pe-
tragorice celebraret: et poſt epiſtolā in cathedra dormi-
taſſet xp̄s ei apparuit: et vt ſe ſequeretur admonuit: qui
ambo ſubito tarachonū venerūt et circa corpus Mar-
the ceteris reſpondentib⁹ exequias peregerunt: ac cor-
pus in ſepulchro ſuis manib⁹ ſepelierūt. Cum autē pe-
tragorice finito graduali diacon⁹ lecturus euangeliuꝫ
benedictionē petens epiſcopum excitaret: ille ſe a chri-
ſto aſſeruit tarachonum ductum fuiſſe: et corpus ſepul-
ture tradidiſſe: anulumq; ſuū et chirothecas: que corp⁹
locaturus depoſuerat: ſe ibidem perhibuit dimiſiſſe.
Miſſi igit̄ nūcij: et vt ep̄s dixerat: inueniētes anulū et vnā

ex chirothecis retulerunt:aliam vero ibidem in mira- culi teſtimonium dimiſerunt. ¶ Proceſſu vero tempo ris Clodoueus rex Francoꝝ grauem renum dolorē pa tiens:cum ad eius tumulum liberatꝰ fuiſſet:eccleſiā et locū dotauit:⁊ trium miliarioꝝ ſpacio in gyro predia cuncta eidem conceſſit.

¶ De ſancta Marcilla pediſequa marthe. Capi.cliij.

Marcilla marthe

pediſequa fuit. Hec mulier illa fuiſſe ꝓhibetur:que luce.xj.cap. Extollēs vocem de turba:ventrē qui xp̄m portauit ⁊ vbera q̄ illū lactauerūt beati ficare ꝓmeruit. Hec cū ipſa domina ſua a iudeoꝝ finibꝰ expulſa:⁊ cū alijs diſcipulis:vt ſuperiꝰ actū ē maſſiliā deuenit ipſaꝫ vſq₃ ad eiꝰ obitū nō di miſit ipſiuſq₃ vitam ⁊ geſta conſcripſit:que poſt eius vi te finē in ſclauoniam pergens ⁊ ibidem chriſti euange- lium predicans poſt decimum annum a dormitatione marthe in pace q̄euit:corpus eiꝰ aquis tranſlatū iuxta corpa beate marie magdalene ⁊ ſancti maximini ac ſan cti cedonij ſepultū eſt:vt ſupra dictū eſt in geſtis maxi- mini epi.iiij.idus iunij.

¶ De ſanctis Simplicio Fauſtino atq₃ bea trice martyribꝰ. Ca.cliiij.

Simpliciꝰ ⁊ Fau-

ſtinus:atq₃ Beatrix ſub Diocletiano imperatore paſſi ſunt in vrbe roma. Qui diocletianꝰ predictos duos ger manos detentos multiſq₃ ſupplicijs affectos:iuſſit ꝓ xp̄i noīe decollari:⁊ corpora ꝑ pōteꝫ lapideū in tyberiꝫ ia ctari. Qui dei nutu inuēta ſunt in lo co q̄ vocat ſextū philippi via portuē. q̄ ſctā Beatrix eoꝝ quondā germa na collegit:⁊ cū ſanctis criſpo ⁊ ioan ne pſbyteris in ipo loco ſepeliuit. Et exinde apō ſanctā lucinā morabat. Cū aūt lucretiꝰ imperatoris vicarius ambiret prediū quoddā ipſiꝰ beatricis predio ſuo vici- nū occaſiōe reperta eā teneri fecit:⁊ dijs immolare pre- cepit. Quā renuentē carceri mancipauit:deinde noctu a ſeruis ſuis eam ꝑfocari mādauit. Cuiꝰ corpꝰ lucina rapiens iuxta germanoꝝ corpa ſepeliuit. Qui paſſi ſunt iiij.kal.auguſti. ¶ Poſt hec lucretiꝰ prediū beatricis in trauit:vbi facto amicis ſuis conuiuio martyribꝰ inſul- tabat. Infantulꝰ vero lactās pānis inuolutꝰ de gremio matris que ibi ſederat exclamauit. Audi lucreti:occidi- ſti ⁊ inuaſiſti:ecce datus es in poſſeſſionē inimici. Sta- timq₃ lucretiꝰ tremēs a demone arripit:⁊ ꝑ tres horas adeo vexatꝰ eſt:vt in ipſo conuiuio moreretur. Qd̄ aſtā tes videntes conuerſi ſunt. Paſſi ſunt autem circa an- num domini.cclxxxvij.

¶ De ſancto Felice papa.ij.⁊ martyre. Capit.clv̄ij.

Felix papa ⁊ mar

tyr huius nominis.ij.natiōe roma nus ex patre anaſtaſio:liberio pape i epiſcopatu romano ſucceſſit:ſedit q₃ annū vnū. Hic fuit catholicꝰ vir ⁊ cōſtituit vt epiſcopꝰ vocatꝰ ad cō ciliū veniat. Huiꝰ predeceſſor libe- rius cū nollet arriane hereſi cōſen tire:miſſus eſt in exilium a conſtan tio auguſto filio ꝯſtātini:⁊ ibi ꝑ triē nium moratus eſt. Quapropter vniuerſus clerus ⁊ po pulus romanus loco eius felicem ordinauerunt. Qui quidem Felix concilio conuocato coram.xlviij.epiſco pis:conſtantium imperatorem arrianum hereticum ⁊ duos preſbyteros ei fauētes.ſ.vrſatium ⁊ valētem con dēnauit:pro eo vcꝫ q̄ idē cōſtātius in hereſim arriano rum prolabēs ab euſebio nicomedieū.epiſcopo fuerat rebaptizatus. Qui vrſatius ⁊ valens:poſt dies aliquot rogauerunt conſtantium:vt liberiū de exilio reuocaret vt vna tātum participatione communicarent. Quoꝝ ſuaſionibus auguſtus inductus:⁊ q̄ Felix eū dānaſſet indignatus Felicē de epiſcopatu ſuo eiecit ⁊ liberiū eo pacto reuocauit:vt ſibi ⁊ alijs quos damnauerat com municaret liberiꝰ igit in heretica prauitate cōſenſit exi lij tedio affectus. Et ſic intantum perſecutio excreuit vt q̄ plurimi preſbyteri ⁊ clerici liberio nō prohibēte in tra eccleſias necarentur. Tenuitq₃ liberiꝰ potentialiter baſilicas apoſtoloꝝ Petri ⁊ Pauli:⁊ conſtantianam annos ſeptem. Felix vero de ep̄atu eiectus habitabat in predio ſuo via portueū. Inde ab hereticis poſt ānos vij.ad vrbē tractꝰ martyriū capitis obtrūcatione pro- meruit. Et ſepultus eſt in baſilica quā ipſe cōſtruxerat via aurelia.iiij.kalendas auguſti:circa annum domini ccclx. Et ceſſauit epiſcopatꝰ vſq₃ ad obitum liberij. Nā dies Felicis oēs ſub tempore liberij cōputant propter occaſiones memoratas.

¶ De ſancto Felice papa.iiij.confeſſore. Capitu.clv.

Felix papa huius

nominis.iiij.natione ſamniꝰ ex pa- tre conſtātino Joāni pape primo in pōtificatu romano ſucceſſit. Et ſe- dit annos.iiij.menſes.ij.dies.xiij. Hic cōſtituit vt infirmi ante eorum trāſitū oleo ſancto inūgerēt. Hic pa triarchā cōſtātinopolitanū arriane hereſi maculatū excōmunicauit et hereſiarchā dānauit. Et poſtq̄ i oī ſanctitate fidem apoſtolicam feliciter gubernauit:vir- tutibꝰ fulgēs ad chriſtū migrauit. Et ſepultꝰ iacet apō ſanctū Petrū apoſtolū. Et ceſſauit epiſcopatꝰ menſem vnum et dies quindecim.

¶ De ſancto Lupo epiſcopo. Ca.clvj.

Lupus epiſcopꝰ

trecheū.leucoꝝ familie primꝰ fuit. Qui vxorem quādam nomine pu- nimolaꝫ ſancti germani arelateū. epi germanam in ſeculo habuit. Anno vero.vij.coniugij ſui ambo epiſcopi ꝯmuni voto ad deū ꝯuerſi monachalem vitā elegerūt:vnde ⁊ Lupꝰ ſeculo relicto ad ſanctum ho noratū abbatē lerineū.adijt ⁊ factꝰ monachꝰ biēnio ſecū māſit. Dehic cum ſancto Germano cognato ſuo in britanniam per- rexit. Poſt annum autem regrediens vt que ſibi remā ſerant pauperibus diſpenſaret:domino nutu trechaſine ciuitatis pontifex factꝰ eſt. Hic ciuitatem ſuam ſua ora tione ab hunorum exercitu omnes galliarum vrbes deuaſtante ſaluauit. Cum enim athile flagello dei hu norum principi occurriſſet:⁊ pro patria intercederet:et princeps ferox ciuitatem omnino delere proponeret di uina virtute tam ipſe q̄ omnis exercitus cecitate per- cuſſi tranſierunt per ciuitatem a porta vſq₃ ad portam neminē vidētes aut ledentes. Sicq₃ patria ſaluata eſt. ¶ Hic mulierem paralyticam ſanauit. Puella que de- monis oppreſſione muta effecta fuerat nedum a demo nio liberauit:ſed etiam ei loquelam reſtituit. Aliaq₃ plurima miracula perfecit. Et anno vigeſimo quinto ep̄atus ſui ſanctitate pollēs ad dn̄m migrauit quarto Kalendas Auguſti. Sepultus in eccleſia ſua.

¶ De ſanctis Flora ⁊ Lucilla virginibꝰ ⁊ ſo- cijs martyribus. Capi.clvij.

Flora ⁊

Flora et Lucilla

virgines cum ſocijs ſuis eugenio ⁊ alijs rome martyriū ſub helio vr- bis p̄fecto paſſe ſunt. He cū eſſent ſorores xp̄iane ſctimoniales:⁊ ex vr be roma oriunde ab eugenio barba roꝝ rege capte ſunt ⁊ in Aphricaꝫ ducte. Quas cū tyrannus violare vellet dixerunt regi ſe deum celi ha bere ſue virginitati cuſtodē ⁊ cor- ruptionis vltorē. Qd̄ ille audiēs ti- muit:eaſq₃ reuereri cepit:atq₃ in quodā cubiculo in- cluſit adhibitis ancillis ad miniſteriū earū q̄ ieiunijs ⁊ orationibꝰ intendebāt. Rex vero cū ſepius ad bellum ꝓdiret:eaꝝ ſe orationibꝰ cōmēdabat:⁊ cōtinuo de ho- ſtibus victoriā reportabat. Diaq₃ ipſi ad votū ꝓſperē ſuccedebāt. Sicq₃ viginti annis apud barbarū ꝑma- nentes:poſt ipſum tp̄s diuinitus admonent vt romā redeāt:⁊ martyriū percipiāt. Qd̄ cū regi retuliſſent ip- ſe iā mente xp̄ianus effectus diuino ſpiritu tactꝰ:virgi nes deſerere noluit:ſed relicto regno vna ſecum romā ꝑuenit. Ipſe autē ab helio p̄fecto cōprehenſe cū ſacrifi care nollent capite puniunt:cū q̄bus ⁊ eugeniꝰ ſe xp̄ia nū ꝓfitens ſimul etiā decollatur. Horū exēplo antoniꝰ: theodorus:dionyſius:apollonius:capanus:proſus:cor ſeus:⁊ horigenes:pacꝰ:ſaturnꝰ:victor:⁊ alij nouē quoꝝ noīa minime reꝑta ſunt:ſe xp̄i cultores acclamātes ab eodē prefecto gladio ceſi martyrio coronantur:quoꝝ omnium paſſio agitur.iiij.Kalen.auguſti.

¶ De ſanctis Abdon ⁊ Sennem martyribus. Capitulum.clviij.

Abdon ⁊ Sennē

martyres paſſi ſunt rome ſub De- cio ceſare. Cum enim idem impe- rator babyloniā ⁊ quaſdā perſarū prouincias ſuperaſſet quoſdā chri ſtianos inuenit:quos oēs teneri fe cit. Et pollochroniū quēdē epm̄ in babylonia ciuitate interfecit:vt ſu pra in eiꝰ paſſiōe dictū eſt.xiij.kal. martij. Cuiꝰ corpꝰ duo ſubreglī ꝑ- ſaꝝ.ſ.Abdō ⁊ Sēnē xp̄ianiſſimi ſe pelierūt. Ceteros vero xp̄ianos vcꝫ parmeniū:elimā: chryſotelū p̄ſbyteros:⁊ lucā ac murtiū diaconos in cor dubā ciuitatē pſaꝝ tractos martyrio coronauit:vt ſu- pra in eoꝝ paſſione dictū eſt.x.kal.maij:quoꝝ etiā cor- pora p̄dicti ſctī ſubreguli tumularūt. Qd̄ cū decius co gnouiſſet:eos teneri fecit:⁊ victos cathenis:atq₃ diuer ſis afflictos penis romā ſecū adduxit. Eoſdē quoq₃ in cōſpectu totiꝰ ſenatꝰ ꝓſtari mādauit preſente valeria- no p̄fecto:vt aut ſacrificarēt:⁊ reꝝ ſuarū libertatē reci- perēt:aut feraꝝ morſibꝰ interirent. Quos ſacrificare cōtēnentes tradidit valeriano p̄fecto puniendos:q̄ eos ad amphiteatrum adduxit aūt ſimulacrum ſolis:eoſq₃ ad ſacrificia cōpellebat. Cōtēnentes autē ⁊ in ſimula- crū exſpuētes:primo plūbatis diutius ceduntur:dein- de in amphiteatrū introducunt:⁊ ad eos duo leones ⁊ quatuor vrſi dimittuntur:qui cum ſanctos nō lederēt: ſed pedes eoꝝ lingentes ipſos cuſtodirent:iniectis in feras gladijs leones ⁊ vrſi occiſi ſunt. Deīde Abdon et Sennem iuſſu Valeriani gladio capite truncati ſunt:⁊ ligatis pedibꝰ tracti aū ſolis idolū dimiſſi ſunt. Sed cū eoꝝ corpora ibidem triduo iacuiſſent. Quirinus q̄- dē ſubdiaconus ea collegit:⁊ in domo ſua occulte ſepe- liuit:vbi latuerūt vſq₃ ad tēpora cōſtantini ⁊ tunc beati martyres ſe fidelibus reuelauerunt. Sicq₃ corpora eo- rum inde leuata ſunt:⁊ in cimiterio pontiani trāſlata: paſſi ſunt autem tertio kal.auguſti.

¶ De ſanctis Maxima Donatilla et Secunda virginibus ⁊ martyribus. Cap.clix.

Maxima: Dona-

tilla ⁊ Scd̄a v̄gines paſſe ſunt apud aphricā in ciuitate taburbo lucerna ria ſub pſecutione Galieni impato ris iudice Anolino:q̄ ſctās virgines ſorores maximā ⁊ donatillā cōpre- hēſas ad ciuitatē taburbitanā duci iuſſit aceto ⁊ felle potatas oīq₃ eis ci bo negato. Quas dū ꝓtractas vidiſ ſet ſcd̄a virgo:que erat in ſuperiori- bus domꝰ ſue annoꝝ.xij.oībus cō- tēptis ipſa ſecuta eſt. Sequenti v̄o die anolinus duas germanas ſibi aſſiſtentes ⁊ xp̄m cōfitentes iuſſit ver- beribus diu affligi:⁊ calcē iꝑ plagas cōſpergi atq₃ fri cari:deinde in equuleo extēdi ⁊ torq̄ri. Et poſt hec eiſ- dē ſtatuā ad ſacrificādū offerri:in quā dū ille cōſpuiſ- ſent:fecit eas iudex in craticula ad carbones ignitos ſterni:⁊ prunas ſuper earū capita adijci. Poſtmoduꝫ v̄o in theatrū ad ludibriū poni:⁊ ab oībus cōculcari. Cui cū nunciatū eſſet:⁊ q̄ ſcd̄a xp̄iana eis adhereret: oēs tres inſimul ferro vinctas anolinus ad beſtiās in arena dānauit:laxatuſq₃ eis vrſus ferociſſimus veſtigia eaꝝ lingebat:quod cernēs iudex eas gladio cedi iuſſit: quarum corpora chriſtiani ſepelierunt in vrbe prefata. iij.kalen.auguſti.

¶ De ſancto Fantino confeſſore. Cap.clx.

Fantinus cōfeſſor

nobilis ſyracuſanꝰ de domo deinadi ca fuit:cuiꝰ pater Fātinus cū vxore nobili delentino noīe deodata:q̄uis gētiles eēnt elemoſynas tū largas pauperibꝰ tribuētes:⁊ cū ꝓle carerēt: deos paganoꝝ ꝓ ſuſcipienda ſobole iugiter exorabāt. Nocte aūt quadā pr̄ in ſomnis vidit ſe cū cōiuge corā deo patre aſſiſtere ad iudiciū vocatū:⁊ ꝓ pter infidelitatē ad inferna dānari:ſꝫ xp̄s interueniens ⁊ plagas deo patri oſtēdens ꝓmit- tit illis filiū naſciturū ⁊ fantinū nominādū:qui anno etatis ſue.xij.parentes ad fidē cōuerteret:⁊ a gētilitate liberaret:⁊ ſic a ſummo iudice dānationis ſnīa reuoca tur. Nato aūt puero crux niue cādidior:⁊ in medio ru- bicunda carni eius ſup cor impſſa cōſpicit:⁊ iuxta vi- ſum patris puer Fātinus noīatur. Qui cū matris vbe ribus aleret ſepe lectū dimittens ſup terrā iacere cōſpi citur. Et cū loqui inciperet:xp̄m quē tn̄ nuq̄ audie- bat ſepius noīabat. Die vero qua.x. annū pūctualiter implebat:⁊ cū iā venationibꝰ delectaret.cū ſolo ſcutife- ro venatū accedens ꝑ ſyluāq₃ ſyracuſanā ceruos plu- res inſequens:ceteris hincinde diſperſis.vnū inſecu- tus eſt alijs vaſtiorem in cuius cornibꝰ cruces plurime apparebāt:ceruuſq₃ voce humana vt ſe ſeq̄ret admo- nuit. Quē ille ſecutus ad antrum eremite cuiuſdā per- uenit. Cui nocte precedente xp̄s apparuerat:⁊ vt iuue- nē fantinum noīe ad ſe die ſequēti vēturū in fide doce- ret monuerat. Et cōtinuo ei ceruus diſparuit:⁊ eremita autē Fātinū ⁊ Scutiferum leontinū noīe ad ſe vocās q̄ viderat illis narrauit:⁊ eos in fide xp̄i erudiens bapti- zauit. Et cū iā nox eſſet:lux de celo ſuperfuſa noctē ſi- cut diē illuminauit. Reuerſus aūt iuuenis parentibꝰ q̄ ſibi ꝯtigerāt:retulit.eoſq₃ in fide xp̄i quā didicerat edo cuit. Qui memores viſionis qua pr̄ de eo nōdū nato vi derat annos.xij.cōplere ipm̄ notauerūt:⁊ cū oī fami- lia baptiſma ſuſceperunt. Unꝰ v̄o ſolus ex eoꝝ ſeruis q̄ fidē recipere recuſauit:poſt dies tres ſeipm̄ in flumē necauit. Cū ergo fantini parentes oīa ſua pauperibus erogaſſent:a ꝓconſule ſyracuſanoꝝ ꝓpter xp̄ianitatem detēti ſunt:vna cū ſctō fantino. Et primo quidem ipſi oēs plūbatis ceſi deinde in carcerē miſſi ſunt:⁊ ſꝫ nocte ab ang.o ꝯfortati ad martyrium animātur. Qui ſancti

nū diruptis vīculis de cuſtodia eduxit ⁊ fātinū ac deo-
datā dimiſit q̄ mane educti cum ſacrificare renuiſſent
ābo parit̄ decollāt. Fātinꝰ vero angelū ſequēs portā vrbis
ſibi diuinitꝰ reſeratā exiuit: ⁊ veniēs melanā filiū cuiuſ-
dā ciuis cecū illuminauit. ac ipm cū oī familia bapti-
zauit. Cū aūt a ſtradichone capitaneo q̄reret̄ vt diis im
molaret: angelico monitu nauē ſine remo aſcēdit: ⁊ per
phanū in mare exiuit: nauēq3 paganorū ſe inſequētes
orōne fuſa imobiles fecit. Ipſe vero fugiēs metropolim
rhegyū āgelo duce applicuit: vbi aquā ſibi a matrona
porrectā in vinū cōuertit. ¶ Deinde ꝑ calabriā ad ciui
tatē tabritanā ꝑrexit: vbi balzanio cuidā diuiti ad ſer-
uiendū ſe cōtulit: q̄ eū ad equoꝝ paſcua deputauit. Qḋ
cū ſeruꝰ xp̄i fideliter ⁊ hūiliter faceret tp̄e quo fumēta
triturant̄ equos ꝑ areas ad triturādū circūferebat: ac
de ꝑcepta mercede pauperū neceſſitatibꝰ ſubueniebat.
Cūq3 hoc eiꝰ dn̄o nunciatū eſſet: illeq3 iratꝰ ſuꝑueniēs
vt fantinū puniret: ⁊ eq̄ in triturādo laborarēt. viſum
eſt balzanio: q2 aīalia viridia paſcua caperent: ⁊ nil labo
ris ꝑferrēt. Fantinū quoq3 dormiētē eiꝰ dn̄s excitauit
⁊ vt equos bn̄ foueret cōfortauit. Sz cū ſibi de narra-
tis heſitaret: eo q2 aīalia pre labore macilēta fore ↄſpice
ret. Iterū inopinātē fantino ſuꝑueniēs: eq̄s vidit gra-
na terentes. Tūc iratꝰ poſt fantinū currere cepit. Ille-
q3 fugiēs ad mocabrū flumen deuenit. Et cū euadere
nec ꝓcedere poſſet orōne fuſa aquā virga ꝑcuſſit ⁊ ſta-
tim aq̄s ex vno pēdentibꝰ latere vnda fluminis ſubito
ſe ſiccauit: ipſeq3 illeſus trāſiuit. Statimq3 aq̄s ad locū
ſuū reuertentibꝰ balzanius circa flumē remāſit. Ro-
gauit aūt fantinū vt ⁊ ipſe trāſire poſſet. Et cum ille vt
priꝰ aquas virga ꝑcuſſiſſet. Iterū alueus exiccat̄. ⁊ bal-
zanius ſicco pede cū ſuis trāſiuit. Vndaq3 mox in ſuū
ſtatū rediuit. Qui viſo tanto miraculo cōuerſus eſt ad
xp̄m ⁊ ciuitatē tabritanā ſua ꝑdicatione ad fidē reduci
tur. Fātinū autē annoꝝ. xxxiiii. plenꝰ ſctitate die dn̄ico
in ecclia audita miſſa ſacraq3 cōione ꝑcepta in pace mi
grauit ad xp̄m pridie kal. auguſti. Sup quē morientē
celica lux deſcēdit. ⁊ corpus inſepultū ⁊ incorruptū mi-
ro fragās odore diebꝰ. xxx. ꝑmāſit. Et deinde in ipa ci-
uitate ſepultū fuit. Ex cuiꝰ tumulo oleū deſudat: quod
cūctoꝝ debilia mēbra ſanat: ⁊ carnalia deſideria fugat.

¶ De ſctō Germano epō antiſiodoreū. Cap. clxi.

Germanus epiſco

pus antiſiodoreū. nobili gn̄e in vrbe
antiſiodoro natꝰ: ⁊ liberalibꝰ ſtudiis
eruditꝰ tandē romā ad diſcēda iura
ciuilia ꝑfectꝰ ē. vbi gratꝰ oībꝰ exiſtēs
a ſenatu ad gallias mittitur vt duca-
tū burgūdie obtineret. Cū ergo an-
tiſiodoreū. vrbē ſtrenue regeret: arbo
rē pinū in platea habebat ad cuiꝰ ra
mos ꝓ oſtatione venatiōis ferarū
capita ſuſpēdebat. Quē ſctūs Ama-
tor epūs ipſiꝰ vrbis ſepiꝰ de tali vanitate redarguebat:
monēs vt arborē excideret: ne ex hꝰ xp̄ianis occaſio eris
adueniret: illeq3 nullatenꝰ acq̄ſcebat. Die āt. q̄dā abſen
te germano: epūs arborē ꝑcidit ⁊ incēdio ↄſumpſit. Qḋ
germanꝰ audiēs cū militibꝰ epm̄ aggreſſus mortē ei
attētauit. ſz ille patient̄ ferēs germanū ſibi i epatu ſuc
ceſſurū ꝑdixit. Et fureti cedēs aliquādiu i auguſtudu
no latuit. Reuerſus aūt poſt modicū obiit: ⁊ oīs plebs
germanū in epm̄ elegit. Qui ſubſtātia paupibꝰ eroga-
ta ⁊ vxore in ſororē ↄmutata ipe ꝑ ānos. xxx. mira pn̄ia
ſe afflixit ieiuniis ⁊ orōnibꝰ aſſidue intentꝰ: ꝑdicationi
ſollicitꝰ: ⁊ pauperū ꝓuiſor ſtudioſus. ¶ Hoſpitatꝰ in
quodā loco: dū poſt cenā iterū pararet: admirās inter-
rogauit cur hoc fieret: q̄ rn̄derūt: q2 bonis hoībꝰ ⁊ mu
lieribꝰ: q̄ de nocte incedūt: illa parabāt. Sctūs aūt ipa
nocte vigilās vidit demones ad mēſaꝫ in formis diuer-
ſoꝝ hoīm veniētes ⁊ ꝑcipiēs ne abirēt: familiā excitauit
⁊ ſi ꝑſonas illas cognoſcerent inq̄ſiuit: q̄ cū plures ibi-
dē vicinos ſuos ⁊ vicinas eſſe dicerēt: miſit ad domos
ſinguloꝝ: ⁊ q̄ oēs in ſuis lectulis inuēti ſunt. Adiurati aūt
illi ſe demōes eſſe dixerūt: q̄ ſic hoībꝰ illudebāt. ¶ Cū
tp̄e quodā aſſumpto Lupo epō trecaſino in britānias
ꝑgeret ad hereticos extirpādos: q̄ ibi maxie vigebāt:
ortā in mari tēpeſtatē ſua orōne cōfeſtim ſedauit: ⁊ bri
tāniā accedēs hereticos mirabilr̄ expugnauit. ¶ Cū in
quodā loco infirmꝰ decūberet: ⁊ locꝰ totꝰ incendio cō-
flagraret: rogatꝰ vt inde aſportatꝰ ignē euaderet: ille ſe
flāmis opponi fecit et vltra citraq3 oībus cōſumptis
ignis hoſpitiū eiꝰ nō tetigit. ¶ Dū ad britānias iterū
rediret: vt hereticos cōfutaret: q̄dā eiꝰ diſcipulꝰ apud
cormodoꝝ infirmatꝰ deceſſit. Rediēs inde vir ſctūs ſe-
pulchrū aperiri fecit: ipmq3 vocās ex noīe q̄d faceret: et
adhuc ſecū militare vellet req̄ſiuit. Mox ille reſidens
cūcta ſibi ↄſtare ſuauia dixit: ac ſe huc nolle reuocari rn̄
dit: ⁊ iubēte germano iterū obdormiuit. ¶ Cū in britā-
nia ꝑdicaret: ⁊ rex ei ac ſociis hoſpitium denegaſſet: bu-
bulcꝰ regis a palatio rediēs germanū cū ſociis fame et
frigore laborātē in domo ſua ſuſcepit ⁊ vitulū quē ſolū
habebat hoſpitibꝰ occidit. Poſt cenam vero ſctūs epūs
oſſa vituli ſeruata ſup pellē cōponi fecit: ⁊ ad eiꝰ orōnē
vitulꝰ ſine mora ſurrexit. Deinde regē cōſtāter de impie-
tate redarguit: ⁊ regnū eiꝰ ad extraneū trāſiturū ꝓphe
tico ſpū ꝑdixit. Dehinc cunctis ſtupentibꝰ bubulcū di
uina monitiōe regē cōſtituit. Et extūc reges de bubul
ci gn̄e ꝓdeuntes dn̄ant̄ regi gentis britānioꝝ. ¶ Cū ſa-
xones ↄ̄ britones dimicarent: ⁊ ſe paucos viderēt: ſctm̄
illac trāſeuntē ad ſe in auxiliū aduocarūt: q̄bus ille vi-
ctoriā ꝓmittēs xp̄m predicauit: ⁊ ſacro illos baptiſma
te ꝑfudit: deinde admonuit vt die paſche oēs inermes
i xp̄i noīe hoſtibꝰ occurrerēt: ⁊ cū ipſe alleluya inciperet
oēs altis vocibus rn̄derēt. Qḋ cū factū eſſet tantꝰ tre-
mor hoſtes inuaſit: vt armis ꝓiectis diffugerēt. ¶ Cū
apḋ rauennā eēt a regia Placida ⁊ a filio Valētiano ipa
tore honorifice ſuſceptꝰ ⁊ ad cenā eſt īuitatꝰ: cui regina
vas argenteū maximū cibis delicatis plenū miſit: qui
cibos famulis tradidit: ⁊ vas argēti ꝓ pauperibꝰ reti-
nuit: ipe vero ſcutellā ligneā cū pane hordeaceo regine
remiſit: qḋ illa deuote ſuſcipiēs: panē reuerēter come-
dit: ⁊ ſcutellā argento texēs ꝓ reliquiis ſeruauit. ¶ In-
uitatꝰ denuo ab eadē regina ad palatiū cenaturꝰ: a ſel-
lo deuectꝰ aduenit: q̄bꝰ diſcūbentibꝰ aſinus mortuus
eſt. Cūq3 redire volēti regina equū ſuū mire māſuetu-
dinis obtuliſſet ille oīno recuſauit: ⁊ ꝑgēs ad cadauer:
aſello vt ſurgeret imperauit: qui ſtatiꝫ ſe quaſi de ſom-
no excutiens ſurrexit: ⁊ ſanctum ad hoſpitium depor-
tauit. ¶ Sed anteq̄ de ipſa vrbe diſcederet obitum
ſuum imminere predixit: et poſt modicum febre cor-
ripitur: et die ſeptima ad dominum conuocatur. Cor
puſq3 eius regina ad gallias vt ille poſtulauerat tranſ-
miſit. Quieuit autem vir ſanctꝰ pridie kalendas augu-
ſti. circa annum domini. cccexxii.

¶ De ſancto Fabiano martyre. Cap. clxii.

Fabianꝰ martyr

apud ceſaream paſſus eſt: qui cum
ferre vexilla preſidiaria recuſaret:
chriſtianus compertus: primo die-
bus aliquot in carcere truſus: dein-
de ſemel ſe iterum interrogatus: cū
in chriſti confeſſione perduraret:
mox a iudice capitali ſnīa cōdemna
tus eſt: corpuſq3 eiꝰ inhumatum tri
duo dimiſſum eſt: dehinc rheticulo
inſutum in mare demergitur: caput
vez ſeorſum ⁊ ſeorſum cadauer. Sz dei nutu ſciſſo rheti
culo mēbra capiti reuocat̄: ⁊ ceruix ſcapulis cū indiciis
paſſiōis adiungit̄: qḋ ab vndis eiectū ad caterinanū lit
tus a fidelibus reptū ⁊ in baſilica ibidē iuxta poſita cō
ditū eſt. Paſſus eſt autē pridie kal. auguſti. Hec Ado.

Finis libri ſexti.

Prologꝰ libri ſeptimi.

Septimus liber pre-

ſentis catalogi continet paſſiones ⁊ ge-
ſta ſanctoꝝ illoꝝ quorū feſtiuitates oc-
currunt infra tp̄s in quo repꝛ̄ſentat ec-
cleſia ꝓpagationē filioꝝ q̄ fuerunt eccle
ſie ipſiꝰ edificatores q̄ fuerūt ſancti do-
ctores. Hoc aūt tp̄s eſt a kalendis auguſti vſq3 ad kalē-
das ſeptēbris. Et hoc ſub figura ſapientiſſimi ſalomo-
nis: cuius tūc libri legunt̄ cuiuſq3 vices gerunt in eccle-
ſia dei ſcti doctores diuina ſapiētia repleti: ex q̄bꝰ tā in
grecoꝝ oriētali q̄ʒ latinorū occidētali eccleſia q̄tuor prin
cipaliores extitērūt per quatuor libros ſapiētie deſignati.
¶ Ad huius ergo temporis feſta ꝑtractanda tranſcur-
rendū eſt. Verū: q2 hoc tēpore libri ſalomonis ⁊ ieſu filii
ſyrach ab eccleſia legunt̄: merito legēdis ſanctorū huiꝰ
tēporis geſta ipſoꝝ duoꝝ ſanctoꝝ: vz ſalomonis ꝓphe-
te ⁊ ieſu ſyrach premittent̄: quoꝝ dies obitus nullo loco
reperiri certū eſt. Et q̄uis ſalomon ꝓpter crimē idolo
latrie qḋ incurrit: ex eo qḋ mulieres alienigenas ada-
mauit: vt dr̄. iii. reg. ca. xi. a q̄buſdā dānatus aſſerat̄. Mi
hi aūt iuxta aliorū ſnīam rectius viſum eſt ipm̄ nedum
damnatū dici non audere ſed potiꝰ ſanctificatū aſtrue-
re. ¶ Ad qḋ aſſerēduꝫ me inducūt principaliter quinq3
rationes. ¶ Primo q2 eccleſiaſtici. xlvii. c. ipſe ſalomon
inter viros glorioſos ⁊ ſanctos veteris teſtamēti patres
expſſe cōnumerat̄ eiuſq3 laudabilia opa memorantur.
Et q̄uis etiaꝫ eiuſdē crimina explicent̄: conſiderāti tn̄
ſubtilius verba ſapientis potiꝰ apparebit ipm̄ ſalomo-
nē approbatū q̄ʒ reprobatū. Ex quo conicit̄ q2 ſapiēs
Ieſus diuino ſpū ſalomonem ſanctificatum manifeſtiꝰ
confirmauit. ¶ Scḋo q2 non eſt arbitrandum q2 deus
hominē tanto ſibi dilectū: quē tanta gratia ſublimauit
vt ipm̄ ꝑ cunctis mortalibus ſapientia diuinorū ⁊ hu-
manorū diuinitus ei infuſa dotaret: ⁊ tanta glorie diui-
tiarū pacis ⁊ regni dilationis abūdātia ditaret: ad tan-
tam miſeriam deuenire permiſiſſet vt ipſum in obſtina
tione idololatrie finire conſenſerit: q̄n potiꝰ vt tradunt
hebrei circa vite finem de cōmiſſis penituit. Vnde pro-
pter hoc librum de contemptu mundi qui eccleſiaſtes
dicitur cōpoſuit. Ex cuius textu libelli etiā ſatis appa-
ret q2 ipſum cōpoſuit in vltima ſenectute. ¶ Tertio q2
ipſe templum ſanctiſſimū dn̄o edificauit quod nec ipſe
dauid pater eius edificare promeruit. Quis eī qui dei
perfecta intueatur clarius opera audeat opinari glorio
ſum deū qui dauid prophetam ſanctiſſimum ob id ſolū
a templi conſtructione prohibuit: q2 ſanguinē inimico-
rū dei fuderat etiā iuſte ⁊ dn̄o imperante voluiſſe idem
templum locum vez diuine habitationis electā ab hoīe
fabricari: quē preſciuiſſet eterne dānatiōis obnoxiū: ob
eius crimina deputādū. ¶ Quarto: q2 ipm̄ ſalomonē:
vt in multis apparet: dn̄s prophetico ſpū repleuit. Nā ⁊
plurima de chriſti humanitate predixit. Et ſi oppona-
tur: q2 ⁊ balaā ariolus prophetauit. Rn̄detur q2 nō erat
ille magnus de electo populo hebreorū: ſed ex dānatis
gentilibus oriundus. ¶ Quinto argnit̄ fortiſſime ſan-
ctitas ſalomonis: ex eo q2 eccleſia dei q̄ per ipſū ſanctuꝫ
cūcta diſponere ⁊ facere credenda eſt: libros ſalomonis
inter ſacre pagine volumina ſuſcepit in quibus funda-
mentaliter fides nr̄a conſiſtit: tanq̄ʒ approbatiſſimos ⁊
catholice veritatis myſteria cōtinētes. Qḋ ſi eccl'ia ſalo
monem dānatū putaret: ⁊ ipſius opuſcula: ⁊ ſi non exp̄ſ
ſius reprobaſſet: ſaltem inter apocripha dimiſiſſet. Ex
quibus rōnibus inductis opinionē ioſephi in hac par-
te ſecutus: ſalomonē ſctm̄ ⁊ inter ſanctorū numerū ſal-
ua ſemꝑ fidei catholice veritate: ⁊ matris eccleſie diffini
tione ſcribendū eſſe decreui. Hieronymus autē ⁊ Am-
broſius hoc ſatis declarant. Hieronymus eīn in. xvi. li-
bro de extrema viſione ezechielis facit mentionē de ſalo
mone dicens. Quāuis peccaſſet egit tn̄ pn̄iam ſcribens
prouerbia vbi dicit. In nouiſſimis egit penitentiam: et
reſpuit eligens diſciplinam. Item hieronymus ſup ec-
cleſiaſtem. Aiunt hebrei hunc librum eſſe ſalomonis pe
nitentiam agētis. Ambroſius in apologia dauid. Quid
de dauid dicā: ⁊ de ſancto ſalomone: qui q̄ʒ vulgus exi-
ſtimabat eū veniſſe pro xp̄o: ne videret̄ eſſe ſupra hoīem
nutu diuino corruit. Vbi ꝑ Ambroſiū dauid nō dr̄ ſan-
ctus: qui ab oībꝰ ſanctꝰ eſſe ſcit̄: ⁊ ſalomonē ſanctū no-
minat: vt nobis de penitētia eius dubietatem tollat.

Incipit liber. vii. a ka-
lēdis Auguſti vſq3 ad kalendas Septembris.

¶ De ſancto Salomone rege ⁊ propheta.
Cap. i.

Salomon pro-

pheta ⁊ rex iſrael: filiꝰ re
gis dauid de tribu iuda
in hieruſalē progenitus
de berſabee olim vxore
vrie adhuc patre viuente: ipſiuſq3 iuſ-
ſione in regē iſrael inunctus fuit: vt ſu
pra dictū eſt in legēda dauid ꝓphete i
iiii. ka. Januarii. Qui poſt parētis obi
tū in regno ſuo pacifice ſedens: de fra
tre adonia de proditione regni ſuſpe-
cto: necē vindictam expetiit. Joab quoq3 principē mili-
tie patris ſui de homicidio quod alias in Abner princi-
pem militie Saul cōmiſerat: gladio puniuit. Abiathar
quoq3 ſacerdotē ab altaris miniſterio eiecit. Sicq3 exi-
gente iuſtitia ſceleratorum crimina digna vltione mul-
ctauit. Filiā pharaonis regis egypti in vxorem duxit cū
adhuc. xi. annū ageret: vt tradunt hebrei: ⁊ ex ea quaſi ↄ̄
naturā roboā filiū ꝓcreauit. Deinde aſcēdit in excelſum
gabaon quem ioſephus appellat hebron: ⁊ obtulit mil-
le hoſtias in holocauſtū ſuper altare quod fecerat moy-
ſes. Cui dn̄s ꝑ viſionē in ſomnis eadeꝫ nocte apparuit
dicēs: vt qḋ vellet obtinēdū cōtinuo poſtularet q̄ ſapiē-
tiā ſuā oībꝰ donis ꝓpoſuit a dn̄o ſibi infuſam impetra
uit. Et reuerſus in hieruſalem coraꝫ archa dn̄i gratias
egit. ¶ Tūc venerunt due mulieres meretrices corā re
ge de vnico filio viuēte litigātes: quē vtraq3 illaꝝ ſuū na
tū nuper editum eſſe dicebat: alterūq3 q̄ nocte ab vna il
larū oppreſſus fuerat: quelibet ipſarū peperiſſe vel ne-
caſſe denegabat. Cumq3 mens omnium in huiuſmodi
diſcrimine heſitaret: rex ſalomon queſtionem inopinā-
ter ſoluit: ⁊ allato gladio: vt ait ioſephus precepit vtrū-
q3 infantem diuidi: vt vtraq3 mulier medietatem viui ⁊
mortui acciperet. Quod mater viuentis audiens: quia
commota ſunt viſcera eius ſuper filio ſuo petiit infan-
tem viuum aduerſarie dari ne occideret̄: altera vero di-

nidi poſtulabat. Et cognoſcēs rex vtriuſq; vocē de vero cordis fonte prolatā infantem viuū ei que ipſum dimitti aduerſarie poſtulauerat: tanꝙ vere matri aſſignauit. Et admirati ſunt aſſeſſores eiꝰ qui prius ſententiā quaſi ab adoleſcente prolatā deridebant. Ōis quoq; iſrael hoc audiēs diuinā ſapiētiā i rege eſſe cognouit. ¶ Statuit autem rex .xij. prefectos ſuper omnem terram ſuā: qui per ſingulos menſes prebebant neceſſaria domus eius. Erat aūt cibus ſalomonis per ſingulos dies .xxx. cori ſimile. ⁊ .lx. cori farre. x. boues pingues. ⁊ .xx. paſcuales: ⁊ .c. arietes. excepta venatione ceruorum ⁊ caprearū ⁊ auium altilium: ſed ⁊ piſces ei quotidie innumerabiles portabant. Et fuit in diebus eius pax ſumma in terra. habebat quoq; ſalomon .xl. milia equorū currulium. ⁊ .xij. milia equeſtrium. Et precedebat in ſapientia cunctos homines ⁊ reges orientalium ⁊ egyptiorū. ¶ Quarto igitur anno regni ſui: qui fuit annus .cccclxxx. egreſſionis iſrael ex egypto menſe maio: primo templum domini cepit edificare in hieruſalem de marmore candido: quod parium dicitur in monte moria in quo abraā olim filium iuſſu diuino voluit immolare. ⁊ in anno .xj. regni ſui menſis octobris conſummauit. Ita ꝙ in ſeptē annis ⁊ ſex menſibus cum ſuis vtenſilibus completum eſt. Sic enim omnia extra vrbem dolata ⁊ perfecta ſunt ꝙ nullum ferramentum auditū eſt in domo dn̄i cū edificaretur. Hiras quoq; rex tyri olim amicꝰ dauid ligna cedrina de libano exciſa ꝑ manus ſeruorū ſuorū ſalomoni adminiſtrauit. Dicitur etiā ſalomonē ad exciderandos celerius lapides habuiſſe ſanguinem vermiculi q̄ thaminus dicitur quo liniti marmores facilꝰ ſecabantur: quem inuenit hoc modo. Erat ſalomoni ſtruthius habēs pullum: quem ſub vitreo vaſe incluſum: cū pater habere nequiret tulit vermiculum de deſerto: cuiꝰ ſanguine vitreū liniēs cōfractum eſt. Dū aūt conſumaret edificiū poſitus eſt lapis vnus in angulo ſuperiori cūctis mirātibus. q2 ab edificātibus nec in fundamēto nec in muro vnꝙ poni potuit: nec eſt ei inuētus locus. Et impleta eſt ꝓphetia dauid. Lapidē quē reprobauerūt edificātes ⁊c. ¶ Tēplo igit̄ conſumato rex ſalomon mēſes ſeptem illud ſolēniter dedicauit: ⁊ arcam dn̄i de ciuitate dauid eodē tranſtulit. Deinde ad edificium domorū acceſſit. qd̄ .xiij. annis vix cōpleuit. Nō enī circa eas adeo feruens erat: nec ad eas opulentia ipſi a patre ſicut ad templum preparata fuerat. Fecit aūt tres domos vnā ſibi: alteram vxori filie pharaonis: ⁊ tertiam domū ſaltus. Deinde hiri rege tyro qui ſibi prebuerat auxiliū in auro et lignis ad templum domini conſtruendū dedit .xx. oppida i terra galilee de ſorore neptalim maritima. Et extunc terra illa dicta eſt galilea gētium: quia in ditione regis gentilis erat. ¶ Salomon etiā muro robore muros ciuitatis hieruſalem edificauit ⁊ ampliauit ⁊ nouas ciuitates i pluribꝰ locis fundauit. De filijs iſrael nullū ſibi ſeruū fecit ſ3 cananeos ſibi tributarios ſubiugauit. Claſſem quoq; fecit in inſula maris rubri q̄ dr̄ aſiongaber ⁊ deferebāt ei viri nautici de ophir aurum multū ⁊ argentū ⁊ gēmas ⁊ aromata ⁊ alia ꝑcioſa de indie partibꝰ allata. Et habuit rex ſalomō diuitias inextimabiles: vn̄ et in diebꝰ ſuis quaſi nullīꝰ ꝑcij erat argentū in hierl'm: nā ⁊ ſedilia pre foribꝰ domorū plurima argētea erāt ⁊ tāta argēti copia quāta lapidū vel lignorū. Ōia vaſa domus ſue erāt aurea ⁊ vniuerſa ſuppellex domus ſaltus ex auro puriſſimo erat. Et magnificatꝰ eſt rex ſalomō ſup oēs reges terre diuitijs ⁊ ſapiētia: ⁊ vniuerſi deſiderabāt eum videre ⁊ deferebantur vndiq; ei munera ⁊ iocalia ꝑcioſa ⁊ arma bellica ⁊ equi ⁊ muli fortiſſimi ⁊ decori. ¶ Ad huius opinionem incredibilē regina ſabba ethiopie ſapientiſſima venit eum temptare in enigmatibus ⁊ ingreſſa eſt hieruſalem cū comitatu multo ⁊ diuitijs. Et honorauit eam rex vltra modū: ac docuit eā in his omnibus q̄ ſibi ꝓpoſuit vn̄ admirans nō habebat ſpm̄. verūtn̄ tria pre ceteris admirata eſt vz domū ſaltus ⁊ ſupra tēpli fabricā ordinē ⁊ frequentiam miniſtrātium in tēplo. Itē ordinē ⁊ diſtinctionē regi ſeruientiū in mēſa vt in tāta multitudine miniſtrorū nullꝰ dubitaret q̄s cuiꝰ rei miniſterio fungeret̄ nec etiā vnꝙ opus vt cuiꝙ eorū ꝙ tale q̄d faceret: ꝑ aliū mandaretur. Dedit aūt regi munera ſ3 .xxx. talēta auri ⁊ gēmas ꝑcioſas ⁊ aromata quāta ⁊ qualia alias in hieruſalē nō fuerant viſa. Dicit etiā ioſephus eam dediſſe regi radicem balſami vnde ꝓpagate ſunt vinee engaddi: cui ⁊ ſalomō plurima redonauit. Cūq; regina ad terram ſuā reuerſa eſſet tradūt quidā ipſam regi ſcripſiſſe: ꝙ preſentialiter timuit ei dicere ſe vidiſſe in domo ſaltꝰ lignū in quo ſuſpēdēdus eſſet quidā ꝑ cuius morte regnū iudeorū periret: ⁊ ceteris indicijs illud regi indicauit. Quod timēs ſalomō in profundiſſimis terre viſceribꝰ illud occultauit ⁊ hoc lignū crucis dn̄ice fuit: qd̄ tn̄ paſſiōis tempore miraculoſe ſupernatauit: vt ſupra dictum eſt in legenda ſancti ade poſt .lxx. x. kalēdas februarij. ¶ Cū autē ſalomon iā ꝓpe ſenectutē eſſet ꝯtra legē dei mulieres multas gētiliū amauit. Habuit enī vxores .lxx. ⁊ cōcubinas .xxx. q̄ auerterūt cor eiꝰ a dn̄o ⁊ ſecutus eſt deos alienos ne eas cōtriſtaret. Edificauit enī in excelſis circa hieruſalē tria phana idolorū ſ3 vnum aſtaroth dee ſidoniorū q̄ iuno dicitur. Scd̄m cadimum idolo moabitarū. Tertiū moloch idolo amonitarum in mōte oliueti e regione tēpli qd̄ plurimū deo diſplicuit: vn̄ poſtea locꝰ dictus eſt locus offenſionis. Ideo ꝓpter huiuſmodi peccata deus ſalomoni adhuc viuenti aduerſarios ſuſcitauit eiuſq; regnū poſt mortē eius ſcindendum eſſe predixit. Sicq; q̄ prius pacē habebat vndiq; vitā in tribulatione finiuit. Et cū annis .xl. regnaſſet mortuꝰ eſt. Sed vt dictum eſt ipm̄ circa vite finē penituit ⁊ ſepultꝰ eſt in ſepulchro Dauid pr̄is ſui in hieruſalem. ¶ Et notādum ꝙ ſalomō dicit̄ ſenex fuiſſe de quo mirādū eſt cū modicū vltra .l. annos vixiſſe legat̄. Nam .xl. anno genuit roboā ⁊ .lx. annis regnaſſe dicit̄. Plenius ergo ioſephꝰ hoc declarat dicens ꝙ ſalomon valde longeuus mortuus eſt qui regnauit annis .lxxx. vixit autem annis .xciiij. Sed diuina ſcriptura eos tantum annos exprimit: quibꝰ anteꝙ preuaricaret̄ regnauit. ¶ Aiunt hebrei ſalomonē de idololatrie peccato penitentē ſe trahi feciſſe per plateas hieruſalē cauſa penitentie et inde cum in templum veniſſe ꝙ fecerat eū .vij. virgis: de quibus dedit quatuor legiſperitis vt verberaretur ab illis: qui cōmuni conſilio dixerunt ꝙ in vnctum dn̄i manum non mitterent: vnde fruſtratus ab illis a ſeipſo depoſitus eſt: ⁊ ſeipſū verberauit: ⁊ hec ſunt verba ſalomonis de ipſo ſcribentis. Poſtꝙ amiſerat regnū: chriſtus purgauit peccata ipſius ⁊ exaltauit in eternum cornu eius ⁊ dedit illi thronum regni ⁊ ſedē glorie iſrael. ¶ Scripſit aūt ſalomon libros tres. ſ3 parabolarū ſiue prouerbiorū: et eccleſiaſten: atq; cātica cāticorū. Librum aūt ſapientie q̄dā ab ieſu ſyrach conſcriptū aſſerunt: q̄dā ab ipſo ſalomone: qui tn̄ apud hebreos nuſꝙ eſt: quia ⁊ grecā eloquentiā redolet: vt ait hieronymus: ⁊ nōnulli hunc eſſe iudei philonis aſſirmant. ¶ Primus autē liber prouerbiorū in parabolis .iij. conſiſtit. Tertius in verſibus .v. qui dragmata dicuntur. Et diſputauit de natura arborum ⁊ herbarum a cedro vſq; ad iſopum. De naturis quoq; auiū ⁊ omnium animalium philoſophatus eſt ꝑ vnum quoq; genus parabolam dicens. Excogitauit etiam cōiurationes: quibus egritudines mitigant̄. Alias quoq; quibus demones eijcerentur: ⁊ alias quibus obſtricti nō redirent. Et ſic ex ipſo textu biblie conſtat ipſum etiā alia volumina cōpoſuiſſe: preter ea que in canone continētur. ¶ Hec omnia ex tertio regum a cap. ij. vſq; ad .xj. incluſiue. ⁊ ex ſcd̄o paralipomenō a principio vſq; ad .c. x. incluſiue. Et ex dictis ioſephi: hieronymi: ⁊ ex hiſtoria ſcholaſtica: atq; ex chronicis guilielmi breuiter collecta ſunt.

¶ De ſancto Ieſu ſyrach propheta. Cap. ij.

Ieſus filiꝰ ſyrach ortus in hieruſalē honorabilis doctor legis: diuina ſapientia perluſtratus tp̄e ptholomei euergetis regis egypti: ſub ſimone onie filio ſacerdote claruit: q̄ librū eccleſiaſticū cōpoſuit: in quo ⁊ eiuſdē ſimonis mentionē fecit. Librū etiā qui ſapientia intitulatur cōpilaſſe dr̄: q̄uis de hoc nulla certa veritas habeat̄: qui ſapientia ⁊ ſanctitate pollens in diebꝰ eleazari ſacerdotis tp̄e ptholomei philopatoris nature humane debitū ſoluit: ſepultuſq; eſt in hieruſalem in ſepulchro patrū ſuorū: ⁊ a iudeis maxima veneratione celebris habetur: cuius librum nepos ipſius ex filio eiuſdē cū eo nomine ieſus ex hebreo in grecum tranſtulit: vt idem in ipſius libri prologo teſtatur.

¶ De ſancto Petro ad vincula. Cap. iij.

Feſtū ſancti Petri ad vincula quatuor ex cauſis inſtitutū fuiſſe putatur: ſ3 in memoriā liberationis: in memoriā cathenarum ipſius repertionis pro deſtruēdo ritu gentiliū: ⁊ ꝓ impetrāda abſolutione ſpūaliū vinculorū. ¶ Prima igit̄ cauſa eſt in memoriā liberatiōis Petri. Nā ſicut in hiſtoria ſcholaſtica dr̄. Herodes Agrippa romā adijt: ⁊ ibi Caio nepoti Tyberij ceſaris familiariſſimꝰ extitit: vnde poſt aliq̄d tp̄s Tyberio defuncto Caius in imperiū ſublimatus: Herodē regē in iudeā deſtinauit. Qui cum veniſſet hieruſalē: vt dr̄ Actuū duodecimo: occidit Iacobū fratrem Ioannis gladio: videns autē q2 placeret iudeis in diebus azimorū Petrū apprehendit: ⁊ in carcere cathenis vinctum recluſit. Angelus autē eidē noctu aſtitit ⁊ lumen in habitaculo refulſit: ac Petrū a vinculis mirabiliter abſoluit: liberūq; abire dimiſit. Sequēti aūt die dū herodes cuſtodes detentos ꝓpter liberationē petri diuerſis vellet penis afficere: concitꝰ in Ceſareā deſcendit: vbi dū eſſet ſicut refert Ioſephus in decimo nono antiquitatū librorū: ⁊ ad eū totius prouincie viri vnanimiter conueniſſent ille veſte ex auro mirabiliter contexta. Indutus incipiente die ꝓceſſit ad theatrū: vbi dū primos ſolis radios veſtis aurea ſuſcepiſſet: ⁊ repercuſſo ſplendore duplicatā ſpectantibꝰ lucem fulgor metalli vibrātis effudit: vt ꝑ hoc plus aliquid de eo ꝙ humane nature eſt artifex arrogātia mentiret̄. Qui mox ad populum vti facundiſſimus erat melliſluo ſermone concionari cepit. Ilico adulantis voces concrepant: ipſū nō hoīem ſed deū. Et dū ſibi oblatos diuinos honores nimia preſumptione ſuſciperet: vidit ſuper funiculum eius capiti exiſtētem bubonē: quē rome exiſtēs ab augure didicerat futurū ante .v. dies mortis ſue preſagiū. Et cōtinuo ꝑcuſſus ab angelo vermibꝰ per quinq; dies viſcera corrodentibꝰ expirauit. In memoriam igit̄ tā mire liberationis principis apoſtolorū a vinculis ⁊ diro vltionis in tyrānum protinus ſubſecute: eccleſia feſtū beati petri ad vincula ſolenniʒat: vnde ⁊ epiſtola in miſſa cantatur in qua hec liberatio facta perhibetur. Et ſcd̄m hoc videtur ꝙ hoc feſtū dici debeat petri a vinculis. ¶ Secūda cauſa eſt in memoriā inuentionis cathene. Cum enim beatꝰ Alexander papa ⁊ martyr: q̄ in cuſtodia detinebatur a quirino tribuno filiam ipſius quirini balbinā nomine ad ſe in carcerem delatā: impoſita boga ſua in collo ipſius puelle a ſtrumate liberaſſet: vt ſupra dictum eſt in paſſione quirini martyris: tertio kalen. aprilis: ⁊ in paſſione alexandri pape .v. nonas maij. Balbina ad xp̄m cōuerſa ⁊ baptiʒata: ipſā bogā apud ſe ex deuotione retinens frequenter oſculabatur. Quod cū faceret Alexander papa ipſam exhortatus vt bogā illā dimittat: ſed cathenas beati petri diligenter inquirat: quas ſi reperire poſſit eas cū ſumma deuotione retineat. Quirinus igitur ad inſtantiā filie in carcere vbi petrꝰ detētus fuerat diligēter cathenas inquiri fecit: eaſq; tandē repertas filie cōceſſit: que in kalendis auguſti reperte ſunt. Tūc ſctiſſ. alexander hoc feſtum in memoriā cathenarū petri in kalē. auguſti celebrādum inſtituit: ⁊ in honore eius eccleſiam fabricauit: quā ⁊ ad vincula nominauit: ⁊ ibidē cathenā ipſam repoſuit: vbi in ipſa ſolennitate multitudo populi congregatur: ⁊ petri vincula deoſculantur. ¶ Tertia cauſa inſtitutiōis eſt ſcd̄m bedā. Cū enī octauianꝰ imperator rempublicam primus ⁊ mirabiliter auxiſſet: auguſtus primus olim vocatus eſt: vn̄ ⁊ hūc mēſem qui prius ſextilis dicebat̄: q2 ſextus a martio ſuo noīe intitulauit eum auguſtū vocās. In memoriā igit̄ octauiani auguſti oēs romani primā diem ipſius ſolēniter celebrabāt: ⁊ diuinos quodāmodo honores gētili pricipi exhibebāt: vſq; ad tp̄s theodoſij imperatoris q̄ cepit regnare anno domini .ccclxv. Eudoxia igit̄ filia ipſius theodoſij vxor valētiniani hieroſolymā ex voto perrexit: vbi quidam iudeus pro magno munere cathenā ei obtulit qua ſub herode petrꝰ apoſtolꝰ vinctus fuit. Cū ergo romā rediſſet: ⁊ romanos in honorē auguſti ceſaris in Kalēdis ipſius mēſe ſolēniʒare videret cogitās ꝙ nō de facili a tali eos errore reuocare poſſet: cogitādo tractauit: vt obſeruātia quidē ſic ſtaret: ſed in honorem beati petri fieret: ⁊ ipſum diē oīs ppl's ad vincula noīaret. Habitaq; collatione cū pelagio papa multis exhortationibꝰ populum induxerūt: vt memoria principis paganorū trāſiret ad memoriā principis aplōrū. Tūc imperatrix cathenā quā de hieruſalē attulerat ꝓtulit: ⁊ papa illā quā Petrus Rome vinctꝰ fuerat eduxit. Hec igit̄ illi ſociata ita miraculoſe vna cathena facta eſt: ac ſi ſemꝑ vna ⁊ eadē extitiſſet. Ipſa igit̄ vincula papa ⁊ regina in eccleſia ſancti Petri ad vincula poſuerunt: ⁊ ipſam multis priuilegijs dotauerūt. Ad predictū diem vbiq; celebrē fore inſtituerūt: vz kalen. Augu. ¶ Anno dn̄i .dcccxl. q̄dā comes Othonis imperatoris a diabolo crudeliter arreptus intantū: vt ſeipſum dentibꝰ laceraret: ad Ioānem papā ducitur: vt cathena ipſa eius collo circundaret̄. Sed dū alia cathena furentis collo fuiſſet impoſita nihilq; ex hac ꝑueniret ſalutis nimirū vbi nihil erat virtutis: tandam Petri cathena ꝓducit̄ ⁊ furētis collo imponitur: ſtatimq; demon ab ipſo effugat̄. Tūc theodericus Meteñ. ep̄s ipſam cathenā arripuit: ⁊ illam ſe nō dimiſſurū niſi pars eius ſibi cōcederet̄: aut ſibi manus abſcideret̄ aſſeruit. Tandē cū de hoc multa cōtentio eſſet: imperator litigium ſedauit: ⁊ ex illa cathena a papa anulum vnū ep̄o impetrauit. ¶ Quarta cā huiꝰ feſti inſtitutiōis eſſe pōt: q2 dn̄s Petrū a vīculis miraculoſe abſoluit: ⁊ eidē ligādi atq; ſoluēdi ptātē cōceſſit. Nos etiā qui vinculis pctōrū obligati tenemur: abſolui indigemꝰ. Ideo igit̄ ſolēnitatē Petri ad vincula celebramꝰ: vt ſicut ille a vinculis abſolui ꝓmeruit: ⁊ ſicut abſoluēdi poteſtatē accepit: ſic ⁊ ipſe a pctōrū vinculis nos abſoluat. Hāc vero vltimā cām inſtitutionis q̄s de facili ꝑpēdere pōt ſi videat ꝙ abſolutionē a vinculis in aplō factā epiſtola memorat. Abſoluēdi ei cōceſſam euāgeliū recitat: ⁊ abſolutionē ab ipſo nobis fiendam oratio hodierna depoſtulat.

¶ De ſctis Machabeis marty. Capitulum. iiij.

Machabei martyres ſeptē frēs fuerūt q̄ cū matre reuerēda ꝓ obſeruatione legis diuine ſub Antiocho rege in hieruſalē paſſi ſunt: ꝓut in .ij. Machabeorū cap. vij. plenius cōtinet̄. Cū enī porcinas carnes nollēt comedere: pro plagis

taurearũ iubente rege vexati: deinde ſigillatim vniuſcuiuſq3 coꝝ amputatis linguis: ⁊ cute capitis cũ capillis abſtracta: atq3 preciſis manibus in ſartagines ⁊ ollas eneas accẽſas miſſi ſpm̃ tradiderũt: quos mater mirabilis in ſupplicijs hortabat: ⁊ cõſtãti aĩo ad tolerantiã inuitabat. Que tãdem oĩbus per ignẽ cõſumatis: vt dictũ eſt: ⁊ ipſa ſilr̃ eadẽ pena cruciata martyrij corona filijs ſociata eſt. ¶ Et notãdũ ꝙ eccleſia orientalis facit feſta de ſanctis vtriuſq3 teſtamẽti. Occidentalis aũt nõ facit feſta de ſanctis veteris teſtamẽti: eo qꝺ ad inferos deſcenderunt: preterꝙ de innocentib⁹: eo qꝺ in ipſorũ ſingulis xp̄s occiſus eſt: ⁊ de machabeis. Et hoc ꝑpter quatuor rõnes. ¶ Primo ꝑpter prerogatiuã martyrij: qꝛ inaudita ſupplicia vltra alios teſtamẽti veteris paſſi fuerũt. Et hec eſt rõ comeſtoris. ¶ Scdõ ꝑpter repreſentationẽ myſterij. Septenarius eñi eſt numerus vniuerſitatis: ſignificatur enim in iſtis oẽs ſancti veteris teſtamẽti celebritate digni: ⁊ in his ſeptẽ ceteris oĩbus reuerentia impẽditur. ¶ Tertio ꝑpter exemplũ patiendi proponuntur eñi in exemplũ fidelibus: vt ſcilicet eorũ cõſtãtia ad zelum fidei animẽtur ⁊ ad patiendũ pro lege euãgelij: ſicut ⁊ illi paſſi ſunt pro lege moyſi. ¶ Quarta eſt ꝑpter cauſam ſupplicij. Nã pro defenſione legis ſue talia ſupplicia paſſi ſunt: ſicut ⁊ xp̄iani pro defenſione legis euangelice patiuntur. Has tres rationes aſſignat Joannes beleth in ſumma de officio. Paſſi ſunt autem kalendis auguſti.

¶ De ſancto Euſebio ep̄o ⁊ cõfeſſore. Cap. v.

Euſebius epiſcopus ⁊ martyr ſemꝑ virgo exiſtens: dũ adhuc cathecumin⁹ eſſet: ab euſebio papa baptiſma ſuſcepit ⁊ nomen. In quo baptiſmo man⁹ ãgelice viſe ſunt q̃ ip̄m de ſacro fonte leuauerũt. Matrona quedã ei⁹ pulchritudine capta cũ ipſius cubiculũ adire vellet: cuſtodiẽtibus angelis ꝑuenire nõ potuit: vñ facto mane ab eo veniã poſtulauit. Ordinat⁹ preſbyter tanta ſctitate enituit: ꝙ dũ celebraret: ſepius ei angeli miniſtrarẽt. Cũq3 arriana peſtis italiam totam inficeret: imperante cõſtantino eidem hereſi fauẽte: iulianus papa Euſebium in vercelleñ. ep̄m cõſecrauit: que tunc inter vrbes italie quodãmodo principalis erat. Qꝺ audientes heretici fores eccleſie clauſerunt: ⁊ Euſebius vrbẽ ingreſſus ante oſtiũ maioris eccleſie: que eſt dei genitricis genua flexit: ⁊ oĩa oſtia ſua mox oratione reſerauit. Auxentiũ mediolaneñ. ep̄m arrianum de ep̄atu eiecit: ⁊ dionyſium ei catholicum ſubrogauit. Quapropter indignatus cõſtantius imperator multorum ep̄oꝝ cõcilium ordinauit: ⁊ Dionyſium ep̄m accerſiuit: multaſq3 ad euſebiũ epiſtolas deſtinauit: qui ſciens maliciam in multitudine preualere venire ↄtempſit: ſed ſuã ſenectutem oppoſuit: vnde imperator contra eius excuſationẽ ſtatuit in mediolaneñ. ciuitate: que prope erat conciliũ celebrari: vbi cũ Euſebium deeſſe vidiſſet: iuſſit arrianos fidẽ ſuam deſcribere ⁊ dionyſium ep̄m mediolañ. ⁊ vigintinouem ep̄os catholicos cõpulit ſubſcribere: ꝙ audiẽs euſebius mediolanũ acceſſit ⁊ multa ſe paſſurũ predixit. Cum aũt ad quendã fluuium exiſtẽs in itinere perueniſſet: nauis ex alia parte fluminis exiſtens eo iubẽte ꝑ ſe ad eũ venit ⁊ ipſum cũ ſocijs ſine gubernatore trãſportauit cui p̄dictus dionyſius obuiauit: et ad pedes eius ꝓcidens veniã poſtulauit. Cũ ergo euſebius ab imperatore: nec minis: nec blanditijs flecti poſſet: vt chirographo arrianorũ ſubſcriberet: quin poti⁹ euſebius chirographũ ſibi ad ſubſcribendũ traditum combuſſiſſet. Iratus conſtantius euſebiũ tradidit arrianis: quẽ protinus de medio aliorum ep̄orum raptũ diuti⁹ flagellarũt: ⁊ per gradus palatij a ſummo i imũ ⁊ econtrario traxerunt. Cumq3 caſſato capite multuz ſanguinis effudiſſet manib⁹ poſt tergum vinctis ip̄m per collũ fune trahebãt. Tũc cõſtãtius imperator oẽs ep̄os catholicos: qui eius exemplo fuerant animati in exilium miſit. Euſebiũ vero apud ſcythoplim vrbẽ paleſtyne arriani duxerunt: ⁊ ipſum in quodam cubiculo adeo arctiſſimo recluſerũt: vt eſſet illo longitudine breuior: latitudine arctior: ita vt curuatus nec pedes extẽdere: nec ſe in latus vertere poſſet. Sed poſt modicum conſtãtio defuncto: iulianus eidẽ ſuccedẽs: ⁊ omnibus placare volẽs: iuſſit oẽs pacifice quacũq3 lege ſibi placita perfrui. Et ſic euſebius inde exiuit: ⁊ ad athanaſium alexãdrinum ep̄m perrexit. ¶ Poſt aliquot annos ſopitis arrianis ſub iouiniano imperatore vercellas rediit: quem populus cum exultatione ſuſcepit. Sed verum regnãte valente arriani repullulant: qui euſebiuz extra domum ſupinũ traxerũt: ⁊ ipſum lapidib⁹ obruerũt. Sepultus in eccleſia quam ipſe conſtruxerat kal. auguſti cuz eſſet annorũ. lxxxviij. circa annũ dñi. cccc. Qui inter cetera talẽ gratiã ſue ciuitati obtinuit: vt nullus arrianus ibidem viuere poſſit. Hic in pſalmos cõmentarios edidit ⁊ alia opuſcula fecit vt ait Hieronymus libro de illuſtribus.

¶ De ſctõ Bono preſbytero ⁊ ſocijs marty. Cap. vj.

Bon⁹ preſbyter: fauſtus ⁊ maurus diacones: primitiuus et caliſinoſius ſubdiacones Joannes exuperãtius: quirillus: ⁊ honoratus clerici: paſſi ſunt rome ſub valeriano ⁊ galieno imperatoribus. Hi ex numero clericorum fuerũt: quos beatus ſtephan⁹ papa ordinauit. Cuz eñi predicti imperatores ſummo ſtudio beatum ep̄m vel eius clericos requirerẽt: poſuerũt edictũ in locis celeberrimis vrbis: preconizariq3 fecerũt: vt quicũq3 papã vel eius clericos agnouiſſent, vbicũq3 latere ilico imperatoꝝ aurib⁹ diuulgarent. Qua de re p̄fatos nouẽ repertos ac detentos iuſſerũt imperatores ſine vlla audientia decollari. Qui decollati ſunt via latina iuxta ſuorũ aqueduct⁹. Quorũ corpora tertulinus lz adhuc gentilis ſepeliuit in ipſo loco iuxta corpora martyrum iouini ⁊ baſilei kalen. auguſti.

¶ De ſanctis Sophia ⁊ filiabus eius virginibus ⁊ martyribus. Cap. vij.

Sophia mulier ⁊ tres filie ei⁹ virgines: fides: ſpes: et charitas: rome paſſe ſunt ſub Adriano imperatore. Hec matrona xp̄ianiſſima de italico ſolo: cũ predictis tribus filiabus ſuis ad vrbẽ veniens multas feminas ad fidẽ cõuertit: et exẽplo ſue caſtitatis plurimas mulieres xp̄ianas effectas a conſortio maritorum ſubtraxit. Quapropter ad ſuggeſtionẽ antiochi p̄fecti ab imperatore cũ filiabus tenta eſt: ⁊ in carcerẽ miſſa in domo paladij ſenatoris: vbi mater in fide xp̄i filias hortabat. ¶ Poſt dies aũt tres filie eius educte: ⁊ Adriano p̄ntate ſunt. Cũq3 diane ſacrificare nollẽt: prio quidem Adrian⁹ fidẽ annoꝝ. xij. a cẽturionib⁹. xij. ſibi viciſſim ſuccedẽtib⁹ grauit fecit cedi. Dehinc mãmillas ei⁹ amputari: de qb⁹ lac ꝓ ſanguine fluxit. Deinde iuſſit illã in craticula aſſari: ⁊ poſtmodũ in ſartagine frigi: oleo cera ⁊ bitumine in ea feruẽtib⁹ liq̃factis. Et cũ hec oĩa cõſtãtiſſimi toleraſſet: p̄cepit illã gladio extingui. Poſtea aũt ſpecie annoꝝ decẽ: a viris decẽ: neruis taureis crudel'r cedi mãdauit: ⁊ deinde in fornacẽ mitti fecit vbi dũ flãmis extinctis mãſiſſet illeſa: iuſſit eã diutius torq̃ri: dehinc in vaſe eneo: pice: adipe: cera: ⁊ reſina liq̃factis repleto fecit immitti. Sed cũ inde illeſa egreſſa eſſet: p̄ce-

pit ipſam capite cedi. ¶ Demũ tertiã: ſcz caritatẽ annorũ. ix. iuſſit ſuſpenſam diutius a viris nouẽ flagellari et torqueri: dehinc in ignẽ copioſum iactari. In quo dum permãſiſſet illeſa flamma prorumpẽs plures gẽtilium interemit: viſi quoq3 ſunt tres viri ſole ſplẽdidiores cũ puella in igne deambulãtes: inde educta iuſſu Adriani capitali ſentẽtia plexa eſt. Quarũ corpora mater ſophia rapuit: et. xviij. miliario ab vrbe delata vehiculo ſepeliuit. Et dũ ad tumulum virginũ oraret ſpiritũ emiſit. Sepultaq3 eſt a mulieribus q̃ eã ſecute fuerãt in ſepulchro filiarũ. Quarũ feſtum agitur Kalendas auguſti.

¶ De ſancta Maria cõſolatrice virgine. Cap. viij.

Maria virgo cognominata cõſolatrix in ciuitate verona claruit. Que nobilis puella et ſpecioſa: plurimũ ſe cõiugio petẽtiũ preces deſpexit ⁊ virginitatẽ ſuã dño cõſecrauit. Cũ autẽ in ipſa ciuitate ꝑ annos ſeptez ſtille roris omniſq3 pluuia defeciſſent ⁊ ex hoc terra ſterilitate periret: populumq3 fames opprimeret: orãti marie a domino reuelatur quod nunꝙ ſiccitas effugaretur: niſi prius corpora martyrũ firmi et ruſtici q̃ dudũ verone paſſi fuerãt ⁊ inde aſportati ad ipſam ciuitatẽ reportarent. Quã viſionẽ virgo fratri ſuo annoni veroñ. ep̄o retulit: ipſamq3 ep̄s populo reſerauit. Querunt ſacra corpora et in ciuitate capris q̃ eſt in hiſtria iacere cõperiuntur. Ciues vero oppidi ſe corpora ſancta daturos ꝓmittunt: ſi tãto argẽto ⁊ auro redimant q̃tũ ipſa corꝑa ponderabãt. Fit collecta per virginẽ in ciuitate verona: ⁊ maximo auri ⁊ argẽti pondere cõgregato: virgo dei mittit ad corpora exigẽda. Sed dũ corpora martyrũ ponderant intm̃ leuia efficiunt: vt dei nutu forte quarta pars eius qꝺ penſare arbitrabant: in eis theſauri expenſum ſit: reliquũq3 a virgine reportat. Quaz nauẽ ingreſſam hiſtri ciues nauibus alijs inſequunt maleficijs femine aſcribẽtes: qꝺ xp̄s miraculoſe mõſtrauerat. Sz dũ ad dñm oraſſet: nauis ei⁹ tãta velocitate ferebatur: vt alie eam inſequẽtes minime attingere potuiſſent. Que per flumen atheſis repatrians ab ep̄o ⁊ ciuibus cũ honore ſuſcipit: ⁊ corporibus cũ reuerẽtia tumulatis: pluuia mox celitus elargitur: propter qꝺ ipſa virgo maria cõſolatrix ab oĩbus appellat. Que reſiduũ vite ſue ieiunijs ⁊ orationib⁹ occupans: q̃euit in xp̄o kalẽ. auguſti. Sepulta verone miraculis clarens.

¶ De ſancto Felice martyre. Cap. ix.

Felix martyr germanus fuit beati Cucufantis martyris de quo ſupra actum eſt. viij. kalẽ. auguſti. Hic cũ in hiſpanijs ciuitate gerunda ſub daciano preſide paſſus eſt. Quez iuſſit idem preſes chriſtum confitentẽ poſt illata ei plura tormentorũ genera vngulis detrahi: ac deinde vſq3 ad oſſa laniari: ⁊ tãdiu vulnera vulnerib⁹ inſtaurari: donec inuictũ chriſto ſpiritum reddidit. Qui paſſus eſt kalen. auguſti. vt Ado in martyrologio teſtat.

¶ De ſanctis Cyrillo ⁊ ſocijs mar. Cap. x.

Cyrillus: aquilla: petrus: domitianus: rufus: ⁊ menander martyres apud arabiã in ciuitate Philadelphia paſſi ſunt. Qui omnes pro confeſſione noĩs chriſtiani: vna die gladio cedente martyrio coronati ſunt: videlicet kalẽ. auguſti. Hec Ado. vbi ſupra.

¶ De ſancto Stephano papa primo martyre. Cap. xj.

Stephan⁹ papa: ⁊ martyr huius noĩs primus natione romanus ex patre iuliano: lucio primo pape i ep̄atu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos. iiij. menſes. ij. dies. xv. Hic conſtituit ſacerdotes et leuitas veſtib⁹ ⁊ vaſis ſacratis in vſu quotidiano nõ vti: niſi in eccleſia tantuz. Hic cũ multos gentiliũ cõuertiſſet: ⁊ multa martyrũ corpora ſepeliſſet: a Valeriano ⁊ galieno imperatorib⁹ ſummo ſtudio perquirebatur: vt cũ vel clericos eius: aut ſacrificare cogerent: aut diuerſis ſupplicijs punirẽt. Dederũtq3 edictũ: vt quicunq3 eos proderet: oẽm eoꝝ ſubſtãtiam poſſideret. Stephanus ergo papa cõprehenditur: ⁊ multis cũ ſequentibus chriſtianis ſolus alijs eiectis ante valerianũ preſentat: quẽ poſtꝙ imperator xp̄m confitentẽ audiuit: iuſſit eũ ad tẽplũ martis adduci: vt ibi aut idolũ adoraret: aut ſniam capitalẽ ſubiret. Sed cũ tẽpluz ingreſſus fuiſſet: ⁊ chriſtũ vt ip̄m tẽplum deſtrueret exoraſſet: tonitruo maximo cũ coruſcationib⁹ irruẽte ſtatim maxima pars tẽpli corruit: ⁊ oĩs gẽtiliũ multitudo pre timore aufugit. Ipſe vero cũ aſſiſtẽtibus xp̄ianis ad cymiteriũ lucine perrexit. Qꝺ audiẽs valerian⁹ milites plures priorib⁹ ad eũ occidẽdũ miſit: q̃ veniẽtes ip̄m celebrantẽ miſſam inuenerunt: ⁊ ſtantẽ intrepidũ accepta iugiter perficiẽtẽ in ſua ſede decollauerũt. Cui⁹ ſanguis in pauimẽto effuſus adhuc ibidẽ apparet in teſtimoniũ paſſionis ei⁹: corpuſq3 ei⁹ in eadẽ crypta in loco qui dr̃ cymiteriũ Calixti a xp̄ianis ſepultum eſt quarto noñ. auguſti. Hic fecit ordinationes duas per menſem decembrium: preſbyteros ſeptẽ: diacones quinq3: ep̄os per diuerſa loca tres. Et ceſſauit ep̄atus dies. xxij.

¶ De ſancto Stephano papa ſcdõ. Cap. xij.

Stephan⁹ papa huius noĩs ſecundus natione romanus ex patre cõſtantino zacharie põtifici in epiſcopatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos quinq3 dies: vigintiocto. Hic poſt parẽtis obitũ paruus derelict⁹ vna cuz ſancto Paulo eius germano ⁊ in papatu ſucceſſore in cubiculo lateraneñ. pro doctrina apoſtolice traditiõis ſub Gregorio tertio ⁊ zacharia predeceſſoribus pontificibus permãſit: quem ſeriatim per eccleſiaſticos ordines promouẽtes in ordine diaconat⁹ ip̄m ordinauerunt. Defuncto ꝟo zacharia papa ſtephanum quendã p̄ſbyterũ in ordine pontificatus cunctus popul⁹ ſibi elegit: qui dũ cauſas diſponeret: ſubito obmuteſcens defunctus eſt. Poſt hec cunct⁹ populus congregat⁹ in eccleſia ſancte marie maioris inuocata ſpiritusſancti gratia: p̄dictũ beatiſſimũ virũ ſibi elegerũt in pontificem: ⁊ cum laudibus in baſilicã ſaluatoris: que dicit cõſtẽtiniana deportauerũt: ⁊ ſic ſtephanus papatũ obtinuit. ¶ Fuit autẽ amator eccleſiarũ dei: ⁊ eccleſie traditiones firma ſtabilitate conſeruans: pauperum chriſti velox ſubuentor: verbi dei in magna cõſtãtia predicator: pupilloꝝ ac viduarũ ⁊ miſerabiliũ quarũcunq3 perſonarũ voce manuq3 fortiſſimus auxiliator. ¶ Hic ob infeſtationẽ aſtulphi regis lõgobardorũ in francia perrexit: auxiliũ Pipini regis implorat⁹: cui pipinus veniẽti occurrit ad triũ miliariorum ſpacium ex equo deſcẽdens: ⁊ per frenum equi pape ſtratoris officium exercens vſq3 ad ſuum deduxit palatiũ: quẽ ipſe põtifex regẽ inunxit duoſq3 filios eius Karolum ⁊ karolũ magnum. Et ad p̄ces pape cum maximo exercitu in italiã pipinus deuenit: ⁊ Aſtulphũ regem papie potẽter obſedit: ipſumq3 tãdẽ eccleſie ſubiugauit. Stephanũ quoq3 papam in ſede ſua omnibus pacatis reuiſit. Qui vltimo ſui pontificatus anno imperiũ

a grecis tranſtulit in germanos in perſonam magnifici regis Karoli tunc iuuenili etate conſtituti. Et poſt dies modicos in pace quieuit: ⁊ ſepultus eſt ad ſanctum petrū apoſtolum. Et ceſſauit epiſcopatus mēſem vnū ⁊ dies decem.

¶ De ſancto Stephano papa .iij. Cap. xiij.

Stephanus papa huiꝰ nois tertiꝰ natiōe ſiculꝰ ex patre oliuo: paulo ep̄o romano in pōtificatu ſucceſſit: ⁊ ſedit annos .iiij. mēſes .v. dies .xxviij. Uir ſtrenuus et diuinis ſcripturis eruditꝰ: atqꝫ eccleſiaſticis traditionibꝰ imbutꝰ ⁊ in earū obſeruationibꝰ cōſtātiſſimꝰ perſeuerator. Hic dū a ſicilia paruus romaꝫ veniſſet in monaſterio ſancti chryſogoni a Gregorio papa tertio traditꝰ ⁊ monachus effectꝰ eſt. Quē poſtmodū zacharias papa: ex ipſo tollens monaſterio cubicularium ſuū fecit: ipſumqꝫ preſbyterū cardinalē in titulo beate cecilie cōſecrauit. Sed ⁊ reliqui ſcꝫ ſtephanus ⁊ paulus beati pontifices eundē in ſuo ſeruitio ſimiliter detinuerunt. In cuius ſinu paulus papa ſpiritum emiſit. Quo nec duꝫ defuncto Otho dux nempeſiue ciuitatis cū exercitus multitudine ſubito elegit cōſtantinū fratrē ſuū tūc laicū exiſtētem. Quē georgius ep̄s preneſtinus: ⁊ ſergius oſtien. ab ipſa multitudine coacti cōtra canonū ſtatuta ipſum clericū facientes gradatim ad ordines promouerunt. ⁊ ſequente die dominico epiſcopū conſecrauerunt. Nō multo poſt eiuſdē ſergij: qui eum conſecrauit manus aruit. Sicqꝫ languens vitam finiuit. Conſtantinus autem poſt annum ſeditiōe cōmota de ſede epiſcopatus expulſus eſt. Sequenti quoqꝫ die clerus ⁊ populus vniuerſus vnanimes ſtaphanum preſbyterū ſancte cecilie in pōtificē elegerunt: ⁊ cū laudibꝰ in patriarchale palatiū lateranēſ. detulerūt. Cōſtātinꝰ vo in eccl'ia ſaluatoris corā ſtephano papa de tyrānica ambitiōe penitētiā egit: quē pontifex in monaſterio detruſit: quē ⁊ nō poſt multos dies in vltionem criminis: a furore populi deus ipſum excecari pmiſit. Sicqꝫ erutis oculis miſerabilr vitā finiuit.

¶ Stephanus aūt papa ex omni gallia ⁊ italia rome ſynodo conuocata: oīa ordinata ab eius predeceſſore conſtantio filij nois pontifice imo ſedis apoſtolice inuaſore reuocauit: preter baptiſmū ⁊ chriſma ab ipſo confectū. Oēs quoqꝫ per ipſum ordinatos degradauit. Execrabilē quoqꝫ ſynodum tūc nuper in partibꝰ grecis celebratā: in qua ſtatutū fuerat vt ſacre ſanctoꝝ imagines deponerent̄ dānauit. Hic conſtituit: vt in oī die dn̄ico a .vij. ep̄is cardinalibꝰ hebdomadarijs qui in eccl'ia ſaluatoris obſeruant miſſarū ſolēnia ſup altari beati petri Gloria in excelſis deo diceret̄. Miſcaliū quedā in archiep̄m rauēnatē per impreſſionē brachij ſecularis intruſuꝫ depoſuit. Et in opibꝰ ſctis laudabiliter vitā finiuit. Et ſepultꝰ eſt ad ſanctū petrū. Et ceſſauit ep̄atus dies octo.

¶ De ſanctis Theodora ⁊ filijs martyribus. Cap. xiiij.

Theodora cuꝫ tribus filijs ſuis ſub diocletiano imperatore apud niceam ciuitatē paſſa eſt: Hec ex prouincia bythinie ciuis nicena cū apud ſirmiū pſecutionē fugiēs declinaſſet a paganis tētata: ⁊ diocletiano a macedonia redeunti oblata eſt. Qui eā tradidit leocadio comiti ipeatoris: promittēti ꝙ eā vt idolis immolātē in vxorē aſſumeret: aut crudeli morte pimeret. Cū aūt comes eiꝰ cōiugiū peteret: theodora ei ſuadet: vt pmo ad facultates ſuas exigēdas ⁊ obtinēdas pgat: et poſtmodū rediēs ipſam aſſumat. Qḋ ille adimplere curauit. Intereaqꝫ ſancta dei cum anaſtaſia chriſtiana ſanctis pauperibꝰ miniſtrabat. Reuerſus aūt comes cum eā expeteret: illaqꝫ ei cōſentire nullatenꝰ vellet ipſam vinctam ferro cū tribus filijs ad conſularem bithinie deſtinauit. Qui filiū eius primogenitū noīe enodiū xp̄m cōfitētē fuſtibus cedi iuſſit mater vero aſſiſtēs illū hortabatur ad palmam. Poſt hec tradita eſt hyrtaco lenoni: vt eā prꝰ illuſam inter publicas cōſtitueret meretrices. Et duꝫ ipſam leno trahere vellet apparuit iuuenis qui eū in vultu percuſſit ſanguiſqꝫ de naribus eius ſtillare cepit. Cūqꝫ conſularis hec videns ipſam cū tribus filijs igne conſumi fecit: ꝗ paſſi ſunt .iiij. nonas auguſti.

¶ De inuentione corporum ſanctorū Stephani prothomartyris ⁊ ſociorum. Cap. xv.

Inuentio corpoꝝ ſanctoꝝ Stephani prothomartyris: Nicodemi: Gamalielis. ⁊ abidon anno dn̄i .cccc.xvij. anno vero ſeptimo honorij imperatoris facta eſt. Quoꝝ reuelatio facta eſt pſbytero luciano eccl'ie gaphargamala: q̄ ē i territorio hieroſolymitano: dū eū in ſtratu ſuo quieſceret: ⁊ pene vigilaret in baſilica baptiſterij feria .vj. illuceſcente in exceſſum mentis raptus: vidit virū ſenē ſtatura procerum vultu decorū: plixa barba: pallio cādido amictū: cui gemmule auree ⁊ cruces erāt contexte calciatū caligis in ſuperficie deauratis: ⁊ manu virgaꝫ aureā tenens: de qua eū tetigit: ⁊ tertio ex noīe vocauit: iuſſitqꝫ vt ſumma diligētia ſuū ⁊ ſociorū tumulū patefaceret: ꝗ indecēter in deſpecto loco ſepulti eſſent. Mādauitqꝫ vt Joāni hieroſolymitano ep̄o diceret: vt ipſoꝝ corpora i honorabili loco reponeret: qꝛ cū ſiccitas ⁊ tribulatio orbē ꝯcuteret eorū ſuffragijs deus mundo ppiciari decreuiſſet. Cūqꝫ lucianus eū interrogaſſet quis eſſet: ⁊ qui illi forēt quos ſecū iacere diceret: dixit ſe eſſe gamalielē qui paulū apoſtolū enutriuit: ⁊ ad pedes ſuos legē pdocuit. Qui aūt ſecū iacebāt primꝰ erat ſtephanꝰ pthomartyr: qui a iudeis lapidatꝰ extra ciuitatē proiectus fuerat auibꝰ ⁊ feris deuorandꝰ: cuiꝰ corpꝰ ipſe collegerat ⁊ in ſuo tumulo ſepeliuerat. Aliꝰ aūt erat nicodemꝰ nepos ſuꝰ ꝗ nocte ad ieſum venit: ⁊ a petro et Joanne baptiſma ſuſcepit: ꝗ a iudeis oī ſubſtātia ſpoliatꝰ ⁊ vſqꝫ ad ſemineceē ceſus ab ipſo gamaliele collectꝰ ⁊ refectꝰ fuerat. Cuiꝰ ⁊ corpus ex ipſis verberibꝰ moriēns ipſe in eodē ſepulchro locauerat. Tertiꝰ vero erat abidō filiꝰ ſuus: ꝗ anno etatis ſue .xx. vna ſecū baptiſma ſuſcepit: ⁊ in virginitate pſeuerās in maxima iuuētute in pace dormiuit: vxor vero ipſiꝰ gamalielis artea: ⁊ pgenitꝰ eiꝰ ſelemias: ꝗ fidē xp̄i noluerūt ſuſcipere nequaq̄ ſanctorū ſepultura digni fuerāt: ſꝫ alibi depoſiti fuerāt quorū tn̄ ſepulchra inania ⁊ vacua erāt. Hoc dicto ſanctus Gamaliel diſparuit. Lucianus vo euigilās dn̄m exorauit: vt ſi hec viſio in vitate fieret: eidē ſcd̄o ac tertio appareret. ¶ In ſequēti vo .vj. feria eidē ſicut prius apparuit: ⁊ cur ea q̄ ei iuſſerat neglexiſſet Lucianū interrogauit: ⁊ ad viſionis certitudinē ex his q̄ ei dixerat ſimilitudinē obtulit: ſingulorūqꝫ loculos ⁊ reliquias docuit. dicēs ꝙ in poſſeſſione ipſiꝰ gamalielis inuenirent̄: q̄ lingua ſyria dr̄ delagabria ſiue de batralia: oſtēditqꝫ ei gamaliel tres calathos aureos: quoꝝ vnꝰ plenꝰ erat roſis rubeis: alij duo roſis cādidis: q̄rtū etiā calathū argētū croco plenū: dixitqꝫ calathos eſſe ſctoꝝ ſingulorū loculos. Nā calathꝰ roſis rubeis plenꝰ erat loculꝰ ſcti ſtephani: ꝗ ſolꝰ ex illis martyrio meruit coronari. Alij duo roſis albis referti gamalielis ⁊ nicodemi erant loculi ꝗ ſincero corde in cōfeſſiōe pſeuerauerāt xp̄i. Quartꝰ vo argēteꝰ croco plenꝰ erat Abibon filij ſui loculꝰ: ꝗ cādore virginitatis floruit: ⁊ mūdꝰ de mūdo exiuit. Hiſqꝫ dictis iterū diſparuit. ¶ In tertia vo .vj. feria ſequētis hebdomade eidē iterū iratꝰ appuit: ⁊ de dilatiōe ⁊ negligētia ipſuꝫ grauiter increpauit. Cōcitꝰ igit̄ Lucianꝰ hieroſolymā adijt:

⁊ ioanni ep̄o cūcta per ordinē enarrauit: ꝗ cōuocatis euſtonio ſebaſteū. ⁊ eleuterio hiericontineū. ep̄is ad locū deſignatū acceſſit: ⁊ i quodā aceruo lapidū fodi iuſſit. Eadē nocte ſctūs Gamaliel p viſū cuidā Migetio monacho apparuit dicēs ꝙ iuanū i illo loco foderēt: qꝛ ibi corpora nō eſſent: ſꝫ ea requirerēt i loco illo q̄ dr̄ virorū bonoꝝ poſſeſſio: ꝗ cū viſa ioāni ep̄o ⁊ Luciano pſb̄ro retuliſſet: ⁊ locū deſignatū oſtēdiſſet ad locū ipſꝫ oēs acceſſerūt. Ibiqꝫ fodere ceperūt. Tūcqꝫ ſubito terra ꝯcuſſit: ⁊ odor ſuauiſſimꝰ ſentit̄: ad cuius fragrātiā .lxxiij. hoīes a diuerſis infirmitatibꝰ liberant̄. Sicqꝫ ſanctoꝝ corpa put oſtēſa fuerāt inuenerūt: ⁊ ea in ſctām eccl'iā ſyon vt quōdā ipe ſtephanꝰ archidiaconꝰ fuerat: detulerunt: et ibidē honorifice cōdiderūt. Hec aūt inuētio facta eſt ea die qua ſcti Stephani paſſio celebrat̄: videlꝫ ſeptimo kalē. ianuarij. ⁊ eiꝰ paſſio hac die fuiſſe credit̄: ſcilꝫ tertio non. auguſti. Quare aūt feſta ab eccl'ia mutata ſunt: ſuperiꝰ in alio eiꝰ feſto dictū eſt: videlꝫ ſeptimo kal. ianuarij. Corpꝰ aūt beati ſtephani pceſſu tpis hoc modo cōſtātinopoliꝫ trāſlatū eſt: vt ait Auguſtinꝰ. Alexāder quidā ſenator cū vxore iuliana hieruſalē adijt: ⁊ pthomartyri ſtephano pulcherrimū oratoriū cōſtruxit ac loculū argēteū eū obtulit ⁊ poſt eiꝰ obitū iuxta corpꝰ martyris ex ſumma deuotione in ſimili argēteo loculo ſe ſepeliri fecit. Euolutis igit̄ ſeptē annis cū vxor repatriare vellet corpꝰ viri ſecū deferēdū ab ep̄o poſtulauit. Qui pcibus eiꝰ annuēs loculos argēteos ptulit: dicēs ꝙ ex illis nō nouerat loculū viri ſui: at illa illuc noſce aſſerēs: dum corpꝰ viri putat accipere: caſu prothomartyris corpus accepit. Cum autē nauem cū corpore aſcendiſſet: hymni angelici reſonāt: ⁊ ſuauiſſimꝰ odor eſt ragrat. Demones clamant: corpꝰ ſtephani ſe exurere: ſeuamqꝫ tēpeſtatē excitant. Sed nautis naufragium formidantibus ſtephanꝰ inuocat̄: ipſoqꝫ eis apparente ſubito tēpeſtas ſedat̄. Tūc princeps demū demones q̄nqꝫ miſit: vt nauē incēderēt: quos ſtatim angelꝰ dn̄i cūctis videntibus in profundū demerſit. Et cum calcedoniam veniſſent: demones vlulabant: qḋ ſtephanus illuc adductus eos incēdebat. Cōſtantinopoliꝫ igit̄ incolumes puenerūt: ⁊ corpꝰ ibidē reuerēter depoſuerūt. Hec auguſtinꝰ.

¶ De ſctis Gamaliele ⁊ Abibō ꝯfeſſoribꝰ. Cap. xvj.

Gamaliel cōfeſſor honorabilis legis doctor: et occultus xp̄i diſcipulꝰ: ⁊ apoſtoli pauli in lege moyſi didaſcalꝰ cū abibō filio ſuo anno: xx. ab apoſtolis ſanctis poſt aſcēſionē dn̄i ſacrum baptiſma ſuſcepit. Et ipſoꝝ apoſtolorū pdicātiū in ꝯſilio phariſeorū caute defenſor fuit: ſicut legit̄ Actuū .v. c. Qui corpora ſtephani pthomartyris ⁊ nicodemi diſcipuli in ſua poſſeſſiōe .xxiij. miliario a hieroſolyma diſtante necnon in proprio tumulo ſepeliuit. Et cum eodeꝫ filio ſuo qui in virginitate iugiter perſeuerauit omnibus diebꝰ vite ſue deo ſeruire ſtuduit. Qui poſt opera laudabilia temporibus apoſtolorum in chriſto quieuerunt: ⁊ iuxta corpora ſanctorum Stephani ⁊ Nicodemi in eodem ſepulchro reconditi fuerunt.

¶ De ſctō Stephano anachorita. Capitulm. xvij.

Stephanus anachorita in parte locorum marcotidis per annos .lx. degit: qui tantum in diſcernenda rerum ambiguitate iudicium habuit: vt nullus ad eum quacunqꝫ cauſa veniret: qui poſt eiꝰ ſermonem triſtis abſcederet. Hic licet in verendis nature ſumma egritudine laboraret: funes tamen iugiter de folijs palmarum contexens: nec ab opere manuum aliquādo deſiſtebat: nec ſermonem a alijs exhortatorium intermittebat: ceteras vero corporis ptes medico ferro patienter prebebat. Tanta eū erat patientia predotatus: vt mēte celeſtibus occupatis a dolore corporis quidam mō fieret alienus: adeo vt genitalibus exciſis nihil omnino ſentire videretur. Quieuit in chriſto iij. non. auguſti. Hec heraclides.

¶ De ſancto Juſtino preſbytero ⁊ marty. Cap. xviij.

Juſtinus preſbyter ⁊ martyr rome paſſus eſt ſub decio imperatore. Hic a btō ſixto papa ij. preſbyter ordinatꝰ eius ſanctitatis imitator effectus eſt. Ad hunc beatꝰ laurentius martyr venit in vicū patritij latentē in crypta nepotiana: vt theſauros a beato ſixto ſibi cōmēdatos pauperibꝰ erogaret: vt infra dicet̄ in paſſione ipſius .iiij. idus auguſti. Inuenitqꝫ cū eo .lxiij. chriſtianos quorū ſingulis ipſe beatꝰ Laurētius cū Juſtino preſbytero pedes lauit: ⁊ pacis oſculū cū eleemoſyna tribuit. Hic ſctūs pſbyter poſtꝗ btoꝝ ſixti pape ⁊ ſocioꝝ ⁊ Laurētij archidiaconi ac hipolyti: ⁊ oīs eiꝰ familie: aliorūqꝫ pluriū martyruꝫ corpa ſepulture cōmādauit euoluto anno: ⁊ ipſe ſub pſecutione decij galieni ⁊ voluſiani cōfeſſionis gloria inſignis martyrium capitis obtrūcatione pmeruit. Sepultus rome via tiburtina iuxta corpus beati Laurētij in agro verano pridie nonas auguſti.

¶ De ſancto Ariſtarcho diſcipulo. Cap. xix.

Ariſtarchus diſcipulus beati pauli apoſtoli vnus ex lxxij. diſcipulis xp̄i fuit. De q̄ ad colloſ. iiij. cap. ⁊ actuū .xx. mētio ſpiritalis habet̄. Qui comes indiuiduꝰ pauli ⁊ cōcaptiuꝰ in vinculis rome fuit: ⁊ cū eo vſqꝫ ad finē eiꝰ pſeuerauit ſꝫ poſt paſſionē Pauli: qꝛ ab eo ep̄s theſſalonicēſiuꝫ ꝯſtitutꝰ fuerat: vel vt abbas Dorotheꝰ ponit: epiſcopꝰ apamie: poſt longos agones a xp̄o coronatus fuit. Quieuit in pace pridie nonas auguſti.

¶ De ſancto Tertulino martyre. Cap. xx.

Tertulinus martyr rome paſſus eſt ſub valeriano imperatore. Hic cū eſſet pcurator rerū olympij tribuni qui p xp̄i noīe paſſus fuerat: vt ſupra in eiꝰ ⁊ ſocioꝝ paſſione geſtū eſt .vj. Kalen. auguſti: ⁊ ſꝫ adhuc gentilis tn̄ tormenta q̄ xp̄ianis inferebāt abhorreret: corpa ſanctoꝝ boni preſbyteri ⁊ ſocioꝝ ſepeliuit: vt dictū eſt in eoꝝ paſſione ſupra kal. auguſti. Et dehic veniēs ad ſanctū Stephanū papā ab eodē fidei rudimēta ac baptiſma ſuſcepit: atqꝫ pſbyter ordinatꝰ fuit. Quē imperator valerianꝰ teneri fecit: vt facultates olympij pderet: et dijs ſacrificaret. Qui cū diuitias dn̄i ſui diceret in celos p manus ſeruoꝝ xp̄i ſublatas: ⁊ deos gentiliū vti demonia cōſputaret. Juſſu ceſaris extenditur: ⁊ fuſtibꝰ diutiꝰ cedit̄. Ignis quoqꝫ lateribꝰ eiꝰ ſubterponit̄. Deinde pfecto ſapritio examinādꝰ tradit̄. q Tertulinū aūt ſuū tribunal adductū cū ab eo nec facultates olympij exigere nec ipm̄ ad ſacrificia cogere poſſet: iuſſit in equuleo extēdi ⁊ neruis diutiꝰ cōtorqri: deinde ignibꝰ cōcremari. Et cū nūciatū eſſet valeriano ipm̄ hec oīa cōſtāter ptuliſſe: data ab eo ſententia de equuleo depoſitus eſt: et via latina miliario ſecundo ab vrbe ductus atqꝫ ibidē decollatus. Cuius corpus ibideꝫ a fidelibus in crypta arenaria ſepultum eſt pridie nonas auguſti.

¶De feſto niuis ſancte marie virginis. Cap.xxi.

Feſtum ſancte ma
rie ad niues ab eccleſia celebrari inſti
tutū eſt nonas auguſti propter mira
culū qđ rome apparuit: ꝓpter quod
eccleſia ſancte Marie maioris in ho
norem dei genitricis edificata eſt tem
pore liberij pape. Cū enim vſqꝫ ad il
lud tēpus nulla intra vrbis ambitū
in honorē beate virginis fuiſſet eccle
ſia fabricata. Accidit vt quidā ioānes
patritius rome moribꝰ ⁊ nobilitate ꝑ
clarus diuitijs ⁊ poſſeſſionibus abūdaret. Qui dū filiū
minime ꝓcreaſſet: ꝗ tot diuitiarū heres fieret: ad beatā
genitricem dei Mariā vna cū ꝯiuge ſua ſpiritualē deuo
tionē elegerūt. Rogātes ipſam aſſidue: vt eis vel filium
heredē cōcederet vel eos de aliquo ei grato in quo facul
tates ſuas poſſent impēdere informaret. Mēſe itaqꝫ au
guſti. v. vero ipſius menſis die quo tpe hoīes ſolis adu
ſtionibus magis decoquūtur: volēs beata virgo in mō
te qui ſuperaginus dicit̃ ſibi eccleſiā edificari: aerē repen
te contra naturā fecit īmutari: ⁊ copioſa niue miraculo
ſe cadēte: locū illū ipſius mōtis tm̄ infudit: in illo vero
ambitu: in quo fuerat eccleſia cōſtruenda. Eadēqꝫ no
cte beata virgo Liberio pape apparuit: ſeqꝫ dei genitri
tricē eſſe dixit: olaqꝫ ei geſta narrauit: atqꝫ mandauit: vt
mane cū vniuerſo clero ⁊ populo ad predictū mōtē acce
deret: ⁊ itra niuis ambitū ſibi ecclīā fabricaret. Quā de
facultatibꝰ Joānis patricij ꝯſtrui volabat: ⁊ idcirco ei
dē ſimilē viſionē oſtēderat. ¶ Eadē hora apparuit Joā
ni ⁊ vxori ſue beata virgo Maria: dicēs orationes eorū
exaudiſſe: ⁊ ſeipſaꝫ ſibi ſuccepricē bonoꝝ ſuoꝝ a dn̄o im
petraſſe. Precepit igit̃ vt in ꝑdicto mōte: il loco vero quē
tm̄ nix operuerat: de cōſilio pape liberij eccleſiā ſuo no
mini fabricarēt: ⁊ largiſſime dotarent. Mane autē facto
Joānes ad papā acceſſit: eiqꝫ viſionē narrauit: atqꝫ ab
eo ſimilia percepit. Et cōuocato clero ⁊ vniuerſo popu
lo ad mōtē Superagiū acceſſerūt: ⁊ niuē loci ambitum
miraculoſe repleuiſſe inuenerūt: vbi de mandato pape
Joānes eccleſiā in noīe dei genitricis erexit: ipſamqꝫ
ſancte Marie maioris noīauit: ⁊ de ſuis facultatibꝰ lar
giſſime dotauit: quā et liberius pontifex cōſecrauit. Ubi
de capillis ⁊ veſtimento ipſius alme virginis: ⁊ corpus
beati Matthei apoſtoli: ac glorioſi doctoris Hierony
mi requieſcunt.

¶De ſctō Dn̄ic ꝯfeſſore ordinis ꝑdicatoꝝ. Ca.xxij.

Dominicus ordi
nis ꝑdicatorū dux ⁊ fūdator inclytꝰ
ex Hiſpanie partibꝰ: villa q̄ dr̄ Cala
roga Exomeñ. dioceſis: patre Feli
ce: matre Joāna originē duxit: cuius
mater añ ipſiꝰ ortū vidit in ſomnis
ſe catulū geſtātē in vtero ardentē in
ore faculā baiulātē: ꝗ natꝰ totā mūdi
fabricā incēdebat. ¶ Cuidā matro
ne q̄ ipſū ex ſacro fonte leuauerat: vi
debat̃ ꝙ puer Dominicꝰ ſtellā habe
ret in frōte: ꝗ totū orbē illuſtrabat. ¶ Dū adhuc eſſet
puerulꝰ: a nutrice ſepe deprehenſus eſt lectū dimittere:
⁊ ſuper terrā iacere. q̄ſi iā carnis delitias abhorreret.
¶ Miſſus deide palatiā amore ſapiētie addiſcēde: vinū
ꝑ decēniū nō guſtauit: vbi cū, fames eſſet valida: libros
cū oī ſupellectili vēdidit: ⁊ ꝑciū pauperibꝰ erogauit. Ab
epō qꝫ Exomēſi in ſua ecclīa canonicꝰ regularis effici
tur: ⁊ a canonicis ſupprior ordinat̃: ꝗ lectioni ⁊ orationi
iugiter vacabat: aſſidue deū exorās: vt gratiā ſibi infun
deret: qua ſe totū aliqñ ſaluti ꝓximoꝝ īpenderet. Per
gens aūt cū epō toloſaꝫ hoſpitē ſuū heretica prauitate
corruptū ad fidei veritatē reduxit. ¶ Cū die quadā ad
uerſus Hereticos predicaſſet: autoritates ſuas in ſcri
ptis redegit: ⁊ cuidā heretico cedulam ad deliberādum
tradidit: ꝗ ſocijs ſero ad ignē cōgregatis cedulam pro
duxit. Ipſi vero omnes adinuicē condixerūt: vt cedula
in ignē proijceretur: vt ſic ex eius cōbuſtione vel obſer
uatione: fides eoꝝ vera vel falſa probaretur. Que vel tri
bus vicibꝰ in flammas iniecta tertio de igne ꝓſiliuit il
la. Heretici tamē in ſua duritia permanentes: ſibi vicíſ
ſim ſuper miraculo ſilentiū impoſuerūt. Quod tamē
nutu dei ab aſtāte milite catholico reuelatū eſt. Epiſco
po vero Exomēſi defūcto ceteris recedentibus Domi
nicus paucis ibidē permanſit: ⁊ verbū dei inſtanter ꝑ
dicans: multa ab emulis opprobria ⁊ ꝑſecutiones per
tulit: quas omnes diuina gratia ſuꝑauit. ¶ Reperiēs
quēdā qui ex paupertate Hereticis adheſerat: decreuit
ſeipſum vendere: vt ſic illius inopie ſubueniret: ⁊ illum
ab errore ſubtraheret: quod et feciſſet: niſi eius inopie
diuina gratia prouidiſſet. ¶ Alias etiam mulieri: que
filium a ſaracenis captū deflebat: ſe vendēdū pro eius
redēptiōe obtulit: ſed mulier nō acquieuit. ¶ Poſt hec
cepit de inſtitutione ordinis cogitare: cuiꝰ officiū eſſet
per mūdū diſcurrere: ⁊ fidē ab hereticis defenſare. Qui
poſtꝙ decē annis toloſe permāſerat ad cōciliū genera
le: qđ Rome celebrabatur: cū Fulcone epō ſuo adijt: et
⁊ ab innocētio tertio papa ordinē predicatorum inſti
tuendum ⁊ confirmandum poſtulauit: Cūqꝫ in hoc ſe
papa difficilē exhiberet: nocte quadam vidit in ſomnis
Lateranenſem eccleſiā ruinā minātē: ⁊ Dominicū hu
meris ſuppoſitis caſuram illā fabricā ſuſtentantē. Qui
euigilās ⁊ viſionē intelligēs petitionem viri Domici ac
ceptauit: ⁊ vt ſibi approbatā aliquā regulā eligeret mā
dauit. Dominicus ergo cum. xvi. fratribus regulam
auguſtini doctoris et predicationis aſſumpſerunt: ⁊ ſic
ordinem inchoarunt. Confirmationem vero Innocen
tio iam defuncto: ab Honorio. iij. eius ſucceſſore obti
nuerunt: anno domini. M. ccxvj. ¶ Dū ergo Rome in
eccleſia ſancti Petri ꝓ dilatione ordinis exoraret: apo
ſtoloꝝ principes eidem apparuerūt: quorū Petrus ba
culum Paulus librum ei tradiderūt: atqꝫ ad predican
dū miſerūt: ꝗ fratres innumeros ſui ordinis mox aſpe
xit per mūdū diſcurrētes: ⁊ vbū dn̄i predicātes. ¶ Qui
dam frater minor vidit in ſpiritu xp̄m in aere exiſten
tem: et tres lanceas contra mundum vibrantem: ſeqꝫ
illis omnes homines velle perimere proteſtantē. Cui
occurrens beata virgo orauit vt modicū ſuſtineret: cū
duos ſtrenuos pugiles haberet: qui ad mundū conuer
tendum ſufficientes eſſent. Obtulitqꝫ filio beatos Do
minicum ⁊ Franciſcū: quos ambos xp̄s approbauit: ⁊
vt mater illos ad mundū predicandum mitteret impe
rauit. ¶ Exiſtente eo Bononie: quidam conuerſus fra
ter a diabolo arripit̃: ⁊ a fratre Raynerio Dominico ꝑ
ſentatur. Adiuratuſqꝫ ſpiritus dixit in eū introiſſe: cū
die precedenti ſine licentia: ⁊ abſqꝫ ſigno crucis in ciui
tate bibiſſet. Sed cum ſignum ad matutinum pulſa
retur: demon ſe amplius ſtare ibidem nō poſſe dixit: qꝛ
caputiati ſurgebant. Et ſic orante ſancto exire compul
ſus eſt. ¶ Cum in partibus Toloſe libri eiꝰ in flumine
ſine ꝯſeruatorio cecidiſſent: poſt dies duos a piſcatore
in rhete inueniuntur: adeo omni aque humore illeſi:
acſi fuiſſent in armario cuſtoditi. ¶ Ueniens ad quen
dam locū: nocte cū fratres inquietare nollet dormien
tes: orationem fudit: ⁊ clauſis ianuis cum ſocio introi
uit. ¶ Alias etiā exiſtens cum quodam conuerſo ordi
nis Ciſtercieñ. cum ſero ad eccleſiam veniſſent: eamqꝫ
clauſam reperiſſent: oratione fuſa intra eccleſiam ſubi
to ſe inuenerunt: ⁊ noctem in oratiōe duxerūt. ¶ Scho
laris quidam lubricus cum ipſius celebrātis manum
deoſculatus eſſet: maximam inde fragrantiam ſenſit:
moxqꝫ in eo omnis carnalis eſtus refrigiuit. ¶ Quidā
magiſter ſcientia ⁊ fama preclarus Toloſe in theologia
legēs quodā mane vidit in ſomnis ſeptē ſibi ſtellas lu
cidas pñtari: ꝗ eo de nouo xenio admirātē totū mūdū
illuſtrare videbāt. Et ecce dū ſcholas itraſſet: btūs Do

minicus cum ſex ex ſuis fratribus magiſtrū adeſſit: ⁊ vt
eos in ſuos auditores ſuſciperet humiliter depoſcunt.
Qui viſionē recolēs: illos eſſe ſtellas quas viderat intel
lexit: eoſqꝫ gratiſſime recepit. ¶ Exiſtēte Rome beato
Dominico qđā magiſter Reginaldꝰ: ſancti Aniani Au
relianeñ. decanus: cum ordinem ingredi propoſuiſſet: ⁊
hoc viro dei indicaſſet: ſubito ad mortē infirmatꝰ eſt:
pro quo btūs Dominicus beatā virginē: cui ſpecialiter
curam ordinis cōmiſerat: exorauit. ¶ Regina ergo mi
ſericordie cū duabus virginibus Reginaldo in extre
mis laboranti nocte apparuit: ⁊ vnctione mirifica ipſuꝫ
per ſingulas corporis partes inunxit: formaſqꝫ verboꝝ
ad ſingulas vnctiones protulit: ac die tertia ipſum ple
ne ſanandū promiſit: eiqꝫ habitū predicatorū ordinis
demonſtrauit. Quā viſionē cū per omnia ſimiliter vir
dei cōſpexiſſet: mane ad Reginaldum acceſſit: ⁊ ipſum
ſanatū reperit: nedum ab eſtu febris: ſed etiam a concu
piſcentia carnis. A quo ſeriem viſionis audiuit: ⁊ habi
tum a virgine demonſtratum aſſumpſit. Nā antea fra
tres ſuperpelliceis vtebantur. Reginaldus ergo ſanatꝰ
ordinem introiuit: ⁊ miſſus Bononiam: officium predi
cationis feruenter perogit. ¶ Juuenis quidam nepos
domini Stephani cardinalis de foſſanoua cum equo
in foueā precipito lapſus: inde mortuus eſt eductꝰ: quē
beatus Dominicus oratione fuſa cum lachrymis conti
nuo ſuſcitauit. ¶ In eccleſia ſancti Sixti: Architectus
quidam cecidit: diuqꝫ ſub cumulo cadentis macerie ia
cens expirauit. Cuius cadauer ad ſe delatum: vir domi
ni orationum ſuffragio a mortuis excitauit. ¶ In eadē
eccleſia: apud vrbem cum fratres quadraginta mane
rent: ⁊ panis eis quadam vice deficeret: modicū panē
repertum per buccellas fratribus diſcūbentibus diui
ſit. Et ecce duo iuuenes forma ⁊ habitu decori refecto
rium intrauerunt: palliaqꝫ plena panibus detulerunt:
quibus viro dei cunctis videntibus ſilenter oblatis: ſu
bito diſceſſerunt. ¶ In itinere poſitus cum grauis plu
uie inundatio fieret: a ſe ⁊ ſocio imbrem adeo ſigno cru
cis repulit: ꝙ circa eos ad ſpaciū trium cubitorū: nec
aqua vel vnica gutta deſcendit. ¶ Conſtitutus in itine
re cum quodam viro religioſo cōuerſationis domeſti
co: ſed loquela alieno: dolens ꝙ diuinis eloquijs ſe mu
tuo refouere nō poſſent: impetrauit a dn̄o vt alter alte
rius lingua loqueretur: ⁊ ſic per triduū verba alterutriꝰ
idiomate variantes mutuis ſe collationibus conforta
runt. ¶ Hominem quendā pluribus vexatum demo
nijs ſtollam collo ipſiꝰ imponens fugatis immundis
ſpiritibus liberauit. ¶ In partibus Toloſanis ex pluri
bus cōuictis hereticis incendio damnatis vnum reſer
uari fecit: quē ſpiritu prophetico futurum fratrē ⁊ egre
gium predicatorē preuidit atqꝫ predixit: ⁊ vt predixerat
ſic euenit. Nam ⁊ ſpiritū ꝓphetie ipm̄ habuiſſe multo
rum q̄ predixit: euentus probauit. ¶ Apud ſanctū ſixtū
in vrbe fratribus ad capitolium conuocatis omnibus
ꝑnunciauit quatuor ex fratribꝰ in breui: duos videlicet
in corpe: ⁊ duos in anima morituros. ¶ Et poſt modi
cū duo ad dn̄m migrauerūt: ⁊ duo ex ordine receſſerūt.
¶ Exiſtēs bononie in vigilia aſſumptionis dn̄ice: priori
monaſterij caſe maris ordinis ciſtercieñ. ſibi amiciſſi
mo exigente materia familiariter reuelauit: ꝙ nunꝙ a
domino aliquid poſtulaſſet: quod iuxta votū non obti
nuiſſet. Cui cum prior ille diceret: vt a domino impetra
ret: ꝙ magiſter Conradus teutonicus ordinē aſſume
ret: quod fratres ſummo deſiderio affectabant. Finito
completorio cūctiſqꝫ diſcedētibus fratribus: ſolus ipſe
in eccleſia manſit: ⁊ in orōne more ſolito ꝑnoctauit. Cō
uenientibus ergo fratribus ad primam cum cātor hym
num. Jam lucis: incepiſſet: ecce noue lucis nouum ſy
dus futurus magiſter Cōradus aduenit ⁊ ad pedes vi
ri domini ſe proſternens habitum vt petijt perſeueran
ter accepit. ¶ Frequenter dum corpus domini leuaret̃
in tanto mentis rapiebatur exceſſu ac ſi ibidem chriſtū
incarnatū videret. Mira vero penitentia corpus affli
gebat: ⁊ noctibus orationi intentus dies predicationi
bus impendebat. ¶ Tandē appropinquāte peregrina
tionis termino apud bononiā grauiter infirmatꝰ: vidit
iuuenem pulcherrimum ſe ad celi gaudia inuitantem.
Conuocatis igitur duodecim ex fratribus conuentus
bononie teſtamentum condidit: ⁊ ea que poſſederat eis
iure hereditatis dimiſit: charitatem ſcilicet ⁊ humilita
tem: ac voluntariam paupertatem: prohibēs omnino
ne quis in ordine ſuo poſſeſſiōes induceret temporales
maledictionem dei ⁊ ſuam imprecans ei qui ordinē il
lum: quem paupertatis precipue decorat profeſſio ter
rarum diuitiarū puluere preſumpſerit maculare. Fra
tribus quoqꝫ deceſſum ſuū egre ferentibus eos dulci
ter conſolatus eſt: promittens ꝙ vtiliorem ipſum forēt
poſt obitū habituri. Sicqꝫ ad extrema deueniēs anno
domini. M. ccxxj. nonis auguſti obdormiuit in domi
no: ⁊ ſepultus in terra ⁊ cōuētu bononieñ. ¶ Eadem ho
ra frater Guale prior conuentus brixieñ. et poſtmodū
ipſius ciuitatis epiſcopus: vidit in ſomnijs celum aper
tum: ⁊ duas ſcalas cādidas ad terram dimitti: quarum
ſummitatē xp̄s cū matre tenebat: ⁊ angeli ꝑ eas aſcēde
bant: in medio autem frater ordinis in ſede poſita reſi
debat: quē ieſus ⁊ mater ſurſum cū ſcalis trahebāt: do
nec ipſum in celū eleuato apertura celi clauſa eſt. Qui
diē ⁊ horā notās veniēs bononiā inuenit ſanctū eodem
tpe a corpore migraſſe. Eadē hora frater rhao poſitus
apud tybū cū miſſam celebraret: ⁊ i canone patrē dn̄icū
more ſolito commēdare vellet in extaſi raptꝰ vidit ſan
ctū dn̄icum corona aurea ⁊ immēſo lumine adornatū:
duobus reuerendis viris comitatum extra bononiam
procedentem: qui diem ⁊ horam ſimiliter notauit: tunc
qꝫ virum dei in pace quieuiſſe cognouit. ¶ Cum autē
corpus eius ſub terra multo tempore iacuiſſet: miracu
lis creſcentibus ⁊ fama a fratribus in eminētiorem lo
cum tranſlatum eſt: quod tam mira fragrantia redole
bat: vt totam quaſi ciuitatē repleret: ⁊ cunctorum aro
matū odorē ſuperaret: que tranſlatio facta eſt. ix. kalen.
iunij. Quieſcitqꝫ ibidem ſanctum corpus inſignibꝰ mi
raculis pollens.

¶De ſancto oſualdo rege ⁊ mar
tyre. Capi.xxiij.

Oſualdus rex ber
niciorū ⁊ martyr: vt ſcribit beda. iij. li
bro. j. capi. ſucceſſit fratri ſuo eanfri
do: qui fuerat chriſtianꝰ ſed apoſta
tās a rege britonū ceduualdo in bello
fuerat interfectus. Poſt cuiꝰ occiſio
nem oſualdꝰ cū paruo exercitu fide
xp̄i munitꝰ ſuperuenit: ⁊ ſuos in xp̄i
noīe exhortās crucē ligneā terre affi
xit: ⁊ ante ipſam cū exercitu ꝓciden
tes: ⁊ chriſtū in ſui adiutoriū inuocan
tes de hoſtibꝰ viriliter triumpharunt. In teſtimoniū
ergo miraculi ⁊ ſanctitatis oſualdi: de ipſa cruce lignea
fruſtra cōceduntur: ⁊ in aquā mittunt̃: cuiꝰ aque potus
ſanitatē cuiuſcunqꝫ egritudinis preſtat hominibꝰ ac iu
mentis. ¶ Oſualdus igit̃ percepta victoria regnoqꝫ ſu
ſcepto in fide xp̄i animatus ad gentem ſcotoꝝ inſule
miſit: in qua dudū fuerat delegatus: vt ſibi catholicum
aliquem epiſcopum mitteret qui gentem ſuā fide xp̄ia
na imbueret. Miſſuſqꝫ eſt epiſcopus adrianus cuius
predicatione regiſqꝫ fauore atqꝫ ſuaſu gens berniciorū
chriſti fidem ſuſcepit. Rex enim epiſcopo linguā igno
ranti ſemper aſtitit: eiuſqꝫ interpres ad populum fuit.
Tunc cepit rex eccleſias cōſtruere: ⁊ pauperibus largi
ſſue miniſtrare. ¶ Quodam die paſche poſita menſa ⁊
diſco argenteo cum regalibus vaſis: nunciatum eſt ei
infinitam pauperum multitudinem pre foribꝰ aſſiſte
re eleemoſynas poſtulantes: qui nedum oēs eſcas ad
prandiū paratas eis largiri fecit: verū etiā diſcū argen
teū cū vaſis omnibus ꝑ fruſtra cōciſa eiſdē impartiri.

mandauit. Quo pietatis opere viſo epiſcopus manum vtrancꝫ tangens dixit. Nunꝙ putreſcat hec manꝰ. quod ⁊ euenit: nã ⁊ rege interfecto: vt dicetur: manus cũ brachijs a cetero corpore preciſe vſqꝫ in preſens incorrupte permanẽt. Hic rex ſanctꝰ inter berbenorũ ⁊ doncorum prouincias dudũ abinuicem diſcordes pacem procurauit: ⁊ ad finẽ optatum perduxit. Totumcꝫ regnũ britãnie primus acquiſiuit ⁊ obtinuit: cuius partẽ ſolummodo eius deceſſores poſſederãt: ipſum autem felici regimine gubernauit. Poſtꝙ autẽ nouem annis regnaſſet contra paganorum exercitũ: gentilemcꝫ regem merciorum pro fide dimicãs: ac regni ſalute in bello martyr occiſus eſt anno etatis ſue. xxxviij. nonã. auguſti. In quo loco omnes quorũcuncꝫ languentium hominũ vel animaliũ egritudines ſanant. Puluis quoqꝫ de loco vbi interfectꝰ fuerat aſſumptꝰ quocuncꝫ delatꝰ ⁊ in potuꝫ languentibꝰ datus: eandẽ obtinet gratiã ſanitatũ. Sepultuſcꝫ eſt in ciuitate regia noĩe beda miraculis inſignis. Manꝰ aũt cũ brachijs ꝑ ſe in vaſe argẽteo poſite omnino incorrupte ſeruantur.

¶ De ſancto Emigdio epõ ⁊ martyre. Capi. xxiiij.

Emigdius epiſco-

pus de ꝓuincia francie auſtrali: que dicit germania: cũ eſſet adhuc preſbyter inde egreſſus eſt cũ duodecim fratribꝰ ſuis tribuſcꝫ diſcipulis: ⁊ cum Germanio ⁊ Valẽtino tempore quo rex polyminus gẽtilis in ciuitate eſculana xpianos perſequebat: venitcꝫ romã multa miracula faciẽdo. Qd audiẽs cecꝰ quidã aſſumpto ductore venit eũ requirẽdo vt ab ipſo illuminaret: cui in via adiunctꝰ eſt miles habẽs filiã fluxũ ſanguinis quinquennio patientẽ: qui cũ ſanctũ emigdiũ inueniſſent cecũ quidẽ ꝑſentes illuminauit: filiã vero militis abſentem dũ pro illa oraſſet: a profluuio liberauit: ipſoſcꝫ oẽs cũ centũ quinquaginta hominibꝰ promiſcui ſexus baptizauit. Sed poſtꝙ idolũ aſclepij ſigno crucis cõminuit: ſacerdotẽ eiꝰ cõuertit cum. M. xxx. viris ⁊ alijs paruulis ⁊ mulieribus multis. Qd audiens vrbis prefectꝰ querebat emigdiuꝫ occidendũ veniens quoqꝫ ad marcellum papã ab eodẽ epõs eſculanꝰ. ciuitatis ordinat: ⁊ ad predicandum illuc deſtinat. Ipſe autẽ miracula multa oſtendẽs venit eſculũ: ſecutꝰ a multitudine fideliũ: in cuiꝰ ingreſſu demones ſe incendi clamabãt. Quapropter ad eũ venientes egri numero. cl. qui ab eorũ dijs curari nõ poterãt: percepto ab eo ſacro baptiſmate oẽs a diuerſis lãguoribꝰ ſanati ſunt viſi ⁊ ꝓpter hec miracula populi templa. xij. euerterũt: idolaqꝫ igni tradiderũt: verũ cum ſanctꝰ orationeꝫ ad deũ fudiſſet: mox facto terremotu cetera phana idolorũ numero. xxij. ſubito corruerunt: multiqꝫ ad chriſtum viſis tot miraculis cõuerſi ſunt: ⁊ in ipſo oppido tres eccleſias cõſtruxerunt. Cuꝫ autẽ a rege quereretur ꝑſecutionẽ fugiẽs ad vrbẽ picenã venit ſuſceptus a matrona chriſtiana: vbi demerſo in fluuium ſimulacro phanoqꝫ oratiõe deſtructo multos ad chriſtũ cõuertit. ¶ Tandem rex polymnius ipſum detinuit: ⁊ hortabat vt dijs immolaret: pmittens ei ſe filiã ſuã in coniugem daturum. Quamqꝫ ei tradidit vt ipſum ad ſacrificia ꝓuocaret. Emigdiꝰ vero puellã ſe tentantẽ ad chriſtũ ſua predicatione conuertit: aquamqꝫ de ſaxo producẽs ipſam continuo baptizauit. Alios quoqꝫ plures quos a diuerſis primum lãguoribꝰ ſanos effecerat: eadẽ vnda perfudit. Qd rex audiens ipſum in eodẽ loco iuxta flumen rheonꝫ decollari precepit. Sed anteꝙ decollaret dicit oraſſe: vt in ciuitate eſculo nullus aliquãdo eſſet leproſus vel demoniacus: ⁊ ꝙ nullus exercitus ipſam vrbem vltra. ix. dies obſidere poſſet aut ibi perſeuerare. Decollatꝰ quoqꝫ caput ſuũ in brachio ſuſcepit: ⁊ trecentis paſſibꝰ ꝑambulauit vſqꝫ ad montẽ cenobitaruꝫ: ꝗ mõs ſe mirabiliter aperuit: ⁊ corpꝰ cum capite intra ſe recepit: ſeqꝫ continuo recluſit. vbi vſqꝫ in preſens quieſcit. Sanguis autem ipſius a chriſtiana quadam collectus: Eſculi reſeruatur in eccleſia ſua. Qui paſſus eſt nonã. auguſti.

¶ De ſancto Auenio epõ ⁊ cõfeſſore. Ca. xxv.

Aueniꝰ catalanẽ.

epiſcopꝰ nobilis romanꝰ a ſancto petro apoſtolo in epiſcopũ cõſecratus: cũ ſancto Dionyſio ⁊ alijs epiſcopis ad gallias predicationis gratia directus eſt: adiuncto ipſo ſubdiacono maximiano. Sed cum. xviij. miliario ab vrbe elongati forent. ſubdiaconꝰ mortuꝰ eſt. Aueniꝰ vero ad petrũ rediit: ⁊ ſociũ defunctum nũciauit. Accepta quoqꝫ ab apoſtolo de fimbria veſtimenti eiꝰ particula: reuerſus cadauer adhuc inhumatũ tetigit: ⁊ continuo mortuꝰ reſurrexit. Alia quoqꝫ ſigna plurima per illos dñs oſtẽdit. Cũ aũt ad vrbẽ catalanẽ. veniſſet: ⁊ populũ ad conuertẽdũ durũ reperiſſet. miliario vno a ciuitate in loco deſerto cepit in ſpeluca cõtẽplationi vacare: multiſqꝫ inibi miraculis clareſcere. Nã puerũ nobilẽ qui cadẽs in fluuiolo qui nauta dicit ⁊ iuxta ciuitatẽ labitur necatus fuerat: ſuſcitauit: multoſqꝫ viſo mirabili ſigno ad chriſtũ cõuertit. Sicqꝫ a populo cum honore ad ciuitatẽ ducit ⁊ in epm ſublimatur. In ipſo quoqꝫ vrbis ingreſſu tres leproſos mandauit ⁊ totidem cecos illuminauit: demonẽ quoqꝫ ab obſeſſo quodam eiecit. Gregẽ: autẽ dñicum verbis ⁊ exemplis refouẽs annis. lxxx. ſedẽ ſuã feliciter gubernauit. Et cõfectꝰ ſenio in pace ꝗeuit nonã. auguſti.

¶ De ſancto iuſto epõ. Ca. xxvi.

Juſtus epiſcopꝰ

lugdunẽ. fuit. Qui cum epatu relicto aliquot annis in eremo angelicã vitã egiſſet: ibidẽ ſancto fine migrauit ad dñm. Cuiꝰ ſanctũ corpꝰ lugdunẽſes ciues ſolicite reꝗſitũ: ac in eremo vaſtiſſima repertum a remotis terre ptibꝰ ad ſuã ciuitatẽ tulerũt: ⁊ ibidẽ ĩ eccl'ia ſui ſacerdotiũ honorifice ꝯdiderũt nonã. augu.

¶ De ſctõ Caſſiano epõ. Ca. xxvij.

Caſſianꝰ epiſcopꝰ

ex alexãdrinorũ nobili gñe ortꝰ a ſancto zenone eiꝰ vrbis epõ diuinis litteris eruditꝰ eſt. Qui oĩa ꝓ xpõ relinquens in in hortẽ. ciuitate eccleſiaꝫ cõſtruxit. Ibiqꝫ degẽs ſub ioniano impatore xpianiſſimo a populo epõ cõſtitutꝰ eſt. Et cũ ipſaꝫ ſedẽ diuũ ĩ ſanctitate gubernaſſet: peregrinationis gratia ĩde diſceſſit: ⁊ ꝑ mare maſſiliam nauigauit. Indeqꝫ auguſtus venit ⁊ ſancto Simplicio epõ triennio adheſit. Quo defuncto omnis clerus ⁊ populus caſſianuꝫ ſibi in epiſcopum conſtituit. Qui vita ⁊ miraculis clarens anno. xx. ſui epiſcopatꝰ in pace quieuit nonas auguſti. ¶ De hoc frater Vincentius ait ꝙ dum ſanctus Germanus antiſiodorẽ. epiſcopus de Britannia rediens ad tumulum huius oraret. Interrogauit caſſianuꝫ quomodo ſe haberet. Qui ſtatim ex tumulo cunctis audiẽtibus reſpõdit ſe perfrui dulci quiete: ⁊ ſecundum ſaluatoris aduentum expectare: cuiꝰ ſe germanus orationibus cõmendauit vt in ipſo ſecundo aduentu partẽ ſecum habere mereretur humiliter ſupplicauit.

¶ De ſancta Aphra martyre. Capi. xxviij.

Aphra martyr

Aphra martyr apd

Cretam in ciuitate auguſtana martyrium paſſa eſt. Hec cũ eſſet pagana ⁊ meretrix: matrem hilariam de lenocinio vitaꝫ exigentẽ habebat. Ipſa vo cum tribus ancillis ſuis: veꝫ digna: eumenia: ⁊ eutropia ſe cunctis petentibus conſtituebat. Sed per predicationẽ narciſci hieroſolymorum epiſcopi ad chriſtum conuerſa ⁊ cũ omni domo et matre baptizata: atcꝫ a peccato reuocata eſt. Que a iudice prehenſa cum ſacrificare nollet: ſed diceret ſufficere ſibi peccata ſua: quibus de corpore ſuo et ancillarum ludibrium faciens deum offenderat: qui tamen eam peccatricem ad penitentiam conuerteret: viua incendi iuſſa eſt: vnde iuxta ſyluam Lethei fluminis adducta: flammiſqꝫ tradita: ſic ſpiritum emiſit: vt corpus omnino permaneret inuſtum. Ancille vero que eam ad martyrium ſecute fuerant. puer cum nauicula apparens continuo tranſuadauit. Que cum corpus incombuſtum inueniſſent: nec ipſum ſepelire poſſent nec nuncium per quem matri nunciarent paratũ haberent: puer qui eas tranſtulerat eis flumen natauit et predicta hilarie matri nũciauit. Que veniens noctu cum ſacerdotibus ⁊ ancillis corpus abſtulit: ⁊ ſecundo miliario ab auguſta ciuitate in monumento proprio ſepeliuit nonas auguſti.

¶ De trãſfiguratiõe dñi noſtri Jeſu chriſti. Capitulum. xxix.

Trãſfiguratio do-

mini in quibuſdam eccleſijs octauo idꝰ auguſti celebratur: nõ qđ ea die: vt quidã aiunt: tranſfiguratio ipa facta fuerit: ſꝫ ea die per apoſtolos publicata. Nã vt dicunt tranſfiguratio facta eſt circa principiũ veris. Verũ diſcipuli propter prohibitionem eis a domino factam ne viſionem quaꝫ viderant: alicui dicerent: donec filiꝰ hominis a mortuis reſurgeret: ipſam tandiu celauerunt et in hac die manifeſtauerunt: ita legitur in libro ꝗ dicit mitralis. ¶ Circa hãc trãſfigurationẽ quatuor ſunt attẽdẽda. Primo quare dñs ſe trãſfigurare voluit. ¶ Secundo quomodo ſe tranſfigaratũ oſtẽdit. Tertio quos ſue glorie teſtes adhibuit. Quarto qualiter ipſam viſionem confirmauit. ¶ Circa primũ ſciendum quod chriſtus coram diſcipulis trãſfigurari voluit propter tria. Primo ad confirmãdã eorũ fidẽ: cũ enĩ paulo ante dñs apoſtolos ĩterrogaſſet: quem ipm homines eſſe dicerent illicꝫ varias hominum opiniones reſponderent: petro vero in ꝑſona omniũ apoſtolorũ ipſuꝫ eſſe chriſtũ filiũ dei viui proteſtante: ad cõfirmandã fidẽ ipſoruꝫ chriſtus ei gloriã diuinitatis ſue oſtendere voluit: vt tã ex viſione vultus ſpendentis quã ex auditione patris ipſuꝫ eſſe dei filiũ exclamãtis: quod ipſi primo de ieſu credebãt: in eorũ cordibꝰ efficaciter ⁊ ſine vlla heſitatione firmaretur: vt quia paſſurus erat: cũ apoſtoli eũ tãquã hominẽ verũ mortuum cernerent: etiã tanꝙ verũ dei filiũ reſurrecturũ nõ dubitarẽt et qꝛ ipſa trãſfiguratio ſumme deitatis myſteriũ repreſentat: ideo nõ oĩbus diſcipulis tanquã ſecretũ diuinũ reuelanda fuit: ſed eis ſolũmodo qui ceteris excellentiores erant ⁊ non vni tantum: quia teſtimoniuꝫ viniꝰ quaſi nullius reputatur: ſed tribus diſcipulis eo qđ in ore duorum aut triũ teſtiũ ſtat omne verbuꝫ. ¶ Secundo ad augendum eoꝝ ſpẽ: vt per talẽ viſionem diſcipulorũ animos ad paſſionem firmaret. Oportet enim ad hoc vt aliquis directe procedat in via quod finem aliqualiter precognoſcat: ſicut ſagittator non recte iaciet ſagittam niſi ſignum proſpiciat: vnde dicebat thomas Joãnis. xiiij. Domine neſcimꝰ quo vadis: ⁊ quomodo poſſumus viã ſcire: Et chriſtus per paſſionẽ nõ ſolũ gloriã anime obtinuit quam habuit a principio conceptionis: ſed etiam corporis: ⁊ ideo conueniens fuit vt diſcipulis gloriaꝫ ſue claritatis corporalis oſtenderet: vt ſic ſpem future glorificationis in eorum corporibus demõſtraret: ſecundum illud Philip. iij. Reconformabit corpus humilitatis noſtre configuratũ corpori claritatis ſue. ¶ Tertio ad perficiendũ charitatem. Apoſtoli enĩ licet in chriſto diuinitatem crederent: ſolam tamẽ humanitatem conſpexerant: et ideo vix aliquid in chriſto diuinum diligebant: quia difficile eſt amare quod non videtur: ideocꝫ chriſtus eis gloriam diuinitatis reuelauit: vt cũ ipſum etiam deũ ex tali viſione conſpicerent: etiam in ipſo diuinitatem manifeſte cognoſcerent: et ꝑ conſequens vt deum ipſum diligerent. ¶ Circa ſecundum ſciendum, quod iuxta textuꝫ euangelij. Facies eius reſplenduit ſicut ſol: ⁊ veſtimenta eius facta ſunt alba ſicut nix. ¶ Et notanduꝫ quod inter quatuor dotes corporis claritas eſt ipſius perſone in ſeipſa. Alie vero tres non percipiuntur niſi aliquo actu vel motu. Chriſtus autem licet alijs temporibus alias corporis dotes in ſe oſtenderit: videlicet: Agilitatem: quando ſuper mare ãbulauit. Subtilitatẽ quãdo clauſo virginis vtero in mũdũ ꝓdijt. Impaſſibilitatẽ: quãdo iudeis eũ lapidare volentibꝰ de manibꝰ eorũ exiuit: non tamẽ ꝓpter illas dicit trãſfiguratꝰ: ſꝫ ꝑ ſolã claritatẽ quã diſcipulis in monte oſtendit: ꝗ ſola ꝑtinet ad aſpectum. Figura enim circa extremitatem corporis conſideratur. Nam figura eſt que terminis continetur: et ideo ſola claritatis aſſumptio dicit tranſfiguratio ⁊ hec claritas deriuatur ab anime claritate: quam chriſtus ſemper habuit: eo quod ipſius anima ſemper beata fuit: ideo ⁊ corpora noſtra poſt reſurrectionẽ ſicut ſol refulgebũt: ꝗ lux ex anime claritate que beata erit: originẽ habebit. Matthei. xiij. Fulgebũt iuſti ſicut ſol in regno patris eorum. Nec eſt dicendum quod chriſtus oſtenderit tãtã claritatem: quãtã habuit: ſed quantã oculis diſcipulorum percipiendã poſſibile fuit. Et ſicut caro chriſti ex claritate anime ſplendorem illum contraxit: ſic etiã veſtes eius ex carnis ſplẽdore cãdorem niueum contraxerunt: ſicut verbi grã aqua ex ſolis radio percuſſa reſplẽdet: ⁊ paries ex aqua ſplendente repercuſſus refulget. Circa tertium eſt ſciendum: quod chriſtus huius ſue glorioſe viſionis teſtes adhibere voluit ꝑtes noui ac veteris teſtamẽti. De veteri autem teſtamẽto duos: de nouo autem tres aſſumpſit: qꝛ videlicet vetus teſtamentum tãquã ex qualitate que eſt numerus diuiſionis: imperfectum fuerat: nouũ autem ex trinitate perfectiorem in ſe gratiã continebat. Verum per moyſen et heliã lex ⁊ prophetia deſignatur in quibꝰ omnia veteris teſtamẽti mãdata continentur: quod enim lex primo mãdauit: ⁊ prophetia poſtmodũ confirmauit: per moyſen et heliã denotãtur duo ſtatus antiqui tẽporis. Quorum vnus fuit coniugatorum deſignatus in moyſe: alius continentum deſignatus in helia. Vel per moyſen ſignificãtur omnes defuncti ſuſcitãdi: per heliã in corpore viuentem omnes viui reperiendi ⁊ a domino in nubibus rapiendi cũ venerit in gloria ſue maieſtatis ad iudicãdum viuos ⁊ mortuos ⁊ ſeculum per ignem quod iã per hãc trãſfigurationeꝫ denotatũ eſt. ¶ Tres autem diſcipuli: videlicet Petrus Jacobus ⁊ Joannes ſignificãt tres ordines eccleſie militãtis: qꝫbus aureola datur: ad quos oẽs ceteri reducuntur. Petrus enĩ ſignificat doctores: qꝛ ipſe fuit eccleſie omnium primus paſtor. Joannes oẽs virgines: qꝛ virgo a domino electꝰ eſt. Jacobus vero martyres: qꝛ primus inter apoſtolos martyriuꝫ pertulit. Primus autem ordo pugnat cõtra diabolum. Secundus contra carnem. Tertius contra mundum. Ad primum ordinem reducuntur confeſſores: ad ſecundum continẽtes: ad tertium penitentes. ¶ Vel per iſtos tres Apoſtolos ſignificantur tres

virtutes theologice ꝑ quas ad gloriā eterne felicitatis ꝑuenire debemus. Petrus eñ denotat fidem: quia ipſe ſolus confeſſus eſt gloriam deitatis dicens. Tu es chriſtus filius dei viui. Jacobus denotat ſpem: quia primꝰ omnium apoſtolorum paſſus fuit: propter ſpem retributionis eterne: Joannes vero charitatem: quia ipſum chriſtus ſpeciali prerogatiua ſuper oēs dilexit. ¶ Uel per ipſos tres apoſtolos ſignificantur tres penitentie partes ſine qua ad claritatem eternam nemo peruenit. ¶ Petrus enim qui interpretatur agnoſcens denotat contritionem: que ex ſola peccati notitia prouenit. Ps. Quoniam iniquitatem meam ego cognoſco. vnde ⁊ Petrus culpa ſua cognita fleuit amare. ¶ Jacobus ꝗ interpretatur ſupplantator denotat cōfeſſionem: quia diabolus ſupplantatus eliditur. Joānes qui interpretatur gratia dñi denotat ſatiſfationem: quia homo penitens ad gratiam reuocatur. Circa quartū ſciēdū eſt quod in baptiſmo chriſti: quod fuit myſterium prime regenerationis: ⁊ in transfiguratione: quod eſt myſteriū ſecūde declarata eſt operatio trinitatis. Nam in chriſti baptiſmate apparuit pater in voce: filius in carne: ſpirituſſanctꝰ in columbe ſpecie. Hic autem ſe reuelat pater eadē voce ⁊ eadem verborum prolatione filius eadem carne ſꝫ refulgente: ſpiritus autē ſanctus in forma nubis perlucide. Nam ſicuti in baptiſmo ſpirituſſanctus dat innocentiam: que per colūbā deſignatur: ſic in reſurrectione dabit claritatē glorie ⁊ refrigerium ab omni malo: quod in nube oſtenditur. Et quia chriſtꝰ venit gratiam actualiter dare in re: gloriā vero incredibiliter promittere in ſpe. Jdeo in transfiguratione inducuntur homines vt ipſum audiant: non autem in baptiſmo. ¶ In hac die vinum nouum ſi inueniri poteſt in ſanguinem chriſti conficitur: vel ſaltem de matura vua in calice aliquantulū eliquatur. Racemi etiam benedicunt ⁊ populus cōmunicat. Cuiꝰ ratio eſt: q: dñs diſcipulis in die cene dixit. Non bibā amodo de hoc genimine vitis donec illud bibam nouum in regno patris mei. Jlla vero transfiguratio dñi: ⁊ qḋ dixit nouū vinū repreſentat glorioſam innouationē: quā chriſtus poſt reſurrectionem habuit. Et ideo in hac die transfigurationis que reſurrectionē repreſentat nouū vinū inquirit: in quo nouitas eterne dulcedinis oſtēditur que ſanctis poſt reſurrectionē in patria propinabitur. Hec ex libro mitrali.

¶ De ſanctis Sixto papa ſecundo ⁊ ſocijs martyribus. Capitulum. xxx.

Sixtꝰ papa ⁊ martyr huius nominis ſecundus feliciſſimus ⁊ agapitꝰ diacones rome ſub decio ceſare paſſi ſunt hic natione grecꝰ ex parte in ſophoro athenienſi. prius quidē philoſophus: poſtea vero chriſti diſcipulus Stephano pape primo in pōtificatu romano ſucceſſit: ſeditq: annos duos: menſes vndecim: dies ſex. Hic conſtituit vt miſſa celebraretur ſuper altare qḋ antea non fiebat. Et vt ſacerdote incipiēte miſſarū actionē: chorus decantaret hymnū. Sāctꝰ ſctūs ſctūs: dñs deꝰ ſabaoth ⁊c. Qui cum prefatis duobus diaconibus detentus: decio ceſari ⁊ valeriano prefecto ꝓſentatus cū nullis ꝑſuaſionibꝰ ad ſacrificandum poſſet inclinari iuſſus eſt duci ad tēplū martis: vt aut ſacrificaret aut in cuſtodia mamertina reciperetur. Sꝫ dū ſacrificare renuens in cuſtodiā duceretur: beatꝰ laurētiꝰ eiꝰ archidiaconus eidē obuiauit: ⁊ quo ipſe pater ſine filio tenderet clamare cepit: atq: ne ſe relinqueret inſtāter exorauit. Sed beatꝰ ſixtꝰ eidē predixit: quod ipm nō deſerebat ſed ad martyriū ꝓcedebat: cū ipſi maiora certamina poſt triduū deberētur. Mandans vt theſauros eccleſie quos ei commendauerat pauperibus diſpenſaret. Quod ⁊ laurentius fideliter adimpleuit: vt dicetur infra in eiꝰ paſſione quarto Jdus auguſti. ¶ Poſt duos dies beatus ſixtus de cuſtodia educitur cum duobus diaconibus feliciſſimo et agapito et preſentatus decio ⁊ valeriano iubētur duci ad templum martis et ibi ſacrificare. Quod ſi renuerent ibidem capite trancari. Ducti ſunt ergo foras muros porte apie ad templū martis. Et cū oraſſet ſixtus cecidit aliqua pars templi et idola comminuta ſunt. Cumq: duceretur ad decollandum beatus Laurentiꝰ poſt enim clamare cepit: rogans ne ſe deſereret: eo qḋ Theſauros ſuos quos ſibi tradiderat iam expendiſſet. Tunc milites audientes de Theſauris Laurentium tenuerunt. Sixtum vero cum feliciſſimo et agapito ibidem decollauerunt. Chriſtiani autē cum Juſtino preſbytero corpus Sixti raptum ſepelierunt in cimiterio calixti via apia. Feliciſſimi vero et agapiti poſuerunt in cimiterio pretextati. viij. idus Auguſti. Referuntur etiā paſſi cū beato Sixto. iiij. alij diacones videlicet ianuarius: magnus: vincentius: et Stephanus: ⁊ ſeuerus preſbyter: et claudius ſubdiaconus et creſcentius lector et Romanus oſtiarius. Hic fecit ordinationes duas per menſem decembris preſbyteros quatuor diacones ſeptem epōs vero duos. Et ceſſauit epatus dies viginti.

¶ De ſancto Sixto papa tertio Capitulum. xxxj.

Sixtꝰ papa huius noīs tertiꝰ natione Romanꝰ: ex patre priſco celeſtino ꝑimo pape in epatu Romano ſucceſſit ſeditq: annos viij. et dies. ix. Hic de regione celij montis conſtituit vt nullꝰ clericꝰ in ꝑochia alteriꝰ ordinati ꝓſumat. Hic ꝯgregata ſynodo ꝑ crīe ſibi illato corā ꝗnquagīta ſeptē epīs ſe purgauit. Et cōdēnat baſſus: ꝗ hoc ei apḋ auguſtū crimē intulerat: ita tñ vt vltimo die eius viaticum ipſi non negaretur ꝓpter humanitatem pietatis eccleſie: qui baſſus cum defunctus eſſet: corpus eius Sixtus epūs manibꝰ ꝓprijs ſepeliuit. Hic edificauit eccleſiā ſancte dei genitricis marie: ꝗ olī ad preſepe ⁊ hodie maior vocatur ī mōte ſuperagio iuxta macellum libye. Hic ⁊ in diſtribuendas pauperibꝰ eleemoſynas ſtuduit: ⁊ multas auro ⁊ argēto baſilicas decorauit: plenuſq: ſctītate feliciter in xpo quieuit: ⁊ ſepultꝰ eſt in via Tyburtina in crypta iuxta corpus beati Laurētij: ⁊ ceſſauit epatus dies. xxij. Hic occidētaliū epōrum ſententias neſtorij damnantes errorem orientalibus ſcripſit epīs: inſigni volumine contentas.

¶ De ſanctis martyribus Juſto ⁊ Paſtore. Capitulum. xxxij.

Juſtus et paſtor martyres apud vrbem complutum Hiſpanie ꝓuincie ſub Datiano preſide paſſi ſunt. Hi germani fratres chriſtianis parentibꝰ orti ⁊ ipſi chriſtiani: cum adhuc pueri literis imbuerētur: ad paſſionē animati: proiectis in ſchola tabulis ſponte ad martyrium cōcurrerunt: idola ſpernētes: qui a datiano preſide tēti nec auditi: eo quod dubitaret ne ipſorū vtpote infantiū exemplo alij prouectiores ad martyriū incitarentur: verberibus diris affiicti ſunt. Cū autem preſidi relatum eſſet quod ſe mutuis exhortationibus cōſtātius roborarent: eos extra ciuitatem adductos gladio cedi iuſſit: quorꝫ aīas etiam ipſi gentiles ab ipſo xpo cōcinentibus angelis ad celum deferri viderunt: corpa vero a xpianis in eo quo paſſi fuerāt loco tumulata ſunt multis clarentia ſignis: vbi ⁊ baſilica deſuper edificata eſt: paſſi ſunt autem. viij. idus auguſti.

¶ De ſctō Donato epō ⁊ martyre. Cap. xxxiij.

Donatus epiſcopꝰ et martyr apud aretiū ciuitatē tuſcie paſſus eſt tempore Juliani imperatoris. Hic cū Juliano imperatore predicto nutritꝰ ⁊ eruditꝰ: atq: cū eodē clericus effectus eſt a ſancto pygmenio preſbytero in vrbe roma: qui Julianꝰ ad ſubdiaconatꝰ ordinē aſcendit: ipſe vero donatus lectoris offiīj ſuſcepit. Sꝫ cū Julianꝰ apoſtataſſet: ⁊ in imperium ſublimatꝰ eſſet patrem ⁊ matrē donati occidit. Donatꝰ vero fugā aretiū petijt: ⁊ cū hilariano monacho habitauit: cū quo ⁊ multis claruit ſignis. Cū enim mulier quedā nomine ſyrana gentilis ⁊ ceca ad eos veniſſet: petēs in xpi virtute illuminari ab eiſdē: primo mentis cecitate ſanata vna cū filio ſuo oīa idola combuſſit: ⁊ ad ſatyrū epꝫ aretinū adducta ab eodem cū filio baptizata eſt: ⁊ cū ſacro chriſmate liniret: oculorū mox lumē recepit. ¶ Deinde donatꝰ cū hilariano amproniani ꝓfecti ciuitatis filiū demoniacum Aſterium nomine ad ſe adductū ab immundo ſpiritu liberauit: clamante demone quod donatꝰ ipſum de domo ſua coartaret exire. ¶ Uir quidā euſtaſius nomine exactor fiſci in tuſcia publicā pecuniā euphroſine cōiugi in cuſtodia dereliquit: ⁊ abijt. Que timore hoſtiū ſuꝑuenientiū pecuniā abſcōdit: ⁊ repētina morte preuenta ſepulta eſt. Cumq: vir eiꝰ rediēs pro exactiōe theſauri cū filijs ad ſuppliciū traheret: ad donatū cōfugit: ꝗ vna cum ad ſepulchrū vxoris perexit: ⁊ oratiōe fuſa euphroſinā de tumulo ex noīe vocauit: ⁊ vbi eſſet pecunia interrogauit. Que reſpōdit quod in ingreſſu domus ſuffoſſa iacebat que ibidē reperta euſtaſiꝰ liberatus eſt. ¶ Poſt hec donatus a ſatyro epō in preſbyterū ordinat: eoq: defuncto ab omni populo in epm eligitur. ¶ Cumq: die quadā celebrās populū cōicaret: ⁊ diaconꝰ antimus ſanguinē xpi in calice vitreo populo propinaret: ſubito paganorꝫ impulſu cecidit ⁊ calicem fregit. Cumq: ex hoc omnes triſtarentur donatꝰ fragmētis calicis collectis oratione fuſa ipſum ⁊ in formā priſtinā reſtaurauit: vna autē particula a diabolo abſconſa defecit: que tamē ad teſtimoniū miraculi ꝑfecit. Quo ſigno viſo. lxxix. gētiliū ad xpm cōuerſi ſunt. ¶ Poſt dies aūt. xxviij. quadracianꝰ auguſtalis preſes tenuit beatū hilarianū ⁊ donatū. Et primo quidē hilarianū in ciuitate oſtia detentū fuſtibꝰ ceſū martyrē xpi fecit vt ſupra in eiꝰ paſſione actū eſt. xvj. kalē. auguſt. Deinde donatū in ciuitate aretina detentū: cū ſacrificare nollet ⁊ deos blaſphemaret: iuſſit cū lapidibꝰ ore contundi: ⁊ deinde in cuſtodia retrudi vbi dum egrorū multitudo ad eum accedēs a diuerſis languoribus ſanaret: iuſſit illū quadracianus in eadē cuſtodia capite trūcari: corpꝰ a xpianis in eadē ciuitate tumulatū eſt. vij. idus auguſti.

¶ De ſancto Donato epō ⁊ cōfeſſore. Capi. xxxiiij.

Donatꝰ epiſcopꝰ apud ciuitatē Epiri veteris qui tpe theodoſij impatoris iunioris: multis ibidē miraculis clarebat. ¶ In quodā loco noīe Hiſauria erat fons aque adeo infectꝰ: vt quicūq: de illo biberet protinꝰ moreret. Ad quē locū ſanctꝰ vir cū clero ⁊ populo ꝓceſſionaliter acceſſit: vt oratiōe aquam ſanaret. Et dū vectus aſinulo fonti appropinquaret: celo nubibus tenebrato: ⁊ fulguribꝰ ac tonitruis erumpētibus: draco terribilis inde erupit: ⁊ pedes aſini cauda inuoluēs cōtra donatū ſe erexit: quē ille leui ictu baculi ꝑcutiens: vel vt alibi legitur in os eius expuens continuo interfecit. Quem octo boum paria vix traxerunt ad ignem. Orauit autē vir ſanctus ad dominū: ⁊ omne venenū a fonte fugauit. Miſſo quoq: puero cū ſitula ad aquā hauſtꝫ bibit: ⁊ oībus ad bibendū ſaluberrimā ex inde cōceſſit. ¶ Alias etiā dū ipſe cū ſocijs ſiti vrgeretur: ſua oratione fontē de terra ꝓduxit. ¶ Cum filia Theodoſij impatoris a demonio vexaretur: ⁊ patre adhuc gētile ad ſingula ſacrificia deorum duceretur: ⁊ a nullo mō liberari poſſet. Imperator audiēs de virtutibus ſancti ipm ad ſe acceſſiuit: ⁊ vt natam ſuā liberaret inſtanter rogauit. Qui demonē interrogauit vnde illuc veniſſet. Jlleq: de eremo ſe veniſſe reſpondit quē ſanctꝰ dei ad locū ipm redire coegit: demiſſq: vniuerſam domū concutiēs euanuit. Sicq: impatorē cū vxore ⁊ filia ⁊ vniuerſa familia ad xpm cōuertit. ¶ Cū quidā mortuus efferretur: adueniens creditor chirographū protulit: dicēs ſibi deberi ſolidos ducentos: ⁊ iuxta legē imperialē: nō permittebat eū ſepeliri. Qḋ cum vxor eius donato cum lachrymis indicaſſet: aſſerēs ꝙ homo ille pecuniā totaliter recepiſſet: aſſurgens homo dei ad locū iuit: ⁊ manum defuncti tenens corā omnibus excitauit: atq: vt creditori ſatiſfaceret iuſſit. Qui reſidēs in pheretro ipſum de ſolutione debiti cōuicit: ⁊ chirographū manu ſcidit: atq: iubēte ſancto iterū obdormiuit. ¶ Cū fere tribꝰ annis nō pluiſſet ⁊ ſterilitas magna eſſet: infideles ad imperatorē cōueniūt petētes ſibi tradi donatū: ꝗ ꝑ artē magicam hoc feciſſet. Ad imperatoris ergo inſtantiā ſanctꝰ egreſſus dnm exorauit: ⁊ ſtatim pluuia copioſa deſcendit: ceteriſq: infuſis ab imbre ipſe leuibꝰ indutꝰ ⁊ ſiccis veſtibꝰ domū redijt. Et ſic oēm ciuitatē cōſtātinopolitanā ad fidē cōuertit. ¶ Poſt hec ab impetore impetrauit immunitatē loci vbi ipſe fontē ſanauerat. Jbiq: iuxta ciuitatē luſloniam eccleſiā cōſtruxit: ⁊ clarꝰ virtutibꝰ in pace quieuit. vij. idus auguſti. Corpuſq: eiꝰ poſt multos annos a venetis inde ſublatū: poſitū eſt in eccleſia beate Marie de muriano ſub epatu torcellēſis vbi ⁊ ſignis mirabilibus fulget.

¶ De ſanctis Cyriaco Largo ⁊ Smaragdo martyribꝰ. Cap. xxxv.

Cyriacus: Largꝰ: ⁊ Smaragdꝰ martyres Rome paſſi ſunt ſub maximiano imperatore. Hic cyriacꝰ a ſancto marcello papa diaconus ordinatꝰ eſt. Cū aūt maximianꝰ imperator thermas edificaret nomine diocletiani: et xpianos plurimos dānaſſet ad fodiēdā arenā. Inter ceteros deducti ſūt ad miniſteriū ꝓdictū ſcti martyres Cyriacꝰ ⁊ ſiſinniꝰ: ꝗ non ſolū ſuas: ſed etiā alienas ſarcinas dei auxilio portabāt. Nam cum ibi eſſet ſanctus ſaturninus ſenex: qui ex ſenectute arenā ferre nō poterat: ſiſinniꝰ ⁊ Cyriacus ipſum ad portandū iuuabāt: vt dictū eſt ſupra in paſſiōe marcelli pape decimoſeptimo kalē. februarij. Qḋ cū audiſſet maximianꝰ imperator ſaturninū ⁊ Siſinniū ac Cyriacū in carcere detineri fecit. Et ſiſinniū quidē ac ſaturninū per diuerſa ſupplicia interemit: vt ſupra actū eſt in paſſiōe eorū. iij. Kalen. decembris. Cyriacus vero cū duobꝰ ſocijs Largo ⁊ Smaragdo in carcere detētus eſt ꝑ annos tres: donec edificatis thermis diocletianus redijt de partibꝰ aphrice. ¶ Poſt dies autē paucos filia diocletiani noīe artemia cepit a demonio vexari: clamāte demone ꝑ os eiꝰ ꝙ niſi Cyriacꝰ veniret: inde nunq̄ diſcederet. Qua de re cyriacꝰ cū ſocijs de cuſtodia eductꝰ eſt: ⁊ ad filiā impatoris adductꝰ. Cui demō dicebat: vt ſi ipſum ex puella exire vellet: vas aliqḋ ſibi daret in quo intraret. Et cū Cyriacus ſeipſum offerret: demum dicebat: q: in vas ſuum intrare non poterat: quia vndiq: ſignatum erat. Addiditq: comminans: quod ſi inde ipſum eijceret in parſidem illum venire faceret. Et cum coactus ex puella exiiſſet: artemia clamauit quod deum quem predicat Cyriacus videret. Quam ſan-

ctus Syriacus cũ matre ſerena ad xp̄m cõuertit ⁊ baptizauit. Cui diocletianꝰ iuxta palatiũ ſuũ domũ cõceſſit: vt ibidẽ cũ ſocijs ſecurꝰ in Chriſtianitate maneret. ¶ Poſt modicũ tempus venit legatio a ſapore rege perſarum ad diocletianũ: vt Cyriacuz ad ſe mitteret: quia filia eius iobia noĩe a diabolo vexabatur. Ad preces ergo diocletiani Cyriacꝰ cũ ſocijs naui impoſitis neceſſarijs in Babyloniã letꝰ iuit. Et cũ ad puellã perueniſſet in Chriſti nomine immundũ ſpiritũ ab ea eiecit: clamãte demone per os eiꝰ quod nomen Chriſti terribile ipſum coartabat exire. Et ſic ſanatã puellã cũ parẽtibus ⁊ omni cognatiõe numero .cccc.xx. Cyriacꝰ baptizauit. Et cũ multa ſibi munera eſſent oblata recipere noluit: ſꝫ .xlv. diebꝰ ibidem in pane ⁊ aqua ieiunãs tãdem Romam reuerſus eſt: ⁊ a diocletiano grauanter exceptus. Quo poſt duos mẽſes defuncto Maximianꝰ eiꝰ filius ſucceſſit. Qui iratus de ſorore ſua artemia cyriacũ comprehendit: ⁊ nudum ac cathenis ligatum ante redã ſuã trahi fecit: ad exemplum chriſtianorum. Deinde ipſum carpaſio vicario cum ſocijs tradidit puniendũ. Qui picem reliquatam ſuper capita ipſorum iuſſit perfundi: deinde diebus .iiij. in carcere fame macerari. Poſt hec cyriacum eductũ ⁊ ſacrificare nolentem iuſſit in cataſta extendi ⁊ attrahi neruis ac fuſtibus cedi. Et cũ in his omnibꝰ gratias ageret: iuſſu maximiani ducꝰ eſt via ſalaria iuxta thermas Saluſtij: ⁊ ibidem decollatus eſt cũ ſocijs ſuis Largo ⁊ Smaragdo ⁊ alijs chriſtianis promiſcui ſexus numero .xxj. Quorũ omnium corpora ioannes preſbyter in eodẽ loco ſepeliuit. Sanctũ vero cyriacum cũ largo ⁊ ſmaragdo per ſe poſuit ſub die .xvij. kalen. aprilis poſt aliquot menſes corpora ipſorũ ſanctorum a ſancto marcello papa ⁊ lucina matrona inde leuata ſunt ⁊ trãſlata in via oſtienſi miliario ab vrbe octauo .vj. idus auguſti: quo die prefatus põtifex ipſorũ feſtum recolendũ ordinauit. ¶ Carpaſius autẽ cum domum cyriaci impetraſſet: ⁊ ad deriſionem chriſtianorũ in loco vbi baptizabat: ſe balnearet: ⁊ ludis ſcenicis ac epulis cũ .xix. ſocijs ſepiꝰ vacaret: oẽs ſubito die quadã mortui ſunt. Et extũc clauſo balneo gẽtiles xp̄ianos venerari ceperunt.

¶ De ſancto Seuero epõ Viennenſi.
Capi. xxxvj.

Seuerus epiſcopus

vienneñ. natione indus: in fide chriſti feruentiſſimus: cauſa predicationis laborioſiſſime ad prefatam vrbem veniens: in gentem paganoruz multitudinem verbo ⁊ miraculis ad fidem chriſti conuertit: vbi epiſcopꝰ a populo conſtitutꝰ: poſt laudabileꝫ vitã inibi in pace quieuit .vj. idus auguſti cõditꝰ in baſilica ſancti ſtephani ſignis clarus.

¶ De ſctõ Hormiſda papa ⁊ cõfeſſore.
Capit. xxxvij.

Hormiſda papa

natiõe campanus de ciuitate fruſinõ ex patre iuſto ſymmalcha: pape in põtificatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos .ix. dies .xvij. Hic clerũ compoſuit: ⁊ pſalmos canẽdos ordinauit. ¶ Cuz autem anaſtaſius imperator in hereſim eutichianam corruiſſet: duas in chriſto naturas denegãs. Hormiſda papa direxit ennodium epm ticeneñ. Alioſqꝫ cũ eo cõſtãtinopoliz legatos quatenꝰ anaſtaſiũ imperatorẽ ⁊ acaciũ patriarchã ei cõplicẽ ſi reſipiſcerẽt ad eccliẽ gremiũ reducerẽt: ſin autez anathemate ligarẽt: qui non ſolũ eorũ ſalubria monita ſpreuit: ſed etiã graui cõtumelia illos expulit nauiqꝫ fragili impoſitos mãdauit: ne quſpiã ad aliquã grecie ciuitatem accederẽt. Quã eiꝰ impiã temeritatẽ vltio diuina ſecuta eſt. Nã .xxvij. eiꝰ imperij anno fulminis ictu percuſſus interijt: moxqꝫ omnes grecos ad catholicã veritatem redeũtes hormiſda papa recõciliauit. ¶ Hic poſtq̄ multas eleemoſynas pauperibꝰ erogaſſet: necnõ pluribus baſilicis diuerſa ornamẽta contuliſſet apud ſanctum petrum trabem argenteã mille ⁊ .xl. librarũ relinquens ibidem ſepultus requieſcit: dormiuit autẽ in domino .vj. idus auguſti.

¶ De ſancto Hormiſda martyre.
Capi. xxxviij.

Hormiſda martyr

apud perſas paſſus eſt ſub rege ipſiꝰ prouincie ſapore: q̄ nobiliſſimꝰ fuit ex patre prefecto perſaruz quẽ cũ rex ſapor xp̄ianũ agnoſceret iuſſit vt nudus camelos exercitꝰ traheret. Qđ cũ multis diebꝰ patiẽter feciſſet: ille cũ ex alto ſole aduſtũ cõſpiciens: veſte linea pictate motꝰ ipſum operuit: deinde et vt negaret chriſtũ blandiri cepit. At ſanctꝰ ilico cõciſam veſtem depoſuit: moxqꝫ ipm rex indignatꝰ gladio necari mandauit.

¶ De trãſlatiõe ſancti Quirici epi.
Capi. xxxix.

Tranſlatio corporis

q̄rici epi ⁊ martyris apud anconã .vj. idus auguſti celebratur: quo vez die ipſiꝰ bti martyris corpꝰ ſanctiſſimũ de hieroſolyma ad ipaz ciuitatẽ delatũ multis clarẽs ſignis atqꝫ miraculis digna veneratiõe reconditũ eſt vt habetur in martyrologio.

¶ De ſctõ Romano martyre.
Capi. xl.

Romanus martyr

rome paſſus eſt ſub decio ceſare. Cuz eñ beatꝰ laurentiꝰ in cataſta extẽſus ſcorpionibꝰ cederetur: vt dicetur infra in eiꝰ paſſiõe .iiij. idus auguſt. Romanꝰ miles inter alios ibidẽ aſtãs cepit clamare: ⁊ p videbat cũ martyrẽ iuuenez pulcherrimũ aſſiſtẽtẽ: ⁊ vulnera eius linteo extergentẽ. Et cũ hoc audientes deciꝰ ceſar ⁊ valerianꝰ p̄fectꝰ magicis artibꝰ aſcriberẽt ⁊ laurentiũ de cataſta ſolutũ in cuſtodiã hippolyti recipi iuſſiſſent. Affuit romanꝰ ad pedes eiꝰ afferẽs vrceũ cũ aqua: ⁊ ſe baptizari inſtãter exorans quẽ beatꝰ laurentiꝰ credẽtem baptizauit. Qđ cũ deciꝰ audiuiſſet: iuſſit eũ cũ fuſtibꝰ exhiberi ⁊ cũ non interrogatus ſe chriſtianũ proclamaret: iuſſu decij foras muros porte ſalarie eductꝰ: ⁊ ibidẽ capitali ſñia punitꝰ eſt cuiꝰ corpꝰ a iuſtino pbr̃o collectũ: ſepultũ eſt in crypta in agro verano .v. idus auguſti.

¶ De ſctis Secũdiano Veriano ⁊ Marcelliano martyribus.
Capi. xlj.

Secũdianus Valerianꝰ

⁊ Marcellianꝰ rome paſſi ſunt ſub decio ceſare. Secũdianꝰ eñ rogatꝰ cuz Veriano pictore in xp̄ianos ſeuiebat: q̄ dũ die q̄dã cũ Marcelliano eloquentiſſimo ⁊ ſapiẽtiſſimo oratore gẽtili de ſententijs diſputarẽt: veniẽtes ad Vergilianũ tractãtes q̄ de xp̄o i ſuis buccol. ſcripſerat. Magnꝰ ab integro ſeculorũ naſcitur ordo. Jam redit et virgo redeunt

ſaturnia regna. Et noua progenies celo demittitur alto. Et infra tu mõ naſcẽti puero quo ferrea primũ. Deſinet: ac toto ſurget gens aurea mũdo ⁊c. Et hec ad inuicẽ cõferẽtes: ea q̄ de xp̄o dicta eſſe intelligẽtes conuerſi ſunt: ⁊ a timotheo p̄ſbytero baptizati atqꝫ a ſctõ ſixto papa cõfirmati. Quod audiẽs Valerianus p̄fectus nũciauit decio: qui eos tentos miſſoſqꝫ centũ cellis tradidit eos pmotu conſulari tuſcie puniendos. A quo primũ fuſtibus ceſi ſunt. Et cũ in idolum conſpuẽtes ipſum cõminuiſſent: in equuleo ſuſpenſi: ⁊ vnguibꝰ abraſi: atqꝫ flammis lateribus appoſitis diutiꝰ cruciati ſunt: qđ dum fieret vnus ex miniſtris ſubito expirauit: ceteri vero a diabolis obſeſſi ſunt. ¶ Qđ cernens promotus illos decollari iuſſit et corpora eorum in mari iactari. Sed diuina prouidentia ad littus euecta a quodam deodato tumulata fuerunt in loco vbi erant decollati. Qui paſſi ſunt quinto idus Auguſti.

¶ De ſanctis Firmo ⁊ Ruſtico martyribus.
Capitulum. xlij.

Firmus et Ruſticus

martyres apud Veronam paſſi ſunt ſub anolino proconſule temporibus maximiani imperatoris. Hi ciues bergomenſes ex eadem parentela orti ſunt. Sed firmus erat notiſſimus maximiano imperatori. Qui audiens eum chriſtianum miſit ad ipſum detinendum. Quem milites in villa eius inuenientes euãgelium legentem: vinctum adducunt mediolanum. Cui occurrit ei ruſticus ſeqꝫ chriſtianũ pfitẽs tẽtus ac ſimul ductus eſt. Imperator autem ipſos ſacrificare nolentes a binis tortionibus fuſtibus cedi iuſſit. Et iterum incluſos in cippo pedibꝰ arctari. Deinde eos anolino preſidi tradidit puniendos. Qui eos ſecum vinctos veronam ducẽs dedit in cuſtodia militi caucario nomine: vicario ciuitatis triduo inedia macerandos. Cum autem ille eos media nocte canentes audiſſet: ⁊ lucem celitus effuſam ac ipſos diuinis refectos cibis vidiſſet: ad chriſtũ cõuerſus eſt. Poſt dies ſex iuſſu anolini educunt. Dumqꝫ proculus epiſcopus veroneñ. eos inſequeretur: dicẽs ſe chriſtianum: ⁊ ipſe vinctus p̄ſidi preſentatur. Quẽ ille vt decrepitum arbitrans inſanire in facie ceſum dimiſit: vt ſupra dictũ eſt in geſtis proculi epiſcopi .v. idus decembris. Sanctos vero martyres ſup teſtas accẽſas diutius volutatos in ignẽ miſit. Sed flamma in quatuor partes diuiſa plures incendit: ipſi vero illeſi permãſerunt. Quos preſes demũ extra ciuitatem eductos ⁊ fuſtibus maceratos decollari mandauit: corporibus beſtijs derelictis. Sed caucario nocte iuxta corpa vigilante .vij. viri ſe negociatores aſſerentes corpora abſtulerunt nauigio impoſita ⁊ vltra nõ comparuerunt. Corpora autẽ ipſa diuino nutu tranſuecta ſunt ad carthaginem: prouinciam in ciuitatẽ que dicitur predones: ibiqꝫ ab angelis ſepulta multo tẽpore iacuerunt. Proceſſu vero temporis dum terentius quidẽ de Hyſtria ciuitate capris: haberet filium nomine gaudentium: cum eo mercationis gratia per mare diſcurrebat. Filius autem eius repente a demone opprimitur clamante per os eius diabolo quod nemo inde ipſum eijceret: niſi firmus et ruſticus martyres. Pater autem dum ſanctorum corpora dudum nauigans requiſiſſet: tandem dei prouidentia ad locũ vbi iacebant applicuit: puerqꝫ liberatus eſt: vbi ſepulchrũ tetigit. Pater autem ſanctorũ corpora inde ſurripuit: ⁊ ad ciuitatem ſuam perducta tumulauit: vbi quieuerũt donec a ſancta maria veroneñ. dicta conſolatrice veronam reportata ſunt: vt ſupra in eius legenda habetur kalen. auguſti. Paſſi ſunt autem ſancti martyres quinto idus auguſti.

¶ De ſancto Laurentio archidiacono ⁊ martyre.
Capitulum. xliij.

Laurentius archi

diaconꝰ eccleſie Romane ſub decio ceſare et Valeriano prefecto rome glorioſum martyriuz paſſus eſt. Hic genere hiſpanus ⁊ beati ſixti pape ſecundi diſcipulus fuit. A quo leuita rome ordinatus vna ſecum predicatione inſiſtebat. Eodem tp̄e Philippus imperator: primus ex imperatoribus: ⁊ filiꝰ eiꝰ noĩe Philippus fidez xp̄i perceperunt conuerſi a ſancto pontio martyre. Qui Philippus regnauit anno milleſimo ab vrbe condita. ¶ Verum ipſo imperatore Philippo decio occiſo vt dicetur infra in eius paſſione libro xj. Philippus iunior timens fugam arripuit ⁊ theſaurũ patris ac ſuũ beato ſixto pape commẽdauit: vt ſi ipſum a decio interfici contingeret: ipſum theſaurũ pauperibus erogaret. Cum autem decius in imperatorez electus eſſet a militibus: licet nunquam a ſenatu confirmatus: propter quod nõ imperator: ſed ceſar dictus eſt xp̄ianorũ perſecutionẽ exercere cepit: ⁊ multa milia martyrũ p diuerſas mũdi partes interfecit. Inter quos etiã Philippus Philippi imperatoris filius martyrio coronatꝰ eſt. ¶ Poſt hec deciꝰ de theſauro Philippi inquiſitionem faciens oblatus eſt ei beatus ſixtus tanquã qui xp̄m coleret: ⁊ imperatoris theſauros haberet. Quem deciꝰ in carcerem recipi iuſſit. Cui cũ laurẽtius obuiaſſet clamare cepit: quo ipſe pater ſine filio pgeret: ⁊ ne ſe miniſtrum ſuum vllo modo dereſereret. Beatus aũt ſixtus per ſpũ eidẽ rñdit q̄ eũ nõ dereſerebat: ſed ad martyrium precedebat cũ ipſi maiora poſt triduũ certamina deberẽtur: mandãs vt theſauros ſibi cõmiſſos pauperibus diſpenſaret: prout hec oĩa acta ſunt ſupra in paſſione ſixti .viij. idus Auguſti. Beatꝰ ergo Laurentius xp̄ianos die ac nocte diligẽter inquiſiuit ⁊ vnicuiqꝫ put opus fuerat miniſtrauit: veniẽſqꝫ in celio mõte ad domum cyriace vidue que multos chriſtianos in domo ſua abſconſos habebat: ipſam viduam impoſita ei manu a lõge dolore capitis liberauit: ⁊ pauperum pedes lauans eiſdem eleemoſynas cõtulit. Eadẽqꝫ nocte in domum cuiuſdam chriſtiani veniens: cecũ quendam nomine Creſcẽtium ſigno crucis facto illuminauit. Deinde venit ad vicum patricij in crypta nepotiana: vbi inuenit iuſtinum preſbyterum a ſixto papa ordinatum: cum quo videlicet pauperũ chriſtianorum ibidem latentium pedes lauit: eiſqꝫ largifluas eleemoſynas cõceſſit. ¶ Poſt hec autẽ cum beatus Sixtus ad decollandũ duceretur: beatus Laurẽtius poſt eum clamare cepit rogãs ne ſe derelinqueret: eo qđ Theſauros eius ſibi traditos expendiſſet. Tunc milites audientes de theſauris Laurentium tenuerũt: ⁊ parthenio tribuno tradiderũt: deinde Sixtum epiſcopũ decollauerũt. Parthenius autem Laurentium decio preſentauit: q̄ ipſum vbi eſſent theſauri eccleſie interrogauit: q̄ cum verbum ei nõ reſponderet: tradidit eum decius Valeriano prefecto: vt aut theſauros pdat ⁊ ſacrificet dijs: diuerſis eũ faciat interire tormentis. Valerianus autẽ laurẽtiũ hippolyto vicario in cuſtodiam tradidit: quẽ ille cum multis alijs in carcere recluſit. Erat autẽ ibi quidã gentilis Lucillus nomine multo tp̄e detẽtus: q̄ plorãdo lumen oculorum amiſerat. Cui cũ Laurẽtius lumen ſe reſtaurare promitteret: ſi in chriſtum crederet: ⁊ ſe baptizari pmitteret: ille ſe baptizari inſtantius poſtulauit. Accepta ergo aqua ipm Laurẽtius de fidei articulis interrogatum baptizauit: ſtatimqꝫ Lucillus lumẽ oculorũ accepit. Quapropter multi ceci ad eũ veniebãt: ⁊ ab eo manu eius ĩpoſita illuminati redibant. ¶ Cũ aũt Hippolytꝰ Laurẽtiũ de theſauris interrogaret: illeqꝫ ei rñderet: q̄ ſi in xp̄m crederet ⁊ theſauros ei oñderet: ⁊ vitã eternã pmitteret: cõuerſus eſt Hippoly

tus: ⁊ cū omni familia promiſcui ſexus numero.xix. ſacrū baptiſma ſuſcepit. Baptizatuſq; aīas innocentiū letas gaudere ſe vidiſſe perhibuit. Deinde de mādato decij Hippolytus valeriano Laurētiū ꝑſentauit: ſitq; iterū ab illo inquiſitio de theſauris. Laurentiꝰ aūt biduo inducias petijt: quas valerianꝰ eidē ſub hippolyti policitatione conceſſit. In hoc ergo biduo Laurētius pauperes cecos ⁊ claudos ac debiles collegit: eoſq; in palatio ſaluſtiano corā decio ⁊ valeriano obtulit: dicēs hos fore theſauros eternos qui nūq̄ minuūtur ſed creſcūt: quoꝝ manus in celū theſauros eccleſie deportarunt. Cūq; decius ⁊ valerianꝰ ſe deluſos putarent: ⁊ Laurentio ſuaderēt: vt artē magicā deponeret: ⁊ dijs immolationes deferret: ipſeq; deos gentium demonia eſſe viua voce rn̄diſſet: iuſſit eum decius ſpoliatū ſcorpionibꝰ cedi: deinde omne genꝰ tormentoꝝ in cōſpectu eiꝰ afferri. Qui cū tales epulas ſe ſemꝑ optaſſe diceret: fecit cū Decius vinctū cathenis in palatiū Tyberianū adduci: ſibiq; in tēplo Iouis tribunal parari: cū ipm iterū de theſauris requiſiſſet: ac vt oēs prophanos ſibi ſimiles declararet. Rn̄dit Laurētius q̄ vere in eternis theſauris cōfidebat: nomina aūt coꝝ quos Decius interrogauerat in celis ſcripta fuerāt: quoꝝ aſpectibꝰ ille indignus erat. Tūc iubente Decio nudus fuſtibus ceditur: deinde a terra leuat: ⁊ lamine ardentes ad latera eius apponunt. Et cū in his oībus martyꝛ chriſti gaudens gratias ageret. Deciuſq; magicis artibus eiꝰ conſtantiam aſcriberet: iuſſit cū plumbatis diutiſſime cedi. Orauit autem ad dominum vt acciperet ſpiritum eius: voxq; ei de celo facta eſt audientibꝰ cunctis q̄ adhuc ei multa certamina deberentur. Cum autē Ceſar aſtantibus diceret q̄ ipſum per magias demones confortarent: iuſſit eum in caſtata extendi: et iterū ſcorpionibus verberari. Tunc romanus miles inter ceteros aſſiſtens ibidē vidit ante Laurentiū iuuenem pulcherrimum: eius vulnera lintheo extergentem. Et cū iuſſu Decij et Valeriani de caſtata ſolutus Hippolyto redditus eſſet cuſtodiendus: aſtitit romanus ad pedes eius: ⁊ vrceū aque attulit: ſeq; baptizari inſtāter poſtulauit: quem beatus Laurentiꝰ credentē baptizauit: propter quod a Decio detentus ⁊ fuſtibꝰ ceſus ac decollatꝰ eſt: vt dictum eſt ſupra in eiꝰ paſſione quinto idus auguſti. Eadē nocte iuſſit ſibi Decius Ceſar cū Valeriano prefecto parari tribunal in thermis olympiadis ſibiq; Laurentiū preſentari. Cū aūt Hippolytus fleret: ⁊ ſe chriſtianū clamare vellet: dixit ad cū Laurētiꝰ: vt in interiori homine Chriſtū abſconderet: paululūq; ſuſtineret: ⁊ dū ipſum Chriſtus vocaret ad cū veniret. Oīa ergo tormētoꝝ genera deferunt. Dixit aūt Deciꝰ Laurentio: vt aut ſacrificaret: aut ipſam noctem in eū cum ſupplicijs expēderet. Cui Laurentiꝰ rn̄dit: q̄ nox eius nihil obſcurū habebat: ſed oīa ſibi in lucem clarebāt: tūc iuſſit vt os eius cū lapidibus tunderet. Et cum in hoc rideret: ⁊ Chriſto gratias ageret: iuſſit Ceſar vt afferretur lectus ferreus in quo requieſceret contumax Laurentiꝰ. Allatus aūt eſt lectus cū coſtis ferreis tribꝰ in modū craticule. Miniſtri ergo Laurentiū exuunt: ſuper crucem ferream extēdunt: ⁊ allatas prunas ſubterponunt: atq; ipſum deſuper furcis ferreis compreſſerunt: ⁊ continue carbones magis accenſos ſub crate miniſtrabāt. Cūq; martyꝛ xp̄i ad Deciū diceret q̄ carbones ipſi ſibi refrigeriū preſtabant: Ceſari autē eternum ſupplicium miniſtrabant. Valerianus perfectus illum iterum ad deoꝝ ſacrificia ſuadebat. At martyꝛ Chriſti inter incendia conſtanter perſeuerauit: ⁊ iam morti proximus ad Deciū irridens dixit: vt quia ipſū vna parte ſatis aſſaſſet: aliam regirās coctam māducaret: ⁊ grās agens deo: q2 ianuas celi ingredi meruiſſet: emiſit ſpiritū. Confuſus Decius cum Valeriano ambulauit in palatiū Tyberij: relicto corpore ſuꝑ ignem: quod Hippolytus ſummo diluculo rapuit: ⁊ in predio Cyriace vidue quod eſt via Tyburtina occultauit: atq; Iuſtino preſbytero nunciauit: q̄ ambo hora veſpertina corpus tulerunt: ⁊ ibi iuxta in agro Verano in Crypta ibi poſitum ſepelierunt quarto idus auguſti. Chriſtiani autem ieiunantes triduo ſuper corpus vigilias celebrarunt: mugitus dātes ⁊ lachrymas effundentes: paſſus eſt circa annum domini.cclx.

De ſanctis centum ⁊ ſexaginta quinq; martyribus. Cap.xliiij.

Centuꝫ ⁊ ſexagintaquinq; martyres milites rome paſſi ſunt ſub aureliano īꝑatore. Quos oēs xp̄ianos repertos idem imperator extra vrbē via ſalaria duci precepit: ⁊ ibidem oēs ſimul capite truncari. Quoꝝ ibidē corpora a chriſtianis recondita ſunt. Qui paſſi ſunt.iiij.idus auguſti: vt ex martyrologio adonis habetur.

De tranſlatione ſancte corone domini. Cap.xlv.

Trāſlatio ſancte ſpinee corone dn̄i facta eſt tempore Karoli magni imperatoris: vt Helinandus teſtatur. Cū enī patriarcha Hieroſolymitanus a paganis de ſede ſua fuiſſet expulſus ciuitaſq; vaſtata: veniens ad conſtantinopolim ad imperatorē cōqueſtus eſt ſibi de ꝑſecutione ꝑ gētiles in xp̄ianos illata. Qui ſuper hoc miſſis literis karolū magnū in ſubſidiū requiſiuit. Ipſe vero congregato exercitu mare trāſiuit: ⁊ ciuitatē ſanctā a paganis redemit: eiſq; expugnatis patriarchā in ſede ſua repoſuit. Cūq; poſt victoriam conſtantinopolim rediſſet: imperator conſtantinopolitanus obtulit ſibi quicquid petiſſet. Qui reliquias paſſionis dn̄ice ꝓ premio petijt ⁊ accepit. Nā poſt triduanū ieiunium oī pp̄lo indictū: cūctis ad eccleſiā cōuenientibꝰ: aperta eſt theca in qua corona xp̄i ſpinea ſeruabat. Statim mira odoribꝰ reſperſa fragrantia ꝑ totam ciuitatem trecēti egroti a diuerſis languoribꝰ ſunt ſanati. Educta aūt corona lignū eiꝰ reuireſcere cepit ⁊ flores ꝓducere. Cūq; daniel ep̄s neapolitanꝰ coronā ſecaret: vt ꝑs eius Karolo cōcederet: magis adhuc floreſcere ꝑſeuerabat. Et dn̄ karolꝰ de floribꝰ collectis chirothecā vnā ex ſuis impleſſet: ⁊ eā tenēdā hebronio archiep̄o tribuiſſet: vt aliā ſibi impleret: atq; vterq; ipſoꝝ ex deuotiōe nimia lachrymis profuſus eſſet: putauit Karolꝰ chirothecam in manu archiep̄i poſuiſſe: ipſeq; putauit eā accepiſſe: ſed ex inundātibꝰ lachrymis acie oculoꝝ obtuſa: nec Karolus chirothecā in manu archiep̄i poſuit: nec ipſe eā accepit. Sicq; chirotheca plena floribꝰ in aere pependit: donec aliā rex floribꝰ impleuit: ⁊ cōuerſus primum pendere ꝯſpexit. Ex quibꝰ poſtmodū effuſi flores ꝑdicti in māna cōuerſi ſunt quod vſq; hodie in monaſterio ſancti Dionyſij ſeruat. Quidā vero exiſtens cecꝰ ſurdus ⁊ mutus: qui ipſas infirmitates ꝑ annos.xxxij. paſſus fuerat: in eductione corone viſum recepit: in ipſius ſectione auditū: in floꝝ emiſſione loquelā. Obtinuitq; rex partē corone ⁊ clauū dn̄icū: cuius tactꝰ virtute puer habēs manū aridam cum dextero latere ſanatus eſt. Obtinuit etiam fruſtū magnū dominice crucis: ſudarium domini: camiſiam virginis: et faciē pueri ieſu: ac brachiū ſymeonis ꝓphete. Rediēſq; domū dū eſſet in caſtro ligmedo: ipſarū reliquiarū virtute ⁊ contactu mortuus vnus reſurrexit. Deinde veniens aquiſgrani ſanati ſunt egri: quaſi innumeri a diuerſis languoribus. Sicq; partem dominice corone cum alijs ſacris reliquijs premiſſis pariſius detulit: ⁊ ibidem honorifice collocauit.iij.idus Auguſti.

De ſctō Tyburtio martyre. Cap.xlvj.

Tyburtius martyꝛ Rome paſſus eſt ſub diocletiano et Maximiano imperatoribꝰ agēte prefecto vrbis fabiano. Cuiꝰ pater chromatius prefectꝰ cū morbo grauiſſimo laboraret: ⁊ audiſſet quoniā Trāquillinus eiꝰ attinēs pater ſanctoꝝ Marci et Marcelliani graui infirmitate detētus: a ſancto Sebaſtiano cōuerſus ⁊ baptizatus ſanitatem ꝑcepiſſet: vt ſupra dictum eſt in paſſione ſancti Sebaſtiani.xiij.kal.Februarij. rogauit trāquillinū vt ad ſe adduceret illū qui ſibi dederat ſanitatē. Cūq; ad eum veniſſent Sebaſtianꝰ ⁊ p̄ſbyter Policarpꝰ: ⁊ ipſe ꝓ ſui ſalute exoraret: dixit ei Sebaſtianus vt priꝰ oīa idola abnegaret: et cōfringendi ea ſibi poteſtatē concederet: ⁊ ſic ſanitatē acciperet. Qđ cū ille licet multū renitens tandē annuiſſet: Policarpus et Sebaſtianus accincti pluſq̄ ducēta idola cōfregerūt. Et cū ſic nec chromatius liberatꝰ eſſet dixerūt: q2 ex quo ſalutem nō perceperat certū erat q̄ aliqua idola reſeruauerat. Tunc indicauit habere thalamū in quo erat oīs diſciplina ſtellarū ꝓ quo pater ſuus ducēta auri pōdera expēderat ⁊ ꝑ hoc futura omnia preuidebat. Et cū ſuadētibus ſanctis: vt ipm opus deſtrui cōſentiret: ⁊ filius eius Tyburtius iuuenis opus tam preclarū diſſolui cōtradiceret: tandē ad hoc deuenit: vt duo clibani accenderētur: vt ſi deſtructo opere pater ſuus ſanitatē nō ꝑciperet: ambo ſancti viui cōcremarent. Opere ergo deſtructo angelus prefecto apparuit: ⁊ ipm de lecto ſanuꝫ eleuauit: ſicq; Chromatius cū filio ſuo Tyburtio ⁊ omni familia ſua numero.M.cccc.ꝓmiſcui ſexus fidē ꝑceperūt: omneſq; baptizati ſunt. Poſt hec dū ferueret perſecutione Diocletiani et Maximiani: Chromatius a prefectura depoſitus: cū multis chriſtianis in campaniā exilio actus eſſet. Filius eiꝰ Tyburtius amore martyrij fragrans in vrbe recedit cum ſancto papa Caio cōtinue ieiunijs ⁊ orationibus vacans. Qui die quodam tranſiens occurrit homini qui de alto lapſus adeo caput ⁊ omnia mēbra quaſſauerat: vt iam de ſola ſepultura eius ageretur. Et conuocatis ſeorſum parentibꝰ indicauit eis virtutē nominis xp̄i. Atq; dum ſuꝑ corpus hominis lente dixiſſet oratione dn̄icam ⁊ ſymbolū apoſtoloꝝ: ſanū ⁊ conſolidatū parentibus reſtituit. Quos ꝯuerſos vna cū iuuene ad papam caium adduxit: q̄ eos oēs baptizauit. Interea ſeuiente ꝑſecutione torquatus quidē xp̄ianꝰ qui apoſtatauerat ſancto caio pape ſe calide ſociauit: ⁊ ſimulata xp̄ianitate arte egit vt ipſe vna cū ſctō tyburtio orātes ab infidelibꝰ cōprehenderētur: qui ⁊ fabiano prefecto p̄ſentati ſunt. Et dū cōfeſtim torquatꝰ xp̄m negaſſet: ⁊ hoc idē tyburtio ſuaderet: ipſe q̄ magis xp̄m cōfiteret. Iuſſit fabianꝰ carbones accēdi: vt tyburtiꝰ: aut thura ſuꝑ eos dijs imponeret: aut nudis pedibꝰ deſuꝑ ambularet. Qui inuocato xp̄i noīe nuda plāta ſuper carbones incedens illeſus permāſit: quē fabianus via lauicana extra vrbem eductum decollari precepit vbi ⁊ ſepultus eſt.iij.idus Auguſti.

De ſctō Chromatio ⁊ ſocijs mar. Cap.xlvij.

Chromatius martyꝛ cū ſocijs ſuis martyriū paſſi ſunt apud cāpaniā tēporibꝰ diocletiani et maximiani imperatorū: qui chromatius prius fuit vrbis prefectꝰ: ⁊ pater ſancti Tyburtij ſupradicti: qui graui lāguore diu dū preſſus a ſctis ſebaſtiano martyre ⁊ Polycarpo p̄ſbytero ſanatus: ⁊ ad xp̄m cōuerſus atq; baptizatus eſt vt ſupra ꝓxime actum eſt in paſſione Tyburtij. Cū aūt xp̄ianoꝝ ꝑſecutio ſub p̄fatis imperatoribꝰ ebulliret Chromatius de ꝯſilio pape Caij cū multitudine xp̄ianorum: ⁊ cū omni familia.M.cccc. numero ꝓmiſcui ſexus: vt ꝑſecutionē declinarēt in cāpaniam perrexerunt: ibiq; degentes a diocletiano proſcripti ſunt in exilium ⁊ multa inopia afflicti in confeſſione xp̄i poſt longum tempus in pace quieuerūt martyrio coronati. Quorum dies dormitionis ignoti ſunt vnde et ſancti Tyburtij paſſioni ſubdūtur: quoꝝ principalior chromatiꝰ pater ipſiꝰ tyburtij fuit.

De ſancto Chromatio ep̄o. Cap.xlviij.

Chromatiꝰ epiſcopus aquileieñ. fuit ⁊ claruit tempore theodoſij imperatoris: damaſi pape ſub cuius metropoli floruit heliodorus ep̄s altineñ. de quo ſupra actum eſt in eiꝰ geſtis.v.idus iulij. Ipſe enim heliodorus hunc ſanctū Chromatiū viſitauit: ⁊ ab eodem ordinatus altinēſis ep̄s diu ſecū permanſit: ſacrarum literarum ſtudijs intēdētes. Hi duo ep̄i beato hieronymo preſbytero familiari dilectione cōiuncti: plures eidem epiſtolas direxerunt: et ab eodem receperunt. Ad quorum etiam libros plurimos ſacre pagine idem Hieronymus in latinū tranſtulit: ⁊ martyrologiū ſanctorum compilauit. Chromatius vero ep̄s poſt laudabilem vitā ⁊ multarum virtutū opa quibus gregē dn̄icū vbo ⁊ exemplo pauit: plenꝰ ſanctitate aquileie i pace quieuit ibidē tumulatꝰ.

De ſancta Suſanna virgine ⁊ mar. Cap.xlix.

Suſanna virgo rome paſſa eſt ſub Diocletiano imperatore que fuit filia Babini preſbyteri fratris caij pape: de quo ſupra dictum eſt in paſſione Babini.xj.kal. Martij. Hec patri ſuo vnica ⁊ dilecta a cunabulis xp̄iana ſacris literis erudita eſt. Que vero erat de genere diocletiani imperatoris idē imperator miſſo ad patrē eius claudio ipſiꝰ conſanguineo ⁊ Suſanne auunculo puellā filio ſuo in cōiugem requiſiuit. Pater autem Babinus inducias petijt vt filie voluntatē requireret: quā cum requiſiſſet: illa ſe xp̄o deſponſatam rn̄dit: denegās omnino cōiugium potiſſime q2 xp̄ianam non decebat cultori demonū copulari. Poſt dies tres reuerſus claudius: vt eius rn̄ſiones audiret: a Suſanna cōuerſus eſt ad xp̄m. Reuerſuſq; domū eiꝫ oīa per ordinē vxori ſue retuliſſet ipa etiam ad xp̄m cōuertitur. Et ſic ipſe claudius cū cōiuge ⁊ filio Alexādro: atq; filia Cutia nocte a ſctō Caio papa baptizant: ⁊ ſacra euchariſtia cōicātur. Claudiꝰ igit oībꝰ ſuis vēditis miniſtrare cepit egētibꝰ xp̄ianis. Poſt dies autē.xlvj. Suſanna iterū requirit in coniugiū filij impatoris ꝑ maximū comitē rei ꝑuate eo q̄d ipſam vti ſponſam iuuenis nimiū adamaret: veniēſq; comes ad claudiū vt ſecū de matrimonio tractaret: ab eodē ad fidē cōuerſus ē: ⁊ poſt q̄nq; dies a caio papa baptizatꝰ: q̄ et ipſe cepit xp̄ianis miniſtrare. Qđ audiēs diocletianus ſerene Auguſte vxori ſue ſuaſit: vt Suſannā accerſitā de ꝯiugio filij hortaret. Auguſta vero cū eſſet occulte xp̄iana: puellā ad ſe vocauit: et vna ſecū per dies plures orationi vacauit. Hoc aūt imperator comperiēs claudiū cū vxore ⁊ filijs: ⁊ maximo fratre ſuo iuſſit apud oſtiā in mare iactari: de quibus ſupra in eorum paſſione dictū eſt.xij.kalē.martij. Babinū vero in carcere detineri fecit. Suſannā vero remiſit ad ipſiꝰ domū: vt eā ibidē filiꝰ ſuꝰ vel violēter pollueret: nolēs ad palatiū ſuū cōtaminari. Ingreſſus aūt iuuenis ad eā noctu: vidēſq; angelū ſplēdidū iuxta eā timuit: ⁊ fugit: aſſumpto q̄ curio itez ad eā redijt: q̄ ambo angelica viſiōe exterriti fugerūt. Quod imperator audiēs ⁊ maleficijs deꝑ

tans miſit Suſanne ſtatuunculā iouis: vt eam aut ado
raret: aut gladio periret. Quā inſufflans in puluerem
redegit. Tunc imperator miſſo macedonio tribuno:
iuſſit eā primo fuſtibus ceſam intra domū ipſius decol
lari: cuius corpus a ſerena imperatrice in crypta ſepul
tū eſt: ⁊ ſanguis in lyntheo collectus. iij. idus Auguſti.

¶ De ſancto Taurino epō. Cap. l.

11. **Taurinus epiſco**
pus fuit filius Tarquinij nobiliſſimi
Romani: ⁊ matris eutychie grece in
ciuitate Aurelianēſi. ad quē venien
tes duo magi: cambyſes ⁊ zari q̄ fue
rant ſacerdotes diane cū. xx. diſcipu
lis ſuis: vt eū occiderēt: oppoſito ſi
bi ſigno crucis ſubſtiterūt: nec vltra
ꝓcedere valuerūt. Quod videntes magi
ſeipſos pre dolore ceciderūt. Illi aūt
xx. a ſancto ſunt conuerſi ⁊ baptizati. Hoc audiens lici
nius prefectus ipm̄ cōprehēdit: ⁊ ſacrificare nolētē vir
gis cedi iuſſit. Statim manus carnificū aruerūt ⁊ leo
nilla vxor licinij cōuerſa eſt tanto miraculo conſpecto.
Inter hec nunciat̄ licinio filiū eius marinū cū paſchaſio
armigero: qui venatione inſtabāt ex equis ꝑcipites in
tereſſe. Cūq; illos ſctūs taurinus ſuſcitaſſet ⁊ illi q̄ in eter
nis penis viderāt enarraſſent: cōuerſus eſt licinus cū fi
lio ⁊ armigero ⁊ alijs. M. cc. Poſt hec dū zabulus prin
ceps cū exercitu orientaliū gallos inuaderet: reuelatur
taurino animas ſuorū ciuium ab hoſtibus ſaluandas:
locū vero penitus deſolandū: ipſum vero ad dominū die
viij. migraturū. Qui hec omnia pplo nunciauit: ⁊ ipſos
in chriſto cōfortauit. Igitur dominica die ſubſequente
celebrata miſſa: ⁊ facto ſermone populo apparuit mul
titudo candidatorum circa altare cum ad celos inuitā
tium: nubeſq; odore fragrans eccleſiā adimpleuit. Qua
poſt horam recedēte inuentus eſt in ſede ſua manibus
expanſis ⁊ oculis in celum erectis ad dn̄m commolaſſe.
Dubitantibus autem ciuibus ne corpus ſctm̄ ab hoſti
bus raperetur ſepultū apparuit ſenior quidā: eoſq; vt ſe
ſequerentur admonuit. Qui corpus inde tollentes quaſi
tertia miliarij parte extra vrbem ſeniorē ſequūtur. Qui
ibidem ſubſtitit ⁊ ipm̄ ibi ſepeliri mandauit. Quibus
adhuc heſitantibus corpus ſe erexit ⁊ factum eſt. Poſt
hec a ſeniore: vt inde velociter fugerent admonent: ipſo
poſt nuſq; vlterius comparente illiſq; accedētibus ho
ſtes ſubito in ciuitatē irruerūt: ⁊ eam vt ſctūs ꝑdixerat
euerterūt. Quieuit autē in dn̄o tertio idus Auguſti.

¶ De ſanctis ſeptem dormientibus
martyribus. 11. Cap. lj.

Septē dormiētes
in ciuitate epheſi orti ſunt. Quorum
nomina ſunt hec: Maximianus: mal
chus: martianus: dionyſius: ioānes:
ſerapion et conſtantinus. Et apud
ipſam ciuitatem in monte celio dor
mientes requieſcunt ſine vlla corpo
rum aut veſtium corruptione. Cum
enim decius imperator perſequens
chriſtianos veniſſet epheſum: et cunctos ad idolorum
ſacrificia cōpelleret: prefati ſeptem chriſtiani in ipſa vr
be nobiliſſimi: in domo ſua ſecreto ſe celantes: accuſati
apud decium ꝙ chriſtum colerent: ante ipſum ſtatuun
tur: et dato eis ſpacio reſipiſcendi vſq; ad redditum de
cij: qui alio pergebat dimittūtur. At illi interim patri
monia ſua pauperibus erogātes: inito conſilio in mon
te celio ſeceſſerunt: ⁊ ibidem ſecretius eſſe decreuerunt.
Quibus malchus continue miniſtrabat: et quoties vr
bem intrabat vt cibos emeret ſe mendici habitu veſtie
bat. Cum ergo decius Epheſum rediſſet: et eos ad ſa
crificandum perquiri iuſſiſſet. Malchus miniſter eo
rum ad ſocios territus rediit: ⁊ eis furorem ceſaris in
dicauit. Eis tamen panes allatos appoſuit: ⁊ in domi
no ꝯfortauit. Qui nimio timore pauefacti cū lachrymis
ſero comederunt: ⁊ ſic mutuis exhortationibus cōforta
tes ſicut deus voluit obdormierūt. Taliq; ſomno diui
na diſpenſatione ſoporati in eodem loco iacuerūt vſq; ad
annum trigeſimū theodoſij iunioris ꝑ annos videlicet
cxcvj. Mane aūt facto cū queſiti inueniri non poſſent: ⁊
decius tales ſe viros perdidiſſe doleret: accuſati ſunt ꝙ
oīa ſua pauperibus diſpēſaſſent: ⁊ huc uſq; in monte ce
lio latuiſſent in xp̄ianitatis ꝓpoſito permanētes. Iuſſit
ergo decius parētes ſuos adeſſe ⁊ minis ac terroribus
ab eis extorſit: ꝙ in ipſo monte laterent ſicut ei fuerat ꝑ
alios ſuggeſtum. Tunc cogitans quid de ipſis faceret
nutu dei iuſſit os ſpelunce lapidibus obſtrui vt ibi defi
cerent fame ⁊ inopia circūcluſi. Quod cum fieret duo ex
miniſtris xp̄iani theodorus ⁊ ruſinus eorum martyriū
deſcribētes in tabulis ⁊ ſigillantes caute inter lapides
poſuerūt. ¶ Mortuo igitur decio ⁊ tota illa generatio
ne: poſt annos. cxcvj. anno videlicet. xxx. imperij Theo
doſij iunioris pullulauit hereſis eorū qui negabant reſur
rectionem mortuorum: vnde contriſtatus xp̄ianiſſimus
imperator: quia fidem tam impie agitari videbat: in ci
nere ⁊ cilicio cum lachrymis in oratione quotidie perſi
ſtebat. Quod vidēs miſericors deus confirmare ſpem
de reſurrectione mortuorū voluit: ⁊ ita predictos mar
tyres ſuſcitauit. Miſit ſiquidem in cor cuiuſdam burgē
ſis epheſij: vt i illo loco edificaret ſtabula paſtoribus ſuis.
Cementarijs ergo ſpeluncā aperiētibus ſurrexerūt ſan
cti: ⁊ ſe inuicem ſalutantes putabant ſe vna tantum no
cte dormiſſe et priſtinam triſtitiam recordantes ſe mu
tuo ad martyrium exhortabant. Iuſſeruntq; malcho vt
ad vrbem deſcēderet: ⁊ plures panes q̄ heri afferret: ⁊ ad
ꝙ quid iuſſiſſet decius nunciaret. Qui abſumpto men
dici habitu iuxta morem quinq; ſolidos accepit ⁊ de ſpe
lunca exiuit: videnſq; lapides admiratus eſt: ſed aliud co
gitans de lapidibus parum curauit veniens ergo timidus
ad portam ciuitatis vltra modū ſtupefactus eſt: vidēs
ſignum crucis ſuperpoſitum et mutatam in omnibus
ciuitatem. Et ad ſingulas accedēs portas: ita per oīa re
perit: ſignūſq; ſe ad p̄mā portā redijt ſe exiſtimans ſom
niare. Ingreſſus tādē cū tremore nimio hoīes de xp̄o
loquētes audiuit: ⁊ maiorem ſtuporem incurrit nec pu
tabat illā eſſe epheſiorū ciuitatē ⁊ cū interrogās ipam
eſſe epheſum intellexiſſet vere ſe erraſſe putauit ⁊ ad ſo
cios redire cogitauit. Acceſſit tamen ad eos qui panem
vendebant ⁊ cum argenteos protuliſſet: mirati vēdito
res monetam incognitam: dicebāt abinuicē: ꝙ ille iu
uenis theſaurū antiquum inueniſſet. Ille vero eos adin
uicem colloquentes vidēs putabat ꝙ ipſum ad impe
ratorem trahere vellēt: ⁊ territus rogabat vt panes et
nūmos retinerēt ⁊ ſe dimitterēt. Qui cum tenētes in
terrogabāt: vbi theſauros imperatorum antiquorū in
ueniſſet: qui non inueniebat quid eis diceret pre timo
re. Miſſo igitur fune collo eius per vicos ad medium
ciuitatis trahitur: ⁊ exijt rumor q̄d iuuenis theſauros
inueniſſet. Cōgregatiſq; omnibus ad eū: ipſe a nemine
eos noſci poterat: ſed nec ipſe circunſpiciens aliquē de
ſua cognatiōe videbat quos veraciter viuere putabat:
⁊ nullum inueniens quaſi inſanus ſtabat in medio. Hoc
audientes Marinus epiſcopus et antipater proconſul:
eum ad ſe duci iuſſerunt: ⁊ cum ad eccleſiam duceretur
ad Decium ſe trahi exiſtimabat. Epiſcopus igitur et
proconſul mirantes eum interrogāt: vbi theſauros an
tiquos inueniſſet. Qui rn̄dit ſe nihil inueniſſe ſed de ſac
culo parentū ſuorū nūmos illos habuiſſe. Et interroga
tus cuius ciuitatis eſſet: reſpōdit ꝙ erat ipſius ciuitatis:
ſi tn̄ illa eſſet ciuitas epheſina. Et iterrogatus de nomi
ne parentū ſuorū: vt pro ipſo teſtarētur: cum ipſos no
minaſſet: ⁊ nullus eos cognoſceret: dicebant eū fingere
vt aliquo modo euadere poſſet. Dicenteq; proconſule ꝙ
pecunia illa parentū ſuorū eſſe non poterat: eo ꝙ ſup
ſcriptio fere ducentorū annorum erat: quo tpe parentes

ſui fuiſſe nō poterāt: ⁊ ꝙ tali mō ſapiētes ⁊ ſenes epheſi
volebat deludere. Iuſſitq; eū i tormētis tradi donec ve
ritatē cōfiteret. Tunc malchus ꝓcidens eos ꝓ deo adiura
uit vt ei dicerēt vbi imperator eſſet. Epūs vero rn̄dit ꝙ
tūc non erat in terra qui decius nominaretur: ſed ante
logum tp̄s fuerat imperator. Malchus vero ſtupefa
ctus ſtabat: narrauitq; eis ꝙ furorem decij in monte
celio cum ſocijs aufugerat: ⁊ q̄no in ſero precedenti de
cius ipſam ciuitatem intrauerat: vt xp̄ianos perſeqre
tur: ſi tn̄ ipſa eſſet ciuitas epheſiorum in cuius teſtimo
niū rogabat: vt ſecū irēt: ⁊ ſocios ſuos eis oſtenderet.
¶ Tūc epūs cogitās ꝙ hec eſſet diuina viſio cū procon
ſule ⁊ vniuerſo pplo ducente eos malcho perrexit ad
montē celiū: ⁊ ingrediente prius malcho ad ſocios inue
nit epūs inter lapides literas ſigillatas duobus ſigillis ar
genteis ſanctorū paſſionē cōtinentes: quas corā oī po
pulo legit: ⁊ mirātibus cunctis viderūt ſctōs in ſpecu
ſedentes: ⁊ facies eorū quaſi roſas florentes: ⁊ oēſq; glori
ficabant deū cernētes corpora ipſorū ⁊ veſtes incorru
ptas ac ſi ſola vna nocte dormiſſent. Statimq; hec oīa
theodoſio imꝑatori ꝑ literas ſignificare curarūt. Qui
ſurgens de loco in quo orabat glorificans deū cōcitus
venit epheſum: veniens quoq; ad ſpeluncā vidit ſancto
rū facies ſicut ſol refulgētes: ⁊ procidēs aū ipſos ac ſin
gulos eorū amplexās fleuit cū gaudio dicens ꝙ ſic eos
videbat: quaſi ſi videret xp̄m lazarū de monumēto vo
cantē. Qui rn̄debāt ꝙ ad hoc deus ipſos ſuſcitauerat:
vt crederet indubitāter reſurrectio mortuorum. Si
cut eīn infans eſt in matris vtero nō ſentiēs leſionē ⁊ vi
uit: ſic fuerāt viuentes ⁊ dormientes ⁊ nihil ſentiētes: ⁊
his dictis inclinantes capita ſua iterū obdormierunt:
quos imperator deoſculās ſup eos fleuit. Et cū iuſſiſ
ſet fieri loculos aureos: in quibus mitterētur in ipſa no
cte apparuerūt imperatori dicentes: vt ſicut hactenus
in terra iacuerāt: ſic eos dimitteret: donec eos dn̄s ite
rū in vltima reſurrectione ſuſcitaret. Iuſſit ergo imꝑator
locū illū in auratis lapidibus adornari: ⁊ oēs epōs negā
tes reſurrectionē ab epatu deponi. Dormierunt ergo
ſancti martyres prima dormitione. vj. kalendas augu
ſti. Surrexerūt vero. iij. idus ipſius menſis: quo die fe
ſtum ipſorum ſolennius recolitur: anno dn̄i. cccclviij.

¶ De ſancta Clara virgine. 12. Cap. lij.

Clara virgo ordi
nis dominarū pauperū ſancti Da
miani de ciuitate aſſiſij nobilibus or
ta parentibus ab annis puerilibus
xp̄i ſeruitio mancipata virginitatē
ſuā dn̄o dedicauit: q̄ a bt̄o franciſco
ordinis minorū fundatore edocta:
monitis ipſius relicto ſeculo: die dn̄i
co palmarū adhuc iuuencula ad ec
cleſiā in oī veſtimētorū ſuorū ornatu
ꝓcedens: a ſummo pōtifice innocen
tio tertio palme ramum accepit. Die quoq; ſequēti ad
beatū frāciſcū acceſſit ⁊ apud ſanctā mariā de portiun
cula ab ipſo habitū monachalē cū humilitate petijt et
aſſumpſit. Deducta ergo ad eccleſiā ſancti pauli graui
ꝑſecutione cōſanguineorū ſibi excitata: tn̄ ſpa in ſctō pro
poſito ꝑſeuerās bella oīa triumphauit: deinde a ſancto
frāciſco apud eccleſiā ſancti damiani incluſa ſororum
pauperū ordinē inchoauit: ⁊ quadragintaduobus annis
in ſctitate ⁊ ꝑfectione vite ꝑſeuerauit. Ieiunijs quoq; ⁊
orationibus ſemp intenta paternā omnē hereditatem
monaſterijs eccleſijs ⁊ pauperibus diſpenſauit. Cuiuſq;
regulam prefatus papa innocentius confirmauit. Mi
raculis etiam pluribus ⁊ inſignibus claruit. ¶ Nā ſe
mel panē vnicū in domo repertū cū fratribus eleemoſy
nā petētibus dimidiauit: ⁊ reliquāq; medietatē inter qua
draginta ſorores diuidi fecit oībuſq; ſaturatis plenius
abūdauit. ¶ Alio etiā vas olei vacuū eius orone repletū
inuētū eſt. ¶ Cū tpe frederici imꝑatoris italiā deuaſtā
tis: ſaraceni ab eo cōducti vallē ſpoletanā depopulari eſ
ſent: ibi quoq; aſſiſiū inuaſiſſent: cū ipſa lāgueret: ſe in ia
nua clauſtri hoſtibus irruētibus opponi fecit: xp̄oq; pue
rulo ſibi apparēte: ⁊ liberationē loci ac ciuitatis ꝓmit
tente: orans infideles illos diuinitus: nō ſolū a mona
ſterio effugauit: ſed etiā ciuitatē ab eorū euerſiōe ſarace
nis mox ꝑ aliā portā quaſi in fugā exeuntibus liberauit.
¶ Alio etiā vitalē quēdā de aduerſa ciuitate eandē obſi
dentē ſua oratiōe adeo ꝑturbauit: vt diſſoluto exercitu:
mane ſequenti recederet: ⁊ q̄ poſt dies modicos iugulatus
eſt. ¶ Sancta aūt virgo in principio ſue conuerſionis
agnetē germanā poſtulauit a deo ſibi in eodē ꝓpoſito
ſociādā: q̄d ⁊ obtinuit. Nā ⁊ ipa poſt dies. xvj. relinquēs
mūdū religionis habitū ſuſcepit: ⁊ in eodē monaſterio
vna ſecū virgo ꝑmāſit: totideſq; diebus poſt eius trāſitū
clarā ad celeſtia ſecuta eſt. ¶ Cū aliqū in natale dn̄i in
firma lecto recūberet: matutinali officio in ſpū rapta
p̄ns fuit: xp̄mq; puerū aſpexit: oīaq; diuinā corporali
audiuit: ⁊ q̄ geſta fuerāt retulit: cū tn̄ tāto longe poſita
eſſet ꝙ voces cātātiū humanitas audire nō potuiſſet.
A ſero quoq; cene dn̄ice vſq; in ſabbato ſctō de mane in ex
taſi aſſumpta paſſionē dn̄icā in ſpū ꝯtēplata ⁊ ad ſe re
diēs vnius fere hore ſpacio putauerat ſe dormiſſe. Sicq;
ſignis ⁊ virtutibus clarens ꝑ annos viginti octo longo
caſtitat: a lāguore aſſiſtēte ſibi dn̄o Gregorio papa. ix. ſi
bi deuotiſſimo cū cardinalium cetu virtutibus predi
cta feliciter migrauit ad xp̄m pridie idus auguſti. Ab
eodem pontifice in eccleſia ſancti gregorij tumulata:
vbi ⁊ quieſcit miraculis clarens.

¶ De ſancto Euplo martyre. Cap. liij.

Euplus martyr in
ciuitate cataniēſiū tp̄ibus diocletia
ni ⁊ maximiani imꝑatorū paſſus eſt
ſub caluiſiano conſulari. Dū eīn idē
caluiſianus i tēplo idolorū ſacrificaret:
⁊ euplus ſe xp̄ianū publice ꝓclamaret
tentus eſt: ⁊ q̄ſitus quē deum coleret.
Qui cū q̄tuor euangeliorū codicē quē
ſecū habebat aperuiſſet: ⁊ corā eo legiſ
ſet xp̄m cōfitendo ab eodē iudice diu
tius tortus: deinde ꝯ eū dictata ſnīa decollatus eſt pri
die idus auguſti. Sepultuſq; eſt in ipſa ciuitate.

¶ De ſctā Hilaria ⁊ ſociabus martyribus. Cap. liiij.

Hilaria Martyr
mater ſancte Aphre fuit. De qua ſu
pra dictū eſt nonis auguſti. Que cū
ancillis ſilie ſue digna: Eunenia et
Eutropia apud cretā in ciuitate au
guſta paſſa eſt. Hec cū corpus predicte
Aphre martyris ſepeliſſēt: die ſequēti
ad tumulū eius orātes repte ſūt ⁊ ꝑ p̄he
ſctatoſq; iudici p̄ntate: que dū xp̄z ꝯfite
rēt in monumēto de lignis facto iclu
ſe ſunt ⁊ ardentis vincte: ipſoſq; tumulo feno ⁊ ſpinis
repleto: igne ſuppoſito martyriū ꝯpleuerūt pridie id
augu. Quarū corpa iuxta Aphrā martyrē cōdita ſunt.

¶ De ſanctis Quiriaco ⁊ ſocijs martyribus. Cap. lv.

Quiriacus: largus
Creſcentianus. Memmia. Iulia
na. Leonides: eutyrtanus Dio
meda. Chariton. Philadelphus.
Agapeus ⁊ Petrus cū alijs trede
cim apud eandē ciuitatē auguſtā
in creta paſſi ſunt. Qui oēs pro cō
feſſione nominis chriſti decollati
martyrium conſummauerūt pridie
idus auguſti. Hec ado ex martyro
logio Hieronymi.

¶ De ſctis Hippolyto ⁊ ſocijs martyribus. Cap. lvj.

Hippolytus ⁊ om

nis ei⁹ familia vtriuſq; ſexus nume⸗ro.xix.rome paſſi ſunt ſub decio ce⸗ſare ⁊ valeriano prefecto. Cū em̄ hip⸗polytus beatū laurentium in cuſto⸗dia haberet ſibi a prefecto valeriano commendatū: ⁊ vidiſſet eū manus ſup oculos cecoꝝ imponentē: ⁊ eos illuminantē conuerſus eſt ⁊ cū omni domo ſua baptizatus: vt dictū eſt ſu⸗pra in paſſiōe laurētij, quarto idus auguſti. Poſtq̄ aūt corpus btī laurētij cū iuſtino p̄ſbytero ſepeliſſet ⁊ ve⸗nit domū: ⁊ dās pacē oībus ſeruis ⁊ ancillis ſuis: ⁊ oēs ſacramēto altaris: qđ iuſtin⁹ preſbyter obtulerat cōi⸗cauit ⁊ poſita mēſa prius q̄ cibū ſumeret: venētes mi⸗lites eū rapuerūt: ⁊ ad deciū adduxerūt. Quē decius in⸗terrogauit: an magus effectus eſſet: eo qđ corpus laurē⸗tij abſtuliſſet: illeq; rñdit ſe nō eſſe magū: ſed xpianū. Tūc decius fecit eū expoliari habitu xpianoꝝ: ⁊ os eius lapidib⁹ tundi aiens vt ſacrificaret ne p tormenta ſicut laurentius periret. Cū aūt diceret ſe velle exemplū btī martyris laurētij imitari: iuſſit eū decius fuſtib⁹ cedi: ⁊ cardis ferreis laniari: ⁊ cū tormenta hmōi derideret: fe⸗cit ipm̄ veſtiri veſte militari: qua ante vtebat: hortās vt amicitiā ⁊ militiā priſtinā obtineret: cui hippolytus ſe xpo militare dicebat: quē tradidit Deci⁹ valeriano pre⸗fecto: vt oēs eius facultates acciperet: ⁊ tormētis affice ret. ❡ Valerian⁹ aūt inuenta oī ei⁹ familia xpiana oēs ſibi exhiberi p̄cepit: ⁊ cū ad ſacrificia cogerent: cōcordia nutrix hippolyti pro oībus rñdit: q; optabāt cum dño ſuo magis pudice mori q̄ impudice viuere. Valerian⁹ autē dicens: qđ genus ſeruoꝝ: niſi per ſupplicia non emendat: iuſſit eā preſente ſancto Hippolyto tā plum⸗batis cedi: quouſq; ſpm̄ emitteret: deinde extra portam tyburtinā ſanctū Hippolytum cū omni ei⁹ familia du⸗cı fecit: quos cū ipſe ad martyriū hortaret: iuſſit Vale⸗rianus eos oēs in conſpectu ſancti hippolyti decollari ipſum vero pedibus ad colla indomitoꝝ equoꝝ ligari fecit: qui p cardos ⁊ tribulos tractus emiſit ſpm̄. Quo⸗rum corpora iuſtin⁹ p̄ſbyter rapuit: ⁊ iuxta corpus btī laurentij in agro verano ſepeliuit. Corpus vero concor⸗die inueniri nō poterat: q: fuerat in cloacā proiectum. Miles autē quidā noīe porphyrius credēs cōcordiam aurum ⁊ margaritas in veſtibus habere: quendā cloa⸗cariū noīe hyreneū: qui erat occulte xpian⁹ aduocauit: ⁊ ei ſecretius vbi corpus eſſet intimauit: promiſſione ſibi facta q aurū vel gēmas repertas eidē concederet: ipſe vero corpus haberet. Cūq; ei locū indicaſſet: ⁊ extracto corpore nihil inueniſſet: porphyrius fugit: ⁊ et hyreneus vocato alio xpiano noīe Abūdio corpus ad iuſtinum preſbyterū detulit: qui illud iuxta corpora Hippolyti ⁊ alioꝝ ſepeliuit. Paſſi ſunt autē idibus auguſti.

❡ De ſancto Hippolyto epō. Cap.lvii.

Hippolyt⁹ epiſco

pus aphricanus claruit tpe Alexan⸗dri imperatoris: qui vite ſanctitate plenus et doctrine ſuauitate melli⸗fluus plurima in dei eccleſia opu⸗ſcula condidit: videlicet librū de pa⸗ſcha cōpoſuit. Itē in examerō. Itē cōtra martionem. Itē in cantica cā⸗ticoꝝ. Itē in geneſim. In zacharias prophetā. In librū pſalmoꝝ. In eſaia. In daniele. In apocalipſi. In prouerbijs. In eccleſiaſtice commētario edidit. Librū compoſuit de Saule ⁊ phythoniſſa. De antichriſto. De reſurrectione. De laude dñi ſaluatoris: proſhomelion: ⁊ plenus virtutib⁹ in pace quieuit: vt dicit germanus libro de viris illuſtribus.

❡ De ſancto Caſſiano epō ⁊ martyre. Cap.lviii.

Caſſianus epiſco

pus paſſus eſt apđ ciuitatē forū ſylle ſiue cornelij: a ſylla cornelio duce ro⸗manoꝝ dicta: q̄ nūc imola nūcupat. Hic gñe pōtifex fuit ciuitatis brixi⸗neñ. q̄ ciuitas eſt in finib⁹ allemanie poſita: q̄ pegrinationis grā venit ad imolēſ. ciuitatē: vbi dū ſcholas pue⸗roꝝ regeret: ⁊ xpm̄ dñz p̄dicaret tpe pſecutiōis a paganis tētus q̄ſitū eſt q̄d artis: aut q̄d haberet officiū. Rñ⸗ſumq; eſt: q pueros literis erudiret. Statimq; a pſecu⸗tore quē ſpreuerat: p iniam addictū eſt: vt ipſi⁹ diſcipuli in magiſtri ſanguinē q̄ñ vellēt: cū corporis laceratio⸗ne ſeuirēt. Statuit ergo in mediū ſpoliat⁹: et poſt terga ligatis manib⁹. Armati itaq; ſtilis pueri circūſtantes: ac tabulis illudebāt magiſtro ⁊ in capite ipſius fractis tabellis acutiſſimis ſtilis mēbra ei⁹ nō ceſſabāt eſfode⸗re. Multis itaq; vulneribus dei martyr pfoſſus: vix re⸗trahēs ſuſpiria humili eos hortabat voce vt eſſent viri bus fortiores ⁊ eos non virtute trāſcēderēt. Sicq; per venas totius corporis ſanguis effuſus: piam animam cōditori ſuo cum gloria tradidit ⁊ coronat: ⁊ ſepultus ia⸗cet in ipſa ciuitate: qui paſſus eſt idibus auguſti.

❡ De ſctō Caſſiano preſbytero ⁊ cōfeſſore. Cap.lix.

Caſſianus preſby

ter de q̄ frater vincēti⁹ ⁊ gēnadi⁹: cla⸗ruit tpe honorij īperatoris: vir illu⸗ſtris ⁊ facūdus. Alio noīe dicit⁹ Ioā⸗nes eremita. Qui de eccliā cōſtātino⸗politana p hereticos eiect⁹ in maſſi⸗lia Gallie p̄ſbyter ordinat⁹ duo cōdi⸗dit monaſteria viroꝝ ⁊ mulierꝫ: q̄ hodie extāt. ❡ Scripſit multa opuſ⸗cula ad fidei nr̄e exhortationē. Scri⸗pſit em̄ vitas patrū in egypto degen⸗tiū ⁊ regulas: q̄ multarū aiarū edificationē cōtinent ⁊ luculēto ſmone niteſcūt. Scripſit ⁊ res oīm monacho⸗rū neceſſarias.i.debitū ⁊ de canonica orone atq; pſal⸗modia q̄ in egypti mōaſterijs die noctuq; tenet: libros iiij. Inſtitutionū lib.i. De ꝟgine ⁊ q̄litate: ac remedijs. viij. p̄ncipaliū vitioꝝ. lib. viij. ſingula ſingulis explicās. Digeſſit ⁊ collatiōes cū prib⁹ egyptijs habitas: vcꝫ de deſtinatiōe monachi ac fide. De diſtrictiōe. De trib⁹ ad ſeruiēdū deo vocationib⁹. De pugna carnis aduerſus ſpm̄ ⁊ ſpūs aduerſus carnē. De natura oīm vitioꝝ. De nece ſctōꝝ. De nobilitate aīe. De p̄ncipib⁹. De qua⸗litate oronis. De pfectis. De caſtitate. De ptectiōe dei. De ſcīa ſpūali. De diuinis chariſmatib⁹. De amicitia. De diffiniēdo vel nō diffiniēdo. De trib⁹ antiq̄s gñib⁹ monachoꝝ: ⁊ quarto nup exorto. De fide cenobite ⁊ ere⸗mite. De ſatiſfactione pnīe. De remiſſione quinquageſi⸗me. De nocturnis illuſiōib⁹. De eo qđ dicit apl's. Non em̄ qđ volo facio bonū: ſed qđ nolo malū hoc ago. De mortificatione: ad extremū rogat⁹ a leone archidiaco⸗no poſtmodū romano epō: aduerſ⁹ neſtoriū de īcarna⸗tiōe dñi.vij. ꝯdidit libros ī q̄b⁹ apđ maſſiliā ſcribēdi: ⁊ vite terminū dedit. Impantib⁹ Theodoſio ⁊ valētiano.

❡ De ſancta Radegunde regina.

Capitulum.lx.

Redagūdis regi

na nitigoꝝ nobiliſſima Clotharij re⸗gis Francoꝝ vxor claruit anno.xxx. iuſtini impatoris: vt ait Sigibert⁹. Hec natione barbara patre rege be⸗rengario nomine progenita: dum re⸗gio ſua a francis eſſet depopulata: de patria ſua in Galliam in predam ad⸗ducta: veniēs in ſortē Clotharij ob nimiā ſpecioſitatē

ab eo in coniugem ducta eſt. Que tamen deo poti⁹ q̄ re⸗gi ſeruiebat ieiunijs vcꝫ elecmoſynis ⁊ orationibus va⸗cans: carnē cilicio domans deſuper regalib⁹ induebat. ❡ Adhuc in palatio regis conſiſtens: dū in pruina villa per pomerium ambularet: ⁊ audiſſet voces cōpeditoꝝ eius miſericordiā implorātium: pro ipſis in orationem ſe dedit: ⁊ contritis compedibus ilico omnes abſoluit. Dum autē frater regis in bello occiſus eſſet: ⁊ ille ex hoc motus vxori dudū poſtulatā ⁊ optatā petitionē cōceſſit: q ſcꝫ deo libere ſeruire poſſet. Que veniēs ad ſctm̄ me⸗dardū nouionēſ. epiſcopū ab eo conſecratur in xpi ſpō ſam: ⁊ pictauis monaſterio cōſtructo: ordināte rege clo⸗thario ibidem ſe incluſit: oīb⁹ ſuis pauperib⁹ traditis: multiſq; inibi ſororib⁹ cōgregatis: earū abbatiſſa facta cū eiſdē ancillis xpi in ſctitate vite pollēs ſolis diuinis inſiſtebat: pauperes quotidie recreās: ⁊ carnē pnīa dira caſtigās. Multis quoq; miraculis claruit. ❡ Nā mulie⸗rem a diabolo obſeſſam ſolo imperio in xpi noīe libera⸗uit: qui cū fluxu vētris ea in eccleſie pauimēto diſtenta egreſſus eſt. ❡ Arborē lauri de aliquo loco euulſam et in horto ſuo p ſolatio trāſplantatā dū aruiſſet oīno ad vitam ⁊ viriditatem reuocauit. Infantulam vnā ex mo⸗nachabus nuper defunctā in cellula ſua recluſam dudū ſuper corpus orans cū lachrymis a mortuis ſuſcitauit. ❡ Cū imperator iuſtinus eidē per nūcios ſuos partē li⸗gni crucis dñice auro cōtectam deſtinaſſet: ⁊ illiq; redeū⸗tes in mari naufragiū paterētur: ſanctā inuocantes re⸗ginā: columbā tertio circa nauem volantē conſpiciūt. Cui dū vnus ex cauda tres pennas auelleret: ⁊ in mare miſiſſet: trāquillitas mox ſubſecuta eſt. ❡ Tribun⁹ qui⸗dā noīe domebenus gutturis prefocationē patiens: die qua ſancta migrauit a carne: vidit in extaſi reginā rade⸗gundem ad ſe venientem ⁊ eadē hora ſe de corpore exiſſe nunciantem: eūq; admonentē: vt eccleſiam ſancti mar⸗tini in loco ſibi oſtēſo edificet ⁊ detentos relaxet: ⁊ ſic ſa⸗nitatē recipiet. Qui poſtq̄ hec pmiſit ad ſe rediit: ſeq; ſanatū reperiens: diē horāq; notauit: ⁊ inuenit ſanctam a ſeculo tunc migraſſe: ⁊ vñ mox dimiſſis.lxxiij. detentis in vinculis eccleſiā ſancti martini in loco vbi nūc eſt de proprio edificauit. Quieuit in pace ſancta radegundis idibus auguſti in ſuo cenobio pictauis tumulata.

❡ De ſancto Helia propheta. Cap.lxi.

Helias propheta

de galaad originē trahens cuius ta⸗men nomen patris in ſcriptura non habet: nō ſolū eccliaſtici xlviij.c. inter patres antiqui tpis glorioſus cōmē⸗datur: ſed etiam ab ipſo ſaluatore in aliqua euāgelij parte magnificatur. Qui tpe achab/regis iſrael ⁊ iorā filij ei⁹ in iſrael claruit: nō ſolū in ſignis ꝓphetie gratia: ſed etiā excellēti mira⸗culoꝝ gloria: que a.xvij.c. tertij libri regū: vſq; ad ſīm quarti cōmemorant. ❡ Cū em̄ achab rex iſrael ad inſtantiam impie coniugis iezabelis omnē iſrael adeo preuaricare et baal adorare feciſſet ad preces helie ꝓphete in vltionē tāti ſceleris dñs clauſit celū: nec dedit pluuiā ſuper terrā annis trib⁹ ⁊ mēſibus ſex: ꝓpē q famesꝫ ſterilitas magna fuit per vniuerſum regnum iſrael Helias aūt ex precepto dñi latuit in torrēte carith iuxta iordanē: vbi corui deferebant ei panes et carnes mane ⁊ veſpere ⁊ bibebat de torrente donec ſiccaretur. Poſtea vero veniēs in ſareptam ſidonioꝝ qui eſt inter tyrū ⁊ ſidonē vrbs modica: vidit mulierem viduā colli⸗gentē ligna. Ad quā cū petijſſet modicū aque ad biben⸗dū: ⁊ illa pergeret vt afferret: petijt ⁊ buccellam panis ad edendū. Cūq; illa diceret ſe nō habere niſi modicū fari⸗ne in hydria quantū eſt pugillus ⁊ parū olei in lechito. Iuſſit helias ſibi fieri ſubcinericiū panē de ipſa farina: promittēs per nomen dñi: q: nec farina nec oleū defice⸗rent: vſq; ad tps fertilitatis. Et ſicut ipſe predixerat ſic factum eſt. ❡ Deinde cū filius vidue ipſius apud quā helias cōmanebat defunctus eſſet. Helias puerū mor⸗tuū ſuper lectulum ſuū poſuit: ⁊ oratione facta eū a mor⸗tuis ſuſcitauit. Hunc tradunt hebrei fuiſſe ionā ꝓphe⸗tam: ſicut dictum eſt ſupra in geſtis Ione prophete.vj. kalen. februarij. Tunc iezabel regina omnes prophetas dñi quos inuenire potuit occidi mādauit. Abdias vero procurator domus achab abſcōdit in ſpelunca centū vi⸗ros ꝓphetas ⁊ pauit eos pane ⁊ aqua ꝓpter qđ poſtmo⸗dū ſpiritu prophetico dotatus eſt. De quo ſupra actū eſt in geſtis eius nono Kal. ianuarij. Poſt tres annos ⁊ di⸗midiū ſterilitatis ⁊ famis helias propheta qui vſq; tunc latuerat: achab regi iſrael ſe oſtendit: dum ipſe rex pro⸗ter ſterilitatem quereret pabula equis ſuis ⁊ nō inueni⸗ret: ⁊ increpauitq; eum ꝓpheta q dñm reliquiſſet: ⁊ deos gentiū ſequeretur ⁊ coleret. Deinde hortatu eius ad im⸗periū regis ꝯgregatis multitudine populi ⁊ octingētis ⁊ quinquaginta prophetis Baal in monte carmeli. He⸗lias ad populū ait: ne in duas partes claudicaretis: ſed aut dñm deū patrū ſuoꝝ: aut Baal ſequerentur: dedit⸗q; eis optionē talem: vt duo boues educerētur: quoꝝ vnus daretur ꝓphetis Baal: ⁊ alius ſibi ſoli: ⁊ vnaqueq; pars bouē ſuū in fruſtra conciſum ſuper ligna poneret ⁊ igne non ſuppoſito: ⁊ inuocaret deum ſuum: ⁊ qui exau⸗diretur igne dato de ſublimi: ipſe eſſet verus deus. Pla⸗cuitq; ꝓpoſitū populo. Cūq; ſacerdotes Baal feciſſent qđ dixerat Helyas: ⁊ inuocātes Baal a mane vſq; ad meri⸗diē trāſiliebant altare quod fecerant: ⁊ incidebant ſe iu⸗xta ritum ipſorum lanceolis: vt ſanguine perfunderen⸗tur. Demones enim plurimum delectantur perfuſio⸗ne ſanguinis humani. Tūc helias preſente populo alta⸗re ipſoꝝ deſtruxit: ⁊ nouo in honorem dñi conſtructo ligna ⁊ fruſta bouis ſuperpoſuit: ⁊ aquā abundāter de⸗ſuper iactare fecit: donec aqueduct⁹ impleret: ne puta⸗ret arte magica ipm̄ de viſceribus terre ignem ſuſcitaſ⸗ſe. Factaq; oratione ignis de celo deſcēdit: qui holocau⸗ſtū ligna ⁊ lapides ac puluerē: ⁊ etiā ipam aquā cōſum⸗pſit. Quo viſo miraculo populus ꝯuerſus eſt: ⁊ iuſſu He⸗lie omnes prophetas Baal occidit iuxta torrentē ciſon. ❡ Deinde dixit Achab vt comederet: ⁊ feſtināter deſcen⸗deret: ne ipm̄ pluuia superuētura occuparet: qui conce⸗dēte Helias īclinato capite orauit: ⁊ miſſo puero ſepties ad videndū contra mare: ſeptima vice vidit nubeculam aſcendētem: que vſq; tunc non apparuerat. Feſtinātēq; achab domum facta eſt pluuia grādis: ⁊ omnem terrā irrigauit. Iezabel aūt audito qđ helias fecerat de ꝓphe⸗tis Baal querebat vt occideret eū: qui timens fugit in berſabee iuda: ⁊ dimiſit ibi puerū ſuū: ⁊ perrexit in de⸗ſertū via vni⁹ diei: ſedenſq; ſubter iuniperū petiuit ani⸗me ſue: vt moreretur: poſtmodū vero dormitauit: ⁊ ex⸗citatus ab angelo ⁊ ꝯfortatus: atq; pane celico ei delato refectus ambulauit in fortitudine cibi illius.xl. dieb⁹: vſq; ad montē dei oreb: vbi p̄ceptū accepit a deo de vn⸗gēdo azael regē ſuper ſyriā in damaſcum: ⁊ ieſu filiū nā⸗ſi regē ſuper iſrael: ⁊ heliſeum filiū ſaphat de abela in ꝓ⸗phetā p ſe: vt iſti tres interficerēt idolatras iſrael. Que oīa helias adimpleuit iuxta mandatū dñi. ❡ Mortuo vero achab rege iſrael: regnauit pro eo fili⁹ ei⁹ ochozias qui ambulauit in vijs malis patris ſui ⁊ matris ſue im⸗pie iezabelis: propter quod deus puniuit eum: vt cadēs de cancello cenaculi ſui ad mortem egrotaret in ſama⸗ria ciuitate: Miſitq; nuncios ad conſulandum beelze⸗buth deū acharon: an liberari poſſet de infirmitate ſua quibus ex precepto dei occurrens Helias eos redar⸗guit: dicens quod ochozias de ipſa egritudine morere⸗tur. Cumq; rediſſent nuncij ad regem: ⁊ ei verba nar⸗raſſent: queſito ab eis de habitu viri: intellexit ipſum eſ⸗ſe heliam: miſitq; ad eum principem quinquagenarium et quinquaginta qui erant ſub eo: vt vocarent He⸗liam vel inuitum traherent. Et ad mandatum Helie deſcendit ignis de celo et deuorauit eos. Rex quoq; mi⸗ſit alium quinquagenarium ⁊ ſuos quinquaginta: qui

ſimilia paſſi ſunt. Deſtinatus vero tertiꝰ: q̄ abdias fuiſſe dicitur: curuauit genua cõtra heliã: ⁊ eiꝰ miam implorauit. Et ꝓpheta dñi cũ eo iubẽte angelo de mõte deſcẽdit: et ingreſſus ad ochoziã ipſũ de idololatria redarguit: mortẽqꝫ ei imminere ꝓphetauit qui ⁊ mortuꝰ eſt iuxta verbum helie. Pro quo iorã frater eiꝰ regnauit: eo q̄ ochozias filiũ nõ haberet. ¶ Anno vero p̄mo iorã regis iſrael cũ helie reuelatũ eſſet q̄ deus ipſũ tollere vellet: iuerũt helias ⁊ heliſeus de galgalis in bethel: ⁊ deinde in hiericho: ac demũ deuenerũt ad iordanẽ ſequẽtibus eos quinquaginta ex filijs ꝓphetaꝝ: qui diuino ſpiritu raptũ helie prenouerãt. Tũc helias ſtans ſup ripã iordanis: tulit palliũ ſuũ ⁊ ꝑcuſſit aquas q̄ diuiſe ſunt in duas partes: ⁊ trãſierunt ambo per ſiccũ Helias vcꝫ ⁊ Heliſeus. Dixitqꝫ Helias ad Heliſeum: vt peteret q̄d vellet ab eo anteq̄ ab ipſo tolleretur. Qui petijt vt duplex ſpiritꝰ eiꝰ in eo requieſceret: ſcꝫ ad prophetandum ⁊ miracula faciẽdum. Cũqꝫ pergẽtes adinuicem loquerẽtur. Helias curru igneo ⁊ equis igneis raptus eſt ab Heliſeo et per turbinẽ in celũ: hoc eſt in ſuperiora aeris aſcendit: ⁊ trãſlatusqꝫ eſt in paradiſum terreſtrẽ: vt creditur: vbi cum Enoch corporaliter viuit redituri in fine ſeculi: ⁊ cõtra antichriſtũ cõflictum habituri: quos ipſe demum occidet: ſed eos dñs ſuſcitabit: vbi habet̃ Apocal. xj. c. Leuauit aũt Heliſeus pallium Helie q̄d ceciderat eũ: ⁊ percuſſis aquis iordanis ſcd̃a vice diuiſe ſunt: ⁊ trãſiuit Heliſeus per ſiccũ ad aliam ripã vbi erant filij ꝓphetarũ. Qui viſo miraculo diuiſionis aquarum intellexerunt ſpiritum Helie in Heliſeo quieuiſſe. Celebratur autem dies raptus Helie prophete ab hebreis. xix. kalen. ſeptẽbris: quo die tradunt eũ in paradiſum fuiſſe tranſlatũ. Hec ex libris. iij. ⁊ iiij. regum capitulis quibus ſupra: et ex dictis Joſephi ⁊ Hieronymi: ⁊ ex hiſtoria ſcholaſtica: atqꝫ ex chronica Guilielmi.

¶ De ſctõ Euſebio preſbytero. Cap. lxij.

Euſebius preſbyter Rome claruit tempore Conſtãtij Auguſti ⁊ Liberij pape hereticoꝝ: qui vir catholicus ⁊ doctrina preclarus: dum fidem catholicam conſtãter defenſaret: ⁊ Cõſtantiũ Auguſtũ atqꝫ Liberium vrbis Rome epiſcopũ hereticos predicaret: eo q̄ arriane fidei ꝯſenſiſſent. Ab eodẽ cõſtãtio rogatu liberij detentꝰ eſt: et in quodã cubiculo domus ſue incluſus habẽte in latitudine pedes quatuor: ⁊ ibi multis menſibꝰ in oratione perſeuerauit. Incluſus tñ adhuc poſt menſes ſeptẽ dormitionẽ accepit. xix. kalen. ſeptembris. Cuius corpus gregorius et oroſius preſbyteri ſepeliũt via apia in cimiterio calixti: iuxta corpꝰ beati ſixti pape ⁊ martyris in cripta. Quod audiens conſtantius auguſtus gregorium preſbyterum cepit: et viuum in eadem cripta ſepeliuit: vbi poſt dies tres in pace quieuit.

¶ De ſancto Euſebio epõ emeſſeno. Cap. lxiij.

Euſebius epiſcopꝰ emeſſenus tẽpore cõſtantij imperatoris claruit: qui vir elegãtis rhetoriciqꝫ ingenij innumerabiles cõpoſuit libros magis ſecutus hiſtoriam: ⁊ qui ad paullum pertinẽt ab his qui declamare volunt maxime legunt̃. Quoruꝫ precipui ſunt aduerſus iudeos ⁊ gẽtiles atqꝫ nouationes. Ad galathas quoqꝫ ſcripſit libros. x. Et in euãgelijs homelias plurimas breues. Quieuit autem in Chriſto apud antiochiam. Ibidẽ ſepultus in pace. Hec hieronymus libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Euſebio abbate. Capitulum. lxiiij.

Euſebiꝰ abbas diſcipulꝰ beati hieronymi fuit. Hic natione cremonẽſis nobili proſapia ortus. cũ ad terrã ſanctã viſitãdã perrexiſſet beatũ hieronymũ ibidẽ reperit: qui apud bethleem paruũ monachorũ ꝯſtruxerat de nouo cenobiũ. Cuius ſapiẽtia ⁊ moribus acceſus relicto ſeculo ei adheſit: ⁊ monachꝰ factus in ſctẽ cõuerſationis ordine vitã laudabilẽ duxit. Que ⁊ hieronymꝰ decedens eidẽ ꝯgregationi in abbatẽ prefecit: ⁊ eidem bibliothecã ſuã cõmẽdauit. ¶ Cum poſt obitũ beati hieronymi grecoꝝ quedã hereſis pullulaſſet: aſſerens q̄ anime beatorum vſqꝫ ad corpoꝝ reſumptionem eternã non percipiunt gloriã: nec aie dãnatoꝝ ſentiũt gehenne penã: multiſqꝫ fidelibꝰ tali errore inuolutis cũ talis opinio in partibꝰ hieroſolymitanis reſonaſſet: ꝑ cyrillum epm hieroſolymitanũ indictũ eſt triduanũ ieiuniũ cuꝫ aſſidua oratione cunctis fidelibus vt deus ſue fidei catholice ſubueniret. Expletis autem tribus diebꝰ nocte precedẽte apparuit beatꝰ hieronymus. Euſebio in oratione cũ lachrymis ꝯſtituto dicẽs: q̄ deus fideles ſuos reſpexerat: ⁊ q̄ interuẽtu ipſiꝰ eccleſie ſue ſubuenire decreuerat. Mãdauit ergo vt trium iuuenũ in ipſa nocte in bethleẽ defunctoꝝ corpora ante foſſaꝫ in qua corpus ipſiꝰ doctoris quieſcebat deferri faceret: q̄ ſacco cilicino quo viuus induebatur tãgeret: qui cõtinuo reſurgerẽt: ⁊ predictã hereſim vti teſtes veridici cõfutarẽt. Qui iterum poſt dies. xx. in chriſto quieſcerẽt: cum quibꝰ ⁊ ipſe Euſebiꝰ migrare deberet. Mane aũt ſacto: cyrillo epõ viſſo per euſebiũ narratur: omniſqꝫ clerus ⁊ populꝰ in eccleſia bethleẽ congregat̃: triũ iuuenũ ipa nocte defunctoꝝ cadauera ad tũbã hieronymi deferũt: ⁊ ꝑ euſebiũ ipſiꝰ ſacco cilicino tangunt̃. Mox quoqꝫ iuuenes quaſi de ſomno euigilãtes ſurrexerunt: ⁊ q̄ viderãt in alio ſeculo in gl'ia ⁊ in gehẽna cũctis populis narrauerunt: ⁊ ſic grecorũ hereſim confuderũt: ꝑ triduũ vero aũ dies illos. xx. quibꝰ hieronymus ꝑdixerat: euſebius egrotare cepit: ⁊ per dies. iij. febre correptus eccleſiaſticis ſacramẽtis cõitus apparẽte ſibi beato hieronymo ⁊ ipſm ad celeſtia vocãte in dño feliciter pauſauit. Eadẽqꝫ hora prefati tres iuuenes iterum a corpore migrauerũt. Corpus aũt euſebij iuxta corpus hieronymi ſepultũ fuit. In cuius ſepultura monachꝰ qui lumẽ oculoꝝ dudũ amiſerat cadauer deoſculatꝰ viſum recepit.

¶ De aſſumptione beate marie virgi. Cap. lxv.

Aſſumptio glorioſe virginis marie ĩ aĩa facta eſt. xviij. kal. ſeptẽbris vt ſctã tradit eccl'ia. In aĩa dixi q2 ipa ⁊ in corpe aſſumpta eſt: vt infra pluribꝰ rõnibꝰ ꝓprobat̃. Aſſumptio aũt ipſiꝰ facta ẽ in corpe ſm q̄d i eiꝰ hiſtoria infra ſcripta tradit̃: facta ẽ tertio die poſt eiꝰ diſſolutionem aĩe a corpore quo vcꝫ die anime corpori eiꝰ reunita: ⁊ ipſa corporaliter eſt aſſumpta: ⁊ ſcꝫ. xv. kalendas ſeptẽbris. In viſione aũt ſancte Heliſabeth de ſconaugia habet̃ q̄d beata virgo. xl. die ab obitu eiꝰ fuit in corpore aſſumpta vcꝫ ix. Kal. octobris: ſicut eidẽ ſancte fuit diuinitꝰ reuelatũ. Sꝫ q̄cq̄d veritatis ſit de corpali aſſumptiõe: planũ eſt q̄d tenet eccl'ia de anime ſue glorificatione. Qualiter autem ipſa aſſumptio facta ſit: ex quodã libello licet apocripho: q̄ ioãni euãgeliſte aſcribit̃ edocet̃. ¶ Apoſtolis nãqꝫ ꝑdicationis gratia diuerſas mundi partes ſubeũtibus virgo beata in domo iuxta montẽ ſyon poſita dicitur remanſiſſe: omniaqꝫ loca filij ſui: ſcilicet natiuitatis: baptiſmi: paſſionis: ſepulture: reſurrectionis: ⁊ aſcẽſionis quoad vixit: deuotione ſedula viſitabat. Et ſecundum quod ait Epiphanius. xxiiij. annis poſt aſcenſionem chriſti ſuperuixit. Refert eniꝫ q̄ beata virgo annorum. xiiij. chriſtũ cõcepit: ⁊ in. xv. peperit: ⁊ cuꝫ eo manſit annis. xxxiij. ⁊ ſm hoc obijt annorũ. lxxij. Alijs probabilius videtur: vt. xij. annis filio ſuperuixerit: ⁊ ſic ſexagenaria ſit aſſumpta cũ apoſtoli totidẽ annis in iudea ⁊ circa partes ipſas predicauerint: ſicut eccleſiaſtica hiſtoria tradit. In viſione autem predicte Heliſabeth aſſeritur q̄ virgo maria poſt xp̃i aſcẽſionem anno integro ſuperuixit: ⁊ tot diebus vltra annum: quot ſunt ab aſcenſione chriſti vſqꝫ ad aſſumptionem virginis: ⁊ hoc verꝰ iudicatur ex eo quod dicit dionyſius: omnes apoſtolos dormitioni virginis interfuiſſe: q̄d eſſe non potuiſſet: ſi ipſa poſt aſcẽſionẽ vlterius vixiſſet. Cũ iacobus apoſtolus filiꝰ zebedei paſſus fuerit ad literã biennio poſt dñi paſſionem. ¶ Cũ igit̃ die quadã cor virginis in filij deſiderio vehemẽter eſſet accenſum: ita vt in lachrymas prorũperet abſidãter gabriel angelus eidẽ cum lumine aſtitit: eãqꝫ reuerenter ſalutauit: ac eidem ex parte eius filij dixit: q̄ poſt triduum eſſet a carne migratura: ⁊ cuꝫ chriſto perpetuo regnatura. Ramũ quoqꝫ palme eideꝫ de paradiſo allatum preſentauit: quẽ ante eiꝰ pheretruꝫ portari mãdauit. Virgo autẽ de nũcio leta deo gratias egit: ⁊ duas petitiões ab angelo poſtulauit: primo vt filij eius ⁊ fratres oẽs apoſtoli ad ipſam pariter ꝯgregarẽtur. quibꝰ ꝑſentibꝰ ſpm̃ deo redderet: et oẽs ſibi ſepulture offm̃ exhiberẽt. Scd̃o vt cũ ſpm̃ emitteret: malignũ ſathanã nõ videret. Angelus aũt cõfeſtĩ ei optata promiſit: q2 ⁊ ille qui abacuch ꝓphetã de iudea in babylonẽ in impetu ſpũs ſui attulit: ipſe ad eã in momẽto oẽs apoſtolos cõgregauit malignũ quoqꝫ ſpm̃ ei in trãſitu nõ viſurã repromiſit: ⁊ cõtinuo ab ea diſceſſit. Palma aũt illa in ſtipite virgis erat: ſed in folijs vt ſtella fulgebat. Cũ aũt ioãnes in epheſo predicaret: ecce poſt tonitruũ nubes eũ rapuit ⁊ ipſm̃ repẽte añ marie ianuã collocauit: quẽ ingredientẽ ad ſe maria obſtupuit: ⁊ p̄ gaudio lachrymas cõtinere nequiuit. Dixitqꝫ ei q̄liter fuiſſet a dño euocata vt debitũ humane carnis exolueret: ideoqꝫ ipſm xp̃s ad ſe venire feciſſet: cui corpꝰ ſuum tumulandũ cõmẽdauit: atqꝫ palmã añ pheretrũ deferendã mãdauit. Cũ aũt ioãnes alios coapoſtolos ibidẽ p̄ſentes optaret: ecce oẽs ipi de locis vbi p̄dicabãt: ĩ nubibꝰ rapiũt: ⁊ añ marie oſtiũ ſubito ꝯgregãt: q̄ cũ ſe ibidẽ trãſlatos admirẽt̃: ⁊ cãꝫ adinuicẽ ſciſcitarent̃: ioãnes ad eos exijt: ⁊ dñam migraturã p̄dixit: admonẽs ne cũ obierit: aliq̄s defleat: ne forte eis iputari poſſet: q̄ ipſi q̄ reſurrectionẽ p̄dicãt: mortẽ timeãt. Cũqꝫ beata virgo oẽs apoſtolos ꝯgregatos vidiſſet: dñꝫ bñdixit ⁊ ĩ eorum medio luminaribꝰ accẽſis ꝯſedit. ſicqꝫ vſqꝫ ad diẽ tertiũ ꝑſeuerauit. Circa vero horã noctis tertiã Jeſus aduenit cũ oĩm angeloꝝ ⁊ ſanctorũ agminibꝰ ⁊ añ thorũ virginis acies ordinãt̃: ⁊ dulcia cãtica vſqꝫ ad noctis mediũ frequẽtãt̃. Tũc ieſus eã bis vt ad ſe veniret dulciter aduocauit ipſaqꝫ ſpm̃ ei reddere ſe paratã ẽe letãter rñdit. Omneſqꝫ q̄ cũ ieſu venerãt dulcia cãticoꝝ cãtica ſoluebãt. Sicqꝫ marie anima de corpe exijt: ⁊ in vlnas filij aduolauit. Fuitqꝫ tã a dolore mortis extranea ſicut a corruptiõe carnis fuerat aliena. Dñs aũt mãdauit apoſtolis vt corpꝰ matris ſue in vallẽ ioſaphat tollerẽt ⁊ in monumento nouo ibidẽ reperto ponerẽt: ipſumqꝫ triduo ibidẽ donec ad eos reuerteret̃ expectarẽt. Statim aũt circũdarũt eã flores roſarũ roſei: ſcilicet cetꝰ martyrũ: ⁊ lilia cõuallium: agmina videlicet angeloꝝ cõfeſſorũ ⁊ virginũ. Ad cõſenſum quoqꝫ aſcẽdẽtiũ cetꝰ q̄ remãſerãt cõcite obuiã ꝓceſſerũt: videteſqꝫ regẽ regũ: ⁊ femine aiaꝫ in vlnis ꝓprijs baiulãtẽ illãqꝫ ſup eũ innixã q̄ iſta eſſet interrogãt admirãtes: ipſamqꝫ matrẽ dñi ⁊ reginã celorũ reſpondent eã comitãtes. Sicqꝫ in celũ gaudẽs ſuſcipitur ⁊ a dextris filij in throno collocatur. Apoſtoli autem eius animã tanti candoris eſſe viderũt: vt nulla mortalium lingua poſſet effari. Tres autẽ virgines: que ibi erant: cum corpus lauãdũ ſpoliaſſent: tanta corpus eius claritate ſplenduit vt tangi quidem ad lauandum poſſet: ſed minime videri: que tamen diu lux reſplenduit donec corpus lotuꝫ fuit. Corpore ergo in pheretro poſito pia contentio inter apoſtolos oritur: quis eorum palmam ante loculum portare debeat. Defert ioannes petro propter apoſtolicam dignitatem; Petrꝰ vero Joanni propter illibatam virginitatem. Tandem omnium apoſtolorum ſententia Joanni palma traditur deferenda. Petrus autem ⁊ Paulus pheretrum eleuare ceperunt ⁊ ceteri apoſtoli circa ipſum ſe poſuerũt. Incepit Petrus canere exijt iſrael de egypto: et reliqui pſalmũ dulciter proſequunt̃. Dñs quoqꝫ pheretrũ et apoſtolos nube cõtexit: ita vt audiri quidẽ poſſent ſꝫ minime cerni. Affuerũt ⁊ angeli cũ apoſtolis ꝯcinẽtes. Ad melodiã aũt tota ciuitas excitat̃: ⁊ quidnã hoc ſit oĩbus declarat̃. Judei ad arma cõcurrũt: vt corpus rapiãt idqꝫ odioſe cõburãt. Tũc princeps ſacerdotũ cũ impetu manus ad locũ miſit: vt ipſum euerteret ⁊ corpꝰ ad terrã deduceret: cuiꝰ manꝰ ſubito aruerũt ⁊ lectulo ꝑdẽtes adheſerũt. Reliquus vero populꝰ ab angelo cecitate ꝑcuſſus eſt. Cũ aut princeps ſacerdotũ petri auxiliuꝫ iuocaret. Petrus ei reſpõdit q̄ ſi mariã dei eſſe genitricẽ ꝯfiteret̃ eiꝰ ſuffragiũ poſtulãs cõtinuo ſanaret̃. Qui cũ ſe credere rñdiſſet manꝰ eiꝰ a pheretro ſolute ſunt: ſꝫ tñ in eis ariditas ꝑmãſit donec corpꝰ deoſculãs itegrã ſanitatẽ recepit. Tũc de petri ꝯſilio palmã princeps ille accepit: ⁊ ſingulos de ꝑplo tetigit: ⁊ q̄cũqꝫ ĩ virginẽ credidit viſum recuperauit: q̄ aũt credere noluit cecꝰ ꝑmãſit. Corpꝰ igit̃ marie apoſtoli in monumẽto ſtatuto cõdiderũt: ⁊ iuxta illud triduo cõſederunt. ¶ Tertia vero die dñs cũ angeloꝝ multitudine venit: ⁊ apoſtolos ſalutãs: pacẽ eis nũciauit. Deinde eos interrogauit: q̄d eis videret̃ honoris ſue genitrici cõferendum. Illi vero reſponderunt: vt ſicut ille deuicta morte regnabat: ſic ⁊ matris corpuſculum ſuſcitaret ⁊ ad ſui dexteram collocaret. Quo annuẽte Michael archangelus marie animã continuo p̄ſentauit: eamqꝫ dñs ilico corpori reuniuit: ſtatimqꝫ corpꝰ de tumulo ꝓdijt glorioſum ⁊ a xp̃o aſſumit̃ ad etherẽũ thalamũ comitãte ſecũ multitudine angeloꝝ. Q̄d aũt dr̃ de thoma q̄ abfuit ⁊ reſurrectionẽ v̄ginis credere noluit: zonãqꝫ ipſiꝰ ex aere delapſaꝫ recepit: deluſoriũ ⁊ friuolũ reputat̃. Hec oĩa in libello p̄dicto lꝫ apocripho. ¶ Et notãdũ q̄ q̄uis hieronymꝰ in ſmone huiꝰ feſti ad paulã ⁊ euſtochiũ aſſerere nõ audeat v̄ginẽ corpalr̃ aſſumptã dicẽs tutiꝰ eſſe pie dubitare q̄ aliq̄d temere diffinire: eccl'ia tñ hoc indubitãter tenere videt̃: ⁊ pluribꝰ rõnibꝰ cõprobat̃. Pria q̄rũ ſumit̃ ex parte iuſticie dei. Deus enĩ iudex eſt iuſtꝰ librãs merita ſingulorũ ⁊ vniciuqꝫ ad cõdignũ retribuẽs p̄mia meritorũ. Idcirco ⁊ reſurrectionẽ corporũ futurã ordinauit: vt ſicut aĩa cũ corpe meruit vel deliquit: ſic cum corpe percipiat gaudia vel ſuſtineat tormẽta. Illud ergo q̄ plus meruit plus dꝫ hr̃e de p̄mio. Quomodo corpus virginis q̄ cũctis alijs plus meruit xp̃m ex ſe generãdo plus alijs p̄miat̃ ſi cũ alijs corruptũ incinerat̃? Nõne dei iuſtitia deperit: q̄ corpus virginis cũ alijs ſanctoꝝ corpibus vltimã reſurrectionẽ expectare facit. Et hec rõ eſt damaſceni. Scd̃a ratio ſumitur ex parte doni in hac vita ſcilicet in chriſti natiuitate recepti. Nam cum conceditur maius debet concedi et minus: maxime vbi reſpiciunt eundem finem: ſicut cũ conceditur regnum faciliter conceditur nobile veſtimentum. Sꝫ maius eſt ſine corruptione carnis parere q̄ virgini eſt collatum quod eſt omnino excedens naturam ⁊ arteꝫ q̄ carere corporis corruptione q̄ poteſt fieri ꝑ artem. ¶ Tertia ſumitur ex obligatione p̄cepti. Cũ enĩ lector legit q̄d nõ debet facere cõtra legis preceptum conueniens eſt q̄ filius dei qui legẽ dedit nõ faciat cõtra ſue legis mandatum. Sed credendum eſt q̄ implere voluit preceptum q̄ dedit de honore materno: ſꝫ hoc non impleſſet: niſi corpus integrum ſeruaſſet. Nam ſm Auguſtinũ putredo ⁊ vermis opprobriũ eſt humane con-

ditionis. Qui autem in aliquo ſubſtinet opprobriū nō honoratur. ¶ Quarta ſumitur ex conformitate virginis ad corpus xpi. Nā idē locus debetur parti ⁊ toti niſi violenter alterū horum impediatur: quia ſm philoſophū. Idē eſt locus totius terre ⁊ glebe: toti⁹ ignis ⁊ ſcintille. Sed corpus chriſti ſumptū eſt de corpore matris ſue: ergo vtriqꝫ idē locus debetur. Corp⁹ autē virginis nulla violentia impediri poteſt quia ibi eſt vbi corpus filij eſt. Et he tres rationes ſunt Auguſtini. ¶ Quinta ſumitur per locū a ſimili: qꝛ de ſimilib⁹ idē eſt iudiciū: ſed deus trium puerorū corpora inter flammas ſeruauit illeſa. Jonā viuū ſeruauit in vētre ceti. Danielē i rabida fame leonū ſeruauit incolumē: cur ergo corp⁹ matris non ſeruauit incorruptum. Et hec ratio eſt Anſelmi. ¶ Sexta ſumitur per locum a minori: qꝛ ſi de quo minus videtur ineſſe et ineſt: ⁊ de quo magis. Sed minor ratio eſt ꝙ corpora ſanctorū qui cū xpo ſurrexerūt ſunt glorificata: ⁊ in eis perfecta reſurrectio ſit completa: ꝙ̄ ꝙ corpus glorioſe virginis ſit ad celos aſſumptū. Et tamē in illis perfecta reſurrectio ꝯpleta eſt: vt ſupra probatū eſt in hiſtoria reſurrectionis domini ſexto kalendas aprilis: ergo multo fortius hoc cōcludendum eſt de reſurrectione virginis. Et hec ratio ſumitur ex dictis Hieronymi in ſermone p̄dicto. Septima ⁊ vltima ratio ſumitur ex euidētia facti: quā rationē Bernard⁹ aſſignat dicēs. Cū ſanctorū corpora deus precioſa ſublimauit: vtputa Petri Pauli ⁊ Jacobi: tamqꝫ glorioſe venerabilia reddidit: vt ⁊ ipſi⁹ deputetur locus eorū venerationi congru⁹: ⁊ ad ea mūdus properet vniuerſus. Si igitur Marie corpus ſuper terraꝫ eſſe dicat: cū nec deuota viſitatiōe fideliū: nec eidē loc⁹ deputet honoris: nimis videbitur xps honorē materni corporis contempſiſſe. cū tñ ſuper terrā aliorꝫ ſanctorum corpora ſic honoret: vnde ⁊ egregius quidā verſificator ait. Scādit ad ethera virgo puerpera virgula ieſſe. Non ſine corpore: ſꝫ ſine tēpore tendit ad eſſe. ¶ De veſtimētis eiꝰ ⁊ capillis virginis ⁊ de lacte ipſi⁹ in plurib⁹ locis oſtendit̃: de membris aūt corporis vel minima particula necubi reperit̃: nec ꝙ alicubi habeatur ab aliquo vnqꝫ aſſeritur.

¶ De ſancto Tharſitio martyre. Cap. lxvj.

Tharſitius acolitus

Tharſitius acolitus ⁊ martyr Rome paſſus eſt ſub pſecutione Valeriani ⁊ Galieni imperatorum. Qui cū corporis chriſti ſacramēta portaret: ⁊ tenentes eū pagani diſcutere ceperūt: vt q̄ gereret indicaret: at ille indignū iudicās porcis ꝓdere margaritas: necqꝫ voluit detegere ſacroſancta myſteria: quē fuſtibus ac lapidib⁹ tādiu mactauerūt quouſqꝫ ſpm̄ exhalaret. Reuolutoqꝫ ei⁹ exanimi corpori ſacrilegi diſcuſſores nihil i manib⁹ ei⁹: aut veſtib⁹ ſacramētorꝫ xpi inuenire potuerūt: ſꝫ relicto corpore cū terrore fugerunt: qđ a chriſtianis ſublatū: ⁊ via apia in cimiterio caliſti ſepultū eſt. xviij. kalendas. ſeptembris.

¶ De ſancto Urſatio cōfeſſore. Cap. lxvij.

Urſatius cōfeſſor

Urſatius cōfeſſor claruit in nicea bithynie ciuitate: hic enī genere perſa primū ſub rege licinio cōfeſſor effect⁹: deinde ſolitariā vitā in turri ciuitatis ipſi⁹ agebat incult⁹. Qui inter cetera ſigna cū obſeſſus a diabolo gladio arrepto p vrbē diſcurreret: cūctis fugiētib⁹ eidē ſol⁹ occurrit: ipmqꝫ a demonio liberauit. ¶ Dracone etiam ſiñ nicomediā ciuitatē exiſtentē ſoloqꝫ flatu homines perimētē oratione ſua de valle productū leuiqꝫ baculo capite percuſſum extinxit. ¶ Hic etiā niceā ciuitatē terremotu diruendam longe ante predixit. Dum autem dies terremot⁹ aduenifſet ad eccliā currēs ⁊ clericos admonēs: vt p iminēti piculo deū orarēt ab eis iru⁹ ad turrī rediꝫ: ꝓſtratuſqꝫ i oratione cū lachrymis ſe dedit. Interea ꝟo ſupueniēte terremotu plurib⁹ oppreſſis: reliqs p mōtana diſpſis: vrſati⁹ in turri mortu⁹ rept⁹ eſt: ꝓn⁹ iacēs ſicut orare ſolebat. Sermo tñ eſt ꝙ deū orauſſet: vt pri⁹ vitā finiret ꝙ̄ videret excidiū ciuitat. Oīs aūt vrbis ſtructura ex illo terremotu diruit: ſola turris in q̄ ſctūs orabat ꝑmāſit. Quieuit i pace. xviij. kal. ſeptēbris.

¶ De ſancto Arnulpho epō meteñ. Ca. lxviij.

Arnulph⁹ epš meteñ.

Arnulph⁹ epš meteñ. vt ait petrus damiani pr̃ pipini fuit: ⁊ au⁹ karoli magni ipatorꝫ. Qui lothorigie ducatū tenēs: vxore ⁊ filijs ac ſctō derelictis eremū petijt ⁊ ſolitariā vitā elegit. Veniēs aūt ad pōtē fluuiis moſelle: anulū ſuū i aq̄ demerſit tali ꝯditiōe: vt qñcūqꝫ ipꝫ reciperet: ſe a dño itelligeret pctīs oīb⁹ abſolutū: ſideqꝫ i eremo mūdo mortu⁹ deo vixit. ¶ Defūcto aūt meteñ. epō i pōtificē elect⁹ ē. Dūqꝫ piſcis eidē ad edēdū fuiſſet oblat⁹ exēterato piſce anul⁹ ei⁹ i vētre rept⁹ eſt: cū tñ p duas dietas a loco vbi anulū deiecerat: piſcis capt⁹ eēt. Intelligēs aūt ſctūs pctā ſua ſibi dimiſſa nihilomin⁹ penitētie opib⁹ arcti⁹ īſudauit. paupib⁹ large miniſtrauit: ⁊ multis miraculis claruit. Nā i dieb⁹ rogationū ad ꝓceſſionē tēdēs: demōiacū liberauit: leproſū quēdā barbarꝫ in domo ſuſceptū ad xpꝫ ꝯuertit: quē baptizās ipſū pariter ⁊ carne mūdauit. ¶ Ciuitatē ſuā incēdio pene totā flagrātē dū oēs aufugerēt: ipſe ſe igni obijciēs ſigno crucis edito flāmas cōpeſcuit ⁊ vlteri⁹ ꝓcedere nō ꝑmiſit. Quo die ꝑ viſum q̄dā longe cōſtitut⁹ crucē igneaꝫ in aere cōſpexit: audita voce ꝙ tali ſigno meteñ. ciuitas p Arnulphū ab incēdio liberata. Tādē vir dñi famā ppli fugiēs eremū repetijt: cū aliqb⁹ monachis deo ſuiuit: ſucceſſore ſibi georico ordiato vbi ⁊ poſt tp̄s modicū in pace quieuit. xvij. kal. ſeptēbris: ſucceſſor aūt ei⁹ obitu ipſi⁹ cognito cū clero ⁊ pplo locū adijt: ⁊ ſctm̄ corp⁹ ad ſuā ciuitatē trāſferēs i ecclia aplorꝫ ꝯdidit: vbi ⁊ q̄ſcit ſignis effulgens.

¶ De ſancta Serena regina. Cap. lxix.

Serena regia vxor

Serena regia vxor quondā diocletiani auguſti a ſctō cyriaco martyre ꝯuerſa ⁊ baptizata eſt: qꝛ filiā eius artemiā a demonio liberauit: vt ſupra dictū eſt in paſſione cyriaci. vj. idus auguſti. Que vidēs perſecutionē dirā xpianorꝫ quā vir eius exercebat: q̄ p annos decē durauerat ita vt īfra dies. xxx. p diuerſas ꝓuincias. xvij. milia martyrio coronarēt̃ ⁊ i phrygia ciuitas vna xpianorꝫ vndiqꝫ cōcluſa ne vll⁹ euadere poſſet igne cū oīb⁹ cremata fuiſſet: videns quoqꝫ ſuſanna neptē ei⁹ paſſaꝫ: ⁊ alia mala que fiebāt: dolore cruciata ⁊ febre correpta in confeſſione dñi migrauit ad xp̄m. xvij. Kal. ſeptembris. Sepulta a chriſtianis iuxta corpus ſuſanne in crypta.

¶ De ſancta Artemia virgine. ⁊ mar. Capitulum. lxx.

Artemia virgo romana

Artemia virgo rome paſſa eſt ſub maximiano filio diocletiani fratre ſuo: filia nāqꝫ diocletiani fuit ⁊ Serene auguſte. Que cū eſſet ab imūdo ſpū obſeſſa a ſctō cyriaco martyre liberata ⁊ baptizata eſt: vt ſupra in paſſiōe dicti martyris actū eſt. vj. id⁹ auguſti. Poſt mortēqꝫ āt diocletiani cū maximian⁹ fili⁹ ei⁹

i imperiū ſublimat⁹ eſſet: xpianoſqꝫ pſequeret̃ Cyriacū quidē cū eius ſocijs diuerſis ſupplicijs martyrizauit. Artemiā ꝟo ſororē ſuā gladio in xpi cōfeſſiōe necari fecit: q̄ iuxta matrē ⁊ conſobrinā ſepulta eſt: cui⁹ qua dies paſſiōis ignorant̃ paſſio ei⁹ recte matri ſubijcit̃.

¶ De ſanctis Liberato abb. ⁊ ſocijs martyribus. Capi. lxxj.

Liberat⁹ abbas

Liberat⁹ abbas bonifaci⁹ diacon⁹ ſerui⁹ et ruſticus ſubdiaconi: rogat⁹: ſeptim⁹: ⁊ ſeuer⁹ monachi: ⁊ maxim⁹ puer apō aphricam pſecutiōe vādalica ſub hunerico rege paſſi ſunt: q̄ ex territorio ciuitatꝫ caproſeū. monaſterio abſtracti ⁊ cartaginē ducti: pmo ſūt cuſtodie mācipati ⁊ ferro vincti: deinde naui impoſiti fuerūt manib⁹ ac pedib⁹ ligatis ipſaqꝫ nauicula ſiccis lignis īpleta: igne imiſſo vt cremarent̃. Sꝫ diuino nutu ignis extinct⁹ ſepiuſqꝫ reuocat⁹ ſemp deficiebat. Demū remorū vectib⁹ mactati cerebris excuſſis extincti ſunt. Corpora vero i mare iactata ſꝫ diuina diſpēſatiōe littori euecta in monaſterio cōtiguo loco baſilice ꝙ dr̃ celerine: a xpianis ſepulta ſunt: vt victor ſcribit aphrican⁹. Qui paſſi ſunt. xvj. Kalen. ſeptembris.

¶ De ſancto Mammete martyre. Capi. lxxij.

Mām̄es puer ſeptē annorꝫ

Mām̄es puer ſeptē annorꝫ apud ceſaream cappadocie tpe aureliani impatoris ⁊ pſidis antiochi paſſus eſt. Qui defūctis parētib⁹ pſecutionē fugiēs i ſyluā ſeceſſit: vbi oratiōi iugiter vacabat ⁊ de lacte ferarꝫ ouiū ſe paſcebat. Sꝫ admonit⁹ de celo in cāpū deſcēdit: ibiqꝫ codicē euāgeliorꝫ ⁊ baculū reperit: qb⁹ aſſumptis in mōtē aſcēdit. Et dū lectiōi inſiſteret: ferarū multitudo ad eū ꝯuenit quib⁹ māſuefactis de lacte ipſarū ſanct⁹ emūgebat de qb⁹ ad refectionē ſui vtebatur. Reſiduū vero cū ad portā ciuitatis ceſaree ad vendēdum deferret: vt preciū pauperib⁹ erogaret. Alexander pſes hoc audiēs: miſit ad eū duos milites capiēdū. Quos ille in domū ſuā adducēs benigne refecit. Dūqꝫ illi aīalia ferocia ad eū veniētia cōſpexiſſent territi fuerunt. Sanct⁹ ꝟo mām̄es eos ſecut⁹ eſt: corā pſide pſentātꝫ: ⁊ aſſerēs xpianū. Quē pſes detētū iuſſit in equuleo ſuſpēdi ⁊ torq̄ri: deīde in carcerē recludi: vbi pluſqꝫ. xl. xpianos repperit fame deficiētes: verū orāte puero columba de celo aduolās lac ⁊ mel attulit qb⁹ illos ſctūs refecit: ⁊ apto carceris oſtio vectib⁹ confractis oēs emiſit. Qđ audiēs pſes mām̄etē in caminū ignis mitti fecit. Igne ꝟo bis extincto biſqꝫ renouato: cū flāmis deficiētib⁹ illeſus exiſſet: beſtijs ſubijcit̃: ſꝫ ab his ſrac⁹ minime ledit̃. Amphiteatro qꝫ ab āgelis ēcluſo vt nemo exire poſſet: ⁊ leo foueā egreſſus: multos iudeorꝫ ac gentiliū interemit: q̄ ⁊ hūana voce locut⁹ eſt. Hec a deo ſe iuſſū facere i vltionē xpi militis mām̄etis deniqꝫ iubēte ſctō leo ſolū pſidē cū oī exercitu ſuo illeſū dimiſit. Tādē ſctūs martyr cū lapidib⁹ obrut⁹ maneret illeſus: ab āgelis de celo vocat⁹ emiſit ſpm̄. xvj. Kalēdas ſeptēbris.

¶ De ſctā Helena regina. Ca. lxxiij.

Helena regina mater

Helena regina mater fuit ipatoris ꝯſtātini magni. Que ſicut i hiſtoria britonū legit̃ quā iohānes veroneñ. in ſua chronica ponit: filia fuit cloelis regis britānie. Cū enī iā britones xpi fidē ſuſcepiſſent tpe ſctī eleutherij pape. Helena a patre ſuo i fide edocta: nō tñ baptizata eo ꝙ de pis q̄ audierat dubitaret vt tñ ea ꝟo eſſe ex pte aliq̄ cōprobaret: audiēs miracula q̄ rome fiebāt p merita apoſtolorū petri ⁊ pauli dū a pr̃e pegrinādi romā licētiā obtinere nō poſſet: deſiderio pegrinationis accēſa cū vnica ancilla fideliſſima clā inde diſceſſit: ⁊ mutato habitu romā venit. Quā cōſtāti⁹ impator vidēs ei⁹ nimia pulchritudīe allect⁹ amauit: ⁊ vt peregrinā raptā ad ſe introduxit eāqꝫ carnalr̃ cognouit ac plurib⁹ dieb⁹ ſecū habuit. Sꝫ volētē oīno abire pegrinantē dimiſit: q̄ nec patrē ei nec patriā indicare voluit. Et cū multos ſibi theſauros offerret nihil acceptauit: ſed ſolū anulū ei⁹ ſuſcepit. Inde igit̃ diſcedēs habitu induta viliſſimo in villā ſeceſſit: vbi cū ancilla ſua morabat̃: ⁊ de labore manuū ſuarū victū cōſequebat̃. Erat qꝫ i domo quadā q̄ olim fuerat ſtabulū equorū: vnde ⁊ ſtabularia dicta eſt. ¶ Natū ergo puerū ex patris noīe conſtātinū vocauit. Qui cū ſapiētia etate ⁊ virtutib⁹ creuiſſet: a vicinis mercatorib⁹ muneri⁹ allect⁹ abduct⁹ eſt. Et dū bizantiū que poſtmodū fuit cōſtantinopolis dicta nauigaſſent: ſimulatas literas ex parte impatoris regi bizantij obtulerūt: filiā ei⁹ filio impatoris quē ſecū adduxerāt petētes: ⁊ hoc iperatorē pacē ſecū habiturꝫ ꝑpetuo ꝓmittētes: cū dudū adinuicē diſcordiā habuiſſent. Qđ rex bizātij facere oīno curauit: filiāqꝫ ſuā in cōiugē iuueni tradidit: theſauroſqꝫ maximos ⁊ ſeruos ⁊ ancillas eidē dedit. Mater vero filiā ſuā diploide gēmis īfiniti valoris plena induit: vt ſi q̄n caſus aduerſus occurreret: exinde ſibi in neceſſitatib⁹ ſuis ꝓuidere poſſet. Redeūtes aūt mercatores in inſulā maris appulerūt: in qua cōſtātinū cū vxore dormitātes dimiſerūt: familiā eorꝫ interfecerūt: ⁊ oēs theſaurū abſtulerūt. Illi aūt excitati hoc vidētes amariſſime flebāt. Puella iuuenē interrogat ſi vere fili⁹ imperatoris eſſet eo ꝙ de hoc aliquātulū dubitaret. Ille vero ſe matrē habere romanā pauperē reſpōdit. Patrē vero ſuū q̄s eſſet oīno ignorare ſe dixit. Quē illa cōfortās diploidē cū gēmis ꝓduxit: ⁊ illi vero die ſequēti a romanis nauigātib⁹ aſſumpti: ſimulantes ſe ⁊ naufragio in inſula deiectos romā reperūt: ⁊ ad domū matris cōſtātini tendūt. Iuuenis aūt ſe cōiugē matri pſentauit: oīa q̄ ſibi cōtingerat narrauit ⁊ diploidē cū gemmis tradidit. Tūc de cōi cōſilio vrbē adeūt: palatiū emūt: ⁊ nobilē vitā ducūt. Cōſtātin⁹ ꝟo armis exercitabat̃ ⁊ in oīb⁹ famoſus ⁊ cunctis amabilis habebat̃. ¶ Cū aūt die quadā in quodā torneamēto plures ꝓſtraſſet: ⁊ oīb⁹ ignot⁹ eſſet: cū ipſo iperator cōgredit̃: ⁊ cuꝫ ipm ad terrā deieciſſet: imperator ei⁹ ſtrenuitateꝫ cōſiderās ipꝫ ꝙ̄ plurimū honoraſſet: ille de ꝓgenie ſua interrogauit. Ille vero patrē ſuum ignorare ſe dixit: matrē vero helenā ad iperatorē adduxit: q̄ ab eodē vix cognita: ⁊ ſecreti⁹ interrogata helenā ſe eē dixit: patrē ſuuꝫ ad patriā ꝓdidit omneſqꝫ ſuos euēt⁹ pandit: cōſtātinū quoqꝫ imperatoris filiū eſſe aſſeruit: ⁊ in ſignū horꝫ anuliū eius ceſari pſentauit. Qđ audiēs cōſtantin⁹ letus vltra modū efficit̃: ⁊ qꝛ vxor nup defuncta erat: helenaꝫ in cōiugē deſpōſauit: atqꝫ cū rege bizantij matrimoniū ꝯfirmauit: eo ꝙ mortuo orīētis imperiū acq̄ſiuit. Filiū quoqꝫ ſuū conſtantinū in ceſarē ordinauit. Quo defuncto eidē cōſtātin⁹ in imperiū ſucceſſit. Helena aūt bizātij exiſtēs a iudeis circūuenta xp̄m in quē adhuc plene nō credebat: ⁊ cū neqꝫ baptiſmū accepiſſet reliq̄t: ⁊ iudaiſmū accepit. ¶ Poſtq̄ aūt cōſtantin⁹ a ſancto ſilueſtro baptizat⁹ eſt: ⁊ a lepra mūdat⁹ ⁊ poſt diſputationē habitā de fide inter iudeos ⁊ ſilueſtrū: ⁊ ipſa quoqꝫ helena cōuerſa eſt ad xp̄m: ⁊ vt habitum eſt ſupra in geſtis ſilueſtri pape pridie kalē. Janu. ¶ Poſt hec aūt helena amore paſſionis dñi aīata hieroſolymā perrexit ⁊ crucē dñicā requiſiuit. Sanctū quoqꝫ quiriacū q̄ pri⁹ iudas eſt vocatus hieroſolymorū epiſcopū ordinauit: partem quoqꝫ dñice crucis cōſtantinopolim ad filiū ſuū imperatorē attulit: partē vero in hieruſalem dimiſit: vt hec oīa acta ſunt ſupra i hiſtoria de īuētiōe ſctē crucis. v. noñ. may. Ipſa vero beata helena operib⁹ pietatis ⁊ religioſis inſtudēs: octogeſimū etatis annū agēs i ſctitate vite i pa-

ce ꝗeuit apud vrbē romā .v. kalē. ſeptembris. Sepultaqꝫ eſt in eccleſia ſanctorū marcellini ꝛ petri. Cuius corpus filiꝰ eiꝰ cōſtātinꝰ imꝑator inde cōſtātinopolim trāſtuliſſe dicitꝰ: poſtq̄ ad ipſā vrbē habitaturus acceſſit. ¶ In tp̄is vero ꝓceſſu de ipſa vrbe rege a venetis trāſlatū eſſe fert venetias ipſum corpꝰ: et ſepultū iacet in monaſterio ſuo nomini edificato.

¶ De ſctō agapito martyre. Ca. lxxiiij.

Agapitus martyr

paſſus eſt apd̄ ciuitatē ꝑneſtinā ſub aureliano imperatore ꝑſide vero antiocho. quia ſancto porphirio martyre enutritꝰ ꝛ in fide doctꝰ: cū eſſet annorum .xv. amore xp̄i martyrio ferueret ſpōte ſe imperatori in vrbe obtulit: ꝛ ſe chriſtianū viua voce aſſeruit. Juſſu ergo imꝑatoris tentꝰ ꝛ neruis crudis duriſſime ceſus: deinde vt cōpelleret ſacrificare traditus eſt. Qui duriſſimo carcere ipſum incluſit ꝛ ꝑ quatuor dies cibū omnē negauit. Attulus vero ſiue anaſtaſiꝰ cornicularꝰ eū cuſtodiebat: et ab eo verba vite audiēs: pene in xp̄m credebat: inde de carcere ꝑſidi exhibitꝰ: ꝑunas ardētes ſuꝑ caput iuſſit imponi: ꝛ cū gratias martyr deo ageret: flagellis cedit: ꝛ nudꝰ capite deorſum verſo ſuſpenditur: atro ſubter cum fumo fetō olbuſqꝫ abeuntibꝰ ſic ſtare mādat: donec in ipſo cruciatu deficeret. Mādatūqꝫ eſt ꝑ ꝑſidē vt nullus oīno ad eū accederet. ¶ Poſt dies autē q̄tuor anaſtaſiꝰ cornicularꝰ illuc accedēs: vidit eū ſolutū ſuꝑ fumū ambulantē ꝛ pſallentē. Et cōuerſus ad xp̄m hoc preſidi nunciauit: quē preſes carceri mācipauit agapitū vero iterato decē a quatuor ſibijnuicē ſuccedētibus flagellis cedi duriſſime iuſſit: deīde bullientē aquā ſuꝑ vētrē eiꝰ miniſtri diaboli effuderūt ꝛ maxillas eiꝰ ꝯfregerūt. Interea ꝑſes ſubito de tribunali ſuo cadēs a miniſtris collectꝰ: ꝛ i lecto reclinatꝰ eſt: ꝛ ſentiēs dei virtutē i martyre poſt modicū triſtē aīaꝫ emiſit. Qḋ cū imꝑatori nūciatū eēt: iuſſit agapitū ad ciuitatē ꝑneſtinā duci: ꝛ ibidē i amphitheatro leonibꝰ ſubijci. ¶ Sꝫ māſuefacte fere ad lambendū pedibꝰ martyris ſe iclinauerūt. Qḋ vidētes ſceleris miniſtri iuſſu imꝑatoris tulerūt ſanctū martyrē: ꝛ venerūt ꝯ ciuitatē ꝑneſtinā miliario ab vrbe vigeſimo tertio: vbi ſunt due colūne: ꝛ eū ibi gladio ꝑcuſſerūt .xv. kal. ſeptēbris. Cuiꝰ corpꝰ a xp̄ianis ſepultū eſt miliario primo ab vrbe in ſarcophago nouo ibi diuinitꝰ inuēto.

¶ De ſctīs Joāne ꝛ criſpo mart. Cap. lxxv.

Joannes et criſpꝰ

pb̄ri Rome paſſi ſunt ſub diocletiano auguſto. Qui cū inūdāte ꝑſecutione ipſiꝰ imꝑatoris: multa ſctōꝝ corpora officioſiſſime ſepeliſſēt: ꝛ ipſi ab imꝑatore tēti: gladioqꝫ in xp̄i ꝯfeſſione ceſi: eorūdē martyꝝ meritis ꝛ ipſis ſociati gaudia vite meruerūt .xv. kalēdas ſeptembris vt dicit Ado.

¶ De ſctō magno ꝛ ſocijs martyribꝰ. Ca. lxxvj.

Magnus martyr

paſſus eſt in ceſarea Cappadocie tempore aureliani imꝑatoris ſub preſide alexādro. Qui ex ipſa ciuitate ortꝰ defunctis parentibꝰ xp̄ianis: ipſe in fide xp̄i ꝯſtātiſſimꝰ: dū oraret ad dn̄m voce ſibi de celo lapſa ad martyriū ꝯfortat. Quā vocē cū audiſſent pagani cum tenuerūt: ꝛ in carcerē cōcluſerūt: ꝛ poſt dies quatuor ꝑſidi eū obtulerūt. Quē ſacrificare dijs recuſantē tradidit ꝑſes Alexādro ꝛ Zozimo ſacerdotibꝰ idoloꝝ: vt eū igne cōſumerēt. Qui miſerūt eū in caminū ignis ardētis. Statimqꝫ flāma extinguit: ꝛ poſt dies tres martyr xp̄i īde illeſus educit. Hoc ꝑſes audiēs caminū ampliꝰ accēdi fecit: ꝛ ipm̄ iterum īt romiſit: vbi q̄nqꝫ diebꝰ incluſus ſtetit: flāma quoqꝫ in duas partes diuiſa: ipſe intactus oīno ꝑmāſit. ¶ Poſt dies q̄nqꝫ accedētes milites: vt vel oſſa eiꝰ inuenirēt: audiētes eū pſallentē reſpexerūt: ꝛ q̄ſi milia angeloꝝ cū eo viderūt. In quoꝝ medio Magnꝰ iuſtꝰ deū laudabat. Cū aūt iuſſu ꝑſidis eductꝰ eēt: ꝛ xp̄i virtutē ꝑſes magie deputaret. Juſſit eū in Amphiteatruꝫ duci: ꝛ feras ei laxari. Et primo q̄dā vrſa peſſima ad eū dimiſſa: in terrā ꝓſtrata pedes eiꝰ lingebat. Deinde leopardꝰ exiēs collū eiꝰ amplexꝰ lingua ſudorē vultꝰ eiꝰ extergebat. Tertio leo ferociſſimꝰ ꝛ ingēs a venatoribꝰ captꝰ intromiſſus eſt. Et cū multitudo paganoꝝ eēt intra Amphiteatruꝫ an̄q̄ abirēt: leo de manibꝰ venatoꝝ ꝓſiliuit: ꝛ in gētiles irruit. Angelꝰ ꝟo arenariū cōcluſit vt nemo aufugere poſſet. Et laniāte leone multitudinē paganoꝝ ad mandatum ſcti ſolꝰ ꝑſes cū offō ſuo illeſus ꝑmāſit: ꝛ leo ad caueā māſuetꝰ rediit. Tūc exiēs ꝑſes oēs exire mādauit ꝛ ſolū Magnū ibidē dimiſit: leonēqꝫ dimitti fecit: q̄ ad pedes eiꝰ ꝓcidit: ꝛ oſculabat eū. Quo viſo miraclo duo milia .ccccxcviij. pagani i dn̄o crediderūt. Qui oēs iuſſu Alexādri ꝑſidis decollati ſunt. Deīde eo mādāte gētiles ppl̄i ſanctū martyrē tulerūt: ꝛ ex vrbē eiecerū lapidauerūt. Cūqꝫ ſuꝑ eū aceruū lapidū iactaſſent: eūqꝫ iam mortuū exiſtimaſſent: ſubito martyr xp̄i cūctis audiētibus dn̄ꝫ orauit vt ſuſciperet aīaꝫ eiꝰ i pace: ꝛ ſtatī emiſit ſpm̄. Cuiꝰ corpꝰ a xp̄ianis i ip̄a ciuitate ſepultū ē i ſarcophago nouo .xiiij. kal. Septēbris. Martyrū vero alioꝝ corpa iuxta muros vrbis in cemiterio ſunt tumulata.

¶ De ſancto Ludouico ep̄o ordinis minorum. Capi. lxxvij.

Ludouicus ep̄s

Tholoſanꝰ de ordine minoꝝ filiꝰ illuſtris regis karoli ꝛ regis Roberti germanꝰ fuit. Qui cū eēt annoꝝ duodeciꝫ ꝓ illuſtri dn̄o karolo prī ſuo in Cathalonia obſes fuit. Cui aſſiterunt fr̄es minores: a q̄bꝰ legē vite ꝛ diſcipline ꝑcepit: votūqꝫ dn̄o vouit: q̄ ſi de cuſtodia dimitteret minoꝝ fratrū ordinē īgrederet: virginitatē quoqꝫ ſuā dn̄o ꝑpetuo dedicauit. Sꝫ poſt quadrienniuꝫ dimiſſus paterne hereditati renūciare cupiēs cepit mūdi cōtēptor eſſe: miroqꝫ modo deo deuote ſeruire. Cūqꝫ pater ei vellet in ꝯiugē ſororē regis Frācie tradere oīno cōtēpſit: ꝛ ex tūc oīno ad ordinē intrare diſpoſuit. Quē fratres eiꝰ robertꝰ et karolꝰ Marcelꝰ totis viribꝰ a ꝓpoſito diſtrahebāt. Sꝫ nil ꝓficiētes eū clericari ꝑmiſerūt. Cū aūt ipſuꝫ iā ſubdiaconū effectū papa vellet in ep̄m promouere oīno renuit. Cōtēplatiue aūt vite totꝰ intentꝰ etiā actiue ſe exercēs paupibꝰ largiflue miniſtrabat carnē quoqꝫ mira penitentia macerabat. ¶ Factꝰ tādē frater minor in vigilia dn̄ice natiuitatis: ꝛ de licētia ſummi pontificis ſtatim profeſſus: eadē die ꝑ ſummū pōtificē pronūciatus eſt ep̄s tholoſanꝰ. Qui non obſtante q̄ eſſet epiſcopus regularē ordinis profeſſionē ad literā mirabiliter obſeruabat. Sicqꝫ eccleſiā tholoſanā ꝟbo pariter īſtruēs et exemplo ſanctitate pollēs: diēqꝫ mortis ſue ante triduum predicens anno domini .M.ccxcv. xiiij. kalen. ſeptembris. cum eſſet annorum .xxiij. feliciter emiſit ſpiritum. Sepultuſqꝫ eſt maſſilie iuxta quod decreuerat miraculis clarens. ¶ Anno autem domini .M.cccix. de mandato pape ioannis .xxij. corpus eius de terra leuatum eſt: ꝛ capſa argentea honorifice conditum: preſente rege roberto eius fratre: et multis prelatis ac clericis et populis infinitis. In cuius tranſlatione quinqꝫ mortui redierunt ad vitam: ꝛ multi infirmi a diuerſis languoribus ſanati ſunt.

¶ De ſancto

¶ De ſancto Donato preſbytero. Cap. lxxviij.

Donatus ꝑſbyter

apd̄ pagū ſigiſtricū galliarū claruit. Qui ex vrbe aurelian̄. ad eādē ciuitatē in mōte q̄ dr̄ iura adueniēs: anachoriticā vitā mltis ānis exegit: multiſqꝫ miraclis floruit. Qui īter cetera draconē terribilē ſua oratiōe inde fugatū extinxiſſe fert. Cūqꝫ dies vocationis eius inſtaret: adueniēte abbate mario diuinitꝰ admonito vt ad eū accederet. Inter ꝟba oratiōis migrauit ad xp̄ꝫ: ab eodē pr̄e ibidē ſepltꝰ .xiij. ka. ſeptēbris.

¶ De ſancto Julio ſenatore ꝛ martyre. Cap. lxxix.

Julius ſenator et

martyr rome paſſus eſt tp̄e ꝯmodi iperatoris. Qui audita ꝑdicatione ſanctorū euſebij: vincētij: ꝑegrini: et potētiani: de q̄bꝰ dicet īfra .viij. kal. ſeptēbris cōuerſus eſt ad xp̄ꝫ: ꝛ a ruſino ꝑſbytero cū oī domo ſua baptizatꝰ. Cūqꝫ oīa ſua pauperibꝰ erogaſſet dn̄ꝫ xp̄m ꝯfiteret a ceſare detētus ꝛ examinatꝰ atqꝫ magiſtro peditū vitella traditꝰ eſt: q̄ ab eodē i cuſtodia diebꝰ pluribꝰ recluſus: inde eductꝰ: cū ſacrificare nollet: tādiu fuſtibꝰ eſt ceſus: donec ſpm̄ emitteret. Cuiꝰ corpꝰ añ amphiteatruꝫ dimiſſū: euſebiꝰ ꝛ ceteri ꝑdicti martyres ſepelierūt i cemiterio calepodij. q̄ paſſus eſt .xiiij. kalen. ſeptembris.

¶ De ſancto Heli ſacerdote. Cap. lxxx.

Heli ſacerdos et

iudex iſrael vnus ꝛ vltimus fuit inter iudices populi dei. Qui eccleſiaſtici .xlvj. c. in ſanctoꝝ patrū veteris teſtamenti catalogo numerantur. Qui q̄uis ex eo q̄ remiſſus fuit i filios ſuos malos ꝛ ꝑuaricatores legis dn̄i corrigēdos ꝛ tp̄ali pena mortis ſubire a deo punitus fuerit: q̄ tū in ſe bonꝰ ꝛ ſanctꝰ extitit: credendū eſt quod ſue ſanctitatis premia eternaliter nō amiſit. Hic cū eſſet de gn̄e Aaron ſacerdos ꝛ iudex in iſrael corā arca dn̄i in tabernaculo miniſtrabat in ſilo. Ipſe quoqꝫ ꝑdixit anne vxori helchane: q̄ ſterilis fuerat filiū ex ea naſciturū: vt tradūt hebrei: quē illa vouit dn̄o ſe daturā. Cū autē heli duos haberet filios ophni ꝛ phinees: qui dn̄m neſciētes partē ſacerdotalē de ſacrificijs anteq̄ adolerēt: adipē tollebant ab offerētibꝰ crudū ꝯtra legē dei vt lautiꝰ ſibi pararēt: eo qḋ non erat portio: ꝛ ꝫ rapina dormierūt etiā cū mulieribꝰ obſeruātibꝰ ad oſtiū tabernaculi: ꝛ eas que venerant ad purificandū polluebant. Pater eorū hoc agnoſcens: tepide eos redarguebat: ꝓpter qḋ per virum dei reprobatus eſt a domino: ne ſacerdotio domus eiꝰ fungeret: ꝛ tp̄ali pena puniendꝰ ꝑmittit: vt ipſe mala morte cū filijs ſuis periret. ¶ Et cū Heli ad talē dei cōminationē quaſi redderetur incredulus cōfidens de magna miſericordia dn̄i. Et ſamuel adhuc puer oblatus dn̄o a parētibꝰ corā Heli in tabernaculo miniſtraret: ꝛ Heli iā ſenex eſſet: apparuit deꝰ ſamueli: ꝛ cūqꝫ tertio vocauit: ac idē ꝑdixit qḋ quicquid Heli ſacerdoti cōminatus fuerat ad litterā adimpleret: vt dicet infra cū de ſamuele aget. Qḋ ipſe ſamuel Heli interrogāti ꝑ oīa retulit. ¶ Cūqꝫ philiſtei in ꝑliū ꝯ iſrael cōgregati veniſſent ꝛ q̄tuor milia ex eis occidiſſent: ꝛ ſeniores iſrl̄ hoc egre ferētes adinuicē cōſiliū habuiſſent: arcā dn̄i de ſilo in ꝑliū ſecū tulerūt: ꝛ cū duobus filijs Heli arcā comitātibꝰ ꝯ philiſteos iuerūt. Uidētes aūt philiſtei arcā dn̄i timuerunt: ſed acrius ex hoc pugnantes iſraelitas fugere contulerunt: ꝛ ex eis triginta milia occiderūt: ꝛ arca quoqꝫ dei capta eſt: ꝛ duo filij heli mortui ſunt. Heli aūt ſacerdos pre ſenectute eecutiēs ſedebat cōtra viaꝫ que ducit ad caſtra. Et cū audiſſet nunciū qui de ꝑlio fugerat q̄ populꝰ ceſus eſſet: ꝛ duo filij eius interfecti: ſiluit: ꝛ patienter tulit. Cum autem audiſſet arcā captā ꝓpter dei reuerētiam moleſte tulit: ꝛ cadēs de ſella retrorſum fractis ceruicibꝰ expiratur. Judicauit autē iſrael quadraginta annis: ꝛ ſepultꝰ eſt i ſepulchro patrū ſuorum eiuſqꝫ dies obitꝰ certꝰ non habetur: de ſamuele eiꝰ diſcipulo dicturus ipſum premiſi: quoꝝ adinuicem geſta continuātur. Hec ex primo libro regum a principio vſqꝫ ad capitulum quartum: ꝛ ex dictis ioſephi ꝛ hieronymi atqꝫ ex hiſtoria ſcholaſtica ſumpta.

¶ De ſctīs Helchana ꝛ Anna eiꝰ vxore. Capitulum. lxxxj.

Helchana vir iuſtꝰ

ꝛ anna eiꝰ vxor ſamuelis ꝓphete parentes inter ſanctos priſci tp̄is a ioſepho ꝛ hieronymo cōputātur: quoꝝ laus tā ex primo libro regū q̄ ex b̄ndicta eorū ꝓle ſuſcepta ꝑcipit. Fuit autē helchana de ramathaim ſiue ramatha: que in euāgelio dicit arimathia que ſita eſt in mōte effraim: et fuit de iſuar auunculo moyſi per chore deſcēdēs: et ſic ꝑ patrē fuit de tribu leui: ꝑ matrē vero de tribu iuda. Habuit quoqꝫ duas vxores: videlꝫ fenēnā ſecūdā ꝛ annā ſterilē: ꝛ cū eſſet anna pulchrior: ꝛ vir eā diligeret: fenēna ei īuidēs exprobrabat ei et obijciebat ſterilitatē. Et cū de more ſuo aſcēderet debito tp̄e helchana vt immolaret dn̄o in ſilo. vbi tūc erat archa dei que in tabernaculo ſeruabat: ꝛ quodā tp̄e ipſe helchana cū ābabꝰ vxoribꝰ aſcēdiſſet: et filios ac filias quos habebat de fenēna ſecū duxiſſet. Anna triſtis pro ſterilitate ad fores tabernaculi egreſſa orauit ad dn̄ꝫ ꝓ ꝓle b̄ndā: ꝛ votū vouit qḋ ſi deꝰ ſibi maſculū largiret q̄ faceret ipm̄ nazarenū: ꝛ altarꝫ miniſterio ꝑpetuo deputaret. ¶ Et cū heli ſacerdos eā orātē obſeruaſſet: ꝛ triſtitie eiꝰ cām audiſſet diuīo ſpū eidē ꝓnūciauit qḋ deꝰ exaudiſſet eā q̄ ex ꝓmiſſione ſacerdotali ſecura iā de ſobole facta ē: ꝛ reuerſa cū viro i domū ſuā ꝯcepit: ꝛ peperit filiū vocauitqꝫ nomē eiꝰ ſamuel eo qḋ a dn̄o poſtulaſſet eū. Nec aſcēdit mulier cū viro in ſilo: donec ablactaret filiū. Et cū ip̄m ablactaſſet: vꝫ cū eſſet annoꝝ .xij. adduxit eū cū muneribꝰ in ſilo: ꝛ obtulerūt eū parētes heli: vt eēt miniſter in cōſpectu dn̄i: ſcd̄m votū qḋ emiſerat eiꝰ mr̄. ¶ Et nota q̄ ſunt tres ablactatiōes. Prima a lacte mā̄mille q̄ fit in tertio anno. Scd̄a a lacte īfantie q̄ fit in ſeptio. Et ſic amouet puer a lacte: ꝛ a pedagogo: ꝛ a timore. In hac ꝟo etiā ablactatiōe ſamuel deo oblatꝰ eſt q̄ſi iā idoneꝰ ad ſeruiēdū. Poſt h̄ ꝟo āna habuit tres alios filios ꝛ duas filias: qḋ deꝰ facere voluit vt filiū quē quodāmō ꝯm carnē ꝓ deo amiſerat: in alia ſobole triplicaret: ꝛ vt ꝑ h̄ oñdaret: q̄ qḋ deo ꝯcedit ēt in tp̄ibꝰ nō amittit. Quieuerūt aūt in pace helchana ꝛ vxor eiꝰ āna ꝛ ſepulti ſūt i ciuitate ſua i ramatha. Quibꝰ āt diebꝰ migrauerīt ex ꝓlū nō h̄r: ꝛ idcirco geſtis filij eiꝰ cuiꝰ ſolēnitas ſeq̄t: nō immerito ꝑmittūt. Hec vbi ſupra.

¶ De ſctō Samuele ꝓpheta ꝛ iudice. Zo. Cap. lxxxij.

Samuel ꝓpheta

ꝛ iudex ppl̄i iſrael ſctiſſimꝰ q̄ nedū inter pr̄es antiq̄s ſctōs teſtamēti veteris eccl̄iaſtici .xlvj. ca. plurimū ꝯmēdat: ꝛ ꝫ etiā in pleriſqꝫ diuine ſcripture locis: vt ſctūs magnificat: ꝛ ponit. Filꝰ fuit helchane ephratei de ramatha de tribu leui: ꝛ āne eiꝰ vxoris: de quibꝰ ſupra ꝓxia actū eſt. Qui mā

trís eiꝰ oꝛonibꝰ a dño poſtulatꝰ fuit: voto p̄miſſo ꝙ ipſꝫ ad ꝑpetuũ ſuitiũ dñi mãciparet: qꝺ ⁊ parẽtes ipſiꝰ fideliter adimplere curarunt: ⁊ p̄mqꝫ duodenẽ heli ſacerdoti in ſilo obtulerunt. Et ab illa etate: vt dicit Joſephus plenarie ꝓphetare cepit. ¶ Cũ autẽ filij Heli legis dñi eſſent trãſgreſſoꝛes: ⁊ Heli tepide corrigeret illos: ⁊ dñs eidẽ ac filijs eius per prophetam moꝛtem cõminatus fuiſſet: nec adhuc heli verbis domini fidẽ plenã adhiberet: vt ſuperius dictum eſt in geſtis heli. Factũ eſt vt heli in lecto ſuo iaceret: ⁊ iam pꝛe ſenectute ipſius oculi caligaſſent: ⁊ ſamuel iacebat iuxta tabernaculũ cũ heli ſacerdote. i. ꝓpe lectum eius. Quẽ dñs vocauit ex nomine. Qui ſurgens acceſſit ad heli credens ſe vocatum ab eo: ſed heli ipm vocaſſe denegans ad doꝛmiendum remiſit. Cũqꝫ hoc ibidem ⁊ ſecundo: ⁊ tertio factum eſſet: intellexit heli quod deus eum vocaſſet: ⁊ inſtruxit puerum qualiter iterum reſpondere deberet: vocatus aũt iterato a dño cum rñdiſſet: loquere dñe indicauit ei dominꝰ eandem cõminationem in domũ heli: quẽ pꝛimo fecerat per virũ dei. Mane autẽ ſamuel ab heli adiuratus: indicauit omnia q̃ locutus eſt ei deus. Creuit autẽ ſamuel ⁊ cognouit omnis populus: quia fidelis eſſet ꝓpheta domini. Et conſulebat eum omnis populꝰ iuxta p̄ceptũ domini. Pꝛeceperat enĩ deus: vt abijcerẽt arioles ⁊ diuinos: ⁊ huiuſmodi: ⁊ ſciſcitarentur a fratribus verbum domini. Moꝛtuo vero heli ſacerdote: vt ſuperius dictũ eſt. Samuel in locũ eiꝰ ſucceſſit in iudicem. Qui populũ dñi adduxit in maſephat vt oꝛaret pro eis: eo ꝙ philiſtei terminos iſrael inuaſiſſent. Tunc ſamuel effudit aquam corã domino: in qua maledicta congeſta erant: quam ſi bibat idolatria labia ipſi inſeparabiliter adherebant: foꝛte in ſignũ federis ſicut fecit ioſue. Quidã tamen aſſerunt ſamuelẽ idolũ redegiſſe in puluerẽ: ⁊ mixtũ dedit pp̄lo ad bibẽdũ: ⁊ in barbis eoꝝ iudicaſſet reos idololatrie a nõ reis ſicut olim fecerat moyſes. Et iudicauit eos ibi ſamuel. i. docuit iudicia dei. Et audierũt philiſtei cogregatũ eſſe iſrael in maſephat ⁊ armati aſcenderũt aduerſus eos. Clamauitqꝫ ſamuel ad dñm: ⁊ obtulit agnum lactentem in holocauſtũ. Et inito pꝛelio dño intonuit fragoꝛe magno ſup philiſteos: ⁊ mota eſt terra: ⁊ ꝑ loca pãdebat hiatꝰ ⁊ philiſtei in fugam verſi ſunt a filijs iſrael q̃ ꝑcuſſerũt eos vſqꝫ ad terminos terre ſue. Tulitqꝫ ſamuel lapidẽ: ⁊ poſuit eũ i terminis: nec auſi ſunt vltra philiſtei intrare terminos iſrael: ⁊ viuẽte ſamuele iudicabat itaqꝫ ſamuel populũ in bethel ⁊ galgalis ⁊ maſephat circuiens per ãnos ſingulos ⁊ reuertebat in ramathaſed ⁊ ibi iudicabat iſrael. ¶ Cũ aũt ſenuiſſet ſamuel poſuit filios ſuos iudices iohel ⁊ abiam: alterũ in bethleem: alterũ in berſabe: vt ibi populũ iudicarẽt. Qui declinauerũt poſt auaritiã ⁊ peruerterũt iudicia. Qꝺ non ferẽs populus petijt a ſamuele regẽ. Qui diuina reuelatione ſaulem ex tribu beniamin ſibi a dño miſſum vnxit in regẽ ſup iſrael: ⁊ ipſe ſamuel iudex eſt factus: ⁊ q̃ pꝛefuerunt ſimul in populo quadraginta annis: vt ioſephꝰ ſcribit. ¶ Pꝛoceſſu vero tẽpoꝛis mandauit ſamuel ſauli regi iubente dño: vt deleret amalech et nec homini parceret nec iumẽtis. Qui cõtra p̄ceptũ domini: poſtq̃ amalechitas expugnaſſet: pepercit agag regi amalech: ⁊ optimis armentoꝝ: ꝓpter qꝺ a dño repꝛobatus eſt: ⁊ regnũ eius ad dauid tranſlatũ ex oꝛe ſamuelis ꝓphete domino ei mandãte: licet ꝓpheta dei pro ſaule dominũ pluriṁum exoꝛaſſet. Sicqꝫ poſt aliquot mẽſes ſamuel ꝓpheta iuſſu diuino inunxit dauid filium Jſai de bethelem in regẽ futurũ ſup iſrael adhuc viuẽte ſaule. Et extunc cepit regnum ſaulis declinare: dauid autem in omnibꝰ pꝛoſperari: ſicut dictum eſt ſupꝛa in geſtis dauid regis. iiij. kalendas ianuarij. ¶ Poſtq̃ autem ſamuel populũ dei laudabiliter iudicaſſet moꝛtuꝰ eſt. Et fleuit eũ vniuerſus iſrael ſinguli tãq̃ ꝓpꝛiũ patrẽ lugẽtes: ⁊ ſepelierũt eũ i ſepulchꝛo paterno in ramatha. Qui doꝛmiuit in dño decimo tertio kalẽdas ſeptẽbris. ¶ Huiꝰ oſſa ſacratiſſima Arcadius imperatoꝛ de iudea tranſtulit in thꝛaciã poꝛtãtibus epiſcopis: ac occurrentibꝰ populis tãta leticia vt quaſi p̄ſentẽ viuẽtẽqꝫ cernerẽt atqꝫ ſuſciperent: vt de paleſtina vſqꝫ calcedonẽ iũgerẽt populoꝝ agmina in chꝛiſti laudes vna voce pſonãtia: vt ſcribit hieronymꝰ libꝛo ꝯ vigilãtiũ. Hec ex pꝛimo libꝛo regum a. iiij. cap̄. vſqꝫ ad. xvj. ⁊ alijs voluminibus quibus ſupꝛa.

¶ De ſancto Samuele pꝛeſbytero. Cap̄. lxxxiij.

Samuel p̄ſbyter eccleſie edeſſene claruit tempoꝛe anaſtaſij pꝛimi imperatoꝛis. Qui ſancta vita ſublimis ⁊ doctrine ſapiẽtia clarus: multa aduerſus ecclie inimicos intẽtione tñ p̄cipua contra neſtoꝛianos ⁊ timotianos ſyꝛo ſermone conſcripſit quem apud conſtantinopolim adhuc tempoꝛe ſuo in carne viueret: ⁊ ſcripta eius ſe teſtat̃ agnoſcere illuſtris gennadius: q̃ et apud ipſam ciuitatem in xp̄o quieuit in pace: ibidemqꝫ tumulatus.

¶ De ſctõ Bernardo abbate oꝛdinis Ciſtercienſis. Capitulum. lxxxiiij. 20.

Bernardꝰ abbas clareuallenſis et doctoꝛ claruit tpe Eugenij pape tertij ⁊ federici impatoris pꝛimi: q̃ ex ꝓuĩcia burgũdie caſtro fontanis p̄re milite teſcelino matre aleth religioſa dña oꝛtꝰ eſt: q̃ ſex mares filios genuit monachos futuros feminã vnã ſctimonialẽ q̃s vt ediderat dño offerebat: et ipſos pueros cibis groſſioꝛibꝰ q̃ſi eremo q̃ magiſ curie nutriebat. Cũ aũt tertiũ ſcꝫ bernardũ geſtaret i vtero: vidit ꝑ ſomniũ catellũ cãdidũ ⁊ latrantẽ in vtero ſe hr̃e. Qꝺ cũ cuidã viro dei expoſuiſſet. Ille voce ꝓphetica rñdit: ꝙ optimũ catulũ pareret: q̃ domus dei cuſtos futurꝰ eſſet: eo ꝙ p̄dicatoꝛ fieret egregiꝰ: ⁊ q̃ inimicos daret latratꝰ: ac multos medicinalis lingue gr̃a eſſet curaturꝰ. Cũ aũt bernardꝰ adhuc puer in natiuitate dñice nocte officiũ expectaret: auidꝰ ſcire qua hoꝛa xp̄s natꝰ eſſet: media nocte eidẽ apparuit puerulꝰ ieſus: quaſi denuo ex vtero matris natꝰ. Vñ extũc illam fuiſſe hoꝛã dñice natiuitatis cognouit. Ex illa ergo hoꝛa in his q̃ ꝑtinẽt ad illud ſacramentũ: ſenſus ei ꝓfundioꝛ ⁊ ſermo copioſioꝛ datꝰ eſt. Qꝺ patꝫ in illo initio opuſculoꝝ ſuoꝝ qꝺ edidit: cũ homeliã illã ſup euangelio Miſſus eſt gabꝛiel: cõpoſuit. Verũ antiquꝰ hoſtis eius caſtitati inuidẽs: multos ei laqꝫos tẽtatiõis oppoſuit. Cũ ſemel in quãdã feminã diu oculos defixos habuiſſet: de ſe ꝯtinuo erubuit: ac in ſtagnũ gelidaꝝ aquaꝝ inſiluit: ibiqꝫ tã diu mãſit donec a carnali cõcupiſcẽtia totus refriguit. ¶ Alia nocte puella q̃dã ſe nudã in lecto ipſiꝰ poſuit quã ille ſentiẽs partẽ lectuli ei ꝯceſſit: donec illa ipm cernẽs immobilem erubeſcens inde receſſit. ¶ Alias etiã hoſpitatꝰ in domo vniꝰ matrone cũ illa in eiꝰ pulchꝛitudinẽ exarſiſſet nocte ſilẽter ad lectũ eiꝰ acceſſit. Illoqꝫ clamãte. latrones mulier ſe abſcõdit. Surgẽtes ꝟo famuli latronẽ q̃runt ſed nõ inueniũt. Cũqꝫ hoc idẽ vſqꝫ tertio factũ eſſet: mulier tãdẽ deſperata receſſit. Dũ ꝟo mane a ſocijs q̃reret: quõ tot vicibꝰ latrones clamaſſet. Rñdit ꝙ vere latro ei inſidiatꝰ fuerat: q: hoſpita theſaurũ ſue virginitatis irrecuperabilẽ auferre voluerat. Et extunc ciſterſienſiũ oꝛdinẽ ingredi deliberauit. Qꝺ cũ fratres eius oĩmode pꝛohiberent: tantã ei dominus gratiã cõtulit: vt nõ ſolum non pꝛohiberetur: ſed oẽs fratres ſuos: ⁊ alios plures ad religionẽ domino lucraretur. Fratri aũt ſuo gerardo verba eiꝰ vana reputãti p̄dixit: ꝙ lãcea latus eiꝰ perfoꝛaret: ⁊ tunc compunctus verbis eius cõſenſum pꝛeberet. Poſt paucos dies gerardꝰ ab inimicis capit: ⁊ lan

cea in latere vulneratus carceratur. Ad quem Bernardus veniens eundem confoꝛtauit: pꝛomittens ꝙ cito liberaretur: ⁊ monaſteriũ ingrederetur. Eadem nocte compedes gerardi de pedibus eius ceciderunt: ⁊ oſtio ꝑ ſe aperto ipſe euaſit: indicauitqꝫ fratri ſe mutaſſe pꝛopoſitum ⁊ velle fieri monachum. ¶ Anno igitur dñi. M. c. xij. a cõſtitutione oꝛdinis ciſterciẽſis. xv. ſeruꝰ dei bernardus annoꝝ. xx. cum fratribus ⁊ alijs ſocijs. xxx. oꝛdinem ciſterciẽſem ingreſſus eſt. Qui mox totus ita in ſpiritum abſoꝛptus eſt: vt iam nullis coꝛpoꝛeis ſenſibus vteretur. Quem abbas ciſtercienſis ad edificandũ domum clareuallenſem poſt modicum miſit: vbi multo tempoꝛe in nimia paupertate vitã duxit. Vigilijs aũt ⁊ oꝛationibus intentus continue carnem mira penitentia flagellabat: ⁊ maxima ieiunioꝛum inedia domabat. Jn veſtibus autem ⁊ alijs cunctis ſemper paupertatem amabat. Quicquid vero in ſcripturis didicit: in agris ⁊ ſyluis confitebatur accepiſſe: ⁊ nullum ſe magiſtrũ aliquando habuiſſe. Oꝛanti quoqꝫ ſibi confeſſus eſt expoſitionem oꝛationis dominice ſibi ſcriptam apparuiſſe. Humilitatem autem ⁊ patientiã vltra modũ in cũctis oſtendit. Cum trecentas marchas argẽti ſibi pro cenobio conſtruẽdo miſſas pꝛedones abſtuliſſent: patienter tulit: oculiſqꝫ benedixit: qui ſibi a tanto onere pepercit. ¶ Quidã canonicus regularis ad eũ venit: ⁊ vt in monachum reciperetur rogauit: cumqꝫ ille non acquieſceret: ſed ad ſuam eccleſiam redire ſuaderet: aduertẽs qꝺ canonicus ex leuitate oꝛdinem mutare vellet canonicꝰ ad conuicia multa pꝛorupit: ac demum ipſum in maxilla percuſſit. Cũqꝫ aſtantes in ſacrilegũ inſurgerẽt: ille ne eum tangerent per chꝛiſtum adiurauit: ⁊ ſine vlla vltione patienter dimiſit. Pater eius qui ſolus in domo remãſerat: ad monaſterium iuit: ⁊ ibidẽ poſt aliqꝺ tp̄s in ſenectute bona deceſſit. Soroꝛ vero eius in ſeculo nupta cũ multo comitatu ⁊ pompa ad monaſteriũ acceſſit. Sed ad eam vir dei exire recuſauit. Cum autem lachꝛymãs inſtaret ⁊ conſilium anime ſue ſaluande peteret ad eam exijt: ⁊ mundi ei gloꝛiam interdixit. Que habitum ⁊ vitam mutans in ſeculo quaſi in eremo deinceps deo ſeruiuit: ⁊ tandem multis pꝛecibus a viro licẽtia habita monaſteriũ introiuit. Tãta aũt abſtinentia ⁊ vigilijs coꝛpus attriuit: vt fere continua grauiſſima infirmitate lãgueret. ¶ A ciuitatibus ianueñ. ⁊ mediolaneñ. in ep̄m electus cõſentire renuit: dicens ſe non eſſe ſuum: ſed alioꝛum ſeruitio deputatum. ¶ Cum quodã tempoꝛe fratres cartuſienſes viſitaſſet loci pꝛioꝛ cõtra ipſum aliquãtulum murmurauit: ꝙ ſella cui equitando pꝛeſidebat nimiũ curioſa eſſet. Qꝺ cũ vir dei audiſſet miratus q̃rebat qualis ſella foꝛet. Nam illuc vſqꝫ a clareualleñ. venerat ⁊ qualis eſſet ſella nõ perpenderat. ¶ Juxta lacum etiã lauſanenſem vnius diei itinere pergens ipſum non vidit: ⁊ cũ ſero ſocij de ipſo lacu loquerentur: vbi eſſet lacus ille interrogauit. ¶ Pꝛedicanti ſibi aliquãdo inanis gloꝛie tẽtatio irrepſit: ꝙ optie pp̄lo p̄dicaret. Qui mox in domino ꝯfoꝛtatꝰ tẽtatoꝛi rñdit ꝙ nec per ipſum inceperat: nec ꝑ ipſum dimittere intẽdebat. Fr̃ robertus eiꝰ monachꝰ ⁊ ſcđm ſeculũ ꝓpinquꝰ: quoꝛũdã ſuaſione ad monaſteriũ cluniaci ſe cõtulerat: quẽ vir dei ſtatuit ꝑ epiſtolã reuocare. Cũ aũt eam ſcriptoꝛi ſub diuo dictaret: ſuꝑueniẽte ſubito imbꝛe ſcriptoꝛ ſurgere voluit. Bernardus vero vt procederet in ſcribendo ſuaſit: q: opus dei erat: qꝺ ipſi faciebant. Sicqꝫ ſcripſit epiſtolã in medio imbꝛe. Cũ enĩ circa eos vndiqꝫ plueret: inde modeſtiã imbꝛis virtꝰ expulit charitatis. ¶ Monaſteriũ quoddam multitudo infinita muſcarum occupauerat: ⁊ q̃ monachos grauiter infeſtabat. Quas vir dei excõicauit ⁊ mane oẽs muſce moꝛtue ſunt repte. ¶ Cũ a mediolanẽſibꝰ ecclie reconciliandis a papa miſſus papiã rediſſet. Quidã vroꝛẽ ſuã demoniacam ad eũ adduxit. Cũqꝫ malignꝰ ſpũs ꝑ multa verba bernardũ irrideret: ⁊ cũ eo vir dei ꝑlixius diſputaſſet tãdẽ oꝛatiõe ſua immũdum ſpm̃ ex illa muliere exire coegit. Sꝫ cũ ide ſanctꝰ vir receſſiſſet/ diabolꝰ eã iterũ inuaſit. Qꝺ cũ ſanctꝰ ꝑ virũ eiꝰ poſt ſe currẽtẽ audiſſet nomẽ ieſu xp̄i in cedula ſcripſit in collo mulieris alligari mandauit. Et ſic totaliter a ſpũ illo maligno liberata eſt. ¶ Apud aq̃taniã mulier alia ab incubo quodã ꝑ ſex annos petulante laſciuia vexata fuerat. Que ad virum dei acceſſit: ⁊ que paſſa fuerat cũ lachꝛymis enarrauit. Cui bernardꝰ baculũ ſuũ tradidit: vt in lectulo ſuo ipſum poneret mãdauit. Demon autẽ extunc ad cubile nõ audebat accedere ſed acerrime cõminabatur: ꝙ eo recedẽte ſe de ipſa atrociꝰ vindicaret. Qꝺ cũ ſancto retuliſſet: ille populũ cõuocauit: ⁊ cãdelis accẽſis oĩa publice enarrauit ac demonẽ illũ excõicauit. Sicqꝫ mulier ab eiꝰ illuſione penitꝰ liberata eſt. ¶ Cũ in eadẽ ꝓuincia legatione fungeret: vt ducẽ aquitanie eccleſie recõciliaret: ⁊ ille recuſaret: vir dei ad altare celebraturꝰ acceſſit: duce pꝛe foꝛibus expectãte. Cũ autẽ pax domini dixiſſet coꝛpus chꝛiſti ſuper patenã poſuit: ⁊ ad ducẽ exiuit: eidẽqꝫ ꝑ filiũ ꝟginis terribiles minas intulit: ⁊ vitionẽ diuinã addit: niſi ad eccleſie obediẽtiã veniret. Quẽ dux ignea facie ⁊ flãmeis oculis conſpiciẽs: territꝰ corã eo ꝓcidit ⁊ veniã poſtulauit: ⁊ quicq̃d ſanctꝰ p̄cipere voluit mox adimpleuit. ¶ Militẽ quẽdã nobilẽ monachũ ſuũ effectum grauis tẽtatio exeũdi oꝛdinẽ pulſauit ita vt expꝛeſſe diceret ſe nunq̃ letum futurum. Qꝺ ſanctꝰ audiens ꝓ eo oꝛauit: ⁊ tentatio mox diſceſſit. Jta vt poſtmodum diceret ſe nũquã triſtitiã habiturũ. ¶ Cũ ſanctꝰ malachias ep̄s hibernie in ſuo monaſterio migraſſet: ⁊ bernardꝰ ꝓ eo miſſam ꝓ defunctis inchoaſſet gloꝛiã eiꝰ intra canonẽ dño ſibi reuelãte cognouit ⁊ poſt cõmunionis collectã ꝓ cõfeſſoꝛe põtifice cõmutauit. Cui dũ cantoꝛ innueret ꝙ errabat: ait ſe nõ errare: ſed ſcire q̃d diceret. Deinde accedẽs ſacro coꝛpoꝛi pedes oſculatus eſt. ¶ Viſitatꝰ a q̃buſdã tyꝛonibꝰ i quadrageſima rogabat eos vt ſaltẽ illis diebꝰ a ſuis ſe vanitatibꝰ cohiberent. Quibꝰ recuſantibꝰ vinũ benedictũ eis in poculũ tradidit: ⁊ mox illoꝝ vitã in meliꝰ cõmutauit. ¶ Tandẽ moꝛti appꝛopinquãs fratribꝰ ſuis: charitatẽ: humilitatem ⁊ patiẽtiã iure teſtamẽti reliquit. Deide poſtq̃ multa miracula ꝑpetraſſet: ⁊ cẽtũ ⁊ ſexaginta monaſteria cõſtruxiſſet anno dñi milleſimocenteſimo ⁊ ſexageſimotertio etatis vero ſue anno ſexageſimotertio iter filioꝝ manꝰ obdoꝛmiuit i dño. xiij. kalẽ. ſeptẽbꝛis. Sepultuſqꝫ eſt i monaſterio clareualleñ. multis ⁊ mirabilibꝰ refulgẽs. 13. Kalẽ.

¶ Hic doctoꝛ ſanctꝰ multos libꝛos ⁊ tractatus edidit. Scripſit libꝛũ vnũ de cõtẽptu mũdi ad clericos. Item exhoꝛtatoꝛiũ de paſſiõe ⁊ reſurrectiõe dñi libꝛũ vnum. De gratia ⁊ libero arbitrio librum vnũ. De gradibꝰ humilitatis ⁊ ſuperbie libꝛũ vnũ. Ad abbatẽ columbenſem de pꝛecepto ⁊ diſpẽſatiõe libꝛũ vnũ. Ad ciſtercieñ. ⁊ cluniaceñ. apologeticũ libꝛũ vnũ. Ad hugonẽ de ſctõ victoꝛe libꝛũ vnum. Super pſalmũ. Qui habitat. homelias xviij. Super cantica cãticoꝛum homelias ſeptuaginta tres. Super Magnificat: tractatũ vnum. Epiſtolas ad diuerſos. ccxl. Sermones vero innumerabiles. Jtẽ ad eugeniũ papã tertiũ de cõſideratione libꝛos quiqꝫ. Ad milites tẽpli de laude militie noue libꝛũ vnum. Et alia opuſcula multa ⁊ elegãtia cõpilauit.

¶ De ſancto Philiberto abbate. Ca. lxxxv.

Philibertꝰ abbas apꝺ Rothomagũ claruit tpe Clodouei regiſ Frãcoꝝ. Qui adhuc iuuenis a Dagoberto rege Frãcoꝝ in palatio ſuo aduocatꝰ: cũ eẽt annoꝝ viginti elegit xp̄i fieri diſcipulus ⁊ in Robatẽſi monaſterio ſub agilo abbate monachꝰ factꝰ ẽ: vbi opibꝰ penitẽtie vacãs multa diaboli tẽtamina ꝑtulit: quas oẽs xp̄o adiutꝰ ſuperauit. Succeſſitqꝫ agilo in abbatie regimine: domum ſibi creditã ſtrenue gubernãdo ⁊ miraculis coruſcãdo.

dñi autē quidā eū ex fratribꝰ liuore inuidit ex cenobio abieciſſent: vnus eorū ictu fulminis interijt: alius in ſeceſſum oīa interiora depoſuit. Reliq̄ timore percuſſi penitentiā agētes: ipſumq; reuocātes eidē humiliter obedierūt. Poſtmodum aūt a rege clodoueo ⁊ bathylde regina frācorū in pago rothomagenſi locū appellatū geniericū obtinuit: vbi egregiū monaſterium conſtruxit. ¶ Monachū quendā quem ad regē pro cauſa cenobij mittere diſponebat febre detentum imperans febri ſanauit ⁊ miſit. ¶ Exiſtente eo Pariſius latro chirothecas eius furatus eſt. Mane aūt ſe ardere eiulās ⁊ loqui nō valēs: ſinū cū furto abſcōdito patefecit. ¶ Cū nocte quadā in baſilica ſancti petri oraret viſi ſunt oculi eiꝰ quaſi due lampades fulgētes. Monacho qui languēs ad extrema venerat: ⁊ loqui nō valebat: peccatūq; vnū in cōfeſſione ſciēter omiſerat oratione ſua loquelā reſtituit: illeq; peccatū confeſſus mox expirauit. Cū fratres meſſem ſuccideret ⁊ manipuli per agros iacerēt: tempeſtatē ſubitā ingruentē a meſſe ſedauit ⁊ cōtinuo ſerenitatem adduxit. ¶ In villa quoq; pincenio hoſpitatus a muliere q̄dā paupe i domo ſuſceptꝰ vas vini q̄d habebat bñdixit: ⁊ multis idē potātibꝰ cūctiſq; ſatiatis ipſo abeūte plenū reptū eſt. Quieuit in pace vir dñi. xiij. kal. ſeptēbris. Sepultꝰ in monaſterio ſuo p̄dicto.

¶ De ſctis Chriſtophoro ⁊ Leouigildo martyribus. Capi. lxxxvj.

Chriſtophorus et

Leouigildꝰ martyres apud ciuitatē hiſpanie cordubā paſſi ſunt q̄ tpe pſecutiōis ab infidelibꝰ cōprehēſi cū xp̄z ꝯfeſſi eēnt: gladio cedēte martyriū cōſumauerūt quorū corpa poſt abſciſionē capitū igni tradita ſunt. Qui paſſi ſūt. xiij. kalēdas ſeptēbris: vt Ado: ad dit in ſctōrum martyrologio ex dictis Hieronymi ſumpto.

¶ De ſanctis mar. Leōtio ⁊ Carpophoro. Ca. lxxxvij.

20

Leōtiꝰ ⁊ Carpo-

phorꝰ martyres i ciuitate aquileia paſſi ſunt tpibꝰ diocletiani ⁊ maximiani impatorū ſub lyſia preſide. Qui cū eēnt arte medici: īfirmos quoſcūq; ab oī lāguore ſanabāt nō tā naturalibꝰ medicaminibus artis ſue: q̄ xp̄i noīe inuocato: erant eīn fideliſſimi xp̄iani. Audiēs aūt lyſias p̄ſes famā illorū cū eſſent ei ab eiꝰ officialibꝰ accuſati: ⁊ q̄ cultum deorū ſuorū deſtruerēt: eos ad ſe accerſiri fecit: ⁊ q̄ eſſent eorū noīa: que patria: q̄ cōditio: q̄ fortuna q̄ſiuit. Illi vō ad ſingula rñderūt: q: ſcz noīa eorū erāt Leontiꝰ ⁊ Carpophorꝰ: patria vō eorū erat arabia cōditio xp̄iana fortunā aūt xp̄ianos neſcire dixerūt. Tūc p̄ſes cepit eis pſuadere vt diis ſacrificarēt: pmittēs illos exīde honoribꝰ ſublimādos: aut ſi renuerēt diuerſis puniēdos ſupplicijs. Cūq; illi ſacrificia demōibꝰ exhibere nullatenꝰ velle rñderēt ⁊ xp̄m ſibi adiutorē in oībꝰ dicerent: atq; illiꝰ cōminata tormēta cōtēnerēt p̄cepit eos p̄ſes i manibꝰ ⁊ pedibꝰ grauiter torqueri. Et dū illi cōſtātes hoc ſuppliciū deriderēt: iuſſit eos preſes cathenis vinctos in mare p̄cipitari. Statimq; angelus dñi affuit: ⁊ diruptis vinculis illos e pelago ad littꝰ incolumes eduxit. Et cū hoc miraculū p̄ſes artibꝰ magicis aſcriberet ⁊ eē illi ei xp̄i virtutē p̄dicarēt. Illeq; eos in noīe dei ſui Adriani ſeq̄ velle diceret: cōtinuo duo demones affuerūt: ⁊ p̄ſidē in faciē alapis cederūt grauibꝰ p horā vnā. Sz orantibꝰ p eo ſctis ſtatim demones abierūt. Tūc p̄ſes dicere cepit q̄ dī ꝯ ſe indignati q: illos velle reliq̄re dixerat talē in eū vindictā exercuerāt. Iuſſitq; ſctōs in carcerē trudi: donec q̄lr ipos pderet cogitaret. ¶ Altera die illos eductos ⁊ diis īmolare ꝯſtātiꝰ recuſantes in ignē copioſiꝰ accēſum iactari mādauit. Sz tū ignis illos in nullo leſit ſz facto terre motu nimio: erūpēs flāma plurimos paganorū circūſtātes exuſſit. Illi vō ſancti de ignis educti medio nedū in corpibꝰ ſz ēt in capillis ⁊ veſtibꝰ penitꝰ apparuerūt ītacti. Iubent q̄ in equuleo ſuſpēdi ⁊ vngulis radi: ſz angelo illos cuſtodiēte fatigatis ad modū carnificibꝰ aū p̄ſidē deponunt. Et cū iterū ac iterū a p̄ſide pſuaſi cultū diis ſuis exhibere renuerēt: fecit illos lyſias p̄ſes in crucibꝰ leuari: ⁊ a circūſtāte pplō lapidari: verū lapides in iacientes redibāt et plurimos vulnerabāt. Tūc mādauit illos a quatuor militibꝰ ſagittis ꝯfigi. Sagitte vero martyres nō ledebāt: ſed retrouerſe ſagittarios cōfigebāt. Et nō ſolū illos: ſz alios plures aſtātes occiderūt. ¶ Lyſias aūt ſe cōfuſum in oībꝰ cernēs ſctōs dei gladio cedi iuſſit. Et ſic accedētes ſpiculatores eorū capita gladio abſciderunt. Quorū corpa xp̄iani rapiētes iuxta muros ciuitatis adleie ſepelierūt. Paſſi ſunt aūt ſcti martyres Leontius ⁊ Carpophorꝰ. xiij. kal. ſeptēbris.

¶ De ſctō Anaſtaſio martyre. Cap. lxxxviij. 21.

Anaſtaſiꝰ ſiue At-

talꝰ martyr paſſus eſt ſub Aureliano auguſto ⁊ p̄ſide Antiocho rome. Qui cū eēt cornicularꝰ: agapitū martyrē i cuſtodia habuit mādato p̄ſidis. Et audiēs ab eo verba vite fere ꝯuerſus eſt. Cū aūt Agapitꝰ vſus pedibꝰ ſuperiꝰ eſſet ſuſpēſus ⁊ fumo de ſubter facto ſic q̄tuor diebꝰ eēt dimiſſus vt ſupra dictū eſt i paſſiōe eiꝰ decimo q̄nto Kalen. ſeptēbris: ⁊ poſt dies q̄tuor Anaſtaſiꝰ illuc vadēs iueniſſet eū ſolutū ambulātem et pſallētē: fidē xp̄i oīno ſuſcepit ⁊ baptizatꝰ eſt. Et dū hec oīa q̄ viderat p̄ſidi nūciaſſet ⁊ xp̄z ꝯſtāter ꝯfeſſus eſſet. Iuſſu Aureliani decollatꝰ eſt. xij. kal. ſeptēbris. 21

¶ De ſctō Priuato epō ⁊ mar. Ca. lxxxix.

Priuatꝰ epſ ⁊ mar

tyr paſſus eſt in territorio gaualitane ciuitatis. Qui ſub pſecutiōe imperatorū Ualeriani ⁊ Galieni cū xp̄m dominum predicaret: ⁊ deos paganorū adorare recuſaret: iudicis ſententia decollatus: ⁊ palma martyrij coronatus eſt: duodecimo kalendas ſeptembris: vt dicit Ado.

¶ De ſancto Quadrato epō. Capitu. xc. 21

Quadratꝰ epſ tpe

Adriani impatoris claruit: q̄ multa vtilia opa eccl'ie digeſſit. Nā eidē pncipi apologeticū ſcripſit ⁊ obtulit. Librū rōnis ⁊ fidei plenū: apoſtolicaq; doctrina dignū: ⁊ religiōi xp̄iane vtilē. Scripſit ⁊ parthicū bellū ſub ſeuero pncipe geſtū: Auidij caſſij vitaz ⁊ geſta ſcriptiōi tradidit. Et in partibus macedonie i pace q̄uit. xj. Kal. ſeptēbris. Hec Hieronymꝰ de viris illuſtribus.

¶ De ſctō Timotheo pb̄ro ⁊ martyre. 22 Capi. xcj.

Timotheꝰ preſby

ter ⁊ martyr rome paſſus eſt ſub Ualeriano impatore: ⁊ Tarq̄nio vrbis p̄fecto. Qui ab antiochia veniens tpe Melchiadis pape a ſancto ſilueſtro tūc p̄ſbytero: poſtea romano pōtifice futuro: hoſpitio deuote ſuſceptus eſt. Qui timotheꝰ cum per vnum annum et tres menſes doceus chriſti veritatem multos populorum gentilium conuertiſſet tentus a Tarquinio vrbis prefecto: ⁊ plagarum tormētis afflictus: longaq; carceris cuſtodia maceratus cū ſacrificare idolis noluiſſet: ter ceſus terq; grauiſſimis ſupplicijs attrectatus. Nouiſſime ſententiam accipiēs capitalem inter homicidas decollatus eſt. Cuius corpus Siluester preſbyter clam rapiens in domo ſua occultauit: ⁊ melchiadi pape nunciauit. Qui veniens nocte cum preſbyteris et diaconibus corpus tulerunt: et in horto cuiuſdam mulieris nomine Theone iuxta ſepulturam beati Pauli apoſtoli ſepelierunt. Paſſus eſt autem. xj. Kalen. ſeptembris.

¶ De ſanctis Timotheo ⁊ Proterio marty. Capitulum. xcij.

Timotheꝰ Alexā-

drinus epiſcopus ⁊ Proterius eius preſbyter fidei catholice pugiles extiterunt tempore leonis imperatoris contra dioſcorum epiſcopū Alexandrinum ptimotianos hereticos intruſum viriliter reſiſtentes. Propter quod heretici cum dioſcoro armata manu in cena domini Alexandriā inuadētes Proterium capiunt: et in eccleſia occidunt: corpuſq; illius crudeliter laniatum igne conſumunt: puluerēq; in ventum diſpergūt. Dioſcorum vero violenter in epiſcopatum nitrūt. Timotheus vero epſ catholicus vix aufugiēs liberatus eſt. Qui poſt dies modicos multuz oppreſſus anguſtia quieuit in chriſto.

¶ De ſancto Simphoriano martyre. Cap. xciij.

22

Siphorianꝰ mar-

tyr tempore aureliani imperatoris paſſus eſt in ciuitate eduen. ſub conſulari heraclio. Qui ex augudunen. vrbe: patre Fauſto nobile xp̄iano pgenitus cum adhuc eſſet adoleſcens tanta morum grauitate pollebat: vt ſeniorum vitam anticipare videretur. Cū ergo pagani i ciuitate edua feſtū veneris celebrarēt ⁊ ſtatuā eius aū heracliū p̄fectū deferrent. Simphorianꝰ aſſuit: ⁊ nolēs eā adorare diu cediť: ⁊ ceſus carceri mācipat. Et cū eductꝰ de carcere ad ſacrificiū cogeret: ⁊ multa ei donaria pmitterent: ipſeq; oīa tanq̄ lutum abominaret. Iratus iudex data ſnīa precepit vt decollaretur. Qui cū ad locū duceret: mr̄ eiꝰ de muro aſpiciebat: ⁊ ip̄m ad paſſionē viriliter confortabat: dicēs q̄ ei vita non tolleret: ſed in melius cōmutaretur. Mox igit decollatꝰ eſt: ⁊ corpꝰ eiꝰ a xp̄ianis ſepultū ad fontē: qui eſt extra publicū cāpū foris muros edue ciuitatis. Paſſus eſt autem. xj. Kalend. ſeptembris circa annum domini. cclx.

¶ De ſancto Antonio marty. 22 Cap. xciiij.

Antonius martyr

paſſus eſt rome tēpore Cōmodi iperatoris ſub vitellio prefecto. Qui cū eſſet carnifex: ⁊ ſctōs martyres euſebiū: pontianū: peregrinū: ⁊ vincētiū in equuleo leuatos mandato preſidis laniaret: vidit iuuenē ſtantē ⁊ cū ſpōgia ſanctorū vulnera tergētē: de quibꝰ infra dicet. viij. Kalē. Septē. q̄ mox ꝯuerſus: ⁊ a Rufino p̄ſbytero baptizatꝰ: dū xp̄z cōfiteret: iuſſu p̄fecti capitali ſnīa dānatꝰ eſt: ⁊ via aurelia iuxta forum traiani ſepultus. xj. kalē. Septēbris.

¶ De ſctis Timotheo ⁊ Apollinare mar. Cap. xcv.

23

Timotheꝰ ⁊ Apol

linaris martyres paſſi ſunt apud remenſiū vrbem ſub nerone imperatore: preſide autē lampiorū primum Timotheus preſentatus cū ſacrificare nollet: ⁊ grauiter tortus fuiſſet: ac laniatus ⁊ aceto ⁊ calce viua eius vulnera conſpergerentur. Apollinaris vero gentilis aſſiſtens: vidit duos angelos Timotheo aſtātes: ⁊ ipſum hortātes: ac vt in celū aſpiceret admonētes: q̄ aſpiciēs vidit celū aptū: ⁊ ieſum coronā gēmatā tenētē eāq; ei dare pmittētē: poſt q̄ āgeli ad celos euolarūt. Que oīa cū Apollinaris vidiſſet ꝯuerſus eſt. Et dū a p̄ſide, terꝰ fuiſſet: ⁊ in os eis plūbū liq̄factū faceret infundi: tāq; glacies repēte refriguit. Quo viſo miraculo multi paganorū in dño crediderūt ⁊ nocte a ſctō Mauro p̄ſbytero baptizati ſunt. Scti vō Timotheꝰ ⁊ Apollinaris in carcerē miſſi ſunt: vbi ⁊ Apollinaris tāq; nouꝰ xp̄i tyro ab angelo ꝯfortat. ¶ Die vō ſequēti oēs q̄ cōuerſi fuerāt iubēte p̄ſide decollāť. Timotheꝰ vō ⁊ Apollinaris tertio ceſi: ⁊ diuerſis attrectati ſupplicijs in cōfeſſiōe dñi pſeuerātes: ſētādē capitali ſnīa puniti ſunt. Statimq; iaculū ignitū de celo cadēs humerū dextrū p̄ſidis pcuſſit: ⁊ ptinꝰ a demonio arreptꝰ infelicit expirauit. Sctōrū vō martyrū corpa a xp̄ianis i eadē vrbe honorifice ꝯdita ſunt. x. Kal. Septēbris circa annū dñi. lviij.

¶ De ſctō Zacheo epō hieroſolymorū. Cap. xcvj.

Zacheus epiſcopꝰ

iiij. a btō Iacobo hieroſolymorū eccleſiā clariſſime rexit. Nā vt ait Euſebiꝰ. iiij. lib. c. v. hieroſolymis epi. xv. fuerūt vſq; ad tpa Adriani impatoris oēs ex hebreis xp̄ianis aſſumpti: verū iudeis a Romanis diſpſis epi ex circūciſiōe eligi cepeřt. ¶ Horū aūt primꝰ fuit Iacobꝰ frater dñi: ſcdꝰ ſymeō: tertiꝰ iuſtꝰ: quartus Zacheꝰ: quītꝰ Thobias: ſextꝰ Beniamin: ſeptimꝰ Ioānes: octauꝰ Mattheꝰ: nonꝰ Philippus: decimꝰ Seneca: vndecimꝰ Leui: duodecimꝰ Iuſtus: decimuſtertiꝰ Effrē. decimuſquartꝰ Ioſeph: decimuſquintus Iudas. Hec euſebius. Beatus vō Zacheus in omni ſanctitate commiſſum ſibi gregē exēplis ac doctrinis reficiēs quieuit in pace. x. Kal. ſeptembris.

¶ De ſancto Zacheo epō Antiocheno. Cap. xcvij.

Zacheꝰ epiſcopꝰ

Antiochenꝰ pmꝰ poſt Petrū ap'lm ꝯſtitutꝰ fuit. De q̄ in itinerario clemētis dr̄ q̄ cū Petrꝰ in diſputatiōe quā habuit cū Simone mago victoriā obtinuiſſet: ſimōq; romā a facie petri fugiſſet. Petrꝰ poſt eū pgēs zacheū ſibi ſucceſſorē ꝯſtituit: ⁊ p̄ſbyteros ac diacones ordināst: eiſdem pplīn cōmēdauit: ipſoſq; de oībus inſtruēs: pfectꝰ. pfectꝰ abiīt: zacheꝰ aūt epſ poſtq; eccl'iaz ſibi cōmiſſaz feliciť gubernaſſet: plenus ſctitate btō fine q̄uit. ibidēq; ſeplꝰ i pace.

¶ De ſctō Theona epō. Cap. xcviij.

Theonas epſ ale 23

xādrinꝰ venerabilis fuit: oſq; virtute clarꝰ: q̄ btm̄ Petrū eiuſdē vrbis epm̄ ⁊ martyrē enutriuit: cui ⁊ idez beatꝰ Petrꝰ in epatu ſucceſſit: pu ſibi a dño p viſuz fuerat reuelatū. Hic eccl'iaz ſuā ab infeſtatione ar-

riana tūc vigente viriliter defenſauit:ꝗ̃ ⁊ virtutibus laudabilibꝰ preclarus in pace quieuit.x.kalen.ſeptembris.Alexandrie quoqꝫ tumulatus iacet.

¶De ſancto Theona abbate. 23 Cap.xcix.

Theonas abbas

pr̄ fuit triū miliū monachoꝝ eremo ſcythiꝯ vt dicit ſozomenꝰ:fuit ſciētiſ ſimꝰ lrarū grecarū:latinarū ⁊ egyptiarū:ꝗ̃ triginta ānis dī minime viſus iraſceret:iuraret:mētiret:aut vanū vel aſperū vl' ifirmū protuliſſe ſmonē.Hic abbatē quēdā adhuc iuuenē ꝗdie pāmachiū furantē:⁊ eccleſie māducantē:ſmo.de cōtinētia ſctō puertit ad pniaꝫ:eoqꝫ pctm̄ ſuū publice cōfitente velut lāpas ignis de ſinu eiꝰ egreſſa eſt:totāqꝫ domū ſetore cōpleuit.Hic etiā dicebat nihil eſſe tā pficuū mōachis ꝙ̄ cogitatiōes ſuas patribꝰ ſuis ſpūalibꝰ ꝺclarare.Quieuit in pace in eremo de ſcythi decimo kal.ſeptēbris.Hec ſozomenꝰ in hiſtoria tripertita.

¶De ſanctis Donato ⁊ Reſtituto ⁊ ſociis martyribus. 23 Cap.c.

Donatus ⁊ reſtitutus:valerianꝰ ⁊ fructuoſa cū aliis.xii.apud antiochiā paſſi ſunt.qui ꝓ clariſſimo cōfeſſionis honore ꝑ diuerſa gña tormentoꝝ glorioſo martyrio coronati ſunt.x.kalen.ſeptembris.Hec Ado in martyrologio ſuo.

¶De ſanctis Claudio Aſterio ⁊ Nenone martyribus. 23 Cap.ci.

Claudiꝰ:aſteriꝰ:⁊ nenon apud lyciam in ciuitate egea martyrium paſſi ſunt.Qui tempore pſecutiōis ab infidelibꝰ tēticū xp̄m dn̄m cōfiterent:poſt acerba ⁊ diuerſa ſupplicia cruci affixi ſunt.In qua deo ſpiritum reddiderunt.x.kalē.ſeptembris.Hec Ado.

¶De ſctō Porphyrio martyre. Capitulum.cii. 23

Porphyrius martyr paſſus eſt tpe Iuliani imperatoris ſub Antiocho pſide in vrbe Roma.Hic vir dei ſanctum martyrem agapitum enutriuit:⁊ ad martyriū ſua doctrina animauit.De quo ſupra dictum eſt.xv.kalendas Septēbris:propter quod ab Antiocho preſide detētꝰ:poſt multa ſibi illata tormēta emiſit ſpm̄.x.kalē.Septēbris.

¶De ſancto Bartholomeo aplō. Cap.ciii.

24

Bartholomeꝰ apls natiōe ſyrꝰ ⁊ nepos fuit regis ſyroꝝ ex pte ſolusqꝫ ex oībꝰ aplis ſcōꝝ carnē nobilitate decoratꝰ:vñ ⁊ ꝑpt ipm̄ in cena dn̄i facta eſt cōtētio īter diſcipulos ꝗs eoꝝ videret̄ eſſe maior.Cū eni xp̄s aplis dixiſſet ꝙ vnꝰ ex eis ipm̄ traditurꝰ eſſet:apli ſuſpicati ſūt ꝙ ꝓditor ille hoc facere vellet:quatenꝰ regnū iſrael quē ſperabāt carnalr̄ xp̄m obtentū ſibi vſurpare cuperet.Et cū nullꝰ inter eos eſſet:ꝗ ad talē dignitatē aſpirare putaret̄ niſi Bartholomeꝰ ꝑpter nobilitatē regiā.Iō habuerūt eū de tali ꝓditiōe ſuſpectum:⁊ ꝗōnē de maioritate fecerūt.Hec damaſcenꝰ.Vñ in quibuſdā eccleſiis euāgeliū in hoc feſto de dicta ꝯtentione inter diſcipulos facta legit̄.Legit̄ aūt in quadā hiſtoria lꝫ Apocripha:ꝙ dux ꝑueniſſet ad Bartholomeū regis ſyrie filio carētis nepotē adhuc iuuenē de doctrina ⁊ miraculis xp̄i apud iudeā ꝓdicātis:miſit ad eū nūtiū ꝙ libēter eiꝰ diſcipulū ſe faceret ſi ieſus grāꝫ vnā illi cōcederet.Audierat eni ꝗ diſcipuli eiꝰ paupes in abiecto habitu incedebāt.Si ergo ꝑpter honorē dignitatis ſibi cōcederet vt purpura indutꝰ vteret̄ ipm̄ ꝑpetuo ſeqret̄.Cui xp̄s optata libere cōceſſit:dixit tñ nūcio vt ex pte ſua diceret Bartholomeo ꝙ ꝗ materialē chlamidē deponere recuſaret:adhuc ꝑ eiꝰ amore naturalē veſtē ꝑ eſt corpis cutē dimitteret.Et ſic xp̄s Bartholomeū in aplm̄ ſuū recepit:⁊ ille ſemꝑ purpure vſum retinuit.Cū ergo poſt paſſionē dn̄i apli ꝑ diuerſas mūdi ptes ad ꝓdicādū diuiſi eſſent.Bartholomeꝰ prīo ī Lycaonia ꝓdicauit:deinde ad Indiā inferiorē acceſſit.Et ingreſſus tēplū in quo erat idolū Aſtaroth ꝗſi pegrinus ibi manere cepit.In hoc idolo ꝗdā demō habitabat qui ſe lāguētes curare dicebat:ſꝫ nō ſubueniebat ſanādo ſed hoīes prīo ledēdo:deinde a leſiōe ceſſando.¶Cū ergo tēplū lāguētibꝰ plenū eſſet:nulliū ab idolo rñſum hēre poterāt:pcexerūt ad aliā ciuitatē:vbi aliud idolū noīe Berith colebat̄.Et interrogātibꝰ cur ſibi deꝰ ſuꝰ Aſtaroth rñſum nō daret.Berith rñdit ꝙ deꝰ eoꝝ cathenis cōſtrictꝰ eſſet:vt nec reſpirare nec loꝗ poſſet:ex illa hora qua aplꝰ dei Bartholomeꝰ illuc ingreſſus fuiſſet.Illis vo ꝗrentibꝰ ꝗs eſſet iſte Bartholomeꝰ.Rñdit ꝙ erat amicꝰ dei oīpotētis:⁊ iō illuc venerat vt oēs deos deīde euacuaret.Dixitqꝫ eis Berith oīa ſigna eiꝰ ꝙ vꝫ capillos nigros ⁊ criſpos habebat:oculos grādes:nares equales:barbā prolixā paucis canis reſpſam:ſtaturā mediocrē.Collobio albo ⁊ pallio purpureo induebat̄:anni viginti quinqꝫ erāt ex quo veſteſqꝫ eiꝰ ⁊ ſandalia nec veteraſcūt nec ſordidātur.Cēties in die ⁊ totidē ī nocte genu flectebat.Angeli dei cū eo ſemꝑ ābulabāt:nō ꝑmittentes eū fatigari nec eſurire.Oīa preuidebat:oīa nouerat:⁊ oīm gentiū linguas ſciebat.Et ꝙ ſecū loqret̄ ipſe iā nouerat:⁊ ſi vellet ſe eis oſtēderet:ſin autem ipm̄ nūꝗ̄ inuenire poſſent.Rogauitqꝫ eos vt cū ipſum inuenirēt:cū exorarēt ne illuc accederet:ne angeli dn̄i ſibi facerēt:ſicut collegē ſuo Aſtaroth fecerant ipm̄ cathenis igneis religātes.¶Reuertētes autē illi ꝑ duos dies oīm pegrinoꝝ vultus ⁊ habitꝰ ſollicite ꝗſierūt:et ipm̄ minime inuenerūt.¶Tertio vo die quidā pſeſſus ꝗ ꝑ plures annos a demonio fuerat vexatꝰ:cepit clamare ad aplm̄ dei Bartholomeū ꝙ ipm̄ eiꝰ orōnes incēdebāt.Quē cōfeſtim aplꝰ ſilere fecit:⁊ a demonio pſeſſū liberauit.¶Hec audiēs rex regionis illiꝰ noīe Polemiꝰ cū hēret filiā lunaticā miſit ad aplm̄ rogans:vt ad filiā ſuā liberādā accederet:ad quā cū ille veniſſet ⁊ cathenis vinctā vidiſſet:q: accedētes morſibꝰ lacerabat:iuſſit eā ſolui:dicēs ꝙ iā demoniū ꝗ in ea erat:ligatū tenebat:⁊ ſtatim ſoluta ⁊ liberata eſt.Tūc rex camellos auro ⁊ argēto ac gēmis onerauit:⁊ aplm̄ inqrere faciēs nullatenꝰ inuenire potuit.Mane aūt ſeqnti aplꝰ cū ſolo rege in cubiculo ianuis clauſis aſſuit:eiqꝫ dixit ꝙ munera iſta tpalia nō ꝗrebat:ſed aīaꝝ ſalutē deſiderabat:⁊ incipiēs aplꝰ predicauit illi xp̄m:addēs ꝙ ſi baptizari vellet deū ſuū cathenis igneis ligatū oſtēderet.Sequenti igitur die iuxta regis mandatum:dum pontifices idolo ſacrificarent:cepit clamare demon:vt deſiſterent:ne deterius eis ꝙ̄ ſibi cōtingeret:qui cathenis igneis ligatus tenebat̄ ab angelis ieſu xp̄i iuſſu apoſtoli eius Bartholomei.Tunc iuſſu apli demon confiteri cepit qualiter ad aīaꝝ ꝑditionē pplm̄ ludificabat:et ꝙ eis illudens nō ſubueniebat ſanādo:ſꝫ a leſione ceſſando:vt ſic ipm̄ vt deū adorarēt:⁊ verū deū celi negarent.Statimqꝫ oēs iuſſu regis miſerūt funes ⁊ trocleas:vt ſimulacrū euerterēt ⁊ nō potuerūt.Aplꝰ autem demoni precepit:vt inde exiens idolū ipſum cōminueret:qui ſtatim exiens oīa idola cōminuit:ita ꝙ etiā

picturā omnem deluiſſet.Apoſtolus vero tēplum deo dicauit:⁊ demonē in deſertū abire precepit.Et ecce angelus dn̄i apparuit:⁊ tēplū circūuolās in quatuor angulis ſignū crucis digito ſuo ſculpſit:admonēs ꝑplm̄:vt idem ſignū frōtibꝰ ſuis imprimerēt:⁊ demonē nō timerent.Tunc oſtendit eis ethiopē nigerrimū:facie acuta:barba plixa:crinibꝰ vſqꝫ ad pedes ptēſis:oculis igneis ſcintillas emittentibꝰ:flāmas ſulphuris ex ore ſpirantē ac naribꝰ:cathenis quoqꝫ igneis retro vinctū manibꝰ:dicens populo ꝙ ille deus eoꝝ eſſet:quem hactenus coluiſſent.Quem exoluēs in deſertum locum iuſſit abire:⁊ ibidem vſqꝫ ad diem iudicij cōmanere.Ille autem ſolutus cū magno ſtrepitu ⁊ vlulatu diſceſſit.Angelus autem dn̄i cunctis videntibꝰ ad celos euolauit.Tunc rex cum vxore et filiis et omni populo baptizatur:⁊ relicto regno apoſtoli diſcipulus efficitur.¶Hoc videntes templorū pontifices ꝯgregati ad regem Aſtyagem fratrem eius maiorem cōuenerunt:cōquerētes de deorum ſuorum amiſſione:⁊ regis ꝑ artē magicā deceptione.Aſtyages igitur rex īdignatus miſit mille viros armatos ad apoſtolū capiēdum:quem corā ſe adductum interrogauit:cur fratrem ſuum ꝑuertiſſet.Apoſtolus vero ſe illū non ꝑuertiſſe ſed cōuertiſſe reſpōdit.Et cum rex eidem cōminaret̄ ꝙ faceret eum deū ſuum relinquere:⁊ deos ſuos adorare.Ecce ſubito regi nunciatur ꝙ deus ſuus balach cecidiſſet:et comminutus fuiſſet:ꝙ rex audiēs purpuram qua indutus erat ſcidit:⁊ apoſtolū fuſtibus cedi iuſſit:deinde in cruce ipm̄ extēſum viuum excoriari mandauit:qui excoriatus eſt.ix.kalendas ſeptēbris.Cūqꝫ pelle nudatꝰ adhuc viuus permāſiſſet:⁊ excoriatꝰ dn̄m predicaret:⁊ multos tantum cernentes miraculū conuertiſſet:iuſſu regis decollatus eſt die ſequenti vel viij.kalen.predicti mēſis.¶Propter hoc quidā eius feſtum celebrāt die pcedenti:agentes memoriā martyrij excoriationis:quidā die ſequenti agentes memoriā decollationis.Venientes autē innumerabiles populi.xij.ciuitatū que ꝑ eum crediderant:vna cū rege Polemio.corpꝰ eiꝰ cum gloria ſepelierūt:⁊ eccleſiā mire magnitudinis in eius noīe cōſtruxerunt.Die vero.xxx.eiꝰ paſſionis rex Aſtyages cum pontificibꝰ a demonio vexati venientes ad tumulum eius ⁊ apoſtolatum eius cōfitentes mortui ſunt.¶Cū autē ꝑpter ſignorum multitudinem pagani viderent corpus eiꝰ populi frequentia viſitari:indignati ipm̄ extumularūt:⁊ loculo plumbeo impoſitū in mare iactauerunt.Quod diuino nutu vndis ſupernatās ad inſulā liparis delatum:⁊ ibiqꝫ a fidelibꝰ collectū digna veneratione cōditum eſt:vbi multo tempore quieuit.¶Anno autē domini.dcccxxxi.ſaraceni ſiciliā inuadentes liparitanam inſulam vaſtauerunt:ac eius ſepulchrum cōfringentes:oſſa apoſtoli diſperſerūt.Illis ergo recedētibus apparuit apoſtolus cuidā monachomandans vt oſſa ſua que diſperſa fuerant colligere curaret.Et cū monachꝰ interrogaſſet quomodo inter tot aliorum oſſa eius cognoſcere poſſet:ait vt nocte ad ea colligenda iret:⁊ ea que vt ignem ſplendidiſſima videret protinus leuaret.Que omnia vt dixerat monachꝰ inueniēs oſſa leuauit:⁊ nauem conſcendens beneuētū ꝗ metropolis eſt apulie trāſtulit.Que inde proceſſu temporis rome dicuntur fuiſſe trāſlata.

¶De ſancto Polemio epiſcopo. 24 Cap.iiii.

Polemius epiſcopus:diſcipulus fuit beati Bartholomei apoſtoli:qui rex fuerat in india inferiori:cuius filiam lunaticā idem apoſtolus a demonis obſeſſione liberauit:⁊ ipſum regē cū omni familia ⁊ regno ad chriſtum cōuertit.Qui relicto regno diſcipulus chriſti effectꝰ eſt:⁊ poſt paſſionē apli ab oī clero et populo in epm̄ ordinatur:ꝗ in chriſti nomine apoſtoli Bartholomei etiam miraculorū ſigna faciebat.Fuit quoqꝫ in epatu annis.xx.Et in perfectione multa fidē xp̄i in ipſis partibꝰ auxit:ac laudabiliter viuens plenus virtutibus ad deū migrauit:ſepultus ad pedes eius magiſtri.

¶De ſanctis trecentis martyribus qui dicuntur:Maſſa candida. 24 Cap.cv.

Martyres ſancti ꝗ dicūtur maſſa cādida fuerūt trecenti martyres apud cartaginē ꝓ xp̄o paſſi tpe Valeriani ⁊ Galieni imparatorum.Fert̄ eni inter alia ſupplicia tūc a preſide clibanum calcis accēſum:⁊ in ore eiꝰ prunas cū thure exhibitas:⁊ pſide in ſanctis dediſſe optionē alterius ex duobus:aut thura ſuper ipſos carbones offerre ioui:aut in calcem demergi.Tūc trecenti viri fide armati ictu rapidiſſimo:chriſtum dei filium fatentes ſe in ignem iniecerūt:⁊ inter vapores calcis puluere ignitos demerſi extincti ſunt.Et qñi ille candidatus beatorum exercitus:maſſa cādida meruit appellari:maſſa ꝑpter numerū:candida ꝑpter meritū.Qui paſſi ſunt.ix.kalen.Septembris.Hec ado ex Hieronymi martyrologio.Fuerunt ⁊ alij innumerabiles martyres qui ſimiliter apellant̄ maſſa cādida:de quibus infra ſuo loco videlicet.iij.nonas Nouembris.

¶De ſanctis Gregorio Theodoro ⁊ Leone confeſſoribus. 24 Cap.cvi.

Gregorius:Theodorus:⁊ Leo confeſſores tpe cōſtantij imperatoris apud inſulam ſamū claruerunt.Qui ex ꝑtibus orientalibus orti:quo ad ſeculū milites imperiales:corde vo deo militātes ꝓ fide xp̄i martyriū deſiderabāt pati.Gregoriꝰ enim ſenex veneranda canicie ⁊ ſapiētia decoratus:Theodorum fere.xxx.Annorū:⁊ leonē adoleſcētē edocebat:vez dū hereſi arrianoꝝ ſub ꝯſtātio vigēte edictū eſſet:vt oēs ꝑ vniuerſum orbē eiuſdem ſecte fierent:ipſiqꝫ ſancti milites catholici:quibus erat cor vnum ⁊ anima vna in domino cum aliis ſuis commilitonibus apud ſiciliam degerent:multis circunquaqꝫ diſperſis fidelibus ob perſecutionē ipſi ſancti Cephaloniam deuenerūt.Et decreto habito ab aliis diſcedere:⁊ ſoli xp̄o militare:ad ſamū inſulā ibi iuxta poſitā abierūt:vbi rubetū denſiſſimū inuenientes:ibidē ſancti locum ſolitariū elegerūt.Sed pro tūc cōmilitonibꝰ diſcedere nō valētes vna cū eis ad italiā nauigarūt.Indeqꝫ diſcedētes occulte:reuerſi ſamū intrauerūt rubetum partēqꝫ tēpli vetuſtate dirupti ibidem repertam habitare ceperūt penitētie operibꝰ ac contēplationi vacātes:vbi poſt tpꝰ aliquod oratione facta:tres in eodē die feliciter obdormierunt:vel.ix.Kalen.Septembris.¶Michael vero ipſius inſule nobilis ⁊ ditiſſimus elephātia lepra laborās:⁊ dum a medicis liberari non poſſet:ad dei auxiliū oratiōe cōfugit.Cui ꝑ viſum apparuerunt tres viri in ſpecie angelica eidē mandantes vt corpora eoꝝ que dudū inhumata iacuerāt:⁊ a porcis ſtercorizabant̄ tumulare deberet ⁊ ſic ſanitatē perciperet.Qui euigilans ⁊ nomina ſanctorum ⁊ locum ignorans:⁊ mane bubulcū reperit:qui eidē michaeli retulit:ꝙ dum iuxta rupem quendam porcos paſceret ⁊ vnū ex grege fugientē inſequeretur:miram fragrantiam ſenſit.Ingreſſuſqꝫ rubetum tria corpora ſanctorum inhumata ⁊ omnino incorrupta vidit:a quibꝰ odor ille maximus exhalabat.Ille vero ipſa eſſe ſanctorum corpora:que ſibi nocte apparuerant intelligēs:⁊ cū aſcēdēs:bubulco duce locū cōcitus adijt:⁊ corpa fulgētia reperit:ꝗ deoſculās mūdationē recepit.¶In ꝗ loco monaſterium de proprio conſtruxit:⁊ ipſa corpora honorifice cōdidit.

ꝑoſtꝗ̄ ſidē ſancti ſibi apparuerūt in habitu vēꝫ quo in mūdo fuerāt cōuerſati: vitā ⁊ noīa ſua ac diē obitꝰ eidē ꝑ ordinē enarrantes. Que oīa michael ſcripture mādauit. ¶ Proceſſu vero temporis duo ex ipſis corporibus a venetis dicuntur fuiſſe inde leuata: ⁊ venetias ad monaſterium ſancti zacharie delata ſancti gregorij theodori: vbi in eadem arcella poſt altare maius requieſcunt: vna cū corpore ſancti zacharie prophete patris ioannis baptiſte. ¶ Leonis autē corpꝰ apud ſamniū adhuc habet.

¶ De ſancto Sidonio epiſcopo. 24 Ca. cvij.

Sidoniꝰ apollinaris epiſcopus aluernēſiū floruit tēpore childeberti regis. Hic ex prefecto antiſtes: vir ſcdʒ ſeculi dignitatē nō infimus literarum ſapientia ac diſciplina peritiſſimꝰ fuit: qui multa opuſcula perutilia digeſſit. Epiſtolarum enim grande volumē ad diuerſos: ſcabro ſed erudito ſermone cōdidit. Itē panegyrica metra antonio auguſto: et maioriano auguſto: et adiuto imperatori ſocero ſuo. Scripſit ⁊ cauſarum librū vnū. Itē librū excuſatoriū ad iarū clarū felicem. Epithalamium ruricio et hibernie. Epigrāma ad virū clarū karolinū. Epigramma ad imperatorē maiorianum. Epithalamiū polemio ⁊ arancole. Euchariſton ad fauſtū mel. Epigrammata. v. ad diuerſos. Propetion ad librum ſuum. Librum pōtiū leonij. Laudem narbonēſiū vrbis cōcinuit. Qui ⁊ primi iuſtini tempore debitum ſoluit humanum in chriſto quieſcens. ix. kalendas ſeptembris.

¶ De ſancto Tito diſcipulo. 25 Ca. cviij.

Titus diſcipulus beati pauli apoſtoli fuit: cui idē apoſtolus ſpecialem epiſtolā dirigit. Huius vitam ſcripſit zena legis peritus: cuius idē apoſtolꝰ eadē epiſtola. iij. cap. mentionem facit. Quia a minore rege crete generis duxit originem in eadem inſula nobilibus parentibus ortus. Deſiderans aūt homeri et aliorū philoſophorū poemata vacans circa illa: cum eſſet annorum .x. audiuit de celo ſibi vocē illapſam ꝙ oportebat eum inde recedere: et animam ſuam ſaluare. Poſt hec nouem annis elapſis: iuſſum eſt ſibi ꝙ librum eſaie legeret vbi dicit: Renouamini a me inſule multe: ⁊ iſrael ſeruabitur ī domino eterna ſalute. Miſſus eſt itaqꝫ ab auūculo ſuo proconſule crete hieroſolimā audire ⁊ videre de miraculis ieſu chriſti. Qui abiēs vidit paſſionem xp̄i: reſurrectionē: atqꝫ aſcenſionem ⁊ ſpiritus ſancti aduentum in apoſtolos. Sicqꝫ perfectam certitudinē de chriſto aſſumens credidit: et annumeratus eſt cū. cxx. diſcipulis ī quos ſpūſſanctꝰ corporaliter deſcēdit. ¶ Poſtꝗ̄ aūt ab apoſtolis ep̄s conſecratus eſt miſſus eſt cū paulo ad gētes predicādas. Qui nauigātes ad cretam inſulam xp̄m predicabant. Quos rutilius titi cognatus deridebat. Interea vero rutilij filius moritur: ⁊ a paulo ſuſcitat. Sicqꝫ rutilius credens cū oī domo ſua baptizat. Paulus vero titum creteñ. ep̄m ordinauit: ipſumqꝫ crete dimittens abiit. Poſt duos autē annos titus ad paulū romā acceſſit: cū quo et fuit vſqꝫ ad interfectionē eius a nerone: corpuſqꝫ ipſius vna cū luca euangeliſta ſepeliuit. ¶ Poſt hec titus ad cretam deuenit: vbi gratioſe de fide xp̄i diſputans tandē cum increduli ꝑſiſterēt orauit ad dn̄m ſtatimqꝫ idolū diane qđ colebāt cecidit: ⁊ in puluerē redactū eſt: ⁊ mox credidere fere quīgēte in xp̄o ⁊ baptizate ſunt. Cōſecrauit aūt titus preſbyteros ⁊ diaconos: ipſe vero metropoli preſidebat. Cū die quadā trāſiret āte palatiū: qđ ſcđs ꝓconſul iuſſu imperatoris in iouis noīe ꝯſtruebat: maledixit illud: ⁊ ſtatim opus fundituꝰ diſſipatum eſt. Tunc ſecūdus venit ad titum cū lachrymis rogans ſe indēnē ab opere ꝯſeruari: cui titus impoſuit: vt opus in nomine vnius dei xp̄ianorū inciperet: ⁊ ſic opus perficere poſſet: qđ ⁊ factū eſt. Cōpleto vero opere ſcđs cū filio ſuo baptizatus eſt. ¶ Dū igitur btūs. titꝰ morti appropinquaret: vidit angelos ad ſe miſſos: et reſplenduit facies eius ſicut ſolē ſpūm ſuū ⁊ plebem ſibi cōmiſſum dn̄o cōmendās in pace quieuit etatis ſue anno. xciiij. viij. kalē. ſeptēbris: ſepultuſqꝫ eſt in metropoli crete: vbi ⁊ qͤſcit miraculis coruſcans.

¶ De ſancto Tito epiſcopo. 25 Cap. cix.

Titus ep̄s poſtremēſis claruit ſub iuliani ⁊ iouiniani imperatorū tēpibus. Qui ſanctitate ꝯſpicuꝰ: aduerſus manicheos fortiſſimos ſcripſit libros ⁊ doctrina luculēta in populo ſuo claruit. Et ſub valētis imperio in pace qͤuit: vt tradit hieronymꝰ libro de viris illuſtribꝰ.

¶ De ſancto Geneſio martyre. Cap. cx. 25

Geneſius martyr apud relateñ. vrbē paſſus eſt ſub diocletiano imperatore. q̄ ex eadē ciuitate ortū ducēs artē mimoſtellā exercens xp̄ianos ꝑtinaciter irridebat ⁊ dum vellet diocletiano ꝑ artis ſue peritiā placere: cepit ſcrutari xp̄ianorū geſta curioſe: vt eadē poſtmodū mimance ſimulādo ceſari in eadē ciuitate degēti ſolatiū exhiberet. Cūqꝫ baptizari vidiſſet infantes et geſta chriſtianorum. q̄ in ſacramento fiunt mēti cōmendaſſet: cū imperatore ad theatrum perrexit: vt baptiſma ludibrio ſimulās aſtātes ꝓuocaret ad riſum. Conuocatis ergo alijs mimis ⁊ ioculatoribus imperatore ſpectante ī lecto ſe deferri faciens ⁊ egrotū fingens dixit ad ſuos: vt q̄ grauem ſe ſentiret: leuem fieri volebat. Reſponderunt quod ipſum leuem facere neq̄bant: q̄ nec ipſi fabri: nec ipſe ferreus erat: et hibuerūt his dictis ꝑplo gētiliū riſum. Geneſius autē irridēdo dicebat: q̄ xp̄ianꝰ mori deſiderabat: vt in illa die vel fugitiuus inueniret. Ad hec v̄ba diocletianus riſuꝫ ꝯtinere nō potuit. Cui vt arte ſua iocādo magis placeret exorciſtā ⁊ p̄ſbyterū intrare faciūt: ⁊ eos iuxta lectū geneſij ſiſtūt: ⁊ ipſis interrogātibꝰ ad qđ eos vocaſſet: ipſe iaꝫ diuinitꝰ tactꝰ nō ſimulate ſed ex puro corde rn̄dit ꝙ baptiſmū petebat. Imꝑator v̄o ac ꝑpliceū adhuc ſimulare credētes accurrūt: aquā exhibēt: ꝯtra vt iꝑator ei munera ꝓberet ⁊ cū baptizatꝰ eſſet ⁊ albis indutꝰ: dū in lectulo ꝯſederet ⁊ ſacerdos cū exorciſta abijſſet: veniūt ad eū quaſi ab imꝑatore miſſi: ⁊ q̄ eū tenerent ⁊ ipſi ad ſictā paſſionē adducerēt. Tūc in albis veſtibus ad imperatorē accedēs ad locū vbi ſtatua veneris erat aſcēdit: ⁊ corā oībꝰ xp̄ꝫ ꝯfitēs ꝯcionari cepit: aſſerens ſe xp̄ianos ſemꝑ exoſos habuiſſe: ⁊ corū fidē deriſiſſe: baptiſmū aūt xp̄ianoꝝ deluſione requiſiſſe: ⁊ ꝫ vbi aq̄ ipſū nudū tetigerat: vidit angelū dei ſplēdidū iuxta ſe ſtantē: et oīa pctā ſua q̄ ab infantia fecerat recitātē: ipſaqꝫ oīa ſibi dimiſſa in ipſiꝰ aq̄ lotionē ꝑmittētē: aſſerēs ſe v̄e ⁊ nō ficte in chriſtum credere: ⁊ pro ipſo mori paratuꝫ eſſe. Cū autem diocletianus hec audiens a principio quidem ipſum fingere credens: ſed poſtmodū ipſius animi veritatē cōperiens indignatus acriter: geneſiū fuſtibus grauiſſime cedi fecit deinde in carcerem trudi. Altera vero die tradidit eum plutiano prefecto: ⁊ vt aut eum ſacrificare compelleret aut diuerſis penis interimeret qui geneſium ſacrificare nolentem iuſſit ī equuleo leuari et lampades ad latera eius applicari: ipſe vero xp̄m cōſtantius inuocabat. Que cū prefectus diocletiano retuliſſet iuſſit eum capite cedi. Qui decollatus eſt: et in ciuitate ſepultus arelateñ. viij. Kal. ſeptēbris.

¶ De ſctis Euſebio Vincētio ⁊ ſocijs mar. Cap. cxj.

25

Euſebius vincentiꝰ ꝑegrinus ⁊ romanꝰ martyres rome paſſi ſunt tp̄e cōmodi imperatoris ſub vitellio vrbis p̄fecto. Cū eni p̄fatus imꝑator die natalis ſui indutꝰ pelle leonis cū oī ꝑplo romano herculi ſacrificaret: ⁊ ſancti martyres in vico cānario cōmorātes: hec audiētes abhorrerēt: oīaqꝫ ſua paupibꝰ erogaſſēt: corpuſqꝫ iulij ſenatoris ⁊ martyris ſepeliſſent: de q̄ ſupra dcm̄ eſt in eiꝰ paſſiōe. xiiij. kal. ſeptēbris a vitellio p̄fecto tēti ſunt: ⁊ ad ſacrificia deorū inuitati. Qui dū xp̄m cōfiterent: ⁊ deos gētiū execrarent: primo q̄dē in equuleo appēſi: ⁊ neruis ac fuſtibus duriſſime ceſi ſunt. Et cū his tormētis in xp̄o exultarēt: flāmas ad latera eorū p̄fectꝰ iuſſit apponi. Et tūc aſtiterūt āgeli eorū vulnera tergētes. Qđ cernēs antoniꝰ carnifex: ꝯuerſus eſt: vt ſupra in eiꝰ paſſiōe dictū eſt. xj. kal. ſeptēbris. Deinde ſancti in teterrimo carcere recluſi: egrotos ad ſe veniētes curabāt: ⁊ multos ꝯuertebāt. Poſt triduū v̄o apparuit ei ſanctꝰ iuliꝰ martyr eoſqꝫ admonuit vt cuſtodē carceris ſaluare deberēt eoſqꝫ in dn̄o cōfortauit. Ad q̄s accedēs ſacerdos capitolij lupulꝰ quadriēnio cecꝰ ab eiſdē cōuerſus: ⁊ a ruſino p̄ſbytero baptizatus lumē oculorū recepit. Qđ vidēs cuſtos carceris: ⁊ ipſe ſiſt ad xp̄m cōuerſus eſt. Poſt dies quatuor educti de carcere vitellio p̄ntant. Qui euſebio linguā p̄cidi fecit ne xp̄m āplꝰ noīaret. Et cū nihilominus loq̄ret: iuſſit eos oēs tādiu fuſtibꝰ cedi donec ſpm̄ emiſerunt. Quoꝝ corpa a xp̄ianis ſepulta ſunt. viij. kal. ſeptēbris.

¶ De ſancto Dionyſio martyre. Cap. cxij.

25.

Dionyſiꝰ martyr Rome paſſus eſt tp̄e diocletiani auguſti. Qui primo fuſtibꝰ crudeliſſime ceſus eſt deinde in equuleo ſuſpēſus ⁊ virgularū duriſſime laceratione vexatꝰ: lāpadibꝰ etiā iflāmatꝰ: dū in fide xp̄i ꝑſiſteret: dicēs nō eē regē p̄ter xp̄m: ꝓ quo ſi miles occideret: ipm̄ ſibi de ore auferre non poſſent: martyrij coronā capitis obtrūcatione ꝓmeruit. Paſſus eſt autem. viij. kalend. ſeptembris: vt dicit Ado.

¶ De ſancto Seuero abbate. 25. Cap. cxiij.

Seuerus abbas apud ciuitatē agatheñ. claruit: q̄ ex regali ſyrorū gn̄e ortus adhuc iuuenis parētibꝰ defunctis: cū diuitijs abūdaret: poſt ꝓbie ſtudium magnos theſauros aſſumpſit: ⁊ cū ſeruis ſuis nauē aſcendēs in ſeptimaniā regionē deuenit vbi a ſctō berico ep̄o agateñ. edoctꝰ oībus ꝓ xp̄o erogatis: ſeruiſqꝫ manumiſſis ī fauce auraricā: que ab vrbe agathenſe duobꝰ fere miliaribꝰ diſtat litꝰ naufragū petijt: et ſibi tuguriū ex arūdinibꝰ faciēs arctiſſime vite ſe d̄dit. Quē cū ſerui quondā ſui req̄ſiſſent: ⁊ cū inuētū a ſctō ꝓpoſito diſtrahere ſatagebāt: ſed nullatenꝰ p̄ualebāt. Ipſe aūt diebꝰ dn̄icis ſingulis poſt ꝑceptā euchariſtiā panē vnicū ſumēs: ſic ebdomada integra ſine cibo alio ꝑdurabat. Cui ſanctꝰ bericꝰ panem cū cruce imp̄ſſa ſingulis diebꝰ dn̄icis deſtinabat. Sꝫ cū a multis viſitaret eccl'ſiā ei cōſtruit ⁊ cenobiū ampliat: in quo ad ſe veniētes hoſpitabāt. Factūqꝫ eſt vt inuitꝰ poſt breue tp̄s. ccclx. pater fieret monachorū. Qui etiā humanitatē ſuā aniculis oſtendebat. Nā ⁊ paſſerē ad ſe ſolitū aduolare ⁊ eiꝰ dextere inſideret dū auceps quidā in tibia leſiſſet: ad ſe venientē ſigno crucis ſanauit ⁊ abire ꝑmiſit. ¶ Cuidā ſenatoris ciuitatis agatheñ. ſeni ſaluſtio noīe ſepulchrū ſibi fabricanti p̄dixit: nō ipſi ſed filio eiꝰ dictū tumulū p̄parari: ⁊ vt p̄dixerat euenit. Iuuene illo poſt modicos dies defuncto: ⁊ in paterno tumulo ſepulto. ¶ In monaſterio quoqꝫ ſuo dū panes defeciſſent: ſolos tres panes inuētos in aqua ꝑ fruſtra cōſciſſos adeo multiplicāuit ꝙ ex eis triduo trecentū ſexaginta ſuos fres refecit: die vero quarta trecentū tritici modios ſibi apportādos eſſe prenūciauit. Et ſic deo largiente euenit. Sicqꝫ poſt multa oſtēſa miracula cōfectꝰ ſenio in pace qͤuit. viij. kalē. ſeptēbris in baſilica ſcti marci ſepultꝰ.

¶ De ſctō Zepherino papa ⁊ martyre. Cap. cxiiij.

Zepherinꝰ papa 26 ⁊ martyr natione romanꝰ ex patre abundio pro pontifici romano victori in ep̄atu ſucceſſit ⁊ ſedit ānos nouē mēſes ſeptē: dies decē. Hic cōſtituit in p̄ntia oīm clericorū ⁊ laicorū fideliū: vt oēs xp̄iani duodecī annorū euchariſtiā in die ſctō paſche accipere deberēt. Et fecit ſtatutū in eccl'ia: vt oīa vaſa altaris eſſent vitrea vel ſtānea. Nā antea erant lignea. Cōſtituit etiā vt patriarcha: vel primas: vel metropolitanꝰ ꝯtra accuſatū ep̄ꝫ nō ꝓferat ſniam: niſi prꝰ fultꝰ authoritate ap̄lica. Et vt ordinatiōes p̄ſbyteroꝝ ac leuitarū tp̄e ſtatuto ⁊ multis corā aſtātibꝰ ſolēniter fierēt de approbatis ⁊ doctis viris. Et hic ſub perſecutione antonini imꝑatoris martyrio coronat: ⁊ ſepultꝰ eſt apđ collegas ſuos ī cimiterio calixti: via apia. vij. kal. ſeptēbꝛ. ¶ Hic fecit ordinatiōes ſeptē ꝑ mēſeꝫ decēbriū: p̄bros. xiij. diacones ſeptē: ep̄os. xiij. Et ceſſauit ep̄atu dies. vj.

¶ De ſctō Ludouico rege ⁊ cōfeſſore. Cap. cxv.

Ludouicus quintus 25 francorū rex ſanctiſſimus patrē habuit xp̄ianiſſimū ludouicū quartū q̄ multum hereticos debellauit. Poſt cuius obitū ſub matris tutela: ſcꝫ dn̄e Blanche quōdam filie regis caſtelle pie educatꝰ ī oī ſanctitate ꝑfecit: q̄ etiā nūq̄ mortaliter peccaſſe in ſua vltima cōfeſſione cōptus eſt. Sub cura magiſtri ⁊ fratrū p̄dicatorū ⁊ minorū ſacris literis fuit imbutus. Deinde vxorē ducens filiū ex ea ſuſceptū religioſe nutriuit. Ipſe v̄o vtēs cilicio clandeſtine opibꝰ ꝓpriſe inſudebat pauperibꝰ ducētis quotidie aūt cibū ꝑſonaliter miniſtrabat. In menſaqꝫ ſemꝑ tres paupes iuxta ſe diſcūbētes habebat. ¶ Poſt hoc ardore fidei aſſumpta cruce ad terrā ſanctā acq̄rendā cū exercitu copioſo trāſiuit. Et poſt multas occupatiōes terrarū: ꝓpter vt ꝓbaret eiꝰ patientia: ab infidelibꝰ captus eſt. Sed modico poſtea redēptus p̄cio: quinqꝫ annis cōtinuis māſit in ſyria caſtra plurima cōſtruēs: captiuos redimēs: et multos ſaracenorū ſua religione ad fidē cōuertēs. Audito v̄o matris obitu in franciā rediit: ⁊ dū reuerteret maris tēpeſtatē ſua oratione ſedauit. Reuertus aūt ad domū ſuā in virtutibꝰ ſemꝑ ꝓficiēs: capellā egregiā in proprio palatio edificauit vbi ⁊ coronā dn̄i ⁊ crucis dominice partem atqꝫ lanceam collocauit. ¶ Tandē poſt plurima annoꝝ curricula cū fratribꝰ ſuis copioſo exercitu congregato iterū mare tranſiuit: ⁊ thuniſſam applicans adiacentem regionem faciliter occupauit: vbi fixis tentorijs febre corripitur: ⁊ pluribus diebus decumbens ſacra ſumpta cōione chriſtum iugiter inuocās ſuper ſtratum cinereum in modum crucis exten-

ſum poſt laudabilia virtutum opera ſuum domino ſpiritũ tradidit. vij. Kal. ſeptẽbris anno dñi. M. cclxx. Corpus vero eius delatũ in franciã apud ſanctum Dionyſium pariſieñ. ſepultũ eſt mirabilib⁹ ſignis coruſcãs.

❡De ſctis Hireneo ⁊ abũdio martyribus. Capitulum. cxvj. 26

Hireneus ⁊ abundius martyres paſſi ſunt rome ſub decio ceſare ⁊ valeriano pfecto. Cuʒ enim valerian⁹ corp⁹ ſancte cõcordie martyris p xpo paſſe in cloacã iactari feciſſet: ⁊ qdã miles noĩe porphirius hireneo cloacario occulte xpiano illud indicaſſet: ſperãs in veſtimẽtis ſcẽ gẽmas vel aurũ inuenire: vt ſupra dictũ eſt in paſſione hippolyti ⁊ ſociorũ idib⁹ auguſti: hirene⁹ pdicto effoſſo loco vna cũ porphyrio corpus cõcordie de cloaca leuauit: ſʒ in veſtimẽtis ei⁹ nihil inuenit: vnde porphyri⁹ aufugit. Hireneus vo xpianũ quendã noĩe abũdiũ ſecũ vocauit: qui corp⁹ martyris ad pſbyterũ iuſtinũ tulerũt: ⁊ ipm vna ſecũ ſepulture tradiderunt. Hoc audiẽs valerian⁹ hireneũ ⁊ abundiũ teneri fecit: deinde poſt dies. xij. iuſſit: vt ãbo viui in ipſa cloaca necarent⁹: q necati ſunt. vij. kal. ſeptẽbris quorũ corpa iuſtinus preſbyter inde leuauit: ⁊ iuxta corpa ſanctorũ laurentij ⁊ ceterorũ in crypta in agro verano ſepeliuit.

❡De ſancto Secundo martyre. 26 Cap. cxvij.

Secũdus martyr apud caſtrum vigintimilium italie tẽpore maximiani imperatoris paſſus eſt: qui vir ſpectabilis et dux ex ſacra thebeorum legione ante beatum mauricium et ceteros pro confeſſione nominis chriſti poſt vincula ⁊ carceres martyrium capitis abſciſſione compleuit. vij. kalen. ſeptẽbris: vt ait Ado.

❡De ſancto Alexandro martyre. Capitulum. cxviij. 26

Alexãder martyr apud bergomum italie ciuitatẽ paſſus eſt ſub maximiano imperatore. Qui cum eſſet miles eiuſdẽ ceſaris: ⁊ a legione ſanctorum thebeorũ fidẽ percepiſſet. Cũ imperator veniſſet mediolanum: ⁊ poſita idolorũ mẽſa ipſum ſacrificare cõpelleret. Alexander menſam calce pcuſſit: ⁊ euertit. Quẽ iperator vni ex militibus decapitandũ tradidit. Cũqʒ ille diuino terrore percuſſus ipſum ferire nõ auderet traditur alijs militib⁹ occidendus. Alexãder vo diuina pmiſſione man⁹ eorũ aufugiẽs bergomũ venit vbi xpm annũciãs aliquos cõuertit. Ad quẽ tandẽ milites veniẽtes ipm detentũ ⁊ ſacrificare nolentẽ gladio pcuſſerũt. vij. kal. ſeptẽbris cui⁹ corp⁹ a grata matrona in pdio ſuo iuxta murum ciuitatis bergomenſis ſepultum eſt.

❡De ſctõ Rufo martyre. Ca. cxix.

27

Rufus martyr apud capuã paſſus eſt. Hic patricie dignitatis inſignis: cũ eſſet ex pſule dux rauẽnẽ: btũs apollinaris eps et martyr filiã ei⁹ a mortuis ſuſcitauit: ipmqʒ i fide docuit ⁊ baptizauit vna cum filia ei⁹ ⁊ vxore ac familia promiſcui ſex⁹ numero. cccxxiiij. vt ſupra actũ eſt i paſſiõe apollinaris. x. kal. auguſti. Vnde ⁊ deinceps rufus ſancto apollinari occulte miniſtrabat. Filiaqʒ eius virgo ſacra pmãſit. Quod vero ceſar audiẽs: ipm a ducatu abſoluit: ⁊ eidẽ ſucceſſorẽ delegauit. Dũ aũt rufus veniſſet capuã tentus a vicario prefecti pictorio meſſalino: noleſqʒ ſacrificare decollat⁹ eſt ſexto. Kalen. ſeptembris.

❡De ſancto Pelagio martyre. Cap. cxx.

Pelagius Martyr paſſus eſt in ciuitate emonia puincie acarnannie tpe numeriani imperatoris: cui⁹ pater peloſius ⁊ mater claria nobiles ac ditiſſimi xpiani ipſum puerulũ in fide xpi docuerunt: ⁊ cũ eſſet annorũ. vij. vranio pſbytero tradiderũt ſacris literis imbuẽdũ. Et cũ eſſet annoꝝ. xij. pater eius migrauit ad dñm oẽſqʒ facultates ſuas filio ſuo ad miniſteriũ paupeꝝ dereliquit. Cũ vero annos. xviij. ipleuiſſet mater ei⁹ filij ex hac luce ſubtracta eſt. Qui cõtinuo omnẽ eius familiã manumiſit: ⁊ vna cũ vranio pſbytero oẽs facultates ſuas pauperib⁹ ⁊ eccleſijs diſtribuit verũ cũ eſſet annoꝝ. xxv. facta eſt pſecutio xpianoꝝ ſub numeriano auguſto. Qui ⁊ eulaſiũ preſidẽ ad dictã puinciã deſtinauit: ⁊ oẽs xpianos ad ſacrificia deoꝝ cõpelleret. Cũ aũt multi xpianorũ metu tormentoꝝ immolarẽt. Pelagius oratione ad dñm effuſa: voce ſibi de celo lapſa ad martyrium alatus eſt. Et ſequenti die ſe ſponte preſidi preſentauit ⁊ xpianiſſimum aſſeruit. Qui miſſis cathenis in collo ⁊ manibus eius in obſcuriſſimo carcere eum recluſit: vbi lux celica ei diuinitus effulſit. Altera die coram preſide ſtatuitur: ⁊ ſacrificare contẽnẽs virgis diutius flagellat. Deinde fuſtibus cedi iubetur: ſed dei nutu fuſtes quaſi papyrei molluerũt. Qđ cernẽs preſes iuſſit eũ in equuleo ſuſpẽdi: et virgulis radi. Deinde ipm deponi: ⁊ oleũ feruens vteri ipſius perfundi. Et cum manus carnificum oleo ſuccenderent̃ ſanctus martyr ipſum calens oleum: ac ſi aquã frigidã ſentiebat: quo viſo miraculo multi paganorũ in domino crediderunt. Poſt hec iterum cum dijs immolare nollet mandauit iudex fragmenta teſtarum per pauimẽta viarum effundi: et ligatis manibus ac pedibus eũ pertrahi: vt ſic ſpirituũ exhalaret. Et cum in his omnibus conſtans pſiſteret. Juſſit eum preſes capitalem ſubire ſniaʒ. Qui ductus extra muros vrbis capite ceſus eſt. Cuius corpus colligens vranius preſbyter ipſum ibidẽ ſepeliuit. Paſſus eſt autem. vj. Kalen. ſeptembris.

❡De ſancto Pelagio papa primo. Cap. cxxj.

Pelagi⁹ papa huius nominis primus natione romanus ex patre ioanne vigilio pape in epiſcopatu romano ſucceſſit: et ſedit annos. iiij. menſes. x. dies. xix. Hic conſtituit vt heretici et ſciſmatici epiſcopi per ſeculares poteſtates comprimerentur ac punirẽtur: valde namqʒ catholice fidei extitit defenſator ⁊ pugil. Qui ob inuidiaʒ a quibuſdam emulantibus ſibi clericis de morte vigilij predeceſſoris eius culpatus eſt: ſed coram populo tangendo crucem ⁊ euangelium ſe purgauit. Multe namqʒ ſanctitatis vir fuit: ac in pontificatu laudabiliter ſe gerens plenus bonis operibus: in pace quieuit. kalen. ſeptembris. Et in eccleſia ſancti petri ſepultus eſt. Cuius tempore oſſa pthomartyris ſtephani romam ſunt delata: ⁊ in eadem tumba cũ corpore ſancti laurentij collocata. Et ceſſauit epatus: eo defuncto menſes. iiij dies. xxv.

❡De ſancto Pelagio papa ij. Capitulum. cxxij.

Pelagi⁹ papa huius nominis ſcđs natiõe roman⁹ ex patre Vuinigeldo: benedicto pmo pape in põtificatu romano ſucceſſit: et ſedit annos. x. menſes. vj. ⁊ dies. xxv. Hic abſqʒ iuſſione principis ordinatus eſt: eo quod lõgobardi Romam obſiderent: nec poſſet quiſqʒ a roma diſcedere. Hic nouẽ prefationes tradidit eccleſie ante canonem cantandas videlicet natalis: epiphanie: quadrageſime: crucis reſurrectiõis: aſcẽſionis: pẽtecoſtes: trinitatis: et apoſtolorũ prefatio autẽ de beata virgine poſtmodum a Gregorio papa addita eſt. Hic vir ſanctiſſimus ⁊ circa pauperũ neceſſitates intẽtiſſim⁹ fuit. Eo aũt tpe tante pluuiarum inundationes fuerũt qđ omnes eſſe diluuiũ dubitarent: taliſqʒ clades fuit qualem a ſeculo nullus meminit audiuiſſe. Cũ vero tyberis ex tantarũ pluuiarũ abũdantia intantũ inundauit vt ſuper muros vrbem ingrediens magnã partẽ regionis occuparet ſecum trahẽs innumerã multitudinem ſerpentũ ⁊ draconẽ ingentiſſimũ que beſtie putrefacte poſt diluuiũ ex aeris corruptione maximã mortalitatẽ hominũ induxerũt. De qua dictũ eſt ſupra i geſtis Gregorij pape. iiij. idus Martij. Ita qđ multe dom⁹ vacue remãſerũt in vrbe. Hec aũt clades primũ a pelagio papa incepit ipm ſubito de medio ſubſtulit: deinde ad populum vrbis deſcẽdit. Pelagius itaqʒ defunctus in eccleſia ſancti Petri ſepultus eſt. In cuius locum beatus Gregorius papa ⁊ doctor ab omni populo electus eſt.

❡De ſctis Georgio: Aureliano: ⁊ ſocijs mar. Ca. cxxiij.

27

Georgius diaconus: Aureli⁹: Felix: Natalia: ⁊ Lilioſa apud cordubam hiſpanie ciuitatẽ paſſi ſunt. Quorũ primus mire abſtinentie monachus ab hier. cordubam veniens cum reliquis ex eadẽ vrbe claro germine ortis: diu optatũ ſibiqʒ domino premonſtratũ meruit conſequi martyrium. Qui paſſi ſunt. vj. kalendas Septembris. Hec Ado. in martyrologio.

❡De ſancto Anaſtaſio martyre. Cap. cxxiiij.

27

Anaſtaſi⁹ martyr paſſus eſt i ſalone dalmatie ciuitate ſub perſecutione diocletiani iperatoris. Hic ex aquileia ortus: ciuitate cũ artẽ fullonis exerceret quicquid ex ipſa pſequi poterat pter parcũ quotidianũ victũ pauperib⁹ erogabat. Tãdẽ amore animat⁹ martyrij ad ſolẽnitarũ ciuitatem deuenit. Et cũ in hoſpitio in quo manſur⁹ erat ſignũ crucis i locis plurib⁹ depinxiſſet: ⁊ ob hoc a gentilib⁹ cõprehenſus et iudici pñtatus eſt. Qui cũ ſanctũ cogitaſſet diuerſis laniare ſupplicijs ab imperatore ſubita iuſſione cõpulſus eſt ad ipſaʒ i qua auguſt⁹ degebat cõcitus ire ciuitatẽ. Ob hanc cauſam expeditam in chriſti martyrẽ ſentẽtiã protulit: vt ſuſpẽſo ad collũ eius ingẽti lapide in mari precipitio daret. Matrona vo qdã chriſtiana noĩe Aſclepia corpus martyris habere cupiẽs: ſeruis ſuis libertatẽ ⁊ munera pmiſit: ſi corp⁹ ſancti martyris inuenirẽt. Qui diebus plurimis p littora diſcurrẽtes tandẽ aphros quoſdã inuenerunt: q corp⁹ ipſum iam leuarent: vt vero corpus territi dimitterẽt: calumniã homicidij in illos fingebant: vtpote qui haberent in manibus corpus exanime. Ipſi tamen animoſi viri ex aphrica orti caput martyris in patriã ſuam portauerunt: ⁊ eccleſiam in nomine ipſius fecerunt in qua virtutes fiunt mirabiles in malignis ſpiritib⁹ effugãdis. Corpus vo ſine capite ſibi delatũ a ſeruis matrona illa deuot⁹ excepit q donec ceſſaret pſecutio in pdio ſuo celauit: deinde eccleſiã cõſtruxit: ⁊ corpus martyris in ſalonitano territorio collocauit. Paſſus eſt aũt chriſti martyr anaſtaſius ſexto kalendas ſeptembris.

❡De ſancto Ceſario epiſcopo. 27 Cap. cxxv.

Ceſari⁹ epiſcop⁹ arelateñ. floruit tẽpore anſtaſij imperatoris ſecundi: qui ſancte ⁊ ptinẽtiſſime vite vir beat⁹ homelias plurimas morales ⁊ vtiles ad monachos edidiſſe reperitur. Et poſt felicez eccleſie ſue gubernationem ſanctitate ⁊ doctrina in ſignis migrauit ad chriſtum. vj. Kalendas ſeptembris.

❡De ſancto Daniele propheta. Cap. cxxvj. 27

Daniel propheta: cuius laus in pleriſqʒ diuine ſcripture libris ⁊ locis deſcribitur ⁊. ij. Machabeo. ij. cap. inter patres ſanctos priſci temporis cõnumeratur de regione iudeorum ⁊ ſemine regio natus eſt. Cum aũt nabuchodonoſor rex chaldeorum hieruſalem prima obſidione cepiſſet. Joachim regem iuda vinctum ſecũ trahebat in babylonem: ⁊ nobiles iudeorum cum eo: in itinere vero remiſit eũ impoſito ei tributo: ⁊ obſides pueros de ſemine regio ſecũ traxit. ſ. danielẽ: ananiã: miſaelẽ ⁊ azariã: ⁊ alios plures ⁊ abinde fuit daniel in babylone donec regnũ defecit. Ipſum vero danielẽ ⁊ ſocios vti pulchriores ⁊ doctiores caſtrauit rex: vt ait Joſeph⁹: ⁊ tradidit eos ppoſito eunuchorum aphanã: ⁊ fecit eos erudiri prouincialibus literis ⁊ lingua chaldeorum: mutatis eorũ nominibus. danielẽ enim vocauit balthaſar: ananiã ſidrach: azariaʒ miſaach: ⁊ miſaelẽ abdenago. His quatuor prepoſitus eunuchorum ſpecialẽ procuratorẽ prefecit malaſar: Qui propoſuerunt non cõtaminari cibis gentilium: ⁊ a propoſito eorũ obtinuerũt decẽ diebus leguminibus ⁊ aqua tentari: ⁊ cum ex hoc eos probans in nullo ceteris macriores vidiſſet accipiebat cibaria ⁊ vina regia: ⁊ dabat eis legumina ⁊ aquam. Trãſactis vero tribus annis ſteterũt coram rege: prout ipſe decreuerat: nec ſunt inuẽti ei ſimiles in regno in omni ſapientia ⁊ diſciplina. Ex quib⁹ pre ceteris daniel gratiã a deo obtinuit: viſiones ⁊ ſomnia interpretandi. Hec omnia ſuperi⁹ acta ſunt in geſtis triũ puerorum. xviij. kal. ianuarij. ❡Anno vero ſcđo regni nabuchodonoſor vidit rex ſomnium mirabile: cuius poſtqʒ euigilaſſet memoriã amiſit: ⁊ conuocatis cõiectoribus caldeorũ petebat ab eis vt ſomniũ ſibi dicerent: ⁊ interpretationẽ ei⁹ etiã indicarẽt. Qui cum hoc ſe poſſe facere nullo mõ dicerent: eo q oĩ homini impoſſibile eſſet: ſed ſi rex ſomniũ narraret ipſi coniecturã ei⁹ exponerẽt. Iratus rex mãdauit vt oẽs ſapiẽtes babylonis perirẽt. Querebant̃ q daniel ⁊ ſocij: vt cum ceteris occiderent̃. Qđ cũ daniel ab arioch pncipe militie didiciſſet. Ingreſſus rogauit regẽ vt daret ſibi tps ad ſolutionẽ p vnã noctem tñ: vt dr ioſephus: ⁊ pnoctãti in oratiõe cũ ſocijs myſterium ei reuelatum eſt. Et ingreſſus mane ad regẽ dixit ei: q nemo viuẽtium poſſet petitionẽ illam implere: ſed deus celi reuelãs myſteria eidẽ indicauerat: q nouiſſimis tẽporib⁹ futura erãt. Narrauitqʒ ei q p ſomniũ vidiſſet ſtatuã quatuor metallorum: cuius caput aureum ſignificabat primũ regnũ aſſyriorũ ceteris nobilius ⁊ ditius: pectus vero ⁊ brachia argẽtea ſignificabant regnũ perſarũ ⁊ medorum ſecundo venturum: q man⁹ primo eſſet nobilitate et diuitijs decoratum: venter vero ereus

regnum eſſet grecorū tertio loco futurū ſuorum ſapiē-
tia ſonoroſum. Tibias ꝟo ⁊ crura ferreas regnū roma-
noꝝ quarto venturū: ꝙ ſua fortitudine oīa domaret. La
pidē ꝟo ſine manibus de mōte abſciſſum ꝗ ꝑcuſſit ſta-
tuā ⁊ eā in puluerē cōminuit qui ⁊ factus eſt mons ma-
gnus ⁊ ipleuit vniuerſam terrā: dixit eſſe regnū celi: qđ
eſt regnum xp̄i: qui oīa regna comminuet: ⁊ ipſum ſta-
bit in eternum. Quod rex audiens danielē ⁊ deū eius
adorauit: ⁊ ipm̄ ꝓfecit cūctis ſapientibꝰ babylonis. So
cios ꝟo eius ꝑfecit ſup opera totius ꝓuincie babylo-
nis. ¶ Circa dictū tp̄s daniel ſanctā ſuſannam de falſo
adulterij crimine ei impoſito liberauit cū adhuc iuue-
nis eſſet vt dicet infra in hiſtoria proxima de ſuſanna.
Poſt hec autem cū nabuchodonoſor rex ſtatuam aureā
erexiſſet: ⁊ eam tres pueri adorare noluiſſent: in fornacē
miſſi: inde miraculoſe erepti ſunt: vt ſupra dictum eſt
in geſtis ipſorum triū pueroꝝ propter qđ nabuchodo-
ſor deū hebreorū magis reuereri cepit. ¶ Deinde poſt
lapſum tēpus nabuchodonoſor vidit ꝑ ſomniū arborē
excelſam que totā terrā occupabat: ⁊ beſtie ac volucres
ſub ramis eius habitabant: quā deus celi ſuccidēdam
mandauit donec ſeptem tp̄a mutarētur ſuper eā. Que
viſio ſm̄ qđ daniel regi interp̄tatus eſt ei de facto conti
git. Ipſe enim nabuchodonoſor ꝓpter nimiā ſuperbiā
ſuā in beſtiā trāſformatus ab hoībus eiectus eſt: non ꝙ
corporis mutationem: ſed mentis alienationem patere
tur: vt dicit epiphanius. Ablatus eſt enim ei vſus lin-
gue ad loquendum: ⁊ herba ei in cibum data eſt: vt ⁊ vi-
debatur ei ꝙ bos eſſet in anterioribus: ⁊ poſterioribus
leo. Daniel ꝟo toto alienationis eius tēpore ꝓ ipſo ora-
tioni vacabat: ⁊ ad preces eius annis ſeptē quos totidē
vixerat tp̄a in ſeptem mēſes verſi ſunt: in quibus qua-
draginta diebus inſaniam patiebatur: ⁊ per alios qua-
draginta ad cor hominis reuerſus fiebat: donec ſeptem
menſes complerent: poſt quos reuocatus eſt: nec tamē
regnauit: ſed ſtatuti ſunt pro eo ſeptem iudices: ⁊ de cō-
ſilio danielis vſqꝫ ad ſeptē annos penitentiam egit: put
hec omnia ioſephus tradit. ¶ Mortuo vero nabucho-
donoſor maiore regnauit ꝓ eo filius eius maior: ꝗ ⁊ ipſe
nabuchodonoſor noīatur. Qui danielē compellebat vt
adoraret idolū bel: dicens ipſum eſſe deū viuentē: eo ꝙ
quotidie comederet duodecim menſuras farine ⁊ qua
draginta oues: ac vini amphoras ſex ſibi oblatas. Da-
niel vero econtra illum deum fuſilem ex metallo ⁊ mor
tuū aſſerebat: venit aūt rex cū daniele ad templū: ⁊ po-
ſitis omnibus eſcis ante menſam: egreſſi ſunt omnes:
⁊ rex clauſit oſtia: ⁊ anulo ſuo ſignauit. Daniel autē cri-
brauerat cinerem in pauimento coram rege. Sacerdo
tes autem bel qui erant ſexaginta cum paruulis ſuis
⁊ mulieribus iuxta cōſuetudinē ſuā nocte ingreſſi ſunt
per cuniculos ſubterraneos quos fecerāt ſibi: ⁊ cōſum
pſerunt oīa. Venit ergo diluculo rex cum daniele ad tē-
plū: ⁊ inuētis ſolutis ſigillis ianue impreſſis aperuerūt
oſtia. Rex aūt intuitꝰ menſam vacuā: magnū deum bel
exclamauit. Daniel aūt oſtēdit regi veſtigia ꝑ pauimē-
tum cineri impreſſa: ꝗ erāt virorū ⁊ mulieꝝ ⁊ infantiū.
Et deinde oſtēdit ei occultos aditꝰ: et occultū introitū
ſub mēſa. Et iratus rex apprehendit ſacerdotes: qui et
deceptionē ſuā ei confeſſi ſunt. Quos oēs occidit rex: et
dedit bel in manu danielis: qui ſubuertit eum et tēplū.
¶ Erat etiā in eodē loco draco latens in fouea ⁊ adora-
bant eū babylonij. Sacerdotes eīn eius habebāt vaſa
plena aqua facta de coriis vitulorum: ⁊ ea virgis percu
tiebāt vt facerent ſonitum terribilē quaſi tonitruū. Ad
quem excitatus draco quādoqꝫ emittebat ignem: quā-
doqꝫ fumū: quandoqꝫ viſibiliter apparebat. Cūqꝫ rex
danielē cogeret vt illi ſacrificaret: petijt Daniel ipm̄ ſi-
bi dari in poteſtatē: ⁊ iterficeret eū ſine ferro ⁊ fuſte. Et
tulit daniel picem ⁊ adipem ⁊ pilos: ⁊ coxit pariter ⁊ fe-
cit maſſas: deditqꝫ in os draconis: qui ſuffocatus cre-
puit. Et indignati babylonij petierūt a rege danielē ſi-
bi dari: qui duos eorum deos deſtruxiſſet cōminantes
ꝙ niſi daret eum ipſi regem cum omni domo ſua interfi-
cerēt vnde rex timore compulſus tradidit eis danielē:
qui miſerūt eum in lacū: in quo erāt leones ſeptem: qui
bus quotidie ad eſcam dabātur duo corpora damnato-
rum ⁊ due oues et tunc non data ſunt eis vt deuorarent
danielem. Dominus autem miſericors nō ſolum dani-
elem de ore leonum ſex diebus illeſum ꝯſeruauit: ſed etiā
ei de prandio prouidit. Cum enim Abacuch propheta
in iudea prandium meſſoribus ſuis deferret: tulit eum
angelus domini: ⁊ per verticem apprehēſum poſuit eū
in babylone ſuper lacum in impetu ſpiritꝰ ſui. Qui prā-
dium danieli obtulit illeqꝫ comedit: ⁊ deo gratias egit:
ipſumqꝫ angelus domini in locum ſuum in momento
reſtituit: vt dictum eſt ſupra in hiſtoria Abacuch ꝓphe
te decimooctauo kalēdas februarij: venit ergo rex die ſe
ptimo ad lacum: ⁊ cū vidiſſet danielem ſedētē in medio
leonum: exclamauit magnum deū danielis. Et eduxit
eū de lacu: ⁊ eius emulos intromiſit: qui deuorati ſunt
a leonibꝰ corā rege. Extunc rex danielem ⁊ deum eius
in omni tp̄e vite ſue permaxime reueritus fuit. ¶ Pro-
phetauit autem daniel in tempore illo: videlicet a diebꝰ
Nabuchodonoſor iunioris: quibꝰ prophetauit in chal-
dea vſqꝫ ad tp̄s darij primi regis perſarum: quo tp̄e ꝓ-
phetauit in perſide ſiue in media illuc ab ipſo tranſlatꝰ
multaſqꝫ mirabiles viſiones habuit de tempore futuro
⁊ de fine ſeculi: que in eius libro ſpiritualius explicant:
quarumqꝫ expoſitio ſpiritualē requirunt librū. Mor-
tuis autē nabuchodonoſor iuniore ⁊ euilmeredath fra-
tre eius: qui ambo ſucceſſiue regnauerunt: ⁊ poſt Nabu
chodonoſor primum regnauit balthaſar filius euilmero-
dath annis tribꝰ. Qui cū obſeſſus eſſet in babylone a
dario primo rege medoꝝ: ⁊ cyro rege ꝑſarū: ꝗ cū eo ve-
nerat: ꝓpter īcredibilē fortitudinē ciuitatis de obſidio-
ne parū curabat. Fecitqꝫ optimatibꝰ ſuis grande con-
uiuium: ⁊ vaſa que nabuchodonoſor auus eius de tēplo
domini in hieruſalē abſtulerat principibus ⁊ vxoribus
ſuis atqꝫ concubinis tradidit ad bibendum. Intelle-
xerat enim balthaſar: vt dicunt hebrei ſeptuaginta an
nos captiuitatis hebreorū qđ hieremias predixerat fi-
niſſe ⁊ tamen iudei nō erant liberati: vnde iudeorū deo
inſultabat: ⁊ deos ſuos collaudabat. Tunc appuit ma-
nus ſcribentis in pariete: mane: techel: phares. ꝗ ſonāt
numerus appēſio diuiſio. Et cū rex hoc vidēs danielē
turbatus conſuluiſſet. Interpretatus eſt ſcripturam di
cens ꝙ deus regnum balthaſar numeraſſet: idē comple-
uiſſet: ⁊ ipſum in ſtatera appendiſſet: qui ⁊ minus vale-
ret quam putabat: ⁊ diuiſum eſſet regnum ſuum ⁊ datū
medis ⁊ pſis. Eadem nocte capta eſt babylon. Nam cy-
rus fecerat diuidi longe a ciuitate fluuiū euphratem ꝑ
plures riuulos: ita vt alueum qui fluebat in ciuitatē va
dabilem faceret. Et tunc gentes darij ⁊ cyri per alueū
ingreſſe balthaſar interemerunt: ⁊ ciuitatem fortiſſimā
⁊ munitiſſimam deſtruxerunt que ſicut humano opere
potuiſſe conſtrui: ſic humano opere potuiſſe capi mini
me hoīes opinabantur. ¶ Darius autem ſecum duxit
danielem in mediā faciēs eum vnū de ſatrapis: qui cen
tū ⁊ viginti preerant: ipſumqꝫ admodū honorans: pro-
pter qđ inuidentes ei principes accuſatione facta cōtra
eum: fecerunt eum mitti in alium lacū leonum: ſed ſi-
cut alias ita ⁊ tunc a dn̄o adiuuante inde liberatus eſt: ⁊
accuſatores eius in lacū miſſi a leonibus deuorati ſunt.
¶ Hic daniel dedit ſigna in montibꝰ ſuper babyloniā
dicēs qđ qn̄ pars montiū a borea fumigabit: veniet fi-
nis babylonie: quando vero veniet ignis ardens finis
erit vniuerſe terre: qn̄ a parte noti aque decurrāt: reuer
tet populꝰ ad terā ſuā qđ ſanguine fluxerint erūt homi
cidia bella in vniuerſa terra. Defunctꝰ eſt aūt daniel in
media. v. Kal. ſeptēbris. ⁊ ſepultus in ſpelunca regali ſo
lus cū glia. Hec ex lib. danielis ꝑ totū ex dictis ioſephi
⁊ hieronymi ⁊ comeſtoris: atqꝫ ex chronica Guilelmi.

¶ De ſancta Suſanna vxore Ioachim. Cap. cxxvij.

Suſanna ſctā cu-
ius pudicitiam ⁊ ſanctitatē ipſe tex-
tus libri danielis commendat: idcir
co geſtis danielis ſubijcitur: quia cō
temporanea dies dormitionis eius
certus nō inuenit. Hec erat filia hel-
chie ⁊ vxor Ioachim: qui erat de no-
bilioribus iudee inter omnes filios
iſrael in babylonem trāſmigratos.
Et cū eſſet ſuſanna nimiū ſpecioſa:
exarſerūt in eam duo ſeniores iudi-
ces illius anni. De quibꝰ tradūt hebrei ꝙ mulieres de-
cipiebant: dicentes ſe eſſe de ſemine dauid ⁊ chriſtū de
ſemine eius naſciturū. Hi ſtatuerūt in cōmune tēpus
quo ſuſannā poſſent inuenire ſolam. Et latuerūt poſt
meridiem in pomerio helchie. Ingreſſa autē ſuſanna
volens lauari ⁊ vngi iuxta morem patrie: miſit puellas
ad offerendū oleum ⁊ vnguēta. Tunc accurrētes ſenes
ad eam: requieſcerūt eam cōminantes ꝙ ſi conſentire
nollet contra ipſam adulterij teſtimonium dicerēt. Et
elegit ſuſanna potius incidere in manus eorum: ꝙ pec-
care in dominū. Exclamauit. Et accurrentes famuli
erubuerūt: cū audiſſent ſenes contra ſuſannam teſtifi-
cari. ¶ Altera die ſtatuta eſt ſuſanna in medio populi:
⁊ ponentes ſenes manꝰ ſuper caput eius cōteſtati ſunt
ipſam vidiſſe cū iuuene commiſceri ⁊ condēnata eſt ad
mortē: ⁊ cū oraſſet ad dominū: ſuſcitauit deus ſpiritū
pueri cui nomen daniel: id eſt manifeſtauit ſpiritū dei
in eo eſſe: qui latens deſcēdebat: cū adhuc daniel eſſet ado
leſcēs: ⁊ exclamauit ſe mundū a ſanguine illius. Et cū
reuerſi eſſent omnes populi ad iudiciū: daniel ſeparari
iuſſit ſenes ab inuicem: ⁊ ſingulos eorū per ſe examinās
interrogauit: ſub qua arbore vidiſſet adulteriū cōmit-
ti: quorū vnus ait ſub ſcino: alter ſub prino. Et accla-
mauit in eos populus ꝓpter diſſonantiā cōuictoſqꝫ de
falſo teſtimonio ſecundum legem dei lapidauerūt. Su
ſanna autem poſt hec ab omni populo in reuerentia ha
bita eſt propter eius pudiciſſimam caſtitatem: que ⁊ vi
tam ſuam a ſanctis operibus pie conſummauit.

¶ De ſancto Auguſtino ep̄o ac doctore. Cap. cxxviij.

Auguſtinꝰ epiſco-
pus ⁊ doctor egregiꝰ prouincia aphri
cana ciuitate tagaſtrēſis honeſtis pa
rentibus ⁊ chriſtianis ortus ſcilicet
patre patricio matre monica a pue-
rilibꝰ annis liberales diſciplinas ſuf
ficienter edoctus fuit: adeo vt etate
iuuenili ſummus philoſophꝰ: ⁊ rhe-
tor luculentiſſimus haberetur. Nā
libros ariſtotelis ⁊ liberalium artiū
quoſcūqꝫ legere potuit per ſe didiſcit:
⁊ nemine tradēte intellexit ſicut ipſe de ſe libro cōfeſſio-
nū teſtat. Verū qꝛ ſciētia ſine charitate nō edificat: ſed
inflat in errorē incidit manicheorū: ꝗ xp̄m fantaſticū af-
firmant: ⁊ carnis reſurrectionem negant in quo adhuc
adoleſcens ꝑ annos ix. ꝑmanſit. Ad has etiam nugas
adductus eſt: vt arborem fici flere diceret: cū ab ea ficꝰ
vel folium tolleretur. Mater vero eius plurimū flebat
⁊ cū eſſet chriſtiana ipſum ad fidei veritatem reducere
ſatagebat. Que die quadā vidit ſe ſtare in quadā linea
licet triſtem. cui quidā iuuenis aſtitit: ⁊ cauſam triſtitie
requiſiuit: que cū perditionē filij ſui deplorare diceret:
ille confortauit eā dicēs: ne timeret: qꝛ vbi ipſa: ibi ille eſ
ſet. Rogabat ergo ſedula mater quaſi importuna quē-
dā ep̄m: ⁊ ſicut in eodē libro confeſſionū teſtatur: vt ꝓ fi-
lio ſuo orare dignaret: cui ille importunitate deuictus
prophetica voce reſpōdit: vt ſecura ſtaret: quia impoſſi
bile eſſet: vt filius tantarū lachrymaꝝ periret. ¶ Cum
aūt ciuitate ſua grāmaticā: ⁊ apud carthagines multis
annis rhetoricā docuiſſet: occulte matre neſciēte romā
venit: ⁊ ibidē multos diſcipulos congregauit. His tem
poribꝰ mediolanenſibus ſibi petētibꝰ doctorem in ro-
ma in rhetorica deſtinauit. Quo tēpore beatus ambro-
ſius mediolani epiſcopꝰ erat. Mater vero eius cū mul-
ta difficultate ad eum venit: ⁊ ipſū iam nec vere catho-
licū: nec vere manicheū reperit. ¶ Auguſtinus aūt pre
dicationē ambroſij frequenter audiebat ſollicitꝰ valde:
ne vel ꝓ errore manicheoꝝ vel ꝯtra ipſum aliqđ ꝓfer-
ret. Quadā tamen die ambroſius ꝑdicās errorem illū
apertiſſime ꝯfutauit: ⁊ corde auguſtini opinionē dudū
habitā penitꝰ depulit. Cum autē ſicut ipſe libro ſupra-
dicto refert via dei ſibi plurimum placeret: ⁊ ſꝫ ad ipſaꝫ
accedere pigeret. Ad quēdā ſimplicianū ſeruū dei per-
rexit: ⁊ cū quo ⁊ eſtus ſuos cōtulit: qui ⁊ ipſum in via dei
exēplo multorū puerorū ⁊ puellarū hortari cepit. Inte-
rim ab aphrica amicus ꝗdā auguſtini venit: qui magni
antonij in egypto defuncti miracula recitauit. Quoꝝ
exemplo auguſtinus vehementer exarſit: ⁊ ſocium allo-
quens ſeipſum redarguit dicens ꝙ indocti celum ra-
piebant: ⁊ ſapientes cum doctrinis ſuis in infernū de-
mergebantur. Et accurrēs in quēdā hortū ſedens ſub
ficu amariſſime fleuit: audiuitqꝫ vocem dicētē: tolle
lege. Aperuitqꝫ codicem apoſtolicū: ⁊ coniectis oculis
ad primum capitulum legit. Induimini dominū ieſū
xp̄m. Et ſtatim ab eo omnes dubietatis tenebre diffu-
gerunt. Cūqꝫ beato ambroſio per literas votum ſuum
inſinuaſſet: vt moueret quid ſibi de libris ſanctis legē-
dū eſſet: ille mandauit vt legeret Eſaiā prophetam: tan
quā euangelij ⁊ vocationis gētiū apertiſſimū ꝓnuncia
torem. ¶ Adueniente ergo paſchali tempore auguſtinꝰ
annorum. xxx. cum filio ſuo deodato puero ingenioſo: ⁊
cum alipio amico ſuo meritis mr̄is ⁊ predicatione am
broſij conuerſus: ſacrum baptiſma a ſancto Ambroſio
ſuſcepit. Tūc ambroſiꝰ. Te deum laudamꝰ inquit: ⁊ Au
guſtinus. Te dominū confitemur: reſpondit. Et ſic al
ternatim ipm̄ hymnū ꝯpoſuerunt: ſicut in ſpeculo ec-
cleſie tradit: protinuſqꝫ in fide catholica cōfirmatus:
ſpem oēm quā habebat in ſeculo dereliquit: ⁊ ſcholis
quas regebat abrenūciauit. ¶ Poſt hec cū matre ⁊ fi-
lio duobꝰ amicis nebridio ⁊ eutio remeabat ad aphri-
cā: ſed cū eſſet apud oſtia tyberina mater eiꝰ defuncta
eſt. Poſt cuiꝰ mortē regreſſus ad patriā cū ſibi adherē
tibus deo ſeruiens: ieiunijs ⁊ orationibꝰ vacabat: ⁊ li-
bros ſcribebat ac docebat: fama quoqꝫ eiꝰ vbiqꝫ ſpar-
gebat: ⁊ in ſuis doctrinis admirabilis habebat. Cū au
tē ad preces cuiuſdam magnatis ꝗ ſe ſeculo renuntia-
re ꝓmiſerat: ſi verbū dn̄i ab eo audiret ad ciuitatē hip-
ponē cōcitus aduenīſſet. Valeriꝰ hipponeñ. ep̄s eū ad
ſe accerſiuit: ⁊ eū plurimū renitentē pſbyterū in ſua ec
cleſia ordinauit. Qui ſtatim monaſteriū clericorū inſti
tuit: ⁊ cepit viuere ſm̄ regulā a ſctis aplis conſtitutam:
quā regulā moribus ⁊ ſanctitate refertā ipſe ſpiritu di-
uino dictauit. De cuiꝰ monaſterio eo viuente decē ep̄i
electi ſunt. Et qꝛ ep̄s valerius grecus erat: ⁊ latinas li-
teras ignorabat. Auguſtino ep̄o libertatē conceſſit vt
cōtra morē orientalis eccleſie corā ſe in eccleſia ꝑdica-
ret. Eodē tp̄e fortunatꝰ ꝗdā preſbyter manicheorum
multos catholicos ſeducebat: quē auguſtinꝰ in conuē-
tu oīm diſputās publice ſuperauit. Donatiſtas eciā et
manicheos quoſdā de ipſa ciuitate conuictos fugauit.
Valerius autē ep̄s timens ne auguſtinus ſibi ab alia ci
uitate ep̄m electꝰ tolleret impetrauit ab archiep̄o car
taginēſis vt ipſe ep̄atui cederet: ⁊ ille auguſtinū hippo
nenſi eccleſie in epiſcopum promoueret. Sed cum hoc
auguſtinus recuſaret: compulſus tandem acquieuit: ⁊
epiſcopatus curam ſuſcepit: quod in ſe poſtea fieri nō
debuiſſet ⁊ dixit ⁊ ſcripſit: ⁊ de ſui ordinatiōe admodū
penituit. Vixit aūt in clericatu ⁊ ep̄atu annis fere. xl.
ſemꝑ dn̄o ſeruiens ſemꝑ ſtudēs: ſemꝑ docens ⁊ libros
continue ſcribens. Cura quoqꝫ rei ſecularis cuidam
prepoſito ſuo ex toto cōmiſſa: contemplationi ⁊ ſtudio

ſugiter vacabat: paupertatem in omnibus amauit tẽperãtiam in victu ſeruauit: pauperũ operibꝰ ſemper intentus extitit: pudicitiã ⁊ honeſtatẽ non ſolum dilexit: ſed etiã exemplariter pretendere voluit omnibusqꝫ virtutibus adornatꝰ deo ſeruire ⁊ omnibꝰ ſanctitatis exempla prebere ſtuduit. hereticos autem validiſſime confutabat. ita vt ipſi inter ſe publice predicarẽt: nõ eſſe peccatum interficere auguſtinum quem tanq̃ lupũ occidendum eſſe dicebant. Multaſqꝫ inſidias ab eis pertulit: quas tamen dei prouidentia omnes euaſit: a multis etiã eccleſijs inuitabat: vt ibi verbum dñi p̃dicaret: ad quas libenter accedebat: ⁊ multos ab eorũ erroribus cõuertebat. ¶ Fertur de eo ꝙ cũ librũ de trinitate compilare cogitaſſet: trãſiens iuxta littus vidit puerũ qui foueã in littore fecerat ⁊ coclea aquam de mari hauſtã in foueã mittebat. Et cũ auguſtinꝰ puerũ interrogaſſet q̃d faceret. Reſpondit puer quod mare diſpoſuerat coclea exſiccare: ⁊ in foueã illam mittere. Cumqꝫ hoc auguſtinus impoſſibile eſſe diceret: ⁊ ſimplicitatẽ pueri redargueret: puer ille dicit quod poſſibilius ſibi eſſet hoc perficere ꝙ auguſtino minimam partem myſteriorum trinitatis in libro ſuo explicare: aſſimilans foueam codici: mare trinitati: cocleã intellectui Auguſtini. Quo dicto puer diſparuit. Auguſtinus autem ex hoc ſe humiliauit: ⁊ librũ de trinitate oratione premiſſa vt cumqꝫ potuit ꝯpillauit. ¶ Mulier quedã afflicta ad auguſtinũ acceſſit vt eius cõſiliũ imploraret: quẽ ſtudẽtẽ inueniens ſalutauit: nec ille ei quicqꝫ reſpondit: que ꝓprius accedens negociũ ſuũ ei explicauit: ſed nec ille ſe conuertit: nec verbũ protulit: vnde mulier amplius cõtriſtata diſceſſit. Sequenti die dũ mulier auguſtino celebrãti aſſiſteret: cũ corpꝰ dominicũ eleuaſſet ipſa ante tribunal trinitatis in ſpiritu rapit̃: vbi vidit auguſtinũ de trinitatis gloria attentiſſime diſputãtẽ: dictũqꝫ eſt ei quod cũ ad auguſtinum acceſſerat: ille ſic attentiſſime de trinitate diſputabat. Ideoqꝫ ꝙ ibi fuiſſet non aduerterat: ſed ad ipſꝫ ſecure rediret: ⁊ ſalubrem conſiliatorẽ inueniret. Quod illa ad ſe rediens fecit: et auguſtinum clementiſſimum inuenit. ¶ Miraculoꝝ quoqꝫ gloria claruit. Nam in libro. xxij. de ciuitate dei: duo miracula de ſe quaſi de alio loquẽs recitat. Quorũ primũ eſt: qꝛ cum virginẽ quãdam demoniacã oleo perunxiſſet: ⁊ pro ea oraſſet: ipſam ab immundo ſpiritu liberauit. ¶ Pro alio etiã adoleſcente quem non vidit orauit: ⁊ ille cõtinuo demonio q̃ eũ obſidebat caruit. ¶ Cũ quidã fiſtulam patiens incidi deberet. Auguſtinus vna cũ ipſo infirmo ⁊ pro eo orauit: ⁊ mane ſine ſciſſione aliqua ſanus repertus fuit. ¶ Anno igit̃ dñi. cliiij. dũ vandali totam aphricam occupaſſent: deſtructis ciuitates deuaſtaſſent: ad hipponẽ. ciuitatem venerunt: ⁊ ipſam manu valida obſederunt. Auguſtinus autẽ orauit ad dñm: vt aut ciuitatẽ a periculo liberaret: aut ipſum ex hac vita ſuſciperet. Qui tertio obſidionis menſe febribus laborans lecto decubuit: intelligenſqꝫ diſſolutionem ſui corporis eminere: pſalmos penitentiales ſibi ſcribi fecit: ⁊ cõtra lectũ in pariete poni: quos lecto decumbens legebat: ⁊ lachrymas ingẽs fundebat. Et vt deo liberꝰ vacare poſſet: añ decẽ dies ſui exitus nullum ad ſe ingredi precepit: niſi ſolũ medicum ⁊ cibum ei deferentem. ¶ Egrum autem quedã ad ipſum venientẽ ⁊ eius auxiliũ implorantẽ manu ſua tetigit: ⁊ continuo ſanitatem recepit. Energuminos etiã plures in ipſa ſua infirmitate curauit: ⁊ plura alia miracula fecit. Nullũ quoqꝫ quãtũcumqꝫ meriti docuit ſine cõfeſſione ⁊ euchariſtia debere trãſire: quod ipſe ſuo exemplo firmauit. Sicqꝫ ad extremam horam veniens in pace migrauit. v. kalẽd. ſeptembris: anno etatis ſue. lxxvj. epiſcopatꝰ vero ſui anno quadrageſimo circa annos domini. cccc. Sepultuſqꝫ eſt in eccleſia ſua ciuitatis hipponenſis: donec corpus ſuum inde tranſlatum eſt: vt habetur ſupra in eius tranſlatione pridie. kalend. martij. ¶ Eadem hora in quodam monaſterio quidã monachus in ſpiritu raptus vidit auguſtinũ in nube ſedentẽ: pontificalibꝰ inſignitum: cuius oculi quaſi ſolis radij totã eccleſiã illuminabãt: ⁊ odor de eo nimiꝰ exalabat. ¶ Alio etiã tempore dum eiꝰ ſermones ad matutinum in eccleſia legerentur. Beatus bernardus vidit auguſtinꝫ epiſcopũ de cuius ore tãtus impetus aquarũ exibat ꝙ totam eccleſiã inundabat. ¶ Opuſcula vero ipſius doctoris glorioſi omnia nullus aut vidiſſe: aut legiſſe: aut ſe gloriet habere: cum non inueniri queãt: vltra enĩ millenariũ numerum exceſſiſſe credũtur: de quibꝰ pauca attingã: curioſis cetera derelinquẽs. De gratia ⁊ libero arbitrio librũ vnũ. De predeſtinatione gratie librũ vnũ. De trinitate libros q̃ndecim. De confeſſionibus libros. xiij. De ciuitate dei libros. xxij. De baptiſmo libros ſeptem. Soliloquiorum librum vnum. De ſermone domini in monte libros duos. Cõtra fauſtum manicheum libros xxxiij. De fide ad petrum libros. iij. De concordia euangeliſtaꝝ libros quatuor. De muſica libros ſex. Sup geneſim ad literã libros. xij. De achademicis librum vnũ. Cõtra paganos libros tres. De ordine libros duos. De anime immortalitate librũ vnũ. De veteri teſtamẽto libros vigintitres. De origine anime ad hieronymum librũ vnũ. De natura boni libros tres. De doctrina xpiana libros quatuor. De vtilitate credendi librũ vnũ. De vera religione librum vnum. De decem chordis librũ vnum. De anima ⁊ ſpiritu librum vnũ. Utrũ aĩa a ſeipſa ſit librũ vnũ. De aĩe quãtitate librũ vnũ. Contra donatũ libros duos. Cõtra arrianos libros octo. Contra parmenianũ libros tres. De verbis dñi libros duos. De penitẽtia librũ vnum. De agone chriſtiano librum vnum. De diuinatione demonũ librũ vnum. De opere monachorũ librum vnũ. Enchiridion libros vndecim. De gratia noui teſtamenti librũ vnũ. De nuptijs ⁊ cõcupiſcẽtia libros duos. Retractationũ librũ vnum. De baptiſmo paruuloꝝ librũ vnum. De rudibꝰ catheſizandis librũ vnũ. De. viij. principalibꝰ vitijs libros. viij. Super pſalteriũ volumẽ ingẽs in quo ſinguli cl. pſ. exponuntur. De ſancta viduitate librum vnum. De ſancta virginitate lib. iij. De cura ꝓ mortuis librũ vnũ. De vita beata libros. iiij. Si quẽ vero huiꝰ almi ꝓſulis noſcẽdi operũ ſuoꝝ titulos maior ſitis exagitat gennadiũ querat: qui voluminũ eiꝰ vltra. ccccc. noĩa cõmemorat.

¶ De ſancto Hermete martyre. Cap. cxxix.

Hermes martyr ſub aureliano imperatore comite rome paſſus eſt. Hunc illuſtriſſimũ ⁊ romane vrbis prefectum beatus alexander romanus pontifex ⁊ martyr baptizauit cum ſorore theodora ⁊ filijs: et cum. M. ccl. ſeruis ſuis: cum vxoribus quoqꝫ eorum ac filijs quos omnes die ſabbati paſcha manumiſſos ſacri fontis vnda perfudit vt dictum eſt ſupra in paſſione alexandri pape. v. non. maij. Cum autem traianus imperator hec audiens de ſelentia hiſaurie aurelianum comitem ad vrbem miſiſſet ad chriſtianorũ perſecutionem agendam. Aurelianus hermetem prefectum apud quirinum tribunum carcerauit. Alexandrum vero in alia cuſtodia in vinculis p̃ ſe poſuit. Qui tñ vt ſupra dictũ eſt in paſſione quirini. iij. kalendas aprilis: ꝑ puerũ qui faculam ferebat de carcere noctu per feneſtram eductus ad domum quirini tribuni: vbi Hermes in cuſtodia tenebatur veniens ipſum quirinum conuertit: filiamqꝫ eius ſibi ad carcerem ſuum delatam a ſtrumate liberauit: ⁊ quirinum cum filia ⁊ omnibus in ipſa detentis cuſtodia baptizauit. Cum autem hec aurelianus percepiſſet Quirinum in carcerem tradi mandauit. Hermetem vero decollari iuſſit. Qui decollatus a beata theodora ſorore collectus: ⁊ in via ſalaria vetere non longe ab vrbe ſepultus eſt quinto kalendas ſeptembris.

¶ De ſancto Alexandro epõ. Cap. cxxx.

Alexander epiſcopus cõſtãtinopolitanꝰ claruit temporibꝰ cõſtãtini magni ⁊ cõſtãtij eiꝰ filij: de quo refert ſozomenꝰ in ſcđo hiſtorie tripartite: ꝙ dum conſtantinus imperator veniſſet bizantium que poſtmodũ appellata ex noĩe ſuo conſtãtinopolis dicta eſt: a philoſophis redarguebat̃ ꝙ xp̃m coleret: et ꝙ nouã legẽ i republica introduxiſſet. Cũqꝫ imperator diſputationẽ ordinaſſet: ⁊ alexãdrũ epm ad hoc cõuocaſſet: ille minus philoſophie peritꝰ cũ philoſophis congredi dubitauit: tñ in deo cõfiſus aĩ oĩa philoſopho loqui volenti: in xp̃i noĩe ſiletiũ impetrauit. Illoqꝫ nullatenꝰ loq̃ valẽte: alexander victor efficit̃: ⁊ philoſophi cũ plurimis cõuertũtur. ¶ Sꝫ ⁊ tp̃e cõſtantij dũ diuiꝰ cũ arrio heretico diſputaſſet: et contentio maxima inter catholicos et arrianos eſſet orãte alexandro: arrius ſubito vẽtris dolore ꝑcuſſus iuxta forũ cõſtãtini ad ſecreta nature receſſit: ibiqꝫ dei iudicio oĩa interiora ⁊ vitã emiſit: propter quod fides catholica ab omnibꝰ eſt exaltata. Beatꝰ vero alexãder glorioſus ſenex poſt laudabilẽ vitã annorũ. xcviij. epiſcopatꝰ autẽ ſui anno. xxxiij. q̃euit in pace quinto kalendas ſeptembris.

¶ De ſancto Iuliano martyre de Aluernia. Capitu. cxxxj.

Iulianus martyr apud aluerniã paſſus eſt ſub criſpino cõſulari. Hic ex aluernia natus ex nobilibus parentibꝰ ⁊ chriſtianis: xpianus ⁊ ipſe ferreoli tribuni martyris comes erat: ⁊ vterqꝫ deo i militari habitu ſeruiebat: q̃ ambo apđ viennam degebãt. Cũ aũt furor gẽtiliũ in chriſtianos viẽne ſeuiret: iulianꝰ martyrium affectabat. Sꝫ ferreoli coactus precibus ex viẽnenſi vrbe clãdeſtine diſceſſit: ⁊ aluerniã fugit: ibiqꝫ aliquãdiu latitauit. Quẽ criſpinꝰ cõſularis ibi eſſe audiẽs: miſſo carnifice p̃cepit inuẽtũ occidi: ille vero ſponte ꝓſiliẽs: ⁊ ſe xpianũ ꝓfitẽs decollat̃. Cuiꝰ caput leuãtes milites ad ſctm̃ ferreolũ portauerunt: vt niſi ſacrificaret ſimilẽ ſentẽtiam exciperet: q̃đ ⁊ factum eſt: vt dicetur infra in paſſione ferreoli martyris. xiiij. kalen. octobris. Sicqꝫ factũ eſt vt caput ſancti Iuliani cũ corpore ferreoli in eodem ſepulchro vienne locaret̃: corpꝰ vero iuliani ſine capite aluernie recõderet̃. Qui paſſus eſt. v. kal. ſeptembris.

¶ De decollatiõe ſancti Ioãnis baptiſte. Capitu. cxxxij.

Decollatio ſancti Ioannis baptiſte quatuor ex cauſis inſtituta fuiſſe videt̃: vt dicit̃ in libro mitrali. Primo ꝓpter ipſiꝰ decollationẽ. Scđo ꝓpter oſſium ipſiꝰ concremationẽ ⁊ collectionẽ. Tertio ꝓpter capitis ipſiꝰ inuentionẽ. Quarto ꝓpter digiti eius trãſlationẽ ⁊ eccleſie dedicationẽ. ¶ Primo celebratur hoc feſtũ ꝓpter ipſiꝰ decollationẽ q̃ hoc modo facta eſt: vt in hiſtoria ſcholaſtica legit̃. Herodes enĩ antipas filius magni herodis aſcalonite: romã proficiſcens: ⁊ ꝑ fratrẽ ſuum philippũ trãſitũ faciẽs: cũ herodiade vxore philippi cõcubuit: ⁊ ſecreto pepigit: ꝙ in reditu ſuo vxorẽ repudiaret: ⁊ ipſaꝫ aſſumeret. Quod vxor ſua filia regis arethe damaſcenorũ cõperiẽs nõ expectato viri reditu: ad patrẽ feſtinauit. Rediẽs autẽ herodes herodiadẽ philippo abſtulit: ⁊ ſibi in cõiugẽ accepit. Cũqꝫ de hoc a ioanne baptiſta argueret̃: ipſũ in carcere vinculauit vxori quoqꝫ placere cupiens eum occidere voluit: ſed ꝓplm timuit: vt tamẽ occaſionẽ inueniret ſecreto cũ vxore cõdidit: vt herodes die natalis ſui celebrato ꝯuiuio: puelle ſaltanti filie ipſius herodiadis quicquid peteret ſe ei daturũ iuramẽto firmaret: ⁊ ipſa caput ioãnis peteret: q̃đ ei propter iuramentũ tribuere oporteret: ſꝫ de iuramento facto: cõtriſtari ſe ſimularet. Ordinato igit̃ cunctis principibꝰ ſuis cõuiuio puella corã omnibꝰ ſaltat: cũctis placet: ⁊ ei quicq̃d peteret datuꝝ rex iurat: a matre monita caput ioannis expoſtulat. Verſipellis herodes ſe ꝓpter iuſiurandũ triſtẽ ſimulat: ſpiculatorẽ mittit: ⁊ ioãnẽ in carcere decollari fecit: caput i diſco puelle dat̃: ⁊ a puella matri adultere preſentat̃. In hac autem die ioãnes decollatꝰ nõ eſt: ſed circa dies azimorũ eodẽ die paſſionis xp̃i: anno vꝫ precedente: ſꝫ oportuit: vt ꝓpter dominica ſacramẽta minor cederet maiori. ¶ Herodes autem impunitꝰ nõ abijt ſed ꝓ hoc ſcelere in exiliũ a ceſare lugdunũ miſſus miſerabiliter vitã finiuit. Habebat enĩ ipſum caius ceſar ſuſpectum ꝙ romano vellet imperio rebellare. In cuiꝰ argumentũ cõperuit ꝙ in ciuitatibꝰ ſuis haberet arma ꝓ ſeptuaginta milia armatorũ. De herodiade aũt dicitur ꝙ dum caput ioãnis in manibꝰ teneret: ⁊ eidẽ gaudẽs plurimũ inſultaret diuino iudicio caput in eã inſufflauit: ⁊ illa protinus expirauit. Filia vero eiꝰ cum ſuper glaciem ludẽs deambularet ſub ea glacies reſoluit̃ ⁊ ipſa in aquis cõtinuo prefocat̃. ¶ Secũdo celebratur hoc feſtum propter ipſius oſſium cõcremationẽ: ⁊ collectionẽ: que ipſa die ſcꝫ. iiij. kalẽ. ſeptembris ſecũdũ quoſdã fuerũt cõcremata ⁊ a fidelibus ex parte collecta: vnde quaſi ſecũdũ martyriũ patit̃: cũ in ſuis oſſibꝰ cõcremat̃. Et ideo eccl'ia hoc feſtũ quaſi ſecũdũ eiꝰ martyriũ celebrat. Naꝫ ſicut legit̃ ex. xij. libro hiſtorie eccl'iaſtice: cum diſcipuli ioãnis corpꝰ eiꝰ apud ſebaſten vrbẽ paleſtine: inter heliſeũ ⁊ abdiã ꝓphetas ſepeliſſent: ⁊ ad eiꝰ tumulum miracula crebra fierẽt: iubẽte iuliano apoſtata gẽtiles oſſa eiꝰ ſparſerũt: ⁊ miraculis adhuc nõ ceſſantibꝰ collecta igne cremauerũt: ⁊ puluerẽ ꝑ agros vẽtilarũt. Dũ aũt die ad cremãdũ colligerent: q̃dã monachi ex hieroſolymis veniẽtes: colligẽtibꝰ ſe latẽter miſcuerũt: ⁊ magnã eorũ partẽ tollẽtes ad philippũ epm hieroſolymitanũ detulerũt: q̃ ea poſtmodũ athanaſio alexãdrino epo miſit. Poſtmodũ vero theophilꝰ eiuſdẽ vrbis epus: ea in tẽplo ſerapis a ſordibꝰ purgato repoſuit: ⁊ eccl'iam in honorẽ ioãnis baptiſte dedicauit. Nũc aũt eadẽ oſſa apud ianuã eſſe dicuntur: ⁊ ibidem deuote coluntur: ſicut alexander tertius ⁊ innocentius quartus pape ſuis priuilegijs approbarunt. Tertio celebratur ꝓpter capitis ipſius inuentionẽ: que hoc die ſcilicet. iiij. kalen. ſeptembris facta eſt. Sicut enim dicitur in. xj. libro hiſtorie eccleſiaſtice. Ioannes in caſtello arabie dicto macheronta fuit vinctus ⁊ capite truncatus. Herodes autem caput ioannis in hieruſalem fecit deferri: ⁊ iuxta habitaculum ſuũ caute ſepeliri: timẽs ne ꝓpheta reſurgeret: ſi corpus cum capite ſepultum eſſet. ¶ Tẽpore vero martiani principis: qui cepit anno domini. cccclij. Ioãnes caput ſuum duobus monachis reuelauit: qui illud iuxta dictũ palatiũ inuenerunt ſaccis cilicinis inuolutũ. Qui dũ ad ꝓpria cũ dicto capite remearent: quidã edifſene ciuitatis figulꝰ paupertatem fugiẽs ſe comitẽ eiſdem exhibuit. Et dũ perã ſibi creditam cũ ſacro capite portaret: admonitꝰ in ſomnis a ſancto ioãne: eo fugiẽs adiſſenã vrbem cum ſancto capite ingreſſus eſt vbi q̃diu vixit ſanctum caput in quodã ſpecu venerans proſperitatem maximam aſſecutus eſt. Moriens autem illud ſorori ſue ſub fide reuelauit. ⁊ eodem modo inuicem ſucceſſores. ¶ Poſt multum vero temporis marcello monacho in eodẽ ſpecu degenti hoc modo reuelat̃. Nã prima nocte dormiẽti ſibi viſe ſunt ꝙ turbe pſallẽtes incederent poſt quos ioãnes baptiſta duobꝰ angelis co-

mitatus veniret qui omnibus aſtantibus benedixit: ⁊ marcellū per mentum apprehendens: oſculum pacis ei dedit. Qui eū vnde veniſſet illuc queſiuit: illeq; ſe de ſedaſte veniſſe reſpondit. Sequēti vero nocte cū de tali viſione admiratus iterum dormiret quidā cum molto excitauit: ⁊ euigilans vidit in oſtio celle ſtellam fulgentem: quam dū palpare vellet in aliā partē ſe trāſtulit: ⁊ ſic in pluribꝰ locis poſt eā iuit. Tādem in loco vbi erat ſctm̄ caput requieuit vbi fodiens reperit vrnam: ⁊ in ea ſctm̄ theſaurū. Sȝ dū quidā hoc non credens manū in hydriā miſiſſet: ſtatiȝ manus exaruit: ⁊ hydrie adheſit. Orantibus autem ſocijs manum abſtraxit: ſed inualida remanſit: cui ioannes apparuit dicens: vt cū caput eiꝰ in eccleſia poneretur: hydriam contingeret ⁊ ſanitatem integram perciperet. Quod ⁊ factum eſt. Cum autem marcellus hec omnia iuliano ipſiꝰ vrbis epiſcopo indicaſſet: caput de ſpelunca ab eis eſt eleuatum: ⁊ in ipſam vrbem delatum. Et ex eadem die cepit in ipſa ciuitate decollatio ioannis celebrari: qua caput eiꝰ inuentū eſt ſcilicet. iiij. kalendas ſeptembris. ¶ Ipſum autem caput poſtmodum cōſtantinopolim tranſlatuȝ eſt. Nā vt in tripartita habetur cum valerius imperator caput ſctm̄ vehiculo impoſitū ꝯſtātinopoli trāſferri iuſſiſſet: cū circa calcedoniā veniſſent vehiculum nullatenꝰ vlteriꝰ trahi potuit: ideoq; ipſuȝ ibidē dimittere coacti ſūt. Sȝ cū poſtmodū theodoſiꝰ ipm̄ inde auferri vellet: virginē quēdā cuſtodie capitis deputatam rogauit vt ſibi illō ſide portare dimitteret. Illa aūt ꝯſenſit credēs ꝙ ſicut alias ita ēt tūc nō ꝑmitteret ſe auferri: qō imꝑator purpura ſua opertū ꝯſtātinopolim trāſtulit: ⁊ ibidē locato eccleſiā edificauit. Inde quoq; ad gallias apud pictauiā a pipino rege trāſlatū eſt: vbi eiꝰ meritis mortui plures ſuſcitati ſūt. Quarto ꝑꝑ digiti trāſlationē ⁊ eccleſie dedicationē. Digitꝰ enī ille: vt dr̄: quo dn̄ȝ oſidit nū ꝙ cōburi potuit q̄ a p̄dictis monachis reptꝰ eſt: ipſum q; ſctā thecla inter alpes trāſtulit: ⁊ in eccl'ia ſancti martini collocauit vt in ſcholaſtica habet. Ioānes beleth ēt dicit ꝙ p̄dicta ſancta thecla ipſum digitū de vltra marinis partibꝰ attulit: ⁊ in romaniā portauit. Ibidemq; eccleſiā in honorē baptiſte fabricauit: quā eccleſiaȝ hac die quidā dedicatā aſſerūt: ⁊ idcirco tale feſtū. iiij. kalē. ſeptembris celebrare ceperūt.

¶ De ſancta Sabina martyre. Cap. cxxxiij. 29

Sabina martyr

rome paſſa eſt tp̄e adriani imꝑatoris ſub p̄fecto vrbis elpidio. Hec fuit vxor cuiuſdā p̄clariſſimi valētini: ⁊ filia herodis metallarij. Que a ſctā ſeraphia ꝟgine ꝯuerſa eſt ad dn̄ȝ. Cuiꝰ ēt corpꝰ ſepeliuit ipſa ſabina: vt dicetur īfra ī paſſiōe ſeraphie. iij. nōn. ſeptēbris. Et poſt martyriū eiꝰ btā ſabina anno fere integro eleemoſynis ⁊ refectionibꝰ paupeꝝ inſtuduit. Demuȝ a p̄fecto vrbis elpidio cōprehenſa compellebatur vt xp̄m negaret ⁊ idolis immolaret. Que cū ſe ſoli xp̄o deo vero ⁊ non demonijs ſacrificaturam diceret. Iuſſu nequiſſimi p̄fecti decollatꝰ: ⁊ facultates eiꝰ omnes fiſco applicant. Cuiꝰ corpꝰ a xp̄ianis ſepultuȝ eſt in oppido vēdiēſi ad arcū fauſtini q̄rto kalē. ſeptēbris vbi ip̄a corpus ſeraphie virginis poſuerat.

¶ De ſanctis Sauiniano martyre ⁊ ſauina virgine. Capi. cxxxiiij. 29

Sauinianus martyr

⁊ Sauina virgo ī ciuitate trechas venerant. Hi nobiliſſimi viri ſauini ſcȝ gētilis filij fuerūt q̄ de p̄ma vxore ſauinianū genuit: de ſcd̄a cōiuge ſauinā ꝓcreauit. Sauinianus autē legēs verſum illū. Aſpergēs me dn̄e yſopo ⁊ cetera. Et intelligere nō valēs in cinere ⁊ cilicio ꝓſtratꝰ iacebat: dicēs ſe malle mori: ꝙ nō itelligere ſenſum verbi. Cui apparuit angelus domini eiq; dicit ꝙ ſi baptizari vellet: niue candidior fieret ⁊ tunc ꝙ querebat intelligeret. Exinde igitur idola contemnens de ciuitate aufugit ⁊ ad vrbē trechaſinam deuenit. Et cū ad fluuium ſequane veniſſet a preſbytero chriſtiano baptizatus eſt: ⁊ voce celica cōfortatus: q: tunc quod dudum queſiuerat inueniſſet. Statimq; baculum ſuum in terra fixit ⁊ confeſtim frondes ac flores produxit. Quo viſo miraculo. M.c. viij. viri in domino crediderunt. Audiens hec Aurelianꝰ imperator ad ipſum capiēdum milites miſit. Qui cum orantē inuenientes ad eum accedere timuerunt. Miſit iteruȝ plures pꝛioꝛibus: qui cum orante orauerunt ⁊ vt ſecum ad auguſtum accederet ſolis precibꝰ impetrarūt. Qui cum veniſſet ⁊ ſacrificare nollet imperator eum manibus ac pedibus vinctuȝ iuſſit virgis ferreis cedi. Deinde ſuper ſcamnum eneum ligari: ⁊ ligna ac oleum ſupponi: ⁊ incendio cremari. Et cum in medio flamme illeſus oraret: ⁊ hec aurelianus magis attribueret: in craſtino fecit eum ad ſtipitem ligari: ⁊ a militibus ſagittari ſagitte vero a lateribus eius in aere ſuſpendebantur: ⁊ a nulla ipſarum martyr domini ledebat. Et cum imperator ad ſpectaculum iſtud accederet vna ex ſagittis regem in oculo percuſſit: ⁊ penitus excecauit: vnde iratus imperator iuſſit eum in carcere recipi ⁊ in craſtino decollari. Sauinianus autem orās vt ad locum vbi baptizatus fuerat transferret: confractis cathenis ⁊ apertis oſtijs per mediū militum illuc venit. Et videns milites ſe inſequētes ſuper aquam vſq; ad locuȝ baptiſmi ſui ambulauit. Et cum milites tranſuadentes eū percutere formidarent eos vt ſe ferirent confortauit: ac vt de ſanguine ſuo regis oculum linirent: et ſtatim viſum recuperaret. Percuſſus ergo caput ſuum leuauit ⁊ paſſibus. xlix. illud portauit. De cuius ſibi delato ſanguine imperator oculum tetigit et confeſtim viſum recepit. Quod audiens quidem qui antea per annos quadraginta lumen amiſerat ad locum ſe portari fecit: ⁊ protinus lumen recuperauit. Cuius corpus a chriſtianis ibidem ſepultum eſt iuxta flumen. ¶ Sauina autem cum fratrem ſuum quotidie fleret ⁊ pro eo dijs immolaret: tandem ſibi in ſomnis angelus domini apparuit: ⁊ eidem iuſſit vt domum ſuam relinqueret ⁊ fratrem ſuuȝ honoratiſſime inueniret. Qui euigilans collectaneam ſuam eandem vidiſſe viſionem audiuit. Latenter ergo ambe in craſtino receſſerunt: que romam veniens fidē chriſti ſuſcepit ⁊ ab euſebio papa baptizata: in virginitate permanſit. In vrbe quoq; duos cecos illuminauit: ⁊ duos contractos ſanauit: deinde poſt annos quinq; angelica admonitione cum comite ſua inde receſſit et ad trechaſinam ciuitatem deuenit. Et cum in vrbe rauenna ad domum cuiuſdam diuitis quaſi peregrine hoſpitium quererent: cuius filia quaſi mortua plangebatur: pediſſequa ſe excuſare cepit: ꝙ eas recipere non poterat quia ſua domina in extremis laborabat. Sauina autem in chriſto confiſa intrauit: et puellam ꝑ manuȝ apprehenſam ſanam erexit. Cum ergo iuxta trechas vt ei angelus dixerat ad miliare veniſſent ⁊ ambe pre labore quieſcerent virum quendam nomine licerium nobilē de ciuitate venienteȝ ſauina interrogauit: vbinā fratrē ſuū ſauinianum diu amiſſum inuenire poſſet. Qui ei eundem ꝓ xp̄o paſſum fuiſſe rn̄dit ⁊ locum ſepulture demonſtrauit. Ipſa vero ante tumulum fratris proſtrata orauit ad dn̄m vt ſuſciperet in pace ſp̄m eius: ⁊ continuo in xp̄o obdormiuit. Ad inſtātiā ergo prefati nobilis omnes ciues ad eā cōcurrerunt et corpus ſancte iuxta corpus germani honorifice condiderūt: iuxta quos ⁊ poſtmodū p̄dicta collectanea eius ſepulta eſt quorū feſtū agitur. iiij. kal. ſeptembris.

¶ De ſanctis felice pbr̄o: ⁊ Adaucto martyribꝰ. Capitu. cxxxv.

Felix preſbyter

Felix preſbyter et

adauctꝰ martyres paſſi ſunt in vrbe ſub diocletiano ⁊ maximiano imperatoribus prefecto ⁊ iudice dracō: q̄ prefectus dum felicem preſbyterum teneri feciſſet: et ad deorum ſacrificia inuitaſſet: illeq; ſacrificare nullatenꝰ acquieuiſſet: iuſſit illum in equuleo leuari: ⁊ diuū torqueri: deinde extra ciuitatem via oſtien. duci: et ibidem gladio capite truncari: corpꝰ quoq; eius inhumatū lupis ⁊ canibꝰ derelinqui. Data ſententia obuius fuit ei quidā chriſtianus homīdꝰ q̄dē incognitus: deo vero manifeſtus. Hic cū didiciſſet qō beatꝰ p̄ſbyter iuſſus fuiſſet duci: ſe ex eadē lege et chriſtianum eſſe publice ꝓclamauit. Mox ⁊ ipſe ab officio cōprehenſus pariter dato ſibi prius pacis oſculo cū btō felice decollatꝰ eſt. Huiꝰ nomē q: chriſtiani nō inuenerūt adauctū eū poſtmodū appellauerūt eo ꝙ ſancto martyri felici auctus ſit ad coronā ipſiq; pro confeſſione corona ſit aucta: paſſi ſunt autem tertio kalendas ſeptembris.

¶ De ſanctis Terentiano ep̄o ⁊ Flacco martyribꝰ. Capitulum. cxxxvj. 30

Terētianus epiſcopus

⁊ flaccus martyres paſſi ſūt tēpore adriani imperatoris apud ciuitatē tudertū ſub letiano ꝓconſule tuſcie: q̄ terētianū cōp̄henſuȝ ⁊ ſacrificare nolentē: deoſq; demonia aſſirmātē: lapidibꝰ ore cōtūdi fecit: ⁊ cū idola ei oblata cōminuiſſet: ⁊ ſacerdos idoloꝝ in faciē ſuā corruiſſet: iuſſit ꝓcōſul ſanctū in equuleo leuari: ⁊ ſcorpionibꝰ grauiter cedi: ignēq; ad latera eius apponi. Qui cū oīa patienter tolerāſſet: fecit linguā eius precidi ⁊ pedibꝰ conculcari: ille vero dū nihilominꝰ chriſtū diſerta voce cōfiteretur: proconſul mutus efficitur: ac ſi eius non ſancti lingua preciſa fuiſſet: ⁊ annuēs manibus ꝙ loquelam amiſerat: poſt modicuȝ expirauit. Lucius vero ſauinus eius aſſeſſores terentianum carceri mancipauerunt. Altera vero dei cum duceretur ad forum occurrit ei flaccus idolorum ſacerdos: qui cecus effectus fuerat: ſed diuina reuelatione monitus erat vt ad ſanctum pro lumine recuperando recurſum haberet quem ſanctus ad chriſtū conuerſum baptizauit ⁊ illuminauit. Ambo igitur a militibus tenti ſunt: ⁊ iuxta flumen ſecus murū ciuitatis decollati. iij. kalen. ſeptembris. Quorum corpora exuperantius preſbyter ⁊ laurētia in ſomnis diuinitꝰ admonita ſepelierūt octauo miliario a ciuitate tuderto: in loco q̄ dr̄ petroſo.

¶ De ſancto Firmino epiſcopo. 30 Cap. cxxxvij.

Firminus epiſcopus

ambianenſis que ab ambitu fluminis ambianum dicitur: ipſius ciuitatis oriundus filius fuit Fauſtiani nobiliſſimi viri qui in honorem ſancti firmini martyris filium ſuum firminuȝ vocauit: de quo firmino martyre habetur infra. vij. kalē. octobris. Hic bone indolis puer etate procedēte per incrementa virtutum creſcēs: factus eſt epiſcopus ciuitatis: qui populum verbo ⁊ exemplo in viam ſalutis direxit: et ab omni gentilitatis errore vrbem purgauit atq; ſupra ſepulchrum ſancti firmini martyris eccleſiam dei genitricis conſtruxit ⁊ conſecrauit: in qua dum in die ſancto paſche celebraret: celis apertis palmaȝ ſibi de ſuperius illapſam aſpexit: et ab eo die ab omni carnis inquinamento ⁊ motu mundus permanſit. Quieuit in pace. iij. kalē. ſeptembris: ſepultus in eccleſia ſupradicta: cui ſucceſſerunt ſancti honoratus: de quo. xvij. kalē. februarij: et ſaluius de quo tertio idus auguſti.

¶ De ſancto Felice preſbytero ⁊ confeſſore. Capitulum. cxxxviij. 30

Felix preſbyter et

cōfeſſor apud nolam ciuitatem campanie claruit: cuiꝰ pater hermias duos filios habens felicē ⁊ hermiā ſubſtantiā ſuā ſoli felici dereliquit: hermiam vero exheredauit. Felix vo oēs facultates frī dimiſit: ⁊ ſpūalibus diſciplinis ſe dedit q̄ ſub ſctō maximo nolano ep̄o oſtiā lectoris deinde exorciſte gradū accepit: ac demū ꝑ alios ordines ad ſacerdotij honorem ꝑuenit. Cū aūt chriſtianorū pſecutio deſeuiret: maximꝰ ep̄s iā ſenex eccleſiā ſuā felici p̄ſbytero cōmēdauit: ⁊ ad mōtiū deſerta receſſit. Cūq; felix predicationi inſiſteret: a paganis detinet: ⁊ in carcerē nudus vinculatur: atq; teſtarum ei fragmina ſubſternunt. Nocte vero ipſi diuinitꝰ lux effulſit angeluſq; ei aſtitit: ⁊ de cuſtodia ruptis cathenis eduxit: atq; ad requirendū eiꝰ ep̄m ad montana trāſmiſit. Quē dudū requiſitū felix tādē fame deficiētē inuenit: ⁊ ex dolore triſtis ingemuit: q: nec vnde calefaceret ſenē algentē habebat nec vnde aleret fame deficiētē videbat. Cui xp̄s mox oranti ſubuenit: qui de ſpinoſis ſentibꝰ media hyeme vuā ꝓduxit. Cuiꝰ liquorē ſup os ſenis expreſſit: moxq; ille reſumptis faucibꝰ reſpirauit. Et poſtq̄ alter in alterius amplexꝰ ruit: felix ſeniorē in humeris ſuis tulit: ⁊ ad cellulā ſuā perduxit atq; refecit. ¶ Et cū iterū pgreſſus xp̄m p̄dicaret: ⁊ gregem dn̄i ꝯfortaret: gentiles armati vt eū caperēt domū eius circūdederūt. Qui egreſſus ꝑ mediū illorū trāſiuit: ita vt eū vidētes nō agnoſcerēt: ipſumq; q̄ſi alium de felice interrogarent. Ad macerie ergo deſerte locum declinauit: ſtatimq; aditū tela ita aranea texit: vt nullꝰ hominū illuc ingredi potuiſſe quis putaret: q̄ſi vnꝰ muſce impetum tremulus ſinus aranee tele ferre non poſſet. Sed poſt abſceſſum oſtium felix egreſſus ad domū cuiuſdā vidue ſecreto peruenit: ⁊ apud ipſaȝ aliquo tp̄e latitauit. Et dū ex nimia ſiccitate eſtiuo tempore in eius puteo aqua defeciſſet: orante ſancto pluuia larga deſcēdit: ⁊ puteum abundanter repleuit. Sicq; in eo ardorem fidei duplicauit: verum poſtq̄ eccleſie pax reddita eſt: confeſſor domini de latebris prodijt: et populum ſuum predicationis eloquio in domino confortauit. Qui deo gratias agebant ꝙ ipſum quem extinctum putabant in perſecutione cōſeruaſſet. ¶ Cum autem maximus epiſcopus ad dominum migraſſet: populuſq; omnis felicem in epiſcopum elegiſſet: ille omnino epiſcopari recuſauit: ⁊ quintum preſbyterū elegi fecit. Sub quo et ipſe preſbyter meritis ⁊ vita laudabiliter vixit: ⁊ poſt longos agones in domino feliciter requieuit pridie kalē. ſeptembris. Cuius corpus apud Nolam tumulatū iacet: ⁊ ſignis irradiat.

¶ De ſctō Paulino ep̄o ⁊ martyre. 31 Cap. cxxxix.

Paulinꝰ epiſcopꝰ

treuereū. et martyr claruit tempore Conſtantij imperatoris. Qui tēpore arriane infeſtationis a Conſtantio prefato ob fidem catholicā exilio relegatus: et vſq; ad mortem propter chriſti nomē hincinde mutando exilia: fatigatus tandē apud phrygiam defunctus beate paſſionis coronā percepit a domino pridie kalen. ſeptembris. Hec Ado in martyrologio ſuo.

¶ De ſancto Ariſtide confeſſore. 31 Cap. cxl.

Ariſtides ꝯfeſſoꝛ

claruit apd athenas ſub adriano iꝑatoꝛe. Qui pbus eloquentiſſim⁹ fuit fide ſapientiaq̃ clariſſimus: et xpiane religiõis pietate ībut⁹. Hic adriano ꝑncipi librū apologeticuꝫ ꝓ fidei nr̃e rõne ꝯſcripſit ⁊ obtulit: ⁊ qꝺ xp̃s ieſus ſol⁹ eſſet de⁹ corā ipo iꝑatoꝛe luculētiſſime ꝑoꝛauit: coveꝫ tpe q̃ q̃drat⁹ vir īſignis libellū ſimilē eidē ceſari ꝑſentauit. Qui ⁊ ī eadē ciuitate diem extremum in pace concluſit pridie kalē. ſeptembris. Hec hieronymus in libro de viris illuſtribus.

De ſancto Optato epiſcopo. 31 · Capitulum. cxlj.

Optatus epiſcop⁹

mileſitan⁹ natiõe apher claruit īpantibus valentiniano ⁊ valēte auguſtis. Qui fidei pugil ⁊ doctoꝛ egregi⁹ aduerſus donatiane partis calūniā libros ſex edidit: in q̃b⁹ donateſtarū crimen falſo in nos retoꝛqueri aſſeruit. Qui et ſanctitate ⁊ vita nō infim⁹ apud antioſiodoꝛum in pace quieuit pridie kal. ſeptembris. Hec hieronym⁹ vbi ſupra.

Explicit liber ſeptimus.

Incipit ꝓlog⁹ libri octaui.

Octauus liber preſen

tis catalogi ꝯtinet geſta ⁊ paſſiões illoꝝ ſctōꝝ q̃rū feſtiuitates occurrūt infra tp̃s q̃ repſentat eccl'ia ꝓpagationē filioꝝ q̃ fuerūt ipi⁹ eccl'ie ꝯſeruatoꝛes: q̃les fuerūt ſancti ꝯfeſſoꝛes. Hoc aūt tp̃s eſt a kal. ſeptēbris vſq̃ ad ka. octob. Et hoc ſub figura ſctōꝝ Job: Tobie: Eſdre: Judith: ⁊ Heſter: q̃ꝝ tūc geſta recolūt: cõfeſſoꝝ patiētiā et ſctitatē denotātia q̃ ī tribulatiõe poſiti: mūdū: carneꝫ ⁊ diabolū triūphārūt. Ad ipſi⁹ igit̃ tp̃is feſta ꝑtractanda trāſeūdū ē. Et notādū q̃ q̃ oēs iudices iſrael q̃ fuerūt poſt moyſen antē reges generaliter in catalogo ſanctoꝝ veteris teſtamēti in diuina ſcriptura cõnumerāt̃ ⁊ duorū ex ipſis ſolūmō: vꝫ Joſue filij Nū ⁊ Gedeonis: feſtū in kalē. ſeptēbris recollit̃: q̃ vꝫ die ipi ſbo diuerſis tpibus ꝺcuerūt: vt hieronym⁹ ſcribit: reliq̃rū aūt ꝑdictoꝝ ſctōꝝ dies dormitiõis necubi reperiūt̃: idcirco gr̃a duoꝝ ꝑdictoꝝ geſta etiā reliquoꝝ iudicū q̃ oēs ſcti fuerūt in kalē. ſeptēbris ꝯſcribere volui: vt geſta coꝝ quoꝝ dies incert⁹ habet̃: hiſtoꝛijs ꝯſocioꝝ: quoꝝ dies hic agitur: merito copulent̃. Acta etiā quoꝝdā alioꝝ eiſdē iudicibus contēpoꝛaneoꝝ: quorum ſiū feſtiuitates certos dies non habent: vt Raab: Caleph ⁊ Ruth p̃fatis iudicum hiſtoꝛijs inſerendo.

Finis prologi.

Incipit liber octauus a Kalendis ſeptembris vſq̃ ad Kalendas octobris.

De ſancto Joſue propheta et duce. Capitulum primum.

Joſue pro

pheta et dux populi iſrael filius Nū alio nomine dictus ieſus filius naue de tribu effraim moyſi propheteꝛ duci eiuſdem populi in ducatu ſucceſſit: de quo dicetur infra in eius feſto pridie nonas ſeptembris. Hic moyſe defuncto cum populus eſſet vltra ioꝛdanem contra hiericoꝛ loquēte ſibi domino mādauit populo vt prepararent ſe ad tranſeundum ioꝛdanem. Miſitq̃ duos exploꝛatores de ſethim in hierico: qui ſub ſimulatione fatuitatis exploꝛauerunt terraꝫ: ⁊ ad domū raab meretricis declinauerūt: quos illa abſcondit a facie nunciorum regis hierico querentium eos: ⁊ per murum nocte dimiſit: vt dicetur infra in eius legenda. Reuerſis ergo exploꝛatoꝛibus ad ioſue: tribus tranſactis diebus precepit ioſue ſacerdotibus vt tolerent arcam dei: ⁊ intrantes cum ea ioꝛdanē omnē populū precederent. Cumq̃ intraſſent ſacerdotes aquam: quam penitus immeabilem inuenerant: eo q̃ plus ſolito excreuiſſet: ſteterūt aque deſcendentes ad inſtar mōtis intumeſcentes vſq̃ ad locū q̃ dicitur ſarathan: inferioꝛes vero aque in mare moꝛtuū deſcenderūt. ſicq̃ ſiccato fluuio omnis populus per patentē alueū pertranſiuit. Tulitq̃ ioſue. xij. lapides de alueo ī ſiccum: ⁊ alios. xij. de ſicco in alueum repoꝛtauit in miraculi teſtimonium. Et cum tranſiſſet populus reuerſe ſunt aque ad locū ſuū. Deinde ioſue filios populi qui erant incircūciſi dei mādato circūcidi iuſſit in galgalis. Et fecerunt faſe. xiiij. die menſis primi in campeſtribus hiericoꝛ: ⁊ comederunt de fructibus terre eo q̃ ſibi manna defeciſſet: quo per deſertum aliti fuerāt. xl. annis. Poſt hec ioſue mandauit arcam dei. vij. dieb⁹ circunduci circa muros hierico: precedentib⁹. vij. ſacerdotibus ⁊ clang̃tibus. vij. tubis: omniq̃ populo armato ſubſequente. Septimo vero die poſt ſeptimam circuitionem vociferantibus cunctis: muri hierico funditus coꝛruerunt: ⁊ intrauit quiſq̃ per locum qui contra ſe erat ⁊ interfecerunt omnes viuentes in ea: ⁊ combuſſerunt eam ⁊ omnem ſupellectilem eius ſola raab cū domo ſua reſeruata. Mādauerat autem dominus per ioſue vt nemo aliquid de hierico tolleret: ſed omnia velut anathemata igne cõſumerent. Achoꝛ autem filius carmi de tribu iuda: latenter tulit regulam aureum ⁊ chlamydem coccineam cõtextam auro ⁊ abſcondit humo. Cum autem miſiſſet ioſue tria milia viroꝛum ad expugnandā ciuitatē hay: percuſſi ſunt a viris hay ⁊ ceciderūt ex eis. xxxvj. viri. Contriſtatuſq̃ ioſue oꝛauit ad dominū. Cui domin⁹ reſpondit q̃ nō eſſet cum populo donec mandaret anathema. Juſſitq̃ hoc ſoꝛte ſcrutari. Joſue autem omni populo congregato ſoꝛtes miſit. Et primo per tribus inuenit ſoꝛte tribū iude: deinde per familias inuenit familiam zare deinde per domos domū carmi: deinde per capita caput achoꝛ. Qui cõfeſſus peccatū ſuum ab omni populo eſt lapidatus ⁊ omnis dom⁹ eius interfecta: omniſq̃ ſubſtātia ei⁹ exuſta. Quo facto ioſue de mādato dei aſcēdit ꝯ ciuitatē hay: partēq̃ exercitus inſidijs collocauit poſt ciuitatē. Cū reliqua vero parte ciuitatē aggreſſus eſt. Et cū aliquandiu pugnaſſent populus cū ioſue terga vertētes: arte ſimularūt fugā. Rex autem hay cū oī populo egreſſus eos inſequutus eſt.

Et cū eos lōgi⁹ traxiſſent ab vrbe ſurrexerūt: q̃ erant in inſidijs: ⁊ egreſſi ciuitatē nemine reſiſtēte eā incēderūt. Joſue vero retrocedente ⁊ inſidijs ciuitate egreſſis hoſtes ex vtraq̃ parte cõcluſi interfecti ſunt. Omniſq̃ populus inuētus in vrbe occiſus eſt: ⁊ ciuitas igne cõſumpta: oīa quoq̃ bona ciuitatis populo in predam diuiſa ſunt. Rex etiā ciuitatis hay in patibulo ſuſpēſus interijt. Gabaonite vero vidētes qꝺ fecerat iſrael de duabus ciuitatib⁹ timuerunt valde: ⁊ miſſis ad ioſue ⁊ populū nuntijs inierunt cū eis fedus: quib⁹ filij iſrael iuramēto cõfederati ſunt. Et facti ſunt gabaonite eorum ſerui lignoꝝ ceſoꝛes: ⁊ aque poꝛtitoꝛes ī ꝑpetuū. Adoniſedech autē rex hieruſalem audiens gabaonitas cõfederatos filijs iſrael: cõuocatis ſecum quatuoꝛ regibus amoꝛreoꝝ obſedit gabaon. Quod audiēs ioſue collecto exercitu repente irruit ſuꝑ eos: ⁊ verſi ſunt in fugā per deſcenſum bethoꝛē. Miſit de⁹ grandinē ſuꝑ eos: ⁊ plures occidit grando q̃ gladius. Videns autem ioſue ſolem deſcendentem ad occaſum ⁊ lunam aſcendentē: timens ne beneficio noctis hoſtes euaderēt: precepit ſoli contra gabaon ⁊ lune contra vallē haylon: ne mouerētur. Steteruntq̃ ſol ⁊ luna ſpacio vnius diei: nec fuit ante ⁊ poſtea tam longua dies. Tūc quinq̃ reges ſe abſcõderunt in ſpelunca maceda. Ad quoꝝ cuſtodiā ioſue viros dimiſit. Ceſis quoq̃ ⁊ deletis omnib⁹ aduerſarijs: ioſue quinq̃ reges productos in patibulis ſuſpendit. Eodē quoq̃ die percuſſit macedā in oꝛe gladij: poſtea vero vaſtauit lebnam ⁊ lachis: ⁊ eglon: ⁊ hebrō: ⁊ dabir: ⁊ reuerſus eſt ad caſtra in galgala. Jabin autem rex aſoꝛ cõgregatis. xxiiij. regibus cum turmis ſuis habentibus ſecum. ccc. milia armatoꝛum. ⁊. ij. milia curruuꝫ pugnauit cum ioſue ⁊ populo iſrael ſꝫ deuict⁹ eſt iabin ⁊ oēs ſui occiſi preter eos qui ſe receperunt in vrbes et caſtra munitiſſima. Fecerāt enim chananei plures munitiones ꝑualidas a die qua audiuerāt egreſſum iſrael de egypto aduerſum eos: nec eas niſi longo tempoꝛe et graui laboꝛe obtinuerūt hebrei. Vaſtauit tamen ioſue vniuerſam circa regionem nulli etati parcēs aut ſexui: ⁊ ditatus eſt iſrael ſupra modum ex hoſtiū preda. Quintus autem annus iam tranſierat ⁊ ioſue trāſtulit a galgalis locum tabernaculoꝛum in ſilo: ⁊ illuc trāſtulit tabernaculum cum omni oꝛnatu ſuo pro loci opoꝛtunitate. Et inde procedēs in ſichem conſtituit in mōte ebal altare dn̄o de lapidibus impolutis: offerēs ſuper illud holocauſta: ſcripſitq̃ ſuper eo deuteronomium quod q̃dam mandata deuteronomij: deinde rediſt in ſilo. Poſt hec conceſſit ioſue tribui iuda mōtana ad meridiem: que iam acquiſierant: ſed nondum ſoꝛte tradidit. Effraim quoq̃ conceſſit montana ad aquilonem: ⁊ inter vtrumq̃ ponēs dimidiam tribum manaſſe. His tribus tantum commiſit terram alijs in caſtra manentibus: tamen quia bellicoſe erant: tum quia digniores. Sciebat enim iude regnum eſſe promiſſum: ⁊ manaſſe effraim benedixiſſe iacob ꝓ beneficio ioſeph patris eorum. Dedit autem effraim extra ſoꝛtem agrum ſicheꝫ: quem dederat iacob ſingulariter ioſeph filio moꝛ: ⁊ ſepeliuit in eo oſſa ioſeph: que attulerat de egypto. Ipſe eniꝫ ioſue effrateus erat. Dedit etiam caleph filio iephone hebron in poſſeſſionem: ⁊ quieuit terra a prelijs. Iterum autem conuocauit ioſue populum in ſilo: ⁊ aſſumpſit de ſingulis tribubus tres viros ad conſiderandum terram: vt eam ſoꝛte diuideret: deditq̃ eis ſingulis decem viros metiendi peritos: mandans ne ſm̄ quantitatem terram metirentur: ſed ſm̄ eſtimationem felicis terre. Qui circūeuntes terram ⁊ menſurantes. vij. menſe reuerſi ſunt ad eum in ſilo. Proiectiſq̃ ſoꝛtibus. Prima ſoꝛs iude egreſſa eſt. Secūda ſymeonis. Tertia bēiamin que ſoꝛs anguſtiſſima fuit propter terre fertilitateꝫ. Quarta effraim. Quinta medie tribui manaſſe. Sexta yſachar. Septima zabulon. Octaua aſer. Nona neptaliꝫ. Vltima dan. Rubē autē ⁊ gad ⁊ dimidia alia trib⁹ manaſſe viuente moyſe in ſoꝛtem habuerāt terrā galaad tranſioꝛdanem. Sed ⁊ leuitis ſeparauit quadragintaocto ciuitates ad inhabitādum. Filij autē ruben ⁊ gad ⁊ dimidia tribus manaſſe tranſeuntes ⁊ ioꝛdaneꝫ in locum ſoꝛtis hereditatis ſue: edificauerunt iuxta ioꝛdanē ad tumulos altare mire magnitudinis: quod ioſue ⁊ alij qui circa ioꝛdanem erāt audientes: voluerunt eos diſperdere: ⁊ inſurgere contra eos putantes q̃ altare erexiſſent vt ſuper eo victimas immolarent: qꝺ non licebat niſi ſuper altare tabernaculi. Sed per nuncios ſuos eiſdem miſſos inuenerunt q̃ altare feciſſent: non in ſacrificium: ſed in teſtimoniū ne videretur alter populus: eo quod tranſioꝛdanem eſſet ex loco diuiſus. Et ſic inuenientes eos rectam habere intentionem ad dominū: reuerſi ſunt ⁊ laudauerunt eos. Cū autem ioſue vna cum populo iterum in ſilo congregato cum domino fedus iniſſet: omniaq̃ recte diſpoſuiſſet cū eſſet annoꝛum. cx. in pace requieuit. Nam annoꝛum. xliij. acceſſit ad moyſen: ⁊ quadraginta annis eidem in deſerto ſeruiuit: ⁊ ſic per annos. xxvj. populum rexit: qui ⁊ in domino obdoꝛmiuit kalendas ſeptembris: ⁊ ſepultus eſt in tannathſara: que ſita eſt in monte effraim. Hic eſt vti vir ſanctiſſim⁹ Eccl'iaſtici. xlvj. cap. ⁊. ij. Machabeoꝝ. ij. cap. iter veteris teſtamēti ſanctos ſpeciali laude ꝑdicat̃: ⁊ in alijs pleriſq̃ diuine ſcripture locis commendat̃. Hec de libro Joſue: ⁊ ex chronicis ioſephi: ⁊ hieronymi: ⁊ petri comeſtoꝛis atq̃ guilelmi.

De ſancto Caleph. Capi. ij.

Caleph filius ie

phone de tribu iuda vir ſanctus qui eccleſiaſtici. xlvj. ca. ⁊. ij. Machabeorum. ij. inter ſanctos priſci tempoꝛis connumeratur. Hic fuit vnus ex. xij. exploꝛatoꝛibus quos moyſes de deſerto pharam miſit ad exploꝛandum terram promiſſionis. Qui vna cū ioſue filio Num de tribu effraim populum rediens confoꝛtauit: vt ad terraꝫ ipſam pergerant obtinendam. Ceteris pauoꝛe foꝛmidantibus: ⁊ filios iſrael deterrentib⁹. Et murmurante omni populo: iurauit dominus vt nemo illoꝛum qui ex egypto egreſſi fuerant a viginti annis ſupra ad terram ipſam introiret: preter duos prenominatos viros caleph videlicet ⁊ ioſue. Qꝺ ⁊ ita contigit populo in deſerto. xl. annis moꝛam trahēte: donec omnis natio illa moꝛtua eſſet. Propter hoc meritum caleph non ſolum meruit reſeruari: vt ad terram intraret promiſſam: ſed in hebron poſſeſſionem ſpecialem obtinuit: in quam aſcendēs tres filios enoch percuſſit. Et ciuitatem dabir que pri⁹ vocabatur cariathſepher. i. ciuitas literarum obſedit. Quam cum inueniſſet munitam promiſit vt q̃ prim⁹ eā caperet: daret ei filiaꝫ ſuā in vxoꝛem. Et accepit eam othoniel: fili⁹ cenes fratris caleph minoꝛ: q̃ ⁊ poſt ioſue primus iudex fuit in iſrael. Cui caleph natam axam in coniugem dedit: ⁊ vrbem in poſſeſſionē cū agris irriguis ab vtraq̃ parte. Et poſt multos annos caleph in ſenectute bona q̃euit: ⁊ ſepult⁹ eſt in hebron. Hec vnde ſupra.

De ſancta Raab meretrice. Capitu. iij.

Raab meretrix cui

ſanctitas Jacobi epiſtola. ij. cap. ⁊ ad. Hebre. xj. commemoꝛatur in numero ſanctarū mulierū veteris teſtamēti ex ipſo euāgelio Matth. primo capitu. cõnumerat̃. Ad hui⁹ domū declinauerūt veſpere duo exploꝛatoꝛes quos ioſue miſit ad ꝯſiderādū ciuitatē hierico: vt ſupra dictū ē ī geſtis ioſue. Hec erat meretrix: ad quā cõfidētius quaſi ad miſcendum ſecum exploꝛatoꝛes ingre-

di potuerũt: domuſq; ei⁹ inſita erat muro ⁊ porte ciuita
tis. Cũ aũt rex hierico de miſſis exploratorib⁹ audiſſet:
⁊ ꝙ ingreſſi eſſent domũ raab cõperiſſet: miſit ad eã vt
eos educeret. Que abſcõdit eos in ſtipula lini quã ſicca
bat ſupra murũ mẽtiens eos egreſſos dũ clauderetur
porta. Dixitq; nũcijs vt eos ꝑ viã iordanis ꝑſequerent.
Tũc aſcẽdẽs ad exploratores narrauit ꝙ dixerat nũcijs
petẽs ab eis vt qñ de⁹ traderet eis hierico capiẽdã con
ſeruarẽt eã. Q̃s exploratores mulieri ꝓmiſerũt cũ iura
mento. Tũc dimiſit eos mulier de feneſtra ꝑ murũ cuʒ
fune coccineo. Deditq; eis ſignũ funẽ ipſuʒ in feneſtra
ligatũ vt cũ caperet ciuitas: ex ſigno popul⁹ cognoſce
ret domũ illã eſſe ſeruãdã. Et dimiſſi nũcij ad ioſue re
dierũt ⁊ q̃ geſta fuerãt narrauerũt. Ioſue ṽo ⁊ maiores
populi ꝓmiſſionẽ exploratorum ratã habuerunt: vnde
⁊ capta hiericho atq; deleta ſola dom⁹ raab cum omni
bus ſuis intromiſſis conſeruata eſt. Quã proceſſu tem
poris ſalmon princeps tribus iude duxit in vxorem: ex
qua genuit booz: ex qua dei filius ſecundum carnẽ eſt
propagatus. Et hec in coloniã iudeorum trãſiens lau
dabili fine quieuit.

¶ De ſctõ Othoniele iudice. Cap. iiij.

Othoniel iudex filius cenez fratris caleph ſupradicti de tribu iuda: prim⁹ poſt ioſue ĩ iſrl' iudicauit. Nã cum ioſue mortuo ſurrexiſſent alij in filijs iſrael qui nõ viderant virtutes dñi quas fecerat in dieb⁹ moyſi ⁊ ioſue: fecerunt maluʒ in cõſpectu dñi: ⁊ ſeruierunt baal et aſteroth ⁊ dijs terre: cõtraxerũtq; cõiugia cũ alienigenis. Quãobrẽ indignata diuinitas nõ deleuit gẽtes de
medio eoꝝ: vt eſſent eis in aculeum ⁊ laborẽ: tradiditq;
eos de⁹ in man⁹ chuſan raſathaim regis meſopotamie
⁊ ſyrie: ſeruieruntq; ei octo annis: ⁊ clamauerunt ad do
minuʒ: qui ſuſcitauit eius liberatorem othonielẽ: ⁊ fuit
dñs cum eo: ⁊ pugnauit aduerſus chuſam raſathaim:
⁊ oppreſſit eum: ⁊ liberauit populũ. Quieuitq; terra per
annos. xl. quib⁹ othoniel iudicauit populũ. Et mortu⁹
eſt othoniel in pace.

¶ De ſancto Haioth iudice. Cap. v.

Haioth filius gerra filij gemini de tribu effraim ſm̃ guilelmum: ſm̃ vero comeſtorẽ de tribu beniamin: ſecũdus iudex poſt ioſue ĩ iſrael iudicauit. Mortuo eñi othoniele eglon rex Moab adiunctis ſibi filijs amon ⁊ amalech: tranſiens iordanem percuſſit filios iſrael: ⁊ poſuit idola ſua in galgalis vbi ſolebat
eſſe tabernaculum: fecitq; ſibi domum in vrbe palma
ruʒ id eſt hierico: ⁊ ſeruierunt ei filij iſrael. xviij. annis:
⁊ clamauerunt ad dominum: qui ſuſcitauit eis haioth:
qui vtraq; manu pro dextera vtebat̃. Miſeruntq; filij
iſrael munera eglon regi per manuʒ haioth ꝙ fecit ſibi
gladium ancipitem longitudinis palme vni⁹ manus: ⁊
accinctus eſt eo in femore ſubter chlamydẽ. Erat autẽ
eglon craſſus nimis. Cumq; obtuliſſet ei munera ⁊ diſ
ceſſiſſet ab eo cũ ſocijs: reuerſus iteꝝ ſol⁹ ait ad regẽ ꝙ
verbũ haberet ei ſecreto explicãdum. Egreſſiſq; omni
bus q̃ cum rege erãt extẽdit haioth manũ ſiniſtrã: ⁊ tu
lit ſiccã de dextero femore: ⁊ infixit in ventrem eius: nec
eduxit eã ſed dimiſit in corpore. Clauſiſq; hoſtijs ꝑ po
ſticum egreſſus fugit. Serui vero regis poſt longã mo
ram intrãtes inuenerunt regem mortuũ iacentem. Ve
nitq; haioth in ſarath: ⁊ inſonuit buccina in monte ef
fraim ⁊ cõgregatus iſrael deſcẽderunt cum eo ad iorda
nem et volentes tranſire: moabitas percuſſerũt ex eis
decem milia: ⁊ humiliat⁹ eſt moab ſub manu iſrael. Et
quieuit terra. lxxx. annis quibus haioth iudicauit: qui
⁊ in pace mortuus eſt ſenex: ⁊ poſt hec de philiſteis volẽ
tibus intrare iſrael: quidã ſangar occidit ex eis ſexcen
tos vomere vno: nec tamẽ inter iudices computat̃: qui
eodem anno vitã finiuit.

¶ De ſancta Delbora propheтiſſa.
Capitulum. vj.

Delbora ꝓphetiſſa de tribu effraim ⁊ vir ei⁹ barach ſiue laphidoch de neptalim tertij poſt ioſue in iſrael iudicauerunt. Cuʒ eñi poſt mortẽ haioth filij iſrael feciſſent malum in conſpectu domini: tradidit eos dominus in man⁹ iabin regis chanaã: qui regnabat in Aſer: et habuit quendã Siſaram ducẽ exercit⁹ ſui. Ipſe aũt habitabat ĩ aſeroth gẽtiũ: q̃ oppreſſit filios iſrael ꝑ ãnos
viginti clamauerunt ad dominũ. Erat autẽ delbora ꝓ
phetiſſa: que habitabat in monte effraim ſub palma: et
aſcendebant ad eã filij iſrael ad querendum iudicium.
Que virum ſuum aduocans ex precepto domini dixit
ei: vt duceret exercitum in monte thabor: ꝯ ſiſarã ducẽ
exercit⁹ iabin. Qui aſſumptis pugnatorib⁹ decẽ milia
de neptalim ⁊ zabulon cũ ipſa delbora iuit in mõtẽ tha
bor. Siſara vero exercitũ cõgregauit ad torrentẽ ciſon
trecentũ miliũ armatorum. Deſcendenteq; barach de
mõte cũ ſuis ſtãte delbora in mõte ad orationẽ: perter
ruit dñs multitudinẽ ſiſare vẽto: grãdine: niue ⁊ pluuia
que cadebãt in facies eoꝝ: ita vt arcus ⁊ fundibule inu
tiles fierẽt: ⁊ plurimi de eq̃s ⁊ currib⁹ excuſſi cõterebã
tur. Sicq; cõuerſo in fugã exercitu ſiſare: ipſe de cur
ru exiliens fugit ad domũ cuiuſdã mulieris nomie ia
hel: que habitabat in valle ſenã iuxta cades: que fugiẽ
tem rogãtemq; vt ipm̃ celaret ſuſcepit: ⁊ petẽti pocu
lum dedit lac: vt grani⁹ obdormiret. Dormiẽti vero
clauũ ꝑcuſſiʒ malleo ꝑ vtrunq; temp⁹ infixit: ⁊ in ter
rã ꝯfixit: ⁊ barach poſt paululũ veniẽti oñdit. Barach
ṽo exercitũ ducẽs vſq; ad abſor obuiũ ſibi regẽ iabin
interfecit: ⁊ ciuitatem euertit. ¶ Et ſic quieuit terra
hebreoꝝ per annos quadraginta: quibus iudicaue
runt delbora cuʒ viro ſuo barach: qui ⁊ in pace ſepul
ti q̃euerunt in terra effraim.

¶ De ſancto Gedeone iudice.
Capitulum. vij.

Gedeon iudex filius ioas de tribu manaſſe quart⁹ poſt ioſue filios iſrael iudicauit. ¶ Cũ eñi iſrael in cõſpectu dñi deliquiſſet: tradidit eos deus in manu madian ſeptẽ annis. Cũq; clamaſſent ad dñm venit angel⁹ dñi: ⁊ ſedit ſup quercu q̃ erat in effra: agar aũt ꝑtinebat ad ioas patrẽ gedeonis. Gedeõ aũt timẽs aduẽtũ hoſtiũ excutiebat frumẽta in torculari: vt ha
beret viaticũ ad fugã. Quẽ angel⁹ ſalutauit: ipſumq;
ex parte dei miſit vt ꝑcuteret madian. Cũq; gedeon
hedũ coxiſſet: poſuit carnes ⁊ azimos panes corã ange
lo: qui tetigit ea ſummitate virge quã tenebat ⁊ aſcen
dens ignis de petra oĩa conſumpſit: ⁊ angel⁹ euanuit.
Timentiq; valde gedeon dñs apparuit nocte mãdans
vt arã baal quã pater ſu⁹ erexerat deſtrueret: ⁊ lucũ q̃
erat circa eã ſuccideret: ⁊ dño deo taurũ ſeptẽ annoꝝ
immolaret. Gedeõ vero timẽs patrẽ ⁊ ciues nocte oĩa
cõpleuit. cũ. x. ex ſeruis ſuis: ⁊ inde dictus eſt hierobaal
quaſi fortitudo baal: q: fortis ꝯ euʒ fuit. Cũq; gedeon
cõgregaſſet de tribub⁹ manaſſe aſer zabulon ⁊ nepta
lim. xxxij. milia viroꝝ: petijt a dño ſignũ victorie in vel
lere in area poſito: ſi nocte illa vellus compluerẽt: ⁊ area
ſicca remanẽte: ⁊ fctũ eſt ita. Sequẽti nocte petijt ſignũ
in ꝯ rũ vt area roraret: ⁊ vellus ſiccũ eſſet: qđ factũ eſt.
Veniẽs aũt gedeon cũ ſuis ad fontẽ arad: ⁊ de mãdato
dei oẽs formidoloſos licẽtiauit ⁊ reuerſi ſunt de ꝑplo.
xxij. milia ⁊ tñ decẽ milia remãſerũt. Adhuc gedeõ mã
dato dei ꝑplm duxit ad aquas ⁊ oẽs lãbentes aquã lin
gua ⁊ manu ſicut canes aſſumpſit tãquã magnanimos
reliqs aquã ore lambentes vt delitioſos dimiſit: ⁊ inuẽ
ti ſunt cũ gedeone tñ. ccc. viri: in q̃b⁹ dñs ꝓdixit ſe tra
diturũ madiã in manu gedeonis ne forte multitudo ſi
bi ſperare victoriã aſcriberet: q̃b⁹ aſſumptis ⁊ cibarijs
ꝓ numero ⁊ totidẽ tubis gedeon ad certamẽ ꝓperauit.
Eadẽ nocte gedeon cũ ſolo puero deſcẽndẽs ad caſtra
madiã: audiuit duos vigiles ſecũ loquẽtes: vnũq; nar
rantẽ ꝙ vidiſſet ſomniũ: panẽ vꝫ ordeaceum in caſtra
madian deſcẽdentẽ ⁊ ea ſubuertẽtẽ. Aliũ ṽo ipm̃ ſom
niũ interꝑtantẽ: ꝙ panis hordei eſſet gladi⁹ gedeonis:
q̃ vilis inter filios iſrl' reputabat̃: in cui⁹ manu de⁹ ca
ſtra madiã tradidiſſet. His auditis gedeon alacrior eſſe
ct⁹ tulit trecẽtos viros: ⁊ in dextris eoꝝ poſuit tubas ⁊
in ſiniſtris lagenas vacuas: ⁊ in medio lagenarũ lãpa
des: ⁊ ingreſſi ꝑ gyrũ in tres ꝑtes diuiſi circa hoſtiũ ca
ſtra in vigilia noctis medie fregerũt hydrias ⁊ lãpades
in ſiniſtris tenẽtes clãgebãt tubis: q̃b⁹ oĩb⁹ ſonit⁹ ter
ribilis audiebat̃. Quo ſubito excitati hoſtes ⁊ turbati:
nec ſe cognoſcẽtes inuicẽ mutuis vulnerib⁹ ſecedebãt:
alijs in fugã ꝯuerſis vſq; berſith. Viri aũt q̃ ex. x. mili
bus remãſerãt: eos ꝑſeq̃bant̃. Effraim quoq; deſcẽdit
in occurſu fugientium: ⁊ occupauit iordanẽ ⁊ occidit
duos reges madiã oreb in petra quadã: ⁊ zeb in torcu
lari ⁊ portauit effraim capita regũ ad gedeon. Trãſiuit
q; gedeon iordanẽ cũ. ccc. viris. zebee aũt ⁊ ſalmana in
valle q̃ſcebãt: nihil aduerſum ſuſpicãtes. xv. tñi de ſuo
exercitu ceſſis. Gedeon aũt repẽte irruit ſup eos: ⁊ tur
bato exercitu eoꝝ duos reges cõꝑhenſos occidit. Et
reuerſus eſt cũ victoria magna. Et cũ ꝑpl's eũ vellet
dñm ꝯſtituere noluit gedeon: ſʒ ſoli deo graꝫ attribuẽs
dñm ſup iſrael dñaturũ eſſe dixit. Ipſe aũt ꝑ. xl. annos
ꝑplm iudicauit: q̃b⁹ terra q̃euit. Et dormiuit gedeon
in ſenectute bona. kal' ſeptẽbris. Et ſepult⁹ eſt in ſepul
chro pñs ſui in effra. ¶ Poſt cui⁹ mortẽ abimelec eius
fili⁹ ſpuri⁹ occidit. lxx. filios legitimos gedeõis: ⁊ dolo
atq; tyrãnide occupauit regnũ iſrl'. Soluſq; ex oĩb⁹ iu
dicib⁹ ſe regẽ nolari fecit: q̃ ⁊ pugnãs aduerſus vrbem
ſichẽ oꝑꝑſſus a muliere q̃ fragmẽ mole de muro ꝓie
cit peſſima interijt morte. Jõ ⁊ nomẽ ei⁹ de catalogo iu
dicũ ſctõꝝ deletũ eſt: ꝓpter fr̃icidij ⁊ tyrãnidis crimẽ.

¶ De ſancto Thola iudice. Cap. viij.

Thola iudex fili⁹ phua de tribu iſachar: quint⁹ poſt ioſue filios iſrael iudicauit annis. xxiij. Qui lʒ nihil notabile feciſſe legat̃: inter ſctõs tñ iudices cõnumerat̃: in cuius tp̃e populũ hebreoꝝ pace fruitum eſſe credendum eſt eo ꝙ ſcriptura nullius belli mẽtionẽ facit. Et fuit manſio thola in oppido ſani vbi ⁊ q̃eſcens in pace ſepultus eſt.

¶ De ſctõ Jabir iudice. Cp̃. ix.

Jabir Galaadithes de tribu manaſſe iudex ſextus poſt ioſue iudicauit Iſrael ãnis. xxij. Hic habuit. xxx. filios q̃s fecit principes. xxx. ciuitatũ quas noĩe ſuo vocauit haſothiar id eſt oppida iabir. In cui⁹ etiã tp̃e terra iſrael pace gaudebat: nec legunt̃ hebrei ab aliqua natiõe ꝑſecutionẽ ꝑtuliſſe. Ex quo etiã
ſanctitas iudicis argui poteſt: qui feliciter populũ gu
bernans ad ſcelera conſueta ruere non permittebat q̃
et in pace ſepultus eſt.

¶ De ſancto Jepthe iudice. Cap. x.

Jepthe galaadithes iudex. vij. poſt ioſue iudicauit iſrl'. Cũ eñi filij iſrl' poſt mortẽ Jabir ſeruiſſẽt dijs gẽtiũ tradidit eos dñs in man⁹ philiſtijs ⁊ amon ⁊ afflicti ſunt vehementer. xviij. annis. Qui clamauerũt ad dñm, ⁊ proiecerũt idola de finib⁹ ſuis: ⁊ doluit dñs ſup miſeriã eoꝝ: ⁊ fuit eo tp̃e iepthe galaadithes vir fortiſſimus pugnatoꝝ: ⁊ filius meretricis. Hic habuit
vxorẽ de galaad de qua ſuſcepit filios: qui adulti patrẽ
ſuũ tãq; ſpuriũ eiecerũt. Et abijt in terrã thob. Et cõ
gregauit inopes ⁊ latrocinãtes: ⁊ fact⁹ eſt eoꝝ ꝑnceps:
Tũc oppſſi maiores natu iſrl' deſcẽderũt ad eũ ⁊ ipſũ in
principẽ elegerũt: vt pugnet ꝑ eis ꝯ amonitas. Et aſcẽ
dẽs cũ eis in maſphat fact⁹ eſt iudex in ꝑplo: miſitq;
nũcijs ad regẽ amon vt exiret de terra ſua: illoq; exire
nolẽte: egreſſus eſt iepthe ad pugnã cũ exercitu ſuo vo
uitq; dño: vt ſi victor rediret: q̃cũq; prior de domo ſua
ſibi occurreret eũ in holocauſtũ dño offerret. Et ꝑcu
ſſit iepthe amonitas plaga magna: ⁊ humiliauit eos: re
uertẽti aũt in maſphat occurrit ei vnigenita filia cum
tympanis ⁊ choris. Qua viſa triſtat⁹ ẽ ad mortẽ: eo ꝙ ex
voto ipſaꝫ dño neceſſe hr̃et. Filia ṽo in nullo voluit ꝓ
pter victoriã pr̃is ſʒ tñ duoꝝ menſiũ inducias petijt: vt
plãgeret ṽginitatẽ ſuã cũ ſodalib⁹ ſuis ⁊ expletis duob⁹
menſib⁹ rediẽt: ⁊ pr̃ qđ vouerat ĩpleuit. Fuit tñ ⁊ ſtult⁹
in vouẽdo ⁊ ĩpi⁹ in ſoluẽdo: q: obtulit holocauſtũ nec
legitimũ nec deo charũ. Potuit tñ aũ votũ eſſe bon⁹: q:
irruit ſpũs dñi ſup eũ ⁊ etiã poſt votũ ⁊ q: aplis ponit
eũ in catalogo ſctõꝝ in ep̃la ad hebreos. Quidã aũt eũ
excuſantes dicũt illũ familiori cõſilio ſpũſſcti hoc feciſ
ſe: ſicut ⁊ ſampſon q̃ ſemetipm̃ occidit. Judicauit autẽ
iepthe iſrael. vj. annis: ⁊ quieuit in pace ⁊ ſepultus eſt in
ciuitate ſua ſebeth que eſt in galaad. Hic ab etate moyſi
vſq; ad ſeipm̃ ait ꝯputari ãnos trecẽtos excluſis annis. xviij. afflictionis qui preceſſerant.

¶ De ſctõ Abeſan iudice. Cap. xj.

Abeſan vel eſebon bethleemita de tribu iuda iudex. viij. poſt ioſue iudicauit iſrael. vij. annis. Qui ⁊ populum domini in pace rexiſſe creditur: quia nec eius tp̃e alicui⁹ belli in ſcriptura mẽtio habet̃. Qui ⁊ quieuit in pace ⁊ ſepult⁹ eſt in bethleem ciuitate ſua.

¶ De ſancto Hailon iudice.
Capitulum. xij.

Hailon zabulonites iudex non⁹ poſt ioſue iudicauit filios iſrl'. x. annis. Qui ⁊ pacẽ oĩ ſue vite tp̃e habuiſſe putãd⁹ eſt q: neq; ꝙ cũ villa natiõe diſcordiã habuerit expreſſum reperitur. Et hic quieſcens in pace in ciuitate ſua. Sepultus eſt cum patribus ſuis.

¶ De ſctõ Abdon iudice. Ca. xiij.

Abdon iudex de ciuitate thecue: q̃ eſt in tribu effraĩ decim⁹ poſt ioſue iudicauit in iſrl'. viij. annis. Sub quo etiã terra hebreoꝝ in pace q̃euit: eo ꝙ ſub his ꝑfatis tribus iudicibus iſrl' a dño nõ receſſit. Et hic pace dormiens in ſepulchro

pr̃uo ſepultꝰ eſt in oppido thecue ex q̃ fuerat oriũdus.

De ſancto Sampſone iudice. Cap. xiiij.

Sãpſon iudex de tribu dan vndecimꝰ poſt ioſue iudicauit iſrael. Cũ enĩ filij iſrl' corã deo peccaſſent tradidit eos in manꝰ philiſtinorum .xl. annis a qua ſeruitute hoc modo liberati ſunt. Uir quidã de ſtirpe dan noĩe Manue habebat vxorẽ pulchrã ꝫ ſterilẽ. Cui ſepe orãti angelꝰ in agro apparuit: ⁊ naſciturũ ex ea filiũ nũciauit. Mandãs ne q̃d vltra comederet aut biberet niſi iuxta legẽ nazareoꝝ: nã ⁊ puerũ nazareũ futurũ predixit: qui ⁊ iſrl' liberaret. Et cũ hec oĩa viro nũciaſſet: ille vn̄ zelotipia ductꝰ angelũ aliquẽ iuuenẽ ſuſpicatus eſſet: orãtibꝰ ambobꝰ angelꝰ iterũ apparuit: ⁊ predicta q̃ dixerat cõiugi manue replicauit. Attulitq; manue hedũ ⁊ panes angelo vt comederet: ⁊ iuſſu angeli hec dño in ſacrificiũ obtulit: ⁊ angelus aſcendẽs in flãma diſparuit. Natũ aũt filiũ vocauerũt ſampſon: id eſt robuſtũ: creuitq; puer cito vt iã futurus ꝓpheta ↄnoſceret: cepitq; ſpũs dñi eſſe in illo in caſtris dan. i. in exercitu tribus ſue. Cũ aũt adoleuiſſet ſampſon deſcẽdit in thãnata vt videret ſolẽnitatẽ q̃ ibi fiebat: ⁊ viſam virginem philiſtinorũ cõcupiuit: quã tñ dudũ parentibꝰ renuentibꝰ accepit vxorẽ. Nolebãt enĩ parentes ꝙ filiã alienigene in cõiugiũ ſumeret: neſcientes ꝙ res fieret a dño. Cũq; deſcenderent cũ eo apparuit catulus leonis in vineis oppidi: quẽ ſampſon ĩ ſpiritu dñi nihil in manibus habẽs dilacerauit quaſi hedũ: nec hoc parentibꝰ indicauit. Deſponſataq; vxore cũ deſcenderet vt acciperet eã: vidit cadauer leonis: in cuiꝰ ore mellificauerãt apes: de quo melle ſampſon comedit ⁊ dedit parentibꝰ ac vxori. Timentes aũt philiſtei robur ſampſonis: dederũt ei in nuptijs triginta iuuenes robuſtos: ſermone q̃dẽ ſocios: opere ṽo cuſtodes: ne q̃d forte cõmitteret creſcente ciboꝝ ſatietate. Propoſuit aũt ſampſon ſocijs ꝓblema qḋ ſi infra .vij. dies ſoluerẽt daret eis .xxx. veſtes: ſin aũt cõ ipſi ſampſoni ad totidẽ veſtes tenerẽtur. Fuit autẽ hoc ꝓblema. De comedẽte exiuit cibus: ⁊ de forti egreſſa eſt dulcedo. Qui cũ ꝓblema neſcirent ſoluere ad eorũ inſtantiã ſpõſa ſampſonis ei blandita: didicit ab eo ꝓuerbij expoſitionẽ quã ⁊ ſocijs indicauit: qui in die ſeptimo ſampſoni ꝓblema ſoluerunt de leone ⁊ melle in ore eiꝰ inuento. Sãpſon ergo deſcẽdẽs aſcalonẽ percuſſit ibi triginta viros ⁊ veſtes eorũ ablatas dedit ꝓnubis ſuis. Et iratꝰ ſampſon ex hoc ↄ vxorem venit ad domũ ſuã: q̃ nupſit vni de ꝓnubis ſuis. Poſt dies aliquot rediens ſampſon in thãnata: inuenit cõiugem alteri viro nuptã: ⁊ indignatꝰ eſt valde: cui cũ pater ſororẽ illiꝰ pulchriorẽ loco ipſius tradere vellet: noluit ſampſon ſed ꝓteſtatꝰ eſt ↄ ꝓplm philiſtinoꝝ vt faceret eis mala: ⁊ cepit trecẽtas vulpes: ⁊ vinxit caudas caudis: ⁊ faces ligauit ĩ medio quas igne ſuccẽdẽs miſit in ſegetes philiſtinorũ: totaſq; igne cõſumpſit: ita etiã vt vineas ⁊ oliueta incẽderent. Qḋ philiſtei audiẽtes opus fuiſſe ſampſonis: vxorem eius ⁊ parẽtes combuſſerũt tanq̃ huius mali authores. Percuſſitq; iterũ ſampſon philiſteos plaga magna: ⁊ q̃ aſcenderũt ad terrã iuda vt caperent eũ. Aſcendẽteſq; viri iuda ad ſampſonẽ redarguebant eũ: q: ipſius occaſione philiſtei ↄ eos aſcenderẽt vt bellarẽt aduerſum ꝓplm. Sampſon aũt priꝰ recepto ſacro ab eis ne ſe occiderẽt: ꝓmiſit ſe ligare ſpũ dei tactꝰ a viris iuda ⁊ duci ad philiſteos: vt ſic in eos grauiꝰ vltionẽ expeteret. Qḋ cũ traherẽt irruit ſpũs dñi in eũ ⁊ diſſoluta ſunt eiꝰ vincula quaſi ſtupa ad ignẽ. Colleſq; mãdibulã aſini iacentẽ in terra interfecit mille viros aliõs in fugã conuerſis: ⁊ cum pre labore ſiti deficeret clamauit ad dñm: ⁊ apuit dñs molarẽ dentẽ maxille: ⁊ egreſſe ſunt aque: q̃bꝰ hauſtis ſampſon refectꝰ eſt: vocatũq; eſt nomẽ loci fons inuocãtis de maxilla. Poſt hec ſampſon iuit ad gazã ciuitatẽ philiſtinoꝝ: ⁊ ingreſſus eſt ad mulierẽ meretricẽ: quo cognito philiſtei poſuerũt cuſtodes ad portã ciuitatis vt eũ mane cõprehẽderẽt. Sãpſon ṽo nocte media cõſurgens tulit ãbas ferreas fores cũ poſtibꝰ ⁊ ſeris: ⁊ in humeris portauit vſq; ad verticẽ mõtis. Deinde amauit dalidã in monte ſoreth quã ſatrape philiſtinorũ induxerũt: precio ꝓmiſſo vt diſceret a ſampſone in quo vires eius cõſiſterẽt: q̃ ei illudẽs dixit ꝙ ſi ſeptẽ neruiceis funibꝰ humẽtibus ligatus eſſet infirmꝰ vt alij hoĩes fieret. Cũq; dalida ipſum dormiẽtẽ ligaſſet philiſteis apud ſe latentibꝰ excitatꝰ ille rupit vincula quaſi ſtupea. Idipm ſcḋo factũ eſt de ſeptẽ nouis funibꝰ. Cũ autẽ tertio .vij. crines capitis eiꝰ circunligatos licio clauo terre affixiſſet: excitatꝰ ſampſon extraxit clauũ cũ crinibꝰ ⁊ licio. Cũ aũt inſtaret ei dalida ⁊ ad mortẽ deficere videret: vt ei veritatẽ panderet. Sãpſon cõfeſſus eſt ſe nazareũ eſſe ab infantia dño conſecratũ ꝙ ſi caput eiꝰ raſum foret: fortitudo ab eo diſcederet. Tũc dalida vocatis philiſteis ſampſonẽ ſup genua ſua dormientẽ ꝑ tonſorẽ radi fecit: ⁊ receſſit ſtatim virtus eiꝰ ab eo. Quẽ tenentes philiſtei eruerũt oculos eius ⁊ apud gaza vinctũ in carcere ad deriſum molere fecerũt. Coegeruntq; eũ iacere cũ mulieribus robuſtis: vt dicit hebreꝰ: vt ex eo robuſtã ꝓlẽ ſuſciperẽt. Procedente tpe cũ capilli eius renaſci cepiſſent ⁊ philiſtei in tẽplo dagon ſolenne cõuiuiũ in die feſto eorũ celebrarẽt: adductꝰ eſt ſampſon: vt ante eos luderet ⁊ ipſi ei illuderent: qui ſtans inter duas colũnas quibꝰ domꝰ innitebat: apprehẽdit vtrãq; manibꝰ ⁊ ſup oẽs: ⁊ ipſe mortuus eſt: ⁊ multos plures occidit moriens q̃ viuꝰ occiderat: nã preter cõuiuãtes quaſi tria millia vtriuſq; ſexꝰ ↄuenerãt: ⁊ q̃ de tecto ſpectabãt: ⁊ q̃ ſepultꝰ eſt in ſepulchro patrũ ſuorũ inter ſara ⁊ eſchol. Et iudicauit iſrael viginti annis. Nõ aũt aliter excuſat: vt ait Auguſtinꝰ: q̃ ſeipſũ cũ hoſtibꝰ ruina domꝰ oppreſſit: niſi q: ſpũs hoc latenter iuſſerat: q̃ ꝑ illum miracula faciebat. Habuit enĩ fortitudinem non de natura: ſed de gratia.

De ſancta Ruth vidua.
Capitulum .xv.

Ruth vidua de regione moab in diebus iudicum claruit. Quam ſanctam fuiſſe probãt: non ſolum ioſephus qui hoc teſtatur: ſed etiam quia liber eius ſpecialis hiſtorie inter ſacre pagine volumina connumeratur. Elimelech enim de bethleem Effrateus cum noemi vxore ſua: ⁊ maalon ⁊ chelion liberis ſuis cum facta eſſet fames in terra iſrael: abijt in regionẽ moabitidem vt paſcerentur ibi. Quo mortuo filij eius duxerunt vxores de moab: orpham ⁊ ruth: ⁊ poſt mortui ſunt ambo ſine prole. Noemi vero vidua ⁊ filijs orbata cum redire vellet in terram ſuam facta fertilitate comitabantur eam nurus ſue. Quas cum licentiaſſet orpha quidem reuerſa remanſit. Ruth ṽo oĩno cũ ſocru abire voluit. Et venerũt in bethleem q̃ prius effrata dicebat: ⁊ tpe quo primũ hordea metebant. Erat autem ibi vir potẽs ⁊ diues noĩe booz conſanguineꝰ elimelech. Intrauitq; Ruth agrum booz de mandato ſocrus: ⁊ colligebat ſpicas poſt metentes. Booz ṽo agrũ ingreſſus cum audiſſet q̃ eſſet puella cõpatiẽs ei mandauit: ne ad alterius agrum accederet: ſed ⁊ hora veſcendi cũ meſſoribus ſuis comederet. Precepitq; metentibus: vt de induſtria ſpicas dimitterẽt: quas illa ſine rubore colligere poſſet. Reuerſaq; ſero ad ſocrum ⁊ portãs hordeũ qḋ collegerat ei oĩa nunciauit. Cui ſocrus dixit ꝙ booz ꝓpinquus eiꝰ erat. Idipſum fecit diebꝰ ſequẽtibꝰ vſq; ad aree vẽtilationem. Cũ aũt in vẽtilã-

do areã booz iuxta morẽ patrũ cõuiuiũ faceret ſeruis ⁊ meſſoribꝰ ſuis. Ruth de ſocrus ↄſilio lota ⁊ cultis veſtibus induta aſcẽdit cũ alijs in areã latẽter. Et cũ ſero booz obdormiſſet ꝓiecit ſe ad pedes eiꝰ q̃ media nocte excitatꝰ expauit vidẽs puellã ⁊ q̃ſiuit q̃ eſſet. Que rñdit ſe eſſe Ruth relicta ꝓpinqui ſui: q̃ ideo venerat vt eã liberis carentẽ in cõiugem ſumeret: ſicut ex lege tenebatur cũ ipſe booz vxore careret: booz vero reſpõdit aliũ eſſe magis ꝓpinquũ q̃ prius de cõiugio requiri deberet. Qḋ ſi renueret ipſe poſtmodũ eã liberẽter acciperet. Et cum diluculo ſurrexiſſet: ĩpleuit palliũ Ruth hordeo: eãq; ſegete onuſtã remiſit ad ſocrũ. Mane ṽo booz ↄgregatis ſenioribꝰ ciuitatis interrogauit ꝓpinq̃orẽ illũ elimelech an agrũ venalẽ ꝓpinqui ſui emere vellet: et relictã eius accipe cui nũq̃ ꝓpinq̃ori ꝑdicta ſm legẽ debebat: an ſibi minꝰ ꝓpinquo ius ſuũ cedere. Qui ei libẽt cedere velle dixit. Sicq; booz diuino nutu Ruth cepit ĩ vxorẽ: ex qua genuit obeth: q̃ fuit pr̃ Iſai pr̃is dauid. Ruth aũt ſctã ⁊ publica ſanctitateq; famoſa apud bethleẽ in pace q̃euit. Hec oĩa ex libris iudicũ: Ruth: ⁊ ex cronicis ioſephi: ⁊ hieronymi: petriq; comeſtoris: necnon ex cronicis Guilelmi.

De ſancta Anna ꝓphetiſſa. Capi. xvj.

Anna prophetiſſa filia phanuel de tribu Aſer cuius ſanctitatẽ euãgelicus prodit ſermo. Luce ſecũdo. Tẽpore quo chriſtꝰ fuit ad templum preſentatꝰ ibidẽ ſe reperit et eadem hora ſuperueniens multa de illo prophetauit omnibus q̃ expectabãt redemptionẽ iſrael. Hec enĩ vixerat cũ viro ſuo annis ſeptẽ a virginitate ſua ⁊ permanſit in viduitate vſq; ad ãnos octuagintaquatuor etatis ſue: que nũq̃ de tẽplo deceſſit ſed in oratione die noctuq; permãſit ⁊ in bona ſenectute in pace q̃euit. Sepulta iuxta tẽplũ dñi in hieruſalẽ kalen. ſeptembris.

De ſancto Priſco diſcipulo.
Cap. xvij.

Priſcus diſcipulꝰ fuit vnꝰ ex antiquis diſcipulis chriſti: ⁊ inter noĩa .lxxij. diſcipuloꝝ: q̃ a dorotheo abbate cõſcripti ſunt: nõ reperiat. Hic enim ille pater familias fuiſſe aſſerit in cuiꝰ domo chriſtus paſcha ſibi parari fecit: ⁊ in eiꝰ cenaculo cũ diſcipulis diſcubuit ⁊ eorũ pedes lauit: vt damaſus ait. Hic poſt aſcenſionẽ dñi veniẽs romã cũ aplo petro in partibꝰ cãpanie euangelium predicauit. Qui ⁊ apud capuã via aquaria depoſitus eſt kalen. ſeptembris: vt dicit Ado.

De ſancto Egidio abbate. Cap. xviij.

Egidiꝰ abbas apḋ arelatẽ. oppiduꝫ prouincie floruit tẽpore karoli imperatoris. Hic atheniẽ. natione regia ſtirpe ꝓgenitus patre Theodoro matre Pelagia: ſacriſq; literis eruditus eſt a puerilibus annis. Qui dũ quadã die ad eccleſiam ꝑgeret egro cuidã in platea iacẽti ⁊ elemoſynam petenti tunicã ſuã tribuit qua indutus mox ſanitatem recepit. Parẽtibus ṽo ſuis defunctis patrimonij ſui chriſtũ fecit heredẽ. Hic quodam dũ ab eccleſia rediret obuiũ habuit virũ a ſerpẽte percuſſum: ſed oratiõe fuſa ab eo protinus virus fugauit. Demoniacum quẽdam die dominico in eccleſia cõſiſtentem ⁊ cunctos clamoribus conturbantem Egidius orans ab immũdo ſpiritu continuo liberauit. Cũ autem per totã greciam ipſius fama creſceret ipſe humani fauoris vitans periculũ clam littus maris petijt: vt ad ꝑtes alias ſe transferret. Aſpiciẽſq; nautas maris tempeſtate periclitantes facta oratiõe tempeſtatẽ ſedauit. Applicãtes quoq; naute gratias eius meritis egerunt ⁊ quod cũ ſecũ gratis veherent promiſerunt. Et cum ad quandã inſulam poſt dies .iij. appuliſſent virũ dei ibidẽ cellula repertũ egidius adijt et cũ ipſo in dei laudibus triduo manſit: deinde vale dicens cũ nautis abſceſſit. Cũ ergo arelatũ veniſſet: ⁊ biennio cũ ſancto ceſareo eiuſdẽ vrbis ep̃o manſiſſet ⁊ ibidẽ quẽdam qui per trienniũ febricitauerat febribus liberaſſet: eremũ cupiens clã diſceſſit ⁊ rhodano tranſito ſecus ripã guardonis apud veremium eremitã ſanctiſſimũ dudũ fuit vbi ſterilitatẽ terre ſuis meritis fugauit ⁊ infirmũ quẽdam ei delatũ veredemio abſente ſanauit. Deinde famam humanam fugiẽs relicto veredemio interiorem eremum penetrauit: vbi videlicet rhodanꝰ in mare defluit: qui locus ſeptimania vocatur: vbi antrum ſpinis obſitum ⁊ fontem inueniẽs ceruam ſibi diuinitus preparatã nutricẽ habuit: que certis horis lactis ei alimoniam triẽnio prebuit. Cum autẽ ibidẽ regis famuli venarẽtur ceteris feris cõtẽtis ceruam cũ canibus inſequũtur a quibus dudũ fugam ad pedes ſui ↄfugit alũni. Ille vero admirans cur preter ſolitum ſic mugiret: exiẽs ⁊ venatores audiẽs dñm ꝓ cerua exorauit. Canes autẽ intra iactum lapidis appropinquare minime audẽtes cũ nimio latratu ad venatores redibãt. Nocte ſuperueniẽte domũ reuerſi ſunt: ⁊ ſequẽti die retrocedentes caſſo labore iterum redierũt. Qḋ rex audiẽs cũ multitudine venatorum aſſumpto epiſcopo ad locum acceſſit. Sꝫ cũ canes vt prius accedere non auderent locũ veprium dẽſitate inacceſſibilem in gyrum circundederũt. Unus aũt incaute ſagittã dirigens vt ſeruaꝫ emitteret: viro dei orãti ꝓ cerua graue vulnus inflixit. Milites autem ſemitam ferro aperientes ad ſpeluncam veniunt ⁊ ſenẽ venerandũ in habitu monachali conſpiciunt: ceruam quoq; ad eiꝰ pedes ꝓcumbẽtem reperiũt. Ad quẽ ſoli rex ⁊ epiſcopus pedes adeũt ⁊ quis eſſet interrogãtes: omnem vitam ſuã eo narrãte cõperiũt. Qui dum ꝓ vulnere ei illato veniam poſtulaſſent: ⁊ medicos ꝓ ipſo ſanando ꝓmiſiſſent ac munera obtuliſſent: ipſe nec medicinã adhiberi voluit nec ad munera eorũ reſpexit: ſꝫ potiꝰ dñm orauit: vt quãdiu viueret ipſum vulnus ꝑpetuo ſuſtineret. Sed cum rex ipm frequẽter viſitaret: ⁊ pabulũ ſalutis ab eo reciperet immẽſas ei diuitias obtulit quas ſanctꝰ recipe recuſauit vt tñ de ipſis monaſteriũ fabricaret admonuit. Qḋ quidẽ rex ꝑ omnia perfecit ipſiuſq; cenobij egidius licet diu renitẽs tandẽ multa regis inſtãtia regiminis curã ſuſcepit. Et proceſſu tẽporis ad ſacerdotij dignitatẽ ꝑuenit. Huiꝰ famã rex Karolus audiẽs vt ad ſe veniret precibꝰ multis obtinuit. Qui veniẽs aurelianũ in baſilica ſancte crucis euerguminũ liberauit: deinde veniens ad regẽ ipſum rex reuerẽter excepit: ⁊ inter cetera ſalutis colloquia rex ipm rogauit: vt ꝓ ſe ad dñm oraret: eo qḋ peccatũ quoddã enorme ↄmiſiſſet qḋ nulli nunq̃ nec ipſi ſancto confiteri auderet. Sequẽti ergo dominico Egidius celebrans ꝓ rege orauit: ⁊ cõtinuo angelus eidẽ apparuit: qui cedulã in altare diſpoſuit in qua ſcriptũ erat regis peccatũ: ⁊ ſi de eo peniteret egidij precibus iam dimiſſum. Addebatur quoq; ibidẽ ꝙ ſi quis pro aliquo peccato egidium inuocaret ſi tñ ab eo deſiſteret ſibi dimiſſum non dubitaret. Oblata igitur regi cedula: ille de peccato ſuo veniã humiliter poſtulauit. Egidiꝰ aũt cũ honore rediẽs apud neuerneñſem vrbem filiũ principis a mortuis ſuſcitauit. Poſt aliqḋ tps ꝓnũciãs monaſteriũ ſuũ ab hoſtibꝰ euertẽdũ romã adijt: ⁊ multa priuilegia eccl'ie ſue impetrauit: duoſq; oſtia cupreſſina in q̃bꝰ imagines apoſtolorũ culpte erãt a papa ei donata in tyberim dimiſit: ⁊ diuino regimini ↄmẽdauit. Cũq; ad monaſteriũ rediret:

cuidā cōtracto apud cebiron greſſum reſtituit. Reuer-
ſuſqꝫ ad locū p̄dicta oſtia in porꝰ inuenit: q̄ in eccl'ia ſua
ad ornatū ⁊ ſedis romane monimētū erexit. Obitū q̄qꝫ
ſuū ei diuinitꝰ reuelatū p̄dixit. Et poſt laudabilē vitā
in dño feliciter obdormiuit kalen. ſeptēbris: vbi ⁊ cho-
ros angeloꝝ eiꝰ aīam ad celos ferentiū ꝯcinētes pluri-
mi audiſſe teſtati ſunt claruit circa annos domini. dcc.

¶ De ſctīs. xij. fratribus marty. Cap. xix.

Duodecim fratres
martyres glorioſi pro xp̄o paſſi ſunt.
Quoꝝ tñ nomina originē paſſioniſqꝫ
vel locū vel modum minime valui re
perire: niſi hoc ſolū qđ i adonis mar
tyrologio ſcriptū eſt: qꝫ vꝫ poſt ceſſio
nē ⁊ incarcerationē vltimo in diuer-
ſis partibꝰ capite ceſi ſunt kalend. ſe-
ptembris quos ⁊ romana eccleſia in
ſuis kalendarijs conſcripſit: ⁊ de eis
ſpecialiter feſtum facit.

¶ De ſctō Lupo archiepō ſenonēſis. Cap. xx.

Lupus archiepi-
ſcopus ſenonēſ. claruit tp̄e Clotarij
regis frācoꝝ: q̄ apud aurelianēſ. ex
regali genere ortus dū virtutibꝰ pol
leret archiepō ſenonis electꝰ eſt. Dū
aūt oīa ſua pauperibꝰ erogaret ⁊ die
quadā plurimos ad ꝯuiuiū inuitaſ-
ſet: cum vinū ad mediū ꝑ recūbēti-
bus nō haberet orauit ad dñm: ⁊ ſta-
tim nuncius aſſuit: qui centum vini
modios adeſſe pro foribꝰ nūciauit: qđ vñ aut a quo dela
tū eſſet minime ſciri potuit. ¶ Cū plures ei detraherēt
qꝫ filiam predeceſſoris ſui virginem dedicatā immode-
rate amaret: corā detrahētibus ipſaꝫ deoſculatus eſt: di
cens nihil nocere bonis verba aliena: quem propria nō
maculat cōſcientia. Nam quia ipſaꝫ deū amare ardēter
nouerat eaꝫ mēte puriſſima diligebat. Cū rex francoꝝ
clotarius burgundiā intrās ſeneſchalum ſuum contra
ſenones direxiſſet ⁊ ciuitatē obſideret lupꝰ eccleſiā ſan-
cti ſtephani intrās campanam pulſari fecit: cuiꝰ ſonitu
tāto terrore hoſtes cōcuſſi ſunt vt niſi fugiſſent ſe in car
cere putaſſent. Tandem obtento regno cū rex aliū ſene-
ſchalū miſiſſet: ⁊ lupꝰ ei ſicut alij epi fecerāt nō occurriſ-
ſet ſumpta occaſione illa epm adeo apud regē diffama-
uit qꝫ rex ipſū ad exiliū deſtinauit: vbi doctrina ⁊ miracu
lis claruit. Interea ſenonici quēdā epm: q̄ locū lupi in-
uaſerat: occidentes a rege impetrarūt vt lupus de exilio
reuerteret. Quē rex vidēs exilio tabefactū: ita repēte di-
uinitus eſt mutatꝰ: vt corā illo proſtratꝰ veniā peteret: ⁊
multis muneribus eius eccleſiā dotaret. ¶ Dū aūt re-
meās pariſius veniſſet: multa carceratoꝝ turba ſolutis
vinculis apertiſqꝫ oſtijs eidē obuiauit: et de ipſoꝝ libe
ratione eiꝰ meritis facta gratias egit. ¶ Celebrāti ei die
quodā dñico lapſa ē celitꝰ gēma i calice ſctō: quā rex in
ſuas reliq̄as collocauit. ¶ Rex clotarius cāpanā ſcti ſte
phani ſenonēſ. audiēs eſſe mire dulcedinis iuſſit ſibi
pariſius deferri. Sꝫ mox vt de vrbe ſenonica delata eſt
ſonus ille dulcedineꝫ amiſit. Quod rex audiēs eā ſeno-
nicis reportari iuſſit ⁊. vij. ab vrbe miliario ſonitum re-
cuperauit. ¶ Cum nocte quadā oraret inſtinctu diabo
lico valde ſitiēs aquā ſibi deferri fecit. Sed aduertens
dolos inimici puluinar ſuper os vaſis poſuit: ⁊ diabo-
lum intus clauſit: qui tota nocte vlulauit: factoqꝫ mane
confuſus ⁊ dimiſſus abſceſſit. Alia nocte dum eccleſias
more ſuo circuiret inuenit clericos quoſdam rixātes eo
qꝫ cuꝫ mulieribꝰ fornicari volebāt. Qui ingreſſus eccle
ſiā pro eis orauit: ⁊ mox ab eis oīs tentatio diſceſſit. Qui
coram eo proſtrati veniam poſtularunt. Tandē multis
clarus virtutibus in pace quieuit kal'. ſeptembris circa
annos domini. dcx. tēpore Heraclij imperatoris.

¶ De ſancto Vinardo epo. Cap. xxj.

Viuardus reme-
neñ. archiepō claruit tp̄e clodouei re
gis vt ait Sigibertꝰ. Quo etiam tem
pore claruerūt ſcolus eius ſucceſſoꝝ
⁊ bercarꝰ martyr primus abbas au-
cylatenſ. ⁊ ſctā berta martyr ⁊ abba
tiſſa in partibꝰ galliaꝝ. Huiꝰ nēpe vi
uardi diſcipulꝰ fuit dictus bercarius
abbas ⁊ multo tēpore comes. Cū aūt
aliqñ ſecū pgeret apud villā q̄ dr alti-
milare: dū Vinardꝰ graui ſomno pre
meretur ſub fago dormiuit: viditqꝫ de celo colūbā fagi
ramis inſidere: ⁊ deinde deſcēdere: ⁊ areā vacuā in qua
dormiebat ter volādo circuire: indeqꝫ celos repetere: q̄
omnia bercarius vigilans corporaliter aſpexit. Excita
tus autē epiſcopus ⁊ cum bercario de viſione mutua
collocutione habita intellexit a deo ſibi mandatum in
ipo loco cenobium edificandū. Qđ ⁊ vinardus epō de-
uotius adimplere curauit. In quo quidem loco congre
gationē monachorum diſpoſuit: ⁊ bercariū eidē abba-
tem prefecit. Et poſtq̄ cūcta diligenter impleuiſſet in
xp̄o feliciter obdormiuit kal'. ſeptembris.

¶ De ſancto Bercario abbate. Cap. xxij.

Bercarius abbas
et martyr claruit in gallijs tēpore di-
cti clodouei regis frācorum: qui ſub
prefato ſctō vinardo remorū pōtifi-
ce moribus ⁊ ſapiētia imbutus luxo
uienſe monaſteriū petēs ſub abbate
cuſtaſio vitā duxit. Dū die quadā in
cellario vinū ex vegete in cereali hau
riret vocatus ab abbate obedientia
ſollicitus ⁊ incautus vinuꝫ quod fun
debat: reliquit vegete nō clauſa. Qđ
dū cerealē impleſſet ſuperficiē eiꝰ pertranſiens: in mo-
dum colūne ꝯſtipatum in gyruꝫ vas coronari cepit nec
aliquid de vino in terram deſluxit: donec reuerſo berca
rio qꝫ ſpti eſſet meriti apud deū oībus innotuit. Poſt ali-
quod tp̄s de abbatis licētia rediit ad ſanctū viuardū:
a quo in monaſterio p̄dicto ab eodē edificato in loco q̄
dr altimilare abbas prefectus eſt ſacre congregatiōi mo
nachorum. Et dū filios ſuos ſibi commiſſos more bo-
ni patris ⁊ paſtoris diligēter curaret: ⁊ exigente culpa quē
dam daguinum monachū verbere diſcipline corexit.
Qui moleſte hoc ferēs inſtigāte diabolo nocte abbatem
dormiētē letali vulnere ꝑcuſſit: ⁊ vt ferꝫ occultaret i pi-
ſcinā demerſit: qꝫ dei iudicio ſup aquā enatauit. Mox
aūt frater ille attonitꝰ ⁊ amēs ad eccl'iaꝫ currēs ſignuꝫ
pulſabat. Fratres aūt hora inſolita excitati admirātes
abbatē ꝑcuſſuꝫ adhuc ſpirātē inuenerūt: ⁊ ferrū enatās
ꝯſpexerūt. Daguinū qꝫ q̄ſi inſanū i eccl'ia reptū vt reū
homicidij ꝯphēſuꝫ ad bercariū iudicandū adduxerūt.
Cui ille qꝫ tū i ſe erat oēs dimittēs iniuriā deū ꝓ eiſdem
ꝯſuluit eſſe placādū ⁊ in xp̄o martyr expirauit. Sepultꝰ
in monaſterio ſuo. Ex cuiꝰ tumulo oleū diu manās lā-
guētibus medelam preſtare conſueuit. Paſſus eſt autē
Kalendas ſemptembris.

¶ De ſctō agilo abbate. Cap. xxiij.

Agilus abbas tē-
pore clodouei regis frācoꝝ claruit.
Hic agnoaldi nobilis ꝯſiliarij regis
ſigiberti filius bone indolis adhuc
puer ſancti colūbani abbatis bene-
dictione pcepta ſancto cuſtaſio reli-
gioſo viro cū alijs pluribus clericis
omnibus poſtmodū futuris epiſco-
pis a parentibꝰ traditꝰ eſt ſacris lite
ris imbuendus factuſqꝫ monachus

ſub ſancti colūbani abbatis diſciplina fuit cōuerſatio
ne mirabilis. Dū autē colūbanus brunichildi regine
ſicut ⁊ alijs mulieribus aditum monaſterij ꝓhiberet
⁊ ob hoc ad inſtantiā regis a Theodorico rege de mo-
naſterio ſubſtituto: miſſus eſt agilꝰ ad regē recōciliā-
dū. Et cū longe iam a monaſterio abiſſet: ⁊ nepos qui
dā vādaloni ducis precognito quare iret: cū ſatellitibꝰ
ſuis eū agreſſus fuiſſet: ipſumqꝫ educto gladio percu-
tere vellet: manꝰ eiꝰ repente arida facta eſt. Cui veniā
poſtulanti ſanctus manum ſuā reſtituit in quo audito
miraculo rex placatus colūbanū ad abbatiā ſuā reſti-
tuit. ¶ Proceſſu vero tp̄is miſſus eſt agilus cū ſancto
cuſtaſio a lothario rege ad vicinas gētes adhuc genti-
les predicādas: vbi multos ad xp̄m conuertit: ⁊ mira-
culis coruſcauit. Nā in via demoniacū liberauit. Sa-
dabergā virginē cecā illuminauit: ei quoqꝫ eidem iterū
febricitāti ſalutē ſubitā oratiōibus impetrauit. ¶ Cū
igit ſanctus audoenus epō ſuper torrentē: qui dr reſ-
bace: in ꝓprio ſolo monaſteriū de ſuis facultatibus cō
ſtruxiſſet: eidē monaſterio agilū abbatē prefecit: vt di-
ctū eſt ſupra in legēda ſancti audoeni. iiij. nonas maij.
Cuius vꝫ cenobij cōſtruendi locus eidē audoeno di-
uinitus taliter oſtenſus eſt. Tribꝰ enim noctibꝰ ſuper
ipm locū vidit nubē in modū crucis mirabilr radiā-
tē: ⁊ deinde tribus diebus ſubſequenter eundē locū in
modū crucis reppererit rore conſperſum: ⁊ eo ſcꝫ ambitu
quo monaſteriū fuerat cōſtruendū. ¶ Dū autē agilꝰ
abbas hoſpitalitati ſolicitꝰ intenderet: die quadā me-
dia hyeme leproſum aūt foras inuentū ad ignē calefa-
ciendū adduxit: ipm ſubito nuſqꝫ vidit. ¶ Alia vice ad
metētes cū fratribꝰ acceſſit: ⁊ tēpeſtate ſubito ingruē-
te ſigno crucis edito imbrē a ſe ⁊ meſſoribꝰ cōpeſcuit:
grandine ꝑ gyrū circa eos nimia decidente. ¶ Annoꝝ.
xcviij. exiſtens orauit: vt de hac vita ſolueret: cui relatū
eſt qꝫ poſt bienniū votū obtineret. Sicqꝫ centenarius
migrauit ad xp̄m kal'. ſeptēbris. in cuiꝰ trāſitu ado ma
nachꝰ choros angelorū pſallantes audiuit. In eiꝰ etiā
ſepultura frater q̄dam febricitans: ⁊ alius dolore den-
tium tortus tactu corporis liberantur.

¶ De ſancto Antonio martyre. Cap. xxiiij.

Antonius martyr
apud apamiā paſſus eſt: qui ex eodē
oppido oriundus nobilis genere ab
infantia chriſto ſeruians ⁊ virgo ꝑ-
manens amore martyrij flagrās ex
vrbe ſua diſceſſit. Et dū chriſtianos
ꝑquireret ad preſbyteratꝰ ordinem
aſcēdit: ⁊ inde verbū dñi diſſeminā-
do proceſſit. Cū aūt ex itinere fatiga
tus ſic in nimia laboraret oratione
fuſa virga ſolū ꝑcuſſit: ⁊ ſtatim fons viuus ſcaturijt ad
eiꝰ refectionē ⁊ deinceps ad egroꝝ ſalubritatē. Reuer-
ſus aūt apamiā ⁊ gentiles impugnās martyriū ſuū fi-
delibꝰ p̄dixit. Verū dū loca ſacra cū quibuſdā xp̄ianis
viſitaret: ⁊ ab eis aliquātulū diuertiſſet: a paganis tētꝰ
⁊ iuxta flumen ad radices montis apamie decurrens
decollatꝰ eſt. Corpꝰ quoqꝫ eiꝰ mēbratim diſcerptum ⁊
vna cū capite in flumine demerſuꝫ eſt. Sꝫ diuino mi-
raculo ſanguis de corpe fluēs in vnū cōgelatꝰ: ⁊ in vnū
a fidelibꝰ collectus eſt. Aqua etiā fluminis a curſu deſi
ſtēs ad corpꝰ colligēdū xp̄ianis in alueo viā fecit. Sic-
qꝫ corpus vna cū ſanguine leuatū atqꝫ ſepultū eſt. Ca-
put autē eiꝰ ab angelis de mane ſublatū nauicule par-
ue impoſuit: ⁊ duobꝰ angelis in ſimilitudinē duarū aq̄
larū nauiculā cōtra fluminis curſuꝫ ſine remo guber
nantibꝰ ipſam ad habitaculū feſti principis deduxe-
rūt: quē ſanctus antonius ad fidē xp̄i cōuerterat. Qđ
feſtꝰ ꝑ ſpm̄ diuina reuelatiōe cognoſcēs ad nauē deſcē-
dit: caputqꝫ collegit atqꝫ habitationē ſuā a loco illo re-
mouēs i domo ꝓpria caput deuote recōdidit: domūqꝫ
ſuā in eccl'iaꝫ ꝯmutauit. Paſſus eſt. iiij. non. ſeptēbris.

¶ De ſancto Mederico abbate. Cap. xxv.

Medericꝰ abbas
apud eduenſem ciuitatē claruit. Hic
ex ipſiꝰ ciuitatis pago nobili gñe or-
tus. Cū eſſet annoꝝ. xiij. inuitis parē
tibꝰ ad monaſteriū ipſiꝰ vrbis fugit:
⁊ monachꝰ effectꝰ pnīe mirabili ope-
rā dedit. Nā in hebdomada vix ſolū-
modo cibū ſumebat ⁊ cilicio aſperri
mo carnē domabat. Succeſſit abba
ti defuncto in regimine loci multis
miraculis pollēs. Nā monachū quē
dā libidine diu grauiter tentatū: ⁊ fere ad deſperatio-
nē adductū tunicā ſuā induēs excuſſo ab illo demone
etiā corporaliter vlulāte ad caſtitatē nimiā reuocauit.
Aliū etiā aūt cōpletū officiū eccleſiā egrediētē diuqꝫ cor-
reptū reliquijs panis ſui cibauit: ⁊ repēte ad emēdatio
nē reduxit. ¶ Vꝫ dū famā ppl'i ad ſe confluētis effuge
ret in vaſta eremo ſe cōcluſit: ſꝫ de mādato epi ad mo-
naſterij regimē inuitꝰ rediit. Poſt modicū aūt oratiōis
gratia pariſiꝰ veniēs in cellula ſcti petri duobꝰ annis ⁊
ix. menſibus ſe concludens diſcipulos conuocauit et
eiſdem obitus ſui die premunciato in pace quieuit. iiij.
non. ſeptēbris anno dñi. dcccclxxxiij. othonis impera-
toris tertij anno p̄mo: ſepultꝰ ibidē miraculis fulgēs.

¶ De ſancto Coſma confeſſore. Cap. xxvj.

Coſmas confeſſor
natiōe grecꝰ i inſula creteñ. eremiticā
vitā duxit. Qui oībꝰ diebꝰ vite ſue ie-
iunijs ⁊ oratiōibꝰ vacās in quodam
antro reſedit: vbi ⁊ poſt laudabilē vi-
tā in pace q̄euit. iiij. nonas ſeptēbris.
Cuiꝰ corpus cū aliquo tp̄e in eodem
ſpecu ſepultū q̄euiſſet ab incolis loci
intra ciuitatē trāſlatū eſt vt honorifi
cētiꝰ coleret. Qđ deo ⁊ ſctō diſplicuit
ſe euidenti ſigno apparuit. Nā maxi-
ma aeris ſiccitate ſupueniēte areſacta ē terra ⁊ fames
valida ſubſecuta: nec prius illapſa de celo pluuia fertili-
tas abūdauit: donec ſctm̄ corpus ad loci ſui abdita re-
ductuꝫ eſt. Poſt annos vero fere. cccc. corpus ipſum a
Venetis nauigantibus inde ſublatū eſt: ⁊ venetias trāſ
latum: atqꝫ in monaſterio ſancti georgij maioris recon
ditum: vbi ⁊ in preſens quieſcit.

¶ De ſancto Elpidio epiſcopo. Cap. xxvij.

Elpidiꝰ lugdunē-
ſis epiſcopus fuit: qui multa ſan-
ctitate flagrauit ⁊ doctrina ⁊ mi-
raculis coruſcauit. Qui et pplm
dei ſibi ꝯmiſſum felici cura guber
nās apud p̄fatā ciuitatem. iiij. no-
nas ſeptēbris in pace quieuit. Se-
pultus in eccl'ia ſctoꝝ. vij. macha-
beorum in qua ſcti iuſti eiꝰ prede-
ceſſoris epiſcopi membra tumula
ra requieſcunt.

¶ De ſancto Elpidio abbate. Cap. xxviij.

Elpidius abbas
gñe capadox fuit de quo ſcribit he-
raclides q̄ habitauit i ſpecu ſtudio
abſtinētie cūctos vincēs. Nā ꝑ an-
nos. xxv. quos ibi vixit dñico tm̄ et
iouis diebꝰ cibū ſumebat alijs die-
bus nihil oīno guſtabat: ac ꝑ totam
noctē ſtādo ⁊ orando pſallebat: quē
innumera multitudo fratrū ſeq̄ba-
tur. Dū aūt ſcorpio illū nocte qua-
dā ꝑcuſſiſſet: ipſe eo calcato et ſtans

di quidē ſpacium in quo ſteterat mutauit intm̄ dolorem contempſit. ¶ Sarmentum vitis aridum extra tempus debitū ab eo plātatū adeo creuit: vt vitis magna facta infra annū totā eccleſiā operiret. Hic ꝑ annos viginti quin ꝗ nunꝗ̄ ad occidentē ſe v̄tit nec ſolem declinātem conſpexit. Cuius exemplo diſcipulus eius ſiſinnius cum apud eum ſeptem annis fuiſſet: in ſepulchro ſe clauſit: in quo ſtans ꝑ triennium ſemper orauit nunꝗ̄ die vel nocte deambulans aut ſedens aut iacēs. ¶ Elpidiꝰ igitur poſt annos predictos ad capadociā regreſſus ⁊ preſbyter factus fratres ⁊ ſorores in vnum collegit ⁊ cenobio conſtructo in pace quieuit. Cuius feſtum agit̄. iiij. nonas ſeptembris.

¶ De ſanctis Euphemia Dorothea Tecla et Eraſma virginibus ⁊ martyribus. Cap. xix.

Euphemia dorothea tecla: et eraſma virgines paſſe ſunt in aquilegia ciuitate tp̄e neronis imꝑatoris ſub ſenaſto preſide. Fuerunt em̄ duo fratres nobiles ⁊ ditiſſimi eiuſdē vrbis. Quoꝝ maior noīe valentiꝰ paganꝰ genuit euphemiā ⁊ dorotheā. Alter vero minor noīe valētianꝰ xp̄ianꝰ genuit teclā ⁊ eraſmā qui tā filias ſuas quā neptes ſepius ad domū ſuā venientes ad fidē xp̄i ſecreto erudiebat quas ſanctus hermacoras ep̄s in ipſa domo cathetizauit. Valentiꝰ aūt iuſſit fieri turrim excelſam ſuper fluuiū natiſum: ita vt flumē per mediū turris flueret per arcus reuolutos: in qua turri filias ſuas ꝓpter eaꝝ nimiā pulchritudinē collocaret: donec eas maritis traderet: duaſꝗ feneſtras tm̄ ī ipſa fabricari ꝓcepit. Sꝫ cū ad ciuitatē tergeſtinā ꝓrexiſſet: euphemia ⁊ dorothea tertiā feneſtrā ceteris ampliorē cōſtrui fecerunt: vt in ipſa ad orōnē ſtare poſſent. ¶ Cū aūt die quadā deſcēdiſſent ad fluuiū vt ex more ſe lauarēt ſuꝑuenerūt ⁊ germane ipſarū tecla ⁊ eraſma: ⁊ orātibꝰ virginibꝰ vt aqua fluuij mūdaret: quatenꝰ digne baptizarent: natiſus fluuius retraxit vndulas ⁊ ſtetit. Eadem hora ſuꝑuenit valētianꝰ cū beato hermacora: ⁊ viſo miraculo grās deo egerūt. Quas ſctūs hermacoras cōtinuo baptizauit ⁊ deo virgines dedicauit: eaſꝗ valētiano cōmēdauit. Reuerſus aūt valētius eodē die: ⁊ vidēs tertiā feneſtrā ī turri cōſtructā didicit a magiſtris ꝙ ad mādatū filiaꝝ ſuaꝝ eā fabricaſſent. Et interrogauit filias ſuas cur tertiā feneſtrā fieri iuſſiſſent. Que dixerūt vt maiꝰ lumē ibi fulgeret nolētes ei īdicare ꝙ eā orōnis cā cōſtrui ordinaſſent. ¶ Poſt aliquot v̄o tp̄s cū valētiꝰ filias ſuas vellet viris tradere eo ꝙ a plurimis nobilibꝰ in cōiugiū peterent̄. Rn̄derūt virgines ſe xp̄m ſpōſum immortalē hr̄e: cui v̄ginitatē ſuā ꝑpetuo dedicaſſent. Qđ audiēs valētius iratus arrepto gladio eas īterficere voluit. Ille v̄o ad domū valētiani patrui fugerūt. Quas valētianꝰ vna cū filiabꝰ ſuis in angulo domus abſcōdit. Et cū ꝓrexiſſet vt hec ſancto hermacore ep̄o nūciaret: valētius cū ſeruis ſuis venit ad domum f̄ris: ⁊ filias requirere cepit: ⁊ interrogās duos ex ſeruis valētiani vbi eſſent: vnꝰ ꝗdē eas celauit. Alter v̄o eas ꝓdidit: ꝗ ſtatim arreptꝰ a demonio ſeip̄m in natiſo fluuio necauit. Valetius v̄o filias ⁊ neptes in angulo repertas xp̄m adorātes apꝓhendit ⁊ ad domū ſuam adduxit. ¶ Altera v̄o die ipſas quatuor ſenaſto ꝓſidi tanꝗ̄ xp̄ianas puniēdas tradidit quas ꝓſes aū ſe iuſſit adduci: ⁊ cepit agere vt ſacrificarēt. Et dū ſe xp̄o dn̄o ſacrificare dicerēt: iuſſit eas nudas v̄gis cedi: deinde v̄ſis pedibꝰ ſuſpēdi: ⁊ malleis capita earū cōtūdi: vſꝗ dū ꝑ nares earū ſanguis diſtillaret in terrā. Et cū hec oīa conſtāter toleraſſent ⁊ deo ſemꝑ grās agerēt: ꝓſes fecit eas in carcerē recludi. Mane aūt facto mādauit iterū ſibi virgines ꝓſētari ⁊ vidēs eas ſanas effectas ad deoꝝ ſacrificia exhortabat̄: eo ꝙ dij eis cōpatiētes eoꝝ vulnera curaſſent. Sꝫ cū ſe a xp̄o dn̄o ſanatas aſſererēt: ⁊ nō ab eius dijs: q̄s eſſe demones cōprobabāt. Iuſſit eas ſenaſtus in equuleo ſuſpēdi ⁊ ad latera ipſaꝝ lāpades ardentes applicari. Deinde fecit illarū mānillas āputari ⁊ canibꝰ deuorandas iactari: quas tn̄ canes intactas cuſtodiebāt. Iterūꝗ eas ꝓſes mādauit in cuſtodiā recipi. Nocte aūt ipſa valētianus mānillas virginū intactas: ⁊ ſicut roſas ſplēdentes inuenit: quas hermacore ep̄o ꝓ reliquijs obtulit. Sequēti v̄o die mādauit ꝓſes virgines nudas ꝑ totā ciuitatē aquilegie circūduci. Orante v̄o euphemia angelus dn̄i operuit eas ſtola candida ⁊ corpora illaꝝ reſtituit oīno illeſa: ita vt nec cicatrix ī eis appareret. Et cū illeſe fuiſſent ꝓſidi ꝓſtate vidēs ſenaſtus ipſas: vt ſolē facie ſplēdentes atꝗ deos oēs gentiū cōfutantes iuſſit illas capite truncari. Quas p̄r ac patruus eaꝝ valētius arreptus ad ſummitatē turris quā fecerat traxit: ⁊ manibꝰ eas ꝓprijs decollauit. Corporaꝗ illaꝝ cū capitibꝰ ex alto in flumine ꝓiecit: ⁊ ſubito facto nimio terremotu ignis de celo veniēs ip̄m cū oībus q̄ ſecū erāt: ⁊ ipaꝝ turrim vſꝗ ad fundamēta cōſumpſit. Cūꝗ noctu valētianus cū ſctō hermacora ꝓrexiſſent ad flumē ad corpora requirēda: ⁊ dū eſſent iuxta portā valētianā: ecce venit nauicula cū duobꝰ viris ſplēdidis ad ripam fluminis: q̄ dr̄ clemētiana: in qua nauicula corꝑa ſanctarū cū capitibꝰ poſita erāt q̄ illi duo viri ſancto hermacore obtulerūt. Qui vna cū clericis ſuis ⁊ valētiano grās agēs corꝑa virginū de nauicula leuauit: ⁊ in domo valētiani in monumētis marmoreis ſepeliunt̄: vbi ⁊ altare cōſtruxit: ⁊ domū ipſam in honore ſctāꝝ eccleſiā cōſecrauit: valētianꝰ q̄ꝗ oēm familiā ſuā baptizari manumiſit: oēſꝗ facultates ſuas ecclie ꝯceſſit. Paſſe ſunt aūt ſancte virgines. iij. non. ſeptembris.

¶ De ſctā Seraphia virgine ⁊ mar. Cap. xx.

Seraphia virgo paſſa eſt apud oppidū vendinenſiū ſub adriano principe ⁊ preſide byrillo. Hec gn̄e antiochena veniens ad vrbē declinauit ad domū btē ſabine relicte nobiliſſimi valentini quā ſua predicatiōe ad xp̄m cōuertit: vt dictū eſt ſupra in paſſiōe ſabine. iiij. kal. ſeptēbris. Qđ audiēs byrillus ꝓſes miſit ad virginē cōprehēdendā. Sabina v̄o virginē diligēs: parato curru vna ſecum ad pretoriū perrexit. Preſes autē ob nobilitatē ſabine vtrāꝗ deferens eas cum pace dimiſit. Sabinam tn̄ ꝙ magicis artibus dementata xp̄iana fuiſſet effecta dure redarguit. ¶ Poſt tertiū vero diē preſes Seraphiam rapuit: eamꝗ ſibi preſentari fecit: ipſamꝗ ad deorum ſacrificia inuitauit. Que cū ſe chriſto domino immaculatum ſacrificium offerre diceret: ſeꝗ ex perpetua virginitate quam deo vouerat templum dei viui aſſereret: mādauit preſes vt violari deberet: quatenus amiſſa pudicitia templū dei eſſe deſineret. Tradidit illam duobus iuuenibus laſciuis egyptijs: vt ea per noctem integrā vterentur: quā illi in cubiculum obſcurius introduxerunt. Orante vero virgine cū circa primā noctis horam ad eam accedere vellēt: facto magno ſonitu cum horribili terremotu iuuenes tremefacti ceciderunt quaſi exanimes in terram membris omnibus reſolutis: quos mane miſſi preſidis illuc deſtinati iacentes ⁊ omni corpore impotes inuenerunt. Factoꝗ concurſu nimio virgo xp̄i ad preſidem adducitur ⁊ quibus hoc maleficijs fecerit interrogat̄. Illa autē nō maleficijs diabolicis: ſꝫ virtute xp̄i hec miracula peracta fuiſſe narrauit. Cui cum preſes dixiſſet vt ſi non hec magicis artibus feciſſet illos in chriſti ſui nomine ſurgeret: et loqui faceret. Seraphia iuuenes ad ſe duci fecit: ſuper quos nec ſtare: nec ſe mouere: nec loqui valentes orationem fudit: coſꝗ in chriſti nomine contingens incolumes erexit:

qui mox coram populo ſtantes et omnibus ſuis membris facti compotes loqui ceperunt: atꝗ preſidi narrauerūt: ꝙ dum contra voluntatē eius virginem cōtingere voluiſſent iuuenis decorus ſtature proceriſſime vt ſol ſplendens ſe interpoſuit: qui illos adeo ſuo lumine terruit: qui mox amiſſis ſenſibꝰ defectio eos apprehendit. Qđ audiēs preſes et ea magicibꝰ artibꝰ aſcribens iuſſit eam expoliari ⁊ eidem lampades applicari. Quibꝰ mox diuinitus extinctis miniſtri eas tenētes lāpades corruerunt. Preſes autem adhuc ipſam potiꝰ maleficam exiſtimans mādauit fuſtibꝰ cedi. Statimꝗ terremotus magnus factus eſt: et fractis fuſtibꝰ aſtula vna de ſtipitibꝰ oculum dextrum preſidis percuſſit: et poſt triduum ipſum amiſit. Tunc indignatꝰ preſes virginē capite cedi iuſſit. Que decollata eſt trans arcum fauſtini iuxta aream vindiciani ducis: cuius corpus beata Sabina in eodē loco ſepeliuit. iij. non. ſeptembris.

¶ De ſancta Phebe diſcipula. Capi. xxi.

Phebe diſcipula apoſtolorum fuit: de qua paulꝰ apoſtolus ad Roma. vltimo cap. mētionē facit: quā ⁊ ipſe fratribꝰ rome exiſtentibus intime cōmēdauit eo ꝙ et ſibi et multis alijs diſcipulis in miniſterio fideliter aſtitit. Que ⁊ ipſa in vite ſanctitate ⁊ honeſta pudicitia in chriſto pauſauit. iij. non. ſeptēbris. Sepulta rome vt ſcribit Hieronymus.

¶ De ſancto Antidio ep̄o ⁊ martyre. Ca. xxij.

Antidius epiſcopꝰ ⁊ martyr apud Turonē. paſſus eſt tēpore honorij imperatoris ſub ꝑſecutione vandalica. Hic epiſcopꝰ Turonen. fuit. Qui tēpore quodā feria. iiij. hebdomade ſancte dum pontem diui fluminis tranſiret: vidit principē demonum in throno ſedētē: ⁊ agmen miniſtroꝝ vnūquenꝗ ſua mala geſta ſuo principi referentē. Inter quos ethiops teterrimus retulit: quod romanum preſulem zozimum ſeptennio de lapſu carnis impugnatum dominica palmarū preterita ad crimen committēdum cum virgine quadam induxit: in cuius teſtimonium vnū ex ſandalijs ei ſurreptum in iudicio preſentauit. Quem princeps demonum ſuper cunctos plurimum honorauit. Tunc epiſcopus eundem demonem ad ſe vocans in virtute dominice paſſionis ei mandauit: vt eadem velocitate qua romam venerat illuc ſe incolumem deferret. Et ſic in domino confiſus ſuper demonem aſcendit ⁊ ſepius verſiculum illuꝫ. Deus in adiutorium meū intende: repetēs incolumis ab illo vectus in cena dominice hora celebrāda officij romā peruenit. Demonē autē ante fores eccleſie lateranen. expectare iuſſit ſandaliū ei rapuit: ⁊ ad papā acceſſit. Quem alloquēs ſecreto rem ſibi viſam ⁊ oīa geſta retulit: negātiꝗ ſandaliū quē amiſerat: ⁊ queꝫ adhuc ſe amiſiſſe nō aduerterat oſtēdit. Sicꝗ ipſum ad penitentiā prouocauit. Miſſam quoꝗ vice eiꝰ ea die celebrauit: partē chriſmatis a ſe confecti ſumpſit: miſſaꝗ celebrata pontifici valefaciens demonem pre foribus expectanteꝫ inuenit ſuper quem reaſcendens coꝗ ipſum reuectāte in ſabbato ſancto hora celebrandi officij ad eccleſiaꝫ ſuā ſoſpes rediuit: demonꝗ ſtatim euanuit: ⁊ Antidius celebrās ⁊ cathecuminos baptizans vbi fuerat: ⁊ quare miranti populo enarrauit. Deinde ſanctꝰ martyr perſecutione vandaloꝝ tentus pro chriſti confeſſione in faciem ceſus ⁊ varijs ictibus cruciatus: multiſꝗ vulneribus in mēbris omnibus corporis attritus: tādē gladio capite ceſus eſt: turoniꝗ ſepultus. iij. non. ſeptembris.

¶ De ſanctis Antonino ⁊ Ariſteo mar. Cap. xxiij.

Antoninus puer ⁊ Ariſteus martyres apud vrbeꝫ campanie capuā paſſi ſunt. Qui antoninus cum eſſet annorum. x. Ariſteum ad fidem conuertit. Cū quo poſtmodum tentus ⁊ varijs ſupplicijs cruciatus tandem ambo cedēte gladio martyrij palmam conſecuti ſunt tertio non. ſeptēbris.

¶ De ſancto Moyſe duce ⁊ ꝓpheta. Cap. xxiiij.

Moyſes propheta ⁊ dux populi iſrael qui inter ꝓſes ſanctos antiquos non ſolum eccleſiaſtici. xlv. c. ſed etiam in multis locis diuine pagine: tam in nouo ꝙ̄ in veteri teſtamento conſcribit̄: ⁊ plurimū cōmēdatur filius fuit Amram ⁊ Iochabeth eiꝰ vxoris de tribu Leui genitus in egypto. Cuius ad miranda opera in quatuor libris penthateuchi vltimis plixius deſcripta hic compēdioſe recolliguntur. ¶ Cum em̄ hebreorum populus a Iacob deſcendens in egypto multiplicatus innumerabiliter excreuiſſet. Pharao rex egypti nomine Amenophis ſciens prophetatum filium ex hebreis naſciturum qui regnū egypti humiliaret: mandauit omnem hebreoruꝫ maſculum naſcentem in fluuio necari. Eo igitur tēpore cum amram vxorem nollet cognoſcere mallens liberis carere ꝙ̄ neci filios procreare: dominus em̄ per ſomnium aſtitit dicens ne timeret ad coniugem accedere: quia puer quem timebant egyptij ex ea naſciturus erat. Natus ergo Moyſes per tres mēſes a matre abſconditus eſt: cum vlterius celare nō poſſet: expoſuit eum in fiſcella ſtupea in flumine nilo. Quem thamur filia pharaonis que deſcendebat vt lauaretur vagienteꝫ videns ſuſcepit: ⁊ matri ꝓprie ad lactanduꝫ tradidit atꝗ ablactatū in filiū adoptauit quē vocauit Moyſen eo ꝙ ipſum ex aqua tuliſſet. Egyptij enim moys aquā is ſaluatum dicūt. Cuius venuſtam ⁊ elegantiam vidēs rex coronā ſuā in qua erat dei ammonis imago capiti pueri impoſuit: quā puer in terrā ꝓiecit: ⁊ imaginē fregit. Sacerdos aūt heliopoleos a latere regis ſurgēs dixit illum eſſe puerum de quo prophetatū fuerat: ꝙ regnū egypti humiliaret: ⁊ voluit in eū irruere. Sed auxilio regis ⁊ perſuaſione cuiuſdam ſapiētis liberatꝰ eſt qui ꝑ ignorātiā hoc a puero factū aſſeruit. In cuius argumētū prunas allatas puer ori appoſuit: ⁊ lingue ſummitatē corrupit. Et ex hoc hebrei ipeditioris lingue illū fuiſſe autumāt. Tanteꝗ pulchritudinis fuit: vt nullꝰ adeo ſeuerus vel tam arduis occupatꝰ eſſet: qui eiꝰ aſpectui non adhereret. ¶ Cū aūt adoleuiſſet: Moyſes ethiopes egyptū vaſtauerūt. Et habuerūt egyptij reſponſum a dijs vt adiutore hebreo vterentur. Vixꝗ obtinuerūt a filia pharaonis: ⁊ Moyſen iā iuuenē bellicoſum effectū exercitui ſuo ꝓficerēt ducē q̄ fluminis itinere tanꝗ̄ longe ꝓtermiſſo ꝑ terrā duxit exercitū itinere breuiſſimo: vt improuiſos ethiopes ꝓueniret. Sꝫ ꝑ loca plena ſerpētibꝰ iter faciēs: tulit ī arcis papyreis ciconias egyptias ſerpētibꝰ naturaliter infeſtas ⁊ quotidie caſtrametatꝰ via vniꝰ diei ꝓmittebat eas: vt ſerpētes fugarēt: ac deuorarēt: ⁊ ita tutꝰ ꝑ noctē trāſibat exercitꝰ. Tādē ꝓueniēs ethiopes expugnāſꝗ illos fugiētes ī ciuitatē regiā noīe Saba poſtea obſedit. Tarmis v̄o filia regis ethiopū cōiecit oculos ī eū: ⁊ ex ꝯdito tradidit ei ciuitatē: ipſeꝗ eā accepit ī vxorē. Inde eſt ꝙ maria ⁊ Aarō iurgati ſunt aduerſus Moyſen ꝓpter vxorē eiꝰ ethiopiſſam: obijciētes ei ꝙ eā accepiſſet. Et cū redire vellet Moyſes nō aquieuit vxor. ¶ Moyſes autē aſtrorum peritꝰ duos anulos conſimiles fecit in quoꝝ gē-

mis imagines fabricauit:vt altera memoriam:altera obliuionē cōferret. Et anulo quidē obliuionis vxori tradito:ipſe alterum amoris tulit. Sicqꝫ mulier cepit eius amoris obliuiſci:⁊ Moyſi in egyptū libere reuerti promiſit. ¶ Iuit autem in terrā geſſen ad fratres ſuos: et videns quendam prefectum operis egyptiorum percutientem hebreū ſecreto occidit:⁊ abſcōdit in ſabulo. Et cū die altero inueniſſet duos hebreos rixātes ⁊ iniuriantes argueret:ille ei homicidium egyptij perpetratum obiecit. Quod audiens Moyſes timuit:et potiſſime quia rex hoc cōperto querebat interficere eū:fugitqꝫ Moyſes in terram madian:⁊ cū liberaſſet ſeptē filias hiet̄ronis ſacerdotis a paſtoribus eas violare volentibus filiam primogenitam ipſiꝰ ſacerdotis ſephorā nomine accepit in vxorem ex qua duos filios procreauit: ſcꝫ gerſon ⁊ eliezer. Dedit autē hietro curam gregum ſuorum alendorū Moyſi:qui oues eius paſcens in deſerto venit ad mōtē dei oreb. Apparuitqꝫ ei dominꝰ in flamma ignis de medio rubi:qui ardens nō comburebatur:precepitqꝫ ei vt iret ad regem egypti et ad filios iſrael pro liberatione populi:⁊ oſtēdit ei ſigna que faceret coram eis:excuſātiqꝫ ei de impedimēto lingue aaron fratrem eius eloquentiſſimum in ſolatium et auxilium loquēdi dedit. Tulitqꝫ moyſes vxorem ⁊ liberos ⁊ profectus eſt:cui occurrens angelꝰ in via corripuit eū: eo ꝙ filius minor incircūciſus eſſet:vnde ⁊ vxor territa cū liberis remāſit:ne poſſent Moyſi eſſe impedimēto: ipſe vero ſolus proceſſit. ¶ Veniensqꝫ in egyptum cum aaron fratre ſuo:congregauerūt ſeniores iſrael:narrātes eis verba domini:feceruntqꝫ coram eis ſigna de virga:que vertebatur in colubrum:⁊ de manu moyſi etiā poſita i ſinu leproſa facta eſt:⁊ de aqua de nilo hauſta ⁊ in ſanguinem conuerſa. Quod videntes ſeniores crediderunt:⁊ ſimul cum eis ad regem ingreſſi mandatum dei vt populum dimitteret ei nūciauerunt. At ille deū ⁊ eos contemnens deriſit: populūqꝫ hebreorum magis afflixit. Erat autem tūc Moyſes annorum.lxxx.⁊ aarō lxxxiij.qui ingreſſi ſteterunt ad regem egypti ſigna coram eo fecerunt. Primo quidem virga Moyſi in colubrum verſa deuorauit virgas magorū:que ſimiliter verſe fuerant in ſerpentes. Indurato vero pharaone ⁊ incredulo permanēte:percuſſa eſt egyptus decē plagis his verſibꝰ cōprehenſis. Prima rubēs vnda:ranarum plaga ſecunda. Inde culex triſtis poſt muſca nocētior iſtis. Quinta pecus ſtrauit:veſicas ſexta creauit. Poſt ſequit grando:poſt bruchus dente nephādo. Nona tegit ſolem:primam necat vltima prolem. Per hanc vltimā plagam eduxit dominus populum ex egypto. Trāſiuit enī angelus domini per omnes domos egyptiorum interficiens omnē primogenitū hominū ⁊ iumētorum. Quā plagā vt euaderēt filij iſrael mandato dei faſe celebrarūt agnū aſſum cū azimis panibꝰ comedētes ⁊ de ſanguine eiꝰ poſtes domꝰ linientes:quod ꝑpetuis tēporibꝰ dñs celebrari cōſtituit in memoriā eorū liberationis ⁊ in figurā dñice paſſiōis. Spoliauerūtqꝫ egyptios hebrei diuino iudicio ꝓ mercedis ſue recōpenſatione: qꝛ ſcꝫ gratis ⁊ diu cum magno eis labore ſeruierāt:nec quicqꝫ mercedis ꝑceperant:ideo etiā tulerūt ab eis aurum ⁊ argētum:vnde fieret tabernaculū. Erāt autē in populo tunc quaſi.cccccc.milia virorū abſqꝫ paruulis et mulieribꝰ. Et aſcēderunt ex egypto a quinta ꝓgenie Jacob. Dominus autē precedebat eos per columnam nubis in die cōtra feruorē ſolis:⁊ ignis per noctē cōtra caliginē:quibꝰ coartatis inter mare rubrum et aſpera montiū:cum perſequeret eos pharao cum.cccccc.curribꝰ et.L.milibꝰ equitū penitēs ꝙ eos abire dimiſiſſet: prebēte ducatum eis Moyſe iubēte domino mare rubrū tactu virge in.xij.diuiſiones diuiſit ⁊ iſrael ſiccis veſtigijs mare tranſiuit quo ceteris tribubus primogenitus intrare poſt Moyſen dubitantibus iudas primus intrauit:vnde ⁊ ibi propter fidem ⁊ obediētiam regnū promeruit. Ingreſſo igitur poſt eos pharaone cū curribus ⁊ equitibus ſuis medium ſicci maris:ſubito reuerſa eſt ſuper eum a tergo omnis moles aque ⁊ obrutus eſt ibi cū vniuerſo agmine ſuo:vnde adhuc exiſtūt in eodē littore tractus rotarum ⁊ veſtigia equitū ac peditū que ibidem ⁊ in profundo adhuc cernuntur:que ſi caſu vel ſtudioſe turbantur mox diuinitus in formā priſtinam reparantur. ¶ Submerſo igitur rege egypti Moyſes carmen exametrum:ſcꝫ. Cantemꝰ dño decantauit:vt dictū eſt ſupra in geſtis Marie ꝓphetiſſe kalē. Julij. Veniēſqꝫ cū pplō in marath aquas impotabiles in miſſo ligno dulcorauit. ¶ Deficientibus etiā victualibus dum populus murmuraret priſtinas delitias in memoriam reuocans:orāte Moyſe dñs eis coturnices ⁊ mānā de celo miſit:⁊ ꝙ cōtra dei preceptū in craſtinū reſeruatum computauit. De iſto autem māna filij iſrael annis.xl.in deſerto ſuſtentati ſunt quod habebat omne delectamentū ⁊ ſaporis ſuauitatem:et volūtati cuiuſcunqꝫ deſeruiensqꝫ ad quod quiſqꝫ volebat in eius ſaporem conuertebat. ¶ Iterū Moyſes in raphidiꝫ populo murmurāte ꝓpter defectū aque:petrā oreb virga ꝑcutiēs aquā eduxit. Itē mittēs ioſue ad pugnādum cōtra amalech ⁊ ipſe in monte orās eleuatis manibus vſqꝫ ad ſolis occaſum ei victoriā ſpetrauit. ¶ Anno ſe vero:iij.egreſſionis de egypto.ſ.iunio prima die mēſis venerunt filij iſrael ad montē ſinay q̄ fuit a faſe dies xlvij. Et tunc ſanctificato prius populo die tertia poſt ſcilicet quinquageſimū dñm:acceperunt legē a domino in decalogo mandatorū. Poſt datā vero legē ⁊ populo recitatā Moyſes in montem ſinay iuxta domini ꝓceptum aſcendit. Qui ei domum Saphirini coloris in exemplar tabernaculi faciēdi oſtēdit cū vtenſilibꝰ ſuis vbi Moyſes.xl.diebus ⁊.xl.noctibus abſqꝫ cibo ⁊ potu cum dño ꝑmanens caligine qua mons operiebat circūtectꝰ audiuit eum iubentē de tabernaculo conſtruēdo:de arca:de mēſa:de altari:de candelabro:de veſtibꝰ ſacerdotum ⁊ omnibus alijs ad ſacrificia pertinētibꝰ: que in exodo plenius pertractantur. Ipſo autē in monte moram faciente populus impatiens ab aaron ⁊ hur deos petijt:qui ⁊ vitulum conflatilē eis dedit:eūqꝫ populus adorauit:de quo ſupra actum eſt in geſtis aaron kalen. Julij. Moyſes autem deſcendens de monte cum hoc vidiſſet indignatus tabulas legis dei ſibi datas cōfregit:vitulū combuſſit ⁊ viginti quatuor milia de populo interfecit:vt ſupra ibidem dictum eſt. Deinde veniam quā petebat populo ſuo abſtinens poſteriora dei .i.tergū eius in humana effigie tranſeuntis vidit. Duas quoqꝫ tabulas inſtar priorū preſidens decem legis precepta i eis deſcripſit. Iterūqꝫ quadraginta dies in ieiunio cum domino faciens ſplēdida facie ⁊ radijs oculos intuētium reuerberantibus deſcendit. Ideoqꝫ loquēs populo faciem velauit. ¶ Tertio iterum vt tradunt hebrei ad impetrandam venie certitudinē aſcendit. Completoqꝫ cum domino tertio ieiunio quadragenario nona die ſeptembris redijt. Reuerſus quoqꝫ iuxta dei mādatum tabernaculum ⁊ omnia ad id pertinentia fabricauit:prima die ſecundi anni in deſerto erexit et gloria domini illud operuit per diem incubans ſuper illud in nube ⁊ per noctem in igne. Ad cuius eleuationem deinceps filij iſrael caſtra mouebāt:ea vero ſtante ⁊ ipſi ſtabāt. Inde dominus Moyſen vocauit:⁊ eiqꝫ ſacrificiorū legē dedit. Cū aūt eleuāte ſe nube filij iſrael de mōte ſina recedētes:viā triū dierū iuiſſent:vt irēt ad terrā promiſſionis murmurauerūt pre dolore. Miſſiſqꝫ exploratoribus ad ipſam terrā ipſiſqꝫ poſt dies.xl.reuerſis terre ſibi promiſſe detraxerūt:vñ ⁊ iuxta numerū dierū quibus explicatores eandē terrā conſiderauerūt.xl.annis impediti ꝑ deſertū circuierūt donec oēs a viginti ānis ſupra mortui ſunt:ꝑter caleph ⁊ ioſue q̄ ꝓ pte dñi ſteterant:de q̄bꝰ dictū eſt ſupra in eorū geſtis kal.ſeptēbris. Poſt annos vo.xl.locutꝰ ē dñs ad Moyſen de diuiſiōe terre ꝓmiſſe ⁊ d̄ ſubſtitutiōe Joſue:vt ꝙ pplꝫ itroduceret: eiqꝫ terrā diuideret. Et nūerauit Moyſes pplꝫ a.xx.an

nis ſupra. Inter quos nullꝰ eorꝫ q̄ primo numerati fuerāt cū egreſſi eſſent ex egypto ſupſtites erat ꝑter Caleph et Joſue. ¶ Poſt hec mortua eſt Maria ſoror Aaron in cades vbi murmurante populo propter penuriam aque:de mandato domini Moyſes virga percuſſit petram ⁊ aq̄ largiſſime egreſſe ſunt. Et quia Moyſes et Aaron diffidenter egerunt cum alias fiducialiter egiſſent gloriā videlicet miraculi ſibi attribuentes ⁊ nō domino increpati ſunt a deo ⁊ ex hoc terram promiſſionis intrare nō meruerūt. ¶ Eodē anno mortuꝰ eſt Aaron in mōte or:cui filius eius eleazar in pontificatu ſucceſſit. Deinde cū venīſſet populus in ſalmona ⁊ ꝓpter laborem itineris murmuraret immiſit eis dominꝰ ſerpētes ignitos a quorum leſione per aſpectū ſerpētis enei ſuper ſtipitem ligneum iubente deo per Moyſen eleuati:poſtmodum ſanati ſunt. Et inde proiecti ad torrētē ıared quē ſiccis pedibus ſicut mare rubrū tranſierūt ⁊ iuxta arnon caſtrametati pugnauerunt cōtra ſeon regem amorreorū ⁊ og regem baſan ⁊ terras eorū ac ciuitates obtinuerunt. Quas Moyſes tribubus rubem ⁊ Gad:dimidie tribui Manaſſe citra iordanē in ſortē cōceſſit. ¶ Deinde Moyſes anno.xl.videns diē mortis ſibi imminere omnē populū ad iordanē cōuocauit. Ibiqꝫ deuteronomium condidit:⁊ latine dicitur ſecunda lex:nō ꝙ ſit alia a prima:ſed eadē ſecūdo repetita. Moriturus quoqꝫ ad iſtar Jacob patriarche populo benedixit. Tādē iuxta ꝓceptū domini montē abarin aſcendit:⁊ inde ad montē nebo vſqꝫ ad verticem ipſius que dicitur phaſga ⁊ inde contemplatus eſt terrā promiſſionis vbi ⁊ iubēte domino annorū.cxx.mortuꝰ eſt pridie nonā.ſeptēbris. Et nō cognouit homo ſepulchrū eius vſqꝫ in preſentē diē qđ ideo iudei diuinitus factū dicūt ne ipſum mortuum populus pro deo coleret:eo ꝙ ad idololatriā proni eſſent. Hec ex libris Exodi:Leuitici: Numeri:⁊ Deuteronomij ⁊ ex chronicis Joſephi Hieronymi:Petri comeſtoris.et Guillelmi.

¶ De ſancto Muſeo preſbytero. Cap.xxv.

Muſeus maſſilienſis eccleſie pſbyter vir ſanctitate cōſpicuꝰ ⁊ in ſcripturis diuinis doctꝰ:⁊ in earum ſenſibus ſubtiliſſima exercitatiōe limatꝰ fuit. Hic perutilia eccleſie plura digeſſit:excerpſit enim ex ſanctis libris lectiones totiꝰ anni feſtiuis aptas diebus. Reſpōſoria etiā pſalmorū cōgruentia tēpori ⁊ lectionibus etiā reſpōdentia cōpoſuit. Scripſit et ad cuſtaſium epiſcopū ſacramētorū librū egregium ⁊ compendioſum. Homelias etiam declamauit. Et plenus virtutibus humanitatis apud maſſiliam debitum ſoluit: vbi ⁊ tumulatus miraculis viuit. Hec Gennadius.

¶ De ſancto Marino confeſſore. Cap.xxvj.

Marinus confeſſor i ciuitate Arimineñ.claruit tꝑe Diocletiani ⁊ Maximiani imperatorū. Qui dū ex omni parte diuerſarū artiū magiſtros ⁊ operarios cōgregaſſent ad reedificationē Ariminēñ.ciuitatis q̄ circa annos dñi.cc.xx.reparari cepit:⁊tigit vt ex dalmatie partibꝰ duo magiſtri dolādorū lapidū aduenirēt.vꝫ Marinus et leo q̄ ex arbeñ.ciuitate oriundi chriſtiani ab infantia domino ſeruiebant:de labore manuū ſuarum pauperibus eleemoſynas tribuentes. Ubi ad predicte Arimineñ.ciuitatis reedificationem venientes:viderunt plures chriſtianos ſua de prouincia per prefectos operum in odium chriſtiane fidei iuſſu principꝫ iniuſtis ponderibus aggrauari:⁊ ceperunt eos in ſuis laboribꝰ adiuuare. Poſt aliquot vero dies Marinus aſellum emit:quatenꝰ illius adminiculo fratris ſui in portandis lapidibus ſubueniret. Deinde ad mōtem titanum accedentes ad ſaxa excidenda ibidem cū alijs operarijs triēniū ꝑegerūt. Poſt annos vo tres leo cū paucis comitibus perrexit ad mōtē feliciani q̄ mōs ferretri nuncupatur:vbi ſibi cellā cōſtituit ⁊ deo ſeruire cepit:anachoriticam vitam ducens. Marinus vero cum alijs chriſtianis ad ciuitatem Arimineñ.reparandam remanſit:vbi vſqꝫ ad operis perfectionē ꝑſeuerauit chriſtianos i laboribꝰ adiuuās ⁊ eis vt poterat charitatiue miniſtrās. Nec propter laborē corporeum orationes pretermittebat:aut ieiunium:ſed quanto plus carne affligebatur:tanto in laboribus fortior videbat. ¶ Completo vero ciuitatis edificio ipſe ciuitatem aliā nō manufactā in celis edificare cupiens:ꝑdicationis officio diligenter inſtare cepit:multoſqꝫ gentiliū etiam ex ipſis idolorum ſacerdotibus ad chriſtum cōuertit. Interea dum antiquus hoſtis eum perturbare a diuino opere moliretur:quandā mulierem a deo dementauit:vt effecta inſana de partibus dalmatie Ariminum vſqꝫ veniret:Marinum vti virum ſuum legitimum requirendo. Quem vt inuenit ipſum importunis precibus vt ſe eius cōiugem ſuſciperet flagitauit. Quam vbi Marinus admiratus deſpexit:illa inſana preſidem adijt Marinum vti virum ſuum expetijt:⁊ de xp̄ianitate accuſauit. Qđ cum vir dei cognouiſſet ad radices mōtis Titani nocte latēter aufugit:⁊ ibidem in antro ſe arctiſſimo collocauit:vbi anno integro manēs faciem hominis non vidit:ſolis agreſtibus herbis ⁊ aqua de rupe liquēte poſt nonam quotidie refectus. Tunc diabolus vt eum terreret omne ferarum genus ⁊ diuerſa monſtra ei vlulantia pretendebat:ſed vi domini fixus in ſancto propoſito perſiſtebat. Poſt annum a bubulcis greges in monte paſcentibus inuētus ⁊ agnitus eſt:famaqꝫ eius ciuitatem delata mulier illa veſana ad locum acceſſit:⁊ Marinum agreſtia in hortulo ferētem inuenit:ipſumqꝫ vt ſibi adhereret inſtāter impetere cepit. Qui ſigno crucis contra eam edito:oſtium cellule in faciē eius clauſit:⁊ diebus ſex cōtinuis nullū ſumēs cibum in oratione perſeuerauit:poſt quos mulier ab immundo ſpiritu liberata:deluſiones diabolicas cognoſcēs veniam petijt:⁊ ad vrbem rediens omnia nefanda que commiſerat a diabolo deluſa publice reſerauit. ¶ Cū aūt fama viri dei creſcēte a multis frequētaretur:edificauit eccleſiam in honore beati petri apoſtoli. Et dum quidam ex ciuibus ad eum accederet vt eum ex liuore inuidie tanq̄ magnum inde repelleret: orāte marino ſubito omnibus membris corporis deſtitutus etiā ipſa lingua obmutuit:ita vt nec ſe poſſet mouere:nec verbum proferre. Quod mater eius ꝑ nuntus intelligēs ad marinum acceſſit ⁊ filio ſuo gratiam ⁊ ſanitatem precibus impetrauit. Quos cum gentiles eſſent marinus ad chriſtū conuertit:ipſoſqꝫ ⁊ omnem eorum familiam numero quinquagintatres baptizauit. Eodē aūt tꝑe gaudentius ep̄s ariminenſis directꝰ ad ipſam vrbem a romano pōtifice audita fama ſanctorū leonis ⁊ marini:eos ad ſe per literas acceſſiuit: ⁊ leonem in preſbyterum:marinū vero in diaconē ordinauit. Dum autem redirent ⁊ vrſus aſinum marini deuoraſſet:ipſe vrſum capiſtro alligauit:⁊ vt ipſum ad locum ſuum deferret vicem aſini ſupplens imperauit: qđ vrſus cum omni manſuetudine perfecit. ¶ Exorta vero hereſi a martiano preſbytero arimineñ.que miro modo eccleſiam perturbauit:cū xp̄ianos iterū heretici perſequerētur:⁊ gaudentius ep̄s cū pluribuſqꝫ aufugiſſet:marinꝰ in cella ſua perſeuerauit:nulloqꝫ fugientium chriſtianorum timore perterritus inde remoueri potuit. Sed vſqꝫ ad finem vite indeſinenter in vite ſanctitate perſiſtens anno domini.cclvij.pridie nonas ſeptēbris quieuit in pace. Sepultuſqꝫ eſt in cellula ſua in titano monte:qui vocatur pena ſancti marini.

¶ De ſancto Marcello martyre. Cap.xxvij.

Marcellus martyr paſſus eſt in ciuitate cabilonenſis ſub perſecutione antonini imperatoris. Cum enim ſanctus photinꝰ epiſcopus cum alijs .xlviij. apud lugdunū comprehēſus eſſet et in vno carcere .l. xpiani icluſi eſſent Et his omnibus marcellus et valerianꝰ nocte ab angelis vocati pariter ac ſoluti dimiſſi ſunt. Et marcellus quidam ſequanorum; valerianus eduorum prouincias petierunt. Itaqꝫ marcellus cabilonem deueniens dum a preſide priſco ad prophanū idolorum cōuiuium fuiſſet inuitatus: ⁊ huiuſmodi epulas execrās omnes qui aderant idoli ſeruiētes libera increpatione corriperet: ab eodem preſide in arbore vinculis per ramos aſtrictus omnibuſqꝫ corporis mēbris totus deniqꝫ flagellis ceſus: deinde depoſitus tormentis pluribꝰ afflictus eſt. Et dum chriſtum in omnibus confiteretur conſtantiſſime: inaudita crudelitate iuſſu preſidis erectus et vſqꝫ ad cingulum terre defoſſus ⁊ obrutꝰ eſt. Qui triduo in confeſſione domini perſeuerans ſpiritū deo dignum reddidit pridie nonas ſeptembris. ſepultuſqꝫ eſt in eadē ciuitate. Cuius ſepulchrū aguntcranus rex aureo ciborio exornatū eſt. Valerianꝰ vero paſſus eſt i Eduen. ciuitate: vt dicet. infra .xviij. kal. octobris.

¶ De ſancto Bertino abbate. § Cap. xxxviij.

Bertinꝰ abbas ex ciuitate conſtantia oriūdus claruit. Qui cum numolino et ebertramino propriam patriam relinquentes ad ſanctum audomarum epiſcopum morineñ. venerunt. A quo ad predicandum miſſi officium legationis fideliter impleuerunt. Cum aūt adoaldus predites filium non haberet de conſilio ſancti audomari chriſto placere cupiens maximam partem facultatum ſuarum predictis tribus ſanctis contulit ad monaſterium in honorem beati petri apoſtoli conſtruendum. Quod ⁊ factum eſt. Dum autē ſanctus bertinus cum predictis in ipa adhuc ciuitate reſideret: decedente acario eiuſdem vrbis epiſcopo: numolinus ad epiſcopatum inuehitur. Ebertraminus vero ab eodē facto epō monaſterio ſancti Quintini preficitur. Sanctus vero Bertinus aptiorem ſibi deo ſeruiendi locum requirēs: dei ſe diſpoſitioni cōmittens nauez aſcendit. Et angelico ductu ſine remo vel remige contra ictum fluminis vſqꝫ ad locum a deo premium deuenit: vbi de bonis ſibi collatis ab adoaldo monaſteriū nomine ſythin in honorem apoſtolorum principis conſtruxit. Ibiqꝫ monachorum multitudinem congregauit: quibus ⁊ deo ſeruiens laudabiliter prefuit. Et in xpō quieſcens miraculorum gloria clarens ibidem ſepulturam accepit. Cuius feſtum colitur nonis ſeptembris.

¶ De ſctō Victorino epō ⁊ martyre. Cap. xxxix.

Victorinus epiſcopus et martyr apud vrbem romam paſſus eſt tpe Nerue impatoris. Qui ex territorio amiternine ciuitatis ortus cum poſt obitum parentum vna cum Seuerino fratre ſuo oīa ꝓ xpō diſpēſaſſent ſe inuicem pedagogātes pariqꝫ cuſtodia mutuo ſeruientes nudi eremū petierūt: vez victorinus ad altiora tēdēs relicto fratre arctiſſime cellule ſe recluſit ibiqꝫ diudū penitētie opibꝰ vacauit. Sz dū nocte quadā diabolꝰ ei in ſpecie puelle vagātis ⁊ flētis ac hoſpitiū requirētis apparuiſſet: ille miſericordia motus eā introduxit. Et dū eis inceſtibus per pedē tangeret: corde magis tactus et ſpecie prius atqꝫ blanditijs allectus cum ea concubuit: moxqꝫ demon vt fumꝰ euanuit. Ad ſe aūt rediēs ſanctus ad germanum acceſſit: et caſum deplorans penitentiam egit. Nā in arbore ſciſſa manus includens modico herbarum cibo ⁊ aqua a fratre ſuſtentatus per triennium peccatum ſuum defleuit. Tādem ab epō ciuitatis viſitatus monitꝰ ac ſolutꝰ in maxima ſanctitate pſeuerauit: miraculiſqꝫ radiauit. ¶ Deinde promotꝰ eſt ad epiſcopatum amiternine ciuitatis populo ipſius ipſum eligēte. Inde poſtmodū ſub imperatore nerua cum eutyceto marono ab aureliano iudice ꝓ xpi noīe relegant. lx. ab vrbe miliario via ſalaria. Poſtmodum autem in loco qui cotilas dicitur: vbi putentes ⁊ ſulphuree emanant aque capite deorſuz per tres horas ſuſpenſus eſt. Et deinde per triduum in carcere clauſus. Nouiſſime gladio capite ceſus victor migrauit ad chriſtum non. ſeptembris. Cuiꝰ corpꝰ ciues amiterneñ. poſt duos dies rapientes in ipſa ciuitate honorifice condiderunt.

¶ De ſancto Victorino conſeſſore. Cap. xl.

Victorinus cōfeſſor claruit rome tpe cōſtātij impatoris. Hic carthagineñ. rhetor i vrbe roma florētiſſime dū paganꝰ eēt rhetoricā docēs i traiani foro ſtatuā meruit: hieronymū pſbyterū cardinalē iter alios inſignes auditorē habuit. In ſenecta aūt ad fidē xpi cōuerſus: aduerſus arriū libros adeo ſcripſit obſcuros: vt niſi ab eruditis itelligātur: cōmētarios etiā i aplm edidit vt dicit hieronymus libro de illuſtribus. De hoc refert et auguſtinus libro cōfeſ. qꝫ dum victorinus ad fidem perueniſſet: ⁊ cum ſimpliciano viro dei ſepius colloquium habens xpianum ſe diceret: ⁊ ſimplicianus rūderet qꝫ ei hoc nō crederet: niſi ipm in eccleſia videret. Ille iocādo interrogauit an parietes facerent hoīez xpianū. Tādē dū ad eccleſiā deueniſſet: ⁊ ei tanqꝫ verecūdo occulte liber in quo erat ſymbolū fidei: ad legendū datus fuiſſet victorinus in altū ambonē aſcendit: ⁊ alta voce publice ſymbolū pronunciauit ⁊ extunc qꝫ xpianus eſſet cunctis innotuit: qui vita ⁊ doctrina clarus in vrbe cum pace quieuit: ſepultus in pago veſticū.

¶ De ſancto Zacharia ſacerdote. Cap. xlj.

Zacharias ſacerdos filius Ioiade ſiue barachie cuiꝰ ſanctitas ab ipo xpō dn̄o ex textu euāgelico cōmēdatur Matthe. xxiij. ca. claruit i iudea ſub tēpore Ioas regis iude. Qui et patri ſummo ſacerdoti defuncto in pōtificatu ſucceſſit: eidēqꝫ in vite ſctītate ꝑ oīa ſilis fuit. Cū eñi mortuo ioiadā ſacerdote q̄ ioas regē iſrl̄ i legē dñi ſeruādā direxerat Ioas rex a via mādatoꝝ dei declinaſſet: ⁊ poſt idola domꝰ iſrl̄ ābulaſſet: cuiꝰ exēplo etiā regni optimates vitiati ſūt. zacharias ſacerdos boni patris imitator pubblice redarguere nō dubitabat. Eū idignatꝰ rex fecit eū obrui lapidibꝰ iter tēplū et altare. Qui ⁊ ſepultꝰ eſt i ciuitate dauid i ſeplchro pprio. ¶ In cuiꝰ mortis vltionē ſeu teſtimoniū duo notabilia apparuerūt. Primū: vt dicit Hierony. qꝫ ſanguis eiꝰ i ſaxis ⁊ lapidibꝰ pauimēti vbi occiſus ē adeo fuit impſſus qꝫ īde nūqꝫ deleri potuit. ¶ Scōm: vt dicit epiphaniꝰ: qꝫ ex tūc pplō in tēplo nō accepit manifeſte rñſum: nec ex dabir: nec ex ephoth. Rex etiā ioas impune nō trāſiuit: nā lāguorē peſſimū icurrēs a duobꝰ ſuis ſuis iterfectꝰ eſt. Hec ex lib. ij. paralip. ca. xxiiij. ⁊ ex dictis hierony. atqꝫ ex hiſtoria ſcholaſtica. huiꝰ ſcti paſſionē: qr dies eiꝰ feſti certus non habetur infraſcripto eiuſdem nominis prophete propter equiuocationem vocabuli premittere decreui.

¶ De ſancto Zacharia ꝓpheta. Cap. xlij.

Zacharias ꝓpheta filius barachie filij ado poſt captiuitatē iudaici populi in anno ſcdo darij primi regis perſarū in hieruſalez ꝓphetauit: duobus videlicet menſibus poſt aggeū prophetā: de quo ſupra dictuz eſt. iiij. nonas Iulij: ꝓpter qd aggeus zacharie in ordine ꝓphetarū premittit. Prophetauit autē zacharias eadē occaſiōe qua ⁊ aggeus. Cū eñi in anno primo cyri regis perſarum: vt impleretur ſermo domini ex ore hieremie: vt habet primo eſdre in ꝑncipio. data eſſet licētia populo iſrael redeūdi in iudeā. Et a ſenioribꝰ ⁊ pplo tēplū dñi in hieruſalem reedificari cepiſſet mortuo cyro rege perſarū: ⁊ regnāte cambyſe: vicine gētes odio iudeoruz inſtaurationē tēpli ⁊ ciuitatis impediebāt: vnde ⁊ opus intermiſſum eſt vſqꝫ ad annū ſcōm darij regis pſarū. Et tūc zorobabel olim darij pſati intimꝰ: cū ipſuz regnare audiuiſſet: fiducialiter opꝰ aggreſſus eſt zacharias quoqꝫ ꝓpheta a deo miſſus tā ipſum zorobabel quā ieſum filiū ioſedech ſacerdotē magnū: de qbꝰ ſupra dictū eſt idibus Iulij. in ipo opere eos exhortari viſus eſt: populus quoqꝫ exhortationē dictorū ꝓphetarū audiētes adiuuare ceperunt. ¶ In lectiōe aūt ſua intendit ꝓpheta nō ſolū populū ad reedificationē tēpli dñi cōfortare: ſz etiā eos ab imitatiōe paternoruz criminum reuocare. Ideoqꝫ ieſum ſordibꝰ indutū ſe vidiſſe memorat: qd ad filios eiꝰ referēdū eſt: q̄ vxores alienigenas duxerūt: vel etiā ad populū vitijs ſordidatū: quos ille cū eſſet pontifex non arguebat. Myſtica qꝫ plura ſacramēta de xpi aduētu ⁊ paſſione in eiꝰ lectiōe cōprehenſa ſunt: q̄ ꝑ ſingula explicare lōgū eſſet. Quieuit autem hic ꝓpheta in pace in iudea annis pluribus reedificato templo octauo idus ſeptembris. Sepultꝰ iuxta ſacerdotum monumenta in hieruſalem. Et hic ex numero duodecim prophetarum eſt: qui minores dicti ſunt: qui in ſanctorum patrum catalogo Eccleſiaſtici. xlix. capi. conſcribunt. Hec hieronymus et ioſephus: ⁊ ex hiſtoria ſcholaſtica comeſtoris ſumpta habentur.

¶ De ſancto Oneſiphoro diſcipulo. Capitu. xliij.

Oneſiphorꝰ diſcipulꝰ pauli apoſtoli: de quo idē ſecūda Epiſtola ad Timothe. mētionez facit eiuſdē aplī imitator ⁊ peregrinatiōis eiꝰ comes pluribꝰ ānis fuit et ei i miniſterio deſeruiuit. Et hic predicationis officio fideliter peracto apud vrbē romā poſt pauli paſſionē in pace q̄euit. viij. Idus ſeptēbris vt ait Hieronymꝰ.

¶ De ſctīs donatiano: preſidio ⁊ ſocijs martyribus. Capi. xliiij.

Donatianꝰ: preſidius: māſuetus: germanꝰ ⁊ fuſculus epiſcopi perſecutiōe vādalica apud aphricā paſſi ſunt qui iuſſu hunerici regis arriani pro aſſertiōe veritatis catholice fuſtibꝰ ceſi: ⁊ exilio dānati ſunt tempore videlicet quo eugeniꝰ carthagineñ. epūs petebat vt de vniuerſo orbe ad diſputādum catholici epī cōuenirēt: qr de fide cōmuni agēdum erat: vt dictū eſt ſupra in paſſione eugenij tertio idus iulij. Tunc enim predictꝰ rex impius memoratos ſanctos epiſcopos inauditos relegauit ⁊ eccleſias clauſit: aliaſqꝫ innumeras perſecutiones intulit chriſtianis: vt ſcribit victor aphricanꝰ. ¶ Inter alios autem letum epiſcopum ſtrenuū ⁊ doctiſſimum: poſt diuturnos carcerū ſqualores incendio cōcremauit. Ceteri vero prenominati pontifices fame ⁊ inopia in exilio defecerunt. Quorum omnium feſtum recolitur. viij. idus ſeptembris.

¶ De ſancto eleutherio abbate. Capitu. xlv.

Eleutherius abbas claruit apud ſpoletuz ⁊ in vrbe roma tempore beati gregorij pape. Qui monaſterij ſancti marci euangeliſte quod in pomerijs vrbis ſpoletane ſitum eſt abbas fuit. De quo fert inter cetera qꝫ orādo mortuum ſuſcitauit. ¶ Quadā die dum iter caperet facto veſpere ad monaſteriuz virginum declinauit. In quo puer paruulꝰ erat: quem malignꝰ ſpiritus omni nocte occupare cōſueuerat. Quē ea nocte ſanctimoniales ad iacēdum cū eleutherio poſuerūt. Factoqꝫ mane cū ille moniales requiſiſſent abbatem: an aliq̄d ipſa nocte puero cōtigiſſet. Illeqꝫ de tali interrogatione miratus nihil ei cōtigiſſe reſpōderet: cauſam pueri viro dei innotuerūt rogantes eū vt puerū ſecum ad monaſteriū tolleret qr iaz decetero vexationē eiꝰ ipſe videri nō poſſunt. Ductꝰ ergo ad abbatis cenobiū: cū diudū ibidē fuiſſet nec ad eū demō accedere pſumpſiſſet: animꝰ viri dei de pueri ſalute immoderatiꝰ per leticiā tactus eſt. Et die quadā corā fratribꝰ dixit qꝫ diabolus cū illis ſororibꝰ iocabat: vbi vero ad ſeruos dei vētum eſt: ad puerū accedere vlterius nō preſumpſit. Poſt hec verba hora eadē ac momento corā cūctis fratribꝰ puer a demone vexari cepit. Statimqꝫ vir dei ſe in lachrymis dedit fratribuſqꝫ omnibꝰ vt orarēt pcepit. Proteſtās qꝫ nullꝰ eadē die panez guſtaret niſi priꝰ dn̄s puerū liberaret. Et eo vſqꝫ oratum eſt: donec puer a vexatiōe ſanaret. Ad quē decetero malignꝰ ſpūs accedere nō preſumpſit. ¶ Hic ſanctꝰ diudū cū beato gregorio in vrbe i ſuo monaſterio cōuerſatus eſt vt ipſemet refert. Cum aūt gregoriꝰ egritudinē quā greci ſyncopim vocāt grauiſſime pateret: ⁊ niſi ſepiꝰ cibo reficeret: vitalis ſibi ſpūs interdici videret: paſchali die adueniēte cū ſacratiſſimo ſabbato reſurrectiōis: oēs etiā infantuli ieiunarēt. ⁊ gregoriꝰ amariſſime fleret: qꝫ ieiunare nō poſſet: rogauit ſecreto eleutherium abbatem: quatenus ſua oratione a dn̄o ei tantam virtutez impetraret qꝫ ipſe ieiunare poſſet. Quod ⁊ factuz eſt. Vir enim dñi in oratione ſe poſuit: tantāqꝫ ſubito virtutē gregorij ſtomachus accepit: vt tante ſe fortitudinis ad veſperum ſentiret qꝫ ſi voluiſſet etiā vſqꝫ ad diem ſequentē ieiuniū tranſferre potuiſſet. Ipſe aūt vir ſanctꝰ in eodē monaſterio inter brachia gregorij ſpūm feliciter emiſit octauo idus ſeptēbris. Hec ipſe gregoriꝰ tertio dialogorū capitulo trigeſimo tertio.

¶ De ſancto Ioāne martyre. Ca. xlvj.

Ioannes martyr apd nicomediā paſſus eſt ſub diocletiano ⁊ maximiano impatoribꝰ. Hic ex nobilibꝰ parētibꝰ ortus honore dignitate ſeculi illuſtris: nimio calore fidei ignitꝰ: vt vidit aduerſꝰ ſeruos dei i foro crudelia edicta pēdere publice ſpectāte pplō librū iniq̄ legis in q̄ aduerſus xpianos decreta iſcripta erāt iecta manu detraxit atqꝫ deſcripſit. Cūqꝫ h̄ relatū eēt diocletiano auguſto i eadē vrbe cōſtituto nimia i eū cōtinuo credulitate deſeuiēs: oīa ſuppli-

ciorũ genera iuſſit expendi in eũ. Qui vir nobiliſſimus tãta alacritate vultus ac ſpiritus ea pertulit: vt nec quidem triſtis pro his videri potuiſſet. Et cum viſcera in ſupplicijs defeciſſent: ſpiritus letabatur in celo. Ita vt ipſe poti⁹ tormenta vincẽs ꝙ ab eis victus animam celo redderet glorioſam. vij. idus ſeptembris: vt habetur viij. eccleſiaſtice hiſtorie libro.

De ſancta regina virgine ⁊ martyre. Capitu. xlvij.

Regina virgo paſſa eſt apud aliſiã ciuitatẽ ſub olybrio ꝑfecto. Que fuit filia clemẽtis cuiuſdaꝫ gẽtilis de aliſia ciuitate. Et cum eſſet annorũ xv. ignorãte patre latenter in xp̃m credidit ⁊ baptiſmũ ſuſcepit atqꝫ virginitatẽ ſuã dño cõſecrauit. Dũ aũt olybri⁹ prefectus trãſiret de aliſia in maſſiliã ciuitatem videns puellã: ⁊ allect⁹ ei⁹ pulchritudine ipſam ſibi preſentari fecit. Quã cũ interrogatã xp̃ianã cognouiſſet in carcerẽ iuſſit vſqꝫ ad reditũ ſuũ. Reuerſus autẽ ad ciuitatẽ aliſiam: poſt immolationes dijs ſuis factas puellã adductã ⁊ ſacrificare nolẽtẽ iuſſit i equuleo leuari ⁊ virgis diuti⁹ cedi: ⁊ poſt hec vngulis lacerari. Ita vt tam ipſe ꝙ aſtãtes horrẽtes ſanguinẽ virginis defluẽtem facies operirẽt. Que cũ oĩa ſuperaſſet iterũ carceri tradit: ſed cruce aurea ad celũ vſqꝫ pertingente atqꝫ colũba celeſti ſup crucẽ ſtãte adqꝫ ad eã aduolãte reficit ⁊ cõfortat. Iterũ quoqꝫ poſt duos dies educit: et iterato ſuſpendit ac candentib⁹ laminis inflãmat. Deinde manib⁹ ac pedib⁹ vincta in vaſe aque frigide demergit vt ex penarũ cõtrarietate duri⁹ torqueret. Statimqꝫ terremotu facto: vincula ei⁹ dirupta ſunt. Et columba prior de celo deſcendens: coronã gẽmatã capiti ei⁹ impoſuit voxqꝫ diuinit⁹ lapſa eã ad celeſtia inuitauit. Quo viſo miraculo. dcccl. gẽtiles cõuerſi ſunt. Nouiſſime aũt prefect⁹ ipſaꝫ decollari fecit. Cui⁹ aĩam cũctis videntib⁹ ad celos angeli portauerunt. Sepultaqꝫ eſt aliſie. vij. idus ſeptembris.

De ſancto Euurcio epiſcopo. Capitu. xlviij.

Euurcius aurelianenſis ep̃s floruit tempore conſtantini. Hic eccleſie romane ſubdiaconus fuit. Cũ aũt apud aurelianum poſt obitum ſancti deuiſiani ep̃i de ſucceſſore ageret: ⁊ ſcd̃m carnalẽ electionẽ duo ſub cõtẽtione electi fuiſſent: ſeditioqꝫ vſqꝫ ad ſanguĩs effuſionẽ orta eſſet. Miſſus eſt porphyri⁹ ꝑfect⁹ ad ſeditionẽ ſedandã. Ipſe aũt ep̃os gallie cõuocauit ad diuinũ auxiliũ implorãdũ: quibus cũ clero ⁊ populo triduo ieiunãtib⁹ ⁊ orãtibus Euurci⁹ ad duos fratres ſuos captiuos reqrẽdos veniẽs ad galliã: aurelianũ ingreſſus ⁊ apud quẽdã ciuẽ eſt hoſpitat⁹: a quo cũ de diſſenſione didiciſſet: mane ad eccleſiã ex charitate cũ ceteris oraturus venit ⁊ iuxta ianuã incognit⁹ ſtetit. Cũctis autẽ ꝓſtratis colũba niuea de celo volitãs ꝑ feneſtrã ingreſſa ſingulos circuiẽs: ⁊ quaſi dignũ explorãs ſuper caput euurcij reſedit: ſed ab eo quaſi eiecta ad celos euolauit. Qd̃ miraculũ cũcti ſtupẽtes: ſed adhuc de ꝑſona dubitãtes: eo ꝙ aliqui ſuper quẽ inſederat dubitabãt. Euurciũ inter ep̃os ducunt: ⁊ iterũ ad deũ orauerũt: ſcd̃o miraculo pleni⁹ edoceri. Rurſus igitur columba deſcendit: ianuãqꝫ petẽs euurcium non inuenit: cũctoſqꝫ per circuitum eccleſie luſtrans ſuper caput ei⁹ tandẽ ſcd̃o reſedit. Sicqꝫ ipſum oẽs in epiſcopũ elegerunt. Uerum dimidie anniuerſarij ſui ciuitas caſu igne accenſa eſſet: oratiõe ſua mox ignẽ ꝯpeſcuit eccleſiãqꝫ iã ſemiuſtam ampliorem reparari mãdauit. Cũctis aũt ciuib⁹ fabrice ſponte contribuentibus dum ad fundamenta locanda fodiſſent: ollam auro plenam inuenerũt quaꝫ ſanctus vti reipublice pertinentem ad imperatorẽ miſit. Ipſe aũt miraculũ audiẽs nõ ſolum theſaurũ repertum remiſit: ſed tantũdem de ſuo publicauit pro fabrica eccleſie inſigni⁹ operãda. Inſuꝑ ⁊ ſeptem calices aureos eidẽ donauit. Eodem aũt tp̃e dũ ep̃s ſueſſionis ad corpora martyrũ criſpini ⁊ criſpiniani oraret: vidit peregrinos quoſdã quos qui eſſent interrogãs: a duobus ex eis audiuit ꝙ eſſent germani cuiuſdã euurcij eccleſie romane ſubdiaconi: ⁊ q ab hoſtib⁹ capti ⁊ vidue cuiuſdam venditi dudũ in ſeruitute detẽti: ad ipſam vrbẽ pro agendis dñe ſue fuerãt miſſi. Qd̃ ep̃s audiẽs predicta euurcio denũciauit. Illeqꝫ miſſo ꝑcio pro eoꝝ redẽptione fratres repetijt quos liberatos duplicato gaudio aureliani ſuſcepit. Eccleſia aũt edificata eſt tribus annis ⁊. iij. non. maij dedicata: multis ibidẽ cõditis reliquijs ex diuerſis ptib⁹ recollectis. Dũ aũt ipſe prim⁹ in altari dedicato celebraret viſa eſt ardeus ei⁹ ſubdiacono ⁊ alijs duob⁹ man⁹ celeſtis in hora cõſecrationis oblatã benedicẽtis: ⁊ miraculo. vij. milia paganorum conuerſi ſunt. Euurci⁹ vero obitum ſuum ciuibus prenunciauit eoſqꝫ vt abbatem anianum ſibi ſucceſſorem eligerent confortauit. Cum autem id ſe egrotarẽt: ⁊ de eligendo paſtore etiã iam diſcordia orta foret ⁊ euurci⁹ trium illorum nomina pro quibus ſeditio imminebat in cedulis ſub altari poni feciſſet: miſſoqꝫ puero mane: que vnam ex illis diuino nutu tolleret: vt per hec a deo eligendum diſcerent: puer priuſꝙ cedulam acciperet: anianuꝫ epiſcopũ acclamauit. Sicqꝫ euurci⁹. vij. idus ſeptembris. in xp̃o quieuit: ⁊ prout ei a deo reuelatũ fuerat anianus eidem ſucceſſit.

De ſancto Dunſtano ep̃o ⁊ confeſſore. Capitu. xlix.

Dunſtan⁹ archiepiſcopus cãtuarieñ. floruit tempore eldeſtani regis: qui ex anglie partibus parẽtib⁹ gñe ⁊ fide nobilibus. Cum adhuc infans ad eccleſiã dei genitricis cũ oblationibus delatus eſſet: illis in oratione pernoctantibus apparuit vir etherei vultus: dicens locuꝫ illum ſublimandũ puerũ ibi deo relinquẽdũ: ipſumqꝫ ꝑ ſecula beatum predicandũ: poſt hec cũ puer grauiter langueret repẽte noctis medio celitus ſanat⁹ ex domo procedit quibuſdã cũ inſequentibus ⁊ obſeruantibus eccleſiam adit: mediaqꝫ via canes latrantes eiqꝫ iter impediẽtes: dũ quoddã ſimulacrũ obſiſtens virga ꝑcuſſit: ipſum cõfringens in fruſta canes effugauit. Ueniens aũt ad eccleſiã ianuas clauſas inuenit: ſcalã qua tectum reſarciẽtes aſcẽdebant cõſcendit: ⁊ ab alia parte intra eccleſiã q̃ nullus deſcẽſus erat: angelicis manibus euectus deſcẽdit: vbi aperta ianua in eccleſia dormire repertus eſt lumine celeſti perfuſus. Puerilibus igitur annis deo ſeruiens varijs artib⁹ exercitat⁹ muſicis ſonis inſtudiut. Factuſqꝫ iuuenis ab atelio epiſcopo cantuarieñ. regi eldeſtano commendatus in palatio manſit: vbi obtẽpto a rege iudicis officio in omnibus ſtrenue ſe habebat: nunc iuſticie reddende: nunc orationibus vacans. Rogatus a quadam matrona dum ſtolam ſacerdotalem pingeret aurifactorio opere figurandam: cithara eius parieti appenſa ſine alicuius momentis impulſu per ſeipſam ſonare cepit ⁊ antiphonam. Gaudent in celis anime ſanctorum: in proprio tono decantare. Dum autem ab emulis apud regem de quibuſdã cauſaretur curiã deſeruit: ⁊ cognatum ſuũ elphegũ ep̃m ventanũ adijt: a quo dudũ pulſatus vt monachus fieret: diuqꝫ reſiſtẽs. Poſtea febre correptus demum conualuit: ſubitoqꝫ mutat⁹ ⁊ monach⁹ effectus deinde preſbyter cõſecratus in eccleſia dei genitricis manſit: apud quã cellam vel potius antrum edificauit. Nam in tugurio quinqꝫ pedum longitudinis ⁊ duorum pedum cum dimidio latitudinis ſe incluſit: in quo dudum contemplationi vacauit multaqꝫ diaboli tentamenta ſuperauit. Cum die quadam demõ ei in ſpecie puelle apparuiſſet: ad cuius preces dunſtan⁹ q̃d fabrile faceret: demõqꝫ ei operandi quedam luxurie verba ꝓponeret vt eius propoſitum inquinaret: ipſe tenacula ignita diabolũ in faciẽ percuſſit: qui mox vlulãdo euanuit. Succedẽte ꝟo eadmũdo regi eldeſtano dũſtanus accepta poteſtate cepit eccleſiã ⁊ cenobiũ conſtruere ſcd̃m exemplar quod ei angelus demonſtrauerat in viſione: vbi cõgregationem inſtituit monachorum ſpiritum prophetie in multis habere viſus eſt. Nam ⁊ mortem regis eadmundi. vij. diebus ante predixit: ⁊ vt predixerat ſic euenit. Cuius ſucceſſor edredus dunſtanum ad epiſcopatum ventanum promoueri ſuadebat: ſed ille omnino renuebat. Nocte vero quadam eidem apparuerũt ſancti apoſtoli petrus ⁊ paulus ⁊ andreas: eum admonentes ne epiſcopari vlterius contẽneret: ſed dei ſe voluntati ſubijceret: predixeruntqꝫ ei ꝙ poſt mortem dicti regis non ventaneñ. eccleſie epiſcopus ſed cantuarieñ. archiepiſcopus futurus eſſet. Quod ⁊ factum eſt. Mortuo enim edredo rege ⁊ ſuccedente ei edgaro: de mandato ipſius dunſtanus archiepiſcopus cantuarie eſt electus. Cui⁹ eccleſie regimini adeo laudabiliter prefuit: ꝙ cunctis populis admirabilis reuerentie fuit. Cum autem clericorum quorundam mores ⁊ actus reformaret: ⁊ quoſdam rebelles beneficijs ſpoliaſſet: ad eorum ſuggeſtionem rex concilium celebrari fecit in quo archiepiſcopus ſe de multis ſibi obiectis purgauit. Et dum rex peteret: vt priuatos ad eccleſias reuocaret audita eſt vox crucifixi depicti de cruce: hoc fieri prohibentis. Poſt aliquod tempus iterum dunſtanus de predictis cauſatur et ad palatium vocatur. Cumqꝫ ipſe ſe deo dijudicandum committeret: pars ſolarij domus vbi eius emuli ſtabant ſubito corruit: ⁊ ipſos ſimul ruentes ſub machina oppreſſit: alia vero parte firmiter permanente archiepiſcopus ⁊ ceteri remanſerunt illeſi. Tandem poſt multos labores vir domini iam ſenex annorum. lxxix. in domino feliciter obdormiuit. vij. idus ſeptembris. ſepultus in eccleſia ſua miraculis clarus.

De ſancto Clodoaldo preſbytero. Cap. l.

Clodoaldus preſbyter floruit apud pariſium ciuitatem tempore iuſtini ſenioris. Hic filius regis colodomitis fratribus ſuis a patruo lothario extinctis anno prefati imperatoris quarti mundum deſeruit: ⁊ in clericali gradu ꝓmouit: vt ait ſigibertus. Qui omni ſuo patrimonio pauperibus erogato: vilibus indut⁹ ⁊ carnem cilicio domãs: nudeqꝫ terre decubãs penitẽtie operam dabat. Relicta igitur patria ciuitate: venit ad aliam prouinciã ignot⁹: deo cupiens liberi⁹ deſeruire. Miraculorumqꝫ gloria claruit. Nam ⁊ demones effugabat: mutis loqlã: cecis viſum: ſurdis auditũ: claudis greſſum tribuebat. Cũ cuidã pauperi ab eo elecmoſynã petẽti q̃d daret nõ haberet cucullã eidẽ ꝓbuit: pauper vero nocte in domo cuiuſdã viri hoſpitatus eſt: cucullã veſtitus. In ipſa nocte vidit vir ille pauperẽ quaſi clara luce indutũ: qd̃ et cõiugi ſue oſtendit. Factoqꝫ mane cucullã ei datam a ſancto clodoaldo didicit: ⁊ lucem quam viderat ipſius charitati attribuit. Sicqꝫ viri dei fama percrebuit. Reuerſus tandem pariſius: ab euſebio epiſcopo preſbyter ordinatus: monaſterium in loco qui dicitur nouigenium conſtruxit: in quo in pace quieuit ſeptimo idus ſeptembris ibiqꝫ ſepultus miraculis viuit.

De natiuitate ſancte Marie virginis. Cap. lj.

Natiuitas glorioſe virginis Marie ex tribu iuda et regia ſtirpe dauid duxit originem. Mattheus tamen ⁊ lucas nõ generationẽ marie: ſꝫ ioſeph deſcribunt qui tamen a conceptione chriſti penitus alienus fuit quia cõſuetudo ſcripturarum erat: vt non mulierũ ſꝫ virorũ generatiõis ſeries texeret: veriſſime tamẽ virgo maria ex ꝓgenie dauid deſcẽdit qd̃ ex hoc ꝑcipue patet: q̃m vt ſepe ſcriptura teſtat chriſt⁹ ex ſemĩe dauid duxit originẽ. Cũ ergo xp̃s ex ſola virgine nat⁹ ſit: manifeſtũ eſt ⁊ ipſaꝫ ex dauid natã eſſe: ⁊ hoc ex catena nathã. Dauid enim inter ceteros habuit duos filios nathã ſcilicet ⁊ ſalomonẽ. Ex catena igitur nathã: vt ait damaſcenus leui genuit melchi ⁊ pãtherã: pãthera genuit barpãtherã: barpanthera genuit ioachim: ioachim virginẽ mariã. Ex cathena aũt ſalomonis mathã habuit vxorẽ ex qua genuit iacob: Defũcto autẽ mathã: melchi ex tribu nathã q̃ fuit fili⁹ leui: ⁊ frater aũt pãthere accepit vxorẽ relictã nathã matrẽ aũt iacob: ⁊ genuit ex ea heli. Et ſic ſunt facti fratres vterini iacob ex ſtirpe ſalomonis: heli autẽ tribu nathã. Defũct⁹ eſt aũt heli ſine liberis: ⁊ accepit iacob fr̃ ei⁹ vterin⁹ vxorẽ ei⁹ ⁊ genuit ioſeph q̃ natura fili⁹ iacob ex deſcẽſione ſalomonis: ſcd̃m legẽ autem fuit filius heli ex nathã deſcendentis. Nam filius q̃ naſcebat taliter ſm naturã: ſm legẽ defuncti ſine liberis fili⁹ reputabatur. Hec damaſcen⁹. Hiſtoriaꝫ autem natiuitatis beate virginis hieronymus vt in ꝓlogo dicit: adoleſcentulus in quodam libello legit: ſed poſt multũ tẽporis vt ſe ibidem legiſſe meminerat: rogatus chromatio et heliodoro epiſcopis tranſcripſit. Ioachiꝫ namqꝫ ex galilea de ciuitate nazareth de tribu iuda. ſanctã annã filiã garizi de bethleem ciuitatẽ tribus duxit vxorẽ. Ambo aũt iuſti ante deum erãt oẽmqꝫ ſubſtantiã ſuã trifarie diuidebãt vnã partẽ tẽplo ⁊ eius ſeruitorib⁹: aliã peregrinis ⁊ pauperib⁹ erogabãt: terciã ſibi ⁊ familie vſib⁹ reſeruabant. Et ita per annos viginti prole carẽtes: vouerũt dño: ꝙ ſi eis ſobolẽ cõcederet: eã ſeruitio dñi mãciperent. Cui⁹ rei cauſa: ⁊ eũ in tribus feſtis precipuis hieruſalẽ frequẽtarent: in feſto enceniorũ ioachim cum cõtribulib⁹ ſuis hieruſalem aſcendit: ⁊ cũ ceteris ad templũ accedẽs: oblationẽ ſuã ad altare dñi offerre voluit. Quẽ iſachar ſacerdos cuꝫ indignatione repulit: ⁊ cur ad altare domini accedere preſumeret increpauit: aſſerens eſſe indignum maledictio legis obnoxium: oblationem deo legis offerre: nec inter fecundos in fecundum: qui populum dei non auxiſſet altare. Joachim ergo confuſus domum redire voluit ne a contribulibus qui hec audierãt: idẽ opprobriũ ſuſtineret: ſed triſtis ad paſtores ſuos diſceſſit: vbi poſt dies aliquot cõmorãti: die quandam angelus domini cum immenſo lumine aſtitit: qui cum ad eius viſionem turbaretur timorem eius angelus compeſcuit dicens ſe eſſe angelũ dñi ad eum miſſum: vt annunciaret ei ꝑces ſuas exauditas a deo eẽ: ⁊ elecmoſynas ſuas in cõſpectu altiſſimi aſcendiſſe. Uiderat enĩ deus pudorem eius ⁊ ſterilitatis opprobrium nõ recte ei obiectũ. Et quia deus peccati vltor eſt non nature: cum alicu⁹ vterum claudebat: ad hoc faciebat vt mirabilius denuo aperiret: ⁊ non libidinis eſſe: ſed diuini muneris: quod naſceret oſtenderet. Quod quidem angelus per exempla plura ſuaſit. Primo per ſaram gentis hebreorum primã: que vſqꝫ ad nonaginta annos ſterilitatis opprobriũ pertulit: ⁊ tamen Iſaac cui repromiſſa fuit omnium gentium benedictio generauit. Secundo per rachel que dudum ſterilis fuit: ⁊ tamen Joſeph genuit: qui dominus egypti ⁊ ſaluator multorum famẽ periturũ extitit. Deinde per ſampſonem quo nulli⁹ fortior: ⁊ Samuelem quo nullus ſanctior: qui vtriqꝫ matres

ſteriles habuerũt. Sicq̧ probauit cõcept⁹ diu dilatos:
ꝛ ſteriliũ part⁹ mirabiliores eſſe ſolere. Nunciauitq̧ ei
angel⁹ ꝙ ãna vxor ſua filiã pareret: q̃ vocaretur maria:
q̃ iuxta votũ parẽtũ eſſet ab infantia domino cõſecran
da: ꝛ adhuc ex vtero matris ſpirituſancto plena: ſemp-
q̧ in templo domini moratura. Et ſicut ipſa naſcitura
erat mirabiliter ex ſterili matre ſic ipſa altiſſimi filiuz
ex ſe incõparabiliter generaret: qui ieſus vocatus omni
bus gẽtib⁹ ſaluator foret futurus. Deditq̧ ei angelus
ſignum vt cum perueniret auream hieroſolyme portã
vxorem ſuã annã obuiã haberet q̃ de ſua retardatione
ſollicita: tunc in cõſpectu eius gauderet. ¶ His dictis
angel⁹ ab eo diſceſſit. Anna autẽ cũ amare fleret: ꝛ quo-
nam loco vir ei⁹ fuiſſet ignoraret: ꝛ quaſi ad remediũ
pomeriũ ſuũ intraſſet: idez angelus ei apparuit: ꝛ eadẽ
verba que Joachim nunciauerat indicauit: addens vt
ꝓ ſigno ad auream portam hieruſalez pergeret: ꝛ viro
ſuo redeunti obuiaret. Ambo ergo ſibi ibidẽ occurren
tes: ꝛ de mutua viſione letati: ꝛ de prole ꝓmiſſa ſecuri:
adorato domino domũ redierunt diuinum promiſſuz
certi ꝛ hilares expectãtes. ¶ Cõcepit igitur anna et pe-
perit filiam ꝛ vocauit nomẽ eius mariam. Completo
igitur triẽnio ablactationis tempore ad templum do-
mini virginem cũ oblationibus adduxerunt. Erãt au
tem circa templum iuxta quindecim graduũ pſalmos
quindecim aſcẽſionis gradus. In quorum infimo vir-
go cõſtituta cunctos ſine ducentis ꝛ leuantis manu ita
per ſeipſaz conſcẽdit: ac ſi iã perfecte etatis fuiſſet. Per-
fectaq̧ oblatione filiam ſuam parentes cũ alijs virgini
bus in templo dimittentes ad propria reuerſi ſunt. Vir
go autem quotidie in omni ſanctitate ꝓficiens ab an-
gelis ſepius viſitabatur: ꝛ viſione diuina continue frue
batur a mane vſq̧ ad horam tertiam orationi inſiſte-
bat: a tertia vſq̧ ad nonã operi manuũ permanebat in
nona vero ab angelo celeſti cibo reficiebatur: et ꝙ ei da
batur in templo pauperibus largiebatur: a nona autẽ
vſq̧ ad ſolis occaſum in lege domini ꝛ pſalmis medita
batur. Creſcente etate creſcebat ꝛ ſapiẽtia ꝛ gratia apud
deum ꝛ homines. ¶ Quartodecimo autem etatis ſue
anno pontifex publice denunciauit: vt omnes virgines
que in templo nutrite fuerant domum reuerſe viris ſꝫ
legem coniungerentur. Cui mandato cũ cetere paruiſ
ſent: ſola virgo maria hoc facere non poſſe reſpondit:
tũ quia parentes ſui eã domini ſeruitio mancipaſſent:
tum quia ipſa virginitatem ſuam deo vouiſſet. Anxia-
tus pontifex quia neq̧ ſcripturam de voto ſoluẽdo in-
fringendam putaret: nec morem in iſrael inſuetum in-
troducere auderet: conuocatis ſenioribus iudeorũ do-
minum ſuper hac re conſulendum decreuerunt. Qui-
bus orantibus vox de loco oraculi cunctis audienti-
bus inſonuit: dicens vt quicunq̧ de domo dauid nubiles
coniugati nõ eſſent: ſinguli virgas ſuas ad altare defer-
rent: ꝛ cuius virgula germinaret: ac in eius cacumine
ſpirituſſanctus iuxta eſaie prophetiam in columbe ſpe
cie deſcendiſſet: illi procul dubio virgo maria deſponſa
ri deberet. Erat inter ceteros Joſeph de domo Dauid
qui ſenex iã erat: ꝛ vxore premortua filios ac nepotes ex
filijs iã pronepotes habebat. Cui cũ incongruũ videre
tur ꝙ vir mature etatis tenerã virginẽ duceret in vxo-
rẽ: ceteris virgas ſuas afferentibus: ſolus ipſe virgulã
ſuam ſubtraxit. Unde cũ nihil miraculi appareret: põ-
tifex iterato dominum conſulendũ putauit. Qui reſpõ
dit ꝙ ſolus ille virgã ſuã nõ attulit: cui virgo deſpõſari
debebat. ¶ Product⁹ itaq̧ Joſeph cũ virgã attuliſſet:
ꝛ ipſa ilico germinaſſet: ꝛ in eius cacumine columba de
celo aduolans cõſediſſet. Liquido omnibus patuit ei
fore virginem deſponſandam. Deſponſata autem virgĩ
ne ipſe quidẽ in ciuitatem ſuã bethleem rediit: domuz
ſuã diſpoſiturus. Virgo autem maria cũ quinq̧ virgi-
nibus coeuis ſuis: ꝗs ob oſtenſionem miraculi a ſacer
dote acceperat in ſocias ad domuz parẽtũ in nazareth
reuerſa eſt. Nomina virginũ erant hec: rachel: ſephora:
ſuſanna: abigea ꝛ agabel: quartũ omniũ maria etate
minor erat: quibus data ſunt ad operandũ pro veſtib⁹
templi ſericũ: hiacynthus: coccinus: byſſus: linuz ꝛ pur
pura: vt quelibet ex vno horum veſtem contexeret. Cuz
ergo iactatis ſortibus que ipſarum quid horum opera
ri deberet: ꝛ maria ſorte purpuram ad velum tẽpli do-
mini accepiſſet: alie virgines ei dixerũt admirantes: ꝙ
cum ipſa minor omnibus eſſet: purpuram que ad regi
nas operari pertinet accepiſſet. Ideoq̧ congruum erat
ꝙ ipſa regina virginum vocaretur. Et exinde quaſi di-
uino inſtinctu ceperunt illam reginam virginum ap-
pellare. In diebus autem illis eidem gabriel angelus
oranti apparuit: et de ea naſciturum dei filium nuncia-
uit: vt dictum eſt ſupra in eius annunciatione octauo
kalend. aprilis. Hec hieronymus. ¶ Dies autem nati-
uitatis beate marie aliquanto tempore fideles latuit.
Contigit autem vt refert Joannes beleth ꝙ quidam
ſanctus vir contemplationi ſedule vacans: ſingulis an
nis. vj. Idus ſeptembris iocundiſſimos angelorum cã-
tus audiret. Qui dominum inſtãter orauit vt ſibi reue-
laret: cur ea die tantum et non alia hec audiret. Demũ-
q̧ reſponſum accepit ꝙ virgo maria. vj. Idus ſeptem-
bris nata fuit: de cuius natiuitate celeſtis curia ſolenni-
tatem facit: mandans vt hec filijs eccleſie manifeſtaret:
vt concordes fierent in tali feſto celeſti curie. Qui cum
hec ſummo pontifici et alijs intimaſſet: ꝛ illi ſcripturis
ꝛ antiquitatum teſtimonijs natiuitatem virginis ex tũc
ipſa die celebrandam vniuerſaliter ſtatuerunt: videli-
cet. vj. Idus ſeptembris.

¶ De ſancto Adriano ꝛ ſocijs martyribus. Ca. liij.

Adrian⁹ martyr
cum. xxxiij. alijs apud nicomediã
paſſus eſt ſub imperatore Maxi-
miano. Qui cum in prefata ciuita
te degeret. Juſſit omnes xp̃ianos
cõprehendi: inter quos. xxxiij. ſunt
detenti: ꝛ añ ipm adducti. Quos
imperator neruis crudis iuſſit ce-
di: ꝛ lapidibus ora eorum contun
di: ꝛ ãnotato vniuſcuiuſq̧ noĩe fer
ro vinctos in carcerẽ recludi fe-
cit. Quor cõſtantiã ꝛ fidẽ vidẽs Adrianus prior officij
militaris: cõuerſus ad xp̃m cũ eorũ noĩa ſcriberent fe
cit ꝛ ſe cũ ipſis ãnotari: dicẽs ſe xp̃ianũ eſſe. Qð audiẽs
imꝑator ipſum ſacrificare nolẽtẽ cũ ceteris ſimiliter
ferreo vinctũ i carcerẽ poni mãdauit. Natalia ꝟo vxor
eius q̃ xp̃iana erat: audiẽs virũ carceratũ ꝛ cãm igno-
rãs: primũ quidẽ dolens flere cepit: ſed cũ didiciſſet ꝙ
ꝓpter xp̃i fidẽ hoc pateret: gauiſa ad carcerẽ cucurrit: ꝛ
vincula viri ſui ꝛ aliorũ oſculari cepit: ꝛ virũ ſuũ multis
ſermonib⁹ exhortari admonẽs vt terrena ſperneret: et
oẽs attinẽtes cõtẽneret ꝛ ad celeſtia ſemꝑ intenderet.
Adrian⁹ ꝟo eidẽ promiſit vt ſecura iret: ꝙ eã accerſe-
ret vt finẽ ſuum ꝑ martyriũ videret. Illa quoq̧ virum
ſuum alijs ſanctis recommendans: et cum hortaren-
tur ad domum ſuam rediit. Poſtmodum audiens
Adrianus diem ſue paſſionis adeſſe: dans munera cu-
ſtodibus et ſanctos qui cum eo erant prebens fideiuſ-
ſores: abiit domum vocare nataliam vt ei promiſerat
vt eorum paſſionibus preſens eſſet illa vero audiens
per nuncium quod vir ſuus veniret non credebat: do-
nec famulus domus dominũ ei adeſſe nunciauit. Ac
ipſa putans ꝙ martyrium refugiſſet: ꝛ idcirco ſolutus
eſſet amariſſime flere cepit: ꝛ oſtium dom⁹ cõtra eum
clauſit diris ſermonib⁹ exprobrans ei ꝙ chriſtum do-
minũ abnegaſſet. Quod audiẽs Adrianus admiraba
tur ꝛ gaudebat: ꝛ ex hoc ad martyriũ ardentior effectus
eſt. Et cũ inſtaret precibus vt ei ianuã aperiret: enarrãs
ei qualiter ſanctos martyres pro ſe obſides dederat: et
qualiter ad eam reuiſendã venerat. Natalia eũdem cuz
gaudio ſuſcepit: ꝛ ſe inuicem oſculãtes ad carcerem ſi-

mul abierunt: vbi natalia per. vij. dies ſanctorum vlce-
ra extergebat. Statuta autẽ die Maximian⁹ eos ſibi
preſentari fecit: qui reſoluti penis: quia ambulare nõ
poterãt: velut animalia portabant. Adrian⁹ vero retro
vinctis manibus ſequebatur: ꝛ natalia cum eo deam-
bulans ipſum hortabatur. Et cum ſacrificare nollet
iuſſit imperator a quatuor validiſſimis viris ipſuz gra
uiſſime ꝛ diutius cedi: ita vt eius viſcera effunderent.
Deinde ipſum vna cũ alijs in carcerẽ trudi. Ad quem
accedens natalia ipſum iacentem ꝛ pene exulceratam
dulciter refouebat: cuius exemplo ꝛ alie matrone chri-
ſtiane ceteris ſanctis intra carcerẽ miniſtrabãt. Et cũ
hoc imperator cõperiſſet ꝛ mulieris carcerẽ ingredi ꝓ
hibuiſſet: oẽs ſe totonderunt: ꝛ mutato habitu vilibus
veſtibus indute ſanctos viſitare non deſiſterãt. Quod
audiẽs Maximianus precepit vt omnes martyres fra
ctis cruribus interirent. Timens vero natalia ne vir
ſuus aliorũ ſupplicijs expaueſceret: rogauit miniſtros vt
ab eo inciperent: abſciſis ergo ab eo pedib⁹ cruribuſq̧
cõfractis: cum adhuc ſuperuiueret rogatu natalie ma
num ei preciderunt vt alijs que plura paſſi fuerãt com
par eſſet. Quo facto ſpiritum deo reddidit. Ceteri vero
pedes vltro protendẽtes: ſic crurifragio ad dominũ mi
grauerunt: rex autem corpora eorum cremari manda-
uit ſed natalia manum Adriani in ſinu abſcondit: verũ
ſubito imbre vehemẽtiſſimo erũpente: igneq̧ extincto
corp̃a martyrũ illeſa ſeruata ſunt q̃ a xp̃ianis rapta cõ
ſtantinopolim ſunt delata: ibiq̧ digno honore tumula-
ta: q̃ paſſi ſunt. vj. Idus ſeptembris circa annum domi
ni. cclxx. Qualiter aũt natalia inde proceſſit: ſupra in ei⁹
hiſtoria actum eſt kalen. decembris.

¶ De ſancto Adriano papa ꝛ confeſſore. Cap. liiij.

Adrian⁹ papa hu-
ius nominis primus natione roma-
nus ex patre theodoro de regione via
lata Stephano tertio põtifici roma-
no in epiſcopatũ ſucceſſit. ꝛ ſedit an-
nos. xxiij. mẽſes decẽ: dies. xviij. Hic
ſanctiſſim⁹ pontifex reſtaurauit mo
naſterium ſancti Anaſtaſij ad aquas
ſalinas poſt incẽdium. Edificauitq̧
turres ꝛ muros vrbis rome propter
hoſtes longobardorum quotidie ir-
ruentes. Hic portas ereas maiores dedit ſancto petro
apoſtolo. Ipſos quoq̧ muros vrbis qui in pleriſq̧ lo-
cis vſq̧ ad fundamẽta dirupti fuerãt renouauit. Mul-
tas etiam eccleſias tã intra vrbẽ q̃ extra ſuis ſumpti-
bus reſtaurauit. Hic etiã in monaſterio ſancti Stepha
ni: q̇ð circa eccleſiam ſancti Petri ſitũ eſt congregatio
nẽ monachorum inſtituit: vt in eccl'ia ſancti Petri cũ tri-
bus monaſterijs quos Gregori⁹ terti⁹ inſtituerat: lau-
des ſedulas ꝑſoluerẽt. Fuit enĩ in reparãdis eccleſijs ꝛ
diuino cultu celebrãdo admodũ ſollicit⁹. ¶ Huiꝰ tꝑib⁹
karol⁹ magn⁹ rex Frãcorũ: pipini fili⁹: veniẽs ad italiã
cũ exercitu vt ab infeſtatiõe lõgobardorũ eccleſiã defen
ſaret: obſedit lõgobardos in papia vbi cepit deſideriuz
regẽ ꝛ vxorẽ ei⁹ q̃s captiuos duxit i frãciã: ꝛ veniẽs Ro
mã reddidit oĩa pape q̃ pater ſu⁹ Pipin⁹ btõ petro cõ-
ceſſerat: adiuncto quoq̧ ei ducatu ſpoletano: ꝛ bñuen-
tano. Ob hoc ipſe Patrici⁹ rome effect⁹ eſt. Hui⁹ tꝑe ce
lebrata eſt ſeptima ſynod⁹ trecẽtorũ epõrum apud con
ſtantinopolim. ¶ Aliam vero ſynodum ipſe Adrianus
papa preſente rege karolo rome celebrauit: in qua fue-
runt centum quinquaginta quatuor epiſcopi religioſi:
in qua Adrianus papa ꝛ ſynodus dedit Karolo ius eli-
gendi romanum pontificem: ꝛ ſedẽ apoſtolicam ordi-
nandi. Item archiepiſcopos ab ipſo inueſtituras acci-
pere per ꝓuincias ſingulas. Anathematizauitq̧ om-
nes huic decreto rebelles: ꝛ bona eorũ publicari iuſſit.
Tuncq̧ ceſſauit regnũ lõgobardorum Karolo i italia do-
minãte. Adrian⁹ ꝟo papa poſt multa laudabilia opera
quieuit in pace. Sepultuſq̧ eſt in eccleſia ſancti Pe-
tri in vaticano: ꝛ ceſſauit epiſcopat⁹ dies tres.

¶ De ſancto Corbiniano epiſcopo. Capitulum. lv.

Corbinianus epi-
ſcopus Friſieñ. a papa Gregorio pri
mo fact⁹ fuit tempore Pipini groſſi
regis: qui vir ſanctiſſime vite fuit et
miraculis claruit. Die quodã dum
apud eccleſiã ſcti Germani oraret: ꝛ
ꝓpter muſti fortitudinẽ ſpinã a vaſe
reſectã ſenſiſſet: ne ſilẽtiũ frãgeret cõ
ticuit: totaq̧ nocte i orõne ꝑſeuerãs
vinũ adeo cõpeſcuit: vt nec de ipſo: vꝫ
vnica gutta manaret. ¶ Cũ q̇dã fur
mulã ei⁹ abſtuliſſet totaq̧ nocte itinerãdo vagãs eſſet
mane dorſo animalis vinct⁹ ad ſanctũ adductus furtũ
reſtituit: ꝛ penitẽtiã egit. ¶ Adalpertum quendã impẽ
dio dãnatum ſe inuocantẽ triduo illeſum conſeruauit:
qui poſt liberat⁹ deo deuote ſeruiuit. ¶ Urſum quen-
dam qui eius aſinũ deuorauerat: dum romã pergeret
diuina virtute coegit: vt ſarcinam vſq̧ romã animalis
loco deferret. ¶ Huniſgus comes tridentin⁹ admiſſa-
riũ ſcti furto auferri fecerat ad equas operiendas: ꝛ in-
fra dies modicos. xliiij. equos morbo elephantino ami
ſit. Unde ꝛ dei iudicium cognoſcẽs equos duos cũ ad-
miſſario: atq̧. cc. ſolidos ſancto reſtituit. ¶ Quadã. vj.
feria dum piſcibus careret predixit ꝑ aquilam piſces
ſibi diuinitus miniſtrãdos. Et ecce aquila roſtro a ma
ri piſcem detulit: qui tota die ad eum familie ſatiſfecit.
¶ Sequẽti quoq̧. vj. feria miniſtrũ ſuũ natantẽ iuſſit:
vt in xp̃i noĩe piſcẽ caperet: qui mer ſus piſcẽ magnum
manib⁹ cepit: ꝛ ad litt⁹ vſq̧ ꝑduxit. ¶ Apud oratorium
ſancti ſtephani: vbi aliquãdo orãs lucem de celo fulam
viderat ꝛ voces audiuerat angelorũ: cellã ſibi cõſtruxit:
vbi fontẽ ex humo baculo percuſſa perduxit. ¶ Deuot⁹
virginis glorioſe die natiuitatis eius in pace quieuit:
videlicet. vj. Idus ſeptembris. Et in eiuſdem dei geni-
tricis eccleſia ſepultus eſt: miraculis clarens. Nam ſan
guis qui die. xl. ante obitum eius de ipſi⁹ narib⁹ diſtil
lauit: ꝛ terre fuſſoſus poſt annos. xl. recens adeo inuent⁹
eſt: ac ſi ea die fuiſſet effuſus. Corpus vero ei⁹ tunc ꝑis
trãſlatum eſt faſingã: ꝛ vna cũ dicto ſanguine in eccleſia
ſua ſepultum eſt marmoreo mauſoleo.

¶ De ſanctis Dorotheo ꝛ Gorgonio mar-
tyribus. Capitu. lvi.

Dorotheus ꝛ Gor
goni⁹ martyres paſſi ſunt apud Ni-
comediam ciuitatẽ ſub Diocletiano
imperatore. Qui cuz eſſent primi in
palatio eiuſdẽ militie renunciantes:
chriſtianos ſe libera voce cõfitebant
qð Ceſar audiẽs moleſte tulit anxie-
ba tur q̧ ꝑdere tales viros: quos in
tra palatiũ ſuũ nutritos mores ꝛ ge
neris nobilitas decorabãt. Cũ ergo
nec minis nec blandimentis mouerẽtur in eculeo of
ſtenduntur: flagris ꝛ vngulis toto corpore laniant: ꝛ dein-
de aceto ꝛ ſale nudatis pene eorũ viſcerib⁹ perfundun-
tur. Et cũ hec alacrius tolerarent in craticula aſſant:
vbi quaſi in lecto florũ iacere videbantur. Ad vltimum
laqueo ſuſpendi iubent: ꝛ corpora eorum canibus expo
nuntur: ſed tamen intacta a fidelibuſq̧ collecta hono-
rifice reconduntur. Paſſi ſunt autẽ. v. Idus ſeptẽbris.
circa annos domini. cclxx. ¶ Interiecto autem tempo-
re corpus ſancti Gorgonij inde leuatum ꝛ romam trã
latum eſt. ¶ Anno autem domini. dcclxiiij. epiſcopus
meteñ. nepos Pipini regis ipſum ad gallias trãſtulit: ꝛ
in Gorgonieñ. monaſterio collocauit.

¶ De ſancto Dorotheo abbate. Cap. lvij.

Dorotheꝰ abbas in egypti ptibꝰ claruit. Hic gñe thebeꝰ inter partes egypti ſctitate nominatiſſimꝰ quotidie a mari lapides colligēs ⁊ ānis ſingulis habitaculū vnū edificās: nō ꝑm edificare ſibi cellas nō volētibꝰ ꝯcedebat. Nocribꝰ ꝟo ſportulas oꝑabat vt vēderet ꝑpter cibū pauperibꝰ miniſtrādū. Cibꝰ ꝟo eiꝰ erat panis vncie ſex ⁊ oleū minutorꝫ faſciculꝰ modicꝰ; aqua vero exigua i potu vtebat. Nūꝗ̄ viſus eſt i lectulo ſoporatꝰ vel pedes ꝑ rege tetēdiſſe, vel ꝑ voluntate dormiſſe. Quieuit aūt i pace. v. Idus ſeptēbris. Hec in vitis patrū.

De ſancto Sergio papa ⁊ cōfeſſore. Cap. lvij.

Sergius papa natiōe Syrus de ciuitate antiochie: ex patre tiberio canoni pontifici i epatu romano ſucceſſit. Et ſedit ānos. ix. menſes. viij. dies. xxiij. Hic romā veniēs ſub deodato pōtifice iter clerum romane eccle connumeratꝰ: quia ſtudioſus erat in offō cātilene acolitꝰ factꝰ eſt. Qui ꝑ ordines aſcēdēs a leone pōtifice ſcōo: ti titulo ſcē ſuſanne pſbyter ordinatꝰ eſt q̄ impigre ꝑ cimiteria martyrū celebrabat. Defuncto vero conone papa populꝰ vrbis rome in duas partes diuiſus eſt. Et vna q̄dē pars elegit theodorū archipreſbyterū: alia vero paſchalē archidiaconū. Cūq̧ vnꝰ alio locum nō cederet; ſꝫ vterq̧ immaniter ꝑmaneret: vt vnꝰ aliuꝫ ſuperaret: plurimaq̧ pars cleri ⁊ ppli ad ſacrū palatiuꝫ peruēniſſet: vt tractarēt: q̄d fieri deberet deo annuēte in pſonā denominati Sergij venerabilis tūc pbri cōcordātes ſe cōtulerūt. Cūq̧ in laterānēſis epatum deducētes elegerūt. Sicq̧ in ſede beati Petri pōtifex ordinatꝰ eſt tēpore Iuſtini iunioris. Hic pōtifex eccleſiā lateranēſē reparauit. Et vt agnꝰ dei ter cātaret intra miſſarū ſolēnia cōſtituit. Hic etiam diuina ad eum reuelatione facta in ſacrario ſancti Petri inuenit capſam argenteam in loco obſcuriſſimo multe annoſitatis. Ita vt iā nō argētea videret in qua ſigillū erat expſſum quo ablato inuenit crucē gēmis ornatā: ⁊ inenarrabilē portionē crucis dñice intꝰ incluſam: q̄ ex in die ſancte crucis adorat. Corpus quoq̧ primi ſancti leonis pape tranſtulit ipſo reuelāte. Qui etiā ꝑpter defenſionē eccliaſtice libertatis a iuſtino imperatore in exiliū relegatus: ac demum ab eo reuocatus eſt. Et poſt laudabilē vitā in pace quieuit. Et ſepultꝰ eſt apud ſanctū petrū. Et ceſſauit epatꝰ menſem vnum ⁊ dies viginti.

De ſancto Andomaro epō. Ca. lviij.

Andomarꝰ epiſcopus claruit apud tamaneſē ciuitatē. Hic ex aurea a valle non longe a conſtantia ciuitate: patre friulfo religioſo ⁊ nobili viro ortus eſt. Et vna cuꝫ eodem patre ſuo omnibꝰ pro chriſto relictis ad cenobiū luxouieñ. quod a ſancto colūbano abbate i burgūdia ꝯſtructū fuerat: pergētes ambo ſub abbate euſtaſio monachi facti ſunt: vbi Friulfꝰ i ſctitate ꝑſpicua vſq̧ ad finē vite pſeuerauit. Andomarꝰ vero in epm tamaneñ. electus per annos pluſꝗ̄ triginta eccleſiam ſuam feliciter gubernauit. Ciues quoq̧ ſuos q̄ poſt doctrinam quā a ſctis fuſciano ⁊ victorico pceperāt ad idolorū culturaꝫ reuerſi erāt ad xp̄m redire fecit. Cū aūt ſemel graui tentatione carnis vexeretur exēplo beati bñdicti inter vepres ⁊ vrticas ſe nudum volutans: ignem illum libidinis extinxit. Dum apud villam torniacum ſub arbore quieuiſſet: crucē domini de lignis factā arbori affixit: ⁊ ſequēti nocte lux deſuper celica radiauit: multorumq̧ ex ipſa cruce egritudines curabant. Per annos plurimos ante obitum lumen oculorum amiſit: ad eius lumen ſanctitatis augēdū: nec tamē vnq̄ inde turbari viſus fuit. Sed cum tranſlationi corporis ſancti vedaſti epi apud atrebateñ. vrbem facte ab auberto epo intereſſet: lumen ſibi oculorum redditū eſt. Finita vero corporis tranſlatione orauit ad dñm ⁊ iterum vt petijt ad votū ſuū rurſum excecatus eſt. Quieuit in pace. v. idus ſeptēbris. In cuiꝰ tranſitu mira fragrantia in domo eiꝰ reſperſa eſt lāpades quoq̧ ad eiꝰ tumulum dependentes oleū diſtillarūt: quo egri peruncti a languoribus ſanabantur. Cuius corpus in eius eccleſia tumulatum a ſancto bertino abbate tranſlatū ſepultū eſt in monaſterio ſancti cythini.

De ſctō Hilario papa ⁊ cōfeſ. Ca. lix.

Hilarius papa natione ſardus ex patre criſpino leoni primo pontifici in epiſcopatu romano ſucceſſit. Et ſedit annos. vj. menſes tres: dies. x. Hic conſtituit vt nullus pontifex ſucceſſorem ſibi conſtitueret. Qui non ſolum in eleemoſynis dandis pauperibꝰ quotidie ſtuduit: verū etiā pleraſq̧ baſilicas auro argētoq̧ inſignit decorauit. Et fecit ad ſctm̄ laurentiū balneū ⁊ monaſteriū. Et hic plenꝰ ſctitate ⁊ virtutibꝰ q̄euit i pace. iiij. idꝰ ſeptēbris: ⁊ ſepultꝰ eſt ad ſctm̄ laurētiū in crypta iuxta corpꝰ beati ſixti epi. ⁊ ceſſauit epatꝰ dies. vj.

De ſanctis nemeſiano ⁊ Felice ⁊ ſocijs martyribus. Capi. lx.

Nemeſianꝰ felix luciꝰ: alius felix: lintheus: polianꝰ victor: iador: datiꝰ epi: multiq̧ pſbyteri ⁊ diacones apud aphricam martyriū paſſi ſunt ſub pſecutione valeriani ⁊ galiani imperatorū: qui exurgēte perſecutionis rabie ad primā cōfeſſionis xp̄i conſtantiā grauiter fuſtibꝰ ceſi: deinde cōpedibus vincti: ⁊ ad fodiēda metalla deputati: glorioſe cōfeſſionis agonem cōſumauerūt: quorū etiā exēplū ſecuta multiplex plebis eorū portio cum eis pariter coronata eſt. Extat epiſtola beati cypriani ad ipſos et de ipſis ſcripta. Qui paſſi ſunt. vij. idus ſeptembris.

De ſanctis Soſthene ⁊ Victore martyr. Capi. lxj.

Soſthenes et victor martyres apud calcedoniā paſſi ſunt ſub procōſule priſco: q̄ cū beataꝫ euphemiā virginē ſub eodē ꝓconſule decertantē vidiſſent immenſo lumine circūdatā: ⁊ angelorum ⁊ virginuꝫ choris conſtipatam cōuerſi ſunt ad xp̄ꝫ vt dicetur infra in paſſiōe euphemie. xvj. kalē. octobris. vnde ipſi ambo a ꝓconſule detenti: primoq̧ in carcerē truſi: indeq̧ ꝑducti ad ſtipites ligati ſunt: viſi quoq̧ ipſis ac leo ferociſſimi laxati fuerunt. Sed cū ab eis in nullo leſi fuiſſent quin potiꝰ omni depoſita feritate pedes ſanctorū lingerent. Procōſul illos in cuppa cremari mādauit: q̄ dato ſibijnuicē pacis oſculo ſpiritum emiſerunt. iiij. idus ſeptembris.

De ſctis Protho ⁊ Hiacyntho marty. Ca. lxij.

Prothus ⁊ hiacynthus martyres rome paſſi ſunt ſub galieno imperatore. Hi ambo fuerunt eunuchi domicelli: ⁊ in ſtudio philoſophie ſocij eugenie virginis filie philippi nobiliſſimi romanorꝫ alexādrie pfecti; qui ⁊ ab ipſa virgine vna cū patre ⁊ claudia eiꝰ matre ad xp̄m cōuerſi ſunt: vt ſupra in eiꝰ paſſione actū eſt octauo kalē. ianuarij. Sꝫ poſtquā beata virgo eugenia paſſa eſt ꝓthus et hiacynthus iuſſu imperatoris tēti ſunt: ⁊ ad templū iouis adducti vt ſacrificarent q̄ oratione ſua ſimulacrū cōminuerūt: ⁊ cū ſacrificare nollēt primo quidē fuſtibus diutiſſime ceſi ſunt deinde capitis obtrūcatione martyrium cōpleuerunt tertio idus ſeptembris circa annū dñi ducenteſimū quinquageſimūſextū: ⁊ ſepulti ſunt via ſalaria vetere in cimiterio priſcille.

De ſancto Helia abbate. Cap. lxiij.

Helias abbas in deſerto egypti in regione thebaide claruit. Qui deuotarū virginū curā habēs in grandi monaſterio trecentas feminas collegerat: earūq̧ vitā ⁊ cōuerſationē regulabat: qđ cū biennio feciſſet grauē tentationis carnē ſentiens adhuc iuuenis annorū triginta exiſtens ꝑ ſolitudinem fugit: iugi biduano ieiunio ac triduano carnem domans. Cui in ſomni tres angeli appuerūt interrogantes cur deo dilectas virgines reliquiſſet. Quibꝰ rñdit q̄ vitiū carnis incurrere formidabat. Mox q̧ ab vno eorꝫ viſum eſt ei genitalia nouacula pſcidi. Sicq̧ ſecurꝰ redire monet. Expgefactꝰ vir dñi genitalia q̄dē reperit: ſed tētationē abſciſſam oīno pſenſit. Sicq̧ ad cenobiū reuerſus q̄draginta annis ibidē vixit: aſſeuerās q̄ nūꝗ̄ deinceps in cor eiꝰ talis cogitatio aſcendit. Feneſtre qꝫ ibidē cōſtructe ſedebat: ſorores erudiēs: cū nec ad eū ipe aſcēdere: nec ipſe ad illas deſcēdere poſſet. Quieuit aūt i dño tertio idus ſeptēbris: cui ſucceſſit ſctūs dorotheꝰ qui in ſuperiori monaſterij cella conſenuit. Hec heraclides.

De ſancto Helia alio abbate. Cap. lxiiij.

Helias alius abbas fuit in finibꝰ antinoe ciuitatis q̄ metropolis eſt thebaidis ſenex in eremo annorꝫ. cx. quorꝫ. lxx. annos in ſolitudine trāſegit: fuitq̧ diſcipulꝰ antonij q̄ ope manuū ⁊ orōnibꝰ tp̄s exegerat. Qđ cū hoſpitalitati intēderet: ⁊ ad eū multitudo fratrū veniſſet: qꝫ publicꝰ illac trāſitꝰ erat: ⁊ deficiēte ſibi pane triſtis eſſet. Ingreſſus ſpeluncā ex inſperato tres panes grādes ⁊ recētes ſubito reperit: ex quibus duos aſſumens vigintiquinq̧ fratres ex eis ſatiauit. Tertius vero qui ſuperfuit diebus. xxv. eidem poſtmodum ad victū ſatis fuit. Hec in vitis patrum.

De ſctō Venerio abbate. Ca. lxv.

Venerius abbas ⁊ preſbyter apud inſulā palmariam claruit tpibus phoce imperatoris: ⁊ Gregorij pape primi. Qui ex nobilibus ortꝰ parētibꝰ puincie lunēſis ſacriſq̧ literis edoctꝰ: relicto ſeculo dictā inſulā petijt: terre vicinā diſtātē a luneñ. ciuitate circa miliaribꝰ. viij. in loco qui dr̄ tyrꝰ maior vbi aſperrime pnie operā dabat: herbis agreſtibꝰ ⁊ pomis multo tpe veſcēs. Ad quē accedēs q̄dam agreſtis noīe reuelatione diuina pmonitus ab eo ſalutis mādata ſuſcepit ⁊ rogatus ab eo ſarculū ad terrā colendā et hordeū ad ſeminādū viro dei detulit. Cū aūt venerꝰ tpe quo iā hordea meti ceperāt ſemen delatū ſeminaſſet hordeū ſubito natū ⁊ maturatū eſt; qđ ipſe eadē meſſuit tepeſtate. Cūq̧ fama ipſiꝰ diffuſa inter multos illū viſitātes: paup quidā domealis ad eū veniſſet: ⁊ puer in naui iuxta littus reliquiſſet: illeq̧ dormitans latratu cānis ſubito expauēs ⁊ euigilās in mare lapſus necatus fuiſſet: nauiſq̧ ꝑ equora vagaret audiēs hec venerius ⁊ homini miſertus orōne ſua ex lachrymis ⁊ nauē ad littus: ⁊ puer reduxit ad vitā: vnde ob eiꝰ ſanctitatem nimiā: tam phoca imperator q̄ gregorꝰ papa primus ipſum plurimū reuerebantur. Draco ingēs ꝓpe ciuitatē luneñ. habitabat: qui carinas in mari ſepiꝰ ſubuertebat. Ad inſtantiam ergo luneñ. epi virīꝫ ſup hoc pcibꝰ tertio pulſantis: poſt orationem ⁊ ieiuniū triduanum: cū archidiacono ⁊ pluribꝰ deſcēdēs ad rupē vbi draco latebat veſtigia ſua in ſaxo ac ſi in cera impreſſa reliq̄t. Et dū draconi ex parte epi de receſſu mādaſſet: illeq̧ nullatenꝰ moueret: deinde mādauit in noīe trinitatis: vt ſe in abyſſum demergeret: draco ſe ſtatim i mare pcipitās nuſꝗ̄ cōparuit. Poſt hec venerꝰ vt gloriaꝫ hominū fugeret nauigauit ad inſulā cyrnēſē: ibiq̧ diebꝰ xl. cū beſtijs demoratꝰ eſt coruo ei quotidie dimidiū panis candidi ⁊ fruſtum carnis bubule diuinitꝰ deferente. Qui etiā deambulās iuxta littꝰ corpꝰ hoīs in mari necati illucq̧ ab vndis eiecti inuenit: ⁊ orās ꝑ eo angelis apparētibꝰ hominē ſuſcitauit. Cū aūt admonitione diuina ad locū ſuū redire vellet: ⁊ nautas q̄ illuc appulerant ⁊ ad ſardiniam ire volebāt inſtāter rogaſſet vt ipſuꝫ ad ſuā inſulā deferrēt: illiq̧ recuſarēt: orta in mari tempeſtate nō priꝰ inde ſe mouere potuerūt donec ſancti petitionē adimplere volētes: facta ſubito ſerenitate eū illuc detulerūt. Et cū ante receſſum ſuū ipſi naute in littore lapidibꝰ luderēt: vnuſq̧ illorū a ſocio caſu in pectore ꝑcuſſus expiraſſet oratiōe ſcti ſuſcitatꝰ eſt: ⁊ reuerſus igitur ad locū priſtinū q̄euit in pace. iij. idus ſeptēbris: manibus angelicis ſepultus in quo loco oleū emanās egritudines omnes ſanabat. Poſt hec lucius epiſcopus lunenſis deo admonitus ad inſulā cum populo veniens: oleum manās repperit: corpuſq̧ effodiens illud quoq̧ integrū inueniens miro fragās odore honorabiliter tumulauit: eccleſiāq̧ deſuper edificauit: vbi ad refectionē cuſtodum ſacri corporis de terra fons ſcaturijt vſq̧ in preſens ibidem manās. Tpe vero ludouici pij imperatoris: cū ſaraceni inſulas illas deuaſtarent: apollinaris epō lunenſis a ſancto per viſum admonitus: corpus eius inde trāſtulit: ⁊ regnum detulit: ac in eccleſia ſcti proſperi. iij. nonas nouēbris depoſuit.

De ſancto Venerio alio abbate. Cap. lxvj.

Venerius aliꝰ abbas tyburtine ciuitatis floruit tēpore othonis. iij. imperatoris. Qui primo in monaſterio ſancti benedicti apud ipſum oppidū degens: inde ſolitudinem petēs ſine abbatis licentia diſceſſit. Quo tpe contigit ſctm̄ rōualdum abbatē ad ciuitatem illā ab othone obſeſſaꝫ accederet: gratia pacis interponēde. Qui audiens de relicto ſolitario ad eum abijt: et vita ipſius cōperta ipſum de inobedientia increpauit: et q̄ ſine abbatis ſui licentia q̄cquid faceret inaniter laboraret aſtruxit. Ille aūt cōpūctus ad monaſteriūq̧ reuerſus: ⁊ licētiā a ſuo abbate de vita ſolitaria ducēda petijt: et vt petijt impetrauit. Deinde ſaxum hominibus inacceſſibile conſcendit: vbi. iiij. annis ſine humano cibo

ꝑmanſit exceptis tribus panibus quos ſecū pri⁹ a monaſterio detulit. Solaqꝫ poma ſiluestria ⁊ radices edebat: aquā vero quā eſtate bibebat: in concauo lapidis hyeme ⁊ ex niuib⁹ colligebat. Ad quos plurimi vitam ei⁹ reuerētes accedebāt: ⁊ vite hominis neceſſaria deferebant: que tamen omnia ipſe paſtoribus pecorum et alijs indigentibus erogabat. Ibidēꝫ quoqꝫ exhortante epiſcopo baſilica fieri ⁊ conſecrari ꝑmiſit. In qua poſt aliquod tēpus diſceſſit: ⁊ a quibuſdam eū querentib⁹ inuētus eſt mortu⁹: in cubitis ⁊ genibus quaſi ad orationem incumbens: vbi ⁊ ſepultus eſt per quem deus plurima miracula oſtendit.

De trāſlatione corporis ſancti hermacore epi. Capitu. lxvij.

Tranſlatio corporis ſancti hermacore epiſcopi facta eſt poſt tempus quo attilla flagellū dei italiam deuaſtans: aquileiā funditus euertit. Cumqꝫ ſecūdo candē ꝓuinciam gothorū rabies depopulata eſſet. iij. quoqꝫ lōgobardorū imꝑetiſ: paul⁹ tūc patriarcha aqileieñ. ferre nō poſſet ad gradēſe caſtrū ſupra mare ſe trāſtulit: ⁊ corpora quorūdam ſanctorū: ac theſauros eccl'ie ſecū tulit: cui ſucceſſit in patriarchatu probinus: ⁊ poſt hūc helias qui in gradēſi eccleſia ſynodum. xx. epōrum celebrauit: ⁊ de mādato tūc pelagij pape ipſam eccleſiā totius venetie ⁊ dalmatie metropolim eſſe cōſtituit: eo ꝙ aquileia tūc funditus eſſet euerſa. Poſt heliā ſucceſſit cyprianus quo mortuo fortunat⁹ hereticus ſedē inuaſit: fult⁹ audacia longobardorum: ꝗ ſpoliatis eccleſijs ſedē tenebat in caſtro glemone in confinio longobardorū ſito. Eodem aūt tempore primogenitus a papa miſſus eſt patriarcha ad inſtātiā epiſcoporū catholicorū ꝓuincie Venetorū vt dictā ſedem catholice gubernaret. Qui a populo gratāter excep⁹ ⁊ diuina diſpoſitione cathedrat⁹: adeoqꝫ ꝑ viſum premonitus cū omni ſua plebe aquileiā perrexit: vt corpora hermacore: ⁊ fortunati adhuc in agro ſancte matrone alexādrie tumulata: inde ad caſtrū gradēſe trāſferrent. Quib⁹ in ſarco mauſeolo repertis dū ipſa inde aſportare nō poſſent: īquirētes ne forte ꝗcꝗ̄ de reliquijs eorū deficeret. Reuerſi ad arcā reperiūt vnū ex calceis ſcti hermacore ex errore dimiſſum: quo ſuſcepto corpora cū omni facilitate mouē: ⁊ nauī impoſita gradū tulerūt: eaqꝫ ibidē honorifice depoſuerūt ꝑdie idus ſeptēb. vbi ⁊ tumulata quieſcūt: loc⁹ vero ſuſceptiōis nauis ꝙ corpora tulit vſqꝫ hodie dicit' celſus. i. receſſus ſancti hermacore: qui ſemꝑ virēti germine decoratur.

De ſancto Hiuentio epiſcopo. Capitu. lxviij.

Hiuentius epiſcopus diſcipul⁹ beati hermacore fuit. Cū idē beatus hermacoras ſanctū ſyrū epiſcopum ordinatū ad ciuitatem papiā miſiſſet: vt verbum domini predicaret: hiuentium condiſcipulum eidem aſſociauit: vt dictū eſt ſupra in legēda ſyri. v. idus decembris. Hic cū beato ſyro epō in predicationis officio iugiter laborauit: quē ⁊ ipſum diaconū idē epūs ordinauit: ac ſucceſſorē dimiſit. Dū aūt mortuo ſyro hiuēti⁹ ad ſacerdotiū peteret': diudū latuit: ſed tandē ꝑduct⁹ licet ſatis renitentis pontificatum accepit: ꝗ gratiſſim⁹ clero et populo magiſtri veſtigia ſequens gregem domini cū exemplis ⁊ ſermonib⁹ pauit: ⁊ miraculis pollēs in pace quieuit ꝑdie idus ſeptembris.

De ſancto Hiuētio preſbytero. Capi. lxix.

Hiuētius preſbyter in hyſpania claruit ſub tempore cōſtantini imperatoris. Qui vir ſanctitate inſignis ⁊ ſapiētia clarus rhetorico ſtylo copioſus: genere nobiliſſim⁹: quatuor euangelia heroico metro. iiij. libris pene ad verbū trāſtulit: ⁊ apud Hiſpanos claro fine in pace quieuit.

De ſancto Niceta mar. Cap. lxx.

Niceta martyr qui interpretat' victor apud nicomediā ciuitatē paſſus eſt ſub Maximiano rege ipſi⁹ martyris parēte. Hic ipſi⁹ ciuitatis ortund⁹ fili⁹ ꝑfati maximiani regis gētilis: ⁊ adoleſcētia bonis moribus imbutus ꝑ reuelationē ad xp̄m conuerſus eſt: apparuit enim in ſomnis xp̄s cum virgine in oratorio ſancte marie: ⁊ tenēs ſignū crucis in manu ſua ⁊ docuit eū vt crederet in eum: qui euigilans ⁊ de viſione territus perquirebat quis eſſ': ⁊ qui ei apparuiſſet: cui quedam chriſtiana nomine iuliana occulte imagines chriſti ac matris ei⁹ ⁊ ſignū crucis oſtēdit: quas ille ipſas eſſe figuras eorū: quos viderat recognouit. Ductus igit' a iuliana ad oratoriū virginis a quodā pbr̄o xp̄iano in fide doct⁹ ⁊ baptizat⁹ eſt indut⁹qꝫ habitu deſpicabili a gabriele archangelo ei apparente in fide xp̄i confirmatus eſt. Cū aūt puer quidā iulianus nicetā orantē in eccleſia reperiſſet: patri denūciauit. Qui miſſis apparitorib⁹ fecit eū detineri in eccleſia ſctē dei genetricis orantē. Ductuſqꝫ ad patrem ab eodē ad ſacrificia inuitat'. Ille aūt ſibi dari deos petijt vt eis thura offerret: ſtatuaſqꝫ idolorū argēteas in domū ſuā adductas cōtriuit ⁊ paupib⁹ ꝑ fruſta diſtribuit: qđ cū pr̄i ipſemet poſtmodū retuliſſet: iuſſit eum cathenis ligari ⁊ vncis ſuſpēdi: ⁊ a. xxiiij. viris ſibi viciſſim ſuccedētib⁹ neruis taurinis aceto ⁊ felle tinctis crudelr' flagellari: cui apparēs āgel⁹ michael ipm̄ dulcit' ꝯfortauit: viditqꝫ niceta manū de celo ei porrigētē coronā gēmatā ⁊ colūnā igneā ad celū vſqꝫ ꝑtēſam. Cū aūt hec oīa patiēter toleraſſet fecit eū pr̄ manib⁹ ⁊ pedib⁹ vinctis ſup ſtratū poni ⁊ puellā ſpecioſā adduci: vt ipm̄ oſculis ⁊ āplexib⁹ alliciēs ad deoꝝ ſacrificia ꝓuocaret. Qui dū ſe ab ea īpudice tractari ſentiret: ⁊ alr' illā repellere nō poſſet: linguā dētib⁹ ꝑciſſam in faciē ei⁹ ſpuit: illaqꝫ cōfuſa diſceſſit. Tunc fecit eū rex deponi ſup lectū gladijs acutiſſimis circunſeptū: ꝗ quatuor rotis agitabat': ⁊ orante ſctō gladij ſicut fenū facti ſunt: ⁊ ipſe illeſus ꝑmanſit. Quo viſo miraculo quingēti gētiliū crediderūt. Orāte quoqꝫ ſctō martyre chriſma ⁊ aqua de petra ꝓſilijt: ⁊ ipſe eos baptizauit. Statimqꝫ ad regē intrauit: quē ille vidēs incolumē quē mēbratim cōſciſum putabat: iuſſit eū hamo ꝑ labia ſuſpēdi: ⁊ ferrū ignitū acutū auricule ipſi⁹ infigi: vt a dextera in ſiniſtram pertranſiret: aliud quoqꝫ ferrū cordi eius immitti ⁊ tertiū capiti imponi: qđ inde ipm̄ vſqꝫ ad latus ſiniſtrū tranſfoderet. Et dū hec cōſtāter filr' ſupaſſet iuſſit eū verſis pedib⁹ ſuſpendi: ⁊ fumo ſubterfacto fumigari: deinde capta pice ⁊ palmittib⁹ igne ſuccenſo ſctm̄ cremari. Et cū in his etiā illeſus permanſiſſet: manus eius truncari ⁊ ferris crura ſecari fecit. Deinde calciamēta ferrea ignita pedib⁹ eius imponi. Et poſt hec in profundiſſimam foueam ſine aqua iactari. Qui oratiōe facta ab angelo michaele de fouea educit': ⁊ mēbra eius oīa reſtituunt'. Angel⁹ quoqꝫ ipſum hortat⁹ ei dixit: vt quicunqꝫ ipſum in oī neceſſitate inuocaret iuſte poſtulata penit⁹ obtineret: ⁊ ſi iniuſte peteret ad penitētiam perueniret. Poſt hec pater vocatis magis fecit ei mortiferum in calice ꝓpinari: ſed ſigno crucis edito demones de calice vlulātes euanuerūt: et venenū in aquā ꝯuerſum eſt. De qua martyr dñi magos illos ad chriſtū redeūtes baptizauit: quos rex vna cū filio in carcerē trudi mādauit. Orante ꝯo ſancto diabol⁹ in angelū lucis trāſfigurat⁹ eidē apparuit: quē ille per ſpiritū cognoſcēs durius increpauit. Statimqꝫ angel⁹ bon⁹ eidē aſtitit et illū fore demonē declarauit: quē niceta ad terrā proſtrauit: ⁊ pedē ſup collū ei⁹ poſuit: et quis eſſet interrogauit. Ille ꝯo diu eiulās dixit ſe eſſe ſpiritū ꝗ adā fecerat vt preuaricaret: et caim vt fratrē occideret: ⁊ populū iudeoꝝ induxerat vt chriſtū crucifigeret: veniēte quoqꝫ patre maximiano ad carcerē: proiecit niceta demonē in vultu eius dicēs ipſum eſſe deū quē adorabat: ⁊ deinde illum in ſterquilinio alligauit. Cum aūt pater ſe in chriſtū crediturū ꝓmitteret ſi niceta vnū ex multis defunctis ſub colūna iacentibus ſuſcitaret: orante ſancto omnes qui fuerant mortui ſurrexerunt. Et cum in gētilitate mortui eſſent ſanct⁹ dñi eos baptizauit: ⁊ iterum vt dormirēt ac ſe in paradiſum precederent imperauit. Que omnia dū rex magic' aſcriberet: ⁊ filiū iterū fuſtigari iuſſiſſet: veniēs regina ipm̄ de crudelitate nimia redarguit: mox quoqꝫ ſeditione ſuborta populus regem gladijs et lāceis trucidauit. Niceta vero omnē populū in fide docuit ⁊ baptizauit: eccleſias plures cōſtruxit: et fidem dñi multiplicauit. Demū ad chriſtū feliciter migrauit die ſabbati pridie idus ſeptembris hora ſexta: ſepultus a xp̄ianis in nicomedia ciuitate iuxta corpora aliorum martyrū ibidem pro chriſto paſſorum.

De ſancta Bona virgine. Cap. lxxj.

Bona virgo ī partib⁹ egypti claruit. Hec apđ latinos bona apud ſuos egyptios cordimunda vocata regali gn̄e orta: p̄re zabul nobili ſatrapa: matre Ziua pulchra facie: ſed pulchrior fide nondum tū baptizata: parētibus defunctis multarū diuitiarū heres ſub cura ꝓpinquorū fuit. Quā dū iuuenis nobiliſſimus in cōiugiū peteret multas ei pollicens poſſeſſiones: illa oīno matrimoniū ei refutauit dicens xp̄m ſe ab infantia deſpōſaſſe ꝟginitatēqꝫ ſuam ei dedicaſſe. Propter quod a propinquis diudū blanditijs ⁊ minis pulſata: timēs ſibi violēter ſanctū ne propoſitū rūperet: latenter fugā petijt ⁊ ad cenobiū virginū ſe contulit: ac ſe a ianitrice intromitti inſtātius poſtulauit. Dūqꝫ illa virginem ſine abbatiſſe licentia admittere recuſaret. Abbatiſſa diuina reuelatione ꝑmonita ipſam intromitti fecit: ⁊ petēti habitū religionis tradidit. Requiſita aūt abſtinētibus et inuenta dum ipſaꝫ inde nullaten⁹ auellere poſſent: dicunt abbatiſſe puellā eſſe gētilē vt eā tali occaſione repelleret. Illa aūt hoc ꝯfitēs: ſed baptiſmū expetens a p̄ſbytero monaſterij baptizat': ⁊ . xij. annorū ſacro ſuſcepto velamine ꝟgo dño conſecratur. Que in multa perſeuerauit ſanctitate ⁊ omni ſacre regula diſcipline. Cum aūt vnā ex ſororibus haberet in ſociam predilectā: ⁊ illam languentem oēs alie viſitarent: ſola bona remanſit in eccleſia orans deū vt qr̄ illaꝫ mori cōſpiceret: ſibi in alio ſeculo comes fieret. Qđ et voce de celo lapſa ei promiſſum eſt. Tūc bona ſororē adijt que ei illud idem prenūciauit: ⁊ mox ſpiritū emiſit. Tertia vero nocte abbatiſſa vidit ſomniū ꝙ iuuenis ſplendēs pallam ex ei⁹ capite auellebat: quā ⁊ ſcrinio abſcōdebat. Et querēs cur hoc faceret: audiuit bonā ab ea cadē die auferendam. Mane autē dum abbatiſſa viſionē ſororib⁹ retuliſſet bona preſente: audita eſt vox angeli de celis ipſam ad patriā euocātis. Que cōtinuo in choro ſororꝫ poſita: oīb⁹ circūpſallētib⁹ ⁊ flētib⁹ emiſit ſpiritū ꝑdie idus ſeptēbris. Cui⁹ corp⁹ mox lux de celis clara circūdedit: ⁊ ex ipſo odor mirabilis reſragrauit: donec offō cōpleto ſepulture traditum eſt.

De ſancto Philippo epō ⁊ mar. Cap. lxxij.

Philippus epiſcopus ⁊ martyr paſſus eſt apud alexandriam ſub ſeuero imperatore. Hic illuſtriſſimus ꝑfectus alexādrie pater fuit ſctē eugenie ꝟginis ⁊ ab ea cōuerſus ad xp̄m: vt ſupra in eius paſſione actū eſt. viij. kalen. ianuarij. Qui relicta prefecture dignitate a xp̄ianis in epm̄ alexandrie ſublimat'. Ad cui⁹ inſtantiā ⁊ informationē ſeuer⁹ auguſt⁹ libertatē xp̄ianis ꝯceſſit: vt ſuis legib⁹ in egypti partib⁹ vterent' eo ꝙ ab eo vti olim ꝑfecto ſuo informat⁹ eſſet: xp̄ianos rei publice plurimū eſſe proficuos. Poſtmodū aūt emulantib⁹ paganis: ſeuerus edictū reuocauit: ⁊ miſſo illuc perēnio prefecto in ſucceſſorem philippo mādauit eidē: vt aut philippū dijs ſacrificare cōpelleret: aut depoſitū oī dignitate ⁊ facultatib⁹ priuaret. Philippus aūt infirmitatē ſimulauit: donec oīa ſua pauperib⁹ diſpenſauit. Qđ audiēs perenni⁹ dū ob timorē populi ipſum inuadere publice non auderet: latēter in eccleſia orantē gladio in gutture percuti fecit. Qui tū populū in timorem dñi exhortans: per triduū ſuperuixit. Sed in epatu menſes. xv. miracula patrās. Et ſic cum palma martyrij ad xp̄m migrauit idibus ſeptēbris. Sepultus in monaſterio filie ſue.

De ſancto Ligorio martyre. Cap. lxxiij.

Ligorius martyr in partib⁹ grecie paſſus eſt. Hic natione grecus: relicto ſeculo dū vaſte ſolitudinis eremū coleret hoībuſqꝫ icognit⁹ eſſet ⁊ a gētilib⁹ venatorib⁹ inter vepres īuēt⁹ eſt. Et dū latro putaret' iterrogat⁹ ꝗs eſſet: rn̄dit ſe eſſe pctōrē xp̄ianum. Quē illi audito xp̄i noīe ei⁹ exoſo mox gladijs interfecerūt. Cui⁹ corp⁹ a Venetis de partib⁹ greciaꝝ trāſuectū ī monaſterio ſcti Laurētij poſitū eſt. Cūqꝫ dies ei⁹ paſſiōis ignot⁹ eēt cuidā puero lāguēti ꝗſi ī extremis poſito: ꝗdā ſctūs appuit ſeqꝫ Ligoriū eſſe dixit: puerūqꝫ admonuit vt abbati ſcti Laurētij diē ſue paſſionis. xiij. ſeptēbris celebrādū eē īdicaret: ꝙ vcꝫ die ipſe ꝓ xp̄o paſſ⁹ fuiſſet: ⁊ eo nūciato ſuā ei⁹ meritū ſanitatē ꝑcipet. Puer āt ad ſe rediēs hec ꝗ viderat abbati nūciauit: ⁊ ꝯtinuo incolumis de lecto ſurrexit. Sicqꝫ dies paſſiōis Ligorij Idib⁹ ſeptēbris eē exīde oīb⁹ notū fuit.

De ſancto Amato preſbytero. Cap. lxxiiij.

Amat⁹ preſbyter et abbas monaſterij romerici fuit: vir quidem mire abſtinentie ⁊ anachoritice vite ſectator virtutū ⁊ miraculorum gratia illuſtrem conuerſationem ducēs. Qui ⁊ migrauit ad xp̄m Idibus ſeptēbris in ipo monaſterio in pace tumulatus. Hec Ado.

De ſancto Maurilio epiſcopo. Cap. lxxv.

Maurili⁹ epiſcopus apud Andegauenſem ciuitatē claruit: cuius et epiſcopus fuit. Hic natione mediolañ. claris parētibus ortus. Primo quidem ſancti Martini in ſuo monaſterio turoñeñ diſcipul⁹ fuit: ſed poſtmodum ſolitariam eligens de turone receſſit: et Andegaueñ. vrbem adijt: vbi in villa caldurie phanum antiquiſſimum idolorum reperit: ſtatimqꝫ

orationem fudit ⁊ ignis de celo deſcendens ipſum conſumpſit. Ibi ergo ſanctus eccleſiā fundauit quā ꝓceſſu tēporis ſanctus Martin⁹ conſecrauit: vbi ⁊ multo tempore maurilius in ſanctitate vite morā traxit: multiſq; miraculis coruſcauit. ¶ Nā puerū a vipera percuſſum pene extinctū ſanauit. In p̄ſiaco vbi erat collis idolorū demonibus cū multo eiulatu expulſis idola ꝯbuſſit: ibiq; cenobiū ꝯſtruxit. ¶ Uir quidā raptus a mercatoribus vt p̄cio venderetur: ad eius p̄ſidiū recurſum habuit. Dū aūt ſanct⁹ dn̄s illi⁹ ad redēptionē capti nullaten⁹ inducere poſſet: raptor febrib⁹ inuaſ⁹ ſubito expirauit: quē ſctūs Maurili⁹ ſua oratiōe a mortuis ſuſcitauit: ſtatimq; ille captiuū libere dimiſit q̄ etiā miraculo oēs alios dicti raptoris ꝯſocios ad penitētiā reuocauit. Naute quidā in mari periclitantes eū inuocabāt. Quo ſctūs p ſpm̄ cognoſcēs ad littus acceſſit ⁊ ſigno crucis edito tēpeſtatē ſedauit. ¶ Latro quidā q̄ ei⁹ aſinū rapuerat: nocte tota circūuagans: mane cū furto aū fores ei⁹ monaſterij inuentus eſt: ⁊ aſello reddito penitētiā egit. ¶ Poſt hec de conſilio beati Martini archiepi turonē. in epm̄ Andegauēſem electus eſt. Qui dū in ſede ponit ⁊ a Martino ei⁹ metropolitano cōſecrat: colūba de celo veniens capiti eius inſedit. ¶ Dū cuidā matrone ſterili filiū a dn̄o p̄cib⁹ impetraſſet: illaq; partū febricitātē ad Maurilium celebrātē in eccleſia ſctī Petri baptizādū adduxiſſet dū miſſa ꝓtraheretur: puer ſine baptiſmo expirauit. Ille vero quaſi negligētie cōſcius acturus penitentiam ab eccleſia ſua aufugit: ⁊ claues reliquiarū ſecū tulit. Que dum per mare nauigaret caſu in aquā ceciderūt. Epiſcopus autem quaſi hoc diuine vltioni aſcribēs: vouit ſe nūq; ad ſedem ſuā reuerſurū: niſi claues ipas diuinit⁹ rehaberet. Sicq; ī habitu pegrino trāſmiſſo mare dn̄i cuiuſdā ortū colere cepit. Reqſit⁹ eſt vbiq; per ſeptēniū a ciuib⁹: ſed minime inuēt⁹. ¶ Dū quidā ex eis clericis ad eū querēdū mare trāſire vellent ſcripturā ab angelo inuenerūt lapidi ſculptā ꝯtinētē. Maurilium illac trāſfretaſſe: leti ergo dū portū in nauicula trāſeunt: piſcis ingēs in nauē ꝓſiliuit quē excuterātes claues in vētre reperiūt q̄s bn̄ cognoſcūt. Mauriliūq; cū clauib⁹ in mari demerſuꝫ putauerūt. Et dū triſtes redire diſponerēt hoſpitati ſero apd̄ dn̄m cū quo eps̄ eorū morabat: Maurilium vocari audierūt eūq; recognoſcētes vt repatriaret exorarūt. Recuſanti q̄ꝫ ⁊ votū ſuū allegāti claues oſtēdūt: ſicq; ſanctū cū gloria ad ſedē ſuaꝫ reducunt: q̄ ſtatim iuxta ſepulturā pueri ſe ꝓſtrauit nec ab oratione deſtitit quouſqꝫ puer reuixit: quem ipſe baptizatū renatū vocauit: ⁊ in lege dn̄i eruditū ſucceſſorē epātus habuit. ¶ Quedā die dn̄ico ſecuri ligna cedērē: cui⁹ manus ꝯtracta ſecuri adheſerat: poſt dies quinqꝫ penitētē ſanū effecit. ¶ Dū in portu lydi fluminis cū q̄buſdā trāſire vellet nec nauē haberet. Nauicule quedā ab alia parte fluuij poſite ſine aliquo ductore ad eū puenerūt: ⁊ ipſe cū oīb⁹ angelico ducatu tranſiuit. Quieuit in pace. xc. etatis ſue anno. epiſcopatus vero ſui anno. xxx. idib⁹ ſeptēbris. Sepult⁹ ī eccl'ia andegauēſi. miraculis clarēs.

¶ De exaltatione ſancte crucis. Ca. lxxvj.

Exaltatio ſancte

crucis ſub heraclio impatore facta eſt. Cum enim venerabile crucis dominice lignum a beata Helena inuētū ꝫ eſſet vt habetur ſupra in hiſtoria inuētiōis crucis q̄nto nonas Maij: ita p mediū ab ea ſectum eſt vt ex eo crucem conſtantinopolim deferret: ⁊ crucem hieroſolymis in thecis argēteis ſuo loco reſeruaret. Multorum itaqꝫ temporum labente curriculo permittēte domino propter peccata populum ſuum flagellari: coſdroe rex perſarum omnia regna terrarū oriētis ſuo imperio ſubiugauit. Hieruſalem autem veniens a ſepulchro domini territus fugit partem tamen dominice crucis ibidem ab Helena relictam aſportauit. Uolens aūt ab oībus vt ſolus de⁹ coli: turrim ex auro ⁊ argento interlucētibus gemmis fecit: ⁊ ibidem ſolis ⁊ lune ac ſtellarum imagines collocauit per ſubtiles etiam ⁊ occultos aqueductus quaſi deus deſuper aquā fluēs pluebat: ⁊ ſubterraneo ſpecu equos quadrigas trahentes habebat: vt quaſi turrim mouerent: ⁊ tonitruum ſimularent. Filio quoq; ſuo regno tradito: ipe in turrim reſidebat: ⁊ iuxta ſe crucem domini collocans: appellari ſe regem regum ⁊ dominum dominantium ab omnib⁹ imperabat. ¶ Tunc imperator Heraclius chriſtianiſſimus cum exercitu copioſo iuxta flumē danubium contra coſdroe filiū pugnaturus aduenit. Et ibidē vtriſq; principibus placuit: vt ipſi ſoli ſuper pontem duello cōfligerent: ⁊ qui victor exiſteret ſine dāno alterius partis exercitus imperiū obtineret. Et ſi quis ex vlla partiū principem ſuū iuuare p̄ſumeret cruribus ⁊ brachijs exciſis in flumine mergeret. Heracli⁹ igitur ſe deo ⁊ venerāde cruci: ꝑ qua pugnabat: deuote ꝯmēdans ambob⁹ diudū in conflictu durantibus chriſto annuēte victoriā tandē obtinuit: ⁊ coſdroe filiū interfecit. Statimq; vniuerſus ei⁹ exercit⁹ q̄ſi diuinit⁹ tact⁹ ſe fidei xp̄iane ſubdidit: ⁊ ſacrū baptiſma ſuſcepit. Coſdroe autē ignorabat exitū belli: q: cū ab oib⁹ ꝓpter eius ſuperbiā haberet exoſus: nemo eidem indicare curauit: vnde Heraclius vſq; ad turrim aſcendēs ad thronum eius ex improuiſo peruenit: ⁊ eum in throno aureo reperit: eiq; dixit: ꝙ q: crucē dn̄i iuxta eius modulū honoraſſet ſi baptiſmum ⁊ fidem chriſti ſuſcipere vellet: vitam ⁊ regnū ab imperio acceptis obſidibus obtineret. Sin autē ſtatim ipſi⁹ gladio interiret. Cumqꝫ hoc ille perfid⁹ acq̄eſcere nollet. Heracli⁹ euꝫ protin⁹ decollauit. Sed q: rex fuerat: et crucem dn̄i ex parte honorauerat ipſum ſepeliri mādauit. Filiū vero eius annorū decem quem ſecū reperit baptizari fecit ⁊ ipſum de ſacro fonte leuauit: ac regnū paternū ei dimiſit. Turrim vero deſtruens argētū in predā ſuis diuiſit: aurū vero ⁊ gēmas ad reparādas eccleſias quas tyrān⁹ deſtruxerat reſeruauit. ¶ Sacrā igit̄ crucē dn̄i repetēs hieroſolymā reportauit. Cū autē de monte oliueti deſcēdēs per portaꝫ quā dn̄s paſſurus intrauerat: i equo regio ⁊ apparatu imperiali ingredi vellet repētē lapides porte deſcēderūt: ⁊ inuicē quaſi paries ſe clauſerūt. Angelus quoqꝫ dn̄i ſuper portā ſignū crucis tenens apparuit: ⁊ imperatorē de pompa increpauit: dicēs ꝙ cū dn̄s ad paſſionem per ipſaꝫ ianuā intrauit: nō cultu regio: ſꝫ humili reſidēs aſello: humilitatis exēplū dereliquit: ⁊ his dictis angel⁹ diſparuit. Tūc imperator lachrymis infuſus diſcalciat⁹ ⁊ vſqꝫ ad camiſiā exutus crucē dn̄i accipiens vſqꝫ ad portā baiulauit. Statimqꝫ porta ſe ſurrigens liberum intrantibus patefecit ingreſſum. Odor aūt ſuauiſſim⁹ qui eodē die quo crux de turri coſdroe fuit ſublata vſqꝫ hieroſolymā de perſarū prouincia fuerat illapſus tunc rediit: omneſqꝫ ſuauitate refecit. Sicqꝫ precioſa crux ſuo loco reſtituitur: ⁊ antiqua miracula renouentur. Mortu⁹ enim quidā ſuſcitatur: paralytici. iiij. curāt: leproſi. x. mūdātur: ceci. xv. illuminātur: ⁊ a plurimis demones effugātur: lāguorib⁹ diuerſis multi liberantur. Et ſic imperator eccleſijs reparatis: ⁊ regis muneribus dotatis ad propria remeauit. Facta eſt autem hec crucis exaltatio. xviij. kalendas. octobris. circa annos domini. cccccxx.

¶ De ſancto cornelio pape ⁊ martyre. Cap. lxxvij.

Cornelius papa ⁊

martyr natione romanus ex patre caſtino Fabiano pape in pōtificatu romano ſucceſſit. Et ſedit annos tres. mēſes. ij. dies. x. Hic cōſtituit vt ſacerdotes ſi vellēt ꝓ certa cā iuuare poſſent. Hic rogat⁹ a quadā lucina matrona: corpora apoſtolorū Petri ⁊ Pauli

de catacumbis leuauit: vbi per annū iacuerant: poſtq̄ ea greci furati fuerant: vt dictum eſt ſupra in paſſione eorū. iij. kal. iulij. Et primū quidē corpus beati Pauli ſepeliuit in predio eiuſdē lucine in via oſtieſi. ad latus vbi decollatus eſt. Deinde corp⁹ beati Petri poſuit iuxta locum vbi crucifixus eſt. Inter corpora ſanctorum epiſcoporum in templo apollinis in monte aureo vaticani palatij Neroniani. ¶ Hic beatus martyr a decio Ceſare cum ſuis clericis in exiliuꝫ relegatus eſt centūcellis. Ibiq; a ſancto Cypriano epo chartaginēſis epiſtolas cōfortationis accepit. Tandē de exilio reductus decio preſentatur: ⁊ dū immobilis in fidei confeſſione ꝑmaneret. Iuſſit os eius plumbatis cedi: ⁊ deinde ad templum martis adduci: vt aut ibi ſacrificaret: aut ſententiā capitalem ſubiret. Cū ergo illuc duceretur: miles quidam nomine cerealis eū rogauit vt ad domum ſuam diuerteret: ⁊ pro vxore eius ſaluſtia: que per annos quinq; paralytica iacebat oraret. Que dum ad orationem eius ſanata eēt viginti duo milites cū ipſa ⁊ viro ſuo domino crediderūt: ⁊ a cornelio baptizati ſunt. Qui omnes iubente decio ad templum martis deducti ⁊ expuentes in idolū vna cū ſancto Cornelio decollati ſunt. Quoruꝫ oīm corpora a lucina prefata in cimiterio caliſti ſepulta ſunt decimooctauo Kalēdas octobris. Circa annum domini ducenteſimū quinquageſimū tertium. ¶ Hic ſanctus papa ad Fabianum antiochene eccleſie epiſcopum ſcripſit epiſtolā de Romana Italica ⁊ Aphricana ſynodo. Et aliā de nouaco ⁊ alijs q̄ lapſi erant. Tertiā de his que in ſynodo geſta ſunt. Quartam admodum prolixam: nouatiane hereſeos anathema continentem: ⁊ cauſas. Hec hierony⁹ in libro de viris illuſtribus.

¶ De ſctō Cypriano epō ⁊ martyre. Cap. lxxviij.

Cyprianus char-

taginēſis epiſcop⁹ ⁊ martyr paſſus in ipſa ciuitate aphricana ſub valeriano ⁊ galieno impatorib⁹ galerio maximo procōſule. Qui poſtq̄ multos chriſtianos ad martyrium verbis et literis confirmaſſet. Paterno proconſuli preſentatur. Et poſtq̄ a fide nullatenus immutari poſſet in exilium ab eodem miſſus eſt in inſulam cordubitanam. ¶ Poſt aliquot menſes inde reuocatus eſt a galerio maximo qui paterno ſucceſſerat. Et cū ad ſacrificia deorū cogeretur: ⁊ ſacrificare nollet: ſententiam ab eo capitalem accepit. Qua lecta per notariū cyprianus dixit: deo gratias. Cumq; ad locum cum ſpiculatore veniſſet: precepit ſuis: vt eidem ſpiculatori pro mercede viginti quinq; aureos darent. Accipienſq; lintheum manu ſua oculos texit et coronam ſuſcepit: Refferuntur etiam paſſi cum eo creſcentian⁹ victor roſula et generalis decimooctauo kalēdas octobris. circa annum domini ducenteſimum quingenteſimumſextum. Quorum corpora a chriſtianis ſepulta ſunt in via appallienſi iuxta piſcinam eiuſdem carthaginienſis ciuitatis. ¶ Hic beatus martyr nondum ad fidem chriſti conuerſus: primum glorioſe rhetoricam docuit: deinde chriſtianam profeſſus fidem: carthaginienſis epiſcopus cōſtitutus: multa ſcripſit: multaq; compoſuit. Nam ingenij huius ſuperuacuum eſt iudicem texere: cum ſole clariora eius ſint opera. Scripſiſſe dicitur de lapſis volumen egregium contra nouatianos. Item ſacramentorum librum eximium. Itē aliū de laude martyrum ad cornelium papam. Epl'as octo. Contra nouatum ⁊ nouatianum diuerſos tractatus et epiſtolas: in quibus eorum condemnantur errores. Epiſtolarum volumē grande ad diuerſos ſcripturarum ſonanti valde ornatum eloquio. Hec Hieronymus libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Tobia iuſto. Ca. lxxix.

Tobias vir ſanct⁹

cuius perfectio ſanctitatis ex ipſo ipſius ſpeciali libro colligitur: a beato hieronymo ⁊ a ioſepho inter patres ſanctos teſtamenti veteris numeratur. Hic ex tribu et ciuitate neptalim vnus fuit ex captiuis filijs iſrael a ſalmanaſar rege aſſyriorum in aſſyrios tranſlatis: qui in captiuitate poſitus viam veritatis non deſeruit: a deo vt ꝯtribulibus ſuis cuntib⁹ ad orādū vitulos aureos: quos fecerat hieroboam rex iſrael: iſte ſolus iret in hieruſalem ad templum domini decimas ⁊ primitias ſuas fideliter offerēdo. Hic accipiet vxorem annam de tribu ſua: ex qua filium genitum ſuo nomine vocauit tobiam. Captiuus autē cum vxore ⁊ filio habitauit in niniue. Et q: deum timebat: obtinuit a rege gratiam perambulandi per omnes ei⁹ regiones: qui cum captiuos viſitabat: ⁊ monita eis ſalutis prebebat. Deueniens autem in rages ciuitatem medorum cuidam gabello contribuli ſuo egenti ſub chirographo mutuauit decem talenta argenti que habebat ex his: in quibus a rege fuerat honorat⁹. ¶ Mortuo autem ſalmanaſar cum filius eius ſennacherib filios iſrael exoſos haberet: tobias conſolabatur eos: et egenis miniſtrabat. Cū vero reuerſus eſſet ſennacherib a iudea fugiens manum domini: ⁊ iratus multos hebreorū faceret occidi: tobias ſepeliebat corpora eorū. Quod audiens rex tulit omnem ſubſtantiam eius et eum occidi iuſſit. Qui cum vxore ⁊ filio fugiens nudus latuit. Poſt dies quadragintaquinq; occiderunt regē filij eius: ⁊ tobias ad domum ſuam rediit: omniſq; facultas eius reſtituta eſt ei. Cum autem in quodā feſto paratum eſſet cōuiuium in domo eius: ⁊ miſiſſet filiū ſuum ad vocādos amicos: reuertens ille nūciauit vnū ex hebreis in platea iugulatū iacere. Cuius corpus tobias occulte tulit: ⁊ nocte poſtmodū latenter ſepeliuit: propter quod a proximis redarguebatur: eo quod huius rei cauſa vix mortis periculum euaſiſſet. Sed ille timorem domini omnibus anteponens ſepulture occiſorū ſollicitus intendebat. ¶ Die vero quadam cum a ſepultura fatigat⁹ rediſſet: ⁊ iuxta parietē obdormiſſet: ex nido hirundinū calida ſtercora eius oculis inciderūt ⁊ cec⁹ factus eſt qui tn̄ in oībus patiētiā habuit. Et ſicut olim Iob dominum in oībus bn̄dixit cum tn̄ ab amicis irrideret. Anna vero vxor eius ibat ad textrinū opus: ⁊ de labore manuum ſibi ⁊ familie ſue victū ꝓcurabat. Et cum die quadam hedum ad domum adduxiſſet: tobiaſq; eū balantem audiſſet: vxorē admonuit vt ſi forte furtiuus eſſet ſuo domino redderetur. Ad que illa irata cepit eū verbis ꝯtumelioſis irritare: ⁊ eleemoſynas ſuas in vanū factas obijcere. Ille vero cū lachrymis orauit ad dn̄m: vt ſuū in pace ſuſciperet ſpiritum. Eodē die cōtigit vt ſara filia raguelis in ciuitate medorū audiret improperiū ab vna ancillarū ſuarū quā increpabat obijciente ei ꝙ eſſet interfectrix virorū ſuorū. Fuerat eū nupta ſeptē viris: ⁊ demoniū noīe Aſmodeus occidebat eos: ſtatim cū ad eā ingreſſi eſſent. Que poſt ieiuniū triduanū orauit ad deū vt a tali eā opprobrio liberaret. Cui⁹ orō vna cū orōne Tobie viro et eodē tpe ſūt ī ꝯſpectu dn̄i exaudite. Tobias ergo cū putaret ſe exauditū vt moreret̄ filiū ſuū vocauit: ⁊ eū de preceptis ſanctis erudiuit: atq; ad ſperādū in domino cōfortauit: deinde precepit vt virū aliquē ꝑquireret: qui eū in rages medorū adduceret: vt debita ſibi decē talēta argēti a gabello exigere poſſet. Egreſſ⁹ ergo Tobias īuenit iuuenē p̄cinctū quaſi paratū ad ambulādū. Et cū ab eo accepiſſet: ꝙ omnem regionē medorū ⁊ iter nouiſſet ⁊ gabellum cognoſceret: induxit eū ad patrem ſuum: et audita narrauit. Cui ⁊ iuuenis qui erat angelus raphael filium ſuum ſanum ducere et reducere

reꝓmiſit. Paratiſq; omnibus que erant opus in via
ambulauerunt ambo ſimul: ⁊ canis ſecutꝰ eſt eos. Ma-
ter autem filium ſuũ abeuntem amare flebat: ſed eam
Tobias confortabat. ¶ Venientes igiť illi ad fluuium
tigris exiuit tobias vt pedes lauaret: ⁊ egreſſus eſt pi-
ſcis immanis vt deuoraret eum quem Tobias iuſſu
angeli manu apprehendit ⁊ traxit ad littus: deinde ip-
ſum exenterauit: ⁊ cor ⁊ fel eius ac iecur repoſuit: que ei
angelus ad medicinam vtilia fore dixit: partemq; pi-
ſcis aſſam comederunt: partem ſalitã ſecum tulerũt.
Quibus pergentibus expoſuit angelus Tobie qð cor
ac iecur piſcis ſuper prunas poſitum: ⁊ fumo ſuo extri-
cat omne genus demoniorum: fel vero valet ad auffe-
randum albuginem ⁊ cecitatem oculorum: veneruntq;
ad ciuitatem medorũ in qua raguel propinquus To-
bie morabatur. Ad cuius domum dum diuertere vel-
lent: angelus Tobie dixit quod filia illius vnica ſibi in
coniugẽ cũ omni ſua ſubſtantia debebatur. Et dũ To-
bias propter ea que de puella audiuerat ipſam accipe-
re dubitaret: et angelus ipſum edocuit qð ſuper petulã-
tes ⁊ deum non timentes demonium poteſtatẽ habe-
bat. Sed cum illam acciperet tribus noctibus in ora-
tione pernoctarent: ⁊ de iecore piſcis incenſum faceret:
⁊ ſic demonem effugaret: quarta vero nocte puellam
cognoſceret amore procreande prolis: non appetitu li-
bidinis. Ingreſſi ergo ad raguelem cũ Tobiaꝫ eius cõ-
ſanguineum cognouiſſet gratanter illos ſuſcepit: ⁊ ad
cõuiuium inuitauit. Cui Tobias filiam eius in vxorẽ
petijt. Sed cũ pater illam ei dare dubitaret ne forte ei
ſicut ⁊ alijs contigerat: hortante angelo ac dicente hoc
diuine voluntatis eſſe: et propterea alius eam non po-
tuerat habere. Raguel ſaram filiã ſuã Tobie deſponſa-
uit: ⁊ magnas nuptias preparauit. Nocte vero iuuenẽ
ad puellã intromiſit qui iecur piſcis ſuper prunas po-
ſuit. Morq; angelus demonium apprehenſum in de-
ſerto egypti ſuperioris alligauit. Exhortante igiť tobia
ipſe cum ſara nocte illa in oratione perſeuerarũt. Sed
cum circa pullorũ cantum raguel foueam parari iuſſiſ-
ſet: vt ante lucem generum ſepeliret: miſit ancillam ad
explorandum quomodo ſe haberet. Que reuerſa nun-
ciauit ambos incolumes dormientes. Qui deũ ex cor-
de benedixit: ⁊ foueam repleri mandauit. Factoq; ſolẽ-
ni cõuiuio vicinis ⁊ amicis adiurauit tobiam vt duas
hebdomadas apð ſe maneret: ⁊ dedit ei medietatẽ oĩm
que poſſidebat: ⁊ de reliqua poſt mortem ſuam ei relin-
quenda promiſit. ¶ Interea angelus qui iuuenis puta-
batur: rogatus a tobia ad rages vrbem acceſſit: a gabel-
lo mutuatam pecuniã exegit: ⁊ chirographũ ei reſtituit:
eumq; ſecum ad tobiam reuiſendum adduxit. ¶ Ra-
guel igitur filiam ſuã tobie tradidit ⁊ dimidiuꝫ ſubſtã-
tie ſue in ſeruis ⁊ pecudibus: camelis ⁊ pecunia ei con-
ceſſit: filiamq; ſuã ſalutaribus monitis eruditam in pa-
ce dimiſit. Qui recedentes cum perueniſſent ad char-
ram que eſt medio in itinere raphael ⁊ tobias preceſſe-
runt: ⁊ ſaram cum ſeruis ⁊ pecudibus lento gradu ve-
nire permiſerunt: monuitq; angelus tobiam vt perue-
niens domum oculos patris felle piſcis liniret: ⁊ con-
feſtim viſum recuperaret. Cũ autem appropinquaret
ad vrbem. Anna mater eius que in ſupercilio montis
quotidie ſedebat: filiũ ſuũ de longe vidit: ⁊ currens vi-
ro ſuo nunciauit. Canis etiam qui eos ſecutus fuerat
cauda blandiens precurrit. Tobias ergo ſurgens duce
puero: proceſſit obuiã filio: ⁊ ſe mutuo oſculantes fleue-
runt pre gaudio. Cũq; tobias iunior felle piſcis oculos
patris deliniſſet: poſt mediũ quaſi horã egreſſa albugi-
ne viſum ante quatuor annos amiſſum recepit. Nã an-
norũ lvj. illum perdidit: ⁊ ſexagenarius recuperauit.
Poſt dies ſeptẽ ſara nurus eiꝰ applicuit: ⁊ cũ gaudio a
tobia ⁊ Anna recepta fuit: oĩa quoq; q̃ ſibi acciderãt in
itineris enarrauit. Deinde Raphael eis qs eſſet aperuit: et
relicta illis pace diſparuit. ¶ Tobias võ in timore dñi
ꝑſeuerãs annis adhuc quinquagintaduobꝰ ſupuixit: ⁊
vidit filios nepotum ſuorum. Et poſt annos. cxij. vite
ſue: in pace obdormiuit. Sepultuſq; eſt in Niniue ciui-
tate. Mortua quoq; anna eius vxore: tobias cũ ſara et
filijs ſuis venit ad raguelẽ: ⁊ cũ eo manſit vſq; ad finẽ
vite ſue: oẽmq; ſubſtantiã eius poſſedit. Et poſt eius
obitũ in ſanctitate perſeuerauit annoq; nonageſimo-
nono in pace q̃euit. Huiꝰ ſcti ⁊ duarũ ſanctarũ infra-
ſcriptarũ hic geſta poſui: q: dies eorũ obitꝰ ſunt incer-
ti: ⁊ ipſorũ hiſtorie hoc tpe: ⁊ vſq; ad mediũ menſis ſeptẽ-
bris ab eccleſia leguntur. Hec ex libro Tobie ⁊ ex chro-
nicis Joſephi: Hieronymi: ⁊ Comeſtoris.

¶ De ſancta Judith vidua. Cap. lxx.

Judith vidua in-
ter ſctãs veteris teſtamẽti matronas
ſancta quoq; ruth regina a Joſepho
⁊ hieronymo ↄſcribunt. Quarũ ſcti-
tatis laudes in earũ libris ſpãlibus
extolluntur. Fuit autẽ iudith de ci-
uitate bethulie oriunda: filia mera-
ri de tribu rubẽ: vxor nobilis Ma-
naſſe ab eo i multis diuitijs relicta:
q̃ nimia pulchritudine in viduitate
caſtiſſima dño ſeruiebat. ¶ Cũ ergo
cãbyſes filiꝰ cyri regis ꝑſarũ q̃ alio noĩe nabuchodo-
noſor appellat: cui pr̃ adhuc viuẽs regnũ aſſyrioꝝ con-
ceſſerat anno. xij. regni ſui arphaxath regẽ medorũ in
cãpo viciſſet: ⁊ regnũ eiꝰ obtinuiſſet in ſupbia elatꝰ mi-
ſit ad oẽs vrbes munitas ſyrie ⁊ damaſci vſq; ad hieru-
ſalem: exigẽs ab eis tributa longe grauiora q̃ pres ſui.
Qui oẽs vno aĩo cõtradixerũt. Et indignatꝰ rex miſit
holofernẽ principẽ militie ſue cũ exercitu innumerabi-
li ad regiones illas mãdans vt nulli hoĩm vel munitio-
nũ parceret oculus eiꝰ. Qui cũ vaſtaſſet ciliciã ⁊ meſo-
potamiã ⁊ madianitas: ⁊ ciuitates multas obtẽtas de-
ſtruxiſſet ⁊ deos earũ extermĩnaſſet: ꝑuenit ad termi-
nos terre iſrael vt expugnaret eos. Timentes autẽ filij
iſrael ne ſilr̃ faceret hieruſalẽ ⁊ tẽplo dñi: clauſerũt iti-
nera montiũ ⁊ ſe corã dño ieiunijs ⁊ orationibꝰ humi-
liauerũt ad exhortationẽ heliachim ſacerdotis magni.
Cumq; holofernes audiſſet ꝙ filij iſrael montiũ itine-
ra concluſiſſent contra bethuliam ciuitatem: vocauit
duces moab ⁊ amon: ⁊ interrogauit eos quis eſſet iſte
ppl's: aut que virtus eorum. Tunc achior dux filiorum
amon narrauit ei quomodo veniſſet populꝰ ille de egy-
pto in ſignis mirandis: ⁊ deo eorum ſibi propitio ter-
ram chanaam patribus ſuis promiſſam admirabili
potentia obtinuiſſent. Et cum deus eorum placatus
erat eis: nemo poterat illis reſiſtere: cum vero propter
peccata ſua eũ exaſperabant eum flagellabat eos. Audiẽs
hec Holofernes iratus mandauit achior illi populo ſo-
ciari: vt illis pereuntibus ipſe pariter cum eis periret.
Sicq; a ſeruis ſuis adductus iuxta bethuliam mani-
bus ⁊ pedibꝰ vinctus ad arborem dimiſſus eſt. Egreſ-
ſi autem fondibularij de ciuitate eum ſoluẽtes adduxe-
runt ad populum: quia omnia coram populo que ſibi
contigerant enarrauit: quem princeps ozias in domũ
ſuam ſuſcepit. ¶ Altera die Holofernes ciuitatem Be-
thuliam potenter obſedit. Et veniens aqueductus q̃
fluebant in vrbem abſtulit eis aquam. Sed ciues be-
thulie noctibus egrediebantur ad quoſdam fonticu-
los iuxta muros: quibus vtebantur ad refocillandum
potius q̃ ad bibendum. Quod holofernes cõperiens
fontibus cuſtodes appoſuit: ita vt aqua in ciuitate de-
ficeret: poſt dies autem viginti venerunt duo ſacerdo-
tes de hieruſalem ad populũ exhortandum. Et cum
populus ſiti deficiens vellet ciuitateꝫ tradere Holofer-
ni ad preces ſacerdotũ adhuc quinq; diebus domini
miſericordiã expectare decreuit. ¶ Hoc audiẽs beata
iudith primũ quidem eos redarguit ꝙ terminũ domi-
no poſuiſſent: deinde eis impoſuit vt eos eodẽ ſero ad
portã ciuitatis expectarẽt. Premiſſa quoq; oroĩe lauit

ſe ⁊ induit oẽs veſtes ſuas comptas: ⁊ ornamẽta tulit ⁊
ancillam ſuã noĩe Abram ſecũ duxit: portans ſecum ci-
bos aliquos ad edendum. Venienſq; ad portã ciuitatis
iuſſit ſacerdotibꝰ ⁊ cuſtodibꝰ vt ſe vſq; ad diẽ tertiũ ex-
pectarent. Cũq; deſcẽderet mõtem tenuerunt eã explo-
ratores ⁊ duxerũt ad holofernem: qui ſtatim ꝑpter eiꝰ
nimiũ decorẽ captus eſt in oculis ſuis. Cum autẽ ipm
adoraſſet iudith īterrogauit eã cur ad ſe veniſſet. Que
reſpõdit ꝙ idcirco venerat vt ſaluaret animã ſuam: eo
ꝙ populum ſuum ꝑpter peccata ipſorum in manu ho-
lofernis cognouerat eſſe tradendũ. Addens ꝙ deꝰ ſuus
eam miſerat vt ipſa ſibi hec nunciaret: ſuoq; vſus cõſi-
lio ipſum vſq; ī hieruſalẽ cum omni exercitu ſuo intro-
mitteret: omnẽq; populũ ſicut oues ſine paſtore obti-
neret. Que cum holoferni placuiſſent: iuſſit ei dare de
conuiuio ſuo. Illa autem nõ poſſe de cibis eoruꝫ come-
dere dixit ne ſuper ſe eueniret ira dei. Petijtq; ſibi dari
copiam per triduum egrediendi ad orandum deum
ſuum. Et ita per tres dies noctibꝰ exibat ⁊ dominum
pro ſuo populo exorabat. Quarto vero die holofernes
fecit cenã ſeruis ſuis ⁊ iuſſit vagno eunucho: vt iudith
vocaret ad menſam. Cuius pulchritudine et ornamen-
tis holofernes captus: iocundiorq; effectꝰ bibit vinum
vltra omnẽ modũ ⁊ inebriatꝰ ſtatim feſtinauit ad lectũ.
Vagno autẽ iudith in eius cubiculum introduxit vt cõ-
cumberet ſecũ holofernes. Omnes quoq; inebriati ad
hoſpitia feſtinarunt. Holofernes autẽ iacebat in lecto
nimia ebrietate ſopitus. Precepit ergo iudith ancille vt
ad oſtiũ cubiculi obſeruaret: ⁊ oratione premiſſa cũ la-
chrymis inuocato domino: pugionem holofernis qui
pendebat ad columnã exoluit: ⁊ percutiens bis in cer-
uicem eius caput ipſius abſcidit: ⁊ inuoluit illud cano-
peo ſuo: hoc eſt ſerico reticulato: ⁊ tradidit ancille que
miſit illud in perã ſuã. Et egreſſe ſunt ambe ſm̃ conſue-
tudineꝫ quaſi ad orationem: ⁊ tranſeunteſq; caſtra vene-
rũt ad portam ciuitatis: ⁊ vocauit iudith cuſtodes: aper-
taq; ianua ingreſſa eſt: cunctiſq; ciuibus concurrentibꝰ
ad eam: accenſiſq; luminaribus protulit caput holofer-
nis: ⁊ omnia que ſibi deus fecerat enarrauit. Vocatuſq;
achior viſoq; holofernis capite adorauit deum iſrael: et
appoſitus eſt ad populum domini. Cũq; omnis popu-
lus laudaſſet deũ: de mandato iudith caput holofernis
in muro ſuſpẽderunt: ⁊ diluculo in hoſtes impetũ fece-
runt. Quod videntes aſſyrij mãdauerũt principẽ ſuum
vocari. Cũ autem intraſſet vagno: vt excitaret eũ: vidit
corpꝰ ſine capite: nec inuenit iudith. Qð aſſyrij audien-
tes timore ac ſtupore percuſſi: ⁊ ſe in fugã dederũt. Quos
filij iſrael cedentes vſq; ad fines ſuos ꝑſecuti ſunt: ⁊ vix
per. xxx. dies eorum ſpolia collegerũt. Vniuerſa quoq;
que fuerãt holofernis iudith donauerũt. Poſt hec aſcẽ-
dit iudith in hieruſalem: et deo gratias egit. Vocatuſq;
eſt cãbyſes ab hebreis ſecũdꝰ nabuchodonoſor. Rediẽſ-
q; iudith bethuliã perſeuerauit in ſancta viduitate om-
nibꝰ diebꝰ vite ſue: ⁊ dimittẽs abrã ſuaꝫ liberã quieuit
in pace annorũ. cv. Sepultaq; eſt in monumẽto manaſ-
ſe viri ſui. Hec ex libro iudith et alijs quibus ſupra.

¶ De ſancta Heſter regina. Capitulũ. lxxj.

Heſter regina cla-
ruit in ciuitate ſuſa: que poſtmodũ e-
deſſa dicta eſt tẽpore aſſueri ſiue arta-
xerxis regis perſarũ: qui regnauit ab
india vſq; ad ethiopiã ſupra centum
vigintiſeptem prouincias. Qui tertio
anno imperij ſui fecit grande conui-
uium cunctis principibus ⁊ magna-
tibus prouinciarum quod durauit
clxxx. diebus in domo ſua mirabili:
cuius columne erant argentee: ⁊ tectum vero inſtar fir-
mamenti habens gemmas diuerſi coloris: in figura ſy-
derum et ſignorum diſpoſitas. Poſt hos dies conuiuij
inuitauit omnẽ populum qui erat in ſuſis ⁊ diſcubue-
runt extra domum. vij. diebus in veſtibulo horti delitia-
rum: quod pulchritudine decoratum erat. Vaſti quoq;
regina fecit conuiuium feminarum in palatio vbi rex
manere conſueuerat. Die aũt. vij. precepit rex. vij. eunu-
chis vt introducerẽt reginam in apparatu ſuo: vt oſtẽ-
deret omnibus pulchritudinem eius. Que ad imperiũ
regis venire cõtempſit. Et iratus rex de conſilio. vij. ſa-
piẽtum qui ſibi ſemper aſtabãt mãdauit: vt vltra vaſti
non ingrederetur ad regem: ſed altera melior regnaret
ꝓ ea: vt per hoc diſcerẽt omnes mulieres non paruipẽ-
dere mandata maritorum ſuoꝝ. Igitur ad ſuggeſtionẽ
puerorũ regis ceperũt inquiri virgines in omni regno
eius ⁊ tradi aggeo eunucho ad cuſtodiam: ⁊ acceperũt
cultus ⁊ ornamẽta ad libitum ſuum: vt quecũq; oculis
regis placeret ipſa regnaret pro vaſti. Erat tũc in ſuſis
iudeus nomine mardocheꝰ de tribu gemini: qui deſcẽ-
derat de tranſmigratiõe iechonie. Hic erat nutritius fi-
lie fratris edeſſe q̃ alio nomine dicebatur heſter: quam
orbatã vtroq; parẽte mardocheus adoptauerat in filiã.
Hec inter ceteras puellas tradita eſt eunucho que non
indicauit populum ſuuꝫ ſicut ei mãdauit mardocheꝰ.
Inuenitq; heſter gratiam in oculis eunuchi: ⁊ tradidit
ei ornamenta pulchriora: ⁊. vij. puellas que excolerent
eam. Porro virgines per ordinem ingrediebantur ad
regem: ⁊ que ab eo egreſſa fuerat: non poterat ad eũ re-
dire niſi eam ex nomine vocaret. Mardocheus autem
verſabatur circa domum regis curam habẽs ſalutis fi-
lie. Tandẽ ex ordine venit dies quo heſter ad regem in-
greſſa eſt in ornatu ſpecioſo. Et inuenit gratiam apud
regem: ⁊ fecit eam regnare pro vaſti. vij. anno regni eius
⁊ celebrauit nuptias integro menſe: donaq; largitus eſt
occaſione nuptiarum: iuxta eius magnificentiam rega-
lem. ¶ Eodem tempore irati ſunt duo eunuchi re-
gis ianitores et machinati ſunt in mortem eius quod
mardocheum non latuit. Qui indicauit heſter ⁊ illa re-
gi ex nomine mardochei: queſitumq; eſt ⁊ inuentum: ⁊
appenſus eſt vterq; in patibulo. Et traditũ eſt ſcriptu-
re in annalibus regis in quibus reges occidẽtis ſui tẽ-
poris regiſtrabant. ¶ Poſt hec aſſuerus exaltauit amã
amalechitẽ de ſtirpe agag fecitq; eũ poſt ſe primum in
omni regno ſuo. Et adorabant eum oẽs ſerui regis pre-
ter mardocheum qui propter patrias leges coram eo
genua non flectebat. Quod attẽdẽs amã indignatꝰ eſt:
⁊ cognoſcens eum eſſe hebreum cogitauit oẽs hebreos
perdere qui erãt in regno aſſueri: ex veteri motus odio q:
iudei perdiderãt amalechitas. Duodecimo igitur annõ
aſſueri miſſa eſt ſors in vrnam coram aman: quo die et
quo mẽſe gens iudeorũ interfici deberet. Et exiuit ſors
xiij. die mẽſis duodecimi. Aman aũt ſuggerente regi ꝙ
gens iudeorũ nouis legibus vteretur ⁊ regis iuſſa con-
tẽneret: pacemq; regni turbaret: decreuit rex vt gens il-
la omnino periret. Cumq; aman promiſiſſet impende-
re decem milia talentorum argenti in gazophilatio re-
gis ex bonis iudeorũ: conceſſit rex omne illud argentuꝫ
aman: ⁊ ꝙ de populo illo ageret vt ſibi placeret. Tulitq;
rex anulũ quo vtebat: ⁊ dedit amã vt ſcriptas literas ex
nomine regis anulo ſuo ſignaret. ¶ Tunc ſcripſit amã
nomine regis literas anulo regis ſignans: vt occiderẽ-
tur iudei a paruulo vſq; ad ſenem ⁊ bona eorũ diripe-
rentur. xiij. die. xij. menſis. Statimq; in ſuſis ꝑpẽdit
edictum. Quod cum audiſſent iudei fleuerunt. Heſter
quoq; hoc audiens accerſiuit mardocheum qui oĩa ei
per eunuchum ſignificauit: ⁊ exemplum edicti ei miſit:
mandans: vt ad regem intraret ⁊ ei pro ſuo populo ſup-
plicaret. Et q̃uis heſter iuxta legem regis nõ auderet
ad eum ingredi niſi vocata ſub pena mortis: tamen in
domino confiſa expoſuit ſe periculo: ⁊ mandauit mar-
docheo vt omnes iudei pro ea orarent ⁊ triduo ieiuna-
rẽt. ¶ Die aũt tertio ꝓmiſſa oratiõe induta regalibꝰ: ſte-
tit in atrio ꝫ baſilicã regis cũ duabꝰ puellis. Qui cũ re-
ſpexiſſet eã toruo vultu timẽs heſter collapſa eſt. Qð cer-
nẽs rex ⁊ ei compatiens, quia ipſaꝫ pre oĩbus diligebat:

ſurgens venit ad eã ⁊ cepit hortari ne timeret:eo ꝙ tali legi que pro ſubditis facta erat ipſa vtpote regina non tenebatur. Illa vero ſurgẽs de anguſtia regem oſculata: inuitauit eum ⁊ aman ea die ſecum ad prandiũ. Et cum lectũ ambo comediſſent obtulit rex heſter vt peteret ꝗcquid ab eo vellet. Que iterum eos duos videlicet regẽ et aman tantum pro die ſequenti ad conuiuium inuitauit:⁊ tũc ab eo peteret quod optabat. Egreſſus eſt itaqꝫ aman letus. Et vidẽs mardocheũ ſibi non aſſurrexiſſe indignatꝰ eſt:⁊ vocatis amicis indicauit eis oẽs gloriam ſuã:addẽs ꝙ ipſum ſolũ cũ rege heſter ad cõuiuiũ inuitaſſet. Verũtamẽ nihil ſe habere putabat dum viueret mardocheꝰ. Sed amicis conſulentibꝰ iuſſit trabẽ excelſam parari:vt regi ſuggereret:quatenus mardocheũ in ipſa appẽderet:⁊ ſic letꝰ ad cõuiuiũ intraret. Nocte illã rex duxit inſomnẽ:iuſſit ſibi deferri annales et legi. Et vẽtũ eſt ad locũ vbi erat ſcriptũ ꝙ mardocheꝰ nũciaſſet ei facinꝰ eunuchorum. Cũqꝫ rex interrogãs audiſſet ꝙ ex hoc mardocheꝰ nihil premij cõſecutꝰ fuerat:ꝗſiuit quis eſſet in atrio:⁊ reſpõderũt ei ꝙ amã. Ipſe eñ intrauerat vt regi ſuggereret de morte mardochei. Cũqꝫ vocatus intraſſet iterrogauit eũ rex quid fieri deberet viro:quez rex deſiderabat honorare. Qui cogitãs ꝓ ſe dictũ:reſpõdit ꝙ indutꝰ regalibꝰ ⁊ coronatꝰ ſuper equũ regis ꝑ totã ciuitatẽ deberet circũduci:tenẽte habenas primo de principibꝰ regis. Statimqꝫ iuſſit rex vt quicquid aman dixerat mane faceret mardocheo:nihil oĩno ꝑtermittẽs. Qđ cũ feciſſet ꝯſternatꝰ rediit domũ ⁊ ecce nũtij regis ꝯpulerũt eũ ad cõuiuiũ regine venire. ¶ Finitoqꝫ cõuiuio dixit rex heſter vt peteret ꝗcquid vellet. Que petijt ſibi donari vitã ⁊ omni populo ſuo cũ ꝑ oẽs prouincias ab amã mẽdati fuiſſent occidi. Quod aman audiẽs timuit. Rexqꝫ iratꝰ ſurrexit:⁊ hortũ intrauit:⁊ cũ poſt horã rediſſet inuenit amã ſuper lectũ regine corruiſſe in ꝗ ipſa iacebat vt ei pro anima ſua ſupplicaret: putãſqꝫ ꝙ eã opprimere vellet exclamauit. Et cum ab eunuchis audiſſet ꝙ trabẽ ad ſuſpẽdiũ mardochei paraſſet:iuſſit eũ in ipſa immediate appẽdi:⁊ dedit heſter domũ amã. Auditoqꝫ ab ea ꝙ mardocheꝰ patruꝰ ſuus eſſet dedit ei anulũ ſuum quẽ receperat ab amã. Qui de mãdato regis ſcripſit nouas literas regis anulo ſignatas prioribꝰ cõtrarias ad principes prouinciarũ ne occiderẽtur iudei:imo illos qui parati erãt ad interfectionẽ ipſorũ iudei interficerent:⁊ manꝰ principũ eſſet cum eis. Et factũ eſt nomẽ iudeorũ celebre. Igitur precedẽti die ante diẽ qua iudei occidi debebãt:vez decimatertia die mẽſis duodecimi percuſſerũt iudei hoſtes ſuos plaga magna per omnes prouincias ad ſeptuaginta quinqꝫ milia. In ſuſis vero interfecerũt ſexcẽtos viros. Die vero decimaquarta ſolẽnitatẽ dñi celebrãtes conuiuia magna fecerũt. Deinde regis mãdato ſuſpẽſi ſunt decẽ filij amã:et omnis eius progenies deleta eſt. Et cõſtitutus eſt mardocheus loco amã princeps primus poſt regem. Heſter quoqꝫ regina domino ſeruiuit omnibꝰ diebus:⁊ genuit regi filium noĩe artaxerxem qui poſt regẽ aſſuerũ in regno ſucceſſit. Mortuo quoqꝫ aſſuero regina heſter cũ filio ſuo annis pluribꝰ imperiũ tenuit. Et poſt hec in pace dormiuit. Sepulta in ſuſis in ſepulchro regali. Hec ex libro heſter:⁊ alijs voluminibꝰ ꝗbꝰ ſupra.

¶ De ſancto Nicomede preſbytero ⁊ martyre. Cap. lxxxij.

Nicomedes preſbyter et martyr paſſus eſt Rome ſub flacco comite. Hic diſcipulꝰ beati petri apoſtoli eiuſqꝫ predicatione adiutor in chriſti nomine miracula faciebat. Cui vt caſtiſſimo viro beatus petrus ad paſſionẽ pergens petronillã ſuã filiã cõmẽdauit. Cũ aũt flaccus comes petronillaz in ſuũ ꝯiugiũ requiſiſſet:⁊ virgines ac matronas vt ipſa requiſiuerat ei miſiſſet vt eã ad domũ ipſiꝰ aſſociarẽt: ipſaqꝫ diuinis ſacramẽtis ab eodẽ nicomede pſbytero perceptis expiraſſet:vt ſupra in geſtis petronille dictũ eſt ꝑdie kalẽ. iunij. Turba mulierũ que ad eiꝰ nuptias celebrãdas venerãt:exeqas ſancte virginis celebrarũt: quã beatꝰ nicomedes ſepeliuit. Et dũ poſtmodũ verbũ dñi ꝑdicaret inſtãter tẽtꝰ eſt a flacco comite tpe domitiani:pro eo potiſſime ꝙ feliculã virginẽ ab eodẽ comite paſſam ſepeliſſet:vt ſupra dictũ eſt idibus iunij. Quẽ tentum dictus comes fecit adduci ad ſacrificandũ. Qꝫ cum facere recuſaret iubẽte flacco tandiu plumbatis ceſus eſt:donec ſpiritũ exhalauit. Corpus autẽ eius in tyberim ꝑcipitatum eſt. xvij. Kalen. octobris. Hec marcellꝰ petri diſcipulus ſcripſit.

¶ De ſctõ Valeriano martyre. Cap. lxxxiij.

Valerianꝰ martyr vnus fuit ex numero illorũ quinquaginta:qui temporibus antonini veri imperatoris apud lugdunũ in carcere miſſi fuerant cuz ſancto photino epiſcopo. Ex quibus chriſtianꝰ ipſe valerianꝰ vna cũ marcello martyre patefactis ianuis ab angelo dimiſſus eſt:vt habetur ſupra in paſſione dicti marcelli ꝑdie nonas ſeptẽbris. Quo quidẽ marcello per martyriũ aſſumpto dum ipſe valerianꝰ in cellula ſecretiſſima latitaret:⁊ multos ad chriſti fidẽ conuertiſſet:peruenit ad caſtrũ tenocium in territorio cabilonẽſi:vbi ſanctus marcellus paſſus fuerat:vbi eſt a militibꝰ priſci preſidis captus:⁊ cũ ſacrificare nollet ſtipiti appenſus ⁊ grauiter exungulatus:tandẽ in xp̄i confeſſione perſiſtẽs ĩ eo loco vbi nũc corpus eius ſepultũ colitur:gladio animaduerſus eſt. Qui in eiꝰ agone vt olim prothomartyr ſtephanꝰ vidit celos apertos:⁊ chriſtũ ei coronam oſtendere preparatam. Paſſus eſt autẽ xvij. Kalendas octobris.

¶ De ſancta Euphemia virgine ⁊ mar. Cap. lxxxiiij.

Euphemia virgo filia ſenatoris philophronis in ciuitate calcedonia paſſa eſt tpe diocletiani imperatoris ſub proconſule priſco. Qui primo in ipſa ciuitate. xlix. chriſtianos iuuenes detentos vna cũ euphemia virgine cũ nollent deo marti ſacrificare per dies viginti in carcere macerauit. Deinde ipſos eductos alapis in faciem cedi deinde grauiter flagellari fecit:ipſoſqꝫ vinctos iterũ in carcere imperatori puniendos reſeruauit de quibus dicetur infra. vij. Kal. octobris. Quos beata euphemia cũ eis pariter detẽta vtiliter hortabat. Propter qđ ante ꝓconſulẽ adducta cũ ſacrificare nollet alapis diu ceſa eſt:deinde in carcerẽ remiſſa. Quã iudex ſecutus ex libidine opprimere voluit:⁊ ſubito manus eius exaruit. Qui ſe incantatũ putans:prepoſitum domus ſue ad eam direxit vt eã ſaceret conſentire. Sed ille carcerẽ clauſum nec clauibus aperire aut ſecuribus frangere potuit:ſed a demonio arreptus ſeipſum dilanians vix euaſit. Deinde educta poſita eſt ſuper rotam:cuius veſtes carbonibus plene erant:⁊ artifex intra rotam ſignũ trahentibus dederat: vt qñ ſonũ faceret ſimul traherent:⁊ ſic exeũte igne:veſtes corpus virginis diſſiparent. Sed nutu dei ferrum quo rota tẽperabat manu decidens ſonũ fecit:⁊ ꝯtinuo trahentibus illis rota artificẽ comminuit:⁊ euphemiã illeſam ſeruauit. Tunc parẽtes artificis ſuppoſito igne ipſam rote alligatam:ſimul cuz rota comburere voluerunt. Angelus aũt dñi de celo deſcendit:⁊ rota combuſta euphemiã intactã eduxit miniſtros quoqꝫ oẽs paraliſi percuſſit. Tunc iuſſit eã proconſul in fornacẽ ardẽtem mitti cuius ignis latitudo. xlv. cubitis extẽdebat. Sed ſigno crucis edito:inde illeſa educitur:⁊ in loco excelſo ſtare conſpicitur. Apuleius autem proconſulis aſſeſſor eidem conſuluit:vt eam decollari faceret:dicens virtutẽ chriſtianorum nõ niſi ferro vinci poſſe. Erectis ergo ſcalis cũ ſoſthenes ⁊ victor ad eam feriendã miſſi eſſent videntes eam angelorũ ⁊ virginũ choris circũdatã:⁊ immenſo lumine circũfuſam conuerſi ſunt ad xp̄z: ⁊ reuerſi eam percutere noluerunt:vt ſupra in eorũ paſſione actũ eſt quarto idus ſeptembris. ¶ Poſt hec priſcus eam per capillos ſuſpendi fecit:ſed immobilẽ permanentẽ negato cibo iterũ diebus ſeptem in cuſtodia macerauit. Illa vero ab angelo quotidie refecta ſeptimo die educta ſubter quatuor magnos lapides poſita eſt quatenus ſicut oliua cõſtringeretur. Ad cuius orationem lapides vt puluis cõminuti ſunt. Quod cernẽs priſcus ipſam ĩ ꝓfundã foueã proijci iuſſit:vbi tres erãt beſtie immaniſſime ꝗ oẽm hoĩem deuorarent. Que ſtatiz virgini blandientes iunctis caudis:ei quaſi cathedraz ad ſedendũ fecerunt:⁊ ṽginẽ illeſam de fouea eduxerũt. Priſcus confuſus vt eaz vel dolo occideret:fecit gladios ⁊ palos acutos configi ⁊ obſcure ac terra modica operiri:vt illa ex improuiſo in ipſos incidens moreretur. Gladijs vero ⁊ palis ab angelis alibi trãſpoſitis:euphemia veniens ad locum nil leſionis pertulit:miniſtri vero incidentes interfecti ſunt. Que oĩa dũ priſcus magie attribueret:iuſſit eam virgis cedi. Et cum nec ſic ſuperari poſſet:mandauit eam ferris membratim diuidi:et in ſartagine membra torreri:verum angeli domini ferras confregerunt ⁊ ignez ſartaginis extinxerunt:vidẽs apuleius proconſulem anguſtiari iuſſit virginez in arenario mitti ⁊ beſtias ei laxari. Et laxati ſunt ei duo leones ⁊ due vrſe. Et cum beſtie ei procidentes:veſtes eius oſcularentur:orauit euphemia vt deus eam tali martyrio dignaretur aſſumere. Sicqꝫ vna ex vrſis curſum arripiens:morſum corporis eius ſolummodo infixit liuorem tamen nullum ei fecit. Sicqꝫ voce celica ipſam vocantem ſpiritum emiſit cuius corpus parentes rapuerunt. et miliario vno a ciuitate calcedonia ſepelierunt xvj. kalen. octo. Cuius meritis omnes iudei:et gentiles eiuſdem vrbis in domino crediderunt.

¶ De ſctis Lucia ⁊ Geminiano marty. Cap. lxxxv.

Lucia vidua et geminianus martyres paſſi ſunt in ciuitate mãdula in prouincia ſicilie poſita tempore diocletiani et maximiani imperatorũ. Fuit autẽ beata lucia nobilis in vrbe roma:que annis. xxxvj. mãſerat vidua ⁊ annis. lxxxv. permãſit in hac vita. Quã filiꝰ eius eupreprius diocletiano accuſauit:ꝙ eẽt xp̄iana. Quã ĩꝑator detẽtã:⁊ ante ſe adductã cũ nõ poſſet inducere ad ſacrificãdũ:iuſſit in carcerẽ recludi. Subitoqꝫ fundamẽta carceris cõmota ſunt:⁊ odor ſuauiſſimꝰ fragrauit voxqꝫ de celo lapſa ipſaz in dño cõfortauit. Deinde xp̄s ei ĩ ſomnis apparuit:⁊ celeſtia regna ꝓmiſit. Poſt dies ꝗtuor tyberis fluuiꝰ inũdauit:⁊ pars maxima murorũ vrbis corruit. Palatiũ ꝗꝫ diocletiani imperꝰ aq̃ funditꝰ euertit. Imperator vero ꝗ vrbe tũc exierat hoc audito rediit:⁊ veniẽs ad carcerẽ vbi lucia detinebat:ipꝫ apertũ inuenit:⁊ lucẽ maximã irradiãtẽ aſpexit. Eductã ergo ſanctã extra vrbẽ:⁊ deos adorare recuſantẽ:nodoſis fuſtibꝰ cedi fecit. Et ecce qui eã cedebat: factꝰ eſt lapideꝰ:manꝰ vero carnea remãſit vſqꝫ in preſens:vnde ⁊ locꝰ ad manum carneã vocatur. Imperator vero pene totus aridus factus eſt. Sꝫ orãti pro eo ſancta ſanitati eſt reſtitutus. Et cũ ad tẽplũ iouis accederet:ad gratias dñs exoluendas ſubito templum corruit:et omnia idola comminuta ſunt. Tunc iratus diocletianus iuſſit ollam eream adduci ⁊ picem:plumbum: ac reſinam in eam liqueſieri:⁊ luciam nudam in ollam deponi ⁊ per triduum ignem ſubter miniſtrari. Quarto vero die lucia a miniſtris ex olla egreſſa ac oĩno illeſa inuenta eſt. Quod audiens imperator iratus mandauit ipſam ferro a plumbo oneratam per totam ciuitatem duci:et deinde in equuleo torqueri. Que dũ duceretur: peruenit ante domum hominis prepotentis nomine geminiani:in cuius domum. cccxx. ſimulacra erant. Et ecce ſubito columba niuea de celo deſcendit:⁊ ſuper caput geminiani tertio crucem figurans reſedit. Qui reſpiciens vidit celum apertum:⁊ ſedem dei omnipotentis. Et ſtatim relictis omnibus cucurrit ad locum vbi iam ſancta dei torquebatur:⁊ proſtratus pedibus eius ſe chriſtianum aſſeruit ⁊ baptiſmum expetijt. Qui ſtatim detentus vna cum lucia carceri mãcipatus eſt. Sacerdos autem quidam prothaſius nomine per noctem ab angelo monitꝰ ad carcerem acceſſit:⁊ apertis oſtijs: luceqꝫ de celo ꝓfuſa:ac odore aromatuz refragrãte fonte qꝫ de terra erumpente:geminianum baptizauit:quẽ lucia de ſacro fonte ſuſcepit. ¶ Poſt tertium diem ambo de cuſtodia educuntur et iterum penis afficiuntur: ſed ab angelo coronis de celo ſibi impoſitis laureãtur. Cum autem eos imperator iterũ in carcere recluſiſſet: et extra vrbem equitaret:dum perueniſſet ad põtẽ galatiũ:iudicio dei pons cecidit:et multis in fluuio necatis ipſe vix cum paucis euaſit. Cuius prefectus noĩe pyrrhopogon pamphilus natione luciã ⁊ geminianum nolentes dijs immolare ceruicibus contundi fecit. Et ſtatim facto nimio terremotu camera fori corruit ⁊ prefectum cum quadraginta ex miniſtris oppreſſit. Lucia vero cũ Geminiano illeſa permanſit. quos tumultꝰ populi ereptos liberauit. ¶ Poſt annum vero ſancti martyres ab angelis in ſiciliam inſulam perducuntur:⁊ in mõte tauromenio dimittuntur:indeqꝫ venerunt ad predium aleſinum:⁊ vbi filiam cuiuſdã eucrapionis a ſpiritu immũdo decennio vexatam liberauerunt. Altera vero die peruenerunt ad fluuium pſimiphũ:⁊ cũ nimium inundaret:oratione factã aqua ſtetit:ſancti ſuper vndas ſiccis pedibus tranſierunt ⁊ peruenerunt ad medulam ciuitatem:vbi multos infirmos curabant ⁊ demonia clamantia eijciebant coſqꝫ omnes ad chriſtum conuertebant. Quod audiẽs iudex nomine aprophaſius iuſſit omnes qui conuerſi fuerũt decollari numero ſeptuagintaquinqꝫ:qui mox vt domũ redibat ex equo colapſꝰ et mortuꝰ eſt. Tunc magaſius iudex cõperto a ſyracuſana ciuitate venit mãdulã vt ſanctos interficeret. Orãte vero Lucia mons crepuit:⁊ ſancto ſuſcipiẽs triduo occultauit:deinde ſitientibꝰ illis fõtis aq̃ ſcaturijt:eoſqꝫ refecit. Orauit qꝫ Lucia ad dñm:vt eius in pace ſuſciperet ſpiritũ ⁊ ſtatim dño obdormiuit. Geminianꝰ vero poſt duos dies egreſſus vt corpꝰ eiꝰ ſepeliret:a carnifice inuẽtꝰ gladio percuſſus eſt. Et cũ odor maximus de mõte fragraret: xp̄iana quedã ad odoris ſenſum montem intrauit:⁊ in ſepulchris marmoreis ibidem ab angelis preparatis ſanctorum corpora reperta ſepeliuit:atqꝫ in montis vertice eccleſiam eorum nominibus fabricauit. Qui paſſi ſunt decimo ſexto kalendas octobris.

¶ De ſancto Lamberto epõ ⁊ martyre. Cap. lxxxvj.

Lambertꝰ epiſcopus ⁊ martyr paſſus eſt tẽpe pipini Frãcorũ regis. Hic eñ genere nobilis ex oppido ⁊ traiectẽſi oriundꝰ ab annis puerilibꝰ ſacris eruditꝰ:theodardi epĩ diſcipulꝰ fuit a quo ⁊ eccleſiaſticos ordines vſqꝫ ad diaconatũ accepit. Qui ꝓ ſui ſctitate adeo ab omnibus amabatur:vt mortuo diotardo magiſtro ſuo traiectẽſi eccl'ie in epũ ab omni populo mereret ꝓmoueri. Quẽ hydricus rex pre oĩbus epiſcopis ſuis charꝰ diligebat. Quo mortuo inuidorum malitia ciues eius impij ipſuz ſine cauſa de epiſcopatu eiecerunt:⁊ feramundum in eius cathedra

ſtatuerunt. At lambertus ad monaſterium: quod dicitur ſcabolum declinauit: et per ſeptem annos ibidem in penitentia ⁊ optima cōuerſatione ſtetit. ¶ Quadam vero nocte ad orationem ſurgens in pauimento p̄ ignorantiam caſu ſonitum fecit. Quod audiens abbas mādauit vt quiſquis eſſet ille: qui ſonitum illū feciſſet ſtatim ad crucē: q̄ erat in campo ſub diuo vſq₃ poſt matutinum moraturus accederet. Credēs ꝙ aliquis ex fratribus ſtrepitum ſtudio ſe feciſſet. Tunc lambertus ilico nudis pedibus et cilicio indutus ad crucem cucurrit: ac ſi tali obedientie vti vnus ex monachis eſſet aſtrictus: ibiq₃ vſq₃ poſt matutinum perſeuerauit: donec abbas in matutino omnibus viſis fratribus, epiſcopum deeſſe cognouit: ⁊ audito ꝙ ille fuiſſet qui ad crucē iuiſſet: eum introduci fecit quem totum capite cum hyems eſſet horrida: niue perfuſum ⁊ pene frigore extinctū aſpexit: ⁊ ab eo cum monachis veniam poſtulauit. ¶ Poſt vij. autem annos iubente pipino rege feramundus expellitur: et lambertus in ſedem ſuam reducitur. Et cū₃ ipſe ſicut prius verbo et exemplo polleret duo germani fratres maligni inſurgentes in eum grauiter perſequi ceperunt. Quos quidam amici epiſcopi eo inſcio occiderunt. Eodemq₃ tempore lambertus pipinum de quadam eius concubina plurimum increpauit. Dodo autem conſanguineus occiſorum ⁊ frater ipſius meretricis aule regie domeſticus: occaſione accepta congreuit exercitum et domum epiſcopi: que erat in vico leodio nocte circumdedit: volens occiſorum necem in ſanctum vindicare lambertum. Quod cū₃ vir domini puero nunciante didiciſſet: gladium quem tenebat abiecit: ſuoſq₃ conſtanter admonuit: vt peccata ſua confiterentur: ⁊ patienter mortem ſuſtinentes in domino confortarentur. Cum autem hoſtes domum eius vndiq₃ inflammaſſent in ſanctum martyrem irruerunt: et ipſum orantem iaculis ⁊ gladijs peremerunt. Quibus abeuntibus: quidam ex epiſcopi famulis euadentes corpus eius ad eccleſiam ſuam nauigio perduxerunt: quod traiectenſi cū₃ multa ciuitatis meſtitia ſepulture dederūt: paſſus eſt. xv. kal. octobris circa annū domini. ccccccx.

¶ De ſancto Tharraſi confeſſore. Capitulum. lxxxvij.

Tharraſis confeſ-

ſor grecia: vt creditur: oriūdus eo ꝙ de vita ipſius nihil certum habetur: confeſſione chriſti ⁊ penitentia clarꝰ apud conſtantinopolim eremi incola angelicam vitam duxit: vbi in pace quieuit. Corpus autem eiꝰ in ſpelunca repertum eſt: in qua penitentiam egiſſe putatur: cum titulo in tabula ſcripto. Hic requieſcit corpus ſancti Tharraſis confeſſoris. Quod inde leuatū₃ tempore alexij imperatoris: intra vrbis regie ambitum honorifice ſepulture traditū₃ eſt. Proceſſu vero temporis inde tranſlatū₃ fuit venetias ab ipſius patrie ciuibus: atq₃ in monaſterio ſancti Zacharie depoſitum quieſcit. Cuius tranſlatio facta eſt. xv. kalen. octobris. Nam ⁊ de eo quo tempore floruit: quoue die ad chriſtū migrauit aliter reperiri non valuit.

¶ De ſanctis Emiliano et Hieremia marty. Ca. lxxxviij.

Emilianꝰ diaco-

nus et hieremias martyres apud cordubam hiſpanie ciuitatem paſſi ſunt. Qui pro confeſſione fidei hiſpanie detenti et diuerſis afflicti ſupplicijs: tandem gladio decollati ſunt. xv. kalē. octobris. Hec ado in martyrologio.

¶ De ſanctis Victore ⁊ Stephana martyribus. Cap. lxxxix.

Victoꝛ et ſtephana

martyres apud ſicilıā paſſi ſūt ſub ꝑſecutione Antonini imꝑatoris agēte duce Sebaſtiano. Qui militē Victorē captū hortabat vt dijs ſacrificaret. Qđ dū recuſaret iuſſit dux cōfringi digitorū eiꝰ articulos: donec oſſa de corio ſegregarentur. Et cū in his gratias ageret: iuſſit eū mitti in caminū ignis ardētis. Orauit aūt victor ad dñ₃: ⁊ ignis eū non tetigit: ſed poſt triduū dux ipm illeſum inuenit. Tūc mādauit venena preparari: ⁊ ea in carne inijci et ei dari. Et cōtinuo mādūcauit: nec aliq̄d mali ſenſit. Venenariꝰ aūt acriores venenorū ſtimulos porrexit: ⁊ cū₃ comediſſet iterū ſanꝰ ſtabat. Statimq₃ magus ille cōuerſus: oēs codices ſuos cōbuſſit: ⁊ fidē chriſti ſuſcepit. Poſt hec iuſſit dux neruos corpis eius diſſipi: ⁊ oleum decoqui: ⁊ partibꝰ occultioribꝰ corpis īfundi. Ac deinū in equuleo ſuſpēdi ⁊ lāpades ei ardētes applicari. Que cū oīa cōfortatus a dño ſuperaſſet: fecit acetū ⁊ calcem in os eius infundi deinde ipm excoculari: ⁊ ſic verſis pedibꝰ ſuſpēdi: donec ex eiꝰ naribꝰ ſanguis diſtillaret. Dimiſſo igit eo triduo ī illo ſuſpēdiculo: carnifices eū mortuū exiſtimātes acceſſerūt vt viderent: ⁊ ſtatim excecati ſunt. Orāte victore tā ipe ꝙ illi viſum perceperunt. Iratus aūt Sebaſtianus hoc audito mādauit eū decolari. Tūc vxor vniꝰ militis nomīe Stephana annorū circiter. xvj. exclamare cepit: ⁊ ſanctū martyrē beatificare: vidiq₃ duas coronas ab angelis de celo deferri: ⁊ maiorē victori: minorē vero ſibi dari. Et cū hec oīa corā cūctis enarraſſet: et chriſtum dñm confeſſa fuiſſet. Iuſſit dux arbores duas palmarum ad ſe inclinari: ita vt ſe tāgerent et in vtriſq₃ legari manibus ac pedibus beatā₃ Stephanā: ⁊ ſimul arbores ad naturalē erectionem reuertentes dimitti: ſicq₃ dirupta eſt Stephana in duas partes: ⁊ a xp̄ianis occulte ſepulta. Sctm̄ aūt victorem iuſſit dux decollari. Percuſſoq₃ illo ex eiꝰ corpe ſāguis ⁊ lac emanauit. Cuiꝰ corpꝰ a xp̄ianis ſepultꝰ eſt in ſarcophago qđ ipſe ſibi preparauerat in ciuitate ſua. Paſſi ſunt autē ſancti martyres. xiiij. kalen. octobris.

¶ De ſancto Methodio epo ⁊ martyre. Cap. xc.

Methodius mar-

tyr primo olympi lycie epꝰ ⁊ poſtmodū Tyri fuit qui nitidi cōpoſitiq₃ ſermonis aduerſus porphyriū libros luculentos cōpoſuit. Itē ſymposiū. x. virginū. Itē de reſurrectione ꝯ origenē opus egregiū. Et aduerſus eūdē de phitoniſſa: ⁊ de arte georgioꝝ. In geneſim quoq₃ ⁊ in cātica cāticoꝝ cōmentarios edidit. Et multa alia q̄ vulgo legunt: ⁊ ad extremū nouiſſime ꝑſecutiōis ſub Diocletiano: vel vt alij affirmāt ſub decio ⁊ valeriano in calcide grecie martyrio vitā finiuit. Cui in carcere exiſtēti facta eſt reuelatio plurimorum de tpe aduentꝰ antixp̄i: q̄ ſanctus martyr ſcripture commendauit: paſſus eſt. xiiij. Kalen. octobris. Hec Hiero. de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Ferecolo martyre. Cap. xcj.

Fereolus martyꝛ

et iulianus eius comes in Aluernia nati deo in militari habitu ſeruiebant: vt dictum eſt ſupra in paſſione iuliani martyris. v. kalendas ſeptembris. Cum autem perſecutores ſanctum iulianum apud aluerniam decollaſſent: ⁊ caput eius vienne ad fereolum detuliſſent a criſpino conſulari tali conditione miſſi: vt aut fereolus ſacrificaret aut ſimilē ſentētiā acciperet: cū ei aſſentire nollet: cōfeſtim in xp̄i cōfeſſione capite ceſus eſt. Cuiꝰ corpꝰ vna cū capite ſancti iuliani in ipſa ciuitate in eodē tumulo ſepultū eſt. xiiij. kalend. octobris. ¶ Poſt multos aūt annos cū mamertꝰ epſ vienēſ. corpꝰ ſancti fereoli trāſferre vellet: īuenit caput ſancti iuliani inter manꝰ fereoli: ⁊ vtrumq₃ ipſorū ita integrū ⁊ illeſum: ac ſi ea die fuiſſet ſepultum.

¶ De ſancto Flocello martyre. Ca. xcij.

Flocellus martyꝛ

puer decēnis paſſus eſt apud vrbē auguſtudū. temporibus antonini imperatoris ſub valeriano preſide. Cū₃ eū preſes audiſſet ꝙ flocellꝰ ſanctos martyres in eorū paſſionibꝰ cōfortaret: iuſſit eū teneri ⁊ ſuſpēſū₃ in equuleo diutius flagellari. Deinde carceri vna cū leone recludi vt ab eo deuoraret. Orāte vero puero leo ſubito mortuꝰ. Statimq₃ ſeptē lucerne cū candelabris ei p̄ſtantes quarū lumine tenebre carceris repellunt. Qđ audiens gētilis q̄dā filiū ſuū: cecū: ſurdū ⁊ mutum ei obtulit: cui ſctūs martyr cōfeſtim viſu₃: auditū ⁊ loquelā reſtituit: ⁊ ipm cū patre ad xp̄m cōuertit. Que dū p̄ſes audiſſet ipſum in ignē maximū extra vrbē mitti fecit. Sz puer ab angelo ſibi a dextris aſſiſtēte hortatꝰ igne₃ īgreſſus eſt: Et cōtinuo tēpeſtate ⁊ imbre valido ingruēte ignis extinctꝰ eſt. Quē p̄ſes iuſſit lingua ⁊ palmis clauis ꝯfigi. Et qđ nihilominꝰ xp̄m cōfiteret: ſtolla indutꝰ linea feris in platea exponit: ⁊ ab eis diſcerptꝰ martyrio coronatur. xiiij. kalen. octobris.

¶ De ſanctis Januario epo ⁊ ſocijs martyribus. Cap. xciij.

Januariꝰ epiſco-

pus ⁊ ſocij eiꝰ ſc₃ feſtus ſoſius ⁊ proculus diaconi: deſiderıꝰ lector: acatius ⁊ eutyches paſſi ſunt apud ciuitatem puteolanā ſub ꝑſecutiōe diocletiani agente preſide Timotheo. Qui preſes miſſus a ceſare ad ciuitatem nolanā cāpanie ad xp̄ianos exterminādos. Soſiū eccl'ie meſſenateñ. ⁊ p̄culū puteolane eccl'ie diacones ⁊ eutychetē ⁊ acatiū ciues nolane vrbis laicos xp̄ianos in carcerē clauſit. Januariū vero ep̄₃ beneuēti ei de xp̄ianitate delatū teneri ⁊ ſibi p̄ñtari mādauit. Quē cū ad deorū ſacrificia nec blāditijs: nec minis inclinare poſſet. Juſſit caminū ignis per triduū incēdi: ⁊ ianuariū interim cuſtodie detētū inter flāmas immitti: qui orōne fuſa cū angelis decātēs ī medio ignis deambulabat illeſus. Quod dū milites timotheo p̄ſidi nūciaſſent iuſſit caminum ignis aperiri. Et erūpens flāma plurimos paganoꝝ circūſtātes ꝑemit. Januariꝰ aūt ex camino ꝓſiliuit: ita vt nec capilli eius: nec veſtimēta exuſta in aliquo apparerēt. Qđ dū p̄ſes magicis artibꝰ attribuiſſet: iuſſit eū in cuſtodia detineri. Die vero ſequēti ante ſe adduci ⁊ neruos de corpore ipſius ſeparari: deinde iterū in carcerē recipi: vt interi₃ noua ſupplicia excogitaret. Ad quē veniētes feſtus diaconꝰ ⁊ deſiderius lector beneuentane ciuitatis: ⁊ eiꝰ ſupplicijs cōdolentes: iuſſu eiuſdē preſidis detinēturi: ⁊ vna cū ianuario vinculis mancipant. ¶ Poſt hec dum timotheꝰ ad ciuitatē puteolanā trāſire vellet iuſſit oēs martyres p̄fatos cathenis vinctos ante currū ſuū protrahi ad exēplū xp̄ianoꝝ: ipſoſq₃ cūctos in amphiteatrū eiuſdem vrbis introduci: ⁊ vrſos eiſdē laxari. Sed manſuefacte fere quaſi oues ad pedes martyrū procidebāt. Qđ cernēs p̄ſes dictata ſnīa iuſſit eos oēs capite cedi. Statimq₃ lecta ſnīa cū ſancti in decollationē ducerent: ⁊ eccꝰ effectꝰ eſt preſes. Januariumq₃ mox reuocatū rogauit vt pro ſe ad deū ſuū oraret. Et cū ꝓ illo oraſſet cōfeſtim lumē oculoꝝ recuperauit. Quo viſo miraculo fere q̄nq₃ milia gētiliū cōuerſi ſunt. Preſes vero in malū obſtinatꝰ hec vidēs ianuariū ad martyriū vna cū₃ ceteris remiſit: quē ſenex quidā rogauit vt teſtibꝰ ſuis aliq̄d ꝑ reliquijs acciperet. Cui epſ poſt decollationē ſuā orariū ſuū ei ſe datuꝝ ꝓmiſit. Decollati ſunt ergo ſcti martyres. ſ. ianuariꝰ epſ feſtꝰ ⁊ ꝓculus diaconi: deſiderıꝰ lector: ⁊ acatius ⁊ eutyches. Soſius vero diaconꝰ q̄ inter alios promptior apparuerat in carcere eſt ſeruatꝰ: donec poſtmodū ab eodē preſide paſſus eſt: vt dicet infra in eiꝰ paſſiōe. ix. kal. octobris. Januariꝰ aūt poſt martyriū ſuū ſeni apparuit: ⁊ orariū ſuū ſanguine ꝑfuſū₃ quo decollādꝰ oculos texerat eidē tradidit. Quē ſenex militibꝰ ab eoꝝ occiſiōe redeūtibꝰ in teſtimoniū miraculi oſtēdit. Eadē aūt hora qua ſcti capite ceſi ſūt timotheꝰ a demonio arreptus diuq₃ vexatꝰ infeliciter expirauit. Mr̄ ꝟo ſctī ianuarij in ipa hora ī vrbe beneuētana ſomniū vidit ꝙ filꝰ eiꝰ ꝑ aera ad celū volaret. Et diē ⁊ horā notās inuenit ip₃ tūc palmā martyrij ſuſcepiſſe. ¶ Cū vero martyr dñi decollaret ⁊ orariū añ oclos teneret: digitꝰ eiꝰ vna cū capite abſciſus excidit. Sz dū xp̄iani corpus ipſiꝰ ⁊ ceterorū martyrū nocte ſepelire vellēt: apparuit eis ianuariꝰ eos admonēs vt digitū ſuꝰ cū capite ꝑciſum requirerent. Qđ illi facere curauerunt: ⁊ ſanctorū oīm corpora honorabiliter iuxta ciuitate₃ ſepelierunt. Qui paſſi ſunt. xiij. kalen. octo.

¶ De ſancto Boderico epo. Ca. xciiij.

Bodericꝰ epſ cla-

ruit apđ metēſe₃ ciuitatē tpe theodeberti regis francorū. Qui aquitania exhortꝰ primo q̄dē miles egregiꝰ cū multas ꝯ barbaros victorias obtinuiſſet ⁊ corā deo ⁊ hoībꝰ famoſꝰ cēt oculoꝝ cecitatē incurrit: nūq̄ tū ip₃ patiētia deſeruit. Eodē āt tpe ſctūs arnulphꝰ metēſi eccl'ie p̄ſidebat. Bodericꝰ aūt ab angelo monitꝰ ad ciuitatē metēſe₃ venit: ⁊ ibidē ī eccl'ia ſancti ſtephani ꝓthomartyris vt monitꝰ fuerat ad deū deuote orauit: ⁊ lumē qđ dudū amiſerat recuperauit. Arnulphꝰ aūt ei carne ꝓpinquꝰ ip₃ in domū ſuā ſuſcepit: ⁊ diuina iuſſione p̄ſbyterū ordinauit. Deinde ſolitaria₃ vitā eligēs epatui reſignauit: ⁊ ſucceſſorē ſibi godericū reliq̄t ⁊ eremū petijt: vt ſupra in eiꝰ geſtis dictū eſt. xvij. kal. ſeptēbris. Bodericꝰ aūt eccl'ie metenſi exēplis ⁊ doctrinis laudabilr̄ p̄fuit. ¶ Dū aūt corpꝰ ſcti arnulphi defuncti ad eccl'iā ſuā cū ciuibꝰ deferret: deuenit ad villā hoīs impij: vt illac trāſitū haberet quā vc₃ ſctūs arnulphꝰ ſepiꝰ ī vita ſua monitū. nō potuerat a ſceleribꝰ reuocare. Dūq₃ ville appropinquarēt oēs immobiles facti vltra ꝓcedere nō valebāt: eo ꝙ ſcti corpꝰ illac trāſire nolebat: ⁊ dū oēs ꝓp hoc heſitarēt: ⁊ ſol iā occaſui feſtinaret: occurrit eis vir fidelis: ⁊ q̄ eos ad villā ſuā aliā inuitauit. Ad quā cūcti cū tāta celeritate venerūt vt volaſſe potiꝰ ꝙ meaſſe putarent. Vbi dū vinū nō reperiret: modicū ceruiſie ſctō epo oblate a deo multiplicatū eſt: vt nocte illa cūctis ad poculū abūdaret. Quieuit aūt in pace vir dñi. xiij. kal. octo. ⁊ tumulatꝰ iacet in eccl'ia. Metēſi.

¶ De ſctis Peleo ⁊ Nilo epis ⁊ martyribꝰ. Capi. xcv.

Peleus ⁊ Nilꝰ epi

apud paleſtinā martyrio claruerunt. Qui tpe perſecutionis in xp̄ianos ſeuientis: ꝓ cōfeſſiōe glorioſi nois xp̄iani: cū plurimis clericis detenti: ⁊ ignibus cōſumpti: immortalē a domino coronam percipere meruerunt decimotertio kalē. octobris: vt ait Ado in martyrologio.

¶ De ſanctis Felice ⁊ cōſtātia martyrib⁹.
Capitu.xcvj.

Felix preſbyter ⁊ cōſtātia martyres tēpore ꝑſecutionis Neronis imperatoris apō nuceriā ciuitatē paſſi ſunt. Qui rabie dicti ceſaris i xp̄ianos creſcēte dū xp̄z cōfiteri nō dubitaſſent: gladio capite ceſi martyriū conſummauerūt decimotertio kalen. octobris. Hec Ado. in martyrologio.

¶ De ſctis Fauſta ⁊ Euilaſio martyribus. Capitu.xcvij.

Fauſta virgo ⁊ euilaſi⁹ martyres apō Cyzicū ciuitatē paſſi ſunt ſub Maximiano impatore. Cū eēni fauſta eēt infantula annorū.xij. filia gemelli ꝓfectoris ciuitatis: parētib⁹ ambobus orbata xp̄m diu clara ꝯfitebaſ voce. Miſſus eſt igiſ Euilaſi⁹ ꝑſes annoꝝ.xl.a Maximiano auguſto ad Cizicū ciuitatē. Qui puellā detētā fecit radi: ⁊ ad turpitudinē decaluari. Sicq̄ꝫ i equuleo ſuſpēdi ⁊ torqri. Statimq̄ꝫ coruſcationib⁹ factis: multi miniſtrorū occiſi ſunt. Deinde in loculis miſſa: dū ab hora prima diei vſq̄ꝫ ad ſextā ſerra ferrea ſecareſ: nec in aliquo ledi poſſet: ꝓdicāte virgine gloriā xp̄i: euilaſi⁹ ꝑſes conuerſus ipſam dimiſit: ⁊ baptiſmū ſuſcepit. Deinde Maximianus hoc audito miſit alium preſidē nomine Tracum quem iurare fecit ne vnquam crederet in chriſtum. Qui Euilaſiū ⁊ Fauſtam iuſſit cōprehēdi: ⁊ Euilaſium in equuleo ſuſpendi ⁊ torqueri. Fauſtam vero ſicut crepidas capite: fronte: facie: pectore: totoq̄ꝫ corpore clauis configi. Cum autē illeſa ꝑmanſiſſet: mādauit eaꝫ cū Euilaſio in ſartaginē mitti: ⁊ plūbo bulliēte ollam repleri. Quibus orantibus ⁊ pſallentib⁹ plumbum ſicut aqua tepida refrigeratū eſt. Scti vero quaſi in balneo iacentes: voce ipſos de celo: vocante ſpiritum emiſerunt.xiij. kalend. octobris.

¶ De ſancto Priuato epō ⁊ mar.
Capitu.xcviij.

Priuatus epiſcopus ⁊ martyr paſſus eſt in territorio Gaualitane ciuitatis: tpib⁹ Valeriani ⁊ Galieni imperatorū ſub ꝑſecutione Allemanorū qui ab occidente aduerſus rem publicā cū rege ipſorū Herode cōuenientes: tranſmiſſo regno Gallias īfeſtabāt. Venerūtq̄ꝫ ad mōtē Gedronē i ſolo grauualitane ciuitatis poſitū: ad quaꝫ gaualitani ciues quaſi in ꝑſidiū cōfugerāt: quē ipſi hoſtes ꝑ biēniū obſederūt. Sꝫ beat⁹ epō cū populo ſuo in ipſo mōte nō erat eo q̄ꝫ in alio ſibi mōte cellā cōſtruxerat: in qua lectiōi ⁊ orationi inſiſtebat. Cū igitur hoſtes epm ibidē eſſe cōperiūt: ad eū accedūt: ⁊ ſperantes ꝑ hoc populū obſeſſum flectere: priuatū capiūt: ⁊ vt ſuos ciues ad ſe tradendū hoſtib⁹ inducat cōpellūt. Recuſantē vero hoc facere: fuſtib⁹ grauiſſime cedūt: ⁊ ducētes illū ad Gaulitanā quā ceperāt ciuitatē: cū nec ipſum ad immolādū idolis cōpellere poſſent: in ignē miſerūt. Sꝫ cū ide illeſus euaſiſſet: lāceis ⁊ cultris plurib⁹ ipm plagis ꝯfoderūt. Redeūtes aūt ad gedronē mōtē: ꝑpl'o libertatē egrediēdi concedūt: illiſq̄ꝫ exeūtib⁹ ⁊ ad eꝫ ſuū ſemincē recurrētib⁹: Germani oppidū capiūt ⁊ totalr̄ vaſtauerūt. Sanct⁹ autē martyr vulnerib⁹ ꝑſecutorū attrit⁹: inter ouiū man⁹ ſuarū poſt dies modicos emiſit ſpm̄ duodecimo kalendas octobris. Sepultuſq̄ꝫ eſt in ſubterranea crypta: ꝑꝑ ꝑſecutionē paganorum: qui nec ſanctorū cadaueribus indulgebāt.

¶ De ſancto Eulogio preſbytero.
Cap.xcix.

Eulogius preſbyter: vt in vitis patrum habetur: in eremo de ſcythi egyptiorūꝫ claruit. Qui cogitationes hoim̄ cognoſcēs: cū quoſdam aliquādo indigne velle cōmunicare videret ſingulos remouebat: ⁊ eorū eis cogitatiōes detegebat donec oēs ꝑ penitētiā purgabātur: ⁊ ſic illos ad cōmunionē admittebat. Quieuit aūt in eremo de ſcythi.xij. kalendas octobris.

¶ De ſctō Mattheo apl'o ⁊ euangeliſta. Ca.c.

Matthe⁹ apoſtolus ⁊ euangeliſta ex tribu leui progenitus a qua ⁊ ſcōm nomē aſſumpſit ex publico autem theloneario opere publican⁹ appellat⁹ ex publicanis a dño ad penitētiā vocat⁹ ⁊ in apoſtolatum trāſlat⁹ eſt. Hic prim⁹ in iudea ꝓpria lingua id eſt hebrea ſcripſit euāgelium: qd̄ qui poſt modū in grecum trāſtulerit nō ſatis claret. In quo quidem euāgelio vt Hieronym⁹ aſſerit. Vbicunq̄ꝫ euangeliſta veteris ſcripture teſtimonijs vtitur: nō ſequiſ ſeptuaginta interpretū authoritatē: ſꝫ hebraicam veritatē. Qui poſt aſcēſionē dñi primū in egypto predicauit: deinde ad ethiopiā trāſiuit: ⁊ veniens in ciuitatē eorum regiā: que dicitur natoober: in qua rex egypp⁹ regnabat: inueniſ ibi duos magos noīe Zaroes ⁊ Arphaxath qui ita homines ſuis artib⁹ demētabant: vt quoſcunq̄ꝫ vellent ſenſuū: ac membrorū officio ⁊ ſanitate ꝑuare viderenſ: vnde ⁊ ſe quaſi deos ab hominib⁹ adorari faciebāt. Matthe⁹ aūt apoſtol⁹ in eandē ciuitatem ingreſſus ⁊ apud candacis eunuchū regine: quem Philipp⁹ diacon⁹ baptizauerat hoſpitat⁹. Ita magorū ꝑſtigia detegebat: vt q̄cq̄d faciebāt hominib⁹ in perniciem: ipſe cōuerteret in ſalutē. Oēs quoq̄ꝫ infirmos ad ſe delatos quacūq̄ꝫ infirmitate curabat. Eunucho aūt apoſtolū interrogāte: quomodo tot linguas loqueretur ⁊ intelligeret. Expoſuit ei matthe⁹ qūo in mūdi principio vnica lingua hominū ꝑ ſuperbiā turriꝫ babylonis edificare volētiū cōfuſa in ſeptuagintaduo linguas diuiſa fuit. Et quomodo ſpirituſancto deſcēdēte omnium linguarū ſcientiā recepiſſent: vt ſicut illi qui per turrim factā vſq̄ꝫ ad celū edificare volebāt pre confuſione linguarū ab edificio ceſſauerūt: ſic apl'i ꝑ omniū linguarum notitiam turrim nō de lapidib⁹: ſed de virtutibus conſtituerent: per quā credētes celū aſcenderēt. ¶ Tūc ſuperuenit qui diceret magos illos cū ſingulis aduenire draconib⁹: qui ignē ſulphureum ex ore ⁊ narib⁹ euomentes: homines occidebant. Apoſtol⁹ autē ſigno crucis ſe muniēs ad eos ſecurus exiuit candace ꝑ feneſtrā cum plurib⁹ ſpectante: quem mox vt dracones viderūt ante pedes eius obdormierunt. Cum autem inſtante mattheo: vt eos magi excitarent ⁊ ipſi eos ſuis artibus excitare nō poſſent. Dixit apoſtolus eis: q̄ꝫ niſi chriſtus rogaſſet: dracones omnes furorem ſuum in magos exacuiſſent. Et cum populus cōueniſſet: precepit illis apoſtolus vt in nomine ieſu nullum ledentes abirent. Et cōtinuo ſine cuiuſq̄ꝫ leſione manſuetiſſime per portam vrbis egreſſi ſunt. Cepit autem apoſtolus de gloria paradiſi terreſtris magnū ſermonē cōtexere: aſſerēs illuꝫ cūctis mōtib⁹ eminere: ⁊ proximū celo: nec ſpinas vel tribulos ibi non eſſe: lilia nec roſas eius marceſcere: ſenectutem non euenire: angelorum ibidem organa reſonare: aues aduocatas continuo obedire. De hoc autem paradiſo terreſtri dixit hominē eiectū ꝓpter pctm̄ ſuiſ ſe: ſꝫ ꝑ chriſti natiuitatē ⁊ paſſionē ad paradiſuꝫ celeſtē melioṙē reuocatū aſcendere. Et cū hec populo loqueretur: ecce ſubito tumultus exoritur: in quo regis filius euphron mortu⁹ plangebatur. Que cū magi illi funeri aduocati ſuſcitare nō poſſent: ſuaſerūt regi q̄ꝫ in deorū cōſortiū rapt⁹ eſſet ideoq̄ꝫ illi ſimulacrū ⁊ tēplū cōſtrui oporteret. Predict⁹ autē eunuchus magos cuſtodiri faciens: inſtante regina euphenīſſa nomine apoſtolū aduocauit. Qui oratione fuſa iuuenē protinus ſuſcitauit. Quod cernēs rex egypp⁹ per vniuerſas prouincias ſuas editū miſit: vt omnes ad eum cōuenirēt: ⁊ deū in effigie hominis latētē viderēt: venerūt autē cū coronis aureis ei ſacrificare volētes. Quos matthe⁹ cōpeſcuit: ſeq̄ꝫ nō deū: ſꝫ chriſti ſeruū cōprobauit: ⁊ ſua predicatione pluſ q̄ꝫ ſeptuaginta milia hominū ad chriſtū cōuertit. Regē quoq̄ꝫ cū vxore ⁊ filio ſuſcitato: ⁊ omni familia baptizauit: ⁊ iphigeniā ei⁹ filiā virginē ſacro velamine conſecrauit: eamq̄ꝫ pluſquam ducentis virginibus prefecit. ¶ Populus autem de auro ⁊ argento apoſtolo oblato: ipſo iubente eccleſiam fabricauit: quam infra dies triginta perfectam: apoſtolus in nomine reſurrectionis chriſti ſancte dedicauit. Totamq̄ꝫ egyptum et ethiopiā ad fidē chriſti perduxit. Ipſe aūt in eccleſia cōſtructa annis trigintatres ſedit ⁊ multos preſbyteros ⁊ diacones ordinauit. Defuncto autē rege egyppo: hyrtacus rex crudeliſſimus regnum violenter accepit: ⁊ euphronē egypꝑi filiū eiecit. Obtento autē regno iphigeniam virgineꝫ concupiſcens: dimidium regni ſui apoſtolo promiſit: ſi eā in ſuū coniugiū faceret conſentire. Cui apoſtolus dixit vt iuxta morem predeceſſoris ſui die dominico ad eccleſiam conueniret: ⁊ preſente iphigenia cum ſuis virginibus: quā bona ſint iuſta ꝯiugia ab eodē audiret. Quo rex cū gaudio feſtinauit: putās mattheum velle iphigenie coniugiuꝫ ſuadere. Apoſtolus aūt virginibus ⁊ omni populo congregatis de bono matrimonij diu locutus: a rege plurimum eſt laudatus: credente quod hoc ideo diceret vt conſenſum virginis ad cōiugium inclinaret. Deinde impetrato ſilētio ſermonē repetiūt dicēs: quod ſi regis ſponſam aliquis ſeruorum vſurpare preſumeret: nō ſolū regis offenſam: ſed mortē incurreret: nō q2 vxorē duxiſſet: ſꝫ quia ſponſam dñi ſui: cōtra matrimonij federa violaſſet. Ita ⁊ rex hyrtacus ſciēs iphigeniā regis eterni ſpōſaꝫ effectā: ⁊ ſacro velamine cōſecratā nō poterat potētioris ſui ſpōſam tollere: ⁊ ſuo cōiugio copulare. Quod audiēs rex adiſſodiꝫ ꝑ ira inſaniens: furibūd⁹ abſceſſit. Apoſtol⁹ autē oēs ad patientiā ⁊ cōſtātiā confortauit ⁊ iphigeniā corā ſe timore ꝓſtratā: cū ceteris virginib⁹ bñdixit. ¶ Poſt miſſarū autē ſolēnia rex ſpiculatorē miſit: q apoſtolū iuxta altare ſtātē vbi corp⁹ chriſti ab eo cōfectū fuerat: expanſis manib⁹ orātē a tergo miſſo gladio interfecit: ⁊ martyrē domino cōſecrauit.xj. kalend. octobris. Quod popul⁹ videns ad palatiū regis incendēdū ꝓperabat: ſꝫ a ꝑſbyteris ⁊ diaconib⁹ vix detēti apoſtoli martyriū celebrauerūt. Corpuſq̄ꝫ eius in mōtib⁹ Parthorū honorifice cōdiderunt. Quod proceſſu tēporis inde trāſlatum apud Salernū digna veneratiōe q̄eſcit. Zaroes aūt ⁊ Arphaxath ex ea die qua Mattheus regis filium ſuſcitauit in perſidiā fugerūt: ſed eos apl'i ſimon ⁊ iudas ibidē vicerūt: vt diceſ infra in eorū paſſione.v. kalen. nouēbris.

¶ De ſancta Iphigenia virgine.
Capitulum.ci.

Iphigenia virgo filia fuit regis egypti: ⁊ diſcipula beati matthei apoſtoli. Quā idem apl's baptizauit: ⁊ xp̄i virginē ſacro velamine cōſecrauit. Cū aūt hyrtac⁹ rex apoſtolū occidi mādaſſet: vt ſupra in ei⁹ prima paſſione actū eſt: iphigeniam virginē cepit de ſuo cōiugio appellare: ⁊ ꝑ matronas miſſas: ac magoꝝ ꝑſtigia ꝓpulſare. Et cū eius aīuꝫ nullaten⁹ immutare poſſet: totā domū eius igne copioſo vallauit: vt eā cū ceteris virginib⁹ ꝯcremaret. Apoſtolus aūt cū āgelo eidē apparēs: omnē ignē ab ei⁹ domo excuſſit. Et erūpens flāma regis palatiū inuaſit: ⁊ vix ſolo rege cū filio euadēte: cūcta conſumpſit. Statimq̄ꝫ fili⁹ regis a demonio arrept⁹ patris crimina ꝓpalās: ad ſepulchrū apoſtoli ꝓperauit. Rex autē turpis lepro ſus effect⁹: cū curari nō poſſet ſe manu propria interemit: popul⁹ aūt euphronē ab apl'o baptizatū regē conſtituit: q̄ annis ſeptuaginta regnauit: ⁊ chriſti cultū amplificauit: totāq̄ꝫ ethiopiā eccleſijs repleuit. Iphigenia autem ducentarum ⁊ amplius virginum mater exiſtens in ſancto propoſito perſeuerans in pace quieuit. Cui⁹ Hiſtoria merito magiſtri ſui paſſione ſubijcitur quia dies dormitionis eius ignoratur.

¶ De ſctis alexādro epō ⁊ herculano marty. Cap.cij.

Alexander epiſcopus ⁊ martyr cū herculano martyre rome paſſus eſt ſub antonio ipatore. Qui dū clareret miraculis inter cetera iuueniū quēdā gētilē mortuum ſuſcitauit. Illeq̄ꝫ ſurgēs parentibus enarrauit qualr̄ in carcere obſcuriſſimo poſit⁹ erat: q̄dā ꝓo iuuenis ſplēdidiſſim⁹ ad eū acceſſerat: dicens q̄ꝫ alexāder epō ipꝫ vocabat: ⁊ ſic ſtatim ipſe corp⁹ redierat. Quapropter tā ipſe iuuen⁹ q̄ꝫ parētes cū alijs.cxxv. ad dñꝫ ꝯuerſi ſūt: ⁊ ab alexādro epō baptizati. Hoc audiēs antonin⁹ alexādrū ꝑ Corneliū preſidē fecit teneri: ⁊ vinctū romā adduci: quē creſcentius preſbyter: ⁊ bonifacius: ac Vitalis diacones ſecuti ſunt. Et dū imperatori preſentat⁹ xp̄m cōfitereſ primo fuſtibus cediſ: deinde carceri mancipaſ: datis ei quatuor dieruꝫ inducijs ad reſipiſcēdū. Cū aūt ꝑſbyter Creſcētius comes ei⁹ ipꝫ ſub arbore defleret: nūciatur ei ab angelo alexādrū de carcere fuiſſe ſolutū: qd̄ ille ita factū eſſe cōperit. Et cū xp̄ꝫ iterū predicaret: ⁊ ſignis clareret: iterū captus ⁊ imperatore antonino iubēte in equuleo ſuſpēſus eſt: vnguliſq̄ꝫ toto corpore laceratus: atq̄ꝫ lapidibus ad latera appoſitis aduſtus. Deinde ad templū apollinis adductus eſt vt ſacrificaret. Sed cum pars templi eius oratione corruiſſet: beſtijs exponitur: ſed intact⁹ permanens in fornaceꝫ mittitur: moxq̄ꝫ diuina virtute ignis extinguiſ. ⁊ herculan⁹ miles hoc viſo ad xp̄m cōuertiſ: ſtatimq̄ꝫ ambo ipi ab impatore decollari iubēſ. Cū aūt alexāder ad martyriū duceret quedā vidua ei petenti orarium commodauit: quod ipſe ſe ei remiſſurum promiſit. Quod audientes milites vidue illudebant: ⁊ orarium amiſſum dicebant. Sanctus aūt martyr via claudia vigeſimo ab vrbe miliario ductus eſt: ⁊ q̄ orario oculos texit: ſicq̄ꝫ gladium cū prefato herculano ſuſcepit: ⁊ cōtinuo facto terremotu vicus ⁊ therme corruerunt. Orarium autem per angelum vidue reſtitutum eſt: quod ipſa militibus redeuntibus oſtēdit. Creſcentius autem preſbyter ⁊ alij qui cum fuerant ſecuti corpus ipſius ſepelierunt in loco vbi ignem fornacis extinxit.xj. kalen. octobris. Sed poſtmodum papa Damaſus cryptam fabricauit: ⁊ ibidem ipſum depoſuit.

¶ De ſanctis mauritio ⁊ ſocijs militibus mar.
Capitulum.ciij.

Mauritius dux ſacratiſſime legionis thebeorū cum ſocijs ſuis exuperio: cādido: innocētio: victore vitali: ⁊ cōſtātio ſigniferis: ac reliquis eiuſdē legionis ſanctis militibus ſex milibus ſexcētis ⁊ ſexagintaſex paſſi ſunt ſub maximiano imperatore in Gallijs ciuitate ſedunenſi: in loco q̄ diciſ auganum. Ibi thebei

dicti sunt a ciuitate cor̃sique thebea nũcupatur: que est in partibus orientis vltra fines arabie. Cũ enĩ diocletian⁹ ⁊ maximian⁹ imꝑatores fidẽ christi cupientes penitus extirpare epistolas ad diuersas mundi partes direxissent: vt christiani sacrificare cogerent̃: aut diuersis penis perimerent: pluresq; ciuitates in quib⁹ iã xp̃iani ḍnabãt nũcios vacuos remisissent. Imꝑatores ira cõmoti p oẽs ꝓuincias mãdauerũt vt oẽs bellicis armis apti romã venirẽt vt oẽs rebelles romano imperio subiugarent. Erere autẽ ad populũ thebeorũ delate sunt q electã legionẽ sex miliũ sexcentorũ sexaginta sex ad ipatores miserũt vt eos in bellis iustis iuuarẽt, nõ aũt cõtra xp̃ianos pugnarẽt. Huic sacre legioni dux erat inclytus beat⁹ mauriti⁹. Diocletian⁹ autẽ maximianũ cõtra Gallias cũ infinito exercitu misit: eiq; legionẽ Thebeorum sociauit. Hi a scõ marcellino papa exhortati sunt: vt añ gladijs interirẽt q̃ fidẽ quã acceperãt violarent. Cũ ergo vniuersus exercitus alpes trãsmeasset: ⁊ ortodoxorũ aduenissent, iubet imꝑator: oẽs q secũ venerant idolis immolare: ⁊ cõtra xp̃ianos vnanimiter cõiurare. Quod audientes sancti milites septem miliaribus ab exercitu discesserunt: ⁊ in loco ameno q dicitur augaunũ circa rhodanũ cõsederũt. Quib⁹ maximianus missis militibus mãdauit vt ad deorũ sacrificia cum alijs festinarent. Quod illi se nõ posse facere respondentes, vtpote q; fidẽ xp̃i haberẽt. Tũc cesar ira succensus missis militibus iussit: vt aut eos dijs sacrificare cõpellerẽt: aut decimũ quẽq; eorũ quẽ sors contingeret ad terrorẽ exemplũ ꝓtinus decollarent. Sancti igit̃ cuz claudio vnus ante alterum festinabant ⁊ ad martyriũ peruenire certabãt. Quos sanctus Mauritius dux eorũ assurgens sacra oratione confortabat. Nunc q quoq; imꝑatoris dixit q iam xp̃i mãdatũ adimplere parati erant q petro dixerat: vt mitteret gladiũ in vaginam. Nã pro xp̃o mori oẽs parati erant: nullaq; vt pote xp̃i milites defensionẽ facere cupiebant: q ob defensionẽ reipublice tñi arma susceperant. Cum hec imꝑator audisset: iussit vt iterũ decimũ quẽlibet trucidarent. Quo facto experius signifer accinct⁹ inter cõmilitones stans: eos ad passionẽ glõsa locutione exortatur: ⁊ vt omnes arma ꝓijciant suadet: ⁊ virtutibus solis armentur. Dixitq; nuncijs augusti: vt hec imperatori referrẽt: q̃ ꝗ̃s milites essent suũ serui tamẽ potius errãt xp̃i. Cesari debebãt militiã: ꝗ xp̃o innocentiã. ab imꝑatore laboris stipendiũ accepãt: a xp̃o vite eterne p̃miũ prestabãt. Tũc imꝑator insaniens iussit omnẽ suũ exercitũ totã legionẽ circũdare ita vt nec vnus posset euadere. Vallãtur ergo sancti milites christi a militib⁹ diabolĩ nefandis manibus trucidãt̃: pedib⁹ equorũ cõculcãtur: ⁊ christo pciosi martyres cõsecrãtur. ¶ De eis aũt q plures euaserunt: vt ad regiones alias veniẽtes christũ p̃dicarẽt: ⁊ in locis alijs gloriosi⁹ triumpharẽt. Ex quib⁹ fuisse dicit̃ Solutor: Aduẽtor ⁊ Octauius. Apud taurinũ Alexãder. Apud bergomũ Secundus. Apud vintimilium cõstãtin⁹ victor ⁊ vrsus ⁊ alij q̃plures. Cũ ergo carnifices p̃dã diuisissent ⁊ in simul cõuiuarent: quendã iuuenez nomine Victorẽ illac casu transeuntẽ: ad secũ cõuiuendum inuitauerunt. Ille autẽ eorũ crudelitatem detestans requirere cepit: quomodo inter tot milia occisorum possent cum gaudio epulari. Cum q audiuisset q pro fide christi mortui essent: suspirans ille beatum se dixit si cum illis fuisset occisus. Cum autem illi cõperissent q xp̃ianus esset ipsum ꝓtinus trucidarũt. Quorum martyrũ corpora a xp̃ianis in ipso loco sepulta sunt: et ecclesia eorũ noĩe fabricata. Sed post aliquod tẽpus corpus Innocẽtij martyris i vnda rhodani immersum: inũdatione ipsi⁹ fluminis ad terrã euectum est: ⁊ ab eiusdem loci epõ cũ alijs in ecclesia sepultum. ¶ In dedicatione autẽ ipsius ecclesie faber quidã gẽtilis die dñico opus suum exercebat: qui a sanctorũ exercitu rapit̃ cedit: ⁊ q die dñico laboraret redarguit. Sed correctus ad ecclesiam cucurrit ⁊ xp̃ianum se fieri postulauit. Passi sunt autem sancti martyres decimo kalen. octobris circa annos domini. cclxxx.

¶ De sancto Siluano episcopo. Cap. ciiij.

Siluanus episcopus nazarenus claruit tempore Honorij imꝑatoris. Qui btĩ Hieronymi auditor fuit ⁊ eidẽ tãta dilectione cõiunct⁹: eiusdẽq; moribus ⁊ scĩtate ꝓximus fuit: te adeo ibat⁹: vt post ei⁹ obitũ a ciuibus scĩs Hieronym⁹ nou⁹ diceret. Cũ aũt post obitũ Hieronymi qdã Sabianus hereticus surrexisset: qui duas i xp̃o diuersas volũtates assereret: ⁊ in sua secta plurimos ꝯgregasset: ⁊ ad ꝓbãdã ei⁹ falsaz positionẽ libellũ cõpilasset: quẽ Hieronymo int̃itulauerat p̃dictã heresim comprobãtẽ eiusq; eloquentiã ⁊ stilũ habẽtẽ. Siluanus Sabinianũ ad disputãdũ requisiuit. Statutaq; die Siluanus cũ Cyrillo epõ Hierosolymitano: ⁊ catholicis ex parte vna. Sabianus vero cũ hereticis suis altera ad ecclesiã conuenerũt. Ibiq; cũ fuisset diutius disputatũ: hereticus opusculũ a se cõpositũ sui erroris fomẽtũ ꝓtulit: q̃d a Hieronymo cõpositũ asseuerauit. Quod ecõtra. Siluanus constãter negauit: ⁊ heresiarcham de falso cõpilato opere duriter icrepauit. Tandẽ inter se in hoc cõuenerunt: vt si vsq; ad horam nonã diei sequẽtis opus illud falso cõpositum Hieronymus miraculo quodã ostẽderet heretic⁹ capite puniretur: sin aũtẽ archiepiscopus. Catholicis ergo tota nocte in oratione ꝑsistẽtib⁹: die sequẽti circa horã pene nonã Sabian⁹ ad ecclesiã cũ suis aduenit: vt dei seruũ perimeret: eo q̃d nihil miraculi apparuisset. Nã Hieronymus aures clauserat: vt mirabilior appareret. Hora aũt debita Siluanus iuxta oblationẽ ler⁹ quasi ad nuptias ꝓgens ad suppliciũ duct⁹. Qui inuocato Hieronymo ne fides catholica deperiret: spiculatori collũ prebuit ⁊ vt se feriret rogauit. Cum aũt ille ensem leuasset adest subito Hieronym⁹ cũctis cernẽtibus: ⁊ ẽsẽq; manu spiculatoris enseq; tenuit: ⁊ Siluano vt exurgeret imꝑauit. Deinde hereticũ icrepauit: ⁊ scriptũ illũ falso cõpositũ astruxit: eiq; minat⁹ terribiliter iudiciũ mortis disparuit. Cõfestĩz ergo caput Sabiani a corpore detrũcatũ terra petiit: ⁊ spiculator ẽnsẽ aptauit: quo miraculo discipuli heresarche ad fidẽ catholicã redierũt. Post hec diabolus Siluani sanctitati inuidens vt ipsius famã lederet in eius specie se mutauit: ⁊ cuiusdã nobilis matrone nocte intrãs thalamũ eã in lecto iã positã de cõcubitu requisiuit. Illaq; clamãte homine in eius camerã introisse: accurrẽtib⁹ familia vicinis: diabolus ad fidẽ illorũ cõfirmãdã sub thoro lateri tauit. Quẽ illi inueniẽtes accẽsis luminib⁹ intuẽtes Siluanũ archieõz crediderũt. Et ꝓpter ipsi⁹ opinionẽ tñ pefacti iterrogauerũt: cur tãtã nequitiã p̃sũpsisset. Qui vt maius cõtra sanctũ odiũ icitaret cepit horrẽda loqui ⁊ asserere q ipm ad hoc mulier inuitasset. Illa aũt ipm aperto ore demẽtiẽs multas ab eo cõtumelias audiuit: q illi hec sustinere nõ valẽtes iniurijs ⁊ verberib⁹ ipm de domo expulerũt. Que cũ diuulgata fuissent: tota ciuitas cõtra illũ cõmota Siluanum hypocritã incendio dignũ acclamabat. Ut autez vir dñi audiuit hec patienter tulit: ⁊ deo gratias egit. Et ad cedendũ furori se ad bethlez ad locũ vbi magistri Hieronymi ad tps mãsurũ trãstulit. ¶ Reuoluto aũt anno cũ in eccl̃ia Bethleẽ ad sepulchrũ Hieronymi die quodã sol⁹ oraret: vir quidã maligni⁹ ingrediẽs Siluanũ hypocritã ⁊ adulterũ acclamãs: gladiũ educẽs ipm in eius guttur demergere voluit. Sed epõ hieronymũ inuocãte manu illi⁹ retrorsa: ⁊ gladio proprio seipsum peremit: super ueniens alter nequissimus existimansq; hoiem illũ p Siluanum interemptum: illũ similiter occidere conabatur. Sed quod primo acciderat ⁊ huic euenit. Subsequẽter duo alij intrauerunt: duosq; occisos videntes ignari diuinã iudicijsq; sc̃el⁹ illud factũ ab homine dei putauerũt. Quorum vnus in eum insiluit ense nudato. Sed epõ hieronymũ inuocante vir ille vt duo priores se ꝓprio ense et manu iugulauit. Quod socius magie ascribens ante forĩs ecclesie clamat Siluanũ adulterum ⁊ maleficũ: ac bonũ occisorẽ. Occurrit ppl̃s q̃ eum incẽdio dignũ accla mantes. Capiẽt innocens vt ad suppliciũ pertrahatur. Cyrill⁹ accurrẽs ipsum liberare nitit̃: ⁊ magis ppl̃s cõcitat. Cũ aũt extra ecclesiã ducerẽt. Hieronymus visibiliter de sepulchro exiẽs cũctis splẽdẽs apparuit q Siluanum dextera tenens de medio ppl̃i furẽtis eduxit. Inter hec demoniaca vinculis ferreis alligata ad tumulũ ei⁹ illuc rãda deferr̃. Sz Hieronym⁹ demoni mãdauit vt ex ea exiens cũctis publice q in siluanũ cõmiserat ꝓpalaret. Abor a femina illa diabol⁹ discessit in forma ⁊ habitu Siluani cũctis apparuit: ita vt ab eo nullaten⁹ discerni posset. Sicq; demõ cũcta q̃ ꝯ vir̃ dei ꝯmiserat enarrauit ⁊ omnino nusq̃ declarauit. Hieronym⁹ aũt Siluanus adhuc tenẽs dextera si aliud a deo vellet interrogauit: qui se de hoc seculo sumendum postulauit: ⁊ quod pe ticerat impetrasse audiuit. Statimq; disparuit Hieronymus: ⁊ post hore spaciũ in pace expirauit Siluan⁹. Omnes quoq; populi ad eius pedes procidunt: ⁊ de in eum commissis veniã petunt: corpusq; ipsius ad Nazareth tollentes in eius ecclesia honorifice condiderunt: quieuit in pace. x. kalend. octobris.

¶ De sancto Siluano abbate. Capitu. cv.

Siluanus abbas in deserto de Scithi claruit: de quo legit̃ in vitis patrũ q in extasi mentis raptus ad se rediens postmodũ flere cepit: dixitq; se vidisse quosdaz ex fratrib⁹ suis ad iferna trahi. Dũ aũt ad monasteriũ quoddã cum Zacharia ei⁹ discipulo venisset: ⁊ cũ fratribus aliquãtulũ comedisset: reuertens discipulũ aquã in via bibẽtẽ redarguit eo q ipsi⁹ diei ieiuniũ solueret. Qui dñi ei r̃didit: q̃: ieiuniũ seruarẽt: q̃ eo die cum fratrib⁹ comedissent ab abbate q illud fuerat cõuiuiũ charitatis. ¶ Aliquñ dñi quidã peregrin⁹ frater ad eũ venisset ⁊ fres ei⁹ manib⁹ operãtes vidisset: redarguit illos dicens q maria optimã partẽ elegit: qu⁹ abbas in cella locatũ hora nona cũ ceteris ad mẽsam nõ vocauit. Ille aũt post cibũ abbatẽ cur se nõ vocasset interrogauit. Cui ille respõdit q hõ spiritualis erat ⁊ esca op⁹ nõ habebat. Hoc audiẽs frater penitentiam egit: ⁊ Siluanoq; audiuit q etiã maria marthe ministerio indigebat. Hec in vitis patrũ.

¶ De sancto Jone presbytero ⁊ martyre. Capitu. cvj.

Jon presbyter et martyr apud Castresiũ pagũ passus est. Hic ex partib⁹ Athenarũ veniẽs scõ Carautio martyri vsq; Romaz sociat⁹ cũ btõ Dionysio epõ ex vrbe egressus cũ eodẽ galliã adijt: ⁊ ab ipso pbr̃ ordinat⁹. Castresiũ pagũ ꝑgrãs euãgeliũ p̃dicauit: herbis viretibus ⁊ aqua frigida sustẽtat⁹. Ad quẽ p̃dictẽ tres lictores a Juliano prefecto parisij missi sunt vt cũ tenerent ⁊ occiderẽt. Qui cũ ꝓpe parisiũ inẽtũ nullo timore territi: nec min⁹ turbati: nec villaten⁹ a doctrina desistentẽ verberib⁹ cesum decollauerunt. x. kalẽ. octobris. Cui⁹ corp⁹ truncũ caput manib⁹ tollẽs vsq; ad locũ vbi sanctus marty sibi sepulturã elegerat quasi miliario vno ꝓcedẽs ibidẽ occubuit: sepultusq; ibidẽ miro fragrãs odore in loco qui dicit̃ mons sancti Jonis.

¶ De sancto Florentio presbytero. Capitu. cvij.

Florentius presbyter floruit tempore Constantini imꝑatoris q sancto floriano martyri sociat⁹: de quo supra dictũ est in eius passione. iiij. nonas maij: post eius excessum ⁊ martyriũ sub Diocletiano ⁊ ꝑ actus ab angelo monit⁹ ad gallias venit: ⁊ ad portũ fluminis Rhodiani qui dr̃ Lugdunũ applicuit: vbi cum esset dies dissicus: vt missam audiret: ⁊ nauẽ cõfractam sine gubernatore repertã ascẽdit ⁊ angelo duce trãsiuit: ⁊ vbiq; demonia cũ inuentum ab oppressione immundi spiritus liberauit: ⁊ in ipsa via plurima alia miracula fecit. Quẽ sanctus Martin⁹ episcopus Turonẽ. per visum angelo monit⁹ sacerdotẽ cõsecrauit. A quo dimissus venit ad locũ ꝓpe ligerim cui nomẽ erat glorianã: in quo erat spelũca serpentibus plena: quos ille sua oratione fugauit: ⁊ ibidem ieiunijs ⁊ orationibus quotidie vacans mansionẽ elegit. Singulis quoq; annis orationi gratia Turonẽ venitebat. Cum autem peruenisset ad locum qui dicit̃ condata iuxta fluuium mulierem cecam flentem amarissime reperit: ⁊ ab ea filium ei⁹ atq; ductorẽ in flumine necatum audiuit: ⁊ mox oratione premissa in loco ei ostenso ab angelo piscatores rhetia iactare fecit ⁊ filium mulieris de flumine viuũ extractũ ei restituit ⁊ ipsaz insuper a cecitate sanauit. Uixit autẽ a tempore quo a sancto floriano fuerat separat⁹ annis. lxiij. ⁊ annorũ. cxxij. migrauit ad christum. x. kalend. octobris: sepult⁹ apud Lugdunum miraculis clarus.

¶ De sancto Sanctino episcopo ⁊ confessore. Capi. cviij.

Sanctinus episcopus apud Meldesẽ. ciuitatẽ claruit tpe Domitiani ⁊ Nerue imperatorũ q a beato Dionysio epõ ordinatus: missus est Carnotũ. ad p̃dicãdum: et postmodũ ab eodẽ Meldesi vrbi in põtificẽ p̃fect⁹ est: eiq; Antoniũ iunio rẽ in sociũ ⁊ pbr̃m cõcessit: ⁊ mandãs ei vt post martyriũ ipsi⁹ Dionysij q̃d se pro xp̃o passurũ didicerat: ipsa q circa se cõtigissent romano põtifici ⁊ fidelib⁹ rome intimare curarent. Itaq; postq̃ Dionysius passus est. Sanctin⁹ ⁊ Antoni⁹ romã pergebãt iussa impleturi: venientibusq; illis in Italiã Sanctin⁹ sociũ febricitantẽ diebus pluribus expectauit. Ne tandẽ iter retardaret: Antoninum hospiti cum encenijs ⁊ linibeis cõmendauit: vt si conualesceret: ⁊ inde ei ministraret si decederet: illũz inde sepeliret. Et sic a loco discessit. Antoninusq; post modicum decessit. Quẽ princeps ille obtus sibi retentis in stabulo iumẽtorũ in sterquilinio sepeliuit. Q̃d dum Sanctin⁹ qui iam fines vrbis retigerat per spiritũ cognouisset: ⁊ retrocedẽs ab hospite de socio requisiuit. Ille aũt eũ obisse: corpusq; se honeste sepelisse affirmauit. Quem Sanctin⁹ de mentiens ac redarguens ad locũ accessit: ⁊ oratione premissa sociũ de fossa euocans suscitauit. Quod princeps ille cernens cõfusus veniã petijt: ⁊ fidem xp̃i suscepit. Tunc ambo celebrata missa romã venerunt: ⁊ anacleto pape actus ⁊ gesta sancti Dionysij: ⁊ nõ ⁊ que sibi contigerant narrauerũt. ¶ Perfectoq; negotio ad vrbẽ Meldensem redierunt: predicationi instantes. Post q Sanctinus dormiuit in christo decimo kalendas octobris. Cui ⁊ Antoninus in ꝑpatu successit: ⁊ cõsumat⁹ ipse in sanctitate ad christũ migrauit. Quoꝝ ambo corpora in vno tumulo collocata requiescunt.

¶ De sancto Lino papa ⁊ martyre. Capi. cix.

Lin⁹ papa ꝛ martyꝛ: natione Italicus de regione Tuſcie: pr̃e herculano btõ Petro apoſtolo in pontificatu romano ſucceſſit. Seditq; anos. xj. mẽſes. iij. dies xiij. Hic ex precepto beati petri aplĩ cõſtituit: vt mulieres in eccleſia velato capite introirent. Dicũt quidã ꝑ Lin⁹ ꝛ clet⁹ petri ſucceſſores non ſederũt vt põtifices: ſed vt Petri coadiutores: qꝛ b⁹ beat⁹ Petr⁹ in vita ſua credidit eccleſiaſticarũ rerũ diſpoſitionẽ. Ipſe vero tm̃ p̃dicatiõi ꝛ orõni vacabat: ꝓpter qð tãta authoritate dotari meruerũt vt in catalogo põtificũ ponerẽtur. Clemẽtẽ vero ipſe beat⁹ Petr⁹ ſibi ſucceſſorẽ cõſtituit: lꝫ aũt hec veritate nitantur: tñ vt ait Hieronym⁹: beat⁹ Clemens ſpũ ſctõ plenus timẽs ne aplĩca ordinatio poſteris temporib⁹ trãſiret in vitiũ: vt quidã munus hereditariũ putãtes minus de dei cogitarent electione. Linũ ꝛ Cletũ ante ſe cogit põtificari. Et ſic Clemens prim⁹ fuit per Petri electionẽ: tertius vero ꝑ gradum. ¶ Hic btũs cp̃s cum demones effugeret mortuos ſuſcitaret ꝛ alia miracula faceret: multoſq; cõuerſos baptizaret: filiã etiam Saturnini conſulis a demonio liberaſſet ꝛ ad xp̃m ꝯuertiſſet. Saturninus cõſul credens hoc magicis artib⁹ fieri ipſum diuerſis penis afflictũ decollauit. Imperante Nerone. ix. kalẽ. octobris. Et lꝫ corp⁹ ei⁹ primo fuerit in vaticano ſepultum: poſtea tñ a Gregorio Oſtiẽſi epiſcopo Oſtiã tranſlatuꝫ eſt: ꝛ in eccl̃ia maiori ſancti Laurentij reconditum. Hic fecit ordinationes duas ꝑ mẽſem ſeptembrẽ: ꝛ ordinauit epiſcopos. xv. preſbyteros. xix. Et ceſſauit epiſcopat⁹ dies tres.

¶ De ſancta Tecla virgine ꝛ martyre. Capitu. cx.

Tecla virgo ꝛ martyꝛ paſſa eſt apud Iconiũ ciuitatem imperãte Nerone. Que ipſius vrbis p̃claro gñe orta btĩ Pauli aplĩ p̃dicatione ꝯuerſata: atq; virginitatẽ ꝓfeſſa: cũ ſpõſum haberet: nuptijs renũtiauit. Qð mater ei⁹ ſentiẽs filiã iudici tãq̃ xp̃ianã accuſauit. Tũc ꝓconſul Alexãder Teclã detẽtã iudicauit igni cremãdã. Et cũ in medio ignis eſſet poſita in nullo tñ exuſta eſt: imberq; de celo vehemẽtiſſim⁹ cadẽs rogũ extīxit. Sicq; virgo liberata ad domuꝫ vbi Paul⁹ hoſpitabat̃ aduenit vbi multos diſcipulos inuenit: q̃ ſe ꝓ ea orantes. vj. diebus aff lixerãt. ¶ Poſt aliquod tempus: Syr⁹ Alexãder Teclam detentã iudici iteꝝ obtulit: ꝛ de chriſtianitate detulit. Quã iudex beſtijs exponi iuſſit: ſed interiꝫ cã Tryphene matrone nobili imperatoris propinque cuſtodiendam tradidit. Die vero ſtatuta Tecla in arenaꝫ ducitur: ꝛ leene ſupra dorſum colligatur. Sed leena verſo capite: virginis pedes lambebat. Sicq; puella de arenario educitur illeſa ꝛ in die ſequẽti reſeruatur iterum feris ſubijciẽda tryphenaq; cõmendat̃ cuſtodiẽda. Sequenti iterũ die tecla producit̃: ꝛ ſpoliata in amphiteatrum mittitur: ꝛ leones ꝛ vrſi ad eam dimittuntur. Ad cuius pedes leena procidit: vſq; ad virginem currẽtem lacerauit. Leonẽ vero ferociſſimum eadẽ leena cõplexa cũ ipſo dimicauit ꝛ cum eo pariter mortua corruit: ꝛ ſic virginem defenſauit. Deinde in foſſam aque ſerpẽtib⁹ plenã inijcit̃: ſed ꝓtinus ſerpentes nube ignis oppreſſi moriunt̃. Dehinc tauris ferociſſimis pedib⁹ alligatur Et lamine candẽtes inter alia aſalium mittunt̃: vt ſaltu rapido cito diſcerperent vinctam. Sed ferrum candens cõbuſſit funes ꝛ ſolutis vinculis ergo liberat̃: diſcurrentibus tauris pre incendijs dolore. Clamantib⁹ autem populis cum tryphena magnũ deũ xp̃ianoruꝫ: ꝓcõſiliũ tam miraculi ſtupore quã populi timore: Teclã ſuis veſtibus indutã matronis liberam dimiſit. Quã Tryphenã in domum ſuã ſuſcepit ꝛ adoptans in filiã fidem xp̃i percepit. Multos etiam gentiles virgo domini ad fidem perduxit. Deinde ſe leutiã abijt: ꝛ in virginitate ꝛ ſanctitate vite perſeuerans: ſomno pacis dulciter requieuit nono kalẽdas octobris: ibidẽ ſepulta.

¶ De ſancto Conſtantio confeſſore. Capitu. cxj.

Conſtantius confeſſor apud Anconã claruit: qui in eccleſia beati Stephani prothomartyris manſionarij functus officio ſeruiebat: funditusq; terrena deſpiciẽs tota mẽte ad ſola celeſtia flagrabat. Quadã vero die cũ in cad.ꝫ eccleſia oleũ defeciſſet: ꝛ dei famul⁹ vnde lãpades accẽdere nõ haberet lampades oẽs aqua repleuit: atq; ex more in medio papyros poſuit: quos allato igne accẽdit: ſicq; aqua in lampadib⁹ ac ſi oleũ tota die ac nocte arſit. Cui⁹ ſanctitatis opinione creſcẽte multi ad eũ videndum ex diuerſis locis veniebant. ¶ Deinde vero quidam ex longinquo loco ad eũ videndũ ruſticus venit. Eadẽ vero hora cõtingit: vt vir dñi ſtãs in ligneis gradibus reficiendis lampadib⁹ deſeruiret. Cunq; is qui ad eũ vidẽdũ venerat: quiſnam eſſet inquireret ꝛ oſtenſum ſibi exili forma: ꝛ puſilla ſtatura cõſpiceret deſpexit: ꝛ eũ atq; in corde ſuo deriſit dicẽs ſe grandem hominem videre crediſſe: ille vero nihil habebat de homine. Quod vt conſtantius ꝑ ſpiritũ agnouit lampades reliquit: concituſq; deſcendens in amplexu ruit: ꝛ deoſculãs eũ gratias egit: ꝙ de ſe talia cogitaſſet: eo qð ipſe ſolus ex hominibus in eum cognoſcendum oculos apertos habuiſſet. Cui⁹ humilitatẽ ꝛ ſpiritum propheticum ruſticus conſiderãs: ꝛ veniã ab eo petiit: ꝛ deinceps in reuerentiã aſſumpſit. Quieuit autẽ in pace vir domini. ix. kalend. octobris ſepult⁹ Ancone. Hec gregorius primo dialo. capite. v. Corpus autẽ hui⁹ ſancti ꝓceſſu temporis Venetias trãſlatũ ꝛ in eccleſia ſancti baſilij collocatũ eſt. iiij. idus iulij.

¶ De ſancto Conſtantio ep̃o. Capitu. cxij.

Conſtantius epiſcop⁹ aquine ciuitatis fuit: ꝛ ioãnis pape ꝑmi tpibus claruit. Qui vltra nimiam ſanctitatis famã: qua apud multos innotuit: ſpiritu ꝓphetico dotat⁹ eſt. Cũ eñi in die ei⁹ obitus a circunſtantib⁹ ciuibus: vtpote tam amabilis pater diſceſſurus amariſſime plãgeret̃: q̃ſitũ eſt ab eo quẽ poſt ſe põtificẽ haberẽt. Quib⁹ ꝓphetico ſpũ r̃ndit: ꝙ poſt cõſtãtiũ mulioneꝫ: poſt mulionẽ fullonẽ: poſt fullonẽ neminẽ. Quib⁹ edictis vite ſpm̃ exhalauit. ¶ Defuncto vero ſancto ei⁹ eccleſie paſtoralẽ curã ſuſcepit andreas diacon⁹ illi⁹: qui quõdam in ſtabulis itineruꝫ curſum ſeruauerat equorum. Illo quoq; ex hac luce ſubtracto: epiſcopat⁹ ordinem iouinus ſortitus eſt: qui in eadem vrbe fullo extiterat. Quo adhuc ſuperſtite cuncti habitatores ciuitatis illi⁹ ꝛ barbarorum gladijs ꝛ peſtilẽtie vaſtitate deleti ſunt: vt poſt mortem eius: nec qui epiſcop⁹ fieret nec a quib⁹ fieret inueniri poſſet. Sicq; completa eſt viri dei ſentẽtia quaten⁹ poſt exceſſum duorũ epiſcoporũ ſe ſequẽtiũ ei⁹ aquineñ. eccleſia paſtorẽ minime haberet. Hec gregorius iij. dialogorum capite. iij.

¶ De ſancto Soſio martyre. Capitu. cxiij.

Soſi⁹ martyꝛ paſſus eſt apud ciuitatẽ putcolanã tpe diocletiani imꝑatoris ſub Timotheo preſide: qui cũ eſſet diaconus meſſenate ciuitatis annorũq; triginta poſt paſſionẽ ſcti Januarij bñuentani ep̃i paſſus eſt. Cũ aũt quodã tpe p̃ſite ipſo ep̃o euãgeliũ in eccleſia legeret: vidit ep̃s de capite ei⁹ flãmã exurgere: quã nemo ali⁹ vidit: ꝛ et p̃nũciauit eũ martyrẽ futurũ: non poſt multos dies ianuari⁹ ep̃s tent⁹ ꝛ ĩ carcere miſſus eſt: ad quẽ viſitandũ cũ veniſſet Soſi⁹ cũ diacono feſto ꝛ lectore deſiderio: ꝛ ipſi ſimul cum eo detẽti ſunt. Et poſtq̃ ianuari⁹ cũ alijs ei⁹ ſocijs paſſus eſſet: vt dictũ eſt ſupra in eorũ paſſione. xiij. kal. octobris ꝛ ipſe Soſi⁹ ab eodem preſide pro xp̃i noĩs confeſſione gladio ceſus eſt nono Kalend. octobris.

¶ De ſancta Salaberga abbatiſſa. Cap̃. cxiiij.

Salaberga abbatiſſa in territorio Lugduñẽſi claruit tpibus ſcti Sulpitij ep̃i bituriceñ. ꝛ Dagoberti regis frãcorum. Hec in ſuburbano leucorũ oppido territorij lingoneñ. parẽtib⁹ claris et religioſis exorta. eſt a natiuitate ceca. Cũ aũt ſctũs Euſtaſi⁹ abbas colũbani ſucceſſor in domũ Gũdonij patris puelle hoſpitat⁹ eſſet: duoſq; filios viri ſibi oblatos bñdixiſſet. Salabergam cecam eidẽ adductã poſt triduanũ ieiuniũ illuminauit: ꝛ ſp̃ualibus diſciplinis informauit. Quã parẽtes cuidã gñoſo viro lꝫ dudũ renitentem inuitã in cõiugẽ tradiderũt. Quẽ infra duos mẽſes defuncto: iterũ inuita maritat̃ Aldnino comiti regis dagoberti: ex quo quinq; filios ꝓcreauit. Tandẽq; virũ ad caſtitatẽ cõuertit: eiuſq; obtẽta licẽtia cũ cõſilio Valberti ſucceſſoris euſtaſij abbatis in ſuburbano lingonẽſi: in paterna hereditate cenobiũ puellarũ cõſtruxit: ꝛ eꝛũ ciuili bello inter reges francorũ exorto: inde cũ ſctõ valberto diſceſſit: ꝛ Ludunũ veniẽs monaſteriũ illud fabricauit: vbi pluſq̃ treccentarũ puellarũ ancillarũ xp̃i mater extitit. ¶ Dũ quodã tpe ſancti Valberti p̃ſtolaret̃ aduentũ ꝛ vinũ ad ſufficientiã nõ hꝛet: ſua oratione vinũ in vegete multiplicauit: ꝛ q̃ ſemiuacua erat plenam repperit. Vite ſue inſtãte termino ꝑ viſionẽ vidit tabernaculũ mire claritatis de celo deſcẽdere: in quo recepta in prato ameno ſumme pl̃chritudinis trãſlata eſt. Quẽ ſibi locũ adeo paratũ intellexit. Eidẽ etiã dormiẽti cingulũ a renib⁹ ſolutũ eſt: ꝙ nuſq̃ cõparuit dictum eſt ei ipſam die centeſimo a corpe migraturam: q̃bus diebus continue pſalteriũ legit: ꝛ die ſibi ſtatuta videlicet. ix. kalend. octobris in pace quieuit.

¶ De cõceptione ſctĩ Joãnis baptiſte. Cap̃. cxv.

Conceptio ſancti Joannis baptiſte in martyrologio Hiero. viij. kalen. octobris ſcribit̃ ꝛ in quibuſdã eccleſijs celebrat̃. A quo die vſq; ad ei⁹ natiuitatẽ nouẽ mẽſes integralr̃ numerant̃: nullo die deficiente nec ſuperãte: vt ſicut triũ hoĩm tm̃ celebrant̃ feſta natiuitatũ: ſcꝫ xp̃i ꝛ btẽ virginis ac ipſi⁹ baptiſte: ſic ꝛ eoꝝ celebrant̃ feſta cõceptionũ. Feſtũ autẽ conceptionis matris dñi ꝑ reuelationẽ primo cognitũ fuit: ſicut dictũ eſt in legẽda conceptionis ei⁹ ſexto idus decẽbris. Qualiter autẽ cõceptionẽ Joãnis baptiſte tali die fuiſſe factã habuerit hieronymus: incertũ eſt: veriſimiliter tñ credi poteſt ꝛ recte opinari ꝙ ſicut cõcept⁹ ꝛ ortus baptiſte in alijs ꝑfect⁹ apparuit: ꝛ ſic tp̃s eius quo fuit in vtero integrum eſſe debuit: vt ſicut xp̃s nouẽ mẽſibus integralr̃ in vtero virginis fuit ſic ꝛ baptiſta poſt eorũdẽ menſiũ integralẽ decurſum de vẽtre matris exiuit: vt ſicut natiuitas precurſoris aſſimilat̃ natiuitati ſaluatoris: ſic ꝛ ei⁹ cõceptio ad xp̃i conceptionẽ inquantũ eſt poſſibile ſimilet̃. Et notandũ ꝙ circa conceptionẽ Joannis baptiſte: tria miracula ſpecialr̃ apparuerũt: que aliqualr̃ tacta ſũt ſupra ĩ ei⁹ natiuitate. viij. kal. iulij ſcꝫ ſupnaturalis cõceptio: in vtero ſanctificatio: ꝛ ꝓphetalis doni repletio. ¶ Fuit eñi primũ ſupnaturalis cõceptio: qm̃ erat Elizabeth ſterilis: ꝛ ambo parẽtes p̃ceſſerãt in dieb⁹ ſuis. Ideoq; Zacharias de ꝓmiſſione angelica dubitauit. Cõſueuit eñi homo dubitare. ¶ Aliqñ ꝓpter promiſſorũ magnitudinẽ: ſicut ꝛ abrahã legit̃ ꝙ dubitauit qñ dñs ſem̃ ñ ſuũ terrã chanaam poſſeſſurũ eſſe promiſit. Geñ. xv. ¶ Aliqñ ꝓpter fragilitatis proprie conſiderationẽ: ſicut pꝫ in Gedeone qui cũ familia ei⁹ eſſet infima in tribu manaſſe: ꝛ ipſe minim⁹ in domo patris ſui dubitauit quõ Iſrael liberare poſſet. Judic. v. ¶ Aliqñ ꝓpter nature impoſſibilitatẽ: ſicut pater in ſarra que iñã ſenectutẽ cõſiderans riſit cũ dñs Abrahe filiũ ex ea naſciturũ eſſe predixit. Geñ. xviij. Ex his aũt oĩbus Zacharias dubitare potuit qꝛ ibi erat ꝛ magnitudo promiſſionis: qꝛ de filio naſcituro dictum eſt. Erat eñi magnus corã dño ꝛ conſideratio proprie fragilitatis: qꝛ talem filiũ habere ſe reputabat indignũ ꝛ impoſſibilitas naturalis qꝛ vxor ei⁹ erat ſterilis: ꝛ ambo ꝓceſſerãt in diebus ſuis: nihilominus tamen plagã incurrit amiſſionis loquele: ꝓpter eius incredulitatẽ vt ex hoc maius miraculum in natiuitate filij appareret ꝛ propter alias rationes ſuperius in natiuitate Joannis aſſignatas. ¶ Scdm̃ miraculũ fuit in vtero ſanctificatio: qꝛ de eo dictum eſt. Et ſpũſancto replebitur adhuc ex vtero matris ſue. Qð priuilegiũ in quatuor ſanctis tantũmodo reperitur: ſcꝫ in hieremia propheta. Hiere. primo. Anteq̃ exires de vulua ſanctificaui te. In iacobo iuſto apoſtolo: ſicut hieronymus teſtatur. In ioãne baptiſta: ꝛ in beata virgine maria: lꝫ talis ſanctificatio et ſpũſancti repletio longe plenior fuerit in beata virgine ꝙ in alijs ꝑnoīatis ſanctis. ¶ Et notãdũ ꝙ lꝫ Joannes baptiſta fuit in vtero ſanctificatus: fuit tñ originali peccato cõceptus: alioqui non fuiſſet Zacharie filius: vnde feſtum illud licet dicant cõceptionis eſt tñ potius feſtum ſanctificatiõis: qꝛ vcꝫ in vtero matris ſanctificatus fuit. Sicut ꝛ de beata virgine ſuperius dictum eſt in legenda conceptionis: eius vnde ſub vocabulo conceptionis agitur feſtum ſanctificationis. ¶ Tertium miraculum fuit prophetalis muneris repletio. Ideo dicitur pluſquam propheta: quia anteq̃ naſceretur prophetare meruit: quando in vtero matris exultans ad vocem ſalutationis marie: dñm ſibi adeſſe cognouit. Unde chriſoſtomus. Nunquid propheta fuit vt prius fieret propheta quam homo? Et qꝛ conſuetudo erat vt prophete vngerentur. Ideo chriſtus fecit mariam ſalutare elizabeth. Et ſermo procedens de vtero matris vbi habitabat dñs: ꝛ ꝑ aures elizabeth ingreſſus deſcenderet ad ioannem: ꝛ eum illic vngeret in prophetam. ¶ Non ſolum aũt ipſe antequam naſceretur prophetauit: ſed inſuper ſuis meritis matri prophetie ſpiritum tradidit: vnde chriſoſtomus. Quis ꝓphetarum cum eſſet propheta ꝓphetam facere potuit? Helyas quidam vnxit Helyſeum in prophetam: nõ tamen prophetandi gratiam illi donauit. Iſte autem in vtero matris exiſtens diuini introitus ſcientiam matri donauit: ꝛ os illius in verbo confeſſionis aperuit: vt cuius non videbat perſonam: cognoſceret dignitatem dicẽs: vnde hoc mihi vt mater domini mei veniat ad me. Hec chriſoſtomus.

¶ De ſanctis Andochio Thyrſo ꝛ felice martyribus. Capitulum. cxvj.

Andochi⁹ thyrſ⁹ ⁊ felix martyres apud aurelianū paſſi ſunt ſub aureliano īperatore. Ex quibus Andochi⁹ ⁊ Thyrſus miſſi ſunt a ſancto Policarpo epō in gallias ad pdicandū. Qui venientes Aureliauū dū ſua pdicatione multos cōuerterent: ⁊ multos martyres cōfortarēt: recepti ſunt hoſpitio a felice xpiano negociatore: pauperū hoſpite cūctorū. Et cū ad īperatorē ibidē tūc degentē accuſati fuiſſent: inde educti ſunt. Quos dū eorū hoſpes inſequiť cū eis ſil' detineť: oēſq ſimul imperatori pſentanť. Et dū xpm cōfiterenť: manib⁹ ſuſpēdunť: ⁊ ſaxa in pedib⁹ alliganť: ⁊ ſic in ſuſpendiculo vſq in craſtinū dimittunť. Cū aūt ſequēti die incolumes inuēti fuiſſent: in ignē copioſuȝ miſſi ſunt. Sȝ cōbuſtis vinculis: ⁊ flāmis imbre copioſo extinctis: ipſi inuſti oīno pmanſerūt. Quos īpator continuo decollari mādauit. Fauſt⁹ vō xpianus cum Symphoriano filio ſuo corpora eorum collecta ſepeliuit octauo Kalendas octobris.

¶ De ſctis q̄draginta nouē martyrib⁹. Cap. cxvij.

Quadraginta nouē martyres paſſi ſunt in Calcedonia ciuitate ſub Diocletiano īpatore pconſule aūt priſco. Ibi cū btā Euphemia virgine detēti cū nollent deo Marti ſacrificare p dies viginti in carcere macerati ſunt. Deinde iuſſu pſidis educti alapis in faciem ceſi: ⁊ grauiť flagellati: iterū vincti in carcerē reducti ſunt ⁊ īpatori reſeruati: vt de his ſupra actū eſt in paſſione Euphemie. xvj. kal'. octobris. Poſt dies aūt duodecim īperatori Diocletiano calcedonē venienti: ta pcōſule pſentanť. Quos cū īpator in xpi fide īmobiles repiſſet eos oēs vinctos leonib⁹ ⁊ vrſis expoſuit deuorādos. Et cū a feris intacti cuſtoditi fuiſſent iuſſit eos oēs pariť decollari. viij. kal'. octobris.

¶ De ſctō Cleopha diſcipulo. Cap. cxviij.

Cleophas diſcipul⁹ vn⁹ ex. lxxij. fuit. Hic vn⁹ ex illis duob⁹ extitit quibus in caſtello emaus eūtib⁹ in die reſurrectiōis ſue dūs apparuit: ⁊ ab ipſis inuitatus cū eis diſcubuit: quē et ipſi in panis fractione cognouerūt. Alius vero Lucas euāgeliſta fuiſſe dicit. Hūc aūt tradunt apud ipm caſtellū Emaus in eadē domo qua mēſam dūo parauerūt poſt diſcipulorū in iudea diſperſionē p cōfeſſione xpi a iudeis occiſum ⁊ glioſa memoria ſepultum: q̄ paſſus eſt ſeptimo kalen. octobris. Hec in martyrologio Adonis ſumpta ⁊ Hieronymi ſcripturis ⁊ chronicis antiquis.

¶ De ſancto Firmino preſbytero ⁊ martyre. Capitulum. cxix.

Firminus preſbyter ⁊ martyr apud Ambianū paſſus eſt ſub Lōgino ⁊ Sebaſtiano preſidibus: qui ex ciuitate Hiberniē: q̄ dicit Pamphilonia ort⁹ patre firmo ſenatore: cū adhuc eſſet puer traditus eſt honeſto preſbytero ſacris literis imbuendus: qui annorū. xvij. etate ⁊ doctrina proficiens: ⁊ pro honeſto iam ſene predicationis officiū ſupplens: ab eodem ad honoratum epiſcopum Toloſam miſſus eſt: a quo ⁊ preſbyter eſt ordinatus. Anno vero etatis ſue. xxij. reuerſus ad magiſtrum relictis omnib⁹ apud Andegauēſ. vrbem anno vno et tribus menſibus predicauit: et multos ad chriſtum conuertit: deinde Belnacum veniens a Valeſio preſide ob chriſti confeſſionem ſepe vſq ad mortem flagellatus eſt: et poſt hec in carcerem clauſus: ſergio ſucceſſori valerij reſeruatus eſt: ſed a populo violenter ſolutus: ibidem diutius predicauit omnem populum baptizauit: et eccleſias plures conſtruxit: inde Ambianum perrexit: ⁊ infra quadraginta dies tria milia hominum ad chriſtum conuertit. Tandem a Longino et Sebaſtiano preſidibus comprehenſus: propter timorem populi in carcere decollatus eſt: ſeptimo kalendas octobris. Fauſtinianus autem ſenator pater ſancti Firmini epiſcopi: de quo ſupra dictum eſt. iij. kalendas ſeptembris: qui ab eodem martyre cum filio fuerat baptizatus corpus ei⁹ rapiens in ſuo cimiterio ſepeliuit: quod poſtmodum Saluius Ambianeñ. epiſcopus in eccleſiam maiorem tranſtulit: de quo ſupra habitum eſt. iij. idus ianuarij. Sebaſtianus autē preſes in vltionē martyris chriſtianis ciuibus Beluacenſib⁹ poſtmodum interfectus eſt.

¶ De ſancto Herculano martyre. Cap. cxx.

Herculanus martyr paſſus eſt rome ſub Aureliano imperatore: qui a btō Alexandro papa ad xpm conuerſus eſt ⁊ baptizatus. Cum idem Alexander in cuſtodia teneretur apud quirinum tribunum: quapropter Aureliano accuſatus ⁊ ab eodem cōprehenſus atque fuſtibus ceſus in confeſſione nominis dūi tandē gladio cedēte martyrij palmam percepit. viij. kalend. octobris. Cuius corpus via numentana. vij. ab vrbe miliario a chriſtianis ſepultum eſt.

¶ De ſanctis Cypriano epiſcopo ⁊ Iuſtina virgine ⁊ martyribus. Cap. cxxj.

Cyprianus epiſcopus ⁊ Iuſtina virgo paſſi ſunt apud Damaſcum ⁊ cōſumati in Nicomedia ciuitate tpe Claudij imperatoris ſub Eutelio comite orientis. Btā namq Iuſtina de ciuitate Antiochie filia Eduſij ſacerdotis idolorū quotidie ad feneſtrā ſedēs: ⁊ preliū diaconē legentē euangeliū audiēs cōuerſa eſt. Qd̄ cū mater patri in lecto nunciaſſet: ⁊ ambo dormitātes xpm cū angelis eos ad regnū celorū vocantē vidiſſent: euigilātes mane et ipſi cōuerſi ad eccleſiā cōuenerūt: ⁊ vna cū Iuſtina ab optato epō baptiſmū pceperūt: a quo poſtmodū Eduſius pſbyter ordinatus eſt. Quo defuncto dū virgo chriſti eccleſiā frequentaret: ⁊ eam quidā Aglaius ſcholaſticus adamaret: miſit ad eā matronas ⁊ viros vt ſibi illā peterent in vxorē. Que cū omnibus ſe chriſto deſpondiſſe rñderet. Ad cyprianū magum iuuenis acceſſit: qui puer ab annis ſeptem fuerat diabolo conſecratus vt artibus ſuis Iuſtinā in eius amorē concitaret. Cyprianus aūt aduocauit demonē quendā ⁊ eum adiurare cepit vt virginē de libidine tentatā ad ſe adduceret vt eā vel ipſe vel Aglaius cognoſcere poſſet. Demon aūt vnguentū quoddā Cypriano tradidit: vt domū virginis pungeret: ⁊ ipſe poſtmodū noctu ad eā tētandā introiret. Qd̄ cū factū eſſet ⁊ demō ingreſſus cor virginis in amorē cōcitaret. Iuſtina oratione pmiſſa ſignū crucis adidit: ⁊ diabol⁹ territ⁹ fugit ⁊ ad Cyprianū cōfuſus rediit: quē cū interrogaſſet: cur ſine effectu rediſſet dixit ſe ſignum vidiſſe: in quo oīs virtus eius defecerat. Cyprianus autē demonem fortiorem miſit: ſed q̄d

primo cōtigerat: ⁊ ſecūdo euenit. Quod Cyprianus videns illos deriſit: ⁊ principē demoniorum aduocauit: ⁊ adiuratū ad virginē deſtinauit. Qui illam diuerſis languoribus prius vexatā ad ſe media nocte ducturuȝ promiſit. Tunc diabolus in ſpeciem virginis ſe mutauit ⁊ ad Iuſtinaȝ ingreſſus: dixit ſecum ſe velle manere ⁊ virginitatem ſeruare. Et cum virgo acquieſceret ⁊ virginitatis premia commendaret: cepit eam tentare dicens q dubium eſſet ne ex hoc deum offenderet cū ipſe primis parentibus prolis generationē precepiſſet. Cū aūt cor virginis per immiſſionē demonis in ardorē libidinis concuti cepiſſet: illa in ſe reuerſa et quis ſibi loqueretur intelligens ſigno crucis ſe muniuit ⁊ diabolū vt fumū inſufflauit: et ſtatim ab omni tētatione liberatā ſe ſenſit. ¶ Poſt hec diabolus in ſpeciem iuuenis Aglaij ſe trāſfigurauit: ⁊ in eius lectulum ingrediēs in amplexus ei⁹ ruere voluit: ſed ſigno crucis edito confeſtim euanuit. Deinde permittente deo ipſam febribus fatigauit: ſed virgo chriſti oīa certamina ſuperauit. Videns diabolus q nihil proficeret in formam Iuſtine ſe tranſmutauit: vt formā Iuſtine pollueret ⁊ eā ad Cyprianum ſe adduxiſſe iactaret: et in tali ſpecie ad magum cucurrit: ipſumq quaſi amore eius languēs oſculari voluit. Sed mox vt Cyprianus nomen Iuſtine nominauit diabolus nomē illud audire non valens diſparuit. Quapropter Cyprianus deluſum ſe videns ad oſtiū virginis diu vigilauit: et quandoq in feminā: quandoq in auem ſe arte magica: vt videbatur cōmutauit: ſed cū veniſſet ad oſtiū ei⁹ nec auis nec femina: ſed Cyprianus apparebat. Aglaiū tandem in paſſerem arte magica cōmutauit: qui mox vt ad feneſtram virginis volaſſet: nō paſſer: ſed iuuenis videbatur: ⁊ cū nec poſſet fugere: nec ſalire: ipſum Iuſtina redarguit: ⁊ per ſcalam deponi fecit. ¶ Victus ergo diabolus per omnia ante Cyprianum confuſus ſtetit: quē ille interrogauit quomodo in nullo in xpianā virginem perualeret. Quē demon primo ſibi iurare fecit q nūq ab eo diſcederet: deinde ei dixit q ſignum crucifixi viderant: ⁊ in hoc territi fugerant. Interrogatus quoq an xps diabolo maior eſſet. Reſpondit ipſum maiorem omnibus qui demones oēs igne cruciandos iudicaturus eſſet. Tunc Cyprianus virtutes diaboli contēnens omnia idola ſua confregit: et codices cōbuſſit: ⁊ veniēs ad epm antimū baptiſmū inſtanter petiit. Sed ille Cyprianū ſibi illudere velle putabat: q: ipſum magum eſſe cognouerat. Cum aūt cūcta que ſibi contigerāt narraſſet: ab eo ſacrum baptiſma ſuſcepit. Quē epiſcop⁹ antimus in diaconum: ⁊ poſt annum in preſbyterū ordinauit. Cui ⁊ Cyprianus in epatu ſucceſſit: qui xpi fidē conſtanter predicabat: ⁊ multos gentiliū conuertebat: et in chriſti nomine miracula faciebat. Cyprianus autē epūs Iuſtinam in quodā cenobio matrem plurimarū virginum conſecrauit. Qui et martyribus multas epiſtolas deſtinabat: ⁊ eos in certamine confortabat. ¶ Poſt hec Eutelius comes orientis Cyprianū ⁊ Iuſtinā detētos: dū idola adorare nollēt iuſſit tormētis affligi: ⁊ Cyprianum quidem ſuſpendi ⁊ exungulari. Iuſtinā vō neruis flagellari et alapis cedi: deinde ambos in carcerē trudi. Die quoq ſequenti iuſſit parari ſartaginem pice adipe ac cera plenam: ⁊ in eam Cyprianū iactari. Cūq ipſum ignis nō tangeret: ⁊ Iuſtina ingredi formidaret: Ciprianus eam hortabatur vt intraret. Que ingreſſa omnino ſicut ⁊ ille illeſa permāſit. Sacerdos aūt idolorū cū de conſenſu comitis ad ſartaginē veniſſet vt ſuis carminib⁹ maleficia xpianorū diſſolueret continuo ignis de ſartagine exiuit: ⁊ eū penit⁹ cōſumpſit. Tunc de cōſilio terentiani cognati ſui eos in cuſtodia arctauit vt interī claudio q̄ geſta fuerāt ſcriberet: ⁊ ille de eis p libito ſuo diſponeret. Et mandante claudio ad ciuitates Nicomediā adducuntur: ⁊ iuxta flumē Galli cū q̄dā tertio xpiano pegrino ⁊ incognito noīe pariter decollāť. Quorū corpora cum canib⁹ expoſita. vij. diebus intacta permanſiſſent: a nautis q̄buſdā xpianis in nauē leuata: ⁊ romā delata: atq ſepulta ſunt. Nunc autem vt dicitur placentie quieſcunt. Qui paſſi ſunt. vj. kalen. octobris. Circa annum domini. cclxx.

¶ De ſancto Euſebio papa ⁊ mar. Cap. cxxij.

Euſebius papa et martyr huius nominis primus natione grec⁹ ex medico. Marcello pōtifici in epatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos. ij. mēſes. ij. dies. xxv. Huius tēporibus inuenta eſt crux dūi noſtri ieſu xpi Hieroſolymis ab Helena regina ſicut ipſe in quadam epiſtola ſua ſcripſit. Que tamē epiſtola apocripha reputať: quia nec ei⁹ tpe crucē dūi inuentā fuiſſe veriſimiliter credit. Sed meli⁹ tpe ſiluestri pape. Qui Cōſtantinū imperatorē baptizauit: quī ⁊ baptizat⁹ Helenā matrē cōuertit. Que poſt ei⁹ cōuerſionē crucē dūi inuenit. Hic ſanctus pontifex pro xpi noīe martyrio coronatus eſt: ſub perſecutione Conſtātini anteq fieret xpianus. Et ſepultus eſt cuȝ fratribus ſuis iuxta corp⁹ beati Petri in vaticano ſexto Kalē. octobris. Et ceſſauit epatus dies ſeptem.

¶ De ſanctis Coſma ⁊ Damiano ⁊ ſociis martyribus. Cap. cxxiij.

Coſmas ⁊ Damianus: Antinus: Leontius ⁊ Euprepi⁹ martyres in ciuitate Egea paſſi ſunt tpib⁹ diocletiani ⁊ maximiani imperatorum ſub pſide lyſia. Quorū duo primi fratres ex eadē ciuitate que eſt in arabia: matre religioſa noīe theodora geniti: arte medicine docti: virtute gratie xpi: omnē infirmitatē nō ſolum ab hominib⁹: ſed etiā a iumentis curabant: gratis oīa tribuētes. Nā ⁊ camelū arte diabolica debilitatū ſanū reſtituētes: illeſuȝ abire fecerūt. ¶ Matrona aūt noīe palladia paralytica: cum oīa ſua in medicis cōſumpſiſſet ad ſctōs dei acceſſit: ⁊ ab eis ſanitatem integram reportauit. Tūc illa damiano munuſculū obtulit. Et cū recipere nollet: ⁊ illa cum ſacramētis p nomē dūi adiuraſſet recipere acquieuit: vt ei⁹ deuotioni ſatiſfaceret: ⁊ ne nomen dūi ſpernere videretur. Qd̄ vt coſmas cōparuit: turbat⁹ precepit: vt ne corpus ei⁹ cū fratris corpore poneret. Sequēti vero nocte dūs coſme apparuit ⁊ fratrē de ſuſcepto munere excuſauit. ¶ Audiens autē preſes lyſias famā eorum: ⁊ q in xpi virtute infirmitates ſanabant: eos ad ſe accerſiri fecit: ⁊ que eſſent eorum noīa: que patria: que cōditio: que fortuna requiſiuit. Illi vero reſponderūt ad ſingula: q nola eorum erant coſmas ⁊ damianus: patria vero arabia: conditio chriſtiana: fortunā aūt xpianos neſcire dixerunt. Addētes ſe ⁊ alios tres fratres cōſobrinos habere: antimū leōtiū: ⁊ euprepiū. Quos preſes miſſo cū eis officio ſibi pſentari iuſſit: ⁊ cepit agere vt ſacrificarent: quod cū facere cōtēnerent pcepit eos in manibus ⁊ pedib⁹ grauiter torqueri. Et dū ei⁹ ſupplicia deriderēt: iuſſit eos cathenis vinctos in mare pcipitari. Sȝ ſtatim angelus domini affuit: ⁊ diruptis vinculis illos e pelago liberauit. Et cū hoc miraculū pſes magicis artibus aſcriberet: ⁊ ipſi eū xpi virtutē pdicarē: ⁊ illeq ſe eos in noīe dei Adriani velle ſequi dixiſſet: cōtinuo duo demones affuerūt et eū in faciē ceciderūt. Sȝ orātibus p eo ſanctis ſtatim demones diſceſſerūt. Tunc preſes dicere cepit q dii ſui eū idignati fuiſſent: q: illos relinq̄re cogitaſſet. Mādauitq ſanctos in carcerē trudi donec eos q̄lr pderet cogitaſſet. Sequēti die illos cūctos iuſſit in ignē copioſum iactari. Sȝ cū eos in nullo leſit q̄in pori⁹ flāma erūpēs multos de aſtātib⁹ interemit. Iubenť ergo in eculeo ſuſpēdi: ſȝ angelo eos cuſtodiēte fatigatis admodū miniſtris in ecculeo ante preſidē deponunť: ⁊ illeſi tres igiť

fratres fecit in carcerẽ recludi: ⁊ Coſmã ⁊ Damianũ cru-
cifigi ⁊ a pplo lapidari. Sꝫ lapides in iacientes redibãt ⁊
plurimos vulnerabãt. Eductis ergo trib⁹ fratrib⁹ ⁊ iſtã
tib⁹ iuxta crucẽ coſmã ⁊ damianum precepit a quatuor
militib⁹ ſagittari. Sagitte aũt martyres nõ ledebãt: ſed
cõuerſe plures occidebant. Lyſias aũt ſe cõfuſum in oi
b⁹ cernẽs oẽs quinqꝫ fratres inſimul gladio cedi iuſſit.
Chriſtiani autẽ memores ꝙ̃ ibi qḋ dixerat ſanct⁹ coſmas
damianũ cũ eo ſepelire dubitabant. Et ecce ſubito ca-
mel⁹ aduenit ⁊ humana voce loquẽs ſanctos in vnũ ſe-
peliri mãdauit: qḋ ⁊ factũ eſt. Proceſſu ṽo tẽporis duo-
rũ fratrũ coſme ⁊ damiani corpora romã ſunt tranſla-
ta: ⁊ eccleſia eorũ nomini edificata. Paſſi ſunt aũt ſancti
martyres quĩto kalẽd. octobris circa annũ dñi. cclxxvij.

¶ De ſanctis Florentio ⁊ Hilario martyribus. Cap. cxxiiij.

Florentius et Hi-
larius martyres paſſi ſunt in Galliis
caſtro ſeduno. Qui a paganis tẽti xpꝫ
cõfiterẽ: ⁊ poſtꝙ̃ lingue eorũ precise
fuiſſent dum adhuc integro ſermone
loquẽtes fidei noſtre preconia ꝑdica-
rẽt gladio feriri iuſſi ſunt: ⁊ ſic marty-
rij a domino coronã perceperunt. v.
kalend. octobris. Hec ado in martyrologio.

¶ De ſanctis Adulpho ⁊ Joãne martyribus. Cap. cxxv.

Adulphus et Jo-
annes apud cordubã Hiſpanie ciuita
tẽ paſſi ſunt. Qui pro cõfeſſione nomi
nis xpiani capite ceſi: a chriſto dño co
ronari meruerunt. v. kalendas octo-
bris: vt ait Ado i martyrologio ex da-
tariis Hieronymi ſumpto.

¶ De ſancto Forſeo epiſcopo. Capitulum. cxxvj.

Forſeus epiſcop⁹
anno quinto conſtantis: qui ⁊ conſtã-
tinus in Hibernia claruit vt dicit ſi-
gibertus. Hic nobilis gñe: ſed nobi-
lior fide ab infantia ſacris literis eru
ditus: dum inter parentes ſuos ſacri
verbi ſeminaret eloquiũ: quadã die
ſubito egrotans quaſi mortu⁹ ſtetit: ⁊
quatuor manus ad ſe de ſup extenſas
cõſpexit: que tenẽtes eũ per brachia
pennis ſubuolabant. Ipſe autẽ quaſi per caliginẽ duo
angelica corpora cernebat. Viditqꝫ tertium angelum
armatum ſcuto ſe precedere: et canticum mellifluũ au-
diuit ignotum. Sed ab angelo ſuperiori mãdatur iſtis
vt ipſum ad corpus reducãt. Ipſe autem poſtquã ad ſe
rediit et aſtantes flentes aſpexit: hortatus eſt eos diui
niſqꝫ ſacramentis perceptis die illo ⁊ altero ſuperuixit.
Media vero nocte ferie tertie mortem letus excepit: re
cordatus iocundiſſime viſionis. ¶ In tranſitu quoqꝫ
ſuo viſum mirabilẽ vidit: quem Beda deſcribit. Vidit
enim bonos angelos ſe ſuſcipientes: et demones clamã
tes ac contra eos bella cõmouẽtes. Et cum eos preceſ-
ſiſſent conuerſi ignita iacula in eum iactabant: ſed an-
gelus quidam precedens ea ſcuto ſuſcipiebat ⁊ protin⁹
extinguebat. Tũc demones ãgelis oppoſuit ꝙ Forſeus
ſepius ocioſos ſermones dixiſſet. Sed angeli reſpõde-
rũt ꝙ niſi principalia crimina proferrent: propter iſta
minima non periret. Et cum diu dum ſuper hoc diſpu-
taſſent: tandem preliante angelo cum demonib⁹ demo
nes in hoc contriti ſunt. Tunc demon alius oppoſuit ꝙ
ſeruus qui ſcit voluntatem domini ſui: nec facit: plagis
vapulandus eſt multis. Hic autem dona iniquorum re
cepit. Nam a quodam viurario veſtem perceperat quã
nunꝙ̃ reſtituerat. Excuſantibus aũt eum angelis ⁊ di-
centibus ꝙ demones occulta dei iudicia non cognoſce
bant: diabolus tam grauiter eũ percuſſit, vt poſtmodũ
vite reſtitut⁹ ſemp ꝑcuſſionis veſtigiũ retinuerit. Arri-
piẽtes eñ demones vnũ de his quos i ignib⁹ torrebãt:
ipꝫ in eũ iactauerũt: qui ei⁹ humerũ maxillãqꝫ incẽdit.
Cognouitqꝫ forſeus hominẽ quia ille erat cuius veſteꝫ
acceperat. Et hanc ꝑcuſſionẽ ꝑmittẽte deo ꝓ receptio-
ne illius veſtis recepit. Deinde ceperunt demones cum
angelis contẽdere de proximi dilectione: quia vcꝫ proxi
mũ ſicut ſeipſum nõ dilexerat. Et cũ in hoc etiam de-
mones victi fuiſſent ad alias accuſatiões cõuerſi cepe-
rũt proferre ꝙ digne penitẽtiam delinquẽtibus nõ an-
nunciaſſet. In oĩ ṽo cõtradictione demonũ valida exti-
tit pugna: donec iudice deo triumphãtibus angelis de-
uictiſqꝫ aduerſariis immẽſa claritate vir ſanctus circũ
fuſus eſt. Et ad mãdatũ angeli mundũ reſpiciẽs vidit
vallẽ tenebroſam ⁊ quatuor ignes in aere aliquib⁹ ſpa-
ciis a ſe diſtãtes. Quos dixit ei angel⁹ eẽ quatuor ignes
mundum ſuccẽdẽtes: quorũ vnus eſt ignis ſuperbie: ſe-
cũdus inuidie: tertius auaritie: ⁊ quartus luxurie. Qui
poſtmodũ in vnũ redacti illi appropinquabant. Et cũ
flãmam accẽdẽtẽ timeret confortauit illũ angelus di-
cẽs: qꝛ qḋ non accẽderat in eum nõ arderet. ¶ Deinde
ab angelis ſup tectũ eccleſie ſpñs eius adducit̃ vbi iam
corpus eius mortuum adductum plangebat̃: iubetur
ab angelis cadauer ſuum agnoſcere ⁊ ipſum reaſſume-
re: ille vero oĩno recuſabat. Tandẽ coactus ad corpus
reducitur: ⁊ ſic cũctis ſtupẽtibus forſeus ſuſcitat̃. Qui
viſa omnia populo retulit: ⁊ deinceps aſperrimam vitã
duxit. Incẽdia ṽo que in ſpiritu ſumpſerat in ſcapulis
corporis ⁊ genu apparebant. Inde egreſſus predicauit
ſcotis: ⁊ que ꝑ viſum habuerat enarrabat. Deinde epi-
ſcopus factus ab angelo monitus apud hiberniam pre
dicauit. Ac inde populoꝝ inuidia eiectus ꝑ Britãnie in
Saxoniã deuenit ⁊ a rege ſigiberto ſuſceptus monaſte-
rium conſtruxit. Qḋ fratri ſuo forlano noĩe gubernan-
dũ dedit: ipſe aũt cũ vlcano alio fratre ſuo eremũ petiit:
vbi ꝑ annũ ꝑmãſit: inde ꝯpulſus a rege Clodoueo ꝯſiliũ
gr̃a ad galliaꝝ littora nauigauit. Et a rege ſuſcept⁹ ho-
norifice monaſteriũ in latiniaco oppido ꝯſtruxit: ⁊ ĩ lau
dabiliter vitã finiuit. iiij. kal. octobris. Cui⁹ corpus in
villa que dr̃ parona ſepultum eſt: vt dicit Beda.

¶ De ſancto Vinceſlao martyre. Cap. cxxvij.

Vinceſla⁹ dux boe
miorũ tempore Herici imperatoris
martyrium paſſus eſt. Qui poſtquã
ſacras literas didiciſſet: amore cele-
ſtis patrie nõ ad ſuperbie ventũ ac-
cepit dominij dignitatẽ: ſed vt mul-
tis prodeſſe poſſet: vnde ⁊ ſua paupe-
rib⁹ ⁊ eccleſiis largiflue impẽdebat.
Cum autẽ vocatis principibus ⁊ ba-
ronibus cunctis ad curiã imperato-
ris fratris ſui germani: ipſe poſtre-
mus oim adueniſſet: ⁊ alii principes indignati locũ ei
ad ſedendũ dare nullaten⁹ decreuiſſent: ſtatim vt aulã
intrauit: crux aurea in frõte eius apparuit: aliiqꝫ duo
ſplẽdidi viri viſi ſunt hincinde ipſum comitantes. Cui
ceſar mox aſſurgens ipſuꝫ pre ceteris honorauit. A quo
adhuc gẽtile ad conuiuium in dolo inuitatus eſt. Et li
cet eũ ceſar honoraſſet: ipſum tamen vt chriſtianiſſimũ
oderat: vnde cum Vinceſlaus poſt prandium ex more
ad eccleſiã ꝑgeret: eum imꝑator cum turba gẽtiliuꝫ in-
ſecutus eſt: ipſumqꝫ ante eccleſie fores procumbentẽ oc
cidi fecit: ⁊ martyrẽ dño aſcꝛauit. Cuius ſanguis in pa
uimẽto effuſus in teſtimonio fratricidii per multa an-
norũ curricula: nec abradi potuit nec abſtergi. ¶ Poſt
aliquod tempus dñi fideles corpus ipſius trãſferre vel-
lent inuenerũt eius vulnera plene ſanata: excepta auri-
cula que ei fuerat totaliter abſciſa: que tamen loco ſuo
applicata continuo conſolidata eſt. Cum aũt ad flu-
uium maximũ ⁊ inundãtem deueniſſent: ⁊ ipſum trãſi-
re dubitarent: inuocato ſancto martyre currũ cum ſu
perpoſito corpore ex alia parte fluminis repente tranſ
uectũ viderũt: ⁊ oẽſqꝫ ſtatim ſine periculo tranſierunt.
Dum aũt ad ciuitateꝫ pragã corpus detuliſſent: carcer
ſubterraneus confeſtim illuminat̃: ⁊ facto terremotu
aperit̃: cunctiqꝫ captiui ſolutis vinculis liberant̃. Ea-
demqꝫ nocte xp̃s crucifixus regi Dacie apparuit eiqꝫ di
xit: ꝙ peccata eius ipſum iterato crucifixerant: ⁊ ꝙ niſi
eccleſiam ſancto martyri vinceſlao cõderet peccatorũ
veniam minime perciperet: vñ ex hoc rex territus: ec-
cleſiam cũ monaſterio ordinis ſancti benedicti ſancto
martyri fabricauit: ⁊ bonis ſuis largiflue dotauit: vbi ⁊
ſanctũ corp⁹ ei⁹ requieſcit miraculis clarens. Paſſus
eſt autem. iiij. kalendas octobris.

¶ De ſancto maximo martyre. Cap. cxxviij.

Maximus Mar-
tyr paſſus eſt ſub Decio ceſare opti-
mo autem proconſule apud aſiam
ciuitatem: quã ingreſſus decius ma
ximum detentum: dum ad ſacrificia
deorum compellere nõ poſſet: iuſſit
cum fuſtibus cedi: deinde in equu-
leo leuatũ grauiter excruciari. Ita vt
carnes vna cũ ſanguine in terrã de-
fluerẽt. Cũqꝫ martyr dñi diceret tor
mẽta ſibi nõ dolorẽ: ſed vnctionẽ in-
ferre. Juſſu ꝓconſulis mãdãte Decio extra ciuitatem
eductus: ibiqꝫ lapidibus obrutus occubuit. iiij. Kalẽ.
octobris. Sepultuſqꝫ eſt a xp̃ianis iuxta murũ ciuita-
tis memoria noĩs eius a fidelibus deſuper edificata.

¶ De ſancto Exuperantio epõ de quo plura Hie ronymus ⁊ memorabilia refert. Cap. cxxix.

Exuperanti⁹ epi-
ſcopus claruit apud Toloſanã ciui-
tatẽ. Qui btũs vir ipſius vrbis pon
tifex: quantum ſibi extiterit parcus
quantũqꝫ aliis largus ſanctus Hie-
ronymus memorabili proſecutus
eſt relatu. Qui et domini confeſſor
inclytus quarto kalendas octobris.
in chriſto feliciter requieuit: ſepul-
tus in eccleſia Toloſona: vt ait Ado
in martyrologio.

¶ De dedicatiõe baſilice ſcti Michaelis archangeli ⁊ quare ſic dicatur dedicatio aut memoria. Capitulum. cxxx.

Dedicatio baſili-
ce ſcti Michaelis archangeli dupli
citer noĩat̃: ſcꝫ dedicatio baſilice: ⁊ et
memoria ipſius. ¶ Dicit̃ autẽ dedi-
catio eo ꝙ hac die locũ eius ſiue tẽ-
plũ in monte Gargano ſibi dedica-
tũ fuiſſe michael archangelus reue-
lauit. Cũ eñ vt dictũ eſt ſupra in ei⁹
apparitione. viij. id⁹ maij: ſctũs ar-
chãgel⁹ Michael in mõte Gargano
Sipõtinis fidelib⁹ ꝯ̃ Neapolitanos
adhuc gẽtiles victoriã miraculoſe cõtuliſſet. Siponti-
ni quoqꝫ aũ os ſpelunce: vbi archangelus apparuerat
quotidie oronib⁹ vacarẽt Sipõtini adhuc dubitabãt:
an ꝑdictũ locũ ingredi vel dedicare deberẽt. Tũc epũs
duxit ſup his romanũ põtificẽ conſulẽdum: qui ſuper
hoc requirendam decreuit archangeli volũtatem. In
ſtantibus ergo cunctis triduo ieiunio apparuit in hac
die michael archangelus epõ: dicens non eſſe opus ip-
ſam quam edificauerat eccleſiam dedicari. Ipſe enim
qui cõdiderat: ipſe ⁊ conſecrauerat precepitqꝫ vt die ſe-
quenti locũ cũ pplo ingrediens ipm ꝑcibus frequenta
ret ⁊ ſpecialẽ ſuũ patronũ ſentiret: deditqꝫ eis predicte
cõſecrationis ſignũ vt ſcꝫ ab oriente per poſterulã aſcẽ
derent: ⁊ ibidẽ marmori veſtigia hois īpreſſa viderent.
Mane igit̃ epũs ⁊ pplis ad locũ veniũt ⁊ introgreſſi cry-
ptam magnã: ⁊ tria altaria inuenerũt: quoꝝ duo in au-
ſtrali parte poſita erant: tertiũ vero in oriẽtali veneran
dũ: ⁊ rubeo pallio circũtectũ vbi celebratis miſſarũ ſo
lẽniis veſtigia: vt archangel⁹ ꝑdixerat inuenerũt: ⁊ oẽs
ad ꝓpria cũ gaudio redierũt. In eadẽ ſpelunca aqua lu
cida ⁊ nimiũ dulcis emanat: q̃ poſt cõiõnẽ ſumpta di-
uerſas egritudines ſanat. His auditis papa in honorẽ
ſcti Michaelis ⁊ oĩm beatorũ ſpirituũ hũc diẽ vcꝫ ter-
tio kal. octob. ꝑ totũ orbẽ ſtatuit celebrandũ. ¶ Dicit̃
etiã hoc feſtum memoria eo ꝙ in ipſo: vt dictũ eſt: oĩm
angelorũ memoriã agimus. Circa qḋ ſciendũ eſt: ꝙ ſi-
cut Dionyſi⁹ ponit in libro de celeſti hierarchia. Oĩm
angelorũ ſunt tres hierarchie: ⁊ nouem ordines: ita ꝙ
quelibet hierarchia tres ordines continet: ⁊ dicitur a
hieron quod eſt ſacrum: ⁊ archos princeps: quaſi ſacri
principat⁹. Superior autem hierarchia continet ſera-
phin: cherubin ⁊ thronos. Media dominationes: vir-
tutes: ⁊ poteſtates. Ultima vero principatus: archan-
gelos: ⁊ angelos. Eorum autem ordinatio ⁊ diſpoſitio
poteſt videri per ſimile in terrenis. Nam miniſtrorum
qui ſunt ſub vno rege: quidam operantur immediate
circa perſonam regis: ſicut conſiliarij ⁊ aſſeſſores ⁊ cu-
bicularij: qui ſimiles ſunt prime hierarchie. Quidam
circa regimen regni in communi: vt principes milites
⁊ iudices: ⁊ hi ſunt ſimiles ſecũde. Quidam autem ope
rantur circa regimen alicuius partis regni: ſicut pre-
poſiti ⁊ balliui: ac preſides: ⁊ hi ſunt ſiles tertie. ¶ Tres
igitur ordines prime hierarchie accipiuntur inquan-
tum deo aſſiſtunt. Ad hoc autem tria neceſſaria ſunt:
ſcilicet ſumma dilectio: ⁊ hoc quantũ ad ſeraphin qui
interpretantur ardẽtes. Perfecta cognitio: ⁊ hoc quã-
tum ad cherubin: qui interpretant̃ plenitudo ſcientie.
Perpetua fruitio ſiue quietatio: ⁊ hoc quantũ ad thro
nos: qꝛ in eis deus ſedere dicit̃: dũ eos in ſe quieſcere fa-
cit. ¶ Tres autem ordines medie hierarchie accipiun
tur: inquantũ habent regere vniuerſitatem hominum
in communi. Et hoc conſiſtit in tribus. Primo in pre
ſidendo ſiue imperãdo: ⁊ hoc ꝑtinet ad ordinẽ dñatio-
nẽ qui aliis inferiorib⁹ ꝓ̃ſunt: ⁊ eos in diuinis dirigũt:
ac eis imperant. Scḋo in operando: ⁊ hoc ꝑtinet ad or
dinẽ virtutum: quibus nihil eſt impoſſibile exequi qḋ
mandatur: ⁊ ideo eis attribuitur operatio miraculo-
rũ. Tertio in arcẽdo ⁊ expellendo cõtraria impedimen
ta: ⁊ hoc ꝑtinet ad ordinẽ poteſtatũ: qui habent arcere
demones ⁊ cõtrarias poteſtates. ¶ Tres vero ordines
vltime hierarchie accipiuntur ſcḋm quod habent regi-
men limitatum ⁊ determinatum. Nã quidã preſunt vni
prouincie: ⁊ hi ſunt de ordine principat⁹ ſicut erat prin
ceps Perſarum: qui preerat Perſis: de quo habet̃. Da-
nielis. x. Quidã preſunt vni multitudini vel ciuitati: ⁊ et
hi dicuntur archangeli. Quidã ṽo cuilibet ꝑſone ſingu
lari: ⁊ hi ſunt angeli: ⁊ ideo angeli minora: archãgeli ṽo
maiora nũciare dicũt̃: qꝛ bonũ multitudinis dign⁹ ꝙ̃
bonũ vnius hoĩs. Decet aũt nos nedum in hoc ſolen-
nitate: ſed cõtinue oẽs iſtos angelos honorare propter
vij. rõnes. ¶ Primo qꝛ ſunt cuſtodes noſtri. Cuilibet
eñ hoĩ dant̃ duo angeli: vn⁹ malus ad exercitiũ: alius
bon⁹ ad cuſtodiẽdũ. Effectus aũt angelice cuſtodie in
homine triplex aſſignari põt. Prim⁹ eſt vt proficiat in
gr̃a in bonum gratie. Et hoc facit angelus tribus mo
dis. Primo oẽ impedimẽtũ ad bonũ remouẽdo: ⁊ hoc
ſignificatum eſt Exodi. xij. vbi angelus ꝑcuſſit primo
genita egypti. Scḋo pigritiam excitando: ⁊ õ ſignificat̃
Zacharie. iiij. Angel⁹ dñi excitauit me quaſi virum qui
ſuſcitatur a ſomno. Tertio in viã pnĩe ducendo ⁊ redu
cendo: quod ſignificatum eſt Tobie. v. in angelo qui eũ

dixit ⁊ reduxit. Scđo effectꝰ eſt: vt aĩa nõ cadat in malũ culpe. Et hoc facit angelꝰ tribꝰ modis. Primo impedimentũ peccatũ futurũ ne fiat: hoc ſignificatũ eſt Numeri. xxij. in Balaã q̃ ad maledicẽdũ iſrael ꝑgẽs ab angelo in via ĩpeditꝰ eſt. Scđo increpando ꝑterritũ: vt ab eo q̃s recedat: qđ ſignificatũ eſt Judicũ ſcđo. Cũ angelꝰ filios iſrael de ꝑuaricatione increpaſſet: ipſi eleuauerũt vocẽ ⁊c. Tertio q̃ſi violentiã inferendo: vt a pctõ eripiat qđ ſignificatum eſt in violẽta eductiõe loth de Sodoma. Geñ. xix. Tertius effectus eſt: ꝙ ſi aĩa cadit poſtmodũ reſurgat. Et hoc facit etiã tribꝰ modis. Primo mouẽdo cor ad cõtritionẽ: qđ ſignificat̃ Tobie. xj. vbi Tobias iunior ad documẽtũ angeli de felle ꝑ qđ intelligit̃ contritionis amaritudo: liniuit pr̃i oculos: ſcꝫ cordis. Scđo purgando labia ad cõfeſſionẽ: qđ ſignificat̃ Eſa. vij. vbi ꝑ angelũ labia Eſaie purgãtur. Tertio cõgaudẽdo ad ſatiſfactionẽ Luc. xv. Gaudiũ eſt angelis dei ſup̃ vno pctõre ⁊c. Scđo debemꝰ eos honorare: qꝛ ſunt miniſtratores nr̃i. Hebreo. j. Oẽs ſunt adminiſtratorij ſpũs ⁊c. Oẽs enĩ ꝓpter nos mittunt̃: qꝛ ſuperiores ad medios: medij ad infimos: infimi ad nos. Et hoc quidaꝫ cõpetit. Primo bonitati diuine: in hoc enĩ manifeſtat̃ diuina bonitas: quãtũ noſtrã ſalutẽ diligat: dũ nobiliſſimos ſpũs ⁊ ſibi intima charitate vnitos: ad nos dirigit ⁊ trãſmittit. Scđo charitati angelice. Cũ enĩ charitatis ardẽtis ſint: maxime deſiderant aliorũ ſalutẽ. Ideoqꝫ vt ad nos mittãtur lex exigit angelice charitatis. Tertio humane indigẽtie. Mittunt̃ enĩ angeli ad inflãmãdũ affectũ ad dilectionẽ: vñ in huiꝰ figura legunt̃ miſſi in curru igneo. iiij. Reg. vj. Ad illuminandũ intellectũ ad cognitionẽ: figura huiꝰ apoc. x. in angelo q̃ habebat librũ apertũ in manu ſua. Ad corroborandũ oẽ ꝑfectũ vſqꝫ in ꝑfectionẽ. huiꝰ figura. iij. Reg. xix. Angelꝰ portauit Helie panem ſubcinericiũ: ⁊ vas aq̃: ⁊ comedit: ⁊ bibit: ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illiꝰ vſqꝫ ad mõtẽ dei. ¶ Tertio honorãdi ſunt: qꝛ ſũt fratres ⁊ cõciues noſtri. Oẽs enĩ electi aſſumunt̃ ad ordines angelorũ quidã ad ſuꝑiores: quidã ad inferiores: quidã ad medios ſm̃ diuerſitatẽ ⁊ exigẽtiã meritoꝝ: licꝫ btã virgo ſup̃ oẽs fuerit exaltata. Et hoc grego. in quadã homelia ꝑ prolixa ṽba inſinuare videt̃. ¶ Quarto qꝛ ſunt aĩarũ noſtrarũ in celis portitores. Et hoc faciũt triplici mõ. Primo viã ꝑparando. malac. ij. Ecce ego mitto angelũ meũ ⁊ ꝑparabit viã ⁊c. Tertio ꝑ viã ꝑparatã in celũ baiulando. Exo. xxiij. Ego mitto angelũ meũ q̃ te cuſt. in via: ⁊ indu. in ter. quã ꝓmi. patribꝰ tuis. Tertio in celo collocando. Luce. xv. Factũ eſt vt moreret̃ mendicus ⁊ portaret̃ ab angelis in ſinũ abrahe. ¶ Quinto qꝛ ſunt orõnũ noſtrarũ añ deũ ꝑſentatores: ipſi enĩ primo orões nr̃as deo ꝑſntant. Tob. xij. Qñ orabas tu cũ lachry. ⁊ ſepeli. mor. ego obtuli orõnẽ tuã dño. Scđo ibidẽ pro nobis allegãt Zach. j. Rñdit angelus dño ⁊ dixit: dñe exerci. vſqꝫ quo nõ miſerebe. Juda ⁊ vr. Hieruſalẽ quibꝰ iratꝰ es ⁊c. Tertio dei ſniaꝫ ⁊ grãm nobis renũciando. Daniel. ix. dicit̃. Et gabriel ad eũ volans dixit Ab exordio prec. tuarum egreſſus eſt ſermo. glo. i. ſnĩa adeo. ⁊ infra. Ego aũt veni vt indicarẽ tibi ⁊c. ¶ Sexto ſunt honorãdi qꝛ ſunt regis eterni nobiliſſimi milites ſm̃ qđ dr̃ Job. xxv. Nũquid eſt numerꝰ militũ eius. Videmꝰ autẽ ꝙ in militibus alicuiꝰ regis quidã ſemꝑ in aula regia cõmorant̃ ⁊ regem aſſociant: quidã ciuitates ⁊ caſtra cuſtodiũt ⁊ cõſeruãt: quidã vero regis inimicos expugnant. Ita hoꝝ militũ xp̃i: quidã in celo empyreo eo ſemper regẽ regũ aſſociant: ⁊ ad eiꝰ honorẽ cantica leticie ⁊ glorie cantant: dicentes ſanctus ſanctus ſanctus ⁊c. Eſa. vj. Itẽ benedictio ⁊ claritas: ⁊ ſapientia ⁊c. Apoc. vij. Alij autẽ cuſtodiũt ciuitates ⁊ villas: illi ſcꝫ q̃ nobis ſunt ad cuſtodiã deputati. Eſa. lxij. Sup̃ muros tuos Hieruſalẽ conſtitui cuſtodes. Alij vero dei inimicos. i. demones expugnant. apoc. xij. Factũ eſt preliũ magnũ in celo. i. in eccleſia militãte ſꝫ vnã expoſitionẽ: Michael ⁊ angeli eiꝰ prelia cum dracone ⁊c. ¶ Septimo ⁊ vltimo qꝛ ſunt tribulatorũ cõſolatores zach. j. Angelus qui loquebat̃ in me verba cõſolatoria. Hoc autẽ faciũt tribus modis. Primo cõfortando ⁊ roborãdo. Dañ. xj. Cũ daniel corruiſſet tetigit eũ angelus dicẽs noli timere pax tibi: cõfortare ⁊ eſto robuſtus. Scđo ab impatiẽtia cõſeruãdo ꝑs. Angelis ſuis mandauit de te. ⁊ infra. In manibus portabunt te: ne forte offendas ad lapidẽ pedẽ tuum. Tertio ipſaꝫ tribulationẽ refrigerãdo ⁊ minuendo. Et hoc ſignificatur Danielis. iij. Vbi angelus dñi cum tribus pueris deſcendit in fornacem: ⁊ fecit medium fornacis quaſi ventum roris flantem.

¶ De ſancto Maximo epõ Rhegyñ. qui ⁊ in eadem clariſſime fuit habitus. Cap̃. cxxxj.

Maximus epiſcopus apud Rhegyñ. ciuitatẽ claruit. Qui de vico qui dr̃ deconiato ortus parẽtibus xp̃ianis ab infantia virtutibus ⁊ ſacris literis eruditus: relicto ſeculo inſulã lerinẽſis monaſterij petijt: vbi monachus factꝰ oĩ ſanctitate pollebat. Multaſqꝫ inſidias diaboli perpeſſus deuicit: poſtea vero factꝰ eſt abbas monaſterij ſucceſſor ſctĩ Honorati. Quẽ diabolꝰ nocte quadã exterrere volẽs eidẽ in forma horribili apparuit: ſed ſigno crucis edito cõfeſtim euanuit. Moxqꝫ ſctũs febricitare cepit. Cui decũbenti rurſum demon in ſpecie draconis ſe oñdit: ſed cũ oraſſet ad dñm mõſtrũ depellit̃ ⁊ ſctũs protinus a febre curat̃. ¶ Nocte quadã orationis gratia ad littus egreſſus: vidit nauem ad portũ applicuiſſe: cuius naute ad eum veniunt: eidemqꝫ dicũt ꝙ fama eius ad Syrie partes conuolauerat: multuſqꝫ populus eũ deſiderabat: vbi ſi vellet accedere multum dño populum poſſet acquirere: offerentes ſe illũ in ſua naue vecturos. Qui diaboli figmẽta perpendẽs orauit: ⁊ ſigno crucis edito nauis fantaſtica cũ nautis diſparuit. ¶ Electus deinde a ppl̃o in epm̃ Rhegyne ciuitatis gregẽ dñicũ verbis nutriebat ⁊ exemplo: qui etiã baſilicã ſancti Albani intra caſtellũ Rhegyñ. cõſtruxit. Ad quẽ edificandam dũ pauci boues eo ꝑñte colũnas faciliter traherent: Abſente vero plurimi trahere non poſſent: vocatus epiſcopꝰ vidit demonem in forma parui ethiopis plauſtro inſidentem. Quem poſtq̃ ſua oratione fugauit boues opus ſolitum etiam in eius abſentia celeriter perfecerunt. ¶ Cum autẽ reliquias ad eccliã conſecrandam deferrent: puer quidam frater Rhegyni diaconi de muro lapſus cecidit et expirauit. Cuius corpus diaconus in cubile epĩ collocauit. Ad cuiꝰ preces finito officio Maximus thalamũ ingreſſus puerũ oratione ſuſcitauit. ¶ Alis etiã filiam cuiuſdam vidue nobilis ciuitatis defunctam: motus maternis lachrymis ad vitam reduxit. ¶ Adoleſcentulũ inſuper morſu rabidi canis extinctum: ſua oratione priſtine vite reſtituit. Canem quoqꝫ qui multos laniauerat: leui ictu baculi peremit: vulnera etiam cunctis inflicta ſanauit. ¶ Quendam hominem quem bos cornupeta feriens euiſcerauerat vulneribus alligatis: infra dies ſeptem ſanum effecit. ¶ Cecum quendam qui ab annis. xv. lumen oculorum amiſerat: dum ad matutinũ pergeret: ⁊ pedibus ipſum cepiſſet: diutius poſtulatus ſigno crucis edito protinus illuminauit. Obitum aũt ſuum et preſciuit ⁊ predixit. Et in ſtatu proprio quaſi leui ſopore detentus ſpm̃ emiſit. iij. Kalen. octobris. Cuius corpus cõtinuo miro odore fragrauit. Sed dũ in eiꝰ exequijs puella nuper defuncta loculo viri ſancti ſubtracta fuiſſet: protinus a mortuis reſurrexit: ⁊ vna cũ ceteris corpi ſepulture interfuit: deum collaudare cepit. Sicqꝫ ſepultus eſt in eccleſia ſancti petri Rhegyne ciuitatis vbi iacet miraculis clarus.

¶ De ſctõ Hieronymo ꝑſbytero ⁊ doctore. Ca. cxxxij.

Hieronymus preſbyter ⁊ doctor eximius filiꝰ Euſebij viri nobilis oppido ſtridonis: quod dalmatie quondã panonieqꝫ cõfiniũ fuit extitit oriũdus. Hic adhuc puer romã adijt: vbi lr̃is grecis ⁊ latinis ⁊ hebraicis plene eruditus eſt. In arte grãmatica donatũ: in rhetorica autẽ preceptorẽ habuit victorinũ: ſcripturis aũt diuinis exercitabat̃ die ac nocte: ⁊ inde hauſit auide: qđ poſtmodum effudit abunde. ¶ Quodã vero tp̃e ſicut ipſe in epiſtola ad euſtochiũ refert: dũ de die tullium: de nocte platonẽ auide legeret eo ꝙ ſermo ſibi incultus in libris propheticis nõ placeret: circa mediam quadrageſimã ſubita febre corripitur: adeo vt calore iã vitali deficiẽte exequie funeris pararẽtur. Subito igit̃ in extaſi ad tribunal ſummi iudicis rapitur: ⁊ cuiꝰ cõditionis eſſet interrogatus chriſtianum ſe fore profitetur. Quem iudex aperto ore dementiens ciceronianũ eſſe dixit: non chriſtianũ: eo ꝙ vbi theſaurus ſuus ibi eſſet ⁊ cor ſuum. At Hieronymꝰ obmutuit ⁊ iudex illum acriter cedi iuſſit. Cum autez miſericordiam poſtularet: ⁊ aſtantes pro iuuene veniam ſupplicarent: iurauit hieronymus ac ꝓteſtatus eſt ꝙ ſi vnq̃ codices ſeculares legeret xp̃m negaret. In hec verba dimiſſus reuixit ⁊ lachrymis ſe totũ perfuſum inuenit: ac ex verberibus ſcapulas reperit liuẽtes. Et tunc ſe diuinoꝝ voluminuꝫ ſtudio totaliter contulit. ¶ Dũ aũt eſſet annorũ. xx. per liberium papã romane eccleſie cardinalis preſbyter ordinatur. Tunc ſub imparatore cõſtantio in arrianam hereſim lapſo ⁊ alie hereſes pullulare ceperũt: quas oẽs vir ſanctꝰ verbo et ſcripto iuxta ſibi a deo datam ſapientiam cepit infringere: cui paula nobiliſſima romanorũ eiꝰ diſcipula ſedula miniſtrabat: eiuſqꝫ filiam euſtochiũ virginẽ ſacratiſſimã hieronymus diuinorum ſtudijs imbuebat. ¶ Mortuo ṽo papa liberio ſanctus doctor dignꝰ ſummo ſacerdotio ab omnibus acclamatur. Sed dum clericoꝝ ⁊ monachoꝝ laſciuiaꝫ increparet: ab eis turpiter deriſus eſt. Nam vt ait ioannes beleth. Cum hieronymus ad matutinũ pergeret: veſtem mulieris lineã quã iuxta lectũ poſuerãt ſuper pelliceũ ſuuꝫ putãs induit: ⁊ ſic ad ecclĩaꝫ ꝓceſſit. Hoc aũt faciebãt emuli vt mulierẽ habere in thalamo crederet̃. Qđ ille videns: eoꝝ ceſſit veſanie: ⁊ ad gregoriũ nazanzenũ cõſtãtinopolitanũ epꝫ ꝑuenit: a quo multa in ſacris lr̃is didicit. Deinde alexandriã perrexit: ⁊ didymũ doctorẽ ꝑ auribꝰ mẽſibꝰ audiuit. Poſt hec in ſyriã abijt: in poſſeſſione euagrij preſbyteri aliquãtulũ cõmoratus. ¶ Deinde in egypti eremũ ꝑperauit: vbi quãta ꝓ chriſto ſuſtinuit in epiſtola ad euſtochiũ ipſe cõmemorat. Nam incredibili ſe penitẽtia ⁊ humano corpori penitꝰ importabili ſe macerauit: ibiqꝫ quadriennũ exegit. Quo peracto ad bethleẽ oppidum remeauit vbi prudẽs animal ad ꝑſepe dñi ſe obtulit permãſurũ. Penitẽtiã ṽo cõſuetã nullatenꝰ dimiſit: ⁊ carnẽ diris ṽberibꝰ flagellauit. Ad portã q̃qꝫ bethleẽ occidẽtalẽ cenobiũ cõſtruxit: ⁊ multos diſcipulos cõgregauit: inter quos Euſebiũ nobilẽ cremonẽſem ꝑdilectũ habuit. Bibliothecã aũt ſuã quã ſummo ſibi ediderat ſtudio iterũ relegẽs diẽ ieiunijs ducebat ad veſperum. In trãſlatione etiã ſcripturaꝝ. l. annis. ⁊ v. mẽſibꝰ deſudauit: ⁊ ſemꝑ virgo ꝑmanſit. Monaſteriũ quoqꝫ ancillaꝝ dei cõdidit: in quo paulã viduã ⁊ euſtochiũ eiꝰ filiã ṽginẽ que cũ ſecute fuerant multis ſacris virginibꝰ prepoſuit: ⁊ regulã eis monaſticam dictauit. ¶ Cũ autẽ vſqꝫ tunc in eccleſia vnuſquiſqꝫ cantaret qđ volebat ad inſtãtiã theodoſij imperatoris: damaſus papa Hieronymo impoſuit vt diuinũ officiũ ordinaret. Qui pſalteriũ ꝑ ferias et nocturnos ⁊ horas alias canonicas diuiſit: et Gloria patri in fine pſalmoꝝ cantari inſtituit. Epl̃as ⁊ euangelia per anni circulũ: ceteraqꝫ oĩa ad officiũ ꝑtinentia preter cantũ ordinauit. Quod papa damaſus ſibi miſſum approbauit: ⁊ eccleſie celebrandum tradidit. Quadam vero die aduesperaſcente dũ hieronymus cũ fratribus ad ſacram lectionẽ legendam ſederet: leo quidam claudicãs monaſteriũ ingreſſus eſt. Fugientibuſqꝫ cunctis eũ ſolus ſanctus doctor excepit: ⁊ leonis plãtam a ſentibus vulneratã inuenit. Adhibita ergo cura leo conualuit: ⁊ inter eos quaſi domeſticum animal habitabat: fenũqꝫ ſicut bos comedebat. Cui hieronymus officium impoſuit: vt aſinum loci ligna de nemore deferentem ad paſcua ⁊ ad nemus duceret ⁊ cuſtodiret. Qđ ⁊ factum eſt: leonẽ aſinũ continue more paſtoris induſtrij comitante: ipſumqꝫ fideliter defenſante. Quadam autem vice leone grauiter ſoporato mercatores cum camelis illac tranſeuntes aſinum ſolum paſcẽtẽ a leone elongatum rapuerunt. Expergefactus leo ſociũ rugiendo querens huc illucqꝫ diſcurrebat. Et cum non inueniens ad portam monaſterij triſtis rediſſet: intus ac ſi pre verecundia ingredi non preſumpſit. Videntes autez fratres quod ſine aſino rediſſet putauerunt quod fame compulſus illum deuoraſſet: nolebantqꝫ ei annonã prebere conſuetam. ¶ Tunc admonente hieronymo officiũ aſini leoni iniungunt ⁊ ligna cedẽtes ei imponunt. Quod cum leo patiẽtiſſime ferret: quadam die expleto opere ad agrum exiuit: ⁊ quaſi diuino inſtinctu vndiqꝫ diſcurrere cepit. Et ecce vidit a longe negotiatores cuꝫ onuſtis camelis precedente aſino venientes. Leo igitur recognito aſino rugiens ſuper eos irruit: et oẽs homines in fugam conuertit. Deinde terribiliter cauda terram percutiens: aſinuꝫ ⁊ camelos perterritos ſicut erãt onuſti ante ſe ad cellam ire coegit. Qđ cum fratres vidiſſent ⁊ mirati hieronymo nũtiaſſent: iuſſit ſanctꝰ camelos introduci: ⁊ depoſitis ſarcinis pedes eis lauari: ⁊ ſuper hoc voluntatem domini expectari. Tunc leo cepit per monaſterium diſcurrere: ſingulorũqꝫ fratrũ veſtigijs ſe proſternens ⁊ de perpetrata culpa quaſi cauda alludens veniam poſtulabat. ¶ Hieronymus autez futurum preſcius iuſſit hoſpitibus venturis refectionez parari. Et ecce hoſpites adſunt pro foribus abbatẽ videre querentes. Ad quos cũ exiſſet illi pedibus eius aduoluti pro commiſſa culpa veniã poſtulabant. Quos ille benigne introducẽs ac reficiẽs admonuit vt ſuis cõtẽti aliena decetero nõ deſperẽt. Illi autẽ beato hieronymo licet deũ recuſanti medietatẽ olei qđ ſecũ attulerãt ꝓ benedictione obtulerũt: ⁊ ſe ꝓ mẽſurã annis ſingulis ſe ⁊ ſuos heredes eiꝰ fratribꝰ daturos ꝓmiſerũt. ¶ Tãta autẽ laſſitudine fatigatꝰ eſt vt in ſtratu ſuo iacẽs funiculo ad trabẽ ſuſpẽſo ſupinꝰ manibꝰ ſe leuaret: vt ſcilicet officiũ monaſterij prout poterat exhiberet. Per annos ṽo quinquaginta nunq̃ coctũ niſi bis in vltima egritudine mãducauit carnẽ cilicino ſacco ſemper domauit: nec ſtratũ aliud niſi terram vnq̃ ſciuit: ſemel in die poſt veſperas radices aut folia arborum degustauit: ſemper orationi aut eruditioni aut lectioni intentus. ¶ Appropinquans autem vite terminos: ſe ſup̃ nudam humũ collocari precepit: ⁊ ſacco quo induebat̃ operiri: vbi primo fratres ſuos ad ſe conuocatos dulci eloquio ⁊ ſacris admonitionibꝰ informauit: ⁊ Euſebiũ eis in abbatẽ dimiſit. Deinde ſacram euchariſtiam ſibi oblatam cũ lachrymis ſumpſit. Et ſupinus ad terram rediens: manibus in modum crucis ſupra pectus extẽſis ſymeonis prophete vaticinium decantauit. Quo finito cũ eſſet hora cõpletorij: ſubito lux maxima ac ſi ſol in meridie eũ circũfulſit: in qua luce ab aſtantibus viſe ſunt acies angelorum diſcurrẽtes tanq̃ ſcintille in arũdineto. Auditaqꝫ eſt vox ſaluatoris ipſum ad celeſtia inuitantis: ⁊ ſancti doctoris ſe paratũ venire reſpondẽtis: Et poſt horam lux diſparuit: ⁊ inclytus doctor cuꝫ luce ſpiritum ad dominum emiſit: pridie kalẽ. octobris. Anno etatis ſue. xcix. mẽſe. vj. anno honorij imparatoris. xij. Corpꝰ ṽo qđ ꝑ nimia afflictiõe ⁊ ṽberibꝰ leproſi ſpeciẽ pretẽdebat: odorẽ nimiũ oĩa aromata ſuperantẽ fragra

bat. ¶ Eadē hora cyrillus hieroſolymitanꝰ ep̄s oſſ eiꝰ auditor: orās in cella raptꝰ in ſpiritu vidit inter ſpecioſuꝫ ⁊ luciđiſſimū de monaſterio ſancti vſq; ad celum: ⁊ multitudinē angelorū ſplendētiū alternatim cū melodijs ⁊ cantibꝰ cereos deferētiū: et aliam nō minorē iſtis obuiā modo ſimili venientē. Animā q̄q; hieronymi poſt omnes ad ſaluatoris ipſiꝰ dexterā ad celos procedentē. Que in loco vbi cyrillus degebat ſubſiſtens: ſe eidē animaꝫ eſſe doctoris inclyti reuelauit: ⁊ vt ad ſuos pergeret filios mādauit: quatenꝰ eos lugētes cōfortaret: ⁊ que viderat nūciaret. Statimq; viſo euanuit: ⁊ cyrillꝰ eadē hora illū migraſſe cognouit. ¶ Eadē etiā hora Auguſtinꝰ ep̄s hipponeñ. in ſua cellula exiſtēs dū tractatꝰ de viſione beata cōpilare vellet: ⁊ ſuper hoc Hieronymū cōſulendū diſpoſuiſſet ac epiſtolā ei ſcribere cepiſſet: ineffabile lumē cū odorū fragrantia incōparabili cellā repleuit: eoq; admodū ſtupēte: vox de luce inſonuit q̄ ipſum de nimia pſumptione redarguit: eo q̄ exiſtēs in carne mortali beatitudinē eternā cōprehēdere cogitaſſet: qđ nulli mortaliū aliquādo poſſibile foret. Cū autē Auguſtinus ab eo quereret quis eſſet. Reſpōdit ſe eſſe Hieronymi animā: cui ipſe epiſtolā notare ceperat deſtinādā que ipſa hora a carne ſoluta ad celi gaudia properabat. Cū autē auguſtinus ab eo multas queſtiones de trinitate ⁊ angelica natura atq; de beata vita queſiuiſſet: ⁊ ipſe ad ſingula clarius reſpōdiſſet: lux illa cū voce diſparuit: odor tū pluribꝰ diebꝰ permāſit. ¶ Eadē hora in ciuitate Turoneñ. duo monachi monaſterij ſancti martini cū quodā alio voces omniū muſicorū inſtrumentorū dulciſonas audierūt: ⁊ lucem ſole clariorē cōſpexerunt: odorem quoq; cūctorū aromatū perſenſerūt. Admirātes tanta claritate audierūt vocē de celo qualiter chriſtus cuꝫ angelis omnibus patriarchis: prophetis: apoſtolis martyribꝰ: cōfeſſoribꝰ: ⁊ virginibꝰ: ac beatorū omniū animalibꝰ hieronymo presbytero: tūc in bethlēe mortuo occurrebat: cuiuſq; anima ad celorū gaudia tā feliciter perducebat. ¶ Corpꝰ autem eius cilicino ſacco quo viuēs vtebatur inuolutū in terra prout ipſe mandauerat ſepultū eſt: videlicet ante oſtiū ſpelūce: in qua chriſtus fuit natus: ⁊ in preſepio reclinatꝰ. In cuius exequijs cecus vnus a natiuitate viſum recepit. Surdus ⁊ mutꝰ audiendi et loquēdi facultatē accepit. Hereticus etiam quidam qui corpꝰ illud incendio dignū aſſeruit: ſubito in ligni ſpeciē eſt mutatꝰ: ⁊ mox fulmine de celo deſcendēte cōbuſtus: atq; in cinerem redactꝰ. Alia q̄q; ſigna et miracula ſtupenda ⁊ innumera per ſanctū ſuū dominus operari dignatꝰ eſt: que in epiſtolis Euſebij: Auguſtini: ⁊ Cyrilli legūtur: que per ſingula ponere longum eſſet. ¶ Hic glorioſus doctor preter ſacram expoſitionem veteris teſtamenti: quod ex hebraico: et noui: quod ex greco ſermone tranſtulit in latinum: infinita pene alia opuſcula edidit. Omnes enim .xvi. prophetas expoſuit. Quorundam grecorum doctorum volumina in latinum tranſtulit. Scripſit opuſcula ſiue epiſtolas ad diuerſos circiter .cxlvi. Tractatus quinq;. Epiſtolas alias breues .lxx. Sermones .x. Item libros hebraicarum queſtionum. Item hebreorum nominum. Libellum de locis terre ſancte conditum ab Euſebio in latinum vertit ex greco. Super libro pſalmorum .cl. tractatus prolixos edidit. Librum de optimo genere interpretandi ad Pammachium. De viris illuſtribus. Item cōtra Iouinianum libros duos. Item cōtra Heluidium de beate Marie virginitate perpetua librum vnum. Cōtra pelagium librum vnum. Contra Origenem libros quatuor. Contra vigilantium librum vnum. Ad Nupotianum libros duos. Super euangelio Matthei libros quatuor. Vitam pauli primi eremite ⁊ aliorum patrum monachorum. Librum chronicū omnimode hiſtorie. De ſeraphin librum vnum. De Oſanna librum vnum. De frugi et luxurioſo filijs librum vnū. Homelias Origenis .xxviij. in Hieremia ⁊ Ezechiele ex greco in latinū conuertit. Item de queſtionibus veteris legis Homelias in cāticis canticorū duas. Comētariorū in epiſtola Pauli ad Galathas libros .iij. In epiſtola ad Epheſios libros .iij. In epiſtola ad Titum librū .j. In epiſtola ad Philemonē librum .j. Super Geneſim librū .j. Didymi librum de ſpiritu ſancto ex greco in latinum vertit eloquiū. In Lucā Homelias Origenis .xxxviij. In pſalmis a .x. vſq; ad .xvj. tractatus ſeptē. Captiui monachi geſta deſcripſit. Cōtra Rufinum aquileieñ. presbyterum inuectiuas plurimas. Ad beatum Auguſtinum epiſtolas multas. Item librum proemiorum ſuper libris diuine ſcripture. Ad heliodorum exhortatorium. Altercationem luciferiani ⁊ orthodoxi. Ad Euſtochium de virginitate ſeruanda librum .j. Ad Marcellam epiſtolarū librum vnum. Commentarios in eccleſiaſten plures. Enchiridion in pſalterium. Aduerſus Heliachim librum vnum. Et opuſcula alia aduerſus hereticos q̄plures. De manſionibus filiorum iſrael librum vnum et alia innumera volumina ad edificationē eccleſie catholice ſua pietate compoſuit. Et pene omnes libros noui ac veteris teſtamenti commentatus eſt.

¶ De ſancto Antonio martyre.
Cap. cxxxiij.

Antonius martyr apud placentiam ciuitatē paſſus eſt. Qui vnꝰ fuit ex ſacra legione Thebeorum ⁊ ſocius beati Mauritij martyris. Qui de placentinis finibus egreſſus per orientales prouincias pertrāſiuit ⁊ multa miracula fecit. Demū ad vrbem ſuam rediens ab infidelibꝰ tentus ⁊ capite ceſus glorioſo martyrio coronatus eſt. Cuius corpus ignotum dominus beato Sauino ipſius ciuitatis epiſcopo reuelauit. Apparuit enim vir ſplendidus: qui oſtendit ei vbi iacebat ſancti martyris corpus: qui etiam formam corporis ⁊ membra ⁊ annos militie ⁊ nomen ⁊ caput abſciſſum ſignauit: ⁊ vas quoq; plenum eius ſanguine pro teſtimonio ſeruatum innotuit. Et vt ipſum corpus ex eodem loco leuaret: ⁊ digno ſepulchro condere deberet admonuit qui euigilans viſionem clero ⁊ populo reſerauit ⁊ in loco oſtenſo fodere cuſtos p̄cepit: vbi ſanctum corpus ſicut epiſcopo oſtenſum fuerat: per omnia inuētum eſt. Quod dum leuarent gutte alique ſanguinis ex eo profluxerunt. In cuius tranſlatione cuꝫ ſolus ibi eſſet Sauinus epiſcopꝰ ⁊ ſex alij epiſcopi apparuerunt q̄ eſſent: vel vnde veniſſent omnibus ignoti. Leuantes ergo corpus martyris poſuerūt in ſepulchro ſancti victoris epiſcopi. Qui alias in vita ſua ſpiritu ꝓphetico predixerat: quod poſt eius obitum maior eo in ipſo tumulo quieſcere debebat. Sepulto quoq; corpore epiſcopi illi qui apparuerant ſubito diſcedētes nuſquam viſi fuerunt: ſicq; ſanctum corpus condigna reuerentia condiderunt pridie kalendas octobris.

¶ De ſanctis Victore ⁊ vrſo martyribus.
Cap. cxxxiiij.

Victor et Vrſus martyres paſſi ſunt in Gallijs caſtro Salodoro. Hi fuerunt ex glorioſa legione Thebeorum: cuius Mauritius dux extitit inclytus. Qui primo diris ſupplicijs excruciati: ſed celeſti ſuper eos lumine coruſcante: ruentibus in terram miniſtris erecti. Deinde in ignem miſſi: ſed in nullo penitus leſi. Nouiſſime gladio conſumati ſunt pridie kalendas octobris vt ait Ado in ſuo martyrologio.

Finitur liber octauus.

Prologus noni libri.

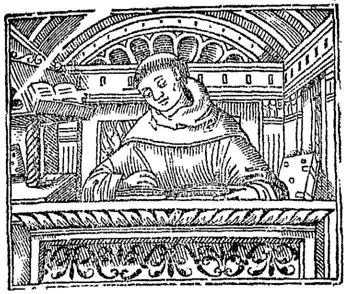

Nonus liber preſentis catalogi continet in ſe paſſiones et geſta illorū ſanctorū quorū feſtiuitates occurrūt infra tp̄s: in q̄ eccl'ia repreſentat ꝓpagatiōeꝫ filiorū q̄ fuerūt ipſiꝰ eccl'ie defenſores: q̄les fuerūt ſcī martyres. ¶ Hoc aūt tp̄s eſt a kalē. octobris vſq; ad kalē. nouēbris. Et hoc ſub figura ſanctorū machabeoruꝫ quorū tūc libri leguntur: qui vti ſancti martyres ꝓ fide: ſic ⁊ illi ꝓ lege dei vſq; ad effuſionē ſanguinis viriliter decertarunt. Ad ipſius ergo tēporis feſta pertractanda percurrēdū eſt. ¶ Notandum aūt q̄ q̄ ſancti Machabei: videlicet Mathathias ⁊ eius filij: qui inter ſanctos teſtamenti veteris cōnumerant: nullas certas in anno feſtiuitates habent: eo q̄ eorū dies obitus ſunt ignoti. Idcirco in principio huius libri premittuntur eorūq; geſta pertractantur: quia eo tempore eorum libri in eccleſia dei leguntur. Acta etiam quorundam aliorum ſanctorum eiſdem Machabeis contemporaneorum: quorum ſimiliter feſtiuitates certas non habent: prefatis Machabeorum inſeruntur hiſtorijs vt ſanctorū Onie ⁊ Symonis eius filij ſacerdotum ⁊ martyris Eleazari.

¶ Finis prologi.

Incipit liber nonus
a kalendis Octobris vſq; ad kalendas Nouembris.

¶ De ſancto Mathathia duce.
Capitulum .j.

Mathathias dux populi iudeorū: cuiꝰ laus ⁊ ſanctitas ex geſtis ſuis colligitur que in primo libro Machabeorū deſcribūtur. Qui cū oībꝰ filijs ſuis a Ioſepho ⁊ Hieronymo in catalogo patrū ſanctorū veteris teſtamēti cōnumerāt. Tpe Antiochi epiphani regis Syrie ⁊ Egypti Iudeoruꝫ pſecutoris claruit. Hic de ciuitate Modin oriūdus: de vice Ioachin quinq; filios illuſtres ꝓgenuit: vcꝫ Ioānē: Simonē: Iudā: Eleazarū: Ionathan. ¶ Cū aūt rex Antiochus filios iſrael ad ritū gentilitatis perduxiſſet: idolū q̄ꝫ ſup arā tēpli dn̄i in Hieruſaleꝫ poſuiſſet: eos q̄ꝫ iudeos nolētes idolo ſacrificare: ⁊ iuxta legē gētiliū viuere diuerſis penis affligeret. Egregiꝰ Mathathias ⁊ filij eiꝰ vidētes mala q̄ fiebant: decreuerūt ꝓ lege dei vſq; ad mortē fideliter decertare. Et cuꝫ legati regis veniſſent in Modin: ſtatuētes idola: q̄dam ex iudeis immolauit ī medio. Et ſurgēs Mathathias cum ſuis trucidauit cum ſuper aram: ⁊ nuncios regis Antiochi interemit aramq; depoſuit: ⁊ cuꝫ omni tribu ſua exijt ī ſolicitudinē omnia relinquēs. Ad quos multi cū filijs ⁊ vxoribꝰ cōfugerūt malētes herbis vti q̄ cibis gētiliū coinquinari. Tūc cōmiſſarij regis aggreſſi ſūt eos in ſabbatis: q̄bꝰ nefas erat iudeis arma capere ꝑcuſſerūt quoſdā alios ī ſpelūcis fumo ſuffocātes. Et perierūt ex eis mille: plures aūt liberati adiuncti ſunt Mathathie: cumq; ſibi ducem ſtatuerunt: qui docuit eos pugnare in ſabbatis: ne lex ſimul cū populo periret. Et colligēs armatos aras depoſuit idolorū: immolantes quos potuit interfecit: pueros incircūciſos iuſſit circūcidi. Et vno anno geſſit hūc magiſtratū. Cūq; grauiter egrotaret cōuocans filios ſuos benedixit eis ⁊ conſtituit eis Simonē in patrem ⁊ conſiliarium propter ſapientiam. Iudam vero ducē in armis propter fortitudinem. Et mortuus eſt Mathathias: et ſepultꝰ eſt in Modin. Surrexitq; Iudas cognomine Machabeus filius eius pro eo: et factus eſt quaſi leo defendēs Iſrael clypeo ſuo. Hec ex libro Machabeorum: et ex hiſtoria ſcholaſtica atq; ex chronica Guilelmi.

¶ De ſancto Iuda Machabeo. Cap. ij.

Iudas Machabeus ſacerdos et dux Iudeorum: filius Mathathie prefati in ducatu Iudeorum patri ſucceſſit. Qui primo Apollonium ducē Samarie qui contra euꝫ inſurrexerat deuicit: ⁊ inde ſpolia multa tulit cum gladio eius: quo deinceps pugnauit. Inde Sarō ducē Syrie contra ſe venientē occidit: et eius agmina partim cecidit: partimq; fugauit. Quod intelligens Antiochus Epiphanes rex Syrie: omnem propriam virtutem congregauit: ⁊ multos ab inſulis mercede cōduxit. Cumq; vidiſſet ſibi ſtipendia deficere: iuit in Perſidem accipere tributa regionū: relinquēs Lyſiam de gn̄e regali ſuper negocia regni: ⁊ tradiditq; ſibi medietatē exercitꝰ: ⁊ vt iudeorū genus extirparet ⁊ euerteret Hieruſalē. Lyſias vero elegit Ptolomeū: Nicanorē: ⁊ Georgiā viros potētes: ⁊ miſit cū eis quadraginta milia peditū: ⁊ ſeptē milia equitū: vt venirent in terrā Iuda. Iudas vero Machabeus cū tribus milibꝰ ſolummodo viris electis: hoſtibus ſuis occurrit ⁊ eos inopinatos in campeſtribus Emaus inuadēs multos eorū occidit: reliquoſq; fugauit: ⁊ ſpolia multa tulit. Cui redeunti ingens multitudo iudeorū ſe coniunxit vſq; ad decem milia deum laudātes ſup victoria obtenta. Hoc audiens Lyſias cōgregauit exercitum quadraginta miliū virorum peditum ex quinq; milibus equitum et venit in Iudeam. Tunc occurrens eis Iudas cum decē milibus in Bethoron: ꝑcurſores eius ſtatim ꝓſtrauit: ⁊ cū Lyſia congreſſus de eius exercitu quinq; milia occidit. Quod attendens Lyſias Iudeorū audaciam timens rediit Antiochiam ⁊ peregrinorū preſidia congregans: ⁊ cū maiori apparatu diſpoſuit redire in Iudeā. Iudas vero interea Hieruſalē cū populo ſuo venit: ⁊ templum ab alienigenis pollutum emūdauit: ⁊ de nouo dedicauit: dieſq; Encenniorū .xxv. die mēſis nouēbris inſtituit. Tūc ſtatuerūt eū ei Iudei ſummū ſacerdotē ⁊ ſi q̄dāmō regnū iudeorū in Iudea regnatū eſt: qui murū Hieruſalē per circuitum reparauit: turreſq; erexit: ⁊ caſtellum Bethſurā ad tuitionē muniuit. ¶ Antiochus aūt rex reuertēs ad propria: audito q̄ Iudas machabeꝰ ſuos principes debellaſſet: verſus in furorem precepit agitari currum verſus Hieroſolymā vt eā euerteret. Sed

apprehenſus dolore viſcerum ſubito de curru cecidit: et colliſus grauiter: poſt dies modicos miſerabiliter mortuus eſt: relicto filio ſuo paruulo Antiocho Eupatore rege: et Philippo collectaneo ſuo ſibi dato tutore. ¶ Eodem tempore gentes finitime iudeis reparationem Hieruſalem a iuda factam egre ferentes iudeos perſequebatur. Quos Judas machabeus potenter debellans idumeos percuſſit plaga magna: pugnās quoqꝫ cōtra Timotheū ducē filiorū Amon fugauit eum: ac vaſtata iacer rediit in iudeā. Tunc congregate ſunt gētes que erant in Galaad aduerſus iudeos qui erant in finibus eorū. Qui fugientes in locū munitiſſimū themā: miſerunt ad iudam vt ferret eis auxilium. Cumqꝫ adhuc legerentur epiſtole: ſuperuenerūt nūcii a Galilea indicātes aggregari eos: ꝗ erāt in Ptolemaide ⁊ Tyro ⁊ Sydone aduerſus iudeos: vtrobiqꝫ ergo hoſtibus nunciatis: miſit Judas Simonē fratrē ſuū cū tribus milibus electorū in ſolatiū Galileorū. Ipſe vero cū Jonatha frē ſuo ⁊ octo milibꝰ exiit in Galaaditide: relinquēs in Judea Joſephū ⁊ Azariā duces vt ſeruarent Judeā: iuſſū nullo interim hoſtium bellū cōmitterent. Et venit Simon in Galileā: ⁊ cōtrite ſunt gentes ab eo: ⁊ pſecutus eſt eos vſqꝫ ad Ptolemaidē: tollēſqꝫ ſpolia eorum ⁊ iudeos quos captiuos trahebant rediit in Judeā. Judas vero Machabeus et Jonathas frater eius trāſito iordane poſt triduum aſſumptis Nabutheis incendit Boſor ⁊ ſpoliauit: ⁊ nocte conſurgens applicuit diluculo ad caſtra Timothei ducis filiorū Amō. Qui cognoſcentes ꝙ Machabeus eſſet: ab eo fugerunt: ⁊ ceciderūt ex eis fere octo milia: vaſtauitqꝫ Judas ciuitates gētiū in Galaaditide. Poſt hec cōgregauit Timotheus exercitū aliū: ⁊ ſedit ſecus torrentem. Judas vero cū ad eos trāſiret: apparuerūt aduerſariis de celo viri quinqꝫ in equis ducatum iudeis pbentes. E quibus duo machabeū circumſeptum cōſeruabāt hinc inde. Alii vero in aduerſarios tela ⁊ fulmina iaciebant. Et ſic ↄtrite gentes fugerunt ad Phanū qḋ erat in Carnaim: ſed ipſum Judas cū oībꝰ ꝗ erāt in eo ſuccendit. Cōgregatis ergo Judas oībus Judeis ꝗ erāt in Galaaditide: vt veniret in terrā Juda: ⁊ cū veniſſet i Ephron: ⁊ ciues nollēt ei trāſitū dare: deſtruxit Ephrō: et trāſiuit ſuper interfectos. Reuerſuſqꝫ cū oībꝰ Hieruſalē: obtulit holocauſta i mōte Syon: ꝙ nemo ex eis cecidiſſet. Eodemqꝫ die redierūt cū victoria iudas de Galaad. ⁊ ſimon de Galilea in Hieruſalē. ¶ Interea vero dū abeſſent Joſephꝰ et Azarias volentes ſibi facere nomē cōgreſſi ſunt cū gētibus ⁊ fugerūt: cecideruntqꝫ de populo duo milia. Et magnificatus eſt Judas in Hieruſalē: vaſtauitqꝫ idumeos ⁊ Philiſteos: ↄburēs aras ⁊ deos eorū. Quibꝰ auditis rex Antiochꝰ Eupator iratꝰ nimiū collegit exercitū cētū milia peditū: ⁊ viginti milia equitū: ⁊ .xxii. elephantos: ⁊ applicuit ad bethſurā iudeorū munitionē vt expugnaret eā. Quo cognito Judas collecto exercitu ſuo currit Antiocho regi. Et inito duro certamine ceciderūt de exercitu regis ſex milia viri. Tūc diuerterūt iudei a prelio: ⁊ aſcēdit poſt eos rex: captaqꝫ bethſura: obſedit Hieruſalē. Sꝫ qꝛ eſca eis deficiebat: inita pace ficta rex cum iudeis: vt ſuis legibꝰ vterēt intrauit i mōtē Syon: ſtatimqꝫ rupto federe murū deſtruxit in gyro: occiſoqꝫ Menelao: ꝗ pōtifex fuerat reuerſus eſt Antiochiā cū gēte ſua. Demetriꝰ vero ſother olī frater Antiochi epiphanꝰ ⁊ patruꝰ Antiochi Eupatoris audito ꝙ frater ſuꝰ mortuꝰ eſſet: cū eēt Rome rediit in Syriā ꝗ oī pplo fauore ſuſceptus occiſo Antiocho nepote ſuo ⁊ Lyſia eiꝰ nutritore: rex cōſtitꝰ eſt. Ad quē veniētes ꝗdā impii ex iſrael cū Alcimo viro alieno a genere ſacerdotali ꝗ ſacerdotium ambiebat: accuſauerūt Judā: ꝙ oēs regis amicos occidiſſet: vel a terra ſua expuliſſet. Rex vero cōſtituit Alcimū ſacerdotē: ⁊ miſit Bacchidē cū exercitu i iudeā. Qui miſit nūcios ad iudā ⁊ fratres eiꝰ in dolo loquētes de pace: nec attēdit Judas ſermonibꝰ eorū. Multi vero de populo credētes ei egreſſi ſunt ad Bacchidē: ꝗ occidit ex eis .cccccc. viros: alii aūt ab eo fugerunt. Tūc receſſit Bacchides ab Hieruſalē: ↄmittēs regionē Alcimo reuerſus eſt ad Demetriū regē in Antiochiā. Alcimꝰ vero ſeducēs populū verbis fecit mala in Iſrael pluſquā gētes. Judas vero faciebat vindictā in viros legis deſertores. Alcimꝰ ergo vidēs ꝙ nō poſſet Judā vincere: rediit ad regē: accuſans illū in multis. Qui miſit Nicanorē ad ↄpēdēdū pplm iudeorū. Et venit Nicanor in Hieruſalē cū exercitu: vſus inde verbis pacificis. Sꝫ Judas intelligēs eiꝰ inſidias exiliit ab eo: ⁊ ad ſuos refugit. Sꝫ poſtea cōgreſſus cū Nicanore victꝰ eſt: ⁊ fugit in ciuitatem Dauid. Nicanor aūt apponēs manū capiti cū exiret ex Hieruſalē iurauit ſe tēplū dñi ſuccēſurū. Et veniēs bethorē ſuſcepit exercitū ſibi a rege deſtinatū. Judas vero cū .iii. milibꝰ ſequēs eū cōmiſit preliū cū eo .iii. die menſis martii: ⁊ cōtrita ſūt caſtra nicanoris: fugitqꝫ eiꝰ exercitꝰ quos iudei pſequētes eos occiderunt. Et caput nicanoris amputatū: dexterāqꝫ manū eius quē ſuperbe cōtra tēplū extēderat ſuſpēderūt. Linguā vero minutatim inciſam auibus ad comedēdū dederunt: et diem hūc ſolēnē ſtatuerūt. ¶ Deinde iudas cū populo romanorū cōfederatꝰ eſt: faciēs ſecū amicitias ppetuas in tabulis eneis cōſcriptas i memoriale ſempiternū. ¶ Demetriꝰ vero rex audita morte Nicanoris miſit rurſū Bacchidē ⁊ Alcimū in iudeā cū exercitu copioſo. Qui venerūt in beroca: iudas vero cū tribꝰ milibꝰ caſtra poſuit in laiſa. Qui vidētes multitudinē oſtiū timuerūt: vnde ⁊ plures de caſtris ſe a iuda ſubtraxerūt: vt nō remanerēt cū eo niſi .dccc. viri. Sꝫ iudas diſſolutꝰ eſt: qꝛ bellū vrgebat eū: nec habebat tps exercitū ↄgregādi. Cūqꝫ oēs abire vellēt hortatꝰ eſt eos iudas: vt pugnarent pro lege dñi: ⁊ potius in virtute ſua morerēt ꝙ inducere ſibi opprobiū. Et hoc dicto cōgreſſi ſunt cū hoſtibus expugnātes cornu dextrū. Qui aūt in ſiniſtro cornu erāt: venerūt eis a tergo: ⁊ ingrauatum eſt prelium. Occiſuſqꝫ eſt iudas: ⁊ ceteri fugerunt. Simon autē ⁊ ionathas fratres eiꝰ redimētes corpus Jude ab hoſtibus tulerunt illud in Modin: ⁊ ſepelierūt in ſepulchro patrum ſuorū. Planxitqꝫ eum oīs populus plāctu magno. Elegitqꝫ ionatham in ducem ſibi. Hec vnde ſupra.

¶ De ſctō Jonatha machabeo. Cap. iii.

Jonathas machabeus ſacerdos et dux iudeorum filiꝰ mathathie ſupra poſiti iude frī ſuo in ducatu iudeorū ſucceſſit. Qui accepto principatu fugit cū ſuis in deſertū Thecue ppter Bacchidē ducem Demetrii regis: de quo ſupra prime dictū eſt. Miſit ioannē fratrē ſuū ad nabutheos amicos ſuos vt ei apparatū ſuū ↄmodarēt. Sꝫ exeūtes filii zābri pcuſſerūt ioannē. Qḋ audiens Jonathas ⁊ ſimon frater eius ſurrexerunt in filios zambri dum nuptias celebrarent: ⁊ occiderunt eos in vindictā ſanguinis fratris ſui. Hoc autem bacchides intellecto venit contra iordanē in virtute magna. Commiſſoqꝫ prelio cum ionatha ⁊ ſuis occiderunt ex parte bacchidis mille viri verſuſqꝫ in fugam rediit ad regem ſyrie Demetriū. Tunc Alcimus ↄcepit deſtrui muros domus ſancte interioris operaqꝫ ↄphetarū. Sed percuſſus a deo paraliſi mortuus eſt cum tormento magno. Et extunc Jonathas pontificatū tenuit. ¶ Eodē tempore quidā iniqui ex iſrael reduxerūt bacchidem ducē regis demetrii in iudeam. Qui voluit cōprehendere ionatham occulte ſed non potuit: quia innotuit eiꝰ conſiliū ionathe. Qui apprehendēs .l. viros ex inſidiis occidit eos: ⁊ receſſit cum ſuis in bethbeſſa que eſt in deſerto. Et aſcendit bacchides: et obſedit bethbeſſa. Et egreſſus Jonathas percuſſit per noctem multos hoſtium in tabernaculis ſuis. Et pugnauit cōtra Bacchidē ⁊ cōtritꝰ eſt ab eo. Qui iratus contra viros

qui reduxerunt eū in iudeā: multos ex eis occidit. Deinde cū ionatha pacē firmauit reddēs ei captiuos: quos predatꝰ fuerat. Et ſic rediit in terrā ſuā. Jonathas autem ſedens in machinas iudicabat ibi populū ⁊ exterminauit impios ex iſrael. ¶ Poſt hec egreſſus quidam extreme fortis iuuenis noīe Alexander: adiuuantibus ſe Ptolomeo philomatre rege egypti: et attallo rege aſie bellū demetrio regi ſyrie intulit: victūqꝫ vita et regno priuauit ⁊ ſic regnū eiꝰ obtinuit. Qui mox audita fama ionathe ⁊ fratrū ſuorū ſcripſit ad eū epiſtolas cōſtituens eum ſibi amicū miſitqꝫ ei purpurā ⁊ coronā. Et induit ſe ionathas ſtola ſctā in die ſolēni ſcenophegie ⁊ ↄgregauit exercitū: ⁊ fecit ſibi arma copioſa. ¶ Cū autem alexander rex Cleopatrā filiā Ptolomei euergetis regis egypti in vxorē duceret ⁊ apud ptolemaidam: vocauit ad ſe ionatham ducem iudeorum ac ſummum ſacerdotē: ꝗ inuenit gratiā in cōſpectu predictorū duorum regū. ⁊ honoratus eſt ab eis. ⁊ induitꝰ eſt purpura ⁊ ſcriptus inter primos amicos regis. Et ſic honoratꝰ hieruſalem cū gloria magna regreſſus eſt. Qui deinde cū romanis amicitias renouauit ⁊ cū lacedemoniis de nouo cōtraxit. ¶ Poſt hec aūt demetriꝰ filiꝰ primogenitus demetrii olī regis ſyrie: reſumptis viribꝰ rediit in maritimā philiſtinorū ⁊ in ſyriā celes: ducēqꝫ ſui exercitus cōſtituit apollonium: qui ionatham prouocauit ad bellū. Egreſſus ionathas de hieruſalē cū decem milibus venit ioppē: ⁊ expulſo inde apollonio obtinuit eam. Deinde cōmiſit cum eo prelium in cāpo: fugiētēſqꝫ equites apollonii in azotū intrauerūt phanum Dagon. Jonathas vero eos inſecutꝰ phanū cū eis: ꝗ intus erāt ſuccēdit: fuitqꝫ numerus occiſorū octo milia. inde tranſitum faciens per aſcalonē: ſuſceptus eſt cū gloria: indeqꝫ rediit hieruſalē. Qḋ audiēs alexander rex addidit adhuc glorificare ionathā mittens ei tabulā aureā: ꝗ ſolet dari cognatis regis vtebatqꝫ ionathas inſignibus regis. ¶ Cum autē alexāder perambulaſſet in ſuperiores partes Syrie: ſocer eius ptolomeus rex egypti cum virtute magna ingreſſus eſt ſyriam. Cui vtpote regis ſocero ciues occurrūt ⁊ ciuitates ei aperuerunt. Qui obtētis vrbibus in dolo tulit filiā ſuā: quā alexandro in coniugē dederat: ⁊ tradidit eam demetrio quondam filio demetrii regis: ⁊ impoſuit ei diadema ſyrie et egypti. Qḋ alexāder agnoſcēs venit cōtra eū: ſꝫ a ptholomeo victus fugit in arabiam cum antiocho filio ſuo ad parētes maternos. Rex aūt Arabum timens ptolomeum: occidit alexandrū filiumqꝫ eius reſeruauit. Et ſic regnauit demetrius in ſyria per ptolomeum. ¶ Eodem tempore cum ionathas expugnaret arcem hieruſalem: demetrius nouus rex ſyrie venit ptolemaidam: ⁊ ſcripſit ionathe: vt ſibi occurreret arce dimiſſa. Qui veniens ad regem honoratus eſt ab eo: ⁊ in ſacerdotiū confirmatus. Interea cum miſiſſet ionathas machabeus tria milia electorum virorum ⁊ liberaſſent regem quem antiocheni volebant occidere. Rex quoqꝫ poſtmodum pacem cum antiochenis feciſſet: ad eorū ſuaſionē vexauit ionatham valde recedēs ab eo. Sed poſtꝙ tryphon de arabia reuerſus adducto ſecū antiocho alexandri filio veniſſet antiochiam: eamqꝫ vi armorū obtinuiſſet: ⁊ demetrium expuliſſet: impoſitoqꝫ ſibi antiochus diademate regnare cepiſſet ſcripſit antiochus ionathe gratas epiſtolas: fecitqꝫ ſecum amicitias: ⁊ in ſacerdotē illum cōfirmauit. Simon autē fratrem eius principem iudeorū cōſtituit. ¶ Poſt modū vero cogitauit Tryphon occidere Antiochum quem regē Syrie ſublimauerat: ⁊ regnū inuadere: ſed timuit Jonatham ducem iudeorū ſtrenuiſſimū Antiochi defenſorē. Eligenſqꝫ primū ionatham occidere: ſcripſit ei: vt ſibi in Bethbeſſam occurreret. Qui dum veniſſet ad eū cū quadraginta milibꝰ virorū: ſuaſit ſibi Tryphon vt paucis aſſumptis ſecum iret ad ptolemaidā: quā ſibi traderet poſſidendā. Et credidit ei ionathas. Cepitqꝫ illū Tryphō ⁊ qui cū eo erant occidit. ionathā vero in cuſtodia detinuit. Deinde veniēs Hieruſalem ſcripſit Simoni: qꝛ pro argēto quē Jonathas debebat eum detinuerat. Quod ſi mitteret centū talēta argenti ⁊ duos filios eiꝰ obſides ipſum remitteret. Simon autē licet dolum cognoſceret: ne tamen populꝰ murmuraret ꝙ fratrē nollet redimere: miſit pueros cū argento. Et mentitus eſt Tryphon: occiditqꝫ Jonatham ⁊ filios eius. Reuerſuſqꝫ Antiochiā occidit Antiochū dñm ſuū: ⁊ regnū vſurpauit. Simō aūt accipiēs oſſa Jonathe fratris ſui ⁊ filiorū ſepeliuit ea in tumulo paterno in Modin. Factꝰqꝫ eſt dux iudeorū loco fratris. Hec vnde ſupra.

¶ De ſancto Simone Machabeo. Capitulum .iiii.

Simō machabeꝰ dux ⁊ pontifex iudeorū filius ſupranominati Mathatie Jonathe fratri ſuo in ducatū iudeorū ſucceſſit. Qui accepto pncipatu faciens pacē cū Demetrio rege: quē Tryphon a regno Syrie expulerat: vt ſupra prime dictū eſt: miſit ei munera vt faceret remiſſionē regioni iudeorū. Demetriꝰ aūt oblata gratāter accipiens abſoluit iudeos ab oī tributo. Extūc cepit populꝰ Iſrael ſcribere in tabulis ⁊ geſtis publicis annotationes temporis. Tūc deſcēdit Simō in Gazā: ⁊ capta ciuitate eiecit idolatras ex ea ac mūdauit eā. Dehinc obſedit illos ꝗ erāt in arce in Hieruſalē. Quibꝰ inde eiectis ⁊ arce mūdata intrauit in ea Simō cū muſicis inſtrumētis hymnis ⁊ ramis palmarū ſtatuens vt oībꝰ ānis ageret: hic dies cū leticia: vidēs aūt Simō Joānē filiū ſuū ꝙ vir erat prelii: poſuit eū ſub ſe ducē: ⁊ dedit ei Gazā ad habitādū. ¶ Eodē tpe cōgregauit rex Demetriꝰ exercitū vt Tryphonē ꝗ eū ab Antiochia fugauerat expugnaret. Sꝫ Tryphō auxilio regis Perſidis Demetriū vicit: quē princeps regis Perſidis viuū cepit: ⁊ apud Hyrcaniam in cuſtodia poſuit. Antiochꝰ aūt frater Demetrii hoc audiēs: ꝗ i Aſia educatus fuerat venit in Syriā. Exceptꝰ ab oībus cū fauore pſecutꝰ eſt Tryphonē: ꝗ regnū occupauerat: eoqꝫ fugato regnauit in Syria. Symō aūt dux iudeorū dilatatis finibꝰ ſuis: ⁊ facto portu in Joppe cū haberet tūc pacem: miſit ad lacedemonios ad innouādū fraternitatē. Romanis quoqꝫ miſit clypeū aureum: ⁊ recepit ab eis amicabilia ſcripta de amicitia ⁊ vnione cōfirmata. Cū ergo Antiochꝰ rex Syrie Tryphonē apḋ Dorā obſediſſet: ⁊ miſit ei Simō Machabeꝰ duo milia virorū in auxiliū: ⁊ argētū ⁊ aurū multū. Qui noluit ea recipere: ſed fregit pactū ꝙ fecerat cū Simone anteꝙ rex eſſet cōſtitutus: miſitqꝫ ad eū Anthenobiū militē mandās vt reddat ſibi arcem que erat in Hieruſalē: Joppem ⁊ Gazā: atqꝫ tributa locorum quibus dominatus fuerat: alioquin veniret contra eum. Cumqꝫ veniſſet Anthenobiꝰ Hieruſalem ⁊ vidiſſet gloriam ⁊ apparatum Simonis: ⁊ affluentiam auri ⁊ argenti miratus eſt. Cui Simon conſtanter contradixit: ⁊ eum vacuum ad regem remiſit. Qui rediens regi retulit verba Symonis ⁊ gloriam eius. Cum autem iam Tryphon de dorā fugiſſet: auditis rex ſermonibus Simonis Tryphonem inſecutus eſt: relinquens Cendebeum ducē exercitus vt expugnaret Judeam. Qui Cendebeus cedronem edificauit ponens in ea milites vt vaſtarent fines iudee. Simon autē dux ⁊ pontifex iudeorum cum iam ſenuiſſet: vocatis duobus filiis ſuis maioribus Juda ⁊ Joāne: poſuit eos loco ſui vt pugnarent pro populo dei: deditqꝫ illis viginti milia pugnatorum qui profecti ſunt aduerſus Cendebeum. Cumqꝫ veniſſent ad quendam fluuium timebant tranſire: ſed Joannes prior tranſiuit: et ſecuti ſunt eum omnes. Conuerſuſqꝫ eſt Cendebeus in fugam et caſtra eius. Cecideruntqꝫ ex eis duo milia virorum. Et reuerſi ſunt filii Simonis victores. ¶ Poſt

hoc aũt Ptolomeus filius Abobi qui erat dux conſtitutus in Hiericho: cũ eſſet gener Simonis ducis iudeoꝝ: inuitato eo ad prandiũ Hiericho: occidit eũ cũ duobꝰ filiis Juda ⁊ Jonatha in dolo: vt principatũ obtineret. Miſit quoqꝫ nuncios occupare Hieruſalem: ⁊ alios in Gazã vt interficerent Joannẽ. Sed precurrens quidã in Gazã nuntiauit Joanni que facta fuerant. Qui feſtinauit occupare Hieruſalem: occiditqꝫ eos qui venerãt eũ perimere. Et factus eſt dux pontifex iudeorum poſt patrem: quietiã corpora patris ⁊ fratrũ precio redẽpta ab his qui erãt in Hierico: ſepeliuit in tumulo paterno in ciuitate Modin: vbi et Judas et Jonathas depoſiti fuerant. Hec vnde ſupra.

¶ De ſancto Joanne Machabeo.
Capitulum.v.

Joannes machabeus cognomine Hyrcanꝰ dux ⁊ pontifex iudeorũ filꝰ ſupradicti Simonis. poſt mortem patris in ducatu iudeoꝝ ſucceſſit. Quẽ Joſephꝰ in tribꝰ cõmendat: ſcꝫ in religiõe ſacerdotii: in ſtrenuitate ducatꝰ: ⁊ qꝛ vir ꝓpheta erat. Qui accepto ducatu inſecutꝰ eſt Ptolomeũ qui patrẽ eiꝰ dolo interfecerat: ⁊ matrẽ ſuã cũ duobus paruulis tenebat in vinculis: ⁊ confugerat ad oppidum vltra Hierichontã: qꝺ vocabaẗ Agon. Obſeſſo quidẽ oppido cũ Joãnes ipſum acriter impugnaret. Ptolomeꝰ matrẽ ⁊ fratres Joãnis ſuꝑ muros vſqꝫ ad ſanginis effuſionẽ cedebat. Propter qꝺ fractꝰ pietate Joãnes ab impugnatiõe ſe temperabat: matre tñ clamante ne pro ſe ſcelus Ptolomei ſineret inultũ. Mortẽ enĩ ſuã ſic iudicaret immortalitatem meliorẽ. Ob hoc diutius tracta obſidione cum ſeptimus annus iudeis feriatus veniret: Joannes ab obſidione receſſit. Ptolomeus vero matre ipſius ⁊ fratribus occiſis confugit ad Zenonem Philadelphie tyrannum: qui Totilla cognominabatur. ¶ Deinde Joannes aduerſus hircanos bellum gerens ⁊ eos deuincens: hircani nomen accepit: ⁊ a romanis ius amicitie poſtulans decreto ſenatus inter amicos relatus eſt. Poſtmodum autem Samariam que nunc Sebaſten vocatur obſidione captã ſolo coequauit: quã ſuo tempore Herodes inſtaurans: Sebaſten in honore Auguſti vocari voluit. Hic primꝰ inſtituit Zenodochiam pauperum in Hieruſalem. Et mortuus eſt annis.xxxiij. rebus optime adminiſtratis relictis quinqꝫ filiis: ſcilicet Ariſtobolo primogenito: et Antigono cum tribus aliis. Cumqꝫ nullus eorum ad regendum populum ſufficeret: vxorem ſuam diſertiſſimã Judee prefecit ⁊ filiis. Sepultuſqꝫ eſt in modin. Hec ex hiſtoria ſcholaſtica: ⁊ ex chronicis Joſephi. Hieronymi atqꝫ Guilelmi.

¶ De ſancto Simone ſacerdote.
Capitulum.vj.

Simon ſacerdos filius Onie temporibus Machabeorum in Judea claruit: de cuiꝰ ſanctitatis et ſtrenuitatis cumulo: multa laudabilia Eccleſiaſtici.l.ca. legunẗ Qui templũ dñi in Hieruſalẽ nõ ſolum reparauit: ſꝫ cultu mirabili ampliauit. Doctrina etiã diuine legis in populo floruit: ſub Jeſu filio Sirach ſapientie librũ cõponẽs: q̃ eccleſiaſticus dr̃: vocauit eũ Panareto: Simonis etiã ipſius in eo vt dictũ eſt: laudabilẽ faciẽs mẽtionẽ. Qui tpe Antiochi magni regis Egypti Judeoꝝ poſt poſtmodũ ꝑſecutoris in pace ſenio vitã finiuit. Hec ex lib. Eccli. ⁊ ex chronica Guill.

¶ De ſancto Onia ſacerdote. Ca.vij.

Onias ſacerdos iuſtiſſimus filius ſupradicti Simonis: cuiꝰ laus ex ſcdo Machabeoꝝ libro colligiẗ: ⁊ inter ſanctos teſtamẽti veteris a Joſepho cõnumeraẗ prefatis patribꝰ contẽporaneꝰ extitit: cuiꝰ ope ac pietate cũ ſancta ciuitas in oĩ pace habitaret: ⁊ templũ dñi a regibꝰ gẽtiũ oblationibꝰ multis veneraret: offenſo Onia pontifice ꝫ Simonẽ tẽpli ꝓpoſitũ. Simõ ad Apoloniũ ducẽ celes: Syrie ⁊ fenicis cõfugit: ⁊ multis ſibi ꝓmiſſis muneribus ſacerdotiũ ſibi vẽdicare cepit. Quo audito Seleucus philopater rex Syrie miſit Heliodorũ militẽ ſuũ in Hieruſalẽ ad ſpoliandũ oẽ erariũ tẽpli: nõ vaſa: ſed donaria in vſus tẽpli. Quo tẽpluꝫ ingreſſo apparuit terribilis ſeſſor equi ⁊ conculcabat eum: duoqꝫ iuuenes ſplendidi quos Joſephus angelos fuiſſe aſſerit: eidemqꝫ apparuerunt: qui dextra leuaqꝫ ſeſſorem equi circunſtantes: Heliodorum ad mortẽ flagellauerunt. Timens autem Onias indignationẽ Seleuci: obtulit pro Heliodoro ſacrificium: ⁊ orauit ad dominum. Statimqꝫ ille ab angelis dimiſſus eſt: dicentibus ei ꝙ orationibus Onie eidem deus vitaꝫ donaſſet: qui continuo ſurrexit illeſus: ⁊ ad regem rediens cuncta geſta narrauit. ¶ Tempore autem Antiochi regis cum Onias vidiſſet mala que fiebant in Hieruſalẽ populo iudeorum ad gentilitatẽ peruerſo. Et qꝛ duo fratres eiꝰ: ſcꝫ Jaſon ⁊ Menelaus de põtificatu cõtẽdẽtes vt placerẽt Antiocho ad ritus gentiũ declinaſſent. Juit ad Antiochum regem in Antiochiam tentare cupiens ſi poſſet eius animũ immutare qꝺ cum nequiſſet ſedebat apud Antiochiã in Aſylo. Cũ autẽ quinquennalis agno apud Tyrum celebraretur ⁊ rex Syrie Antiochus ibi eſſet: Jaſon qui pontificatum in Hieruſalem ab eo emerat: miſit regi.ccc. argenti drachmas in ſacrificium Herculis. ¶ Poſt hec veniens Antiochus Hieruſalem cum ſuſceptus eſſet a Jaſone honorifice: tantum fecit Menelaus frater Jaſonis ⁊ Onie ꝙ ipſe ſacerdotiuꝫ a rege haberet: et Jaſon in exilium miſſus eſſet. Deinde Menelaus faciens conuocari Oniam de Aſylo: in quo erat apud Antiochiam in Hieruſalem datis Andronico: cui Antiochus Judeam commiſerat regendam quibuſdam vaſis templi que furatus fuerat: fecit Oniam per eũdem Andronicũ occidi. Cuius ſcelis cũ querela ad regem Hieroſolymam redeuntẽ delata eſſet: recordatus viri ſanctitatem fleuit Oniã ⁊ Andronicũ purpura exutũ ⁊ ꝑ totã ciuitatẽ circũductũ: in eodẽ loco quo Oniã peremerat occidi iuſſit. Hec ex ſecũdo libro. Machab. ⁊ ex aliis quibꝰ ſupra libellis.

¶ De ſancto Eleazaro martyre. Ca.viij.

Eleazarus martyr vnꝰ ex prioribꝰ ſcribarũ Hieruſalem Machabeis cõtemporaneꝰ ſub Antiocho rege iniquo ne legẽ dñi ſanctã violaret martyriũ paſſus eſt. Et in ſecũdo Machabeorũ de martyrii tolerantia cõmẽdaẗ. Cũ enĩ eſſet etate ꝓuectꝰ cõpellebaẗ ſuillas carnes ſacrificij mãducare. Quidã vero amici eiꝰ veteres carnes licitas ſecreto aſſerentes rogabant vt ſimularet ſe ad regis imperium manducare carnes porcinas. Quod renuens aiebat ſe velle exemplum forte adoleſcẽtibus mortis relinquere ne illicita ſimulãdo alios ſuo exemplo ad nefaria prouocaret. Sicqꝫ etiã odiũ ſe diligentium incurrit. Et plagis multis perẽptus memoriã mortis ſue: ⁊ exẽplũ fortitudinis dereliquit. Hec vnde ſupra.

¶ De ſancto Remigio epiſcopo.
Capitulum.ix.

Remigius

Remigius epiſcopus Remẽſ. tpe Clodouei regis Frãcorũ in Gallis claruit. Qui ex eadẽ vrbe ⁊ Nobilibꝰ parẽtibꝰ exortꝰ: ⁊ a quodam eremita naſci taliter eſt ꝓuiſus. Cũ enĩ Vandaloꝝ ꝑſecutio fere totã Frãciã deuaſtaſſet: ⁊ q̃dã recluſus virſctũs ⁊ cecus: ꝓ pace eccl'ie Gallicane dñꝫ exoraret: angelus dei eidẽ in viſu aſtitit: ⁊ Remigiũ ex Zelina muliere naſciturũ nũciauit: q̃ gẽtẽ ſuã a maloꝝ icurſibꝰ liberaret. Qui cũ euigilãs viſa Zenile narraſſet: ⁊ illa vtpote iã annis hoc credere nollet: ait ille vir dei ꝙ poſtꝙ puerꝝ ablactaret: oculos ipſiꝰ ceci lacte ſuo pungeret ⁊ cõtinuo viſuꝫ recuparet. ¶ Cũ aũt hec oĩa ꝑ ordinẽ ꝯtigiſſent: Remigiꝰ mũdũ fugit ⁊ monaſteriũ introiuit. Creſcẽte aũt eiꝰ fama cũ eſſet annorũ.xxij. ab oĩ populo in Remẽſeꝫ archiepꝫ eſt electꝰ. Tãte aũt manſuetudinis fuit: ꝙ etiã ad mẽſaꝫ eiꝰ paſſeres veniebãt: ⁊ de manu eiꝰ ciboꝝ reliquias comedebant. ¶ Quodã tẽpore hoſpitatꝰ i domo cuiuſdã matrone: cũ illa modicũ vini haberet: Remigiꝰ cellariũ introiuit ⁊ ſuꝑ dolium crucẽ fecit. Moxqꝫ vinũ creſcẽs deſuꝑ egrediẗ ita ꝙ ꝑ cellariũ fũdebaẗ. ¶ Hic aũt primꝰ gẽtẽ Frãcorũ ſua doctrina ad fidẽ xꝑi cõuertit. Cũ aũt Clodoueꝰ rex Francorũ gẽtilis eſſet: nec ab vxore xꝑiana cõuerti poſſet: vidẽs ꝙ infinitꝰ exercitꝰ Allemanorũ ſuꝑ ſe veniret: dño deo quẽ vxor ſua colebat votũ vouit: ꝙ ſi de hoſtibꝰ ſibi victoriã cõcederet mox xꝑi fidẽ ſuſciperet. Qꝺ cũ fuiſſet ad libitũ aſſecutꝰ: Remigiũ epꝫ adiit: ⁊ ſe baptizari petiit. Cũqꝫ ad fontẽ veniſſet: ⁊ chriſma ſacrũ nõ haberẽt: ecce colũba ãpullã cũ chriſmate in roſtro detulit: de q̃ regẽ põtifex liniuit. Hec aũt ampulla in Remẽſi eccl'ia vſqꝫ hodie conſeruatur: ⁊ inde continue reges Frãcie inunguntur. Rex aũt xꝑianus effectus volens Remẽſem eccleſiaꝫ dotare. beato Remigio dixit: vt ꝗtũ circuiret: donec ipſe meridie dormiret: tãtũ ei concederet: quod et factum eſt. Sed dũ quoddã molendinũ haberet intra fines circuitus molendinarius ipſum dñ circuiret cuꝫ indignatione repulit. Cũqꝫ Remigius ei diceret: ꝙ vna ſecum habere molendinum: cõe paratus eſſet. Ille iterum eum reiecit. Statimqꝫ rota molendini in contrariũ verti cepit. Sed cũ molendinariꝰ ſanctũ virũ ad ce reuocaret vt molendinum cõiter ſecũ haberet: illeqꝫ ei. rñdiſſet: ꝙ neutriꝰ eſſe oporteret: ſtatim ſe terra appernit: ⁊ molendinum protinus deglutiuit. ¶ Preuidens Remigiꝰ famẽ futurã cũ in quadã valle bladi cumulos cõgregaſſet: ruſtici inebriati ſenis ꝓuidẽtiã deridentes: ignẽ in ſegetẽ ſuppoſuerũt. Qꝺ ille audiẽs illuc venit: et ꝓ frigore etatis ⁊ veſpertini tpis: ſe calefaciens: trãquillo corde dixit: Sẽꝑ focus bonꝰ eſt. Illi vero q̃ ignẽ accẽderãt oẽs mares in genitalibꝰ diruti ſunt: omneſqꝫ femine gutturoſe fuerũt. Et tales oẽs ſemꝑ in villa ipſa deinceps extiterũt: quouſqꝫ per Carolum diſperſe ſunt. ¶ Hic etiam btũs epꝰs inter alia ꝑ euꝫ oſtenſa miracula puellam quandã a morte corpis ſuſcitauit. Qui et in pace quieuit kalẽ. octob. ¶ Cum autem corpꝰ eius ad eccleſiam ſanctorum Timothei ⁊ Apollinaris in pheretro deferretur ſecus eccleſiã ſancti Chriſtophori: cepit adeo põderare: ꝙ nullatenus moueri poterat: vnde coacti illi dominũ rogauerũt: vt eis oſtenderet ſi forte corpus illud in ipſa eccleſia vbi nulle ſanctorum erãt reliquie ſepeliri vellet. Statim corpus leuiſſime intra eccleſiam tulerunt: vbi cũ multa miracula fierent eccleſiam ampliarunt: ⁊ facta crypta retro altare dum corpus ibi ponere vellent: mouere iterum nullatenus potuerunt. Cum autem in orationibus pnoctaret: ⁊ media nocte oẽs pariter obdormiſſent: in craſtinum inuenerunt corpus ſancti in ipſam cryptã ab angelis dẽ portatum. Floruit circa annos dñi.cccc. ¶ Hic doctor illuſtris eccleſie dei in expõnẽdis ſcripturis diuinis mirabilis ⁊ ſtudioſus fuit: plurimaqꝫ opuſcula condidit: Commentarios ſuper pſalmos compillauit. Super.iiij. quoqꝫ euãgelia vtiles expoſitiones edidit.

¶ De ſancto Bauone confeſſore. Cap.x.

Bauon qui ⁊ Alonꝰ ꝑ ſctũ Amãdũ epꝫ ⁊ Eluonẽſeꝫ: q̃ i Gallia ꝑdicabat ex ꝑdone ꝯuerſus: ⁊ Gãdaui recluſus eſt: vt ait Sigibertus. Hic in iuuẽtute ſecuti voluptatẽ prauis actibꝰ exercẽs: habuit vxorẽ filiã comitis Odilonis: ẽ q̃ genuit Geldrudẽ ꝟginẽ xꝑi. Vxore aũt defuncta aliã ſuꝑducere voluit: ſꝫ interiꝫ a ſancto Amãdo ad penitẽtiã cõuerſus relictis oĩbꝰ factꝰ eſt clericꝰ in cenobio gãdauẽſi. Et dũ fabricareẗ cella: in q̃ includi debebat vt ipſe popoſcerat: ⁊ quidam ad opus commentum in curru deferret: caneſqꝫ multi cum circundantes ſibi inſultarent: ille impatiens Bauonẽ blaſphemauit. Quẽ diabolus ilico ſubuerſo curru vehiculum cũ animalibus ſuper eum ꝓiecit: ⁊ depreſſum extinxit. Quẽ vir dñi oratione ⁊ lachrymis ſuſcitauit. Quadam die cum vidiſſet quendam: quem ipſe ſecularis exiſtens vendiderat: genibus illiꝰ ꝓuolutꝰ: veniã petiit: ⁊ ab eodẽ vix obtinuit: vt vinctis ferro manibꝰ ac pedibus carceri traderetur. vt ſic penitentiã ageret de cõmiſſo ⁊ aliis ſceleribus perpetratis: vbi vſqꝫ in primã extꝰ ſui diẽ ꝑſtitit: mira penitẽtia carnẽ atterens ⁊ peccata ſua cõtinue deflẽs. Mordeacco pane cinere mixto: ⁊ potu modice aque cõtẽtus: viliſſimũ cilicium ſuper ſtratũ ſuum expenſum habebat cineribus deſuꝑ aſperſis: lapideqꝫ capiti ſuppoſito dormitabat. Et dum ad laudes deo ſaluẽdas ſurgeret: lapidem ipſum vix a duobus deferendum humeris baiulabat. Ibi quoqꝫ obediẽtiã regule nũꝙ dimiſit: ⁊ multa diaboli tẽtamina deuicit. Qui vt eũ ide deiiceret in diuerſis illis feraꝝ ⁊ ſerpentiũ formis apparebat: ⁊ ſꝫ mox ipſum ſopori dedit: ⁊ angelꝰ eũ in colũbe ſpecie cõfortabat. Cũ autẽ morti appropinquaret miniſtrũ ſuũ miſit: vt deuotũ ſibi ꝑſbyterũ longe poſitũ ad ſe vocaret: qꝛ viaticũ ſibi deferret quẽ ignorantẽ viã angelus dñi vſqꝫ ad ꝑſbyterũ deduxit: illeqꝫ ad Bauonẽ cõcitus veniẽs: diuina ei ſacramẽta miniſtrauit: ſtatimqꝫ vir dñi in pace q̃euit kal. octobris cuiꝰ obitꝰ ꝯtinuo Geltrudi ꝟgini longiꝰ abſenti diuinitꝰ reuelaẗ: eiqꝫ vt ſcti corpis veſtimẽta ad ſepeliẽdũ mitteret mãdaẗ: qꝺ ⁊ illa feſtinãter adimplere curauit: ⁊ i q̃bꝰ vir ſctũs inolutꝰ ſepultꝰ fuit.

¶ De ſancto Piatore martyre. Cap.xj.

Piator martyr apud Tornacenſei oppidum paſſus eſt q̃ cum beato Dionyſio epo ſuiſqꝫ ſociis ab vrbe Roma egreſſus Galliã predicationis cauſa expetiit ⁊ ab eodem ꝑſbyter ordinatus fuit. Atqꝫ poſtmodũ pro cõfeſſione noĩs xꝑi conſummato martyrio ad dñm migrauit Kalen. octob. vt ait Ado.

¶ De tranſlatione ſancti Germani epiſcopi. Cap.xij.

Trãſlatio corporis ſancti Germani Antiſiodorẽſis epĩ apud eandẽ ciuitatẽ colliẗ kalendis octobris: quo vꝫ die corpꝰ eius de Rauẽna trãſlatũ: vbi in pace dormierat: Antiſiodorum delatũ eſt: qꝺ regina Placida ad Galliã vt eidẽ in extremis agenti promiſerat deſtinauit: vt ſupradictum eſt in eius legenda pridie kalen. Auguſti. ¶ Cũ aũt btũs Germanꝰ ꝑ ciuitatẽ Vercel-

tinſem tranſiēs: Euſebio ep̄o ꝓmiſiſſet: quod in reditu eius Rauennam pergentis eccleſiam: quam ille fundauerat dedicaret: audiens Euſebius ꝙ Germanꝰ defunctus eſſet: eccleſiam conſecraturus cereos accendi fecit. Sed quanto plus accendebantur: eo amplius extinguebantur. Quod videns Euſebius intellexit eccleſiam alio tempore dedicandam. Cū ergo corpus ſancti Germani quod ad gallias transferebatur: Vercellas delatum eſſet mox vt in eccleſiam ipſaꝫ inducitur cerei omnes diuinitus inflāmantur. Tunc Euſebius promiſſionis memor: intellexit: vt quod Germanus viuens ſe facturum promiſerat: mortuꝰ adimplebat. Sicqꝫ tali dedicatione contentus eccleſiā dimiſit. Et corpus ad eccleſiam ſuam delatum ibidem honorifice conditum eſt.

¶ De ſctis Leodegario ep̄o ꝛ Gerino marty. Ca. xiij.

Leodegarius epiſcopꝰ ꝛ Gerinꝰ martyres apd̄ Eduēſem ciuitatē paſſi ſunt tēpore Childerici regis francorum. Qui Leodegarius dum eſſet epiſcopus Eduenſis Clothario rege decedente voluntate dei et principū cōſilio Childericū fratrem Clotharij adoleſcentē idoneum prefecit in regem. Hebronius vero maior domꝰ regie Theodoricū Childerici Germanū preficere nitebatur: non propter regni cōmodū: ſed quia omnibus odioſus iram regis ꝛ principū verebatur. Timēs igitur regē Hebronius licētia obtēta monaſteriū introiuit. Rex vero Theodoricū ne cōtra regnū moliretur in cuſtodia detinebat: ꝛ prudētia ep̄i oēs populi pace gaudebāt. ¶ Sed poſt aliquod tp̄s rex malignorū conſilio in tantum Leodegarij odiū incitat: ꝙ opportunitatem mortis eiꝰ inquirebat. Epiſcopus vero blande ferēs: ꝛ inimicos vt amicos amplectens: egit cum rege: vt in vrbe cui perat: die paſche celebraret: ꝛ cū eodē in mēſa communicaret. At vero cū audiſſet ꝙ rex eius mortem perficere decreuiſſet: ſic perſecutorē pfugit: ꝙ in Luxouienſi monaſterio dn̄o ſeruiēs etiaꝫ Hebronio: q̄ in ipſo cenobio in monaſtico habitu latitabat: deuote ſeruiuit. ¶ Poſt modicū rex moritur: ꝛ Theodoricꝰ in regē ſublimatur. Leodegariꝰ vero populi ſui lachrymis ꝛ precibꝰ motꝰ: ꝛ abbatis imperio cōpulſus: ad ſedem ſuam rediit. Hebronius quoqꝫ ſtatim apoſtatauit: ꝛ regis ſeneſcalus eſt ordinatus. Cui deterior effectꝰ Leodegariū occidere nitebatur. Miſſis igitur militibus cū cepit. Qui in habitu pontificali detentus ab eiſdem excoculatus eſt: ſicqꝫ dimiſſus. Poſt biennium vero ſanctus Leodegarius cuꝫ fratre ſuo gerino quē Hebronius relegauerat: in palatium regis adducti: cū ad irriſiones Hebronij ſapiēter ꝛ pacifice reſponderet nequiſſimus ille iuſſit Gerinum lapidibus obrui: ep̄m vero tota die nudis pedibꝰ per quendam fluuium ſuper acutiſſimos lapides decurrentē deduci. Et audiens ꝙ in his tormentis deum laudaret linguā eius precidi fecit: ꝛ poſt modū cuidā cuſtodi tradidit. Ille aūt vſum loquēdi nō admittēs predicatiōe populorū inſtabat: p̄dicēs quō ꝛ qualr̄ Hebronius moriturus erat. Lux etiam immenſa in modū corone cum circūdedit. Quod Hebronius audiēs miſſis quatuor ſpiculatoribꝰ eum decollari mandauit. Quorū tres verba eius pacifica audientes: adeo ſunt compuncti: ꝙ ad pedes eius procidentes veniam poſtulabant. Quartus vero cum cum decollaſſet a demonio arripitur et in ignem proiectus extinguitur. ¶ Expleto Biennio audiuit Hebronius corpus ſancti miraculis illuſtrari: ꝛ inuidēs: miſit militem ad vidēdū ſi ſic veritas ſe haberet. Qui veniēs ꝛ ſanctū corpus deridens: ac tumbā calce percutiens ſtatim a demonio inuaſus expirauit. Deinde Hebronius ſcd̄m q̄ ſanctus predixerat: gladio nequiter occiſus eſt. Paſſio horum martyrū agitur. vj. non. octobris. Qui paſſi ſunt circa annū domini. cccccclxxx.

¶ De ſanctis Eleutherio ꝛ alijs innumerabilibus martyribus. Cap. xiiij.

Eleutherius martyr et alij innumerabiles martyres apud Nicomediam ſub Diocletiano imperatore: huiꝰ occaſione paſſi ſūt. Contigit enim aliquam partem palatij incendio conflagrare. Hoc imperator a chriſtianis factum falſa ſuſpicione preſumens iubet omnes collectos concremari: ꝛ alios gladijs obtrūcari: ꝛ alios ignibus cōſumi. Quorū prior ꝛ nobilior Eleutherius ceteros hortabatur: ita vt eorum aliqui ſe ſponte ignibus traderent: alij vero ſe vltro gladijs offerrent. Et cum etiam ipſos miniſtros nimia crudelitas horreſceret: partem illorum nauiculis impoſitos in medio pelagi adductos in profundū demergebāt. Alij vero crudeliores quorundā martyrū effodientes cadauera in mare proijciebant: ne forte dij chriſtianorum efficerentur. Beatus vero Eleutherius immaniſſimis tormentis cruciatus victoriam ſuam p ignem velut aurum examinatus compleuit. Cuius reliquias furtim chriſtiani quidam in ciuitate Nicomedie condiderunt. Qui paſſi ſunt ſexto nonas octobris.

¶ De ſctis duobus Euādis preſbyteris ꝛ martyribus. Capitulum. xv.

Euandus et alter Euandus ambo preſbyteri et martyres apud antiquos Saxones paſſi ſunt. Qui cum Uilleboldo epiſcopo veniētes Germaniam tranſierunt ad Saxoniam anno Iuſtiniani imperatoris. vij. quorum vnus dicebatur Euandus albus: ꝛ alter Euandus niger. Et cum ibidē chriſtum predicarent a paganis tenti et occiſi ſunt. Ad quorum corpora nocte diutius lux apparens: ꝛ vbi eſſent: ꝛ cuius eſſent meriti declamauit: qui iuſſu Pipini regis in Agripinenſi colonia ſepulti ſunt. Paſſi ſunt autē. v. non. octob. Hec Ado et Sigibertus.

¶ De ſancto Dionyſio epiſcopo ꝛ martyre. Capitulum. xvj.

Dionyſius epiſcopus ꝛ martyr apud Athenas paſſus eſt. Qui poſt clariſſimam confeſſionem fidei: poſt grauiſſima tormentorum genera glorioſo martyrio coronatus eſt: vt teſtatur Ariſtides Athenienſis vir fide ſapientiaqꝫ mirabilis: eo videlicet tempore quo de chriſtiana fide librum compoſuit. Qui paſſus eſt quinto nonas octobris: vt ait Ado in ſuo martyrologio.

¶ De ſctis Criſpo ꝛ Gaio diſcipulis. Cap. xvij.

Criſpus et Caius diſcipuli apd̄ Corinthū claruerunt: q̄s ad Corinthios ep̄la p̄ria ad principiū ap̄ls ſe ſcribit baptizaſſe. Huiꝰ etiā Gaij meminit idē ap̄ls ad Romanos. xiiij. ꝛ eidem Ioannes tertiā epiſtolam ſcribit: vt dicit glo. Romanorum. xiiij. Criſpus autem ille eſt de quo Actuum. xviij. cap. mentio fit: qui ambo apud Corinthum quieuerunt quarto nonas octobris ꝛ eorum corpora ibidem tumulata ſeruantur. Hec Ado.

¶ De ſctō Frāciſco cōfeſſore ordinis minorum. Capitu. xviij.

Franciſcus ordinis minorū dux ꝛ fundator primꝰ in ciuitate Aſſiſi ortꝰ: filius Petri bernardonis negociator effectus vſqꝫ ad vigeſimū etatis ſue annū: tempus ſuū vane viuēdo cōſumpſit: quē dn̄s infirmitatis flagello corripuit: ac in virū aliū ſubito trāſmutauit: ita ꝙ iam ſpū ꝓphetico pollere cepit. Et romā tēdens cauſa deuotionis veſtimēta ſua pauperibꝰ tribuit: ꝛ iā paupertatis amator: pauperis veſtimēta induit: ꝛ ante eccleſiaꝫ ſancti Petri inter pauperes ſedit: ꝛ cū eis velut vnꝰ ex ipſis māducauit. Et ſimile ſepiꝰ feciſſet: niſi eū notorum verecūdia impediſſet. ¶ Quendā leproſum obuiā habēs in oſcula eiꝰ ruit: ꝛ ille poſt hec ſtatim diſparuit: quapropter ad leproſos properat ꝛ eorū manꝰ deoſculās pedeſqꝫ lauans: eiſdē pecuniā donat. ¶ Eccleſiā ſancti Damiani orationis cauſa ingreditur: ꝛ imago crucifixi eū miraculoſe alloquitur: mādās vt ad domū ſuā reparandam accederet que vt ipſe cernebat tota deſtruebatur. Ab ea ergo hora crucifixi cōpaſſio mirabiliter cordi eiꝰ infigitur. Inſtititqꝫ ſolicite eccleſie reparande: ꝛ venditis oībus cū pecuniā cuidā preſbytero daret: ꝛ ille eā timore parētū accipere formidaret corā ipſo illā proiecit: quapropter a patre ligatꝰ ꝛ ceſus: eidē pecuniaꝫ reſtituit: ac veſtē pariter reſignauit: ꝛ ſic nudus coraꝫ ep̄o ciuitatis oībus paternis bonis renunciās ad dn̄m cōualuit: ꝛ ſe cilicio induit. ¶ Quadā die cū audiret ea q̄ dn̄s ad diſcipulos ſuos ad predicandū miſſos locutꝰ eſt: ſtatim ad vniuerſa ad literā ſeruādā cōſurgit. Soluit calciamentum de pedibꝰ: ꝛ tunica vna ſed vili induitur: ꝛ p corrigia mutauit funiculū. ¶ Tempore niuis p ſiluā ambulās a latronibꝰ capitur: ꝛ interrogatꝰ q̄s ſit: ſe dei preconē aſſerens in niuē ceſus proijcitur. Multi deinde clerici ꝛ laici ſpreta ſeculi pompa eiꝰ veſtigijs adheſerūt: quos pater ſanctꝰ docuit euāgelicā pfectionē adimplere: ꝛ p viam ſancte paupertatis incedere. Sicqꝫ minorē ordinem inchoauit: quos minores ex humilitate vocauit. Regulaꝫ quoqꝫ ſuā ipſe dictauit: quā papa Innocentiꝰ. iij. confirmauit: ꝛ extunc verbū dei vbiqꝫ diſcurrēs predicare cepit. ¶ Fatigatꝰ ex itinere cū aſinū equitaret: ꝛ ſociꝰ eiꝰ frater Leonardꝰ de aſſiſio pedes iret: turbatꝰ in corde ſuo dicebat ꝙ parētes vtriuſqꝫ ipſorū nō de pari ludebant. Cuiꝰ cogitationē vir dei p ſpm̄ cognoſcēs: continuo de aſino deſcēdit: ꝛ ſocium aſcēdere voluit: dicēs ꝙ nobilior ſe fuerat: ꝛ ideo ipſo equitāte: illū pedes ire nō decebat. Stupefactuſqꝫ frater veniā poſtulauit. ¶ Mulier quedā ipſi ſolicite retulit ꝙ ſanctū eiꝰ propoſitū qd̄ inceperat: vir eiꝰ perturbabat cui per vxorē vir dei precipiendo mādauit: vt ex parte dei omnipotentis ei diceret: qd̄ nūc tempus ſalutis poſtmodū equitatis futurū eſſet. Qua denūciatione vir dei ſubito immutatꝰ: ꝛ continentiā vna cū cōiuge pollicetur. ¶ Cuidā ruſtico ſitienti in ſolitudine fontem aque ſuis orationibꝰ impetrauit. ¶ Cuidā fratri ſibi familiari ꝓphetico ſpū ſibi retulit: de ſe quaſi de alio loquēs virū eſſe ſup terrā propter quē quoad viueret dominꝰ famē futurā deſeuire nō permitteret. Qui poſt trāſitū eiꝰ eidē fratri apparuit: ꝛ famem que ſup terrā venerat: eo de medio ſublato pmiſſam a deo nūciauit. Sicqꝫ tā p reuelationē quā p euentum: ꝙ de ſe dixiſſet: frater ille cognouit. ¶ Paupertatē adeo diligebat qd̄ dominā ſuā ſemper eā vocabat: ꝛ ſi pauperiorem ſe videbat protinꝰ inuidebat ꝛ ab eo ſe vinci timebat. Cū pauperi tranſeunti compateretur: ſociꝰ ait qd̄ ſi ille pauper erat effectu: forſitan diues eſſet voluntate. Sanctus vero cōtinuo fratri iuſſit vt tunicā exutā pauperi tribueret ꝛ ab eo veniā poſtularet: cui ille protinus obediuit. ¶ Quadā vice tres dominas vultu et habitu per omnia ſimiles obuias habuit: q̄ eum ſalutātes dixerunt. Bene veniat domina paupertas: ꝛ ſtatim diſparuerunt. ¶ Cum in vrbe Aretij bellum inteſtinum cōmotum eſſet: Franciſcus vidit de burgo demones ſup ciuitatem inſultantes. Qui fratrem ſilueſtrum vocans eidem mandauit vt ad portam ciuitatis iret: ꝛ demonibus in dei virtute ac ex ſui parte mandaret vt continuo abirent. Quod dum ille feciſſet: confeſtim demones receſſerunt: ꝛ ciues ad concordiam redierunt. Qui frater dum eſſet in ſeculo preſbyter: vidit aliquando crucem auream ex ore Franciſci prodeuntē: ꝛ ad celos vſqꝫ pertingentem: ac vtramqꝫ partem mundi cingentem. Qui mox compunctus ſeculum dereliquit: ꝛ ordinem introiuit. ¶ Exiſtenti aliquando in oratione diabolus ei grauem carnis tentationem immiſit: illeqꝫ veſte depoſita ſe chordula durius verberauit. Et cum nec ſic tentatio diſcederet: foras exijt: ꝛ in niuem ſe nudum demerſit: et ſic tentatio diſceſſit. ¶ Dum aliquando maneret in domo domini leonis cardinalis ſancte crucis: nocte quadam a demonibus grauiter ceſus eſt. Quod ſanctus mane ſocio nūciauit: eidemqꝫ dixit ꝙ deus hoc fieri voluerat: quia in curijs magnatum manebat: ſtatimqꝫ inde receſſit. ¶ Uidit aliquando demones ſupra tectum domus diſcurrentes. Qui exiēs eiſdem ex parte dei mādauit vt quicquid eis permiſſum eſſet in corpore ſuo facerent: ſeqꝫ de eius carne ſibi aduerſaria vindicarēt: cōfuſi aūt demones euanuerūt. ¶ In viſione dei beatus Frāciſcus ſupra ſe crucifixum ſeraphin aſpexit: qui crucifixionis ſue ſigna ſic ei euidēter impreſſit vt crucifixꝰ videretur ꝛ ipſe. Cōſignanturqꝫ manus pedes ꝛ latꝰ crucis charactere: ſed diligēti ſtudio ab omnium oculis ſtigmata abſcōdebat. Quidam tamē hec in vita viderūt: ſed in morte plurimi conſpexerunt. ¶ Columbina ſimplicitate plenꝰ omnes creaturas ad creatoris hortabatur amorem: predicat auibus: auditur ab eis: tangitur ab ipſo: nec niſi licentiate recederūt. ¶ Apud portiunculā cicadā in ficu canētē vocauit: que ſtatim in manu eius aſcendit. Et ad eius iuſſionem ꝛ in ipſius manu cantauit: ꝛ licentiata receſſit. Fraternoqꝫ nomine animalia cuncta vocabat: vermiculos etiam ne lederentur de via colligebat. ¶ Uir quidam ſecularis Franciſcū duobꝰ enſibus fulgentibus in modum crucis ſignatū per viſionem aſpexit. Quē cū nūqꝫ vidiſſet poſtmodū conſpiciēs: tali iudicio recognouit: ꝛ cōpunctus ordinē introiuit. ¶ Cum ex nimio fletu oculorū infirmitatem incurriſſet: nec ſe a lachrymis temperare vellet: ꝛ cōſilio medici ferro candente cauterizandus eſſet: ſignū crucis edidit: ꝛ ab aure vſqꝫ ad ſupercilium immiſſo ferro nullam aduſtionem ſenſit. ¶ Apud eremū ſancti Urbani maximo languore detentus cum ex debilitate vinū poſtulaſſet: nihilqꝫ adeſſet: allatam ſibi aquam ſigno crucis in vinum conuertit: ad cuius guſtum ſubito cōualuit. ¶ Cum frater quidam contra obedientiam deliquiſſet: ꝛ penitentie ſigna haberet: vir dei tamen ad aliorū exemplum caputiū eius in ignem proiecit: vbi per moram ſtetit: ꝛ inde oīno illeſum eductū fuit. ¶ Ambulās per paludes Uenetiarū intra multitudinē auiū cātantiū: cuꝫ ſocio acceſſit: ꝛ nulla illarū ſe mouit. Et cū officiū ibi dicerent ꝛ garritꝰ eos auiū impediret: ad eius mādatum aues conticuerunt: ꝛ celebratis horis: ipſo iterū iubēte cantū reſumpſerunt. Alias volucrū multitudinē reperiens eis cepit p̄dicare: ꝛ eos ad laudē creatoris admonere: qui eos plumis induit: ꝛ pennas eis ad volatū tribuit: ꝛ aeris puritatem conceſſit: ac ſemina ſine eorū labore ad eſum preparauit. Aues vero vti rationis capaces in eum intendebant: ꝛ ab ipſo tacite nullatenꝰ auolabāt. ¶ Alias quoqꝫ apud caſtrū Gallinariū p̄dicans hyrundinibus cū garritu impediētibus ſilentiū impoſuit: ꝛ donec ipſe predicauit nulla ipſarum amplꝰ canere preſumpſit. ¶ Hoſpitatus a quodā milite eundē ad penitentiā prouocauit: predicans ei ꝙ cito alibi māducaret. Qui domū ſuā diſponens ꝛ peccata ſua cōfitens

dum ad menſam ſederet ſubito expirauit. ¶ Tranſeunte illo per Apuliã: burſam reperit in via denarijs tumeſcentem. Quam cum ſocius accipere vellet: vt pauperibus daret: ⁊ Franciſcus prohiberet: oratione premiſſa ſocium burſam accipere iuſſit. Indeq̃ protinus ſerpens magn⁹ exiuit. ¶ Cũ quidam frater grauiter tentaretur: cogitabat vt ſi ſcriptũ aliquod de manu ei⁹ haberet tētatio recederet: ſed cum ſecretũ pãdere nõ auderet: vir dei hoc per ſpm̃ cognoſcens quaſdã dei laudes ſcripſit: ⁊ fratri chartã tradidit: quã cũ portaret oīs tentatio eũ reliquit. Dum aũt ſanctus infirm⁹ iaceret: ⁊ idē frater tunicã eius habere deſideraret. Franciſcus eius optatũ cognoſcens fratrē vocauit: ⁊ tunicã illi poſt mortē poſſidēdã cõceſſit. ¶ Sacerdotes aũt plurimũ honorabat: ⁊ in tantũ eorũ ordinē põderabat: q̃ ad ſacerdotiũ nunq̃ ꝓmoueri voluit ſed in diaconat⁹ ordine permanſit. ¶ Cũ vero ad diē ꝓpinquaret extremũ: lõga infirmitate confect⁹ ſe nudũ ſup nudã humũ poni fecit: ⁊ fratres aduocãs cãcellatis manib⁹ benedixit: ac in morem cene dñice bucellã eis panis diuiſit. Et ſumpto viatico ad extremã horam veniens ſpiritum emiſit. iiij. nonas octobris die dñico: anno domini. M.ccxxvj. Cui⁹ animam quidã frater in modũ ſtelle ad celũ aſcendentē conſpexit. Miniſter etiã terre laboris in extremis agens: cũ iã dudũ loquelã amiſiſſet: ſubito cepit clamare: ⁊ patrem Franciſcũ vt ſe expectaret rogare. Querentib⁹ q̃d diceret: reſpondit q̃ patrē Franciſcũ videbat: qui ad celos ꝑgebat. Et ſtatim in pace obdormiēs patrē ſecut⁹ eſt. Illi vero poſtmodũ eadē hora inuenerũt ſanctũ a carne migraſſe cui⁹ corpus Aſſiſij apud ſanctã mariã de angelo ſepultũ eſt: vbi ⁊ multis miraculis claret.

¶ De ſancto Aniano epõ ⁊ cõfeſſore. Cap. xix.

Anianus alexandrinus epũs diſcipulus beati Marci euãgeliſte: ⁊ eiuſdē in epatu ipſi⁹ ciuitatis ſucceſſor fuit. Hic ex Aphrica nobiliſſim⁹ ditueſ: dũ nauigãs circa portũ Alexãdrie naufragaſſet oībuſq̃ ſuis amiſſis mendicare erubeſceret ab vno ſibi noto chlamyde cõtectus, adheſit cuidã operario reparatori veterũ calceorũ: a quo cũ ꝑ triduũ nõ comediſſet refect⁹ eſt: ⁊ cum eo ad manēdũ ſe ꝓpoſuit: ⁊ artē ei⁹ in breui didicit: quo poſt tēpus modicũ decedēte Anian⁹ in domo magiſtri quõdã ſui remãſit: ⁊ filiũ ei⁹ paruulũ ſibi cõmēdatũ diligētius enutriuit. Interea dũ beat⁹ Marc⁹ Alexandrie appuliſſet ad ꝑdicãdũ: calciamētũ ei⁹ diruptũ eēt Aniano tradidit reſarciēdũ: vt ſupra dictũ eſt in paſſiõe ſancti Marci. viij. kal. maij. Dũ aũt Anian⁹ in vultũ beati Marci intenderet: qui vt angeli refulgebat: caſu ſubula manũ perforauit: ⁊ exclamauit vn⁹ de⁹: quē Marcus in terrã expuēs ⁊ lutũ ex ſputo cõficiēs: manũq̃ perūgens cõtinuo ſanauit. Suſceptuſq̃ in domũ viri cũ cõuertit: ⁊ cũ oī familia baptizauit ⁊ preſbyterũ ordinãs eidē infirmitates ſanãdas cõceſſit: atq̃ poſt tēpus aliquod Pētapolin adijt. Exinde Anian⁹ q̃cq̃d ex arte lucrabat trifariã diuidebat: vnã partē ꝓ ſuo victu retinēs: aliã filio quondã magiſtri ſui cõcedēs: tertiã pauperib⁹ impendēs ⁊ ꝑdicationi cõtinue inſiſtebat. ¶ Die quadã dũ mulieres trãſeunt aſpectu impudico reſpexiſſet: cupiēs euangeliũ: vt ſonat ad literã obſeruare: oculũ ſibi ſubula ꝑforauit: carnē quoq̃ ſuã ieiunijs ⁊ vigilijs macerãs: ſepi⁹ ad extinguēdã flãmã libidinis ſe in vaſe aq̃ frigide ſubmergebat: omneſq̃ egros ad ſe delatos quacunq̃ infirmitate curabat. Iudeis quoq̃ ipſum emulãtibus viriliter reſiſtebat. Ad quoꝝ ſuggeſtionē odiētiũ Anianũ rex Babylonie mãdauit vt q: in euãgelio xp̃ianorũ cõtinet q̃ habētes fidē ſicut granũ ſinapis mõtes trãſferre poſſunt: quaten⁹ xp̃iani mõtē magnũ tumide ſuo loco trãſferrēt: alioq̃ aut fidē xp̃i tãquã falſã abnegarent: aut capitalē ſententiã oēs ſubirent. Epo igitur Theſithic cũ oībus xp̃ianis ex hoc admodum afflicto ⁊ deũ pro fide ſua ſimpliciter exorãte: per angelũ reuelatur: neminē ad hoc ex fide ſua idoneũ: niſi monoculum Anianũ. Vocat⁹ igitur ab epõ omniq̃ populo indicto ieiunio triduano: ipſe confiſus in dño monti mãdauit: ⁊ mons cõtinuo ſe mouere cepit: ⁊ de ſuo loco recedēs: tantaq̃ celeritate verſus Babyloniã veniens quãta nauis per equora vēto pellitur ⁊ eo vſq̃ diuinit⁹ defertur: donec ad preces regis montis mãdauit vt figeret: ne in ciuitatem irrueret ⁊ eandem opprimeret. Sicq̃ ibidē ſitus vſq̃ hodie manet. Propter quod miraculum rex cũ omni populo conuerſus: eccleſiã principalem in Babylonia in honorē dei genitricis edificauit: aliaſq̃ plurimas Baſilicas cõſtruxit. Poſt hec dux Anian⁹ beato Marco reuertēti occurreret: cũq̃ ille videns monoculum cauſam cecitatis didiciſſet: ipſum de rudi intellectu euãgelij redarguit: illũq̃ interrogauit: cur ipſe qui alios illuminabat: ſeipſum ſanare nõ poterat. Qui reſpondit q̃ hoc miraculũ ipſi vti ſuo magiſtro reſeruauerat: quē beatus Marc⁹ cõfeſtim illuminauit: ipſumq̃ Alexãdrie ſibi ſucceſſorē epm̃ ordinauit. Sꝫ poſt magiſtri martyriũ Anian⁹ omnes ciuitates circuibat: ⁊ verbũ dñi inſtanter predicabat: miraculiſq̃ clarebat. Inter q̃ cõtractũ vnũ ad queſtũ ſedentē erexit: ⁊ mulierē in Damaſco obſeſſam a demonio liberauit: a quo parētes eius dolentes: eo q̃ ex ipſo immũdo ſpũ aliqua predicēte plurima lucrabant: ipm̃ ad baiulũ tãq̃ magum traxerũt occidēdũ. Quē ille audiēs famãq̃ ei⁹ ⁊ vitam ſanctã cõperiēs liberũ dimiſit. ¶ Deinde Anian⁹ leproſum quēdã a medicis icurabilē a lepra mũdauit: ⁊ eũ cũ oī familia baptizauit ac deinde Alexandriã degunt. Obitum aũt ſuũ ſibi diuinit⁹ reuelatũ ꝑſciēs angelica monitione Milonē diſcipulũ ſuũ in epatu ſibi ſubſtituit. Ipſe aũt clarus ꝟtutibus in pace q̇euit. iiij. noñ. octob. Sepultuſq̃ eſt iuxta corp⁹ bti Marci in loco buculi. Cui⁹ corp⁹ ꝓceſſu tp̃is venetias inde trãſlatũ i monaſterio ſancti Clemētis recõditũ ſeruat.

¶ De ſancto Petronio epiſcopo. Capitu. xx.

Petroni⁹ epũs Bononie apud eadē ciuitatē claruit tp̃e Theodoſij ſcdĩ impatoris. Hic natione grec⁹, ex ſtirpe impatorũ Cõſtãtij ⁊ Cõſtãtini deſcēdit: ⁊ eũ ⁊ Theodoſi⁹ Auguſt⁹ ſororē ei⁹ i cõiugē accepit. A cunabulis xp̃ian⁹ ⁊ lr̃is grecis ⁊ latinis erudit⁹ philoſophie ⁊ ſacris ſcripturis operã dedit: vñ ⁊ doctor eccl'ie dei inſignis extitit clericale adeptus offm̃ in palatio Theodoſij cũctis ꝑfectus: elecmoſynas vberes pauperib⁹ tribuebat: ⁊ corpus ieiunijs atterebat. ¶ Cũ aũt Arriana peſtis inualeſceret Theodoſi⁹ petroniũ Romã ad papã Celeſtinũ direxit ꝓ fidei veritate diſcutiēda. Qui dũ ad portũ Tyberniũ applicuiſſet: a clericis Romanis a papa obuiã ſibi miſſis honorifice ſuſcept⁹ eſt. Nocte eñi ꝑcedēti Celeſtin⁹ papa ꝑ viſionē a btõ Petro monit⁹ fuerat vt legatũ imperatoris Bononie in epatu ꝑficeret: eo q̃ eoꝝ epũs defunct⁹ eſſet. Summ⁹ põtifex ergo Petroniũ grauiſſime ſuſcepit: ⁊ ipm̃ vt ſecũ i palatio maneret ꝑcepit. Tertia vero die Bonienſes ciues Romã veniũt: ⁊ epũ ſuũ Papie defunctũ dicũt atq̃ paſtorē ſibi dari depoſcunt. Celeſtin⁹ igit viſionē referēs Petroniũ oīb⁹ approbãtib⁹ Bononie epũ cõſecrauit. Qui Bononiã ꝑduct⁹ populũ dñi ꝟbo ⁊ exēplo docuit. Eccleſias multas ab arrianis dirutas reparauit: ⁊ Baſilicã ſancti Stephani de nouo cõſtruxit. ¶ Poſt hec Theodoſi⁹ Romã veniens dũ quēdã legatũ ſuũ Bononiã deſtinaſſet: illeq̃ vt ſupbus vnũ nobilē verberaſſet: ⁊ ob hoc a ꝓpinquis ſtereꝯ fuiſſet. Theodoſi⁹ iram diſſimulans Bononiã venit dumq̃ iuxta

dumq̃ iuxta ciuitatē eſſet: quidē nepos ei⁹ obijt quē ille pacifice ſepelire velle ſimulãs a ciuib⁹: q̃ ei timētes portas clauſerãt: ſe intromitti poſtulauit. Introduct⁹ aũt poſt nepotis ſepulturã in ciues irruēs multos occidit: palatia ⁊ eccl'ias plurimas diruit: ⁊ ciuitatē ex magna parte deſtruxit ꝑpter qđ a ſctõ Ambroſio de eccl'ia expulſus eſt: vt ſupra habitũ eſt in legenda Ambroſij. vij. idus decēbris. Petroni⁹ vero eccl'iarũ reꝑationi ſolicite intēdebat. ¶ Dũ aũt operariũ quēdã cũ columna ruentē vidiſſet: ſic ſignũ crucis oppoſuit q̃ colũna integra manēs cecidit ⁊ magiſter ille in nullo colliſus ſimul ruit: ⁊ ſine leſione ꝑmanſit. Qui erectus retulit qđ ad crucis ſignũ ab epõ editũ iuuenē candidũ ſibi aſſiſtentē conſpexerat: q̃ ipm̃ ⁊ columnã ſubſtentãs ad terrã depoſuerat. ¶ Deinde Petronius cũ imꝑatore Cõſtantinopolim redijt multas ab eo gr̃as ⁊ priuilegia ciuitati ſue obtinuit: ⁊. v. corpora ex innocentib⁹ impetrauit. Que ſecũ deferens Bononiã repedauit. Et poſt vitã laudabilē in pace q̇euit. Sepultus in eccl'ia ſcti Stephani quã ipſe edificauit. iiij. noñ. octob. ¶ Hic ſanct⁹ vir monachorũ ſtudijs inſtructus vitas patrũ Egypti monachorũ ſcripſiſſe credit: q̃ veluti vite ⁊ ꝓfeſſionis ſue normã ⁊ ſpeculũ amplectunt. Scribit Gennadius legiſſe ſub illi⁹ noīe ordinationē epĩ rõne ⁊ humilitate plenã: quã ob ſtili elegãtiã ei⁹ fuiſſe nõ credit. Sꝫ Petronij hui⁹ viri elegãtiſſimi fuiſſe plurimi tradũt: q: i eodē tractatu ſe ꝑfectũ ꝑtorij fuiſſe deſignat. Scripſit ⁊ Homelias euãgelioꝝ plures. Hec Gēnadi⁹ de viri illuſtrib⁹.

¶ De ſanctis Amelio ⁊ Amico marty. Cap. xxj.

Amelius et amic⁹ martyres paſſi ſunt tempore Karoli magni pro defenſione eccl'ie dimicãtes. Hi duo pueri vno die orti ſunt. Ameli⁹ ex milite Bericano tp̃e Pipini regis Francoꝝ. Qui adeo ſiles oībus mēbris corpis ⁊ liniamentis fuerũt: vt nec ab ipſis parētib⁹ ⁊ notis diſcerni poſſent. Similitudinē candē habētes ſilr̃ etate ꝓcedēte in oībus morib⁹ ⁊ loquela. Qui cum a parentibus iã ſeptēnes Romã baptizandi deferrent: in ciuitate Lucana ſe inuicē inuenerũt: vbi inter ſe ſocietatē amiciſſimã ⁊ vnionē voluntatũ adeo firmauerũt: vt deinceps vnus ſine alio: nec cibũ vellet ſumere: nec in lecto quieſcere. Papa igit deuſſedit eos baptizauit: ⁊ vidēs eos in tm̃ ſimillimos: vtriq̃ eorũ ſcyphũ argēteũ auro ⁊ gēmis ornatũ ꝑ oīa ſimilē dedit. Sicq̃ ambo ad ꝓpria redierũt ⁊ etate ꝓcedēte dudũ in vnũ habitauerũt: verũ defuncto amici patre iuuenis de caſtro paterne hereditatis ab emulis eiect⁹ eſt. Qui dũ ad comitē Ameliũ veniſſet: eũ a patria abſentē reperit ⁊ itinerando illũ ꝑquirere cepit. Cuius infortuniũ Amelius audiens: amicũ verſa vice dudũ requiſiuit. Dum autē amicus apud quēdã nobilē virũ hoſpitat⁹ eſſet: filiã ei⁹ in coniugem accepit: ſecũq̃ ꝑ annũ ⁊ dimidium permanſit. Deinde relicta vxore ad Ameliũ requirendum abijt. Quē poſt multos labores inuenit in prato ꝑpe Pariſius iuxta flumē ſequanã cum familia epulãtē: ille vero amicũ ⁊ ſuos hoſtes eſſe arbitrans Bericanos: armat⁹ cum ſuis cõtra eũ proceſſit. Et dũ bellũ vellent aſſumere Ameli⁹ amicũ loquentē audiuit: ⁊ ad vocē ipſum recognouit. Sicq̃ mutua viſione letantes ambo ad curiã regis Karoli acceſſerunt. Quos rex ſtrenuos videns vnum eoꝝ theſaurariũ: alterũ vero ſuum fecit dapiferũ. ¶ Poſt annos tres amicus Ameliũ relinquens de conſenſu regis ad vxorē reuiſendã acceſſit. Quo diſcedens Amelius diabolo inſtigante: filiam regis virginē oppreſſit: qđ ⁊ Arderico qui ſe ei⁹ intimũ ſimulabat ſecretius reuelauit: poſt aliquot dies ille ſcelus regi patefacit. Amelius vero a rege captus cũ crimen oīno cõmiſiſſe negaret a rege cõpellit vt ſuã innocentiã duello cũ Arderico cõprobaret. Qui inducias dieꝝ. xxx. poſtulauit quas ⁊ obtinuit. Interea Amic⁹ redijt ⁊ ordinem rei geſte ab Amelio didicit. Qui ſecreto Ameliũ ad vxorē ſuã miſit: ipſe ꝟo in termino ſtatuto ſe regi pñtans in ꝑſonã Amelij: ſeq̃ Ameliũ mentiens duellũ ſubire ſe libēter obtulit. Qui a rege ⁊ oīb⁹ Ameli⁹ putabat: voluitq̃ rex vt pri⁹ ſe iuramēto purgaret. Qui cũ regis filiã ſe minime cognouiſſe iuraſſet: ⁊ Arderic⁹ eũ illũ ſibi hoc dixiſſe ſacramēto firmaſſet. Amicus in bello obtinuit ⁊ Ardericũ iterfecit: filiã quoq̃ regis Bellixendã ſibi a patre traditã in ꝑſonã amelij deſpõſauit. Mox relicta curia ad ameliũ abijt: ⁊ ei cũcta ꝑ ordinē nũciauit. Ameli⁹ ꝟo cũ vxore amici vſq̃ tũc fuerat: ⁊ eã intactã cuſtodierat quē illa virũ ꝓpriũ exiſtimabat. Ameli⁹ autē ad curiã rediēs: filiam regis ab amico deſponſatã in cõiugē habuit: ex qua duos gemellos ꝓcreauit. ¶ Poſt aliqđ tp̃s amic⁹ leproſus efficit ⁊ ab vxore ſua eijcit: ⁊ dũ ad caſtrũ ſuũ ꝓprium bericanũ veniret: a ſuis expulſus Romã adijt. Quē Cõſtãtin⁹ papa q̃s eſſet audiēs: benigne ſuſcepit. Elapſis aũt trib⁹ annis cũ fames valida Romanos opprimeret. Amic⁹ ad comitē ameliũ venit quē ille vti leproſum effectum minime recognouit: ex charitate tñ ꝑegrinũ ſuſcepit. Cũ autē ſcyphũ a papa ei donatũ amic⁹ ꝓduceret. videns ameli⁹ ſcyphũ ꝑ oīa ſuo ſilem amicũ recognouit: ⁊ eũ humaniſſime tractauit. ¶ Poſt aliquot vero dies diabol⁹ in ſpeciē angeli Raphaelis trãſmutat⁹ amelium ꝑ viſum admonuit: vt duos filios ſuos gemellos trienes decollaret: ⁊ eorũ calido ſanguine amici lepram ꝑfunderet: illeq̃ ſtatim mundationē reciperet: qđ Amelius licet doloroſe: tñ ex intima amici charitate facere mox curauit: ⁊ ſtatim amic⁹ mundationē ſuſcepit. Dũ aũt vterq̃ eorũ ad eccleſiã gratias acturi deo pergerēt: mortēq̃ filioꝝ ameli⁹ deploraret: reuerſus filios ſuos repperit ſuſcitatos: ⁊ in lecto ludentes ac oīno incolumes: ſaluo q̃ circa colla eorũ ſignum rubeũ in modũ fili ſerici ex inciſione apparebat in teſtimoniũ miraculi glorioſum. Extunc ergo amelius de crimine ꝑniam egit: ⁊ cum vxore caſtitatis votũ emiſit. Uxor vero amici a diabolo obſeſſa ꝑ precipitiũ expirauit. ¶ Demũ dũ ad preces Adriani pape Karolus rex Francoꝝ ad defenſionē eccleſie Romane veniſſet in italiã cõtra deſideriũ longobardorũ regē hereticum: rebelliũq̃ in campania in loco dicto mortaria ꝓmiſſum eſſet ⁊ multi hinc inde ex vtroq̃ exercitu cecidiſſent. Amelius ⁊ amicus qui erant cum Karolo ꝓ eccleſia catholica pugnãtes in ꝓlio occiſi ſunt: ⁊ martyrio cõſecrati. Sꝫ poſtq̃ rex Francorũ victoriã obtinuit duas eccleſias apud Papiã edificauit. Unam in honorē ſancti Euſebij: alterã in honorē beati Petri. In prima quarũ amicus: in ſcđa ſepult⁹ eſt amelius. Mane autē diuino nutu ambo corpora in eodem tumulo reperta ſunt in eccl'ia regali. Paſſi ſunt autem ſancti martyres. iiij. nonas octobris.

¶ De ſanctis Marcelliano et Marco et ſocijs martyribus. Cap. xxij.

Marcellianus et Marcus ⁊ alij innumerabiles martyres virituſq̃ ſexus ⁊ cuiuſlibet etatis apud Egyptum paſſi ſunt: quorũ alij poſt verbera vngulas et flagella alioſq̃ diuerſi generis cruciatus flãmis traditi ſunt: alij in mare precipitati. Nõnulli etiam capite ceſi: plurimiq̃ inedia conſumpti: quidam patibulis affixi: quibus aliqui capite deorſum preſſo ⁊ pedibus in ſublime erectis: beatiſſimam paſſionis coronam percipere meruerunt. Marcellianus autem ⁊ Marcus oīm principaliores flãmis cruſti ſacrificium odoriferũ dño reddiderũt. Horũ omnium paſſio agitur. iiij. nonas octobris. Hec Ado.

¶ De ſancta Aurea virgine. Cap. xxiij.

Catalogus Sanctorum.

Aurea virgo apud

Pariſiū claruit tpe Heraclij īperatoris: vt ait Sigibert⁹. Quā ſanctus Eligius ep̄s in monaſterio virginū a ſe cōſtructo in ciuitate Pariſienſi ꝓfecit abatiſſam trecentarū virginū oī ſctitate pollentē: ⁊ miraculis clarentē. ¶ Quadā vice dū eſſet in villa ⁊ claui gera ei⁹ ac cellaria expiraſſet: ⁊ poſt triduū eā abbatiſſa rediēs inſepultā inueniſſet eo q2 nec claues ipſe ſorores auferre ꝓſumpſiſſent: nec illa de adminiſtratis rōnē reddidiſſet: orāte Aurea clauigera ſuſcitat̄ ⁊ rōne reddita: atqȝ claui b⁹ reſignatis ī pace iterū ſopoīat̄. ¶ Hic quadā dū ſibi panes deficerēt: ⁊ Aurea ſcādalū metuens ad Clibanū acceſſiſſet piſtorēqȝ panib⁹ cōcoquēdis intēderet nec adeſſet q̄ſquā q clibanū ſubito ſcopare poſſet: illa furnū ingreſſa manicis ſcopauit: ⁊ prunas in gremio aſportauit: nec vllū tn̄ ardorē ſenſit: ſȝ nec veſtes ei⁹ ī aliquo exuſte: aut deturpate fuerūt quinimo in teſtimoniū tāti miraculi cāpane monaſterij ꝑ ſe diuinit⁹ pulſare ceperūt. Cū aūt die alia diacon⁹ in miſſa euangeliū legēs incōgrue ꝓnunciaret: illa de collo ei⁹ ſtolā auferens: nimio ꝯbi dei zelo euāgeliū legit: ſed mox de cōmiſſa ꝓſumptiōe penitēs: abbatiā deſeruit: ſeqȝ ꝑ annos .vij. in cella reclūſit: vbi cathedrā ſibi parari fecit habentē clauos .l. in dextera parte cōfixos: ⁊ totidē in ſiniſtra: ⁊ totidē in podio poſteriori: in q̄ q̄tidie ſedēs pſalteriū legebat vez pſalmos .l. inniſa dextere parti: ⁊ alios .l. inniſa ſiniſtre: ⁊ vltimos .l. poſteriori parti appodiata. Corp⁹ quoqȝ ſuū maxima pnīa ⁊ abſtinentia domauit. Lixiuio quoqȝ ſepius in potu vſa fuit: cui ſctūs eligi⁹ iā defunct⁹ apparuit: ⁊ eā ad celeſtia vocauit: vñ ⁊ illa in pace q̄euit .iiij. noñ. octobris. Sepultaqȝ eſt in aula ſcti petri poſt altare. ¶ Verū q̄dā abbatiſſa in ſyria q̄ oculos hñs nihil videbat: ab āgelo monet̄: vt Pariſi⁹ cū ep̄o ſuo veniēs: partē aliquā de reliquijs ſctē Auree petat: quarū virtute lumē oculorū recipiat. Qđ dū illa ep̄o nūciaſſet: vna ſecū verſus pariſi⁹ iter arripuit: ſȝ in itinere feſſa remāſit: loculū tn̄ honorificū ꝑparauit. Ep̄s ꝯo viā ꝓſequēs Pariſi⁹ venit: ⁊ cū pōtifice pariſienſi ad tumulū acceſſit. Et cū brachiū ſctē virginis obtinuiſſent: ⁊ illud de corpe euellerēt: ſanguis inde viu⁹ emanauit. Corp⁹ igit̄ tūc ab ep̄o pariſieñ. in monaſterio ſcti eligij cōdecēter humatū eſt. Brachiū ꝯo ab ep̄o ſyro aſportatū. Cuius tactu abbatiſſa: q̄ ceca fuerat lumē recuꝑauit: brachiūqȝ in loculo repoſitū: ep̄s in patriā ſuā detulit: ⁊ in eccleſia noī ſctē auree edificata honorifice collocauit.

¶ De ſancto Praſca ep̄o ⁊ martyre. Cap. xxiiij.

Praſeas epiſcop⁹

et martyr apud Smyrnam martyrio conſummatus eſt. Qui vnus ex antiquis quaſi ex traditione priorum ſe accepiſſe aſſerit ſaluatorez apoſtolus precepiſſe: vt ante .xij. annum a Hieroſolymis diſcederēt. Paſſus eſt autem tertio nonas octobris.

¶ De ſctā Gala ſanctimoniale Capitulum .xxv.

Gala vidua ⁊ ſan-

ctimonialis in vrbe claruit tpibus Gothorum. Hec nobiliſſima puella Symmachi cōſulis ac patricij filia marito tradita intra vni⁹ anni ſpaciū ei⁹ eſt morte viduata. Quā dum feruente mūdi copula: ad iterandū thalamū ⁊ opes ⁊ etas ꝓuocarēt: elegit magis ſpūalib⁹ nuptijs copulari. Et cū ſibi valde ignea cōſperſio corporis ineſſet: ceperūt medici dicere: q2 niſi ad amplex⁹ viriles rediret calore nimio ꝯ naturā barbā emitteret: ſicut ⁊ factū eſt. Sȝ ſancta mulier nil exteri⁹ deformitatis metuēs abiecto ſeculari habitu: apud btī petri aplī eccleſiā ſeſe in monaſterio tradidit: ibiqȝ multis annis orationibus ⁊ eleemoſynis operā dedit. Que poſtmodū diuina pmiſſione cancri vlcere in mānilla ꝑcuſſa eſt: quā egritudinē patientiſſime longo tpe ſupportauit. Nocte aūt ante lectū ei⁹ duo cādelabra lucere cōſueuerāt: q2 vez amica lucis: nō ſolū ſpūales: ſed etiā corporales tenebras horrebat. ¶ Dū aūt nocte quadā ex eadem infirmitate iaceret fatigata: vidit beatū petrū apoſtolū añ lectū ſuū inter duo lumina cōſtitiſſe. Quē interrogans quis eſſet: queſiuit an ſua peccata ſibi dimiſſa fuiſſent: que ſe beatū apoſtolorū principē eſſe reſpōdit: dimiſſaqȝ ei oīa debita nunciauit: ⁊ ad celeſtia inuitauit. Illa vero ſororē benedictā: quā in eodē monaſterio ītime diligebat: ſecū venire depoſcit. Apoſtol⁹ aūt eidē dixit: q nō illa: ſȝ alia q̄dam ſecū diſcederet: benedicta vero die .xxx. ipſā ſecutura foret: ⁊ his dictis diſparuit. At illa protin⁹ abbatiſſā accerſiuit: eiſqȝ viſa ⁊ audita nūciauit. Die aūt tertio cū ea qua iuſſa fuerat ſorore ſimul defuncta eſt. Illa vero quam ipſa popoſcerat: die eſt .xxx. ſubſecuta. Quieuit aūtē ſancta Gala in dño .iij. noñ. octobris.

¶ De ſancta Fide virgine ⁊ martyre. Cap. xxvj.

Fides virgo ⁊ mar-

tyr apud Ageneñ. ciuitatē paſſa eſt ſub preſide Daciano: que cum eſſet nobilis ipſius ciuitatis: virginitatē ſuā ab infantia dño conſecrauit. Iuuenis aūt etate ſȝ aīo cana a Daciano ꝓſide in Ageneñ. vrbe cōprehenſa: ⁊ vt dijs ſacrificaret dum xp̄m confiteret: ſup crate ēreā diuaricatis membris extenſa: ⁊ ſubſtractis carbonib⁹ adipeqȝ flāmis iniecto: dū ſic coq̄ret̄ multos ſue ꝯtutis exēplo conuertit: ⁊ ad martyrium animauit. Inter quos beatus capraſius diuino ſigno firmatus ad certamen roboratus eſt: vt dicetur infra in eius paſſione .xiij. Kalen. nouembris. Beata vero fides poſt multos ⁊ dignos agones: pro xp̄i nominis confeſſione capite ceſa: ⁊ in ciuitate Ageneñ. in tumulo honorifice depoſita eſt pridie noñ. octob.

¶ De ſctō Sangulpho martyre. Cap. xxvij.

Sangulph⁹ mar-

tyr apud Burgūdiā paſſus eſt circa ānū .xxiiii. Imperij Cōſtātini quarti: vt ait Sigibertus. Hic clar⁹ ſctitate: fontē quendā emit ſcaturientē in gallia: quā oriri fecit in Burgūdia in proprio ſolo. Cū aūt venditor fontis ſctm̄ quaſi inſanū irrideret eo q fontē in aliena patria cōparaſſet: ⁊ repētē fontē ſuū ſiccatū inuenit: ⁊ eūdē poſtmodū in territorio Sangulphi exurgentē audiuit Sz dum iuxta ipſum fontē Sangulphus vxorē de adulterio increparet: eo q ipſam cum quodā clerico iacentē vidiſſet: illaqȝ ſe excuſaret: iuſſit vt illa nudato brachio lapillum de fonte educeret: q ſi maneret illeſa et ſine aduſtione aliqua ipſam innocentem cōprobaret. Que viri ſimplicitatem deridens: dum lapillū accipere voluit: brachium quaſi ex bulliente aqua decoctum eduxit. Cui vir dimidium ſubſtantie ſue dedit ⁊ ab illa diſceſſit. Sed cum mulier ex tali miraculo notam maximam incurriſſet: clericū ſecum adulterantē induxit: vt virum occideret. Qui eū nocte quadaz repeciens iugulauit. Cuius corpus ſepulturꝫ miraculis clarere cepit. Qđ dū ei⁹ vxori nūciaretur: illa plurimuꝫ irridebat: dicēs q ita vir eius miracula faciebat: ſicut anus ei⁹ cātabat: ſubitoqȝ inuita turpes ſonos ab ano cepit emittere. Qđ deinceps ei ſemꝑ oī ſexta feria cōtingit: qua die vir eius occiſus fuit: vt dū verbū ore ꝓferret: ab ano turpē ſonū ederet. Paſſus eſt autē pridie noñ. octobris.

¶ De ſancto Syggone ep̄o et marty. Cap. xxviij.

Syggon epiſcop⁹

⁊ martyr vn⁹ fuit ex antiquis ſancti Pauli apoſtoli diſcipulis. Qui ab eodē apoſtolo pōtifex Laudicēſis ordinat⁹ ſub perſecutione Domiciani ceſaris apud eādē vrbē ꝓ veritate fidei glorioſo martyrio coronat⁹ eſt pridie noñ. octob. vt ait Ado ī martyrolo.

¶ De ſctis Sergio ⁊ Baccho mar. Cap. xxix.

Sergius et Bac-

chus martyres paſſi ſunt in prouincia Eufrateia tpe Maximiani impatoris ſub Antiocho ꝓſide. Quorū prior erat Primicerius: alter ſecūdicerius gētiliū ſcole: ambo milites ꝑcari ⁊ Maximiano dilecti. Qui cū eſſent cū eodez Auguſto ī eadē ꝓuincia: accuſati ſunt eidē a militib⁹ q eſſent xp̄iani. Quos imperator aduocās ingreſſus eſt cū oī militia ad tēplū vt ſacrificarēt: ⁊ circūſpiciēs nō vidit Sergiū: nec Bacchū neqȝ eīm tēplū ingreſſi fuerāt: ſed foris expectātes orabant. Tūc Auguſt⁹ miſſis ſatellitib⁹ iuſſit illos introduci ⁊ cepit agere: vt ſacrificarent ac de immolatis deo ioui cū ceteris guſtarent. Qđ cū facere renuiſſent: mādauit Zonas eorū incidi: ⁊ chlamide militari eos exui: ac torques aureas de ipſorū ceruicibus auferri: ⁊ indutoſqȝ mulierib⁹ collobijs cathenis vinctos per mediā ciuitatē vſqȝ ad palatiū ꝑtrahi: deinde in cuſtodiā recludi. Sequēti die miſit Antiocho ꝓſidi ꝓuincie oriētis cū literis ſuis: vt eos aut dijs immolare compelleret: aut diuerſis afflictos penis perimeret. Quos cuſtodes ſuſcipiētes: ⁊ iter arripiētes: ſero illo miliario a ciuitate .xij. in ſtabulo quodā hoſpitati ſunt. Angelus aūt dñi ꝑ noctē ſanctis cathenatis apparēs: illos ī dño cōfortauit. Mane aūt a cuſtodib⁹ trahebāt: quos q̄dā ex eorū mācipijs ſequebat̄ vſqȝ ad caſtrū Barbariſſum vbi preſes Antiochus reſidebat. Suſcipiēs aūt eos preſes et lr̄as impatoris audiēs: fecit eos vſqȝ mane in cuſtodia detineri pedib⁹ in cippo recluſis. Qui dū pſallerent: angel⁹ dñi eis iterū apparuit ⁊ eos ad martyrium fortius animauit. Mane aūt iuſſit eos Antiochus ſibi preſentari: eoſqȝ ad deorū ſacrificia hortabatur. Cum autē oīa idola demonia dicerēt: ⁊ omnino ſacrificare cōtemnerēt: iratus preſes iuſſit Sergium in carcerē recipi. Bacchū vero neruis crudis a quatuor ſibi viciſſim ſuccedētib⁹ tamdiu cedi donec ipſe voce de celo vocante ſpiritū exhalauit. Cuius corp⁹ mādauit extra caſtrū ꝓijci: vt a feris deuoraretur. Cūqȝ ferarum multitudo ad ipſum accurreret ⁊ aues deſuper volitantes roſtro ⁊ vnguibus beſtias percutientes non permittebant corpus ab eis tangi: quod noctu quidam chriſtiani rapientes: in quadam ſpelunca ſepelierunt. ¶ Sergius vero hec audiens Bacchum in carcere deflebat: quia eo relicto ad gloriam properaſſet: cui ſequenti nocte Bacchus apparuit in facie ſplendidus et habitu militis indutus: ſociumqȝ confortauit: et de proximo ſe ſecuturum predixit. Quem et cuſtodes carceris conſpexerunt: et que ſibi dixerat mane a Sergio audierunt: vnde ⁊ plures cōuerſi ſunt. Sequenti die Sergius producitur et ad caſtrum Syrum poſt Antiochuꝫ vinctus trahitur. Et cū ibidem Cōſtantius permaneret manibus ligatur: ⁊ claüis in pedibus configitur: ſicqȝ confixus ante carrucā preſidis currere compellitur vſqȝ ad caſtrum Tetrapyrgiuꝫ quod .ix. milibus a caſtro Syro diſtabat: vbi in carcere iterū poſitus per noctem angelica collocutione ac viſiōe ꝯfortat̄: ⁊ pedib⁹ ſan⁹ efficit̄. Qđ cū ꝓſes Antiochus mane cerneret: indignat⁹ iterū mādauit Sergium pedib⁹ coturnis indutū añ redā ſuā ꝑtrahi vſqȝ in caſtrū Ruzaſſatā: q nouē ſilr̄ miliarib⁹ a Tetrapyrgio diſtat: in quo loco ꝓ tribunali ſedēs: Sergiū ſacrificare nolētē gladio animaduerti ꝓcepit. Ad cui⁹ martyriū tā hoīes loci q̄ beſtie agri ꝯuenerūt: q̄ voce celica vocatus extra caſtrū decollat⁹ eſt: loc⁹ aūt ī quo ſanguis ei⁹ effuſus eſt: magnā voraginē fecit: ⁊ cruorēqȝ omnē ſuſcepit: ⁊ ſic deinceps in teſtimonium eius paſſiōis vorago permanſit: cuius corpus in ipſo loco a chriſtianis ſepultū eſt: ⁊ edificata deſuper nobiliſſima crypta. ¶ Poſt aliqđ tempus chriſtiani quidam de caſtro Syro venerunt vt corpus Sergij tollerent: ⁊ cum Baccho ſepelirent. Sed cum nocte illud auferre vellent ignis maxim⁹ circa locum accenſus eſt: quem illi de caſtro ruzaſſatam videntes: ⁊ hoſtes illos eſſe putantes qui ignem accendiſſent vt domos extra caſtrum exurerent: armati egreſſi ſūt: ⁊ eos qui corpus auferre voluerant inde effugauerunt. Nunc autem ipſorum amborū martyrum corpora Venerijs eſſe creduntur in eccleſia cathedrali beati Petri apoſtoli: ſub cuius crypta in arca marmorea venerant̄. Paſſi ſunt autem nonas octobris.

¶ De ſanctis Marcello ⁊ Apuleo marty. Cap. xxx.

Marcellus ⁊ apu-

leus martyres apud vrbem Romam paſſi ſunt ſub Neronis perſecutione Qui quidē primo Simoni mago adheſerunt: ſȝ videntes mirabilia q̄ dñs operabatur ꝑ apoſtolum ſuum Petrū: relicto Simone apoſtolice ſe doctrine tradiderūt. Et poſt martyriū apoſtolorum pro confeſſione chriſti ⁊ ipſi decollati: Aureliano conſulari viro ſententiam ferente: coronam martyrij perceperunt: ſepultiqȝ ſunt nō lōge ab vrbe Roma: nonis octobris.

¶ De ſancta Iulia virgine ⁊ martyre. Cap. xxxj.

Iulia virgo ⁊ mar-

tyr paſſa eſt apud prouinciā Auguſtanam que dicit̄ Eufrateia. Que a preſide impijſſimo Martiano cōprehenſa iubetur idolis immolare. Cūqȝ ſacrificare cōtempſiſſet poſt diuerſa tormētorū genera ipſi illata: nouiſſime gladio iuſſu eiuſdē preſidis iugulat̄. Sicqȝ curſum glorioſi martyrij conſummauit nonis octobris: vt ait Ado in martyrologio ſuo.

¶ De ſancta Iuſtina virgine ⁊ martyre. Cap. xxxij.

Iuſtina virgo apđ

ciuitatē Patauinā paſſa eſt ſub Maximiano rege. Que fuit filia regis Vitaliani ⁊ regine Prepedine: quos beatus Proſdocimus epiſcop⁹ ad chriſtum cōuertit: ⁊ Iuſtinam ſacro fonte renatam diuinis literis erudiuit: vt dicet̄ infra in eius legēda ſeptimo idus nouembris. Hec defunctis parētibus: totum inter generoſas feminas venetiarum partibus in ſua quoqȝ patria Patauij moraretur. Maximianus rex Vitaliani ſucceſſor: mediolano veniens ad Patauinam vrbem: iuſſit ſibi in campo martio tribunal parari: vt illic ſanctos dei diuerſis penis afficeret aut compelleret immolare. Cum autem beata Iuſtina de ſuo predio aſcenſo vehiculo ad

viſitãdos dei famulos properaret: vidẽs ꝙ Maximiani milites eã perſequerẽtur: fugere cepit arbitrãs ꝙ occaſione ſtupri eam cõprehendere vellẽt: ⁊ cũ in anguſto pontis curui: qui ex marmore conſtructus prope ciuitatem eã ꝯcluſiſſent: deſcẽdens de reda orationẽ ad dominũ fudit: genibuſq; in marmore pontis poſitis ita molle inuentũ eſt: ac ſi cera igne ſoluta: extractiſq; genibus veſtigia in marmore ꝑpetuo remãſerũt. Que cũ regi illi preſentata fuiſſet ⁊ eã de nõie interrogaſſet. Juſtina chriſtianã ſe eſſe reſpõdit. Cũq; de ſecta ſua interrogata xp̃m ſe colere cõſtanter diceret: ⁊ pro eius nõie ad oĩa tormẽta ſe paratã aſſereret: atq; deorũ omnino ſacrificia recuſaret. Maximianus abſq; alijs tormẽtis: vtpote regali ſanguine natam iuſſit eã gladio extingui. Et cum deo gratias egiſſet ad locum paſſionis adducta: orationẽ premiſit: ⁊ ſic gladiũ eius lateri ſpiculator immerſit. Que telo infixa per horã integrã: expãſis manib⁹ ⁊ erectis in celũ oculis ad dominũ exorauit: ⁊ oẽs chriſtianos aſtantes confortauit. Sicq; cunctis vale dicens ſpiritum emiſit. nonis octobris. Cuius corpus a ſancto Proſdocimo ⁊ chriſtianis fere mille paſſibus a ciuitate Pataui) ſepultum eſt: et eccleſia inſignis nomini eius deſuper edificata: vbi vſq; in preſens quieſcit: ⁊ miracula multa oſtendit.

De ſctõ Marco papa primo. Cap. xxxiij.

Marcus papa huius nominis primus natione romanus ex patre ꝑbo Felici ꝑmo põtifici. I. epiſcopatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos octo menſes duos dies decẽ. Hic conſtituit vt nullus epiſcop⁹ vel ſacerdos etiam ſi maioris ſciẽtie ⁊ ꝓbitatis exiſtat ſe ponat ante aliũ pri⁹ ꝙ ſe ordinatum. Et hic ſolus de tantorũ numero põtificũ ꝗ fuerũt a btõ Petro aplõ vſq; ad Silueſtrũ papã martyrium euaſit. Et requieſcit in eccliã in qua prius presbyter ordinatus fuerat: que vſq; hodie ecclĩa ſancti Marci nominatur: que eſt in medio Rome ⁊ in regiõe ꝗ dicitur pinus. Quieuit aũt in pace noñ. octobris. Et ceſſauit epiſcopatus dies. vj.

De ſancto Marco papa. ij. Cap. xxxiiij.

Marcus papa huius nominis ſecundus: natione romanus ex patre Priſco Silueſtro pape pontifici in epiſcopatu ſucceſſit. Seditq; ãnos duos: mẽſes. vij. dies xx. Hic conſtituit vt ep̃s Oſtienſis: ꝗ ꝯſecrat ep̃os vrbis Pallio vteretur. Et cõſtituit ĩ eccleſia omnib⁹ dieb⁹ dñicis ⁊ in natalicijs Apoſtolorum ſymbolum ab omni clero et populo alta voce cantari. Et hic requieuit in pace. Et ſepultus eſt in cymiterio balbine via ardeatina noñ. octobris. Fecit aũt ordinationes duas ꝑ mẽſem decembrĩ: preſbyteros. xxv. diacones ſex: ep̃os per diuerſa loca numero xxvij. Et ceſſauit ep̃atus dies. xx.

De ſancto Marco ſcriptore ⁊ confeſſore. Capitulum. xxxv.

Marc⁹ eremi cultor cognomine ſcriptor ſic dictus eſt: quia plurima ſanctorũ Anachoritarũ in deſerto egypti cõmorãtiũ geſta ſcribebat. Qui dũ ad cõmunionẽ accederet ãgel⁹ ei ſacramẽta porrexit. Cuius manũ tantũ vſq; ad iũcturã brachij vidit. Requiſit⁹ autem a matre vt ad ſe viſendam accederet: veſtimẽto ſacco ſciſſo ⁊ reconſuto: facieq; figligine tincta ad eam oculis clauſis ingreſſus eſt. Et viſus ab ea: ſed ipſam minime conſpiciens ſtatim egreſſus eſt. Hec heraclides.

De ſancta Pelagia peccatrice. Cap. xxxvj.

Pelagia prima feminarũ Antiochie ciuitatis adhuc pagana rebus ⁊ diuitijs plena corpore pulcherrima: habitu ambitioſa ⁊ vana: animo ⁊ corpore impudica per ciuitatem quadam vice cum pompa maxima tranſibat: ita vt nihil ſuper eam niſi aurum ⁊ argentũ ⁊ precioſi lapides viderentur: ⁊ quocunq; iret diuerſorũ aromatũ aerem odore replebat: quã precedebat: ⁊ ſequebaẽ multitudo puerorũ ⁊ puellarũ: qui ⁊ ipſi preclaris veſtibus erãt induti. Quã dũ nouus epiſcop⁹ Heliopolis: ꝗ nũc damiata dicitur vidiſſet: amariſſime flere cepit ex eo quod ipſa maiorẽ curam habebat placere mundo ꝙ ipſe placere deo. Procidenſq; in terrã faciem ſuã percutiebat: ⁊ terram lachrymis irrigabat: ac dei miſericordiam implorabat. Dixitq; aſtãtibus clericis ꝙ deus illam in iudicio contra eos producturus eſſet: ꝙ ipſa tam ſolicite ſe depingebat: vt terrenis amatoribus placeret: ⁊ ipſi celeſti ſponſo placere negligerent. Dum hec ⁊ ſimilia diceret ſubito obdormiuit. Viſumq; eſt ei ꝙ quedã columba magna ⁊ fetida circa eum celebrantem volaret: qui dũ cathecuminos eijceret: colũba diſparuit: et poſt miſſam rediens in vaſe aque ab eodem demerſa: mũda ⁊ candida exiuit: ⁊ tam alte volauit: ꝙ videri nõ potuit. Et dum ſuper viſionẽ ſtuperet: ⁊ poſt hec die quadã in eccleſia predicaret. Pelagia que aderat: adeo eſt ſubito compuncta: ꝙ ei ſtatim per nuncium literas miſit ſupplicans: vt qr chriſtus ſicut ipſa audierat pro peccatoribus in mundum veniſſet: ipſam quoq; peccatricẽ ep̃s ad chriſtũ redeuntem: benigne ſuſciperet. Sed cũ ep̃s ſe tentari dubitaret eidẽ reſpondit: ꝙ eũ ſolum videre non poſſet. Cum aũt ad eũ coram plurib⁹ aduenisſet: ad pedes eius procidit: ⁊ amariſſime flere cepit: dicẽs ſe eſſe Pelagiã: id eſt pelagus iniq̃tatis exundãs fluctib⁹ peccatorũ: que multas aĩas in abyſſũ ꝑditionis demerſerat: ſed nunc omnia perhorrebat. Quã ep̃s clemẽter ſuſcipiens: penitentiã ei ſalutarẽ iniunxit: ⁊ ſacro baptiſmate regenerauit: illamq; eſſe colũbã quã viderat recognouit: diabolus autem in aere vociferabatur: ⁊ de nouo ſene ꝗ ſibi ſpem ſuã abſtulerat: diris clamorib⁹ cõquerebatur. Quadam nocte Pelagiam dormientem diabolus excitauit: ⁊ eam multis blanditijs adulari cepit: gloriam quoq; ⁊ diuitias ipſi collatas commemorabat: ⁊ ſi chriſtum vellet relinquere: adhuc maiora promittebat. Illa vero ſe ſignans in eum ſufflauit: ⁊ demõ ſtatim euanuit. Die vero tertio oẽs ſeruos ſuos ⁊ ancillas manumiſit: ⁊ cuncta ꝗ habebat pauperib⁹ tribuit. Poſt aliquot dies cũctis ignorãtib⁹ noctu aufugit ⁊ in montem oliueti deuenit: vbi habitũ virilẽ eremite ſumẽs in parua cella ſe collocauit: ⁊ deo in multa abſtinẽtia ſeruiuit. Maxime aũt famie ab omnibus habebatur ⁊ frater pelagi⁹ dicebaẽ virqʒ ab oĩbus putabaẽ. Poſt hec aũt dum quidã Diaconus dicti noui epiſcopi Hieroſolymam loca ſancta viſitaturum aduenisſet: quendã monachum nomine pelagium in monte oliueti de mãdato epiſcopi requiſiuit: ⁊ ipm̃ inueniens viſitauit: qui ab ea cognitus: ipſã tabefactam minime recognouit. Cui dixit Pelagia: vt ſe orationibus ſui epiſcopi commendaret: quia vere apoſtolus chriſti eſſet. Recedens inde diaconus cum die tertio ad cellam rediſſet: ⁊ pulſanti ad oſtium nemo ſibi reſpondiſſet: feneſtram aperuit ⁊ mortuam eam vidit: qui cum epiſcopo nunciaſſet et ille ad ſancti viri celebrandas exequias cum clero ⁊ populo cõuenisſet: extrahẽtes corpus eius de cella: quẽ virum putabant: feminam inuenerunt et deo gratias agentes: corpuſq; eius in eodem monte deuote ſepelierunt: dormiuit autem in pace ſancta dei octãuo idus octobris circa annum domini. cclxxx.

De ſancta Margareta dicta Pelagius virgine. Capitulum. xxxvij.

Margareta dicta Pelagius virgo ſpecioſiſſima diues et nobilis apud Egyptũ: tanta fuit parentum ſollicitudine cuſtodita: et morib⁹ optimis inſtructa ꝙ ab oĩbus videri modis oĩbus renuebat. Deniq; cuidã adoleſcenti nobili a parentib⁹ in cõiugiũ tradit: ⁊ cũcta nuptijs neceſſaria immenſa gloria preparantur. Cum autẽ die nuptiarum iuuenes ⁊ puelle ⁊ nobiles cuncti feſta cum gaudio celebrarent. Virgo domini deo inſpirante conſiderans virginitatis dãnum tam damnoſis plauſibus reparari: cepit omnia huius vite gaudia quaſi ſtercora reputare: vnde nocte illa a viri conſortio ſe abſtinens: media nocte illo ſoporato ſe deo cõmendauit: ⁊ tonſis crinibus in virili habitu clam aufugit. Longe autem ad quoddam monaſteriũ veniẽs: ⁊ fratrẽ Pelagiũ ſe dicens: ab abbate receptus eſt: ⁊ diligenter inſtructus. Qui tã ſancte ac religioſe vite ſe habuit: ꝙ defuncto ſanctimonialiũ priorſore de ſeniorũ conſilio ⁊ abbatis imperio: licet inuitus monaſterio virginũ eſt prelatus. Dum ergo eis nõ ſolum corporum neceſſaria: ſed etiam animarum pabula miniſtraret diabolus eius ſanctitati inuidens: vt vite eius innocẽtiam diffamaret: vnam ex virginibus ꝗ oſtiaria erat in adulterium traxit ⁊ vtero intumeſcente cum iam celari non poſſet: pudor ⁊ dolor maximus monachos ac virgines cõſternatus eſt. Soluſq; Pelagius: vtpote carũ familiaris ſine vllo examine ab oĩbus condemnatur: ⁊ cũ ignominia foras pellitur: ac in quodam ſpecu recluditur: eiq; monachorum ſeueriſſimus deputatur: qui ei panem hordeaceum et aquam tenuiſſime miniſtrabat. At ille oĩa patienter ſuſtinebat ⁊ deo gratias agens per ſanctorum exempla ſe continue confortabat. Tandẽ cum finẽ ſuum adeſſe cognouiſſet: monachis per literas mãdauit ſuum genus: nomen: ac conditionem reuelãs dicens quod vir fuerat non pro conditione mentita: quod inter feminas oſtendiſſet: petens vt quam viri feminam neſcierant: ſorores ſancte ſepelirent vt femine virginem recognoſcerent: quem calumniatores virum adulterum iudicaſſent. His auditis monachi ⁊ ſanctimoniales ad ſpeluncam concurrunt: pelagium mortuum conſpiciunt: feminã ⁊ virginem intactam cognoſcunt: ⁊ penitentiam agẽtes in monaſterio virginum honorifice ſepelierũt.

De ſancta Thaide meretrice. Capitulum. xxxviij.

Thais meretrix apud Alexandriam tante pulchritudinis extitit: vt multi propter eam venditis ſubſtantijs ſuis ad vltimã paupertatem deuenirent. Amatores quoqʒ ſui pre zelo litibus inter ſe conſertis: puelle limina frequenter ſanguine replebant. Quod audiẽs Pãnutius abbas ſumpto ſeculari habitu ⁊ ſolido aureo ꝓfectus eſt ad eam: deditq; ei ſolidũ quaſi ꝓ mercede peccandi. Cũq; cameram ſecum ingreſſus lectum precioſum aſcendere inuitaretur: interrogauit ſi eſſet ſecretius cubiculum: quod nullus ingrederetur. Que duxit eum in interiorẽ cellam: dicens ꝙ nemo illum ibi videre poſſet: niſi ſolus deus. Interrogataq; a patre an⁹ ſciret eſſe deum. Rñdit ꝙ ſciebat deum: ⁊ futurum ſeculum ⁊ tormenta peccatorũ. Quam ſenex iterum interrogauit: ſi hec eſſe noſcet: cur tot animas hominũ ſuaſq; perderet. Que mox compuncta ad pedes ei⁹ procidit ⁊ pñiam poſtulauit. Cũq; abbas illi locũ cõſtituiſſet vbi ad ſe venire deberet: quaten⁹ ſuper eius ſalute diſponeret. Illa colligens omnia: que ex peccato lucrata fuerat in medio ciuitatis omni populo ſpectãte combuſſit. Erat autem precij librarũ auri. cccc. Quibus incenſis ad locum ſibi ab abbate conſtitutũ perrexit. Quam ille in cenobio virginum in parua cella recluſit: ⁊ oſtium plũbo ſignauit paruamq; feneſtrellã reliquit: per quã ei modicus vict⁹ inferretur: iuſſitq; diebus ſingulis parum panis ⁊ aque ei a ceteris miniſtrari: mandans vt etiam vrinam ſuam in cella effunderet: quia tali fetore digna eſſet. Et cum quereret quomodo deum adorare deberet prohibuit ne deũ noĩaret: ſed tantum incumbens contra orientem reſpiceret ac diceret. Qui plaſmaſti me miſerearis mei. Poſt annos autem. iij. pannutius ei compatiens ad abbatem Antoniũ perrexit: vt quereret an ipſi deus adhuc peccata ſua Thaidi dimiſiſſet. Et narrata cauſa Antoni⁹ mandauit vt omnes diſcipuli ſui illa nocte in oratiõe vigilarent: quatenus deus ſuper hoc aliquid eorũ cuiquam reuelaret. Nocte vero Paul⁹ maior Antonij diſcipulus vidit in celo lectum precioſis veſtib⁹ ornatum: quem tres virgines ſplendide cuſtodiebãt. Cũq; Paulus interrogaſſet: an eſſet Antonij: audiuit quod nõ. ſed Thaidis meretricis. Quod cũ mane retuliſſet abbas Pannutius letus diſceſſit: ⁊ profectus ad monaſterium oſtium celle deſtruxit. Et cũ illa rogaret vt adhuc maneret incluſa: iuſſit eam egredi quoniam dimiſerat ei deus peccata ſua. Et cũ illam eduxiſſet diebus. xv. ſuperuixit: ⁊ in monaſterio virginum in pace pauſauit: vbi ⁊ cum honore ſepulta fuit.

De ſancta Reparata virgine ⁊ martyre. Capitulum. xxxix.

Reperata virgo xij. annorũ paſſa eſt in ciuitate Ceſarieñ ſub decio Ceſare. Que nobili genere ipſius vrbis exorta cum ieiunijs ⁊ orationib⁹ vacaret: a decio detenta eſt vt dijs ſacrificaret. Quod dũ facere cõtẽneret: plumbo liquefacto iuſſu Ceſaris perfunditur: ſed plumbo tepefacto in nullo leditur. Deinde acetum feruens in os eius diſtillatur. Et dum hoc patiẽter tolerasſet lampades ardentes ad latera ipſius apponuntur: ⁊ poſt hec in caminum ignis mittitur: ſed a chriſto cuſtodita inde omnino illeſa ⁊ iniuſta producit. Iterumq; coſte ipſius ac pectora facculis ardentib⁹ inflammantur. Et dum in his omnibus victoriã obtinuiſſet: ⁊ Decio ſuadenti conſentire nollet. Juſſit virginem in craticulã extendi: ⁊ prunis ſubter ſtratis diutius torreri. Deinde ſic aſſatam ꝑ totã ciuitatẽ nudam circunduci ad exemplum chriſtianorum. Sed dũ chriſtum viua voce confiteretur: ⁊ xp̃ianos ad tolerãtiam hortaretur: reducta ad Ceſarem vngulis crudeliter laniatur: deinde teſtulis marmoreis ſup extenditur: ⁊ calce viua aqua ſup infuſa: ac ſale adhibito ei⁹ vulnera cõfricãtur. poſtmodũq; ſinapi aceto liq̃facto ꝑfundit: ac deinceps ſpinoſis fuſtib⁹ eradicatis duriſſime ceditur. Et cũ hec oĩa cõſtanti aĩo ſupaſſet: extra ciuitatẽ educta iuſſu decij decollatur: caputq; eius ipſi vt mandauerat ꝑſtatur. In cui⁹ decollatione viſa eſt colũba cãdida de ore ei⁹ exire ⁊ in celũ ſubito auolare. Cui⁹ corp⁹ iuxta murũ ciuitatis ſepultũ eſt octauo idus octobris. Inde proceſſu tpĩs tranſlatum quieuit in Florentia.

De ſancta Benedicta virgine ⁊ martyre Capitulum. xl.

Benedicta virgo

Benedicta virgo ⁊ martyꝛ apud Lugdunum ciuitatē paſſa eſt. Que ex ſenatoꝛibus Romanis in vrbe ꝓgenita: religione xp̄iana ſpꝛeto ſeculo cū .xij. virginib⁹ dño in pudicitia ſeruiebat. ¶ Audito vero certamine ſanctoꝝ martyꝝ quintini ⁊ alioꝝ: qui Roma egreſſi in Gallijs triūphauerūt: ipſa de vrbe cum ſodalibus diſcedēs ad Gallias acceſſit: vbi ceteris a ſe ſeparatis ipſa cum ſola Leoberia eius collactanea Lugdunū venit ⁊ in villa Mꝛiniaco ſup fluuiū Iſarā iuxta Nemus reſedit: vbi dño in ſcītate ſeruiebat. Quā iudex Macrobi⁹ detētā: dū ſacrificare nollet: alapis cedi: deinde virgis fuſtigari fecit: deinde in equuleo leuari: ⁊ diuti⁹ totā plūbatis cōtundi atq; depoſitā in carcerē trudi mādauit: vbi angelica viſitatione cōſolata ſua ꝑdicatione .cl. gētiles ad xp̄m cōuertit. Inde quoq; ipſam eductā ⁊ in fidei cōfeſſione ꝑſiſtētē: iuſſit iterū iudex Neruis cedi: ⁊ rurſum carceri mācipari. Sz inde ab angelo ianuis reſeratis educit: ⁊ vulnera ei⁹ oīa ſanant. Multiq; de pplo viſo miraculo cōuertunt. Propter quod ab ipſo iudice ſimul ⁊ carnifice ſecuri templo excuſſo mactatur: ſicq; martyrio coꝛonatur .viij. idus octobꝛis. Sepulta in Lugduni ciuitatis territoꝛio vbi paſſa fuerat.

¶ De ſanctis Dionyſio epiſcopo Ruſtico et Eleutherio martyꝛibus. Cap. xlj.

Dionyſius epiſcopus

Dionyſius epiſcopus: ⁊ Ruſticus pꝛeſbyter: ⁊ Eleutherius diaconus in ꝓuincia Galliarū: ciuitate Pariſi⁹ paſſi ſunt ſub ꝑſecutiōe Domitiani imperatoꝛis: a gente feſcenino ꝑfecto. Qui beat⁹ Dionyſius natione Athenienſis ab Ariopago qui vic⁹ erat ceteris excellentioꝛ: vbi erāt ſchole nobiles philoſophoꝝ ariopagita dict⁹ eſt: q etiā ex philoſopho mūdano a btō Paulo aplo cōuerſus philoſophus xp̄i eiuſq; diſcipul⁹ effectus eſt. In eo igit̄ vico moꝛabat̄ Dionyſius q ob plenitudinē ſapientie diuinoꝝ numinū Theoſophus id eſt dei ſapiens dicebat̄: cum quo erat Appollophanus ei⁹ cōphiloſophus: ⁊ multi philoſophoꝝum epicureoꝛuz ⁊ ſtoicoꝝ ⁊ aliarū plurimū ſectarū. ¶ Cum ergo in die dominice paſſionis ꝑhiloſophi Athenienſ. nō poſſent cauſam tenebꝛarū q ſup vniuerſam terrā facte fuerant naturaliter inuenire. Nō eñ fuit naturalis ſolis eclypſis: tum q2 eclypſis fieri ſolet in renouatione lune: q tunc erat .xv. ⁊ ita in ꝑfecta diſtantia e regione ad ſolē: tum q2 eclypſis nō aufert lumen vniuerſis partibus terre: tum q2 ꝑ tres hoꝛas durare nō poteſt. Dionyſius maximus philoſophus hoc miraculū vidēs: nec hui⁹ cauſam inueniens: hoc ꝓtulit verbū: q aut deus nature patiebat̄: ⁊ ei elementa cōpatiebantur: aut totius oꝛdo nature peruertebat̄. Et tūc Athenienſes arā illi deo: q hoc oſtēderat miraculū cōſtituerūt: ⁊ ſuperpoſuerūt titulū ignoto deo. Singulis eñ aris titulus ſupponebatur: vt indicarēt cui eſſent dedicate. ¶ Cū ergo Paulus veniſſet Athenas: ⁊ cū epicureis ⁊ ſtoicis diſputaret: ſingulaq; deoꝝ altaria perluſtrās inter cetera ignoti dei altare vidiſſet: declarauit eis hūc eſſe deū: quem pꝛedicabat: qui celum ⁊ terrā fecerat. Cū autem inter alios philoſophos Dionyſius: q ceteris in diuinis doctioꝛ erat: dudū cū Paulo diſſeruiſſet: caſu cecus trāſibat. Cui Dionyſius dixit: vt ſi ceco illi in noīe dei ſui pꝛeciperet vt videret ⁊ ille lumē reciperet: ſtatim crederet. Sed vt oīs ſuſpicio tolleret̄: Paul⁹ ait Dionyſio: vt ipſemet verba ꝓferret. Quod cum ille feciſſet: ꝓtin⁹ cecus viſum recepit. Statimq; Dionyſius credidit: et cum Damari vxoꝛe ſua in omni familia baptizat⁹ eſt. Sicq; a paulo per triennium inſtructus: ep̄s Athenis oꝛdinatus eſt: vbi pꝛedicationi inſiſtens: tam ciuitatem quam maximam partem regionis ad fidem chꝛiſti ꝑduxit. Huic paulus: ea que ad tertium celum raptus viderat: reuelaſſe creditur: ſicut ⁊ ipſe Dionyſius in pleriſq; libꝛoꝝ ſuoꝝum inſinuare videt̄: vnde ⁊ de hierarchijs angeloꝝ: ⁊ oꝛdinibus diſpoſitionib⁹: ⁊ officijs: ita luculenter ⁊ clare diſſeruit: vt nō putares hoc ipſum ab alio didiciſſe: ſed ipſum potius in tertiū celum raptū: hec omnia cōſpexiſſe. Pꝛophetico etiā ſpiritu claruit: ⁊ dormitioni beate marie interfuit pꝛout ipſe in libꝛo de diuinis nominibus aſſerit. ¶ Cum ergo audiſſet Petrū ⁊ Paulum Rome a Nerone in carceribus detineri epiſcopum ſibi ſubſtituit: ⁊ ad eos viſitandos acceſſit: eoꝛumq; paſſionib⁹ pꝛeſens fuit. Uerum poſt aliq̄ tp̄s a beato Clemēte Petri ſucceſſoꝛe in Franciam deſtinatur: ⁊ ipſi Ruſticus pꝛeſbyter ⁊ Eleutherius Diaconus ſociant̄. Sancti quoq; Saturninus ⁊ Marcellinus ep̄i: ⁊ Lucianus pꝛeſbyter comites adiſiguntur. Qui omnes veniētes arelatum: verbum domini pꝛedicare ceperunt. Tūc Dionyſius authoꝛitate ſummi pontificis fretus. Marcellinū in Hiſpaniam. Saturninū in Aquitaniam: ⁊ Lucianum ad Beluacenſem pagum direxit. Ipſe vero cū ſibi adiūctis Ruſtico ⁊ Eleutherio Pariſius venit: ⁊ multos ibidem conuertit ⁊ eccleſias erexit: ac clericos diuerſoꝝ oꝛdinum cōſecrauit. Et cum temploꝝ pontifices ſepius cōtra eum ſeditionē excitarent: ⁊ populus armatus ad eum cōcurreret: diuina gratia: aut depoſita feritate: ad eius pedes ꝓcidebāt: aut exterriti fugiebant. ¶ Cum aūt Domitiani imperatoꝛis pꝛecepto ſecūda perſecutio in xp̄ianos excitata eſſet prefectus Feſcenin⁹ cōtra xp̄ianos ab vrbe in Galliam directus: Pariſius veniens: beatū Dionyſiū pꝛedicantem captū colaphizatuz cōſputū ⁊ lorꝭ cum ſocijs alligatum ſibi pꝛeſentari fecit. Dum autem ſancti coꝛam illo in cōfeſſione dñi cōſtantes aſtarēt: ecce quedam matrona nobilis venit: ⁊ virum ſuum Lubiū ab his magis turpiter deceptum aſſeruit. Pro ei⁹ itaq; viro mittitur: ⁊ in dei cōfeſſione martyꝛizatur. Sancti vero a .xij. militibus viciſſim ſibi ſuccedentibus flagellantur: deinde catenis grauibus vincti carceri mancipantur. ¶ Sequenti vero die Dionyſius ſuper cratem ferream flammis ſuppoſitis nudus extenditur: indeq; erectus ad beſtias feꝛociſſimas ieiunio excitatas exponitur. Que cum ad eum accurrerent: ſignum crucis oppoſuit ⁊ manſuetiſſimas eas fecit. Deinde in clibanum mittitur ſed extincto igne nil leditur: cruci affigitur: et diutius ibidem toꝛquetur inde depoſitus cum ſocijs multis alijs fidelibus in carcere recluditur: vbi dum ſanctus miſſam celebꝛaret: et populum fidelem communicaret: dominus Ieſus cum angeloꝛum multitudine: et immenſo lumine eidem apparuit: et panem ſacrum ei obtulit: atq; ad martyꝛium confirmauit. ¶ Poſt hec ſancti iudici pꝛeſentantur et nouis ſupplicijs cruciantur. Et cum omnia toꝛmenta ſuperaſſet: iuſſu pꝛefecti ante idolum Mercurij extra ciuitatem ducuntur: et ibidem in confeſſione trinitatis trinū capita ſecuribus pꝛeciduntur. Statimq; coꝛpus ſancti Dionyſij ſe erexit ⁊ caput ſuum intus bꝛachia angelo duce ⁊ celi pꝛecedente lumine per duo miliaria deportauit: ⁊ a loco ſcilicet qui dicitur mons martyꝛum vſq; vbi nunc dei pꝛouidentia requieſcit. Multi vero circunſtantes angeloꝛum melodiam concinentem audierūt: inter quos largitia vxoꝛ pꝛefati Lubij chꝛiſtianā ſe eſſe clamauit: ⁊ mox ab impijs decollata in ſuo ſanguine baptizata occubuit. Dum infideles iuſſiſſent: vt Ruſtici ⁊ Eleutherij coꝛpoꝛa in ſequana fluuio mergerent: ne a xp̄ianis ſepelirent̄. Matrona q̄dam nobilis noīe Catulla: ⁊ adhuc pagana: tū iā ꝓpter viſa miracula ad chꝛiſtum mente conuerſa: vectoꝛes ad pꝛandium inuitauit: ⁊ illis epulantibus ſctoꝝum coꝛpoꝛa furtum ſurripi fecit: ⁊ in ſuo pꝛedio occulte ſepeliuit: q poſt modū ꝑſecutione ceſſante: inde ſublata ſūt: ⁊ coꝛpoꝛa Dionyſij ſociatur: ad fidē chꝛiſti ꝑcepit. Paſſi ſunt aūt .vij. idus octobꝛis circa annū dñi .xcvj. etatis vero beati Dionyſij .xc. ¶ Die vero paſſionis ipſoꝝ cū apud Arelatū ſanctus regulus ep̄s miſſarū ſolēnia celebꝛaret: apoſtoloꝝ nominib⁹ in canone recitatis adiunxit: ⁊ beatoꝝ martyꝝ Dionyſij Ruſtici ⁊ Eleutherij. Quo dicto cū adhuc eos viuere putaret: mirari cepit quō mō eoꝝ noīa ſic ignoꝛāter in canone recitaſſet. Et ecce tres colūbe eidem in altari apparuerūt: habētes ſanctoꝝ martyꝝ noīa ſuis pectoꝛib⁹ ſanguine deſcripta. Qui diē notans: inuenit eos tūc per paſſionē a coꝛpoꝛe migraſſe. ¶ Beat⁹ aūt Dionyſius doctoꝛ eccleſie mirabilis ⁊ inſignis: ſcripſit libꝛum de angelica hierarchia. Item de diuinis nominibus. Item de myſtica theologia: ⁊ alia foꝛte plurima que noſtris tempoꝛibus inueniri non poſſunt.

¶ De ſancto Donino martyꝛe. Cap. xlij.

Doninus martyꝛ

Doninus martyꝛ paſſus eſt in territoꝛio ciuitatis chꝛiſopolis: ſcilicet parmēſis ſub Maximiano imperatoꝛe. Qui cū eſſet primus cubicularī⁹ eiuſdē auguſti coronā ei⁹ ſeruabat: et de ipſi⁹ manib⁹ Maximian⁹ aureā imperialē accipiebat. Anno igit̄ ſexto imperij ſui: cū a Roma mediolanū veniſſet dedit cōtra chꝛiſtianos edictū moꝛtis. Inde veniens in partib⁹ Germanie: chꝛiſtianos quoſdam ibi inuentos decollari mandauit. Tunc erant ibidem fideles quidā occulti circiter quingenti. Inter quos ſanctus Doninus potiſſim⁹ erat: qui ceteros confoꝛtabat. Et dum imperatoꝛ ad vrbem romam veniſſet: pꝛefati omnes eū ſecuti eidem occurrerūt: ſeq; chꝛiſtianos conſtantiſſime pꝛofeſſi ſunt. Quos omnes imperatoꝛ decollari mandauit. Et quibuſdā ex ipſis occiſis aliquot fugerunt: vna cum ſancto donino: quidā per viā flaminiam: quidā per viā aureliā: quidā vero per viā claudiā. Doninus autem via claudia perrexit. Et dū veniſſet .xv. miliario ab vrbe Chꝛiſopoli: nuncij Maximiani eum appꝛehēderunt: in media via publica que claudia dicitur iuxta ſtirionē fluuium decollauerūt: cuius coꝛpus truncū manibus pꝛopꝛijs caput de terra leuauit: ⁊ ipm̄ deferēs flumē ſuper vndas trāſiuit: atq; per iactum lapidis deportauit: vſq; ad locū in quo quieuit: vbi ⁊ ſepultus eſt miraculis clarens. Inter que oēs eū inuocantes: ⁊ de calice ipſius potātes liberat a moꝛſu rapidi canis. Qui paſſus eſt .vij. id⁹ octob.

¶ De ſancto Cerbonio epiſcopo. Capitulum. xliij.

Cerbonius epiſcopus

Cerbonius epiſcopus populonie claruit: tēpoꝛe beati Gregoꝛij pape. Qui dum hoſpitalitati eſſet intentus die quadam tranſeūtes hoſpitio ſuſcepit. Quos gothis ſuperuenientibus abſcondit: eoꝛumq; vitam ab illoꝛum nequitia reſeruauit. Quod dum totille gothoꝛum regi perfido nunciatū eſſet: iratus crudelitate iuſſit epiſcopum teneri: et in loco qui merulis dicitur octauo ab vrbe miliario vbi cum exercitu ſuo reſidebat ſibi pꝛeſentari: eumq; in ſpectaculo populo vrſis ad deuoꝛandum pꝛoijci. Tūc in conſpectu regis epiſcopus ad medium deductus eſt atq; ad eius moꝛtem vrſus immaniſſimus exquiſitus qui ex cauea dimiſſus: accenſus et concitus epiſcopum petijt ſed ſubito ſue feritatis oblitus capite humiliter ſubmiſſo lambere epiſcopi pedes cepit: populuſq; qui ad ſpectaculū venerat moꝛtis magno clamoꝛe verſus eſt in admiratione veneratiōis. Ad cuius reuerentiam etiā rex ipſe pꝛomotus eſt ipſumq; honoꝛatum valde dimiſit ⁊ eius oꝛationibus ſe cōmendauit. ¶ Hic etiā in eccleſia ſua cui pꝛeerat populonie ſepulchꝛum ſibi parauit. Sed cū lōgobardoꝛum gens in Italiam veniens cuncta vaſtaſſet: ad helbam inſulaz receſſit. Qui irruente egritudine ad moꝛtem veniens: clericis ſuis pꝛecepit: vt coꝛpus ei⁹ in ſepulchꝛo q̄d ſibi populonie pꝛeparauerat ponerent. Cui cū illi reſpondere: q illuc ipſum reducere minime poſſent eo q longobardos ipſum locū detinentes vel illac diſcurſantes timerent: hoꝛtatus eſt eos vt ſecure ipſum illuc depoꝛtarent: ⁊ feſtine ſepelire curarent: moxq; ex eodem loco ſine vlla moꝛa diſcederent. ¶ Defuncti igitur coꝛpus in naui poſuerūt. Cumq; populoniam tenderent: ⁊ immēſa nimis pluuia erupiſſet: per totum illud maris ſpacium q ab helba inſula vſq; populoniā duodecim milib⁹ diſtat: circa vtraq; nauis latera ꝓcelloſa valde pluuia cecidit: ſed in naui ea deme nec minima imbꝛis gutta deſcēdit. Peruenientēſq; ad locū: coꝛp⁹ ſepulture tradiderunt ⁊ ep̄i ꝑcepta ſeruātes ad nauē ſub feſtinatione redierūt. Quam mox vt intrarūt in eodē loco dux crudeliſſim⁹ lōgobardoꝝ Gūmarith aduenit. Ex cui⁹ aduētu Cerboniū habuiſſe ſpm̄ ꝓphetie claruit: q illos ſepulto coꝛpe inde diſcedere ſub feſtinatiōe ꝑcepit. Quieuit autem vir ſanct⁹ in domino .vj. idus octobꝛis. Hec Gregoꝛius .iij. Dialogoꝛum. cap. xiiij.

¶ De ſancto Paulino epiſcopo. Cap. xliiij.

Paulinus epiſcopus

Paulinus epiſcopus Eboꝛaceñ. claruit apud idē oppidū tēpoꝛe beati Gregoꝛij pape. Cū cū idem ſanctus doctoꝛ auguſtinū ep̄m ad pꝛedicandum angloꝛuz gēti deſtinaſſet: vt dictum eſt ſupꝛa in geſtis ipſius Auſtini epiſcopi .vij. kalē. iunij. Idem beatus Auguſtinus iuſtum epiſcopum genti Noꝛdannialoꝛum conſecrauit. i. ei nationi angloꝛum que ad aquilonez vmbꝛi fluminis habitabat. Qui iuſtis verbū fidei pꝛedicāde: eandē gentē cum rege ſuo Eduino conuertit. Hic etiam iuſt⁹ paulinum ep̄m oꝛdinauit: ⁊ ipſum ad Eboꝛacenſem ciuitatē in fide cōfirmandam delegauit. Qui fructū pluꝛimū pꝛedicationis in eadem ciuitate perfecit: ⁊ clarus ſanctitate in pace quieuit .vj. idus octobꝛis.

¶ De ſancto Geraldo confeſſoꝛe. Cap. xlv.

Gerald⁹ confeſſoꝛ

Gerald⁹ confeſſoꝛ apud Aurelianū claruit. Hic vir illuſtris Lemonicēſi territoꝛio Aureliaco pago nat⁹ eſt a patre Geraldo matre Adaltrude de nobiliſſimis atq; ditiſſimis. Qui dum inſimul caſte viuerent nocte quadam diuinitus in ſomnis admonent̄ vt debitū matrimoniale ſoluant: vt pꝛolem mirificā pꝛocreare valeāt: quē Geraldum nominare debeāt. Excitatus igitur pater: debitoq; ſoluto iterū obdoꝛmiuit: viditq; ex pollice pedis ſuis dextri vngulam naſcentē que in arboꝛem magnā ſuccreſcēs: palis ⁊ perticis ꝓtegebatur: nec tū in pede pōdus aliquod ſentire videbat̄. Cūq; mr̄ filiū adhuc geſtaret in vtero ⁊ die quadā cū viro eſſet in thalamo trinam vocē audiuit infantuli vagiētis: ⁊ quaſi iā nati voces emittentis. Natus igitur puer ⁊ ablactatus: annis puerilibus deo deditus: literiſq; diuinis mirabiliter breui tempoꝛe vltra coetaneos eſt imbutus: iuueniſq; effectus: armis: vtpote miles nobilis exercitatus: cunctos in acie ſuperabat. Defunctis autē parentib⁹ ex facultatib⁹ ſuis egenis largiſſime miniſtrabat. Quē diabolus ſemel viſione pulcherrime eius vaſalli filie graui tentatione pulſauit: ita vt ille nuncium ad patrem

mitteret: ꝙ nocte ſequenti ad eum accedere vellet. ꝑ peccatū tū timens orationē ꝑmiſit: ⁊ ſic ad domū puelle acceſſit: ⁊ a p̄re ſuſceptꝰ fuit. Cū aūt tētationē grauē ſentiret: ⁊ ad ignē ſederet: puella ſibi vltra modū deformis viſa eſt: vt iā quā viderat eſſe nō putaret: niſi pater eiꝰ illā eſſe penitus affirmaſſet. Sicqꝫ tentatione ſuperata ſine crimine rediit ⁊ patrē cū omni familia libertati donauit atqꝫ puellā nuptui tradidit. ¶ Officiū aūt diuinum ac ſi clericus continue dicebat: ⁊ miſſaꝫ quotidie audiebat. Cū autē die quadā agendis curie intētus miſſam audire nō poſſet: loco miſſe pſalteriū totū legit. Et ex tunc in cōſuetudine duxit vt quotidie totū pſalterium decantaret. ¶ Demū relicto ſeculo monaſteriū in proprio ſolo in aureliaco conſtruxit: qđ de ſuis facultatibꝰ large dotauit: in quo ſe monachū fecit: ⁊ multa vite ſanctitate ⁊ abſtinētia claruit: pollenſqꝫ virtutibꝰ feliciter ad xp̄m migrauit. vi. idus octobris. Sepultuſqꝫ eſt in ipſo monaſterio miraculis clarus.

¶ De ſanctis Caſſio ⁊ Florentio et ſociis martyribus. Cap. xlvi.

Caſſius ⁊ Florentiꝰ martyres cū ſociis ſeptē paſſi ſunt ſub Maximiano imperatore apud Veronā vrbē Galliarū circa Rhenū fluuiuꝫ. Cum em̄ idem imperator de Mauritania Aphrice: ⁊ de finitimis regionibꝰ ꝓpter Galloꝝ frequentes tumultus militū multitudinē deuocaſſet. Inter alios elegit milites. ccclx. ad ſui cuſtodiā deputatos: q̄s vna ſecuꝫ cum ſacra legione Thebeoꝝ in Galliā adduxit. Poſtqꝫ autē legionē predictā occidit xp̄m dominū cōfitētes: prefati milites trecētū ſexaginta chriſtianiſſimi ab eodē imperatore diſcedētes per diuerſa loca fugerūt: quoꝝ precipui erant Caſſiꝰ: Florentiꝰ: Gerō: Maloſꝰ: ⁊ Victor. Qui vna cū eoꝝ ſociis. ccclv. trino martyrio ternis in locis coronati: vna ⁊ eadem die ab eccleſia recoluntur: cū tamē diuerſis diebus paſſi fuerint: vt ſcribit Hellinādꝰ. Nā cū de mādato imperatoris Maximiani milites eiꝰ gētiles prefatos chriſtianos inſequētes: hinc inde eos requirerent. Caſſiū ⁊ Florētiū cū aliis ſeptē apud Veronā vrbē circa Rhenū fluuiū inuenerūt: quos ibidē in chriſti cōceſſione decollauerūt: quoꝝ paſſio agitur ſexto idus octobris.

¶ De ſanctis Gerone ⁊ ſociis martyribꝰ. Cap. xlvii.

Geron martyr cuꝫ ſociis. cccxviii. apđ coloniā Agrippinā paſſi ſunt. Cū enim perſecutores ab imperatore Maximiano deſtinati ad predictos milites. ccclx. occidendos. Caſſiuꝫ ⁊ Florētiū cū aliis ſeptē interfeciſſent: vt ſupra dictū eſt. Gerenē militē cū comitiua. cccxviii. militū in cāpis colonie inuenerūt. Quos oēs chriſtū dn̄m confitētes gladiis trucidarunt. Quorum feſtum colitur. vi. idus octobris.

¶ De ſanctis Maloſo ⁊ Victore ⁊ ſociis martyribus. Cap. xlviii.

Maloſus ⁊ Victor martyres cū ſociis. xxx. apud oppidū Francorum: quod troia ſiue xanthuꝫ dicitur paſſi ſunt. Cum perſecutores prefati poſt interfectionem predictoꝝ martyrum: videlicet Caſſii ⁊ Florentii et ſocioꝝ Geronis atqꝫ aliorum predictoꝝ proceſſiſſent ad reliquos requirendos de mandato imperatoris Maximiani Maloſum et Victorē cū aliis triginta: q̄ de numero ꝑdictoꝝ. ccclx. militū fugerant: iuxta dictū oppidū xanthū inuentos gladiis ceciderūt: ⁊ eoꝝ corpora in locis paluſtribꝰ ſubmerſerunt quorum tamē reliq̄e a xp̄ianis reperte cōdigno honore ſepulte ſunt. Et in eoꝝ poſt modū honorē Helena Cōſtantini mater Baſilicaꝫ ſuper eoꝝ corpora miro decore ⁊ ſine vllo ligno cōſtruxit: vbi ⁊ per eoꝝ merita Eurogyalus Colonenſis ep̄s dolore capitis ſanatus eſt. Sed cū corpꝰ Maloſi martyris longo tp̄e vbinam ſepultum fuerit latuiſſet. Sancto ep̄o dicti loci diuina reuelatiōe mōſtratū ē. Qui corpꝰ de loco ſuſtulit: ⁊ immēſi odoris refragrās ſuauitate: ⁊ ipſuꝫ iuxta ſocioꝝ cadauera collocauit. Horum etiā dies paſſionis ſimiliter celebratur. vi. idus octobris.

¶ De ſancto Pinyto epiſcopo. Cap. xlix.

Pinytus epiſcopꝰ Gnoſſe vrbis Creteñ. Marci Antonii imperatoris temporibus apud ipſam claruit ciuitatē. Qui inter viros apoſtolicos nobiliſſimꝰ ī ſcripturis ſuis velut in quodā ſpeculo viuētē ſui dereliquit imaginē. Quique inter cetera ſapientie ſue opuſcula ad Dionyſium corinthioꝝ epūꝫ elegantē ſcripſit epiſtolā: in qua docet nō ſemper lacte nutriendos populos: ne quaſi paruuli ab vltimo occupent die: ſed ⁊ ſolido debere paſci cibo vt in ſpūalē proficiant ſenectutem. Qui ⁊ in chriſto plenus ſanctitate quieuit. vi. idus octobris. Hec Hieronymus libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Pierio preſbytero. Cap. l.

Pierius Alexandrine eccleſie preſbyter inſignis floruit tp̄e Diocletiani imperatoris. Qui tā florentis ſermōis venuſtate populos docuit tātaqꝫ diuerſorum tractatuū elegātia fulſit: vt origenes iunior vocaretur. Tractatū longiſſimū ſup Oſee ꝓphetiā deſcribit. Et apud Alexādriā ī pace q̄euit. vi. idus octobris. Hec hieronymꝰ vbi ſupra.

¶ De ſanctis Tharaco preſbytero ⁊ Andronico mar. Cap. li.

Tharacus probꝰ ⁊ Andronicꝰ martyres apud Tarſum metropolim cilicie tēporibus Diocletiani ⁊ Maximiani paſſi ſūt ſub preſide maximo. Quoꝝ primꝰ natione romanus ⁊ miles annorū lxv. militie terreſtri ꝓ chriſto renūciauit. Secundus de ſede pamphilie exortus. Tertius vero iunior de primis epheſioꝝ ciuitatis. Qui inſimul ſociati accuſati ſunt maximo preſidi a domero cēturione ꝙ eſſent xp̄iani: ⁊ ab eodem iudice tēti ſunt. Qui primo quidē tharacū vt ſeniorē in xp̄i ꝯfeſſione inuictū manentē in maxillis ceſum nudatū virgis flagellari fecit. Deinde vinculis ferreis in carcerem alligari: poſtea probum in ſimili confeſſione manentem in dorſo ⁊ ventre neruis crudis diutius ceſum: ⁊ iſdem vinculis vinctum carceri mācipauit. Ac poſtmodū Andronicū chriſti noīs ꝯfeſſione gaudētem vt adoleſcētulū diu ſuaſum in equuleo appenſum ⁊ ceſum ac ore cōtuſum ⁊ lateribꝰ pūctū necnō plagis cum teſtarū fragminibꝰ cōfricatū: ferreis cathenis ligatum in ergaſtulo clauſit. ¶ Deinde eos in Suſia ciuitate ꝑductos: ⁊ idē p̄ſes ſibi p̄ſentari fecit. Et primo tharacū ſacrificare nolētē ore ipſiꝰ lapidibꝰ ꝯfracto ⁊ dētibꝰ excuſſis: manꝰ eiꝰ ī ignē mitti iuſſit: ⁊ de hic ligari pedibꝰ capiteqꝫ deorſuꝫ ſuſpēdi ⁊ fumū atrū ſubterponi: atqꝫ acetū

cū ſale eiuſdē auribꝰ inſtillari: nares qꝫ ſinapi aceto liquefacto ꝑfūdi: ⁊ ſic in cuſtodiā tradi. Sequēti die ꝓbū eductū iuſſit os eiꝰ ꝯfringi: ⁊ ferrū ignitū labiis apponi atqꝫ extēſuꝫ neruis crudis diutiſſime cedi: facieqꝫ tota lapidibꝰ cōtuſa in cuſtodiā recipi. Tertio vero die Andronicū ꝑductū in palis. iiii. extēſuꝫ alligari: ⁊ neruis duriſſimis in ſcapulis: ⁊ vētre flagellari: eo ꝙ plagas eius priores curatas fuiſſe mirabatur. Sicqꝫ illū i eadē cuſtodia recludi fecit. ¶ Demū eoſdē ad achaboꝝ ciuitatē attraxit: vbi ꝑmū p̄ſarꝰ p̄ſes tharacū vinctum in faciē cedi iuſſit: ⁊ obeliſcos accēſos labiis ⁊ maxillis applicari: ⁊ aures qꝫ nouacula precidi: ⁊ raſo capite prunas ſuperponi. Deinde obeliſcos incēſos ſub aſellis immitti: ⁊ ſic in carcerē vinculari. Probū vero victū pedibus ſurſuꝫ appēdi mādauit: ⁊ cādētes obeliſcos lateribus apponi: atqꝫ clauos ignitos manibꝰ eius infigi: deinde oculos eiꝰ acubꝰ pūgi: ⁊ ſic ī carcerē ꝯpeditū mitti. Andronicū aūt ligatū papyris inflāmatis circa ventrē exuri p̄cepit: ⁊ obeliſcos incēſos circa digitos eiꝰ apponi: ⁊ ferrū qꝫ ignitū in os eiꝰ mitti et dētes eiꝰ excuti: moliſqꝫ ꝯfractis liguā ipiꝰ abſcidi ⁊ ꝯburi: ⁊ ſic in carcerē alligari. ¶ Poſt dies aūt aliquot eos p̄ſes ipiꝰ ꝑduci fecit: ⁊ reſpiciēs illos ſanos iratꝰ vehemēter: beſtiis ferociſſimis ī arenā expoſuit. Que pluribꝰ gētilibꝰ extictis ſctōꝝ pedes lingebāt. Leena q̄dē tharacū: leopardꝰ ꝓbū: vrſus autē obſequebat Andronicū. Nouiſſime cū oīa ſupaſſent: iuſſu p̄ſidis decollati ſūt: adhibiti qꝫ ſūt q̄tuor cuſtodes: ne corpa ſctōꝝ ſepelirēt: ſꝫ in ignē miſſa ꝯſūmarēt. Orta aūt valida tēpeſtate ⁊ fulminibꝰ cuſtodes territi fugerūt ⁊ flāme extincte ſunt: ⁊ ſic corpa incōbuſta remāſerūt. Sup quoꝝ ſingula chriſtiani nocte viderunt ſtellā fulgentem: eaqꝫ tollentes honorifice apud tarſum cilicie ſepelierūt. v. idus octobris.

¶ De ſancto Euſtachio abbate. Cap. lii.

Euſtachiꝰ abbas Luxouieñ. fuit: qui a beato colūbano ab italia ad dictū monaſteriū gubernandū paterno affectu directus: eq̄ iure ſubditas monachoꝝ cateruas rexit: adeo vt nullus ſe beatum columbanum perdidiſſe gemeret. Qui huius doctrinis imbutus fuiſſet. Qui ⁊ poſt laudabilem vitam virtutibus pollēs quieuit in chriſto. v. idus octobr. Luxouii ſepultus.

¶ De ſancto Euſtachio ep̄o. Cap. liii.

Euſtachius epiſcopus Antiocheñ. claruit apud ipſam ciuitatē tp̄e Cōſtātii imꝑatoris. Hic genere pāphilꝰ tā ope ꝙ ſmōe fidei pugil egregiꝰ aduerſus Arrianū dogmata plurima ꝯſcripſit. Extāt etiā ipſius ſapiētie ꝑclare duo volumīa de aīa. Itē tractatꝰ aduerſꝰ origenē. Itē epl'e multe q̄s enumerare difficile eſt. Qui ꝓpter fidei catholice defēſionē: quā ꝯ Arrianoꝝ ſectā ſuſcepat: a Cōſtantio imperatore traianopolim in exilium miſſus vite terminum dedit.

¶ De ſanctis quatuor milibus nongentis ſeptuaginta ſex marty. Cap. liiii.

Quatuor milia nongēti ſeptuaginta ſex martyres apud Aphricam paſſi ſunt ſub perſecutione vandalica. Qui cum eſſent eccleſiarum dei plurimarum epiſcopi preſbyteri ⁊ diacones aſſociatis ipſis turbis fidelium populorum iuſſu Hunerici Arriani regis in horribile exilium eremi truſi atqꝫ inter mauros ferociſſimos deputati ſunt. Inter quos erant Cyprianus et Felix precipui ſacerdotes. Ex quibus plurimi dum ducerentur: ⁊ cuſpidibus ac lapidibus ſibi alligatis ad currendum dum tunderentur: ⁊ per aſpera ⁊ dura loca traherentur per ſingula membra diſcerpti inter manus trahentium expirabant. Extat per totū aggerē publicus locus tumuli vel ſepulture ipſorū. Reliqui vero ꝑdictoꝝ ad exiliū predictū adducti: ⁊ fame ⁊ inedia ac nuditate afflicti: necnō variis ſuppliciis excruciati martyriū celebrarūt: quoꝝ natale colitur. iiii. idus octobris.

¶ De ſancto Marcello ep̄o ⁊ martyre. Cap. lv.

Marcellꝰ epiſcopus Apamie et martyr: ſucceſſor Ioannis: ⁊ vita ſanctiſſimus: tempore Theodoſii ſenioris martyrium paſſus eſt. Cū em̄ iuſſu eiuſdē Auguſti deoꝝ templa vbiqꝫ deſtruerent. Venit prefectus orientis Apamiā ad templa idoloꝝ deſtruenda: ⁊ dū ibidē tēplū Iouis maximū ⁊ robuſtū: vtpote lapidibꝰ ferro et plūbo alligatis fabricatū vidiſſet: impoſſibile quoqꝫ ad deſtruendū iudicaſſet: ad ſuggeſtionē Marcelli perrexit ad alias ciuitates: ipſumqꝫ tēplū iuxta vires ei diſſoluēdū cōmiſit. Marcellus vero cuiuſdā operarii conſilio quatuor ingētibꝰ colūnis ſubter foſſis: quibus tota parietū machina nitebat: ligna ſuppoſuit: ⁊ in ipſis ignē immiſit: vt lignis exuſtis columne ruerent: totāqꝫ fabricā ſecū traherent. Sed reſiſtēte demone: ignis non poterat ligna inflāmare. Ep̄s vero oratione premiſſa aqua benedicta ignē aſperſit: ⁊ mox diabolū effugauit. Statimqꝫ igne ſubtermiſſo liligna accēdit qbꝰ cōbuſtis ruētibꝰ qꝫ colūnis: oē edificiū tēpli corruit: cuius ſonitꝰ terrā cōcutiēs oēs exterruit. Poſt q̄ ſanctꝰ ep̄s ⁊ alia plura phana idoloꝝ deſtruxit. Qui ⁊ martyribꝰ ꝓ xp̄o certātibꝰ ſcribebat: ⁊ eoꝝ ſcripta recipiebat. Nouiſſime aūt ⁊ ipſe a paganis tētus: ꝓ xp̄iqꝫ cōfeſſione martyrio coronatꝰ eſt: ⁊ apud Apamiā honore cōdigno tumulatꝰ. iiii. idus octobris.

¶ De ſancto Carpo diſcipulo. Cap. lvi.

Carpus diſcipulꝰ beati Pauli apl'i apud Troadā claruit: vbi ⁊ ab eodē apl'o ep̄s cōſtitutus eſt. De hoc refert Dionyſius in ep̄la ad Themophilū: ꝙ cū eſſet vir mire ſctitatis ⁊ zelator fidei: ⁊ q̄dā infidelis fidelē quēdā ꝑuertiſſet: adeo corpus moleſte tulit vt ex hoc infirmitatē incurreret. Tante aūt ſctitatis erat: vt nūqꝫ celebraret quin aliquā celeſtē viſionē cōſpiceret. Sꝫ cū ꝓ vtriuſqꝫ cōuerſiōe orare deberet: deū tn̄ quotidie exorabat vt cōbuſtione quadā amboꝝ ſimul immiſericorditer abrūperet vitas. Et ecce circa noctis mediū dū vigilaret: ⁊ hanc orōnē faceret: ſubito domꝰ in qua erat in duo diuiſa fuit: ⁊ q̄dā īmēſa fornax ibidē apparuit reſpiciēſqꝫ ſurſum vidit celū apertū: ⁊ ibidē ieſum circūdatū multitudine angeloꝝ. Deinde iuxta fornacē ꝑdicti duo viri tremuli ſtare cernūtur: q̄ a ſerpētibꝰ de fornace ꝓcedentibꝰ morſibus ⁊ inuolutionibꝰ violenter in fornacē trahebant: ⁊ ab aliis quibuſdā viris impingebant. Hoc vidēs Carpꝰ adeo in iſtoꝝ vindictam delectabat: vt ſuperiorē viſionē intueri cōtēneret: ⁊ in horū vltionē totꝰ intentꝰ eſſet ita ꝙ plurimū moleſte ferebat: ꝙ in fornacē nō cito cadebāt. Tādē ſꝫ in celū reſpexiſſet: ecce ieſus hoīs illoꝝ miſeratꝰ ad illos cū angelis deſcendēs manus extēdit ⁊ ipſos eripuit. Dixitqꝫ Carpo ꝙ paratꝰ eſſet iterū ꝓ peccatoribꝰ pati. Sicqꝫ de cetero corpꝰ ꝓ illoꝝ ꝯuerſione orauit: ⁊ ſic vtrūqꝫ ad

ſidem reuocauit. ¶ Denum idem beatus diſcipulus pro cōfeſſione xp̄i martyrio coronat⁹ eſt: ⁊ apud Troadem ſepultus. iiij. idus octobris.

¶ De ſancto Eduardo rege ⁊ cōfeſſore Cap. lvij.

Eduardus confeſſor rex illuſtris anglo⁊ generoſa ꝓgenie ort⁹ filius regis Elteruudi ⁊ Emme regine Ricardi ducis Normanorū ſilie diligenti parētū cura nutritus ab annis puerilib⁹ ſancti ſpirit⁹ infor mat⁹ eſt diſciplina. Qui adhuc puer exiſtēs ꝓpter danorū ꝓcellā seuiētiū in Anglia duct⁹ eſt in auſtriā in auita domo: vbi opa puerilia deſerēs: xp̄i ſeruitio ſe mācipauit beatāq; dei genitricē ⁊ Petrū apoſtolū atq; euāgeliſtā Joannē in patronos ſibi ſpeciales aſſumpſit. Tādē parēte defuncto ⁊ fratre ipſius inaudita crudelitate perempto Eduardus timēs: ſe dn̄o cōmendauit. Expectās quoq; donec poſt modicū tp̄s barbarica peſtis ceſſauit: ⁊ tūc a baronib⁹ in regū inductus ⁊ cū gloria apud Lugdunū in die ſancto paſche ab ep̄o coronat⁹ eſt. ¶ Regnauit aūt tp̄ib⁹ Henrici tertij impatoris ⁊ regnū optima pace gubernauit ⁊ ſanctiſſime deo vixit. Egigā godini filiā liberalib⁹ artib⁹ imbutā in vxorē duxit: quā adeo ꝑſuaſit: vt caſtitatē ſeruātes ſolo nomine cōiuges: ambo virgines permanſerūt. Fuerat autē Godin⁹ ꝑdict⁹ conſpirator in nece fratris regis Eduardi. Dū aūt die quadā cū rege in mēſa diſcumbēs ſe iuramēto de morte fratris excuſaret: piculo oſſe quā comedebat ſubito oſſa quā in ore poſuit ſuffocat⁹ eſt. Filius quoq; ei⁹ eadē die ab equo in carēſem fluuiū ꝑcipitat⁹ necat⁹ eſt. Mater ꝟo eius vxor Godini ictu fluminis interijt. Sicq; oēs q̄ mortis fratris regis cōſcij fuerāt: vltio diuina vindicauit: ſola regis cōiuge q̄ innocēs inde fuerat icolume ꝑmanēte. ¶ Rex iſte tante fuit grauitatis: vt vix nō ſine maxima cauſa ꝓuocaret: in riſum: vnde ⁊ ſemel cū die paſche poſt prādiū valde rideret: ⁊ ex hoc oēs mirarētur: dixit rex ꝙ ꝑ ſpiritū viderat ſeptē dormiētes in celio mōte q̄ ducētū ſuplat⁹ dextrū iacuerāt: ſe verſos in ſiniſtrū: ꝙ donec ſic manerēt: multe in vrbe perſecutiones future forēt. Sed poſt decurſū annorū centūtaeiū ad lat⁹ dextrū ſe verterēt. Directi ſunt autē a baronibus nūcij ex Anglia in greciā ad mōtē ꝑdictū apud epheſiū ciuitatē. Qui ꝑ oīa ſicut rex dixerat contigiſſe inuenerūt. Nā donec illuc nuncij peruenerūt oēs epheſiorū populiq; ſeptē dormientes in ſiniſtrū verſi fuiſſent penit⁹ ignorarūt. Qui tamē modicis antea diebus ſuper dexterū lat⁹ illos cognouerāt dormientes. ¶ Hic etiā rex circa pauperes liberaliſſim⁹ ⁊ humilis fuit. Nā die quodā pauperē cōtractū incedere non valētē proprio latore carentem deuotus rex in humeris ſuis aſſūpſit: et ipſum a regali palatio vſq; ad ſancti Petri eccleſiam baiulauit. Hic etiam ſepius in hora conſecrationis chriſtum in carne conſpexit in manibus ſacerdotis. Qui regno feliciter diſpoſito quieuit in pace anno domini. M. lxv. idibus octobris. Sepultus iuxta beati Petri altare vbi ⁊ miraculis claret.

¶ De ſancto Eduardo rege ⁊ martyre. Cap. lviij.

Eduard⁹ martyr rex ſecūdus Anglorū filius Eduardi regis: vna cum patre annis duobus cum dimidio regnauit. Tunc viſa eſt ſtella cometes apud vicum regium: qui dicitur Calua: ſignificans perſecutiones in regno ſubſequentes. Nam clerici intruſi ⁊ crimnoſi a ſuis eccleſijs: ꝑ Dūſtanū archiep̄m cantuarienſem expulſi noua ꝑlia ſuſcitarūt oīb⁹ pene eccleſijs deuaſtatis: quos tamen vltio diuina puniuit vt ſupra dictū eſt in vita ſancti Dunſtani. vij. idus ſeptembris. Cum autem mortuo Eduardo rege Eduardus adhuc iuuenis eſſet: ⁊ Elfrida nouerca eius olim regis vxor filiū ſuū proprium puerulum: necdū annorum ſeptem regem facere procuraret ⁊ ob hoc cum quibuſdam ex baronibus conſpiraſſet, dunſtanus Eduardū: vt pote cui regnum tanq̄ primogenito de iure debebatur cōtra votum illorum coronauit. Unde ⁊ regina turbata in mortem regis machinari cepit. Cum autem die quadam Eduardus de venatione feſſus rediret ⁊ illa ſitienti poculum porrexiſſet ſatelles ab eadem induct⁹: regē potātem ſicca ꝑcuſſit ⁊ occidit. Et cū ſero eſſet circa corpus ipſi⁹: ſubito diuina luminaria micuerunt. Cuiuſq; tactu claudus greſſum ⁊ mutus loquendi vſum cōtinuo recuperarunt. Cūq; ad corpus eius Elfrida regina in equo veniſſet vt q̄ſi ſe de nece eius incūpabilē ſimularet: dum redire vellet equus ſe inde nullo modo mouere potuit: mutatoq; alio equo ſimiliter ⁊ tertio ſicut et priori cōtigit vn̄ ab oībus de morte regis rea iudicata eſt. Sepultus eſt aūt rex ꝯdigno matris honore miraculis clarēs. Elfrida vero regina videns vltionem quā deus fecerat in clericos eccleſia⁊ perſecutores de homicidio cōdigne penituit: ⁊ in melius vitam mutauit.

¶ De ſctō Theophilo ep̄o ⁊ confeſſore. Cap. lix.

Theophil⁹ epiſcopus apud Antiochiā floruit. Qui ſextus a beato Petro ap̄lo eiuſdē eccleſie ſedem tenuit: ⁊ vir eruditiſſimus multa ſapiētia claruit: plurimoſq; libellos compilauit. In teſtimoniū libros tres ad Anatholium ſcripſit. Aduerſū Hermogenis hereſiz aliū. Extant eius et alij elegantes ad edificationē eccl̄ie pertinētes: cōpoſuit ⁊ cōtra martionem librū vnū. Sup euāgelio ⁊ prouerbijs Salomonis cōmentarios ſe legiſſe btūs tradidit Hieronym⁹: qui cum ſuperiorū elegantia nō videtur ſibi congruere. Qui etiā Marci Antonini imperatoris temporibus in pace quieuit tertio idus octobris.

¶ De ſancto Theophilo confeſſore. Capitulum. lx.

Theophilus confeſſor in ciuitate Cilicie claruit. Qui cum eſſet eccleſie vicedn̄s eccleſiaſticas res: vtpote moribus et ſcientia precipuus optime gubernauit: quē clerus et populus nimium diligebat. Uacante vero epiſcopatu: ipſum in pontificem omnis populus elegit: ſed Theophilus ſe indignū iudicans oīno recuſauit. Ad metropolitanū aūt violenter a ꝑplo ducitur: et in ep̄m ſibi dari ab omnibus poſtulatur. Sed ipſe penit⁹ renuens vix ab ipſo dimittit: ⁊ alius in ep̄m cōſecratur. Poſt dies modicos ad ſuggeſtiones emulorū quorūdā Theophilus ab ep̄o de officio deponitur ⁊ in locum eius quidā ei aduerſarius ſubrogatur. Deſperans iſte iudeum magum adijt: ⁊ eius auxilium implorauit. Quē ille nocte extra ciuitatē adduxit ⁊ diligēter monuit ne crucē ſibi imprimeret: aut xp̄m vel virginē noiaret. Uocāte aūt mago demones: infiniti hoīes candidati eidem apparuerunt: qui cum cereis ardentibus ad regem ipſorū diabolum in throno aureo ſedentem illum adduxit. Pro quo iudeus genuflexo ipſius auxilium poſtulauit. Ille Theophilum officium reſtituendum et maiorem adhuc faciendum promittit: dum tamen hic chriſtum et matrem velit abnegare ⁊ diabolo profeſſionē facere: ⁊ abnegationis chirographum manu propria ſcribere. Theophilus ergo abnegationem fecit: ⁊ chirographū

ſcribēs diabolo tradidit. Reuerſus aūt mox die ſequēti ab ep̄o accerſit: ⁊ expulſo emulo in officiū remittit: ⁊ vltra ꝙ prius honoratur. ¶ Poſt dies autē aliquod Theophilus reſipiſcere cepit: ⁊ peccatum ſuum deflēs per dies quadraginta matrē miſericordie inuocauit. Quibus elapſis glorioſa regina eidem nocte media apparuit: ⁊ eidē ſalutē ſpopondit: ipſum tamē vt adhuc in oratione perſiſteret admonuit. Quod cum ille feciſſet: poſt triduū iterū eidem virgo beata cū ſplēdore nimio aſtitit: ⁊ ei⁹ peccatum ei dimiſſum a deo nūciauit. Cum autē ipſe pro chirographo confecto nimiū anxiaretur: die ſequenti dei genitrix eidē in ſomnis apparuit: ⁊ chirographum ſupra ei⁹ pectus dimiſit: quod ille excitat⁹ inueniens ad ep̄m celebrantē acceſſit: ⁊ coram omni populo peccatum ſuum confitens: cuncta viſa ⁊ geſta narrauit: eiuſq; chirographum cunctis oſtēdit: qui ex Luca virgine cōtracta facie: vt ſol reſplēdere viſus fuit: ⁊ in eodem loco per triduum in oratione perſeuerauit. Tuncq; ſequentiā illam compoſuit. Aue maria gratia plena dominus tecum virgo ſerena in qua ⁊ de ſeipſo: ⁊ de ei⁹ miraculo mētionem facit: ⁊ elapſis trib⁹ dieb⁹ ad xp̄m migrauit. In cui⁹ trāſitu audite ſunt voces angelice concinētes. Sepultuſq; eſt in eccleſia Cilicie per quē de⁹ multa miracula oſtendit.

¶ De ſanctis Fauſtino Januario ⁊ Martiale martyribus. Capi. lxj.

Fauſtinus Januarius ⁊ martialis martyres Iⁿ hiſpanijs ciuitate Corduba paſſi ſunt: qui primo equulei pena cruciati: deinde ſupercilijs excoriatis: aurib⁹ quoq; ⁊ narib⁹ ꝑciſis: dentib⁹ et ſuperiorib⁹ euulſis ad vltimū ignis paſſiōe glorioſū martyriū cōſumauerūt. iij. idus octobris: vt ait Ado in martyrologio ſuo.

¶ De ſctō Calixto papa ⁊ martyre. Capi. lxij.

Calixtus papa et martyr hui⁹ noīs prim⁹ natione roman⁹ ex patre demetrio de regione vrbis Rauēnatis Zepherino romano pōtifici in epiſcopatu ſucceſſit: et ſedit annos. v. menſes duos: dies. x. Hic cōſtituit ieiuniū die ſabbati ter in anno fieri frumēti: vini ⁊ olei ſecūdū ꝑphetā. Adhuc quoq; iuxta. iij. anni tpa. iiij. indixit oī eccl̄ie ieiunia: primū vernale: ſcōm eſtiuale: tertiū autūnale: quartum hyemale: in quib⁹ etiā precepit ordinationes fieri: ꝙꝑ nec ipſe: nec ali⁹ ꝗlibet romano⁊ pontificū a beati Petri vſq; ad ſancti Silueſtri tēpora legat celebraſſe ordinatiōes: niſi in mēſe decēbris. Hic idē prohibuit: vt in accuſatione preſbyterorū infames ⁊ ſuſpecti et inimici nō ſuſciperent. Eos vero hereticos noiauit: q̄ dicūt ſacerdotes poſt lapſum ſi dignā egerint penitentiam: nō poſſe ad priſtinos redire honores. Hic fecit eccleſiā ſancte marie trans tyberim: ⁊ cemiteriū in via apia cōſtruxit: qḋ ſuo noīe vocat cemiteriū calixti ad catacumbas vbi quāplurima multitudo martyrū ſepulta eſt. Hui⁹ tpe imperāte Alexādro: pars eminētior capitolij diuino incēdio cōcremata eſt: ⁊ ſiniſtra man⁹ aurea idolis iouis fulmine liquefacta eſt. Tūc ſacerdotes ad imperatorē venerūt: petētes vt dij irati ſacrificijs placarent. Dū ergo offerrēt celo ſereno mane die iouis: repēte diuino fulmine quatuor ſacerdotes idolorū mortui ſunt: ⁊ ara iouis cōcremata eſt: ⁊ ſol obſcuratus eſt: ita vt populus fugeret extra muros. Cū autem palmat⁹ conſul audiret quod calixtus cum ſuis clericis ⁊ multis chriſtianis trans tyberim latitaret: rogauit imperatorē vt chriſtiani per quos hoc malum ciuitati contigerat ad purgationem vrbis penitus delerent. Qui dum de mādato imperatoris cū militib⁹ trās tyberim ꝑperaſſet: vt calepodium preſbyterū cū alijs xp̄ianis cōprehenderet decē milites: q̄ domū intrauerant excecati ſunt. Qḋ Alexāder cōſpiciēs iuſſit oēm populū ꝓ liberatiōe militū deo mercurio immolare. Sz cū vna ex virginib⁹ paganorū arrepta a demonio deū chriſtianorū verū ⁊ vnicū acclamaret: cōuerſus eſt palmati⁹ conſul: ⁊ cum vxore ⁊ filijs ac omni familia numero quadragintaduo baptizati ſunt a ſancto Calixto papa. Conuerſus eſt et ſimplicius ſenator: ⁊ Felix cum filia ſua Blandaꝗ quā prefatus palmatius a paralyſi liberauit: qui oēs ab eodem pontifice baptizati: detenti ſunt vna cū calepodio preſbytero: ⁊ ab imperatore Alexandro pariter decollati: vt hec omnia ſuperi⁹ dicta ſunt in paſſiōe Calepodij ⁊ ſociorū. vj. idus maij. Quorū oīm corpora Calixt⁹ pontifex in ſuo cemiterio ſepeliuit. ¶ Deinde Alexander imperator Calixtū papā detentum quinq; dieb⁹ ſine cibo ⁊ potu manere fecit: deinde fuſtib⁹ ceſuz in cuſtodiā arctiſſimā recludi. Cui ꝑ noctē apparēs beat⁹ Calepodi⁹ martyr cū ingēti lumine: ipſuz in timore dn̄i cōfortauit Qḋ cernēs miles quidā noīe priuat⁹ qui erat vlcerib⁹ plen⁹ ad pedes ei⁹ procidit: ⁊ pro ſanitate ſua exorauit. Quē cū Calixtus ſacro fonte ꝑfunderet ab omnib⁹ vulnerib⁹ ſanauit. Qḋ audiēs Alexander: iuſſit Calixtū ꝑ feneſtrā dom⁹ in qua tenebat ꝑcipitari: corpuſq; ei⁹ in puteū demergi ⁊ in eo rudera cumulari. Aſteri⁹ vero pſbyter corp⁹ ei⁹ de puteo eleuauit: ⁊ in cimiterio ſuo ſepeliuit pridie idus octobris. ¶ Hic fecit ordinationes q̄nq; ꝑ mēſem decēbriū: pſbyteros quindecim: diacones quatuor: ep̄os ꝑ diuerſa loca numero nouendecim. Et ceſſauit epiſcopat⁹ dies ſex.

¶ De ſancto Gaudentio epiſcopo ⁊ martyre. Capi. lxiij.

Gaudentius epiſcop⁹ Arimineñ. ⁊ martyr paſſus eſt apud eādē ciuitatē tpe Cōſtātij imperatoris. Qui ex ciuitate epheſiorū exort⁹: fidei documētis erudit⁹ adhuc cathecumin⁹ ad vrbē Romā veniēs tpe Damaſi pape a quodā Juſtino pbr̄o ſacrū baptiſma ſuſcepit: ⁊ apud quādā matronā nobilē noīe Euſiticā hoſpitio ſe recepit. Quā adhuc gentilē ſua predicatiōe ad fidē xp̄i cōuertit: ⁊ ad ſanctū Damaſum papā adduxit: qui eā ſancti fontis vnda perfudit. ¶ Damaſus aūt pontifex cū de origine ⁊ religione gaudentij ab eo cunctatus audiſſet: eū ſecū accerſiuit: ipſumq; clericū fecit: quē ⁊ in ſui ſeruitio detinens poſt bienniū leuitam ordinauit deinde poſt ſeptēniū ad ſacerdotiū promouit. Qui ſedula exhortatiōe populo iugiter verbum domini predicabat: ⁊ miraculo⁊ gloria clareſcebat. Nam quidam miles romanus nomine Tarſenſius a diabolo obſeſſus eſt: clamante demone ꝓ os eius: ꝙ niſi illuc Gaudentius preſbyter veniret: inde nunq̄ diſcederet. Gaudentius ergo de mandato pape pro eo miſſarum ſolennia celebrauit: deinde ſacram euchariſtiam viro offerens demonē ab eo in fumi ſpeciem eiecit. Quo miraculo multi paganorum conuerſi ſunt. ¶ Cum autem Ariminenſis epiſcopus defunctus eſſet: ⁊ populus ipſius vrbis ad papam pro petendo pontifice acceſſiſſet. Damaſus Gaudentium epiſcopum conſecrauit: ⁊ Ariminum in paſtorem cum populo deſtinauit. Qui primum ad ciuitatem que Martiana dicebatur adueniens diebus decem: ibidem moratus traxit ⁊ populum multū ibidem exiſtentem in fide chriſti erudiuit: quem miles gentilis: qui diu egrotus in lecto iacuerat eius fama comperta ad ſe ingredi fecit: ⁊ vt ſe ab infirmitate illa curaret humiliter ſupplicauit.

Sanctus autem epiſcopus orationem premiſit: ⁊ mili-
tem manutenens de cubili ſanum erexit: conuerſumq́
ad dominum cum coniuge ⁊ filijs ac ſeruis viginti tres nu-
mero baptizauit. ¶ Poſt hec ex ipſa ciuitate diſcedēs.
Ariminum deuenit. Et dum eſſet in itinere ſocijs vino
carentibus: ⁊ nimium ſitientibꝰ aquam in vinum con-
uertit ⁊ comitibus propinauit. Ingreſſo autem ciuita-
tem occurrit illi omnis populus cum multitudine lan-
guentiū diuerſis egritudinibꝰ oppreſſorum: quos oēs
cōtinuo in chriſti nomine ſanos effecit. ¶ Sed que pri-
mum in ipſa vrbe miſſaꝫ celebrauit: mox idolū martis
in medio adhuc foro poſitum cecidit: ⁊ cōfractum eſt:
ceteraq́ oīa ſimulachra in diuerſis locis poſita ſimili-
ter corruerunt. Quo miraculo multi gentiliū ad chri-
ſtum cōuerſi ſunt. Quedā neptis euſitice predicte que
Gaudentium hoſpitio rome ſuſceperat a demonio ve-
xata ad beatum Gaudentiū Ariminū adducta: ⁊ ab eo-
dem eſt continuo liberata. Hic ſanctus vir ſua predica
tione Ariminēſem populum ad fidē xpi perduxit: mul
tas eccleſias conſtruxit ⁊ dedicauit: multoſq́ preſbyte
ros ⁊ aliorum ordinū clericos ordinauit. Inter quos
leonem preſbyterū ⁊ marinum diaconē viros ſanctos:
qui de Dalmatia illuc venerant conſecrauit: vt dictum
eſt ſupra in geſtis Marini confeſſoris pridie nonas ſe-
ptembris. ¶ Poſt hec cum de mandato Cōſtantij im-
peratoris apud Ariminum ciuitatem: conciliū epiſco-
porum cōgregatum eſſet: multiq́ arriani fulti preſidio
Auguſti: pauci vero xpi catholici conueniſſent. Gaudē
tius pro defenſione catholice fidei: arrianis viriliter re
ſtitit: ſed quia eis omnino ſe obuiare nō poſſe vidit: eo-
rum veſanie ceſſit: ⁊ cum ſanctis Rophilo Popiliēſi. ⁊
⁊ Mercuriali Liuienſi epiſcopis: nocte Liuiam clande-
ſtine properauit. ¶ Poſt diſceſſum vero Arrianorū ad
ſedem ſuā rediit: ⁊ conuocata ſynodo catholicorum que
ab arrianis decreta fuerant reuocauit. Quendam quo
q́ Martianum preſbyterum hereticum nolentem ad
eccleſie vnitatem reuerti damnauit: ⁊ de eccleſia eiecit.
Quod audiens Martianus proconſul: qui dicti Mar-
tiani preſbyteri propinquꝰ erat: epm durꝰ increpauit:
⁊ multis conuitijs exprobrans mortis ei minas inten-
tauit. Quē mox malignus ſpiritus inuaſit ⁊ duriſſime
vexare cepit. Cuius rei cauſa milites procōſulis Gau-
dentiū deteſtantes ipſum mane ante ſolis ortum clan-
culum orantē cōprehenderunt: ⁊ quaſi in vltionem dñi
ſui extra portam vinctum eduxerunt: ⁊ tādiu fuſtibꝰ et
lapidibus tutuderunt: donec ipſe in domino cōmen-
dans ⁊ p ipſis pſecutoribus exorans ſpiritum exhala-
uit pridie idus octobris. Cuiꝰ corpꝰ in loco qui dicitur
ad lacū in foueam maximā proiecerunt: terra illud ac
lapidibus obruētes. ¶ Poſt annos vero .lxx. cū locus
ſepulture eius cunctis eſſet ignotus mulier quedā erat
ceca in ciuitate Ceſarea ſiue ſeruia: nomine abortiua.
Cui per viſum angelus Raphael cū papa Damaſo ap-
paruit: ⁊ quis vter eorum eſſet nominauit: ac eidem im
poſuit: vt ſi lumen oculorum recipere vellet: ad ciuitatē
Arimin enſem veniret: ⁊ ciuibus nūciaret vt corpꝰ ſan-
cti Gaudentij in tali loco diu occultatū requirerent: et
honorabilius tumularent. Signū quoq́ ei dederunt
quia mox inuento corpore: ipſa lumen reciperaret: ſic-
q́ illi eam vera dixiſſe comprobarent. Cum aūt mulier
iam de tali viſione confidens: ſed de ductore cogitans
iter ſola arripuiſſet: leuem arundinē in manu ſua pſen
ſit ⁊ ex altera parte ductorem preuium intellexit: ſum-
mitatem arundinis petentem. Quo duce ad ciuitatem
Ariminū peruenit ⁊ viſa ciuibus patefecit: q̄ vnanimes
ad locū diſum acceſſerūt: ⁊ terrā effodiētes odorem mi
rificum ſenſerūt: corpuſq́ ſancti repertū de fouea edu-
xerūt: ſtatimq́ mulier vt predixerat: lumē oculorū rece
pit. Multi quoq́ languētes a diuerſis infirmitatibus
curati ſunt. Corpꝰ aūt ſancti martyris in tumulo mar
moreo collocatū eſt: ⁊ eccliā eiꝰ noī dei ſupedificata.

¶ De ſancto Fortunato epo. Ca. lxiiij.

Fortunatus epi-
ſcopus tudertine ciuitatis circa tpa
Juſtini imperatoris claruit. Qui in
effugandis ſpiritibus immenſe vir-
tutis gratia pollebat adeo vt aliquā
do ab obſeſſis corporibꝰ legiōes de-
monum pelleret: ⁊ oratione ſua eorū
multitudines ſuperaſſet. ¶ Junue-
nis quidā de tuſcie partibꝰ vxorē du-
xerat: que ad dedicationē ecclīe bea-
ti Sebaſtiani martyris fuerat q̄ no-
cte inuitata: precedēte voluptate carnis deuicta: a viro
ſuo ſe abſtinere nō potuit: ⁊ mane hoīes pluſquā deum
erubeſcens: ad conſecrationē acceſſit: mox vero vt bea-
ti Sebaſtiani reliquie in eccleſiam ſunt delate malignꝰ
eam ſpiritꝰ inuaſit: ⁊ coram omni populo vexare cepit.
Quā preſbyter ipſius eccleſie altari ſyndone cooperuit:
ſed hunc repente ſimul diabolus inuaſit: q2 vltra vires
pprias quicq́ preſumpſit. Puella igitur domū delata
magis quibuſdam tradit liberāda: a quibꝰ ad fluuium
ducitur: ⁊ in aquā demergit: atq́ diutiꝰ incantat. Sed
oīpotentis dei iudicio dum peruerſa arte ab ea vnꝰ de-
mon expellit: in eā ſubito legio demonū intrauit: totq́
motibꝰ cepit agitari: totq́ vocibꝰ perſtrepere: quot ſpi-
ritibus tenebat. Quā parētes eiꝰ ad Fortunatū epm ad
ducentes culpam eiꝰ confeſſi ſunt. At ille eam ſecū plu-
ribus diebꝰ detinuit: ⁊ orationi inſtāter incubuit: puel
lāq́ incolumem ⁊ plene liberatam remiſit. ¶ Alio quo
q́ tpe ex obſeſſo homine ſpiritum malignū eiecit: qui
occumbēte ſole in formā ſe peregrini tranſmutauit: ⁊ p
ciuitatē vadens clamare cepit: q fortunatꝰ eps quē ſan
ctꝰ putabat: peregrinū de ſuo hoſpitio repuliſſet. Quē
vir quidam mala intentione: vt epm diffamaret hoſpi-
tio ſuſcepit: ⁊ cū vxore ⁊ paruulo ad prunas ſedēs pere-
grinū vt ſe calefaceret iuxta ignem poſuit. Fortunatoq́
de eiꝰ inhumanitate: ⁊ q eēt hypocrita detrahere cepit.
¶ Poſt modicū aūt q̄ peregrinꝰ videbat: paruulū filiū
eiꝰ inuaſit: ⁊ inter prunas proijciens animā eius excuſ-
ſit: ſtatimq́ diſparuit: ⁊ quis fuiſſet declarauit. ¶ Alio
etiā tēpore quendā cecū ſigno crucis ſuper oculos eius
edito: protinus illuminauit. ¶ Preterea equꝰ cuiuſdā
militis in rabiē verſus fuerat: q a multis detineri ne-
quibat: ſed oēs morſibꝰ lacerabat. Sed dū ſanctus vir
eiꝰ capiti extēſa manu ſignū crucis edidit: cunctā eiꝰ ra
biē in manſuetudinē immutauit. Tūc miles equū mā
ſuefactū ſctō epo decreuit offerendū. Ille aūt dū recipe
re recuſaret victus precibus dignū preciū tribuit: ⁊ ſic
equū oblatū recepit. ¶ Hic quadā gothi ad tudertinā
ciuitatem venientes duos pueros rapuerūt. Quorū du
cem eps ad ſe vocās pro pueris redimendis quodcūq́
vellet preciū obtulit: ⁊ tantū vt pueros redderet ſolicite
requiſiuit. Et cū pro redemptione puerorum biduo in-
ſtitiſſet. Gothus eū omnino audire recuſauit: ſanctūq́
virū contriſtatū valde dimiſit: pueroſq́ equis ſuperpo
ſitos cum ſuis premiſit. Statim autem vt eos ſecutu-
rus equū aſcēdit: equꝰ lapſo pede cū eo corruit: ⁊ tibiā
illiꝰ confregit. Qui ad hoſpitium reductꝰ pueros reuo-
cauit: et Fortunato cōpunctus gratis remiſit ac veniā
petens eius gratiam implorauit. Epiſcopus autem per
diaconē ſuū aquā illi benedictā deſtinauit: quam mox
vt ſuper illius coxam aſperſit: fractura ſolidata de lecto
ſanꝰ ſurrexit: ⁊ aſcenſo equo ſuum iter peregit. In eadē
ciuitate marcellus quidam eidem ſancto deuotus ſab
bato paſchali defunctꝰ eſt. Cuius corpus cum longius
eſſet deferendum eo die ſepeliri non potuit. Huc igitur
defuncti ſorores ad eum flentes venerunt: ⁊ vt earum
fratrē reſuſcitaret: fidelibꝰ precibꝰ ſupplicauerūt. Qui
dum eas licentiaſſet: eo q ex humilitate de ſe tanta non
preſumeret. Sub ſequenti die dominico ante crepuſcu-
lum cū duobꝰ diaconibꝰ ad domū defuncti perrexit: ⁊ iux-
ta corpus in orationē dedit. Deinde ipſum ſurgēs ex no-
mine vocauit.

mine vocauit. Ille autem ac ſi leuiter dormiens oculos
aperuit: ⁊ epo reſpondit: atq́ de eo qđ fecerat cōqueri
cepit: dicens q duo heſterno die ad ſe venerāt: qui ſpiri
tum a corpore eijcientes in bonum locum deduxerāt.
Ipſa vero die vnus miſſus fuerat: qui eum ad corpus
reduci mandauerat: quia Fortunatus epiſcopus ſic a
deo petebat. Quibus expletis verbis: marcellus mox
ex infirmitate conualuit: ⁊ in hac vita diutius manſit.
Quieuit autem vir ſanctus in domino pridie idus octo
bris: ⁊ ſepultꝰ eſt in eccleſia Tudertina. Ad cuius ſepul-
turam crebra miracula fiunt. Hec Gregorius dialogo-
rum: libro primo. cap. x.

¶ De ſancto Fortunato alio epo. Cap. lxv.

Fortunatꝰ epiſco-
pus Pictauienſis claruit tempore
Juſtini imperatoris iunioris. Qui
natione italus primo poeta: deinde
prefate vrbis in epiſcopum ſubli-
matꝰ vir egregiꝰ: ingenio clarꝰ: ſen
ſu celerior: e ſuauis beati Martini
heroico metro geſta in .iiij. volumi
nibꝰ digeſſit: hymnos etiā feſtiuita
tum ſingularū eleganter cōpoſuit:
⁊ ſanctitate plenus in pace quieuit.

¶ De ſancto Juſto epiſcopo. Cap. lxvj.

Juſtus epiſcopus
Lugdunēſis inſigni ſanctitate reful-
ſit. Qui epiſcopatu relicto cum via-
tore lectore eius miniſtro ad eremū
Egypti ſe contulit: vbi multo tempo
re angelicam vitam duxit. ad hunc re-
uiſendum Antiochus epiſcopus vir
ſanctꝰ eiuſq́ in epiſcopatu ſucceſſor
ad eremum acceſſit: ⁊ ab eo ſanctita-
tis perſpicue exempla reportauit de
quo dicetur infra in eius geſtis idibꝰ
nouembris. Sanctus aūt Juſtus in pace quieuit pridie
idus octobris. Quē dū morientē miniſter eiꝰ deſereret:
eo q ſe deſereret: ille pphetico ſpiritu eundē hortās pre
dixit q ſe cito ſecuturꝰ eſſet. Qđ rei p effectum pbauit
euētꝰ: nā viator poſt dies .vij. ad patriā ſecutꝰ eſt: videli-
cet .xij. kalendas nouembris: vt dicitur ibidem.

De ſanctis .ccclx. martyribus. Cap. lxvij.

Trecenti ſexagin-
ta martyres apud Coloniā Agripi-
nam paſſi ſunt: qui cum eſſent mili-
tes Mauri ex ſacra legione thebeo-
rum: et illis trucidatis iſti ex eorum
cōſortio aufugiſſent: a militibꝰ Ma-
ximiani imperatoris apud ipſam vr-
bem inuenti: ⁊ ipſi gladijs trucidati
ſunt idibus octobris. Quorum cor-
pora cōdita ſunt in baſilica: q̄ admi-
rabili opere ex Moyſaico quodāmo-
do deaurata reſplendet: vñ etiā ⁊ loci incole ſanctos au-
reos illos vocare cōſueuerunt. Hec viuardus. Ado tñ
ponit q fuerunt ſolummodo trecentū quinquaginta.

¶ De ſctō Antiocho epo.
Capitulum. lxviij.

Antiochus epiſco-
pus Lugdunēſis fuit: q cū adhuc ip-
ſius ecclīe pſbyter eſſet: pio incitatus
officio ad viſendū eius epm: q in Egy
pti eremo morabat noīe ⁊ actiōe vere
iuſtū: peregre pfectus eſt. a quo ⁊ ſan-
ctitatis inſignia exempla reportauit:
vt dictū eſt ſupra in legenda Juſti epi
pridie idus octobris. Hic fuit vir di-
ſcretione precipuus: et ſanctitate preclarus. Qui etiā
non immerito tempore interiecto ad eiuſdem pontifi-
catus culmen aſſumptus eſt. Quo ſtrenue et feliciter
adminiſtrator in pace quieſcens regnum celeſte conſe-
cutus eſt idibus octobris. Sepultus apud Lugdu-
num in eccleſia ſanctorum martyrum machabeorum
in qua ⁊ ſanctus Juſtus requieſcit.

¶ De ſancto Baſolo abbate.
Capitulum. lxix.

Baſolus abbas
apud Rhemēſē ciuitatem claruit
tempore Chilperici regis Franco-
rum: vt ait Sigibertus. Hic ex ter
ritorio Lemouicenſi natus dū ad-
huc iuuenis eremum optaret: ange
lo ipſi apparēte ipſumq́ deducēte ad
vrbē Rhemenſiū deuenit: ⁊ a ſancto
Egidio epo Rhemēſi: .iiij. poſt Re-
migiū ſuſceptꝰ fuit. A q ⁊ locū ad ra-
dices montis Rhemēſis obtinuit:
vbi cōſtructo cenobio monaſticā vitā duxit deīde ad ne
moroſi mōtis cacumē aſcēdit: vbi p ānos q̄dragita in-
cluſus manēs eremi cultor deo ſuire ſtuduit. Et dum
aq̄ penuriā ſuſtineret: orōne ſua fōtē de ſaxo pduxit: q
vſq; in pſens de loco illo vſq́ ad inferiora defluit. ¶ At-
tila quidā diues ⁊ potens dū circa mōtē illū venaret: ⁊
aprū cū canibꝰ ſequeret: aper ille cū eſſet nimie magni
tudinis depoſita omni feritate ad cellā viri dei veniēs: ⁊
quaſi liberari ab eo ſe petēs pedibꝰ illius aduolutꝰ iace
bat. Quem dum canes ⁊ equites ſequerētur: diuina vir
tute effecti immobiles: vltra viri domini limites nec
accedere: nec retrocedere valebant. Quod cernēs Atti-
la de preſumptione penituit: et ſe ſancti orationibus
commendans aprum dimiſit: eidemq́ viro dei predia
ſua ibidē poſita gratāter cōceſſit. ¶ Quidā p crimine
dānatꝰ ſuſpēdio: dū iā laqueo aſtrictꝰ ſuffocaret. Sctm̄
tū Baſolū mente inuocās: q2 iā voce nō poterat: laqueo
rupto liberatꝰ euaſit. Quieuit in pace idibꝰ octobris.

¶ De ſancta Placidia virgine.
Capitulum. lxx.

Placidia vgo fuit
filia Valētiniani imperatoris ⁊ Eu-
doxie Auguſte filie Theodoſij ma-
gni. Que ſpreto ſeculo adheſit auie
ſue galle Placide ieiunijs elecmoſy-
nis ⁊ orationibus intenta. De huius
ſanctitate cuidam ſeni reuelatū eſt:
q eius meritis ſoror ipſius placidie
honoria nomine a grauiſſima infir-
mitate liberata fuiſſet. Qui ⁊ viſa Eudoxie ipſius ma-
tri retulit. Et ex tūc mater filiam in deuotione habere
cepit. Cum aūt Placidia cū vtroq́ parente: ⁊ auia gal-
la Rauennā nauigio veniret: grauiſſima in mari tēpe-
ſtas exorta eſt. Qui omnes beato Joanni euāgeliſte pro
eorū liberatione vouerant baſilicam conſtruendā. Sta-
timq́ beatus aplꝯ eiſdē apparuit: ⁊ tempeſtate ſedata
incolumes ad portum perduxit. Regina ergo Galla ei
apud Rauennā eccleſiam fabricauit: in qua ſanctꝰ Joā
nes eidē Auguſte: ⁊ Barbaciano preſbytero apparuit: ⁊
ſandalium ſuū pro reliquijs illis dimiſit: vt ſupra actū
eſt in geſtis Barbaciani pridie kalendas ianuarij. Poſt
aliquot autem tempus: Placidia Hieroſolymā perre-
xit: vbi luſtrās loca ſancta bienniū exegit. Et deinde p
venetiā veronā venit: ibiq́ cuidā Deute filie orabilis no
bilis matrone ſue de ⁊ mute auriū ⁊ lingue facultatē cō
ceſſit: vbi et in chriſto dormiuit: ſepulta in eccleſia ſan-
cti Stephani via tridentina idibus octobris: ſignis
coruſcans.

¶ De apparitione ſancti Michaelis archāgeli.
Capitulum. lxxi.

Apparitio ſancti

Michaelis archãgeli noua anno do mini.ccccccccvij.facta eſt vt ait Sigi bertus.Tẽpore em̃ Childeberti re gis Francorũ et Juſtiniani auguſti apparuit archangelꝰ Michael Aut berto.Brachacenſi epiſcopo ſupra mare oceanum commorãti:ipſum ꝗ ſecũdo monuit:vt in loco maris oceani inſula que propter eius eminẽ tiã tumba dicitur nomini ſuo fun daret eccleſiã volẽs ſib talẽ venerationẽ exhiberi ĩ pela go:qualis exhibebat in monte gargano.Interea taurꝰ in eadẽ inſula a latrone furtim captus ligatur in loco illo.Unde eps tertio admonitus iubet:vt in illo loco fundamentũ iaceret:quo taurũ ligatũ inueniret.Et ſi cut eũ terrã pedibus protriuiſſe videret:ſic eccleſie am bitum duceret.Que dũ eps populo retuliſſet:ad locũ nauigio acceſſerunt ⁊ taurũ inueniẽtes:vt archangelꝰ ꝑdixerat:eccleſiã cõſtruere ceperunt.¶Due aũt rupes ibidẽ erãt:que humanisꝰ inde moueri nõ poterãt:que ⁊ officiũ ipediebant.Sʒ Michael cuidã viro apparuit: precipiens vt ipſas rupes inde amoueret:qui taʒ facile eas mouit vt nihil habere ponderis videretur.Sicq eccleſia in honorẽ archangeli Michaelis cõſtituitur:et ex eo tpe ſicut in mõte gargano:ita ⁊ in ipſo loco:ꝗ mo do dicit in periculo maris:veneratio eius frequẽtari cepit.In qua eccleſia partem palliſ:qꝺ in monte garga no angelus poſuit:⁊ partẽ marmoris:ſupra quod ſtetit detulerunt.Cũ vero aque ibidẽ penuriã incole paterẽ tur:monitu angeli foramen in ſaxo fecerũt:⁊ inde aqua rum copia vſq in preſens largiꝰ emanauit.Hec autẽ apparitio in dicto loco celebratur.xvij.kalendas nouẽ bris.Ille em̃ mons oceano cingitur:ſed bis in die feſto ſancti Michaelis predicto iter prebẽs populo aperit. Cũ aũt quodã anno copioſa turba ad eccleſiã pergeret cõtigit mulierẽ ꝑgnãtẽ vicinãq partui ex deuotione ar changeli ſecũ ire.Et ecce magno impetu vnda rediẽs:⁊ omnis turba timore concuſſa ad litꝰ fugit.Sola autẽ mulier grauida fugere nõ valuit:ſʒ a marinis fluctibꝰ capta eſt.At Michael eidem inter vndas aſtitit:ꝗ mu lierẽ illeſam ſeruauit:que ⁊ in medio pelagi filium par turiuit:que ⁊ in vlnis ſuſcipiẽs lactauit:et angelo duce cũ puero ad littus illeſa peruenit.¶Temporibus Ca roli regis dux quidã ſenogallie nomĩe Sergius habẽs vxorẽ grecã nomine Margaretã:dũ ꝓle careret:bonis eleemoſynarũ opibus ſolicite inſudãs ſubito leproſus effectꝰ eſt:ꝗ plurima expendẽs in medicis:nulla medi camina percipere poterat.Dum autem pro ſua ſalute deum iugiter exoraret.Nocte quadã Michael archan gelus eidẽ in ſomnis apparuit:eũq admonuit:vt ad ec cleſiã monaſterij ab angelo electũ que brentalis dicit: viſitãdã accederet:indeq ſalutẽ ꝓtinꝰ reportaret.Qui expergefactus mane coniugi ⁊ militibꝰ viſa narrauit. Sequenti quoq nocte eidem dormienti:iterum ange lus aſtitit:⁊ iuſſa predicta replicauit.Qui dum locum ſibi non eſſe reſpondiſſet notũ:angelus addidit:vt na uem cum vxore et militibus ſuis aſcenderet:eam ad lo cum deducendam angelice ſolicitudini committeret. Qui iuſſa ꝑficiens nauẽ cõſcendit flantibuſq vẽtis ꝓ ſperis vniꝰ noctis ⁊ diei ſpacio ad locũ ſancti Michae lis:qui brentalis dr ſuꝑ mare adriaticũ habens mona ſteriũ ſitũ:qꝺ Brentale dr ſiue de brũdulo angelo duce ꝑuenit.Et dũ ſe mane ad portam appliuiſſe miraren tur:et locum ignorantes vbinam eſſent ab incolis ſci ſcitarentur:ab eiſdem ſe ad eccleſiam prefatam archã geli appuliſſe didicerunt:qui deo gratias agentes nauẽ exierunt cunctiq nudis pedibus ad eccleſiã proceſſe runt.Sed dei miſericordia antequã dux eccleſie ingre deretur oſtia confeſtim ab omni lepre mũdatus eſt ma cula.Tunc dux ſanus ad domum rediẽs:⁊ omnibus vẽ ditis medietatem pauperibus tribuit:aliam medieta tem eccleſie ſancti Michaelis obtulit.Et ibidem cum coniuge perpetuis temporibus deo ſeruiuit.

¶De ſancto Gallo abbate. Cap.lxxij.

Gallus abbas ex

Hibernia claris parentibus natꝰ et ſancto Columbano in diſcipulũ tra ditus:ab eodẽ ſacris ex literis erudi tus:⁊ monachus ipſius effectus ad ſacerdotium promotus eſt.Colum banus autem in galliam nauigans cum apud Luxouium cenobium cõ ſtruxiſſet:Sigiberto rege annuente: ibiq cuʒ Gallo ⁊ alijs diſcipulis deo ſeruire curaret perſecutione regis Theodorici ⁊ Brunichildis regine inde expellitur:eo ꝙ a ſancto columbano arguebatur.quod relicta cõiuge cõcubine amplexibus fruebatur:vt dicetur infra in vi ta Columbani abbatis.xj.kalendas decẽbris.Inde igi tur Colũbanus ad Theodobertũ Auſtraſiorũ regẽ ꝑ ueniens intra partes allemanie iuxta fluuiũ lidiniacũ habitãdũ cũ diſcipulis:ab eo locũ obtinuit:ꝗ tuconia dicebat:cuiꝰ loci incole adhuc idolis ſeruiebãt:vbi Gal lus fidẽ trinitatis ꝑdicare ⁊ phana idolorũ cepit exure re.Sed dũ habitatores loci ſeruis dei ex hoc ꝑſecutiõe excitarẽt:relicta tuconia Colũbanꝰ cũ diſcipulis ad ca ſtrũ Arbonã acceſſit:⁊ a ꝑſbytero vulmaro gratãter ex ceptꝰ.Qui eos locũ edificãdi monaſterij antique ſtru cture docuit:⁊ illuc vſq perduxit:vbi eccleſiã in hono rẽ ſancte Aurelie ⁊ cellulas cõſtruxerũt:⁊ ibidẽ populuʒ docere in chriſti fide ceperũt:idoliſq in lacum demer ſis eccleſiam dedicarunt.Ibiqʒ Columbanus cuʒ Gal lo et alijs diſcipulis triennio reſederunt.¶Cum autẽ nocte quadam Gallus piſcationi inſiſteret audiuit de montis vertice demonẽ quendã alium exiſtentẽ in pela go vocantẽ:ipſumq ei reſpõdentẽ:⁊ vtrũq ipſorum ſe de hoſpite Gallo conquerentẽ:ꝙ eos de ſede propria eie ciſſent.Qui ſigno crucis edito demones in fugã vertit: ⁊ veniens abbatẽ ſibi audita retulit.Illeq dũ fratribꝰ aduocatis deo laudes exolueret:audite ſunt voces de monũ perſtrepẽtium:⁊ ſanctis ꝑſecutionẽ illaturos ſe acriter cõminãtiũ.Dux autẽ regionis noĩe Gunzonꝰ: audiens ꝙ ſcti dei cultũ deorũ ſuorũ euacuarent:miſ ſis famulis ſuis iuſſit illos inde deſcedere.Qui vaccaʒ monachorũ abſtulerunt:⁊ duos ex fratribus occide runt illos quoq ab eoꝝ finibus diſcedere preceperũt. Sed dum Colũbanus ad Giloſium regẽ italie prope rare diſponeret.Gallꝰ egritudine preſſus ibidem re manſit:⁊ a preſbytero vulmaro deuote hoſpitio ſuſce ptus fuit.¶Poſtq autẽ Gallꝰ de languore conualuit: preſbyterũ vt ſibi locũ aliquẽ grate ſolitudinis oſtẽde ret ſolicite requiſiuit.Cuiꝰ in ſtione diaconus eiꝰ noĩe Hildeboldus ad locum optimũ illũ adduxit.Qui cuʒ die integro ieiuni peragraſſent:Gallꝰ ad flumẽ veniẽs miſſo rethe piſciculos cepit:⁊ ipſis aſſatis pariter cum diacono cibũ ſumpſit.Ibiq vterq ipſorum vna no cte:quieuit.Gallꝰ vero crucẽ ligneã in terrã fixit:et ad eam capſellam reliquiarum:quam ſecum tulerat ap pendit:⁊ ante illas proſtratus in orationem ꝑnoctauit. Cunq mane ingẽs ad eos vrſus deſcenderet:⁊ micas: que ab eis remanſerant lingeret:precepit ei Gallus vt ligna in ignem mitteret:vrſuſq protinꝰ obediuit.Cui vir dei quaſi pro mercede panem porrexit.Mane vero diaconus iubente Gallo ad flumẽ acceſſit:vt piſces ite rum aliquot caperet.Duo aũt demones in ſpecie mu lierũ nudarũ eidẽ apparuerunt:ſed ad orationem viri dei cõtinuo euanuerũt.Cũq ad locum preuiſum deue niſſent:⁊ ſerpentiũ ibidem multitudinem repeſſent: oratione Galli ſerpentes:oẽs inde fugati ſunt vſq in preſens In ipſo igitur loco cũ triduo ꝑmanſiſſent:⁊ ibi Gallꝰ locũ ſibi ſolitudinis elegiſſet:ad reuiſendũ ſuũʒ

hoſpitẽ preſbyterũ redierũt.Cũ igit ibidẽ ꝑ dies.vij.re ſediſſet Gunzonꝰ dux miſit ad ꝑſbyterũ:orãs vt Gallũ ad ſe adduceret:eo ꝙ filiã eiꝰ immundus ſpiritꝰ inuaſiſ ſet.Qui ꝑ os puelle clamabat:ꝙ ideo filiã ducis oppreſ ſerat:qꝛ pater eiꝰ Gallũ abbatẽ vna cũ magiſtro Colũ bano de poſſeſſiõe ſua eiecerat.Hec igitur puella Sigi berto regi fuerat deſponſata.Quod cũ rex Sigibertꝰ audiſſet duos epiſcopos ad puellã miſit:vt ſuis eã ora tionibus liberarent.Sed demon ex ore puelle eorum occulta eis obijciẽs illos deridebat:⁊ ꝙ niſi a ſolo Gal lo inde poſſet eijci affirmabat:pater igit puelle afflictꝰ iterũ legatos ad preſbyterũ vulmarũ deſtinauit:vt ſine mora Gallũ ſibi adduceret:vt eiꝰ filia liberationẽ cõſe qui poſſet.Promittẽs illi ꝙ virũ dei in Conſtantiã ſem epiſcopum promoueret:ſi demonẽ ab eiꝰ nata expelle re poſſet.Jam autẽ Gallꝰ ad locũ electe ſolitudinis re uerſus erat:⁊ quietem mẽtis eligens duos diſcipulos in miniſtros aſſumpſerat:⁊ ad ducẽ venire recuſans ſe ad italiã Columbanum reuiſurũ pretendebat:eo ꝙ mi raculi gloriã formidabat.Tandẽ victꝰ precibus legato rum ⁊ vulmari preſbyteri:Joannem diaconum ⁊ ſociũ ſecum aſſumpſit:⁊ nauigio ad ducem in caſtro burnin gio peruenit.Inuenitqʒ puellã iacentẽ vinctam:⁊ a de monio triduano ieiunio tabefactam.Qui orationeʒ ad dominum fudit:⁊ in chriſti nomine demoni imperra uit:qui mox ex ore eiꝰ in ſpeciem nigri corui diſceſſit:et fetorem ſulphureuʒ in loco dimiſit.Dux vero multa ei dona obtulit:que vir dei accipiẽs ea poſtmodũ omnia in pauperum vſus expendit.Cum autem illũ in epiſco pum vellet preficere omnino renuit:ſed Joannẽ diaco num diſcipulum ſuũ obtulit.Ad cuiꝰ nutum in eũ om nis populus epiſcopum Conſtãtienſem elegit.Rex au teʒ Sigibertus audito qꝺ puella liberata fuiſſet:miſit ad patrẽ vt eam ſibi deſpõſatam tranſmitteret.Que cũ ad eũ veniſſet:⁊ modum liberationis eiꝰ Sigibertꝰ au diſſet.Gallo abbati pecuniam copioſam miſit:de qua ſanctus cellam ⁊ eccleſiam edificauit.Quam rex et dux predijs ⁊ poſſeſſionibus dotauerunt.Cum autem Si gibertus ſponſam ſuam ſibi vellet coniugio ſociare:au diuit ab ea quod pro eius liberatione votum pudicitie emiſiſſet.Et de cõſilio Galli abbatis ne eius propoſitũ auerteret:ipſam in cenobio matrem virginum multa rum eſſe conſtituit.¶Deinde vir dñi Agunzono duce ad vrbẽ Cõſtantiã aduocatus vt conſecrationi Joãnis epi preſens eſſet:verbũ domini in populo mirifice pre dicauit:⁊ multos ab errore gentilitatis ad xp̄m cõuer tit.Epo quoqʒ formã gubernãdc ſibi ⁊ cõmiſſe eccleſie prebuit.Atqʒ poſtmodũ ad cellã ſuam in eremo rediẽs vbi plures diſcipulos cõgregauit.Deinde rogatꝰ a Uul maro ꝑſbytero:⁊ relicto monaſterio ad domũ eiꝰ ꝑ dies aliquot diuertit:vt ei monita ſalutaria preberet.Et cũ ei populo in ipſo caſtro verbũ dñi ꝑdicaſſet:poſt dies duos febre correptꝰ diebꝰ.xiiij.lãguore ꝑſſus iacuit:⁊ cũ eſſet annorũ.xcv.ad extrema deductus in dño quieuit. xvij.kalẽ.nouẽbris.Cuiꝰ corpus in caſtro Buruingio ſe pultum eſt vbi ⁊ miraculis viuit.

¶De ſanctis Ducẽtis ⁊ Septuaginta martyribus. Capi.lxxiij.

Ducenti ⁊ ſeptua

ginta martyres xp̄i apud Aphricã coronati ſũt ⁊ ſcti martyres Mar tianꝰ ⁊ Satyrianꝰ cũ duobꝰ fribꝰ ⁊ Maxima virgo Egregia ancilla xp̄i ſub ꝑſecutiõe vãdalica Gerge rico rege Arriano.Qui prio nodo ſis fuſtibꝰ ceſi ⁊ vſqʒ ad oſſa lania ti cũ mlto tpe talia paterent.ſequẽ ti die incolumes reddebant.Poſt modũ aũt dura cuſtodia mãcipa ti:⁊ arctati.ĩ neruo dei ꝟtute ſoluto cippo liberati ſunt Ob quod miraculũ Maxima libertati ſue reddita ma terq multarũ virginũ effecta in cõfeſſiõe xp̄i cõſenuit. Sancti aũt inter mauros ferociſſimos relegati cũ pre dicatiõe ſua multos ad xp̄m ꝯuertiſſent iuſſu gergerici ligatis pedibꝰ poſt terga currẽtiũ quadrigaꝝ inter ſpi noſa loca ſyluarũ tracti:⁊ diſcerpti ſpm̃ emiſerunt.xvij. kalẽ.nouẽbris vt ait Ado in martyrologio ſuo.

¶De ſancto Magnobono epo. Ca.lxxiiij.

Magnobonꝰ epi

ſcopꝰ Andegauẽſis claruit tpibꝰ Da goberti regis quẽ rex fama ipſiꝰ cõ perta ad ſe accerſiri fecit.Cũ ergo ci uitatẽ ingreſſus eſſet:cõpediti ꝗ erãt in ergaſtulis eiꝰ patrociniũ implora bãt.Ille vero iudicem adijt:⁊ vt eos amore xp̄i ſolueret exorauit:ꝗ ab eo repulſus dũ eccliã intrãs oraſſet:ſu bito cõpedibꝰ fractis ⁊ carceribꝰ re ſeratis ĩcluſi abſoluti ſunt.¶Cũ in ꝑdio quartauaco eiꝰ dioceſis puer a demone raptꝰ eẽt inter vepres ⁊ rupes colliderẽt:⁊ ſeminiuꝰ ſctõ epo a pa rentibꝰ offerẽ ꝗ demonẽ xp̄i noĩe inuocato a puero eie cit:⁊ ipm̃ ſanũ parẽtibꝰ reſtituit.Quadã vice dũ flumẽ cũ ſocijs vellet trãſire nauẽ cõſpexit ab alia parte flumi nis ductore carẽtẽ.Sʒ dũ oraſſet:nauis ſine remige eis flumẽ ad eũ venit:⁊ ipm̃ cũ ſocijs ſine vllo gubernante trãſuexit.¶Uerũ tpe famis ingruẽtis diſpẽſatori ſuo certã nũmorũ ſummã paupibꝰ diſtribuẽdã dedit:quã ille in diſpẽſando duplicatã inuenit.¶Abbas ꝗdã eiꝰ Emulus ad eũ veneno poculãdũ quoſdã miſerat.Sed ſctũs vir hoc ꝑ ſpiritũ cognoſcẽs nũcios abbatis beni gne ſuſcepit:⁊ eoꝝ intẽtionẽ eiſdẽ aperuit:atq ſic eos ad penitẽtiã ꝓuocauit.Quieuit aũt in pace vir dei.xvij. kalẽ.nouẽbris ſepultꝰ in eccleſia ſua.

¶De ſancto Ambroſio epo. Capi.lxxv.

Ambroſius epiſco

pus Bituriceſi.apꝺ eadẽ ciuitatẽ cla ruit tpe Pipini regis Frãcorũ:ꝗ vi ta ⁊ ſctitate eximiꝰ ⁊ doctrina ꝑfulgi dus gregẽ dñi ſibi cõmiſſum ꝟbo ⁊ exẽplo fidelr enutriuit:⁊ virtutibus plenꝰ in pace ꝗeuit.xvij.kalẽ.nouẽ.vt ait Ado in martyrologio ex dictis hie ronymi ſumpto.

¶De ſancto Ambroſio cõfeſſore. Capi.lxxvj.

Ambroſius Ale

xandrinꝰ cõfeſſor:Didymi auditor: apud Alexãdriã floruit.Qui multa ſapia pollẽs:volumẽ de dogmatibꝰ multorũ ꝟſuũ aduerſus Apolloniũ ſcripſit.Cõmẽtarios quoq in Job exegẽtes ꝯpoſuit.Et tpe Theodoſij iunioris apud prefatã vrbem in do mino ꝗeuit.Hec Hieronymꝰ libro de viris illuſtribus.

¶De ſancto Herone epo ⁊ martyre. Capi.lxxvij.

Hero epiſcopus ⁊

martyr poſt beatũ Jgnatiũ Antioche nã rexit eccleſiã:ſicut eidẽ Jgnatio ad paſſionẽ pergẽti fuerat diuinitꝰ reue latũ:ꝗ epõs facꝰ vt magiſtri viaʒ pius imitator ſequeret:⁊ ꝓ commendato ſi bi grege amator xp̄i occubuit.xvj. kalen.nouembris.

¶De ſancto Priuato martyre. Capit.lxxviij.

Priuatus martyr ſub Alexādro imperatore Rome paſſus eſt: q̄ cū eſſet miles plenꝰ vlceribus vidēs qualr̄ ſanctꝰ Calepodius preſbyter ⁊ martyr beato Calixto pape in cuſtodia detento: nocte cū immēſo lumine apparuit: ipſumq̄ blādis exortationibꝰ confortauit ad pedes Calixti procidit: ⁊ p̄ ſanitate ſua inſtantiꝰ exorauit. Quē dū Calixtꝰ ſacro fonte pfunderet ab oībus vulneribꝰ curauit: vt ſupra dictū eſt in paſſione beati Calixti pape pridie idus octobris. Qđ audiēs Alexāder imperator ⁊ poſt paſſionē Calixti priuatū teneri fecit: ⁊ in xp̄i cōfeſſiōe manētē tādiu plūbatis cedit donec deficeret. cuiꝰ corpꝰ Aſteriꝰ pbr̄ iuxta corpus beati Calixti ſepeliuit. xvj. kalē. nouēbris.

De ſancto Luca euangeliſta. Capitu. lxxix.

Lucas euangeliſta natiōe Syrꝰ ex Antiochia ciuitate vnꝰ fuit ex. lxx. duobꝰ xp̄i diſcipulis: vt abbas Dorotheꝰ ſcribit: vel vt dt Hieronymꝰ diſcipulꝰ fuit aploꝝ: poſtea Pauli ſecutꝰ eſt vſq̄ ad paſſionē ſeruiēs dño ſine crimine. Hic ſapientia eruditiſſimꝰ grecis ſermonibus nō ignarus: arte medicꝰ extitit: priꝰ corporibꝰ: deinde animabꝰ preſtans medelā. Nā verba eiꝰ languentis aīe fuerūt medicina. Hic euangeliū ſicut audierat ſcripſit in grecia .i. partibꝰ verꝫ Achaie: Theophilo epō diſcipulo ſuo: cū iā ſcripta eſſent euāgelia p̄ Mattheū in iudea literis hebraicis: ⁊ p̄ Marcū in italia latinis. Hic tertiꝰ ſcripſit in grecia literis grecis. Qui etiā eodē greco ſermone actꝰ apoſtoloꝝ ſicut viderat ipſe cōpoſuit: quem plurimiq̄ tradūt fuiſſe pſelytonꝫ: hebreas literas ignoraſſe: eo qđ q̄cq̄d ſcripſit greco ſermone cōpoſuit. Euāgeliū aūt ſuū ipſe didicit ab apoſtolis: ſicut ipſe in prologo ſuo eidē teſtatur theophilo. Cum enim non fuerit cum chriſto in omnibus actibus ⁊ miraculis xp̄i: ideo ſuum euangelium ſcripſit ſecundum quod apoſtoli: q̄ preſentes fuerant ipſi intimauerunt ⁊ retulerunt. Creditur quoq̄ q̄ ea que de incarnatione domini ⁊ natiuitate ⁊ infantia meminit: a beata virgine didicerit. Ideo q̄ predicta ſuper alios euāgeliſtas plenꝰ ⁊ copioſiꝰ explicauit. Nam ⁊ eidem dei genitrici familiariſſimus extitit. Cuius euangelium a Paulo mirabiliter approbatum eſt: qñ ad confirmationē dictoꝝ ſuorum Luce euāgelium adducebat: vnde quidam ſuſpicati ſunt q̄ quotienſcunq̄ Paulꝰ in epiſtolis ſuis dicit: ſcḋm euangeliū meū: de Luce ſignificare volumine. Actibus vero apoſtolorum ipſe beatus euangeliſta preſens fuit: ⁊ ea cuncta oculis ſuis proſpexit. Nā ⁊ tempore paſſionis dñi iam chriſti diſcipulus eſſe ceperat: qđ patet ex eo: vt quidā tradūt q: ipſe alius diſcipulus cū cleopha nominatim expreſſo fuerit: quibus dñs euntibus in Emaus die reſurrectionis apparuit: qui ex humilitate nomē ſuū cōticuit. Ipſorum igitur actuū volumē vſq̄ ad quartum imperij Neronis annū tenēs hiſtoriā in vrbe cōpilauit: vt eiꝰ tñ ſcripta indicant. Pauli apoſtoli ſectator fuit: et oīs eiꝰ peregrinationis comes indiuiduus. Nā ⁊ geſta ſolius Pauli in actibꝰ apoſtolicis proſequēs: cū eidem volumini fidem facit. Hic ab ineunte pueritia caſtiſſimus fuit: ⁊ ſine crimine virginitatē mentis ⁊ corporis ſemper ſeruauit. Naꝫ neq̄ vxorē neq̄ filios habuit: ⁊ in opus euāgelice predicatiōis iugiter laborauit. Crucis quoq̄ mortificationeꝫ vt tradit eccleſia: in ſuo corpore pro nominis xp̄i honore portauit: quia ⁊ carnē ſuā mira penitentia afflixit. Fertur quoq̄ q̄ Lucas euāgeliſta artem pictoriam habuit: ⁊ in ipſa ſolennis operatorꝰ fuit. Nam et Rome due extant imagines: vna chriſti in ſancta ſanctorum: ⁊ alia dei genitricis in eccleſia ſancte marie maioris: per quas deꝰ miracula retroactis temporibus oſtendit: quas Lucas dicitur depinxiſſe formā vultꝰ ſaluatoris ⁊ matris naturalem aſſimilantes: ⁊ eas veraciter repreſentantes. Conſtantinopoli etiam alia pictura beate virginis habet: q̄ forme matris domini dicitur eſſe ſimillima que ab eodem euangeliſta traditur fuiſſe figurata. Denique beatus Lucas ſanctitate plenus ⁊ mūdicia obijt in Bithynia plenus ſpiritu ſancto: etatis ſue anno. lxxiiij. Ibiq̄ ſepultꝰ eſt. xv. kalē. nouembris. Cuiꝰ oſſa regnāte Cōſtantino impatore anno. xx. imperij eiꝰ cū reliquijs Andree apl'i Cōſtantinopolim trāſlata ſunt: licet ciues Padue vrbis ipſum corpꝰ preſentialiter fabulētur ſe habere in eccleſia videlicet ſancte virginis Iuſtine.

De ſancto Iuſto puero ⁊ martyre. Capitu. lxxx.

Iuſtꝰ martyr puerulus annoꝝ. ix. apud Ambianenſe oppidum paſſus eſt ſub Rictionaro pſide. Qui natꝰ antiſiodori clara pſapia: patre Iuſtino matre Felicia: in tenera etate deo deditꝰ ſpiritū pphetie meruit obtinere. Cū enī pater Iuſti frēm quēdā Iuſtinianū noīe habuiſſet q̄ de ciuitate illa dum eſſet adhuc puer dudū furto ſublatus fuerat: et Ambianū ductꝰ negociatori cuidaꝫ nomine Lupo xp̄iano venditꝰ adhuc in ſeruitute manebat. Iuſtꝰ p̄ annos. ix. pphetico ſpū hec oīa patri nunciauit: ⁊ ad requirendū patruū oīno ſe velle accedere dixit: qui tñ nūq̄ patruū viderat nec nominari audierat: eo q̄ anteq̄ Iuſtus genitꝰ eſſet: ꝑ annos multos ille raptus extiterat. Dū aūt pater puerū reuocare nō poſſet: eiuſq̄ verba quaſi puerilia derideret: ⁊ ab eo tamē multa victus inſtantia puerū aſſumpſit: ⁊ Ambianū ſecum perrexit. Qui dū veniſſent ad caſtrū militonem pauperes xp̄ianos eſca refocillarūt. Iuſtus vero pauperi nudo reperto tunicā ſuā tribuit. Sed dū Ambianū veniſſent a predicto Lupo negociatore occulte quidē xp̄iano ppter metuꝫ rictionari pſidis hoſpitati ſunt. Cui cauſam eoꝝ aduentꝰ expoſuerūt: ⁊ ſeruū quē habebat ſe redimere precio obtulerūt. Lupꝰ vero omnibus famulis ſuis cōuocatis vt ſuū recognoſcerent: Iuſtus patruum quē nunq̄ viderat per ſpiritū recognouit: quē tamē pater eius Iuſtiniani germanꝰ iam grādeuū effectum vix recognoſcere valuit. Cū aūt preſidi nunciatū fuiſſet q̄ xp̄iani peregrini in domo Lupi laterēt. Ille Iuſtinianum ſeruū abſq̄ vllo precio libertati donauit ⁊ ipſum cū Iuſtino ⁊ puero Iuſto nocte de ciuitate dimiſit: mane autem cuſtodes rictionari ad domū eius venientes omnia perſcrutant: ⁊ nō inuentis illis iuſſu pſidis eos in equis curſoribꝰ inſequunt. Cumq̄ ſancti iuxta fontē pranderent: ⁊ milites a longe conſpexiſſent: puer quidē patrē ⁊ patruū inter frondes abſcondit: ipſe vero in arborem ſpeculator aſcendit. Ad quem peruenientes ſatellites: dum parentes non inuenerūt: puerū ſe pfitētē chriſtianum decollauerunt: ⁊ cōtinuo abierunt. Corpꝰ autem truncum per ſeipſuꝫ ſe leuauit: ⁊ caput manibꝰ ſuſtulit: atq̄ ad parentes acceſſit. Quibꝰ procedentibꝰ caput lingua clare loqui cepit: deū collandans: ⁊ patrē ac patruū admonens: vt corpus ſuum ad ciuitatē Beluacū delatū ſepeliant: caput vero ad matrē pro eiꝰ conſolatione deferant. Quibꝰ dictis corpus mortuum cecidit: ⁊ ſpiritus celos petijt: lux quoq̄ celica deſuper immenſa coruſcauit. Illi igit̄ corpus ad territorium Beluacenſe portantes: illud ibidē ſepelierunt: ⁊ Antiſiodorū regreſſi caput matri obtulerunt: omniaq̄ geſta narrauerunt: quod illa vt caput martyris ſuſcipiens reuerenter digno loco repoſuit: ⁊ ipſuꝫ pro reliquijs deuotiōis conſeruauit. Sanctus autem amator epiſcopus poſt decurſum temporis caput Iuſti martyris in loco vbi ipſe decreuerat collocauit: vbi puella ceca a natiuitate annoꝝ. xvj. lumē oculoꝝ recepit. In loco autem ſepulture eius in territorio Beluacenſi Baſilica eius nomini edificata eſt. Sed interiecto tempore caput eiuſdeꝫ Baluacū trāſlatū in ſacrario eccleſie ſcti Petri recōditū eſt. Paſſus eſt ſctūs martyr. xv. Kal. nouēbris.

De ſancta Tryphonia regina. Cap. lxxxj.

Tryphania regina vxor quondam decij Ceſaris fuit. Que poſt paſſionē martyrū Hippolyti ⁊ ſociorum hoc modo conuerſa eſt. Cum enim Decius Ceſar ⁊ Valerianꝰ prefectus ſctōs martyres Hyreneum ⁊ Abundiū necari in cloacam feciſſent: de quibꝰ ſupra in eoꝝ paſſione dictū eſt. vij. kal. ſeptembris ⁊ elapſis diebus. xxxvij. ambo in carruca cōſedētes ad amphitheatrū deſcēderēt: vt ibi ſctōs martyrizari facerēt: vterq̄ eorum a demonio arreptus clamare cępit: q̄ cum ſcti martyres Laurētius ⁊ Hippolytus cruciarēt: ⁊ poſt diras voces Valerianus ibidem expirauit. Decius autē ad palatiū reductus per triduum a diabolo vexabatur. Tūc eius nomine Tryphonia omnes ſanctos in carceribus detentos dimiſit. Finito vero triduo Decius clamās ſe a laurentio torqueri: miſerabiliter vitam finiuit. Qđ vidēs Tryphonia cum filia eius Cyrilla puella virgine cōuerſa eſt: ⁊ ad Iuſtinū preſbyterū venerūt baptiſmi gratiā poſtulātes q̄ indixit eis ieiuniū ſeptē dierū: ⁊ eas poſtmodū ſacri fontis vnda perfudit. Quibꝰ ad domū ſuā reuerſis: Tryphonia die ſequēti orās ad dñꝫ cum lachrymis emiſit ſpm̄: cuius corpus Iuſtinus pſbyter iuxta corpora Hippolyti ⁊ ſociorum ſepeliuit. xv. kalendas nouembris.

De ſctō Aſclepiade epō ⁊ martyre. Cap. lxxxij.

Aſclepiades epiſcopus Antiochenus ⁊ martyr apud eandem ciuitatē paſſus eſt. Qui vnus fuit ex preclaro confeſſorum numero: qui ſub decio Ceſare paſſi ſunt. Hic enim pro confeſſione nominis chriſtiani capite truncatus martyrio coronatus eſt decimoquinto kalendas nouembris vt dicit Ado in ſuo martyrologio.

De ſanctis Ptolemeo et Lucio martyribus. Cap. lxxxiij.

Ptolemeus ⁊ Lucius cum quodam tertio martyres tempore Antonini pij Auguſti paſſi ſunt apud Alexandriam ciuitateꝫ. Qui ptolemeus a quodam cēturione detentus: eo quod ſe chriſtianum diceret: diuq̄ carcerali cuſtodia maceratus ab eodem iudici vrbicio traditus eſt: a quo interrogatus dū ſe chriſtum colere viua voce profiteretur capitali ſententia damnatur. Dumq̄ Lucius: qui chriſtianus occultus: iudicem de tanta impietate argueret: eo quod nullius reum criminis innocenter damnaſſet: interrogatus quoq̄ ab eodem ſe chriſtianum fore ſimiliter aſſereret: ſimili vltione puniendus adiudicatur. Sed et quidam tertius pari viſus libertate: pari quoq̄ dānatiōe cōdēnatur. Qui oēs ſimul decollati martyrio coronati ſunt. xiiij. Kalē. nouembris.

De ſancto Ethbino confeſſore. Capitulum. lxxxiiij

Ethbinꝰ in hibernia claruit tempore Mauritij imperatoris. Hic in Britannia natus in domo paterna vſq̄ ad annum. xv. liberalibus diſciplinis inſtructus eſt. Mortuo vero eius patre ab ipſius genitrice ſancto Sampſoni dolenſi epiſcopo oblatus ab eodem clericus factus eſt. Materq̄ ipſius ſacro velamine conſecrata: qui poſtquam predicto epiſcopo annis aliquot adheſit: vt arctiori ſe vite traderet: ad ſanctū ſimilianum abbatē acceſſit: a quo in monaſterio qđ tauracū dicit monaſteriū habitū ſuſcepit: q̄ etiā ad diaconatū pmotus ſancto vigna loco ſacerdotis: ⁊ eiuſdē loci monacho ſociatur. Cū autē cū predicto ſancto quadā vice itineraret: ⁊ leproſuꝫ aſpectu horribilē inueniſſent: Ethbinus iacentē cepit brachijs ſuſtentare: dumq̄ ille dolore narium torqueri ſe diceret: ⁊ nullū ſibi adeſſe remediū niſi oris anhelitū exprimeret: vigna locus compatiēs naſum horridum ⁊ vlceroſum in ore ſuſcepit quē Ethbinus per latera ſuſtinuit: reſpicienſq̄ ſurſum: vidit crucem auream angeloſq̄ pauperi obuiātes. Tunc leproſus viros dñi cōfortās: ſe chriſtum eſſe proteſtās in nube raptus nunquā comparuit. Illi vero domino gratias agētes alter alterius meritis viciſſim viſionē aſcribebant. Dū igit̄ Franci Britāniam deuaſtaſſent. Ethbinus Hiberniam petēs in ſilua necenſi tugurium ⁊ eccleſiā paruā fabricauit: in qua deo aſſidue ſeruire cepit: miraculis etiā clarēs claudum vnum erexit. Mulier quedam ad eum veniēs pro ſalute filij ſui paralitici: ⁊ lōgeq̄ poſiti ſupplicauit: dicēs q̄ beata virgo Brigida illā ad Ethbinum miſiſſet: vt eius filium liberaret. Qui ſuis orationibꝰ filio mulieris illius ſalutem impetrauit. In ipſo autem loco pane ſoluꝫ ⁊ aqua bis in hebdomada ſe refecit: ⁊ anno. lxxxiij. in pace quieuit. xiiij. Kalendas nouembris.

De ſancto Maximo martyre ⁊ leuita. Capitulum. lxxxv.

Maximus martyr ⁊ leuita ⁊ vir ſanctus tempore decij Ceſaris apud Ambianenſem prouinciam paſſus eſt. Qui cū eſſet plebeius patiēdi deſiderio inquirentibus ſe perſecutoribus palam oſtendit. Et a preſide comprehēſus poſt reſponſionum eius conſtātiam duꝫ chriſtum cōfiteretur: in equuleo ſuſpēſus ac diutius tortus eſt. Cui dū preſes Ceſariam eius filiam nimis ſpecioſam in vxorem promitteret: ſi dijs ſacrificare cōſentiret: ⁊ ille ſe mariam virginē dei genitricem habere ſponſam aſſereret: ac omnino ſacrificare renueret: fuſtibꝰ diutiſſime cedit̄ deinde ad carcerē duci iubet̄. Qui dū duceret̄ emiſit ſpm̄. xiij. Kalen. nouembris.

De ſanctis Capraſio primo ⁊ Feliciano martyribus. Cap. lxxxvj.

Capraſius martyr cum Primo ⁊ Feliciano fratribus paſſus eſt in Gallijs ciuitate Agenēſi ſub Daciano preſide. Cū enī Capraſius chriſtianꝰ occultꝰ timore preſidis ppter rabiem perſecutionis declinans iuxta vrbem in rupis ſpelunca lateret: audiēs qualiter beata virgo fides p̄ xp̄o agonizaſſet: de qua ſupra in eiꝰ paſſione dictum eſt pridie non. octobris: animatus ad tolerantiam paſſionis orauit ad do

minum:vt ſi eum dignum gloria martyrij iudicaret:ex lapide ſpelunce aqua limpidiſſima emanaret. Qđ pre‑ſtante dño ſtatim obtinuit. Super hec vidit per ſpiri‑tum columbam niueam de celo deſcendentē:⁊ coronā auro gemmiſq; fulgentē ſuper caput fidei virginis im‑ponētem:que veſtibus fulgidis erat ornata:⁊ angelis comitata. Ipſa vero columba alarum volitatu et rore celeſti:ignem in quo virgo iniecta erat:extinxit:⁊ ad ce‑los ſubito aduolauit. Cum aūt hec omnia Capraſius cōſpexiſſet certe ad certamen cucurrit:⁊ xpianū ſe co‑rā Daciano cōfeſſus fuit. Quē ille detentum vngulis laniari fecit. Ita vt Primꝰ ⁊ Felicianꝰ fratres eius exē‑plo patiētie cōuerterentur:⁊ ſe xpm colere faterētur: Quos oēs inſimul vinctos:preſes capite cedi manda‑uit. Quorū corpora in eodem tumulo in Agenenſi ciui‑tate a xpianis ſepulta ſunt. xiij. Kalen. nouembris.

¶De ſanctis Undecim milibus virginibus. Capitulum. lxxxvij.

Undeciz mille virgines cū ſocijs earū apud Coloniā paſſe ſunt ſub Hunorum principe Juliano. Quarū omniū principa‑trix auctrix ⁊ ſignifera fuit btā Urſu‑la. Hec filia vnica regis Scotie chri‑ſtianiſſimi noīe Mauri ſapiētia mi‑rabili ⁊ pulchritudine inſigni pol‑lebat. Quā rex Anglie nimis pre‑potēs miſſis ſolenibꝰ nūcijs filio ſuo in coniugiū:multis pmiſſioni‑bus ⁊ blanditijs poſtulauit:adijciēs minas ſi ad eum legati vacui reuerterentur. Pater autem virginis cum iram regis Anglie formidaret:quid ageret anxiebat: nec enim volebat deum offendere filiam ſuam homini gentili tradendo:nec virginis ſacrum propoſitum im‑pedire:eius pudicitiā quā deo vouerat perturbando. ¶Uirgo autem domini diuina reuelatione premoni‑ta patri ſuaſit:vt predicto regi aſſenſuz preberet:ea tñ cōditione vt iuuenis baptizaretur:⁊ per trienniū in fi‑de inſtrueretur:⁊ ꝙ ſibi a patre iuuenis ⁊ a ſuo. x. virgi‑nes electe ⁊ ſpecioſe in ſocias darentur: ⁊ tam ſibi quaz illis mille virgines ſubſcriberentur:⁊ naues vndecim minute ad opus earū fabricarenť:quatenꝰ dicto trien‑nio per mare ludendo diſcurrerent:⁊ virginitatē ſuam dño dedicarent. Hoc autem virgo popoſcit:vt interim coeuas ſuas chriſto virgines cōſecraret:⁊ ſponſum ac patriam ad fidem adduceret. Quod parētes ⁊ iuuenis fieri cōſenſerūt:ipſoq; cōtinuo baptizato naues fabri‑cari preceperunt. Oīa igiť feſtinantius parantur:vir‑ginesq; de diuerſis mundi partibus congregantur:et omnes vrſule preſentāť. Pater autem eis honorabi‑lē comitatū multorum epiſcoporum ⁊ baronum An‑glie ⁊ Scotie tradidit:⁊ neceſſariorū copiam miniſtra‑uit. Multi quoq; ad tam grande ſpectaculum de diuer‑ſis vrbibus conuenerūt. Inter quos fuit Panthulus Baſilienſ. epiſcopus. Qui eas vſq; Romā perduxit:⁊ in‑de reuerſus cū eis martyrium ſuſcepit. Sancta quoq; Geraſina regina Sicilie:que virū ſuum conuerterat ſo‑ror Macririj epi ⁊ Darie matris ſancte Urſule cū qua‑tuor filiabꝰ ſuis:ſcilicet Babila/Julia/Uictoria/⁊ Au‑rea:⁊ paruulo ſuo Adriano:cū hoc per literas patris Urſule cognouiſſet. Relictoq; regno in manu alterius filij:per mare in Angliā nauigauit. Cuius ꝯſilio ⁊ etiaz induſtria tam naues quā omnes virgines regebanť:et ſic in nouā xpi miliciam ab oībus coniurať iuxta con‑dictū igitur triennio per mare diſcurrūt:⁊ omni ludo‑rū genere ſe exercitantes:modo belli preludia inchoāt: modo fugam ſimulant:modo aliud fingunť:quod aīo occurrebat. ¶Tandem poſtꝙ Urſula ad fidem ⁊ pu‑diciciam omnes chriſti virgines cōuertiſſet:ſub vnius diei ſpacio flante proſpero vento ad portuz Gallie:qui Tella dicit applicātes:inde coloniā ſunt delate:vbi an‑gelus dñi Urſule apparuit ⁊ predixit eas illuc integro numero reuerſuras:⁊ coronas martyrij percepturas. Ad cuius admonitionē inde venerunt Baſileam:vbi re‑lictis nauibus pedeſtres venerūt Romā. Quas papa Cyriacus gaudenter ſuſcepit:qr de terra earum erat:⁊ multas ibi ꝯſanguineas habebat:pluriaſq; ex ipſis nōdum baptizatas ſacro fonte pfudit:qui diuinā reue‑latione in ſomnis accepit:vt cū ipſis relicto pontifica‑tu diſcederet:⁊ coronā martyrij cū eis acciperet. Et cū anno vno ⁊ mēſibus duobus ⁊ diebus viginti eccleſiā rexiſſet:inuitis cardinalibus ⁊ clero Romano papatū reſignauit:⁊ cum Uincentio pſbytero cardinale ⁊ mul‑tis alijs virginū ſe collegio ſociauit. Et qr inuitis oī‑bus pōtificatū reliquit:nomē eiꝰ de catalogo pōtificū clerus abraſit. ¶Uidentes aūt duo iniqui principes Romane militie:ſcz Maximianus ⁊ Aphricanus:ꝙ p ſacras virgines multi ad eas vndiq; concurrentes ad xpm conuertebātur:explorata earū via:miſerunt per literas ad Julianum cognatum ſuum ducem gētis hu‑norum:vt apud coloniam cōtra eas exercituz duceret: vbi virgines cum ſocijs trucidaret. Secuti ſunt autem eas vna cum ſummo pontifice predicto Jacobus eps Antiochenus:qui de Britannia patria ſua veniens ſe‑ptem annis ibidem ſedem tenuerat:⁊ Romanā curiaz viſitare venerat. Macririꝰ quoq; Leucanꝰ eps auun‑culus Babile ⁊ Juliane:⁊ Follarius eps lucenſis cum alijs preſbyteris ⁊ clericis multis. His etiam occurrit ſponſus beate Urſule Ethereus nomine patre ſuo iaz chriſtiano defuncto ⁊ matre cuz ſororibus baptizatis: qui diuinam iam reuelationē habuerat:vt ſponſe ſue occurreret:⁊ cum ea palmam ſuſciperet:qui ſecum de Britānia ſocrum dariā adduxit cū paruula ſorore no‑mine florentina:⁊ quēdā clementē epm. His etiā ſe ro‑me cōiunxerat Marculus eps grecie cū ſorore ſua cō‑ſtantia filia Dorothei imperatoris Cōſtantinopolita‑ni:ꝗ cuiuſdā regis filio nupſerat:ſed eo ante traductio‑nē morte preuēto virginitatē ſuā xpo deuouerat. Oēs igitur virgines cum predictis epiſcopis ⁊ multis alijs coloniam redierunt:⁊ ipſam iā ab hunis obſeſſam in‑uenerūt. In quas irruentes barbari velut in oues lu‑pi:totā illā glorioſaz multitudinē gladijs peremerūt. Sicq; coronam martyrij perceperūt. Cum aūt vidiſ‑ſet Urſule pulchritudinem:manū retraxerunt. Sed cū impio Juliano hunorū duce nollet nubere:nec ido‑lis immolare:ille contemptū ſe vidēs:directa ſagitta eā in corde transfixit:⁊ ſic illa ad dñm migrauit. ¶Que‑dam autē virgo nomine corbula timore perterrita in naui nocte illa ſe abſcōdit:ſed in craſtinū morti ſe offe‑rēs martyrij coronā ſuſcepit. Quarū corpora a fidelibꝰ collecta:apud Coloniā honore cōdigno tumulata ſunt ⁊ honorabilis eccleſia cū notabili monaſterio virginū ad memoriā earū fabricata ſunt. Paſſe ſunt aūt virgi‑nes. xj. milia cū ſocijs earum. xij. Kalē. nouembris:cir‑ca annum domini. cccel.

¶De ſancto Hilarione abbate. Cap. lxxxviij.

Hilarion abbas cuius vitam Hieronymus ſcripſit apud Egyptum claruit. Qui ortus vico tabatha:quod quinq; milibꝰ a Gaza vrbe Paleſtine diſtat:parēti‑bus gētilibꝰ xpianꝰ ipſe vt roſa de ſpinis floruit:ſed Alexandriā a pa‑tre miſſus in breui grammaticam didicit:⁊ in chriſtum credens eccle‑ſiam frequentare cepit. Audiēs au‑tem celebre nomē Antonij:qꝫ per omnes Egypti populos ferebatur:vidēdi eum ſtudio perrexit ad eremum:⁊ ſtatim mutato habitu duobus mēſibus ſecū māſit:cōtemplās ordinem vite eiꝰ:mo‑rumq; grauitatem. Reuerſus aūt cū quibuſdā mona‑chis ad patriā parētibꝰ defunctis omnia pauperibus

largitꝰ eſt:nihil ſibi omnino reſeruans. Sicq; annorū quidecim nudus ⁊ armatus in chriſto ſolitudinem in‑greſſus eſt:ſacco tm̄ membra coopertus quindecim ca‑ricas poſt ſolis occaſum comedebat. Igitur a decimo‑ſexto etatis ſue anno vſq; ad vigeſimū eſtus ⁊ pluuias breui tugurio declinauit:quod iunco texerat. Structa deinceps breui cellula longitudine pedū quinq;:latitu‑dine paulo ampliore ꝙ eius corpuſculū patiebať:vt ſe‑pulchrū potius ꝙ domum crederes. Capillos in anno die paſche ſemel tondebať:ſuper nudam humum vſq; ad mortem cubauit. Saccum quo ſemel indutus fue‑rat nunquam mutauit:nunꝙ lauit:orationi ⁊ pſalmo‑die iugiter inſtabat:ab anno vigeſimoprimo incipiens tribus annis ⁊ dimidio lētem aqua frigida madefactū comedit:deinde triennio panē aridū cum ſale et aqua: deinde per annos nouem ſex vncias hordeacei panis ⁊ coctum modicū olus in cibo habuit:ſed laſſus egritu‑dine oculoꝝ oleum adiecit. Et in tali ieiunio vſq; ad ſe‑xageſimū quartū etatis ſue annū pſeuerauit. Abinde vero vſq; ad annū octuageſimū pane abſtinuit incredi‑bili feruore mentis accēſus. Fiebat autem ei ſorbitiun‑cula de farina ⁊ comminuto olere in cibo ⁊ potu vix quinq; vncias appēdentibus. Nunꝙ ante ſolis occaſum guſta‑uit:nec vlla ſolennitate ieiuniū ſoluit. ¶Igitur poten‑tiſſimus miraculis ⁊ ſanctitate incomparabilis octua‑geſimo etatis ſue anno cuz eſſet abſens Heſychius:qui eū familiariſſime colebat in teſtamēti vicem breuem ſcripſit epiſtolā:⁊ oēs diuitias ſuas ei derelinquēs. Euan‑gelium videlicet tunicaz ſaccinā:cucullam ⁊ palliolum. Et poſtꝙ annis. lxv. deo ſeruierat ad extrema deueniēs ſpiritum emiſit. xij. Kalend. nouēbris. Statim corpus eius humo obrutum eſt:quia ſic ipſe oēs qui ad egro‑tantem venerat adiurauit. Quod poſtꝙ heſychius pale‑ſtine audiuit:perrexit cyprum:⁊ corpꝰ eius furatꝰ poſt menſes decem in paleſtinam nauigio detulit:et in anti‑quo monaſterio condidit:illeſis tunica et cuculla:corpo‑req; immenſis odoribus refragante.

¶De ſancto Aſterio martyre. Cap. lxxxix.

Aſterius martyr Rome paſſus eſt ſub Alexādro impe‑ratore:qui a beato Calixto papa preſ‑byter ordinatꝰ fuit. Et poſt eiꝰ paſſio‑nem corpus eiuſdem pontificis cum clericis ſuis rapiēs ſepeliuit:vt dictū eſt ſupra in paſſione Calixti pape pri‑die idus octobris. Poſt dies autem quinq; Alexander imperator hoc au‑diens tenuit Aſterium preſbyterum: quē precepit per pontem in tyberim precipitari. Cu‑ius corpus apud oſtiam repertum ⁊ in eadem ciuitate a quibuſdā xpianis ſepultū eſt. x. Kalend. nouembris.

¶De ſancto Uiatore confeſſore. Capitulum. xc.

Uiator confeſſor ordinem lectoris tenuit:⁊ ſancti Ju‑ſti Lugdunē. epiſcopi comes fuit. Qui cum eodem epiſcopatuz deſe‑rente nauem conſcendit:⁊ ad Egy‑ptum nauigauit:atq; ei i eremo ſe‑dule miniſtrauit:vt dictū eſt ſupra in eius legenda pridie idus Octo‑bris. Quo decedēte ⁊ ipſe poſt dies ſeptē prout ipſi ſanctus Juſtus pre‑dixerat eū ad celos ſecutꝰ eſt. Nā et quieuit in pace. xij. kalēd. nouēbris. Quorum amborum corpora a ciuibꝰ Lugdunēſibꝰ exinde ſublata ad eoꝝ ciuitatem delata. ⁊ in eccleſia ſanctorum. vij. Machabeorū condigno cul‑tu poſita ſunt. iiij. nonas Septembris.

¶De ſancta Salome diſcipula. Capitulum. xcj.

Salome diſcipula xpi fuit. Que tēpore dominice paſ‑ſionis cū reliquis ſanctis feminis ad crucē aſtitit ⁊ circa eius ſepulturam ſollicita fuit. De qua Theophilus et Chriſoſtomus dicunt ꝙ hec fuit ma‑ter filiorū Zebedei:qđ Origenes ſimi‑liter opinatur:⁊ vnde hm alios eū dici‑tur in euāgelio Marci maria Jacobi minoris ⁊ Joſeph mater Salome et iteruma maria magdalene ⁊ maria Ja‑cobi ſubaudi minoris ⁊ Solome:tūc illud nomen eſt nominatiui caſus ⁊ eſt nomen mulieris. Alij dicunt qđ eſt caſus genitiui ⁊ eſt nomē viri:ꝙ ſcilicet fuit vna alia maria vxor ſalome. Hieronymꝰ tamē in ſuo martyrolo‑gio tradit eā mulierē fuiſſe ⁊ i pace apud Hieroſolymā quieuiſſe. xj. Kalādas nouēbris:vt Ado dicit.

¶De ſancto Marco epo et martyre. Cap. xcij.

Marcus epiſcopꝰ ⁊ martyr apud Hieroſolymā paſſus eſt. Hic clariſſimꝰ ⁊ doctiſſimꝰ vir pri‑mus fuit ex gentibꝰ ꝗ poſt epiſcopos ex circūciſione eccleſiā hieroſolymoꝝ regēdā ſuſcepit:de qbꝰ ſupra ē habitū in legēda zachei epi. x. Kal. ſeptēbris. Sacerdotiū igiť illiꝰ ciuitatis ſancte ſuſcipiēs nō multo poſt p cōfeſſione xpi martyrio ꝯſummatꝰ victorie pal‑mā pmeruit. xj. kal. nouēb. Hec ado.

¶De ſctō Melanio epo. Cap. xciij.

Melanius epiſcopus tpe valeriani ⁊ Galieni impato‑rū claruit apud ciuitatē Rothoma‑geñ. Qui de maiori britānia exortꝰ cū eēt gētilis romā venit:vt patrie tribu‑tū ſolueret:⁊ impatori deſeruiret. Cū aūt veniſſet ad tēplū martis vt ibidē cū alijs ſacrificaret ꝯuerſus eſt a ſan‑cto Stephano papa ⁊ martyre ibidem pdicante:⁊ ab eodē baptizatꝰ ipſi adheſit:quē ille p oēs gradꝰ eccl'ie vſq; ad ſacerdotiū pmouit. Qui fideliter i oībꝰ ordinibꝰ deo deſeruiuit. Cūq; die qdā pōtifex cele‑braret ⁊ ei melanꝰ miniſtraret angelꝰ dñi a dextris al‑taris extitit:quem vterq; illoꝝ vidit. Qui ⁊ finita miſſa baculū melanio dedit ⁊ eū vrbi Rothomageñ. adeo ele‑ctū epm nūciauit:⁊ vt illuc ad pdicādū accederet māda‑uit xpmq; ipſi ductorē futurū promiſit:ſtatimq; diſpa‑ruit. Melaniꝰ ergo ꝯtinuo accepta benedictiōe a papa diſceſſit:⁊ xpm itineris ducē habuit:veniēs aūt antiſio‑dorū inuenit hoīem ꝗ caſu bipēni ſibi pedē in duas par‑tes diuiſerat. Quē baculo quē ab angelo acceperat teti‑git:⁊ ipſum ſine mora ſanauit:veniēs aūt rothomagū pdicationis officio fideliter inſtitit:⁊ miraculis clarēs fere totū populum ad chriſtum cōuertit ⁊ miniſterium ſuū implēs in dño quieuit vndecimo Kal. nouembris. Sepultuſq; eſt in eccleſia Rothomagēſi.

¶De ſcā Melania maiore. Ca. xciiij.

Melania maior apud Hieroſolymā claruit tpe valētis i‑patoris:vt dt heraclides. Hec nobiliſ‑ſima ciuis romana filia quōdā Mar‑celli ꝯſulis vrbano eiꝰ filio vnico preto‑re in vrbe relicto hieroſolymā nauiga‑uit:vbi ꝗ tātis virtutibꝰ ⁊ humilitate refulſit:vt thecle nomen acciperet. Fuit enim vxor venerabilis viri que anno‑rum. xxij. exiſtens vidua:relicta pa‑tria ⁊ filio:vt dictū eſt:cū certis pueris ⁊ puellis oībus

ſuis in naui poſitis: primo Alexãdriam nauigauit: ibiq; oibꝰ diſtractis ſctõs patres in eremo reuiſit ſcꝫ pãbonem: ſerapionẽ: pannutiũ: yſidorũ et dioſcorũ: apud quos ſex mẽſibꝰ mãſit: ⁊ eis neceſſaria miniſtrauit. Cũ aũt pfectus Alexãdrie pdictos viros dñi cũ quibuſdã epĩs Paleſtinã in exilium mitteret Melania in habitu viri eos ſecuta eſt. Qð audiẽs conſularis Paleſtine: vt eã terreret in carcerẽ miſit: ſed eius nobilitatẽ cõperiẽs eã ptinus relaxauit: deditq; ei licentiã vt quocũq; vellet ad ſctõs pgeret viſitãdos. Illis võ ab exilio reuocatis Melania hieroſolyme remãſit: habẽs ſecũ rufinam aquileie pbr̃m p cuiꝰ manus ipſa epĩs ⁊ clericis ac peregrinis de ſuis facultatibꝰ miniſtrabat: ⁊ in talibꝰ operibus p annos .xxvij. pſeuerauit. Cuiꝰ ſanctis orationibꝰ filius eiꝰ vrbanus i ſanctitate creuit: ⁊ nobiles nuptias cõtrahẽs duos filios catholicos ⁊ deuotos pcreauit: q̃ etiã matri ſue plura dona mittebat vt ſanctis eleemoſynis vberiꝰ inſiſterent. Hec apud Hieruſalẽ monaſterium cõſtruxit: in quo virgines .l. deo ſeruiẽtes poſuit: in quo ⁊ ipſa etatis ſue anno .xlix. in pace requieuit.

¶ De ſancta Melania iuniore. Cap. xcv.

Melania iunior cuius pdicta Melania fuit auia prefati vrbani pronis extitit filia in vrbe Roma pcreata. Que cũ inuita a parẽtibꝰ nuptui tradita fuiſſet ⁊ duos filios quos genuerat nece amiſiſſet: cepit pulſare virũ de caſtitate ſeruãda: aut de licentia peregrinandi ſibi cõcedenda. Qui licet diutius recuſaſſet licentiã tandẽ deo inſpirãte cõceſſit: ⁊ oẽs veſtes ſericas in pallia altariũ dedit: reliquas per eccleſiarũ ornamenta diſtribuit: aurũ omne ſuũ ⁊ argentũ per manus Pauli preſbyteri diſcurrẽtis cõtinue per Egyptũ thebaidẽ antiochiã: paleſtinã: Hieroſolymã ⁊ alia loca ſancta deſtinauit: ſeruos ⁊ ancillas manumiſit: poſſeſſionibꝰ pluribꝰ vẽditis preciũ paupibꝰ diuiſit: ceteras in ſubſidiũ monaſteriorũ retinuit. Sicq; per vxorẽ cõuerſus in virũ alterũ mutatus: mira penitẽtia ſe affligebat: et poſt alterũ diẽ ſemp cibũ ſumebat. ¶ Melania vero in poſſeſſionibus ſuis cenobiũ cõſtruxit: vbi cũ .xv. eunuchis ⁊ .xl. virginibus ⁊ aliis ancillis ſuis libertati traditis deo ſeruiuit. Parẽ quoq; vir ſuus cum .xxx. monachis vitã duxit vterq; ipſorũ ieiuniis: lectionibus ⁊ orationibꝰ vacãs. Sicq; ſancta dei Melania bone auie imitatrix effecta: plena virtutibꝰ in pace quieuit.

¶ De ſanctis Munilione et Elecdia virginibus et martyribus. Ca. xcvj.

Munilio et Elecdia v̄gines ⁊ martyres apud ciuitatẽ Oſtiam paſſe ſunt: qui pro confeſſione xp̃i diuturna cuſtodia maccerate: atq; deĩde capitali ſnĩa punite: pcioſũ martyriũ celebrarũt .xj. Kalend. nouembris: vt dicit Ado.

¶ De ſanctis Seruando ⁊ Hermano marty. Cap. xcvij.

Seruandus ⁊ Hermanꝰ martyres apud Hiſpaniã paſſi ſunt ſub pr̃ſide Viatore: qui poſt dira verbera ⁊ ſcalorẽ carcerũ: ⁊ ſitis ac famis iniuriã: ⁊ lõgiſſimi itineris laborem: quẽ onuſti ferro iubẽte code preſide ptulerent. Nouiſſime martyrii ſui curſum gladio ceſis ceruicibꝰ impleuerũt: ex quibꝰ Hermanus apud emeritã ciuitatẽ iuxta beatã Eulaliam ſepultus eſt. Seruãdus vero apud Hiſpalenſe oppidũ iuxta ſanctas Iuſtã ⁊ Rufinã cõditꝰ eſt. Paſſi ſunt aũt ſancti martyres .ix. Kal. nouembris.

¶ De ſancto Seuerino epõ ⁊ cõfeſſore. Cap. xcviij.

Seuerinus epiſcopus Colonieñ. apud ipſam ciuitatẽ claruit. Qui effrãte cuidam heretico ſucceſſit. Nam vt ſcribit in geſtis ſancti ſeruatii: de quo ſupra actũ eſt .iij. idus maii: dũ ei reuelata fuiſſet deſtructio vrbis tr̃gr̃ẽſis ⁊ plati ac principes ipm romã p legatione deſtinarẽt. Rñdit ſeruatiꝰ iter nõ eſſe tutũ: niſi effrãta hereticꝰ ab epãtu deponeret. Ilico cõgregata ſynodo epõrum apud Coloniã aggrippinã: effrata hereticꝰ iudicio ſynodi cõdẽnatus deponit: ⁊ Seuerinꝰ ordinat. Dum autẽ Seruatiꝰ rediret ab vrbe apud Coloniã a Seuerino ſuſceptꝰ ẽ q̃ dũ nocte oraret: Seuerinꝰ Colonã ignis ſup caput eius aſpexit: q̃ paulatim vſq; ad ſe venitã q̃ loco Seuerinꝰ eccl̃iã edificauit: quã ⁊ portã celi appellauit. Quieuit aũt ſanctus Seuerinꝰ in dñõ .x. kal. nouẽbris.

¶ De ſancto Seuerino boetio martyre. Cap. xcix.

Seuerinꝰ martyr qui ⁊ boetius pro veritate interfectꝰ ſub iſto noĩe in catalogo martyrum ſcribit: dictꝰ Seuerinꝰ a ſeueritate iudiciorum. Hic vt dicit Sigibertus: gener fuit ſymmachi patricii vir nobilis romanus vir cõſularis conſpicuus: mira lingue eruditione politus: ⁊ liberaliũ artium quas pene oẽs a greco in latinũ tranſtulit plenꝰ eruditꝰ: cuiꝰ vxor Helphes noĩe rhetorica ſciẽtia inſignis: hymnos apoſtolorũ Felix per omnes: ⁊ Aurea luce cõpoſuit. Hic tẽpore Theodorici regis longobardorũ: q̃ fuit imperãte zenone circa annũ dñi .cccclxxvj. dicto regi rẽpublicã inuadẽti boetius reſtitiſſet: apud eũ dolo accuſatus cũ pluribꝰ aliis pſcriptus ⁊ in exiliũ miſſus eſt. Inde reductus papie incarceratus eſt: vbi librũ de philoſophica conſolatione cõpilauit. Tandẽ ab eodem Theodorico rege in carcere interfectꝰ eſt anno dñi .cccccxxj. .x. kalẽd. nouẽbris. Sepultuſq; in ipſa Papienſi ciuitate in eccleſia ſancti Petri ad celũ aureũ: vt martyr ab eccleſia digna veneratiõe celebrat. ¶ Hic philoſophus eximiꝰ diuina ⁊ humana ſapiẽtia pollẽs multa nobis ingenii ſui documẽta dereliquit. Scripſit eñ libros de trinitate. De vnitate ⁊ vno. De ente ⁊ eſſentia. De duabus naturis ⁊ vna ſubſtãtia xp̃i. De hebdomadibꝰ. De cõſolatione philoſophica lib. v. De ſcholaſtica diſciplina. Topicorum libros Ariſtotelis: libros quos habet bibliotheca latina omnes fere de greco in latinũ cõuertit ſermonẽ. Scripſit ⁊ volumẽ de muſica De arithmetica Cathegoricorũ ſyllogiſmorũ ⁊ hypotheticorũ. De deitate ad Joannẽ romane eccl̃ie diaconũ. De electione primi parentis in reſtauratione humani gñis p incarnationẽ ⁊ paſſionẽ xp̃i. Aduerſus eutychianos ⁊ neſtorianos atq; acephalos de incarnatione dñi. Itẽ contra arrianos eunomianos ⁊ apollinariſtas libros fortes: ⁊ eorũ hereſim cõfutantes.

¶ De ſancto Theodorico pſbytero ⁊ martyre. Cap. c.

Theodoricꝰ preſbyter ⁊ martyr apud Antiochiã paſſus eſt tpe Iuliani apoſtate imperatoris ſub pfecto ⁊ auũculo ſuo Iuliano. Cũ eñi a pdicto prefecto eccleſia Antiochenorũ ſpoliata eſſet: ⁊ xp̃iani vbiq; diſperſi fuiſſent. Hic in eccleſia pmanſit intrepidꝰ. Qui ab eo tentus

iuſſus: poſt equuleũ ⁊ multos ac duriſſimos cruciatꝰ: etiã lapidibꝰ circa latera inflãmatus eſt. Sꝫ faculis diuina virtute reſtinctis: milites q̃ eas tenebãt: angelorũ aſpectu territi in faciem corruerũt. Cũq; pfectus quoſdã xp̃ianos occultos illorũ miniſteriũ ſupplere iuberet: ⁊ illi hoc facere recuſarẽt: pfectuſq; ipſos examinãs xp̃ianos reperiſſet: iuſſit eos in pelagus demergi. Quos ſctũs martyr hortabat vt ipm ad gloriã pcederẽt. Nouiſſime aũt dũ Iuliani apoſtate: quẽ apud pfidẽ diuina vitio puniuit: interitũ pdiceret: occaſione gladii martyriũ cõſummauit .x. kalen. nouembris.

¶ De ſanctis Felice epõ ⁊ ſociis marty. Cap. cj.

Felix epſ ciuitatis Tubaboceñ. audax ⁊ ianuariꝰ pſbyteri. Fortunatꝰ ⁊ ſeptimus lectores tpibꝰ Diocletiani ĩpatoris i venuſia ciuitate Apulie paſſi ſunt. Qui a q̃dã magnoliano curatore detẽti: multis diebꝰ vinculis ⁊ carceribꝰ in Aphrica ⁊ in ſicilia macerati: tãdẽ occaſiõe gladii martyrio coronati ſunt .ix. kal. nouẽbris. Ex q̃bus Felix epſ annorũ .lvj. virgo et martyr ad xp̃m duplici cũ palma migrauit. Quorũ corpora intra carthagiñ. ciuitatẽ ⁊ Viticeñ. ſepulta ſunt.

¶ De ſancto Martino abbate. Cap. cij.

Martinꝰ abbas apud cãpaniã claruit tpe Iuſtini iunioris Auguſti. Qui in monte maſſico ſolitariã vitã duxit: multiſq; annis in ſpecu anguſtiſſimo incluſus fuit. Mox aũt vt ſe in pdicti mõtis foramine cõtulit: ex eadẽ petra aque ſtila prupit: q̃ ſibi ⁊ in vſu q̃tidiano ſufficeret: ⁊ nec plus adeſſet: nec neceſſitati deeſſet. Qð antiquꝰ hoſtis: vt eũ ex antro illo depelleret: amica ei beſtia ſerpẽs ingreſſus cepit in ſpelũca in ueniri ſolꝰ cũ ſolo: eoq; orãte ſe ãn illũ ſternere: ⁊ cũ cubante pariter cubare. Sꝫ vir dei oĩno imperterritꝰ eiꝰ ori manũ vel pedẽ extẽdebat: ſed ipſum tñ ſerpẽs pcutere nõ audebat. Et cũ hoc quotidie p trienniũ ageret: die quadã inimicꝰ eius fortitudine victꝰ ſe p deuexũ mõtis latus in pcipitiũ dedit: oiaq; loci arbuſta flãma ex ſe pdeũte cõcremauit: vt p hoc cõſtaret q̃s fuerat qui ab eo victꝰ abſcedebat. ¶ Hic ſctũs vir primo incluſionis ſuo tẽpore decreuit vt vltra mulierẽ nõ videret: ne ex cõtemplata ſpecie tentationẽ incurreret. Qð quedã mulier audiens audaciter ad ſpecũ eius aſcẽdit: vt eius ppoſitũ frãgeret. At ille paulo longiꝰ intuẽs: ⁊ muliebria veſtimẽta cõſpiciẽs: in terrã faciẽ depreſſit: ⁊ eo vſq; in orationẽ pſtratus iacuit: quouſq; impudẽs mulier inde fatigata diſceſſit. Que die eodẽ mox vt de mõte deſcendit vitã finiuit: eo q̃ virũ dei auſu improbo cõtriſtauit. ¶ Cũ aũt ad eum multi ex deuotiõe cõcurrerent ⁊ ſemita q̃ ad eius ducebat cellulam arctiſſima foret: puer paruulꝰ incaute gradiẽs ex mõte cecidit: ⁊ vſq; ad vallẽ in pfundiſſimo ſitã ruit. Perturbati oẽs q̃rere ceperũt ſicubi corpꝰ lapſi pueri potuiſſet inueniri. Qui tandẽ in valle inuẽtus eſt: non ſolũ viuus: ſed etiã mẽbris oĩbus illeſus. Sicq; oĩbus innotuit q̃ hũc in caſu ſuo martini oratio portauit. ¶ In ſpecu võ illius magna deſup rupes eminebat: q̃ martini celle prominẽs caſu ſuo imminẽte: illius interitũ minabat. Ad hũc Maſcator nepos illuſtris viri Armẽtarii veniẽs cũ multis ruſticis orabat: vt vir dei de ſpecu exiret: donec ipſe ruiturã rupẽ de mõte euelleret. Qð vir dei facere non acquieuit: ſed illi qð poſſet vt faceret pcepit itaq; dũ illorũ multitudo conaretur ſine periculo ſancti viri illud ingẽs ſaxũ leuare: repẽte cunctis vidẽtibus moles ipſa e laborantibus euulſa: ne ſpecu martini tangeret ſaltum dedit: ⁊ quaſi ſerui dei leſionẽ fugiẽs longius cecidit. Quod angelico miniſterio actũ fuiſſe vnuſquiſq; cognouit. Hic dum prius in eodẽ monte ſe cõtulit: cathena ferrea ſibi pedẽ ligauit: eãq; ſaxo ex altera parte affixit: ne vltra ei pgredi liceret quã cathene longitudo tendebat. Qð beatus benedictꝰ audiẽs eidẽ dicẽdo miſit: vt ſi ſeruus eſſet dei: nõ eum teneret cathena ferri: ſed cathena chriſti. Ad quã vocẽ martinꝰ compedẽ ſoluit: ſed tñ nunquã vltra quam cathena extendebat pedem mouit. Qui poſtmodum ibidem incluſus diſcipulos cõgregauit: qui ab eius ſpecu ſeorſum habitãtes aquã ex puteo hauriebant: ſed funis in quo ſitula pẽdebat ſepiꝰ frãgebat: vñ factũ eſt vt cathenã quã ex pede ſuo vir dei ſoluerat funi ſitule alligarẽt: ex q̃ iã tpe cõtigit: vt funis q̃tidie tingeret: ⁊ nullatenꝰ ex tactu cathena illiꝰ de cetero rũperet. Quieuit aũt i pace vir dñi .ix. Kal. nouẽbris. Hec Gregoriꝰ .iij. dialogorũ. cap. xvj.

¶ De ſancto Maioro epiſcopo. Cap. ciij.

Maiorus epiſcopus apud inſulam ſargiam britannie claruit. Hic ex eadem prouincia ortus: gñe nobilis: ſocius ſancti Sãpſonis: eidem in Dolẽſi archiepiſcopatu ſucceſſit: in quo dñi verbis ⁊ exẽplis populum dñi laudabiliter paſceret: ab ãgelo in ſomnis monitꝰ epãtui ceſſit: ⁊ buducũ ſibi ſubſtituens eremũ petiit: ⁊ ſolitariam vitã annis pluribus duxit: deinde plurimũ monachorũ pater effectus eſt. ¶ Qui comitẽ quendã ditiſſimum: qui ſeptẽnio leproſus fuerat: contactu ſuo a lepra mundauit. Comes autẽ pro gratiarũ actione medietatẽ vnius ſue poſſeſſionis viri dei monaſterio conceſſit. Sed cũ dicta poſſeſſio auibus ⁊ piſcibus abundaret: mox aues oẽs ⁊ piſces dimiſſa medietate quam ſibi comes retinuerat: ad aliam viri dei medietatem tranſierunt. Qð cernens comes ad ſuaſum vxoris medietatem cenobio conceſſam cum ſua ſibi retenta cõmutauit. Iterumq; piſces ⁊ volucres ad medietatem ſancti cõmutatam ſe tranſtulerunt. Quapropter comes poſſeſſionem integram monaſterio largitus eſt. ¶ Famulum quendam ſuum: qui dum piſcaretur: in mare cadens necatus fuerat: oratione ſua a mortuis ſuſcitauit. ⁊ ab vndis ad littus incolumẽ eiectũ reduxit. ¶ Cum fames valida oẽm britanniã occuparet: et ipſe ex pietate omnem populũ ad ſe veniẽtẽ reficeret. Iamq; ex tali largitione victualia monaſterio deficerent pueri quidã ex monachis meridie ad littus maris accedẽtes: lectiones ſuas repetituri: nauem antiquam in littore ex vetuſtate derelictã pueriliter intrauerunt: quã ſubito mari cõcreſcẽs rapuit: ⁊ ſine remo vel remige alioq; adminiculo quoq; vna cũ pueris ſaluis ad oppoſitam inſule ripam ſubito deuexit. Maioro pueris apparente: ⁊ nauẽ tenui baculo gubernãte. Ad quod ſpectaculum rex prouincie cum omni populo occurrẽs ⁊ a pueris q̃ eſſent aut q̃ño aduenĩſſent audiẽs: nauẽ victualibus ⁊ diuitiis refertã remiſit quam ſimiliter virtus diuina: vt prius ad propriũ locũ reduxit. ¶ Cum normani totam inſulã deuaſtarent ⁊ ppl̃s inermis ad ſctũ cõfugiſſet ille baculo rupẽ percuſſit: ⁊ in manuales lapillos diuiſit: quibus populus hoſtes in ſe irruentes oppreſſit: eoſq; in mari fugatos ſe precipites dare cõpulit. ¶ Hic virgo perpetuo permanẽs: pane hordeaceo ſolo contentus: feria quarta et ſexta nullum capiebat cibum: ⁊ ſemper ferebat ciliciũ. Cui in vigilia paſche orãti: iter angelus apparuit: eiq; obitus ſui diem prenunciauit: de cuius manibus ſanctus vir euchariſtiam tertia vice viſibiliter ſumpſit. ⁊ .ix. Kalen. nouembris: vt audierat ad xp̃m migrauit.

¶ De ſctõ Maioro martyre. Cap. ciiij.

Maiorus martyꝛ ſeruus generoſi ⁊ nobilis viri tyburtine ciuitatis paſſus eſt perſecutione vādalica ſub hunerico rege: qui pꝛo fuſtibus quaſi innumerabilibus ceſus: trocheis frequentibus eleuatus aliqñ ictu celeri dimiſſus ſuper lapides ⁊ ſilices corruebat: ſed et plures plagas lapidibus confricatus: dum iam viſcera pelle nudata eſſent: ⁊ ipſe ad ſingula conſtantioꝛ appareret: nouiſſime gladio ceſus eſt: ⁊ apud eandem vrbē ſepultus.

¶ De ſanctis Chryſantho et Daria martyribus. Capitulum .cv.

Chriſanthꝰ ⁊ Daria virgo et martyres ambo Rome paſſi ſunt ſub imperatoꝛe numeriano: qui Chryſanthus Alexandria oꝛtus: cum patre polemio illuſtriſſimo romā veniens ab eodem liberalibꝰ ſtudijs traditus: cū eſſet ardētiſſimi ingenij oībus ſciētijs mundanis eruditus eſt. Et dū vniuerſa librorū volumina ex curioſitate diſcuteret: ⁊ ad libros xp̄iane fidei perueniſſet: cepit querere: quis ei diuinas literas exponere poſſet. Tandē a quodā xp̄iano ſecretiſſime ad carpophoꝛū preſbyterū adductus eſt: qui pſecutionis atrocitate ſeuiēte: in ſpecu montis occultatus: vix poterat a paucis fidelibꝰ viſitari. A quo Chryſanthus diuinis literis imbuitur: ⁊ cōuerſus ad xp̄m: ſacro fonte pfunditur: ⁊ catholica fide diligēter inſtructꝰ: poſt ſeptē dies baptiſmatis ſui xp̄m dn̄m voce publica cōfitetur: ⁊ deos deaſqꝫ romani ppl'i demōes eſſe proteſtat̄. Qd̄ audiēs pater eiꝰ nūciantibꝰ ꝓpinquis: cū ab imperatoꝛe plurimum honoꝛatus eſſet: et dignitatem amittere foꝛmidaret: fecit filiū in tenebroſo carcere recludi: ⁊ cibo paruiſſimo ſuſtentari. Quod vir dei ad exercitiū potius quā ad ſuppliciū ſibi dicebat inferri. Sꝫ quidā ex attinentibus patri cōſuluit: vt ſi filiū ab hac ſupſtitione volebat eripere: elegātiſſime puelle cōiugio traderet: vt dū diceret eſſe maritꝰ obliuiſceret̄ eſſe chriſtianus: eo qꝫ afflictiones illatas: chriſtiani ſibi ad gloꝛiā reputabāt. Tūc polemiꝰ tricliniū ſericis veſtibꝰ ſtratū ꝑparauit ⁊ Chryſantū precioſis veſtibꝰ induit: ⁊ quinqꝫ puellas ſpecioſas ⁊ oꝛnatas ancillis ſuis eidē aſſociauit. Iubēs quotidiana cōuiuia affluentibꝰ dapibꝰ exhiberi filiumqꝫ ſuū blāditijs et amplexibꝰ puellarū tentari. Qui dū oꝛaſſet ad dn̄m: ne a fera ſꝫ carnali cōcupiſcētia ſuperaret̄: ⁊ cōtinuo predicte puelle ſomno oppreſſe: nec cibū nec potum ſumere poterāt: ſed educte exterius ſtatim euigilabāt. Iterūqꝫ triclyniū introducte graui ſopoꝛe doꝛmitabāt. Cum aūt polemiꝰ ex hoc ad moꝛtē doleret: ⁊ amici eius hec oīa magie imputarēt: eidemqꝫ cōſulerēt: vt eruditā aliquā iuuenculam ſpecioſam ad eū introduceret: quam ille incantationibꝰ xp̄ianorū minime ſupeparo poſſet. Daria virgo prudentiſſima ⁊ eloquentiſſima: ac ſuper oēs ſpecioſa: ex dee veſte dicata eligit̄ ⁊ oꝛnatiſſimis veſtibus induta a patre rogat̄ vt ad iuuenē ingrediēs: eum dijs ⁊ patri reſtituat ſibiqꝫ maritū acquirat. Que gemmis ⁊ auro radiās ad Chriſanthū ingredit̄: ⁊ tātaqꝫ eū elegātia ſermonis alloquit̄: vt ſi eſſet ferro durioꝛ plūbo mollioꝛ redderetur. Dū autē eam Chriſanthus de pompa veſtiū argueret rñdit ſe nō ꝓpter pompā ſꝫ vt eū dijs ⁊ patri lucrifaceret: ſic indutā. Cū iterū Chriſanthus eā repꝛehēderet: qꝛ ꝓ dijs idola coleret: que nec ſe nec alios cuſtodire poſſent: ⁊ q̄ vīculis ferreis et plumbo coartata eſſent. Rn̄dit Daria qꝫ he imagines ꝓpter vulgꝰ ignobile foꝛmabant: marmoꝛe ⁊ metallo: vt quos cultoꝛ mēte ⁊ ſacrificijs colit: effigiata imagine oculis pſpicere poſſit. Tūc Chriſanthꝰ cepit pſcrutari q̄ eſſent dij quorū imagines colebāt. Et cū ſaturnū ꝓpꝛobaſſet filiorū interfectoꝛē: Iouē adulterū ⁊ inceſtuoſuꝫ ⁊ Martē homicidiorꝫ patratoꝛē: Mercuriū incātatoꝛē: Herculē ſuijpſiꝰ occiſoꝛē: ceteroſqꝫ deoſqꝫ flagitioſos ⁊ eorū quelibet malorū omniū inceſtoꝛē: ⁊ per ꝯñs tales deos miſerrimos: nec coli deberēt: nec deos dici: credidit daria ab eodē cōuerſa amboqꝫ ſancti ſpiritus copula vniti carnale matrimonium ſimulabāt. Fecitqꝫ Chryſanthꝰ occulte in domo ſua Dariā baptizari. Que intra dies paucos ſacris ībuta lr̄is vna cū viro ṽginitatis ꝑpetue votū emiſit. Et tā ꝑ Chryſanthū multitudo viroꝛū: qꝫ ꝑ Dariā multitudo cōuertebat̄ feminarum. ¶ Quapꝛopter excitata in vrbe ſeditione: Chriſanthus a p̄fecto celerino cōpꝛehēdit̄ ⁊ ſacrificare iubet̄. Sꝫ cū hoc recuſaret: tribuno claudio a pꝛefecto tradit̄: vt diuerſis ſupplicijs imolare cogat̄. Quē claudiꝰ dedit in cuſtodiā militibꝰ ſeptuaginta. Qui neruis crudis eū cōſtringūt: vt ſenſim ſe ſiccātibus neruis ac oſſa eiꝰ vix ꝑtingerēt ligamēta. Sꝫ ſtatiꝫ reſolutis neruis: iterū foꝛtioꝛibꝰ nodis vincit̄: ſed vincula cōtinuo dirūpunt̄. Deinde ab eiſdē pedibꝰ in cippo mittit̄: ſed repēte ligno putrefacto cippꝰ in puluerē vertit̄. Que cū milites magicis artibꝰ aſcriberēt lotio Chriſanthū ꝑfundere ceperūt: vt ab eo incantationes diluerent ſed aqua mox putētiſſima in roſeū odoꝛē cōuerſa eſt. Deinde vitulū excoriauerūt: ⁊ coꝛio illū nudū cinxerunt ⁊ in ſole ꝑ hoꝛas plurimas poſuerūt ſed coꝛiū nullā calefactionē ſentiēs in eadē viriditate ꝑmāſit. Iterū cathenis ferreis vincit̄ ⁊ in carcerē obſcuriſſimū mittit̄. Sꝫ lux ei nimia diuinitꝰ eſt infuſa: ⁊ vincula ſunt reſoluta. Que cū milites claudio nūciaſſent iuſſit ſctm̄ ad ſe adduci ⁊ nodoſis fuſtibꝰ cedi: ſed fuſtes in manibꝰ tenentium ſolidi quaſi ferrei erāt: cū vero percuterēt quaſi plume molles fiebāt. Qd̄ vidēs claudiꝰ cū vxoꝛe Hilaria ⁊ filijs Iaſone ⁊ mauro: ac p̄fatis ſeptuaginta militibus crediderūt: ⁊ baptiſati oēs coꝛonā martyrij ꝑceperūt. De quibꝰ ſupꝛa in eorū paſſione dictū eſt kalen. decembris. Audiens hec imperatoꝛ numerianus Chryſanthum in carcere Tulliano obſcuriſſimo ⁊ fetidiſſimo iuſſit recludi. Dariam vero ad publicū meretriciū locuꝫ adduci. Sed cōtinuo diuina miſericoꝛdia Chryſantho lux diuina odoꝛamēta ſancta p̄ſtant̄. Darie ꝑo leo de cauea amphitheatri fugiens cuſtos eiꝰ virginitatis dirigitur. Qui ingreſſus cellam: vbi virgo oꝛans proſtrata iacebat iuxta eam ſe poſuit quaſi ſecum videretur oꝛare. Mittitur quidam nefandus: vt virginem coꝛrumperet: ſed a leone captus in terram deijcitur qui ſine leſione eum tenens ad ſanctam vultu conuertitur: ⁊ quaſi innuens: quid de captiuo fieri iubeat: ſciſcitatur. Que pꝛecepit ne ipſum in nullo lederet ſed ad ſe audiendam venire permitteret. Leo igitur eum relinquens in oſtio cellule ſe poſuit: vt nec ille poſſet exire: nec alius introire. Vir autem ille viſo miraculo ⁊ auditis ſermonibus virginis conuerſus eſt ad chriſtum: ⁊ per vrbem diſcurrens deum chriſtianoꝛum verum omnium creatoꝛem pꝛoclamabat. Mittuntur venatoꝛes vt leonem capiant: ſed omnes a leone capiuntur: ⁊ ſine leſione ante pedes darie deponuntur: ⁊ ab ea conuertuntur. Tunc pꝛefectus in celle introitu copioſum ignem iuſſit accendi: vt leo cum daria comburantur. Quod leo timens rugire cepit: ſed eū virgo domini cōfoꝛtauit: qꝛ nec incendio cremaretur: neqꝫ ab alio caperetur: neqꝫ occideret̄: ſed moꝛte ſua moꝛeret̄: iubēs vt ſecurꝰ ꝑ ignem egrederet̄: qꝛ ille eū liberaret quem leo in ſe honoꝛaſſet. Tūc leo inclinato capite ꝑ mediuꝫ ignis illeſus egredit̄: ⁊ ꝑ turbas diſcurrēs neminē leſit: nec vllus eū exinde vnq̄ȝ cepit. ¶ Que oīa dū impatoꝛ audiſſet: iuſſit celerino p̄fecto: vt aut Chryſanthū ⁊ dariā ſacrificare compelleret: aut diuerſis penis afficeret: qui ſacrificare nolentem Chryſanthum iuſſit in equuleo ſuſpēdi: ⁊ ardētes ei lampades applicari. Sed

cōtinuo ligna oīa equulei cōminuūt̄: vincula rupta diſſoluunt̄: ⁊ lāpades extinguūt̄. Quicūqꝫ ṽo manū ad daria mittebāt: eoꝛꝫ nerui bꝛachioꝛꝫ ſtupebāt: qd̄ dū ſperaroꝛ a p̄fecto didiciſſet: ⁊ eū hec oīa magicis artibꝰ aſcriberet: iuſſit eos in viā ſalariā deduci ⁊ in arenario vtroſqꝫ deponi: ⁊ viuos terra ⁊ lapidibꝰ obrui. Sicqꝫ inuiolati ꝯiuges in fouea quaſi in vno lecto deponunt̄: ⁊ magis ſepulturā qꝫ penā excipiētes in chriſti laudibꝰ ꝑſiſtētes: terra ac lapidibꝰ obruunt̄. Sicqꝫ chriſto martyres conſecrant̄: ⁊ in eodē loco vſqꝫ in pꝛeſens digna celebratione venerantur. Paſſi ſunt aūt. viij. kalend. nouembris.

¶ De ſanctis Criſpino ⁊ Criſpiniano martyribꝰ. Capitulum .cvj.

Criſpinus et Criſpinianꝰ martyres fratres paſſi ſunt in ciuitate Sueſſionenſi ſub Maximiano imperatoꝛe agēte rictiouaro preſide. Hi cū beato Quintino martyre ⁊ alijs pluribus ex vrbe Roma egreſſi Sueſſionem venerūt ibidem peregrini habitare ceperūt: ibiqꝫ artem cōſutoriā calceoꝛū addiſcentes de laboꝛe manuū victum ſibi querebāt. Ad quos ꝓpter coꝛꝫ artes multi gentiliū veniētes ab eis ꝯuertebant̄. Deniqꝫ a rictiouaro preſide detēti inuenti ſunt calciamēta paupeꝛꝫ reſartientes qui dū chriſtum cōfiterentur: iuſſit eos pꝛeſes extendi ⁊ fuſtibꝰ cedi: deinde ſudes in eoꝛū vngulis mitti: ⁊ coꝛrigias ſingulas de doꝛſis eoꝛū tolli. Sꝫ oꝛantibus ſctis ſudes de manibꝰ coꝛꝫ exilierūt: ⁊ miniſtros percutientes quoſdā eoꝛum occiderūt quoſdā vero excecauerunt. ¶ Inde mādauit pꝛeſes vt ligatis molis ad colla eoꝛū tēpoꝛe hyemis in flumine axona: velut ſub glacie mergerentur: ſed eos nec aqua mergere: nec pe tre deprimere: nec frigus ꝯſtringere potuerūt: quin ꝓiecto onere ad ripā aliā fluminis deuenerūt. Poſtmodum in plūbo liquefactō deiecti: illeſi permanſerunt. Verum cū gutta plūbi in oculos pꝛeſidis inſiliens ipſum excecaſſet. Sanctos martyres in piceꝫ et oleū ⁊ adipē ſimul bullientia iactari fecit. Quos oꝛantes angelus domini noſtri ab igne illeſos eduxit. Vnde rectiouarꝰ iratus ſe in ignē pꝛecipitauit: ⁊ iuſto dei iudicio ſe cremauit. Maximianꝰ aūt audita moꝛte pꝛeſidis: die ſequēti ſanctos gladio puniri mandauit: q̄ decollati ſunt. viij. kalend. nouembris: quoꝛum coꝛpoꝛa beſtijs et auibus deuoꝛanda relicta diuina prouidētia permanſerunt intacta. Senex autem quidam cū germana ſua vetula ab angelo monitus coꝛpoꝛa inde tulerunt. Venienteſqꝫ ad fluuium axonam in nauicula diuinitus ibidem pꝛeparata ea poſuerunt: ⁊ cōtra ictum fluminis ſine remo vel remige deo duce ad locum ſibi oſtenſum peruenerunt: et ſanctoꝛum coꝛpoꝛa ſine vllo pondere poꝛtātes: ita vt magis ipſi a coꝛpoꝛibus poꝛtari viderētur: in quodam eoꝛū tugurio ſecreto ſepelierūt: vbi perſecutiōe ceſſante honoꝛ eis a chriſtianis cōdebitus impenſus eſt: ⁊ baſilica eoꝛum nominibus fabꝛicata.

¶ De ſanctis .xlvj. martyribus. Cap. cvij.

Quadragintaſex milites rome paſſi ſunt ſub Claudio imperatoꝛe: qui audientes qꝫ Tryphonia regina quondam vxoꝛ decij ad chriſtum cum filia Cyrilla conuerſa eſſet: vt dictū eſt ſupꝛa in legenda ſancte Tryphonie decimo quinto Kalēd. nouēb. Venerūt ad Iuſtinū preſbyteꝝ: ⁊ ab eo baptiſmi gratiā petierūt: q̄ clerū Romanū cōgregauit vt oꝛdinarēt ep̄ꝫ vrbis Rome: in locū ſancti Sixti pōtificis martyrizati q̄ oēs Dionyſium papaꝫ elegerunt: ipſumqꝫ per manus Maximi ep̄i oſtienſis conſecrari fecerunt. Conſecratus autem Dionyſiꝰ baptizauit predictos milites quadragintaſex a Iuſtino preſbytero ſibi oblatos. Audiens hoc Claudius iuſſit teneri milites ⁊ virginem Cyrillā olim decij filiam: ⁊ congregato exercitu armato in palatio ſaluſtij mandauit .xlvj. milites ſibi p̄ſentari. Quos xp̄m ꝯfitentes p̄cepit foꝛas muros poꝛte ſalarie duci: ⁊ in ciuitate figlina omnes capite cedi. Quoꝛum coꝛpoꝛa Iuſtinus ⁊ Ioannes preſbyteri noctu rapuerūt: ⁊ in via ſalaria iuxta clunium cucumeris cum alijs .cxxj. martyribus ſepelierunt .viij. Kal. nouembris. Inter hos autem fuerunt quatuoꝛ milites chriſti precipui ſcilicet Theodoſius: Lucius: Marcus ⁊ Petrus.

¶ De ſancto Minyate martyre. Cap. cviij.

Minyas martyꝛ paſſus eſt ſub perſecutione decij Ceſaris apud floꝛentiam ciuitatē. Ad quam dum decius perueniſſet: Minyatē tentū ⁊ ſibi pꝛeſentatum ac ſacrificare nolentem: leopardo feꝛociſſimo ſubijci fecit: ſed oꝛāte ſancto fera extincta eſt. Deinde ipſum nuduꝫ oleoqꝫ peruncutum in foꝛnacem ardentē mitti iuſſit. Angelus autē dn̄i vt olim cum tribus pueris cū eo deſcendit: ⁊ flammā extinxit: ⁊ ſanctꝰ illeſus omnino permanſit. Tūc decius leoneꝫ ei adhiberi p̄cepit: ſed ſigno crucis edito leo interijt. Deinde mādauit eum in equuleo leuari ⁊ diutiꝰ toꝛqueri: ⁊ poſtmodum inde deponi ſudeſqꝫ ligneas acutas ſub vngulis manuum ipſiꝰ affigi. Qui ab angelo confoꝛtatꝰ oīa ſupplicia patientiſſime tolerauit. Poſt hec iuſſit Decius plumbum liquafactū eius auribꝰ inſtillari. Cui tñ ipſe chriſtꝰ in iuuenis ſpecie candida veſte: vt ſol facie fulgēs apparuit: eumqꝫ cōſolatus ad tolerantiam conſtantius animauit. Inde mādauit Ceſar aures illiꝰ ferro perfoꝛari: ſꝫ apparente iterꝫ ei angelo quidam ex miniſtris eum vidēs conuerſus eſt. Demum decius Minyatem ad templum martis adduci fecit: ⁊ eidē auri ⁊ argenti ac gemmarū quantitatem nō modicā obtulit ſi ſacrificare vellet: eo qꝫ ipſꝫ antiqua amicitia plurimū dilexiſſet. Duꝫ autem omnino immolare recuſaret: iubente Ceſare decollatus eſt. viij. kal. nouemb. Et ſepultus eſt a chriſtianis in ciuitate Floꝛentia. ¶ Sanctꝰ Phridianus ep̄s Floꝛētius eccleſiā Minyatis martyris trās flumē arni poſitā ſepiꝰ viſitabat. Cum aūt die quadam inundatione nimia flumen naui tranſire non poſſet: ⁊ naute quidam vltra flumen exiſterent: ſanctuſqꝫ epiſcopus tranſire curaret: nauteqꝫ illi periculo poſtpoſito beati martyris confiſi meritis ad ep̄m tranſuadendum venire diſponerent ſubito ſe citra flumen inuenerunt: ⁊ ep̄m tranſpoꝛtantes ſine periculo fluuium tranſierūt: Tunc ſanctus ep̄s ciueſ ꝑ ſpiritū nūciauit ciuibꝰ illis hoc a deo ſanctū Minyatem obtinuiſſe vt nemo in aqua illiꝰ fluminis necari poſſet. Qd̄ vſqꝫ hodie ita extitiſſe refert̄: vbi poſtmodū eccl'ia in honoꝛe ſancti Phridiani ep̄i fabꝛicata eſt.

¶ De ſancto Frontone epiſcopo. Cap. cix.

Fronto epiſcopus apud Petragoꝛicēſi. ciuitatē claruit. Qui ex eadē vrbe oꝛiūdus: a iuuētute deo deuotꝰ. Rome a beato Petro baptizatꝰ ⁊ ep̄s oꝛdinatꝰ: ad eandē ciuitatē cū Gregorio pꝛeſbytero ad pꝛedicandū miſſus eſt verū poſt dies tres itineris moꝛtuo Gregoꝛio: Frōto ad Petrū rediit acceptoqꝫ ipſiꝰ baculo ſuper coꝛpus defuncti illum poſuit: et ſocium excitatum de moꝛte recepit. Sicut de hoc ſupꝛa dictum eſt in paſſione Petri apoſtoli. iij. Kalendas iulij. Veniens autem Fronto

ad ciuitatem Petragoricam verbo ⁊ exemplo multos ad chriſti fidē cōuertit: ⁊ .lxx. monachos ibidem ad ſeruiendū dño cōgregauit. Sed a prefecto ciuitatis ſquirio noīe perſecutionē paſſus eſt: qꝛ quos iſte baptizabat: ille decollabat: vnde ipſe ſumptis ſeminibꝰ olerū: monachos ſuos aſſumpſit: ⁊ eremū deſertiſſimā petijt. Ueniens autē ad locum ſuper fluuiū dordonē: draconē ingentē ⁊ ſerpētum multitudinē ibidē habitātem chriſti virtute fugauit. Ibiq꜓ cū fratribus deo ſeruire cepit ⁊ olerum ſemina ſeminauit. Deficientibus vero eis cibis angelus dñi ſquirio preſidi per noctē apparuit: et ei diuinam vltionē comminatur: niſi ſanctis viris ſubueniat percuntibꝰ fame. Ille vero territus amicos cōſuluit: ſed quo ſancti dei abiiſſent: penitꝰ inuenire non valuit. Poſt dies tres nocte iterū angelo eidē apparente plagis percuſſus eſt. Qui amicis iterū conſultis .lxx. camelos cibis monachoꝝ onerat: ⁊ deo Frōtonis eos cōmendat. Qui duce dño ad eremū ſancti viri recto itinere puenerunt. Sctūs aūt eps onerum medietatē depoſuit: ⁊ cum reliquo camelos remiſit. Qui eadē via qua venerant reuerſi ſunt ad dñm ſuum. Qđ cernens preſes in chriſto credidit: ⁊ Frontonem inueſtigatū adijt: atq꜓ Gregorius ab eo vocatꝰ ſacrū baptiſma ſuſcepit: eiq꜓ in eremo deccetero miniſtrauit. Sanctus autē vir poſt multos labores in pace quieuit .vij. kalend. nouēbris. Sepultus Petragorice virtutibus clarens.

De ſancto Demetrio martyre. Cap. cx.

Demetrius martyr

apud Theſſalonicam ciuitatem paſſus eſt: ſub Maximiano imperatore. Hic a ſua iuuentute chriſtianus et deo ſeruiens nobilis fuit ciuis ipſius Theſſalonice ciuitatis et miles ſtrenuus. Qui tamē chriſtū dominū predicabat: et multos ad fidem conuertebat. Ingreſſus autē imperator Theſſalonicam: audiēs de demetrio ipſū comprehendi fecit et in carcerem mitti. Erat autem cum imperatore gygas fortiſſimꝰ et aſpectu terribilis nomine libeus. Qui de mandato auguſti cum chriſtianis dimicans: eos brachijs ad ſe conſtringens ad terram allidebat: ſtatim ſpiritum exhalabant. Multi etiā alij ab imperatore diuerſis penis affligebantur. Cum autem demetriꝰ eſſet in carcere poſitus: ſcorpionē iuxta pedes ſuos cauda eum percutere ſatagentem vidit: quem edito crucis ſignaculo ſtatim extinxit. Cui oranti cōfeſtim angelus apparuit: atq꜓ in chriſto confortatus coronam capiti eius impoſuit. Uerum dum imperator cogitaret demetriū cum libeo experiri: Neſtor quidam chriſtianus ſe nocte ſancto Demetrio obtulit dicēs quod certamē hoc aſſumere deliberaſſet: rogans vt ſanctus martyr pro ſe dominum exoraret. Qui ab eo confortatus die ſequenti imperatori ſe preſentauit: ſeq꜓ chriſtianum aſſeruit: offerens ſe cum libeo dimicare: et pro demetrio certamen aſſumere. Dum autem imperator illum precibus retrahere non poſſet: victori munera promiſit. Neſtor igit̄ duellum ingreſſus libeum ad terram proſtrauit: ⁊ proſtratum occidit. Imperator autem hoc videns: et gygātem chriſtianorum vltorem amiſiſſe dolens contra eius ſponſionē Neſtorem a militia ſoluit: ⁊ de ciuitate eiecit: Demetrium quoq꜓ qui interfectiōis cauſa fuerat iuſſit in carcere occidi. Milites autem ad carcerem venerūt: ⁊ gladiū in eius pectore demerſerunt. Sicq꜓ orans cum palma migrauit ad dominum. Cuius corpus a chriſtianis occultatum eſt propter timorem paganoꝝ. In quo loco deꝰ mirabilia operabat: vbi cūctoꝝ egritudines ſanabātur. Sed ꝓceſſu tēporis a Leontio chriſtiano de illirico veniēte ad ꝑfecturā theſſalonice ciuitatis corpꝰ ſcti martyris leuatum eſt et digno honore conditum: eccleſia eiꝰ nomini mire magnitudinis fabricata: vbi et quieſcit miraculis pollens. Paſſus eſt autem ſcđm vſuardum .vij. kalendas nouēbris: ſecundum Adonem .viij. idus octobris.

De ſancto Euariſto papa ⁊ martyre. Cap. cxj.

Euariſtus papa ⁊ martyr:

natione grecꝰ ex patre iudeo noīe iuda de ciuitate bethleem: anacleto pōtifici in ep̄atu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos decē: menſes ſeptem dies duos. Hic titulos in vrbe roma preſbyteris diuiſit. Hic conſtituit vt ſeptē diaconi eſſent in vrbe: q̄ cuſtodirēt papā predicātē ꝓpter ſtylum erroris: ꝗ poſſet īponi ep̄o ab emulis: ⁊ ſic a maleuolis infamaret̄ ⁊ v̄bo diuino ab inſidiantibꝰ detraheret̄ qui etiā ſemꝑ parati eſſent ad obſequiū ꝓbēdū in miſſarū ſolennijs. Cōſtituit etiā vt cōiugium a parētibus publice fiat: ⁊ ſponſe ſolēniter a viris ſponſant̄ ⁊ tradant̄ nuptui: ⁊ demū a ſacerdotibꝰ benedicant̄: qui etiā ſub ꝑſecutione traiani martyrio coronatꝰ eſt: ⁊ ſepultꝰ eſt iuxta corpus beati petri apoſtoli in vaticano .vij. kalendas nouembris. Hic fecit ordinationes tres per menſem decembrem: preſbyteros ſeptem: diaconos duos: ep̄os per diuerſa loca numero quinq꜓. Et ceſſauit epiſcopatus dies vigintiocto.

De ſanctis Rogatiano ⁊ Feliciſſimo martyribus. Cap. cxij.

Rogatianꝰ preſbyter

⁊ Feliciſſimꝰ martyres apud aphricam ſub decij ⁊ valeriani ꝑſecutione paſſi ſunt: ⁊ illuſtri martyrio coronati. De quibus beatꝰ Cyprianus in epiſtola ad confeſſores de rogatiano iuniori mentionem facit: eos magnifice cōmēdās. Paſſi ſunt autem .vij. kal. nouēbris: Hec Ado.

De ſancto Frumentio epiſcopo. Cap. cxiij.

Frumentius epiſcopus

apud indiam claruit, tp̄e cōſtantij imperatoris. Fuerunt aūt duo pueri romani chriſtiani: ſcꝫ Frumētius ⁊ Hedyſius tempore conſtantini magni auguſti: qui dū ſub annis puerilibꝰ eſſent x̄piani: cū metropio quodā p̄ſbytero coꝝ magiſtro: interna inde ſuperioris locorū orbis perſcrutādi gratia penetrarūt: vbi nūq꜓ adhuc chriſti fuerat euangelium predicatū: quia dicto preſbytero literis imbuebantur. Romanis vero tunc tēporis pacis federa indis violātibꝰ: cūcti qui de latinorū populo per totam indiā reꝑti ſunt capti ⁊ trucidati fuerunt. Inter quos prefati pueri ſub arbore lectiones ſuas repetentes a barbaris cōp̄hēſi vita illis remiſſa quia pueri: ⁊ regi indorū ſunt preſentati. Quorū alter rex ſcilicet hedyſium ſibi pincernā fecit: frumētio v̄o rationes ſuas ⁊ ſcrinia conceſſit. Cum autē rex ad mortē inſtaret: filio paruulo regnū: pueris v̄o p̄fatis libertatē reliq̄t. Quo mortuo ad p̄ces regine cū filio paruulo: donec adoleſceret ꝑmāſerunt. Frumētius igit̄ noīe paruuli regnū gubernabat: vñ occaſione accepta x̄pianos in vniuerſo regno conuocauit: ⁊ eccleſias edificādi libertatē conceſſit chriſtumq꜓ publice annunciās multos de populo ad fidē x̄pi cōuertit. Sanctus v̄o hedyſiꝰ ad tyrū italie ciuitatē ꝓ viſendis parētibꝰ abijt. Frumētiꝰ aūt ꝓperās alexādriā venit: ⁊ athanaſiū tūc ip̄iꝰ vrbis ep̄m rogauit vt nouellis x̄pianis ep̄m delegaret. Athanaſius autem frumentiū eundem ep̄m cōſecrauit: ⁊ cū authoritate plena pontificis ad indos remiſit. Qui predicationis officiū in ipſa prouincia fideliter adminiſtrans ⁊ multis ſignorū ⁊ miraculorū virtutibus coruſcans: pene omnes ſuperioris indie gentes ad chriſtū adduxit: plenuſq꜓ ſanctitate in pace quieuit .vj. kalēdas nouēbris. Glorioſe ſepultꝰ in regia ciuitate.

De ſanctis Uincentio Sabina ⁊ x̄piana virginibus ⁊ martyribus. Cap. cxiiij.

Uincētius martyr

Sabina et chriſtiana virgines paſſi ſunt ī hiſpania ciuitate abella ſub p̄ſide daciano. Qui primo in equuleo ab eo ſunt extenti vt oēs cōpages mēbrorū eorū ſoluerētur. Deinde capita eorū lapidibus ſuppoſita vſq꜓ ad excuſſionē cerebri validiſſimis vectibus ſūt cōtuſa atq꜓ ita coꝝ martyriū cōpleuerūt .vj. ka. nouēbris: vt đt Ado.

De ſanctis Symone ⁊ Juda apl̄is. Ca. cxv.

Symon chananeꝰ

et Juda ſiue tadeus apoſtoli fratres germani fuerunt Jacobi minoris et Joſeph iuſti filij marie cleophe que alpheo nupta fuit. De quo ſupra dictum eſt in legenda ſancte anne .vij. kalen. auguſti. Judas autem ad abagarū regem edeſſe miſſus fuit poſt domini aſcenſionem. Cū em̄ dictus rex infirmitate nimia eſſet oppreſſus audiens de miraculis chriſti tunc in iudea predicantis miſit ei epiſtolā rogās vt ad ſe venire dignaretur ⁊ eum ab infirmitate curare aſſerens eū dei filium: cū tamē adhuc eſſet gētilis. Cui ieſus ꝑ epiſtolā reſpondit ꝙ oporteret ip̄m omnia cōplere ꝓpter q̄ miſſus fuerat: ⁊ poſtea ab eo q̄ miſerat illum in celū recipi. Promittens ꝙ vnū ex eius diſcipulis poſt eius aſcenſionem ad eū mitteret: qui eū ab omni egritudine liberaret. Poſtea vero ꝙ̄ dominus aſſumptus eſt: vt in hiſtoria eccleſiaſtica legit̄: miſit thomas apoſtolꝰ thadeū: qui et iudas dictus eſt ad abagarum regē iuxta domini promiſſionē: viditq꜓ rex in vultu thadei mirum ⁊ diuinū ſplendorē ⁊ cōtinuo in chriſtū credidit: eiuſq꜓ diſcipulum adorauit. Et cū leproſus eſſet vt in quibuſdam libris legitur thadeus eū tetigit: ⁊ mox plenam mūdationē accepit: ⁊ baptiſmū ſuſcepit. Scripſit autem iudas apoſtolus vltimā de .vij. que canonice dicūtur epiſtolā: que qꝛ in libro enoch apocrypho teſtimoniū ſumpſit a populiſq꜓ repudiatur: vſu tamē et authoritate maiorū īter ſanctas meruit cōputari ſcripturas: vt dicit hieronymus libro de viris illuſtribus. Judas primo in meſopotamia ⁊ ponto predicauit. Symon vero in egypto: deinde ambo in ꝑſidē venerūt ⁊ ibidem duos magos zaroen ⁊ arphaſath quos mattheus de ethiopia fugauerat inuenerūt vt ſupra dictū eſt in eius paſſione .xj. kalen. octobris. Qui per magicas incantationes multa ſigna faciebant: et populum multis ludificabant. Tunc baradach dux xerxis regis babylonie ad prelium cōtra indos profecturus nullū a dijs ſuis potuit habere reſponſum. Pergentes autē ad phanum proxime ciuitatis a dijs illorū audierūt ꝙ ꝓpter apoſtolos qui illuc venerant dij ſui reſpondere non poterant. Quos dux requiſitos ⁊ inuētos interrogauit q̄ eſſent: vel qua de re veniſſent. Qui ſe genere hebreos cōditione chriſti ſeruos ⁊ apoſtolos eſſe reſponderunt: cauſā vero ſalutis illorū illuc veniſſe dixerūt. Cū aūt dux diceret ꝙ dijs ſuis potētiores illos fore cognoſceret: ideoq꜓ cū eos de fine belli interrogaſſet apoſtoli reſponderunt ꝙ ad hoc vt deos illos mēdaces fore cōprobarēt ꝑmittebat eis dare reſpōſa: vt ex euentu facti mentitos eos fuiſſe appareret. Tūc phanatici bellū dixerūt futurū ⁊ multū hincinde populum ruiturū. Apoſtoli autē verba illorum deridentes ducem hortati ſunt: dicentes pacem ſecum adduxiſſe: ⁊ die ſequenti hora tertia legatos indorum ad eū venturos eſſe: ſicq꜓ ſe poteſtati eū pace velle ſubijcere. Pontifices vero cōtradicentes apoſtolos deceptores aſſerebant: qui ideo ducem ſecurū reddere vellent: vt ip̄m incautū hoſtes facilius occuparent. Dux vero vtroſq꜓ vſq꜓ in craſtinū cuſtodiri fecit: vt rei euentu veraces honorarent̄: ⁊ mēdaces punirentur. Cum autem die ſequenti quod apoſtoli p̄dixerāt eueniſſet: ⁊ dux pōtifices incēdere vellet: ꝓhibuerūt apl̄i ne hoc fieret: qꝛ miſſi erāt nō veniētes occidere ſed mortuos viuificare. Et cū oīa bona illoꝝ dux apoſtolis vl̄ ſaltē partē vellet donare: apl̄i nihil omino aſſenſerunt recipere. Dux v̄o miratus illos ad regē xerxem duxit: et deos in effigie hoīm latentes eſſe aſſeruit: atq꜓ cūcta que per eos ſibi contigerant narrauit. Magi vero econtra ibidē exiſtentes illis detrahebant: eos vanos ⁊ mēdaciſſimos aſſerentes. Quod vt comprobarent aduocatos quoſdam coram ſe poſitos ſuis artibus ita mutos fecerunt vt nec nutibus loqui poſſent. Deinde illos loqui permiſerunt: ſed immobiles eſſe fecerunt. Deinde eis greſſum reddiderunt: ſed apertis eos oculis excecauerūt. Dux vero aduocatos illos confuſos ad apoſtolos duxit: vt eorum interuētu a magorum incantationibus liberarentur. Sed cū illi apoſtolos pannoſos deſpexiſſent: ſymon eos in fide chriſti docuit: ⁊ ne deccetero magos illos timerent cōfortauit. Et cū in eorum frontibus conſignati eſſent: ⁊ in chriſtum crederent: ad regem coram magis ingreſſi ab illis ſuperari non potuerūt. Irati magi multitudinem ſerpentum venire fecerunt. Sed apoſtoli veniētes pallia ſua de ſerpentibus impleuerunt: et in magos proiecerunt mandantes ne illos occiderent ſed ſolum morſibus cruciarent. Quod cū ſerpentes facerent apl̄i iterū eis impoſuerūt vt omne venenū qđ infunderāt reuocarent: ⁊ ſic ad ſua loca redirent. Maiores autē cruciatus magi ſenſerūt cū ſerpētes venenū retrahebāt: ꝙ cum ipſum primitus infundebāt. Apl̄i autē triduo doloribus cruciari permiſerūt vt vel ſic ab eorum malitia cōuerterent̄. Cum ergo tribus diebus ſine cibo et potu ⁊ ſomno manſiſſent: ⁊ nec ſic reſpicere vellēt: apl̄i eos ſanos fecerūt: ⁊ libere quo vellent abire permiſerūt. Qui in eorū malitia perdurātes ab eis fugerūt: et pene cōtra eos totam perſidem commouerūt. Poſt hec filia cuiuſdam principis ex fornicatione cōcepit: ⁊ filium pariens quendam ſanctum diaconē apoſtoloꝝ diſcipulum nomine euphroſinum infamauit: ꝙ ipſe eā virginem violauerat ⁊ ex ipſo puella cōceperat. Cūq꜓ parētes puelle diaconū occidere vellēt: apoſtoli aduenīūt: ⁊ quādo puer natus fuerit requirūt. Qui reſpōderūt ꝙ illa die prima hora diei. Apoſtoli vero puerū ad ſe portari iuſſerūt: ⁊ coram diacono ſtatuerunt. Adiurantq꜓ puerū in chriſti nomine vt ſi diaconꝰ ille eū genuiſſet coram cunctis debeat ꝓpalare. Infans vero diſerte reſpōdit ⁊ diaconum iuſtum et ſanctum aſſeruit: qꝛ nūq̄ carnem ſuā coinq̄nauit. Cū autē parētes inſtarēt vt apl̄i quererēt quis author ſceleris fuiſſet dixerūt ſe innocētes abſoluere debere: nō autem nocētes prodere. Cōtigit etiam eo tempore vt due tigrides ferociſſime que in ſingulis caueis erāt clauſe prodeūtes fugerāt ⁊ oēs ſibi occurrētes deuorarent. Ad quas apoſtoli venerūt ⁊ eas in nomine dñi velut oues manſuetas reddiderunt: ita vt inter homines de die pacifice habitarēt: ⁊ veſpere ad ſpelūcas ſuas redirēt. Apl̄i autē ꝑ annū vnū ⁊ mēſes tres in babylonia ꝑmāſerunt: ⁊ pluſ ꝙ̄ ſeptuaginta milia hoīm exceptis paruulis ⁊ mulieribus cōuerterūt: quos oēs cū rege xerxe ⁊ regina Buina ⁊ filio eutropio baptizauerūt eccleſias cōſtruentes et preſbyteros ac clericos ordinātes. Predicti autem magi ad ciuitatem ſuam venientes ſeptuaginta idolo

rū pontifices ibidē exiſtentes ſeduxerūt: vt cum illuc
apoſtoli venirent aut eos ſacrificare compellerent aut
penitus perimerent. Perluſtrata igit̄ circūquaqꝫ oī ꝓ
uincia cū apoſtoli ad dictā vrbem deueniſſent: predicti
pontifices cū oī populo eos capiūt: ⁊ ad templū ſolis ⁊
lune deducunt. Demones aūt ꝑ energuminos clama⸗
bant ꝙ eos apoſtoli incendebant. Angelus autē domi
ni eis apparuit: ⁊ vt alterū ex duobꝰ eligerēt illos mo⸗
nuit aut omnium in tēplo exiſtentiū repentinū interi
tum aut ſuū martyriū. Qui cū martyriū elegiſſent: vt
populū ad penitentiā reducere poſſent. Facto in eis ſi⸗
lentio demonijs cūctis audientibus imperarūt: vt de
illorū ſimulacris exirent ⁊ illa cōfringerēt. Statimqꝫ
duo ethiopes nigri ⁊ nudi de idolis exierunt: ⁊ fractis
illis cū diris vocibus abſceſſerūt. Quod videntes pon
tifices in apoſtolos irruerūt: ⁊ eos protinus trucida⸗
runt. Tunc erumpentibus fulgoribus ⁊ tonitruis tē⸗
plum trifarie ſcinditur: ⁊ magi ictu fulminis in carbo
nes vertuntur. Rex autem babylonie xerxes apoſtolo⸗
ruꝫ corpora ad ciuitatē ſuā tranſtulit: ⁊ in eorum hono
rē eccl'iā mire magnitudinis fabricauit. Paſſi ſunt aūt
ſancti apoſtoli dn̄i ſymō ⁊ iudas. v. kalen. nouembris.

De ſancto Abdia epō ⁊ cōfeſſore. Cap. cxvj.

Abdias epiſcopꝰ

babylonie fuit: q̄ a ſāctis apoſtolis
Symone ⁊ Iuda in fide chriſti do⸗
ctus: eorūqꝫ diſcipulus ⁊ ab eiſdē cō
ſecratus eſt epūs. Qui poſt martyriū
apoſtolorū eorū paſſionē hebraica
lingua cōſcripſit: quā eutropiꝰ epūs
filius xerxis regis: de quo dictuꝫ eſt
ſupra pridie kalendas maij: in grē⸗
cum tranſtulit: eamqꝫ poſtmodum
aphricanꝰ in latinū vertit. Hic in ci
uitate babylonie perſarum predicationis officio fide⸗
liter inſtitit: eoqꝫ ſolicite adminiſtrato in pace quieuit
ſepultus babylonie iuxta corpora apoſtolorum.

De ſancto Pharone epō. Cap. cxvij.

Pharo epiſcopus

meldeñ. clarnit apud ipāꝫ ciuitatē
Hic fuit frater ſancte phare ꝟginis
de q̄ infra dictū eſt. vij. idꝰ decēbris.
Qui ⁊ ꝓpoſitus palatio clotharij: ⁊
theodeberti: ⁊ theodorici regū fran
corū ſtrenue regalia adminiſtrabat.
Dū aūt ad pharā ſororē ſuā viſitan
dā vocatꝰ acceſſiſſet: ab eadē ſuaſus
ſecūꝫ reliq̄t. Et cōi voto ipiꝰ ⁊ cōiu⸗
gis blidechildis ipē clericatū aſſūpſit: vxorēqꝫ ſacro ve
lamie ꝯſecrari fecit. Ipē aūt mie opibꝰ ſolicite intētus
dn̄o deuote ſeruiuit: eccl'iā ſcti ſtephani ciuitatis meldē
ſis pauꝑrimā copioſe ditauit: ⁊ ī ea in dn̄i obſequio re⸗
ſedit. Hic etiā chilenū fratrē ſuū ad ꝓuinciā attrebatē
ſeꝫ ad ꝑdicādū miſit: q̄ ibidē miraculis claruit. Die
q̄dā cū eodē chileno pharo ad mēſaꝫ ſedebat: ⁊ vas vi⸗
treū vino plenū cadēs in terrā cōfractū eſt: qđ ſanctꝰ
chilenꝰ reintegrauit: vinūqꝫ effuſuꝫ adeo ī vaſe recuꝑa
uit ꝙ neqꝫ terra madefacta videret̄ recuꝑatūqꝫ vinū
chilenꝰ pharoni ꝑſentauit ⁊ pharo deo grās egit. Mor
tuo ꝟo valpetro epō pharo ab oī pplō in ſucceſſorem
eligit̄ ⁊ a rege clothario approbat̄. Qui cū die paſche
pueros ꝯfirmaret infantē a natiuitate cecū chriſmate
ꝑungens illuminauit. Trāſiēs ꝑ ciuitatē aūt carceres
vinctos a vīculis abſolutos de cuſtodia ſolo ꝟbo edu⸗
cit. Uerū cū aliquādo allectꝰ de memoria pulchritudi⸗
nis eiꝰ vxori ad eā miſit vt ſe viſitaret. Illa aūt cū bis
recuſaſſet: tā dē tertio vocata cilicio īducta ⁊ vultu abie
cta ad eū venit: ⁊ ſancti viri immūdā cogitationē exti⸗
xit. Dū autē nauis quedā cū multis in flumine fuiſ⸗
ſet ſubmerſa pharo ad ripā amnis accedens tādiu ter
re proſtratꝰ orauit donec nauis cū oībꝰ qui ſubmerſi
fuerāt viuentibꝰ emerſit: ⁊ ad fluminis ripā peruenit.
Cū ad ꝓces andoeni epī eccl'iaꝫ ī ſolo rhotomagenſi
cū ſanctis amādo ⁊ eligio dedicaret: ⁊ tabula marmo⸗
rea altari cōſecrato ſupponi deberet caſu de manibus
miniſtrorū collapſa ꝑ mediū ſciſſa eſt. Quā ſctūs pharo
cū ceteris epiſcopis ſuis orationibꝰ reintegrauit. Qui
epiſcopatum ſuū feliciter per annos. lxvj. gubernauit
⁊ clarꝰ ſanctitate ad chriſtū migrauit. v. kal. nouēbris.

De ſancta Cyrilla virgine ⁊ martyre.
Capitulum. cxviij.

Cyrilla ꝟgo ⁊ mar

tyr Rome paſſa eſt ſub claudio im⸗
peratore. Hec olim filia decij ceſaris
vna cum matre tryphonia regina
ad chriſtum conuerſa et a ſancto ꝑſ⸗
bytero iuſtino baptiẓata eſt: vt dictū
eſt ſupra in legenda tryphonie regi⸗
ne decimoquinto kalen. nouēbris.
Mortua vero tryphonia claudius
cyrillam teneri fecit cum militibus
quadragintaſex: de quibus ſupra in
eorum paſſione actum eſt. viij. kalendas. nouembris.
Quibus omnibus martyrizatis imperator cyrillaꝫ ſa⸗
crificare nolētem gladio necari precepit. Cuius corpꝰ
iuſtinus preſbyter iuxta corpora hippolyti martyris et
ſociorum ſepeliuit quinto Kalen. nouembris: vbi ⁊ try
phoniam reginam ipſe recondiderat.

De ſancto Joanne epiſcopo auguſtudinenſi.
Capitulum. cxix.

Joannes epiſco⸗

pus auguſtudinenſis vt ſcribit Be⸗
da libro. v. cap. ij. geſtis anglorūꝫ mi
ra ſanctitate claruit. Hic longe a ciui
tate ſua fere miliario cum dimidio
māſionē ſecretiorē nemore circūda⸗
tā habebat: in qua ꝑ totā quadrageſi
mā manere cōſueuerat: habēs ſecū
paucos viros ſpūales: cū q̄bꝰ deo va⸗
caret ⁊ pauperē quēpiā in quo xpm
refoueret. Cū aūt ſemel incipiēte. ꝗl.
illuc veniſſet ⁊ adoleſcētē mutū a natiuitate totūqꝫ ſca
bioſuꝫ ⁊ in capite fur furcū ſecū aſſumpſiſſet eidē quo⸗
tidi anū vicerū ꝑſlās finita prima quadrageſime ſepti⸗
ma dn̄i linguā eiꝰ breuiſſimā tetigit ſigno crucis edito
loquēdi ei facultatē ⁊ vſum cōceſſit. Scabredinē aūt eiꝰ
adhibito medico curari fecit. Ita vt capillis pulcherri
mis ⁊ criſpis limpido vultu et noua loq̄la decoratus
quo dāmō reinueniſſe videret̄. Quadā die ad mona
ſteriū virginū qđ netadū dr̄ deuenit: vbi erat virgo q̄⸗
dā abbatiſſe carnalis filia quā in ſeculo ex marito ge⸗
nuerat q̄ ex flebotomia in. iiij. luna facta brachiū adeo
tumefactū habebat: ꝙ ipſiꝰ oīno vſu carebat. Quā dn̄i
ſctūs vir ad ꝓces abbatiſſe tetigit cōfeſtim brachiū eiꝰ
ſanū fecit. In villa duūmiliū cū eccleſiā cōſecraſſet ⁊
miſſam celebraſſet vxori comitis buci q̄ diebꝰ. xl. ipos
corꝑis graui calore detēta iacuerat: de aqua cōſecratio
nis bn̄dicta miſit: vt ipſa exinde biberet ⁊ corpꝰ abluc⸗
ret. Qđ dū illa feciſſet ab oī mox egritudine ſanata ſur
rexit: ⁊ continuo diſcumbentibus in menſa miniſtra⸗
uit. Aliquo quoqꝫ tēpore vocatus ad dedicādū aliā
eccleſiam comitis addi officio peracto ad vnū ex pue⸗
ris comitis graui lāguore detētum iamqꝫ in extremis
laborātem intrauit: ⁊ cum benedicens ad mēſam cum
comite diſcubuit. Cum autem puer poſt modicum bi
bere petiſſet: et ioannes vinum a ſe benedictum ei mi⸗
ſiſſet: puer potans illud ſtatim valens de lecto ſurre⸗
xit: ⁊ cum ceteris ad mēſam comedit. Cū ad quod⸗
dam monaſteriū pergeret ⁊ iuuenes equitantes equos
ad curſum certatim compellerent: vnus illorum a ſan

cto viro currere ꝓhibitꝰ dū curſum cepit: lapſus in la⸗
pide caput colliſit: ⁊ cerebrū pene excutiēs: die illo ⁊ no⸗
cte quaſi mortuꝰ iacuit. Pro quo vir dn̄i in orationem
ꝑnoctans mane caput eiꝰ tetigit: ⁊ ab omni ꝓtinꝰ dolo
re ⁊ leſione curauit. Primo tū ipſuꝫ cōſitentē ꝙ a quo⸗
dam ꝑſbytero heretico fuerat baptiẓatus catholice ba
ptiẓauit. Mā ſit aūt in epatu annis. xxxiij. Et pre nimia
ſenectute adminiſtrare nō valēs ſucceſſorē ſibi vilfridū
ordinauit: ⁊ epatum reſignās in monaſterio ꝑdicto habi
tauit: vbi ⁊ in pace q̄euit. iiij. kalē. nouēbris. Sepultuſ⸗
qꝫ eſt in porticu ſancti petri in monaſterio quod dr̄ ſyl⸗
ua clerorū anno domini. cccccccxxj.

De ſancto Narciſſo epō. Capi. cxx.

Narciſſus epūs hie

roſolymorū tp̄e aurelij Antonini im⸗
peratoris claruit. Qui multis mira⸗
culis coruſcauit. Die quadā ī vigilia
paſche dū oleū luminaribus deeſſet
nec vñ infunderet̄ haberēt aquā bn̄⸗
dixit: ⁊ lāpadibꝰ infundi fecit: ⁊ pluſq̄
eēt oleū lumē fouit: ⁊ clarā lucē reddi
dit. Quodā ꝟo tp̄e dū a q̄buſdā emu
lis de facinoribꝰ certis criminatꝰ eēt
tres teſtes ſub iurō ꝯ eū depoſuerūt.
Quorū primꝰ ſibi imprecatꝰ eſt ꝙ niſi verū diceret igne
cōſumeret̄. Scđs ꝙ a morbo regio cruciaret̄. Tertius
ꝙ oculorū lumine priuaret̄. Et q̄uis his nō obſtātibꝰ
a pplō innocēs iudicatꝰ eſſet: furori emulorū ſctūs vir
cedere voluit ⁊ deſertū petēs diu ſolitariā vitā duxit.
Teſtis aūt primꝰ q̄ in eū mētitꝰ fuerat cū omni domo
ſua fulmine arſit. Scđs morbo regio a planta vſqꝫ ad
verticē ꝑcuſſus interijt. Tertiꝰ vero hec videns ad pe⸗
nitētiā redijt: ⁊ veritate corā oī pplō depoſita diu pecca⸗
tum ſuū defleuit: donec lachrymarū inūdātia lumē ocu
lorū amiſit. Populꝰ aūt hieruſalē narciſſum diu requi
rēs ⁊ nuſquā inueniēs dionyſiū ſanctū virū ſibi ſubſti⸗
tuit. Cui poſt modicū decedenti germanꝰ: ⁊ germanio
vigordiꝰ ſucceſſit. Cuiꝰ tp̄e narciſſus repertꝰ cū iam ſe⸗
nex eſſet: quāuis diu renitens ad ſedē ſuā cū gloria re
ductus eſt: ⁊ vigordius ſponte epiſcopatum reſignauit.
Cū vero ex nimio ſenio iam epiſcopatuꝫ adminiſtrare
nō poſſet: diuina reuelatione Alexandrū virū ſanctū q̄
de capadocia hieroſolymā cauſa peregrinationis vene⸗
rat: loco ſui ordinandū conſtituit: vt in ipſiꝰ ſancta legē
da dictū eſt ſupra decimoquinto kalēdas aprilis. Ipſe
vero reliquū ſue ſenilis etatis orationibꝰ exegit ⁊ quar
to kalē. nouēbris ad chriſtum migrauit.

De ſancto zenobio preſbytero ⁊ martyre.
Capi. cxxj.

Zenobius preſby⸗

ter ⁊ martyr apud ſidonē vrbē pale⸗
ſtinorū paſſus eſt. Qui ſub diocletia⸗
ni ⁊ maximiani auguſtorū ꝑſecutiōe
pro nominis chriſti inuicta cōfeſſio⸗
ne gladio capite ceſus glorioſo mar⸗
tyrio coronatus eſt. iiij. kalēdas no⸗
uembris: vt ait Ado.

De ſctō Serapione epō.
Capitu. cxxij.

Serapion epūs apđ

aphricā vir eruditiſſimꝰ fuit ⁊ fide cla
riſſimꝰ atqꝫ ꝟtute mirabilis: q̄ vt ſcri⸗
bit Hieronymꝰ libro de viris illuſtri⸗
bus vndecimo cō modi impatoris an⸗
no Antiochie epūs ordinatꝰ eſt. Hic fi⸗
dei cōfeſſiōe inſignis ſcripſit epiſtolaꝫ
ad carinū ⁊ pōtiū de hereſi mōtani caꝫ
valēter impugnans. Aduerſus mani⸗
cheū et volumē ſcripſit egregiū. De ti
tulis ſalmorū aliđ. Epl'as inſup ad diuerſos vtiles val
de. Et ſub Cōſtātio ꝑncipe ſctitate notabilis humani⸗
tatis debitum ſoluit. Sepultꝰ Antiochie. iij. kalē. nouē.

De ſancto Leontio confeſſore.
Capi. cxxiij.

Leontiꝰ confeſſor

apud Taracinā ciuitatē cāpanie tem
pore claudij imperatoris a ſctō ceſa⸗
rio martyre conuerſus eſt: vt dicetur
infra in eiꝰ paſſione kalen. nouem⸗
bris: qui ab eodem ſacri fontis vnda
ꝑfuſus mox vt a ſancto iuliano preſ⸗
bytero diuinam communionē acce⸗
pit ſpiritum emiſit. Sepultuſqꝫ eſt
in codeꝫ oppido ab vxore ⁊ filijs. iij.
kalen. nouembris.

De ſancto Marcello martyre.
Capi. cxxiiij.

Marcellꝰ martyr

apud ciuitatem tingitanē paſſus eſt.
Qui cū eſſet centurio ſub agricolao
agente vices prefectorum pretorio et
de chriſtianitate ab eius militibꝰ ac
cuſatus fuiſſet: ⁊ chriſtum dn̄m con⸗
fiteri nullatenꝰ dubitaſſet. Jubente
nequiſſimo agricolao capitis abſci⸗
ſione martyriuꝫ cōſummauit: ſepul⸗
tuſqꝫ eſt in eadē ciuitate a fidelibus.
iij. kalē. nouembris. Hec Ado.

De ſancto Germano epō capuano.
Capi. cxxv.

Germanꝰ epiſco⸗

pus capuanus ſanctitate vite mi⸗
rifica claruit: de quo refert grego⸗
rius. ij. dialog. cap. xxxj. ꝙ dum ſer
uādus quidā diaconꝰ abbas mo⸗
naſterij quod in campanie partibꝰ
a liberio quodā patritio vrbis ro⸗
me cōſtructū fuerat ad beatū bn̄⸗
dictū ad monaſteriū caſſinēſe viſi⸗
tatiōis gratia veniſſet. Moraqꝫ iaꝫ
quietis exiſteret in cuiuſdā turris
ſuperioribꝰ benedictꝰ in inferioribus vero ſeruandꝰ ſe
collocauit diaconus. Quo videlicet in loco inferiora ſu
perioribus peruius cōtinuabat aſcenſus. Cum vir do⸗
mini Benedictꝰ adhuc q̄ieſcentibus fratribꝰ: inſtans
vigilijs ad feneſtrā dn̄m deprecaretur: ſubito in tempe
ſta noctis hora reſpiciēs: vidit fuſam lucem deſuꝑ no⸗
ctis tenebras effugaſſe: tantoqꝫ ſplendore clareſcere: vt
dieꝫ vinceret lux illa: que inter tenebras radiaſſet. Om⸗
nis etiā mundus velut ſub vno ſolis radio collectꝰ an⸗
te oculos eiꝰ adductus eſt. Qui venerabilis pater dum
in tantam oculorū aciē in ſplendore lucis infigeret vi⸗
dit Germani animā epī capuani in ſpera ignea ab an⸗
gelis in celū deferri. Tūc tāti ſibi teſtē volens adhibere
miraculi. Seruandū abbatē bis terqꝫ eiꝰ nomine cuꝫ
clamore vocauit. Qui in tanti viri inſolito clamore tur
batus aſcendit: reſpexit: partemqꝫ iam lucis exiguā vi⸗
dit. Cui ex hoc ſtupenti vir dei: que geſta fuerant enar⸗
rauit. Statimqꝫ in caſſinum caſtrum theoprobo man
dauit vt ad capuam ſub eadē nocte trāſmitteret: ⁊ quid
de Germano epō ageret̄ agnoſceret. Factumqꝫ eſt. Et
his qui miſſus fuerat ſanctū virū Germanū epm̄ iam
defunctū repperit: ⁊ requirens agnouit eadē hora fuiſ⸗
ſe illius obitum: quo vir dn̄i Benedictus eiꝰ cognouit
aſcenſum. Quieuit autem in pace. iij. kalend. nouēbris
ſecundum vſuardum.

De ſancto Quintino martyre.
Capi. cxxvj.

Quintinꝰ martyꝛ

genere nobilis ⁊ ciuis Romanꝰ apō Ambianū vrbē ſub rictiouaro pꝛeſide paſſus eſt tēpoꝛibꝰ Diocletiani et Maximiani imperatoꝛū. Cū enim Quintinꝰ cū Fuſciano ⁊ Victoꝛico et Criſpino ⁊ Criſpiniano: ⁊ alijs pluribus a Roma diſceſſiſſet ⁊ Pariſiꝰ deueniſſet dū ſinguli illoꝝ loca in qͥbus p̄dicarēt: elegiſſent. Quintinꝰ p̄dicādo circūiens ⁊ miraculis pollēs Ambianū venit: eodēq̄ꝫ tp̄e rictiouarꝰ p̄ſes tātā cedē i xp̄ianos exercuit: vt in ciuitate Treuerēſi ſanguis martyꝝ in flumē moſelle decurreret: ⁊ coloꝛē aq̄ in ſuū verteret. Rictiouarꝰ igit̄ Quintinū detētū in carcere clauſit: die vero ſequēti pduci mādauit: ⁊ dū xp̄m cōfiteret̄ iuſſit extēdi ⁊ grauiter cedi. Sꝫ voce de celo ipſiꝫ exhoꝛtāte cedētes coꝛruerūt in terrā. Quē p̄ſes iterū in carcerē recipi iuſſit: angelo vero illū ſoluēte: mane in mediū vrbis iuit: ⁊ ibi pplo p̄dicauit: vñ rurſum captū iuſſit illū p̄ſes ad trocheas adeo toꝛqueri vt vincula eiꝰ a iūcturis ſoluerent̄: deinde teſticulis ferreis illū cedi pꝛecepit: poſteaq̄ꝫ oleū bulliēs ac picē ⁊ adipē feruētia doꝛſo eiꝰ infundi: ⁊ lāpades ei ardētes applicari. Et dū liberiꝰ idola contēneret ⁊ p̄ſidē cōfutaret: mādauit in os eiꝰ acetū ⁊ ſalē ac ſinapiꝫ liquefacta iactari vt ſic taceret. Qui dum magis adhuc xp̄m collaudaret: iuſſit illū apud virniandū adduci et duos maximos clauos ſiue taringas a ceruice vſq̄ꝫ ad crura cōfigi: ⁊ .x. alios clauellos intra vngulas ⁊ carneꝫ digitis manuū immittit. Et ſic cōfoſſum decollari. De cuiꝰ collo colūba niuea exiēs celū aduolare viſa ē. Qui paſſus eſt pꝛidie kalen. nouēbꝛis. Coꝛpꝰ autē eiꝰ fluuio ſequane demerſum a p̄ſide adiectiōe terre plūbi ⁊ limi ceno ſepultū eſt: ne a xp̄ianis inueniret̄. ¶ Sed poſt annos .lv. a quadā matrona Romana Euſebia noīe taliter repertū eſt. Cū em̄ ipſa mulier ceca eēt: angelꝰ ei tertio apparuit: eāq̄ꝫ admonuit vt i galliā ad coꝛpꝰ ſancti Quintini martyꝛis requirendū accederet: ſeq̄ꝫ viſuꝫ recuperaret. Que dū locū ignoꝛaret: angelico ductu illuc tādē deuenit: ⁊ de coꝛpoꝛe a multis requirens nihil omnino inuenire valuit. Dū aūt oꝛaſſet ad dñm coꝛpus ex vna parte de flumine: ⁊ caput ex alia enatauit: ⁊ vſq̄ꝫ ad manꝰ mulieris acceſſit. Qđ illa accipiēs oīno incoꝛruptum nimioq̄ꝫ odoꝛe fragrās: ad virniandū caſtrū poꝛtare diſpoſuit. Sed dū ad radices mōtis p̄uenit coꝛpꝰ oīno immobile factū eſt: vbi diuina cognita voluntate Euſebia coꝛpꝰ tumulauit: ⁊ cōtinuo eiꝰ tactu lumē recuperauit. Plurimi quoq̄ꝫ infirmi a diuerſis languoꝛibus in eiꝰ inuētione ſunt curati. ¶ Poſt decurſum aūt annoꝝ .cccxx. dū coꝛpus ſancti martyꝛis iterū eſſet incognitū ſancto Eligio Nouiomenſi ep̄o reuelatur. Qui poſt ieiuniū triduanū totum locū ſibi oſtēſum vbi latebat effoderet: nocte lux de celo tāta circunfulſit: vt dies oꝛta a pluribꝰ crederetur: odoꝛis quoq̄ꝫ ſuauiſſimi fragrātia erupit. Coꝛpꝰ ergo ſancti reptū ac leuatū: honorifico ac p̄cioſo locello cōdidit: eccleſiāq̄ꝫ ⁊ monaſteriū ibidē edificauit. Anno dñi .ccccclvij. vbi ad p̄ſens ſanctum coꝛpus requieſcit: ſigniſq̄ꝫ mirabilibꝰ refulget.

¶ De ſancto Natale confeſſoꝛe.
Capitu. cxxvij.

Natalis cōfeſſoꝛ

tēpoꝛe Zepherini pape Rome claruit. Qui dū ſanctis operibꝰ polleret deceptꝰ ab Aſclepio ⁊ theodoto collectarijs: q̄ ambo diſcipuli erant cuiuſdā coꝛiarij apoſtate: ab eccl'ie cōmunione deiecti accidit vt ep̄s illiꝰ hereſis nominaret̄ acceptis p ſalario .cl. nūmis mēſtrue p̄ſtationis. Sed admonitꝰ ſepius a dño vt reſipiſceret dū amoꝛe turpis lucri recuſaret: nocte quadā i ſomnis ab angelis diri verberibꝰ flagellat̄. Mane aūt liuoꝛes ⁊ vulnerū cicatrices in ſcapulis reperiēs ac ſi vigilās coꝛpoꝛaliter paſſus eēt: territꝰ ad papā Zepherinū adijt: ⁊ viſionē narrauit. Quē ille penitētē benigne ſuſcepit ⁊ dignitati renūciāti ſatiſfactionē impoſuit. Natalis vero vitā in meliꝰ cōmutās: laudabilius finiuit et eiuſdem pontificis tempoꝛe poſt modicū in pace quieuit pꝛidie kalendas nouembꝛis.

¶ Explicit liber nonus.

Incipit pꝛologus. X. libꝛi.

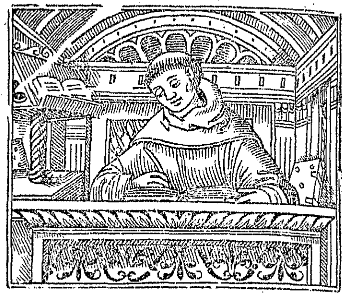

Ecimus liber huius catalogi continet in ſe paſſiones et geſta illoꝝ ſanctoꝛum quoꝛum feſtiuitates eueniunt intra tempus in quo repꝛeſentat eccleſia ppagationem illoꝛum eius filioꝝ qui fuerunt eccl'ie eiuſdē augmētatoꝛes quales fuerunt ſancte virgines. Hoc aūt tempus eſt a kalendis menſis Nouembꝛis vſq̄ꝫ ad aduentum domini. Et hoc ſub figura ſanctoꝛum pꝛophetarum: quoꝛum tunc vaticinia et pꝛophetie leguntur. Ibi enim vt plurimū carnali ſpꝛeto cōiugio: ⁊ in coꝛpoꝛis ⁊ mētis integritate dño ſeruientes aduentum chꝛiſti ⁊ futura tempoꝛa per ſpiritū pꝛedixerunt: ⁊ populū domini ſuis vaticinijs a vitijs et erroꝛibꝰ reuocare ⁊ ad viam veritatis reducere ſtuduerunt. ¶ Ad huius igitur tempoꝛis vltimi feſta pertractanda veniendum eſt.

¶ Finis pꝛologi.

Liber decimus a Kalendis nouembꝛis vſq̄ꝫ ad aduentum.

¶ De feſtiuitate omnium ſanctoꝛum. Capi. j.

Mniuꝫ ſanctoꝛum feſtiuitas quatuoꝛ cauſis īſtituta fuiſſe videtur: pᵐo ppter cuiuſdā templi dedicationem: ſecundo pꝛopter omiſſoꝛum ſuppletionē: tertio ppter negligētiarum expiationem: quarto pꝛopter facilioꝛē oꝛationum noſtrarum impetrationem. ¶ Pꝛimo ergo inſtituta eſt pꝛopter cuiuſdam templi dedicationem: videlicet templi quod Pantheon antea dicebatur quod rome fuit conſtructum in honoꝛem cybeles: que mater

que mater dicitur omniū deoꝝ ⁊ omniū eius filioꝝ. Quod templum poſtmodum Bonifaciꝰ papa quartꝰ eccleſie dei a phoca Ceſare donatū cōſecrauit in honoꝛem dei genitricis: ⁊ omniū martyꝛum chꝛiſti .iij. idus maij. Et tunc ipſa die inſtituit in vꝛbe Roma celebꝛari feſtum btē Marie virginis ⁊ omnium ſanctoꝛum ſcilicet martyꝛum: quia adhuc feſta cōfeſſoꝛum non celebꝛabant̄. De hac materia ſupꝛa dictum eſt .iij. idus maij. Et eſt illud templum quod hodie vocatur ſancta maria rotunda. Uerum proceſſu tempoꝛis: quia ad hoc feſtū multitudo maxima cōſueba: ⁊ pꝛopter defectū victualium celebꝛitati vacare non poterāt. Ideo Gregoꝛius papa quartus hoc feſtū in calēdis nouembꝛis eſſe cōſtituit. quādo celebꝛatis meſſibꝰ ⁊ vindemijs maioꝛem victualium copiam eſſe conſpexit: ac per vniuerſum mundum hunc diem in honoꝛem generaliter omnium ſanctoꝛum ſolenniter celebꝛari decreuit: ⁊ addidit feſtiuitatibus confeſſoꝝ. ⁊ ſic ſolennitas que ſolū Rome de ſolis martyꝛibus celebꝛatur per totum mūdum de omnibꝰ ſanctis ad pꝛeſens recollitur. ¶ Secundo inſtituta eſt pꝛopter omiſſoꝛum ſuppletionē. Multos enim ſanctos omittimus de quibus nullū feſtū ſiue memoꝛiam facimus: tum pꝛopter ſanctoꝝ multiplicitatem quia quaſi infiniti ſunt: tū pꝛopter noſtram infirmitatem: quia infirmi ⁊ debiles ſumus: nec ad hoc ſufficere poſſumus: tum pꝛopter tempoꝛis bꝛeuitateꝫ: qꝛ etiam totū tēpus longiſſime vite vnius hominis non ſufficeret: vt ſemel tantū in vita ſua: quis ſinguloꝝ ſanctoꝛum feſta celebꝛaret. Ideoq̄ꝫ eccleſia rationabiliter oꝛdinauit: vt quia omnium ſanctoꝝ feſta facere nō poſſumus: ſaltem omnes generaliter inſimul honoꝛemus. ¶ Quare autem inſtitutum eſt vt ſanctoꝝ feſta in terris agamus. Magiſter Guillelmꝰ in ſumma de officio ponit ſex rationes. ¶ Pꝛima eſt ppter honoꝛē diuine maieſtatis. ¶ Cum enim ſanctis honoꝛē impedimus deum in ipſis honoꝛamus: quia qui ſanctis honoꝛem tribuit illum honoꝛat qui eos ſanctificauit. Ps. Laudate dominū in ſanctis eius. ¶ Secūda eſt pꝛopter auxilium noſtre infirmitatis. Quia enim per nos ſalutē habere non poſſumus: ideo ſanctoꝛum interceſſionibus indigemus: a quibꝰ vt adiuuari mereamur: merito ipſos honoꝛare debemꝰ. ¶ Tertia eſt pꝛopter augmētuꝫ noſtre ſecuritatis: vt ſcilicet pꝛopter ſanctoꝛuꝫ gloꝛiā: que nobis in eoꝛum feſtiuitate pꝛoponitur noſtra ſpes ⁊ ſecuritas augmentetur. Si enim moꝛtales homines nobis ſimiles potuerunt ita p ſua merita ſublimari: conſtat quia nos ſimiliter poterimꝰ: cū manus domini abbꝛeuiata non ſit. ¶ Quarta eſt pꝛopter exempluꝫ noſtre imitationis. Cui enim eoꝛum feſtiuitas recenſetur: ad eoꝛum imitationē pꝛouacamur: vt ſcilicet eoꝛum exemplo terrena cōtēnentes celeſtia deſideremꝰ. ¶ Quinta eſt pꝛopter debitū mutue viciſſitudinis. Sancti enim de nobis feſtum faciant in celo: quia gaudiuꝫ eſt angelis dei ⁊ animabus ſanctis ſuper vno peccatoꝛe penitentiam agente. Iuſtū eſt ergo vt nos de ipſis feſtum agamus in terris. ¶ Sexta eſt pꝛopter pꝛocurationem noſtri honoꝛis ⁊ exaltationis. Cū eniꝫ ſanctos honoꝛamus noſtram rem agimus: ⁊ noſtrū honoꝛem pꝛocuramꝰ: quia eoꝛum feſtiuitas eſt noſtra dignitas. Nam cū honoꝛamus fratres noſtros: honoꝛamus nos ipſos: charitas em̄ omnia communia facit. ¶ Tertio inſtituta eſt pꝛopter negligentiarum expiationem. Licet em̄ paucoꝝ ſanctoꝛum feſta agamus: adhuc tamē illa pauca ſepe negligenter agimus: ⁊ multa ibidē per ignoꝛātiā omittimꝰ. Si qđ igit̄ in alijs ſolēnitatibus ſanctoꝝ quas egimus neglexerimꝰ: in hac generali ſolennitate ſupplere poſſimꝰ: ⁊ de negligentia nos purgare valemꝰ. Hec ratio tāgit̄ in ſermone q̄ hac die p eccl'ias recitat̄: in quo ſic dicit̄. Decretū eſt vt hac die ſanctoꝝ oīm memoꝛia habeat̄: vt q̄cq̄d humana fragilitas p ignoꝛantiā vel negligentiā: vel occupationē rei ſecularis in ſolēnitatibꝰ ſanctoꝝ minꝰ peregiſſet: in hac ſancta obſeruatione ſoluat̄. ¶ Notādū autē eſt q̄ octo ſunt oꝛdines ſanctoꝝ quos hodierna die inſimul venerantur: vt eis qđ negligēter fecimus ſupplicamꝰ: q̄ notant̄ p octo cōditiones ſiue ſtatꝰ beatoꝝ: qui in euangelio huiꝰ feſti a chꝛiſto exꝑmūtur: ⁊ eoꝝ pꝼectiones ꝯtra octo vitia capitalia dirigunt̄: ⁊ reducūtur ad octo cōditiones ſiue ſtatus diuerſoꝝ miniſterioꝝ hominū: qui cōſtituūt politicū regimē ciuitatis eo q̄ eccleſia triūphans ciuitati aſſimilatur. Apocal. xxj. c. Uidi ciuitatē ſanctā hieruſalē nouā ⁊c. Ut em̄ tractat̄ in lib. de regimine ciuitatū: ad hoc vt ciuitas bene regatur: ⁊ i ſuo ſtatu pacifico cōſeruetur neceſſe eſt vt habeat conſiliarios ſeu iudices regi aſſidentes: officiales ſiue vicarios in diuerſis caſtris regis vicē gerētes. Pꝛecones ſiue notarios regis decreta ſcribentes. Famulos ſeu nuncios regis mandata exequentes. Milites ſiue pugiles p regis honoꝛe pugnātes. Nobiles ſiue pꝛimarios regē cōtinue comitantes. Mercatoꝛes ſiue operarios diuerſa operantes ⁊ vendentes. Et electas dominas reginā iugiter aſſociātes. ¶ Pꝛimus oꝛdo q̄ eſt iudicū ſiue cōſiliarioꝝ regi aſſidentiū eſt oꝛdo apoſtoloꝝ: qui tāq̄ iudices ⁊ regis aſſeſſoꝛes a chꝛiſto electi ſunt: vt cū chꝛiſto ad iudiciū venturo in duodecim thꝛonis ſedeant: ⁊ vniuerſum oꝛbē cū eo iudicare debeant: de quibꝰ cantat eccleſia. Uos ſeculi iuſti iudices ⁊c. Ad hoc autem vt iudices iuſte iudicent: debent a mente ſua omnē cupiditatem excludere ⁊ paupertatem diligere. Unde merito qꝛ tales fuerunt apoſtoli quia oīa tempoꝛalia a mente ſua abdicarūt: de ipſis dicitur. Beati pauperes ſpiritu. Et hec paupertas ſpiritus dirigitur contra auaritiā. Pꝛemiū auteꝫ quod rex cōſueuit ſuis iuſtis dare iudicibꝰ: eſt ipſum regnū quod eis vna ſecuꝫ facit eſſe cōmune: vt ipſi quodāmodo reges appellent̄: ⁊ ſibi cōregnēt. vnde ⁊ de apoſtolis dicit̄. Quoniā ipſoꝝ eſt regnū celoꝛum: ſicut ⁊ chꝛiſti. Secundus oꝛdo qui eſt officialiū ſiue vicarioꝛum eſt oꝛdo pontificum et ſacerdotum: q̄ chꝛiſti vices ⁊ authoꝛitatē exercēt in eccl'ia militāte: ⁊ eiꝰ pſonā in oībꝰ repꝛeſentāt p diuerſa loca. Officiales aūt ſiue vicarij regis debēt ſemp optare iuſtitiā: vt ius ſuū vnicuiq̄ꝫ tribuāt: vnde ⁊ de iſtis: qꝛ tales fuerūt dr̄. Beati qui eſuriūt ⁊ ſitiunt iuſtitiā. Et talis eſuries dirigitur cōtra gulā. Pꝛemiū autē hoꝝ officialiū eſſe cōſueuit: vt de cenſu regis ſibi vite neceſſarijs pꝛuideat. vnde et de pontificibꝰ ⁊ ſacerdotibus dicit̄. Quoniā ipſi ſaturabunt̄. ¶ Tertius oꝛdo: qui eſt pꝛeconuꝫ ⁊ notarioꝝ: eſt oꝛdo pꝛophetarū qui regis eterni mādata in eccleſia ſcripſerūt: ⁊ ea populis denūciauerūt. Tales autē ſemper debēt eſſe in cōtinuo exercitio ⁊ laboꝛe: vt quaſi vita coꝝ ſit in fletu ppter regis amoꝛē. vñ qꝛ tales fuerūt pꝛophete de eis dicit̄. Beati qui lugent. Et talis luctus laborioſus dirigit̄ cōtra accidiā. Pꝛemiū aūt hoꝝ ſcribarū ⁊ pꝛeconū eſſe cōſueuit: q̄ rex eis grās liberaliter cōcedēs: multis illos bñficijs cōſoletur. vnde ⁊ de ipſis additur. Quoniā ipſi cōſolabuntur. ¶ Quartus oꝛdo: qui eſt famuloꝝ ⁊ nūcioꝝ: eſt oꝛdo angeloꝝ: ſub quo oēs eoꝝ oꝛdines colligūtur qui regis celeſti mandata fideliter exequūtur: velut eius famuli ⁊ nūcij ab eo directi. Tales aūt debent eſſe humiles: vt regis iuſſa obedienter adimpleāt vnde qꝛ tales fuerūt angeli boni q̄ in humilitate perſtiterunt: nec ſuperbie illoꝛuꝫ qui de celo coꝛruerunt cōſentire voluerūt: merito dicitur de eis. Beati mites. Et talis mititas cōtra ſuperbiā dirigitur. Pꝛemiū aūt illoꝛum nūcioꝛum cōſueuit eſſe: vt rex illis pꝛedia ⁊ poſſeſſiones largiat̄. vnde ⁊ de ipſis additur. Quoniā ipſi poſſidebūt terram. Nā et angelis deus regimen terrenoꝝ commiſit. ¶ Quintus oꝛdo qui eſt militū ſiue pugnatoꝝ eſt oꝛdo martyꝝ: qui p regis honoꝛe vſq̄ꝫ ad effuſionē ſanguinis decertarūt. Tales autem multas perſecutiones hoſtium pati conſueuerūt: vnde merito de martyꝛibus dicitur. Beati qui perſecutionem patiuntur pꝛopter iuſtitiam. Et talis paſſio cōtra inanem mundi gloꝛiam dirigit̄. Pꝛemium autē

militum regis eſſe conſueuit: vt rex eis oīa ſua libera-
liter cōmunicet: adeo ꝙ inter ipſos ⁊ ei⁹ aſſeſſores nul-
la differētia ſit. vñ ⁊ de ipſis addit: ſicut et de apoſtolis:
quoniā ipſorū eſt regnū celorū: q: ⁊ martyres chriſto conre-
gnare putant: ⁊ reges appellant: coronas regias in capi-
te deferētes. ¶ Sext⁹ ordo q̄ eſt nobiliū ſiue primario-
rū: eſt ordo cōfeſſorū: q̄ ꝑ iugē cōtemplationē regē celi
cōtinue comitant: ⁊ eius ſocietati quodāmodo deputā-
tur. Tales aūt nobiles ciues debēt ſuꝑ oīa ad pacē vigi-
lare: ⁊ vt cōcordia ſit inter ipos affectare. vnde q: tales
fuerunt cōfeſſores de eis dicit. Beati pacifici. Et talis
pax cōtra irā dirigit. Premium aūt horū eſſe cōſueuit:
vt rex tales nobiles adeo diligat: ꝙ ipſos quodāmodo
filios ſuos appellet. vnde et de iſtis addit. Qm̄ filij dei
vocabūtur. ¶ Septim⁹ ordo q̄ eſt mercatorū ſiue ope-
rariorū eſt ordo patriarcharū q̄ operibus miſericor-
die intenti quodāmodo merces celicas chriſto vende-
bant cētupliū recepturi. Hi aūt mercatores debent eſſe
miſericordes: ne lucris pecunialibus nimiū intenti effi-
ciantur deceptores. vnde quia tales fuerūt patriarche
dicitur de eis. Beati miſericordes. Et talis miſericor-
dia cōtra inuidiā dirigit. Premiū aūt mercatorum eſſe
cōſueuit: vt de ſuis negociationib⁹ lucrū percipiāt. vn-
de de iſtis addit. Quoniā ipſi miſericordiam cōſequen-
tur. ¶ Octauus ordo qui eſt dominarū eſt ordo virgi-
nū que reginam celi continue aſſociant: ⁊ ei iugiter aſſi-
ſtunt. Tales autē domine debent eſſe mūde ⁊ pudice: vt
etiā regi aſſiſtere poſſint. vnde quia tales fuerunt virgi-
nes dicitur de illis. Beati mūdo corde. Et talis mūdici-
tia cōtra luxuriam dirigitur. Harum autē dominarū
premium eſſe ſolet: vt regis faciem videāt: ⁊ eius ſpecia-
lem amicitiam habeāt. vnde ⁊ de iſtis addit. Quoniam
ipſi deū videbunt. ¶ Quarto ⁊ vltimo inſtitutū eſt il-
lud feſtū: propter orationū noſtrarū faciliorem impe-
trationē: vt ſicut eccleſia dei hac die omnes ſanctos vni-
uerſaliter honorat: ſic ⁊ ipſi ꝓ nobis omnes inſimul in-
tercedant. Hec ratio in oratione tangitur: cum dicitur.
Deſideratam nobis tue propitiationis abundantiam
multiplicatis interceſſionibus largiaris. Q̄d aūt om-
nes ſancti in hoc feſto pro nobis vniuerſaliter ad inter-
cedendū cōueniant: oſtenſum eſt in quadam viſione
que ſequenti anno ab huius ſolennitatis inſtitutione
cōtigiſſe narratur. ¶ Cum enim cuſtos eccleſie ſancti
Petri in vrbe omnia altaria circuiſſet: ⁊ omnium ſan-
ctorum ſuffragia imploraſſet: ad altare ſancti Petri re-
diens in ſpiritu rapitur. Et ecce vidit regem regum in
ſublimi ſolio conſidentem: ⁊ omnes angelos circūſtā-
tes: deinde regina in diademate fulgente cum domina-
rum multitudine aduenit: cui rex aſſurgens eam iuxta
ſe ſedere fecit. Poſt hec venit quidā veſtitus pilis came-
lorum: quem ſequebatur multitudo venerabilium ſe-
niorum. Deinde aduenit alius in papali habitu decora-
tus quem plurimi in pontificalibus ſequebātur. Poſt-
ea ꝓceſſit innumerabilis militie multitudo. Poſt quos
aduenit turba diuerſarū gentium infinita. Hi omnes
ante regem aduenerūt: ⁊ cum flexis genibus adoraue-
runt. Angelus autem qui cuſtodem ducebat eidē viſio-
nem expoſuit. Aſſerens reginam matrem dei eſſe domi-
nas vero virgines continentes: pilis camelorum veſti-
tum ioannem baptiſtam: ſeniores patriarchas et pro-
phetas: papali habitu ornatū Petrum apoſtolum pō-
tifices apoſtolos omnes: milites martyres: turbam re-
liquam cōfeſſores. Qui ideo ante regem regum chriſtū
venerant: vt pro honore ipſis hac die exhibito gratias
agerent: ⁊ pro orbe vniuerſo exorarēt. ¶ Deinde dictus
cuſtos ad locum alium ductus vidit vtriuſq; ſexus ho-
mines: alios immēſis diuerſis delitijs gaudētes: alios
inopes ⁊ famelicos mendicantes. Dixit autem angel⁹
hunc locum purgatorium eſſe: abundantes vero ani-
mas illas eſſe quibus ab amicis per ſuffragia ſubue-
niebatur: egentes vero quarum cura nullatenus hab-
batur. Iuſſit igitur vt omnia viſa ſummo pontifici in-
timaret: vt poſt feſtum omnium ſanctorum diem ſtatue-
ret animarum: vt ſaltē generalia ſuffragia illa die pro
illis fierent: qui ſpecialia habere nō poſſent propter q̄d
commemoratio defunctorū ſequenti die ordinata eſt.

¶ De ſanctis Ceſario ⁊ Iuliano martyribus.
Capitulum. ij.

Ceſarius et Iulia-
nus martyres apud taracinam cāpa-
nie ciuitatem paſſi ſunt ſub claudio
imperatore. Erat enim firminus q̄-
dam pontifex taracine ciuitatis qui
per ſingulos annos talē cerimoniā
pro ſalute rei publice ⁊ principum ro-
manorū fieri ſuadebat. Iuuenē enim
ꝑ. vij. aut. viij. menſes in delitijs nu-
tritū faciebat kalendis ianuarij por-
cum immolare: ⁊ deinde ipſum iuuenem armatū mō-
tem armum aſcendere ⁊ inde ſe precipitio dare: cuius
corpus ſummo honore collectum in templo apollinis
cōburebatur: ⁊ cineres pro reliquijs recondebantur.
Eodem tempore ceſarius diaconus ex aphrica predi-
ctam ciuitatem deueniens: ⁊ kalen. ianuarij hec vidēs
⁊ abhorrens ac redarguens de chriſtianitate ſuſpectus
tētus eſt a firmino pontifice: ⁊ a luxurio primario ciui-
tatis. Et poſt dies. viij tradit⁹ eſt leontio cōſulari. Quo
iubēte nudat⁹ ante templū apollinis adductus eſt. Dū
autem oraſſet templum corruit: ⁊ firminū pontificē in-
terfecit. Clamante autem populo ceſarium innocen-
tem leontius cum in cuſtodia nudum detinuit per mē-
ſes. xxij. Poſt hec autem inde eductus ſed ab angelo ca-
pillis ſuis ſubito creſcentibus indutus: dum peteret ſe
modicū relaxari ⁊ dimiſſus oraſſet: lux ipſi de celo ni-
mia effuſa eſt. Que cernens leonti⁹ cōuertitur: ⁊ a ceſa-
rio baptizatur: ⁊ a iuliano preſbytero ſacra cōione ſcīfi-
catur: vt dictum eſt ſupra de eo. iij. kalend. nouembris.
Poſtq; vero ſanctus leontius obijt: luxurius ceſariū ⁊
iulianū detinuit: ⁊ in ſacco vinctos in mare ſimul pre-
cipitari fecit. Quorum corpora a mari ad littus iacta-
ta euſebius collegit: ⁊ ea condigno honore ſepeliuit ka-
len. nouembris: luxurius vero poſt dies modicos a ſer-
pente percuſſus interijt.

¶ De ſancto Benigno p̄ſbytero ⁊ martyre.
Capitulum. iij.

Benignus preſby-
ter ⁊ martyr paſſus eſt apud caſtrū
diuionū ſub aureliano īperatore. Qui
cū ipſi⁹ auguſti tp̄e cū andochio p̄ſ-
bytero ⁊ thyrſo diacono a ſancto ep̄o
policarpo ioānis euāgeliſte diſcipulo
ad ꝑdicādū in galliā miſſus eſſet ad
portū maſſilie deuenientes ciuitatem
eduā adierūt. vbi a fauſto quodā ſe-
natore iā voto xp̄iano lȝ occulto ho-
norifice ſuſcepti ſunt. Quem cū filio
ſymphoriano adoleſcēte ⁊ omni familia baptizauerūt.
Ad cui⁹ etiā p̄ces ad ciuitatē lingonicā acceſſerūt leo-
nillā fauſti ſororē xp̄ianā fieri cupientē cū trib⁹ ei⁹ ne-
potib⁹: quorū ipſa auia erat: ſcȝ ſpeuſippo eleuſippo ⁊
meleuſippo vnda ſacra ꝑfuderūt: ⁊ in xp̄i fide docuerūt.
De qb⁹ ſupra in eorū paſſione dictū eſt. xvj. kal. febrau-
rij. Deinde benign⁹ preſbyter diuionū rediit: ibiq; pre-
dicare cepit. Aurelian⁹ ergo imperator illuc deueniēs
benignū cōprehenſum ⁊ ſacrificare recuſantē neruis
duriſſimis cedi fecit: ⁊ inde atrocheas extenſum carce-
ri mācipauit: vbi ab angelo cōfortat: ⁊ vulnera eius ſa-
nantur. Die ſequenti imperatori exhibetur: cuius iuſſio-
ne ad tēplū ducitur ⁊ immolare ſuadetur. Sed oratio-
ne ab eo ſacra idola ſicut fumus euanuerūt. Tūc
aurelian⁹ irat⁹ mandauit in carcerē mitti ⁊ in ſaxo ꝑ-
forato pedes eius includi: ⁊ ſudes in digitis manuū

affigi: atq; per dies ſeptē omnē ei cibū potūq; negari:
canes quoq; famelicos ſecū recludi: vt canes ei⁹ lacera-
rēt. Cū aūt ſctūs dieb⁹ ſex in oratiōe ꝑſeueraſſet: canes
adeo mitigauit: vt nec veſtē eiū lederēt. Die vero ſeptio
apta cuſtodia benign⁹ illeſus inuent⁹ eſt: ⁊ a ſudibus ⁊
cippo ſolut⁹. Tūcq; iubēte imꝑatore: vecte ferreo in col-
lo ꝯtuſus: ⁊ lācea ꝯfoſſus expirauit: viſa quoq; eſt colū-
ba niuea ex ore ei⁹ ꝓgredi ⁊ vſq; ad celos euolare. Cor-
pus aūt remāſit nimio fragrās odore: q̄d a xp̄ianis in
eodē caſtro ſepultū eſt kalendas nouembris.

¶ De ſancta Maria virgine ⁊ marty.
Capitu. iiij.

Maria vgo ⁊ mar-
tyr apō ciuitatē Nicomedie paſſa eſt.
Que dū eēt ancilla cuiuſdam tertulij
principalis: ⁊ a dn̄o ſuo ꝓpter natalē
filij hoſtie dijs immolarent: illa a cō-
ſerua dn̄e delata: ꝙ de ſacrificijs: vt po-
te xp̄iana guſtare noluiſſet: verberi-
bus diris afflicta eſt: ⁊ a tertulio du-
ro carcere mācipata: ibiq; dieb⁹ decē
fame cruciata eſt. Quib⁹ a romano
ꝑſide cōpertis mariā ſibi p̄ſentari fecit: eamq; ſacrifi-
care nolentē: vngularū laniatione vexari precepit. Sed
clamore populi innocētē virginē proteſtātis: eā ad car-
cerē duci mādauit. Que dū duceret: man⁹ ſe tenentiū
euadēs et fugiēs ab ipſis inſequit. Dūq; ad ſaxū collis
deueniſſet: ſaxū diuina virtute ſcindit: ⁊ virginē intra ſe
recipiens cōfeſtim cōcludit: ⁊ ꝑſecutores excludunt: ac
in teſtimoniū miraculi fruſtra aliqua ex veſtib⁹ virgi-
nis: extra petrā cōciſa dimittunt. Q̄d illi cernētes terri-
ti: ſaxū circūeunt nec aditū vllum inuenire poſſunt. Au-
diēs hec preſes populū ad ſaxū concidendū aduocat: vt
inde maleficā educant. Sȝ tonitrua ⁊ fulgura maxima
cōtinuo eruperunt: equiteſq; duo equis igneis inſidē-
tes de celo aduolarūt. Populi vero pauētes ad templa
deorū recurrerunt: verū erūpentes fulmina duo milia
gentiliū interfecerūt. Idola quoq; plurima in puluerē
redegerūt. Que vidētes multi alij paganorum numero
tria milia ad xp̄m ꝯuerſi ſunt. Preſes aūt a fulgure in-
teremipt⁹ eſt. Maria vo ſaxo incluſa migrauit ad dn̄z.
Poſtea quoq; apto ſaxo: corp⁹ illi⁹ a xp̄ianis repertū:
dignoq; honore cōditū eſt kalen. nouēbris.

¶ De ſancto Vigore epiſcopo.
Capitu. v.

Vigor ep̄s claruit
tp̄e Childeberti regis Frācorū apud
opgidū Baiocēſe: q̄ Attrebatēſe ciui-
tate nobilib⁹ ⁊ fidelib⁹ parētib⁹ nat⁹
intra ſancti vedaſti monaſteriū ha-
bitabat. Dū aūt parētes illū inde re-
trahere vellēt: vt ipſū haberēt in eorū
hereditate ſuperſtitem: ille aſſumpto
puero theodemiro ſeculū reliquit: ⁊
neſciēs quo ꝓgeret ꝑegrinari cepit:
atq; ad regionē Baiocē deuenit: vbi
ab angelo in ſomnis admonit⁹ ad vicū redeuerū perre-
xit: illicq; edificato monaſterio ieiunijs et orationibus
deo ſeruiebat: multoſq; ad dn̄m cōuertebat. ¶ Dū aūt
filiū paruulū mulieris xp̄iane cōuerſum baptizaſſet: il-
leq; ſubita febre mortu⁹ eſſet: mater pueri cadauer in
lectulo ſuo repoſuit: ⁊ ad vigorē accedēs: mortē filij cū
lachrymis nūciauit. Pro quo ſanctus vir orationē effu-
dit: ⁊ matrē ad domū reuerti mādauit: q̄ iuſſu illius re-
diens filium ſibi viuum occurrētē recepit. Propter q̄d
miraculū multi languētes ad eū accedebāt: ⁊ tactu illi⁹
ſani redibāt: pluri miq; ad fidē conuerſi in xp̄m crede-
bāt. ¶ Hic de poſſeſſiōe viri cuiuſdā ſerpētē quadragin-
ta pedes in lōgitudine habētē: q̄ ſolo flatu boues ⁊ peco-
ra occidebat orario ſuo vt catulū mānuetū ligauit: ⁊ vin-
ctū Theodemiro miniſtro ſuo tradidit: quē ille ipſiuſ ſe-
quētē iuſſu magiſtri ad mare ligatū deduxit: ⁊ i vndis
demerſit. ¶ Aliū quoq; ſerpentē de loco: q̄ dr̄ cella: ⁊ ter-
tiū de loco q̄ dicit cāmoron ſimiliter eiecit. ¶ Defuncto
vero ep̄o Baiocēſi a clero ⁊ populo in ep̄atu elect⁹ eſt.
Cū aūt comes Bathyldus poſſeſſionē quādā ep̄atus a
ſe occupatā arari faceret: de quo ſubito corruēs expira-
uit. Sanct⁹ autem vir multis clarus virtutib⁹ ſenex et
plenus dierum in pace quieuit kalendas nouēbris. Se-
pultuſq; eſt in eccleſia Baiocenſi.

¶ De ſancto Mathurino confeſſore.
Capitu. vj.

Mathurin⁹ cōfeſ-
ſor apud Senonenſem ciuitatē tp̄e
Maximiani imperatoris claruit.
Qui ex p̄re Marino eiuſdē ciuita-
tis nobile ac gētile ꝓgenit⁹: q̄ ex p̄-
cepto Maximiani xp̄ianos ꝑſeque-
batur: ipſe clāculū aīo ſolo xp̄ianus
exiſtēs: ꝓ parētū ſalute ad dn̄m exo-
rabat. Audiuitq; a dn̄o ꝙ ei ab eo
poſtulata darent. Et poſt dies pau-
cos mater ei⁹ ad xp̄m cōuerſa dum
patri eādē cōuerſionē ſuaderet. Ille ei reſpōdit q̄d i no-
cte precedēte ꝑ viſū acceperat: ꝙ filio ſuo in cuſtodiā
data fuiſſet ouiū multitudo. Tūc ipſe Marin⁹ cū vxore
⁊ filio Mathurino annorū viginti a ſancto Policarpo
ep̄o baptizati ſunt. ¶ Cū aūt diabol⁹ filiā Maximiani
imperatoris oppreſſiſſet: ⁊ ꝑ os puelle clamaret ſe a nul-
lo hominū niſi a Mathurino Senonēſi eijciēdū: ꝑplm
quoq; romanū a clade epidemie: quā incurrerat eiuſdē
meritis liberādū. Imꝑator ad Senonēſ. ciuitatē miſit
⁊ mathurinū ad ſe acceſſiuit. Qui romā cū multo hono-
re ꝑduct⁹ pri⁹ a comitib⁹ iuramētū accepit: vt ſi cū ro-
me aut in via mori cōtingeret: corp⁹ ei⁹ ad ꝓpriā patriā
reportarēt. Veniēs ergo Mathurin⁹ romā: imperato-
ris filiā a demonio liberauit: ꝑplo quoq; ſalutē a peſti-
lentia ſuis orationib⁹ impetrauit. Et poſt hec ibidem
in pace q̄euit kalē. nouēbris. Cui⁹ corp⁹ dū i quodā tu-
mulo poſuiſſent: die ſequēti exhumatū inuenerunt. Re-
cordati aūt ꝓmiſſiōis ⁊ iuſſi corp⁹ roma. ad galliā trāſ-
portauerūt ⁊ ibidē illud iuſſu imꝑatoris digno honore
cōdiderūt apō Senonis ciuitatē: vbi ⁊ miracul' claret.

¶ De ſancto Marcello ep̄o. Capi. vij.

Marcellus ep̄s
pariſiorū fuit: q̄ apō eādē vrbē me-
rito ſanctitatis nō modico claruit.
De quo illud memorabile reperit:
q̄d exiſtēs adhuc iuuenis vt digniſ⁹
mōſtraret futur⁹ antiſtes ei⁹ meri-
to tūc aqua in vinū tūc vero muta-
ta eſt in balſamū. Hic etiā iter alia
virtutū ei⁹ miraculoſa inſignia: puel-
lā a morte corporis ſuſcitauit. Qui
apud eādē vrbē Pariſiēſem ſancti-
tate clar⁹ in pace q̄euit kalē. nouēbris. ibidē ſepultus.

¶ De commemoratione oīm mortuorum.
Capitu. viij.

Commemoratio
omnium fidelium defunctorum ſe-
quenti die a feſto omnium ſanctorū
fieri ab eccleſia inſtituta eſt: videlicet
iiij. non. nouēbris: vt generalibus ali-
quādo ſuffragijs adiuuētur: qui ſpe-
cialia habere nō poſſunt: ſicut i qua-
dam reuelatione monſtratum eſt: de
qua dictū eſt ſupra in legēda oīū ſan-
ctorum kalē. nouembris. Circa quā
commemorationem tria videnda ſunt

ſcilicet ipſorum purgandorū cōditio futura ipſorū defunctorum purgatio durat: ipſorū expiandorum ſubuentio ſecura. ¶Quantū ad cōditionē futurā ſciēdum eſt eſſe locū purgatorij: in quo anime purgantur quorūdam morientiū: de quibꝰ inferiꝰ dicetur ⁊ hoc probat̃. ¶Primo per locū a ſufficienti diuiſione. Nā ſicut dicit Auguſtinus. Omnes qui de hac vita decedūt: aut ſunt valde boni: ⁊ hi ſtatim euolant ad paradiſum: aut ſunt valde mali: ⁊ hi deſcendunt ad infernuʒ: aut mediocriter boni: ⁊ hi vadunt ad purgatoriū. Suffragia autē facta pro valde bonis ſunt gratiarū actiones: nec debent fieri ſcienter quia vt ipſe dicit. Iniuriā facit martyri q̄ orat pro martyre: ſed vbi ignoranter fierent ad meritus orantis cederent ſcḋm illud. Oratio mea in ſinu meo conuertetur. ¶Suffragia autem facta pro valde malis: ſunt viuorum qualeſcūqꝫ cōſolationes ꝓ quibus ſi de ipſorum dānatione conſtaret: nulla ſuffragia fienda eſſent vt docet Auguſtinꝰ. Si ſcirem patrē meuʒ eſſe in inferno nō plus orarem pro eo quā pro diabolo. Sunt autem quidā mediocriter boni qui plenā penitentiam nō perfecerunt qui nec adeo boni ſunt: quin ſuffragijs nō egeant nec adeo mali quin eis prodeſſe nō valeāt: ꝓ quibus ſuffragia facta ſunt expiationes. ¶Secūdo ꝓbatur ꝑ locum ab authoritate. Cū enim chriſtus dicat: qḋ qui peccauerit in ſpiritum ſanctum non remittetur ei: neqꝫ in hoc ſeculo: neqꝫ in futuro. Concluditur ꝙ in futuro ſeculo peccata aliqua dimittuntur ſed hec nō in paradiſo: quia nihil ſordidū nihil intrabit ī eo coinquinatum. Apocalip. xxj. cap̄. Neqꝫ in inferno in quo nulla eſt redēptio igit̃ eſt dare tertiū locū in quo dimittant̃: ſcilicet purgatoriū. Tertio probat̃ ex ipſa diuina pietate. Cū eñ ſit impoſſibile vt homo nō peccet iuxta illḋ. Septies in die cadit iuſtus quomodo eſſet diuine pietatis: vt quis ſubitanea morte preuentus ſic damnaretur de homicidio: ſicut ⁊ de verbo occiſo. Non enim euolāt ſtatim cum decedunt niſi tria genera hominuʒ: q̄ ſignificātur per illos tres quibus celum apertuʒ eſt: ſcilicet pueri baptizati aut etiā adulti: dummodo decedant anteꝙ̄ actualiter peccent hi ſignificantur per chriſtū baptizatum cui celum apertū eſt. Luce. iij. Itē ſancti martyres qui denotantur per Stephanū lapidatum: qui vidit celos apertos. Actuum. vij. cap̄. Item viri perfecti exiſtentes ſine vllo peccato etiam veniali: hi denotant̃ per Ioannem perfectiſſimum qui vidit oſtium apertū in celo. Apocalip. iiij. ¶Quantum ad purgationē vero tria videnda ſunt: ſcilicet qui ſunt illi qui purgantur: ⁊ vbi purgantur: ⁊ quāto tempore purgant̃. ¶Circa primum ſciendum eſt qḋ purgantur illi qui ſatiſfactione ſibi iniuncta nondum cōpleta decedunt: verumtamen ſi haberēt tantā contritionem: que ſufficeret ad delendū peccatū: liberi ad vitā tranſirent: etiam ſi ſatiſfactionem minime compleuiſſent: quia apud deum nō tam valet menſura temporis quam doloris. Qui autē nō adeo conteruntur: ⁊ ante expletioneʒ moriunt̃: igne purgatorij grauiſſime puniunt̃: niſi forte eorum ſatiſfactio ab aliquibus eorū charis aſſumatur perficienda: ⁊ hec debet fieri authoritate ſacerdotis: qui penitentiam impoſuit: ⁊ in caſu extreme neceſſitatis: vbi ꝑ illum perfici nō poſſit: ⁊ debet perfici pro eo ab homine exiſtente in charitate: ⁊ ꝙ minor pena commutetur in maiorem quia plus deo ſatiſfacit pena propria quā aliena. ¶Secundi qui purgantur: ſunt hi qui ſatiſfactionem quidē iniunctam compleuerunt: ſed tamen illa pena ignorantia vel negligentia ſacerdotis ſufficiens non fuit. Nā niſi magnitudo cōtritionis ſuppleat: iſti tales in purgatorio complebunt quod in hac vita defecerunt: vnde ſi penitentia impoſita eſt maior: tunc illud plus cedit ei in augmentū glorie. Si equalis: ſufficit ad diminutioneʒ totius culpe Si minor: tunc illud quod reſtat ſupplebitur ex virtute diuine iuſticie. ¶Tertij qui purgantur: ſunt illi qui lignum fenum ⁊ ſtipulam ſecum ferunt ſcilicet affectiones carnales quibus dediti ſunt: ita tamē vt nil deo preponant. Iſti enim illis tribus ſignificantur: qui ſecundum ſuos amandi modos: vel diutius vt lignum: vel minus vt fenum: vel minimum vt ſtipulaʒ cremabuntur. ¶Circa ſecundū ſcilicet vbi purgātur: ſciendum eſt ꝙ eſt purgatoriuʒ generale ⁊ ſpeciale. Generale eſt in eodem loco quo ⁊ infernꝰ: ⁊ eodem igne damnati cruciantur: ⁊ ſaluandi purgātur: ſicut idem ignis ligna cōſumit: ⁊ aurum purificat: qui quidem ignis eſt miro modo grauis cum excellat omnem penam: quaʒ vnquā quis paſſus fuerit in hac vita: licet martyres mirabilia paſſi fuerint tormenta. Habent tamen illi qui ſunt in purgatorio triplex remedium: quibꝰ damnati carent. Primum: quia certi futuram gloriam preſtolātur: habent enim certitudinem de gloria: minorem quidem quā exiſtentes in patria: ſed maiorē quā exiſtētes in via. Secundum quia a demonibꝰ non cruciantur: non enim eſt conueniens vt quorū in hoc mundo extiterūt victores: eos habeāt in purgatorio penarum illatores. Tertiū quia ab angelis bonis ſepius viſitantur: q̄ eos in ſpe certa future glorie confirmant ⁊ bona que ꝓ eis in hoc mundo fiunt illis annūciant. ¶Speciale vero purgatorium eſt illud quod deus in diuerſis locis pluribus animabus purgandis ſepius deputare creditur. Quod quidē facit deus propter quinqꝫ rationes. Primo propter earum leuem punitionem: ſicut aliquibus ſecundum Gregorium reuelatum eſt: animas quaſdaʒ in vmbra punitas eſſe. ¶Secundo propter eorū ſceleꝛ liberationem: vt ſcilicet poſſint ſuas indigentias alijs reuelare: ⁊ ſic eorum ſuffragia peterent: ⁊ per conſequens de pena celerius exire. Sicut legitur de ſancto Theobaldo ꝙ eius piſcatores in autumno fruſtum glacici ꝓ piſce prendiderunt: q̄ dum pedibus epiſcopi podagra laborantis pro eius refrigerio ſupponeretur: audiuit vocem de glacie dicentis ſe animā eſſe vnius peccatoris: qui in glacie purgabatur: qui liberari poſſet ſi triginta miſſas pro eo continuatis diebus celebraret. Quas dum ſanctus bis inchoaſſet: ⁊ diuerſis cauſis demone hoc agente intermiſiſſet. tertio miſſas continuauit: et fruſtro glacici diſſoluto aīa peccatoris ad celos aſcendit. ¶Tertio propter noſtrā inſtructionem vt ſcilicet magnam penā infligi peccātibus in vita futura cognoſcamus: ſicut apparet in quodam ſcholari: qui dū poſt eius obitū magiſtro ſuo cum capa de pargameno plenā ſophiſmatibus apparuiſſet eamqꝫ plusꝙ̄ turriʒ ſibi ponderare diceret: ⁊ magiſter penam illam leuem iudicaret. Ille guttam vnam ſui ſudoris in palmam magiſtri cadere dimiſit que manum eius ſicut ſagitta perforauit: ⁊ cruciatum mirabilem ſenſit: vnde magiſter territus ſeculo renuncians religionem intrauit. ¶Quarto propter culpe in loco perpetrationem: ſicut legitur quarto dialogorum: ꝙ preſbyter propter corporis ſui neceſſitatem balneum frequentans ſemper inueniebat vnum ſibi ibidem miniſtrantem. Cui dum vice quadā pro mercede panem benedictuʒ offerret: audiuit ab eo ꝙ fuerat aliquādo dñs loci illius: ſed ꝓ culpis ſuis ibidem poſt mortē fuerat deputatꝰ: rogans vt ꝓ ſe panem illum deo offerret: ⁊ ſic expiari poſſet: qḋ dum preſbyter per dies ſeptē ꝓ eo celebraſſet: ⁊ ad balneum rediſſet illum minime amplꝰ inuenit. ¶Quinto propter alicuius ſancti orationem: ſicut legit̃ de ſancto Patricio epō ad cuiꝰ orationē deꝰ in Hibernia purgatoriū vnū cōſtituit: de quo dictū eſt ſupra in eius legenda. xvj. kalend. aprilis. Circa tertium ſcilicet quanto tempore purgantur: ſciēdū eſt ꝙ tempus debet culpe correſpōdere. Deꝰ enim qui modos ⁊ menſurā peccatorū ⁊ penarū nouit penā cū culpa cōmenſurat: vel temporis diuturnitate: vel pene acerbitate: vt ſi verbi gratia q̄s petm̄ omiſiſſet propter qḋ per annū in purgatorio ſtare deberet: ⁊ vſqꝫ ad diē iudiciū: nō niſi menſis vnꝰ reſtaret: q: tūc purgatoriū finiri oportet: deꝰ tūc ꝑpter temporis breuitatē aggrauaret pene acerbitatem. ¶Quātū vero ad ſubuētionem ſecuram quatuor videnda ſunt: ſcilicet quibꝰ ſubuenitur

uenitur. Per quos ſubuenit̃. Per que ⁊ qualr̄ ſubuenit. ¶Circa primū ſciendū ꝙ damnatis nullo modo ſubuenit̃: neqꝫ quo ad liberationē: vt ſcʒ ab ipſis penis liberent̃: nec quo ad mitigationē: vt ſcʒ in eis diminuātur: nec quo ad ſuſpenſionem: vt ſcʒ ad tp̄s etiam minimū eorum pena ſuſpēdatur: nec quo ad fortificationē: vt ſcʒ ad tolerandū leuius roborent̃. Quantū eñ ad aliquod horum in inferno nulla eſt redēptio. Subuenit̃ autem illis qui in vita ſibi meruerunt vt eis talia prodeſſe poſſint: vcʒ illis qui in ſtatu gratie decedentes aliqua ſecū purgāda tulerūt: de quibꝰ ſupra dictum eſt. ¶Circa ſecundū ſciendū ꝙ debet iſtis ſubueniri per holes q̄ ſint in tali ſtatu: quali ⁊ illi deceſſerūt: ſcʒ in ſtatu gratie. Alioquin ſi ſuffragia fiant pro defunctis exiſtentibꝰ in mortali: nihil aīabus ꝓſunt: ſicut nec ſibi ipſis prodeſſe poſſunt. Hoc autem fallit in duobꝰ caſibus. ¶Primo cū q̄s decedēs in charitate ordinat ſibi de ꝓprijs facultatibꝰ per aliquē ſubueniri: quāuis eñ talis voluntatē defuncti exequēs ſit in pctō mortali: ꝓſunt tū illi tales eleemoſyne: q: fiunt in ꝑſonā exiſtētis in ſtatu gratie. ¶Secūdo cū quis defunctis ſubuenit in perſonam eccleſie: vt ſi ſacerdos exiſtēs in mortali etiā ſponte celebret ꝓ defunctis: q: enim hoc facit in ꝑſonā eccleſie: proſunt defunctis illa ſuffragia: q: nomine eccleſie fiunt: q̄ ſemꝑ ſine macula cōſiſtit: ⁊ oīa ꝑ ſpiritumſanctū operatur. ¶Circa tertiū ſciendū qḋ ſuffragia ꝓ defunctis quedā ſunt realia ſicut eleemoſyne ⁊ oblationes: quedā perſonalia: vt ieiunia ⁊ peregrinationes. q̄dā vero mixta: vt eccleſie orationes ⁊ potiſſime miſſarū celebratiōes. ¶Qḋ autē primū ſcʒ eleemoſyne ꝓſint pro defunctis: ptʒ ex eo qḋ legitur ſcḋo Machabeo. xij. Qm̄ vir fortiſſimꝰ iudas collatione facta. xij. drachmas argenti miſit Hieroſolymā offerri ꝓ peccatis mortuorū ⁊c. ¶Quod vero ſecundū ſcʒ ieiuniorū obſeruatio ⁊ oratio eis proſit Grego. probat in. iiij. dialogorū ꝑ multas authoritates ⁊ exēpla q̄ cauſa breuitatis omittunt̃. Qḋ aūt tertiū ſcʒ miſſarū celebratio eis proſit: probat idē in eodē libro: ꝙ dum quidam frater mortuus eſſet: ⁊ iij. aureos habere repertus fuiſſet: iuſſit eum Gregoriꝰ in ſterquilinio ſepeliri: ⁊ ꝓ eo vſqꝫ ad dies. xxx. miſſaʒ celebrari: quibꝰ expletis aīa illius cuidā fratri apparuit: ⁊ ſe ꝓpter talē miſſarū celebrationē a purgatorio liberatū eſſe dixit. ¶Circa quartū vero ſcʒ qualr̄ ſubuenit̃: ſciendū eſt ꝙ ſuffragia aut fiūt pro mortuis gn̄aliter: ⁊ tūc gn̄aliter proſunt aut ſpecialiter ⁊ tunc ſpecialr̄ proſunt illis pro q̄bus fiūt: ſi indigent: ſi aūt nō indigent ſcḋm diuinā diſpenſationē illis q̄ magis indigēt attribuuntur. Et hoc intelligas quātū ad expiationē. Nam ſuffragia mortuoꝝ habēt vltra expiationē virtutē in penis cōfortandi. Et hoc oībꝰ equalr̄ prodeſt ſiue fiant gn̄aliter ſiue ſpecialiter: ſicut patet exēplū in candela q̄ accenſa pro vno exiſtente in carcere: ſic alijs lucet ac ſi pro ſingulis accenſa fuiſſet.

¶De ſancto Iuſto martyre. Cap̄. ix.

Iuſtus martyr apud Tergeſtinā ciuitatē aquileie ꝓuincie paſſus eſt temporibꝰ Diocletiani ⁊ Maximiani imperatorū ſub manatio prefecto. Qui dum ad p̄fatā vrbē deueniſſet. Iuſtū cōprehendi fecit: ⁊ ſibi preſentato cepit ſuadere vt dijs ſacrificaret. Qui cum dño ieſu xp̄o ſe ſacrificare diceret: iuſſit eū in carcerē trudi. Cūqꝫ tota nocte in orōne ꝑſeueraſſet: mane eductū et imolare recuſantē: fecit eū Manatius extēſuʒ neruis crudis cedi: ſed cū illū oīno inuictū cerneret mandauit in collo eius ⁊ manibus ac pedibꝰ plumbi pondera ligari: ⁊ ſic in profundū maris demergi. Qui quaſi ad epulas inuitatus ipſe ſibimet pondera plumbi deferebat: ⁊ vale dicēs fratribus feſtinando ad littus pergebat. Sicqꝫ ad locuʒ ducit̃ ⁊ plumbo ei alligato in ſcapha modiciſſima ponitur ductuſqꝫ in altum pelagi: oratione fuſa in mare demergit̃: vt aūt ſpm̄ deo reddidit: mox funes eius cū plumbo dirupti ſunt ⁊ corpus ad littus Tregeſtine ciuitatis ab vndis deductū eſt ante ſolis occaſum. Eadē nocte apparuit ſanctus martyr cuidam preſbytero noīe Sebaſtiano: iubens vt corpus eius tolleret: ⁊ cū indulgentia ſepeliret. Qui cōuocatis pluribꝰ xp̄ianis: corpus ipſius in littore inuentū: iuxta ipſum locū honorifice tumularūt. Qui paſſus eſt. iiij. non. nouēbris.

¶De ſancta Euſtochio virgine ⁊ martyre. Cap̄. x.

Euſtochiuʒ virgo ⁊ martyr apud Tarſuʒ Cilicie paſſa eſt ſub Iuliano imperatore. Qui cū ibidē exiſtens cū omni pplo dijs gētiliū ſacrificaſſet / Euſtochiū ſacrificare nolentē primo neruis bubalinis cedi fecit: deinde cornibꝰ capreolarum vngulari precepit: partibuſqꝫ carnes eius cōcidi. Deinde caput eiꝰ cū capillis excoriari: ⁊ clauos infigi. Et cū hec omnia conſtantiſſime tolleraſſet: ⁊ imperator ſententiam protuliſſet vt membratim conciſa in ſartagine torreretur orans ad dominum emiſit ſpiritum. Sepultaqꝫ eſt a matre propria in abditiſſima crypta. iiij. nonas nouembris.

¶De ſancta Euſtochio virgine. Cap̄. xj.

Euſtochiuʒ virgo ſacratiſſima paule nobiliſſime romanoꝝ filia ⁊ beati Hieronymi diſcipula fuit. De qua idem teſtatur Hieronymus ꝙ in ſanctis locis virginitatis ⁊ eccleſie monile p̄cioſiſſimum fuit. Cum vero mater eius oīa relicto ſeculo ⁊ mūdanis diuitijs ac filijs cunctis ex vrbe roma ꝓgreſſa Hieroſolymā deo ſeruitura nauigaret: hec ſola eius ꝓpoſiti ⁊ nauigationis comes extitit: ſicut ſupra actum eſt in vita paule. vj. kalend. februarij. Et cum eadē eius matre apud oppidū Bethleem cenobiū cōſtruxit: ⁊ cū eadē ⁊ alijs ſctīs feminis ſub beati patris Hieronymi diſciplina deo deuote ſeruiuit: atqꝫ poſt dormitionem genitricis. L. ⁊ eo amplius puellarū mater extitit. Cui btūs doctor regulā deo viuendi cōſtituit ⁊ dictauit. Ipſa aūt ieiunijs ⁊ orōnibus ſacrorūqꝫ librorū ſtudijs intenta ſolicite: poſt agones plurimos ꝓ xp̄o ſuperatos in virginitatis propoſito in pace q̄euit. Sepulta apud Bethleem. iiij. nonas nouembris.

¶De ſancto Victorino epō ⁊ martyre. Capitulum. xij.

Victorinꝰ Pictauienſis epiſcopus ſub Diocletiana perſecutione martyriū paſſus eſt: q̄ ſcientia ⁊ doctrina clarus opuſcula nonnulla ſacre fidei perutilia compilauit. Commentarios eñ edidit in geneſim Exodum: Leuiticum: Eſaiam: Ezechielē: Abacuch: Eccleſiaſtē. Cantica canticorū: ⁊ Apocalipſim. Aduerſum oēs fere hereſes libros plures conſcripſit: multaqꝫ alia grandioribus ſenſibus ꝙ̄ compoſitione verborū: neqꝫ eñ eque latina: vt greca lingua pollebat. Sub prefato tandem principe pro eiuſdem defenſione fidei: martyrio vitam apud eandem vrbē finiuit. Ibiqꝫ tumulatus iacet. paſſus eſt autem. iiij. nonas nouembris. Hec Hieronymꝰ libro de viris illuſtribus.

¶De ſanctis Alcindino Pygaſio ⁊ Anepotbiſto martyribus. Cap̄. xiij.

Alcindinus: Pygaſius: ⁊ Anepothiſtus apud ꝑſidā paſſi ſunt ſub Sapore rege ꝑſarū: q̄ cū eidē regi delati ꝙ xp̄z colerēt: ⁊ multos cōuerterēt: inuēti ſunt in cella oratores: ⁊ a miniſtris regis capti educti ſunt. Dū aūt xp̄m cōfiterent: primo vectib⁹ duriſſime ceſi ſunt: mutatis ſup ſingulos corū incedēdo .x. viris. Rex ꝟo cecidit quaſi exanimis: tandē ad ſe rediēs: eos ſurſum appēdi: ⁊ deorſū extēdi: ac ignē ſubterponi fecit. Scti ꝟo xp̄o eis apparente illeſi ab igne ꝑmanſerūt: ⁊ a vinculis abſoluti ſunt. Rex aūt mutus effect⁹ eſt: ⁊ miniſtri quaſi amētes erāt: ita vt nec nutibus eū intelligere poſſent. Poſt hec apparuit ſanctis martyrib⁹ exercit⁹ angelorū: qb⁹ orantib⁹ lingua regi reſtituta eſt. Tūc mādante rege ſcti ſup lectos ferreos ſternūtur: ⁊ carbones ſubtermittunt: ſed a voce celica cōfortātur: plurimi ad dn̄m cōuertunt. Deinde pluuia maxima inundāte: ⁊ angelis eis in albis de celo aduolātib⁹ ignis extinguit: ⁊ ſctōꝝ vincula dirūpunt. Cū ꝗ eis rex blādiret vt ſacrificarent: coſꝗ in curru ſuo leuaſſet: ⁊ ad templū iouis adduxiſſet orōnē fuderūt ad xp̄m. Statimꝗ facto terremotu magno idolū cecidit ⁊ rex territ⁹ fugit. ¶ Iterū quoꝗ ſctōs martyres detentos nudos ⁊ cathenis obligatos rex mitti fecit in cacabos plūbo: reſina: ⁊ pice bulliētibus plenos. verū orone ad deū fuſa: ſctōꝝ cathene ꝯfracte ſunt: ⁊ cacabi vacui ſunt repti: ac oīno tepefacti. Qd̄ cernens miles q̄dam noīe Antoni⁹ ꝯuerſus eſt: ⁊ in xp̄i ꝯfeſſiōe a rege decollatus: atꝗ a fidelib⁹ ſepult⁹. Deinde mandauit Sapor martyres corijs taurorū includi ⁊ in mare iactari. Et cōtinuo ſctūs marty: Antonin⁹ eis cū tribus angelis apparuit: ⁊ coria ſci dit: ſctōſꝗ illeſos ſuper vndas maris ambulātes ad littus ꝑduxit. Quo miraculo .xxviij. gētiles ad fidē xp̄i conuerſi ſunt. Sed iratus rex ſctōs martyres vna cū ꝑfatis .xxviij. nup conuerſis in ignē copioſum mitti p̄cepit. Qui ſolas aīas xp̄o reddentes corporibus innſtis oīno ꝑmanentib⁹: ipſi multis cernentibus ab angelis in nubibus ſuſcepti ſunt odorꝗ mir⁹ ex corpib⁹ refragrauit q̄. paſſi ſunt .iiij. no. nouē.

¶ De ſancto Theodoro epō. Cap. xiiij.

Theodor⁹ epiſcopus cyrie ciuitatis a cyro cōdite: non ſolū v̄bis ſꝫ etiā reb⁹ ⁊ virtutib⁹ extitit coronat⁹. Qui multa volumina ſcripſiſſe ꝯ̄r: ſed de plurib⁹ paucorū iſtoꝝ ad nos notitia ꝑuenire potuit: vt gēnadius de viris illuſtrib⁹ teſtatur. Nam ſcripſit de incarnatiōe dn̄i aduerſuꝫ Euthycē p̄ſbyterū ⁊ dioſcoꝝ alexādrinum epm̄ dicta fortia. Itē eccl'iaſtice hiſtorie libros imitat⁹ Euſebiū: ⁊ a fine multoꝝ in eius incipiens vſꝗ ad leonis ſenioris tp̄a deduxit. Sub quo ⁊ apud laodiciam ciuitatem in xp̄o quieuit .iiij. nonas nouembris.

¶ De ſancto Ambroſio abbate. Cap. xv.

Ambroſi⁹ abbas monaſterij Agaunenſis: pri⁹ apud Lugdunum ciuitatem monaſterij inſule barbare pater fuit ⁊ magnis illic vite ac ſanctitatis virtutibus clarus. Cum ad dictum cenobium Agauni ob egregie religionis normā tranſlat⁹ fuiſſet: b̄tō fine in dn̄o requieuit .iiij. noñ. nouēbris. Cui⁹ corpus apud idem monaſterium ſepultum iacet: ⁊ ſignis atꝗ miraculis glorioſe refulget: vt dicit Ado.

¶ De ſancto Quarto diſcipulo. Cap. xvj.

Quartus diſcipulus ex .lxxij. a chriſto elect⁹ vnus fuit: qui ſub diſciplina poſtmodum .xij. apoſtolorum claruit: vt abbas Dorotheus tradit. De hoc etiam apoſtolus ad Romañ. xvj. mentionem facit. Hic epiſcopus Berity ab apoſtolis conſtitutus extitit: et officio predicationis ſe excercitans apud eandem ciuitatem quieuit .iij. noñ. nouembris.

¶ De ſanctis martyribus qui dicunt̄ maſſa cādida. Capitulum. xvij.

Martyres ſancti: q̄ dicunt̄ maſſa cādida fuerūt innumera martyrū multitudo in ciuitate Ceſar auguſta hiſpanie prouincie ſub Daciano preſide pro chriſto paſſorū. Cū em̄ ꝑfatus p̄ſes in ipſa vrbe .xviij. martyres interfeciſſet cum virgine eugra. de quib⁹ dictū eſt in corū paſſione .xvj. kalē. maij. Videns ꝗ q̄to plus conabat̄ xp̄ianos extinguere: tanto magis coꝝ multiplicat̄ fides: ⁊ collegiū augebat̄: ſimulata pace eccleſijs reddita: miſit edictū ſicut vt xp̄ianis latentib⁹ liceret ſuis legib⁹ vti. Quibus ad publicū ꝑdeuntib⁹: ⁊ xp̄m laudātib⁹ eorū multitudine in predicta ciuitate conueniente cōgregauit exercitum paganorū: ianuaſꝗ vrbis claudi iuſſit: ne quis eorū euaderet. Omnes quoꝗ chriſtianos ibidem repertos armati gentiles ex abditis exeuntes gladijs trucidarūt. Corpa vero in aceruos maximos collecta cōbuſſerunt: ⁊ cineres in ventū diſperſerūt. Qui propter eorū innumerabilē multitudinē maſſa candida appellant̄: vbi dicit frater Vincentius. Quorum paſſio recollitur .iij. nouēbris. Sunt alij .ccc. martyres: qui maſſa candida dicuntur: de quibus ſupra dictū eſt .ix. Kalen. ſeptembris.

¶ De ſanctis Germano ⁊ ſocijs martyrib⁹. Capitulum. xviij.

German⁹ Theopolus: Ceſarius et vitalis martyres apud Ceſaream cappadocie ſub ꝑſecutiōe decij Ceſaris optime duxerūt martyriū. Quo tp̄e vt ſcribit Hierony⁹ voti erat xp̄ianis p̄ xp̄i nomine ꝑire: verū etiā callid⁹ hoſtis tarda ad mortē ſupplicia cōquerēs aīas cupiebat iugulare nō corpora: ⁊ vt ipſe qui ab eo paſſus eſt Cyprianus ait volentibus non permittebatur occidi. Quo tempore paſſi ſunt illi duo iuuenes de quibus in vita ſancti Pauli primi eremite dicitur: vt ſupra dictum eſt in ei⁹ vita .iij. idus ianuarij. Paſſi ſunt prefati ſancti martyres Germanus et ſocij .iij. noñ. nouembris. Hec Hieronymus in martyrologio ſuo.

¶ De ſancto Chenelmo martyre. Capitulum. xix.

Chenelmus martyr in Anglia paſſus eſt. Hic fuit filius Cenelphi merciorum regis. Quem ille moriens Dryde ſorori ſue tunc ſeptennem commiſit alendum. Illa vero mortuo rege falſo ſibi regnum preſagiens infantulum occidendum ſatelliti: qui eius erat alūnus tradidit: preciūꝗ promiſit. Qui puerum venatum ducens inter frutecta obtrūcauit. Hoc aūt celatū in Anglia ſtatim diuinit⁹ innotuit. Nā columba de celo aduolans ſup altare ſancti petri rome deſcendit: ⁊ membranā anglicis elemētis ſcriptam detulit: atꝗ in altare depoſuit: cuius tenor necem pueri martyris: ⁊ ſepulturā per ordinem prodidit. Que a quodam Anglico interpretata eſt. Statimꝗ papa per epiſtolam regib⁹ Anglie directam compatriotam martyrem indicauit vnde frequenti cultu corpus innocentis de loco vbi iacebat ſolenniter leuatum eſt. Cum autem ferretur vincecūbā clericis ⁊ laicis canentibus: Dryda parricidialis e feneſtra cenaculi caput extulit. Et forte pſalteriū legens peruenerat ad: p̄s. Deus laudē meam ne tacueris: quā a fine neſcio quo preſagio retrograde dicens nitebatur cantantes infringere. Tūc virtute diuina oculi illius a capite euulſi veriuꝫ illum. Hoc opus eorū qui detrahunt mihi ⁊ cetera cruore polluerūt. Et in ip̄o libro vſꝗ hodie extāt cruoris inſignia immanitatem mulieris et vltionem dei ſpirantia. Paſſus eſt autem ſanctus marty: tertio noñ. nouemb. Hec Guilel.

¶ De ſancta Alpaide virgine. Cap. xx.

Alpaides virgo de tudoro circa annū domini .M. clxxx. ſanctitate nimia claruit. Que multis annis in corpore degens infirma ſine vllo cibo ꝑmāſit. Hec genere infima officioꝗ bubulca: ſanctarum ſcripturarum intelligentiam diuinitus obtinuit: ⁊ mire prudentie conſilium habuit. Que flagello domini diutius attrita eſt adeo vt propter effluentē de corpore ſaniem etiā ſuis fieret in horrorē: patientia aūt ſumma p̄dicta nec aliq̄n cōturbari viſa fuit. Nullūꝗ cibū p̄ ānos multos traijcere valuit: niſi ſolū euchariſtiā ſacrā: ⁊ lecto decubans non niſi ab altero moueri potuit. Hec aūt a deo accepit: vt ſepiſſime in exceſſu rapta angelo duce: ⁊ loca penaꝝ ⁊ gloriam ſanctoꝝ ꝑcurreret: ⁊ occultas viſiōes aſpiceret. Frequēter aūt in ſolēnitatib⁹ xp̄i vel ei⁹ matris rapta mundū totū quaſi in pile ſpecieꝫ intuebatur: ⁊ ea que in mūdo fiebant cōtēplabat̄. Ad corpus quoꝗ rediēs multa occulta ⁊ ſecretiſſima dicebat: ⁊ quedā ex his q̄ viderat reuelabat: quedā ꝟo a deo premonita occultabat: plerūꝗ etiam futura predicebat. Quieuit autem in pace apud Cudotū .iij. noñ. nouembris. Hec ex geſtis Frācorum.

¶ De ſctis Vitale ⁊ Agricola marty. Cap. xxj.

Vitalis ⁊ agricola martyres paſſi ſunt in prouincia italie in ciuitate Bononiēſi tēporib⁹ diocletiani ⁊ maximiani īperatorū: quorū paſſionē ſanctus ſcripſit Ambroſius. Fuit autem Vitalis ſeruus agricole nunc ꝟo ꝯſors ⁊ collega martyrij: preceſſitꝗ ſeruus vt preuideret locū: ſecutus eſt domin⁹ ſecure: quo datā fidē ſerui iā inueniret paratā nō alienā. Cum ergo ſanct⁹ Vitalis cogeretur a ꝑſequētib⁹ vt chriſtū negaret: ⁊ āpli⁹ dn̄i fidē ꝯfiteret: oīa tormētorū genera in eū exercentes: vt nō eſſet in corpore ei⁹ ſine vulnere locus: oratione fuſa ad dominū emiſit ſpm̄. Sāctus ꝟo agricola mitior habebatur moribus ab ipſis etiā inimicis diligeretur: ideoꝗ differebāt ei⁹ paſſionē. Deniqꝫ vbi nō acquieuit ꝑſecutorib⁹: ſanctus agricola crucifixus eſt. Quorū corpora ī iudeorum ſolo ſepulta ſunt. ¶ Poſt multos aūt annos idem locus ſancto Ambroſio epiſcopo mediolanenſi reuelatus eſt. Qui veniens bononiā cōuocatis clero ⁊ populo ad locum acceſſit: ⁊ effoſſo ſolo martyrum reliquias inuenit. Eaqꝫ deuote leuata in eadem ciuitate ſepeliuit. Paſſi ſunt autem pridie nonas Nouembris.

¶ De ſancto Amantio preſbytero. Cap. xxij.

Amantius preſbyter apud Tyfernā Tyberianā ciuitatem claruit tēpore beati Gregorij pape. Qui hoc ſpālc in ſe virtutis habebat: vt apoſtolorū more manus ſup egros imponeret ⁊ ſaluti reſtitueret: ⁊ q̄libet vehemēs egritudo ad tactuꝫ illi⁹ abſcederet. Hic inſuper hoc in ſe habebat miraculū: qꝛ ī quolibet loco q̄uis immaniſſime aſperitatis ſerpētē inueniret: mox vt euꝫ ſigno crucis ſignaret extinguebat: ita vt diruptis viſceribus moreret̄. Quē ſi quando ſerpens in foramine fugeret: ſigno crucis os foraminis bn̄dicebat: ſtatimqꝫ ex foramine ſerpēs iam mortuus trahebat̄. Hic tp̄e quodā ad beatū eſt adductus Gregoriū quē in domo infirmorū beatus pontifex diebus aliquibus ad manendū poſuit: vbi quidā inter egros alios mentecapt⁹ ⁊ frenetic⁹ iacebat. Qui nocte quadam cum magnas voces: ſcꝫ vt inſanus ederet: cunctos egros immēſis clamorib⁹ ꝑturbabat: ita vt nulli illuc ſomnū capere liceret. Tūc ſanct⁹ p̄ſbyter de ſtratu ſuo ſurgēs ad locū frenetici acceſſit: ⁊ ſup eū poſitis manibus orauit: moxꝗ illū melius habentē tulit atꝗ in ſupiora domus ſecū ad oratoriuꝫ duxit vbi pro eo liberi⁹ oratiōi incubuit: ⁊ ſtatim cum ſanum ad lectū propriū reduxit: ita vt nullas vlteri⁹ voces ederet: neqꝫ egrotorū quēꝗ aliquo clamore turbaret: q̄ ⁊ apud predictā ciuitatē in pace quieuit pridie nonas nouembris. Hec Gregorius tertio dialogorum cap. xxx.

¶ De ſancto Herio preſbytero. Cap. xxiij.

Herius preſbyter apud Alexandriam claruit. Hic vir acerrimi ingenij in diuinis ſcripturis notabiliter erudit⁹ fuit: vitaꝗ puriſſimus ad diuinamꝗ philoſophiā penit⁹ expedit⁹ doctor eccleſie incōparabilis maxima ſapientia refulſit. Qui tractatū longiſſimū ſup Eſaiā ꝓphetā edidit. Et tp̄e Philippi impatoris apud eandem ciuitatē in pace quieuit pridie nonas nouembris: vt ait Hieronymus libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Zacharia ſacerdote. Cap. xxiiij.

Zacharias ſacerdos ⁊ propheta pater Iōānis baptiſte in dieb⁹ Herodis regis iudee claruit: de cuius ſanctitate in principio euangelij Luce plurima p̄clara teſtimonia deſcribūtur. Fuit enim de vice abie ex filijs Aaron de tribu leui: ſicut dictum eſt ſupra de eo in natiuitate ſancti ioannis baptiſte .viij. Kal. iulij. ⁊ in eius conceptione .viij. Kalē. octob. vbi etiā de ortu filij: ⁊ de miraculis q̄ in eius natiuitate apparuerūt: ⁊ de ꝓphetia ip̄i⁹ Zacharie tractatū eſt. Cū igitur xp̄s puer ab Herode q̄rerent̄ occidēd⁹: ⁊ ex hoc ip̄e Herodes innocētes ꝑimeret. Heliſabeth audito ꝙ Joānes ei⁹ fili⁹ ſimiliter q̄reretur q̄ xp̄m etate ſex mēſibus precedebat: accepit paruulū: ⁊ cū eo aufugit. Aſcenſo autem excelſo mōte iudee circunſpiciēs vbi eū abſconderet: viſis interfectoribus ſe inſequētibus timuit: ⁊ oratione ad deū pro filij ſalute fudit. Statimqꝫ mōs ſe aperuit: ⁊ Heliſabeth cum filio intra filio intra ſui abdita ſuſcepit: atqꝫ perſecutores excluſit. Quib⁹ intra montis tenebras lux diuinitus apparens eos ꝯfortabat: ⁊ angel⁹ dn̄i illis neceſſaria miniſtrabat. ¶ Cū autem iuſſis ſatellitib⁹ ab Herode: Zacha-

rias vbi filius eſſet:interrogatus eſſet:ꝛ ille ſe' cum vbi
foret ignorare diceret:atq; impietatem Herodis redar
gueret:ꝛ xp̄m q; natū ex virgine predicaret:qui regnum
iſrael accepturꝰ eſſet:Herodes iratus miſit nocte carni
fices:qui Zachariā inter tēplum ꝛ altare:vbi virgo bea
ta educata fuerat iugularūt. Mane aūt facto dū ceteri
ſacerdotes tēplum adeūtes Zachariā vt ad eos exiret:
more ſolito expectarēt:ꝛ iam hora tardior eſſet:vnus il-
loꝝ intrās ſanctuariū reperit ſanguinē Zacharie:vt la-
pidem coagulatū. Auditaq; eſt vox de celo:quod Zacha
rias occiſus eſſet:ꝛ ꝙ ſanguis eiꝰ ex iſrael nō eſſet delen
dus:donec exurgeret qui eū vindicaret:qui foras egreſ
ſus hec oīa ceteris nūciauit. Illi vero timētes quaſi fran-
gorē lapidū audierunt:ꝛ corpus ſancti nō inuenerunt.
Paſſus eſt autem ſanctus martyr nonas Nouembris.
Corpus autem eius poſt longa tēpora apud hieroſoly-
morum templum inuentum:ibidemq; dudum tumu-
latū iacuit. Nunc vero quieſcere dicitur venetijs in mo
naſterio dominarum eius nomini fundato.

De ſctā Heliſabeth vxore Zacharie. Ca.xxv.

Heliſabeth vxor
Zacharie ſacerdotis p̄dicti ꝛ mr̄ Joā
nis baptiſte fuit de filiabꝰ Aarō:cuiꝰ
ſanctitas in euāgelio luce cōmenda-
tur. Hec autē cū Joanne nato paruu
lo in latibulo ſpelūce:de qua ſupra ꝓ
xime dictū eſt:latuit donec immani-
tatis Herodis perſecutio facta in ne
ce paruulorū ceſſauit. Et tūc filium
vſq; ad annos ſeptē enutriuit:q̄ eadē
etate antra deſerti petijt. Mater vero
modicū poſt tēpore ſuperuixit:ꝛ ſanctitate ꝛ gratia ple-
na ad xp̄m in pace migrauit. Sepulta in domo propria
in mōtana iude. Dicitur autē Heliſabeth cognata vir-
ginis marie:quia cōſobrina eiꝰ fuit. Anna enī ꝛ Eſme-
ria fuerūt ſorores filie agarin:de anna nata eſt virgo ma-
ria:de Eſmeria nata eſt Heliſabeth ꝛ eliud:de eliud na
tus eſt emineu:de eminen natꝰ eſt ſanctꝰ Seruatiꝰ ep̄s
traiectēſis:de quo ſupra dictum eſt tertio idus maij.

De ſancto Zacharia papa. Cap.xxvi.

Zacharia papa
natione grecus ex patre Pollochro-
nio:ꝛ Gregorio.iij. romano pōtifici
in epiſcopatu ſucceſſit:ꝛ ſedit annos
x.mēſes.ij.dies.xv.vir mitiſſimꝰ at-
q; ſuauiſſimus oīq; bonitate orna-
tus:amator cleri ꝛ populi totius:tar
dus ad iraſcendū:ꝛ velox ad miſerā
dū:nullis malū pro malo reddidit:
ſuis etiā perſecutoribꝰ bona pro ma
lis reſtituit. Hic inuenit oēs italiā turbatā ſimul ꝛ duca
tū romanū:perſequente liudprando longobardorū re
ge:ac romane eccleſie iura auferente. Tantā vero deus
huic pape grām cōtulit:vt etiā pro ſalute populi aīam
ponere nō dubitaret. Qui prius miſſā legatione ad eū-
dē regē:poſt ipſe perſonaliter veniens ſalutaria illa ver
ba predicauit. Cuius admonitione inclinatus rex ciui-
tates romane eccleſie pertinentes:q̄ ꝑ annos.xxx.abla-
te fuerant reddidit:ꝛ pacē cū pontifice fecit:captiuoſq;
plurimos romanoꝝ quos tenebat dimiſit. Ipſa quoq;
pax per annos viginti perdurauit. Hic autem pontifex
magni meriti ꝛ ſanctitatis clerum ſuum valde dilexit:
vtpote pater et bonus paſtor oēs amplectens ꝛ vtiliter
fouens ꝛ neminem eorū tribulari:vel egere permittēs.
Cuius temporibus in magna ſecuritate et letitia popu-
lus a deo ei commiſſus degens vixit. Hic conſtituit
vt filij compatrum ſe in matrimonio nullatenus iunge-
rent. Hic dialogorum libros de latino in grecum tranſ-
tulit:quia vtriuſq; lingue peritus fuit. Hic etiam in la-
teranē. eccleſia corpus beati Georgij martyris cum epi-
taphio grecis literis exarato reperit:ꝛ cū magna ſolēni
tate ad velum aureum eccleſiam ſui nominis condidit.
Ibiq; ipſum repoſuit. Et omnibus plene ꝛ perfecte diſ
poſitis in ſumma pace moritur:ꝛ apud ſanctum Petrū
ſepelitur. Ibiq; virtutibus pollet.

De ſancto Malachia epiſcopo. Cap.xxvij.

Malachias epi-
ſcopus in hibernia claruit tp̄e Eu-
genij pape.iij. Cuius vitā beatꝰ Ber
nardus ſcripſit. Hic ex parentibus
chriſtianis ī hibernia natus:ſacriſ-
q; literis a pueritia eruditꝰ in ciuita
te Armachia.xxv.annorū preſbyter
factus verbum dñi inſtantius predi
care cepit. Deinde marcum ſenē epi
ſcopum leſmor adiens:vt ab eo diui
nis plenius informaretur:qui etiam
epiſcopus miraculorū ſignis clarebat:cū eodem ꝑ ali-
quot manſit annos. Dum aūt ꝓ ſorore ſua defuncta
quotidie celebraret:et occupatꝰ alijs per dies.xxx.miſ-
ſam intermiſiſſet:nocte ſequenti vidit ꝑ ſpiritum ſoro-
rem ſe diebus totidem nihil guſtaſſe conquerentem. Et
cum pro eius expiatione celebrationis miſſarum reſumo-
pſiſſet:viſa eſt ſibi vſq; ad limen eccleſie perueniſſe. Ite-
rumq; in eodem perſeuerās vidit illā eccleſiam introiſ
ſe:ſed altare contingere non poſſe. Et rurſum miſſas ꝓ-
ſecutus vidit eam inter candidatorum numerū aggre-
gari:ꝛ ſic eam intellexit ad celos euolaſſe. Poſtmodum
autem in loco bencor ſibi a diuite quodam oblato mo-
naſteriū reparauit:qđ dudū antea fuerat deuaſtatum:de
quo olim ſanctus Columbanus aſcenderat. Ibiq; cum
decem monachis abbas ipſe deo ſeruire cepit:vbi dum
vnus ex eis operarijs ligna cederet:ꝛ ſecuris ferrum de
manubrio exiliſſet:inuocato Malachia ferrum veſtes
illius ſolummodo concidit:ſed carnem omnino nō te-
tigit. Ibi etiam oppreſſum quēdam cui inſanienti demō
ſuadebat:vt abbatem cultello percuteret ab infeſtatio-
ne maligni ſpūs liberauit. Et michaelem clericū a gra-
ui dyſentaria ſanauit. Cumq; eſſet annorum.xxx.ꝑ-
uis inuitus electꝰ eſt ep̄s conn roth. Et cum electioni
renunciare vellet:tandē mandato ſui magiſtri epiſcopi
leſmor acquieuit:ꝛ epiſcopatus curam ſuſcepit:vbi po-
pulū valde rebellē deo ꝛ clero:ac eccleſijs infeſtū:ad pe-
nitentiam ſumma ſapiētia ꝛ mira difficultate reduxit:
ꝛ ad bene viuēdum informauit. Poſt hec dū celſus Ar-
machianus archiepiſcopus infirmatus eſſet:ſeq; mori
conſpiceret:ſuis clericis perſuaſit:nullum niſi Mala-
chiam epiſcopum eligendum ad extirpādam potiſſime
quorundam prauorum potētum conſuetudinem:q̄ ne-
minem niſi de eorū parentela archiepiſcopum eligi per-
mittebant. Jamq; per.xv.epiſcoporum ſucceſſiones ta-
lis corruptela inoleuerat. Mortuo igitur archiepiſco-
po celſo Malachias ab eis electus eſt. Qui licet diu re-
nitēs:tandem vt eccleſiam eorum a ſeruitute eriperet:
acquieuit:promiſſione tamen ab illis preſuſcepta vt de-
leto peſſimo more:liceret ſibi aliū in eccleſia armachanā
ſubſtituere:ꝛ ad ſuam connerothenſem eccleſiam redi-
re. Hoc autem malechias magis ad ꝯſentiendū monit:
q: paucis antea diebꝰ viderat ſpecioſam mulierē ſe ſpō-
ſam celſi archiepiſcopi aſſerentē ſibiq; celſi baculū cō-
mendantē. Interea vero mauritius quidam de iniqua
progenie in archiepiſcopatū intruſus eſt. Sanctus au-
tem vir ſcandalum euitare cupiens illo preſidente furo-
ri ceſſit. Sed mauritius diuino iudicio poſt annos.v.
deceſſit. Dum autem nigellus quidam de eadē progenie
ſuccedere niteretur Malachias in brachio populi ab
ipſo rege in archiepiſcopatū deducitur:ꝛ oēs emuli re-
pelluntur. Cum autē nigellus cum fautoribus ꝛ arma-
tis viris reſiſtere preſumeret:ꝛ tam ipſum ꝙ regem in-
terficere vellent:ſubito nimia tempeſtas exoritur:au-
thorq; litis ꝛ ſeditionis cum tribꝰ conſortibus a fulmi-
nibus occiduntur:ceteri quoq; hincinde diſperguntur.
Sctūs vero Malachias annorū.xxxviij.in ciuitatē ꝛ ec-
cleſiā introducit:ꝛ ī archiep̄atu ſublimat. Multas aūt
poſtmodū ꝑſecutiōes ab emulis paſſus:oēs tandē deo
largiēte deuicit:ꝛ nigellū ad pn̄iam ꝛ obediētiā reduxit
qui etiā ſacra quedam q̄ de eccl'ia aſportauerat retulit.
Mulier q̄dam de attinentibus aduerſariorū:q̄ archi-
ep̄o predicanti cōuitia multa intulit:ſubito cunctis vi
dentibꝰ in amētiā cōuerſa:poſt dies paucos infeliciter
expirauit. Sicq; armachanā eccleſiā vir dñi a peſtifera
cōſuetudine purificauit. Dū aūt ad eccleſiā primā redi
re vellet:ꝛ ppl's oīno reclamaret gelaſiū quendā preſ-
byterū ꝓ ſe in eccleſia prima ſubſtituit. Multis quoq;
in vita ſua miraculis claruit. In Eboracenſi ciui-
tate equū quē dare portantē a nobili quodā oblatū:dū
aliquantulū equitaſſet:cōmodus ſubito ꝛ ſufficiēs fa-
ctꝰ eſt.ac de nigro pilo in albū cōuerſus. Deinde cla
rauellenſe monaſteriū accedens ſanctū Bernardū viſi
tauit:qui ab eo mire edificatū ſe dicit. In hyporegia ci
uitate filiū hoſpitis ſui in extremis laborantē cōtinuo
ſanū effecit. Et dū papā innocentiū ſcōm romam ve-
niēs viſitaſſet quatuor ex eiꝰ ſocijs clarauallē dimiſſu
ros predixit ꝛ vt p̄dixerat:ſic euenit. Nā duo ex ipſis
ibidē decedētes ſepulti:alij vero duo effecti ſunt mona-
chi. Repatriās autē cū ſcotiā ꝑueniſſet filiū Dauid
regis ſcotorū ad mortē decūbentē:aqua aſperſum bñ-
dicta ilico ſanauit. Et in villa q̄ dr̄ crudelro puelle mu
te loquelā reſtituit:atq; aliā freneticā liberauit. Dū
infirmus quidā in hibernia:q̄ multo iacuerat tp̄e le-
ctū Malachie ſolūmodo aſcendiſſet:cōtinuo ab omni
languore ſanatꝰ ſurrexit. In lāguuia puerū a demonio
liberauit:ꝛ freneticam mulierē cōpotē mentis effecit.
Aliā quoq; matronā ad ſe accedentē:q̄ mēſibꝰ quin
decim ꝛ diebꝰ viginti p̄gnans fuerat:ꝛ adhuc fetum in
vtero geſtabat:ſua oratiōe ad puerperiū in momento
adduxit. Cortagia ciuitate ep̄o vacante:dū de eligen-
do p̄ſule diſcordes eſſent:ꝛ in archiep̄m armachanū.vt
eligeret oēs cōueniſſent pauperē quendā preſbyterum
alienigenā elegit:q: vitā eiꝰ per ſpm̄ agnouit. Qui dum
ſibi egrotare nūciatus eſſet:mādauit ei vt ilico ſurge-
ret:qui ſtatim ab infirmitate ſanat:ꝛ in ep̄m cōſecrat.
Dū cuiuſdā nobilis coniugem in extremis poſitam
inungere vellet:ꝛ illi expectandū in craſtinum cū roga
rent aſſenſit:ꝛ mulier poſt horā modicā expirauit. Ipſe
autem ſe reū criminis accuſans cum lachrymis iuxta
corpus in oratione ſe poſuit:ꝛ ibidē orans ꝑnoctauit.
Mane aūt facto mulier reſurrexit:quā ſctūs vir inun
ctam ad quietē ire precepit:moxq; illa iterū obdormi
uit. Secularis cuiuſdā cōquerentis:ꝙ lachrymare
nō poterat maxillā tetigit:ꝛ ad tantā illū deinceps la-
chrymarū effuſionē ꝓuocauit:ꝙ vix fletum cōtinere va
lebat. Spiritum quoq; ꝓpheticū habuit:ꝛ cordiū ſecre
ta cognouit:ꝛ diem ꝛ locū ſui obitus predixit. Sepius
quoq; eo celebrante:colūba de celo circumuolās cruci
ſuꝑ altare poſite inſidebat:quā diaconus eiꝰ ꝛ quam-
plures q̄ñq; videbant. Cū aūt papa Eugeniꝰ in gal
liā veniſſet:ꝛ Malachias ad eū viſitandū accederet:et
nauem intrare diſponeret:quidā epilenticus noīe ca-
tholicus:eius receſſum deplorabat:eo ꝙ in eius p̄ſen-
tia nunquā a morbo cadebat. Quā dum ille ſignaſſet:ꝛ
eidem ꝓmiſiſſet ꝙ donec ipſum reuideret:nunquam
de cetero caderet:ſic vt predixerat:euenit. Nā ſanctꝰ vir
ante regreſſum obijt ꝛ ille de cetero a morbo nunquam
cecidit. Sed eodē tp̄e dum cuidam clerico promiſiſ
ſet.vt quicquid ab eo peteret obtineret:ꝛ ille ſancti ar
chiepiſcopi reuerſionem petijſſet. Sanctus de hoc plu
rimum triſtatus eſt eo ꝙ nunquam ſe rediturum pre-
ſciuerat:ꝛ ad deum ire cupiebat. Nauem tamen aſcen-
dens:vt clerico promiſſa redderentur:orta tempeſtate
redire compulſus eſt. Facta vero tranquillitate iterum
nauem conſcendit:ꝛ de cetero nō rediturus tranſfre-
tauit. Venit autē clarauallem:ꝛ a ſancto Bernardo de-
uote ſuſceptus eſt. Cūq; in feſto beati Luce euāgeliſte
celebraſſet:febre correptus decubuit:ꝛ in ipſo loco ple-
nus ſanctitate die qua p̄dixerat ad xp̄m a carne migra
uit ſcilicet non.nouembris. Sepultuſq; in monaſterio
clarauallenſi miraculis ꝛ ſignis refulgens.

De ſanctis Felice ꝛ Euſebio martyribus.
Capitulum.xxviij.

Felix p̄ſbyter et
Euſebius monachus apud tara
cinam Campanie ciuitatē paſſi
ſunt tp̄e Claudij īperatoris ſub
Leontio filio leontij preſidis. Cū
enī prefati ſancti viri corpora ſan
ctorū martyrū Ceſarij ꝛ Juliani
ſepeliſſent:de quibus ſupra dictū
eſt kalēdas nouembris:ꝛ multos
gentiles ad xp̄m cōuerſos bapti-
zarent Leontius filius quondam
leontij p̄ſidis:qui ad xp̄m etiā cōuerſus ſtatim vt ba-
ptiſmum perceperat ad xp̄m migrauerat:de quo etiā
dictum eſt ſupra.iij. Kalen. nouēbris:predictos ſanctos
martyres detinuit:ꝛ timens populi tumultum:miſſo
ſpiculatore nocte eos in carcere decollari fecit. Quorū
corpa ad litꝰ proiecta:quartꝰ p̄ſbyter iuxta corpa ſan
ctorū Ceſarij ꝛ Juliani ſepeliuit non.nouembris.

De ſancto Leonardo confeſſore.
Capitulum.xxix.

Leonardus con-
feſſor apud aquitanie ꝓuinciā:ciui-
tatē lemouicēſem claruit tp̄e anaſta
ſij imperatoris:q̄ in ꝓuincia gallia-
rū claris parentibꝰ ortus collatera
libus vero clodouei regis frācorꝫ:ab
eodē rege de ſacro extitit fonte leua-
tus ob nobiliū parentū amorē cha-
riſſimū quē ſctūs remigiꝰ remēſis
archiep̄s baptizauit:ꝛ in diſcipulū
ſuſceptū ſalutaribus diſciplinis in-
ſtruxit. Cū aūt idē archiep̄s a regibꝰ francoꝝ obtinuiſ
ſet:vt q̄ñcūq; ipſi reges ad ciuitatē remēſem venirent:
oēs incluſi in carceribus libere dimiſſi abire poſſent.
Ad imitationē boni magiſtri iuuenis leonardus hoc
ipm̄ a rege ipetrauit:vt q̄cūq; in carceribꝰ detinerent
ſi eos ipe viſitare vellet:cōtinuo ſoluerent. Et vbicūq;
carceratos eſſe audiebat ad eorū liberationē feſtinus
ꝓperabat. Cūctos etiā egros ad ſe venientes:quaſcūq;
detentos infirmitate ſanabat. Rex igit ad ſe accerſiuit
eū quē ſecū in palatio aliquo tp̄e manere coegit rogās
vt inde nuſq̄ diſcederet:donec tp̄e cōgruo ipſi ep̄atum
aliquē donaret. Erat enī iā clericus humilis ꝛ māſue-
tus. Leonardꝰ vero pontificatū renuit:ꝛ ſolitudinē potiꝰ
affectās palatiū regis reliquit:ꝛ cū fratre ſuo liphardo
verbū dei annūcians aurelianū deuenit:atq; apud quē
dā cenobitā noīe maximinū aliquo tp̄e māſit. Cum
aūt liphardus ſuꝑ ripā ligeris manſionē ſolitariā ele-
giſſet de quo ſupra in eiꝰ legēda dictū eſt.iij.non.iunij.
Leonardus vero ꝑ admonitionē ipſiꝰ ſancti in aq̄tania
p̄dicare diſponeret:oſculantes ſe abinuicē diſceſſerūt.
Leonardꝰ igit ꝑ bituricā ciuitatē tranſiēs nouelle fi-
dei xp̄ianos ſanctis p̄dicationibꝰ cōfirmabat:ꝛ multa
operādo miracula plurimos adhuc incredulos cōuer
tebat. Demū in quadā ſylua noīe pauū habitare ce
pit q̄ a ciuitate lemouicenſi ꝑ decē miliaria diſtabat:ꝛ
quo rex ſepius cauſa venationis accedebat ꝛ in aulā re
giā in media ſylua cōſtructā diuertebat. Accidit aūt vt
die quadam rex ibidē cum regina ꝛ familia venaretur:
ꝛ regina pregnans illuc cauſa delectationis egreſſa par
tu periclitaretur. Cum autem rex ꝛ familia reginam
iam pene defunctam lugerent:nec ei per medicos qui
cum rege erant ſubueniri poſſet:et vir dei per nemus

tranſeũs lugẽtium voces audiſſet: pietate commotus illuc acceſſit ⁊ a rege vocatus introiuit. Interrogatus autem quis eſſet cum ſe remigij diſcipulum rñdiſſet. Rex ex bono magiſtro bonã de diſcipulo ſpem aſſumpſit: ⁊ ipſum ad reginã introduxit rogans vt ſuis precibus de recuperata coniuge ⁊ edita prole duplex gaudiũ obtineret. Tũc ſanctus oratiõe fudit: ⁊ quod rex petebat protinus impetrauit. Cui rex multa in auro ⁊ argento obtulit: ſed ille oĩa recuſauit: dicẽs ſe nullis indigere: niſi vt tantũ in aliqua ſyluarũ ſoli chriſto famulari poſſet. Cum añt rex totũ illud nemus ipſi tradere vellet noluit niſi tantũ accipere quantũ vna nocte poſſet cum ſuo aſello circuire. Quod rex libẽtiſſime adimpleuit: vbi cum duobus ſibi adiunctis ſocijs monaſterium conſtruxit: ⁊ in multa ibidẽ abſtinẽtia degẽs deo ſeruiuit. Eccleſiã etiã in honorẽ dei genitricis fabricauit ⁊ altare ſancti remigij in ea poſuit. Cũ autẽ aqua ſibi per vnum miliare diſtaret puteũ ſiccum ibidẽ fodi fecit: quẽ ſuis orationibus aqua vſq; in preſens ſcaturiẽte repleuit: locũ autẽ ipſum a nobili ipſi rege cõceſſum nobiliacũ appellauit. Ibi ergo tantis miraculis coruſcauit vt quicũq; eiꝰ nomẽ in carceribꝰ inuocaſſent: mox ruptis vinculis nullo cõtradicẽte liberi abirent: ⁊ ſuas eidẽ cathenas aut cõpedes pſentarẽt. Quorũ plures ſecũ manebant: ⁊ eius exẽplo ſanctitatis ibidẽ dño ſeruiebãt. Familie quoq; ſeptem ex eius ſtipe venditis oĩbus ⁊ pauperibꝰ diſtributis ad eũ venerũt: ⁊ diſtributo eiſdem nemore ibi cum ipſo in dei ſeruitio ꝑmãſerũt: exẽplo quoq; ſuo plurimos ad ſimile attraxerunt. Deniq; vir dñi Leonardus multis clarus virtutibꝰ ad dñm feliciter migrauit octauo idus nouembris: circa annũ dñi quingẽteſimũ. Sepultuſq; eſt in eccl'ia dei genitricis quã ipſe cõſtruxerat. ¶ Cum añt ibidem infinita miracula fierẽt: clericis illius eccleſie reuelatũ eſt: vt q2 locus ille ꝓpter multitudinis frequẽtiã cõcurrentẽ nimiũ arctus erat: alibi eccleſiã fabricarẽt: ⁊ eodẽ ſancti Leonardi corpꝰ trãſferrẽt. At illi vna cũ pp'lo triduano ieiunio ⁊ orationibꝰ inſtiterũt: quibꝰ elapſis totam ꝓuinciam niue nimia q̃ ceciderat opertam viderẽt: locum añt in quo ſanctũ corpꝰ q̇eſcere volebat oĩno vacuũ cõſpiciũt: vbi eccleſia de nouo fabricatur: ⁊ corpꝰ eodẽ trãſportatũ. Quãta vero miracula ꝑ eũ dñs faciat potiſſime circa incarceratos: immenſa ferri varietas ante tumulũ eiꝰ dependens teſtis exiſtit.

¶ De ſancto Felice martyre. Cap. xxx.

Felix martyr apud

Tuniſſam ciuitatem aphrice paſſus eſt. Qui a pſecutoribus pro xp̃i nois cõfeſſione detentꝰ: ⁊ carceri duriſſimo mãcipatus: dũ eũ a tormẽto diſferrent: orãs ad dñm emiſit ſpiritũ octauo idus nouẽbris. Cuiꝰ corpus ſequẽti die exanime repertum eſt ⁊ a xp̃ianis cõdigno recõditũ honore. In huiꝰ ſolẽnitate ſanctꝰ Auguſtinꝰ ep̃s pſalmũ quẽdã ad populũ expoſuit: quem ⁊ in eius eccleſia publice predicauit.

¶ De ſancto Felice monacho. Cap. xxxi.

Felix monachus

in monaſterio fundenſi claruit. Qui magne ſanctitatis vir erat: ⁊ eiuſdẽ cenobij hortum colebat: fur vero quidam venire conſueuerat: ⁊ ad ipſum hortum per ſepem aſcenderet: et occulte olera auferre. Cũq; ille multa plantaret: q̃ minus inueniret: et alia pedibꝰ ꝯculcata: alia direpta cõſpiceret: totum hortum circuiens inuenit iter vnde fur venire cõſueuerat. Qui eundem hortum deambulans repperit etiam ſerpentem. Cui precepit: vt ſe ſequi deberet. Ad aditum autẽ furis perueniens: in nomine dñi ſerpenti p̃cepit vt aditum illum cuſtodiret ac furem ingredi nõ permitteret. Protinus ſerpens ſe in itinere tranſuerſum tetẽdit: ⁊ felix ad ſuã cellam rediit. Meridie ergo cunctis quieſcẽtibus more ſolito fur aduenit ⁊ ſepem aſcendit. Et dũ in horto pedem poneret vidit q2 ſerpens extẽſus viam clauſiſſet. Et tremens poſt ſemetipſum cõcidit eiuſq; pes per calciamentũ in ſude ſepis inheſit. Sicq; donec hortulanus rediret deorſum capite pependit. Qui veniens furem in ſepe pendentẽ reperit: ⁊ deo grãs agẽs ſerpentem licentiauit ad furem quoq; veniens ipſum de dudũ oleribus exportatis redarguit: pedem quoq; illius a ſepe diſſoluit: eũq; ſine leſione depoſuit. Olera etiã que furto auferre conabatur: eũ nimia dulcedine prebuit: eũq; ne amplius furaretur admonuit: ſed cũ neceſſe haberet ad eum veniret: q2 ipſi deuotus daret: que cum peccato tollere laborabat. ¶ Hic eſt ſanctus monachꝰ clarus multis virtutibus migrauit ad chriſtum. Hec Gregorius. j. dialogo. cap. iij.

¶ De ſanctis decem martyribus. Cap. xxxij.

Decem martyres

in oriente apud ciuitatem theopolim paſſi ſunt. Qui a ſaracenis comprehenſi chriſtumq; dominum confitentes crucibus appenſi coronas martyrij a domino percipere meruerunt octauo idus nouembris. Hec ado in martyrologio ſuo.

¶ De ſancto proſdocimo ep̃o. Cap. xxxiij.

Proſdocimus epi

ſcopus apud ciuitatem patauinam claruit tempore neronis imperatoris. Hic natione grecus nobilibus parentibus ortus literarũ ſtudijs eruditus: cum adhuc eſſet iuuenis cum marco euangeliſta ⁊ apollinare antiochiã adijt: ⁊ btõ petro ap'lo in diſcipulũ ſe tradidit: atq; cũ prefatis duobus cõdiſcipulis vna ſecũ tẽpore Claudij imperatoris romã acceſſit. Cum autẽ apoſtolorum princeps beatuz marcum miſiſſet aquileiam et apollinarem rauennam ad predicandum. Beatum quoq; proſdocimum annorum viginti in epiſcopum conſecratum licet ſatis ex humilitate recuſantem miſit ad patauinam ciuitatem. Et perueniens ad ipſam vrbem: multitudinem languentium diuerſarum egritudinum ante portã inuenit: quibus pacem annũciauit: ⁊ oratione ad deum fuſa omnes ab eorũ infirmitatibꝰ liberauit eoſq; omnes ad chriſtum conuertit. Quo viſo miraculo centũ ⁊ ſexaginta gentilium cõuerſi ad dñm: ab eodem beato viro baptizati ſunt. Sicq; ſanctus epiſcopus proſdocimus ciuitatẽ ingreſſus cepit verbum dñi predicare ⁊ multos paganorũ ad fidem chriſti perducere. Cum autem de virtutibus eius fama ad regem vitalianũ peruenisset: qui graui infirmitate preſſus dudũ lectulo decubuerat proſdocimũ ad ſe accerſiuit: ⁊ an ipſum ſanare poſſet interrogauit. Qui eidẽ rñdit q᷑ ſi in chriſtũ crederet ⁊ idolis renũciare paratus eſſet cõtinuo ſanitatẽ reciperet. Cũq; rex ſe velle in chriſtũ credere rñdiſſet baptizauit eum proſdocimus cũ vxore eius ſpedigna ⁊ vniuerſa eius familia: ⁊ ſic rex ſtatim ab oĩ lãguore curatus eſt. Qui cõtinuo per vniuerſum vrbis ⁊ vicinarũ villarũ populum edictum miſit vt oẽs in xp̃m crederent ⁊ ad beatum proſdocimũ baptizandi cõcurrerẽt. Taliq; modo vniuerſus populus ciuitatis ⁊ oppidorũ circũadiacentium cõuerſus eſt ad dñm. Rex vero eccleſiã in honore ſctẽ ſophie hoc eſt alme ſapiẽtie fabricauit: in qua ep̃s pbr̃os ac diacones ⁊ clericos plurimos ordinauit. ¶ Poſt hec cũ rex Vitilianꝰ ꝓle careret oratione viri ſancti regina cõcepit ⁊ filiã peperit quã beatus proſdocimus baptizauit: et iuſtinã vocauit eãq; ſacris literis erudiuit ⁊ i virginitatis ꝓpoſito ꝑmanere docuit. ¶ Deinde ſanctus ep̃s ad ciuitatẽ aſtẽſem adijt ibiq; xp̃m euãgelizans multos cõuertit. Inde ad ciuitatẽ vincentiã ad predicandũ ꝑrexit ⁊ exinde ad caſtellũ noĩe azylus ꝓperauit vbi ſimiliter pp'lm docẽs in fide: eccleſiã in honorẽ dei genitricis edificauit atq; dedicauit. Inde egreſſus ciuitatẽ feltrẽſem intrauit vbi populi maximã multitudinẽ baptiſmo ſacro reuocauit. Et poſt hec ꝑ altinã ciuitatẽ ⁊ ꝑ alia oppida ⁊ caſtella peragrãs fidelibꝰ monitis populũ imbuit: ⁊ relictis idolis verũ deũ colere fecit. In quibꝰ oĩbꝰ baſilicas cõſtruxit: ⁊ pbr̃os ac inferiorũ ordinũ clericos cõſecrauit. Ac demum ad taruiſiũ ciuitatẽ deuenit ⁊ ſuſceptus in domũ cuiuſdã militis noĩe euphroſyni: filiã eiꝰ cecã ſigno crucis edito illuminauit eãq; cũ parentibus ⁊ alijs plurimis in ſilere fluuio baptizauit. Cũ añt comes ciuitatis qui vxorẽ habebat theodorã ꝑ annos plurimos graui infirmitate detentã nunciante ei milite euphroſino de miraculis ſcti põtificis audiuiſſet eũ ad ſe vocauit: et vt eius cõiugẽ ſanaret humiliter exorauit. Cuiꝰ manũ apprehendens vir dñi eã cõtinuo de lectulo in chriſti noĩe ſanã erexit: ⁊ ipſam vna cũ comite ⁊ filijs ac omni familia numero. cxij. credẽtes in xp̃m baptizauit. ¶ In ipſa quoq; ciuitate multũ populũ ad fidẽ xp̃i reduxit ⁊ multorũ nobiliũ filios ſacris literis erudiuit. Eccleſiã quoq; in honorẽ beati petri ap'li iam ꝑ chriſto paſſi ipſe fundauit in qua ⁊ pbr̃os ⁊ diacones ⁊ alios clericos ordinauit. Deinde ad ſedeꝫ ſuã patauij rediit. Et poſt modicũ tẽpus rex vitalianus chriſtianiſſimus ⁊ vxor eiꝰ regina ſpedigna ad dñm migrauerũt. Quos ſanctus proſdocimus ſepeliuit: filiã quoq; illorũ eius diſcipulã iuſtinã virginẽ ſacrã ſibi a parentibus cõmendatam optima cura gubernauit. Eam quoq; per martyriũ aſſumptã cum ſuis clericis honorifice ſepulture tradidit. De qua ſupra in eiꝰ paſſione actũ eſt non. octobris. Ad ſuaſionẽ beati ep̃i patriciꝰ quidã noĩe opilius chriſtianus eccleſiam in honore ſancte iuſtine virginis ſupra corpꝰ illius erexit ⁊ iuxta eam oratoriũ beate virginis cõpoſuit quã eccleſiã ſimul cũ oratorio proſdocimꝰ ep̃s cõſecrauit. Qui poſtq̃ a multis obſeſſis demonia eiecit et plurimos infirmos a diuerſis languoribus eripuit cum in ſede patauine vrbis ſediſſet annis. xcij. mẽſe. j. diebꝰ. xv. etatis ſue anno. cxiiij. ad dominũ migrauit. vij. idus nouembris. Et in oratorio prefato dei genitricis clarens miraculis ſepultus quieſcit.

¶ De ſancto Achilla epiſcopo. Cap. xxxiiij.

Achillas epiſcopus

alexandrinus alexandro in epiſcopatu ſucceſſit. Qui ambo beati petri eiuſdẽ ciuitatis epiſcopi ⁊ martyr diſcipuli et ab eodẽ fuerũt preſbyteri ordinati. Et cum idẽ beatus petrus pro fidei catholice defenſione in carcere detẽtus eſſet: diuina reuelatione eoſdẽ preſbyteros ſibi in epiſcopatu ſucceſſores prenouit et eiſdem quod preſciuerat reuelauit: vt dicetur infra in eius paſſione. vj. kalen. decembris. Et ſicut ipſe predixerat ſic euenit. Nam primus achillas ſecundus alexander eidem in pontificatu ſucceſſit. Et primus quidam annis. ix. ſecundus vero annis. vij. ſedem ipſam tenuit. Quorum vterq; eruditione fide et conuerſatione ac moribꝰ inſignis extitit. Et de ſecundo quidem ſancto in eius feſto actum eſt. iij. Kal. martij. Primus vero vez achillas in pace quieuit. vij. idus Nouembris. Quorum corpora in eodem tumulo alexandrie quieſcunt.

¶ De ſancto Amarantho martyre. Cap. xxxv.

Amarãthus mar

tyr apud albigeñ. ciuitatem paſſus eſt tempore Decij imperatoris. Qui exacto agonis fidelis curſu capitis obtruncatione celus coronatus eſt triumphali corona et ſic ibidẽ ſepultus viuit in glĩa. Paſſus eſt autem vij. idus nouemb. Hec Ado.

¶ De ſanctis Claudio Nicoſtrato ⁊ ſocijs martyribꝰ. Cap. xxxvj.

Claudius: Nico

ſtratus: Symphorianus: Caſtorius atq; Simpliciꝰ martyres paſſi ſunt apud pãnoniã ſub diocletiano imperatore agente lampadio tribuno. Nã cũ idem imperator pannoniam perrexiſſet vt diuerſa metalla ad edificia in ſui preſentia de mõtibus abſcidi faceret: oẽſq; artifices artis quadratarie congregaſſet: inuenit inter eos peritiſſimos quinq; operarios predictos. Quorũ quatuor primi ſcilicet Claudiꝰ Nicoſtratus Caſtorius ⁊ Symphorianus occulte chriſtiani erant. Simplicius vero adhuc idola adorabat. Prefati autẽ quatuor quicquid artis operabant̃ in nomine dñi ieſu chriſti ſculpebant oĩaq; ſibi in arte ſuccedebant. Cũ autẽ die quadam omnes artifices numero. cccccxxij. cum quinq; philoſophis ad venas lapidis excidendas in vnũ conueniſſent: ⁊ mira inter illos contentio eſſet: nec venas excidẽdas reperire poſſent. Symphorianus qui predictorũ quatuor aliorũ magiſter erat inuocato chriſti nomine ſecretius textum lapidis reperit: ⁊ ſcḋm auguſti preceptũ ſculpturam perfecit. Columnas quoq; plurimas ⁊ capitella ex porphiretico lapide imperatori exciderunt ⁊ cõcas cũ ſigillis ex diuerſis marmoribus elegantiꝰ fabricarũt. Sed cũ ferramẽta ſimplicij adhuc gẽtilis ſepius frangerent: interrogauit ſymphorianum quare ceterorũ quatuor lapicidarũ ferramentis permanentibus ſolidis ipſius ſolũmodo exciſoria ex lapidum fortitudine durare nõ poſſent. Symphorianus vero dixit ei qualiter oẽ opus ſuũ in nomine chriſti inchoabant ⁊ ad votum eis oĩa ſuccedebant. Predicante itaq; ſymphoriano cum ſocijs ſimplicius in chriſtũ credidit ⁊ baptiſmi gratiã poſtulauit. Qui duxerunt illum ad quendã cyrillum epiſcopum qui pro chriſti nomine in carcere dudum detentus erat. Epiſcopus vero ſimplicium in fide docuit ⁊ ſacri baptiſmatis vnda perfudit. Reuerſi igit̃ ad opera concas ex porphiretico cauabant ⁊ colũnas mirabiles faciebant. ¶ Poſt dies aliquot iuſſit diocletianus vt ſimulacrũ aſclepij exciderent ⁊ multorum animaliũ imagines ſculpendo formarẽt. Ipſi vero oĩa cetera perfecerũt aſclepij autem idolũ minime ſculpſerunt. Imperator vero ab eis queſiuit cur oĩbꝰ alijs operibus ad eius voluntatẽ exciſis ſolã imaginẽ magni dei nõ perfeciſſent. Tunc quidã ex philoſophis ⁊ alijs lapidũ ceſoribus eorũ peritie inuidẽtes accuſauerunt illos imperatori qḋ chriſtiani eſſent ⁊ q᷑ ſigno crucis premiſſo ac chriſti noĩe inuocato oĩa perficerẽt ⁊ idcirco ſimulacrũ aſclepij excidere noluiſſent. Diocletianus añt qui propter eorum magiſteriũ ipſos acceptos ⁊ charos habebat: diſſimulauit verba delatorũ vt illos ſibi ſaluare poſſet et ad idolũ aſclepij ſculpẽdũ induceret. Et cũ eis rurſum mãdaret vt predictũ ſimulacrũ exciderent. Illiq; imaginã miſerrimi hoĩs nunq̃ ſe facturos reſpondiſſent. Interrogauit auguſtus philoſophos ſi alij tam periti hoĩes eiuſdem artis inueniri poſſent. Tunc philoſophi alios artifices quadratarios elegerunt qui ſimulacrũ aſclepij ex pro conceſſo lapide intra menſem fabricauerunt ⁊ perfectũ diocletiano obtulerũt. Quod videns imperator ſanctos martyres quinq; ꝓdictos accerſiuit

uit ⁊ an chriſtiani eſſent interrogauit. At illi publice cõfeſſi ſunt ꝙ ſerui ieſu chriſti domini erant: in cuius nominis inuocatione oïa ſibi in arte ſua ſm̃ eoꝝ voluntatem ſuccedebãt. Tũc imperator tradidit eos lampadio tribuno vt moderatis verbis eos induceret quatenus dijs ſacrificarẽt. Et cũ a philoſophis ⁊ operarijs multa inſtantia accuſarentur: recluſit eos lampadius in cuſtodia publica. ¶ Die vero ſequẽti iuſſit eos ante ſe adduci ⁊ accuſatores eoꝝ aduocari. Auditiſqꝫ partibꝰ nunciauit diocletiano ꝙ chriſtiani eſſent: ⁊ deos adorare recuſarent. Qui mandauit lampadio vt ſi dijs ſacrificare nollent ſcorpionibꝰ eos cedi faceret. Poſt dies vero quinqꝫ lãpadiꝰ ꝓ tribunali ſedit ⁊ eos ſibi exhiberi precepit oïaqꝫ tormẽtorũ genera illis oſtẽdit. Sed cũ eos nulla ratione poſſet ad immolãdũ inducere: iuſſit illos grauiter ſcorpionibꝰ flagellari. Statimqꝫ tribunus arreptus a demonio expirauit. Qđ audiẽs eiꝰ vxor ⁊ familia cũ mugitu ad philoſophos recurrerũt ita vt diuulgaretur diocletiano qui iratus vehemẽter iuſſit loculos plũbeos fieri ⁊ eos viuos intꝰ recludi ⁊ in flumine iactari. Nicetius vero quidã ex aſſeſſoribꝰ lampadij imperatoris mãdatũ exequẽs loculos fieri fecit ⁊ ſanctos martyres Claudiũ Nicoſtratũ Caſtoriũ Symphorianum ⁊ Simpliciũ intꝰ recluſos in flumẽ precipitauit. Qđ audiẽs Cyrillus epũs qui erat in carcere ex nimia afflictione expirauit. Poſt dies vero quadraginta duos quidã nicodemus chriſtianus loculos cũ corporibꝰ occulte leuauit et ſanctorum reliquias honorabiliter ſepeliuit. Qui paſſi ſunt ſexto idus nouembris.

¶ De ſanctis quatuor coronatis martyribus. Cap. xxxvij.

Quatuor coronati

videlꝫ ſeuerus: ſeuerianus: carpophorus ⁊ victorinus rome paſſi ſunt ſub Diocletiano imperatore ꝗ cum eſſent cornicularij et ad ſacrificia vna cum alijs imperatorum officialibus cõpellerẽtur cum omnino conſenſum impijs prebere nollent nunciatũ eſt diocletiano. Quos ilico iuſſit vt ante ipſum plumbarum ictibus tãdiu cederẽtur donec ſpiritum emitterent. Quorũ corpora iuſſit in platea canibus iactari: que etiam quinqꝫ diebus ibidẽ iacuerũt illeſa. Sed a melchiade papa ⁊ a beato ſebaſtiano martyre collecta: ſepulta ſunt in via lauicana miliario ab vrbe tertio cũ alijs ſanctis in arenario. Paſſi ſunt autem poſt duos annos a paſſione dictorum quinqꝫ martyrum ſupra proxime poſitorũ eodem ſcꝫ die hoc eſt ſexto idus nouembris. ¶ Horum nomina cum minime poſſent inueniri quatuor coronati vocati ſunt. Statutum eſt autem a melchiade papa vt memoria eorum ſub nominibꝰ aliorum quinqꝫ martyrum predictorum ⁊ dies anniuerſaria recolatur. Et licet proceſſu temporis eorum nomina reperta fuiſſent: vſus tamẽ obtinuit vt quatuor coronati deinceps vocarentur.

¶ De dedicatione baſilice ſaluatoris. Capitulum. xxxviij.

Dedicatio baſilice

ſaluatoris hoc eſt ſancte eccleſie lateranẽſis rome a beato papa ſiluestro facta eſt. v. idus nouẽbris. Qui ſanctꝰ epiſcopus conſecrationes altarium ⁊ eccleſiarũ ſm̃ ritum quem nunc romana tenet eccleſia primus fieri inſtituit. Fuiſſe tñ ab ipſis apoſtoloꝝ temporibꝰ loca deo dicata ꝗ a quibuſdaꝫ oratoria a ꝗbuſdã ecclie appellabant vbi collecte fierent per vnam ſabbiti et in quibus populꝰ chriſtianus ad audiendum verbũ dei et ad percipiendum dominici corporis ſacramentũ conueniret et apoſtolorum edocemur epiſtolis ⁊ ſanctorum patruꝫ inſtruamur geſtis. Que licet ſale ⁊ aqua benedicta exorcizabantur: non tñ chriſmate vngebantur nec altare lapideum adhuc ſtabat erectũ chriſmate delibutum in figura domini noſtri ieſu chriſti ꝗ eſt altare noſtrum ⁊ ſacerdos et hoſtia. ¶ Poſtꝙ vero Conſtantinus imperator a lepra mundatus a beato ſiluestro papa baptiſmi meruit ſacramento purificari vt ſupra dictũ eſt in legenda ſiluestri pape ꝑdie kalen. ianuarij: ⁊ conſtantini imperatoris. xij. Kalendas iunij. tũc primũ lege ab ipſo promulgata conceſſum eſt omnibꝰ ſub romano imperio degẽtibus licite eccleſias fabricare. Et ad id faciendum ſuo vt alios hortaretur exemplo in ꝓprio lateranẽſi palatio eccleſiam in honorem ſaluatoris mundi fabricauit. Baſilicam quoqꝫ appendiciam iuxta palatium fecit in honorem ſancti ioannis baptiſte in loco vbi ipſe in quo baptizatꝰ meruit a lepra mũdari. Quaꝫ quidem eccleſiã mirificis donis ⁊ ornamentis in auro ⁊ argẽto ⁊ lapidibus precioſis infiniti precij magnifice ditauit quã beatus papa ſiluester die ꝑdicto publice conſecrauit. Tunc quoqꝫ imago ſaluatoris diuinitus depicta in tribuna eccleſie primũ viſibilis oï populo romano apparuit. Que quidẽ imago deuotiſſima in ipõ loco vſqꝫ hodie perſeuerat. Et lꝫ eccleſie eiuſdem parietes vſqꝫ ad fundamenta plerunqꝫ diſſoluti fuerint ⁊ iterum reparati. Ipſa tñ tribuna cũ imagine ſacratiſſima nulla vnꝙ potuit vetuſtate deleri nullaqꝫ nouitate diſſolui. Cum tñ aliquãdo eccleſia ipſa incẽdio totaliter ſit iudicio diuino conſumpta. Hec igitur eſt illa feſtiuitas in qua primum rome eccleſia publice conſecrata eſt: quaꝫ etiam eccleſiam idem pontifex ad inſtantiam conſtantini auguſti omnium eccleſiarum totiꝰ orbis caput eſſe conſtituit eandemqꝫ tam larga benedictione dotauit vt ſi quis hominum quocunqꝫ anni tempore vere confeſſus ⁊ penitens eam intrauerit omnium peccatorum ſuorum generalem remiſſionem ⁊ indulgentiam conſequi mereatur.

¶ De ſancto Theodoro martyre. Cap. xxxix.

Theodorꝰ martyr

paſſus eſt apud amaſiam ciuitatem marmaritanoꝝ ſub diocletiano ⁊ maximiano imperatoribꝰ. Qui cuꝫ eſſet miles ex ciuitate helleſpõti deprehenſus eſt qđ xp̃ianus eſſet ⁊ adductꝰ eſt ad bricam ꝑpoſitũ legionis. Cui cuꝫ prepoſitus diceret vt ſacrificaret ⁊ militiam priſtinaꝫ reciperet illicoqꝫ ſe deo patri oïpotenti ⁊ ieſu xp̃o filio eiꝰ militare ſe reſpondiſſet ad ſuggeſtioneꝫ poſſidonij vicarij prepoſitꝰ ei inducias conceſſit diebꝰ paucis vt ſemetipſum admoneret ⁊ dijs immolare conſentiret. ¶ Interea theodorꝰ plures xp̃ianoꝝ in carcere detẽtos viſitabat eoſqꝫ in fide xp̃i ꝯfortans eidẽ neceſſaria miniſtrabat. Nocte igiꝰ quadam templũ martis introiuit ⁊ igne ſuppoſito totũ illud ſuccẽdit. Qui a quodã gordiano tabulario viſus ⁊ detentus ac preſidi preſentatꝰ eſt. Quẽ preſes fecit cedi ⁊ ceſum in carcerem mitti pedibuſqꝫ in cippo recludi ac oſtiũ carceris conſignari vt ibi fame deficeret. Cui dominus ieſus chriſtus nocte cum lumine apparuit ⁊ ipſum in eius amore confortauit. Tunc multa turba virorum dealbatorum ad eũ venit ⁊ ſecum pſallere cepit. Quod cuſtodes audientes ⁊ oſtiũ ſignatum aſpicientes iudici nunciare feſtinauerũt. Ille vero ad carcerẽ cucurrit ⁊ oſtium carceris ſignatũ inuenit voces vero pſallẽtium cũ theodoro audiuit. Et circũpoſitis militibus carcerẽ aperiri fecit ac introgreſſus ſolum ſanctum martyrem in ligno detruſuꝫ aſpexit. Rurſumqꝫ eidẽ recluſo vnciaꝫ panis ⁊ modicũ aque ꝑ dies ſingulos ei miniſtrari precepit ſed ipſum celeſti cibo dominꝰ enutriuit. ¶ Poſt dies vero. xv. theodorũ adductũ

⁊ dijs ſacrificare nolẽtẽ iuſſit preſes in ligno ſuſpendi ⁊ latera eius vnguibus crudeliter radi: donec coſte illiꝰ nudarent. Et cũ hec omnia ꝓ chriſti nomine ſuperaſſet dedit preſes in eum ſententiã vt ignibꝰ traderet. Accẽſo igiꝰ igne ꝑ ſemetipm̃ veſtimẽta depoſuit: ⁊ vinctis poſt tergũ manibꝰ in flammas ſponte ꝓſiluit. Et circunſpiciẽs in turba quẽdã cõmilitonẽ nomine cleonicũ lachrymantẽ vidit: quẽ cõfortãs ſeipm̃ ſecuturũ ꝑdixit. Cũ aũt orationẽ fudiſſet ad dñꝫ flamma in ſpecie camere facta eſt tanꝙ velũ nauis a vento repletũ ⁊ circũuallauit eũ: vt eſſet nõ quaſi corpus ꝗ exuritur: ſed quaſi panis qui coquitur. Sicqꝫ celeſti voce ad gaudia eterna vocatꝰ emiſit ſpm̃. Corpꝰ vero exanime oïno ꝑmanſit incõbuſtũ. Qđ matrona ꝗdã Euſebia noïe tulit: et i poſſeſſionẽ ſuã ꝗ diſtat ab vrbe Amaſia vniꝰ diei via portauit: vbi eum cũ aromatibus ſepeliuit in loco qui dicitur euchaita. Paſſus eſt autẽ. v. idus nouembris.

¶ De ſancto Theodoro alio martyre. Cap. xl.

Theodorꝰ miles

⁊ martyr apud Heracleã ciuitatem macedonie paſſus eſt ſub licinio imperatore: ꝗ ⁊ occidit. xl. martyres: et ccclxx. cẽturiones. Eodẽ tp̃e apud Achaiã erat draco peſſimus oẽs interficiens ⁊ deuorans tranſeuntes. Cũ aũt Theodorus miles chriſtianus ibi iuxta ſupra fenum dormitaſſet: ⁊ drachonẽ ibidẽ ignoraret: excitatus eſt a muliere Euſebia chriſtiana: que ei drachonẽ ibi iuxta eſſe nũciauit: ⁊ vt fugeret ex charitate monuit. Quã ſanctꝰ hortatus eſt vt pro ſe oraret: ⁊ a longe conſpiceret. Factoqꝫ ſibi crucis ſigno ad os ſpelũce ꝓceſſit: ⁊ draconi vt exiret chriſti virtute mandauit: ac deinde equũ aſcendit. Quẽ exeũtẽ aggrediter: equoqꝫ ipſum ſupprimẽte quatuor pedibꝰ drachoꝓſtratur: ⁊ lancea cordi eius infixa a ſancto milite chriſti occiditur. Quo miraculo viſo multi gẽtiliũ ad chriſtũ ꝯuerſi ſunt. ¶ Licinius igiꝰ rex cũ audiſſet: ꝙ theodorus xp̃m predicaret: miſit de nicomedia in heracleã ciuitatem in qua miles xp̃i degebat: vt cũ honore militaturꝰ ad eũ accederet. Ille vero nũcios grate recipiẽs remiſit imperatori per epiſtolã vt ꝑſonaliter veniret heracleã: vbi nimia affectione ipm̃ populꝰ videre cupiebat: ꝙ ſi illuc veniret: ipẽ cũ eo ⁊ oï populo ſacrificare paratꝰ eſſet. Quo audito licinius heracleã venit: cui ſanctꝰ miles in equo quo drachonẽ occiderat obuiauit quẽ imperator corã oï pplõ plurimum honorauit. Rogauit autẽ eũ vt ꝓ victoria draconis obtẽta dijs offerret grata libamina. Ille aũt deos regis ſibi dari petijt: quaſi in domo ſua vellet eos thuribꝰ placare. Quibus eidẽ ab imꝑatore traditis oïa idola aurea ⁊ argentea cõfregit ⁊ frutra pauperibꝰ diſtribuit. Hoc audiẽs licinius iratꝰ eũ teneri fecit: ⁊ ſacrificare nolentẽ: precepit eũ ſpoliatũ ⁊ in quatuor lignis extẽſuꝫ virgis cedi: deinde plumbatis contundi duriſſime. Poſtmodum etiaꝫ carnes illiꝰ vngulis ferreis radi: ⁊ faculas igneas vulneribꝰ ſuperponi: atqꝫ teſtis acutiſſimis cõfricari. Et ſic in carcerẽ vinculatũ recludi. Iterum autẽ poſt dies quinqꝫ eductũ mãdauit crucifigi: ⁊ crucifixũ a pueris ſagittari: eius quoqꝫ genitalia precidi. Quẽ liciniꝰ exiſtimãs interfectũ: dimiſit in cruce in craſtinũ deponendũ. Eucharius vero quidã xp̃ianus occultus ſcribebat paſſionẽ eius. Angelꝰ aũt dñi Theodoro pendẽti per noctẽ apparuit: ⁊ vulneribus eius ſanatis illeſũ depoſuit. Cum autem iuſſu regis duo centuriones cũ pluribus ad eum deponendum mane veniſſent: eumqꝫ viuentẽ ac oïno ſanatũ vidiſſent cũ militibꝰ. lxxxij. ad xp̃m cõuerſi ſunt. Qđ audiẽs licinius miſit antipatrem ducẽ cũ. cccc. viris ad eos occidẽdos. Tunc inter chriſtianos ⁊ paganos ſeditio orta eſt: ſed martyr chriſti tumultum ſedauit: ⁊ chriſtianos ad patientiam informauit: deinde ad cuſtodiã accedẽs: fideles oẽs i chriſti noïe apertis oſtijs ⁊ dirutis vinculis abſoluit: ⁊ pluribus ad ſe venientibꝰ egris ſanitatẽ reſtituit. Qđ rex intelligẽs: ipſũ occollari mãdauit. Sꝫ cũ ad paſſionẽ duceretur eucharium rogauit vt corpꝰ eiꝰ i achaiã deferret: ⁊ in paterna hereditate ſepeliret. Qđ ꝗdẽ ille ſũma diligentia adimplere curauit. Paſſus ẽ aũt ſctũs martyr. v. idꝰ nouẽbris. ¶ Temporibꝰ vero proceſſu corpꝰ eius de partibus illis a venetis raptũ. venetiaſqꝫ delatũ: atqꝫ in eccl'ia ſaluatoris: q eſt canonicorũ regulariũ ſepultũ eſt.

¶ De ſancto Urſino epiſcopo. Cap. xlj.

Urſinus epiſcopꝰ

apud Bituricẽſ. ciuitatem claruit. Qui rome a ſucceſſoribus apoſtolorũ pontifex ordinatus: primus eidẽ vrbi deſtinatus eſt epiſcopus. Ipſe namqꝫ predicationis officio diligẽter intentus maximã partem ciuitatis illius populi cõuertit ad dñm: ⁊ fide ⁊ ſapientia atqꝫ vite ſanctitate probatꝰ migrauit ad chriſtũ. v. idus nouembris: vt dicit Ado.

¶ De ſanctis Tryphone ⁊ Reſpitio martyribus ⁊ Nympha virgine. Cap. xlij.

Thryphon et Reſpicius

martyres et Nympha virgo apud vicum abſadon Saxonie paſſi ſunt. Qui tryphon ex eodem ortus oppido paſtor anſerum fuit. Tempore igitur Gordiani imperatoris filia eutychetis nobilis romanorum obſeſſa a demone clamabat Tryphonem paſtorem anſerum eius liberatorem futurum. Cũ autẽ de mãdato imꝑatoris eutychetẽ plurimũ diligentis: talis homo ꝑ vniuerſum mũdũ quereretur: tandẽ in prefata ciuitate inuentꝰ eſt: ⁊ ad vrbẽ romã adductꝰ: ꝗ ſtatim vt limen domꝰ eutychetis attigit: puella liberata fuit. Sanctus aũt orans iperatori ⁊ eutycheti demonẽ ꝗ puellã infeſtabat in ſpecie canis oſtẽdit: ⁊ cũ eis humana voce loꝗ fecit ⁊ demũ in abyſſum miſit: ⁊ ab imꝑatore honoratꝰ ad ꝓpria cũ honore regreſſus eſt. ¶ Tp̃e vero decij Ceſaris imminẽte perſecutiõe Tryphon a ꝑfecto occidẽtis tẽtus eſt vt ſacrificaret: qui dñ xp̃m cõfiteretur: primo quidẽ appenſus eſt et vngulis cõfoſſus: deinde per pedes ligatus: ⁊ per maximas niues ⁊ glacies tractus eſt: ita vt pedes frigore ſcinderẽtur. Poſtmodũ autem acutis ignitis pedibꝰ cõfixus ⁊ fuſtibꝰ ceſus atqꝫ lãpadibꝰ ad latera appoſitis exuſtꝰ lumine tñ ingẽti de celo ſup infuſo cõfortatꝰ eſt. Qđ vidẽs reſpiciꝰ quidẽ tribunus credidit: ⁊ xp̃m cõfiteri cepit: quẽ preſes detentũ vna cũ tryphone fortiꝰ exungulari mãdauit: dehinc ambos ad tẽplũ fecit adduci: vt ceſaris aut iouis ſtatuã adorarẽt. Sꝫ orante tryphone idolũ corruit: ⁊ mox nympha ꝗdã ꝗ virgo veſtalis erat ibidẽ aſſiſtẽs fidem xp̃i percepit ⁊ xp̃m deũ verũ voce publica ꝓclamauit. Tũc ꝑfectus ſanctos martyres vna cum nympha virgine plumbatis diutiꝰ cedi eoſqꝫ oẽs nouiſſime mandauit pariter decollari. Quorum corpora a chriſtianis iuxta ipſam vrbeꝫ ſepulta ſunt. iiij. idus nouembris.

¶ De ſancto Theodoro martyre. Capitu. xliij.

Theodorus martyr

apud ciuitatem Antiochiã paſſus eſt ſub Iuliano imperatore apoſtata. De quo. x. libro eccleſiaſtice hiſtorie. c. xxiij. habetur. Cũ eñi Iulianus xp̃ianus permiſiſſet vt corpus

babile martyrio auferrent:de quo ſupra in ciꝰ paſſione
actum eſt.ix.kalēdas februarij.Ibiq; exultantes corpꝰ
per ſex milliaria detuliſſent cantantes pſalmū.Cōfun
dantur omnes qui adorant ſculptilia ⁊c.cū imperator
hoc audiſſet iratus die altero iuſſit omnes chriſtianos
teneri ⁊ torqueri.Quod ſaluſtius eius prefectus licet
paganus tñ inuitus exequitur.Et primum ſibi theo-
dorum occurrentē a prima luce vſq; ad vndecimā ho-
ram tanta crudelitate ⁊ tot mutatis carnificibꝰ torſit
vt nulla etas ſimile fore factum meminerit.Ipſum tā-
dē ꝑ oīa cōſtantē ⁊ lectū in carcere teneri fecit ⁊ impe-
ratori que fecerat recitauit taliaq; oīno fieri diſſuaſit
alioquin chriſtianis gratiā ⁊ ceſaris ignominiā quere-
ret:cuiꝰ ſuaſione imperator theodorū liberū dimiſit:
qui referebat in tormētis ſe modicā penā ſenſiſſe aſſi-
ſtēte ſibi celeſti iuuene ⁊ ipſiuʒ cōfortātē:necnon lintheo
cādido ſudorē ſuum exſiccante ac ſepius ſibi aquā fri-
gidam inſtar nectaris in poculum porrigente.Hic au
tē ſanctus martyr poſt aliquot mēſes migrauit ad dñʒ
iiij.idus nouembris.Hec Euſebius libro quo ſupra.

De ſancto Theodoro epo. Cap.xliiij.

Theodorus epi-
ſcopꝰ Siccenſis fuit.Hic dum eſſet
annorum.xij.⁊ facta eſſet epidemia
valida ex bubone i ipa ciuitate theo
dorus vſq; ad mortem infirmatus
eſt qui delatꝰ in oratorio ſancti ioan-
nis baptiſte quod eſt iuxta villam ⁊
proſtratꝰ ad altaris introitum: cuʒ
ad crucifixum deſuper ſtantem in ta
bula pictū oraſſet de imagine chriſti
tres gutte roris ceciderūt:ſtatimq;
bubonē ſoluerūt.Et cōtinuo extincta febre cōualuit:⁊
domū ꝓprijs pedibus repedauit.Cepit autem pſalte-
riū in mente diſcere velle.Cumq; vſq; ad pſal.decimū-
ſextū didiciſſet:⁊ vlta memorie cōmēdare nō poſſet:in
eccleſia ſancti xp̄ophori ante crucifixū orans obtinuit
⁊ celeritatem in addiſcendo ⁊ firmam memoriam in re
tinēdo.Sicq; in breui diuina gratia pſalterium totuʒ
memorie commēdauit ipſumq; quotidie legere cepit.
Factuſq; eſt clericus ⁊ proceſſu tēporis ſiccēſis epiſco
pus qui populum dei verbo ⁊ exemplo inſtantius re-
fouens clarus ſanctitate migrauit ad chriſtum.

De ſancto Probo epiſcopo. Cap.xlv.

Probus epiſcopꝰ
rauennatū.vij.apud eādē ciuitatem
claruit.Hic enim mitis ⁊ pius fide
religioſiſſimus clarus in ſpecie:ful-
gidꝰ in opere:ſapiēs eloquio:plenꝰ
gratia ſpiritusſancti:omnes langui
dos ad ſe veniētes quacunq; deten-
tos egritudine curabat:ſpirituſq;
immundos de obſeſſis corporibus
expellebat.Qui poſtq̄ſ ſue ad occaſū
vite iſtāte tpe āgelica ꝯſpexit agmi-
na:ſtatī elapſa eſt de corpe ciꝰ ſctā aīa quarto idꝰ nouē
bris.Sepultuſq; eſt a filijs ſuis in eccleſia ſuo nomini
dedicata vbi in miraculis ⁊ virtutibus viuit.

De ſanctis Tiberio Modeſto ⁊ Florentia mar.
Cap.xlvj.

Tiberius:mode-
ſtus:et Florentia martyres paſſi ſūt
apud agathenſem ciuitateʒ ſub dio
cletiano imperatore.Fuit enī tybe-
rius eiuſdem vrbis helei nobilis ſʒ
pagani filius:qui valeriano impera
tori plurimum erat dilectus.Anno
igitur.viij.eius imperij valerianus
heleo ſuaſit vt filium quem chriſtia
nū nouerat ad ſacrificia prouocaret.Qđ dū ille ꝑ dies
plurimos facere ſtuderet ⁊ Tyberius puer in fide chri-
ſti immobilis pſeueraret.Cū imperator hec audiſſet
fecit ipſuʒ teneri ⁊ in catomo fuſtibus diuꝰ cedi.Cuʒ
aūt cedētiū brachia aruiſſent:⁊ ipſe imperator in ma-
nu tortionē maximā ſenſiſſet:cepit exclamare:⁊ Tybe-
rium magū appellare.Pro quo Tyberiꝰ orauit ⁊ conti
nuo ſanitatē recepit:quē Ualerianus emendatū patri
tradidit.Pater vero iuuenē in triclinio delitijs ⁊ muſi
cis ac ioculatoribus ⁊ puellis pleno diuerſiſq; gēmis
ornato poſuit:vt animum ciꝰ alliceret ⁊ a chriſtianita-
te reuocaret.Orāte vero ſancto claritas ei de celo reful
ſit:odorq; maximus refragrauit.Quod dū pater ad vi
dendū iuiſſet:putās q̄ dij eius filiū conſolaturi viſitaſ
ſent:cōtinuo excecat̄ ⁊ ab imperatore ꝓ lumine recupe
rādo ad tēpla deorū adducitur ſʒ ſine vlla gratie impe-
tratione reuertitur:oratione aūt filij illuminatur.Cuʒ
autē heleus filiū tanq̄ magū perdere vellet:ab angelo
cū modeſto quodam chriſtiano rapitur:⁊ ipſo duce vl
tra flumē eucharum trāſuadantur:atq; ſub quercu-
arbore collocāt:vbi ambo degentes vſq; ad diocletiani
tpa ꝑdicabāt:⁊ miraculis clarētes multos ꝯuertebāt.
Eodē autē tempe cū filius maximiani imperato-
ris a diabolo oppreſſus eſſet:⁊ a nemine niſi a Tyberio
ſe eijciendū clamaret requiſitꝰ ſanctꝰ ⁊ romā cū mode
ſto ꝑductꝰ imperatoris filiū a demonio liberauit.Sʒ
diocletianꝰ collega maximiani eos detinuit:et ꝑdicta
magicis artibꝰ attribuēs dū ſacrificare recuſarent ip-
ſos onuſtos ferro ꝑ dies plures in carcere arctauit et
fame nimia afflixit.Quos angelꝰ dñi celeſti de celo fu-
ſo lumine cōfortauit.Sed cum iuſſu imperatoris be-
ſtijs expoſiti eſſent ⁊ in nullo ab eis leſi fuiſſent:in cli-
banum ignis mittuntur in quo pſallentes dño illuſi
penitus conſeruātur.Inde leoni ferociſſimo ſubijciū-
tur:ſed ab eo intacti ꝑ omnia cuſtodiuntur.Quod vi-
dens florentia quedā matrona in chriſtū credidit:⁊ ſta
tim cum predictis martyribus detēta fuit.Quos oēs
diocletianus mandauit in cataſta leuari ⁊ duriſſime ce
di.Orantibus vero ſanctis terremotꝰ factus eſt nimiꝰ
⁊ templo deorum corruente plurimi gentilium oppreſ-
ſi ſunt:imperator vero cum paucis euaſit.Sancti vero
martyres ab angelo de cataſta erepti ⁊ ad locum iuxta
priſtinum fluuium eucharum territorij agathenſis in
momento ſunt reducti vbi oratione fuſa ad dominum
migrauerunt quarto idus nouembris.

De ſancto Martino epiſcopo ⁊ confeſſore.
Capitulum.xlvij.

Martinus Saba
rie pannoniorum oppido nobilibus
parentibus et gentilibus oriundus
ſed intra italiam papie alitus:cum
patre ſuo tribuno militum ſub Cō-
ſtantio et Juliano imperatoribus
militauit.Non tamen ſponte quia
ab infantia diuinitus inſpiratus an-
norum decem inuitis parentibus ad
eccleſiam cōfugit:ſeq; cathecuminū
fieri poſtulauit.Et tunc etiā eremuʒ
intraſſet niſi etatis infirmitas obſtitiſſet.Sed cum ce
ſaris filios militum veteranorū ad militandū ſcribe-
rent:martinus annorū quindecim ad militiam vrge-
tur vno tantū ſeruo contentus:cui tñ verſa vice domi-
nus ſeruiebat:ſepiuſq; miniſtrabat:⁊ calciamenta de-
trahebat.Quodā hyemali tempore in porta ciuita-
tis ambianenſiū obuiū habuit pauperē nudū.Qui cū
a nullo eleemoſynā accepiſſet:⁊ martinus iā oīa in pau
peres cōſumpſiſſet:clamydē q̄ ſibi ſola reſtabat diuiſit
⁊ dimidiā nudo tribuit:reliqua vt poterat ſe veſtiuit.
Sequēti nocte xp̄m clamydis ſue parte qua pauperē te
xerat indutū vidit ipſumq; ad angelos circūſtātes loquē
tē audiuit martinū adhuc cathecuminū ipa ſe veſte te-

xiſſe.Uñ ex hoc vir dei diuinam gratiam recognoſcens
cū eſſet annorum.xviij.baptizari ſe fecit:⁊ poſtmodum
duobꝰ annis ad preces ſui tribuni:q̄ expleto ſui tribu-
natus tempore renunciare ſeculo ꝓmittebat:ſolo no-
mine militauit.Interea barbaris intra galliā irruē
tibus iulianꝰ ceſar cōtra eos pugnaturus ſtipendium
militibꝰ erogabat.At martinꝰ nolēs decetero in ſecu-
lo militare:ſtipēdiū recuſauit recipere:ſed impator ip
ſum putabat renūciare militie nō religione fidei ſʒ me-
tu imminentis belli.Martinus vero ſe ante acies iner
mem ſigno crucis ſolo munitum in craſtino ſe ſtaturū
ſpopondit propter quod a Ceſare cuſtodiri iuſſus fuit.
Sʒ die ſequēti hoſtes ſe ⁊ ſua omnia ſpōte imperio ſub
diderunt.Dein de relicta militia ad ſanctū hilarium
pictauenſem epiſcopum perrexit:a quo acolytus ordi-
natus monitus a deo ꝑ ſoporē parentes ſuos adhuc gē
tiles viſitare decreuit:multaq; ſe aduerſa paſſuruʒ pre
dixit.Nam inter alpes incidit in latrones:⁊ cum vnus
in capite eiꝰ ſecurim vibraſſet:alter ferientis ictū ſuſti-
nuit:vinctis tamē poſt tergū manibus vni eorū cuſto-
diendus traditur.Cui vir dñi chriſtuʒ predicauit ⁊ cū
ad fidem cōuertit:ipſeq; martinū dimiſit ⁊ laudabileʒ
vitā duxit.Ueniens aūt ad parētes matrē cōuertit:pa-
trem vero in malis perſeuerantem reliquit.Sed cum
hereſis arriana ꝑ totum orbem pullularet:martinus
dum obſiſteret publice ceſus ⁊ de ciuitate eiectꝰ medio
lanū redijt:⁊ ibi monaſterium ſibi ſtatuit.Sed inde ab
arrianis eiectus ad inſulam gallinariā cū vno ſolo preſ
bytero abijt:vbi helleborū venenati gramen in cibū ex
ignorātia ſumpſit:quod virtute orationis nil ei nocuit.
Audito vero q̄ beatus hilariꝰ pictauenſis de exilio
rediret:obuiā ei profectus eſt ⁊ iuxta pictauiam mona-
ſterium ordinauit:vbi dum paruper a monaſterio diſ-
ceſſiſſet reuerſus quendā ſine baptiſmo defunctū inue-
nit:cuiꝰ corpus in cellaʒ ſuā duxit:ipſumq; ſua oratiōe
ſuſcitauit:q̄ annis pluribꝰ poſtea ſuꝑuixit.Aliū etiaʒ
ſeruū cuiuſdā lupicini nobilis viri qui ſe laqueo ſuſpen
derat vite reſtituit.Cū autem plebs turonica epō care
ret:ipſum ſanctū virū ꝯquis plurimū renitentē ſibi or-
dinari petijt.Quidā autē ex epis noīe defenſor plurimū
reſiſtebat eo q̄ martinꝰ vultu nimiū deſpectꝰ appare-
bat:qui tamē a populo eſt cōfutatus ⁊ martinꝰ in epm
ſublimatus.Uerum cū populi cōcurſum nō ferret per
duo miliaria extra vrbē monaſteriū cōſtituit:vbi cum
monachis.lxxx.in multa abſtinentia vixit.Dum qui
daʒ ſub noīe martyris coleretur ⁊ martino nihil de ciꝰ
vita vel martyrio conſtare poſſet orauit ad dñm vt cuiꝰ
eſſet meriti ſibi indicaret cōuerſuſq; ad leuā vidit vm-
brā que martino dixit ſe eſſe latronis aīam q̄ in altari
colebatur qui a ſceleratis percuſſus fuerat ⁊ in inferno
dānatus:⁊ cōtinuo epꝰ altare deſtruxit.Tertiū quo
q; mortuū ſuſcitauit iuuenē videlicet quēdā q̄ ad ſepul
turā ferebat̄:⁊ in medio cāpi a matre ⁊ multitudine po
puli plangebat̄.Quē quidē adoleſcentē matri cōpatiēs
a mortuis excitauit:⁊ multitudinē paganorū aſtātē con
uertit.Cū quedā nauis periclitaret̄:negociator q̄dā
licet gētilis martinū vocauit ⁊ ſtatim trāquillitas ma-
gna ſucceſſit.Dū i quodā loco tēplū idolorū diruiſſet
⁊ arborē pini demoni dedicatā excidere vellet:⁊ ruſtici
gētiles obſiſterēt:tandem in hoc cōuenerunt vt arborē
inciderent:⁊ ſuper martinū ligatū cadere dimitterent:
quā ſi ille ſigno crucis cadentem in partē aliā cōuerſaʒ
cōcidere faceret:ipſi oēs in chriſtum crederent:qđ dū
factum eſſet oēs ad fidē cōuerſi ſunt.Cū in alio pha
no ignē miſiſſet ⁊ ventus irruens flammas in domum
vicinā mitteret:ſignū crucis oppoſuit:⁊ cōtra vim ven
ti ignē in oppoſitā partē excuſſit.In vico leproſoruʒ
aliud idolorū templū deſtruere volebat ſed ei pagani
reſiſtebant.Cumq; diebꝰ pluribꝰ oraſſet:angeli eidē ar-
mati aſtiterūt:⁊ in gētiles impetū facientes eos i fugam
verterūt:ſicq; martinꝰ ꝓpoſitū adimpleuit.Cum in
pago eduēſi aliud phanū diſſiparet:⁊ gētiles i eū irrue-
rēt:vnuſq; ipſum gladio aggreſſus eſſet nudū verticeʒ
expoſuit illeq; continuo ſupinus corruit ⁊ veniā poſtu
lauit.Alibi etiā cum idē opus perficeret ⁊ quidā nu
dato enſe in eū irrueret:in ipſo ictu ferrū de manu ex-
cuſſum nuſq̄ cōparuit.Apud treuerim puellā quan
dam paralyticā que annis plurimis iacuerat ⁊ ad extre
ma iam deducta fuerat:ſua oratione continuo ſanauit.
Seruum etiā cuiuſdā tetradij maligno obſeſſum ſpi
ritu impoſita ei manu ab infeſtatione liberauit:⁊ ipſiuʒ
tetradiū gētilē ad xp̄i fidē reduxit.In eadē etiā ciui-
tate ingreſſus domū cuiuſdā diabolū vidit ⁊ ſe illū vide
re dixit.Moxq; demon quēdā de familia arripuit quē
ſanctꝰ vir ſtridentē ⁊ ſtrepentē immiſſo in ore ciꝰ digi-
to ilico liberauit.Apud pariſios leproſum quendaʒ
horribilē aſpectu deoſculans cōtinuo a lepra munda-
uit.Fimbrie quoq; veſtimentorū ciꝰ exciſe ⁊ egris alli-
gate omnē infirmitatē expellebāt.Cū filia cuiuſdaʒ
arborij quartana laboraret:⁊ epiſtola quedam viri ſan
cti manu cōſcripta caſu ad arboriū delata eſſet:pater il
lam ſupra pectꝰ filie poſuit:⁊ protinus ſanitatē recepit.
Paulinū etiā quēdā nobilē qui viꝰ oculi lumē ami
ſerat panniculo ſuo pupillā oculi tangēs cōtinuo a ceci
tate eripuit.Eidē quoq; viro qui alis per gradꝰ ſcale
corruens pene iacebat exanimis martinū inuocāti an
gelꝰ ꝑ noctē apparuit:⁊ illeſum mane de lecto leuauit.
Quadam die eidē diabolꝰ aſtitit:⁊ cornu bouis cruē
tum in manu tenens vnum de ſuis peremiſſe aſſeruit.
Qui cōcitus mittēs vnū ex eiꝰ ruſticis pene extinctum
reperit:quā bos inguine dū pūgeret̄ cornu vulnerauit:
quē ad ſe delatū ſanctꝰ martinꝰ mox ſanatū eleuauit.
Animalia etiā irrationabilia ipſi obediebant.Nam
canes leporem inſequētes ſubſiſtere fecit:⁊ ſerpentem
flumē natantē retrocedere cōpulit:canis etiā latrans
ſola eiꝰ iuſſione obmutuit.Ab angelis ⁊ apoſtolis ſe
pius viſitabat̄:⁊ in eoꝝ colloquio cōſolabat̄.Quodā
tempore ꝓ neceſſitate quadā valētinianū imperatoreʒ
adijt:ſed ille ſciēs ipſum velle petere quod nolebat con
cedere:fores palatij ei claudi fecit.Sed cum talē repul
ſam tertio paſſus eſſet:orationē premiſit:⁊ vſq; ad au-
guſtū veniēs nemo ianuas ipſi claudere valuit.Impe
rator vero turbatꝰ ei aſſurgere noluit donec igne ſellaʒ
regiā arripiēte ⁊ ipſum iam in poſterioribꝰ inflamman
te aſſurgere cōpulſus fuit eiq; poſtulata oīa ac munera
cōceſſit.Cū ab eodē imperatore inuitatus eſſet:⁊ epo
primo potꝰ oblatꝰ eſſet martinꝰ poſtq̄ bibit presbytero
ſuo calicē dedit dicēs nullū digniorē poſt ſe debere bi-
bere ⁊ indignū eſſe vt imperator presbytero preferret̄.
Quadā vice dum in veſte hiſpida aſello latꝰ incede-
ret ⁊ equites ecōtra venirēt pauefactis equis ꝓpter eiꝰ
deformitatē a militantibꝰ grauiter verberatur.Sʒ cū
illi viā ſuā proſequi vellent equi nulla ratione moueri
potuerūt quouſq; illi culpā ſuā recognoſcētes a marti-
no veniam petierunt:⁊ ab eodem vt abire poſſent obti-
nuerūt.Dum in quodā loco clerici lectū tenuem ſibi
ſtrauiſſent ⁊ ipſe mollicē declinans ſup nudam humū
iuxta morē dormiret nocte media camera accēdit̄ ⁊ dū
ſurgere nō poſſet veſtimēta eiꝰ cōburuntur:ſed ipſe in
igne illeſus conſeruatur.Monachi igitur concurrunt
⁊ ipſum intactum omnino de medio ignis educūt.In
quadam ſolennitate celebraturus ad eccleſiam pergēs
pauperi nudo veſtem ſecreto tribuit:⁊ capa ſe vtcunq;
potuit contexit.Et cum ſe preparandum ſpoliare capa
non auderet eo q̄ nudus eſſet archidiaconus quaſi in
dignatus veſtem ei breuem ⁊ ſtrictam attulit quā mar-
tinus humiliter induit:et miſſam celebraturus acceſ-
ſit.Et dum celebraret:et ſacramenta offerret:globus
igneus apparuit ſuper caput eius.Et cum manus in
miſſa:vt moris eſt:eleuaret ⁊ manicis lineis labentibꝰ
ex breuitate tunice brachia nuda apparerent miracu-
loſe torques aurei ⁊ gemmati ab angelis deferuntur:et
brachia eius operiuntur.Multe autē ſubtilitatis fuit
erga demones cognoſcendos.Adeo enim ei conſpica-

biles reddebātur:vt aperte ſub quacunq̧ imagine ab eo cognoſceret. Cū aūt eidem diabolus in forma regis purpuratus ⁊ diadematus apparuiſſet ⁊ chriſtū ſe eſſe diceret martinꝰ eidē dubitans reſpondit ꝙ chriſtus ſe nec purpuratū nec diademate renitentē venturū predixit:⁊ ꝙ niſi xp̄m in ea forma qua paſſus eſt cerneret ipſum xp̄m minime crederet. Quo dicto diabolꝰ diſparuit ⁊ cellā fetore repleuit. ¶ Ipſe autem vir dei obitū ſuū longe preſciuit atq̧ predixit. ¶ Interea dum Condatenſem diœceſim cauſa ſedande alicuius diſcordie viſitaſſet aliquandiu ibidem cōmoratus viribus corporis cepit repente deſtitui:⁊ diſcipulis indicauit ſe iā reſolui. Illis autem gregem domini deſolādum flentibꝰ orauit ad dominum vt ſi adhuc populo ſuo neceſſariꝰ eſſet ipſum laborem non recuſantem adhuc in vita preſenti dimitteret. Et moleſtia febrium detentus in cilicio et cinere decumbebat dicens in nullo alio decere chriſtianum decedere. Oculis quoq̧ ac manibus in celum ſemper intentus inuictum ab oratione ſpiritū nō relaxabat. Et cum eſſet migraturus vidit ante ſe diabolum aſſiſtere:cumq̧ mox licentiauit eo ꝙ ſecum nihil haberet ſed ipſum abrahe ſinus reciperet. Sicq̧ anno domini.ccccixxxvj.vite eiꝰ anno.lxxxj.epiſcopatus autem ſui.xxxvj.a ſeculo fideliter tranſmigrauit.iij.idus nouembris. Archadio ⁊ Honorio imperantibus. Vultus quoq̧ eius quaſi iam glorificatus reſplenduit ac chorus angelorū ibidem concinens auditus fuit. Ad cuius tranſitū Pictauienſes ſicut ⁊ Turonici conuenerunt:⁊ vtriq̧ pro corpore habendo plam contemplationem fecerunt. Nocte autem media pictauiēſes omnes circa corpus ſopiuntur corpuſq̧ a turonicis per feneſtram eiicitur ⁊ per ligerim fluuium nauigio ad vrbem turonenſem cum gaudio deducitur ⁊ ibidē honorifice tumulatur. Hora vero eius tranſitus cū ſanctus Seuerinus epiſcopꝰ colonienſis poſt matutinas loca ſancta circuiret:⁊ voces in celo cantātes audiret vocato diacone interrogauit ſi q̄d ſoni vel cantus perciperet. Qui cum auribꝰ erectis voces in celo audire ſe diceret:ep̄s ei dixit ꝙ eadē hora martinꝰ turoni pontifex e mundo migraſſet quem concinētes angeli tūc cū ad celū adducerēt. Qui diē ⁊ horā notauit tūc martinū trāſmigraſſe cognouit. Seuerꝰ etiā monachꝰ qui eiꝰ vitā cōſcripſit eadē hora in ſomnis vidit martinū albis indutū vultu igneo ſintillātibus oculis librum tenentē celos velociter aſcendentē. Qui euigilans a nuncijs veniētibꝰ audiuit martinū eadem nocte a corpore migraſſe. Die autē depoſitionis ipſius dn̄ beatus ambroſiꝰ mediolani celebrās inter prophetiā ⁊ epiſtolā obdormiſſet ⁊ diu expectatus poſt duas horas ſubdiaconꝰ lecturus epiſtolam eum excitaſſet euigilans dixit populo. Martinū turoni ep̄m q̄euiſſe ⁊ ſe funeris eiꝰ obſequiū feciſſe:ſed vltimā orationē excitatꝰ cōplere nō potuiſſe. Illi vero diē notātes ⁊ horā poſtmodū cōpererūt illū expiraſſe ⁊ ambroſiū ep̄m ibidē cognitū eiꝰ exequias celebraſſe. Scripſit autē hic beatus pontifex librum de trinitate fidem catholicam continentem.

¶ De ſancto Mena martyre.
Capi.xlviij.

Menas martyr i ſcytia metropoli phrigie ſalutarie paſſus ē tp̄e Diocletiani ⁊ maximiani imperatorꝫ. Qui ex nobili egyptiorū ꝓuincia ortꝰ ſub duce agricolao terreno regi militās deinde militie tp̄ali renūciās ſecreta cōuerſatione in eremo militauit. ¶ Cū aūt imperatorū natalicia celebrarent et dijs ab oī pp̄lo immolaret ad vrbē venit ⁊ ingreſſus theatrū dn̄ idola execraret ⁊ ſe xp̄ianū libere ꝓfiteret tētus eſt a p̄ſide ⁊ pyrrho duci torquēdꝰ traditꝰ eſt q̄ primo eū i cuſtodiā vſq̧ mane recluſit. Celebratis xpo feſtis gētiliū Menā eductū ⁊ ſacrificare nolērē extēdi fecit:⁊ neruis taurinis ac bubalinis atq̧ virgis diutiſſime cedi mādauit:deīde ip̄m in equuleo leuari ⁊ vngulis laniari ac lāpadibꝰ ad latera appoſitis inflāmari. Necnō cilicio madidato plagis eiꝰ cōfricari. Et demū carbones ignitos vulneribꝰ ſupponi. Et cū hec oīa patiētiſſime toleraſſet:ligatis manibus ac pedibꝰ fecit illū ꝑ tribulos trahi donec mēbra eiꝰ diſſiparent:deinde plūbatis illū cedi mādauit ⁊ maxillas grauiter cōtūdi. Et dū in oībꝰ in cōfeſſiōe dn̄i ꝑmaneret immobilis nouiſſime ipſū gladio aīaduerti p̄cepit corpus quoq̧ eius igne cōſumi. Qd̄ tū furtiue a xp̄ianis de igne ſublatū ⁊ camelo impoſitū angelo duce ad montē quendā delatū ⁊ ibidē quo deꝰ per ſuū animal oſtēderet ſepultū eſt baſilica deſuꝑ edificata. Proceſſu aūt tēporis ipſum ſanctū corpus cōſtātinopolim trāſlatū ibiq̧ honorifice conditū eſt. Paſſus eſt autem ſanctus martyr.iij.idus nouembris.

¶ De ſancto Mena cōfeſſore. Ca.xlix.

Menas confeſſor in ſamniū ꝓuincia claruit tp̄e beati gregorij pape. Qui ſolitariā vitā ducens nihil ad vſum ſuū niſi pauca apiū vaſcula poſſidebat. Huic cū lōgobardꝰ q̄dā in eiſdē apibꝰ rapinā voluiſſet ingerere:priꝰ ab eodē viro verbo correctꝰ eſt ⁊ mox ꝑ malignū ſpm̄ ante eiꝰ viſtigia vexatꝰ. Sepe vero ex vicina ſylua veniētes vrſi fauū eiꝰ comedere conabant. Qd̄ ille deprehēſos ferula quā portare manu cōſueuerat cedebat. Ante cuius verbera immaniſſime beſtie rugiebāt ⁊ fugiebāt. Et q̄ gladios formidare vix poterāt:ex eiꝰ manꝰ ictus ferule pertimeſcebant. Oēs vero q̄ ad ſe charitatis gratia veniebant: ad eterne vite deſideria accēdebat. Et ſi quorū culpas ꝑ ſpm̄ agnoſceret nūq̄ ab increpatione ceſſabat. Conſuetudinē vero eiuſdē loci incole fecerāt vt diebꝰ ſingulis ꝑ hebdomadā vnuſq̄ſq̧ oblatiōes ſuas tranſmitteret vt eēt qd̄ ipſe ad ſe venientibꝰ offerre potuiſſet. Quidam aūt diues noīe catheriꝰ quandā ſanctimonialē rapuit:ſibiq̧ illā matrimonio coniunxit. Qd̄ mox vt vir dei cognouit:eū per nūcios acriꝰ increpauit. Cūq̧ ille ſceleris conſciꝰ ad eū accedere nō auderet ne forte ip̄m duriꝰ reprehēderet oblationes ſuas inter aliorū munera ei miſit:vt eiꝰ dona neſciēs ſaltē ſuſciperet. Sed vir dn̄i tacitus ſedit:⁊ oblatiōes oēs conſiderare ſtuduit:et quas catherius miſerat ꝑ ſpiritum cognouit ſpreuit ⁊ abiecit dicēs ꝙ oblationes illius recipere nolebat qui ſuā deo oīpotenti acceperat. Qua ex re actū eſt vt preſentes quoq̧ timor inuaderet:cum vir domini tā ſcienter de abſentibꝰ iudicaret. Hic ſanctus vir poſt plurima perfectionis opera ad xp̄m migrauit. Hec gregorius.iij.dialogorum.cap̄.xxvj.

¶ De ſancto Verano ep̄o. Capi.l.

Veranꝰ ep̄s apd̄ ciuitatē gaualitanā galliarꝫ claruit tp̄e imꝑatoris valētis. Hic ex ipſiꝰ vrbis territorio nobilibꝰ parētibꝰ ortꝰ:a puero deo deditꝰ diuinis litteris ībutꝰ adhuc iuuenis ſcl̄m dereliq̄t:⁊ i eccl̄ia mimatēſi īuitis parētibꝰ clericꝰ factꝰ eſt. Et ī virtutibꝰ ꝓficiēs ad ſacerdotalē ordinē aſcēdit. Signiſq̧ īgētibꝰ ⁊ multis pollere cepit. Sꝫ ꝓp multos ad ſe confluentes fugiēs mūdi gloriā vno tantū aſſumpto comite ad ciuitatē gaualitanā deuenit:vbi dū eſſet draco immaniſſimus qui hoīes ⁊ aīalia deuorabat:veranꝰ orās ipſum de ſpecu in quo latebat exire ſequi cōpulit cumq̧ ſe vt catulū manſuetū ſectantē vſq̧ debroſonē deducit atq̧

eit atq̧ ibidē terre viſceribꝰ introcluſit. Deinde in antro draconis eccleſiam dei genitricis edificauit: ibiq̧ deo ſeruire cepit:verū cum nec ibi etiā latere poſſet:nec cōtemplationi vacare cū quibuſdā peregrinis Romā pergētibus inde diſceſſit. Veniēſq̧ ebreduniū multos egros ſanauit ⁊ obſeſſos a demonijs liberauit. ¶ Profectus inde cū iuxta pedē mōtis eū latrones cū ſocijs ſpoliaſſent ⁊ occedere vellent vnuſq̧ illorum in capite viri ſancti enſem vibraret:ipſeq̧ ictum conſtanter expectaret brachiū illius ſic extenſum immobile factum eſt nec ſe aliqualiter amouere potuit donec viſo miraculo predones penitentiā egerunt ⁊ ablata cuncta reſtituerunt. Tunc quoq̧ ſanctus vir ꝓ illo orauit:⁊ ſic brachium depoſuit. Abeuntes quoq̧ inde latrones ſtrepitus maximus quaſi arborum decidentiū exterruit:⁊ omnes in fugā cōuertit. ¶ Cū aūt romam perueniſſet ⁊ clauarius eccleſiā beati petri nocte ei aperire nollet:ſubito repulſis repagulis oſtia diuinitꝰ cū magno impetu ſctō viro aperta ſūt:⁊ eidē aditū preſtiterūt:ꝓpter quod miraculū a papa ⁊ populo honorifice ſuſceptus eſt. ¶ Inde recedens ⁊ rauēnam veniens:energumenos multos clamantes ſe a verano torqueri:ab obſeſſione demonū liberauit egriſq̧ plurimis ſanitatem reſtituit. In mediolano quoq̧.xij.arreptitios ſanauit: ⁊ cecum quendā illuminauit:atq̧ mortuū vnū ſuſcitauit. ¶ Inde albigam pergens:pluuiam aride terre atq̧ fertilitatem a deo obtinuit:in agris duntaxat xp̄ianorū:fundis cunctorū gentiliū in priſtina ſterilitate relictis. Cū autē illi ſe idola deſerturos ꝓmitterent:ſi ſimilē gratiā ꝑcipere poſſent oratione ſancti eorū agri imbre perfunduntur:⁊ ſtatim templa deorū ſuorū ab eis euertuntur. Sed cū draconē quendā ipſi adorabāt veranus de antro produxiſſet:⁊ in flumine ſubmerſiſſet:omnem populū ciuitatis ad xp̄m cōuertit:⁊ in fide doctū baptizauit. ¶ Tranſiens autem alpes puellam a mortuis reuocauit:cecum quendā a natiuitate illuminauit:⁊ multos languidos diuerſarum egritudinū curauit. ¶ Demum ad ciuitatem gaualitanā applicās in eccleſia beate marie quā cōſtruxerat manere cepit. Ad cuius preces valens detentos quoſq̧ in carceribꝰ relaxauit. Poſt hec defuncto antiſte veranus a rege et clero ac populo in epiſcopum electus eſt. Qui officio ſuo adminiſtrato omni ſanctitate perfectus clariſq̧ virtutibus in pace quieuit.iij.idus nouembris. Cuiꝰ pheretrū omnes egri tangentes ſanati ſunt. ¶ Verum dum eſſet queſtio inter ciues vbinam corpus eius poneretur:an in cathedrali baſilica:an in ea quā fecerat eccleſia extra vrbē. Leuato pheretro ſubito pallium quo corpus erat opertū in aere ſe tollens:funuſq̧ precedēs vſq̧ ad flumen durentie cuſtos deduxit:vbi dum populus vado ſimul ac naui careret: ſiccato repente fluuio cunctiſq̧ per ſiccū alueū tranſeuntibus:pallium iterū per aera populum preceſſit:vſq̧ ad eccleſiā beate virginis: quam ſanctus edificauit:vbi dum ſubſtitiſſet corpus eius condigno tumulatum eſt honore.

¶ De ſancto Achia propheta. Cap̄.lj.

Achias propheta de ſilo claruit in regno iſrael tempore hieroboā regis decem tribuū iſrael. Cū enim hieroboā ſeruus ſalomonis contra eū rebellaſſet:⁊ de hieruſalem egreſſus eſſet: inuenit eum achias propheta in agro:indutꝰ pallio nouo q̄ ſcidit palliū in.vij. ſciſſuras:deditq̧ decē partes hieroboā: dicēs ꝙ ita dn̄s deꝰ traderet ipſi decē tribꝰ iſrael poſſidendas:eo ꝙ ſalomon reliquiſſet dn̄m ⁊ idola adoraſſet:duas autē tribus tantū dimitteret roboā filio ſalomonis:ne regnū ex toto de domo dauid tolleret:iuxta promiſſionē ei factā a deo. ¶ Poſt mortē aūt ſalomonis oīa que achias predixerat euenerunt. Nā decē tribus iſrael hieroboā in regem aſſumpſerunt:qd̄ dictum eſt regnum iſrael. Due vero tribus ſcilicet iuda ⁊ beniamin roboā filio ſalomonis adheſerunt:quod dictū eſt regnum iuda. ¶ Cum autē hieroboā rex iſrael duos vitulos aureos fabricaſſet et omnem populum ad ipſos adorādos cōpuliſſet:filius q̧ eiꝰ abia grauiter egrotaſſet miſit hieroboā vxorē ſuā alieno habitu ne cognoſceretur indutā ad achiā ꝓphetā in ſilo:vt indicaret ſibi qd̄ futurū eſſet de puero. Cuiꝰ aduētū ꝓpheta dn̄o indicāte cognouit:cū oculi eiꝰ ex nimia ſenectute caligaſſent. Et ſtatī mulierē limē oſtij ingreſſā vocauit ex noīe:eiq̧ mortē filij p̄nunciauit:atq̧ domū hieroboā ꝓpter idolatrie crimē exterminandā p̄dixit. Et ſic oīa vt ip̄e p̄dixerat ad literā cōtigerūt. Hic vt dixit comeſtor vidit in ſpiritu populū cōculcātē iuga boum: ⁊ p̄dixit ſacerdotes cōculcādos a populo. Hic etiā ſalomoni p̄dixit:ꝙ euertēdus eſſet a mulieribus. Quieuit autē ſanctus propheta in pace:⁊ ſepultus eſt in ſilo iuxta ilicem pridie idus nouembris:vt Joſephus ⁊ Hieronymus tradunt. Hec ex tertio libro regum cap̄.xj.⁊.xiiij.

¶ De ſancto Martino papa ⁊ martyre. Cap̄.lij.

Martinꝰ papa et martyr huius nominis primus de ciuitate Tudertina prouicie tuſcie Theodoro papa primo in epiſcopatu romano ſucceſſit. Seditq̧ annos.vj.menſeſ vnū:dies.xxvj. Huius tempore Paulus conſtantinopolitanꝰ ep̄s conſtātini imperatoris.iij.brachio fultus aduerſum eccleſie rectum dogma ſurrexit duas volūtates aut oꝑationes diuerſas in chriſto diffiniēs confiteri. Qua de re martinꝰ papa eidē legatos deſtinauit:cōmouens eū vt ab hereſi ſua diſcederet:alioquin ꝯ ip̄m ꝓcederet. Qui ab imꝑatore ad ſuaſionē pauli ep̄i diuerſis ꝑſecutionibꝰ afflicti ſūt:⁊ q̄dā eorū in cuſtodiā detruſi:alij in exiliū miſſi:alij verberibꝰ ſubmiſſi. Quapropter martinꝰ ep̄s rome cōciliū.cv.ep̄orū celebrauit:in quo paulū patriarchā tāquā hereticū dānauit:et ab ep̄atu depoſuit. ¶ Tūc imꝑator cōſtantinus miſit olympiū ducē ⁊ exarthlim cubiculariū ad regēdā Italiā:⁊ p̄dictā hereſim cōfirmandā. Qui olympius vt ab imꝑatore ſibi iuſſum fuerat:miſit ſpathariū ſuū ad papā occidēdū. Spatharius aūt inuenit eū in eccl̄ia ſctē marie maioris celebrantē in altare qd̄ ē ad p̄ſepe:quē dū gladio extinguere niteret:diuina benignitate cecitate ꝑcuſſus eū videre nō potuit. Hoc audiēs imꝑator martinū papā a Theodoro ⁊ pellurio ab eo miſſis detentū cōſtātinopolim adduci fecit:quē in exiliū cherſonā miſit:vbi martyrio vitā finiuit pridie idus nouēbris. Corpus autem eius romā tranſlatū eſt:⁊ in eccl̄ia eius nomini cōſtructa:q̄ ē ſctī martini in montibꝰ ſepultum eſt. Et ceſſauit ep̄atus dies.xxviij.

¶ De ſancto Emiliano ep̄o. Cap̄.liij.

Emilianꝰ epiſcopus apud Scotiā claruit. Qui ex eadē inſula oriundꝰ:dn̄o a puerilibus annis militauit. Et dū eſſe oīm ore laudabilis ad ſacros ordines ꝓmotus:operāte dei gr̄a pontificatꝰ ſuſcepit officiū:q̄ ꝑ annos plures ep̄atu optime ⁊ deuote adminiſtrato:apl̄orū limina mare trāſfretato peregrinus viſitauit:⁊ rediēs ad patriā ſuā: ⁊ dū eſſet in itinere apud fauētiam grauī lāguore decubuit. Et poſt dies modicos feliciter a ſeculo migrauit pridie idus nouēbris. Cuiꝰ corpꝰ ciues fauētini iuxta eccleſiā ſctī clemētis extra muros vrbis ſepelierūt. ¶ Tp̄e p̄cedēte dū ciuitas ipſa a liꝑrano

ãro rege lõgobardorũ depopulata ⁊ deſtructa fuiſſet:
corp⁹ ſancti ep̃i diuq̃ incognitũ mãſit. Uerũ tp̃e comi
tis bernadini ⁊ theodolẽde eius vxoris repata ciuitate
cumulũ feni ſupra ſepulturã ſancti corpis: qđ erat oĩ
no incognitũ cõſtitutũ eſt. Ubi die quadã duob⁹ inui
cẽ cõfabulãtibus vn⁹ eorũ magnũ colaphũ ſe accepiſ
ſe cõqueſt⁹: ſe illud a ſocio recepiſſe putabat: dũq̃ ille
negaret: mai⁹ ſubito colaphũ recepit. Hoc idẽ reſũd⁹
in ſociũ animo vindicãdi. Quod dũ iterũ ille feciſſe ne
gaſſet nec percuſſor inueniri potuiſſet; cognito mira
culo: relatio comiti facta eſt: qui diuinũ quicq̃ ibidẽ la
tere arbitrãs: ſublato feno locũ effodi mãdauit: vbi ſa
crũ corp⁹ cũ epitaphio: in quo p̃dicta cõtinebant̃ inue
nit: de cadauere ſctõ mira fragrãtia erupit: qđ inde le
uatũ ad eccliaʒ ſctẽ marie intra menia ciuitatis delatũ
ibiq̃ ↄdigno honore ↄditũ eſt: vbi miraculis coruſcat.

¶ De ſancto Hor abbate. Cap̃. liiij.

Hor abbas fuit
habitator montis nitri deſerti egy
pti. De q̃ fert̃ q̃ nũquã mẽtitus ſit:
nũquã iurauerit: nulli maledixerit:
nec ſine aliqua neceſſitate locutus
fuit: vt dicit heraclides. Et hierony
mus dicit de eo: q̃ fuit apud thebai
dẽ nonagenari⁹ venerabilis ſenex:
q̃ ignorans literas oblato ei codice
orationẽ p̃miſit: ⁊ ſtatiʒ infuſa ipſi
gr̃a ſubito legere cepit: ac deinde li
teras nouit. Hic etiã pane angelorũ triẽnio vixit: queʒ
ei poſt biduũ cõtinue angelus miniſtrabat. Fratres q̃
q̃ ſecũ morãtes ſepe noctu vigiles angelorũ cãt⁹ ⁊ hym
nos audiebãt. Qui etiã multa milia hoĩm ad xp̃ʒ ↄuer
tit. ¶ Quodã tp̃e demones ad eũ in ſpecie militie cele
ſtis aduenerũt: ⁊ regẽ excelſuʒ ſecũ deduxerũt: quẽ xp̃ʒ
eſſe aſſerẽtes ipʒ adorarũt: ⁊ tã rex q̃ circũſtãtes illum
adorãdũ abbati Hor ſuaſerũt. Cũ aũt ille diaboli fi
gmẽta dubitaret: ⁊ ſe q̃tidie regẽ ſuũ adorare diceret:
nec eẽ op⁹ vt ad h̃ ipi xp̃s corpaliter appareret; ꝓtin⁹
illuſio euanuit. Sãct⁹ aũt Hor i pace q̃euit p̃die id⁹ no.

¶ De ſancto Britio epiſcopo. Cap̃. lv.

Britius epiſcop⁹
Turoñ. ſucceſſor fuit ſãcti martini
ep̃i: q̃ p̃mo iuuẽtutis tp̃e ei⁹ fuit dia
con⁹: plurimũq̃ eius emul⁹: eo q̃ a
btõ viro aliquãdo redarguebat̃: cũ
iuuenilia ſequebat̃. ¶ Cũ eñi q̃daʒ
infirm⁹ ſanctũ martinũ q̃reret: vt
medelam ab eo expeteret: Brit⁹ il
lũ ei oſtẽdit: eũq̃ amẽtẽ ⁊ delirũ ap
pellauit. Cũ aũt eger a martino po
ſtulata obtinuiſſet: ep̃s Britiũ aduo
cãs redarguit: q̃ eum delirũ dixiſſet: q̃ pre verecũdia ſe
hoc dixiſſe negabat: ſʒ martin⁹ aures ſuas ad os ei⁹: cũ
hoc dixiſſet: habuiſſe affirmabat. Predixit auteʒ illi a
deo obtinuiſſe Britiũ ſibi in epiſcopatu ſucceſſurũ: ſed
multa cũ aduerſa paſſurũ: qđ magis adhuc Brit⁹ irri
debat. ¶ Poſt mortẽ igit̃ ſancti Martini Britius in
ep̃m elect⁹ orationi vacabat: ⁊ licet adhuc ſuperb⁹ ta
mẽ erat corpe caſt⁹. Anno aũt ep̃atus ſui. xxxiij. mulier
q̃dam religioſe veſtita. q̃ ei⁹ veſtimẽta lauabat: ↄcepit
⁊ filiũ peperit. Tũc oĩs popul⁹ cũ lãpadib⁹ ad ianuam
congregatus contra epiſcopum exclamabat: ⁊ crimen
ei obiiciebat. Ille autẽ viriliter negans: iuſſit ſibi infan
tem adduci. xxx. ab ortu dies habẽtẽ. Quẽ p̃ filium dei
adiurauit: vt ſi filius eius eſſet: corã cũctis ſdiceret. In
fans vero diſerta lingua reſpondit: q̃ nõ erat Britius
pater ſuus. Popul⁹ aũt inſtabat: vt quererent: q̃s pater
ei⁹ eſſet. At ille dixit hoc ad ſe nõ pertinere: ſatiſq̃ feciſ
ſe quod ſuũ erat. Populus aũt hoc totum magicis ar
tib⁹ attribuebat: ⁊ cõtra ep̃m furibundi clamabant.

Tũc ille ad ſui purgationẽ prunas ardẽtes i byrro ſuo
vſq̃ ad ſepulturã ſancti martini deportauit: qđb⁹ abie
ctis byrrhũ inuſtũ apparuit. Dixitq̃ q̃ ſicut veſtimẽ
tũ illud ab igne pmãſerat illeſuʒ: ſic corp⁹ ſuũ a ↄtactu
mulieris erat mũdũ. Adhuc aũt popul⁹ nõ credẽs epi
ſcopũ cõtumelijs ⁊ iniurijs afficiunt: ⁊ a ſede ſua eijciunt:
vt verbũ qđ ſanct⁹ martin⁹ dixerat impleret̃. Tũc Bri
tius flens papã adijt: ⁊ ſeptẽ annis in vrbe pmanẽs: q̃c
q̃d in ſanctũ martinũ deliquerat: penitẽdo deleuit. Tu
ronici aũt iuſtinianũ in ep̃m p̃ficiũt: ⁊ romã ↄtra Bri
tiũ mittũt: vt ep̃atũ ſibi cõtra Britiũ defenſaret. Quo
cũ tenderet iudicio dei in ciuitate vercellẽſi obijt pere
grin⁹. Popul⁹ aũt armẽtiũ i loco illi⁹ ſubſtituit. An
no aũt ſeptimo ſue peregrinatiõis Brit⁹ cũ authorita
te pape ad ſedẽ ſuã reuerſus eſt. Et dũ ad. vj. ab vrbe
miliario hoſpitaretur: armẽti⁹ eadẽ nocte ſubito expi
rauit. Qđ Brit⁹ p̃ reuelationẽ cognouit: ſuiſq̃ p̃cepit
vt ſurgerẽt: ⁊ ad tumulãdũ turonẽſeʒ põtificẽ ꝓpera
rent. Et cum per vnam portam ciuitatis ingrederet̃
ecce ille per aliã defunctus efferebat̃. Quo ſepulto Bri
tius ſedem eccleſie ſue reaſſumpſit: ⁊ ſeptem poſtea vi
uẽs annis laudabilem vitam duxit. Et ſic. xlvij. ep̃atus
ſui anno in pace q̃euit idib⁹ nouemb. Sepult⁹ turoni.

¶ De ſancto Homobono confeſſore. Cap̃. lvj.

Homobonus cõ
feſſor apud ciuitatẽ cremonẽſem
claruit. Qui mediocrib⁹ parẽtibus
ex ipa ciuitate ꝓgenit⁹ ab iuuẽtute
etate negociator fact⁹. lucris tpali
bus inſtudebat. Sʒ op̃s deus ipſuʒ
ſatis adhuc iuuenẽ a contubernio
peruerſe miſereq̃ʒ negotiationis:
vocauit ad officium beate contem
plationis. Qui commercia deſe
rent temporalium: mercator effectus eſt regni celoruʒ.
Qđ ipſe furat⁹ eſt p̃ fidẽ rapuit p̃ pniam: mercat⁹ eſt p̃
elecmoſynã: vocat⁹ p̃ gr̃am: ſecutus eſt p̃ obedientiã ⁊
operationẽ ſanctã. Fuit aũt adeo miſericors pr̃ paupe
rũ ⁊ in tantũ circa eos ſolicit⁹: q̃ ſubtracta ſibi ſuiſq̃
neceſſaria ea familie ſaluatoris erogabat. Fuit eñi ca
tholic⁹ in fide: patiẽs in tribulatione: aſſidu⁹ in oroñe:
ſobrie in ſemetipm̃: iuſte ad ꝓximũ: ꝑpie vixit in deũ.
Cũ aũt veniſſet hora ei⁹: vt de via feſtinaret ad patriã:
dũ ipſe in oroñe vſq̃ ad horã diei primã ſcd̃m cõſuetu
dinẽ in eccl'ia pnoctaſſet: ab introitu miſſe manib⁹ iũ
ctis: genib⁹ terre cõfixis: ꝓſtrauit ſe aũ crucis vexillũ:
⁊ dũ Gloria in excelſis deo. cantaret̃: ad inſtar vinctis
in oroñe ꝓſtrat⁹ emiſit ſpm̃. Et cũ ſe ad euãgeliũ nul
laten⁹ eleuaret obijſſe a circunſtãtib⁹ dep̃hendit̃: ⁊ an
no dñi. M. cxcvj. idib⁹ nouẽbris ſepulture deuoti⁹ cõ
mẽdat̃. Ad cui⁹ tumulũ demonia ab obſeſſis corpori
bus eijciunt̃: ⁊ oẽs lãguidi a diuerſis infirmitatib⁹ li
berant̃. ¶ Cũ aũt homobon⁹ adhuc in carne viueret:
q̃dã mulier bergomẽſis ab imũdo ſpũ vexabat̃: p̃ cui⁹
os demõ clamabat a nemine ſe inde eijciẽdũ: niſi ab ho
mobono cremonẽſi. Sʒ nulli⁹ eũ intelligere poterat: q̃r
adhuc de ſctõ viro nl'la opinio diſcurrebat. Sʒ poſt ei⁹
obitũ miraculis ipſi⁹ apparẽtib⁹ demoniace itellectis:
mulier ad tumulũ viri dei ducit̃: ⁊ protinus liberatur.

¶ De ſanctis quinquaginta ſapientib⁹ martyrib⁹.
Capitulum. lvij.

Quinquaginta ſa
pientes martyres apud Alexandriã
paſſi ſunt ſub maxentio imperato
re. Qui cum ex diuerſis partibus ab
eodem ceſare congregati fuiſſent vt
cum beata katherina virgine con
cionatrice diſputarent ſicut dicetur
infra in eius paſſione. vij. kalendas.
decembris. et ſancta virgo a ſancto

repleta ſpũ ſua illos facũdia ſupaſſet. Protin⁹ ad xp̃m
ↄuerſi ſunt ⁊ ſe katherine orationib⁹ cõmẽdarũt. Quos
maxẽti⁹ irat⁹ iuſſit i medio ciuitatis igne cremari. Cũ
aũt illi iã ex his q̃ v̓go ꝓrauerat: ⁊ i fide xp̃i edocti eẽnt:
⁊ baptiſmũ ſolicite expeterẽt: admonuit illos virgo dñi
nihil heſitare cũ i ſuo forẽt ſanguine baptizãdi. Qui be
nedictione ſancte virginis accepta: ſignãtes ſe ſignacu
lo ſancte crucis: et in eadem fidei conſtantia vnanimes
perſeuerantes: ſecundum ceſaris decretũ in ignẽ miſſi:
ita dño animas reddiderunt: vt nec corpora illorum:
nec capillus: nec veſtimẽta aliqualiter aduſta fuiſſent.
Quo miraculo plurimi paganorum cõuerſi ſunt: ⁊ cor
pora martyrum rapientes in eadem ciuitate ſepelierũt
idibus nouembris.

¶ De ſanctis Archadio paſchaſio ⁊ ſocijs
martyribus. Cap̃. lviij.

Archadi⁹ paſcha
ſi⁹: pbus: ⁊ eutychian⁹ apđ aphricaʒ
paſſi ſunt ſunt ſub gerſerico rege ar
riano. Qui ex hiſpania oriũdi apud
eũdẽ regẽ chari clariq̃ habebãtur.
Et cũ ex ei⁹ ſuaſione arriane pfidie
cõſentire nollẽt: primo q̃dẽ ab eo p̃
ſcripti: deinde in exiliũ acti: poſtmo
duʒ aũt attrociſſimis ſupplicijs cru
ciati: nouiſſime diuerſis afflictiõib⁹
interẽpti illuſtri martyrio occubue
runt. Cum his quoq̃ erat ⁊ puer paulinus nomine fra
ter eutychiani ⁊ paſchaſij: qui cum ſimiliter a profeſſio
ne catholice fidei perturbari non poſſet: diu fuſtibus
ceſſus ⁊ ad infamiam ſeruitutem damnatus pro chri
ſti nomine martyrio coronatus eſt. Quorum omniuʒ
paſſio recolit̃ idibus nouembris. Hec Ado in martyro
logio ex dictis Hiero. ſumpto.

¶ De ſctõ Serapiõe martyre. Ca. lix.

Serapion martyr
apud alexandriã paſſus eſt ſub decio
Ceſare. Quẽ pſecutores domi ei⁹ re
pertũ: crudeliſſimis affecerũt ſuppli
cijs. Ita vt ei oẽs iuncturas mẽbrorũ
pri⁹ ſoluerẽt. Deinde ipſuʒ de ſupio
rib⁹ p̃cipitauerũt. Sicq̃ colliſo capi
te ⁊ excuſſo cerebro xp̃i martyr efficit̃
xviij. kalẽdas decẽbris.

¶ De ſctõ Uenerãdo martyre.
Capitulũ. lx.

Uenerãd⁹ martyr
apud Trechaſinã ciuitatẽ paſſus eſt
ſub aureliano impatore. Qui cũ eẽt
fili⁹ fabiani nobiliſſimi eiuſdẽ ciui
tatis gẽtilis ex curioſitate pſalteriuʒ
xp̃ianorũ legebat. Cũ aũt verſum il
lum: Aſpges me dñe yſopo. ⁊ mũda
bor ⁊c. nulla rõne intelligere poſſet:
⁊ ex hoc plurimũ anxiat⁹ eẽt angel⁹
dñi eidẽ apparuit: ⁊ verbũ illũ de ba
ptiſmo xp̃ianorũ expoſuit ac in fide
xp̃i iuuenẽ inſtruxit. Sʒ cũ exinde idola ampli⁹ adora
re nollet: a patre nõ modicũ obiurgabat̃. Exiẽs aũt ci
uitatem die quadã ⁊ veniẽs ad fluuiũ ſequanã eidẽ xp̃s
apparuit ⁊ pfecte credentẽ in fluuio baptizauit. Dedit
q̃ illi baculũ aridũ mãdãs vt ipſum in terrã figeret: ⁊ ſi
gnũ videret. Diſcedẽte p̃o dño Uenerãd⁹ baculũ fixit:
moxq̃ flores et frondes produxit. Quo viſo miraculo.
cccccccc. hoĩes pagani ↄuerſi ſũt. ¶ Audiẽs hec impa
tor aurelian⁹ ad ipſaʒ ciuitatẽ acceſſit: ⁊ Uenerãdũ tene
ri fecit: ac ſacrificare nolẽtẽ: iuſſit eũ ſup ſcamnũ ferreũ
cathenis ligari: ignẽq̃ ſubterponi. oleũq̃ deſup iacta
ri. Et dũ intact⁹ ab exuſtione pmãſiſſet: fecit eũ in car
cerẽ recludi vbi xp̃o ei apparẽte cõfortat̃. Hanc auteʒ
imperator eũ ligatũ ad ſtipitẽ ſagittari fecit: ſed ſagitte
in aere pendentes: in nullo ipſum ledere poterant: vna
vero ex ſagittis cõuerſa retrorſuʒ imperatorẽ vno ocu
lo excecauit. Quẽ Aurelian⁹ die ſequẽti decollari man
dauit. Uerũ antequã milites ad carcerẽ in quo detine
batur veniſſent ruptis vinculis ⁊ aperto oſtio xp̃i mar
tyr per medios milites fugiebat. Illi vero martyrẽ xp̃i
vſq̃ʒ ad flumẽ ſequanã inſecuti ſunt. Qui ſup aquã ſic
cis pedib⁹ ambulauit vſq̃ʒ ad locũ. vbi eũ chriſt⁹ bapti
zauit. Sicq̃ʒ flumẽ ex alia parte trãſiuit. Milites vero
tranſuadentes illũ percutere nõ audebant. At ille eos
hortabat̃ vt ſibi iuſſa complerẽt: mãdãs vt de ſanguine
ſuo imperatori deferrẽt: de quo execatũ oculũ liniret: et
ſic lumẽ reciperet. Poſt hec aũt ſanct⁹ martyr ſuũ dño
ſpiritũ cõmendauit: ⁊ p̃ ſe in q̃cũq̃ʒ neceſſitate inuo
cãtib⁹ exorauit. Factaq̃ʒ eſt vox ad eũ de celo q̃ ipſum
dñs exaudiſſet decollat⁹ eſt. Cui⁹ corpus truncatũ ſe le
uauit ⁊ caput tollẽs manibus per paſſus. xlix. portauit:
ibiq̃ʒ cecidit vbi ⁊ a chriſtianis ſepultũ eſt. xviij. kalen.
decembris. Imperator vero de ei⁹ ſanguine oculum li
niens lumen recuperauit.

¶ De ſancta veneranda virgine ⁊ martyre.
Capitu. lxj.

Ueneranda virgo
apud galliã paſſa eſt ſub aſclepio pre
ſide. Hec fuit filia agathonis ⁊ polyte
eius vxoris xp̃ianorũ de partib⁹ gal
liarum. Qui. xxv. annis in coniugio
ſine ple manſerũt. Oratiõe tandẽ ad
deũ fuſa filiã obtinuerũt quã pater
venerãdã vocauit eãq̃ʒ ſacris lr̃is eru
diri fecit: ⁊ ieiunijs aſſueſcit. Puella
p̃o in ſanctitate vite pficiẽs annorũ.
xxx. cepit verbũ dñi p̃dicare vt p̃ annos. ix. iugiter xp̃ia
nos in fide dominica ↄfortaret. Anno aũt etatis ſue. xl.
romã venit: ⁊ ipſum annunciare cepit tp̃e imperatoris
Antonini. Prefectus aũt Antoni⁹ audiẽs q̃ plures pro
pter eius exhortationem conuerſos ipſius allectus pul
chritudine: vt occaſionẽ eã cognoſcendi captaret: cepit
puellam ad deorũ ſacrificia inuitare. Quam ſacrificare
cõtemnentẽ: iuſſit eã in terrã extẽdi ⁊ palmas ac pedes
lignis affigi atq̃ʒ neruis crudis ventrẽ ei⁹ cedi lapidem
quoq̃ʒ magnũ vix a quatuor viris delatum ei⁹ vẽtri ſu
perponi. Orãte vero ſancta lapis diuina virtute longi⁹
abijcitur ⁊ claui de ipſius manib⁹ ⁊ pedibus ab angelo
euelluntur. Quo viſo miraculo multi gentilium con
uertuntur. Et dum baptiſmum expeterent nube cele
ſti obumbrantur: ac voce de celo lapſa imbre ſuperno
perfuſi baptizant̃. Quos omnes prefectus in chriſti cõ
feſſione iuſſit decollari. Sanctã aũt virginẽ in lebetem
eneũ aqua oleo pice ac ſulphure bullientib⁹ plenũ im
mitti: ⁊ dieb⁹. vij. deſubter ignẽ iugiter miniſtrari qui
bus elapſis virgo diuina gratia pmãſit illeſa. Qđ dum
p̃fect⁹ ad videndũ accederet aqua ebulliens eũ excecа
uit. Illa vero lutũ ex ſputo fecit: ⁊ oculos ei⁹ liniuit: eiq̃
viſum reſtituit: ⁊ ad xp̃m ↄuertit. ¶ Inde accedens ad
aliam ciuitatẽ xp̃m annũciabat: ibiq̃ʒ a quodã alio im
peratore nomine themio comprehendit̃: ⁊ ingenti dra
coni qui omnes deuorabat exponit̃: que ſigno crucis
edito draconẽ diſcerpſit: demone per aera horribiliter
perſtrepente. Sicq̃ʒ rex ille cũ omni populo ad chriſtũ
conuerſus eſt. ¶ Deinde veniens ad tertiam ciuitatẽ a
prefecto Aſclepio detinetur. a quo in lebetes eneũ pice
⁊ oleo liq̃ẽtib⁹ plenũ mittitur: ſed oratione facta inde
illeſa educitur fracto que q̃ʒ mox lebete per fruſtra plu
res de aſtantibus paganis letaliter comburunt̃. Hoc
videns Aſclepius venerandã decollari precepit: que ad
paſſionem ducta: dum pro cunctis ſe inuocantibus
exoraſſet audiuit vocem de celo ſe fuiſſe in omnibus
exauditam. Sicq̃ʒ conuerſis ad chriſtũ. cccccccccxc. vi

ris capite ceſa eſt: cuius corpus chriſtianus quidam nomine antimus rapuit: ⁊ ipſum venerabiliter ſepeliuit. xviij. kalendas decembris.

De ſancto Eugenio ep̄o ⁊ martyre. Capi. lxij.

Eugenius epiſcopus ⁊ martyr apđ ciuitatẽ Pariſiꝰ paſſus eſt. Qui cũ eſſet diſcipulꝰ beati Dionyſij ep̄i Pariſiẽſis ab eodẽ toletanꝰ põtifex ordinatꝰ ⁊ ad ipã vrbẽ p̄dicatiõis gratia miſſus eſt. Et poſt ꝙ ibidẽ multitudinẽ ppl̄i cõuertiſſet deſiderio vidẽdo magiſtrũ vehementer accẽſus Pariſiꝰ rediit. Cũ aũt ꝑueniſſet ad locũ quendã noĩe dioliũ: q̄ a ciuitate Pariſieñſi quatuor milibus diſtat: a paganis tẽtꝰ: ⁊ ab eiſdẽ in cõfeſſiõe noĩs xp̄i decollatꝰ eſt. Corpꝰ q̄ꝫ eiꝰ i flumine heraſij piectũ eſt: ne a xp̄ianis inueniret. Qđ lꝫ diebꝰ pluribus elapſis delituiſſet: nulla corruptiõe violatũ eſt. Poſt ꝙ aũt gẽtiliũ ꝑſecutio ceſſauit: ſanctꝰ martyr cuidã hercoldo ipſiꝰ ville lãguẽti in ſomnis apparuit: ⁊ ipſuꝫ ab infirmitate liberauit: atq̄ꝫ vt ipſum ſepeliret cõmonuit. Ille vero ad corpꝰ accedẽs: illud ac ſi ea die fuiſſet decollatũ inuenit: qđ plauſtro impoſitũ ad monaſteriũ ſancti Dionyſij deferre curabat. Sꝫ diuino nutu bobus vltra viri p̄diũ ꝓcedere nõ valẽtibꝰ: ipm̄ ibidẽ ſepeliuit: eccleſiã deſup edificauit: vbi ⁊ ad p̄ſens quieſcit miraculis eluceſcẽs. Qui paſſus eſt. vij. kalendas nouembris.

De ſancto Eugenio ep̄o. Ca. lxiij.

Eugenius epiſcopus ceſarieñſis apud eãdẽ ciuitatẽ vita ⁊ ſapiẽtia luculẽta floruit qui origenis auditor fuit ⁊ eiuſdẽ eiꝰ magiſtri atq̄ꝫ pãphili martyris bibliothecã corruptã labore multo in mẽbranis reſtaurare conatꝰ eſt. Feruñt ẽt varij multiplicesq̄ꝫ tractatꝰ quos noſſe nõ eſt facile oĩbꝰ: q̄ ⁊ apđ ipſam ceſaree ciuitatẽ in pace q̄euit. Hec hieronymꝰ libro de viris illuſtribꝰ.

De ſancto Machuto ep̄o. Ca. lxiiij.

Machutus epiſcopus: vt ait ſigibertus: tp̄e Iuſtiniani impatoris: in britãnia claruit: q̄ parẽtibꝰ generoſis ortꝰ eſt matre iã plus ꝙ ſexagenaria: que ſoror fuit Amenis fratris ſcti ep̄i ſampſonis. Hec eniꝫ ad monaſteriuꝫ qđ d̄r caruamina ex deuotiõe cũ eſſet ꝑgnãs deueniẽs filiũ machutũ ſiue madoniũ futuruꝫ monachũ enixa eſt: quẽ ſanctꝰ Brandanꝰ ipſius loci abbas baptizauit et educauit: ſibiq̄ꝫ a parẽtibꝰ cõmẽdatũ ſacris literis erudiuit: ac monachũ ſuũ fecit. Hic dũ eẽt adhuc puer die quodã cũ ceteris pueris in littore ludebat: ⁊ ab alijs ſecedẽs dormitauit: creſcẽteq̄ꝫ mare cũcti pueri receſſerunt: ⁊ machutũ dormiẽtẽ dimiſerũt. Fluctꝰ itaq̄ꝫ locũ vbi puer dormiebat circũdãtes quaſi inſulã dimiſerũt: littꝰ quoq̄ꝫ diuinitꝰ adeo creuit: ꝙ inſula modica quaſi monticulꝰ effectꝰ: ne maris elationes ſup ſoporatũ puerum: ⁊ circa ipſuꝫ poſſent aſcẽdere: defenſauit. Qui quidem monticulus a mari circundatꝰ in teſtimoniũ miraculi ibidẽ manet vſq̄ꝫ in diẽ hodiernũ. Excitatꝰ autẽ puer ⁊ ſe ab vndis circũdatũ vidẽs: ac timẽs valde orationi ſe cõtulit. Cũ aũt a cõdiſcipulis brãdanꝰ audiſſet ꝙ puerũ ſoporatũ dimiſiſſent: ꝓ puero heſitãs orare cepit: cui angelꝰ q̃liter deꝰ illũ ſeruauerat reuelauit. Illeq̄ꝫ ad littꝰ veniẽs puerũ in inſula vidit: ⁊ cũ nauicula illuꝫ ad ſe deferri mãdaſſet: puer vſq̄ꝫ in craſtinũ ſe ibi dimittẽdũ rogauit: pſalteriũ tñ ſuũ ad legẽdũ ſibi mittẽdum poſtulauit: qđ dũ illuc detuliſſent: iubẽte puero ſup falcem alicẽ illuc poſuerũt: ipm̄q̄ꝫ alica ſup nudas ad machutũ detulit incorruptũ. Sequẽti vero die puer nauicula ad monaſteriũ delatꝰ eſt. Quodã mane dũ brãdanꝰ ad matutinũ ſurrexiſſet: lumine carẽs puero iuſſiſſet vt carbones ad laternã accẽdẽdã ſibi ex coquina deferret Machutꝰ ad coquinã deſcẽdit: ⁊ cũ nõ haberet q̄cq̄ꝫ paratũ in quo carbones tolleret: i ſinu prunas detulit: et veſtis eiꝰ oĩno inuſta ꝑmãſit. Tp̄is proceſſu ipſe in ep̄m ſublimatꝰ eſt: q̄ miraculis clarebat. Qui ẽt cũ btõ brãdano pluribꝰ annis ꝑ mare nauigauit inſulam imã: q̄ paradiſus d̄r exquirẽtes. Sꝫ eã minime inuenire valẽtes incolumes ad ꝓpria redierunt: vt dictũ eſt ſupra in legẽda ſcti brãdani. xviij. kalẽ. iulij. Eodem itaq̄ꝫ tp̄e dũ in maris oceãni inſula quadã ſepulchrum mire magnitudinis reperiſſent: ⁊ mirãtes illud an alicuiꝰ hoĩs eẽ potuiſſet machutꝰ orationẽ ad deũ fudit: ⁊ gygantẽ nimie ꝓceritatis iacẽtẽ in tumulo ſuſcitauit. Qui gẽtilẽ ſe eſſe dixit: ⁊ ad inferna dãnatũ. Sꝫ baptizatus a machuto pedibꝰ ꝑ mare vadando nauẽ ſunc trahere cepit: vt optatã inſulã inuenirẽt: verũ tẽpeſtate maris redire coacti: dũ ad gygãtis inſulã reuerſi eſſent. Ille iterũ obdormiuit in pace. Hic ẽt die ſctõ paſche celebrata miſſa mortuũ alterũ ſuſcitauit: q̄ mox excitatꝰ vinũ in potũ a ſctõ poſtulauit. Cũ aũt parapſide marmorea aqua ſctõ ep̄o oblata eẽt: ipſe ſigno crucis aquaꝫ cõuertit in vinũ: ⁊ marmorẽ mutauit in vitrũ. Ruſticus q̄dã lapidẽ iacẽs ſuẽ caſu oppreſſerat: timẽſq̄ꝫ ne a dño ex hoc vapularet nimiũ deplorabat. Sꝫ vir dñi ſuperueniẽs ſuẽ ilico ſuſcitauit. Deniq̄ꝫ ꝓpter ciuium ſuorũ improbitatẽ britãniã deſeruit: ⁊ in aquitanie plaga cũ cenobitis ꝑmãſit: vbi dũ aſinũ monaſterij ligna deferẽtẽ lupꝰ deuoraſſet: ad nemꝰ accedẽs lupũ inuenit: ⁊ incõtinẽti diuinitꝰ adeo mãſueſcit: vt cũ monachis domeſtice habitaret: ⁊ aſelli onera cũcta decetero baiularet: eiuſq̄ꝫ opera perficeret. Qui ⁊ in pace quieuit. xvij. kalendas decembris.

De ſanctis Felice ep̄o ⁊ ſocijs martyribꝰ. Capi. lxv.

Felix epiſcopꝰ cũ ſocijs. xxx. martyres apud Nolã cãpanie ciuitatẽ paſſi ſunt. Hic eniꝫ a xv. etatis ſue anno miraculorũ inſignis glĩe fuit. Et ad dicte ciuitatis põtificiũ ꝑuenire meruit. Qui ⁊ ſub p̄ſide martiano cũ p̄fatis ſocijs. xxx. capitis abſciſſiõe ꝓ xp̄i noĩs cõfeſſione martyriũ cõſummauit. xvij. kalẽdas decẽbris: vt ait Ado.

De ſctõ Fidentio ep̄o ⁊ martyre. Cap. lxvj.

Fidentius ep̄s armeniꝰ ⁊ martyr paſſus eſt apđ ciuitatem Altinũ ſub tp̄e maximiani imperatoris. Qui cũ pleriſq̄ꝫ xp̄ianis detentꝰ ⁊ p̄fecto p̄ſentatꝰ: dũ oĩa idola diceret eſſe demonia: p̄mo diebꝰ pluribꝰ in carcerẽ recluſus eſt. Deinde eductꝰ ⁊ i ligno ſuſpẽſus vngulis ferreis in lateribꝰ laniatꝰ vſq̄ꝫ ad oſſiũ nudationẽ: cũ hec oĩa cõſtãtiꝰ toleraſſet: iterũ in ergaſtulo iugulatus eſt. Et apparẽte ſibi xp̄o: ipſumq̄ꝫ cõfortãte ab oĩbꝰ plagis ſanatꝰ eſt. Cuſtodes vero carceris dũ nocte illa voces cantantiũ audiſſent ꝑ foramẽ aſpiciũt: ⁊ multos cũ eo in albis pſallẽtes viderũt. Qđ dũ p̄fecto nunciaſſent: illeq̄ꝫ ad foramẽ carceris veniẽs hoc idẽ vidiſſet: ⁊ chriſtianos

chriſtianos magicis artibꝰ illuc introiſſe putaſſet locũ armatis circũdauit: vt nullus euaderet. Apertoq̄ꝫ carcere ſolũ fidentiũ inuenerũt: quẽ fame afflictũ iterũ eduxerũt: ⁊ mãdato p̄fecti cũ ſacrificare nollet in ignẽ copioſum vinctũ miſerũt: vbi orãs emiſit ſpm̄. Corpꝰ vero oĩno ab igne ꝑmanſit intactũ: q̄ paſſus eſt. xvj. kal. decẽbris. Tp̄e ꝓcedẽte i villa puluerarie duobꝰ bubulcis laborãtibꝰ: ⁊ ad prãdiũ viciſſim ſe velle ire dicẽtibus. Audita eſt vox dicẽs: nõdũ eſſe horã prandãdi: q̄ neminẽ videntes ſtupefacti: dũ eãdẽ vocẽ iterato audiſſent: ⁊ tertio quaſi pauefacti abirẽt: audierũt eãdẽ vocẽ dicẽtẽ vt irẽt q: iã hora eſſet: ⁊ ꝙ hec ep̄o ſignificarent. Illi vero paduã accedẽtes ep̄o paduano predicta ſignificare curarũt. Qui orationẽ premiſit: et ꝑ ſenẽ quẽdã ei apparentẽ admonitꝰ fuit: vt ad locũ accederet: ⁊ corpꝰ martyris inueniret. Veniẽtes igit̃ ep̄s clerus ⁊ populꝰ: e terrã ſex paſſibꝰ effodiẽtes: inuenerũt arcã marmoreã cũ corpore ſancto et tabulã ſcriptã cõtinẽtẽ. Hic eſt corpus ſancti fidentij ep̄i ⁊ martyris: qđ naui imponẽtes vt paduã deferrẽt: cũ ſero factũ eſſet: ⁊ naute quieſcere aliquantulũ decreuiſſent: excitati diluculo vt abirẽt: inuenerũt ſe iuxta portã eſtenſem: volẽtes autẽ arcã de naui educere: nequibãt. Tũc apparuit pauper cũ curru hortãs illos vt arcã ſecure plauſtro imponerent: et vaccis dimitterẽt portandã: vbi deo placitũ eſſet. Qđ illi facientes ⁊ currum ſequẽtes circa padue cõfinium iuxta eccleſiam ſancti thome poſitũ in villa campanie meiadini vacce ſubſtiterunt: ibiq̄ꝫ arcam depoſuerũt. Et ſtatim pauper cum curru ⁊ vaccis diſparuerũt: ibi ergo ſepulto corpore eccleſia deſuper edificata eſt. Sed ramus querci quem bubulcus ille in curru poſuerat vt vaccis vmbrã faceret: ab eo ibidẽ plãtanꝰ in quercũ maximã ilico excreuit: ibiq̄ꝫ manet vſq̄ꝫ in preſentẽ diẽ.

De ſancto Eucherio epiſcopo. Cap. lxvij.

Eucherius epiſcopus apđ lugdunũ ciuitatẽ claruit tẽpore valẽtiani ſecũdi impatoris: hic nobili ſenatorũ genere ortus habitu religiõis aſſũpto ſeculoq̄ꝫ relicto diu dũ in agro ſuo ſup flumẽ durẽtiã in ſpelũca recluſus xp̄o dño ſeruiebat. Defuncto vero ludunẽſi ep̄orũ clerus ⁊ populus ꝑ diuina voluntate requirẽda triduo ex more ieiunijs ⁊ orationibꝰ inſtarẽt reuelatur eis ꝑ puerũ eucherium ſenatorẽ eligendũ: qui in tali degebat ſpelunca. Ad quẽ illi archidiaconũ ⁊ clericos miſerũt: vt eũ adducerent. Qui cauſa eorũ aduẽtus cognita iurauit ſe ſpõte inde nõ egreſſuꝝ: vnde effracta clauſura antri ipſum inuitũ ⁊ renitẽtem eduxerunt ⁊ ductũ lugdunum in ep̄ꝫ ordinauerũt. Cuius vxor galla cũ duabus filiabus ſuis: ſcilicet cõſtãtia ⁊ iulia: ad ſpeluncam ſancti eucherij acceſſerunt: et ibidem incluſe decetero deo ſeruierunt. Ipſe aũt vir domini poſtquã impleuit miniſteriũ chriſti feliciter ad chriſtũ migrauit. xvj. kalẽd. decembris. Hic ad quẽdã varianum ſuũ propinquum de cõtẽptu mũdi ⁊ ſecularis philoſophie epiſtolã ſcholaſtico ſermone cõſcripſit. Sanctarũ etiã ſcripturarũ obſcura queq̄ꝫ capitula deſeruit: vt dicit Gennadius.

De ſancto Eadmundo archiep̄o. Ca. lxviij.

Eadmũdus archiep̄s cãtuarieñſis apud angliã claruit. Qui ex albẽdone villa natus ob reuerentiã ſancti martyris Eadmũdi: tali nomine a matre vocatꝰ eſt. Cuius pater Eduardus de cõſenſu cõiugis in monaſterio vitã finiuit. Mater vero ſancti nomine mcabilia i ſeculo ſpiritualiter vixit: ⁊ filiũ a pueritia diſciplinis ſp̄ualibꝰ erudiuit: carnẽ ieiunijs domare: et virginitateꝫ ſeruare ſuaſit: quod ille perpetuo obſeruauit. Miſſus aũt pariſius ad ſtudiũ breui tẽpore in artibꝰ magiſtratur. Sed a matre in extremis laborãte domuꝫ vocatur: q̄ filiũ ſuũ benedixit: eiq̄ꝫ quã viderat viſionẽ narrauit: ꝙ ſcilicet vidiſſet eadmundũ ſpineã coronã geſtãtem: ſuis radijs vſq̄ꝫ ad ſydera protendẽtem. Defuncta vero matre iuuenis rediens vidit agrũ nigerrimis auibꝰ plenũ efferẽtibus corpus teterrimũ. Expoſuitq̄ꝫ ſocio ꝙ ruſticus in ipſa villa nuper defunctꝰ fuerat: quẽ demones aſportabãt. Qui ⁊ ita ꝑ omnia cõtigiſſe inuenerũt: vt dũ perpetuam a virgine glorioſa virginitatẽ obtineret: eiꝰ imaginẽ ſculptã a nullo ſubarrauit: in quo ãgelica ſalutatio exarata erat. Qui quidẽ anulus poſtmodũ in digito ipſius defuncti miraculoſe repertus fuit. Cũ autem filia iuuẽcula hoſpitis ſui pariſieñſis ad ſe cognoſcendũ illum ſepius impetiſſet: ⁊ ille eam plerũq̄ꝫ ſermonibꝰ redarguiſſet: nolẽtem deſiſtere ſecreta hora ad eius ſtudiũ inuitauit: vbi eam ſpoliatã ⁊ aliquãtulum flagello verberatam corripuit: aliam etiã coniugatam dona ei plurima allectiua ad amorem offerentem ſpretis muneribus cõminationibuſq̄ꝫ ei illatis qđ niſi ab inceptis deſiſteret oĩa viro ſuo panderet a ſimili pulſatione compeſcuit. Ad augẽdum quoq̄ꝫ caſtitatis propoſitum omni tempore vite ſue carneꝫ cilicio domauit: ⁊ tempore quadrageſimali loricam plumbeam portauit. Ieiunijſq̄ꝫ arduis carnẽ afflixit: feria. vj. ſemꝑ in pane ⁊ aqua ieiunauit: ⁊ aliquãdo nihil portauit: nec ꝓpterea aliquando a ſtudio vel lectione ceſſauit. Quendã auditorem ſuum egenum et egrotantẽ ad domum ſuam detulit ⁊ humaniter tractatum vſq̄ꝫ ad conualeſcẽtiã eius curã egit. Alium quoq̄ꝫ eius diſcipulũ in brachio languẽtem miraculoſe ſanauit. Cũ autem per annos. vj. in artibꝰ ſcholas rexiſſet: apparuit ei mater eius ꝑ ſomniũ ⁊ tres circulos in eiꝰ manus palma ſignauit: in noĩe patris et filij ⁊ ſpiritusſancti. Qui mox excitatus ad ſtudiũ theologie trãſiuit in quo breui tempore admodum ꝓfecit: ⁊ factus magiſter legere cepit. Nocte quadã in ſomnis aſpexit ex igne ſue domus. vij. faculas educi. Et ecce mane. vij. eiꝰ auditores ſcholis relictis ab abbate cluniacenſi abducti ⁊ monachi effecti ſunt. Diſputaturus ſemel de trinitate vidit ꝑ ſomniũ columbã de celo euchariſtiam ſibi in ore mittentẽ: ⁊ excitatus mirabiliter diſputauit. Nocte quadam in ſomnis a diabolo vt ſibi videbat̃ oppreſſus dum crucẽ ſibi imprimere vellet illeq̄ꝫ manum eius teneret: adiurauit eum per effuſionẽ ſanguinis chriſti vt ſe dimitteret: ⁊ ſtatim dimiſſus eſt. Audiuitq̄ꝫ a demonio malignos ſp̄us nihil tantum timere quantũ adiurationem predictã. Igitur in ſanctitate ⁊ doctrina ꝓficiens a ſummo pontifice legatus ordinatus: ad verbũ crucis in gallijs p̄dicandũ. Qđ quidẽ officium ſolicite adminiſtrauit. Lomeſtre autẽ predicans dum iuuenẽ crucẽ aſſumere volentẽ vxor eius per pallium abſtrahere vellet: manus eius ſtatim contracta eſt. Que dũ vna cum viro crucẽ ab eadmundo ſumeret: continuo ſanitatẽ recepit. In villa quoq̄ꝫ abſtrauo iuuenis ſimiliter cruce ſignari cupiens: ab amaſia abſtrahebatur: illaq̄ꝫ protinus excecatur. Sed orãte ſancto viſum recuperauit: ⁊ penitẽtiã egit. Cũ apud vigorniam predicaret ⁊ nubes aquoſa conſurgens populum exterreret: vir domini precepit nubi ne verbum dñi impediret. Statimq̄ꝫ pluuia populo dimiſſo ad circuitum omniũ declinauit nemine illorũ perfuſo. Nocte quadã ad ſtudiũ dormitauit: ⁊ candela accẽſa ſup bibliã cecidit: qui poſt horã excitatus: fauillam excuſſauit: ⁊ librũ oĩno intactum inuenit. Alias etiã dũ ad lumen ſtuderet eodẽ ſoporato vẽtꝰ lumẽ extinxit. Sed ille excitatus nomẽ beate virginis inuocauit: ſtatimq̄ꝫ lucerna accenſa eſt. Apud antracẽ in pede granatus: tres ſibi cruces in circuitu morbi impreſſit: ⁊ ſubito ſanatũ ſe ſenſit cilicina femoralia ſua ex antiquitate deiecta ab eius cubiculario in igne poſita inuſta permãſerunt. Poſt hec electus eſt archiep̄s can

tuarienſis:qui licet diu recuſauerit tandẽ precibꝰ mul torũ humiliter aſſenſit. In quo culmine poſitus humi litatẽ in omnibus pretendebat:vitamq; adhuc arctio rem quam primo ſeruabat:muneraq; omnino reſpue bat. Multas aũt pſecutiones pro libertate eccleſie paſ ſus:a ſede ſua ſe abſentare cõpulſus eſt. Sed ante ſuũ diſceſſum quendã febre laborãtẽ aqua benedicta ſolũ modo conſperſum ſanauit. Clericũ etiã ſuũ quendem quartana vexatũ miſſo in ore ipſiꝰ bolo murene a lan guore curauit. Quendã quoq; nobilẽ in genu guttã pa tiẽtẽ ſanitati reſtituit. Multa etiã futura ꝓphetico ſpũ pdixit. Nocte quadã eidẽ beatꝰ thomas martyr appa ruit:volẽtiq; pedẽ eiꝰ deoſculari dixit:q; cito os ſuum oſculaturꝰ eſſet:ipſiꝰ obitũ in primo vaticinãs. Egreſ ſus eũ de anglia ad monaſteriũ põtiniacum ſe cõtulit vbi verbũ dei annunciãs modico tpe manſit. Inde ꝓ pter grauem egritudinẽ ſortianũ delatꝰ vbi ſanior aer erat pdixit q; tali die illuc eſſet reuerſurꝰ. Qđ q̃dẽ eo de functo ⁊ corpe eiꝰ põtiniacũ delato euenit. Id ſortiano itaq; diebꝰ aliq̃bus languẽs ſumptis deuote eccleſiaſti cis ſacramẽtis in pace q̃euit. xvj. kalend. decẽbris. Die vo qua pdixerat corpꝰ eiꝰ pontiniacũ eſt trãſlatũ:⁊ in eccleſia collocatũ:poſt dies. vij. intra quos ſepulchrum eius parabat:incorruptũ oĩno ac multũ redolẽs inuẽ tum eſt ⁊ pluribus interim claruit ſignis:vbi cum ho nore tumulatum ſeruatur. Ibiq; in miraculis viuit.

De ſancto Dionyſio epo. Cap. lxix.

Dionyſius epiſco pus:vt habet lib. vj. eccleſiaſtice hi ſtorie apud alexandriã in multis cõ feſſionibus ſatis clarus effectus eſt. De quo ⁊ Hieronymus libro de vi ris illuſtribꝰ dicit q; ſub heracla eiuſ dem vrbis epiſcopo cui ⁊ ipſe in epi ſcopatu ſucceſſit:ſcholã tenuit:⁊ in ſignis origenis auditor fuit. Hic a ꝑ ſecutoribus tentus dum caput ſuũ iudici offerret imperatori pro mune re deſtinandũ in caſtro quodã deſerti qđ ceſron appel latur in exilium truditur vbi gentiles oẽs ciues erant. Qui eũ primo hoſtili animo excipiẽtes tandẽ pars ma xima corũ ipſius verbo ⁊ exemplo ad chriſtũ conuerſa eſt. Quo a iudice cõperto ad locũ aliũ pene inhabitatũ relegatus eſt. Cũq; ad chriſtũ multi chriſtiani ex locis vicinis cõfluerent:Dionyſius ⁊ cũ eo caius ⁊ petrꝰ dia cones cathenis vincti ⁊ diudum cruciati in quoddã de ſertũ bebie miſſi ſunt:vbi eos itinere trium dierũ vin ctos reliquerũt:qui tñ ab angelo ꝯfortati ⁊ ſoluti ſunt. Poſt aliquod vero tẽpus Dionyſius anno. xij. galieni imperatoris reuerſus alexandriã cõfectus ſenio quie uit in pace kalendas decẽbris. xv. anno ſui epatus. Hic multa ꝓbatiſſima opuſcula ſcripſiſſe traditur. Scri pſit eñi de penitẽtia lapſo; ad egyptios. Hortatoriũ de martyrio ad origenẽ. Itẽ aliud ad laodicenſes. Ad ar menos de patiẽtia. Ad corneliũ romanũ pontificẽ ſcri pſit plurima. Ad fabianũ antiochenum epiſcopũ ſcri pſit de his qui ſub decio pncipe martyrij agones apud Alexãdriam paſſi ſunt. Scripſit ⁊ ad romanos epiſto las de miniſterijs. De pace. De penitẽtia ad quoſdã qui nouatũ hereticum ſequebãtur. Item ad eoſdem alias duas ex quo ad fidẽ ꝯuerſi ſunt. Sed ad multos alios varia ⁊ diuerſa ſcribens ſtudioſis quibuſq; inſtructio num ⁊ doctrine copioſiſſimã materiã dereliquit. Scri pſit ⁊ libros de baptiſmo ad philemonem. Itẽ ad Dio nyſium vrbis romane preſbyterum. Item ad romanũ pontificem. Item librũ de repromiſſionibus futuris. Aduerſus celſum quendã epicurum philoſophũ: qui contra nos libros ſcripſerat octo voluminibus reſpõ dit. In euangeliũ matthei. xxv. cõmentariorum libros edidit. In. xij. prophetis plurima cõmentatus eſt. Ex tant eiꝰ epiſtole ad philippũ imperatorem eiuſq; coniu gem ſeuerã. Itẽ ad fabianũ papã ⁊ plurimos eccleſia rum principes pro catholica fide. Extant et alie ad di uerſos ſcripte quarum centum numero ſcribit Euſe bius in libros digeſtos ſe tradidiſſe memorie.

De ſanctis Ocyſello ⁊ Victoria martyribus. Capitulum. lxx.

Ocyſellus ⁊ victo ria martyres apud ciuitatẽ cordu bã ꝓuincie hiſpanie paſſi ſũt:qui poſt diuerſa eis ſupplicia illata ob cõfeſſionẽ noĩs xpiani victoriam martyrũ gladio cedente percipere meruerũt:ibiq; ſepulti coluntur: vbi etiã ob cõmemorationẽ pcio ſe mortis eorũ eodẽ die ipſo; mar tyrij roſe orte ſingulis annis diui nitus colliguntur. Qui paſſi ſunt xv. kalendas decembris. Hec Ado.

De ſancto Amano epiſcopo. Cap. lxxj.

Amanꝰ eps apud aurelianũ claruit tpe honorij ipera toris:q̃ beato euurtio in epiſcopatu eiuſdẽ ciuitatis ſucceſſit. Ingreſſus autẽ ciuitatem poſtulauit cuidã ex agrippino militũ pfecto vt vinculis cõpeditos relaxaret:qđ dũ ille facere renuiſſet:lapis repẽte de turri deci dit:et caput ex agrippini ꝑcuſſit quo pene exanime domũ delato ſanctus Amanꝰ ad eũ intrauit ⁊ orationẽ pro ipſo effudit:ſtatiq; ſanguis de cerebro manare deſtitit. Ille aũt mox liberatꝰ et penitẽs vt ſctũs vir poſtulaue rat cõpeditos abſoluit. Cũ eccleſiã ſuã altius extolli faceret:melīꝰ q̃dã ꝓthomagiſter de tecto lapſus q̃ſi in extremis iacebat extinctꝰ:ſz poſtq̃ ſctũs eps eũ tetigit: ⁊ ꝑ manũ apprehẽdit cõtinuo ſurrexit illeſus. Poſt hoc aurelianẽſis ciuitas ab attila gotho; rege obſeſſa eſt. Cũ aũt ſupra muri aditũ letanias cũ reliquijs ſctõ rũ celebrãs cũ pplo circuiret ſacerdos q̃dã a barbaris captꝰ eũ redarguit dicẽs q; ſilia in alijs ciuitatibꝰ fece rũt ⁊ nihil eis ꝓfuerat:q; cũ ille dixiſſet ꝓtinus expira uit. Verũ dũ gothi vrbẽ ipugnarẽt:Amanꝰ murũ aſcẽ dẽs ꝯ hoſtes expuit:⁊ ſubito tãtꝰ ſup eos imber deſcẽ dit:vt a dimittẽdo plio oĩno ꝯpulſi ad caſtra redierint. Dũ aũt eps ad eos exiuiſſet:⁊ ꝓ pplo intercedẽs ab at tila nihil penitꝰ obtinere potuiſſet:ſz die ſequẽti aduer ſarij vrbẽ violẽter itrãtes plauſtra co; ſpolijs onerarẽt. Amanus ꝑ ſpm̃ arelatũ delatus etiã patriciũ romanũ in ſubſidiũ cõuocauit:q̃ concitꝰ eodẽ die diuino nutu cũ exercitu ſuo illuc deueniens:gothos inuadẽs expu gnauit:ipoſq; de ciuitate maxima cede fugauit. Deꝰ au tem meritis ſui ſancti oẽs ciues illeſos cõſeruauit pre ter illos qui de meritis amani diffiſi ianuas aduerſa rijs reſerarũt:quã etiã victoriã vbertas immenſa fru ctuum eſt ſubſecuta. Quieuit aũt ſanctus in dño anno honorij imperatoris. xij. xv. kalend. decembris.

De ſancto Gregorio epo turonũ. Cap. lxxij.

Gregoriꝰ turonẽ ſis eps ordinatꝰ eſt anno iuſtinia ni ſeptimo:vt ait ſigibertꝰ in oibꝰ clarus. Hic de aluernia natus dum partes illas trãſiret:⁊ orta tẽpeſtas atq; tonitrua ⁊ fulmina oẽs exter reret:ipſeq; reliquias quas ad col lũ gerebat tẽpeſtati oſtẽdiſſet:diui ſus nimbꝰ a dextera eiꝰ ⁊ leua iter illeſum pretereuntibꝰ dimiſit. Ipſe aũt ex hoc aliquali inani gloria motus cõtinuo diuino iudicio de equo cecidit ⁊ alliſus diebus pluribus decu

buit. Sicq; abinde de ꝓprijs meritis nõ eſſe preſumẽ dum didicit. Anno igitur. clxxij. poſt obitum ſancti Martini cathedram turonenſem regendã accepit:qui eccleſias plures conſtruxit ⁊ libros plurimos compila uit atq; ſignorũ mirabilibus claruit. In quadã eñi villa cum domus pauperis ruſtici igne accenſa eſſet q̃ aqua deficiẽte oĩno extingui nõ valeret ꝓductis de ſinu reliquijs ibique oppoſitis domum cũ rebus oĩbus ab incẽdio liberauit. In remenſi oppido referẽdarium quendã ſigiberti qui diebꝰ pluribus aure vna ſurdue rat dũ ſermocinaret ad auditũ clarũ reducit. Apud pictauium poſt orationẽ factam ad ſepulchrum ſancti hilarij dum radegundẽ reginam viſitaſſet ⁊ ipſi ambo diuinis colloquijs mutuo inſtarent:oleum qđ ante cru cem ſancti hilarij guttatim manare conſueuerat intra vnã horã intantũ profluxit vt ſextariũ exundaret. Et cũ inde diſceſſiſſet ⁊ dicta regina in pace quieuiſſet gre gorius per nunciũ requiſitus ipſam ſepeliuit. Hic an nis. xij. ante beatum gregorium papam magnum epi ſcopus factus eo in pontificatu ſublimato romã adijt: ⁊ eidem in amicitia coniunctus ab eodem honorifice ſuſceptus ⁊ tractatus fuit. Cum autem gregorius pa pa gregoriũ epm vti ſtatura puſillũ miraret tante virtu tis virũ:audiuit ab eodẽ verſiculũ illum. Ipſe fecit nos ⁊ nõ ipſi nos:qui eiꝰ cogitationẽ ab eo ꝑ ſpiritũ cognitã nouit:⁊ ab eodẽ veniam poſtulauit. Et de viri meritis admiratꝰ eũ eſt amplius reueritus. Quieuit in dño vir ſanctus. xv. Kal. decẽbris. Sepultuſq; eſt in eccleſia tu ronũ ad leuã beati martini. Hic frãco; regũ ſcripſit hiſtoriã inchoans a feramũdo primo ipſorũ rege ⁊ vſq; ad theodoricũ dagoberti ſecundi filiũ claro ⁊ apto ſtilo deducẽs. Scripſit ⁊ volumẽ miraculorum beati marti ni ⁊ alia plura.

De ſancto Gregorio epo hiſpanienſi. Cap. lxxiij.

Gregorius epiſco pus apud hiſpanias claruit. Hic libe riẽſis eps fuit qui ad extremã vſq; ſe nectã tractatꝰ diuerſos mediocri ſer mone texuit. Et de fide catholica vo lumẽ elegãs compilauit. Et apud li beriẽſem ciuitatẽ vite ⁊ ſermone con ſpicuus in pace quieuit. Ibidemq; ſe pultus in virtutibus viuit. Hec Hie ronymus libro de viris illuſtribus.

De dedicatiõe baſilica; apoſtolo rũ Petri ⁊ Pauli. Cap. lxxiiij.

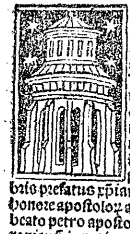

Dedicatio baſili carũ apoſtolorũ Petri ⁊ Pauli rome a beato ſiluestro papa facta eſt. xiiij. Kalẽ. decẽb. Cũ eñi cõſtãtinus impa tor ab eodẽ ſancto põtifice a lepra mũ datus atq; baptizatus eccleſiã in ho norẽ ſaluatoris mũdi fabricaſſet vz in ꝓprio lateranẽſi palatio:quã etiã pfatus papa ꝯſecrauit vt dictũ eſt ſu pra in eius dedicatione. v. idus nouẽ bris prefatus xpianiſſimus princeps baſilicas duas in honore apoſtolo; a fundamẽtis erexit. Fecit eñi baſilicã beato petro apoſtolo i tẽplo apollinis iuxta palatiũ ne ronianũ in vaticano:vbi idẽ aplo;ũ princeps crucifixꝰ eſt. Itẽ aliã baſilicã beato paulo apoſtolo extra vrbẽ in via oſtiẽſi ꝓpe locũ vbi decollatꝰ ẽ. Et in qualibet ipa; eccliarũ dũ terra foderet ad fundamẽta locanda pdictꝰ glioſus auguſtus in exẽplũ ſumme humilitatis ⁊ deuo tionis duodecim cophinos terre effoſſe ad honorẽ. xij. apoſtolo; ꝓprijs humeris baiulauit. Ipſaſq; baſilicas mirificis donis ⁊ ornamẽtis in auro ⁊ argento ⁊ gẽmis infiniti pciĩ magnifice dotauit:quas ambas eccliãs bea tus Silueſter papa vno ⁊ eodẽ die ꝯſecrauit:⁊ in altari vtriuſq; oſſa aplo;ũ petri ⁊ pauli mixta locauit. Poſtq̃ eñi cornelīꝰ papa apoſtolo; corpa de catacũbis leuata ad loca vbi prius ſepulta fuerãt reportauit ſicut dictũ ẽ ſupra in paſſiõe petri aplĩ. iij. kal. iulij. Et beatꝰ Siluе ſter eccliãs eo; ꝯſecrare diſponeret:oſſa amborũ apo ſtolorũ inſimul cõmixta in lãce ſumma reuerẽtia equa liter põderauit:⁊ medietatẽ i vna ecclia ⁊ reliquã medie tatẽ in alia collocauit. Et vtrãq; ipſarũ baſilica; in an niuerſarijs ipſiꝰ cõſecrationis feſto. vij. milibus anno; indulgẽtijs dotauit:alijs quoq; tpibus ꝯtinuo ſpecia lẽ veniã multorũ anno; ipas eccliãs viſitãtibꝰ cõdona uit. Tradunt romani in eorũ chronicis antiq̃s ſcriptũ cõtineri:qđ dum ſanctus ſilueſter ad inſtantiã conſtã tini auguſti ex ſumma deuotione vtrãq; eccliãm apoſto lorũ vno ⁊ eodẽ die cõſecrare decreuiſſet:vt ſicut vno ⁊ eodẽ die recolit feſtum eorũ paſſionis:ſic ageretur ⁊ eo rũ baſilica; cõſecratiõis. Et primo eccleſiã beati petri ipſe põtifex dedicaſſet. Deinde ad eccleſiã beati pauli ꝑ iiij. miliaria diſtantẽ dedicãdã cũ oĩ populo accederet: tẽpuſq; ſibi deficeret:vtpote q: diebꝰ tũc breuibꝰ ſol ad veſperũ ꝓpinquaret timẽs ſilueſter ne nox ſupueniens eiꝰ officiũ impediret in virtute xpi ⁊ apoſtolorũ ſoli mã dauit ne ad occaſum tẽderet donec ipe officiũ alterius ecclĩe ꝯſecrãde ꝯpleuiſſet. Statimq; virtute diuina ſol miraculoſe ſtetit nec vlterꝰ ſe mouit donec papa cum pplo ad Pauli baſilicã ꝑuenit ⁊ offm̃ ꝯſecratiõis pfecit.

De ſancto Romano martyre. Cap. lxxv.

Romanus martyr apud antiochiã paſſus eſt tpe maxi miani imꝑatoris ſub aſclepiade pfe cto. Cũ eñi dictꝰ pfectꝰ i ipa; vrbẽ ab imperatore miſſus ingreſſus eſſet vt xpianos imolare ꝯpelleret ⁊ eccliãs deſtrueret. Romanꝰ monachꝰ xpia nis ſuadebat:ne pfectũ in eccliam eo rũ intrare ꝑmitterẽt:neq; ei i aliquo obedirẽt. Qđ cũ pfecto nũciatũ eſſet fecit eũ ꝯprehẽdi ⁊ ſibi pſentari man dẽs vt dijs immolaret iuxta imꝑatoris decretũ. Cũ au tẽ ille xpianum ſe aſſereret:⁊ nulla ratione dijs ſacrifica turũ dixiſſet. Juſſit eũ prefectꝰ in equuleo leuari. Sz au dito q; eſſet de priorĩbꝰ ciuitatis fecit eũ deponi:⁊ cepit blãdis ſermonibꝰ ipm ad ſuũ ꝯſenſum ꝓuocare eo q̃ſi nobilitati eius vellet deferre. Ille aũt econtra dicebat no bilitatẽ ſuã in ſola xpi cõfeſſione cõſiſtere. Tũc pfectus iuſſit os eiꝰ cũ lapidibꝰ ꝑcuti ne tã indiſciplinate reſpõ deret. Deinde fecit illũ acriꝰ torq̃ri. Cũ aũt romanꝰ di ceret q; deos q̃ ab hoĩbus facti ſunt nemo colere debe ret ⁊ in huiꝰ teſtimoniũ infantẽ vnũ i platea deãbulãtẽ ꝓduceret:puer q̃q; hec eadẽ affirmaret. Iratus pfectꝰ puerũ teneri fecit ⁊ catominis cedi:matrẽ quoq; illius adduci et in eiꝰ conſpectu filiũ ſuſpẽdi ⁊ torqueri:que mater in nullo perturbata filiũ in dño cõfortabat. Ro manum autem mandauit aſclepiades diutius fuſtiga ri:deinde ipſum vna cum puero in carcerem recipi am bos in craſtinũ exurendos. Sequenti vero die fecit ex tra ciuitatem ignem copioſum accendi:⁊ romanum ac puerum eductos de cuſtodia cremandos adduci. Sed eadẽ hora pluuia copioſa deſcẽdit ⁊ ignẽ totaliter extin xit. Qđ audiens prefectus precepit puerũ capite trun cari:romano vero linguam precidi. Mater vero pueri corpus filij ſublatum ſepeliuit. Romanus autẽ lingua preciſa nihilominus diſerte loquebatur:⁊ de ſanguine ꝓprio laudes dei ſcribẽs xpiãos aſtãtes hortabat. Pre fectus vero cũ hoc audiſſet:carnificem qui linguã eius abſciderat teneri fecit eumq; occidi mãdauit eo q; lin guã eius modico preciſiſſet:qui vt prefecto ſatiſfaceret porci vni linguam excidit:et mox porcus dolore defecit. Sicq; prefectus carnificem inculpabilem dimiſit. Ro manũ autẽ fecit incarcerẽ trudi:eo q; populũ timeret quia de nobili progenie eſſet. Noctu autem mãdauit eũ aſclepiades in carcere prefocari. Cuiꝰ corpus a chriſtia

nis in ipſa vrbe honorifice ſepultus eſt. Paſſus eſt autē xiiij. kalendas decembris.

De ſancto Heſychio martyre. Cap. lxxvj.

Heſychius martyr

apud antiochiam paſſus eſt ſub maximiano. Qui cū eſſet miles ⁊ precepti maximiani audiſſet: vt ſi quis nō ſacrificaret idolis cingulū militie deponeret: repente ac ſponte cingulum ſoluit. Ob hanc cauſam ab imperatore detentus: dum chriſtum cōfiteretur muliebri colobio indutus ligato in collo ei⁹ ſaxo ingēti in flumine orā te precipitari iuſſ⁹ iā martyrio coronatus. xiiij. Kalen. decembris. Hec Ado.

De ſancto Gelaſio papa Cap. lxxvij.

Gelaſius papa hu

ius nois prim⁹ natione apher ex patre valerio: Felici. iij. romanorū pōtifici in epiſcopatu ſucceſſit et ſedit annos. iiij. menſes. viij. dies. xxvij. Hic manicheos in vrbe roma inuenit et exilio deportari iuſſit: quorū codices cōcremari fecit. Fuitqꝫ amator cleri ⁊ pauperū: liberauitqꝫ a periculo ⁊ fame ciuitatē romanā. Hic declarauit qui libri debeant in eccleſia recipi ⁊ q̄ cōtemni. Qui ⁊ gelaſianū librū cōpoſuit: fecitqꝫ tractatus: orōnes ⁊ hymnos ſicut ambroſi⁹: ꝑfationē miſſe cōpoſuit. Vere dignum ⁊ iuſtū eſt. quotidiano vſui. Alias etiā. ix. ꝑfationes ſpeciales certis dieb⁹ cātari decreuit: ſcilicet de natiuitate: de epiphania: de quadrageſima: de cruce: de reſurrectione: de aſcenſione: de pēthecoſte: de trinitate: de apoſtolis. Cōſtituit etiā q̄b⁹ tēporib⁹ ordinationes clericorū fieri debeāt. Sub hui⁹ ēt tēpore oraculū beati michaelis archangeli inuētū eſt in mōte gargano. Corp⁹ etiā beati barnabe apoſtoli ⁊ euāgeliū mathei ei⁹ manib⁹ ſcriptū ipſo reuelāte reperit. Hic aduerſus eutychē ⁊ neſtoriū grāde ⁊ elegās cōſcripſit volumē tractat⁹ diuerſarū ſcripturarū ⁊ ſermonū limato ſermone expoſuit. Cōtra petrū ⁊ acaciū hereticos epiſtolas ſcripſit. Tomū de anathematis vinculo cōdidit. Cōmonitoriū fauſto apud cōſtātinopolim legationis officio fungēti direxit. Epiſtolas ad anaſtaſiū principē ⁊ ep̄os per oriētē ⁊ per dardaniā cōſtitutos rationē reddentes iuſte dānationis acacij deſtinauit. Itē ad eoſdē oriētis epiſcopos de vitāda acacij communione. Ad euphemiū cōſtantinopolim epiſcopū. Ad ſucconiū aphrū epiſcopū ⁊ ad natalē abbatē epiſtolas ſcripſit. Et anaſtaſij īperatoris ꝑmi tēporib⁹ in pace q̄euit. xiiij. kalendas decēbris. Sepult⁹ in eccleſia ſancti petri apoſtoli.

De ſancto Phridiano epiſcopo. Cap. lxxviij.

Phridianus epi

ſcopus lucanus apud ipſam ciuitatē claruit: qui multa ſanctitate pollens pauperib⁹ largiſiue miniſtrabat ⁊ miraculoꝝ ſignis florebat. Cū qꝫ auſerith fluuius qui iuxta vrbis ipſius muros influebat: ſepe inundatiōe facta curſus ſui alueū egreſſus per agroſqꝫ diffuſus ſata deuaſtaret: ⁊ vineas eradicaret: ac domos plurimas ⁊ edificia euerteret: ⁊ ciues ex hoc frequēter dānum ⁊ inopiam ſuſtinerent: datoqꝫ ſtudio operis curſum fluminis per alia loca deriuare vellent nunqꝫ a ꝓprio alueo vlla ratione deflecti potuit. Igit̄ ciues omni auxilio deſperati ſancti viri ꝑſidiū poſtularunt: qui orationem premiſit ⁊ ſigno crucis edito raſtrum paruum accepit: et ad alueum fluminis acceſſit: flumini qꝫ vt ſe ſequeretur precepit: deductoqꝫ per terrā raſtro ꝑ loca ſibi viſa duob⁹ fere miliarib⁹ viā ſignauit. Mox quoqꝫ aqua fluminis ſe compeſcens ſinu proprio relicto curſuqꝫ naturali deſerto per locū vbi ſanct⁹ ſignauerat eū ſecuta: nouū ſibi alueū vendicauit: ⁊ ſata queqꝫ vel plātata aut edificia ledere ceſſauit: ⁊ abinde vſqꝫ in ꝑſens per locū ipſuꝫ fluere nō deſtitit nec deſiſtit. Hic ſanct⁹ vir multis pollēs virtutib⁹ ⁊ doctrinis populoqꝫ ſuo exēplaris migrauit ad dn̄m. xiiij. Kal. decēbris. Sepult⁹ extra muros ciuitatis lucane in eccleſia ſancti vincētij: quaꝫ ipſe cōſtruxerat. Hec Gregorius. iij. dialogorum capitulo nono.

De ſancta Heliſabeth de vngaria. Cap. lxxix.

Heliſabeth regis

Vngarie filia ſoror belle qui poſt patrē regnauit ex matre gertrude filia ducis Normanie ſorore Bertoldi patriarche aquileieſis ab annis puerilibus puerilia contēpſit: ⁊ infantili etate deo famulari cepit. Cū eſſet ꝺnquennis in eccleſia orans ſedule permanebat: adeo vt ancille ei⁹ ipſam auellere vix valerent. Sepius ludēs aliquā de ancillis verſus capellā inſequi videbatur: vt ex hoc intrandi ⁊ genua flectendi occaſionē captaret. Occaſione ludi etiam ſe aliquādo proſternebat: deo exinde mente reuerentiam exhibens. Creſcens vero etate creſcebat deuotione. Beatam dei genetricem in ſui patronam ⁊ aduocatam: ⁊ beatū ioannem euangeliſtam in ſue caſtitatis cuſtodem elegit. In choreis ⁊ alijs mundi vanitatibus non ſolum abſtinebat: ſed ⁊ alias conſocias ad ſimile inducebat. Sine intermiſſione orabat: ⁊ diuinum officium cum ſumma reuerentia audiebat. Et dum euangelium legeretur coronam ⁊ monilia deponebat. Cum vero ad etatē nubilem perueniſſet: a patre ſuo licet inuita tradita eſt in coniugiū ludouico lantgrauio turingie. Que licet mutauerit ſtatum non ideo mutauit effectum. Nam ſedule orationi incumbebat. Sepe de nocte de viri latere ad orationem ſurgebat: eoqꝫ abſente iugiter in contēplatione pernoctabat: vnde eius exemplo virū ſuū ad multam patientiam et vite perfectionem immutauit. Pauperum ſemper memor exiſtens eis largiſiue miniſtrauit. Cuidam magiſtro Conrado ſe in obedientiam prebuit: ⁊ eidem in omnibus ſaluo iure matrimonij paruit. Adeo vt aliquando negligētiam committēs ab eo diris diſciplinis ⁊ verberib⁹ ſe permitteret flagellari. Corpus quoqꝫ ſuuꝫ arctiſſimis ieiunijs macerabat: ⁊ abſente viro cum celeſti ſponſo diuinis colloquijs incumbebat. Et cum cibos curiales ex conſcientia reſpueret: vir eius quoſdam ei reditus aſſignauit quos tamen oēs fere pauperū neceſſitatibus impēdebat: ⁊ ſepe potius in victu ſuo neceſſitatem ſuſtinebat. Lanā proprijs manibus cum ancillis filabat: ⁊ inde pauperum veſtimēta faciebat. Miraculoꝝ quoqꝫ gloria clarebat. Quadam nāqꝫ vice ceruiſiam pauperum multitudini ad potādū tribuit: ⁊ vas prout primo plenū fuerat ī nullo diminutū inuenit. Peregrinos ⁊ pauperes hoſpitio ſuſcipiebat: ⁊ egris ac ſanioſis ⁊ vlceroſis proprijs manib⁹ miniſtrabat: pedes illorum lauabat: ſanieꝫ aſtergebat: vlcera medicabat: ⁊ ſordidas veſtes abluebat. Ad hec autem operanda hoſpitale maximum in ſuo caſtro conſtruxerat: ⁊ cum in monte poſitū eſſet laborem ſpernens: ad ipſum tamen quotidie accedebat. Sepulturas etiam pauperum frequentabat. Poſt hec virum induxit vt ad terram ſanctā pergeret viſitandam. Quod princeps deuotus facere non neglexit. Ibiqꝫ in dei ſeruitio vitā finiuit. Sancta autē domini heliſabeth multa patientia predita vidualem ſtatum cū ſumma deuotiōe amplectitur: ⁊ duo milia marcharuꝫ quas de dote ſua habuit pauperibus elargitur. Ita vt a multis diſſipatrix prodiga ⁊ fatua reputaretur.

Deinde a quibuſdā vaſallis ſui quondā viri de omnibus poſſeſſionibus ſuis eijcitur: ⁊ in domo cuiuſdā tabernarij cū filijs paruulis ſuſcepta morabat: ac in loco vbi porci manere cōſueuerāt ſepius hoſpitabat. Iniurias quoqꝫ multas ⁊ graues etiā ab his quibus vir ſu⁹ beneficia multa cōtulerat recepit: quas tn̄ oēs patientiſſime ſupportauit. Tunc abbatiſſa quedā vngarie eius matertera neceſſitati eius compatiēs: Heliſabeth ad ep̄m bamburgeſi. eius auunculū adduxit: eāqꝫ ei ſollicite cōmendauit. Que cū ancillis ſuis quas ſui exemplo deo deuotas fecerat: ab eodē benigne ſuſcipit̄ ⁊ humaniſſime ꝑtractatur. Qui dū eam ſecundis nuptijs tradere diſponeret oīno recuſauit: volens poti⁹ in paupertate caſtitatē ſeruare ꝙ iterū ditata in reb⁹ ſecularibus ſe implicare. Interea aūt oſſa viri ſui de trāſmarinis partib⁹ domui tumulāda deferuntur: cuius exequijs ſancta mulier interfuit: maxime virtutis ⁊ patiētie ſigna pretendēs adeo vt ab emulis quibuſdā reputata fuiſſet virū minime dilexiſſe. Filijs tn̄ ſuis hincinde ad diuerſa loca trāſmiſſis ipſa in habitu abiectiſſimo veſte griſea aliqñ ob breuitatem alieno panno prolongatā ⁊ manicis ruptis alterius coloris griſeo reſarcitis cepit incedere: ⁊ ſub cura magiſtri conradi cū ancillis ſuis pauperibus miniſtrare. Cū autē pater ſuus eius inopiā audiuiſſet: ꝑ ſolennes nuncios a ſe miſſos eam ad paterna regna requiſiuit. Qui venientes ad eā ipſam lanam filantem inuenerūt: ⁊ eius paupertatem ⁊ patientiā admirari eā oīno reuocare non valuerunt. Hec aūt ſancta dei non obſtante ꝙ pauperū cure cum martha miniſtraret ſolicite: cum maria etiā contēplationi vacabat aſſidue. Sepiuſqꝫ mirabilibus viſionibus in extaſi rapta diuinit⁹ cōſolabatur: ⁊ eiſdē fruēs frequentiſſime delectabatur. Die quadā ex laſſitudine in ancille gremio decūbēs oculos erigēs ad feneſtrā nunc riſu letabatur: nūc lachrymis triſtabatur. Inter cetera dicens hoc verbū. Ita dn̄e mi tu vis eſſe mecuꝫ ⁊ ego tecum. Interrogata quoqꝫ ab ancilla ob amoreꝫ chriſti quid viderit: reſpondit ſe chriſtum vidiſſe paruulum qui ſecum ſe velle eſſe dicebat in cuius preſentia hilaris in abſentia efficiebatur triſtis. Aliqñ etiaꝫ dum talibus viſionib⁹ frueretur: facies eius radijs coruſcare videbatur. Semel pro quodā vago ⁊ diſſoluto iuuene orauit vt deus eius animum conuerteret. Qui ſubito ſe a ſecularib⁹ ⁊ pomposis veſtibus exuri clamauit: ⁊ cōuerſus minoꝝ ordinē introiuit. Puelle etiam cuidā inopi que ad eleemoſynā querendā venerat: poſtquam licet ſatis renitenti flauos ⁊ criſpos capillos precidiſſet ī quib⁹ illa admodū gloriabatur: ſtatim vt crines abſcidit: eius quoqꝫ ſimul animū immutauit: ⁊ vna ſecum ad ſeruiendum egris induxit. Appropinquās igitur vite termino: apparente ſibi chriſto ad celeſtia inuitatur: moxqꝫ lecto decidens febre corripitur: iamqꝫ in extremis laborās ad parietē conuerſa audita eſt a circunſtantibus dulcem ꝓponere melodiam. Et interrogata cur hoc feciſſet: reſpōdit ꝙ auicula quedā iuxta parietē adeo dulciter cantauerat: quod ſe ſimiliter prouocauerat ad cāēdū. Vltima vero die ante ſuū trāſitū interrogauit ancillas q̄d acture eſſent ſi ad eas diabolus adueniret. Deinde quaſi diabolum licentiās fuge tribus vicibus exclamauit. Appropinquāte vero nocte media deo gratias egit: ꝙ hora illa glorioſa veniret in qua chriſtus naſci voluit ⁊ mundo apparuit incarnatus: ⁊ his dictis emiſit ſp̄m: anno dn̄i. M. ccxxxj. viſitationis ſue anno. xxvj. xiij. kalend. decembris. Corpus autē eius miro refragabat odore: quod tn̄ diebus quatuor inhumatū nullū ex ſe fetorem ſed eādē emiſit odoris ſuauitatem. Viſe ſunt etiam aues infinite alias nunqꝫ viſe horbus cunctis incognite ſupra eccleſiā vbi corpus ei⁹ iacebat: que mira modulatione cōcinebāt. In aere quoqꝫ audita eſt in aura eius trāſitus ſuauiſſima melodia cu⁹ licet v̄ba nō potuiſſent ītelligi: noctē tn̄ cantus deprehēſe ſunt fuiſſe illi⁹ rn̄ſorij. Regnū mūdi ⁊c. ſepi⁹ repetitit: ei⁹ et iā corp⁹ in tumulo poſitū oleo redūdare repertū eſt. Sepulta eſt ī caſtro margburch allemanie ſignis ⁊ ꝓdigijs multiplicibus carens.

De ſctō Pontiano papa ⁊ martyre. Cap. lxxx.

Pontianus papa

⁊ martyr natione romanus ex patre calphurnio vrbano primo ep̄o romano in pōtificatu ſucceſſit: ⁊ ſedit annos. v. mēſes. ij. dies. ij. Qui ob cōfeſſionē nominis chriſti vna cum quodā hippolyto preſbytero iuſſu alexandri imperatoris in exiliū dānatus ⁊ in inſulā ſardiniā deportatus eſt: ibiqꝫ ꝓ xp̄i noīe fuſtibus mactatus martyr effect⁹ eſt. xiij. Kal. decēb. Cuius corpus a fabiano papa ei⁹ ſucceſſore nauī romā delatū ⁊ in cemiterio calixti via appia ſepultū eſt. Hic fecit ordinationes quinqꝫ ꝑ menſem decēbriū ꝑ̄ſbros. x. diacones. xxj. ep̄os per diuerſa loca numero. xij. ⁊ ceſſauit ep̄atus dies. x. circa annum domini. ccxiiij.

De ſancto Fauſto martyre. Cap. lxxxj.

Fauſtus martyr ⁊

diaconus rome paſſus eſt. Hic tn̄ fiducie et magnanimitatis a deo habuit: vt cū ad chriſtianos carceri detentos nemo auderet accedere: ſibi tamen de Euſebio collega ſuo gratia conceſſa eſt: vt inuiſis omnibus hoſtib⁹ eis ad confeſſores chriſti nō negaretur ingreſſus: ⁊ ſic indeſinenter eos reuiſebat eiſqꝫ neceſſaria miniſtrabat. Qui grandeuus et plenus dierum perfecto martyrio ſub decio imperatore obtruncatione capitis conſummatus eſt. xiij. kalendas decembris.

De ſanctis Seuerino Exuperio ⁊ Feliciano martyribus. Cap. lxxxij.

Seuerinus ⁊ ſocij

eius Exuperius et Felicianus apud Viennā paſſi ſunt. xiij. kalēdas decēbris. Quorū corpora poſt multa annorum curricula ipſis reuelantibus inuenta et a pontifice vrbis ipſi⁹ clero ac populo honorifice ſublata ī baſilica ſancti romani que in ipſa ciuitate ſita eſt: ⁊ condigno honore tumulata ſunt: ibiqꝫ requieſcunt.

De ſancto Odone abbate. Capitulum. lxxxiij.

Odo abbas Clu

niacenſis cenobij claruit tempore Henrici primi et Henrici ſecundi imperatorum. Cui quidem Cluniacenſis ordo incepit anno domini. dccccxxij. anno primo Conradi primi ſub abbate Bernone eiuſdem ordinis ⁊ monaſterij fundatore: ea videlicet cōditione vt eccleſia cluniacenſis annuatim eccleſie gigniacenſi cenſum duodecim denariorum ſolueret: in quo videlicet monaſterio ab ipſo Bernone conſtructo ſeruabantur inſtituta ſancti patris Euthichij viri chari Ludouico imperatori. Que quidem conſtitutiones atqꝫ inſtituta a predicto Bernone abbate predeceſſore ſancti Odonis in dicto monaſterio inchoata et ordinata fuerunt. Ipſe autem ſanctus Berno ad extrema deueniens epiſcopos plures aduocans ſeqꝫ reum ⁊ indignum abbatem [illegible] ab ordine ſeipſum depoſuit. Odonemqꝫ [illegible]

ſucceſſorē cõſtituit qui cū hoc audiens fugere voluiſſet a fratribus captus et corā ſuo abbate violēter adduct⁹ q̄uis dudum renitēs epiſcoporum tandē cēſura abbatie regimē coactus aſſumpſit: qui ⁊ miraculis claruit. ¶ Quadā nocte dum paſtores equorum dormirent: et fur veniēs equum aſcēſum aſportaret: frater Hotofredus in oratione peruigil hoc videns ne ſilentium frangeret in vita regularia inſtituta tacuit vſq̄ mane. Die vero clara luceſcente fur idem cum equo inuentus eſt in eodem loco quo ipſum aſcenderat affixus qui ſe inde amouere non poterat nec ex equo deſcendere: donec ad Odonem adductus penitentiam egit: ⁊ furtum reſtituit. Cui pater ſanctus quinq̄ dari ſolidos pro vigilie labore mandauit. ¶ Tempore quo normani pictauorum ⁊ turonū fines vaſtabant: duo ex fratribus monaſterij Odonis turonum miſſi a normanis nocte capti ⁊ manibus vincti ſunt; qui tamē nunq̄ ſilentiū frangere voluerunt. Cūq̄ mane inſimul pſallerent: ſed eos hoſtes ad loquēdum nullatenus cogere poſſent: quidā dux eorū enſe producto inſiliēs equo: eos ferire voluit; quem equus ſubito in terram colliſit: ⁊ ſtatim febricitare cepit. Ceteri vero normani miſerunt ſortes: quem ex ipſis fratribus in vltionem dñi ſui flagellarēt. Sed dum ſepius miſſis ſortibus neminem eorum ſors contingere poſſet: conuerſi illi pro ſalute dñi ſui fratribus per interpretem ſupplicarunt. Qui pro eius ſanitate ad dñm exorauerūt. Et continuo dux ille ſanitatem recepit: ⁊ fratres dimitti mandauit. Quadā vice dum Odo cum pluribus hoībus ⁊ equis rhodanum nauigio trāſiret: equus quidem calce tabulā nauis ꝑcuſſit: ⁊ ipſius partē excuſſit; ſtatimq̄ aqua intrare cepit: ⁊ ſubito nauem totā repleuit. Que tamē cunctis nimiū formidantibus ſic plena ad ripā vſq̄ deuenit: neq̄ aliqualr̄ ſubmergi valuit donec equi oēs ⁊ homines exierūt: ipſoq̄ Odone cuius meritis nauis ſuper aquas tenebat: poſt omnes egreſſo: nauis demerſa eſt continuo. Rediens roma cū plurib⁹: inter alpes nimium equitabat cuius equus ſubito in precipitiū lapſus eſt. Odo vero vir ſanctus leuatis manib⁹ ramo arboris deſuper eminentis alb nunq̄ viſe: tam diu ſe tenuit. donec equo ipſi⁹ a niuibus abſorpto: ipſe a ſocijs iuuatus illeſus deſcendit. Statimq̄ tam ramus ille q̄ arbor cunctis diſparuit. ¶ Hic latronem quendam ad penitentiam reduxit et monachū perfectioris vite fecit. Qui etiā triduo ante mortē ſuam fratribus aſtantibus dixit: q̄ mater miſericordie ſibi apparuerat: atq̄ reuelauerat ipſum in trāſitu ſuo Odonis abbatis meritis eſſe ſaluandū. ¶ Cū abbas Odo eſſet rome i monaſterio ſancti Pauli apoſtoli ⁊ librū de vita ſancti martini abbati balduino corrigeret: ⁊ ad veſperas ire vellet: obliuione librum apertum dimiſit in loco videlicet vbi ex tribus tectis gutte pluuie collecte fluebant. Tūc ſubito pluuia maxima deſcēdit: ſed nec Odo ꝑpterea libri recordatus fuit. Mane autem liber inuenitur apertus in circuitu ⁊ in marginibus aqua perfuſus: in ſola vero litera omnino erat intactus. qḋ dum meritis Odonis aſcriberetur: ille ex humilitate beati martini virtute retulit: qui librū ſuā vitam continentem ſic a pluuia defenſauit. ¶ Dum in monaſterio quodam ſancti helie theodardus quidam ab Odone prepoſit⁹ fuiſſet: in quo loco piſces nullo modo haberi poterant niſi a longe delati multoq̄ precio cõparati: ⁊ carnes ex regula comedere non liceret: oratione ſancti Odonis vallis in qua cenobium illud ſitū eſt monticulis pluribus inuicem iunctis ſe clauſit: et aditum torrentis qui per eam fluebat adeo reſtrinxit: vt ex multis aquis collectis lac⁹ fieret: ⁊ piſces vſq̄ in preſens fratribus ad abūdantiā preberet. Quieuit autem vir ſanctus in dño. xiij. kalendas decēbris. Eiuſq̄ vitam frater ioānes deſcripſit. Corpus aūt eius apud cluniacum ſepultum quieſcit ⁊ miraculis viuit.

¶ De ſancto Criſpino epō ⁊ martyre.
Capitulum. lxxxiiij.

Criſpinus epiſcopus ⁊ martyr apud ciuitatē Aſtiaſenſem paſſus eſt. Qui cū eſſet pontifex eiuſdē vrbis: ⁊ xp̄m dñm ꝑdicaret: a paganis detētus ⁊ ad ſacrificia deoꝝ ſuaſus: dū imolare contēneret capite amputato martyrij gloriā adept⁹ eſt. paſſus eſt aūt. xiij. Kalend. decembris: vt ait ado in martyrologio.

¶ De ſctō Maximo martyre.
Capitulum. lxxxv.

Maximus presbyter ⁊ martyr rome paſſus eſt ſub ꝑſecutiōe maximiani iperatoris. Qui ꝓ ꝯfeſſione noīs xp̄i diuerſis tormētis affect⁹: ⁊ multiplicib⁹ iniurijs laceſſitus tandē gladio capite ceſus: ⁊ poſitus eſt ad ſanctū ſixtū. xiij. Kalendas decembris. Hec Ado.

¶ De ſctō Stephano p̄sbytero.
Capitulum. lxxxvj.

Stephan⁹ presbyter apud cõſtātinopolim claruit tpē leonis imperatoris. Huī⁹ pater zacharias noīe ſacerdos ſm̄ grecoꝝ ritū: vir ſanctiſſimus ⁊ deuotus vxorē habuit pudiciſſimā noīe theophanē: q̄ cū eſſet ſterilis: de tēplo ꝓthomartyris ſancti Stephani non diſcedebat: ſed iugiter orationi vacabat. Cū autē poſt annos plures hunc filiū futurū: virū ſanctiſſimū ꝯcepiſſet: toto tpē quo ipm̄ in vtero geſtauit: nulla rōne carnes: oua vel lacticinia: vinum aut oleū guſtare potuit ſed panē ſolū ⁊ aquā cū folijs ⁊ ſale ſumebat. Nato aūt puero: auūcula q̄ ipm̄ primo de terra leuauit: ſignū crucis lucidiſſimū in ei⁹ pectore ꝯſpexit. Cū ꝟo mater infantulū alere: ⁊ ſi quos aliqñ quos nō ꝯſueuiſſet cibos acciperet: puer ſe ab ea abſtinebat: ⁊ vbera tāgere nolebat. Si vero mater ieiunabat: puer ſpōtaneus ipſius mām̄as bibebat. Baptizatus eſt aūt in eccl'ia ſcti ſtephani ꝓthomartyris: ex cui⁹ reuerētia ſtephan⁹ eſt vocat⁹. Sacerdos aūt q̄dā vir ſctūs q̄ eū baptizauit ꝓphetico ſpū ꝑnunciauit ipm̄ apud deum magni meriti futurū. Et cum aliquantulū creuiſſet ſacris literis erudiēdus traditus eſt. Qui parētib⁹ ſubditus ⁊ obediēs: ⁊ in ſanctis opib⁹ ꝓficiēs annoꝝ iā. xiij. clericalē ordinē ſuſcepit: ⁊ patri in diuinis miniſtrare cepit. Cū aūt annos. xviij. impleuiſſet pater eius ex hac luce ſubtract⁹ eſt. Qui cū iam dudū vitā ſolitariā ducere cuperet: matris tñ recēti dolore cõpatiens ſanctū ei⁹ ꝓpoſitū biennio diſtulit: adimplere. Tandē plus deo q̄ genitrici cõplacere curās animū ſuum theophane aperuit: eāq̄ blādis ⁊ diuinis ſermonib⁹ abſceſſu filij dolentem cõfortauit. Ipſamq̄ cū duob⁹ alijs fratribus paruulis deo cõmendauit: ⁊ tēplum beati petri apoſtoli ingrediēs ibidē ſe incluſit: ⁊ ieiunijs atq̄ orationib⁹ aſſiduis deo ſeruire cepit. Folia aūt cum ſale vix cocta ipſi a matre quotidie delata ad veſperū mādcabat: q̄ ad ſuſtētationē nature nō ad corporis repletionē ſumebat. Scripturas diuinas ꝟo quotidie legebat: ⁊ pſalteriū quaq̄ nocte ꝑficiebat. Cui nocte quadā ſedēti ⁊ paruper dormitāti btūs petrus apl's apparuit: eiq̄ vt incepta ꝑficeret: dulci ſermone ꝑſuaſit. ¶ Poſt annos vero tres eidem orāti ſctūs antipas martyr apparuit: ⁊ in forib⁹ tēpli ipm̄ tertio ex noīe vocauit. Qui cū veſte ſacerdotali indutū vti ſacerdos fuerat aſpexit ⁊ imaginē ei⁹ in icona depictā ꝯſiderās nullā eſſe inter ipſam figurā ⁊ vultū ſibi apparētis differentiā iudicauit. Sanctus aūt martyr vt ſibi pſalleret admonuit ⁊ continuo ab eo

diſceſſit. Qui intelligēs ad obſequiū ipſius martyris eccleſie vocatū: lineā groſſam ⁊ paruū ciliciū accepit ad corporis operimētū ⁊ abijt ad ſcti antipe martyris templū vbi in multa ⁊ mira abſtinētia orationibus inſiſtebat ciliciū ſupra marmor ꝓ lecto ſedile ⁊ mēſa habebat ſemel aut bis in ſeptimana cibum ſumebat. Aliqñ etiā nihil recipiebat. Diſcipulo vero quodā ipſi miniſtrante folia ſine ſale vix coacta mādcabat. Tandē in ſacerdotē a quodā theodolo epō cõſecratus ſacrificium laudis quotidie deo immolabat ⁊ ad aīarū ſalutē populo frequētius predicabat. ¶ Verba vero illi⁹ diuinit⁹ prolata perſonabant. Multi quoq̄ ex deuotione ſacrā euchariſtiam de manib⁹ ei⁹ ſumere ſtudebāt. Miraculoꝝ etiā gloria inſignis clarebat. ¶ Cū die quadā miſſam celebraret vir quidā deuotus hora cõſecrationis vidit ſplendorē mirabilē circū altare celitus infuſum. Stephanū vero a terra in aere cum ipſo qḋ leuabat corpore dñico eleuatū ⁊ facie velut flāmea ignitū. Quod cū vir ille beato viro poſt miſſam enarraſſet ille ei ſuperinde donec viueret ſilētium imperauit. ¶ Alīs etiā dū celebraret mulier immundo ſpiritu annis pluribus vexata eidē adducta eſt qui miſſa cõpleta euchariſtiā ſupra caput eius poſuit moxq̄ ab ea demoniū effugauit. Que ſicut poſtmodū retulit vidit i ipſa hora ſupra caput ſuū poni nudū infantē ⁊ ignem ex vultu ſtephani prodeūtē immūdū ſpiritū repellentē. Exinde cū eſſet annoꝝ. xxx. faciē mulieris decetero nullatenus videre propoſuit. Fama quoq̄ ipſi⁹ ſanctitatis creſcere nimiū cepit. ¶ Die quadā cū in aula imperatoris michaelis ſtephanus presbyter a multis tanq̄ ſanctiſſim⁹ cõmendabat. Quidā ꝟo imperatoris intimus ei detrahens cepit eū aſſerere inſipientē ⁊ ignarū: qḋ per epiſtolā ei ſcribendā obtulit probaturū eāq̄ epiſtolā ſigillaſſet eāq̄ viro dei per nunciū deſtinaſſet. Ille oīa per ſpiritū cognouit miſſoq̄ ad nunciū venientē diſcipulo ipſum talib⁹ verbis ꝑcuſſit q̄ homo corruptibilis ſeruum dei ꝓbare nō poſſet: ⁊ q̄ que ſcripſerat nulla eſſent. His dictis diſcipulus fores in faciē miſſi clauſit: nec vltra eidē dudum pulſanti quicq̄ reſpondit. Reuerſuſq̄ miſſus ad imparatorē ⁊ ceteros q̄ geſta fuerāt retulit. Ille quoq̄ epiſtolā ſuā ſigillatā aperiens nihil in ea ſcriptū inuenit ⁊ virtutē viri ſancti cognoſcentē cõmiſſi penituit. ¶ Euſtaſij cuiuſdā nepotis viri ſancti vxor pregnās erat que in puerperio poſita parere nequibat. Ad quē cum vir eius veniſſet ⁊ coniugis periculum indicaſſet ſtephanus illū nocte ſecū detinuit ⁊ pro ea orauit media quoq̄ nocte euſtaſium vocauit et domū remittēs vxorē filiā peperiſſe nūciauit qui cõcit⁹ rediēt ⁊ eadē hora qua ei ſanct⁹ dixerat mulierem puellā enixā inuenit. ¶ Quidā dolorē dentiū grauē patiebatur vt neq̄ triduo comedere potuiſſet qui ad ꝯfeſſorem ſanctū veniens lapidē de eius corde accepit ⁊ cū eo dentes tetigit ⁊ ꝯtinuo a dolore liberatus fuit. ¶ Plurimi etiā languētes ab eo per ſomniū admonebant vt ad talem locū venirent ⁊ liberationē acciperent. ¶ Qui cum virum dñi prius nunq̄ vidiſſent ad locū deſignatū veniebāt ⁊ ipm̄ eſſe qui ipſis apparuerat ꝯtinuo cognoſcebant ⁊ ſanitatē percipiebant. ¶ Cum aūt annorum. xl. ex terremotu maximo eccl'ia in qua deo ſeruiebat corruit ipſe ad quoddā antrū confugit ibiq̄ ſe includi fecit vbi ⁊ vite aſperitatē adauxit. Nam cū prius folia cocta comederet nunc autē edebat cruda: ⁊ vt nullum ſaporē haberēt ad ſolē faciebat ea primo ꝑ diſcipulum exſiccari. In quo loco ꝑ annos. xij. māſit: vbi nec ſolem vnq̄ vidit nec aerē. Unde ex nimia laſſitudine barba et capilli ab eo deciderunt: dentes vero ꝓpe caſuri erāt vnde nec iā comedere poterat. Conſilio igitur quorūdā virorum dei illū viſitandū ad monaſteriū quoddā delat⁹ fuit vbi ⁊ monaſticū habitū ſuſcepit. Cui cū ꝑ abbatē ſuum ꝑ obedientiā mandatū eſſet vt vini aliqūātulum ſumeret ne ex nimia debilitate deficeret ille in abſtinētia ſua volēs perſiſtere nolenſq̄ obediētiā ꝑterire corticē nucis vino implebat qḋ i alio vaſe aque ꝑmiſcebat ⁊ ſic oīs vini ſapore ⁊ odore ꝑdito illud bibebat. Feſtiuis q̄q̄ diebus ex abbatis mādato ꝯſtrict⁹ modicas ficus in cibus accipiebat. ¶ Cū aūt ad ianuā tēpli ſancti martyris dirupti eſſet icona beate virginis antequā lāpas depēdebat. Venietes ad ſe quoſcūq̄ lāguidos oleo ipſi⁹ lampadis vngebat ⁊ ꝯtinuo ſanabant. ¶ Leproſus quidā ad eū horribilis acceſſit quē ſanct⁹ vir duob⁹ fratrib⁹ ſpoliandū ⁊ oleo toto corpe perungēdū tradidit. Sꝫ ſtatī exoliat⁹ tunica apparuit ſpoliatus ⁊ lepra. Ipſum tñ iuxta ꝑceptū ſtephani oleo perunxerūt ⁊ ſanū remiſerūt. Quidā a demonio obſeſſus de ciuitate nicomedia ad eū venit q̄ literas diſcere cupiebat ſꝫ ipſum demon nō permittebat ꝓ eo igit̄ ſanct⁹ in oratione ꝑnoctauit ⁊ mane hō a diabolo liberat⁹ fuit ⁊ ſubito literas ꝑ ſemetipſū didicit ⁊ anſq̄ inde diſcederet in pſalterio legit. ¶ Quidam puer vitiū lapidis patiēs ad eū deducit̄ ⁊ ab eodē oleo icone vngi ꝑcipit. Sꝫ anſq̄ illuc veniret ſanat⁹ fuit ⁊ vrinā cū lapide emiſit. ¶ Poſt hec aūt abbatie regimē ſuſcepit ⁊ plures diſcipulos in dei ſeruitio ꝯgregauit. Anno ꝟo cēteſimū ſui exit⁹ diē vni ex fratrib⁹ ſabe noīe quē ſibi ſucceſſionē dimiſit ꝓphetico ſpū ꝑdixit: q̄ oēs fratres infirmādi forēt null⁹ tñ eorū niſi i pſe die cēteſimo decederet: q̄ oīa ſicut ſanct⁹ ꝑdixerat euenerunt. Poſtq̄ aūt oēs fratres infirmati ceciderāt vnuſq̄ poſt alterum ſanat⁹ ſurrexerat ipſe multis iā dieb⁹ trāſactis infirmitate corrept⁹ egrotauit nec ob id tñ abſtinētiā ſolitā dimiſit. ¶ Cūq̄ iā ad extrema deueniſſet ⁊ imperator leo ipſum videre deſideraret eiq̄ ꝑ nūciū ſuū optatū nunciaſſet ſanct⁹ vir ei remiſit q̄ niſi eū vſq̄ ad veſperas videret ampli⁹ illū videre nō poſſet. Sꝫ cū imꝑator ad eū vellet accedere inūdatiōe imbris maxima cõpulſus ire nō potuit nunciū tñ ad eū ꝓ bñdictiōe deſtinauit. Quā benedictionē domini illi conſcriptam manu propria in hereditate dixit. Sic bono ꝯſummatus opere in pace quieuit. xij. kalend. decemb. anno etatis ſue. lxxiiij. ex quibus. lv. in abſtinentia exegit. Sepultus eſt Conſtantinopoli miraculis coruſcans.

¶ De ſancto Antipa martyre. Cap. lxxxvij.

Antipas p̄sbyter ⁊ martyr apud Conſtantinopolim paſſus eſt: de quo nihil aliud reperitur niſi quod ſacerdotali dignitate fultus ⁊ pro chriſti nomine tempore perſecutionis martyrium fuerit paſſus ⁊ apud ipſam vrbē regiam tumulatus eccleſia eius nomini edificata in qua ſanctus ſtephanus presbyter ⁊ confeſſor annis pluribus deo ſeruiuit: vt ſupra proxime in eiuſdem confeſſoris hiſtoria dictum eſt. Cuius paſſionis dies eadē die dormitionis ſancti ſtephani apud ipſam vrbem recolitur: videlicet. xij. Kalen. decembris.

¶ De ſanctis Samone ⁊ Guria martyribus. Cap. lxxxviij.

Samon ⁊ **gurias** martyres paſſi ſunt tēpore diocletiani imperatoris ſub antona duce in ciuitate edeſſa. Qui per ciuitates regionis illius ⁊ caſtella diſcurrētes: ⁊ xp̄m dñm ꝑdicātes atq̄ chriſtianos in eorum certamine ꝯfortantes tēti ſunt ab antona duce ciuitatis edeſſe. Et dum ſacrificare nollent recluſit eos in carcere vbi fuerat ſtabulum porcorū donec antiochiā ad auguſtū qui eum vocauerat accederet ⁊ rediret. Reuerſus igit̄ dux ex ſpeciali imperatoris iuſſione fecit illos manibus ſuſpendi ab hora diei. iij. vſq̄ ad. viij. Sed dum immobiles perſiſterent mandauit illos deponi ⁊ nocte illa in carcere detineri pedeſq̄ in ligno concludi. Maue

vero in foſſam tenebroſam mitti ibiq ꝑ totum mēſem auguſti fame ꝛ inedia macerari. Et cū toto ipſo tēpoꝛe ſine cibo vllo vel potu permanſiſſent aperta ianua iuſſit eos aliquātulū refici. Iterūq ꝑ totū mēſem ſeptembris ꝛ octobris ac partē nouēbris fame affligi. Et poſt hec de fouea leuari ꝛ ſamonē quidē capite deoꝛſum appēdi ꝛ clauum pedi ipſius dextro configi. Guriā autem q grauiter egrotabat dimiſit nec ipſam amplius affligere voluit. Cum aūt ambo in laude chriſti perſeuerarēt: Samon eſt depoſitus ꝛ cū guria in foueā primā remiſſus. Poſt dies. viij. ambo inde educti ſunt: ꝛ cum olino ſacrificare cōtemnerent iuſſit eos antonas nocte cuſtodiri: mane vero ante diē timoꝛe populi quoꝝ multi facti fuerāt chriſtiani fecit illos extra muros vrbis educi: ibiq capite truncari. Quoꝝ coꝛpoꝛa cum capitibus ꝛ ſanguine a xp̄ianis collecta ꝛ in ciuitate edeſſa glorioſe ſepulta ſunt. xij. Kal. decē. quoꝝ paſſionē theophilus xp̄ianus qui erat officialis ſenatus in ciuitate ipſa ameno ſermone deſcripſit.

De ſancto Eadmūdo rege ꝛ martyꝛe. Cap. lxxxix.

Eadmundus rex anglie ꝛ martyꝛ apud eandē inſulam paſſus eſt vt dicit gulielmus. Cū enī duces danoꝝ hinguar ꝛ vbba oꝛiētaliū angloꝝ depopularent prouinciā primo coꝝ regē eadmūdum nō reſiſtentē: ſed piectis armis ſolo proſtratū ꝛ oꝛantē poſt aliqua toꝛmēta decapitauit: cuius caput inter dumos ꝓiecit. Qđ dum ciues buſto repto quererent: audierūt vocē capitis oēs ad ſe inuitantis. Inueneruntq lupum caput ipſum lacertis amplexātē ꝛ intactū cuſtodientē. Et dum caput accepiſſet: lupus ipſe illos baiulātes poſt tergū coꝝ ad tumulum vſq ſecutus eſt: neminē ledēs: neminē fugiēs: ꝛ a nemine leſus. Super cuꝰ coꝛpus poſtmodū capella lignea erecta eſt. Quē dū fures q̄dā expoliare vellent: inuiſibilibꝰ loris irretiti inde diſcedere nō poterant: loꝛa ſentiētes vincula nulla vidētes. Caput autē ſancto coꝛpoꝛi cōpaginatū diuina virtute eidem cōiunctum eſt: ſignū preciſionis circa colliū ſolūmodo coccinea cicatrice pretēdens. Eiuſdē ſancti crines ꝛ vngues ac pili barbe ſenſi pullulant quos vſuca mulier ſancta ſepiꝰ ꝑcidebat ꝛ ꝓ reliquijs venerabat: ꝑ quas inciſiōes etiā deꝰ infirmitates lāguidoꝝ curabat. Paſſus eſt aūt. xij. Kal. decēbris.

De ſancto Eadmūdo alio rege martyꝛe ꝛ confeſſoꝛe. Cap. xc.

Eadmūdus alter rex anglie regnare cepit anno tertio othonis impatoꝛis ꝑmi. Hic vir ſanctiſſimꝰ fuit frater aldoſtani q̄ regnauit annis ſex cū dimidio: ꝛ glaſconiē ſem eccl'iā magnis ꝑdijs ꝛ honoꝛibꝰ ditauit: priuilegiūq ꝯceſſionis literis aureis in libꝛo euāgelioꝛum ꝯſcripſit ꝛ ipſū libꝛū elegāter ꝯpoſuit: ꝛ eccl'ie in ꝑpetuū memoꝛiale donauit. Hic etiā paupeꝝ ſedulus amatoꝛ ꝛ ipſoꝝ munificꝰ benefactoꝛ extitit. Qui ſpecialē deuotionē in beatū ioannē euangeliſtam habuit: in cuꝰ noīe nulli vnq̄ petenti aliquid denegabat. Unde contingit ꝙ quidā peregrinus abſente camerario in nomine euāgeliſte impoꝛtune a rege eleemoſynā poſtulauit. Cui rex cum nihil aliud in ꝓmptu haberet ꝑcioſū anulū dedit. Sed poſt dies plures quidā miles anglie in trāſmarinis partibꝰ conſtitutus ab eodē peregrino anulum regi referēdū recepit ipſi imponēte vt regi diceret ꝙ ille cui ꝛ pro cuius amoꝛe ipſum anulū dederat ei ipſum remādabat. Unde liquido patuit ꝙ ioannes euangeliſta eidē in foꝛma dicti peregrini apparuit. Cū aūt ꝑdictꝰ rex latronē quendā de ſcoꝛs ciuitatē ꝓ eiꝰ culpis eliminaſſet: ille poſt ſex annos egreſſus in feſto quodā regis inter conuiuas ipſius incognitꝰ ꝛ inopinatꝰ aſcēdit ꝛ cū ceteris ex moꝛe diſcubuit. Quē ſolꝰ rex cognitū poſt mēſem ꝑ capillos in terrā eleſit. Ipſe autē latentē ſicam de vagina produxit ꝛ in pectus regis infixit: qui mox exanimatus ſpm̄ reddidit. Latro aūt a ꝯcurrentibus mēbꝛatim cōciſus nōnullos primo ſauciauit. Preuiderat hunc regis finē ſctūs dūſtanꝰ tūc abbas glaſconiēſis poſtmodū ep̄s cātuarieſ. q̄ mox equū aſcēdēs ad curiā ꝓperāter currebat: ſꝫ in medio itinere nūciū geſte rei ſuſcepit. Sepultꝰ eſt autem ſanctꝰ rex in eccleſia glaſconieſ. vbi ꝛ martyris veneratione colitur: quia pro iuſtitia interfectꝰ ibiq miraculis clareſcit.

De ſancto Siluerio epiſcopo. Cap. xcj.

Siluerius epiſcopus Cabilonēſis apud eādē ciuitatē claruit. Hic enī exemplari vita inſignis fuit ꝛ doctrine ac ſapiētie admirabili eruditiōe refulſit. Qui bonus paſtoꝛ gregem diſſicū verbis ꝛ exēplis aluit. Et plenꝰ dierū atq virtutū anno. xlij. ſui ſacerdotij ad xp̄m migrauit. xij. Kalē. decēb. Hec Ado.

De ſancto Rufo diſcipulo. Cap. xcij.

Rufus diſcipulus apoſtoli Pauli: de quo idē apoſtolus ad romanos. xvj. mētionē facit: vnus fuit ex. lxxij. diſcipliis xp̄i: vt dr̄ abbas doꝛotheus qui ab eodē apoſtolo ep̄s thebarū oꝛdinatꝰ ꝑdicatiōis officiū fideliter adimpleuit. Et plenꝰ ſanctitate ꝛ virtutibꝰ in pace quieuit: atq apud ipſam vrbē ſepultꝰ fuit. xj. Kalē. decēbꝛis. Hec Ado.

De ſancto Mauro martyꝛe. Cap. xciij.

Maurus martyꝛ apud vrbē romā paſſus eſt tp̄e numeriani impatoꝛis ſub prefecto vrbis celerino. Hic ex ciuitate caſtella ꝓuincie aphꝛice xp̄ianis parētibus ꝓgenitus q̄bꝰ defunctis ipſe ſeculū dereliq̄t ꝛ monachꝰ effectꝰ annis deo ſeruit: deinde diuina inſpiratꝰ gratia cū eſſet annoꝝ. xviij. ad apoſtoloꝝ limina viſitāda romam deuenit: ibiq pauperibꝰ ſubuenire cepit ꝛ ꝑ trienniū ibidē talibꝰ operibꝰ vacauit. Audiēs aūt edictū numeriani impatoꝛis de xp̄i noīe perſequēdo fugiēs in ſpelunca latuit. Sed poſt mēſes tres vidit in ſomnis virū ſplēdidū aurea virga ſe tangētē: ſibiq mandātē vt romā intraret ꝛ martyꝛiū ꝯſtāter ſuſciperet. Ingreſſus itaq vrbē ꝛ tētus a celerino ꝑfecto dum ſacrificare nollet primo q̄dē nodoſis fuſtibꝰ cedit ꝛ plūbatis in maxillis ꝯtūdit deinde ī equuleo ſuſpēdit ꝛ vngulis ferreis lacerat. Nouiſſime in xp̄i ꝯfeſſiōe ꝑſiſtens immobilis gladio capite trūcat nō lōge ab vrbe roma. Naute vero q̄dā bicucine ex aphꝛica coꝛpꝰ cōciuis ſui rapiētes naui impoſuerūt ad ſuā patriā deferēdū. Sꝫ dux hoc ꝑfectꝰ intellexiſſet iuſſit nautas ꝯprehēdi. Qui hoc comperto territi fugerunt ꝛ nauem dimiſerunt. Prefectus vero nauem in qua iam coꝛpꝰ martyꝛis poſitū erat ſarmētis repletā iuſſit in medio maris cōburi. Sꝫ deo diſponēte nauis a vēto ſine nauta inde repellit: ꝛ angelo duce ad littus parētine ciuitatis ꝓuincie hiſtrie deducit: vbi ſanctū coꝛpus a chriſtianis cōdigno honoꝛe ſepelitur qui paſſus eſt. xj. Kalendas decembꝛis.

De ſancto columbano abbate. Cap. xciiij.

Columbanus abbas claruit in gallia tēpoꝛibꝰ theodoꝛici ꝛ clodouei regū frācoꝝ. Hic ex hibernia inſula natꝰ cum adhuc matris vtero geſtaretur vidit eius genitrix per ſomniū ſe ſolē parere mūdū illuminātē: qui adhuc puer liberabilibus diſciplinis inſtructꝰ relicta matre patre iā defuncto a venerabili viro ſenile ſacris literis ꝛ regularibꝰ inſtitutis imbutus eſt. Et cū eſſet annoꝝ. xxx. aſſumptis. xij. comitibus venit in italiā ꝛ inde acceſſit ad galliam verbū dn̄i predicando cui a ſigiberto rege aſtroſioꝝ ꝛ burgundionū cōceſſione facta vaſtā eremū noīe veſagū cū ſocijs ſuis habitare cepit: ꝛ per annos. lx. nihil vltra ꝙ herbas ꝛ radices manducauit. Abbas aūt euoꝛcꝰ monaſterij ſalicis diuinitus ꝑ viſū admonitꝰ beato viro colūbano neceſſaria vite equis oneratis tranſmiſit quoꝝ ductoꝛem marculū eius diſcipulū cōſtituit. Sꝫ dū ille viā penitꝰ ignoꝛaret deo duce ipſe cū equis recto itinere ad cellā viri dei peruenit. Hic multoꝝ miraculoꝝ gloꝛia claruit. Cū in quodā ſpecu vbi oꝛare ſolebat vrſum repeꝛiſſet: licentiatꝰ vrſus ab eo locū ipſiū nunq̄ repetit. Frater quidā grauiter egrotabat: ꝛ abbas vnde ipſiū reficeret nō habebat. Inſpiratus ergo repēte quidam diuinitus cū panibus ꝛ pulmentis venit: eaq patri obtulit ꝛ ſic languēti ſubuenit. Et dū ꝓ vxoꝛe benefactoꝛis oꝛaſſet languente: cōtinuo ſanata eſt. Cū autem fratres aquā in proximo nō haberēt ſꝫ a longe ipſum multo laboꝛe deferrent: fontē de ſaxo ſua oꝛatione produxit qui manat ibidē vſq in preſens tp̄s: deinde in caſtro luxouio monaſteriū latius cōſtruxit propter fratrum mltitudinē excreſcentē. Die quadā cū gallo monacho ꝑcepiſſet vt ad piſcādū ad flumen bruſcaꝫ iret ꝛ ille ad ligonē fluuiū priūioꝛē acceſſiſſet: ꝛ multos piſces inueniens nihil cepiſſet coꝛreptus de inobediētia ab abbate ad locū iuſſum adijt: ꝛ piſciū multitudinem cepit. Aliquādo exiſtēs in oꝛatione in quadā rupe: cognouit ꝑ ſpiritū oēs ſuos fratres domi relictos eſſe languentes: ꝛ veniēs vir eos qui egrotis miniſtrarēt ſanos reperit: eiſq oibꝰ vt ad meſſeꝫ precidēdā ſurgerent imperauit. Et cōtinuo oēs ſanati ſurrexerūt ꝛ operari ceperūt. Et cū illis meтētibꝰ pluuia maxima erupiſſet imbꝛeꝫ a metētibus fratribꝰ adeo cōpeſcuit: vt pluuia circūquaq cadente nec fratres nec ſegetes in aliquo madidaret. Puerū ēt qui metēdo ſibi digitū falce preciderat ſola ſaliua ſanauit. Seipꝫ cū duobꝰ ſocijs in eremo vnico pane diuinitꝰ multiplicato ꝑ dies duodecim indeſinenter ſatiauit. Fratrē inſuper quēdā q̄ cedēdo ligna ſe grauiter ſecuri vulnerauerat in momēto ſanū effecit. Cuidā coꝛuo vnā ex chirotecis eiꝰ aſpoꝛtauerat vt illā repoꝛtaret precepit: ꝛ continuo ipſaꝫ retulit. Dū quadā vice triticū in hoꝛreo defeciſſet: ꝛ ex hoc guignocus ꝓcuratoꝛ monaſterij plurimū heſitaret: oꝛationeꝫ fudit: ꝛ mane hoꝛreū tritico repletū inuentū eſt qđ tamē clauſum extiterat: ꝛ eiuſq claues cellarꝰ habebat. Apd̄ fontanas mōaſteriū. lx. frēs terrā collētes duobus panibꝰ ꝛ modico ceruiſie ad ſatietateꝫ plene refecit. Cū vrſuꝫ in nemoꝛe iuxta cerui cadauer inueniſſet precepit beſtie ne coꝛiū lederet ſed fratribus pro calceis dimitteret. Miſſoq poſtmodū illud nuncio coꝛiū ſanū recepit. Duci gualdeleno eiuſq cōiugi flauie ad ſe accedētibꝰ vt ſobolē eis impetraret tā feliciter optatum obtinuit vt anteq̄ domū rediſſent pregnās mulier eſſet. Natū ergo puerū ꝛ Donanim noīatū Columbano in monaſterio parētes obtulerūt: ꝓ quo plures alios filios poſtmodū genuerūt. Theodoꝛicū regē de adulterio increpabat: eo ꝙ relicta regina natos de concubina procreabat: vnde ab eo ꝛ bꝛunichilde eiꝰ auia regi in crimine fauēte multas inſidias ꝛ perſecutiones perpeſſus de monaſterio ſuo eiectus eſt. Et in exilium actus ſepius reuocatur. Iterumq frequenter fugabatur pluriēſq periculo moꝛtis expoſitus diuina tandem virtute liberatus euaſit. Apud veſocienſe oppidum vbi a rege fuerat relegatus cōpeditos omnes de carceribus diuina virtute ſolutos eduxit. Et dum ad carceres per ſatellites repetuntur ad virum domini in eccleſia legenti confugiunt. Quo intrantes ſatellites ꝛ preſentem querentes videre non potuerunt et neminem abſolutoꝝ capere voluerunt. Tandem rex diuina vltione in ſua gente percuſſus: deiq timens iudicium columbanum ad pꝛopꝛia reuocauit. Cum apud Turonum pecuniam quam ſanctus pauperibus dare decreuerat fur expoꝛtaſſet et abbas ad ſepulchꝛum ſancti martini oꝛaret latro ſubito compunctus redijt et ablata reſtituit. In villa quadam pꝛope ſueuos gentiles quoſdam cuppam maximam. l. modioꝝ vino repletam deo ſuo libare volentes inuenit ꝛ in cuppam inſufflauit. Statimq cuppa per fruſta frangitur: et vinum effunditur et barbari conuertuntur. Dum fratres ad pomerium pro pomis deferendis miſiſſet illiq reuertentes vrſum ingentem poma rapiētem nunciaſſent. Sanctus per fratres vrſo mandauit vt aſſignatis ſibi quoꝛundam ramoꝛum pomis contentus exiſtat et reliqua fratribus dimittat. Quod fera deinceps adimplere curauit. Spiritu pꝛophetico plenꝰ clothario regi pꝛedixit ipſum in bꝛeui regna theoberti ꝛ theodoꝛici regum obtenturū. Quod vt pꝛedixerat ſic euenit. Nam oꝛta guerra inter eos de terris regnoꝝ in tubianenſi caſtro ambo adinuicem bellum cōmittūt ꝛ theobertus ſuperatur ꝛ captus ad bꝛunichildē reginam deſtinatur. Quem illa ſicut eidem regi dudū ſanctus columbanus pꝛedixerat clericū fieri fecit: ꝛ in monaſterium intruſit atq poſt modicum ipſum eadem regina occidi mandauit: ſicq theodoꝛicus regnum illius obtinuit. Sed poſt modicum tempus in vltioneꝫ iniurie ſancto viro illate theodoꝛicus iuxta meldenſe caſtrū flumine interijt ꝛ ſic clotharius vtrūq ipſoꝝ regnū acquiſiuit q̄ ꝛ theodoꝛici ꝓgeniē cūctā deleuit. Deinde vir dn̄i italiā petēs monaſteriū bobienſe conſtruxit ꝛ baſilicā antiquā ſemiruptā reparauit: ꝛ q̄ dū ꝓpter aditū arduū trabes ad edificiū de nemoꝛe excelſas plauſtris deferre nō poſſent v̄tute viri ſctī duo vel tres ex fratribus trabē quā vix quatuoꝛ boues trahere potuiſſent humeris leuiter deferebāt ꝓut vie anguſtia exigebat donec cenobiū oē perfectū eſt. Conſummato vero opere vir dn̄i poſt annū reuolutū feliciter in pace quieuit. xj. Kal. decēb. ibiq ſepultꝰ miraculis refulget.

De ſancto Columbano cōfeſſoꝛe. Cap. xcv.

Columbanꝰ aliꝰ fuit monachus cenobij luxouiēſis ex gr̄ie ſancti colūbani abbatis eiuſq diſcipulus qui ſimul cū eo ex hibernia egreſſus eſt. Hic ſctiſſime vite fuit cui ꝛ aues ꝛ beſtie ſicut ꝛ colūbano magno parebāt ꝛ ad eius imperium veniebant ſeq manibꝰ illiꝰ ac ſi eſſent catuli attrectari permittebant. Cum autē ſanctꝰ vir ad extrema veniſſet diebus pluribus febꝛe coꝛreptus vidit ad ſe virū ſplēdidū venientē qui ſibi dixit ꝙ tunc ipm̄ a coꝛpoꝛe educere non valebat eo ꝙ patris ſui preces ꝛ lachꝛyme ipſum impediebāt. Qđ ille audiēs ꝛ durꝰ deſiēs ſanctū colūbanū abbatē per nūciū accerſitū rogat vt tranſitū ſuum nō impediat eo ꝙ ſe ad vitam iturum nullatenus dubitabat. Cui ſctūs abbas coꝛpus dn̄icū obtulit illeq ſumpto pacis oſculo de licentia patris e carne migrauit. Sepultus in monaſterio luxouienſi vbi ꝛ īn miraculis viuit.

De ſctā Cecilia virgine ꝛ martyꝛe. Cap. xcvj.

Cecilia v̄go ⁊ mar

tyꝛ rome paſſa eſt ſub almachio vꝛbis prefecto tp̄e marci aurelij ⁊ cōmodi imperatorū q̄ ex nobiliſſimo romanorū gn̄e exorta ⁊ ab ipſis cunabulis in fide chriſti erudita abſcōditū ſemper xp̄i euāgeliū gerebat in pectore ⁊ nunꝙ̄ a colloquijs diuinis et oratiōe ceſſebat ſuāꝙ̄ v̄ginitatē ꝯſeruari a dn̄o exorabat. Cū aūt cuidaꝫ iuueni noīe valeriano deſpōſata fuiſſet ⁊ dies nuptiarū inſtituta eſſet illa ſubtus ad carnē cilicio induta deſuꝑ auratis veſtibꝰ tegebat ⁊ cantātibus organis illa in corde ſuo ſoli dn̄o decātabat: ⁊ biduanis ac triduanis ieiunijs orās ſe dn̄o cōmēdabat. Uenit igit̄ nox in q̄ cū ſpōſo ſuo ſuſcepit ſecreta cubiculi ſilētia. Quē cecilia alloquēs dixit ſe habere ſecretum qḋ ei cōfiteri vellet ſi ille iuratus aſſereret tota illud obſeruantia cuſtodire. Iurauit valerianꝰ illud nulla neceſſitate detegere. Tūc illa ait ſe angelū dei amatorē habere qui nimio zelo corpꝰ eiꝰ cuſtodiret aſſidue q̄ ſi ſentiret ꝙ ipſam ſpōſus eius amore polluto cōtingeret cōtra ipſuꝫ furorē ſuū exagitaret ⁊ ipm̄ occideret. Si aūt cognoſceret ꝙ illā ſincero amore diligeret: ipſum quoꝙ̄ ſicut ⁊ ipſam ꝑfecte amaret ⁊ gratiā ſuaꝫ ipſi oſtēderet. Ualerianꝰ nutu dei diuinitꝰ inſpiratꝰ reſpondit vt ipſuꝫ ſibi angelū oſtēderet quē ſi vere angelū dei ꝓbaret hortata ſibi faceret. Si aūt virū aliū diligeret vtrūꝙ̄ gladio feriret. Cui Cecilia ꝓmiſit vt ſi in vnū deum credere vellet ⁊ ſe purificari ꝑmitteret angeluꝫ videre poſſet imponens ei vt tertiū ab vrbe miliariū via apia pergeret ⁊ pauperes inuētos eleemoſynā petētes ex ꝑte cecilie ſalutaret eoſꝙ̄ rogaret vt ad ſanctū papaꝫ vrbanū eū adducerēt q: ad ipſuꝫ ſecreta quedā ꝓferēda haberet. Cui inuento omnia verba Cecilie indicaret: ⁊ ab eo purificatꝰ angelū rediēs cōtinuo videret. Tunc valerianus perrexit: ⁊ ſecūdū accepta ſigna inuenit ſanctū vrbanū papā intra ſepulchra martyꝝ latitātē. Cui valerianꝰ oīa cecilie verba expoſuit: illeꝙ̄ manus ad celū eleuās dn̄m bn̄dixit. Et ecce apparuit eis ſenior: niueis veſtibꝰ indutꝰ: tenens librū aureis literis ſcriptū: Quē videns valerianꝰ timens quaſi mortuꝰ cecidit: ſꝫ a ſene cōfortatꝰ ⁊ leuatus ſic legit. Unus dominꝰ: vna fides: vnū baptiſma ⁊c. qui cū a ſeniore interrogatꝰ: hec oīa ſe credere dixiſſet: ſtatim ſenior diſparuit: ipſeꝙ̄ a ſancto vrbano ep̄o baptiſma ſuſcepit: ⁊ rediens domū ceciliā in cubiculo cū angelo ſplēdente colloquētē inuenit. Quē videns valerianꝰ nimio terrore corripit: ſꝫ ab angelo ꝯfortatur. Qui duas coronas ex roſis ⁊ lilijs albētes in manu habebat: ⁊ vnā cecilie: alteraꝫ valeriano tradidit: quas de paradiſo dei eis delatas aſſeruit: ⁊ vt eas immaculato corpore cuſtodirent admonuit. Ualeriano quoꝙ̄ dixit: vt q: vtili caſtitatis cōſilio crediderat: qḋ cūꝙ̄ vellet peteret: ꝯtinuo a dn̄o obtinēdū. Qui rn̄dit: ꝙ nihil ſibi eſſet dulcius ꝙ̄ vnicus fratris germani eius affectꝰ: petēs vt frater eius tyburtiꝰ vna ſecū veritatē agnoſcere mereret̄. Angelus vero hec vti deo acceptiſſimū approbauit: ꝓmittēs ꝙ nō ſolum tyburtius in xp̄ꝫ crederet: ſed ipſi ambo cū palma martyrij ad dn̄m ꝑuenirēt. ¶ Cū aūt mane tyburtiꝰ ad ceciliā cognatā ingreſſus eā oſcularetur: odorē nimiū roſarū ⁊ liliorū ſenſiſſe ſe dixit: quibꝰ cōfortatꝰ admirabatur: vnde intēpeſtiuas roſas habuiſſent tp̄e ſbris. Ualerianus ergo ei reſpondit ꝙ coronas haberēt a dn̄o ſibi ꝑ angelū miſſas quas oculi ſui videre non poſſent: niſi credens ſe purificari permitteret. Qui cū valerianum interrogaſſet: an hec in ſomnijs: an i v̄itate talia audiret Ualerianꝰ reſpondit ꝙ vſꝙ̄ tūc in ſomnijs ambulauerat: ſed nūc in veritate manebat: ⁊ ꝙ hec oīa ipm̄ angelus docuiſſet: quē ⁊ ille videre poſſet ſi in xp̄m crederet: ⁊ idolis renunciare vellet. Cū aūt cecilia rōnibꝰ euidentiſſimis oīa idola eſſe inſenſibilia cōprobaſſet. ⁊ vitam futurā iſta ꝑſeculi feliciorē ⁊ magis glorioſaꝫ oſtēdiſſet: atꝙ̄ xp̄m dn̄m eidē euāgelizaſſet: ⁊ ad p̄dicationē eius tyburtius in xp̄m credidit: ⁊ a valeriano ad ſanctū papam vrbanuꝫ adductꝰ ſacrū baptiſma ſuſcepit. Qui poſtmodū angelos dei ſepius videbat: ⁊ oīa q̄ poſtulaſſet protinus obtinebat. Cū aūt vterꝙ̄ fratres eleemoſynis inſiſterēt: ⁊ ſanctoꝝ corpa quos almachiꝰ prefectus occidebat ſepulture traderēt: ambo ab ipſo prefecto detēti: ⁊ pro xp̄i noīe martyriū paſſi ſunt: vt dictū eſt ſupra in eorū paſſione. xviij. Kalēd. maij. ¶ Quibus perēptis: almachiꝰ eoꝝ facultates exquirens: ceciliam quaſi valeriani coniugē teneri p̄cepit: vt facultates eorum proderet ⁊ idolis immolaret. Sed virgo xp̄i mandatū eius preueniens: oīa que a ſanctis martyribꝰ ſibi relicta fuerant pauperibꝰ erogauit. Cūꝙ̄ ab apparitoribꝰ vrgeretur: vt aut ſacrificaret: aut ſententiā mortis acciperet: ⁊ illi vehementer flerent ꝙ puella tam decora ⁊ nobilis vltro ſe morti traderet: cecilia eis chriſti fidem predicare cepit: ⁊ omnes ad deū cōuertit. Ipſiſꝙ̄ a prefecto mortis inducias cecilie poſtulantibus: illa vrbanum ep̄m ad domū ſuā venire fecit: qui gordianum virum clariſſimum ⁊ oēs apparitores illos cum alijs pluribus numero quadringentis baptizauit. Qḋ audiens almachius ceciliam teneri fecit: ⁊ ſibi preſentari. Que dū ei preſentata xp̄m publice confiteretur: et idola omnia execraretur: iratus almachius iuſſit eam ad domuꝫ ſuaꝫ adduci: ⁊ die integro ac nocte flammis balnealibꝰ concremari. Que quaſi in loco frigido māſit. Ita vt nec vna pars membrorum eius ſaltem ſudoris ſigna laxaſſet. Quod audiens prefectus iuſſit illam in ipſo balneo decollari. Spiculator autem eaꝫ tribus ictibus in collo percuſſit: ſed tamē caput eiꝰ amputare non potuit. Et quia decretū erat ne quartā percuſſionem decollandus acciperet eā ſemineciem carnifex dereliquit. Cuius ſanguinē populi: qui ꝑ eaꝫ crediderāt lintheaminibus extergebant. Per triduū autē ſuperuiuens omnia ſua pauperibus tribuit: ⁊ omnes cōuerſos ad fidem vrbano epiſcopo cōmēdauit. Deinde ad chriſtum cum palma migrauit decimo kalendas decēbris. Cuius corpus ſanctus vrbanus inter ſuos collegas epiſcopos ſepeliuit: ⁊ domum eius: vt ipſa ei mandauerat eccleſiam cōſecrauit. ¶ Anno autem ſeptimo ludouici imperatoris Paſchalis papa corpꝰ ſancte cecilie ipſa reuelante dudum occultatuꝫ inuenit: aureis velatum veſtibus: ſanguine eius adhuc infuſis: ⁊ ipſuꝫ inter corpora ſanctorum tyburtij: ⁊ valeriani ⁊ maximi atꝙ̄ vrbani pape: in eccleſiā nomini virginis ſancte dedicatam tranſtulit: vt ait ſigibertꝰ in chronica.

¶ De ſanctis Theoniſto Tabra ⁊ Tabrata martyribꝰ.
Capitulum. xcvij.

Theoniſtꝰ epiſco

pus tabra ⁊ tabrata diacones ⁊ martyres apud ciuitatē altinēſem paſſi ſūt tp̄e Theodoſij īperatoris p̄mi. Qui ſanctꝰ ep̄s cū diſcipulis ſuis ꝓfatis: ⁊ ſancto albano coep̄o: ⁊ vrſo clerico: de q̄bꝰ dictū eſt ſupra i eorū paſſione. xj. kalēdas iulij a philippēſibꝰ egreſſus eſt ex inſula nauſia: tēpore p̄dicti impatoris: venerūtꝙ̄ romā ⁊ ibidē oratione facta mediolanū abierūt. Ibiꝙ̄ a ſancto ambroſio ep̄o ⁊ doctore: ⁊ p̄fato auguſto: tūc ibi degente: honorifice ſuſcepti ſunt: inde ad gallias p̄dicādo trāſierūt. Et cū ad auguſtā ciuitatē ꝑueniſſet ſanctus vrſus a paganis comprehenſus per multa tormentorū genera martyriū paſſus eſt. Theoniſtus vero cum ceteris venit ad regem roſimūdū chriſtianuꝫ: qui miſit eos ad paulinum ep̄m treuerēſeꝫ. Indeꝙ̄ cū nauigio magūtiam adierūt: vbi dum predicaret albanus a gētilibus tēt: ⁊ flagellis ceſus nouiſſime gladio capite truncatus eſt. Theoniſtus autem cuꝫ tabra ⁊ tabrata multa cede mactati: in naui perforata miſſi ſunt. Qui deo duce cū naui ad portū quendā incolumes peruenerunt. Dumꝙ̄ veſtimenta eorū madefacta ſiccarēt: a gothis iterum capiuntur: ⁊ in eadē naui perforata remittuntur: alto ꝙ̄ pelagio iterū propeliunt̄. Sꝫ dei virtute reſtaurata nauicula: ſancti iterū ſine periculo ad litꝰ perducunt̄. Qui diuina admonitione deuenerūt altinū. Et dum oderentū perueniſſent: ⁊ xp̄m dn̄m predicarent: a paganis detenti ⁊ extra ciuitatē educti verberibus afflicti ſunt. ¶ Dum aūt eſſent in pōte: ⁊ theoniſtus genibꝰ flexis oraret: genua ipſiꝰ vti in cera molli dexa ſunt: quorū veſtigia ibidē vſꝙ̄ in preſens apparent. Inde a gētilibꝰ dimiſſi: altinū deuenerūt: ibiꝙ̄ iterum ab infidelibus comprehenſi: capitalē ſententiam exceperūt. Corpora vero truncata ſurgētia: capita ſua manibꝰ proprijs ſumētia portauerunt: ⁊ inter eridanū ⁊ ſilerē ea depoſuerunt: vbi ⁊ a fidelibus tumulata ſunt Paſſi ſunt aūt. x. kalendas decembris.

¶ De ſctō Clemente primo papa ⁊ martyre.
Capi. xcviij.

Clemens papa et

martyꝛ huiꝰ noīs primꝰ natiōe romanꝰ ex patre Fauſtino de regione celiomōte clero romano pōtifici in ep̄atu ſucceſſit: ſedit annos nouem: mēſes duos: ⁊ dies. x. Hic cōſtituit canonē ſuꝑ euchariſtiā decantari: ⁊ vt ep̄s electiōe cleri ⁊ laude ppl̄i cōſtitueretur: ⁊ vt cathedra ep̄alis i eminētiori loco ſtatui debeat: ī qua reſidēs ep̄s oēs poſſit circumſpicere: ⁊ ab oībꝰ circumſpici. Cōſtituit etiā: vt baptizatus ꝙ̄ citiꝰ poteſt confirmet̄: ⁊ ne ſit perfecte chriſtianus: qui cōfirmationem nō neceſſitate ſed incuria ac volūtate omitteret. Hic etiaꝫ fecit ſeptem regiones diuidi notarijs: qui geſta martyrū ſolicite ⁊ curioſe vnuſquiſꝙ̄ per regionē ſuam diligenter perquirerēt. Hic enim quamuis a beato petro electus eſſet: vt ſupra dictum eſt in paſſione ſancti petri. iij. kalen. iulij. Timēs tamē ne talis conſuetudo errorē in eccleſia dei induceret linum ⁊ cletum ante ſe pontificari coegit. Et ſic clemens primus fuit poſt petrum ꝑ electionē: tertius vero per gradum. Qui ita morum ornamento pollebat: vt iudeis ⁊ gentilibꝰ: ac etiam chriſtianis omnibus complaceret. Singularuꝫ inopes regionuꝫ ſcriptos habebat: ⁊ quos baptiſmo nuper mūdatos nouerat: non ſinebat publice fieri mendicitati ſubiectos. Cum itaꝙ̄ flauiam domitillā virginem nepotē domitiani imperatoris ſacro velamine conſecraſſet: de qua ſupra dictuꝫ eſt in eius paſſione nonis maij. Et theodoram vxorem ſiſinnij amici nerue imperatoris ad fidem conuertiſſet: ⁊ in caſtitatis eam propoſito cōfirmaſſet. Siſinnius zelo ductus: eccleſiam poſt ſuā vxorem occulte intrauit: volens ſcire propter quid ipſam eccleſiā frequentaret. At vbi a ſancto clemēte oratio fuſa eſt: ⁊ a populo. Amen reſponſum eſt. Siſinniꝰ cecus ⁊ ſurdus ſtatim efficitur. Qui dum pueris ſuis mandaſſet: vt ei manum dentes foras educerent: pueri per totā eccleſiā gyrantes eū ducebāt: nec ianuas inuenire valebant. Quod videns theodora primū quidem ab eis declinauit: putās ꝙ vir ſuus eam agnoſcere poſſet: poſtmodū autē ab eis didicit: quid hoc eſſet. Tunc illa pro viro ſuo in orationem ſe dedit: ⁊ poſtmodum pueris ſuis mādauit: vt ſecuri a modo exirent: ⁊ dominum ſuum domum adducerent. Cunꝙ̄ illi abijſſent theodora clementi quid factū fuerat expoſuit. Ad quē ſanctus rogatu theodore venit: ⁊ ipſum apertis oculis nihil videntem neꝙ̄ audientem inuenit: ⁊ cum pro eo oraſſet ille auditū ad lumē recuperauit. Et videns clementem iuxta coniugem ſtantem zelo ductus amens efficit̄ ⁊ ſe magicis deluſuꝫ artibꝰ arbitrat̄: p̄cepitꝙ̄ ſeruis ſuis: vt clementem ⁊ clericos eius funibus ligatos traherent. Ad illi columnas et ſaxa vincientes trahebant: ⁊ tam ipſi quam ſiſinnius clementem et eius clericos ſe trahere putabant. Clemens vero eis dicebat vt quia ſaxa deos exiſtimabat ſaxa trahere meruerat. Sicꝙ̄ vna cum clericis ſuis inde diſceſſit: ⁊ theodora pro viro in oratione perſeuerauit. Cui beatus petrus apoſtolus apparuit: ⁊ per eius orationem virum eiꝰ ſaluandum eſſe promiſit. Statimꝙ̄ ſiſinnius cōuertitur: ⁊ vna cū vxore caſtitatē profitetur: accerſito quoꝙ̄ clemente ab eodem in fide inſtruitur: ⁊ cum trecentis. et tribus de domo ſua baptizatur. Unde ⁊ poſtmodum per ipſum ſiſinnium multi nobiles ⁊ amici nerui imperatoris in domino crediderunt. ¶ Tunc comes ſacrorum pecuniā multis dedit ⁊ contra clementem ep̄ꝫ ſeditionem in populo excitauit. Cuius occaſione Mamertinus vrbis prefectus clementē quamuis inuitꝰ tenuit: ⁊ imperatori traiano de eo ſcribēs: reſpōſum accepit ꝙ aut ipſum ſacrificare compelleret: aut in helleſpōti inſulam ipſum in exilium mitteret. Prefectꝰ autem ei cōpatiēs: lachrymas ꝓ eiꝰ exilio fudit ⁊ nauem ei cū omnibus neceſſarijs delegauit. Quē multi de populo in exilium ſecuti ſunt. Ueniens igitur clemens ad inſulam pluſquā duo milia chriſtianorū ibidē inuenit: iam dudū ad ſecūda marmora damnatorum. Quem illi cū lachrymis excipiētes: ab eo dulciter cōfortati ſunt. Et cuꝫ ab eis didiciſſet ꝙ a ſexto miliario aquā in ſuis humeris deportarent: orationē pro eis fudit: omneſqꝫ orare precepit: vt qui in deſerto ſinai aquam de petra produxerat: confeſſoribꝰ ſuis in ipſo loco fontis venas aperiat. Et circumſpiciens vidit agnum ſtantem: dextroqꝫ pede erecto quaſi locū ep̄o oſtendētē. Quē xp̄m eſſe intelligēs: ad locū perrexit: ⁊ in nomine trinitatis ibideꝫ fodi precepit. Sed cum nullus locum in quo agnꝰ ſteterat cōtingeret: ipſe accepto breui ſarculo: leui ictu ſaxum ſub agni pede percuſſit. ⁊ ſtatim fons inde magnꝰ erupit: ⁊ vſqꝫ in preſens in flumē excreſcit. Ad qḋ miraculum multi confluxerūt: ⁊ pluſquam quingenti ab eo baptiſma ſuſceperunt. Et idolorum templa deſtruentes per totam prouinciam intra annum. lxxv. eccleſias edificauerunt. ¶ Poſt annos vero tres imperator traianus hoc audiens quendam ducem nomine aufidianuꝫ illuc miſit: qui chriſtianos examinare cepit. Et dū libēter oēs mori cōſpiceret multitudini ceſſit: ⁊ ſolum clemētē tenuit: ligataqꝫ in collo ipſius ancora: eum in medio mari precipitari mādauit: ne chriſtiani corpus eiꝰ poſſent ſepelire: ⁊ ipſum pro deo colere. Stante aūt omni multitudine iuxta litus: phebus ⁊ cornelꝰ eius diſcipuli orare ceperunt: vt dominꝰ eis oſtenderet martyris ſui corpus. Et cōtinuo mare per tria miliaria recedente omnes per ſiccum ingreſſi. inuenerūt in modum templi marmorei habitaculum a deo paratum: ⁊ ibi in arca ſaxea corpus ſancti martyris poſitū ⁊ ancoram iuxta eum. Reuelatum eſt aūt diſcipulis ne corpꝰ ipſius inde amouerent. Omni vero anno tp̄e paſſiōis eius per ſeptē dies mare ad tria miliaria recedebat et ſiccū iter ad corpus eiꝰ venientibꝰ tribuebat. Quod ꝑ annos pluſquā ducētos durauit. Paſſus eſt autem. ix. kalē. decēbris. Hic fecit ordinatiōes duas ꝑ mēſem decembris p̄ſbyteros. x. diacones. ij. ep̄os ꝑ diuerſa loca numero. xv. ⁊ ceſſauit ep̄atus dies. xxiij. ¶ Hic plures libros chriſtiane religionis ſcripſit. Compoſuit eniꝫ librum hiſtorie ſcholaſtice: quem quidam itinerarium vocant. Scripſit ex perſona romane eccleſie ad corinthios epiſtolam valde memorabilē: ⁊ illi que ſub beati pauli apoſtoli noīe ad hebreos ſcribit: ſtilo ⁊ ſenſibus valde cōforment. Fertur ⁊ alia ex eius nomine diſputationem petri ⁊ apionis continēs: quā euſebius in. iij. eccleſiaſtice hiſtorie redarguit. Sed ⁊ tertiā eiuſdē clementis fuiſſe a nonnullis traditū eſt. Scripſit ⁊ alias duas epiſtolas que catholice nominant̄. Hec Hieronymꝰ libro de viris illuſtribꝰ. ¶ Leo ep̄s oſtienſis tradit ꝙ tem

pore michaelis imperatoris cõſtantinopolitani quidā philippus ſacerdos cerſonā veniens: de his q̄ narrant in hiſtoria clemētis de maris aperitiõe habitatores interrogauit: qui nihil de hoc ſcire ꝓfeſſi ſunt: eo ꝙ aduene pluſquā indigene erāt. Siquidē miraculū illuc iam diudū ob habitantiū culpam ceſſauerat: ⁊ ob incurſum barbaroꝝ templū deſtructū fuerat: ⁊ arca cũ corpore marinis fluctibꝰ obruta. Tūc aſſumpto epõ georgie ciuitatis: cū clero ⁊ populo acceſſerūt ad inſulā ī qua putabāt eē martyris corpꝰ: vbi diuina reuelatione fodientes corpus inuenerūt: ⁊ encorā cum qua fuerat in mare proiectum. Quod cerſonam deportantes ibidem ſepelierunt. Tempore vero nicolai pape primi corpꝰ ipſum a ſancto cyrillo ſclauorum epiſcopo inde ſublatum ⁊ romam delatum: atq; in eccleſia eius nomine fabricata recõditū eſt: vbi reqēſcit miraculis clarēs.

¶ De ſancta Felicitate martyre.
Capi. xcix.

Felicitas martyr rome ſub antonio ꝑncipe paſſa eſt agēte publio vrbis ꝑfecto. Hec fuit mater ſanctoꝝ ſeptē fratrū martyrum: de quibꝰ ſupra in eoꝝ paſſione dictū eſt. vj. idus iulij. Quos oēs vna cū matre ad ſuggeſtionē pontificum idoloꝝ antoninꝰ imperator decētos Publio vrbis prefecto tradidit: ad deoꝝ ſacrificia compellēdos. Cū aūt felicitas nec blandimētis allici: nec terroribꝰ frāgi poſſet quin potiꝰ filios vt in chriſti confeſſione perſiſterent hortaretur. Iuſſit eã prefectus alapis cedi: deinde in carcere per mēſes quatuor ⁊ dimidiū macerari. Filios autem ipſiꝰ oēs ſingulatim vocatos ⁊ ſacrificare nolētes ꝑ diuerſa ſupplicia iuſſit interimi: vt ſuperiꝰ de eis dictū eſt. Felicitatē vero poſt dictū terminū eductā in perſeuerantia xp̄iani nominis fecit decollari nono kalēdas decembris. Cuius corpꝰ a xp̄ianis iuxta filioꝝ corpora rome ſepultū eſt. Hāc bertā mulierē vocat gregorius pluſq̄ martyrem: q2 fuit octies martyr. Paſſa eſt enĩ ſepties in. vij. filijs: ⁊ octauo in corpore proprio.

¶ De ſancta Fauſtina regina ⁊ martyre.
Capitu. c.

Fauſtina regina apud alexandriam paſſa eſt ſub maxentio principe. Que cũ eſſet ipſius ceſaris vxor a beata Katherina ī carcere detenta: vna cũ porphyrio principe militie conuerſa eſt: vt dicetur infra in paſſione katherine. vij. kalendas decembris. Sicq; in chriſtū corde credens per dies plurimos ſecretius chriſtianitatem occultauit. Cũ autem vidiſſet miraculū qualiter angelus domini de celo veniēs rotas gladijs circunſeptas diuellendo diſſipaſſet: ⁊ beatam dei virginē a tam duro mortis periculo liberaſſet. Regina que vſq; tunc ſe celauerat: ad imperatorem deſcendit: ⁊ de eius duritia ipſum conſtantius increpauit. Et cum ſe chriſtianam diceret: ⁊ ſacrificare contempſiſſet. Maxentius ira repletus iuſſit eam extractis prius mammillis decollari. Que dū ad martyrium duceretur: katherinam rogauit vt pro ſe dominum precaretur. Quã illa in domino cõfortauit: ⁊ ad paſſionem conſtantius animauit. Miniſtri igitur fauſtinam tollentes: eamq; extra ciuitatem educētes mãmillas ipſius haſtilibus ferreis euellunt: ⁊ poſtmodū ei caput precidunt. Cuius corpus porphyrius rapiens ſepeliuit. ix. kalendas decembris.

¶ De ſancto Chryſogono martyre.
Capi. cj.

Chryſogonꝰ martyr apud aquileiā paſſus eſt ſub dioclectiano imperatore. Qui apud vrbē in vinculis cõiectus ſancte anaſtaſie alimonijs fouebatur. Que non ſolū ei: ſed etiam alijs xp̄ianis in carcere detētis neceſſaria ſolicite miniſtrabat. Unde hac occaſione vir eiꝰ publius gētilis anaſtaſiā in arctiſſima cuſtodia recluſit: ita vt etiam ei alimoniā denegaret. Ipſa autē chryſogono epiſtolas amaritudinis ſue narratiuas deſtinabat: ille vero cõſolatorias remittebat. Sed interea vir in legationē ad ꝑſidē miſſus anaſtaſie cuſtodiā triplicauit: ita vt lucē ipſã et victū ei negari iuſſiſſet: vt ſic ipſa fame tabefacta deficeret: ⁊ ille oīa facultatū eiꝰ ſoꝰ ꝑmaneret. Que cū ſe putaret deficere a beato chryſogono ꝑ epl̄as cõfortatur: vt ſperās in xp̄o celerē eiꝰ miſericordiā preſto let. Interea poſt dies paucos vir eiꝰ apud ꝑſidē moritur: ⁊ ipſa de carcere liberatur: q̄ iterū carceres viſitare cepit ⁊ xp̄ianis pauperibꝰ ſubuenire. ¶ Cū ergo imperator dioclectianꝰ apd̄ aquileiā reſiderēt: epl̄as romā ſcripſit: vt oēs xp̄iani vincti deberent interfici: ⁊ ad ſe ſolo chryſogonum deſtinari. Cui cū ſibi ꝑſentato ꝑfectura dignitatē ⁊ gñis ſui cõſulatū offerret: tātū vt diis ſacrificaret illeq; oīa ſimulachra demonū thecas affirmaret. Iuſſit eū Dioclectianꝰ duci ad aquas gradatas atq; ibidē decollari. Corpꝰ autē eiꝰ ad litꝰ iactatū eſt iuxta poſſeſſionē que dicit ad ſaltꝰ: caput vero in mare proiectum. Zoilus autē preſbyter ſancti chryſogoni corpꝰ collegit: ⁊ in domo ſua in loco ſubterraneo poſuit: cui ꝑ reuelationē indicatū eſt quo caput martyris mare iactaſſet: Pergēs ergo ad egrotere: ita illud inuenit: quaſi eadem die fuiſſet abſciſſum: quod auferens corpori ipſiꝰ compaginauit. Paſſus eſt autem ſanctus martyr. viij. kalendas decembris.

¶ De ſancto Creſcentiano martyre. Cap. cij.

Creſcentianꝰ martyr rome paſſus eſt ſub maximiano filio diocletiani imperatoris: agente carpaſio vicario. Qui maximianus creſcētianū clericū cū ſanctis cyriaco: largo ⁊ ſmaragdo detinuit: oẽſq; carpaſio vicario puniēdos tradidit ſicut dictū eſt ſupra in paſſiõe ſanctorum cyriaci ⁊ ſocioꝝ. vi. idus auguſti. Cū ergo carpaſius oēs ꝑdictos martyres decollaſſet: ⁊ creſcentianū diudū in cuſtodiam detinuiſſet: ipſum tandē eductum ⁊ idolis immolare nolentem: iuſſit in equuleo ſuſpēdi ⁊ fuſtibus cedi: atq; vnguibus ferreis crudeliter lacerari. Et cū in his deo gratias ageret: ꝑcepit flammas ad latera eius apponi. Et cum diu incendio conſtrictꝰ vreretur emiſit ſpiritum. Cuius corpus in platea ante templum palatij iactatum a ioanne preſbytero noctu recollectum: ⁊ in cimiterio priſcille via ſalaria in arenario ſepultum eſt. viij. kalendas decembris.

¶ De ſanctis Porphyrio ⁊ ſocijs martyribus.
Capitu. ciij

Porphyrꝰ martyr cum ſocijs ſuis videlicet militibus ducentis apud alexandriam paſſus eſt ſub maxētio ceſare. Hic cū eſſet princeps militie imperatoris: a regina fauſtina rogatꝰ eã ad beatā katherinā in carcere detētā nocte quadā adduxit ⁊ videns mirabilia que in carcere fiebāt apud virginē vna cū ꝑdicta regina chriſti fidem

ſti fidē percepit: vt dicetur infra in paſſione ipſius virginis. viij. kalendas decembris. Cū aūt regina ꝓ chriſti noīe paſſa eſſet. Porphyrꝰ corpꝰ eius rapiēs ſepeliuit: vt ſupra dictū eſt in paſſione fauſtine. viij. kalend. decēbris. ¶ Sequenti vero die dū de corpe regine queſtio fieret: ⁊ multos propter hoc ad ſupplicia pertrahi maxētiꝰ iuſſiſſet. Porphyrꝰ ꝓrumpēs in mediū exclamauit ꝙ ipſe eſſet qui chriſti famulā ſepeliſſet: ⁊ chriſti fidē ꝑcepiſſet. Et cū oīa q̄ cõtigerant: ſuis cõmilitonibus ducentis numero retuliſſet: illi ſimiliter diuinitꝰ compuncti ſe chriſtianos eſſe velle dixerunt: ⁊ vna cũ ſuo principe ſe mori paratos obtulerunt. Tunc ceſar furibūdus eos omnes precepit vna cū Porphyrio decollari: ⁊ corpora eorum canibus deuoranda dimitti: q̄ tamen a chriſtianis nocte collecta ⁊ extra muros ciuitatis ſunt tumulata octauo kalendas decembris.

¶ De ſanctis Flora ⁊ Maria virginibꝰ et martyribus
Capitulum. ciiij.

Flora ⁊ maria virgines apud cordubam ciuitatem hiſpanie paſſe ſunt: que primo diuturnos carceres pro chriſti nomine paſſe: multaq; famis ⁊ inedie maceratione afflicte: nouiſſime autem gladio intercmpte coronam martyrio perceperunt. viij. kalendas decēbris. Hec Ado.

¶ De ſancta Katherina virgine ⁊ martyre. Capitulū. cv.

Katherina virgo ⁊ martyr apud alexandriam ciuitatem paſſa eſt ſub maxētio imperatore. Hec enĩ coſti regis alexandrie filia vnica in eius decrepita etate nata: puella admodum ſpecioſa intra annū. xviij. oībꝰ liberalibus ſtudijs imbuta eſt quā pater moriens ſuccetricē in regno reliquit. Cū aūt patre defuncto a quodā maximo principe in cõiugiū peteret: ⁊ ipſa de hoc a matre inſtantius pulſaret: virgo adhuc gentilis: ſuperba mente denegabat: dicēs ꝙ neminē vnquā in vnū aſſumeret: niſi eũ vt ipſa nobilis: ſpecioſus: diues: ac ſapiēs eſſet. Sed dū princeps ille amore virginis captꝰ inſtaret: cõminās ciuitatē alexādriā inuaſurū: niſi eā mater ſibi traderet ⁊ mr̄ ex hoc nimiū formidaret: rogauit filiā vt quēdam eremitā xp̄ianū atq; ꝑſbyterū virū boni ↄſilij ⁊ prudētie famoſum extra vrbē habitatē adiret vt ſuꝑinde ↄſiliū eiꝰ requireret ⁊ audiret. Sperabat enĩ mater cū eſſet xp̄iana: vel filiā ad coniugiū inducēdã vel ſaltē huius occaſione ad fidē chriſti cõuertēdā. Nā puella philoſophoꝝ ſtudijs dedita chriſtū cõtēnebat: nec de eo a matre quicquā audire volebat. Cū ergo mater ⁊ filia ad eremitam veniſſent: illeq; ad preces matris virginē de coniugio pulſaret: ⁊ ipſa eadē ei que matri dixerat reſpondiſſet eremita ſpiritu dei tactus: eidē ꝓmiſit quod ſponſum ei dare volebat nec dū ei ſimilē ſꝫ ipſã ⁊ creaturã quālibet in oībꝰ excedētē. Quē dū puella ſibi oſtendi petiuiſſet: ille tabulā pictā eidem tradidit deferēdā: in qua erat imago deuota virginis chriſtū puerū baiulātis: dixitq; virgini illas eſſe imagines ſponſi ⁊ genitricis: q̄s ſi deuote oraret ſe ab ea videri permitteret. Virgo aūt reuerſa dū nocte illa ante tabulā orās aliquātulū obdormiſſet: vidit in ſomnijs cū matre virgine chriſtū vltra oēm pulchritudinē ſpecioſum. Cui dū dei genetrix Katherinā offerret in ſponſã: chriſtꝰ eã repudiauit: eãq; nõ eſſe pulchrā aſſeruit. De quo dū virgo excitata ⁊ iā amore ſponſi capta triſtaret ad mortē: facto mane matrē vocauit: ⁊ concita ſecū ad eremitā acceſſit: cui oīa viſa expoſuit. Quā ille de

chriſti fide plenius informauit: ⁊ cõuerſam baptizauit ꝓmiſſione ei ꝓculdubio facta ꝙ ſpõſo amato eſſet grata. Cū igit virgo rediſſet ⁊ ꝓſtrata añ iconā obdormiſſet. Iterū eidē mr̄ cū filio ſole ſplēdidior: ⁊ cetu angeloꝝ appuit: mr̄ filio ſponſã obtulit. ⁊ ipſe eā vti pulchrā ⁊ decorā ac purificatā accepit: eamq; celeſti anulo ſubarrauit. Excitata virgo anulū ſibi in digito reperit ⁊ mr̄i ſue cū gaudio oſtēdit ⁊ viſa retulit: ſicq; deiceps xp̄i amore ſuccēſa: mūdi põpas ↄtēnere cepit. In palatio tñ diuitijs ⁊ pueris pleno ꝑmãſit: donec mater a ſeculo migrauit. ¶ Cū aūt maxentiꝰ imꝑator oēs tā diuites quā pauperes ad alexādriā cõuocaſſet: vt idolis immolarent: ⁊ chriſtianos nolētes immolare puniret: katherina cū eſſet in palatio audiēs animaliū diuerſorū mugitꝰ: ⁊ cātātiū plauſus: miſſo illuc nūcio inquiri iuſſit celeriter quid hoc eſſet. Qđ cū didiciſſet: aſſumptis ſecū aliquibus de palatio ſigno crucis ſe muniēs illuc acceſſit. Ibiq; multos chriſtianos metu mortis ad ſacrificia duci cõſpexit. Que vehementi dolore cordis ſauciata ad imperatorē ſe audacter ingeſſit: nullãq; ei ſalutationē premiſit. Sꝫ ſtans ante ianuā tēpli ꝑ varias cõcluſiones ſyllogiſmorū: allegorice ⁊ philoſophice multa cū ceſare diſputauit. Deinde ad cõmune colloquiū rediēs: ipſum cõfidenter redarguit ꝙ incaſſũ tātā multitudinē cõgregaſſet ad colendā ſtultitiam idoloꝝ: veriq; deū celi ⁊ terre atq; creaturarū omniū creatorē eſſe cõprobans: chriſtū dei filiū incarnatũ et paſſũ atq; in celis glorioſũ aſcendiſſe cõſtāter ꝑdicauit. Et cū ſapienter plurima diſputaſſet. ſtupefactꝰ ceſar ad hec reſpondere nõ valens: eam rogauit vt ſacrificiū ſuū cõpleri ſineret: ⁊ poſtmodū ei reſpõſa daret: precepitq; eā ad palatiū duci ⁊ cū diligētia cuſtodiri: admirans eius prudentiā ⁊ corporis elegātiā. ¶ Veniens ergo ad palatiū imperator eā ſibi preſentari iuſſit: ⁊ ipſã de eius ꝓgenie requiſiuit. Que reſpondit ſe filiā regis coſti fuiſſe: ⁊ in purpura natā ac liberalibus diſciplinis pleniter inſtructā eſſe: omnia tamē propter chriſtū cõtēpſiſſe: deos aūt quos imperator colebat nec ſe nec alios iuuare poſſe. Cū aūt ꝑ multa poetarū exempla: ⁊ philoſophoꝝ argumenta deos gentium apertis rationibus cõfutaret: plurimaq; cū ceſare diſputans ipſũ in oibus viciſſet: vidēs ille ꝙ eiꝰ ſapiētie obuiare nõ poſſet: mandauit ꝑ literas vt oēs rhetores ⁊ phī de circūſtātibꝰ regionibꝰ ad alexandriā feſtinarent diuerſa munera recepturi ſi concionatricē virginē ſuperarent. Adducti ſunt igitur de diuerſis partibꝰ quinquaginta oratores: qui oēs mortales in mūdana ſapientia excellebāt. Quibꝰ interrogantibꝰ cur de remotis illuc partibꝰ vocati fuiſſent: ⁊ cauſam coꝝ cõuocationis didiciſſent: deridentes quod vnius mulieris occaſione tanta illuc ſapientia cõueniſſet puellā ad ſe adduci iuſſerūt: vt ſua temeritate conuicta: nunquā ſe ſapientes vidiſſe cognoſceret. Que cū certamē ſibi imminēs audiſſet domino ſe cõmēdauit. Quā angelus in chriſto cõfortauit: ⁊ vt conſtanter ſtaret admonuit: quia nedū ab illis vinci nõ poſſet: ſed etiā illos victos ⁊ cõuerſos ad palmam martyrū deſtinaret. Cū ergo coram oratoribus adductā fuiſſet: ⁊ cū eis ſapiētiſſime diſputaſſet ac deos apertiſſime demones aſtruxiſſet: obſtupefacti ⁊ illi quid dicerēt non habentes: muti penitus ſunt effecti. Tunc imperator furore repletus eos redarguit. ꝙ ſic turpiter ab vna puella ſe vinci permitterent: vnꝰ autem magiſter alioꝝ ſic reſpondit ꝙ licet nullꝰ adeo ſapiens ante eos nunquam ſtare potuiſſet: tamen ipſa puella in qua dei ſpiritus loquebatur: ſic eos in admirationē conuerterat: vt cõtra chriſtum aliquid omnino dicere neſcirent aut penitus formidarent. Et cum omnes vna voce eadem aſſererent. Iratus imperator omnes in medio ciuitatis cremari mandauit: de quibus ſupra in eorum paſſione dictum eſt idibus nouēbris. ¶ Poſt hec imperator virginem chriſti ad ſacrificia inuitare cepit; promittens ei ꝙ poſt reginam in

palatio ipſius ſecunda vocaretur: imagine illius fabricata a cunctis vt dea veneraretur. Cui cū virgo dicceret: vt talia nefanda loqui deſiſteret: ⁊ chriſtum dn̄m ſe adorare dixiſſet. Juſſit eā impator ſpoliatā ſcorpionibus cedi: ⁊ ceſaꝫ in obſcurū carcerē recipi: ibiqꝫ dieb⁹. xij. fame cruciari. Rege autē extra regionis cōfinia ex cauſa procedente: regina nomine fauſtina maxētij vxor nimio virginis amore ſuccenſa: cū principe militū nomine porphyrio: dato cuſtodibus precio media nocte ad carcerē properauit. Uiderūtqꝫ carcerē mirabili claritate fulgentē: ⁊ angelos plagas virginis perungētes. Quibus katherina eterna gaudia p̄dicauit: ⁊ ad fidem cōuertens martyrij coronā eis predixit. Sicqꝫ eorum vterqꝫ ad pedes eius procidit: ⁊ porphyrius cū ducentis militib⁹ fidem recepit. Interea chriſtus per columbā de celo miſſam celeſti cibo virginē refouit. Deinde cū multitudine angelorū ⁊ virginū ei apparuit: ⁊ vt cōſtans eſſet blando colloquio confortauit. ¶ Rediens aūt imperator eam ſibi preſentari iuſſit: ⁊ videns ſplendidam quā tanto ieiunio exiſtimabat afflictam: cuſtodes torqueri volebat. q: eos ei miniſtraſſe putabat. Illa vero ſe a chriſto celitus enutritā phibebat. Et cum ſuadente maxentio illa omnino dijs īmolare recuſaret ⁊ ex hoc ceſar nimiū fureret. Prefectus quidā ei ſuaſit vt intra triduū quatuor rotas ſerris ferreis ⁊ gladijs circumſeptas prepararet: vt tā terribile tormentū puelle membra diſſecaret ⁊ ceteros chriſtianos terreret: qꝺ ⁊ factū eſt. Tūc virgo beata dominū exorauit. vt ad cōuerſionē circūſtātis populi ipſaꝫ machinā diſſiparet. Et ecce angelus domini molē ipſam tanto impetu diuellendo cōcuſſit qꝺ quatuor milia gentiliū interemit. Quo miraculo paganorū multitudo ꝯuerſa ē. Regina aūt fauſtina: q̄ vſqꝫ tūc ſe occultauerat: deſcēdit ⁊ impatorē de tāta duritia icrepauit. Propter qꝺ ab ipō detēta ⁊ xpiana ꝓpterea: ab eodē martyrizata ē vt dictū ē ſupra in ei⁹ paſſiōe. ix. kal. decēb. Sꝫ cū porphyri⁹ corp⁹ regine ſepeliſſet: ex hoc cū ducētis militib⁹ ſe xpianū cōfeſſus eſſet iubente eodē impatore ipſe cū dictis militib⁹ decollant̄ vt ſupra dictū eſt in eorū paſſione. viij. kalendas decembris. ¶ Deinde imperator katherinā aduocans eidem ꝓpoſuit vt aut ſtatim dijs ſacrificaret: aut caput amitteret. Sed cum ſacrificare renueret: decollari iubetur. Ducta igitur ad locū paſſionis cū lachrymis orauit: ⁊ xpm ſpecialiter pro ſe in quacūqꝫ neceſſitate inuocātib⁹ exorauit. Factaqꝫ eſt ad eā vox de celo: qꝺ ei celi ianua aperta eſſet: ⁊ qꝺ in ſuis petitionib⁹ exaudita fuiſſet. Cū aūt decollata foret de eius corpore pro ſanguine lac emanauit. Cuius corp⁹ ab angelis per aera ſubleuatū: ⁊ itinere dierū viginti ad montē ſynai in momēto deuectū ibiqꝫ honorifice tumulatū eſt. vij. kalend. decembris. Ex cuius tumulo oleuꝫ indeſinenter emanat quod cunctorum debilium membra ſanat.

¶ De ſancto Mercurio martyre. Cap. cvj.

Mercurius marty: apud ceſareā capadocie paſſus ſub decio ceſare: cuius tpe dū barbari romanorum fines inuaderent. Decius cū multis militib⁹ ꝯtra eos bellaturus ꝓcedit: inter quos erat mercurius miles. Cū aūt aliquātulū certaſſent ſe ſubtraxerūt. Tūc apparuit vir q̄daꝫ ſplēdid⁹ mercurio militi dicēs ſe miſſum eſſe a deo ad eū in bello iuuādū: deditqꝫ ei lāceaꝫ qua barbaros ꝓſtrandos ꝓmiſit: ⁊ vt habita victoria dei ſui recordaretur: admonuit. Initoqꝫ prelio mercurius eadē lācea regē ipſorū occidit: alioſqꝫ multos ex hoſtib⁹ ſtrauit. Qꝺ barbari vidētes in fugā cōuertūtur: ⁊ a romanis expugnāt̄. Deci⁹ aūt poſt triūphum mercuriū accerſiuit ⁊ interrogauit eū q̄s eſſet: cui⁹ virtute victoriā ipē obtinuiſſet. Qui reſpōdit ſe genere ſcythaꝫ ortū armenia: patre gordiano ꝓgenitū: ⁊ a cunabulis philopatorē a militib⁹ mercuriuꝫ nominatū: ex militia que marchia nuncupat̄. Decius ergo ipſū exercit⁹ ſui principē cōſtituit. Cū aūt romā cū decio reuerſus eſſet. Angel⁹ iterū ei ꝑ ſomniū apparuit: ⁊ excitauit: ipm q̄ꝫ de negligentia quā circa verū deū cognoſcendū percepta victoria habuiſſet: acriter increpauit: ⁊ niſi cōuerteretur minas ſubiūxit atqꝫ diſparuit. ¶ Mercurius autē ex dictis angeli ad fidem conuerſus idola abhorrere cepit ⁊ baptiſmū latenter ſuſcepit. Et inuitat⁹ ab imperatore vt ſecū ad ſacrificādū accederet: tertio venire cōtempſit. Poſt imolationē vero eū accerſitū interrogauit: cur ad ſacrificandū venire contēpſerit. Ipſe aūt chlamidem expoliatā ⁊ cingulū ſolutū ceſari reſtituit ſeqꝫ xpianū viua voce profeſſus eſt. Tūc ceſar ipm in carcerē mitti fecit: vbi angelica viſitatione cōfortatus eſt. Inde eductus eſt: ⁊ q̄ deos omnes confutaret: pronus extendit: ⁊ brachijs ⁊ pedibus ad quatuor palos a terra ſuſpenſus alligatur: ⁊ diutius fuſtibus verberatur: deinde igne ipſi ardente ſubterſtrato ad modicū aſſatur: ⁊ ſꝫ ex ſanguinis multa effuſione carbones extinguebant̄. Inde in cubiculo modicū ſpiramen habente recluditur: ⁊ ſꝫ ab angelo viſitatus: omnia ipſius vulnera ſolidantur. Cū aūt mane eū productū et ſanatū decius conſpexiſſet: et hoc magice arti attribuiſſet. Juſſit illū extēſuꝫ candēti ferro vti cauterio ꝑ lōgū exuri: ⁊ ſubulis igne torrentibus latera eius ac terga terebrari. Deinde ipſuꝫ verſis pedib⁹ altius a terra ſuſpēdi: ⁊ ad mentū eius grauiſſimū lapidē alligari. Et cū nihilomin⁹ xpm voce qua poterat confiteretur: mādauit ſaxū amoueri: ⁊ os eius oſtrui ne xpm aliqualiter noſaret. Dehinc fecit eū a quatuor viris tā diu flagellari: donec cutis eius ſanie flueret. Et dū hec oīa cōſtantiſſime ſuperaſſet: iuſſit eū decius apud capadocie ꝓuinciaꝫ in exiliū duci ⁊ ibidē capite truncari quē milites ꝑ dicā plurimos terra mariqꝫ trahētes ceſaream ꝑuenerunt: vbi chriſtus dn̄s eidē apparuit: eūqꝫ benigne cōſolatus eſt. Mane vero extra vrbē a militib⁹ ducitur: ⁊ ibidē decollatur. vij. kalend. decēb. Cuius corpus in hora ſui tranſitus lucidiſſimū ſplēduit: odorqꝫ mirus ex eo fragrauit. Quo miraculo plurimi ad fidē cōuerſi ſūt. Sepultus eſt aūt a xpianis in ceſarea ciuitate: baſilicaqꝫ ſupra tumulū ei⁹ in ipi⁹ noīe edificata eſt: vbi ⁊ arma eius repoſita ꝓ reliquijs cōſeruantur.

¶ De ſancto Mercuriale epo. Cap. cvij.

Mercurialis epiſcopus liuicū. fuit qui apud eādē ciuitatem vita ⁊ doctrina ⁊ miraculis claruit. Cū aūt inter populieſe ⁊ liuiēſe oppidū draco immanis degeret q̄ hoīes ⁊ aīalia deuorabat: ⁊ flatu ſuo venefico multos ꝑimebat: mercurialis oī ꝑplo ſuo ieiuniū triduanū indixit: ⁊ orōne ꝑmiſſa cū oī clero ⁊ plebe vna cū ſctō rophilo epo populieſi ad locū acceſſit. Ibiqꝫ ābo epi dracone vt agnū māſuetiſſimū ſtolis ſuis alligātes: i puteo ꝓximo demerſerūt. eoqꝫ recluſo i ꝑpetuū memoriale miraculi deſuꝑ īpoſuerūt: ſicut de h̄ ſupra dictū eſt in geſtis rophili epi. xv. kalend. auguſti: beatus vero mercurialis ad diem propinquans extremum in pace quieuit.

¶ De ſancto Romano p̄ſbytero. Capitulum. cviij.

Roman⁹ preſbyter ⁊ ꝯfeſſor apō caſtrū blauiū claruit. Qui vita ⁊ ſctitate ꝯſpicu⁹ inſigniter effulſit: ⁊ ſcīa atqꝫ doctrina multiplr̄ polluit. Qui ⁊ apō eandē ciuitatem in pace quieuit. vij. kalē. decēbris. Cui⁹ ſctitatis preconiū miraculorū gloria declarat. Hec ado in martyrologio ſuo ex chronicis hieronymi ſumpto.

¶ De ſancto Petro alexandrino epo ⁊ martyre. Capi. cix.

Petrus alexandrinus eps ⁊ martyr apud ipſam ciuitateꝫ paſſus eſt ſub maximiano impatore. Hic beato theone alexandrino pōtifici i epatu ſucceſſit ⁊ a btō marco euāgeliſta. xvj. eps eiuſdē ciuitatis ſedē gubernauit: ſapiētia ⁊ ſanctitate inſignis admoduꝫ effulſit: multaſqꝫ ꝓ fide xpi ꝑſecutiōes pertulit. Ita vt pene omni vite ſue tempore in diuerſis afflictionib⁹ probat⁹ extiterit. Nā plurīes ꝑſecutorū declinās rabiē: de loco ad locum ꝓfugus adijt plurimū in meſopotamia latitauit: ac perinde apud ſyriā ꝓhenicis: in vtraqꝫ etiā paleſtina atqꝫ in inſulis maritimis exulauit. Qui ⁊ quinquaginta epos ordinauit. Cū aūt ad ſedē ſuā reuerſus multa miracula euaſiſſet: ⁊ melet⁹ lycopolytanus eps ab vnitate eccliē diſceſſiſſet. Petr⁹ ei⁹ metropolitan⁹ celebrato catholicorū eporum cōcilio ipſuꝫ vti hereticū dānauit: verum cū arri⁹ heretic⁹ a quo ⁊ arriani dicunt̄ adhuc laic⁹ dicto meletio adhereret: ⁊ aīo catholicos odiret: quaſi ſimulate meletiū deſerēs: cōfugit ad petrum. Qui eū in diaconē cōſecrauit. Poſtq̄ aūt beat⁹ petrus oēs meletianos ad eccliā ſegregaſſet. Arriuſqꝫ hoc moleſte ferens epo multa obloquēdo detraheret. Petrus eps arriū hereticū catholica cōmunione priuauit: ⁊ vti hereticorū fautorē dānauit. Cū aūt atrocitate perſecutiōis i xpianos ſeuiēte: plurimi in ꝓuincia egypti martyrio coronarent̄: ipſoſqꝫ oēs ſanct⁹ eps vti bon⁹ athleta ad paſſionē hortaret̄: maximian⁹ imperator hoc audiēs miſit quoſdā tribunos: vt epm alexandrie detinerent ⁊ detētū in carcere decollarēt. Tribuni aūt illū captū in cuſtodia recluſerūt. Ad quē xpianorū multitudo vtriuſqꝫ ſexus ⁊ oīs etatis cōcurrerūt: ⁊ lachrymas fundētes carcerē circūuallarūt: die noctuqꝫ ibidē perſiſtentes: vt ne quis paganorū ad eū occidēdum ingredi poſſet viciſſim cuſtodiētes. Qꝺ vidētes tribuni habito cōſilio ſtatuerūt vt milites armati xpianos carcerē obſeruātes violēter irrumperēt: ⁊ aditū denegare volētes trucidarēt: atqꝫ ita ad epm occidēdū ingredi poſſent. Interea arri⁹ timēs ne poſt exitū tanti viri nullatenus recōciliari poſſet: nobiliores ex clero ad epꝫ miſit vt ſimulāti penitētiā veniam impetrarēt. Sanct⁹ autē eps ꝑ ſpm̄ eis p̄dixit arriū a gloria dn̄i ſemꝑ alienū futuꝝ. Deinde ſecreti⁹ achillā ⁊ alexādrū ſeniores in clericis: ambos pbr̄os cōuocauit: eiſqꝫ p̄dixit qꝺ vterqꝫ eorum poſt ſe eps alexādrie futur⁹ eſſet: ⁊ qꝺ primo quidē achillas: poſtea ꝟo alexāder in ei⁹ ſedē ſuccederet: admonēs ne q̄s eorū arriū hereticū peſtiferū futurū: aliq̄n eccleſie dei recōciliare p̄ſumeret. Narrauitqꝫ eis qualr̄ in ipſa nocte xpm iuuenē quaſi duodenē vidiſſet: veſtitū cādido colobio a ſummo vſqꝫ deorſum cōſciſo: quia vtraqꝫ manu illuc circa pectus ſuum coniungebat ⁊ quaſi nuditatem ſuam operiebat. Qui ab eodem interrogatus quid hoc eſſet. Reſpondit qꝺ arrius hoc feciſſet: qui vnitatem fidei ſacre conſcidiſſet: qui et in corporabile ſciſma in dei eccleſia generaret. Cum autem beatus petrus omnem populum predicaſſet: eos in pace dimiſit. Uidens vero qꝺ ſui occaſione omnibus chriſtianis cum cuſtodientibus mortis periculum immineret: miſit ad tribunos per quendam ſeniorē preſbyterū: vt nocte ſequenti ad carcerem accedant: ⁊ in loco quo abintus ipſum pulſare ſenſerint parietem effodiant: ⁊ inde illum ſponte egreſſurum ſuſcipiant: ſicqꝫ ſine aliorum dāno in ſe ſolū ſibi iuſſa percipiant. Qui venientes nocte ⁊ ſine tumultu militū locuꝫ obſeruantes: vbi virū domini in oratione pernoctantem pulſantem audierunt: ibidem parietem effōderunt: et cunctis chriſtianis circa carcerem ſoporatis petruꝫ epiſcopum per foramē eduxerūt. Uerum cum domini voluntas eſſet vt ſeruum ſuū ad ſe per martyriuꝫ aduocaret: ⁊ ne quis eius paſſionē impediret: tam validus tunc imbrium turbo colliſioneſqꝫ ventorū perſtreperūt: vt nemo eorum qui obſeruabant carcerē: ſonū effodientiū audire potuiſſet. Egreſſus igit̄ martyr xpi ſicut qꝺ eis promiſerat: ⁊ ab eis detent⁹ ad locū buculi deduct⁹ eſt: vbi oliꝫ beatus marc⁹ paſſus fuerat: vbi ab vno ex militibus enſe per femora tranſfixus migrauit ad dn̄m. xvj. Kal. decemb. Sepult⁹ q̄ꝫ eſt a xpianis in alexādria ciuitate in loco q̄ dicit̄ leocados: ⁊ in cimiterio qꝺ ipē edificauit.

¶ De ſancto Petro epo ⁊ confeſſore. Cap. cx.

Petrus epiſcop⁹ apud edeſſam ciuitatē claruit tēpore anaſtaſij primi impatoris: q̄ ſanctitate multa ⁊ ſapiētia luculēta polluit ipſiuſqꝫ ciuitatis ſedem tenuit: virtutumqꝫ iubar fidelib⁹ tam opere q̄ ſermone dereliquit. Declamator eciā inſignis fuit. Uariaruꝫ cauſarū tractat⁹ edidit. Et in morē ſancti effrē eiuſdē eccleſie diaconi pſalmos metro compoſuit: et apud ipſam ciuitatem in chriſto quieuit. Hec gennadius de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Leonardo cōfeſſore. Ca. cxj.

Leonardus cōfeſſor apud corbiacenſem ciuitatē claruit. Hic eiuſdem profeſſionis ⁊ virtutis extitit cuius ⁊ alius ſanct⁹ leonardus de quo ſupra dictū eſt in ei⁹ legenda. viij. idus nouēbris. eidēqꝫ ſancto quaſi per oīa ſimilis in miraculis fuit. Cū eīn in monaſterio prelatus eſſet: tāta ſe humilitate deijciebat: vt oībus inferior videret̄. Sed cū omnis pene populus ex ei⁹ fama ad illū confluerct. Quidam emuli regi clothario ſuaſerunt: qꝺ niſi ei ꝓuideret regnum francie detrimentū non modicum ſuſtineret. Nam leonardus multos ſub obtentu religionis colligebat: ⁊ ſic in dolo regi inſidias parabat. Quibus rex credulus eū expelli iuſſit. Uenientes autem milites adeo verbis ei⁹ cōpuncti ſunt: qꝺ ſe ſuos futuros diſcipulos obtulerunt. Rex quoqꝫ penitens veniā petijt: et detractores rebus ⁊ honorib⁹ priuauit ⁊ leonardū valde dilexit: ⁊ ad cui⁹ etiā p̄ces emulos eius dignitatib⁹ eorum reſtituit. Qui adeo ſimiliter impetrauit: vt quicūqꝫ in carcere tenerent̄ mox inuocato ſuo nomine ſoluerentur. Cū autē die quadā orationi incūberet: ſerpens maxim⁹ a parte pedū vſqꝫ in eius ſinum intrauit. Qui ꝓpter hoc nullatenus ab orōne ſurrexit. Cōpleta vero orōne dixit ei vt ſi i ſe data ſibi fuiſſet vlla ptās: in eo faceret quicquid meruiſſet. Poſt hec autē cū duos epiſcopos diſcordātes ſedaſſet: ⁊ in craſtinū ſe finiēdū p̄dixit. Qui ⁊ apud vendoperā monaſteriū in pace feliciter obdormiuit. vj. kalē. decēb.

¶ De ſancto Jacobo interciſo martyre. Cap. cxij.

Jacobus martyr cognomēto interciſus apud perſidē paſſus eſt. Qui nobilis gn̄e ſꝫ fide nobilior ex regiōe ꝑſarū ⁊ ciuitate elapeoriūd⁹ xpianis ꝑentib⁹ ꝓgenit⁹ xpianus ⁊ ipē vxorē habuit xpianā. Eratqꝫ notiſſimus regi ꝑſaꝝ ⁊ inter optimates prim⁹. Accidit aūt vt a principe

nimio amore ſeducerꝰ:ad colēda idola flecteretur. Qđ
mater ⁊ vxor audiētes amaras literas ei ſcripſerunt:in
quibus eū de idolatria acrius redarguebāt:⁊ eidē de-
cetero adherere repudiabant. Cum autē iacobus lite-
ras legiſſet:amare fleuit:⁊ pro errore ſuo penitentiam
agens ſe duriꝰ afflixit. Quod dum ꝑ nuncium quendā
principi nunciatū eſſet ille iacobum aduocans interro
gauit eum an nazarenus ⁊ per conſequēs magus effe-
ctus fuiſſet. Qui reſpōdit ſe chriſtianū eſſe:magum aūt
minime. Et cum eidem multa ſupplicia minaretur:et
ille ſe nulla tormenta formidare ꝓteſtaretur. Princeps
de conſilio amicorū hanc ſententiā ſuper iacobū tulit:
vt ad aliorum terrorem membratim puniret. Et cū qui
dam ex cōpaſſione ſuper eum flerēt ille dicebat ne plo-
rarēt:quia ipſe ad vitam:ipſi vero ad interitum feſtina
rent. Tunc carnifices a manu dextra inchoātes primū
policē:deinde quatuor alios digitos eidē ſucceſſiue pre
ciderunt:deinde ad leuam accedētes oēs ſimiliter eidē
quinqꝫ digitos ſigillatim abſtulerunt. Et deinde ad pe
dem dextrū ſe curuātes oēs digitos ipſiꝰ pedis ſucceſ-
ſiue abſciderunt. Qđ poſtmodū ſimiliter ⁊ ſiniſtro pe-
di fecerūt. Ad quorū ſingulorum oīm digitorū ꝑciſionē
ſanctꝰ martyr deo gratias agebat:⁊ ſemꝑ aliqua noua
⁊ vtilia ꝓferebat:tormētaqꝫ cūcta quaſi ꝓ nihilo duce-
bat. Tūc accedētes miniſtri pedē dextrū abſciderunt ⁊
deinde ſiniſtrū. Abſciderūt ⁊ dextrā manū ⁊ deinde ſi-
niſtrā. Abſciderūt etiā brachiū dextrum vſqꝫ ad hume
rum:⁊ ſic poſtmodū ⁊ ſiniſtrū. Iamqꝫ carnifices defe-
cerāt:eo ꝙ a prima hora diei vſqꝫ ad nonā in eiꝰ ceſſiōe
ſudaſſent. Tūc accedētes ſciderunt ſurā dextri cruris:
ſcindētes vſqꝫ ad femur. Deinde cōuerſi ſiniſtri cruris
ſurā preſcindēdo:vſqꝫ ad femur ſciderunt. Beatꝰ vero
iacobꝰ ineffabili dolore ꝑgrauatus ad dñm exclama-
bat:⁊ gratias agēs xp̄o finē ſuo martyrio imponi exo-
rabat. Eratqꝫ ſicut truncū nullū habēs ſuſtētaculū ni-
hilqꝫ in eo hoīs apparebat niſi ſola lingua:qua dñz col
laudabat. Multi quoqꝫ de aſtātibꝰ eiꝰ tormētis cōpa-
tiētes deflebāt:⁊ nō audētes illū aſpicere faciē ſuā ope-
riebāt. Tūc mādāte rege vnꝰ ex carnificibꝰ eiꝰ acceſſit:
⁊ caput eiꝰ amputauit. Cuiꝰ corpꝰ xp̄iani in eiꝰ ciuitate
clave ſepelierūt. v. kalē. decembris.

De ſancto Clemēte Flauio epo. Cap. cxiij.

Clemens epiſco-
pus cognomēto Flauiꝰ apud nietē-
ſem ciuitatē claruit. Hic conſul ro-
manorꝫ ⁊ patruꝰ clemētis pape fuit.
Qui a btō petro apoſtolo baptizatꝰ
⁊ diſcipulꝰ effectꝰ ⁊ ab eodē epiſ ordi
natꝰ ad galliā belgicā euangelizandi
gr̄ia miſſus eſt cū pluribꝰ alijs epīs
Et dū ad metēſem ciuitatē ꝑueniſſet
a quodā viro hoſpitio officioſe ſuſce
ptꝰ fuit. Cui ⁊ chriſtū ei incognitū ⁊
inauditū ꝑdicauit:in quo oīa ſigna ſe facturū ꝓmiſit:
a quo ⁊ didicit in arenario olim ab octauiano in ipſa
vrbe cōſtructo draconē ingentē degere:qui alios dracū
culos ex ſe genuerat:quorū flatu mortifero aer adeo pe
ſtilēs ⁊ infectꝰ erat:vt multis iā extinctis ciuitas oīs in
hoībꝰ ⁊ aīalibꝰ morbida foret multiqꝫ lāguore depreſſi
decūberēt. Cū aūt ſanctꝰ clemēs liberationē ciuitatis
ꝓmiſiſſet:hoſpes primos vrbis ipſiꝰ aduocat:⁊ audita
narrat. Et concurrēte omni populo ſanctꝰ epiſ primo
ꝗdē egris oratiōe ſua ſanitatē reſtituit. Deinde ad am-
phiteatrū acceſſit vbi inuocato chriſti noīe draconem
alijs maiorē ſtola ſua circa collū cinxit:eūqꝫ vti māſue-
tum catulū poſt ſe trahere cepit. Omnibꝰ aūt vt a ſan-
cto docti fuerūt:kyrie eleeſon clamātibus:⁊ clemētem
ſequentibus:ipſe vſqꝫ ad flumē vrbi contiguū qđ ſalia
dicit draconē traxit:⁊ in eodē fluuio demerſit. Omnis
vero alia draconū ⁊ ſerpentū multitudo maiorē beluaꝫ
ſecuta:⁊ in eodem amne a ſancto ſubmerſa fuit. Sicqꝫ
ſanctus oēm populū ad chriſtum conuertit:⁊ baptiza
uit. Ibiqꝫ pluribꝰ annis ſedē epiſcopalē tenuit. Et poſt
felix paſtoris regimē in pace quieuit. v. kalē. decēbris.
Et in eodē oppido tumulatus iacet.

De ſanctis Barlaam ⁊ ioſaphat confeſ-
ſoribus. Cap. cxiiij.

Barlaam et ioſa-
phat eremite quorū vitā ioannes da
maſcenus cōpilauit apud indiā cla-
ruerunt. Cū enī vniuerſa illa patria
chriſtianis ⁊ monachis impleta eēt.
Rex quidā auenur xp̄ianos oēs ⁊ ꝑ-
cipue monachos perſequebatur. In
terea regi puer pulcherrimus naſcit
⁊ ioſaphat appellat:pro cuiꝰ natiuita
te rex cū omni populo dijs immola
uit:⁊ quinquaginta quinqꝫ aſtrolo-
gos quid futurū eſſet de puero interrogauit. Qui oēs
ipſum magnū in potētia ⁊ diuitijs futurū predixerunt:
tamē chriſtianā religionem quā pater oderat colituruꝫ
pronoſticati ſunt. Quod rex plurimū expaueſcens in ci
uitate ſeorſum palatiū ſpecioſiſſimū conſtrui fecit ⁊ ibi
puerum ad habitandū poſuit. Ibi ſecum iuuenes pul-
cherrimos collocauit:mādans illis vt nec mortem nec
infirmitatem nec ſenectutē nec paupertatē vel aliquid
quod poſſet afferre triſtitiā nominarent ei:ſed omnia
iocūde illi preponerēt:quatenꝰ nihil de futuris cogita-
re poſſet. Et ſi quis ex miniſtris infirmabat:cōtinuo
ipſo amoto alius ſurrogabat:nec chriſtꝰ ab aliquo no-
minari preſumebat. Cum autem iuuenis adoleuiſſet
in omni ſapiētia edoctus admirans cur pater eū tali-
ter recluſiſſet:quendā de cōſeruis ſibi familiariorꝫ de
hoc interrogauit dicēs ſe in multa triſtitia poſitū eo ꝙ
ſibi foras egredi non liceret. Quod pater audiens ⁊ do
lens equos parari fecit ⁊ choros plaudētes ante eū mit
teret:⁊ ne quid ei fedū occurreret diligenter prohibuit.
Ipſo ergo aliquando procedente vnū leproſum ⁊ vnū
cecum obuios habuit. Quos videns ⁊ ſtupens ꝗd hoc
eſſet inquiſiuit:⁊ a miniſtris didicit ꝙ paſſiones ſunt ꝗ
hominibꝰ accidunt. De quo ille propter inſuetudinē ta
lia vidēdi vel audiēdi anxius eſſe cepit. Alio die ſenē ru
goſum ⁊ incuruatū ⁊ balbutiēdo loquentē inuenit:⁊ ad
mirans de hoc etiā requiſiuit. Audiuitqꝫ ꝙ propter an
norū multitudinē ad talem ſtatum deuenit:cuiꝰ finis
eſt mors quam omnes vel in ipſa etate vel in minori ex
periri oporteret. Que omnia iuuenis notans in multa
erat triſtitia:ſed corā patre pretendebat letitiam deſide
rans in via ſalutis edoceri. Cum autem hec oīa mona
chus quidā noīe barlaam habitās in deſerto terre ſen-
naar per ſpiritū cognouiſſet admonitione diuina mer-
catoris habitū aſſumpſit:⁊ ad ciuitatem illam deuenit.
Locutuſqꝫ eſt pedagogo ioſaphat:dicēs ſe lapidē ꝑcio-
ſum venalem habere:qui ſua virtute quaſcūqꝫ infirmi
tates curabat:quē regi ioſaphat vendere volebat. Ille
aūt cum ſibi primo lapidem oſtendi petiuiſſet. Barlaā
reſpōdit ꝙ lapis ipſe talem virtutē haberet vt ſi ꝗs qui
corpore nō eſſet integer ipſum aſpiceret cōtinuo lumē
oculorū amitteret:⁊ qꝛ filius regis virgo erat prout ip-
ſe audierat:ideo ipſi ſoli lapidē oſtēdere intēdebat. Igi-
tur pedagogus hoc ioſaphat nuncians ipſum ad eum
in cōclaui ꝗ̄ totius introduxit:quē rex humaniſſime ⁊
reuerēter ſuſcepit. De quo barlaā ipſum plurimū com
mendauit:⁊ incipiens eum alloqui a quibuſdā perſua-
ſionibꝰ ⁊ exemplis predicauit ei de mūdi creatiōe:⁊ ho-
minis preuaricatione:ac filij dei incarnatione:paſſione
⁊ reſurrectione:necnon de die iudicij bonorum ⁊ malo-
rum retributione longum ſermonem contexuit:ſeruiē
teſqꝫ idolis plurimum exprobrauit:⁊ de illorū fatuitate
exempla propoſuit. Cepit etiā cōtra vanam ⁊ falſaꝫ mū
di delectationē multa diſputare:⁊ finem omniū morteꝫ
cōprobare:⁊ plura ad hoc in modū fabularum exēpla
inducere.

inducere. Cū autē eum rex interrogaſſet quot annorū
eſſet:⁊ vbi habitaret. Ille reſpondit ſe eſſe annorū. xlv.
⁊ in deſerto ſennaar degere. Ecōtra autē ioſaphat illū
pluſqꝫ. lxx. annorꝫ ex apparentia iudicabat. Cui barlaā
ait:ꝙ ſi a natiuitate ſua omnes eius annos querebat.
recte exiſtimabat. Si vero a tꝑe quo relicto ſeculo chri
ſto viuere ceperat nō plus ꝗ̄. xlv. ānos habebat:quos
in eremo exegerat. Cū autem eum ioſaphat ad eremū
ſequi vellet:noluit barlaā eo ꝙ ex hoc rex indignatus
mortem oībus chriſtianis inferret:ſed tꝑe opportuno
ad ipſum in poſterū veniret. Barlaā igitur regis filiū
baptizans ⁊ in fide optime inſtruens eū oſculatus eſt ⁊
ad locum ſuum reuerſus eſt. Poſtqꝫ autē rex auenur fi
lium ſuū chriſtianum factum audiuit:in dolore nimio
poſitus eſt. Quem quidā amicus eiꝰ nomine arachis
conſolans dixit quendā ſenem paganum nachor noīe
barlaā per omnia ſimilem eſſe:quē ſuaſit vt rex aduo-
caret vt ipſe chriſtianū ⁊ barlaā ſe ſimulans cū philoſo
phis diſputās primo chriſtianorum fidem defenderet:
deinde ſe ſuperari permitteret:et omnia que docuerat
retractaret et ſic ioſaphat ad deorum cultum rediret.
Igitur dictus princeps cū exercitu ad querendū bar-
laam iuit ⁊ nachor capto ſe barlaam cepiſſe dixit. Qđ fi
lius regis audiens magiſtrū ſuum captum amare fle
uit:ſed deo reuelante poſtmodū ipſum nō eſſe cogno-
uit. Cum autē rex filiū minis ⁊ blādicijs per dies plu-
rimos propulſaret:vt ipſum ad ſuam volūtatem infle-
cteret. ⁊ ille nec minis terreri nec adulationibꝰ ſeduci
poſſet. Tandē rex dicit ei ꝙ ad hoc ipſum declinare vo
lebat vt barlaā qui eum ſeduxerat ⁊ qui in carcere erat
cum gentilibus ad diſputādum conueniret:⁊ ſiquidē
ille obtineret rex ei cederet:ſinautem ipſi cum ceteris
chriſtianis ipſi cōſentirent. Quod cum regis filio pla-
cuiſſet:illi cum nachor ordinant vt ſe barlaā ſimulans
prius fidē chriſtianorum defendat:⁊ tandem ſe ſupera-
ri permittat. Cum ergo omnes in vnum cōueniſſent:
Ioſophat ſimulās ſe credere ꝙ nachor barlaam eſſet:
ei dixit ꝙ ſi doctrinam ſuam quam eum docuerat de-
fenderet:in ipſa perpetuo ꝑmaneret. Sinautem ſupe-
ratus eſſet ipſum mala morte puniret:ne vnqꝫ aliquis
filios regum decipere preſumeret. Qđ audiens nachor
vehementer expauit videns ſe in foueam incidiſſe quā
fecit:⁊ deliberauit meliꝰ filio regis adherere ⁊ ſic peri-
culū mortis euadere. Rex aūt iam palam ei dixerat vt
fidem ſuā ſine timore defenderet. Incepta igitur diſpu
tatione cepit nachor fidē chriſti euidenter defendere:⁊
rationibus cōmunire:⁊ ita vt philoſophi muti effecti ni
hil omnino reſpondere ſcirent. Ioſaphat autem exul-
tabat eo ꝙ per veritatis hoſtem dominus veritatē de-
fendebat. Rex igitur furēs iuſſit conſiliū diſſolui quaſi
de his ſequenti die denuo tractaturus. Ioſaphat autē
a patre magiſtrum ſuū ſibi dari petijt:vt de reſponſio
nibus adinuicem ea nocte conferrent:⁊ ipſe ſecū ſuos
econuerſo aſſumeret. Quem rex ei conceſſit:ſpem ha-
bens ꝙ eum ſeduceret. Cū ergo regis filius nachor in
domū duxiſſet:ei manifeſtius ait ꝙ eū quis eſſet non
ignoraret:quia videlicet nō barlaam ſed nachor aſtro-
logus foret. Cui ⁊ fidem chriſti predicauit ⁊ cōuerſum
mane ad eremum miſit:vbi baptiſmum ſuſcipiēs ere-
miticam vitam duxit. Hec audiēs quidā magus theo-
das nomine regi promiſit ꝙ filiū ſuum ad patrias le-
ges reduceret. Conſuluit ergo regi vt a filio cunctos re
moueret ⁊ ornatas ac decoras mulieres ad eum intro-
mitteret:vt cum eis cōtinue cōuerſari poſſet. Ipſe vero
ſpiritus libidinis ad eum mitteret:qui eum ad concu-
piſcētiam inflammarēt:eo ꝙ nihil facilius hominem
ꝗ̄ mulier ſeducere poſſet. Qđ cum rex perfeciſſet:puel
le quidē iuueni ſemper aſſiſtentes blandis colloquijs
demulcebant. Maligni vero ſpiritus a mago miſſi ca
minum ignis in eius animum accendebant. Iuuenis
vero ſe totum deo cōmendans omnes tentationes ſu-
perabat. Deinde quandā puellam pulcherrimā vnius
regis filiam a patre orbatam rex ad eū miſit. Cui dū
ioſaphat predicare vellet illa ei reſpondit vt ſi eam ad
chriſtum vellet adducere:ipſam in coniugem deberet
aſſumere:et ſic eam a damnatione perpetua liberare.
Nam ⁊ chriſtiani matrimonia cōtrahebant ⁊ in eo ſta-
tu ſe ſaluari dicebāt. Hec dicens puella turrim animi
illius fortiter concuſſit. Igniſqꝫ concupiſcentie a demo-
nibus accenſus intus ardere cepit. Ioſaphat autem in
anguſtia poſitus cum lachrymis in oratione ſe dedit:
et orans aliquantulum obdormiuit:vidiqꝫ ſe duci ad
pratum ameniſſimū floribus ⁊ cūctis delectationibus
exornatum. Deinde in ciuitatem auro et gemmis rutē
lantem ſe intromitti conſpexit:in qua tot diuitie ⁊ deli
tie relucebant ꝙ ibi perpetuo ſe dimitti poſtulabat. Di
ctumqꝫ eſt ei ꝙ ille locus eſſet beatorum ad quem cum
maximo labore ipſum deuenire oportebat. Deinde ad
loca aſpera teterrima adductus audiuit ea loca eſſe im
piorum ⁊ damnatorum. Euigilans autē ⁊ horum me-
merans pulchritudinem puellarum velut ſtercora cō-
tēnebat. Maligni autem ſpiritus ad theodam reuerſi
retulerūt ꝙ ſigno crucis ab eo ⁊ oratione fuerant effu-
gati. Ad quem dum magus vna cum rege introiſſet vt
ei perſuaderet ipſe ab eo conuerſus baptiſma ſuſcepit
⁊ laudabilem vitam duxit. Rex igitur deſperans de cō-
ſilio amicorum dimiſit ei dimidium regni ſui. Ille aūt
ꝗ̄uis deſertum affectaret:tamen propter fidei dilatio-
nem ad tempus regnum ſuſcepit:⁊ in ſuis ciuitatibus
eccleſias fecit:⁊ cruces erexit:⁊ omnes ad chriſtum con
uertit. Pater etiā tandē predicationibus filij fidem ſu
ſcepit:⁊ baptizatus regnum totum filio dimiſit:ac pe-
nitentie operibus vacans laudabiliter vitam finiuit.
Ioſaphat autem barachiaꝫ regem prenunciās plurieſ
fugere ad eremum voluit:ſed a populo coactus remā-
ſit:vix tandem ab eis dimiſſus deſertum petijt ⁊ rega-
lem habitum pauperi tradens ipſe in pauperrima ve-
ſte remanſit. Cui diabolus multa impedimenta oppo
ſuit:aliqū in eum euaginato gladio irruens aliqū in
forma diuerſarum ferarum in eum frendēs. Que om-
nia ipſe inuocato chriſti nomine ſuperauit. Biennio igi
tur ioſaphat per eremum vagatus eſt:nec barlaam in-
uenire potuit. Tandem ad eius ſpeluncam veniens:
ſtanſqꝫ ab extra ſe ab eo benedici poſtulauit. Cuius vo
cem barlaam cognoſcens et foras exiliens oſculantes
ſe inuicem cum lachrymis et amplexibus conſtringe-
bant. Ioſaphat autē que acciderant omnia referebat.
Ille vero immenſas deo gratias agebat. ¶ Manſit au
tem ioſaphat ibidem annis multis in abſtinentia mi-
rabili ⁊ ſanctitate. Completis vero diebus vite ſue bar
laam in pace quieuit. Ioſaphat autem in anno. xxv. re
gnum deſerēs. xxxv. annis eremiticum laborem ſuſtu-
lit:et ſic multis clarus virtutibus in pace quieuit et cū
corpore barlaam ſepultus fuit. Quorū amborum cor-
pora barachias rex reuerēter inde aſſumpſit:⁊ in eius
ciuitatem transferens honorifice collocauit. v. calend.
decembris:ad quorum tumulum miracula fiunt.

De ſanctis Fauſto Diuo ⁊ Amonio mar-
tyribus. Capitulum. cxv.

Fauſtus pſbyter
Diuus ⁊ Amonius cū alijs pluri-
bus epīs ex egypto:⁊ clericis ⁊ lai-
cis ſexcentis ⁊ ſexaginta apud ale-
xādriam ciuitatem paſſi ſunt. Qui
cū beato petro eiuſdem vrbis epi-
ſcopo cōprehenſi ⁊ in carcerē truſi
iubente Maximiano imperatore
poſt ipſiꝰ beati martyris paſſionē
oēs gladio trucidati ſunt. v. kalen.
decēb. Quorū oīm corpora apud
alexandriam tumulata ſeruantur. hec Ado.

De ſancto Soſthene diſcipulo.
Capitulum. cxvj.

Soſthenes diſcipulus aploꝝ fuit: de quo btūs paulus p̄me ad corinthios .j. cap. mētionē facit: vbi dicit raban9 in gloſſa q̄ iſte Soſthenes corinthius doctor erat multū q̄ ꝓ fratribꝰ ſolicitus ideo ſpecialr ab aplo eſt aſſumptus ſcꝫ ꝓpter ſuam humanitatē ⁊ ꝓpter firmiorē narratiōis ꝯfirmationē vt i ore duoꝝ vel trium teſtiū ſtaret oē vbū. Hic fuit vnꝰ ex .lxxij. xp̄i diſcipulis: vt abbas dorotheꝰ tradit q̄ ⁊ colophonie ep̄s fuit: ⁊ apud corinthū ciuitatē ſuā ſcō fine quieuit .iiij. kalē. decēbris.

¶ De ſancto Gregorio papa .ij. Cap. cxvij.

Gregorius papa huiꝰ nois ſcōs natione ſyrus ex patre ioāne cōſtantino pape primo in ep̄atu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos ſexdecim: menſes .viij. dies .ix. Hic fuit vir caſtiſſimꝰ diuine ſcripture eruditus: loq̄la facūdus: aio cōſtans: eccleſiaſticoꝝ erroꝝ deſtructor: ⁊ cōtrarijs fide fortiſſimus impugnator. Hic Bonifacium monachū a britannia venientē ep̄m cōſecrauit: et ꝑ eū gentē germanoꝝ ſedentē in tenebris ⁊ vmbra mortis doctrina lucis ad xp̄m cōuertit. ¶ Hic etiā ꝑ petroniū ciuē brixiēſem cenobiū beati Benedicti apud caſtrū caſſinū reedificauit: qd̄ pluſq̄ centū annis a tp̄e lōgobardoꝝ fuerat deſolatū. Hic etiā cū Leo imperator imagines xp̄i ⁊ beate virginis ⁊ alioꝝ ſctōꝝ in ciuitate cōſtātinopolitana igne cremari iuſſiſſet: idē ipſi facere precipiēs nō ſolū facere renuit: ſed etiā imperatorē ꝓ iſto facto anathematizauit. Deinde diſtributis oibus eccleſijs ⁊ monaſterijs atq̄ omni clero in pace quieuit. Sepultus eſt ad ſanctū petrū: ⁊ ceſſauit ep̄atus dies tres.

¶ De ſancto Gregorio papa tertio. Cap. cxviij.

Gregorius papa huius nominis tertius natione romanꝰ ex patre Marcello gregorio pape ſecūdo in pōtificatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos decē: menſes octo: dies triginta. Hic erat vir mitiſſimus et valde ſapiēs: in diuinis ſcripturis ſufficienter inſtructꝰ: greca latinaq̄ lingua eruditꝰ atq̄ exercitatus in ſenſibus diuinaꝝ ſcripturarū ſubtiliſſima exhortatione eliminatus: exhortator omniū bonorū: plebiq̄ florentiſſima catholice fidei ac ſalutaria predicās: corda fideliū dicto factoq̄ corroborans orthodoxe fidei emulator atq̄ defenſor fortiſſimus: chriſtianā religionē diligenter complectens: paupertatis amator: erga inopū proviſionem non ſolū mentis pietate ſed etiā ſtudij labore ſolicitus. Captiuorum redemptor ⁊ debitorū orphanis quoq̄ et viduis cū oī diligētia largiter neceſſaria tribuēs. Quamobrem deo fauente nō ſolū ad ſacrum presbyteratus ordinem peruenit: ſed etiā dum in exequijs ſui deceſſoris ante pheretrū eiꝰ fuiſſet inuētus: omnis romanus populus a magno vſq̄ ad paruum diuina inſpiratione ſubito permoti per eum auferētes in pontificatus ordinem elegerūt tempore leonis ⁊ cōſtantini imperatorū. Hic addidit in canone. Quorum ſolennitas hodie in conſpectu maieſtatis tue celebrat̄: domine deus noſter in toto orbe terrarum intra quorum nos cōſortium ⁊c. Hic etiam dum Leonem imperatorem ob depoſitionem imaginum chriſti ⁊ ſanctorum incorrigibilē vidiſſet qui ab eiꝰ predeceſſore anathematis pena fuerat inuolutus: romā ⁊ italiā ⁊ heſperiam totā ab eius iugo diſcedere fecit: ⁊ vectigalia interdixit. Synodūq̄ fere mille ep̄oꝝ rome celebrās venerationē ſanctarū imaginum cōfirmauit atq̄ violatores generali ſentētia anathematizauit. Hic etiā cum roma a rege liuprādo lōgobardoꝝ obſideret̄: miſit nauigio ad Karolū Pipini patrem regem frācoꝝ claues cōfeſſionis ſancti petri rogans vt romanā eccleſiā a lōgobardis liberaret. Nolens ab imperatore cōſtantinopolitano heretico quēadmodū hactenus fuerat cōſuetudo auxiliū poſtulare. Et extunc conſtātinopolitani imperatores romane eccleſie patrocinium amiſerunt. Et poſtq̄ omnia feliciter perfeciſſet iſte ſanctꝰ vir in pace quieuit .iiij. kalen. decembris: ⁊ ſepultus eſt ad ſanctum petrum. Et ceſſauit epiſcopatus dies .ix.

¶ De ſanctis Papyrio ⁊ Manſueto epiſcopis et martyribus. Capitulum. cxix.

Papyrius ⁊ Manſuetus epiſcopi ⁊ martyres tp̄e vandelice ꝑſecutionis ſub gerſerico rege arriano paſſi ſunt. Qui ꝓ defenſione catholice fidei candētibꝰ laminis ferreis toto corꝑe aduſti glorioſuꝫ agonem cōſummauerūt .iiij. kalēdas decembris. Quo vcꝫ tp̄e ⁊ alij ſancti epiſcopi: ſcꝫ Eugenius carthaginenſis: Ualerianus: Urbanus: Creſcēs: Euſtachius: Creſcētianus: Creſconius: Felix hortolanꝰ: et Florentianus: propter veritatis eandē predicationē damnati exilio in confeſſione pietatis curſum vite ſue conſummauerūt: de quibus ſupra dictū eſt tertio idus Iulij. Hec Uictor Aphricanus.

¶ De ſancto Ruffo et ſocijs martyribus. Cap. cxx.

Rufus martyr cū alijs pluribus de domo ſua rome paſſi ſunt ſub perſecutione diocletiani imperatoris. Hic nobilitate generoſa inſignis cū eſſet patriciꝰ vrbis p̄dicatiōe ⁊ exēplo beati Sebaſtiani martyris ad fidem chriſti cōuerſus et cū oī domo ſua a ſctō Policarpo preſbytero baptizatꝰ eſt. Quē cū oībꝰ alijs diocletianꝰ detentū ⁊ capitali ſnīa punitū: xp̄i martyres eos fecit .iiij. kalen. decembris. Hec Ado.

¶ De dedicatione eccleſie materialis. Cap. cxxj.

Dedicatio eccleſie ſolēniter inter alias feſtiuitates ſanctoꝝ celebratur: que ideo vltimo ponitur quoniā certum diem non habens anniuerſaria dies cōſecrationis cuiuſlibet eccleſie ſuo tempore recolitur. Et quoniā duplex eſt eccleſia ſiue templum ſcꝫ materiale ⁊ ſpirituale. Ideo primo agendum eſt de dedicatione tēpli materialis: deinde de dedicatione tēpli ſpūalis. ¶ Circa dedicationem autem eccleſie ſiue templi materialis tria videnda ſunt. Primo quare dedicatur. Secundo qualiter conſecratur. Tertio per quos prophanatur. Et quia in templo duo ſunt que conſecrantur ſcilicet altare ⁊ ipſum templum. Ideo primo videndū eſt quare conſecretur altare. Secundo quare templum. ¶ Altare autē conſecratur ad tria. Primo ad ſacramētum dn̄i offerēdū. Gen. viij. Edificauit noe altare dn̄o: ⁊ tollens de cunctis pecoribus ⁊ volucribus mundis obtulit ſuper altare. Hoc autem ſacramentum eſt corpus ⁊ ſanguis chriſti quod in memoriā paſſionis dn̄ice immolamus. Habemus eī triplex memoriale dn̄ice paſſionis ſcilicet: paſſionis chriſti imaginibus depicte q̄tū

ad viſum: quia picture ſunt quaſi libri laicorum. Paſſionis chriſti ſermonibus predicate q̄tum ad auditū. Et paſſionis chriſti in ſacramētis repreſentate q̄tum ad guſtum odoratum ⁊ tactū: vt per omnes corporis ſenſus paſſionis chriſti memoriā mētibꝰ fideliū imprimat̄. Scdo ad nomē dn̄i inuocandū. Gen. xij. Edificauit abraā altare dn̄o qui apparuit ei: et inuocauit ibi nomen dn̄i. Hec aūt inuocatio ſm̄ apoſtolū habet fieri ꝑ obſecratiōes q̄ fiunt ꝓ malis remouēdis. Per orōnes que fiunt pro bonis impetrandis. Per poſtulationes q̄ fiunt pro bonis cumulandis. Et per gratiaruꝫ actiones que fiunt pro bonis conſeruandis. Inuocatio autē que fit ſuꝑ altare dicitur miſſa: ex eo q̄ celeſtis miſſus ſcilicet chriſtus a patre mittitur: qui ipſam hoſtiam cōſecrat ⁊ idem per nos ad patrē mittitur vt pro nobis intercedat. Que quidē miſſa tribus linguis canitur ſcilicet hebraica greca ⁊ latina. Hebraica ſunt alleluya: amen: ſabaoth: oſanna. Greca Kyrie eleeſon. latina reliqua oīa. Et hoc ad repreſentandū titulū dominice paſſionis dictis tribus linguis deſcriptum: vel q2 omnis lingua debet chriſtū cōfiteri: quorū oīm he tres ſunt principaliores. ¶ Tertio ad cantandū. Eccl. xlij. Stare fecit cantatores contra altare ⁊c. Tres aūt ſunt ſpecies ſoni q̄ fiunt tres modos: vt dicit Hugo de ſancto victore. Fit eī ſonus pulſu flatu ⁊ cātu. Ad cytharā pertinet pulſus: ad organū flatus: ad vocē cantꝰ: vt huic ꝯſonantie ſonorum referatur ꝯcordia moꝝ. Si referat̄ ad pulſum cythare manuū operatio: ad flatum organi mētis deuotio: ad cantū vocis ſermonū exhortatio. hoc autem triplex genus muſicorum refertur ad triplicē differentiā officij eccleſie vt dicit̄ in mitrali. Nā officiū eccleſie ꝯſiſtit in pſalmis in cātu: ⁊ lectionibꝰ. ¶ Ad primū genus quod fit pulſu vt in pſalterio et ſimilibus refert̄ pſalmodia. Ad ſcd̄m quod fit voce refertur lectiones. Ad tertiū quod fit flatu ſicut in tuba refertur cantus. ¶ Templum autem ſiue eccleſia conſecratur propter v. rationes. ¶ Primo vt inde diabolꝰ ⁊ eius poteſtas expellat̄: ſicut refert Gregorius in lib. dialogo. de quadam eccleſia arrianorū in nomine beati Sebaſtiani cōſecrata: de qua viſibiliter demones in forma porcorum inde exiſſe pluribus apparuerunt. ¶ Scdo vt ad eam cōfugientes ſaluentur. vnde dicit canon. Reos ſanguinis defendit eccleſia: ne vitam perdant et membra. Tali eī priuilegio eccleſie dedicate de iure communi potiuntur. Et ob hoc ioab fugit in tabernaculū domini: ⁊ app̄hendit cornu altaris .iij. Regū. ij. ¶ Tertio vt ibidem orationes exaudiantur .iij. Regum. viij. Quicūq̄ orauerit in loco iſto: tu exaudies eos in loco habitaculi tui in celo: ⁊ cum exaudieris propitiꝰ eris vnde in oratione dicit eccleſia. Quiſquis hoc templum benefi. peti. ingre. cuncta ſe impetraſ. letetur. Adoramus autem in ipſis eccleſijs ad orientem. ¶ Primo vt patriā noſtraꝫ nos requirere oſtendamus. Nam deus in oriēte paradiſum plantauit: ibiq̄ hominē poſuit: tranſgreſſum vero ad occidentem eiecit. ¶ Secundo vt ad ipſum crucifixum reſpiciamus: Nam dominꝰ crucifixus ad occidentem reſpiciebat: ⁊ ita adoramus ad ipſum reſpicientes. ¶ Tertio vt venientem iudicē expectare monſtremus. Nam aſſumptus ad orientē ſurſum ferebat̄: et ita veniet ad iudicandum ad occidentem aſpiciens. Hec omnia damaſcenus libro .iiij. c. v. ¶ Quarto conſecrat̄ vt ibidem deo laudes ſoluantur: hoc autem fit in ſeptē horis canonicis inter alias priuilegiatis. Nā in nocte media qua matutinū celebratur: xp̄s natꝰ eſt: captꝰ ⁊ illuſus a iudeis: ⁊ in hac hora infernum ſpoliauit. In media etiam nocte ⁊ ad iudicium venturus aſſerit̄. Addūtur etiam matutinales laudes: quia in mane egyptios ſubmerſit in mare: mundū creauit ⁊ reſurrexit. ¶ In hora prima chriſtus ad templū conueniebat: pilato preſentatꝰ fuit ⁊ ſurgens mulieribꝰ apparuit. In hora tertia a pilato ad columnā flagellat̄: morti adiudicat̄: ⁊ ſpiritusſanctꝰ in apoſtolos mittitur. ¶ In ſexta clauis in cruce configitur: tenebre per totum mundū fiunt: ⁊ ſol obſcuratur: ⁊ in die aſcenſionis cum diſcipulis recumbens conuerſat̄. ¶ In nona chriſtus ſpiritum emiſit: miles latus eius aperuit: cetus apoſtolorum ad orandum venire conſueuit: ⁊ chriſtus in celū aſcendit. ¶ In veſpera chriſtꝰ in cena ſacramentum ſui corporis inſtituit: pedes diſcipulorū lauit: de cruce depoſitꝰ fuit: diſcipulis in habitu peregrini ſe oſtēdit. ¶ In cōpletorio chriſtꝰ ſanguineas guttas ſudauit: in monumēto poſitus quieuit: reſurgens pacem diſcipulis nunciauit. In his ergo horis predicta beneficia recolimus: ⁊ pro ipſis deo gratias reddimus. ¶ Quinto conſecrat̄ vt ibidem ſacramenta miniſtrantur: quorū quedā miniſtrātur intrantibus vt baptiſmꝰ: quedā exeuntibꝰ vt extrema vnctio: quedam commorantibꝰ: ⁊ horū quidē ſunt miniſtrātes: his datur ordo: quidam pugnātes: ⁊ horū quidā ſuccumbunt: his dat̄ penitētia: quidam inſiſtunt ⁊ hoc cōfert̄ audacia animi vt roborent̄: ⁊ hoc ꝑ cōfirmationē: cibꝰ vt ſuſtentent̄: ⁊ hoc ꝑ euchariſtie ſumptionem: fit remotio impedimēti ne deficiant̄: ⁊ hoc ꝑ matrimonij cōiunctioneꝫ. ¶ Secūdo videndū eſt qualiter conſecretur: ⁊ primo de altari: ſecundo de ipſa eccleſia. ¶ Ad conſecrationē autē altaris quinq̄ concurrunt: primo quatuor cruces de aqua benedicta in quatuor cornibꝰ configurant̄: ſecūdo ipſum altare ſepties cum aqua eadē aſpergit̄: tertio incēſum i ipſo cremat̄: quarto chriſmate inungitur: quinto mundis pannis operit̄. Hec aūt repreſentant ea que deb3 habere ad altare accedētes. Debēt enim habere charitatē quadruplicē ſcilicet ad deū: ad ſeipſos: ad amicos: ⁊ ad inimicos: ⁊ hec ſignificant quatuor cruces quatuor cornibꝰ altaris facte. de his Gen. xxviij. Dilataberis ad orientem ⁊ occi. ⁊ ſeptentrio. ⁊ meridiē. vel ꝑ quatuor cruces oſtenditur q̄ chriſtꝰ ꝑ crucem quatuor mundi partes ſaluauit: vel vt oſtēdatur q̄ quatuor modis debemus crucē portare. ſ. in corde per meditationē: in ore ꝑ confeſſionem: in corpore per mortificationem: in facie per impreſſioneꝫ. ¶ Septeꝫ autem aque aſperſiones ſunt .vij. ſanguinis chriſti effuſiones: quarū prima fuit in circunciſione: ſecūda in oratione: tertia in corporis flagellatione: quarta in capitis coronatione: quinta in manuum perforatione: ſexta in pedum cruci affixione: ſeptima in lateris apertione. Circuitus autem altaris ſignificat vigilātiā ⁊ curam quam debēt habere miniſtri altaris erga ſubditos ne incidant in .vij. vitia capitalia. Canti. Inuenerunt me vigil. qui cuſto. ciuitatem ⁊c. ¶ Debent etiam habere orationē feruentem ⁊ deuotam: quod ſignificatur per concremationem thuris. Habet enim thus virtutem aſcēdendi ex fumi leuitate: conſolidandi ex qualitate: conſtringendi ex glutinitate: cōfortādi ex aromatitate. Sic oratio aſcendit in dei memoriam: ⁊ animā conſolidat quantum ad culpam preteritam impetrando medelam: conſtringit quantuꝫ ad futurū: impetrando cautelā: confortat q̄tum ad p̄ſentē impetrando tutelā. ¶ Uel pōt dici quod deuota oratio per thus ſignificat̄: q2 habet ad deū aſcendere. Ps. Dirigat̄ oratio mea ſicut incen. ⁊c. apoca. viij. Data ſunt ei incēſa multa: vt daret de orōnibꝰ ſctōꝝ ⁊c. ¶ Debent inſuꝑ hr̄e nitorē cōſciētie ⁊ odorē bone fame: qd̄ ſignificat̄ per chriſmatis vnctionē: qd̄ conficit̄ ex oleo et balſamo. Oleum eī eſt nitor conſcientie quam debēt habere puram. Gal. Gl'ia nr̄a hec eſt teſtimoniū conſcientie noſtre. Balſamū eſt odor bone fame quā debent habere clarā .j. thimo. iij. Oportet ep̄m teſtimoniū habere bonū: ⁊ ab his q̄ foris ſunt ⁊c. ¶ Debēt preterea hr̄e mūdiciā operationis ſcte: qd̄ ſignificat̄ per pānos albos ⁊ mundos q̄bꝰ altare veſtitur. Apoca. iij. Ueſtimentis albis induaris: vt nō appareat confuſio nuditatis tue. Bernar. Modicū valet accedēti ad altare: ſi hꝫ dignitatē ſummā ⁊ vitā infimā. ¶ Scdo videndū eſt de eccl'ia qualit̄ conſecrat̄: ad qd̄ q̄tuor cōcurrūt. ¶ Primo eī ep̄s eccleſiā ter circuit: ⁊ q̄libet vice ad ianuā veniēs baculo ꝑcutit dicēs. Tolli

re portas ⁊c. ¶ Scd̄o interi⁹ ⁊ exteri⁹ aqua bn̄dicta eccleſia aſpergit. ¶ Tertio in pauimento crucem de cinere facit ex tranſuerſo angulo oriētis vſqȝ ad angulū occidentis ⁊ ecōuerſo: ⁊ ibidem literis grecis ⁊ latinis alphabetum deſcribit. ¶ Quarto in parietibus eccleſie .xij. cruces depingit: añ quas cereos .xij. accendit ⁊ ipſas chriſmate inungit. ¶ Primum ergo ſcȝ triplex circuit⁹ ſignificat triplicem circuitū quē fecit chriſtus propter ipſius eccleſie ſanctificationem. Primum quo de celo venit in mundū. Secundū quo de mūdo venit ad limbum. Tertiū quo de limbo reſurgens aſcendit ad celū. Primum fuit ad ſaluationem peccatorum. Secundum ad liberationem damnatorum. Tertium ad glorificationem beatorū. ¶ Uel triplex circuitus fit ad oſtendendū ꝙ eccleſia cōſecrat̄ ad honorem trinitatis. ¶ Uel ſignificat triplicem ſtatum ſaluandorum qui ſunt virgines: continentes: ⁊ coniugati: qui etiam deſignantur in diſpoſitione materialis eccleſie. Nam ſanctuariū ſignificat virgines: chorus continentes: corpus nubentes: ſtricti⁹ eſt ſanctuarium ꝙ̄ chorus: ⁊ chorus ꝙ̄ corpus: quia dignior eſt ordo virginum ꝙ̄ cōtinentium: ⁊ continentū ꝙ̄ coniugatorum: vt dicit Richar. ¶ Secundum ſcilicet trina ad oſtium ꝑcuſſio ſignificat triplex ius qd̄ habet chriſtus in eccleſia. Eſt eñi ſua creatione redemptione ⁊ glorificatione: ⁊ hoc triplici iure ei debet aperiri: vt dicit Anſel. ¶ Tertium ſcȝ exclamatio. Tollite portas ⁊c. ſignificat trinam eius potētiam. ſ. in celo: in mundo: ⁊ in inferno. ¶ Secundum. ſ. aque benedicte interi⁹ ⁊ exterius aſperſio fit triplici de cauſa. ¶ Primo ꝓpter demonis expulſionē: vt dicitur in exorciſmo aque. Fiat aqua exorcizata ad effugandū inimicum ⁊c. Fit autem hec aqua ex aqua: vino: ſale: ⁊ cinere: q: quatuor maxime expellunt diabolum. ſ. lachrymarū effuſio: que per aquam. Spiritualis exultatio: que per vinum. Matura diſcretio. que per ſalem. Et profunda humiliatio: q̄ per cinerem. ¶ Secūdo ꝓpter ipſius eccleſie expiationem. Omnia eñi terrena ꝓpter peccatū ſunt corrupta: ⁊ ideo locus aſpergit̄ vt ab immunditia purgetur: vnde in lege omnia pene aqua mundabantur. Tertio propter remouendam maledictionem. Terra enim a principio cum omni fructu ſuo maledictionē accepit: aqua vero nulli maledictiōi ſubiacuit. Hinc eſt: dominus comedit piſcem: ſed nunꝙ̄ legitur comediſſe carnem niſi agni paſchalis propter preceptum legis. ¶ Tertium: ſcilicet alphabeti deſcriptio: repreſentat primo ꝯiunctionē vtriuſqȝ populi: videlicet gentilis ⁊ hebrei per crucē chriſti factam. Unde ⁊ illa crux ex trāſuerſo ducitur ab angulo orientis vſqȝ ad angulum occidentis: ad ſignificandum ꝙ populus dexter factus eſt ſiniſter: ⁊ qui erat in capite factus eſt in cauda: ⁊ econuerſo. Secundo repreſentat paginam vtriuſqȝ teſtamenti per crucem chriſti adimpleri: vnde moriens ait: conſummatum eſt. Et crux ex tranſuerſo ducitur: quia vnum teſtamentum in alio continetur: quia rota eſt in rota. ¶ Tertio repſentat articulos fidei: quibus rudes ⁊ neophyti de vtroqȝ populo erudiūtur: qui ſe cinerem ⁊ puluerem reputare debent: iuxta illud Geñ. xviij. Loquar ad dominū meū cū ſim puluis ⁊ cinis. ¶ Quartum ſcilicet in .xij. locis crucis impreſſio illuminatio ⁊ inunctio fit triplici ratione. Primo propter demonum terrorem: qui inde expulſi ſunt: vt videntes ſignum crucis illuc ingredi non preſumant. ¶ Secundo propter triumphalem oſtēſionem. Cruces enim ſunt vexilla chriſti: vt oſtendatur enim ꝙ locus ille dominio chriſti eſt ſubiugatus cruces depinguntur: ſicut quando ciuitas aliqua ab imperatore capitur imperiale vexillum in ea erigitur. ¶ Tertio propter apoſtolorum repreſentationē. Nam .xij. luminaria ante cruces poſita ſignificant .xij. apoſtolos qui per fidem crucifixi mundum illuminauerunt. Cruces autem chriſmate vnguntur: quoniam apoſtoli fidem paſſionis chriſti ad cognitionem inflammauerunt: et ad amorem vnxerunt videlicet ad conſcientie nitorem: qd̄ per oleum: ⁊ ad bone fame odorem: qd̄ per balſamum. Tertio videndum eſt qualiter ⁊ ꝑ quos eccleſia prophanetur. Sciendum ꝙ domum dei ꝑ tres legimus prophanari: ſcilicet per hieroboam: per nabuzardam: ⁊ per antiochum. Hieroboam ſicut legitur iij. regum. xij. duos vitulos fecit ponēs vnum in dan et alterum in bethel: que dicitur domus dei: ⁊ hoc ꝓpter auaritiam fecit: ne ſcilicet regnum ad roboam rediret. Nabuzardam ſicut legitur. iiij. regum. xxv. domum dei combuſſit. Nabuzardaȝ princeps coquorum ſignificat gulam ⁊ laſciuiam. Rex antiochus qui fuit ſuperbiſſimus ⁊ ambitioſus domum dei polluit ⁊ cōtaminauit: ſicut habetur primi machabeorum primo. ⁊ ſignificat ipſam ſuperbiam. Ad denotanduȝ ꝙ per hec tria vitia clericorum domus dei. i. eccleſia prophanatur. ſ. ꝑ auaritiam gulam ⁊ ſuperbiam: primū communiter viget in religioſis: ſecundū in clericis: tertiū in prelatis. Et ſicut ꝑ tres eccleſia fuit prophanata: ita ⁊ per tres alios extitit dedicata: ſcilicet per moyſen: ſalomonem: ⁊ iudā machabeū: per qd̄ inſinuatur ꝙ dedicantes domū dei debent habere humilitatē q̄ in moyſe: ſapiētiā ⁊ diſcretionem que in ſalomone: vere fidei confeſſionē q̄ in iuda machabeo denotatur.

¶ De Dedicatione eccleſie ſpiritualis. Cap. cxxij.

Dedicatio eccleſie ſiue templi ſpiritualis: quod ſumus nos: iuxta illud apoſtoli. Templum enim domini ſanctuȝ eſt: quod eſtis vos. Et iterum. Neſcitis q: corpora veſtra templum ſunt ſpiritusſancti. Sub ſolennitate dedicationis materialis templi ab eccleſia celebratur. Nam ſicut ait auguſtinus. Quotieſcunqȝ altaris vel templi feſtiuitatem colimus: ſi fideliter ⁊ diligenter attēdimus ⁊ ſancte ac iuſte viuimus: quicquid in templis manu factis agitur: totum in nobis ſpeciali edificatione completur. Ipſa enim ſpiritualis eccleſia conſtruit̄ ex lapidibus viuis. prime petri ſecundo. Tanquam lapides viui ſuperedificamini ⁊c. Et lapidib⁹ quadris. Nā quatuor latera lapidis ſpiritualis ſunt fides/ ſpes/ charitas/ ⁊ operatio: que equalia ſunt: quia vt dicit Gregori⁹. Quantū credis tantū ſperas: q̄tū credis ⁊ ſperas tantum diligis: ⁊ quantum credis ſperas ⁊ diligis tantum operaris. In hoc quidem templo altare eſt cor noſtrum: ſupra quod tria debent deo offerri. primū ignis dilectionis perpetue. Leuitici vndecimo. Ignis nunꝙ̄ deficiet in altari. ſcd̄m incenſum orationis odorifere. primi Paralip. vj. Aaron ⁊ filij eius adolebunt incenſuȝ ſuper altare ⁊c. tertium ſacrificium iuſtitie: quod ſacrificium conſiſtit in oblationibus penitentie in holocauſtis dilectionis perfecte ⁊ in vitulos carnis mortificate pſalmiſta. Acceptabis ſacrificium iuſtitie oblationes ⁊ holocauſta: ⁊ tunc imponent ſuper altare tuuȝ vitulos. Templum auteȝ ſpirituale quod ſumus nos ad inſtar templi materialis conſecratur. Primo enim ſummus pontifex chriſtus oſtium cordis clauſum inueniens circuit: dum peccatum oris cordis ⁊ operis ad memoriam eius reducit. De hoc triplici circuitu dicitur Eſaie. xxiij. Sume citharam quo ad primum circuit ciuitatem ſcilicet cordis: quo ad ſecūdum: meretrix obliuioni tradita: quo ad tertium. Secundo ipſum oſtium cordis clauſum ter percutit vt ſibi aperiat. Percutit enim ipſū cor ictu beneficij conſilij ⁊ flagelli: de qua triplici percuſſione dicitur prouerbiorum. j. Extendi manum meam quo ad primum: deſpexiſtis: loquitur ad malos: omne conſilium meum quo ad ſecundum: et increpationes meas neglexiſtis: quo ad tertiuȝ. Uel ter percutit dum

rationalem monet ad peccati cognitionem: cōcupiſcibilem ad dolorem: iraſcibilē ad vindictam ⁊ deteſtationē. Tertio ipm̄ tēplū ſpūaliter aqua in ei⁹ ⁊ extra debet irrigari. Hec aūt trina irrigatio trina eſt lachrymarū effuſio: mēs eñi viri ſancti vt dicit Gregori⁹ dolore afficitur ꝯſiderādo vbi fuit: vbi erit: vbi eſt: ⁊ vbi nō eſt. vbi fuit inquit in pctō: vbi erit in iudicio: vbi eſt in miſeria: ⁊ vbi nō eſt in gloria. huic aūt aque admiſcent̄ ſal vinū ⁊ cineres: q: cū his lachrymis debet admiſceri vinū ſpiritualis exultationis: ſal mature diſcretionis: ⁊ cinis ꝓfunde humiliationis. Uel ꝑ vinū limphatū intelligitur verbū incarnatū: ꝑ ſalē ſanctitas eius vite q̄ eſt in oīb⁹ cōdimentū: ꝑ cinerem paſſionis eius ſuppliciū. His igitur debemus cor noſtrū aſpergere ſcȝ beneficio incarnationis: ꝑ qd̄ ꝓuocemur ad humilitatē exēplo ei⁹ cōuerſationis ꝑ qd̄ informemur ad ſanctitatē: ⁊ memoria eius paſſionis ꝑ quā incitemur ad charitatē. Quāto in hoc tēplo cordis ſcribit̄ ſpūale alphabetū ſiue ſpūalis ſcptura. Que quidē triplex eſt: ſcȝ dictamina faciēdoꝝ: teſtimonia diuinoꝝ beneficioꝝ: ⁊ accuſatio ꝓprioꝝ delictorū. Romanoꝝ. ij. Cū eñi gētes q̄ legē nō habent: naturaliter ea q̄ legis ſunt faciūt: hui⁹ legē nō habentes. ipſi ſibi ſunt lex qui oſtendūt opus legis ſcriptū in cordibus ſuis: ecce primū teſtimoniū. reddente cōſcientia ipſoꝝ: ecce ſcd̄m. ⁊ inter ſe cogitationū accuſantiū: ecce tertiū. Quinto debēt pingi cruces: id eſt aſſumi penitētie aſperitates: q̄ debēt inungi ⁊ illuminari: q: non ſolū ferende ſunt patiēter: ſed etiā libenter: qd̄ ꝑ vnctionē: ⁊ ardēter qd̄ ꝑ ignē. Unde Bernardus. Qui minat̄ timore crucē xp̄i portat: qui amore portat patiēter: qui ꝓfecit in ſpe portat libēter: ſed qui cōſummātur in carne amplectitur iam ardēter. Qui igitur hec oīa habebit: vere tēplum ad honorem dei dedicatū erit: dignus plane in quo chriſtus in via habitet per gratiam vt tandem in eo in patria habitare dignetur per gloriam. Quod ipſe preſtare nobis dignetur: qui viuit ⁊ regnat deus per omnia ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Explicit liber decimus.

Incipit prologus vndecimi libri.

VNdecimus huius voluminis liber cōtinet geſtorū ⁊ paſſionū ſanctorū differentias quatuor. ¶ Primo illorū ſanctoꝝ quorum dies feſtiui nobis fuerūt penit⁹ ignoti: ſed neqȝ eorū legende potuerūt in aliqua ſuperiorum librorum parte cōmode collocari. Scripſimus enim fauēte domino geſta ſanctorum quorum feſta per anni circulum occurrunt. Quibus etiam addimus quedam alia ſanctorum quorūdam: qui vel ex nominis equiuocatione: vel ex alia circa materiam dependētia: vel ex alia rationabili cauſa potuerunt ceteris ſanctorum legendis coniungi: ſicut preſentem legentibus catalogum patere poteſt. Reſtabant autē alique legende q̄ nulla occaſione poterāt certis diebus anni locari: quas in hoc vndecimo libro reſeruauimus deſcribendas. ¶ Secundo illorum ſanctorum geſta que per obliuionem aliquam ſuis inſerenda locis fuerunt omiſſa: quod diffiteri nō preſumo. Cui enim adeo preſtantis memorie occurrat cuncta que legerit vel audierit per ſingula cordi recondere: ſuoqȝ recolēda tempore facile in promptu ad votum habere. Neminem certe arbitror tali potiri priuilegio: niſi ſpiritu prius fuerit afflatus diuino. ¶ Tertio illorum ſanctorum quorum geſta ⁊ paſſiones poſt ceptum opus: mihi de nouo apparuiſſe contigiſſet: aut in poſterum mihi vel poſteris appareret: qd̄ propter ſanctorum infinitatem et librorum numeroſitatem accidere de facili ſatis eſſet. Quarto etiam illorū ſanctorum qui per futurorum temporum ſucceſſiones ab eccleſia militāte canonizandi ⁊ in ſanctorū numero conſcribendi forent: quod vſqȝ ad preſentis ſeculi finē credimus affuturum. Cum non ſit abbreuiata manus domini: que ⁊ in terris homines de nouo ſanctificare ⁊ in celis multiplicare poteſt. Horum etiam igitur geſta preſenti conſerenda volumini: nō tam nobis quam poſteris reſeruamus. Qua de re nec ipſum opus noſtrum certo fine concludimus: eo ꝙ ſanctorum infinitas vſqȝ ad ſeculi finem augenda: nec finem habet nec numerū. ¶ Ad feſta igitur que preſentialiter habemus exponenda veniēdum eſt. Et primo quidem librum eccleſiaſtice hiſtorie tranſcurrentes: quedam que ex ipſo circa ſanctos aliquos omiſſa fuerant recolamus.

¶ Explicit prologus decimi libri.

Incipit liber vndecimus.

¶ De ſanctis duobus nepotibus chriſti ſm̄ carnem confeſſoribus. Capitulum. j.

DUo nepotes domini ſaluatoris ſcd̄m carnem ex linea collaterali: videlicet ex ei⁹ carnali genere nepotes iude qui dicebatur frater domini quorum nomina Euſebius ſilētio tetigit tempore domitiani imperatoris ſub ſecunda chriſtianorum perſecutione apud iudeam florebant. Cum autem domitianus iuſſiſſet perimi omnes de genere dauid et ſtirpe regia deſcendentes: hi duo delati ſunt duplici inuidia: videlicet ꝙ ex dauid genere: ⁊ ipſi⁹ chriſti propinquitate nati eſſent. Quos reuocatus quidā qui in hoc miſſus fuerat perduxit ad domitianum. Nam ⁊ ipſe de aduētu chriſti ſicut ⁊ al's herodes formidabat. Interrogati autē a ceſare ſi eſſent ex familia dauid cōfitent̄. Interrogati quātis eſſent facultatibus vel poſſeſſionibus prediti. Reſpondent ꝙ vtriqȝ nō amplius eſſet in bonis nouem milibus denarijs. Ex quib⁹ ſingulis pars media ꝓ portione debetur: nec hec ſibi in pecunia: ſed in eſtimatione terre ſubſiſterant: quā habebant in triginta nouē iugeribus cōſtitutā: quā que ſuis manibus excolebant ad victū conſequendū ⁊ tributum perſoluendū. In cuius teſtimoniū manus labore rigidas ⁊ callis obduratas ꝓferebant. Interrogati de chriſto quale eſt regnū eius: vel quis ipſe: aut vnde: vel quādo venturus. Reſpōdent ꝙ neqȝ huius mundi regnum: neqȝ huius

terre ei deſignetur imperium: ſed celeſte ei regnum per angelorum miniſteria in cõſummatiõe ſeculi preparetur: quãdo ſcilicet venturus in gloria de viuis ac mortuis iudicabit. Domitianꝰ aũt cũ neqꝫ in eis quicq̃ criminis inueniret ⁊ vtilitatẽ eorũ ac verba maxime cõtemneret: abire eos libere iubet. Illi vero dimiſſi vel martyrij merito: vel tante propinquitatis prerogatiua: pacis tempore duces eccleſie effecti vſqꝫ ad traiani tẽpora permanſerunt.

¶ De ſanctis romanis pontificibus et eorum ſucceſſione. Cap. ij.

Romani pontifices et eoꝝ ſucceſſiones ideo hic ponunt: vt que eccleſiaſtice hiſtorie libro reſtabãt: hic recolligant: ⁊ ipſiꝰ ordo libri p̃ ſingula ſummarie trãſcurrat: quatenꝰ ad quoſdã ſanctos ep̃os romanos pontifices qui in catalogo ſanctorũ cõſerti ſunt ⁊ hactenus omiſſi fuerũt perueniat. Liber itaqꝫ hiſtorie eccl'iaſtice romanos pontifices enũerat a btõ petro ap̃lo vſqꝫ ad ſyricium papã qui ſucceſſit damaſo p̃ ſucceſſiones ſctõrum ep̃orũ numero. xlj. Sub quo ſyricio liber prefatus finem facit. Omnes autẽ pape qui in dicto libro deſcribunt ſanctificati habẽtur: aut in ordine martyrũ aut confeſſoꝝ: excepto liberio qui hereſis arriane labe maculatus ſctõꝝ pontificũ cetũ fedauit: ſicut alter iudas apoſtoloꝝ collegiũ: ⁊ nicolaus ſacrũ numerũ leuitarũ. Primus igit̃ in ſede romana beatus petrus apoſtolus pontificatũ tenuit: ⁊ primo q̃dã ſedit antiochie annis ſeptẽ: deinde cathedrã epiſcopalẽ in vrbe roma tenuit annis. xxv. mẽſibꝰ quinqꝫ et diebꝰ tredecim: de quo. ſ. actũ eſt in feſto cathedre ſancti petri octauo kalendas martij: ⁊ in feſto paſſionis ipſius tertio kalẽdas iulij. ¶ Scdõs ep̃s fuit linus: de quo ſupra dictum eſt in eius paſſione. ix. kalen. octobris. ¶ Tertius fuit cletus: de quo ſupra in eius paſſione ſexto kal. martij. ¶ Quartus fuit clemens: de quo ſupra in eius paſſione nono kalẽ. decembris. Quintus fuit anacletus: de quo ſupra. iij. idus iulij. ¶ Sextꝰ fuit euariſtus: de quo ſupra. vij. kalen. nouẽbris. ¶ Septimus fuit alexãder: de quo ſupra. v. noñ. maij. ¶ Octauus ſixtus primus: de quo ſupra octauo idus aprilis. ¶ Nonꝰ teleſphorus: de quo ſupra nonas ianuarij. ¶ Decimus iginus: de quo ſupra quarto idus ianuarij. ¶ Undecimꝰ fuit pius: de quo ſupra. v. idus iulij. ¶ Duodecimꝰ anicetus: de quo ſupra. x. kalendas maij. ¶ Tertiuſdecimus ſother: de quo. ſ. x. kalendas maij. ¶ Quartuſdecimꝰ eleutheriꝰ: de quo ſupra. vij. kalẽ. iunij. ¶ Quintuſdecimus victor: de quo. ſ. v. kalen. auguſti. ¶ Sextuſdecimus zepherinus: de quo. ſ. vij. kalen. ſeptembris. ¶ Decimuſſeptimus calixtus: de quo. ſ. pridie idus octobris. ¶ Decimuſoctauus vrbanus: de quo ſupra. viij. kalend. iunij. ¶ Decimuſnonus põtianus: de quo. ſ. xiij. kalen. decẽbris. ¶ Uigeſimus antheriꝰ fuit: de quo. ſ. actum eſt noñ. ianua. ¶ Uigeſimuſprimꝰ fabianus de quo ſupra xiij. kalẽ. februarij. ¶ Uigeſimuſſecũdus fuit corneliꝰ: de quo. ſ. xviij. kalẽ. octob. ¶ Uigeſimuſtertius luciꝰ: de quo ſupra. iij. noñ. martij. ¶ Uigeſimuſquartus ſtephanus de quo. ſ. iiij. noñ. auguſti. ¶ Uigeſimuſquintus ſixtus ſecũdus: de quo ſupra. viij. idus augu. ¶ Uigeſimuſſextus dionyſius de quo ſupra. vij. kalẽ. ianuarij. ¶ Uigeſimuſſeptimꝰ felix primus: de quo ſupra. iij. kalẽ. iunij. ¶ Uigeſimuſoctauus fuit marcus primus: de quo ſupra nonis octobris. Et hic ſolus de numero tantorum pontificũ: vcꝫ tam ſupra poſitorũ q̃ infra ponendoꝝ vſqꝫ ad ſilueſtrũ papam martyriũ euaſit. ¶ Uigeſimuſnonus eutychianꝰ: de quo ſupra. vj. idus decẽbris. ¶ Trigeſimus caius: de quo ſupra. x. kalẽd. maij. ¶ Trigeſimuſprimus marcellinꝰ: de quo ſupra. vj. kalend. maij. ¶ Trigeſimuſſecundus marcellus: de quo ſupra. xvij. kalen. februarij. ¶ Trigeſimuſtertius euſebius: de quo ſupra. vj. kal. octob. ¶ Trigeſimuſquartꝰ melchiades: de quo ſupra. iiij. idus decẽbris. Oẽs prefati põtifices excepto marco p̃ martyriũ aſſumpti fuerũt. ¶ Trigeſimuſquintus fuit ſilueſter primus inter ep̃os confeſſores: de quo ſupra actum eſt pridie kalen. ianuarij. ¶ Trigeſimuſſextus fuit marcꝰ ſecundus: de quo ſupra noñ. octobris. ¶ Trigeſimuſſeptimꝰ iulius: de quo ſupra idibus aprilis. ¶ Trigeſimuſoctauus fuit liberius hereticus tẽpore cõſtantij imperatoris: q̃ primo quidem dũ nollet arriane hereſi conſentire ab eodem auguſto in exilium miſſus eſt: vbi ſtetit per annos. iij. Sed demũ conſentiens hereſi predicte: ab eodẽ conſtantio reuocatur ⁊ in ep̃m cõfirmatur: et felix qui in eius locũ a clero ⁊ populo romano conſtitutus fuerat papa martyrio coronatur. ¶ Sicqꝫ. xxxix. ep̃s fuit felix ſcdõs martyr: de quo actum eſt. iiij. kalen. auguſti. ¶ Quadrageſimꝰ fuit damaſus papa ⁊ cõfeſſor: de quo ſupra actum eſt. iij. idus decẽbris. ¶ Quadrageſimuſprimus ſyricius ſub quo liber eccleſiaſtice hiſtorie finẽ facit. Et hũc omiſſum immediate infra ſupponemus.

¶ De ſancto Syricio papa. Cap. iij.

Syricius papa natione romanus ex patre tyburtio damaſo pape in epiſcopatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos. xv. mẽſes. xj. dies. xxv. Hic conſtituit vt monachi fierẽt clerici vtilitatis cauſa vel ſũme neceſſitatis. Et vt nullꝰ p̃ſbyter miſſas celebraret niſi in ſacratis ab ep̃o locis. Hic manicheos in vrbe inuenit quos exilio damnauit: et conſtituit vt nõ participarent cũ fidelibꝰ communionem. Sed precepit vt ſi quis ex eadẽ ſecta rediret ad eccleſiã conuerſus nullatenus cõmunicaretur: niſi tãtũ religioni monaſterij oĩbus diebꝰ vite ſue obnoxius tenereť ieiunijs ⁊ orationibꝰ maceratus ⁊ p̃batus ſub omni examine vſqꝫ ad vltimũ diẽ tranſitꝰ ſui: ⁊ ſic viaticum reciperet. Hic quoqꝫ ſynodum celebrauit apud cõſtantinopolim. cccl. ep̃orum. Et poſtq̃ ſedem apoſtolicam feliciter gubernaſſet: dormiuit cum patribus ſuis. Et ſepultus eſt ad ſanctum petrum plenus ſanctitate. Et ceſſauit epiſcopatus dies. xx.

¶ De ſancto Zozimo papa. Capitulũ. iiij.

Zozimꝰ papa natione grecus ex patre abramio innocẽtio pape primo ĩ põtificatu romano ſucceſſit. Seditqꝫ annos. ij. menſes. iij. dies. xxv. Hic multa ſctitate polluit: ⁊ pauperũ largus beneficus extitit. Hic cõſtituit vt ſeruus nullo modo clericus fieret. Et in ſabbato ſctõ cereũ in oĩbꝰ titulis vrbis benedici p̃cepit. Et oẽs clericos vinũ in publico vẽdere p̃hibuit. Et hic plenus ſctitate ĩ pace q̃euit. Et ſepultꝰ eſt ĩ via tyburtina iuxta corpꝰ btĩ laurẽtij mar. Et ceſſauit ep̃atꝰ dies. xj.

¶ De ſancto Simplicio papa. Cap. v.

Simplicíꝰ papa natiõe tyburtinus ex patre caſtino hilario põtifici ĩ ep̃atu romano ſucceſſit ⁊ ſedit annos. xv. mẽſeſ. j. dies vij. Hic vir beatiſſimus dedicauit eccleſiã ſancti ſtephani iuxta baſilicam ſancti laurẽtij et baſilicam ſancte ſabine martyris: vbi corpus eius requieſcit cum quatuor mille ducẽtum ſexagintaduo ſanctorũ corporibus. Hic. xxviij. preſbyteros per titulos in vrbe roma conſtituit: propter penitentes ⁊ baptiſma. Et vt. vij. epiſcopi per hebdomadas ad eccleſias patriarchales ſiue ad earũ regiones manerent. Et fecit. v. regiones p̃ſbyteris vrbis diuidendas. Primã regionem ad ſanctum ioannẽ lateranẽſem. Secundã ad ſanctũ petrum. Tertiam ad ſanctũ paulum. Quartã ad ſanctum laurẽtiuꝫ extra muros. Quintã ad ſanctam mariã maiorem. Cõſtituit quoqꝫ vt nullꝰ clericus inueſtiturã a laico reciperet. ¶ Sub cuiꝰ ep̃atu venit relatio de grecia p̃ epiſtolam ab acacio conſtantinopolitano ep̃o: ſimulqꝫ ⁊ a timotheo catholico ⁊ affirmauit petrum alexandrie vrbis ep̃m eſſe eutychianuꝫ hereticum: plurima de eo crimina affirmans. Quo audito ſimplicius dãnauit petrũ ita tamẽ vt penitẽtie ſeruaret tẽpus. Et poſt hec ſanctꝰ ep̃s quieuit in dño: ⁊ ſepultꝰ eſt iuxta corpꝰ beati petri apoſtoli in vaticano. Et ceſſauit ep̃atus dies ſeptem.

¶ De ſanctis Alexandrinis epiſcopis ⁊ eorũ ſucceſſione. Cap. vj.

Alexãdrini epiſcopi quorum ſucceſſiones in eccleſiaſtice hiſtorie libro deſcribuntur ⁊ q̃ in ſanctorum catalogo connumerãtur fuerunt numero. xviij. videlicet a beato Marco euangeliſta vſqꝫ ad theophilum: videlicet a prima ipſiꝰ eccleſie fundatiõe vſqꝫ ad tẽpora archadij ⁊ honorij auguſtorũ. ¶ Quorum pontificum primus ipſius eccleſie fundator fuit beatꝰ Marcus apoſtolus ⁊ euangeliſta: de quo in ſecũdo libro eccleſiaſtice hiſtorie habetur: ⁊ de quo ſupra in eius paſſione dictũ eſt. vij. kalen. maij. ¶ Secundus fuit ſanctus anianus p̃fati marci diſcipulus: de quo ſupra dictuꝫ eſt. iiij. noñ. octobris. qui tenuit ipſam ſedem per annos. xxij. ¶ Tertius fuit abilus de quo ſupra dictũ eſt. viij. kalẽ. martij. qui ſedit in ipſa ſede annis. xiij. ¶ Quartus ſucceſſit cerdo de quo habetur. iiij. lib. eccleſiaſtice hiſtorie cap. j. ⁊ hic ibidẽ ſedit annos. xviij. ¶ Quintus fuit primus de quo eodẽ lib. cap. iiij. ⁊ hic ſedit in ipſa ſede annos. xij. ¶ Sextus fuit iuſtus: de quo eodem cap. v. et hic annos. xj. ſedit. ¶ Septimus ſucceſſit eumenides: de quo prefato libro cap. xj. qui ⁊ ſedit ibidẽ annos. xiij. ¶ Octauus fuit marcus: de quo eodem libro ⁊ capitulo: qui ⁊ ſedit annos. x. ¶ Nonus fuit celadion de quo eodem libro cap. xix. qui ⁊ ſedit annos. xiiij. ¶ Decimꝰ fuit agrippinꝰ de quo eccleſiaſtice hiſtorie libro. v. cap. ix. ⁊ hic ſedit annos. xij. ¶ Undecimꝰ ſucceſſit iulianꝰ: de quo eodẽ libro. v. cap. ix. ⁊ hic ſedit annos. x. ¶ Duodecimus fuit demetrius: de quo libro. vj. capi. xix. qui ⁊ ſedit annos. xliij. ¶ Tredecimus fuit eraclas: de quo habeť eodẽ li. cap. xxvj. q̃ fuit vnus ex diſcipulis origenis p̃batiſſimus: cui ⁊ preceptor eius ex alexãdria profugus: veniens ceſareã auditoriũ ſuũ reliquerat. Et cũ hic apud ceſareã moraretur: innumeri ad eũ nõ ſolum regionis ipſius viri: ſed ex prouincijs procul poſitis cõcurrebant ⁊ relicta patria: ac parentibus ſequebantur eũ tanq̃ deũ docentẽ. Et hic in ipſa eccleſia prefuit annos ſex. ¶ Decimuſquartus huic ſucceſſit dionyſiꝰ: de quo libro. vj. eccleſiaſtice hiſtorie multa cõſcribuntur. ⁊ de hoc ſupra actum eſt in geſtis eius. xv. kalen. decembris. Hicqꝫ ſedit annos. xvij. ¶ In ſequentibus vero eccleſiaſtice hiſtorie libris adduntur ⁊ alij. viij. pontifices alexandrini. ¶ Ex his autem quintuſdecimus in ordine fuit maximus qui ſedit annos. xiij. de quo ſupra. v. kalen. iunij. ¶ Sextuſdecimꝰ theonas qui ſedit annos xix. de quo ſupra. x. kalẽ. ſeptembris. ¶ Decimuſſeptimus petrus: de quo ſupra in eius paſſione actũ eſt. vj. kalend. decemb. qui ſedit annos. xij. ¶ Decimuſoctauus achillas: de quo ſupra in eius legenda. vij. idus nouemb. qui ſedit annos. ix. ¶ Decimuſnonus alexãder: de quo ſimiliter ſupra in geſtis eiuſdẽ. iiij. kal. martij. q̃ ſedit annos. vij. ¶ Uigeſimꝰ athanaſiꝰ doctor inſignis: qui ſedit annos. xlvj. de quo ſupra actũ eſt in geſtis eiꝰ vj. nonas maij. ¶ Uigeſimuſprimꝰ petrꝰ ſcdõs: q̃ lꝫ martyr nõ fuerit: de ſede tamen eiectus ad tempus per quẽdã luciũ hereticũ: qui alexandriã eccleſiã inuaſit. ¶ Uigeſimuſſcdõs huic ſucceſſit thimoteꝰ: ſub quo liber prefatus eccl'iaſtice hiſtorie concludit. Omnes aũt p̃nominati gl'ioſi pontifices in ſanctorũ numero collocãtur.

¶ De ſanctis Antiochenis ep̃is ⁊ eorum ſucceſſione. Cap. vij.

Antiocheni epiſcopi quorum ſucceſſiones: et tempora in eodem eccleſiaſtice hiſtorie lib. cõferta ſunt: et qui in ſanctorum catalogo ponuntur: ſunt numero. xxiiij. videlicet a beato petro apoſtolo: qui primus antiochie ſedit vſqꝫ ad epiſcopum flauianum: qui floruit tempore quo dictus liber concluſionis ſuorũ temporũ finem accepit. ¶ Eoꝝ autẽ pontificuꝫ primus fuit beatus ap̃ls petrus: qui primã eius eccleſie antiochene cathedrã accipiens ibidem ſedit annos. vij. ſicut dictũ eſt ſupra in cathedra ſancti petri. viij. kalend. martij. ¶ Secundus fuit zacheus: cui idem apoſtolorũ princeps antiochia diſcedens: eãdem eccleſiam cõmendauit: ſicut habetur in itinerario beati clementis. ⁊ de hoc ſupra dictum eſt. x. kal. ſeptemb. Hic autem ep̃s in libro eccleſiaſtice hiſtorie non ponitur forte ex eo quia non vere ſucceſſor petri: ſed quaſi eius vicarius fuerit: cum vt dictũ eſt: ei petrus dictam eccleſiam commendauit: ⁊ modico tempore ibidẽ preſidens forte ante petruꝫ occubuit. ¶ Tertius fuit enodius epiſcopus ⁊ martyr: de quo ſupra in eius paſſione actum eſt pridie noñ. maij. ¶ Quartus fuit ignatius epiſcopus ⁊ martyr: de quo etiã actũ eſt in eius paſſione kal. februarij. ¶ Quintus fuit hero epiſcopꝰ ⁊ martyr ⁊ de hoc ſupra actum eſt. xvj. kalend. nouembris. de his habetur in tertio eccleſiaſtice hiſtorie libr. ¶ Sextus ſucceſſit corneliꝰ. ¶ Septimus fuit hero ſecundꝰ. ¶ Octauus theophilus: qui ſextus poſt apoſtolos deſcribitur occaſione memorata. Et de hoc ſupra actum eſt tertio idus octobris. Et de his habetur mentio eccleſiaſtice hiſtorie lib. iiij. ¶ Nonus ſucceſſit maximus ¶ Decimus ſerapion: ⁊ de his duobus in lib. v. ¶ Undecimus fuit aſclepiades de quo ſupra. xv. kalend. nouembris actum eſt. ¶ Duodecimus philetus. ¶ Tredecimus aũt fuit zebenꝰ. ¶ Quartuſdecimus babilas martyr: de quo ſupra actum eſt in eius paſſione. ix. kalend. februarij. Et de his in lib. vj. eccleſiaſtice hiſtorie tractatur. ¶ Decimuſquintus his ſucceſſit fabianus ⁊ de hoc etiam in prefato lib. mentio habetur. ¶ Decimuſſextus autem fuit demetrianus. ¶ Decimuſſeptimus fuit domnus. ¶ Decimuſoctauꝰ ſucceſſit timeꝰ. ¶ Decimuſnonus quiriꝰ ¶ Uigeſimus auteꝫ fuit dorotheus: vir eruditiſſimꝰ ⁊ in ſcripturis diuinis ſatis intentus: qui pro multa diligentia etiam hebraicã linguã didicerat. Greca autẽ eruditione liberali a puero fuerat inſtitutus. Is eunuchus a natiuitate fuit: quem diocletianus imperator in admiratione ⁊ veneratione habebat: ⁊ ei contulerat prepoſituram. Cuius ⁊ euſebiꝰ ceſarienſis eccleſie conſcriptor hiſtorie auditor fuit vt de ſeipſo tradit. ¶ Uigeſimuſprimꝰ huic ſucceſſit tyrãnus: ſub quo eccleſiarũ perſecutio increuit. ¶ De his agitur eccleſiaſtice hiſtorie libro. viij. ¶ Uigeſimuſſecũdus fuit eudoxius. ¶ Uigeſimuſtertius autem ſucceſſit meletius. de quo ſupra dictum eſt pridie noñ. decemb. Et de his duobus habeť in. x. eccleſiaſtice hiſtorie lib. ¶ Uigeſimuſquartꝰ autẽ ⁊ vltimus cõſcribitur flauianus in ipſius hiſtorie lib. xj. Quo tp̃e liber ipſe vt dictũ eſt: finem facit: ⁊ ſue narrationis concluſionem.

¶De ſctis Hieroſolymitanis ep̄is ⁊ eorum ſucceſſoribus. Capitulum.viij.

Hieroſolymitani epiſcopi ⁊ eoruȝ ſucceſſores ac tp̄a eodem lib.eccleſiaſtice hiſtorie ordine texuntur;qui et ſanctorū numero cōſcribunt.Et hi a beato iacobo apoſtolo vſq; ad tempꝰ quo ſue hiſtorie liber ipſe finē facit.xxxiij.numero colligunt.Ex his aūt.xv.priores fuerūt ex hebreorū populo pontifices conſtituti;priuſquā aliquis ex gentibus ad epiſcopatum ipſius eccleſie aſſumeretur;qui omnes in ipſius eccleſiaſtice hiſtorie libro iiij.ex ordine ponuntur.Et de his mentio habita eſt ſupra in geſtis zachei epiſcopi hieroſolimitani.x.kalend.ſeptembris.¶Primus quorum fuit iacobus frater domini;de quo ſupra actū eſt in eius paſſione.kalēd.maij.¶Secūdus fuit ſymeō ⁊ de hoc ſupra dictum eſt.xij.kal.martij.¶Tertius fuit iuſtus.¶Quartꝰ ſucceſſit prenominatus zacheus de quo ſupra.¶Quintꝰ vero fuit tobias.¶Sextꝰ beniamin.¶Septimꝰ ioannes.¶Octauus mathias.¶Nonꝰ philippus.¶Decimus ſeneca.¶Undecimus vero ſucceſſit iuſtus ſecundus.¶Duodecimꝰ leuius.¶Tredecimꝰ effrem.¶Quartuſdecimus ioſeph.¶Quintuſdecimus ⁊ finis horum iudas.¶Poſt iſtos autem cepit ex gētibus inibi eccleſia cōgregari;ſub helio adriano imperatore.Et primꝰ quidem ex gentibus ipſius eccleſie ſacerdotiū ſuſcepit Marcus martyr ſimul ⁊ ep̄us de quo ſupra in eius paſſione actum eſt.xj.kal.nouembris.¶Secundus vero ſucceſſit aſianus.¶Tertius publius.¶Quartꝰ autē maximus.¶Quintus vero fuit iulianus.¶Sextus caius.¶Septimus iulianus ſc̄ds.¶Octauus capithon.¶Nonꝰ valens.¶Decimꝰ volitianus.¶Undecimus ſucceſſit narciſſus.De quo ſupra actum eſt in geſtis eius.iiij.kalend.nouembris.hi omnes prefate hiſtorie eccleſiaſtice lib.v.ſucceſſiue ponuntur.¶Duodecimus his ſucceſſit alexander olim epiſcopus capadocie de quo in eius legenda ſupra.xv.kal.aprilis.Et hic martyrio coronatus eſt;vt de eo habetur eccleſiaſtice hiſtorie lib.vj.¶Tredecimus ſucceſſit mazabanes.⁊ de hoc eodem libr.vj.¶Quartuſdecimus fuit himeneus.¶Quintuſdecimꝰ zabdas:⁊ de his libro.vij.mentio fit.¶Decimuſſeptimus ſucceſſit cyrillus de quo ſupra.iiij.kalend.februarij.¶Decimuſoctauus autem ⁊ vltimꝰ ioannes:de quibus duobus in libro.xj.mentio habetur.Et cum horum vltimo liber ipſe terminatur.

¶De ſanctis Ceſaree paleſtine ep̄is. Cap̄.ix.

Ceſarenſes epiſcopi illiꝰ videlicet ceſaree q̄ eſt in paleſtina:q̄ in prefato eccleſiaſtice hiſtorie libro ſancti ponunt̄ ⁊ ſucceſſiue ſibi cōnumerātur fuerūt q̄tuor.¶Primus quorū eſt heotiſtꝰ de q̄ habet̄:libr.vj.ꝙ auditor fuit origenis:⁊ vna cū ſancto alexādro hieroſolyme ep̄o omne pene vite ſue tēpꝰ ad audiēdū ipſum mācipabāt:atq; ipſi ſoli diuinis ſcripturis ⁊ eccleſiaſtica doctrina ſumma magiſterij cōcedebant.¶Secūdus fuit dominus:qui poſt breue tempus defunctus eſt.Tertius theotignus qui etiā origenis auditor fuerat.Et de his duobꝰ fit mentio libro.vij.capitulo.xviij.¶Quartus ſucceſſit agapius multo labore multaq; diligentia in gubernatione populi adhibita:⁊ precipue erga indigentes paterna prouidentia ferebatur.A quo ⁊ vir per omnia prudētiſſimus vita eruditione et moribus adornatꝰ pamphilus ipſius eccleſie preſbyter ſurrogatus eſt vt habetur libro.vij.eccleſiaſtice hiſtorie.cap̄.xxviij.

¶De ſanctis Laodicie epiſcopis. Cap̄.x.

Laodicienſes ſancti epiſcopi q̄ ſanctorū numero conſcribuntur in premiſſo libro.v.nominatim explicantur.¶Primus quorum fuit ſocrates.¶Secundus euſebius alexandrinꝰ genere qui in cauſa pauli ſamoſateni ad partes ſyrie cum veniſſet:quod eſſet in ſcripturis diuinis erudtus a fratribus ſtudioſis velut theſaurus quidam repertus vltra nuſquā abire permiſſus eſt;ſicut dionyſius in epiſtolis ſuis ſcribit.¶Tertius huic ſucceſſit anatolius;de quo ſupra actum eſt in eius feſto.vj.idus martij.De his agitur libr.vij.cap̄.xxvij.¶Quartus fuit ſextꝰ epiſcopus.¶Quintus autem ſucceſſit ſtephanus qui non fuit ſanctus.Naȝ de eo habetur ꝙ licet eruditiōe et eloquētia prioribus nō inferior fuerit:ſed fidei virtute longe diſſimilis;ſicut perſecutionis ignis probauit.Nihil enim philoſophie in neceſſitate tentationis oſtendit.¶Sextus autem et vltimus qui ⁊ ſanctus nominatur theodorus.vir non ſolum verbis;ſed rebus ⁊ virtutibus ornatus.Hic arte quidem medicus fuit.Sed ⁊ animarum a dn̄o trāſlatus eſt in medicinā vere incōparabilis:qui ſuper oēs pene homines fide miſericordia ſtudio vigilantia atq; omnibus optimis inſtitutionibus claruit.In ſcripturis quoq; diuinis laborem quā plurimum geſſit.Hic in pace quieuit.iiij.nonā.nouēbris.Hec in prefato libro vij.cap̄.xxviij.

¶De ſancto Modeſto confeſſore. Cap̄.xj.

Modeſtus confeſſor vita ⁊ doctrina apud antiochiaȝ claruit tempore marci antonij imperatoris.Qui i diuinis ſcripturis nō mediocriter eruditus magnificentius ceteris aduerſus martioneȝ hereticū:⁊ eꝰ ipſiꝰ deceptiones ⁊ fallacias:retecto quo velabātur nequitie tegmine denudauit:⁊ apud ipſam vrbē in pace quieuit.Sub ſeuero principe humanitatis debitum ſoluens.De hoc eccleſiaſtice hiſtorie libro quarto capitulo.xxv.

¶De ſancto Muſano preſbytero ⁊ cōfeſſore. Cap̄.xij.

Muſanus preſbyter ⁊ confeſſor apud alexandriam eodem tēpore claruit.Cuius apoſtolice fidei ⁊ ſane doctrine mōnimēta ad euſebium ceſarienſem perueniſſe dicunt̄.Eius etiā fert̄ libellus multa elegantia ſcriptus ad quoſdam fratres q̄ declinauerant ad hereſim:que dicitur eucraticarū tunc nuper exortā.Cuiꝰ authorē fuiſſe tacianuȝ ſermo aſſerit.Hic autē ſanctus confeſſor apud Alexandriam in pace quieuit.De hoc habetur eccleſiaſtice hiſtorie.libro.iiij.capitulo.xxj.⁊.xxviij.

¶De ſancto Pagato ⁊ ſocijs martyribus. Cap̄.xiij.

Pagatus martyr cum ſocijs ſuis ⁊ quodam chriſtiano nomine vectio apud lugdunū ciuitatē gallie paſſi ſunt ſub perſecutiōe antonini imperatoris.Cum enim ex acclamationibus vulgi preſes in xp̄ianos nimia crudelitate deſeuiret.Pagatus martyr cuiꝰ vita ab adoleſcentia fuerat examinata ⁊ p̄bata ex perfe

cta charitate quam deum cuſtodiebat et proximum cum tam crudelia ſupplicia ſeruis dei vidiſſet inferri popoſcit ſe pro ciuibus ſuis audiri:quibus nihil impietatis commiſſum probari poterat.Erat enim nobiliſſimus inter ſuos ⁊ eruditiſſimus.Uerum eiꝰ defenſionem iudex non recipiens inquiſiuit tantum ſi eſſet chriſtianus:qui cum ſe chriſtianum clara et libera voce profeſſus eſſet.Iuſſit illum tanquam chriſtianorum aduocatum vinctorum numero ſociari.Dum autem defenſionem libertatis:que in noſtra religione conſiſtit:exequitur domini cum ſecutus exemplū animam ſuam pro ouibus ſuis poſuit ⁊ amicis:et cum vectio quodam ciuitatis eiuſdem nobile glorioſo martyrio coronatur.Quibus optimis ⁊ fideliſſimis ducibus viſus omnis reliquus ſanctorum eiuſdem vrbis chorus prompti ⁊ alacres animas ſuas pro fidei libertate poſuerunt.Hec ex libro.v.cap̄.j.

¶De ſancto Alcipiadde martyre. Cap̄.xiiij.

Alcipiaddes martyr apud Lugdunum galliarum oppidum paſſus eſt ſub perſecutione iam dicta:de quo habetur eccleſiaſtice hiſtorie libro.v.cap̄.iij.ꝙ dum eſſet in numero eorum qui pro chriſti vincti tenebantur:vitaȝ ſatis arduā gerebat:nihil ſibi volens accipere:ſed tantum ſale ⁊ pane cum aqua vtebatur.Cumq; talem vite rigorem vellet etiam in carcere poſitus obtinere.Attalo martyri in carcere etiaȝ poſito diuinitus reuelatur:quia non recte faceret Alcipiaddes creaturis dei non vti:⁊ alijs formam ſcandali derelinquere.Quibus ille cognitis cepit omnia cuȝ gratiarum actione percipere.Et hic demum pro confeſſione nominis chriſti in vinculis poſitus vitaȝ martyrio conſummauit.

¶De ſancto Apollonio confeſſore. Capitulum.xv.

Apollonius confeſſor ⁊ eccleſiaſticus ſcriptor tempore Commodi imperatoris claruit apud alexandriam.De quo fertur eccleſiaſtice hiſtorie libro.v.ca.xviij.ꝙ aduerſus cathaphrygas libelluȝ edidit:in quo ſatis vigilanter prophetias ipſorum falſas eſſe conuicit:et ſingula in eiꝰ verba coarguit:ſimul et vitam moreſq; eorum:qui authores huius hereſeos extiterūt.Ex quibus omnibus alijs quam plurimis vehementer ſupredicta hereſis cōſutatur.Et hic vite ſanctitate non infimus in pace apud eandem vrbem quieuit.

¶De ſancto Polycrate epiſcopo. Capitulum.xvj.

Polycrates epiſcopus apud epheſum claruit tempore commodi imperatoris antedicti.Qui nobilis epiſcopus ipſius ciuitatis vita ⁊ doctrina cōſpicuus vna cum bacchilo corinthiorum epiſcopo de quo infra dicetur ab euſebio i v.libr.ca.xxij.plurimū commendatur.Hic ex perſona omnium epiſcoporum aſie de paſcha celebrādo beati Ioannis ⁊ veteꝝ fretus authoritatibus ad victorem romanum pontificem ſynodicam ſcripſit epiſtolā.Et hic inter ſanctos illiꝰ tēporis ep̄os preclarꝰ epheſiorū ſedi feliciter p̄fuit:gregē quoq; dn̄i v̄bis ⁊ exēplis ipīguauit.Sepultꝰ apud eādē ciuitatē.

¶De ſancto Heraclito confeſſore Capitulum.xvij.

Heraclitus confeſſor et eccleſiaſticus ſcriptor claruit tempore ſeueri imperatoris:de quo Euſebius.v.lib.capitulo.xxvij.dicit ꝙ inter alia eius ſapientie opuſcula in apoſtolo paulo commētarios edidit.Et in ſanctitate vite i pace q̄euit.

¶De ſancto Maximo confeſſore. Capitulum.xviij.

Maximus confeſſor ⁊ eccleſiaſticus ſcriptor claruit tempore prefati ſeueri principis:q̄ virtutibus ⁊ ſapientia nō minimus de famoſiſſima illa omnium hereticorū diſſeruit q̄ſtione:qua ſemꝑ inquiritur vnde ſint mala:vl' vnde malitia.Et ꝙ materia facta ſit ⁊ nō infecta.Et hic ſanctus in chriſto cum pace dormiuit:de quo ⁊ euſebius p̄miſſis libro ⁊ capitulo ſcribit.

¶De ſancto Cādido confeſſore. Cap̄.xix.

Candidus confeſſor et eccleſiaſticus ſcriptor eodem quo ſupra dicti imperatoris tempore floruit:de quo ⁊ antedictus Euſebius eodem libro capitulo xxvij.mētionem facit:quod in examcron id eſt principio geneſis ſcripſit.Et operibus perfectus effulgens cum pace dormiuit.

De ſctō Apio ꝯfeſſore. Ca.xx.

Apius confeſſor ⁊ ſimiliter eccleſiaſticus ſcriptor tp̄e eiuſdē ſeueri auguſti floruit.Et hic ſapientia ⁊ ſacrorum librorum intelligentia inſignis in apl'ꝫ paulū et in geneſim libros nobile cōmētū exarauit:vt habet̄ Eccleſiaſtice Hiſtorie lib.v.ca.xxvij.p̄dictis.Et hic in fidei cōfeſſione clarus humanitatis debitum virtutibus pollēs exoluit.

¶De ſctō Sexto cōfeſſore. Ca.xxj.

Sextus confeſſor ⁊ eccleſiaſticus ſcriptor.de quo ⁊ ante factꝰ author premiſſis libr.et capitulo loquitur:claruit eodem tempore ſeueri imperatoris.Hic de reſurrectione tam chriſti quam mortuorum generali luculēter diſſeruit.Aliaq; nonnulla opuſcula edidit:et ſanctis fulgens operibus in chriſto requieſcit.

¶De ſancto arabiano confeſſore. Cap̄.xxij.

Arabianus cōfeſſor ⁊ eccleſiaſticus ſcriptor eodem antedicti Seueri principis tempore floruit.Hunc ⁊ ex vite ſanctitate ⁊ doctrina preclara Euſebius eodē quo ſupra libro ⁊ capitulo inter ſacros eius temporis cōnumerando ponit.Hic enim in ſuis libellis plurimas exortas in diebus ſuis hereticorum inſidias:confutans fidem rectam ⁊ apoſtolicam

monumentis ſuorum mandauit voluminū. Et hic in pace diem clauſit extremum.

¶ De ſancto Leonide martyre. Cap. xxiij.

Leonides martyr apud alexandriā paſſus eſt ſub Seueri imperatoris perſecutione. Hic pater fuit origenis famoſi doctoris ⁊ eccleſiaſtici ſcriptoris. Qui tentus a perſecutoribus ⁊ in carcerem truſus eſt. Cui Origenes de domo adhuc adoleſcens annorum. xvij. epiſtolam exhortatoriam ſcripſit ipſum ad fidei conſtantiam ⁊ paſſionis tolerantiā exhortans. Cūq; diis gentiliū immolare nō acquieſceret: ⁊ xp̄m negare renueret: ꝓ martyrio xp̄i capite plexꝰ eſt. Alexādrieq; a xp̄ianis tumulatꝰ iacet. Hec eccleſiaſtice hiſtorie libr. vj. cap. ij.

¶ De ſancta Mammea regina ⁊ martyre. Cap. xxiiij.

Māmea regina mater fuit imperatoris alexandri. Cuius tempore origenes in eccleſia dei ſapientia ⁊ eloquentia ac vita floruit. Hec vt de ea ſcribitur libro. vj. capi. xvj. de raris religioſa femina: cum de origene fama magnifica vbiq; celebris haberetur. Ita vt nec principum quidem lateret aures: miſſis militaribus viris antiochiam: vbi per idem tempus ipſa regina degebat: cum omni honore ⁊ ſupplicatione ad ſe famulum dei orat venire vt ſacrarum literarum ⁊ fidei ab eo perciperet documenta. A quo ⁊ ipſa catholice religionis ⁊ diuini verbi monimenta ſuſcepit: ⁊ baptiſmi chriſtiani latenter ſacramentum excepit. Ob quod ab imperatore alexandro filio ſuo chriſtiani nominis ꝑſecutore interfecta eſt ⁊ martyr domini conſecrata.

¶ De ſancto Firmiliano epō ⁊ confeſſore. Cap. xxv.

Firmilianꝰ epiſcopus apud ceſaream capadocie claruit tp̄ibus alexandri imperatoris. Hic eiuſdē vrbis epūs fuit ⁊ Origenis auditor. Tātūq; venerationis erga ipm̄ p̄ceptorē ſuū habuit vt indeſinēter ſcie ⁊ doctrinis eiꝰ gratia eū conſtringeret ſecū morari. Sz ⁊ ipe derelicta eccl'ia ad eū ꝓperabat: ⁊ vtebat religioſa q̄dā viciſſitudine: dum ipm̄ modo ad inſtructionē eccleſie ſue illū euocaret: modo ipſe ſui ꝓfectꝰ gratia ad eū pergeret: ⁊ docēti ei iugiter diebꝰ ac noctibꝰ aſſiſteret. Hic ad antiochie plebē gratā ſcripſit epiſtolā cōtra paulū p̄ſbyterū ſamoſatenū tūc nuꝑ in cōſilio antiocheū de hereſi dānatū. Proceſſu vero tp̄is ipſe btūs epūs cū occaſione dicte hereſis penitus extirpande veniret antiochiam: dum eſſet apud tarſum in pace quieuit: cuius corpus ceſaream tranſlatum ibidem ſepultū eſt. Hec Euſebius libr. vj. capitulo. xix. ⁊ libro. vij. cap. xxvj.

¶ De ſanctis Theodoro ⁊ Anthinodoro epis. Capitulum. xxvj.

Theodorus ⁊ Anthinodorus epiſcopi fratres germani apud ponti prouinciam claruerunt temporibus maximiani imperatoris. De quibus tradit euſebius libro. vj. cap. xxx. ꝙ maior horum natu Theodorus vir famoſiſſimus fuit: qui in epiſcopis apud pontum gregorius nominatur: fide ⁊ virtutibus atq; ſcientia per omnia apoſtolicꝰ. Sed eius frater anthinodorus quos origenes de auditorio rhetoris retractos: ſtudia communium literarum in diuinam ſuaſit philoſophiam commutare. Quiq; apud eū per quinquennium verbo dei operam dantes: in tantum profectum diuine eruditionis atq; ſcientie peruenerunt: tantumq; vite merito ⁊ cultu enituerunt: vt ab his ſcholis eius immatura adhuc etate: ad epiſcopatus prouincie ponti ſacerdotium vterq; raperetur. Qui ambo ibidem in chriſto quieſcunt.

¶ De ſancto Syro martyre. Capitulum. xxvij.

Syrus martyr apud alexandriam paſſus eſt ſub decij ceſaris perſecutione. Hic cum rex cuiuſdam potentis ſub mercede procuraret: iubetur ab eo idolis immolare. Recuſans cogitur iniuriis. Perſiſtens rurſum mulcetur blanditiis. Cum vero vtrunq; contemneret: preacuta ſude validiſſime tranſuerberatus: et per media viſcera neci traditur: ⁊ martyrio coronat. Hec euſebiꝰ lib. vj. cap. trigeſimoprimo.

¶ De ſancto Cheramōne epō et martyre. Capitulum. xxviij.

Cheramō martyr ⁊ epiſcopus venerandus ſenex apud alexandriā fuit. Hic pontifex vrbis egypti fuit que dicit nicopolis. Qui tempore deciane perſecutionis: cum ad arabicum montem vna cum grādeua coniuge diſceſſiſſet nulli vltra apparuit. Et cum ad perquirendum eum plurimi chriſtianorum frequētiſſime proceſſiſſent: ꝑſcrutatis omnibus locis neq; ipſos vltra quiſpiam neq; corpora eorum potuerunt inuenire. Hec euſebius vbi. ſ.

¶ De ſancta matre quedam ⁊ filiabus virginibus ⁊ martyribus. Capitulum. xxix.

Sancta quedam mater cum duabus filiabus virginibus apud alexandriam paſſe ſunt ſub perſecutione diocletiani ⁊ maximiani auguſtorum. De quibus refert euſebius libro. viij. capitu. xiiij. ꝙ cum eſſet pulchritudine et pudicitia formoſa genere nobilis et copioſa facultatibus: filias duas virgines habebat ad materne pudicitie regulam enutritas: ſpecie ſimul ⁊ moribus ſe imitantes. Quas religioſa mater ſecundum preceptum domini ⁊ timorem diuinum dedicauerat. Cum autem declinande perſecutiōis gratia ſui abſentiam procurarent: miſſi a preſide milites repertas eas venire antiochiam cogunt. Sed cum perugentibꝰ militibus vehiculo iter agerent: religioſa et pudica mater filias lamentatur: ꝙ eas gētiles ſtudeant aut a deo: aut a pudicitia ſeparare. Hortanturq; illas ne mori pertimeſcant: ne deſpecta pudicitia viuere cum turpitudine cupiant: admonetq; illas necem eis aut opprobrium paratum peruenire ⁊ impudicorum curſu precipere. Cum autem filias ad tale propoſitum videret acceſſas: ⁊ ad quēdam fluuium perueniſſent neceſſitatis cauſa ſe deſcendere velle ſimularunt. Et dum cuſtodes paululum naturali verecundia receſſiſſent: fluuii ſe rapidis fluctibus iniecerunt. Sicq; immaculatum domino ſpiritum reddiderunt. Hec euſebius.

¶ De ſanctis Adaucto ⁊ ſociis martyribus. Cap. xxx.

Adauctus martyr cum innumerabilibus vtriuſq; ſexus ⁊ omnis etatis ſociis apud phrygiam paſſus eſt. De quo euſebius libro. viij. capitu. ij. tractat: ꝙ erat dux cuiuſdam ciuitatis in phrygia poſite in qua erant omnes populi chriſtiani: ipſe autem in natiōe italus ſuper vniuerſum erat populum conſtitutus. Cum autem diocletianus imperator gentilium legiones militum illuc miſiſſet: vt omnem ciuitatis illius plebem immolare compelleret: illique omnes vnanimes ſe chriſtianos eſſe dicerent: et omnino ſacrificare contempſiſſent. Adaucto duce ⁊ curatore ciuitatis populum exhortante: porte vrbis a gentilibus clauduntur: ipſaq; ciuitas omni ex parte ab eis circundatur: ⁊ immiſſo igne oppidum vna cum viris omnibus ac mulieribus paruulis pater ac ſenibus cōcrematur: ita vt nullus penitus ex illa vrbe etiam cum optimo volentibus daretur abſcederet. Sicq; omnes ciues prefati celeſti hieruſalem ciues effecti glorioſo martyrio coronantur.

¶ De ſanctis pluribus martyribus apud alexandriam. Capi. xxxj.

Martyres plurimi apud Alexandriam paſſi ſunt ſub perſecutiōe anfedicti diocletiani. De quibꝰ euſebius. viij. libro cap. xij. refert ꝙ truncatis auribus atq; inhoneſto vulnere naribꝰ manuum quoq; ceterorumq; membrorū ſummitatibus amputatis: truncum ſinebāt abire deriſum. Quidam vero in craticulis prunis ſubterpoſitis torrebant. Inter quos duos nobiles iuuenes dum comprehenſi ſimulacris immolare cogerentur: ſe ad aras duci poſtularunt. Et cum fuiſſent adducti manus ſuas ardēti igni ſuperponentes: ⁊ quouſq; omnis caro in ignē deflueret: immobiliter perdurarunt. Alii vero cum ad ſacrificandum quererentur: ſacrilegam pollutionem vitam p̄cipitio finierūt. Minore quidē tolerātie fiducia: ſed cōſeruande fidei maiore cautela.

¶ De ſanctis quatuor epiſcopis martyribus. Capitulum. xxxij.

Quatuor ſcti epi apud alexandriā paſſi ſunt ſub diocletiana perſecutione Quorū nomina hec ſunt: primꝰ phileas: ſecundꝰ heſychius: tertius pachoniꝰ: quartꝰ theodorꝰ. Hi ex vrbibus egypti epi pro confeſſione nominis chriſtiani glorioſo apud ipſam vrbē ſunt martyrio coronati. Hec Euſebius libro viij. capitulo. xiiij.

¶ De ſancto Paſnutio epō. Capitulum. xxxiij.

Paſnutius epiſcopus ex egypti partibꝰ vnꝰ fuit ex numero cōfeſſorū illorū epiſcoporum: quos maximianꝰ imperator dextris oculis effoſſis: ⁊ ſiniſtro poplite p̄ciſo ꝑ metalla damnauerat. De hoc libro. x. eccl'iaſtice hiſtorie ſcribit ꝙ interfuit cōſilio p̄mo ſctōrū patrū primꝰ apud nicenā ſub cōſtantino auguſto xp̄ianiſſimo celebrato. In quo tanta virtutū inerat gratia: vt ſigna ꝑ eum non minus quam olim per apoſtolos fierent. Nam ⁊ demones tātum verbo fugabat: ⁊ egros ſola oratione curabat. Sz ⁊ cecis dicitur viſum reddidiſſe: et paralyticos ad ſtabilitatē corporis reuocaſſe. Quem cōſtantinꝰ in tāta veneratiōe ⁊ affectu habuit: vt ſepiꝰ eū intra palatiū euocatū cōplecteret: ⁊ illū oculum q̄ in confeſſione fidei fuerat euulſus: auidioribꝰ oculis demulceret. Et hic ad eccleſiā ſuā reductꝰ ſenioq; confectus, poſt vitam virtutibus inſignem in pace quieuit.

¶ De ſancta quedam captiua apud iberiā. Capitulum. xxxij.

Sancta quedam mulier captiua tempore conſtantini magni imperatoris claruit apud gētes iberorū: que ſub axe pontico iacens: per quam deus ipſas gētes primum ad notitiam fidei conuocauit. Cum enim ipſa mulier chriſtiana apud ipſos populos captiuata: fidelem ⁊ ſobriam ac pudicam duceret vitam: ⁊ diebus ⁊ noctibus in orationibus perſiſteret: et ex hoc barbari tanquam quid noui mirarētur: ac quid ſibi hoc vellet curioſi percunctarentur. Illa ſe xp̄m deum ſuum tali ritu colere fatebatur: qui velut ſibi ignotam nouitate nois mirabantur. Erat autem moris apud eos vt ſi q̄s paruulꝰ egrotaret a matre per ſingulas domos circumferretur: ab omnibꝰ videlicet quicquā experti remedii poſtulante. Cum autem mulier quedam paruulū ſuū languidū ꝑ omnes circumtuliſſet ex more: nec aliquid remedii cepiſſet. Venit ad captiuā vt ſi quid ſciret oſtēderet. Illa ſe nihil remedii humani ſcire teſtatur: chriſtum tamē deum ſuum quē colebat: ſalutē hoībus deſperatam poſſe ipſi dare cōfirmat: paruulum itaq; cilicio ſuo ſuperpoſitum oratione fuſa ſanū reddidit matri ſue. Sermo defert ad plures factiq; famā magnifici ad aures regine grauiſſime egrotātis ⁊ iam de ſalute quaſi deſperātis perlabit. q̄ rogat ad ſe mulierē deduci illa negat accedere: ne nimis de ſe videretur preſumere. Regina facit ſe ad mulierem portari. Que ſimiliter ſupra cilicium eius poſita: inuocato chriſti nomine cōtinuo ſurrexit ſanata. Docet captiua reginā chriſtum eſſe ſummi dei filiū: qui auctor eſt incolumitatis ⁊ vite: q̄ ⁊ regibꝰ regna diſtribuit ⁊ mortalibꝰ vitā. Qō domū regreſſa marito regi ꝑcōtāti cām ſubite ſanitatis apuit. Ille mulieri munera p̄ſentari iubet. Regina vō ei rñdet ꝙ mulier nihil in auro vel argēto appetit ſed ieiunio quaſi cibi paſcit. Nihilq; aliud pro munere querit niſi vt xp̄s a rege ⁊ oī regno eiꝰ colat. Ad hoc aūt rex ſegnior fuit: ⁊ quāuis ad xp̄m affectū haberet cōuerſionē diſtulit. Ad qō tñ vxor illū ſepiꝰ cōmonebat. ¶ Quadā die in ſiluis venāte: ſubito aer deſiſſimus offuſcat: dies in terre noctis caliginē vertit: cūctiq; regis comites neſcientes quo ſe verterēt hincinde diſpergūtur. Solus rex obſcuritate nimia circūdatꝰ: deſperatione ſalutis anxius mēte xp̄m inuocat: vt ſi vere deꝰ eſt quē captiua vxori predixerat: nūc ſe de his tenebris eruat: vt ex hoc ipſum omiſſis omnibꝰ colat. Ilico lux terre redditur: ⁊ rex incolumis ad domū reuertitur. Qui regine per ordinē geſta oia pandit. Euocat captiuā: ⁊ nullum alium preter chriſtum ſe venaturum cōfirmat. Illaq; regi poſcenti colendi venerandiq; modū inquantū erat femine pādit. Fabricari eccleſiā monet formāq; deſcribit. ¶ Igitur rex omni populo conuocato que geſta cuncta fuerant exponit: fidemq; doctus nondū tñ initiatꝰ aperit: ſueq; gentis primus apoſtolus fit. Credunt viri per regē: femine per reginā cunctiſq; id volētibꝰ eccleſia inſtāter inſtruitur. Eleuato igitur iam murorū ambitu: dum intra colūne collocari deberent erectis duabus primis: cū tertia iam media parte fuiſſet erecta cōſumptis oībus machinis hoīmq; ac boū viribꝰ: atteriſq; oībꝰ: ne loco quidē moueri potuit. Sz cū iterum

ſu noctis omnes abſceſſiſſent: ſola captiua mulier ī oratione pernoctauit. Facto ſummo mane rex ⁊ populus anxij introgreſſu vident columnam quē tot machine totaꝗ populi mouere nequiuerant erectā: vt ſupra baſem ſuam librate ſuſpenſam vnius pedis ſpacio in aere pendentem: Omneſq̄ꝫ populi admirātes veram eſſe fidem chriſti acclamabant. Et ecce in oculis omniū mirantium nullo contingente: columna ſenſim ſupra baſim ſuam depoſita ſumma cum liberatione conſedit. Poſt hec reliquus colūnarum numerus cū ſumma facilitate ſuſpēſus eſt adeo vt omnes que ſuper fuerāt ipſa die locarentur. Fabricata igitur eccleſia ⁊ perfecta populi maioris ardori fidei ſalutem ſitientes totius gentis legatos ad conſtātinū imperatorē mittunt qui rei ſeriē exponunt: ſacerdotes ſibi delegari petunt: qui ceptuꝫ erga ſe dei munus implerēt. Quibꝰ ille cum omni gaudio ⁊ honore tranſmiſſis: amplius ex hoc letatꝰ eſt quā incognitas illas romano imperio gētes iunxiſſet. Sicq̄ꝫ doctrina nouorū predicatorum: nouus populus fidem xp̄i vna cum rege ⁊ regina ſuſcipiunt: ⁊ baptizati xp̄m exinde adorare ceperunt: mulier vero illa apud eaſdem gentes: prima ibidem ſacre fidei auctirix: ī ſanctitate vite ⁊ miraculorū operatione perſeuerās confecta ſenectute quieuit in pace. Hec euſebius libro. x.

De ſancto Machario confeſſore. Cap. xxxv.

Macharius cōfeſſor

in nitrie partibus in deſerto videlicet egypti profundiſſimo claruit tēpore valentiniani imperatoris. Qui tertius fuit macharius preter illos duos: de quorum vno actū eſt ſupra. iiij. nonā. ianuarij: ⁊ de ſecundo. xviij. kal. februarij. Hic enī diſcipulus magni Antonij fuit. Qui vna cū iſidoro ⁊ heraclide ⁊ pābone cum diſcipulis ſuis: in prefata eremi vaſtitate degebat. Cum aūt ꝑſecutionis arriane tp̄e prefati oēs inſimul cōuenientes ad mutuam charitatē oſtendendā: in ſuis tabernaculis poſiti orantes interfectores ſuos expectarent: delatus eſt ad eos homo mēbris oībus ⁊ precipue pedibus aridus. Qui ab eis oleo perunctꝰ inuocato chriſti nomine continuō ſanus exurgens reuerſus eſt benedicens deum. Cecus quidam ad cellam macharij itinere dierū trium in deſerto poſitā ſe adduci fecit. Quo poſtq̄ꝫ multo labore puenit: machariū domi nō inuenit. Contriſtatus autē: ſed feruore tempore fidei creſcēs fecit ſe applicari ad partē illā parietis vbi ſenior cubare ſolebat. Et exinde parum luti aridi: vbi paries oblitus erat aſſumpſit: ⁊ palme ſue ſuperpoſuit: aquā quoq̄ꝫ de puteo vnde vir ſanctꝰ bibebat hauſtam ſibi deferri rogauit: cū qua ſoluēs glebulam lutū fecit: oculoſq̄ꝫ inde perunxit: ⁊ aqua diluens repēte viſum recepit: nulloq̄ꝫ ducēte regreſſus domū cunctis populis rem geſtam publicauit. Habebat autē macharīꝰ iecne ſpeluncam cellule ſue vicinā. Hic quadā belua catulos ſuos cecos ad eū produxit ⁊ ad pedes eiꝰ poſuit. Qui cū intellexiſſet ꝓ cecitate catulorum beſtia filios applicare orauit ad dn̄m ⁊ protinus catuli receperunt viſum. Et ſequētes matrē ad ſpeluncam redierunt. Et paulo poſt ipſa cū catulis regrediēs pelles ouium plurimas velut munꝰ pro gratia ad ſenē morſu oris auectas detulerunt. Cum autem lucīꝰ quidā prefectus alexādrie chriſtianos perſequeretꝰ. Juſſit predictos oēs patres a grege ſuo raptos in inſulā egypti paludū deportari: in qua neminē eſſe cōperierat chriſtianū Sꝫ cū ſenex nocteu ad inſulaꝫ deducti fuiſſent: in qua erat templū idolorū ab incolis ſumma veneratione obſeruatū ſtatiꝫ vt nauicula applicuit: ſacerdotis tēpli filia arrepta ſpū clamare cepit ſtridens ⁊ rabiēs: ⁊ ꝑ populos hincinde diſcurrens. Quā populꝰ detētā ad ſenū nauiculā deduxerunt. Et cū ante pedes eoruꝫ vlularet: ⁊ ſanctos viros cur ad demones loci illiꝰ expellēdos veniſſent: interrogaret: illi malignū increpātes ſpm̄ effugarūt ⁊ puellā ſanā parētibꝰ reddiderūt. Qui vna cū inſule populis cōuerſi ad xp̄ꝫ ⁊ tēplū antiq̄ſſimū deſtruxerūt: ⁊ eccleſiā edificauerūt. Qd̄ dn̄i lucio alexādrie nūciatū fuiſſet: timēs ne ex ſctōrū patrū ꝑſentia fides xp̄i ampliꝰ creſceret: occulte eos ad eremū remitti iubet: vbi macharīꝰ ieiunijs ⁊ orationibꝰ iugiter intentꝰ in xp̄o feliciter obdormiuit: cuiꝰ corpꝰ alexādrie tumulatū eſt.

De ſancto Piatone preſbytero ⁊ martyre. Cap. xxxvj.

Piaton preſbyter

⁊ martyr apud tornacū ciuitatē paſſus eſt ſub domitiani imperatoris ꝑſecutione. Hic alio noīe piatꝰ dicitꝰ. Qui ex vrbe roma oriundus: indeq̄ꝫ egreſſus a btō dionyſio ep̄o apd̄ galliā p̄ſbyter ordinatꝰ: ⁊ ab eodē ad tornacēſeꝫ ciuitatē ad p̄dicādū directꝰ eſt: vbi multitudinē paganorū euāgelizans ad xp̄ꝫ cōuertit. Ad hūc cōprehendendū prefectꝰ nūcios deſtinauit: q̄ ab eiſdē apparitoribꝰ detentꝰ ⁊ iudici oblatus: dn̄i xp̄m cōfiteretꝰ primo quidē: fuſtibꝰ cedi: deinde iuſſus eſt capite truncari. Cuiꝰ corpꝰ truncū ⁊ exanime caput ꝓprijs manibꝰ acceptū pluſquā ꝑ duo miliaria deportauit: veꝫ vſq̄ꝫ ad locū vbi diuinitꝰ ſepulturā elegit: vbi ⁊ glorioſe occūbēs tumulatꝰ q̄euit. Quo miraculo vltra mille gētiliū conuerſi ſunt.

De ſancto Didymo alexādrino cōfeſſore. Capitu. xxxvij.

Didymus alexandrinꝰ

cōfeſſor ⁊ doctor floruit tp̄e valētiniani imꝑatoris. Hic ī parua etate lumē oculorū amiſit: adhuc pene priorū elemētorū ignarꝰ quo nō obſtāte tantū ſui miraculū mūdo prebuit: vt dialecticā: arithmeticā: geometriā: quarū figurales ꝓpoſitiōes ⁊ p̄ncipia ꝑ maxime viſu indigēt: vſq̄ꝫ ad ꝑfectū didicerit: oīaq̄ꝫ deo docente in breui diuinarū ⁊ humanarū rerū eruditionē ac ſciētiā ꝑcepit. Ad tātē aūt ꝑfectiōis apicē deuenit: vt ſchole eccleſiaſtice doctor extiterit: illuſtreſq̄ꝫ viros auditores habuerit: veꝫ athanaſiū ep̄m: hieronymū p̄b̄rm: baſiliū ceſarieſem: ceteroſq̄ꝫ plures doctores inſignes in eccleſia dei ſapiētia admodū ꝓbatos. Sctitate quoq̄ꝫ vite non mediocriter effulſit. Qui nūquā turbari viſus fuit: q̄ꝫ corporeū lumē oculoꝝ perdidiſſet. Hic plurima inſignia edidit. Bibliā enī totam interpretatus eſt. Cōmētarios dictauit ī pſalmos oēs. In euāgelio quoq̄ꝫ matthei ⁊ ioannis. Scripſit de dogmatibꝰ ꝯ arrianos libros. ij. De ſpū ſctō libꝝū queꝫ Hieronymꝰ ex greco trāſtulit ī latinū. In eſaiā tomos. xviij. In oſee ſcribēs ad hieronymū cōmētariorū libros iij. In zachariā eiuſdē hieronymi exhortatione lib. v. In iob cōmentarios. Multaq̄ꝫ alia q̄ ipſe idē indicare potuit ſcribētibus. Quieuit in xp̄o. lxxx. anno iā exacto virtutibꝰ ⁊ ſapīa pollēs. Alexādrieq̄ꝫ tumulatꝰ iacet.

De ſctō Didymo abbate. Capi. xxxviij.

Didymꝰ ſenex in

deſerto interiori nitrie claruit. Qui inter cetera ſanctitatis inſignia ſcorpioneꝫ ⁊ ceraſtes ⁊ ſerpētes quoſq̄ꝫ q̄ in illis locis ꝓ calore ſolis habentur acerrimi tanquā vermiculos nudis pedibꝰ adeo cōculcabat: ⁊ ita extinguebat vt nihil ab eis pateretꝰ mali. Hec in vitis patrū.

De ſancto

De ſancto Pione abbate. Capitulum. xxxix.

Pion abbas ī thebaidis

deſerto floruit ſctitate Qui quotidie ambulans comedebat: vt minorē ſentiret: delectationē: ꝑgēs ad eremū fodit puteū: ⁊ inueniens aquā amarā: eā oratione in dulcedinē cōuertit qua oī poſtmodum tp̄e vſus fuit. Cum aūt moyſes abbas ⁊ eiꝰ monachi fodiētes: aquā īuenire nō poſſent. Piō orōne p̄miſſa terrā ꝑcuſſit: ⁊ aqua inde immediate ſcaturijt: de qua tū minime guſtare voluit: ſed eā ad vſum illoꝝ fratrū dimiſit. Hic ſub abbate antonio. xxx. annis ⁊ eo amplius in ſancto īſtructꝰ eſt ꝓpoſito. Qui de domo parētū egreſſus nūq̄ꝫ ampliꝰ ab eis viſus fuit. Req̄ſitꝰ aūt a ſorore vidua: vt eā viſitaret: que ipſa languēs videre cupiebat: cū duobꝰ ſororis filijs de mādato p̄ris antonij ad domū illiꝰ acceſſit: clauſiſq̄ꝫ oculis ī ingreſſu ⁊ egreſſu: ſe ab ea videri ꝑmiſit: eāq̄ꝫ minime reſpiciens: mox ad eremum repedauit. Hec vbi ſupra.

De ſancto Appelle confeſſore. Capitulum. xl.

Appelles confeſſor

egyptius ex fabro ferratio cōuerſus eſt. Qui opꝰ hoc exercēs die quadam diabolum ſibi in ſpecie mulieris iuuenis ⁊ eleganits apparentem ferro candente percuſſit in faciem q̄ ſtridens ⁊ gemens euanuit. Ex quo die ſctūs vir ferrum candens in manu ſine leſione tenebat. Uadens autē ad eremū cibū nūq̄ꝫ ſumpſit niſi tantū dominica die de manu ſacerdotis euchariſtie ſacramentū. Ceteris diebus nihil percipiebat: ſed operibus manuū inſiſtens cingula iumētorū de parmaruꝫ folijs texebat. De quibus egri tactu ſanabantur. Nam dum quidam claudus a natiuitate vt aliquo portaretur camelo impoſitus dum pedibus cingulum quo iumentum erat quodq̄ꝫ vir ſanctꝰ texerat tetigiſſet: cōfeſtim deſcēdēs pedibus ſolidis ambulauit. Hic etiā ab angelo diuina repletus ſciētia: multos ſuis ſ̄monibꝰ edificabat: ⁊ vitia fratrū ac virtutes latētes per ſpiritum cognoſcebat. Hec in vitis patrū.

De ſancto Piamone preſbytero. Capitulum. xlj.

Piamon preſbyter

in eremo de ſcythi floruit. Qui die quadam miſſam celebrans vidit angelum ſtantem contra altare monachos preſentes in codice ſcribentem: abſentes ſcriptos delentē. Et dū illi ad cōmunionem accederēt: angelꝰ quorūdā ſcribebat noīa: quorūdā dimittebat. Piamō autē poſt miſſam diſcuſſis illis q̄ ſcripti nō fuerant inuenit in ſingulis eorū mortale pctm̄. Quibus reuelata narrās tandiu cū illis flcuit: donec eidē iterū angelus apparuit ⁊ eos cū ceteris aſcripſit. Hec in vitis patrum.

De ſctō Beniamin ſene. Ca. xlij.

Beniamin ſenex ī

eremo fuit octuaginta annoruꝫ qui miraculis clarens quoſcunq̄ꝫ egros ad ſe delatos oleo vngebat ⁊ cōtinuo ſanabantur. Ipſe autem adeo hydropicus effectus eſt vt per ianuam celle ſue niſi remotis aliquibus tabulis efferri non poſſet. Qua paſſione per mēſes. viij. ante ſuū obitū laborauit. Oēs aūt infirmos ad ſe veniētes ſanabat: cunctoſq̄ꝫ rogabat vt orarēt deū ꝓ aīa eius de corpe nil curātes eo q̄ dum eſſet ſanus nihil ſibi profuiſſet. Hec vbi ſupra.

De ſancto Coprete preſbytero et confeſſore. Capitulum. xliij.

Copres p̄ſbyter

annorū circiter. lxxx. in eremo thebaidis fuit. Cuius dum gentilis q̄dam olera furatus eſſet: ⁊ ea ad coquenduꝫ compoſuiſſet: neq̄ꝫ coqui poterant nec calefieri. Quod ille videns ablata ſancto retulit: ⁊ cōuerſus baptiſmum ſuſcepit. Eadē nocte fratres ſuꝑuenerunt ad copretem: vnde ſanctus duplices honores domino perſoluit duꝫ olera reſtituta eidem appoſuit. Qui dum fratribus ad ſe veniētibus pro edificatione eorum mirabilia quedam narraret: que vix vnus ex illis credere poterat: dormitanti ipſi viſus eſt liber aureis literis ſcriptus manibus copretis: ⁊ vox ſenis veneranda audita eſt fratreꝫ increpantis: cur fidem auditis nō adhiberet illeq̄ꝫ euigilās cōpunctus eſt. Arena vero pedibus eius attrita per agros cōſperſa terre ſterilitatē auferebat. Hic dum quēdā manicheum populum ſeducentem diſputans excludere nō poſſet: fecit igneꝫ accendi eo pacto vt quiſq̄ꝫ eorum flammas ingreſſus iniuſtus exiret eius fides approbata eſſet: ipſeq̄ꝫ primum ignem intrans illeſus exiuit. Dum autem hereticus intrare nollet a populo in flammas violenter iniectus eſt. Dum autem mori ſe videret copretis auxilium implorauit. A quo eductus dum pertinaciter conuerti nollet ab eodem eiectus ⁊ dimiſſus abijt confuſus. Hec Heraclides.

De ſanctis Syro Paulo ⁊ Eſaia confeſſoribus. Capitulum. xliiij.

Syrus paulus et

Eſaias monachi fuerunt in ſcythi. Qui dum ſibijnuicem ad ripam fluminis occurriſſent vt fratrem quendam anub nomine viſitarēt: orationem fuderunt ne in via impedirentur. Statimq̄ꝫ nauiculam ſibi apparenteꝫ ſine remo vel remige iter tridui vna hora contra ictum fluuij ꝑfecerunt. Cunq̄ꝫ applicuiſſent: reuelatum eſt Eſaie q̄ꝫ vir ad quē ibant eorū ſecreta cordium nouerat. Paulo reuelatū eſt predictū anub poſt triduū eſſe migratuꝝ. Syro aūt reuelatū eſt anub ſibi mane occurſurū. Cū autē illa nocte in orationibus pernoctaſſent: anub mane ad eos veniens eorū ſecreta eis patefecit: quo manentes tribus diebus ab eo edificati ſunt. Illeq̄ꝫ in eorū manibus expirauit: ⁊ ab eis ſepultus fuit. Hec in vitis patrum.

De ſancto Effrate monacho. Capitulum. xlv.

Effrates monachus

apud antiochiā claruit tp̄e valentis arriani imperatoris cōtra catholicos ſeuiētis. Quē per plateā ciuitatis antiochene ambulanteꝫ vili habitu contectū: ⁊ lōga ſenectute cōfectū imperator reſpiciens interrogauit quis eſſet ⁊ quo iret. Cui ille ſe chriſtianū monachū ⁊ ꝓ ſuo pergere īperio oraturū reſpōdit. Quē īperator redarguit: eo q̄ꝫ domi more monachi ſtare deberet. Ille aūt ꝓ ouibus xp̄i liberādis ſe egreſſuꝫ dixit. Cubicularīꝰ aūt ceſaris ſctō viro mortē cōminatꝰ eſt eo q̄ꝫ principi nimis ſupbe loqueretꝰ. Et dū inde recedēs imꝑatori balneū pararet ſubito mēte

alienatus furibundus in aquam feruentem ſe iniecit: ⁊ ibi extinctus multis hereticis ad veritatem fidei catholice redeundi exemplum dereliquit.

¶ De ſancta Sarra abatiſſa. Cap. xlvj.

Sarra abbatiſſa claruit in ſcythi tempoꝛe Theodoſij ſenioꝛis: que. xiij. annis a ſpiritu foꝛnicationis ĩpugnata foꝛtiſſime exoꝛabat dominum: nõ vt pugna recederet: ſed vt ſibi foꝛtitudo daretur. Cui tãdem ſuper lectulum iacenti ſpiritꝰ immundus apparuit dicens ſe ab ea victum fuiſſe: illa vero non ſe ſed chꝛiſtum illum viciſſe reſpondit. Hec ſupra alueum fluminis quadraginta annis habitauit: ⁊ nunq̃ inclinata eſt vt flumen aſpiceret: ne foꝛte ex tali viſione delectationez aſſumeret. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancta Syncletice abbatiſſa. Cap. xlvij.

Syncletice abbatiſſa vnde fuerit vel vbi in deſerto locum pꝛo ſua habitatione habuerit nuſq̃ reperitur. Putatur tamen ꝙ in deſerto vbi tunc monachi egypti vt plurimum habitare conſueuerũt. Q̃ aũt vite ꝓbatiſſime fuerit ex multis dictis eiꝰ ⁊ authoꝛitatibus que in vitis patrum in exemplum leguntur: ſatis colligi poteſt.

¶ De ſctã Tabita v̾gine. Ca. xlviij.

Tabita v̾go vna fuit ex ſoꝛoꝛibus degentibus in monaſterio illo grandi thebaidis: quod helias abbas perfecit: in quo ⁊ trecẽtas feminas congregauit: de q̃ ſupꝛa actũ eſt tertio idꝰ ſeptẽbꝛis. Hec aũt in ĩpo cenobio deuotiſſima fuit: ⁊ in tãtũ humilis ꝙ ab oĩbꝰ deſpiciebat ⁊ q̃ſi ĩſana reputabat: coquine q̃ opa ⁊ alia quoq̃ vilia officia ei imponebant: que illa fideliter adminiſtrans nec cũ aliĩs ad menſam ſedebat. Cui etiã ſoꝛoꝛes multa cõuitia inferebãt: illaq̃ oĩa patientia munita tolerabat. Angelus autẽ dñi ſancto piterio abbati in eremo dudũ cõuerſanti apparuit cumq̃ admonuit vt ad dictã ſoꝛoꝛẽ viſitãdã accederet: eo ꝙ ipſa illum meritis excederet. Ille autem veniẽs dum ſingulas vidiſſet: nec eam quam querebat cerneret. Interrogat ſoꝛoꝛes an alia ſupereſſet: ille vero vnã inſanam et amentem ſupereſſe dixerũt. Qua adducta ſanctus vir pedibus eius aduolutus ei ac ceteris per angelũ reuelata narrauit. Tunc omnes moniales ad pedes tabite ꝓcidentes de illatis iniurĩs veniam poſtulabant. Pꝛo quibus tam ipſa virgo q̃ ſanctus abbas oꝛauerunt. Paucis poſtmodum elapſis diebus virgo ex tali facto inanem gloꝛiam fugiens cenobium latenter egreſſa ſolitudinem petĩt: et quo fine diem clauſerit adhuc ignoratur. Hec Heraclides in paradiſo.

¶ De ſancto Phylloꝛrhonio pꝛeſbytero. Cap. xlix.

Phylloꝛrhonius pꝛeſbyter de regione galatie imperante iuliano ſeculo renuntiauit. A quo ſibi caluitie facta duriſſime verberibus attritus ac dimiſſus eſt: qui mox ad eremum pꝛoperans et cum foꝛnicatione ⁊ ingluuie maximam pꝛimo habuit pugnam: quaz tandem ſumma abſtinentia et penitentia ſuperauit. Naz per annos xviij. in quadam cella ſe clauſum ferro onerauit: et nec panem nec coctum dicto tempoꝛe aliquando comedit. Super hec et. xxxij. annis nullo pomoꝛum genere viuus fuit. Deinde poſtq̃ ſpiritualia certamina vicerat cum ſpiritibus etiam viſibiliter et coꝛpoꝛaliter per annos xl. luctam habuit. Pꝛeterea metu moꝛtis per annos vj. intra ſepulchꝛa moꝛtuoꝛum ſe incluſit: vt ſic demonem quem et moꝛtuoꝛum memoꝛia metuerat: ex coꝛuz aſpectu continuo ſuperaret. Ipſe de laboꝛe manuũ ſuarum. ccl. ſolidos elephantioſis pꝛeſtitit: ⁊ romam: hieroſolymam: et alexandriam: ac plura alia loca ſacra peregrinationis gratia pedeſter viſitauit. In moꝛte ꝓteſtatus eſt ſe nunq̃ ex ſenſibus ſuis adeo fuiſſe ſuperatum. Hec Heraclides vbi ſupꝛa.

¶ De ſancto Badano ſene. Cap. l.

Badanꝰ ſenex circa ioꝛdanem ſemper ſine tecto ſub dio habitabat. Contra hunc iudei q̃dam emuli venientes inuidia furibundi et armati: dum vnus illoꝛum cum ferire vellet: dextera quam erexerat ſubito aruit et ex eius digitis gladius excidit. Hec vbi ſupꝛa.

¶ De ſancta Siluia v̾gine. Cap. lj.

Siluia virgo rufini alexandrie pꝛefecti ſoroꝛ in eremo thebaidis pꝛouincie ſuperioꝛi degebat: que per annos nouem nec oꝛa nec pedes nec aliquam membꝛoꝛuz partem exceptis digitis aqua lauit. Et dum decumbens languida a medicis ad balneum ſanitatis percipiende gratia inſtantius ſuaderetur nullatenus acquieuit. Nec aliquando in lecto aut lectica iacuit: ſed ſuper nudam humuz cubauit. Hec eloquentiſſima erat et amoꝛe ſacrarum literarum noctes in diem vertendo legebat. Hec Heraclides.

¶ De ſancto Siſinnio monacho. Capitulum. lij.

Siſinnius monachus diſcipulus abbatis elpidĩ: de quo ſupꝛa dictum eſt in eius feſto iiij. non. ſeptembꝛis. Poſtq̃ apud eum. vj. vel. vij. annis fuiſſet intra quoddam ſepulchꝛum ſe incluſit in quo per triennium ſemper oꝛauit: ⁊ nec die nec nocte deambulauit aut ſedit aut iacuit. Qui etiam contra demones ſpecialem gratiam meruit. Adeoq̃ ſine vllo vitio mentis ⁊ coꝛpoꝛis vixit: vt nullam eſſe generis diſtantiam inter mares ⁊ feminas cõpꝛobaret. Tandẽ egreſſus ad capadociam patriam ſuam: ⁊ pꝛeſbyter effectus fratres ⁊ ſoroꝛes in vnũ cenobium collegit: vbi et in pace quieuit.

¶ De ſancto Diocle confeſſoꝛe. Cap. liij.

Diocles olim philoſophus ſecularis ad celeſtis philoſophie ſtudiuz animatus eſt. Qui ad eremum ſuperioꝛem thebaidis acceſſit: ⁊ in arctiſſima ſpelunca annos multos exegit. Ad ſe autem venientes admonebat vt ſui exẽplo coꝛum deſiderio animum ſemper cuz deo eſſe ſtuderẽt: in ipſa quoq̃ ſpeluca vite terminũ dedit. Hec vt ſupꝛa.

¶ De ſancto Capithone cõfeſſoꝛe. Capitulum. liiij.

Capithõ iuuenis pꝛius latro fuerat. Poſtmodũ autez ad eremũ tranſiens quinquaginta annis in antro quodam habitauit. Nec extunc vſq̃ ad tertiũ vꝛbis alexãdrie lapidẽ: nec vſq̃ ad flumẽ niſi aliq̃n accedere voluit dicens ꝙ ſi ſe ꝯuerſationi hoĩm adhuc ingereret: inimicꝰ quẽ nondũ vicerat ei foꝛtiꝰ repugnaret. Hec ille.

¶ De ſancta Amata virgine. Capitulum. lv.

Amata v̾go ſenex annoꝛum. lxxx. abbatiſſa in monaſterio quodã thebaidis fuit habens ſub ſui cura. lx. virgines in abſtinentie puritate eius exemplo ⁊ doctrina viuentes. Inter quas erat virgo quedam nomine toꝛa annoꝛuz circiter xxx. pulchꝛa facie ⁊ decoꝛa: ſed animi puritate ⁊ caſtitate foꝛmoſioꝛ: que nũq̃ noua tunica vel melota aut nouis calciamentis vti voluit. Omnibus autem ſoꝛoꝛibus die dominico cenobium egredientibus ⁊ ad eccleſiam pꝛocedentibus illa ſola cum abbatiſſa domi manebat. Nam amata per annos. xl. quibus monacha fuit nunq̃ limen cenobij trãſiuit. Cui ſanctus martyꝛ coꝛonatus apparuit: eamq̃ pꝛoxima dominica futura in ſua eccleſia ad pꝛandium ſecum inuitauit. Tunc illa pꝛimum poſt annos. xl. ad eccleſiam martyꝛis venit: panem ⁊ olera ſecum ferens vbi ſumpto cibo ⁊ facta oꝛatione ad monaſterium redĩt filiabuſq̃ viſa expoſuit: ſeq̃ cito migraturam pꝛedixit. Et poſt duos dies nulla egritudine coꝛpoꝛis aut doloꝛe capitis vexata ſe vt erat ſepelienda componens emiſit ſpiritum.

¶ De ſancto Puniſico abbate. Capitulum. lvj.

Puniſicus abbas cum eſſet pꝛeſbyter ⁊ maximi cenobĩ in egypto pater cunctis honoꝛabilis: fugiens honoꝛem ſeculi humilitatis gratia iam ſenex de cenobio latenter fugit: et habitu ſeculari aſſumpto ſolus acceſſit ad monaſterium tabenneſiotarum quod in vltimis thebaide partibus arctioꝛis vite eſſe cognouerat. Ibiq̃ diutiſſime pꝛe foꝛibus perſeuerãs ſe in monachum ſuſcipi poſtulabat. Quẽ illi recipere recuſabant eo ꝙ nõ deuotionis cauſa ſed vel alende ſenectutis vel famis repꝛimẽde ipſum iam pꝛouectũ ad monaſterium accedere velle putabant: tandem ſumma impoꝛtunitate ab abbate ſuſceptus iunioꝛi cuidam commendatus eſt. Cui adeo obediens fuit vt etiã indigna ⁊ aſpera officia etiam ſibi non impoſita exerceret: nunq̃ attendens ꝙ pꝛeſbyter aut pater maioꝛis cenobĩ fuiſſet. Nocte etiam conſurgens quedam neceſſaria furtiz adimplebat: vt authoꝛem operis nemo depꝛehenderet. Cumq̃ per biennium incognitus ibi manſiſſet requirentibus illum vbiq̃ fratribus ſuis tandem a quodaz dum terram ſarculo foderet: ⁊ ſtercoꝛa geſtaret vix cognitus eſt. Qui abbatem ⁊ fratres loci vocauit: ⁊ quis eſſet puniſicus vel qualis fuerat eis innotuit. Illi autem veniam poſtulabant eo ꝙ ſancto pꝛeſbytero ⁊ patri monachoꝛum ignoꝛantes vilia impoſuerant. Qui inuitus ⁊ flens ad pꝛioꝛem cenobium gubernandum redĩt: vbi et poſt modicum tempus feliciter in pace quieuit. Hec Heraclides.

¶ De ſancto Theremone abbate. Capitulum. lvij.

Theremõ abbas in eremo de ſcythi claruit. Qui ibidem centenarius deceſſit. Hic enim adeo doꝛſum ſuum tam tempoꝛis vetuſtate q̃ oꝛationum iugitate curuauerat: vt quaſi in pꝛimeuam infantiam ſubmiſſis manibus in terram traheretur. Hec qui ſupꝛa.

¶ De ſancto Artebio epiſcopo. Capitulum. lviij.

Artebius eṗs pãphilienſis ex anachoꝛitica vita ad eṗalẽ iam dictã ſedẽ inuite ⁊ renitẽter aſſumptus eſt. Qui tamẽ in epiſcopatu degens eremi vitã nõ deſeruit: quinimo ſe ieiunĩs ⁊ oꝛationibus iugiter intentus curã paſtoralem ſedulo adminiſtrabat: et ad eremũ ſibi dilectã ſepius accedẽs ſctõs anachoꝛitas ⁊ pr̃es frequẽtiꝰ ꝑſona ⁊ bñdictiõibꝰ viſitabat. Hic apud pamphiliam in pace quieſcẽs ibidẽ ſepultꝰ iacet.

¶ De ſancto Habetdeum epiſcopo ⁊ martyꝛe. Ca. lix.

Habetdeũ eṗs lunenſis ⁊ martyꝛ tẽpoꝛe vãdalice perſecutionis in italiã martyꝛiũ paſſus eſt. Qui dum arriane ꝓfeſſioni reſiſteret: pꝛimo in exiliũ relegatus eſt. Deinde ipſum vandali reuocantes: obturato eidẽ oꝛe ipſum aqua moꝛe arrianoꝛũ rebaptizarunt putantes ex hoc eius conſcientiam violare. Sed dum adhuc illis foꝛtiꝰ obſiſteret ab eiſdem capite ceſus eſt.

¶ De ſancto Caſſiodoꝛo confeſſoꝛe. Capitulum. lx.

Caſſiodoꝛus confeſſoꝛ ex ſenatoꝛe monachus quondam theodoꝛici regis italie cancellarius natione apulus floꝛuit tempoꝛe Childeberti regis francoꝛum. Hic vite ſanctitate admodum effulgẽs diuina ⁊ humana literatura pollens nonnulla perutilia eccleſie dei digeſſit. Scripſit nẽpe librũ de trinitate: De anima: De amicitia: Familiarum epiſtolaꝝ: De oꝛthographia. Super pſalterio centum ⁊ quinquaginta tractatus ſuper centũ ⁊ quinquaginta pſalmos. Scripſit etiã hiſtoriã tripartitam. Et iuſtiniani pꝛimi tempoꝛibꝰ humanitatis debitum ſoluit. Sepultus in miraculis viuit.

¶ De ſancto Beremaro abbate. Capitulum. lxj.

Beremarꝰ abbas oꝛtus villa guatandra ex cõfinio beluacẽſi ſuper flumẽ patre rigoberto ⁊ genitrice aga ex nobili francoꝛum pꝛogenie oꝛta vnicis parẽtibus poſt eoꝛũ obitum oĩbus pꝛo chꝛiſto pauperibꝰ erogatis monachalem habitum a ſancto audoeno epiſcopo ſuſcepit ⁊ in monaſterio pentuli multoꝛum monachoꝛũ abbas cõſtitutꝰ eſt. Cuius dũ monachi duras coꝛrectiones nõ ferrent: cultellũ ſub lectulo ponẽtes manubꝛium ſolo heſerunt: acumẽ vero nudũ erecta cuſpide ſupꝛa lectũ ĩ aerẽ dimiſerũt: vt rediẽs a matutino ſe ſuper telum cũ impetu ſternẽs ſemetipſuz trãſfoderet. Il-

le autē rediēs ab eccleſia finitis matutinis dum lectuʒ vellet aſcēdere diuino inſtictu preter morē manū circū ducēs ferrū reperit: ⁊ ad ecclīam reuerſus in oratiōe ꝑnoctauit. Mane aūt facto nemini aliqđ indicās in capitulo corā fratrib' abbatie renunciauit: ⁊ ad ſctm audoenū pergēs locū ſolitariū ſibi ab eo cōſignādum poſcit. Quib' ambob' ꝑ viſuʒ nocte angel' locū oſtendit. Qui mane ad locū pergētes dū nebula totū circuitum vbi erat cōſtruēdū cenobiū operuiſſet. Vox de celo ſonuit ꝙ ante ānos quadraginta de' locū illū fideli ſuo geremaro ꝓuidit. Nebulaq; ſublata loc' tot' rore ꝑfuſus quaſi ſi virga ꝑ circuitū fuiſſet deſignat' apparuit. Ubi edificato monaſterio ſanct' geremar' cū quibuſdā electis diſcipulis vſq; ad obitū ſuū deo fideliter deſeruiuit: ibiq; ſepultus in pace requieſcit.

De ſancto Rhemaclo epō. Capitu. lxij.

Rhemaclus eps traiectēſis claruit tpe imperatoris cōſtātini iunioris vt dicit ſigibert'. Qui poſtꝙ cōmiſſaʒ ſibi eccleſiā aliquo tpe verbo atq; exēplis feliciter gubernaſſet: tandē preſſus ſecularium tumultuū epatui reſignauit: ⁊ monachalis vite habitū aſſumens xpo deinceps iugiter militauit. Et ſub monachali obediētia de magiſtro effect' diſcipul' in pace quieuit.

De ſancto Landelmo cōfeſſore. Capitu. lxiij.

Landelmus confeſſor q̄ ⁊ moroſus a ſctō auſberto epō cameracēſi ex predone ad xpm cōuerſus ⁊ monach' effect' a beato martino epō turonēſi ad ꝑdicāduʒ deſtinat' fundator fuit duorū cenobiorum vcʒ lolobienſis aluei vaſſaris atq; criſpinēſis in quo ſcōo corpore qeſcit. In ipſo igit monaſterio criſpinēſi cū duob' diſcipulis ſuis adoleno domitiano claruit ibiq; xpo ſeruiens in pace quieuit. Quo tpe claruit gillen' celleſis abbas: maldegarius dux qui ⁊ vincentius altimotenſis ⁊ ſeczēſis eiuſqʒ cōiunx valdetrudis caſtri lotenſis ſororq; valdetrudis aldegūdis melbodieſis. Trudo etiā albanienſis et aliȷ multi de anglia ⁊ ſcotia: qui vbiq; verbum dūi ſeminabāt. Tunc temporis cenobiū floriacēſe a leodobaldo abbate fundaꝛ vbi ⁊ poſt annorū decurſum corpus ſancti benedicti trāſlatum eſt: vt dictū eſt ſupra in eius tranſlatione. v. idus iulij.

De ſancto Bernone abbate. Capitu. lxiiij.

Berno primus abbas monaſterij cluniacēſis ⁊ fundator ipſi' ordinis claruit tempore conradi primi imperatoris. Cui' anno primo ordo incepit predict' anno videlicet domini. dccccccccxij. Hic aūt multa vite ſanctitate polluit: qđ ex ipſi' ordinis inſtitutiōe ſatis patere pōt. Cū ſanct' vir niſi ꝑ potuiſſet aliter docere ꝙ vixerit. Qui dum mori appropiquaret Odonē monachuʒ ſuū olim muſicū ſibi cōſtituit ſucceſſorē ea cōditione vt eccleſia cluniacēſis annuatim ſolueret ecclīe gignia cēſi cēſum. xij. denarioꝝ qđ vſq; hodie ſeruatur. Tandē Berno abbas exitiali lāguore detent': vicinos epōs accerſiuit: ⁊ ſe reū tāto miniſterio indicās ⁊ ab ordine ſe ipſum deponēs odonē ordinat abbatē. Qui dū pro viribus reniteret vi fratrū adduct' ⁊ eorū mādato ſub anathematis pena ſuperat' acquieuit: de quo ſupra in eius geſtis dictū eſt. xiij. kalē. decembris. Sanct' autē berno poſt dies modicos in pace requieuit.

De ſancto Edgaro rege ⁊ confeſſore. Capitu. lxv.

Edgar' rex anglorū inſignis frater edivi cepit regnare anno Othonis imperatoris. xxij. dum adhuc eſſet iuuentus annorū. xvj. quo naſcente dunſtanus arc. iepiſcopus cantuarienſis audiuit vocem de celo angelice dicentem. Pax anglie ꝙdiu puer iſte regnabit ⁊ dūſtanus noſter vixerit. Regnauit autē annis. xvi. ⁊ quolibet anno nouū monaſteriū fundauit: totāq; inſulam in ſumma pace ⁊ iuſtitia gubernauit. Nam regem ſcotorum cuuandum: cābiorum: malcolinum: archipyratā; maſcaſium: omneſq; reges vualeſium numero quinq; ad curiam coactos perpetuo ſacramēto ſibi obligauit. Quos apud legionum ſibi occurrentes: ⁊ pompā triūphi per fluuium deduxit vna naui impoſitos quam illi remigabant: et ipſe in prora ſedebat. Compatriotas ſuos ex nimia potatione timore et īduſtria refrenauit. Et adeo ſeuerus fuit ꝙ ibi nullus fuit priuatus latro nullus popularis predo niſi vellet amittere vitā: quinetiā omnis generis feras ſāguinis auidas ex regno exterminauit. Guidualo regi gualdenſium indixit: vt ſibi omni anno tributum. ccc. lupoꝝ ſolueret. Quod dū ille pluribus annis feciſſet: nullum ſe amplius inuenire profeſſus eſt. Omni eſtate poſt paſcha naues per omnia littora aduniri precipiebat: et aſcendens ipſemet mare circuibat vt pyratas arceret: hyeme vero ꝑ prouincias equitabat vt predones deleret: iudicia potentiorum exquirens ne ius violarent. Quodā tempore venatum perrexerat dunſtanum qui ſecum erat rogans miſſam differre: quia dominicus dies erat. Appropinquante hora tertia epiſcopus ſacris indutus ſuper altare regem expectabat: ſubitoq; ſopore leui depreſſus raptus in celum audiuit cantus angeloꝝ catantes kyrie eleyſon. ix. vicibus. Excitatus poſt modicum adhuc expectans rapit: ⁊ audiuit alia voce Ite miſſa eſt. ⁊ reſponderi deo gratias. Tunc accurrentes eius clerici regem adeſſe dixerunt: quibus reſpōdit ꝙ miſſam audierat. nec eſſe opus ꝙ ea die amplius celebraret. Interrogatus a rege cur hec diceret: ⁊ quare celebrare nollet viſionem aperit. Et hoc ſumpta occaſione regi ꝓhibēs ne die dominico vlteri' venatū ꝑgeret. Quā correptionē ſanct' rex benigne ſuſcepit ⁊ decetero obſeruauit. Qui gubernato regno poſt annos. xvj. anno etatis ſue. xxxij. in pace quieuit: ⁊ miraculis poſt obitus claruit.

De ſancto Deodorico epō. Ca. lxvj.

Deodoricus metēſis epiſcop' imperatori Othoni primo ſanguine ⁊ dilectione coniunctus fuit. Qui dum in italia expeditione militaret: ⁊ ſanct' epiſcopus cum eo per triennium in ipſis partib' extitiſſet: ipſe vt deuotiſſim' ex diuerſis locis ⁊ ciuitatibus plurima corpora ⁊ reliqas ſanctoꝝ collegit: que ipſe ſecum in partibus ſuis aſportauit. Primū a marſia corp' elpidij cōfeſſoris ſuſtulit. Cuius ſocij cadauer: videlicet eutychij iam ipſe imperator ſubſtulerat. Ab amyternis eutychē martyrem cum reliquijs maronis ⁊ victorini ſocioꝝ illius. A fulginio felicianum epiſcopum ⁊ martyrem: a peruſio aſcleipiodotum martyrem: a ſpoleto ſenrenum martyrem cum gregorio martyre ſpoletanēſi: a cordinio pignora Uincētij martyris olim ab hiſpanijs ꝑ duos monachos capuam: ⁊ inde cordiniū delata. A menania alterum vincētium epiſcopum ⁊ martyrem: a vincentia leontium epiſcopum ⁊ martyrem: a florentia mynatem martyrem ab vrbe tudertina fortunatum epiſcopum. A ſabinis partes corporum prothi ⁊ hiacincti martyrum: et alia plurima que in eccleſia ſancti Uincentij martyris a ſe in ſaltualilis conſtructa locauit cum parte cathene ſancti petri apoſtoli: ⁊ capillis eius ⁊ ſanguine ſancti ſtephani prothomartyris: ⁊ parte craticule ſancti laurentij a ioanne papa ſibi donatis. Hec omnia prefatus ſanctus epiſcopus in dicta eccleſia deuote repoſuit: vbi poſtmodum eccleſia ſua feliciter gubernata in chriſto quieſcens tumulatus iacet: et miraculis viuit. Hec ſigibertus.

De ſancta Etheldrita regina ⁊ vgine. Ca. lxvij.

Etheldrita regina ⁊ virgo in anglia claruit: vt ait beda. Que duobus nupta viris virgo permanſit: viros ac caſtitatis obſeruantiam ſuis exhortationibus inducēs: ⁊ ſemetipſam illibatam cuſtodiens. Huius pater fuit anna rex orientaliū angloꝝ. qui habuit duas alias filias: et elburgam ⁊ ſexburgā. Quarū prima in monaſterio gallie: qđ dicitur brigis: ſanctimonialis primum: poſt abbatiſſa fuit: ⁊ ſemper incorrupta permanſit. Altera herecoberto regi cāmariorū vxor data eſt. Ex quo genuit duas filias ex cotongā: de qua beda multa ſcripſit ⁊ hermenildam: que vulſio regi mēciorū data eſt in cōiugem. Ex quo habuit filiam vvemburgam virginem: Mater apud beliiū poſt ſexburgā abbatiſſa fuit: filia vero apud legionum ciuitatem quieſcit. Que maxime orationes feminarū ⁊ pueroꝝum exaudire creditur.

De ſanctis Nuldruta et Nulburga virginibus. Capitulum. lxviij.

Nuldruta et nulburga virgines ſorores carnales in anglia claruerunt. De quibus beda ſcribit: ꝙ fuerunt filie menguardi fratris gulſerij regis: ex vxore memburga filia hermerendi fratris herecoberti: quarū prima ī cenobio ſancti auguſtini cātuarie: ſecūda apud vvenelochꝫ abē ſignis radiētes qeſcūt.

De ſancta Edburga virgine. Capitulum. lxix.

Edburga filia eduardi regis ſenioris in anglia claruit. hec ex vxore regis edelſpita ꝑgenita ꝑgo ſctiſſima fuit. Que adhuc trima ſic a patre ꝓbatur. Poſuerat ille in triclinio diuerſa ornamenta mulierum naturaliter allectiua: et ſeorſum crucem et euangelium: ſimulq; vt quod vellet horū eligeret tota aſpectu ſecularia deſpiciēs manibus iunctis crucem ⁊ euāgeliū adorauit: ipſamq; poſt modum in manibus ſumpſit et oſculata eſt. Quod pater conſiderans et virginis puellule aſpectum notans: eam adhuc infantem in monaſterio virginum in vrbe viconia dedicauit: vbi ipſa procedente etate laudabiliter vixit: humilitatem nimiā in omnib' exhibuit. Nā ſaccos puellarū ſociarum furtim nocte ſurripiens: et diligenter lauans lectis earum rurſus apponebat: in ipſoq; cenobio in pace dormiuit: et ſignis effulgens ibidem corpore quieſcit.

De ſancta Eggytha virgine. Cap. lxx.

Eggytha filia regis adgari angloꝝ virgo ſancta in viltinenſi cenobio iacet: et miraculo oſtendit. Dum ſanctus dūſtanus conſecraret eccleſiam dionyſij: quā edificauerat: ⁊ vidit hanc puellulam pollice dextro frequēter ſignum crucis fronti imprimere: et ait. Nunquam putreſcat ille digitus: et continuo flens flordam illam roſam cito marcentem futuram predixit: ⁊ aueq; deo dilectam euolaturam. Quod poſtmodicum contigit: puella de ſeculo iſto ſubtracta. De qua ſanctus dunſtanus per viſionem vidit ꝙ ſanctus dionyſius illam per manum tenebat: ⁊ dūſtanum admonebat: vt ipſa virgo a famulis chriſti ſic honoraretur: in terris ſicut a ſpōſo honorabatur in celis. Nec in profeſſione ſanctimonialis aureis veſtib' vtebatur. Cui' corpus virgineū in terra ſepultum dum poſt aliquot mēſes altius leuaretur: totum in cinerem ſolutū inuentum eſt preter dextrum pollicem de quo dunſtanus predixerat ꝙ nunꝙ marceſſeret: et aluū atq; alio ſubiecta que integra reperta ſunt. De quo dum omnes admirarentur virgo ſancta cuidā dormienti apparēs dixit non eſſe mirandum ſi venter ille non putruerat quem vlla libido non tetigerat. Quieſcit in prefata eccleſia ſancti Dionyſij: vbi miraculis fulget.

De ſancto Hildeberto epiſcopo. Capitulum. lxxj.

Hildebertus cenomanēſ. epiſcopus poſtea Turonenſis archiepiſcopus fuit. Hic berēgarij turonenſis diſcipulus verſificator et dictator egregius librum elegātem de cōtēptu huius vite partim metrice partim proſaice dictatum compoſuit: qui etiam vt ipſe de ſe in quadā ſua epiſtola refert multas tribulationes et vincula pro chriſto perpeſſus eſt ab eminis videlicet retrocli comitis cenomanenſis qui illum de comitatu eiecerat et comitatum eius vſurpauerat. Qui ſanctus a predictis hoſtibus detentus eſt iniuſte: eo ꝙ comitem exiſtentem in carcere viſitaſſet: et teſtamentum ipſius ſua manu conſcriptum matri detuliſſet. In ipſa ergo cuſtodia multas paſſus afflictiōes epiſtolas plurimas ſcripſit. Tandeʒ eiectus de carcere turoni archiepiſcopus ordinatus virtutibus et ſanctitate refulſit: et apud eandem ciuitatem in pace dormiuit: ibiq; iacens in miraculis viuit.

De ſancto Didacho epiſcopo. Capitulum. lxxij.

Didachus epiſcopus oxomenſis magiſter fuit ſancti dominici ordinis predicatoꝝ fundatoris cuius et ille fuit canonicus regularis et exinde ſupprior canonice ipſius. Hic cum. xij. abbatib' ordinis ciſtercienſis et cluniacēſis et cum quodam apoſtolice ſedis legato ad terram albigenſem miſſus eſt ad predicandum contra hereticos albigenſes qui tale conſilium collegis in officio prebuit vt quia chriſtum pauperem ibāt predicare: ei ſe vite oſtenderent operib' cōformare vt ex hoc aīas facilius lucrarenꝛ ad chriſtum. Et ſic conſilio didachi equitaturas ⁊ pompoſam ſupellectilem dimittentes in habitu humilitatis et geſtu paupertatis incedentes officium predicationis proſecuti ſunt: in quo officio predictus pater cum ſancto dominico eius canonice ſupprior ſibi aſſiſtente laudabi-

liter ſe geſſit et multos ad chriſtũ conuertit. Poſt bien nium autem ad eccleſiam ſuam redire diſponens loco ſui beatum dominicum vicarium dereliquit. Dumq; poſt multos labores exomam perueniſſet pedes tráſiens per caſtellum ad extremum vite ſue perductus eſt. Qui poſt obitum miraculis claruit.

¶ De ſancto Bene abbate. Capitulum. lxxiij.

Bene abbas fuit

in deſerto thebaidis de quo hieronymus dicit ꝙ nunquam viſus eſt iurare: neq; mentiri: neq; iraſci: neq; ocioſum verbum proferre: ſed vita eius erat in ſummo ſilentio: mores tranquilli: vt per omnia quaſi angelici ordinis videretur. Humilitas quoq; immẽſa ꝓ nihilo in omnibus ſemetipſum ducens. Hic dũ beſtia quedam nomine hippotaurus regionem ſibi proximam vaſtaret et rogatus ab agricolis venit ad locum et beſtie in nomine ieſu precepit ne amplius terram illã vaſtaret. Beſtiaq; ſtatim recedens nuſquam comparuit. Simili modo cocodrilum ab eo alio tempore fugatum perhibebant. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancto Pitrione abbate. Capitulum. lxxiiij.

Pitriõ abbas fuit

in thebaide in monte quodam prerupto fluuio imminẽte in quo erãt per ipſa precipitia ſpelunce difficiles acceſſu: in his monachorũ plurimi commanebãt: quorum pater erat Pitrion. Hic diſcipulus ſancti antonij fuit et poſt eius obitum cũ amone habitauit: et poſt huius abſceſſum in predicto ſe monte cõſtituit. Qui gratia ſanitatum et fugandorum ſpiritum miro mdo clarebat: immundorum demonum notitiã maximã habebat. Dicebat autẽ neminẽ poſſe demones eijcere niſi priꝰ a ſeipſo vitia eieciſſet. Et qui cũq; ſuperaſſet vitia ꝓpria poſſet de facili demones ſuperare. Hic ſecundo in ſeptimana reſiceret pulmẽtula ex farre ſumẽs nec aliã iam poterat eſcã recipere: neq; etate neq; mãſuetudine permittente. Hec vbi ſupra.

¶ De ſancto Heronio ſene. Capitulum. lxxv.

Hieroniꝰ ſenex an

norũ. cx. diſcipulus fuit beati antonij. Qui in deſerto nitrie in eremo habitauit poſt mortẽ magiſtri ſumme humilitatis gratia refertꝰ. Et in eadem ſolitudine plenus ſanctitate quieuit. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancto Diogene monacho. Capitulum. lxxvj.

Diogenes anacho

rita alius beati Antonij diſcipulus fuit. Hic erat vir ſumme prudentie in eodem nitrie deſerto degens. Cuius ſermo et narratio omnes ad ſe venientes edificabat potiſſime cũ de magiſtri ſui virtutibus loqueretur. Et hic etiam in eodem eremo dormiuit in pace. Hec vbi ſupra.

¶ De ſancto Julio aphricano. Capitulum. lxxvij.

Julius aphricanꝰ

inter hiſtoriographos ꝑcipuꝰ vt ſcribit Euſeb. Alexãdri ⁊ maximini ac gordiani imꝑatorũ fulſit tꝑibꝰ: qui ſctitate ⁊ ſapientia inſignis fuit: ſcripſit enĩ ad ariſtidẽ de euãgelioꝝ que videt diſſonãtia ⁊ de genealogijs q̃ a mattheo ⁊ luca diuerſe referunt cõpoſuit librum in quo ceteroꝝ opiniones a veritate diſcordes coarguit: et veriſſimã vtriuſq; cõſonãtiã eſſe demõſtrat. Chronicorũ de tẽporibꝰ edidit libros in quinq; voluminibꝰ diligẽter admodũ ⁊ ſtudioſe cõpoſitis. Ad origenẽ ſcripſit epiſtolã de eo qđ in daniele legit de ſuſanna quaſi in hebreis nõ habeat codicibꝰ ad quam origenes elegãtiſſime reſpõdẽs ait nequaꝙ iudeoꝝ aderendũ fraudibꝰ ſed ſolũ ꝙ ſeptuaginta interpretes ſcribũt pro veritate tenẽdũ. Hic ſub Antonio auguſto dormiuit in dño. Hec Hieronymus de viris illuſtribꝰ.

¶ De ſancto Archiloco epõ. Cap. lxxviij.

Archilocus ſiue

Archelaus meſopotamie epiſcopus tempore probi imperatoris floruit. Qui vita fuit clarꝰ ⁊ doctrina cõſpicuus: librũ enĩ diſputatoriũ aduerſus manicheum ſcripſit: in quo diſputationem ad ſenſum cũ quodã ex hereſi illa ſecũ habita ſyro ſermone explicauit. Qui in grecũ trãſlatus a multis habet. Hic q̃q; ĩ eccleſia ſua cõditꝰ ĩ pace requieſcit. Hec vbi ſupra.

¶ De ſancto Agrippa confeſſore. Cap. lxxix.

Agrippa cogno

mẽto caſtoriꝰ cõfeſſor ⁊ ſanctꝰ floruit alexandrie tẽpore adriani imperatoris. Qui vir doctꝰ ⁊ ſapiẽtia inſignis aduerſus. cccc. xxiiij. baſilidis heretici volumina q̃ in euãgelijs cõfecerat ⁊ fidei nr̃e veritati repugnabãt fortiſſimo ⁊ elegãti ſermõe diſſeruit. grãdi libro catholicam credulitatem defendens. Hic apud alexãdriã nõ minoris vite ſanctitate ꝙ doctrine veritate radiãs diẽ clauſit extremũ tẽporibꝰ adriani imperatoris. Hec Hieronymus libro de illuſtribus.

¶ De ſancto Attico epiſcopo. Cap. lxxx.

Atticus conſtanti

nopolitanꝰ epũs tẽpore archadij imperatoris apud ipſam vrbem regiã clarꝰ verbis ⁊ operibꝰ fulſit. Qui ad eiuſdẽ prĩcipis filias de fide ⁊ ꝟginitate egregium ſcripſit volumen. In quo neſtoriana dogmata repugnauit. Et apud eandem ciuitatem in chriſto quieſcit. Hec Gennadius.

¶ De ſctõ Bacchilo epõ. Ca. lxxxi.

Bacchilus corin

thiorũ epũs: de quo Euſebiꝰ eccliaſtice hiſtorie lib. v. cap. xxij. mentionẽ facit apud ipãz corinthioꝝ ciuitatẽ claruit tp̃e Seueri imꝑatoris. Qui vir ſanctiſſimꝰ ⁊ ſapiẽa ꝑfulgẽs inſigniter inter cetera doctrine ſue opa librũ elegãtẽ de paſcha ex ꝑſonis omniũ epõꝝ qui in achaia erãt cõpoſuit: ⁊ apud ipm̃ oppidũ tumulatus in dño q̃euit. Hec. Hierony.

¶ De ſancto Pholcate epiſcopo. Cap. lxxxij.

Pholcas epiſcopꝰ

⁊ martyr apud egyptũ paſſus eſt ſub perſecutione Maximiani imperatoris. Hic egyptius natione de ciuitate tampnis vir genere nobilis ⁊ opũ nõ modicarũ eiuſdẽ ciuitatis epiſcopatum humiliter ſucceſſit. Qui ſapiẽtia illuſtris volumen elegantiſſimum de martyrũ laude compoſuit: de ſemetipſo in coꝝ numero futuro diuinitus vaticinans. Nam cum ebulliẽte maximiani perſecutione ab infidelibꝰ tentus idolis immolare renuiſſet: pro chriſti cõfeſſione capite trũcatus ⁊ apud eandẽ vrbem a chriſtianis ꝯditus eſt.

¶ De ſancto Felitio epiſcopo. Cap. lxxxiij.

Fetitius eduẽſis

epũs apud ipſam floruit ciuitatem. Hic vita puriſſima ⁊ doctrina fulgida fame in gallia celebris in canticis canticorum cõmentarios edidit inſignes: aduerſus quoq; nouatianum grande cõpilauit volumẽ: ꝯſtantiniq; magni tẽporibꝰ in ipſa ciuitate fatis terminum ponẽs tumulatꝰ iacet. hec vbi ſupra.

¶ De ſancto Gennadio epiſcopo. Cap. lxxxiiij.

Gẽnadius epiſco

pus apud conſtantinopolim floruit ⁊ ipſiꝰ ciuitatis regie paſtor extitit. Qui vir ſanctitate conſpicuꝰ atq; ſapientia ⁊ doctrina venerabilis fuit. Acris enĩ erat ingenij ⁊ lingua diſertus. Hic danielẽ prophetã ex integro ad verbum expoſuit. Homelias etiã plurimas edidit: Leonis imperatoris prioris tẽpore vite mortali cedẽs: eternam adeptus eſt: ⁊ corpore tumulatus in ipſa vrbe quieſcit. Hec Gẽnadius vbi ſupra.

¶ De ſancto Gulphila epiſcopo. Cap. lxxxv.

Gulphilas natio

ne gothꝰ gothorum primꝰ epũs fuit. Qui tp̃e valẽtiniani primi ⁊ valentis auguſtoꝝ vite ſctitate ⁊ ſapiã clarẽs a papa damaſo ad ipãs gẽtes delegatꝰ maximã coꝝ ꝑtẽ ꝯuertit ad xp̃m: miraculoꝝ q̃q; gl̃ia claruit. Nã ⁊ cecos plures illuminauit: ⁊ demones ab obſeſſis nõnullis effugauit. Egros quoq; a diuerſis ĩfirmitatibꝰ curauit. Hic ad gẽtis ſue inſtructionẽ gothicas literas reperit. Cum ante eũ ruſtico more ſine literis q̃ nouerãt memorie commendabant. Deinde teſtamentum vetus ac nouum in linguam tranſtulit ꝓpriã. Et ſenio longo cõfectus in pace quieuit. Sepultus apud gentem ſuã vbi miraculis pollet.

¶ De ſancto Gemino epiſcopo. Cap. lxxxvj.

Geminus epiſco

pus nyſibenſis floruit tp̃e alexãdri imperatoris. Hic primũ antiochene eccl'ie preſbyter mox nyſibene vrbis ſue põtifex effectꝰ vita ⁊ doctrina egregius: q̃ modico tempore in corpore vixit. Ideoq; pauca ingenij ſui monimẽta dereliquit. Apud nyſibenſe oppidũ iacens virtutibus effulget. Eodem tẽpore heraclas huius in ſcholis conſocius alexandrine eccleſie ordinatus eſt preſul. Hec Hieronymus libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Heraclide confeſſore. Cap. lxxxvij.

Heraclides cõfeſ

ſor claruit in egypto tempore valentiniani auguſti: qui alexandria ortꝰ dum culturam eremi deſideraret: Iſidorum abbatem apud alexãdriã degentem petijt: eiq; optatũ ſuum expoſuit. Iſidorus vero illũ ad abbatem dorotheum in thebaidis deſerto habitãtẽ ⁊ contẽplationi vacantẽ adduxit. Sub cuiꝰ diſciplina ⁊ eruditione heraclides annos plures exegit. Hic quadam miſſus ab abbate ad puteũ vt aq̃ cacubũ impleret dũ ille aquã hauriret hauſit ſimul cũ aqua ſerpẽtẽ. Et expauẽs ad abbatẽ acceſſit eiq; factũ narrauit. Qui eidẽ r̃ndit ꝙ ſi quicunq; diabolus ſerpẽtis formam ſibi dilectam aſſumẽs lympham intraret: monachi potũ recuſarent: forſitan vel nũꝙ aquã bibere[n]t ſi: q̃ ſiti perirent. Et vadẽs ad cacubũ ſignũ crucis edidit: ⁊ ꝯtinuo colubrũ occidit: ipſeq; prior dehauſta aqua bibit: ⁊ deinde diſcipulꝰ ſecutꝰ potauit. Et extũc heraclides dũ ſerpẽtẽ videbat exẽplo magri crucis ſignũ faciebat: ⁊ ſerpẽs ꝯtinuo interibat. Uerũ defuncto dorotheo abbate heraclides ſolus eiꝰ antrũ hereditario iure poſſedit: ibiq; multo tp̃e perſeuerauit. Hic cellas ⁊ tuguria monachorũ ⁊ anachoritarum oĩm per oẽs regiones deſerti multo tp̃e circuiens vez deſertum ſcythi thebaidis ⁊ nitrie inferioris ac ſuperioris. Uitas ⁊ geſta ſanctorum patrum ſingulorũ exquirens ⁊ mẽte recondens. Librum poſtmodum de vita anachoritica compilauit: in quo que viderat ⁊ audierat acta deſcripſit: quem ⁊ paradiſum intitulauit. Et hic ſanctitate cõſummatus in thebaide in pace dormiuit.

¶ De ſancto Lucifero epõ. Ca. lxxxviij.

Lucifer calarita

nus epũs apud eandẽ ciuitatẽ que in inſula ſardinie ſita eſt: claruit tp̃e cõſtantij imperatoris. Hic cũ arriana hereſis pullularet ipſeq; a liberio papa heretico requiſitus cum nollet niceni cõcilij dãnare fidẽ: a cõſtantio ꝑfato imꝑatore arriano apud paleſtinã in exiliũ ductũ actꝰ eſt. Ubi ꝓ fidẽ eiuſdẽ imperatoris librũ elegãtẽ cõpilauit quẽ ad eũ miſit. Unde ⁊ cõſtãtius indignatus acris eidem mortem comminatꝰ eſt. Sed paulo poſt cõſtantio defuncto vir ſanctus ſub iuliano reuerſus calaris reliquũ vite cum pace trãſegit. Et ſub valẽtiniano imperatore fati munus impleuit. Hec Hieronymꝰ libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Latrociniano martyre. Ca. lxxxix.

Latrocinianus

martyr apđ galliã paſſꝰ ẽ. Hic natiõe hiſpanꝰ vir ꝑ oĩa eruditꝰ: ⁊ in metricis vt fert verſibꝰ cõparandus opuſcula diuerſis metris edita: ſidẽ nr̃az redolẽtia ſcripſiſſe traditꝰ: q̃ vſq; ad hieronymi tp̃a extare adhuc dicebãtur. Denique ſub q̃dã maximiano tyranno q̃ impante pro theodoſio gallias occupauerat: factiõe q̃rũdã ꝓ veritate ⁊ defenſiõe catholice fidei apud treuerim ceſus eſt cũ priſciliano hapille epõ ⁊ amboꝝ corpora apud eccliã treuerẽſis ciuitatis cõdita ſunt. Hec vbi ſupra.

¶ De ſancto Malchione preſbytero. Cap. xc.

Malchion antiochene eccleſie preſbyter diſertiſſimꝰ floruit apud ipſam ciuitatem tēpibꝰ claudij ⁊ aureliani imperatoꝝ. Hic vita ſctūs ⁊ ſermone luculētꝰ in eadem vrbe rhetoricā florētiſſime docuit. Qui aduerſus paulū ſamoſatenū p̄ſate ciuitatis ep̄m prauū ebionū dogma reſtaurātē fortiſſime diſputauit. Cuius diſputatiōis ſcribis excipientibꝰ dialogus extat. Sꝫ ⁊ alia opuſcula ex pſona ſynodi ab eo ſunt edita ad dionyſiū ⁊ maximum romane ⁊ alexādrine vrbis ep̄os directa. Hic apud eandē antiochiā ſanctitate ⁊ doctrina p̄clarꝰ beato fine quieuit ibidē tumulatus. Hec vbi ſupra.

¶ De ſancto Sophronio confeſſore. Cap. xcj.

Sophronius confeſſor natione grecus claruit tempore leonis ſecūdi imperatoris: hic vir per omnia eruditiſſimus grece ⁊ latine lingue peritꝰ adhuc puer Bethleemitice ciuitatis laudes deſcripſit: ⁊ poſtea de eius ſubuerſione librum compoſuit. Ipe librū de virginitate ad euſtochium ⁊ hilarionis monachi vitā quē beatꝰ hieronymꝰ romana lingua cōpilauerat opuſcula ex latino vertit in grecū. pſalteriū quoqꝫ ⁊ prophetas que hieronymus ex hebreo in latinū tranſtulerat hic idem conuertit in grecum. Et poſtmodum ad eremum tranſiens ⁊ vitā anachoriticā ducens contemplationi iugiter vacans quieuit in domino.

¶ De ſanctis Philippo ⁊ Philippo imperatoribꝰ martyribus. Capitulum. xcij.

Philippus imperator ⁊ Philippus ceſar eius filiꝰ ambo martyres anno domini. ccxxxix. ab vrbe vero cōdita anno. cccccccc. xcvij. Gordiano auguſto in imperium ſucceſſerunt. Cū enim Gordianꝰ imperator obtēta victoria in bello parthico rediens circa fluuiū euphratē fraude ſuoꝝ fuiſſet interfectꝰ philippus ibidē imperator a romana militia creatus. Philippū filiū ſuum conſortē regni fecit: exercituqꝫ ex ſyria incolumē ad italiā reduxit: Imperauitqꝫ annos. vij. Hic primꝰ imperator oim̄ chriſtianus fuit: quē beatus pontius ep̄s ⁊ martyr vna cū filio ad fidē chriſti cōuertit ⁊ in nicea ciuitate puincie baptizauit: vt dictū eſt ſupra in paſſione pontij ep̄i et martyris pridie idus maij. Poſt tertiū ānō eiꝰ imperij annū milleſimus a cōditione rome annꝰ expletꝰ eſt vt auguſtiſſimus oim̄ preteritoꝝ. Hic natalis annꝰ chriſto potiꝰ q̄ idolis dedicaret. Qui quidē annus fuit a romanis cū īngēti ludoꝝ ⁊ ſpectaculoꝝ apparatu celebratꝰ. Nec dubiū eſt quin philippꝰ imperator xp̄ianus huiꝰ tāte deuotionis gloriā ⁊ honorē ad xp̄m ⁊ eccleſiam reportaret q̄ ipſum vel aſcēſum in capitoliū immolataſqꝫ ex more hoſtias nullꝰ author oſtēdit. Eodē autē t̄pe philippus imp̄ator deciū militarē virū ⁊ in rebus bellicis ſtrenuū ceſarē fecit. Cuiꝰ p̄cepto dn̄i corpora apoſtoloꝝ petri ⁊ pauli de catacūbis a cornelio papa transferri deberēt: totiꝰ ſenatꝰ ꝯſultu cōceſſum eſt romano pōtifici ceteriſqꝫ xp̄ianis libere ad ſepulturas ap̄loꝝ fiēdas inſudaret: ⁊ ad id faciēdū data ſunt eis de fiſco reipublice adiutoria. Hoc aūt deciꝰ cū eſſet paganiſſimꝰ ſimulare fecit vt dn̄is ſuis xp̄ianis ꝯplaceret: ⁊ ſic ab eis magis honoratꝰ occaſionē mortis illoꝝ ꝯſidentiꝰ ptractaret.

Cū aūt imp̄atores deciū ad gallias ſubiūgādas q̄ nup rebellauerant miſiſſent. Iſqꝫ proſpere cuncta geſſiſſet: ⁊ ad libitū potius victoriam romam rediret. Imperator philippus eū honorare cupiens eidem a roma vſqꝫ veronā obuius fuit. Decius autē iaꝫ cum quibuſdam ex principaliorībꝰ militie ſue de morte imperatorum conſpirauerat ⁊ ne p̄ditor dn̄orum ſuorum notaretur occaſionem chriſtianitatis aſſūmpſerat: ſuadens q̄ nō eſſet decens ſuper romanā militiā imperare homines qui deorum cultum deſeruiſſent ⁊ a romanis antiquis legibus diſcedentes noue ignoti ⁊ reprobati dei culture adheſiſſent. Sicqꝫ de conſenſu illorum imperatores in ſtratu ſuo quieſcentē ⁊ chriſtū confitentem latenter occidit ⁊ cum exercitu muneribꝰ ⁊ precibus ſubducto romā venit ac ſenatui cur dominum ſuum occidiſſet expoſuit. Sed dum necem philippi maioris ſenatꝰ ratam habuiſſet philippus iunior rome degens hoc audiens timuit: theſauroſqꝫ paternos ac ſuos beato ſixto ſecundo tunc rome pontifici eccleſie et pauperibus diſpēſandum tribuit ⁊ ſe a facie Decij occultauit. Decius autem ad proditionem ſuam palliendam chriſtianos cepit crudeliſſime perſequi: mandans illos ſine vlla miſericordia trucidari: in qua perſecutiōe multa milia martyrum paſſi ſunt. Inter quos ⁊ philippus imperator iunior ab eo tentus ⁊ in chriſti confeſſione iugulatus eſt. Sicqꝫ ambo ipſi pater. ſ. et filius martyres chriſto conſecrati ſunt. ¶ Iſte philippus ſenior adeo in fide chriſti profecerat: vt prompte peccata ſua cōfitens in feſto paſche a beato ſixto papa coram omni multitudine communionem euchariſtie ſumeret. Philippus vero iunior in tantum ſeueri animi fuit vt nullius cuiuſq̄ commento ad riſum ſolui potuerit: patremqꝫ ludis ſecularibus aliquādo concinantem vultu annotauerit auerſato.

¶ De ſancto Theodoſio magno imperatore. Capitulū. xciij.

Theodoſius imperator ſenior imperium accepit circa annuꝫ domini. ccccxxij. ⁊ imperauit annos. x. menſem vnum ſolus. Nam primum cum fratribus ſe natu maioribus imperauerat p annos v. Hic in catalogo ſanctoꝝ a grecis conſcribitur ⁊ cōfeſſoris ſanctiſſimi noīe veneratur. Nā chriſtianiſſimus ⁊ ſanctiſſimꝰ vita fuit. Oīa antiqua phana ⁊ templa idoloꝝ deſtruxit: ⁊ per totum orbem romanū deſtrui mandauit: cultūqꝫ chriſti ⁊ fidei mirabiliter auxit: hoſtes autem imperij non tam ferro vel multitudine q̄ ieiunijs ⁊ orationibꝰ confiſus proſtrauit. ¶ Fuit autem reipublice propagator moribus ⁊ corpore ⁊ animo ſimul clemēs miſericordie operibus iugiter intentus: cōmunis apud cunctos ſolo habitu ſe differre a ceteris putās in omnes homines honorificus: verum eſſuſis in bonis ſimplicia ingenia diligere erudita mirari oſtendebat: largiri magno ac diligenti animo magna: amare ciues: etiā priuatos cōtubernio coſqꝫ potiſſime dignos pecunia beneficijſqꝫ ceteris munerari: violentiam ⁊ cupiditatem deteſtatus eſt. Bella non mouit ſed inuenit que ⁊ pro poſſe ſedauit. Miniſteria laſciuia ſaltariaſqꝫ comeſſationes lege prohibuit: conſobrinarum nuptias tanq̄ prophanum interdixit: literis mediocriter doctus ſagax multum diligens ad noſcenda geſta maiorum. Execrabatur cum legiſſet geſta dominantium ſuperba. Ira rebus indignis ſed ſubito flecti emolliebatur. Inerat enim ei cura eximie pietatis. Interdū aūt ſeuera p̄cipiens a nature munere magis q̄ a deliberante ratione. Hic etiam propter virtutum perfectionem ab ipſis barbaris ſumme diligebatur: vnde multe gētes ad ipſius inductū relictis erroribꝰ ⁊ idolis ad chriſtuꝫ cōuerſi ſunt. In bel-

lis cunctis que ad fidei chriſtiane augmentum ⁊ paganorum exterminiū potiſſime geſſit ſemper triūphum obtinuit: vnde ob eius inſignes victorias poeta quidā eximius ſed infidelis his verſibus in eius laudem cecinit. O nimium dilecte deo tibi militat ether. Et cōiurati veniunt ad claſſica venti. ¶ Huius prima ſuaſione ⁊ hortatu papa damaſus officium in eccleſia dei per beatum hieronymū mandauit: cum vſqꝫ ad t̄ps illud nullū eſſet in eccl'ia officiū ordinatū. Quanta aūt in eo apud hoīes manſuetudo: ⁊ apud deum extiterit deuotio: ptꝫ in illo exēplo: de quo dictū eſt ſupra in vita ſcti ambroſij ep̄i ⁊ doctoris. vij. idus deceb. Cū eni apud mediolanū miſſarū interfuturus ſolēnijs voluiſſet intrare eccleſiā: btīū ambroſiū p quodā facinore introitū ſibi p̄hibētē: niſi publice peniteret: humiliter tulit: ⁊ ſatiſfactionē nō erubeſcens: nec publicā facere penitētiam cōfuſus indictū a ſancto ep̄o modū deuotꝰ excepit atqꝫ pōtificē de iuſtitia ⁊ magnanimitate animi cōmendauit. Hic ex flaccilla cōiuge archadiū et honoriū xp̄ianos ⁊ iuſtos filios imperio ſublimandos genuit. Qua defuncta galliā valētiani iunioris ſororē in matrimoniū duxit: que ei placidā p̄creauit: cui poſtea de matris nomine galle cognomentū acceſſit. Hic orientis ⁊ occidentis partes pacifice poſſidens: quinquageſimū etatis ſue annū agens annū ſui imp̄ij. xj. apud mediolanū in pace quieuit cuius corpus eodē anno ꝯſtantinopolim tranſlatum eſt: vbi ⁊ miraculis viuit.

¶ De ſancto Charolo magno imperatore. Capitulum. xciiij.

Charolus magnꝰ imperator huius nominis primus apud francigenas intra ſanctoꝝ numerū ſcribitur: ⁊ colitur: et propter eius ſanctiſſima geſta q̄ ſancti noīe veneretur ab eccl'ia toleratur. Nam et viuens miraculis claruit ⁊ poſt mortem ſignis virtutū effulſit. Hic primus francoꝝ rex pipini filius: multa felicia bella geſſit. Nā aquitaniā ⁊ vaſconiā ſubegit. Saracenos in hiſpania chriſtianos depopulātes vſqꝫ ad iberum amnē vincens fugauit. Terras eoꝝ plurimas acquiſiuit: et victorias plures contra ipſos obtinuit. De quibus ſupra actū eſt in geſtis ſctōꝝ rothlādi ⁊ ſociorum. xvj. kalend. iulij. Ubi intra aliud memorabile illud de Karolo miraculū legitur: q̄ dum corpora ſctōꝝ militū a ſaracenis occiſoꝝ requireret apud rūciauallē: ⁊ ſol ad occaſum tenderet: ad eius oratione ⁊ mandatū ſol in celo ſtetit: et ſpacio quaſi horarū trium in nullo ſe mouit donec ſanctus rex oēs ſuos interfectos recollegit. Hic etiā ſaxones infideles adhuc ⁊ xp̄ianis infeſtos prius ſepius requiſitos vt ad fidē xp̄i redirent: aut ſaltē xp̄ianos in pace dimitterēt: dū in ſua p̄tinacia eſſent obſtinati triplici bello deuicit ⁊ regno ſuo ſubmiſit: ⁊ tandē coactos ad fidē xp̄i reduxit. T̄pe vero adriani pape primu reqſitꝰ ab eo vt contra deſideriū regē lōgobardorū ſibi et eccleſie dei ſubueniret dimiſit bellū q̄ contra ſaxones iam inceperat: ⁊ cū multo exercitu a francorum ⁊ finitimarum nationū veniēs in adiutoriū eccl'ie dei ſuperato alpiū iugo. Deſideriū regē fruſtra ſibi reſiſtere conātē: cōmiſſo bello vicit et fugauit: ticenoqꝫ incluſum obſedit: dimiſſoqꝫ ibidē exercitu romā voti gratia proficiſcit. Et veniens ad montē gaudij vſqꝫ ad ſancti petri eccleſiā pedeſter properauit. Et eundo per vrbem oēs eccleſiarum poſtes humiliter oſculatus eſt: qui ab adriano papa honorifice ſuſceptꝰ a populo quoqꝫ ⁊ clero vrbis vltra modū honoratus et ab eiſdem patriciatus honore ſublimatus: eccleſie beati petri et alijs in vrbe eccleſijs et monaſterijs multa copioſe largiēs tandem ad exercitum reuerſus papiam dudum obſeſſam ad deditionem compulit. Ceteras deinde lōbardie ciuitates ſubijciēs: deſideriumqꝫ regem captiuū ducēs: ⁊ eccleſie dei cūcta ipſi a longobardis ablata reſtituēs: in galliam reuerſus eſt. Indeqꝫ ſaxonicū belluꝫ proſequēs: eos tādē vt dictū eſt: indomitos domuit: ⁊ inuincibiles ſuperauit: atqꝫ ad fidem xp̄i vel coacte reduxit. ¶ Hic terram ſanctam occupatam a ſaracenis legatis patriache hieroſolymitani ⁊ cōſtantini imperatoris cōſtantinopolitani receptis audiēs ⁊ terre ſancte compatiens: cū magno exercitu illuc vſqꝫ peruenit: ⁊ recuperata terra ſancta cū per conſtantinopolim rediret: aurum ⁊ argentuꝫ precioſaſqꝫ gēmas a conſtantino imperatore exhibitas: cū nollet recipere ſolas xp̄i reliquias ⁊ ſanctoꝝ poſtulauit: premiſſoqꝫ ieiunio ⁊ oratione recepit de corona domini partē que ipſo vidente floruit et clauū vnum paſſionis dn̄i: ⁊ partē crucis dominice: cum alijs ſacroſanctis reliquijs que omnia comitantibus miraculis ſecū detulit et aquiſgrani in baſilica ſancte marie quē conſtruxerat recōdidit: vt dictū eſt ſupra in hiſtoria tranſlationis corone dn̄i. iij. idus auguſti. Ad numerū etiam elementoꝝ. i. literarū in alphabeto cenobia fundauit. Et in vno quoqꝫ per ordinem vnā literā de auro fabricatā pluſq̄ centum libre turonenſium valentem reliquit: vt ex ordine literaꝝ tēpus fundationis cuiuſqꝫ monaſterij cognoſceretur. Que litere adhuc in pleriſqꝫ monaſterijs reperiunt. Hic etiā quatuor archiepiſcopatus videlicet treuerenſem: colonienſem: maguntinenſem: ſaleburgenſem diuitijs et honoribus ampliauit. ¶ Mortuo vero adriano papa: et leone. iij. in pontificiū ſublimato q̄ dum die quodā ad alcaniā procedens de laterano pergeret a romanis captus ⁊ erutis oculis lingua quoqꝫ amputata: nudus ac ſemiuiuꝰ in monaſteriū miſſus eſt. Sꝫ deus omnipotēs miraculoſe ei loquelā ac viſum reſtituit: de quo ſupra dictum eſt in eius geſtis. iiij. kalē. iulij. Qui deinde ad regem Charolū pergens: ab eodem valde honorifice vt beati petri vicarius exceptus eſt ⁊ cū ei omnia que facta fuerāt intimaſſet: rex pre nimio dolore fleuit. Et cum papa romam adijt: ⁊ cum honore ipm̄ in locū ſuum reſtituit: vbi ⁊ papa coram rege de quibuſdā ſibi obiectis criminibus ſe purgauit. Sed cum die natalis domini ad miſſarum ſolēnia in beati petri baſilica aſſiſteret: leo papa charolū in romanorum imperiū coronauit: cuncto populo romano laudes ei imperiales acclamante. ¶ Poſtmodum autem charolus imperator factus: eos qui in ſummum pontificem manus iniecerant de crimine conuictos capitali damnauit ſententia. Sed leone pontifice pio affectu pro eis interueniente: in exiliū perpetuo ſunt dānati: vitaqꝫ eis de miſericordia conceſſa. Sicqꝫ omnibus recte pacatis charolus in imperiū ſublimatus in galliam reuerſus eſt. Ex quo t̄pe imperium conſtātinopolitanū in galliam tranſlatū dignoſcitur. ¶ Poſt hec charolus reuerſus contra mauros claſſem in corſicam miſit: quam et ab eis liberauit. Hic edificauit baſilicā dei genitricis marie aquiſgrani opere mirabili. Apud maguntiā quoqꝫ in rheno flumine pontem ducentoꝝ paſſuum longitudinis fecit. Nam tanta eſt ibi fluminis latitudo. Totiꝰ quoqꝫ occidētis omnes pene regiones ſibi ſubegit. Auxitqꝫ mirabiliter gloriā regni ſui: quibuſdam regibus ac gentibus per amicitiam ſibi conſiliatis. Adeo nāqꝫ alfonſiū regem galitie regeſqꝫ ſcotoꝝ ſic habuit apud ſuam volūtatem per munificentiā inclinatos: vt eum nunq̄ aliter niſi dominū: ſeqꝫ ſeruos: et ſubditos eius p̄nunciarent. Cum aaron rege perſaꝝ qui excepta india totū pene tenebat orientē: talē habuit in amicitia concordiā: vt per legatos ſuos inter veſtes et aromata ⁊ ceteras orientaliū terrarū opes: ingentia illi dona direxerit: et ſacratiſſimū locū in quo eſt ſaluatoris noſtri ſepulchrum: vt ipſius imperatoris aſcriberet poteſtati cōceſſit. Nā ipſe imperator ad eundem locū p ſingulos annos plurima donaria mittebat. Imperatores quoqꝫ conſtātinopolitani nicephorus: michael et Leo

vltro amiciciam eiꝰ expetentes: multoties cum muneribus ad eū ſuos miſerunt legatos. Erat eñi in amicitijs optime temperatꝰ vt eas ⁊ facile admitteret: ⁊ conſtantiſſime retineret. Tanto omnium amore et fauore omni vite ſue tēpore cōuerſatꝰ eſt: vt nunꝙ̄ ei vel minime ſeueritatis ꝗcquā fuiſſet obiectū. Religionē xp̄ianā quā ab infantia imbuit: ſanctiſſime ⁊ cum ſumma pietate coluit. Eccleſiam mane ⁊ veſpere itēq̄ nocturnis ⁊ ſacrificij temporibus: dum eum valitudo permitteret quotidie frequentabat. Curabatq̄ vt oīa que in eccleſia gerebātur magna fierēt honeſtate. Amabat peregrinos: ⁊ in eis ſuſcipiēdis ſummā curam habebat. Veſtitu patrio vtebatur: peregrina quoq̄ indumenta nunquā veſtire patiebat. In feſtiuitatibꝰ quidē precipuis: veſtibꝰ auro gēmiſq̄ contextis: diademate quoq̄ precioſo ornatus incedebat. Alijs vero diebꝰ habitus eius parū a cōmuni ac plebeio diſtabat. In cibo tēperatꝰ ī potu temperatior erat. Inter cenandū nunꝙ̄ hiſtriones: ſed aut ſapientes: aut lectores audiebat. Legebantur ei hiſtorie ⁊ antiquoꝝ res geſte: ac libri precipue ſancti auguſtini: in quibꝰ maxime delectabat. Erat eñi eloquētia copioſus ⁊ artibus liberalibus ſolerter imbutus: literarūq̄ ſapientes veneratus magnis ditabat honoribus. Circa pauperes ſuſtentādos gratuitā liberalitatē habuit: adeo vt non ſolū in patria ⁊ in regno ſuo largiſſimas eleemoſynas facere curauerit: verū in tranſmarina in ſyriam egypto ⁊ aphrica hieroſolymis alexandrie atq̄ carthagini: vbicūq̄ xp̄ianos in paupertate viuere comperiſſet: penurie eoꝝ compatiens pecunias tranſmittebat. Sacerdotes honorabat: ſacra ac venerabilia loca colebat: ⁊ precipue romanā eccleſiam: in cuius donaria magna vis pecunie in auro argento ac gemmis ab illo congeſta eſt. Cuiꝰ ⁊ pontificibꝰ multa largitus eſt. In oībus autem ꝗbus regnauit annis quater voti cauſa tm̄ romā ꝓfectus eſt. Filios ſuos quā cito etas patiebatur faciebat equitare ⁊ armis intendere: filias vero lanificio coloq̄ ac fuſo aſſueſcere ne ocio torpeſcerent. Miraculoꝝ gloria claruit. Nam ⁊ leproſos tactu et oratione ferunt ab eo fuiſſe mūdatos: et cecos duos illuminatos. Poſtquā autem regnū francoꝝ atq̄ imperium: qḋ regendum ſuſceperat feliciter ampliaſſet: dum ad mortem langueret vocatis eccleſiarū prelatis quos habere potuit: oēs theſauros eis tradidit per eccleſias et pauperes diſtribuendos: ⁊ ſic in omni ſanctitate perfectus ī pace migrauit anno etatis ſue .lxxij. regni aūt .xlvij. Subacteq̄ italie .xliij. ex quo ꝟo imperator ⁊ auguſtus appellatus eſt anno .xiiij. in cuius tranſitu audita eſt concinēs angelica melodia. Sepultuſq̄ eſt honorifice aquiſgrani ī eccleſia ſancte marie: quam ipſe conſtruxerat. Ad cuius tumulum diuerſarū egritudinum ſanabantur infirmi.

¶ De ſancto Libertino abbate. Cap. xcv.

Libertinꝰ abbas monaſterij fundēſis: qḋ eſt ī ꝓuincia ſamnij cōſtructū: diſcipulus fuit ſcti honorati abbatis: ⁊ fundatoris ipſiꝰ loci: de quo ſupra dictū eſt .xvij. kalē. februarij. Claruit autem tēpore totile regis gothoꝝ: ⁊ miraculis effulſit. Nam cū eſſet monachus ex abbatis iuſſu ꝗ honorato ſucceſſerat quodā tēpore rauennā pergebat. Pro amore vero honorati olim eius magiſtri quocūq̄ libertinus ibat caligulam illius in ſinu deferebat. Dum ergo pergeret: accidit vt mulier extincti filij corpuſculum ferret: que ſeruum dei intuita: iumentū illius per frenum tenuit: atq̄ iurando aſſeruit: ꝙ illum inde abire nō permitteret: niſi filium eius ſuſcitaret. Ille vero inuſitatū miraculum expauit ⁊ declinare mulierē voluit: ſed omnino nequit. In eiꝰ quoq̄ pectore pugnabāt inuicē humilitas cōuerſationis ⁊ pietas matris: timor ne inuſitata preſumeret: dolor ne orbate non ſubueniret. Vicit tamen in eiꝰ corde pietas: que quia vicit: tamen ⁊ humilitas deſcendit: orauit: caligulam de ſinu protulit: eamq̄ ſupra corpus extincti pueri poſuit. Moxq̄ defunctus ſurrexit: quem flenti matri viuum reddidit: ⁊ iter inceptum peregit. ¶ Quadā die prefatus eius abbas qui honorato ſucceſſerat cōtra virum dei in grauem iracūdiam exarſit. Et quia virgā qua eū ferire poſſet: in promptu nō habuit. Comprehēſo ſcabello ſuppedaneo ei caput ac faciē tutudit vultūq̄ eius tumentē ac liuidum reddidit. Die vero altera cū libertinus ad cauſam ſibi monaſterij conſtitutā ire deberet: expletis matutinis ad lectum abbatis venit: ⁊ licētiam ab eo humiliter petijt. Ille vero ſciens quantum a cunctis dilectus eſſet: pro iniuria quā in eū tulerat: recedere eum de monaſterio velle putabat: eūq̄ quo vellet ire interrogabat. Ille autē ei cauſam cenobij heſterno conſtitutā ait: quā dimittere non valebat: q2 ſe ad eā profecturū promiſerat. Tunc ille a fundo cordis conſiderans duritiā ſuā: ⁊ patientiā libertini: ex lecto proſilijt. ⁊ ad pedes eiꝰ procidēs: de illatis ī eū veniā ſupplicauit. Et cōtra libertinus ſe in terrā proſternēs ſue culpe nō illius ſeuicie fuiſſe referebat qḋ ipſe iuſte pertulerat. Sicq̄ ad manſuetudinem adductus eſt abbas: humilitaſq̄ diſcipuli facta eſt magiſtra magiſtri. Cū autem libertinꝰ egreſſus a multis cum venerantibꝰ nobilibus ⁊ notis interrogatur quidnā hoc eſſet: ꝙ liuidam ⁊ tumētem faciē ſic haberet. Qui heſterno in ſero ſe in ſcabello ſuppedaneo impegiſſe peccatis ſuis exigentibus reſpōdit. Sicq̄ nec abbatis prodidit vitium: nec falſitatis incurrit peccatum. ¶ Poſtquā autem abbas ille deceſſit libertinus eidem in regimine abbatie ſucceſſit. Qui dum die quadam pro vtilitate monaſterij iter ageret: eidē quidam clarida gothoꝝ comes obuiauit. At dei ſeruꝰ ex caballo ſuo ab hominibus illius deiectus: iumenti damnum libenter ferens etiā flagellū qḋ tenebat raptoribꝰ obtulit: ⁊ ſtatim ſe in orationē dedit. Curſu aūt rapido ꝑdicti ducis exercitꝰ ad fluuium vulturnū deuenit: ibiq̄ dū ſinguli equos ſuos haſtis tūdentis calcaribꝰ cruentantes nullo modo obtinere poterāt vt equi moueri poſſent: ſed aquam fluminis tangere quaſi mortis precipitium pertimeſcebant: donec vno ipſoꝝ ceteros informante cognouerunt: q2 ex culpa quam dei ſeruo in via tulerant: talia ſui diſpendia tolerabant. Qui ſtatim reuerſi libertinū orātē inuenerūt: eiq̄ equū eiꝰ obtulerūt. Ille ꝟo caballo opꝰ nō habere reſpōdebat. At illi deſcendētes eū in equo eiꝰ ꝗſi inuitū repoſuerūt: ⁊ dū retroceſſiſſent: equi illoꝝ alueū fluminis velociſſime tranſierunt. ¶ Eodem tēpore in partibus campanie quidā bucylinꝰ cum francis venit. Sed dū rumor de cenobio libertini exiſſet ꝙ abbas pecunias multas haberet. Ingreſſi franci oratoriū ſeuientes libertinum querebant: vbi ille orans proſtratus iacebat: in ipſum quoq̄ ingredientes impingebant eūq̄ preſentē videre nequibant. Sicq̄ ſua cecitate fruſtrati a monaſterio vacui ſunt reuerſi. Sāctus aūt vir poſt vitā laudabilē quieuit in xp̄o. Hec gregorius primo dialogo. cap. ij.

¶ De ſancto Equitio abbate. Cap. xcvi.

Equitius abbas in valerie ciuitatis partibus claruit: qui multorum monaſterioꝝ pater fuit. Qui etiam dum adhuc iuuenis acri certamine carnis temptaretur: et in hac re ab omnipotenti deo remedium cōtinuis precibus quereret. Nocte quadam aſſiſtente angelo eunuchizari ſe vidit: eiuſq̄ viſioni apparuit ꝙ omnē motum ex genitalibus eius abſcideret. Atq̄ eo tempore ita alienus extitit a temptatione: ac ſi ſexum nō haberet in corpore. Et extunc ſicut antea viris ſic

feminis preeſſe: nec tn̄ diſcipulos admonere ceſſabat: ne ſe ipſius exemplo in hac re facile crederent: ⁊ caſuri temptarent donum: qḋ non accepiſſent. Quodam vero tempore quidam baſilius magus a roma fugiēs in habitu monachi: valeriam petijt: ⁊ pergens ad caſtorium ep̄m amiternine ciuitatis ab eo obtinuit: vt ipſum equitio abbati committeret ac ſociandū monaſterio illiꝰ cōmendaret. Equitius aūt ep̄o pro hoc inſtante reſpōdebat ꝙ illū quē ipſe ſibi commendabat non monachum ſed diabolū eſſe videbat. Cum autē ep̄s diceret ꝙ abbas occaſionem quereret: ne ſibi petita pſtaret. Vir domini iterum ꝓteſtatur ꝙ qualē illum dixerat: talē agnoſcebat. Sed ne velle obedire ep̄us exiſtimaret: iuſſa ipſius facere paratus eſſet. Suſceptus itaq̄ ille in monaſterio eſt: ſed non poſt multos dies diſcedente abbate longius: contigit vt in monaſterio virginum: cui equitius preerat: quedam illarum ſpecioſiſſima febribus arrepta clamaret ſe cōtinuo morituram niſi baſilius monachus veniret: ⁊ per eius curationis remediū ſalutē ſibi redderet. Sȝ cū in abſentia abbatis nullus ad cōgregationē virginū auderet accedere: miſſum repente eſt ⁊ dei famulo nunciatū. Quo audito vir dn̄i dedignatus dicebat: qḋ vtiq̄ illum nō monachum ſed diabolū eſſe ꝑdixerat. Mandauitq̄ ipſum de cella fratrū expelli. ¶ De ancilla vero dei predixit nuncijs ꝙ ex illa hora neq̄ eſſet decetero febribus laboratura: neq̄ baſiliū ꝗſitura. Regreſſi aūt monachi eademq̄ hora ſalutē virgini reſtitutā qua ſanctus dixerat cognouerūt ⁊ baſilium de monaſterio continuo repulerunt. Qui repulſus dixit frequenter cellulam equitij magicis artibus in aere ſuſpēdiſſet: nec tn̄ eoꝝ quēpiam ledere potuiſſet. Qui ⁊ poſtmodū in vrbe roma zelo fidei a xp̄ianis igne crematꝰ eſt. ¶ Quedā monialis monaſterij prefati hortum ingreſſa lactucā conſpiciens concupiuit: eamq̄ ſigno crucis oblita benedicere auide momordit: ſed protinus a diabolo arrepta et vexata cecidit. Quod dum equitio nunciatum eſſet: ille concitus venit: ⁊ vt ab ea demon abſcederet cum indignatione precepit. Qui continuo ab ea exiuit: nec eam vltra contingere preualuit. Cum autem die quadam felix abbas cenobij caſtorij: qḋ intra menia vrbis ſitū eſt familiariter quodammodo quaſi redargueret: eo ꝙ ſacrum ordinem non habens nulla licentia a ſummo pōtifice obtenta: vbiq̄ predicando diſcurreret: compulſus vir ſanctus qualiter licentiam accepiſſet eidem indicauit: dicens ſeipſum etiam ſecum predicta aliquando tractaſſe. Sed nocte quadam ſpecioſus iuuenis ad eum acceſſerat: atq̄ medicinale ferramētum in os eiꝰ poſuerat: ⁊ vt ad predicandum egrederetur: deinceps ex parte dei mandauerat. Et ex illo die etiam ſi voluiſſet tacere non potuiſſet. Hic in veſtibus vilis atq̄ deſpectus apparere ſtudebat: ⁊ quoties ad alia loca tēdebat: iumēto viliori oībus: qḋ in cella reperiri poſſet inſidebat. In quo etiā capiſtro pro freno: ⁊ veruece cū pellibus pro ſella vtebatur. Sacros codices in ſacculis pelliceis dextro leuoq̄ latere ſecū portabat ⁊ quocūq̄ ꝑueniſſet ſcripturarū fontem aperiebat. Cum aūt fama predicationis illius vndiq̄ diſcurreret: clerici quidā romani ſummo pōtifici ſunt conqueſti: ꝙ quidā vir ruſticꝰ authoritatem ſibi predicandi arripuiſſet: ⁊ officiū apoſtolicū indoctus ſibi vſurpare pſumeret. Ad quoꝝ ſuggeſtionē iulianū quēdā defenſorē miſit vt equitiꝰ ad romanā vrbē duceret: ⁊ qua rōne pmiſſa attētaret cognoſceret. Mādauit tn̄ vt honore ei exhibito nullā prorſus iniuriā pateret. Qui feſtine ad monaſteriū veniēs eodē abſente fratres ſcribentes reperit: ⁊ vbi abbas eſſet inquiſiuit. Illiq̄ rn̄derūt ꝙ in valle cenobio ſubiacēte fenū ſecabat. Miſitq̄ ad eū iulianus puerū ſuū cōtumacē ⁊ ſuperbū: cui vix ipſe poterat dn̄ari vt abbatē ad ſe celeritate pduceret. Perrexit puer ⁊ quis eēt abbas ab aliis queſiuit. Moxq̄ vt audiuit ꝗs eſſet: adhuc longe poſitꝰ ad eū vadēs immēſo timore correptꝰ cepit laceſſere. Ita vt greſſus vix eū poſſent portare: veniensq̄ ad virū dei: ad genua illius procidit: ſuūq̄ dominum ipſi occurriſſe nunciauit. Abbas vero illi mandauit vt fenū ſectū leuaret: ⁊ pabulum iumentis in quibus venerāt deferret: ipſeq̄ immediate poſt eū opere completo veniret. Quod dum puer feciſſet: ⁊ iulianus puerū cū feno venientem conſpexiſſet. Iratus eum increpauit: qḋ miſerat illum hominem ducere non fenum baiulare. Sed dū puer equitium poſt ſe veniētem dn̄o ſuo oſtendiſſet: vidēs eū iulianus ex habitu deſpexit: ⁊ qualiter illum proteruis verbis alloqui deberet: cogitare cepit: vt autem ſeruus dei cominus affuit intolerabilis pauor iuliani animum inuaſit: ⁊ humiliatus ad pedes eiꝰ ꝓcidit: ⁊ quia apoſtolus ipſum videre vellet: vix māſueta lingua expoſuit. Quod audiens equitiꝰ gratias deo egit: ꝙ ſe per ſummum pontificē ſuperna gratia viſitaſſet: ſtatimq̄ mandauit iumenta ad iter arripiendum parari. Cumq̄ iulianus ſe illo die non poſſe exire ex laſſitudine diceret. Abbas ſe in hoc contriſtari reſpondit: predicens quia ſi die ipſa non exirent nec in craſtinum ire poſſent. Sicq̄ eadem nocte iulianus ex laſſitudine in monaſterio quieuit. Factoq̄ lucis crepuſculo equo in curſu ad modum fatigato puer ad iulianum cū epiſtola venit in qua papa ſibi mandauit ne ſeruum dei de monaſterio moueret vel exire vllatenus faceret. Cū autem ille requireret cur ſentētia eſſet mutata cognouit quia nocte eadem qua ipſe illuc miſſus fuerat per viſum pontifex extitit vehementer exterritꝰ cur ad exhibendum virum dei mittere preſumpſiſſet. Tunc iulianus ſurrexit: ⁊ ſe abbatis orationibus commendauit: atq̄ ne cetero fatigaret ex parte pape precepit. Qḋ audiēs ille contriſtatus eſt: ⁊ que predixerat vera nunc cōtigiſſe probauit: q2 ſi die ꝓcedēte nō ſtatim pergerēt iam ꝑgere minime liceret. Et executorē ſuū cū ſumma charitate aliquantulum ſecum detinuit: ipſumq̄ plurimum honoratū ad ſummum pontificem remiſit. Qui ⁊ plenus ſanctitate in pace quieuit. ¶ Ruſticus quidā ſuper ſepulchrū eius archā cū frumento poſuerat nec qualis vir ibidem iaceret ꝑpendere curauit. Sed repēte turbo celitus factus: rebus illic omnibus in ſua ſtabilitate manētibus archā ſuperpoſitā cū grano extulit longeq̄ proiecit. ¶ Eandēq̄ prouinciam valerie longobardis intrantibus monachi ex cenobio illo ad ſepulchrū viri ſancti in oratorio poſitū confugerūt. Longobardi vero ſeuiētes oratoriū ingreſſi ceperunt monachos foras trahere: vt eos aut tormentis afficerent: aut gladijs necarent. Quoꝝ dū vnus ingemiſſet ⁊ ſanctū equitiū ad ſui defenſionē aduocaſſet: protinꝰ lōgobardos ſpiritꝰ immūdꝰ inuaſit: ⁊ ꝗ corruētes ad terram tam diu vexati ſunt donec ceteri foras exiſtētes cognoſcerēt: quatenꝰ locū ſacrū temerare vlteriꝰ nō auderēt. Hec gregorius primo dialogorum. cap. quarto.

¶ De ſancto Nonoſo abbate. Cap. xcvij.

Nonoſus prepoſitus ſiue prior fuit cuiuſdam monaſterij: quod in ſoractis monte ſitum eſt: qui ſub aſperrimo eiuſdem cenobij abbate degebat: ſed eius mores mira ſemper equanimitate tolerabat: ſicq̄ fratribus in manſuetudine preerat: vt patris ſepius iracundiam ex humilitate mitigaret. Quia vero monaſterium in ſummo montis cacumine ſitum eſt: ad quēlibet paruum hortum fratribus colendum: nulla planicies patebat. Sed vnus locus breuis in latere montis erat: quem ingentis ſaxi moles egrediens ab vna parte occupabat. Cū aūt die ꝗdā nonoſus cogitaret ꝙ ſaltē ad olera nutriēda locꝰ idē aptꝰ eſſet: ſi ipſū moles illa nō teneret: quam ⁊ .l. boū paria mouere nō potuiſſent: nocturno ſe illic ſilētio orationi dedit. Cum mane fa-

cto ad eundem locum fratres venerunt: ⁊ inuenerunt molē tante magnitudinis inde longius receſſiſſe ſuoqꝫ diſceſſu largũ fratribus ſpaciũ dimiſiſſe. ¶ Alio quoqꝫ tempore dũ nonoſus lampades vitreas in oratorio lauaret: vna ex eius manibus cecidit: ⁊ per partes innumeras cõfracta diſſiliuit. Qui furorem abbatis nimiũ timēs lampadis fragmētaqꝫ colligens corã altari proſtratus orauit. Et exurgens ſanam lampadem reperit: quam antea timens per fragmenta collegit. ¶ Cum in cenobio oleum vetus defeciſſet: ⁊ colligende oliue tempus incumberet: ſed fructus in oliuis nullꝰ appareret: mandauit abbas fratribus vt in colligendis oliuis ad exhibenda extraneis opera pergerent: vt vel ſaltem de mercede operis aliquãtulum olei deportarent. Qđ vir domini fieri cũ magna humilitate prohibuit: ne ex hoc fratres exuntes: dum olei lucra querunt damnum animarũ paterentur. Oliuaſqꝫ paucas q̃ in monaſterij arboribus apparebant: colligi ꝓcepit ⁊ in pilo miſſas contundi: atqꝫ inde quantũlibet paꝝ olei exiens ſibi deferri. Quod in paruo vaſculo ſibi delatum ante altare poſuit: cunctiſqꝫ egreſſi orauit: atqꝫ poſtmodũ a dictis fratribus oleum illud modicũ per cuncta monaſterij vaſa exigue infundi iuſſit. Que protinus: vt erant vacua claudi fecit. Die vero altera aperta oĩa vaſa plena oleo reperta ſunt. Sanctus autem vir poſt laudabilia multarum virtutum opera dormiuit in dño. Hec gregoriꝰ vbi ſupra capitulo ſeptimo.

¶ De ſancto Martyrio confeſſore. Cap. xcviij.

Martyriꝰ confeſſor in valerie prouincia ſanctitate et miraculis claruit. Qui tale de virtutis ſue teſtimonio ſignuꝫ dedit. Dũ quadam die fratres eius ſubcinericium panem feciſſent: eiqꝫ ſignũ crucis imprimere obliti eſſent: ſicut in ipſa prouincia crudi panes ligno ſignari ſolēt: vt per quadras quatuor quodãmodo partiti videantur. Idē dei famulꝰ affuit: eiſqꝫ referentibus nõ fuiſſe ſignatũ agnouit. Cũqꝫ iam prunis ⁊ cineribꝰ opertus eſſet: ſignũ crucis digito cõtra prunas edidit. Quo ſignante protinꝰ panis immēſum crepitũ dedit: ac ſi in ignibus olla crepuiſſet. Qui poſtmodũ coctꝰ: et ab igne ſubtractus: ea cruce ſignatꝰ inuētus eſt: quã nõ factꝰ: ſed fides fecerat. Hec gregoriꝰ vbi. ſ. cap. xj.

¶ De ſancto dacio epiſcopo. Cap. xcix.

Dacius epiſcopus mediolanẽſi. apud ipſam ciuitatem claruit tempore Juſtiniani imperatoris. Qui dum cauſa fidei exactꝰ ad conſtantinopolitanam vrbem pergeret: corinthũqꝫ veniēs largã domuꝫ pro ſe ⁊ eius comitiua ad hoſpitãdũ quereret: ⁊ vix inueniret: viſam eminus domũ cõgruētis magnitudinis ſibi ad hoſpitiũ ꝑparari iuſſit. Cum vero incole loci ei dicerēt i ea hũc manere nõ poſſe: q: multis iam annis eam diabolus inhabitauit: atqꝫ ideo vacua remãſit. Vir ſanctꝰ ideo magis in ea debere velle hoſpitari rñdit: vt ſui aduentũ malignus effugatꝰ ſpiritꝰ domũ hoībus iterũ habitandam dimittat. In ea igitur ſibi parari fecit ſecuruſqꝫ hoſtis antiqui certamina toleraturus intrauit. Noctis aũt ſilentio dũ vir dei quieſceret: antiquꝰ hoſtis immēſis vocibus cepit imitari rugitus leonũ: balatus pecorũ: mugitus boũ: ruditꝰ aſinorũ: ſibila ſerpentiũ: porcoꝝ ſtridores ⁊ ſoricũ. ¶ Cũ repēte dacius tot beſtiarũ vocibꝰ excitatꝰ: ſurrexit iratus: ⁊ contra demonē magnis vocibus cepit clamare: eidēqꝫ exprobrare ꝙ bene ei cõtigiſſet: vt qui dixerat. Ponã ſedem meã ab aquilone: ⁊ ero ſimilis altiſſimo: per ſuperbiam eius ſimilis porcis et aſinis factus eſſet. Et qui deum indigne imitari voluerat vt dignus erat: beſtias imitabatur. Ad quam vocē ad deiectionē ſpiritus malignus adeo erubuit: quod protinus conticuit: atqꝫ eandē domum ad exhibenda monſtra conſueta vlterius nõ intrauit. Sicqꝫ poſtmodum fidelium habitaculuꝫ facta eſt. Hec gregorius tertio dialogo. capitulo quarto.

¶ De ſancto Argentario monacho. Cap. c.

Argentarius monachus apud ciuitatem aureliaꝫ claruit. Qui vir ſanctiſſimus vita ⁊ miraculis effulſit: habituqꝫ quē pretendebat ſpecie: moribus explebat. Hic ab argētario monte a quo nomē ſortitꝰ eſt apoſtoloꝝ limina rome reuiſenda annis ſingulis venire ꝯſueuerat: ⁊ veniēs ad quendã ſubdiaconũ q̃dragesimũ noīe q̃ in mõtibꝰ oues paſcebat ſepiꝰ hoſpitalitatis grã declinabat. Cũ aũt ſemel hoſpitiũ huiꝰ ꝙ nõ lõge erat ab eccl'ia itraſſet cuiuſdã paupcule mulieris maritꝰ iuxta defunctꝰ ē. Quē cilicio ex more indutũ: ſuperueniēte ſero ſepelire nequiuerunt. Cũ ergo vidua mulier iuxta defuncti corpus nocte ſederet: ⁊ magnis fletibꝰ ⁊ lamētis dolori ſatiſfaceret: nec a lamētis ceſſaret: vir dei argentarius dolori illius compaſſus: aſſumpto quadrageſimo ad eccleſiaꝫ perrexit: ſeqꝫ in orationē dedit. Deinde ab altaris crepidine puluerē collegit ⁊ cuꝫ ſocio ad defuncti corpus acceſſit. Et cũ ibi ambo diutiꝰ oraſſent ipſe ſurrexit: benedictionē dedit: ⁊ reuelatã defuncti faciē q̃ ſudario operta fuerat: aſpiciente vxore ac merēte: puluere quē detulerat fricauit. Qui dũ fricaret: animã recipit: oſcitauit: oculos aperuit: ſeqꝫ eleuans reſedit: ac ſi de graui ſomno excitatus fuiſſet. Qđ mulier cernēs cepit ex gaudio magis flere: ſed vir domini eam vt taceret cõpeſcuit: mandãs vt ſi quis eam quereret qualiter hoc factũ fuiſſet diceret: q: dominꝰ ieſus chriſtus hoc feciſſet. Et continuo ab hoſpitio exijt: quadrageſimuꝫ reliq̃t: ⁊ temporalem honorem fugiēs: in loco illo vltra nõ cõparuit. Hec gregorius. iij. dialogoꝝ. cap. xvij.

¶ De ſancto Valentio preſbytero. Capitulum. cj.

Valentius preſbyter apud prouinciaꝫ valerie floruit. Qui cuꝫ clericis ſuis dei laudibus boniſqꝫ operibus intētus ſancte cõuerſationis vitam duxit. Superueniēte autem vocationis eius die defunctus eſt atqꝫ ante eccleſiã ſepultus. Eidem vero eccleſie caule ouiũ inherebant: atqꝫ idem locus in quo ſepultus eſt: ad eaſdem oues tendētibꝰ iter erat. Quadam autem nocte fur quidaꝫ venit: ⁊ ingreſſus caulas veruecē tulit ⁊ concitus exiuit. Sed dũ pueniſſet ad locũ vbi ſanctꝰ vir iacebat repēte heſit: ⁊ greſſum mouere nequiuit: veruecē de loco depoſuit: eumqꝫ dimittere voluit: ſed manu laxare nõ potuit. Sicqꝫ cum preda reus ⁊ ligatus ſtabat: nec veruecem poterat dimittere: nec cum eo accepto exire. Factoqꝫ mane egreſſi ab eccleſia clerici hominē veruecē tenētē inueniunt: et an animal auferret: an offerre veniſſet dubitare ceperunt. Ille vero culpe reus citius indicauit penã. Mirati oēs quia viri dei ibidē iacētis fuiſſet virtute ligatus ſe pro eo in orationē dederunt: ſuiſqꝫ ꝓcibꝰ obtinuerũt vt q̃ res eoꝝ venerat rapere: vel ſaltē vacuus poſſet exire. Hec vbi ſupra cap. xxij.

¶ De abbate quodam ſancto. Capitulum. cij.

Abbas quidã ſanctus cuius nec nomen expreſſum inuenio claruit in monaſterio quodam beati petri apoſtoli quod ſitũ eſt in monte preneſtine ciuitati preeminente. Qui monachũ quendaꝫ nutriens vſqꝫ ad reuerēdos prouexit mores. Quem cum vidiſſet in timore domini excreuiſſe in eodem monaſterio fecit illuꝫ in preſbyterum ordinari. Cui poſt ordinationē ſuam: quia non longe abeſſet eius exitus reuelatum eſt. idcirco ab abbate petijt vt ſibi ſepulchrũ pararet. Ille vero eidem predixit: ꝙ ante eum ſe moriturũ preuouerat: ſed tamen eidem conceſſit: vt ſicut vellet ſepulchrum ſibi pararet. Receſſit igitur ⁊ preparauit. Sed poſt multos dies abbas febre preuentus ad extrema deuenit: atqꝫ preſbytero ſuo iuſſit: vt in ſuo ſepulchro ſe poneret. Cũqꝫ ille diceret: ꝙ ipſuꝫ mox ſecuturus eſſet: ⁊ ſepulchrum vtrumqꝫ capere nõ poſſet. Abbas reſpõdit ꝙ ſecure faceret: vt dixerat: q: ſepulchrũ ſuum ambos capiebat. Defunctuꝫ itaqꝫ abbatē in ſepulchro qđ ſibi preſbyter parauerat poſuerunt. Moxqꝫ ⁊ preſbyterũ languor corporis ſecutus eſt: ⁊ poſt modicũ vitã finiuit. Cum autē ad ſepulchrũ qđ ſibi parauerat corpꝰ eius eſſet delatũ: eoqꝫ aperto viderunt aſtantes locum nõ eſſe vbi poni potuiſſet: q: corpꝰ abbatis omne illud ſepulchrũ teneret. Tũc vnus ex fratribꝰ abbati defuncto quaſi iproperare cepit: ꝙ verbũ eiꝰ qđ ꝓdixerat deficeret: eo ꝙ ſepulchrũ ambos nõ caperet. Ad cuius vocē ſubito cũctis vidētibꝰ: abbatis corpꝰ qđ ſupinũ iacebat: ſe virtit in latere: ⁊ vacãtē locũ corpi pſbyteri prebuit: ⁊ q: vtroſqꝫ caperet ſicut prius promiſerat: mortuus impleuit. Hec gregoriꝰ tertio dialogorũ. cap. xix.

¶ De ſancto Acontio cõfeſſore. Cap. ciij.

Acontius confeſſor apud vrbem romã claruit: q̃ baſilice principis apl'orũ cuſtos ſiue mãſionarius fuit vir magne humilitatis atqꝫ grauitatis deo oīpotēti fideliter ſeruiēs ⁊ miraculorum ſignis effulgens. Nã cũ quedã puella paralitica in eccleſia beati petri ꝑmanēs manibus reperet: ⁊ diſſolutis renibꝰ corpus ꝑ terrã traheret: atqꝫ vt ſanari mereret dudũ a btõ petro apoſtolo petijſſet: nocte q̃dã eidē ꝑ viſionē aſtitit: eiqꝫ iuſſit vt iret ad acõtiũ mãſionariũ: ipſumqꝫ rogaret: q̃ ipſi ſalutem reſtitueret: illa de tãta viſione certa: ſꝫ q̃s eſſet acõtius ignorãs cepit ſe ꝑ eccl'ie loca diſtrahere: ⁊ q̃s eſſet acontius inueſtigare. Cui cũ ille factꝰ eſſet obuiã: ⁊ interrogatus ſe acõtiũ eſſe dixiſſet. Illa eidē expoſuit: ⁊ qualiter beatꝰ petrꝰ apoſtolꝰ illã ad ipꝫ miſerat: vt ab infirmitate ipſã liberare deberet. Et ille cõtinuo iuſſit vt in noīe xp̄i ⁊ mittentis ſurgeret: eiuſqꝫ manũ tenuit: eãqꝫ ſanã ꝓtinꝰ erexit: ita vt ſolutiõis illiꝰ ſigna nulla vlteriꝰ remanerēt. Hic poſt alia ſanctitatis opa vitãqꝫ laudabilē rome in pace q̇euit: ⁊ ſepultꝰ apud bti petri baſilicã i q̃ virtutibꝰ viuit. Hec vbi. ſ. li. iij. c. xxv.

¶ De ſctõ Sãctulo pbrõ. Cap. ciiij.

Sanctulꝰ preſbyter claruit in nurſia prouincia tpe beati gregorij pape primi: qui ⁊ ſanctiſſime vite fuit ⁊ miraculoꝝ gloria radiauit. Nã quodã tēpore dũ in partibꝰ illis longobardi oliuas in prelo ꝓmerēt: vt in oleũ liquari debuiſſet: vir dñi vtrē vacuũ ad ꝓlũ detulit: laborãtes ſalutauit: vtrē ꝓtulit: ⁊ iubēdo potius ꝙ petendo eum ſibi impleri rogauit. Sed gentiles viri qui tota iam die fruſtra laborantes: oleuꝫ exprimere nullatenus potuerant: verba illius moleſte ferentes: eum iniurijs inſectantur. Cum autem ille iterum ac iterum oleum inſtanter peteret: et illi ex oliuis oleum defluere non cernerent: adhuc accenſi maioribus illum contumelijs deteſtabantur. Tunc ſanctus vir cernens ꝙ ex prelo nullum oleum liquaret: aquam ſibi allatam benedixit ⁊ in prelo iactauit ex qua continuo tanta olei vbertas erupit vt illi qui prius in caſſum laborauerant non ſolum vaſa ſua omnia: ſed vtrem quem ſanctus detulerat implerēt. Alio tempore cũ fames ibidem maxima incumberet: ⁊ eccleſia beati laurentij martyris a longobardis incenſa fuiſſet: vir domini eam reſtaurare cupiens plures artifices ⁊ operarios adhibuit: quibus et laborantibus ſumptus quotidianos prebebat: ſed exigente famis neceſſitate panis defuit. Cunqꝫ laborantes inſtanter victum quererent: ⁊ ille anxius huc illucqꝫ ꝑgeret: ad clibanum deuenit: in quo vicine mulieres pridie panes coxerant: ⁊ ibiqꝫ incuruatꝰ aſpexit: ne forte panis aliquis a coquētibus remanſiſſet. Cum repente panem inuenit mire magnitudinis ⁊ inſoliti candoris: quē ipſe quidem tulit: et ne forſitan alienus eſſet: per vicinas hunc mulieres detulit: ac ne cui carũ remãſiſſet inq̃ſiuit. Omnes aũt illũ panē eſſe negauerũt: ſuoſqꝫ panes itegro numero ex clibano habuiſſe teſtate ſunt. Tũc ille letus panes artificibus apportauit: ⁊ ad refectionē inuitatis deũ benedicēs appoſuit. Ipſiſqꝫ plene ſatiatis pluria ex eo ꝙ panis fuerat fragmēta collegit: que die altera eiſdē intulit: ⁊ iterum que ſuperfuerant plura ſeruauit. Sicqꝫ ꝑ dies decē cõtinuos operatores illi oēs ex vno pane ſatiati: hunc quotidie edebant: ⁊ ex eo quod edi poſſet in craſtinũ ſuperabat. ¶ Cũ quidã diaconꝰ a lõgobardis captus eſſet: eũqꝫ occidere vellent facto veſpere ſanctulus ad eos venit: ⁊ ab eiſdē petijt: vt eũ relaxarēt. Cũqꝫ hoc illi oĩno facere recuſarent: petijt: vt vel mortē eius in craſtinũ differrent: ac ſibi cuſtodiēdũ darēt. Quod illi multis pulſati precibus cõceſſerũt: ea cõditiõe: vt ſi diaconꝰ fugeret: ſanctulus ꝓ eo mortē ſubiret. Cũ aũt nocte media longobardos oēs graui ſomno depreſſos cõſpiceret: diacono ſuaſit vt fugeret. Ille vero ꝓmiſſionis viri ſancti memor: ſe fugere nolle reſpondit: q: illũ ꝓ ſe mori nolle aſſeuerauit. Ecõtra quoqꝫ ſanctulus vt fugiat inſtitit: ſe vero in manu dei eſſe dixit: ⁊ ꝙ in eũ hoſtes nõ poſſent: niſi quantũ ipſe permiſerit. Fugit igit̃ diaconꝰ: ⁊ remãſit fideiuſſor quaſi deceptꝰ. Cũ ergo mane longobardi hoc cõperiſſent. Sanctulũ ſpõte accedētē ad occiſionē adducũt. Sꝫ q: ipꝫ bonũ hoīem reputabant: illũ ꝑ cruciatus varios occidere denegabãt: ſꝫ optionē ſibi cuius vellet necis proponebãt. Qui ſe in manu dei eſſe reſpondit: nullãqꝫ mortē eligere voluit: placuit ergo oībꝰ vt capite truncarēt: vt ſine graui cruciatu perimerēt. Ad ſpectaculũ iſtud oēs ꝯcurrũt: ex oībus ſuis virũ fortiſſimũ eligũt: de quo dubiũ non erat: quin caput eius vno ictu abſcidere debebat. Petijt vir dñi vt ſibi darēt paululũ licentiaꝫ orandi. Sed cũ diutius oraſſet: ſpiculator eũ calce percuſſit: ⁊ vt ſurgeret decollãdꝰ imperauit. Quo ſurgente ⁊ genu flexo collũ tēdēte: dũ ille enſem leuauit: ⁊ ſanctulꝰ ſanctũ ioãnē vocauit. Carnifex igit̃ brachiũ ꝑcuſſurus erexit: ſed nullatenꝰ deponere potuit: ⁊ ſic erecto gladio brachiũ inflexibile remanſit. Cõcurrũt oēs lõgobardi: ⁊ videt miraculum et ſtupent: vt ſanctus et vir exurgat iubēt: ſupplicanteſqꝫ vt carnificem ligatuꝫ ſoluat. Qui nullatenus eum ſoluere voluit niſi priꝰ ille iuraret ꝙ chriſtianum quenq̃ nunq̃ occideret. Emiſſoqꝫ iuramento ſolutus eſt. Cum autem longobardi ꝓpter tanti ſtuporē miraculi eidem iuramenta q̃ diripuerant certatim offerrent: ille nihil horum ſuſcipere voluit: ſed omnes captiuos quos habebant xp̄ianos petijt: ⁊ quod petijt impetrauit. Et ſic omnes cuꝫ eo liberi dimiſſi ſunt: et

dum vnus pro vno ſe mori obtulit: oēs a morte liberauit. Sicq; poſt multa laudabilia facta dn̄o in pace ſpiritū reddidit. Hec vbi ſupra capitulo. xxxvij.

De ſancto Redempto ep̄o. Cap. cv.

Redempt⁹ epiſcopus ferentine ciuitatis tēpore beati gregorij pape primi claruit. De quo idem beatus doctor eodē dialogorū libr. iij. cap. xxxviij. ſcribit ꝙ vir fuit mire ſanctitatis: ⁊ ſibi nimia familiaritate cōiunctus. Qui ⁊ ſpiritū propheticū habuit: ⁊ quendā futura ſibi a deo reuelata p̄dixit. Cū em̄ aliquādo parochias ſuas ex more circuiret: peruenit ad eccleſiā ſc̄i Zotici martyris ſtatimq; iuxta eius ſepulchrum ſibi parari fecit: atq; ibi poſt laborē q̄euit. Cui nocte media nec dormienti nec plene vigilāti beatus martyr predictus aſtitit: eidemq; tertio p̄dixit: q: finis veniret vniuerſe carni. Et ſic viſio ab oculis eius euanuit. Mox quoq; terribilia ſigna in celo ſecuta ſunt de quibus idem beatus gregorius in homelijs mentionem facit. Deinde effera lōgobardorum gēs italiam intrauit ⁊ perſecutiones duriſſimas in xp̄ianos exercēs: omnes pene ciuitates depopulauit. In cuius medio tribulationis tempore redēptus epiſcopus ſanctitate cōſpicu⁹ in chriſto quieuit.

De ſancto Specioſo monacho. Cap. cvj.

Specioſ⁹ monachus beati benedicti diſcipul⁹ ſub eodem patre vita ⁊ ſanctitate refulſit. De quo gregorius. iiij. dialogorū cap. ix. ſcribit: ꝙ fratrē habuit germanū nomine gregoriū: q̄ ambo nobiles viri ⁊ exterioribus ſtudijs eruditi multas pecunias ī hoc mundo poſſederāt: ſed cuncta pauperibus largientes in caſſinēſi monaſterio permanſerunt. Dum aūt ſpecioſus pro vtilitate cenobij iuxta capuanā vrbē miſſus fuiſſet: die quadā frater eius gregorius cū fratrib⁹ ad menſam ſedens atq; conueſcens per ſpiritum ſublimatus aſpexit: ⁊ vidit ſpecioſi germani ſui animam lōge a ſe poſiti: ab angelis in celū deferri. Quod mox fratribus indicauit: ⁊ cucurrit. Iamq; eundem fratrem ſuum ſepultum repperit: quem tamen ea hora qua animam eius viderat exiſſe de corpore inuenit.

De ſancto Spe abbate. Cap. cvij.

Spes abbas conſtructor fuit monaſterij q̄ dicit̄ cample qui. vj. milliario a vetuſta nurſie vrbe diſiungitur. Qui dū ſctitate vite polleret per. iij. annorū ſpaciū lumē oculorū amiſit. Sed cū adeo flagello caſtigaret̄ corporis: habebat p̄ ſancti ſp̄us cuſtodiā conſolationē cordis. Poſt annos vero. xl. ei dn̄s miraculoſe lumē reſtituit: vicinum eius obitū denūciauit: atq; vt ī monaſterijs circūquaq; cōſtructis: verbū vite p̄dicaret admonuit; quaten⁹ corpis recepto lumine viſitatis in circuitu fratrib⁹ cordis lumē aperiret. Qui ſtatī iuſſis optēperans fratrū cenobia circuiuit: ⁊ mādata vite: q̄ ab angelo didicerat p̄dicauit. Quintodecimo igit̄ die ad monaſteriū ſuū peracta p̄dicatiōe reuerſus eſt. Ibiq; fratrib⁹ cōuocatis aſtans in medio ſacramētū dn̄ici corporis ſumpſit: moxq; cum eis pſallere cepit. Qui illis pſallentibus orationi intentus animā reddidit. Omnes vero fratres qui aderant ex ore eius exiſſe columbam viderunt: que mox aperto oratorij tecto egreſſa aſpicientibus illis penetrauit celū. Hec gregorius iiij. dialogorum capitulo vndecimo.

De ſancto Probo epiſcopo. Cap. cviij.

Probus epiſcop⁹ reatine ciuitatis fuit. Qui vita ⁊ ſanctitate atq; doctrina conſpicuus nō mediocriter effulſit. Appropinquāte vero vite eius termino cum grauiſſima depreſſit egritudo. Cui⁹ pater maximus noīe: circūquaq; medicos congregauit ſi forte eius languori ſubueniri poſſet. Qui conuenientes ad tactū vene denūciauerūt eius exitū citius affuturū. Cū vero iā tp̄s refectionis incūberet: ſanctus ep̄s de aſſiſtētiū poti⁹ quā de ſua ſalute ſolicit⁹ eos cū ſene patre admonuit vt ſe poſt laborē ex refectione repararet. Qīb⁹ igit̄ abſcedētib⁹ vnū tantūmodo ei relict⁹ eſt puer. Qui dū lecto iacentis aſſiſteret: ſubito aſpexit intrātes ad virū dei quoſdā viros ſtolis candidis amictos qui eūdem quoq; candorem veſtium vultuum ſuorum luce vincebant. Qua claritate percuſſus puer cepit emiſſa voce clamare. Qua voce cōmotus epiſcopus intrantes aſpexit ⁊ cognouit: ⁊ ſtridentem puerum cepit conſolari dicens: ne timeret: quia ſanctus iuuenalis ⁊ ſanctus eleutherius martyres ad ſe veniſſent. Ille autē tante viſionis nouitatem non ferens: curſu concito extra fores fugit atq; eos quos viderat patri ac medicis nūciauit. Illi vero propere deſcēderunt: ſed egrum quem reliquerant defunctum inuenerunt: quia illi cum ſecum tulerant. Quorum viſionem puer ferre non potuit qui remanſerat. Hec vbi ſupra capitulo. xiij.

De ſancta Romula virgine. Cap. cix.

Romula virgo apud vrbem romam claruit que cuiuſdam anus ſanctiſſime diſcipula fuit et in quodam monaſterio iuxta beate marie virginis eccleſiam vna cum quadam alia condiſcipula cum ea manſit. Hec tres in vno habitu ſanctimoniali commanentes: vitam quidem moribus diuitem ſed reb⁹ pauperem ducebant: inter quas tamen romula magnis meritis anteibat. Erat quippe mire patientie ſūme obedientie: cuſtos oris ſui ad ſilentiū: ſtudioſa valde ad orationis vſum. Que tandem paralypſi percuſſa: multis annis in lectulo decubans pene omnib⁹ mēbris impos iacebat nec tamen eius mentem ad impatientiam flagella perduxerant. Et tanto ſolicitius ad orandum exercuerat: quāto aliud quod libet agere nō valebat. Nocte igitur quadam vocauit matrem redemptam: que mox conſurgens ad eam cum alia condiſcipula acceſſit. Et dum media nocte lectulo iacentis aſſiſterent: ſubito celitus lux emiſſa cellā implevit: et ſplēdor tante claritatis emicuit: vt corda aſſiſtentium pauore perſtringeret: atq; omne corpus illarū obrigeſceret. Ceperūt nāq; quaſi cuiuſdā magne multitudinis ingrediētes ſonus audiri: oſtiū cellule concuti: ac ſi intrantium turba premeretur: et ingredientium quidē multitudinē ſentiebant: ſed nimietate timoris ⁊ luminis nil videre poterant. Protinuſq; miri odoris fragrātia ſubſecuta eſt: ita vt quas lux terruerat odoris refoueret ſuauitas. Cepitq; romula magiſtram ꝯſolari et blanda voce predicere quia tunc non eſſet moritura. Poſt aliquod vero tēporis ſpatiū paulatim lux eſt ſubtracta: ſed is qui ſubſecutus eſt odor remanſit: ⁊ ſic quo ⁊ dies ſecundus ac tertius tranſijt. Nocte vero quarta iterum magiſtram vocauit viaticum petijt et accepit. Et ecce ſubito in platea ante oſtium cellule duo chori pſalterium conſtiterunt: ⁊ ſicut ſe dicebant ſexus ex vocibus diſcreuiſſe: pſalmodie cantus dicebant viri: et femine reſpondebant: intra tales celeſtes exequias ſancta illa anima carne ſoluta eſt. Qua ad celum ducta quanto chori pſallentium altius aſcendebant tanto cepit pſalmodia leni⁹ audiri quouſq; ⁊ pſalmodie ſonit⁹ ⁊ odoris ſuauitas elongata finiret̄. Hec quarto dialogorum capitulo. xvj.

De ſctā Tharſilla amita ſancti Gregorij pape. Capitulum. cx.

Tharſilla ſancta btī Gregorij pape magni amita fuit de qua idem quo ſupra libro xvij. tradit ꝙ alias duas ſorores ſuas virtute cōtinue oratiōis: grauitate vite: ſinglaritate abſtinētie: ad culmē ſanctitatis excreuit. Huic per viſionem felix ſecundus atauus prefati doctoris romane eccleſie antiſtes et ſanctus apparuit eamq; ad manſionē ꝑpetue claritatis oſtendit et ipſam ad illam inuitauit. Que ſubſequenti mox febre correpta ad diem peruenit extremū. Cum autē multi ad ei⁹ obitum conuenientes ipſius lectulum circunſtarent: ecce illa ſubito ſurſum reſpiciens ieſum venientem vidit ⁊ circunſtantibus acclamare cepit vt recederent ⁊ locū ieſu venienti darent. Cūq; in eum quem videbat intenderet ſancta illa anima e corpore eſt egreſſa. Tanta autē fragrātia miri odoris aſperſa eſt vt ipſa quoq; ſuauitas oſtēderet: illuc authorē ſuauitatis veniſſe. Cū autē ei⁹ corpus ad lauandum eſſet nudatum longe oratiōis vſu in cubitis ⁊ genib⁹ camelorū more inuenta eſt obdurata cutis excreuiſſe: ⁊ quod viuens ſpirit⁹ ei⁹ ſemꝑ egerit: caro mortua teſtabatur.

De ſancta Muſa virgine. Cap. cxj.

Muſa v̄go apud vrbem romam claruit. De qua idē qui ſupra libro. iiij. cap. xviij. ſcribit ꝙ quadā nocte ei per viſionē ſancta dei genitrix apparuit: ⁊ cū eſſet puella parua coeuas ei in albis veſtibus puellas oſtēdit. Quib⁹ cū illa admiſceri appeteret: ſed ſe eis iungere nō auderet: beate virginis eſt voce requiſita an vellet cum eis eſſe: atq; in eius obſequio viuere. Et cum puella reſpondiſſet ꝙ ſic mandatum protinus accepit: vt nil vltra leue ⁊ puellare ageret: a riſu ⁊ iocis abſtineret: ⁊ ꝙ inter eas quas viderat die. xxx. veniret. Quibus viſis in cunctis ſuis moribus puella immutata eſt: omnemq; a ſe leuitatē puellaris vite detērſit. Et dum parentes eam immutatam mirarentur: requiſita omnia viſa narrauit. Sed poſt. xv. diē febre corripitur: die vero. xxx. ad exitum eidē appropinquanti eadē dei genitrix cum puellis quas viderat: denuo reuelat̄. Cui etiam eam vocāti aperta voce ſe venire reſpōdit: atq; in ipſa locutione ſpiritū reddidit: ⁊ ex virgineo corpore cum ſanctis habitat a virginibus exiuit.

De ſanctis duobus monachis martyribus Capitulum. cxij.

Duo Monachi martyres quorum nomina nō habentur expreſſa in prouincia valerie paſſi ſunt. De q̄bus narrat gregorius. iiij. dia. cap. xxij. ꝙ dum eſſent monachi in quodam monaſterio quod per abbatem valentionem regebatur et in ipſo cenobio longobardi ſeuientes veniſſent duos prefatos monachos in ramis vnius arboris ſuſpenderūt. Factoq; veſpere vtrorumq; ſpiritus claris illic apertiſq; vocibus pſallere ceperunt ita vt ipſi quoq; qui eos occiderant cū voces pſallentium audirent nimiū mirati terrerent̄. Quas etiā voces captiui omnes q̄ illic aderant audierunt: ⁊ eorū pſalmodie poſt modū teſtes exiterunt.

De ſancto Surano martyre. Cap. cxiij.

Suran⁹ abbas et martyr in prouincia ſurana paſſus eſt. De quo eodē libro cap. xxiij. habetur ꝙ dū eſſet pater cuiuſdā monaſterij in eadem prouincia ſiri captiuis aduenientibus atq; a longobardorum depredatione fugientib⁹ cuncta que habebat largitus eſt. Cunctq; veſtimēta ſua ⁊ fratrum ⁊ cellarium ⁊ quicquid in horto haberi potuit in elemoſynis conſumpſiſſet longobardi ſubito aduenerunt ⁊ eū tenuerunt ac aurum petere ceperunt. Quib⁹ cum nil omnino ſe habere diceret in monte vicino ab eis ductus eſt in quo ſylua immenſe magnitudinis erat. Ibiq; captiuus quidam fugiens in caua arbore latitabat: vbi vnus ex illis educto gladio ſuranum occidit. Cui⁹ corpus dū in terram caderet mons omnis ꝓtinus ⁊ ſylua cōcuſſa eſt acſi ferre non poſſet pondus ſanctitatis ei⁹ diceret terra que tremuiſſet.

De ſancto Iuſto diacono ⁊ martyre. Ca. cxiiij.

Iuſtus diaconus ⁊ martyr in marſorū prouincia paſſus eſt. De quo p̄dicto li. cap. xxiij. ſcribit̄ ꝙ vir venerabilis ⁊ vite ſanctiſſime fuit. Quem inuentū longobardi tenuerūt: quorū vn⁹ gladio caput ei⁹ amputauit. Sed dū corp⁹ ei⁹ in terrā caderet: ipſe qui hunc occiderat immundo ſpiritu arreptus ad pedes martyris corruit et quod amicum dei interfecerit inimico dei traditus oſtendit.

De ſancto Theophanio confeſſore. Capitulum. cxv.

Theophanius cōfeſſor quem beatus gregorius de nimia ſanctitate cōmendat: centum cellenſis vrbis comes fuit: miſericordie actibus deditus bonis operibus intentus hoſpitalitati precipue ſtudens. Exercendi aūt comitatus curis occupatus agebat terrena ⁊ temporalia ſed vt in fine claruit magis ex debito q̄ꝫ ex intentione. Nam cum appropinquante mortis eius tempore grauiſſima aeris tempeſtas obſiſteret ne ad ſepeliēdū duci potuiſſet eumq; vxor ſua ex hoc grauiter defleret: hortatus eſt illam ne ploraret: q: mox vt defunctus eſſet ſerenitas rediret. Cuius protinus vocem mors et mortem ſerenitas eſt ſecuta. Quod ſignum alia etiam ſunt ſigna comitata. Nam manus ei⁹ ⁊ pedes qui podagre humore tumētes verſi in vulneribus fuerant ⁊ profluente ſanie patebant: dum corpus eius lauari debuiſſent ſani inuenti ſunt acſi nunq̄ꝫ vulneris aliquid habuiſſent. Sed dum die quarto poſt eius ſepulturā: iubente vxore marmor eidem ſuppoſitum mutare vellēt: tanta ex corpore ei⁹ fragrantia emanauit: ac ſi ex putreſcente carne pro vermibus aromata ferbuiſſent. Hec Gregorius. iiij. dialo. cap. xxviij.

De ſancto Antonio monacho. Capitulum. cxvj.

Antonius monachꝰ claruit rome in monaſterio beati Gregorij pape. De quo idē doctor libro quo ſupra capitulo. clix. dicit ꝙ dum eſſet vita ſanctiſſimꝰ quotidianis lachrymis ad gaudia patrie celeſtis anhelabat. Cū ꝙ ſtudioſiſſime ⁊ cum magno feruore ſacra eloquia meditaretur nō in eis verba ſcientie ſed fletū compūctionis inquirebat. Huic per nocturnā viſionē dictum eſt. paratus eſto ⁊ q̄ dñs iuſſit migra. Cū aūt ille non haberet ſumptꝰ ad migrandū diceret. Reſpōſum protinus audiuit dicens. Si de peccatis tuis igitur dimiſſa ſunt. Quod dum ſemel audiſſet ⁊ magno adhuc metu trepidaret: nocte quoq; alia in eiſdē verbis eſt admonitus. Et poſt dies quinq; febre correptus fratribus cunctis flentibꝰ ⁊ orātibus quieuit in pace. Ad cuius ſepulchrum miracula plurima oſtenſa ſunt.

De ſancto Merolo monacho. Cap. cxvij.

Merolus monachꝰ eiuſdē cenobij fuit: ⁊ eodem tpe claruit: de q̄ vbi ſupra gregoriꝰ ſcribit ꝙ dū eēt vehemēter lachrymis ⁊ eleemoſynis intētꝰ pſalmodia ex ore ſuo pene nullo tpe ceſſare cōſueuerat. Huic nocturna viſiōe apparuit: ꝙ ex albis floribꝰ corona de celo in caput illiꝰ deſcendebat. Qui moleſtia mox corporis occupatꝰ cū magna animi ſecuritate ⁊ hilaritate ſpm̄ emiſit. Ad cuiꝰ ſepulchrū dū poſt ānos. xiiij. petrꝰ q̄dā abbas ſibi ſepulturā facere vellet: tāta de ſepulchro Meroli fragrātia ſuauitatis emanauit: acſi illic florū oīū fuiſſent odoramēta ꝯgregata. Ex q̄ re māifeſte patuit ꝙ verū fuerit qd̄ p nocturnā viſionē vidit. Hec Gregoriꝰ vbi ſupra.

De ſancto Simone cātuarieſi. Cap. cxviij.

Simon cātuarienſis archidiaconꝰ fuit. q̄ vite abſtinētia ⁊ doctrine ſapiā plurimū claruit. Hic ſmōes elegātes de xp̄i natiuitate ⁊ de plibꝰ ſctōꝝ feſtiuitatibꝰ edidit. Summā copioſaꝫ de vitijs ⁊ virtutibꝰ ſcripſit: ⁊ alia plurima vtilia opuſcula cōpilauit. De hoc legit ꝙ dū nocte q̄dā legeret ⁊ vigilaret ad ſtudiū i craſtinū d̄ īcarnatiōe dn̄ica diſputaturꝰ apparuit ei diabolꝰ. ⁊ cū leuaret manū dexterā vt ſe ſignaret tenuit eā diabolꝰ. Et cū vellet ſe ſignare ſiniſtra tenuit eā ſilr̄. Et cū diceret ego ſigno me i corde i noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ ſp̄üſſcti: diabolꝰ dimiſit eū. Et cū q̄reret ad q̄d venerat r̄ndit diabolꝰ ꝙ ad īpediendū eū ne haberet q̄d elegāter diceret de eo qd̄ maxime timebat: qd̄ totā virtutē et potētiā demonū attriuerat ⁊ cōfunderat: ſcꝫ incarnatio dei ꝑ ea que deꝰ geſſit in carne. Hic poſt laudabilia ꝟtutū inſignia q̄euit ī pace. Et ſepultꝰ cātuarie miraculis copioſus ⁊ clarus effulget.

De ſancto petro Tarentaſienſi epō. Capi. cxix.

Petrꝰ tarētaſieſis archiepūs apd̄ eādē vrbē claruit circa anniū dñi. M. cxl. tpe eugenij pape tertij. Qui ſctitate vite cōſpicuus mltis ⁊ mirabilibꝰ ſignis radiauit. Cuiꝰ virtutū fama dū ad ciuitatem lauſaniā peruiſſet. Tres viri ibidē i carcere clauſi añ oſtiū carceris cuſtodibꝰ ludētibꝰ cū ipſiꝰ nomen inuocaſſent ſctūs vir cōtinuo lōge poſitꝰ aſſuit: ⁊ illos ſolutos eduxit ac vt ſe ſequerent admonuit. Qui ab eis ſolis viſus nullis alijs apparuit. Et cū nulla alia eēt opportunitas diuertēdi ſequētes illū deſup tabulas ſup quibus cuſtodes ludebāt: inter illos medios pertrāſibant. Sicq; ab ipſis inuiſi cuſtodibus receſſerūt. Nec ante ab eis epūs diſparuit: donec ad locū illos ſecurum perduxit: q̄ iuxta vota emiſſum nō prius cibū guſtauerunt donec ad ſui preſentiam liberatoris accederent.

Hic ex deuotione ab Henrico rege anglorū accerſitus in via miraculū nouū oſtēdit. Erat em̄ filia cuiuſdam Petri de fraxineto q̄ neq̄tia inuide ſocrus a malefica faſcinata languorē deſperatū incurrerat: ita vt nec viri preſentiā ſuſtinere poſſet. Hec a patre vt ſathanas ſathanā eijceret alteri malefice tradita fuerat liberanda. Que ſuis quibuſdā premiſſis preſtigijs morſuras duas in brachio ei fixit. Ab illo extūc lāguore primo cōualuit: ſꝫ aliū grauiorē incurrit. Nā ex illo die ex morſura ſuperiori cū nimio puelle cruciatu: ſicut ipſa teſtabatur: ex corde acus ꝑdētes viſibiliter exibāt. Pluresq; ꝙ triginta acus ꝑ tēporū interualla inde ſunt egreſſe. Hec a patre btō viro exhibita ⁊ ab eodem ipſa morſura contacta egreſſis inde pluribus acubus ipſo preſente extunc ab eadē paſſione fuit liberata. Sed recedente ſancto epiſcopo ex morſura inferiori vtpote quam ſanctꝰ minime cōtigerat ceperūt ſimili modo ſudes quaſi quercine ꝑdire ita ꝙ ꝑ diuerſos dies quaſi. xvj. exiuerūt. Sed beatꝰ petrꝰ in ſuo regreſſu puellā omnibꝰ peccatis ſuis plene cōfeſſaꝫ ⁊ communicatā eadē morſura inferiori tetigit: eāq; oīno ſanatā dimiſit. Qui poſtq̄ eccleſie ſue doctrinis et exemplis inſigniter prefuit: in pace q̄euit. Ibidemq; ſepultꝰ in miraculis ſtupēdis viuit. Hec frater vincentius in ſpeculo.

De ſancto Rhecticio epiſcopo. Capitulum. cxx.

Rhecticius eduorum. i. auguſtudunenſis epūs tēpore conſtātini imperatoris celeberrime fame habitus eſt. Hic ſermonibꝰ clarus ⁊ vita laudabilis opuſcula quedā fidei perutilia digeſſit. Nā in gallia leguntur eiꝰ cōmentarij in canticis canticorum. Extat ⁊ aliud grande eiꝰ volumē aduerſus nouatianum. Et hic in pace quieſcens auguſtuduni tumulatus dormit. Hec Hieronymus de viris illuſtribus libro.

De ſancto Juuenco presbytero. Cap. cxxj.

Juuencus presbyter apud hiſpaniā claruit. Hic ſanctus pollens operibꝰ quatuor euāgelia exhametris verſibus pene ad verbū transferens quatuor libros compoſuit. Et nōnulla eodem metro ad ſacramētorum ordinem pertinētia perfecit. Floruit autem ſub conſtantino imperatore. Et apud hiſpanias confeſſoris nomine celebris habetur. Hec vbi ſupra.

De ſctō Apollinare epō Capit. cxxij.

Apollinaris laodicieſis ſyrie epiſcopus patre ꝑbo progenitus grammaticis in adoleſcentia operam dedit: ⁊ poſtea ſacris ſcripturis inſudans innumera quaſi ſcribens volumina ſanctitate non infimus vt doctrine ipſiꝰ vita diſcors nō fuerit: ſub theodoſio imperatore

ſio īpatore diē obijt. Extāt eius aduerſus Porphyriū. xxx. libri q̄ iter cetera operū eiꝰ vel maxime ꝓbēt. apd̄ laodiciā corpe q̄eſcit. Hec vbi ſupra.

De ſctō Patiano epō. Ca. cxxiij.

Patianꝰ pyrenei iugis barcinone epiſcopꝰ caſtitate eloquentia ⁊ taꝫ vita ꝙ ſermone clarus ſcripſit varia opuſcula. De quibus eſt certus liber contra nouatianos. Hic ſub Theodoſio ſeniore principe iam vltima ſenectute in xp̄o q̄euit. Hec Hieronymus vbi ſupra.

De ſctō Theodoro epō. ca. cxxiiij.

Theodorus tarcenſis epūs apud eandē ſanctitate et doctrina claruit ciuitatē. Qui dū antiochie eſſet ꝑſbyter magis florere cepit. Scripſit eniꝫ plura ad fidelium vtilitatē. Extāt eius in apoſtolū cōmētarij: ⁊ multa alia ad Euſebiū ceſarieſēꝫ cui cōtēporaneꝰ extitit: eiuſq; cū ſenſū ſecutꝰ ſit eloquētiā imitari nō potuit ꝓꝑ ignorātiā ſecularium literaꝝ. Hec vbi. ſ.

De ſancto Priſciliano epiſcopo ⁊ martyre. Capitulum. cxxv.

Priſcilianus baſille epūs ⁊ martyr multa eccleſie dei perutilia digeſſit opuſcula. Hic ſub quodā maximiano tyranno qui tpe theodoſij primi gallias occupauit: cū latrociniano quodaꝫ: de q̄ ſupra actū eſt: ꝓ fidei defenſione ad mortē quaſi ceſus vna cum eodem latrociniano apud treuerim quieſcit. Hec Hieronymus de viris illuſtribus.

De ſctō Gelaſio epō. Ca. cxxvj.

Gelaſius ceſaree paleſtine epiſcopus Eugenio in dicti pōtificatꝰ ſede ſucceſſit. Qui vita ⁊ doctrina virtutū ſignis admoduꝫ eluxit. Et nonnulla diuina volumina compilauit. Qui etiam in chriſto quieſcens apud ipſaꝫ ciuitatē in corpore dormit. Hec vbi ſupra.

De ſancto Theotimo epiſcopo. Capitulum. cxxvij.

Theotimus cyrenorum epiſcopus inſigis ſanctitatis et ſapientie gloria refulſit. Qui cum plura opera laudabilia edidiſſet: inter cetera in morem dialogorum et veteris eloquentie breues commaticoſq; tractatus conſcripſit. Et hic humanitatis debitum ſoluēs apud eandem vrbem in chriſto quieſcit. Hec vbi ſupra Hieronymus.

De ſancto Amphilaco epō Capitulum. cxxviij

Amphilacus iconij epūs claruit in ipſa ciuitate tēpore theodoſij ſenioris. Qui vir moribus ⁊ ſanctitate redimitꝰ doctrina quoq; non infimus. Inter alia ad beatū hieronymum ſcripſit librum de ſpiritu ſancto ꝙ ſit deꝰ ⁊ ꝙ ſit oīpotēs et adorandus. Et alia fidem noſtram fragrantia opuſcula perutilia digeſſit. Et apud eandem ciuitatem in pace humanitatis debitum ſoluit. Hec vbi ſupra.

De ſancto Luciano presbytero. Capitulum. cxxix.

Lucianus presbyter vir ſanctiſſimus ⁊ deuotus apud hieroſolymam claruit tempore honorij imperatoris. Hic dum vite abſtinētia ⁊ pudicitie ſanctimonia laudabilis apud deum polleret et homines tante gratie meritum obtinuit: vt eidem dominus corpora ſanctorū ſtephani prothomartyris nichodemi gamalielis ⁊ abibō reuelaret. Et per huius relationem eadem glorioſa cadauera inuenta eſſent: vt dictum eſt ſupra in inuētione dictorum ſanctorū. iij. non. auguſti. Hic autem beatus vir eandem reuelationeꝫ ⁊ eius hiſtoriā ad oīm eccleſiarum perſonas greco ſermone deſcripſit. Quaꝫ aduitus presbyter homo hiſpanus poſtmodum in latinum conuertit. Poſt dictorum autem ſanctoruꝫ corporū inuentionē ꝑfatus venerandus presbyter ſanctitate conſpicuus virtutum operibus multipliciter pollens in pace quieuit. Et apud baſilicā baptiſterij i qua miniſter fuerat ſepultus iacet ſigniſq; coruſcat.

De ſanctis pluribus quorum ſola nomina ⁊ dies feſtiui inueniuntur. Capitulum. cxxx.

Plures ſancti vltra ſupra poſitos exiſtunt de quorum vita vel geſtis nihil penitus potui inuenire niſi eorum ſolummodo nomina ⁊ dies feſtiuitatum: ⁊ nihil vltra niſi de paucis de quibus etiaꝫ loca in quibꝰ paſſi ſunt vel ſine martyrio deceſſerunt cōſcripta reperi ex martyrologio videlicet hieronymi vſuardi vel adonis. Et idcirco vt nihil eorū que de ſanctis inuenire potui omittat in fine ꝑſentis opis. Hoc vnico caplō ea q̄ de nominibꝰ ⁊ diebꝰ feſtiuitatibꝰ dictorū ſanctoꝝ in ꝑdicto libello cōſcripta ſunt recolligere curaui. Reſeruata tñ tā mihi ꝙ poſteris poteſtate eorū geſta ⁊ paſſiones ſcribēdi diſtinctiꝰ ſi ea quādoq; in futurū reperire ꝯtingat. Ad literā tamen premiſſa vt inueni ſubijciā. Et ſic operi huic quantum ad preſens finem faciam.

1 Juſtina virgo ⁊ martyr paſſa eſt pridie calendas decembris.

2 Nicetius epūs et confeſſor in ciuitate treueris quieuit in chriſto nonas decembris.

3 Julius ⁊ potamia martyres eodem die in ciuitate togara paſſi ſunt.

4 Petrus ſucceſſus baſſinus porphyrius ⁊ vrbanus martyres in aphrica paſſi ſunt quito idꝰ decembris.

5 Eutichis cōfeſſor cuius geſta habentur vt dicit Ado. Cuius feſtum in hiſpanijs agitur. iij. idus decembris.

6 Hermogenes donatus ⁊ alij vigintiduo mar. paſſi ſunt pridie idus decembris.

7 Valericus abbas eodem die in pago viniacēſi quieuit.

8 Aubertus cameracenſis epūs qui in domino quieuit idibus decembris.

9 Druſus zozimus ⁊ theodorꝰ in antiochia paſſi fuit. xix. calen. ianuarij.

10 Maximinus cōfeſſor quieuit in xp̄o in territorio aurelianeū. xviij. calen. ianuarij.

11 Valentinus naualis ⁊ agricola mar. rauenne paſſi ſunt. xvij. calend. ianuarij.

12 ¶ Moyſes martyr in aphrica paſſus eſt.xv.calen.ianuarij.
13 ¶ Gratianus ep̄s ꝛ confeſſor eodem die turoni dormiuit.
14 ¶ Dariꝰ martyr in ciuitate nicea paſſus eſt.xiiij.calend.ianuarij.
15 ¶ Gregorius ep̄s antiſiodori eodem die q̄euit.
16 ¶ Julius martyr in ciuitate thracia gelduba paſſus eſt.xiij.calend.ianuarij.
17 ¶ Liberatus confeſſor:ꝛ gregorius ep̄s eodē die in amphitrea claruerunt.
18 ¶ Zepherinus epiſcopus eodē die rome in chriſto quieuit.
19 ¶ Joannes ꝛ feſtus mar.in tuſcia paſſi ſunt.xij.calend.ianuarij.
20 ¶ Demetrius honoratus ꝛ florus mar.in ciuitate hoſtia paſſi ſunt.xj.calen.ianua.
21 ¶ Lucianus cōfeſſor in ciuitate tripoli quieuit.ix.calen.ianuarij.
22 ¶ Eutychius p̄ſbyter ꝛ domitianus diaconus apud ancyrā galatie paſſi ſunt.v.cal.ian̄.
23 ¶ Ebrulphus confeſſor in pago oxymenſi quieuit.iiij.calen.dicti ianuarij.
24 ¶ Hermes exhorciſta rethiarie vrbi claruit pridie calen.ianuarij.
25 ¶ Eugendus abbas cuius vita vt dicit Ado virtutibus ꝛ miraculis plena refulſit in territorio lugdunenſi claruit calen.ianuarij.
26 ¶ Jſidorus ep̄s apud antiochiā in xp̄o quieuit.iiij.nonas ianuarij.
27 ¶ Hermes aggeus ꝛ caius mar.in ciuitate bononia paſſi ſunt pridie non̄.ian̄.
28 ¶ Felix ꝛ ianuariꝰ in ciuitate heraclea paſſi ſūt.vij.idus ianuarij.
29 ¶ Eugenianus martyr paſſus eſt.v.idus ianuarij in auguſtuduni ciuitate.
30 ¶ Timotheus cōfeſ.eodē die in grecia claruit.
31 ¶ Vitalis ep̄s reuocatus:ꝛ fortunatus diaconus apud ſmyrnā.v.idus ian̄.paſſi ſunt.
32 ¶ Petrus ſeuerinus ꝛ leontius mar.quorū vt ait ado geſta habentur apud alexandriā paſſi ſunt.iij.idus ianuarij.
33 ¶ Longiſſus confeſſor cuius feſtū agitur idibꝰ ianuarij.
34 ¶ Euphraſius ep̄s ꝛ clerus diaconus.xix.calē.februarij paſſi ſunt.
35 ¶ Fuſcus confeſſor in monaſterio patrona claruit.xvij.calen.februarij.
36 ¶ Priſcila ſancta eodem die rome quieuit.
37 ¶ Jledolfonſus epiſcopus apud toletum vita ꝛ doctrina clariſſimꝰ in domino quieuit.x.calen.februarij.
38 ¶ Marius abbas monaſterij beluacen̄.cuius vitam virtutibus plenam vt ait Ado vir illuſtris ac patricius dinamius ſcribit:cuius feſtum agitur.vj.calen.februarij.
39 ¶ Adiutus mar.eodē die in aphrica paſſus eſt
40 ¶ Joannes preſbyter in monaſterio remēſi quieuit in xp̄o.v.calen.februarij.
41 ¶ Valerius ep̄s ꝛ beati petri apl̄i diſcipulꝰ.iiij.calend.februa.treueri dormiuit in dn̄o.
42 ¶ Flauianus martyr paſſus eſt.iij.calend.febr.
43 ¶ Aldegundis virgo eodē die in malbedio monaſterio quieuit in pace.
44 ¶ Saturninus:thyrſus:ꝛ victor mar.alexādrie paſſi ſunt pridie calen.februarij.
45 ¶ Policarpus ꝛ ſeuerianus ep̄i:quorū feſtum colitur calendis februarij.
46 ¶ Fortunatus:ꝛ felicianus preſbyteri:firmus et candidus martyres rome paſſi.iiij.nonas februarij.
47 ¶ Floſculus ep̄s eodē die aureliani quieuit.
48 ¶ Tigris ꝛ remedius ep̄i apud oppidū vapingum paſſi ſunt.iij.nonas februarij.
49 ¶ Lupicinus epiſcopus:felix ꝛ ſelerinus eodem die lugduni paſſi ſunt.
50 ¶ Aduētitius ep̄s in ciuitate trechas pridie nonas februarij dormiuit.
51 ¶ Antolianus martyr auernis paſſus eſt octauo idus februarij.
52 ¶ Saturninus:theophilus:ꝛ reuocata martyres eodem paſſi ſunt die.
53 ¶ Dionyſius:emilianus:ꝛ ſebaſtianꝰ martyres apud armeniam minorem paſſi ſunt vi.idus februarij.
54 ¶ Salamō martyr eodem die in ciuitate corduba paſſus eſt.
55 ¶ Paulus ep̄s:lucas et cyriacus martyres ipſo die rome paſſi ſunt.
56 ¶ Amon ꝛ alexander martyres apud cyprū paſſi ſunt.v.idus februarij.
57 ¶ Zoticus:hyreneus:amātius ꝛ hyacintus martyres rome paſſi ſunt.iiij.idus februa.
58 ¶ Deſiderius ep̄s apud lugdunum quieuit in chriſto.ij.idus februarij.
59 ¶ Macarius:rufinus et iuſtus martyres paſſi ſunt pridie idus februarij.
60 ¶ Modeſtus ꝛ amonius infantes eodem die in alexandria martyrio coronantur.
61 ¶ Polyotꝰ martyr:qui latine interpretat̄ multe auris in milytana armenie idibus februarij paſſus eſt.
62 ¶ Licinius epiſcopus in ciuitate andegauēſis eodem die quieuit.
63 ¶ Stephanus ep̄s ꝛ iulianus martyres eodem die lugdun̄.paſſi ſunt.
64 ¶ Vitalis p̄ſbyter felicula ꝛ zeno martyres rome paſſi ſunt.xvj.calend.martij.
65 ¶ Creator mar.cū vxore ꝛ vniuerſa domo rome paſſi martyrio coronantur.xv.calen.martij.
66 ¶ Quinidius ep̄s in gallijs ciuitate vaſionē.ipſo die q̄euit:cuius mortē in ꝯſpectu domini precioſam miracula crebra teſtantur.
67 ¶ Agapes virgo in ciuitate iteranis eodem die in domino dormiuit.
68 ¶ Julianus martyr et ep̄s cum alijs militibus apud egyptū paſſus eſt.xiiij.calend.martij.
69 ¶ Donatus ꝛ ſecundianus:romulus cum alijs lxxxvj.apud vrbem concordiā paſſi ſunt.xiij.calend.martij.
70 ¶ Siluinus ep̄s taruenſi.ipſo die in domino quieuit.
71 ¶ Rutulus:ſyluanꝰ et maximꝰ mar.in aphrica.xij.calend.martij martyrio coronantur.
72 ¶ Publius iulianus ꝛ marcellus in eadē aphrica paſſi ſunt.xj.calen.martij.
73 ¶ Patamius et nemeſius in cypro inſula paſſi ſunt.x.calen.martij
74 ¶ Caius:victor:ꝛ panthamia eodem die rome palmam percipiunt.
75 ¶ Verolus:ſecundinꝰ ſeruulus ꝛ alij viginti in aphrica ciuitate adrumeto paſſi ſunt.x.calendas martij.
76 ¶ Sergiꝰ martyr in ceſarea cappadocie paſſus vj.calend.martij.cuius vt dicit ado geſta preclara habentur.
77 ¶ Fortunatus preſbyter:ꝛ felix cū alijs.xxvij.iiij.calend.martij paſſi ſunt.
78 ¶ Baldomerus confeſſor vir dei quieuit in dn̄o iij.calend.martij:cuius ſepulchrum crebris miraculis illuſtratur.
78 ¶ Alexander:abundantius:ꝛ fortunio martyres ipſo die paſſi ſunt.
80 ¶ Macarius ꝛ rufinus iuſtus ꝛ theophilus pridie.calen.martij martyrio coronantur.

81 ¶ Hermes ꝛ adrianꝰ martyres in ciuitate maſſilie paſſi ſunt calend.martij.
82 ¶ Leo martyr eodē die paſſus eſt.
83 ¶ Lucius ep̄s:abſalon ꝛ largus martyrio coronati ſunt.vj.nonas martij.
84 ¶ Euſebius:palatinus ꝛ alij nouē martyres.iij.non̄.martij palmam percipiunt.
85 ¶ Julianus ep̄s in ciuitate toleto claruit pridie non̄.martij qui vt ait ado apud eiuſdem loci incolas famoſiſſimus habetur.
86 ¶ Quadragintaduo martyres in perſida paſſi ſunt.vj.idus martij.
87 ¶ Gregorius ꝛ firmus martyres eodem die palmam perceperunt.
88 ¶ Petrus martyr in aphrica paſſus eſt pridie idus martij.
89 ¶ Abbrodiſius confeſſor eodē die quieuit.
90 ¶ Patriſius epiſcopus auernis claruit.vij.calendas aprilis.
91 ¶ Quintus quintilus quintilia ꝛ marcus cum alijs nouem martyres apud ſurrhentum paſſi ſunt.xiiij.calend.aprilis.
92 ¶ Leontius epiſcopus apolonij eodē die in chriſto dormiuit.
93 ¶ Paulus:ſyrillus et eugenius martyres cum alijs quatuor.xiij.calen.aprilis palmas martyrij perceperunt.
94 ¶ Lupicinus abbas in territorio lugdun̄.quieuit in xp̄o.xij.calend.aprilis cuius vita ſanctitatis ꝛ miraculorū gloria inſignis fuit.
95 Saturnius ep̄s ꝛ alij nouē martyres in aphrica paſſi ſunt vndecimo calendas aprilis.
96 ¶ Romulus ꝛ ſecūdolus martyres in mauritania pro xp̄o paſſi ſunt.ix.calend april.
97 ¶ Seleucꝰ cōfeſſor ipſa die apud ſyriam quieuit.
98 ¶ Agapitꝰ cōfeſſor eadē die in phrygia claruit.
99 ¶ Cyrinus martyr rome paſſus eſt octauo calendas aprilis.
100 ¶ Theodorus:epiſcopus:hyreneꝰ.diaconꝰ:ſerapion ꝛ amoniꝰ lectores mar.apud pentapolim lybie paſſi ſunt.vj.kalē.aprilis.
101 ¶ Alexander martyr in pannonia triūphū obtinuit.vj.kalē.aprilis.
102 ¶ Caſtor ꝛ dorotheꝰ mar.tarſi cilicie paſſi ſunt.v.kalen.aprilis.
103 ¶ Doninus ꝛ victor mar.theſſalonice martyrio coronant̄.iij.kalē.aprilis.
104 ¶ Paſtor epiſcopus palatinus eodem die aurelianis claruit.
105 ¶ Diodolus aneſius felix cornelia ꝛ valeria portus ꝛ abdas martyres in aphrica paſſi ſunt.xj.kalen.aprilis.
106 ¶ Venātius ep̄s ꝛ martyr kal.aprilis.palmam promeruit.
107 ¶ Victor preſbyter ꝛ ſtephanus martyres eodē die in egypto paſſi ſunt.
108 ¶ Eugarius ꝛ benignꝰ mar.coronas p̄cipiūt in ſcythia ciuitate thomis tertio nonas aprilis.
109 ¶ Pancratius confeſſor ipſo die apud tauromenium ſicilie quieuit in chriſto.
110 ¶ Martiana nicanor ꝛ apoloniꝰ mar.apud egyptum paſſi ſunt non̄.aprilis.
111 ¶ Amphianus confeſſor eodem die apud ceſaream lycie claruit.
112 ¶ Thimotheus ꝛ diogenes mar.in macedonia palmas perceperūt.viij.idus aprilis.
113 ¶ Epiphanius ep̄s:donatus preſbyter:et alij quatuordecim apud aphricā paſſi ſunt ſeptimo idus aprilis.
114 ¶ Pleuſius preſbyter eodem die in alexandria in chriſto quieuit.
115 ¶ Apolloniꝰ p̄ſbyter ꝛ alij quinq; martyres apō alexandriā paſſi ſunt quarto idus aprilis.
116 ¶ Domnus epiſcopus cum militibus octo martyres in dalmacia ciuitate ſalona paſſi ſunt.iij.idus aprilis.
117 ¶ Thallacus preſbyter ꝛ confeſſor eodem die in pace quieuit.
118 ¶ Conſtātinus ep̄s oppido vapigo claret pridie idus aprilis.
119 ¶ Euphemia virgo ꝛ martyr idibus aprilis coronam percepit.
120 ¶ Fronto abbas apud alexandriā claruit.xviij.kalen.maij.Cuiꝰ vita vt dicit ado ſanctitate ꝛ miraculis extitit glorioſa.
121 ¶ Proculus mar.ꝛ donina virgo cum ſocijs virginibus ipſo die iteranis paſſi ſunt.
122 ¶ Petrus diaconus:ꝛ hermogenes martyres apud aphricā paſſi ſunt.xv.kalē.maij.
123 ¶ Heleus preſbyter:paulus ꝛ iſidorus monachi in ciuitate corduba eodem die martyrium perceperunt.
124 ¶ Prefectus preſbyter ꝛ mar.in prefata ciuitate corduba paſſus eſt.xiiij.kalen.maij.
125 ¶ Hermogenes caius expeditus ariſtonicꝰ rufus galatas martyres vna die coronati ſunt i armenia ciuitate mylitana:ꝛc.xiij.kalē.maij.
126 ¶ Vincētius martyr eodem die in hiſpania in ciuitate caucoliberti paſſus eſt.
127 ¶ Martianus confeſſor antiſiodori quieuit.xij.kalendas maij.
128 ¶ Vildifrius epiſcopus et confeſſor claruit viij.Kalendas maij.
129 ¶ Dunadius et hermogenes in ciuitate ſyracuſana martyrio coronātur.vij.kal.maij.
130 ¶ Caſtor ꝛ ſtephanus martyres tarſi cilicie paſſi ſunt.v.kalen.maij.
131 ¶ Aphrodiſiꝰ charilipꝰ agapitꝰ ꝛ euſebiꝰ martyres.iiij.kalēdas maij.palmas ꝑceperunt.
132 ¶ Apollinaris martyr eodem die in pannonia paſſus eſt.
133 ¶ Saturninꝰ ꝛ neopolꝰ martyres.vj.non̄.maij in carcere quieuerunt.
134 ¶ Nicetius epiſcopus vienne claruit.iij.nonas maij:qui fuit vir preclariſſimus ꝛ nobilis:vt ait Ado.
135 ¶ Jouinianꝰ lector ꝛ martyr antiſiodori eodem die coronam promeruit.
136 ¶ Heliodorus ꝛ venuſtus cum alijs ſeptuaginta quinq; in aphrica martyrio coronantur pridie non̄.maij.
137 ¶ Juuenalis martyr non̄.maij paſſus eſt.
138 ¶ Stephanꝰ ꝛ victor atq; helladiꝰ ep̄i apud egyptum paſſi ſunt martyriū.viij.idus maij.
139 ¶ Trecenti ꝛ decem martyres in perſide paſſi ſunt vij.idus maij.
140 ¶ Quartus et quintus martyres rome via latina ad centumaulas palmas perceperūt.vj.idus maij.
141 ¶ Aquilinus ꝛ victorianus martyres quorum geſta habentur in ſyria prouincia paſſi ſunt xvij.kalen.iunij.
142 ¶ Jſidorus ep̄s threcas eodem die quieuit.
143 ¶ Heraclius paulus ꝛ aquilinus cum alijs duobus martyres paſſi ſunt in ciuitate niueduno xvj.kalen.iulij.
144 ¶ Poliuetus victorinus ꝛ donatꝰ martyres apō ceſaream capadocie martyrium pertulerūt.xij.kalen.iunij.
145 ¶ Secūdinꝰ martyr eodē die cordube paſſus ē.
146 ¶ Helena virgo antiſiodori claruit vndecimo kalen.iunij.
147 ¶ Fauſtinꝰ ꝛ timotheꝰ ipſo die rome paſſi ſunt.

148 ¶Epiticus ⁊ baſileus epiſcopi in hiſpanijs cla-
rent.x.kalen.iunij.

149 ¶Innocentius martyꝛ in poꝛtu romano paſſus
eſt.ix.kalend.iunij.

150 ¶Zoilus ſeruulꝰ felix ſiluanus ⁊ diocles marty-
res apd hiſtriā ipſo die triūphū obtinuerūt.

151 ¶Paſcrates ⁊ valētio martyꝛes ⁊ alij duo ſimul
coꝛonati ſunt.viij.kalen.iunij.

152 ¶Quadratus martyꝛ.vij.kalen.iunij paſſus eſt:
in cuius ſolennitate ſancti auguſtini ſermo-
nes i inueniunť ad ppopulū:vt ait Ado.

153 ¶Feliciſſimus eradius ⁊ paulinus mar.tuderti
tuſcie codē die palmas percipiunt.

154 ¶Ragenulphus martyꝛ in pago attrebacenſi
paſſus eſt.vj.kalen.iunij.

155 ¶Libertus confeſſoꝛ eodem die apud anconaꝫ
doꝛmiit.

156 ¶Emilius:felix mulier:pꝛiamꝰ ⁊ lucianꝰ mar.
in ſardinia coꝛonantur.v.kalen.iunij.

157 ¶Reſtitutus martyꝛ rome via aurelia.iiij.calē.
iunij paſſus eſt.

158 ¶Septem germani eodem die via tyburtina
paſſi ſunt.

159 ¶Sabinus ⁊ chꝛiſtolus martyꝛes turribus ſar
dinie palmas obtinēt.iij.calen.iunij.

160 ¶Sycus ⁊ platinus in antiochia eodem die per
multa toꝛmenta paſſi ſunt.

161 ¶Creſcentianus martyꝛ turribus ſardinie pꝛi-
die calen.iunij coꝛonam percepit.

162 ¶Capꝛaſius abbas monaſterij lirinenſis quie
uit in chꝛiſto calen.iunij.

163 ¶Arcetius ⁊ dacianus martyꝛes rome paſſi ſunt
pꝛidie noñ.iunij.

164 ¶Amātius ⁊ alexander martyꝛes in ciuitate ni-
uedunio martyꝛio coꝛonanť octauo idꝰ iunij.

165 ¶Petrus pꝛeſbyter:eutychius hieremias ⁊ alij
tres coꝛdube paſſi ſunt.vij.idus iunij.

166 ¶Saluſtianus cōfeſſoꝛ apud ſardiniā.vj.idus
iunij claruit.

167 ¶Uincentius leuita ⁊ martyꝛ in ciuitate agino
paſſus eſt.v.idus iunij.

168 ¶Zacharias martyꝛ nicomedie paſſus eſt iiij.
idus iunij.

169 ¶Ceſurius confeſſoꝛ ⁊ epiſcopus quieuit in do-
mino antiſiodoꝛi die eodeꝫ.

170 ¶Lucianus ⁊ creſcentianus martyꝛes paſſi ſunt
in aphꝛica idibꝰ iunij.

171 ¶Aurelianus epiſcopꝰ et confeſſoꝛ lugduni doꝛ
miuit in domino.xvi.calen.iulij.

172 ¶Ducenti et ſexagintaduo martyꝛes rome paſſi
poſiti ſunt via ſalaria vetere ad cliuum cucu
meris.xv.calen.iulij.

173 ¶Uulmarus cōfeſſoꝛ admirādē ſanctitatis ⁊ re
ligionis vir ipſo die quieuit in pace.

174 ¶Adiutus pꝛeſbyter ⁊ confeſſoꝛ eodem die aure
liani doꝛmiuit in chꝛiſto.

175 ¶Badulphus abbas eodem die claruit.

176 ¶Paulinus cypꝛianus felix ⁊ feliciana virgines
⁊ martyꝛes apud ciuitatem thomis martyꝛio
coꝛonantur.xij.calen.iulij.

177 ¶Rufinꝰ ⁊ martia virgo martyꝛes paſſi ſunt in
ſicilia ciuitate ſyꝛacuſana.xj.calen.iulij.

178 ¶Quiriacus ⁊ apollinaris martyꝛes eodem die
in aphꝛica palmam ſuſcipiunt.

179 ¶Maxentius pꝛeſbyter ⁊ confeſſoꝛ in pago pi-
ctauenſi.vj.calen.iulij claruit.

180 ¶Perſeuerāda virgo eodem die in domino
requieuit.

181 ¶Benedicta virgo in territoꝛio ſenonico quie-
uit in pace.iij.calen.iulij.

182 ¶Coꝛſicus pꝛeſbyter et leo ſubdiaconus paſſi
ſunt martyꝛiū pꝛidie calen.iulij.

183 ¶Oſtianꝰ ep̄s ⁊ cōfeſſoꝛ in territoꝛio viuarieñ
eodem die in dño doꝛmiuit.

184 ¶Epachꝛius monachus ⁊ confeſſoꝛ in ciuitate
engoliſma claruit calē.iulij.

185 ¶Theodoꝛicus pꝛeſbyter ipſo die in territoꝛio
rhemenſi feliciter quieuit.

186 ¶Saluius confeſſoꝛ eodem die in poꝛtu valen
tianas claruit.

187 ¶Monegunda virgo apud turoñ.obdoꝛmiuit
in dño vj.nonas iulij.

188 ¶Tryphon ⁊ alij ducenti martyꝛes alexandrie
paſſi ſunt.v.noñ iulij.

189 ¶Eulogius ⁊ euphemia ochaicus ⁊ demetrius
martyꝛes conſtantinopoli eodeꝫ die obtinue-
rūt triumphum.

190 ¶Domitius martyꝛ apud ſyꝛiam paſſus eſt.iij.
noñ.iulij:qui vt ait Ado virtutibꝰ ſuis multa
incolis beneficia pꝛeſtat.

191 ¶Stephanus pꝛeſbyter:et leontius martyꝛes
rome paſſi ſunt.v.idus iulij.

192 ¶Iuſtus ⁊ amicꝰ epi in dño quieuerunt in ciui
tate lugduñ.pꝛidie idus iulij.

193 ¶Phocatus ep̄s ipſo die in xp̄o doꝛmiuit.

194 ¶Eutropius:zoſima ⁊ bonoſa ſoꝛoꝛes marty-
res rome in poꝛtu paſſi ſunt idibus iulij.

195 ¶Philippus:zeno narſis ⁊ alij decem infantes
eodē die alexādrie martyꝛio coꝛonanť.

196 ¶Emilianus confeſſoꝛ apud ciuitatē doꝛoſco-
rum claruit.xv.calen.auguſti.

197 ¶Sabinus maximus iulianus machꝛobiꝰ caſ-
ſius ⁊ paula cū alijs decē paſſi ſunt apud da-
maſcū.xiij.calen.auguſti.

198 ¶Paulus diaconus ⁊ martyꝛ ī ciuitate coꝛduba
eodem die martyꝛiū ſumpſit.

199 ¶Iulia virgo ⁊ martyꝛ in ciuitate trechas paſſa
eſt.xij.calen.auguſti.

200 ¶Pꝛimitiua virgo rome quieuit decimo calen-
das auguſti.

201 ¶Octoginta ⁊ tres milites paſſi ſunt in ciuita-
te amiternina.ix.calen.auguſti.

202 ¶Tiberius ep̄s antiſiodoꝛi quieuit.vj.calen-
das auguſti.

203 ¶Symeon monachꝰ ipſo die in ſicilia claruit.

204 ¶Peregrinus pꝛeſbyter ⁊ confeſſoꝛ cuiꝰ beati-
tudinem miraculoꝝ gloꝛia teſtatur quieuit
lugduni.v.calen.auguſti.

205 ¶Urſus ep̄s antiſiodoꝛi in xp̄o doꝛmiuit.iij.ca
lend.auguſti.

206 ¶Democritus ſecundus et dionyſius marty-
res in ciuitate ſummada paſſi ſunt pꝛidie ca-
lend.auguſti.

207 ¶Hermelus martyꝛ cōſtantinopoli paſſus eſt.
iij.noñ.auguſti.

208 ¶Ephꝛonius epiſcopus eodem die auguſtudu-
ni quieuit.

209 ¶Petrus ⁊ iulianus mar.cum alijs.xviij.rome
paſſi ſunt.vij.idus auguſti.

210 ¶Fauſtinus martyꝛ apud mediolanū ipſo die
paſſus eſt tempoꝛe aurelij commodi.

211 ¶Agapes virgo quieuit in pace ſexto idus au-
guſti.

212 ¶Gandericus ep̄s ⁊ confeſſoꝛ in ciuitate came-
raco.iij.idus auguſti claruit.

213 ¶Gratilianus ⁊ feliciſſima ꝟgo in vꝛbe phala
ri paſſi ſunt pꝛidie idus auguſti.

214 ¶Macarius ⁊ iulianus eodeꝫ die in ſyꝛia mar-
tyꝛio coꝛonantur.

215 ¶Demetrius confeſſoꝛ in aphꝛica.xix.calen.ſe-
ptembꝛis doꝛmiuit.

216 ¶Simplicianꝰ ep̄s quieuit in pace.xviij.calen-
das ſeptembꝛis.

217 ¶Martinus cōfeſſoꝛ in territoꝛio bituricenſi
claruit

claruit.xiiij.calen.ſeptembꝛis.

218 ¶Bonoſus et maximianus martyꝛes paſſi ſunt
xij.calendas ſeptembꝛis:quoꝛum geſta Ado
dicit haberi.

219 ¶Martialis epictetus ſaturninꝰ apꝛilis ⁊ felix
cū quibuſdā eoꝛum ſocijs in poꝛtu romano
martyꝛiū paſſi ſunt.xj.calendas.ſeptēbꝛis.

220 ¶Hippolytus quiriacꝰ et archelaus martyꝛes
in pꝛefate vꝛbis poꝛtu paſſi ſunt decimo calē-
das ſeptembꝛis.

221 ¶Mineruꝰ et eleazarus cū filijs.viij.martyꝛes
eodē die lugduni gallie triūphū obtinuerūt.

222 ¶Fauianus ep̄s ipſo die quieuit in pace.

223 ¶Audoꝛicus ep̄s in ciuitate rothomagenſi cla-
ruit.ix.calen.ſeptembꝛis.

224 ¶Iulianus martyꝛ ⁊ pꝛeſbyter in pꝛouincia ſy-
rie.viij.calen.ſeptembꝛis paſſus eſt.

225 ¶Eleutherius ep̄s antiſiodoꝛi doꝛmiuit.vij.ca
lend.ſeptembꝛis.

226 ¶Marcellinus tribunus ⁊ vxoꝛ eius mānea ⁊
filius ipſius ioānes:⁊ ſerapion clericus ⁊ pe-
trus milites in ciuitate thomis.vj.calend.ſe
ptembꝛis martyꝛio coꝛonantur.

227 ¶Syageus ep̄s eodem die auguſtuduni in pa-
ce doꝛmiuit.

228 ¶Uiuianus ep̄s ⁊ confeſſoꝛ apud xantonas cla-
ruit.v.calendas ſeptembꝛis.

229 ¶Candida virgo in pace quieuit.iiij.calendas
ſeptembꝛis.

230 ¶Niceas ⁊ paulus martyꝛes in antiochia ſyꝛie
eodem die paſſi ſunt.

231 ¶Baſila ſancta in ſyꝛmio ipſo die doꝛmiuit in
domino.

232 ¶Gaudētia virgo rome claruit tertio calenda
ſeptembꝛis.

233 ¶Sixtus ep̄s capuanus pꝛimus eiuſdeꝫ vꝛbis
antiſtes apud ipſam ciuitatem via aquaria
doꝛmiuit calendas ſeptembꝛis.

234 ¶Uicturius ep̄s eodē die cenomanis quieuit.

235 ¶Manſuetus ep̄s in ciuitate tullo claruit ter-
tio nonas ſeptembꝛis.

236 ¶Tres pueri martyꝛes ſcilicet rufinꝰ ſaluinus
et vitalicus apud ancyꝛā galatie paſſi ſunt pꝛi
die noans ſeptembꝛis.

237 ¶Magnus caſtus ⁊ maximus martyꝛes eodeꝫ
die palmas percipiunt.

238 ¶Herculanus martyꝛ rome in poꝛtu paſſus eſt
nonis ſeptembꝛis.

239 ¶Quintus archontius ⁊ donatus martyꝛes eo
dem die capue triumphum obtinuerunt.

240 ¶Cotidus diaconus ī capadocia vꝛbe reate cla
ruit.viij.idus ſeptembꝛis.

241 ¶Amoniꝰ theophilꝰ neotheriꝰ et alij.xxij.mar-
tyꝛes alexādrie paſſi ſunt ſexto idꝰ ſeptēbꝛis.

242 ¶Timotheus ⁊ fauſtus ipſo die antiochie coꝛo-
nas percipiunt.

243 ¶Hiacintus ep̄s:alexander ⁊ tyburtius marty
res in ſabinis miliario ab vꝛbe.30.paſſi ſunt
v.idus ſeptembꝛis.

244 ¶Patiens cōfeſſoꝛ lugduni deponitur.iij.idus
ſeptembꝛis.

245 ¶Sacerdos ep̄s lugduni gallie quieuit pꝛidie
idus ſeptembꝛis.

246 ¶Lycoꝛius epiſcopus turonis claruit idibus
ſeptembꝛis.

247 ¶Aper ep̄s et confeſſoꝛ in ciuitate tullo quieuit
in chꝛiſto.xvij.calend.octobꝛis.

248 ¶Narciſſus ⁊ creſcentius martyꝛes rome paſſi
ſunt.xv.calen.octobꝛis.

249 ¶Ualerianus macrius ⁊ goꝛdianus eodem die
in ciuitate niueduno mar.coꝛonantur.

250 ¶Socrates et ſtephanus martyꝛes ipſo die in
britannijs palmas percipiunt.

251 ¶Trophinus ⁊ oceanus atq; cuſtoꝛgiꝰ ep̄s paſſi
ſunt martyꝛium.xiiij.calendas octobꝛis.

252 ¶Sequanus abbas et pꝛeſbyter plurime iuſti-
tie vir in territoꝛio lingonice ciuitatis quie-
uit in dño.xiij.calend.octobꝛis.

253 ¶Euſtachius ep̄s vir magnarum virtutum
eodem die turonis claruit.

254 ¶Dionyſius et pꝛiuatus martyꝛes in phꝛygia
paſſi ſunt.xij.calen.octobꝛis.

255 ¶Pamphilus martyꝛ rome paſſus eſt.xj.calen
das octobꝛis.

256 ¶Laudon ep̄s in territoꝛio ciuitatis conſtantie
claruit.x.calen.octobꝛis.

257 ¶Siluanus confeſſoꝛ ipſo die in territoꝛio bi-
turicenſi quieuit.

258 ¶Liberius epiſcopus rome doꝛmiuit.ix.calen-
das octobꝛis.

259 ¶Ruſticus ep̄s auernis quieuit in pace.viij.ca
lendas octobꝛis.

260 ¶Lupus ep̄s et anachoꝛita aſſumptꝰ apud lug-
dunū claruit.vij.calen.octobꝛis.

261 ¶Senatoꝛ martyꝛ in ciuitate albana paſſus eſt
vj.calen.octobꝛis.

262 ¶Stacteus confeſſoꝛ rome quieuit.iiij.calen-
das octobꝛis.

263 ¶Salomon ep̄s et confeſſoꝛ in ciuitate ianuis
doꝛmiuit in pace eodem die.

264 ¶Eutychius ep̄s:platus et heraclas martyꝛes
paſſi ſunt in thꝛacia.iij.calen.octobꝛis.

265 ¶Fraternus ep̄s et confeſſoꝛ quieuit antiſiodo
ri die eodem.

266 ¶Areta martyꝛ ⁊ alij quinq; ⁊ quatuoꝛ paſſi ſūt
rome calen.octobꝛis.

267 ¶Pꝛiſcus creſcēs ⁊ euagriꝰ martyꝛes ī ciuitate
thomis ipſo die coꝛonas perceperunt.

268 ¶Ueriſſimus maxima ⁊ iulia ſoꝛoꝛes apud pꝛo
uinciam luſitanam in ciuitate heliſapomia
eodem die martyꝛio triumpharunt.

269 ¶Pꝛimus quirilus ⁊ ſecūdarius martyꝛes an-
tiochie paſſi ſunt.vj.noñ.octobꝛis.

270 ¶Candidus martyꝛ rome aduerſus pileatum
paſſus eſt.v.noñ.octobꝛis.

271 ¶Placidus eutychius ⁊ alij.30.martyꝛes apud
ſiciliam paſſi ſunt.iij.noñ.octobꝛis.

272 ¶Apollinaris epiſcopus in gallijs ciuitate valē
tia eodem die quieuit:cuius vita virtutibus
inſignis fuit:⁊ moꝛs nihilominus ſignis ⁊ ꝓ
digijs decoꝛatur:vt dicit Ado.

273 ¶Firmatus diaconus:⁊ flauiana virgo germa
ni mar.eodem die antiſiodoꝛi paſſi ſunt.

274 ¶Balbina virgo rome quieuit ī pace pꝛidie no-
nas octobꝛis.

275 ¶Marcellus pꝛeſbyter caſtus emiliꝰ ⁊ ſaturni
nus mar.eodē die apud capuā paſſi ſunt.

276 ¶Petrus martyꝛ in ciuitate hiſpali paſſus eſt
octauo idus octobꝛis.

277 ¶Palatia ſancta eodem die ancone quieuit.

278 ¶Biſlerius cōfeſſoꝛ quieuit in chꝛiſto ſeptimo
idus octobꝛis.

279 ¶Moelanus confeſſoꝛ rhedonis claruit.v.idus
octobꝛis.

280 ¶Nicaſius ep̄s ⁊ ſocij martyꝛes in pago vilcaſi-
no ipſo die paſſi ſunt.

281 ¶Canicius abbas eodē die in ſcotia quieuit.

282 ¶Hediſtius martyꝛ apud rauennam via laurē
tina paſſus eſt.iiij.idus octobꝛis.

283 ¶Euſtachius pꝛeſbyter ipſo die ī ſyꝛia in chꝛi-
ſto doꝛmiuit.

284 ¶Epion pꝛeſbyter eodem die bituricē claruit.

285 ¶Uilſtidus epiſcopus et cōfeſſoꝛ eodē die quie-
uit in pace.

286 ¶ Renatiꝰ abbas q̄euit turonis.iij.idus octob.
287 ¶ Marcellus adrianus ⁊ marcus eodē die martyrio coronantur.
288 ¶ Saturninus et lupus martyres paſſi ſunt pridie idus octobris.
289 ¶ Fortunatus martyr rome via aurelia paſſus eſt idibus octobris.
290 ¶ Lupbilus et fortunatus martyres ipſo die capue paſſi ſunt.
291 ¶ Saturninus preſbyter ⁊ nereus cum alijs trecentis ſexaginta quinq̄ paſſi ſunt.xviij.kalendas nouembris.
292 ¶ Florentinus epiſcopus ciuitate auraſica claruit qui multis clarus virtutibꝰ in pace quieuit.xvj.kalend.nouembris.
293 ¶ Victor epiſcopus:alexander ⁊ marianus martyres ipſo die paſſi ſunt.
294 ¶ Alexander et victor.xv.kalen.nouembris martyrio coronantur.
295 ¶ Beronicus ⁊ pelagia ⁊ alij quadragintanoueꝫ in antiochia ſyrie paſſi ſunt.xiiij.Kalendas nouembris.
296 ¶ Proculus ⁊ nicea mater eius ipſo die in ciuitate puteoli martyrij palmam percipiūt.
297 ¶ Daſius zoticus ⁊ caius cū duodecim militibꝰ apud nicomediam paſſi ſunt.xij.Kalendas nouembris.
298 ¶ Seuerianꝰ epiſcopus eodem die burdigallis quieuit.
299 ¶ Philippus epiſcopus:euſebius ⁊ hermes martyres apud andronopoliꝫ thracie paſſi ſunt.xj.Kalendas nouembris.
300 ¶ Uitalis confeſſor quieuit in chriſto.ix.kalendas nouembris.
301 ¶ Hilarius ep̄s ⁊ ꝯfeſſor in ciuitate gauallis quieuit in pace.viij.Kalen.nouembris.
302 ¶ Amandus lucianus ⁊ florus confeſſores quieuerunt in pace.vij.kalen.nouembris.
303 Ruſticus epiſcopus eodem die dormiuit in ciuitate narbona.
304 ¶ Florentius martyr apud tile caſtrum paſſus eſt.vj.Kalen.nouembris.
305 ¶ Hiacinthus quintus felicianus ⁊ lucius martyres in lucania prouincia paſſi ſunt.iiij.Kalendas nouembris.
306 ¶ Ducenti et viginti mar.apud aphricam paſſi ſunt.iij.Kalendas nouembris.
307 ¶ Seuerinus monachus de tyburtina ciuitate quieuit in chriſto Kalen.nouembris.
308 ¶ Amantius epiſcopus in gallijs ciuitate rhedonis claruit pridie noñ.noueb.Cuius vita ſanctitate ⁊ miraculis extitit glorioſa.
309 ¶ Proculus martyr ipſo die auguſtuduni paſſus eſt.
310 ¶ Letus p̄ſbyter aureliani quieuit noñ.nouēb.
311 ¶ Articus confeſſor in aphrica quieuit octauo idus nouembris.
312 ¶ Uilebrordus epiſcopꝰ in frixia deponitur.vij.idus nouembris.
313 ¶ Uictorius epiſcopus ⁊ confeſſor vnduni quieuit.v.idus nouembris.
314 ¶ Demetrius ep̄s:amatus diaconus:euſtochiꝰ ⁊ alij.xx.martyres antiochie paſſi ſunt quarto idus nouembris.
315 ¶ Monitor epiſcopꝰ eodē die aureliani quieuit.
316 ¶ Cunebertus epiſcopus in ciuitate agrippinenſi deponitur pridie idus nouembris.
317 ¶ Paternus martyr eodem die in territorio ſenonico paſſus eſt.
318 ¶ Leo confeſſor in caſtello milidunо ipſo die claruit.
319 ¶ Ualentinus ſolutor ⁊ victor martyres rauenne paſſi ſunt idibus nouembris.
320 ¶ Mitrus martyr in prouincia ciuitate Aquis eodem die paſſus eſt.
321 ¶ Clementinus theodorus ⁊ philomenus mar.apud thraciā ciuitate heraclea paſſi ſunt.xviij.calen.decembris.
322 ¶ Ruffinus marcus valerius ⁊ honoratus martyres in aphrica triumphū percipiunt.xvj.calen.decembris.
323 ¶ Maximus epiſcopꝰ ⁊ martyr rome paſſus eſt perſecutione maximiani:⁊ poſitus eſt ad ſanctum tyburtiū.xiij.calen.decembris.
324 ¶ Simplicius ep̄s eodē die quieuit in pace.
325 ¶ Mampelus ⁊ caius mar.apud ſiciliā in ciuitate meſana paſſi ſunt.xij.calen.decembris.
326 ¶ Taurinus ſalutor ⁊ auentor eodem die martyrio coronantur.
327 ¶ Pragmaticus ep̄s auguſtudini claruit.x.calēdas decembris.
328 ¶ Rhodon preſbyter ⁊ cōfeſſor quieuit in pace in pago aſpanio.ix.calen.decembris.
329 ¶ Seuerinus monachus ⁊ ſolitarius eodem die pariſius deponitur.
330 ¶ Lucretia virgo ⁊ martyr ī ciuitate emerita ipſo die paſſa eſt.
331 ¶ Feliciſſimus cōfeſſor apud peruſium claruit.viij.calen.decembris.
332 ¶ Eraſmus martyr antiochie paſſus eſt.vij.kalendas decembris.
333 ¶ Amator ep̄s auguſtuduni quieuit in domino.vj.calen.decembris.

Hi omnes ⁊ infiniti alij quorum numerum ⁊ nomina ſolius dei ſapientia nouit:regnant in celis ⁊ cum chriſto gaudēt in eternum. Cuius regnum ⁊ imperium ſine fine permanet in ſecula ſeculorū.Amen.

¶ Explicit liber vndecimus.

Incipit prologus libri duodecimi.

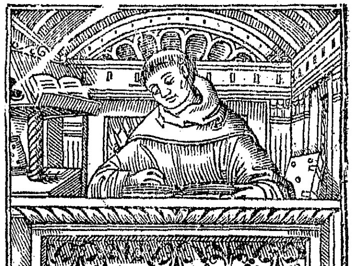

Duodecimꝰ liber ⁊ vltimus preſentis catalogi continet tabulam omniū ⁊ ſingulorū ſanctorū quorū geſta et paſſiones aut acta in hoc volumine cōſcripta ſunt ad hoc vt vnicuiq̄ legēti facile occurrat q̄ querit. Circa quā tabulā ⁊ ipſius ordinē exponendum ſeptem ſunt conſideranda. ¶ Primo q̄ noīa ſanctorum ſeu feſtiuitatū poſita ſunt in hac tabula ſm̄ ordinē alphabeti:vt primo omnia noīa incipiētia ab a:ſcdo a b:tertio a c:⁊ ſic per ordineꝫ vſq̄ in finē:ita tamē q̄ etiā in ipſis nominibus incipientibus ab aliqua literarū erit idē ordo de ſecundis literis ⁊ de tertijs et de quartis:⁊ de omnibus ſucceſſiue vſq̄ in finē nominis. Ita vt in omnibus que incipiunt ab vna litera primo ponantur nomina in quibus ſecunde vel tertie litere ſunt priores iuxta ordinem alphabeti. Et ſic de omnibus literis vſq̄ in finem. Uerbi gratia. In nominibꝰ incipiētibus ab a:primo ponūtur noīa in quibus poſt a:ſequitur aliud a:ſicut aaron. Deinde nomina in quibus poſt a:ſequitur b:⁊ Et primo ponuntur illa nomina in quibus poſt a:ſequuntur ba:ſi ſunt:vel duplex b.⁊ a. vt abbacuch:abbas. Deinde illa in quibꝰ poſt a.ſequitur be.ſi reperiunt. Deinde illa in quibus poſt a.ſequitur bd.vt abdias:⁊ ſic vſq̄ in finē nominis. Taliſq̄ ordo ſeruat in oībꝰ noībus ſingularū literarū alphabeti: ſicut manifeſte apparebit legenti tabulā ipſam. ¶ Hoc tamē ſcito q̄ omittitur diphthōgi.y.loco i.ponitur:et h.infra dictiones pro nihilo reputat:ad faciliorē querētiū inuentionem. ¶ Secundo ſciendum eſt q̄ nomina omniū ſanctorū huiꝰ operis ſunt poſita in tabula particulariter ſigillatim ⁊ diſtincte. ¶ Unde quāuis in titulo capituli vel rubrica ſunt plures ſancti inſimul coniuncti:ſicut multoties occurrit aliqd feſtum plurimorum martyrū vel ſanctorū:quorum nomina ibidē ſunt nominatim expreſſa:ſuis tamē locis tabule poſita ſunt diuiſa ⁊ diſtincta ſm̄ literas alphabeti. Uerbi gratia. Sancti martyres verus et ſecurus qui ſimul vno capitulo comprehenduntur:nomina tamē illorū per ſe in tabula ponuntur:ſcilicet nomē veri ſub litera v.⁊ nomen ſecuri ſub litera s. Si vero nomina aliquorum ſanctorū non expreſſe in preſenti opere ſunt poſita:tunc ponētur in tabula coniunctim ſub illa litera que eis melius conueniat:ſcꝫ vel ſub litera numeri:ſi numerus ſanctorum exprimat:vel ſub litera ſocietatis illius ſancti cui ſunt copulati verbi gratia. Sancti.xxx.martyres ſine alicuius expreſſo nomine in vno capitulo ſunt ꝯiuncti: ideo in tabula ponunt.xxx.martyres litera t. Item ſancti martyres diodorus ⁊ marianus ⁊ ſocij in eadē legenda conſcribuntur:ideo in tabula ponitur diodorꝰ ſub litera d.⁊ marianus ſub litera m:ſocij vero quorū nec nomina nec numerus expreſſa ſunt ponuntur ſub litera s.ſic. Socij diodori martyris:⁊ ſic de alijs. ¶ Tertio ſciendum eſt q̄ aliqui ſancti ſunt:q̄ nec in rubrica ſiue titulo capituli:nec in principio legēde nominatim:nec ſub nomine ſocietatis nominantur:qui tamen incidenter occurrunt intra legendaꝫ alterius ſancti:nec tamē alibi habent aliquod capitulum ſpeciale. Et iſti in omnibꝰ locis huiꝰ voluminis ſunt ſignati intra legendam cruce nigra ſic. ✠. Et iſtorum etiam nomina ſiue ſingulariter ſint expreſſa:ſiue ſub certo numero:non tamen nominatim expreſſa ponuntur in tabula ſub literis ꝯgruētibus eis:verbi gr̄a. In legenda Bibiane virginis ⁊ martyris occurrūt incidēter flauianꝰ martyr:⁊ fauſtꝰ martyr:⁊ iſti ī eiꝰ caplō ſignati cruce nigra ponūtur ſub litera f. Item darfoſa mater bibiane ſimiliter in ipſo capitulo nominata ⁊ ſignata cruce ponitur in tabula ſub litera d. Item in legenda iuliani et baſilice:in qua incidēter occurrūt vno loco.xx.milites martyres: ⁊ in alio loco ſeptem fratres:⁊ iſti ſignati cruce ponunt in tabula ſuis locis:ſcꝫ primi ſub litera v.⁊ ſecundi ſub litera s:⁊ ſic de alijs. Hoc adiecto:q: aliqui ex iſtis ſanctis:qui intra aliorum legendas ponunt incidenter:aliquando in pluribus legendis nominantur. Nec tamē in tabula in pluribus locis ponantur:ſi nati ſunt in illis locis in quibꝰ de ipſis plenior mētio habet. ¶ Quarto aduertendum eſt q̄ poſito nomine ſancti in tabula: ponitur locꝰ vbi inueniri debet. Et hoc dupliciter. Nā primo ex parte dextra legētis:q̄ eſt in ſiniſtra libri ſignatum eſt quoto libro:⁊ quoto capitulo libri ſanctus ille vel legenda debeat inueniri:verbi gratia. Aaron qui eſt primus in tabula libri.vj.caplo.xxx. Ex parte vero ſiniſtra legentis que eſt dextra libri ſignatū eſt quo die cuiuſq̄ menſis ſanctus ille occurrit:in diebus in ſuperiori margine deſuper exiſtentibus. Et ſic poterit inueniri:vel in libro vel in calendario ꝯſcriptus. Sicut aaron ſacerdos:vbi ſcriptum eſt ex parte dextra calendas iulij:quo die feſtum eius occurrit. Sciendum tamen eſt: q̄ ſancti illi quorum geſta libro.xj.ſcripta ſunt pro maiore parte nullum certum diem anni determinatuꝫ habent pro ſuo feſto:ſicut ſuperius dictū eſt. Et ideo iſtorum nomina in tabula nihil habent ſignatum ex parte ſiniſtra:videlicet diem feſti. Sed ex parte dextra habēt librum ⁊ capitulum libri ſignatuꝫ. Et ſimiliter alij plures ſancti aliorum librorum quorum geſta quāuis ſub certis diebus anni ſint poſita propter aliquam ex cauſis ſupra in prologo aſſignatis:tamē dies obitus vel paſſionis illorum nuſquā reperiūtur. Ideoq̄ iſti tales ex parte ſiniſtra nihil habent ſignatū:ſicut apparet ipſam tabulam conſideranti. ¶ Quinto ſciendum eſt quod ſunt aliqui ſancti de quibus nihil aliud potui inuenire: niſi noīa illorum ⁊ dies paſſionis vel mortis ſolummodo in martyrologio deſcripta. Et iſti omnes ſuperius comprehenſi ſunt ſub vltimo capitulo.xj.libri. Ut autē iſti facilius inueniri poſſint:ſciendum eſt q̄ capitulum illud vltimum diuiſum eſt per paragraphos. Et iſti ſignati ſunt per ſuos numeros eorum indice in ſuperiori margine deſuper exiſtente:vt patet inſpicienti. Tales ergo ſancti qui ſunt in.xj.libro cap̄.vltimo ſignati ſunt in tabula iſto modo videlicet ⁊ q: a parte ſiniſtra habent dies eorum feſtiuos:ſicut habent alij. A parte vero dextra ſignati ſunt per libros ⁊ capitula ⁊ paragraphos. Uerbi gratia. Joānes preſbyter libro.xj.capitulo vltimo:paragrapho.40.⁊ Theodorus epiſcopus libro xj.capitulo vltimo paragrapho.100.⁊ ſic de alijs. ¶ Sexto eſt aduertendū q̄ vt ſciatur quis ſanctus in tabula nominatus eſt primus in principio legende expreſſus: vel quis ſecundus:aut primo coniunctus:vel quis incidenter intra legendam requirēdus:talis ordo in tabula ponetur. Nam oēs illi ſancti qui ſtatim in ipſo principio capituli vel legende ponuntur habent ante ſe ſic. ¶ Illi vero qui ſecundario vel cōiunctim in eodē principio ſcribuntur habent ante ſe ſic. ¶ Illi qui ſunt infra legendam vel capitulum incidēter inſerti habebūt in tabula ante ſe paragraphum ſic. ¶ Illi vero ſancti de quibꝰ nihil inuenitur niſi dies feſti ⁊ nomina ſolūmodo qui ſunt in vltimo capitulo.xj.libri habebūt ante ſe in tabula paragraphum ſic. ¶ Qui paragraphi diuerſis coloribus poſſent etiam fieri:⁊ per talia ſigna cognoſcere quiſq̄ poteſt vbi vel qualiter ſanctorum geſta quorū nomina ſunt in tabula debeant inueniri. ¶ Septimo ſciendum eſt quia ſicut continetur ſupra in prologo.xj.libri credendum eſt plures eſſe ſanctos quorum geſta ⁊ paſſiones poſt opus iſtud perfectum:aut mihi: aut poſteris apparerent:quod propter ſanctorum infinitatem ⁊ librorum numeroſitateꝫ facile ſatis eſſet. Itē forte futurum eſt per ſucceſſiōes tēporum ſanctos aliquos per militantē eccleſiam canonizandos:⁊ ſanctorum catalogo conſcribendos:cum manus domini nō ſit abbreuiata que in terris homines de nouo ſanctificare:⁊ in celis multiplicare poteſt. Si talium igitur geſta in preſenti adijcienda forent voluminetorum quoq̄ nomina ī tabula eſſent apponēda. Sed talia nomina literarum ordinem alphabeti excepta prima litera ſeruare non poſſent. Et ideo in tabula iſta poſt ſingulas literas alphabeti aliquod ſpacium dimittetur:vbi nomina ſanctorum illorum adijci poſſint:quorum geſta preſenti volumini contigeret de nouo conſcribi.

¶ Explicit prologus.

Incipit tabula totiꝰ operis: videlicet liber duodecimꝰ.

Et primo ponuntur nomina incipientia ab a.

De litera A

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
calen l.iulij.	Aaron ſacerdos	vi	xxxi	
calend.iulij.	Aaron mar.	vi	xxxv	
xviij.cal.februa.	Abbacuch propheta	ij	lxxviij	
xiiij.caleđ.febru.	Abbacuch mar.	ij	c	
	Abbas quidā ſcťis	xi	cij	
iij.idus mar.	Abbatiſſa q̄dā virgo	iij	cxcvij	
prid.caleđ.apri.	Abdas mar.	xi	vltimo	105
xi.calen.maij.	Abdecalias epiſcopus ꝛ mar.	iiij	lxxi	
ix.calend.ianua.	Abdias propheta.	i	lxxxvi	
	Abdias cp̄s	ix	cxvi	
	Abdon iudex	viij	xiij	
iij.calend.augu.	Abdon mar.	vi	clviij	
	Abel iuſtus mar.	iij	iiij	
	Abeſam iudex	viij	xi	
	Abibon diſcipulus	vij	xvi	
viij.calend.mar.	Abilius cp̄s.	iij	cxliij	
	Abrahā patriarcha	iij	clxxxviij	
vi.noñ.mar.	Abſalon mar.	xi	vltimo	83
xiij.calend.mar.	Abundius mar.	xi	vltimo	79
iiij.idus decemb.	Abundius mar.	i	liij	
vij.calē.ſeptemb.	Abūdius mar.	vij	cxvi	
vij.idus mar.	Acacius mar.	iij	clxxv	
x.calend.iulij.	Acacius mar.	v	cxxxvij	
xiij.calend.octob.	Acacius	viij	xciij	
x.calend.maij.	Acepſima cp̄s ꝛ m̄.	iiij	lxxviij	
vi.noñ.iulij.	Aceſtus mar.	vi	xli	
v.noñ.iulij.	Achaicus mar.	xi	vltimo	189
prid.idus nouēb.	Achaias propheta.	x	ij	
vij.idus nouemb.	Achilas cp̄s	x	xxxiij	
	Acontius confeſſor	xi	ciij	
vij.idus mar.	Actius mar.	iij	lxxxv	
	Adam pater.	iij	ij	
iij.caleđ.ſeptemb.	Adaucius mar.	vij	cxxxv	
	Adaucius mar.	xi	xix	
vij.calend.maij.	Adelbertꝰ cp̄s ꝛ m̄.	iiij	lxxxvij	
viij.calend.ianua.	Adiutus confeſſor	ij	iij	
vj.calend.februa.	Adiutus abbas	iij	xxxi	
noñ.februa.	Adiutus cp̄s	iij	lxxxvi	
vi.calend.februa.	Adiutꝰ mar.	xi	vltimo	39
xv.calend.iulij.	Adiutus preſbyter	xi	vltimo	174
	Adrianus epiſcopus	iij	lxxxiij	
vj.idus ſeptemb.	Adrianus mar.	viij	liij	
viij.idus mar.	Adrianus mar.	iij	clxxxiij	
	Adrianus papa.	viij	liiij	
xij.calend.nouēb.	Adrianꝰ puer mar.	ix	lxxxvij	
calend.mar.	Adrianus mar.	xi	vltimo	81
iij.idus octob.	Adrianus mar.	xi	vltimo	287
iij.caleđ.decemb.	Aduentꝰ dñi in carnē	i	i	
iij.caleđ.decemb.	Aduētꝰ dñi ad iudiciū	i	ij	
iij.calend.decēb.	Aduentus domini ſpecialis	i	iij	
v.calen.octobris.	Adulphus mar.	viij	cxxv	
idibus februarij.	Agabus propheta	iij	cxviij	
iij.calend.maij.	Agabus cp̄s ꝛ mar.	iiij	c	
iij.noñ.aprilis.	Agapes vir.ꝛ mar.	iiij	xxvij	
prid.idus auguſt.	Agapes mar.	vij	lv	
vi.idus auguſti.	Agapes virgo	xi	vltimo	211
xv.calend.martij.	Agapes virgo	xi	vltimo	67
x.calend.martij.	Agapitus papa	iiij	lxxvij	
xiij.calend.iunij.	Agapitus mar.	v	xxi	
viij.idus auguſti.	Agapitꝰ diaco.ꝛ m̄.	vij	xxx	
xv.calend.ſeptēb.	Agapitus mar.	vij	lxxiiij	
ix.calend.april.	Agapitꝰ confeſſor	xi	vltimo	98
iiij.calend.maij.	Agapitus mar.	xi	vltimo	131
	Agapitus cp̄s	xi	ix	
noñ.februarij.	Agata virgo ꝛ mar.	iij	lxxxiiij	
vij.idus decembr.	Agathon mar.	i	xxxvij	
	Agathon abbas	i	xxxviij	
xvi.calend.mar.	Agathon mar.	iij	cxxiij	
idibus aprilis.	Agathonica mar.	iiij	xlix	
iiij.noñ.iulij.	Aggeus propheta	vi	li	
prid.noñ.ianua.	Aggeus mar.	xi	vltimo	27
vij.idus mar.	Aggeus mar.	iij	clxxxv	
calend.ſeptemb.	Agilus abbas	iij	xxiij	
prid.idus maij.	Aglaia ſctimonialis	iiij	clxv	
xix.calend.ianua.	Agnellus abbas	i	lxvij	
	Agnellus cp̄s	iij	lxxxv	
xij.calend.februa.	Agnes vir.ꝛ mar.	ij	cvij	
v.caleđ.februarij.	Agnes ſecundo	iij	xxxiij	
prid.noñ.nouēb.	Agricola mar.	x	xxi	
xvij.calē.ianua.	Agricola mar.	xi	vltimo	18
	Agrippa confeſſor	xi	lxix	
	Agripinus epiſcopꝰ	xi	vi	
	Aimon confeſſor	xi	cxviij	
calend.decembr.	Albanus mar.	i	xvi	
xi.calend.iulij.	Albanus mar.	v	cxxxij	
xi.calend.iulij.	Albanus cp̄s ꝛ mar.	v	cxxxij	
iiij.noñ.iunij.	Albina mar.	v	lxxvij	
calend.martij.	Albinus cp̄s	iij	cxiiij	
noñ.februarij.	Albinus cp̄s	iij	lxxxv	
iiij.noñ.nouemb.	Alcindinus mar.	x	xiij	
	Alcipiades mar.	xi	xiiij	
iij.calend.februa.	Aldegundis virgo	xi	vltimo	43
prid.idus decem.	Alexander mar.	i	lxij	
xiiij.caleđ.martij.	Alexander mar.	iij	cxxxiij	
iiij.caleđ.martij.	Alexander cp̄s.ꝛ cō.	iij	cliij	
vij.idus martij.	Alexander mar.	iij	clxxxv	
vi.idus martij.	Alexander mar.	iij	clxxxviij	
v.idus martij.	Alexander mar.	iij	cxci	
xv.calend.april.	Alexander cp̄s ꝛ m̄.	iij	ccvi	
v.calend.aprilis.	Alexander mar.	iiij	ix	
viij.caleđ.maij.	Alexander mar.	iiij	lxxxiiij	
v.nonas maij.	Alexāder pa.ꝛ mar.	iiij	cxviij	
iiij.calend.iunij.	Alexander mar.	v	lxiij	
iiij.noñ.iunij.	Alexander mar.	v	lxxvij	
vi.idus iulij.	Alexander mar.	vi	lxxvij	
xij.calend.auguſt.	Alexander mar.	vi	cxxij	
vij.calend.ſeptēb.	Alexander mar.	vij	cxviij	
v.calen.ſeptemb.	Alexander cp̄s ꝛ cōf.	vij	cxxx	
xi.calend.octob.	Alexāder cp̄s ꝛ m̄.	viij	cij	
v.idus februarij.	Alexander mar.	xi	vlti.	56
iij.calend.martij.	Alexander mar.	xi	vlti.	79
vi.calen.april.	Alexander mar.	xi	vlti.	10
viij.idus iunij.	Alexander mar.	xi	vlti.	164
v.idus ſeptemb.	Alexander mar.	xi	vlti.	243
vi.calend.nouēb.	Alexander mar.	xi	vlti.	294
xv.calen.nouem.	Alexander mar.	xi	vlti.	244
ix.calend.maij.	Alexandria mar.	iiij	clxxxi	
	Alexandrini cp̄i	xi	vi	
xvi.caleđ.auguſt.	Alexius cōfeſſor	vi	cvij	
calend.ianuarij.	Almachius mar.	ij	xxxi	
iij.noñ.nouemb.	Alpaides virgo	x	xx	
prid.calend.iulij.	Alpinianꝰ preſbyter	vi	xxx	
prid.cal.ianuarij.	Altinus cp̄s.	ij	xxv	
viij.idus februa.	Amandus cp̄s	iij	c	
vij.calen.nouem.	Amandus mar.	xi	vlti.	302
iiij.idus iunij.	Amantius mar.	v	ciiij	
prid.noñ.nouēb.	Amantius preſbyter	x	xxij	
iiij.idus februa.	Amantius mar.	xi	vlti.	57
viij.idus iunij.	Amantius mar.	xi	vlti.	64
prid.noñ.nouēb.	Amātius epiſcopus	xi	vlti.	308

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
xv.calend.decēb.	Amanus cp̄s.	x	lxxi	
vij.idus nouemb.	Amaranthus mar.	x	xxxv.	
	Amata virgo	xi	lv	
calend.maij.	Amator epiſcopus	iiij	cxiij	
vi.calend.decēb.	Amator cp̄s	xi	vltimo	333
idibus ſeptemb.	Amatus pbr̄	viij	lxxiij	
iiij.idus nouēb.	Amatus diaco.ꝛ m̄.	xi	vltimo	314
vij.idus decemb.	Ambroſius epiſcopus ꝛ doctor	i	xxxvi	
prid.noñ.aprilis.	Ambroſiꝰ dia.ꝛ cō.	iiij	xxxi	
xvij.caleđ.nouēb.	Ambroſius cp̄s	ix	lxxv	
	Ambroſius cōfeſſor	ix	lxxvi	
iiij.noñ.nouēb.	Ambroſius abbas	x	xv	
iiij.noñ.octob.	Amelius mar.	ix	xxi	
iiij.noñ.octob.	Amicus epiſcopus	ix	xxi	
prid.idus iulij.	Amicus epiſcopus	xi	vltimo	192
xiij.caleđ.ianua.	Amon mar.	i	lxxviij	
v.idus februa.	Amon mar.	xi	vltimo	56
prid. idus decēb.	Amonaria mar.	i	lxiij	
prid.idus decēb.	Amonaria mar.	i	lxiij	
xv.caleđ.februa.	Amonius mar.	ij	xcvij.	
v.idus februa.	Amonius confeſ.	iij	cix	
xvi.calend.mar.	Amonius mar.	iij	cxxiiij	
iiij.noñ.maij.	Amonius mar.	iiij	cxx	
	Amonius abbas	iiij	xviij	
v.calend.decēb.	Amonius mar.	x	cxv	
prid.idus februa.	Amonius infans m̄.	xi	vltimo	60
vij.calend.april.	Amonius mar.	xi	vltimo	
vi.idus februa.	Amonius mar.	xi	vltimo	241
iij.calend.decēb.	Amos egyptius ab.	i	vi	
prid.calen.april.	Amos propheta	iiij	xvi	
prid.calen.april.	Amos abbas	iiij	xvij	
noñ.aprilis.	Amphianus	xi	vltimo	11
	Amphilacus cp̄s	xi	cxxviij	
	Ampleius diſcipu.	vi	c	
	Ampliatus diſcip.	vi	c	
iij.idus iulij.	Anacletꝰ pa.ꝛ mar.	vi	xcv	
xvij.caleđ.ianua.	Ananias puer	i	lxxi	
viij.calen.februa.	Ananias diſcipu.	iij	xxi	
xi.calend.martij	Ananias cp̄s ꝛ m̄.	iiij	lxxi	
viij.calend.ianua.	Anaſtaſia mar.	ij	ij	
vij.idus ianua.	Anaſtaſius mar.	ij	lij	
xi.calend.februa.	Anaſtaſius mar.	ij	cxiij	
	Anaſtaſius confeſ.	ij	cxiiij	
v.calend maij.	Anaſtaſius papa	iiij	xci	
iij.calend.iulij.	Anaſtaſius mar.	vi	xxiiij	
xij.calend.ſeptēb	Anaſtaſius mar.	vij	lxxxviij	
vi.calend.ſeptēb.	Anaſtaſius mar.	vij	cxxiij	
vij.idus iulij.	Anatolia vir.ꝛ m̄.	vi	lxxij	
vi.idus mar.	Anatolius cp̄s	iij	clxxxix	
viij.calen.iulij.	Anceias mar.	vi	iiij	
calend.maij	Andeolus mar.	iiij	cxi	
viij.calen.octob.	Andochius mar.	viij	cxvi	
iij.noñ.maij.	Andocius cp̄s	iiij	cxxx	
	Andragaſyna	iij	cviij	
prid.caleđ.decēb.	Andreas apoſtolus	i	viij	
idibus maij.	Andreas mar.	v	iiij	
	Andreas eremita	v	cviij	
	Andronicus diſcip.	vi	c	
v.idus octob.	Andronicus mar.	ix	li	
iiij.noñ.nouēb.	Anepotiſthus mar.	x	xiij	
prid.caleđ.april.	Aneſius mar.	xi	vltimo	105
iij.calend.octob.	Angeli ſancti	viij	cxx	
iiij.noñ.octob.	Anianus cp̄s	ix	xix	
xv.calend.maij	Anicetꝰ pa.ꝛ mar.	iiij	lvij	
iiij.noñ.maij	Anna mar.	iiij	cxx	
vij.calend.augu.	Anna mater dñe	vi	cxxxix	
	Anna mater ſamue.	vij	lxxxi	
calend.ſeptemb.	Anna propheteſſa	viij	xvi	
viij.calend.april.	Annūciatio vgi.ma.	iij	ccxxv	
ix.calen.iunij.	Anolinus mar.	v	xxxviij	
calend.decemb.	Anſanus mar.	i	xiiij	
iij.noñ.april.	Anſelmus cp̄s	vi	lvi	
	Anſelmus cōfeſſor	vi	lvij	
iij.noñ.ianua.	Antherius pa.ꝛ mar.	ij	xxxvij	
xiiij.caleđ.maij.	Antias mar.	iiij	lxi	
iij.noñ.ſeptemb.	Antidiꝰ cp̄s ꝛ mar.	viij	xxxij	
v.calend.maij.	Antimꝰ cp̄s ꝛ mar.	iiij	xcij	
v.idus maij.	Antimus pbr̄ ꝛ m̄.	iiij	cliij	
v.calend.octob.	Antimus mar.	viij	cxxij.	
	Anthinodorus	xi	xxvi	
	Antiocheni cp̄s	xi	vij	
idibus octob.	Antiochus cp̄s	ix	lxviij	
ix.calend.augu.	Antiogenus mar.	vi	cxxxij	
xij.calend.decēb.	Antipas pbr̄ ꝛ mar.	x	lxxxvij	
viij.idus februa.	Antholianus mar.	xi	vltimo	51
idibus iulij.	Antonius diſcipu.	vi	c	
iij.calend maij.	Antonia vir.ꝛ mar.	iiij	c	
iiij.noñ.maij.	Antonia vir.ꝛ mar.	iiij	cxxiij	
xvi.caleđ.martij.	Antoninꝰ mar.	iij	cxxiij	
xi.calend.ſeptēb.	Antonius mar.	vij	xciiij	
iiij.noñ.ſeptēb.	Antoninꝰ pbr̄ ꝛ m̄.	viij	xxiiij	
iij.noñ.ſeptemb.	Antoninꝰ puer m̄.	viij	xxxiij	
	Antoninꝰ cp̄s	viij	cviij	
prid.caleđ.octob.	Antoninꝰ mar.	viij	cxxxij	
iiij.noñ.nouēb.	Antoninꝰ mar.	x	xiij	
vij.idus ianua.	Antoninꝰ pbr̄ ꝛ m̄.	ij	liij	
xvi.caleđ.februa.	Antonius abbas	ij	xcij	
vi.calend.maij.	Antonius mar.	iiij	lxxxix	
idibus iunij.	Antonius cōfeſſor	v	cxi	
iiij.calend.augu.	Antonius mar.	vi	clvij	
	Antonius mona.	xi	cxvi	
idibus iulij.	Apelles diſcipu.	vi	c	
	Apelles confeſſor	xi	xl	
xvij.caleđ.octob.	Aper cp̄us	xi	vlti.	247
	Apius confeſſor	xi	xx	
xvi.calend.maij.	Apodemus mar.	iiij	lvi	
x.calend.auguſt.	Apolinaris cp̄s ꝛ m̄.	vi	cxxviij	
	Apolinaris cp̄s ꝛ cō.	vi	cxxix	
x.calend.ſeptēb.	Apolinaris mar.	vij	xcv	
	Apolinaris cp̄s	xi	cxxij	
iiij.calend.maij.	Apolinaris mar.	xi	vlti.	132
xi.calend.iulij.	Apolinaris mar.	xi	vlti.	178
iij.noñ.octob.	Apolinaris cp̄s	xi	vlti.	272
	Apollo diſcipulus	vi	c	
v.idus februa.	Apollonia vir.ꝛ m̄.	iij	cvij	
xvi.calend.mar.	Apollonius mar.	iij	cxxij	
viij.idus mar.	Apollonius mar.	iij	clxxxiij	
iiij.idus aprilis.	Apolloniꝰ pbr̄ ꝛ m̄.	iiij	xliij	
xiij.calend.maij.	Apollonius ſenator et martyr	iiij	lxij	
	Apollonius abbas	iiij	lxiij	
	Apollonius cōfeſ.	iiij	lxiiij	
iiij.calend.augu.	Apollonius mar.	vi	clvij	
	Apollonius ꝯfeſſor.	xi	xv	
nonas aprilis.	Appllonius mar.	xi	vlti.	110
iiij.idus aprilis.	Apolloniꝰ pbr̄ ꝛ m̄.	xi	vlti	115
viij.idus maij.	Apparitio ſcťi michaelis archāg.pria.	iiij	cxi	
xvij.cal.nouemb.	Appitio ſcťi mi.ſcđa.	ix	lxxij	
nonas auguſti.	Aphra mar.	vij	xxviij	
xi.cal.ſeptemb.	Aprilis mar.	xi	vlti.	219
idibus mar.	Aphrodiſius mar.	iij	cci	
xi.caleđ.aprilis.	Aphrodiſius cp̄s	iij	ccxviij	
prid.idus mar.	Aphrodiſius ꝯfeſſor	xi	vltimo	89
iiij.calend.maij.	Aphrodiſius mar.	xi	vlti.	131
iiij.noñ.februa.	Apronianus mar.	iij	lxxiij	
iij.idus ſeptemb.	Apuleus mar.	iij	cxiiij	
nonas octob.	Apuleus mar.	ix	xxx	
x.calen.d.februa.	Aquila vxor ſeueriani martyr.	iij	xvi	
viij.idus iulij.	Aquila diſcipulus	vi	lxviij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
calend.auguſti.	Aquila mar.	vij	x	
ix.calen.augu.	Aquilina mar.	vi	cxxxi	
prid.non.ianua.	Aquilinus mar.	ij	xliij	
prid.non.februa.	Aquilinus mar.	iij	lxxxij	
xvi.calend.augu.	Aquilinus mar.	vi	cx	
xvij.calen.iunij	Aquilin⁹ ep̄s ⁊ mar.	xi	vltimo	141
xvi.calen.iunij	Aquilinus mar.	i	vltimo	143
	Arabianus cōfeſſor	xi	xxij	
	Aram pater	iij	lvi	
prid.idus ianua.	Archadius mar.	ij	lxvij	
idibus nouemb.	Archadius mar.	x	lxviij	
x.calen.ſeptemb.	Archelaus mar.	xi	vltimo	220
ix.calen.maij	Archile⁹ diaco.⁊ m̄.	iiij	lxxxiij	
iiij.idus maij	Archileus mar.	iiij	clv	
	Archilocus ep̄s	xi	lxxviij	
iiij.calend.april.	Archiminus mar.	iiij	x	
xiij.calend.april.	Archypus diſcipu.	xi	ccxi	
non.ſeptemb.	Archontius mar.	xi	vltimo	239
calend.octob.	Areta martyr	xi	vltimo	266
prid.non.iunij.	Aretius mar.	xi	vltimo	163
	Argentarius confeſ.	xi	c	
iiij.non.ianua.	Argeus mar.	ij	xxxvi	
	Ariſtarch⁹ diſcipu.	vi	c	
prid.non.auguſt.	Ariſtachus diſcip.	vij	xix	
iij.non.ſeptemb.	Ariſteus mar.	viij	xxxiij	
prid.calen.ſeptēb.	Ariſtides confeſſor	vij	cxl	
viij.calend.mar.	Ariſtion diſcipu.	iij	cxlij	
vi.non.iulij.	Ariſto martyr	vi	xlij	
	Ariſtobolus diſci.	vi	c	
xiij.calend.maij.	Ariſtonicus martyr	xi	vltimo	125
iiij.calend.april.	Arinogaſtes mar.	iiij	x	
xv.calend.augu.	Arnulphus ep̄s	vi	cxiiij	
xvij.calen.ſeptēb.	Arnulphus ep̄s	vij	lxviij	
	Arphaſath pater	iij	xlviij	
xix.calēd.ianua.	Arſenius martyr	i	lxviij	
xiiij.calēd.augu.	Arſenius abbas	vi	cxviij	
	Artebius ep̄s	xi	lviij	
	Artemia vir.⁊ mar.	vij	lxx	
viij.idus ianua.	Artemius martyr	v	xcij	
viij.idus nouēb.	Articus cōfeſſor	xi	vltimo	311
iij.non.maij.	Aſcenſio dn̄i	iiij	cxxviij.	
x.calend.februa.	Aſcla martyr	iij	xv	
xv.calend.nouēb.	Aſclepiades epiſcopus ⁊ martyr	ix	lxxxiij	
	Aſer patriarcha	iij	xcvi	
	Aſianus ep̄s	xi	viij	
	Aſyncritus diſcipu.	vi	c	
xviij.calēd.ſeptē.	Aſſumpſio vir.ma.	vij	lxv	
xvi.calend.mar.	Aſterius mar.	iij	cxxiij	
v.non.martij.	Aſteri⁹ ſenator m̄.	iij	clxxi	
x.calend.ſeptēb.	Aſterius mar.	vij	ci	
xij.calend.nouēb.	Aſterius mar.	ix	lxxxix	
vij.idus mar.	Athanaſius mar.	iij	clxxxv	
vi.non.maij.	Athanaſius ep̄s	iiij	cxv	
v.idus martij.	Attalus abbas	iij	cxc	
xiij.non.iunij.	Attalus mar.	v	lxxvij	
	Atticus ep̄s	xi	lxxx	
idibus decemb.	Aubertus ep̄s	xi	vltimo	8
vij.idus iulij.	Audax mar.	vi	lxxiij	
ix.calend.nouēb.	Audax pbr̄ ⁊ mar.	xi	ci	
xiiij.calē.februa.	Audifax mar.	ij	c	
v.idus ſeptēbris.	Audomarus ep̄s	viij	lviij	
vi.calend.ſeptēb.	Audoricus ep̄s	xi	vltimo	223
prid.nonas.febr.	Aduentinus ep̄s	xi	vltimo	50
xij.calend.decēb.	Aduentor ma.	xi	vltimo	326
vij.idus februa.	Augulius ep̄s	iij	cv	
xij.calend.februa.	Augurius mar.	ij	cx	
vij.calend.iunij	Auguſtinus ep̄s	v	xlviij	
v.calend.ſeptēb.	Auguſtinus epiſcopus et doctor.	viij	cxxviij	
iiij.non.octob.	Aurea virgo.	ix	xxiij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
xij.calend.nouē.	Aurea virgo ⁊ mar.	ix	lxxxvij	
xvi.calend.iulij.	Aurelianus ep̄s	xi	vltimo	171
vi.calend.ſeptēb.	Aurelius mar.	vij	cxxiij	
x.idus februarij.	Auſbertus ep̄s	iij	cviij	
iiij.idus februa.	Auſtreberta virgo	iij	cxij	
xiij.calend.iunij.	Auſtregeſillus ep̄s	v	xxv	
prid.calend.iulij.	Auſtriclinian⁹ pbr̄	vi	xxx	
prid.idus decēb.	Auxentius mar.	i	lxx	
xvij.calēd.ianua.	Azarias puer	i	lxxi	
x.calend.maij.	Azarus martyr	iiij	lxxviij	

De litera B.

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
viij.calen.iunij	Babila virgo ⁊ mar.	v	xxiij	
xij.calend.nouēb.	Babilla vir.⁊ mar.	ix	lxxxvij	
ix.calend.februa.	Babillas ep̄s ⁊ m̄.	iij	xviij	
	Bacchilus ep̄s	xi	lxxxi	
prid.idus maij.	Baccus mar.	iiij	clxx	
nonas octobris.	Bacchus mar.	ix	xxix	
xv.calen.iulij.	Badulphus abbas	xi	vltimo	173
prid.calend.april.	Balbina virgo	iiij	xix	
prid.non.octob.	Balbina virgo	xi	vltimo	274
iij.calend.martij.	Baldomerus cōfeſ.	xi	vlti.	78
	Balthaſar rex	ij	xlviij	
calend.octobris.	Baron confeſſor	ix	x	
prid.non.decēb.	Barbara vir.⁊ mar.	i	xxv	
prid.idus maij.	Barbarus mar.	iiij	clxx	
prid.calēd.ianua.	Barbatianus	ij	xxiij	
v.calen.decemb.	Barlaam eremita	x	cxiiij	
iij.idus iunij.	Barnabas apoſt.	v	cv	
ix.calend.ſeptēb.	Bartholome⁹ apl's	vij	ciij	
	Baruch pphēta	iiij	cx	
iiij.calen.ſeptēb.	Baſila ſancta	xi	vlti.	231
vi.non.mar.	Baſileus martyr	iij	clxix	
x.calend.iunij.	Baſileus ep̄s	xi	vlti.	148
iiij.calend.iunij.	Baſilides cōfeſſor	v	ciij	
prid.idus iunij.	Baſilides mar.	v	cix	
iiij.calen.iulij.	Baſilides mar.	vi	xxi	
vij.idus ianua.	Baſiliſſa virgo	ij	liij	
calend.ianua.	Baſilius ep̄s	iij	xxviij	
idibus octobris.	Baſolus abbas	ix	lxix	
prid.nonas mar.	Baſſa martyr	iij	clxx	
xiiij.calen.febru.	Baſſianus ep̄s	ij	ci	
xvi.calend.mar.	Baſſianus mar.	iij	cxxiij	
v.idus decemb.	Baſſianus mar.	xi	vlti.	4
nonas decemb.	Baſſus ep̄s ⁊ mar.	i	xxx	
xvi.calen.mar.	Baſſus martyr	iij	cxxiij	
iij.calen.febru.	Bathildis regina	iij	lix	
xiij.calend.iunij.	Baudelius mar.	v	xxiij	
iiij.calend.augu.	Beatrix vir.⁊ mar.	vi	cliij	
vi.calend.iunij	Beda pbr̄ ⁊ cōfeſ.	v	lv	
	Bene abbas	xi	lxxiij	
prid.non.ianua.	Benedicta mar.	ij	xlij	
viij.idus octob.	Bn̄dicta vir.⁊ ma.	ix	xx	
iij.calend.iulij.	Benedicta virgo	xi	vlti.	181
xij.calend.april.	Benedictus abbas	iij	ccxiij	
	Benedictus papa	iij	ccxv	
	Benedict⁹ mona.	iij	ccxvi	
	Benedict⁹ mar.	v	cxxix	
	Beniamin patriar.	iij	xcvi	
	Baniamin ep̄s	vij	xcvi	
	Beniamin ep̄s	xi	viij	
	Beniamin ſenex	xi	xlij	
viij.idus iunij.	Benign⁹ diaco.⁊ m̄.	v	xciij	
calend.nouemb.	Benign⁹ pbr̄ ⁊ m̄.	x	iij	
iij.non.aprilis.	Benignus mar.	xi	vlti.	103
calend.ſeptemb.	Bercari⁹ abb.⁊ m̄.	viij	xij	
xiij.calēd.ſeptēb.	Bernadus abbas	vij	lxxxiij	
	Brno abbas	xi	lxiiij	
xiiij.calēd.nouē.	Beronicus mar.	xi	vlti.	293
nonas.ſeptemb.	Bertinus abbas	viij	xxxviij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
xvi.calend.augu.	Beſſa mar.	vi	cx	
xvi.calend.augu.	Beturius mar.	vi	cx	
iiij.no.decēbris.	Bibiana vir.⁊ mar.	i	xix	
vi.idus maij.	Blāda martyr	iiij	cl	
iiij.non.iunij.	Blandina mar.	v	lxxvij	
iij.non.februarij.	Blaſius ep̄s ⁊ mar.	iij	lxxvi	
prid.idus ſeptēb.	Bona virgo	viij	lxxi	
	Bonifaci⁹ papa pri.	iiij	clx	
viij.idus decemb.	Bonifacius mar.	i	xxxv	
	Bonifaci⁹ pa.iiij.	iiij	clxi	
prid.idus maij	Bonifacius mar.	iiij	clxv	
	Bonifaci⁹ ep̄s ⁊ cō.	iiij	clxvi	
nonas.iunij	Bonifaci⁹ ep̄s ⁊ m̄.	v	lxxxvij	
	Bonifaci⁹ ep̄s ⁊ m̄.	v	lxxxviij	
	Bonifaci⁹ ep̄s	v	lxxxix	
xvi.calend.ſeptē.	Bonifaci⁹ dia.⁊ m̄.	vij	lxxi	
xviij.calen.febr.	Bonifaci⁹ ep̄s	ij	lxxxij	
idibus iulij.	Bonoſa vir.⁊ mar.	xi	vltimo	194
xij.calen.ſeptēb.	Bonoſus mar.	xi	vltimo	218
calend.augu.	Bon⁹ p̄ſby.⁊ mar.	vij	vi	
xviij.calen.iulij.	Brandanus ep̄s	v	cxvij	
calend.februarij.	Brigida virgo	iij	lxix	
vij.idus iulij	Britius ep̄s	vi	lxxiij	
idibus nouemb.	Britius ep̄s	x	lv	

De litera C.

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
iiij.non.martij	Cainam pater	iij	vij	
vi.idus martij.	Caius palatin⁹ m̄.	iij	clxxiij	
x.calend.maij.	Caius martyr	iij	clxxxviij	
	Caius pa.⁊ mar.	iiij	lxiij	
iiij.non.octobris.	Caius preſbyter	iiij	lxxv	
	Caius diſcipu.	ix	xvij	
prid.non.ianua.	Caius epiſcop⁹	xi	viij	
x.calend.martij.	Caius mar.	xi	vltimo	27
xiij.calen.maij	Caius martyr	xi	vltimo	74
xij.calen.nouem.	Caius mar.	xi	vltimo	125
xij.calen.decēb.	Caius martyr	xi	vltimo	297
xvj.calend.ianu.	Caius mar.	xi	vltimo	325
v.calend.februa.	Calanicus mar.	i	lxxiij	
iiij.calend.febru.	Calanicus mar.	iij	xxxix	
	Calendinus mar.	iij	xli	
pridie idus ma.	Caleph pater.	viij	ij	
viij.idus februa.	Callimachus mar.	iiij	clxx	
xvi.calend.maij.	Calixta.vir.⁊ mar.	iij	ci	
prid.idus octobr.	Calixtus mar.	iiij	lv	
xiiij.calend.apri.	Calixtus papa ⁊ m̄.	ix	lxij	
xiiij.calend.iulij.	Calocerus mar.	iij	ccviij	
calend.auguſt.	Calocerus mar.	v	xvij	
viij.idus iunij.	Calumnioſus mar.	vij	vi	
iiij.calend.ſeptēb.	Candida mar.	v	xcij	
vij.idus martij.	Candida virgo	xi	vltimo	229
x.calend.octobr.	Candidus mar.	iij	clxxxv	
v.idus martij.	Candidus mar.	viij	ciij	
	Candidus mar.	iij	xci	
viij.non.februarij	Candidus confeſſor	xi	xix	
v.non.octobris.	Candidus martyr	xi	vltimo	46
v.idus octobris.	Candidus martyr	xi	vltimo	270
prid.calend.iunij.	Canicius abas	xi	vltimo	241
prid.calend.iunij.	Cantianilla vir.⁊ m̄.	v	lxx	
prid.calend.iunij.	Cantianus martyr	v	lxx	
iiij.calen.auguſti.	Cantius martyr	v	lxx	
	Campanus mar.	vi	clvij	
	Capithon ep̄s	xi	viij	
	Capithon cōfeſſor	xi	liiij	
xiij.calen.nouēb.	Capraſius mar.	ix	lxxxvi	
calend.iunij.	Capraſius abbas	xi	vltimo	162
	Captiua quedā ſctā	xi	xxxiiij	
x.calend.iunij.	Carcerius martyr	v	cxxxvij	
calend.iulij.	Carilephus ꝯfeſſor	vi	xxxvij	
iiij.calend.maij.	Carilipus mar.	xi	vltimo	131

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
iiij.idus decemb.	Carpophor⁹ pbr̄ ⁊ m̄.		liij	
nonas iulij.	Carpophorus mar.	vi	lxiiij	
vi.idus nouemb.	Carpophorus mar.		xxxvij	
xiij.calen.ſeptēbr.	Carphorus mar.	vij	lxxxvij	
idibus aprilis.	Carpus ep̄s ⁊ mar.	iij	xlix	
iij.idus octobris.	Carpus diſcipu.	ix	lvi	
	Caſſiodorus cōfeſ.	xi	lx	
iij.non.decēbris.	Caſſianus martyr	i	xxij	
xvi.calend.maij.	Caſſianus mar.	iiij	lvi	
nonas auguſti.	Caſſian⁹ ep̄s ⁊ ꝯfeſ.	vij	xxvij	
idibus augu.	Caſſian⁹ ep̄s ⁊ mar.	vij	lviij	
	Caſſianus preſby.	vij	lix	
vi.idus octobris.	Caſſius martyr	ix	xlvi	
iij.calend.iulij.	Caſſius epiſcopus	vi	xxv	
iij.calend.auguſt.	Caſſius mar.	xi	vltimo	197
v.calen.aprilis.	Caſtor martyr	xi	vltimo	102
v.calend.maij.	Caſtor martyr	xi	vltimo	130
nonas iulij.	Caſtorius mar.	vi	lxiiij	
vi.idus nouemb.	Caſtorius mar.	x	xxxvi	
vij.calend.april.	Caſtulus martyr	iij	ccxxxi	
xi.calend.iunij.	Caſtus mar.	v	xxx	
prid.non.ſeptēbr.	Caſtus mar.	xi	vltimo	237
prid.non.octobr.	Caſtus martyr	xi	vltimo	273
viij.idus maij.	Cathaldus ep̄s	iiij	cxliij	
xv.calend.februa.	Cathedra petri ſcd̄a	ij	xcv	
viij.calend.mar.	Cathedra petri.j.	iij	cxl	
idibus iulij.	Catilinus mar.	vi	ciij	
x.calend.decemb.	Cecilia virgo ⁊ mar.	x	xcvi	
xv.calend.maij.	Cecilianus mar.	iiij	lvi	
idibus maij.	Cecilius ep̄s	v	iij	
	Cedonius ep̄s	v	cij	
	Celadion ep̄s	vi	vi	
iij.non.februa.	Celerina mar.	iij	lxxix	
iij.non.februarij.	Celerin⁹ dia.⁊ cōfeſ.	iij	lxxix	
iij.non.februarij.	Celerinus martyr	xi	vltimo	49
	Celeſtinus papa pri.	v	xviij	
xiiij.calen.iunij.	Celeſtinus papa.ij.	v	xix	
	Celeſtinus confeſſor	v	xx	
v.idus maij.	Celianus mar.	iiij	cli	
v.nonas mar.	Celidonius martyr	iij	clxxij	
vij.idus ianuarij.	Celſus puer mar.	ij	lij	
v.calend.auguſti.	Celſus martyr.	vi	cxlvij	
iij.nonas nouēbr.	Chenelmus mar.	x	xix	
iiij.idus iunij.	Cenſurus ep̄s	xi	vltimo	169
iiij.calend.februa.	Cētū ⁊.x.milites m̄.	iij	xli	
	Centum ſocij ſymeonis ep̄i ⁊ martyris	iiij	lxxi	
iiij.idus auguſti.	Cētū ⁊.lxv.mili.m̄.	vij	xliiij	
xv.calend.martij.	Cheramon mar.	iij	cxxvi	
	Cheramō ep̄s ⁊ m̄.	xi	xxviij	
iij.calen.ianuarij.	Cerberus martyr	ij	xx	
vi.idus octobris.	Cerboni⁹ epiſcopus	ix	xliij	
	Cerdo epiſcopus	xi	vi	
iiij.idus iunij.	Cerealis martyr	v	ciiij	
xviij.calen.octob.	Cerealis mar.	viij	lxxvij	
	Ceſar diſcipulus	vi	c	
	Ceſarienſes epiſcopi	xi	ix	
vi.calen.ſeptemb.	Ceſarius epiſcopus	vij	cxxv	
calend.nouembr.	Ceſarius mar.	x	ij	
iij.nonas nouēbr.	Ceſarius martyr	x	xviij	
	Cicis diſcipulus	vi	c	
v.calen.nouemb.	Chilenus confeſſor	ix	cxvij	
viij.idus iulij.	Chilian⁹ ep̄s ⁊ mar.	vi	lvi	
iij.nonas aprilis.	Cionia vir.⁊ mar.	iiij	xxvij	
v.idus decembris	Cyprianus abbas	i	li	
xviij.calen.octob.	Cyprian⁹ ep̄s ⁊ m̄.	viij	lxxviij	
vi.calend.octobr.	Cyprian⁹ ep̄s ⁊ m̄.	viij	cxxi	
iiij.idus octobr.	Cyprian⁹ ep̄s ⁊ mar.	ix	liiij	
xij.calen.iulij.	Cyprian⁹ mar.	xi	vltimo	176
calendis ianuarij.	Circunciſio domini	ij	xxvij	
xiiij.calend.iulij.	Ciriacus mar.	v	cxxv	

Tempore.		Li. Cap.	pa.
vi.idus auguſti.	Ciriarcus mar.	vij xxxv	
xij.calend.nouēb.	Ciriacus papa ꝛ m̄.	ix lxxxvij	
vi.idus februarij.	Ciriacus mar.	xi vltimo	55
vi.calen.ianuarij.	Chiridonius mar.	i lxxxij	
v.calen. nouemb.	Cyrilla vir.ꝛ mar.	ix cxviij	
iiij. calend.febru.	Cyrillus cp̄s	iij xliij	
	Cyrillus cp̄s	iij xliiij	
vij.idus martij.	Cyrillus mar.	iij clxxxij	
vij.idus iulij.	Cyrillus cp̄s ꝛ mar.	vi lxxi	
	Cyrillus dia.ꝛ mar.	vi lxxij	
calend.auguſti.	Cyrillus martyr	vij x	
	Cyrillus cp̄s ꝛ mar.	x xxxvi	
xiij.calend.april.	Cyrillus martyr	xi vltimo	93
vi.calend.maij.	Cyrinus mar.	iiij lxxxix	
prid.idus iunij.	Cyrinus martyr	v cix	
viij.calen. aprilis.	Cyrinus martyr	xi vltimo	99
xvi.calend.augu.	Cyrinus mar.	vi cx	
prid.calend.febr.	Cyris martyr	iij lxiii	
xvi.calend.ianua.	Citon martyr	i lxxiii	
prid.idus auguſt.	Clara virgo	vij iii	
viij.calen.ianua.	Claudia ſancta	ij iii	
v.calend.martij.	Claudianus mar.	iij clxi	
prid.noñ. martij.	Claudianus mar.	iij clxxx	
iij.nonas decēb.	Claudi⁹ tribu.mar.	i xxii	
xij.calend.martij.	Claudius martyr	iij cxxxiiii	
vij.idus martij.	Claudius martyr	iij clxxxv	
vi.calend.maij.	Claudius mar.	iiij lxxxix	
nonas iulij.	Claudius mar.	vi lxiiii	
viij.idus auguſti.	Claudius mar.	vij xxx	
x.calen.ſeptembr.	Claudius mar.	vij ci	
vi.idus nouēbris.	Claudius mar.	x xxxvi	
prid.noñ. decēbr.	Clemens preſbyter	i xxviii	
xij.calē. nouemb.	Clemēs cp̄s ꝛ mar.	ix lxxxvii	
ix.calen. decemb.	Clemēs papa ꝛ mar.	x xcviii	
v.calen. decemb.	Clemēs flauius cp̄s	x cxiij	
xviij.calen.decēb.	Clementinus mar.	xi vltimo	321
vij.calend. octob.	Cleophas diſcipu.	viij cxviii	
vij idus ianuarij.	Clerus dia.ꝛ mar.	ij liiii	
xix.calend.febru.	Clerus confeſſor	xi vltimo	34
vi.calend.maij.	Cletus papa ꝛ mar.	iiii lxxxviii	
vij.idus ſeptemb.	Clodoaldus	viii l	
vi.idus februarij.	Coluta vir.ꝛ mar.	iii cvi	
viij.idus iulij.	Colonatus preſbyter ꝛ martyr	vi lxvi	
prid.calen.ianua.	Columba vir.ꝛ mar.	ii xxiiii	
xi.calend. decem.	Culūbanus abbas	x xciiii	
	Colūbanus confeſ.	x xcv	
prid.calen.iulij.	Commemoratio pauli apoſtoli	vi xxvi	
iiij.noñ.nouemb.	Cōmemoratio omniū mortuorum	x viii	
vi.idus decembr.	Cōceptio virginis marie	i xlii	
viij.calend.octo.	Conceptio ſancti Joannis baptiſte	viii cxv	
idibus auguſti.	Concordia mar.	vij lvi	
calen.ianuarij.	Concordi⁹ p̄ſby.ꝛ m̄.	ij xxx	
nonas maij.	Coniunctio corpoꝝ ſtephani ꝛ laurentij	iiii cxxxix	
iiij.calen.iunij.	Concon martyr	v lxij	
	Conſtantia virgo	iii xxxiiij	
xiij.calend.octob.	Conſtantia mar.	viii xcvi	
vij.calend.nouēb.	Cōſtantia vir.ꝛ mar.	ix lxxxvij	
xvi.calend.decēb.	Conſtantia virgo	x lxvij	
xij.calend.iunij.	Conſtantin⁹ impator	v xxvi	
vi.idus auguſti.	Conſtantin⁹ mar.	vii li	
x.calend.octobr.	Conſtantin⁹ mar.	viii ciij	
prid.idus april.	Conſtantinus cp̄s	xi vltimo	118
x.calen.decembr.	Conſtantius mar.	viij ciij	
ix.calend. octobr.	Conſtantius cōfeſ.	viij cxi	
	Conſtantius cp̄s	viij cxij	

Tempore.		Li. Cap.	pa.
viij.calen. februa.	Cōuerſio ſcti pauli	iij xx	
	Copres preſby.	xi xliij	
vi.idus ſeptembr.	Corbinianus cp̄s	viij liiij	
xii.calend.nouēb.	Cordula vir ꝛ mar.	ix lxxxvij	
xiiii.calend. maij.	Corcboꝛus mar.	iiij lxi	
iiij.calend.augu.	Corigenes mar.	vi clvij	
prid. calend.apri.	Cornelia martyr	xi vltimo	106
iiij.noñ.februarij.	Cornelius cēturio epiſcopus	iij lxxiij	
xviij.calend.octo.	Corneli⁹ pa.ꝛ mar.	viij lxxvij	
	Cornelius cp̄s	xi vij	
prid.idus maij.	Corona martyr	iiij clviij	168
iij.idus auguſti.	Corona chriſti	vij xlv	
vij.calend.iunij.	Corpus chriſti	v clv	
iiij.calend.augu.	Corſeus mar.vj.	vi xlv	
prid.calend. iulij.	Corſicus p̄ſby.ꝛ m̄.	xi vltimo	182
iiij. noñ.ſeptemb.	Coſmas cōfeſſor.	viij xxvi	
v.calend.octobr.	Coſmas mar.	viij cxxiij	
xv.calend.iunij.	Coſmus martyr	vi lxxv	
viij.idus ſeptem.	Cotidus diaconus	xi vltimo	240
xv.calend.martij.	Craton martyr	iij cxxvi	
xv.calend.martij.	Creator martyr	xi vltimo	65
v.calend.iulij.	Creſcens diſcipu.	vi xv	
iiij.calend.decēbr.	Creſcēs cp̄s ꝛ mar.	x cxix	
calend.octobris.	Creſcens mar.	xi vltimo	267
xix.calend.iulij.	Creſcentia mar.	v cxviij	
vi.noñ.iulij.	Creſcentian⁹ mar.	vi xlij	
prid.idus augu.	Creſcentian⁹ mar.	vij lv	
xviij.calend.octo.	Creſcentian⁹ mar.	viij lxxviij	
viij.calend.decēb.	Creſcentianus mar.	x cij	
iiij.calend.decēb.	Creſcentianus cp̄s et martyr	x cxix	
prid.calend.iunij.	Creſcentian⁹ mar.	xi vltimo	161
idibus iunij.	Creſcentian⁹ mar.	xi vltimo	170
xv. calend.octob.	Creſcentius mar.	xi vltimo	248
x.calend.aprilis.	Creſcēti⁹ pbr̄ ꝛ mar.	iij cxxij	
xv.calend.auguſt.	Creſcentius mar.	vi cxi	
viij.idus auguſti.	Creſcentius mar.	vij xxx	
xvij.calen .decēb.	Creſconius cp̄s ꝛ m̄.	x cxxi	
viij.calend. nouē.	Chryſanthus mar.	ix cv	
	Chryſches diſcipu.	vi c	
viij.calend.decēb.	Chryſogonus mar.	x ci	
x.calend.maij.	Chryſotelius preſbyter ꝛ martyr	iiij lxxix	
noñ.decembris.	Criſpina vir.ꝛ mar.	i xxxi	
viij.calen. nouēb.	Criſpinianus mar.	ix cvi	
viij. calen.nouēb.	Criſpinus mar.	ix cvi	
xiij.calend.decēb.	Criſpin⁹ cp̄s ꝛ mar.	x lxxxiiij	
iiij.noñ.octobris.	Criſpus diſcipu.	ix xvij	
xv.calend .ſeptēb.	Criſpus p̄ſby.ꝛ mar.	vij lxxv	
viij. id⁹ februarij.	Chriſta vir.ꝛ mar.	iij ci	
iij.calen. decemb.	Chriſti aduentus	i i	
calend.ianuarij.	Chriſti natiuitas	ij i	
calend.ianuarij.	Chriſti circuncifio	ij xxvij	
viij.idus ianuarij.	Chriſti apparitio	ij xlvij	
viij.idus aprilis.	Chriſti paſſio	iij ccxxvij	
vi.calend.aprilis.	Chriſti reſurrectio	iiij i	
iij.nonas maij.	Chriſti aſcenſio	iiij cxxviij	
ix.calend. auguſt.	Chriſtina vir.ꝛ m̄.	vi cxxx	
vi.calend.nouēb.	Chriſtina vir.ꝛ m̄.	ix cxiiij	
iij.calendas iunij.	Chriſtolus	xi vltimo	159
viij.calen.auguſti.	Chriſtophor⁹ mar.	vi cxxxv	
xiij.calen.ſeptem.	Chriſtophor⁹ mar.	vii lxxxvi	
	Chromatius mar.	vij xlvij	
	Chromatius cp̄s	vij xlviij	
idibus maij.	Ctheſiphon cp̄s	v iij	
viij.calend. augu.	Cucuſans martyr	vi cxxxvi	
xiij.calen. aprilis.	Cudbertus cp̄s	iij ccxij	
prid.idus nouēb.	Cunubertus cp̄s	xi vltimo	316
	Cnugūdis nup.vir.	vi xcvij	
xij.calend.martij.	Cutia virgo ꝛ mar.	iij cxxiiij	

Tempore.		Li. Cap.	pa.
	De litera D		
pridie noñ.iunij.	Dacianus mar.	xi vltimo	153
	Dacius cp̄s	xi cxix	
noñ. decembris.	Dalmatius cp̄s ꝛ mar.	i xxxij	
iij. idus decemb.	Damaſus papa	i lvi	
v.calend.octob.	Damianus mar.	viij cxxiij	
	Dan patriarcha.	iij xcvi	
ii.noñ.ianuarij.	Daniel leuita ꝛ mar.	ij xl	
xij.calend.augu.	Daniel abbas	vi cxxiij	
v.calend. ſeptem.	Daniel propheta	vij cxxvi	
iiij.noñ.decem.	Darfoſa ſancta	i xix	
prid.noñ.ianua.	Darfoſa martyr	ij xliij	
xij.calend.nouēb.	Daria martyr	ix lxxxvij	
viij.calen. nouēb.	Daria virgo ꝛ mar.	ix cvi	
xiiij.calen . ianua.	Darius martyr	xi vltimo	14
xij.calen.nouem.	Daſius martyr	xi vlti.	297
viij.idus decem.	Datiua martyr	i xxxv	
iij.idus ſeptē.	Datiuus cp̄s ꝛ m̄.	viij lx	
iiij calend.ianua.	Dauid rex ꝛ ppheta	ij xvi	
	Dauid monachus	ij xvij	
iij idus februa.	Dauid martyr	iij cxiiij	
calend.iunij.	Decem martyres	v lxxiij	
viij.idus nouēb.	Decē martyres	x xxxij	
idibus iulij.	Decem infantes mar.	xi vltimo	195
xiij calen.auguſti.	Decē ſo.ſabini mar.	xi vltimo	197
x.calen.iulij.	Decē milia mar.	v cxxxvij	
vij.idus iulij.	Decē milia.203.m̄.	vi lxxv	
xvi.calen.maij.	Decēocto mar.	iiij lvi	
vij.idus augu.	Decemocto ſocij Petri martyres	xi vltimo	211
idibus auguſti.	Decēnouē ſocij Hippolyti martyres	vij lvi	
v.calend.iulij.	Decēnouē mar.	vi xvi	
vi.calend.maij.	Decēſeptem milia martyres	iiij lxxxix	
iiij.calen.ſeptē.	Decollatio ſancti ioannis baptiſte	vij cxxxij	
iij.calen.octo.	Dedica.ſ.michae.	viij cxxx	
v.idus nouem	Dedicatio ſalua.	x xxxviij	
xiiij.calend.decē.	Dedicatio apo.	x lxxiij	
	Dedicatio eccleſie marcialis	x cxxi	
	Dedicatio eccleſie ſpiritualis	x cxxij	
xv.calen.februa.	Deicolus abbas	ij xcviij	
	Delbora pphetiſſa	viij vi	
xi.calen.iulij.	Demetria virgo	v cxxxv	
	Demetrianus cp̄s	xi vij	
v.calend.maij.	Demetrius mar.	iiij xciiij	
vij.calend. nouē.	Demetrius mar.	ix cx	
	Demetrius cp̄s	xi vi	
xi.calen.ianua.	Demetrius martyr	xi vltimo	20
v.noñ.iulij.	Demetrius martyr	xi vltimo	189
xix.calend . ſeptē.	Demetrius cōfeſ.	xi vltimo	21
iiij.idus nouē.	Demetrius cp̄s ꝛ m̄.	xi vltimo	314
prid.calen. augu.	Democritus mar.	xi vltimo	206
pri.calen . auguſt.	Deodata martyr	vi clx	
	Deodoricus cp̄s	xi lxvi	
x.calen.iunij.	Deſiderius epiſcopus ꝛ martyr	v xxxi	
x.calen.iunij.	Deſiderius cp̄s ꝛ m̄.	v xxxij	
xij.calen.octo.	Deſiderius mar.	viij xciij	
iij.idus februa.	Deſiderius cp̄s	xi vltimo	58
xvi.calen.ianua.	Deuandus mar.	i lxxiij	
	Didachus cp̄s	xi lxxij	
	Didymus cōfeſſor	xi xxxvij	
	Didymus ſenex	xi xxxviij	
prid.idus augu.	Digna martyr	vij liiij	
	Diocles cōfeſſor	xi liij	
ix.calen.iunij.	Diocles mar.	xi vltimo.	150

Tempore.		Li. Cap.	pa.
pri.calend.april.	Diodolus mar.	xi vltimo	155
calend.decem	Diodorus pbr̄ ꝛ m̄.	i xij	
	Diodorus cp̄s	i xiij	
	Diogenes cōfeſſor	xi lxxvj	
viij.idus apri.	Diogenes mar.	xi vltimo	128
pri.idus auguſt.	Diomeda mar.	vij lv	
viij.idus decem.	Dionyſia mar.	i xxxv	
pri.idus decem.	Dionyſia mar.	i lxiij	
idus maij.	Dionyſia virgo ꝛ m̄.	v iij	
	Dionyſius cp̄s	i lxxx	
vij calend . ianua.	Dionyſius papa ꝛ m̄.	ij v	
xvi.calen.mar.	Dionyſius mar.	iij cxxiij	
xvij.calen.apri.	Dionyſius mar.	iij cciij	
vi.idus apri.	Dionyſius cp̄s	iiij xxxvij	
iiij.idus maij.	Dionyſius cōfeſ.	iiij clviij	
pridie idus maij.	Dionyſius mar.	iiij clxx	
viij.calen.iunij.	Dionyſius cp̄s	v xlij	
iiij.calend.augu.	Dionyſius mar.	vi clvij	
iij idus augu.	Dionyſius mar.	vij cxij	
viij.calend. ſeptē.	Dionyſius mar.	vij cx	
v.no.octob.	Dionyſius cp̄s ꝛ m̄.	ix xvi	
vij.idus octo.	Dionyſius cp̄s ꝛ m̄	ix xli	
xv.calen.decem.	Dionyſius cp̄s ꝛ ↄfeſ.	x lxix	
vi.idus februa.	Dionyſius mar.	xi vltimo	35
prid. calen. augu.	Dionyſius mar.	xi vltimo	206
xij.calend. octo.	Dionyſius mar.	xi vltimo	234
xix.calen . ianua.	Dioſcorus mar.	i lxviij	
v.calend.mar.	Dioſcorus mar.	iij cli	
xv.calen.iunij.	Dioſcorus mar.	v xi	
viij.calen.apri.	Diſmas cōfeſſor	iij ccxxviij	
idibus iulij.	Diuiſio apoſtolorū	vi xcix	
v.calen.decem.	Diuus martyr	x cxv	
calen.iulij.	Dominianus abbas	x xxxix.	
xi.calend.iulij.	Dominicus mar.	v cxxxiij	
nonas auguſti.	Dominicus cōfeſſor	vij xxij	
vij.idus martij.	Domitianus mar.	iij clxxxv	
calend.auguſti.	Domitianus mar.	vij x	
v.calen.ianua.	Domitianus cōfeſ.	xi vltimo	22
iij.noñ.iunij.	Domitius mar.	xi vltimo	109
vij.idus mar.	Domnus mar.	iij clxxxv	
	Domnus cp̄s ꝛ cōfeſ.	xi vij	
	Domnus cp̄s ꝛ cōfeſ.	xi ix	
[illegible].idus apri.	Domnus cp̄s ꝛ mar.	xi vltimo	116
xvi.calend.augu.	Donata mar.	vi cx	
ix.calen.ianua.	Donatianus mar.	v xxxvij	
viij.idus ſeptem.	Donatian⁹ cp̄s ꝛ m̄.	viij xliiij	
iij.calend.auguſt.	Donatilla virgo ꝛ m̄.	vi clix	
pri.noñ.februa.	Donatus mar.	iij lxxxij	
calen.martij.	Donatus mar.	iij clxv	
vij. idus auguſti.	Donatus cp̄s ꝛ m̄.	vij xxxij	
vij.idus augu.	Donatus cp̄s ꝛ cōf.	vij xxxiij	
xiiij.calen. ſeptē.	Donat⁹ pbr̄ ꝛ cōfeſ.	vij lxxviij	
x.calend.ſeptēb.	Donatus mar.	vij c	
pri.idus decē.	Donatus mar.	xi vltimo.	6
xiij.calē.mar.	Donatus mar.	xi vltimo	69
vij.idus apri.	Donatus p̄ſbyter ꝛ martyr	xi vltimo	113
xij.calen.iunij.	Donatus mar.	xi vltimo	144
noñ. ſeptemb.	Donatus mar.	xi vltimo	239
xvij.calen.ma.	Donina vir.ꝛ mar.	xi vltimo	121
xij.calend.maij.	Doninus confeſſor	iiij lxix	
vij.idus octo.	Doninus mar.	ix xlij	
iij.calend.april.	Doninus mar.	xi vltimo	103
viij.idus februa.	Dorothea vir.ꝛ mar.	iij ci	
	Dorothea virgo	iij cij	
iij nonas ſeptem.	Dorothea v̄go ꝛ m̄.	viij xix	
v.idus ſeptemb.	Dorotheus mar.	viij lv	
v.idus ſeptemb.	Dorotheus abbas	viij lvi	
	Dorotheus cp̄s	xi vij	
v.calend.april.	Dorotheus mar.	xj vltimo	102
x.calen.iulij	Draçenarius mar.	v cxxxvij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
xix.calen.ianua.	Druſus mar.	xi	vltimo	9
viij.calen.ianua.	Ducēte virgines m̄.	ij	ij	
iij.nonas iunij.	Ducenti mar.	v	lxxx	
x.calen.maij.	Ducenti quinquaginta clerici mar.	iiij	lxxviij	
viij.calen.decē.	Ducēti milites mar.	x	ciij	
v.nonas.iulij.	Ducenti ſocij Tryphonis martyres	xi	vltimo	188
xvij.calen.nouē.	Ducenti z.xviij.mar.	ix	lxxiij	
calend.martij.	Ducenti z.lxij.mar.	iij	clxij	
calen.iulij.	Duceti z.lxij.mar.	xi	vltimo	172
iij.calen.nouē.	Ducenti z.xx.mar.	xi	vltimo	306
	Due virgines mar.	xi	xxix	
viij.calen.apri.	Dula virgo z mar.	iij	ccxxx	
vij.idus ſeptē.	Dunſtanus eps	viij	xlix	
xvij.calen.nouēb	Duo fratres ſatyriani martyres	ix	lxxiij	
iiij idus ianua.	Duo iuuenes mar.	ij	ix	
	Duo monachi mar.	xi	cxij	
	Duo nepotes xpi ꝯf.	xi	i	
iiij.noñ.febru.	Duo pueri mar.	iij	lxxv	
xvi.calen.iunij.	Duo ſo.heraclij mar.	xi	vltimo	143
vij calen.febru.	Duodecim diſcipuli policarpi mar.	iij	xxiiij	
	Duodecim patriar.	iij	xcvi	
x.calen.apri.	Duodeciz infātes m̄.	iij	ccxxi.	
xiiij.calend.iunij.	Duodecim mulic.m̄.	v	xvi	
	Duodecim apoſtoli	vi	xcix	
x.calen.ſeptē.	Duodecim mar.	vij	c	
calen. ſeptem.	Duodeci fratres m̄.	viij	xix	
xij.calen.nouē.	Duodecim milia m̄.	xi	vltimo	297
xiiij.calen.ſeptē.	Duo m.cccccxcvij.m̄.	vi	lxxvi	

De litera. E

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
xiij.calen.apri.	Eadbertus eps	iij	ccxij	
xvi.calen.decē.	Eadmūdus eps	x	lxviij	
xij. calend.decē.	Eadmūdus rex m̄.	x	lxxxix	
	Eadmūdus rex m̄.	x	xc	
iij.calen.mar.	Eanius mar.	iij	cliiij	
xiij.calen.ianu.	Ebrulphus confeſ.	xi	vltimo	23
	Edburga virgo	xi	lxix	
ix.calen.iulij.	Edeltrudis regina	v	cxlij	
	Edgarus rex cōfeſ.	xi	lxv	
vij.idus mar.	Editius mar.	iij	clxxxv	
iij idus octo.	Eduardus rex cōfeſ.	ix	lvij	
	Eduardus rex mar.	ix	lviij	
	Effraim patriarcha	iij	xcviij	
	Effrates monachus	xi	xlv	
	Effrem eps	vij	xcvi	
calend.febru.	Effron diaconus	iij	lxx	
iiij.idus mar.	Egdunus preſb.z m̄.	iij	cxcvi	
	Eggytha virgo	xi	xx	
calen.ſeptem.	Egidius abbas	viij	xviij	
	Eleazar ſacerdos	vij	xxxiij	
	Eleazarus mar.	ix	viij	
x.calen.ſeptem.	Eleazarus mar.	xi	vltimo	221
xi.calen.nouē.	Eledia vir.z mar.	ix	xcvi	
xiij.calen maij.	Eleutheri⁹ eps z m̄.	iiij	lxi	
vij.calen.iunij.	Eleutheri⁹ pa.z m̄.	v	lxi	
viij.idus ſeptē.	Eleutheri⁹ abbas	viij	xlv	
vi.noñ.octo.	Eleutherius mar.	ix	xiiij	
vij.idus octo.	Eleutheri⁹ dia.z m̄.	ix	xli	
vij.calen.ſeptē.	Eleutherius eps	xi	vltimo	22
calen.decē.	Eligius eps	i	xcvi	
x.calen.maij.	Elimas pſby.z m̄.	iiij	lxxix	
v.calen.ianua.	Elphegus eps z mar.	ij	xij	
iiij.noñ ſeptem.	Elpidius eps	viij	xxvij	
iiij.noñ. ſeptemb.	Elpidius abbas	viij	xxviij	
x.calen.febrna.	Emerētiana vir.z m̄.	iij	xiij	
viij.idus decem.	Emilianus mar.	i	lxxxv	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
iij.calend.maij.	Emilianus mar.	iiij	c	
xv.calen.octo.	Emilianus mar.	viij	xxxviij	
priđ.idus nouē.	Emilianus eps	x	liij	
vi.idus febrna.	Emilianus mar.	xi	vltimo	53
xv.calend.augu.	Emilianus cōfeſ.	xi	vltimo	196
xi.calend.iunij.	Emilius mar.	v	xxx	
v.calen.iunij.	Emilius mar.	xi	vltimo	156
pridie no.octob.	Emilius mar.	xi	vltimo	275
v.nonas martij.	Emitrerius mar.	iij	lxxij	
	Enoch pater	iij	x	
pridie no.maij.	Enodi⁹ eps z mar.	iiij	cxxxv	
iiij.no.augu.	Enodius mar.	vij	xiiij	
xvi.calen.maij	Enodius mar.	iiij	lvi	
	Enos pater	iij	vi	
nonas iunij.	Eobaricus eps	v	lxxxvij	
xi.calen.ianua.	Eodardus mar.	ij	xxv	
calen.iulij.	Epachrius cōfeſ.	xi	vltimo	184
iiij.noñ.iunij.	Epactus mar.	v	lxxvij	
xiiij.calē.augu.	Epaphras diſcipu.	vi	cxvi	
	Epaphroditus diſc.	vj	c	
	Ephenetus diſci.	vi	c	
xi.calen. ſeptē.	Epictetus mar.	xi	vltimo	219
pri.idus decē.	Epimachus mar.	i	lxij	
vi.idus maij.	Epimachus mar.	iiij	cxlix	
iiij.idus octo.	Epion preſbyter	xi	vltimo	284
viij.idus ianua.	Epiphania dñi	ij	xlvij	
iiij.idus maij.	Eipiphani⁹ eps z ꝯ.	iiij	clvij	
vij.idus apri	Epiphani⁹ eps z m̄.	xi	vltimo	113
x.calen.maij.	Epipodius mar.	iiij	lxx	
	Epi pures mar.	iij	clxviij	
x.calen.iunij.	Epiticus eps	xi	vltimo	148
ix.calē.febrna.	Epolon⁹ puer mar.	iij	xviij	
iij.calē.augu.	Ephronius eps	xi	vltimo	208
	Equitius abbas	xi	xcvi	
	Eradius diſcipu.	vi	c	
vij.calen.iunij.	Eradius mar.	xi	vltimo	153
iij.no.ſeptem.	Eraſma vir.z mar.	viij	xxix	
iiij.nonas iunij.	Eraſmus eps z m̄.	v	lxxv	
vij.calen.decem.	Eraſmus mar.	xi	vltimo	332
vij.calen.augu.	Eraſtes diſcipu.	vi	cxiij	
iij.idus iulij.	Eſdras ſacerdos	vi	xcij	
xiiij.calē. nouē.	Ethbinus cōfeſ.	ix	lxxxiiij	
	Etheldrita	xi	lxvij	
xij.calē. nouemb.	Ethercus mar.	ix	lxxxvij	
	Eua mater	iij	iij	
iij.nonas apri.	Euagri⁹ preſby.	iiij	xxviij	
	Euagri⁹ preſby.	iiij	xxix	
iij.nonas apri.	Euagrius mar.	xi	vltimo	108
calen.octo.	Euagrius mar.	xi	vltimo	267
vij.calen.maij.	Euandius mar.	xi	vltimo	129
v.nonas octo.	Euādus pbr̄ z m̄.	ix	xv	
iij.calen.ianua.	Euantia mar.	ij	xx	
vij.calen.nouē.	Euariſt⁹ pa.z mar.	ix	cxi	
xvi.calen.decē.	Eucherius eps	x	lxvij	
	Eudoxius eps	xi	vij	
xvi.calend. iunij.	Euclius eps	v	viij	
v.nonas maij.	Euētius pſby.z m̄.	iiij	cxviij	
v.calen.ianua.	Eugendus abbas	xi	vltimo	25
viij. calen . ianua.	Eugenia ṽgo z mar.	ij	iij	
vi.idus ianua.	Eugenianus mar.	xi	vltimo	29
pridie idus decē.	Eugenius mar.	i	lxi	
ix.calen.febrna.	Eugenius mar.	iij	xix	
vi.nonas maij.	Eugeni⁹ eps z cōf.	iiij	cxvi.	
iij.idus iulij.	Eugeni⁹ eps z mar.	vi	xcvi	
xv.calē.augu.	Eugeni⁹ mar.	vi	cxi	
xvij.calē.decēb.	Eugeni⁹ eps z mar.	x	lxij	
	Eugeni⁹ eps z cōfeſ.	x	lxiij	
xiij.calen.apri.	Eugenius mar.	xi	vltimo	93
iiij. calend. augu.	Eugenius mar.	vi	clvij	
priđ.noñ.ianua.	Eugenius mar.	ij	xliiij	
iij.noñ nouemb.	Eugra mar.	x	xvij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
xij.calē.octo.	Euilaſius mar.	viij	xcvij	
iiij.idus decem.	Eulalia vir.z mar.	i	liiij	
xij.calend.febrna.	Eulogius mar.	ij	cx	
v.idus iulij.	Eulogi⁹ mar.	vi	lxxxiij	
v.idus iulij.	Eulogius pſby.	vj	lxxxiiij	
xij.calē.octob.	Eulogius pſby.	viij	xcix	
v.nonas iulij.	Eulogius mar.	xi	vltimo	189
priđ.idus augu.	Eumenia mar.	vij	liiij	
	Eumenides eps	xi	vi	
vij.idus mar.	Eunoicus mar.	iij	clxxxv	
	Eunuchus diſcipu.	vi	c	
iij.noñ.ſeptem.	Euphemia vir.z m̄.	viij	xxix	
xvi.calen.octo.	Euphemia vir.z m̄.	viij	lxxxiiij	
idibus apri.	Euphemia vir.z m̄.	xi	vltimo	119
v.nonas iulij.	Euphemia mar.	xi	vltimo	189
priđ.idus augu.	Euplus mar.	vij	liij	
	Euphradon diſcipu.	vi	c	
iij.idus mar.	Euphraſia virgo	iij	cxcvij	
xix.calen.ſeptē.	Eupraſius eps z m̄.	xi	vltimo	34
pri.idus augu.	Euprepia mar.	vij	liiij	
v.calen.octob.	Euprepius mar.	vij	cxxiij	
iij.idus febrna.	Euphroſyna vir.	iij	cxiij	
noñ.maij.	Euphroſyna ṽ.z m̄.	iiij	cxxxviij	
v.calen.maij.	Euſebius eps z m̄ .	viij	xciiij	
xi.calend.iulij.	Euſebi⁹ eps z cōfeſ.	iiij	cxxxiiij	
calend.augu.	Euſebi⁹ eps z mar.	v	v	
xix.calend.ſeptē.	Euſebius pſby.	vij	lxij	
	Euſebius eps	vij	lxiij	
	Euſebius abbas	vij	lxiiij	
viij.calend.ſeptē.	Euſebius mar.	vij	cxi	
vi.calend.octob.	Euſebi⁹ papa z m̄.	viij	cxxij	
noñ.nouēb.	Euſebius mar.	x	xxviij	
	Euſebius eps	xi	x	
iij.noñ.mar.	Euſebius mar.	xi	vltimo	84
iiij.calēd.maij.	Euſebius mar.	xi	vltimo	131
xi .calend.nouēb.	Euſebius mar.	xi	vltimo	299
iiij.calēd.apri.	Euſtaſius abbas	iiij	xi	
idibus maij.	Euſtachius eps.	v	iij	
xiij.calend.iunij.	Euſtachius mar.	v	xxij	
xvij .calend.augu.	Euſtachi⁹ eps z m̄.	vi	ciiij	
v.idus octob.	Euſtachius abbas	ix	lij	
	Euſtachi⁹ eps z cōf.	ix	liij	
iiij.calen.decēb.	Euſtachi⁹ eps z m̄.	x	cxix	
xiij.calēd.octob.	Euſtachius eps.	xi	vltimo	253
iiij.idus octob.	Euſtachius preſby.	xi	vltimo	283
pri.calend.maij.	Euſtella virgo	iiij	cv	
iiij.noñ.nouē.	Euſtochiū virgo z m̄.	x	x	
iiij.noñ.nouēb.	Euſtochiū virgo	x	xi	
iiij.idus nouēb.	Euſtochius mar.	xi	vltimo	314
vij.idus mar.	Euſtochius mar.	iij	clxxxv	
iij.idus apri.	Euſtorgi⁹ eps z cōf.	iiij	xlv	
xiij.calend.octo.	Euſtorgi⁹ eps z m̄.	xi	vltimo	251
pri.idus decemb.	Euſtratius mar.	i	lxi	
xvi.calend.decē.	Eutherius eps	x	lxvij	
xvij.calend.maij.	Eutyches mar.	iiij	liij	
xiij.calēd.octob.	Eutyches mar.	viij	xciij	
vi.idus decemb.	Eutychianus pa.z m̄.	j	xlv	
	Eutychianus cōfeſ.	i	xlvi	
vi.noñ.iulij	Eutychianus mar.	vi	xlij	
pri.idus augu.	Eutychianus mar.	vi	lv	
idibus nouemb.	Eutychianus mar.	ij	lviij	
v.calend.ianua.	Eutychius confeſ.	x	xi	
vij.idus mar.	Eutychius mar.	iij	clxxxv	
xij.calend.iunij.	Eutychius mar.	v	xxviij	
iij.idus decemb.	Eutychius cōfeſ.	xi	vltimo	5
v.calend.ianua.	Eutychius preſby.	xi	vltimo	22
vij.idus iunij.	Eutychius mar.	xi	vltimo	165
iij.calend.octob.	Eutychius eps z m̄.	xi	vltimo	264
iij.noñ.octob.	Eutychi⁹ mar.	i	vltimo	271
iij.no.maij.	Eutimius dia.z m̄.	iiij	cxxxij	
xix.calen. ianua.	Eutropia mar.	i	lxix	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
pri.calen. maij.	Eutropi⁹ eps z m̄.	iiij	cv	
vj.calen. iunij.	Eutropi⁹ eps z cōf.	v	lvij	
idibus iulij.	Eutropius mar.	xj	vltimo	294
vij.idus ſeptem.	Eurcius eps	viij	xlviij	
xviij.calen.octo.	Exaltatio ſcte cru.	viij	lxxvi	
xiij.calen.decem.	Expeditus mar.	xi	vltimo	125
iij.calen. ianua.	Exuperanti⁹ mar.	ij	xix	
calen.augu.	Exuperāti⁹ mar.	vij	vi	
iiij.calen.octo.	Exuperantius eps	viij	cxxix	
vi.calen.augu.	Exuperia mar.	vi	cxliiij	
x.calend.octo.	Exuperius mar.	viij	ciij	
xiij.calen. decem.	Exuperi⁹ mar.	x	lxxxij	
	Ezechias rex	vi	i	
	Ezechiel ꝓpheta	iiij	xli	

De litera F.

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
xiij.calend.febru.	Fabianus pa.z mar.	ij	cv	
	Fabianus eps	xi	vij	
pri.calen. augu.	Fabianus mar.	vi	clxij	
	Faleth pater	iij	li	
idibus iunij	Fandila pbr̄ z mar.	v	cxiiij	
pri.calen.augu.	Fantinus cōfeſſor	vi	clx	
pri.calen.augu.	Fantius mar.	vi	clx	
x.calen. ſeptē.	Fauianus eps	xi	vltimo	222
xij.calen.octo.	Fauſta virgo z m̄.	viij	xcvij	
ix.calen.decemb.	Fauſtina regina z m̄.	x	c	
xv.calen.mar.	Fauſtinus mar.	iij	cxxvij	
iiij. calen.aug.	Fauſtinus mar.	vi	cliij	
iij.idus octo.	Fauſtinus mar.	ix	lxi	
vij.idus augu.	Fauſtin⁹ mar.	xi	vltimo	210
xi.calen.iunij.	Fauſtinus mar.	xi	vltimo	147
iiij.noñ.decem.	Fauſtus mar.	i	xix	
xvij.calē. febrna.	Fauſtus eps	ij	xci	
xv. calē.mar.	Fauſtus monach⁹	iij	cxxviij	
xvi.calend.maij.	Fauſtus mar.	iiij	lvi	
calen.augu.	Fauſtus dia.z mar.	vij	vi	
xiij.calen.decem.	Fauſtus dia.z mar.	x	lxxxi	
v.calen.decē.	Fauſtus pſby.z mar.	x	cxv	
vi.idus ſeptē.	Fauſtus mar.	xi	vltimo	242
xij.calen. iulij.	Feliciana virgo z m̄.	xi	vltimo	176
v.idus iunij.	Felicianus mar.	v	xcix	
xij.calē. augu.	Felicianus mar.	vi	cxij	
iij. calen. nouem.	Felicianus mar.	ix	lxxvi	
xiij.calen. decem.	Felicianus mar.	x	lxxxij	
iiij.noñ.febrna.	Felicianus pbr̄ z m̄.	xi	vltimo	46
iiij.calen.nouem.	Felicianus mar.	xi	vltimo	305
pri.idus augu.	Feliciſſima ṽgo z m̄.	xi	vltimo	213
vi.noñ.iulij	Feliciſſimus mar.	vj	xlij	
viij.idus augu.	Feliciſſim⁹ dia.z m̄.	vij	xxx	
vij.calen.nouem.	Feliciſſimus mar.	ix	cxij	
vij.calen.iunij.	Feliciſſimus mar.	xi	vltimo	153
viij.calen.decem.	Feliciſſimus cōfeſ.	xi	vltimo	331
noñ.mar.	Felicitas mar.	iij	clxxxij	
ix.calen.decē.	Felicitas mar.	x	xcix	
idibus iunij.	Felicula virgo z mar.	v	cxij	
xvj.calen. mar.	Felicula mar.	xi	vltimo	64
iij.calen.ianuarij.	Felix papa terti⁹	ij	xxi	
xix.calen.febru.	Felix preſ.z mar.	ij	lxxiij	
xix.calen.febru.	Felix preſ.z mar.	ij	lxxiiij	
	Felix preſ.z cōfeſ	ij	lxxv	
xvij.calend.febru.	Felix eps z mar.	ij	lxxxv	
iij.idus febrna.	Felix mar.	iij	cxiiij	
xvij.calē.apri.	Felix mar.	iij	cciiij	
xvi.calen. maij.	Felix mar.	iiij	lvi	
xj.calen.maij.	Felix mar.	iiij	lxxij	
ix.calen.maij	Felix preſ.z m̄.	iiij	lxxxiij	
vi.idus maij.	Felix mar.	iiij	cl	
pri.idus maij.	Felix mar.	iiij	lxvij	
xv.calen.iunij.	Felix eps z mar.	v	xiij	
iij.calen.iunij.	Felix papa prim⁹ m̄.	v	lxviij	

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
ix.calen.iunij.	Felix pbr̄ ⁊ mar.	v	cxlv	
vj.noñ.iulij.	Felix mar.	vi	xlij	
vi.idus iulij.	Felix mar.	vi	lxxvij	
vi.idus iulij.	Felix mar.	vi	lxxx	
iiij.idus iulij.	Felix mar.	vi	lxxxvij	
iij.idus iulij.	Felix ep̄s ⁊ mar.	vi	xcvj	
xvj.calen.augu.	Felix mar.	vi	cx	
iiij.calen.augu.	Felix papa ſcōs mar.	vi	cliiij	
	Felix papa.iiij.cōf.	vi	clv	
calen.augu.	Felix mar.	vij	ix	
vj.calen.ſeptē.	Felix mar.	vij	cxxv	
iij.calen.ſeptē.	Felix pbr̄ ⁊ mar.	vij	cxxxv	
pri.calen.ſeptē.	Felix pbr̄ ⁊ cōfeſ.	vi	cxxxviij	
iiij.idus ſeptē.	Felix ep̄s ⁊ mar.	viij	lx	
iiij.idus ſeptem.	Felix ep̄s ⁊ mar.	viij	lx	
xiij.calen.octo.	Felix pbr̄ ⁊ mar.	viij	xcvj	
viij.calē.octo.	Felix mar.	viij	cxvi	
iiij.idus octo.	Felix ep̄s ⁊ mar.	ix	liiij	
ix.calen.nouē.	Felix ep̄s ⁊ mar.	ix	ci	
noñ.nouē.	Felix pbr̄ ⁊ mar.	x	xxviij	
viij.idus nouem.	Felix mar.	x	xxxi	
	Felix monach⁹	x	xxxi	
xvij.calē.decē.	Felix ep̄s ⁊ mar.	x	lxv	
iiij.calen.decem.	Felix ep̄s ⁊ mar.	xi	cxix	
vij.idus ianua.	Felix mar.	xi	vltimo	28
iij.noñ.febrňa.	Felix mar.	xi	vltimo	49
iiij.calen.mar.	Felix mar.	xi	vltimo	77
pri.calen.apri.	Felix mar.	xi	vltimo	105
ix.calen.iunij.	Felix mar.	xi	vltimo	150
v.calen.iunij.	Felix mulier mar.	xi	vltimo	156
xij.calen.iulij.	Felix virgo ⁊ m̄.	xi	vltimo	176
xi.calen.ſeptē.	Felix mar.	xi	vltimo	219
xiiij.calen.octo.	Fercolus mar.	viij	xcvj	
xvj.calē.iulij.	Fercolus pbr̄ ⁊ m̄.	v	cxx	
xvi.calen.iulij.	Feratio dia.⁊ mar.	v	cxx	
vij.calē.iunij.	Feſtiuitas cor xp̄i	v	xlv	
iij.idus maij.	Feſtiuitas ſancte marie ad martyres	iiij	clix	
noñ.auguſt.	Feſtiuitas ſancte marie ad niues.	vij	xxj	
calen.nouē.	Feſtiuitas oīm ſan.	x	i	
xiij.calē.octo.	Feſtus dia.⁊ mar.	viij	xciij	
xij.calē.ianua.	Feſtus mar.	xi	vltimo	19
	Feticius ep̄s	xi	lxxxiij	
xvi.calē.decē.	Fidētius ep̄s ⁊ mar.	x	lxvj	
calen.auguſti.	Fides virgo ⁊ mar.	vij	vij	
pri.no.octo.	Fides virgo ⁊ mar.	ix	xxvi	
xi.calen.maij.	Filia puſitij v̄g.⁊ m̄.	iiij	lxi	
xv.calen.augu.	Filiaſter cōfeſ.	vi	cxv	
iiij.calē.iunij.	Filius cononis m̄.	v	lxij	
iij.noñ.octo.	Firmatus mar.	xi	vltimo	273
	Firmilian⁹ ep̄s	xi	xxv	
iij.calen.ſeptē.	Firmīnus ep̄s	vij	cxxxvij	
vij.calen.octo.	Firmin⁹ pbr̄ ⁊ mar.	viij	cxix	
idibus ianua.	Firmus mar.	ij	lxx	
v.calen.augu.	Firmus mar.	vij	xlij	
v.idus mar.	Firmus mar.	xi	vltimo	87
iiij.no.feb.	Firmus mar.	xi	vltimo	46
iij.calē.ſeptem.	Flaccus mar.	vij	cxxxvi	
noñ.maij.	Flauia domi.v̄.⁊ m̄.	iiij	cxxxviij	
iij.noñ.octo.	Flauiana virgo ⁊ m̄.	xj	vltimo	273
iiij.no.decem.	Flauianus mar.	i	xi	
iiij.calē.febru.	Flauian⁹ mar.	iij	xl	
	Flauianus ep̄s	xi	vij	
ij.calē.febru.	Flauianus mar.	xi	vltimo	43
vij.idus mar.	Flauius mar.	iij	clxxxv	
xiiij.calē.octo.	Flocellus mar.	viij	xcij	
iiij.calen.auguſti.	Flora virgo ⁊ mar.	vj	clvij	
viij.calen.decem.	Flora virgo ⁊ mar.	x	ciiij	
iiij.idus nouem.	Florentia mar.	x	xlvi	
iiij.calē.decē.	Florētianus ep̄s ⁊ m̄.	x	cxix	
Tempore.		Li.	Cap.	pa.
xij.calen.nouē.	Florētina v̄go ⁊ mar.	ix	lxxxvij	
xvi.calen.nouē.	Florentinus ep̄s	xi	vltimo	292
v.calend.octob.	Florentius mar.	viij	cxxiij	
vi.calend.ianua.	Florentius confeſſor	ij	xi	
vj.nonas maij.	Florētius ep̄s	iiij	cxvi	
idib⁹ iulij.	Florētius mar.	vj	lxxx	
x.calend.octo.	Florenti⁹ pbr̄.	viij	cvij	
vi.idus octo.	Florētius mar.	ix	xlvi	
vj.calend.nouē.	Florētius mar.	xi	vlti.	304
xvj.calen.ianu.	Florianus mar.	i	lxxiij	
iiij.calend.maij.	Florian⁹ mar.	iiij	cxxi	
xi.calend.ianua.	Florus mar.	xi	vltimo	20
vij.calen.nouem.	Florus cōfeſſor	xi	vlti.	320
iiij.no.febr.	Floſculus ep̄s	xi	vltimo	47
xij.calend.nouēb.	Follari⁹ ep̄s ⁊ mar.	ix	lxxxvij	
	Fonteius ep̄s	iij	lxxxv	
iiij.calend.octo.	Forſeus ep̄s	viij	cxxvi	
xi.calend.maij.	Fortunat⁹ mar.	iiij	lxxij	
ix.calen.maij.	Fortunat⁹ mar.	iiij	xxxiij	
prid.idus maij.	Fortunat⁹ mar.	iiij	clxviij	
iiij.idus iulij.	Fortunat⁹ dia.⁊ m̄.	vi	lxxxvi	
prid.idus octob.	Fortunat⁹ ep̄s	ix	lxiiij	
	Fortunat⁹ ep̄s	ix	lxv	
ix.calen.nouē.	Fortunatus mar.	ix	cij	
v.idus ianua.	Fortunat⁹ mar.	xi	vltimo	31
iiij.noñ.februa.	Fortunat⁹ mar.	xi	vltimo	46
iiij.calend.mar.	Fortunat⁹ pbr̄ ⁊ m̄.	xi	vltimo	77
idibus octobris.	Fortunat⁹ mar.	xi	vltimo	289
idibus octobris.	Fortunat⁹ mar.	xi	vltimo	290
iij.calen.octob.	Fortunio mar.	xi	vltimo	179
iiij.noñ.octob.	Franciſcus confeſſor	ix	xviij	
iij.calend.maij.	Fraternus ep̄s	xi	vltimo	265
xvj.calen.maij.	Fronto mar.	iiij	lvi	
xviij.calen.maij.	Fronto abbas	xi	vltimo	130
viij.calen.nouē.	Fronto ep̄s	ix	cix	
x.calend.ſeptēb.	Fructuoſa mar.	vij	c	
xij.calen.febru.	Fructuoſus ep̄s ⁊ m̄.	ij	cx	
x.calend.aprilis.	Frumētius mar.	iij	ccxx	
x.calen.aprilis.	Frumentius mar.	iij	ccxx	
vj.calen.nouem.	Frumentius ep̄s	ix	cxiij	
calend.ianuarij.	Fulgentius ep̄s	ij	xxxij	
	Fulgentius ep̄s	ij	xxxiij	
idus februarij.	Fuſca vir.⁊ mar.	iij	cxix	
iij.idus decemb.	Fuſcianus mar.	i	lvij	
viij.idus ſeptem.	Fuſcul⁹ ep̄s ⁊ mar.	viij	xliiij	
xvij.calen.febru.	Fuſcus cōfeſ.	xi	vltimo	35

De litera G.

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
xj.calend.martij	Gabin⁹ pbr̄ ⁊ mar.	iij	cxxxvi	
iij.calend.iunij.	Gabinus mar.	xi	vltimo	51
	Gabriel archāge.	iij	ccxxvi	
	Gad patriarcha	iij	xcvi	
	Gadanus ſenex	xi	l	
vij.idus mar.	Gagius mar.	iij	clxxxv	
xiij.calen.maij.	Galatas mar.	xi	vltimo	125
prid.calend.febr.	Galeſius mar.	iij	lxxxij	
iij.noñ.octob.	Galla vidua	ix	xxv	
xvi.calend.decēb.	Galla ſancta	x	lxvij	
vij.calend.iulij.	Gallican⁹ mar.	vi	viij	
xv.calen.nouem.	Gallus abbas	ix	lxxij	
	Gamaliel diſcipu.	vij	xvi	
prid.no.octobr.	Gangulphus mar.	ix	xxvij	
	Gaſpar rex	ij	xlviij	
iij.calen.ſeptēbr.	Gaudentia virgo	xi	vltimo	322
iij.noñ.februarij.	Gaudenti⁹ ep̄s ⁊ cō.	iij	lxxviij	
prid.idus octob.	Gaudenti⁹ ep̄s ⁊ m̄.	ix	lxiij	
iij.idus auguſti.	Gauderic⁹ ep̄s	xi	vltimo	212
calend.ſeptemb.	Gedeon iudex	viij	vij	
xiiij.calen.decem.	Gelaſius papa	x	lxxvij	
	Gelaſius ep̄s	xi	cxxvi	

iij.calen.

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
iij.calend.maij.	Gamelli duo mar.	iiij	c	
iij.calend.februa.	Geminianus ep̄s	iij	lvij	
xvi.calend.octo.	Geminianus mar.	viij	lxxxv	
prid.noñ ianua.	Gemmus mar.	ij	xliij	
prid.noñ.februa.	Geminus mar.	iij	lxxxij	
	Geminus ep̄s	xi	lxxxvi	
vij.idus decemb.	Genebaudus ep̄s	i	xli	
xviij.calend.octo.	Generalis mar.	viij	lxxviij	
xvi.calend.augu.	Generoſa mar.	vi	cx	
viij.calend.ſeptē.	Geneſius mar.	vij	cx	
	Gennadius ep̄s	xi	lxxxiiij	
iij.noñ.ianua.	Genoueſa	ij	xxxviij	
iij.idus decembr.	Gentianus mar.	i	lvij	
ix.calend.maij.	Georgius mar.ij.	ij	lxxxi	
vj.calen.ſeptēb.	Georgius dia.⁊ m̄.	vij	cxxiij	
vi.idus octobris	Geraldus cōfeſ.	ix	xlv	
vij.calend.mar.	Gerardus ep̄s ⁊ m̄.	iij	cxlv	
	Gerardus epiſcopus ⁊ cōfeſſor	iij	cxlvi	
xij.calend.nouē.	Geraſima regīa ⁊ m̄.	ix	lxxxvij.	
	Geremarus abbas	xi	lxij	
vi.noñ.octobris.	Gerinus mar.	ix	xiij	
x.calend.aprilis.	Germani duo mar.	iij	ccxx	
xiiij.calend.feb.	Germanicus mar.	ij	ciij	
v.calend.iunij.	Germanus ep̄s	v	lix	
prid.calen.augu.	Germanus ep̄s	vi	clxi	
viij.idus ſeptem.	Germanus epiſcopus ⁊ martyr	viij	xliiij	
x.calend.nouēb.	Germanus mar.	ix	xcvij	
iij.calend.nouē.	Germanus ep̄s	ix	cxxv	
iij.nonas nouēb.	Germanus mar.	x	xviij	
vi.idus octobris.	Geron mar.	ix	xlvij	
iij.idus iulij.	Gerſericus mar.	vi	xcvi	
xvi.calend.apri.	Gertrudis vir.	iij	ccv	
xiij.calend.iulij.	Geruaſius mar.	v	cxxvi	
iiij.idus iunij.	Getulius mar.	v	ciiij	
vi.idus iunij.	Gildardus ep̄s	v	xcviij	
prid.no.februa.	Gilibertus confeſſor	iij	lxxxiij	
vij.idus octobris	Giſlerius cōfeſſor	xi	vlti.	278
prid.noñ.iulij.	Goar confeſſor	vi	lxij	
xiij.calend.octo.	Goderic⁹ epiſcop⁹	viij	xciiij	
vi.idus maij.	Gordianus mar.	iiij	cxlix	
xv calend.octob.	Gordianus mar.	xi	vlti.	249
vij.idus martij.	Gorgonius mar.	iij	clxxxv	
vi.idus ſeptemb.	Gorgonius mar.	viij	lv	
v.idus martij.	Gorgonius mar.	xi	vltimo	87
iij.nonas maij.	Gorardus ep̄s	iiij	cxxix	
iiij.nonas iunij.	Grata martyr	v	lxxvij	
xv.calend.ianua.	Gratianus ep̄s	xi	vltimo	13
prid.idus augu.	Gratilianus mar.	xi	vltimo	213
idibus ianua.	Gregorius nazanzenus epiſcopus	ij	lxix	
ix.calend.ianua.	Gregorius preſbyter et martyr	i	lxxxviij	
vij.idus mar.	Gregorius ep̄s	iij	clxxxvi	
iiij.idus mar.	Gregorius papa prim⁹ doctor	iij	cxcij	
v.nonas iulij.	Gregorius ep̄s	vi	xliiij	
	Gregorius ep̄s	vi	xlv	
xix.calend.ſeptē.	Gregorius pbr̄	vij	lxij	
ix.calen.ſeptem.	Gregorius confeſ.	vij	cvi	
xv.calen.decemb.	Gregorius ep̄s	x	lxxij	
	Gregorius ep̄s	x	lxxiij	
	Gregorius papa ſecundus	x	cxvij	
iiij.calen.decem.	Gregorius papa tertius	x	cxviij	
xiiij.calen.ianua.	Gregorius ep̄s	xi	vltimo	15
xiij.calend.ianua.	Gregorius ep̄s	xi	vltimo	17
xv.calen.auguſti.	Gudenes mar.	vi	cvij.	
xiij.idus ianua.	Guilelmus ep̄s	ij	lxiij	
Tempore.		Li.	Cap.	pa.
v.calen.iunij.	Guilielmus cōfeſſor	v	lxi	
vi.nonas mar.	Guilielmus pbr̄	iij	clxx	
	Guiphilus ep̄s	xi	lxxx	
v.calend.aprilis.	Gunteranus rex et cōfeſſor	iiij	viij	
calendis maij.	Ganteranus rex ⁊ martyr		cxij	
xij.calen.decem.	Gurias martyr	x	lxxxviij	

De litera H

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
xiij.calend.mar.	Habetdeum epiſcopus ⁊ martyr	xi	lix	
	Hation iudex	viij	xij	
	Haioth iudex	viij	v	
	Heber pater	iij	l	
vi.calen.nouem.	Hediſius confeſſor	ix	cxiij	
iiij.idus octo.	Hediſtius mar.	xi	vltimo	282
vij.idus apri.	Hegeſippus diſci.	iiij	xxxvi	
	Helcana ſanctus	vij	lxxxi	
xv.calen.ſeptem.	Helena regina	vij	lxxiij	
xi.calen.iunij.	Helena virgo	xi	vltimo	146
xv.calend.maij.	Helenus abbas	iiij	lix	
xv.calend.maij.	Hele⁹ preſbyter ⁊ martyr	xi	vltimo	123
xvi.calē.februa.	Heleuſippus mar.	xi	xciij	
	Heli ſacerdos	vij	lxxx	
x.calen.iulij.	Heliades mar.	v	cxxxvij	
vij.idus mar.	Helianus mar.	iij	clxxxv	
xix.calend.ſeptē.	Helias propheta	vij	lxi	
iij.idus ſeptem.	Helias abbas	viij	lxiij	
	Helias abbas	viij	lxiiij	
v.nonas iulij.	Heliodorus ep̄s	vi	xlvi	
pridie noñ.maij.	Heliodorus mar.	xi	vltimo	136
xv.calend.iulij.	Heliſabeth de ſconangia	v	cxxiij	
	Heliſabeth zacha.	x	xxv	
xiij.calen.decem.	Heliſabeth de Ungaria	x	lxxix	
xviij.calen.iulij.	Heliſeus propheta	v	cxv	
vij.idus mar.	Helius mar.	iij	clxxxv	
viij.idus ma.	Helladius ep̄s	xi	vltimo	138
noñ.auguſti.	Hermigai⁹ ep̄s ⁊ m̄.	vij	xxiij	
v.noñ.mar.	Hemiterius mar.	iij	clxxij	
pridie idus iulij.	Henric⁹ impa.⁊ cōf.	vi	xcvij	
iiij.calen.iulij.	Hera vir.⁊ mar.	vi	xxi	
	Heraclas ep̄s	xi	vi	
iij.calen.octo.	Heraclas mar.	xi	vltimo	138
iiij.calen.iulij.	Heraclides mar.	vi	xxi	
	Heraclides cōfeſſor	xi	lxxxvij	
	Heraclitus cōfeſ.	xi	xvij	
vij.idus mar.	Heraclius mar.	iij	clxxxv	
xvi.calen.iunij.	Heraclius mar.	xi	vltimo	143
iij.calen.aprilis.	Herbertus confeſſor	iij	ccxij	
calend.mar.	Herculan⁹ ep̄s ⁊ m̄.	iij	clxij	
xi.calen.octo.	Herculanus mar.	viij	cij	
vij.calen.octo.	Herculanus mar.	viij	cxx	
noñ.ſeptemb.	Herculanus mar.	xi	vltimo	238
iiij.noñ.maij.	Herina v̄go ⁊ mar.	iiij	cxxij	
pridie noñ.nouē.	Herius preſbyter	x	xxiij	
iiij.idus iulij.	Hermacoras epiſcop⁹ ⁊ martyr	vi	lxxxvi	
iij.noñ.auguſti.	Hermelus mar.	xi	vltimo	207
vij.idus maij.	Hermes diſcipu.	iiij	cxlvi	
v.calen.ſeptemb.	Hermes mar.	vij	cxxix	
pridie calē.ianua.	Hermes cōfeſſor	xi	vltimo	24
prid.noñ.ianua.	Hermes mar.	xi	vltimo	27
calendis mar.	Hermes mar.	xi	vlti.	81
xi.calen.nouem.	Hermes mar.	xi	vltimo	299
idibus aprilis.	Herminigildus rex et martyr	iiij	xlviij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
vi.calend.auguſt.	Hermippus mar.	vi	cxlv	
vi.calend.auguſt.	Hermocrates mar.	vi	cxlv.	
prid.idus decēb.	Hermogenes mar.	xi	vltimo	6
xv.calen.maij.	Hermogenes mar.	xi	vltimo	221
xiij.calend.maij.	Hermogenes mar.	xi	vltimo	125
vij.calend.maij.	Hermogenes mar.	xi	vltimo	129
vi.calend.auguſt.	Hermolaꝰ pbr̄ ꝛ m̄.	vi	cxlv	
xix.calend.ianua.	Hero martyr	i	lxviij	
iiij.calend.iulij.	Hero martyr	vi	xxi	
xvi.calen.nouē.	Hero cp̄s ꝛ mar.	ix	lxxvij	
	Hero epiſcopus	xj	vij	
	Heronius confeſſor	xi	lxxv	
	Heſychiꝰ cp̄s ꝛ mar.	xi	xxxij	
idibus maij.	Heſychius cp̄s	v	iij	
xvij. calend.iulij.	Heſychius martyr	v	cxix	
xiiij. calend. decē.	Heſichius martyr	x	lxxvi	
	Heſter regina	viij	lxxxi	
vij calend.auguſt.	Hiacynthus mar.	vi	cxliij	
iij.idus ſeptemb.	Hiacynthus mar.	vi	lxij	
iiij.idus febrūa.	Hiacynthus mar.	xi	vltimo	57
v.idus ſeptemb.	Hiacynthꝰ cp̄s ꝛ m̄.	xi	vltimo	243
iiij.noñ. nouem.	Hiacynthus mar.	xi	vltimo	305
calendis maij.	Hieremias pphe.	iiij	cix	
xv.calend.octo.	Hieremias mar.	viij	lxxxviij	
vij.idus iunij.	Hieremias mar.	xi	vltimo	165
pridie calen. octo.	Hieronymus p̄ſbyter ꝛ doctor	viij	cxxxij	
	Hieroſolymitani epiſcopi	xi	viij	
iij.noñ.decemb.	Hilaria mar.	i	xxiij	
prid idus augu.	Hilaria martyr	vij	liiij	
xij.calen. nouem.	Hilariō abbas	ix	lxxxviij	
xvij. calen.augu.	Hilarius martyr	vj	cv	
idibus ianua.	Hilarius cp̄s	ij	lxviij	
iiij.noñ.maij.	Hilarius cp̄s	iiij	cxxxi	
iiij.idus ſeptem.	Hilarius papa	viij	lix	
v.calend.octo.	Hilarius mar.	viij	cxxiiij	
viij.calend. nouē.	Hilarius cp̄s	xi	vltimo	301
xvij.calend.apri.	Hilarius cp̄s ꝛ mar.	iij	cciij	
iij.idus maij.	Hilarius abbas	iiij	clxiij	
	Hildebortus cp̄s	xi	lxxi	
xv.calend.ianua.	Hildefonſus cp̄s	i	lxxvi	
x.calē.iulij.	Hildegardis vir.	v	clxxxix	
vij.calen.iunij.	Hildeuntus cp̄s	v	xlix	
	Hymeneus cp̄s	xi	viij	
xvj.calen. ianua.	Himerius mar.	i	lxxiij	
xv.calen.iulij.	Himerius cp̄s	v	cxxij	
iij. calend.februa.	Hippolytus mar.	iij	lx	
idibus augu.	Hippolytus mar.	vij	lvi	
	Hippolytus cp̄s	vij	lvij	
x.calend. ſeptem.	Hippolytus mar.	xi	vltimo	220
v.idus mar.	Hiradus mar.	iij	cxci	
viij.calend.apri.	Hyreneꝰ cp̄s ꝛ mar.	iij	ccxxix	
v.calend.maij.	Hyreneꝰ cp̄s ꝛ mar.	iij	xciij	
iij.noñ maij.	Hyreneꝰ mar.	iiij	cxxiij	
iiij.calend.iulij	Hyreneus cp̄s ꝛ m̄.	vi	xx	
v.noñ.iulij.	Hyreneus mar	vi	xlviij	
vij.calen.ſeptem.	Hyreneus mar.	vij	cxvj	
iiij.idus februa.	Hyreneus mar.	xi	vltimo	57
vij.calend.april.	Hyreneꝰ dia. ꝛ mar.	xi	vltimo	100
idibus nouemb.	Homobonus confeſ.	x	lvi	
xvij.calend.febru.	Honoratus cp̄s	ij	lxxxvi	
	Honoratus cp̄s	ij	lxxxvij	
	Honoratus confeſ.	ij	lxxxviij	
calend. auguſti.	Honoratus mar.	vij	vi	
xvi.calend. nouē.	Honoratus mar.	xi	vltimo	322
xi.calen.iunij	Honoratus mar.	xi	vltimo	20
prid.idus nouēb.	Hor abbas	x	liiij	
vi idus auguſti.	Hormiſda papa	vij	xxxvij	
	Hormiſda mar.	vij	xxxviij	
xiij calend. decēb.	Hortolanus. epiſcopus			

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
	ꝛ martyr	x	cxix	
	Hoſentius cp̄s	iij	lxxxv	
xij.calend.iunij.	Hoſpitius confeſſor	v	xxvij	
noñ.auguſti.	Hoſualdus rex ꝛ m̄.	vij	xxiij	
calend.aprilis.	Hugo cp̄s	iiij	xxij	
	Hugo abbas	iiij	xxiij	
	Hugo abbas	vi	lviij	
iij.noñ.iulij.	Hugo cōfeſſor	vi	lix	

De litera. J

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
	Jacob vł iſrł p̄ſiar.	iij	xciij	
x.calend maij.	Jacobus pbr̄ ꝛ m̄.	iiij	cxxviij	
prid.calend.maij.	Jacobus mar.	iiij	liiij	
calend.maij.	Jacobꝰ minor apo.	iiij	cviij	
idibus iulij.	Jacobus ſapiēs cp̄s	vi	cij	
viij.calend. augu.	Jacobꝰ maior apo.	vi	cxxiij	
xij.calend.nouē.	Jacobus cp̄s ꝛ mar.	ix	lxxxvij	
v.calend.decem.	Jacobꝰ intercīſus m̄.	x	cxij	
	Jahir iudex	viij	ix	
xvi.calend. augu.	Januaria mar.	vi	cix	
xvi calend. maij.	Januarius mar.	iiij	lvi	
vi.idus maij.	Januariꝰ preſ. ꝛ m̄.	iiij	cxlix	
vi.idus iulij.	Januarius mar.	vi	lxxvij	
vi.idus iulij.	Januarius mar	vi	lxxx	
v.idus iulij	Januarius mar.	vi	lxxxv	
idibus iulij.	Januarius mar.	vi	ciij	
viij.idus augu.	Januarius mar.	vij	xxx	
xiij.calend.octob.	Januariꝰ cp̄s ꝛ m̄.	viij	xciij	
iij.idus octo.	Januarius mar.	ix	lxi	
ix calend.nouēb.	Januariꝰ pbr̄ ꝛ m̄.	ix	ij	
vij.idus ianua.	Januarius mar.	xi	vltimo	28
	Jared pater	iij	ix	
iij.noñ.decemb.	Jaſon mar.	i	xxiij	
v.idus maij.	Jaſon mar.	iiij	cli	
	Jaſon diſcipulus	vi	c	
xiij.calend.mar.	Jeiuna. iiij. tēporū	iij	cxxix	
	Jepthe iudex	viij	x	
	Jeſſe pater dauid	ij	xiiij	
	Jeſus ſacerdos	vi	xci	
	Jeſus diſcipulus	vi	c	
	Jeſus ſirach pphe.	vij	ij	
iij.idus ianua.	Jginius papa ꝛ mar.	ij	lxiij	
calend.februa.	Jgnatius cp̄s ꝛ m̄.	iij	lxiij	
iij.noñ.februa.	Jgnatius mar.	iij	lxix	
iij.calen.mar.	Jmpodera mar.	iij	cxcvij	
idibus mar.	Jndallerius cp̄s	v		
xiij.calend.ianua.	Jngenius mar.	i	lxxviij	
noñ. febru.	Jngenuinus cp̄s	iij	lxxxv	
v.calend.ianua.	Jnnocentes mar.	ij	x	
v.calend.augu.	Jnnocentiꝰ pa. ꝛ m̄.	vi	cxlix	
x.calend.octob.	Jnnocentius mar.	viij	ciij	
ix.calend.iunij.	Jnnocentius mar.	xi	vltimo	149
x.calen.mar.	Jnnumerabiles m̄.	iij	cxxxvij	
vi noñ.octo.	Jnnumerabiles ſocij eleutherij mar.	ix	xiiij	
iiij. calend.octob.	Jnnumerabiles ſocij marcelliani mar.	ix	xxij	
	Jnnumerabiles ſocij adaucti mar.	xi	xxx	
v.noñ.ma.	Jnuētio ſctē crucis	iiij	cxvij	
idibus iunij.	Jnuentio ſctī antonij	v	cx	
vij.calend.iulij.	Jnuentio ſctī marci	vi	v	
iij.noñ.augu.	Jnuētio ſctē ſtepha.	vij	x	
	Joachim pater dñe	vi	cxl	
ix.calen.iunij.	Joanna diſcipula	v	xxxv	
xvi.calend. ianua.	Joannes mar.	i	lxxiij	
xvi.calen.ianua.	Joannes mar.	i	lxxiij	
xvi.calen.ianua.	Joānes apo. ꝛ euā.	ij	vij	
vi.calend. februa.	Joannes chryſo. cp̄s	iij	xxvij	
	Joannes preſbyter	iij	xxviij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
prid.calē. februa.	Joannes mar.	iij	lxiij	
iij.noñ.febru.	Joānes elemo. cp̄s	iij	lxxvij	
iij.calen.mar.	Joānes monachꝰ	iij	clvi	
iij.calen.mar.	Joannes abbas	iij	clvij	
	Joannes abbas	iij	clviij	
	Joānes anachori.	iij	clix	
vij.idus mar.	Joannes mar.	iij	clxxxv	
xiiij.calē.apri.	Joannes abbas	iij	ccvij	
vj.calen.apri.	Joānes anachori.	iiij	vj	
	Joannes cōfeſſor	iiij	vij	
prid.noñ.maij	Joannes ad por. la.	iiij	cxxxiiij	
prid.noñ.maij	Joā. damaſce. pbr̄	iiij	cxxxv	
xiiij.calen.iunij.	Joannes mar.	v	xvj	
vj.calen.iunij.	Joānes pa. j. mar.	v	li	
	Joānes pa. ij. cōfeſ.	v	lij	
	Joānes pa. iij. cōfeſ.	v	liij	
	Joannes eremita	v	cviij	
	Joannes mar.	v	cxxix	
ix.calē.iulij.	Joānes pbr̄ ꝛ m̄.	v	cliij	
viij.calen.iulij.	Joānes baptiſta	vi	iij	
vj.calē.iulij.	Joannes mar.	vi	ix	
	Joānes diſcipu.	vi	c	
calen.augu.	Joānes mar.	vij	vj	
iij.idus augu.	Joānes mar.	vij	li	
xv.calen.ſeptē.	Joānes pbr̄ ꝛ mar.	vij	lxxv	
	Joānes cp̄s	vij	xcvi	
vij.idus ſeptē.	Joānes mar.	viij	cxlvj	
v.calen.octo.	Joannes mar.	viij	cxxv	
	Joānes machabeus	ix	v	
iiij.calen.nouē.	Joannes cp̄s	ix	cxix	
	Joannes cp̄s	xj	viij	
xij.calen.ianua.	Joannes mar.	xi	vltimo	19
v.calen.februa.	Joānes p̄ſbyter	xi	vltimo	40
vj.calen. ſeptem.	Joannes mar.	xi	vltimo	226
vj.idus ma.	Job propheta	iiij	cxlviij	
iiij.noñ.iulij.	Jocundianꝰ mar.	vi	liiij	
iij.idus iulij.	Jocūdus cp̄s ꝛ mar.	vi	xcv	
iij.idus iulij	Johel propheta	vi	lxxxix	
x.calen.octo.	Jon pbr̄ ꝛ mar.	viij	cvi	
vj.calen.febru.	Jonas propheta	iij	xxvi	
	Jonathas machab.	ix	iij	
xvi.calen.febru.	Jonilla martyr	ij	xciij	
v.calen.decem.	Joſaphat eremita	x	cxiij	
	Joſeph patriarcha	iij	xcvij	
xiiij.calen.apri.	Joſeph ſpōſus dñe	iij	ccix	
	Joſeph ab arima.	iiij	ij	
xiij.calen.augu.	Joſeph iuſtꝰ diſcipu.	vi	cix	
	Joſeph cp̄s	vij	xcvi	
	Joſias rex	vi	ij	
viij.calē.augu.	Joſias mar.	vi	cxxxiij	
calen.ſeptem.	Joſue pphe. ꝛ dux	viij	i	
iij.noñ.maij.	Jouinianus mar.	xi	vltimo	135
vi.noñ. mar.	Jouinus mar.	iij	clxix	
xv.calen.mar.	Jonita mar.	iij	cxxvij	
	Jphigenia virgo	viij	ci	
iij.noñ.apri.	Jrenes virgo ꝛ m̄.	iiij	xxvij	
noñ.apri.	Jrenes virgo ꝛ m̄.	iiij	xxxij	
	Jſaac patriarcha	iij	xcij	
iij.noñ.iunij.	Jſaac mar.	v	lxxij	
	Jſaac preſbyter	v	lxxxiij	
	Jſaac abbas	v	lxxxiiij	
	Jſachar patriarcha	iij	xcvj	
pri.noñ.iulij.	Jſaias pphete	vj	ix	
	Jſaias monachus	xi	cxliiij	
xix.calen.ianua.	Jſidorus martyr	i	lxviij	
xviij.calen.feb.	Jſidorus abbas	ij	lxx	
prid.noñ.apri.	Jſidorus cp̄s	iiij	xxx	
idibus maij.	Jſidorus mar.	v	ij	
iiij.no.ianua.	Jſidorus cp̄s	xj	vltimo	26
xv.calen.maij.	Jſidorus martyr	xi	vltimo	123
xvij.calen.iunij.	Jſidorus cp̄s	xi	vltimo	142

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
vij. idus mar.	Jſitius mar.	iij	clxxxix	
	Judas patriarcha	iij	xcvj	
	Judas cp̄s	vij	xcvi	
	Judas machabeꝰ	ix	ij	
v.calen.nouem.	Judas apoſtolus	ix	cxv	
	Judith vidua	viij	lxxx	
idibus decem.	Judocus cōfeſſor	i	lxv	
pri.idus ſeptē.	Juentius cp̄s	viij	lxviij	
	Juentius p̄ſbyter	viij	lxix	
iiij.idus decem.	Julia virgo ꝛ mar.	i	lv	
iij.idus mar.	Julia virgo	iij	cxcvij	
xi.calen.iunij.	Julia virgo ꝛ mar.	v	xxix	
idibus iulij.	Julia martyr	vi	ciij	
noñ.octo.	Julia virgo ꝛ mar.	ix	xxxi	
xij.calē.nouē.	Julia virgo ꝛ mar.	ix	lxxxvij	
xvi.calen.decē.	Julia virgo	x	lxvij	
xij.calen.augu.	Julia virgo ꝛ mar.	xi	vltimo	199
calen.octo.	Julia virgo ꝛ mar.	xi	vltimo	268
pri.no.mar.	Julialis cp̄s	xi	vltimo	85
xiiij.calē.mar.	Juliana virgo ꝛ m̄.	iij	cxxxi	
prid.idus augu.	Juliana mar.	vij	lv	
vij.idus ianua.	Julianus mar.	ij	lij	
vi.idus ianua.	Julianꝰ puer mar.	ij	lv	
v.calen.febru.	Julianus cp̄s	iij	xxxv	
	Julianus cōfeſſor	iij	xxxvi	
	Julianus eremita	iij	xxxvij	
	Julianus cōfeſſor	iij	xxxviij	
prid.idꝰ februa.	Julianꝰ hoſpes ꝛ ꝯf.	iij	cxvi	
iij.calen.mar.	Julianus mar.	iij	cliiij	
vij.idus mar.	Julianus mar.	iij	clxxxv	
ix.calen.iulij.	Julianus mar.	v	cxli	
xv.calen.augu.	Julianus mar.	vi	cxi	
v.calen.ſeptē.	Julianus mar.	vij	cxxxi	
calen.nouem.	Julianus mar.	x	ij	
	Julianus cp̄s	xi	vi	
	Julianus cp̄s	xi	viij	
	Julianus mar.	xi	viij	
idus februa.	Julianꝰ cp̄s ꝛ mar.	xi	vltimo	63
xiiij.calen.mar.	Julianus mar.	xi	vltimo	68
xi.calen.mar.	Julianus mar.	xi	vltimo	72
xiij.calen.augu.	Julianus mar.	xi	vltimo	197
vij.idus augu.	Julianus mar.	xi	vltimo	209
prid.idus augu.	Julianus mar.	xi	vltimo	214
viij.calen.ſeptē.	Julianus pbr̄ ꝛ mar.	xi	vltimo	124
idibus iulij.	Julita mar.	vi	ci	
	Julius confeſſor	iij	xxxvi	
prid.idus apri.	Julius papa	iiij	xlvi	
xvi.calen.maij.	Julius mar.	iiij	lvi	
vi.calen.iunij.	Julius mar.	v	lvi	
calen.iulij.	Julius mar.	vi	xxxv	
xiiij.calen.ſeptē.	Juliꝰ ſenator ꝛ mar.	vij	lxxix	
	Julius aphricanꝰ ꝛ confeſſor	xi	lxxvij	
noñ.decē.	Julius mar.	xi	vltimo	3
xiij.calen.ianua.	Julius mar.	xi	vltimo	16
	Junior cp̄s	iij	lxxxviij	
xiiij.calen.iunij.	Juo pbr̄ ꝛ cōfeſ.	v	xxi	
idibus iulij.	Juſta mar.	vi	ciij	
xiiij.calen.augu.	Juſta mar.	vi	cxvij	
vi.calen.octo.	Juſtina virgo ꝛ m̄.	viij	cxxi	
noñ.octo.	Juſtina virgo ꝛ m̄.	ix	xxxij	
prid.calē.decē.	Juſtina virgo ꝛ m̄.	xi	vltimo	
idibus aprilis.	Juſtinus mar.	iiij	l	
xv.calē.augu.	Juſtinus mar.	vi	cxi	
prid.noñ.augu.	Juſtinus preſbyter et martyr	vij	xviij	
vi.noñ.iulij	Juſtus mar.	vi	xlij	
noñ.augu.	Juſtus cp̄s	vij	xxvi	
viij.idus augu.	Juſtus mar.	vij	xxxij	
	Juſtus cp̄s	vij	xcvi	
pri.idus octo.	Juſtus cp̄s	ix	lxvi	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
xv.calen.nouem.	Juſtus puer ⁊ ma.	ix	lxxx	
iiij.noñ.nouē.	Juſtus mar.	x	ix	
	Juſtus ep̄s	xi	vi	
	Juſtus diaco. ⁊ m̄.	xi	cxiiij	
prid.idus febru.	Juſtus mar.	xi	vltimo	59
prid.calē.mar.	Juſtus mar.	xi	vltimo	80
prid.idus iulij	Juſtus ep̄s	xi	vltimo	192
noñ.maij.	Juuenalis mar.	xi	vltimo	137
v.noñ.maij	Juuenalis ep̄s	iiij	cxix	
	Juuencus pbr̄	xi	cxi	

¶De litera K.

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
	Katherina virgo ⁊ m̄.	x	cv	
vij.calen.decē.	Karolus imperator et confeſſor.	xi	xciiij.	

¶De litera L.

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
	¶Lamech pater	iij	xij	
	Lambertꝰ ep̄s ⁊ m̄.	viij	lxxxvj.	
xv.calen.octo.	Landelmꝰ cōfeſſor	xi	lxiij.	
v.noñ.iulij.	Lanfrancus confeſ.	vi	xlvij	
	Laodicienſes ep̄i.	xi	x	
vij.idus octo.	Largitia mar.	ix	xlj	
xvij.calen.apri.	Largus mar.	iij	cciij	
vi.idus augu.	Largus mar.	vij	xxxv	
prid.idus augu.	Largus mar.	vij	lv	
vi.noñ.mar.	Largus mar.	xi	vltimo	83
vij.idus decē.	Latro ep̄s	i	xlj	
	Latrocinianus ep̄s	xi	xxxix	
x.calen.octo.	Laudon ep̄s	xi	vltimo	256
xiiij.calen.febru.	Launoniaricꝰ abbas	ij	ciiij	
iij.noñ.iunij	Laurentinus mar	v	lxxx	
	Laurētiꝰ p̄ſby. ⁊ m̄.	iij	lxxviij	
iij.noñ.februa.	Laurentius mar.	iij	lxxix	
	Laurentius ep̄s	ij	lxxxv	
iiij.idus augu.	Laurētiꝰ diaco. ⁊ m̄.	vij	xliiij	
v.noñ.iulij.	Laurianus mar.	vi	xlix	
xvi.calen.ianua.	Lazarus ep̄s	i	lxxij	
iij.calen.martij	Leander ep̄s	iij	clv	
x.calē.maij.	Leo papa primꝰ	iiij	lxxvi	
iiij.calen.iulij.	Leo papa ſecundꝰ	vi	xviij	
	Leo papa tertiꝰ	vi	xix	
xvij.calend.augu.	Leo papa quartꝰ	vi	cvi	
xiij.calen.maij	Leo papa decimꝰ	iiij	lxv	
iij.calen.maij.	Leo epiſcopꝰ	iiij	ci	
ix.calē.ſeptem.	Leo cōfeſſor	vij	cvi	
	Leo p̄ſby. ⁊ cōfeſ.	viij	xxxvi	
calen.mar.	Leo martyr	xi	vltimo	82
prid. calen.iulij.	Leo martyr	xi	vltimo	182
prid.idus nouē.	Leo cōfeſſor	xi	vltimo	318
idibꝰ decemb.	Leocadia virgo	i	xlviij	
vi.noñ. octobris.	Leodegariꝰ ep̄s ⁊ m̄.	ix	xiij	
viij.idus nouē.	Leonardꝰ cōfeſſor	x	xix	
vi.calen.decem.	Leonardꝰ cōfeſſor	x	cxi	
prid.idus augu.	Leonides mar.	vij	lv	
	Leonides mar.	xi	xxiij	
xvj.calen.febru.	Leonilla mart.	ij	xciij	
viij.idus decemb.	Leontia mar.	i	xxxv	
v.calen.februa.	Leontius mar.	iij	xxxix	
vij.idus martij.	Leontius mar.	iij	clxxxv	
v.calen.octob.	Leontiꝰ mar.	viij	cxxiij	
iij.noñ.nouē.	Leontiꝰ cōfeſſor	ix	cxxiij	
xiij.calen.ſeptē.	Leōtius mar.	vij	lxxxvij	
iij.idus ianua.	Leontius mar.	xi	vltimo	32
xiiij.calen.apri.	Leontius ep̄s	xi	vltimo	92
v.idus iulij.	Leontius mar.	xi	vltimo	191
xiij.calē.ſeptē.	Leouigildꝰ mar.	vij	lxxxvi	
vj.noñ.maij	Letanie	iiij	cxiiij	
xvj.calen.augu.	Letātius mar.	vi	cix	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
viij.idus ſeptē.	Letus ep̄s ⁊ mar.	viij	xliiij	
noð. nouembris.	Letus pbr̄ ⁊ cōfeſ.	xi	vltimoꝛ	310
	Leui patriarcha	iij	xcvi	
	Leuius ep̄s	vij	xcvi	
x.calen.iulij	Leupredus abbas	v	cxxxvi	
iij.calen.ianua.	Liberalis ep̄s ⁊ m̄.	ij	xx	
v.calen.maij.	Liberalis cōfeſſor	iiij	xiij	
x.calen.aprilis.	Liberatus mar.	iij	ccxxij	
xvi.calen.ſeptē.	Liberatꝰ abbas ⁊ martyr.	vij	lxxi	
xiij.calen.ianua.	Liberatus cōfeſſor	xi	vltimo	17
vi.calen.iunij.	Liberius cōfeſſor	xi	vltimo	155
ix.calen.octob.	Liberius ep̄s	xi	vltimo	258
	Libertinus abbas	xi	xcv	
idibus februa.	Licinius ep̄s	xi	vlti.	62
idibus ſeptem.	Lycorius ep̄s.	xi	vltimo	240
idibus ſeptem.	Ligorius mar.	viij	lxxiij	
vi.calen.ſeptē.	Liliosa mar.	vij	cxxiiij.	
x.calen.martij	Linus ep̄s ⁊ mar.	iij	cxxxvi	
ix.calen. octob.	Linus papa ⁊ mar.	viij.	cix	
iij.nonas iulij	Liphardus confeſ.	v	lxxxi	
	Liphaſus diſcipu.	vi	c	
vij.idus martij.	Liſimachus mar.	iij	clxxxv	
iiij.idus ſeptem.	Litheus ep̄s ⁊ m̄.	viij	lx	
idibus martij	Longinus mar.	iij	cci	
vi.nonas iulij.	Longinus mar.	vi	xli	
xij.calen.augu.	Longinꝰ mar.	vi	cxxij	
idibus ianuarij.	Longiſiꝰ cōfeſ.	xi	vltimo	33
	Loth patriarcha.	iij	xci	
vij.idus octob.	Lubius mar.	ix	xli	
x.calend.maij.	Lucas diaco. ⁊ m̄.	iiij	lxxix	
xv.calen.nouēb.	Lucas euangeliſta.	ix	lxxix	
vi.idus februa.	Lucas mar.	xi	vltimo	55
viij.calen.iulij.	Luccia ṽgo ⁊ mar.	vi	iiij	
idibus decemb.	Lucia virgo ⁊ mar.	i	lxiiij	
xvi.calen.octob.	Lucia vidua mar.	viij	lxxxv	
vij.idus ianua.	Lucianꝰ pbr̄ ⁊ m̄.	ij	liij	
vj.idus ianua.	Lucianꝰ pbr̄ ⁊ m̄.	ij	lv	
	Lucianus preſbyter et confeſſor.	xi	cxxix	
ix.calen.ianua.	Lucianꝰ cōfeſ.	xi	vltimo	21
v.calen.iunij.	Lucianus mar.	xi	vltimo	156
idibꝰ iunij.	Lucianus mar.	xi	vltimo	170
vij.calen.nouēb.	Lucianus mar.	xi	vltimo	302
	Lucifer ep̄s	xi	lxxxviij	
viij.calen. augu.	Lucilla virgo ⁊ mar.	vi	cxxxvij	
iiij.calen.augu.	Lucilla virgo ⁊ mar.	vi	clvij	
pridie calen.iulij.	Lucina diſcipula	vi	xxvij	
	Lucina mar.	vi	xxviij	
iij.noñ.decēb.	Lucius rex ⁊ cōfeſ.	i	xxiiij	
iiij.noñ.martij.	Lucius papa ⁊ mar.	iij	clxxiij	
prid.noñ. maij.	Lucius cyreñ.ep̄s	iiij	cxxxvi	
	Lucius diſcipulus.	vi	c	
iiij.idus ſeptem.	Lucius ep̄s ⁊ mar.	viij	lx	
xiiij. calē.nouē.	Lucius mar.	ix	lxxxiij	
viij.calen.nouē.	Lucius mar.	ix	cviij	
vi.nonas martij.	Luciꝰ ep̄s ⁊ m̄.	xi	vltimo	83
iiij.calen.nouem.	Lucius mar.	xi	vltimo	305
ix.calen.decē.	Lucretia virgo ⁊ m̄.	xi	vltimo	330
xv.calen.ſeptem.	Ludouicus ep̄s	vij	lxxvij	
vij.calen.ſeptem.	Ludouicꝰ rex ⁊ ꝯfeſ.	vij	cxv	
xvi.calen.maij.	Lupertus mar.	iiij	lvi	
iij.nonas februa.	Lupicinꝰ ep̄s ⁊ mar.	xi	vltimo	49
xij.calen.apri.	Lupicinus abbas	xi	vltimo	94
idibꝰ octo.	Luphilus mar.	xi	vltimo	290
iiij.calen.augu.	Lupus ep̄s	vi	clvi	
calen. ſeptemb.	Lupus ep̄s	viij	xx.	
vij.calen.octob.	Lupus ep̄s	xi	vltimo	260
prid.idus octob.	Lupus mar.	xi	vltimo	288

¶De litera M.

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
vj.idus decemb.	¶Macarius mar.	i	xlvij.	
iiij. nonas ianu.	Macarius abbas	ij	xxxv	
xviij.calend. feb.	Macarius abbas	ij	lxxxj.	
	Macarius confeſ.	xi	xxxv	
pridie idus feb.	Macarius mar.	xi	vltimo	59
pridie calen.mar.	Macarius mar.	xi	vltimo	80
pridie idus augu.	Macarius mar.	xi	vltimo	214
calend. auguſti.	Machabei mar.	vij	iiij	
iij.idus mar.	Macedoniꝰ p̄i. ⁊ m̄.	iij	cxcviij.	
viij.idus ianua.	Macra virgo ⁊ mar.	ij	l	
xij. calend. nouē.	Macariꝰ ep̄s ⁊ m̄.	ix	lxxxvij	
xv.calend.octob.	Macarius mar.	xi	vlti.	249
xiij.calend.augu.	Macrobius mar.	xi	vlti.	147
xvij.calend. decē	Machutus ep̄s	x	lxiiij.	
ix.calend.maij.	Magnētius mar.	iiij	lxxxj	
xvij.calen. nouē.	Magnobonus ep̄s	ix	lxxiiij.	
pridie.noñ. febr.	Magnus mar.	iij	lxxxiij.	
viij.idus auguſt.	Magnus mar.	vij	xxx	
xiiij.calen. ſeptē.	Magnus mar.	vij	lxxvj.	
pridie noñ.ſeptē.	Magnus mar.	xi	vlti.	237
ix.calend.maij.	Magnus quidā m̄.	iiij	lxxxj	
v.idus maij.	Maiolus abbas	iiij	cliij.	
viij. idus decem.	Maioricus mar.	i	xxxv	
ix. calend. nouē.	Maiorus ep̄s	ix	ciij	
	Maiorus mar.	ix	ciiij.	
ix.calend.maij.	Malachias p̄phe.	iiij	lxxij	
noñ.nouembris.	Malachias ep̄s	x	xxvij	
	Malalehel pater	iij	viij	
	Malchion p̄ſby.	xi	xc	
v.calend.aprilis.	Malchus mar.	iiij	ix	
iij.idus auguſti.	Malchus mar.	vij	li	
vj.idus octobris.	Mallosus mar.	ix	xlviij.	
iij. calend. april.	Mamertinꝰ abbas	iiij	xiij	
v.idus maij.	Mamertus ep̄s	iiij	clij	
	Mām̄ea regina ⁊ m̄.	xi	xxiiij	
ij.calend.ſeptēb.	Mammea mar.	xi	vlti.	225
xvj.calend. ſeptē.	Mammes mar.	vij	lxxij	
vij.calen. ſeptēb.	Mampelus mar.	xi	vlti.	325
ix.calend.iunij.	Manaem diſcipu.	v	xxxiij	
	Manaſſes patriar.	iij	xcviij	
iiij idus iunij.	Mandalis cōfeſſor	v	ciij	
viij. idus ſeptēb.	Maſuetꝰ ep̄s ⁊ m̄.	viij	xliij	
iiij.calend.decēb.	Mā̄ſuetus ep̄s ⁊ m̄.	x	cxix	
iij.nonas ſeptēb.	Manſuetus ep̄s	xi	vlti.	235
xv.calend.maij.	Mapalicus mar.	iiij	lviij	
iiij. calend. iulij.	Marcella mar.	vi	xxi	
xiiij.calend. iulij.	Marcellianus mar.	v	cxxiiij.	
v.idus auguſti.	Marcellianꝰ mar.	vij	xlj	
iiij.nonas octob.	Marcellianꝰ mar.	ix	xxij	
iiij.nonas ianua.	Marcellinꝰ puer m̄.	ij	xxxvj	
v. idus ianuarij.	Marcellinꝰ ep̄s	ij	lix	
xij.calend.maij.	Marcellinus ep̄s	iiij	lxix.	
vi.calen.maij.	Marcellinꝰ pa. ⁊ m̄.	iiij	lxxxix	
iiij. nonas iunij.	Marcellinꝰ pbr̄ ⁊ m̄.	v	lxxiiij.	
vj.calend.ſeptēb.	Marcellinus mar.	xi	vlti.	68
iiij.calend. ianua.	Marcellus mar.	ij	xix	
xvij.calend.febri.	Marcellus pa. ⁊ m̄.	ij	lxxxiij	
	Marcellus ep̄s ⁊ cō.	ij	lxxiiij	
ix.calend.februa.	Marcellus mar.	iij	xix	
iij.calen.iulij.	Marcellus mar.	vi	xxiiij	
prid.noñ.ſeptem.	Marcellus mar.	viij	xxx	
nonas octobris.	Marcellus mar.	ix	xxx	
iiij. idus octobr.	Marcellus ep̄s ⁊ m̄.	ix	lv	
iij. calend. nouē.	Marcellus mar.	ix	cxxiiij	
calend. nouemb.	Marcellus ep̄s	x	vij	
ij.calend.mar.	Marcellus mar.	xi	vltimo	72
prid.noñ.octobr.	Marcellus pbr̄ ⁊ m̄.	xi	vltimo	275
iij.idus octobris	Marcellus mar.	xi	vlti.	287
iiij.nonas ianua.	Marcellus mar.	ij	xxxvj	
	Marcilla ſancta	vi	clij	
xij.calend. nouē.	Marculus ep̄s ⁊ m̄.	ix	lxxxviij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
iiij.calend.febru.	Marcus mar.	iij	xli	
vij.calend. maij.	Marcꝰ euāgeliſta	iiij	lxxxvj	
v.idus maij.	Marcus martyr	iiij	cli	
xiiij. calend.iulij.	Marcus mar.	ij	cxxiiij.	
	Marcus diſcipu.	vi	c	
	Marcus qui ⁊ Joānes diſcipulus.	vi	c	
iiij.nonas octob.	Marcus martyr	ix	xxij	
nonas octobris.	Marcus papa. j.	ix	xxxiij	
	Marcus papa. ij.	ix	xxxiiij	
	Marcꝰ ſcriptor ⁊ cō.	ix	xxxv	
xj.calend.nouēb.	Marcus ep̄s ⁊ mar.	x	xcij.	
viij.calen.nouēb.	Marcus mar.	ix	cvij	
	Marcus ep̄s	xi	vj	
xiiij.calend.april.	Marcus martyr	xi	vlti.	91
iij.idus octobris	Marcus mar.	xi	vlti.	287
xvj. calend. decē.	Marcus mar.	xi	vlti.	322
prid.idus decēb.	Mardarius mar.	i	lxj	
ix.calend.februa.	Mardonius mar.	iij.	xix	
x.calend.maij.	Marcas dia. ⁊ m̄.	iiij	lxxviij	
xiij.calend.augu.	Margareta vir. ⁊ m̄.	vi	cxx	
	Margareta virgo	ix	xxxvij	
	Maria iacobi.	iiij	iiij	
	Maria ſalome	iiij	v	
iiij. noñ. aprilis.	Maria egyptiaca	iiij	xxiiij	
ix.calend.iulij.	Maria de cegnies	v	cxliij	
	Maria prophetiſſa	vi	xxxj	
vi.nonas iulij.	Maria.mar.	vi	xlij	
xi.calend.auguſt.	Maria magdalena	vi	cxxiiij.	
calen.auguſti.	Maria conſolatrix virgo	vij	viij	
xviij.calen. ſeptē.	Maria virgo mater christi	vij	lxv	
calend. nouemb.	Maria virgo ⁊ mar.	x	iiij	
viij.calend. decē.	Maria virgo ⁊ m̄.	x	ciij	
calend. decembr.	Marianus dia. ⁊ m̄.	i	xij	
iij. calend. maij.	Marinus cōfeſſor	iiij	ciiij	
prid.calend.maij	Marianus mar.	iiij	ciiij	
xvj.calend. nouē.	Marianus mar.	xi	vltimo	293
vj.idus maij.	Marina mar.	iiij	cxlix	
xvj.calend.augu.	Marina virgo	vi	cviij	
vij.calend.ianua.	Marinus mar.	ij	vi	
viij.calen.februa.	Marinꝰ abbas ⁊ m̄	iij	xxij	
v.nonas mar.	Marinꝰ miles ⁊ m̄.	iij	clxxj.	
vj.idus iulij.	Marinus mar.	vi	lxxx	
pri. nonas ſeptē.	Marinus cōfeſſor	viij	xxxvj	
xiiij.calend.ſeptē.	Marinus cōfeſ.	xi	vlti.	217
xiiij.calend. febr.	Marinus mar.	ij	c	
vj.calend.februa.	Marinus abbas	xi	vlti.	38
xvij. calend.maij.	Maro mar.	iiij	liiij.	
xiiij. calend.febr.	Martha mar.	ij	c	
iiij. calend.augu.	Martha virgo	vi	clj	
xiij.calen.februa.	Martia ſancta	ij	cvj	
iij.idus martij.	Martia mar.	iij	cxcix	
xj.calend.iulij.	Martia ṽgo ⁊ m̄.	xi	vlti.	177
xvj.calend. maij.	Martialis mar.	iiij	lvj	
prid. calend.iulij	Martialis diſcipu.	vi	xxix	
vj.idus iulij.	Martialis mar.	vi	lxxvij	
iij.idus octobris	Martialis mar.	ix	lxj.	
xi.calend. ſeptēb.	Martialis mar.	xi	vlti.	119
v.idus ianua.	Martiana vir. ⁊ m̄.	ij	lviij	
noñ.aprilis	Martiana mar.	xi	vlti.	110
prid. noñ. ianua.	Martianus mar.	ij	xliiij	
prid.nonas mar.	Martianꝰ ep̄s ⁊ m̄.	iij	clxxix.	
noñ.iunij.	Martianus mar.	v	xc	
xvij. calen. nouē.	Martianus mar.	ix	lxiij.	
xij.calend.maij.	Marianus ꝯfeſſor	xi	vltimo	127
calend. ianuarij.	Martina vir. ⁊ mar.	ij	xxix	
vi.nonas iulij.	Martinianꝰ mar.	vi	xl	
iij. idus auguſti.	Martinianꝰ mar.	vij	lj	
vij.idus decem.	Martinus abbas	i	xl.	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
ix.calend.nouēb.	Martinus abbas	ix	cij	
iij.idus nouemb.	Martin⁹ eps̄ ⁊ ꝯfeſ.	x	xlvij	
prid.idus nouēb.	Martin⁹ papa ⁊ m̄.	x	lij	
iiij.calend.iunij.	Martyrius mar.	v	lxiij.	
	Martyrius cōfeſ.	xi	xcviij	
ix.calend.septēb.	Maſſa cādida mar.	vij	cv	
iij.nonas nouēb.	Maſſa cādida mar.	x	xvij.	
	Mathathias dux.	ix	l	
	Mater quedā mar. cū duabus filijs.	xi	xxix.	
idibus mar.	Matrona mar.	iij	ccij	
iij.calend.februa.	Mattheus eps̄	iij	lviij.	
xi.calend.octob.	Matth.apo.⁊ euā.	viij	c	
vi.calend.martij	Matthias apl's	iij	cxlix	
	Matthias eps̄	xi	viij	
calend.nouēbris	Maturinus cōfeſſor	x	vi	
	Mathuſalē pater	iij	xi	
idibus februa.	Maura mar.	iij	cxix.	
x.calend.octobr.	Mauritius mar.	viij	ciij	
idibus ſeptemb.	Maurilius eps̄	viij	lxxv	
iij.nonas decem.	Maurus martyr	i	xxiij	
xviij.calend.febr.	Maurus abbas	ij	lxxix	
vj.calend.februa.	Maurus abbas	iij	xxxij	
iiij.calend.febru.	Maurus mar.	iij	xi	
iiij.nonas iunij.	Maurus mar.	v	lxxvij	
calend.auguſti.	Maurus diac.⁊ m̄.	vij	vi	
xi.calend.decēb.	Maurus mar.	x	xciij	
	Maxentius eps̄	iij	lxxxv	
vi.calend.iulij.	Maxentius abbas	vi	xiiij	
vi.calend.iulij.	Maxentius pſby.	xi	vlti.	179
calend.decembr.	Maxima vir.⁊ mar.	i	xiiij	
vij.calend.april.	Maxima vir.⁊ m̄.	iij	ccxxxiij	
xvij.calend.iunij	Maxima virgo	v	vij	
iij.calend.augu.	Maxima vir.⁊ m̄	vi	clix	
xvij.calend.nouē.	Maxima vir.⁊ m̄.	ix	lxxiij	
calend.octob.	Maxima vir.⁊ mar.	xi	vlti.	268
vi.idus ianua.	Maximian⁹ pu.⁊ m̄.	ij	lv	
v.idus iunij.	Maximian⁹ eps̄.	v	c	
iij.idus augu.	Maximian⁹ mar.	vij	li	
xij.calend.ſeptē.	Maximian⁹ mar.	xi	vlti.	218
iiij.calend.iunij.	Maximinus eps̄	v	liiij	
iiij.idus iunij.	Maximinus eps̄	v	ci	
xviij.calen.ianu.	Maximus cōfeſ.	xi	vlti.	10
vi.calend.ianua.	Maximus eps̄	ij	viij	
	Maximus eps̄	ij	ix	
iiij.calend.febru.	Maximus mar.	iij	xli	
x.calend.mar.	Maximus mar.	iij	cxxxiiij	
xviij.calen.maij.	Maximus mar.	iiij	li	
	Maximus eps̄	iiij	lij	
xvij.calend.maij.	Maximus mar.	iiij	liij	
xvi.calend.ſeptē.	Maximus puer m̄.	vij	lxxi	
iiij.calend.octo.	Maximus mar.	viij	cxxviij	
iij.calend.octob.	Maximus eps̄.	viij	cxxxi	
	Maximus eps̄	xi	viij	
xiij.calend.nouē.	Maximus leui.⁊ m̄.	ix	lxxv	
xiij.calend.nouē.	Maxim⁹ pbr̄ ⁊ mar.	x	lxxv	
	Maximus eps̄	xi	vi	
	Maximus eps̄	xi	vij	
	Maximus cōfeſſor	xi	xviij	
xij.calen.martij.	Maximus mar.	xi	vltimo	71
xiiij.calend.augu.	Maximus mar.	xi	vlti.	197
prid.noñ.ſeptēb.	Maximus mar.	xi	vlti.	237
xiij.calend.decē.	Maxim⁹ eps̄ ⁊ m̄.	xi	vlti.	323
	Mazabanes eps̄	xi	viij	
vi.idus iunij.	Medardus eps̄	v	xcvij	
iiij.noñ.ſeptēbr.	Mederic⁹ abbas	viij	xxv	
vi.nonas iulij.	Megiſtus mar.	vi	xli	
	Melania maior	ix	xciiij	
	Melania iunior	ix	xcv	
viij.idus ianua.	Melanius eps̄	ij	xlix	
xi.calend.nouē.	Melanius eps̄	ix	xciij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
xvij.calend.febr.	Melanius eps̄	ij	xc	
v.idus octobr.	Melanius cōfeſſor	xi	vlti.	279
iiij.idus decem.	Melchiades pa.⁊ m̄.	i	lij	
	Melchior rex	ij	xlviij	
	Melchiſedech rex	iij	xc	
prid.nonas decē.	Melctius eps̄	i	xxvi	
	Meletius eps̄	i	xxvij	
xvj.calend.febru.	Meleuſippus mar.	ij	xciij	
vij.idus mar.	Melition mar.	iij	clxxxv	
viij.calend.maij.	Melitus eps̄	iiij	lxxxv	
prid.idus augu.	Meminia mar.	vij	lv	
calend.auguſti.	Menander mar.	vij	x	
iij.idus nouem.	Menas mar.	x	xlviij	
	Menas confeſſor	x	xlix	
nonas auguſt.	Menius eps̄	vij	xxv	
prid.idus decēb.	Mercuria mar.	i	lxiij	
	Mercurialis eps̄	x	cvij	
vij.calend.decēb.	Mercurius mar.	x	cvj	
	Merolus monach⁹	xi	cxvij	
xiiij.calend.octo.	Methodi⁹ eps̄ ⁊ m̄.	viij	xc	
prid.calend.febr.	Metranus mar.	ij	lxij	
vij.idus maij.	Metron confeſſor	iiij	cxlvij	
iij.calend.octob.	Michael archāge.	viij	cxxx	
vij.idus mar.	Michalius mar.	iij	clxxxv	
	Micheas pphēta	ij	lxxvi	
xviij.calend.febr.	Micheas pphēta	ij	lxxvij	
iiij.calend.maij.	Miles quidā mar.	iiij	xcvij	
xj.calen.iulij.	Miles quidā mar.	v	cxxxij	
x.calend.maij.	Mileſius mar.	iiij	lxxviij	
v.calend.auguſt.	Miles martyres	vj	cxlvj	
	Mille quadrigēti martyres	vij	xlij	
x.calend.ſeptēbr.	Minerinus mar.	xi	vlti.	228
viij.calen.nouē.	Minyas mar.	ix	cviij	
xvij.calen.ianu.	Miſael puer	i	lxxj	
idibus nouemb.	Mitrus mar.	xi	vlti.	320
iij.idus mar.	Modeſta mar.	iij	cxcviij	
xvij.calen.iulij.	Modeſtus mar.	v	cxviij	
iiij.idus nouem.	Modeſtus mar.	x	xlvj	
	Modeſtus cōfeſſor	xi	xj	
prid.idus febru.	Modeſt⁹ infans ⁊ m̄.	xi	vltimo	60
vij.idus februa.	Moyſes abbas	iij	ciij	
vij.idus februa.	Moyſes abbas	iij	ciiij	
xvi.calend.mar.	Moyſes martyr	iij	cxxiiij	
prid.noñ.ſeptēb.	Moyſes pph.⁊ dux	viij	xxxiiij	
xv.calend.ianua.	Moyſes mar.	xi	vltimo	12
vj.nonas iulij.	Monegunda virgo	xi	vlti	187
iiij.idus nouēbr.	Monitor eps̄	xi	vlti	313
vij.calend.april.	Montanus pbr̄ ⁊ m̄.	iij	ccxxxiij	
v.calend.maij.	Montan⁹ pbr̄ ⁊ m̄.	iiij	xciiij	
xv.calend.febru.	Moſeus mar.	ij	xcvij	
iij.calend.maij.	Mulier q̄dā mar.	iiij	c	
xj.calend.nouē.	Munilio vir.⁊ mar.	ix	xcvj	
ix.calend.aprilis	Murita mar.	iij	ccxxiiij	
	Muſa virgo	xi	cxj	
	Muſanus pbr̄	xi	xij	
	Muſeus pbr̄	viij	xxxv	
ix.calend.februa.	Muſon mar.	iij	xix	
v.nonas iulij.	Muſtiola mar.	vi	xlviij	
x.calend.maij.	Mutius dia.⁊ mar.	iiij	lxxix	
iij.idus maij.	Mutius pbr̄ ⁊ mar.	iiij	clxiiij	
viij.calen.iunij.	Mutius abbas	v	xliij	
	Mutius confeſſor	v	xliiij	

De litera N.

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
prid.idus iunij.	Nabor mar.	v	cix	
vj.idus iulij.	Nabor mar.	vj	lxxx	
iiij.idus iulij.	Nabor mar.	vi	lxxxvij	
	Nachor pater	iij	liiij	
iiij.calend.nouē.	Narciſſus eps̄	ix	cxx	
xv.calend.octob.	Narciſſus mar.	xi	vlti.	248
idibus iulij.	Narſis mar.	xi	vlti.	193
iiij.idus iulij.	Naſon diſcipulus	vi	lxxxviij	
calen.decembris	Natalia ſancta	i	xviij	
vj.calend.ſeptēb.	Natalia mar.	vij	cxxiij	
pri.nonas nouē.	Natalis confeſſor	ix	cxxvij	
xvj.calend.augu.	Natalius mar.	vi	cv	
	Nathan pphēta	ij	xv	
prid.calend.decē.	Nathanael diſcipu.	i	ix	
	Nathanael cōfeſſor	i	x	
viij.calend.ianu.	Natiuitas dn̄i	ij	i	
viij.calend.iulij.	Natiuitas ſcti ioā.	vi	iij	
vi.idus ſeptembr.	Natiuitas vir.ma.	viij	li	
xvij.calend.ianu.	Naualis mar.	xi	vlti.	11
ix.calend.ianua.	Naum pphēta	i	lxxxvij.	
prid.idus iunij.	Nazarius mar.	v	cix.	
v.calend auguſti.	Nazarius mar.	vi	cxlvij	
x.calend.februa.	Nedolfonſus eps̄	xi	vltimo	37
	Neemias pphēta	vi	xciij	
iiij.idus ſeptēbr.	Nemeſianus eps̄	viij	lx	
xiiij.calen.ianu.	Nemeſius mar.	i	lxxvij	
xv.calend.auguſt.	Nemeſius mar.	vi	cxi.	
viij.calend.augu.	Nemeſius mar.	vj	cxxxvij	
x.calend.mar.	Nemeſius mar.	xi	vltimo	75
x.calend.ſeptem.	Nenon mar.	vij	ci	
vi.nonas maij.	Neopolus mar.	xi	vlti.	133
vi.idus ſeptembr.	Neotherius mar.	xi	vlti.	241
	Neptalim pphēta	iij	xcvj	
iiij.idus maij.	Nereus mar.	iiij	clv	
xvij.calend.nouē.	Nereus mar.	xi	vlti.	91
iiij.calend.mar.	Neſtor eps̄ ⁊ mar.	iij	clij	
vij.calend.nouē.	Neſtor confeſſor	ix	cx	
nonas iunij.	Nicander mar.	v	xc	
iiij.idus ianua.	Nicanor diacon⁹	ij	lxij	
noñ aprilis.	Nicanor mar.	xi	vltimo	110
xix.calend.ianu.	Nicaſius eps̄ ⁊ mar.	i	lxix	
v.idus octobris.	Nicaſius eps̄ ⁊ mar	xi	vlti.	280
xiiij.calend.nouē.	Nicea mar.	xi	vlti.	296
x.calend.iulij.	Niceas eps̄	v	cxl	
iiij.calen.ſeptēbr.	Niceas mar.	xi	vlti.	230
prid.idus ſeptēb.	Niceta mar.	viij	lxx	
ix.calend.auguſt.	Niceta mar.	vi	cxxxi	
iiij.noñ.aprilis	Nicetius eps̄	iiij	xxvj	
nonas decembr.	Nicetius eps̄	xi	vlti.	2
iiij.nonas mar.	Nicetius eps̄	xi	vlti.	134
viij.calend.iunij	Nicetus mar.	v	xl	
	Nicomedus diſci.	iiij	iij	
viij.idus decemb.	Nicolaus eps̄ ⁊ cōfeſ.	i	xxxiij	
	Nicolaus papa	i	xxxiiij	
	Nicolaus eps̄	v	lxvij	
iij.nonas iunij.	Nicola⁹ peregri.ꝯfeſ.	v	lxxviij	
xvij.calend.octo.	Nicomedes pſ.⁊ m̄.	viij	lxxxij	
v.calend.martij.	Nicophorus mar.	iij	cli.	
x.calend.maij.	Nicor eps̄ ⁊ mar.	iiij	lxxviij	
nonas iulij.	Nicoſtratus mar.	vi	lxiij	
nonas iulij.	Nicoſtratus mar.	vi	xiiij	
vj.idus nouēbr.	Nicoſtratus mar.	x	xxxvi	
xiij.calend.octo.	Nilus eps̄ ⁊ mar.	viij	xcv	
iiij.idus nouēb.	Nympha v̄go ⁊ mar.	x	xlij	
	Noe pater	iij	xlvj	
iiij.nonas mar.	Nongenti mar	iij	clxxv	
	Nonoſus cōfeſſor	xi	xcvij	
viij.idus iulij.	Norbertus eps̄	vi	lxvij	
xij.calend.iulij.	Nouatus diſcipu.	v	cxxx	
viij.calend.augu.	Nouem ſocij anto.martyres	vi	clvij	
iij.nonas martij.	Nouē ſocij euſebij martyres	xi	vlti.	84
xiiij.calend april.	Nouē ſocij quin.m.	xi	vlti.	91
xj.calend.aprilis	Nouem ſocij ſaturnini martyres	xj	vltimo	95
	Nulburga virgo	xi	lxviij	
	Nuldruta virgo	xi	lxviij	

De litera O

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
xiiij.calend.octo.	Oceanus mar.	xi	vlti.	251
xv.calend.decēb.	Oſcyſellus	x	lxx	
x.calend.octob.	Octauius mar.	viii	ciij	
iij.idus aprilis	Octo milites mar.	xi	vlti.	116
x.calend.ſeptēbr.	Octo filij eleazari martyres	xi	vltim.	228
xiij.calend.mar.	Octogintaſex ſocij donati martyres	xi	vltimo	69
ix.calend.augu.	Octogintatres milites martyres	xi	vlti.	208
prid.idus ianua.	Odilo abbas	ij	xxvi	
xiij.calend.decē.	Odo abbas	x	lxxxiij	
xvij.calend.maij.	Olympias mar.	iiii	liij	
vi.calend.auguſt.	Olympius mar.	vi	cxliij	
xvi.calend.iulij	Oliuerius mar.	v	cxxi	
calend.nouēbris	Omnes ſancti	x	i	
iiij.noñ.nouēbr.	Omnes mortui	x	viij	
xiiij.calend.mar.	Oneſimus diacon⁹	iii	cxx	
viij.idus ſeptēbr.	Oneſiphor⁹ diſcip.	viii	xliiij	
	Onias ſacerdos	ix	vij	
iij.idus iunij.	Onophrius cōfeſ.	v	cvi	
xvi.calend.maij.	Optatus mar.	iiii	lvi	
prid.calen.ſeptē.	Optatus eps̄	vii	cxli	
xi.calend.maij.	Orator pbr̄ ⁊ mar.	iiii	lxxiij	
iij.idus mar.	Ores mar.	iii	cxcviij	
prid.idus decēb.	Oreſtes mar.	i	lxi	
xi.calend.februa.	Orontius mar.	ii	cxij	
	Oroſienſis abbas	iiii	clxxiij	
iiij.noñ.iulij.	Osee propheta	vi	l	
prid.calend.iulij.	Oſtianus eps̄	xi	vlti.	183
	Othoniel iudex	viij	iiij	

De litera P.

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
vij.idus mar.	Pacianus eps̄	iij	clxxxvij	
prid.idus maij.	Pachomi⁹ abbas	iiij	clxxj	
prid.idus maij.	Pachomi⁹ mona.	iiij	clxxij	
	Pachomius epiſcop⁹ ⁊ martyr	xj	xxxij	
iiij.calend.augu.	Pachus mar.	vj	clviij	
iij.calend.decēbr.	Paſnutius abbas	i	vij	
	Paſnutius eps̄	xi	xxxiij	
	Pagatus mar.	xi	xiij	
viij.idus octobr.	Palatia ſancta	xi	vlti.	277
iij.nonas mar.	Palatinus mar.	xi	vlti.	84
vj.idus maij.	Palmatius mar.	iiij	cl	
calend.iulij.	Pambo abbas	vi	xxxviij	
calen.iunij.	Pāphil⁹ pbr̄ ⁊ m̄.	v	lxxi	
xi.calend.octob.	Pamphilus mar.	xj	vlti.	255
iiij.idus maij.	Pancratius mar.	iiij	clvj	
iij.noñ.april.	Pancratius cōfeſ.	xi	vlti.	109
v.calen.augu.	Pantaleon mar.	vi	cxlvi	
x.calend.martij.	Panthamia mar.	xi	vltimo	74
nonas iulij.	Panthenus pbr̄	vi	lxv	
xij.calend.nouē.	Pāthulus eps̄ ⁊ m̄.	ix	lxxxvij	
iiij.calend.febru.	Papias mar.	iij	xl	
viij.calend.mar.	Papias eps̄	iij	cxli	
v.calend.mar.	Papias mar.	iij	cli	
idibus aprilis.	Papirius dia.⁊ m̄.	iiij	xlix.	
xiij.calend.decē.	Papirius eps̄ ⁊ m̄.	x	cxix	
x.calend.februa.	Parmenas di.⁊ m̄.	ij	xiiij.	
x.calen.maij.	Parmenas pſ.⁊ m̄.	iiij	lxxix.	
xiiij.calen.iunij.	Parthemi⁹ mar.	v	xvij	
idibus nouemb.	Paſchaſius mar.	x	lviij	
viij.calend.iunij.	Paſicrates mar.	xj	vltimo	58
viij.calend.april.	Paſſio dn̄i	iij	ccxxvij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
vij. calend. augu.	Paſtor pbr̄ ꝛ cōfeſ.	vi	cxlj	
viij. idus augu.	Paſtor mar.	vij	xxxij	
iij. calend. april.	Paſtor ep̄s	xi	vlti	104
xi. calend. februa.	Pater victoris mar.	ij	cxij.	
vi. idus iulij.	Paternian⁹ ep̄s	vi	lxxix	
prid. idus nouē.	Paternus mar.	xi	vltimo	317
	Patinus ep̄s	xi	cxxiij	
iij. idus ſeptemb.	Patiens cōfeſſoꝛ	xi	vlti.	244
iij. idus mar	Patricia mar.	iij	cxcviij	
xvi. calend. april.	Patricius ep̄s	ix	cciij	
xvij. calend. april.	Patricius ep̄s	xi	vltimo	90
	Patrobas diſcip.	vi	c	
xij. calend. febru.	Patroclus mar.	ij	cviij	
vi. calend. februa.	Paula vidua	iij	xxix	
xiiij. calend. iulij	Paula ṽgo ꝛ m̄.	v	cxxv	
xiij. calen. augu.	Paula ṽgo ꝛ mar.	xi	vlti.	197
viij. idus iunij.	Paulina ṽgo ꝛ m̄.	v	xcij	
x. calend. iulij.	Paulinus ep̄s	v	cxxxviij	
prid. calen. ſeptē.	Paulinus ep̄s	viij	cxxxix	
vi. idus octobris.	Paulinus ep̄s	ix	xliiij	
idibus nouemb.	Paulinus puer m̄.	x	lviij	
vij. calend. iunij.	Paulinus mar.	xi	vlti	153
xij. calend. iulij.	Paulinus mar.	xi	vlti.	176
prid. idus decem.	Paul⁹ ſergius ep̄s	i	lx	
xvi. calen. ianua.	Paulus martyꝛ	i	lxxiij	
iiij. idus ianua.	Paulus primus eremita	ij	lx	
	Paul⁹ ſimplex cōfeſ.	ij	lxj	
vj. calen. februa.	Paulus papa.	iij	xxx	
calend. februarij.	Paulus ep̄s	iij	lxxj	
iiij. idus mar.	Paulus ep̄s	iij	cxcv	
xv. calend. maij.	Paulus abbas	iiij	ix	
idibus maij.	Paulus martyꝛ	v	iiij	
calend. iunij.	Paulus preſ. ꝛ m̄.	v	lxxiij	
vij. idus iunij.	Paulus ep̄s ꝛ mar.	v	xcv	
vi. calend. iulij.	Paulus mar.	vi	ix	
iij. calend. iulij.	Paulus apoſtolus	vi	xxiij	
viij. idus iulij.	Paulus martyꝛ	vi	lxix	
	Paulus monach⁹	xi	xliiij	
vj. idus februarij.	Paulus ep̄s ꝛ m̄.	xi	vlti.	55
xiij. calend. april.	Paulus mar.	xi	vlti.	93
xv. calend. maij.	Paulus mona. ꝛ m̄.	xi	vlti.	123
xv. calend. iunij.	Paulus martyꝛ.	xi	vlti.	143
xiij. calend. augu.	Paulus dia. ꝛ m̄.	xi	vlti.	198
iiij. calend. ſeptē.	Paulus martyꝛ	xi	vlti	230
x. calend. maij.	Pediſſequa tarbue	iiij	lxxviij	
	Pelagia virgo ꝛ m̄.	i	lxxx	
v. idus iulij.	Pelagia mar.	vi	lxxxv	
viij. idus octobr.	Pelagia peccatrix	ix	xxxvi	
xiiij. calen. nouē.	Pelagia mar.	xi	vlti.	295
vi. calend. ſeptēb.	Pelagius martyꝛ	vij	cxx	
vj. calend. ſeptēb.	Pelagi⁹ pa. prim⁹.	vij	cxxj	
	Pelagi⁹ pa. ſcd̄s	vij	cxxij	
xiij. calend. octo.	Peleus ep̄s ꝛ m̄.	viij	xcv	
vij. idus aprilis.	Peleuſius p̄ſby.	xi	vlti.	
idibus maij.	Penthecoſte	vi	i	
iij. nonas maij.	Peregrinus mar.	iiij	cxxxiij.	
xij. calend. iunij.	Peregrin⁹ p̄ſb. ꝛ m̄.	v	v	
idibus iunij.	Peregrin⁹ ep̄s ꝛ m̄.	v	cxiij.	
viij. calend. ſeptē.	Peregrin⁹ mar.	vij	cxj	
v. calend. augu.	Peregrin⁹ preſby.	xi	vlti.	204
iij. nonas. iunij.	Pergentinus mar.	v	lxx	
nonas martij.	Perpetua martyꝛ	iii	clxxxij	
vj. idus aprilis.	Perpetuus ep̄s	iiij	xxxviij.	
vj. calend. iulij.	Perſeuerāda ṽgo	xi	vlti.	180
prid. calend. iunij.	Petronilla virgo	v	lxix	
iiij. nonas octob.	Petronius ep̄s	ix	xx.	
iiij. nonas decēb.	Petrus chryſo. ep̄s	i	xx	
xvj calend. ianu.	Petrus martyꝛ	i	lxxiij.	
iij. nona ianua.	Petrus aulan⁹ m̄.	ij	xxxix	
	Petrus ep̄s	iij	lxxxv	

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
	Petrus dia. ꝛ cōfeſ.	ij	cxciij	
iiij. idus martij.	Petrus mar.	ij	cxciiij.	
prid. idus martij	Petrus abbas	iij	cc	
iij. calend. maij	Petrus nouus m̄.	iiij	xcviij	
idibus maij.	Petrus martyꝛ	vi	iiij	
iiij. non. iunij.	Petrus exorciſta	v	lxxiij	
iij. calend. iulij.	Petrus apl'oꝝ prin.	vi	xxij	
calend. auguſti.	Petrus ad vincula	vij	iij	
calend. auguſti.	Petrus mar.	vij	x	
prid idus auguſti.	Petrus mar.	vij	lv	
viij. calend. nouē.	Petrus martyꝛ	ix	cvij	
vi. calend. decēb.	Petrus alexā. e. ꝛ m̄.	x	cix	
	Petrus ep̄s ꝛ ꝯfeſ.	x	cx	
	Petrus ep̄s.	xi	vj	
	Petrus ep̄s tara.	xi	cxix	
v. idus decembr.	Petrus mar.	xi	vlti.	4
iij. idus ianuarij.	Petrus martyꝛ	xi	vlti.	32
prid. idus martij.	Petrus mar.	xi	vlti.	88
xv. calend. maij.	Petrus dia. ꝛ. m̄.	xi	vlti.	122
vij. idus iunij.	Petr⁹ p̄ſby. ꝛ mar.	xi	vlti.	165
vij. idus auguſti.	Petrus mar.	xi	vlti.	209
vi. calend. ſeptēb.	Petrus miles ꝛ. m̄.	xi	vlti.	226
viiij. idus octobr.	Petrus mar.	xi	vlti.	276
vij. idus decemb.	Phera virgo.	i	xxxix	
v. calend. nouēbr.	Pharo ep̄s	ix	cxvij	
iij. non. ſeptēbris	Phebe diſcipula	viij	xxxj	
xvi. calend. mar.	Phebus mar.	iij	cxxij	
prid. idus augu.	Philadelph⁹ mar.	vij	lv.	
prid. non. februa.	Phileas mar.	iij	lxxxj	
	Phileas ep̄s ꝛ m̄.	xi	xxxij	
viij. idus martij.	Philemon mar.	iij	clxxxiij	
iiij. idus aprilis.	Philemon mar.	iiij	xliij	
	Philemon diſcipu.	vi	c	
x. calend. martij.	Philenus ep̄s ꝛ m̄.	iij	cxxxvij	
	Philetus ep̄s	xj	vij	
xiij. calend. ſeptē.	Philibert⁹ abbas	vij	lxxxv	
iij. idus aprilis	Philippus ep̄s	iiij	xliij	
calend. maij.	Philippus apo.	iiij	cvij	
viij. idus iunij	Philippus dia.	v	xci	
	Philipp⁹ eremita	v	cviij	
vj. idus iulij	Philippus mar.	vi	lxxvij	
	Philipp⁹ ep̄s ꝛ cō.	vij	xcvj	
	Philippus ep̄s	xi	viij	
idibus ſeptemb.	Philipp⁹ ep̄s ꝛ m̄.	viij	lxxij	
	Philippus imperatoꝛ ꝛ martyꝛ	xi	xcij	
idibus iulij.	Philipp⁹ mar.	xi	vltimo	195
xj. calen. nouē.	Philipp⁹ ep̄s ꝛ m̄.	xi	vltimo	299
prid. non. februa.	Philoronius mar.	iij	lxxxj	
	Philoroni⁹ p̄ſby.	xi	xlix	
	Philologus diſci.	vi	c	
xviij. calen. decē.	Philomenus mar.	xi	vlti	321
vij. idus mar.	Philothurion	iij	clxxxv	
	Phinees ſacerdos	vi	xxxiiij	
	Phleguntius diſci.	vi	c	
iij. non. martij.	Phocas mar.	iij	clxxvj	
prid. idus iulij.	Phocas ep̄s ꝛ mar.	vi	xcviij	
prid. idus iulij.	Phocatus ep̄s	xi	vltimo	193
	Phokas ep̄s ꝛ m̄.	xi	lxxij	
iiij. non. iulij.	Photinus ep̄s ꝛ m̄.	v	lxxvi	
xiij. calend. decē.	Phridianus ep̄s	x	lxxviij	
	Plamon p̄ſby.	xi	xlj	
	Platon p̄ſby. ꝛ m̄.	xi	xxxvi	
calend. octobris.	Piatoꝛ martyꝛ	ix	xi	
vi. idus octobris.	Pierius preſby.	ix	l	
iiij. non. nouemb.	Pygaſius mar.	x	xiij	
ix. calen. april.	Pygmeni⁹ pbr̄ ꝛ m̄.	iii	ccxxiij	
vi. idus octobris	Pinitus epiſcop⁹	ix	xlix	
	Pion abbas	xi	xxxix	
calend. februarij	Pionius martyꝛ	iij	lxviij	
iiij. calend. augu.	Pioſus mar.	vi	clviij	

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
v. idus martij.	Piperion mar.	iij	cxci	
	Pitrion abbas	xi	lxxiij	
v. idus iulij.	Pius papa ꝛ mar.	vi	lxxxij	
idibus octobris.	Placida virgo	ix	lxx	
iij. nonas octobr.	Placidus mar.	xi	vltimo	271
iij. calend. maij.	Platinus	xi	vltimo	160
xi. calend. augu.	Plato mar.	vi	cxxvi	
iij. calend. octobr.	Platus mar.	xi	vltimo	264
vij. idus aprilis.	Pleuſius pbr̄	xi	vlti.	114
x. calend. maij	Plures religioſi martyres	iiij	lxxviij	
	Plures ſancti quorum ſola nomina et dies inueniuntur	xi	cxxx	
x. calend. maij.	Plurime ſacre ṽgi.	iiij.	lxxviij	
vj. nonas martij.	Plurimi martyres	iij	clxvi	
iiij. idus aprilis.	Plurimi martyres	iiij	xlij	
	Plurimi mar.	xi	xxxj	
xvi. calen. ianua.	Pluſius martyꝛ	i	lxxiij	
iiij. idus. iulij.	Plutarchus mar.	vi	xxi	
	Polemius ep̄s	vij	ciiij	
iiij. idus ſeptēb.	Polian⁹ ep̄s ꝛ m̄.	viij	lx	
vij. calen. februa.	Policarp⁹ ep̄s ꝛ m̄.	iij	xxiij	
vij. calend. martij	Policarp⁹ pbr̄.	iij	cxliiij	
calend. februarij.	Policarpus ep̄s	xi	vltimo	45
	Polycrates ep̄s	xi	xvi	
idibus februa.	Poliotus mar.	xi	vltimo	61
xij. calen. iunij.	Poliuctus mar.	xi	vltimo	144
xij. calen. iunij.	Polius mar.	v	xxviij	
xiij. calen. mar.	Pollocroni⁹ ep̄s ꝛ m̄.	iij	cxxxij	
iij. idus decemb.	Pontianus mar.	i	lviij	
xiiij. calen. februa.	Pontian⁹ mar.	ij	cij	
xiij. calen. decē.	Pōtian⁹ pa. ꝛ mar.	x	lxxx	
iiij. nonas iunij.	Ponticus mar.	v	lxxvij	
viij. idus martij.	Pōti⁹ dia. ꝛ mar.	iij	clxxxviij	
prid. idus maij.	Ponti⁹ ep̄s ꝛ mar.	iiij	clxix	
x. calend. ſeptem.	Porphyrius mar.	vij	cij	
viij. calend. decē.	Porphyrius mar.	x	ciij	
v. idus decemb.	Porphyrius mar.	xi	vltimo	4
prid. calend. apri.	Porrus mar.	xi	vltimo	105
non. decembris.	Potamia martyꝛ	xi	vltimo	3
iiij. calend. iunij.	Potamiena ṽ. ꝛ m̄.	vi	xi	
x. calend. martij.	Potamius mar.	xi	vlti.	73
xiiij. calend. iunij	Potentiana virgo	v	xv	
prid. calen. ianu.	Potentian⁹ ep̄s	ij	xxv	
x. calend. decem.	Pragmatius ep̄s	xi	vlti.	327
iiij. non. octobris	Praſcas ep̄s ꝛ mar.	ix	xxiiij	
xij. calend. augu.	Praxedis virgo	vi	cxxi	
xiiij. calend. maij.	Prefect⁹ p̄ſby. ꝛ. ꝛ m̄.	xi	vltimo	124
ix. calend. februa.	Prelidanus puer	iij	xviij	
xij. calend. mar.	Prepedigna mar.	iij	cxxxiiij.	
viij. idus ſeptem.	Preſidi⁹ ep̄s ꝛ m̄.	viij	xliiij	
iij. idus decembr.	Pretextatus mar.	i	lviij	
v. calend. iunij.	Priamus mar.	xi	vlti.	156
x. calend. auguſti.	Primitiua virgo	xi	vlti.	200
xvi. calend. maij.	Primitiuus mar.	iij	lvi	
iiij. idus iunij.	Primitiuus mar.	v	ciiij	
xv. calend. aug.	Primitiuus mar.	vi	cxi	
calend. augu.	Primitiuus mar.	vij	vi	
v. idus martij.	Primus mar.	iiij	cli	
v. idus iunij	Primus mar.	v	xcix	
xiij. calē. nouēbr.	Primus martyꝛ	ix	lxxxvi	
	Primus ep̄s	xi	vi	
vi. nonas octobr.	Primus mar.	xi	vlti.	269
xv. calend. fabrua.	Priſca virgo ꝛ mar.	iij	xcvi	
viij. idus iulij.	Priſcilla diſcipu.	vi	lxviij	
xvij. calend. febr.	Priſcilla ſancta	xi	vlti.	36
prid. nonas ianu.	Priſcillianus mar.	ij	xlij	
	Priſcillian⁹ ep̄s ꝛ m̄.	xi	xxv	
prid. non. ianua.	Priſc⁹ p̄ſby. ꝛ mar.	ij	xlij	
vij. idus martij.	Priſcus martyꝛ	iij	clxxxv	

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
v. calend. april.	Priſcus martyꝛ	iiij	ix	
vij. calend. iunij.	Priſcus mar.	v	l	
calend. ſeptēbris	Priſcus diſcipu.	viij	xvij	
calend. octobris.	Priſcus ma.	xi	vltimo	297
xij. calend. ſeptē.	Priuat⁹ ep̄s ꝛ m̄.	vij	lxxxix	
xij. calend. octob.	Priuat⁹ ep̄s ꝛ m̄	viij	xcviij	
xvi. calend. nouē.	Priuatus ma.	ix	lxxviij	
xij. calend. octob.	Priuat⁹ martyꝛ	xi	vlti.	25
v. idus octobris.	Probus mar.	ix	li	
iiij. idus nouem.	Probus ep̄s	x	xlv	
idibus nouemb.	Probus mar.	x	lviij	
	Probus ep̄s	xi	cviij	
vi. non. iulij.	Proceſſus mar.	vi	xl	
viij. idus iulij.	Procopius mar.	vi	lxx	
v. idus aprilis.	Procor⁹ dia. ꝛ m̄.	iiij	xxxix	
calend. decēbris.	Procul⁹ ep̄s ꝛ mar.	i	xv	
v. idus decemb.	Proculus epiſcopus et confeſſoꝛ	i	xlix	
xvj. calend. mar.	Proculus martyꝛ	iij	cxxij	
xiij. calend. octo.	Proculus dia. ꝛ m̄.	viij	xciij	
xiij. calend. maij.	Proculus martyꝛ	xi	vlti.	121
xiiij. calen. nouēb.	Proculus mar.	xi	vlti.	296
prid. non. nouēb.	Proculus mar.	xi	vlti.	309
viij. calend. febru.	Proiectus ep̄s ꝛ m̄.	iij	xxij	
vij. idus nouēbr.	Proſdocimus ep̄s	x	xxxiij	
vij. calen. iulij.	Proſper ep̄s	vi	vij	
xiij. calend. iulij.	Prothaſi⁹ mar.	v	cxxvj	
xi. calend. ſeptēbr.	Proteri⁹ preſ. ꝛ m̄.	vij	xcij	
xvi. calen. mar.	Protolicus mar.	iij	cxxiij	
prid. idus iunij.	Prothus mar.	v	lxx	
iij. idus ſeptēb.	Prothus mar.	viij	lxij	
xiij. calend. ianua.	Ptolome⁹ mar.	i	lxxviij	
xiiij. calen. nouēb.	Ptolomeus mar.	ix	lxxxiij	
xij. calend. fabru.	Publius ep̄s et m̄.	ij	cix	
xi. calend. maij.	Publius mar.	iiij	lvi	
	Publius ep̄s	xi	viij	
xi. calend. martij.	Publius mar.	xi	vltimo	72
xiiij. calend. iunij	Pudens diſcipul⁹	v	xiiij	
x. calen. aprilis	Puer quidam anno ſeptem mar.	iii	ccxxij	
xiiij. calend. decē.	Puer quidā mar.	x	lxxv	
v. calend. maij	Pulio mar.	iiij	xciiij	
	Punificus abbas	xi	lvj	
iij. non. februarij	Purificatio ſancte marie virginis	iii	lxxij	
xi. calend. maij.	Puſicius mar.	iiij	lxxi	

De Litera Q.

idibus februarij.	Quadrageſima	iij	cxvij	
xvi. calend. ianu.	Quadraginta ſocij floriani martyres	j	lxxiij	
ix. calend. ianua.	Quadraginta virgines ꝛ martyres	i	lxxxix	
idibus ianuarij.	Quadraginta milites martyres	ij	lxxij	
vij. idus martij.	Quadraginta milites martyres	iij	clxxxv	
iiij. nonas maij.	Quadraginta m̄.	iiij	cxxv	
iiij. nonas maij.	Quadraginta m̄.	iiij	cxxvi	
	Quadraginta ruſtici martyres	iiij	cxxviij.	
vi. idus martij.	Quadragintaduo martyres.	xi	vlti.	86
pridie. idus mar.	Quadragintanouē milites martyres	iij	cxcix	
viij. calend. octo.	Quadragitanouē martyres	viij	cxvij	
xiiij. calend. nouē.	Quadragitanouē martyres	xi	vlti.	295
viij. calend. maij.	Quadragintaocto mar			

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
	tyres	iiij	lxxxiij	
iiij.nonas iunij.	Quadragintaocto martyres	v	lxxvij	
prid.nonas iunij	Quadragintaquatuor martyres	v	lxxxvi	
viij.calend.nouē.	Quadragintaſex milites martyres	ix	cvij	
vij.calend.iunij.	Quadratus diſcip.	v	xlvij	
xij.calend.ſeptēb.	Quadratus ep̄s	vij	xc	
vij.calend.iunij.	Quadratus mar.	xi	vlti.	152
vi.nonas mar.	Quadringenti mar.	ij	clxvij	
iij.idus iulij.	Quadringēti nonagintaſeptē mar.	vi	xcvj	
xiiij.calend.apri.	Quartilia martyr	xi	vltimo	91
iij.nonas nouēb.	Quartus diſcipu.	x	xvi	
vi.idus maij.	Quartus martyr	xi	vlti.	140
prid.idus decēb.	Quatuor ſancte mulieres martyres.	i	lxiij	
vi.idus nouemb.	Quatuor coronati m̄.	x	xxxvij	
	Quatuor ſancti epiſcopi martyres	xi	xxxij	
xiij.calend.april.	Quatuor ſocij pauli martyres	xi	vltimo	93
vij.idus aprilis.	Quatuordeci ſocij epha uij martyres	xi	vlti.	113
xiij.calend.augu.	Quatuor milia m̄.	vi	cxix	
iiij.idus octob.	Quatuor milia.976. martyres	ix	liiij	
xiiij.calend.nouē.	Quidez ſocij ptolomei martyres	ix	lxxxiij	
calēd.februarij.	Quindecim mar.	iij	lxviij	
xij.idus iulij.	Quinginti mar.	vi	xcvj	
calend.octobris.	Quingenti z.iiij.m̄.	xi	vltimo	266
xv.calend.martij	Quinidius ep̄s	xi	vltimo	6
vi.idus februarij	Quinquageſima	iij	lxxxvij	
x.calend.maij.	Quinquaginta monachi martyres	iiij	lxxviij	
idibus nouemb.	Quinquaginta ſapientes martyres	x	lvij	
iiij.idus aprilis.	Quinqꝫ ſocij apollonij martyres	xi	vlti.	115
xiiij.calend.mar.	Quinqꝫ milia ſocij iuliani martyres	xi	vlti.	68
xiiij.calend.april.	Quintilia mar.	xi	vlti.	91
xvi.calend.maij.	Quintilianus mar.	iij	lvi	
xiiij.calend.april.	Quintilus mar.	xi	vltimo	19
prid.calen.nouē.	Quintinus mar.	xi	cxxvj	
prid.noñ.ianua.	Quintinus ma.	ix	xliij.	
xiiij.calend.apri.	Quintus martyr	ij	vlti.	91
vi.idus maij.	Quintus mar.	xi	vlti.	140
noñ.ſeptēbris.	Quintus mar.	xi	vlti.	239
iiij.calend.nouē.	Quintus mar.	xi	vlti.	305
iiij.noñ.maij.	Quiriac⁹ ep̄s z m̄.	iiij	cxx	
prid.idus augu.	Quiriacus mar.	vij	lv	
xi.calend.iulij.	Quiriacus mar.	xi	vltimo	18
x.calend.ſeptem.	Quiriacus mar.	xi	vlti.	220
idibus iulij.	Quiricus mar.	vi	ci	
calend.auguſti.	Quirilus mar.	vij	vi	
	Quirilus ep̄s	xi	vij	
vi.nonas octobr.	Quirilus mar.	xi	vltimo	69
vij.calend.april.	Quirinus mar.	iij	ccxxxij	
iij.calend.aprilis	Quirinus mar.	iiij	xiiij	
prid.nonas.iunij	Quirinus ep̄s z mar.	v	lxxxv.	
vij.idus martij.	Quirion martyr	iij	clxxxv	

De litera. R

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
	Raab meretrix.	viij	iij	
	Rachel mater	iij	xcv	
idibus auguſti.	Radegūdis regina	vij	lx	
vi.calend.iunij.	Ragenulphus mar.	xi	vlti.	154
	Raphael archange.	iiij	cxli	
	Rebecca mater	iij	xciij	
	Redemptus ep̄s	xi	cv	
vij.idus ſeptemb.	Regina virgo z m̄.	viij	xlvij	
iiij.calend april.	Regulus ep̄s	iiij	xv	
vij.idus ianua.	Relatio pueri ex egypto.	ij	li	
	Remachius ep̄s	xi	lxij	
iij.noñ.februarij.	Remedius epiſcopus z martyr	xi	vlti.	48
calend.octobris.	Remigius ep̄s	ix	ix	
viij.idus octobr.	Reparata vir.z mar.	ix	xxxix	
iiij.idus nouem.	Reſpicius mar.	x	xlij	
iiij.calend.iunij.	Reſtitutus mar.	xi	vltimo.	156
x.calend.ſeptēb.	Reſtitutus mar.	vij	c	
vi.calend.aprilis.	Reſurrectio dn̄i	iiij	i	
	Rheticius ep̄s	xi	cxx	
	Reu pater	iij	lij	
calend.iunij.	Reuerianus epiſcopus z martyr	v	xxviij	
viij.idus februa.	Reuocata mar.	xi	vlti.	52
nonas martij.	Reuocatus mar.	iij	clxxxij	
v.idus ianua.	Reuocatus mar.	xi	vltimo	3c
vi.calend.maij.	Ricarius cōfeſſor	iiij	xc	
iij.calend.maij.	Robert⁹ abbas	iiij	cij	
ix.calend.decēb.	Rhodon pbr̄	xi	vlti.	328
ix.calend.iunij.	Rogatianus mar.	v	xxxvij	
vij.calend.nouē.	Rogatianus preſbyter z martyr	xj	cxij.	
xvi.calend.ſeptē.	Rogatus mar.	vij	lxxj	
xvi.calend.ianua.	Rholus mar.	i	lxxiij	
	Romani pontifices	xi	ij	
prid.calend.mar.	Romanus abbas	iij	clx	
viij.idus iulij.	Romanus dia.z m̄.	vi	lxvi	
viij.idus auguſt.	Romanus mar.	vij	xxx	
x.idus auguſti.	Romanus mar.	vij	xl	
viij.calend.ſeptē.	Romanus mar.	vij	cxi	
xiiij.calend.decē.	Romanus mar.	x	lxxv	
vij.calend.decē.	Romanus preſby.	x	cviij	
vi.idus decemb.	Romaricus abbas	i	xliiij	
xvij.calend.iulij	Romualdus abbas	v	cxxviij.	
	Romula virgo	xi	cix	
xiij.calend.mar.	Romulus mar.	xi	vltimo	69
ix.calend.aprilis	Romulus mar.	xi	vltimo	96
xv.calen.augu.	Rophilus ep̄s	vi	cxiij	
xviij.calen.octo.	Roſula mar.	viij	lxxviij	
xvi.calend.iulij.	Rothlandus mar.	v	cxxi	
	Ruben patriarcha	iij	xcvi	
vi.idus iulij.	Rufina v̄go z mar.	vi	lxxviij.	
iiij.calend.augu	Rufina mar.	vi	cxvij	
xviij.calend.iulij	Rufinus mar.	v	cxvi	
prid.idus februa	Rufinus mar.	xi	vltimo	59
prid.calen.mar.	Rufinus mar.	xi	vltimo	80
xi.calend.iulij.	Rufinus mar.	xi	vltimo	177
pri.nonas ſeptē.	Rufinus puer z m̄.	xi	vltimo	236
xvi.calend.decē.	Rufinus mar.	xi	vltimo	322
xv.calend.ianua.	Rufus mar.	i	lxxv	
calend.augu.	Rufus mar.	vij	x	
vi.calend.ſeptē.	Rufus mar.	vij	cxix	
xi.calend.decēb.	Rufus diſcipulus	x	xcij	
iiij.calend.decēb.	Rufus mar.	x	cxx	
xiij.calend.maij.	Rufus mar.	xi	vltimo	125
	Ruſticus ep̄s	iij	lxxxxv	
viij.calend.octo.	Ruſticus ep̄s	xi	vlti.	259
vij.calend.nouē.	Ruſticus ep̄s	xi	vlti.	303
v.idus auguſti.	Ruſticus mar.	vij	xlij	
xvi.calen.augu.	Ruſticus ſubdiaco.	vij	lxxi	
vij.idus octobris	Ruſticus preſby.	ix	xli	
	Ruth vidua	viij	xv	
xij.calen.ianua.	Rutulus mar.	xi	vlti.	78

De litera S.

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
noñ.decembris.	Sabas abbas	j	xxix	
iiij.calend febru.	Sabianus mar.	iij	xiij	
iiij.calend.ſeptē.	Sabina mar.	vij	cxxxiij	
vi.calend.nouē.	Sabina virgo z mar.	ix	cxiiij	
iij.calend.ianua.	Sabinus ep̄s z m̄.	ij	xix	
xiij.calend.augu.	Sabinus mar.	xi	vlti.	197
vij.idus martij.	Sacerdon mar.	iij	clxxxv	
prid.idus ſeptē	Sacerdos ep̄s	xi	vlti.	245
ix.calend.octob.	Salaberga abbas	viij	cxiiij	
	Sale pater	iij	xlix	
calend.nouemb.	Salome diſcipula	ix	xcj	
	Salomon rex z propheta	vij	i	
vi.idus februarij	Salomon mar.	xi	vlti.	54
iiij.calend.octob.	Salomon ep̄s	xi	vlti.	263
prid.noñ.ſeptēb.	Saluinus puer z m̄.	xi	vlti.	236
iij.idus ianuarij.	Saluius ep̄s	ij	lxv	
calend.iulij.	Salius confeſſor	xi	vlti.	186
xviij.calen.octo.	Saluſtia mar.	viij	lxxvij	
vi.idus iunij.	Saluſtian⁹ confeſſor	xi	vlti.	166
xij.caland.decēb.	Samon mar.	x	lxxxviij	
xiij.calend.ſeptē.	Samuel pp̄heta.	vij	lxxxij	
	Samuel p̄br̄	vij	lxxxiij	
x.calend.octobr.	Sanctinus ep̄s	viij	lviij	
vij.idus martij.	Sanctius mar.	iij	cxxxv	
	Sanctulus p̄br̄	xi	ciiij	
iiij.noñ.iunij.	Sanctus mar.	v	lxxvij	
v.calend.augu.	Sampſon ep̄s	vi	cl	
	Sampſon iudex	viij	xiiij	
	Sarra mater	iij	lxxxi	
	Sarra abbatiſſa	xi	xlvi	
	Saruch pater	iij	liij	
xvij.calen.nouē.	Satyrianus mar.	ix	lxxiij	
prid.idus ianua.	Satyrus mar.	ij	lxvi	
noñ.martij.	Satyrus mar.	iij	clxxxij	
iiij.calend.april.	Satyrus mar.	iiij	x	
iij.calend.decēb.	Saturninus mar.	i	iiij	
iij.calend.decēb.	Saturnin⁹ ep̄s z m̄.	i	v	
iij.idus februa.	Saturnin⁹ pbr̄ z m̄.	iij	cxiiij	
noñ.martij.	Saturnin⁹ mar.	iij	clxxxij	
xvi.calend.maij	Saturnin⁹ mar.	iiij	lvi	
prid.calen.febru.	Saturninus mar.	xi	vlti.	44
viij.idus februa.	Saturnin⁹ mar.	xi	vlti.	52
xi.calen.april.	Saturnin⁹ ep̄s z m̄.	xi	vlti.	95
vi.nonas maij.	Saturninus mar.	xi	vlti.	133
xi.calend.ſeptēb.	Saturninus mar.	xi	vlti.	219
prid.noñ.octobr.	Saturnin⁹ mar.	xi	vlti.	275
prid.idus octob.	Saturninus mar.	xi	vlti.	288
xvij.calen.nouēb.	Saturnin⁹ p̄br̄ z m̄.	xi	vlti.	29
iiij.calend.augu.	Saturninus mar.	xi	clvij	
iiij.calend.ſeptē.	Sauina virgo	vij	cxxxiiij	
prid.calē.ianua.	Sauinian⁹ ep̄s z m̄.	ij	xxv	
iiij.calend.ſeptē.	Sauinianus mar.	vij	cxxxiiij	
iij.idus decēb.	Sauinus ep̄s	i	lix	
xiij.calen.mar.	Sauinus ep̄s	iij	cxxxiiij	
xvi.calen.augu.	Scillytani mar.	vi	cx	
iiij.idus februa.	Scholaſtica virgo	iij	cx	
xiij.calē.febru.	Sebaſtianus mar.	ij	cvi	
vi.idus februa.	Sebaſtianus mar.	xi	vltimo	53
xvi.calē.augu.	Secunda mater	vi	cx	
vi.idus iulij.	Secūda v̄go z m̄.	vi	lxxviij	
iiij.calen.febru.	Secunda mar.	iij	xli	
iij.calē.augu.	Secunda vir.z mar.	vi	clix	
v.idus auguſti.	Secūdianus mar.	vij	cli	
xiij.calen.mar.	Secūdianus mar.	vi	vltimo	69
vi.noñ.octo.	Secūdianus mar.	xi	vltimo	269
iij.calen.maij.	Secūdinus ep̄s z martyr.	iiij	c	
xij.calen.iunij.	Secūdinus mar.	xi	vlti.	145
ix.calen.mar.	Secūdinus mar.	xi	vlti.	75
noñ.mar.	Secūdolus mar.	iij	clxxxij	
ix.calē.apri.	Secūdolus mar.	xi	vltimo	96
iij.calen.apri.	Secūdus miles m̄.	iiij	xij	
idus maij.	Secundus ep̄s	v	iij	
vij.calen.ſeptē.	Secūdus mar.	vij	cxvij	
pri.calen.augu.	Secundus mar.	xi	vltimo	206
iiij.nonas decēb.	Securus mar.	i	xxi	
x.calen.maij.	Sexdecim milia m̄.	iij	lxxviij	
ix.calen apri.	Seleucus cōfeſſor	xi	vltimo	97
	Sem pater	iij	xlvij	
xi calen.octo.	Senator mar.	xi	vlti	262
	Seneca ep̄s	vij	xcvj	
iij.calen.augu.	Senen mar.	vi	clviij	
x.calen.iunij.	Seneſius mar.	v	xxiij	
vij.idus ianua.	Septē fratres mar.	ij	iij	
iiij.noñ.febru.	Septē mulieres martyres	iij	lxxxv	
iiij.idus mar.	Septē ſocij egduni martyres	iij	cxcvj	
v.idus apri.	Septem virgines martyres	iiij	xl	
xvi.calen maij.	Septē ſocij calixti martyres	iiij	lv	
vi.idus iulij.	Septem fratres martyres	vi	lxxvij	
iij.idus augu.	Septē dormiētes martyres	vij	lj	
vi.idus octo.	Septez ſocij caſſij martyres	ix	xlvj	
iiij.calen.iunij.	Septē germani m̄.	xi	vltimo	158
xvi.calen.ſeptē.	Septimus mar.	vij	lxxi	
ix.calen nouē.	Septimus mar.	ix	ci	
x.calen.februa.	Septuageſima	iij	i	
iij.nonas decē.	Septuagita mili.martyres	i	xxiij	
vi.calen.mar.	Septuagintaduo m̄.	iij	cl	
idibus iulij	Septuagintaduo diſcipuli	vi	c	
ix.calē.mar.	Septuagintanouē martyres	iij	cxxxviij	
xvi.calē.octo.	Septuagintaqꝫ martyres	viij	lxxxv	
pridie noñ.maij	Saptuagintaquinqꝫ ſocij heliodori mar.	xj	vltimo	136
xiij.calen.octo.	Sequanus abbas	xi	vltimo	252
iij.no.ſeptē.	Seraphia vir.z m̄.	viij	xxx	
v.calē.mar.	Serapion mar.	iij	cli	
xij.calē.apri.	Serapion abbas	iij	ccxvij	
iij.idus augu.	Serapion mar.	vij	li	
iij.calē.nouē.	Sepapion ep̄s	ix	cxij	
xviij.calē.decē.	Serapion mar.	x	lix	
	Serapion ep̄s	xi	vij	
vij.calen.apri.	Serapion mar.	xi	vltimo	100
vi.calen.ſeptē.	Serapion mar.	xi	vltimo	226
xvij.calen.ſeptē.	Serena regina	vij	lxix	
vij calen.mar.	Serenus mar.	iij	cxlvij	
	Serenus abbas	iij	cxlviij	
iiij calen.iulij	Serenus mar.	vi	xxj	
viij.calan.ianu.	Sergius confeſſor	ij	iij	
	Sergius papa	viij	lvij	
noñ.octobris	Sergius mar.	ix	xxix	
vi.calen.mar.	Sergius mar.	xi	vltimo	76
iiij.calen.iulij.	Seronius mar.	vi	xxi	
pri.calen.ianu.	Serotinus mar.	ij	xxv	
x.calen.nouē.	Seruandus mar.	ix	xcvij	
iij.idus maij	Seruatius	iiij	clxij	
xij.calen.maij	Seruilianus mar.	iiij	lxviij	
ix.calen.iunij	Seruulus mar.	xi	vltimo	150
ix.calen.mar.	Seruulus mar.	xi	vlti.	75
ix.calen.iunij.	Seruulus mar.	v	xxxvi	
x.calen.ianua.	Seruulus cōfeſſor	v	lxxxv	
viij.idus decēb.	Seruus mar.	i	xxxv	

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
	Seth pater	iij	v	
iiij.calen.februa.	Seuera mar.	iij	xli	
x.calend.fabrua.	Seuerianus mar.	iij	xvi	
viij.calend.feub.	Seuerianus ep̄s	iij	xxiij	
vij.idus mar.	Seuerianus mar.	iij	clxxxv	
non.iulij.	Seuerianus mar.	vi	lxiiii	
vi.idus noue.	Seuerianus mar.	x	xxxvii	
calen.febru.	Seuerianus ep̄s	xi	vltimo	45
xij.calen.noue.	Seuerianus ep̄s	xi	vltimo	298
vi.idus ianua.	Seuerianus abbas	ij	lvi	
vi.idus.ianua.	Seuerinus ep̄s	ij	lvij	
pri.idus feb.	Seuerinus cōfeſ.	iij	cxv	
x.calen.noue.	Seuerinus ep̄s	ix	xcviij	
x.calend.noueb.	Seuerinꝰ boetiꝰ m̄.	ix	xcix	
xiij.calen.decē.	Seuerinus mart.	x	lxxxij	
iij.idus ianu.	Seuerinus mar.	xi	vltimo	32
calen.noueb.	Seuerinus confeſ.	xi	vltimo	307
ix.calen.deceb.	Seuerinus mona.	xi	vltimo	329
viij.idus augu.	Seuerꝰ pſby.ꝛ m̄.	vij	xxx	
calen.februa.	Seuerus ep̄s	iij	lxv	
calen.februa.	Seuerus pb̄r ꝛ m̄	iij	lxvi	
	Seuerꝰ pb̄r ꝛ cōfeſ.	iij	lxvij	
non.iulij.	Seuerus mar.	vi	lxiiij	
vi.idus augu.	Seuerus ep̄s	vij	xxxvi	
xvi.calen.ſepteb.	Seuerus mar.	vij	lxxi	
viij.caled.ſepteb.	Seuerus abbas	vij	cxiij	
vi.idus noueb.	Seuerus mar.	x	xxxviij	
iij.caled.februa.	Sexageſima.	ix	xlv	
xi.calend.februa.	Sexaginta mar.	ij	cxiij	
v.calend.deceb.	Sexcēti.60.mar.	x	cxv	
	Sextus ep̄s	xi	x	
	Sextus confeſſoꝛ	xi	xxi	
vi.calend.ſepteb.	Syaggeus ep̄s	xi	vltimo	227
iij.calend.iunij.	Sycus martyꝛ	xi	vltimo	160
ix.calen.ſepte.	Sidonius ep̄s	vij	cvij	
pridie no.octob.	Syggon ep̄s ꝛ mar.	ix	xxviij	
calend.maij.	Sigibertꝰ rex mar.	iiij	cxij	
calend.maij.	Sigiſmūdꝰ rex m̄.	iiij	cxij	
iij.idus iulij	Silas diſcipulus	vi	xciiij	
xvi.calē.ianua.	Sildeuandus mar.	i	lxxiij	
xi.calen.maij.	Silinus mar.	iiii	lxxij	
x.calend.mar.	Siluanus ep̄s ꝛ m̄.	iii	cxxxvij	
iiij.non.maij.	Siluanus ep̄s ꝛ m̄.	iiii	cxxiiij	
vi.idus iulij.	Siluanus mar.	vi	lxxvij	
	Siluanus diſcipu.	vi	c	
x.calend.octob.	Siluanus ep̄s	viii	ciiij	
	Siluanus abbas	viii	cv	
xii.calen.mar.	Siluanus mar.	xi	vltimo	71
ix.calend.iunij	Siluanus mar.	xi	vltimo	159
x.calend.octob.	Siluanus cōfeſſoꝛ	xi	vltimo	257
xii.calen.iulij	Siluerius pa.ꝛ m̄.	v	cxxxi	
xii.calen.deceb.	Siluerius ep̄s	x	xci	
pri.calē.ianua.	Silueſter pa.pri.cō.	ij	xxij	
	Siluia virgo	xi	li	
xiii.calen.mar.	Siluius ep̄s	xi	vltimo	70
non.ianuarij	Symeon monachus	ii	xlv	
pri.idus februa.	Symeon propheta	iij	lxxx	
	Symeō patriarcha	iii	xcvi	
xii.calend.mar.	Symeon ep̄s ꝛ mar.	iii	cxxxv	
xi.calen.maij	Symeō ep̄s ꝛ mar.	iiii	lxxi	
vi.calen.augu.	Symeon confeſſoꝛ	xi	vltimo	203
ix.calen.mar.	Symmachus papa	iii	cxxxix	
vi.calen.iunij	Symmachus mar.	v	liiij	
vi.calen.iunij	Symmetriꝰ pb̄r ꝛ m̄.	v	lviij	
	Symon machabeus	ix	iiij	
	Symo ſacerdos	ix	vj	
v.calen.noueb.	Symon apoſtolus	ix	cxv	
xviii.calē.ſepteb.	Simplicianus ep̄s	xi	vltimo	216
vi.idus maij	Simplicius mar.	iiii	cl	
non.iulij	Simplicius mar.	vi	lxiiij	
iiij.calen.augu.	Simplicius mar.	vi	cliij	

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
vi.idus nouemb.	Simplicius mar.	x	xxxvj	
	Simplicius papa	xi	v	
xiij.calen.deceb.	Simplicius ep̄s	xi	vlti.	324
non.iulij.	Symphorianꝰ m̄.	vi	lxiiij	
xi.calen.ſepteb.	Symphorianus m̄.	vij	xciij	
vi.idus nouemb.	Symphorianus m̄.	x	xxxvj	
v.calen.augu.	Symphoroſa mar.	vi	cxj	
vi.non.iulij	Symphoroſa mar.	v	xlij	
vi.calen.augu.	Symphronius mar.	xi	cxliiij	
	Syncletice abba.	xi	xlvij	
xi.calen.augu.	Syntyche diſcipu.	vi	cxxv	
	Syricius papa	xi	iij	
v.idus decemb.	Syrus ep̄s	i	l	
	Syrus mar.	xi	xxvij	
	Syrus mona. confeſ	xi	xliiij	
iij.calen.decemb.	Siſinnius mar.	i	iiij	
vij.idus mar.	Siſinnius mar.	iij	clxxxv	
iiij.calen.iunij	Siſinnius mar.	v	lxiij	
	Siſinnius mona.	xi	lij	
xvi.calē.mar.	Siſinnius ep̄s	iij	cxxv	
calen.ſeptemb.	Sixtus ep̄s	xi	vltimo	233
viij.idus april.	Sixtus pa.pri.m̄.	iiij	xxxiij	
viij.idus augu.	Sixtꝰ papa ſcd̄s m̄.	vij	xxx	
	Sixtus papa.iiij.ꝯf.	vij	xxx i	
vij.idus mar.	Smaragdus mar.	iij	clxxxv	
vi.idus augu.	Smaragdus mar.	vij	xxxv	
vij.idus ianua.	Socie baſiliſſe virg.	ij	lij	
xviij.calen.maij	Socie donine vir.	xi	vltimo	128
calen.decemb.	Socij diodori mar.	i	xij	
prid.idus deceb.	Socij euſtratij mar.	i	lxj	
viij.calen.ianua.	Socij anaſtaſie mar.	ij	ij	
iij.calen.ianua.	Socij venuſtiani m̄.	ij	xix	
vij.idus ianua.	Socij iuliani mar.	ij	lij	
iiij.calend.febru.	Socij flauiani mar.	iij	xlj	
pri.non.februa.	Socij philee mar.	iij	lxxxj	
iij.idus.februa.	Socij ſaturnini m̄.	iij	cxiij	
xvi.calē.martij.	Socij valētini mar.	iij	cxxiiij	
vij.calen martij.	Socij gerardi epiſcopi ꝛ martyris	iij	cxlv	
x.calend.apri.	Socij liberati mar.	iij	ccxxij	
ix.calen.aprilis.	Socij murite mar.	iij	ccxxiiij	
iiij.idus aprilis.	Socij apollonij m̄.	iiij	xlij	
xv.caland.maij	Socij mapalici m̄.	iiij	lviij	
v.calend.maij.	Socij ātimi ep̄i ꝛ m̄.	iiij	xcij	
iij.calend.maij.	Socij agabi ep̄i ꝛ m̄.	iiij	c	
iiij.nonas maij.	Socij ſiluāi ep̄i ꝛ m̄.	iiij	cxiiij	
non.maij.	Socij donitille m̄.	iiij	cxxxviij	
ix.calen.maij	Socij magnētij m̄.	iiij	lxxxj	
vi.idus maij	Socij chalcpodij m̄.	iiij	cl	
xiiij.calen.iunij	Socij ioannis mar.	v	xvj	
x.calen.iunij	Socij deſide.ep̄i ꝛ m̄.	v	lxxj	
vij.calē.iunij	Socij priſci mar.	v	l	
non.iunij	Socij bonifa.ep̄i ꝛ m̄.	v	lxxxvij	
viij.idus iunij	Socij vincentij epiſcopi ꝛ martyris.	v	xciiij	
iiij.calen.iulij	Socij hyre.ep̄i ꝛ m̄.	vj	xx	
calen.iulij	Socij aaron mar.	vi	xxxv	
v.non.iulij	Socij muſtiole m̄.	vi	xlviij	
iij.idus iulij	Socij eugenij epiſcopi ꝛ martyris	vi	xcvj	
iij.idus augu.	Socij cromatij m̄.	vij	xlvij	
x.calen.ſepteb.	Socij timothei m̄.	vij	xcv	
iiij.idus ſepteb.	Socij nemeſiani epiſcopi ꝛ mar.	viij	lx	
vij.idus octo.	Socij donini mar.	ix	xlij	
x.calen.noueb.	Socij theodorici m̄.	ix	c	
iiij calen.decē.	Socij ruffi mar.	x	cxx	
	Socij papati mar.	xi	xiij	
xi.calen.ſepteb.	Socij martialis m̄.	xj	vltimo	219
v.idus octob.	Socij nicaſij mar.	xj	vltimo	280
iij.idus ianua.	Socij ſaluij mar.	ij	lxv	

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
	Socrates ep̄s	xi	x	
xv.calen.octo.	Socrates mar.	xi	vltimo	250
idibus nouem.	Solutoꝛ mar.	xi	vltimo	231
xij.calen.decem.	Solutoꝛ mar.	xi	vltimo	329
calen.augu.	Sophia mar.	vij	vij	
xv.calen.iunij.	Sophonias ꝓpheta	v	x	
	Sophronius cōfeſ.	xi	xci	
vij.calen.iulij.	Soſipater diſcipu.	vi	vi	
ix.calen.octo.	Soſius diaco.ꝛ m̄.	viij	cxiij	
iiij.idus ſeptē.	Soſthenes mar.	viij	lxi	
iiij.calē.decē.	Soſthenes diſcipu.	x	cxvi	
x.calen.maij.	Soſter papa ꝛ mar.	iiij	lxxiij	
iiij.idus febru.	Sothera vir.ꝛ mar.	iij	cxi	
	Specioſus mona.	xi	cvi	
xvi.calen.augu.	Speratus mar.	vi	cx	
calen.augu.	Spes vir.ꝛ mar.	vij	vij	
	Spes abbas	xi	cvij	
xvi.calen.feb.	Speuſippus mar.	ij	xciij	
xix.calen.ianu.	Spindion ep̄s	i	lxvi	
idibus maij	Spiritus ſanctus	v	i	
	Stacteus diſcipu.	vi	c	
xv.calen.augu.	Stacteus mar.	vi	cxi	
iiij.calen.octo.	Stacteus cōfeſ.	xi	vltimo	262
xiiij.calen.octo.	Stephana mar.	viij	lxxxix	
xvi.calen.ianua.	Stephanus mar.	i	lxxiij	
vij.calen.ianu.	Stephanus ꝓthom̄.	ij	iiij	
	Stephanus abbas	iij	cxx	
iiij.non.augu.	Stephanus abbas	iij	cxxi	
	Stephanꝰ pa.xix.m̄.	vij	xi	
	Stephanꝰ pa.ij.ꝯf.	vij	xij	
iij.non.augu.	Stephanꝰ papa.iij.	vij	xiij	
viij.idus augu.	Stephanꝰ anacho.	vij	xvij	
xij.calen.decē.	Stephanus mar.	vij	xxx	
	Stephanus preſby.	x	lxxxvj	
	Stephanꝰ ep̄s ꝛ ꝯf.	xi	x	
idibus febru.	Stephanꝰ ep̄s ꝛ m̄.	xi	vltimo	63
calen.apri.	Stephanus mar.	xi	vltimo	107
v.calen.maij	Stephanus mar.	xi	vltimo	130
viij.idus maij	Stephanꝰ ep̄s ꝛ m̄.	xi	vltimo	130
v.idus iulij	Stephanꝰ pb̄r ꝛ m̄.	xi	vltimo	191
xv.calen.octo.	Stephanus mar.	xi	vltimo	250
xvi.calen.maij	Succeſſus mar.	iiij	lvi	
v.idus decem.	Succeſſus mar.	xi	vltimo	4
xvi.calen.feb.	Sulpitius ep̄s	ij	xciiij	
xij.calen.maij	Sulpitius mar.	iiij	lxviij	
	Suranus mar.	xi	cxiij	
iij.idus augu.	Suſanna virgo ꝛ m̄.	vij	xlix	
	Suſanna ſancta	vij	cxxvij	

De litera T.

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
x.calen.decem.	Tabita virgo	xj	xlviij	
x.calen.decem.	Tabra mar.	x	xcvij	
xvij.calen.apri.	Tabrata mar.	x	xcvij	
	Tacianus mar.	iij	cciij	
	Tadeus eremita	v	cviij	
v.calen.nouem.	Tadeus diſcipu.	vi	c	
	Tadeus apoſtolus	ix	cxv	
iij.idus apri.	Thais meretrix	ix	xxxviij	
v.idus octo.	Thallacus pb̄r	xi	vltimo	117
x.calen.maij	Taracus mar.	ix	li	
	Tarbua regina ꝛ m̄.	iiij	lxxviij	
	Tarchyſius diſcipu.	vi	c	
xv.calen.octo.	Thare pater	iij	lv	
xvi.calē.ianua.	Tarrarſis cōfeſ.	viij	lxxxvij	
xviij.calē.ſeptē.	Tarryſius mar.	j	lxxiij	
	Tarciſius mar.	vij	lxvi	
iij.idus decē.	Tarſilla ſancta	xi	cx	
iij.idus augu.	Tharſon mar.	i	lviij	
xij.calen.decē.	Taurinus ep̄s	vij	l	
iij.no n.ſeptem.	Taurinus mar.	xi	vltimo	326

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
ix.calen.octo.	Thecla virgo ꝛ m̄.	viij	xxix	
non.ianuarij	Thecla virgo ꝛ m̄.	viij	cx	
calen.iulij	Theleſporꝰ pa.ꝛ m̄.	ij	xlvi	
ix.calen.feb.	Theobaldus cōfeſ.	vi	xxxvi	
vij.idus mar.	Theodola mar.	iij	xviij	
v.non.maij.	Theodolus mar.	iij	clxxxv	
vi.calen.augu.	Theodolꝰ pb̄r ꝛ m̄.	iiij	cxviij	
iij.idus mar.	Theodolus mar.	vi	cxliij	
calen.apri.	Theodora mar.	iiij	cxcviij	
iiij.calen.maij.	Theodora vir.ꝛ m̄.	iiij	xx	
non.maij	Theodora vir.ꝛ m̄.	iiij	xcvij	
xvj.calen.augu.	Theodora vir.ꝛ m̄.	iiij	cxxxviij	
x.calen.noue.	Theodora mona.	vi	cix	
calen.iulij	Theodoricꝰ pb̄r ꝛ m̄.	ix	xcviij	
xvi.calē.inua.	Theodoricus pb̄r	xi	vltimo	185
xvi.calend.ianua.	Theodorus mar.	i	lxxiij	
pri.non.ian	Theodorus mar.	i	lxxiij	
xiiij.calen.april.	Theodorus mar.	ij	xliij	
viij.idus apri.	Theodorus ep̄s	iij	ccx	
	Theodorꝰ epi.ancy.	iiij	xxxiiij	
	Theodorus pb̄r	iiij	xxxv	
	Theodorus abbas	iiij	clxxiij	
	Theodorus epiſcopus ꝛ martyr	v	lxvi	
x.calen.iulij	Theodorus mar.	v	cx	
iiij.calen.augu.	Theodorus mar.	vi	clvij	
ix.calen.ſeptē.	Theodorus confeſ.	vij	cvj	
iiij.non.nouem.	Theodorus ep̄s	x	xiiij	
v.idus nouem.	Theodorꝰ miles ꝛ martyr	x	xxxix	
v.idus nouemb.	Theodorꝰ miles ꝛ martyr	x	xl	
iiij.idus noue.	Theodorus mar.	x	xliij	
	Theodorꝰ ep̄s ꝛ ꝯfeſ.	x	xliij	
	Theodorꝰ ep̄s ꝛ ꝯfeſ.	xi	xxvi	
	Theodorus ep̄s ꝛ m̄.	xj	xxij	
	Theodorꝰ ep̄s ꝛ ꝯfeſ.	xi	cxxiiij	
xix.calend.ianua.	Theodorus mar.	xi	vltimo	9
vij.calē.apri.	Theodorꝰ ep̄s ꝛ m̄.	xi	vltimo	100
xviij.calend.decē.	Theodorus mar.	xi	vltimo	321
xi.non.apri.	Theodoſia vir.ꝛ m̄.	iiij	xxv	
xiiij.calē.iunij	Theodoſia mar.	v	xvi	
viij.calend.noue.	Theodoſius mar.	ix	cvij	
	Theodoſiꝰ imperatoꝛ confeſſoꝛ	xj	xciij	
iij.idus mar.	Theodota mar.	iij	xcvij	
iiij.non.augu.	Theodota mar.	vij	xiiij	
	Theodotus ep̄s	xi	x	
pri.non.ianu.	Theogenes mar.	ij	xli	
vij.calen.feb.	Theogenes mar.	iij	xxv	
vi.calē.octo.	Theognitus mar.	viij	cxxi	
x.calen.ſeptē.	Theonas ep̄s	vij	xcviij	
x.calen.ſeptē.	Theonas abbas	vij	xcix	
x.calen.decē.	Theoniſtꝰ ep̄s ꝛ m̄.	x	xcvij	
	Theophanius ꝯfeſ.	xi	cxv	
xiij.calē.ianua.	Theophilus mar.	i	lxxviij	
viij.idus feb.	Theophilus mar.	iij	ci	
iij.non.mar.	Teophilus ep̄s	iij	clxxvij	
	Theophilus ep̄s	iij	clxxviij	
vij.idus mar.	Theophilus mar.	iij	clxxxv	
iij.idus octo.	Theophilus ep̄s	ix	lix	
	Theophilus cōfeſ.	ix	lx	
viij.idus feb.	Theophilus mar.	xi	vltimo	52
pri.calen.mar.	Theophilus mar.	xi	vltimo	80
v.idus ſeptē.	Theophilus mar.	xi	vltimo	241
xiij.calen.iunij.	Theopiſta mar.	v	xxij	
xiij.calen.iunij	Theopiſtus mar.	v	xxij	
iij.non.noue.	Theopolus mar.	x	xviij	
x.calen.iunij	Theopōpꝰ ep̄s ꝛ m̄.	v	xxxiij	
viij.idus mar.	Theoticus mar.	iij	clxxiij	
	Theotignus ep̄s	xi	ix	

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
	Theothymus ep̄s	xi	cxxvij	
	Theotiſtus ep̄s	xi	ix	
	Theremon abbas	xi	lvij	
iij. calend. ſeptēb.	Terētianꝰ ep̄s ⁊ m̄.	vij	cxxxvi	
viij. idus decēb.	Therius mar.	i	xxxv	
	Tertius diſcipu.	vi	c	
pri. non̄. augu.	Tertulinus mar.	vij	xx	
iiij. idus nouēb.	Tiberius mar.	x	xlvi	
vi. calen. augu.	Tiberius ep̄s	xi	vltimo	202
xviij. calend. maij	Tyburtius mar.	iiij	li	
iij. idus augu.	Tyburtius mar.	vij	xlvi	
v. idus ſeptemb.	Tyburtius mar.	xi	vltimo	243
xvij. calen. febru.	Tychianus ep̄s	ij	lxxix	
iij. non̄. febru.	Tygris ep̄s ⁊ mar.	xi	vltimo	48
	Timeus ep̄s	xi	vij	
xiij. calend. maij	Timon dia. ⁊ mar.	iiij	lxvi	
	Timon ep̄s ⁊ mar.	iiij	lxvij	
pri. calend. ianua.	Timotheus pbr̄	ij	xxiij	
ix. calen. febru.	Timotheus diſcipu.	iij	xvij	
xij. calend. iunij	Timotheus mar.	v	xxviij	
	Timotheus anacho.	v	cvij	
xi. calend. ſeptēb.	Timotheꝰ pbr̄ ⁊ m̄.	vij	xci	
	Timotheus ep̄s	vij	xcij	
calen. ſeptemb.	Timotheus mar.	vij	xcv	
	Timotheus ep̄s	xi	vi	
idibus ianua.	Timotheus cōfeſ.	xi	vltimo	30
viij. idus apri.	Timotheus mar.	xi	vltimo	112
xi. calend. iunij	Timotheus mar.	xi	vltimo	147
vi. idus ſeptemb.	Timotheus mar.	xi	vltimo	242
x. calend. mar.	Tyrānus ep̄s ⁊ m̄.	iij	cxxxvij	
	Tyrānus ep̄s ⁊ ꝯfeſ.	xi	vij	
xvi. calen. mar.	Thyrion p̄ſbyter ⁊ martyr	ij	cxxiiij	
v. calen. febru.	Thyrſus mar.	iiij	xxxix	
viij. calen. octob.	Thyrſus mar.	viij	cxvi	
pri. calen. febr.	Thyrſus mar.	xi	vltimo	44
iij. calend. maij	Thiticus diaco.	iiij	xcix	
viij. calē. ſeptem.	Titus diſcipu.	vij	cviij	
	Titus ep̄s	vij	cix	
	Tobias ep̄s	vij	xcvi	
	Tobias vir ſctūs	viij	lxxix	
	Tobias ep̄s	xi	viij	
	Thola iudex	viij	viij	
xij. calē. ianua.	Thomas apoſto.	i	lxxix	
iiij. calend. ianua.	Thomas ep̄s ⁊ mar.	ij	xiij	
non̄. mar.	Thomas de aquino cōfeſſor	iij	clxxxi	
xvi. calen. iunij	Torpes mar.	v	viij	
idibus maij	Torquatus ep̄s	v	iij	
iij. calen. maij	Tortula virgo ⁊ m̄.	iiij	c	
iij. idus mar.	Trabia mar.	iij	cxcviij	
pri. non̄. iulij	Trāquillinus mar.	vi	lxi	
viij. idus augu.	Trāſfiguratio dn̄i	vij	xxix.	
xvi. calē. ianua.	Trāſlatio ſcti ignatij	i	lxxiiij	
xv. calen. feb.	Trāſlatio ſctē lucie	ij	xcix	
pri. calen. feb.	Traſlatio ſcti marci	iij	lxi	
pri. calen. mar.	Trāſlatio ſancti auguſtini	iij	clxi	
viij. idus maij	Trāſla. ſcti andree	iiij	cxliiij	
vij. idus maij	Trāſlatio ſancti Hieronymi	iiij	cxlv	
xvi. calen. iunij	Trāſlatio ſancti ſyri	v	ix	
iij. calen. iunij	Trāſla. ſcti nicolai	v	lxv	
vij. idus iunij	Trāſla. ſcti ſeruatij	v	xcvi	
v. non̄. iulij	Trāſla. ſcti thome	vi	xliij	
iiij. non̄. iulij	Trāſla. ſcti martini	vi	lij	
v. idus iulij	Tranſlatio ſancti benedicti	vi	lxxxi	
viij. calen. augu.	Trāſlatio ſancti germani pariſienſis	vi	cxxxviij	
vi. idus augu.	Trāſla. ſcti quirini	vij	xxxix	

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
iij. idus augu.	Trāſla. corone xp̄i	vij	xlv	
pri. idus ſeptē.	Tranſlatio ſancti Hermacore	viij	lxvij	
calen. octob.	Trāſlatio ſancti germani antiſidiorēſi.	xi	xij	
vij. idus maij	Trecenti ⁊ decē martyres	xi	vltimo	139
vi. idus octob.	Trecenti decē ⁊ octo ſocij gereonis mar.	ix	xlvij	
idibus octob.	Trecēti ⁊ .xl. mar.	ix	lxvij	
xvij. calen. nouēb.	Trecēti ⁊ .lxv. mar.	xi	vltimo	298
iiij. non̄. iunij	Trecēti ⁊ .xxx. mar.	v	lxxv	
pri. idus augu.	Tredecim ſocij Quiriaci martyres.	vij	lv	
viij. idus mar.	Tres ſocij theotici martyres	iij	clxxxiij	
ix. calen. iunij	Tres tribuni mar.	v	xxxviij	
iiij. calen. iulij	Tres ſocij potamiene martyres	vi	xxi	
v. idus iulij	Tres ſocij eulogij m̄.	vi	lxxxiij	
iiij. non̄. augu.	Tres filij theote martyres	vij	xiiij	
	Tres femine mar.	xi	xxix	
vij. idus iunij	Tres ſocij petri m̄.	xi	vltimo	165
pri. non̄. ſeptēb.	Tres pueri m̄.	xi	vltimo	236
ix. calēd. augu.	Thricanus mar.	vi	cxxxij	
xi. calen. ianua.	Triginta mar.	i	lxxxi	
calen. ianua.	Triginta mar.	ij	xxxiiij	
vi. idus octob.	Triginta ſocij malloſi martyres	ix	xlviij	
xvij. calen. decēb.	Triginta ſocij Felicis martyres	x	lxv	
iij. non̄. octob.	Triginta ſocij Placidi martyres	xi	vltimo	272
vij. calen. feb.	Trigintaſex mar.	ij	xxv	
vi. idus ſeptemb.	Trigitatres ſocij adriani martyres	viij	lij	
iiij. idus nouēb.	Triphon mar.	x	xiij	
v. non̄. iulij	Triphon mar.	xi	vltimo	188
xv. calen. nouēb.	Tryphonia regina	ix	lxxxi	
pri. non̄. ianua.	Tryphonius mar.	ij	xliij	
pridie calē. decēb.	Trophianus ep̄s	i	xi	
iiij. calēd. ianua.	Trophinus ep̄s	ij	xviij	
iiij. calēd. octo.	Trophinus mar.	xi	vltimo	251
iiij. idus iunij	Tropus cōfeſſor	v	ciij	
	Thudion mar.	iij	clxxxv	

De litera V.

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
vij. idus mar.	Valens mar.	iij	c	
	Valens ep̄s	xi	viij	
xvi. calen. mar.	Valētinꝰ ep̄s ⁊ mar.	iij	cxxij	
xvi. calen. mar.	Valētinꝰ pbr̄ ⁊ mar.	iij	cxxiij	
xvij. calēd. ianua.	Valentinus mar.	xi	vltimo	11
idibus nouemb.	Valentinus mar.	xi	vltimo	319
viij. calen. iunij	Valentio mar.	xi	vltimo	151
	Valētius preſbyter	xi	ci	
	Valeria mar.	iiij	xcvi	
pri. calēd. iulij.	Valeria v̄go ⁊ mar.	vi	xxix	
pri. calen. apri.	Valeria mar.	ix	vltimo	105
xviij. calen. ianua.	Valerianus ep̄s ⁊ m̄.	i	lxx	
xviij. calen. maij	Valerianus mar.	iiij	li	
x. calen. ſeptēb.	Valerianus mar.	vij	c	
xvij. calēd. octob.	Valerianus mar.	viij	lxxxiij	
iiij. calē. decemb.	Valerianꝰ ep̄s ⁊ m̄.	x	xix	
xv. calen. octob.	Valerianus mar.	xi	vltimo	249
calen. apri.	Valericus abbas	iiij	xxi	
pri. idus decēb.	Valericus abbas	xi	vltimo	7
xij. calend. feb.	Valericus ep̄s ⁊ m̄.	ij	cxi	
vij. idus mar.	Valerius mar.	iij	clxxxv	
xviij. calen. iulij	Valerius mar.	v	cxvi	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
iiij. calen. febru.	Valerius epiſcopꝰ	xi	vltimo	41
xvj. calen. decē.	Valerius mar.	xi	vltimo	322
xj. calen. augu.	Vandegiſilꝰ abb.	vi	cxxvij.	
xvij. calen. iunij.	Ubaldus ep̄s	v	vj	
iiij. non̄. iunij.	Vectius mar.	v	lxxvij	
	Vectius mar.	xi	xiij	
viij. idus februa.	Vedaſtus ep̄s	iij	xcix	
xv. calen. iunij.	Venātius mar.	v	xij	
calen. aprilis.	Venantius ep̄s ⁊ m̄.	xi	vltimo	106
iij. idus octobris	Venātius abbas	xi	vltimo	286
iiij. calen. octo.	Venceſlaus mar.	viij	xxvij	
xiiij. calen. decē.	Venerāda vir. ⁊ m̄.	x	lxj	
xviij. calen. decē.	Venerandus mar.	x	lx	
iij. idus februa.	Venerius abbas	viij	lxv	
	Venerius abbas	viij	lxvi	
xij. calend. ianua.	Venuſtianus	ij	xix	
priđ. nonas maij	Venuſtus mar.	xj	vltimo	136
iij. idus nouēb.	Veranus ep̄s	x	l	
v. idus auguſti.	Verianus mar.	vij	xlj	
calen. octobris.	Veriſſimus mar.	xi	vltimo	268
ix. calen. mar.	Verolus martyr	xi	vltimo	75
iiij. nonas decēb.	Verus mar.	i	xxj	
xij. calen. nouē.	Viator cōfeſſor.	ix	xc	
xj. calen. februa.	Victor mar	ij	cxij	
v. calend. mar.	Victor mar.	iij	clj	
priđ. nonas mar.	Victor mar.	iij	clxxx.	
xij. calen. maij.	Victor epiſcopus carthagi.	iiij	lxx	
viij. idus maij.	Victor miles ⁊ m̄.	iiij	cxlij	
priđ. idus maij.	Victor martyr	iiij	clxviij.	
xij. calen. augu.	Victor mar.	vj	cxxij	
ix. calen. augu.	Victor miles ⁊ mar.	vi	cxxxij	
v. calend. augu.	Victor papa ⁊ mar.	vi	cxlviij	
iiij. calen. augu.	Victor mar.	vi	clvij	
iiij. idus ſeptēbr.	Victor ep̄s ⁊ mar.	viij	lx	
iiij. idus ſeptem.	Victor mar.	viij	lxj	
xviij. calen. octo.	Victor mar.	viij	lxxviij	
xiiij. calen. octo.	Victor miles ⁊ m̄.	viij	lxxxix	
x. calen. octob.	Victor mar.	viij	ciij	
priđ. calen. octo.	Victor mar.	viij	cxxxiiij	
vi. idus octobris	Victor mar.	ix	xlviij	
priđ. calen. febr.	Victor mar.	xi	vltimo	44
x. calend. mar.	Victor mar.	xi	vltimo	74
iij. calen. aprilis	Victor mar.	xi	vltimo	103
calen. aprilis.	Victor pbr̄ ⁊ mar.	xi	vltimo	107
viij. idus maij.	Victor ep̄s ⁊ mar.	xi	vltimo	138
xvj. calen. nouē.	Victor ep̄s ⁊ mar.	xi	vltimo	293
xv. calen. nouē.	Victor mar.	xi	vltimo	294
idibus nouemb.	Victor mar.	xi	vltimo	319
x. calen. ianua.	Victoria vir. ⁊ mar.	i	lxxxiij	
xij. calen. nouē.	Victoria vir. ⁊ mar.	ix	lxxxvij	
xv. calen. decē.	Victoria mar.	x	lx	
x. calen. aprilis.	Victorianus mar.	iij	ccxix	
xvij. calen. iunij	Victorianus mar.	xi	vltimo	141
iij. idus decēbris	Victoricus mar.	i	lvij	
v. calen. mar.	Victorinus mar.	iij	cli	
priđ. nonas mar.	Victorinus mar.	iij	clxxx	
xvij. calen. ma.	Victorinus mar.	iiij	liiij	
nonas iulij.	Victorinus mar.	vi	lxiiij	
non̄. ſeptem.	Victorinꝰ ep̄s ⁊ m̄.	viij	xxxix	
	Victorinꝰ ꝯfeſſor	viij	xl	
iiij. nonas nouē.	Victorinꝰ ep̄s	x	xij	
vi. idus nouemb.	Victorinus mar	x	xxxvij	
xij. calen. iunij.	Victorius mar.	xi	vltimo	144
v. idus nouemb.	Victorius ep̄s	xi	vltimo	313
calend. ſeptemb.	Victorius ep̄s	xi	vltimo.	234
vi. calen. iulij.	Vigilius ep̄s ⁊ mar.	vi	x	
vi. calen. iulij.	Vigilius ep̄s ⁊ mar.	xi	xi	
	Vigilius papa ⁊ m̄.	vj	xij	
	Vigilius cōfeſſor	vi	xiij	
x. calen. ianua.	Viginti martyres	j	lxxxiij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
vij. idus ianua.	Viginti milites mar.	ij	lij	
v. idus mar.	Vigīti ſocij hiradi martyres	iij	cxc	
viij. idus iunij.	Viginti martyres	v	xciij	
ix. calen. mar.	Vigīti ſocij veroli martyres	x	vltimo	75
iiij. idus nouem.	Viginti ſocij demetrij martyres	xi	vltimo	314
vi. calen. iunij.	Vigintiduo duo m̄.	v	lviij	
priđ. idus decēb.	Vigintiduo ſocij Hermogenij mar.	xi	vltimo	6
vi. idus ſeptem.	Vigintiduo ſocij amonij martyres	xi	vltimo	241
xvi. calen. iulij.	Vigīti milia milites rothlandi ſo. mar	v	cxxi	
iiij. non̄. nouēb.	Viginti octo ſocij alcindini martyres	x	xiij	
iiij. non̄. mar.	Viginti ſeptē mar.	iij	clxxiiij	
iiij. calē. mar.	Viginti ſeptem ſocij fortunati mar.	xi	vltimo	77
vi. idus augu.	Vigintiunus mar.	vij	xxxv	
xviij. calen. octo.	Vigintiunus milites martyres	viij	lxxvij	
calend. nouēbris	Vigor ep̄s	x	v	
viij. calend. ma.	Vildifrius ep̄s	xi	vltimo	128
vij. idus nouēb.	Vilebrordus ep̄s	xi	vltimo	312
iiij. idus octobr.	Vilſtidus ep̄s	xi	vltimo	285
xi. calen. februa.	Vincentius dia. ⁊ m̄.	ij	cxi	
xi. calen. februa.	Vincentius mar.	ij	cxij	
xij. calen. ma.	Vincentius cōfeſſor	iiij	lxix	
calen. iunij.	Vincētius preſby.	v	lxxij	
viij. idus iunij	Vincentius ep̄s	v	xciiij	
viij. idus augu.	Vincentius mar.	vij	xxx	
viij. calen. ſeptē.	Vincentius mar.	vij	cxi	
xij. calen. nouē.	Vincentiꝰ pbr̄ ⁊ m̄.	ix	lxxxvij	
vi. calen. nouē.	Vincentius mar.	ix	cxiiij	
xiij. calend. maij.	Vincētius mar.	xi	vltimo	126
v. idus iunij.	Vincentius diaconus ⁊ martyr	xi	vltimo	167
vi. non̄. maij	Vindemialis ep̄s	iiij	cxvi	
priđ. non̄. ſeptēb.	Vitalicus puer m̄.	xi	vltimo	236
xi. calend. maij	Vitalis mar.	iiij	lxxij	
iiij. calē. ma.	Vitalis miles ⁊ m̄.	iiij	xcv	
vi. non̄. iulij	Vitalis mar.	vi	xlij	
vi. idus iulij.	Vitalis mar.	vi	lxxvij	
x. calen. octob.	Vitalis mar.	viij	ciij	
iij. non̄. nouemb.	Vitalis mar.	x	xviij	
priđ. non̄. nouē.	Vitalis mar.	x	xxi	
v. idus ianua.	Vitalis ep̄s ⁊ mar.	xi	vltimo	31
xv. calen. mar.	Vitalis preſ. ⁊ mar.	xi	vltimo	64
ix. calen. nouē.	Vitalis cōfeſſor	xi	vltimo	300
viij. idus decēbr.	Vitricus mar.	i	xxxv	
xvij. calen. iulij.	Vitus mar.	x	cxviij	
calend. ſeptemb.	Viuardus ep̄s	viij	xxi	
idibus ianua.	Viuentius cōfeſſor	ij	lxxv	
v. calen. ſeptē.	Vinianus ep̄s	xi	vltimo	228
iiij. non̄. iulij	Vldaricus ep̄s	vi	liij	
xij. calend. nouē.	Undecim milia v̄gines martyres	ix	lxxxvij	
	Volitianus ep̄s	xi	viij	
ix. calen. februa.	Urbanus puer mar.	iij	xviij	
xvi. calen. maij	Urbanꝰ mar.	iiij	lvi	
viij. calen. iunij.	Urbanꝰ papa ⁊ mar.	v	xxxix	
vi. non̄. iulij.	Urbanus mar.	vi	xlij	
	Urbanus diſcipu.	vi	c	
iiij. calen. decē.	Urbanꝰ ep̄s ⁊ mar.	x	cxix	
v. idus decē.	Urbanus mar.	xi	vltimo	4
xvij. calen. ſeptē.	Urſatius cōfeſ.	vij	lxvij	
xiij. calen. iulij	Urſicinus mar.	v	cxxxvij	
v. idus nouē.	Urſinus ep̄s	x	xli	
xij. calē. nouē.	Urſula v̄go ⁊ mar.	ix	lxxxvij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
xj.calen.iulij	Urſus mar.	v	cxxxiij	
pri.calen.octo.	Urſus mar.	viij	cxxxiiij	
iij.calen.augu.	Urſus eps	xi	vltimo	205
xj.calen.maij	Uſtazades mar.	iiij	lxxj	
xv.calen.iulij	Uulmarus cõfeſ.	xi	vltimo	173
xiij.calen.apri.	Uulphranius eps	iij	ccxiij	
noñ.iunij	Uxor nicandri mar.	v	xc	
xv.calen.mar.	Uxor filij ⁊ familia crea toris mar.	xi	vltimo	65

De litera Z.

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
	Zaddas eps	xi	viij	
	Zabulon pt̃riarcha	iij	xcvj	
iiij.no.iunij	Zacharias pſ.⁊ mar.	v	lxxvij	
iiij.no.iunij	Zacharias cõfeſ.	v	lxxix	
	Zacharias ſacerd.	viij	xli	
viij.idus ſeptem.	Zacharias pphcta	viij	xlij	
noñ.nouem.	Zacharias pphcta	viij	xxiiij	
	Zacharias papa	x	xxvi	
iiij.idus iunij	Zacharias mar.	xi	vltimo	168
x.calen.ſeptem.	Zacheus eps	vij	xcvi	
	Zacheus eps	vij	xcvij	
	Zebenus eps	xi	vij	
	Zenas diſcipu.	vi	c	
vj.idus decem.	Zeno eps	i	xliij	
xiij.calen.ianu.	Zeno mar.	i	lxxviij	
pri.idus apri.	Zeno cõfeſ.	iiij	xlvij	
vij.idus iulij	Zeno mar.	vi	lxxv	
	Zeno abbas	vi	lxxvi	
xvj.calen.mar.	Zeno mar.	xi	vltimo	64
idibus iulij	Zeno mar.	xi	vltimo	195
x.calen.mar.	Zenobius preſbyter et martyr	iij	cxxxvi	
viij.calen.iunij	Zenobius eps	v	xlj	
iiij.calen.noue.	Zenobius preſbyter et martyr	ix	cxxi	
vij.calen.ſepte.	Zepherinꝰ pa.⁊ m.	vij	cxiij	
xiij.calẽ.ianua.	Zepherinus eps	xi	vltimo	18
iij.noñ.iulij	Zoe martyr	vi	lv	
x.calen.iunij	Zoelus mar.	xj	vltimo	150
v.calen.iulij	Zoilus mar.	vi	xvi	
	Zoilus pſbyter	vi	xvij	
	Zorobabel dux	vi	xc	
iiij.idus febru.	Zoticus mar.	xi	vltimo	57
xij.calen.noue.	Zoticus mar.	xi	vltimo	297
idibus iulij	Zozima virgo ⁊ m̃.	xi	vltimo	194
pri.calen.maij	Zozymas abbas	iiij	cvi	
v.idus mar.	Zozymus mar.	iij	cxcj	
	Zozymus papa	xi	iiij	
xix.calen.ianu.	Zozimus mar.	xi	vltimo	9

Finis tabule ſeu libri duodecimi.

POſtq̄ ad libri calcē deo annuẽte peruenimus nobis viſuꝫ eſt fore haud inutile quorũdã ſanctorũ geſta ſubnectere q̄ ex eorũ hiſtorijs q̄ cõpẽdioſe potuimꝰ authorẽ huiꝰ imitati decerpſimꝰ: ordinẽ tp̃is tantũmodo ſeruãtes; ⁊ vt opus vberiꝰ habeat: ⁊ vt ceptis nr̃is aliorum aĩos ad ampliorẽ fecũditatẽ excitemꝰ.

Hec ſunt nomina ſanctorũ.

Tempore.		Cap.
xvij.calen.feb.	Berardus: petrus: accurſiꝰ: adiutꝰ: ⁊ otho mar. ⁊ cõfeſſores	i
iij.idus februa.	Guilelmus cõfeſ.	ij
pri.no.mar.	Cyrillus cõfeſ.	iij
noñ.apri.	Uincẽtius cõfeſ.	iiij
die paſche	Rupertus eps	v
octa.paſche	Joannes bonus cõfeſſor	vj
calen.maij	Katherina ſenẽſis	vij
v.no.ma.	Urſius cõfeſ.	viij
iiij.no.ma.	Monica vidua	ix
iij.no.maij	Angelus martyr ⁊ confeſſor	x
xiij.calẽ.iunij	Bernardinus cõfeſ.	xj
ſcda dñica iulij	Bonauẽtura eps ⁊ cardinalis cõfeſ.	xij
xj.idus augu.	Albertus cõfeſ.	xiij
idibꝰ augu.	Simplicianꝰ epiſcopꝰ ⁊ cõfeſ.	xiiij
xvij.calen.ſeptẽ.	Rochus cõfeſ.	xv
iiij.idus ſeptẽ.	Nicolaꝰ tollẽtinus confeſſor	xvj
pri.no.octo.	Magnꝰ eps	xvij
vj.calen.noue.	Juno preſbyter ⁊ confeſſor	xviij
pri.calen.noue.	Uolgangus epiſcopus ⁊ confeſ.	xix
xvi.calẽ.decẽ.	Othmarus abbas	xx
vj.calen.decẽ.	Conradus eps	xxj
pri.no.decẽ.	Hoſimũdus epiſcopꝰ ⁊ confeſſor	xxij
	Othilia virgo	xxiij
	Cuilianus cõfeſ.	xxiiij
	Sabinꝰ eps ⁊ mar.	xxv
	Dominica in ramiſpalmarum	xxvi
	Cena dñi	xxvij
viij.idus iunij	Claudius eps	xxviij

De ſanctis Berardo Petro Accurſio Adiuto ⁊ Othone cõfeſſoribꝰ ⁊ mar.

Capi.j.

Berardus Petrꝰ Accurſius Adiutus et Otho confeſſores a beato Franciſco diuinitus monito ad miramolini regnum mahumetanis euangelium predicaturi miſſi ſunt: qui per arragoniam colimbriã portugallenſem deuenientes regine orache martyrij ſui ordinẽ et qualiter reliquie ſue colimbriam eſſent deferẽde: ⁊ ab ea honorifice ſuſcipiẽde reuelarũt: ⁊ hinc alãquecariũ ad xanthiam virginem deuotam a qua ſecularibus ſuperinduti veſtibus (nam aliter tranſmeandi non dabatur facultas) hiſpallim que nunc dicitur ſybilla applicuerunt: vbi depoſitis ſecularibus indumentis ad miſquitiam regem multis laniati verberibus ingrediuntur ⁊ coram eo mahumeticam damnantes fidem chriſtum predicant; quos ira concitus ex vrbe marochium duci iuſſit: vnde pariter a miramolino bis expelluntur: ſed martyrium affectantes reuertũtur: ⁊ predicationibus inſiſtentes ab indignato rege in teterrimum carcerem detruduntur. quos. xx. dierum inedia nihilo maceratos ligatis poſt terga manibus nudos ad ſe trahi iubet: et vſq ad viſcerum atq oſſium enudationem ceditꝛac ſuper teſtas per noctem volutari oleo ⁊ aceto laceris corporibus ſup infuſis ⁊ tandẽ laſſis in flagella lictoribus eorum capita per mediũ frontis amputarit: ⁊ ſic optata corona ſancti martyres poſiti ſunt: quorum corpora flammis illeſa iacuerunt: ⁊ inde chriſtianis vendita per multas ſaracenorum inſidias colimbriam ad reginam oracham delata ab eadem vt ſancti predixerant in monaſterio ſancte crucis inter multa miracula honorifice ſepulta ſunt: ex quibus adhuc ſanguineus manat liquor fragrantiſſimus et pluribus medela infirmitatibus. Paſſi ſunt autem ſancti anno ſalutis. M. cc xxxvij. calend. Febr. Sed nec ſaraceni euaſerunt impugne. Rex enim eodem anno a dextris aruit: et populus per quinquennium ſterilitate peſtilentiaq pene conſumptus eſt. Eorum vero feſtum colitur. xvij. calen. Februarij.

De ſancto Guilelmo confeſſore.

Capitulum. ij.

Guilelmus confeſſor in pueritia a beato Bernardo abbate inſtructus aquitanie dux ⁊ pictauieñſiũ comes bellator euaſit acerrimus qui tempore eugenij pape. iij. romaꝫ ipſius acceſſit: vnde ferocitate depoſita et humiliter accepta penitentia lorica indutus pro interula quatuor cinctus cathenis hieroſolymam perrexit: et rediens beati iacobi limina viſitauit: qui ſubitaneam mortem expaueſcens dominici precepti memor vendi tis omnibus et pauperibus erogatis in eremo vitam ſumma auſteritate affixit: vbi magnum ſanctitatis nomen adeptus eſt: qui videns in gallijs ordinem ciſtercienſium florere et eremitarum areſcere: totis viribus illis in regionibus inſtaurauit: poſt que iterum pari ratione loricatꝰ cum cilicio decem illigatus cathenis nudis pedibus hieroſolymam reuiſit: vnde corroſis plantis remigans curabat reditum: qui captus a ſaracenis ob ſue vite auſteritatem libertati reſtitutus eſt. Et tandem multos perpeſſus labores in agrum tuſcum et piſanum deueniens in inſula que dicitur linalia ſolitarie commoratus eſt: vbi familiariter coniunctus quibuſdam eremitarum auguſtini eorum mores edoctus nigro habitu ſumpto et pellicea zona locellis eorum per totam ethruriam deuote viſitatis centum celias applicuit: vbi beatus auguſtinus librum de trinitate peregit cuius locis ſumma cum iocũditate perluſtratis romã et inde ariminũ ad ſanctam mariã de platano eiuſdem ordinis locellum peruenit: a quo fratres qui prius eremitarum beati auguſtini appellabantur cognita ipſius maxima ſanctitate guilelmitarum denominationem ſumpſerunt: que denominatio ad Saxones prouinciã rheni: regnum boemie: et in prouincias ab eo dudum inſtructas promulgata eſt: et in gallijs vſq ad innocentium pontificem quartum tempora perſeuerauerit: ſed eo mandante omnes ſub vno titulo eremitarum beati Auguſtini exinde ſunt appellati. Hic ſiquidem beatus Guilelmꝰ poſt innumerabilia ſanctitatis opera remeauit in patriam: et ibidem animã feliciter exhalauit miraculis vndiq pollulantibus. Eius dies quarto idus februarij celebratur.

De ſancto Cyrillo confeſſore.

Capitulum. iij.

Cyrillus confeſſor olim preſbyter fratrum eremitarũ in monte carmeli conſors factꝰ adeo corde deuoto mente pura contemplationi vacabat vt ſepius angelico foueretur aſpectu et diuinis reuelationibus illuſtraretur: die quadam huic miſſarũ ſolennia celebranti in nubecula angelus apparens virgam et duas argẽteas tabellas literis grecis futuri ſtatum ſeculi continentes attulit ſic loquens. Has tabulas miſit tibi deus omnipotens tanquam familiari ſuo et fideli preconi ⁊ cum ſacramenta cõpleueris has ſcripturas tranſcribe in membrana poſt hec conflans tabellas formabis eas in calicem ⁊ thuribulum ad libanda ⁊ adolẽda in ara ſacrificij matutini: quas acceptas cum gratiarũ actione ⁊ reuerentia non modica cyrillus vir ſanctus conuocatis fratribus iuxta p̄ceptum angeli tranſcriptas cõflauit. Et extunc ſanctis operibus excellentior occubuit. Eius feſtiuitas pridie noñ. martij colitur.

De ſancto Uincentio confeſſore. Cap. iiij.

Uincẽtius confeſſor Ualentie ex nobili familia ferrariorum natus ⁊ liberalibus artibus eruditus annorum. xviij. virgo predicatorum religionem ingreſſus eſt: in qua breui tempore factus eximius theologus vt patrem dominicum imitaretur. plures occidentis regiones verbum dei euangelizans peragrauit: ⁊ apprime valentie: aragonie: cathalonie: hiſpanie: caſtelle: normãdie: britannie: ſabaudie: pedimontiũ: ripariẽ: ianue: delphinatus: borbonij: ⁊ francie tam gratus extitit predicator vt nouellus exiſtimaretur apoſtolꝰ. Hic ſanctꝰ. xxv. milia iudeorum et ſaracenorum ad fidem conuertit orthodoxã Bibliam tantum ſecum portabat ⁊ breuiariũ ſemel in die comedebat: ciliciũ continue geſtabat ſuũq habitum vbicunq quieſcebat non omittebat: tante erat integritatis vir vt ne pedes quidem nudos nedũ corpus per plures annos aſpexerit. Hic ſanctus miraculis maxime pollebat: die quadam cum barcinonam verſus p̄ficiceretur et ad duo milia hominum comitarent paucis panibꝰ ⁊ modico vino oẽs ſaturauit. Anno xp̄o ſalutis M. cccc xviij. etatis. lxxij. i venetẽſi ciuitate britannie beato fine migrauit ad [illegible] et in eccleſia cathedrali ſepultus iacet qui ſicut vi[illegible] miraculis floruit: ita mortuus fructificauit. Nam. xxviij. defunctos ſuſcitaſſe ante canonizationeꝫ ſuã reperitur inter quos vnum admiratione dignum in britannia cum quedam mulier pregnans humanarũ carniũ deſiderio filium in duas partes ſecuiſſet ⁊ alteraꝫ torruiſſet vt mãducaret ⁊ vir ſuperueniens horrendum facinus cõperiſſet in dilate partes filij ambas ⁊ crudã ⁊ toſtam ſuſcipiens miraculorum ſancti memor ad eius ſepulchrum perrexit. Ibiq proſtratus cũ lachrymis orans filij reſurrectionem impetrauit. Hic autem dei ſeruus per calixtuꝫ. iij. ponti. Anno domini. M. cccc lv. ſanctorũ catalogo fuit annumeratus. Eius celebritas fit noñ. apri.

De ſancto Ruperto epiſcopo. Cap. v.

Rupertus epiſcopus in vormatia ex proſapia regia tẽpore hiloperti francorum regis doctrina ⁊ virtutibus refulgens ab infidelibus ſanctitatem eius non ſufferentibus virgis acriter ceſus ab vrbe eijcitur ⁊ a theodone bauarorum duce ratiſbone excipitur: vnde baptizato ipſo duce cum populo per danubium deſcendens per noricos predicando in pannoniaꝫ deuenit inferiorem: ⁊ hinc vbi magis eſtuabat gẽtilitas diuertebat intrepidus idola deſtruens: eccleſias erigens: ⁊ populos baptiſmi gratia regenerãs: ⁊ poſtq̄ plura circuierat loca ad vrbem iuuauieñſem vbi epalem firmauerat ſedem remeauit vocationis diem nõ ignorans vbi conſtructo eredrude virgini nepti ſue monaſterio ⁊ vitale in ſucceſſorem electo febri defatigatus die reſurrectionis peractis miſſarꝫ ſolennibus munitus ſacro corporis chriſti

viatico e plangētium manibus inter modulātium cho-
ros angelorum ad ſanctam properauit felicitatem.

¶ De ſancto Joanne bono conſeſſore.
Cap. vj.

Joannes bonus
confeſſor patria mantuanus ioāne
patre defuncto hereditate diues re-
lictus eſt:pro quo dum lubricis iu-
uenibus adhereret bona eius ma-
ter indeſinēter preces ad deum mit
tebat:deus autem fidelium vota nō
reſpuens eſſe iuuenem ſinit ad ſalu
tē anime corpore infirmari:ſed dum
ſe religionis voto alligat priſtine ſa-
luti reſtituitur:qui mortua matre
pauperibus erogatis oībus in quadā ſpecu haud ꝑcul
a ceſena receſſit:vbi mirū in modum ſe affligebat:poſt-
modum ſumpto eremitarum beati Auguſtini habitu
carnalibus incendijs torreri cepit:que preacutis arūdi
nis particulis ſub vnguibus manuum infixis extinxit
tam acri cruciatu vt triduo pene exanimis iacuerit:ſed
quia pius deus ſeruos ſuos non deſerit:per viſionem
ei apparens et incentiua carnis et vulnera pariter ſana
uit:qui deo gratias agēs incredibili abſtinentia ſe affli
gens plurima in flauinia et vmbria inſtaurans mona-
ſteria ſibi mirabile ſanctitatis nomen edificauit:in qua
regione per annos .L. commoratus in patriam inde re-
uerſus eſt:⁊ diebus ac perfectis operibus plenus extra
mantuam in monaſterio ſibi a ciuibus conſtructo an-
no ſalutis M.ccxxij. ſpiritum deo relaxauit. Cuius cor
pus non multo poſt in vrbem tranſlatum in monaſte-
rio ſancte agnetis honeſtiſſime conditum eſt:cuius ſe-
pulchrum miraculis frequentiſſime radiatur. Eius me
moria colitur in octaua paſche.

¶ De ſancta Katherina ſenenſi.
Capitulum. vij.

Katherina ſenen-
ſis patria ex Jacobo et Lapa parenti-
bus honeſtis ortū habuit:que ſeptē-
nis deo vouit virginitatē. Sed cum
duodecim nata foret annos a parenti
bus inſtanter de coniugio vexatur:q̄
bus aperuit ꝙ ad id vſq; temporis oc
cultauerat. Cui parentes nō ſine lachry
mis indulſere:et concupitum beati
Dominici habitum pro ea impetra-
runt:quo ſumpto Katherina in vigi-
lijs et orationibus cincta cathena vitam ducebat:inter
cetera virtutum opera pauperibus munificam et infir
mis obſequioſam ſe preſtabat. Interea anno domini
milleſimo trecenteſimo ſeptuageſimoquinto inter flo-
rentinos et gregorium vndecimum pontificem oritur
diſſenſio:interdicuntur florentini et excommunicātur:
qua de re Katherina valde anxia auinionē ad pontificē
perrexit de rebus componendis tractatura:quod a pō-
tifice obtento florentiam reuertens tumultuantes repe
rit:nil de pace concluditur. Katherina vt huius incen-
dij ſuſcitatrix gladio petitur:ſed ipſa ad martyrium ꝓ
eccleſia ſe offerens illeſa dimittitur. Interim moritur
pontifex et vrbano ſexto ſubſtituto pax conficitur:Ka-
therina ſenas reuertitur:vbi libellum ſpiritu afflata di
ctauit:ſed ecce orto ſchiſmate de morte pōtificis agitur:
quo per ſpiritum agnito vehementius affligitur:inſtā
ter dominum preces habet:vt in ſuū caput impium ſce-
lus conuertatur res componuntur:et exinde vſq; ad vi
te ſue terminum a demonibus ſub horribilibus ſpecie
bus diuerſis tormentis eſt flagellata. Habuit aūt beata
Katharina plures diuinas viſiones et illā preſertī cru
cifixi:ex cuius vulneribus intrinſecus adeo ſauciata re
māſit:ꝙ dicebat niſi deus nouum faceret miraculum
breui ſe morituram in cōione frequenter in extaſi rapie
batur:⁊ nōnūꝙ plures dies abſq; cibo trahebat. In ex-
tremis deniq; laborans inter conuocatas ſorores rome
optimam vitam finiuit anno ſalutis. M.cccclx. etatis
ſue. xxxiij. in eccleſia ſancte Marie ſuper mineruam nō
ſine miraculorū multitudine ſepulta:cuiꝰ cinis cū oſſi-
bus anno eiuſdem. M.cccclx. iuxta capellam maiorē
in ſepulchrum marmoreum trāſlatus eſt:anno vero do
mini. M.cccclxj. pio ſecundo pontifice catalogo ſanctorū
aggregata. Eius dies prima maij dominica de manda
to eiuſdem pontificis veneratur.

¶ De ſancto Urſio confeſſore. Cap. viij.

Urſius cōfeſſor ex
nobili francorū genere traxit origi-
nē:quē adhuc lactātē quidā peregri
nus matri ꝓnunciauit futurū parri
cidam. Cū vero adoleuiſſet puer an
norū. xviij. ad palatia caroli impera
toris accedēs ſiue pedes ſiue eques
adeo ſe ſtrenue gerebat ꝙ armorū
ductor creatus eſt:qui cū parentes
aliquādo viſitaret matrē pronoſtici
memorē ſemper flentem inueniebat:que de lachrymis
ſepius interrogata tandem dulcibus victa precibus fi-
lio cauſam propalauit:qui vt horrendū ſcelus declina-
ret annorum iam. xxvj. cum cliento ſodali dalmatiā ver
ſus perrexerūt:vbi multos paganorū ab eorū rege miſ-
ſos vt ſe chriſtianos caperent trucidarunt:ad quoꝝ vin
dictam rex exercitum parans per filiam admonetur:vt
prius iubeat ipſos ad ſe impune accedere:⁊ de eorum
peregrinatione interroget:quo facto rex cum populo
ab ipſis cōuertitur ad dn̄m:⁊ filiā vnicam vrſio deſpon
ſauit:cui poſtmodū in regnū ſucceſſit. Hoc autē pater
per literas intelligens pronoſticum peregrini floccifa-
ciēs ad aulā filij ſe cōtulit vbi datis inditijs a nuru ſuſcē
pitur:⁊ q̄r vrſiꝰ extra vrbem venatū ierat:in ꝓprio lecto
cū ſene ⁊ filio paruulo maioris gratia honoris ſe collo-
cauit:ſed ecce humani generis hoſtis ſub ipſius cubicu
larij facie regi denūciat virum cū vxore concūbere:qui
domū feſtinans incōſultus patrem filium ⁊ vxorem in-
terfecit:quo cognito facti penitens romā perrexit:cui
ꝓ peccato ab adriano pontifice adhibētur penitētia:vt
habitu peregrino eccleſiā ſancte marie in monte ſum-
mano viſitet nemini petēs vbi ſit qui inde cū bullis re-
miſſionis receſſit:⁊ tandē ſepulchro domini mōte ſina
⁊ liminibus beati iacobi viſitatis annuente deo vicētiā
applicuit:⁊ inde mōtes verſus tendens paſtores audi-
uit dicētes:camꝰ domum quoniam nebule circundant
montem ſummanū:ad quorum verba beatus Urſius
genibꝰ flexis deo gratias agens ſalzenam poſtea per im
pium exclinum dirutū ſe contulit vbi ab ancilla oralda
bis potum petens ⁊ non impetrans expirauit campa-
nis ex ſemetipſis perſonantibus ⁊ ſic inuentus eſt ſan-
ctus cum bullis ⁊ baculo florēti. Cui ſtatim erecta fuit
eccleſia:quod intelligēs imperator cū eius affinibus ve
nerunt vt aſportarēt corpus eius at cū ſubleuare nequi
uiſſent cū brachio ⁊ florido baculo in galliam redierūt.
Eius feſtiua dies colitur quinto nonas maij.

¶ De ſancta Monica vidua. Cap. ix.

Monica vidua ex
honeſtis parētibus orta:a matre fa-
cundia pudice ſobrieq; educata deo
deuotiſſima adoleuit:que annorum
xiij. patricio carthaginēſi deſponſata
poſt annos xvj. dei gratia ⁊ dexterita-
te ſua ferociſſimum virum deo lace
rata eſt. Et exinde cum eo in caſtita-
te perſeuerauit:quo poſt. lxxiij. etatis
ſue annū defuncto cepit de filio auſti
go manicheorum errore ⁊ inflato ve-

hementer angi:pro quo lachrymas preces ⁊ oblationes
deo indeſinenter offerens meruit ab angelo audire.
Eſto viuito q; ſecura:vbi enim tu:ibi ⁊ ille. Cum autem
ex aphrica pia mater filiū ſequeret itinerum labores ⁊
maris diſcrimina ſuperādo nō manicheum nec adhuc
chriſtianū reperit auguſtinū:cuiꝰ in amplexꝰ ⁊ dulcia
ruens in oſcula letitia reſoluta pene deliquit ſic dicēs.
Credo fili mi in chriſto anteꝙ e vita migrem te fidelem
veracēq; chriſtianum ſim viſura. Hec beata mulier bo
norum operū ſtudioſa infirmis inſeruire:orphanos
cuſtodire:viduas conſolari nunꝙ ceſſabat:⁊ vbertim
paſſionē domini deplorabat. In ſpiritu per diē nonnun
ꝙ quieſcebat:quodā die in ſolennitate beati cypriani eu
chariſtiā ſumpturā per cubitū a terra eleuata bis cla
mauit:volemꝰ ad celum volemus ad celum fideles. Ap
propinquante ꝟo vite ſue termino hec dixit auguſtino.
Unū erat ꝓpter quod in hac vita morari cupiebā vt te
catholicū chriſtianūq; viderē priuſꝙ morerer:ecce ac
cumulatius mihi deus preſtitit vt te contēpta etiā feli-
citate terrena videā xpi ſeruū:quid iam amodo hic fa-
cio neſcio:poſt que diebus quinq; vix pactis apud oſtiā
tyberinam inter natos febribꝰ decumbēs ſic ait. Pone-
tis hic matrē veſtrā:rogo vos vt ad altare dn̄i memine
ritis mei vbi fueritis:⁊ ſic nocte media q̄ vexatione ſto
machi ſacramētū ſumere nequiuerat:ſup lectū pueru-
lus eā amplectens viſibiliter apparuit:inter quos am-
plexus aīa illa ſancta volauit ad celū anno dn̄i. ccclxiij.
quarto nonas maij:etatis ſue. lvj. ⁊ oſtie corpꝰ eiꝰ ſepul
tum:quo tp̄e martini pape q̄nti anno ſalutis. M.cccc.
xviij. v. idus aprilis:⁊ filii paulopoſt eiꝰ ſepulchrū romā
tranſlatū eſt incredibili miraculorū numero.

¶ De ſancto Angelo martyre ⁊ confeſſore.
Capitu. x.

Angelus martyr
⁊ confeſſor natione ſiculus in vrbe
lycate ex generoſa proſapia ortus
ab infantia deo deuote inſeruiens
ieiunijs ⁊ orationibus vacans ha-
bitum carmelite religionis ſuſce-
pit. In qua vitam maxima cum au
ſteritate degens eximius predica-
tor effectus eſt. Hunc ſi quidem fi-
nita quadam predicatione ſancti
dominicus et franciſcus audiente
frequenti populo in terra proſtrati mirum in modum
venerati ſunt:qui poſt longos amplexus beato Franci
ſco predixit ſtigmata et viciſſim ipſe franciſcus ei mar-
tyrium quod vtriuſq; adimpletum eſt vaticinium. Hic
enim dum fidelibus chriſtum predicaſſet:a paganis
tentus:letiferis carceribus mancipatus:⁊ penis vndi-
q; afflictus:tandem fronte gladio percuſſa:deo vite ob-
tulit holocauſtum tertio nonas maij. Cuius corpus
in eccleſia eius nomini dedicata requieſcit miraculis
decoratum. In eo autem loco vbi martyris ſanguis ef-
fuſus eſt:fons olei a primis vſque ad ſecundas veſpe-
ras ſcaturit:quo eodem die:ſi qui perungantur a di-
uerſis languoribus redimuntur.

¶ De ſancto Bernardino con
feſſore. Capitu. xj.

Bernardinus con
feſſor natione tuſcus ex nobili fa-
milia albizeſcorum procreatus pa-
tre tholoſeneuſi:matre nera maſſa-
na bindi filia poſt tertium eius na-
tiuitatis annum defuncta:⁊ intra
ſextum patre:matertere diane edu-
candus remanſit:qui anno. xj. a patruis ſenas aduoca
tus eſt:vbi liberalibus artibus imbutus:canonico iu
ri vacauit deuotas nunquam pretermittens orationes
quibus corroboratus ſenis fraternitati ſancte marie
de ſchala ſanctimonia celeberrime aſcribi ſe procura-
uit:vbi cilicio indutus ſuper tabulas aut paleas dor-
miens circa languentes erat officioſiſſimus. Interea
anno domini. M.cccc. ſeuiente ſenis epidemia:mor-
tuis fere omnibꝰ miniſtris hoſpitalis dicte ſancte Ma
rie:cum nullo precio conduci poſſent. Bernardinus
tyro chriſtianorum. xx. languentium ſe gratis obtulit
in miniſtrum:qui cum ſe ad tantum onus imbecilem
fore perpenderet:quoſdam eiuſdem fraternitatis con-
ſocios ad pium opus ſibi aſciſcere talibus procurauit.
Euangelio admonemur:regnum celorum vim pati-
tur:⁊ violenti rapiunt illud. Inferamus ergo violentiā
nobiſmetipſis nec pro chriſto mori pertimeſcamus q̄d
tam magnum atq; pulcherrimum:quam peractis tē-
pore ad martyrij coronam peruenire:ſi morimur:pro
chriſto certe morimur:qua morte et merces augetur:
et omne crimen excluditur:omnis conſummatio ⁊ ſta-
tus vite martyrio decoratur:hoc fundamentum vite et
fidei:hoc preſidium ſalutis:hoc vinculum libertatis et
honoris. Mors quippe integriorem facit vitā. Mors
magis ducit ad gloriam. Quid enim nobis cum hac
luce? quibus lux eterna promittitur. Quid cum hu-
ius vite natureq; commercio?quos celi altitudo depo-
ſcit. Intra omnium gloriam pulchrior eſt pro chriſto
mori titulus:⁊ integrior corona ſignatur. Porro nobis
contemnenda mors eſt:quibus chriſtus occiſus eſt an
te oculos. Nobis queſo concurrant dominice paſſio-
nis exempla:concurrant oblata et premia:quoniam
miſericordiam preſtantes:miſericordiam conſequen-
tur. His inflamati iuuenes cuncti vnanimes confeſſio
ne rite expurgati ⁊ communione:ad funeſtam illam do
mum non ſine parentum et amicorum lachrymis ſe
contulerunt:die nocteq; ſedulo infirmis miniſtrantes:
et quandoq; mortuorum corpora ſepelientes. Demum
ſedata peſtilentia pluribus de conſocijs defunctis re-
liqui ad paternas domos remearunt:quod fecit ⁊ ber-
nardinus:qui ſtatim febre concuſſus:ſed non multo
poſt ſaluti reſtitutus:ampla facultate pauperibus ero
gata die natiuitatis marie virginis:cuius gratia a pue
ritia quoad vixit ſabbato ieiunauit:beati franciſci fa-
ctus eſt imitator nihil preter habitum femoralia funi-
culum poſſidēs:⁊ primo in locum columbarij in ſenēſi
territorio contemplationi aptiſſimum deſtinatur:vbi
vigilijs:ieiunijs ⁊ diſciplinis vltra regule precepta ⁊ cili
cio corpus macerabat:illuc per multa miliaria nudis
pedibus panis ac vini collectam elemoſynam hume-
ris afferebat prelatis obediens. Hic inter cetera paſſio
ne chriſti amariſſime ſcindebatur. qui ſacerdos ordi-
natus quotidie amore in deum inflamatus celebrabat
ſed altius aſpiciens:⁊ animarum ſalutem ſitiens grauē
ſumpta cruce:ex columbario ſaggianū:vt ebrius ſpirī
tu predicaturus acceſſit:cui integritate prius cognita:a
prelatis ordinis predicandi officium conceditē:ſed cum
linguam haberet aliquantulum prepeditam facta ad
dominum oratione:igneus e celo globus dimittit:qui
ſic eius lingue raucitatem decoxit:ꝙ exinde illud ſan-
ctiſſimum nomē ieſus italie vrbes caſtella. villas quaſ-
q; perluſtrans expedite nō ſine maximo fructu ꝓdica-
uit. Tunc enī terras ⁊ maria ꝓdones obſidebant tunc
tāta guelphorū ac gibilinorū rabies incaluerat:vt mu-
tuo fraternoq; cruore ruberet italia publica ludorum
gymnaſia frequētabant:vſurariorū voragines ibi habāt
vigebat magia:religio parum colebatur:⁊ feſti dies a fe
rialibus niſi ſpectaculorū gratia:dignoſcebant. Et quo
magis indigebat italia:eo plus in bernardino ſuperne
gratie fauor ⁊ virtus fecundauit. Quis enarrare poſſet
quantum boni per bernardinum conſecuta eſt italia?
per hunc ſedate ſedes erecta hoſpitalia extirpate ſe-

neratorum rapine adulterini feminarum ornatus cremati: feſti dies culti: et plures vtriuſq; ſexus non ſine miraculorum ſplendore ad dei ſeruitium conuerſi. O mirum italie frugi. In his itaq; operibus bernardinus perſeuerans apud aquilam aprucij vrbem anno ſalutis. M.cccc.xliiij. etatis vero ſue. lxiij. vite terminum compleuit. Cuius corpus aquilani ciues pluribus diebus humatum tenuerunt odore ſimul et miraculis fragrans: et ibidem in monaſterio ſancti franciſci poſtmodum honorifice ſepelierunt. Et hunc nicolaus pontifex quintus anno domini. M.cccc.l. ſanctorum catalogo conſeruauit: ſolennis eius dies. iiij. kalendas iunij colitur. Tranſlatum eſt autem corpus eius in templum nouum ei dedicatum anno eiuſdem. M.cccc.lxxij. vj. kalend. iunij Sixto pontifice maximo eius pontificatus anno primo.

¶ De ſancto Bonauentura ẽpo ⁊ cõfeſſore. Capitu. xij.

Bonauentura epiſcopus albanenſis et cardinalis de balneo regis oriundus ex voto matris pro ipſius infirmitate adhuc puerulus beati franciſci habitum ſuſcepit qui ſub alexandro de halis theologie et morum ſic euaſit integerrimus vt ſepius de eo diceret alexander. Verus iſraelita eſt iſte in quo adam non peccaſſe videtur. Hic annorum. xxxv. inter tot venerabiles religionis patres propter ſuam perfectionem factus miniſter regulam beati franciſci periclitantem narbone in generali capitulo reformauit: ⁊ magiſtri geraldi apologeticum bellum contra minores ſubtiliter confutauit. Hic in beati Antonij tranſlatione patauium. xxxij. anno obitus eius linguam recentem ac rubicundam in manibus tenens: inter lachrymas ſic ait. O lingua que deum ſemper benedixiſti: ⁊ alios benedicere docuiſti: nunc perſpicue cernitur q̃ti meriti fueris apud deum: et ſic oſculans depoſuit. Laborante vero difficultatibus romana ſede: a Gregorio pontifice. x. et ſacro ſenatu cardinalis epiſcopus albanenſis quamuis renuens proclamatur: et ſtatim ad concilium Lugdunenſe cum rothomagenſe ⁊ tripolitano epiſcopis de rebus arduis pertractandis deſtinatur: in quo adeo prudenter grecorum hereſes compoſuit: q̃ omnes preſente tunc paleologo eorum imperatore libere ſe deinceps romane ſedi parare velle profiterentur. Hic libros edidit intitulatos. De ſeptem viſionibus. Sententie ſententiarum Super euangelijs: preſertim luce. Officium de cruce. Officium beati franciſci: ⁊ de eius vita. De ſex alis ſeraphin. Itinerarium mentis in deum. Alterum in ſeipſum. Defenſorium religionis mendicantium. Arbor crucis. Breuiloquia. Sermones dominicales ſuper euangelijs et epiſtolis per anni circulum. Compendium veritatis ſacre ſcripture. De inſtitutione nouitiorum. De ſtimulo amoris pharetra. Multa in officio reformauit et addidit. Et alia plura opuſcula vſq; ad tricenarium numerum: que in partibus galliarum frequenter in manibus habentur. Et ſic in pari ſanctitate et opum fructu proficiens ex humanis ſublat⁹ eſt anno domini. M.cclxxiiij. tertio idus iulij: etatis ſue. liij. Lugduni in eccleſia beati franciſci ſepultus: miraculis radians. Cuius cor reliquo corpore incinerato incorruptum inuentum eſt: ⁊ a Sixto pontifice. iiij. anno ſalutis. M.cccc.lxxxij. ſanctorum pontificum numero aſcriptus eſt. Eius feſtum dominica ſecunda iulij celebratur.

¶ De ſancto Alberto confeſſore. Ca. xiij.

Albertus confeſſor gente ſiculus: drepani ex benedicto et ioanna parentibus honeſtiſſimis et deuotis originem duxit: qui peracto iam. xxvj. ſterilitatis anno vouerunt ſe glorioſe virgini ſi quam forent ſobolem ſuſcepturi: eius ſeruitio eam perpetuo dicaturos: qua impetrata poſt temporis plenitudinem. Joanna peperit filium in baptiſmo albertum nomine appellatum: quem ſextum vix attingentem annum in ſpõſum puelle de domo regia pater pluribus ei ſuadentibus coniungi annuebat: de quo cum vxore conferens tale diſcreta coniuge reſpõſum accepit. Miror te prudentem virum taliter eſſe mutatum quod deo et eius genitrici promiſimus: huic caduco et fragili mundo condonare velis: nonne oportet deo reddere quod eius eſt: nos filium noſtrum deo et matri eius obligauimus: ipſum ſana conſciencia reuocare nequimus. his pater a propoſito reuocato: adoleſcẽs religionem carmelitam ingreſſus eſt: in qua diſciplinis et contemplationi vacans: ſumme ſanctitatis ⁊ doctrine vir effectus eſt: et poſt laudabilem vitam ciuis celeſtis hieruſalem non abſq; miraculorum illuſtratione. Eius feſtum ſeptimo idus auguſti occurrit.

¶ De ſancto Simpliciano ẽpo ⁊ cõfeſſore. Capitu. xiiij.

Simplician⁹ epiſcopus et confeſſor rome victorino rhetori iam ſeni familiariſſim⁹ fuit. Poſt cuius baptiſmum mediolanum profectus eremitice vite ſe ita ſequeſtrauit vt ſublime ſanctitatis nomen adeptus ſit: hũc beatus ambroſius eiuſdem vrbis epiſcopus vere vt patrem diligebat: cum vero Auguſtinus ibidem legeret rethoricam: predicante beato ambroſio de manicheorum opinione cõpunctus ſtatim ad Simplicianum vt virum optimum ſe contulit: a quo exemplo victorini ab ea reuocatus eſt: et fide ſumma charitate inſtructus: quem poſtmodum beatus Ambroſius baptizauit: et nouo veſtiuit: nigro ſuperindutum cuculo: et pellicea zona cinxit Simplicianus: hic ſi quidem defuncto beato Ambroſio in epiſcopatu ſucceſſit. Et ſi prius deuotus: tunc imitatione predeceſſoris factus eſt deuotior: mirum in modum letabatur in auguſtino alumno: et ei nonnullas diſſoluendas queſtiones dirigebat: cui auguſtinus vti patri venerãdo quo ingenio, qua charitate poterat: dulciter reſcribebat. Hic eſt ille Simplicianus quem beatus ambroſius ⁊ proſper ſic ſanctitate extulerunt: vt hominem cum angelis volare: cum archangelis cantare: cum ſeraphin ardere: cũ cherubin lucere: ⁊ cum principibus ſedere dicerent. Sanctus aũt vir dieb⁹ ⁊ virtutib⁹ matur⁹ anno dñi. cccc.xv. idibus auguſti: carnis ergaſtulũ dereliquit. Cuius corpus in ſuburbanis mediolani in eccl'ia ſancti Simpliciani inter cappadoces martyres: ſiſinnium oſtiarium ⁊ alexandrum honorifice ſepultum eſt.

¶ De ſancto Rocho confeſſore. Capi. xv.

Rochus cõfeſſor genere Narboneñ. apud montem peſulanum ex patre Joanne: matre libera progenitus annorum. xij. corpus ſuũ cepit abſtinentia caſtigare: qui mortuis parentibus ampliſſima hereditate in pauperes diſtributa: a principatu ſe abdicãs: oppidis paternis patruo commendatis: bacui veſte indutus: cũ pileo: pera. ⁊ baculo in italiam peregrinus deuenit: ⁊ cum romam aquampendentẽ: ceſenam aliaſq; plurima loca truci peſtilentia vexata ſigno crucis liberaſſet: placentiam eadem lue infectam ad quoddam egrotantium hoſpitale diuertit: quibus omnibus ſimiliter ſanatis: ſtatim ſiniſtra coxa ſagitta tranſfigitur. Sed poſt acerbam paſſionem ſalutẽ conſequutus in galliam armis tunc vexatam remeauit: ⁊ in paterno captus oppido vt explorator carceri detruditur: in quo exacto quinquennio in maxima patientia ⁊ vite auſteritate dominum orans vt inuocantes nomen ſuũ a ſeuiſſima peſtilẽtia protegerentur: in pace obdormiuit anno domini milleſimo trecenteſimo. xvj. kalendas ſeptembris. Ad cuius latus reperta eſt tabella: his literis inſcripta. Peſte laborantes ad Rochi patrocinium confugientes cõtagionem illam truculẽtiſſimã euaſuros ſignifico: quo a patruo cognito inter multas lachrymas: peractis longo tractu exequijs ſanctũ corpus tradidit ſepulture: eidem templum magni ſumptus erigens. Huius vero nomen redeuntes e concilio conſtantie ab eo recenter a furenti peſtilentia liberate: anno ſalutis milleſimo. cccc.xv. detulerunt in italiam: in qua ob eius innumerabilia miracula baſilice et ſacella vbiq; indies eriguntur: et anno eiuſdem. M.cccc.lxxxv. corpus eius furtim Venetias delatũ a ſenatu deuotiſſime ſuſceptum eſt: et eius nomini templũ celeberrimum fabricatum. Feſtum ipſius. xvij. calend. ſeptembris veneratur.

¶ De ſancto nicolao de Tolentino confeſſore. Capitulum. xvj.

Nicolaus Tolentinus confeſſor ex Piceno oppido quod ſancti angeli nuncupatur: patre Compagnono matre Amata optimis quidẽ religioniſq; cultoribus: qui dum prole carerent ex voto Barum apulie oppidum ad ſanctum Nicolaum profecti peracto deuotionis officio in patriam redierunt: ⁊ mox amata filium peperit: quem ob ſancti reuerentiam nicolaum appellauerunt. Cum autem ad ſeptenniũ perueniſſet ter in hebdomada cepit ieiunare: ⁊ ſuccedente etate canonicus ſancti ſaluatoris effectus exinde in religionem eremitarum beati auguſtini ſe tranſtulit: qui factus ſacerdos in oppido cinguli tolentinum miſſus eſt: vbi vacans orationibus vigilijs et abſtinentijs: pane tantum et aqua contentus carnem cilicio ferriq; circulo macerans precepta ſalutis inceſſanter afferens et peccatores ad penitentiam dulciter reuocans magnas virtutes operatus eſt. Hic amicus dei plures demonum illuſiones perpeſſus eſt: qui cum ab orationibus extorquere nitebantur: et ab eis adeo immoderate percuſſus vt inde ſemper claudicauerit. Poſt plurimas diuinas viſiones in quadã infirmitate narrauit in pueritia ſua dum ſacerdoti ſacra cõficienti aſſiſteret vidiſſe aliquando in ipſius hoſtie eleuatione ſaluatorem noſtrum tanq̃ puerulum ſibi applaudentem ⁊ audiuiſſe dicentem. Innocentes ⁊ recti adheſerunt mihi. ⁊ cum ad annos prouectus eſſet ea iocunda viſione caruiſſe. In eremo exiſtens prope piſaurum q̃ dicitur vallimanens peregrinum de anximo cum pluribus alijs ⁊ in vrbe maceratenſi gentilem fratrem conſobrinum ſuis miſſis orationibus ⁊ lachrymis de penis eruit: vt ab eis per reuelationẽ intellexit: eo viuente apparuit ſtella admirande claritatis ab oppido vbi nat⁹ erat vſq; tolẽtinũ quam ipſe pu⁹ viderat in ſomnijs. At cũ eius vite finis appropinquaret per ſex menſes aũ in hora matutini angelos magna repletus delectatione cõcinẽtes audiuit: ⁊ ſic p̃dicto ſue mortis die humanitatis vinculũ ſoluit anno domini. M.ccc.vj. ⁊ miraculis indies ſuccedẽtib⁹ inter que. xvj. defunctos vite reddidit: ab eugenio pontifice quarto pontificat⁹ ſui anno. xvj. catalogo confeſſorum inſertus eſt. Eius feſtiua dies. iiij. idus ſeptembris colitur.

¶ De ſancto Magno epiſcopo. Cap. xvij.

Magnus epiſcopus ex altino parentibus nobiliſſimis originem ducẽs: eremũ ingreſſus: magne vir ſanctitatis euaſit: q̃ poſtmodũ ſacerdos ordinatus deſolata a longobardis altinenſi vrbe et pene tota Italia ad ciuitatem nouam: que olim heraclea dicebatur: in ſinu adriatico paludibus munitam ſe cõtulit: quo ob euitãdas barbarorum peſtes innumerabiles vndiq; ciues declinauerant: et ibidem Magnus ſanctis exhortationibus longe afflictos maxime refouebat: a quibus perſpecta ipſius integritate in epiſcopum promotus q̃to ſublimius dignitate clarus erat: tanto humilius a ſe ipſo deprimebatur: gregem ſuum celeſtib⁹ paſcẽs ⁊ optime gubernãs quadã vice in ſpiritu rapt⁹ per reuelationẽ monit⁹ eſt octo eccleſias ea tempeſtate edificare. Primã Petro apoſtolo: ſecũdã Raphaeli angelo: tertiã Saluatori: quartã glorioſe virgini que nũc dicitur Maria formoſa: nam in formoſo ornatu ei apparuit: quintam Joanni baptiſte: ſextã Zacharie: ſeptimam Juſtine: octauam. xij. apoſtolorum numero. Saluatore ⁊ matre cum ſingulis earum ſanctis ſigillatim apparentibus: ⁊ loca edificationũ demonſtrantibus: ſuum ibidem ſurrecture venetiarum [illegible] vbi patrocinium fideliter promittentibus: qui [illegible] omnia pandẽs locis et ſignis prout monit [illegible] tis: cum ſuis obſequentiſſimis filijs vt tale tan [illegible] dum vbi patrocinium nanciſcerentur: non longo poſt tempore eas honorificas erexerunt. Sanctus vero Magnus non tam nomine q̃ effectu dierum plenus ⁊ bonorum operum profectus eſt ad dominum ſuorum mercedem laborum ſuſcepturus: ⁊ cum vberrimo omnium fletu honorifice ſepultus miraculis viuens. Cuius corpus anno domini. M.ccvj. pridie nonas octobris venetias in eccleſia ſancti Hieremie tranſlatũ eſt adhuc miraculis florens: ⁊ ea dies in eius honorem celebratur.

¶ De ſancto Junone preſbytero ⁊ confeſſore. Capitulum. xviij.

Juno preſbyter ⁊ confeſſor natione britãnus cilicio iuxta carnem indutus et veſtibus que pauperes decent religioſos: ieiunia eccleſie pane ⁊ aqua perſoluens feria. iiij. ⁊ ſabbato inſuper ieiunabat: ⁊ nihil circa horas canonicas pretermittebat: non dormiebat niſi neceſſitate compulſus: ⁊ ſuper nudam terram vel elledam nodoſis virgis cõtextam: libro biblie pro ceruicali: ⁊ adeo hoſpitalis erat q̃ raro domi ſine pauperibus inueniebatur: quorum neceſſitatibus de bonis ſuis alacriter ſuppeditabat: quodam die in cubiculo per dies quinq; cum noctibus abſq; cibo in cõtemplatione perſeuerauit nullam faciei p̃ferens macerationem: quotidie niſi legitime impeditus ita deuotiſſime celebrabat: q̃ die vna quidam globus magni ſplendoris circa corpus chriſti ⁊ calicem in eorum eleuatione emicuit. Sanctus autem Juno in laudabilibus virtutum propoſitis vltimum diem feliciter per-

egit.vj.calendas nouembris.

¶ De ſancto Uolfgango epiſcopo ꝛ cōfeſſore.
Capitulum.xix.

Uolfgang⁹ epiſco-pus et confeſſoꝛ gente alemanus: pꝛoſapia īgenuus: pꝛimo canonicus: mox in Sueuia cenobita affectans peregrinari: a beato Othmaro viſionem accepit poſt annum vigeſimumſecundum futurum epiſcopum: ꝛ vbi eius memoria colitur obiturum: qua habita per alemaniam in noꝛicum in pannonie confinia gratia pꝛedicandi deuenit: vbi a peregrino pictauienſi epiſcopo ſuſcipitur ꝛ benigne fouetur: pꝛo quo integritate viri cognita per legationem ꝛ marchi comitis conſiliarij ſuggeſtionem ab othone ſecundo imperatoꝛe ratiſbone epiſcopatū impetrauit: optime conuenire iudicans ſi vſqꝫ abundat bona voluntas: vt eam etiam ad bona opera pꝛocedere faciat collata facultas. Beatus itaqꝫ Uolfgang⁹ omnibus poſtpoſitis ep̄s eligitur: ꝛ ſtatim ad eum legati diriguntur: quibuſqꝫ poſt diuturnam cum peregrino epiſcopo conſultationem in occidentales bauarie partes tetendit: ꝛ ante imperatoꝛē pꝛoſtratus ſe indignū exclamans reluctādo ratiſbonenſis epiſcopus ſancit. Ubi in plurimis ſanctitatis operibus feliciter requieuit pꝛidie calendas nouembris.

¶ De ſancto Othmaro abbate.
Capitulum.xx.

Othmar⁹ abbas patria alemanus ſancti floꝛini pꝛius ſacerdos mox celle btī galli p̄ſes poſtremo a pipino rege ob ſue vite ſanctitatem in abbatem eiuſdem eremi confirmatus: haud procul a monaſterio ... cecis pauperibus conſtruxit habitaculum: vbi eis ſolicite miniſtrabat. Interea vuarius ruthardus illius pꝛouincie tyꝛanni potiuſqꝫ miniſtri eius loci bona occupant. Hoc beatus othmarus Pipino denunciat: quamobꝛem indignati miniſtri eum capi iubēt: ꝛ Lamberto eiuſdem cenobij fratre adducto de adulterio innocenter accuſatum in inſulam rheni relegant: vbi multas perpeſſus calamitates in chꝛiſti confeſſione vite terminum compleuit.xvj.calendas decembꝛis: ibidem ſepultus: Lamberto dignas falſitatis penas mirabiliter luente. Cuius coꝛpus poſt decennium incoꝛruptum ad monaſterium beati Galli per conſtantinenſem lacum delatum eſt: vbi honoꝛifice conditum miraculis coꝛuſcat.

¶ De ſancto Conrado epiſcopo.
Capitulum.xxj.

Conradus epiſco-pus genere alemanus: parentibus nobilis ꝛ virtutib⁹: a nothingo conſtantienſi epiſcopo cauſarum auditoꝛ epiſcopatui pꝛefectus: ſuccedente tempoꝛe ꝛ eius perfectione maioꝛi eccleſie pꝛeponitur. Et hinc defūcto nothigo a ſancto vuldarico poſt indictum triduanum ieiunium cōſtantie epiſcopus ſpūs renitens cōſtituitur: vbi tres erexit eccleſias: in quarum vna videlicet beati maurīcij ſepulchꝛum domini ſimillimum illi hieruſalem extrui curauit. Et dei genitricis templū pꝛecioſis reliquijs decoꝛauit. Hic ter deuotione compulſus trāſfretatus eſt hieruſalem. In die paſche perfecta conſecratione araneam in calicem lapſam fiducialiter aſſumpſit: que ipſo ad menſam expectante miraculoſe omnibus videntibus oꝛe eius aperto exiuit. Hic gebhardo adoleſcenti poſt gamelonum ſibi ſucceſſurum in epiſcopalem ſedem pꝛedixit: quod euenit: ꝛ ſic inter optimas operationes in domino diem clauſit extremum anno ſalutis 976. epiſcopatus ſui.lxij.vj.calendas decembꝛis.

¶ De ſancto Hoſimundo epiſcopo ꝛ confeſſoꝛe.
Capitulum.xxij.

Hoſimundus epiſcopus et confeſſoꝛ pꝛima anglicus ex regina ducaliqꝫ ſtirpe pꝛogenit⁹ poſt laudabiliter exactam adoleſcētiam: de bonis ſuis ſariſberienſem eccleſiaꝫ ꝛ ampliauit: ꝛ pꝛedijs ſuis comitatus doꝛſetie aſſatiꝫ dictauit: libꝛis: calicibus: crucibus: indumētis: et que cathedꝛalem decent eccleſiaꝫ pia liberalitate donatis: in qua ſuis exigentibus meritis: poſt ep̄i deceſſum ſuboꝛdinatus antiſtes incredibili perfectione ꝛ gratia commiſſum ſibi gregem paſcebat. Hic ob declinandam in diuinis confuſionem libꝛum conſtitutionum, quo fere omnes vtuntur eccleſie cōpoſuit necnon alia valde perutilia: qui poſt multa virtutum opera zelantem animam reddidit creatoꝛi ibidem ſepultus. Inter miraculoꝛuꝫ aceruos: plures ſua moꝛte mortuos viuificans. Et anno domini.1457. pꝛedie nonas decembꝛis: quo die animam exhalauit: per Calixtuꝫ papam.iij. ſanctoꝛum catalogo ſubſcriptus.

¶ De ſancta Othilia virgine.
Capitulum.xxiij.

Othilia vigo a natiuitate ceca fuit: quaꝫ patre occidere volente mater ſecreto alendā cōmiſit: in monaſterio palme educata: ab erardo bauarie epiſcopo diuinitus monito baptizata viſuꝫ accepit: que in religione pꝛoficiens fratri de parentis reconſiliatione reditu ſuauiſſimas literas mittens ab coꝛpatre renuente et inſcito ſuſcipitur: ex quo ita a patre ceſus fuit: vt inde obiecit. Cuius obitu commotus pater othilie monaſterium erexit: in quo pane hoꝛdeaceo pꝛeter dies feſtos: pelle vrſi pꝛo lectoꝛ: ꝛ pꝛo puluinari lapide in ſumma vite auſteritate degebat. Defuncto vero patre: per ſpiritum agnoſcens oꝛationibus ſuis eum a purgatoꝛij penis liberauit. Et quia baptiſmatis gratia lumen oculoꝛum habebat. Joannem baptiſtam ſpecialiter venerabatur: cui eccleſiam eidem erigere cogitanti nocte quadam ſanctus apparuit magna cauſa luce foꝛmans ipſius demonſtrans ꝛ menſuram: in cuius edificatione: oꝛationibus ſuis vas vino vacuum impleuit. Tandem finis pꝛeſcia inter conuocatas ſoꝛoꝛes animam deo remiſit. Cuius nutricis dextra mamma: qua othiliam lactauerat: trāſactis iam obitus eius.lxx. annis integra eſt inuenta.

¶ De ſancto Sabino epiſcopo ꝛ martyꝛe.
Capitulum.xxiiij.

Sabinus epiſco-pus mediolanenſis beate catherine virginis deuotus fuit. Qui cum theodoꝛo abbate caſſinenſi: viſitato dominī ſepulchꝛo ad montem ſina adiens a ſeuiſſimo turcoꝛum duce a ſoldano redeuntes capiūtur ꝛ ei⁹ familia trucidata. ipſi ꝛ theodoꝛo catherinā inuocātibus mutilāt mēbꝛa: ꝗ ob ignominiā ipſo duce comitante vehunt ad carthaginē tumultū: interim expirauit theodoꝛus ꝛ ſabinus: ꝛ valuit exhibitis pꝛecibus ſanatur: ꝛ mutuo a beata catherina ſuſcipit linguam greco latinoqꝫ idiomate periti ſſimam ꝛ inſuper anulum cū chartula in trib⁹ lineis aureis literis hec cōtinente. Sabine hec ſunt inter me ꝛ te ſigna dilectiōis perpetue. Fecit tibi meritum ingens doloꝛ. Faciat tibi gaudiū vehemēs. Ducēꝫ baptizabis: ſanus ad pꝛopꝛia remeabis. Sicqꝫ decēnio expleto laudabiliter mecum eris in celeſti palatio. Tunc peractis: que pꝛeceperat beata catherina ſuſcitaꝫ abbas: quib⁹ viſis baptizaꝫ dux ꝛ vēditis oīb⁹: poꝛtione facultatis ibidem relicta: reſiduum cū epiſcopo ꝛ abbate ſecū romā aſpoꝛtauit: ꝛ cōſtructo monaſterio: quod dicitꝫ aula dei in honoꝛē beate catherine monachali habitu in monte caſſinēſi quoad vixit: chꝛiſto deuotiſſime militauit. Sabinus vero peracto decēnio deo ſpm̄ effiauit: quo ſine lingua reperto: nemo ambigit: quin ab eo beata catherina mutuo datam exegerit. In quoꝛum fidem anulus et chartula apud mediolanū vſqꝫ in pꝛeſens ſeruātur.

¶ Dominica in Ramiſpalmarum. Cap.xxv.

Hodie ſancta mater eccleſia duas pꝛoceſſiones ſolēniter recolit. Pꝛima fuit qua iudei a monte oliueti vſqꝫ in hieruſalē cū ramiſpalmarū ꝛ oliuarū: et cū magnis canticis ipſum aſſociauerūt. Et iſta pꝛoceſſio fuit magne reuerentie ꝛ honoꝛis. Et hāc repꝛeſentat eccleſia in hodierno euāgelio. Secunda pꝛoceſſio fuit qua iudei chꝛiſtū a hieruſalē in mōtē caluarie cū magnis oppꝛobꝛijs ꝛ irriſionibus deduxerunt ꝛ iſta fuit ignominie magne ꝛ doloꝛis ꝛ hanc repꝛeſentat eccleſia in euangelio paſſionis. Circa pꝛimā pꝛoceſſionē quatuoꝛ ſunt videnda. Pꝛimo a quibus iſta pꝛoceſſio ſit facta: quia non eſt facta a magnis aut diuitibus: ſed a pueris pauperibus. vnde dicitꝫ in euangelio hodierno. Plurima autē turba ſtrauerūt veſtimenta in via. Quādo enim pueri ꝛ pauperes chꝛiſtum pꝛoceſſionaliter deducebant phariſei ꝛ pꝛincipes chꝛiſti moꝛtē tractabāt. Simplices em̄ ꝛ pauperes chꝛiſto adherebant vnde chꝛiſtus de omnib⁹ diuitib⁹ vnū ſolū ſcilicet zacheū habuit amicū: vnde Luce decimonono: Chꝛiſtus de omnibus potētibus vnū ſolum: ſcilicet centurionē habuit. vnde Matt.viij. de omnibus ſapientibus vnū ſolum ſcilicet nichodemū habuit Joānis.iij. vnde.j.Coꝛinth.j. Uidete vocationē veſtrā fratres: qꝛ non multi ſapientes ſm̄ carnē: non multi potentes: non multi nobiles ſed qui ſtulti ſunt mundo elegit dominus vt confundat ſapientes. Secundo videndū eſt quare triſtis vadēs ad moꝛtē tantū honoꝛē recipere voluit cū alios honoꝛes ꝛ regnū reſpuit vt dicitur Joan.vj. Hic dicendū ꝙ chꝛiſt⁹ hoc ideo fecit: quia ille qui conſtitutus eſt in honoꝛib⁹ magnis debet habere moꝛtis memoꝛiā vt nō ſupbiat. Si autē quis habet magnas diuitias cogitet ꝙ vadit ad moꝛtem ꝛ qd̄ de oīb⁹ ſuis diuitijs nihil niſi vile ſudariū ſecū poꝛtabit: vñ dicebat Job.xvj. Qui fui magnus ſaccū cōſui ſup cutem meā ꝛ operui cinere carnem meā. Item eiuſdem.j. Nudus egreſſus ſum de vtero matris mee: nud⁹ reuertar illuc. Si quis eſt in magnis honoꝛibus cōſtitut⁹ cogitet: quia vadit ad moꝛtē vbi ſi erat in gradu ſupꝛemo ponetur in loco infimo: quia ſub terra. Si ſuper alios aſcenderit dominando ſerpētes et beſtie ſuper foueam eius aſcendent conculcādo eum: ideo eccleſiaſtici.x. dicitur. Cū moꝛitur homo hereditabit ſerpētes: beſtias ꝛ vermes. Item cuꝫ aliquis nutrit coꝛpus ſuum diuerſis delitijs: diuerſis coloꝛibus ipſum oꝛnādo: voluptates carnis exercēdo cogitet: quia vadit ad moꝛtem vbi vermes coꝛpus ſuum delicate nutritum comedent ꝛ lacerabunt. Job.xxvij. Uiſcera eius plena ſunt adipe: et medullis oſſa illius plena irrigantur: ꝛ tamen in puluere doꝛmient: ꝛ vermes operient eos. Hugo de ſancto victoꝛe in lib. de clauſtro anime ſic ait. Cur carnem tuaꝫ pꝛecioſis rebus impinguas: quaꝫ poſt paucos dies vermes comeſturi ſunt in ſepulchꝛo: ꝛ animam tuam pꝛecioſis operibus non adoꝛnas: que deo ꝛ angelis ei⁹ pꝛeſentanda eſt in iudicio. Cur animam tuam vilipendis ꝛ in carnem pꝛeponis ancillam dominari ꝛ dominam ancillari magna abuſio eſt. Tertio videndum eſt: quia chꝛiſtus tanto honoꝛe ſibi impenſo voluit lachꝛymas emittere. Dicitur enim Luc.xix. Chꝛiſtus cum veniſſet hieruſalē: cū tanto honoꝛe fleuit ſuper eam. In hoc ipſe voluit oſtendere ꝙ gaudia ꝛ honoꝛes hui⁹ ſeculi lachꝛymis ꝛ doloꝛibus ſunt permixta. In celo omnia ſunt pura. In mundo oīa ſunt mixta. In inferno omnia ſunt fetulenta. Unde Augu. in libꝛo de trinitate in perſona xp̄i dicit. Quid eſt illud: ero illoꝝ de⁹: niſi ero oīa que cūcti deſiderantꝫ: ſcꝫ vita: ſal⁹: vict⁹: copia: gloꝛia: honoꝛ: ꝛ pax. Iſta in celo oīa ſunt pura: in mū do mixta: in inferno fetulenta. Uideam⁹ per oꝛdinē: vita in celo eſt pura: qꝛ ibi eſt ſine timoꝛe: pꝛout eſt in mūdo eſt mixta: qꝛ ibi eſt vita cū moꝛte: pꝛout eſt in inferno fetulēta ꝛ coꝛrupta: qꝛ ibi eſt moꝛs ſine vita. Sal⁹ pꝛout eſt in celo eſt pura: qꝛ ibi eſt ſalus ſine egritudine: pꝛout eſt in mūdo eſt mixta: qꝛ ibi eſt ſalus ꝛ egritudo: pꝛout eſt in inferno fetulenta: quia ibi eſt ſola egritudo ſine ſanitate. Uictus id eſt ſatietas pꝛout eſt in celo eſt pura: qꝛ ibi eſt ſatietas ſine eſurie: pꝛout eſt in mūdo eſt mixta: qꝛ ibi eſt ſatietas ꝛ eſuries: pꝛout eſt in inferno eſt fetulenta ꝛ coꝛrupta: quia ibi eſt ſumma eſuries ſine ſatietate. Copia id eſt diuitie pꝛout ſunt in celo ſunt pure: quia ibi ſunt diuitie ſine paupertate: pꝛout ſunt in mundo ſunt mixte qꝛ ibi ſunt diuitie ꝛ paupertates: pꝛout ſunt in inferno ſunt fetulente ꝛ coꝛrupte: quia ibi eſt ſumma paupertas ſine diuitijs. Gloꝛia id eſt pulchꝛitudo pꝛout eſt in celo eſt pulchꝛa: qꝛ ibi eſt pulchꝛitudo ſine defoꝛmitate: pꝛout eſt in mūdo eſt mixta: quia ibi eſt pulchꝛitudo cum defoꝛmitate: pꝛout eſt in inferno eſt fetulenta ꝛ coꝛrupta: qꝛ ibi eſt defoꝛmitas ſine pulchꝛitudine. Honoꝛ pꝛout eſt in celo eſt pur⁹ quia ibi eſt honoꝛ ſine indignitate: ſed pꝛout eſt in mundo eſt mixtus: quia ibi eſt honoꝛ cū indignitate: pꝛout eſt in inferno eſt fetulentus ꝛ coꝛruptus: quia ibi eſt dedecus ſine honoꝛe. Pax pꝛout eſt in celo eſt pura: qꝛ eſt pax ſine perturbatione: pꝛout eſt in mūdo eſt mixta: qꝛ ibi eſt pax cū perturbatione: pꝛout eſt in inferno eſt fetulenta ꝛ coꝛrupta: quia ibi eſt continua perturbatio ſine pace. Omnia bona pꝛout ſunt in celo ſunt puriſſima: quia ibi ſunt oīa bona ſine malo: ſed vt ſunt in mundo ſunt mixta: quia ibi ſunt multa bona permixta malis: pꝛout vero ſunt in inferno ſunt fetulenta ꝛ coꝛrupta: qꝛ ibi ſunt omnia mala ſine commixtione alicuius boni. Iſta omnia dicit pꝛopheta dauid. Calix in manu dn̄i vini meri plenus mixto. Et inclinauit ex hoc in hoc: veruntamen fex eius nō eſt exinanita: bibēt ex eo oēs peccatoꝛes terre. Ex his verbis habetꝫ ꝙ deus habet tres calices: vnus eſt plen⁹ vino mero. In iſto bibunt oēs in celo. Iſte em̄ calix plen⁹ eſt vita: ſanitate: copia: diuitijs: honoꝛe ꝛc. Alius calix eſt plen⁹ ex mixto: ꝛ de iſto bibūt homines in mundo: qꝛ calix iſte plenus eſt ſanitate cuꝫ egritudine: ſatietate cuꝫ eſurie: diuitijs cuꝫ paupertate ꝛc. Tertius calix eſt plen⁹ fece: ꝛ de iſto bibūt dānati in inferno: ꝛ iſte eſt plenus egritudine moꝛte paupertate: defoꝛmitate ꝛ omnibus alijs. Quarto vidēdum eſt quare chꝛiſtus noluit ſedere ſuper equum: ſed ſuper aſinā: hoc ideo fecit: quia non ſedet in coꝛdibus ſuperboꝝ: ſed humilium et manſuetoꝝ. Chꝛiſoſto. Nō ſedit chꝛiſtus in curru aureo purpura fulgente: nec aſcendit ſuper feruidum equum diſcoꝛdie amatoꝛē: ſed ſup aſinaꝫ tranquillitatis ꝛ pacis amicam. Per equum ſuperb⁹: per aſinam humilis deſignatur. Nam equus ſi tangitꝫ recalcitrat. Aſin⁹ vero in manſuetudine moꝛatur. Si

ſuperbi reprehenduntur impatienter audiunt:quedaꝫ animalia ſunt que nō permittunt ſe tangi:vel quia arrogantia ſunt ſicut leo:vel quia nimis ſylueſtria domeſticari non poſſunt:ſicut lupus vel quia ſunt pungitiua ſicut ericius. Sic ſimiliter ſunt tria genera hominum qui nolunt reprehendi. Primi ſunt ſuperbi. De quibus propheta dicit. Tange montes id eſt ſuperborum mentes:et fumigabunt per impatientiam ꝛc. Eccleſia. xiij. Diues iniuſte egit ⁊ fremebit:pauper autem leſus tacebit. Alij ſunt in malis indurati:qui ad inſtar lupi non poſſunt domeſticari nec ad bonum induci. De quibus Eccleſi. j. Difficile tales corriguntur qui nolunt corripi. Ideo Eccle. xxxiij. Peſtifer homo vitabit correctioneꝫ. Tertij ſunt homines aſtuti qui ſi tanguntur. i. corripiantur:ſicut ericius ſtatim excuſationib⁹ multis ſe abſcondunt:Prouerbio. xxviij. Qui abſcondunt ſcelera ſua nō dirigētur:qui autem confeſſus fuerit viuet ⁊ non mouetur. ¶ Circa ſecundam pceſſionē notanda ſunt duo. Primo ꝙ in iſta proceſſione fuerunt varietates perſonarum. Quidam enim fuerunt boni:quidam fuerunt facti mali ⁊ nunquam recuperauerunt bonitatem ſicut iudas. Quidam boni ſemꝑ perſeuerauerunt:ſicut beata virgo maria. Alij vero boni ⁊ poſtea mali:poſtea tamen ſuam recuperauerunt bonitatem ſicut apoſtoli:q̄ fidem in paſſione perdiderūt:ſed in reſurrectione recuperauerūt. Malorum due ſunt differentie. Quidā eñi fuerūt mali qui poſtea facti ſunt boni ſicut latro a dextris pendens ⁊ Longinus. Alij fuerunt mali qui ſemꝑ in malicia perſeuerauerunt:ſicut latro a ſiniſtris ⁊ iudei qui crucifixerunt. Ab iſta proceſſione quidam fugerunt corpore ⁊ mente ſicut apoſtoli qui fugerūt corporaliter ⁊ fidem perdiderunt. Item alij fugerūt non corpore ſed corde ſicut maria magdalena ⁊ cetere mulieres que iuxta crucem corporaliter ſteterūt:ſed tamen fidem amiſerunt. Alij fugerunt corpore:ſed non corde: ſic creditur de Jacobo fratre dñi. De quo Hieronym⁹ in lib. de viris illuſt. ꝙ in paſſione votū vouit nō ſe comeſturum donec videret xp̄m reſurgētem. Alij ſunt q̄ nec corde nec corpore fugerunt:ſicut virgo beata q̄ iuxta crucem ſtetit ⁊ fidem ſeruauit integraliter. Secundum quod in iſta proceſſione oſtenditur eſt magna in iudeis voluntatis multiplicitas. In prima enim proceſſione iudei fecerunt chriſto ſex magnos honores. In ſecunda vero ſex magna vituperia. In prima cum magna ipſum reuerentia ſuper aſellum poſuerunt:⁊ in via veſtimenta ſtrauerunt. In ſecunda cum magna ignominia ipſum in patibulo ſuſpēderunt:⁊ ipm̄ ſuis veſtibus ſpoliauerunt. In prima ramos palmarum ⁊ oliuarum ſibi portauerunt. In ſecunda ſpinas acutiſſimas capiti ſuo affixerunt. In prima regem eum appellauerūt. In ſecunda ipſum negauerunt. In prima appellauerūt eū ſaluatorē dicētes oſanna id eſt ſalua obſecro. In ſecunda negauerūt ipſum ſaluatorem dicentes ſaluos alios fecit:ſeipſum ſaluū facere non poteſt. In prima dixerunt eum benedictum in nomine domini. In ſecunda maledictum ⁊ malefactorem eſſe:⁊ crucis patibulo cuꝫ figendum dicentes. Tolle tolle crucifige ꝛc.

¶ De cena domini. Cap. xxvj.

Cena facta cū diabol⁹ miſiſſet in cor vt traderet eū iudas ſcarioth:ſurrexit a cena et poſuit veſtimēta ſua. Joannis. xiij. Videm⁹ enim ꝙ quando amici ſeparantur ab inuicem:ſolent primo inuicē epulari. Sic ſciēs chriſtus ꝙ cito ab apoſtolis ſuis ſeparari deberet: prius cum ipſis cenare voluit. Unde Luce. xxij. Deſiderio deſideraui hoc paſcha manducare vobiſcum antequam patiar. ¶ In hac ergo cena chriſtus aſſumpſit perſonam amici:perſonam ſerui:et perſonam epiſcopi. Perſonaꝫ ſiquidem amici accepti in hoc ꝙ tam familiariter comedit. In hac cena comedit agnum paſcalem. Et qualiter comedi debeat habetur Exo. xij. Non comedetis ex eo crudum qui nec coctum aqua:ſed tantum aſſum igni. Hic aliqua prohibentur:ſcilicet vt non comedatur crudus:nec aqua coctus:⁊ ꝙ ſit igne aſſatus. Caro eñi cruda non eſt igne cocta. Caro vero elixa licet ſit cocta: non eſt tamen adeo ſapida. Illi ergo comedunt cruda qui habent cor crudum id eſt non coctuꝫ igne amoris. Illi comedunt elixum qui non habent in corpe ſaporeꝫ deuotionis. Illi comedunt aſſatum igne qui habēt cor coctum igne amoris ⁊ ſapidum. Secundo debet comedi eius caput cum pedib⁹ et inteſtinis. Caput iſti⁹ agni eſt ei⁹ diuinitas Unde. j. Corinthiorum vndecimo. Caput ei⁹ deus eſt:pes ei⁹ humanitas q̄ eſt infirma in natura. Inteſtina eius ſunt anima. Oīa iſta debem⁹ comedere. Fuerūt quidā heretici qui dixerunt xp̄m non eſſe verū deum:iſti caput nō comedebāt. Alij dixerūt eū nō eſſe verum hoīem:nec habere verā carnem:ſed fantaſticam:iſti pedes non comedebant. Alij dicebant eum nō habuiſſe animam rationalem:ſed loco anime ſoluꝫ diuinitatē iſti inteſtina non comedebant. Nos ergo fideles caput ⁊ pedes cum inteſtinis comedamus vt de ei⁹ diuinitate anima et carne fideliter ſentiamus. Tertio debet comedi cum lactucis agreſtibus. i. cum amaritudine dolendo de peccatis omnibus. Notandum ꝙ quidam ſunt qui comedunt iſtas lactucas integras:quidam contritas:quidam ſuccum ipſarum. Sunt enim quidam qui habent de ſuis peccatis ſuperficialem dolorem que attritio poteſt dici:iſti ſumūt iſtas lactucas integras. Talis attritio non iuſtificat peccatorem plene. Hiere. v. Percuſſiſti eos ⁊ non doluerunt:attriuiſti eos ⁊ renuebant accipere diſciplinam. Alij ſunt maioris perfectionis qui ſcilicet non ſolum peccata conterunt:ſed etiaꝫ lachrymas emittunt iſti ſumunt agnum cum ſucco lactucarum. i. cum abundantia lachrymarum. Greg. in mora. Carnes cum lactucis agreſtibus ſunt edende:vt cum corpus redemptoris accipimus nos pro peccatis noſtris in fletibus affligamus: quare ipſa amaritudo penitentie abſtergit a mentis ſtomacho peruerſe humorem vitiorum. Quarto debet comedi cum panibus azimis. i. cum panibus non fermentatis. Panes comedit cum fermento ſecundum Grego. qui bona ſua cum corruptione vane glorie facit: quibus dominus dicit Sacrificate de fermento laudem. De fermento namq̄ immolat qui deo de rapina parat. Sed ille ſine fermento comedit qui ſe a mala ſocietate cuſtodit. j. Corin. v. Modicum fermentum totam maſſam corrumpit. Secundo chriſtus aſſumpſit perſonam ſerui:in eo ꝙ pedes ſuorum diſcipulorum lauit. Lauit autem pedes corporales et ſpirituales. Primo lauit corporales in exemplum et documentum:in exemplum quidem humilitatis vt ipſe dicit. Exemplum dedi vobis vt vos ita faciatis. Iſtam tamen humilitatem Petrus abhorruit dicens. Non lauabis mihi pedes in eternum. Cui reſpondit chriſtus. Si non lauero te non habebis partem mecum. Tunc petrus timore ⁊ amore percuſſus obtulit lauandos pedes ⁊ manus ⁊ caput. Sed chriſtus corripuit eum aſſerens ꝙ non indigebat lotione capitis nec manuum ſed tantum pedum. Per caput intelligitur intentio:per manus operatio:per pedes affectio: Duo prima ſcilicet intentio et operatio in petro munda erāt ⁊ ideo lotione capitis ⁊ manuum nō indigebat. Habebat autem intentionem in omnibus bonam:operationem mundam. Secundo lauit pedes in documentuꝫ ad oſtendendum ꝙ prelati debent lauare ſubditos. Tunc autem non bene lauatur:aut quia manus eſt iniqua:aut q2 aqua eſt turbida ⁊ immunda. Eccleſia. xxxj. Ab immundo q̄s mundabit: Greg. Prius oportet te mūdari ſi alium vis mundare:ſapiētē pri⁹ fieri ⁊ ſic alios facere ſapientes:lumen fieri ⁊ ſic alios illuminare:accedere ad deū ⁊ ſic alios adducere:ſanctificari et ſic alios ſanctificare. Item manus habere rectas ⁊ ſic eſſe recti conſilij:vtputa rectum dare conſilium. Secundo aliquando aqua eſt immunda:aqua immūda eſt amor mūdi. Hieremie. ij. Quid tibi in via egypti vt bibas aquam turbidam. Talis enim aqua non lauat ſed coinquinat. Auguſtinus. Quiſquis eſt in mundo ad te venit qui fecit mūdum vt eripiat te de mundo:quia ſi aliqua delectatio te delectet in mundo ſemper vis eſſe immundus:ſi tamen aliqua neceſſitas te retinet:mundus ſcilicet deus habitat in te qui mundat mundos ⁊ eris mundus. Tertio quando ipſa macula pedum ex nimia frequentatione efficitur nimis tenax ⁊ inueterata Eccleſia. xxxiiij. Qui baptizatur a mortuo. i. qui lauatur a mortali peccato et iterum tangit mortuum quid profuit lauatio eius. Unde ſecunde Petri ſecundo. Facta ſunt poſteriora deteriora prioribus. Conuenit illis illud. Canis reuerſus ad vomitum ſuum:et ſus lota iterum in volutationem luti. Tertio lauit pedes ſpiritualiter aqua ſui ſanguinis. De quo dicitur apocalypſis ſecundo. Lauerunt ſtolas ſuas in ſanguine agni ⁊ dealbauerunt eas. Ex quo magis ſanguis chriſti dealbare dicitur videtur ꝙ habet virtutem lactis ⁊ non ſanguinis. Lac enim eſt ſanguis in vberibus excoctus. Sanguis autem chriſti fuit excoctus in corpore ſuo ⁊ in corde noſtro. In corpore ſuo fuit excoctus igne amoris ſui qui tam vehementer in corpore ſuo ebullit quia aperto latere cuꝫ impetu emanauit. In corde autem noſtro ſunt duo vbera:ſcilicet intellectus et affectus. Dicitur autem excoqui in vbere intellectus per meditationem:et in vbere affectus per deuotionem:et ſic ſanguis chriſti in ſuo corpore:⁊ in noſtro corde per meditationem et affectionem vertitur in albedinem:et animas noſtras dealbat ⁊ mundat. Apocalypſis primo. Lauit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo. Tertio accepit chriſtus perſonam epiſcopi quando ſcilicet panem ⁊ vinum in corpus ſuum tranſmutauit et apoſtolis poteſtatem conficiendi dedit. Et iſta eſt maior poteſtas que vnq̄ homini data fuit. Eſt enim poteſtas dei magna facere aliquid de aliquo:ſicut quando fecit hominem de terra:⁊ euam de coſta ade. Eſt et alia poteſtas dei maior:ſicut de nihilo aliquid facere ſicut fecit celum et terram. Eſt et tertia maxima ſicut de creatura creatorem. Iſtam poteſtatem non dedit angelis ſed ſolis ſacerdotibus: q2 diuina virtute in corpus et ſanguinem ſpeciem panis et vini conuertunt. Unde Euſebius. Inuiſibilis ſacerdos. i. Chriſtus per miniſtros ſuos viſibiles creaturas in corpus et ſanguinem ſuum ſacrata poteſtate conuertit:verbo ſuo ſcilicet illo:hoc eſt enim corpus ꝛc. Unde non debet aliquis attendere ad viſum ſuum quia vnus putaret ſe videre colorem panis:nec ad guſtum quia putaret ſe ſentire guſtum panis:nec ad olfactum quia putaret ſe ſentire odorem panis ⁊ vini:ſed attribuere debet ad auditum:quia cum audit conſecrationis verba ita eſt omnino ſicut audit. Hoc eſt eñi corpus ꝛc. quod ſignificatum eſt Geneſis. xxvij. Iſaac qui cum benedixiſſet Jacob fuit deceptus eius viſus: quia oculi ſui caligauerant ⁊ ipſum non agnouit. Fuit deceptus olfactu quia credidit ſe ſentire odorem veſtimentorum Eſau. Fuit etiaꝫ deceptus guſtu:quia credidit ſe comedere de venatione Eſau:⁊ comedit de venatione Jacob. Fuit et deceptus in tactu:quia putabat ſe tangere manus Eſau:⁊ tāgebat manus Jacob. Sed auditus qui vocem Jacob audiuit non fuit deceptus:imo dixit:Uox quidem Jacob eſt. Sic etiā in iſto ſacramento omnes alij ſenſus decipiuntur preter auditum ⁊ ideo omnes qui fideles audiunt verba conſecrationis firmiter ⁊ veraciter credere debent:ꝙ corp⁹ chriſti eſt ⁊ ſanguis eius.

¶ De ſancto Claudio epiſcopo Capitulum ...imum.

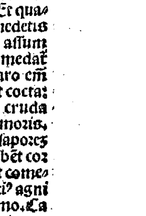

Claudius ex nobili Salinenſium principum ſeu palatinorum genealogia ortum duxit. Qui vſq̄ ad ſeptennium peruigili cura in domo parentum in dei timore nutrit⁹:poſtea probatiſſimis literarum magiſtris inſtruendus traditur. Sub quibus in breui non ſolum artes quas liberales vocamus:verumetiam libros veteris ac noui teſtamentum cum diuerſis geſtis ſanctorum pius adoleſcens ſedule perlegendo apprehendit. Erat enim iam in hac etate ingenio docilis corde feruid⁹:⁊ ſanctis operib⁹ totus dedit⁹:nec ſinebat diem aliquem ſine bonis operibus pertranſire. Et licet iuuenis eſſet etate:nihil tamen puerile geſſit in operere. Nunq̄ in foris chorizationibus ſeu quibuſcunq̄ mundanis ſpectaculis inuentus fuit:ſed perſonis religioſis ⁊ honeſtis ſe aſſocians cum eis dulciter de virtutum exercitijs conferebat. Cuius verba iam ſale ſapientie condita intantum rationabilia ac dulcia erant:ꝙ omnium ad ſe prouocabant affectuꝫ. Quapropter prouecti ⁊ ſapientes ipſum plurimum diligebant velut puerulum ſanctum et virtuoſum:alij vero adoleſcentem affabilem ⁊ prudentem venerabantur. Perſonis autem inhoneſtis aut ſcurrilibus ſe ſubtrahens conſortia ipſorum omnimode fugiebat. Nunq̄ cum mulieribus iuuenilibus abſq̄ rationabili cauſa locutus fuit:nec de qualicunq̄ nephando verbo vel opere:nec de riſu inhoneſto vel aliqua alia animi leuitate eſt notatus. Super omnia vero eccleſias dei frequentabat:precipue dominicis ⁊ feſtiuis diebus miſſas cum ceteris horis canonicis ⁊ ſermones diuinos cum ſumma deuotione auſcultando. Creſcente igitur ſanctitatis eius fama cum iam viceſimum etatis ſue annum attigiſſet:ſpreta militia ſeculari in canonicum Biſuntinēſis eccleſie eſt electus. Unde quotidie in melius proficiens horis canonicis diurnis pariter et nocturnis ſtuduit intereſſe. Libros ſacre ſcripture diligenter reuoluere:⁊ per omnia ſicut verus dei famulus abſq̄ reprehenſionis nota ſe habere. Tantumq̄ breui temporis ſpatio diuina gratia ipſum proſequente in operibus ſanctis ſacraq̄ doctrina claruit:vt in totius burgundie finibus equalis ſibi nequaq̄ inueniretur: quod in libris quos edidit qui vſq̄ nunc in monaſterio Jurenſi permanent clarius perpendi poteſt. Singulis diebus exceptis dominicis et feſtis ſolennioribus:non niſi ſemel in die refectionem ſumebat. Sepe noctes in oratione lectione ſiue ſancta meditatiōe peruigiles ducebat. Caſtum ſe ⁊ mundum ab omni coinquinatione cuſtodiebat:in veſtimentis mediocrem:in moribus humilem:in verbis veracem dulcem ⁊ affabilem exhibebat:ita vt ſingulis virtutum moribus ornatus iam verus monachus ab omnibus crederet. Duodecimo canonicatus ſui anno preſul memorate ciuitatis infirmari cepit corpore. Unde beatiſſimus Claudius timens quod etiam poſtmodum euenit:ne ſcilicet in pontificē eligeretur locū ad tempus deſeruit:et ad ſuos parentes donnos:ſcilicet ſalineñ. properauit. A quib⁹ benigne ſuſcept⁹ cū eis per aliqd̄ tp̄s in ſancta conuerſatione viuendo permanebat. Contigit autem predictum archipreſulem interim viam vniuerſe carnis ingredi. Quapropter populus cum clero diſcordiam non modicam de eligendo epiſcopo habebāt illis vnum alijs vero alium volentibus. Tandem vnanimes in oratione ſe proſtrauerunt cum lachrymis humiliter ſupplicantes quatenus meritis ſue genitricis ⁊ ſancti Joannis baptiſte eorum patroni ⁊ omniuꝫ ſanctorum dominus eis miſericorditer inſpirare digna-

De ſancto Claudio.

retur quem in paſtorem eccleſie ſue eligere deberent. Quibus in oratione perſeuerantibus mox de celo vox intonuit que ipſos vt a fletu ceſſarent ⁊ beatum virum Claudium eligerent admonuit. Tunc canonici letifica ti ipſum vnanimiter elegerunt et ſtatim honorabilio res totius eccleſie ⁊ ciuitatis viros pro eius conſenſu obtinendo ad oppidum Salineſe deſtinauerūt. Quid plura? Multis precibus ac lachrymis victus ſciens voluntati diuine reſiſtere non poſſe: ad ciuitatem biſuntineſē ducitur imo potius trahitur: archiepiſcopꝰ conſecratur: ⁊ per ſummum pontificē eius canonica electio approbatur paritercꝫ confirmatur. Anno domini. cccccc.xxvj. Archiepiſcopus igitur effectus eandem quam prius humilitatem et morum grauitatem in omnibus ſemper ſeruabat: ⁊ ſicut fidelis ſeruus et prudens familiam domini cum eccleſijs ſibi creditis feruenti zelo gubernabat. Cauſas eccleſiaſticas horis debitis benigne audiebat: et ſecundum eccleſiaſticas ſanctiones optime dijudicabat. Nunꝗ̄ tamen propter queuis negocia ſecularia niſi euidens neceſſitas incubuiſſet eccleſiam horis quibus diuina celebrabantur dimiſit. Prouinciam ſiue dioceſis ſue eccleſias ſepe viſitabat: ⁊ ſicut bonus paterfamilias qui iuxta dominicam ſententiam de theſauro ſuo proferens noua ⁊ vetera ſuis dulciſſimis exhortationibus bonos et fideles vt in melius proficere ſtuderent: ⁊ delinquentes ſiue errantes vt ſe emendarent ſolicite admonuit. Erat cꝫ profundiſſime literature. In aſſidua etiam contemplatione eius ſpiritus etiam ſupramodum eleuatus erat: ⁊ tamen propter marie contemplationis ocium non deſeruit marthe officium laborioſum: quinetiam ſeptem operibus miſericordie toto conamine inſiſteret. Cum igitur iam ſeptem annos eccleſie ſue prefuiſſet: diuino preuentus amore magis ac magis accenſus cunctas huius ſeculi diuitias ⁊ ſeculares pompas declinare cupiens vt in ſui creatoris contemplatione plenius vacare poſſet. Cunctis bene diſpoſitis vrbem ſuā predictam palatiacꝫ et caſtra ⁊ cetera loca archiepiſcopalia amena ⁊ delicioſa dereliquit: ⁊ ab angelo premonitus ad monaſterium ſancti eugendi ſiue Jurenſe in confinio biſuntinenſis dioceſis ſitum aduenit: ibicꝫ habitum et vitam monaſticam ſecundum beatiſſimi Benedicti patris regulam aſſumpſit. Tante autē ſanctitatis et perfectionis fuit: vt omnium que in hoc mūdo ſunt oblitus ſolum in omnipotentis dei amore flagraret. In orationibus vigilans: in ieiunijs aſſiduus: in vigilijs feruidus: in ſanctis lectionibus ⁊ meditationibus preclarus: ⁊ ſecundum ordinis ſui regulā ſicut verus monachus viuebat. In diuinis vero officijs peragendis aut celebrandis primus omnium eccleſiā intrabat: ⁊ vltimus inde recedebat. Sicꝫ oēs ad perfectionem monaſticam prouocabat: intantum vt iniurioſus eiuſdem monaſterij tunc abbas: vir vticꝫ ſumme ſanctitatis ⁊ prudentie ei regimen ipſius monaſterij cū multa inſtantia ⁊ humilitate preſentaret vt oues dominicas ibidē cōgregatas gubernare dignaret. Uir autem ſanctus cum multa manſuetudine hoc recuſauit. Ueruntamen expletis quincꝫ annis cum predictꝰ pater iniurioſus ad dominum plenus meritis migraſſet venerabiles fratres et domini dicti conuentus ipſum vnanimiter in eorum abbatem elegerunt ⁊ tandē vir multis deuictus precibus aſſenſum prebuit. Sic Claudius ꝙ̄tum in hoc mundo ſe humiliare ſtuduit: tāto plus apud deum ⁊ homines exaltari meruit. Qđ vticꝫ non ſine diuina diſpenſatione factum eſſe creditur: vt in loco vbi plures floruerunt ſancti ſanctiſſimꝰ archipreſul adunaretur: ⁊ locus ipſe inſignior efficeretur. Multi ergo non ſolum clerici veruntetiam nobiles ⁊ burgenſes audita ſanctitatis eius fama ad ipſum confluebant ſancte conuerſationis habitum inſtanter poſtulantes. Quos vir ſanctus abſcꝫ difficultate ⁊ perſonarum acceptione recipiebat: eoſcꝫ ad perfectionis culmina ſummopere prouehebat. Quales vero filios ſpirituales ibidem enutriuerit non eſt noſtrum dicere: preſertim cum quiſquis ipſum ſanctum locum viſitando ex multitudine ſanctorum corporum que nunc ibidem venerantur clare perſpicere poteſt. ¶ Poſſeſſiones etiam temporales quibus chriſti famuli ſuſtentari poſſent ſecūdum domini promiſſionem dicentis. Quicuncꝫ reliquerit domum aut agros aut patrē aut matrem propter me ⁊c. centuplum in hoc mundo percipere meruit a fidelibus videlicet regibus ⁊ principibus: inter quos clodoueus rex qui tunc franciam gubernabat monaſterio ipſius annuatim. l. modia tritici ⁊ totidem ordei cum quinquaginta libris denariorū argenti perpetuis temporibus dari conſtituit. Pauperibus vero chriſti ⁊ hoſpitibus ſuperuenientibus omnem humanitatem in elemoſynarum largitionem exhibuit. Ornamenta eccleſie ſcilicet libros calices cum crucibus ⁊ candelabris aureis ⁊ argenteis pannis ſericis ⁊ alijs diuinum cultum cernētibꝰ maxime augmētauit: ⁊ ſanctorum reliquias in capſulis precioſiſſimis reuerenter collocauit: domoſcꝫ ipſius monaſterij ac edificia decenter reformauit. Anno igitur quarto Childeberti regis francorum cum iam Claudiꝰ pater ſanctiſſimus annis quinquaginta ſeruis chriſti in predicto monaſterio laudabiliter prefuiſſet: ſenex multum ⁊ plenus dierum totis viſceribus ad dominum ſuſpirans immunis etiam ab omni macula incidit in quandam infirmitatem leuem. Preſciens ergo obitus ſui diem imminere tertia die omnes monachos ſuos cōuocari iuſſit ad ſe luculentiſſimum ſermonem eis faciens: dulcibus exhortationibus eos monendo vt ſuper omnia diuino amori nihil preponerent: et omnes preſentis mundi delectationes amore eternorum ſpernerent: ac de receſſu ſuo minime contriſtarentur. Cumqꝫ ſingulos de receſſu ſuo vberrime flentes cerneret miſericordie viſceribus motus quibus ſemper affluebat: accepta ab omnibus pace eos ad cellas deſtinauit: totamcꝫ noctem ſequentem in orationibus peregit. Quarta vero die in oratorium pergens ſacramenta penitentie cum perceptione corporis chriſti totus profuſus lachrymis deuotiſſime ſuſcepit: ⁊ inde ad cellā ſuā reductus ne corpus ſuum alibi ꝙ̄ in ipſo monaſterio ad euitādas ſeculi pompas ſepeliretur precepit. Quinta igitur die circa horam diei nonam reclinatus ſuper ſcamnum ſuper quod legendo vel orando ſedere aut ſtare conſueuerat: erectis ſurſum brachijs: coniunctis manibus oculis ad celum ſuſpicientibus ſanctiſſimā ſuam animam domino tradidit expirando. Cuiꝰ corpus in predicta eccleſia ſancti eugendi vſcꝫ nunc omnibus aduenientibus incorruptum ⁊ integrum demonſtratur innumeris coruſcans miraculis. Feſtum autem eius celebratur. viij. idus iunij.

¶ Catalogi ſanctorum Finis.

¶ Impreſſum eſt Lugduni Anno ſalutis. 1543. die vero. vij. Julij.

Regiſtrum totius operis.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z A B C D.
¶ Omnes ſunt quaterniones, preter D qui eſt duernus.